

ALEGATA

peryod V
Sesya I
1883

DO TOMU PIERWSZEGO

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

z pierwszej sesyi piątego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

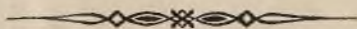
Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

z r. 1883.

Przytem:

INDEKS TYCH ALEGATÓW.

ALLEGATA

418423

III - 1883, 1-123

749

100.228
III

INDEKS ALEGATÓW.

Treść alegatów:

Liczba alegatu.	Stronica sten. sprawozdania.
1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem ustawy zawierającej przepisy o stó- sunkach sług i o najmie robotników do wiejskiego gospodarstwa	32
2. Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za czas d 1. Lipca 1882 r.	32
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego z projektem nowej ustawy konkurencyjnej ko- ścielnej	32
4. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów c. k. Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie	33
5. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wymierzania piecioleci i emery- tury inżynierom i konduktorom dróg krajowych	33
6. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie	33
7. Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1884	33
8. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszków kra- jowych za rok 1881	33
9. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia kredytu na biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym	33
10. Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o zmianę uchwały Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 29. Maja 1875 r., aby przy zaprowadzeniu nowego c. k. Sądu po- wiatowego w Dynowie miejscowość Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy c. k. Starostwa Dobromilskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku i c. k. Starostwa w Przemyśle przeniesioną została	34
11. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gmin Kozłowa Dmuchawca i Pokropi- wnej w sprawie przeniesienia tych miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozłowie, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie i c. k. Starostwa w Brzeżanach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopoln	34
12. Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji gminy Pasierbi w sprawie przenie- sienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu c. k. Staro- stwa Bocheńskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Lima- nowej	34
13. Sprawozdanie Wydziału krajowego, dotyczące przyjęcia na fundusz krajowy poręcze- nia za kwotę 34.000 zł. udzielonej z funduszków państwa tytem wsparcia, a wzglę- dnie zaliczki bezprocentowej, dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy	34
14. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych	103

Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozdania.
15.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie zniżania przez c. k. Sądy powiatowe wysokości stopy procentowej od pożyczek zaskarżanych przez gminne kasy pożyczkowe	103
16.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycji Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktynek w Przemyślu, o udzielenie pożyczki 8.000 zł. na rozszerzenie budynku szkolnego	103
17.	Przedłożenie rządowe z preliminarzem funduszków indemnizacyjnych na r. 1884	107
18.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności wykonanych celem wprowadzenia w życie Banku krajowego	107
19.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem o zmianę uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875 w tym punkcie, że miejscowość Bieńkówka położona w okręgu c. k. Sądu okręgowego w Myślenicach, przeniesioną być ma do okręgu Sądu powiatowego w Makowie tegoż samego Starostwa	130
20.	Przedłożenie rządowe z zamknięciem rachunków funduszków indemnizacyjnych za rok 1882	130
21.	Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego względem zmiany uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875, aby przy zaprowadzeniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Dynowie miejscowość Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy c. k. Starostwa Dobromilskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku i c. k. Starostwa w Przemyślu przeniesioną została	130
22.	Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie petycji gmin Kozłowa, Dmuchawca i Pokropiwniej o przeniesienie tych miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie i c. k. Starostwa w Brzeżanach do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopolu	131
23.	Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Pasierbiec z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu, c. k. Starostwa Bocheńskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej	131
24.	Wniosek posła Hausnera, o utworzenie osobnego zarządu głównego z siedzibą w kraju, dla sieci kolei żelaznych galicyjskich państwowych i przez państwo administrowanych	149
25.	Wniosek posła Merunowicza, w sprawie uregulowania stosunków wyznaniowych ludności izraelskiej	153
26.	Sprawozdanie Wydziału krajowego z wnioskiem oznaczenia granicy okręgu zaprowadzić się mającego Trybunału I. instancyi w Brzeżanach	160
27.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych	160
28.	Wniosek posła Wrotnowskiego o utworzenie powiatowych kas pożyczkowych i oszczędności	160
29.	Wniosek posła Romanowicza w sprawie konwersyi długu indemnizacyjnego z rozłożeniem spłaty na 40 lat	165
30.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie noweli do ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873 l. 250 Dz. ust. i rozp. kraj.	177
31.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. ust. p. l. 55 i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. l. 9 na obligacye komunalne Banku krajowego, oraz uwolnienia tychże obligacyj i poborów personelu administracyjnego Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków	177

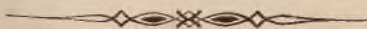
Liczba alegatu.		Stronica sten. sprawozdania.
32.	Wniosek posła Grocholskiego w sprawie ograniczenia dowolności dzielenia gruntów włościańskich i reformy prawa spadkowego dla włościan	177
33.	Wniosek posła Pilata względem zmiany §. 5. i 6. krajowej ordynacyi wyborczej z 26. Lutego 1861.	180
34.	Wniosek posła Wierzbickiego w sprawie urządzenia komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego i zakładania szkół przemysłowych	180
35.	Wniosek posła Romera względem zmiany ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacyi powiatowej co do przedłużenia peryodu wyborczego Reprezentacyi gminnych i powiatowych na lat sześć	184
36.	Wniosek posła Żurowskiego co do rewizyi taryf, normujących płacę posłańców roznoszących telegramy	185
37.	Wniosek posła Langiego względem zmiany ustawy gminnej co do nadzoru władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich	185
38.	Wniosek posła Mieroszowskiego w sprawie zabezpieczenia właścicieli zwierząt domowych od strat wynikłych w skutek wybuchu pewnych rodzajów zarazy	186
39.	Wniosek posła Madeyskiego o zaprowadzenie ustnego postępowania sądowego w sprawach spornych, o ustanowienie Rad familijnych i o zmianę postępowania w sprawach opiekuńczych i spadkowych	187
40.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego na pokrycie niedoboru z r. 1882	204
41.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przemysłu domowego i rękodzielniczego	204
42.	Sprawozdanie Wydziału krajowego co do petycyi mieszkańców Jurydyki plebańskiej pod Brodami i proboszcza obrz. łać. w Brodach ks. Jana Kowalskiego o orzeczenie rozdziału osady Jurydyki od miasta Brodów	204
43.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycyi mieszkańców przysiółka Angelówka w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Oźydów w powiecie Złoczowskim	204
44.	Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 35.000 zł. w. a. na zasilenie powiatowej kasy pożyczkowej w Wieliczce	205
45.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. Września 1882 w sprawie przeniesienia miejscowości: Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie	205
46.	Wniosek posła Czerkawskiego z projektem ustawy o zakładaniu, urządzeniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci	205
47.	Wniosek posła Tyszkiewicza o uwolnieniu spadków nie przenoszących 500 zł. od należności spadkowej	210
48.	Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1881. funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych	210
49.	Wniosek posła Henryka Wodzickiego o zarządzie gminnych kas pożyczkowych	229
50.	Wniosek posła Antoniewicza o subwencyonowanie wynalazku Cypriana Ciepanowskiego wyrabiania ogniotrwałych mat i dachów	230

51. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie	235
52. Wniosek posła Maxa o przeniesienie siedziby Izby handlowo-przemysłowej z Brodów do Tarnopola	245
53. Wniosek posła Henzla o zmianę §§. 19. i 33. ordynacji wyborczej dla gmin .	248
54. Wniosek posła Merunowicza o zaprowadzenie kary osiedlania w rolniczych koloniach karno-poprawczych	251
55. Sprawozdanie Wydziału krajowego z przedłożeniem drugiego preliminarza budżetu dla Rubryki IX. funduszu krajowego na rok 1884	271
56. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego	272
57. Wniosek posła Romanowicza w sprawie wydania ustawy o polityce ogniowej .	272
58. Wniosek posła Merunowicza w sprawie zaprowadzenia trafik solnych lub rozciągnięcia kontroli nad drobiazgową sprzedażą soli w inny sposób	272
59. Wniosek posła Męcińskiego w przedmiocie ograniczenia liczby jarmarków i targów	273
60. Wniosek posła Starowiejskiego o uregulowanie prawa do poboru szutru z rzek publicznych	302
61. Wniosek posła Chamca o wydanie ustawy dotyczącej się zakładów pracy . .	303
62. Wniosek posła Jędrzejowicza Edwarda o założenie gorzelnii gospodarskiej w Dublanach	305
63. Wniosek posła Skałkowskiego o zmianę sejmowej ordynacji wyborczej, powiatowej ordynacji wyborczej i ustawy o obszarach dworskich	306
64. Sprawozdanie komisji edukacyjnej o petycji prof. Dr. Mikulicza (L. 108) żądającej ustanowienia dwóch stypendyj w ilości 500 zł. w, a. rocznie dla kandydatów szkoły chirurgiczno-operacyjnej	308
65. Sprawozdanie komisji budżetowej dotyczące przyjęcia na fundusz krajowy perćczenia za kwotę 34.000 zł. a. w. udzieloną z funduszu państwa tytułem zaliczki bezprocentowej dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy	310
66. Sprawozdanie komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zmiany uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. w tym punkcie, że miejscowość Bieńkówka położona w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach, przeniesioną być ma do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie, Starostwa Myślenickiego .	311
67. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyach Rektoratu c. k. Szkoły politechnicznej i Towarzystwa politechnicznego we Lwowie o przyznanie Rektorowi Szkoły politechnicznej głosu wirylnego w Sejmie krajowym	318
68. Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie . .	323
69. Wniosek posła Starowiejskiego w sprawie opłat od ubezpieczeń w towarzystwach asekuracyjnych	358
70. Wniosek posła Dzeduszyckiego Wojciecha o uchwalenie odpowiedniej sumy na restaurację cerkwi w Haliczu, na przechowanie starożytności w okolicy Halicza i na zwołanie kongresu archeologów	360
71. Wniosek posła Wodzickiego Henryka z rezolucją do c. k. Rządu w sprawie kas oszczędności, aby przy przestrzeganiu przepisu regulatywu z roku 1844 uwzględniano wszystkie istniejące w naszym kraju stosunki kredytu pieniężnego .	364

Liczba alegatu	Stronica sten. sprawozdania.
72. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Dr. Pilata względem zmiany §§. 5. i 6. krajowej ordynacji wyborczej z dnia 26. Lutego 1861	365
73. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 12. Lipca 1883 r. l. 5.229 w przedmiocie wymierzania pięcioleci i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych	366
74. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Madeyskiego w przedmiocie zmiany postępowania sądowego w sprawach cywilnych tudzież organizacji sądowej	367
75. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach szkoły średniej rolniczej, szkoły ogrodniczej i folwarku w Czernichowie na rok 1884	369
76. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Romera w przedmiocie przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacji gminnych i powiatowych na lat sześć	379
77. Sprawozdanie komisji szkolnej o petycyach do l. 5, 33, 34, 60, 6I, 62, 100—105, 110—113, 264, 265, 266, 332 i 334 w przedmiocie polepszenia stanowiska nauczycieli szkół średnich	405
78. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu folwarku Dublańskiego na rok 1884	405
79. Sprawozdanie Wydziału krajowego o zmianie Regulaminu Banku krajowego	413
80. Wniosek posła Antoniewicza o zmianę ustawy drogowej	413
81. Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1884.	418
82. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o petycji mieszkańców przysiółka Angelówka, w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Ożydów w powiecie Złoczowskim	419
83. Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Tadeusza Langiego w przedmiocie zmian §. 52. ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19. dz. ust. kr. tudzież §. 102. tejże ustawy w tekście ustalonym ustawą krajową z 17. Czerwca 1874. Nr. 49. dz. u. kr.	419
84. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia kredytu na biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym	421
85. Sprawozdanie komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce, by takowa zaciągnęła pożyczkę w kwocie 35.000 zł. w. a. na zasilenie tamtejszej powiatowej kasy pożyczkowej	425
86. Sprawozdanie komisji petycyjnej nad petycją gminy Długopole z powiatu Nowy-Targ o udzielenie subwencji na dokończenie robót ochronnych na rzece Czarny Dunajec	426
87. Wniosek posła Pławickiego o zapewnienie Reprezentacji krajowej odpowiedniego wpływu przy sporach o granicę kraju	431
88. Wniosek posła Lasockiego o zmianę §. 64. ustawy gminnej	432
89. Sprawozdanie komisji górniczej o petycji krajowego Towarzystwa dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi, w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 26. Maja 1882. r. o celi i podatku naftowym, oraz w przedmiocie podatku dochodowego i zarobkowego przy kopalniach oleju ziemnego i destylarniach nafty	435
90. Sprawozdanie komisji górniczej o petycji krajowego Towarzystwa dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi, w sprawie obniżenia stopnia ciężaru gatunkowego destylatów oleji ziemnych, wolnych od podatku	438

9.	Sprawozdanie komisji górniczej o petycji Towarzystwa krajowego dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi, w sprawie przestrzegania postanowień rozp. minist. z dnia 27. Stycznia 1866. przy wchodzie nafty zagranicznej do Austrii	439
92.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji miejscowości Tywonia i Szczytna w powiecie Jarosławskim, w jedną gminę połączonych, względem rozłączenia onychże	468
93.	Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1881.	468
94.	Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Jędrzejowicza Edwarda względem założenia gorzelnii w Dublanach	470
95.	Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji Dyrekcji galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego o utrzymanie przysługujących Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu przywilejów przy zaprowadzeniu projektowanego przez Wysoki Rząd podatku rentowego	476
96.	Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie	477
97.	Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1881.	477
98.	Sprawozdanie komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych	478
99.	Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu szkół rolniczych w Dublanach na r. 1884.	481
100.	Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu Wydziału krajowego na rok 1884. kursu gorzelnictwa w Dublanach	484
101.	Sprawozdanie Wydziału krajowego o potrzebie uzupełnienia pokrycia wydatków w budżecie na rok 1883.	489
102.	Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszy indemnizacyjnych za rok 1882.	489
103.	Wniosek p. Polanowskiego o sposobie opodatkowania przemysłu gorzelnianego	489
104.	Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku posła Wierzbickiego dotyczącego projektu ustawy o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i urzędzeniu nauki uzupełniającej w kierunku przemysłowym	519
105.	Sprawozdanie komisji budżetowej o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego na pokrycie niedoboru z roku 1882.	527
106.	Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktynek w Przemyśle o udzielenie pożyczki 8.000 zł. na rozszerzenie budynku szkolnego	531
107.	Sprawozdanie komisji drogowej w sprawie dalszej budowy drogi z Rozwadowa do Nadbrzezia	531
108.	Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego	532
109.	Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego dotyczące oznaczenia granic okręgu Trybunału I. Instancyi w Brzeżanach ustanowić się mającego	533
110.	Sprawozdanie komisji sejmowej wybranej dla wniosku posła Grocholskiego w przedmiocie ograniczenia dowolności w dzieleniu gruntów włościańskich i zmiany prawa spadkowego	538
111.	Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych	567

112.	Sprawozdanie komisji bankowej o wniosku posła Henryka Wodzieckiego z rezolucją do c. k. Rządu w sprawie kas oszczędności, aby przy przestrzeganiu przepisów regulatywu z roku 1844 uwzględniano wszystkie istniejące w naszym kraju stósunki kredytu pieniężnego	568
113.	Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie noweli do ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873 r. l. 250 Dz. ust. i rozp. kraj. i o wniosku posła Euzebiusza Czerkawskiego do „ustawy o zakładaniu, urządzaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci“	569
114.	Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1884	609
115.	Sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego na rok 1884	731
116.	Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych za rok 1881	738
117.	Sprawozdanie komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. ust. p. l. 55 i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. l. 9. na obligacye komunalne Banku krajowego oraz uwolnienia tychże obligacyj i poborów personelu administracyjnego Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków	738
118.	Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Tyszkiewicza względem uwolnienia spadków po krewnych w pierwszej i drugiej linii od uiszczenia należności spadkowej	740
119.	Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Starowiejskiego w przedmiocie zamierzonego podwyższenia opłat państwowych od ubezpieczeń w Towarzystwach asekuracyjnych	740
120.	Sprawozdanie komisji drogowej w przedmiocie wniosku o uregulowanie prawa do poboru szutru	740
121.	Sprawozdanie komisji drogowej o petycji Rady powiatowej Trembowelskiej, względem budowy kolei żelaznej z Tarnopola w kierunku południowym	741
122.	Sprawozdanie komisji podatkowej o wniosku posła Polanowskiego w sprawie opodatkowania przemysłu gorzelnianego	742
123.	Sprawozdanie komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o petycji Feliksa Laurent w przedmiocie połączenia Dniestru z Sanem i Wisłą kanałem splawnym	743

- 187. ...
- 188. ...
- 189. ...
- 190. ...
- 191. ...
- 192. ...
- 193. ...
- 194. ...
- 195. ...
- 196. ...
- 197. ...
- 198. ...
- 199. ...
- 200. ...
- 201. ...
- 202. ...
- 203. ...
- 204. ...
- 205. ...
- 206. ...
- 207. ...
- 208. ...
- 209. ...
- 210. ...
- 211. ...
- 212. ...
- 213. ...
- 214. ...
- 215. ...
- 216. ...
- 217. ...
- 218. ...
- 219. ...
- 220. ...
- 221. ...
- 222. ...
- 223. ...
- 224. ...
- 225. ...
- 226. ...
- 227. ...
- 228. ...
- 229. ...
- 230. ...
- 231. ...
- 232. ...
- 233. ...
- 234. ...
- 235. ...
- 236. ...
- 237. ...
- 238. ...
- 239. ...
- 240. ...
- 241. ...
- 242. ...
- 243. ...
- 244. ...
- 245. ...
- 246. ...
- 247. ...
- 248. ...
- 249. ...
- 250. ...
- 251. ...
- 252. ...
- 253. ...
- 254. ...
- 255. ...
- 256. ...
- 257. ...
- 258. ...
- 259. ...
- 260. ...
- 261. ...
- 262. ...
- 263. ...
- 264. ...
- 265. ...
- 266. ...
- 267. ...
- 268. ...
- 269. ...
- 270. ...
- 271. ...
- 272. ...
- 273. ...
- 274. ...
- 275. ...
- 276. ...
- 277. ...
- 278. ...
- 279. ...
- 280. ...
- 281. ...
- 282. ...
- 283. ...
- 284. ...
- 285. ...
- 286. ...
- 287. ...
- 288. ...
- 289. ...
- 290. ...
- 291. ...
- 292. ...
- 293. ...
- 294. ...
- 295. ...
- 296. ...
- 297. ...
- 298. ...
- 299. ...
- 300. ...

Aleg. 1.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy zawierającej przepisy o stosunkach sług, i o najmie robotników do wiejskiego gospodarstwa.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 21. Października 1882. powziął Wysoki Sejm uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby rozpatrzywszy się w stosunkach i przepisach „o czeladzi służebnej, przedłożył Sejmowi na następnej sesji odpowiednie wnioski, w celu ich uregulowania.“

Powyzsza uchwała powzięta została na podstawie sprawozdania komisji administracyjnej o wniosku posa Wasilewskiego.

Komisya podniosła dla uzasadnienia swego wniosku, że rozprężenie w stosunkach służbowych czeladzi i sług doszło do tak wysokiego stopnia, iż można je zaliczyć do szeregu ekonomicznych kłesk kraju. Dotychczasowe przepisy nie odpowiadają dzisiejszym stosunkom i nie określają dość jasno kompetencyi władz autonomicznych i rządowych w zastosowaniu tych przepisów. ztąd powstają spory kompetencyjne, które ostatecznie stają się przyczyną bezczynności, tak władz rządowych, jakoteż autonomicznych.

Stosunki sług w kraju naszym uregulowane są obecnie:

- a) Prezydialnem rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 1. Lipca 1857. L. 37.321 Nr. 12. Części II. Dz. u. i rozp. kr. dla okręgu administracyjnego Lwowskiego, zawierającym prowizoryczny Regulamin dla ludzi służebnych (Dienstleute) w okręgu administracyjnym Lwowskim,
- b) rozporządzeniem Prezydium krajowego z dnia 11. Marca 1855. Nr. 14. Części II. Dz. u. i rozp. kr. dla okręgu administracyjnego Krakowskiego, zawierającym tymczasowe urządzenie klasy służących dla Zarządu obrębu Krakowskiego, z wyjątkiem głównego miasta Krakowa — wreszcie
- c) rozporządzeniem Prezydium krajowego z dnia 4. Lipca 1857. Nr. 18. Części II. Dz. u. i rozp. kraj. dla okręgu administracyjnego Krakowskiego, zawierającym tymczasowe urządzenie klasy służących dla głównego miasta Krakowa.

Te rozporządzenia zawierają po największej części zgodne pomiędzy sobą przepisy. Najważniejsze różnice zachodzące pomiędzy postanowieniami, obowiązującymi w byłym Lwowskim, a byłym Krakowskim okręgu administracyjnym, są następujące:

- 1) w mieście Lwowie obowiązują powszechne postanowienia, dla miasta Krakowa wydano zaś odrębne;
- 2) postanowienia dla krakowskiego okręgu administracyjnego przekazywały naczelnikom gmin wiele czynności, które w okręgu Lwowskim zastrzeżone były c. k. urzędem powiatowym;
- 3) w okręgu Lwowskim powstaje umowa służbowa przez porozumienie się służbodawcy ze sługą, postanowienia zaś w okręgu Krakowskim obowiązujące wymagają do ważności umowy dania i przyjęcia zadatku;
- 4) w okręgu Lwowskim ma służbodawca prawo, potrącić słudze ze zasług koszta pielęgnowania i leczenia, jeżeli choroba sługi nie była spowodowaną przez udowodnioną winę służbodawcy; w okręgu Krakowskim zaś ma służbodawca to prawo jedynie wówczas, jeżeli sługa z własnej winy popadł w chorobę;
- 5) regulamin dla okręgu Lwowskiego przekazuje spory ze stosunku służbowego, rozpoczęte po upływie dni 30 od dnia rozwiązania tego stosunku władzom sądowym; podczas gdy w przepisach dla okręgu Krakowskiego nie ma podobnego postanowienia.

Po wejściu tych przepisów w życie zaszły w urzędzeniu administracyjnym kraju zasadnicze zmiany wielkiej doniosłości, które oddziaływały także na sposób wykonywania tych przepisów.

Mianowicie zostały ustawą z dnia 5. Marca 1862. Nr. 18. Dz. u. p. zakreślone zasadnicze podstawy urzędzenia gmin, w których w art. V. zaliczono do samoistnego zakresu działania gminy wszystko w ogólności, co odnosi się do własnego interesu gminy i załatwionem być może jej własnymi siłami w jej własnym obrębie. W myśl tego postanowienia wymieniono w szczególności w ustępie 6tym powyższego artykułu, że policya nad czeladzią i robotnikami, tudzież wykonywanie regulaminu co do sług należą do samoistnego zakresu działania gminy. Ustawa gminna z dnia 12. Sierpnia 1866. r. Nr. 19. Dz. u. kr. zalicza też w ustępie 9. §. 27. policyę nad czeladzią i wyrobnikami, nie mniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej do rzędu spraw własnego zakresu działania gminy.

Ztąd też z dniem wejścia w życie ustawy gminnej, przeszło wykonywanie tych przepisów w całej pełni na gminy, względnie na zwierzchności gminne, jako władze wykonawcze gminy.

Równocześnie z ustawą gminną wydaną została i równocześnie z nią weszła w życie ustawa o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 20. Dz. u. kr., która postanawia w §. 7., że obszar dworski winien jest wypełniać w swoim obrębie wszelkie obowiązki i powinności gminy, a w §. 13, że w celu załatwiania spraw przydzielonych obszarowi dworskiemu, wstępuje przełożony w zakres działania naczelnika gminy, a co do policyi miejscowej także w prawa służące Radzie gminnej z mocy §. 32. u. gm., — jedynie prawo karania, przyznane ustawą gminną naczelnikowi gminy, wykonywa polityczna władza powiatowa na obszarze dworskim.

Ponieważ przepisy o stosunkach sług są trojakiej natury a mianowicie:

- 1) ściśle policyjne,
- 2) prawa prywatnego i
- 3) karne; przeto od wejścia w życie ustawy gminnej, zaszła w wykonywaniu tych przepisów taka zmiana, że
 - a) w obrębie gminy powołaną jest zwierzchność gminna do wykonywania wszystkich tych przepisów w całej pełni;

b) na obszarach dworskich zaś wykonywać mają c. k. polityczne Władze powiatowe, czyli c. k. Starostowie postanowienia karne, do pełnienia zaś wszelkich innych przepisów powołani są przełożeni obszarów dworskich.

Zmiana wywołana wejściem w życie ustawy gminnej i ustawy o obszarach dworskich nie jest atoli jedyną, która zaszła co do sposobu wykonywania i wykonalności tych przepisów.

Mianowicie wzbroniła ustawa z dnia 15. Listopada 1867 Nr. 131. Dz. u. p. używania chłosty w przepisach służbowych, jako kara zagrożonej.

Trudnienie się stręczeniem sług, jako stałe zajęcie temi przepisami wyraźnie wzbronione, zostało nietylko dozwolonem ale nadto wykonywanem bywa jako zarobkowość za koncesjami przez władze udzielanemi.

Prócz tego powstały nowe stosunki, które są takiej doniosłości, że muszą oddziaływać na stosunki sług do służbodawców, a jednak nie są, gdyż nie mogły być uwzględnione w dotychczasowych przepisach — jako dawniej nie istniejące. Do rzędu takich stosunków zaliczyć wypada:

- a) w pierwszym rzędzie powszechny obowiązek służby wojskowej i peryodyczne powoływanie do ćwiczeń w rezerwie, lub obronie krajowej, — nadto
- b) i obowiązek czyli przymus szkolny pod pewnym względem oddziaływać może na stosunki sług do służbodawców.

Ztąd też przepisy, określające stosunek sług do służbodawców, nie tylko w niektórych ważnych i zasadniczych ustępach zmienionemi lub uchylonemi zostały; ale nadto nie odpowiadają obecnym stosunkom naszym.

Trudno dziwić się, że zwierzchności gminne, których członkowie zazwyczaj powoływani bywają od pługą lub rzemiosła, nie są w stanie należycie wykonywać tych przepisów, co wywoływać musi rozprężenie w stosunkach sług do służbodawców, podniesione w sprawozdaniu komisji administracyjnej.

Na obszarach dworskich zaś Przełożony obszaru dworskiego, powołany do wykonywania największej części tych przepisów, jest zazwyczaj lub sam służbodawcą, lub też zawisłym od służbodawcy. Ztąd powstało zdanie, że we wszystkich takich wypadkach, a zatem prawie zawsze Przełożony obszaru dworskiego, jako osobiście interesowany, wykluczonym jest od sprawowania policyi nad sługami na obszarze dworskim. Ten zarzut wywołał pytanie, jaka władza w takich razach powołaną jest do wykonywania tej gałęzi policyi na obszarze dworskim. Gdy jednak rzecz w praktyce tak się przedstawia, że co do stosunków służbowych na obszarach dworskich, wypadki tego rodzaju, t. j. gdzie Przełożony obszaru dworskiego jest osobą interesowaną, są właściwie regułą, a wypadki odmienne tylko wyjątkowo się wydarzają, przeto powstała w zastosowaniu tych przepisów na obszarach dworskich właściwie kwestya, jaka władza z reguły wykonywać ma przepisy na obszarze dworskim?

Rząd wychodził z zapatrywania, że postanowienie §. 27. lit. g. u. gm. o tyle tylko zmieniło pierwotną kompetencję c. k. politycznych Władz powiatowych do wykonywania tych przepisów, o ile rozchodzi się o wykonywanie onych, a mianowicie o rozstrzyganie powstałych sporów, przez władze „nieuprzedzone“ a jeżeli powołany do rozstrzygania jest osobiście interesowanym, mają napowrót obowiązywać pierwotne postanowienia o kompetencji władz rządowych.

Takie rozwiązanie tej kwestyi sprzeciwia się zasadniczym postanowieniom o mocy obowiązującej ustaw w ogóle (§. 9. kod. cyw.) Jeżeli bowiem postanowieniami art. V-go ustawy z dnia 5. Marca 1862. określającej zasadnicze podstawy urzędzenia gmin i §. 27. lit. g. u. gm. tudzież §. 13. ust. o obsz. dw. uchyloną została kompetencya c. k. politycznych Władz powiatowych do wykonywania tych przepisów, a tylko w §. 13. ust. o obsz. dw. jako jedyny wyjątek od tego ogólnego postanowienia zastrzeżono c. k. politycznej Władzy powiatowej wykonywanie prawa

karania z mocy tych przepisów na obszarze dworskim; — to nie ma najmniejszej podstawy do przypuszczenia, jakoby uchylona powołaniami ustawami kompetencya władz rządowych do wykonywania przepisów, o których mowa, miała napowrót odzyskiwać moc obowiązującą, jeżeli osoba sprawująca władzę przytoczonemi ustawami powołaną do wykonywania tych przepisów, jest osobie interesowaną.

Daleko odpowiedniejszym wydaje się zarządzenie zachodzącej kolizyi przez delegowanie w miejsce władzy sprawowanej przez osobę interesowaną innej równorzędnej władzy. Lecz i ten sposób zarządzenia zachodzącej kolizyi nastęrcza trudności. W pierwszej linii zachodzi pytanie, która z przełożonych władz, czy rządowa, czyli też autonomiczna powołaną być ma do zarządzania delegacyi innej władzy w miejsce interesowanej? Następnie zaś tej nader ważnej okoliczności pomijać nie można, że najczęściej upłynąłby trzydziestodniowy prekluzyjny termin do wytoczenia sporu przed władzą administracyjną, nim nastąpiłaby delegacya. Wobec tego stanu rzeczy musiałoby rozstrzyganie sporów tego rodzaju na drodze administracyjnej, najczęściej stać się wprost niewykonalnem.

Co do sposobu, jakim tej niedogodności i niestosowności zaradzić należałoby, nie przyszło dotąd do porozumienia pomiędzy Rządem a Wydziałem krajowym.

W praktyce zaś rzecz w ten sposób załatwianą bywa, że właściciele obszarów dworskich, jako słuźbodawcy, starają się sprawy ze swoimi słuźgami wydarzające się, jeżeli są mniejszej doniosłości, sami załatwiać przez zastosowanie środków domowej karności, w granicach, w jakich każdy słuźbodawca w ogóle zastosowywać je może przeciw swoim słuźgom. Jeżeli zaś rozchodzi się o sprawę większej doniosłości, udają się przełożeni obszarów dworskich jako słuźbodawcy z zażaleniami swemi do władzy politycznej, lub do Sądów, stosownie do tego, czy przedmiot sporu jest karnej, czy też cywilnej natury.

Poruszywszy sprawę wątpliwości kompetencyjnych winniśmy podnieść, że Rządowi także w innym kierunku nie wydało się dość jasnem postanowienie §. 27. lit. *g.* u. gm. zaliczające policję nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi słuźbnej w poczet spraw własnego zakresu działania gminy. Rząd mniemał, że władzom rządowym i nadal zastrzeżonem zostało wykonywanie przepisów o wyrobnikach, jakkolwiek ministeryalnem rozporządzeniem z dnia 15. Marca 1860. Nr. 73. Dz. u. p. rozciągnięto przepisy regulaminu dla czeladzi słuźbnej także na spory między gospodarzami rolnymi i leśnymi a ich pomocnikami gospodarczymi i dziennymi zarobnikami. Gdy zatem tak sprawowanie policji w ogóle nietylko nad czeladzią, ale także nad wyrobnikami a prócz tego także w szczególności wykonywanie przepisów o czeladzi słuźbnej ministeryalnem rozporządzeniem z dnia 15. Marca 1860. rozszerzone na spory między gospodarzami rolnymi i leśnymi a ich pomocnikami i robotnikami, — zaliczono do własnego zakresu działania gminy; nie może ulegać wątpliwości, że tem samem rozstrzyganie sporów pomiędzy gospodarzami a ich pomocnikami i robotnikami, tudzież wykonywanie odnośnych przepisów, weszło w poczet spraw własnego zakresu działania gminy.

Dla dopełnienia obrazu sprzeczności zachodzących pomiędzy obowiązującemi w tej mierze przepisami, a ich wykonaniem, podnieść należy, że sprawowanie tej gałęzi policji miejscowej przekazaniem zostało w całej pełni gminom miasta Lwowa i Krakowa postanowieniami §. 30. lit. *g.* stat. dla miasta Lwowa i §. 17. lit. *k.* statutu dla miasta Krakowa, pomimo tego jednak dotąd odnośne przepisy w miastach Lwowie i Krakowie wypełniane bywają wyłącznie przez c. k. Dyrekcyę policji.

Z tego przedstawienia rzeczy Wysoki Sejm przekonać się raczy że:

- 1) Przedewszystkiem ze strony Rządu zakwestyonowano, jakie stosunki słuźbowe podlegają powołanym przepisom a mianowicie, czy stosunki i spory pomiędzy gospodarzami wiejskimi, a ich pomocnikami i robotnikami rozstrzygane być mają według niniejszych przepisów, czyli też nie.

- 2) Następnie weszło od czasu wydania przepisów służbowych wiele nowych ogólnych ustaw, z którymi pogodzić się nie dają poszczególne postanowienia tych przepisów; tych zaś ogólnymi ustawami unieważnionych postanowień nie uchylono specjalnymi do tych przepisów odnoszącymi się nowelami. Ztąd powstał ten anormalny stan, że w przepisach służbowych znajdują się postanowienia dotąd formalnie nie uchylone, których jednak zastosowywać nie można. Ten stan rzeczy jest zaś co do tych przepisów tem bardziej nieodpowiednim, im mniej wykształcone organa powołane są do wykonywania tych przepisów, od których trudno wymagać, ażeby ocenić zdołały, które poszczególne postanowienia są wykonalnymi i wykonywane być powinny, których zaś wykonywać nie wolno. Takie mniej wykształcone organa przekonawszy się, iż pewnej części tych przepisów wykonywać nie wolno, tracą ufność i wiarę w moc obowiązującą całych tych przepisów, i nie troszczą się o nie, ani poczuwają się do obowiązku wykonywania onych.
- 3) Prócz tego powstały, jak wyżej przytoczono, nowe stosunki stojące w związku z przedmiotem temi przepisami uregulowanym, a w tych przepisach wcale nieuwzględnione.
- 4) Nadto dalszą słabą stroną tych przepisów jest różnica, która istnieje między niektórymi postanowieniami w byłym okręgu administracyjnym Lwowskim a postanowieniami obowiązującymi w byłym okręgu administracyjnym Krakowskim.
- 5) Wreszcie najważniejszą stroną ujemną w zastosowywaniu tych przepisów są wątpliwości kompetencyjne.

Jeżeli nowa ustawa zdoła zaradzić tym stronom ujemnym obecnie obowiązujących przepisów, położy podstawę do sprężystszego ich wykonywania, a tem samem usunie w znacznej części niedogodności podniesione w sprawozdaniu komisji administracyjnej.

Kraj nasz zresztą wstępując na drogę wydania nowych przepisów w tej mierze nie będzie pierwszym w tym kierunku. Wyprzedziły nas już na tej drodze inne kraje; a mianowicie wydane zostały w tej mierze nowe ustawy:

- a) dla Czech z dnia 7. Kwietnia 1866. L. 11. Dz. u. kr.,
- b) dla Szląska z dnia 25. Marca 1867. Nr. 12. Dz. u. kr.,
- c) dla Górnej Austrii z dnia 1. Marca 1874. Nr. 3. Dz. u. kr.,
- d) dla Karyntyi z dnia 19. Marca 1874. Nr. 14. Dz. u. kr.
- e) dla Niższej Austrii z dnia 22. Stycznia 1877. Nr. 6. Dz. u. kr. i
- f) dla Tyrolu z dnia 22. Stycznia 1879. Nr. 13. Dz. u. kr.

Prócz tego nadesłały nam Salzburski i Bukowiński Wydziały krajowe cenne projekta odnośnych ustaw przez się wygotowane, z których szczególnie Bukowiński pod tym względem na uwagę zasługuje, że oprócz naszego kraju, tylko na Bukowinie istnieją obok gmin wyłączzone i odrębne obszary dworskie, jako samodzielne ciała administracyjne.

W przytoczonych ustawach znajdujemy rozwiązanie wielu kwestyj i wątpliwości przy wykonywaniu tych przepisów zachodzących, a tu powyżej przytoczonych.

Przechodząc do rozwiązania tych wątpliwości i usuwania niedogodności powyżej przytoczonych, podnosimy przedewszystkiem, że kraj nasz jest przeważnie rolniczym. Nieodzowną potrzebą i warunkiem rozwoju ekonomicznego dla kraju naszego jest przeto, ażeby stosunki pomiędzy gospodarzami wiejskimi (tak rolnymi jak lasowymi, Land- und Forstwirthe) a ich pomocnikami w gospodarstwie, tudzież robotnikami, o ile być może jak najdokładniej określone zostały, a zapewniono energiczne wykonywanie odnośnych postanowień, i spieszne załatwianie sporów w drodze administracyjnej, z możliwością unikania rozwlekłej drogi sądowej. Te względy skłoniły Rząd przed laty do wydania ministeryalnego rozporządzenia z dnia 15. Marca 1860. L. 73 Dz. u. p., którem rozciągnięto przepisy o czeladzi służebnej do sporów między gospodarzami wiejskimi, a ich pomocnikami przy gospodarstwie i robotnikami. Te same względy

uznaje Rząd także obecnie za rozstrzygające, gdyż §. 42. ustawy dla Tyrolu na dniu 22. Stycznia 1879. sankcyonowanej przekazuje naczelnikom gmin rozstrzyganie sporów powstałych ze stosunku najmu pomiędzy gospodarzami wiejskimi, a ich pomocnikami przy gospodarstwie i robotnikami („Die Bestimmungen des §. 41 — über die Competenz der Gemeindevorsteher und der „Gerichtsbehörden bei Streitigkeiten — finden auch Anwendung auf Streitigkeiten aus dem Lohn-„verhältnisse zwischen Land- und Forst-Wirthen und ihren land- und forstwirthschaftlichen Tag-„löhnern und Hilfsarbeitern.“) Skutkiem tego rozstrzygane bywają takie spory rozpoczęte w terminie dni 30 przez naczelników gmin, spory zaś po tym terminie wytoczone przez Władze sądowe. Gdy przeto stosunki kraju naszego wymagają nieodzownie, ażeby podaną została możliwość poddawania sporów tego rodzaju pod rozstrzyganie w drodze administracyjnej, a nawet najświeższe ustawodawstwo wykazuje możliwość wydania takiej ustawy, przeto projektujemy umieszczenie odnośnych postanowień w ustawie, mianowicie w §§. 2., 13. i 48., tudzież w Dziale VI. a szczegółowo w jego §§. 52. 58 i 60.

Najważniejszym jest jednak rozwiązanie kwestyi, którym władzom powierzone być ma wykonanie tych przepisów.

Otóż w tej mierze nie widzimy przyczyny, dla której stosownem byłoby odjąć gminom to wykonywanie, zwłaszcza, gdy władzą wykonawczą w gminie jest zwierzchność gminna, więc nie poszczególne osoba, lecz ukonstytuowane ciało, a postanowienie §. 63. u. gm. zaradza możliwej kolizyi w tych wypadkach, w których członek zwierzchności gminnej miałby brać udział w załatwieniu sprawy, tyczącej się jego własnych interesów prywatnych lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowaconych.

Inaczej przedstawia się rzecz na obszarach dworskich, gdzie sprawuje władzę wykonawczą nie ukonstytuowane ciało, lecz poszczególne osoba, — Przełożony obszar dworskiego, — a ten do sprawowania władzy powołany przełożony, zazwyczaj, lub sam jest służbodawcą, lub też zależnym od służbodawcy. — Niepodobnem jest utrzymać nadal taki stan rzeczy, według którego strona interesowana ma być sama władzą wykonawczą w swojej własnej sprawie, sama rozstrzygać swoje własne spory, — stan rzeczy zresztą, który stał się jedną z najgłówniejszych przyczyn, że dotychczasowe przepisy obecnie prawie wcale wykonywanymi nie są, który zatem spowodował w bardzo znacznej części rozprężenie w tych stosunkach, z takim naciskiem podniesione w sprawozdaniu komisji administracyjnej.

Zachodzi zatem nieodzowna potrzeba przekazania wykonywania tych przepisów na obszarach dworskich nie przełożonemu obszarowi dworskiemu, lecz innej władzy.

Tą władzą może być w danych stosunkach tylko Starostwo lub Zwierzchność tej gminy, przy której obszar dworski istnieje.

Starostwa obejmują zazwyczaj dość rozległą przestrzeń, zawierającą wielką liczbę obszarów dworskich od siedziby Starostwa częstokroć o kilka mil oddalonych; dlatego sprawowanie tych przepisów przez Starostwo na wszystkich obszarach dworskich do niego należących, byłoby z jednej strony dla stron nader uciążliwym, wymagając od nich częstego udawania się do siedziby Starostwa, — a z drugiej strony niemniej uciążliwym dla samych Starostw z powodu wielkiej ilości czynności urzędowych, przy załatwianiu spraw tego rodzaju na wszystkich obszarach dworskich, — skutkiem tego byłoby nieodzowne przewlekane załatwianie spraw tego rodzaju, które z samej natury swej energicznie i doraźnie załatwiane być winny. — Dodajmy do tego dalszą okoliczność, że nowe przepisy w tej mierze winny skuteczniej od dotychczasowych zaradzać panującemu rozprężeniu w stosunkach służbowych, a tem samem wymagać będą częstszego współdziałania władzy, a dojdziemy do przekonania, że powyżej podniesione dolegliwości i niedogodności musiałyby stać się tem dotkliwsiemi, jeżeliby przekazano Starostwom wykonywanie tych przepisów na obszarach dworskich.

Wszak §fem 38. ustawy z dnia 17. Lipca 1876. Nr. 28. Dz. u. k. o ochronie własności polnej przekazano Zwierzchności gminnej prawo dochodzenia i karania przestępstw polowych popełnionych na obszarze dworskim przy tej gminie istniejącym, a jakkolwiek od wydania tej ustawy siedm lat upłynęło, nie dały się dotąd słyszeć żadne zażalenia z tego powodu.

W podobnem położeniu do naszego kraju znajduje się Bukowina. To też tamtejszy Wydział krajowy wystąpił w tej mierze w projekcie do ustawy dla tamtejszego Sejmu przygotowanym z dwoma odrębnymi wnioskami. Większość projektuje powołać gminy do wykonywania tych przepisów na obszarach dworskich, mniejszość zaś c. k. powiatowe władze polityczne.

Wydział krajowy zastanowiwszy się wszechstronnie nad tą kwestją, i zbadawszy ją wyczerpująco, idzie drogą pośrednią, przychyła się wprawdzie więcej ku takiemu rozwiązaniu sprawy, ażeby Zwierzchnościom gminnym poruczyć wykonywanie tych przepisów na obszarach dworskich, nie czyni tego jednak bezwzględnie, i owszem wprowadza w projekcie przez się przedłożonym pewne zastrzeżenia, uzasadnione naturą rzeczy i obecnymi stosunkami.

Mianowicie rozszerza Wydział krajowy wyjątkowe postanowienie drugiego ustępu §. 61. ust. gm., według którego Naczelnik gminy winien przedłożyć politycznej Władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i zatwierdzenia orzeczenie karne, jeżeli odnosi się do duchownych uznanych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych zostających w czynnej służbie, członków wysokiego Sejmu, albo osób wchodzących bez wyboru do Rady gminnej, w §. 55 projektowanej ustawy do służbodawców zamieszkałych na obszarze dworskim z tą dalszą modyfikacją, że zwierzchność gminna, jeżeliby zdaniem jej w pewnym wypadku należało zastosować postanowienie karne przeciw służbodawcy zamieszkałemu na obszarze dworskim, przestać winna na doniesieniu o tym stanie rzeczy c. k. politycznej Władzy powiatowej, która na podstawie tego doniesienia przeprowadzi rozprawę i wyda orzeczenie.

Prócz tego zastrzega projekt przez nas przedłożony w §. 60. w pewnych nagłych wypadkach stronie interesowanej prawo udania się do c. k. politycznej Władzy powiatowej o zastosowanie niniejszych przepisów w takim wypadku, jeżeliby Zwierzchność gminna nie załatwiła sprawy w pewnym prekluzyjnym terminie od wytoczenia jej przed nią.

Co do miast stołecznych Lwowa i Krakowa nie zdołaliśmy dopatrzeć żadnych takich wyjątkowych stosunków, które wymagałyby odrębnych postanowień. — Sądzymy i owszem, że łatwość przesiedlania się do nich i napowrót wymaga, ażeby książki służbowe wydawane w tych miastach i w reszcie kraju były zupełnie jednakowemi, i stosunek sług w miastach stołecznych nie różnił się pod względem prawnym od stosunku sług w kraju.

Natomiast nie zachodzi potrzeba jednolitości organów powołanych do wykonywania tych przepisów w stołecznych miastach i w kraju. — Przeciwnie, miasta Lwów i Kraków mając od lat kilku w statutach swoich zastrzeżone prawo do wykonywania we własnym zakresie działania przepisów w mowie będących, nie starały się dotąd o objęcie wykonywania owych.

Ztąd okazuje się, że legalne reprezentacye miast same uznały za stosowne i odpowiednie, ażeby te przepisy jak przedtem tak też i nadal pełnione były przez c. k. Dyrekcyę policyi, — równie jak to dzieje się we wszystkich większych miastach monarchii, mianowicie, o ile nam wiadomo, we Wiedniu, w Pradze, Tryeście, Bernie, Insbruku i Ołomuńcu. Dlatego nie projektujemy w tej mierze żadnej zmiany.

W ogóle przyjął Wydział krajowy za zasadę przy projekcie niniejszem przedłożonym, utrzymywać nadal w mocy obowiązującej, o ile możebnem, stosunki istniejące, w które społeczeństwo kraju wżyło się, i zmienia je tylko o tyle, ile tego wymaga nieodzowna potrzeba lub oczywista korzyść, stara się nadto określić nowe stosunki w dotychczasowych przepisach nie uwzględnione (§§. 5 i 28), porządkowuje podług pewnego z góry obmyślanego systemu poszczególne

przepisy i układa je w jedną całość, ułatwiając przegląd i odnalezienie w razie zachodzącej potrzeby pewnego poszczególnego postanowienia, stara się usunąć wątpliwości i niejasności, a uczynić wydane przepisy ścisłszymi i łatwiejszymi do wykonania, szczególną baczność zaś zwrócił na książki służbowe, projektując z jednej strony dokładniejszy i bardziej wyczerpujący układ tych książek, a podnosząc z drugiej strony ich ważność i doniosłość przy ocenianiu stosunku służbowego, i starając się usilnie doprowadzić do tego, ażeby niemożliwem było słuzenie bez książki służbowej.

Wywiązując się przeto z zawezwania otrzymanego uchwałą z dnia 21. Października 1882. Wydział krajowy wnosi:

Al. A. „Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę pod **A** załączoną.“

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 20. Lipca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Smolka

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ustanawiająca przepisy o stosunkach sług i najmie robotników do wiejskiego gospodarstwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wydaję załączone przepisy o stosunkach sług i rozporządzam jak następuje:

Art. I.

Przepisy o stosunkach sług zawarte w tej ustawie wejdą w życie po upływie 60 dni od dnia ich obwieszczenia.

Art. II.

Każdy sługa winien zaopatrzyć się najdalej do roku od dnia obwieszczenia tej ustawy w nową książkę służbową wydaną na podstawie tych przepisów.

Równocześnie z wydaniem nowej książki służbowej, stwierdzi Władza wydająca nową książkę służbową tę okoliczność na dotychczasowej książce, która traci przez to prawną moc, i od tej chwili służyć może jedynie jako świadectwo służby za czas upłyniony.

Art. III.

Z dniem wejścia w życie przepisów zawartych w tej ustawie, tracą moc obowiązującą wszelkie dawniejsze w tej mierze wydane rozporządzenia i przepisy, a mianowicie:

- a) rozporządzenie prezydyalne c. k. Namiestnictwa z dnia 1. Lipca 1857 L. 37321. N. 12. Część II. Dz. ust. i rozp. kr. dla lwowskiego

- okręgu administracyjnego, zawierające pro-
wizoryczny regulamin dla ludzi służbowych
w lwowskim okręgu administracyjnym ;
- b) rozporządzenie Prezydium krajowego z dnia
11. Marca 1855 N. 14. Dz. u. i rozp. kr. dla
krakowskiego okręgu administracyjnego, za-
wierające tymczasowe urządzenie klasy słu-
żących dla zarządu krakowskiego obrębu,
z wyjątkiem głównego miasta Krakowa ;
- c) rozporządzenie Prezydium krajowego z dnia
4. Lipca 1857 Nr. 18. Dz. u. kr. dla kra-
kowskiego okręgu administracyjnego, zawie-
rające tymczasowe urządzenie klasy służą-
cych dla głównego miasta Krakowa, wreszcie
- d) wszelkie z temi rozporządzeniami w związku
będące przepisy.

B W B T

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mo-
jemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Art. I.

Przepisy o stanoach sion zawarte w tej
ustawie wstępują w życie po upływie 60 dni od dnia
ich ogłoszenia.

Art. II.

Każdy sion winien kasować się najpóźniej
do końca obrotu obrotu tej ustawy w nowym
kalendarzu sionowym wydanym na podstawie tej
ustawy.

Wymagania z wydaniem nowej kalendarz
sionowej, sionowej Władza wydająca nową
kalendarz sionową to obowiązek na dotychczas-
sionowej kalendarz sionowej przez to prawo ma
i na tej chwili sionowej sionowej jako sionowej
sionowej sionowej na czas sionowej.

Art. III.

Nadaniem wstępują w życie przepisy zawar-
te w tej ustawie, które sionowej sionowej
sionowej sionowej w tej ustawie wydanym sionowej
sionowej i sionowej sionowej sionowej.

W rozporządzeniu prezydium krajowego z dnia
11. Marca 1855 N. 14. Dz. u. i rozp. kr. dla
krakowskiego okręgu administracyjnego, zawie-
rające tymczasowe urządzenie klasy słu-
żących dla zarządu krakowskiego obrębu,
z wyjątkiem głównego miasta Krakowa ;

PRZEPISY

o stosunkach sług i najmie robotników do wiejskiego gospodarstwa.

Dział I.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Słudzy.

Sługą jest, ktokolwiek najmuje się na pewny okres czasu lub też w oznaczonych perjodycznie powtarzających się ustępach czasu do pełnienia prywatnych usług, nie wymagających ani wyższego ani zawodowego wykształcenia.

Do rzędu sług zalicza się zatem przy zastosowaniu niniejszych przepisów także:

- a) pomocników przy wiejskiem gospodarstwie (bądźto rolnem, bądź leśnem) obowiązanych do pełnienia służby nie co dzień wprawdzie; lecz w pewnej oznaczonej ilości dni w tygodniu lub miesiącu,
- b) robotników najmujących się na czas pewnego rodzaju robót przy gospodarstwie wiejskiem n. p. do żniwa, na sianokosy i t. p.

Natomiast nie są sługami według pojęcia niniejszych przepisów pomocnicy handlowi, przemysłowi i rekodzielnicy, ani robotnicy we fabrykach i kopalniach.

§. 2.

Robotnicy przy gospodarstwie wiejskiem.

Stosunek najmu robót pomiędzy gospodarzami wiejskimi a wynajmującymi się robotnikami podpada także niniejszym przepisom.

Dział II.

Dotychczasowe przepisy dla okręgu administracyjnego

Powstanie stosunku służbowego.

Lwowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę przychodzi do skutku za pomocą ugody, otrzymującej zaraz zupełną ważność, skoro słuźbodawca i słuźga upewnili się wzajemnie, ów, że go przyjmuje, a ten, że chce w służbę wstąpić.

Krańowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę staje się ważną przez dany przez słuźbodawcę, a przyjęty przez słuźącego zadatek.

§. 3.

Zawarcie umowy.

Stosunek słuźbowy powstaje przez ustne lub pisemne zawarcie umowy słuźbowej.

§. 4.

Zadatek.

Zadatek danym być może słuźdze przy zawarciu umowy. Dany zadatek wlicza się w służbę, jeżeli nie postanowiono odmiennie.

§. 5.

Warunki umowy.

Warunki umowy słuźbowej zależą od obopólnego układu.

Warunki jednak niezgodne z przyzwoitą domową karnością, lub sprzeciwiające się ustawom, są nieważne.

Nadto ulegną karze tak słuźbodawca jak słuźga za ustanawianie takich warunków.

Również nieważną jest umowa słuźbowa, o ile niemożliwem czyni zadośćuczynienie obowiązkowi uczęszczania do szkoły.

Tak słuźbodawca, jako też prawny zastępca słuźgi ulegają stosownej karze za zawarcie takiej umowy.

Niewłasnowolnych zastępują ich prawni zastępcy przy zawieraniu umowy słuźbowej.

Lwowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę przychodzi do skutku za pomocą ugody, otrzymującej zaraz zupełną ważność, skoro słuźbodawca i słuźga upewnili się wzajemnie, ów, że go przyjmuje, a ten, że chce w służbę wstąpić.

Krańowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę staje się ważną przez dany przez słuźbodawcę, a przyjęty przez słuźącego zadatek.

§. 3.

Zawarcie umowy.

Stosunek słuźbowy powstaje przez ustne lub pisemne zawarcie umowy słuźbowej.

§. 4.

Zadatek.

Zadatek danym być może słuźdze przy zawarciu umowy. Dany zadatek wlicza się w służbę, jeżeli nie postanowiono odmiennie.

§. 5.

Warunki umowy.

Warunki umowy słuźbowej zależą od obopólnego układu.

Warunki jednak niezgodne z przyzwoitą domową karnością, lub sprzeciwiające się ustawom, są nieważne.

Nadto ulegną karze tak słuźbodawca jak słuźga za ustanawianie takich warunków.

Również nieważną jest umowa słuźbowa, o ile niemożliwem czyni zadośćuczynienie obowiązkowi uczęszczania do szkoły.

Tak słuźbodawca, jako też prawny zastępca słuźgi ulegają stosownej karze za zawarcie takiej umowy.

Niewłasnowolnych zastępują ich prawni zastępcy przy zawieraniu umowy słuźbowej.

Lwowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę przychodzi do skutku za pomocą ugody, otrzymującej zaraz zupełną ważność, skoro słuźbodawca i słuźga upewnili się wzajemnie, ów, że go przyjmuje, a ten, że chce w służbę wstąpić.

Krańowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę staje się ważną przez dany przez słuźbodawcę, a przyjęty przez słuźącego zadatek.

§. 3.

Zawarcie umowy.

Stosunek słuźbowy powstaje przez ustne lub pisemne zawarcie umowy słuźbowej.

§. 4.

Zadatek.

Zadatek danym być może słuźdze przy zawarciu umowy. Dany zadatek wlicza się w służbę, jeżeli nie postanowiono odmiennie.

§. 5.

Warunki umowy.

Warunki umowy słuźbowej zależą od obopólnego układu.

Warunki jednak niezgodne z przyzwoitą domową karnością, lub sprzeciwiające się ustawom, są nieważne.

Nadto ulegną karze tak słuźbodawca jak słuźga za ustanawianie takich warunków.

Również nieważną jest umowa słuźbowa, o ile niemożliwem czyni zadośćuczynienie obowiązkowi uczęszczania do szkoły.

Tak słuźbodawca, jako też prawny zastępca słuźgi ulegają stosownej karze za zawarcie takiej umowy.

Niewłasnowolnych zastępują ich prawni zastępcy przy zawieraniu umowy słuźbowej.

Lwowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę przychodzi do skutku za pomocą ugody, otrzymującej zaraz zupełną ważność, skoro słuźbodawca i słuźga upewnili się wzajemnie, ów, że go przyjmuje, a ten, że chce w służbę wstąpić.

Krańowskiego.

§. 1.

Umowa o służbę staje się ważną przez dany przez słuźbodawcę, a przyjęty przez słuźącego zadatek.

§. 3.

Zawarcie umowy.

Stosunek słuźbowy powstaje przez ustne lub pisemne zawarcie umowy słuźbowej.

§. 4.

Zadatek.

Zadatek danym być może słuźdze przy zawarciu umowy. Dany zadatek wlicza się w służbę, jeżeli nie postanowiono odmiennie.

§. 5.

Warunki umowy.

Warunki umowy słuźbowej zależą od obopólnego układu.

Warunki jednak niezgodne z przyzwoitą domową karnością, lub sprzeciwiające się ustawom, są nieważne.

Nadto ulegną karze tak słuźbodawca jak słuźga za ustanawianie takich warunków.

Również nieważną jest umowa słuźbowa, o ile niemożliwem czyni zadośćuczynienie obowiązkowi uczęszczania do szkoły.

Tak słuźbodawca, jako też prawny zastępca słuźgi ulegają stosownej karze za zawarcie takiej umowy.

Niewłasnowolnych zastępują ich prawni zastępcy przy zawieraniu umowy słuźbowej.

§. 3.

Gdzie w tym regulamini-
nie służby wzmianka o
służbodawcy, właściwie po-
stawienia odnoszą się
także do jego zastępcy, o
ileby z nich poszczególne
według natury rzeczy wy-
łącznie tylko do służbo-
dawcy się nie stosowały.

§. 4.

Jeżeli sługa przyrzekł
kilku służbodawcom wstą-
pienie do służby, tedy obo-
wiązany jest wstąpić do
tego, któremu najpierwej
dał przyrzeczenie bez wzglę-
du na to, czyli wziął za-
datek lub nie. — Jeżeli zaś
dano zadatek, sługa temu
służbodawcy, od którego
zadatek przyjął, jeżeli tenże
o wcześniejszej zgodzie nie
wiedział, ma otrzymany
zadatek zwrócić, i szkodę,
jakaby się wykazała, dała,
wynagrodzić. Oprócz tego
należy go obłożyć stoso-
wną karą. Jeżeli zaś przy-
tem dopuści się jakowejś
czynności prawem karnem
zabronionej, tedy z nim
stosownie do tego postąpić
potrzeba.

Służbodawca wiedzący
o wcześniejszej zgodzie pod-
pada także stosownej kar-
rze i traci prawo do danego
zadatku. Wszakże takowy
przez sługę zwrócony i
w c. k. Dyrekcji policji
a względnie Urzędzie po-
wiatowym (§. 39) na do-
broczynne cele sług (§. 43.)
złożony być ma.

§. 3.

Wszystko co w niniej-
szem urządzeniu o służbo-
dawcy jest powiedziane,
ściąga się równie i do jego
zastępcy, o ile niektóre
poszczególne postanowienia
podług natury rzeczy, wy-
łącznie tylko do osoby służ-
bodawcy się nie odnoszą.

§. 4.

Służący, który od kilku
służbodawców przyjął za-
datek, winien pójść do służ-
by do tego, od którego
najpierw powziął zadatek.

Drugim służbodawcom,
jeżeli ci o jego wcześniej-
szej ugodzie nie wiedzieli,
służący powinien zadatek
zwrócić, i szkodę udowo-
dnioną wynagrodzić jest
obowiązany.

Prócz tego ulega stoso-
wnej karze.

Jeżeli przy tem stanie
się winnym czynu przepi-
sami karnymi objętego,
według tychże z nim po-
stąpić należy.

Służbodawca, który wie-
dział o wcześniejszej ugo-
dzie ulega również stoso-
wnej karze, oraz traci prawo
do danego zadatku, jedna-
kowoż służący zadatek zwró-
cić winien i ten do kasy
gminnej (§. 43) wpłynąć
ma.

§. 6.

Zastępca służbodawcy.

Wszystkie postanowienia niniejszych prze-
pisów o służbodawcy odnoszą się także do jego
zastępcy — z jedynym wyjątkiem takich, które
z samej natury rzeczy odnoszą się wyłącznie
tylko do osoby samego służbodawcy.

§. 7.

Równoczesne przyjęcie kilku służb.

Równoczesne przyjmowanie służby u kilku
służbodawców jest zakazane, jeżeli służbodawcy
nie zgodzą się na to wyraźnie.

**Służbodawca ma prawo żądać natych-
miast przy zawarciu umowy złożenia książki
służbowej lub przynajmniej okazania jej,
gdyby jeszcze złożoną była u innego służ-
bodawcy, i uwidocznienie w niej, pod jakimi
warunkami zawarł umowę służbową.**

Jeżeliby sługa zawarł umowę służ-
bową z kilkoma służbodawcami, a służbodawcy
nie godzili się na równoczesne pełnienie kilku
służb; **sługa obowiązany jest wstąpić do
służby u tego służbodawcy, u którego zło-
żoną jest książka służbowa, — a gdyby
książka służbowa u żadnego z nich nie była
złożoną, u tego ze służbodawców, z którym
zawarta umowa najpierwej uwidoczniona,
jest w książce służbowej.** — W razie nieuwi-
docznienia żadnej umowy w książce służbowej
rozstrzyga w tej mierze pierwszeństwo zawarcia
umowy służbowej, bez względu na dany zadatek.

Jeżeli służbodawca, do którego sługa nie
wstępuje, nie jest współwinnym zawarcia przez
sługę równocześnie kilku umów służbowych, ma
prawo żądać od sługi wynagrodzenia szkody, lub
też, gdyby dał zadatek, wymagać zwrócenia
podwójnego zadatku. — Prócz tego podpada
sługa stosownej karze.

Służbodawca, któremu było wiadomem, że
sługa już zawarł inną umowę służbową, nie
tylko niema prawa do wynagrodzenia szkody, ani
do podwójnego zadatku, ale nadto ulegnie sto-
sownej karze. — Podwójny zadatek przez sługę
złożyć się mający, wpływa w takim razie do
kasy gminnej na rzecz miejscowych ubogich.

§. 5.

Kto sługę uwodzi, ażeby do ugodzonej już służby nie wstąpił, lub służbę, w którą już wstąpił, wypowiedział albo opuścił, podpada stosownej karze i odpowiada za szkodę służbodawcy przez to wyrządzoną.

§. 40.

Kto się stręczeniem sług jako zarobkowaniem trudni, ulega stosownej karze.

Ażeby jednak ułatwić umieszczenie służących w służbie, tudzież wynalezienie osób szukających służby, mają w stołecznem mieście Lwowie od c. k. Dyrekcji Policji, na prowincyi zaś od urzędów powiatowych sporządzone być do przejrzania rejestra, w których sługi szukające służby i służbodawcy zgłaszający się o służących spisywani będą.

§. 6.

Po zawartej ugodzie służbowej, służbodawca w oznaczonym czasie sługę przyjmując, ten zaś do służby stanąć jest obowiązany.

§. 7.

Jeżeli służbodawca wzbrania się przyjmując sługę, tedy traci zadatek, jeżeli go dał, słuźde zaś za usługę i wyżywienie za ćwierć roku, jeżeli służba stosownie do ugody rok jeden trwać miała, w każdym zaś innym razie za miesiąc wynagrodzić powinien. Może jednak służbodawca z tych samych powodów od ugody odstąpić, z których byłby upoważnionym odprawić sługę przed upływem czasu służby.

Jeżeli służbodawca z powodu jakiego zdarzenia w jego osobie lub stosunków gospodarskich nie może przyjmując sługi, tedy o tem go natychmiast uwiadomić, i nie tylko mu dany zadatek zostawić, lecz także, jeżeli ugoda służbowa przez rok trwać miała, zapłatę za miesiąc, w każdym in-

§. 5.

Kto służącego uwodzi, aby do przyjętej już służby nie stawił się, lub aby służbę, w której się już znajduje, wypowiedział, albo opuścił, ulega stosownej karze i odpowiada za szkodę wyrządzoną przez to służbodawcy.

§. 40.

Kto się doprowadzaniem służących jako sposobem zarobkowania trudni, ulega stosownej karze.

W celu zaś ułatwienia umieszczenia służących w służbie niemniej znalezienia tych, którzy służby szukają, ma być w miejscu urzędowania przełożonego gminy sporządzony do przejrzania rejestr, w który szukający służby służący i służbodawcy, którzy o służących się zgłaszają, wypisani być mają.

§. 6.

Po zawartej umowie służbowej służbodawca w oznaczonym czasie służącego przyjmując, ten zaś do służby stanąć jest obowiązany.

§. 7.

Służbodawca niechcący przyjmując służącego traci dany zadatek i prócz tego obowiązany jest dać służącemu za usługę i wyżywienie przez kwartał, jeżeli służba według ugody rok cały trwać miała, w każdym innym razie zaś przez jeden miesiąc.

Służbodawca jednakowoż z tych samych powodów od umowy ustąpić może, z których służącego przed upływem czasu służby oddalić ma prawo. W tym razie należy się służbodawcy zwrot zadatku.

Jeżeli służbodawca z powodu jakiego wydarzonego wypadku odnoszącego się do jego osoby lub do jego stosunków gospodarskich służącego przyjmując nie może, winien o tem niezwłocznie uwiadomić służącego i temuż nie tylko

§. 8.

Odmawianie służby.

Kto sługę namawia, żeby nie stawił się do służby, którą przyjął, albo też, żeby wypowiedział lub opuścił służbę bez uzasadnionej przyczyny,— ulega stosownej karze, a nadto staje się odpowiedzialnym służbodawcy za szkodę przez to wyrządzoną.

§. 9.

Stręczenie sług.

Kto trudni się stręczeniem sług, jako przedsiębiorstwem, nie otrzymawszy na to zezwolenia właściwej władzy, ulega karze.

Jednak także osoby upoważnione do stręczenia sług, podpadają stosownej karze jeżeli:

- a) namawiają sługę do niestawienia się do przyjętej służby, albo też do wypowiedzenia lub opuszczenia służby, w której znajdują się, lub jeżeli
- b) stręczą sługi, nieopatrzone w książki służbowe.

§. 10.

Obowiązek rozpoczęcia przyjętej służby.

Po zawarciu umowy służbowej obowiązani są w oznaczonym czasie, służbodawca przyjmując sługę, sługa zaś wstąpić do służby.

§. 11.

Nieprzyjęcie służby.

Służbodawca może jednak jednostronnie odstąpić od umowy, i może nie przyjmując sługi do służby, jeżeli zajdą okoliczności, z powodu których miałyby prawo wydalić sługę ze służby przed upływem umówionego czasu trwania służby (§. 30.)

Służbodawca ma nadto prawo, żądać i w takim razie zwrotu danego zadatku.

Jeżeli służbodawca nie może przyjmując sługi z powodu wypadku stojącego w związku z osobą służbodawcy, lub z jego gospodarstwem, winien niezwłocznie uwiadomić o tem sługę, pozostawić dany zadatek, a nadto wypłacić mu za usługę za miesiąc, przy służbie całorocznej, przy krótszej zaś za dni czternaście.

W każdym innym razie zaś traci służbodawca nie przyjmując sługę, zaliczony zadatek, a winien nadto zapłacić słuźde za usługę i war-

nym zaś razie zapłatę czternastodniową wyliczyć powinien.

§. 8.

Jeżeli sługa wzbrania się wstąpić w służbę, to go stosownie do zachodzących okoliczności ukarać, i na żądanie służbodawcy nawet użyciem środków przymusowych do wstąpienia do służby zniewolić potrzeba.

Służbodawcy wolno jednak także w tym przypadku od ugody odstąpić i oprócz zwrotu danego zadatku żądać wynagrodzenia wynikającej ztąd dla niego szkody.

Jeżeli sługa dla przeszkód nie z jego winy pochodzących a dłużej trwających do służby stawić się nie może, służbodawca na zwrocie danego zadatku poprzestać musi. Jeżeli zaś przeszkoda jest tylko chwilowa, sługa po usunięciu takowej na żądanie służbodawcy do służby wstąpić obowiązany.

powzięty zadatek zostawić, ale nadto, jeżeli umowa służbowa na rok zawartą była, zapłacić miesięczne, w każdym zaś innym razie czternastodniowe zasługi.

§. 8.

Służący, któren do służby stawić się nie chce, ulega karze według okoliczności, i na żądanie służbodawcy do stawienia się do służby nawet środkami przymuszającymi zniewolony być powinien. Jednakowoż służbodawca w takim razie od umowy odstąpić i prócz zwrócenia zadatku jeszcze wynagrodzenia wynikłej z tego powodu szkody żądać może.

Jeżeli wskutek nie z własnej winy pochodzących a dłużej trwających przeszkód, służący do służby stawić się nie może, wtedy służbodawca na zwrocie zadatku poprzestać musi.

Gdy zaś przeszkoda jest tylko chwilowa, służący po usunięciu tejże na żądanie służbodawcy do służby stawić się jest obowiązany.

tość wiktury za trzy miesiące przy służbie całorocznej, przy krótszej zaś za miesiąc.

§. 12.

Niewstąpienie do służby.

Równie i sługa może jednostronnie odstąpić od umowy i nie stawić się do służby, jeżeli zajdą okoliczności, z powodu których miały prawo oddalić się ze służby przed upływem umówionego czasu trwania służby (§. 31.)

Jeżeli sługa nie może stawić się do służby z powodu przeszkód wynikłych nie z jego własnej winy a widocznie przez dłuższy czas trwać mających, winien natychmiast uwiadomić o tem służbodawcę, i zwrócić mu otrzymany zadatek. Gdyby jednak przeszkoda wkrótce usuniętą została, obowiązany jest wstąpić do służby po jej usunięciu, jeżeliby służbodawca tego wymagał.

Zresztą każdy sługa, nie jawiący się do służby ulega karze, a nadto na żądanie służbodawcy przynaglony będzie nawet środkami przymusowymi do stawienia się do służby. Służbodawcy wolno jednak odstąpić w takim razie od umowy i poprzestać na zwrocie zadatku i wynagrodzeniu doznanej szkody, względnie na wypłacie podwójnego zadatku.

§. 13.

Obowiązek robotnika stawienia się do roboty.

Robotnik, który najał się do roboty przy gospodarstwie wiejskiem (§. 2), obowiązany jest stawić się do roboty w oznaczonym czasie.

Jeżeli nie stawi się do roboty w umówionym czasie, ani udowodni zajścia przeszkody, czyniącej mu niemożliwym stawienie się do roboty, ulega robotnik karze a prócz tego przynaglony będzie na żądanie gospodarza nawet środkami przymusowymi do stawienia się do roboty. Gospodarzowi wolno jednak odstąpić w takim razie od zawartej umowy i poprzestać na zwrocie danego zadatku lub zapłaty z góry zaliczonej, i żądać stosownego wynagrodzenia za szkodę przez to wyrządzoną.

Dział III.

Prawa i obowiązki w czasie służby.

§. 9.

Czas trwania służby oznacza się co do sług przyjętych do robót gospodarstwa wiejskiego na rok jeden, co do innych zaś sług na trzy miesiące, — od tego postanowienia można wprawdzie za pomocą szczególnej umowy odstąpić, wszakże umowa taka za pomocą pisemnej ugody, albowież w stołecznem mieście Lwowie w obec c. k. Dyrekcji policyi, w miejscach, gdzie jest Urząd powiatowy, wobec takowego, w innych zaś miejscach w obec przełożonego gromady (gminy) zdziałaną być powinna, inaczej by bowiem żadnego na to nie miano względu; ugoda ta ma być także wyrażoną w książce służbowej i stwierdzoną podpisaniem nazwisk.

§. 10.

Sługa jest obowiązany względem swego służbodawcy do posłuszeństwa, wierności, uszanowania, baczności i otwartości. Powinien on obchodzić się przyzwoicie z osobami do służbodawcy należącymi, żyć w zgodzie z współzawodniczką i wstrzymywać się od wszelkich kłótni, plotek i obmowy przeciw służbodawcy lub jego rodzinie.

Tenże ma stosować się do porządku domowego, przez służbodawcę zaprowadzonego, a rozkazy, napomnienia i nagany ze strony służbodawcy, powinien z uszanowaniem i skromnością przyjmować.

§. 9.

Czas trwania służby względem służących, do robót wiejskiego gospodarstwa przyjętych na rok jeden, a względem innych służących na trzy miesiące oznacza się, od tego postanowienia jednak przez szczególną umowę odstąpić można.

Taka umowa wszakże pisemnie, lub wobec przełożonego gminy, zdziałaną być winna, gdyż w przeciwnym razie uwzględnioną nie będzie.

§. 10.

Służący powinien służbodawcy posłuszeństwo, pilność, wierność, uszanowanie, baczność i prawdę.

Tenże z należącymi do służbodawcy przyzwoicie, a z towarzyszami służby zgodnie obchodzić się, jak niemniej od wszelkiej kłótni, plotek i rozszerzania niekorzystnych wieści o służbodawcy lub jego rodzinie wstrzymywać się powinien.

Porządkowi domowemu, jaki przez służbodawcę jest oznaczony, ulegać, rozkazy zaś, napomnienia i skarcenie służbodawcy z uszanowaniem i skromnością przyjmować ma.

§. 14.

Czas trwania służby.

Czas trwania służby dla sług przyjętych do gospodarstwa wiejskiego oznacza się na rok, dla innych sług zaś na trzy miesiące.

Jeżeli stosunek służbowy przy rocznej służbie na sześć tygodni, a przy krótszej służbie na 14 dni przed upływem czasu trwania służby wypowiedzianym nie zostanie, bądź to przez służbodawcę, bądź przez sługę; przedłuża się milcząco w stosunek służbowy na taki sam przeciąg czasu, na jaki pierwotnie zawartą była umowa służbowa (§. 29.)

Wszelkie odmiennie postanowienia tak co do czasu trwania służby jakoteż co do milczącego odnawiania stosunku służbowego i do wypowiedzania go, tylko wówczas będą uważane za ważne, jeżeli je wciągnięto do książki służbowej, lub wyrażono w pisemnym układzie.

§. 15.

Obowiązki sługi.

Sługa staje się przez wstąpienie do służby członkiem koła domowego służbodawcy, i podlega odtąd jego szczegółowemu dozоровi.

Sługa obowiązany jest być dla służbodawcy swego wiernym, posłusznym, uległym, pilnym w wypełnianiu obowiązków, winien okazywać służbodawcy uszanowanie i przychylność, winien być baczny i troskliwy o jego dobro, szczerym i otwartym w odpowiedziach na zadane zapytania, winien przestrzegać porządku i czystości.

Wobec członków rodziny służbodawcy i innych do niego należących winien sługa postępować ulegle i z uszanowaniem, żyć w zgodzie z innymi sługami, a wystrzegać się bacznie wszelkich kłótni, plotek i obmawiań w ogóle, a mianowicie służbodawcy i jego rodziny. Sługa winien stosować się do domowego porządku, przez służbodawcę ustanowionego, a przyjmować ulegle, z uszanowaniem i skromnością wszelkie rozkazy, napomnienia i karcenia służbodawcy.

§. 11.

Sługa jest obowiązany wszelkie usługi, do których się ugodził, niemniej wszelkie, które pod umówionymi słusznymi i rozsądnymi rozumianiami być mogą, podług zarządzenia słuźbodawcy punktualnie i ochoczo wypełniać. W sporach między sługami, który z nich ma pewną robotę lub pewną usługę pełnić, rozstrzyga jedynie wola słuźbodawcy. Nawet do pewnych tylko zatrudnień przyjęty słuźący powinien na żądanie słuźbodawcy inne usługi na siebie przyjmując, jeżeli przeznaczona do tychże czeladź chorobą, lub czem innym jest przeszkadzona, lub jeżeli inne okoliczności, n. p. nieodwłoczne roboty w polu konieczne tego wymagają.

Słudze nie wolno w żaden sposób uchylać się od roboty w dnie świąt zniesionych. W niedzielę i święta uroczyste mają być wykonane zwykle domowe, tudzież te roboty, których bez niebezpieczeństwa odkładać nie można. Przez to jednak nie powinno cierpieć bywanie na nabożeństwie.

§. 12.

Bez pozwolenia słuźbodawcy nie wolno słudze poruczone sobie zatrudnienie zdawać komu innemu do wykonania. Nie wolno mu bez pozwolenia słuźbodawcy w własnych sprawach oddalać się z domu, ani bawić nad czas pozwolony.

Przeciwno zakazowi słuźbodawcy nie wolno słudze przyjmować odwiedzin w ogóle lub od pewnych osób, a zakazano pod karą surową bez zezwolenia słuźbodawcy kogokolwiek przyjmować na nocleg.

§. 11.

Słuźący jest obowiązany wszelkie usługi, do których się ugodził, jak niemniej i te, których pod umówionymi podług słuszności i rozsądku dorozumiewać się można, chętnie i punktualnie podług zarządzeń słuźbodawcy wykonywać. Sprzeczki między słuźącymi, który do jakiej roboty lub jakiego rodzaju usługi jest obowiązany, rozstrzyga jedynie wola słuźbodawcy. Nawet słuźący do pewnych tylko czynności przyjęty, na żądanie słuźbodawcy, inne usługi wykonywać jest obowiązany, jeżeli tychże przyjęta czeladź dla słabości lub innej przyczyny wykonać nie może lub jeśli inne okoliczności, jak n. p. pilna robota w polu, nieodzownie tego wymagają.

W dnie świąt zniesionych słuźący od roboty uchylać się nie może. W dni niedzielne i święta uroczyste podejmowane być mają wszelkie roboty domowe i te, które bez niebezpieczeństwa odłożone być nie mogą. Przez to jednakże uczęszczanie na nabożeństwo cierpieć nie powinno.

§. 12.

Niewolno słuźącemu poruczonej mu roboty bez zezwolenia słuźbodawcy drugiemu słuźącemu dać do wykonania.

Nie powinien bez zezwolenia słuźbodawcy dla własnych interesów z domu się wydalac, ani też bawić nad czas mu pozwolony. Słuźącemu nie wolno wbrew zakazowi słuźbodawcy w ogóle lub też pewnych tylko osób odwiedzin przyjmować, a pod surową karą udzielanie komu noclegu bez pozwolenia słuźbodawcy wzbronionem zostaje.

§. 16.

Sługa jest obowiązany spełniać ochoczo i dokładnie, podług zarządzeń słuźbodawcy nie tylko te usługi do których wyraźnie się ugodził, ale także wszelkie takie usługi, które zazwyczaj słusznymi zaliczają się do obowiązków słuźby tego rodzaju, jaką przyjął. Spory pomiędzy sługami o to, który z nich ma wykonać pewną robotę lub usługę, rozstrzyga jedynie wola słuźbodawcy. Nawet sługa przyjęty li tylko do pewnych ściśle określonych zajęć, winien spełniać na wezwanie słuźbodawcy usługi innego rodzaju, jeżeli sługa przeznaczony do pełnienia tych usług nie może ich spełniać z powodu choroby lub innej przeszkody, albo też jeżeli tego nieodzownie wymagają inne okoliczności, n. p. pilna robota w polu. Samowolne uchylanie się od roboty, upoważnia słuźbodawcę, nietylko do wydalenia sługi ze słuźby, ale także do najęcia kogokolwiek innego do wykonania tej roboty, a potrącenia słudze ze zasług wydatku z tego powodu poniesionego.

Słuźący nie może uchylać się od roboty w dnie świąt zniesionych, ani w święta wyznań, do których sługa nie należy.

Nawet w Niedzielę i święta uroczyste swego wyznania winien sługa wypełniać zwykle roboty domowe, tudzież takie nadzwyczajne, których nie można odkładać bez niebezpieczeństwa.

Te wszystkie zajęcia nie powinny jednak przeszkadzać bywaniu na nabożeństwie w Niedzielę i święta.

Słuźbodawca oznacza czas i kolej udawania się na nabożeństwo.

§. 17.

Sługa winien sam wykonywać roboty sobie poruczone. Tylko za zezwoleniem słuźbodawcy może poruczać je innym sługom lub obcym osobom do wykonania.

Sługa może tylko za zezwoleniem słuźbodawcy wydalac się z domu dla swoich własnych interesów i winien powracać do domu w czasie przez słuźbodawcę oznaczonym.

Słudze nie wolno pod odpowiedzialnością i surową karą bez wyraźnego zezwolenia słuźbodawcy, przyjmować kogokolwiek na nocleg. Słuźbodawca ma nadto prawo, zakazać słudze przyjmować odwiedzin, bądź to od kogokolwiek w ogóle, bądź też od pewnych oznaczonych osób.

§. 14.

Sługa powinien przy każdej sposobności mieć staranie o dobro służbodawcy swego, i według sił swoich odwracać od niego uszczerbek i szkodę. W szczególności ostrożnie ma się obchodzić z ogniem i światłem, zaniechać palenia tytoniu w stodołach, stajniach, na strychach lub innych pod względem ognia niebezpiecznych miejscach, i na miejsca takowe z otwartem światłem nie udawać się.

O spostrzeżonych oszustwach, sprzeniewierzeniach się i kradzieżach przez współczeladkę popełnionych, obowiązany jest zawiadomić służbodawcę.

Za wyrządzoną przez siebie szkodę, odpowiada on według postanowień powszechnej ustawy cywilnej. W przypadkach oszustwa, sprzeniewierzenia się i kradzieży należy z nim postąpić według ustawy karnej.

§. 15.

Bez wiedzy i pozwolenia służbodawcy niewolno słuździe swej odzieży, bielizny i innych rzeczy przechowywać za domem, w którym służy.

Powinien dopuścić, ażeby jego skrzynie, kufry lub inne schowki przez służbodawcę w swojej i jednego świadka obecności przejrzane zostały.

§. 17.

Przez wstąpienie w służbę staje się sługa członkiem domowego koła, przeto należy pod szczególny dozór służbodawcy.

Służbodawca ma nakłaniać sługę do obyczajnego i przyzwoitego zachowania się w domu i za domem, i w tym celu, równie jak dla zachowania spokojności i porządku domowego tudzież należnego mu posłuszeństwa, ma prawo, w razie jeżeli usilne napomnienia, nagany lub inne łagodniejsze środki karcenia nie skutkują, użyć surowych środków karności domowej

§. 14.

Służący przy każdej sposobności dobro służbodawcy na oku mieć winien, niemniej, o ile w jego te jest mocy, od niego szkodę i uszczerbek oddalać. W szczególności z ogniem i światłem ostrożnie obchodzić się ma, tytoniu w stodołach, stajniach, po strychach lub innych pod względem ognia niebezpiecznych miejscach nie palić, ani też w tego rodzaju miejsca z otwartem światłem nie wchodzić.

Spostrzeżone oszustwa, przenieńierzenia i kradzieże sług innych, służbodawcy donieść jest obowiązany. Za wyrządzoną szkodę odpowiada według przepisów powszechnej ustawy cywilnej.

Za oszustwa, przenieńierzenia i kradzieże według przepisów karnych z nim postąpić należy.

§. 15.

Bez wiedzy i pozwolenia służbodawcy nie wolno jest słuźdącemu przechowywać za domem swych sukien, bielizny i innych ruchomości.

Równie jest obowiązany dozwolnić służbodawcy w swojej i jednego świadka obecności przejrzania swoich skrzyń, kufrow i innych przechowków.

§. 17.

Przez wstąpienie w służbę słuźdzący staje się członkiem domowego koła, dlatego więc pod szczególny dozór służbodawcy należy.

Służbodawca winien zachęcać słuźdzących do obyczajnego i przyzwoitego zachowania się w domu i poza domem, w celu więc utrzymania domowej zgody i porządku oraz w celu utrzymania posłuszeństwa ma prawo użyć surowych środków karności domowej z umiarkowaniem i w sposób zdrowiu słuźdzącego nie szkodliwy, jeżeli wyraźne

§. 18.

Sługa winien przy każdej sposobności przestrzegać i ochraniać dobro i interes swego służbodawcy, a o ile sił starczy, zasłaniać go od szkody i uszczerbku.

Sługa winien w szczególności ostrożnie obchodzić się z ogniem i światłem, nie palić tytoniu w stodołach, szopach, stajniach, na gumnie, po strychach i innych tego rodzaju pod względem ognia niebezpiecznych miejscowościach, ani też wstępować w takie miejsca z otwartem światłem.

Sługa obowiązany jest donieść swemu służbodawcy wszelkie przez się spostrzeżone oszustwa, sprzeniewierzenia i kradzieże, przeciw służbodawcy popełnione lub usiłowane, albo zamierzone, bądź to przez inne służy, bądź też przez obce osoby. Sługa odpowiada służbodawcy za wyrządzoną szkodę według przepisów powszechnej ustawy cywilnej.

§. 19.

Sługa winien suknie, bieliznę i inne swoje ruchomości przechowywać tylko w domu służbodawcy. Wyraźne zezwolenie służbodawcy jest nieodzownem do przechowywania tych przedmiotów gdziekolwiek indziej.

Służbodawca ma prawo kiedykolwiek, bez wyjawienia przyczyny, przejrzeć w obecności służy i jeszcze jednego świadka skrzynie, kufry i wszelkie inne przechowki służy.

§. 20.

Postępowanie służbodawcy wobec służy.

Służbodawca winien wedle możliwości ochraniać swego słuźdę od znieważania przez trzecie osoby i wogóle wspierać słuźdę w razie potrzeby w granicach słuszności. Służbodawca jest natomiast obowiązany przynaglać słuźdę do obyczajnego i przyzwoitego zachowywania się w domu i po za domem. Ztąd też, tudzież dla utrzymania spokoju i porządku w domu, niemniej w celu wymuszenia posłuszeństwa, służbodawca ma prawo udzielać słuździe upomnień i nagan, a w razie potrzeby karać słuźdę, o ile zastosowane kary nie sprzeciwiają się postanowieniom obowiązujących ustaw. Sługa podpada ukaraniu przez władzę po-

w sposób umiarkowany i zdrowiu służącego nie szkodliwy.

To prawo karności domowej nie powinno jednak w żadnym razie być posunięte aż do pokrzywdzeń, w skutek którychby skarczony został na ciele uszkodzony, a to pod zagrożeniem postąpienia według ustawy karnej.

W szczególności służbodawca jest obowiązany, nakłaniać sługi do bywania na nabożeństwie w dnie niedzielne i świąteczne.

napomnienia, nauczania i inne łagodniejsze środki karcenia żadnego skutku nie odniosły.

To prawo karności domowej w żadnym jednak razie nie powinno być posunięte do pokrzywdzenia, w skutek któregooby skarczony na ciele uszkodzony był, a to pod zagrożeniem postąpienia podług przepisów karnych.

Służbodawca w szczególności jest obowiązany zachęcać służących do uczęszczania na nabożeństwo w dnie niedzielne i świąteczne.

wołaną do wykonywania niniejszych przepisów, jeżeli domowe skarcenia przez służbodawcę nie odnoszą pożądanego skutku, jeżeli uchybienia ponawiają się, lub jeżeli dopuszcza się cięższych przekroczeń.

§. 18.

Służbodawca nie powinien obarczać sługę większymi i cięższymi robotami nad te, jakie tenże według sił swoich jest w stanie wykonać.

§. 18.

Służbodawca nie powinien obarczać służącego liczniejszymi cięższymi robotami nad te, jakie tenże podług sił swoich wykonać jest w stanie.

§. 21.

Robota.

Robota słudze przez służbodawców nałożona winna być zastosowaną do sił jego.

§. 19.

Służbodawca winien umówioną zastługę w oznaczonym czasie wypłacać. Jeżeli względem rodzaju i wielkości zastługi nie zawarto pewnej umowy, należy płacić zastługę tejże klasie sług w miejscu zwyczajnie płaconą. Darowizny i poczesne, które służbodawca z własnej woli raz lub więcej razy w pewnych czasach, lub z powodów szczególnych dawał, nieuzasadniają bynajmniej obowiązku dawania takowych nadal. Zastługę, jeżeli czas wypłaty nie jest umówiony, należy wypłacać w terminach miejscowo przyjętych. Gdyby w tym względzie żaden zwyczaj nie istniał, zastługa pieniężna w rocznych ugodach służbowych przypada kwartalnie, w innym zaś razie miesięcznie (z dołu w niemieckim tekście verfallen) a zastługa w naturaliach miesięcznie z góry dawaną być ma.

§. 19.

Służbodawca ugodzone zastługi w czasie umówionym wypłacić jest winien. Jeżeli co do rodzaju i wielkości zastługi pewna nie stanęła umowa, wtedy zastługi według zwyczaju miejscowego względnie tej klasy służących mają być płacone. Podarunki i tryngeldy, które służbodawca z własnej woli raz lub więcej razy w pewnych czasach albo z szczególnych powodów dał, nie uzasadniają obowiązku dawania tychże dalej. — Gdy czas wypłaty zastługi ugodą nie jest oznaczony, takowe w terminach miejscowymi zwyczajami oznaczonych, a gdyby w tym względzie żaden zwyczaj nie istniał, w służbach całorocznych, kwartalnie, w każdym zaś innym razie miesięcznie z dołu mają być wylacane.

§. 22.

Zastługa.

Służbodawca ma płacić słudze umówioną zastługę w terminach umową oznaczonych. Jeżeli nie zawarto wyraźnej umowy co do rodzaju i wysokości zastługi, rozstrzyga miejscowy zwyczaj o rodzaju i wysokości zastługi.

Podarunki i poczesne, które służbodawca dawał słudze dowolnie, az lub kilkakroć przy pewnych okolicznościach lub z powodu szczególnych wydarzeń, nie uzasadniają wcale obowiązku czynienia także w przyszłości datków tego rodzaju. Jeżeli czas wypłaty zastługi nie jest umową oznaczony, należy wypłacać zastługę w terminach określonych miejscowym zwyczajem, a gdyby nie było takiego zwyczaju, przy służbie rocznej kwartalnie z dołu, przy krótszej zaś miesięcznie z dołu, zastługa w naturaliach czyli ordynarya będzie wydawaną w takich samych ratach i terminach, jednak z góry.

Odmienne postanowienia umowy służbowej powinny być dla ważności zapisane w książce służbowej. Jeżeli tego nie uskuteczniiono, zastosowywane będą w razie wątpliwości powyższe ogólne postanowienia.

§. 20.

Żywność, gdzie się takowa należy, ma być zdrowa i w dostatecznej ilości. Osobne warunki ze strony sług, jaka żywność i w jakiej ilości daną być ma, są zakazane. Odzież i bielizna, jeżeli są ugodzone, mają być dostarczane odpowiednio stosunkom klasy służebnej. Jeżeli umówiono o noszeniu libery, ugoda zaś nie zawiera żadnego dalszego postanowienia względem czasu i sposobu dostarczenia takowej, tedy należy uważać to za prawdziwe, że liberya stanowi część zasługi i słuźce zaraz po wstąpieniu w służbę daną być ma, tudzież, że słuźcemu, który był trzy miesiące w służbie tylko obuwie, temu zaś, który cały rok był w tej samej służbie, z wyjątkiem kożucha i płaszcza, guzików herbowych i galonów, wszystkie do codziennego użycia słuźce części liberyi zostawione być mają. Na odzież i bieliznę, która tylko do stroju służy lub stosunkom klasy sług nie odpowiada, niewolno jest słuźgom godzić się.

§. 21.

Jeżeli sługa zachoruje, ma słuźbodawca, dopóki trwa stosunek służby, starać się o jego pielęgnowanie i leczenie, wyłożone zaś koszta mogą z wyjątkiem przypadku §. 22. z zasług być potrącone. Jeżeli chroba trwa dłużej niż cztery tygodnie, słuźcy po upływie tego czasu, jeśli ze służby zostaje oddalony (§. 28. pod 11.) a nie posiada majątku, ma być traktowany jak każdy inny, w żadnym stosunku słuźbowym niezostający ubogi chory, a przeto należy o tem przełożonego gromady (gminy) w należytych czasie uwiadomić.

§. 22.

Jeżeli chroba słuźcy z udowodnionej winy słuźbodawcy nastąpiła, natenczas słuźbodawca, okrom prawa słuźcy do żądania innego jakiego wynagrodzenia, wy-

§. 20.

Wikt, gdzie się należy, ma być zdrowiu nieszkodliwy i dostateczny. Osobne warunki co do rodzaju i ilości wiktów nie są dozwolone. Odzież i bielizna, jeżeli są ugodą objęte, winny być odpowiednio stosunkom klasy słuźcych dostarczone. Odzież i bielizna do stroju tylko słuźca, albo stosunkom klasy słuźcych nieodpowiednia, ugodą objętą być niemoże.

§. 21.

Gdy słuźcy zachoruje, słuźbodawca o jego pielęgnowanie i leczenie starać się winien i koszta tylko wtenczas z zasług potrącone być mogą, jeżeli słuźcy z własnej winy popadł w chorobę. Jeżeli chroba trwa dłużej jak cztery tygodnie, słuźcy po upływie tego czasu z służby uwolniony (§. 28. sub. 11.) a żadnego majątku nieposiadający tak jak inny bez służby zostający ubogi chory ma być traktowany, i dlatego przełożony gminy zawczasu o tem zawiadomionym być powinien.

§. 22.

Jeżeli chroba słuźcego z udowodnionej winy słuźbodawcy wynikła, w tenczas tenże, oprócz przysługującego słuźcemu prawa do żądania wynagro-

§. 23.

Wikt i odzież.

Wikt, jeżeli należy się słuźce, winien być zdrowym i dostatecznym. **Umowa, co do rodzaju i ilości ubioru, tudzież bielizny, które słuźbodawca dostarczać ma słuźce, winna być zapisaną w książkę słuźbową.** Tak odzież jakoteż bielizna będą słuźce dostarczane w gatunku odpowiednim stosunkom klasy sług, do której sługa należy. W razie nie wpisania umowy do książki słuźbowej, rozstrzyga miejscowy zwyczaj co do rodzaju i ilości odzieży i bielizny.

§. 24.

Pielęgnowanie chorego słuźcy.

Słuźbodawca winien starać się o pielęgnowanie i leczenie chorego słuźcy, i może chorego słuźcę nietylko pielęgnować we własnym domu, ale także umieścić w publicznym zakładzie lub w innym stosownem miejscu, jeżeli to stać się może bez niebezpieczeństwa dla chorego. Jeżeli sługa popadł w chorobę ze swej własnej winy, jest obowiązany zwrócić słuźbodawcy koszta pielęgnowania i leczenia, które należy mu potrącić z zasług.

Wrazie przeciwnym, należy się słuźbodawcy zwrot połowy wyłożonych kosztów pielęgnowania i leczenia chorego słuźcy.

Obowiązek słuźbodawcy pielęgnowania i leczenia chorego słuźcy gaśnie z upływem trzydziestego dnia choroby słuźcy, lub w dniu rozwiązania stosunku słuźbowego, gdyby ten dzień przypadał wcześniej jak trzydziestego dnia choroby. W takich razach winien jednak słuźbodawca na trzy dni przed ustawianiem obowiązku pielęgno-

łącznie ma mieć staranie o jego pielęgnowanie i leczenie nie odciągając mu nic z zasługi.

§. 23.

Służbodawca może chorego w własnym domu pielęgnować, lecz może go także umieścić w publicznym zakładzie, lub w innym miejscu, jeżeli to bez niebezpieczeństwa dla chorego stać się może.

zenia, sam o pielęgnowanie i wyleczenie starać się winien, bez potrącenia wydatków z przynależnych służącemu zasług.

§. 23.

Służbodawca może chorego w własnym domu pielęgnować, może go także umieścić w publicznym zakładzie lub w innym miejscu, jeżeli to bez niebezpieczeństwa dla chorego stać się może.

wania i leczenia chorego uwiadomić o tem zwierzchność gminną. Zaniechanie lub opóźnienie tego doniesienia pociąga za sobą dalsze trwanie obowiązku służbodawcy pielęgnowania i leczenia chorego sługi aż do upływu dnia trzeciego po uwiadomieniu o tem Zwierzchności gminnej.

Od chwili zgaśnięcia powyższego obowiązku służbodawcy, chory sługa nieposiadający majątku w taki sam sposób ma być pielęgnowany i leczony jak każdy inny ubogi chory; sługa zaś posiadający własny majątek winien odtąd sam starać się o swe pielęgnowanie i leczenie.

Jeżeli choroba sługi wynikała z udowodnionej winy służbodawcy, winien służbodawca starać się o pielęgnowanie i leczenie chorego sługi aż do zupełnego wyleczenia i dać mu odpowiednie wynagrodzenie.

Dział IV.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

§. 24.

Ugoda służbowa może, za obustronnem porozumieniem się, każdego czasu być rozwiązana.

§. 24.

Umowa służbowa przez obopólne porozumienie się każdego czasu rozwiązana być może.

§. 25.

Obopólna zgoda.

Stosunek służbowy może być w każdej chwili rozwiązany za obopólnem porozumieniem.

§. 25.

Przez śmierć służbodawcy gaśnie ugoda służbowa tylko o tyle, o ile spadkobiercy takowej nadal utrzymać nie chcą. W takim zaś razie mają odchodzącemu służącemu wynagrodzić zasługę i umówione wyżywienie za trzy miesiące, jeżeli ugoda rocznie zawartą była. W każdym zaś innym razie za jeden miesiąc.

Jeżeli służącemu zmarły już był służbę wypowiedział, tedy należy mu wynagrodzenie tylko za ów krótszy czas, przez któryby umowa służbowa jeszcze trwać miała.

§. 26.

To postanowienie ma być ważne względem sług przy gospodarstwie zоста-

§. 25.

Przez śmierć służbodawcy rozwiązuje się o tyle umowa służbowa, o ile spadkobiercy dalej utrzymać nie chcą. W takim przypadku jednakże winni są wynagrodzić odchodzącemu służącemu wikt i usługi, a to za czas trzechmiesięczny w razie zawarcia ugody służbowej na rok jeden, w każdym zaś innym razie za czas jednomiesięczny.

Gdy służącemu jeszcze przez zmarłego służba wypowiedziana była, służącemu należy się tylko za czas, przez który jeszcze umowa służbowa trwać miała.

§. 26.

Śmierć służbodawcy.

Śmierć służbodawcy rozwiązuje stosunek służbowy, jeżeli spadkobiercy służbodawcy nie chcą sługę nadal zatrzymać. W takim razie winni są spadkobiercy służbodawcy wypłacić słudze zasługę i dać wynagrodzenie wikt i usług za trzy miesiące przy służbach rocznych, a za miesiąc przy krótszych. Gdyby jednak stosunek służbowy ustawać miał przed upływem powyższego czasu, należy się słudze zasługa i wynagrodzenie wikt tylko do czasu, w którym służba ustać miała.

§. 26.

To postanowienie ściga się także i do służących, przy gospodarstwie zоста-

§. 27.

Zmiana posiadania.

Postanowienia poprzedniego §. 26. zastosować należy do sług przy gospodarstwie, jeżeli to

jących także w tym wypadku, gdy gospodarstwo przez kupno, zamianę, dzierżawę lub inne umowy na inne osoby przechodzi.

jących, w razie gdy gospodarstwo przez kupno, zamianę, dzierżawę lub innego rodzaju umowę do rąk drugiej osoby przechodzi.

gospodarstwo przechodzi przez kupno, zamianę, wydzierżawienie lub innym sposobem w ręce innej osoby, a następca służbodawcy nie chce dotrzymać słuźde umowy służbowej, lub nie ułoży się z nim w inny sposób.

§. 28.

Służba w wojsku.

Powołanie służy do stałej służby wojskowej rozwiązuje umowę służbową.

Natomiast powołanie służy do ćwiczeń w rezerwie lub w obronie krajowej nie rozwiązuje stosunku służbowego. Po ukończeniu ćwiczeń sługa winien wrócić do dawniejszej służby. Służbodawca nie płaci słuźde zasług za czas przerwy, a nadto ma prawo zatrzymać słuźde książkę służbową w celu zabezpieczenia się, że sługa powróci do służby po odbyciu ćwiczeń.

§. 29.

Uptyw czasu.

Samo upływanie czasu, na który umowa służbowa zawartą była, nie rozwiązuje stosunku służbowego bez poprzedniego wypowiedzenia. I owszem umowa milcząco przedłużoną zostaje. (§. 14.)

Tylko w tym wypadku stosunek służbowy rozwiązany zostaje przez sam upływanie czasu, na który umowa służbowa zawartą była, jeżeli strony działające to wyraźnie postanowiły, a odnośne postanowienie zapisanem jest w książce służbowej.

§. 27.

Jeżeli się wyraźnie nie umówiono, że po upływie czasu umówionej ugoda służbowa nie ma trwać dalej, rozwiązuje upływanie czasu ugoda służbową tylko za poprzedniem wypowiedzeniem.

Wypowiedzenie powinno nastąpić w służbach rocznych najpóźniej sześć tygodni, w innym zaś razie najpóźniej dni czternaście przed upływem czasu służby. Jeżeli wypowiedzenie służby z żadnej strony w czasie przepisany nie nastąpi, wtedy ugoda służbowa staje się w sposób domyślny na taki sam przeciąg czasu odnowioną, jaki pierwiej ugoda był oznaczony.

§. 27.

Jeżeli wyraźnie umówionem nie jest, że umowa służbowa po upływie za warowanego czasu dalej trwać nie ma, upływanie czasu tylko za poprzedniem wypowiedzeniem służby umowę służbową rozwiązuje.

Wypowiedzenie służby winno nastąpić w służbach całorocznych najpóźniej sześć tygodni, w każdym zaś innym razie najpóźniej na czternaście dni przed upływem czasu służbowego.

Gdy wypowiedzenie służby w przepisany czasie z żadnej strony nie nastąpi, wtedy umowa służbowa w sposób dorozumiany na taki przeciąg czasu jest ponowioną, jaki pierwiej tąż umową był oznaczony.

§. 28.

Służbodawca może odprawić słuę bez wypowiedzenia i natychmiast:

1) jeżeli sługa do pełnienia służby, do której przyjętym został, z jakiegokolwiek przyczyny jest zupełnie niezdatny;

2) jeżeli swe obowiązki służbowe grubo narusza, a w szczególności, jeżeli wobec rozkazów służbodawcy lub

§. 28.

Służbodawca może oddalić słuę bez wypowiedzenia i natychmiast:

1) gdy słuący do pełnienia tej służby, do której był przyjętym, z jakiegokolwiek przyczyn zupełnie jest niezdatny;

2) gdy obowiązki służbowe widocznie narusza, a mianowicie, gdy służbodawcy lub ustanowionemu

§. 30.

Oddalenie służy.

Służbodawca może oddalić słuę bez wypowiedzenia i natychmiast:

a) jeżeli sługa z jakiegokolwiek powodu jest zupełnie niezdatny do pełnienia służby, do której był przyjętym;

b) jeżeli sługa ciężko wykracza przeciw obowiązkowi służby, a mianowicie, jeżeli występuje z uporczywym nieposłuszeństwem lub

ustanowionego nad służbą dozorcy z uporczywym nieposłuszeństwem i zuchwałością występuje;

3) jeżeli służbodawcę lub należących jego, albo ustanowionego nad służącymi dozorcę czynem albo obelżywami lub hańbiącymi słowy i obmowami, czci tychże ubliżającymi, obraża, towarzysząc służby przeciw służbodawcy lub jednym przeciw drugim podżega, albo w ogóle spokojność domową w sposób złośliwy zaburzyć usiłuje;

4) jeżeli stanie się winnym kradzieży, oszukaństwa lub sprzeniewierzenia się, albo gdy współczeladź do tego namawia lub jeżeli o dostrzeżonych oszukaństwach, sprzeniewierzeniach się, albo kradzieżach współczeladzi służbodawcę nie zawiadomi;

5) jeżeli mimo poprzednich upomnień z ogniem i światłem nieostrożnie się obchodzi, powierzono mu bydło złem hodowaniem na szkodę naraża lub krzywdzi, albo ze złości, swawoli lub ciężkiej niedbałości w własności służbodawcy szkodę czyni;

6) jeżeli na rachunek służbodawcy bez jego wiedzy pieniądze albo towary pożyczca;

7) jeżeli na dłużej, niż na ośm dni do kozy wziętym zostanie;

8) jeżeli oddaje się pijaństwu, grze lub innej rozpucie i nieobyczajności, szczególnie, jeżeli dzieci lub krewnych służbodawcy do tego namówić usiłuje;

9) jeżeli bez zezwolenia służbodawcy za domem nocuje, lub obcym noclegu dozwala, albo w inny sposób porządek domowy grubo narusza;

10) jeżeli z własnej winy ściągnie sobie chorobę zaraźliwą lub obrzydliwą;

11) jeżeli bez winy służbodawcy dłużej nad cztery tygodnie jest chory.

We wszystkich tych przypadkach powinien służbodawca w stołecznym mieście Lwowie c. k. Dyrekcji policyi, w miejscach, gdzie się znajduje c. k. urząd powiatowy, tenże urząd, w innych zaś miejscach przełożonego gromady (gminy) natychmiast o tym zawiadomić.

nad służącymi dozorcy uporczywie nieposłuszeństwo lub zuchwalstwo okazuje;

3) gdy służbodawcę, należące do niego osoby albo ustanowionego nad służącymi dozorcę bądź czynem, bądź obelżywami słowy, bądź też krzywdzącymi honor obmowami obraża, współsłużących przeciw służbodawcy, lub jednym przeciw drugim pobudza, albo w ogóle zgodę domową w złośliwy sposób zakłócić usiłuje;

4) gdy stanie się winnym kradzieży, oszukaństwa lub sprzeniewierzenia, albo gdy innych służących do tego uwodzi, albo gdy o dostrzeżonych oszukaństwach, sprzeniewierzeniach lub kradzieżach innych służących służbodawcy nie donosi;

5) gdy pomimo poprzednich upomnień z ogniem i światłem nieostrożnie się obchodzi, gdy powierzone mu bydło źle hoduje lub krzywdzi, albo gdy przez złość, swawolę lub ciężką opieszałość w własności służbodawcy szkodę czyni;

6) gdy na rachunek służbodawcy bez jego wiedzy pieniądze lub towary pożyczca;

7) gdy dłużej nad ośm dni w areszcie osadzonym zostanie;

8) gdy się oddaje pijaństwu, grze, rozpucie lub innemu rodzajowi nieobyczajności, mianowicie zaś, gdy dzieci lub krewnych służbodawcy do tego namawia;

9) gdy bez pozwolenia służbodawcy za domem nocuje, lub obcym w domu nocować dozwala, albo też w jakibądź sposób porządek domowy zakłóca;

10) gdy przez własną winę chorobę zaraźliwą lub obrzydliwą sobie ściągnie;

11) gdy nie z winy służbodawcy dłużej nad cztery tygodnie chorobą jest dotknięty.

O wszelkich powyższych przypadkach służbodawca niezwłocznie przełożonemu gminy donieść powinien.

W rzeczonych razach służący wikt i zasług tylko do czasu swego oddalenia żądać może, bez względu na przysługujące służbodawcy według okoliczności prawo żądania wynagrodzenia.

zuchwałością przeciw rozkazom służbodawcy lub dozorcy nad sługami ustanowionego;

c) jeżeli sługa obraża czynem, obelżywami słowami albo ubliżającymi obmowami — służbodawcę, jego przynależnych, lub dozorcę nad sługami ustanowionego — jeżeli podjudza sługi przeciw służbodawcy lub przeciw innym sługom, albo też w ogóle złośliwie usiłuje zakłócić lub zakłóca domowy spokój i zgodę;

d) jeżeli dopuści się kradzieży, oszustwa lub sprzeniewierzenia, jeżeli usiłuje uwieść lub uwodzi do tego inne sługi, albo też nie donosi służbodawcy o dostrzeżonych przez się oszukaństwach, sprzeniewierzeniach lub kradzieżach bądźto przez inne sługi, bądź przez obce osoby popełnianych;

e) jeżeli sługa, pomimo upomnień, obchodzi się nieostrożnie z ogniem lub światłem, albo pali tytoń w miejscach, pożarem grożących, jeżeli zaniedbuje lub krzywdzi bydło sobie powierzone, albo też wyrządza służbodawcy inną szkodę przez złość, swawolę lub ciężką opieszałość;

f) jeżeli sługa pożyczka pieniądze lub towary na rachunek służbodawcy bez jego wiedzy;

g) jeżeli sługa zostaje przetrzymanym w areszcie dłużej, jak przez ośm dni;

h) jeżeli sługa oddaje się pijaństwu, grze, rozpucie lub nieobyczajności innego rodzaju, albo usiłuje namówić lub namawia do tego dzieci lub krewnych służbodawcy;

i) jeżeli sługa nocuje po za domem bez pozwolenia służbodawcy, jeżeli pozwala obcym nocować w domu służbodawcy, albo też w jakikolwiek inny sposób zakłóca porządek domowy;

k) jeżeli sługa przez własną winę ściągnie na siebie chorobę zakaźną lub obrzydzenie sprawiającą;

l) jeżeli sługa bez winy służbodawcy dłużej choruje jak dni trzydzieści.

Służbodawca winien atoli w każdym z powyższych wypadków, niezwłocznie uwiadomić zwierzchność gminy o wydaleniu sługi. W razie oddalenia sługi z przyczyn w niniejszym §. wymienionych, należy się słudze wikt i zasługa jedynie do dnia istotnego oddalenia ze służby. Nadto może służbodawca dochodzić przeciw słudze wynagrodzenia wyrządzonej szkody.

W tych wypadkach ma służący zasługi i żywności tylko do czasu swego oddalenia żądać, z zachowaniem dla służbodawcy prawa żądania wynagrodzenia.

§. 29.

Sługa może opuścić służbę przed czasem bez wypowiedzenia:

1) jeżeli bez szkody dla zdrowia służby dłużej pełnić nie może; sama brzemienność nie upoważnia sługi do opuszczenia służby;

2) jeżeli służbodawca przekracza granice służącej mu karności domowej, a przezto zdrowie lub życie sługi na niebezpieczeństwo jest narażone;

3) jeżeli służbodawca sługę do nieobyczajnych lub prawu przeciwnych czynności namawia albo namówić usiłuje, albo gdy go od podobnych usiłowań przeciw domownikom lub osobom uczęszczającym do domu nie chroni;

4) jeżeli służbodawca nad czas służby ma zamiar podróż przedsięwziąć, lub przenosi zamieszkanie swoje na miejsce nad sześć mil oddalone, i w tych przypadkach sługę przeciw woli jego ze sobą wziąć chce.

O tych powodach należy jednak w stołecznym mieście Lwowie c. k. Dyrekcyę Policji, w miejscach, gdzie się znajduje c. k. urząd powiatowy, tenże urząd, w innych zaś miejscach przełożonego gromady (gminy) zawiadomić, które, gdyby służbodawca zaprzeczał, wiarogodnie udowodnione być powinny.

Bez pozwolenia wspomnianych władz, a względnie przełożonego gromady (gminy) nie wolno słuzącemu opuścić służby, wyjąwszy przypadek widocznego niebezpieczeństwa życia lub uszkodzenia siebie.

W przypadkach pod 2) i 3) należy słudze zasługę i żywność za resztę czasu służby, a jeżeli takową dłużej niż kwartał, przynajmniej za kwartał wynagrodzić.

W przypadkach pod 1) i 4) wynagrodzenie za żywność i zasługę tylko do czasu wystąpienia ze służby żądane być może.

§. 29.

Służący bez wypowiedzenia przed czasem służbę opuścić może:

1) gdy bez uszczerbku zdrowia służby dłużej pełnić nie może; brzemienność sama nie upoważnia służącego do opuszczenia służby;

2) gdy służbodawca granice przysługującej mu karności przekracza a w skutek tego życie lub zdrowie służącego w niebezpieczeństwie zostaje;

3) gdy służbodawca służącego do uczynków nieobyczajnych lub przepisom sprzeciwiających się uwodzi, lub uwieść usiłuje, albo gdy go od takowych przeciw domownikom, lub osobom, które do domu uczęszczają nie broni;

4) gdy służbodawca na czas dłuższy od czasu służby podróż przedsięwziąć lub zamieszkanie swe na miejsce nad sześć mil oddalone przenosi i w tych razach służącego przeciw jego woli z sobą wziąć chce.

Powyższe powody przełożonemu gminy doniesione, a gdyby przez służbodawcę zaprzeczone były, wiarogodnie udowodnione być winny.

Bez pozwolenia przełożonego gminy służący opuścić służby nie może, wyjąwszy w przypadku oczywistego niebezpieczeństwa życia, lub jakiego uszczerbku.

W przypadkach pod 2) i 3) oznaczonych, służącemu wikt i zasługi za resztą czasu służby, a gdyby czas ten kwartał przechodził, przynajmniej za kwartał wynagrodzić należy.

W przypadkach pod 1) i 4) oznaczonych, wikt i zasługi tylko do czasu oddalenia się ze służby żądane być mogą.

§. 31.

Opuszczenie służby.

Sługa ma prawo opuścić służbę przed upływem czasu i bez wypowiedzenia:

a) jeżeli nie może dalej pełnić służby bez uszczerbku zdrowia, brzemienność służącej nieupoważnia sama przez się do opuszczenia służby;

b) jeżeli służbodawca przy karceniu sługi przekracza granice karności domowej, a życie lub zdrowie sługi jest przez to narażone na niebezpieczeństwo;

c) jeżeli służbodawca uwodzi lub usiłuje uwieść sługę do czynności nieobyczajnych lub wzbrowionych, albo też nie ochrania go przeciw takim usiłowaniom domowników lub osób uczęszczających do domu służbodawcy;

d) jeżeli służbodawca przedsięwziąć podróż na czas przekraczający czas umówionej służby, albo też przenosi się w miejsce o więcej aniżeli o sześć mil odległe od miejsca swego dotychczasowego pobytu, a bądź to w jednym, bądź w drugim wypadku zamierza sługę wziąć ze sobą wbrew jego woli.

Sługa winien o zajściu którejkolwiek z tych okoliczności donieść zwierzchności gminnej i wiarogodnie udowodnić doniesioną okoliczność, gdyby służbodawca jej zaprzeczał.

Sługa może opuścić służbę dopiero po otrzymaniu zezwolenia na to od zwierzchności gminnej.

Tylko oczywiste niebezpieczeństwo grożące życiu sługi, lub też zagrażające inną dotkliwą szkodą, powetować się nie dającą, może usprawiedliwić doraźne oddalenie się przed uzyskaniem takiego zezwolenia.

W razie zajścia okoliczności pod b) lub c) przewidzianej, należy się słudze nadto wypłata zasługi i wynagrodzenie za wikt do końca służby, lub przynajmniej za trzy miesiące, jeżeliby służba jeszcze dłużej trwać miała, jak przez trzy miesiące. W innych wypadkach należą się zasługa i wikt tylko do dnia rzeczywistego wystąpienia ze służby.

§. 30.

Sługa może służbę przed upływem czasu, jednakże w służbach całorocznych tylko za poprzednim sześciotygodniowem, w innym zaś razie za poprzednim czternastodniowem wypowiedzeniem opuścić:

1) jeżeli wydarza się korzystna sposobność służącej do zamęścia a służącemu do objęcia własnego gospodarstwa lub rzemiosła, a ta sposobność przez dotrzymanie czasu służby zaniedbaną była;

2) gdy otrzymanie spadku lub jaka inna ważna sprawa wymaga dłuższej obecności sługi na innym miejscu;

3) jeżeli rodzice sługi z powodu zaszłej już po wstąpieniu do służby zmiany swych stosunków potrzebują tegoż do prowadzenia gospodarstwa, rzemiosła lub pielęgnowania siebie, a z odwołaniem go do upływu czasu służby wstrzymać się nie mogą.

Również i o tych powodach należy w stołecznem mieście Lwowie c. k. Dyrekcyi policyi, w miejscach, gdzie się znajduje c. k. urząd powiatowy, temuż urzędowi, w innych zaś miejscach przełożonemu gromady (gminy) donieść, a w razie zaprzeczenia ze strony służbodawcy, takowe wiarogodnie udowodnić.

Bez zezwolenia wyżej wspomnianych władz rządowych, a na prowincyi przełożonego gromady (gminy) nie wolno się słuźce oddalić.

Przy zachowaniu tego przepisu może sługa w nagłym przypadku żądać uwolnienia nawet przed upływem sześciotygodniowego, a względnie czternastodniowego terminu wypowiedzenia, jeżeli na swoje miejsce postawi innego zdatnego sługę i ugodzi się z tymże na czas rzeczony o żywność i zasługę bez szkody służbodawcy.

Służący oczywiście służbę swoją źle, leniwo i niechętnie pełniący, lub też w inny sposób swym stosunkom służbowym nieodpowiednio zachowujący się w zamiarze zniewolenia tem służbodawcę do udzie-

§. 30.

Służący może przed wyjściem czasu, wszelako w służbach całorocznych za poprzednim sześciotygodniowem, a w każdym innym przypadku za poprzednim czternastodniowem wypowiedzeniem służbę opuścić:

1) gdy służącej do zamęścia, służącemu zaś do objęcia własnego gospodarstwa lub rzemiosła korzystna wydarza się sposobność, któraby przez dotrzymanie czasu służby udaremnioną była;

2) gdy otwarcie spadku lub jaka inna ważna sprawa, dłuższej obecności służącego na innym miejscu wymaga;

3) gdy rodzice służącego, z powodu zaszłej już po wstąpieniu do służby zmiany własnych stosunków, tegoż do prowadzenia gospodarstwa, rzemiosła lub pielęgnowania siebie potrzebują i gdy z odwołaniem jego do upływu czasu służby wstrzymać się nie mogą.

Równie i te powody przełożonemu gminy doniesione, a w razie zaprzeczenia przez służbodawcę, wiarogodnie udowodnione być powinny.

Bez pozwolenia przełożonego gminy, służący ze służby oddalić się nie może.

Obok zachowania tego przepisu, służący może w nagłym przypadku nawet przed upływem sześciotygodniowego lub czternastodniowego terminu wypowiedzenia, zażądać uwolnienia siebie od służby, gdy w swoje miejsce innego zdolnego służącego przedstawi i z tymże na rzeczony czas o wikt i zasługę, bez szkody służbodawcy, się ugodzi.

Służący, który swą służbę źle, leniwo lub niechętnie pełni, lub też dla tego w sposób służbie nieodpowiedni zachowują się, aby przez to służbodawcę do udzielenia sobie odmówionego oddalenia zmusić, winni być bardzo ostro ukarani i do pełnienia swoich obowiązków służbowych z całą surowością zmuszeni.

§. 32.

Wypowiedzenie służby.

Sługa może wypowiedzieć służbę przed upływem umówionego czasu trwania służby, na sześć tygodni przy rocznej, a na 14 dni przy krótszej służbie:

- jeżeli służącej do zamęścia a słuźce do objęcia własnego gospodarstwa lub rzemiosła zdarza się korzystna sposobność, która byłaby udaremnioną przez dotrzymanie czasu służby,
- jeżeli dochodzenie spadku, lub jaka inna ważna sprawa wymaga dłuższego pobytu sługi w innej miejscowości;
- jeżeli rodzice sługi potrzebują go do prowadzenia gospodarstwa, lub rzemiosła, albo do ich pielęgnowania, ta zmiana w stosunkach rodziców sługi zaszła już po rozpoczęciu służby, a nie można odroczyć odwołania sługi, aż do upływu umówionego czasu trwania służby.

Sługa winien o zajściu którejkolwiek z tych okoliczności donieść zwierzchności gminnej i udowodnić ją wiarogodnie w razie zaprzeczenia przez służbodawcę. Dopiero po otrzymaniu zezwolenia od zwierzchności gminnej może sługa oddalić się ze służby.

Sługa może jednak w nagłym wypadku zażądać uwolnienia od służby przy zachowaniu powyższego przepisu o doniesieniu do zwierzchności gminnej przed upływem sześciotygodniowego względnie czternastodniowego terminu wypowiedzenia, jeżeli przedstawi służbodawcy innego zdolnego sługę na swe miejsce, i ugodzi się z nim o wikt i zasługę na resztujący czas służby bez szkody dla służbodawcy.

lenia im odmówionego oddalenia, należy z szczególną surowością ukarać i do ścisłego pełnienia swych obowiązków służbowych z całą surowością zmusić.

§. 16.

Przy wystąpieniu ze służby jest sługa obowiązany wszystko, co mu do dozoru, starania lub przechowania oddano, albo w inny sposób powierzono, oddać służbodawcy w porządku, a na jego żądanie pokazać mu przed zabránieniem wszystkie rzeczy, które jako swoją własność ze sobą zabiera.

§. 16.

Przy odejściu ze służby obowiązany jest służący wszystko, co mu do dozoru, wykonania lub przechowania oddane albo powierzone było, oddać porządnie do rąk służbodawcy, na żądanie zaś tegoż wszystkie rzeczy, które jako swoją własność z sobą bierze, przed zabránieniem okazać jest winien.

§. 33.

Obowiązki sługi przy opuszczeniu służby.

Sługa obowiązany jest oddać porządnie do rąk służbodawcy przy odejściu ze służby to wszystko, co mu do dozoru, do wykonania lub do przechowania dane i powierzone było.

Jeżeli jakie z tych przedmiotów zginęły, lub z winy sługi stały się do użytku niezdołnemi, ma służbodawca prawo, żądać wynagrodzenia szkody przez to powstałej, i potrącić słudze z tego tytułu ze zasług taką kwotę, jaką oznaczy zwierzchność gminna.

Służbodawca ma nadto prawo, wymagać od sługi, ażeby okazał mu przy odejściu ze służby wszystkie rzeczy, które zabiera ze sobą.

§. 34.

Prawo sługi do odzieży przy odejściu ze służby.

Sługa staje się po roku odbytej służby właścicielem codziennej odzieży i bielizny, dostarczonej mu przez służbodawcę. Odzież zaś i bielizna, która służy do stroju, zostaje nawet po odbyciu całorocznej służby własnością służbodawcy.

Odmienna umowa winna być dla ważności swej zapisaną do książki służbowej.

§. 35.

Rozmyślne zaniechywanie służby.

Sługa, który w tem celu źle, leniwo, lub niechętnie pełni swą służbę, albo też nieodpowiednio się zachowuje, ażeby przez to przymusił służbodawcę do udzielenia odmówionego uwolnienia od służby, będzie surowo ukaranym i przymuszonym do należytego pełnienia obowiązków służby.

§. 36.

Oddalenie sługi bez prawnego powodu.

Służbodawcy, który oddali sługę przed upływem umówionego czasu trwania służby, bez przyczyny w niniejszych przepisach przewidzianej (§. 30), nie można wprawdzie wbrew jego woli przynaglać do przyjęcia napowrót oddalonego sługi; taki służbodawca jednak obowiązany jest wypłacić słudze zasługę i wynagrodzić wikt za cały pozostały czas służby, lub przynajmniej za trzy miesiące, jeżeliby służba jeszcze dłużej trwała, jak przez trzy miesiące.

§. 31.

Służbodawca, który bez powodu prawem przepisanego (§. 28) sługę przed upływem czasu służby oddała, nie może wprawdzie być zmuszony do przyjęcia go powtórnie przeciw woli swojej, atoli jest obowiązany temuż zasługę i żywność za resztę czasu, a gdyby ten nad kwartał trwał, za kwartał wynagrodzić.

§. 31.

Służbodawca, który bez przepisanego prawem powodu (§. 28) służącego przed upływem czasu służby oddali, nie może być wprawdzie wbrew swojej woli do powtórnego przyjęcia służącego zniewolonym, obowiązany jest jednak służącemu zasługę i wikt za pozostały czas służby, a gdyby ten nad kwartał był dłuższy, za cały kwartał wynagrodzić.

§. 32.

Słudzy, którzy przed upływem czasu służby bez powodu prawem przepisanego służbę samowolnie opuszczają, mają w stołecznym mieście Lwowie c. k. Dyrekcji policyi, w miejscach gdzie się znajduje c. k. urząd powiatowy, temu urzędowi, w innym zaś wypadku przełożonemu gromady (gminy), jeżeli tenże w miejscu służby się znajduje, w przeciwnym zaś razie urzędowi powiatowemu, do którego miejsce służby należy, być doniesieni, od tych władz i organów ścigani i na żądanie służbodawcy nawet przymusem do powrócenia do służby przynaglani.

Oprócz tego mają być stosownie ukarani i są obowiązani do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niepozwolone oddalenie się ze służby.

Jeżeli zaś służbodawca zbiegłego sługę napowrót przyjąć nie chce, może zamiast niego sługę ugodzić, a od zbiegłego żądać wynagrodzenia wynikłych z tego powodu kosztów.

§. 33.

Kto takiego sługę, o którym wie, że zbiegł, lub o tem z okoliczności domniemywać się powinien, na służbę przyjmuje, dozwala mu schronienia lub pobytu, ma być stosownie ukarany i służbodawcy szkodę przez ucieczkę służącego wyrządzoną, jakoteż koszta przez przyjęcie innego służącego narosłe ze sługą zbiegłym niepodzielnie wynagrodzić.

§. 32.

O służących, którzy bez postanowionego prawem powodu, przed czasem służbę opuszczają, należy przełożonego gminy zawiadomić, który przeciw nim postępowanie zarządzić i na domaganie się służbodawcy nawet przymusem do wrócenia się do służby znaglić winien.

Nadto mają być stosownie ukarani i do wynagrodzenia zrządzonej przez nieprawne oddalenie się szkody obowiązani.

Gdyby zaś służbodawca zbiegłego służącego napowrót przyjąć nie chciał, może na jego miejsce innego ugodzić i od zbiegłego wynagrodzenia wynikłych z tego powodu większych kosztów żądać.

§. 33.

Kto służącego, o którym wie, lub z okoliczności domniemywać się może, że zbiegł, w służbę przyjmuje, schronienia lub pobytu dozwala, ma być stosownie ukarany i służbodawcy przez zbiegnięcie służącego wyrządzoną szkodę, jakoteż przez przyjęcie innego służącego narosłe koszta, solidarnie z zbiegłym służącym wynagrodzić obowiązany.

§. 37.

Bezprawne opuszczenie służby.

Jeżeli sługa opuści służbę bez zastosowania się do niniejszych przepisów (§§. 31 i 32) przed upływem umówionego czasu trwania służby, należy uwiadomić o tem zwierzchność gminną, która na żądanie służbodawcy wdroży postępowanie, i przynagli sługę odpowiednimi środkami przymusowymi, ażeby wrócił do służby. **Jeżeliby taki sługa znajdował się po za obrębem gminy, dostawionym będzie na podstawie odniesienia się zwierzchności gminnej przez polityczną władzę powiatową.**

Służbodawca może jednak przyjąć innego sługę w miejsce zbiegłego.

Zbiegły sługa ulega w każdym razie surowej karze i obowiązany jest do zupełnego wynagrodzenia służbodawcy szkody wyrządzonej przez nieprawne oddalenie się ze służby.

§. 38.

Przyjęcie zbiegłego sługi.

Kto przyjmuje do służby sługę, o którym wie, lub może przypuszczać, że zbiegł ze służby—kto daje mu schronienie lub dozwala pobytu, ulega stosownej karze, a nadto staje się służbodawcy, od którego sługa zbiegł, niepodzielnie ze zbiegłym sługą odpowiedzialnym, tak za szkodę powstałą z nieprawego wydalenia się zbiegłego sługi, jakoteż za koszta narosłe przez przyjęcie nowego sługi.

Kto przyjmuje sługę bez książki służbowej, względnie bez potwierdzenia zwierzchności gminnej, że sługa pomimo braku książki służbowej może być przyjętym do służby (§. 4.), tak uważanym będzie, jak gdyby wiedział o zbiegnięciu sługi, gdyby okazać się miało, że przyjęty sługa istotnie zbiegł ze służby innemu służbodawcy.

Dział V.

Książka służbowa

§. 39.

Wydanie książki służbowej.

Każdy sługa obowiązany jest opatrzyć się w książkę służbową. Książkę służbową wydaje zwierzchność tej gminy, w której sługa jest przynależnym według formularza pod $\frac{1}{2}$ za złożeniem przepisanego stempla i kosztów druku.

Jeżeli sługa nie jest przynależnym w gminie, w której przebywa, odniesie się Zwierzchność gminy pobytu do Zwierzchności gminy przynależności, i dopiero po otrzymaniu od niej upoważnienia wyda słudze książkę służbową i uwidoczni tę okoliczność w książce służbowej, przytaczając datę i liczbę otrzymanego upoważnienia.

Sługom pochodzącym z krajów, w których niewydają książek służbowych, tudzież sługom, których przynależność jest wątpliwą, wyda Zwierzchność gminy pobytu książkę służbową na podstawie dokumentów, tę okoliczność stwierdzających, i uwidoczni to w książce służbowej.

Zwierzchność gminna ma mieć dokładny wykaz książek służbowych przez się wydawanych.

Paszporta, certyfikaty przynależności, książki służby wojskowej i t. p. dokumenty nie mogą zastąpić książki służbowej.

Książka służbowa, tylko za wyraźnem przyzwoleniem właściwej władzy i uwidocznieniem przez nią tej okoliczności w książce służbowej, może zastępować paszport.

§. 40.

Przechowywanie książki służbowej.

Służbodawca winien wiaść książkę służbową w swe przechowanie przy przyjęciu sługi, a najpóźniej przy istotnem wejściu sługi do służby.

§. 41.

Certyfikat służbowy.

Jeżeli sługa w chwili wejścia do służby nie jest opatrzony w książkę służbową, bądź to dla tego, że

§. 34.

Każdy służący powinien się zaopatrzyć w książkę służbową, która, jeżeli co do wolności tegoż do wstąpienia w służbę, lub z innego powodu nie zachodzi przeszkoda, za złożeniem stempla na 6 kr. m. k. i kosztów druku teje, w stołecznem mieście Lwowie od c. k. Dyrekcji policyi, na prowincyi zaś od c. k. urzędu powiatowego wydana będzie. Jeżeli te urzędy nie są zarazem władzami politycznymi miejsca jego pobytu, to na prośbę służącego do władzy pierwszej wymienionej o upoważnienie do wydania książki służbowej udać się mają.

Sługom przybywającym z krajów, gdzie książki służbowe nie istnieją, będą takowe wydane na podstawie ich dokumentów podróży od władzy politycznej miejsca ich pobytu. Zaprowadzenie książek służbowych ma nastąpić w ten sposób, że z dniem wejścia w moc obowiązującą tego regulaminu służbowego (§. 46), każdy służący o wydanie przepisanej książki służbowej postarać się ma; z d. 1. Lipca 1858 wszystkie sługi książkami służbowymi powinny być zaopatrzone.

Wydanych książek służbowych spis dokładny prowadzić należy.

§. 34.

Każdy służący winien się zaopatrzyć w książkę służbową, która, jeżeli pod względem jego uprawnienia do wstąpienia w służbę, lub z jakich innych powodów nie zachodzi przeszkoda, za opłatą stemplową 6 kr., tudzież złożeniem kosztów druku, przez władzę polityczną miejsca jego pochodzenia wydana mu będzie. Jeżeli władza ta nie jest władzą polityczną miejsca pobytu służącego, wówczas ta ostatnia, na żądanie służącego ma zażądać od pierwszej upoważnienia do wydania książki służbowej.

Sługącym przybywającym z krajów, w których nie istnieją książki służbowe, takowe na podstawie ich dokumentów wydane będą.

Względem wydanych książek służbowych dokładny wykaz prowadzić należy.

podstawie ustnego lub pisemnego jedynie w tym celu uczynionego podania służbodawcy, powypelniać rubryki książki służbowej, podpisem nazwiska zaopatrzyć, a przedłożone pisemne podanie służbodawcy zatrzymać.

Poświadczenie wierności, zręczności, pilności i obyczajności o tyle tylko ma być wciągnięte, o ile takowe na korzyść służącego opiewa.

Jeżeli zaś względem jednego lub drugiego przymiotu niekorzystnie opiewa, odnośną rubrykę tylko kreskami wypełnić należy. Jeżeli niekorzystne świadectwo służbodawcy opiera się na obwinieniu i powodach podejrzewania, które po zażądaniu przez sługę śledztwie wyżej wspomniane władze, lub na prowinyci przełożony gromady (gminy) nieuzasadnionemi uznają, natenczas według wynikłości tego sumarycznie odbytego śledztwa, jednakże z wyraźną uwagą „po przeprowadzonym śledztwie“, rubryka może być wypełniona.

Służbodawca, z wiedzą swoją wydający słudze nierzetelne świadectwo, oprócz, że ciąży na nim odpowiedzialność za wynikającą ztąd szkodę, stosownie ukarany być powinien.

§. 37.

Książki służbowe są publicznymi dokumentami, kto takowe podrabia lub fałszuje, lub kto dla własnej korzyści cudzej książki służbowej używa, lub swoją książkę służbową drugiemu w tym celu odstępuje, z tym według kodeksu karnego postępować się będzie.

§. 38.

Jeżeli książka służbowa zginie, należy donieść o tem przynależnej władzy, w której powiecie służący przebywa.

Władza ta ma zachodzące okoliczności starannie dochodzić, a jeżeli z dochodzenia tego okaże się, że książka istotnie zaginęła, nową wyda książkę służbo-

ści, zręczności, pilności i obyczajności o tyle tylko ma być wciągnięte, o ile takowe na korzyść służącego opiewa.

Jeżeli zaś co do niektórych przymiotów brzmi niekorzystnie, dotycząca rubryka ma być tylko kreskami wypełniona.

Jeżeli niekorzystne świadectwo opiewa się na obwinieniu, a powody podejrzenia po zażądaniu przez służącego dochodzeniu, przez przełożonego gminy za nieuzasadnione uznane będą, wówczas tenże rubrykę według rezultatu dochodzenia wypełnić może, z wyraźnym jednakże dodatkiem „po przeprowadzeniu dochodzenia“.

Służbodawca, który wiadomo wyda służącemu nieprawdziwe świadectwo, oprócz odpowiedzialności za wynikłą z tego względu szkodę, stosownie ukaranym być winien.

§. 37.

Książeczki służbowe są publicznymi dokumentami. Kto więc takowe podrabia, lub kto dla własnej korzyści cudzej książki służbowej używa, lub też swoją książeczkę służbową drugiemu w tym celu daje, z tym podług przepisów karnych postąpiono będzie.

§. 38.

Gdy książeczka służbową zaginie, doniesienie o tem władzy politycznej tego powiatu, w którym służący przebywa, uczynić należy.

Władza ta istniejące okoliczności starannie dochodzić, a gdy z dochodzenia tego okaże się, że książka niewątpliwie zaginęła,

Tylko korzystne świadectwo wpisać należy. Jeżeli pewną rubrykę ujemnie wypełnić należałoby, umieszcza się w niej kreskę.

Jeżeli służbodawca sam powypelniał rubryki książki służbowej, winien sługa najdalej do trzech dni po odejściu ze służby zgłosić się do zwierzchności gminnej, przedkładając książkę służbową, a zwierzchność gminna, sprawdzwszy autentyczność wpisanego świadectwa, stwierdzi tę okoliczność w książce służbowej.

Jeżeli niekorzystne świadectwo służbodawcy opiera się na obwinieniu, a sługa zażąda dochodzenia, i wykaże przy niem bezzasadność podejrzenia, uwidoczni zwierzchność gminy tę okoliczność pisemnie w książce służbowej w rubryce: „Uwaga“. Służbodawca, wydający słudze świadomie świadectwo niezgodne z prawdą, odpowiada za wszelką szkodę, z tego powodu wynikłą, a nadto ulegnie stosownej karze.

§. 45.

Książka służbową publicznym dokumentem.

Książki służbowe są publicznymi dokumentami. Kto je podrabia, kto cudze książki używa, lub daje swoją innym, ulegnie zastosowaniu właściwych postanowień karnych.

§. 46.

Wydanie duplikatu książki służbowej.

Jeżeli książka służbową zaginie, należy donieść o tem zwierzchności gminy, w której sługa przebywa. Zwierzchność gminy sprawdzi doniesienie, a jeżeli okaże się z dochodzenia, że książka służbową istotnie zginęła, wyda nową książkę służbową, względnie uda się do władzy, która zgubioną książkę służbową wydała była, o wydanie nowej książki służbowej.

wą, lub jeżeli inna władza przynależna zgubioną książkę służbową wystawiła, postarać się u tejże władzy o wystawienie nowej książki służbowej.

W nowej książce służbowej należy wyraźnie nadmienić, że jest duplikatem.

nową książkę służbową wydać jest winna, a jeżeli zaginioną książkę przez inną władzę wydana była, u tejże władzy o wystawienie nowej książki służbowej postarać się ma.

W nowej książce służbowej wyraźnie dodać należy, że jest duplikatem.

W nowej książce służbowej jednak wyraźnie uwidocznić należy, że jest duplikatem. Jeżeli zgubiona książka służbowa potwierdzona była jako paszport, należy donieść właściwej władzy rządowej zarówno o jej zginięciu, jak o wydaniu duplikatu.

§. 47.

Pozostawienie książki służbowej u służbodawcy.

Jeżeli sługa zostawi książkę służbową u służbodawcy, należy oddać ją zwierzchności gminnej, która odeszła taką książkę do zwierzchności gminy przynależności sługi, lub do tej zwierzchności gminnej, która wydała książkę służbową, gdyby niewiadomościem lub wątpliwem było, do której gminy sługa jest przynależnym.

§. 48.

Umowa najmu robotników.

Stosunki najmu robotników do gospodarstwa wiejskiego (§§. 2 i 13) oceniane i wykonywane będą według niniejszych przepisów, jeżeli umowa najmu spisana została wobec zwierzchności gminnej.

Dział VI.

Władze wykonawcze.

§. 49.

Zwierzchność gminna.

Do wykonania niniejszych przepisów powołane są zwierzchności gminne, z wyjątkiem miast stołecznych Lwowa i Krakowa, tudzież gmin położonych w ich okręgu policyjnym. Na obszarze dworskim wykonuje te przepisy zwierzchność gminy, przy której istnieje obszar dworski.

§. 39.

C. k. Dyrekcya policyi w stołecznem mieście Lwowie i c. k. urzędy powiatowe na prowincyi, nadzorują i wykonują niniejsze przepisy w przedmiocie sług wydane.

Do pomocy służą urzędom powiatowym przełożeni gromad (gmin), którzy według wydanych przez nie poleceń czuwać mają nad karnością, porządkiem i obyczajnością służących, szczególnie zaś sługi bez służby zostające doglądać powinni.

Ze służby oddalone sługi, do gminy należące, z całą surowością do szukania służby lub innych pozwolonych robót nakłaniać należy.

Jeżeli mimo wydarzonej sposobności tego się nie

§. 39.

Władza polityczna czuwa nad służącymi i wykonywa niniejsze urządzenie. Do pomocy służą jej przełożeni gmin, którzy według rozporządzeń władzy politycznej nad karnością, porządkiem i obyczajnością służących czuwać mają, mianowicie zaś służących bez służby zostających doglądać są winni.

Służących, którzy bez służby zostają, a do gminy należą, winien jest przełożony gminy z wszelką surowością zmusić do wyszukania sobie służby albo innej godziwej roboty.

Jeżeli zaś pomimo wydanej sposobności tego nie czynią, powinni być tak długo do robót gminnych, lub publicznych zmuszani, dopóki nie przyjmą służby

imają, tedy tak długo do robót dla gminy lub robót publicznych zmuszani być nie powinni, dopóki nie przyjmą służby lub jakiej roboty.

W tej sprawie na pozór, jakoby się rodzicom lub innym osobom, a szczególnie tym, w których przytułek mają, do roboty zobowiązali, nie należy mieć żadnego względu, skoro jest rzeczą widoczną, że nie znajdują u tychże żadnej, lub tylko niestosowną robotę.

Obca, bez służby będące sługi, które nie korzystają z wydarzającej się sposobności przyjęcia służby lub innego pozwolonego zatrudnienia, które gorszące nieobyczajne życie prowadzą, lub które nie mają widoków prędkiego otrzymania służby, albo innej na utrzymanie swoje wystarczającej roboty, mają być z gromady (gminy) wydalone.

lub jakiej innej roboty.

Nie należy mieć względu na przytaczany przez nich powód, że się rodzicom albo innym ludziom, a mianowicie tym, u których przytułek mają, do roboty zobowiązali, jak skoro jest widocznem, że u tychże albo żadnej, albo niestosowną robotę znajdują.

Obcy bez służby służący, którzy z wydarzonej sposobności wejścia do nowej służby lub też chwycenia się innego godziwego zatrudnienia nie korzystają, którzy gorszące, nieobyczajne życie prowadzą, albo którzy widoku dostania tak prędko służby albo innej dostatecznej do swego utrzymania roboty nie mają, z gminy wydaleniu być powinni.

§. 50.

C. k. Dyrekcya policyi.

W miastach stołecznych Lwowie i Krakowie, wraz z okręgiem policyjnym każdego z tych miast, wykonują c. k. Dyrekcye policyi niniejsze przepisy i sprawują w tych miejscowościach wszystkie czynności przekazane zwierzchnościom gminnym niniejszemi przepisami a to dopóty, dopóki na żądanie Reprezentacyi tych miast sprawowanie niniejszych przepisów nie przejdzie we własny zakres działania Reprezentacyi miejskich.

§. 51.

Policyjny zakres działania.

Zwierzchność gminna względnie c. k. Dyrekcya policyi powołaną jest do wypełnienia czynności wymienionych w niniejszych przepisach, w szczególności jest jej zadaniem, czuwać nad karnością, porządkiem i obyczajnością sług, przedewszystkiem nadzorować sługi bez służby będące.

Sługa nie mający służby, a nie należący do gminy, jeżeli nie korzysta z wydarzającej się sposobności wejścia do służby lub zajęcia się innym godziwym zajęciem, jeżeli wiedzie życie gorszące lub nieobyczajne, — jeżeli niema widoku dostania się

§. 41.

Spory między służbodawcami i służącymi, wynikające z ugody służbowej lub ze stosunku służbowego i w ciągu trwania stosunku służbowego, lub przynajmniej przed upływem 90 dni od dnia ustania stosunku służbowego wytoczone, mają być w stołecznym mieście Lwowie w c. k. Dyrekcyi Policji, na prowincyi zaś w c. k. urzędach powiatowych pertraktowane; spory zaś wytoczone po upływie tego terminu należą do przynależnej władzy sądowej.

Wszelkie inne skargi i zażalenia w sprawach sług mają się w stołecznym mieście Lwowie przez c. k. Dyrekcyę Policji, na prowincyi zaś przez urząd powiatowy w najkrótszej drodze załatwiać.

Te władze wydają także wyroki za przestępstwa przepisów niniejszego regulaminu służbowego.

§. 41.

Spory między służbodawcami a służącymi z umowy służbowej wynikające ulegają sumarycznemu postępowaniu i rozstrzygnięciu przez władzę polityczną.

Ta władza ma również i inne skargi i zażalenia w sprawach służących na najkrótszej drodze załatwić, i względem przekroczeń przepisów niniejszego regulaminu.

§. 52.

Rozstrzyganie sporów.

Spory pomiędzy służbodawcami z jednej, a sługami, i osobami podzielającymi na zasadzie niniejszych przepisów odpowiedzialność sług z drugiej strony, — wywiązujące się z umowy służbowej lub w ogóle ze stosunku służbowego, jeżeli wytoczone zostały:

- a) po zawarciu umowy a przed wejściem w życie istotnego stosunku służbowego — lub też
- b) w czasie trwania stosunku służbowego — lub wreszcie
- c) przed upływem dnia trzydziestego od dnia ustania stosunku służbowego,

bada w drodze jak najkrótszej z wyłączeniem dowodu z przysięgi stron, tudzież bez zaprzysięgania świadków i rzeczoznawców, i rozstrzyga zwierzchność gminna, względnie c. k. Dyrekcyja policji.

Jeżeli rozchodzi się o spór wynikły z umowy służbowej, która nie weszła jeszcze w życie, zwierzchność tej gminy powołaną jest do przeprowadzenia rozprawy i do wydania orzeczenia, w której okręgu przebywa obżałowany, w innych razach zaś, zwierzchność tej gminy, w której istnieje, lub istniał stosunek służbowy.

Spory wytoczone po upływie dnia trzydziestego od dnia ustania stosunku służbowego rozstrzygają sądy.

W sporach wynikłych ze stosunku najmu między robotnikami a gospodarzami wiejskimi (§§. 2, 13 i 48) liczyć się będzie ten trzydziestodniowy termin od upływu dnia, w którym ukończono rodzaj roboty (np. żniwa, sianokosy i t. p.) w gospodarstwie, do którego robota najętą była.

§. 53.

Wykonywanie orzeczeń.

Zwierzchność gminna powołaną jest do wykonywania swoich orzeczeń, w granicach swojej gminy i odnośnego obszaru dworskiego.

W razie przebywania strony zasadzanej w innej gminie lub na innym obszarze dworskim, uda się orzekająca Zwierzchność gminna na prośbę strony wygrywającej, o wykonanie wydanego, a już wykonanego orzeczenia, do zwierzchności tej gminy, w której okręgu (§. 49) zasadzony przebywa.

Zawezwana Zwierzchność gminy obowiązana jest wykonać otrzymane wezwanie.

Jeżeli rozchodzi się o przystawienie sługi, do rozpoczęcia służby, lub dostawienie zbiegłego sługi, a sługa dostawionym być mający, przebywa po za obrębem gminy, należy udać się o przystawienie sługi do politycznej władzy powiatowej.

§. 54.

Władza karna.

Władzę karną na podstawie niniejszych przepisów wykonuje zwierzchność gminy w składzie przepisany §. 60 u. gm. względnie c. k. Dyrekcya policyi.

§. 55.

Wyjątek co do służbodawców na obszarze dworskim.

Jeżeli zdaniem Zwierzchności gminnej należałoby zastosować postanowienie karne przeciw służbodawcy, zamieszkałemu na obszarze dworskim, winna Zwierzchność gminna poprzestać na doniesieniu o tym stanie rzeczy politycznej władzy powiatowej, która na podstawie takiego doniesienia przeprowadzi rozprawę i wyda orzeczenie.

§. 56.

Kary.

Za przekroczenie niniejszych przepisów nakładane będą kary pieniężne lub areszt.

Kary pieniężne na sługi nakładane, nie mogą przewyższać 5 zł. w. a., na inne osoby zaś 25 zł. w. a.

Kara aresztu może być nakładana najwyżej na przeciąg dni 14. — Można ją zastrzyc postem z zachowaniem przepisów ustawy karnej.

Grzywny w razie niemożności ściągnięcia, będą przemieniane na areszt.

W razie zasądzenia sługi na areszt, służbodawca ma prawo nie płacić zasług za czas w areszcie przepędzony.

§. 42.

Kary zagrożone w tym regulaminie sług mają być w pieniądzech, areszcie lub cielesną chłostą wykonywane.

Kary pieniężne co do sług kwoty 5 zł. m. k., co do innych osób zaś kwoty 25 zł. m. k. przewyższać nie powinny.

Areszt może być wymierzony dni 14 i z zachowaniem postanowień prawa karnego postem zastrzony.

Chłosta cielesna tylko co do sług zastosowaną być może. Na młodzieńcach, nie mających wieku lat 18 i kobietach kara ta różgą, na dorosłych oso-

§. 42.

Zagrożone niniejszem urzędzeniem kary, mają być w pieniądzech, areszcie lub chłostie wykonywane.

Kary pieniężne co do sług kwoty 5 zł. m. k., a co do innych osób 25 zł. m. k. przewyższać nie powinny.

Areszt do 14 dni wymierzony i według przepisów karnych postem zastrzony być może.

Chłosta tylko co do sług zastosowaną być może.

Na młodzieńcach niemających lat ośmnastu i kobietach karę tę różgą, a na dorosłych służących płci męskiej kijem wykonywa-

bach płci męskiej kijami wykonywaną być ma i może najwięcej 15 razów wynosić.

Takowa może być wykonaną dopiero za poprzednią deklaracją lekarza, że zdrowiu ukarać się mającego szkodzić nie będzie, nigdy zaś publicznie wykonaną być nie może.

§. 43.

Kary pieniężne są wyłącznie przeznaczone na wsparcie chorych lub do pracy niezdolnych, tudzież na zachęcające nagrody dla dobrych służących.

W stołecznem mieście Lwowie pobiera je c. k. Dyrekcya policji, na prowincyi c. k. urząd powiatowy i osobny z niej prowadzi rachunek.

§. 46.

Rekursa przeciw decyzjom władz mają być w I. instancji w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu wyroku zameldowane i najpóźniej w ciągu 8 dni do takowej podane.

Względem rekursów przeciw wyrokom c. k. Dyrekcji policji wyrokuje w II. instancji c. k. Namieśtnictwo, zaś względem rekursów przeciw wyrokom urzędów powiatowych c. k. Urząd obwodowy.

Przeciw zgodnym wyrokom dwóch instancji, dalszy rekurs nie ma miejsca.

Rekurs ma tylko wtenczas skutek wstrzymujący, jeźliby dla strony przez wykonanie wyroku I. instancji, niepowetowana szkoda wyniknęła.

na być ma, kara chłosty nie może przenosić 15 razów. Ta kara dopiero po poświadczeniu przez lekarza, że zdrowiu ukarać się mającego szkodzić nie będzie, nigdy zaś publicznie wykonywaną być może.

§. 43.

Kary pieniężne w kasie gminnej zachowane być mają i do oddzielnego rachunku należą. Obracane będą wyłącznie na wsparcie chorych, lub podupadłych do pracy niezdolnych służących.

Regulamin krakowski nie ma podobnego postanowienia.

Grzywny, tak w gminie, jak na obszarze dworskim nakładane, wpływają na fundusz miejscowych ubogich.

§. 57.

Tok instancji.

Co do rekursów i zażaleń wnoszonych przeciw orzeczeniom i rozporządzeniom wydanym na podstawie niniejszych przepisów, obowiązują postanowienia ogólne.

§. 58.

Wykonalność orzeczeń.

Wniesienie rekursu przeciw orzeczeniu, że sługa ma wstąpić do służby, że ma w służbie nadal pozostać, lub że sługa zbiegły ma być do służby napowrót dostawionym, — albo też, że stosunek służbowy uznaje się za rozwiązany i słudze wolno służbę opuścić, niemniej, że robotnik stawić się ma do roboty przy gospodarstwie wiejskiem, do której się wynajął, — nie wstrzymuje wykonania wydanego orzeczenia.

§. 59.

Nadzór nad wykonywaniem tych przepisów.

Co do nadzoru nad Zwierzchnościami gminnymi, w sprawie wykonywania niniejszych przepisów, obowiązują ogólne postanowienia.

§. 60.

Srodek zaradczy.

Jeźliby Zwierzchność gminna nie załatwiła w przeciągu 3 dni od wniesienia zażalenia spraw powyżej w §. 58 wymienionych, może żalący się odnieść się do politycznej władzy powiatowej z prośbą o załatwienie tej sprawy. — W takim razie wchodzi polityczna władza powiatowa w tej sprawie we wszelkie prawa i obowiązki zwierzchnościom gminnym w niniejszych przepisach przekazane.

Treść przepisów

o stosunkach sług i najmie robotników do wiejskiego gospodarstwa.

Dział I.

Postanowienie ogólne.

<i>Słudzy</i>	§. 1
<i>Robotnicy przy gospodarstwie wiejskiem</i>	§. 2

Dział II.

Powstanie stosunku służbowego.

<i>Zawarcie umowy</i>	§. 3
<i>Zadatek</i>	§. 4
<i>Warunki umowy</i>	§. 5
<i>Zastępca słuźbodawcy</i>	§. 6
<i>Równoczesne przyjęcie kilku słuźb</i>	§. 7
<i>Odmawianie słuźgi</i>	§. 8
<i>Stręczenie słuź</i>	§. 9
<i>Obowiązek rozpoczęcia przyjętej słuźby</i>	§. 10
<i>Nieprzyjęcie słuźgi</i>	§. 11
<i>Niewstąpienie do słuźby</i>	§. 12
<i>Obowiązek robotnika stawienia się do roboty</i>	§. 13

Dział III.

Prawa i obowiązki w czasie słuźby.

<i>Czas trwania słuźby</i>	§. 14
<i>Obowiązki słuźgi</i>	§. 15, 16, 17, 18 i 19
<i>Postępowanie słuźbodawcy w obec słuźgi</i>	§. 20
<i>Robota</i>	§. 21
<i>Zasłuźga</i>	§. 22
<i>Wikt i odzież</i>	§. 23
<i>Pielegnowanie chorego słuźgi</i>	§. 24

Dział IV.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

Obopólna zgoda	§. 25
Śmierć służbodawcy	§. 26
Zmiana posiadania	§. 27
Służba w wojsku	§. 28
Upływ czasu	§. 29
Oddalenie sługi	§. 30
Opuszczenie służby	§. 31
Wypowiedzenie służby	§. 32
Obowiązki sługi przy opuszczeniu służby	§. 33
Prawo sługi do odzieży przy odejściu ze służby	§. 34
Rozmyślne zaniedbywanie służby	§. 35
Oddalenie sługi bez prawnego powodu	§. 36
Bezprawne opuszczenie służby	§. 37
Przyjęcie zbiegłego sługi	§. 38

Dział V.

Książka służbowa.

Wydanie książki służbowej	§. 39
Przechowywanie książki służbowej	§. 40
Certyfikat służbowy	§. 41
Przyjęcie sługi bez książki	§. 42
Zgłoszenie nowego sługi	§. 43
Świadcstwo służby	§. 44
Książka służbowa publicznym dokumentem	§. 45
Wydanie duplikatu książki służbowej	§. 46
Pozostawienie książki służbowej u służbodawcy	§. 47
Umowa najmu robotników	§. 48

Dział VI.

Władza wykonawcza.

Zwierzchność gminna	§. 49
C. k. Dyrekcya policyi	§. 50
Policyjny zakres działania	§. 51
Rozstrzyganie sporów	§. 52
Wykonywanie orzeczeń	§. 53
Władza karna	§. 54
Wyjątek co do służbodawców na obszarze dworskim	§. 55
Kary	§. 56
Tok instancji	§. 57
Wykonywanie orzeczeń	§. 58
Nadzór nad wykonaniem tych przepisów	§. 59
Środek zaradczy	§. 60

Formularz książki służbowej.

Książka służbowa

wydana po myśli przepisów o stosunkach sług ogłoszonych ustawą z dnia

L. Dz. u. kr.

dla

na podstawie (przynależności do gminy) lub (upoważnienia zwierzchności gminy N., do której jest przynależnym) lub (paszportu z dnia do L. wydanego przez) lub (wykazanej wątpliwości, do której gminy jest przynależnym)

wydana na dniu do L. przez

(pieczęć)

(podpis)

(zezwolenie ze strony prawnego zastępcy sługi, jeżeli sługa jest niewłasnowolnym lub poświadczenie, że jest własnowolnym)

(Podpis):

Aleg. 2.

SPRAWOZDANIE

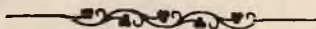
Z CZYNNOŚCI .

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas

od 1. Lipca 1882 roku

z alegatami 1—37 i z indeksem.

I N D E K S

do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za czas od Lipca 1882.
po koniec Czerwca 1883 r.

	Strona.
A bgarowicz Józef — urzędnik Wydziału krajowego	60
Accord Józef Piotr — uczeń mechaniki — zapomoga	34
Acht Kazimierz — uczeń akademii rolniczej — zasiłek na podróż naukową	44
Administracya dróg krajowych	97
— dochodów mytniczych	102
Administracyjny trybunał (obacz Trybunał).	
Akta (tak zwane) Bernardyńskie, wydawnictwo	62
Angelówka — kolonja — petycyja o wyłączenie z gminy Ożydowa	5
Archiwa krajowe akt grodzkich we Lwowie i Krakowie	62
Assekuracya przymusowa budynków włościańskich od ognia	18
Axentowicz Teodor — zapomoga na kształcenie w malarstwie	57
B aligrodzka droga i jej inkamerowanie	119
Bandrowski Stanisław — petycyja o subwencyę na własną fabrykę chemiczną	36
Bank krajowy — co do zadania wprowadzenia zakładów zastawniczych	31
— — uzupełnienie statutu	29
Bartnik postępowy — petycyja o subwencyę na wydawnictwo	36
Baum br. Józef — śmierć jego i kondolencya	55
Beauvale Agnieszka, petycyja o wsparcie	56
Benedyktynek pp. Zgromadzenie, w Przemyśle, petycyja o pożyczkę	56
Bernardyńskie akta — ich wydawnictwo	62
Biuro meljoracyjne — zdanie sprawy z czynności	45—52
— statystyczne, tegoż czynności	52
Błóżew gmina, pow. Rudecki, petycyja o subwencyę na most	95
Bochnia — subwencya dla oddziału towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego	44
Bodzioch Tomasz — fundacya jego imienia	38
Bojkowski Józef — woźny Wydziału krajowego	61
Bór Wilkowski (ob. Brzeszcze).	
Breń stary z dopływami, subwencya na regulacyę	83

*

	Strona.
Brody miasto — petycja o porękę dla pożyczki 200 tysięcy	4
— — zagodzenie sporu z producentem piwa A. Majerem o zwrot dodatku gminnego od piwa z miasta wywiezionego	21
— — Wydział powiatowy o regulację ustawową stosunków Towarzystw kolejowych do właścicieli sąsiednich gruntów — petycja	96
Brzesko Wydział powiatowy — petycja w sprawie jarmarków	31
Brzeszcze, Bór wilkowski i Kruki gminy — ustawa na pobór wyższych dodatków do podatków, dotąd niesankcyonowana	2
Brzyski Wincenty — praktykant rachunkowy Wydziału krajowego	61
Buczacz miasto, porozumienie z obszarem dworskim o pobór opłat od napojów	19
— — ustawa na pobór opłat od napojów dotąd niesankcyonowana	2
Budowa gmachu sejmowego	63
— koszar dla wojska z pomocą funduszu krajowego	14
Budowle w miastach w pobliżu kolei żelaznych — ustawa o kompetencyi władz	1
Budownicze ustawy dla Lwowa i Krakowa dotąd niesankcyonowane	2
Budyki szkolne, kredyt dla gmin na stawianie	30
— włościańskie, przymusowa od ognia asekuracja	18
Budżet wydatków szkolnych na r. 1882 — przekroczenia	65
Bydła (trzód i mięsa) oględziny — uregulowanie taks	12
— rogatego piętnowanie	28
Bydło rzeźne — o stałe na to targi w Krakowie	42
Castrum — plac tej nazwy we Lwowie odstąpienie go miastu	55
Chomiński ksiądz Stefan — petycja komitetu parafialnego w Winnikach	59
Chorzy nieuleczalni — o zakłady przytułku dla nich sprawa	128
— — względem ich przyjmowania do szpitala lwowskiego	131
Chów koni — komitet doradczy dla spraw w Galicyi	41
Chrzanowski Mieczysław — wicedyrektor Oddz. rach. Wydz. kraj. zmarł	61
Ciepanowski Cypryan — petycja o subwencję na próbę wynalazków ogniotrwałych i do gaszenia pożarów	35
Cieszanów — o przeniesienie sądu ztamtąd do Narola	141
Czarkowska M. F. z hr. Golejewskich — fundacya dla rękodzielników	44
Czechów — o utworzenie tamże nowego sądu powiatowego	141
Czeladź służbowa — kontrola nad wykonaniem przepisów o niej	4
— — projekt uregulowania przepisów dotyczących	5
Czerkawskiego Józefa — fundacya stypendyjna	76
Czernichów — szkoła rolnicza i ogrodnicza	37
Delatyn i Zarzecze gminy — petycja o drogę do Jabłonowa	96
Dębica — suspenzya naczelnika gminy i zastępcy, oddalenie pisarza	21
Dmuchańwiec (obacz Kozłów).	
Dniestr rzeka. Projekt regulacyi górnego Dniestru z dopływami	113
Dobrzanica kolonja niemiecka — o oddzielenie od gminy tej nazwy	5
Dodatki szkolne okręgowe	67
Dojazdy kolejowe publiczne	112
Dolina miasto — ustawa na pobór opłat od napojów	1
Domowy przemysł	44
Dotacya dla szkoły muzycznej w Krakowie	61

	Strona.
Dotacje dla krajowych zakładów leczniczych	123
Droga Baligrodzka — jej inkamerowanie	119
— z Borszczowa na Łanowce do Jezierzan, petycja o budowę	95
— z Delatyna do Jabłonowa, petycja o uznanie za krajową	96
— Dębicko-Tarnobrzęska — odprowadzenie wód	84
— z Jaworowa do dworca kolei w Sądowej Wiszni, petycja o subwencję	95
— Muszyńsko-Krynicka, objęcie w zarząd kraju	117
— z Nowego Targu do Zakopanego, rekonstrukcja	116
— z Piwnicznej do Szczawnicy, kwestya budowy	88
— Podhajecko-Halička, sprawa dalszej budowy	120
— Rzeszowsko-Strzyżowska, petycja trzech powiatów o subwencję	95
— do Słobody Rungurskiej do kopalń nafty, subwencyonowanie	118
— Wędrzirska z Doliny do granicy węgierskiej, rekonstrukcja	119
— Żmigród-Grabska, rekonstrukcja mostów kosztem państwa	119
— z Żurawna do Bortnik, kwestya subwencji na rekonstrukcję	89
Drogi krajowe. Budowy nowe i przebudowania w roku 1882	100
— — Klęski elementarne i stan dróg	97
— — Konserwacye i rekonstrukcyje	98
— — Roboty mające się wykonać w r. 1883	100
— — — na r. 1884 projektowane	101
— — Zmiany w etacie służby drogowej	101
— powiatowe w powiecie Kossowskim — petycja o subwencję na rekonstrukcję	90
— — i gminne — tychże poprawa	82
— — — regulamin drogowy i normalja techniczne	83 i 104
— — — fundusz na zasiłki i bezprocentowe pożyczki	83
— — — Zasiłki w r. 1882 asygnowane	105 i 106
— wojskowe w zachodniej części kraju — kwestya utrzymania z funduszu państwa	120
— żelazne (ob. koleje).	
Dróg obsadzanie drzewami	120
Drogowe petycje Wydziałowi krajowemu przekazane:	
a) specjalnemi uchwałami	88 do 94
b) uchwałą generalną	94 do 97
Drohowyż. Zakład sierót i ubogich fund. St. hr. Skarbka	73
Drutowych robót warsztat Teodorowiczównej — subwencya	34
Drzewa przydrożne. Sprawa sadzenia i pielęgnowania	120
Dublany — krajowe szkoły rolnicze	39
— — kurs gorzelnictwa tamże	39
Dyszyński Karol, petycja o zatrzymaną należność za roboty przy drogach powiatowych Jasielskich	95
Egzekucya polityczna dla skryptów dłużnych przy konwersyi długów hipotecznych za porę- czeniem gmin	39
Egzekucyjne normy przy ściąganiu podatków	146
Emeryci: Dembicki, J. Boczarkiewiczowa i A. Skrowaczewska, petycja gminy Sanok	3
Emisya obligacyi pożyczki krajowej z r. 1883	23
Engel Eugenjusz, praktykant rachunkowy Wydziału krajowego	61
Etat służby drogowej, zmiany, emerytury, pięciolecia	101

	Strona.
Fabiańska Marya, zapomoga na kształcenie w muzyce	57
Felbach kolonja (ob. Kobylnica).	
Felbinger Anny z córką — koszta leczenia (ob. Huczko)	126
Felczerskie szkoły	127
Ficałowicz Jan, uczeń akademii rolniczej — stypendysta	44
Filipowice gmina — petycja z zażaleniem na obszar dworski o niedostarczenie drzewa dla szkoły miejscowej	2
Follpracht Hilary uczeń akademii rolniczej — stypendysta	44
Fundacya. Bodziocha Tomasza — stypendya dla uczniów szkół rolniczych	38
— Czarkowskiej M. F. z hr. Golejewskich dla rękodzielników	44
— Gątkiewicza Michała, stypendya	75
— Głowińskiego, sprzedaż gmachu ad St. Nicolaum we Lwowie	61
— — petycja Chomińskiego o kwoty z Winnik	59
— Lotaryngskiej księżnej dla Krakowca i okolicy	4
— Macierzy Polskiej	68 do 72
— Matejki Jana imienia	76
— Skarbka hr. Stanisława	73
— Słowackiego Juljusza imienia	80
— Strzałkowskiego Stanisława — alimenta dla Kowalskiej	57
— Wystawy krajowej z r. 1877	43
Fundacye stypendyjne. Sprawy tychże	75
— — Stan majątków zarodowych	79
— i zakłady dobroczynne w zarządzie gmin, lustracya	19
Fundusz bezprocentowych pożyczek i zasiłków na cele drogowe	83
— propinacyjny, zaległości	40
— szkolny krajowy	64 do 68
Gątkiewicza Michała fundacya stypendyjna	75
Głębocki Feliks z Mogilna, petycja o umorzenie pożyczki z funduszu zapomogi z r. 1868	10
Głowińskiego fundacya, sprzedaż gmachu św. Mikołaja we Lwowie	61
— — o zwrot kwot z Winnik, petycja	59
Gmach sejmowy. Budowa i rachunki	63
— — Ustanowienie inspicjenta	62
Goligowski Antoni, uczeń szkoły rysunków i modelowania, zapomoga na kształcenie	57
Gordon Jakób, archiwista oddz. rach. Wydz. kraj.	61
Gorlice miasto, ustawa opłat od napojów, dotąd niesankcyonowana	2
— Rada powiatowa, deficyt w kasie, ujście kasyera	21
Górnictwo. Przemysł górniczy i naftowy	44
— Zakłady naukowe dla kształcenia górników	45
Gorzelniany przemysł — opodatkowanie	28
Gorzelnictwa kurs praktyczny, petycja br. Rosé o subwencyę	36
— — — petycja towarzystwa gorzelników o otwarcie	36
— — w Dublanach	39
Granice od Rossyi i Rumunii. Memoryał przeciw otwarciu	127
Grochowalski Adolf, petycja o zasiłek na wykończenie żniwiarki	36
Gromnicka Julja — petycja o zapomogę	59
Grudna wielka, gmina i obszar dworski o subwencyę na drogi	95

	Strona.
Gwiazda. Stowarzyszenie rękodzielników lwowskich, subwencya	33
— Tarnowska. Stowarzyszenie rękodz. chrześcijan, odmowa pożyczki	35
Halicz — sprawa spólnego pastwiska z przysiółkiem Holendry	20
— wykopaliska koło miasta	58
Harasimowicz Marcei i Piotr — zapomoga na dalsze kształcenie się w malarstwie	57
Harkłowa — petycyja o subwencję na drogę do gościńca rządowego	96
Helcelowej Anny de Szternsztyn — fundacya	78
Hempel Kazimierz, urzędnik Wydziału krajowego	60
Historyi polskiej — katedra na uniwersytecie Lwowskim	55
Holuka Aleksander, praktykant rach. Wydz. krajowego	61
Huczko gmina — petycyja o przyjęcie na kraj kosztów leczenia Anny Felbinger z córką	126
Hupeczye Henryk, protokolista oddz. rach. Wydz. krajowego	61
Inspicjent techniczny gmachu sejmowego	62
Instrukcyja do sporządzenia budżetów, inwentarzy i rachunków powiatowych	18
— dla zawiązywania spółek wodnych	93
Izabela ad Huta Przysiołek, petycyja o wyłączenie z terytorium gminy Folwarki, Słobudka górna i Huta nowa	6
Janikowski Tomasz, rewident oddziału rach. Wydziału krajowego	61
Jarmarki, petycyje Kruszelnicy i Brzeskiego Wydz. powiat.	31
Jarosław, subwencya dla szkoły przemysłowej tamże	33
— ustawa na pobór opłaty od piwa	1
Jelonek Karol. praktykant rach. Wydziału krajowego	61
Jezierna — lustracyja gospodarstwa gminnego	21
Jeziorański — dar z łaski dla wdowy i córki	91
Kałuż — o założenie szpitala tamże, petycyja Mendliusa	10
Kamionka wielka — petycyja o subwencję na drogę do Nahojówki	94
Katedra historii polskiej na uniwersytecie lwowskim	55
„ prawa polskiego z historią na uniwersytecie we Lwowie i Krakowie	62
Kieszkowski Leonard — aplikant Wydziału krajowego	61
Kobylnica wołoska i ruska z Felbachem — o przeniesienie z sądu Lubaczowskiego do sądu w Krakowcu	144
Koczorowski Władysław — praktykant rach. Wydziału kraj.	61
Koleje żelazne — Budowa lenji ze Lwowa na Żółkiew do Rawy	87
— — — od kolei Karola Ludwika do granicy Królestwa Polskiego	86
— — z Doliny do Wygody koncesya na budowę	120
— — Dojazdy kolejowe publiczne	112
— — Petycyja Brodzkiego Wydziału powiat. o regulację stosunków Towarzystw kolejowych do właścicieli sąsiednich gruntów	96
— — Przeniesienie zarządów kolejowych do kraju i polskiego języka zaprowa- dzenie w urzędowaniu	91
— — Przystanek dla pociągów pospiesznych na Podzamczu we Lwowie	118
— — Transwersalna kolej.	108—111
— — — zmiana trasy Zagorzany—Stróże na Zagorzany Gorlice	94
— — Ustawa o kompetencyi władz przy budowlach w pobliżu kolei żelaznych w miastach	1

	Strona.
Koleje żelazne — utrudnienie komunikacji na przedmieściu Żółkiewskiem we Lwowie	118
Kółka rolnicze	41
Kołomyja — obrachunek o wzajemne pretensye między funduszem gminy a szpitala pow.	21
Koni chów — komitet doradczy dla spraw w Galicyi.	41
Konkurencya kościelna — projekty do zmiany ustawy.	56
Kopacze księżę, petycyja gminy o wyłączenie z gminy katastralnej Woli przemykowskiej	7
Kopeczyńce miasteczko — ustawa na 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina dotąd niesankcyonowana	2
Kopytkowe — sprawa poboru	117
Korespondencye Wydziałów powiatowych z gminami o uwolnienie od pocztowego	3
Kornik świerkowy. O sposobie tępienia broszurka	43
Kosina Jan uczeń akademii rolniczej, stypendysta	44
Kostne gmina — (obacz Tyniec).	
Koszary dla wojska — budowa z pomocą funduszu kraj.	14
Koszta leczenia i dotacye dla krajowych zakładów leczniczych	123
— — Felbinger Anny (ob. Huczko)	126
— — Terleckiego Jana (ob. Terlecki)	126
Kowalska ze Strzałkowskich — petycyja o alimenty z funduszu brata	57
Kozłów, Dmuchańce i Pokrojowna — petycyja gmin o przyłączenie do sądu Tarnopol.	144
Kraków, Krukowskiego Jana o subwencyę na restauracyę pomników w kościele ś. Floryana	59
— OO, Kapucynów podobna petycyja	59
— Odbudowa zamku na Wawelu	62
— Projekt targów stałych na bydło rzeźne	42
— Subwencyja dla szkoły handlowej	33
— Ustawa budownicza dla miasta dotąd niesankcyonowana	2
— Zwrot kosztów za leczonych na dur w r. 1878	134
Krakowiec — Fundacyja księżnej Lotaryngskiej	4
Kredyt dla gmin na budynki szkolne	30
Krosno — petycyja Rady powiat. o uregulowanie poboru podatków	7
— — OO. Franciszkanów o zapomogę na restauracyę kościoła po pożarze	59
Krowianka — jej dostarczanie i nagrody	127
Kruki gmina (obacz Brzeszcze).	
Kruszelnica gmina — w sprawie jarmarków w Skolem	31
Krypiakiewicz Józef — medyk, zapomoga na kształcenie	57
Krzczkowski Władysław — były kancelista Wydz. kraj.	61
Krzyweca, Rzeczpól i Kupna — petycyja gmin o subwencyę na regulacyę dróg i potoków	97
Książ gruntowych założenie — petycyja 33 gmin pow. Myślenickiego	9
Księgi rachunkowe dla gmin — nakład Wydziału kraj.	17
Kwiatów sztucznych szkoła Zielińskiej — subwencyja	33
Kwieciński Stanisław, uczeń weterynaryi — stypendysta	44
Kucharski Karol — asystent manipul. Wydziału kraj.	61
Kulików — rewizya gospodarstwa gminnego skutkiem skargi	21
Kulparków — zakład dla obłąkanych	135
Kulakowski Kazimierz — inspicjent gmachu sejmowego	62
Langhaus Józef, rygorozant weterynaryi — zasiłek na kształcenie się	34
Lasów ochrona — wniosek p. Chrzanowskiego	92
Lasowego gospodarstwa — szkoła krajowa	36

Lenartowicz Franciszek, uczeń weterynaryi — stypendysta	44
Lewicki Witold — aplikant Wydziału kraj.	61
Lisowice gmina — petycyja o dostawę szutru na drogę rządową.	97
Lotaryngskiej księżnej — fundacyja dla Krakowca i okolicy.	4
Lustracyja ogólna wszystkich w zarządzie gmin fundacyi i zakładów dobroczynnych	19
Lwów — ustawa budownicza dla miasta dotąd nie sankcyonowana	2
Ł oziński Bronisław — sekretarz Wydziału kraj.	60
Łukaszewicz K., księgarz — petycyja o subwencyę na wydawnictwa	37
M acierz polska — Fundacyja i jej działalność	68—72
Manasterczany gmina — petycyja o sprostowanie stanu posiadania parcel gruntowych.	9
Manastersko — petycyja o zasiłek na urządzenie kościoła	56
Matejki Jana imienia — fundacyja stypendyjna	76—78
Martyniec Michał, uczeń akademii rolniczej — stypendysta	44
Melioracye gruntowe — czynności biura melioracyjnego	45—52
Memoryał przeciw otwarciu granicy od Rosyi i Rumunii	127
Mendlius Juliusz — o założenie szpitala w Kałuszu	10
Mikołajów — niespodziane szkcontro kasy gminnej	10
Młodzież kształcąca się — zasiłki dla niej	34, 44 i 56
Moszczeńskich małżonków fundacyja stypendyjna	78
Muszyna — lustracyja niespodziana gospodarki gminnej	21
Myślenickiego powiatu 33 gmin o założenie ksiąg gruntowych	9
Myta drogowe — na drogach krajowych	102
— sprawa poboru kopytkowego	117
N adzór nad gminami, nad majątkiem i działalnością zwierzchności	16
Nestajka Euzebiusz, uczeń weterynaryi — stypendysta	44
Niewiadomski Ignacy — radca Wydziału kraj.	60
Normy egzekucyjne przy ściąganiu podatków	146
Nowicki Maksymilian — państwowa subwencyja na prace do celu rozmnażania i rozdzielania ryb	43
O bertyński Emil — urzędnik Wydziału kraj.	60
Obligacye pożyczki krajowej z r. 1883 — subskrypcyja	23
Obląkanych zakład na Kulparkowie	135
Obsadzanie dróg drzewami	120
Ochrona lasów — wniosek p. Chrzanowskiego	92
Ogniotrwałe wynalazki (ob. Ciepanowski),	154
Okręgi sądów powiatowych, sprawa terytoryalnego podziału kraju	90
Opór rzeka — petycyja gminy Tuchli o regulacyę	28
Opodatkowanie przemysłu gorzelnianego	145
Opust podatku gruntowego za wszelkie kłeski	8
Ordynacyja wyborcza dla gmin — petycyja Turkawskiego o zmiany	107
Orzeczenia Wydziału kraj. w sprawach drogowych	127
Ospy szczepienie	72
Ossolińskich imienia zakład narodowy	135
Osuszenie ogrodu szpitala św. Łazarza w Krakowie	2

	Strona.
Oświęcim miasto — odmowa sankcyi na opłaty od napojów	2
Otwarcie granicy od Rosyi i Rumunii Memoriał naprzeciw.	127
Ożydów — o wyłączenie z gminy petycyja kolonii Angelówka	5
P asierbiec gmina — petycyja o przeniesienie z powiatu Bocheńskiego do Limanowskiego	144
Peltek rzeka — petycyja o jej regulację za Lwowem	7
Petycyje z Sejmu Wydziałowi krajowemu przekazane do załatwienia:	
— w sprawach administracyi gmin i nadzoru nad gminami	2—11
— — bankowych, gospodarczych, kultury krajowej i przemysłowych	32—36
— — szkolnych, edukacyjnych i stypendyjnych	56—60
— — drogowych, komunikacyi wodnej i lądowej, regulacyi rzek	88—97
— — szpitalnych i zdrowotnych	126
— — klęsk elementarnych, podatkowych, wojskowych, organizacyi politycznej i sądowej, terytoryalnego podziału i t. p.	144
Pieczygóry osada — ustawa o wydzieleniu ze związku gminy Starogród	1
Pierożyński Eugeniusz — urzędnik koncepcyjny Wydziału krajowego	60
Piętnowanie bydła rogatego	28
Piotrowski Mieczysław akademik rolniczy, zasiłek na ukończenie nauk	35
Pisarze gminni — petycyja rady pow. Rawskiej o zreformowanie tej instytucyi	6
Piwiczna gmina — lustracyja lasów miejskich	20
Piwovarstwo — na kształcenie w zawodzie stypendyum Tarnawskiego Stanisława	34
Pocztowe opłaty od korespondencyi Wydziałów powiat. z gminami	3
Podhajce miasteczko — ustawa na pobór 80% dodatku do podatku konsumcyjnego	1
Podatek gruntowy — postępowanie reklamacyjne	41
— — sprawa poboru za lata 1881 i 1882	143
— — — opustu za wszelkie klęski	145
Podatki bezpośrednie — petycyja o kolektantów i o regulację poboru	7
— sprawa norm egzekucyjnych	146
— — opodatkowania przemysłu gorzelnianego	28
Pogorzelcy — zapomogi dla gmin	145
Pokropiwna (ob. Kozłów).	
Popowice gm. — petycyja o dostarczenie z obszaru dworskiego materiału drzewnego na drogi.	91
Poręby huciskie — petycyja członków gminy o przyłączenie do gmin sąsiednich	10
Pospichal Jerzy — petycyja o podwyższenie cen kontraktu dostawy kamienia do dróg	96
Poturaj Paulina — petycyja o zapomogę	58
Powódź -- zapomogi dla nawiedzonych klęską gmin i krajów	146—151
Pożyczka krajowa z r. 1883 — subskrypcya publiczna	23
— na zasiewy	41
Propinacyjny fundusz — zaległości tegoż	40
Przemysł — PP. Benedyktynek petycyja o pożyczkę	56
— petycyja zbiorowa włościan powiatu o zmianę prestacyi w naturze na pieniądze	91
— subwencya dla szkoły przemysłowej	33
— z wystawy rolniczo-przemysłowej sprawozdanie	42
Przemysł — domowy i rękodzielniczy, górniczy i naftowy	44
— gorzelniany, sprawa opodatkowania	28
R adecka Stanisława — zapomoga na kształcenie w muzyce	57
Radomyśl gmina — petycyja o zwolnienie od obowiązku fundacyjnego na szkołę	57

	Strona.
Rady szkolne okręgowe — zaliczki dla nich	64
Rawa rada powiatowa — o zreformowanie instytucji pisarzy gminnych	6
Rąbków gmina — petycja w sprawie funduszu ubogich tej gminy	6
Reczpol, Krzyweza, Kupna (ob. Krzyweza).	
Regulacja rzek — Brnia starego z dopływami, subwencya	83
— — Dniestru górnego z dopływami, projekt	113
— — Oporu, petycja gminy Tuchli	90
— — Pełwi po za obrębem Lwowa, petycja Zygarińskiego	7
— — Sanu między Przemyślem a składem solnym	115
— — — pod Muniną, petycja gminy Sobiecin	97
— — — pod Ulanowem	94
— — spławnych systematyczna i ochrona lasów.	92
— — za spławne nieuznanych	84
— — Stryja, petycja gmin o wypracowanie projektu	96
— — Świcy pod Sokołowem brzegów ubezpieczenie, petycja	89
— — Soły brzegów ubezpieczenie petycja gminy Stare Stawy	97
— — Wisłoki pod Jasłem	116
— — Wiszni o przekop do Sanu, petycja gminy Wysocka	97
Reichan Stanisław — na kształcenie w malarstwie zapomoga	57
Reklamacje w sprawach podatku gruntowego	41
Rohatyn miasto — na pobór opłat od napojów ustawa dotąd niesankcjonowana	2
Romaszewskiego Jakóba — fundacya stypendyjna	76
Ropczyce — gospodarstwa gminnego szczegółowa rewizya	20
Rosé baron Joachim — petycja o subwencję na założenie kursu gorzelnictwa	36
Rozdół — petycja mieszkańców o 4 klasową szkołę ludową	58
— wykrycie nadużyć i braków w gospodarstwie gminy	21
Ruch chorych w zakładach krajowych	129
Ryby — subwencya państwowa (ob. Nowicki)	43
Rybackie Towarzystwo krajowe — subwencya	32
Rzeszów — subwencya dla szkoły przemysłowej	33
Sambor — likwidacya majątku gminy miasta	20
— San — rzeka (ob. Regulacya rzek)	—
Sanitarne wydatki	127
Sanok gmina — petycja o przyjęcie na fundusz krajowy emerytur Dębickiego, Boczarkiewiczowej i Skrowaczewskiej	3
Sapałaczyński Robert — rewident rachunkowy Wydz. kraj.	61
Sądowa Wisznia — zgodzenie sporu gminy z obszarem dwors. o pobór opłat od napojów	11
Sądy rozjemcze — petycja o wprowadzenie w życie tej instytucji	9
— obwodowe, wezwanie do Rządu o aktywowanie takowych w Brzeżanach, Czortkowie, Jasle, Sanoku i Stryju	142
— powiatowe, projekt przeniesienia z Cieszanowa do Narola, i utworzenia nowego w Czuchowie	141
— — utworzenie nowego w Bieczu	143
— — petycje o przeniesienie do innych	142
— — (ob. Terytoryalne zmiany)	
Schiffner Antoni — tegoż imienia fundacya dla wdów pocztmistrzów	78
Schweizer Karol dr. — subwencya na podróż naukową	44

	Strona.
Semetkowski Stanisław — rewident rach. Wydz. kraj.	61
Seminaryum naucz. męskie we Lwowie — Kursa dla uczniów	56
Sędziszów — rewizya szczegółowa gospodarstwa gminy	20
Sikorski Narcyz uczeń weterynaryi stypendysta	44
Sióstr Miłosierdzia św. Kazmierza we Lwowie — petycyja o zapomogę na dach blaszany	57
Skala gmina — pożyczka 3 tysięcy zł. z fund. kraj.	56
Skałat — dochodzenia skarg na budowę domu dla urzędu gminnego	19
Skarbka hr. Stan. fundacya	73
Skole — w sprawie jarmarków, petycyja gminy Kruszelnicy	31
— i Korezyn, o szybkwóz między Stryjem a Skolem	97
Skotniki — petycyja (ob. Tyniec)	8
Słapy Karola — fundacya stypendyjna	76
Słoboda Rungurska — o drogę do kopalni nafty	118
Słowackiego Juliusza imienia — fundacya stypendyjna	80
Sobiecín gmina — petycyja o przekop Sanu pod Muniną	97
Sól — Sprzedaż kuchennej na cele gospodarcze	39
— Surowica, sprzedaż takowej	39
Soła rzeka — petycyja gminy Stare Stawy o ubezpieczenie brzegów	97
Spółki wodne. Instrukeya do zawiązywania takowych	93
— — Sprawa subwencyonowania takowych	114
— — Regulacyi Wisłoki pod Jasłem	116
Stanisławów — rewizya rachunków Rady powiatowej	21
— petycyja konkurencyi kościelnej o zapomogę na odbudowę kościoła po pożarze	61
Starasól gmina — przeciw uznaniu lasu Buczów za obszar dworski	11
Starogród gmina — ustawa na wydzielenie osady Pieczygóry ze związku	1
Stasicki Józef — petycyja o kolektantów podatków bezpośrednich	7
Statut banku krajowego — uzupełniony	29
Statystyczne biuro — czynność i publikacye	52
Strnad Henryk — praktykant rach. Wydziału kraj.	61
Stryj (ob. Regulacya rzek).	
Styka Jan — zapomoga na kształcenie w malarstwie	57
Stypendya dla szkoły Towarzystwa ogrodniczo-sadowniczego we Lwowie	43
— dla uczniów szkół pozakrajowych rolnictwa i leśnictwa	44
Stypendyjne fundacye	75
— fundusze i stan majątków	79
Subskrypcya publiczna na pożyczkę krajową z r. 1883	23
Subwencya dla Towarzystwa rybackiego	32
— — — ogrodniczo-sadowniczego we Lwowie	43
— — — pszczelniczo-ogrodniczego galicyjskiego	33
— — Stowarzyszenia rękodzielników lwowskich	33
— — Teodorowiczówny na warsztat robót drutowych	34
— — Zielińskiej na szkołę kwiatów sztucznych	33
— — Szkół przemysłowych	33
— — Szkoły handlowej w Krakowie	33
— na cele kultury krajowej	44
Subwencyonowanie dróg powiatowych i gminnych	105
— spółek wodnych	114
Surowica (ob. Sól).	

	Strona
Świca rzeka — ubezpieczenie brzegów pod Sokołowem	89
Syndykat Wydziału krajowego — zwiniecie	63
Szczytna gmina — petycja o rozłączenie z gminy Tywania	5
Szkolne budynki — kredyt dla gmin na stawianie	30
Szkoła krajowa — gospodarstwa lasowego	36
— — rolnicza i ogrodnicza w Czernichowie	37
— — rolnicza wyższa i niższa w Dublinach	39
— ludowa w Radomyślu, petycja gminy o ulgi	57
— — w Rozdole, petycja o urządzenie na 4-klasową	58
— muzyczna w Krakowie, dotacya z funduszu kraj.	61
— sadowniczo-ogrodnicza w Tarnowie	39
Szkoły felczerskie	127
— ludowe. Reforma ustawodawstwa	36
Szkoły przemysłowe — subwencye	33
— rolnicze nizsze, sprawa ich zakładania	39
Szpital krajowy we Lwowie	130 i 133
— św. Łazarza w Krakowie, grunt pod kliniki	134
— — — osuszenie ogrodu	135
— — — taksy leczenia	124
Szpitale prowincjonalne	137
Szujski Józef — pogrzeb kosztem kraju	55
Szupaśnictwa. Koszta szupasowe	152
Tarchalski Wład. Alex. — zasiłek na kształcenie w zawodzie handlowym	34
Taksy leczenia — ich znizzenie	124
— od oględzin bydła, trzody i mięsa — uregulowanie	12
Targi stałe na bydło rzeźne w Krakowie	42
Tarnawski Stanisław — stypendyum na naukę piwowarstwa	34
— Teofil, rewident rach. Wydz. kraj.	61
Tarnów — subwencya dla szkoły przemysłowej	33
— szkoła sadowniczo-ogrodnicza	39
Teatr polski i ruski we Lwowie	63
Teodorowiczówna Mich. — subwencya na warsztat robót drutowych	34
Terlecki Jan — koszta leczenia za gminę Sarnki na fund. kraj.	126
— Włodzimierz — praktykant rach. Wydz. kraj	61
Terytoryalne zmiany — okręgów sądowych i powiatów.	142
— Podział całego kraju na okręgi sądów powiatowych	154
Tłumak Hersz, regorozant weterynaryi — zasiłek na kształcenie się	34
Towarzystwo gorzelników, petycja o otwarcie kursu praktycznego	36
— ogrodniczo-sadownicze we Lwowie	42
— pszczelniczo-ogrodnicze kraj. subwencya	33 i 34
— rybackie krajowe subwencya	32
Transwersalna kolej (ob. Koleje żelazne)	
Trybunał administracyjny — decyzye w sprawach gminnych	13
— — — — — drogowych	107
Tuchla gmina — petycja o zapomogę na budowę mostu i regulacyę rzeki Opór	90
Turkawski Marceji, redaktor „Samorzadu“ — petycja o wprowadzenie sądów rozjemczych	9
— względem pouczenia włościan o ważności ksiąg hipotecznych	144

	Strona.
Turkawski o zmiany w ordynacyi wyborczej dla gmin	8
Tymoftyjewicz Ludwik, uczeń weterynaryi — stypendysta	44
Tyniec, Kostrze i Skotniki gminy pow. Wielickiego — petycyja o usunięcie strzelnicy wojsk.	8
Tywania i Szczytna gminy połączone — petycyja o rozłączenie	5
U bezpieczenie przymusowe budynków włościańskich od ognia	18
Uchwały i ustawy sankcyonowane 1, 2, 23, 55, 81 i 141	
— — dotąd niesankcyonowane	2 i 55
— — którym sankcyi odmówiono	2, 82 i 141
— niepodlegające sankcyi	2, 30, 56, 82 i 141
— dotyczące zapomóg dla pogorzalców	145
Uniwersytet krakowski — katedra prawa polskiego	62
— Lwowski, katedra historyi polskiej	55
— — — prawa polskiego	62
Urbański Aureli — rewident rach. Wydz. kraj.	61
Urzednicy rad powiatowych, petycyja o zaopatrzenie	11
— Wydziału krajowego — nominacye i zmiany etatu	60
— — — pokrycie połowy należności stemplowej od dekretów nominacyi	151
Ustawa — gminna, nowella do §. 98.	1
— o kompetencyi władz przy budowlach w pobliżu kolei żelaznych	1
— o podniesieniu rybactwa na wodach śródkrajowych	23
— o swojszczyźnie, zmiana takowej	3
— szkolna, zmiana	55
Ustawodawstwo, tyczące się szkół ludowych — reforma onegoż	56
W ampierzów gmina — zapomoga z powodu gradobicia	146
Wawel — odbudowanie zamku królewskiego w Krakowie	62
Wencek Marya, wdowa po nauczycielu — petycyja o zapomogę	58
Wieliczka miasto — ustawa o zniesienie propinacyi dotąd niesankcyonowana	2 i 20
Wierzbicki dr, adjunkt obserwatoryum w Krakowie, petycyja o subwencyę na sporządzenie Sextansa	59
Winniki — petycyja komitetu parafialnego o kwoty z fund. Głowińskiego	59
Wisłoka i Wisznia rzeki (ob. Regulacya rzek).	
Wodne spółki. Instrukcyje do zawiązywania	93
— — Subwencyonowanie takowych	114
Woroniecki ksiądz Franciszek, praktykant rach. Wydz. kraj.	61
Wydm piaszczystych zalesienie	31
Wydrze przysiółek — odmowa sankcyi wydzielenia z gminy Grębowa	2
Wykopaliska koło Halicza	58
Wysocko, Łany, Nienowice — o przekop Wiszni	97
Wystawa rolniczo-przemysłowa w Przemyśle, sprawozdanie	42
Z abierzowski Stanisław, były kancelista, proces o 20.000 zł.	80
Zahorskiego Konstantego fundacya stypendyjna	78
Zakłady dobroczynne w zarządzie gmin — lustracya ogólna	19
— przytułku dla chorych nieuleczalnych	128
— krajowe lecznicze	129
Zaległości funduszu propinacyjnego	40
— — szkolnego krajowego	67 i 68

Zaległości kosztów leczenia, zwroty od gmin	125
Zalesienie wyd. piaszczystych	31
Zaliczki dla okręgowych Rad szkolnych	64
— na szkolne budynki, zaległości	67
Zapomogi dla pogorzalców	145
— — powodzią dotkniętych	146 do 151
— — uczącej się młodzieży	56
Zasiłki dla młodzieży kształcącej się w zakładach pozakrajowych	34
Zasiewy — pożyczka na takowe	41
Zastawnicze zakłady — sprawa zadania banku krajowego	31
Zawadzki Michał, praktykant rach. Wydz. kraj.	61
Zeńczak Władysław, urzędnik konc. Wydz. kraj.	60
Zielińska Teofila, subwencya na szkołę kwiatów sztucznych	33
Zimmerman Artur — praktykant rach. Wydziału kraj.	61
Związek stowarzyszeń zarobkowych, subwencya na rocznik	44
Zwiniacz gmina — petycja o zmianę granic gruntów w Kossowie położonych	9
Zwinięcie syndykatu Wydziału krajowego	63
Zygarliński Kazimierz z Kleparowa o regulację Pełtwi	7
Z abińce gmina, petycja o odpisanie ekwiwalentu	6
Żandarmerya. Pomnożenie posterunków i kosztów kwaterunkowe	153
Żółkiew — ustawa na pobór 100 proc. dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina	1
Żółkiewski Karol — rewident rach. Wydz. kraj.	61
Żukowski dr. Aleksander, operator, zapomoga na kształcenie	57
Żulice, narażenie majątku gminy na szkody	21
Żywiec gmina — o uregulowanie gospodarki lasowej	20

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności swoich urzędowych.

WYSOKI SEJMIĘ!

W myśl postanowień § 26 statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich, a mianowicie co do Departamentów I. II. III. V. i VI. za czas od 1. lipca 1882 do końca czerwca 1883, zaś co do Dep. IV. (komunikacye) za czas od 1. stycznia do końca grudnia 1882 r.

Departament I.

Referent: Dr. Franciszek Smolka Członek Wydziału krajowego.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Ustawa uzupełniająca postanowienia §. 98. ustawy gminnej zmienionej ustawą z 18. Lutego 1875. N. 14 dz. u. i rozp. kraj.

Uchwała zezwalająca gminie miasta Żółkwi na pobór 100%, dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Ustawa dla miast Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z wyjątkiem Lwowa i Krakowa o kompetencyi c. k. Władz politycznych w sprawach tyjących się budowl w pobliżu kolei żelaznych.

Ustawa o wydzieleniu osady Pieczygóry w powiecie sokalskim ze związku gminy Starogród i utworzenie osobnej gminy.

Uchwała zezwalająca gminie miasteczka Podhajce na pobór 80% dodatku do podatku konsumcyjnego.

Ustawa o zezwoleniu gminie miasta Doliny na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa na przeciąg 10 lat.

Ustawa o zezwoleniu gminie miasta Jarosławia na pobór opłaty od piwa.

Ustawa o zezwoleniu gminie miasta Gorlic na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa.

Uchwała zezwalająca gminie miasteczka Kopeczyńce w powiecie Husiatyńskim na pobór 100% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Uchwała zezwalająca gminom Brzeszcze, Bór wilkowski i Kruki w powiecie bialskim na pobór dodatków przenoszących 50% podatków bezpośrednio.

Ustawy i uchwały jeszcze nie sankcjonowane.

Ustawa budownicza dla miasta Lwowa.

Ustawa budownicza dla miasta Krakowa.

Ustawa o zezwoleniu gminie miasta Rohatyna na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa.

Ustawa o zezwoleniu gminie miasta Buczacza na pobór opłat od napojów spirytusowych i od piwa.

Ustawa o zniesieniu prawa propinacyi w mieście Wieliczce.

Ustawy, którym Najwyższej Sankeyi odmówiono.

Prezydium c. k. Namiestnictwa zawiadomiło nas pismem z dnia 4. Czerwca 1882. L. 4675/pr. że Jego Ces. i Król Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 27. Kwietnia 1883. nie raczył użyzyć Najwyższej Sankeyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy o podwyższenie na lat 5 opłat od napojów pobieranych przez gminę miasta Oświęcima a to z powodu, ponieważ ustanowiony w tej ustawie wymiar opłaty jednego (1) centa od półlitrowej flaszki piwa równa się opłacie 2 zlr. od hektolitra, a więc przewyższa ustanowiony w interesie dochodu z podatku piwnego najwyższy wymiar 1 zlr. 70 ct. od hektolitra.

Pismem z dnia 29. Czerwca 1883 l. 6069. uwiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że Jego Ces. Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 27. Maja 1883. nie raczył udzielić Najwyższej Sankeyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy względem wyłączenia przysiółka Wydrze ze związku gminy Grębowa i utworzenia osobnej gminy Wydrze, a to z powodu, ponieważ względem podziału obecnie wspólnego majątku gminnego i dobra gminnego między mieszkańcami gminy Grębów i miejscowości Wydrze porozumienie do skutku nie przyszło, ponieważ dalej w razie podziału nie możnaby między projektowanymi dwiema gminami pod względem terytoryalnym pociągnąć takiej linii, któraby należycie odgraniczała grunta mieszkańców obydwóch gmin, a wreszcie, ponieważ zdanie wypowiedziane w art. III. i IV. uchwalonego projektu ustawy, jakoby ewentualnie miał Wydział powiatowy zarządzić potrzebne kroki co do zarządu w mowie będącej wspólnej posiadłości gminnej, nie jest uzasadnione w postanowieniach paragrafów 68. i 97. ustawy gminnej.

Wezwania do c. k. Rządu i sprawy temuż do załatwienia odstąpione.

1. Uchwała, którą Wysoki Sejm odstąpił c. k. Radzie szkolnej krajowej petycję gminy Filipowice z zażaleniem na obszar dworski z powodu niedostarczenia drzewa do szkoły.

Na posiedzeniu z dnia 25. Września 1882. wydał Wysoki Sejm nad petycją gminy Filipowice w powiecie Brzeskim z zażaleniem przeciw obszarowi dworskiemu tamże o niedostarczenie drzewa dla szkoły w Filipowicach uchwałę następującej treści:

„Petycję gminy Filipowice odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do załatwienia“.

Stosownie do tej uchwały przesłało biuro sejmowe powyższą petycję c. k. Radzie szkolnej krajowej pismem z dnia 25. Września L. 367/s.

2. Wezwanie do c.k. Rządu o zmianę ustawy o swojszczyźnie.

Na posiedzeniu z dnia 5. Października 1882. wydał Wysoki Sejm nad sprawozdaniem Komisji administracyjnej o wniosku posła Pilata w przedmiocie reformy ustawy o swojszczyźnie następującej treści uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył ile możności zmianę ustawy o swojszczyźnie z 3. Grudnia 1863. w kierunku wskazanym uchwałą sejmową z dnia 17. Października 1881“.

Uchwała ta została wprost z biura sejmowego zakomunikowaną c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 5. Października 1882. L. 718/s.

Wydział krajowy wystosował do c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwę z dnia 10. Lutego i 29. Maja 1883. do L. 6331. i 25.347. z zapytaniem, czyli i co Rząd zamierza uczynić w załatwieniu powyższej uchwały sejmowej.

Pismem z dnia 5. Czerwca 1883. L. 5597/pr. oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że odezwę jego do L. 6331/83 przesłało c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

3. Uchwała sejmowa nad petycją gminy m. Sanoka w sprawie emerytów: P. Dembickiego, J. Boczarkiewiczowej i A. Skrowaczewskiej.

Uchwałą z dnia 19. Października 1882. odstąpił Wysoki Sejm c. k. krajowej Radzie szkolnej do możliwego uwzględnienia petycję gminy miasta Sanoka o przyjęcie na krajowy fundusz szkolny emerytur nauczyciela Pawła Dembickiego, nauczycielki Izabeli Boczarkiewiczowej i wdowy po nauczycielu Aleksandry Skrowaczewskiej.

O tej uchwale przy dołączeniu petycyi uwiadomiło biuro sejmowe c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z 19. Października 1882. L. sej. 251.

W załatwieniu powyższej sprawy przyjęto wedle aktu do LW. 10051/83. i 10211/83 pomienione emerytury za r. 1882. na krajowy fundusz szkolny.

4. Wezwanie do c. k. Rządu w sprawie uwolnienia korespondencji Wydziałów powiatowych z gminami i obszarami dworskimi od opłaty pocztowej.

Na wniosek komisji lustracyjnej uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 17. Października 1882. rezolucję podobnej treści, jaką już dnia 23. Października 1881. w tej sprawie powziął, a mianowicie:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencji Wydziałów powiatowych z gminami i obszarami dworskimi“.

Rezolucję powyższą przesłało biuro sejmowe bezpośrednio c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 17. Października 1882. L. s. 851.

W odpowiedzi na to pismo otrzymaliśmy z wspomnianego Prezydium odezwę z dnia 26. Grudnia 1882. L. 13366/pr. następującej osnowy:

„Reskryptem z dnia 21. Grudnia 1882. L. 6539/pr. oznajmiło Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Wys. c. k. Ministerstwem handlu, iż c. k. Rząd wskutek uchwały Sejmu krajowego z dnia 17. Października b. r. w przedmiocie uwolnienia korespondencji Wydziałów powiatowych z gminami i obszarami dworskimi od opłaty pocztowej z powodów przytoczonych w reskrypcie Wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. Września b. r. L. 4216/M. J. intymowanym Świątelnemu Wydziałowi krajowemu odezwą tutejszą z dnia 22. Września z. r. L. 9837/pr. nie może poczynić żadnych zarządzeń.“

Ponieważ zatem starania nasze i Wysokiego Sejmu o uzyskanie uwolnienia od pocztowej opłaty dla korespondencji między Wydziałami powiatowym

a gminami i obszarami dworskimi prowadzone ze stanowiska zasadniczego nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, przeto postanowiliśmy przy pierwszym szczegółowym wypadku przeprowadzić całą sprawę przez wszystkie instancje administracyjne a w razie nie osiągnięcia na tej drodze zamierzonego celu, poddać ją pod rozstrzygnięcie c. k. Trybunału administracyjnego.

W myśl tego postanowienia wnieśliśmy pismem z dnia 15. Maja 1883. L. 21277. rekurs do c. k. Ministerstwa handlu przeciw odmownej odezwie tutejszej c. k. krajowej Dyrekcji poczt z 1. Maja r. b. L. 7993. w sprawie odpisania portoryum nałożonego na urzędową przesyłkę Wydziału krajowego do LW. 12259/83. z obligacją na 400 zł. wysłaną do Wydziału powiatowego w Jasle na rzecz gminy Brzyska.

Nałożenie opłaty pocztowej nastąpiło tu bowiem na taką przesyłkę, która tyczy się poruczonego Wydziałom powiatowym ustawami nadzoru nad zakładom majątkiem gmin.

5. Wezwanie do c. k. Rządu w sprawie fundacji księżnej Lotaryngskiej dla Krakowca i gmin sąsiednich.

Na wniosek komisji lustracyjnej powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 17. Października 1883. następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, by uczynił odpowiednie kroki w celu jak najszybszego wydania listu fundacyjnego fundacji księżnej Lotaryngskiej dla Krakowca i gmin sąsiednich i wprowadzenia tej fundacji w życie“.

Rezolucję powyższą przesłano c. k. Prezydium Namiestnictwa wprost z biura sejmowego pismem z 17. Października 1882. L. s. 851.

Pismem z dnia 2. Listopada 1882. L. 69.200 udzieliło nam c. k. Namiestnictwo wypracowane przez c. k. Prokuratorję skarbu zarzysy wspomnianej fundacji, które przesłaliśmy Wydziałowi powiatowemu w Jaworowie reskryptem z 19. Grudnia 1882. L. 60958. celem przedstawienia w porozumieniu z Reprezentacją gminy Krakowca uzasadnionych wniosków i niektórych wyjaśnień w tej sprawie.

Dnia 8. maja 1883. L. 20827. upomnieliśmy Wydział powiatowy jaworowski, aby uczynił zadość naszemu wezwaniu, co się jednak do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania jeszcze nie stało.

6. Wezwanie do c. k. Rządu w sprawie przepisów dla czeladzi służbowej.

Na posiedzeniu z dnia 21. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm rezolucję następującej osnowy:

„Wzywa się c. k. Rząd, by do czasu zanim stosunki służbowe w drodze ustawodawczej zostaną uregulowane, przeprowadził ścisłą kontrolę nad wykonaniem przepisów rozporządzenia gubernialnego z dnia 1. Lipca 1857. dla lwowskiego okręgu administracyjnego i rozporządzenia Prezydium krajowego z dnia 11. Marca 1855. dla okręgu krakowskiego o czeladzi służbowej w zakresie postępowania karnego tak w obec sług jak i służbodawców, a zwłaszcza w razach zaniedbywania przepisów co do książek służbowych“.

Wedle aktów do LW. 1498/83. i 11497/83. wydało c. k. Namiestnictwo w duchu wskazanym rezolucją powyższą okólnik do wszystkich c. k. Starostw i c. k. Dyrekcji policji we Lwowie i Krakowie.

Sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecane.

1. Uchwała sejmowa nad petycją gminy Brody o porękę kraju na pożyczkę 200.000 zł.

Uchwałą z 30. Września 1882. L. 631/s. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu jako komisji petycję gminy miasta Brody o udzielenie poręki kraju na pożyczkę w sumie 200.000 zł. zaciągnąć się mającej.

Gdy gmina miasta Brodów cofnęła powyższą petycję drogą telegraficzną, Wydział krajowy zwrócił ją gminie bez żadnych dalszych zarządzeń reskryptem z dnia 18. Października 1882 L. 48638.

2. Wezwanie do Wydziału krajowego w sprawie przedłożenia projektu do ustawy o czeladzi służebnej.

Na posiedzeniu z dnia 21. października 1882. uchwalił Wysoki Sejm co następuje :

„Wzywa się Wydział krajowy, aby rozpatrzywszy się w stosunkach i przepisach o czeladzi służebnej, przedłożył Sejmowi na następnej sessji odpowiednie wnioski w celu ich uregulowania“.

W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy odniósł się do wszystkich Wydziałów krajowych w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa o udzielenie przepisów w tych krajach obowiązujących co do stosunku między słuźbodawcami a czeladzią służebną. Otrzymałszy te przepisy, porównał je z przepisami w kraju naszym obowiązującymi i przedkłada w tym przedmiocie Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

3. Sprawa oddzielenia niemieckiej kolonii Dobrzanicy od gminy tegoż nazwiska.

Sprawozdaniem z dnia 22. Sierpnia 1882. L. 41275 przedłożył Wydział krajowy na prośbę niemieckiej kolonii Dobrzanicy Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zezwalającej na odłączenie tejże kolonii od gminy Dobrzanicy i utworzenie odrębnej gminy w powiecie przemysłańskim.

Na wniosek komisji administracyjnej zwrócił Wysoki Sejm uchwałą z 27. Września 1882 Wydziałowi krajowemu powyższe sprawozdanie celem dokładniejszego wyjaśnienia stosunków miejscowych i zażądania przedłożenia urzędownie potwierdzonej mapy, określającej ściśle posiadłości i obszar rozdzielić się mających osad.

Zawiadamiając o tej uchwale członków niemieckiej kolonii Dobrzanicy, wezwaliśmy ich reskryptem z dnia 11. Października 1882. L. 48.183 o spieszne przedłożenie nam wspomnianej mapy, czego jednak do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie uczynili.

4. Petycja gmin Tywania i Szczytna o rozłączenie.

Petycję połączonych administracyjnie gmin Tywania i Szczytna powiatu, jarosławskiego o rozłączenie do L. S. 317 wniesioną, przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 9. Października 1882. Wydziałowi krajowemu dla zbadania odnośnych stosunków i odpowiedniego zarządzenia, a ewentualnie do przedstawienia sprawy na najbliższej sessji sejmowej. — W sprawie poruszonej w petycji odnosił się Wydział krajowy wedle aktów do LW. 50577|82, 9124|83, 12552|83 21317|83 do Wydziału powiatowego w Jarosławiu — jednak do czasu zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał jeszcze zażądanych wyjaśnień.

5. Petycja kolonii Angielówka o wyłączenie z gminy Ożydowa.

Uchwałą z dnia 12. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosku petycję przysiółka gminy Ożydowa w powiecie złoczowskim o wyłączenie z gminy Ożydowa i utworzenie osobnej gminy Angielówki do LS. 248|82 wniesioną.

W sprawie tej odniósł się Wydział krajowy wedle aktu do LW. 50934|82, 9125|83, 10859|83, 18806|83 do Wydziału powiatowego w Kamionce Strumiłowej i Złoczowie, jednak nie otrzymał do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania zażądanych wyjaśnień.

6. Petycja w sprawie wyłączenia przysiołka Izabeli z terytorium gmin Folwarki, Słobudka górna i Huta nowa. Uchwałą z dnia 13. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję mieszkańców przysiołka Izabeli ad Huta o wyłączenie z terytorium gmin Folwarki, Słobudka górna i Huta nowa do LS. 926 wniesioną.

W wykonaniu tej uchwały wezwaliśmy Wydział powiatowy w Buczaczu pismem z 28. Października 1882. L. 51381 przy dołączeniu wspomnianej petycji do wyczerpującego zbadania stanu sprawy, przesłuchania stron interesowanych tudzież zdania sprawy. Na ponowne wezwanie nasze z 27. Lutego 1883. L. 9409 przedłożył nam Wydział powiatowy swe sprawozdanie, które jednak z powodu niedokładności zwrócono mu reskryptem z 15. Marca 1883. L. 11944 do uzupełniającego wyjaśnienia we wskazanych kierunkach.

Reskryptem z 8. Maja 1883. L. 21318 przypomnieliśmy Wydziałowi powiatowemu załatwienie tej sprawy, lecz do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie przedłożono nam żądanych wyjaśnień.

7. Petycja Zwierzchności gminnej w Rąbkowie w sprawie funduszu ubogich tej gminy. Uchwałą z 13. Października 1883. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję Zwierzchności gminnej Rąbkowskiej w sprawie zaległości nieuiszczanych przez tamtejszy obszar dworski na rzecz funduszu ubogich.

Wskutek tego przesłaliśmy pomienioną petycję reskryptem z 28. Października 1882 L. 52434 Wydziałowi powiatowemu w Nowym Sączu do zbadania. — Z przedłożonego do LW. 61859|82 sprawozdania Wydziału powiatowego okazuje się, że tenże już wskutek wezwania naszego z dnia 12. Listopada 1879. L. 45022 zajął się powyższą sprawą, która jednak z powodu niezem niewytłómaczonej opieszałości Zwierzchności gminnej w Rąbkowie przedtem załatwioną być nie mogła. — Dopiero z końcem r. 1882. uczyniła wspomniana Zwierzchność gminna zadość licznym wezwaniom Wydziału powiatowego w tej mierze, który zebrawszy potrzebne materiały przekazał całą sprawę do załatwienia swemu delegatowi. — Na dwukrotne zapytanie nasze do LW. 61859|82 i 13108|83 o skutkach przedsięwzięć się mających przez delegata kroków celem ściągnięcia zaległego kapitału, odpowiedział Wydział powiatowy sprawozdaniem do LW. 25080|83, że z powodu zachodzących wątpliwości co do należności procentów a nawet i rat w swoim czasie niezaskarżonych uchwalili wezwać obie interesowane strony do ugodowego ustanowienia pretensyi rzeczonemu funduszowi ubogich z dóbr Rąbkowa należnych.

8. Petycja Rady powiatowej w Rawie o zreformowanie instytucji pisarzy gminnych. Między petycjami uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. Października 1882. przekazanemi Wydziałowi krajowemu do załatwienia, udzielono także Wydziałowi krajowemu petycję Rady powiatowej w Rawie o zreformowanie instytucji pisarzy gminnych w myśl projektów wyrażonych w nowellach do §§. 31 i 102 u. gm. uchwalonych na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 5. Października 1878.

Gdy jednak powyższe nowele nie uzyskały Najwyższej Sankcyi i nie ma podstawy do przypuszczenia, że w razie ponownego ich uchwalenia sankcyonowanemi zostaną, przeto nie był Wydział krajowy w położeniu zarządzenia czegokolwiek w załatwieniu powyższej petycji.

9. Petycja gminy Żabińce w sprawie odpisania ekwiwalentu. Uchwałą z dnia 13. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję gminy Żabińce o wyjednanie odpisania należności ekwiwalentowej wymierzonej na decenium 1880.—1890. od rzekomego pastwiska gminnego.

Po przeprowadzeniu obszernej korespondencji i skuteczniejszych szczegółowych dochodzeniach, jak świadczą akta Wydziału krajowego do LW. 19203|75, 22390|75, 6652|76, 6477|79, 37000|79, 49904|82, 51443|82, 64365|82, 6685|83, 9611|83 uwiadomił nas Wydział powiatowy w Husiatynie sprawozdaniem do LW. 13997|83, że w powyższej sprawie odniósł się do c. k. krajowej Dyrekcji skarbu.

O skutkach podjętych przez Wydział powiatowy kroków, nie otrzymaliśmy do dnia zestawienia niniejszego sprawozdania żadnego uwiadomienia.

10. Petycja w sprawie regulacji Pełtwy po za obrębem m. Lwowa.

Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do załatwienia uchwałą z dnia 21. Października 1882. petycję Kazimierza Zygarlińskiego z Kleparowa w sprawie regulacji Pełtwy poza obrębem miasta Lwowa.

Sprawa powyższa została poruszona jeszcze przed wniesieniem wspomnianej petycji i była traktowaną w Reprezentacji gminnej miasta Lwowa, w c. k. Starostwie Lwowskiem i w c. k. Namiestnictwie.

Po przeprowadzeniu obszernej korespondencji z Lwowskim Magistratem i c. k. Prezydium Namiestnictwa, udaliśmy się pismem z dnia 31. Maja 1883. L. 25687 do Lwowskiego c. k. Starostwa o udzielenie nam aktów dotyczących się tej sprawy, których jednak do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nam nie nadesłano.

11. Petycje w sprawie poboru podatków bezpośrednich.

Uchwałą z 21. Października 1881. i z 21. Października 1882 przekazał Wysoki Sejm pomiędzy innymi, w Izbie nie załatwionymi sprawami, Wydziałowi krajowemu do załatwienia wedle wniosków komisji, jeżeli to uzna za stosowne, także a) petycję Józefa Stasickiego, sekretarza gminnego w Podhajcach z zaprowadzenie kolektantów do poboru podatków wniesioną do LS. 52|81, tudzież b) petycje Rady powiatowej w Krośnie w sprawie uregulowania poboru podatków bezpośrednich przez Naczelników gmin wniesione do LS. 317|81 i 489|82.

Podzielając zapatrywania komisji, że obecny sposób ściągania przymusowego podatków i poboru tychże przez Naczelników gmin obareza tychże i ludność podatującą nadmiernym ciężarem, że zatem zmiana tej praktyki ze wszech miar jest pożądana — odstąpił Wydział krajowy wspomniane petycje c. k. Rządowi pismami do LW. 54350|81 i 53671|82 do zbadania stanu rzeczy a ewentualnie do uregulowania poruszanej sprawy w drodze ustawodawczej.

Z odpowiedzi c. k. Prezydium Namiestnictwa do LW. 1370|83 powzięliśmy, że wspomniane pisma przedłożono za pośrednictwem c. k. krajowej Dyrekcji skarbu c. k. Ministerstwu skarbu do dalszego zarządzenia.

Pismem do LW. 19855|83 zapytywaliśmy c. k. Prezydium Namiestnictwa, czyli i co zarządziło c. k. Ministerstwo skarbu w załatwieniu powyższej sprawy, lecz otrzymaliśmy do LW. 21559|83 tylko zawiadomienie, że odezwę naszą do L. 19855 przesłano c. k. krajowej Dyrekcji skarbu.

12. Petycja gminy Kopa-cze księżę o wyłączenie tejże z obrębu gminy katastralnej Woli przemykowskiej i pozostawienie jej samodzielną gminą katastralną.

Petycję gminy Kopa-cze księżę o wyłączenie tejże z obrębu gminy katastralnej Woli przemykowskiej i pozostawienie jej samodzielną gminą katastralną, przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 21. Października 1882. Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Po zasięgnięciu wyjaśnień w Wydziale powiatowym w Brzesku, odnieśliśmy się w tej sprawie pismem z dnia 19. Stycznia 1883. r. L. 2136 do

c. k. Prezydium krajowej Dyrekcji skarbu, która oznajmiła wedle aktu do LW. 19400|83, że życzeniu wyrażonemu w petycji na razie nie można zadość uczynić, z powodu niedopełnienia wymaganych warunków.

13. Petycja o zmianę niektórych postanowień ordynacji wyborczej dla gmin.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia między innymi petycję p. Marcelego Turkawskiego, redaktora czasopisma „Samorządu“ o zmianę niektórych postanowień ordynacji wyborczej dla gmin. W tej petycji przedstawia petent, jak szkodliwie oddziaływa na normalny rozwój życia autonomicznego spóźnianie wyborów do Rady gminnej nad termin legalny trzech lat.

Dla usunięcia tych wadliwości proponuje petent: a) rezolucję do Rządu tej treści: Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił organom podwładnym ściśle przestrzeganie trzechletniego peryodu wyborczego Rady i Zwierzchności gminnej, tudzież, aby przy wniesieniu protestów przeciw wyborom Rady lub Zwierzchności gminnej zastosowały się ściśle do postanowień ustawy i ordynacji wyborczej dla gmin. Dalej proponuje petent; b) zmianę ustępu drugiego §. 19 ordynacji wyborczej dla gmin, a to tak, aby ów ustęp brzmiał „Polityczna władza powiatowa *ma* (zamiast wyrazu *może*) do aktu wyboru zesłać delegata dla czuwania nad zastosowaniem ustawy i dla utrzymania porządku; c) zniesienie §. 31 ord. wybor. dla gmin o zarzutach przy wyborach; d) zmianę §. 33 ord. wybor. dla gmin, który ma opiewać: „Naczelnik politycznej władzy powiatowej *powinien* (zamiast wyrazu *ma prawo*) dla czuwania nad prawnością postępowania albo sam być obecnym, albo zesłać swego delegata“.

Przedmiotem załatwienia przez Wydział krajowy mogły być jedynie zmiany b), c) i d) wymienione. Wydział krajowy nie ma jednak podstawy do przypuszczenia, aby przy każdym wyborze Rady i Zwierzchności gminnej zachodziły nieporządki lub nadużycia, któreby wymagały interwencji władzy politycznej. Prócz tego w razie równoczesnego odbywania wyborów w wielu gminach, Naczelnik politycznej władzy powiatowej nie miałby dostatecznych sił w urzędzie do delegowania organów rządowych do aktu wyboru w każdej gminie.

Z tych powodów Wydział krajowy nie uznał za stosowne przedkładać do uchwalenia projektów do ustaw, zawierających zmiany przez petenta proponowane.

14. Petycja gmin Tyniec, Kostrze i Skotniki łącznie z obszarem dworskim w Skotnikach w sprawie usunięcia strzelnicy wojskowej z pól do petentów należących.

Uchwałą z 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia także petycję gmin Tyniec, Kostrze i Skotniki łącznie z obszarem dworskim w Skotnikach o wstawienie się do c. k. Rządu o usunięcie strzelnicy wojskowej z pól do petentów należących, a przez władze wojskowe zadzierzawionych.

W wykonaniu tej uchwały odnieśliśmy się w powyższej sprawie pismem z 3. Listopada 1882. L. 53672 do c. k. Namiestnictwa, pismem z 6. Stycznia, 20. Lutego i 6. Kwietnia 1883. L. 447, 8139 i 15069 do Wydziału powiatowego w Wieliczce, pismem z 8. Marca 1883. L. 10122 do c. k. Starostwa w Wieliczce, w końcu, po zebraniu wszechstronnych informacji w tej mierze, pismem z 8. czerwca 1883. L. 26821 do c. k. I. Komendy korpusnej w Krakowie.

W odpowiedzi na to pismo oznajmiła nam ta komenda pismem z dnia 26. czerwca 1883. L. 4340, że stara się wprawdzie o uzyskanie innego odpowiedniego miejsca na strzelnicę wojskową, gdyż obecnie zajmowana przestrzeń

nie odpowiada wymaganiom, gdyby jednak starania te w przeciągu jednego roku nie doprowadziły do pomyślnego skutku, a interesowane gminy i obszary dworskie nie pogodziły się dobrowolnie z zarządem wojskowym o odpowiedni plac na strzelnicę, natenczas zarząd wojskowy byłby zniewolony postarać się o wywłaszczenie potrzebnych na urządzenie strzelnicy gruntów, w myśl ustawy kwaterekowej.

O czym interesowane strony uwiadomiono reskryptem tutejszym do LW. 31422/83.

15. Petycja o wprowadzenie w życie instytucji sądów rozjemczych.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję p. Marcelego Turkawskiego, redaktora czasopisma „Samorząd“ w sprawie wprowadzenia w życie instytucji sądów rozjemczych.

W wykonaniu tej uchwały wystosowaliśmy do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik z dnia 3. Listopada 1882. L. 53678 w następującej „Ustawą z dnia 6. Marca 1875. L. 27 dz. u. kr. została wprowadzoną instytucja urzędów rozjemczych, która, gdzie wejdzie w życie, spowodować może szybki i tani wymiar sprawiedliwości, a tem samem pomyślnie oddziaływać na stosunki społeczne w kraju.

Ustawa ta jest jednak dotąd tylko martwą literą, gdyż z bardzo nielicznymi wyjątkami nie utworzono weale takich urzędów rozjemczych.

Wzywamy przeto Wydział pow. by pouczył Zwierzchności gminne o pożyteczności tej instytucji i zawiadzał w pierwszem rządzie Reprezentacye gmin miejskich tamtejszego powiatu do poczynienia odpowiednich kroków w celu rychłego wprowadzenia jej w życie.“

Nadmienić tu wypada, że wedle sprawozdania Zwierzchności gminnej w Nowym Sączu do LW. 20957/83 istnieje tam od r. 1877 instytucja Sądu rozjemczego, lecz nie zaszedł żaden wypadek zgłoszenia się do tego Sądu.

16. Petycja w sprawie zmiany granic gmin Zwiniacza i Kossowa.

Petycję obszaru dworskiego i gminy Zwiniacza w powiecie czortkowskim położonej o wydzielenie parcel gruntowych ich własnością będących w gminie Kossowie położonych z obrębu tejże gminy i przydzielenie ich do gminy Zwiniacza lub też utworzenie osobnego ciała tabularnego przekazał Wys. Sejm uchwałą od 21. Paźdz. 1882. Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Reskryptem z 3. Listopada 1882. l. 53849 przesłał Wydział krajowy rzeczoną petycję Wydziałowi pow. w Czortkowie do poinformowania proszących, że sprawa ta nie została w Wys. Sejmie załatwioną, a gdy im zależy na zmianie granic gmin Zwiniacza i Kossowa powinni poczynić kroki odpowiednie, by zadość stało się postanowieniu §. 4. u. gm.

17. Petycja o przyspieszenie założenia ksiąg-gruntowych w 33. miastach powiatu Myślenickiego.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję Myślenickiego Wydziału pow. o przyspieszenie założenia ksiąg-gruntowych w 33. gminach tamtejszego powiatu, w których tego jeszcze nie uskuteczniono.

W wykonaniu powyższej uchwały odniósł się Wydział krajowy w pomienionej sprawie pismem z d. 3. Listopada 1882. l. 53850 do c. k. wyższego Sądu krajowe w Krakowie, pismem zaś z d. 2. Grudnia 1882. l. 593 50-

i z 30. Stycznia 1883. L. 4571 do Prezydyum tego Sądu, które uwiadomiło Wydział krajowy pismem do LW. 10.662/83 i dodatkowem pismem do LW. 11832/83 o stanie sprawy.

Z tych pism okazuje się, że mimo gorliwych usiłowań ze strony wspomnianego Prezydyum nie można było dotąd uczynić zadość życzeniu wyrażonemu w powołanej petycyi z powodu nieukończenia jeszcze czynności przygotowawczych — niezawisłych od udziału c. k. władz sądowych — które założenie ksiąg gruntowych w myśl obowiązujących ustaw poprzedzić muszą.

18. Petycja Feliksa Głębockiego z Mogilna w sprawie umorzenia pożyczki zaciągniętej z funduszu zapomogi z r. 1868.

Uchwałą z d. 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję Feliksa Głębockiego, współwłaściciela dóbr Mogilna o przedłużenie terminu umorzenia zaległości dłużnej funduszowi zapomogi z r. 1868.

Reskryptem z d. 3. Listopada 1882. L. 53.848 odmówił wprawdzie Wydział krajowy prośbie petenta, jednak na ponowne przedstawienie jego zezwolił reskryptem z dnia 30. Stycznia 1883. L. 4758 na umorzenie wspomianej zaległości w ośmiu równych kwartalnych ratach.

19. Petycja gminy Manasterczany o sprostowanie stanu posiadania parceli gruntowej l. top. 1099.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję gminy Manasterczany w powiecie Bohorodczańskim o sprostowanie stanu posiadania parceli gruntowej l. top. 1099 w Manasterczanach położonej.

Petycję wspomnianą przesłaliśmy pismem do LW. 53.851/82 c. k. Prezydyum krajowej Dyrekcji Skarbu z prośbą o zbadanie sprawy w petycyi poruszonyj a ewentualnie o polecenie sprostowania zaszytych myłek.

Na przypomnienie nasze do LW. 10.588/83. oznajmiło nam wspomniane Prezydyum, że przytoczone pismo nasze odstąpiło do załatwienia Prezydyum c. k. krajowej Komisji reklamacyjnej, które mimo pism naszych do LW. 15.368/83 i 29.898/83 nie nam w tej sprawie nie odpowiedziało.

20. Petycyę członków gminy Poręby huciskie w sprawie zmniejszenia jej terytorjum.

Petycję członków gminy Poręby huciskie w sprawie odłączenia od niej 22 numerów gruntowych a przyłączenia tychże do gmin sąsiednich przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 21. Października 1882. Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Petycję wspomnianą przesłaliśmy Wydziałowi powiatowemu w Kolbuszowie reskryptem do LW. 53.853/82 do zbadania i przedłożenia sprawozdania.

Z odpowiedzi Wydziału powiatowego LW. 14.801/83. okazuje się, że gmina Poręby huciskie mimo ponawianych wezwań nie dopełniła dotąd warunków wymaganych, aby wyrażonej w petycyi prośbie w myśl §. 4. ust. gm. mogło stać się zadość.

21. Petycja Juliusza Mendliusa i towarzyszy o założenie szpitala powiatowego w Kałuszu.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję Juliusza Mendliusa i towarzyszy o założenie szpitala powiatowego w Kałuszu.

Petycję rzezoną przesłaliśmy reskryptem do LW. 53.854/82 Wydziałowi powiatowemu w Kałuszu do wyczerpującego i wszechstronnego zdania sprawy.

Na ponowne wezwanie do LW. 6628/83 przedłożył nam Wydział powiatowy sprawozdanie, które zwrócono mu reskryptem do LW. 11.366/83 do uzupełnienia.

22. Petycyje o zaopatrzenie urzędników Rad powiatowych.

Uchwałą z dnia 21. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycyę p. Marceliego Turkawskiego, redaktora czasopisma „Samorządu“ i urzędników Rad powiatowych w Kołomyi, Stanisławowie i Mościskach w przedmiocie zaopatrzenia urzędników i sług Rad powiatowych.

Sprawa ta była już kilkakrotnie przedmiotem uchwał Wysokiego Sejmu i Wydziału krajowego. Mianowicie przeszedł Wysoki Sejm już w r. 1869. do porządku dziennego nad petycyą Wydziału powiatowego w Chrzanowie popartą przez 17 innych Wydziałów powiatowych o przyjęcie urzędników powiatowych w skład urzędników Wydziału krajowego i przyznanie tak im, jako też ich wdowom i sierotom z funduszu krajowego tych samych emolumentów, jak urzędnikom krajowym.

W roku 1872. wniosło kilka Wydziałów powiatowych petycyje do Wysokiego Sejmu o uznanie ich urzędników za urzędników krajowych i przyznanie im emerytury z funduszu krajowego. Petycyje te w Izbie nie załatwione przekazane zostały Wydziałowi krajowemu, który na zasadzie §§. 21. i 26. ust. o rep. pow. załatwił je odmownie i uwiadomił o tem wszystkie Wydziały powiatowe okólnikiem z dnia 11. Stycznia 1873. L. 22026. — W roku 1878. wniosły Wydziały powiatowe w Żydaczowie, Buczaczu i Łańcucie petycyje do Wysokiego Sejmu o uznanie urzędników Rad powiatowych za urzędników krajowych. Wysoki Sejm przeszedł jednak na posiedzeniu odbytem dnia 14. Października 1878. nad nimi do porządku dziennego. Również załatwił Wydział krajowy rozporządzeniami z dnia 2. Listopada 1878. L. 53.376 i z dnia 23. Września 1879. L. 36.869. odmownie prosby tego rodzaju do Wydziału krajowego wniesione.

W obec powtarzanych uchwał Wysokiego Sejmu przechodzących nad tą sprawą do porządku dziennego, nie mógł Wydział krajowy zająć w tej sprawie odmiennego stanowiska, zwłaszcza, gdy postanowieniami §§. 21 i 26. ust. o rep. pow. Rada powiatowa wyłącznie powołaną jest do stanowienia o płacy i zaopatrzeniu urzędników i sług powiatowych.

O tem zawiadomił Wydział krajowy petentów reskryptem do LW. 53.666/82.

23. Petycyja gminy m. Starejsoli w sprawie uznania lasu „Buczów“ zwanego za obszar dworski.

Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 21. Października 1882. między innymi także petycyę gminy miasta Starejsoli o wyjednanie rychłego załatwienia rekursu jej wniesionego do c. k. Namiestnictwa od orzeczenia c. k. Starostwa w Staremmieście z 5. Sierpnia 1880. L. 6121., którem uznano las zwany „Buczów“ za obszar dworski.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy pismami z dnia 3. Listopada i 22. Grudnia 1882. L. 53.860 i 62.882 do c. k. Namiestnictwa z prośbą o zawiadomienie o przebiegu i obecnym stanie sprawy powyższej, ewentualnie o udzielenie aktów.

W odpowiedzi na te pisma oznajmiło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu pismem z 24. lutego 1883. L. 12240 (LW. 11.114/83.), że pomieniony rekurs dotąd załatwiony być nie mógł, ponieważ wszystkie akta dotyczące się tej sprawy przedłożono c. k. Ministerjum spraw wewnętrznych z powodu

rekursu ministeryalnego w sprawie wykonywania prawa propinacyi w lesie Buczowie wniesionego.

Inne ważniejsze sprawy Dep. I.

1. Opłaty (taksy) za oglądanie bydła, trzody i mięsa.

W celu uregulowania sprawy pobierania opłat (taks) za oględziny bydła, trzody i mięsa odnieśliśmy się pismem do LW. 12736/82 do Wydziałów krajowych sześciu krajów koronnych o udzielenie przepisów co do oglądania bydła, trzody i mięsa w tych krajach obowiązujących, okólnikiem zaś do LW. 23144/82. do wszystkich Wydziałów powiatowych z wezwaniem, aby podały do naszej wiadomości, jakie opłaty bywają pobierane w poszczególnych miejscowościach powiatu za oglądanie bydła, trzody i mięsa, jako też, aby nam objawiły swe zdanie, jak te należności wypadałoby unormować, względnie, jakie taksy byłyby odpowiednie.

Otrzymawszy zażądane od Wydziałów krajowych przepisy, tudzież sprawozdania 59 Wydziałów powiatowych, wydaliśmy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem rozporządzenie z dnia 19. Lutego 1883. L. 5689. w następującej osnowie:

„Na podstawie ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. i ustawy o organizacyi publicznej służby zdrowia z dnia 30. Kwietnia 1870. (Nr. 68. dz. u. p.) postanawia Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem co następuje:

§. 1. Oględziny bydła przed wydaniem paszportów bydłecyeh, przepisanych §. 8. Ustawy o chorobach stadnych z dnia 29. Lutego 1880. i rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 12. Kwietnia 1880. (Nr. 35. i 36. Dz. u. p.) tudzież oględziny bydła rzeźnego i mięsa, przeznaczonego do konsumcyi stosownie do postanowień §. 12. przytoczonej ustawy i rozporządzenia ministeryalnego mają być przedsiębrane powszechnie i komisyonalnie.

§. 2. Komisyja składa się z mianowanego przez gminę oglądacza (rzeczoznawcy) i członka Zwierzchności gminnej, albo delegata Rady gminnej (§. 53 ust. gm.)

§. 3. Rada gminna, względnie zwierzchność gminna wyznaczy miejsce, w którym, i porę dnia, w której, bydło, trzoda i mięso ma być przedstawiane do oględzin.

§. 4. Gmina ma prawo na podstawie należycie ogłoszonej uchwały Rady gminnej, zatwierdzonej przez Wydział powiatowy, pobierać od stron, przedstawiających bydło, trzodę lub mięso do oglądania za skutecznienie oględzin — opłaty czyli taksy.

Opłaty te nie mogą jednak przekraczać następującej maksymalnej wysokości:

Z a o g l ę d z i n y :

1. przed wydaniem paszportu :
 - a) bydła (wołów, buhajów, krów i koni) po 4 centy za sztukę ;
 - b) cieląt, trzód, owiec, jagniąt, baranów, skopów, kóz i świń aż do 50 sztuk po 2 centy za sztukę, — za każdą dalszą sztukę po 1 cencie,
2. bydła rzeźnego przed i po rzezi :
 - a) wołów, buhajów i krów po 8 ct. za sztukę ;

b) cieląt, owiec, jagniąt, baranów, skopów, kóz i świń po 4 centy za sztukę;

3. mięsa, sprowadzanego z innych miejscowości w celu sprzedaży, po 4 centy za sztukę (całych zwierząt, połówek lub ćwiartek).

Taksy powyższe należy uiszczać do kasy gminnej za kwitem, którym strona winna wykazać się przed komisją, która uskutecznia oględziny.

W razie rzezi z konieczności może w nagłych wypadkach uiszczenie tych taks do kasy gminnej nastąpić dopiero po dokonaniu oględzin.

§. 5. Jeżeli oględziny odbywają się w innym miejscu lub w innym czasie (§. 3) z powodu, że bydło, trzoda lub mięso w oznaczonym miejscu i czasie do oględzin przedstawione nie zostały, mają członkowie komisji prawo żądać za jednorazowe udanie się na miejsce oględzin bez względu na ilość bydła, trzody lub mięsa, wynagrodzenia dla każdego członka komisji w wysokości 20 ct., jeżeli odległość nie wynosi więcej, jak 2 klmtr. (we Lwowie i w Krakowie takse doróżki), przynależne zaś milowe za odległość powyżej 2 klmtr.

§. 6. Rada gminna uchwali, jakie wynagrodzenie ma pobierać oglądacz (rzeczoznawca) z funduszków gminnych za uskutecznianie oględzin, oprócz wynagrodzenia w wypadku, o którym mowa w §. 5.

2. Sprawy, wytoczone przed c. k. Trybunał administracyjny.

W sporach, wytoczonych przed c. k. Trybunał administracyjny, odrzucił tenże po przeprowadzonej rozprawie ustnej,

a) zażalenie Karola Lengsfelda przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 20. Stycznia 1882. L. 646. w sprawie konsensu budowlanego wyrokiem z 29. Września 1882. L. 1762;

b) zażalenie Arona Philippa przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 24. Lutego 1882. L. 1646 w sprawie pokrycia domu jego we Lwowie pod Nr. 732¹/₄ ogniotrwałym materiałem wyrokiem z 29. Września 1882. L. 1763,

c) zażalenie gminy miasta Lwowa przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 21. Lipca 1882. L. 27.416 w sprawie o werandę przed kawiarnią teatralną wyrokiem z dnia 9. Lutego 1883. L. 275;

d) zażalenie Leiby Weidmanna przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 11. Sierpnia 1882. L. 38.729. w sprawie opłat od napojów spirytusowych w Rohatynie z 8. Czerwca 1883. L. 1399.

Dalej odrzucił c. k. Trybunał administracyjny bez rozprawy:

a) Wyrokami z dnia 24. Lipca i 7. Września 1882. L. 1538 i 1628. zażalenie gminy Skołoszowa tudzież zażalenie Franciszka Musiałowskiego przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 23. Maja 1883. L. 22.424, którem zatwierdzono rozporządzenie Wydziału powiatowego w Jarosławiu, zakazujące gminie Skołoszowa mianowanie Franciszka Musiałowskiego pisarzem gminnym,

b) wyrokiem z dnia 18. Września 1882. L. 1686. zażalenie Kaspra Zabłotnego przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 9. Czerwca 1882 L. 25.987 w sprawie wydzierżawienia placu gminnego w Jarosławiu;

c) wyrokiem z dnia 18 Września 1882. L. 1685. zażalenie Kaspra Zabłotnego przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 6. Czerwca 1882. L. 26887 w sprawie nadużyć w Jarosławskiej szkole realnej;

d) wyrokiem z 18. Września 1882. L. 1684. zażalenie Kaspra Zabłotnego przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 9. Czerwca 1882. L. 25.988

w sprawie dyscyplinarnej przeciw Henrykowi Rutkowskiemu, byłemu urzędnikowi jarosławskiego magistratu;

e) wyrokiem z dnia 25. Września 1882. L. 1750 zażalenie Ludwika Weebersa przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 27. Czerwca 1882. L. 26102 w sprawie zastrzeżonego temuż rzekomo jako urzędnikowi magistratualnemu ryczałtu na opał;

f) wyrokiem z dnia 25. Września 1882. L. 1808 zażalenie gminy Szumlan w powiecie Jaworowskim przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 23. Maja 1882. L. 21658 w sprawie sprzedaży gruntu w Szumlan;

g) wyrokiem z 23. Października 1882. L. 1956 zażalenie Piotra Ozimkiewicza, byłego sekretarza Drohobyckiej Rady powiatowej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 25. Lipca 1882. L. 36100, którym tenże w drodze dyscyplinarnej z posady Sekretarza Rady powiatowej usunięty został;

h) wyrokiem z dnia 13. Listopada 1882. L. 2168 zażalenie Dra Piotra Hryszkiewicza, adwokata krajowego we Lwowie, jako opiekuna małoletnich Franciszka i Felicyi Geschöpfów, przedsiębiorców pogrzebowych we Lwowie, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 11. Lipca 1882. L. 33290 w sprawie przeistoczenia poprzecznego godła (szyldu) wywieszonego nad składem przyborów pogrzebowych;

i) wyrokiem z 13. Listopada 1882. L. 2168 zażalenie adwokata krajowego Dra Piotra Hryszkiewicza, jako opiekuna małoletniego Franciszka Geschöpf, przedsiębiorcy pogrzebowego we Lwowie, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 18. Sierpnia 1882. L. 40067 w sprawie wyboru pomieszczenia na skład przyborów pogrzebowych;

k) wyrokiem z 5. Marca 1883. L. 360 zażalenie Tekli Bełdowskiej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 20. Września 1882. L. 45383 w sprawie pretensyi spadkobierców Maryi Demkowiczowej o wypłacenie przez gminę miasta Pilzna alimentacyi;

l) wyrokiem z 7. Maja 1883. L. 1028 zażalenie Ojzera Justa z Potylicza przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 6. Marca 1883. L. 7769 w sprawie nieudzielenia mu konsensu budowlanego i demolacyi wystawionego budynku;

m) wyrokiem z 29. Stycznia 1883. L. 142 zażalenie Jakóba M. Fernhoffa, Neumanna i towarzyszy przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 31. Października 1882. L. 53123 w sprawie zaprowadzić się mających w Buczaczu opłat od napojów spirytusowych i piwa;

n) wyrokiem z 2. Kwietnia 1883. L. 508 zażalenie Dawida Szārfa handlarza drzewa w Jabłonicy wołoskiej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 29. września 1882. L. 46500 w sprawie sprzedaży drzewa wyrąbanego w gminie Hryniawie.

Sprawa budowy koszar przy pomocy pożyczek bezprocentowych udzielanych gminom z funduszu krajowego.

W sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego przedłożonem Wysokiemu Sejmowi w roku ubiegłym przedstawiliśmy, w jaki sposób użyte zostały fundusze przeznaczone na udzielanie pożyczek bezprocentowych na budowę koszar w roku 1882., a mianowicie: Wysoki Sejm przeznaczył na powyższy cel przez trzy lata, 1882., 1883. i 1884, po 60.000 zł.

Z dotacyi na rok 1882. i 1883. przyrzeczono następującym gminom pożyczki:

1) Trembowla	5.000 zł. w r. 1882., a 5.000 zł. w r. 1883.
2) Złoczów	6.000 zł. w r. 1882.
3) Rzeszów	10.000 zł. w r. 1882., a 10.000 zł. w r. 1883.
4) Sędziszów	4.000 zł. w r. 1882., a 4.000 zł. w r. 1883.
5) Przemyśl	15.000 zł. w r. 1882., a 10.000 zł. w r. 1883.
6) Sanok	10.000 zł. w r. 1882.
7) Krosno	6.000 zł. w r. 1882.
8) Brzeżany	4.000 zł. w r. 1882.

Razem 60.000 zł. w r. 1882., a 29.000 zł. w r. 1883.

Pozostało więc z dotacyi na r. 1883. 31.000 zł.

W tym rozdziale pożyczek zaszły dwie zmiany, a mianowicie: Gminy Krosno i Sędziszów nie uzyskały zapewnienia od władz wojskowych, że będą miały stałe załogi wojskowe.

Wydział krajowy cofnął przeto dane przyrzeczenie, wskutek czego zostało do dyspozycyi na rok 1882 10.000 zł., a na r. 1883. jeszcze dalszych 4000 zł. Wydział krajowy użył pozostałą z roku 1882 kwotę 10.000 zł. na wypłacenie gminie miasta Przemyśla przyrzeczonej na rok 1883. drugiej raty pożyczki w wysokości 10 000 zł. Wskutek tego wzmogły się fundusze, które Wydziałowi krajowemu na rok 1883. do dyspozycyi pozostały o 10.000 zł. tak, że Wydział krajowy miał do rozdania z dotacyi na rok 1883. następujące kwoty:

a) Pozostałą resztę	31.000 zł.
b) Niewypłaconą pożyczkę gminie Sędziszów	4.000 zł.
c) Przyrzeczoną gminie miasta Przemyśla pożyczkę z dotacyi na rok 1883., a pokrytą pozostałymi funduszami z dotacyi na rok 1882. w kwocie	10.000 zł.
Razem	45.000 zł.

Na posiedzeniu dnia 28. Września 1882. wydał Wysoki Sejm następującej treści

u c h w a ł e :

„Sejm podwyższa kwoty przeznaczone uchwałą sejmową z 21. Października 1881. na udzielanie bezprocentowych pożyczek w latach 1883. i 1884. na budowy koszar dla stałej załogi lub na przemianę na takie koszary budynków, mających obecnie inne przeznaczenie z 60.000 zł. rocznie na 120.000 zł rocznie“.

Wskutek tego wzmogły się fundusze tak, że Wydział krajowy miał do dyspozycyi:

a) z dotacyi na rok 1883.	105.000 zł.
b) z dotacyi na rok 1884.	120.000 zł.
Razem	225.000 zł.

Po przeprowadzeniu korespondencji z c. k. Komendą wojskową we Lwowie i Krakowie w celu wyrozumienia władz wojskowych, w których gminach budowa koszar jest najpilniejsza i dla jakiego rodzaju broni mają być te koszary zbudowane, okazało się, że najpilniejszą potrzebą jest budowa koszar na pomieszczenie całej dywizyi artyleryi

- a) w Przemyślu i
- b) w Stanisławowie.

Oprócz tego domagają się władz wojskowe, żeby gmina miasta Przemyśla dostarczyła oraz koszary na pomieszczenie konnicy i magazyn augmentacyjny.

Dalej wyliczają władze wojskowe jeszcze inne miejscowości, w których budowa koszar byłaby pożądana, a to w następującym porządku: Lwów, Kraków, Czortków, Gródek, Tarnopol, Brody i Złoczów.

Gmina miasta Przemyśla zażądała bezprocentowej pożyczki w kwocie 150.000 zł., a gmina miasta Stanisławowa w kwocie 120.000 zł.

Oprócz tego zgłosiło się jeszcze bardzo wiele gmin z żądaniem o pożyczkę tak, że łączna kwota żądanych pożyczek wynosi 968.000 zł., nie licząc w to takich żądań, którym dla braku warunków określonych uchwałą sejmową z 21. Października 1881. wprost odmówiono.

Wobec tego stanu rzeczy, tj. wobec niedostatecznych funduszy widział się Wydział krajowy spowodowany przy rozdzielaniu pożyczek tak postąpić, aby uwzględnić przedewszystkiem najpilniejszą potrzebę budowy koszar a potwóre, aby udzielić pożyczkę w takiej wysokości, aby budowa koszar rzeczywiście przysła do skutku.

Trzymając się tych zasad, przyrzekł Wydział krajowy pożyczkę następującym gminom:

a) gminie miasta Przemyśla w kwocie	60.000 zł.
b) gminie miasta Stanisławowa w kwocie	60.000 zł.
c) gminie Czortkowa w kwocie	15.000 zł.
Razem	135.000 zł.

Fundusze wyżej wykazane w łącznej kwocie 225.000 zł. użył przeto Wydział krajowy w ten sposób, że przyrzekł jak wyżej pod a), b) i c) gminom Przemyśla, Stanisławowa i Czortkowa łączną kwotę	135.000 zł.
po odtrąceniu od	225.000 zł.
pozostaje	90.000 zł.

Wedle przedstawionego stanu rzeczy wyczerpał Wydział krajowy całą dotację na rok 1882. i 1883. i przyrzekł z dotacji na rok 1884. kwotę 30.000 zł. Pozostaje mu do dyspozycji jeszcze tylko 90.000 zł., które dopiero w roku 1884. mogą być wypłacone.

Następującym gminom udzielił Wydział krajowy dla braku funduszy odmowną odpowiedź na ich żądanie o pożyczkę: Lwów, Kraków, Tarnów, Kołomyja, Gródek, Żółkiew, Trembowla, Tarnopol, Śniatyn, Brody, Buczacz, Brzeżany, Złoczów, Kałusz, Rzeszów i Bochnia, oznajmiając im, że po wejściu w życie Banku krajowego, wydana zostanie pierwsza emisja obligacji komunalnych w kwocie 5.000.000 zł., mogą przeto gminy z tego źródła zaczerpnąć potrzebne fundusze na budowę koszar.

Wykonywanie nadzoru nad działalnością Zwierzchności gminnych, nad zakładowym majątkiem gmin i zakładów gminnych, tudzież nad zakładowym majątkiem powiatów w myśl ustaw kraj. z dnia 18. Lutego 1875., z dnia 17. Czerwca 1874. i w myśl § 48 ust. o Repr. pow.

Wykonywanie nadzoru nad działalnością Zwierzchności gminnych, nad zakładowym majątkiem gmin i zakładów gminnych, tudzież nad zakładowym majątkiem powiatów w myśl ustaw krajowych postępowało tym samym trybem, jak w latach ubiegłych, a gdybyśmy bardzo liczne czynności Wydziału krajowego w tym dziale administracji krajowej przedstawić chcieli, musieliśmy po większej części powtórzyć to wszystko, co podnosiliśmy już szcze- gółowo w dawniejszych sprawozdaniach.

Czynności bowiem nadzoru — jeżeli nadzór ma być systematyczny — muszą się powtarzać peryodycznie.

Do tych czynności powtarzających się rok rocznie peryodycznie należą: Sprawdzanie budżetów, zamknięć rachunkowych i inwentarzy powiatowych, rozpatrywanie budżetów, inwentarzy i zamknięć rachunkowych miast i miasteczek, czuwanie nad tem, ażeby Wydziały powiatowe przestrzegały, by gminy — szczególnie wiejskie — uchwalały budżety w terminie ustawą określonym i prawidłowo, sprawdzały roczne rachunki, i ażeby inwentarze majątków gminnych były należycie spisywane; utrzymywanie ewidencji co do wysokości dodatków do podatków na cele gminne, i t. d.

Jeżeli doliczymy do powyższych agend, udzielanie liczynek pouczeń i wskazówek, decyzje w drodze rekursów w rozlicznych sprawach gospodarki gminnej i powiatowej i wykonywania poszczególnych gałęzi policyi (§. 27 Ust. gm.), zarządzanie niespodziewanych skontr kasowych i lustracyi, a wreszcie sprawy dyscyplinarne w myśl §. 102 Ust. gm. — to streści się w najgłówniejszych zarysach nadzorca działalność Wydziału krajowego.

Ponieważ ważnym warunkiem dobrej administracyi jest szybkość w zarządzeniach i sprężystość w wykonywaniu, przeto Wydział krajowy dążąc wszelkimi siłami do podniesienia i rozwoju administracyi gminnej i powiatowej, starał się przedewszystkiem załatwiać wszystkie sprawy z należytym pośpiechem, a nadto wszystkie ważniejsze zarządzenia utrzymywano w stałej ewidencji i urgowano póty, póki wykonanemi nie zostały.

W ten sposób starał się Wydział krajowy pobudzić do skutecznej działalności i te organa autonomiczne, które w wykonywaniu swych obowiązków ocieężały się okazywały.

Z ważniejszych zarządzeń poczynionych w okresie od ostatniego sprawozdania, podnosimy następujące:

Wydział krajowy zrobił w wielu wypadkach spostrzeżenie, że rachunki gmin wiejskich i małomiejskich popadły w nieład z tego powodu, ponieważ spisywano je nieporządnie po luźnych arkuszach i kartkach, które pisarze gminni nieraz samowolnie przepisywali i zmieniali i które się często zatracaly. Zdarzało się również często, że w tak nieporządnie prowadzonych rachunkach nie zapisywano wcale części przychodów i wydatków gminnych.

Przy takim stanie rzeczy, ani likwidacye wdrażane przez Reprezentacye powiatowe, ani nawet dochodzenia sądowe nie były w stanie doprowadzić do pewnych rezultatów.

Ponieważ upomnienuia, ażeby gminy prawidłowo dziennik przychodów i wydatków prowadziły, widocznie żadnego skutku nie odniosły, przeto Wydział krajowy chcąc gospodarstwo gminne podnieść, gminy do porządku rachunkowego przyzwyczaić, a zarazem osiągnąć bardzo pożądaną jednolitość w sposobie prowadzenia rachunków we wszystkich gminach kraju, uchwalił sporządzić u siebie gotowe już dzienniki czyli książki rachunkowe, w któreby gminy wpisywały wszystkie przychody i wydatki bez żadnego wyjątku.

W tym celu zarządzony został nakład 7000 egzemplarzy dzienników, z których każdy obejmuje 20 odpowiednio rubrykowanych arkuszy — ażeby przynajmniej na 3—4 lat wystarczył.

Przy tak znacznym nakładzie wypada cena jednego dziennika stosunkowo bardzo nisko (40 centów), chociaż dzienniki sporządzone są z trwałego materiału w mocnych okładkach.

Na pierwszej stronie wydrukowane są wskazówki, które Naczelnik gminy przestrzegać winien.

Dzienniki rozesłano gminom za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, które ściągając mają należytość 40 ct. od każdej gminy, a nadto nadzorować, ażeby zarządzenia Wydziału krajowego ściśle wykonane zostały.

Następnie:

Przy rozpatrywaniu budżetów, inwentarzy i zamknięć rachunkowych powiatowych zrobiono wielokrotnie spostrzeżenie, że powyższe przedłożenia były niejasno lub wadliwie sporządzone, co prawie wyłącznie brakowi fachowych sił rachunkowych przypisać należało.

Chcąc przeto ciągle powtarzającym się sprostowaniom, pouczeniom i w ogólności niepotrzebnej korespondencji zapobiedz, wydał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 23. Grudnia 1882. L. 63.782 instrukcyę pouczającą, w jaki sposób budżety, inwentarze i zamknięcia rachunkowe powiatowe według zasad rachunkowych prawidłowo sporządzone być mają, dołączając do niej praktyczne formularze.

Następnie:

Wydział krajowy zrobił na podstawie dokonanych lustracji gospodarstw gminnych spostrzeżenie, że wiele miast i miasteczek posiada drogie zabytki starożytności, szczególnie w oryginalnych przywilejach, księgach radzieckich i innych dokumentach — bardzo ważne dla archeologii, historii i prawa polskiego, które jednak często przeważnie wskutek niewiedomości nie tak starannie przechowywane bywają, jakby zasługiwały ze względu na poszanowanie przeszłości, wskutek czego ostatecznie na zaturę narazone być mogą.

Wydział krajowy niechcąc, ażeby na samorządzie ciążył zarzut jakiegokolwiek zaniedbania w tej mierze, odniósł się do Prezesów Rad powiatowych z zawezwaniem, ażeby osobiście przekonywali się, czyli i jakie zabytki przeszłości gminy miast i miasteczek posiadały i posiadają, czyli takowe są dokładnie w inwentarzach zapisane i bezpiecznie w kasach, lub innych zamknięciach ochronionych od wilgoci przechowywane.

Następnie:

Komisya administracyjna Wysokiego Sejmu załatwiając liczne petycje o wyjednanie ustawy względem przymusowego zabezpieczenia od ognia budynków włościańskich wniosła wprawdzie w sprawozdaniu z dnia 11. Października 1882 r. przejście do porządku dziennego, dodała jednak rezolucyę następującej treści:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał, czyli ze względu opieki nad majątkiem gmin nie dałoby się i w jakiej drodze przeprowadzić przymusowe ubezpieczenie budynków publicznych, bądź majątek gminy stanowiących, bądź w drodze konkurencyi stawianych“.

Jakkolwiek powyższe sprawozdanie Komisji administracyjnej nie przyszło pod obrady Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy uznając trafność uwagi Komisji administracyjnej, polecił wszystkim Zwierzchnościom gminnym okólnikiem z dnia 14. Listopada 1882. L. 54540, ażeby wszystkie budynki gminne i za-

kładów gminnych zabezpieczone były najdalej od 1. Stycznia 1883. od szkód ogniowych.

Do wydania powyższego zarządzenia i do przynaglenia Zwierzchności gminnych, ażeby było wykonane, jest Wydział krajowy zupełnie uprawnionym, a to na mocy ustawy krajowej z dnia 18. Lutego 1875, poruczającej mu najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku gmin i zakładów gminnych i upoważniającej go do używania stosownych środków zaradczych, a nie podlega żadnej wątpliwości, że majątek gmin i zakładów gminnych jest w razie pogorzeli budynków na ciężkie straty narażony.

Kwestya zabezpieczenia budynków kościelnych, parafialnych i szkolnych będzie odrębnie załatwioną.

Z dalszych ważniejszych zarządzeń Wydziału krajowego zasługuje na wzmiankę zarządzenie lustracyi wszystkich fundacyj i zakładów dobroczynnych, pozostających w zarządzie gmin, których jest znaczna ilość. — Fundacye te i zakłady przeszły w znacznej części dopiero na mocy ustawy gminnej z roku 1866. i specjalnych rozporządzeń c. k. Namiestnictwa w zarząd gmin. W roku 1875. zarządził Wydział krajowy ogólną rewizyę tych instytucyi, dołączając szczegółowy kwestyonarz.

Ponieważ w czasie od roku 1875. nawet i znaczniejsze zmiany nastąpić mogły, ponieważ zresztą nie wszystkie Wydziały powiatowe wywiązały się należycie ze zadania im poruczonego, przeto Wydział krajowy zarządził reskryp-tem z dnia 2. Stycznia 1883. L. 58180. ponowną ogólną lustracyę tych zakładów gminnych.

Sprawozdania Wydziałów powiatowych o wykonaniu polecenia Wydziału krajowego wpływają.

W ogólności lustracye gospodarstw gminnych i niespodziewane skontra kas gminnych są bardzo potrzebne i pożyteczne.

Zapobiegają skutecznie zakorzenianiu się nieporządków, nieprawidłowości i nadużyciom, gdziekolwiek takowe pojawiać się zaczynają, a tem samem i dalszym dochodzeniom w myśl §. 102 ust. gm. i śledztwom sądowo-karnym.

Zazwyczaj przeprowadzają skontra i rewizyę Wydziały powiatowe, chociaż takowe nie wypadają zawsze zadowalniająco dla braku rutyny i sił fachowych.

W razach uzasadnionej potrzeby wykonuje Wydział krajowy akt bezpośredniego nadzoru w myśl ustaw krajowych z dnia 17. Czerwca 1874. i z dnia 18. Lutego 1875. W czasie od ostatniego sprawozdania interweniował Wydział krajowy w następujących wypadkach:

Wskutek skarg wielu członków gminy Skałata przeciw Zwierzchności gminy, a poniekąd i Wydziałowi powiatowemu, z powodu rzekomo nieprawidłowej, uchwałam Rady gminnej sprzeciwiającej się, i nierzetelnej budowy domu dla pomieszczenia urzędu gminnego, delegował Wydział krajowy komisyę dla rozpatrzenia sprawy pod względem administracyjnym i technicznym.

Z wyniku dochodzenia okazało się, że skargi poduszczane agitacyą były w części nieuzasadnione, w części przesadzone, a Wydział krajowy uznając, że byłoby bardzo pożądane, ażeby każda gmina posiadała własny budynek dla obrad, pomieszczenia urzędu gminnego i aresztów, poczynił jedynie zarządzenia w interesie zakładowego majątku gminy.

Z powodu długoletnich sporów pomiędzy gminą Buczacza i skarbem państwa buczackiego o pobór dodatków gminnych od trunków spirytusowych i piwa, rozstrzygniętych orzeczeniem c. k. Trybunału administracyjnego sta-

nowczo na niekorzyść gminy, wskutek czego gmina znaczny dochód utraciła, delegował Wydział krajowy na prośbę interesowanych stron komisję, która doprowadziła do wzajemnego porozumienia się i ugody, i na tej podstawie uchwalony został przez Wysoki Sejm projekt do ustawy, przyzwalającej gminie Buczacza na pobór opłat gminnych od trunków spirytusowych i od piwa, który Najwyż. Sanckę otrzymał. W ten sposób zabezpieczono gminie roczny kilkudziesięcny dochód.

Przeciw administracji prawa propinacyjnego w Wieliczce wnoszone były bezustannie skargi, doniesienia, memoryały i t. d., które spowodowały Wydział krajowy do dwukrotnego delegowania komisji na miejsce celem dokładnego zbadania stanu rzeczy.

Z wyniku dochodzeń przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że zniesienie prawa propinacji i zaprowadzenie opłat nietylko położy tamę wszelkim skargom, ale przyczyni się do podniesienia dochodów gminy, zwalniając członków gminy od uciążliwego przymusu propinacyjnego.

Projekt do ustawy uchwalony przez Wysoki Sejm na wniosek Wydziału krajowego przedłożony został do Najwyższej Sanckei. Do chwili zamknięcia sprawozdania nie otrzymaliśmy jednak zawiadomienia o Najwyższem postanowieniu.

Ponieważ Wydział powiatowy w Żywcu z załatwieniem skargi członków gminy Żywca na nieporządki w gospodarstwie gminnem zwlekał, przeto zarządził Wydział krajowy lustrację ze swego ramienia i wydał na tej podstawie szczegółowe zarządzenia, regulujące przedewszystkiem gospodarkę lasową tej gminy.

Lustracja lasów miejskich gminy Piwniczny obejmujących 2.237 morgów, dokonana szczegółowo przez rzeczoznawcę delegowanego przez Wydział krajowy, wykazała bardzo ujemne wyniki. W skutek tego Wydział krajowy porozumiewszy się z c. k. Namiestnictwem poczynił stanowcze zarządzenia, ażeby marnotrawne gospodarstwo ukrócić i zakładowy majątek gminy od zupełnego zniszczenia uratować.

Na prośbę Wydziału powiatowego w Samborze przeprowadził Wydział krajowy likwidację majątku gminy miasta Sambora i wydał na tej podstawie liczne szczegółowe zarządzenia, nad których wykonaniem Wydział powiatowy czuwa.

Na prośbę Prezydium Rady powiatowej w Ropczycach przeprowadzono szczegółową rewizję gospodarstw gminnych w Ropczycach i Sędziszowie. O najściślejszym wykonaniu poleceń złoży nam Wydział powiatowy szczegółowe sprawozdanie.

Z powodu wniesionej do Wysokiego Sejmu petycji gminy Halicza pod Podhajcami, rzekomo ukróconej prawomocnem orzeczeniem Wydziału krajowego, dopuszczającym przysiółek tej gminy „Holendry“ zwany do spółużytkowania części pastwisk gminnych, uchwaliła Komisya petycyjna wniosek, ażeby Wydział krajowy tę sprawę bliżej rozpatrzył. Jakkolwiek sprawozdanie Komisji petycyjnej nie przyszło na porządek dzienny Wysockiej Izby, wydelegował Wydział krajowy Komisję do zbadania stanu rzeczy. Zarządzenia w toku.

Przy sposobności innej czynności urzędowej zarządzono przeprowadzenie niespodziewanego skontra kasy gminnej w Mikołajowie, którego wynik był zadawalniający.

Ponieważ kilkuletnia korespondencya w sprawie powikłanego sporu pomiędzy p. Antonim Majerem, producentem piwa w Brodach, a gminą Brody o zwrot dodatku gminnego od piwa, za obręb gminy wywiezionego, za kilka lat do żadnego rezultatu nie doprowadziła, a gminie długoletni proces sądowy z bardzo wątpliwym wynikiem zagrażał, wydelegowano komisję na miejsce, która sprawę w drodze ugodowej załatwiła.

Tak samo załatwiono w drodze komisyjnej ugodowo długoletni spór pomiędzy gminą Sądowej Wiszni i obszarem dworskim o pobór opłat gminnych od trunków spirytusowych i od piwa.

Przeprowadzono komisyjnie obrachunek pretensyi funduszu gminy Kołomyi do funduszu szpitala powszechnego w Kołomyi, który w drodze korespondencyi przeprowadzony być nie mógł.

Wskutek skargi członków Rady gminnej w Kulikowie przeprowadzono szczegółową rewizję gospodarstwa gminnego i wydano surowe polecenia celem uporządkowania bardzo zaniedbanej rachunkowości i kasowości gminy.

Przy sposobności innej czynności urzędowej przeprowadzono niespodziewaną lustrację gospodarki gminnej w Muszynie i uchylono ważniejsze powody do skarg licznych członków gminy.

Nieporządki w gospodarstwie gminy Dębicy spowodowały zawieszenie w urzędowaniu Naczelnika gminy, tegoż zastępcy i oddalenie pisarza gminnego.

Wskutek przeprowadzonej niespodziewanej lustracji poczyniono dalsze administracyjne zarządzenia.

Znaczny zakładowy majątek gminy Żulic został narażony na szkody przez niewłaściwe administrowanie funduszków przez miejscowego parocha.

Wskutek zażalenia gminy bezpośrednio do Wydziału krajowego wniesionego, przedsięwzięto skontrolować i ściśle likwidację funduszków gminnych, oraz funduszków na budowę cerkwi przeznaczonych, które wykazały znaczniejsze nieusprawiedliwione ubytki, wskutek czego odstąpiono sprawę c. k. Sądowi karnemu.

Przy niespodziewanej rewizyi rachunków Rady powiatowej w Stanisławowie sprawdzono rażące nieporządki i wielkie nadużycia, których się dopuszczał funkcyonaryusz kancelaryi Wydziału powiatowego. Wydział powiatowy przywrócił porządek i uwolnił ze służby funkcyonaryusza.

Przy komisyjnym sprawdzaniu rachunków Rady powiatowej w Gorlicach okazały się ogromne, dawnych lat sięgające nieporządki i niewyjaśniony deficyt przeszło 14.000 złr. Kasyer kasy powiatowej uszedł za granicę.

Ponieważ Rada powiatowa w wysokim stopniu zaniedbała swoje obowiązki nadzoru, przeto została rozwiązana, a tymczasowy zarząd zajmuje się przywróceniem porządku. Śledztwo karne w toku.

Na prośbę Wydziału powiatowego w Żydaczowie przeprowadził Wydział krajowy rewizję gospodarstwa gminnego w Rozdole, która wykryła nadużycia i nieusprawiedliwione braki. — Z tego powodu wydano szczegółowe rozporządzenie w celu usunięcia wszelkich nadużyć i równocześnie oddano sprawę c. k. Sądowi karnemu w Samborze.

Lustracja gospodarstwa gminnego w Jeziernej w toku.

W końcu nadmieniam się, że w czasie od ostatniego sprawozdania złożonych zostało z urzędowania 23 członków Zwierzchności gminnych z powodu cięższych przekroczeń i zaniedbań.

Faint, illegible text covering the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is too light to transcribe accurately.

Departament II.

Referent: Dr. Józef Wereszczyński Członek Wydziału krajowego.

Ustawa o niektórych środkach ku podniesieniu rybactwa na wodach śródkrajowych.

C. k. Prezydium Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z dnia 1. Grudnia 1882. L. 12.337, pr., że jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej udzielić Najwyższej sankcyi uchwalonej przez Wysoki Sejm ustawie o niektórych środkach ku podniesieniu rybactwa krajowego na wodach śródkrajowych.

Równocześnie oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, że zamierza wstrzymać ogłoszenie sankcyonowanej ustawy dopóty, dopóki przepisy wykonawcze do tejże ustawy nie zostaną ułożone, oraz wezwało Wydział krajowy, ażeby w myśl §. 20. ustawy wyznaczył delegatów swych do narady nad rzezonemi przepisami.

Czyniąc zadość wezwaniu powyższemu, zamianował Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 9. Grudnia 1882. L. 60394. delegatami pp. Dra. Józefa Wereszczyńskiego, członka Wydziału krajowego, i Edmunda Mochnackiego, radcę Wydziału krajowego, poczem termin narady oznaczony został przez c. k. Prezydium Namiestnictwa na dzień 4. Stycznia r. b. Nadmienić jeszcze wypada, że p. Dr. Maksymilian Nowicki, c. k. profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedłożył Wydziałowi krajowemu w Październiku roku 1882. projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy rybackiej, który Wydział krajowy odstąpił c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 11. Października 1882. L. 49160, a okólnikiem z dnia 22. Listopada 1882. L. 56079 przesłał Wydziałom powiatowym do zaopiniowania — oraz, że następnie ze sprawozdań, jakie nadeszły od Wydziałów powiatowych wskutek wzmiankowanego okólnika, delegaci Wydziału krajowego zrobili odpowiedni użytek.

Pożyczka krajowa z r. 1883.

Wydział krajowy upoważniony został ustawami z dnia 28. Grudnia 1881, 22. Marca 1882 i 27 Kwietnia 1882. do zaciągnięcia imieniem kraju następujących pożyczek :

1) pożyczki w kwocie 1,100.000 zł. w. a. jako zasiłek krajowy na budowę kolei transwersalnej,

2) pożyczki w kwocie 1,919.400 zł. w. a. na spłacenie 6% obligacyi pożyczki krajowej z roku 1873 i reszty zaciągniętej w r. 1880. w Banku dla krajów koronnych pożyczki w kwocie 600.000 zł., wreszcie

3) pożyczki w kwocie 1,025.000 zł. w. a. na koszt urzędzenia i dotacyę Banku krajowego.

Do zrealizowania tych pożyczek przystąpił Wydział krajowy dopiero w tym roku, gdyż pierwsza i trzecia (dla kolei transwersalnej i Banku krajowego) dopiero obecnie stały się potrzebnymi, druga zaś zaciągnięta osobno z całym ciężarem wydatków, jakie każda operacya kredytowa tego rodzaju pociągać musi za sobą, do pewnego stopnia bez względu na wysokość sumy, nie

mogłaby była przysporzyć krajowi takich korzyści, jakie przy równoczesnem zrealizowaniu wszystkich pożyczek razem osiągnąć się dają. Z resztą już w chwili, gdy nadeszła najwyższa sankcyja ustawy o pożyczce konwersyjnej, stosunki targu pieniężnego zmieniły się na gorsze w porównaniu z temi, wśród których zapadła w Wysokim Sejmie uchwała o spłacie dawniejszych pożyczek. Mianowicie spłata pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych na 4·9% za pomocą nowej pożyczki straciła już na schyłku roku 1881 dawną rachunkową podstawę, gdyż stopa procentowa już wtedy znacznie się podniosła. Natomiast spłata sześcioprocentowych obligacji krajowych z r. 1873. nawet mimo tej zmiany przedstawiała korzyści dla finansów krajowych i z tego powodu wzięta została w program najswieższej operacyi kredytowej kraju.

Rokowania o zrealizowanie pożyczek prowadzone były najpierw w Wiedniu z tamtejszemi zakładami finansowemi przez Marszałka krajowego i Szefa Dep. II. Dra Józefa Wereszczyńskiego.

Nie pominięto także zakładów finansowych w kraju, które czuły się dość zasobnemi do wykonania tak znacznej operacyi.

Po dokładnem rozpatrzeniu się w podanych przez zakłady finansowe warunkach przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że po rozpisanii publicznej subskrypcyi może oczekiwać większych dla kraju korzyści.

Alegat 1.

Postanowiwszy otworzyć subskrypcyę publiczną na obligacye krajowe 4½% po kursie 90 za 100, Wydział krajowy wystosował w tej mierze 2. Kwietnia b. r. L. 15593 /- przedstawienie do Jego Excelencyi p. Ministra skarbu, w którym wyłuszczył tak czysto finansowe jak i ekonomiczne względy przemawiające za tą drogą zrealizowania pożyczek.

Dla bliższego wyswiecenia stanu rzeczy przytaczamy motywa, na których oparta została uchwała Wydziału krajowego o rozpisanii publicznej subskrypcyi: Z propozycyi otrzymanych przez Wydział krajowy w sprawie zrealizowania pożyczki krajowej tak od wiedeńskich jak i tutejszych zakładów kredytowych po ścisłem rachunkowem porównaniu warunków, najkorzystniejszą okazała się ta, z którą wystąpiła wiedeńska Bodencreditanstalt W zakładzie tym ofiarowano Wydziałowi krajowemu pożyczkę w 3% listach zastawnych po kursie 94 za 100 na 50 letni okres amortyzacyjny z obowiązkiem płacenia rocznie 5.45% na odsetki i na amortyzacyę.

Z tą tylko propozycyą jako najkorzystniejszą należy porównać projekt ogłoszenia subskrypcyi na 4½% obligacye krajowe z okresem amortyzacyjnym najdłużej 40 lat (dla łatwiejszego rachunku) po kursie 90 za 100 i z warunkiem przyjęcia podatku dochodowego od kuponów na fundusz krajowy. Za podstawę porównania przyjmuje się dla łatwiejszego poglądu pożyczkę w wysokości 2,125.000 zł. (w gotówce) t. j. w kwocie niezbędnie potrzebnej (1,025.000 zł. na udotowanie i urządzenie Banku krajowego i 1,100.000 zł. na zasiłek dla kolei transwersalnej). Aby kwotę tę uzyskać w Bodencreditanstalt potrzebaby pożyczycie nominalnie 2,261.000 zł., aby zaś otrzymać ją w drodze subskrypcyi pod warunkami powyżej wskazanemi wypada wydać obligacye krajowe na 2.361.111 zł. dodawszy do tego 1% na kosztą druku obligacyi i kwitów tymczasowych, założenia książek, na stępel i t. d. okaże się potrzeba nominalnej kwoty w zaokrągleniu 2.385.000 zł.

W pierwszym razie (pożyczka w Bodencreditanstalt) półroczna anuiteta wynosiłaby 61.612 zł., w drugim razie (emissya krajowych obligacyj) 64.547 zł.

W pierwszym razie fundusz krajowy zapłaciłby w całym okresie amortyzacyjnym razem 6,161.225 zł., w drugim razie zaś 5.163.765 zł. a z dodatkiem podatku do kuponow (277.876 zł.) 59,441.641 zł.

Zaciągając tedy pożyczkę w Bodencreditanstalt fundusz krajowy musiałby w okresie amortyzacyjnym zapłacić o 719.584 zł. więcej, aniżeli w razie emissyi obligacyi. Za to jednak miałby termin spłaty o 10 lat odleglejszy. Żeby objaśnić rachunkowo korzyści dłuższego terminu amortyzacyi należy przypuścić, że różnica zachodząca między anuitetami na korzyść Bodencreditanstalt (61.612 zł. i 64.547 zł.) wraz z spadającym na fundusz krajowy podatkiem od kuponów t. j. kwota 6.408 zł. zostaje na 4% ulokowaną i kapitalizowaną w ciągu 40 lat t. j. aż do umorzenia obligacyi pożyczki krajowej. Powstałaby z takiego kapitalizowania kwota 1,266.575 zł. t. j. fundusz krajowy miałby tyle w zapasie, jeżeliby spłacał pożyczkę w Bodencreditanstalt zaciągniętą a miał do dyspozycyi oddaną corocznie taką kwotę, jakiej potrzeba na anuitetę w razie emissyi obligacyi krajowych.

W chwili gdy różnica między obiema anuitetami urosłaby do powyższej kwoty (po 40 latach) dług kraju w Bodencreditanstalt wynosiłby już tylko 990.000 zł. a więc o 276.575 zł. mniej, t. j. fundusz krajowy mógłby spłacić odrazu całą resztę długu w Bodencreditanstalt i pozostałoby mu jeszcze 276.575 zł. w zapasie.

Według powyższego rachunku przedstawia się tedy pożyczka w Bodencreditanstalt zaciągnięta korzystniejszą od emissyi krajowych obligacyi. Zachodzi jednak pytanie, czy korzyść ta dotrzymuje równowagi ujemnym stronom operacyi. Pod tym względem niemożliwym jest żadne porównanie rachunkowe, bo ujemne strony nie dadzą się ująć w cyfry. Są one jednak tak ważne, że wobec nich wykazana powyżej kwota korzyści nie powinna przeważać szali na stronę Bodencreditanstalt.

Przedewszystkiem długi (50 letni) termin umorzenia stanowi warunek uciążliwy dla kraju, gdyż na kilka pokoleń rozkłada ciężar umorzenia. Skoro w gospodarstwie jednostki wybór dłuższego terminu amortyzacyjnego dla mniejszych rat daje się ze stanowiska ekonomicznego tylko wtedy usprawiedliwić, jeżeli jedynie w ten sposób możliwym jest racjonalne umarżenie długu z dochodu bez narażania substancyi majątkowej, to w gospodarstwie kraju tem więcej dążyć należy do skrócenia terminu umorzenia zwłaszcza w tedy, jeżeli jak właśnie w tym wypadku różnica w corocznym ciężarze amortyzacyjnym (6.408 zł.) jest znikająco mała w porównaniu z budżetowymi kwotami dochodu i rozchodu. Co więcej, 50 letni termin umorzenia ustanowiony przez Bodencreditanstalt byłby niezmienny, bo pożyczka nie może być wcześniej wypowiedziana i spłacona. Ta okoliczność więcej jeszcze przemawia za emissyą, aniżeli sama długość perjodu amortyzacyjnego. Dzisiejszej bowiem w świecie finansowym przyjętej stopy procentowej niemożna uważać za minimalną, owszem wiele okoliczności zdaje się przemawiać za tem, że za nim kraj umorzy pożyczkę zajądą znowu pomyslniejsze stosunki kredytowe. W razie ziszczenia się tej nadziei konwersya obligacyi krajowych może być łatwo dokonana i przysporzyłaby krajowi korzyści, kiedy tymczasem pożyczka z niezmiennym 50 letnim perjodem umorzenia wykluczałaby już naprzód i stanowicza wszelką możność wyzyskania korzystnej

zmiany stosunków i ulżenia ciężaru krajowi. Szansa takiej korzyści, jaką w danym razie przedstawiałaby konwersya, w każdym razie więcej znaczy, aniżeli powyżej wykazana stosunkowo nieznaczna różnica cyfrowa.

Wreszcie i to także musi wejść w rachubę, że emisyja obligacyi w kraju dokonana oddaje połączone z taką operacją kredytową zyski kapitalistom krajowym a pokrycie potrzeb własnymi środkami przynosi korzyść moralną, bo świadczy o pewnej samodzielności finansowej kraju. Tej ostatniej korzyści nie można lekceważyć, owszem należy ją przenieść nad pewien zysk materialny, bo podnosi ona reputację ekonomiczną i finansową kraju a to w przyszłości jaknajkorzystniej musi się odbić na jego stosunkach ze światem finansowym. Obecna pożyczka krajowa ma na celu także spłacenie w obiegu zostających 6% obligacyi pożyczki krajowej z roku 1873, oraz reszty pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych we Wiedniu. W chwili uchwalenia ustawy o spłaceniu obu tych pożyczek (przy końcu r. 1881) wynosiła pozostała reszta pierwszej 1.343.400 zł. a reszta drugiej 576.000 zł. Dotąd zmniejszyły się obie pożyczki, pierwsza wskutek losowania obligacyi, druga wskutek płacenia kilku rat amortyzacyjnych. Pierwsza wynosi dziś 1,320.200 zł. a zmniejszy się jeszcze przed dokonaniem emisji nowych obligacyi, gdyż dnia 1. Sierpnia odbędzie się losowanie.

Emisyja obligacyi krajowych w kwocie nominalnej 3,800.000 zł. po kursie 90 za 100 przyniesie w gotówce 3,420.000 zł. Po wypłaceniu z tej sumy zasiłku dla kolei transwersalnej i dotacyi dla Banku krajowego (razem 2,125 000 zł.) pozostanie jeszcze w gotówce 1,295.000 zł., co wystarczy na spłacenie obligacyi z r. 1873. według ich stanu po najbliższem losowaniu. Chcąc spłacić resztę pożyczki bankowi dla krajów koronnych wypadłoby podnieść nominalną sumę emisji, do czego ustawy krajowe upoważniają Wydział krajowy. Z upoważnienia tego jednak Wydział krajowy może ale nie musi korzystać. Obowiązany jest nawet Wydział krajowy, jako organ zarządzający funduszem krajowym, zaniechać operacyi kredytowej, z której nie może wypłynąć żadna korzyść lecz nawet strata. Tak się rzecz ma z pożyczką w banku dla krajów koronnych zaciągniętą. Fundusz krajowy opłaca od tej pożyczki 4·9% a za uzyskany z emisji obligacyi kapitał wypadnie płacić 5% biorąc za podstawę tylko sam kurs emisyjny bez doliczania dalszych wydatków ($4\frac{1}{2}\%$ za 0 w gotówce równa się 5% za 100 w gotówce). Kiedy Sejm uchwalał spłacenie także i tej pożyczki za pomocą nowej, stopa procentowa w całym świecie znajdowała się właśnie w okresie przejściowym, zniżała się tak, że można było oczekiwać jeszcze korzystniejszej sytuacji. Już jednak w chwili nadejścia sankcyi dla ustawy krajowej stosunki tak się zmieniły, że spłata reszty pożyczki w Banku dla krajów koronnych nie przedstawiała korzyści.

Inaczej rzecz się ma z resztą pożyczki krajowej z r. 1873. Wydział krajowy zaciągnął ją w czasach najniekorzystniejszych dla tego rodzaju operacyi kredytowych. Musiano ustanowić kurs bardzo niski (82) i przyznać 6%. Spłacając dzisiaj te obligacye kapitałem uzyskanym jak wyżej wykazano na 5% zyskuje się 1% od całego dłużnego kapitału w dalszym okresie amortyzacyjnym.

Przedstawione J. Ex. p. Ministrowi skarbu dnia 2. Kwietnia b. r. L. 15.593. warunki subskrypcyi natrafily początkowo na pewne trudności, które wskutek ponownego przedstawienia Wydziału krajowego z dnia 13. Kwietnia b. r. L. 17581. % zostały usunięte. P. Minister skarbu uwzględniając w całości to ponowne przedstawienie Wydziału krajowego zauważał w reskrypcie swoim

z dnia 16. b. m. L. 1650, że modyfikacye, przeciw którym Wydział krajowy głównie skierował swoje przedstawienie (sposób określenia czasu amortyzacji i zastrzeżenie co do podatku od kuponów) uważał „jako pożądane w interesie kredytu krajowego i od zamieszczenia ich w tekście obligacji krajowych odstąpił tylko wskutek ponowionej prośby Wydziału krajowego, na którym w pierwszym rzędzie ciąży obowiązek utrzymania kredytu krajowego i któremu pozostawioną być musi odpowiedzialność za wszelkie nadwężenie tego kredytu“. Co do innych modyfikacji formalnej tylko natury zauważał p. Minister, że „z stały jedynie uwadze Wydziału krajowego zalecone“ z pozostawieniem swobody co do zastosowania się do takowych.

Alegat 3.

Po przeprowadzeniu rokowań z e. k. Ministerstwem skarbu Wydział krajowy rozpiął 19. Kwietnia b. r. L. 16978. publiczną subskrypcyę na obligacyę pożyczki krajowej w sumie 3,800.000 zł. w dniach 9, 10, i 11. Maja b. r. Rezultat subskrypcyi dorównał najsmielszym oczekiwaniom, gdyż subskrybowane kwoty przewyższyły sumę pożyczkową o 1,241.000 zł. Tem większe znaczenie ma ten rezultat, że Wydział krajowy ograniczył się wyłącznie do kapitałów krajowych i nie tylko nie ustanowił po za krajem miejsc subskrypcyjnych, lecz nawet ogłoszenia subskrypcyjne umieścił tylko w dziennikach krajowych. Zbieraniem podpisów zajmowały się oprócz wszystkich Wydziałów powiatowych zupełnie bezinteresownie, bo nawet bez pretensyi do zwrotu kosztów poniesionych, następujące zakłady i firmy: Kasy oszczędności w Krakowie i we Lwowie, galicyjski Bank kredytowy we Lwowie, Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, galicyjski Bank hipoteczny we Lwowie, Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu w Krakowie, A. Mendelsburg w Krakowie, Blau et Epstein w Krakowie, A. Schellenberg we Lwowie, Sokal et Lilien we Lwowie, Natanson et Kallir w Brodach. Wszystkim tym zakładom i domom bankowym wyraził Wydział krajowy reskryptem z dnia 25. Maja b. r. L. 25541. imieniem kraju uznanie i podziękowanie za oddane tak ważnej sprawie publicznej znakomite usługi, które świadczą o żywym poczuciu obywatelskich obowiązków.

Pragnąc ile możności pozostawić ogół subskrybentów w posiadaniu obligacji krajowych. Wydział krajowy nie skorzystał z zastrzeżonego w warunkach subskrypcyjnych na wypadek redukcji wyjątku dla funduszków publicznych, któremi sam zarządza. Z kwot subskrybowanych na rachunek rozmaitych funduszków tego rodzaju cofnął Wydział krajowy tyle, ile tylko cofnąć było można bez narażenia się na stratę z powodu dokonanej już poprzednio sprzedaży innych papierów i potrzeby ponownego zakupu takowych. Ponieważ równocześnie wielu subskrybentów, którzy podpisali znacznie większe sumy, oświadczyło gotowość do całkowitego lub częściowego cofnięcia podpisów swoich, aby ułatwić Wydziałowi krajowemu osiągnięcie celu powyżej wskazanego, przeto powiodło się tą drogą ominąć wszelką przymusową redukcję i sprowadzić rezultat subskrypcyi ściśle do sumy w ogłoszeniu subskrypcyjnym oznaczonem, t. j. 3,800.000 zł. w. a.

Osobnemi instrukcyami unormował Wydział krajowy pod względem rachunkowym tak zbieranie podpisów z kaucyami jak i pobór obu rat subskrypcyjnych przez zakłady i kasy pośredniczące. Druk kwitów tymczasowych i obligacji krajowych zarządzony został z uwzględnieniem doświadczeń zrobionych przy takiej samej czynności w r. 1873. Emisya wynosić będzie 15.320 obligacji mianowicie 50 na 10.000 zł., 70 na 5.000 zł., 700 na 1000 zł., 2000 na 500 zł. i 12.500 na 100 zł.

Alegat 4.

Po zamknięciu subskrypcyi wystosował Wydział krajowy 23. Maja 1883 L. 24.258. przedstawienie do Jego Excellencyi pana Ministra skarbu z prośbą o wyjednanie w odpowiedniej drodze dla obligacyi krajowych prawa notowania w dzienniku urzędowym giełdy wiedeńskiej, oraz o uznanie takowych za odpowiednie do popularnej lokacyi funduszów publicznych, depozytów i kaucyi wszelkiego rodzaju. Przychylne przyrzeczenie w tej mierze otrzymał Wydział krajowy w reskrypcie p. Ministra skarbu z dnia 5. Czerwca b. r. L. 2342, podanym do wiadomości odezwą Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 11. Czerwca b. r. L. 6205/pr. 7.

Alegat 5.

W odpowiedzi swojej z dnia 15. Czerwca 1883. L. 28.789. Wydział krajowy oświadczył Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że jakkolwiek uznaje zupełne uzasadnienie uwagi Jego Excellencyi p. Ministra skarbu, iż w interesie kursu obligacyi pożyczki krajowej z r. 1883. leżałoby, aby już w ich texcie przytoczona została wydać się mająca ustawa o możności używania do lokacyi kapitałów z popularnem bezpieczeństwem, to jednak nie może się do tej uwagi zastosować z powodu, że według warunków subskrypcyjnych obligacye wydane być mają subskrybentom w miejsce kwitów tymczasowych po spłaceniu drugiej raty (15. Października b. r.) a do tego czasu zapewne jeszcze nie przyjdzie do skutku wspomniana ustawa w Radzie państwa.

Sprawa piętnowania bydła rogatego.

Na posiedzeniu z dnia 18. Września 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek sprawozdania Komisji kultury krajowej o wniosku posła hr. Reya w przedmiocie zmiany sposobu piętnowania bydła rogatego co następuje:

„I. Wzywa się c. k. Rząd, aby ile możności jak najspieszniej wydał polecenie zaniechania znaczenia bydła w pasie granicznym przez piętnowanie rozpalonem żelazem na ciele bydłęcia. Natomiast, aby wydał rozkaz znaczenia bydła tego w inny bardziej odpowiedni sposób“.

„II. Niniejszą uchwałą załatwione zostają petycje w sprawie zmiany sposobu piętnowania bydła do Wysokiego Sejmu wniesione“.

Uchwałę powyższą podał Marszałek krajowy odezwą z dnia 18. Września 1882. L. 305/s. do wiadomości c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zaś Wydział krajowy zawiadomił o niej rozporządzeniem z dnia 29. Września 1882. L. 46.679. gminy, które w sprawie powyższej wniosły były petycje do Wysokiego Sejmu. Otrzymawszy następnie kilka nowych podań w sprawie powyższej, udał się Wydział krajowy odezwą z dnia 9. Grudnia 1882. L. 58.620. do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, co c. k. Rząd postanowił w skutek przywiezionego na wstępie wezwania Wysokiego Sejmu. Na zapytanie to odpowiedziało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 27. stycznia r. b. L. 901/pr., że sprawa zmiany dotychczasowego sposobu cechowania bydła rogatego w okręgach pogranicznych jest przedmiotem szczegółowych badań i prób praktycznych, które nie zostały jeszcze ukończone. Od tej pory zaś nie otrzymał Wydział krajowy w sprawie powyższej od c. k. Rządu żadnej dalszej wiadomości, pomimo, że odezwą z dnia 27. Kwietnia r. b. L. 15.579. jeszcze raz sprawę poruszył.

Opodatkowanie przemysłu gorzelnianego.

Na posiedzeniu z dnia 17. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek sprawozdania Komisji kultury krajowej o wniosku posła Grossa w sprawie reformy ustawy o opodatkowaniu przemysłu gorzelnianego, co następuje:

„Wzywa się Wysoki c. k. Rząd, aby przy zamierzonej zmianie dotychczasowego opodatkowania przemysłu gorzelnianego zechciał:

1) zarządzić, by dzisiejszy system pobierania podatku od objętości naczyń fermentacyjny chbył nadal utrzymany, jako najmniej jeszcze uciążliwy pod względem kontroli dla stron i organów nadzorujących, i pod żadnym warunkiem nie dopuścić zaprowadzenia znanych już ze swej szkodliwości dla stron i c. k. Władz finansowych, przyrządów zegarowych do oznaczenia ilości uzyskanego alkoholu;

2) by zechciał przy wydzierżawieniu gorzelní gospodarczych przedłużyć czas przedkładania kontraktów dzierżawy, w celu uzyskania opustu podatkowego, do końca Października każdorocznie, a nie jak dotąd, owe umowy o wiele pierwej przed rozpoczęciem każdorocznej kampanii gorzelnianej przedkładane być musiały, nakoniec

3) aby strony żądające dla swych gorzelní opustu podatkowego nie były zmuszone składać c. k. Władzom finansowym corocznie dowody niezmienionej własności dóbr, gorzelní i przestrzeni posiadanego gruntu, gdyż podobne zmiany, skoro następują, są zaraz podawane do wiadomości c. k. Władz, a tem samem dowody niezmienionego posiadania dóbr są zbytecznem tylko obciążeniem stron i tychże Władz.

Uchwałę powyższą podał Marszałek krajowy odezwą z dnia 17. Października 1882. Ls. 940. do wiadomości c. k. Rządu. Dotąd jednakże rezolucya w sprawie tej nie nadeszła, pomimo że Wydział krajowy odezwą z dnia 19. Lutego r. b. L. 6327, wystosował do c. k. Prezydium Namiestnictwa zapytanie, co c. k. Rząd postanowił wskutek przywiedzionej uchwały.

Uzupełnienie Statutu
Banku krajowego.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. Wysoki Sejm załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia statutu Banku krajowego postanowieniami o czasie trwania mandatów Członków Rady nadzorczej, powziął następującą uchwałę:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzupełnienia § 71. Statutu Banku krajowego następującemi postanowieniami:

„I. Członkowie Rady nadzorczej Banku krajowego i ich zastępcy wybierani będą na lat sześć.

„II. Z pomiędzy Członków Rady nadzorczej występuje co dwa lata trzecia część w sposób następujący:

Z upływem pierwszych dwóch po pierwszym wyborze a następnie drugich dwóch lat urzędowania rozstrzyga los, którzy członkowie ustąpić mają, następnie zaś ustępować będą ci, którzy sześć lat urzędowali.

„III. Z pomiędzy zastępców członków Rady nadzorczej ustępuje co 3 lata połowa w ten sposób, że z upływem pierwszych trzech lat urzędowania los rozstrzyga, którzy zastępcy ustępują, następnie zaś ustępować będą ci, którzy sześć lat urzędowali.

„IV. Dopóki nowo wybrani członkowie i zastępcy nie wejdą w urzędowanie, urzędują dotychczasowi członkowie i zastępcy, chociaż zostali wylosowani.

„V. Występujący członkowie Rady nadzorczej i zastępcy mogą być napowrót wybrani“.

Stosownie do tego upoważnienia Wydział krajowy ułożył dodatkowy ustęp do § 71. statutu ściśle według brzmienia powyżej przytoczonej uchwały i w myśl § 76. statutu odniósł się 31. Października 1882. L. 53553. do Pre-

zydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie zatwierdzenia ze strony c. k. Rządu.

Odezwą z dnia 17. Stycznia 1882. L. 355/pr. Prezydyum c. k. Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdziło w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami przedłożony przez Wydział krajowy ustęp uzupełniający do § 71. statutu bankowego.

Jak statut Banku krajowego tak i ten zatwierdzony dodatek uzupełniający został wskutek zarządzenia c. k. Prezydyum Namiestnictwa ogłoszony w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Ze wszystkich czynności odnoszących się do samego aktywowania Banku krajowego przedkłada się Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Kredyt dla gmin na stawianie budynków szkolnych.

Na posiedzeniu z dnia 6. Października 1882. Wysoki Sejm załatwiając sprawozdanie Komisji budżetowej z wniosku p. Merunowicza w sprawie wydawania przez Bank krajowy obligacji w celu udzielania pożyczek na budowę szkół i ich uposażenie, powziął następującą uchwałę:

„Sejm uznając, że kredyt amortyzacyjny udzielany gminom lub powiatom na stawianie budynków szkolnych jest pożądany, odstępuje sprawę tę Wydziałowi krajowemu do właściwego postąpienia“.

Ponieważ z treści sprawozdania Komisji budżetowej wypływało, że wnioski jej przyjęty bez zmiany przez Wysoki Sejm, miał na celu pozostawienie zarządów bankowemu swobody w rozbiórce kwestyi a ewentualnie i w obmyśleniu najwłaściwszej formy wykonania, co mianowicie nie wątpliwie okazuje się z ustępu nazywającego niebezpiecznym precedensem uchwały sejmowe, premtorycznie nakazujące wykonanie pewnych i ściśle naprzód oznaczonych operacji kredytowych, przeto Wydział krajowy wstrzymując się od wszelkich uwag przekazał uchwałę Wysokiego Sejmu Dyrekcyi Banku krajowego do dalszego traktowania a ewentualnie do przedstawienia dalszych wniosków w tej mierze.

Ograniczenie wolności dzielenia gruntów włościańskich.

Na posiedzeniu z dnia 17. Października 1882. Wysoki Sejm załatwiając sprawozdanie Komisji lustracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w r. 1881. powziął następującą uchwałę:

„Przypomina się Wydziałowi krajowemu, ażeby uchwale sejmowej z dnia 23. Października 1881. powziętej na wniosek hr. Tyszkiewicza i na petycyje Towarzystw gospodarczych w sprawie ograniczenia wolności dzielenia gruntów włościańskich na najbliższej sesyi sejmowej zadość uczynił przedłożeniem odpowiednich wniosków“.

Celem wykonania tej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy z odwołaniem się na odezwę swoją z dnia 11. Lipca 1882. L. 18.143, podaną w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności, odniósł się do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z zapytaniem, jakie są dalsze postanowienia i zamiary c. k. Rządu w sprawie reformy obowiązującego ustawodawstwa o dziedziczeniu posiadłości gruntowych.

Do zamknięcia tego sprawozdania nie nadeszła odpowiedź c. k. Rządu na powyższe pytanie. Z tego powodu Wydział krajowy nie mógł nic więcej uczynić w tej sprawie. Jestto bowiem kwestya ustawodawstwa cywilnego, więc co do zasadniczych postanowień należy do zakresu Rady Państwa. W obecnem stadyum sprawy Wydział krajowy ograniczyć się musiał tylko do objawienia swojej opinii o projekcie rządowym i podniesienia odrębnych

stosunków naszego kraju, co też uczynił w powołanej powyżej i przed rokiem do wiadomości Wysokiego Sejmu podanej odezwie z dnia 11. Lipca 1882. L. 18.143.

W chwili zamknięcia tego sprawozdania Wydział krajowy ponownie odniósł się do Prezydium c. k. Namiestnictwa z prośbą o odpowiedź na powyżej przytoczone odezwy.

Petycje w sprawie jarmarków.

Przekazane Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1882. petycje: 1) gmin Kruszelnica szlachecka i Kruszelnica rustykalna o przeniesienie jarmarków w Skolem z dni świątecznych Nowego roku i Trójcy Przenajśw. na dni powszednio bezpośrednio po tych świętach następujące, oraz petycja 2) Wydziału powiatowego w Brzesku o zmniejszenie liczby jarmarków lub wyznaczenie na nie jednego dnia w tygodniu — przesłane zostały c. k. Namiestnictwu jako należące do jego zakresu działania.

Zaprowadzenie publicznych zakładów zastawniczych.

Komisyja lustracyjna Wysokiego Sejmu w zeszłorocznem sprawozdaniu swoim z czynności Wydziału krajowego wyraziła zdanie, że zaprowadzenie publicznych zakładów zastawniczych powinno być jednym z pierwszych zadań Banku krajowego. Ponieważ Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 27. Października 1882. przyjął do wiadomości całe sprawozdanie Komisyji lustracyjnej, przeto Wydział krajowy przekazał opinię powyższą o zakładach zastawniczych Dyrekcji Banku krajowego do bliższego zbadania.

Zalesienie wydm piaszczystych.

Na posiedzeniu z dnia 25. Września 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek sprawozdania Komisyji kultury krajowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie zalesienia wydm piaszczystych w powiatach Jaworowskim i Mościckim co następuje:

„I. Sejm wyznacza na pokrycie kosztów zadrzewienia wydmisk i pastwisk zapiaszczonych począwszy od roku 1883:

1. w powiecie Jaworowskim:

- a) na pierwszy rok 550 zł.
- b) na następne dwa lata po . . 500 „
- c) na czwarty rok 400 „
- d) na piąty rok 250 „
- e) na ostatnie 3 lata po . . 200 „

2) w powiecie Mościckim:

- a) na pierwszy rok 700 zł.
- b) na następne 2 lata po . . 560 „
- c) na dalsze 2 lata po . . . 400 „
- d) na ostatnie 3 lata po . . 260 „

„II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia kwot powyższych pod warunkiem, że właściciele gruntów zadrzewić się mających dostarczą bezpłatnie robocizny potrzebnej do przeprowadzenia projektowanej melioracji, niemniej gruntu pod szkółki, zaś c. k. Rząd utrzymywać będzie nadzorcę leśnego jako kierownika robót wykonać się mających, a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo ingerencyi co do zużycia dotacji wyznaczonej uchwałą niniejszą z funduszu krajowego.

„III. Na pokrycie wydatków spowodowanych wyznaczeniem powyższych dotacyi otwiera się Wydziałowi krajowemu na rok 1883. kredyt do wysokości 1250 zł. w. a.“

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy odezwą z dnia 11. Października 1882. L. 47.720. do wiadomości c. k. Namiestnictwa, a równocześnie udzielił także odpisu jej Wydziałowi powiatowemu w Jaworowie i Mościskach.

W odpowiedzi na odezwę powyższą oznajmiło c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 13. Marca r. b. L. 15.929, że c. k. Ministerstwo rolnictwa przyzwoliło z funduszków państwowych tytułem wynagrodzenia leśnika, któremu poruczonem będzie prowadzenie kultur lasowych na wydmach piaszczystych w powiatach Jaworowskim i Mościskim, na rok 1883. kwotę 650 zł., zapewniając zarazem asygnatę powyższej kwoty i w następnych siedmiu latach. Ponieważ zaś reszcie warunków, od których Wysoki Sejm wypłatę dotacyi uczynił zawisłą, już przedtem stało się zadość, przeto Wydział krajowy zaasygnował rozporządzeniem z dnia 3. Kwietnia r. b. L. 15082. na podstawie udzielonego przez c. k. Namiestnictwo planu robót dotacyę na rok bieżący Wydziałom powiatowym w Jaworowie i Mościskach, a równocześnie zamianował p. Stanisława hr. Stadnickiego delegatem swym do wykonywania nadzoru nad robotami, przeprowadzić się mającemi około zadrzewienia wydmisk w powyższych powiatach.

Petycyę Wydziału powiatowego w Kolbuszowie o udzielenie zasiłku na zadrzewienie wydm piaszczystych i nieużytków w tymże powiecie, którą to petycyę Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu nie załatwioną, odstąpił Wydział krajowy odezwą z dnia 10. Listopada 1882. L. 53897. c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą, ażeby zarządziło zbadanie sprawy, ewentualnie wyjednało na przeprowadzenie projektowanego zalesienia pomoc ze Skarbu Państwa.

Nakoniec nadmienia się, że podług udzielonych Wydziałowi krajowemu przez c. k. Namiestnictwo sprawozdań p. p. c. k. Rady lasowego Lettnera i c. k. komisarza lasowego Hołowkiewicza postęp robót około zalesienia wydmisk w powiatach, dla których Wysoki Sejm dawniejszemi uchwałami wyznaczył dotacye, a mianowicie Tarnobrzegskim, Niskim, Jarosławskim oraz niektórych gminach powiatów: Łańcuckiego, Przemyślańskiego i Cieszanowskiego jest zadowalniającym, jakkolwiek część gmin interesowanych powiatu Jarosławskiego, Łańcuckiego i Cieszanowskiego do udziału w projektowanych robotach dotąd nakłonić się nie dała.

Subwencya dla krajowego
Towarzystwa rybackiego.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. przyznał Wysoki Sejm w skutek petycyi krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie o subwencyę temuż Towarzystwu zasiłek w kwocie 600 zł. a. w. na r. 1883. ■ żądaniem, aby Towarzystwo przedłożyło Wydziałowi krajowemu rachunki z swych dochodów i wydatków za lata 1882 i 1883.

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy do wiadomości zarządu Towarzystwa rybackiego rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.575; otrzymawszy zaś sprawozdanie z czynności Towarzystwa z r. 1881. wraz z zamknięciem rachunku za tenże rok, zaasygnował zarządowi Towarzystwa rozporządzeniem z dnia 11. Stycznia r. b. L. 354. dotacyę na rok bieżący.

Subwencya dla gal. Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego.

Na posiedzeniu z dnia 7. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi galic. Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego o udzielenie subwencji jednorazowej w kwocie 400 zł. w. a. co następuje:

„Udziela się galic. Towarzystwu pszczelniczo-ogrodniczemu za pokwitowaniem Prezesa lub Zastępcy sumę 400 zł. w. a. jako jednorazową subwencję z funduszu krajowego“.

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy do wiadomości petenta rozporządzeniem z dnia 11. Października 1882. L. 49.820, a przyznany przez Wysoki Sejm zasiłek zaasygnował rozporządzeniem z dnia 11. Stycznia r. b. L. 885.

Subwencya dla szkół przemysłowych w Jarosławiu, Przemyślu, Rzeszowie i Tarnowie, oraz dla szkoły handlowej w Krakowie.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego, oraz Zarządu filii tegoż Towarzystwa w Przemyślu wstawić w preliminarz funduszu krajowego na r. 1883. dla szkół przemysłowych w Jarosławiu, Przemyślu, Rzeszowie, Tarnowie po 500 zł. w. a. dotacyi, oraz po 200 zł. w. a. na sprawienie przyrządów naukowych tytułem datku jednorazowego.

Na temże samem posiedzeniu uchwalił nadto Wysoki Sejm wskutek petycyi Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, tudzież gminy król. stoł. miasta Krakowa co następuje:

„Szkole handlowej w Krakowie udziela się roczną subwencję w kwocie 1000 zł. w. a.“

Uchwały powyższe podał Wydział krajowy do wiadomości petentów rozporządzeniami z dnia 31. Października 1882. L. 53.439, 53.440 i 53.559, oraz z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.561 i 54.562. Kiedy zaś Dyrekcye szkół przemysłowych dopełniły warunków, od których Wysoki Sejm w latach poprzednich czynił zawisłą wypłatę przyznanych tymże szkołom subwencji, zaś od Magistratu król. stoł. miasta Krakowa nadeszło zawiadomienie, że szkoła handlowa otwartą została z dniem 1. Października 1882. zaasygnowano subwencye na r. 1883. rozporządzeniami z dnia 11. Stycznia r. b. L. 886, 887, 917, 920 i 941.

Na popisach uczniów, które się odbyły w ciągu lata r. b., obecnym był jako delegat Wydziału krajowego we wszystkich wymienionych szkołach przemysłowych p. Ludwik Wierzbicki, członek Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

Subwencya dla Stowarzyszenia rękodzielników lwowskich „Gwiazda“.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. r. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Stowarzyszenia rękodzielników lwowskich „Gwiazda“ o subwencję, wstawić na cel powyższy w preliminarz funduszu krajowego na rok 1884. kwotę 500 zł. w. a.

Treść uchwały powyższej podał Wydział krajowy do wiadomości zarządu Stowarzyszenia rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.567, a przyznany przez Wysoki Sejm zasiłek zaasygnował rozporządzeniem z dnia 6. Stycznia r. b. L. 894.

Subwencya dla p. Teofilii Zielińskiej na rozszerzenie szkoły sztucznych kwiatów.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. r. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi p. Teofilii Zielińskiej o subwencję na rozszerzenie szkoły sztucznych kwiatów, wstawić na ten cel w preliminarz funduszu krajowego na r. 1883. kwotę 200 zł. w. a.

Treść uchwały powyższej podał Wydział krajowy do wiadomości petentki rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.557 a przyznany przez Wysoki Sejm zasiłek zaasygnował rozporządzeniem z dnia 20. Grudnia 1882. L. 63.361.

Subwencya dla p. Michaliny Teodorowiczówny na otworzenie warsztatu maszynowych robót drutowych.

Na posiedzeniu z dnia 2. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi p. Michaliny Teodorowiczówny o subwencję na warsztat robót pończoszkowych co następuje :

„Pannie Michalinie Teodorowiczównie udziela się z funduszu krajowego subwencję w kwocie 200 zł. w. a. na otworzenie warsztatu maszynowych robót drutowych, na maszynach dotąd w kraju nie używanych“.

Uchwałę powyższą udzielił Wydział krajowy petentce rozporządzeniem z dnia 11. Października 1882. L. 48.905 a przyznany przez Wysoki Sejm zasiłek zaasygnował rozporządzeniem z dnia 11. Stycznia r. b. L. 890.

Stypendyum Stanisława Tarnawskiego.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. przyznał Wysoki Sejm wskutek petycyi Stanisława Tarnawskiego, ukończonego politechnika o zasiłek na dokończenie wykształcenia w zawodzie piwowarskim, temuż petentowi kwotę 300 zł. w. a., wypłacalnych przez Wydział krajowy częściowo w miarę postępów, jakimi petent się wykaże.

O uchwale powyższej zawiadomionym został p. Tarnawski rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.569. a na podstawie sprawozdań, jakie przedłożył p. Tarnawski o swych zajęciach, udzielił mu Wydział krajowy list polecający, oraz wypłacił przyznaną kwotę rozporządzeniami z dnia 1. Stycznia b. r. L. 62405|82 i z dnia 5. Kwietnia b. r. L. 15.362.

Zapomoga dla Józefa Piotra Accorda na kształcenie się w zawodzie mechanicznym.

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. przyznał Wysoki Sejm wskutek petycyi Józefa Piotra Accorda o udzielenie zapomogi na kształcenie się w zawodzie mechanicznym petentowi na cel powyższy na dwa lata rocznie po 300 zł. w. a.

Treść uchwały powyższej podał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.563 do wiadomości petenta, oraz opiekuna jego, p. Franciszka Podgórskiego, c. k. adjunkta sądowego w Radłowie, oznajmiając zarazem, że przyznany przez Wysoki Sejm zasiłek wypłacany będzie w różnych ratach kwartalnych z góry poczynszu od 1. Stycznia 1883.

Zasiłki dla kształcącej się młodzieży.

Na posiedzeniu z dnia 20. października 1882. w rozprawie nad Rubr. XV. preliminarza funduszy krajowych na rok 1883. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Władysława Alexandra Tarchalskiego wstawić dla niego do budżetu jako zasiłek na kształcenie się w zawodzie handlowym po 300 zł. na dwa lata. O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy petenta i zaasygnował mu zasiłek na r. 1883. po złożeniu dowodu przyjęcia na wykłady wiedeńskiej akademii handlowej.

Przekazane przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycyje dwóch regorozantów wiedeńskiej szkoły weterynaryi, Józefa Langhausa i Hirsza Tłumaka załatwione zostały w ten sposób, że obu petentom przyznano jednorazowy zasiłek po 60 zł. w. a.

Mieczysławowi Piotrowskiemu, słuchaczowi akademii rolniczej w Wiedniu, który wykazał celujący postęp w naukach, a przytem brak wszelkich środków utrzymania, przyznał Wydział krajowy jednorazowy zasiłek z funduszu krajowego na ukończenie studyów w kwocie 200 zł.

Petycyę stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda Tarnowska“ o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 2000 zł. w. a., ewentualnie o jednorazową zapomogę.

Na posiedzeniu z dnia 21. Września 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda Tarnowska“ o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 2000 zł. w. a., ewentualnie o jednorazową zapomogę, co następuje:

„Petycyę zarejestrowanego stowarzyszenia rękodzielników chrześcijańskich „Gwiazda Tarnowska“ z poręką ograniczoną do pięciokrotnej wkładki o udzielenie pożyczki bezprocentowej w kwocie 2000 zł. w. a. z hipotekować się mającej na realności pod Nr. cons. 273 w Tarnowie splecalnej kwartalnymi ratami po 50 zł. w. a. w przeciągu 10 lat, a w razie nieprzychylenia się do tej pożyczki o jednorazową zapomogę — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia“.

Spełniając otrzymane polecenie, znalazł Wydział krajowy przy badaniu treści statutu stowarzyszenia „Gwiazda Tarnowska“, że głównem zadaniem stowarzyszenia tego jest umoralnienie rękodzielników i uzupełnienie ich wykształcenia ogólnego. Wobec tego nie czuł się Wydział krajowy upoważnionym do udzielenia rzeczonemu stowarzyszeniu pożyczki lub zasiłku z funduszu, który Wysoki Sejm oddał Wydziałowi krajowemu do rozporządzenia na rok 1883. na cele przemysłu czyli na rozpowszechnienie ściśle fachowego wykształcenia przemysłowego, tudzież popieranie przedsiębiorstw przemysłowych. Udzielając przeto rozporządzeniem z dnia 24. września 1882. L. 47.252 zarządowi stowarzyszenia przywiedzioną na wstępie uchwałę Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy wyłuszczył zarazem powody, dla których pomimo wszelkiego uznania, jakie się należy pożytecznej działalności stowarzyszenia „Gwiazda Tarnowska“, uwzględnienia próby jego postanowił odmówić.

Petycyę Cypryana Ciepanowskiego o subwencyę na wypróbowanie strzech ogniotrwałych jego wynalazku, oraz na przeprowadzenie prób gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt z słomy i szuwaru.

Na posiedzeniu z dnia 21. września 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Cypryana Ciepanowskiego o subwencyę co następuje:

„Petycyę p. Cypryana Ciepanowskiego, emerytowanego technika górniczego w Przemysłu o udzielenie mu subwencyi w celu przeprowadzenia prób gaszenia pożarów za pomocą ogniochronnych płyt z słomy i szuwaru, jakoteż ogniotrwałych strzech, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uzupełniającego bliższego i szczegółowego zbadania, a natenczas do uwzględnienia, jeżeli przeprowadzenie próby uzna za stosowne“.

Uchwałę powyższą udzielił Wydział krajowy p. Cypryanowi Ciepanowskiemu rozporządzeniem z dnia 31. Października 1882. L. 47.253, a spełniając otrzymane polecenie, zawezwał równocześnie w myśl wskazówek, jakie udzieliła w tej sprawie sejmowa Komisya kultury krajowej, Komitety obydwóch krajowych towarzystw gosp., Dyrekeyę Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, oraz Komendy straży ogniowych we Lwowie i Krakowie, ażeby wzięły pod rozwagę, czy urządzenie próby zaproponowanej przez p. Ciepanowskiego byłoby pożądanem, ewentualnie, gdzie i jakim trybem próbę tę przeprowadzićby należało.

Wezwaniu temu uczynili już zadość wszyscy zapytani, a na podstawie ich opinii, dla projektu p. Ciepanowskiego wogóle przychylniej, poczyni Wydział krajowy w sprawie tej niebawem dalsze kroki.

Petycyę Barona Joachima Rosé o subwencję na utworzenie kursu praktycznego gorzelnictwa.

Na posiedzeniu z dnia 9. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Barona Joachima Rosé co następuje:

„Prośbę Barona Joachima Rosé o subwencję na utworzenie kursu praktycznego gorzelnictwa, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia“.

Nie znalazłszy w petycyi określenia, gdzie, w jaki sposób i jakim kosztem miałyby być urządzonym projektowany przez petenta kurs gorzelnictwa i fabrykacji drożdży prasowanych, musiał Wydział krajowy odmówić uwzględnienia wniesionej prośby rozporządzeniem z dnia 28. Października 1882. L. 50.535. Ponieważ zaś Baron Rosé, jakkolwiek poinformowany rozporządzeniem Wydziału krajowego o powodach odmowy, nie dostarczył żadnych bliższych wyjaśnień, przeto sprawa nie była więcej przedmiotem czynności Wydziału krajowego.

Petycyę Towarzystwa gorzelników w sprawie urządzenia praktycznej szkoły gorzelnictwa i zobowiązania przedsiębiorców do utrzymywania maszynistów przy kotłach parowych w gorzelnicach.

Na posiedzeniu z dnia 9. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm nad petycyą Towarzystwa gorzelników w sprawie urządzenia praktycznej szkoły gorzelnictwa i zobowiązania przedsiębiorców do utrzymywania maszynistów przy kotłach parowych w gorzelnicach przejść do porządku dziennego.

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy do wiadomości petentów rozporządzeniem z dnia 15. Października 1882. L. 50.536.

Petycyę o subwencję na wydawnictwo „Bartnika postępowego“.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm nad petycyą Redakcyi „Bartnika postępowego“ o subwencję przejść do porządku dziennego.

O uchwale powyższej zawiadomił Wydział krajowy petenta rozporządzeniem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.568.

Petycyę Stanisława Bandrowskiego o subwencję dla jego fabryki chemicznej.

Na posiedzeniu z dnia 19. Września 1882. uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„Sejm przechodzi nad prośbą Stanisława Bandrowskiego o subwencję dla jego fabryki chemicznej w Krakowie do porządku dziennego“.

O uchwale powyższej zawiadomił Wydział krajowy petenta rozporządzeniem z dnia 29. Września 1882. L. 46.927.

Petycyę Adolfa Grochowalskiego o zasiłek na wykończenie żniwiarki pod nazwą „sierp mechaniczny“.

Na posiedzeniu z dnia 19. września 1882. uchwalił Wysoki Sejm wskutek petycyi Adolfa Grochowalskiego o subwencję co następuje:

„Sejm przechodzi nad prośbą Adolfa Grochowalskiego o zasiłek 600 zł. w. a. do wykończenia swej żniwiarki pod nazwą „sierp mechaniczny“ do porządku dziennego“.

Uchwałę powyższą podał Wydział krajowy do wiadomości petenta rozporządzeniem z dnia 29. Września 1882. L. 46.928.

Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Od roku krajowa szkoła gospodarstwa lasowego zajmuje nowy, umyślnie dla niej wystawiony budynek na ulicy Stryjskiej. Wszystkie czynności pracowne, połączone z nabyciem nowej realności i przeniesieniem na nią reszty

długu, zaciągniętego w kasie oszczędności we Lwowie na hipotekę dawnej realności zostały dopełnione w jesieni z. r.

Dnia 5. Stycznia 1883. L. 63.257|82 Wydział krajowy zatwierdził kollaudację robót budowlanych w nowej realności i przyznał przedsiębiorcy, inżynierowi L. Radwańskiemu przypadające z obrachunku dokonanego według cen jednostkowych wynagrodzenie w kwocie 21.648 zł. 89 ct. Z kwoty tej przedsiębiorca pobrał już w toku budowy stosownie do postanowień kontraktu zaliczkowo 21.050 zł. Wypłacono mu zatem resztę w kwocie 598 zł. w. a. Kaucję zatrzymano stosownie do postanowień kontraktu aż do rekoaudacji i przekonania się o dokonaniem usunięciu wszystkich przez Komisję kollaudacyjną wykniętych wad i niedostatków. Cały akt kollaudacyjny przedłożony został c. k. Namiestnictwu z prośbą o asygnowanie drugiej połowy (10.000 zł.) subwencji, przyznanej ze skarbu państwa na koszt budowy. Wezwaniu temu uczyniło c. k. Namiestnictwo zadość odezwą z dnia 25. Stycznia b. r. L. 7198.

W nowym budynku szkoły leśnej pozostały jeszcze po kollaudacji do wykonania niektóre roboty (postawienie sztachet, urządzenie studni i t. d.) które uskuteczniło we własnym zarządzie. Podniesioną przez Kuratoryę potrzebę postawienia werandy krytej na przechowanie grubszych okazów drzewnych, pozostawił Wydział krajowy w zawieszeniu aż do chwili, gdy z ostatecznego rachunku wydatków okaże się, że w funduszu na budowę przeznaczonym mimo dodatkowych urządzeń pozostaje jeszcze potrzebna kwota do dyspozycji.

W sprawie postawionego przez Kuratoryę już w roku ubiegłym a ponowionego w r. b. wniosku wystawienia budynku mieszkalnego dla dyrektora szkoły, Wydział krajowy zgodnie z dalszą w tej mierze uczynioną propozycją oświadczył, że uważałby zawiązanie rokowań z właścicielem realności, obok szkoły położonej, a nadającej się na budynek mieszkalny dla dyrektora, tylko w tym razie za stosowne, gdyby wypadło ponieść z funduszu krajowego wydatek w takiej tylko wysokości, iż odsetki od wydatku równałyby się w przybliżeniu dodatkowi aktywnemu, pobieranemu przez dyrektora szkoły.

Z funduszu, przeznaczonego na stypendya i zapomogi dla uczniów szkoły leśnej, przyznał Wydział krajowy 27. Czerwca 1882. L. 29.844: 8 uczniom stypendya po 100 zł., trzem po 80 zł., dwom po 60 zł., a sześciu zapomogi po 40 zł. Pozostałą z funduszu stypendyjnego za r. 1882. resztą (w kwocie 219 zł.) rozporządził Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem Kuratoryi w ten sposób, że dwaj uczniowie otrzymali stypendya (100 i 80 zł.), a inni (9) jednorazowe zasiłki.

Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie i szkoła ogrodnicza tamże.

Reorganizacja kraj. średn. szkoły rolniczej w Czernichowie postąpiła w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem o tyle, że Wydział krajowy załatwił w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa sprawę obsadzenia etatowych posad nauczycieli rzeczzonego zakładu. W przeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego (str. 19) wspomniano już, że Wydział krajowy relacją z dnia 31. Maja 1882. L. 25.940 przedłożył c. k. Ministerstwu rolnictwa uchwałę swą w przedmiocie obsadzenia posad nauczycieli etatowych szkoły Czernichowskiej. Pragnąc zapewnić szkole potrzebnych nauczycieli zaraz z początkiem następnego roku szkolnego, powołał Wydział krajowy jeszcze przed otrzymaniem rezolucji c. k. Ministerstwa w sprawie

obsadzenia posad, dekretem z dnia 25. Lipca 1882. L. 37.233 wszystkich de-
zygowanych kandydatów do objęcia obowiązków, poczynszy od 1. Sierpnia
1882. Na podstawie zaś odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 13.
Września 1882. L. 9344|Pr. udzielającej treść oczekiwanej rezolucji c. k.
Ministerstwa rolnictwa, zamianował dekretem z dnia 20. Września 1882.
L. 45.821 p. p.

1) Dra Ludwika Birkenmajera, nauczycielem nauk matematycznych
i fizyki;

2) Leonarda Brokla p. o. nauczyciela administracyi, taksacyi i rachun-
kowości;

3) Dra Adama Prażmowskiego p. o. obowiązki nauczyciela botaniki
i rolnictwa;

4) Hipolita Kuśnierskiego p. o. nauczyciela chowu zwierząt;

5) Piotra Giermańskiego p. o. nauczyciela chemii i mineralogii.

Zarazem pcruczył Wydział krajowy p. Leonardowi Broklowi tymczasowe
pełnienie obowiązków dyrektora zakładu. Z grona nauczycieli kraj. sred. szkoły
rolniczej w Czernichowie ubyłó w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawo-
zdaniem dwóch, a mianowicie p. Franciszek Skowron, docent miernictwa i bu-
downictwa wiejskiego i p. Jan Kozierkiewicz, docent weterynaryi. W miejsce
pierwszego zamianował Wydział krajowy zgodnie z uchwałą Kuratoryi dekre-
tem z dnia 9. Marca r. b. L. 8239 docentem do wykładowi miernictwa i budo-
wnictwa wiejskiego p. Konrada Kuhla, asystenta przy c. k. szkole politechni-
cznej we Lwowie. Drugi zaś t. j. p. Jan Kozierkiewicz opuścił Czernichów bez
zezwoleńia Kuratoryi zakładu i Wydziału krajowego z końcem Kwietnia r. b.,
ażeby objąć posadę docenta przy c. k. szkole weterynaryi we Lwowie, a opróż-
niona posada docenta weterynaryi w Czernichowie dotąd nie została ob-
sadzoną.

Budowa domu mieszkalnego dla nauczycieli, o której rozpoczęciu była
wzmianka w przeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego,
jest ukończoną. Niebawem zaś rozpoczęciem będzie kosztem subwencyi nadzwyy-
czajnej, udzielonej na ten cel przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, na podsta-
wie planu i kosztorysu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy rozporzą-
dzeniem z d. 12. Czerwca r. b. L. 20498, przebudowanie ostatniej trzeciej
części budynku szkolnego, które przeprowadzom być musi w ciągu tego-
rocznych wakacyi szkolnych.

Starania Wydziału krajowego o uzyskanie subwencyi państwowej na utrzy-
manie szkoły ogrodniczej w Czernichowie osiągnęły skutek pożądany, albo-
wiem c. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z dnia 4.
Września 1882. L. 51944, że J. E. p. Minister rolnictwa przedłożony mu sta-
tut szkoły uznał za odpowiedni i wyznaczył na utrzymanie jej na razie na
lata 1882, 1883 i 1884 subwencyę roczną ze skarbu państwa w kwocie 2000 zł. w .a.

Fundacya ś. p. Tomasza
Bodziocha.

Ś. p. Tomasz Bodziach, właściciel gospodarstwa w Zamościu przy Woj-
niczu, zmarły d. 25 Maja 1882, przeznaczył testamentem z tegoż dnia pomiędzy
innemi kwotę 10.000 zł. w. a. na utworzenie stypendyów dla uczniów szkoły
rolniczej w Czernichowie rocznie po 100 zł. w. a. wynosić mających z za-
strzeżeniem prawa rozdawnictwa tych stypendyów dla Dra Stanisława Tokarza,
adwokata w Krakowie. Otrzymawszy zawiadomienie o zapisie powyższym,
Wydział krajowy poczynił za pośrednictwem p. Dr. Feliksa Szlachtowskiego,

adwokata krajowego w Krakowie, odpowiednie kroki, ażeby fundacyę jak naj-rychlej wprowadzić w życie.

Kurs gorzelniczy w Dublanach.

Kurs gorzelniczy w Dublanach urządzonym został w roku bieżącym po raz trzeci na podstawie tegoż samego programu naukowego, co w latach poprzednich. Uczniów zapisało się na kurs tegoroczny dziewięciu, pomiędzy którymi siedmiu gorzelanych. Liczba więc gorzelanych, którzy z kursów chcą korzystać, wzrasta z każdym rokiem. Kandydaci ci jednak nie posiadają za-
zwyczaj dostatecznego funduszu na utrzymanie się w ciągu kursu, a tem mniej na pokrycie opłaty za naukę. Z tego powodu Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 15. Czerwca r. b. L. 28423 zwolnił siedmiu uczniów od wspomnianej opłaty, jednemu uczniowi obniżył takową na 20 zł. w. a. a nadto udzielił zasiłków czterem uczniom po 30 zł. w. a. a dwom uczniom po 40 zł. w. a.

Szkoła sadowniczo-ogrodnicza w Tarnowie.

Powołując się na relacyę o szkole ogrodniczo-sadowniczej w Tarnowie zamieszczoną w poprzednim sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego (str. 24), nadmienienia Wydział krajowy, że podług odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 2. Lutego r. b. L. 1025, pr. J. E. p. Minister rolnictwa wyznaczył dla szkoły ogrodniczo-sadowniczej w Tarnowie dotacyę roczną w kwocie 300 zł. w. a. na lata 1882, 1883 i 1884 t. j. na ten sam czas, na który Wysoki Sejm zapewnił tej szkole subwencyę z funduszków krajowych.

Krajowe szkoły rolnicze w Dublanach.

Z czynności dotyczących krajowych szkół rolniczych w Dublanach zdaje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawę w osobnem sprawozdaniu.

Sprawa zakładania niższych szkół rolniczych.

Podobnie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych, obejmujące sprawę założenia niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

Polityczna egzekucya dla skryptów dłużnych wystawionych przy konwersyi długów hipotecznych za poręczeniem gmin.

Na zapytanie Prezydium c. k. Namiestnictwa z dnia 26. Lutego 1883. L. 12612, pr. . czy nawet obecnie po przyzuaniu prawa politycznej egzekucyi zaległym wierzytelnościom hipotecznym Banku krajowego, potrzebnem jest takie same prawo co do skryptów dłużnych, wystawionych przy konwersyi długów hipotecznych za poręczeniem gmin — odpowiedział Wydział krajowy w sposób twierdzący i uzasadnił tę opinię swoją w odezwie z dnia 13. Marca 1883. L. 10556 ./.

Alegat 6.

Alegat 7.

Sprzedż soli kuchennej i na cele gospodarskie.

Wydział krajowy zestawil sprawozdania Wydziałów powiatowych w przedmiocie dalszej sprzedaży soli w topkach a nie w stanie miałkim i przedstawił tak rezultat tego zestawienia jak i inne przy tej sposobności przez Reprezentacyę powiatowe wyrażone życzenia w sprawie sprzedaży soli Prezydium c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 24. Października 1882. L. 40768. ./. W odpowiedzi na to przedstawienie otrzymał Wydział krajowy z Prezydium c. k. Namiestnictwa odpis odezwy c. k. krajowej Dyrekeyi skrabu z dnia 14. Listopada 1882. L. 60473. ./.

Alegat 8.

Alegat 9.

Odpowiedź c. k. Rządu na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1882, wzywającej Rząd, aby już w r. 1883. zaprowadził wyrób i sprzedaż soli dla bydła po cenie stosunkowo niższej, zakomunikował Wy-

Alegat 10. dział krajowy wszystkim Wydziałom powiatowym okólnikiem z dnia 18. Listopada 1882 L. 55640 %.

Wniesione do Wysokiego Sejmku na sesji zeszłorocznej petycyje gmin o dozwozenie poboru surowicy dla bydła przesłał, Wydział krajowy c. k. Rządowi popierając takowe ze swojej strony.

W załatwieniu jednej z tych petycyi c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 14. Stycznia 1883 L. 926 poleciło c. k. Zarządowi salinarnemu w Bolechowie, aby gminie Cerkownej na ręce naczelnika do końca Maja 1883. wyjątkowo wydał na polepszenie pokarmu dla bydła 126 hektolitrow surowicy pod warunkiem poprzedniego uiszczenia niższej ceny surowicy po 26 ct. od hektolitra. Drugim reskryptem z dnia 22. Lutego 1883 L. 4447, c. k. Ministerstwo skarbu zaprowadziło dalsze ułatwienie w poborze surowicy w ogóle.

Alegat 11. Odezwe Prezydium c. k. Namiestnictwa z dnia 6. Maja 1883. L. 2046/pr. %, wskazującą te ułatwienia podał Wydział krajowy do wiadomości wszystkich Wydziałów powiatowych dnia 13. Marca 1883. L.11732.

W odpowiedzi na liczne przedstawienia w sprawie reaktywowania żupy solnej w Starejsoli nadeszła odmowna odpowiedź z c. k. krajowej Dyrekyi skarbu dnia 18. Sierpnia 1882. L. 32371. %, uzasadniona tem, że jak wykazały liczne badania pokładów w Starejsoli niemożna spodziewać się wydobywania surowicy o dostatecznej ilości i odpowiednim gatunku. W podniesionej na zeszłorocznej sesji Wysokiego Sejmku a przez Wydział krajowy w skutek petycyi kałuskiego Wydziału powiatowego popartej sprawie utrzymania ruchu w kałuskiej warzelni soli, nadeszła przychylna odpowiedź z c. k. krajowej Dyrekyi skarbu, która odezwą z dnia 26. Lutego 1883 L. 10988. %, uwiadomiła o tem Wydział powiatowy w Kałuszu. Poparta przez Wydział krajowy prośba Wydziału powiatowego w Pilźnie o urządzenie magazynów z surowicą na stacyach kolejowych dla wygody interesowanej ludności nie została uwzględniona z powodów, przedstawionych w reskrypcie c. k. krajowej Dyrekyi skarbu z dnia 27. Maja 1883 L. 28295. %.

Alegat 12.

Alegat 13.

Alegat 14.

Zaległości funduszu propinacyjnego.

W skutek energiczniejszego postępowania c. k. Starostw w ściąganiu zaległych opłat propinacyjnych suma zaległości zmniejsza się z każdym rokiem. Wynosiła ona w roku 1879. 120.278 zł. 4¹/₂ ct. w r. 1880. 103.197 zł. 41 ct., w r. 1881. 84.119 zł. 97 ct. a w r. 1882, 47.854 zł. 32¹/₂ ct. W zaległych grzywnach rok ubiegły wykazał także korzystny postęp. Kiedy bowiem w r. 1881. zaległość wynosiła 35.335 zł. 55¹/₂ ct. spadła ta cyfra w roku następnym na 27.560 zł. 84 ct.

Wydział krajowy wyraża przekonanie, że postęp ten niejest tylko chwilowem symptomem lecz stanowczym zwrotem ku uporządkowaniu sprawy. W przekonaniu tem utwierdza Wydział krajowy okólnik J. Ex. pana Namiestnika z dnia 27. Maja b. r. L. 4983/pr. do wszystkich pp. c. k. Starostów. W okólniku tym po wytknięciu wszystkich spostrzeganych jeszcze dotąd ujemnych objawów w postępowaniu władz przy ściąganiu opłat propinacyjnych podana została następująca dyrektywa :

„Wzywam wszystkich pp. Starostów, mianowicie tych, którzy dali mi powód do ujemnych spostrzeżeń, dopuściwszy zwiększenia się restancyi propinacyjnych w ich powiatach, aby niezapominali o wytkniętym przezemnie celu, że w całym kraju niepowinny istnieć żadne restancye fundu-

szu propinacyjnego. Ta myśl przewodnia powinna być bodźcem do niezłomnej pilności i energii, bez czego powyższy cel, na szkodę pp. Starostów osiągnąć się nie da. Przypominam wreszcie Panu Staroście, iż powinienś w myśl II. ustępu reskryptu z dnia 30. Listopada 1882 L. 12449/pr. przypomnieć w stosowny sposób wszystkim szynkarzom, iż z dniem 1. Lipca b. r. są obowiązani zapłacić półroczną ratę należności propinacyjnej pod rygorem niechybnej egzekucyi. W krótkiej drodze chciej P. Starosta również zwrócić uwagę tamtejszego urzędu podatkowego, że dnia 6. Lipca b. r. ma obowiązek przedłożyć Panu Staroście dokładny wykaz zapadłych należności propinacyjnych, poczem P. Starosta zarządzisz i dopilnujesz pod osobistą odpowiedzialnością wykonania kroków egzekucyjnych. Nie potrzebuję dodawać, że ta egzekucya nie może się odnosić jedynie do opłat propinacyjnych lecz i do grzywien, które w razie udowodnionej niemożności ściągnięcia należy zamienić na karę aresztu i niezwlekać z jej wykonaniem“.

Kółka rolnicze.

W skutek prośby Centralnego Zarządu Towarzystwa kółek rolniczych o poparcie działalności Towarzystwa wystosował Wydział krajowy do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik którego odpis ma zaszczyt załączyć. %.

Alegat 15.

Komisya i podkomisye krajowe dla postępowania reklamacyjnego w sprawach podatku gruntowego.

JE. p. Namiestnik uwiadomił Wydział krajowy dnia 30. Maja b. r. L. 3651, że funkcyje, do których ustawami o regulacyi podatku gruntowego powołano powiatowe Komisye dla szacowań oraz Komisye i podkomisye reklamacyjne uważać należy w skutek zupełnego zamknięcia postępowania reklamacyjnego za ukończone. Z tego powodu JE. p. Minister skarbu reskrytem z dnia 23. Maja b. r. L. 1530 postanowił zwinięcie z dniem 31. Maja wszystkich powiatowych Komisyi dla szacowań, Komisyi reklamacyjnej we Lwowie podkomisyi reklamacyjnych w Krakowie i Tarnopolu. Wskntek tego zgasły mandaty członków i zastępców wybranych przez Reprezentacyę kraju do Komisyi reklamacyjnej we Lwowie oraz do podkomisyi reklamacyjnych w Krakowie i Tarnopolu.

Komitet doradczy dla spraw chowu koni w Galicyi.

W skutek odezwy c. k. Prezydjum Namiestnictwa z dnia 3. Marca r. b. L. 2039/pr. podług której delegat Wydziału krajowego w komitecie doradczym dla spraw chowu koni w Galicyi, ks. Adam Sapięha, zrezygnował z godności członka komitetu, zaproponował Wydział krajowy odezwaniami z dnia 20. Marca r. b. L. 11259 i z dnia 17. Kwietnia r. b. L. 18162 na członków komitetu pp. Alberta hr. Cetnera, Augusta Gorayskiego, Kazimierza Tuczyńskiego i Augusta Stojowskiego. Z odezwy zaś c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 16. Maja b. r. L. 4938/pr. powziął Wydział krajowy wiadomość, że J. Excelencya p. Minister rolnictwa powołał na członka komitetu dla spraw chowu koni pierwszego z zaproponowanych kandydatów.

Pożyczka na zasiewy.

Z udzielonych w r. 1880. dotkniętej nieurodzajem i klęskami elementarnymi ludności wiejskiej 500.000 zł. tytułem bezprocentowej pożyczki na zasiewy, pozostało z końcem Kwietnia b. r. w zaległości już tylko 2348 zł. 74¹/₂ ct. — Wydział krajowy nie wystąpił przeciw zalegającym ze spłatą dłużnikom z środkami przymusowemi (egzekucyą polityczną), gdyż ciągle wpływają częściowe zwroty i suma zaległości stale się zmniejsza a przyczyną zwłoki nie jest niechęć do płacenia lecz niedostatek, zwłaszcza w okolicach,

gdzie ludność po r. 1880 ponownie nawiedzona została kłeskami elementarnymi.

Projekt zaprowadzenia w Krakowie stałych targów tygodniowych na bydło rzeźne, trzodę chlewną i owce z Galicji i Bukowiny.

Prezydium Magistratu król. stół. miasta Krakowa wniosło do Wydziału krajowego umotywowaną prośbę, ażeby poparł usiłowania Reprezentacji tegoż miasta, dążące do zaprowadzenia w Krakowie stałych targów tygodniowych na bydło rzeźne, trzodę chlewną i owce z Galicji i Bukowiny. Uwzględniając prośbę powyższą zawiadomił Wydział krajowy odezwą z dnia 29. Maja r. b. L. 21486 c. k. Prezydium Namiestnictwa, że pragnie wziąć udział w obradach Komisji, którą podług doniesienia Prezydym Magistratu Krakowskiego c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zamierza ustanowić do zbadania i ocenienia projektu Reprezentacji miasta Krakowa.

Sprawozdanie z wystawy rolniczo-przemysłowej w Przemysłu.

Uwzględniając prośbę komitetu wystawy rolniczo-przemysłowej w Przemysłu z roku 1882, postanowił Wydział krajowy zarządzić opisanie główniejszych działów tej wystawy przez fachowych i ogłosić drukiem opisy. Wskutek tego zamianował Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 29. Sierpnia 1882. L. 41711 referentów, przeważnie z grona profesorów kraj. wyższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Dostarczone opisy wydała następnie Redakcja „Gazety Lwowskiej“ za zezwoleniem c. k. Prezydium Namiestnictwa własnym nakładem jako dodatek dla prenumeratorów Gazety w 3000 egzemplarzy, a nadto dostarczyła Wydziałowi krajowemu bezpłatnie 300 egzemplarzy sprawozdania, z których Wydział krajowy krajowym Towarzystwom gosp. oddał do rozporządzenia 110 egzemplarzy. — Koszta podróży i renumerację referentów wynoszące około 500 zł. w. a. pokryte zostały z funduszu dyspozycyjnego.

Towarzystwo ogrodniczo-sadownicze we Lwowie.

Podług sprawozdania Towarzystwa ogrodniczo-sadowniczego we Lwowie za rok 1882. uczęszczało do szkoły ogrodniczej w tymże roku uczniów 12. — Ztych opuściło zakład z powodu długotrwałej choroby 2. ukończyło nauki 2. a pozostało nadal w zakładzie 8.

Z wyjątkiem 2. stypendystów, utrzymywano resztę uczniów kosztem Towarzystwa.

Egzamina szkoły ogrodniczej odbyły się w przytomności delegatów Wydziału krajowego, c. k. Namiestnictwa komitetu Towarzystwa gospodarczego i Rady miejskiej.

W ogrodzie pomimo szkód zimowych znajdowało się z końcem roku 1882. szczeptów uszlachetnionych 2—6 letnich przeszło 60,000 sztuk; krzewów i drzew ozdobowych 6,500 — pikowanych ziarnówek około 50,000 i 4 zagony zasianych ziarn i pestek.

Towarzystwo w roku 1882. znowu rozdało bezpłatnie szkołom ludowym i gminom szczeptów szlachetnych 500 sztuk, kółkom włościańskim 300 sztuk, zaś nasion doborowych jarzynnych w wartości 400 zł.

Nakładem tego Towarzystwa wydane zostało dziełko popularnie napisane przez L. Pierożyńskiego o uszlachetnianiu, sadzeniu, pielęgnowaniu drzew owocowych, o hodowaniu jarzyn; z tego dzieła ofiarował autor bezpłatnie 100 egzemplarzy dla szkół ludowych.

Wyznaczoną przez Wysoki Sejm subwencyą za rok 1882 w kwocie 700 zł. jakoteż dwa stypendya po 100 zł. zaasygnowano Towarzystwu w sposób zwykły rozporządzeniem z dnia 2. Stycznia 1883. L. 303.

Broszurka: „Sposób wytępienia kornika świerkowego.“

Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospod. przedłożył Wydziałowi krajowemu prośbę, ażeby wskutek wyczerpania się pierwszego nakładu broszurki „Sposób wytępienia kornika świerkowego“ wydanej kosztem c. k. Ministerstwa rolnictwa w r. 1876. zarządził przedruk tej broszurki kosztem funduszu krajowego. — Wskutek podania powyższego Wydział krajowy udał się odezwą z dnia 23. Stycznia r. b. L. 3446. do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą, ażeby wyjednało dla niego u c. k. Ministerstwa rolnictwa zezwolenie na przedrukowanie broszurki, a uzyskawszy to zezwolenie postanowił zarządzić przedruk kosztem swego funduszu dyspozycyjnego.

Subwencya c. k. skarbu Państwa dla Dr. Maksymiliana Nowickiego na prace mające na celu rozmnażanie i rozdzielanie ryb w Galicyi.

C. k. Towarzystwo rolniczo-gospodarcze w Krakowie przedłożyło c. k. Ministerstwu rolnictwa z gorącym poparciem podanie p. Dr. Maksymiliana Nowickiego, c. k. profesora uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie, o udzielenie subwencyi na prace mające na celu rozmnażanie i rozdzielanie ryb w Galicyi.

Podanie to przesłało c. k. Prezydium Namiestnictwa z rozporządzeniem J. E. p. Ministra rolnictwa odezwą z dnia 22. Sierpnia 1882. L. 8788/pr. Wydziałowi krajowemu z zapytaniem, czy i jaką kwotą gotowa Reprezentacya kraju petentowi przyjść w pomoc. — Kiedy zaś Wydział krajowy oznajmił odezwą z dnia 3. Września 1882. L. 42618. temuż c. k. Prezydium, że prace p. Dr. Nowickiego około podniesienia rybactwa krajowego poparł już subwencyami w latach 1881 i 1882. oraz że i nadal gotów być pomocnym p. Dr. Nowickiemu w miarę uznanej potrzeby i funduszy oddanych mu do rozporządzenia przez Wysoki Sejm, uzyskał p. Dr. Nowicki podług odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 6. Listopada 1882. r. L. 64.493. ze Skarbu Państwa subwencyę nadzwyczajną w kwocie 300 zł. w. a.

Fundacya „Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z r. 1877.“

Na posiedzeniu z dnia 20. Października 1882. w rozprawie nad Rubr. XV. preliminarza funduszy krajowych na rok 1883. Wysoki Sejm powziął następującą uchwałę:

„Petycyę Teofili Mańkowskiej o subwencyę dla syna Mieczysława, czeładnika stolarskiego celem wysłania go do Niemiec i Francyi przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia przy rozdawaniu stypendyów z fundacyi stypendyjnej krajowej wystawy rolniczej“.

W wykonaniu tej uchwały Wydział krajowy uwiadomił petentkę dnia 10. Listopada 1882. l. 54.559, że syn jej Mieczysław dopiero w przyszłym roku może się ubiegać o stypendyum z fundacyi wystawy, gdyż stypendya za rok 1882. rozdane zostały już przed wniesieniem tej petycyi. Mianowicie przedłużył Wydział krajowy w myśl statutu dotychczasowym stypendystom (stolarzowi Ignacemu Schröderowi i ślusarzowi Franciszkowi Słonce) pobór stypendyum na rok jeden i nadał trzecie stypendyum Józefowi Szulakiewiczowi uczniowi z kuźni zakładu Drohowyżkiego. Na rok 1883. przypadają do rozdania dwa stypendya po 300 zł. Jedno zostało już nadane Franciszkowi

Gromce dla kształcenia się w białoskórnicwie, na drugie stypendyum przeznaczone dla stolarza konkurs zostanie w ciągu lata rozpisany.

Jako należytość rządową od listu fundacyjnego wypłacił Wydział krajowy kasie rządowej 1464 zł.

Fundacya Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców.

Alegat 16.

Przeprowadziwszy rokowania z pełnomocnikiem p. Maryi Feliksy z hrabiów Golejewskich Czarkowskiej, adwokatem krajowym we Lwowie Dr. Marcelim Madejskim, Wydział krajowy ułożył projekt listu fundacyjnego, który przedłożony zostanie c. k. Rządowi do zatwierdzenia.

Stypendya i zasiłki dla uczniów pozakrajowych szkół rolnictwa i leśnictwa.

Z wstawianej corocznie przez Wysoki Sejm do budżetu kwoty 2.000 zł. na stypendya i zasiłki dla uczniów szkół weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa przyznał Wydział krajowy :

A) uczniom c. k. Akademii rolniczej w Wiedniu :

- 1) Hilaremu Follprachtowi i Michałowi Martyńcowi po 300 zł.
- 2) Janowi Kosinie i Janowi Ficałowiczowi po 150 zł.

B) uczniom szkoły weterynaryi we Lwowie: Narecyowi Sikorskiemu-Stanisławowi Kwiecińskiemu, Franciszkowi Lenartowiczowi, Ludwikowi Tymofiejewiczowi i Euzebiuszowi Nestajce po 100 zł.;

C) jako zasiłek jednorazowy na odbycie podróży naukowej za granicę przyznano ukończonemu słuchaczowi Akademii rolniczej w Wiedniu Kazimierzowi Achtowi 600 zł.

Subwencye na cele kultury krajowej.

Wydział krajowy udzielił z funduszu dyspozycyjnego w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem na cele kultury krajowej następujące subwencye :

- 1) P. Dr. Karolowi Schweizerowi począwszy od 1. Kwietnia 1882. po koniec Września tegoż roku zasiłek miesięczny w kwocie 75 zł. w. a. na podróż naukową mającą na celu wykształcenie się w administracyi gospodarczej (por. poprzednie sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego str. 43.,
- 2) Związkowi Stowarzyszeń zarobkowych i gosp. we Lwowie 150 zł. w. a. za tyleż egzemplarzy VIII. rocznika Stowarzyszeń.
- 3) Oddziałowi gal. Towarzystwa pszczelnico-ogrodniczego w Bochni 200 zł. w. a. na urządzenie wykładów popularnych o pszczelnictwie i ogrodnictwie.

Przemysł domowy i rękodzielnicy.

O czynnościach dotyczących spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

Sprawy górnicze.

Czynności Wydziału krajowego podjęte w celu podniesienia przemysłu naftowego i górniczego są dalszym ciągiem wykonywania uchwały Sejmu krajowego z dnia 18. Października r. 1878, a to, co w okresie czasu od dnia 1. Lipca r. 1882. po dzień 1. Lipca r. b. zdziałano, jaką pomoc przedsiębiorcom przyniesiono przez geologiczno-górnicze badania kraju i starania u Wysokiego Rządu o ulgi w podatkach i opłacie należytości, oraz w czem dano wskazówki racjonalniejszego zużytkowywania produktów przeróbki chemicznej, będzie przedmiotem specjalnego sprawozdania Wysokiemu Sejmowi do LW. 33.483/883 przedłożyć się mającego.

Zakłady naukowe dla kształcenia górników i specjalne dla nich stypendya.

Sprawozdanie to zawierać także będzie przedstawienie starań, jakie zostały podjęte w myśl uchwały Sejmu krajowego z dnia 13. Października 1882 r. celem uzupełnienia oddziałem górniczo-hutniczym akademii przemysłowo technicznej w Krakowie, gdzieby technicy krajowi mogli nabywać odpowiedniego dla zawiadowców i kierowników kopalń naftowych wykształcenia, oraz relację o użyciu funduszu 1.300 zł. w. a. przeznaczonych uchwałą Sejmu z dnia 12. Października r. z. na wykształcenie górników w zawodach specjalnych kraj nasz bliżej obchodzących.

Z inicjatywy Rady górniczej powstał nadto projekt założenia niższej szkoły górniczej w Gorlicach, który Sejmowi krajowemu będzie tem samem sprawozdaniem przedłożony.

Czynności bióra melioracyjnego.

Czynność bióra melioracyjnego za czas od 1. Lipca 1882. po koniec Czerwca 1883. była następująca:

A) O pomoc techniczną biura zgłosiły się w tym czasie strony następujące:

- 1) Komitet dla regulacji odpływu wód dzikich w powiecie Mieleckim.
- 2) Komitet dla regulacji rzeki Gniłej Lipy w powiatach Przemyślańskim i Rohatyńskim.
- 3) Właściciele gruntów położonych nad Lubaczówką w powiatach Cieszanowskim i Jarosławskim, celem regulacji tego potoku.
- 4) Komitet dla regulacji potoku Mrowli w powiecie Rzeszowskim.
- 5) Komitet dla regulacji rzeki Wisłoka w powiatach Sanockim, Brzozowskim i Krośnieńskim.
- 6) Spółka wodna Żabnicka w powiecie Tarnowskim.
- 7) Spółka wodna w powiecie Dąbrowskim.
- 8) Komitet prow. spółki wodnej dla uregulowania rzeki Wiszni przy ujściu do Sanu.
- 9) Wydział powiatowy Nisko.
- 10) Obszary dworskie z Balicz i Sokołowa.
- 11) Spółka drenarska w powiecie Wielickim.
- 12) Miasteczko Gliniany w sprawie regulacji Pełtwi.
- 13) Gminy Łomna i Dobra w sprawie regulacji Sanu.
- 14) Zwierzchność gminna w Rudnikach w sprawie osuszenia.
- 15) Gmina Żukowice.
- 16) Gmina Jaćmierz.
- 17) Włościanie z gminy Przegnojowa.
- 18) JW. Jan hr. Tarnowski z Chorzelowa.
- 19) Wny Oskar Schnell z Nakwaszy.
- 20) „ Wł. Rozwadowski z Dębin.
- 21) „ Adam Krajewski z Opłucka.
- 22) „ Ignacy Krajewski z Czech.
- 23) JWna Rozalia hr. Zamojska z Ohładowa.
- 24) Wny W. Karniewski z Zawilcza.
- 25) Wny B. Rozwadowski z Majdanu.
- 26) JW. Stanisław hr. Badeni z Radziechowa.
- 27) JW. Seweryn br. Brunicki ze Zaleszczyk.
- 28) Wny Dr. G. Ziembicki z Malczyc.
- 29) Zarząd dóbr fundacyi St. hr. Skarbka z Roźniatowa.

- 30) JW. K. hr. Scipio z Łopuszki w.
- 31) „ Stefan hr. Zamojski z Wysocka.
- 32) Wny Teodozy Polański z Rudnik.
- 33) Zarząd dóbr Wodniki.
- 34) Wny B. Wierzechlejski z Kabarowiec.
- 35) Zarząd dóbr JO. ks. de Ligne z Toporowa.
- 36) Wny Jankowski z Rozalnia.
- 37) „ Tustanowski z Pukowa.
- 38) Wni Mikołaj i Eugeniusz Krzysztofowicze ze Załucza.
- 39) Zarząd kraj. folwarku w Dublanach.
- 40) Wny Antoni Gniewosz z Beska.
- 41) Wny F. Gniewosz z Nowosielec.
- 42) „ K. Wiktor z Zarszyna.
- 43) „ Zenon Słonecki z Jurowiec.
- 44) „ Leon Grotowski z Jaćmierza.
- 45) „ T. Ostaszewski ze Wzdowa.
- 46) „ J. Obst z Bukowa.
- 47) „ Reitzenstein z Trześniowa.
- 48) „ A. Stojowski z Jaszczewa.
- 49) „ A. Gorayski z Moderówki.
- 50) „ J. Kakowski ze Zboisk.
- 51) Wna K. Truskolaska z Płonnej.
- 52) Zarząd dóbr JO. ks. Eustachego Sanguszki ■ Tarnowa.
- 53) Zarząd dóbr J. E. Alfreda hr. Potockiego w Łańcucie.
- 54) Wny Adolf Jordan z Błonia i Więckowic.
- 55) „ Aleksander Senkowski z Wojsławia.
- 56) „ Aleksander Dydyński ze Słupi.
- 57) „ Józef Męciński z Partynia.
- 58) JWny Zdzisław hr. Tyszkiewicz z Weryni.
- 59) „ Witold hr. Łubieński z Zassowa.
- 60) „ Henryk hr. Breza z Podleszan,
- 61) „ Mieczysław hr. Rey z Przecławia.
- 62) JWny A. E. hr. Stadnicki z Nawojowy.
- 63) Wny Karol Berke z Karwodzy.
- 64) Wny Jan Ostrowski z Krzyża.
- 65) Wny Dietl z Rznchowej.
- 66) Sekcyja ogrodowa rady miasta. Tarnowa.
- 67) JWny hr. Potulicki z Glinian.
- 68) Wny Józef Giżowski z Mokrzan.
- 69) JWny hr. Drohojowski z Krukienic.
- 70) Wny Włodzimierz Younga z Hruszatyc.
- 71) Wny Younga z Trzeieńca.
- 72) JWny A. bar. Horoch z Chwałowic.
- 73) Wny H. Rodakowski z Bortnik.
- 74) Wny L. Thom z Hoieszowa.
- 75) Zarząd dóbr z Chodorowa.
- 76) JWny Roger hr. Łubieński.

Stosownie do nadchodzących zgłoszeń zbadano na miejscu życzenia stron interesowanych, lub też załatwiono sprawy wchodzące w zakres kraj. ustawy wodnej.

B) W czasie od 1. Lipca 1882. po koniec czerwca 1883. przeprowadzono następujące zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrometryczne :

1) Dla spółki wodnej do regulacji rzeki Wisłoka w powiatach Sanockim, Brzozowskim i Krośnieńskim :

- a) 10.000 morgów łąk i roli do osuszenia;
- b) 25 kilometrów rzeki Wisłoka do zregulowania;
- c) 8 kilometrów dopływów tej rzeki.

2) Dla spółki wodnej do uregulowania odpływu dzikich wód w powiecie Mieleckim :

- a) 10.000 morgów roli i łąk do osuszenia generalnego;
- b) 15 kilometrów kanału odpływowego;
- c) 6 kilometrów kanałów drugorzędnych.

3) Dla zawiązać się mającej spółki wodnej w gminach Rudniki i Piaseczna powiatu Żydaczowskiego :

- a) 2.100 morgów roli, łąk i pastwisk do osuszenia generalnego;
- b) 1½ kilometra głównego kanału odpływowego.

4) W Rudnikach, powiecie Żydaczowskim u Wgo Teodozego Polańskiego :

- a) 155 morgów łąk do osuszenia;
- b) 100 " " do osuszenia i nawodnienia;
- c) 30 " " do nawodnienia;
- d) 346⅓ " roli do drenowania;
- e) 37 " łąk do osuszenia;
- f) 362 " roli i łąk do osuszenia i drenowania;
- g) 15 kilometrów rowów odpływowych i potoku Perekip.

5) W Zaleszczykach u JWgo Seweryna br. Brunickiego :

- a) 21¼ morgów moczaru do osuszenia i nawodnienia;
- b) 1 kilometr rowu odpływowego.

6) W Laszkach u JWgo Stefana hr. Zamojskiego :

- a) 95 morgów roli do drenowania;
- b) 1 kilometr kanału odpływowego na granicy gmin Laszki i Bo-

brówka.

7) W Wysocku u JWgo Stefana hr. Zamojskiego :

- 15 morgów roli pod drenowanie.

8) W Sokołowie i Baliczach :

- 4 kilometry rzeki Świcy celem uregulowania łożyska.

9) W Ohładowie u JWej Rozalii hr. Zamojskiej :

- a) 190 morgów moczaru do osuszenia;
- b) 90 morgów moczaru do osuszenia i nawodnienia.

10) W Majdanie u Wgo Rozwadowskiego :

- 100 morgów łąk do osuszenia.

11) W Dębinach u Wgo W. Rozwadowskiego :

- a) 60 morgów łąk do osuszenia;
- b) 75 " " do nawodnienia.

- 12) W Załuczcu u Wnych Krzysztofowiczów :
100 morgów łąk i roli do osuszenia.
- 13) W Jaémierzu u Wgo Grotowskiego :
a) 23 morgów roli do drenowania ;
b) 18 „ łąki do osuszenia ;
c) 10 „ „ do nawodnienia.
- 14) W Besku u Wgo Gniewosza :
a) 27 morgów roli do drenowania ;
b) 18 „ łąki do osuszenia ;
c) 18 „ „ do nawodnienia.
- 15) W Zboiskach u Wgo Kakowskiego :
5 morgów łąk do nawodnienia.
- 16) W Jurówcach u Wgo Słoneckiego :
50 morgów łąki do nawodnienia.
- 17) We Wzdowie u Wgo Ostaszewskiego :
8 morgów łąki do nawodnienia.
- 18) W Wysocku u JWgo Stefana hr. Zamojskiego :
26 morgów roli pod drenowanie.
- 19) W Krzyżu u Wgo Ostrowskiego :
19,2 morgów roli do drenowania.
- 20) W Gumniskach u JO. Eustachego ks. Sanguszki :
35 morgów roli do drenowania.
- 21) W Kobierzynie u Wgo Męcińskiego :
20 morgów roli do drenowania.
- 22) W Zassowie u JW. W. hr. Łubieńskiego :
120 morgów do osuszenia.
- 23) W Weryni u JWgo Z. hr. Tyszkiewicza :
a) 200 morgów roli do drenowania ;
b) 100 „ łąk do nawodnienia.
- 24) Dla spółki wodnej regulacyi Żabnicy w powiecie Tarnowskim 0,4 kilo-
metra ujścia potoku Kozierówki dla uregulowania.
- 25) W Łańcucie u JE. Alfreda hr. Potockiego :
100 morgów roli do drenowania.
- 26) W Przecławiu u JWgo Mieczysława hr. Reja :
12 morgów roli do drenowania :
Zniwelowano więc w czasie od 1. Lipca 1882 po koniec Czerwca 1883. :
1.280 $\frac{1}{2}$ morgów roli dla drenowania.
798 morgów roli i łąk dla osuszenia otwartemi rowami.
507 $\frac{1}{4}$ morgów łąk dla nawodnienia.
76,9 kilometrów rzek, potoków i kanałów odpływowych celem uregu-
lowania odpływu wód, wreszcie
22.100 morgów terenu inundacyjnego lub zabagnionego dla melioracyi
pierwszorzędnej, t. j. generalnego osuszenia.

Oprócz tego rozpoczęto w tym czasie w powiecie Rzeszowskim zdjęcia niwelacyjne i hydrometryczne dla uregulowania potoku Mrowli z dopływami i osuszenia 3.500 morgów zabagnionych łąk i pastwisk.

C) W tym okresie czasu wypracowano szczegółowe plany wraz z objaśnieniami technicznymi i kosztorysami dla stron następujących :

- 1) Dla fundacyi St. hr. Skarbka w Żydaczowie:
Plan generalnego osuszenia 405 $\frac{1}{2}$ morgów łąk i pastwisk.
- 2) Dla JW. Seweryna bar. Brunickiego w Dobrowlanach:
plan osuszenia i nawodnienia 21 $\frac{1}{4}$ morgów moczaru.
- 3) Dla JWgo Stefana hr. Zamojskiego w Laszkach:
projekt drenowania 94,4 morgów roli.
- 4) Dla Wgo Teodozego Polańskiego w Rudnikach:
a) Projekt drenowania 346 $\frac{1}{3}$ morgów roli;
b) Projekt osuszenia 37 morgów łąki.
- 5) Dla zawiązać się mającej spółki wodnej w gminach Rudniki i Pasieczna powiatu Żydaczowskiego:
Projekt regulacyi odpływu wód z obszaru 2.100 morgów roli, łąk i pastwisk.
- 6) Projekt regulacyi rzeki Swicy na długości 4 kilometrów w Sokołowie i Baliczach.
- 7) Dla spółki wodnej w powiecie Mieleckim:
projekt osuszenia i regulacyi odpływu wód dzikich między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską z obszaru 10.000 morgów.
- 8) Dla JWnej Rozalii hr. Zamojskiej w Ohładowie:
a) plan osuszenia 190 morgów łąk;
b) plan osuszenia i nawodnienia 90 morgów łąk.
- 9) Dla Wgo W. Rozwadowskiego w Dębinach:
a) plan osuszenia i nawodnienia 75 morgów łąk;
b) plan osuszenia 60 morgów łąki.
- 10) Dla Wgo B. Rozwadowskiego w Majdanie:
projekt osuszenia 100 morgów roli i pastwisk.
- 11) Dla Wgo Antoniego Gniewosza w Besku:
a) plan drenowania 27 morgów roli;
b) plan osuszenia 18 morgów łąki;
c) plan nawodnienia 18 morgów łąki.
- 12) Dla Wgo L. Grotowskiego w Jaćmierzu:
a) plan nawodnienia 10 morgów łąki.
b) plan osuszenia 18 morgów łąki;
c) plan drenowania 23 morgów roli.
- 13) Dla Wgo J. Kakowskiego w Zboiskach.
plan nawodnienia 5 morgów łąki.
- 14) Dla Wgo Jana Ostrowskiego w Krzyżu:
plan drenowania 19,2 morgów roli.
- 15) Dla Wgo J. Męcińskiego w Partyniu:
plan drenowania 20 morgów roli.
- 16) Dla JO. Eustachego ks. Sanguszki w Tarnowie:
plan drenowania 35 morgów roli.
- 17) Dla JWgo W. hr. Łubieńskiego w Zassowie:
plan osuszenia 120 morgów.
- 18) Dla JWgo Z. hr. Tyszkiewicza w Weryni:
a) plan drenowania 200 morgów roli;
b) plan nawodnienia 100 „ łąki;
c) plan urządzenia fabryki drenów.

- 19) Dla JWgo M. hr. Reya w Przeclawiu:
plan drenowania 12 morgów roli.
- 20) Dla JWgo H. hr. Brezy w Podleszanach:
plan urządzenia fabryki drenów.
- 21) Dla JWgo A. E. hr. Stadnickiego w Nawojowej:
plan urządzenia fabryki drenów.
- 22) Dla Wgo Wohlfelda w Żabnie: plan szluzu na potoku Żabnicy.
- 23) Dla Rady miasta Tarnowa:
plan drenowania 2 morgów szkółki owocowej.

Oprócz tego jest na ukończeniu projekt szczegółowy regulacji rzeki Wiśloka w powiatach Sanockim, Brzozowskim i Krośnieńskim wraz z dopływami, mającej na celu zabezpieczenie od wylewów i generalne osuszenie obszaru 10.000 morgów.

Ogółem więc wypracowano w biurze melioracyjnym w czasie od 1. Lipca 1882. do końca czerwca 1883. projektów:

na drenowanie	778, ₉	morgów
na osuszenie otwartymi rowami	930, ₁₅	"
na nawodnienie	319, ₂₅	"
na generalne osuszenie (melioracją pierwszorzędną)	22.100, ₀	"
	<u>Łącznie 24.128,₆₅</u>	morgów.

D) Z zaprojektowanych w powyższym czasie robót melioracyjnych przeprowadzono w całości lub w części przy współudziale funkcyjnaruszów biura melioracyjnego:

- 1) Drenowanie 27 morgów roli w Besku u Wgo A. Gniewosza.
- 2) Osuszenie 100 morgów łąki tamże.
- 3) W Jaćmierzu u Wgo L. Grotowskiego:
 - a) drenowanie 23 morgów roli;
 - b) osuszenie 18 morgów łąki;
 - c) nawodnienie 10 morgów łąki.
- 4) Nawodnienie 5 morgów łąki w Zboiskach u Wgo J. Kakowskiego.
- 5) Drenowanie 94,₄ morgów roli w Laszkach u JWgo hr. Stefana Zamojskiego.
- 6) Przeprowadzenie robót wstępnych koło generalnego osuszenia otwartymi rowami jako przygotowanie dla drenowania 346 $\frac{1}{3}$ morgów roli i 37 morgów łąki w Rudnikach u Wgo Teodozego Polańskiego.
- 7) Drenowanie 20 morgów roli na kraj: folwarku w Dublanach.
- 8) Osuszenie 100 morgów łąk na folwarku Dublańskim.
- 9) Drenowanie 20 morgów roli u Wgo J. Męcińskiego w Kobierzynie.
- 10) Drenowanie 35 morgów JO. Eust. ks. Sanguszki w Gumniskach.
- 11) Drenowanie 7 morgów roli u Wgo J. Ostrowskiego w Krzyżu.
- 12) Drenowanie 17,₅ morgów roli u JWgo Z. hr. Tyszkiewicza w Weryni.
- 13) Osuszenie otwartymi rowami 120 morgów u JWgo W. hr. Żubieńskiego w Zassowie.
- 14) Drenowanie 2 morgów szkółki owocowej w ogrodzie miejskim w Tarnowie.
- 15) Regulacja ujścia Kozierówki do Żabnicy na długości 0,₄ klmtra w pow. Tarnowskim.

- 16) Urządzenie wyrobu rurek drenowych w Weryni u JWgo Z. hr. Tyszkiewicza.
 17) " " " " w Podleszanach u JWgo H. hr. Brezy.
 18) " " " " w Nawojowej u JWgo A. E. hr. Stadnickiego.

Ogółem tedy przeprowadzono lub rozpoczęto roboty melioracyjne przy pomocy biura wczynie objętym niniejszem sprawozdaniem na obszarze 982 morgow.

E) Oprócz powyżej wykazanych prac załatwiło biuro melioracyjne następujące ważniejsze czynności:

1) Przeprowadzono zdjęcie i wypracowano plan regulacji rzeki Prutu pod Śniatynem przy moście krajowym.

2) Kontrolowano i kolaudowano budowle wodne przy regulacji rzeki Wisłoki pod Jasłem.

3) Komisyjonowano w sprawie ubezpieczenia brzegów rzeki Wisłoka pod Nową wsią na drodze krajowej Rzeszów — Nisko.

4) Interweniowano w sprawie regulacji rzeki DUBY pod Roźniatowem, majątkiem fundacji St. hr. Skarbka.

5) Wykonano częściowe ubezpieczenie rzeki Świcy pod Sokołowem przy subwencji krajowej w ilości 500 zł. w. a.

6) Interweniowano przy regulacji Dunajca pod Jazowskiem i Maszkowicami dla drogi krajowej Stary Sącz — Niedzica.

Interweniowano dalej:

7) W sprawie regulacji rzeki Łomnicy pod Perehińskiem;

8) w sprawie zawiązania spółki wodnej dla regulacji rzeki Gniłej Lipy w pow. Przemysłańskim i Rohatyńskim;

9) w sprawie zawiązania spółki wodnej dla regulacji potoku Mrowli w pow. Rzeszowskim;

10) w sprawie osuszenia gruntów i ogrodów szpitala Św. Łazarza w Krakowie;

11) w sprawie zbadania ilości wody w Alwerni dla warsztatu garncarskiego;

12) w sprawie przebudowania szluzu stawowej w Łązku pod Chwałowicami u JWgo br. Horocha;

13) w sprawie budowy nowych łotoków i stawideł dla zakładu wodnego w Radawie;

14) w spornej sprawie wodnej pomiędzy właścicielem Malczyc a właścicielem zakładu wodnego w Zurzycach;

15) skontrolowano plany i przeprowadzone przez przedsiębiorcę drenowanie na folwarku Albigowa w dobrach ordynacji Łańcuckiej;

16) skontrolowano plany i drenowanie wykonane przez prywatnego inżyniera w Więckowicach u Wgo A. Jordana;

17) zbadano stan robót regulacyjnych nad potokiem Żabnicą w pow. Tarnowskim po wylewie w Sierpniu 1882 r. celem skonstatowania szkód przez wylew wyrządzonych.

Dla wykazania wzrostu robót melioracyjnych od czasu utworzenia biura przy Wydziale krajowym nie odrzeczy będzie podać zgłoszenia, zdjęcia niwelacyjne, tudzież ilość wypracowanych projektów i wykonanych melioracyj, które zestawiono w następującej tabeli:

Okres czasu	Ilość zgłoszeń	Przeprowadzono zdjęcia niwelacyjne		Wypracowano projekty		Wykonano roboty	
		dla melioracyi lokalnych	dla melioracyi pierwszorzędnych (spółek wodnych.)	dla melioracyi lokalnych	dla melioracyi pierwszorzędnych (spółek wodnych.)	dla melioracyi lokalnych	dla melioracyi pierwszorzędnych (spółek wodnych)
		na obszarze		na obszarze		na obszarze	
		morgów	morgów	morgów	morgów	morgów	morgów
w r. 1879 .	25	1.467	—	815	—	277	—
" " 1880 .	22	640	2.600	560	2.600	292	2.600
" " 1881 . i pierwszej połowie 1882	93	1.986	5.000	1.536	15.000	640	15.000
od 1 Lipca 1882 do 30 Czerw- ca 1883.	76	2.585 ³ / ₄	22.100	2.028 ² / ₃	22.100	982	konty- nuuje się (15.000)
Ogółem .	216	6.678 ³ / ₄	29.700	4.939 ² / ₃	39.700	2.191	17.600

Biuro statystyczne.

W czasie od 1. Lipca 1882. do końca Czerwca 1883. r. biuro statystyczne wydało pierwszy zeszyt VIII, rocznika Wiadomości statystycznych obejmujący pracę, pod tytułem: Podział terytoryalny Galicyi według stanu z 1. Stycznia 1883. tudzież obszar, ludność i gęstość zaludnienia powiatów przez prof. Dr. T. Pilata. W pracy tej uwzględnione są wszelkie zmiany w ostatnich czasach bardzo liczne, w podziale kraju na powiaty polityczne, autonomiczne, sądowe, i skarbowe, tudzież na obwody sądowe, i wykazany jest wzajemny stosunek tych podziałów, tudzież ilość gmin obszarów dworskich, przetrzeń i ludność każdego z tych okręgów.

W druku znajduje się obecnie pogląd na gospodarstwo funduszu krajowego w latach 1876—80. Praca ta bardzo mozolna a obszerna i licznymi opatrzoną tablicami przedłożoną zostanie wraz z ogłoszonym już zeszytem 1. rocznika VIII na sesyi Sejmowej w r. 1883.

Do druku przygotowana jest praca Pana K. Hempla: o produkcji piwa i wódki w latach 1879—81. uzupełniona obecnie datami r. 1882. i bardzo ciekawym urzędowym materiałem odnoszącym się do wpływu ustawy z r. 1878 na produkcję wódki.

Ukończono zestawienia rachunkowe i obliczenia do prac:

o licytacjach posiadłości włościańskich i małomiejskich w latach 1880—82. włącznie;

o podziale ludności galicyjskiej podług wieku z uwzględnieniem szczególnie ważnych okresów życia;

o statystyce szkół ludowych, do której materiał finansowej strony dotyczący potrzebuje jeszcze uzupełnienia;

o powiatowych dodatkach do podatków na cele administracyi powiatu, drogowe i szkolne od r. 1873—82 włącznie.

W toku są roboty rachunkowe do prac:

o wyborach do Sejmu r. 1883;

o rezultatach spisu ludności w miastach i miasteczkach Galicyi;

o stanie kapitałów w kasach pożyczkowych gminnych w r. 1883.

Posada koncepisty w biurze statystycznym, opróżniona po Dr. Kleczyńskim od 1. Kwietnia 1881. nie została dotąd obsadzona.

Prócz naczelnika nie posiada biuro po ustąpieniu asystenta konceptowego p. Hempla w Listopadzie 1882, żadnej siły konceptowej. W skład biura wchodzi obecnie: jeden asystent manipulacyjny, który najznaczniejszą część czasu ma zajętą zawiadywaniem biblioteką Wydziału krajowego połączoną z biurem, i dwóch dyurnistów, zajętych robotami rachunkowymi.

Departament III.

Referent: Członek Wydziału krajowego Oktaw Pietruski.

W przedmiocie zmiany
ustaw szkolnych.

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 28. Grudnia 1882. użyzyć Najwyższej Sankeyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi do ustawy o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych i przyzwolić najłaskawiej na wykonanie uchwalonej rezolucyi co do obliczenia wskazanych w art. 18, 19 i 28 ust. kraj. z dnia 2. Maja 1873. dodatków do podatków bezpośrednich za rok 1882.

Plac Castrum we Lwowie.

Na uchwałę Wysokiego Sejmu w przedmiocie odstąpienia części placu „Castrum“ miejscowemu funduszowi szkolnemu nie nadeszła jeszcze Najwyższa Sankeya.

Katedra historii polskiej
na Uniwersytecie we
Lwowie.

Jego Ces. król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 16. września 1882. najłaskawiej zezwolić na utworzenie nadzwyczajnej katedry historii polskiej na Uniwersytecie lwowskim począwszy od r. 1883., a Najwyższem postanowieniem z dnia 18. Lutego b. r. raczył Najjaśniejszy Pan najłaskawiej mianować skryptora c. k. Biblioteki uniwersyteckiej we Lwowie Dra Tadeusza Woyciechowskiego nadzwyczajnym profesorem historii polskiej w tymże uniwersytecie z płacą rocznych 1.500 zł. i systemizowanym dodatkiem aktywalnym, a to ze skutkiem prawnym od 1. Kwietnia 1883. r.

Z powodu śmierci ś. p.
Józefa Szujskiego.

Odebrawszy wiadomość o śmierci śp. Józefa Szujskiego, Wydział krajowy uważał za swój obowiązek oddać temu mężowi ostatnią usługę imieniem kraju.

Dlatego też uchwalił:

1) Wyprawić pogrzeb kosztem kraju;
2) Złożyć na trumnie wieniec z napisem: „Wydział krajowy Józefowi Szujskiemu“.

3) Wyrazić współczucie rodzinie zmarłego.

4) Wyprawić na pogrzeb deputacyę, złożoną z Marszałka krajowego i dwóch członków Wydziału krajowego, hr. Władysława Badeniego i Dra Franciszka Hoszarda.

Uchwała ta we wszystkich szczegółach wykonaną została, a nadto powiewała na szczycie gmachu sejmowego aż do pogrzebu czarna chorągiew.

Z powodu śmierci ś. p.
Józefa br. Bauma.

Po otrzymanej wiadomości o śmierci Józefa br. Bauma, wyraziliśmy kondolencyę pozostałej wdowie i złożyliśmy na jego trumnie wieniec za pośrednictwem J. Excelencyi p. Prezydenta Smolki.

Reforma ustawodawstwa,
tyczącego się szkół ludo-
wych.

Przedkładamy osobne sprawozdanie.

Konkurencya kościelna.

Przedkładamy osobne sprawozdanie.

Kursa dla uczniów semi-
naryum nauczycielskiego
męskiego we Lwowie.

Przedkładamy osobne sprawozdanie.

Wsparcie dla Agnieszki
Beauvale.

Na posiedzeniu z dnia 19. Września 1882. odesłał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia petycję Agnieszki Beauvale, wdowy po ś. p. Władysławie Beauvale, byłym inspicencie teatru hr. Skarbka we Lwowie o miesięczną lub jednorazową zapomogę.

Ponieważ zmarły Władysław Beauvale nie stał w służbie krajowej, a raczej fundacya hr. Skarbka mogłaby ze względów słuszności udzielić jakiegoś wsparcia petentce, czemu wszelako odmówiła, przeto Wydział krajowy nie mógł przychylić się do tej prośby.

Pożyczka 3.000 zł. dla
gminy Skała.

Uchwałą z dnia 20. października 1882. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do udzielenia gminie miasta Skały 5% pożyczki w sumie 3.000 zł. w. a. spłacalnej w 6ciu rocznych ratach po 500 zł., począwszy od r. 1884. przy zabezpieczeniu zwrotu.

Po przeprowadzeniu wszelkich formalności, asygnował Wydział krajowy tę pożyczkę dnia 23. Lutego 1883.

Zasiłek na wewnętrzne
urządzenie nowo wybudowanego kościoła parafialnego w Manastersku.

Na posiedzeniu dnia 20. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do urzędowania i możliwego uwzględnienia petycję komitetu parafialnego w Manastersku o zasiłek na wewnętrzne urządzenie nowo wybudowanego tamże kościoła parafialnego.

Wydział krajowy ze względu, iż w razie, jeżeliby poszedł na drogę udzielania wsparć na budowę świątyń i ich urzędzenia, liczne wywołały pod tym względem aspiracye i dałyby powód do obarczenia funduszu krajowego wydatkami, które parafianie ponosić powinni, nie mógł się przychylić do tej prośby, tem mniej, ile że fundusze, jakimi rozporządza, stosunkowo są szczupłe.

Subwencya dla Zgromadzenia PP. Benedyktyn w Przemyślu.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1882. wydał Wysoki Sejm nad petycją P. Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktyn w Przemyślu o pożyczkę 8.000 zł. w. a. na rozszerzenie budynku szkolnego następującej treści uchwałą:

„Petycję tę odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na następnej sesji“.

Pismem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.506 prosiliśmy c. k. krajową Radę szkolną, Wydział powiatowy w Przemyślu i Zwierzchność gminną w Przemyślu o umotywowane zdanie.

Ponieważ tylko od tej ostatniej nadeszła odpowiedź, więc Wydział krajowy nie jest jeszcze w możności przedłożenia żądanego wniosku.

Zapomogi dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach pięknych.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1882. wstawił Wysoki Sejm do budżetu krajowego do dyspozycyi Wydziału krajowego sumę 3.000 zł. w. a.

na zapomogi dla młodzieży, kształcącej się w naukach i sztukach pięknych, odstępując Wydziałowi krajowemu mnóstwo petycyi o zapomogi na powyższy cel.

Wydział krajowy asygnował:

Stanisławowi Reichanowi, Janowi Styce i Teodorowi Axentowiczowi, kształcącym się za granicą malarzom po 500 zł.	1.500 zł.
Piotrowi Harasimowiczowi, rzeźbiarzowi i Marcelemu Harasimowiczowi, malarzowi, kształcącym się zagranicą po 300 zł.	600 „
Operatorowi kliniki w Wiedniu, Drowi Alexandrowi Żukowskiemu	150 „
Słuchaczowi oddziału medycznego w Wiedniu, Józefowi Krypiakiewiczowi	200 „
Antoniemu Goligowskiemu, uczniowi szkoły rysunków i modelowania	150 „
Alexandrowi Schierowi na opędzenie kosztów doktoratu	90 „
Stanisławie Radeckiej i Maryi Fabiańskiej, kształcącym się w muzyce po 155 zł.	310 „
	<hr/> 3.000 zł.

Wydawnictwo p. K. Łukaszewicza, księgarza we Lwowie.

Uchwałą z dnia 19. Października 1882. przekazał Wysoki Sejm petycję p. K. Łukaszewicza, księgarza we Lwowie o poparcie wydawnictwa „Gazety Wiejskiej“, „Przyjaciela domowego“ i dziełek ludowych, Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Wydział krajowy po wysłuchaniu zdania Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“ asygnował P. K. Łukaszewiczowi tytułem jednorazowej subwencji kwotę 300 zł. w. a.

Alimenta dla p. Ksawery z Strzałkowskich Kowalskiej.

Uchwałą z dnia 12. Października 1882. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby w miarę możliwości udzielał w drodze łaski p. Ksawerze Strzałkowskich Kowalskiej roczne alimenty w wysokości kwoty, jaką uzna za stosowną, a to z funduszków pozostałych po bracie tejże s. p. Stanisławie Strzałkowskim.

Uzyskawszy od c. k. Namiestnictwa, jako Najwyższej Władzy fundacyjnej w kraju, (majątek s. p. Stanisława Strzałkowskiego przeznaczony jest na fundację stypendyjną) przyzwolenie, asygnowaliśmy p. Ksawerze Kowalskiej alimenty w rocznej kwocie 200 zł. w. a.

Petycja Lwowskiego zakładu wychowawczego Sióstr Miłosierdzia Śgo Kazimierza o zapomogę na wystawienie blaszanego dachu nad gmachem.

Petycję tę przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 2. Października 1882. do bliższego zbadania i w miarę potrzeby do uwzględnienia.

Sprawę tę zbadaliśmy dokładnie przez nasz urząd techniczny a przekonawszy się o koniecznej potrzebie restauracji oraz o rzeczywiście wysokich kosztach tejże, asygnowaliśmy wstawioną do budżetu na rok 1883. kwotę 2.000 zł. w. a.

Szkoła ludowa w Radomyślu.

Uchwałą z dnia 25. Września 1882. odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i dalszego postąpienia w kierunku ulżenia, petycję gminy miasta Radomyśla w powiecie Mieleckim o zwolnienie tej

gminy od obowiązków aktem fundacyjnym z dnia 31. Października 1873. w obec szkoły miejscowej przyjętych i o unormowanie dotacyi tejże szkoły na zasadzie ustawy z dnia 2. maja 1873.

Petycę tę przesłał Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Mielcu z wezwaniem do przedłożenia jak najdokładniejszych dat. W odnośnym piśmie wymienił Wydział krajowy dokładnie jakich dat żąda.

Wydział powiatowy mimo przynaglenia z Maja b. r. nie odpowiedział dotychczas.

Sprawa czteroklasowej szkoły w Rozdole.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. Września 1882. r. przekazaną została Wydziałowi krajowemu petycja mieszkańców miasta Rozdołu o urządzenie tamże na koszt kraju 4. klasowej szkoły ludowej, do zbadania i poczynienia odpowiednich kroków.

Zsięgnąwszy zdania Rady powiatowej Żydaczowskiej, oparei na tem zdaniu, na datach o liczbie dzieci obowiązanych do uczęszczania do szkoły, i o środkach gminy, tudzież na opinii Rady szkolnej okręgowej Stryjskiej, przesłaliśmy tę prośbę krajowej Radzie szkolnej z poparciem.

Petycja Maryi Wencsek, wdowy po nauczycielu prowizorycznym szkół ludowych o przyznanie datku miesięcznego lub zapomogi.

Petycę tę odstąpioną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. Września 1882. do możliwego uwzględnienia, musieliśmy dla braku odpowiedniego funduszu i w myśl istniejących ustaw szkolnych odstąpić krajowej Radzie szkolnej do załatwienia w myśl powyższej uchwały Wysokiego Sejmu.

Petycja Pauliny Poturaj, wdowy po nauczycielu szkół ludowych, o zapomogę.

Z tą petycją postąpiliśmy sobie jak z poprzednią.

Wykopalska koło Halicza.

Na posiedzeniu z dnia 19. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm na skutek petycji Dra Izydora Szaraniewicza o subwencyę na dalsze rozkopywanie i ochronę ruin staroruskiego książęcego grodu Halicza kwotę 2.000 zł., którą krajowy konserwator użył w miarę potrzeby na ochronę i restauracyę wszelkich pomników znanych już albo w przeciągu przyszłego roku odkrytych w Haliczu.

O tej uchwale uwiadomiliśmy pismem z dnia 10. Listopada 1882. L. 54.480. JW. hrabiego Wojciecha Dzieduszyckiego, c. k. konserwatora pomników historycznych z zaproszeniem, aby nam przedłożył plan przedsięwzięć się mających restauracyi i oznaczył kwotę, jaka na razie będzie potrzebną.

O tej uchwale zawiadomiliśmy także profesora Dra Izydora Szaraniewicza, który dnia 30. Stycznia 1883. L. 5.228. przedłożył nam plan robót i przedstawił wniosek zamianowania Komisji znawców dla nadania kierunku dalszym robotom, wraz z prośbą wyasygnowania do rąk jego i plebana ks. Laureckiego z początkiem wiosny 1883. kwoty 300 zł. na dalsze poszukiwania wzdłuż brzegów rzeki Łomnicy.

Podanie to wraz z planem przesłaliśmy c. k. konserwatorowi hr. Dzieduszyckiemu z prośbą o rychłe objawienie swego zdania tak co do wniosku jak i co do planu, przyczem nadmieniliśmy, iż ze względu na brzmienie uchwały Wysokiego Sejmu, która użycie subwencyi 2.000 zł. pozostawia wyraźnie c. k. konserwatorowi moglibyśmy żadaną przez p. profesora Szaranie

wicza kwotę 300 zł. asygnować do rąk tegoż p. profesora tylko za zezwoleniem p. konserwatora.

Z końcem Kwietnia i na początku Maja b. r. wymienił profesor Dr. Szaraniewicz mężów, których należałoby powołać na członków komisji, a gdy P. e. k. konserwator przychylił się do wniosku profesora Szaraniewicza, więc mianowaliśmy członkami tej Komisji:

- 1) C. k. konserwatora hr. Wojciecha Dzieduszyckiego.
- 2) Dra Ludwika Ćwiklińskiego, profesora uniwersytetu we Lwowie
- 3) Dra Józefa Łepkowskiego, profesora uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 4) Ks. Leona Laureckiego gr. kat. proboszcza w Załukwi.
- 5) Dra Władysława Łuszczkiewicza, profesora szkoły sztuk pięknych w Krakowie.
- 6) ks. Antoniego Pietruszewicza, kanonika kapituły metropolitalnej gr. kat. we Lwowie i członka akademii umiejętności w Krakowie.
- 7) Dra Marjana Sokołowskiego, profesora uniwersytetu Jagiellońskiego.
- 8) Dra Izydora Szaraniewicza, profesora uniwersytetu Lwowskiego.
- 9) P. Juliana Zacharjewicza, profesora c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie.

Komisja ta zjedzie się 10. Lipca b. r. na dworcu kolei żelaznej w Haliżu, w celu rozpoczęcia swej pracy.

Petycję przez Wysoki Sejm na ostatniej sesji nie załatwione.

Do Departamentu III. weszło kilkaset petycji przez W. Sejm niezadowolonych a Wydziałowi krajowemu ogólną uchwałą z dnia 21. Października 1882. do załatwienia odstąpionych.

Z tych petycji poddał Wydział krajowy następujące własnemu rozważeniu:

1. Petycję Julii Gromnickiej, wdowy po nauczycielu, zgrzybiałej staruszki o zapomogę, załatwił Wydział krajowy w ten sposób, iż udzielił jej zapomogi w kwocie 50 zł.

2. Petycję ks. Prowincyała OO. Franciszkanów w Krośnie o subwencyę na dalszą restauracyę kościoła, podobną petycyę klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie i petycyę Dra Jana Krukowskiego o subwencyę na restauracyę pomników zasłużonych rektorów i profesorów uniwersytetu Jagiellońskiego, jakoteż cenniejszych obrazów w kościele św. Floryana w Krakowie, odstąpił Wydział krajowy c. k. konserwatorowi Dr. Łepkowskiemu do dania swej opinii, która wszelako jeszcze nie nadeszła.

3. Petycyę adjunkta obserwatoryum astronomicznego w Krakowie Dra Wierzbickiego o subwencyę na sporządzenie sekstansa przez niego skonstruowanego uchylił Wydział krajowy z powodu, iż wynalazek ten przeważnie gminom posłużyć może, dla tego raczej gmin rzeczą jest poprzeć ten wynalazek.

4. Petycyę ks. Stefana Chomińskiego, przełożonego gr. kat. Komitetu parafialnego w Winnikach o wydanie kwoty 142 zł. 53 $\frac{1}{2}$ ct. w. a. pochodzącej ze składek parafian złożonych do kasy administracyi dóbr Winnik za czasów obowiązywania dawniejszych ustaw konkurencyjnych a przelanej przy oddaniu administracyi dóbr Winniki do kasy Wydziału krajowego, załatwił Wydział krajowy w ten sposób, iż po zatrzymaniu z tej kwoty należącej się

fundacji ś. p. Głowińskiego za dostarczony materiał kwoty 116 zł. 24 ct. w. a. resztę w kwocie 26 zł. 29¹/₂ ct. w. a. wydał rzezonemu komitetowi.

Reszta petycyi, a to; nauczycieli szkół ludowych, ich wdów i sierot o zapomogę, o wliczeniu lat służby, o rozszerzenie lub reorganizację szkoły, o uregulowanie płac nauczycielstwa, zbiorowe podania o zmianę ustaw szkolnych, o podwyższenie płac nauczycielskich, o posunięcie nauczycieli do wyższej klasy, petycyje o podwyższenie renumeracyi dla XX. katechetów, pożyczki, niemniej petycyje prywatnych osób o zapomogi, i gmin o uwolnienie od konkurencyi, załatwił Wydział krajowy w ten sposób, iż niektóre z nich odstąpił c. k. kr. Radzie szkolnej do załatwienia, na inne wskazał c. k. Radę szkolną jako właściwą instancję, do której udać się należy, albo odmówił prośbie z braku funduszów lub z braku wszelkiego tytułu do funduszu krajowego.

Inne jeszcze petycyje tyżące się reformy szkół ludowych i konkurencyi kościelnej znajdują załatwienie w projektach, które w tych przedmiotach Wysockiemu Sejmowi przedkładamy.

Zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

W składzie urzędników i sług Wydziału krajowego zaszły od ostatniego naszego sprawozdania następujące zmiany:

1. Z dwóch radców Wydziału krajowego przenieśliśmy jednego t. j. P. Ignacego Niewiadomskiego w stały stan spoczynku dla tak nadwątłego zdrowia, iż już nie było nadziei, aby mógł pełnić kiedyś obowiązki swoje ze skutkiem. W miejsce jego nie mianowaliśmy radcy — ale natomiast mianowaliśmy uchwałą z dnia 21. Listopada 1882. L. 58.176. sekretarzem dotychczasowego konceptistę Dra Bronisława Łozińskiego.

Upoważnienie do takiego zastąpienia mamy w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 3. Stycznia 1874, która upoważnia Wydział krajowy do zastąpienia jednego lub obydwu radców sekretarzami.

Nie posunęliśmy zaś na tę posadę etatową p. Bernarda Kalickiego, któremu w skutek upoważnienia Wysokiego Sejmu nadaliśmy rangę i płacę sekretarza, ponieważ wobec widoków, jakie otwierały się gdzieindziej Drowi Łozińskiemu, zależało nam na tem, aby tak zdolnego i pracowitego urzędnika, jakim jest Pan Bronisław Łoziński, przez udzielenie mu wyższej rangi i płacy zatrzymać dla Wydziału krajowego.

Opróżnioną przez awans Dra Bronisława Łozińskiego posadę kocy pisty nadaliśmy adjunktowi konceptowemu p. Eugeniuszowi Pierożyńskiemu, a w tegoż miejsce mianowaliśmy adjunktem konceptowym nadetatowego asystenta p. Emila Obertyńskiego.

2. Ze względu iż cztery miejsca konceptistów nie są obsadzone mianowaliśmy dekretem z dnia 9. Stycznia 1883. L. 1.517. dotychczasowego aplikanta bezpłatnego P. Emila Obertyńskiego asystentem konceptowym extra statum.

Z dwóch etatowych asystentów konceptowych złożył jeden t. j. P. Kazimierz Hempel dnia 11. Maja 1883. swój urząd z powodu zagrożonego słuchu. Rezygnację tę przyjęliśmy uchwałą z dnia 11. Maja 1883. L. 22.331 i asygnowaliśmy jemu stosownie do istniejących przepisów tytułem odprawy kwotę 1.050 zł. w. a. W miejsce P. Kazimierza Hempla mianowaliśmy asystentem etatowym P. Józefa Abgarowicza, a ze względu, iż jeszcze dwie posady konceptistów nie są obsadzone, mianowaliśmy asystentem nadetatowym aplikanta P. Władysława Żeńczaka.

3. Bezpłatnymi aplikantami mianowaliśmy dnia 7. Lipca 1882. L. 33818, P. Leonarda Kieszkowskiego zaś uchwałą z dnia 3. września 1882. L. 43.910 P. Witolda Rogala Lewickiego.

4. Dnia 20. Grudnia 1882 zmarł niezmordowany i celujący pracownik Mieczysław Chrzanowski zastępca Dyrektora oddziału rachunkowego. Zaasygnowaliśmy jego wdowie pensję wdowią w rocznej kwocie 350 zł. Posady zaś nie obsadziliśmy jeszcze dotychczas.

5. W moc upoważnienia W. Sejm z dnia 23. Września 1882, mianowaliśmy w oddziale rachunkowym :

a) Rewidentami dotychczasowych adjunktów: Żółkiewskiego Karola, Janikowskiego Tomasza, Sapałaczyńskiego Roberta, Urbańskiego Aurelego, Tarnawskiego Teofila i Semetkowskiego Stanisława.

b) Protokolistą dotychczasowego asystenta Henryka Hupeczyca;

c) Archiwistą dotychczasowego asystenta Jakóba Gordona;

d) Praktykantami dotychczasowych dyetaryuszów: Artura Zimmermana, Władysława Koczorowskiego, Karola Jelonka, Alexandra Holukę, Włodzimierza Terleckiego, Henryka Strnada, Brzyskiego Wincentego, Engla Eugeniusza, Zawadzkiego Michała i Franciszka ks. Woronieckiego.

6. Dnia 8. Sierpnia 1882. zmarł kancelista Władysław Krzeczkowski. Pozostałej po nim sierocie nieletniej Eugenii Zofii dw. im. Krzeczkowskiej przyznaliśmy należącą się jej według obowiązujących przepisów pensję sierocińską o rocznych 175 zł. w. a. a to na czas od 1. Września 1881. do 13. Maja 1896, jako do dnia w którym taż sierota kończy rok 18. życia swego.

Opróżnionej przez śmierć kancelisty Krzeczkowskiego posady kancelisty nie obsadziliśmy, natomiast mianowaliśmy uchwałą z dnia 9. Stycznia 1883. L. 1519 asystentem manipulacyjnym nieetatowym dotychczasowego z dobrym skutkiem w biurze drogowym zatrudnionego dyetaryusza Karola Kucharskiego.

7. W miejsce zmarłego woźnego Marcina Gorczycy mianowaliśmy uchwałą z dnia 27. Lutego 1883. L. 6.512. woźnym prowizorycznym Józefa Bojkowskiego.

Sprzedaż realności ad S. Nicolaum.

Sprzedaż ta nie została jeszcze sfinalizowaną; znajduje się ona w stadium ułożenia kontraktu przez c. k. Prokuratorję skarbu.

Petycja komitetu konkurencyjnego kościelnego miasta Stanisławowa o zapomogę na odbudowanie pożarem zniszczonego kościoła parafialnego obrz. łać.

Petycję tę odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 21. Września 1882. do bliższego zbadania i możliwego uwzględnienia.

Ponieważ się okazało, że na to odbudowanie potrzeba 15.000 zł. z których Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń pokrywa 5.000 zł. zaś reszta 10.000 zł. ma być według zamiaru komitetu pokrytą przez składkę, przeto Wydział krajowy odmówił tej prośbie dla braku funduszków i ponieważ w pierwszym rzędzie parafianie do kosztów odbudowania pociągnięci być winni.

Szkoła muzyczna w Krakowie.

Uchwałą z dnia 19. Października 1882. zapewnił Wysoki Sejm szkole muzycznej w Krakowie powstać mającej stałą roczną dotację z funduszu krajowego w kwocie 2.000 zł. w przypuszczeniu i pod warunkiem, że gmina miasta Krakowa, tudzież c. k. Skarb państwa, przyznają tej szkole stałą roczną subwencję w odpowiedniej kwocie.

O tej uchwale uwiadomiliśmy dnia 31. Października 1882. L. 53.492 c. k. Namiestnictwo z prośbą o oznajmienie nam w swoim czasie rezultatu

staran około wyjednania dla tej szkoły stałej rocznej dotacyi ze skarbu Państwa i z funduszków gminy miasta Krakowa.

Dotychczas nie otrzymaliśmy wszakże żadnego komunikatu o tej sprawie.

Ustanowienie inspicjenta gmachu Sejmowego.

Aby mieć ciągły fachowy dozór nad gmachem Sejmowym i jego urządzeniami i jego technicznymi zarządzeniami, wymagającymi ciągłej opieki, jeżeli przez zaniedbanie mniejszych restauracyi i naprawek nie ma się przyjść do znaczniejszej szkody, ustanowiliśmy za roczną remuneracją 300 zł. inspicjenta w osobie znanego nam architekta P. Kazimierza Kułakowskiego, który przez czas cały budowy używany był przy inspekcji, a w ostatnim roku samoistnie inspekcję prowadził i najdokładniej obznajomiony jest z całą budową i ze wszystkimi jej mechanicznymi urządzeniami.

Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie i wydawnictwo aktów tak zwanych Bernardyńskich.

Dyrektor profesor Dr. Liske powróciwszy z urlopu objął w Październiku 1882. urządowanie i przygotował taką ilość materiału do wydawnictwa, iż po zbadaniu i przyjęciu takowego przez komitet specjalny przystąpić moglibyśmy do druku IX i X tomu, które też wkrótce okażą się w handlu.

W przedmiocie ustanowienia na uniwersytetach we Lwowie i w Krakowie osobnych katedr prywatnego prawa polskiego i jego historii.

W myśl uwag i wniosku komisji lustracyjnej zeszłej sesji, przyjętego do wiadomości uchwałą W. Sejmu z dnia 17. Października 1882. wystosowaliśmy dnia 11. Stycznia 1883. L. 1901 pismo do Prezydium c. k. Namiestnictwa jak i a dnia 30. Kwietnia 1883. prosiliśmy o odpowiedź.

Zdaje się, że sprawa ta musi być w toku opracowania w c. k. Ministerstwie, kiedy dotychczas nie otrzymaliśmy odpowiedzi.

Alegat 17.

Odbudowanie zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie.

Wszystkim tkwią w pamięci wyrzeczone przez Najjaśniejszego Pana w Krakowie słowa dotyczące odbudowania zamku królewskiego na Wawelu. To też, gdy Najwyższy Ochmistrz Dworu pismem z dnia 28. Maja 1881. zażądał od nas planów starego zamku królewskiego na Wawelu a takich nie było, postanowiliśmy kazać zdjąć te plany w trojakim kierunku:

1) Zdjęcie planu zamku w stanie w jakim się znajdował, kiedy był rezydencją królów polskich.

2) Zdjęcie w stanie w jakim się obecnie znajduje.

3) Zdjęcie szczegółowej sytuacji budynku i otoczenia.

Pracę tę poruczyliśmy architekcie Panu Tomaszowi Prylińskiemu.

Pan architekt Pryliński wywiązał się z tego zadania znakomicie. Po obszernych i wyczerpujących studyach, tak w źródłach w kraju, jak i za granicą istniejących, sporządził wszystkie plany, odtworzył mianowicie zamek, jak istniał za czasów ostatnich Jagiellonów do najdrobniejszych szczegółów, sporządził plany sytuacyjne, niwelacyjne i architektoniczne ze wszystkimi szczegółami, sporządził inwentarz kompletny, przedłożył obszerną kolekcję fotografii dla uzmysłowienia stanu rzeczy i uzupełnienia planów i dodał obszerne opisanie wszystkiego i przedłożył tę swoją pracę we Wrześniu 1882. Wydziałowi krajowemu.

Praca ta sumienna i olbrzymia znalazła uznanie znawców i szerszej publiczności. W Listopadzie przesłaliśmy całe wypracowanie Najwyższemu Ochmistrzowi Dworu, a oraz posłaliśmy do Wiednia architekta p. Prylińskiego, ażeby ustnie całą rzecz, tak pod względem artystycznym, jak i historycznym wyłożył.

Według pisma Najwyższego Ochmistrza Dworu i sprawozdania p. Prylińskiego praca ta znalazła w Wiedniu ogólne uznanie i czekamy, co dalej Najjaśniejszy Pan pod tym względem rozporządzi.

Sprawa syndykatu Wydziału krajowego.

Ze względu, że prawne interesa Wydziału krajowego znacznie się zmniejszyły, ze względu, że Wydział krajowy przymuszony jest opłacać zastępców do spraw toczących się na prowincyi lub w Wiedniu przy c. k. Trybunale administracyjnym, ze względu nakoniec, że znaczna ilość interesów prawnych załatwiana bywa w biurach Wydziału krajowego, postanowił Wydział krajowy zwinąć z dniem 31. Grudnia 1882. posadę syndyka przy Wydziale krajowym, a do pojedynczych spraw we Lwowie toczących się, udzielił plenipotencję adwokatowi Drowi Stanisławowi Bielińskiemu z poleceniem, aby z upływem każdego roku przedłożył swój rachunek.

Teatr polski we Lwowie.

Zawarty dnia 2. Marca 1881 między fundacją hr. Stanisława Skarbka a p. Adamem Miłaszewskim na sześć lat kontrakt dzierżawny lokalności do przedstawień scenicznych i dawania redut z obowiązkiem dawania w ciągu jednego roku przynajmniej 160 przedstawień scenicznych w języku polskim, został za obopólnem porozumieniem się stron z Wielkanocą b. r. rozwiązany i w tym samym przedmiocie dnia 23. Lutego 1883. nowy kontrakt zawarty na 9 lat między fundacją hr. Skarbka a p. Janem Dobrzańskim.

Przyznać należy, że scena polska pod nowym przedsiębiorcą znacznie się podniosła, personal został uzupełniony cennymi siłami, widoczna jest staranność w przedstawieniach, repertoarz zaopatrzony w najlepsze sztuki polskie i cudze, operetka znacznie podniesiona tak pod względem wyboru, jak i wykonania. Publiczność widocznie zadowolona, gdyż teatr prawie zawsze pełniony.

Opery poważnej jeszcze nie ma, wszakże przedsiębiorca przyrzeka taką włączyć w jesieni, jako w sezonie do tego najodpowiedniejszym. Sądząc z dotychczasowych rezultatów spodziewać się należy, że nowa Dyrekcya i pod względem opery odpowie swojemu zadaniu.

Teatr ruski.

Dyrekcję teatru ruskiego objął p. Biberowicz, a bezpośredni nadzór nad rozwojem teatru wykonywał Wydział „Besidy ruskiej“. Komitet ustanowiony przez Wydział krajowy do nadzorowania artystycznego sceny ruskiej bardzo korzystnie dał oświadczenie.

Według sprawozdania tegoż komitetu gościł teatr ruski w Trembowli, Buczaczu, Monasterzyskach, Podhajeach, Zarwanicy, we Lwowie, w Stanisławowie, w Tyśmienicy i w Kołomyi i dawał tygodniowo 3 do 4 przedstawień.

Dawano dramaty, komedye i operetki o narodowych motywach, język był zawsze czysty ludowy, a publiczność zadowolona dość licznie uczęszczała.

Komitet rokuje sobie, iż scena ruska pod dyrekcją p. Biberowicza coraz więcej rozwijać się będzie.

Budowa gmachu Sejowego

Mimo wszelkiego starania nie może Wydział krajowy na tej sesyi przedłożyć ostatecznego obrachunku z budowy gmachu Sejowego. Główna przyczyna leży w tem, iż dotychczas kolaudacya rachunków murarskich nie mogła być ukończoną.

Rachunki z tego przedsiębiorstwa bardzo obszerne musiały być jak najdokładniej zbadane:

- a) przez zarząd budowy gmachu Sejmowego;
- b) przez inspekcję budowy gmachu Sejmowego;
- c) przez oddział nasz techniczny;
- d) przez oddział nasz rachunkowy.

Każdy z tych organów potrzebował dłuższego czasu do zbadania tych obszernych rachunków.

Po ukończeniu tego badania wprowadzoną została kolaudacya. Przy niej okazało się, iż przeszło 150 pozycji jest spornych między Wydziałem krajowym a przedsiębiorcą.

Rozprawy są obszerne i idą oporem, tem samem traci się dużo czasu. Z naszej strony dołożymy wszelkich starań, aby sprawę ukończyć w drodze ugodowej, wszakże bez uszczerbku dla funduszu budowy.

Wszystkie inne kolaudacye są już ukończone.

Pozostaje jeszcze rekonstrukcyja aparatów światła elektrycznego, którą w maju b. r. zarządziliśmy, a z której rachunki dopiero po jej ukończeniu, t. j. za dwa miesiące mogą być przedłożone.

1. Zaliczki dla Rad szkolnych okręgowych.

Fundusz szkolny krajowy.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego o czynnościach Dep. III. za rok 1881/2 (str. 612) wykazano pozostałość zaliczek Radom szkolnym okręgowym danych, a po koniec czerwca 1882. niezwróconych w kwocie 66 364 zł. 61 $\frac{1}{2}$ ct.

Przedstawienia nasze o ograniczenie asygnowania zaliczek odniosły skutek pożądany, bo począwszy od 1. Lipca 1882. krajowa Rada szkolna udzieliła Radom okręgowym nowych zaliczek tylko w koniecznych i uzasadnionych wypadkach, a kwota tych zaliczek wynosi tylko 2.782 zł. 76 ct.

Przeto ogólna należność zaliczek wynosiła po koniec czerwca 1883 69.147 zł. 37 $\frac{1}{2}$ ct.

O ściąganiu tych zaległości Wydział krajowy wystosował 105 odezwo i urgensów do c. k. Prezydium Namiestnictwa, do c. k. Rady szkolnej krajowej, do Rad szkolnych okręgowych i c. k. Starostw, a nadto z końcem każdego miesiąca przysyłał Radzie szkolnej krajowej sumaryczny wykaz zaległości, z prośbą o zarządzenie wszelkich możebnych środków do ściągnięcia takowych.

Ponieważ nadto się przekonano, iż w niektórych powiatach brak funduszków pochodzi z niedość energicznego ściągania prestacyj szkolnych, przeto Wydział krajowy odezwoami z dnia 18. Lutego 1882. do LW. 55.725, z dnia 28. Grudnia 1882. do LW. 63.897 zaważwał Radę szkolną krajową o polecenie wszystkim Radom szkolnym okręgowym, a względnie c. k. Urzędowi podatkowym i c. k. Starostwom, by zajęły się pilnie ściąganiem zaległych i bieżących należności funduszków szkolnych okręgowych. Ażeby mieć pewność o skutku tego żądania, przesłano Radzie szkolnej krajowej druki na wykazy należności, uiszczenia i zaległości prestacyj szkolnych z prośbą rozesłania takowych do wszystkich Rad szkolnych okręgowych z poleceniem, by na podstawie zamknięcia i budżetu z roku przedmiotowego, sporządzano wykaz ta-

kich zaległych i bieżących należności, i wdrożywszy prawnie przepisane środki ściągania prestacyj, wynik swych usiłowań w tym wykazie uwidoczniły i takowy zawsze z końcem Czerwca i Grudnia przedkładały Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem Rady szkolnej krajowej.

Na skutek tych wezwań c. k. Prezydium, jakoteż krajowa Rada szkolna wydały stosowne polecenia do c. k. Starostw i Rad szkolnych okręgowych, i zarządziły kroki stosowne względem zwrócenia zaległych zaliczek i ściągania należności bieżących, a w ślad tych zarządzeń na rachunek wyż wykazanej ogólnej należności w kwocie 69.147 zł. 37¹/₂ ct. wpłynęło po koniec czerwca 1883. 20.728 „ 74 „

pozostało przeto w zaległości 48.418 zł. 63¹/₂ ct.

a mianowicie u Rad szkolnych okręgowych: w Bochni 13.900 zł., w Gródku 7.827 zł. 54¹/₂ ct., w Kałuszu 5.000 zł., w Pilźnie 6.000 zł., w Tarnopolu 15.691 zł. 9 ct.

Należności Rad szkolnych okręgowych w Bochni i Tarnopolu zalegają głównie z powodu wniesionych do Władz rządowych a dotąd nierozstrzygniętych rekursów i sporów, o których załatwienie Wydział krajowy co 20. dni nagli, zaś w Gródku, Kałuszu i Pilźnie powstały takowe jedynie z powodu zaniedbanego ściągania prestacyj i datków szkolnych.

Alegat 18.

Załączony pod 18°. wykaz przedstawia dokładnie wszystkie należności, uiszczenia i zaległości Rad szkolnych okręgowych od 1. Lipca 1882. do końca Czerwca 1883. i zawiera wszystkie urgensa w tych sprawach czynione.

2) Przekroczenie budżetu wydatków na rok 1882.

Wydział krajowy mając na względzie uchwałę sejmową z dnia 14. Października 1881. czynił każdego miesiąca przedstawienia do krajowej Rady szkolnej co do ponawiających się, pomimo tylu wytknień sejmowych, przekroczeń i żądał ograniczenia wydatków tylko do niezbędnych potrzeb. W tym celu wystosowano do Rady szkolnej krajowej 13 odezów, jakoto:

z dnia 24. Marca	1882.	do LW.	10.446.
„ 20. Kwietnia	„ „ „		19.353.
„ 12. Czerwca	„ „ „		27.920.
„ 26. Maja	„ „ „		25.345.
„ 4. Lipca	„ „ „		29.635.
„ 21. Sierpnia	„ „ „		36.627.
„ 11. Października	„ „ „		46.816.
„ 3. Listopada	„ „ „		51.433.
„ 15. Grudnia	„ „ „		59.042.
„ 12. Stycznia	1883.	„ „	63.775/82.
„ 3. Lutego	„ „ „		3.115/83.
„ 3. Kwietnia	„ „ „		13.460/83.
„ 4. Maja	„ „ „		21.798/83.

Również zażądano odezwą Wydziału krajowego z dnia 3. Marca 1882. L. 11.574. cofnięcia rozporządzenia Rady szkolnej L. 7.844/82, którem zaasygnowano w styczniu 1882. Radom okręgowym całoroczną subwencję z funduszków krajowych i proszono, aby te zasiłki stosownie do poprzedniej naszej odezwy z dnia 18. Lutego 1882. LW. 55.725. asygnowane były w przyszłości kwartalnie, — co też krajowa Rada szkolna odezwą z dnia 7. Marca 1882. L. 2.572. zarządziła.

Wreszcie odezwaniami Wydziału krajowego

z dnia 18. Listopada 1882. do LW. 55.259.

„ 18. Grudnia „ „ „ 62.762.

„ 30. „ „ „ „ 64.636.

zażądano od krajowej Rady szkolnej przesłania wszystkich zamknięć rachunków Rad okręgowych od r. 1873. aż do 1881. dla rozpoznania gospodarki funduszów okręgowych. Na to otrzymaliśmy odpowiedź, iż niektórym Radom okręgowym zwrócono przedłożone zamknięcia rachunkowe z powodu niedokładności do przerobienia, zaś w innych Radach okręgowych zarządzono formalne likwidacje rachunków, dla tego zamknięcia przez Wydział krajowy żądane udzielone zostaną dopiero po załatwieniu kwestyonowanych rachunków. Sprawę tę zaurgowano ponownie odezwą z dnia 24. Czerwca 1883. do LW. 29.847/83.

Wedle otrzymanych wykazów obrotu przekroczyła krajowa Rada szkolna po koniec Lutego 1882 :

Rubrykę II. Substytucye o	52.124 zł. 22 ct.
„ VIII. Dodatki 5 letnie o	6.794 „ 55 „
„ XIII. Rozmaite „	399 „ 04 ¹ / ₂ „
Razem o	<u>59.317 zł. 81¹/₂ ct.</u>

Uwzględniając nawet przyzwolone uchwałą sejmową z 14. Października 1881. przenoszenia oszczędności uzyskanych w Rubr. IV. 825 zł. 33 ct.

„ „ V. 943 „ 39 „	
„ „ VII. 64 „ — „	1.832 „ 72 „
pozostanie przekroczenie o	<u>57.485 zł. 09¹/₂ ct.</u>

Wedle odezwy krajowej Rady szkolnej dtto 12. Grudnia 1882. L. 12.661. przekroczenie Rubr. II. „Substytucye“ dojdzie do sumy 58.091 zł. 01 ct., ponieważ zaasygnowano Radom okręgowym zwroty wypłaconych w poprzednich latach w zastępstwie krajowego funduszu

szkolnego w kwocie	13.714 zł. 90 ct.
zaś na rok bieżący zaasygnowano na tę rubrykę ogółem	89.376 „ 11 „
Razem	<u>103.091 „ 01 „</u>

od tej kwoty odtrąconym zostanie wydatek na klasy równorzędne i na zastępstwo nauczycieli przy szkołach krakowskich, wynoszący po koniec sierpnia 1882. 8.571 zł. 66 ct. który gminie miasta Krakowa zostanie do zwrotu przypisany i wpłynie napowrót do krajowego funduszu szkolnego.

W przedstawieniu swem Rada szkolna krajowa podnosi, że nie może bardziej ograniczać wydatków na tę rubrykę ze względu na postanowienia tytułu III. ustawy z dnia 2. Maja 1873. zwłaszcza, iż napływ młodzięży do szkół ludowych bez interwencji władz szkolnych jest tak wielkim, iż wypadałoby wedle art. IV. ustawy systemizować nowe posady nauczycielskie, które jednak Rada szkolna krajowa, powodowana względami oszczędności zastępuje substytucjami ze szkodą ukwalifikowanych kandydatów nauczycielskich.

Przekroczenie Rubr. VIII. „Dodatki pięcioletnie“ w kwocie 5.274 zł. 82¹/₂ ct. uzasadnia Rada szkolna krajowa tem, iż na mocy art. 12. tytułu II. ustawy z dnia 2. Maja 1873. nie mogła odmawiać nauczycielom tych dodatków.

Wydział krajowy odezwą z dnia 12. Stycznia 1883. do L. 63.775/883. zaznaczył, że chociaż nie zapoznaje trudności ścisłego obliczenia potrzeb szczegółowych pozycyji preliminarza, to jednak wydatek Rubr. II. „Substytucye“ przenoszący w dwójnasób preliminarzowaną kwotę, musi mimo woli nasunąć przypuszczenie, iż preliminarze Rad szkolnych okręgowych bez należytej ścisłości były układane, zwłaszcza, że i w rubr. VIII. „Dodatki pięcioletnie“ dla nauczycieli etatowych, okazuje się znaczne przekroczenie, a obliczenie tych rubryk mogło i powinno było być dokładne, — proszono zatem o zapobieżenie na przyszłość takim niedokładnościom.

Co do samego wydatku na „Substytucye“ Wydział krajowy zwrócił uwagę Rady szkolnej krajowej na tę okoliczność, czyli potrzebom wzmagającej się ciągle liczby młodzieży szkolnej nie zaradziłoby się lepiej przez zakładanie nowych szkół w gminach, które ich dotąd nie posiadają, aniżeli przez kosztowne rozszerzanie już istniejących.

3) Dodatki szkolne okręgowe.

Niektóre Wydziały powiatowe jeszcze przed wydaniem i sankcyonowaniem nowej ustawy z 28. Grudnia 1882. wymierzały dodatek szkolny okręgowy nie w przepisanej dawniejszą ustawą wysokości. Sprawa ta po ogłoszeniu nowej ustawy normującej pobory dodatków szkolnych stanowczo uporządkowaną została okólnikiem z dnia 31. Marca 1883. do LW. 12.721/83,

Poprzednio poruszone wątpliwości załatwiono odpowiednio uchwałami Wydziału krajowego z dnia 17. Lipca 1882. do LW. 33.932. i z dnia 30 lipca 1883. do LW. 34.697.

4) Zaliczki na budynki szkolne.

Alegat 19.

Wedle załączonego pod % wykazu, udzielono gminom od roku 1876. po koniec Czerwca 1883. zaliczek zwrotnych na budynki szkolne w ogólnej sumie 217.827 zł. 26 ct.

Z tego przypadają do spłacenia:

- a) przypadające wedle zobowiązań raty bieżące za r. 1884. 17.468 „ 94 $\frac{1}{2}$ „
 b) zaległe po koniec Czerwca 1883. raty 7.332 „ 40 „

Zaległe raty każdej gminy bywają wykazywane w należytych terminach krajowej Radzie szkolnej i właściwym c. k. Starostwom do przymusowego ściągnięcia, jednakże w razie uwzględnienia godnych okoliczności nie odmawia się przedłużenia terminów gminom o to proszącym, dlatego też cyfry należytości rat i zaległości ciągłej ulegają zmianie.

Oprócz szczegółowych odezwo do c. k. Starostw w celu przynaglenia gmin do spłacania rat, rozesłano urgensa zbiorowe w tej sprawie tutejszemi odezwaniami z dnia 11. Maja 1882. LW. 22.950. i z dnia 11. Listopada 1882. LW. 55.425.

5) Taksy spadkowe.

Taksy spadkowe wymierzane bywają przez c. k. Sądy powiatowe z wyjątkiem c. k. powiatów należących do b. wolnego miasta Krakowa, gdzie takowe wcale nie bywają wymierzane.

Alegat 20.

Należytość ogólna taks spadkowych wynosiła wedle wykazu % do końca Czerwca 1883. 12.702 zł. 81 $\frac{1}{2}$ ct.
 Na to uiszczono po koniec tegoż miesiąca 7.470 „ 65 $\frac{1}{2}$ „
 pozostaje zaległość 5.232 zł. 16 „

Zaległe należności urgował Wydział krajowy za pośrednictwem odnośnych c. k. Starostw odezwaniami z dnia 3. Sierpnia 1882. i 8. Stycznia 1883 r. LW. 38.439. i 811, zaś c. k. Sądy powiatowe wzywał o regularne nadsyłanie wykazów wymierzonych taks spadkowych, które są jedyną podstawą do ewidencji należności, odezwaniami z dnia 30. Kwietnia 1882. L. 21012. i z dnia 13. Listopada 1882. L. 55.425.

6) Rozmaite inne zaległości funduszu szkolnego krajowego.

Inne drobne należności zaległe bywają również co 20. dni urgowane, a oprócz tego dwa razy do roku c. k. Starostwom do egzekucyi wykazywane.

(Urgensa z dnia 30. Kwietnia	1882. L.	21.012.
„ 13. Listopada	„ „	55.425.
„ 15. Stycznia	1883. „	2.025.
„ 15. Marca	„ „	10.365.
„ 17. Marca	„ „	12.051.
„ 26. Maja	„ „	25.164).

7) Sprawy ogólne.
a) Pretensje dawne do Skarbu Królestwa Polskiego.

Niezlikwidowana od r. 1797. pretensya krajowego funduszu szkolnego do kahałów żydowskich w Krakowie i Włodzikowie a względnie do Skarbu Królestwa Polskiego została przez Wydział krajowy dokładnie zbadaną, a dla wdrożenia dalszych kroków, udano się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o zażalenie generalnego konsulatu w Warszawie, aby z aktów swoich udzielił wyjaśnienia czyli i jaki rezultat odniosły zarządzone przezeń na skutek odezwy b. c. k. Komisji namiestniczej w Krakowie w r. 1866. poszukiwania za kilkoma brakującymi dowodami tej pretensyi.

(Odezwy Wydziału krajowego:

z dnia 28. Lutego	1882. do LW.	9.563.
„ 31. Lipca	„ „ „	29.478.
„ 31. „	„ „ „	29.480.
„ 14. Grudnia	„ „ „	62.361.
„ 25. Stycznia	1883. „ „	1.889.
„ 24. Czerwca	„ „ „	30.458).

b) Odnowienie intabulacyi wierzeźności hipotekowanych na realnościach w Krakowie.

Z powodu zaprowadzenia nowych ksiąg tabularnych zawezwano c. k. Ekspozyturę Prokuratury Skarbu w Krakowie o wdrożenie zahipotekowania wierzeźności funduszu krajowego na odnośnych realnościach. (Odezwa z dnia 17. Marca 1883. LW. 12.775).

c) Lokacya ściągniętego z dóbr Mistrzejowice długu 16.966 fp.

Spłacony przez właścicieli dóbr Mistrzejowice (okr. Krakowski) dług należący funduszowi szkolnemu jeszcze z czasów Rzeczypospolitej w kwocie 16.966 fp. czyli 4.241 zł. 60 ct. użyto na zakupno 5% listów gal. Towarzystwa kredytowego we Lwowie, zaś odsetki w kwocie 194 zł. 41 ct. ściągnięte za lata 1881. i 1882. pobrano do dochodów bieżących (Uchwały Wydziału krajowego z dnia 15. Stycznia 1883. LW. 2.022.

„ 28. Lutego „ „ 4.079).

„Macierz Polska“.

W zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego (na stronie 76) podaliśmy do wiadomości Wysokiego Sejmu, iż „Macierz Polska“ uzyskawszy zatwierdzenie listu fundacyjnego rozpoczęła swoje działanie. — Tamże przytoczyliśmy w streszczeniu główne postanowienia określające cel i środki tej instytucyi jakoteż stanowisko w obec niej Wydziału krajowego.

Art. 26. listu fundacyjnego, oddając Wydziałowi krajowemu zarządże-
1
l aznego majątku fundacyi i wykonywanie wszelkich z zarządem tym połączo-
nych czynności, wkłada nań zarazem obowiązek zdawać corocznie sprawę
Wysokiemu Sejmowi.

Spełniając ten obowiązek zamieszczamy w zamknięciu rachunkowem fundu-
szów samoistnych za r. 1882. również sprawozdanie rachunkowe ze spraw „Macie-
rzy“ za rok powyższy; na tem zaś miejscu przytaczamy niektóre szczegóły, mające
posłużyć bądź do bliższego wyjaśnienia stosunków majątkowych, bądź do skreśle-
nia początkowego działania „Macierzy“ tak w r. 1882. jakoteż w pierwszej
połowie roku bieżącego.

Majątek zakładowy fundacyi wynosił pierwotnie w 6% listach zastawnych
kijowskiego banku ziemskiego 20.000 rubli.
do którego na mocy uchwały Rady nadzorczej z dnia 9. Wrze-
śnia 1882. przyłączono:

a) 6% listów zastawnych kijowskich	1.500 rubli.
b) 5% listów zastawnych gal. Tow. kredyt. ziemskiego	5.600 zł.
tak że z końcem Maja 1883. majątek zarodowy wynosi w efektach	27.100

Tytułem sum obrotowych wpłynęły od zawiazania „Macierzy“ po koniec
Maja r. b. następujące fundusze, a mianowicie złożyli:

1) J. I. Kraszewski 4.000 rubli, które spieniężono za	4.780 zł. — ct.
2) Tenże 1.500 mark niem., za które otrzymano	877 „ 50 „
3) Władysław L. Anczyce (na ręce p. Bełzy)	100 „ — „
4) Kasyno w Pilźnie dochód z zabawy	42 „ 35 „
5) Karczewski Mikołaj (na ręce p. Bełzy)	25 „ — „
6) Kasprzycki z Wyżnicy na ręce tegoż	8 „ — „
7) A. Lipski za pośrednictwem S. Polanowskiego	150 „ — „
8) Redakcyja Echa w Warszawie na ręce Prezydenta miasta Lwowa 26 rubli, które spieniężono za	31 „ 52 „
9) Komitet balu polskiego w Wiedniu	300 „ — „
10) Redakcyja Kuryera Poznańskiego 109 mark 40 feników, za które otrzymano	64 „ 21 „
11) Bełza Władysław ze składek	32 „ 03 „
12) P. Monne ze składek	100 „ — „
13) P. Janicki z Mościsk	3 „ — „
14) Beziemienny z Grybowa	46 „ 70 „
15) Administracyja Dziennika Polskiego	1 „ 10 „
16) A. S.	100 „ — „
17) Redakcyja Wieku w Warszawie 347 rubli sprzedane za	409 „ 46 „
18) Bank zaliczkowy w Delatynie „Nadzieja“	50 „ — „
19) X. Z. z Petersburga na ręce p. Wł. Bełzy	100 „ — „
20) S. Bełza na ręce tegoż 1 dukat spieniężony za	5 „ 60 „
21) S. Lewental wydawca Kłosów w Warszawie ze składki 253 rubli 40 kop. spieniężone za	297 „ 74 „
22) Czytelnia Akademicka w Krakowie	428 „ 50 „
23) Z sumy zamieszczonej w Rubr. VII. poz. 75 a) budżetu funduszu krajowego na r. 1882. na popieranie wydawnictw ludo- wych przeznaczył Wydział krajowy na rzecz Macierzy Polskiej	500 „ — „

Ogółem więc wpłynęło w gotówce z rozmaitych datków
i subwencyi krajowej 8.452 zł. 71 ct.

W efektach zaś 3.500. rubli w 6% listach zastawnych kijowskich, z których, jak wyżej, przeniesiono 1.500 rubli do majątku zarodowego.

Złożone w gotówce datki, o ile w pierwszej chwili na pokrycie wydatków bieżących Macierzy nie były potrzebne, lokowano chwilowo bądź w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, bądź w galicyjskiej kasie oszczędności. Z tych lokacyj jakoteż od efektów stanowiących majątek zarodowy fundacyi wpłynęło po koniec maja r. b.:

1) Od 6% listów zastawnych kijowskiego banku ziemskiego w łącznej sumie 23.500 rubli dnia 30. Czerwca 1882. wpłynęło 705. rubli spieniężone po kursie 118. ₂₅ za	833 zł. 66 ct.
2) od tychże efektów dnia 31. Grudnia r. z. 705 rubli spieniężono po 115 za	810 „ 75 „
3) od zakupionych tymczasowo za gotówkę funduszu obrotowego listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego.	316 „ 94 „
4) z lokacyi chwilowej w galic. kasie oszczędności	9 „ 46 „
Ogółem było dochodu z efektów	1.970 zł. 81 ct.

Wreszcie wpłynęło ze sprzedaży wydawnictw własnych Macierzy 350 zł. — ct.
tak, że razem ze wszystkich wyżej podanych źródeł miała Macierz Polska dochodów majątku obrotowego 10.773 zł. 52 ct. w gotówce, tudzież 3.500 rubli w efektach.

W tym samym czasie, t. j. od utworzenia fundacyi po koniec Maja r. b. wynosiły wydatki:

1) Za drnk wydawnictw Macierzy w drukarni Wład. Anczyca w Krakowie w trzech ratach po 500 zł.	1.500 „ — „
2) Zasiłki naukowe w myśl art. 5go listu fundacyjnego otrzymali: Kleczewski Stanisław 200 zł., zaś Wercziński Kazimierz i Horain Paweł po 150 złr. razem	500 „ — „
3) Honorarya autorskie otrzymali:	
a) p. Juliusz Starkel za rękopis „Lekarstwo na biedę“	200 „ — „
b) p. Gawarecki Zygmunt	127 „ — „
c) p. Krasiecki Kazimierz za książkę o pszczelnictwie	170 „ — „
d) p. Czaja Stanisław za pracę konkursową	100 „ — „
e) p. Kuczyński Wiktor za rysunki do dziełka o weterynaryi	50 „ — „
4) Na wydatki podręczne Rady wykonawczej Macierzy wypłacono do rąk sekretarza tejże p. Wł. Bełzy w kwotach 100 zł., 100 zł., 50 zł. i 90 zł., razem	340 „ — „
5) p. Amborskiemu Janowi na zlecenie Rady wykonawczej	50 „ — „
6) Za obsługę i utrzymanie porządku w lokalu Macierzy w kwotach 30 zł., 30 zł., razem	60 „ — „
7) Rozmaite wydatki, a mianowicie zwroty za kupony przy zakupnie listów zastawnych dla majątku obrotowego 55 zł. 62 ct., portorya 1 zł 46 ct.; stemple i taksy za oszacowanie majątku zarodowego Macierzy 10 zł. 36 ct.	67 „ 44 „
Ogół wydatków po koniec Maja r. b.	3.164 zł. 44 ct.

Z końcem Maja r. b. posiał majątek obrotowy fundacyi:

- 1) 6% listy zastawne kijowskiego Banku ziemskiego na 2.000 rubli imiennej wartości;
- 2) 5% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego na 500 zł. imiennej wartości;
- 3) w gotówce 1.457 zł. 58 ct.

Pierwsze doroczne posiedzenie Rady nadzorczej i Rady wykonawczej Macierzy Polskiej odbyło się dnia 7. Czerwca r. b.

Ze sprawozdania ogłoszonego o tem posiedzeniu podajemy do wiadomości Wysokiego Sejmu. co następuje:

Kuratorem „Macierzy“ a zarazem przewodniczącym Rady nadzorczej jest Dr. J. I. Kraszewski, jego zastępcą JW. Dr. Mikołaj Zybliekiewicz, Marszałek krajowy; członkami Rady nadzorczej są: JWW. Dr. Józef Majer, Prezes krakowskiej Akademii umiejętności, hr. Artur Potocki i hr. Kazimierz Wodzicki.

W skład Rady wykonawczej wchodzi PP.: Dr. Antoni Małecki, jako przewodniczący, hr. Włodzimierz Dzieduszycki i Leoncyusz Wybranowski jako zastępcy przewodniczącego, p. Władysław Bełza, jako sekretarz, wreszcie pp. Jan Amborski, ks. Dr. Jan Siemiński i Albert Wilezyński.

Chcąc zadaniu swemu zadość uczynić, rozpoczęła Rada nadzorcza Macierzy czynności swoje od rozpoznania tego co dotąd, tak w polskim jakoteż w ruskim języku istnieje na polu publikacyi ludowych.

W tym celu utworzone zostały dwie osobne komisye, do których zaproszone zostały również osoby z poza grona Rady wykonawczej.

Jedna z tych Komisyi miała za zadanie rozpatrzyć się w publikacyach istniejących w języku ruskim, i ta wygotowała już sprawozdanie; druga Komisya mająca zbadać ludową literaturę w języku polskim, mając przed sobą o wiele obszerniejsze zadanie, dotąd jeszcze z tegoż wywiązać się nie była w możności.

Dla uzyskania materiału stosownego do publikacyi staraniem Macierzy, postępowala Rada wykonawcza według wskazówek art. 5. listu fundacyjnego, a mianowicie ogłosiła konkurs na dostarczenie rękopisów w pewnych ściśle określonych przedmiotach, zamawiała opracowanie pewnych materyi, u znanych pisarzy ludowych, przyjmowała wreszcie dość licznie nadsyłane sobie prace literackie od autorów, którzy temata do prac swoich wybierali według własnego uznania.

Wynik zabiegów Rady wykonawczej w tym kierunku niezupełnie odpowiedział jej oczekiwaniom, tak, że dotąd tylko siedm dziełek do druku w szeregu wydawnictw Macierzy mogły być przyjęte.

Dziełka te wydrukowane zostały w ilościach od dwóch do pięciu tysięcy egzemplarzy, razem zaś w liczbie 28.000 egzemplarzy.

Zastanawiając się nad sposobami rozpowszechniania wydawnictw Macierzy pomiędzy ludem, Rada wykonawcza przedewszystkiem przyjęła za zasadę, że wydawnictw nie należy rozdawać bezpłatnie, lecz że z reguły powinny one być sprzedawane, naturalnie za cenę jak najniższą.

Następnie postanowiła Rada urządzić własną organizację, któraby już bezpośrednio zajmowała się rozpowszechnieniem, sprzedażą dziełek.

Organizacya ta polega na utworzeniu w każdym powiecie w miarę możności jak najliczniejszych składów książek, i oddania tychże w zawiadostwo osób chętnych i gorliwych na polu szerzenia oświaty ludowej.

Rada wykonawcza Macierzy znalazła chętną pomoc u Rad powiatowych, konsystorzów duchownych we Lwowie, w Tarnowie, w Krakowie i w Przemysłu, u Towarzystwa pedagogicznego, zarządu kółek rolniczych itd. i za ich przemocą urządzono dotąd w 49 powiatach w Galicyi i na Szlązku 132 składow wydawnictw Macierzy.

Dalsza organizacja jest w toku.

Nadto oddano wydawnictwa również w komis księgarń w Warszawie i we Lwowie.

Temi drogami rozeszło się było do dnia 1. Maja przeszło 10.000. książeczek, tak, że na każdego z ustanowionych delegatów wypada średnio po 70 egzemplarzy sprzedanych.

Z wyniku tego jest Rada zawiadowcza Macierzy zadowolona i wyraża nadzieję, że jeżeli początek tak pomyślnie, jak na nasze stosunki, został wdroniony, przy wytrwałej pomocy delegatów zadanie Macierzy znacznie ułatwione i w zupełności będzie mogło być dokonane.

Zakład narodowy imienia
Ossolińskich.

Dążeniem zarządu było i w roku bieżącym — ażeby jak najszersze koło publiczności mogło korzystać z zbiorów zakładu; w tym celu utrzymywał je w należytem porządku i uzupełniał braki z lat ubiegłych.

Ułożenie katalogu druków postąpiło znowu znacznie, a pierwszy zeszyt drugiego tomu katalogu rękopisów oddano do druku; nadto przedłożono publiczności świeżo wydane zeszyty VII i VIII „Zbioru materyałów do historii polskiej“ mieszczące dzieło dyrektora zakładu Dr. Wgo Kętrzyńskiego: „O ludności polskiej w Prnsiech niegdyś krzyżackich“.

Medale i monety polskie w dziale numizmatycznym uporządkowano już zupełnie, i rozpoczęto porządkowanie obcych.

W roku upłynionym posiadał zakład: dzieł drukowanych unikatów: 78.890 — dubletów 6.138, prób druku 4 449, — atlasów i map 1.653, — rękopisów 2.926. — autografów 2.698, — dyplomatów 882, — podobizu 75, — muzykaliów 100, — rycin 24.008, obrazów 687.

Zbrojownia liczyła 579 okazów, — rzeczy muzealnych było 1848, — monet polskich 1882, medalów polskich 573, monet obcych wraz z dubletami 8,751, — owadów i konchiliów 7.710 i t. d.

Pracownia naukowa otwartą była dla publiczności przez 221 dni, a w ciągu tego czasu wydano dla 1979 czytelników: 335 rękopisów — 4989 dzieł w 10.973 tomach, — przeto wypada na jeden dzień w przecięciu 9 czytelników. — 2 rękopisy, — 23 dzieł — 49 tomów. — W czytelni górnej (otwartej tego roku co soboty) było w 208 dniach: 12.901 osób, czyli przeciętnie 62 osób dziennie.

Do domu wypożyczono 5.462 dzieł w 7.701 tomach, rękopisów 45.

Muzeum zwiedziło 2.811 osób, studja robiło w niem osób 755.

Majątek zakładu z końcem 1881 r. wynosił:

a) w papierach wartościowych przechowywanych w kasie krajowej —
imiennnej wartości 167.828 zł. 52 ct.

b) w dobrach nieruchomych, zapisach, zbiorach
i w gotowiznie 503.390 zł. 25¹/₂ ct.

Obrót kasowy ogółem wynosił w gotowiznie w dochodach 59.907 zł. 47 ct. w wydatkach 56.528 zł. 53¹/₂ ct. w pozostałości kasowej 3.378 zł. 93¹/₂ ct.

W wydatkach tych mieści się kwota 7.238 zł. 11 ct. obrócona na cele naukowe.

W ciągu roku przedmiotowego Zakład poniósł dotkliwą stratę w osobie zmarłego kuratora literackiego JE. Kazimierza hr. Krasieckiego męża znanego i powszechnie cenionego dla swych prac i poświęcenia około dobra kraju. — Wydział krajowy pismem z dnia 29. Lipca 1882. L. 37.979 zawezwał c. k. Sąd krajowy Lwowski o zarządzenie administracyi tymczasowej z powodu nieletności prawnego kuratora — następcy JO. Andrzeja ks. Lubomirskiego — a c. k. Sąd krajowy odezwą z dnia 12. Sierpnia 1882. L. 33.697 doniósł, iż mianowany przez ś. p. Jerzego ks. Lubomirskiego zastępca administrator JE. Alfred hr. Potocki do objęcia administracyi się oświadczył.

Tymczasem JO, Andrzej ks. Lubomirski uznany został za pełnoletniego, a jako taki został przez c. k. Sąd krajowy Lwowski dekretem z dnia 8. Listopada 1882. L. 48.325 do objęcia kuratoryi literackiej zakładu powołanym.

Dnia 16. Listopada 1882. wykonał przysięgę w c. k. Sądzie kraj. w obec delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału krajowego, miasta Lwowa i Wszechnicy Lwowskiej; został wprowadzonym uroczystie w urządowanie (Dekret c. k. Sądu kr. z 2. Grudnia 1882. L. 50.443 LW. 62087) i doniósł pisemnie Wydziałowi kr. iż zamianował swoim zastępcą Wgo Antoniego Małeckiego, co też Wydział krajowy pod d. 18. Listopada 1882. do LW. 57.122 do zatwierdzającej przyjął wiadomości.

Fundacya St. hr. Skarbka.

W myśl ustawy fundacyjnej. — Wydział krajowy zarządził:

1. Lustrację zakładu sierot i ubogich w Drohowyżu i skontro kas: zakładowej i dóbr Drohowyżkich.
2. Skontro kasy centralnej tej fundacyi we Lwowie.
3. Lustrację czynności Administracyi centralnej.

I.

Lustrację zakładu i skontro kasy zakładowej i dóbr klucza Drohowyżkiego przeprowadziła komisya wysłana z ramienia Wydziału krajowego w Maju 1883 i zarazem dokonała ścisłą rewizję magazynów, warstatów, inwentarza i całej gospodarki instytutu, tudzież sposobu prowadzenia, utrzymywania i kształcenia sierot tak pod względem moralnym i naukowym, jakoteż zawodowym.

Usterki manipulacyi rachunkowej i kasowej wytknięte w latach uprzednich przez Wydział krajowy zostały usunięte. — Braki w przyrzędach do gaszenia ognia kuratorya na żądanie Wydziału krajowego poleciła uzupełnić i zatwierdziła porządek projektowany przez Dyrekcyę zakładu rozp. z 5. Sierpnia 1882. L. 1056. — Dostrzeżone przy próbie ogniowej wadliwości podano do wiadomości kuratoryi z wezwaniem usunięcia onych i zdania sprawy.

Stan sierot w Maju 1882, wynosił:

chłopców	.	.	252
dziewcząt	.	.	151
razem	.	.	<u>403</u> dzieci.

Śmiertelność w r. 1882: chłopców 2 i dziewcząt 2.

W oddziale chłopców zatrudnionych było w warstatach zdolnych do prac stałych uczniów w ogóle 114 a oprócz tego wyzwolenców własnych 17. —

Młodszy do stałych prac warsztatowych niezdolni jeszcze chłopcy, używani bywają do robót: koszykarstwa, szczotkarstwa i słomianek.

Dziewczęta zatrudnione bywają: w kuchni, praczarni i krowiarni, dalej do szycia, haftowania i t. p.

Wyroby wykonane, tudzież zapasy w materiałach warsztatowych oddziału męskiego po koniec kwartału I. 1883. przedstawiają wartość: 21.574 zł. 61 ct.

Zaś koszt materiału, robocizny i kosztów ogólnych wynosi

20.408 zł. 22 ct.

Czysty zysk 1.166 zł. 39 ct.

Oddział żeński wyrabia zwykle potrzebną bieliznę, pościel i t. p. tudzież naprawia i łąta stary rzeczy, — a materiały i wyroby zarachowane bywają w rejestrach magazynu głównego.

W oddziale starców znajduje się: mężczyzn 16, kobiet 3. — W roku 1882. umarło dwóch starców, natomiast przyjęto dwóch innych.

Dostawę artykułów żywności na rok 1883. dla zakładu zabezpieczoną w drodze licytacji o 14% taniej jak w roku 1882. zatwierdził Wydział krajowy uchwałą z dnia 1. Grudnia 1882. L. 58.204.

Budżet fundacyi i zakładu na rok 1883. przyjęto do wiadomości. (LW. 16084|83.)

II.

Zarządzone przez Wydział krajowy szkona kasy centralnej uskutecznił:

a)	przez kuratoryę	na dniu	3.	Kwietnia	1882.
b)	"	"	"	2.	Lipca "
c)	"	"	"	2.	Paźdz. "
d)	"	"	"	6.	Kwietnia "
e)	przez komisję	Wydziału kr.	16.	Kwietnia	"

Usterków żadnych nie dostrzeżono — a zalecone przez Wydział krajowy winkulowanie wszystkich do fundacyi należących efektów bywa przestrzegane.

III.

W sprawie zabezpieczenia niedoboru kasowego z czasów urzędowania byłego kasyera centralnego Kobylińskiego uskutecznił co następuje:

Uchwałą sądową z dnia 10. Czerwca 1882. L. 24.122 rozpisano licytację dóbr Kulikowa z przyległościami na dzień 3. Sierpnia 1882. poniżej ceny szacunkowej 116.601 zł. Przed terminem licytacji kuratorya uprosiła JWW. hr. Wł. Badeniego i Art. Głogowskiego do oszacowania tych dóbr — którzy je oglądali i na przeszło 100.000 zł. oszacowali. — W moc upoważnienia Rady nadzorczej Syndykat fundacyi nabył te dobra przy licytacji za cenę 99.925 zł., ponieważ nikt z obecnych nie zgłosił się do kupna. — Rekurs c. k. Prokuratorji, wniesiony imieniem fundacyi Szumlańskiego o zaniechanie licytacji c. k. wyższy Sąd krajowy odrzucił pod dniem 13. Grudnia 1882 a c. k. Sąd krajowy uchwałą z dnia 30. Grudnia 1882. L. 56.927 kupno zatwierdził.

Uchwałę c. k. Sądu powiatowego w Kulikowie dtto 18. Czerwca 1882. L. 3.518 rozpisano przymusową sprzedaż publiczną realności pod Nr. 60. 141. 198. i magazynu bez Nru oszacowanych na 27.353 zł.

Pierwszy termin dnia 17. Sierpnia 1882. spełzył dla braku kupieli. — Pomimo rekursów przeciw sprzedaży tej przez inne strony interesowane wniesionych, odbyto ponowną licytację, przy której Syndykat fundacyjny nabył te realności na rzecz fundacyi za 21.000 zł. t. j. o 6.353 zł. poniżej ceny szacunkowej — a akt ten kupna i sprzedaży zatwierdzony przez c. k. Sąd Kulikowski pod dniem 18. Października 1882. L. 6047, stał się prawomocnym. — Cenę kupna skompenzowano częścią wierzytelności fundacyjnej (32.191 zł. 83 ct.) za przyzwoleniem c. k. Sądu w Kulikowie dtto 22. Lutego 1883. L. 770.

Reskryptem Wydziału krajowego z 29. Grudnia 1882. L. 64.501 wezwano J. E. ks. Kuratora fundacyi o przyspieszenie załatwienia sprawy deficytu poręczonej przez Niego.

Przedłożoną przez kuratorję uchwałę Rady administracyjnej względem sprzedaży listów zast. gal. Towarzystwa ziemskiego imiennej wartości 50.000 zł. i o zaciągnięciu pożyczki hipotecznej w podobnej wysokości na zapłacenie pierwszej i drugiej raty ceny kupna dóbr Kulikowa, przedłożył Wydział krajowy (LW. 18708/83) c. k. Namiestnictwu i uzyskał przyzwolenie (LW. 22.916). Z zawiadostwa dóbr tych i realności przez Syndykat fundacyjny a względnie przez ustanowionego sekwestratora rachunki zostały złożone c. k. Sądowi a nadwyżka gotowizny do kasy fundacyjnej. Resztę deficytu wraz z prowizją zwłoki zabezpieczono hipotekarnie na dobrach Kulików c. att. i na sumach Józefa Kobylińskiego na tychże dobrach intabulowanych a wynoszących 78.529 zł. 73 ct. tudzież Antoniny Kobylińskiej 550 # hol. i 3000 zł. (LW. 45280/82.) Z innych spraw potocznych Wydział krajowy oprócz pomniejszych załatwił następujące:

Ofertę PP. Freja i Bizanza na dzierżawę dóbr Opary zatwierdzono do LW. 44.471/82.

Uchwaloną przez Wysoki Sejm na dniu 19. Października 1882. subwencję 6.000 zł. na restaurację teatru zaasygnowano do LW. 53.457/82 i 268.83.

Zamknięcie rachunków administracyi centr. za lata 1880 i 1881. scenzurowano absolwowano do LW. 54.437/82 i 27.497/83.

Sprawozdanie kuratorji co do załatwienia sporu pomiędzy dzierżawcami dóbr Słońsko a właścicielem lutrowni w Medenicach, o magazyn i sprzedaż hurtową wódki w gorzelnii na Szwydce, przyjęto do wiadomości z niektórymi uwagami. (LW. 61.964/82).

Fundacye stypendyjne
nowe:
a) fundacya ś. p. Michała
Gątkiewicza.

Zmarły 23. Lipca 1882. właściciel dóbr Kutyska s. p. Michał Gątkiewicz testamentem z daty Stanisławów 1. Grudnia 1879. ustanowił uniwersalnym spadkobiercą całego swojego majątku małoletniego swojego syna Włodzimierza, a zarazem rozporządził, że w razie bezpotomnej śmierci tegoż spadkobiercy cały majątek przejść ma z zachowaniem prawa dożywocia dla wdowy fundatora na własność fundacyi stypendyjnej dla uczącej się młodzieży imienia Gątkiewiczów, a jeżeliby ród ten wymarł dla uczącej się młodzieży narodowości polskiej.

Kuratorem tej ewentualnej fundacyi z prawem rozdawnictwa ustanowił fundator każdorazowego Marszałka krajowego, a w braku takowego lub w razie

innych przeszkód, przewodniczącego głównego Towarzystwa agronomicznego w kraju, mającego siedzibę w stolicy krajowej Galicyi.

Małoletni syn Włodzimierz zmarł wkrótce po śmierci swego ojca. Pozostała jego matka P. Anna z Petrowiczów Gątkiewiczowa oświadczyła się przez głowę syna do spadku po fundatorze na podstawie powyższego testamentu z zastrzeżeniem całkowitego uwolnienia od wszelkich tym testamentem poczynionych ograniczeń części obowiązkowych. Ale i c. k. Prokuratora Skarbu otrzymała od Sądu spadek ten pertraktującego wezwanie, aby się imieniem fundacyi do tego spadku oświadczyła.

Skoro fundacya ta zostanie zrealizowaną i wprowadzoną w życie zdamy o tem sprawę.

b) Fundacya ś. p. Józefa Czerkawskiego.

P. Władysław Czerkawski dopełniając życzenia ś. p. stryja swego Józefa Czerkawskiego złożył dnia 20. Września 1882. do Wydziału krajowego sumę 4.000 zł. przeznaczoną na stypendya dla uczącej się młodzieży krajowej, zastrzegając sobie prawo poczynienia dalszych kroków celem ułożenia statutów i otrzymania zatwierdzenia c. k. Rządu. Dotychczas nie zrobił żadnego dalszego doniesienia.

c) Fundacya Karola Słapy.

Zmarły w Tarnowie dnia 16. Kwietnia 1882. ś. p. Karol Słapa c. k. starszy inżynier zapisał testamentem z dnia 21. Lutego 1882. 6.000 zł. w. a. w 5% listach zastawnych gal. Towarzystwa kred. ziemskiego na utworzenie jednego stypendjum o rocznych 300 zł. dla młodzieży urodzonej w Wadowicach, z mieszczańskiej familii, obrządku rzym. kat., a uczęszczającej do szkoły techniczno-przemysłowej. Pierwszeństwo przyznał fundator kandydatom spokrewnionym z familią Słapów.

Stypendja rozdawać będzie na propozycję Rady gminnej miasta Wadowic jej przełożona Władza autonomiczna.

Gdy majątek fundacyjny został zrealizowany, przeto Wydział krajowy sporządził projekt aktu fundacyjnego i przesłał takowy c. k. Namiestnictwu do zbadania.

Fundacya ta będzie mogła wejść w życie, skoro się uzbiera tyle z jej majątku dochodu, iż będzie można zapłacić należność rządową wynoszącą 10% od sumy 6.000 zł. w 5% listach zastawnych.

d) Fundacya Jakóba Romaszewskiego.

W styczniu b. r. otrzymaliśmy od c. k. powiatowego Sądu buczackiego wiadomość, iż ś. p. Jakób Romaszewski zapisał testamentem w Buczaczu dnia 26. Listopada 1881 przed c. k. Notaryuszem zdziałanym cały swój majątek małoletniemu Michałowi Wierzbickiemu, postanawiając oraz, że gyby ten uniwersalny spadkobierca przed ukoczeniem 24. roku życia bez pozostawienia ślubnego potomstwa zmarł, cała spuścizna przejść ma na własność fundacyi stypendyjnej dla uczniów szkół gimnazyalnych lub realnych ze stanu włościańskiego.

Prawo rozdawnictwa przyznał fundator Wydziałowi krajowemu.

Dnia 31. Stycznia 1883 L. 3234 prosiliśmy c. k. Namiestnictwo o przedsięwzięcie potrzebnych kroków w celu zabezpieczenia tej fundacyi.

Fundacya imienia Jana Matejki.

Na posiedzeniu dnia 13. Października 1882. wydał Wysoki Sejm na wniosek Wydziału krajowego uchwałę treści następującej:

1) Na jedno stypendyum imienia Jana Matejki o rocznych 1.000 zł. w. a. dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie, którzy z celującym postępem szkołę tę ukończyli i celem dalszego kształcenia się za granicę udać się pragną, ma być wstawioną począwszy od r. 1884. do preliminarza funduszu krajowego corocznie kwota tysiąca zł. w. a., jak długo Jan Matejko będzie dyrektorem powyższej szkoły.

2) Prawo rozdawnictwa tego stypendyum przysługiwać będzie Janowi Matejce, jak długo będzie dyrektorem szkoły sztuk pięknych w Krakowie.

3) Bliższe szczegóły dotyczące się nadawania tego stypendyum, jego trwania, asygnowania, utraty i t. p. oznaczy Wydział krajowy za porozumieniem się z p. Matejką.

O tej uchwale uwiadomiliśmy p. Jana Matejkę pismem z dnia 28. Października 1882. i przesłaliśmy jemu nasze wnioski co do bliższego uregulowania tej fundacyi. Wnioski te były następujące:

1) Stypendyum o 1000 zł. a. w. rocznie, imienia Jana Matejki może być nadane tylko takim uczniom szkoły sztuk pięknych w Krakowie, którzy z celującym postępem szkołę tę ukończyli bezpośrednio po ukończeniu studyów w tej szkole zamierzają wyjechać za granicę w celu dalszego kształcenia się w obranym zawodzie.

2) Stypendyum to nadane będzie z reguły tylko na jeden rok. W Pan Nadawca może wszakże wyjątkowo pozostawić to stypendyum obdarzonemu jeszcze na następujący rok, jeżeli nadzwyczajny talent i praca rokują świetne powodzenie.

Dłużej jak przez dwa lata żaden stypendysta tego stypendyum pobierać nie może.

3) Najdalej do 15. Września każdego roku oznajmi W Pan Nadawca Wydziałowi krajowemu ucznia, któremu na następujący rok szkolny stypendyum to nadał, poczem nastąpi bezzwłocznie asygnacya stypendyum w dwóch równych półrocznych ratach z góry wypłacić się mającego.

4) Stypendysta winien z końcem każdego półrocza wykazać się przed W Panem Nadawcą z postępów swoich w sztuce, a asygnacya każdej dalszej półrocznej raty nastąpi tylko za zezwoleniem W Pana Nadawcy.

5) Prawo orzeczenia o utracie tego stypendyum należy do W Pana Nadawcy. Może więc W Pan Nadawca niedbałemu, lub źle się prowadzącemu stypendyście odebrać nadane stypendyum na drugie półrocze i nadać je godniejszemu.

Przesyłając p. Nadawcy te nasze wnioski, zaprosiliśmy go, aby, jeżeli się zgadza na nie, zechciał je zaopatrzyć swoim podpisem, w przeciwnym razie, aby zechciał nam oznajmić swoje zdanie odmienne, abyśmy mogli przystąpić do zmiany.

Alegat 21.

Na to pismo otrzymaliśmy odpowiedź dnia 16. Lutego 1882. L. 56.675, którą tutaj |. dla jej ważności załączamy w całości, a w której p. Matejko z powodów przez siebie przytoczonych wnosi, aby z powyższej kwoty 1.000 zł. utworzyć dwa stypendya po 500 zł. w. a. z przeznaczeniem dla artystów oddziału kompozycyjnego krakowskiej szkoły sztuk pięknych bez zastrzeżenia koniecznego wyjazdu za granicę.

Jakkolwiek propozycya ta odstępuje od merytorycznej części uchwały Wysokiego Sejmu, zważywszy wszelako, iż Wysoki Sejm przez utworze-

nie tego stypendyum chciał uczcić p. Jana Matejkę, jako pierwszorzędnego mistrza i wywdzięczyć się mu za jego hojny dar dla kraju, zważywszy dalej, że Wysoki Sejm, jeżeliby były mu w dniu utworzenia tego stypendyum znane zapatrywania się p. Jana Matejki, byłby niezawodnie do nich przychylił się, na co także wskazuje ostatni ustęp pomienionej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. Października 1882., Wydział krajowy uchwałą z dnia 18. Lutego 1882. L. 56.675 sądząc, iż działa tylko w duchu intencji Wysokiego Sejmu, przychylił się do wniosku p. Jana Matejki, a na dalszy wniosek tegoż asygnował uchwałą z dnia 12. Grudnia 1882. L. 61.701 na rok szkolny 1882|83. dwa stypendya po 500 zł. uczniom szkoły kompozycyjnej w Krakowie Tadeuszowi Popielowi i Szymonowi Buchbinderowi.

Wreszcie donosimy, że jeden z tych stypendystów, t. j. Szymon Buchbinder udał się w Styczniu 1883. do Akademii w Monachium.

Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

We fundacyi imienia Antoniego Schiffnera ku wspieraniu wdów i sierót po członkach Stowarzyszenia pocztmistrzów, pocztexpedyentów i pocztexpedytorów został zatwierdzony akt fundacyi, a skoro tylko nastąpi wymierzenie należności rządowej i jej zapłacenie, na co fundusz już jest w pogotowiu, wejdzie fundacya w życie.

Fundacya pod nazwą: „Zapis Andrzeja i Elżbiety z Prebendowskich małżonków Moszczeńskich“.

Akt fundacyjny zatwierdzony został przez c. k. Namiestnictwo dnia 1. Kwietnia 1883., a fundacya wejdzie w życie z początkiem roku szkolnego 1883|4.

Fundacya Zahorskiego Konstantego.

W przeszłorocznym sprawozdaniu z czynności naszych wykazaliśmy wszystkie kroki poczynione przez nas, aby administracya tej fundacyi przeniesioną została do naszego kraju. Jakkolwiek mogliśmy się obawiać, że dalsze kroki u c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych nie doprowadzą do pożądanego rezultatu, przecież idąc za wskazówką komisji lustracyjnej, udaliśmy się jeszcze raz do JExcelencyi p. Prezydenta Ministrów z prośbą, aby przynajmniej w drodze delegacyi administracya fundacyi tej przeniesioną została do kraju. Lecz nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi.

Fundacya Anny de Szternsztyń Helcelowej.

Majątek fundacyjny został zrealizowany, a mianowicie:

- a) Pozostałe kapitały po spłaceniu wszystkich legatów i należności zostały złożone do kasy Wydziału krajowego;
- b) Dobra Radłów zostały sprzedane JW. Ordynatowi hr. Tomaszowi Zamojskiemu za sumę 1,150.000 zł. w. a.

Stosownie do kontraktu kupna i sprzedaży, złożył nabywca tytułem Iszej raty sumę 200.000 zł. a tytułem procentu po pięć od sta od dnia 1. Lipca 1882., od którego idą dochody z dóbr Radłowa na rachunek JW. nabywcy aż do dnia złożenia tej sumy 200.000, t. j. do dnia 15. grudnia 1882. kwotę 4.583 zł. 34 ct. w. a.

Resztę ceny kupna w sumie 950.000 zł. w. a., a właściwie po strąceniu sumy 155.909 zł. 47 ct. w. a., intabulowanych na tych dobrach dla Banku austro-węgierskiego i przyjętej przez JW. nabywcę do zapłaty w sumie 749.090 zł. 53 ct. w. a. zapłaci kupiciel w następujący sposób: W dniu 1. Stycznia

1884. kwotę 94.090 zł. 53 ct. w. a., zaś w dniach 1. Stycznia 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891 po 100.000 zł. zawsze z procentem po 5% od resztującej jeszcze sumy z dołu uiścić się mającym. Wszakże jest wszelka nadzieja, iż suma ta wcześniej zapłaconą zostanie, gdyż JW. nabywca uzyskał na dobra Radłów z galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego promesę na sumę 602.000 zł., z której według swojego oświadczenia wniesionego do Wydziału krajowego użyje część potrzebną na spłacenie powyższego długu do Banku austro-węgierskiego na oczyszczenie hipoteki z tego długu, resztę złoży do kasy Wydziału krajowego na poczet reszty ceny kupna.

Wszystkie prawa fundacyi, wypływające z tej sprzedaży intabulowane zostały nietylko na dobrach Radłowie, ale także na dobrach Wiśniczu z przyległościami i na dobrach Szczepanów, Mokrzyńska. Bucze, Uszwica i Poręba Mała JW. Maryi z hr. Potockich hr. Ordynatowej zamojskiej.

Ponieważ wedle woli fundatorki przeprowadzenie jej zamiarów poruczonem zostało Wydziałowi krajowemu, Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia i Kuratorowi W. Szumańczowskiemu, przeto niezbędna okazała się potrzeba oznaczenia jak najdokładniejszego wszystkich praw i obowiązków tych trzech czynników. Jakkolwiek w zasadzie samej nie zachodziły wielkie różnice, to przecież w drobniejszych szczegółach nastęczyła się ich dość znaczna liczba. Gdy usiłowania porozumienia się w drodze pisemnej nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, a nadto i Wysoki Sejm uchwałą z dnia 21. Października 1882. polecił Wydziałowi krajowemu przyspieszenie tej sprawy, przeto c. k. Namiestnictwo na prośbę naszą wyznaczyło do wspólnej narady i ułożenia aktu fundacyi termin na dzień 1. Lutego 1883. i zaprosiło do tej konferencyi Wydział krajowy, Kuratora fundacyi, Przewielebną Wizytatorkę Sióstr Miłosierdzia i delegata Expozytury c. k. Prokuratoryi Skarbu.

W dniu oznaczonym pod prezydencją JW. Wice-Prezydenta c. k. Namiestnictwa Filipa Zaleskiego odbyła się ta konferencya, przy której wszystkie punkta sporne wyrównane zostały.

Na podstawie protokołu tej konferencyi spisał Wydział krajowy projekt aktu fundacyi, a gdy c. k. Namiestnictwo zgodziło się na ten projekt, wystawił Wydział krajowy formalny akt fundacyi, podpisał go w czterech egzemplarzach i przesłał go dnia 31. Maja 1883. Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia i p. Kuratorowi fundacyi do podpisu.

Skoro akt fundacyi zaopatrzony w te podpisy wróci, przesłemy go c. k. Namiestnictwu do przyłożenia klauzuli aprobacyjnej, poczem nastąpi wykonanie tegoż aktu, poczynając od budowy gmachu instytutowego.

Stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych.

A) w efektach	2,024.360 zł. 04 ct.
B) w dobrach i realnościach	346.734 „ 18 „
C) w należytościach czynnych	127.372 „ 15 „

Łącznie w zaokrągleniu . . . 2,498.466 zł. — ct.

przezczem zauważa się, że nieuwzględniono ad B) realności i dóbr nieoszacowanych jeszcze, własności fundacyi ś. p. Strzałkowskiego i Stupnickiego.

Stan tych majątków wynosił z końcem Czerwca 1882. w myśl ostatniego sprawozdania	2,465.377 „ — „
pomnożył się przeto w tym okresie czasu o . . .	33.089 zł. — ct.

Stypendyów systemizowanych jest obecnie	593
a suma na nie przeznaczona wynosi	104.980 zł.
wypada zatem na każde stypendium w przybliżeniu ,	180 „

Fundacya imienia Juliusza Słowackiego. Akt fundacyi został sporządzony i zatwierdzony przez ces. król. Namiestnictwo.

Wprowadzenie w życie tej fundacyi nastąpi, skoro należytość rządowa wymierzona i zapłaconą zostanie.

Sprawa byłego kancelisty Wydziału krajowego Stanisława Zabierzowskiego przeciw Wydziałowi krajowemu o zapłacenie sumy 20.000 zł. **Toczy się.**

Departament IV.

Referent: Członek Wydziału krajowego Władysław hr. Badeni.

Najwyższe Sankcye w sprawach drogowych i mytniczych.

a) Uchwały sankcyonowane.

Najwyższem postanowieniem z dnia 22. Listopada 1882. r. otrzymały Najwyższą Sankcye uchwały Wysokiego Sejmu przyznające prawo do poboru myt:

Radzie powiatowej w Dąbrowie na drodze powiatowej Szczucin-Otałęż;

Radom powiatowym w Dąbrowie i Tarnowie na drodze powiatowej Dąbrowa-Żabno-Otfinów;

Radzie powiatowej w Sanoku na drodze powiatowej Rymanów-Haczów;

Radzie powiatowej w Nisku na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa;

Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowla-Budzanów;

Radzie powiatowej w Białej na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;

Radzie powiatowej w Jaśle na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki;

Radzie powiatowej w Łańcucie od mostu na rzece Wisłoku w Dąbrówkach;

Obszarowi dworskiemu w Wiśniowej od mostu na rzece Krzyworzece;

Obszarowi dworskiemu w Przeworsku od przewozu na rzece Wisłoku w Korniatkowie;

Obszarowi dworskiemu w Terszakowie od mostu na rzece Dniestrze w Terszakowie;

Obszarowi dworskiemu w Zbyszycach od przewozu na rzece Dunajcu;

Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od mostu na rzece Wiśle;

Obszarowi dworskiemu w Zabłotowie i w Ilińcach od przewozu na rzece Prut w Zabłotowie;

Obszarowi dworskiemu w Kopkach od przewozu na rzece Sanie;

Obszarowi dworskiemu w Górze Ropczyckiej wspólnie z gminą w Borku wielkim od mostów w Borku wielkim;

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie w Zarwanicy;

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Mostach od mostu na rzece Dniestrze ;

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Wybranówce od mostu na rzece Hlebówce ;

Gminie Cikowice od przewozu na rzece Rabie.

b) Uchwały, którym Sankcyi odmówiono.

Najwyższem postanowieniem z dnia 23. Marca 1883. odmówiono Sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi do ustawy, mocą której miał być zmieniony §. 5. ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. Nr. 46. Dz. u. i rozp. kraj. o publicznych dojazdach kolejowych.

Najwyższem zaś postanowieniem z dnia 25. Stycznia 1883. odmówiono Najwyższej Sankcyi uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1882. o poborze myta drogowego na drodze gminnej Kołomyja-Peczyniżyn.

Motywuując tę odmowę wyraził c. k. Rząd zapatrywanie, że trakt dróg gminnych między Kołomyją a Peczyniżynem nie może być uważany jako jedna droga w pojęciu galicyjskiej ustawy drogowej, ani też nie można Wydziałowi powiatowemu w Kołomyi przyznać prawa do poboru myta drogowego na rzecz funduszu tej wrzekomej drogi gminnej. Wydział krajowy przypuszczać musi, że powyższe zapatrywanie polega na nieporozumieniu, zwłaszcza, że w analogicznych sprawach w tych samych warunkach, pod jakimi wyszedł projekt omycenia drogi gminnej Kołomyja-Peczyniżyn, otrzymała Sankcyę Najwyższą uchwała Wysokiego Sejmu z 30. Września 1882, którą udzieloną została koncesya na pobór myta Wydziałowi powiatowemu w Nisku na drodze gminnej z Jeżowego na Rudnik do Krzeszowa i Wydziałowi powiatowemu w Jaśle na drodze gminnej z Siepietnicy przez Szerzyny do Swoszowy i z Szerzyn do Jodłówki.

Również nie uzyskała Najwyższej Sankcyi uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1882 o odnowienie koncesyi dla obszaru dworskiego w Piekarach na pobór myta od przewozu przez rzekę Wisłę, z tego powodu, że rzeczzone prawo poboru myta było już udzielonem obszarowi dworskiemu w Piekarach na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 26. Listopada 1877. na nieograniczony przeciąg czasu.

Uchwały nie podlegające Najwyższej Sankcyi.

Uchwała Wysokiego Sejmu w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych.

Przystępując do wykonania uchwały, którą Wysoki Sejm wydał na posiedzeniu dnia 13. Października 1882. r., nad sprawozdaniem komisji drogowej o projekcie Wydziału krajowego w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych, przedsięwziął Wydział następujące czynności:

Alegat 22.

I. Wydał załączony okólnik z dnia 22. Grudnia 1882. l. 51.432, w którym obeznał Wydziały powiatowe i inżynierów krajowych z nowym programem gruntownej i systematycznej poprawy dróg powiatowych i gminnych i wskazał zarazem te warunki, które stanowić mają podstawę do oceniania prośb wnoszonych o udzielenie bezzwrotnych zasiłków i bezprocentowych pożyczek na cele drogowe.

II. Postanowił wypracować regulamin drogowy, wydać się mający w porozumieniu z c. k. polityczną władzą krajową, celem objaśnienia i rozwinięcia niektórych postanowień obowiązującej ustawy drogowej, odnoszących się do dróg powiatowych i gminnych.

Regulamin ten obejmować będzie wedle naszego projektu następujące główne rozdziały:

- a) prestacje i fundusze drogowe;
- b) wsparcie z funduszu krajowego;
- c) zakres działania władz autonomicznych;
- d) współdziałanie władz rządowych;
- e) środki przymusowe.

Poszczególne postanowienia dążyć będą do racjonalnego zużytkowania zasobów, których dostarcza obowiązująca ustawa drogowa, do ułatwień w wykonywaniu tej ustawy.

III. Zarządził wypracowanie normaliiów technicznych dla dróg powiatowych i gminnych.

IV. Wstawił do preliminarza budżetu krajowego na 1884 r. wskutek zmniejszenia wydatków na budowę dróg krajowych o 40.000 zł. kwotę 140.000 zł. jako odpowiednio zwiększoną dotację na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych i kwotę 30.000 zł. jako drugą ratę roczną na utworzenie zakładowego funduszu pożyczek bezprocentowych przeznaczonego na publiczne cele drogowe i w ciągu 10 lat do sumy 300.000 zł. w. a. urosić mającego.

V. Wydał normę co do prowadzenia drogowego funduszu pożyczkowego jako funduszu samoistnego.

Naczelny nadzór Wydziału krajowego nad budową i utrzymaniem dróg powiatowych i gminnych oraz publicznych dojazdów kolejowych wykonywany w myśl nowego programu drogowego, zwiększył już i zwiększy jeszcze znacznie rozmiary i intensywność dotychczasowych czynności naszych tak administracyjnych jak i technicznych w tym dziale gospodarstwa drogowego.

Z powodu poruczenia dotyczących czynności technicznych asystentowi oddziału technicznego p. Łuniewskiemu, wyznaczył temuż Wydział krajowy, na czas wykonywania tychże czynności, dodatek do płacy w kwocie wynoszącej rocznie 500 zł.

Nadto zamierzamy przyjąć dla tego działu prac jednego dyurnistę technicznego za wynagrodzeniem wynoszącym rocznie 1.000 zł. i wstawiamy odnośną kwotę do projektu budżetu krajowego na 1884. r.

Subwencya na regulacyę
Brnia Starego z dopły-
wami.

Na posiedzeniu dnia 20. Października 1882. wydał Wysoki Sejm nad petycją spółki wodnej dla regulacyi Brnia Starego i Wiszni, zawiązanej w 1877., w powiecie Mieleckim, o dalszą subwencję na roboty regulacyjne następującej treści uchwałę:

„W budżecie na rok 1883. wstawia się kwotę 5.000 zł. jako subwencję dla spółki wodnej dla regulacyi Brnia Starego z dopływami“.

Przystępując do wykonania tej uchwały asygnowaliśmy na poczet powyższej subwencji Wydziałowi dotyczącej spółki wodnej kwotę 2.000 zł., z zastrzeżeniem, że z użycia tego zasiłku przedłoży Wydział spółki Wy-

działowi krajowemu należyty rachunek poparty operatem technicznym robót wykonanych.

Wypłata reszty subwencji nastąpi częściowo w miarę potrzeby, po przedłożeniu ze strony Wydziału spółki wskazanego już dawniej programu zarządzeń tak pod względem potrzebnych na dalsze roboty funduszków, jako też co do wykonania projektu zamierzonej regulacji w terminie określonym statutem spółki wodnej.

Zarazem polecił Wydział krajowy inżynierowi biura melioracyjnego p. Jankowskiemu, ażeby zbadał i ocenił pod względem technicznym roboty regulacyjne wykonane dotąd przez spółkę wodną i udzielił jej przy tej sposobności stosownych wskazówek co do prowadzenia dalszych robót regulacyjnych.

Regulacja wód po lewej stronie drogi krajowej Dembicko-Tarnobrzeskiej.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z d. 20. Października 1882. asygnował Wydział krajowy Komitetowi ustanowionemu dla zawiązania spółki wodnej po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej kwotę 1.500 zł. na koszt z zawiązaniem tej spółki połączone z sumy 4.000 zł. uchwalonej w budżecie krajowym na 1882. r. dla spółki wodnej mieleckiej po prawej stronie drogi wspomnianej.

Operat techniczny potrzebny do zawiązania spółki po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej przygotowany został przez inżyniera biura melioracyjnego p. Jankowskiego, który otrzymał już polecenie, ażeby na wezwanie przewodniczącego Komitetu Jana hr. Tarnowskiego z Chorzelowa udał się tamże dla wzięcia udziału w Komisji delegowanej przez c. k. Starostwo Wielickie w celu zawiązania spółki powyżej wymienionej.

Wypłacenie dalszego zasiłku wyznaczonego równocześnie przez Wysoki Sejm w budżecie krajowym na 1883. r. dla spółki rzeczonyj w kwocie 8.000 zł. zawisło od spełnienia warunku, wedle którego spółka ta winna zawiązać się w myśl postanowień ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. r., przedłożyć statut Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia i oznaczyć termin ukończenia robót podług uznania Wydziału krajowego.

W sprawie regulacji rzek za spławne dotąd nieuznanych.

Na posiedzeniu dnia 6. Października 1882. r. wydał Wysoki Sejm nad sprawozdaniem Komisji kultury krajowej o wniosku posła Jana Stodnickiego tyczącym się regulacji rzek za spławne dotąd nieuznanych, następującej treści uchwałę:

„Sejm uznając już dziś w zasadzie potrzebę przyczyniania się z funduszu krajowego corocznymi zasiłkami do wysokości 33% do regulacji rzek za spławne dotąd nieuznanych, poleca Wydziałowi krajowemu, aby rokowania z c. k. Rządem co do kwoty corocznie na ten cel przeznaczony się mającej i w ogóle co do organizacyi władz technicznych z zapewnieniem wpływu organów autonomicznych na ocenienie potrzeb, układanie preliminarzy oraz na wykonanie robót regulacyjnych, przeprowadził, a sprawozdanie o tych rokowaniach wraz z odpowiednimi wnioskami na najbliższej sessyi sejmowej przedłożył.“

Odezwą z dnia 8. Listopada 1882. l. 49.770 wystosowaną do c. k. Prezydium Namiestnictwa rozpoczął Wydział krajowy rokowania powyższą uchwałą sejmową wskazane upraszając przytem rzeczony Prezy-

dyum, ażeby raczyło poprzeć jak najrychlej stanowcze uregulowanie tej pilnej i ważnej sprawy, wedle zasad, które przewodniczyły Wysokiemu Sejmowi, gdy uznał potrzebę przyczyniania się z funduszu krajowego corocznymi zasiłkami do wysokości 33% kosztów regulacji rzek za spławne dotąd nie uznanych, a które to zasady będące niejako warunkami udziału skarbu krajowego w regulacji rzek powyżej wymienionych streścić się dadzą w trzech następujących punktach poruszonych już poprzednio w dotyczących c. k. Rządowi przedłożonych memoriałach Wydziału krajowego:

„1. C. k. Rząd wyjedna na drodze konstytucyjną wskazanej odpowiedzialności stałą dotację roczną ze skarbu Państwa, na wykonanie robót regulacyjnych, na rzekach galicyjskich, nieuznanych dotąd za spławne.

2. Do kierowania robotami wodnymi ustanowi c. k. Rząd Komisję krajową mieszana, w skład której weszliby reprezentanci Rządu i Sejmu krajowego i do zakresu działania której należałoby ocenienie potrzeb, układanie preliminarzy i nadzór nad wykonaniem robót regulacyjnych.

3. C. k. Rząd zorganizuje w odpowiedni sposób tak oddział techniczny obecnie przy c. k. politycznej władzy krajowej urzędujący jako też zorganizuje i powiększy służbę inżynierii wodnej na prowincyi w taki sposób i w takich rozmiarach, ażeby rychła i skuteczna pomoc techniczna organów rządowych zapewnioną być mogła, w każdej okolicy kraju, w której bądź z inicjatywy rządowej bądź też z inicjatywy władz autonomicznych lub osób prywatnych przedsiębrane być mogą roboty regulacyjne na rzekach i wodach niespławnych.“

W odpowiedzi na odezwe Wydziału krajowego z dnia 8. Listopada 1882. r. i późniejszą odezwe naszą z dnia 24. Lutego b. r. oznajmiło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 31. Marca b. r., ze uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. Października 1882. r. w sprawie regulacji rzek za spławne dotąd nieuznanych przedłożono c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych relacją z dnia 13. Stycznia b. r. z należytym poparciem i prośbą o upoważnienie do rozpoczęcia odnośnych rokowań z Wydziałem krajowym, i że skoro tylko przychylna odpowiedź od władzy decydującej nadejdzie, dalsze kroki bezzwłocznie przedsięwzięte zostaną.

Zarazem oznajmiło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa, że gdy w sprawie tej chodzi przedewszystkiem o ustalenie podstawy określającej udziały konkurencyjne w myśl powołanej uchwały sejmowej a żądania wyrażone w odezwie Wydziału krajowego z dnia 8. Listopada 1882. r. wchodzą już w zakres praktycznego zastosowania zasady dopiero uznać się mającej, przeto decyzja w tej mierze przed decyzją Ministerstwa spraw wewnętrznych byłaby przedwczesną.

W obec tego stanu rzeczy Wydział krajowy nie może jeszcze przedstawić Wysokiemu Sejmowi odpowiednich wniosków w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. Października 1882 r.

Natomiast pozwalamy sobie zwrócić uwagę Wys. Sejmu na pomyślną dla tej sprawy okoliczność, że propozycja nasza dotycząca ustanowienia mieszanej komisji krajowej dla kierowania regulacją rzek w kraju podana do rozważenia c. k. Rządowi jeszcze w memoriale Wydziału krajowego z dnia 27. Kwietnia 1880. r. znalazła

już zastosowanie w ustawie państwowej z dnia 13. Marca 1883. D. p. p. Nr. 31, o zapomogach z funduszków państwa dla Tyrolu z przyczyny powodzi zeszłorocznej.

W myśl postanowienia §. 8. tejże ustawy utworzoną została w Tyrolu komisya krajowa zostająca pod przewodnictwem namiestnika lub jego zastępcy a mająca się składać:

a) z delegata Rządu

b) z członków, których wyznacza Wydział krajowy ze względu na interesowane części kraju i z delegatów obu sekcij Rady kultury krajowej.

Komisya ta winna wypracować program robót, który Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym zatwierdzi. Nadto winna komisya rzeczona uchwalić projekty i kosztorysy poszczególnych robót, zarządzić ich wykonanie i temże kierować, doglądać w ciągu czasu budowy dokonanych robót i zarządzać funduszem regulacyjnym.

Co do ilości członków i czynności komisji wydać ma Rząd szczegółowe postanowienia w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Atrybucye tyrolskiej komisji krajowej mającej kierować regulacją rzek kosztem państwa, kraju i stron bezpośrednio interesowanych wykonać się mającą a mianowicie w tym stosunku, że przeznaczony na ten cel zasiłek rządowy wynosi 6,800.000 zł. a fundusze przez Sejm krajowy uchwalone 2,523.200 zł. podajemy dla tego tak szczegółowo do wiadomości Wysokiego Sejmu, że przy dalszych rokowaniach, które prowadzić będziemy z c. k. Rządem, zamierzamy żądać stanowczo, ażeby dla regulacji rzek w Galicyi ustanowioną został komisya krajowa z podobnym zakresem działania.

W sprawie budowy kolei żelaznej mającej połączyć kolej Karola Ludwika z granicą Królestwa Polskiego.

Wysoki Sejm wzywając uchwałą z dnia 5. Października 1882. r. c. k. Rząd do dołożenia wszelkich starań, by połączenie drogą żelazną okolic nadwiślańskich, przy ujściu Sanu, z koleją Karola Ludwika jak najspieszniej przyszło do skutku — polecił jednocześnie Wydziałowi krajowemu, by wszedł z c. k. Rządem w rokowania co do trasy z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym, jako najmniej kosztownym, a ze względów handlowych i ekonomicznych najwłaściwszym, oraz co do ewentualnego przyczynienia się kraju do kosztów budowy, jeżeli takowa w roku 1883. przynajmniej rozpoczęta będzie, kwotą pieniężną do wysokości 150.000 zł. w. a., płatną w trzech rocznych ratach począwszy od 1884 roku.

W wykonaniu powyższego polecenia odniósł się Wydział krajowy do c. k. Rządu jeszcze dnia 14. Listopada 1882. r. z zapytaniem, czyliby tenże nie był skłonny przystąpić jak najrychlej do rokowań co do trasy z Rzeszowa na północ w kierunku najprostszym.

Na zapytanie to nie udzielił c. k. Rząd Wydziałowi krajowemu dotąd żadnej odpowiedzi, natomiast doszło do wiadomości naszej, że przedsiębiorstwo c. k. uprzyw. kolei Karola Ludwika przeprowadzić miało już wstępne rokowania z c. k. Rządem i zamierza starać się o koncesyę na budowę kolei żelaznej z Rzeszowa do Rozwadowa.

Ponieważ kolej w tym kierunku zbudowana nie odpowiadałaby wskazówkom danym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 5. Października

1882. r., albowiem w myśl tej uchwały tylko linia łącząca Rzeszów w kierunku najprostszym z okolicą nadwiślańską przy ujściu Sanu, miałyby dla ekonomicznych stosunków tej części kraju znaczenie żywotne, przeto wystósował Wydział krajowy do c. k. Rządu ponowną odezwę, w której zaprotestował przeciw kierunkowi proponowanemu wrzekomo przez kolej Karola Ludwika i oświadczył przytem, że w razie wybudowania kolei z Rzeszowa do Rozwadowa zamiast do Nadbrzezia, ekonomiczny interes kraju doznałby upośledzenia, a fundusz krajowy nie mógłby przyczynić się żadną subwencją do kosztów budowy tej kolei.

C. k. Rząd nie odpowiedział jeszcze na powyższe przedstawienie a Wydział krajowy nie sądząc z dotychczasowego przebiegu sprawy, ażeby budowa kolei przez Wysoki Sejm wskazanej rozpoczęta być mogła w roku bieżącym i by przeto mógł być dopełniony wyraźny warunek, od którego Wysoki Sejm przyznanie subwencji krajowej zależnem uczynił, nie wstawia na ten cel do projektu budżetu krajowego na 1884. r. żadnej kwoty.

W sprawie budowy kolei
żelaznej ze Lwowa na Żół-
kiew do Rawy.

Wysoki Sejm wzywając, uchwałą z dnia 9. Października 1882. r., c. k. Rząd, aby przyspieszył budowę kolei drugorzędnej, szerokotorowej ze Lwowa na Żółkiew do Rawy i przeznaczając na ten cel subwencję z funduszu krajowego w kwocie 100.000 zł. w. a., polecił równocześnie Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie w tej sprawie „rokowań z c. k. Rządem, jakoteż z miastem Lwowem, Żółkwią i innemi Radami powiatowemi, oraz z właścicielami obszarów dworskich co do ofiarności na rzecz tej kolei.“

W wykonaniu powyższego polecenia odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 14. Listopada 1882. r. z prośbą, aby wobec c. k. Rządu centralnego było tłómaczem życzeń kraju, dotyczących przyspieszenia budowy kolei ze Lwowa na Żółkiew do Rawy i sprawę tę ważną a tylokrotnie już poruszaną poparło życzliwie a skutecznie.

Jednocześnie rozpoczął Wydział krajowy wskazane powyższą uchwałą sejmową rokowania z gminą miasta Lwowa, nie mniej też z interesowanemi Radami powiatowemi, a za pośrednictwem Wydziałów powiatowych z innemi gminami, tak miejskimi, jakoteż wiejskimi, oraz z właścicielami interesowanych obszarów dworskich.

W skutek tych rokowań otrzymaliśmy dotąd następujące deklaracje:

1. Rada powiatowa Żółkiewska oświadcza, iż jakkolwiek uznaje całą ważność kolei Lwowsko-Żółkiewsko-Rawskiej tak pod względem ekonomicznym, jak i handlowym, nie może jednak przyczynić się żadnym datkiem do kosztów jej budowy, z powodu, że powiat Żółkiewski ponieść musi obecnie znaczny ciężar dochodzący sumy 10.000 zł. na wykupno gruntów pod budowę drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej, w myśl odnośnej ustawy krajowej.

2. Rada powiatowa Rawska uznając ważność budowy kolei ze Lwowa na Rawę do granicy kraju, oświadcza, że skoroby dla braku subwencji powiatów budowa jej do skutku przyjść nie mogła — reprezentacya powiatu Rawskiego gotową jest przyczynić się kwotą pieniężną (?) celem doprowadzenia tej budowy do skutku. Na każdy zaś wypadek ofia-

ruje pomieniona Rada powiatowa swoje i członków swoich usługi bezpłatnie, zwłaszcza, jeżeli budowa kolei przez państwo lub kraj we własnym zarządzie prowadzoną będzie.

3. Reprezentacya powiatu Sokalskiego oświadcza, że powiat Sokalski nie uchyli się od ofiar na rzecz budowy kolei żelaznej Lwów-Żółkiew-Rawa, jeżeli w pierwszym rzędzie interesowane powiaty Żółkiewski i Rawski zobowiążą się do poniesienia pewnych ofiar.

4. Przełożństwo obszaru dworskiego dóbr Rawskich oświadcza, że właściciel tych dóbr ofiaruje bezpłatnie grunt skarbowy pod tor kolei Lwów-Żółkiew-Rawa.

5. Obszar dworski w Dublanach, ze względu na dogodność tamtejszego krajowego zakładu rolniczego, ofiaruje dla kolei Lwów-Żółkiew-Rawa bezpłatne odstąpienie gruntu dworskiego pod tor kolejowy i stacyą, tudzież dostarczenie cegły do budowy stacyi po cenie produkcyi, z warunkiem, iż urządzony tam będzie przystanek kolejowy w pobliżu zabudowań szkolnych.

Oprócz powyższych wniesioną jeszcze została deklaracya Lwowskiego Konwentu OO. Dominikanów, jako właściciela obszarów dworskich w Zarudcach, Zaszkwie, Zawadowie i Borkach dominikańskich. Deklaracya ta jest atoli tak ogólnikowo a nawet dwuznacznie sformułowaną, że nie tylko nie można liczyć na żadną rzeczywistą ofiarę ze strony rzeczzonego konwentu, lecz owszem obawiać się należy ewentualnie pewnych przeszkód, zwłaszcza przy wykupnie gruntów dworskich pod budowę kolei Lwów-Żółkiew-Rawa.

Reszta stron interesowanych nie wniosła jeszcze swych oświadczeń w tej sprawie. Również nie otrzymaliśmy dotąd odpowiedzi c. k. Rządu na wezwanie Wysokiego Sejmu i odnośną odezwę Wydziału krajowego.

W sprawie budowy drogi z Piwniczny do Szczawnicy.

Uchwałą z dnia 12. Października 1882. r. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycję gminy miasta Piwniczny, w sprawie budowy drogi z Piwniczny do Szczawnicy, z poleceniem przeprowadzenia rokowań z odnośnemi Reprezentacyami powiatowemi i stronami interesowanemi co do zbudowania wspomnianej drogi jako publicznego dojazdu kolejowego, w myśl postanowień ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. Dz. u. kr. Nr. 46. i zdania sprawy, oraz przedstawienia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej, stosownie do rezultatu rokowań rzeczonych.

W wykonaniu tego polecenia wezwał Wydział krajowy Rady powiatowe nowosądecką i nowotarską, ażeby sprawę tę wzięły pod rozwagę odnośnie do postanowienia §. 5. wymienionej powyżej ustawy krajowej.

Rada powiatowa nowosądecka oświadczyła się przeciw budowie drogi wspomnianej, jako publicznego dojazdu kolejowego, nowotarska zaś Rada powiatowa nie przedłożyła jeszcze uchwały odnośnej.

Przytem upoważniliśmy Komitet Akademii umiejętności, zajmujący się sprawami Zakładu zdrojowego Szczawnickiego do przeprowadzenia rokowań ze stronami interesowanemi co do ofiar dobrowolnych na rzecz drogi Piwniczańsko-Szczawnickiej.

O skutku tych rokowań nie otrzymał Wydział krajowy jeszcze żadnej wiadomości.

Wobec tego stanu rzeczy nie możemy przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosków w tej sprawie.

W sprawie rekonstrukcyi drogi z Żurawna do Bortnik.

Na posiedzeniu dnia 25. Września 1882 r. wydał Wysoki Sejm nad petycją Rady powiatowej żydaczowskiej o subwencję na rekonstrukcję drogi z Żurawna do Bortnik następującą uchwałę:

„Wzywa się Wydział krajowy, aby na najbliższej sesji sejmowej, po szczegółowem zbadaniu niezbędnych kosztów potrzebnych na rekonstrukcję drogi powiatowej z Żurawna do Bortnik, przy odebraniu deklaracji w miarę ofert tak Rad powiatowych jak i stron interesowanych, zarazem przy zastosowaniu ustawy o dojazdach kolejowych — wykazał Sejmowi, jaki fundusz krajowy jest niezbędnie potrzebny do rekonstrukcyi tejże drogi“.

Przystępując do wykonania powyższej uchwały polecił Wydział krajowy Reprezentacji powiatu Żydaczowskiego, aby dała stanowczą odpowiedź na pytania, od których rozwiązania zawisło dalsze traktowanie sprawy, w myśl intencji Wysokiego Sejmu.

Gdy wskutek tego Wydział powiatowy żydaczowski zażądał potrzebnej mu do tego celu pomocy technicznej, którą Wydział krajowy przyrzekł mu był już poprzednio, delegowaliśmy naszego inżyniera, który przedsięwziąć miał badania w porozumieniu z Prezesem Rady powiatowej.

Słoty, oraz przeszkody miejscowe były powodem, że inżynier nasz dopiero w Czerwcu b. r. otrzymał ostateczne wezwanie do przybycia na miejsce, dokąd też się udał w drugiej połowie tego miesiąca.

Przy udziale delegatów z ramienia Wydziału powiatowego żydaczowskiego wyznaczonych, została zbadaną droga wiodąca z Żurawna do stacji kolejowej w Bortnikach pod względem kierunku i potrzeb jej uporządkowania, przyczem nastąpił wybór miejsca, któreby było nadodpowiedniejsze do budowy mostu na Dniestrze. Prócz tego zostały zebrane dane techniczne do sporządzenia przybliżonego kosztorysu uporządkowania drogi z Żurawna do Bortnik i budowy samego mostu.

Ponieważ dotyczące operaty techniczne nie są jeszcze wygotowane, przeto nie możemy obecnie wykazać, jaką kwotą mógłby fundusz krajowy przyczynić się do kosztów zamierzonego uporządkowania drogi powyżej wymienionej, zwłaszcza, że ani Rady powiatowe, ani strony bezpośrednio interesowane nie wniosły dotąd żądanych deklaracji co do ofiar na rzecz rekonstrukcyi projektowanej.

Ubezpieczenie brzegów rzeki Świcy pod Sokołowem.

Uchwałą z dnia 20. Października 1882 r. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby po bezzwłocznem zbadaniu stanu rzeczy przez swoje organa techniczne zarządził uskutecznienie robót wodnych celem odwrócenia niebezpieczeństwa powstałego dla gminy m. Sokołowa przez zmianę koryta rzeki Świcy, i aby koszta, które niepowinny przenosić kwoty 500 zł., pokrył z funduszu dyspozycyjnego.

Gdy z badań wykonanych na miejscu okazało się, że na uskutecznienie robót wodnych w celu choćby częściowego ubezpieczenia miasta Sokołowa potrzeba co najmniej kwoty 1100 zł. i że przeto przeznaczona przez

Wysoki Sejm na ten cel kwota 500 zł. jest niedostateczną, skłonił Wydział krajowy przed rozpoczęciem robót strony interesowane do złożenia deklaracji, iż dostarczą brakujących funduszków w gotówce i dadzą potrzebny materiał faszynowy.

Po usunięciu tej trudności, Wydział krajowy asygnował kwotę 500 zł. z odpowiedniami zastrzeżeniami co do jej użycia, udzielił komitetowi miejscowemu, zajmującemu się robotami — potrzebnych wskazówek przez swego inżyniera i żywi uzasadnioną nadzieję, że projektowane roboty jeszcze w ciągu lata b. r. będą ukończone.

Petycja gminy Tuchli o zapomogę, o przyjęcie na fundusz powiatowy budowy i utrzymania mostku na drodze do Sławska i o regulację rzeki Opor.

Uchwałą z 9. Października 1882 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycję gminy Tuchli zawierającą następujące żądania:

1. prośbę o zapomogę dla mieszkańców poszkodowanych przez wylew rzeki Opor;
2. żądanie, aby Wys. Sejm polecił Stryjskiej Radzie powiatowej wybudowanie i utrzymanie mostu na drodze z Tuchli do Sławska;
3. prośbę o wyjednanie u Rządu, iżby regulacja rzeki Opor objęta została ogólnym planem regulacji rzek w Galicyi.

Na skutek tej petycji zarządził Wydział krajowy co następuje:

Prośba gminy o zapomogę uwzględnioną została o tyle, iż na prośbę Stryjskiego Wydziału powiatowego o wsparcie dla 7miu gmin a między temi i dla gminy Tuchli, udzielił Wydział krajowy z wyznaczonej przez Wysoki Sejm zapomogi kwotę 1000 zł.

Co do prośby względem budowy i utrzymania mostu na drodze do Sławska, polecono Wydziałowi powiatowemu w Stryju zbadać, o ile ciężar utrzymania rzeczonoego mostu przez gminę i obszar dworski istotnie możność kontrybuentów przechodzi, i czyli w tym wypadku nie należałoby zastosować postanowienia §. 5. ust. drog. lub w inny sposób przyjść w pomoc gminie. Wreszcie prośbę gminy o regulację rzeki Oporu, odstąpił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa, od którego otrzymał jednak odpowiedź odmowną.

Przekazana Wydziałowi krajowemu powyższą uchwałą dalsza petycja gmin Dobromila i Huczka o udzielenie subwencji na wykonanie budowl wodnych dla ochrony gruntów od niszczenia przez rzekę Wyrwę, przesłaną została Wydziałowi powiatowemu w Dobromilu w celu zawiadomienia gmin, iż Wydział krajowy tylko w takim razie przyjść by mógł w pomoc gminom przez wysłanie inżyniera do wypracowania projektu potrzebnych robót wodnych, gdyby strony interesowane zdeklarowały się protokolarnie do zawiązania spółki wodnej w myśl ustawy krajowej z 14. Marca 1875.

Petycja Kosowskiego Wydziału powiatowego o subwencyę na rekonstrukcyę dróg powiatowych.

W załatwieniu przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z 12. Października 1882 petycji Kosowskiego Wydziału powiatowego o subwencyę z funduszu krajowego na rekonstrukcyę dróg powiatowych uszkodzonych przez wylew górskich potoków, zażądał Wydział krajowy od Wydziału powiatowego należycie opracowanego operatu technicznego potrzebnych robót drogowych, oraz wykazania częściowego przynajmniej pokrycia wydatków środkami miejscowymi.

Petycja gminy Popowice w sprawie dostarczania przez obszar dworski materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych w tej miejscowości.

W załatwieniu przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z 21. Października 1882. petycji gminy Popowice w sprawie dostarczania przez obszar dworski materiału drewnianego na potrzeby dróg gminnych w tejże miejscowości, zarządził Wydział krajowy dokładne zbadanie zażalenia gminy, mianowicie, czy i o ile obszar dworski rzeczywiście wydania gminie potrzebnego materiału dla dróg gminnych zaprzeczył i czyli jakiego wynagrodzenia za wycięcie tego materiału od gminy żądał.

Petycja zbiorowa włościan powiatu Przemyskiego o zmianę prestacyi w naturze na kwoty pieniężne.

Wskutek uchwały Wys. Sejmu z 25. Września 1882. polecono Wydziałowi powiatowemu w Przemyśle na petycję 31 włościan powiatu Przemyskiego o zmianę prestacyi w naturze na kwoty pieniężne, zawiadomić petentów o uchwale Wysokiego Sejmu przechodzącej do porządku dziennego nad tą petycją z objaśnieniem, iż obowiązany do prestacyi drogowej ustawa drogowa dozwala wykupić się od niej spłatą jej wartości.

Dar z łaski dla córki ś. p. Jeziorańskiego.

Wskutek uchwały Wys. Sejmu z 20. Października 1882. asygnowano Maryi Alinie, córce ś. p. Jeziorańskiego udzielony jej dar z łaski po 300 zł. rocznie aż do dnia 8. Września 1893 r.

Uchwały sejmowe w sprawie przeniesienia zarządów kolejowych do kraju i zaprowadzenia w tychże języka polskiego jako urzędowego oraz ustanowienia osobnego organu administracyjnego dla galicyjskiej sieci kolei państwowych jakoteż zajętych w zawiadowstwo państwa prywatnych dróg żelaznych.

W przedmiocie przeniesienia zarządów kolejowych do kraju i zaprowadzenia w tychże języka polskiego jako urzędowego, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 9. Października 1882 r. następującą uchwałę:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

1. Aby stosowne poczynił kroki, iżby zarządy kolei żelaznych galicyjskich do kraju przeniesione zostały, i w myśl uchwał sejmowych z dnia 4. Października 1878 i 23. Lipca 1880 r. używały w urzędowaniu w kraju języka polskiego.

2. Aby w przyszłości przy udzielaniu nowych koncesyi na budowę dróg żelaznych w Galicyi prawa języka polskiego jako urzędowego w zarządach tych kolei zastrzegał a siedzibę tych zarządów w kraju naszym naznaczył“.

Odnośnie do powyższej uchwały udawał się Wydział krajowy dwukrotnie do c. k. Rządu z przypomnieniem tej sprawy.

W odpowiedzi oświadczyło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa, że tak uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1882 r. jako też odezwę Wydziału krajowego z dnia 2. Marca b. r. odnoszącą się do tegoż przedmiotu, przedłożyło relacjami z dnia 3. Lutego i 10. Marca b. r. c. k. Ministerstwu handlu i że skoro wiadomem mu będzie ostateczne załatwienie tej sprawy, pospieszy niezwłocznie zawiadomić o tem Wydział krajowy.

O ile uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1882 r. odnosi się także do siedziby naczelnego zarządu i języka urzędowego w przyszłej administracji galicyjskiej kolei transwersalnej będącej własnością państwa, podajemy do wiadomości Wysokiego Sejmu dotyczące starania na innem miejscu niniejszego sprawozdania.

Na wezwanie Wysokiego Sejmu z dnia 14. Października 1882 r. w przedmiocie ustanowienia osobnego organu administracyjnego dla galicyjskiej sieci kolei państwowych c. k. Rząd dotąd nie odpowiedział.

W sprawie systematycznej regulacji rzek spławnych i ochrony lasów.

Na posiedzeniu dnia 6. Października 1882. wydał Wysoki Sejm nad sprawozdaniem komisji kultury krajowej o wniosku posła Chrzanowskiego tyczącym się regulacji rzek i ochrony lasów następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, wzywa c. k. Rząd:

1. Aby ułożył systematyczny plan regulacji wszystkich rzek spławnych poczynszyszy od ich źródeł i dopływów tych rzek, a zarazem, aby oznaczył czas w którym plan ten ma być wykonany.

2. Aby dla wykonania tego całego planu regulacji rzek, przedłożył Rząd odpowiednie projekty ustaw Radzie państwa i Sejmowi krajowemu, o ile przedmiot należy do kompetencji tych ciał ustawodawczych. Ponieważ zaś ze zwykłych dochodów państwa nie można wyznaczać sum dostatecznych dla wykonania systematycznego planu regulacji rzek spławnych we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa, powinien c. k. Rząd przedłożyć Radzie państwa projekt ustawy upoważniającej do zaciągnięcia za poręczeniem państwa oddzielnej pożyczki na regulację rzek we wszystkich krajach reprezentowanych w Radzie państwa.

3. Aby z tej sumy ogólnej na regulację rzek przeznaczonej a uzyskanej przez pożyczkę państwową, wyznaczono oddzielną kwotę dla Galicyi w tej wysokości, jaka z ogólnego planu regulacji rzek okaże się potrzebną dla uregulowania rzek w Galicyi.

4. Aby c. k. Rząd starał się, iżby z tej pożyczki zaciągniętej na regulację rzek wyznaczano corocznie na ten cel sumy stosunkowo tak wielkie, iżby cały plan regulacji rzek wykonany został w oznaczonym okresie czasu.

5. Aby c. k. Rząd powiększył inżynierję wodną w Galicyi, zreorganizował istniejące przy Namiestnictwie galicyjskiem biuro robót publicznych i rozszerzył atrybucje Namiestnictwa, przyznając mu prawo rozporządzania sumami wyznaczonemi corocznie przez Radę państwa na regulację rzek w Galicyi, a rozporządzania według planu regulacji rzek zatwierdzonego przez Rząd, ale bez odnoszenia się do Ministerstwa co do szczegółów wykonania planu i co do jego modyfikacji potrzebnych wskutek późniejszych zmian w korycie i brzegach rzeki.

6. Sejm wzywa powtórnie c. k. Rząd, aby ułożył i na drodze przez konstytucję wskazanej przedłożył projekt nowej ustawy leśnej, orzekającej skuteczniejsze środki ochrony lasów szczególnie w górach i zawierającej postanowienia o zalesieniu nagich na stokach gór przestrzeni“.

Na zapytanie Wydziału krajowego jaką decyzję powziął c. k. Rząd wskutek powyższej uchwały Sejmowej, oznajmiło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 13. Maja b. r., że uchwałę tę przedłożono z motywami sprawozdaniem z d. 13. Stycznia b. r. c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, które dotąd żadnej odpowiedzi w tej sprawie nie dało.

Natomiast wiadomo Wydziałowi krajowemu z protokołów stenograficznych posiedzeń Rady państwa, że wskutek wniosku członka polskiego

Koła galicyjskich posłów na Radę państwa, Dra Euzebiusza Czerkawskiego, uchwaliła Izba deputowanych na posiedzeniu dnia 5. Marca b. r. następującą rezolucję, w tej ważnej przez Koło polskie gorąco popieranej sprawie:

„Wzywa się c. k. Rząd, by w wykonaniu rezolucji Izby poselskiej z d. 6. Maja 1879 r. w jak najkrótszym czasie rozpoczął systematyczną i radykalną regulację rzek i by na drodze konstytucyjną wskazaną postarał się o potrzebne na ten cel środki pieniężne“.

Również wiadomo Wydziałowi krajowemu z wymienionych powyżej protokołów stenograficznych, że c. k. Rząd wniósł na posiedzeniu Izby poselskiej, dnia 18. Kwietnia b. r. do konstytucyjnego traktowania, projekt ustawy o środkach ku nieszkodliwemu odprowadzaniu wód górskich.

Projekt ten, będący w związku ze sprawą regulacji rzek i ochrony lasów, przekazała Izba poselska Rady państwa osobnej komisji dla zdania sprawy i przedstawienia wniosków.

Instrukcja dla zawiązywania spółek wodnych.

Wysoki Sejm wezwał uchwałą z dnia 20. października 1882. r. c. k. Rząd, aby wydaniem stosownej instrukcji wpłynął na szybkie a dokładne załatwianie spraw dotyczących zawiązywania spółek wodnych“.

W odpowiedzi na to wezwanie oznajmiło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu, iż przepisy ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38. są tak jasne i tak wyczerpująco przedstawiają przedmiot, że trudno było wydać jeszcze osobną instrukcję dla władz wykonawczych bez powtarzania tego, co już sama ustawa zawiera. C. k. Namiestnictwo mniema dalej, że czyniąc zadość życzeniu Wysokiego Sejmu, wyrażonemu w uchwale z dnia 20. Października 1882. r. musiałby c. k. Rząd ograniczyć się na wydaniu polecenia do władz, aby sprawy odnoszące się do spółek wodnych uważały za naglące, aby zwracały uwagę inicjatorów spółek na przepisy ustawy wodnej, użyczały tymże na każde żądanie urzędowej pomocy i starały się w każdym wypadku doprowadzić do skutku porozumienie stron interesowanych.

Uważając za główne przyczyny niepomyślnego rozwoju spraw dotyczących się spółek wodnych z jednej strony brak ukwalifikowanych techników do sporządzania operatów niezbędnych do zawiązywania tychże spółek, z drugiej zaś strony apatyczne usposobienie właścicieli mniejszych posiadłości, obojętnych na korzyści płynące z wykonywania robót melioracyjnych, podaje c. k. Namiestnictwo dla zaradzenia złemu następujące dwa środki:

a) przekazanie krajowemu biuru melioracyjnemu nadzoru nad sporządzaniem operatów potrzebnych do zawiązywania spółek wodnych z powodu, iż technicy rządowi, będąc obciążeni czynnościami swojego właściwego zawodu, nie mogliby zająć się skutecznie tą sprawą,

b) przymusowe zawiązywanie spółek wodnych na zasadzie postanowienia §. 45. ustawy wodnej w tych wypadkach, w których liczba właścicieli mniejszych posiadłości przybiera niezwykle rozmiary i udaremnia częstokroć usiłowania liczebnej mniejszości t. j. większych właścicieli pragnących zawiązania spółki wodnej.

Nie zaprzeczając trafności niektórych uwag zawartych w odezwie c. k. Namiestnictwa nie mógł jednak Wydział krajowy

zgodzić się na zapatrywanie, iż środki wskazane przez c. k. Namiestnictwo czynią zbytecznym wydanie instrukcyi wykonawczej przez Wysoki Sejm za-
leconej, a wiedząc z własnego doświadczenia jak dalece brak takiej instrukcyi przy zawiązywaniu spółek wodnych uczuwać się daje, wypracował rys doty-
czącego projektu i udzielił go c. k. Namiestnictwu z prośbą, ażeby z uwzględ-
nieniem wniosków Wydziału krajowego, wydało w myśl uchwały Wyso-
kiego Sejmu z dnia 20. Października 1882. r. odpowiednią instrukcyę wy-
konawczą udzielając przytem c. k. Starostom wskazówek administracyjnych,
które obok instrukcyi rzeczzonej mogłyby wpłynąć na szybkie i skuteczne
załatwienie spraw odnoszących się do zawiązywania spółek wodnych. Skoro
c. k. Rząd wyda instrukcyę żadaną, podamy ją do wiadomości Wydziałów
powiatowych z informacją stosowną, w myśl polecenia Wysokiego Sejmu
z dnia 20. Października 1882. r.

Zmiana trasy kolei trans-
wersalnej Zagórzany-
Stróże na Zagórzany-
Gorlice.

W sprawie zmiany trasy kolei transwersalnej Zagórzany-Stróże
na Zagórzany-Gorlice zawiadomił Wydział krajowy Gorlicki Wydział pow.
o uchwale Wys. Sejmu z 4. Października 1882., wzywającej Rząd do możli-
wego zarządzenia tej zmiany, oraz do poczynienia przy układaniu taryf dla
tejże kolei wszelkich możliwych koncesyi i ulg dla wywozu i przywozu pro-
duktów przemysłu naftowego i dla narzędzi, materiałów i machin dla tegoż
przemysłu.

W sprawie regulacji Sanu
pod Ulanowem.

Na skutek uchwały Wys. Sejmu z 21. Października 1882. po-
wziętej nad petycyą gminy miasta Ulanowa o zabezpieczenie brzegów Sanu
w tej miejscowości, którą wezwano Rząd, ażeby zbadał stan rzeczy, zarzą-
dził wypracowanie projektu potrzebnych w tym celu budowli wodnych i wy-
konał je jak najrychlej, ewentualnie zaś przeprowadził pertraktacyę celem
zawiazania spółki w myśl ustawy wodnej i wyznaczył w razie zawiazania
tejże na wykonanie robót powyższych odpowiednią subwencyę ze skarbu
państwa, oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, iż jeszcze w Sierpniu 1882.
otrzymał c. k. Starosta w Tarnobrzegu polecenie zdjęcia planów Sanu pod
Ulanowem i przedstawienia wniosków na uporządkowanie tej przestrzeni
rzeki, że wykonanie tego rozporządzenia jest w toku i spodziewać się na-
leży bliskiego ustalenia projektu i obliczenia kosztów budowy, poczem na-
stąpić będzie mogła rozprawa konkurencyjna.

O tym stanie sprawy Wydział powiatowy w Nisku zawiadomiono.

Odezwą zaś z 29. Maja 1883. oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż
projekt uporządkowania Sanu między Rudnikiem i Ulanowem, oraz zabez-
pieczenia brzegów pod Ulanowem, przedłożony już został c. k. Ministerstwu
do zatwierdzenia.

Przekazane Wydziałowi krajowemu niezadowolone petycje sejmowe.

Niezadowolone petycje sejmowe przekazane Wydziałowi krajo-
wemu uchwałą Wys. Sejmu z 21. Października 1882. załatwił Wydział kra-
jowy jak następuje:

Petycyę gmin i obszarów dworskich Kamionki wielkiej, Królowy
polskiej, Mszalnicy, Królowy ruskiej, Bińczarowy i Mystkowa powiatu Gry-
bowskiego o subwencyę w kwocie 1.000 zł. na wybudowanie drogi z Kamionki

wielkiej do Nawojówki i postawienie mostu na rzece Kamienicy, przesłał Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu do zbadania stanu rzeczy w porozumieniu z Wydziałem powiatowym Nowosądeckim, przeprowadzenia pertraktacji ze stronami interesowanymi i na tej podstawie przedłożenia wniosków w myśl warunków unormowanych dla subwencyonowania dróg powiatowych i gminnych, tudzież przedłożenia operatu technicznego z planem pokrycia kosztów budowy i przyszłej konserwacji drogi.

Na petycję p. Karola Dyszyńskiego ze Stępiny, w której tenże uważał się na Wydział powiatowy w Jasle, o zatrzymanie mu należności za roboty wykonane w r. 1880. przy drogach powiatowych, wezwano Wydział powiatowy o usiłowanie załatwienia tej sprawy w drodze polubownej, w skutek czego też Wydział powiatowy petentowi na zaspokojenie powyższej pretensyi pewną kwotę przyznał.

Petycję gminy i obszaru dworskiego w Grudny dolnej o udzielenie subwencji na utrzymanie dróg gminnych, załatwił Wydział krajowy odmownie.

Na petycję gminy Błóżwi o subwencyę w kwocie 250 zł. na budowę mostu, wskazał Wydział krajowy Rudeckiemu Wydziałowi powiatowemu warunki subwencyonowania dróg gminnych a po dopełnieniu onych udzielił subwencyę w żądanej kwocie.

Na petycję gmin i obszarów dworskich powiatów Rzeszowskiego, Jasielskiego i Krośnińskiego o udzielenie subwencji na przełożenie części drogi powiatowej Rzeszowsko-Strzyżowskiej między Strzyżowem a Czudcem na lewy brzeg rzeki Wisłoka, przyrzekł Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Rzeszowie, że udzieli odpowiedniej subwencji na ten cel na podstawie norm ustalonych dla subwencyonowania dróg powiatowych i gminnych, jeżeli Wydział powiatowy przedłoży projekt i operat techniczny, tamtejsza Rada powiatowa zaś wspólnie z Rządem pokryją $\frac{2}{3}$ części kosztów robót projektowanych.

Na petycję Wydziału powiatowego Jaworowskiego o udzielenie subwencji 10.000 zł. na budowę drogi z Jaworowa do stacyi kolei w Sądownej Wiszni, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia żądanej subwencji w 3 lub 4 ratach rocznych, pod warunkiem, że tak powiat tamtejszy, jakoteż strony bezpośrednio interesowane, zobowiążą się deklaracyami prawomocnemi do pokrycia w tymże czasie reszty kosztów budowy obliczonych na 41.881 zł., a Wydział powiatowy przedłoży należycie opracowany operat techniczny i plan pokrycia kosztów budowy drogi i przyszłej konserwacji tejże. Na wypadek zaś potrzeby, oświadczył Wydział krajowy gotowość wysłania swego inżyniera dla udzielenia wskazówek potrzebnych do wypracowania odpowiedniego operatu technicznego.

Petycję gmin Jezierzan i Jezierzanek oraz obszaru dworskiego w Łanowcach o przyspieszenie budowy drogi krajowej z Borszczowa na Łanowce, Kozaczyzną do Jezierzan, oraz przedłużenia jej do Zalesia i Szańkowczyk, załatwił Wydział krajowy odmownie, wskazując na brak wszelkiej ofiarności tak tamtejszej Reprezentacyi powiatowej jak i stron bezpośrednio interesowanych na rzecz budowy tej drogi, oraz na niemożliwość podjęcia budowy powyższej drogi przed wykończeniem innych ważniejszych dróg krajowych, których budowa już jest rozpoczętą.

Petycję gmin i obszarów dworskich Żulina, Rozhurecza, Siemiginowic, Dulib i Bratkowic powiatu Stryjskiego, o regulację rzeki Stryja, odstąpił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu z prośbą, o zarządzenie wypracowania projektu regulacji i przeprowadzenia pertraktacji ze stronami interesowanymi w celu zawiązania spółki wodnej, oraz o wyjednanie odpowiedniej dotacji ze skarbu państwa.

Petycję gminy Harkłowy o subwencję na utrzymanie drogi gminnej wiodącej do gościńca rządowego w Szkołyszynie, zbudowanej przy pomocy subwencji krajowej, załatwił Wydział krajowy odmownie, ze względu na obowiązek utrzymywania tej drogi ciężący z mocy ustawy drogowej na gminie i obszarze dworskim przy pomocy spółki tamtejszej, zawiązanej do eksploatacji nafty, i polecił Wydziałowi powiatowemu przedsięwzięcie odpowiednich kroków w celu naprawy powyższej drogi środkami wskazanymi.

Petycję Wydziału powiatowego Brodzkiego o spowodowanie wydania ustawy państwowej, regulującej stosunki Towarzystw kolejowych do właścicieli sąsiednich gruntów odstąpił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa z poparciem, uznając potrzebę takiej ustawy w interesie gospodarstwa krajowego, na co otrzymał wszakże odpowiedź, iż dla zapewnienia pomyślnego załatwienia tej sprawy należałoby oprzeć się na pewnych i pozytywnych danych, któreby wykazały konieczność uregulowania powyższych stosunków w drodze ustawodawczej, że zaś petycja Brodzkiego Wydziału powiatowego prócz ogólnych zażaleń żadnych pozytywnych faktów nie przytacza, przeto nie może służyć za podstawę do poczynienia ze strony c. k. Namiestnictwa dalszych w tej mierze kroków.

O czem zawiadomiono Wydział powiatowy Brodzki z poleceniem zastosowania się do uwag zawartych w odpowiedzi c. k. Prezydium Namiestnictwa.

W załatwieniu petycji reprezentacji gmin Zarzecza i Delatyna o uznanie za krajową i zbudowanie drogi z Delatyna na Zarzecze do Jabłonowa tudzież stałego mostu na Prucie między Delatynem a Zarzeczem, oznajmił Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu w Nadwórninie, iż gdy nie ma widoków, ażeby droga powyższa uznaną być mogła za krajową, a z drugiej strony droga ta należy do kategorii ważniejszych dróg gminnych i posiada cechę drogi powiatowej, przeto mogłaby jedynie być zbudowaną w całości lub w części środkami miejscowymi przy pomocy subwencji krajowej.

Przy tem oświadczył Wydział krajowy gotowość przyjęcia w pomoc powiatowi i gminom Delatyna i Zarzecza, gdyby strony bezpośrednio interesowane zdecydowały się na podjęcie budowy całej drogi z Delatyna do Jabłonowa lub na razie tylko na budowę mostu na Prucie, i upoważnił Wydział powiatowy do zawezwania inżyniera okręgowego do wypracowania na koszt funduszu krajowego projektu zamierzonej budowy, który posłużyłby do przeprowadzenia ze stronami pertraktacji i przedłożenia Radzie powiatowej odpowiednich wniosków oraz do ułożenia planu pokrycia kosztów budowy i utrzymania.

Petycję Jerzego Pospichała przedsiębiorcy dostawy kamienia na konserwację drogi krajowej Rohatyn - Brzeżańskiej o podwyższenie mu cen kontraktowych za dostawę, nie uwzględnił Wydział krajowy z powodu,

że petent objął przedsiębiorstwo na podstawie dobrowolnej oferty wniesionej na publicznej licytacji i że został nawet uwzględniony wobec innych oferentów, którzy korzystniejsze podawali warunki.

Wszakże oznajmił Wydział krajowy petentowi, iż na żądanie zwolnić go może z kontraktu na r. 1884.

Petycję gminy Lisowice powiatu Dolińskiego o poruczenie jej dostawy szutru dla gościńca rządowego w obrębie gminy, odstąpił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu.

Na petycję gmin Krzywczy, Woli krzywieckiej, Średniej, Recz-pola, Ruszelecyc, Chyrzyny i Kupna o subwencyę 400 zł. na budowę dróg i uregulowanie potoków, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia subwencyi w stosunku procentowym ogólnych kosztów pod warunkiem przedłożenia przez Wydział powiatowy operatu technicznego i planu pokrycia kosztów robót zamierzonych oraz przyjęcia pewnej części kosztów na fundusz powiatowy.

Petycję gminy Stare Stawy powiatu Biała o uwolnienie od konkurencyi do kosztów budowy opaski ochronnej przy prawym brzegu rzeki Soły, odstąpił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu.

Petycję gmin i obszarów dworskich, Skole, Korczyn, Kruszelnica, Podhorodce i Lubienie o wyjednanie u Rządu zaprowadzenia napowrót stałej codziennej jazdy szybkowozu między Stryjem a Skolem, odstąpił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa z poparciem.

W załatwieniu petycji gmin Wysocka, Łazów i Nienowic o subwencyę na wykonanie przekopu Wiszni do Sanu, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia subwencyi pod warunkiem zawiązania spółki wodnej przez strony interesowane.

Petycję gminy Sobiecín o spieszne wykonanie przekopu Sanu pod Muniną, odstąpił Wydział krajowy c. k. Prezydium Namiestnictwa z usilnem poparciem, na co otrzymał odpowiedź, iż ze względu na wygórowane żądania obszaru dworskiego w Muninie za grunta pod przekop potrzebne, Rząd zniewolonym byłby odstąpić od wykonania przekopu, jeżeli nakład na wywłaszczenie gruntów okaże się zbyt wysokim, a współudział stron konkurujących słabym.

O czem Wydział powiatowy Jarosławski zawiadomiono celem użycia całego swego wpływu dla usunięcia przeszkód.

Drogi krajowe.

Kłęski elementarne
istan dróg krajo-
wych w ogólności.

Wielkie wylewy wód, jakie w ciągu 1882. r. nawiedziły ogromnymi kłeskami różne kraje Europy, dotknęły również w części i nasze drogi krajowe.

Wprawdzie znaczniejsze mosty na większych rzekach jak n. p. Dniestr, Bystrzyca, Prut, Seret, Bug, San, Czarny i Biały Dunajec, Poprad, wytrzymały napór wielkich wód i unoszonych spławów, jednakże niektóre z dróg krajowych narażone zostały na większe lub mniejsze uszkodzenia, które zostały już naprawione, lub w ciągu bieżącego roku naprawione będą.

Znaczniejszym uszkodzeniom uległy roboty wodne wykonane na rzece Dunajcu przy drodze krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

Przed laty czterema, część tej drogi prowadząca przez górę w Jazowsku, przebudowano w ten sposób, iż na przestrzeni dwóch kilometrów zmieniono łożysko rzeki Dunajca, a drogę krajową, leżącą na bardzo stromej i usuwającej się do tej rzeki górze, przeniesiono na równinę.

Pięciokrotne wylewy rzeki Dunajca, jakie miały miejsce w jesieni r. 1882., nie naruszyły wprawdzie w niczem nowo zbudowanej drogi, nie sprawiły chwilowej nawet przerwy w komunikacji na drodze, lecz mocno nadwyrężyły i popsuły w części roboty wodne, wykonane celem utrzymania rzeki w nowem łożysku.

Z tego powodu w ciągu ostatnich trzech miesięcy roku zeszłego wykonano tam roboty ochronne, mające na celu zabezpieczenie drogi w czasie przejścia lodów i wylewu wód wiosennych.

Nadzwyczajne powodzie zeszłoroczne sprawiły, że droga krajowa w Jazowsku znajdująca się w nader trudnych warunkach, pomimo wykonanych w r. 1882. robót wodnych, częścią stałych, częścią prowizorycznych, wymagać będzie jeszcze i w latach następnych pewnych nakładów, dopóki rzeka Dunajec biegu swego w tem miejscu w zupełności nie ureguluje.

Żądać też będziemy, ażeby część kosztów zamierzonej przez nas regulacji rzeki poniósł fundusz państwowy ze względu na spławność Dunajca.

Jak słotny i w kłęski elementarne obfity rok 1882., tak też i bezśnieżna zima ubiegła, oddziałała niekorzystnie na stan niektórych dróg krajowych.

Środki zaradcze bez zwłoki przedsiębrane, zapobiegły jednak szkodom znaczniejszym i dziś już nie mamy obawy, aby te nadzwyczajne kłęski żywiołowe zwichnęły równowagę w budżecie konserwacji dróg krajowych.

Owszem mamy uzasadnioną nadzieję, że nie przekroczymy dotacyi przez Wysoki Sejm na ten cel przyzwalanej, i że dotychczasowy w ogólności zadowalniający stan dróg krajowych potrafimy i nadal utrzymać przy pomocy zwykłych środków.

Konserwacja i rekonstrukcja.

Oprócz zwyczajnych robót konserwacyjnych i robót spowodowanych wypadkami elementarnymi, przedsiębraliśmy w roku 1882. następujące roboty ważniejsze na drogach krajowych dawniej zbudowanych:

1. Na drodze Zakliczyn-Sącz-Niedzica:

Ominięto górę w Tylmanowej przekładając drogę na zupełnie nową trasę, w długości 1200 kilometrów.

Roboty w tym celu, w przeważnej części, w ciągu 1882. roku wykonane już zostały; oddanie zaś drogi do użytku publicznego nastąpi w Lipcu r. b.

2. Na drodze Lwów-Rohatyn:

Wzmocniono pokład kamienny na sześciu kilometrach.

3 Na drodze Rohatyn-Brzeżany-Tarnopol:

Zrekonstruowano pokład kamienny w 51. i w 52. kilometrze pod Kozową i przedsięwzięto roboty przygotowawcze do rekonstrukcji dalszych trzech kilometrów.

4. Na drodze Zaleszczyki-Skała:

Podniesiono drogę dla ochrony jej od zalewu w 36. kilometrze na długości 329 metrów.

5. Na drodze Husiatyn-Kopyczyńce:

Uregulowano całą drogę pod względem jej szerokości i spadku rowów przydrożnych. Nadto zrekonstruowano góblę w Kopyczyńcach, oraz wybrukowano ścieki w Husiatynie i Kopyczyńcach, przy współudziale rzeczonych gmin.

6. Na drodze Dynów-Sanok:

Zniesiono przykry bardzo pagórek w 14. kilometrze na długości 162 metrów.

7. Na drodze Przemyśl-Sanok:

Złagodzony spadek w 9. kilometrze na długości 340 metrów.

W roku bieżącym zamierzamy na drogach krajowych dawniej zbudowanych wykonać następujące roboty:

1. Na drodze Zakliczyn-Sącz Niedzleca:

- a) prowadzić roboty wodne ochronne i regulacyjne w Jazowsku;
- b) wykończyć budowę drogi w Tylmanowej.

2. Na drodze Lwów-Rohatyn:

Założyć drenaż i wzmocnić pokład drogowy na siedmiu kilometrach.

3. Na drodze Rohatyn-Brzeżany-Tarnopol:

Zrekonstruować dalsze trzy kilometry pod Kozową.

4. Na drodze Stanisławów-Bursztyn:

Odbudować pozostałą część starego mostu w długości 87 mtr.

5. Na drodze Zaleszczyki-Skała:

Podnieść drogę w 37. i 38. kilometrze ulegającą na 254 mtr. corocznym zalewom.

6. Na drodze Tarnopol-Podwołoczyska:

Uregulować drogę pod względem szerokości pokładu kamiennego, na długości 10 kilometrów, co w przyszłości da możliwość obniżenia kosztów konserwacji.

Nowe budowy i przebudowania.
I. Roboty w ciągu 1882 r. wykonane.

W ciągu r. 1882 wykonano w tym dziale:

1. Na drodze Lwów-Stożanów:

A) w oddziale lwowskim:

- a) wybudowano w zupełności 9·200 klm. od Zboisk przez Malechów do Podlisek małych i celem urządzenia dojazdu od tej drogi do krajowego Zakładu rolniczego w Dublanach wykonano roboty ziemne i budowlane na całej długości dojazdu mającej 1·816 klm.;
- b) wyłamano kamienia w Lesienicach, Borkach w Skwarzawie, Wierzblanach, w Żółtańcach, w Woli Żółtanieckiej, w Dzibułkach, 5669 metr. sześciennych;
- c) rozpoczęto prowadzenie robót ziemnych i budowę mostów za Podliskami małymi w kierunku na Wisłoboki i Remenow.

B) W oddziale Kamioneckim:

- a) wybudowano dalszych 8·600 klm. od Zalesia po za Chołojow;
- b) wypalono cegły dużego formatu 446.500 sztuk, zaś małego formatu 1,150.000 sztuk;
- c) dowieziono kamienia na drogę 1.390 mtr. sześciennych;
- d) prowadzono roboty ziemne między Chołojowem a Radziechowem na długości 6 klmtr.

2. Na drodze Rzeszów-Nisko-Nadbrzezie:

Rozpoczęto produkcję dostawy kamienia, tudzież roboty ziemne między Niskiem a Rozwadowem.

3. Na drodze Zborów-Załoście:

Wykończono budowę pozostałych 7·000 klmtr.

Obecnie cała ta droga w długości 28 klmtr. jest już ukończoną i do użytku publicznego oddaną.

4. Na drodze Smykowce-Grzymałów:

Przebudowano w dalszym ciągu pozostałych 5·600 kilometrów dawnej drogi.

Obecnie jest już cała ta droga w długości 38·400 klmtr. wykończona.

II. Roboty wykonać się mające w ciągu 1883 r.

W ciągu r. 1883 zamierzamy wykonać:

1. Na drodze Lwów Stożanów:

A) W oddziale lwowskim:

- a) budowę drogi na dalszych 8 kilometrach;
- b) dostawę kamienia na dalszą budowę za Kłodzienkiem;
- c) założenie cegielni i rozpoczęcie produkcji cegły koło Kłodzienka.

B) W oddziale kamioneckim:

- a) dalszą budowę odłanów przez Kamionkę str. do Krzywulanki na długości 3·400 kilometrów;
- b) za Chołojowem do Terpinia na długości 2·800 klmtr.;
- c) pod Radziechowem na długości 2·130 kilometr.

- d) dalszą produkcję kamienia i cegły w dawniejszych cegielniach i w nowo założyc się mających w Terpinu;
- e) roboty ziemne między Chołojowem a Radziechowem i między Krzywulanką a Sapieżanką.

2. Na drodze Rzeszów Nisko-Nadbrzezie:

Budowa na 6 kilometrach od Niska ku Rozwadowu.

III. Roboty projektowane
na rok 1884.

Na rok 1884 projektujemy:

1. Na drodze Lwów-Stojanów:

A) W oddziale lwowskim:

- a) wykończenie dalszej budowy około 6 klmtr. t. j. do końca 23. kilometra w Kłodzienku;
- b) dostawę i produkcję kamienia i cegły na budowę powyższych 6 kilometrów i na dalszą przestrzeń;
- c) założenie nowej cegielni pod Derniowem.

B) W oddziale kamioneckim:

- a) wykończenie drogi ku Stojanowu od Krzywulanki na długości 3 klmtr. i od Terpinia ku Radziechowu na długości 3 kilometr.;
- b) produkcję cegły i wykonanie robót ziemnych na długości 2 klmtr.

2 Na drodze Rzeszów-Nisko-Nadbrzezie:

prorowadzenie dalszej budowy na długość 5 kilometr. tak, aby przestrzeń między Niskiem a Rozwadowem w długości 11-000 kilometr. z końcem roku 1884. była w zupełności gotową.

Po wykonaniu powyższego programu w latach 1883. i 1884. na następne lata pozostałyby z dróg za krajowe uznanych jeszcze następujące przestrzenie do budowy:

a) rozpoczętych:

1. Lwów-Stojanów	26 klmtr.
2. Rzeszów-Nisko-Nadbrzezie	25 „

b) nierozpoczętych:

1. Kańczuga-Szklary	26 klmtr.
2. Borszczów-Jezierzany	24 „

Ogółem zatem pozostałoby jeszcze do budowy 101 klmtr.

Zmiany w etacie służby
drogowej.

W składzie Inżynierów okręgowych i pełniących obowiązki Inżynierów przy drogach krajowych nie zaszły w r. b. żadne zmiany.

Na opróżnione posady konduktorów zamianowano:

1. Pomocnika Inżyniera dróg krajowych Tarnopolskiego okręgu Kornela Birgfellnera stałym konduktorem II klasy, posuwając go równocześnie prowizorycznie na konduktora I klasy;

2. prowizorycznie pełniącego obowiązki konduktora Stanisława Darowskiego stałym konduktorem II klasy;

3. pomocnikowi Inżyniera przy budowie dróg krajowych Władysławowi Stojowskiemu poruczono pełnienie obowiązków konduktora nowo

zbudowanej drogi krajowej Zborów-Załoście, przyznając mu systemizowane pobory konduktora I klasy;

4. byłemu konduktorowi Franciszkowi Geringowi poruczono prowizorycznie pełnienie obowiązków konduktora z płacą konduktora II klasy.

Z powodu fizycznej niemożności dalszego należytego wypełniania obowiązków służbowych, postanowiono Leonarda Borzęckiego, konduktora I klasy, przenieść z dniem 1. Sierpnia 1883. w stały stan spoczynku, zaś na opróżnić się mającą po nim posadę konduktora rozpisać konkurs.

Przed upływem terminu konkursowego do ubiegania się o powyższą posadę, zostały opróżnione dalsze dwie posady, z powodu śmierci Edmunda Szeliskiego konduktora I klasy i Jana Bietkowskiego konduktora II klasy, które przy załatwieniu rozpisanego konkursu zostaną obsadzone.

Emerytury i pensje
wdowie.

Wdowie po zmarłym konduktorze Edmundzie Szeliskim, przyznano z dniem śmierci męża, to jest od 9 Maja 1883., przypadającą pensję wdową w rocznej kwocie 166 zł. w. a. na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 23. października 1881 r.

Pięcioletnia Inżynierów i
konduktorów dróg kra-
jowych.

W sprawie wymiaru dodatków pięcioletnich dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych przedkładamy osobne sprawozdanie.

Rezultat licytacji mytni-
czych.

Z dniem 31. Grudnia 1882 upływał zwyczajny termin dzierżawy dla 86 stacyi mytnicznych na drogach krajowych.

Odbyły się zatem rozprawy licytacyjne we właściwych Wydziałach powiatowych oraz w Wydziale krajowym na dzierżawę powyższych stacyi mytnicznych. Stacya Krzywe-Panasówka dotąd złączona, rozdzieloną została na dwie pojedyncze stacye z zastosowaniem wymiaru taryfy w myśl ustawy krajowej z 25. Grudnia 1871.

Cena wywołania dla 87 stacyi mytnicznych wynosiła łącznie kwotę	154.205 zł. — ct.
rezultat licytacji częściowych wykazał kwotę	157.376 „ 65 „
przewyższył zatem cenę wywołania o kwotę coroczną	3.171 zł. 65 ct.

Nadto skutkiem oddzielnych zarządzeń oddano w dzierżawę nowo zaprowadzone stacye mytniczne na drodze krajowej Lwowsko-Stojanowskiej, będące początkowo we własnym zarządzie a mianowicie w Podliskach małych i w Rudzie.

Z końcem roku 1882. pozostała nie wydzierżawioną jedynie nowo zaprowadzona stacya mytnicza na drodze krajowej Zborów-Załoście w Załoścach.

Rezultat ogólny admini-
stracyi myt krajowych.

Dochód z myt na drogach krajowych w roku 1881. wedle zamknięć rachunkowych z tego roku w rzeczywistości uczynił	222.996 zł. 05 1/2 ct.
że zaś dochód ten w r. 1880. przyniósł	220.115 „ 68 1/2 „
wzrósł więc w roku 1881. o kwotę	2.880 „ 37 „
Dochód mytniczny za rok 1882. preliminowany był na	220.000 „ — „
Dochód ten, którego rzeczywistą cyfrę wykaże dopiero zamknięcie ksiąg rachunkowych, przyniesie w rezultacie zwiększenie preliminowanej sumy w przybliżeniu o	4.000 „ — „

Na podstawie zatwierdzonych kontraktów o dzierżawę myt krajowych w r. 1883. spodziewamy się, że preli-

minowany dochód mytniczy w roku bieżącym w kwocie 222.000 zł. — ct. tak jak w roku ubiegłym okaże się w rezultacie nieco wyższym.

Omycie nowych dróg krajowych.

Zarządzono omycie drogi krajowej Lwów-Stojanów w Podliskach małych i drogi krajowej Zborów-Załoście w Załoścach.

Budowa, zakupno i naprawa domków mytniczych.

Kosztem funduszu krajowego przedsięwzięto budowę domków mytniczych w Birczy, Husiatynie, Iwankowie, Kozowej, Krzywem, Kurowie, Stawczanach, Załoścach i w Załużu.

Zakupiono od prywatnych właścicieli domki mytnicze dla stacyi w Raszkowie i Ujściu biskupiem.

Uskuteczono reparację domków mytniczych w Haliczu, Miechocinie, Olchowcach i w Radwanie.

Zwiększenie potrzeb na cele powyższe spowodowało przekroczenie preliniowanych kosztów w budżecie z roku 1882. na domki mytnicze z kwoty 3.000 zł. na 4.112 zł.

Własny zarząd dochodów mytniczych.

We własnym zarządzie pozostawały nowo zaprowadzone myta do czasu ich wydzierżawienia na drodze krajowej Lwowsko-Stojanowskiej do 30. Listopada 1882 a mianowicie:

- a) w powiecie kamioneckim myto mostowe w Rudzie,
- b) w powiecie lwowskim myto drogowe w Podliskach małych.

Od 26 Listopada 1882 odbywa się we własnym zarządzie pobór tylko jednego myta na drodze krajowej Zborów-Załoście w Załoścach.

Zaległości w dochodach mytniczych.

Zaległości w dochodach mytniczych z końcem r. 1881 wynosiły

kwotę	4.364 zł. 16 1/2 ct.
z których ściągnięto już kwotę	1.302 „ 69 „
zaś odpisano kwotę	305 „ 25 „

niedającą się ściągnąć od byłych zawodnych dzierżawców stacyi mytniczych w Babińcach, Kozaczówce i Puharach.

Pozostała zatem w rzeczywistości zaległość

w kwocie	2.756 „ 22 1/2 „
--------------------	------------------

rozdziela się na dawniejszą zaległość datującą się od roku 1877 a ciężącą na byłym dzierżawcy stacyi mytniczej w Rzysskach, w kwocie 200 zł. 50 ct. przeciwko któremu zarządzone kroki prawne są już na ukończeniu, tudzież na zaległość datującą się od roku 1881 a ciężącą na zawodnych dzierżawcach stacyi mytniczych

a) w Buczaczu	1.406 „ 61 „
b) w Iwankowie	119 „ 49 1/2 „
c) w Stecowej	472 „ 87 „
d) w Zaleszczykach małych	556 „ 75 „

Przeciwko tym zawodnym dzierżawcom, z chwilą niedotrzymania przez nich warunków dzierżawy, przedsięwzięto wszelkie środki zaradcze w zawartych z nimi kontraktach zastrzeżone, zaprowadzono najpierw sekwe-

stracę dochodów mytniczych na pomienionych stacyach, zarządzono następnie wydzierżawienie tychże stacyi mytniczych na koszt i stratę zawodnych dzierżawców, a wreszcie celem wyegzekwowania resztującej należytości, jaka pozostała po ostatecznym z nimi obrachunku, wdrożono przeciwko nim na drodze sądowej kroki prawne.

Wynagrodzenie za straty.

Gminie w Dawidowie, dzierżawiącej od 1. Stycznia 1882 tamtejszą stacyę mytniczą, która rachunkami wykazała poniesione straty w pierwszym roku dzierżawy, postanowiono ulżyć зниżeniem czynszu dzierżawnego na dwa lata następne z rocznych 1852 zł. na 1525 zł.

Drogi powiatowe i gminne.

Nowy program poprawy dróg powiatowych i gminnych, oparty na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. Października 1882 r. poczyna stopniowo wchodzić w wykonanie, a jak koniec roku ubiegłego tak też i rok bieżący wypełniony będzie pracami przygotowawczymi i rozporządzeniami torującymi drogę temu programowi.

Obok przytoczonego w sprawozdaniu z wykonania uchwały sejmowej, dotyczącej poprawy dróg powiatowych i gminnych, okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. Grudnia 1882 r. l. 51.432 normującego bezpośrednio pomoc kraju w tej doniosłej sprawie, zajmie najważniejsze miejsce w szeregu rzeczonych rozporządzeń regulamin traktujący o wykonywaniu niektórych postanowień obowiązującej ustawy drogowej odnoszących się do dróg powiatowych i gminnych.

Nad projektem tego regulaminu pracujemy obecnie i po ostatecznem zredagowaniu udzielimy go c. k. Namiestnictwu.

Przy pomocy tego regulaminu i przestrzeganiu przepisów wyżej wymienionego okólnika z dnia 22. Grudnia 1882 r. spodziewamy się już w najbliższych latach osiągnąć wydatniejsze rezultaty, zwłaszcza, gdy jak oczekiwać można reprezentacye powiatowe staną na wysokości swego zadania a c. k. Rząd jak dotąd tak i nadal będzie życzliwie popierał usiłowania władz autonomicznych dążące do urzeczywistnienia nowego programu drogowego.

Zbytnią ilością rozporządzeń w tym przedmiocie na raz wydanych nie chcielibyśmy utrudniać ich dokładnego przestudyowania, zrozumienia i przyswojenia, zwłaszcza, że skuteczne wdrożenie tej sprawy wymaga dłuższego czasu i głębokiej rozważki ze strony reprezentacyi powiatowych, w których ręku leży praktyczne zastosowanie instrukcyi przez nas wydanych.

Ponieważ niniejsze sprawozdanie, o ile odnosi się do rezultatów już osiągniętych, sięga tylko po koniec roku ubiegłego, przeto nie możemy jeszcze wykazać rażniejszego postępu w rozwoju dróg powiatowych i gminnych i poprzestać musimy na zaznaczeniu, że w skutek nowego programu drogowego inaugurowanego uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. Października 1882 r. ożywił się w wielu powiatach ruch budowlany i że z dotacyi przeznaczonych przez Wysoki Sejm, w roku bieżącym, na zasiłki bezpowrotne i pożyczki bezprocentowe, asygnowaliśmy już dotąd lub przyrzekli

udzielić, po dopełnieniu wskazanych warunków tytułem subwencji 89.552 zł., tytułem zaś pożyczek bezprocentowych 16.000 zł. ogółem sumę 115.552 zł. w. a. o czem zdamy Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę w roku przyszłym.

W 1882 r. udzielał Wydział krajowy zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych na podstawie zasad znanych z poprzednich sprawozdań.

Fundusz, którym Wydział krajowy na ten cel rozporządzał, składał się:

a) z dotacyi przeznaczonej przez Wysoki Sejm na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych na 1882 rok w kwocie	70.000 zł. — ct.
b) z zaliczki pobranej z dotacyi przeznaczonej przez Wysoki Sejm na rok 1883 w kwocie	4.476 „ 36 „
c) z reszty subwencji państwowej na rzecz budowy drogi powiatowej Muszyna-Krynica	3.000 „ — „
d) z subwencji państwowej na utrzymanie drogi powiatowej Muszyna-Krynica	400 „ — „
e) ze zwrotu od Wydziału powiatowego w Żydaczowie	— „ 14 „
Razem	77.876 zł. 50 ct.

Z tego funduszu asygnował Wydział krajowy w ciągu 1882 roku następujące subwencye:

A. Dla dróg powiatowych:

Wydziałowi powiatowemu Bocheńskiemu na budowę drogi Bocheńsko-Łapanowskiej	1.500 zł.
Wydziałowi powiatowemu Borszczowskiemu na budowę drogi z Iwankowa do Germakówki	2.000 „
Wydziałowi powiatowemu Buczackiemu na budowę drogi Buczacz-Potok	3.000 „
Wydziałowi powiatowemu Kamioneckiemu na budowę drogi wiodącej od drogi Ubinie-Kutkorz do granicy powiatu w Nowosiólkach pod Zadwórzem	2.500 „
Wydziałowi powiatowemu Kossowskiemu na rekonstrukcyę drogi Kossów-Żabie	1.500 „
Komitetowi budowy drogi Podhajecko-Halickiej	6.000 „
Wydziałowi powiatowemu Limanowskiemu na budowę drogi Skrzydlina-Krzesławice	2.500 „
Wydziałowi powiatowemu Mościskiemu na budowę drogi z Hodyń ku Samborowi	2.000 „
Wydziałowi powiatowemu Mieleckiemu na budowę drogi z Radomyśla ku Lisiej górze	2.000 „
Wydziałowi powiat. Pilźnieńskiemu na budowę drogi Pilzno-Radomyskiej	2.000 „
Wydziałowi powiat. Przemyślańskiemu na budowę drogi Przemyślańsko-Świerskiej	2.000 zł. i
Zadwórzecko-Gliniańskiej	2.000 „ 4.000 „
Wydziałowi powiat. Ropczyckiemu na dokończenie budowy drogi Czekaj-Wielopole	1.000 „

Wydziałowi powiat. Nowo-Sądeckiemu na rzecz drogi Muszyna-Krynica	3.858 zł.
Wydziałowi powiat. Tarnowskiemu na budowę drogi z Lisiejgóry do Radomyśla i na dokończenie budowy drogi gminnej Tarnowsko-Zakluczynskiej	3.000 „
Wydziałowi powiat. Trembowelskiemu na budowę drogi Trembowelsko-Budzanowskiej	3.000 „
Wydziałowi powiat. Wielickiemu na dokończenie budowy drogi Dobczycko-Szczyrzyckiej	3.500 „
Razem	<u>43.358 zł.</u>

B. Dla dróg gminnych.

Akademii umiejętności w Krakowie na budowę drogi wiodącej ze Szczawnicy do Czerwonego Klasztoru w Węgrzech	1.500 zł. — ct.
Wydziałowi powiat. Bocheńskiemu na uregulowanie drogi wiodącej z Cerekwi przez Rzępię ku Strzelcom wielkim	500 „ — „
Wydziałowi powiat. Borszczowskiemu na odbudowanie drogi wiodącej z Mielnicy do Chudykowiec	500 „ — „
Wydziałowi powiat. Brzozowskiemu na uregulowanie drogi Wzdowsko-Beskiej 500 zł. i Hludniańsko-Weselskiej 300 „	800 „ — „
Wydziałowi powiat. Dąbrowskiemu na dokończenie budowy drogi Szczucin-Otałęż i Swarzów-Ujście	3.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Dobromińskiemu na rekonstrukcję drogi z Nowosiótek Dydyńskich do Kalwaryi	800 „ — „
Wydziałowi powiat. Gorlickiemu na wykończenie budowy drogi Ropa-Wysowa	2.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Jasielskiemu na dokończenie budowy dróg: Siepietnicko-Jonińskiej i Szerzyńsko-Tuchowskiej	1.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Jarosławskiemu na budowę dróg Pruchnik-Przemyśl i Jarosław-Kańczuga	3.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Krakowskiemu na budowę drogi Zabierzowsko Tynieckiej	2.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Lwowskiemu na budowę i rekonstrukcję ważniejszych dróg gminnych	2.500 „ — „
Wydziałowi powiat. Łańcuckiemu na budowę drogi z Łańcuta do Leżajska	3.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Mieleckiemu na budowę drogi z Otałęża do Bugaja	2.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Niskiemu na budowę drogi z Jeżowego do Rudnika	3.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Podhajeckiemu na wykupno gruntów zajętych pod budowę drogi Podhajce-Halicz w obrębie gminy Meduchy dotąd nie uznanej za drogę powiatową	218 „ 50 „
Wydziałowi powiat. Rzeszowskiemu na rekonstrukcję drogi w Połomyi i Baryczce	500 „ — „

Wydziałowi powiat. Sanockiemu na budowę drogi wiodącej z Rymanowa do Królika polskiego	1.000 zł.	i
na uporządkowanie drogi Bukowsko-Wola Piotrowa-Karlików Płonna	800 zł.	1.800 zł. — ct.
Wydziałowi powiat. Nowo-Sądeckiemu na dokończenie budowy drogi Naszocowice-Rogi-Czchów-Jakóbkowice		3.000 „ — „
Wydziałowi powiat. Stryjskiemu na budowę drogi wiodącej od gościńca rządowego w Stryju na Uhersko i Kawczykał do Żydaczowa		2.000 „ — „
Razem		33.118 zł. 50 ct.

C.

Na kontrolę techniczną z powodu rekonstrukcy drogi gminnej Nowotarsko-Zakopańskiej 1.400 zł.

Zestawienie.

A) Drogi powiatowe	46.358 zł. — ct.
B) Drogi gminne	30.118 „ 50 „
C) Kontrola techniczna	1.400 „ — „
Razem	77.876 zł. 50 ct.

Orzeczenia wydane przez Wydz. kraj. w sprawach drogowych oraz sprawy wytoczone przed c. k. Trybunał administracyjny.

W załatwieniu wniesionych rekursów wydał Wydział krajowy w ciągu ostatniego roku 81 merytorycznych orzeczeń w sprawach drogowych.

W sprawach wytoczonych przed c. k. Trybunał administracyjny w sprawach drogowych odrzucił tenże po przeprowadzonej rozprawie ustnej:

a) zażalenie gminy Milówki przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie żądania prestacyi w materyale drewnianym dla dróg gminnych od skarbu dróg Arcyks. Albrechta w Żywcu, wyrokiem z 19. października 1882. l. 2.015;

b) zażalenie Mojżesza i Izaaka Kimelmanów właścicieli dóbr Trybuchowiec przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie uznania za gminną drogę publiczną drogi wiodącej do pól p. Aleksandra Lipskiego i do rzeki granicznej Zbrucza, wyrokiem z 15. grudnia 1882. l. 2.466;

c) zażalenie obszaru dworskiego w Uhnowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie obowiązku dostarczenia materyału drewnianego do budowy mostu nad rzeką Sołokiją na drodze gminnej za młynem w Uhnowie, wyrokiem z 2. Marca 1883. l. 413;

Również odrzucił c. k. Trybunał administracyjny wyrokiem z 23. Stycznia 1882. l. 1.334/81 zażalenie gminy izraelskiej w Trembowli przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie obowiązku ludności izraelskiej w Trembowli do odbywania wymaganych ustawą prestacyi drogowych.

Bez rozprawy zaś odrzucił c. k. Trybunał administracyjny:

a) wyrokiem z 30. Maja 1882. l. 1.104 zażalenie Leona Berskiego właściciela Tylmanowy przeciw zarządzeniu rekonstrukcy drogi krajowej w Tylmanowie;

b) wyrokiem z 15. Stycznia 1883 l. 44 zażalenie gmin Niebyłowa i Majdanu przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawie drogi wiodącej z Niebyłowa przez las kameralny do Majdanu;

c) wyrokiem z 23. Kwietnia 1883. l. 935 zażalenie gminy Dąbrówki przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego, którem gminę tę zobowiązano do naprawy i utrzymywania drogi gminnej wiodącej z Dąbrówek przez las obszaru dworskiego do Czarny.

Wreszcie wyrokiem z 9. Kwietnia 1883. l. 645 zwrócił c. k. Trybunał administracyjny z powodów formalnych do uzupełnienia i wydania ponownego orzeczenia sprawę zażalenia gminy Leżajsk przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego względem zobowiązania obszaru dworskiego w Łańcucie do dostarczania materiału drewnianego dla dróg gminnych w Leżajsku.

Kolej transwersalna.

Celem oznaczenia ilości i rozkładu dworców, stacy i przystanków, oraz dojazdów kolejowych galic. kolei transwersalnej na przestrzeniach od Grybowa do Zagórza i od Żywca do Nowego Sącza, odbyła się w r. 1882. komisya w c. k. Namiestnictwie w której referent Dep. IV. wziął udział, jako delegat Wydziału krajowego i przedstawił następujące żądania i wnioski w imieniu reprezentacyi krajowej:

1. Ażeby w razie pożądaney w interesie kraju zmiany trasy między Jordanowem a Mszaną górną i prowadzenia nowej doliną Skawy w kierunku na Chabówkę, ta linia nowa posiadała stacyę w Chabówce, gdzie się koncentruje cały ruch Nowotarszczyzny i przystanek w Rabce, gdzie się znajduje zakład leczniczy.

2. Ażeby w myśl pierwotnego oświadczenia złożonego do protokołu rewizyjnego trasy Grybów-Zagórz w roku 1881., co do potrzeby prowadzenia kolei transwersalnej bezpośrednio z Zagórzan w kierunku na Gorlice, Ropę do Grybowa, c. k. Ministerstwo handlu wzięło ponownie pod rozwagę potrzebę prowadzenia tej trasy jako najbardziej odpowiadającej ekonomicznym interesom kraju.

3. Ażeby stacya Zahutyn (Nowy Zagórz) mająca służyć przy równoczesnem zaniechaniu dawnej stacyi Zagórz, położonej na linii pierwszej węgiersko-galicyjskiej kolei żelaznej, do szykowania pociągów w różnych kierunkach, została w myśl prośby gminy miasta Sanoka, popartej przez reprezentacyę powiatową, zaniechaną, a natomiast stacya w Sanoku odpowiednio celowi należytego ruchu kolejowego urządzoną.

4. Ażeby w Męcinie, w razie zbudowania stacyi zamiast projektowanego przystanku, był budowany dojazd kolejowy do rządowego gościńca.

5. Ażeby do stacyi Marcinkowice był budowany dojazd kolejowy od drogi krajowej Słotwina - Brzesko - Nowy Sącz, lewym brzegiem Dunajka ze względu na znaczny ruch, odbywający się w kierunku tejże drogi.

6. Ażeby c. k. Rząd zalecił jeneralnemu przedsiębiorstwu kolei transwersalnej uwzględnianie przy wykonywaniu robót miejscowej ludności tak ciężko dotkniętej klęskami powodzi, gradobicia i ciągłych słoń.

7. Ażeby stacya „Fridrichshütte“ nosiła nazwę dotyczącej gminy „Sporysz“ lub przynajmniej: „Huta Fryderyka“.

8. Ażeby zmieniona nazwa stacyi Zahutyn brzmiała nie „Neu Zagorz“ ale „Nowy Zagórz“.

Oprócz tego delegat Wydziału krajowego w sprawie dojazdów kolejowych zaznaczył swe odrębne w komisji stanowisko, a uznając w zasadzie potrzebę budowy publicznych dojazdów kolejowych, o ile one idąc wzdłuż stacyi nie są zawarte w granicach tychże, gdyż w takim razie stanowiąby część placów stacyjnych, położył stanowczy nacisk na tę okoliczność, że sam fakt uznania tej potrzeby bynajmniej nie przesądza pytania, na kogo przypadać będzie obowiązek dokonania budowy a następnie przyszłego utrzymania dojazdów kolejowych.

Zastrzeżenie w tym kierunku tembardziej było wskazanem, że w sprawie urządzenia publicznych dojazdów kolejowych nie było wniosków właściwych Rad powiatowych, którym wyłącznie podług §. 5. krajowej ustawy o publicznych dojazdach kolejowych to prawo przysługuje, a następnie, że wymagane §. 6. tejże ustawy rozpoznanie technicznych warunków budowy i utrzymania przyszłych dojazdów kolejowych nie mogło być należycie dokonaniem w obec przedłożenia pobieżnych, niczem nieuzasadnionych danych i w obec braku dokładnych operatów technicznych tudzież dotyczących kosztorysów.

Żądania powyższe i wnioski o ile dotyczą projektowanych zmian w małej tylko części zostały uwzględnione. Mianowicie też wniosek co do potrzeby prowadzenia kolei transwersalnej bezpośrednio z Zagórza w kierunku na Gorlice, Ropę do Grybowa poparty następnie uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1882. został o tyle tylko przychylnie załatwiony, że postanowiono Gorlice połączyć z główną linią kolei transwersalnej za pomocą odnogi kolejowej.

Nie natem jednak koniec sprawy ustalenia trasy kolei transwersalnej.

W roku bieżącym odbyła się w c. k. Namiest. komisjiaw przedmiocie zmian zamieszczonych na przestrzeni Osielec-Zaryte i Mszana-Tymbark.

Referent Departamentu IV., który znowu wziął udział w tej komisji jako delegat Wydziału krajowego, zgodził się co do przestrzeni Osielec - Zaryte na taką zmianę tej trasy, ażeby zamiast przez Skomielną prowadzoną była przez Chabówkę, a to ze względu na ułatwienie komunikacji z Nowym Targiem i Zakopanem oraz z zakładem kąpielowym w Rabce, gdzie ma być urządzony przystanek osobowy, dalej ze względu na spodziewane ztąd podniesienie handlu materiałem drzewnym i żelazem, który dziś z powodu zbyt drogiego transportu jest w tej okolicy w zupełnym zastoju.

Co do przestrzeni Mszana-Tymbark, delegat nasz nie obstając przy zaniechanej trasie na Wilczyce oświadczył się jednak, zgodnie z interesowaną reprezentacją powiatową, stanowczo za prowadzeniem tej trasy w taki sposób, ażeby dotykała ona miejscowości Skrzydlny. Okolica bowiem Skrzydlny równie jak i południowa część powiatu Wielickiego posiadają już urodzajną glebę i tak względy ekonomiczne jak i względy na przyszłą rentowność kolei transwersalnej wymagają niezbędnie takiej zmiany trasy.

Co do dojazdów kolejowych zastrzegł nasz delegat ponownie, że wniosek o potrzebie budowy publicznego dojazdu kolejowego, w myśl ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. (Dz. ust. kr. Nr. 46.) winien

być uchwalony przez Radę powiatową, polityczna zaś komisya, wedle postanowienia §. 6. teje ustawy zbadać ma tylko potrzebę i warunki techniczne drogi dojazdowej.

Oświadczenie powyższej treści złożone przez naszego delegata, łącznie z delegatem Izby handlowej krakowskiej, poparł Wydział krajowy jak najusilniej w osobnem przedstawieniu wystosowanem do c. k. Rządu.

Obchód administracyjny kolei transwersalnej, który odbył się już był na przestrzeniach z Husiatyna do Stanisławowa i z Zagórza do Grybowa, wznowiony został w Czerwcu r. b. na pierwszej z powyższych dwóch linii, z powodu zmiany zaszłej w niektórych punktach trasy pierwotnej.

Reambulacya linii Nowy Sącz-Żywiec jest w toku.

W myśl ustawy krajowej z dnia 28. Grudnia 1881. o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiej kolei transwersalnej (Dz. u. kr. Nr. 5. z 1882 r.) obowiązany jest fundusz krajowy wypłacić Skarbowi państwa łączną sumę 1,100.000 zł. w. a. w sposób określony artykułami VI. i VII. teje ustawy.

Subwencya ta uiszczoną zostanie z funduszków zrealizowanej pożyczki krajowej w sposób dla funduszu krajowego najmniej uciążliwy.

Oprócz budowy brakujących jeszcze głównych linii galicyjskiej kolei transwersalnej z Husiatyna do Stanisławowa, z Zagórza do Grybowa i z Nowego Sącza do Żywca zapewnioną została na koszt Skarbu państwa budowa następujących odnóg teje kolei:

a) z Żywca do Zwardonia (Czacza);

b) z Sucheja na Skawinę z jednej strony do Podgórze a z drugiej do Oświęcimska.

W zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności (alegat 1. do stenogr. sprawozdań Sejmu krajowego z 1882. r. str. 99.—102) wyłuszczył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi stan sprawy datków ofiarowanych przez niektóre Rady powiatowe w celu ułatwienia pomocy kraju dla wykończenia kolei transwersalnej.

Ogół ofiarowanych datków bez względu na postawione warunki, od których uiszczenie miało być zależnem, przedstawiał wedle obliczeń Wydziału kraj. sumę 171.866 zł. a. w. w ciągu 20 lat spłacić się mającej.

Atoli po zawezwaniu odnośnych reprezentacyi powiatowych, ażeby przystąpiły do wykonywania swych uchwał, wniesione zostały do Wydziału krajowego ze strony niektórych podania i reklamacye żądające bądź zupełnego zwolnienia od zobowiązań przyjętych w r. 1880. bądź też ulg pewnych w uiszczaniu datków ofiarowanych.

Reklamacye te, o ile opierają się na warunkach postawionych, które dopełnione nie zostały, lub żądają pewnych ulg w terminach spłaty rat pierwotnie ustawionych, załatwił lub załatwi Wydział krajowy przychylnie we własnym zakresie działania, o ile zaś tyczą się zwolnienia od bezwarunkowych zobowiązań przyjętych wobec Wysokiego Sejmu nie czuł się Wydział krajowy powołany do przyznania petentom uwzględnień żądanych.

W każdym razie już dziś zaznaczyć musimy, że ogół datków ofiarowanych w celu ułatwienia pomocy kraju dla wykończenia kolei transwersalnej, obliczony pierwotnie na sumę 171.866 zł. okaże się w rzeczywistości

mniejszy przynajmniej o 62.000 zł. po odpisaniu tych kwot, które tylko warunkowo ofiarowane zostały, jako też po uwzględnieniu zaszytych tu i owdzie zmian terytorjalnych, które zmieniły poprzedni rozkład podatków bezpośrednich, będących podstawą obliczenia wartości datków ofiarowanych w dodatkach powiatowych.

Jeżeliby zaś Wysoki Sejm uwzględnił petycje, które niewątpliwie w tej sprawie wniesione będą, natenczas suma datków ofiarowanych dla ulżenia skarbowi krajowemu uległaby dalszej redukcji.

Zdając Wysokiemu Sejmowi w roku zeszłym sprawę o podejmowanych przez nas usiłowaniach, ażeby budowa kolei transwersalnej przynieść mogła jak największe korzyści krajowi naszemu, ażeby przy budowie tej uwzględnieni zostali przede wszystkim technicy krajowcy, tudzież ażeby roboty około budowy wymienionej kolei oddawane były krajowym przedsiębiorstwom mniejszych kółek a nie przedsiębiorstwu jeneralnemu — podaliśmy również do wiadomości Wysokiego Sejmu te starania nasze, które miały na celu ustanowienie siedziby przyszłego zarządu naczelnego tej kolei w kraju i zaprowadzenie języka polskiego w administracyi tej kolei skarbowej jako języka urzędowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 23. Lipca 1880. r.

W następstwie naszych pism odnośnych oznajmił Wydziałowi krajowemu JE. p. Namiestnik odezwą z dnia 8. Stycznia b. r., iż uchwałą sejmową z d. 23. Lipca 1880. przedłożył c. k. Ministerstwu handlu relacją z dnia 16. Października 1880. l. 8214/pr., lecz w sprawie przyszłej siedziby Dyrekcji głównej czyli naczelnego zarządu galicyjskiej kolei transwersalnej, oraz zaprowadzenia języka polskiego w przyszłej stałej administracyi tej kolei dotychczas żadna decyzja udzieloną mu nie została.

Przytem oznajmił nam pan Namiestnik, że odnośne odezwy Wydziału krajowego udzielił również c. k. Ministerstwu, a skoro wiadomem mu będzie ostateczne załatwienie tej sprawy pospieszy o nim Wydział krajowy uwiadomić.

Po otrzymaniu tej uprzejmej i życzliwej odezwy, uznał Wydział krajowy za stosowne, w sprawie obchodzącej tak żywo kraj cały, odnieść się jeszcze załączonem pismem z dnia 30. stycznia b. r. / do polskiego Koła posłów galicyjskich na Radę państwa i do c. k. Ministra J. E. Dra Floryana Ziemiałkowskiego.

Alegat 23.

Aż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy żadnego uwiadomienia urzędowego o intencjach rządu centralnego w tej sprawie.

O najusilniejszych od dawna czynionych staraniach polskiego Koła posłów galicyjskich na Radę państwa, ażeby sprawa ta mogła być załatwioną z jak największym możliwym pożytkiem dla kraju — nie zdajemy sprawy Wysokiemu Sejmowi; raz dlatego, że te zabiegi nacechowane niezłomną energią i niestrudzoną wytrwałością są powszechnie znane, a powtórę dlatego, że autentyczna osnowa odpowiedzi ustnej danej deputacji Koła polskiego przez c. k. Ministerstwo nie została nigdzie ogłoszona.

W sprawie publicznych do-
jazdów kolejowych.

Na posiedzeniu dnia 10. Października 1882. r. uchwalił Wysoki Sejm ustawę zmieniającą §. 5. ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881. Dz. ust. kraj. Nr. 46, o publicznych dojazdach kolejowych.

Nowela ta nie otrzymała jednak Najwyższej sankcji z powodów, które podaliśmy wyżej w odnośnym dziale naszego sprawozdania.

W ciągu 1882. r. i pierwszej połowie roku bieżącego wydało c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym następujące orzeczenia w sprawie publicznych dojazdów kolejowych:

1. O potrzebie rekonstrukcji dojazdu kolejowego dla połączenia stacyi kolei północnej ces. Ferdynanda w Jawiszowicach w powiecie Białskim z gościńcem rządowym Bialsko-Oświęcimskim, w długości 695 metrów.

2. O potrzebie zbudowania dojazdu kolejowego w długości 2 kilom. 200 metr. dla połączenia dworca kolei Karola Ludwika w Zadwórzcu w powiecie Przemyślańskim z drogą powiatową w Nowosiólkach.

3. O potrzebie rekonstrukcji dojazdu kolejowego w długości 565 metrów, dla połączenia dworca kolei Lwowsko-Czerniowieckiej w Bursztynie w powiecie Rohatyńskim (Bursztyn-Demianów) z drogą krajową Bursztyńsko-Stanisławowską, a względnie z miasteczkiem Bursztynem.

4. O potrzebie zbudowania drogi dojazdowej w długości 1995 metrów dla połączenia gościńca rządowego w Złoczowie z tamtejszym dworcem kolei Karola Ludwika.

5. O potrzebie budowy dojazdu kolejowego w długości 10 kilometrów 604 metrów, dla połączenia stacyi kolei Karola Ludwika w Kamienobrodzie w powiecie Gródeckim z gościńcem rządowym wiodącym z Radymna do Lwowa.

Z wymienionych powyżej dojazdów kolejowych zbudowany już został dojazd w Jawiszowicach kosztem 4725 zł. 53 ct. w. a.

Przedsiębiorstwo kolei północnej ces. Ferdynanda powołane do konkurencji przepisanej ustawą krajową z dnia 15. Kwietnia 1881. r. nie stawiało ze swej strony żadnych trudności i dlatego budowa dojazdu kolejowego przyszła rychło do skutku.

Przedsiębiorstwo kolei Karola Ludwika zajęło w sprawie budowy publicznych dojazdów kolejowych stanowisko odporne.

Od orzeczenia uznającego potrzebę budowy dojazdu kolejowego w Kamienobrodzie wniosło rzeczzone przedsiębiorstwo zażalenie do Trybunału administracyjnego, co się zaś tyczy dojazdów w Złoczowie i Zadwórzcu usiłowało wniesionemi przy rozprawie konkurencyjnej reklamacyami uchylić się od uiszczenia datków konkurencyjnych przypadających z mocy ustawy o publicznych dojazdach kolejowych. Zarzuty kolei Karola Ludwika przeciw zamierzonemu zbudowaniu dojazdu kolejowego w Zadwórzcu uznane zostały za nieuzasadnione i Wydział powiatowy Przemyślański przystąpił już do budowy rzeczzonego dojazdu. Reklamacya wniesiona przez wspomnianą kolej przeciw uiszczeniu datku konkurencyjnego na rzecz budowy dojazdu kolejowego w Złoczowie nie została dotąd rozstrzygniętą.

Sprawa rekonstrukcyi dojazdu do stacyi kolejowej Bursztyn-De-
mianów nie postąpiła z powodu, że zarządzający Wydział powiatowy nie
przeprowadził jeszcze potrzebnych pertraktacyj konkurencyjnych.

Dla zarządu funduszu budowy i utrzymania publicznych do-
jazdów kolejowych wydał Wydział krajowy załączoną instrukcję ra-
chunkową %.

Alegat 24.

W sprawie projektu regu-
lacyi Górnego Dniestru i
jego dopływów.

W dalszym ciągu naszego sprawozdania z roku zeszłego o uzu-
pełnienie studyów technicznych potrzebnych do wypracowania osta-
tecznego projektu regulacyi Górnego Dniestru i jego dopływów (Aleg. 1 do
stenograf. sprawozdania Sejmu kraj. z 1882 r. str. 112) podajemy do wia-
domości Wysokiego Sejmu co następuje:

Plany i wypracowania, na których wszystkie studia i pomiary na
gruncie zostały uwidocznione, ukończono w Czerwcu 1882 r.; — cały
ten operat wypracowany przez inżyniera p. J. Jankowskiego i dodanych mu
pomocników, udzieliłszy lwowskiemu Towarzystwu politechnicznemu celem
zasięgnięcia opinii co do ustalenia przewodnich myśli ostatecznego
projektu regulacyi Górnego Dniestru i jego dopływów na pod-
stawie wykonanych studyów.

Towarzystwo politechniczne poruczyło tę sprawę osobnej komisji,
do której powołani zostali: Pp. Antoni Möser c. k. nadradca budownictwa,
Maciej Moraczewski c. k. radca budownictwa, Wiktor Wisłocki nadin-
żynier Oddz. techn. w Namiestnictwie, Henryk Stahl inżynier Oddz. techn.
w Namiestnictwie, Józef Jaegermann profesor nauk inżyn. w politechn.
szkole lwowskiej, Józef Rychter prof. budowy dróg i robót wodnych w poli-
techn. szkole lwowskiej, Władysław Poźniak nadinżynier kolei Arcyks.
Albrechta, Napoleon Kovats inżynier starszy kolei lwowsko-czerniowieckiej,
Zygmunt Kędziński, inżynier cywilny, Ludwik Raciborski nadinżynier
Wydziału kr. Gustaw Reutt, Józef Jankowski i Seweryn Karpuszek
inżynierowie Wydziału kraj.

Komisya hidrotechniczna badała najprzód plany i wypracowania
jej przedstawione, a przekonawszy się, że są umiejętnie wykonane i wy-
starczające do zamierzonego celu, odbyła następnie 9 posiedzeń, poświęco-
nych szczegółowej dyskusyi od dnia 15. Listopada 1882 r. do 25. Kwietnia b. r.

Komisya ta nie wypowiedziała jednak swego ostatecznego zdania,
lecz na wniosek p. Moraczewskiego, który z wielką gorliwością zajął się
wszechstronnem zbadaniem studyów wykonanych, podała wskazówki
ogólne, według których należy wypracować na podstawie tych studyów
projekt wstępny, składający się z planów i profilów w najgrubszych za-
rysach, oraz z przybliżonego obliczenia kosztów i oświadczyła gotowość
szczegółowego ocenienia elaboratu tak przygotowanego i ście-
śnienia ram projektu w razie, gdyby prawdopodobne koszta przenosiły gra-
nice zakreślone finansowem położeniem kraju.

Towarzystwo politechniczne zakomunikowało Wydziałowi krajo-
wemu powyższe zdanie komisji, a Wydział krajowy korzystając z gotowości
Towarzystwa politechnicznego do zajmowania się w dalszym ciągu tą sprawą,
zarządzi wypracowanie projektu wstępnego i poda go pod ocenienie tegoż
Towarzystwa w myśl przedstawionych wniosków.

Mamy nadzieję, że komisya hidrotechniczna Towarzystwa politechnicznego, skład której wchodzi nie tylko znakomici specjaliści lecz także pełni bezinteresownego poświęcenia obywatele, przejęci gorącą chęcią służenia sprawie publicznej, dołoży wszelkich starań, ażeby jak można najszybciej dopełnić swego zadania i dać Wydziałowi krajowemu możność przedstawienia Wysokiemu Sejmowi w sprawie regulacji Górnego Dniestru ostatecznych wniosków opartych na fachowym orzeczeniu tak poważnego ciała.

Subwencyonowanie spółek wodnych.

Na subwencyonowanie spółek wodnych wyznaczył Wysoki Sejm w budżecie krajowym na rok 1882. i 1883. po 6.000 zł. ogółem przeto 12.000 zł.

O zasiłek z tej dotacyi zgłosiła się spółka wodna zawiązana w 1881 r., w powiecie Dąbrowskim dla regulacji odpływu dzikich wód do Wisły pomiędzy Borusowem a Tonią i osuszenia tym sposobem około 16.000 morgów najżyźniejszych gruntów na przestrzeni pomiędzy Żabnicą, wałami Dunajca i Wisłą.

Wydział krajowy uznając wielką użyteczność tej melioracyi i ważność jej dla kultury krajowej, przyznał spółce wodnej Dąbrowskiej subwencyę w sumie 7.000 zł. z warunkiem, że roboty projektowane wykonane będą pod kontrolą Wydziału krajowego i zabezpieczone zostanie przyszłe ich utrzymanie. Nadto udzielił Wydział krajowy powiatowi Dąbrowskiemu, który ze swej strony przyszedł w pomoc spółce wodnej dąbrowskiej subwencyą około 1.000 zł., dla tejże spółki 4% pożyczkę w kwocie 16.000 zł. z funduszu przeznaczonego uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6. Grudnia 1872 r. na udzielenie powiatom oprocentowanych pożyczek na roboty użytku publicznego.

Koszta robót przez spółkę wodną Dąbrowską wykonać się mających, preliminowane pierwotnie na sumę 28.000 zł., wyniosą w rzeczywistości około 45.000 zł. głównie z powodu zwiększenia wydatków na wywłaszczenie gruntów potrzebnych.

Roboty prowadzi, pod bezpośrednim nadzorem Wydziału spółki, ukwalifikowany technik, na podstawie projektu wypracowanego przez Inżyniera naszego bióra melioracyjnego p. Jankowskiego, który też kontroluje wykonywane roboty pod względem technicznym i z rewizyi odbytych zdaje sprawę Wydziałowi krajowemu.

Z uwagi, że oszczędne wykonanie tych robót wymaga jak największej oględności, zwłaszcza w obec faktu przekroczenia kwoty pierwotnie preliminowanej, niemniej też z uwagi, że powiatowi Dąbrowskiemu zależeć musi wiele na doprowadzeniu do pomyślnego końca dzieła tak użytecznego, na którym ciąży pożyczka przez powiat poręczona, poruczył Wydział krajowy administracyjną kontrolę nad czynnościami Dąbrowskiej spółki wodnej Prezesowi Rady powiatowej Dąbrowskiej.

Z dotacyi przeznaczonych przez Wysoki Sejm na subwencyonowanie spółek wodnych przyrzekł Wydział krajowy przyczynić się do kosztów regulacyi rzeki Stryja pod Hnizdyczowem, obliczonych przez c. k. Rząd na kwotę 9.825 zł. zasiłkiem w kwocie 3.120 zł. tudzież do kosztów zabezpieczenia brzegów rzeki Stryja pod Żydaczowem i Folwarkami Żydaczowskiemi, obliczonych na sumę 7.075 zł., zasiłkiem w kwocie 1.500 zł.

Jakkolwiek dla uskutecznienia powyższych robót wodnych nie zostały zawiązane spółki wodne i c. k. Rząd zamierza roboty te wykonać drogą konkurencyi, przyczyniając się do kosztów regulacyi Stryja pod Hnizdyczowem co najmniej w $\frac{1}{3}$ części wydatków budowy, do kosztów zaś zabezpieczenia prawego brzegu Stryja pod Żydaczowem i Folwarkami Żydaczowskiemi w $\frac{1}{3}$ części wydatków i biorąc na siebie całe koszta zarządu, Wydział krajowy sądzi, iż odpowie zupełnie intencyom Wysokiego Sejmu, jeżeli z dotacyi przeznaczonej na subwencyonowanie spółek wodnych udzieli powyżej oznaczone zasiłki na ten sam cel w inny sposób osiągnąć się dający zastrzegając tylko, że fundusz krajowy do kosztów przyszłej konserwacyi wykonanych robót wodnych przyczyniać się nie będzie, i że c. k. Rząd obmyśli środki zabezpieczające trwałość robót raz wykonanych.

Oprócz powyższych spraw dotyczących subwencyonowania robót wodnych jest jeszcze kilka innych w toku, z których za najpilniejsze uważamy na razie uregulowanie Bystrzycy Sołotwińskiej w Bohorodczanach starych, uporządkowanie Sanu pod Sobiecinem i regulacyę Świcy pod Mielniczem.

Ponieważ dotacya roczna przeznaczona przez Wysoki Sejm na subwencyonowanie robót wodnych w dotychczasowej wysokości 6.000 zł. jest zbyt małą w porównaniu z dziś już przewidzieć się dającymi potrzebami, i ponieważ najpilniejsze częściowe regulacye rzek wyżej wymienionych nie dałyby się uskutecznić bez pomocy krajowej, przeto Wydział krajowy w projekcie budżetu krajowego na 1884 r. wstawia „na subwencyonowanie robót wodnych wykonywanych przez spółki wodne lub drogą innej konkurencyi“ kwotę 15.000 zł. a czyni to tem śmieiej, że w rozmaitych okolicach kraju zaczyna się ożywiać ruch dążący do wykonywania robót wodnych, jeżeli nie przez spółki wodne, których zawiązywanie połączone jest z wielu trudnościami dotąd nieusuniętymi, to drogą konkurencyi, którą postanowienie §. 51. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38. przewiduje, a która w wielu wypadkach prędzej i skuteczniej prowadzi do celu.

W sprawie regulacyi Sanu
pomiędzy Przemyślem a
Składem Solnym.

W dalszym ciągu naszego zeszłorocznego sprawozdania, w przedmiocie regulacyi Sanu pomiędzy Przemyślem a Składem Solnym (Al. 1. do stenogr. sprawozdań Sejmu krajowego z r. 1882. str. 111.) podajemy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że c. k. Namiestnictwo przedstawiło Ministerstwu spraw wewnętrznych potrzebę hidrotechnicznego zbadania dolnego biegu Sanu od Sieniawy aż do ujścia, dla ustalenia projektu regulacyi tej rzeki pomiędzy Przemyślem a Składem Solnym, że jednak c. k. Rząd nie przystąpił w r. 1882 do rozpoczęcia robót regulacyjnych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. Października 1881 r.

Nie mając wiadomości, kiedy zamierzona od lat tyłu regulacya Sanu pomiędzy Przemyślem a Składem Solnym podjęta zostanie, wstawiamy do preliminarza budżetu krajowego na 1884 r., tytułem jednej raty z przeznaczonej przez Wysoki Sejm subwencyi krajowej w sumie 50.000 zł. kwotę 7.143 zł. z uwagą, że gdyby c. k. Rząd rozpoczął wcześniej projektowaną regulacyę, takąż kwota, przeznaczona na ten cel, w budżecie krajowym na

1883 r. zostałaaby zrealizowaną jako pierwsza rata powyższej subwencji krajowej.

Spółka wodna dla regulacji rzeki Wisłoki pod Jasłem.

Spółka wodna, zawiązana w 1881. r. dla regulacji rzeki Wisłoki pod Jasłem a wsparta przez Wysoki Sejm zasiłkiem bezzwrotnym w kwocie 500 zł. i bezprocentową pożyczką w kwocie 1.500 zł., wykonała zawieszone roboty regulacyjne pod bezpośrednim nadzorem Wydziału powiatowego Jasielskiego, który i na przyszłość ma się nimi opiekować.

Gdy wskutek powodzi tegorocznej część tych robót uległa zniszczeniu, wysłał Wydział krajowy inżyniera bióra melioracyjnego dla zbadania stanu rzeczy i przedstawienia wniosków mających na celu naprawę szkód zrzędzonych w budowlach wykonanych i zapewnienie tymże należytej trwałości.

Rekonstrukcja drogi gminnej wiodącej z Nowego Targu do Zakopanego.

Uchwałą z dnia 13. Października 1881. r. udzielił Wysoki Sejm na rekonstrukcję drogi gminnej Nowotarsko-Zakopańskiej, subwencję 30.000 zł. płatną w trzech rocznych ratach równych z warunkiem, że rekonstrukcja ta przeprowadzoną zostanie w przeciągu trzech lat, pod nadzorem Wydziału krajowego i przy użyciu prestacyi ustawą drogową przepisanych, i że po wykonaniu rekonstrukcyi przedłożony będzie Wys. Sejmowi projekt omycenia tej drogi na rzecz jej funduszu konserwacyjnego.

W wykonaniu tej uchwały wysłał Wydział krajowy swego inżyniera, który najpierw pod nadzorem ustanowionego w tym celu komitetu a następnie pod kontrolą Wydziału powiatowego wykończył budowę drogi w trzech miejscach, ogółem na przestrzeni około 7 kilometrów i obecnie prowadzi dalej budowę, która ma być jeszcze wykonaną na długości około 17 kilometrów.

Sprawa rekonstrukcyi drogi Nowotarsko-Zakopańskiej nie przedstawiałyby trudności, gdyby ludność okoliczna w skutek opieszałego nadzoru Wydziału powiatowego nie odwykła była przez czas dłuższy od uiszczania prestacyj drogowych i gdyby nie znaleźli się byli doradcy, którzy korzystając z tego stanu rzeczy, wmawiali w mieszkańców, że nie mają żadnego obowiązku do uiszczania powinności drogowych, na rzecz drogi, która zdaniem ich winna być uznana za drogę krajową i zbudowana wyłącznie kosztem kraju.

W skutek tego natrafił nasz inżynier na liczne przeszkody, tak przy żądaniu powinności drogowych w robociznie i materyale drewnianym, jakoteż przy wykupnie gruntów potrzebnych na niezbędne sprostowania i rozszerzenia drogi.

Zachodzące trudności są tem większe, że Reprezentacya powiatu Nowotarskiego ze swej strony nie tylko nie starała się ich usunąć, lecz owszem postępowaniem swem ośmielała opornych.

W obec tego stanu rzeczy, zmuszony był Wydział krajowy żądać interwencji c. k. Prezydium Namiestnictwa, które też z największą gotowością pospieszyło z wydaniem stosownych zarządzeń do c. k. Starosty Nowotarskiego.

Jest to prawie jedyny wypadek w całym kraju, że sprawa tak ważna i doniosła dla powiatu nie znajduje jeszcze należytego poparcia ze strony Reprezentacji powiatowej.

Spodziewamy się jednak, że poczucie obowiązku u członków Reprezentacji powiatu Nowotarskiego i świadomość korzyści ekonomicznych, jakie rokuje budowa tej drogi dla mieszkańców całej Nowotarszczyzny, wezmą górę nad uprzedzeniami, że zdrowy zmysł obywatelski zwycięży pokątne knowania, i że bez dalszych przeszkód będziemy mogli dokonać dzieła, którego koszta pomimo największej oszczędności nie dadzą się pokryć subwencją przez Wysoki Sejm wyznaczoną i wymagać będą jeszcze dodatkowego zasiłku z ryczałtowej dotacji, przeznaczonej na subwencje dla dróg powiatowych i gminnych.

Droga powiatowa Muszyńsko-Krynicka.

Sprawę odbudowania ważnej drogi powiatowej wiodącej z Muszyny do Zakładu zdrojowego w Krynicy, przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu z czynności przedłożonem w 1881. r. (str. 83—85) oświadczając przytem, że nie przestanie opiekować się i nadal tą drogą, ażeby fundusze wydane na jej rekonstrukcję, nie zostały zmarnowane przez zaniedbanie konserwacyi i droga rzeczona utrzymywana była odtąd w stanie odpowiednim jej znaczeniu.

Ponieważ Reprezentacya powiatu Nowosądeckiego, obarczona utrzymaniem innych dróg, nie będąc w możności należytego konserwowania drogi Muszyńsko-Krynickiej, wniosła była w 1881. r. podanie do Wydziału krajowego o przyjęcie tej drogi na etat krajowy, odstępując równocześnie wszelkie dochody tak z myta jakoteż z innych źródeł powstać mogące, a c. k. Ministerstwo rolnictwa, po przeprowadzeniu odnośnych rokowań, przyrzekło nam udzielić na ten cel z dochodów zakładu zdrojowego w Krynicy subwencję w rocznej kwocie 400 zł., jeżeli Wydział krajowy weźmie utrzymanie wspomnianej drogi w swój zarząd, przeto podjęliśmy się tego zadania na przeciąg lat sześciu t. j. począwszy od 1882. r. do 1887. r. zastrzegając przytem, ażeby dochód z myta powiatowego na tej drodze, wynoszący rocznie przeszło 1.500 zł., wpływał na rzecz drogi Muszyńsko-Krynickiej.

W roku zeszłym przebudowaliśmy dojazd od stacyi kolejowej do rynku w Muszynie na długości 1 klmtr. 260 metrów, będący drogą gminną i utrzymywaliśmy całą drogę powiatową, aż do łązienek w Krynicy.

O ile w sześcioletnim okresie objętej administracyi naszej dochód z myta powiatowego i zasiłków rządowych nie wystarczyły na opędzenie kosztów należytego utrzymywania drogi Muszyńsko-Krynickiej, pokryjemy niedobór z dotacyi, przeznaczonej na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych, jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi.

W sprawie poboru myta kopytkowego.

Z gmin pobierających myto kopytkowe na mocy specjalnych ustaw krajowych, tylko gminy miast Brzeżan i Rzeszowa wykazały się z dopełnienia warunków nadanej im koncesyi.

Gmina miasta Tarnopola, pobierająca kopytkowe na mocy ustawy z 5. Listopada 1880. (Dz. ust. kraj. Nr. 45.), mimo wielokrotnych upomnień Wydziału krajowego, tak dalece zaniedbała ciężących na niej zobowiązań,

że interwencja władzy politycznej w myśl powołanej ustawy okazała się nieuchronną.

Gminie miasta Kołomyi ociągającej się od dopełnienia warunków koncesyi, zagrożono użyciem środków przymusowych, jeżeli nie zastosuje się do warunków ustawy.

Mimo ponownych poleceń, oczekujemy zawsze jeszcze sprawozdań, o ile gminy miast Brodów, Nowego Sącza, Przemyśla, Stanisławowa, Tarnowa, obecnie stosują się do ustaw, od których zawisł pobór myta kopytkowego.

Sprawa ustanowienia przy-
stanku na stacyi Lwów-
Podzamcze dla pociągów
pospiesznych.

Wedle oznajmienia c. k. Namiestnictwa i Dyrekcji ruchu c. k. uprz. galic. kolei Karola Ludwika, Rada zawiadowcza tejże kolei w skutek interwencji Ministerstwa handlu, spowodowanej uchwałą Wysokiego Sejmu z 14. Października 1881. r., poleciła utworzenie od 1. Czerwca 1882. przy-
stanku na 2 minuty dla pociągów pospiesznych Nr. 1. i 2 na stacyi Pod-
zamcze we Lwowie.

Sprawa subwencyonowa-
nia drogi wiodącej do ko-
palń naftowych w Słobo-
dzie rungurskiej.

W sprawie drogi wiodącej z Peczeniżyna do kopalń naftowych w Słobodzie rungurskiej, wydelegował Wydział krajowy wskutek prośby zarządu eksploatacyi nafty w Peczeniżynie w Czerwcu 1882. r. inżyniera z poleceniem zbadania stanu powyższej drogi, przedłożenia projektu jej uregulowania, oraz kosztorysu i planu pokrycia kosztów budowy przy udziale stron bezpośrednio interesowanych.

Z powodu jednak, iż część drogi tej, mianowicie od potoku Łuczka w Rungurach do właściwych kopalń naftowych w Słobodzie rungurskiej prowadząca, nie stanowiła wcale części istniejącej gminnej drogi publicznej z Peczeniżyna na Rungury do Słobody rungurskiej, musiał Wydział krajowy udzielenie subwencji dla tej drogi uczynić zależnem od poprzedniego uznania jej za gminną drogę publiczną w myśl §. 28. ust. drog. i od złożenia deklaracyi stron bezpośrednio interesowanych co do pokrycia odpowiedniej części kosztów budowy tej drogi, tudzież zobowiązania się do utrzymywania jej w przyszłości.

Według relacyi Kołomyjskiego Wydziału powiatowego uznana została droga ta za gminną drogę publiczną na podstawie orzeczenia tegoż Wydziału powiatowego z 2. Marca 1883. l. 157., a ostateczne jej urządzenie przy pomocy subwencji zawisłe tylko od złożenia przez strony interesowane powyższej deklaracyi.

Sprawa urządzenia do-
godniejszej komunikacyi
na przedmieściu Żółkiew-
skiem we Lwowie, utru-
dnionej przeprowadzeniem
tamże kolei Lwowsko-
Brodzkiej.

Sprawa ta poruszona w petycyi mieszkańców przedmieścia Żółkiewskiego we Lwowie, przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Wy-
sokiego Sejmu z 24. Lipca 1880. r., zależy od dopełnienia polecenia Wy-
działu krajowego z 21. Grudnia 1880., wydanego Magistratowi król. stoł.
miasta Lwowa i przeprowadzenia rokowań ze stronami interesowanemi
o przyczynienie się do kosztów budowy projektowanego zjazdu w ulicy Żół-
kiewskiej, w którym to celu Wydział krajowy Magistrat ponownie do przy-
spieszenia sprawy zawezwał.

Sprawa inkamerowania
drogi powiatowej Bali-
grodzkiej.

Odezwą z 25. Lipca 1882. oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 10. Lipca 1882. nie przychyliło się do wniosku c. k. Namiestnictwa względem objęcia drogi Bali-grodzkiej w zarząd państwowy, ponieważ droga ta przez Reprezentację po-wiatu Liskiego uznaną została za drogę powiatową, a przez późniejszą re-konstrukcyę nie straciła ona cechy swej jako droga powiatowa.

Z uwagi atoli, że tamtejszy Wydział powiatowy uchyla się od zarządu i dalszego utrzymania tej drogi, takowa zaś ze względu na jej ważność musi być odpowiednio celowi konserwowaną, zezwoliło c. k. Mini-sterstwo, aby władze polityczne objęły dalszy zarząd i utrzymanie tejże pod warunkiem, ażeby powiatowy zarząd drogowy zobowiązał się oddać rokrocznie do dyspozycyi państwowego zarządu drogowego taką sumę, jaka wyniknie w przecięciu z kosztów, łożonych przez zarząd powiatowy na tę drogę poczynszy od czasu utrzymania tejże, niemniej też dochód z myta.

Sprawa drogi powiatowej
Żmigród-Grabskiej.

Na skutek kilkakrotnych odez w Wydziału krajowego, oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, iż c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, ze względu na ważne znaczenie drogi powiatowej Żmigród-Grabskiej, koszta budowy brakujących na niej 4 mostów i potrzebnej ze względów państwo-wych rekonstrukcyi tej drogi obliczone na 93.369 zł. 66 ct. przyjmuje na fundusz państwowy i zezwala na wykonanie tych robót w ciągu lat 1883 do 1885.

Co do robót zaś konserwacyjnych, których stan rzeczony drogi wymagał w r. 1882. dla utrzymania zwykłej komunikacyi, zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa wykonania ich przez Wydział powiatowy Jasiel-ski własnymi siłami, wskutek ciężącego na powiecie obowiązku.

Na stosowne wezwanie nasze do Wydziału powiatowego, przed-łożył tenże jednak uchwałę pełnej Rady powiatowej Jasielskiej z 12. Gru-dnia 1882., protestującą przeciw wkładaniu na powiat ciężaru dalszego utrzymania drogi powyższej, jako drogi powiatowej, i żądającą zupełnego przejęcia drogi tej na koszt państwowy — którą to uchwałę zakomuniko-wał Wydział krajowy c. k. Prezydum Namiestnictwa z usilnem ze swej strony poparciem.

Sprawa drogi gminnej
Węldzirskiej z Doliny na
Wyszków do granicy wę-
gierskiej.

Na skutek kilkakrotnych przedstawień Wydziału krajowego o wy-jednaniu u c. k. Rządu subwencyi ze skarbu państwa na rekonstrukcyę i utrzymanie drogi Węldzirskiej, oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, iż c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych przyjęło na fundusz państwowy niepokryte koszta rekonstrukcyi drogi powyższej, przeznaczając na ten cel subwencyę w ogólnej sumie 40.800 zł., asygnować się mającej w ciągu lat 1883. 1884. i 1885. w trzech ratach, z zastrzeżeniem zatwierdzenia tego nadzwyczajnego wydatku przy uchwaleniu budżetu państwowego.

Subwencyę tę przyzwoliło c. k. Ministerstwo w przypuszczeniu, że na pokrycie kosztów rekonstrukcyi pomienionej drogi wynoszących wedle obliczenia organów rządowych 48.300 zł., użyty będzie w pierwszym rzędzie dochód z myta drogowego i mostowego na tej drodze, który w ciągu trzech-letniego okresu rekonstrukcyi wynieść może 7.500 zł. i łącznie z przy-rzeczoną subwencyą państwową stanowić ma fundusz rekonstrukcyi drogi.

W następnej odezwie zawiadomiło nas jednak Prezydium Namiestnictwa, iż w skutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 24. Kwietnia 1883., z powodu nadwyzyczajnego obarczenia skarbu państwa w r. 1883. znacznymi wydatkami w skutek szkód zrządzonych przez wylew wód w niektórych krajach koronnych, Rząd zniewolonym jest do odroczenia do czasu korzystniejszego wszystkich tych robót i budowli publicznych, które jakkolwiek są pożądane i potrzebne, jednak nie koniecznie w roku bieżącym wykonane być muszą.

Przyzwolona rekonstrukcja drogi Wełdzirskiej nie będzie przeto w r. 1883. przedsięwziętą, atoli roboty rozłożone zostaną w ten sposób, iż rekonstrukcja ta w latach 1884. i 1885. w zupełności ma być wykonaną.

Z tego powodu pozostawionym też został Wydziałowi powiatowemu cały dochód z myta za r. 1883. na koszt utrzymania tej drogi, a niedobór stąd wynikający w funduszu rekonstrukcyjnym, pokrytym być ma z funduszków państwowych.

W sprawie wyjednanania u c. k. Rządu przyjęcia na etat państwa 4 dróg wojсковych w zachodniej Galicyi.

Ponieważ c. k. Ministerstwo nie powzięło dotąd ponownej decyzji w sprawie przyjęcia na etat państwa całkowitego utrzymania dróg wojсковych: Podgórsko-Bialskiej, Proszowsko-Niepołomickiej, Gdowsko-Gorlickiej i Gorlicko-Żmigrodzkiej, — przeto udał się Wydział krajowy do c. k. Rządu z prośbą, o przyspieszenie załatwienia tej sprawy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30 Sierpnia 1877. r.

Kolej z Doliny do Wygody.

Wedle oznajmienia c. k. Namiestnictwa, udzieloną została p. Leopoldowi Popperowi w r. 1882. specjalna koncesya na budowę kolei wycinalnej od stacyi kolei Arcyksięcia Albrechta w Dolinie do rzeki Świcy przy stacyi Wygoda. Reambulacya tej kolei odbyła się 12. Marca 1883.

Sprawa drogi z Podhajec do stacyi kolei w Haliczu.

Jak już Wysokiemu Sejmowi w zeszłorocznem sprawozdaniu doniesiono, zbudowaną została droga powiatowa Podhajecko-Halicka w obrębie powiatu Podhajeckiego, zaś część tej drogi w powiecie Rohatyńskim położona w obrębie gminy Meduchy, nie została przez tamtejszą Reprezentacyę za drogę powiatową uznana. I ta część jednak została zbudowaną kosztem powiatu Podhajeckiego, a wcielenie jej do drogi powiatowej zależy od przyłączenia gminy Meduchy, do powiatu Stanisławowskiego, która to sprawa właśnie jest w toku.

Co do dalszej budowy tej drogi w powiecie Stanisławowskim, proponował Wydział krajowy powiatowi Stanisławowskiemu, ażeby część tej drogi do stacyi kolei w Haliczu traktować jako dojazd kolejowy. Gdy wszakże Wydział powiatowy przeciw tej propozycyi, a raczej za budową drogi tej, jako drogi powiatowej się oświadczył, odniósł się Wydział krajowy do Prezydium Namiestnictwa, które domagało się wykończenia budowy tej drogi, o wyjednanie na ten cel subwencji ze skarbu państwa.

Sprawa sadzenia i pielęgnowania drzew przy drogach publicznych.

Sprawa sadzenia i pielęgnowania drzew przy drogach publicznych, poruszona na ostatniej sesyi sejmowej dwiema petycyami przez Wysoki Sejm merytorycznie nie załatwionemi, była dla Wydziału krajowego przedmiotem pytania, czyli regularne i skuteczne wykonywanie przepisów o sa-

dzeniu drzew, wzdłuż dróg publicznych, nie mogłoby oddać przysługi krajowi także pod względem kultury, gdyby drogi rzeczzone obsadzone drzewami owocowymi szlachetniejszych gatunków a tylko tam, gdzieby to było niemożliwym, używano do sadzenia drzew innych rodzajów.

W sprawie tej odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą, ażeby zarządziło ponowną republikację przepisów dotyczących sadzenia drzew wzdłuż dróg publicznych, a nadto poleciło c. k. Starostom, iżby w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi, przy pomocy żandarmeryi, czuwali z jak największą troskliwością nad wykonywaniem rzeczonych przepisów i z końcem każdego roku zdawali sprawę o rezultatach w tym względzie osiągniętych.

Zaznaczywszy ekonomiczną ważność sadzenia drzew owocowych, polecił Wydział krajowy wszystkim Wydziałom powiatowym, ażeby brały wszędzie inicjatywę w tej użytecznej sprawie, działały nawzajem w porozumieniu z c. k. Starostami i donosiły Wydziałowi krajowemu corocznie o skutku usiłowań podejmowanych.

Nadesłane przez Wydziały powiatowe sprawozdania o dotychczasowym stanie sprawy sadzenia drzew przy drogach publicznych wykazują, że znaczniejsza część reprezentacyj powiatowych zajmuje się tą sprawą dość gorliwie, że jednak osiągnięte rezultaty są bardzo małe w porównaniu z usiłowaniami rok rocznie podejmowanymi.

Z wyjątkiem kilku zaledwie powiatów, w których, jak twierdzą odnośnie Wydziały powiatowe, stan drzew przydrożnych jest zadowalniający, sprawa ta w całości przedstawia się niepomyślnie.

Relacje w tym względzie są prawie równobrzmiące. Wynika z nich, że Wydziały powiatowe czyniły usilne starania, aby drzewka były przy drogach sadzone, nie szczędziły zachęty, rad i nauk, a nawet stosowały środki przymusowe. Wszystko to jednak było po większej części daremne.

Zaledwie tu i owdzie utrzymały się drzewka wzdłuż dróg sadzone, w ogóle zaś uległy one zniszczeniu, a coroczne dosadzanie nie wiele przyniosło pożytku. Swawolna ręka niedorostków, brutalna dzikość starszych i szkody zrządzone przez bydło, dokonały zniszczenia drzewek, rokujących nie raz najpiękniejsze nadzieje. Niektóre Wydziały powiatowe zniechęciły się tem tak dalece, że przestały zupełnie zajmować się tą sprawą, której poświęciły swe najlepsze chęci.

Są okolice, w których klimat, gleba lub wysokie na ciągle wiatry wystawione położenie nie sprzyjają wegetacji drzew. W ogóle jednak uważać należy jako główne przyczyny niepomyślnego stanu rzeczy: brak oświaty i poszanowania cudzej własności, zwłaszcza tej, które jak n. p. drzewo przydrożne, uważaną bywa za rzecz niczyją, dalej brak ogólnego zamiłowania do pielęgnowania drzew i otaczania ich pewną pieczołowitością, przytem brak miejscowego dozoru nad większą częścią dróg publicznych w kraju i niedołączone wykonywanie przepisów policyi polowej.

Obok powyższych przyczyn, które niemal w każdym z przedłożonych nam sprawozdań znajdują mniej lub więcej dosadny wyraz, spotkać się można rzadko ze zdaniem, że wydanie nowej ustawy w miejsce dotych-

czasowych przepisów o sadzeniu i pielęgnowaniu drzew wzdłuż dróg publicznych, mogłoby znacznie naprzód sprawę tę posunąć.

Wydział krajowy nie podziela tego zdania i sądzi, że nowa ustawa o sadzeniu i pielęgnowaniu drzew przydrożnych wtedy dopiero z prawdziwym pożytkiem będzie mogła być wydana, gdy usunięte zostaną przynajmniej dwie ostatnie z wymienionych powyżej przyczyn, tamujących postęp tej sprawy.

Dla próby przedsięwziął Wydział krajowy w roku bieżącym sadzenie drzew owocowych na jednej z bliższych Lwowa dróg krajowych. Posadzono na długości 6 kilometrów 300 sztuk szczepów jabłoni, kosztem około 200 zł., nie licząc wydatków na kosze ochronne wynoszących 285 zł.

Jestto koszt istotnie stosunkowo znaczny i łatwo też pojąć, że Wydziały powiatowe w ogóle, nie zbyt gorąco przemawiają za sadzeniem drzew owocowych wzdłuż dróg publicznych i że n. p. Wydział powiatowy Chrzanowski oświadcza stanowczo, iż o obsadzeniu dróg drzewkami owocowymi szlachetniejszych gatunków nawet marzyć nie można, „bo to jest rzecz bardzo kosztowna a rezultat wątpliwy“.

Nadmienić jeszcze musimy, że we Francyi, gdzie kultura drzew owocowych jest bardzo rozwinięta, przepisy dotyczące sadzenia drzew przy drogach publicznych, zalecając inne rodzaje, wykluczają drzewa owocowe. Natomiast w Czechach, niemniej też w Morawii i na Szlązku zaprowadzono kulturę drzew owocowych wzdłuż dróg publicznych jeszcze w okresie przedautonomicznym, przy zastosowaniu surowych środków policyjnych. O ile zaś powodzenie osiągnięte tam w tej gałęzi kultury krajowej nie oddziaływa szkodliwie na konserwację dróg obsadzonych drzewami owocowymi, pozostaje dla braku danych nie rozstrzygniętem, choć teoria o racjonalnem utrzymywaniu dróg przemawiałaby za systemem przyjętym we Francyi.

Wydział krajowy zanim poweźmie ostateczną decyzję w tej sprawie, zamierza zbadać ją jeszcze wszechstronniej, korzystając z doświadczeń nabytych.

Departament V.

Referent: Członek Wydziału krajowego Dr. Franciszek Hoszard.

Koszta leczenia i dotacje
dla Zakładów krajowych
(Rubr. III. i XI.)

Uchwałami powziętymi w dniach 21. i 22. Października r. 1881. przeznaczył Wys. Sejm w budżecie na r. 1882. w Rubr. III. na koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych, wojskowych i w klinikach, kwotę 500.000 zł., zaś w Rubr. XI. na dotacje dla zakładów krajowych kwotę 170.390 zł., mianowicie: dla szpitala powsz. we Lwowie 44.569 zł., dla zakładu obłąkanych na Kulparkowie 117.622 zł., dla szpitala św. Łazarza w Krakowie 4.909 zł., a dla funduszu podrzutek 3.290 zł., czyli razem w obu Rubrykach (III. i XI. łącznie) kwotę 670.390 zł. a. w.

Alegt 25.

Z tych wypłacono z funduszu krajowego do końca Czerwca r. b. na rachunek Rubr. III. 620.060 zł., zaś z Rubr. XI. pobrał szpital krajowy we Lwowie dla oddziału położnic dotacyi 12.219 zł., zwrócił jednak funduszowi krajowemu nadwyżkę dochodów oddziału chorych w kwocie 7.478 zł., pobrał więc dla całego szpitala dotacyi tylko 4.741 zł. Fundusz podrzutek we Lwowie dostał 2.948 zł. Wydano zatem na dotacje razem 7.689 zł.

Zakład obłąkanych w Kulparkowie nie tylko zwrócił z własnych dochodów całą udzieloną mu w ciągu roku dotacyę, ale nadto oddał do funduszu krajowego nadwyżkę dochodów w kwocie 5.237 zł. Również szpital św. Łazarza w Krakowie nie pobierze z Rubr. XI., albowiem na poczet wziętych w ciągu roku 1882 dotacyi w kwocie 61.773 zł. miał już z końcem Kwietnia r. b. w c. k. kasie poborowej w Krakowie dochodu 75.685 zł., a więc posiada nadwyżkę dochodów w kwocie około 13.912 zł., którą zwróci funduszowi krajowemu. Takim sposobem nadwyżki dochodów wynosić będą razem 19.149 zł. a. w.

Strąciwszy od nich pobrane dotacje okaże się, że z Rubr. XI. nie tylko nic nie wydano, lecz, że mamy w rezultacie nadwyżki dochodów 11.460 zł. A doliczywszy do tej sumy kwotę 170.390 zł. przez Wysoki Sejm dozwoloną a nie wydaną, okaże się, że mamy w Rubr. XI. oszczędzonych 181.850 zł. a. w. Za to przekroczyliśmy Rubr. III. o 120.060 zł. Ostateczny rezultat obu tych rubryk — (III. i XI.) razem wziętych przedstawia się w wydatkach o 61.790 zł. korzystniejszy od budżetem dozwolonego. Dozwolono bowiem 670.390 zł., a wydano po strąceniu 11.460 zł. nadwyżek — tylko 608.600 zł.

Przekroczenie Rubr. III. i równoczesne oszczędności w Rubr. XI. tłómaczą się tem, żeśmy w r. 1882. wprowadzili dla zakładu kulparkowskiego i dla zakładu położnic we Lwowie taki sam sposób likwidowania

kosztów leczenia ubogich, jaki dotychczas dla innych szpitali był używanym. Dotychczas, tj. do końca r. 1881, pobierały te dwa zakłady dotację z funduszu krajowego, którą pokrywały cały niedobór, czyli wydatki niepokryte z własnych dochodów. Teraz, tj. od 1. Stycznia 1882. r., płaci im fundusz krajowy zamiast dotacyi, koszta leczenia ubogich na podstawie kwartalnych, wykazów, przez co wydatki Rubr. III. o tyle się zwiększyły, o ile w Rubryce XI. zmalały.

Różniejsze ściąganie zalegających z dawnych lat kosztów leczenia ubogich przez szpital lwowski, wywarło także wpływ na powiększenie się wydatków Rubryki III.

Podczas kiedy fundusz krajowy wypłacił z tego tytułu w r. 1878. kwotę 115.253 zł., w r. 1879. 83.740 zł., w r. 1880. 108.092 zł., w r. 1881. 113.345 zł., razem w 4 latach 420.430 zł., czyli średnio 105.107 zł. rocznie, to wypłacił na rachunek takich zaległości w r. 1882 — 142.237 zł. to jest o przeszło 37.000 zł. więcej nad średnią kwotę rocznie wypłacaną.

Obrachunek wydatków Rubr. XI. sporządzony został z końcem Czerwca r. b., kiedy dzienniki dodatkowe zakładów jeszcze nie zostały przedłożone, i rachunki nie zostały ostatecznie zamknięte, może przeto uległ zmianie, w każdym razie jednak nieznacznej.

Zniżenie taks.

W roku 1882. zniżyliśmy dzienną takse leczenia w szpitalu Bocheńskim o 3 centy, w Kołomyjskim o 9, w Lwowskim o 6, w Rzeszowskim o 5, w Tarnopolskim o 3, w r. zaś 1883. w szpitalu św. Łazarza w Krakowie na oddziałach chorych i położnic o 12, a na oddziałach obłąkanych i syfilitycznych o 18, nareszcie w szpitalu Wadowickim o 3 centy. — Oszczędność osiągnięta przez niżenie taks szpitalnych w ostatnich trzech latach (1881. 1882. i 1883.) przedstawia wedle załączonego obliczenia 1/3 rocznie kwotę 47.898 zł.

Alegat 26.

Taksa leczenia w szpitalu św. Łazarza.

W sprawozdaniu komisji administracyjnej z 11. Października 1882. do l. 905. Komisja administracyjna wyraziła zdanie następujące:

„Komisja administracyjna czyni tu uwagę, że zdaniem jej dochód z kapitałów refundowanych nie powinien być potrącony przy ustanowieniu taksy, bo dochód ten przeznaczony jest na mocy aktów fundacyjnych wyłącznie dla ubogich. Dochodem tym powinny być zatem pokrywane tylko należności za takich chorych, za których jako zupełnie ubogich płaci obecnie fundusz krajowy“.

Jakkolwiek zdanie to nie zostało zamienione w uchwałę Wysockiego Sejmu, Wydział krajowy czuł się obowiązany wziąć je pod szczególną rozwagę, której rezultat ma honor przedstawić obecnie Wysockiej Izbie:

Wszystkie zapisy uczynione na rzecz szpitala św. Łazarza, opiewały na rzecz ubogich chorych i na ten cel zawsze obracane były. Przez długi przeciąg lat dawniejszych bogate uposażenie szpitala wystarczało potrzebom, wszyscy zgłaszający się ubodzy byli leczeni i utrzymywani bezpłatnie, a te koszta pokrywały dochody zapisów dobroczynnych.

Z biegiem czasu jednak zmieniły się stosunki. Ogólne podrożenie, zwiększenie zakładu, brak nowych zapisów, wyczerpały możliwość da-

wnych funduszów. Nie mogły już one zadość czynić dawniejszym obowiązkom, więc należało albo coraz umniejszać i ograniczać zakład tak, aby środki jego bodaj na utrzymanie części potrzebujących wystarczyły, albo za nowymi oglądać się środkami.

Ogólne poczucie humanitarne społeczeństwa nie pozwoliło mu nigdy iść drogą pierwszą, ale zwracało zawsze na ostatnią. Skoro więc własne dochody zakładu nie wystarczały na pokrycie potrzeb wszystkich chorych i ubogich, uznano, że nadwyżkę wydatków zwracać ma zakładowi odpowiednia opłata, taksa szpitalna, ściśle zawsze do rzeczywistych potrzeb zastosowana. Takse tę uiszczają winni byli najpierw ci, co sami płacić mogli, a za całkiem ubogich nakłada prawodawstwo obowiązek płacenia na tych, na których zawsze ciąży obowiązek kontrybuowania dla rzeczy publicznej, mianowicie na gminy, na słuźbodawców, lub wreszcie na kraj.

To poczucie humanitarne, przemieniające w obowiązek niedostateczne już dzisiaj ofiary dawniejszych dobroczyńców mocą prawa na ogół rozciągające te dawniejsze pojedyncze szlachetne usiłowania, jest dość ściśle i konsekwentnie w całym odpowiednim prawodawstwie uwydatnione.

I tak rozporządzenie z 10. Kwietnia 1857. do l. 10.946 orzeka, iż „taksa leczenia ma być równą dla wszystkich, w tym samym zakładzie jednakowo zaopatrywanych, i dla wszystkich według jednej klasy pielęgnowanych, bez względu czyli chorzy przynależą do gminy, w której się zakład znajduje, czy do tego samego lub innego kraju koronnego, lub czy są cudzoziemcami“.

W ustępie 4. zastrzega, iż „szpitale publiczne są zakładami dobroczynnymi, przeto pobieranie taksy nie może mieć na celu zysku, lecz tylko pokrycie niedoboru wynikłego w skutek pielęgnowania chorych“.

Wreszcie w ustępie 15. orzeczono: „Dochody pochodzące z fundacyi, zapisów, darowizny, należy według ich przeznaczenia uwzględniać albo przy wyrachowaniu ogólnej taksy leczenia, albo przy obliczaniu takiej dla pewnej kategorii chorych“.

W myśl tych obowiązujących przepisów i zgodnie z ich duchem nie podobna było użyć inaczej dochodów z funduszów, przez Wysoki Sejm refundowanych, jak obniżając stosunkowo takse szpitalną. Skoro za całkiem ubogich, na mocy obowiązujących ustaw płaci fundusz krajowy, skoro dochody z dawnych zapisów dobroczynnych idą na rzecz zakładu, gdzie ubodzy są leczeni bezpłatnie, to przecież cel tych zapisów jest jak najściślej dopełniony.

Wydział krajowy uprasza: Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

Zwrot zaległości od gmin.

Zaległości kosztów leczenia, które fundusz krajowy w dawniejszych latach w zastępstwie gmin zaliczkowo zapłacił, a które gminy zwrócić są obowiązane, wynosiły z końcem r. 1881. łączną kwotę 63.876 zł. a po doliczeniu przypisanych do zwrotu w ciągu r. 1882. 3.172 zł. wynoszą razem 67.048 zł. Na rachunek tej należności uiszczyły gminy w ciągu roku 1882. łączną kwotę 7.964 zł., pozostało więc w zaległości u gmin 59.084 zł. Między temi winna gmina miasta Krakowa 48.925 zł. powiat Lwowski 1.039 zł., Złoczowski 831 zł., Bobrecki 794., Podhajecki 705 zł., Nowotarski

622 zł., Kołomyjski 574 zł., Sanocki 493 zł., inne powiaty zalegają z kwotą 5.110 zł.

W czternastu powiatach nie ma żadnych zaległości.

Koszta leczenia Jana Terleckiego.

Uchwałą z 12. Października 1882. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby koszta leczenia w szpitalu lwowskim w kwocie 340 zł. 51 ct. Jana Terleckiego oficjalisty prywatnego, który na mocy ustawy o przynależności do gminy Sarnki dolne przydzielony został, przyjął na fundusz krajowy.

Poleceniu temu stało się zadosyć zarządzeniem naszym z 8. Listopada 1882. l. 50.943.

Petycja gminy Huczko.

Między petycjami, przekazanemi Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmu z 13. Października 1882. do załatwienia, znajdowała się petycja gminy Huczko. o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia i utrzymania Anny Felbinger i jej córki w prywatnym szpitalu sióstr Elżbietanek w Cieszynie, wynoszących 671 zł. 60 ct., tak jak przyjął Sejm koszta leczenia Terleckiego za gminę Sarnki.

Mikołaj Felbinger urodzony w gminie Huczko w r. 1840. z ojca kolonisty opuścił w dzieciństwie miejsce urodzenia i więcej nie wrócił, później osiadł w Cieszynie jako mularz; tam się po kilkunastu latach pobytu ożenił w 1869. z przynależną do Cieszyna Szlązaczką, w 1880. porzucił chorą żonę i troje dzieci, i słuch o nim zaginął. Żonę chorą pielęgnowały przez 26 miesięcy Elżbietanki, a córkę 7mio letnią utrzymywały w prywatnym domu w Cieszynie.

C. k. Starostwo w Dobromilu, a później c. k. Namiestnictwo, orzekły na podstawie ustawy o przynależności, że Anna Felbinger i jej córka są przynależne do gminy Huczko, i dlatego zażądały od niej zwrotu tak znacznych kosztów.

Otóż o przyjęcie tych kosztów na fund. kraj. uprasza gm. Huczko.

Z uwagi, że prywatne szpitale nie mają prawa żądać zwrotu kosztów leczenia z funduszu krajowego; z uwagi, że Anna Felbinger jest dotknięta chorobą nieuleczalną (porażeniem), za którą fundusz krajowy nie ma obowiązku ponosić kosztów leczenia, nawet gdyby była pielęgnowaną w szpitalu powszechnym; z uwagi, że jej córka nie była chorą, lecz utrzymywaną; z uwagi nareszcie, że na takie wydatki Wysoki Sejm nie wyznaczył w budżecie żadnej kwoty; Wydział kraj. nie mógł przyjąć tych kosztów na fundusz krajowy choćby dlatego, aby nie utworzyć precedensu. Za to wzięła gminę Huczko w opiekę i napisał do konwentu Elżbietanek przedstawienie przytaczając, że leczona i jej córka są pomimo ustawy o przynależności właściwie przynależne do Szlązka, że gmina Huczko jest ubogą a konwent, którego szczytnem zadaniem są dzieła miłosierdzia i miłości bliźniego wypełni tylko swe zadanie, jeżeli wyświadczy łaskę ubogiej gminie. Na to nasze pismo konwent z uznania godną gotowością opuścił 521 zł. 60 ct.; a tylko o spieszne nadesłanie resztujących 150 zł. upraszał.

Pieniądze te odesłaliśmy zaraz, w zastępstwie gminy, do Cieszyna wraz z uznaniem i podziękowaniem konwentowi, a gminie przypisaliśmy je do zwrotu w 15 kwartalnych ratach.

**Koszta szczepienia.
(Rubr. IV.)**

W roku 1882. wyasygnował Wydział krajowy z Rubr. IV. budżetu krajowego po koniec Maja za koszta szczepienia kwotę 57.907 zł. t. j. o 23 zł. mniej, niż Wysoki Sejm przeznaczył.

Dostarczanie krowianki.

Na podstawie uchwalonej w budżecie krajowym na rok 1883. w rubr. IV. poz. 35. kwoty 1.600 zł., przeznaczonej na utrzymanie i odświeżanie krowianki, zawarliśmy 16. Listopada 1882. umowę z p. Kubickim, weterynarzem, który wspólnie z Dr. Pawlikowskim zobowiązał się dostarczyć w r. 1883. trzy tysiące podwójnych kostek, pokrytych dobrą krowianką, tyle bowiem potrzeba w kraju na zwykłe roczne szczepienie i na rewakcynację.

Nagrody.

Za odznaczenie się przy szczepieniu i rewakcynacji ospy ochronnej w r. 1882, a na przedstawienie c. k. Rady zdrowia przyznaliśmy nagrodę 200 zł. Drowi Juljuszowi Bandrowskiemu w Rzeszowie,
 „ 180 „ Drowi Adamowi Peszkowskiemu w Leżajsku,
 „ 150 „ Drowi Jackowi Jabłońskiemu w Lubaczowie,
 „ 100 „ Drowi Szczęsnemu Oświęcimskiemu w Bochni.

**Wydatki sanitarne.
(Rubr. V.)**

W r. 1882. wydatki Rubr. V. wynosiły kwotę 11.555 zł., a ponieważ Wysoki Sejm przeznaczył na ten cel w budżecie tylko 9.400 zł., więc kwota dozwolona przekroczoną została o 2.155 zł., co się tłumaczy częstszym niż zwykle pojawianiem się chorób epidemicznych.

**Memoryał przeciw
otwarciu granicy od
Rossyi lub Rumunii.**

Uchwałą z 13. Października 1882. wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby wystosował memoriał do c. k. Rządu przeciw otwarciu granic dla przewozu lub przepędu bydła z Rossyi iub Rumunii, tudzież, aby w razie zamierzonego otwarcia granic użył wszystkich środków, w kompetencji jego leżących, dla odwrócenia od naszego kraju groźnych, a nieuniknionych niebezpieczeństw, jakieby z otwarcia tego wyniknąć musiały.

Czyniąc zadość temu poleceniu, wystosował Wydział krajowy dnia 9. Stycznia 1883. do l. 51.480 pismo do c. k. Namiestnictwa, w którym z całą stanowczością wykazał konieczność utrzymania obecnego zamknięcia granicy, wyjaśnił niebezpieczeństwa, na jakie w razie otwarcia granicy zarówno kraj nasz koronny jak inne części monarchii zostałyby narażone przez niebezpieczeństwo zawleczenia zarazy bydłowej, a tem samem na zwichnięcie rozwoju bardzo ważnej gałęzi gospodarstwa, chowu była. Z tych powodów zastrzegł się Wydział krajowy całkiem stanowczo przeciw jakiegokolwiek możliwej zmianie. Prosilimy nareszcie o przedłożenie tej naszej odezwy c. k. Ministerstwu, a odpis udzieliliśmy Jego Eksc. P. Ministrowi Ziemiańkowskiemu, z prośbą o poparcie swym wpływem tej żywotnej sprawy krajowej.

Szkoły felczerskie.

Z powodu, iż w kraju daje się czuć brak ukwalifikowanych pomocników chirurgicznych, c. k. Rada zdrowia zaproponowała jako środek zaradczy utworzenie przy szpitalach krajowych szkół felczerskich na wzór istniejących w innych państwach europejskich. C. k. Namiestnictwo odezwa

z dnia 22. Stycznia b. r. do l. 61.236 załączając tę propozycję c. k. Rady zdrowia, zapytało o nasze zdanie w tym przedmiocie.

Ze względu, że tworzenie szkół felczerskich szkodliwe w następstwach wydać by mogło skutki, albowiem wychowawcy tych szkół porywają się zwykle do odegrywania roli rzeczywistych lekarzy z wielką klęską cierpiących, czemu zapobiedz trudno, oświadczyliśmy się stanowczo przeciwko utworzeniu felczerskich szkół przy szpitalach krajowych, tem więcej, że poprzednio w skutek żądania stowarzyszenia „Czerwonego krzyża“ udzieliliśmy zezwolenia na urządzenie szkoły posługaczy przy szpitalu lwowskim. Wychowanie więc odpowiedniej liczby takich posługaczy rzeczywistym potrzebom zadosć uczynić powinno.

Zakłady przytułku dla nieuleczalnych chorych.

Na posiedzeniu dnia 19. Października 1882. przy rozprawie nad preliminarzem dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1883. Wysoki Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, ażeby na podstawie rozdz. IV. ustawy z dnia 3. Grudnia 1863. r. (Dz. u. p. l. 105.) spowodował gminy większych miast kraju do utworzenia zakładów przytułku dla takich nieuleczalnych chorych, którzy nie mogą być do szpitali przyjęci, a ewentualnie, aby przeprowadził z nimi rokowania co do udziału funduszu krajowego w kosztach założenia za pomocą zaliczek zwrotnych. O wyniku Wysoki Sejm polecił nam zdać sprawę na następnej sesyi.

W wykonaniu tego polecenia, wezwaliśmy najprzód wszystkie większe miasta w kraju, w których znajdują się szpitale powszechne, aby doniosły jak postępują z nieuleczalnymi chorymi lub z rekonwalescentami wypuszczonymi ze szpitala. Z zestawienia doniesień okazało się, że oprócz Krakowa, żadna z gmin, w których są szpitale powszechne, nie posiada zakładu dla nieuleczalnych. Domy zaś dla ubogich i kalek, przynależnych do gmin, posiada 12 miast, a mianowicie: Lwów, Kraków, Bochnia, Brody, Brzeżany, Sokal, Nowy Sącz, Sanok, Sambor, Tarnów, Złoczów i Żółkiew.

13 miast nie posiada żadnych takich zakładów.

W Brzeżanach, Samborze i Złoczowie funduszami dla ubogich zawiaduje miejscowy proboszcz. Tarnopol zbiera fundusze na dom kalek. Nieuleczalnych, wydalonych ze szpitali umieszczają:

a) W aresztach miejskich: Lwów, Jasło, Nowy Sącz, Stryj, Zaleszczyki i Żółkiew.

b) W prywatnych domach, na koszt gminy przynależności: Kraków, Brody, Brzeżany, Drohobycz, Przemyśl, Rzeszów, Stanisławów i Biała.

c) W trupiarni miejskiej i u grabarza: Śniatyn i Zaleszczyki.

Następnie zakomunikowaliśmy pismem z dnia 21. Listopada 1882. l. 56.106 uchwałę Wysokiego Sejmu miastom Lwów, Tarnów i Stanisławów, zapytując, czyby i pod jakimi warunkami miasta te nie utworzyły domów dla nieuleczalnych, zgodnie z ustawą o przynależności. Jednocześnie postanowiliśmy zająć się fundacyami dla kalek i ubogich, znajdującymi się w innych miastach kraju naszego.

Na tę naszą odezwę odpowiedział Magistrat miasta Stanisławowa, że Rada miejska powzięła na dniu 7. Maja b. r. następującą uchwałę:

1. zbudować na gruncie szpitalnym drewniany budynek dla 32 nieuleczalnych; 2. wstawiać corocznie począwszy od r. 1884. w budżet 500 zł. na utrzymanie; 3. odnieść się do kasy oszczędności tamtejszej z prośbą, o udzielenie przez trzy lata, począwszy od r. 1884. po 5.000 zł. a na przyszłość stale po 500 zł.; 4. zaapelować do ofiarności ogółu miasta Stanisławowa; 5. polecić budowniczemu miejskiemu przedłożenie kosztorysu tej budowy; 6. wezwać Zarząd szpitala do przedłożenia wykazu kosztów urządzenia domu i kosztów utrzymania kuchni; 7. upraszać Wydział krajowy, ażeby do utrzymania tego zakładu rocznym datkiem przynajmniej 500 zł., przyczynić się raczył.

Pismem z dnia 23. Maja r. b. l. 22.587. odpowiedział Wydział krajowy Magistratowi Stanisławowskiemu, że w razie założenia domu przytułku dla nieuleczalnych i rekonwalescentów, Wydział krajowy mógłby zezwolić na bezpłatne ustąpienie kawałka gruntu szpitalnego pod budowę takiego zakładu, że jednak uważa jakiegokolwiek połączenie, czy to administracyi, czy kuchni zakładu ze szpitalem za niewłaściwie, tudzież, że nie mając na ten cel żadnych funduszków w budżecie wyznaczonych, nie mógł by się żadną kwotą, ani do założenia, ani do utrzymania zakładu, bez zezwolenia Wysokiego Sejmu, przyczynić.

Magistrat miasta Lwowa zawiadomił nas pismem z dnia 31. Maja r. b. l. 19.474., że w sprawie urządzenia we Lwowie miejskiego przytułku dla nieuleczalnych, przedłożone zostanie radzie miejskiej sprawozdanie, a o uchwale Rady będzie Wydział krajowy zawiadomiony we właściwym czasie. Do dnia 10. Lipca r. b. nie zostaliśmy jeszcze zawiadomieni.

Gmina miasta Tarnowa nie odpowiedziała na nasze rozporządzenie z dnia 21. Listopada 1882. pomimo dwukrotnie powtózonego wezwania.

**Zakłady krajowe.
Wydatki.
Alegat 27.**

Załączony % wykaz porównawczy wydatków w trzech zakładach krajowych z r. 1877. i z ostatnich dwóch lat okazuje, że wydatek roczny w tych zakładach zmniejszył się o 90.630 zł., podczas bowiem kiedy w r. 1877. wydatki wynosiły:

w szpitalu lwowskim	199.682 zł.
„ „ św. Łazarza w Krakowie	162.413 „
„ zakładzie Kulparkowskim	190.745 „
razem	552.840 zł.

spadły w r. 1882:

w szpitalu lwowskim na	173.133 zł.
„ „ św. Łazarza	147.501 „
„ zakładzie dla obłąkanych	141.576 „
razem	462.210 zł.

Dni leczenia w trzech tych zakładach razem było w r. 1877. 486.381, a w 1882. r. 486.405, to jest prawie jednakowa liczba.

Żywienie chorych kosztowało na dzień i na chorego w r. 1877. w Lwowskim szpitalu 33.56 ct., w Krakowskim 39.91 ct., a w Kulparkowskim 44.59 ct.; w r. zaś 1882. w Lwowskim 28.28 ct., w Krakowskim 28.37 ct. a w Kulparkowskim 34.26 ct.

**Ruch chorych.
Alegat 28.**

W naszych zakładach krajowych % leczyło się w r. 1882. chorych, położnic i obłąkanych razem 15.854 w 566.405 dniach, w szpitalach pro-

Alegat 29.

wincjonalnych 7. 15.467 w 365.418 dniach; w szpitalikach dla dzieci 1.472 chorych w 39.607 dniach, we wszystkich więc zakładach publicznych 32.793 chorych a dni leczenia 871.430. W porównaniu więc z r. 1881. mieliśmy chorych więcej o 131, a dni leczenia mniej o 20.077; w porównaniu zaś z r. 1880. chorych było mniej o 416, a dni leczenia mniej o 124.442.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Ruch chorych w roku 1882. w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia się w szpitalu lwowskim jak następuje:

	1881	—	1882
Łóżek było	710	—	710
Chorych leczono	8.205	—	9.003
Dni leczenia	168.959	—	175.344
Przeciętny pobyt chorego wynosił	20·59	—	19·47
Umarło	616	—	680
Procent śmiertelności względnie do ubyłych	8·37	—	7·55
Każde łóżko było obłożone razy	11	—	12

Ilość więc chorych, w porównaniu z rokiem 1881., wzrosła o 798 a ilość dni leczenia o 6.385, pomimo przestrzegania przepisów co do ograniczenia w przyjmowaniu chorych, w skutek powiększenia się ludności stolicy kraju, coraz większego uznania u szerszej publiczności, jakie doznaje szpital Lwowski. Za to czas średniego pobytu zmniejszył się o 1·12 dni, co świadczy, że chorych zakład nie przetrzymuje nad konieczną potrzebę dla ich uleczenia. Śmiertelność zmniejszyła się o 0·82, a jeżeli odrzucimy 52 przywiezionych w stanie konania, to procent śmiertelności w r. 1882. względnie do ubyłych będzie wynosić tylko 6·97.

W szpitalach wiedeńskich przeciętnie śmiertelność wynosi zwykle 11·5.

Na obserwacji w szpitalu znajdowało się 261 chorych na umyśle, syfilitycznych leczono 1.760. Na oddziale chirurgicznym dokonano operacji większych 248,*) mniejszych 94, założono opraw gipsowych 63.

Na oddziale położniczym dokonano operacji 133. Do szpitala św. Zofii odesłano dzieci 641, to jest o 207 więcej, jak w roku poprzednim; dzieci te przebyły 17.955 dni leczenia, to jest o 1.185 dni więcej jak w r. 1881. Śmiertelność w tym szpitalu wynosiła 27·53.

Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 19. Października 1881. uchwalił na potrzeby szpitala lwowskiego na r. 1882. kwotę 186.499 zł. Według zamknięć rachunkowych ksiąg szpitalnych, wprawdzie jeszcze nie sprawdzonych przez oddział rachunkowy, wydano tylko 173.133 zł. a zatem o 13.366 zł. mniej aniżeli prelinowano.

Dochody spodziewane w kwocie 141.930 zł. wpłynęły w ilości 187.349 zł. t. j. o 47.845 zł. więcej.

Wydatki na utrzymanie jednego chorego w ostatnich sześciu latach były następujące:

*) Ważniejsze operacje w szpitalu lwowskim były: Amputacji 46, wycięcie nowotworów 59, wycięcie macicy 3, wyluszczenie szczęki, stopy, palców 7, krwawe odprawienie przepukliny 8, przecięcie tchawicy 4, oworjotomja 1, wyjęcie kamienia 1, wiercenie czaszki 1, i t. d.

				jeden kosztował	
W r. 1877	wydatki ogólne wynosiły 199.682 zł.	chorych było 8.213	—	24 zł.	37 ct.
" 1878	" " " 193.777	" " " 8.737	—	22 "	17 "
" 1879	" " " 182.266	" " " 9.288	—	19 "	62 "
" 1880	" " " 177.404	" " " 9.787	—	18 "	12 "
" 1881	" " " 163.465	" " " 8.205	—	19 "	92 "
" 1882	" " " 173.133	" " " 9.003	—	19 "	29 "

Koszt jednego dnia żywienia chorego wynosił:

W r. 1877	. 33·56 ct.	przy 193.453	dniach żywienia
" 1878	. 28·76 "	" 209.358	" "
" 1879	. 26·40 "	" 211.258	" "
" 1880	. 27·10 "	" 197.579	" "
" 1881	. 28·17 "	" 168.955	" "
" 1882	. 28·70 "	" 175.344	" "

Z innych ważniejszych spraw administracyi szpitala lwowskiego podnosimy następujące:

Dnia 22. Grudnia 1882. nadaliśmy posadę prymaryusza na oddziale chirurgicznym, opróżnioną przez śmierć Doktora Jana Szeparowicza, Doktorowi Grzegorzowi Ziemiickiemu młodszemu.

W skutek doniesienia Dyrektora lwowskiego szpitala powszechnego, że brak sił kancelaryjnych nie pozwala podołać nawałowi pracy, delegowaliśmy komisję dla zbadania stanu rzeczy. Komisya ta sprawdziła czynności każdego pracownika z osobna i wykazała potrzebę wzmocnienia kancelaryi choć jednym dyurnistą. Przytem okazało się, że przyczyna zaległości kosztów leczenia znajduje się w Magistracie miasta Lwowa, gdzie od kilku lat zalegały odpowiedzi na przeszło 9.500 wezwań.

Delegowaliśmy przeto w Lutym r. b. za zgodą Prezydenta miasta do Magistratu dla wypracowania zaległości na czas potrzeby dwóch urzędników naszego oddziału rachunkowego. Odwołaliśmy ich z dniem 1. Lipca b. r.

Inną komisję wydelegowaliśmy do szpitala lwowskiego dla zbadania, czy inwentarz szpitala jest dokładnie prowadzony. Okazało się, że wszelkie według dzienników kasowych zakupione materiały, sprzęty, tudzież artykuły życia, były w inwentarzach dotyczących najdokładniej zapisane.

Wypełniając uchwałę Wysokiego Sejmu z 19. Października 1882, polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby po ścisłym zbadaniu projektu pralni mechanicznej, w razie korzystnego wyniku, na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski o kredyt na wybudowanie i urządzenie pralni do wysokości kwoty 24.000 zł., tudzież ze względu na niekorzyści i większe wydatki, jakie zakład z powodu prania w przedsiębiorstwie ponosi, jesteśmy zmuszeni złożyć na stół Wysokiej Izby w osobnym sprawozdaniu wniosek o dozwoleńie wybudowania i urządzenia własnej pralni kosztem 22.500 zł.

Korespondencya z Magistratem Lwowskim w sprawie przyjmowania nieuleczalnych chorych.

Na podstawie uchwały Rady miejskiej Magistrat miasta Lwowa wniósł dnia 20. Lipca 1882. do L. 24146. prośbę do Wydziału krajowego, aby zmienił rozporządzenie z 27. Lipca 1880 do L. 34.084 w przedmiocie przyjmowania chorych do szpitali. Prośbę swą umotywował Magistrat przytoczeniem rozmaitych faktów, które znamionowały nieludzkie obchodzenie się z chorymi władz szpitalnych.

Wydział krajowy, rozpatrzywszy wskazane fakta i porównawszy je z urzędowymi aktami szpitalnymi, uznać musiał, że podniesione zarzuty były bezpodstawne i o tem zawiadomił Magistrat pismem z 7. Września 1882 r. L. 42.188, zwracając uwagę, że podanie Magistratu stało się bezprzedmiotowe.

Dnia 23. Września 1882. do L. 35.770. Magistrat lwowski przedstawił ponownie szereg skarg i zarzutów, twierdząc z naciskiem, że „Wysokiemu Wydziałowi krajowemu własne jego organa nie wszystkie wypadki w prawdziwym przedstawiły świetle.“ Wydział krajowy czuł się przeto obowiązany ponownie wszystkie podniesione fakta jak najdokładniej zbadać, z urzędowymi aktami i dokumentami sprawdzić i porównać. Rezultat dochodzeń wykazał, że zarzut Magistratu, iż organa Wydziału kr. nie wszystkie wypadki w prawdziwym przedstawiały świetle, jest całkiem nieuzasadniony. O tem zawiadomiono Magistrat pismem z 28. Października 1882. L. 48.523. przy dołączeniu odpisów swych dowodowych aktów urzędowych, i wezwano go, aby dostarczył Wydziałowi krajowemu istotnych dowodów, że przez swe organa w błąd został wprowadzony, a to w celu pociągnięcia do odpowiedzialności tych organów.

Na to pismo, po urgensach, odpowiedział Magistrat dopiero dnia 20. Maja 1883. do L. 19.098. donosząc, że sekcyja zdrowotna postanowiła na wniosek Magistratu zaniechać wszelkich dalszych kroków, które w obec faktów, doniesionych już Wydziałowi krajowemu, nie rokowały innego skutku, prócz wzniecenia drażliwości pomiędzy pp. lekarzami szpitala głównego i organami gminy miasta Lwowa, czego właśnie unikać kazały interes publiczny i powaga urzędowa. Dalej twierdzi Magistrat, że rozporządzenie Wydziału krajowego z 3. Października 1882. do L. 49.261 uczyniło zadość prośbie gminy miasta Lwowa, aby Wydział krajowy cofnął swoje rozporządzenie z 27. Lipca 1880. do L. 34.084.

W odpowiedzi na to pismo Wydział krajowy w reskrypcie z 13. Lipca 1883. do L. 27.373. zwrócił uwagę Magistratu, że w piśmie swem z 23. Października 1882. do L. 48.523. zawiadomił Magistrat, iż twierdzenie jego, że organa Wydziału krajowego wypadki zaszłe w szpitalach przedstawiały w świetle nieprawdziwym, okazało się całkiem mylne, przeto zażądał Wydział krajowy od Magistratu przedłożenia wiarygodnych dowodów, że przez swe organa w błąd został wprowadzony, aby je do odpowiedzialności pociągnąć. Skoro przeto sprawa tak stanęła, że albo Magistrat winien dostarczyć dowodów przeciw funkcyonaryuszom szpitala, albo odwołać zarzut, że oni Wydział krajowy w błąd wprowadzili, Wydział krajowy zmuszony jest ponownie wezwać Magistrat, żeby jednemu lub drugiemu obowiązkowi zadość uczynił. Wreszcie raz jeszcze wyjaśnił Wydział krajowy Magistratowi, że wszystkie rozporządzenia Wydziału krajowego opierały się na ścisłej prawnej podstawie, a rozporządzenie z 3. Października 1882. do L. 49.261. było tylko uzupełniającem wyjaśnieniem a nie cofnięciem ani modyfikacją jakiegokolwiek poprzedniego rozporządzenia.

Łóżek było	w 1881 r.	501	— w 1882 r.	501
Chorych leczono	"	6.392	"	6.111
Dni leczenia	"	160.659	"	154.689
Przeciętny pobyt chorego	"	21·8	"	21·8
Umarło	"	684	"	578
Procent śmiertelności wzglę-				
dnie do ubyłych	"	10·7	"	8·8
Jedno łóżko było obłożone	"	12 razy	"	12

Dzieci odesłano do szpitala św. Ludwika 641, przebyły one tam 21.652 dni leczenia. Procent śmiertelności dzieci 21·23%. Ilość leczonych na choroby weneryczne wynosiła 968.

Na oddziale obłąkanych leczono 231 w ciągu 26.502 dni, zmarło 18.

Na oddziale chirurgicznym dokonano 92 większych operacji, a w tej liczbie amputacji 24, resekcji 7, operacji nowotworów 5, operacji przepukliny uwięźniętej 2 i t. d.

Porównanie wydatków ogólnych w sześciu latach ostatnich przedstawia się, jak następuje:

W r. 1877	wyn. 162.413 zł.	— chorych było 5.194	jeden chory koszt. zł.	31·27
" 1878	" 182.929 "	" " "	" " "	29·43
" 1879	" 157.339 "	" " "	" " "	26·82
" 1880	" 165.092 "	" " "	" " "	26·49
" 1881	" 146.376 "	" " "	" " "	21·33
" 1882	" 147.502 "	" " "	" " "	24·12

Wydatki r. 1882. według zamknięć ksiąg szpitalnych, niesprawdzonych jeszcze przez oddział rachunkowy, były nieco większe, jak w roku poprzednim, a budżet przez Wysoki Sejm na ten rok zatwierdzony, został przekroczony o 4.661 zł.

Przekroczenie to nastąpiło wskutek częstej a nieprzewidzianej reparacji kotłów parowych, wskutek mniej korzystnego wyniku licytacji na wszystkie prawie wiktuały, a zatem droższego żywienia chorych; wskutek większych wydatków na koszta sanitarne, które przy terażniejszych wymaganiach chirurgii są bardzo wysokie; nareszcie, wskutek większej ilości zapomóg dla położnic.

Pod względem żywienia jeden dzień kosztował:

W r. 1877	39·91 ct.	przy 133.821 dniach leczenia
" 1878	40·75 "	" " "
" 1879	33·58 "	" " "
" 1880	26·53 "	" " "
" 1881	27·67 "	" " "
" 1882	28·59 "	" " "

Za to koszt oświetlenia gazowego wynosił w 1882. roku tylko 2.981 zł. t. j. o 573 zł. mniej, jak przyzwolono w budżecie, i prawie o tyleż mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Koszt opału także się zmniejszył o 849 zł., a o 2.922 zł. w porównaniu z r. 1880. Zaległości kosztów leczenia w tym szpitalu są bardzo nieznaczne i nie przenoszą 30.000 zł. w. a.

Kotły parowe z powodu twardej wody i z niej pochodzącego wielkiego wapiennego osadu częściej wymagają naprawy. Urządzenie konden-

zatora dla uchodzącej pary i zbiornika na deszczówkę, do pewnego stopnia zmniejszy tę niedogodność.

Płótno na bieliznę zakład zakupił jak i w roku poprzednim u naszych krajowych tkaczy za sumę 5.222 zł.

Oprócz zwykłych rocznych restauracji żadnych robót budowlanych w szpitalu tym nie dokonywano.

Wskutek znacznie wielkiej ilości chorych na tyfus i inne zakaźne choroby, ilość bielizny pranej była daleko większa, jak w r. 1881. Koszt jednak prania jednej sztuki wyniósł tylko 1'61 ct. t. j. trzy razy mniej, jak w szpitalu lwowskim.

Zwrot kosztów za leczonych na dur powrotny w r. 1878.

Magistrat miasta Krakowa, zwracając rachunek na kwotę 15.893 zł. 92 ct. kosztów leczenia chorych, dotkniętych w r. 1878 epidemią duru powrotnego, prosił o strącenie kosztów za obcych, za leki i za rzeczy, które Magistrat dostarczył chorym, a nareszcie o rozłożenie długu tego na cztery roczne raty.

Uchwałą z dnia 18. Listopada 1882. L. 43.969 postanowiliśmy w myśl rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14. Marca 1849. D. U. P. l. 165 przyjąć $\frac{1}{3}$ część kosztów za leki w kwocie 380 zł. 20 ct. na fundusz krajowy; oprócz tego, potrącić kwoty pobrane od samopłacących i zagranicznych, jako też wartość rzeczy dostarczonych przez gminę dla chorych, a po zrobieniu ostatecznego obrachunku zezwolić na spłatę przypadającej kwoty w ratach.

Grunt pod kliniki.

Uchwałą z 12. Października 1882. Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do bezpłatnego odstąpienia z gruntu szpitala św. Łazarza w Krakowie odpowiedniego kawałka pod budowę Zakładu dla anatomii patologicznej i do przeprowadzenia potrzebnych w tej mierze rokowań z c. k. Rządem, wszelako z tem zastrzeżeniem, aby ani fundusz szpitalny, ani fundusz krajowy nie był wskutek tego odstąpienia narażony na ponoszenie jakichkolwiek wydatków.

Wykonując to polecenie, Wydział krajowy dnia 24. Października 1882. do L. 50.944 zawiadomił c. k. Namiestnictwo o uchwale Wys. Sejmu, wzywając do wydelegowania komisji w celu ostatecznego oznaczenia i wyboru miejsca budowy. Równocześnie polecił Wydział krajowy Dyrekcji szpitala sporządzić plan i kosztorys przeniesienia magazynów i stajni, stojących obecnie obok starego gmachu, gdyby to miejsce pod zakład anatomiczno-patologiczny obrane zostało, oraz plan i kosztorys przestawienia pralni i innych budynków na Blichu, gdy takowe z powodu budowy pawilonów klinicznych ztamtąd usunąć wypadnie.

Oszacowanie, sporządzone przez fachowego inżyniera, wykazało, że potrzebaby 33.778 zł. w. a. na pokrycie strat, jakie musiałyby ponieść fundusz szpitalny w razie budowy pawilonów klinicznych na miejscu dzisiejszych budynków szpitalnych.

W dniu 20. Marca 1883. zjechała na miejsce w Krakowie komisya, w której ze strony Wydziału krajowego brał udział Dr. Hoszard, Dr. Harajewicz, dyrektor i p. Zaremba, budowniczy szpitala, ze strony c. k. Rządu radca i delegat hr. Badeni, ze strony uniwersytetu Drowie Rydel, Maduro-

wicz, Korczyński, Mikulicz, Adamkiewicz, Blumenstock, wreszcie p. starosta Albin Ottmann, p. inżynier Józef Save i p. komisarz Henryk Link.

Po uważnem rozpatrzeniu gruntów i stosunków delegat Wydziału krajowego przedstawił komisji zebranej następujące propozycje:

1. Jeżeli komisja wybierze pod budowę klinik i zakładu anatomii patologicznej grunt położony na stronie południowo-zachodniej przy ulicy Grzegórzki, Wydział krajowy odstąpi taki obszar gruntu, jaki się okaże potrzebny, bez wszelkiego wynagrodzenia i odszkodowania.

2. Jeżeli komisja postanowi budować kliniki na gruncie od strony wschodniej, na tak zwanym Blichu, zaś budynek dla anatomii patologicznej na przeciwnej stronie wschodniej, to Wydział krajowy zgadza się na wydzielanie tych gruntów, ale musi stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu żądać wystawienia nowych budynków w miejsce tych, które zostaną zniesione.

3. Trzeci sposób załatwienia sprawy, byłoby wybudowanie pawilonów klinicznych, jednego na Blichu, drugiego na wschodniej stronie przed oddziałem obłąkanych, a zakładu anatomii patologicznej na Grzegórkach.

4. Czwarty wreszcie projekt byłby, wybudowanie klinik na Blichu, a zakładu anatomii patologicznej na Grzegórkach.

Komisja, przyjąwszy do wiadomości wszystkie te propozycje, uznała, że nad nimi głębiej zastanowić się potrzeba. Dotąd jednakowoż żadnego w tej mierze nie objawiła zdania.

Osuszenie ogrodu św. Łazarza i okolicy.

W ogrodzie szpitala św. Łazarza w Krakowie i na gruntach sąsiadów tego szpitala znajdują się stawy i moczary, przez co cała ta okolica jest niezdrową i panuje w niej endemicznie malaria, a nadto w teraźniejszym stanie, jako zbyt wilgotna jest nieodpowiednią pod wszelkie budowle na mieszkanie ludzkie. W celu osuszenia tej okolicy delegowaliśmy inżyniera naszego, p. Karpuszkę, aby zbadać, czy i jakim sposobem i kosztem da się przeprowadzić osuszenie okolicy szpitalnej. Wynik tego badania będzie przedmiotem osobnego sprawozdania.

Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

W zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie pozostało z r. 1881 332 chorych w kuracyi. W ciągu roku 1882 przybyło 428, leczono więc w ogóle 760 t. j. mniej o 55 jak w roku 1881, a o 238 mniej jak w r. 1880. Opuściło zakład wyleczonych 225; do innych zakładów przeniesiono 6. Umarło 127. Procent śmiertelności wynosił 16.71. Dni leczenia było 136.372, a mianowicie: w I. klasie 1.340, w II. klasie 10.547, a w trzeciej 124.485. W porównaniu z r. 1881 było o 5.114 dni leczenia więcej. Średni pobyt chorego w zakładzie wynosił 179.4 dni. 1. Stycznia 1883 pozostało 189 mężczyzn, 213 kobiet, — razem 402.

Z wypadków nadzwyczajnych był tylko jeden w zakładzie: chory w napadzie szału poodgryzał sobie palce rąk i umarł wskutek zakażenia krwi. Kilku chorych zbiegło ze zakładu, ale zostali przystawieni przez policję i są nadal w kuracyi.

Gospodarka zakładu jest oszczędna. Porównanie wydatków zrobionych w r. 1882 z budżetem uchwalonym na tenże rok wykazuje oszczędność

w kwocie 22.080 zł., pomimo większej ilości dni leczenia. Gospodarka polowa przyniosła w 1882. roku 638 zł. 91 ct. czystego zysku, a gospodarka mléczna pozwoliła wyprodukować dla zakładu mleko niezbiierane w ciągu całego roku po 6 ct. za liter. Ze względu, że dawniej płacono za liter 10 ct. i że zakład zużył w 1882 roku 66.154 litrów — rezultat ten można uważać jako dość korzystny.

Pranie (152.945 sztuk), opał, światło i sanitarne wydatki były tańsze jak w roku 1881; żywienie zaś chorych wskutek mniej korzystnych warunków licytacyjnych na wiktuały było o 1.72 ct. na dzień leczenia droższe.

Porównanie wydatków z liczbą chorych w ostatnich 6. latach wykazuje następujące cyfry:

Porównanie wydatków z liczbą chorych w ostatnich 6. latach wykazuje następujące cyfry:				utrzym. jednego kosztowało
w r. 1877	leczono chorych	999	kosztem 190.745 zł.	191 zł. 32 ct.
" 1878	" "	977	" 189.013 "	193 " 35 "
" 1879	" "	1.004	" 181.783 "	181 " 05 "
" 1880	" "	998	" 179.650 "	180 " 01 "
" 1881	" "	815	" 130.654 "	160 " 31 "
" 1882	" "	760	" 132.546 "	174 " 40 "

W roku 1882. było uprawionych 38 morgów ziemi zakładowej, a mianowicie: 4½ morgów buraków, 2 mieszanki, 7½ owsa z koniczyną, 9 owsa samego, 5 jęczmienia, 3 ziemniaków, 3 żyta, 4 koniczyny z r. 1881. Reszta 12 morgów leży ugorem, a 21 morgów nieużytków służy za pastwisko.

Chorzy w ilości 76 przeciętnie, w każdym miesiącu roku pracowali w polu, ogrodzie, krowiarni, u stolarza, szewca, krawca, w pralni i przy maglu przez dni 14.186, a prócz tego naprawiali i szyli bieliznę w ilości 6.873 sztuk. Po strąceniu kwoty §. 22. statutu oznaczonej, chorzy zarobili 625 zł. 38 ct.

Z innych spraw administracyjnych i gospodarskich podnosimy następujące:

Zaasygnowaliśmy w myśl uchwały Sejmowej dla maszynisty 83 zł. 34 ct., a dla każdego z dwóch palaczy po 16 zł. 60 ct., jako tantiemę za oszczędzony węgiel przy maszynie parowej w roku 1882.

Zezwoliliśmy na zakupno nowych dwóch kotłów parowych, stare bowiem już się tak zepsuły, że naprawa ich wedle zdania w sztuce biegłych była niemożliwą.

Nowe kotły będą kosztować około 6.000 zł. i staną w ciągu Lipca b. r.

Sprowadzono wodę deszczową rynnami skoncentrowanemi do zbiornika zasilającego kotły parowe dla zmniejszenia ilości osadu, który co dwa tygodni tworzył warstwę mającą kilkaset kilogramów wagi.

Założono cmentarz własny osztachetowany i urządzono drogę dojazdową. Cmentarz został obsadzony drzewkami.

Postawiono nowe chlewy dla nierogacizny, koszt tej budowy pokryty został dochodem z tej rubryki. Zakupiono także młocarnię ręczną i wialnię z nadwyżki dochodów gospodarstwa rolnego.

Cokoły popękane w budynku zastąpiono nowymi a środkowe

podwórza zostały zupełnie przebrukowane, ponieważ wskutek wadliwie ułożonych bruków woda deszczowa z topniejących śniegów nie mając należytego spadku wchodziła do piwnic, tak dalece, że prawie żadnej piwnicy w zakładzie nie było odpowiedniej do przechowywania jarzyn lub innych zapasów.

Ustanowioną została połowa straż przysięgła.

Od strony wsi Kulparkowa ogrodzono zakład nowym parkanem sztachetowym, sprawiono 25 łóżek żelaznych z drucianymi materacami dla chorych zanieczyszczających się, co przyczyniło wiele do utrzymania lepszego powietrza w sali i lepszej obsługi chorych, ponieważ elastyczne materace pozwalają używać cienkich podkładów i chorzy nie leżą w wilgoci.

Dla lepszej kontroli dyżurów na oddziałach i stróża nocnego sprawiono zegary systemu Burka, za pomocą których można dokładnie przekonać się, o wszelkiej nieakuratności w służbie nocnej.

I w tym roku, jak w poprzednim, zakład wyrabiał we własnym zarządzie mydło, przez co osiągnięto dość znaczne oszczędności w praniu.

Z kredytu uchwalonego budżetem zezwoliliśmy na budowę lodowni, stara bowiem jest tak zrujnowana, że niepodobna lodu przechować do końca lata.

Bielizna zakładowa odnawia się zakupnem płótna u tkaczy krajowych.

Ogród owocowy został wzbogacony kilkuset drzewkami owocowymi, których dozwoliliśmy zakupić za 200 zł.

Folwark restauruje się ostatecznie.

Szpitala prowincjonalne.

Ruch chorych w szpitalach prowincjonalnych w r. 1882. zmniejszył się nieco w porównaniu z r. 1881. w skutek ścisłego przestrzegania, aby chorzy niekwalifikujący się do leczenia nie odbierali miejsc w zakładach tym, których uleczyć można. I tak ilość leczonych była mniejszą o 507, a ilość dni leczenia o 18.311. Przeciętny pobyt chorego w szpitalach prowincjonalnych w skutek bardzo wielkiej ilości syfilitycznych, których leczenie jest zwykle długie, wynosił 23·9 dni t. j. mniej jak w r. 1881. Każde łóżko w ciągu roku obłożone było 9 razy. Syfilitycznych leczono 3.681, t. j. o 215 więcej jak w r. 1881; obserwowano chorych na umyśle 117. Na 15.467 leczonych, umarło 1.384 t. j. 8·75%; jeżeli zaś odtrącimy od tej liczby przywiezionych do szpitali w stanie konania w ilości 62, to procent śmiertelności spadnie na 8·54%.

Ze spraw administracyjnych dotyczących szpitali prowincjonalnych podnosimy następujące:

W celu ułatwienia ściągania kosztów leczenia i z uwzględnieniem ustawy krajowej z d. 6. Stycznia 1875, przyjmującej koszt leczenia na fundusz krajowy, poleciliśmy zarządom wszystkich szpitali powszechnych, ażeby dochodzili przynależności leczonych w szpitalach krajowców ubogich tylko o tyle, o ile się potrzeba okaże do skonstatowania przynależności leczonych do Galicji lub W. Księstwa Krakowskiego, tudzież do wyświecenia ich stosunków majątkowych, rodzinnych i służbowych.

W Brzeżanach we Wrześniu ubiegłego roku spalił się dach i część budynku wynajętego, w którym się mieścił szpital; nikt jednak z chorych

przy tem nie ucierpiał, a w połowie Października budynek został przypro-
wadzony do dawnego stanu kosztem właściciela.

Niedogodne i niezdrowe pomieszczenie tego szpitala, wywołało
ponowne przedstawienie Rady powiatowej o przyczynienie się do postawie-
nia budunku, więcej odpowiedniego do dzisiejszych wymagań zdrowotnych.
Uznając słuszność przedstawienia, wezwaliśmy Wydział powiatowy do przed-
łożenia planu i kosztorysu budynku, wraz z planem finansowania budowy.

Zwierzchności gminnej w Drohobyczu odmówiliśmy podwyższenia
taksty szpitalnej, gdyż trzechletnie zamknięcie rachunkowe nie wykazało tej
potrzeby; chcąc jednak uwzględnić słuszne potrzeby, poleciliśmy Zwierzch-
ności gminnej przedstawić, które wydatki wskutek przeniesienia szpitala do
innego budynku stale się powiększyły.

Ze względu, że taksa szpitalna nie mogła pokryć nadzwyczaj-
nych wydatków na przerobienie podłóg zniszczonych przez grzyb w szpitalu
jasielskim, a także wielkiego braku bielizny, udzieliliśmy szpitalowi temu
z funduszu krajowego na przerobienie podłóg 250 zł., a na sprawienie bie-
lizny 2.000 zł. polecając, aby płótno kupione, było wyrobem krajowym.

W Podhajcach na miejsce Dra Ludwika Cwiklicera, który po-
rzucił służbę szpitalną, mianowaliśmy prymaryuszem Dra Tytusa Wasi-
lewskiego.

Odmówiliśmy Zwierzchności gminnej w Przemyślu zakupna gruntu
przylegającego do szpitalu, a należącego do gminy w ilości 240 sążni, gdyż
bez tego gruntu szpital obejść się może.

1. Kwietnia b. r. umarł rządcą szpitalu przemyskiego śp. Aleksan-
der Mierzeński. Wdowie jego udzieliliśmy jednorazową odprawę w kwocie
rocznej pensji z marłego. Na przedstawienie Rady gminnej i Rady szpital-
nej, na jego miejsce mianowaliśmy p. Zygmunta Schmida pensyonowanego
kapitana, byłego rządcę szpitala Tarnopolskiego.

W Rzeszowie, ze względu na nieustanne skargi na zły wikt, za-
twierdziliśmy na wniosek Zwierzchności miejskiej ofertę, chociaż była wyższą
jak proponowana przez dawniejszego przedsiębiorcę wyznania mojżeszowego.
Według doniesienia inspektora szpitali skargi na zły wikt ustały.

W Nowym Sączu cały szpital został naprawiony i odnowiony
kosztem 4.899 zł. 47 ct., które stanowiły fundusz rezerwowy tego szpitala.

W Tarnowie roboty adaptacyjne i pokrycie głównego gmachu
w szpitalu żelazną blachą kosztowały 2.200 zł.

W Wadowicach zniżyliśmy takse z 55 ct. dziennie na 52 ct.

Na miejsce zmarłego lekarza ordynującego w szpitalu powszech-
nym w Zaleszczykach Juliana Grünsteina, mianowaliśmy Dra Jana Soło-
wskiego. Wdowie zaś po zmarłym udzieliliśmy z funduszu szpitalnego pensję
w kwocie 116 zł. rocznie.

W Żółkwi, wskutek nieustannie wielkiego napływu chorych,
w braku łóżek dla ich pomieszczenia, zezwoliliśmy na podwyższenie ilości
łóżek z 40 na 50.

Alegat 30. 31.

Alegat 32.

W alegatach % i % przedstawiamy zamknięcia rachunków szpi-
tali powszechnych na prowincyi w r. 1881. i w r. 1882. zaś w alegacie %

podajemy budżety tychże szpitali na r. 1883. zatwierdzone przez Wydział krajowy.

Z porównania tych wykazów okazuje się, że we wszystkich szpitalach prowincjonalnych wydano w roku 1880 kwotę 313.545 zł.

"	1881	"	286.250	"
"	1882	"	245.444	"

t. j. w r. 1881. wydano o 27.295 zł. mniej niż w r. 1880.

w r. 1882. wydano o 40.806 zł. mniej niż w r. 1881.

a o 68.101 zł. mniej niż w r. 1880.

Na rok zaś 1883. prelinowano kwotę 242.253 zł.

t. j. mniejszą o 71.292 zł. od w r. 1880. wydanej,

mniejszą o 43.997 zł. od w r. 1881. wydanej

i mniejszą o 3.191 zł. od w r. 1882. wydanej.

Pominąwszy zaś pozycje przenośne wynosił właściwy wydatek (netto):

w roku 1881 kwotę 229.581 zł.

"	"	1882	"	<u>221.825</u>	"
---	---	------	---	----------------	---

t. j. mniejszą o 7.756 zł.

niż w roku poprzednim wydano.

Departament VI.

Referent: Waleryan Podlewski Członek Wydziału krajowego.

A. Uchwały sankcyonowane.

Najwyższa Sankcyja dodatków do podatków dla funduszu indemnizacyjnego na r. 1882.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższym postanowieniem z 22. Stycznia 1883. zatwierdzić uchwalony przez Wysoki Sejm kraj rozkład dodatków na r. 1883., a mianowicie dla funduszu indemniz. Galicyi wschodniej i zachodniej po 31½ ct., a dla fund. indemniz. Wielkiego Księstwa Krakowskiego po 22 ct. od jednego złotego a. w. całej należności podatków bezpośrednich.

Ustawy którym Najwyższej Sankcji odmówiono.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z 16. Września 1882. nie raczył użyzyć Najw. Sankcji uchwalonemu na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 23. Października 1881. projektowi do ustawy, zmieniającej postanowienia §. 3. ustawy z 20. Marca 1874. o założeniu i wewnętrznem urządzeniu ksiąg hipotecznych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, z powodów zawartych w dołączonej w odpisie odezwie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 18. Października 1882. l. 10 479. /.

Alegat 33.

Najwyższa Sankcyja projektu ustawy uchwalonej na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z d. 25 Września 1882 w sprawie przedłożenia do końca r. 1885 mocy obowiązującej ustawy z d. 13 Lutego 1879. Nr. 78. D. u. k.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z d. 15. Listopada 1882 udzielić najmiłosiwiej Najwyższej Sankcji uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy w przedmiocie dalszego przeprowadzenia zmian w dotychczasowem odgraniczeniu okręgów Reprezentacyi powiatowych.

B. Uchwały sejmowe z r. 1882 niepodlegające Najwyższej Sankcji.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 11. września 1882. w sprawie zamierzonego przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Cieszanowa do Narola.

Zawiadomiono pod d. 30 Września 1882. l. 45.852 Wydział Rady powiatowej w Cieszanowie o odmownej uchwale Wysokiego Sejmu.

Uchwała tejże daty w przedmiocie zamierzonego ustanowienia nowego c. k. Sądu powiatowego w Czchowie.

Zawiadomiono pod d. 30. Września L. 45.853. Wydział Rady powiatowej w Brzesku, że Wysoki Sejm nie przychylił się do prośby mieszkańców Czchowa.

Uchwała z d. 25. Września 1882. w przedmiocie terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw.

Z powodu nieprzychylenia się Wysokiego Sejmu do petycji gminy Żuków, odniesiono się do c. k. Namiestnictwa we Lwowie, pod d. 13. Kwietnia 1883. L. 17.069, aby miejscowość ta z d. 1. Stycznia 1884. z obszaru Rady powiatowej Kołomyjskiej do obszaru Rady powiatowej w Horodence przeniesioną została.

Z powodu zgodzenia się p. Ministra Sprawiedliwości pod d. 7. Marca 1883. L. 895 na przeniesienie miejscowości Horbacze i Czerkasy z okręgu Sądu powiatowego w Komarnie, do okręgu Sądu powiatowego w Szczercu, nastąpiło przeniesienie tych gmin z okręgu Starostwa w Rudkach do Starostwa we Lwowie, skutkiem czego odnieśliśmy się do c. k. Namiestnictwa pod d. 21. Kwietnia 1883 l. 18.630, aby z dniem 1. Czerwca r. b. również przeniesione zostały z obszaru Reprezentacji powiatowej w Rudkach do obszaru we Lwowie.

Wskutek zezwolenia p. Ministra Sprawiedliwości z d. 2 Marca 1883. L. 2.292 miejscowość Kozielniki zgodnie z uchwałą sejmową przeniesioną została z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Winnikach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego delegowanego miejskiego we Lwowie.

Co do wykonania innych punktów uchwały sejmowej, obok cytowanej, odnieśliśmy się z przypomnieniem do c. k. Ministerium Sprawiedliwości pod 18. Maja 1883. L. 22.125.

C. Wezwania Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu i sprawy temuż do załatwienia odstąpione.

Uchwała z d. 11. Września 1882. wzywająca c. k. Rząd, aby gminy Demblin, Jagodniki, Jadowniki, Mokre, Miechowice Wielkie i Małe, Nowolipie, Wietrzychowice z Szymanowicami i Pasierbcem i Wołą Rogowską przydzielił do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Dąbrowie.

Na wezwanie to, zakomunikowane c. k. Rządowi, dotąd nie otrzymaliśmy żadnej rezolucyi, pomimo wystosowanego pod d. 18. Czerwca 1883. do L. 30.080 do c. k. Ministerium Sprawiedliwości przypomnienia.

Uchwała z d. 6. Października 1882, którą Wysoki Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wprowadził w życie c. k. Sądy obwodowe w Brzeżanach, Sanoku, Straju, Jaśle i Czortkowie.

C. k. Ministerium Sprawiedliwości pod dniem 25. Lutego 1883. L. 3.075 zawiadomiło nas, że Najjaśniejszy Pan postanowieniem z d. 20. października 1882. raczył najmiłościwiej zezwolić na zaprowadzenie nowych c. k. Sądów obwodowych w Brzeżanach, Jaśle i Sanoku i że dalej idące wnioski uchwały sejmowej na teraz nie mogą być uwzględnione. Wskutek tego i odezwy Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie z d. 11. Marca 1883. r. L. 1.973 o interwencyą naszą w sprawie uzyskania materialnej pomocy od gmin i obszarów dworskich mających być przydzielonemi do obszaru nowego c. k. Sądu obwodowego w Sanoku, dla przyspieszenia terminu otwarcia tegoż Sądu, — wezwaliśmy odnośne Rady powiatowe, aby porozumiewszy się z interesowanemi w tej sprawie, przedłożyły nam stosowne ich deklaracje.

Co się zaś tyczy ustanowienia terytorium przyszłego c. k. Sądu obwodowego w Brzeżanach, wezwani o udzielenie w tym względzie opinii

przez c. k. Sąd wyższy we Lwowie, złożymy Wys. Sejmowi oddzielne sprawozdanie, skoro tylko otrzymamy odpowiednie uchwały Rad powiatowych.

Wezwanie do c. k. Rządu uchwałą Wys. Sejmu z d. 10. Października 1882. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Bieczu.

W sprawie tej otrzymaliśmy odpowiedź c. k. Ministerjum Sprawiedliwości, której odpis dołączamy jako alegat 37. w dziale „Inne sprawy ważniejsze.“

Sprawa dotycząca poboru podatku gruntowego za lata 1881 i 1882.

Na posiedzeniu d. 21. Października 1882. wydał Wys. Sejm nad sprawozdaniem komisji podatkowej o petycyach wniesionych przez pojedynczych właścicieli gruntów, Zwierzchności gminne, obszary dworskie i Reprezentacye powiatowe, w przedmiocie nakazów płatniczych na podatki gruntowe za rok 1881 i 1882 następującej treści uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd by:

- I. a) sprostował z urzędu myłki zaszłe w wymiarze podatku gruntowego na rok 1881. i 1882.;
- b) ażeby w wypadkach w których przepisany na rok 1881. i 1882. podatek gruntowy przewyższa oznaczony w art. 4. [al. 3. a) b)] ustawy z d. 7. Czerwca 1881. wymiar podatku, dozwolone były rekursa co do wyrażonej wyżej nadwyżki, wstrzymujące egzekucje aż do rozstrzygnięcia rekursu;
- c) ażeby wydał objaśnienia dla c. k. urzędów podatkowych określające jasno postanowienia ustawy podatkowej z d. 28. Marca 1880. i 7. Czerwca 1881. roku.
- II. Wniesione petycyje przez pojedynczych kontrybuentów, naczelników gmin, obszary dworskie, i reprezentacye powiatowe w przedmiocie nakazów płatniczych na podatek gruntowy za rok 1881. i 1882 Sejm odstępuje c. k. Rządowi do właściwego urzędowania i uwzględnienia w myśl postanowień ustawy z dnia 28. Marca 1880. r. i ustawy z dnia 7. Czerwca 1881. r.“

Ponieważ podobne petycyje wniesione zostały do Wydziału krajowego, tenże powołując się na powyższą uchwałę Wys. Sejmu, odstąpił je c. k. Prezydum Namiestnictwa pismem z d. 31. Października 1882. L. 48.214 do właściwego urzędowania, upraszając go o udzielenie Wydziałowi krajowemu postanowienia, jakie w tej sprawie ze strony c. k. Rządu zapadnie.

Prośbę tę powtórzyliśmy pismem z d. 28. Stycznia 1883 r. do L. 59267/82 przesyłając c. k. Prezydum Namiestnictwa dalsze petycyje tego rodzaju, które weszły do Wydziału krajowego później tj. przy końcu roku 1882.

Wspomnieliśmy przytem, iż przy rozprawie nad przedmiotem wyżej oznaczonym pan Komisarz rządowy oświadczył przy końcu swego przemówienia, że c. k. Rząd poczyni wszystko co jest możebnem, aby dotkliwa operacya uregulowania podatku gruntowego jak najmniej dała się czuć ludności kontrybującej. — Nie otrzymaliśmy odpowiedzi na powyższe pisma nasze, gdy jednak w roku 1883. nie wpłynęły dalsze petycyje w tym przedmiocie, przypuszczać należy, że c. k. Rząd poczynił kroki potrzebne celem uchylenia dotkliwszych orzeczeń władz skarbowych, dotyczących poboru podatku gruntowego za lata 1881 i 1882; —

i że przyrzeczenie pana Komisarza rządowego, powyżej przytoczone, spełnionem zostało w sposób zadowalniający chwilowo kontrybuentów, dotkniętych zbyt ścisłym lub też mylnem wykonywaniem powołanych ustaw podatkowych.

D. Sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecane.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 11. Września 1882. przekazująca Wydziałowi krajowemu do zbadania petycję miejscowości Pasierbiec o wydzielenie z powiatu Bocheńskiego a przyłączenie do powiatu Limanowskiego.

Przedkładamy w tej sprawie oddzielne sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi do L. 21513/83.

Uchwała z d. 27. Września 1882., którą Wysoki Sejm zwraca Wydziałowi krajowemu do ponownego zbadania sprawozdanie co do przeniesienia miejscowości Kobylnica wołoska, Kobylnica ruska i Felbach z c. k. Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu Starostwa Jaworowskiego.

Również przedkładamy w tej sprawie oddzielne sprawozdanie do L. 30693/83

Uchwała z d. 9. Października 1882., którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania petycją gmin Kozłów, Dmuchawiec i Pokropiwna o przyłączenie do Sądu i Starostwa w Tarnopolu.

Oddzielne sprawozdanie z nieprzychylnym wnioskiem, złożono do L. 17757/83 Wysokiemu Sejmowi.

Petycja sejmowa Redakcyi „Samorządu“ względem pouczenia włościan o ważności ksiąg hipotecznych.

Alegat 34.

Wskutek petycyi sejmowej przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Wys. Sejmu z 21 Października 1882 wniesionej od Redakcyi „Samorządu“ w sprawie pouczenia włościan o ważności ksiąg hipotecznych, wydał Wydział krajowy dołączony w odpisie okólnik do Wydziałów powiatowych /. celem wywierania wpływu na włościan względem wpisywania w księgi wszelkich interesów prawnych pociągających za sobą zmiany co do ich posiadłości gruntowych, i odniósł się w tym względzie tak do c. k. Namiestnictwa o stosowne polecenie współdziałania c. k. Starostom, jakoteż do c. k. wyższego Sądu krajowego w Krakowie i we Lwowie o udzielenie odpowiednich wskazówek komisjom hipotecznym.

Alegat 35.

W tym względzie złożył Nowotargski Wydział powiatowy załączone w odpisie sprawozdanie /., w którym słusznie jako główną przyczynę ociągania się włościan od korzystania z instytucyi ksiąg hipotecznych podaje zbyt uciążliwe koszta sporządzania kontraktu kupna w formie aktu notarialnego, oraz koszta podania intabulacyjnego, jakoteż stemple i opłatę skarbową od przeniesienia własności.

Sprawa dotycząca opustu podatku gruntowego za wszelkie klęski elementarne.

Na posiedzeniu z dnia 21. Października 1882, wydał Wysoki Sejm nad sprawozdaniem komisji podatkowej, o wniosku posła Starowiejskiego i o petycyach do L. 190, 293, 685 i 780, w przedmiocie ulg w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych następującej treści uchwałę:

„1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w ustawie mającej unormować warunki uprawniające do żądania opustu podatku gruntowego z powodu ubytku dochodu z gruntu, oprócz klęsk w obowiązujących obecnie ustawach przewidzianych, wszelkie inne klęski elementarne były uwzględnione.

2. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zarządził ulgę w podatkach gruntowych dla poszkodowanych zrośnięciem zboża i paszy z powodu uporzeczonych slot tegorocznych.

3. Odstępuje się petycyą Wydziałów Rad powiatowych w Jaśle, w Krośnie, Gorlicach, Wydziału okręgowego Towarzystwa rolniczego w Jaśle i Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie, do uwzględnienia i zarządzenia ulg w podatku gruntowym w okolicach klęską dotkniętych, tudzież powstrzymania ściągania podatków aż do stanowczego załatwienia wspomnianych petycyj.“

Alegat 36.

W ślad tego wezwania oznajmiło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 12. Grudnia 1882. L. 12.809/pr., którego odpis załączamy, że wezwanie Wysokiego Sejmu przesłane zostało tutejszej c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, ta zaś odpowiedziała pismem z dnia 8. Grudnia 1882. L. 2.262. iż sprawę tę przedłożyła Wys. c. k. Ministerstwu skarbu do odpowiedniego zarządzenia, albowiem ostateczne jej załatwienie zawisłe jest od czynników ustawodawstwa państwowego.

Prócz tego powołała się c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu w tem piśmie na istniejące ustawy i rozporządzenia, podnosząc, iż zobowiązała organa podwładne do uwzględnienia kontrybuentów podatku gruntowego, poszkodowanych klęskami elementarnymi, przy ściąganiu przymusowem tego podatku.

Otrzymawszy takie zawiadomienie upraszaliśmy c. k. Prezydium Namiestnictwa dwukrotnie a to dnia 12. Stycznia 1883. do L. 62.534/82. i dnia 29. Marca 1883. do L. 6.376. a zawiadomienie Wydziału krajowego o decyzji wys. c. k. Ministerstwa skarbu nad uchwałą Wys. Sejmu na wstępie przytoczoną, nie otrzymaliśmy jednak odpowiedzi do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Uchwały Wys. Sejmu dotyczące zapomóg dla pogrzelców niektórych gmin.

Uchwałami wydanymi na posiedzeniach poniżej wyszczególnionych udzielił Wys. Sejm pogrzelcom niektórych gmin naszego kraju wsparcia, a mianowicie:

dnia 21. Września 1882. gminie Rozwadowa i Charzewic powiatu Tarnobrzieskiego w kwocie	1.500 zł.
dnia 21. Września 1882. gm. Bilcze powiatu Drohobyckiego	200 „
dnia 25. Września 1882. gminie Poruczyn pow. Brzeżańskiego	500 „
dnia 28. Września 1882. gm. Tarnorudzie pow. Skałackiego	300 „
dnia 28. Września 1882. gm. Wierzchni pow. Kałuskiego	500 „
dnia 2. Października 1882. gmin. Jasionowa polnego pow. Horodeńskiego	500 „

dnia 4. Października 1882. gm. Ruska wieś pow. Brzozowskiego	200 zł.
dnia 5. Października 1882. gm. Barcice pow. Nowo Sąddeckiego	500 „
dnia 10. Października 1882. gm. Rawie ruskiej pow. Rawskiego	300 „
dnia 20. Października gm. Stawki pow. Skałackiego	500 „
dnia 20. Października gm. Folwarki pow. Buczackiego	300 „

Wszystkie te kwoty zostały odesłane na ręce odnośnych Wydziałów pow. zaraz po zapadłych uchwałach, celem rozdania ich pomiędzy pogorzalców gmin wynienionych.

Uchwała Wys. Sejmu dotycząca zapomogi dla gminy Wampierzowa dotkniętej gradobiciem.

Na posiedzeniu dnia 20. Października 1882. uchwalił Wys. Sejm udzielić gminie Wampierzowa w powiecie Mieleckim, dotkniętej klęską gradobicia zapomogę w kwocie 200 zł. — Kwota ta została odesłaną na ręce Prezesa Rady powiatowej Mieleckiej dnia 14. Listopada 1882 r. celem rozdania jej pomiędzy gospodarzy poszkodowanych gradobiciem.

Uchwała Wys. Sejmu dotycząca niesienia pomocy ludności dotkniętej powodzią w południowych krajach Monarchii.

Na posiedzeniu dnia 7. Października 1882. uchwalił Wys. Sejm kwotę 3.000 zł. celem niesienia pomocy ludności powodzią dotkniętej w południowych krajach Monarchii.

O tej uchwale zawiadomił Wydział krajowy pismem z dnia 11. Października 1882. L. 49.550 J. E. hr. Edwarda Taaffego Prezydenta Rady Ministrów i kierownika Ministerstwa spraw wewnętrznych przesyłając Mu równocześnie kwotę oznaczoną.

Sprawa dotycząca norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków.

Na posiedzeniu dnia 14. Października 1882. wydał Wys. Sejm nad petycją Reprezentacji powiatu Krośnieńskiego w przedmiocie nowo ustanowionych norm egzekucyjnych przy ściąganiu podatków, opłat publicznych i należności prawnych i skarbowych, wezwanie do c. k. Rządu o stosowną modyfikację i o zarządzenie ogłoszenia tych norm w formie ustawami przepisanej.

Przy wezwaniu odstąpił Wys. Sejm c. k. Rządowi prócz petycyi Wydziału pow. Krośnieńskiego także podobne petycyje kilkunastu innych Reprezentacyj powiatowych.

Niektóre Wydziały powiatowe wniosły takie same petycyje do Wydziału krajowego; — Wydział krajowy odstąpił je c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 31. Października 1882. L. 48.204. powołując się na powyższą uchwałę Sejmową z prośbą o zawiadomienie Wydziału krajowego o postanowieniu c. k. Rządu, jakie w tej sprawie zapadnie.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszło w tym przedmiocie żadne zawiadomienie c. k. Rządu do Wydziału kraj.

Sprawa dotycząca zapomogi udzielonej z funduszków krajowych ludności dotkniętej zeszłoroczną powodzią tudzież zaliczek i zapomóg udzielonych na ten sam cel z funduszków Państwa.

Na posiedzeniu dnia 4. Września 1882. wydał Wys. Sejm następującej treści uchwałę:

„1. Upoważnia się Wydział krajowy do bezzwłocznego użycia sumy do wysokości dziesięciu tysięcy złotych wal. austr. do zapobieżenia najnagląszym potrzebom dotkniętej klęską ludności.

2. Wzywa się Wydział krajowy do zbadania rozmiarów klęski zrządzonej wylewami wody i do najspieszniejszego przedłożenia odpowiednich wniosków.“

Jeszcze z początkiem Września 1882 r. weszły do Wydziału krajowego podania niektórych Wydziałów pow. o zapomogi dla ludności wylewanymi poszkodowanej, Wydział krajowy postanowił zatem dnia 7. Września 1882 r. wysłać zapomogi powiatom:

Stanisławowskiemu	1.000 zł.
Rohatyńskiemu	1.000 „
Żydaczowskiemu	1.000 „
zaś d. 29. Września 1882. pow. Tłumackiemu	1.000 „
ogółem we Wrześniu 1882.	4.000 zł.

i wydelegował członka swego Wgo Waleryana Podleńskiego do okolic dotkniętych powodzią, celem osądzenia, którym powiatom i w jakiej wysokości należałoby udzielić dalsze wsparcia, poczem na podstawie wniosków wymienionego delegata, Wydział krajowy postanowił dnia 15. Października 1882. wysłać powiatom:

Rohatyńskiemu	1.100 zł.
Buczackiemu	1.000 „
Stryjskiemu	1.000 „
Bobreckiemu	300 „
ogółem w Październiku 1882.	3.400 zł.

Oprócz tego udzielono na podstawie szczegółowych sprawozdań odnośnych Wydziałów powiatowych dnia 15. Grudnia 1882. powiatowi Żydaczowskiemu na restaurację powodzią znacznie zdezelowanego budynku szkolnego gminy Wołczniow, kwotę 100 zł.
zaś powiatowi Myślenickiemu dla wójta gminy Rabki, który przez wylew wód stracił cały plon, a przy ratowaniu mienia gminy postradał oko, wskutek czego w szpitalu leczyć się musiał 50 „
ogółem więc w Grudniu 1882. 150 zł.

Dodając do tej ostatniej kwoty sumy wydane wedle powyższego we Wrześniu 1882. 4.000 zł.
i w Październiku 1882. 3.400 „
wydano po koniec roku 1882. razem 7.550 zł.

Z sumy 10.000 zł. wyznaczonej przez Wys. Sejm dla ludności dotkniętej oznaczoną klęską pozostało zatem do dyspozycji Wydziału krajowego z końcem roku 1882. 2.450 zł.
kwota ta wzrosła jednak datkami dobrowolnymi przesłanymi Wydziałowi krajowemu z przeznaczeniem dla poszkodowanych wylewem wód przez gal. kasę oszczędności w kwocie 1.000 „
przez komitet balu polskiego we Wiedniu w kwocie 268 „
do sumy w kwocie 3.718 zł.

którą rozesłaliśmy w roku bieżącym w miarę jak wpływały szczegółowe sprawozdania Wydziałów powiatowych, powiatom:

Żydaczowskiemu dnia 26. Stycznia 1883.	1.000 zł.
temuż powiatowi dnia 18. Maja 1883.	818 „
powiatowi Kałuskiemu dnia 26. Stycznia 1883.	800 „
powiatowi Rohatyńskiemu dnia 26. Stycznia 1883	800 „
i powiatowi Turczańskiemu dnia 15. Maja 1883	300 „
razem jak wyżej	3.718 zł.

Kwotę ostatnią rozesłał Wydział krajowy dopiero w roku bieżącym, albowiem delegat Wydziału kraj. przekonał się, zwiedzając w październiku 1882. okolice dotknięte wylewem wód, że powiatom znacznie tą klęską dotkniętym trzeba będzie udzielić dalszej zapomogi w czasie przednowku, — niektóre Wydziały powiatowe: jak n. p. Żydaczowski, same upraszały o przesłanie dalszej zapomogi dopiero później, skoro zdołają sprawdzić szkody wodą wyrządzone, a nareszcie powiaty uszkodzone mniej lub więcej rzeczoną klęską otrzymały wsparcia już z końcem Sierpnia i Września 1882 r. ze strony c. k. Prezydium Namiestnictwa z sumy 5.000 zł. ofiarowanej najmiłościwiej przez Jego Ces. Król. Apost. Mość z własnych funduszków na wsparcia doraźne.

O tym darze zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z dnia 27. Sierpnia 1882. L. 8963/pr. odnośnie do którego Wydział krajowy nieomieszkał upraszać c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 29. Sierpnia 1882. L. 43.157 — ażeby raczyło złożyć u stóp Tronu najuniżeńsze podziękowanie Wydziału krajowego za ten wspaniałomyślny datek.

Otrzymałiśmy także zawiadomienia, że z tej sumy udzielono z końcem Sierpnia 1882 r. powiatom:

Rohatyńskiemu	500 zł.
Kałuſkiemu	800 „
Tłumackiemu	150 „
Doliniańskiemu	400 „
Limanowskiemu	300 „
Stanisławowskiemu	600 „

w Wrześniu 1882 r.

Bobreckiemu	100 zł.
Stryjskiemu	300 „
Rudeńskiemu	200 „
Żydaczowskiemu	200 „
Buczackiemu	400 „

dalej w Styczniu 1883 r.

Bobreckiemu	100 zł.
Buczackiemu	400 „
Brzeskiemu	400 „

nareszcie w Kwietniu 1883 r.

pow. Nowotarskiemu	100 zł.
ogółem	4.950 zł.

Pismem z dnia 27. Stycznia 1883. L. 817/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że z kwoty 10.000 zł. przyzwolonej najmiłościwiej przez Jego Ces. i Król. Mość Najwyższem postanowieniem z d. 18. Września 1882 r. tytułem zaliczki bezprocentowej na zasiewy, zwrotnej w 3 rocznych ratach począwszy od 1. Stycznia 1884 r., udzielone zostały w Styczniu 1883 r. powiatom:

Rohatyńskiemu	3.000 zł.
Stanisławowskiemu	1.500 „
Rudeńskiemu	2.000 „
Tłumackiemu	1.500 „
Żydaczowskiemu	1.500 „
ogółem	<u>9.500 zł.</u>

Odezwaniami z d. 27. i 30. Marca 1883. LL. 2739/pr. i 3020/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa o wydaniu ustawy z dnia 25. Marca 1883. (Dz. U. P. Nr. 42.) przyzwalającej na uśmierzanie niedostatku panującego w krajach dotkniętych klęskami elementarnymi sumę 500.000 zł. na zaliczki bezprocentowe, zwrotne w pięciu latach, począwszy od dnia 1. Stycznia 1884 r. — jakoteż sumę 100.000 zł. na zapomogi bezzwrotne.

Zarazem zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że z sum wyżej powołanych wypada na kraj nasz tytułem zaliczek bezprocentowych kwota 30.000 zł. włącznie z kwotą 10.000 zł., zezwoloną Najwyższem postanowieniem z dnia 18. Września 1883., z której, jak to już wyżej nadmieniono, jeszcze w Styczniu b. r. udzielone zostały zasiłki bezprocentowe kilku powiatom, — zaś tytułem zapomóg bezzwrotnych 25.000 zł.

Odezwą z dnia 10. Maja r. b. L. 4657/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że c. k. Ministerstwo przyznało z kredytów przyzwolonych ustawą z dnia 25. Marca 1883. (Dz. U. P. Nr. 42.) na dalsze wsparcie potrzebującej pomocy ludności w Galicyi,

na zaliczki zwrotne	4.000 zł.
na bezzwrotne zapomogi	2.500 „
w obec czego dla kraju naszego przyznano z funduszków Państwa ogółem:	
na zaliczki zwrotne	34.000 zł.
na bezzwrotne zapomogi	27.500 „
razem	<u>61.500 zł.</u>

Sumy te rozdane zostały pomiędzy pojedyncze powiaty po nadejściu zezwolenia na ich użycie t. j. w drugiej połowie kwietnia i w pierwszych dniach maja b. r.

Następujące zestawienie wskazuje, które powiaty otrzymały zaliczki lub zapomogi i w jakiej wysokości:

L. porz.	P o w i a t	Przyznana		L. porz.	P o w i a t	Przyznana	
		Zaliczka	Zapomoga			Zaliczka	Zapomoga
		zł.	zł.			zł.	zł.
1	Bochnia . . .		400	21	Przemyśl . . .		600
2	Brzozów . . .	200	200	22	Rohatyn . . .	4.500	4.000
3	Buczacz . . .	1.500	1.200		" . . .	800	600
	" . . .	600		23	Ropczyce . . .	1.000	
4	Chrzanów . . .		1.000	24	Rudki . . .	1.500	1.500
5	Czortków . . .		500		" . . .		200
6	Dąbrowa . . .		150	25	Rzeszów . . .		400
7	Dolina . . .		600	26	Sanok . . .	200	250
8	Grybów . . .		50	27	Sokal . . .		200
9	Jarosław . . .	800	500	28	Stanisławów . .	2.000	1.500
10	Kolbuszowa . .		300		" . . .	300	200
11	" . . .		300	29	Stryj . . .	2.000	1.000
12	Kałuż . . .	1.000	500	30	Staremiasto . .	600	300
13	Krosno . . .		200		" . . .	200	100
14	Kraków . . .		200	31	Tarnów . . .	700	1.200
15	Lisko . . .	200	250	32	Tłumacz . . .	1.500	1.200
16	Limanowa . . .		200		" . . .	400	100
	" . . .		150	33	Turka . . .		300
17	Mielec . . .		300	34	Wieliczka . . .		300
18	Nowy Sącz . . .		300	35	Zaleszczyki . .		100
19	Nowy Targ . . .	500	300	36	Żółkiew . . .	200	150
	" . . .	300	100	37	Żydaczów . . .	2.200	1.500
20	Pilzno . . .		200		" . . .	800	400
		5.100	7.900			18.900	16.100

Rozdano zatem w ogóle, oprócz zaliczek wydanych w Styczniu b. r. z sumy 10.000 zł.,

tytułem zaliczek zwrotnych 24.000 zł.
i tytułem zapomóg bezzwrotnych taką samą sumę 24.000 „

Z końcem Maja b. r. zawiadomiło nas c. k. Prezydum Namiestnictwa, że w powiecie Żółkiewskim nie rozdano kwotę zaliczkową 200 zł. i że taką przyznano powiatowi Tarnowskiemu, — jakoteż, że powiat Bocheński otrzymał jeszcze 200 zł. tytułem zaliczki i 78 zł. tytułem zapomogi, z nierozdanej w powiecie Kałuskim zaliczki i z zapomóg nierozdanych w powiecie Kałuskim (37 zł.) i w powiecie Pilźnieńskim (41 zł.)

Pismem z dnia 21. Kwietnia r. b. L. 3.953/pr. oznajmiło nam c. k. Prezydum Namiestnictwa, że nierozdane jeszcze kwoty służyć będą na pokrycie dalszych potrzeb, jakie przez niektóre powiaty dodatkowo zostaną wykazane.

Z powyższego okazuje się, iż na wsparcia ludności dotkniętej w naszym kraju zeszłorocznym wylewem wód — wydano, — prócz nieznacznej kwoty jeszcze nierozdanej z funduszu krajowego . . . 10.000 zł.
z funduszu Państwa tytułem zaliczek bezprocentowych . . . 34.000 „
tytułem zapomóg bezzwrotnych 27.500 „
datek Najjaśniejszego Pana 5.000 „
datek gal. Kasy oszczędności 1.000 „
datek komitetu balu polskiego w Wiedniu 268 „

co łącznie wynosi . . . 77.768 zł.

Wiadomo nam także, że w powiatach dotkniętych znacznie klęską oznaczoną Reprezentacye powiatowe wyznaczały stósowne kwoty z własnych funduszów na doraźne wsparcia poszkodowanych, mianowicie w pierwszej chwili, gdy potrzeby były naglące, i że władze powiatowe tak rządowe, jak i autonomiczne zarządzały składki dla wspomżenia mieszkańców okolic powodzią dotkniętych.

Musimy też podnieść, iż okoliczność przewidziana w pierwszych dniach po wylewie wód, — że ludność dotknięta rzeczoną klęską będzie potrzebowała znaczniejszej pomocy w czasie przednowku, sprawdziła się, — dłaczego też, jak powyższe zestawienie przekonuje, w roku bieżącym, mianowicie z funduszów Państwa, znaczniejsze kwoty rozdane zostały, niż roku zeszłego bezpośrednio po wylewie.

Obawiano się też klęski głodowej i chorób następujących po takiej klęsce na przednowku, — możemy jednak skonstatować, że te obawy nie ziściły się

Wydział krajowy postępował przy rozdawnictwie sum jemu powierzonych w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, co było koniecznie potrzebnem, gdyż c. k. Namiestnictwo trudniło się równocześnie rozdawnictwem sum oddanych Mu do dyspozycji.

Przy rozdawnictwie zaliczek i zapomóg, pochodzących z kredytu zezwolonego ustawą z d. 25. Marca b. r. postępowali c. k. Starostowie w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi, do czego zostali zobowiązani poleceniem c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Zapomogi udzielano z reguły na wykonanie robót publicznych, mianowicie: na naprawę dróg gminnych, mostów i t. p. przedmiotów uszkodzonych lub zniszczonych przez wylewy wód, wyjątkowo — mianowicie w pierwszych tygodniach po zaszłej klęsce, także na wyżywienie ludności ogołoconej z pierwszych potrzeb do życia niezbędnych.

W końcu musimy tu podnieść, że c. k. Rząd zażądał, aby Wydział krajowy przyjął na fundusz krajowy poręczenie za sumę 34.000 zł., przyznaną dla Galicyi tytułem bezprocentowych zaliczek zwrotnych w 5. latach począwszy od 1. Stycznia 1884. r.

Ponieważ poręczenia tego wymagała ustawa z d. 25. Marca (§. 1. Nr. 42. Dz. U. P.), i z uwagi, że fundusz krajowy straty na tem nie poniesie, albowiem i gminy jako takie ręcą w myśl ustawy za zwrot zaliczek w ich obrębie rozdanych, a prócz tego §. 6. ustawy powołanej stanowi, że raty zaległe tych zaliczek mają być ściągane w drodze egzekucji politycznej.

Wydział krajowy oświadczył, iż przyjmuje na fundusz krajowy poręczenie za rzeczoną kwotę, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wysoki Sejm, o które Wydział krajowy postara się odrębnem sprawozdaniem.

Sprawa dotycząca pokrycia z funduszu krajowego połowy należności rządowych od dekretów nominacyj na urzędników krajowych.

Na posiedzeniu dnia 20. Października 1882. przy rozprawie nad Rubr. XVI. preliminarza funduszów krajowych na rok 1883., wydał Wysoki Sejm nad petycją urzędników Wydziału krajowego, w sprawie pokrycia należności stemplowej od ich dekretów nominacyjnych następującej treści uchwałę:

„1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby połowę należności rządowych, wymierzonych od dekretów nominacyi na urzędników krajowych, opłacał z funduszu krajowego.

2. Na uiszczenie połowy należności od dekretów nominacyjnych, dotychczas przez Wydział krajowy wydanych, otwiera się Wydziałowi kredyt dodatkowy na rok 1882. w kwocie 2.500 zł w. a.“

Zważywszy, że Wysoki Sejm wydał powyższą uchwałę nad petycją urzędników Wydziału krajowego przy rozprawie budżetowej;

zważywszy, że w ustępie pierwszym tej uchwały Wysoki Sejm zezwala na pokrycie połowy należności wymierzonych od dekretów nominacyi na urzędników krajowych;

zważywszy, że w ustępie drugim tej uchwały Wysoki Sejm otworzył Wydziałowi krajowemu kredyt 2 500 zł. na pokrycie połowy należności od dekretów dotychczas wydanych;

zważywszy dalej, że wedle istniejących uchwał organizacyjnych i statutów dla zakładów krajowych, nie wszystkim urzędnikom tych zakładów przysłuża charakter urzędników krajowych;

zważywszy nareszcie, że Wysoki Sejm zezwolił tą uchwałą urzędnikom krajowym korzyści wyjątkowe, zatem uchwałę, jako postanowienie wyjątkowe ściśle tłumaczyć należy;

postanowił Wydział krajowy pokrywać w myśl powyższej uchwały Wysokiego Sejmu połowę rzeczonych należności z funduszu krajowego:

- a) tylko za urzędników, którym przysłuża według uchwał organizacyjnych charakter urzędników krajowych;
- b) li od dekretów nominacyjnych wydanych przed dniem wydania powyższej uchwały Wysokiego Sejmu, to jest przed 20. Października 1882. r.

Stosownie do tego Wydział krajowy postępuje przy załatwianiu spraw dotyczących pokrycia połowy rzeczonych należności z funduszu krajowego za urzędników krajowych

Inne sprawy ważniejsze.

Koszta szupasowe.

Jak w zeszłym roku wykazano, koszta szupasowe dotąd są zawsze bardzo znaczne i wedle zamknięcia rachunkowego wynosiły w roku 1881 — 43.145 zł., to jest o 16 645 zł. więcej od wyznaczonych dla Rubr. XII. na tenże rok 26.500 zł.

Na rok 1882. wyznaczoną została w budżecie dla tejże Rubryki dotacya w sumie 28.500 zł. — ct.

Na rachunek tejże asygnowano po koniec Marca 1883. 56.235 zł. 34 ct.

potrąciwszy zaś wpływy w zwrotach przypadających na rzecz funduszu krajowego po koniec Czerwca 1883. w kwocie 10.500 zł. — ct.

wynosiłby właściwy wydatek 45.735 zł. 34 ct.

z czego wynika i w tym roku przekroczenie dotacyi na 17.235 zł. — ct.

Zupełna likwidacya zwrotów przeprowadzona dotąd do końca r. 1880. i w części za rok 1881.

Główną przyczyną nadmiernych wydatków szupasowych jest bezkarne włóczęgostwo w kraju naszym z powodu niewprowadzenia dotąd w życie obowiązującej w innych krajach ustawy państwowej o włóczęgach i próżniakach z 10. Maja 1873. (Dz. u. p. Nr. 108) i nieuregulowanie spraw ubogich i swojszczyzny.

Warunkiem zaś wprowadzenia w życie powyższej ustawy jest ustanowienie domu pracy przymusowej i domów poprawy, przez co jedynie osiągnąćby się dało stałe obniżenie wydatków szupasowych.

W tym względzie przedstawił Wys. Rząd odpowiednie wnioski w przedłożeniu rządowym wniesionem do Wys. Sejmu dnia 28. Kwietnia 1875. żądając oddania mu na powyższy cel krajowego funduszu policyjnego, lecz w sprawie tej należy jeszcze w pierw przeprowadzić z c. k. Rządem odnośne rokowania.

Pomnożenie posterunków
c. k. Żandarmeryi i kosztów
kwaterunkowe tejsze.

Pismem z dnia 6. Czerwca 1883. L. 3.685. zawiadomiła nas c. k. 5ta Komenda Żandarmeryi krajowej, że z powodu budowy galic. kolei żelaznych, t. j. kolei transversalnej i Jarosławsko-Sokalskiej, i celem ściślejszego czuwania nad bezpieczeństwem publicznem w okolicach, przez które koleje poprowadzone zostaną, c. k. Ministerstwo obrony krajowej wzmocniło stan żandarmeryi w Galicyi na wniosek c. k. Namiestnictwa o 27 komendantów posterunkowych i 66 żandarmów. Ustanowione zostaną 23 nowe posterunki, 4 expozytury o jednym żandarmie zamienione zostaną na posterunki o kilku ludziach; wzmocnione też zostaną kilka już istniejące posterunki.

Na razie zostaną ustanowione tylko następujące nowe posterunki: — w powiecie Sanockim w Zarszynie i w Jaślickach, w powiecie Pilźnieńskim w Machowie, w powiecie Brzeskim w Przybysławicach, i w powiecie Żywieckim w Suchej.

Pomnożenie stanu Żandarmeryi wpłynie na podwyższenie kosztów kwaterunkowych, — skoro wszystkie posterunki wejdą w życie, co prawdopodobnie nastąpi z końcem roku bieżącego, lub dopiero w początkach roku 1884.

W preliminarzu na r. 1884. który tego roku przyjdzie pod obradę Wysokiego Sejmu, c. k. Żandarmerya nie uwzględniła jeszcze kosztów, jakie narosną z powodu rzeczzonego pomnożenia; uczyni to niewątpliwie w czasie stosownym, przedkładając preliminarz dodatkowy.

W końcu nadmieniamy, że w preliminarzu na rok 1884., przedłożonym nam tego roku, c. k. Komenda Żandarmeryi wyłączyła kosztów kwaterunku żandarmów przeznaczonych do kontroli bydła w pasie pogranicznym, — od wydatków, jakie ma pokrywać fundusz krajowy i zarachowała je całkowicie na karb funduszu Państwa, przez co uchyloną została zupełnie różnica, jaka zachodziła poprzednio z powodu przeciwnego zarachowania między preliminarzami sporządzanymi przez c. k. Komendę żandarmeryi a preliminarzami naszymi, o której to różnicy zrobiliśmy stosowną wzmiankę w zeszłorocznym sprawozdaniu.

W sprawie terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych.

Powołując się na uchwałę Wys. Sejmu z d. 29. Maja 1879, donosimy, że c. k. Rząd od czasu zeszłorocznej sesji sejmowej wydał następujące rozporządzenia:

- a) P. Minister Sprawiedliwości oznajmił nam pod d. 22. Października 1882. L. 16.077, że miejscowość Pobocz od d. 1. Stycznia 1883. przeniesioną zostaje z okręgu Sądu powiatowego w Olesku do okręgu Sądu powiatowego w Złoczowie. — W sprawie tej, z powodu że obadwa Sądy powyższe mieszczą się w obszarze Starostwa Złoczowskiego, Wydział krajowy pod względem regulacyi powiatu autonomicznego, nie miał nic do zarządzenia.
- b) Pod dniem 11. Grudnia 1882. L. 12827/80, pan Minister Sprawiedliwości nie uznał potrzeby zaprowadzania nowego Sądu powiatowego w Zakluczynie.
- c) Pod dniem 26. Stycznia 1883. L. 17354/80 zawiadania p. Minister Sprawiedliwości, iż wobec Najwyższego postanowienia o utworzeniu nowego c. k. Sądu obwodowego w Jaśle, nie uważa właściwym przenoszenie okręgów Sądów powiatowych w Dukli, Krośnie i Żmigrodzie z obszaru c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu do obszaru takiegoż Sądu w Tarnowie.
- d) Pod dniem 23. Kwietnia 1883. L. 6368 zgodził się p. Minister na przeniesienie okręgów Sądów powiatowych w Kałuszu i Wojniłowie z okręgu Sądu obwodowego w Samborze, do takiegoż Sądu w Stanisławowie.
- e) W skutek odezwy naszej z dnia 5. Stycznia 1883. do L. 56023/82. wystosowanej do p. Ministra Sprawiedliwości, w sprawie zaprowadzenia Sądu powiatowego w Dynowie i innych miejscowościach uchwałami Wysokiego Sejmu od r. 1875 wskazywanych, otrzymaliśmy załączające się tutaj w odpisie :/. rozporządzenie z dnia 23. Marca 1883. do L. 4559, w którym c. k. Ministerium Sprawiedliwości objaśniając powody, dla których zadośćuczynienie wezwaniom Wysokiego Sejmu co do tworzenia nowych Sądów powiatowych w Galicyi dotąd nie mogło osiągnąć pożądanego skutku, oświadcza gotowość zaprowadzenia takich Sądów powiatowych w najbliższym czasie w Bieczu, Żabnie, Podwołoczyskach i Dynowie.

W skutek tego, i objawionego przez p. Ministra Sprawiedliwości życzenia, aby dla pędszego wprowadzenia w życie Sądów powyżej wymienionych miejscowa ludność zechciała przyjść z pomocą c. k. Rządowi w poniesieniu kosztów urządzenia lokali, zawezwaliśmy Wydziały Rad powiatowych w Gorlicach, Brzozowie, Skalacie i Tarnowie o oświadczenie się w tym względzie, i skoro otrzymamy stosowne deklaracye gmin i obszarów dworskich będziemy dalej popierać sprawę jak najrychlejszego otwarcia tych Sądów.

- f) Co się tyczy przeniesienia miejscowości Uście Zielone, Międzygorze, Łuka, Trościaniec z Monasterkiem z okręgu Sądu powiatowego w Monasterzyskach Starostwa Buczackiego, do okręgu Sądu i Starostwa w Tłumaczu, podług uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 25. Września 1882, — c. k. Ministerium Sprawiedliwości

reskryptem z d. 19. Maja 1883. L. 6.001, nie przychyliło się do tej propozycji, skutkiem czego odnieśliśmy się do c. k. Prezydium Namiestnictwa L. W. 24.814, aby dla zrównania granic Buczackiego powiatu autonomicznego z granicami odnośnego Starostwa, miejscowości te z dniem 1. Stycznia 1884. r. z obszaru Rady pow. Tłumackiej wyłączone, a do obszaru Reprezentacji powiatowej w Buczacz przydzielone zostały.

Wogóle przyznać musimy, że w ciągu upłynionego roku Wysockie Ministerium Sprawiedliwości uczyniło więcej niż kiedyindziej dla przeprowadzenia regulacji terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych w myśl uchwały sejmowej z dnia 29. Maja 1875. tak, że obecnie tylko dwa okręgi Sądów powiatowych, w Radłowie i Olesku nie posiadają jeszcze granic schodzących się z granicami odnośnych okręgów c. k. Starostw.

g) Co do sprawy przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Niemirowa do Magierowa, podniesionej przez Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie odezwą z d. 2. Czerwca r. b. L. W. 27.111 zażądaliśmy pod tym względem opinii Rady powiatowej w Rawie, po nadejściu której, przedłożymy Wysokiemu Sejmowi oddzielne sprawozdanie.

h) Dwadzieścia gmin leżących w terytorium powiatu Mieleckiego: Zachwiejów, Hyków, Piechoty i t. p. wniosły podanie do nas o wyłączenie ekwiwalentów lasowych ogólnej przestrzeni 500 przeszło morgów z obszaru gminy Ostrowy tuszowskie położonej w sąsiednim Kolbuszowskim powiecie, a przydzielenie ich do obszaru gmin właściwych powiatu Mieleckiego.

Po zbadaniu szczegółowem tak położenia owych ekwiwalentów, jakoteż stosunków miejscowych w myśl §. 4. ustawy gminnej odstąpiliśmy sprawę tą do załatwienia c. k. Namiestnictwu L. W. 30.108/83 z tem, iż gdyby c. k. Namiestnictwo uznało, że zmiana obszarów Reprezentacji powiatowych w Mielcu i Kolbuszowej w myśl §. 4. ustawy o Reprezentacji powiatowej będzie tu miała miejsce, poczynimy odpowiednie starania, aby odnośnym przepisom tej ustawy stało się zadosyć.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 13. Lipca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblíkiewicz, w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski
Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

przedstawienia Wydziału krajowego z dnia 2. kwietnia 1883 L. 15.593.

Do Jego Ekscelencji Dr. Juliana Dunajewskiego, c. k. Ministra skarbu, Jego ces. i król. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcy i t. d. w Wiedniu.

Ekscelencyo!

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. X. Krakowskiem upoważniony został ustawami krajowemi z dnia 28. grudnia 1881 (Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 5 ex 1882) z dnia 22. Marca 1882 (Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 34) i z dnia 27. Kwietnia 1882 (Dz. ust. i rozp. kr. Nr. 52) do zaciągnięcia imieniem kraju następujących pożyczek:

1) pożyczki w kwocie 1,100.000 zł. w. a. jako zasiłek krajowy na budowę kolei transwersalnej,

2) pożyczki w kwocie 1,919.400 zł. w. a. na spłacenie 6% obligacyi pożyczki krajowej z r. 1873 i zaciągniętej w r. 1880 w Banku krajów koronnych pożyczki, wreszcie

3) pożyczki w kwocie 1,025.000 zł. na koszt urzędzenia i dotacyę Banku krajowego.

Na mocy tych ustaw Wydział krajowy zawiązał rokowania z najznamienitszymi wiedeńskimi i tutejszemi zakładami kredytowemi, aby pod najkorzystniejszymi w miarę możliwości warunkami uzyskać potrzebne dla kraju na cele powyżej wskazane środki pieniężne. Po dokładnem zbadaniu przedłożonych propozycyi i po ich zestawieniu z aktualnymi stosunkami targu pieniężnego, przyszedł podpisany Wydział krajowy w końcu do tego przekonania, że zarówno ekonomiczny jak i finansowy interes kraju każe przenieść emisję obligacyi krajowych w drodze publicznej subskrypcyi nad oferty zakładów konkurujących. Ekonomiczny interes niewątpliwie przemawia na korzyść subskrypcyi, gdyż przez to znajdującym się w kraju małym kapitałom daną zostanie pożądana sposobność, znaleźć pewną lokacyę w papierze wartościowym, oprocentowanym w sposób odpowiedni panującym stosunkom, przedstawiającym możność osiągnięcia zysku na wylosowaniu i niepodlegającym już z natury wpływowi zmiennego usposobienia giełdy. Jakkolwiek Galicya powszechnie uchodzi za kraj ubogi co do kapitałów, to jednak nie można wątpić, że jest w stanie pokryć własnymi środkami stosunkowo tak nieznaczną potrzebę. Pominąwszy ten ogólny wzgląd ekonomiczny, zamierzona subskrypcya uzasadnioną jest także w czysto finansowych warunkach. Przy nieprzesadzonym pewnie wśród panujących stosunków pieniężnych kursie emisyjnym 90 za 100 w 4½ procentowych najpóźniej w 37½ letnim okresie umorzyć się mających obligacyach, od których podatek dochodowy za kupony fundusz krajowy uiszczać ma, umorzenie pożyczki krajowej wymagać będzie mniejszego obciążenia budżetu krajowego, aniżeli by to miejsce miało w razie gdyby pod podobnemi warunkami zaciągnięcie pożyczki umówione zostało z jednym z konkurujących zakładów kredytowych. Wreszcie na uwagę wziąć należy jeszcze i tę, jeżeli nie rozstrzygającą, to w każdym razie bardzo ważną okoliczność, że w drodze subskrypcyi w skutek ustanowienia maksymalnego peryodu amortyzacyjnego krajowi zachowuje się możność wyzyskania w danym razie nastąpić mogących pomyslniejszych zwrotów w stosunkach, mianowicie redukcji stopy procentowej przez konwersyę, kiedy natomiast zaciągnięcie pożyczki w zakładzie kredytowym odbierałoby tę możność i równy ciężar wkładałoby na budżet krajowy przez długi szereg lat.

Zamierzona subskrypcya zostaje zredukowana do 3,800.000 zł. wartości nominalnej, gdyż z powyżej wskazanych celów pożyczki krajowej jeden t. j. spłata pożyczki zaciągniętej w Banku krajów koronnych na 4·9⁰/₁₀₀, odpada z powodu braku warunków do odniesienia ztąd jakiej korzyści dla funduszu krajowego.

W myśl tego przedstawienia podpisany Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać Waszą Ekscelencyę najprzejemniej, aby zechciał łaskawie na podstawie dołączonych formularzy kwitów tymczasowych i obligacyi krajowych, oraz planu umorzenia, udzielić ile możności jak najrychlej pozwolenia na otwarcie subskrypcyi, dla której już z góry wybrany został termin majowy jako czas najkorzystniejszy.

Lwów 2. Kwietnia 1883.

Alegat 2. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

przedstawienia Wydziału krajowego z dnia 13. kwietnia 1883. L. 17.581.

Do Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego pana Dr. Juliana Dunajewskiego, c. k. Ministra skarbu, Jego c. k. Apostolskiej Mości rzeczywistego tajnego radcy itd. itd. w Wiedniu.

Ekscelencyo!

Wysokim reskryptem z dnia 10. Kwietnia b. r., l. 1501, W. Ekscelencya zezwoliła raczyłeś w skutek przedstawienia galicyjskiego Wydziału krajowego z dnia 2. Kwietnia b. r., l. 15.593 na zaciągnięcie pożyczki krajowej w kwocie 3,800.000 zł. przez emisję w drodze subskrypcyi 15.320 sztuk obligacyi opiewających na okaziciela po 4¹/₂ od sta oprocentowanych i przypadających do spłaty w przeciągu 38¹/₂ lat, jednakże z zastrzeżeniem wielu zmian w formularzu obligacyi. Co do podniesionych w reskrypcie zarzutów czysto formalnej natury Wydział krajowy zaraz zarządził co potrzeba, aby życzeniu W. Ekscelencyi ściśle stało się zadość. Tyczy się to mianowicie poprawek i uzupełnień wskazanych ad 2, 3, 5, 7 i 8. Co do dalszych w wysokim reskrypcie zawartych uwag, widzi się Wydział krajowy spowodowanym podnieść zasadnicze wątpliwości, z których poniżej podanego uzasadnienia W. Ekscelencya łaskawie przekonać się zechce, że zatrzymanie pierwotnego brzmienia formularzy leży w interesie kraju. Żądane przez W. Ekscelencyę w drugim ustępie opuszczenie słów „obecnie opłacany“ (podatek dochodowy) i dopisanie słów „albo podatek, któryby w jego (podatku dochodowego) miejsce został zaprowadzony“ narusza kombinacyę, którą Wydział krajowy przyjął za podstawę przy oznaczeniu stopy procentowej i ceny emisyjnej obligacyi krajowych. Tylko w przypuszczeniu, że ciężar przyjęty z podatkiem dochodowym na fundusz krajowy z biegiem czasu nie zostanie powiększony, mógł podpisany Wydział krajowy przyznać uczestnikom subskrypcyi 5% od złożonego w gotówce kapitału, a nadto zysk z losowania. Że warunki subskrypcyjne wśród obecnych stosunków stanowią ostateczną granicę, której podpisany Wydział krajowy w przyznanych wierzycielom ustępstwach nie mógł przekroczyć, jeżeli nie chciał wejść w kolizyę z otrzymanem w ustawie upoważnieniem do zaciągnięcia pożyczki pod najkorzystniejszymi dla kraju warunkami, że dalej wobec przemagającej dziś powszechnie dążności do

wydatniejszego opodatkowania ruchomego kapitału oczekiwać można prędzej wzrostu, aniżeli zniżenia przyjętego na fundusz krajowy ciężaru z podatku dochodowego, — to nie wymaga bliższego uzasadnienia. W obec powyższych uwag, uważał podpisany Wydział krajowy korzyści przyznane wierzycielom za najdalszą z jego upoważnieniem pogodzić się dającą granicę ustępstw, i dla tego widział się spowodowanym ułożyć tekst obligacyi, stanowiącej właściwą umowę z wierzycielami o pożyczkę w ten sposób, aby możliwość skonwertowania pożyczki przed terminem umorzenia, lub spłacania obligacyi po nad plan umorzenia, nie została ani wykluczona ani zakwestyonowana. Żądane przez W. Ekscelencyę wpisanie słów: „w drodze losowania według dołączonego planu umorzenia“ — właśnie kwestyonowałyby tę możliwość. Taka ewentualność mogłaby w przyszłości spowodować na fundusz krajowy następstwa bardzo niekorzystne. Zrzeczenia się konwersyi lub wcześniejszego spłacenia obligacyi, Wydział krajowy nie mógłby przed Sejmem usprawiedliwić, tem mniej, ileże niekorzystna pożyczka krajowa z r. 1873, której spłacenie stanowi właśnie jeden z celów obecnej pożyczki, zalecała największą przeczorność w tej mierze. Żądane dalej przez W. Ekscelencyę wskazanie w obligacyach i kuponach zakładów, w których po za Lwowem wypłacanoby odsetki i kapitał, jest w obec długiego trwania amortyzacyi i w obec okoliczności, że Wydział krajowy nie otrzymuje stałych stosunków z żadnym zakładem finansowym niewykonalnym, a przynajmniej byłoby ewentualnie połączone z niedogodnościami. Żądane przez W. Ekscelencyę wydrukowanie planu umorzenia na odwrotnej stronie obligacyi powinno być zaniechane jako naturalne następstwo opuszczenia wszelkiej wzmianki o planie umorzenia. Tak samo rzecz się ma z żądaniem dopisania w kuponie słów: „bez żadnego potrącenia“. Podział obligacyi na serye i losowanie według seryi odpowiada zwyczajowi przyjętemu we wszystkich tutejszokrajowych zakładach kredytowych przy wydawaniu efektów i nie wykazało nawet w praktyce niedogodności przy zaciągnięciu pożyczki w r. 1873. Powtórne przytoczenie w formularzu kwitu tymczasowego seryi i numeru obligacyi w połączeniu z dalszym ustępem orzekającym utratę kaucyi na wypadek zaniechania spłaty rat, tak ma być tłumaczone, że subskrybent traci oprócz kaucyi tylko prawo żądania wskazanej w kwicie tymczasowym seryi i numeru, ale może natomiast po dodatkowem uiszczeniu spłaty podnieść inną obligacyę lub żądać zwrotu swojej częściowej spłaty. W porównaniu z warunkami przeprowadzonej w 1873. r. subskrypcyi stanowi to korzyść dla uczestników obecnej subskrypcyi. Na podstawie powyżej przytoczonych motywów podpisany Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać najuprzejmiej, aby W. Ekscelencyja zechciał łaskawie odstąpić od zażądanych w reskrypcie z 10. Kwietnia b. r., l. 1501 poprawek w formularzu obligacyi, o ile one dopuszczają w przyszłości niebezpieczeństwo podniesienia ciężaru podatkowego na niekorzyść kraju, albo kwestyonują możność spłacenia obligacyi przed terminem umorzenia, a natomiast raczył zezwolić na otwarcie subskrypcyi na podstawie formularzy poprawić się mających tylko w myśl tego przedstawienia. Zażądane przebite egzemplarze obligacyi i kwitów tymczasowych mogą być dopiero po subskrypcyi przedłożone, gdyż Wydział krajowy przy subskrypcyi wydawać będzie tylko kwity na kaucye, a dopiero później kwity tymczasowe.

Lwów, 13. Kwietnia 1883.

Otwarcie subskrypcyi publicznej na obligacye pożyczki krajowej z r. 1883 w sumie 3,800.000 zł.

Na mocy ustaw krajowych z dnia 28. Grudnia 1881 (Dziennik ustaw i rozporządzeń Nr. 5 z r. 1882), z dnia 22. Marca 1882 (Dziennik ustaw i rozporządzeń Nr. 34) i z dnia 27. Kwietnia 1882 (Dziennik ustaw i rozporządzeń Nr. 52), Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem upoważniony jest do zaciągnięcia imieniem kraju następujących pożyczek: 1) pożyczki w kwocie 1,100.000 zł. jako zasiłek krajowy na budowę galicyjskiej kolei transwersalnej; 2) pożyczki w kwocie 1,919.400 zł. na spłacenie poprzednio zaciągniętych pożyczek krajowych i 3) pożyczki w kwocie 1,025.000 zł. na koszt urzędzenia i na dotacyę Banku krajowego.

Z pożyczek tych postanowił Wydział krajowy zrealizować 3,800.000 zł. przez wydanie $4\frac{1}{2}$ procentowych na okaziciela opiewających obligacyi krajowych po 100, 500, 1.000, 5.000 i 10.000 zł. w. a. do powyższej wysokości stosownie do zatwierdzonych przez Jego Ekscelencyę p. Ministra skarbu reskryptami z dnia 10. i 16. Kwietnia 1883, l. 1501 i 1650 formularzy obligacyi i kwitów tymczasowych oraz planu umorzenia. Wydział krajowy przyjmuje imieniem kraju na fundusz krajowy należność stemplową oraz podatki przypadające od obligacyi i kuponów. Podatki jednak przyjęte zostają tylko w wysokości kwoty według norm obecnie obowiązujących opłacać się mającej. Dnia 1. Maja i 1. Listopada każdego roku aż do spłaty kapitału, wypłacana będzie okazicielowi za okazaniem zapadłego kuponu każdej obligacyi prowizya po cztery i pół od sta z dołu. Spłata obligacyi nastąpi najdalej w $38\frac{1}{2}$ latach począwszy od 1. Maja 1884. Losowanie obligacyi odbywać się będzie dwa razy w roku t. j. dnia 1. Lutego i 1. Sierpnia. W trzy miesiące po losowaniu obligacye wylosowane za złożeniem w kasie krajowej wraz z kuponami niezapadłymi spłacone będą w pełnej imiennej wartości.

Tak wypłatę kuponów jak i spłatę obligacyi wylosowanych uskuteczniać będzie we Lwowie kasa Wydziału krajowego; w innych zaś miejscowościach te instytucye, które przez Wydział krajowy przy losowaniu oznaczone i w pismach publicznych ogłoszone zostaną.

Za spłatę kapitału w czasie powyżej oznaczonym, oraz za regularną wypłatę odsetków ręczy cały kraj Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Warunki subskrypcyi:

1) Subskrypcya odbywać się będzie w dniach 9., 10. i 11. Maja 1883 we Lwowie: 1) w kasie krajowej, 2) w kasie oszczędności, 3) w galicyjskim Banku kredytowym, 4) w galicyjskim akcyjnym Banku hipotecznym i 5) w domu bankowym Augusta Schellenberga; w Krakowie: 1) w kasie oszczędności, 2) w kasie Towarzystwa wzajemnego kredytu (przy Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń) 3) w domu bankowym A. Mendelsburga, 4) w domu bankowym Blau et Epstein, i 5) w Banku dla handlu i przemysłu w Krakowie; w Brodach: w domu Bankowym Nathanson i Kallir; we wszystkich miastach powiatowych kraju w biurach Wydziałów powiatowych.

Rezultat subskrypcyi ogłoszony zostanie w pismach publicznych. W razie nadwyżki nastąpi stosunkowa redukcya kwot subskrybowanych, jednak z wyłączeniem całkowicie pokrytych zgłoszeń subskrypcyjnych na rzecz funduszków, w zarządzie Wydziału krajowego zostających.

2) W dniach przeznaczonych do publicznej subskrypcyi ustanowionym zostaje kurs emisyjny obligacyi pożyczki krajowej po 90 za sto, t. j. subskrybent otrzyma za 90 zł. w bank-

notach waluty austriackiej 4½, procentową obligacyę galicyjskiej pożyczki krajowej imiennej wartości 100 zł. w. a. czyli za kapitał pożyczony krajowi pobierać będzie 5 pr. nie licząc zysku, jaki mieć będzie z losowania obligacyi.

3) Subskrybenci złożyc mają przy subskrypcyi tytułem kaucyi 10% subskrybowanych kwot nominalnych w gotówce lub papierach na giełdzie notowanych. W pierwszym razie kaucya przyjęta zostanie na poczet drugiej raty ceny emisyjnej, w drugim zaś razie zwrócona zostanie po zapłaceniu tejże raty.

4) Cenę emisyjną obligacyi obowiązany będzie subskrybent złożyć w miejscu dokonanej subskrypcyi w dwóch równych ratach po 45 zł. pierwszą dnia 4. Lipca, a drugą dnia 15. Października 1883.

5) Przy uiszczeniu kaucyi i rat na spłatę ceny emisyjnej za obligacye pożyczki krajowej z r. 1883 przyjmowane będą sześcioprocentowe obligacye pożyczki krajowej z r. 1873 za gotówkę po kursie 101 zł. 50 ct.

6) Po zapłaceniu pierwszej raty otrzymają subskrybenci kwity tymczasowe odpowiadające co do seryi i numeru obligacyom subskrybowanym.

Na odwrotnej stronie kwitów notowane będą spłaty ratalne uiszczone na rachunek należytości za subskrybowane obligacye.

7) Po uiszczeniu drugiej raty zamieniony zostanie kwit tymczasowy na 4½, procentową obligacyę pożyczki krajowej z r. 1883 tej samej seryi i numeru z kuponami. Subskrybentom, którzy od razu przy subskrypcyi uiszcili całą cenę emisyjną, obligacye wydane zostaną z pierwszym kuponem płatnym 1. Listopada 1883, tym zaś którzy w ratach spłacali cenę emisyjną z pierwszym kuponem płatnym 1. Maja 1884, przyzem jednak wypłaconą im zostanie kwota odpowiadająca odsetkom od wpłaconych rat w stosunku po 5 od sta pro rata temporis.

8) Subskrybent, który nie dotrzyma któregokolwiek terminu przez Wydział krajowy na spłacenie rat wyznaczonego, opłacać winien w ciągu sześciu miesięcy licząc od dnia płatności raty po 4½ pr. od zaległej kwoty, po bezskutecznym zaś upływie tych sześciu miesięcy traci prawo do odbioru obligacyi z numerem w kwiecie oznaczonym, a złożona na zabezpieczenie spłaty rat kaucya przechodzi na własność funduszu krajowego.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 19. Kwietnia 1883.

Alegat 4. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r 1883.

O d p i s

przedstawienia Wydziału krajowego z dnia 23. maja 1883. L. 24.258.

Do Jego Ekscelencji Jaśnie Wielmożnego Dra. Dunajewskiego, c. k. Ministra skarbu. Jego c. k. Apost. Mości rzeczprzewiedcy tajnego radcy i t. d. i t. d. w Wiedniu.

Ekscelencyo! Reskryptami z dnia 10. Kwietnia b. r., l. 1501, i z dnia 16. Kwietnia b. r., l. 1650 raczyłeś Wasza Ekscelencya na prośbę galicyjskiego Wydziału krajowego zezwolić łaskawie, aby na podstawie ustaw krajowych z dnia 28. Grudnia 1881, 22. Marca 1882 i 27. Kwietnia 1882 zaciągnięta została pożyczka krajowa w kwocie 3,800.000 zł. przez emisję

w drodze subskrypcyi 15.320 sztuk 4 $\frac{1}{2}$ procentowych i począwszy od roku 1884 w przeciągu 38 $\frac{1}{2}$ lat w nominalnej wartości spłacić się mających obligacyi krajowych. Gdy rozpisana na 9., 10. i 11. Maja b. r. subskrypcya zamkniętą została ze znaczną nadwyżką, przystępuje podpisany Wydział krajowy do sporządzenia obligacyi stosownie do zatwierdzonego łaskawie formularza i wyda takowe subskrybentom w jesieni b. r. Aby kurs tych obligacyi utrzymać na wysokości odpowiadającej kredytowi kraju i właścicielom zapewnić wszystkie prawa, jakie po takich efektach wymagane bywają, podpisany Wydział krajowy ma zaszczyt z odwołaniem się na swoje przedstawienie 2. Kwietnia b. r. l. 15.590 wykazujące prawną podstawę pożyczki krajowej, zanieść niniejszem prośbę: Wasza Ekscelencya raczy łaskawie obligacyom pożyczki krajowej z r. 1883. wyjednać w odpowiedniej drodze prawo notowania w dzienniku urzędowym giełdy wiedeńskiej oraz uznanie takowych za odpowiednie do pupilarnej lokacyi funduszów publicznych, depozytów i kaucyi wszelkiego rodzaju.

Lwów dnia 23. Maja 1883.

Alegat 5. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 11. Czerwca 1883 L. 6205 pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Na podanie Świetnego Wydziału krajowego z dnia 23. Maja b. r., l. 24258, wniesione do Wys. c. k. Ministerstwa Skarbu o zezwolenie

- a) na notowanie obligacyi 4 $\frac{1}{2}$ procentowej galicyjskiej pożyczki krajowej w kwocie 3,800.000 zł. zaciągniętej na podstawie ustawy krajowej z 28. Grudnia 1881, 22. Marca i 27. Kwietnia 1882, w ogłoszeniach kursu giełdy wiedeńskiej;
- b) na użycie tych obligacyi do lokowania z pupilarnem bezpieczeństwem kapitałów funduszów publicznych, pieniędzy depozytowych i do kaucyi, — oznajmił Jego Eksc. p. Minister Skarbu reskryptem z dnia 5. b. m., l. 2342 F. M., iż podanie to, o ile się dotyczy punktu drugiego, wymagającego postawienia wniosku do ustawy w Radzie Państwa, odstąpił Wys. c. k. Ministerstwu sprawiedliwości do kompetentnego rozważenia w porozumieniu z Wys. c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych.

Odnosnie do prośby o notowanie tej pożyczki na giełdzie wiedeńskiej — oznajmił Jego Eksc. p. Minister Skarbu, ażeby Świetny Wydział krajowy prośbę tę około tego czasu ponowić zechciał, kiedy w miejsce pokwitowań tymczasowych wydane zostaną obligacye.

Ponieważ dla obrotu tych efektów byłoby ważnem, ażeby na wypadek pozwolenia na lokacyę kapitałów tutelarnych w tych obligacyach, uczyniono o tem wyraźną wzmiankę w tekście obligacyi, sądzi Jego Ekscel. p. Minister Skarbu, iż wypadałoby, ażeby Świetny Wydział krajowy z wydaniem tych obligacyi wstrzymać się zechciał aż do rozstrzygnięcia prośby pod b).

Jego Eksc. p. Minister Skarbu zaznacza w końcu, iż zwrócił uwagę wys. c. k. Ministerstwa sprawiedliwości na pilność tej sprawy, a w szczególności na konieczność, ażeby ewentualny wniosek do ustawy przedłożonym został Radzie Państwa zaraz z początkiem najbliższego okresu posiedzeń.

O tem mam zaszczyt zawiadomić Świetny Wydział krajowy.

Lwów, 11. Czerwca 1883.

Potocki w. r.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie z dnia 26. Lutego 1883
l. 12612/pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Pismem z dnia 29. Marca 1881 L. 6.880 upraszał Świetny Wydział krajowy Wysokie Prezydium Rady Ministrów, o wniesienie do konstytucyjnej pertraktacji następujących projektów do ustawy:

a) Uwolnienie od stempli i innych należności prawnych ma być przyznane wszystkim takim dokumentom i wpisom hipotecznym, w skutek których następuje skonwertowanie ciężających na posiadłościach gruntowych i wysoko oprocentowanych długów na niżej oprocentowane;

b) dla tych skryptów dłużnych, które przy powyż wspomnianem skonwertowaniu pod poręczeniem odnośnych gmin wystawione zostaną, należy przyznać prawo egzekucyi politycznej.

Na pismo to oznajmił Jego Ekscelencyja Pan Minister spraw wewnętrznych reskryptem z 28. Czerwca 1881 L. 2.333|M. J., że wniosek

ad a. doznał przychylnego załatwienia w ustawie z 11. Czerwca 1881 N. 50. dz. pr. p., dotyczącej ułatwień w opłacie należności przy konwertowaniu wierzytelności hipotecznych; co do wniosku

ad b. zażądał Pan Minister sprawozdania po poprzedniem porozumieniu się z c. k. Prokuratoryą skarbu.

C. k. Prokuratorya skarbu przedkładając w tym przedmiocie zażądaną opinię zwraca uwagę, czy wobec ustawy z dnia 21. Czerwca 1882 N. 81. dz. pr. p. upoważniającej galicyjski Bank krajowy do ściągania przymusowego w drodze administracyjnej zaległych odsetek i rat rocznych od wierzytelności hipotecznych żądanie *ad b)* postawione nie stało się bezprzedmiotowem.

Ponieważ z osnowy §. 9. statutu galicyjskiego Banku krajowego wynika, iż tenże nabywa istniejące już wierzytelności hipoteczne, a zatem wciąga w zakres swego działania także konwersyę wierzytelności hipotecznych, do których w razie skonwertowania odnosilyby się postanowienia powołanej dopiero co ustawy, gwarantującej galicyjskiemu Bankowi krajowemu prawo ściągania odsetek i rat rocznych od tych wierzytelności w drodze politycznej egzekucyi, przeto mam zaszczyt upraszać Świetny Wydział krajowy o uprzejme oznajmienie mi, czy wobec powyższych uwag utrzymuje Świetny Wydział krajowy wniosek swój zawarty pod lit. *b.* powołanego wyżej pisma z 29. Marca 1881. L. 6.880, lub też uważa za stosowne odstąpić od tego wniosku.

Lwów dnia 26. Lutego 1883.

W zastępstwie:

Zaleski w. r.

Alegat 7. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z. r. 1883.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 13. Marca 1883. L. W. 10.556. do Prezydium
c. k. Namiestnictwa w miejscu.

W odpowiedzi na szacowną odezwę z dnia 26. Lutego b. r. l. 12.612 mamy zaszczyt oznajmić, że nawet po zaprowadzeniu Banku krajowego uwzględnienie przedstawienia z dnia 29. Marca 1881. l. 6.880, aby dla skryptów dłużnych, które przy konwersyi długów hipotecznych za poręczeniem gmin wystawione zostaną, przyznane zostało prawo politycznej egzekucyi —, wydaje nam się równie pożądanem, nawet potrzebnem, jak podówczas, gdy po raz pierwszy podniesione zostało.

Prawo egzekucyi politycznej przyznane Bankowi krajowemu ustawą z dnia 21. Czerwca 1882. (Dz. u. p. Nr. 81.) odnosi się tylko do wierzytelności hipotecznych przez Bank nabytych, kiedy tymczasem w powołanej na wstępie odezwie Wydziału krajowego chodzi o uzyskanie takiego prawa także dla skryptów pod poręczeniem gmin wystawionych.

Różnica ta ma ważne znaczenie praktyczne, jeżeli Bank krajowy użyje obligacyj komunalnych jako jeden ze środków konwersyi, gdyż w takim razie gminy, które wystawiły Bankowi skrypt dłużny, wystawione byłyby na egzekucyę w drodze administracyjnej (§. 70. ust. gm.) a nie miałyby równego bezpieczeństwa prawnego w ściąganiu wierzytelności od członków, między których rozpozyczyły kapitały uzyskane w Banku krajowym na konwersyę.

Lwów dnia 13. Marca 1883.

Alegat 8. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z. r. 1883.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 24. Października 1882. l. 40.768. do Św.
Prezydium c. k. Namiestnictwa w miejscu.

W skutek szacownej odezwy Św. c. k. Prezydium z dnia 30. Czerwca 1882. l. 6.645|pr. zażądał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 11. Lipca r. b. l. 34.067. od Reprezentacyj powiatowych objawienia opinii w sprawie sprzedawania soli miątkiej zamiast dotychczasowych topków. Dotąd otrzymał Wydział krajowy odpowiedź od 45 Reprezentacyj powiatowych, a tem samem poznał opinię większej połowy kraju. Z 45 Reprezentacyj powiatowych jedna tylko (Brzesko) oświadcza się stanowczo za wyrobem i sprzedażą soli miątkiej obok dotychczasowych topków w przypuszczeniu, że sól miątkowa będzie lepszą i tańszą. — Wydział powiatowy w Buczaczu oświadcza, że byłby za sprzedażą soli miątkiej, gdyby przy drobnej sprzedaży nie domięszowano do niej szkodli-

wych ingredjencyj. — Wydział powiatowy w Rohatynie objawił zdanie, że produkcya soli miądkiej, a więc tańszej, byłaby w każdym razie pożądana, że jednak bezsprzecznie dałaby sposobność do wielkich nadużyć. Aby uniknąć nadużyć ile możności, proponuje Wydział powiatowy, by miąka sól tylko w trafikach choćby łącznie z tytoniem pod kontrolą organów rządowych była sprzedawaną, i aby dla potrzeb gmin i obszarów dworskich sprzedawano ją w salinach w beczkach co najmniej 50 kilogramów zawierających. Wszystkie inne Reprezentacye powiatowe oświadczyły się stanowczo za zatrzymaniem topek z obawy, aby sól miąka nie nastęczyła niesumieinnym zakupniom sposobności do wyzyskiwania ludu wiejskiego przez domieszanie innych często szkodliwych ingredjencyj lub przez sztuczne podniesienie wagi zapomocą zwilgoenia.

W obec takiej przewagi głosów oświadczających się za zatrzymaniem sprzedaży soli w topkach, Wydział krajowy uważa pozostawienie obecnego stanu rzeeczy za najkorzystniejszy dla ludności. Do opinii w sprawie fabrykacyi soli miądkiej dodały niektóre Reprezentacye powiatowe prośby o wyjednanie innych ustępstw w sprawie produkcyi i sprzedaży soli w ogóle.

Wydział krajowy podaje życzenia te do wiadomości Świątyni c. k. Prezydium a ewentualnie do łaskawego uwzględnienia w miarę możności. — I tak Wydział powiatowy w Sannoku wyraża życzenie, aby obok topek 1 kilogramowych sprzedawano także topki 5 kilogramowe. Wydział powiatowy w Bóbrce prosi o wyjednanie sprzedaży soli bydłcej po cenach niższych niż obecnie. O sól bydłcą upominają się dalej Wydziały powiatowe w Krośnie, Podhajcach i Horodence. Wydział powiatowy w Nadwórnie upomina się o sól nawozową dodając, że powodem zmniejszenia się popytu na sól nawozową było domieszanie znacznej ilości (prawie 99%) popiołu. Wydział powiatowy w Kossowie wyraża życzenie, aby sprzedawano sól miąką w worach (wagi najmniej 12½ kilogr.) plombami salinarnemi zaopatrzonych dla użytku gospodarstw większych, gdyż sól taka ze względu na niższą cenę dla chowu bydła byłaby wielce pożądaną. Wydział powiatowy w Rawie oświadcza się za sprzedawaniem soli w większych topkach, tak zwanych hurmanach. Wydział powiatowy w Cieszanowie prosi o niższenie ceny soli w ogóle. Wydział powiatowy w Pilźnie wyraża życzenie, aby na topkach była oznaczona waga. Wydział powiatowy w Złoczowie domaga się, aby sprzedaż soli odbywała się podobnie jak sprzedaż tytoniu tylko na mocy osobnej koncesyi.

Lwów, dnia 24. Października 1882.

Alegat 9. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z. r. 1883.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 22. Listopada 1882. L. 12.096|pr.
do Wydziału krajowego we Lwowie.

Odpis odezwy c. k. krajowej Dyrekcji skarbu z dnia 14. Listopada 1882. l. 60.473
do Św. Prezydium c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Odnośnie do szacownego pisma z dnia 5. listopada b. r. l. 11254/pr., którego załącznik się zwraca, c. k. krajowa Dyrekcja Skarbu ma zaszczyt względem pewnych ustępstw w produkcyi i sprzedaży soli żądanych przez niektóre Reprezentacye powiatowe, oznajmić co następuje:

Co do życzenia, aby obok topek 1 kilogramowych sprzedawano także topki 5 kilogramowe, względnie większe topki tak znane hurmany, nadmieniam się, że 1 kilogr. i 5 kilogr. topki nie

mogą być równocześnie z soli produkowanej na jednej i tej samej panwie wyrabiane, gdyż suszarnie dla tych topek muszą być odmiennie skonstruowane i czas suszenia jest różny.

Chcąc więc wyrabiać 5 kilogr. topki na salinach, musiano by do tego celu osobne panwie przeznaczyć, i przy nich będące suszarnie rekonstruować, co spowodowałoby znaczne koszta, gdyż suszarnia do jednej panwy 4000 do 5000 zł. kosztuje i powstały by różne niedogodności manipulacyjne, gdyż na salinach, oprócz Lacka, są tylko po 2 panwy, więc rekonstruując 1ną panew dla 5 kilogr. topek, zmniejszonoby produkcję 1 kilogr. topek na połowę obecnej ilości, a popyt na 5 kilogr. topki byłby zapewne w kraju znacznie mniejszy niż na 1 kilogr. więc mianoby zwykle 5 kilogr. topek za wiele a 1 kilogr. topek za mało w zapasie. W Drohobyczu była dawniej jednapanew urządzona dla wyrobu 30 funtowych hurmanów, lecz dla braku popytu na tę sól była rzadko czynną i dla tego około 1870. roku przekształcono tę panew na obecny system, a to doświadczenie dostatecznie poucza, że los panew urządzonych dla 5 kilogr. topek byłby prawdopodobnie tenże sam. Z tych więc powodów nie można zezwolić na wyrób 5 kilogr. topek soli, a to tem więcej, że kurzyśce dla konsumentów z wyrobu 5 kilogr. topek soli obok 1 kilogr. nie jest całkiem widoczną.

Co do żądania zaprowadzenia sprzedaży soli bydłowej, odwołuje się krajowa Dyrekcya Skarbu na swą odezwę z dnia 22 października r. b. l. 56317 z tem dolożeniem, że Wysokie c. k. Ministerstwo rolnictwa rozpiasało już pod dniem 5. listopada b. r. nagrodę w kwocie 1000 dukatów za najlepszy środek do denaturyzowania soli, względnie do przeistoczenia soli kuchennej na sól bydłową.

Co dalej tyczy się żądania zaprowadzenia sprzedaży soli nawozowej, soli miałkiej, tudzież życzenia, aby sprzedaż soli odbywała się podobnie jak sprzedaż tytoniu tylko na mocy osobnej koncesyi, odwołuje się krajowa Dyrekcya Skarbu na odezwę z dnia 30. września 1881 l. 42790, z tem nadmienieniem, że sól nawozowa produkowaną bywa przy c. k. Salinach na podstawie orzeczenia chemiczno-rolniczej stacyi doświadczalnej w Wiedniu, w ten sposób, że zawiera oprócz innych ingrediencyi 20% czystej soli, a nie, jak Wydział w Nadwornie mylnie twierdzi, 99% popiołu — że jednak nie ma odbytu.

Co do życzenia zniżenia ceny soli w ogóle zauważa się, że w myśl ustawy z dnia 7. czerwca 1868 (Dzien. p. p. Nr. 70) i ustawy z 27. czerwca 1878 art. XI. (Dz. ust. Nr. 62) na podstawie umowy między Wysokiem c. k. Ministerstwem Skarbu a Wysokiem kr. węgierskiem Ministerstwem Skarbu ceny soli w obu połowach Państwa tak mają być uregulowane, aby transportowanie soli z jednej połowy Państwa do drugiej nie opłacało się, na które postanowienia miano wzgląd przy układaniu taryfy sprzedaży soli zaprowadzonej ustawą z dnia 21. grudnia 1875.

Wobec tych okoliczności nie może być mowa o zniżeniu ceny soli a to tem mniej, ile że ceny soli w innych prowincjach Państwa w porównaniu z ceną soli galicyjskiej są wyższe.

Co w końcu dotyczy żądania, by na topkach oznaczona była waga, nadmienia się, że waga każdej topki jest jedna i ta sama t. j. 1 kilogr., więc wypisanie wagi na topce byłoby zbędne i pociągnęłoby za sobą niepotrzebny wydatek.

C. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie.

L. 12096/pr.

Odezwa.

Mam zaszczyt udzielić Świętn. Wydziałowi krajowemu we Lwowie odnośnie do szacownego pisma z 24. października br. L. 40768 i tutejszych odez w z dnia 30. Czerwca br. L. 6645 i 7 Listopada 1882 L. 11540/pr. do uprzejmej wiadomości.

Lwów dnia 22. Listopada 1882.

W zastępstwie
Loebl.

Alegat 10, do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

okólnika Wydziału krajowego z dnia 18. listopada 1882 l. 55640 wydanego do Wydziałów powiatowych.

W załatwieniu petycji wniesionej przez Wydział powiatowy w Brzesku w sprawie sprzedaży soli 5. września b. r. l. 2117 Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu z 9. października b. r. następującą uchwałę:

„Wzywa się e. k. Rząd, ażeby w obec zarządzonego w roku przeszłym zamknięcia granicy dla przypędu bydła z Rosyi i Księstw Naddunajskich w celu umożliwienia i ułatwienia gospodarzom wiejskim, zarządzeniem tem w niektórych częściach kraju naszego ciężko dotkniętym, rozwinięcia hodowli bydła, jak najspieszniej poczynił potrzebne kroki, iżby już w roku 1883 nastąpić mogły wyrób i sprzedaż soli dla bydła po cenie stosunkowo niższej t. j. po takiej cenie, ażeby się zachód i koszt wydzielenia domięszywanych przy wyrobie soli dla bydła innych ingydyencyj i oczyszczenia z nich tej soli w celu użycia jej dla ludzi nie opłacały.“

Wskutek tej uchwały Prezydium e. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 7. listopada b. r. l. 11.540 pr. uwiadomiło Wydział krajowy, że e. k. krajowa Dyrekeya skarbu według odezwy swej z 22. października b. r. l. 56317 nie widzi się spowodowaną do poczynienia w tym względzie jakichkolwiek dalszych kroków, ileże według reskryptów wys. e. k. Ministerstwa skarbu z 23. czerwca i 12. lipca b. r. L. 19225 i 20996 rokowania względem zaprowadzenia sprzedaży soli bydłowej są w toku i wkrótce w tej mierze nastąpić ma stanowcza decyzya.

O tem uwiadamia się Wydział powiatowy.

Lwów, dnia 18. Listopada 1882.

Alegat 11 do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

odezwy e. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 6. Marca 1883. L. 2.046|pr.
do Wydziału krajowego we Lwowie.

Według odezwy e. k. krajowej Dyrekeyi skarbu we Lwowie z dnia 27. Lutego b. r. L. 11835, postanowiło Wys. e. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 22. lutego b. r. L. 4447, iż dla uzyskania pozwolenia do poboru surowicy bądź to bezpłatnie ze źródeł solnych, bądź za opłatą ceny z e. k. salin w celu polepszenia pokarmu dla bydła, wystarczyć ma potwierdzenie zwierzchności gminnej lub też obszaru dworskiego eo do wykazu stanu bydła petenta i rzeczywistej potrzeby surowicy do powyższego celu, że zatem w podobnych wypadkach nie należy wymagać więcej od dotyczących stron przedłożenia przepisanego dekretem byłej kamery nadwornej z dnia 19. maja 1836, L. 11449, (zbiór norm. z roku 1842. N. 53, str. 25,) świadectwa lekarza powiatowego. Podobne podania wnoszone być winny do e. k. Nadzorów straży skarbowej, których obowiązkiem będzie po poprzednim sprawdzeniu podawanych przez obszary dworskie lub

zwierzchności gminne dat, co do ilości i gatunku bydła, jakoteż co do potrzeby surowicy, przedkładać te podania bezzwłocznie wprost c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu z odpowiednim wnioskiem.

Tymże samym reskryptem zniżyło Wys. c. k. Ministerstwo Skarbu, ustanowioną reskryptem ministerjalnym z dnia 9. czerwca 1876, L. 3787, cenę surowicy wydawać się mającej przy zarządzie salinarnym w Wieliczce dla stron zamiejscowych na kąpiele, lub na poprawienie pokarmu dla bydła w kwocie 1 zł. 22 ct. od hektolitra, na kwotę 70 ct. od hektolitra. Cena zaś surowicy dla stron w miejscu t. j. w Wieliczce zamieszkałych (26 ct. od hektolitra) tudzież ceny przy wszystkich innych salinach (w kwocie 1 zł. 22 ct. a względne 26 ct. od hektolitra) pozostają nie zmienione. O tem mam zaszczyt zawiadomić Świetny Wydział krajowy odnośnie do szacownej odezwy z dnia 18. Listopada 1882, L. 53885, z nadmienieniem, iż równocześnie wydaję polecenie do wszystkich c. k. Starostw, by o powyższych ułatwieniach przy poborze surowicy dla bydła zawiadomiły niezwłocznie wszystkie gminy i obszary dworskie.

We Lwowie 6. marca 1883.

Potocki m. p.

Alegat 12. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego w r. 1883.

O d p i s

odezwy c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 18. Sierpnia 1882. L. 32371.
do Wydziału krajowego we Lwowie.

Odnośnie do szacownej odezwy z dnia 21. Stycznia 1879 L. 45813/78 i dodatkowo do tutejszego pisma z dnia 11. Czerwca 1879 L. 4433, ma c. k. krajowa Dyrekcya skarbu zaszczyt oznajmić, że od roku 1879 aż do końca roku 1881 przedsięwzięto ponowne dochodzenia i roboty w celu zbadania wydatności surowicy Starosolskiej w celu reaktywowania tamtejszej żupy.

Wyniki warzelniane żupy Starosolskiej od roku 1787 aż do roku 1853, w którym żupa ta zwinięta została, przedstawiały się według starszych aktów jako bardzo niekorzystne, gdyż surowica zawierała ledwie 19 klgr. soli na jeden hektoliter, a zatem nierównie mniej, jak do wyrobu soli zdalna surowica (32 klgr.) mieć powinna. Oprócz tego i przyływ surowicy niebył dostateczny, tak, że kilkakrotnie ruch warzelniany przerwany być musiał i koszta produkcji soli nierównie wyższe były, jak przy innych salinach tutejszokrajowych, co nareszcie było powodem, iż reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 30. Września 1853 l. 12407 żupy Starosolskie zwinięte i równocześnie przy sąsiednich salinach w Lacku i Stebniku aparaty warzelniane w celu zabezpieczenia potrzebnej produkcji soli powiększone zostały.

Ponowne w roku 1879 z wszelką starannością przeprowadzone badania wykazały prawdziwość powyższych dat, gdyż przez mierzenie wydatności surowicy wyczerpanej z dawniejszych szybów skonstatowano, że nawet w głębszych warstwach niewykazała surowica dostatecznej słonności, i toż samo okazał się przyływ surowicy tak mały, żeby ledwie wystarczał na roczną produkcję 19.000 met. cetnarów.

Na podstawie takich rezultatów nie mogła c. k. krajowa Dyrekcya skarbu bezwarunkowo stawiać wniosek na reaktywowanie tej żupy, coby według dotyczących obliczeń zewzględu na nowe wybudowanie huty, maszyny parowej do ciągnięcia surowicy, zakupno potrzebnych gruntów, budynków i t. p. wydatku w kwocie 103.500 zł. wymagało, lecz zaproponowała Wysokiemu Ministerstwu Skarbu, aby najsamprzód przekonano się otworem świdrowym, czyby nie

można natrafić w większej głębokości na wydatniejsze pokłady solne, na którą propozycję Ministerstwo Skarbu wysokim reskryptem z dnia 16. Kwietnia 1880 L. 3675 przystało.

Rozpoczęto zatem wiercenie i przeprowadzono takowe aż do głębokości 143.33 metrów.

Po przewierceniu kompleksu warstw nakładowych, który zwykle tutejszokrajową formację solną przykrywa t. j. gipsowatego iłu, okazały się w głębokości 88 mtr. najpierw słabe ślady surowicy (15 klgr. soli na jeden hektoliter), dalej zaś dostano się do solonośnego pokładu, który trwał aż do głębokości około 105 metrów, przeto 15 metrów był gruby.

Ten pokład solnego iłu (Salzthon) zawierał obok anhydrytu także pomniejsze małe bryły solne, jak to zwykle w tych warstwach (Hafelgebirge zwanych) bywa.

Lecz już w głębokości 105 metrów wystąpiły oznaki, które kazały się domyślać, że osiągnięto tak zwany łupek menilitowy stanowiący domniemaną tu w kraju granicę produktywnego utworu solnego.

Mimo tego zgłębniono dalej otwór widoczny dla przekonania się, czy warstwy menilitowe nie są tu włączone w formie izolowanej bryły, jak to się czasami, mianowicie na granicy utworu wolnego w tutejszych salinach natrafia, lub czy też nie tworzą wklonowania warstwy solne.

Gdy jednak c. k. Zarząd salinarny w Laaku, bezpośrednio kierujący temi robotami, sprawozdaniem z dnia 8. Lutego 1881 L. 578 doniósł, iż dowiercono do głębokości 124.48 mtr., a warstwy jedynie uległy zmianie, iż szary margiel z domieszką wapienia i kwarcu w grubości 27 metrów wystąpił, i nienatrafiono więcej na solne warstwy, to było prawie pewnem, że znajdujemy się już ostatecznie w granicznym utworze formacji solnej, co też do głębokości 144.33 mtr. dalej prowadzone świdrowanie potwierdziło.

W takich stosunkach dla uniknięcia dalszych bezowocnych wydatków zawezwano c. k. profesora mineralogii, paleontologii i geologii w tutejszej szkole politechnicznej p. Juljana Niedzwiedzkiego do udania się do Starejsoli i objawienia swego zdania w tej sprawie ze stanowiska geologicznego.

Z tych poprzednich techniczno-górnicznych i z następnych geologicznych badań okazało się, że świdrowaniem na całkiem odpowiednim miejscu założonem pokład solny 15 metrowy przewiercono, którego grubość z uwagi na stromą pochyłość kompleksu warstw napotykaných w odsłonięciach w pobliżu, zaledwie połowę tej miary, zatem około 7½ metrów wynosić może, dalej, że oznaki nafty natrafione w pokładach występujących pod solnym iłem wskazują, że się otworem świdrowym zbliżono do grupy aligoceniowych łupków menilitowych zawierających naftę — i że wystąpiono z formacji solonośnej, a dalsze prowadzenie świdrowania byłoby zupełnie bezskutecznem, gdyż z postępowaniem roboty wzmogą się ślady nafty, które surowicę uczynią beużyteczną, przeto pogłębienie wiercenia w celu odkrycia solonośnych pokładów ze względów geologicznych nie może być doradzanem.

Na podstawie tych wyników pozwoliło Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu, ażeby dalszej roboty w tym celu w Starejsoli zaniechano, zaś otwór świdrowy i niektóre do dalszego prowadzenia tych robót potrzebne urządzenia gminie Starosolskiej, jeżeli ma zamiar dalszego poszukiwania nafty na własne koszta bezpłatnie oddane zostały, co też wykonano.

W ostatecznem załatwieniu tej sprawy jako też wniesionej do Tronu i sygnowanej przez Najjaśniejszego Pana prośby gminy Starejsoli o reaktywowanie żupy Starosolskiej, — oznajmiło Wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 16. Czerwca 1882 l. 16911 na mocy Najwyższego upoważnienia z dnia 1. Czerwca 1882, iż prośbie tej zadość uczynić nie można, gdy według wyniku przeprowadzonych badań Starosolskich pokładów, nie można się spodziewać wydobycia surowicy w dostatecznej ilości i odpowiedniej jakości.

O tem uwiadamia się równocześnie gminę Starosolską.

Załączniki wyżej powołanej odezwy zwraca się.

Lwów, dnia 18. Sierpnia 1882.

Alegat 13. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

odezwy c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 26. Lutego 1883 L. 10988.
do Wydziału krajowego we Lwowie.

Odpis odezwy c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu we Lwowie z dnia 26. Lutego 1883.
L. 10.988. do Wydziału powiatowego w Kałuszu.

Na szacowną odezwę z dnia 22. Stycznia 1883 L. 106 ma c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu zaszczyt odpowiedzieć, że według sprawozdania c. k. Zarządu Salinarnego w Kałuszu z dnia 9. Lutego 1883 L. 88 przy tamtejszej warzelnii panew Nr. 1 puszczona została w ruch jeszcze dnia 9. Stycznia 1883 t. j. zaraz po świętach Bożego Narodzenia rit. gr. i że odtąd bez przerwy jest w ruchu i pozostanie jak długo tylko można. Dnia 5. Stycznia była bowiem już ruska wilia. Jak się dowiedziano istnieje przeważający popyt za solą. Temu jednak na razie zaradzić nie można, póki druga panew urządzoną nie zostanie, nad zarządzeniem drugiej panwy pracuje się skrętnie, lecz od dni kilku musiano zaprzestać robotę mularską, ponieważ wapno, piasek i woda wewnątrz budynku tak silnie marzły, że robota była do niczego, a nawet ogrzewanie ogniem nie pomagało. Roboty reszty profesyi kontynuują się, i zależy też c. k. Zarządowi bardzo na tem, by tę robotę, która znaczniejszą się okazuje, jak przy panwie poprzednio urządzanej, jak najrychlej, ale też i trwale do skutku doprowadzić.

Co do obfitości szybu Barbary, to wykazały już dawne doświadczenia, że jej surowica nawet dla jednej panwy nie wystarcza.

(Na odpisie powyższego) L. 10988. Odezwa! Udziela się Świątnemu Wydziałowi krajowemu we Lwowie do uprzejmej wiadomości odnośnie do szacownej odezwy z dnia 19. Lutego 1883 L. 4995.

Lwów dnia 26. Lutego 1883.

Alegat 14. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

odezwy c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu z dnia 27. Maja 1883 L. 28295. do Wydziału Rady powiatowej w Pilźnie.

C. k. Prezydium Namiestnictwa odstąpiło pismem z dnia 10. Maja b. r. l. 4570/pr. do dalszego zarządzenia wniosek Świątnego Wydziału z dnia 16. Kwietnia b. r. l. 322 postawiony u Wydziału krajowego w sprawie ułatwień przy poborze surowicy, dążący ku temu, aby na ważniejszych stacyach kolejowych zaprowadzone zostały składy surowicy, z którychby publiczność z łatwością surowicę nabywać mogła. Z tego powodu c. k. krajowa Dyrekcya skarbu ma zaszczyt oznajmić Świątnemu Wydziałowi, iż wniosek powyższy jest niewykonalnym. Dekretem kamery nadwornej z dnia 19. Maja 1836, l. 11449 pozwolono na wydawanie surowicy w celu polepszenia pokarmu dla bydła w wypadkach panującej lub grożącej zarazy na bydło pod warunkiem przed-

łożenia przez stronę, która zezwolenie uzyskać chce, wykazu stanu bydła przez kompetentną władzę polityczną potwierdzonego, tudzież świadectwa lekarza powiatowego o rzeczywistej potrzebie surowicy w celu zapobieżenia nagminnym chorobom bydła. Do udzielenia zezwoleń do poboru surowicy upoważnioną została jedynie krajowa władza skarbowa, a zezwolenia muszą opiewać na imię strony (a względnie Gminy do wspólnego poboru dla jej członków), która o wydanie zezwolenia prosi. Uzyskawszy na tej podstawie zezwolenie na pobór surowicy, strona płaci przy dotyczącym c. k. Urzędzie sprzedaży soli przypadającą należność, urząd wystawia dla strony boletę, na którą c. k. Zarząd salinarny zapłaconą ilość surowicy wydaje. Ze względu na liczne nadużycia, które ze surowicą popełniane bywają, poleciła oraz pomieniona władza nadworna, by o każdym zezwoleniu poboru surowicy dotyczące organa straży skarbowej celem zapobieżenia tym nadużyciom zawiadamiano, organa te przeto muszą wiedzieć, komu pobór dozwolono. W skutek petycji c. k. Towarzystwa gospodarzo-rolniczego w Krakowie widziało się Wysokie c. k. Ministerstwo skarbu spowodowanem dla ułatwienia gminom poboru surowicy reskryptem z dnia 22. Lutego b. r., l. 4447 nie tylko zniżyć dotychczasową cenę surowicy w Wieliczce z 1 zł. 22 ct. na 70 ct., ale także zmienić uciążliwe warunki do uzyskania pozwolenia do poboru surowicy o tyle, iż postanowiło, aby miasto powyższych potwierdzeń władzy politycznej i lekarza powiatowego, wystarczyło pojedyncze poświadczenie zwierzchności gminy lub obszaru dworskiego do uzyskania rzeczzonego pozwolenia. Ulgi te okazały się bardzo korzystnymi dla posiadaczy bydła, gdyż obecnie znacznie większa ilość osób i gmin z powyższego zezwolenia korzysta. Dalsze jednak formalności i środki ostrożności przy poborze surowicy zostały nienaruszone i muszą ze względu na istotę monopolu rządowego i nadal być zachowane. Ustanowienie składów surowicy na stacyach kolejowych i dowolne wydawanie, a względnie nabywanie surowicy zniweczyłoby zupełnie kontrolę, a co najmniej utrudniłoby takową znacznie, a nadużycia, obecnie tak często popełniane, stałyby się bardzo groźnymi. Dla stron zaś nie wynikałaby z tego wedle tutejszego zdania żadna korzyść, przeciwnie wywołałoby dla nich większe koszty, gdyż najem lokalu na magazyn, utrzymywanie organów do wydawania surowicy i zawiadywania magazynami, sprawienie i utrzymywanie beczek lub innych naczyń do transportu i w magazynach, dwukrotny transport i dwukrotne naładowanie i składowanie i t. d. wymagają wydatków, o któreby cenę surowicy podwyższyć wypadało, przez co podrożałaby surowica znacznie, przeciwnie zaś, strona bezpośredni transport z saliny w naczyniach własnych czy to koleją czy końmi o wiele taniej skutecznie może. Nadto mogłyby ubytki w transporcie lub magazynach przez pęknięcie naczyń, kradzież i t. p. skarbowi państwa szkodę przysparzać. Nareszcie staje też ta okoliczność na przeszkodzie, że surowica przechowywana przez dłuższy czas w naczyniach nie całkiem napełnionych, ulotniłaby się częściowo i powstałaby na spodzie krósta solna.

Lwów, dnia 27. Maja 1883.

Alegat 15. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

O d p i s

okólnika Wydziału krajowego z dnia 28. Marca 1883 L. 14502 wydanego do wszystkich Wydziałów powiatowych.

Zawiązane w roku przeszłym Towarzystwo kółek rolniczych wzięło sobie za zadanie umoralnienie ludu tudzież podniesienie jego bytu materyalnego. Usiłowania dążące do spełnienia

powyższego zadania, mające bardzo doniosłe znaczenie dla przyszłości kraju pod względem ekonomicznym i społecznym, pożądaný skutek osiągnąć mogą tylko wtedy, jeżeli znajdą w kraju należyte poparcie. Z tego powodu wzywamy Wydział powiatowy, ażeby na działalność Towarzystwa kółek rolniczych szczególną zwrócił uwagę, udzielił Towarzystwu czynnej pomocy i opieki, oraz starał się jak najusilniej przyczynić się do usunięcia przeszkód, któreby stały na zawadzie twrczeniu się lub tamowały rozwój kółek rolniczych w powiecie tamtejszym.

Lwów, dnia 28. Marca 1883.

Alegat 16. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z. r. 1883.

List fundacyjny.

Dnia 24. Maja 1882. złożyła JW. Pani Feliksa Marya dw. im. z hrabiów Golejewskich Czarkowska w kasie Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem sumę stu tysięcy złotych wal. austr. w pięcio-procentowych listach hipotecznych c. k. uprzyw. galic. akcyj. Banku hipotecznego, z kuponami od 1. Maja 1882. bieżącymi, z których pierwszy płatnym był dnia 1. Listopada 1882. r., mianowicie: Ser. E. Nr. 0078, 0081, 0082, 0083, 0084, 0085, po 10.000 zł. Ser. D. Nr. 0035, 0036, 0037, 0038, 0045 i 0046 po 5.000 zł. Ser. C. Nr. 0256, 0862, 0863, 0864, 0865, 0866, 0867, 0892, 0898 i 0899 po 1.000 zł. z przeznaczeniem utworzenia z kapitału tego fundacyi mającej na celu podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

W skutek tego Wydział krajowy wydaje — zgodnie z życzeniem fundatorki, objawionem w piśmie jej pełnomocnika z dnia 24. Maja 1882. następujący list fundacyjny:

Art. I. Fundacya niniejsza istnieć będzie pod nazwą: „Fundacya inienia Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących“.

Art. II. Majątek zakładowy fundacyi stanowią powyżej wyszczególnione listy hipoteczne c. k. uprzyw. galic. akcyjnego Banku hipotecznego złożone na imię fundacyi, z zawowaniem prawa poboru dochodów dla fundatorki na czas Jej życia.

Art. III. Fundacya wchodzi w życie dopiero po śmierci fundatorki, jeżeliby ona przedtem inaczej nie postanowiła, oraz po spłaceniu przepisanej należytości rządowej.

Art. IV. Połowa czystego dochodu z majątku zakładowego fundacyi przeznaczoną zostaje na stypendya dla uczniów uczęszczających do szkół rękodzielniczych lub przemysłowych, czy to w kraju czy za granicą kształcących się z dobrym powodzeniem na rękodzielników lub przemysłowców, i prowadzących się moralnie, oraz dla uczniów, którzy po ukończeniu szkół rękodzielniczych lub przemysłowych, w zamiarze praktycznego wykształcenia się, chcą zwiedzić i badać zagraniczne szkoły albo zakłady rękodzielnicze. Druga połowa dochodu z majątku zakładowego fundacyi ma być użyta na zasiłki dla zakładania warsztatów rękodzielniczych w kraju przez tych uczniów, którzy po ukończeniu nauki w pewnym zawodzie rękodzielnictwa nie mają dostatecznego funduszu do rozpoczęcia zawodu swojego.

Art. V. Stypendya dla uczniów wynosić będą po trzysta (300 zł. a. w.) rocznie; dla uczniów za granicą kształcących się mogą być stypendya te podniesione aż do kwoty sześciuset zł. a. w. (600 zł. a. w.) rocznie, w miarę zachodzącej potrzeby i uznania Wydziału krajowego. Zasiłki dla zakładania warsztatów w kraju udzielane będą w kwocie — według wykazanej potrzeby przez Wydział krajowy przyznanej. Kwota zasiłku takiego nie może jednak przechodzić

ilości tysiąca zł. a. w. Dla otrzymania zasiłku na założenie warsztatu rękodzielniczego w kraju, ma uczeń żądający zasiłku przedłożyć poświadczenie moralności, nauki i uzdolnienia swojego od właściciela lub naczelnika zakładu, w którym praktycznie kształcił się.

Jeżeliby z czasem, w skutek zmiany stosunków, stypendya po (300 zł.) trzysta zł. rocznie z uprawnieniem powyżej określonym podniesienia onych w danym razie aż do kwoty sześciuset zł. a. w. (600 zł.) rocznie, albo też zasiłki na zakładanie warsztatów w kraju, ograniczone do maksymalnej ilości tysiąca zł. a. w. (1.000 zł.)—okazały się nie wystarczającymi na cele listem fundacyjnym wskazane, wówczas wolno będzie Wydziałowi krajowemu nie tylko zaniechać tworzenia nowych stypendyów lub zasiłków, ale natomiast podnieść już istniejące do wysokości odpowiedniej potrzebie, a nawet zmniejszyć w tym celu liczbę już utworzonych stypendyów i zasiłków.

Art. VI. Nadwyżki dochodów stałych nie wynoszące trzysta zł. (300 zł.), a względnie kwoty na udzielenie zasiłku odpowiednie, intercalaria, jakoteż wszelkie nadzwyczajne dochody, jakie fundacya mieć może z wylosowania efektów itp., winny być ulokowane w efektach pupilarne bezpieczeństwo dających i do majątku zakładowego wcielone.

Wzrastające w ten sposób dochody fundacyi będą służyły, według okazującej się ze stosunków potrzeby i uznania Wydziału krajowego, na pomnożenie liczby stypendyów, lub zasiłków na założenie warsztatów w kraju przeznaczonych.

Art. VII. Stypendya nadawane będą uczniom uczęszczającym do szkół rękodzielniczych i przemysłowych na czas trwania nauki — pod warunkiem, że tak pod względem postępu jak i zachowania się odpowiedzą wszelkim wymaganiom.

Uczniom, którzy po ukończeniu szkół rękodzielniczych lub przemysłowych — w zamiarze praktycznego kształcenia się, chcą jeszcze pobierać naukę w zagranicznych zakładach rękodzielniczych, stypendya nadawane będą prawidłowo na rok jeden, mogą być jednak pozostawione na czas dłuższy, najdłużej na trzy lata, jeżeliby wydoskonalenie się w zawodzie przez stypendystę obranym wymagało dłuższego pobytu za granicą.

Zasiłki na zakładanie warsztatów wypłacane będą naraz — stypendya zaś w ratach, mianowicie: stypendya dla uczęszczających do szkół za granicą w ratach z dołu płatnych po upływie każdego kursu, — stypendya zaś na podróż za granicę w dwóch ratach półrocznych z góry, z których pierwszą pobierze w chwili wyjazdu za granicę, drugą po upływie sześciu miesięcy — pod warunkiem, że stypendysta przedłoży poświadczenie właściciela lub naczelnika zakładu, w którym się kształci, jakoteż sprawozdanie z podróży i studyów swoich w tym czasie odbytych. Tak stypendyści jak i obdarzeni zasiłkiem w założeniu warsztatu zobowiązują się pismną deklaracją, że wykonywać będą rękodziela lub przemysł w kraju najmniej przez lat 10, a w razie niedotrzymania tego warunku, zwrócą fundacyi pobrane stypendyum lub zasiłek wraz z 6% odsetkami.

Art. VIII. Nadawanie stypendyów, jak zasiłków, odbywać się będzie w drodze konkursu, które rozpisuje Wydział krajowy. Przy rozpisaniu konkursu oznaczy Wydział krajowy rodzaj rękodzielnictwa lub przemysłu, dla którego nadane będą stypendya lub zasiłki na założenie warsztatów.

Podania o stypendyum lub zasiłek wnoszone być mają do Wydziału krajowego, który przedłoży je wraz ze swoją opinią każdorazowemu posiadaczowi utworzyć się mającej Ordynacji familijnej imienia Czarkowskich. Ordynat będzie nadawał stypendya i zasiłki tym ze zgłaszających się kandydatów, których na podstawie opinii Wydziału krajowego za najzdolniejszych i pomocy najgodniejszych uzna; prawo rozdawnictwa zastrzegła bowiem fundatorka na zawsze każdorazowemu posiadaczowi Ordynacji Czarkowskich.

Dopóki Ordynacya ta nie przyjdzie do skutku w sposób odpowiadający wymaganiom prawnym, lub gdyby Ordynacya z jakiegokolwiek powodu w ogóle nie przysłała do skutku, albo z czasem istnieć przestała, prawo rozdawnictwa przechodzi na Wydział krajowy, a w razie gdyby

Wydział krajowy istnieć przestał, na władzę wstępującą w jego atrybucye. — Skoro Ordynacya imienia Czarkowskich wejdzie w życie, Wydział krajowy zasięgać będzie zdania posiadacza Ordynacyi we wszystkich kwestyach dotyczących się wysokości stypendyów i zasiłków, oraz sposobu wykonywania prawa rozdawnictwa.

Art. IX. Zarząd fundacyi należy do Wydziału krajowego.

Art. X. C. k. Namiestnictwu jako najwyższej władzy fundacyjnej służy nadzór nad tą fundacyą.

Alegat 17. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r 1883.

O d p i s

odezwy Wydziału krajowego z dnia 11. Stycznia 1883, L. 1901 do Prezydium
c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Komisya lustracyjna Wys. Sejmu w swem ostatniem sprawozdaniu poruszyła między innemi sprawę ustanowienia osobnych katedr prawa polskiego na uniwersytetach we Lwowie i Krakowie i przedłożyła Wys. Sejmowi rezolucyę, która uchwałą z dnia 17. Października 1882 przyjętą została do wiadomości. Rezolucya ta opiewa:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby

1) na uniwersytetach we Lwowie i w Krakowie systemizował osobne katedry prywatnego prawa polskiego i jego historii;

2) ażeby przedmioty powyższe uznane były za obowiązkowe przy egzaminach ścisłych z historii prawa na uniwersytetach lwowskim i krakowskim.“

Rezolucyą powyższą ponowił tylko Wys. Sejm życzenie, wyrażone w uchwale dnia 24. Lipca 1880 powziętej — z powodu, że nie zostało ono dotychczas w zupełności spełnione.

Stan sprawy, który zresztą Świątelnemu Prezydium c. k. Namiestnictwa z własnych jego aktów wiadomym będzie, jest bowiem następujący:

Reskryptem z dnia 30. Sierpnia 1881, L. 15640, oświadczył p. Minister wyznań i oświaty, że „gotów jest poczynić zarządzenia, by polskie prawo prywatne i historia tegoż na uniwersytecie Lwowskim w podobny sposób były traktowane, jak to już ma miejsce na uniwersytecie Krakowskim, — sądząc jednakże, że wykłady prawa polskiego nie mogłyby zająć osobnego profesora przez dwa półrocza, zażądał pan Minister wyjaśnienia, czy między profesorami obecnie na uniwersytecie Lwowskim funkcjonującymi nie znajduje się taki, któryby mógł i zechciał objąć zastępstwo powyższego przedmiotu za odpowiedniem wynagrodzeniem.“

Natomiast nie przychylił się p. Minister do żądania Wys. Sejmu, by prawo prywatne polskie i historię tegoż przedmiotu zaliczono do obowiązkowych przedmiotów egzaminów ścisłych z historii prawa, a to dla tego, że przedmioty te nie stanowią historycznej podstawy obowiązującego u nas dzisiaj prawa prywatnego.

Gdy następnie dekanat wydziału prawniczego tutejszego uniwersytetu przemawiając za utworzeniem osobnej katedry dla prawa polskiego i jego historii oświadczył, że nie może na razie przedstawić odpowiedniej osobistości na wspomnianą katedrę i zastrzegł sobie późniejsze

przedstawienie odpowiedniego kandydata, postanowił p. Minister według reskryptu z 15. Lutego 1882, l. 61 nie przychylić się do wniosku ustanowienia tej katedry a to na tak długo, „dopóki nie zostanie przedstawiona zupełnie ukwalifikowana ku temu osobistość.“ Tymczasem zaś poruczył wykłady prawa polskiego i jego historii profesorowi Dr. Fangorowi.

Decyzja ta, jakkolwiek pozornie uzasadniona oświadczeniem Wydziału prawniczego tutejszego uniwersytetu, nie może wszelako pod żadnym warunkiem być uważaną jako konieczne następstwo faktycznego stanu rzeczy.

Katedry bywają ustanawiane dla tego, że są potrzebne, bez względu na to, czyli kandydaci do ich zajęcia istnieją lub nie, a kwestya, czyli kandydaci tacy się znajdują, może mieć znaczenie dopiero po ustanowieniu katedry. Katedra prawa polskiego i jego historii mogła i powinna była przeto być ustanowioną, skoro potrzeba jej wszechstronnie uznaną została — poczem niezawodnie pokazałoby się, iż obawa o brak kandydata uzdolnionego do jej objęcia była płonna. Tyle co do uniwersytetu Lwowskiego.

Co do uniwersytetu Krakowskiego nie podobna nie przyznać słuszności uwadze komisji, że sposób traktowania nauki prawa polskiego i jego historii, który p. Minister zastosować chciał także do uniwersytetu Lwowskiego, nie jest odpowiednim. W Krakowie nie ma osobnej katedry prawa polskiego, a wykład tego przedmiotu połączony jest z wykładem prawa niemieckiego.

Urządzenie takie nie może być uważane za prawidłowe i zadawalniające, raz, że nauce prawa polskiego odejmuje należące się jej słusznie znaczenie, a powtóre, że nie zawsze może znaleźć się profesor chcący i mogący się poświęcić z równem zamiłowaniem dwóm przedmiotom i uzdolniony do wykładania obudwu w sposób odpowiedni.

Wreszcie co do motywu przytoczonego przez p. Ministra wyznań na poparcie odmownego załatwienia żądania, by prawo polskie i jego historia stanowiły przedmiot obowiązkowy przy egzaminach ścisłych z historii prawa, nadmienić wypada, że lubo przedmioty te nie stanowią podstawy obowiązującego w monarchii Austryackiej prawa prywatnego, to jednak praktyczną ważność ich dla prawników w naszym kraju żadną miarą zaprzeczyć się nie da.

Każdemu praktycznemu juryście aż nadto dobrze wiadomo, że zdarzają się w naszym kraju bardzo często sprawy, których bez dokładnej znajomości prawa polskiego zrozumieć, wyjaśnić ani osądzić niepodobna. Jeżeli przeto już nie z naukowych i narodowych względów, to po prostu ze względów utylitarnych dokładna znajomość prawa polskiego jest dla naszych prawników niezbędną i przynajmniej przy rygorozach wymaganą być powinna.

Z tych powodów Wydział krajowy uprasza, by Światne Prezydium c. k. Namiestnictwa przytoczoną na wstępie rezolucję Wys. Sejmu p. Ministrowi wyznań i oświaty z poparciem ze swej strony przedłożyć i nas o skutku w swoim czasie zawiadomić raczyło.

Lwów, dnia 11. Stycznia 1883.

Alegat 18. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

Wykaz należytości, uiszczeń i zaległości zaliczek

daných c. k. Radom szkolnym okręgowym po koniec Czerwca 1883. r. z uwidocznieniem korespondencyi przez Wydział krajowy przeprowadzonych z c. k. Radami szkolnymi krajowymi i okręgowymi, tudzież z c. k. Starostwami.

Nazwa Rady szkolnej okręgowej	Udzielone zaliczki		Zwrócono w ciągu 1882 r.		Zalega z końcem Czerwca 1882 r.		z Radami szkolnymi okręgowymi	z krajow ^ą Rad ^ą szkoln ^ą	z c. k. Sta- rostwami, u- rzędami po- datkowymi i Wydziałami powiato- wymj		
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.				zbiorowo	specyjalnie
Korespondencye i urgensa Wydziału krajowego											
1	Bochnia		19.900	—	6.000	—	13.900	—	LW. 5.728/82, 25.837/82, 20.783/82 34.120/82, 36.432/82, 37.607/82 43.268/82, 43.271/82, 48.695/82 59.046/82, 61.626/82, 59.540/82, 56.547/82, 769/83, 26.116/83, 2.023/83, 2.945/83, 5.398/83, 6.985/83, 10.376/83, 6.615/83, 22.528/83, 6.342/83.	61.092/82	
2	Gródek		11.071 44 ¹ / ₂	—	3.243 90	—	7.827 54 ¹ / ₂	—	LW. 36.432/82, 43.268/82, 48.695/82, 56.447/82, 58.914/82, 64.642/82, 59.540/82, 56.547/82, 10.376/83, 6.615/83, 22.528/83, 43.268/82, 2.945/83, 6.342/83.	59.025/82	
3	Kałuż		5.000	—	—	—	5.000	—	LW. 33.413/82, 36.432/82, 37.118/82, 48.695/82, 56.547/82, 6.615/83, 2.945/83, 43.268/82, 59.540/82, 6.342/83, 10.376/83, 22.528/83.	—	
Czerwiec 1882 i proszone o zarządzenie rychłego osiągnięcia zaległości											
Lipca 1882 i liczbami jak poniżej poszczególniono.											
Czerwiec 1882 i liczbami jak poniżej poszczególniono.											
Marec 1883											
Stycznia 1883											
Grudnia 1882											
Listopada 1882											
Października 1882											
Września 1882											
Sierpnia 1882											
Lipca 1882											

4	Pilzno	7.183	17	1.183	17	6.000	—
5	Ropczyce	2.000	—	2.000	—	—	—
6	Tarnopol	21.210	—	7.518	91	13.691	09
I	Suma zaległych z r. 1881.	66.364	61 1/2	19.945	98	46.418	63 1/4
B. Udzielone w r. 1882.							
7	Tarnopol do LW. ³⁴¹⁵⁴ / ₆₂₄₁ /82	2.000	—	—	—	2.000	—
8	Kraków ¹⁶⁷¹ / ₂₉₃₅ /82	600	—	600	—	—	—
9	Kolbuszowa " ¹¹⁸²² / ₁₁₈₂₂ /82	2043	—	20	43	—	—
10	Stryj " "	14887	—	148	87	—	—
11	Gorlice " "	1346	—	13	46	—	—
II. Suma .		2.782	76	782	76	2.000	—
I. Suma .		66.364	61 1/2	19.945	98	46.418	63 1/2
Razem .		69.147	37 1/2	20.728	74	48.418	63 1/2
Łącznie z Radą szkolną krajową urgowano i Radę szkolną okręgową pod							
Odezwą Wydziału krajowego z dnia 20. Lipca 1882 l. 36432 przedstawiono stan zaliczek z końcem							
		29 Sierpnia	"	48.695	"	48.695	"
		4 Października	"	59.547	"	59.547	"
		15 Listopada	"	"	"	"	"
		17. Silyznie	"	2.945	"	2.945	"
		6 Lutego	"	6.342	"	6.342	"
		1. Maja	"	10.376	"	10.376	"
		11. Maja	"	22.528	"	22.528	"
			"	43.268	"	43.268	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	59.547/82,	"	59.547/82,	"
			"	6.617/83,	"	6.617/83,	"
			"	22.335/83,	"	22.335/83,	"
			"	2.945/83,	"	2.945/83,	"
			"	6.616/83,	"	6.616/83,	"
			"	5.534/83,	"	5.534/83,	"
			"	11.832/82,	"	11.832/82,	"
			"	59.026/82,	"	59.026/82,	"
			"	56.551/82,	"	56.551/82,	"
			"	43.111/82,	"	43.111/82,	"
			"	37.616/82,	"	37.616/82,	"
			"	25.274/82,	"	25.274/82,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	59.402/82,	"	59.402/82,	"
			"	2.945/83,	"	2.945/83,	"
			"	10.049/83,	"	10.049/83,	"
			"	24.492/83,	"	24.492/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	59.450/82,	"	59.450/82,	"
			"	6.342/83,	"	6.342/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	36.432/82,	"	36.432/82,	"
			"	48.695/82,	"	48.695/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"
			"	56.547/82,	"	56.547/82,	"
			"	10.376/83,	"	10.376/83,	"
			"	22.528/83,	"	22.528/83,	"
			"	43.268/82,	"	43.268/82,	"

Alegat 19. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

W Y K A Z

zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od roku 1876 po koniec 1882.

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Bachorzec	500	—	50	—	—	—
2	Balice	300	—	—	—	—	—
3	Balińce	600	—	100	—	—	—
4	Bar	200	—	20	—	—	—
5	Bernadówka	500	—	—	—	—	—
6	Biała (powiat Czortków)	600	—	100	—	—	—
7) Biskupice (1000	—	—	—	—	—
8		500	—	100	—	—	—
9	Blich	500	—	62	50	—	—
10	Bohutyn	300	—	50	—	—	—
11	Bolestraszyce ,	1000	—	—	—	—	—
12	Boniszyn ,	500	—	—	—	—	—
13	Borszczów	1500	—	150	—	—	—
14	Borek	100	—	—	—	—	—
15	Bortków	400	—	100	—	50	—
16	Borszczów ,	—	—	—	—	—	—
17) Bóbrka (1000	—	100	—	—	—
18		1000	—	100	—	—	—
19	Brzyszczyki	270	—	27	—	—	—
20	Buczacz	1500	—	150	—	75	—
21	Busk	1000	—	100	—	—	—
22	Capowce	300	—	—	—	—	—
23	Cetula	600	—	—	—	—	—
24	Chyrow	600	—	60	—	—	—
25	Cyków	400	—	40	—	—	—
26	Czarnokońce małe	250	—	—	—	—	—
27	Czarny potok	400	—	—	—	—	—
28	Czekaj	150	—	50	—	—	—
29	Czerniechowce	2000	—	—	—	—	—
30	Czerniejów	500	—	50	—	—	—
31	Czudec	500	—	50	—	—	—
32	Czudeckie przedmieście	500	—	50	—	—	—
33	Czystopad	200	—	32	—	—	—
34	Czyszki (powiat Brody)	200	—	—	—	—	—
35	Czyszki (powiat Lwów)	200	—	20	—	40	—
36	Derachów	600	—	100	—	—	—
37	Dąbrowa	6000	—	415	39 ¹ / ₂	—	—
38	Derzów	1000	—	—	—	—	—
39	Dobromil miasto	3000	—	300	—	—	—
40	Dobrotwór	300	—	50	—	—	—
41	Dubiecko	1500	—	150	—	600	—
42	(Dukla (800	—	80	—	—	—
43		2000	—	200	—	—	—
	do przeniesienia	35.270	—	2.856	89 ¹ / ₂	765	—

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	35.270	—	2.856	89 ¹ / ₂	765	—
44	Duleza wielka	800	—	80	—	—	—
45	Duńkowice	1000	—	100	—	—	—
46	Dylągówka	300	—	—	—	—	—
47	Dzurków	500	—	50	—	50	—
48	Firlejówka	100	—	—	—	—	—
49	Folwarki żydaczowskie	820	—	82	—	82	—
50	Gaje starobrodzkie	600	—	60	—	—	—
51	Ganczary	500	—	50	—	—	—
52	Glinik	500	—	50	—	—	—
53	Gołogóry wieś	500	—	50	—	—	—
54	„ miasteczko	800	—	80	—	—	—
55	Gorajowiec	130	—	13	—	—	—
56	Grzymałów	1000	—	200	—	100	—
57	Hadyńkowce	500	—	50	—	—	—
58	Hodowica	400	—	—	—	—	—
59	Hruszów i Kłonice	530	—	66	25	16	25
60	Hućisko Oleskie	100	—	—	—	—	—
61	Hyżne	400	—	40	—	40	—
62	Jaryczów stary	500	—	50	—	100	—
63	Jasień	1000	—	100	—	—	—
64	Jazłowiec	300	—	—	—	—	—
65	Jezierzanka	300	—	30	—	15	—
66	Ławcze	500	—	50	—	—	—
67	Jordanów	1000	—	100	—	—	—
68	Ispas	300	—	50	—	200	—
69	Izdebnik	1000	—	100	—	—	—
70	Kałuż	2000	—	200	—	—	—
71	Kędzierzawce	200	—	—	—	—	—
72	Klimiec	300	—	100	—	—	—
73	Koburzyn	250	—	—	—	—	—
74	Kobylnica ruska	550	—	—	—	—	—
75	Kobyłowłoki	1000	—	100	—	—	—
76	Kołomyja	1000	—	100	—	—	—
77) Komarno (powiat Rudki) (1000	—	—	—	—	—
78		500	—	—	—	—	—
79	Kopki	300	—	—	—	—	—
80	Korecyn (powiat Stryj)	600	—	—	—	—	—
81	„ (powiat Krosno)	500	—	50	—	—	—
82	Koropiec (powiat Czortków)	400	—	—	—	—	—
83	„ (powiat Złoczów)	300	—	50	—	—	—
84	Kornalowice	600	—	—	—	120	—
85	Kosmacz	350	—	—	—	—	—
86	Kozy	500	—	—	—	—	—
87	Krakowiec	400	—	40	—	—	—
88) Krościenko (200	—	—	—	—	—
89		1000	—	100	—	—	—
90	Krotoszyn	500	—	50	—	—	—
	do przeniesienia .	62.100	—	5.098	14 ¹ / ₂	1.488	25

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	62.100	—	5.098	14 ¹ / ₂	1.488	25
91	Krowniki	400	—	—	—	—	—
92	Królin	102	—	10	20	—	—
93	Krynica	1000	—	—	—	451	88
94	Kryłóś	500	—	50	—	—	—
95	Krzęcin	500	—	50	—	—	—
96	Krzyszkowice	1000	—	100	—	—	—
97	Krzyweze	800	—	80	—	—	—
98	Kulików	2000	—	—	—	—	—
99	Kuty	3000	—	300	—	—	—
100	Lachowice	600	—	60	—	60	—
101	Lacka wola	600	—	—	—	—	—
102	Lackie wielkie i małe	600	—	—	—	—	—
103	Lanckorona	600	—	60	—	—	—
104	Leszczyn	200	—	20	—	—	—
105	Lesznięw	400	—	—	—	—	—
106	Leżajsk	5000	—	—	—	—	—
107	Lisko	800	—	100	—	—	—
108) Lisowice (900	—	—	—	—	—
109) (300	—	—	—	—
110	Lipnica dolna	400	—	40	—	80	—
111	„ murowana	600	—	150	—	—	—
112	Lipinki	300	—	100	—	—	—
113	Łopatyn	1000	—	200	—	—	—
114	Lubaczów	2000	—	—	—	—	—
115	Lubacza	600	—	—	—	—	—
116	Lubiana	400	—	100	—	100	—
117	Lubla	200	—	—	—	—	—
118) Łańcut miasto (2000	—	—	—	—	—
119) (4000	—	400	—	200
120	Łęki	500	—	50	—	50	—
121) Łoszniów (500	—	62	50	—	—
122) (500	—	50	—	—
123	Łukowa	250	—	—	—	—	—
124	Łuczyce	150	—	50	—	—	—
125	Markowa	600	—	—	—	—	—
126	Markowce	400	—	—	—	—	—
127	Mateniów	300	—	—	—	—	—
128	Męcina	129	—	—	—	—	—
129	Męcinka	150	—	50	—	—	—
130	Milatyn	200	—	20	—	—	—
131	Mitulim	300	—	50	—	—	—
132	Młyniska	600	—	—	—	—	—
133	Myścowa	250	—	—	—	—	—
134) Nadwórna (400	—	40	—	40	—
135) (3200	—	320	—	—
136	Nahorce	400	—	—	—	—	—
137	Naluże	400	—	—	—	—	—
	do przeniesienia .	102.131	—	7.610	84 ¹ / ₂	2.470	13

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	103.131	—	7.610	84 $\frac{1}{2}$	2.470	13
138	Narajów	200	—	—	—	—	—
139	Nawsie	400	—	50	—	—	—
140	Niemików	800	—	80	—	—	—
141) Niepołomice (161	—	—	—	—	—
142		1000	—	100	—	100	—
143	Nisko gmina	1500	—	150	—	—	—
144	Nowy Sącz	400	—	—	—	—	—
145	Nowy Targ	1000	—	—	—	—	—
146	Nowosielce	600	—	—	—	—	—
147	Ochładów	100	—	—	—	—	—
148	Ochrymowce	800	—	—	—	—	—
149	Odrzykoń	600	—	100	—	—	—
150	Olszanik	400	—	—	—	—	—
151	Olszyce	2000	—	200	—	—	—
152	Osiek (powiat Biąła)	500	—	—	—	—	—
153	„ (powiat Wadowice)	400	—	40	—	—	—
154	„ (powiat Jasło)	250	—	50	—	—	—
155	Ostrowczyk polny	300	—	—	—	—	—
156	Oświęcim	500	—	100	—	—	—
157	Ożydów	500	—	100	—	—	—
158	Padew narodowa	500	—	50	—	—	—
159	Petlikowce	500	—	50	—	—	—
160	Pisarzowice	500	—	—	—	—	—
161	Piskorowice	500	—	50	—	—	—
162	Pistyn wieś	600	—	60	—	60	—
163	„ miasteczko	400	—	40	—	20	—
164	Pobereże	600	—	60	—	60	—
165	Podborce	500	—	100	—	100	—
166	Pohorce	200	—	20	—	20	—
167	Podhorodce	500	—	—	—	225	73
168	Podłęże	129	—	—	—	—	—
169	Podwysokie	1000	—	200	—	—	—
170	Poreba radna	200	—	—	—	—	—
171	Porszna	300	—	50	—	50	—
172	Potok złoty	500	—	50	—	—	—
173	Przemysł	6000	—	600	—	—	—
174	Przewłoczna	300	—	50	—	—	—
175	Przewrotne	800	—	80	—	80	—
176	Przybówka	400	—	40	—	—	—
177	Radłowice	400	—	—	—	—	—
178	Radymno	3000	—	250	—	—	—
179	Radziechów	5650	—	376	65	—	—
180	Rakowczyk	500	—	50	—	—	—
181	Rasztowce	500	—	50	—	25	—
182	Rawa gmina	500	—	—	—	—	—
183	Raźniów	200	—	33	33	—	—
184	Reniów	200	—	—	—	—	—
	do przeniesienia .	139.921	—	10.840	82 $\frac{1}{2}$	3.210	86

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	139.921	—	10.840	82 ¹ / ₂	3.210	86
185	Rodatycze	500	—	50	—	—	—
186	Rohatyn	5000	—	500	—	—	—
187	Rozhureze	600	—	60	—	—	—
188	Równie	400	—	40	—	—	—
189) Rudki (1600	—	—	—	—	—
190		500	—	—	—	—	—
191	Ryków	300	—	50	—	—	—
192	Rzepniów	100	—	—	—	—	—
193	Rzeszów	3000	—	300	—	—	—
194	Sanok gmina	1200	—	120	—	—	—
195	Sarny	1000	—	100	—	—	—
196	Schönangier	500	—	50	—	—	—
197	Siary	500	—	—	—	—	—
198	Sielec	400	—	—	—	—	—
199	Siemiakowce	600	—	100	—	100	—
200	Siennów	1000	—	100	—	—	—
201	Sieniawa	1582	96	—	—	1582	96
202	Siepraw i Łyczanka	800	—	—	—	—	—
203) Skała (500	—	50	—	50	—
204		2000	—	200	—	—	—
205) Sokołów (300	—	—	—	—	—
206		2000	—	200	—	—	—
207	Smarzów	400	—	100	—	—	—
208	Sokolniki	1000	—	100	—	200	—
209	Sromowce	300	—	50	—	—	—
210	Stary Wisznicz	130	—	—	—	—	—
211	Starzawa	500	—	—	—	120	—
212	Stawna	200	—	20	—	—	—
213	Stare miasto	500	—	50	—	—	—
214	Stulsko	1000	—	—	—	—	—
215	Stupnica i Kotowanja	400	—	—	—	—	—
216	Stęchnikowce	250	—	—	—	—	—
217	Stojanów	400	—	50	—	—	—
218	Stubno	600	—	—	—	100	—
219	Stulsko	800	—	—	—	—	—
220	Strachocina	400	—	—	—	50	—
221	Stroniatyn	1000	—	100	—	100	—
222	Stronibaby	200	—	—	—	—	—
223	Srodopolce	600	—	60	—	—	—
224	Sroki	200	—	20	—	20	—
225	Stryjówka	1500	—	250	—	—	—
226	Suchodoły	500	—	100	—	—	—
227	Suchowola	400	—	100	—	—	—
228	Sutkowice	800	—	80	—	—	—
229	Swileza	600	—	100	—	—	—
230	Szebnie	100	—	—	—	—	—
231	Szmańkowce	400	—	—	—	—	—
	do przeniesienia .	177.483	96	13.940	82 ¹ / ₂	5.533	82

Liczba porząd- kowa	N a z w a g m i n	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec r. 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	204.927	26	16.318	95 ¹ / ₂	6.782	40
279	Zawidcze	200	—	33	33	—	—
280	Zazdrość	500	—	50	—	—	—
281	Zdziarzec	600	—	60	—	—	—
282	Żólkiew	1500	—	250	—	—	—
283	Żołynia miasto i wieś	400	—	40	—	—	—
284	Żubrza	1500	—	150	—	150	—
285) Żulice (400	—	66	66	—	—
286		400	—	—	—	—	—
287) Żurawno (2000	—	200	—	400	—
288		3000	—	300	—	—	—
289	Żulec	400	—	—	—	—	—
290	Żydaczów	2000	—	—	—	—	—
	Suma .	217.827	26	17.468	94 ¹ / ₂	7.332	40
	Z zaległości wykazanej po koniec Grudnia 1882 r. jak wyżej 7332 zł. 40 ct. rozdziela się:						
	zaległość z lat dawniejszych po 1. Stycznia 1882 r.	—	—	4233	43		
	zaległości z r. 1882 niespłacone . z tego roku raty	—	—	3098	97		
	jak wyżej .	—	—	7332	40		

Alegat 20. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

W Y K A Z

należności, uiszczeń i odpisów taks, wymierzonych na fundusz szkolny krajowy
w czasie od 1. Stycznia 1882. po koniec Czerwca 1883.

L. p.		N a l e ż y t o ś ć				Odpisano		Uiszczono	
		zaległa		bieżąca		zł.	ct.	zł.	ct.
		zł.	ct.	zł.	ct.				
1	Kasa krajowa	71	35	214	75	4	15	127	55
2	Biała	—	—	162	75	—	—	109	20
3	Bóbrka	—	—	133	70	—	—	108	35
4	Bohorodczany	—	—	38	85	—	—	23	10
5	Borszczów	13	65	325	50	8	40	134	40
6	Brody	8	40	219	45	5	25	139	65
7	Brzesko	58	80	121	80	38	85	73	50
8	Brzeżany	12	60	192	20	—	—	51	45
9	Brzozów	—	—	15	75	—	—	14	70
10	Buczacz	—	—	136	50	—	—	30	45
11	Bochnia	4	20	216	25	4	20	141	70
12	Chrzanów	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Cieszanów	—	—	128	10	—	—	121	80
14	Czortków	74	55	271	95	—	—	187	95
15	Dąbrowa	—	—	134	60	—	—	6	30
16	Dobromil	65	10	61	92	38	80	28	32
17	Dolina	—	—	67	25	—	—	6	30
18	Drohobycz	15	75	211	15	14	70	72	45
19	Gorlice	—	—	232	10	—	—	172	20
20	Gródek	180	60	235	25	13	65	66	15
21	Grybów	3	15	39	90	—	—	37	80
22	Horodenka	159	65	292	85	68	25	235	20
23	Husiatyn	2	10	103	95	—	—	103	95
24	Jarosław	122	85	411	60	38	85	371	70
25	Jasło	211	05	207	90	129	20	152	25
26	Jaworów	8	4	33	60	25	20	35	70
27	Kałusz	—	—	98	18	—	—	44	63
28	Kamionka strumiłowa	—	—	280	35	—	—	108	15
29	Kolbuszowa	—	—	49	87 ^{1/2}	—	—	49	87 ^{1/2}
30	Kołomyja	—	—	118	65	—	—	67	20
31	Kossów	—	—	242	50	—	—	154	35
32	Kraków	—	—	38	85	—	—	11	55
33	Krosno	—	—	73	50	—	—	37	80
34	Limanowa	—	—	33	60	—	—	33	60
35	Lisko	87	15	93	45	4	20	112	35
36	Lwów	281	40	409	50	23	10	305	55
37	Łańcut	—	—	120	75	—	—	33	60
38	Mielec	—	—	121	80	—	—	100	80
	Do przeniesienia	1.456	35	5.890	62 ^{1/2}	416	80	3.611	57 ^{1/2}

L. p.		N a l e ż y t o ś ć				Odpisano		Uiszczono	
		zaległa		bieżąca		zł.	ct.	zł.	ct.
		zł.	ct.	zł.	ct.				
	Z przeniesienia	1.456	35	5.890	62 ¹ / ₂	416	80	3.611	57 ¹ / ₂
39	Mościska	—	—	572	25	—	—	401	10
40	Myślenice	68	25	203	70	10	50	156	45
41	Nadworna	—	—	48	30	1	05	46	20
42	Nisko	—	—	10	50	—	—	10	50
43	Nowy Targ	—	—	173	50	2	10	176	40
44	Pilzno	54	60	102	90	46	20	87	15
45	Podhajce	27	30	72	45	26	25	72	45
46	Przemysł	178	50	261	45	246	75	144	90
47	Przemysłany	—	—	44	10	—	—	44	10
48	Rawa	28	35	172	20	—	—	79	80
49	Rohatyn	25	20	101	28	11	55	84	53
50	Ropczyce	45	15	117	60	11	15	111	30
51	Rudki	—	—	90	30	1	05	81	90
52	Rzeszów	47	11	169	05	61	85	105	—
53	Sambor	61	95	180	60	15	75	159	60
54	Sanok	12	60	130	20	3	15	85	05
55	Nowy Sącz	4	20	178	20	2	10	121	45
56	Śkałat	113	40	48	30	23	70	56	70
57	Śniatyn	53	55	109	20	—	—	49	35
58	Sokal	198	45	129	70	153	30	118	65
59	Stanisławów	40	95	86	10	9	35	52	50
60	Staremiasto	3	15	45	15	—	—	31	50
61	Stryj	—	—	140	70	2	10	119	70
62	Tarnobrzeg	—	—	28	35	—	—	28	35
63	Tarnopol	—	—	162	75	—	—	162	75
64	Tarnów	3	15	21	65	2	10	174	30
65	Tłumacz	11	55	27	30	—	—	27	30
66	Trembowła	163	80	336	65	65	10	261	45
67	Turka	97	60	79	80	38	80	53	55
68	Wadowice	45	15	267	75	47	25	236	25
69	Wieliczka	86	10	155	20	44	10	112	15
70	Zaleszczyki	74	55	28	35	4	20	27	30
71	Zbaraż	51	—	100	15	5	25	81	25
72	Złoczów	181	65	270	90	68	25	79	80
73	Żółkiew	—	—	39	90	—	—	37	80
74	Żydaczów	3	15	73	65	3	15	37	80
75	Żywiec	—	—	215	20	—	—	142	75
	Suma	3.136	76	10.888	95 ¹ / ₂	1.322	90	7.470	65 ¹ / ₂
	Od tego suma odpisów	—	—	14.025	71 ¹ / ₂	—	—	—	—
		—	—	1.322	90	—	—	—	—
	Pozostaje	—	—	12.702	81 ¹ / ₂	—	—	—	—
	Zaległość	—	—	—	—	—	—	5.232	16
	Razem	—	—	12.702	81 ¹ / ₂	—	—	12.702	81 ¹ / ₂

O d p i s

pisma Jana Matejki. dyrektora Szkoły sztuk pięknych w Krakowie z 14. Listopada 1882.
do Wydziału krajowego we Lwowie (L. W. 56.675|82.)

Wysoki Wydziale krajowy!

Odpowiadając na bardzo uprzejmą odezwę Wysokiego Wydziału z dnia 28. Października 1882. r. L. 51.569 czuję się w obowiązku zaraz na wstępie najszczersze złożyć podziękowanie tak Wysokiemu Wydziałowi za wniosek, jak również Wysokiemu Sejmowi za uchwałę względem utworzenia stypendyum dla uczniów Szkoły sztuk pięknych, które mojem imieniem nazywać się będzie.

Jako przewodniczący zakładu, obrawszy sobie za najgłówniejsze zadanie, by młodzież nasza wykształciła się na ukończonych artystów, a potem kolejną czasą prowadziła dalej artystyczną sztukę krajową z korzyścią dla naszej ojczyzny; cieszę się bardzo, że dziś nowe powstają środki dla tej młodzieży naszej, która do powyższych celów dojszyby pragnęła.

Jeżeli więc dar z pracy mojej dla kraju zyskuje uznanie, jak o tem Wysoki Wydział krajowy uprzejmie wspomina, to mi jest miło, że korzyść z tego spada obecnie na ubogą młodzież, która rozwinąć może zdolności swoje, a potem, jak mam nadzieję, wystąpi na widownię społeczeństwa naszego z godnością i chlubą.

Przy wprowadzeniu jednak tegoż stypendyum w życie, nastęrczają mi się niektóre ważne uwagi, które tem chętniej podaję, iż Wysoki Wydział krajowy sam o nie w odezwie swej zapytuje.

Po dłuższych doświadczeniach sprawdzonych na naszej młodzieży przyszedłem do przekonania, że wyjazd uczniów Szkoły sztuk pięknych za granicę, byłby rzeczywiście korzystnym, gdyby wyjeżdżający nasi uczniowie mogli się dostać albo do Szkoły sztuk pięknych w Paryżu lub w Rzymie, gdzie kierunek artystycznej nauki odbywa się bardzo poważnie.

Gdy jednak przystęp do tych zakładów dla cudzoziemców jest zwykle trudny, a często nawet i niemożliwy, z tych więc powodów wyjeżdżający za granicę uczniowie, albo błąkają się po różnych tam galeryach, i bałamucą się tylko widokiem tylu tysięcy obrazów, porozwieszanych na ścianach, — różnych epok, — różnych szkół malarskich, — różnych zalet i różnych wad nawet, — nie mogąc i nie umiając wytworzyć sobie prawdziwego sądu o nich; albo niedoświadczonem patrząc się okiem przyswajają sobie pewien kierunek malowania, przeistoczony jeszcze w ich własnem pojęciu i zastosowany tak, że on się staje ujemną stroną w ich przyszłości.

To przeglądanie dzieł sztuki nagromadzonych po zagranicznych galeryach, można porównać do obzierania literackich utworów i książek w bibliotekach złożonych, które to obzieranie chociażby było najstaranniejsze, żadnego dla nauki nie przyniesie pożytku.

Przy wysyłaniu zresztą uczniów naszych za granicę, należy przedewszystkiem mieć bacność na naturę ich ducha, na ich przymioty uzdolnień, — talentu, — na cały ich ustrój psychiczny, a mianowicie na wrażeniowość ich artystyczną, na pewien zmysł kompozycyjny itd. Nieraz albowiem najzdolniejszy z naszych uczniów, rokujący wielkie nadzieje, wyjechawszy za granicę, powraca mniejszym niż był w kraju: należy to do tych niespodziewanych zagadek w życiu, które w losach ludzi zdarzają się często. Wybór więc uczniów przy wysyłaniu za granicę musi największej ulegać rozwadze, — powinien na dojrzałych opierać się rozumowaniach.

Już znakomity uczony wiedeński Rudolf Eitelberger, zastanawiając się nad tem, dla czego artyści w ogóle w Austrii, wysyłani od tylu lat za granicę, tak mało przynoszą dla sztuki korzyści, przyszedł do przekonania, które w następujących dadzą się streścić uwagach:

1. Młodzież artystyczna wyjeżdżająca za granicę nie ma i mieć nie może ścisłego pedagogicznego nadzoru; nie ma tego przychylnego doradcy, opiekuna, któryby ciągle czuwał, ciągle pilnował, aby ta młodzież nie błąkała się samopas według upodobania, ale szła w pewnym wyższym, wytkniętym i określonym z góry kierunku; — nie ma takiej nad sobą władzy, któraby ciągle śledziła, czy uczeń nie odstępuje przypadkiem od tego właśnie wyższego programu, który w artystycznych pracach jego powinien się koniecznie i zawsze odbijać.

2. Ze wszystkich więc narodów jedni tylko Francuzi zbierają z wyjazdu za granicę prawdziwe dla sztuki korzyści, albowiem mają w Rzymie osobny zwierzchniczy swój artystyczny zakład — mają tam własną francuską akademię, w której mieszkając, muszą pracować w dziedzinie sztuki tak, jak im każe opiekuńcza ich władza, czuwająca nad utrzymaniem wyższego i pomyślnego kierunku w sztuce.

Rozważywszy więc to wszystko, mniemam, że jedno już istniejące stypendjum Imienia Najjaśniejszego Pana, które Wysoki Wydział krajowy dla jednego ucznia Szkoły sztuk pięknych z warunkiem wyjazdu za granicę przeznacza, jest zupełnie wystarczającym.

Mając albowiem w oddziale kompozycyjnym Szkoły sztuk pięknych w Krakowie corocznie tylko ukończonych od ośmiu do dziesięciu najwięcej artystów, mógłbym z tej liczby po głębszem zastanowieniu się, zaledwo wybrać jednego tylko dla wysłania go za granicę.

Z drugiej znowu strony, ponieważ krakowska Szkoła sztuk pięknych, dzięki pomyślnemu obecnie rozwojowi swemu, zyskuje coraz więcej znaczenia nawet i za granicą; z tego więc powodu dość często się zdarza, iż artyści z zagranicznych akademii ubiegają się ciągle o przyjęcie ich do krakowskiej Szkoły sztuk pięknych. Gdyby więc szczupły i niedostateczny już na teraz gmach Szkoły sztuk pięknych był większym w Krakowie, to liczba artystów z zagranicy dla umieszczenia się w krakowskiej szkole byłaby także znacznie większą.

Wspominam o tem właściwie tylko dla tego, by jaśniej i zrozumialej poprzeć me zdanie i uzasadnić me wnioski, które w przedmiocie mającego wejść w życie nowego stypendjum postawić bym pragnął:

a) Każdy młody artysta pracujący w sztuce powinien być dłuższy czas najsumienniejszemu dozorowany, by w swoich utworach nie odstępował od tego wyższego kierunku, który jest przeznaczeniem sztuk pięknych.

b) Nie każdy chociażby najzdolniejszy artysta może za granicą się kształcić z korzyścią dla sztuki: zależy to od natury ducha artysty, jego wrażeń, uczucia i jego zmysłu artystycznego; najwięcej zaś może zależnem będzie od tej wrodzonej często artystycznej rozwagi, która jest najtrudniejszą zdobyczą, a przychodzi dopiero po doświadczeniach i dłuższej pracy.

Opierając się na powyższych rozumowaniach, jestem przekonany, że uchwalone przez Wysoki Sejm stypendjum o rocznych 1.000 zł. większą przyniesie korzyść dla sztuki, gdy rozdzielonem zostanie na dwa stypendya o rocznych 500 zł. z przeznaczeniem dla artystów oddziału kompozycyjnego krakowskiej Szkoły sztuk pięknych, bez zastrzeżenia koniecznego wyjazdu za granicę.

Inne warunki w projekcie Wysokiego Wydziału krajowego umieszczone mogą pozostać te same, z dodaniem jednak, że stypendjum wchodzi w życie od 1. Stycznia 1883. r.

W Krakowie, dnia 14. Listopada 1882.

Alegat 22. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z. r. 1883.

L. W. kr. 51.432|82.

O k ó l n i k

wydany w skutek uchwały Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 13. Października 1882. r.
w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych.

Wydział krajowy mając na uwadze, że dobre drogi są jedną z głównych dźwigni dobrobytu i bogactwa krajowego i że kraj nasz dopiero wtedy potrafi korzystać w całej pełni z sieci kolei żelaznych, tudzież z dróg państwowych i krajowych, gdy posiadać będzie sieć uregulowanych dróg niższego rzędu, przedstawił Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 27 Czerwca b. r. l. 30.888 (Alegat 9. do sprawozdań stenograficznych Sejmu krajowego 1882. r.) program gruntownej i systematycznej poprawy dróg powiatowych i gminnych w całym kraju, na podstawie obowiązującej ustawy drogowej za pomocą środków, któreby nie przesądzały reformie ustawy rzeczonej, owszem dały się zastosować także do każdej nowej ustawy drogowej, jakaby Wysoki Sejm w przyszłości uchwalił, a dozwalały cel zamierzony stopniowo osiągać, bez zbytecznego przeciążenia mieszkańców kraju, a to głównie za pomocą racjonalnego zużytkowania obowiązkowych prestacyi drogowych, przy rozwinięciu stosownego systemu subwencyjnego i zaprowadzeniu odpowiedniego okolicznościom nadzoru administracyjnego i technicznego.

Prestacye drogowe, które gminy i obszary dworskie obowiązane są uiszczać na potrzeby dróg gminnych łącznie z funduszami, które Rady powiatowe mogłyby uchwalać na cele drogowe, przedstawiają w każdym powiecie bardzo znaczny zasób.

Ażeby jednak ten zasób nie był marnowany, ale mógł być zużytkowany racjonalnie, na to potrzeba pomocy kraju i gorliwego udziału Reprezentacyi powiatowych.

Pomoc ta i praca wspólna objawiać się powinny w dwóch kierunkach, a to: przez udzielanie stosownych zasiłków pieniężnych oraz przez czuwanie nad tem, ażeby tak prestacye obowiązkowe, jakoteż subwencye i wszelkie inne fundusze drogowe używane były z jak największą korzyścią dla drogi.

Udzielanie subwencyi na poprawę dróg gminnych jest atoli nietylko środkiem zapobiegającym marnowaniu prestacyi drogowych i umożliwiającym spożytkowanie tego wielkiego zasobu na budowę dróg, lecz także środkiem służącym do wyrównywania faktycznych różnic w miejscowych stosunkach drogowych i dającym zarazem możność zapobiegania skutkom niejednostajnego rozkładu ciężarów drogowych, który jak wiadomo jest głównym powodem utyskiwania na postanowienie §. 12. ustawy drogowej, nakładające co do dróg gminnych, innego rodzaju powinność na obszar dworski, a innego rodzaju na mieszkańców gminy, w skutek czego bądź jedna bądź druga strona ponosi ciężar częstokroć zanadto wielki i nieproporcjonalny, wymagający z tego powodu pewnej ulgi i korektury w powinnościach drogowych, gminy lub obszaru dworskiego.

Jeżeli rozwinięcie stosownego systemu zasiłków bezzwrotnych pożądane jest w interesie rozwoju komunikacyi, to system udzielania pożyczek na cele drogowe ma jeszcze i tę zaletę, że dozwala ciągłego obrotu funduszy przeznaczonych na poprawę dróg i rozszerza koło korzystających z subwencyi.

Tymi względami powodowany, zaproponował Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi obok podwyższenia dotychczasowej dotacyi subwencyjnej do sumy 100.000 zł. mającej wzrastać w miarę zmniejszających się potrzeb na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, wytworzenie

w ciągu lat dziesięciu funduszu bezprocentowych pożyczek w sumie 300.000 zł., z którego powiatom, tudzież gminom i obszarom dworskim, za poręką Rad powiatowych, mogłyby być udzielane na publiczne cele drogowe bezprocentowe pożyczki, w okresie najwyżej dziesięcioletnim unarzać się mające. Wychodząc z zapatrywania, że udzielanie subwencji w takim tylko razie wyda pożądane owoce i przyczyni się do przeprowadzenia gruntownej i systematycznej poprawy dróg powiatowych i gminnych, jeżeli pomoc krajowa uregulowaną zostanie podług stałych prawideł a bezpośredni nadzór przysługujący Wydziałom powiatowym w myśl §. 27—2) ustawy drogowej nad urzędami gminnymi i obszarami dworskimi co do budowy i utrzymania dróg gminnych, będzie ujęty w pewną organizację opartą na umiejętnem i fachowem kierownictwie i uwzględniającą odrębne miejscowe warunki, przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi owe zasadnicze wymogi, od których w razie przychylenia się Wysokiego Sejmu do zapatrywania powyższego i przyjęcia wniosków uczynionych zależeć ma skuteczne przeprowadzenie programu stopniowej poprawy dróg powiatowych i gminnych przy pomocy zasiłków z funduszu krajowego.

Wymogi te są następujące:

A) Do budowy dróg powiatowych i ważniejszych dróg gminnych przyczyniać się będzie fundusz krajowy subwencją bezzwrotną wynoszącą 25—50% kosztów ogólnych, do regulacji zaś dróg gminnych mniej ważnych zasiłkiem wynoszącym 10—25% tychże kosztów. Reszta kosztów ma być pokryta środkami miejscowymi a mianowicie: funduszami powiatowymi, prestacjami obowiązkowymi gmin i obszarów dworskich, ofiarami dobrowolnej stron bezpośrednio interesowanych i t. p.

Na tej podstawie, przy ścisłym wykonywaniu rozporządzeń Wydziału krajowego i życzliwym poparciem ze strony c. k. Rządu, gruntowna poprawa komunikacji powiatowych i gminnych dałaby się przeprowadzić w ten sposób, że biorąc ogół dróg niższego rzędu, około $\frac{2}{3}$ części kosztów uporządkowania możnaby pokryć środkami miejscowymi, wskutek czego na posiłkujący fundusz krajowy przypadłaby $\frac{1}{3}$ część kosztów powyżej wymienionych.

B) Reprezentacje powiatowe winny przystąpić jak można najrychlej do racjonalnego użytkowania prestacji powiatowych funduszy drogowych i w tym celu nadać swemu nadzorowi nad drogami, ich zarządowi i opiece powierzonymi, organizację odpowiadającą warunkom i stosunkom miejscowym, nie pomijającą przytem jednak w żadnym razie trzech niezbędnych czynników w drogowem gospodarstwie powiatu, a mianowicie:

- a) zaprowadzenia katastru dróg gminnych;
- b) dokonania podziału dróg gminnych w powiecie na ważniejsze i mniej ważne;
- c) ustanowienia powiatowej służby drogowej dla miejscowego nadzoru dróg powiatowych i gminnych.

C) Wydział krajowy nie spuszczać z oka organicznego rozwoju sieci drogowej w całym kraju, winien rozciągnąć kontrolę nad systematyczną poprawą dróg powiatowych i gminnych, wydawać na mocy postanowienia §. 25 Ustawy drogowej odpowiednie instrukcje administracyjne i techniczne, oraz czuwać przez swe organa techniczne nad tem, ażeby rzeczona poprawa dróg odbywała się wedle zasad umiejętnych, których ścisłe przestrzeganie daje największą rękojmię, że fundusze wyłożone na budowę dróg będą odpowiednio celowi użyte.

Wysoki Sejm przychylając się do tych poglądów, które zawarte były w przytoczonym powyżej sprawozdaniu Wydziału krajowego, a które poparła sejmowa komisja drogowa w sprawozdaniu swem z dnia 10. Października r. b. l. sej. 845/82, przyjął bez zmiany wnioski Wydziału krajowego w przedmiocie poprawy dróg powiatowych i gminnych, wydając na posiedzeniu dnia 13. Października r. b. następującej treści uchwałę:

„1) Sejm postanawia utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. w. a., przeznaczonego na publiczne cele drogowe i wyposażyć się mającego ze skarbu krajowego w ciągu lat dziesięciu corocznymi dotacyami po 30.000 zł. w. a., począwszy od 1883 r.

2) Z drogowego funduszu zakładowego udzielane będą powiatom, gminom i obszarom dworskim bezprocentowe pożyczki, które spłacane być mają ratami rocznymi i umorzone najpóźniej w ciągu lat dziesięciu od dnia zaciągnięcia pożyczki.

3) Na bezwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych przeznacza Sejm na rok 1883. sumę 100.000 zł. w. a.

4) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w miarę zmniejszania się rocznych wydatków na budowę i rekonstrukcję dróg krajowych, wstawiał do preliminarza budżetu krajowego odpowiednio zwiększać się mające kwoty na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych“.

Przystępując do wykonania tej uchwały Wydział krajowy zanim wyda w porozumieniu z c. k. polityczną władzą krajową regulamin drogowy, w którym zamierza na podstawie dotychczasowych doświadczeń objaśnić i rozwinąć niektóre postanowienia ustawy drogowej z dnia 18. Sierpnia 1866. r., odnoszące się do uiszczenia prestacyi i kompetencyi władz, i zanim na tej zasadzie wyda szczegółowe instrukcje administracyjne i techniczne, postanowił już teraz nietylko obeznać Wydział powiatowy z głównymi zasadami nowego programu drogowego, lecz zarazem unormować w ogólnych zarysach bez pośrednią pomoc kraju w tej ważnej i doniosłej sprawie i w uzupełnieniu okólników swych z dnia 17. Listopada 1874. l. 22.861. i 12. Października 1877. l. 30.354. wskazać te warunki i wymogi, które odtąd stanowić będą nieodmienną podstawę do oceniania prośb wnoszonych o udzielenie zasiłków z funduszu krajowego na budowę dróg powiatowych i ważniejszych dróg gminnych, niemniej też na uregulowanie dróg gminnych mniej ważnych.

Warunki te i wymogi są następujące:

I. Do podania o udzielenie subwencji z funduszu krajowego, czy też dla ważniejszej czy też dla mniej ważnej drogi, dołączyć należy odpowiedni operat techniczny, któryby jasno przedstawiał roboty do wykonania przeznaczone, jakoteż koszta z wykonaniem projektowanych robót połączone.

Zanim w tym względzie wydaną zostanie przez Wydział krajowy szczegółowa instrukcja techniczna, stosować się należy do następujących przepisów ogólnych:

W operacie technicznym dotyczącym budowy albo rekonstrukcyi drogi należy za pomocą profilu podłużnego uwydatnić i wymierzyć roboty ziemne, wskazać rozkład przedmiotów sztucznych oraz spadki i wzniesienia, niemniej też linie proste i łuki drogi projektowanej.

Dalej należy system budowy przedmiotów sztucznych i pokładu szutrowego przedstawić na oddzielnych rysunkach, kosztorysy zaś szczegółowe oprzeć na odpowiedniej analizie cen, sporządzonej podług miejscowych cen materiałów i robocizny.

Powyższe dane techniczne, niezbędne w operacie dotyczącym dróg ważniejszych i takich, których budowa przedstawia się w warunkach trudniejszych, mogą być mniej ścisłe i przedłożone tylko w ogólnych zarysach, jeżeli dotyczą dróg mniej ważnych lub znajdujących się widocznie w warunkach łatwiejszych.

W każdym jednak razie projekt budowy, lub rekonstrukcyi winien być jak najskrupulatniej wystudowany co do należytego odwodnienia drogi bez względu na jej większą lub mniejszą ważność.

Przedłożony projekt budowy lub rekonstrukcyi drogi winien zawierać opracowany w szczegółach operat techniczny, dotyczący części drogi przeznaczonej do budowy w najbliższym roku lub innym okresie czasu, a nadto obejmować całość drogi pod względem potrzeb i przybliżonych kosztów ogólnych, rozumiejąc pod całością: drogę pomiędzy ważniejszymi miejscowościami (jakiemi są n. p. miasta i miasteczka) powiatu lub też drogę prowadzącą od ważniejszej miejscowości do granicy innego powiatu.

Z wymienionych powyżej ogólnych prawideł wynika samo przez się, że operat techniczny mający służyć za podstawę do wykonania robót drogowych winien być sporządzony przez technika obeznanego należycie z inżynieryą w teorii i praktyce.

Gdyby jednak technik, któremu Wydział powiatowy ma poruczyć wypracowanie projektu, nie posiadał dostatecznych kwalifikacji do zadośćuczynienia powyższym warunkom, natenczas będzie Wydział powiatowy upoważniony do żądania pomocy technicznej od Wydziału krajowego, który w takim razie wysle swego inżyniera dla zlustrowania trasy, zbadania warunków budowy i udzielenia osobom przez Wydział powiatowy do tego przeznaczonym szczegółowych wskazówek co do wypracowania operatu technicznego, jako też co do innych wymogów przepisanych rozporządzeniami Wydziału krajowego.

II. Wedle przytoczonej powyżej zasady zasiłek krajowy dla dróg powiatowych i ważniejszych dróg gminnych wynosić może 25 — 50% kosztów ogólnych, dla dróg zaś gminnych mniej ważnych 10 — 25% tychże kosztów.

Postanowienie to wymaga, ażeby bez względu na inne powody już dla celów subwencyonowania, podzielić drogi gminne w każdym powiecie na dwie kategorie, a mianowicie: na ważniejsze i mniej ważne.

Czynność ta, będąca w związku z zaprowadzeniem katastru dróg gminnych, wymagać będzie dłuższego czasu, o ile sądzimy, dwóch do trzech lat, zwłaszcza w tych powiatach, których Reprezentacye nie zebrały dotąd dat potrzebnych.

Zanim przeto czynność ta dokonana zostanie wedle instrukcyi, którą wyda Wydział krajowy po ogłoszeniu regulaminu drogowego, obowiązany będzie Wydział powiatowy w sprawozdaniu swem dotyczącem subwencyonowania pewnej drogi gminnej, wykazać i poprzeć datami odnośnemi do której z powyższych dwóch kategorii droga zaliczoną być winna ze względu na swą ważność dla handlowego i przemysłowego ruchu w powiecie.

Uznanie większej lub mniejszej ważności drogi gminnej zależeć będzie ostatecznie od zapatrywania i decyzji Wydziału krajowego, który stosownie do tej decyzji odpowiednią wyznaczy subwencyę, w granicach wyżej oznaczonych.

Od uznania i decyzji Wydziału krajowego w każdym specjalnym wypadku zależeć będzie również samo stopnio wanie subwencyi w powyższych granicach procentowych.

W tym względzie, ze stanowiska ogólnego, tyle tylko dziś już powiedzieć możemy, że na wymiar wyższego stopnia subwencyi przy równych warunkach co do ekonomicznego znaczenia drogi subwencyonować się mającej, zasłuży sobie na wyższy stopień zasiłku ten powiat, który więcej łoży na drogi z funduszków powiatowych i bardziej krząta się około polepszenia komunikacyi i że w ogóle ofiarność stron interesowanych, z drugiej zaś strony faktyczne przeciążenie odnośnych gmin i obszarów dworskich wpływać będą na oznaczenie większego stopnia subwencyi w granicach skali przeznaczonej dla obu kategorii dróg objętych programem krajowym.

III. Ponieważ wedle programu przyjętego fundusz krajowy przyczynić się może tylko w części do kosztów budowy lub regulacyi drogi, przeto reszta kosztów winna być pokryta środkami miejscowymi i Wydział krajowy tak długo subwencyi udzielić nie może, dopóki nie nabędzie przekonania, że środki miejscowe łącznie z zasiłkiem krajowym wystarczą na całkowite pokrycie kosztów budowy zamierzonej.

Dlatego dalszym warunkiem udzielenia subwencyi krajowej będzie udokumentowanie ze strony Wydziału powiatowego sposobu pokrycia wszystkich kosztów, wynikających z powodu zamierzonej budowy drogi w całości.

Czynniki, jakie mogą się składać na pokrycie kosztów, są dostatecznie znane. Należy wszakże przy wprowadzaniu do tego rachunku czy to obowiązkowej prestacyi gmin, czy też dobrowolnej robocizny w naturze nie poprzestawać na wykazie ilości dni, ale ten udział wyrazić robotą wymiarową, której zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy drogowej żądać potrzeba od wykonujących robotę pieszą lub ciągną. Tak samo dobrowolne ofiary lub też prestacyę obowiązkową obszarów dworskich co do dostawy materiałów należy ściśle określić pod względem

wymiarów materiału drewnianego, który winien być dostarczony podług projektu budowli i kosztorysów.

Ponieważ poprawa dróg tylko stopniowo odbywać się będzie, przeto pokrycie potrzeb zamierzonej budowy może być rozłożone na dłuższy lub krótszy przeciąg czasu, stosownie do rozporządzalnych środków, w każdym jednak razie przedstawia się możliwość ułożenia takiego sposobu pokrycia, przy którym niedobór miejscowych środków nie przekraczałby granic, wyznaczonych dla udziału funduszu krajowego.

Z powyższych powodów obowiązany będzie Wydział powiatowy do każdego podania o udzielenie subwencji dołączyć udokumentowany preliminarz pokrycia potrzeb budowy drogi
 %/ sporządzić się mający wedle załączonego wzoru A. %/.

Przytoczone w tym wzorze przykłady objaśnia Wydział powiatowy dokładnie co do stosownego wypełnienia go w każdym specjalnym wypadku.

IV. Droga zbudowana lub uregulowana przy pomocy subwencji ze skarbu krajowego winna być następnie utrzymywana w stanie odpowiednim do wyłożonych funduszy, gdyż inaczej cel zamierzony nie zostałby osiągnięty a fundusze wydane zostałyby zmarnowane.

Tej zasady Wydział krajowy nie spuści nigdy z oka i dlatego stawia również jako jeden z warunków do udzielenia subwencji za zabezpieczenie już zbudowanych i uporządkowanych dróg od zepsucia przez obmyślenie skutecznej ich konserwacji, jak niemniej zabezpieczenie należytej konserwacji dróg na nowo uporządkowanych.

Tego celu byłoby trudno dopiąć, jeżeli Reprezentacja powiatowa nie ułoży sobie z góry programu gospodarstwa drogowego, które byłoby w stanie przewidzieć tak ogólne potrzeby jakoteż sposoby ich pokrycia. Bez takiego ogólnego programu budowa i stan dróg w powiatach zależałyby częstokroć od przypadkowych okoliczności i czynników, jakimi mogą być np. zmiany w składzie Reprezentacji powiatowej.

W razie ułożenia programu gospodarstwa drogowego w powiatach na dłuższy przeciąg czasu stworzył by się system i cel wytknięty, bez którego wszelka działalność musi być jałową.

Jako dowody zabezpieczenia przyszłej konserwacji dróg uporządkowanych winny być przedłożone preliminarze rocznych potrzeb konserwacyjnych i sposoby całkowitego pokrycia tychże.

Oznaczony wyżej wzór A. wskazuje, w jaki sposób ma być sporządzony preliminarz pokrycia potrzeb konserwacji drogi.

Wydział krajowy oświadcza z góry, że dawać będzie subwencje tylko dla takich dróg, które będą miały zabezpieczone środki odpowiedniego utrzymania, i którym Reprezentacja powiatowa zapewni swą opiekę i nadzór na przyszłość.

Jednym z głównych warunków skutecznego nadzoru jest odpowiednia służba drogowa tak przy budowie jako też przyszłej konserwacji.

Dla tego dążyć należy usilnie do wytworzenia takiej służby, a to nietylko do ustanowienia inżynierów i konduktorów, lecz także droźników tak na drogach powiatowych, jako też i gminnych.

Ustanowienie droźników także na tych drogach gminnych, których uporządkowanie odbywa się środkami miejscowymi, bez subwencji krajowej, byłoby ze wszech miar pożądane, gdyż jak wiadomo, drogi bardzo często wymagają tylko nieznacznych poprawek w pierwszej chwili popsucia, w braku których stają się w krótkim czasie niemożliwymi do przebycia.

V. Otrzymując subwencję, przyjmuje Wydział powiatowy na siebie następujące obowiązki:

a) Techniczne prowadzenie budowy drogi subwencyonowanej winno koniecznie być poruczone osobie posiadającej w stosunku do potrzeby odpowiednie kwalifikacje fachowe.

W prośbie o subwencję należy osobę tę imiennie wskazać.

b) Roboty winny być prowadzone zgodnie ze sprawdzonymi przez oddział techniczny Wydziału krajowego projektami, a wszelkie odstępstwa od nich muszą być należycie usprawiedliwione.

c) Po zamknięciu rachunków budowy w obec użycia całej subwencji winna być przeprowadzoną kolaudacja robót, o terminie której należy poprzednio w swoim czasie zawiadomić Wydział krajowy dla możliwości wydelegowania w razie potrzeby urzędnika technicznego do wzięcia udziału w kolaudacji ze strony Wydziału krajowego.

Akt kolaudacyjny winien zawierać dokładne ocenienie ze stanowiska technicznego robót wykonanych i być poparty przy dołączeniu pierwotnego projektu szczegółowym kosztorysem wykonawczym, udokumentowanymi rachunkami z użycia subwencji i wszystkich innych zasobów rozporządzalnych, sprawozdaniem technicznym, usprawiedliwiającem dokładnie zaprowadzone zmiany lub odstępstwa w porównaniu z pierwotnym kosztorysem oraz wykazem pokrycia kosztów budowy.

Wykaz rzeczony sporządzić należy podług załączonego wzoru B., który objaśniony został również stosownymi przykładami.

VI. W razie wniesienia prośby o udzielenie bezprocentowej pożyczki na cele drogowe, należy oprócz dopełnienia powyższych warunków przedłożyć w wyciągu protokołarnym uchwałę pełnej Rady powiatowej, upoważniającą Wydział powiatowy do zaciągnięcia pożyczki i wystawienia odpowiedniej karty dłużnej.

Te są główne zarysy programu poprawy dróg powiatowych i gminnych, opartego na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. Października r. b.

Wydział krajowy dołoży wszelkich starań, ażeby ten program urzeczywistnić przy szczerej a wytrwałej pomocy Wydziałów powiatowych.

Do tej wspólnej pracy powołujemy niniejszym okólnikiem wszystkie Reprezentacje powiatowe, w imię wielkiego, na korporacjach autonomicznych ciężącego obowiązku dźwignia kraju z niemocy ekonomicznej.

Wydział krajowy zdaje sobie sprawę z trudności zadania, jakie w tem dziele przypadnie każdej Reprezentacji powiatowej, wie, że tylko przy użyciu całej sprężystości, przy działaniu opartem na gruntownej znajomości stosunków i potrzeb komunikacyjnych powiatu a prowadzonym z głęboką rozważką, można będzie powoli i stopniowo zbliżyć się do zamierzonego celu i jest przekonany, że jak każda, tak też i tamtejsza Reprezentacja powiatowa pomna zbawiennych następstw, jakie z poprawy dróg powiatowych i gminnych wypłynąć mogą dla powiatu i kraju, podejmie z całą gorliwością to trudne i doniosłe — a tak wdzięczne zadanie.

We Lwowie, dnia 22. Grudnia 1882.

O d p i s

pisma Wydziału krajowego z dnia 30. Stycznia 1883. L. 2160.
do Jego Ekscelencyi Dr. Kazimierza Grocholskiego, Przewodni-
czącego polskiego koła posłów galicyjskich na Radę państwa
w Wiedniu.

Ekscelencyo! Wysoki Sejm krajowy uchwalając dnia 23. Lipca 1880. r. ustawę o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiej tak zwanej kolei transwersalnej uchwalił równocześnie rezolucyę do c. k. Rządu w sprawie ustanowienia w kraju siedziby naczelnego zarządu tej kolei, oraz zaprowadzenia języka polskiego w jej administracyi.

Wydział krajowy udawał się już trzykrotnie do c. k. Rządu z przypomnieniem powyższej rezolucyi, a mianowicie dnia 12. Kwietnia 1881. bezpośrednio do c. k. Ministerstwa, w dniach zaś 7. Stycznia i 29. Grudnia 1882. za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa.

W odpowiedzi oznajmiło wspomniane Prezydium Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 8. Stycznia b. r., że uchwałą sejmową z dnia 23. Lipca 1880. r. przedłożyło c. k. Ministerstwu handlu relacyą z dnia 16. Października 1880. L. 8214/pr., lecz nie otrzymało dotychczas żadnej decyzji w sprawie przyszłej siedziby naczelnego zarządu galicyjskiej kolei transwersalnej oraz zaprowadzenia języka polskiego w przyszłej stałej administracyi tej kolei.

Ten stan rzeczy świadczący wymownie o statecznem milczeniu c. k. Ministerstwa w sprawie obchodzącej żywo kraj cały, pozwala sobie Wydział krajowy podać do wiadomości Waszej Ekscelencyi z uprzejmą prośbą o łaskawe objawienie go dostojnemu kołu galicyjskich posłów na Radę państwa, któremu Wasza Ekscelencya przewodnicysz.

Racz Ekscelencyo przyjąć wyrazy naszego wysokiego poważania.

D. j. w.

Do Jego Ekscelencyi Dr. Floryana barona Ziemiałkowskiego
c. k. ministra (i t. d.) w Wiedniu!

Ekscelencyo! Wysoki Sejm krajowy uchwalając dnia 23. Lipca 1880. r. ustawę o pomocy kraju dla wykończenia galicyjskiej tak zwanej kolei traswersalnej uchwalił równocześnie rezolucyę do c. k. Rządu w sprawie ustanowienia w kraju siedziby naczelnego zarządu tej kolei, oraz zaprowadzenia języka polskiego w jej administracyi.

Wydział krajowy udawał się już trzykrotnie do c. k. Rządu z przypomnieniem powyższej rezolucyi, a mianowicie dnia 12. Kwietnia 1881. bezpośrednio do c. k. Ministerstwa, w dniach zaś 7. Stycznia i 29. Grudnia 1882. za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa.

W odpowiedzi oznajmiło wspomniane Prezydium Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 8. Stycznia b. r., że uchwałą sejmową z dnia 23. Lipca 1880. r. przedłożyło c. k. Ministerstwu handlu relacyą z dnia 16. Października 1880. L. 8214/pr., lecz nie otrzymało dotychczas żadnej

decyzji w sprawie przyszłej siedziby naczelnego zarządu galicyjskiej kolei transwersalnej oraz zaprowadzenia języka polskiego w przyszłej stałej administracji tej kolei.

Wydział krajowy pozwala sobie powyższy stan rzeczy podać do wiadomości Waszej Ekszelleney z uprzejmą prośbą o łaskawą interwencję w sprawie obchodzącej tak żywo kraj cały.

Racz Ekszelleneyo przyjąć wyrazy naszego wysokiego poważania.

D. j. w.

Alegat 24. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

L. W. 19.908/83.

Instrukcja rachunkowa

dla zarządu funduszków budowy i utrzymania publicznych dojazdów kolejowych wydana odnośnie do ogólnej instrukcyi Wydziału krajowego z dnia 27. Maja 1881 L. W. 21.321.

§. 1.

Podstawą wszelkich robót przy publicznych dojazdach kolejowych tak we własnym zarządzie jakoteż w drodze przedsiębiorstwa, winien być operat techniczny przedłożony przez Wydział powiatowy a zatwierdzony przez Wydział krajowy. (L. W. 21.321/81).

§. 2.

Zasoby publicznych dojazdów kolejowych składają się w myśl §. 4. ustawy z dnia 15. Kwietnia 1881 (Dz. U. kr. N. 46):

- a) z gotówki;
- b) z prestacyi w materyale lub robociznie.

Wydział powiatowy zarządzający funduszami publicznych dojazdów kolejowych utrzymuje dokładną ewidencję takowych i w tym celu prowadzi następujące rachunki:

1. Dziennik kasowy dochodów i wydatków (wzór A.)
2. Konta stron konkurencyjnych dochodów (wzór B.)
3. Wydatki według szematu rubryk (wzór C.)

§. 3.

Dziennik kasowy, który należy prowadzić podług dołączonego wzoru w chronologicznym porządku, przedstawia następujące rubryki:

1. „Liczba porządkowa“ poczyna się każdego roku od 1 a wszelkie pozycye tak dochodu jakoteż wydatku otrzymują numeru bieżące.

2. „*Data*“ z wyszczególnieniem dnia, miesiąca i roku, w którym otrzymano dochody lub uskuteczniono wypłaty.

3. „*Przedmiot*“ treściwe wpisanie przy dochodach od kogo i za co otrzymano; a przy wydatkach, komu, jakim tytułem wypłacono.

4. „*Dochody* w zł. — ct.“

5. „*Wydatki* w zł. — ct.“

w powyższe rubryki wpisuje się kwota pieniężna otrzymana w „*Dochody*“, a wypłacona w „*Wydatki*“.

6. „*Uwagi*“. W rubryce tej powołać należy wszelkie dowody dołączone do dziennika kasowego a nadto przy dochodach datę i liczbę odnośnego pisma.

§. 4.

Wszelkie objęte dziennikiem kasowym pozycje tak dochodu jakoteż wydatku muszą być poparte legalnymi dowodami, mianowicie: dochody kontrakwitami, wykazami lub asygnatami, wydatki zaś: listami płacy, bądź za wynagrodzeniem dziennem, bądź też od wymiaru, jeżeli roboty wykonano we własnym zarządzie; a kwitami, jeżeli roboty lub dostawy wykonano w drodze przedsiębiorstwa za umową lub kontraktem. Przy zakupie materiałów, narzędzi lub wykonaniu robót w drodze przedsiębiorstwa za umową jakoteż kontraktem, mają być dołączone kwity ostemplowane według IIgiej skali.

§. 5.

Prestacje:

a) w materyale od obszarów dworskich;

b) w robociźnie od gmin należy przeprowadzać w dzienniku kasowym tak przez dochody jakoteż wydatki, a odnośne kwoty pieniężne wyprowadza się przy częściowo dostarczanych materiałach po poprzednim odebraniu i oszacowaniu tychże, zaś przy robociźnie podług cen ustanowionych przez Radę powiatową.

Datki dobrowolne od stron, jakoteż gmin i korporacyi, o ile nie przypadają specjalnie na rachunek pewnej strony konkurencyjnej a dotyczą ogółu konkurencyi, mają być również wciągnięte do dziennika kasowego a jeżeli je złożono w materyale lub robociźnie, po poprzednim ocenieniu przez Wydział powiatowy.

§. 6.

Zamknięcie dziennika kasowego następuje po wykonaniu wszelkich robót objętych kosztorysami, po przeprowadzeniu kolaudacyi i wypłacie reszty należności przedsiębiorcom.

W razie trwania robót około publicznego dojazdu kolejowego przez dwa lub więcej lat, należy zamknąć dziennik kasowy z końcem każdego roku.

Przez potrącenie wydatków od dochodów wyprowadza się pozostałość kasową, którą należy przenieść do następnego dziennika jako pierwszą pozycję dochodu.

§. 7.

Konta dochodów stron konkurencyjnych prowadzi się w jednym zeszycie na druku podług dołączonego wzoru, obejmującego następujące rubryki:

1. „*Liczba porządkowa*“ poczynająca się przy każdym koncie od 1.

2. „Przedmiot“ treściwie wpisanie przy dochodach od kogo, za co i w jakich terminach ma nastąpić wpłata; a przy wydatkach, komu, jakim tytułem i w jakich ratach przypada wpłata. Przy zawartych umowach z przedsiębiorcami należy powołać odnośny kontrakt.

3. „Należytość“ wstawia się kwotę pieniężną, jaka ma być wpłaconą przez kontrybuenta lub też wydana odnośnej stronie za wykonane roboty jakoteż dostawę materiału.

4. „Uiszczenie“ składa się z następujących subrubryk:

a) „Data“ pod którą wpłacono lub wydano odnośną kwotę w dzienniku kasowym.

b) „Artykuł dziennika kasowego,“ wpisuje się liczbę porządkową dziennika kasowego, pod którą zaciągnięto odnośną kwotę.

c) „Kwota“, rzeczywiście uskutecznione częściowe wpłaty lub wydatki na przypisaną obok należytość.

5. „Uwagi,“ — wszelkie notatki dotyczące się tego konta.

§. 8.

Konto dochodów prowadzi się w jednym zeszycie folio, na dwie strony, z powodu, że przy dochodach mogą być korelatywne wydatki jak n. p. zwroty nadpłaconych należytości przez odnośne strony.

Strona konkurencyjna, obowiązana w myśl §. 3. ustawy krajowej z dnia 15. Kwietnia 1881 do ponoszenia ciężaru tak w gotówce jakoteż prestacyi bądź w materiale lub też robociźnie, otrzymuje w doc hodach osobne folio, a takowe prowadzi się w następujący sposób:

Nad głową folia wypisuje się znacznymi literami odnośną stronę konkurencyjną n. p. „Przedsiębiorstwo c. k. uprzyw. kolei X“. „Prestacye w materiale od obszarów dworskich“.

Po uznaniu potrzeby budowy rekonstrukcyi, przełożenia lub utrzymania publicznego dojazdu kolejowego, po ustanowieniu wydatków i ustanowieniu datków konkurencyjnych, wpisuje się w należytości szczegółowych kont kwoty, przypadające do wpłaty przez odnośne strony konkurencyjne.

Przy prestacyach, jakoteż datkach dobrowolnych w materiale, należy wymienić ilość i wymiary dostarczyć się mającego materiału z podaniem wartości, a przy prestacyach lub datkach dobrowolnych w robociźnie należy podać ilość dni roboczych wraz z ich wartością.

Wpłatę przez odnośną stronę konkurencyjną częściowej lub całej deklarowanej należytości wpisuje się najprzód do dziennika kasowego, a z takowego do odnośnego konta szczegółowego w rubrykę „uiszczenie“ zgodnie z rzeczywiście pobraną kwotą pieniężną i z powołaniem się na datę i artykuł dziennika kasowego.

§. 9.

Wydatki na publiczne dojazdy kolejowe prowadzi się podług załączonego wzoru C., wpisując z dziennika kasowego w odnośne rubryki wydatków kwoty rzeczywiście wypłacone za roboty wykonane.

§. 10.

Roboty i dostawy wykonywane być mogą w drodze przedsiębiorstwa za kontraktem lub też we własnym zarządzie.

Oddawanie robót lub dostaw w przedsiębiorstwo odbywa się podług norm przepisanych dla dróg krajowych.

§. 11.

Ostateczny odbiór wykonanego dojazdu kolejowego następuje przez komisję odbiorczą złożoną z zastępców stron konkurencyjnych.

Akt ostatecznego odbioru sporządzony podług dołączonego wzoru D. należy przedłożyć Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia.

Zaproszenie stron konkurencyjnych do wzięcia udziału w odbiorze, winno być tymże doręczone przynajmniej 8 dni przed terminem odbioru, a dowody doręczenia mają być załączone do aktu ostatecznego odbioru.

Akt odbiorczy winien być poparty wykazem robót w zupełności wykonanych, usprawiedliwiającym wszelkie odstępstwa od pierwotnego projektu zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

Do użytku komisji odbiorczej służą: operaty techniczne, dziennik kasowy, rachunki dochodów i wydatków, kontrakty z przedsiębiorcami i akta kolaudacyjne częściowych robót i dostawy materiałów wykonanych tak w drodze przedsiębiorstwa, jakoteż we własnym zarządzie.

Wszystkie powyższe dokumenty przedłożyć należy Wydziałowi krajowemu wraz z ostatecznym aktem odbioru.

We Lwowie dnia 8. Maja 1883.

Alegat 25. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

Wykaz porównawczy

wydatków na kosztą leczenia ubogich w roku 1881. i 1882. wedle sprawdzonych rachunków.

Liczba porządk.	Szpitale	Rok 1881.				Rok 1882.			
		Za ile kwartałów	Ilość dni	Zapłacona kwota		Za ile kwartałów	Ilość dni	Zapłacona kwota	
				zł.	ct.			zł.	ct.
1	Biała	4	13.721	6.724	05	4	6.712	3.084	05
2	Bochnia	4	17.159	7.924	63	4	13.837	7.397	70
3	Brody	4	5.592	2.809	46	4	12.747	6.514	76
4	Brzezany	4	11.167	5.545	32	4	11.321	6.162	85
5	Drohobycz	4	12.401	6.849	62 1/2	4	12.150	6.175	42
6	Jasło	4	13.692	6.659	06	4	15.111	7.457	10
7	Kołomyje	4	22.157	11.212	89	4	22.488	10.478	77
8	Kraków Św. Łazarza	4	134.484	113.594	73	4	158.153	131.637	09
9	"	za r. 1881.	17.136	12.810	50	za r. 1882.	18.127	22.329	90
10	"	i zaległości	118.775	113.386	71 1/2	i zaległości	171.653	137.996	45
11	Lwów Oddział chorych	4	—	—	—	4	3.076	2.736	42
12	"	—	—	—	—	2	106.743	102.906	53
13	Kulparków obłąkani	—	—	—	—	4	13.608	6.950	26
14	Podhajce	4	13.995	7.721	47	4	7.041	2.675	70
15	Przemysł	4	21.528	10.326	74	4	20.705	11.142	56
16	Rzeszów	4	22.744	12.634	07	4	9.826	5.852	30
17	Sambor	4	7.590	4.661	—	4	16.118	9.849	37
18	Sanok	4	15.348	8.865	78	4	9.425	5.066	90
19	Sącz nowy	4	8.250	4.823	20	4	2.238	1.229	29
20	Sniatyn	4	2.510	1.335	25	4	13.354	6.958	03
21	Sokal	4	14.468	6.482	15	4	22.104	11.946	61
22	Stanisławów	4	23.100	11.985	20 1/2	4	17.352	10.189	83
23	Stryj	4	17.735	12.351	25	4			
				Zaliczka					
				2.000	zł.				

23	Tarnopol	4	18.813	10.01749	19.301	11.08287
24	Tarnów	4	46.810	27.20190	28.315	17.71305
25	Wadowice	4	2.960	1.62485	4.933	2.64510
26	Zaleszczyki	4	5.924	2.91320	6.516	3.18160
27	Złoczów	4	16.749	8.64542	18.010	8.99688
28	Zółkiew	4	11.331	4.94490	15.065	7.18070
	Razem		616.139	424.05084 ^{1/2}	776.029	567.58809
29	Szpitala zagraniczne		111.621	62.33838 ^{1/2}	121.412	65.60915
30	" wojskowe		3.826	1.53095	3.186	1.27450
	<i>Suma we wszystkich szpitalach</i>		731.586	487.92018	900.627	634.67174
31	Szpitalowi w Jasle zasilek bezzwrotny			3.000	200	—
	Razem			490.92018	634.67174	
32	Do tego: Należności wypłacone za sprawdzenie rachunków aptekarskich i recept oraz inne wydatki i zwroty			12.71137	8.66203 ^{1/2}	
	Ogółem			503.63155	643.33377 ^{1/2}	
	Od tego: Zwroty zaliczek od gmin i inne			16.15515 ^{1/2}	23.27298 ^{1/2}	
	Pozostaje czysty wydatek			487.47639 ^{1/2}	620.06079	

Z powodu zrealizowania do końca Czerwea 1883. wynik z r. 1882. może uledez zmianie jednak nieznacznej.

Allegat 26. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego z r. 1883.

Obliczenie oszczędności w skutek niżenia taks szpitalnych.

Liczba porządkowa	Nazwa szpitala	Zniżono taksę w roku			Ilość zapłaconych z funduszu krajowego dni leczenia wnosika						Razem	Przebiegające	Pomnożywszy przez liczbę dni leczenia przez ilość cen-tów niżenia	Okazuje się zmniejszenie wydatku o złotych
		1881.	1882.	1883.	W r o k u									
		o e n t ó w			1878.	1879.	1880.	1881.	1882.					
1	Biada	5	—	—	11.737	10.485	10.791	13.560	6.712	53.285	10.657	5	533	
2	Bochnia	—	3	—	18.621	18.987	18.625	17.159	13.837	87.229	17.446	3	523	
3	Drohobycz	6	—	—	9.626	11.751	14.454	12.401	12.150	60.382	12.076	6	725	
4	Kołomyja	—	9	—	19.202	11.576	18.692	22.157	22.488	94.115	18.823	9	1.694	
5	Kraków Sw. Kazarza;	—	—	12	94.349	131.305	108.935	90.520	100.790	525.899	105.180	12	12.622	
6	Od chorych i położnic	—	—	18	44.718	60.234	48.865	43.964	57.363	255.144	51.029	18	9.185	
7	Lwów	—	6	—	170.598	95.780	120.547	118.775	171.653	677.353	135.471	6	8.128	
8	Podhajce	8	—	—	14.253	18.553	15.744	13.995	13.608	76.153	15.231	8	1.218	
9	Przemysl	17	—	—	33.990	30.792	31.005	21.528	7.041	124.356	24.871	17	4.228	
10	Rzeszów	3	5	—	16.111	17.740	29.941	22.744	20.705	107.241	21.448	8	1.716	
11	Sambr	5	—	—	11.919	11.626	15.267	7.590	9.826	56.228	11.246	5	562	
12	Sącz nowy	6	—	—	11.556	13.526	9.362	8.250	9.425	52.119	10.424	6	625	
13	Tarnopol	—	3	—	20.188	23.932	23.859	18.813	19.301	106.093	21.219	3	637	
14	Tarnow	10	—	—	43.262	38.485	52.177	46.810	28.315	209.049	41.810	10	4.181	
15	Wadowice	—	—	3	4.950	4.450	4.168	2.960	4.933	21.461	4.292	3	129	
16	Zloczów	7	—	—	16.340	17.164	16.856	16.749	18.010	85.119	17.024	7	1.192	
	Razem	—	—	—	541.420	516.386	539.288	477.975	516.157	2,591.226	518.247	—	47.898	
							2,591.226							

Alegat 27. do sprawozdania z czynności Wydziału kraj. za r. 1883.

Wykaz

wydatków w trzech zakładach krajowych w r. 1877, 1881 według

L. p.	Nazwa zakładu	L w ó w			K r a k ó w		
	ilość dni leczenia	193.455	168.959	175.344	133.821	160.659	154.689
	Rok	1877	1881	1882	1877	1881	1882
1	Żywienie chorych	64.919	47.786	50.320	53.415	44.245	43.880
2	Bielizna	7.990	6.744	7.676	6.790	5.542	6.200
3	Pranie	7.345	7.653	10.043	6.536	5.519	4.848
4	Opał	6.120	3.874	3.372	4.893	6.458	5.331
5	Oświetlenie	6.397	1.502	1.619	2.051	3.005	2.981
6	Leki i apteka	4.668	5.301	5.382	5.968	5.758	4.980
7	Koszta sanitarne i narzędz. chir.	4.814	3.812	4.633	2.365	3.565	4.510
8	Sprzęty	3.583	1.094	944	966	1.582	2.792
9	Słoma i siano do sienników . .	388	489	369	730	531	573
10	Utrzymanie kapelanów i kaplicy	1.683	1.344	1.446	1.200	1.050	1.050
11	Utrzymanie koni	—	—	—	607	805	623
12	Utrzymanie ogrodów	—	—	—	819	1.706	2.695
13	Koszta pogrzebowe	107	505	500	674	246	212
14	Utrzymanie budynków	11.527	3.313	5.377	2.894	6.079	4.046
15	Utrzymanie dyrekt., lek. i akusz.	22.523	22.540	23.017	12.812	16.274	17.096
16	Koszta zarządu	8.874	9.725	10.407	10.072	9.323	9.706
17	Utrzymanie Sióstr M. oddział. .	6.003	5.854	6.027	7.284	4.719	4.731
18	Służba	17.350	16.188	16.817	12.292	11.597	11.628
19	Czynsze	8.026	6.376	6.072	3.000	—	—
20	Koszta kancelaryjne	1.456	1.203	873	709	815	739
21	Wodociągi	—	—	—	—	—	50
	<i>Suma A.</i>	183.773	145.289	154.892	136.077	128.819	128.671
	Do tego dolicza się:						
1	Zaliczki na płace	1.141	716	—	50	2.114	217
2	Pensye i emerytury	3.509	3.415	3.524	1.850	361	250
3	Zaopatrzenia, dary, łaski i odprawy	333	286	276	173	73	134
4	Remuneracye i zapomogi	1.215	911	1.130	1.399	1.121	900
5	Nadzwyczajne wydatki budowlane	4.887	—	—	—	1.000	—
6	Utrzymanie dzieci w szpitalach i obłąkanych	1.395	10.219	9.528	11.049	11.327	10.826
7	Odsetki od kapitałów dłużnych .	352	352	352	—	—	20
8	Zapisy	—	—	—	112	111	112
9	Podatki i daniny	—	—	—	1.347	1.129	1.158
10	Wydatki z prawa patronatu . . .	—	—	—	358	122	20
11	Dyety i koszta podróży	—	—	—	56	89	15
12	Utrzymanie podrzutków	—	—	—	8.544	2.327	1.595
13	Utrzymanie dzieci na oddz. położ.	11	14	36	139	94	158
14	Zapomogi dla położnic	1.836	2.478	2.532	930	1.188	1.350
15	Wikty udzielane za zwrot kosztów	—	—	—	—	—	—
16	Rozmaite wydat. gospod. i drobne	1.230	269	591	329	2.328	2.075
	<i>Suma B.</i>	15.909	18.660	18.241	26.336	23.384	18.830
	Ogólny wydatek z r. 1877, 1881, 1882	169.989	163.949	173.133	162.413	152.203	147.501

Alegat 28. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego a rok 1883.

W y k a z

ruchu chorych, położnic i obłąkanych w zakładach krajowych w 1882 r.

Zakład	Ilość łóżek	Ilość leczonych	Ilość dni leczenia	Śmiertelność		Średni pobyt w zakładzie	Ilość syfilitycznych
				liczbowa	procentowa		
Chorych :							
W szpitalu lwowskim	668	8.427	164.846	664	7·87	19·5	1.760
„ św. Zofi dla dzieci	74	831	17.955	215	25·80	21·6	19
„ św. Łazarza w Krakowie	416	5.557	121.353	556	10·00	21·8	1.708
„ św. Ludwika dla dzieci	100	641	21.652	130	20·28	33·7	—
Razem	1.258	15.456	425.806	1.565	10·12	27·5	3.487
W 1881 r. było	1.228	14.927	325.308	1.646	11·00	21·8	2.765
Różnica	+ 30	+ 529	+100·498	— 81	— 0·88	+ 5·7	+ 722
Położnic:							
W szpitalu lwowskim	42	576	10.498	16	2·77	18·2	
„ krakowskim	15	199	4.039	5	2·51	20·2	
Razem	57	775	14.537	21	2·72	18·6	
W 1881 r. było	57	749	14.001	29	3·87	18·6	
Różnica	—	+ 26	+ 536	— 8	— 1·15	0	
Obłąkanych:							
W Kulparkowie	500	760	136.372	127	16·71	179	
„ Krakowie	70	231	26.502	18	7·79	114	
Razem	570	991	162.874	145	14·63	164	
W 1880 r. było	570	1.012	168.469	141	13·94	166	
Różnica	—	— 21	— 5.595	+ 4	+ 0·69	— 2	

Alegat 29. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za r. 1883.

Wykaz

ruchu chorych w szpitalach prowincjonalnych w r. 1882.

Liczba porządk.	Nazwa szpitala	Ilość łóżek	Ilość leczonych	Ilość dni leczenia	Śmiertelność		Średni pobyt chorego	Ilość obłąkanych	Ilość syfili-tycznych
					liczbowa	pro-centowa			
1	Biała	93	663	16.894	87	13·12	25·5	3	172
2	Bochnia	55	638	15.986	78	12·22	25·0	1	65
3	Brody	53	563	10.471	30	5·32	18·5	6	85
4	Brzeżany	50	468	11.976	48	10·25	26·5	2	99
5	Drohobycz	80	493	14.640	76	15·41	29·6	7	130
6	Jaśło	100	786	17.331	62	7·88	22·0	23	120
7	Kołomyja	70	602	17.123	60	9·96	28·0	23	248
8	Podhajce	60	567	13.008	50	8·81	24·5	7	123
9	Przemysł	160	1.569	27.247	124	7·90	17·3	21	397
10	Rzeszów	80	762	21.254	67	8·79	27·8	—	104
11	Sambor	54	405	9.336	41	10·12	23·0	1	95
12	Sanok	80	578	16.896	41	7·09	29·0	—	94
13	Śniatyn	24	133	2.639	5	3·75	19·0	—	48
14	Sokal	52	680	14.330	66	9·70	21·1	—	82
15	Stanisławów	120	1.024	28.751	93	9·08	28·0	2	406
16	Stryj	77	734	20.576	67	9·12	28·0	3	218
17	Sącz nowy	60	396	10.271	38	10·32	25·9	1	120
18	Tarnopol	75	925	20.668	61	6·59	22·3	12	305
19	Tarnów	140	1.617	31.122	127	7·85	19·2	—	306
20	Wadowice	30	202	5.264	11	5·44	26·0	—	93
21	Zaleszczyki	40	407	7.814	23	5·67	19·2	—	175
22	Złoczów	80	694	16.522	69	9·94	23·0	5	116
23	Żółkiew	40	561	15.299	60	10·69	27·2	—	80
	Razem	1.673	15.467	365.418	1.384	8·7	23·9	117	3.681
	W 1881 r. było	1.670	15.974	383.729	1.474	9·2	24·0	159	3.466
	Różnica	+ 3	— 507	— 18.311	— 90	— 0·5	— 0·1	— 42	+ 215

Wykaz

ruchu pielęgowanych podrzutków w r. 1881.

Liczba porządk.	Z a k ł a d	Pozostało z końcem r. 1881	Przybyło w r. 1882	Razem	Ubytek			Pozostało z końcem 1882 r.
					Wyszło	Umarło	Razem	
1	We Lwowie	113	9	122	52	5	57	65
2	W Krakowie	139	1	140	65	3	68	72
	Razem	252	10	262	117	8	125	137
	W r. 1881 było	373	7	380	112	16	128	252
	Różnica	— 121	+ 3	— 118	+ 5	— 8	— 3	— 115

Alegat 30. do sprawozdania z czynności Wydziału kraj. za rok 1883.

Zamknięcie

z obrotu funduszków szpitali prowincjonalnych

Rubryki:	Biała		Bochnia		Brody		Brzeżany		Drohobycz		Jasło		Koło- myja		Pod- hajce		Prze- myśl		Rzeszów		
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Urzymywanie bndynków							550		650											650	
Konserwacye zwykłe			79	25	124	26	32	38	110	05	113	11	15	12	60	61	287	92	190	10	
Budowy i roboty nadzwyczajne	1.154	05	1.106	60							315		5	75	120	37					
Podatek domowy					90															158	
Asekuracya ogniowa	42	72	36	88	33	97					25	90			50	03	35	36	7	95	
Czyszczenie kominów	16				18	56	10		16	69	11	04	8	94	21		30			10	
Czyszczenie kanałów i kloak			27		40		23	10			1		53		63	42	35			32	20
Wikt	4.752	63	3.294	70½	498	61½	2.859	73	3.332	58	3.914	68	4.159	06	2.858	18	3.361	88	5.539	46	
Płaca lekarza ordynującego	500		499	92	500		600		500		600		499	92	500		500		500		
Płaca sekundaryusza			300		200		250		300		300		250		250		240		250		
Lekarstwa	887	47	967	68	369	45	541	68	750	33	687	12	1.300	91	697	04	1.693	22	940	10	
Sanitarne wydatki	68	71	73	88	45	04	29	21	13	11	72	19	23	18	145	08	137	17	161	22	
Narzędzia chirurgiczne			52	71			2	06		60	4	96			29	98	97	19	72	77	
Bielizna i pościel	69		369	16	185	35	83	13	59	55	8	08	163	34	344	68	78	21	395	59½	
Pranie	100		57	60	26	33	36	88	48	85	31		16	73	39	16	109	14	90		
Sprzęty domowe	34	68	66	56	37	18	106	34	686	57	18	25	54	71	69	01	126	41			
Słoma i siano	131	75	82	20	4	50	17	68	43	92	81	44	39	56	22	62	38	41½	135	05½	
Opał	353	99	223	03	440	30	127	30	340		324	50			492	20	2.161	25	18	60	
Oświetlenie	254		51	09	16	96½	40	74	23	07½	50	18	79	12	71	47	196	96½	80	08	
Płaca rządcy	400		499	92	240		600		637	50	500	02	499	92	600		800		500		
Dyurniści					300		100						100		120				288	16	
Koszta kancelaryjne	131	32	69	22	15	65	72	72	67	50	84	43	109	30	64	80	107	70	77	29	
Pogrzeby	203	52	131		20		28	80	66	97½	37	80	154	68	66	20	98	71	72	40	
Duchowna obsługa	65				50	—									50		120				
Płaca sług	328		968	40	334	80	243	18	348	60	311	60	452	12	420	25	818	36	730	69½	
Wikt sing	533	25	182	50			303	42					116	92	547	50	691	04			
Akuszerka i cyrulik			20		40				8		14		2		15		2		27		
Wydatki administracyjne	178	13			160						132	83					500		—		
Remuneracye			274	63			150						111	59	60		50		100		
Emerytury, prowizye i pensye											186										
Zaliczki Wydziałowi krajowemu					800		150				1.000				225						
gminne			1.632	27					1.000		100		13.741	09							
Należytość liwerantom															772	92					
Suma rzeczywistych wydatków	10.204	22	11.066	20	4.451	87	7.008	35	8.703	90	8.925	13	21.665	45	8.762	22	12.258	54	10.996	66	
Fundusz rezerwowy			1.200				300										10.250				
Zaliczki do wyrachowania	450				8				200	59½	70		280	23	50		100		500		
Kaucye i depozyta			50						40		140	55	10.354	99½					35		
Różne inne	3.727	15	212	61	1.036	66	4	50	88	60					48		176	50	5.948	09½	
Rozchód ogólny	14.381	37	12.528	81½	5.496	53	7.312	35	9.033	09½	9.135	68	32.300	67	8.860	22	22.785	04	17.479	76	
Dochód	16.872	93	13.344	38	5.557	58½	7.597	25	9.359	36½	9.030	39	32.324	63	8.860	22	32.249	18	18.264	53	
Różnica { więcej mniej	2.491	56	815	56½	61	05½	284	40	326	27			23	96			9.464	14	784	77	
Kapitał żelazny	10.200		1.150		24.703		600		1.105		903		420				10.506	25	7.026		
Zaległość kosztów leczenia	5.595	15	297	82	4.127	61	1.651	45	3.457	35	1.750	60	6.425	02	4.452	62	10.527	97	7.855	46	
Należytości niespłacone							621	79	5.855	15	5.077	71	3.425	31	719	95			11.127	46½	
Taksa szpitalna	45	25	54	30	52	30	55	30	51	30	50	30	57	30	52	30	33	20	52	28	
Ilość dni leczenia w r. 1881.	19.474		16.365		10.119		12.231		14.435		15.551		18.210		15.442		26.174		23.141		

rachunków

zatwierdzone przez Wydział kraj. na rok 1881.

Sambr		Sanok		Sącz nowy		Śniatyn		Stani- sławów		Sokal		Stryj		Tarnopol		Tarnów		Wado- wice		Żółkiew		Złoczów		Zale- szczyki		Suma rubryki			
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
								621	02					86	64			234									2.791	66	
126	70	81	61				33			180				115		475	90			107	41	291	96	105	70		2.530	08	
4	20	699	47	4.793				917	07			333	33	26						1.192	58						10.667	42	
	82	4	37½				22	22½						67½		91								5	10		16	58½	
15	48	34	68	9	99		31	18	20	70	39	28	20	13	6	16	59	18		74	07	24	14				567	80	
15		35	56				5		57	11			18	99	16	54	50			27	68	15		5			388	11	
36							3		20		65				220		159	88			62	50	40	15			896	10	
1.961	86	3.213		1.785	72½	550		4.556	36	3.444	08	4.577	57½	4.948	55	10.462	85	732	14	5.171	68	2.701	84	1.713	63	80.390	81		
500		500		400				600		500		400	01½	600		800	2	300		450		499	92	175		10.924	79½		
216	68	200				156	41	300		200		166	65	250		550	4			200		199	92	50		4.279	70		
722	79	776	01	507	42	10		1.353	06	421	60	906	24	823		3.562	4½	192	25	1.215	20	336	63	497	41	20.158	65½		
11	90½	31	32	2	89	22	50	134	32	201	34			7	81	586	60½			653	38	95	62	60		2.576	48		
52	95	4	50	42	33½					143	11			50		62	86			69	22	61	88	10		757	12½		
45	85	422	34					1.243	06	308	50			78	75	751	60	2	30	574	10	528	77			5.711	36½		
77	24	112	47	99	92			167	83	88				24	53	183	20	40		151	18	26	28	25		1.551	34		
19	14	235	18	39	14½	7		325	75	201				214		399	29½	1	92	157	69	228	74	24	07	3.115	84		
39	67	121	54	66	37	10		194	71	86	10			47	47½	217	85	30		37	20	26	60	40		1.514	65		
238	25	273	13	259	24	173	05	765	98	303	96			728	14	1.039	73	86	95	747	68	471		154	25	9.722	53		
52	07½	79	86	1	76	20		185	46	126	50			116	66	320	43	6	13	115	91	85	90	38		2.012	37		
333	30	400		500		180		600		360		600		166	64	650	2	150		600		453	26	500		10.775	58		
110	50	30				130	3	130	3	300		300		692		594						80	60			2.904	69		
71	95	64	25	38	77	2	80	303	35	185	10	47	63½	76	12	234	41	23	60	46	45	34	12	44		1.972	53½		
42	97½	70	40	15	05	5		61	10	37	90					3	75	30		92	90	92	95	13		1.345	11		
187		30	83			100		100				164								100		40				719	83		
197	65	335		357	77	267	80	1.052		540		228		737	80	1.099	64½	180		677		493	93	308		11.424	95		
						800		693	50	585	15					1.095				723	75	904	2	292		7.665	70		
		6		10	95			14		30								3		9	98	6		5	17	213	10		
		12	81					556	14	35						200		4	43	186	35					1.965	69		
						100		100		100		100		230								130		25			1.331	22	
						150						450				133	37										469	37	
		1.214	80							1.000		211	43½			1.600											5.439	80	
		332	43			543	89			1.100						1.262	56										19.873	67½	
				559	81																		474	19½			2.906	92½	
5.079	98	9.421	56	9.490	14	2.022	85	15.329	5	10.259	97	9.139	20	10.262	49	26.555	15	2.016	72	13.443	91	8.352	67	4.165	33	229.581	59		
														2.403	98	585		3.132	85			300					14.403	98	
1.805	10	47	62									1.423				3.132	85										7.147	29	
276	67	35	40							3.858	26	3.345	86	481	07	2.811	14½					70				12.922	90		
7.161	75½	9.536	58½	9.730	52½	2.149	11½	15.329	5	14.118	23	14.008	06	13.732	54½	32.860	99½	2.266	72	13.743	91	8.353	37½	4.165	33	236.470	22		
7.175	17½	10.064	23½	10.634	50	2.324	06	16.609	76½	14.119	76	14.201	15	14.117	40	34.521	42½	2.271	74½	14.453	39	10.823	62½	4.356	58	309.133	27		
13	42	527	65	903	97½	174	94½	1.280	71½	1	53	193	09	334	86½	1.660	43		5	02½		709	48	2.470	25	191	25	22.763	33
																											105	29	
11.389	39	139		4.200		174		2.304				3.000		29.313	11			850						311		96.904	36		
13.409	47½	4.733	84	501	20½	448	14	7.379	80½	2.935	65	1.967	10½	2.906	78	5.243	71½	953	25	4.273	24	4.033	26	4.968	89½	97.929	32½		
60	30	19.872	32½			3.279	40	362	42	3.036	24	33.919	34½	5.000		1.050	65	155	41	265	23	529	79	1.858	98	114.566	64		
11.424		60	30	54	30	55	30	55	30	55	30	60	35	54	30	50	30	55	30	50	30	50	30	50	30	50	30	333.729	
		15.549		9.914		2.545		25.611		13.771		18.337		23.036		48.366		4.099		14.134		17.464		8.337					

Zamknięcie

z obrotu funduszów szpitali prowincjonalnych,

Rubryki:		Biała		Bochnia		Brody		Brzeżany		Drohobycz		Jasło		Kołomyja		Podhajce		Przemyśl		Rzeszów		
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
Utrzymanie budynków	Czynsz najmu							550		1.362	50									650		
	Konserwacje zwykłe	518		327	42	211	77	29	85	47	95			220	17	39	91	294	98	149	12	
	Budowy i roboty nadzwyczajne			42	35					47	64	3.148	72			91	13			6		
	Podatek domowy					4	57					3	97			13	79	2	46			
	Asekuracja ogniowa	42	72	36	88	34	73	12	27			25	90			56	33	38	50	19	72	
Czyszczenie kominów	16		16	80	19	36	10		7	90	12	68	5	10	21		30		10			
	" kanałów i kloak			25		60		21	25	34	20			75	87	17	31	70	32	48		
Wikt	Żywność i wino	4.069		3.352	35½	4.980	55	2.249	52	3.253	91½	3.892	80½	3.736	49	2.649	28	3.447	18	5.902	33	
Leczenie	Płaca lekarza ordynującego	500		500		500		600		500		600		500	08	500		600		500		
	" " sekundaryusza			300		199	98	250		300		300		250		250		250		250		
	Lekarstwa	791	69	725	17	469	20	315	21	696	86	560	97	782	20	438	73	1.267	32	1.186	30	
	Sanitarne wydatki	101	79	102	29	114	12	25	44	21	69	35	92	12	20	95	45	121	89	161	53	
	Narzędzia chirurgiczne			4	99			10	51	6	20	62	57			5	12	29	87	68	28	
Koszta gospodarze	Bielizna i pościel	1.262	17	21	10	314	92	128	11	508	05	360		829	33	3	12	226	98	372	80	
	Pranie	75		204	80	69	83	57	51	40	45	32	36	10	84	30	89	83	98	90		
	Sprzęty domowe	220	34	79	61	11	14	190	85	91	95	39	93	213	20	40	19	113	58	114	29	
	Słoma i siano	101	42	45	27	45	27	29	91	10		69	45	35		33	20	74	44	50	76	
	Opał	284	18	213	44	364	90	239	55	335		389	39	2.155		579	50	971	25	268	30	
	Oświetlenie	199	70	59	24	124	03	40	83	14	26½	48	78½	129	79½	57	57	143		80		
Zarząd	Płaca rządcy	400		500		240		600		500		500		500		600		800		640		
	Dyurniści					300		100						140		120				150		
	Koszta kancelaryjne	93	85	86	81	141	54	68	50	65	59½	70	15	47	10	62	13	105	83	253	06	
Wydatki rozmaite	Pogrzeby	195	51	101		20		32	10	13	92½	46	90	168	70	64	20	126	87	47	80	
	Duchowna obsługa	40		40				50		50						50		120				
	Płaca sług	349	53	799	40	370		327	45	429	03	304	79	456	00½	410	20	885	92	742	89	
	Wikt sług	556	20	6	05			462	08					621	42	547	50	738	76	183	26	
	Akuszerka i cyrulik					40				12		12	99	8		15		16		42		
	Zwrot wydatków administracyjnych	50		300		160						133	76			134	43	569	05			
	Remuneracje	100		130				100						150	04	5		268	88			
	Emerytury i pensje											186										
	Zaliczki Wydz. krajowemu											600		11	20							
	" " powiatowemu																	22	99			
Różne inne	201	88	1.211	59	41	29	41	78	3	08	27	13	39	81	14	79	203	93	60	19		
Należytość liwerantom															621	98						
Zaliczki gminne											200		3.527	55								
Prze- mośne	Wydatek rzeczywisty	10.168	98	9.231	56	8.837	20	6.542	72	8.052	20	11.723	24	14.374	23	7.660	60	11.562	37	12.031	11	
	Fundusz rezerwowy	1.043	06																			
	Zaliczki do wyrachowania	450		771	48	754	54			100		112	30	386	20					500		
	Kaucyje i depozyta													2.553	50					35		
Pogład ogólny	Rozchód } ogólny	11.662	04	10.003	04½	9.591	74	6.542	72	8.152	20	11.835	54	17.318	93	7.660	60	11.562	37	12.566	11	
	Dochód } ogólny	12.427	45	10.521	96	9.671	40½	7.290	88	8.242	15	12.074	71	17.345	19	7.660	60	19.888		12.881	32	
	Różnica	765	41	518	91½	79	66½	748	16	89	95	239	17	26	26			8.325	63	315	21	
	Kapitał żelazny	11.200				24.703																
	Zaległości kosztów leczenia	3.607	95	669	43	6.872	44	2.252	55	3.154	63½	3.070	80	3.616	17	3.592	28	10.350	62	7.600		
Należytości niespłacone																						
Taksa szpitalna	45/25		51/30		52/30		55/30		51/30		50/30		48/25		52/30		33/20		52/28			
Ilość dni leczenia w r. 1882	16.894		15.986		10.471		11.976		14.640		17.331		17.123		13.008		27.247		21.254			

rachunków

zatwierdzone przez Wydział kraj. za rok 1882.

Sambor		Sanok		Sącz nowy		Śniatyn		Sokal		Stanisławów		Stryj		Tarnopol		Tarnów		Wadowice		Żółkiew		Złoczów		Zaleszczyki		Suma rubryki		
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
														281 64				390									3.234 14	
106 71		80				55		60 57		492 27		8		150		126 60				212 73		165 33		123 10			3.478 05	
106 13				815 46				100		300 34		411 95				1.994 52						318 23					7.382 47	
3 82						1 41				15 39				67 1/2		6 89											52 97 1/2	
22 33		31 93		11 02		31 18				53 80		28 93		31 54		59 18				89 40		37 61		11 70			675 67	
15		35 56		51 73				2 70		43 56		38 54 1/2		19 76		40				30		15		5			450 69 1/2	
22						2		26 85		50		44		100		130 40				49 98		62					854 03	
2.021 52	4.228 80	1.790		617 82		2.089 49		5.356 80		4.606 69		5.709 97		7.937 85		1.114 78 1/2		2.889 23		2.739 20		2.088 46					80.673 54	
500	500	400				458 26		600		399 98		600		848 35 1/2		300		499 92		499 92		400					11.307 01 1/2	
183 33	200					166		300		166 60		250		620 10				200		199 92		100					4.185 93	
321 05	599 49	527 27		147 99		469 92 1/2		1.587 69		969 14		729 48		1.918 42		161 72		897 65		378 42		133 99					16.075 88 1/2	
50 05	43 56			16 93		204 04 1/2		250 34		277 85				403 91				348 90		47 83							2.345 73 1/2	
77 94		37 90				33 06								51 71				76 70				55					519 85	
586 40	510 81	387 72		57 20		66 68		829 28		805 64		385 95 1/2		247 54		18 90		73 14		189 39							3.185 23 1/2	
92 35	128 50	75				45 01 1/2		67 10		661 45		57 59		157 08		40		122 90		24 11		25					2.191 75 1/2	
117 75	388 24	100		5		93		511 24		323 09				211 06		7 60		130 52		238 37		56					3.296 95	
37 76	123 09			3		4 96		225 03		133 40				66 54		18 90		49 60		19 64		7					1.256 32	
237 35	332	366 60		135 60		214 70		1.531 31		1.259 93		1.163 57 1/2		771 44		103 30		532		314		336 70					13.099 01 1/2	
59 70	87 61	25 02		8 01 1/2		76 13 1/2		177 81		400 02		197 98 1/2		191 57		5 31		173 14 1/2		156 39							2.455 92	
433 33	400	500		180		366 63		585		600		500		650		150		400		500		500						10.804 96
189 88	30					137 20		137 20				365		365													1.897 08	
75 34	73 65	37 40		4 25		56 04		196 84		108 48		53 17		159 44 1/2		24 58		69 44		46 60		46 60					1.946 40	
51 55	100 40	6 85		3		28 90		60 23		55		120		60		32		78 30		121 80		14					1.556 13 1/2	
	40					100		44 80						100				50		30							714 80	
234	360 65	420 17		247 20		521		1.185 50		408		705 80		914 05		180		525		571 93		337 02					11.685 53 1/2	
241 58						821 50		800		513		24		1.186 25				509 06 1/2		988 45		287					8.757 68	
	8					20		20		50								11 96		12							250 95	
	15 37	200				487 50		100		316 23		80		200		3 68		21 10		80		79 89					3.097 58	
						750		750		50				62 30		100				200		25					1.291 72	
														55 55													991 55	
	964					22 72				800																	2.397 92	
																											22 99	
296 78	40 77	180 62				34 56		40		1.489 09		909 53		1.687 31		1 10		35 07		4 30							6.564 60	
						782 49				450																	1.854 47	
1.050	992 08			516						180				19 85													6.485 48	
7.133 65	10.314 51	5.932 76		2.036 59 1/2		6.745 23		16.854 23		15.599 81 1/2		12.508 35		21.243 42		2.654 82		8.025 75		7.960 94		4.631 46					221.825 75	
				25				1.351 35				1.668 07				250				2.144 86							5.105 99	
5.290 65						150		224		620		400		736				132 29									11.009 81	
3.714 40												50		150													7.501 90	
16.133 70	10.314 51	5.932 76		2.061 59 1/2		6.895 23		18.429 58		16.219 81 1/2		14.626 42		22.129 42		2.904 82 1/2		8.158 04		10.105 80		4.631 46					245.443 45	
16.997 37	10.390 58	6.640 14		2.115 72		6.967 43		18.693 34		16.231 25 1/2		14.921 80		22.970 25		4.023 27 1/2		8.223 49		13.449 34		4.714 25					264.341 63 1/2	
858 67	76 07	707 38		54 12 1/2		72 25		263 76		11 44		295 38		840 33		1.118 45		65 45		3.343 24		82 79					18.898 20 1/2	
												30.257 23															66.160 23	
5.938 99	5.725 94	257 39		444		3.758 90		2.355 19		2.163 12 1/2		2.143 13 1/2		4.998 30		693 45		4.545		6.189 38		4.389 69 1/2					88.389 37	
60/30	60/30	54/30		55/30		55/30		55/30		60/35		51/30		50/30		55/30		50/30		50/30		50/30						
9.336	16.896	10.271		2.639		14.330		28.751		20.576		20.668		31.122		5.267		15.299		16.522		7.814					365.421	

Alegat 32. do sprawozdania z czynności Wydziału kraj. za rok 1883.

B u

szpitali powszechnych na prowincyi

Rubryki:		Biała	Bochnia	Brody	Brze- żany	Droho- bycz	Jaśło	Koło- myja	Pod- hajce	Prze- myśl	Rzeszów
Utrzymanie budynków	Czynsz najmu	350	.	550	1.350	650
	Konserwacye zwykłe	600	.	50	30	100	130	384	60	280	80
	Budowy i roboty nadzwyczajne	427	.	200	50	500	200
	Podatek domowy	3	2	.	200	.	.	15	2	2
	Asekuracja	43	36	35	.	30	26	50	60	40	10
	Czyszczenie kominów	16	8	20	10	15	12	10	24	30	12
" kloaków	50	40	30	35	2	56	70	36	50	
Wikt	Żywność i wino	5.274	3.572	2.240	2.364	3.054	2.987	3.734	3.717	5.290	5.333
Leczenie	Płaca lekarza ordynującego . .	500	500	500	600	500	600	500	500	600	500
	" sekundaryusza	200	300	200	250	.	300	.	250	250	250
	Lekarstwa	1.055	777	521	609	764	582	849	679	1.523	900
	Sanitarne wydatki	150	100	60	50	25	70	25	140	100	180
	Narzędzia chirurgiczne	65	14	50	15	55	35	.	10	130	60
Koszta gospodarcze	Bielizna, pościel	540	400	252	250	282	653	784	685	230	500
	Pranie	100	220	30	60	60	38	190	60	100	90
	Sprzęty domowe	60	60	40	154	85	60	50	130	400
	Słoma i siano	140	80	50	30	50	80	500	30	50	100
	Opał	520	360	360	250	500	400	50	500	1.100	324
	Oświetlenie	300	70	80	45	90	55	100	70	120	100
	Płaca rządcy	400	500	340	600	500	500	500	600	800	640
Zarząd	Dyurniści	50	.	300	.	.	.	120	120	500	.
	Koszta kancelaryjne	105	88	87	69	69	77	100	73	100	70
	Pogrzeby	161	150	25	40	30	50	160	70	190	75
Wydatki rozmaite	Duchowna usługa	65	.	.	50	50	.	.	50	120	.
	Płaca sług	408	834	394	366	466	360	420	414	960	747
	Wikt służby	657	196	566	510	460	.	500	548	868	200
	Cyrulik i akuszerka	34	40	.	20	15	10	15	30	30
	Zwrot kosztów administracyjnych	.	135	100	100	.	135	120	123	50	150
	Remuneracye	100	.	52	128	50	40
	Emerytury i pensye	186
	Zwrot zaliczek fund. krajowemu	.	.	856	.	.	400	.	720	.	.
	Różne inne	20	20	15	22	38	248	10	15	221	100
	Należyłość liwerantom	100	680	632	.	440	1.531	1.822	.	.	1.800
	Zwrot zaliczek gminie	1.570
Pogład ogólny	Rozchód	11.996	9.537	8.157	7.068	9.337	11.127	11.054	9.718	14.400	13.733
	Dochód	14.353	9.776	9.041	8.232	8.027	9.692	12.261	9.125	22.942	15.589
	Różnica	2.357	239	884	1.164	1.310	1.435	1.207	593	8.542	1.856
	Kapitał żelazny	10.200	1.150	24.650	7.200
	Zaległości kosztów leczenia . .	3.131	1.226	6.174	2.039	3.200	886	5.573	1.615	7.660	5.267
Taksa szpitalna	45/25	51/30	52/30	55/30	51/30	50/30	48/25	52/30	33/20	52/28	

dżety

zatwierdzone przez Wydział krajowy na rok 1883.

Sanok	Sambor	Sącz Nowy	Śniatyn	Stani-sławów	Sokal	Stryj	Tarnopol	Tarnów	Wado-wice	Żółkiew	Złoczów	Zale-szczyki	Sumy rubryk
.	189	260	300	312	.	.	.	3.961
100	96	60	30	560	545	50	232	1.907	.	200	250	100	5.844
846	1.007	.	.	550	.	300	.	6	.	2	350	.	4.438
10	2	.	1	5	.	.	1	59	.	.	40	5	347
40	22	11	31	25	39	29	32	40	.	100	35	10	744
40	15	25	5	60	10	39	19	200	.	30	15	5	620
.	80	10	2	50	50	22	110	.	.	50	62	15	820
3.267	2.126	2.006	658	5.512	3.026	4.166	5.074	11.143	1.000	2.466	3.630	2.057	83.697
500	500	400	.	600	500	400	600	800	300	500	500	350	11.250
200	200	.	.	300	200	200	250	550	.	200	200	100	4.400
714	584	509	143	1.378	526	961	526	2.229	210	587	495	428	17.549
30	52	10	10	200	150	150	30	568	.	300	40	60	2.500
15	55	10	60	50	55	6	65	93	.	70	60	55	1.028
509	614	188	293	210	625	200	502	721	100	100	400	200	9.238
100	85	120	.	100	110	200	115	180	40	100	50	25	2.173
150	224	160	10	130	.	200	60	255	10	200	89	15	2.542
120	37	423	.	180	50	60	40	168	30	50	20	40	2.328
352	217	50	180	1.100	316	400	864	906	100	450	500	325	10.124
75	52	85	.	188	150	120	125	226	11	50	90	40	2.242
400	400	500	180	600	400	600	500	650	200	400	329	500	11.539
30	200	60	.	300	.	300	365	365	.	.	500	60	2.770
.	100	64	.	300	70	67	90	184	40	102	39	42	1.936
80	81	75	.	100	40	30	58	60	30	50	100	13	1.768
.	.	.	.	100	.	.	120	575
450	324	437	.	1.200	552	408	624	916	180	444	687	308	11.899
40	260	385	248	800	822	548	652	1.186	.	459	561	206	10.672
.	.	25	.	20	20	50	.	.	10	20	10	6	355
105	.	100	.	600	.	.	.	200	15	120	80	8	2.281
.	21	80	25	496
.	251	437
.	.	.	93	.	150	3.006	5.225
50	90	5	42	.	20	40	155	223	10	20	20	10	1.392
4.555	1.015	.	700	3.004	100	564	600	1.590	19.133
1.644	2.506	200	5.920
14.432	7.612	5.718	1.986	15.218	9.441	15.330	12.229	27.189	2.698	7.684	9.791	6.798	242.253
14.432	9.820	5.800	1.986	15.630	9.441	14.167	13.130	28.614	3.782	8.458	12.980	7.080	264.358
.	2.208	82	.	412	.	1.163	901	1.425	1.084	774	3.189	282	22.105
.	43.200
4.375	5.390	2.072	448	6.708	2.731	2.578	2.009	3.232	425	1.278	4.666	3.005	75.688
60/30	60/30	54/30	55/30	55/30	55/30	60/35	51/30	50/30	55/30	50/30	50/30	50/30	

O d p i s

**odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie z dnia 18. Października 1882. L. 10479/pr.
do Wydziału krajowego we Lwowie (L. W. 52660/1882).**

Jego ces. i król. Apostolska Mość Najwyższém postanowieniem z dnia 16. Września b. r. nie raczył użyzyć Najwyższej sankcyi uchwalonemu na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 23. Października z. r. projektowi do ustawy, zmieniającej postanowienia §. 3. ustawy z dnia 20. Marca 1874. o założeniu i wewnętrzném urządzeniu ksiąg hipotecznych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiém Księstwem Krakowskiém, a to z następujących powodów:

Powyższy projekt ustawy zmierza ku temu, by pod pewnemi zastrzeżeniami tak ze stanowiska prawa prywatnego, jak i prawa publicznego dozwoloném było przenosić grunta z tabuli krajowej do zwykłych ksiąg gruntowych i nawzajem dopisywać nieruchomości ze zwykłych ksiąg gruntowych do istniejących ciał tabularnych.

Potrzebę zarządzenia powyższego, które zamierzano przeprowadzić w drodze zmiany §. 3. galic. ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych, motywowano tém, iż byłoby ono pożądaném dla ułatwienia komasacyi i arondacyi wielkich posiadłości.

Otóż co do komasacyi, czyli łączenia gruntów, które w istocie rzeczy polegać może tylko na zamianie gruntów, to przeprowadzenie téj zamiany musi być uwidocznioném w księgach publicznych.

Co się zaś tyczy arondacyi przez powiększenie pewnej posiadłości, to nie można pominąć uwagi, że dla ekonomicznego przeprowadzenia tych operacyi zupełnie jest obojętném, w jakiej księdze gruntowej one przeprowadzone zostały i że do tego celu przeniesienie posiadłości ze zwykłej księgi gruntowej do tabuli krajowej wcale nie jest potrzebném.

Na tych więc motywach projektowanej zmiany ustawy oprzeć nie można.

Przeciw zmianie téj zachodzi oprócz tego przeszkoda zasadnicza nie małej wagi.

We wszystkich krajach, w których istnieją tabule krajowe, służą one zarazem jako kataster wyborezy dla klasy wyborców z wielkich posiadłości.

Gdy ordynacye wyboreze tych krajów tylko pewną kategorię posiadłości jako podstawę prawa wyborczego w klasie wyborców z wielkich posiadłości uznają, wykluczając wszelkie rozszerzenie téj kategorii posiadłości, to musiano przy wydaniu ustaw o zakładaniu ksiąg gruntowych baczyć na to, ażeby do tabul krajowych weszły tylko takie grunta, którym przysłuża właściwość tabularności.

W skutek tego wszystkie ustawy o zakładaniu ksiąg gruntowych, które, jak to ma miejsce w ustawie dolno-austryackiej z dnia 2. Czerwca 1874 dz. u. p. Nr. 88., wyraźnie tę kwestyę omawiają, uczyniły dopisanie gruntów do tabularnego wykazu hipotecznego zawisłém od równoczesnego lub poprzedniego odpisania gruntów tych samych rozmiarów.

Sejm galicyjski chciał wprowadzić zapobiedz temu, aby zwiększenie posiadłości tabularnych nie wywołało zmiany stosunków wyborczych i uczynił z tego powodu każde dopisanie gruntów do tabularnego wykazu hipotecznego zawisłém od warunku, że Namiestnictwo i Wydział krajowy na to

przyzwolą; jednakowoż pominąwszy, że następstwa udzielanego w pojedynczych wypadkach przyzwolenia na powiększenie posiadłości tabularnej na przyszłość przewidzieć się nie dadzą, to tym środkiem ostrożności, mającym na celu zapobieżenie nadużyciom, możnaby zadowolnić się tylko wówczas, gdyby powiększenie tabularnego wykazu hipotecznego przez dopisanie posiadłości nie tabularnej miano uznać w ogóle za dopuszczalne.

Dopóki jednak dotychczasowy rozdział między posiadłościami tabularnymi i nie-tabularnymi utrzymany będzie w mocy, nie można popierać rozszerzenia tych posiadłości tabularnych.

Powyższy projekt ustawy idzie pod tym względem za daleko.

Nie można zresztą pominąć milczeniem, że przyjęte przez Sejm krajowy zastrzeżenie prywatno-prawne, wedle którego rozmaitego stanu biernego mianoby uważać jako przeszkodę do dopisania gruntów do tabularnego wykazu hipotecznego, nie jest zupełnie trafnym.

Przy redakcyi tego postanowienia przeoczono, iż umieszczenie prywatno-prawnego postanowienia w tém miejscu w ogóle jest zbytecznym, ponieważ prywatno-prawne zastrzeżenia przy dopisywaniu i odpisywaniu unormowane są ustawą z dnia 6. Lutego 1869. dz. u. p. Nr. 18. w sposób na wszelki wypadek wystarczający.

Ponieważ powołana ustawa państwowa nie może być zmieniona ustawą krajową, to nasunęła się i ta trudność, że zaproponowane przez Sejm postanowienie nie licuje zupełnie z powyższą ustawą.

Postanowienie to, w którym jest mowa w ogólności tylko o przyzwoleniu wierzycieli hipotecznych nie jest także dość dokładnym.

Nie wspomniano przytém, że przyzwolenie ze strony wierzycieli hipotecznych potrzebném jest tylko do odpisania gruntów nieobciążonych; nie uwzględniono dalej, że w myśl przepisanej w pomienionej ustawie państwowej postępowania, nie wymaga się do odpisania wyraźnego przyzwolenia wierzycieli hipotecznych i że odpisanie takie w pewnych wypadkach nawet pomimo sprzeciwiania się wierzycieli hipotecznych przeprowadzonym być może.

Wreszcie należy rozważyć, że przez sankcyonowanie powyższego projektu ustawy przesądzonoby poruszoną kilkakrotnie reformie praw agraryjnych, mianowicie co do posiadłości włościańskich.

Mam zaszczyt zawiadomić o tém Świetny Wydział krajowy w skutek reskryptu wys. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2. b. m. L. 5045/M. J., odnośnie do szacownego pisma z dnia 23. Października z r. L. 869/S., przy dołączeniu oryginalnego w wys. c. k. Ministerstwie sprawiedliwości sporządzonego tekstu motywów, z których pomienionemu projektowi ustawy odmówioną została Najwyższa Sankeya.

We Lwowie d. 18. Października 1882.

Alegat 34. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za rok 1883.

O d p i s

okólnika Wydziału kraj. z d. 13. Lutego 1883. L. 56.677/82 do Wydziałów powiatowych.

Dotychczasowe doświadczenie uczy, iż pomimo że ustawa krajowa o księgach hipotecznych (dz. ust. kraj. Nr. 29/874) od roku 1874. weszła w wykonanie, włościanie, w których interesie ustawa ta głównie została wydana, dotąd ani o korzyściach jej nie nabyli przekonania, ani o donio-

słości jej jasnego nie mają pojęcia i z narażeniem na szkodę swej własności wcale nie zgłaszają do wpisywania w księgi te interesów prawnych, pociągających za sobą zmiany co do ich posiadłości gruntowych bądź w skutek pozbycia części tejże, albo obciążenia takowej, bądź w skutek nabycia dla siebie praw korzystnych, przywiązanych do posiadłości gruntowych.

Gdy w tym względzie i do Wys. Sejmu wniesionem zostało przedstawienie, przeto Wydział krajowy odnośnie do swego okólnika z 17. Kwietnia 1874. L. 6566, poleca Wydziałowi powiatowemu, ażeby w porozumieniu z c. k. Starostwem dołożył starania, iżby bądź bezpośrednio, bądź pośrednio przez wpływy dotyczących duszpasterzy wpojono przekonanie włościanom po gminach tamtejszego powiatu o konieczności wpisywania do ksiąg gruntowych nie tylko nabywanej przez nich własności, lecz także wszelkich co do tejże następnie zachodzących zmian.

Mianowicie przestrzedz ich także należy o możliwych szkodach, jakieby ponieść mogli z mocy postanowienia §. 443 ust. cyw. gdyby nie przestrzegając własnego interesu nie troszczyli się o księgi gruntowe i przy nabywaniu własności nieprzekonywali się o ciężarach, jakie na takowej w księgach gruntowych zapisane być mogą, a które z nabytą własnością prawnie na nich przechodzą już z tytułu samego zanotowania w tychże księgach.

Spodziewając się, iż Wydział powiatowy żadnej nie pominie sposobności, ażeby w powyższym kierunku wpływać na gminy wiejskie także przez Reprezentantów tychże gmin w Radzie powiatowej zasiadających, odnosimy się równocześnie do c. k. Namiestnictwa, o wydanie odpowiedniego polecenia także c. k. Starostwu, celem skutecznego współdziałania w tej sprawie.

Również zawiadamiamy o tem c. k. wyższy Sąd krajowy celem udzielenia stosownych wskazówek komisjom hipotecznym, które przy zakładaniu ksiąg gruntowych w powyższym kierunku na włościan skutecznie wpływać mogą.

We Lwowie dnia 13. Lutego 1883.

Alegat 35. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za rok 1883.

O d p i s

**relacji Wydziału pow. w Nowym Targu z dnia 29. Marca 1883. do L. 450. do
Wydziału kraj. we Lwowie.**

(L. W. kr. 16421/83.)

Wysoki Wydziale krajowy!

Odnośnie do okólnika z dnia 13. Lutego 1883. L. 53677/82., którym Wysoki Wydział krajowy poleca Wydziałowi powiatowemu, aby starał się wpływać na ludność wiejską, iżby ta mogła nabrać przekonania o korzyściach i doniosłości ustawy o zaprowadzeniu nowych ksiąg gruntowych i konieczności wpisywania do nowych ksiąg gruntowych tak własności nowo nabytej jakoteż zmian następnie powstałych, poczytuje sobie Wydział powiatowy za obowiązek przedstawić Wys. Wydziałowi krajowemu swoje spostrzeżenia w tym przedmiocie:

Większa część ludności powiatu tutejszo-sądowego posiada dosyć dokładne wyobrażenie o ważności wpisów hipotecznych. — częścią bowiem pojęcie to wyrobiło się z tego powodu, że w dawniejszych czasach po większej części istniały w tej okolicy księgi ingrosaryjne, częścią zaś przy zakładaniu nowych ksiąg gruntowych ludność przez dotyczących urzędników sądowych o ważności tych nowych ksiąg gruntowych poinformowaną została.

Pomimo tej świadomości o ważności wpisów hipotecznych i skutków zaniedbania uskutecznienia zgłoszeń do intabulacji praw rzeczonych, ludność tutejsza w bardzo niewielkiej ilości korzysta z dobrodziejstwa nowych ksiąg gruntowych, a wszelkie perswazyje w tym względzie nie mogą wywrzeć należytego skutku, z tej przyczyny, że koszta sporządzenia kontraktu kupna w formie aktu notaryalnego i koszta, jakie pociąga za sobą zrobienie podania intabulacyjnego należytem stemplem zaopatrzonego, są tak wysokie, że opłaty te w połączeniu z opłatą skarbową od przeniesienia własności przypadającą, są w nieproporcjonalnym stosunku z ceną kupna. I tak np. kupujący grunt w obszarze około jednej morgi za cenę 150 zł. ponosi mniej więcej następujące wydatki:

1. Czesne dla notaryusza za sporządzenie kontraktu kupna i za fatygę przy poprzednim przejrzaniu księgi gruntowej i mapy hipotecznej	8 zł.
2. Stemple do aktu i wypisu stronie doręczonego	1 zł. 13 ct.
3. Za uskutecznienie wypisu	1 „ —
4. Za podanie intabulacyjne	1 „ 50 „
5. Za stemple do tego podania i do 2ch napisów	1 „ 62 „
6. Należytość rządową od przeniesienia własności w przybliżeniu	6 „ 55 „

Razem 19 zł. 80 ct.

Nieliczyć więc kosztów podróży do miasteczka w celu sporządzenia kontraktu kupna koniecznej, i kosztów ugoszczenia świadków, którzy tożsamość osoby kontrahentów stwierdzić mają, od kupna gruntu za kwotę 150 zł. kupujący musi w najprostszym i najszcześliwszym wypadku zapłacić kwotę 19 zł. 80 ct. a. w. co, zdaniem Wydziału powiatowego, jest nadto wiele.

Rzecz jednak jest o wiele niekorzystniejszą dla kupiciela, gdy nabywa od sąsiada nie całe gospodarstwo lub gdy nabywa tylko części pewnych parcel gruntowych, — wówczas bowiem do należytego sporządzenia kontraktu kupna potrzeba przedłożyć plan nabytych części realności wraz z odnośniami miarami długości i szerokości każdej z podzielić się mających parcel katastralnych; gdy zaś plan taki może sporządzić tylko mierniczy przy pomocy mapy katastralnej, przeto koszta tej czynności, rachując tylko kilka parcel w tym planie uwidocznić się mających, bez względu na wysokość ceny kupna będą wynosić prawie tyle, ile wynoszą koszta wyżej co do kontraktu kupna wyliczone, a w ten sposób koszta w celu przeprowadzenia intabulacji prawa własności gruntu wartości 150 zł. ogółem wynosić będą około 40 zł. czyli przeszło $\frac{1}{4}$ część całego kapitału.

W skutek powyższego, niedbałość ludu tutejszego w przedmiocie korzystania z nowych ksiąg gruntowych nie pochodzi z niewiadomości skutków ustawy, lecz pochodzi z nadmiaru kosztów jakie w różnych formach wyłożyć trzeba, by uzyskać intabulację. Jeżeli się zważy, że trzeźwy i pracowity lud tutejszego powiatu odmawia sobie niezbędnych potrzeb życia jak np. większą część roku żyje kartoflami, kwaśnicą zamiast omasty okraszonymi, i skąpi sobie nawet soli, aby tylko nabyć przy nadarzonej sposobności kawałek sąsiedniego gruntu, to zaniedbanie starania się o uzyskanie intabulacji prawa własności tego nabytego kawałka gruntu, spowodowane brakiem pieniędzy na opłacenie z tąd wynikłych kosztów, raczej uważać należy za niemą rezygnację, którą lud tutejszy wyraża w zdaniu „com kupił rzetelnie, i posiadam, nikt mi odebrać nie potrafi“.

Dopóki więc przeszkody natury fiskalnej usunięte nie zostaną, dotąd trudno nawet marzyć, aby księgi gruntowe uważane były przez ludność wiejską za dobrodziejstwo i aby ludność w całej możliwej rozciągłości z ksiąg tych korzystała, — przy dzisiejszym stanie rzeczy korzystać będą z ksiąg gruntowych tylko majątni gospodarze, którzy nabywając grunta lub odstępując całe lub części gospodarstwa swym dzieciom przy zawarciu małżeństwa są w możności ponieść wszystkie wydatki połączone z takim ustąpieniem.

Przedstawivszy w ten sposób prawdziwy stan rzeczy, sądzi Wydział powiatowy, że Wys. Wydział krajowy zechce poczynić starania odpowiednie w celu usunięcia złego, dla którego nowe księgi gruntowe należycie rozwinąć się nie będą mogły, tudzież nie wydadzą przewidzianych skutków.

Z swej strony uważały Wydział powiatowy za stosowne, aby dotychczasowe przepisy w ten sposób zmienione zostały:

1. Aby c. k. geometrowie w siedzibach c. k. Starostwa urzędujący obowiązani byli bezpłatnie sporządzać stronom potrzebne do kontraktu i podania intabulacyjnego plany gruntów w skutek zamierzonego kupna rozdzielić się mających.

2. Aby należytość intabulacyjna, gdy kontrakt do kwoty 300 zł. jako ceny kupna opiewa całkiem uchyloną została, a nawet, aby strony od ostemplowania podan i rubrów w takiej sprawie uwolnione zostały.

3. Aby co do kontraktów kupna i zamiany gruntów, w razie gdy cena gruntu względnie wartości zamienionego gruntu nie przedstawia kwoty wyższej nad 300 zł. w a., przymus notaryalnego lub sądowego legalizowania podpisów na kontrakcie uchylony został i aby w tych wypadkach wystarczało legalizowanie podpisem stron przez naczelnika gminy bezpłatnie uskutecznione.

4. Aby c. k. Rząd za pośrednictwem dotyczących organów, czuwał nadtem, aby c. k. notaryusze nie pobierali od stron przy zawarciu kontraktu kupna nigdy wyższych należytości jak takowe ustawa przypisuje, i aby w celu powzięcia wyższych opłat niepotrzebnie nie pisali kontraktów rozwlekłych na dwóch lub więcej arkuszach papieru, jak to po większej części w celu osiągnięcia wyższego czesnego czynić zwykli; niemniej, aby peryodycznie od czasu do czasu sprawdzono, czyli wysokość czesnego na akcie notaryalnym uwidocznionego zgadza się z kwotą rzeczywiście od strony powziętą, tudzież, aby starano się usunąć praktykę niektórych notaryuszy, którzy w celu ominięcia przepisów o należytości notaryuszów za sporządzenie kontraktów w formie aktów notaryalnych, spisują kontrakty zwykłe i sami na takowych tylko podpisy stron legalizują.

5. Aby c. k. urzędy podatkowe przyjmując kontrakty przedłożone przez strony w celu wymierzenia należytości skarbowej, pouczyły ludność, że opłata skarbową od nabytego kontraktem gruntu lub domu nie jest intabulacją, i że bez intabulacji, o którą w sądzie starać się trzeba własność gruntów w nowej księdze gruntowej zapisanych ze skutkiem prawnym nabytą być nie może.

6. Aby c. k. notaryusze obowiązani byli z urzędu zaraz po sporządzeniu kontraktu w ich kancelaryi spisanego, wnosić do sądu imieniem stron kontrakt zawierających podania intabulacyjne, co wraze przyjęcia punktu pod 2) niepociągając za sobą żadnych wydatków, bardzo łatwą rzeczą będzie

Nowy Targ dnia 29. Marca 1883.

Alegat 36. do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego za rok 1883.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 12. Grudnia 1882. L. 12809/pr. do Wydziału krajowego.

Odnośnie do szacownej odezwy z dnia 21. Października b. r. L. 958, mam zaszczyt oznajmić Świątnemu Wydziałowi krajowemu, iż c. k. krajowa Dyrekcya skarbu, której przesłałem do dalszego zarządzenia udzieloną mi powyższą szacowną odezwą uchwałę Sejmu krajowego z dnia 21. Października b. r. wraz z petycjami Wydziałów Rad powiatowych w Jaśle, Krośnie, Gorlicach, Wydziału okręgowego Towarzystwa rolniczego w Jaśle, i komitetu Towarzystwa gospodarczo-rolniczego w Krakowie w sprawie ulg w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych, odpowiedziała mi pismem z dnia 8. Grudnia b. r. L. 2262, co następuje:

„Na mocy najw. post. ces. z 13. Maja 1843. dz. ust. kr. Nr. 62. z r. 1881., może być ulga w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych tylko w tych trzech wypadkach przyznana, jeżeli plony na pniu stojące, lub z ziemi jeszcze nie wydobyte uszkodzone zostały przez grad, wylew wód lub pożar.

„Powołany przepis stanowi dalej, że poszkodowani obowiązani są, pod utratą prawa domagania się ulgi, donieść władzy podatkowej pierwszej instancji o gradobiciu lub wylewie wód w przeciągu dni 14, zaś do 8 dni o pożarze.

„Gdy w obec tego uchwały Sejmu krajowego powołane w szacownej odezwie Świątnego Prezydium pod 1 i 2 zawisłe są od ocenienia czynników ustawodawstwa państwowego, zupełne zaś wstrzymanie ściągania podatków (uchwała pod 3.) z samego tytułu klęsk elementarnych co do części gruntów nie uszkodzonych i podatków od przedmiotów innych jest niedopuszczalne w obec przepisów obowiązujących, przeto sprawę niniejszą przedłożono równocześnie wysokiemu Ministerstwu skarbu do odpowiedniego zarządzenia.

„Świątne Prezydium zechce następnie przyjąć do swej wiadomości, że ulgi w podatku gruntowym we wszystkich wypadkach, w których zachodzą na wstępie powołane warunki prawne, przyznawane bywają z możliwym pośpiechem, że jednak straty poniesione przez zrośnięcie zboża i paszy z powodu tegorocznych słoń jako nieobjęte powołaniem najw. ces. postanowieniem nie mogły być przedmiotem odnośnych likwidacyi.

„Co do uchwały pod 3 oznajmia się w końcu Świątnemu Prezydium, że według §. 19. przepisów egzekucyjnych wydanych rozp. ministr. z 15. Listopada 1881. L. 1335, obowiązane są Starostwa już przed wdrożeniem egzekucyi te kwoty podatkowe wykreślać z wykazu zaległości, których poszkodowani kontrybucenci mogą się w przybliżeniu spodziewać tytułem opustu z powodu klęsk elementarnych, tudzież, że wszędzie tam, gdzie zachodzą stosunki uwzględnienia godne, zezwala krajowa Dyrekcya skarbowa w granicach własnego zakresu pojedynczym kontrybucjentom, jeżeli o to proszą, na możliwe ulgi w spłacaniu podatków“.

Lwów d. 12. Grudnia 1882.

Alegat 37. do sprawozdania z czynności Wydziału kraj. za rok 1883.

O d p i s

rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości w Wiedniu
z dnia 23. Marca 1883. L. 4559.

Ich beehre mich dem löblichen galizischen Landesausschuss eine Abschrift der Verordnung des Justizministeriums betreffend die Errichtung des Bezirksgerichtes Mszana dolna zur gefälligen Kenntnissnahme mitzutheilen und zugleich in Erwiderung der geschätzten Note vom 31. Jänner 1882. Z. 4554, mit welcher es gefällig war die baldige Durchführung aller seit dem Jahre 1875. vom galizischen Landtage gefassten Beschlüsse insbesondere auf Errichtung neuer Bezirksgerichte in Erinnerung zu bringen, Nachstehendes zu eröffnen:

Jeder Landtagsbeschluss bildete den Gegenstand eingehender Erhebungen seitens der beteiligten Landesbehörden, welche bei der Verschiedenheit der dabei hervorgekommenen Ansichten und bei dem nicht seltenen Widerstreite der Interessen längere Zeit in Anspruch nahmen, so, dass die Verhandlungen erst in jüngster Zeit in ein solches Stadium gelangten, welches dem Justizministerium ermöglicht, sich darüber auszusprechen, welche Bezirksgerichte in Galizien nebst den bereits neu errichteten zu Złoty potok, Czarny Dunajec, Mszana dolna und Żydaczów noch zu bestellen wären.

Um den allseitig anerkannten Bedürfnissen des rechtssuchenden Publicums und einer geordneten Justizpflege zu entsprechen, nimmt das Justizministerium unter Voraussetzungen der Ah. Ortes von Fall zu Fall einzuholenden Allerhöchsten Genehmigung die Neuerrichtung von noch vier Bezirksgerichten und zwar mit den Amtssitzen zu Biecz, Żabno, Podwołoczyska und Dynów in Aussicht.

Die Errichtung eines jeden dieser Bezirksgerichte wird jedoch dadurch bedingt, dass die damit verbundenen Auslagen, - dass namentlich die Kosten für die Miethe oder Herstellung der Amtslocalitäten für den ohnediess überlasteten Staatsschatz keine unverhältnissmässig grossen Opfer erheischen.

Aber selbst unter dieser Voraussetzung kann das Justizministerium auf die von dem löblichen Ausschusse gewünschte bindende Zusage über den Zeitpunkt der jeweiligen Aktivirung dieser Gerichte nicht eingehen, und muss an dem dem löblichen Landesausschusse wiederholt bekanntgegebenen Modus des nur successiven Vorgehens festhalten, weil die Rücksichtnahme auf die finanzielle Lage des Staates dringend erheischt, die durch jede Neuerrichtung von Gerichten unvermeidliche Mehrauslage nur allmählig und nach Massgabe der Zulässigkeit dem Staatsschatze aufzuerlegen.

Durch die in Aussicht genommene Neuerrichtung der erwähnten vier Bezirksgerichte dürfte dem Interesse der Rechtspflege und der Rechtsuchenden in Galizien auf längere Zeit genügt und jenen Beschwerden abgeholfen werden, welche dermal dortlandes bestehen und deren Grundhaltigkeit auch das Justizministerium nicht verkennt.

Zu weitergehenden Verfügungen kann jedoch das Justizministerium seine Zustimmung derzeit nicht geben und hofft, dass der löbliche Ausschuss aus Obigen so wie aus der Mittheilung über die Errichtung von 3 neuen Gerichtshöfen ausser den bereits neuactivirten Kreisgerichten zu Kolomea und Wadowice die beruhigende Ueberzeugung gewinnen wird, dass das Justizministerium entschlossen ist, dem vorhandenen Bedürfnisse nach Möglichkeit zu entsprechen.

Wien am 23. März 1883.

A b s c h r i f t.

Nr. 4559.

Verordnung

des k. k. Justizministeriums vom 23. März 1883. betreffend die Errichtung des Bezirksgerichtes
Mszana dolna in Galizien.

Auf Grund des §. 2. des Gesetzes vom 11. Juni 1868. R. G. Bl. Nr. 59 wird im Sprengel des Kreisgerichtes Neu Sandec für die Gemeinden und Gutsgebiete: Chyżówka, Dobra, Glisne, Gruszowice, Jurków, Kasina wielka, Kosinka, Konina, Łętowa, Łapuszna, Lastówka, Lubomierz, Mszana dolna, Mszana górna, Niedźwiedź, Olszówka, Podebin, Potrzeczki, Poreba wielka, Raba niżna, Słomka, Wilczyce, Witów, Włostówka, Zadziele, Przenosza Skrzydlna und Wola skrzydlańska ein Bezirksgericht mit dem Amtssitze zu Mszana dolna errichtet.

Mit dem Beginne der Amtswirksamkeit dieses Gerichtes, welche nachträglich bestimmt und bekanntgegeben werden wird, scheiden die obengenannten Gemeinden und Gutsgebiete aus dem Sprengel des Bezirksgerichtes Limanowa aus.

Präsident, m. p.

Aleg. 3.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem nowej ustawy konkurencyjnej kościelnej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 28. czerwca 1880. wnieśli hr. Antoni Golejewski i inni do łaski marszałkowskiej wniosek następującej treści:

„Zważywszy, że ustawa z dnia 15. sierpnia 1866. o budowaniu kościołów i budynków parafialnych, dziennik ustaw l. 28. okazała w zastosowaniu niedostateczną, zwłaszcza w §. 13. 16., 17., 19. i 20.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„W celu częściowej zmiany ustawy z dnia 15. czerwca 1866. w budowaniu kościołów i budynków parafialnych wybrana zostanie komisya, celem przedłożenia Sejmowi „odpowiednich zmian i wniosków“.

Na posiedzeniu z dnia 1. lipca 1880. przyszedł ten wniosek do pierwszego czytania.

Poseł Golejewski motywował tylko zmianę do §. 16. przytaczając, że jeżeli konkurencya składa się z 20 członków, z których 10 nie zjawiło się, a z obecnych 10 jeden tylko jest za budowę, 9 zaś przeciwnych, budowa wedle tego paragrafu jest uchwaloną, ponieważ do jednego obecnego, żądającego budowy, 10 nieobecnych musi być doliczonych i tym sposobem większość, bo 11 głosów będzie za budowę.

Na posiedzeniu z dnia 1. lipca 1880. odesłano ten wniosek do Wydziału krajowego jako do komisji specjalnej, a na wniosek Wydziału krajowego zmieniono tę uchwałę o tyle, iż na posiedzeniu z dnia 3. lipca polecono Wydziałowi krajowemu zdać o tym wniosku sprawę na najbliższej sesji sejmowej.

Na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1880. wnieśli poseł Józef Tyszkowski i inni wniosek następującej treści:

Art. I.

Od stron obowiązanych do konkurencji na pokrycie kosztów stawiania nowych, jako też utrzymywania budynków przeznaczonych do służby Bożej i na mieszkanie duchownych, a wreszcie zabudowań szkolnych, nie wolno ściągać na ten cel w drodze przymusowej w przeciągu jednego roku większej kwoty, niż 50% od kwoty jednorocznych podatków stałych, opłacanych przez obowiązanych do konkurencji.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, oświaty i wyznań.

Na posiedzeniu z dnia 7. lipca 1880. uzasadniał poseł Tyszkowski ten swój wniosek, poczem tenże równie jak wniosek posła hr. Golejewskiego przekazany został Wydziałowi krajowemu do zdania sprawy na najbliższej sesji sejmowej.

Nakoniec uchwałą z dnia 13. lipca 1880. przekazaną została Wydziałowi krajowemu petycja Jego Ekscelencji Najprzewielebniejszego ks. Arcybiskupa Wierchlejskiego co do zmian niektórych paragrafów ustawy konkurencyjnej.

W skutek tych trzech poleceń, w skutek tego, że nie tylko w publiczności, ale też i w Wys. Sejmie dały się słyszeć głosy domagające się zmiany rzeczonyj ustawy, postanowił Wydział krajowy na posiedzeniu z dnia 11. stycznia 1881. l. 30.824 podciągnąć całą ustawę pod rewizję i dlatego zawezwał wszystkie Konsystorze i wszystkie Rady powiatowe, aby Wydziałowi krajowemu zakomunikowały z praktyki zaczerpnięte spostrzeżenia i uwagi o niedostatkach i wadach obecnie obowiązującej ustawy o konkurencji kościelnej a oraz przedłożyły wyczerpujące umotywowane wnioski co do zmian, jakie za potrzebne uważają.

W skutek tego naszego wezwania przedłożyły swoje zdanie:

- a) Wszystkie konsystorze.
- b) Przeważna część Wydziałów powiatowych, z których wszakże cztery oświadczyły, iż nie widzą potrzeby żadnej zmiany w teraz obowiązującej ustawie.

Mając tak obfity materiał przed sobą, który nam dozwolił wglądnać w praktyczną stronę tej kwestyi, przyszlśmy do przekonania, że nie tyle merytoryczna część obecnie obowiązującej ustawy (§. 1—12) ile jej część formalna (§. 13. do końca) mieści w sobie to złe, które nie dozwoliło ustawie obecnie obowiązującej wywrzeć w praktyce tego wpływu, jakiego się po niej spodziewano.

Z tego względu przedłożyliśmy Wysokiemu Sejmowi na sesji roku 1881. projekt do ustawy zmieniający tylko formalną część obecnie obowiązującej ustawy konkurencyjnej kościelnej.

Wysoki Sejm odesłał ten projekt do osobnej komisji konkurencyjnej, która na posiedzeniu z dnia 24. października 1881. przedłożyła dotyczące swoje sprawozdanie pod obrady Wysokiego Sejmu.

Wysoki Sejm nie chciał wszakże wchodzić w częściową tylko reformę ustawy konkurencyjnej i zwrócił na tem samem posiedzeniu przedłożony sobie projekt ustawy Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by wypracował jednolity projekt ustawy i takowy Wysokiemu Sejmowi na przyszłorocznej sesji przedłożył.

Temu poleceniu Wydział krajowy w r. 1882. zadość uczynić nie mógł, albowiem, jak o tem zdał sprawę w ogólnem swem sprawozdaniu z czynności swoich, w części merytorycznej ustawy o konkurencji kościelnej ważną odgrywa rolę kongrua plebana, a gdy kwestya kongruy toczyła się jeszcze w Radzie Państwa, przeto uważał Wydział krajowy za stosowne odczekać ukończenia tych rozpraw i wydania ustawy państwowej, aby już na pewnej podstawie wypracować i przedłożyć jednolity projekt.

Gdy wszelako Wysoki Sejm mimo tych wątpliwości poruczył Wydziałowi krajowemu na posiedzeniu z dnia 13. września 1882, aby jeszcze na bieżącej sesji lub na najbliższej sesji przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt nowej ustawy, gdy nadto od Rady Państwa uregulowania kongruy w drodze ustawodawczej spodziewać się nie można, ponieważ projekt dotyczącej komisji Rady Państwa pozostawia c. k. Rządowi uregulowanie kongruy w drodze rozporządzeń, przeto Wydział krajowy przedkłada w załączeniu 1/ jednolity projekt ustawy konkurencyjnej kościelnej przytaczając powody, jakimi się przy uchwaleniu tego projektu kierował.

I. Co do części merytorycznej.

1) Zaraz przy 1. paragrafie nasunęła nam się kwestya zabezpieczenia budynków kościelnych i parafialnych od ognia.

Tak wielka ilość powiatów a i niektóre konsystorze domagają się przymusowej asekuracyi od ognia, iż śmiało przyjąć można, że środek ten ulżenia konkurencji jest życzeniem przeważnej części kraju.

Wiadomem jest ogólnie, do jak ciężkich ofiar przystąpić musi konkurencya, jeżeli budynki kościelne lub plebańskie lub wszystkie razem zniszczone zostają ogniem. W takich wypadkach odrazu trzeba przystąpić do wybudowania, bo gmina bez kościoła obejść się nie może, a to pociąga za sobą ogromne gminy zniszczenie, ofiary tem dotkliwsze, ile że były nie spodziewane.

Nie wahaliśmy się więc na chwilę przyjąć w projekcie zasadę obowiązkowego zabezpieczenia budynków kościelnych i parafialnych od ognia i dlatego już w 1. paragrafie umieściliśmy koszta te między przedmioty ustawy.

2) §. 2. obecnie obowiązującej ustawy jest tak stylizowany, iż do kosztów sprawiania utrzymywania przyrządów i sprzętów kościelnych, tudzież do wydatków bieżących połączonych z odprawianiem liturgii, n. p. do kosztów zakupowania wina do Mszy św. możnaby pociągnąć także zakładowy majątek kościelny. Takiego zamiaru nie mogła mieć ustawa obecnie obowiązująca, gdyż sprzeciwiałoby się to nietylko ustawom kościelnym, ale nawet zasadom kardynalnym dobrej gospodarki, która nie pozwala użycia zakładowego kapitału na bieżące potrzeby. Uważaliśmy więc za stosowne oznaczyć dokładnie, co na wspomniany cel użyte być powinno; a mianowicie postanowiliśmy w §. 2. projektu, iż w razie braku lub niedostateczności źródeł specjalnych, o których w §. 1. mowa, użyty być winien na ten cel w pierwszym rzędzie bieżący dochód kościelny, jakoto: dochód z obnoszonej tacy lub woreczka i t. d., w drugim rzędzie datek od parafian, który wyznaczony zostanie przez dozór kościelny, zaś dochód z majątku zakładowego ściśle kościelnego, jakoteż sam ten majątek pozostawiliśmy jako źródło do odbudowania i utrzymywania budynków kościelnych i parafialnych.

Postanowiliśmy w tym paragrafie, że dozór kościelny wyznacza datek, jaki parafianie na sprawianie i utrzymywanie aparatów kościelnych, na wydatki bieżące połączone z odprawianiem liturgii i na opłacanie organisty i służb kościelnych złożyć winni, i pod tym względem różnimy się znacznie od obecnie obowiązującej ustawy, która w §. 12. datek na potrzeby litur-

giczne, a przy kościołach obrządku łacińskiego na utrzymanie sług kościelnych, wyznacza przy parafiach obrządku łacińskiego na 100 zł. rocznie, a przy parafiach obrządku greckiego na 50 zł.

Postanowienie to §. 12. obecnie obowiązującej ustawy liczne wywarło rekryminacje tak ze strony duchownej jak i ze strony świeckiej. I tak:

a) Zarzucono, że niesłusznem jest czynić różnicę między parafiami rzymsko-katolickimi i grecko-katolickimi.

b) Że kwota ryczałtem wyznaczona nie ma żadnej podstawy. Wszak w czasach, które poprzedzały obecnie obowiązującą ustawę, rząd potrącał na ten cel z intrat parocha w większych kościołach 345 zł. 82 ct., a w mniejszych 254 zł. 50 ct. — kwota 100 zł. nigdy nie może wystarczyć, co wykazuje następujący obrachunek: Opłacając organiście miesięcznie 8 zł., kościelnemu 3 zł. a dziadowi 2 zł. uczyni sama służba 156 zł.

c) Wymuszanie od parafian pewnej kwoty rocznie na potrzeby kościelne stawia parocha w przykre położenie wobec parafianów, którzy dawniej żadnego kosztu na te cele nie ponosili i po największej części się zdarza, że parochowie nie żądają od swoich parafian tych datków, przenosząc zgodę nad zysk.

Wydział krajowy po dokładnem rozpatrzeniu się przyszedł do przekonania, że wyznaczenie ryczałtu nie da się pogodzić ze sprawiedliwością, bo w najrzadszych wypadkach ryczałt zgodzi się z potrzebą, w najliczniejszych razach będzie albo za mały albo za wielki. Trzeba więc było przyjąć inną zasadę, a nią jest: rzeczywista potrzeb. Co kościół potrzebuje na aparaty kościelne, na koczta liturgii, na organistę lub diaka, na sługi kościelne, to musi otrzymać. Gdy zaś prawie każdy kościół inne ma potrzeby, więc wynika, że i kwota na ich potrzebę będzie w każdym prawie kościele inną. Jaką zaś być ma, najlepiej osądzić potrafi dozór kościelny, który przez to samo, iż w tej sprawie reprezentuje interesowanych, ograniczy do ścisłej potrzeby swoje żądanie do parafian a i czuwać będzie nad tem, aby te środki, które przeznaczone są przedewszystkiem na te cele regularnie administrowane i na te cele użyte zostały.

Dla tego zmieniliśmy w tym punkcie postanowienia obecnie obowiązującej ustawy.

3) W §. 8. obecnie obowiązującej ustawy postanowiono, że rozkład wydatków na parafian nastąpić ma według postanowień działu V. ustawy gminnej.

Przeciw zasadzie samej nie nie zarzucamy, ale nie możemy pominąć milczeniem, że zastosowanie jej w całości jest wobec pewnej części parafian faworyzacją niczem nieusprawiedliwioną, wobec reszty zaś parafian przeciążeniem niesłusznem na korzyść pierwszych. §. 83. ustawy gminnej opiewa:

Do opłacania dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posług i robót, nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, gminy, zakładów krajowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jako też wdowy i sieroty tych osób, co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego, pensyi, prowizyi, zapomóg i innych poborów;

b) pasterze dusz, co do ich kongruy.

Te wszystkie osoby jeżeli są parafianami, używają kościoła i potrzebują opieki duchownej duszsterownika, używają więc wszystkich praw parafianów a nie są pociągani do żadnych obowiązków. Jest to sprzeczność z wszelkimi zasadami sprawiedliwości, tem sprzeczniejsza, iż na korzyść ich inni parafianie muszą być przeciążeni.

Dla tego Wydział krajowy dodał do 1. ustępu §. 9. projektu słowa: „wszakże bez zastosowania §. 83. tejże ustawy“.

4) Czwarta zmiana, jaką Wydział krajowy wnosi, tyczy się §. 9. obecnie obowiązującej ustawy.

Paragraf ten stanowi, że chociaż pewna część parafian ma osobny kościół i zabudowania mieszkalne dla duchownego wybudowane i utrzymywane kosztem tychże parafian, to prze-

cież nie są oni przez to uwolnieni od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne matryczne.

Postanowienie to jest tylko w części sprawiedliwe a to w tym tylko wypadku, jeżeli do tej filii nie ma eksponowanego duchownego sprawującego wszystkie obowiązki parocha. W takim bowiem razie postawili oni te budynki dla swojej wygody, w celu uniknięcia dalszej drogi do parafialnego kościoła, a kościół sprawia im tę dogodność, że od czasu do czasu wysyła tam duchownego w celu odprawiania nabożeństwa.

Jeżeli więc tacy parafianie dla własnej wygody budynki kościelne i mieszkalne postawili, nie mogą żądać z tego tytułu uwolnienia od obowiązku konkurowania do matki, której są parafianami.

Jeżeli zaś przy takiej filii stale eksponowany jest duchowny i sprawa z ramienia biskupa wszystkie czynności parocha, a parafianie tej miejscowości budują i utrzymują budynki kościelne i parafialne, wtenczas faktycznie mają osobną parafię i duszpasterza i niesłusznem by było, żeby jeszcze pociągani byli do konkurowania do parafii matrycznej. Zgadza się w tem wszystkie powiaty i konsystorze, które tę kwestyę wzięły pod rozbiór. Dlatego proponujemy w tym duchu zmianę w §. 10. naszego projektu zawartą.

II. Co do części formalnej.

1. O dozorcze kościelnym.

Komitety tak zwane kościelne czyli parafialne, bo oprócz nazwy „komitetu“ bez dalszego oznaczenia, ciałem to nie ma w ustawie innej bliżej określonej nazwy, nie rozwinęły tej działalności, jakiej od nich ta ustawa wymaga.

Przyczyna leżała naprzód w ich składzie. Oprócz stałych członków parocha i patrona, a i ten ostatni nie wchodził do komitetu, jeżeli nie należał do dotyczącego obrządku, składał się komitet z trzech albo czterech członków wybranych z pośród parafian, bez względu na stan wykształcenia i bez względu na podatek jaki opłacają.

Uważamy ten sposób wyboru komitetu za niewłaściwy. Bo jeżeli komitet ma istotnie odpowiadać swojemu zadaniu, jeżeli ma czuwać nad majątkiem kościelnym, nad jego dochodami nad budynkami kościelnymi i plebańskimi, musi przynajmniej w większości swojej dać gwarancję, że obowiązkom tym odpowie. Wszakże układanie preliminarza, uregulowanie poboru bieżącego dochodu kościelnego, czuwanie nad kasą, składanie rachunków, czuwanie nad tem, aby przez zaniedbanie mniejszych reperacyi parafianie nie narażeni zostali później na nieproporcjonalnie wielkie wydatki, oto są zatrudnienia, które wymagają pewnego wykształcenia.

Taki żywiół konieczny wprowadzamy przez postanowienie, iż obszary dworskie dają jednego reprezentanta do komitetu, a jest to postanowienie tem sprawiedliwsze, ile że rozkład na parafian dzieje się podług podatku, a wiadomem jest, że podatki bezpośrednio opłacane przez obszary dworskie mają się do podatków bezpośrednich opłacanych przez mniejsze posiadłości mniej więcej jak 1 : 2.

Takim składem komitetu nie tylko dajemy większą gwarancję jego skutecznej działalności ale nadto odpowiadamy słusznym wymaganiom tych, którzy odwołując się do znaczniejszego swojego udziału w podatkach domagają się donioślejszego zastępstwa w sprawach konkurencyjnych kościelnych. Przyjęliśmy również postanowienie, że prawo głosowania z tytułu patronatu nie pozbawia głosowania z tytułu własności obszaru dworskiego, albowiem patron przyczynia się do kosztów budowy na mocy §. 6 ustawy jedną szóstą częścią kosztów resztujących, zaś jako właściciel obszaru dworskiego podług podatku, jeżeli więc patron i właściciel obszaru dworskiego schodzą się w jednej osobie, słusznem jest, aby tej osobie dwa głosy przysłużyły.

Druga przyczyna niepowodzenia dotychczasowych komitetów jest brak wszelkiej nad jego czynnościami kontroli. Władza polityczna wkracza tylko wtenczas, jeżeli do niej wpłynie jakie zażalenie. Ale takie zażalenia niewpływają prawie nigdy do władzy politycznej z tej prostej przyczyny, że komitety w czynnościach swoich prawie nigdy nie wydają uchwał do stron.

Jeżeli więc komitet nie czuwa nad dochodami kościelnymi, jeżeli bieżący dochód kościelny nie jest wyrachowany, jeżeli datki od parochów należące się w moc §. 4 ustawy nie wpływają regularnie, jeżeli paroch zaniedbuje pomniejszych reperacyi, które to zaniedbanie pociąga za sobą później znaczne nakłady obciążające konkurencyę, jeżeli nie ma preliminarzów, jeżeli członkowie komitetu uchylają się od posiedzeń a przewodniczący ociąga się z ich zwołaniem, na to wszystko nie wpływa polityczna władza powiatowa, bo nie ma przed sobą zażalenia i nie jest obowiązana czuwać nad tem wszystkiem z urzędu i przekonania się przez swego delegata na miejscu o stanie budynków, o prawidłowym prowadzeniu interesów i o stanie kasy.

Ztąd wyrobiła się praktyka, że komitety zwykle tylko wtenczas się schodzą, jeżeli stan budynków bardzo znacznie się pogorszył i wielkiego już wymaga nakładu, albo co gorsza, porozumiewanie się następuje w krótszej drodze w ten sposób, że bez udziału konkurencyi na podstawie ustępu ostatniego §. 8. wójt daje do dyspozycyi majątek gminny czy to w papierach czy w parcelach lasowych nie zważając na inne potrzeby gminne, byle tylko na razie złemu zaradzić.

Organizacya więc terażniejsza komitetu nie odpowiada zupełnie celowi.

Aby złemu zaradzić określiliśmy dokładnie czynności komitetu, wstawiliśmy do nich obowiązek odbycia posiedzeń zwyczajnych i nadzwyczajnych i poddaliśmy czynności komitetu pod najściślejszą kontrolę władzy politycznej powiatowej, której obowiązkiem nawet będzie przekonać się periodycznie na miejscu o prawidłowym urzędowaniu komitetu i o stanie budynków i kasy.-- Z tej samej zasady czuwania, aby komitety pełniły swoje obowiązki, wychodząc, musieliśmy przyjąć do projektu prawo karania członków za zaniedbywanie obowiązków i prawa rozwiązania komitetu i zarządzenia aż do wyboru nowego komitetu tego co na razie wypadnie.

W końcu upowodować nam przypadnie, dla czego dotychczasową nazwę „komitet“ przemieniliśmy na „dozór kościelny“. „Komitet“ bez bliższego określenia jest nazwą za ogólnikową, nie określa nawet w przybliżeniu przeznaczenia tego ciała. Zaś nazwa: „Dozór kościelny“ jest zupełnie odpowiednią obowiązkom i prawom tego ciała i ma za sobą tradycyę historyczną tak, że do dziś dnia w Królestwie polskiem nazwa ta się utrzymała.

2. O konkurencyi kościelnej.

Nie mieliśmy dostatecznego powodu, aby dotychczasowy skład konkurencyi zmienić. Ale słuszny jest zarzut przez hr. Golejewskiego podniesiony, że zawarte w §. 16. postanowienia, jako niestający do konkurencyi uważanym będzie za przyzwalającego na budowę i pociągnięty zostanie do dodatków na niego przypadających, jest niesprawiedliwym. Bo jeżeli konkurencyja składa się z 20 głów, z których 10 tylko staje do pertraktacyi konkurencyi a z tych tylko jedna jest za budową, budowa jest uchwaloną, ponieważ do tego jednego dolicza się dziesięciu nieobecnych, gdy tymczasem faktyczny stan jest ten, że na 20, jeden tylko domagał się budowy, 19 zaś nie domagało się jej.

Takie postanowienie sprzeciwia się nie tylko słuszności ale prostym zasadom sprawiedliwości i dla tego z mnogich stron domagają się jego zniesienia.

I my przychylamy się do tych głosów i dla tego wnosimy, aby do powzięcia uchwały wymagana była większość powołanych, a do orzeczeń większość obecnych.

Kardynalną zmianę dotychczas obowiązującej ustawy proponujemy w tem, iż do przeprowadzenia budowy przez konkurencyę uchwalonej wymagamy odrębnego ad hoc przez konku-

rencję wybranego komitetu, do którego by wszakże wchodził paroch jako reprezentant kościoła i patron jako przyczyniający się stale i przed innymi do kosztów budowy.

Budowy z uchwały konkurencyi należą do rzadkich w parafii zdarzeń, ale z drugiej strony wymagają one specjalnych wiadomości, doświadczenia, starania i ciągłego czuwania. Dozór kościelny przeznaczony do bieżących spraw nigdy prawie nieodpowiadałby tym wszystkim wymogom już z tej prostej przyczyny, że wybrany zwykle z miejscowych parafian tem samem składa się z członków ze szcuplejszego grona wybranych. Nadto nie mogliśmy z oka spuścić i tej uwagi, że dłuższe koleżeństwo w urzędowaniu wyradza pewne choć z ludzkich pobudek pochodzące względy, które w danym razie nie koniecznie licują z dobrem i sprężystem prowadzeniem sprawy i dla tego sądziliśmy, że do budowy uchwalonej przez konkurencyę należy zawsze wybrać osobny „Komitet budowniczy“. Lecz z przyczyn powyżej przy „dozorze kościelnym“ przytoczonych podajemy i „Komitet budowniczy“ pod najściślejszą kontrolę władzy politycznej.

Ze względu na ustawę państwową z dnia 7. maja 1874. roku l. 50 dziennika U. P. nie mogliśmy reprezentacyom powiatowym przyznać głosu decydującego w sprawach konkurencyjnych i administracyjnych majątku kościelnego i beneficyjalnego. Ale z drugiej strony nie mogliśmy zapoznać, że wpływ tych władz autonomicznych na sprawy, które stanowią przedmiot tego sprawozdania, nie może być pominięty bez narażenia ich na niepowodzenie.

Sprawy konkurencyi kościelnej stoją w ścisłym związku ze sprawami majątkowymi gmin. Przeciążenie gmin z powodu tych spraw pociąga często ruinę tych gmin. Wydziały powiatowe po tyloletnim już ich istnieniu są dokładnie obznajomione z siłami finansowemi swoich gmin. Zdanie więc reprezentacyi powiatowych musi być bardzo pożądanem dla władz politycznych czynnikiem przy załatwieniu czy to preliminarza rocznego, czy zamknięcia rachunków, czy przy załatwieniu pertraktacyi konkurencyjnej i pewni jesteśmy, że władze polityczne na zdanie reprezentacyi powiatowych należytą zwrócą uwagę, a tem samem zapobiegną przeciążeniu gmin i przyczynią się do prawidłowego prowadzenia interesów przez dozory kościelne i komitety budownicze.

Przystępujemy w końcu do wniosku posła Tyszkowskiego.

Zaprzeczyc nie możemy, że na dnie tego wniosku leży dążność zacna i szlachetna, lecz nie możemy tego wniosku polecić Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia, a to z następujących powodów:

1) Zasada, aby datki konkurencyjne nie przenosiły 50% podatków stałych nie da się w praktyce przeprowadzić. Inne czynniki wyznaczają datek do konkurencyi kościelnej a inne do konkurencyi szkolnej, które z nich mają pierwszeństwo?

Czy możliwem jest dotrzymanie projektowanej miary jeżeli n. p. odbudowanie lub odrestaurowanie jest nagłe i wymaga znacznego na razie nakładu? Czy jest nawet do doradzenia, aby restauracya lub odbudowanie zostało rozłożone na lat kilka, chociażby jawnem było, że przeprowadzenie w jednym roku wprowadziłoby większy na ten rok ciężar, ale w całości wydatek byłby mniejszy, niż jeżeliby budowa na kilka lat była rozłożoną.

Nadto okoliczność, iż gminy polityczne inny mają skład niż gminy parafialne, że w jednej gminie politycznej mieszkają parafianie różnych obrządków, sprawiłaby zawikłania w przeprowadzeniu myśli p. Tyszkowskiego.

I tak n. p. jeżeliby członkowie jednego obrządku w gminie musieli do konkurencyi kościelnej opłacać 48% podatku, tem samem mogliby do szkolnej konkurencyi tylko już 2% wnieść, a resztę musieliby ponosić parafianie drugiego obrządku.

2) Sądzymy, że jeżeli ustawa obecnie proponowana będzie należycie przeprowadzoną, przeciążenie gmin z powodu konkurencyi kościelnej nie tak łatwo będzie mogło nastąpić.

A najpierw zwracamy uwagę na to, iż proponujemy przymusową asekurację od ognia budynków kościelnych i plebanalnych. Asekuracja ta przeprowadzona uwolni gminy od najczęstszych wypadków nagłego i wielkiego nakładu, albo pociągnie do nieznacznych tylko wydatków.

Jeżeli zaś pociągniętą zostanie konkurencya do wydatków z powodu przez przeciąg czasu powstałej konieczności odbudowania lub restaurowania, natenczas leży zupełnie w mocy konkurencyi, albo rozłożyć budowę na dłuższy czas, albo przez pożyczki, dziś tak ułatwione, przyjsć parafianom w pomoc.

Sądzymy więc, że jeżeli ustawa, którą proponujemy, będzie przyjętą i wykonaną, jeżeli mianowicie asekuracja od ognia zostanie przeprowadzoną, jeżeli dozory kościelne czuwać będą nad dochodami kościelnymi, jeżeli datki od parochów będą regularnie wpływać, jeżeli czuwać się będzie nad tem, aby restauracye w czas były przeprowadzane, jeżeli władze powiatowe w zakresie im tą ustawą nadanym czuwać będą nad stosunkami materyalnemi gmin, jeżeli konkurencya sama postąpi sobie rozsądnie i to, co nie da się w roku bez przeciążenia zrobić, odłoży na dłuższy czas, albo użyje kredytu rzec można taniego, natenczas środki nadzwyczajne, do których rzędu zaliczamy środek we wniosku p. Tyszkowskiego zawarty, staną się zbytecznemi.

W końcu zauważyć musimy, że przez ten projekt załatwiony zostaje także owy ustęp polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 13. Września 1882, którym Wysoki Sejm odesłał Wydziałowi krajowemu petycję gminy Brzozy królewskiej z poleceniem, aby w przedłożeniu zmiany niektórych paragrafów ustawy konkurencyjnej i §. 9. wziął pod rozpoznanie i zmiany w tym kierunku wniosł, aby jedna gmina nie mogła być pociągniętą do konkurencyi dwóch kościołów lub dwóch zabudowań mieszkalnych dla duchownych tego samego obrządku katolickiego.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

1. Uchwalić załączony projekt do ustawy.
2. Uważać tym projektem za załatwioną petycję parafianów kościoła filialnego rz. k. w Brzozie królewskiej o zmianę §. 9. ustawy o konkurencyi kościelnej.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 22. Czerwca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblíkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Oktaw Pietruski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Projekt ustawy

obowiązującej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o pokrycie potrzeb kościelnych i parafialnych w parafiach wyznania katolickiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1. Koszta stawiania, utrzymywania, zabezpieczania od ognia i najmowania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, koszta nabycia gruntu pod te budowy, oprócz tego wydatki bieżące na sprawianie i utrzymywanie przyrządów i sprzętów kościelnych, nareszcie wydatki bieżące połączone z odprawianiem liturgii, pokrywane być mają przedewszystkiem z funduszu przeznaczonogo specjalnie na te cele, tudzież przez te osoby, które są do tego obowiązane mocą fundacyi, umowy albo też innego tytułu prawnego.

Tytuł zobowiązania stanowi o rodzaju i rozmiarze prestacyi.

§. 2. Koszta sprawiania i utrzymywania przyrządów i sprzętów kościelnych, tudzież wydatki bieżące, połączone z odprawianiem liturgii, jak niemniej koszta utrzymywania organisty lub spiewaka (diaka) i innych sług kościelnych, pokrywane będą w braku lub w razie niedostateczności środków w §. 1. wymienionych z bieżącego dochodu kościelnego, jako to: z dochodu z obnoszonej podczas nabożeństwa tacy lub woreczka, z dochodu za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych, z dochodu za użycie dzwonów i t. p. Wrazie niedostateczności tych źródeł wyznaczy dozór kościelny (§. 13) corocznie na ścisłą potrzeb ograniczoną kwotę, którą parafianie złożą.

Rozłożenie na parafian dzieje się według podatków stałych, jakie oni w obrębie parafii opłacają.

§. 3. Jeżeli na pokrycie kosztów stawiania, utrzymywania, zabezpieczenia od ognia i najmowania budynków kościelnych i plebańskich, tudzież kosztów nabycia gruntu pod te budowy nie ma źródeł w §. 1. wymienionych, lub jeżeli takowe okażą się niedostatecznymi, natenczas należy na ich pokrycie, a to w pierwszym wypadku wszystkich, w drugim wypadku reszty kosztów, użyć bieżącego dochodu kościelnego, jaki po pokryciu wydatków

w §. 2. wymienionych kosztów pozostanie, dalej rozporządzalnego majątku lub dochodu ściśle kościelnego, a gdyby i te źródła nie wystarczyły, pozwala się na cel wspomniany użyć majątku zakładowego, ściśle kościelnego, o ile takowy nie ma wskazanego sobie innego przeznaczenia i nie jest potrzebnym do pokrycia innych wydatków, które z dochodów majątku kościelnego opędzać się mają, z zachowaniem wszakże istniejących przepisów o sprzedaży i obciążeniu mienia kościelnego.

§. 4. Paroch jednak ma ponosić następujące koszta:

- a) stawianie i utrzymywanie budynków gospodarskich, znajdujących się w należących do jego dotacyi dobrach tabularnych lub częściach takichże dóbr, lub odrębnych od probostwa folwarkach, jeżeli dochód z probostwa pokrywa kongruę jego, i jeżeli nie ma źródeł przeznaczonych na ten cel, które w §. 1. wymieniono;
- b) naprawy budynków mieszkalnych i gospodarskich, spowodowanej winą, niedbalstwem lub opieszałością parocha, jego sług i domowników;
- c) wydatki mniejsze na naprawę i utrzymywanie budynków plebańskich, mieszkalnych i gospodarskich w dobrym stanie, jako to: na opłatę kominiarza, na wstawianie szyb, bielenie, naprawę pieców, drzwi, zamków i ram u okien, naprawę zwykłą dachu, wprawienie uszkodzonych części podłogi, utrzymanie ogrodzenia i t. p. jeżeli wydatki te w jednym roku kwoty 15 zł. nie przewyższają.

Wydatki w §. 4. pod lit. c) wskazane, 15 zł. rocznie przynoszące, ponosi paroch sam wtedy, jeżeli jego dochód czysty przynajmniej o 100 zł. jest wyższym od należącey mu kongruy, w przeciwnym zaś razie ponosi on z tych wydatków tylko takie, które jednorazowo nie przekraczają 10 zł.

§. 5. Do innych wydatków budowniczych przy plebańskich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarskich przyczyniać się winien paroch wtedy, jeżeli czysty dochód z parochii nie jest mniejszy jak 400 zł. i nie mniejszy jak kongrua jemu należąca.

Od nadwyżki przynoszącej ten dochód, opłacać winien paroch co roku do funduszu konkurencyjnego a mianowicie od nadwyżki nie przekraczającej 100 zł. 3% — od nadwyżki nie przekraczającej 200 zł. 5% — od nadwyżki zaś większej 8%.

§. 6. Patron kościoła, o ile specjalne tytuły prawne inaczej nie stanowią, ponosi jedną szóstą część wydatku, jaki po strąceniu środków w §§. 1., 3., 4. i 5. wymienionych i po strąceniu kosztów roboty ciągłej i pieszej pozostanie niepokryty.

§. 7. Posiadacz majątku, do którego przywiązane jest prawo patronatu, winien bez względu na wyznanie swoje religijne wypełniać obowiązki nałożone na patrona niniejszą ustawą.

Biskup ponosi koszta patronatu tylko w tym wypadku, jeżeli w diecezyi swojej wolno nadaje probostwo (*libera collatione*) w dobrach stołowych, patronatowi jego podległych.

§. 8. Duchowne korporacje winny przy parochiach do nich wcielonych ponosić wszystkie koszta w §§. 1. i 2. wymienione, jeżeli nie udowodnią, że od pokrycia tych kosztów całkiem lub częściowo są uwolnione.

§. 9. Wydatki nie pokryte środkami w §§. 1., 3. — 8. wykazanymi ponoszą parafianie.

Rozkład tych wydatków przypadających na członków gminy nastąpić ma według postanowienia działu V. ustawy gminnej w ten sam sposób, jak rozkład innych wydatków gminnych, wszakże bez zastosowania §. 83. tejże ustawy.

Jeżeli parafia składa się z kilku gmin, obszarów dworskich lub części tychże, natenczas należy, gdyby inna umowa nie nastąpiła, rozłożyć koszta na każdą gminę i na każdy obszar dworski w stosunku do podatków bezpośrednich uiszczanych przez tych właścicieli obszarów dworskich lub ich części, tudzież przez tych członków gmin do parafii wcielonych, którzy do dotyczącego obrządku należą.

Gminie wolno z funduszków własnych pokryć w całości lub w części wydatki przypadające na jej członków.

§. 10. Kościoły filialne i zabudowania mieszkalne i gospodarskie dla duchownych, którzy przy nich są eksponowani, mają przy pomocy rozporządzalnego majątku kościelnego, stawiać i utrzymywać ci, w których interesie kościoły te i zabudowania istnieć mają lub istnieją, jeżeli inne prawne zobowiązania w tej mierze nie zachodzą.

Okoliczność ta nie uwalnia ich wszakże od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne (§. 1.) wyjąwszy osobną umowę i wyjąwszy wypadek, jeżeli ekspozyt aplikowany jest przez biskupa do samoistnego zawiadywania (ad universitatem causarum).

§. 11. Skarb Państwa, fundusz publiczny, stowarzyszenie lub gmina, mające własność nieruchomą w obrębie jakiej parafii katolickiej, przyczynia się do zaspokojenia wydatków tejże parafii (§. 10.) w miarę podatków stałych z tej własności opłacanych.

Jeżeli zaś ta własność leży w obrębie kilku parafii katolickich (jednego lub różnych obrządków) wtedy należy przy wymiarze kwoty, z którą ta własność do każdej z tych parafii ma konkurować, przyjąć za podstawę tę kwotę podatkową, jaka wyniknie ze stosunku ilości parafian każdej z tych parafii do liczby ogólnej parafian wszystkich parafii katolickich, w których obrębie wspomniana własność leży.

§. 12. Jeżeli według dotychczasowego zwyczaju połączone jest wolne pomieszkanie ze służbą organisty lub diaka, natenczas obowiązują co do stawiania i utrzymywania tegoż przepisy niniejszej ustawy.

§. 13. Przy każdym kościele istnieć ma dozór kościelny.

Stałymi członkami dozoru kościelnego są:

1. Paroch dotyczącego kościoła.

2. Patron wykonujący prawo prezentacji parocha, lub jego zastępca wybrany przez patrona z pośród parafian. Jeżeli jest dwóch patronów, wtedy ci kolejno każdy przez lat trzy są stałymi członkami dozoru.

Jeżeli patronów jest więcej jak dwóch, natenczas wybierają z grona swego jednego na członka dozoru na lat trzy.

3. Właściciel obszaru dworskiego, jeżeli należy do dotyczącego obrządku, lub jego zastępca przez niego z grona parafian wybrany.

Jeżeli jest kilku takich właścicieli, wybierają z pośród siebie jednego członka i jednego zastępcę na lat sześć.

Prawo głosowania z tytułu patronatu nie pozbawia prawa głosowania z tytułu własności obszaru dworskiego.

Oprócz tych stałych trzech członków dozoru kościelnego wchodzi do niego dwaj delegaci wszystkich innych parafian i dwaj zastępcy wybrani przez pełnomocników gmin w sposób Działem VI. ustawy gminnej oznaczony. Ci sami wybierają także w razie, że albo patron nie wykonuje prawa prezentacyi, albo że żaden z właścicieli obszaru dworskiego nie należy do dotyczącego obrządku brakującego lub brakujących do liczby pięciu członków i ich zastępców. Jeżeli większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy przy drugim głosowaniu największą otrzymali liczbę głosów. Wrazie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie dozoru kościelnego wybierają z pośród siebie przewodniczącego i jego zastępcę. Pełnią oni swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością wydatki w gotówce będą im zwrócone.

§. 14. Do ważności uchwał dozoru kościelnego wymaga się obecności przewodniczącego i trzech głosujących.

§. 15. Dozór kościelny odbywa posiedzenia zwyczajne lub nadzwyczajne.

Zwyczajne posiedzenia mają się odbywać przynajmniej co trzy miesiące.

Nadzwyczajne posiedzenie zwołuje przewodniczący wtenczas, jeżeli tego uzna potrzebę, lub jeżeli tego zażąda paroch, patron, polityczna władza powiatowa lub dwóch członków dozoru kościelnego.

Na każde posiedzenie winno być wezwane doręczone każdemu członkowi ewentualnie zastępcy, jeżeli członek dla wykazanej słabości lub nieobecności przybyć nie może.

Przewodniczący, który ociąga się ze zwołaniem posiedzenia, i członkowie dozoru kościelnego i ich zastępcy, którzy mimo otrzymanego zaproszenia nie przybywają na posiedzenie, lub takowe przedwcześnie opuszczają, będą karani przez polityczną władzę powiatową grzywnami od 5 zł. do 25. zł.

§. 16. Dozór kościelny sprawuje następujące czynności:

1. Zawiaduje dochodami majątku ściśle kościelnego w granicach §. 3cim niniejszej ustawy określonych i bieżącym dochodem kościelnym.
2. Czuwa nad utrzymaniem majątku kościelnego, nad utrzymaniem w dobrym stanie przyrządów i sprzętów kościelnych, niemniej budynków kościelnych i plebanalnych i zabezpiecza je nieprzerwanie od ognia.
3. Najdalej do końca września każdego roku sporządza i przedkłada Wydziałowi powiatowemu preliminarz dochodu i rozchodu następnego roku, który go ze swojemi uwagami przesyła politycznej władzy powiatowej.
4. Najdalej do końca lutego każdego roku sporządza zamknięcie rachunków za rok ubiegły i wyklada je w swojej kancelaryi do wolnego przeglądu dla wszystkich parafian przez dwa miesiące od dnia ogłoszenia, iż rachunki te wolno przeglądać w kancelaryi dozoru kościelnego.

Parafianom wolno jeszcze przez miesiąc jeden po upływie tego terminu wnieść swoje zarzuty do politycznej władzy powiatowej.

Skoro ten termin minie, przedłoży dozór kościelny zamknięcie rachunków Wydziałowi powiatowemu, który je ze swojemi uwagami przesłze politycznej władzy powiatowej.

5. Uchwala i przeprowadza budowę nieprzekraczającą rocznie 50 zł. bez dalszego odwołania się; wszakże winien o tem zdać sprawę w najbliższym zamknięciu rachunkowem.
6. W przypadkach uznanej przez siebie potrzeby zebrania w drodze konkurencyi funduszków na przedsiębrać się mające budowę, udaje się przy dołączeniu wykazu majątku kościelnego, rachunków z wszelkich dochodów i wydatków aż do ostatniego czasu i wykazu stanu kasy, niemniej planów i kosztorysów, do politycznej władzy powiatowej o wprowadzenie pertraktacyi konkurencyjnej.

§. 17. Polityczna władza powiatowa rozpisze pertraktację konkurencyjną i zawezwie do niej dotyczący ordynaryat i wszystkie do konkurencyi obowiązane strony. Dowody doręczenia należy złożyć przy rozpoczęciu pertraktacyi konkurencyjnej.

Przy rozprawie konkurencyjnej ma głos ordynaryat dotyczący i każda w moc fundacyi, umowy lub ustawy do konkurencyi obowiązana strona, a mianowicie: paroch, patron, który może się zastąpić pełnomocnikiem, każdy obszar dworski, z każdej gminy pełnomocnik wybrany bezwzględną większością głosów przez parafian tegoż obrządku, prawo wyboru w gminie mających. Każdej z tych stron należy się głos bez względu na to, czyli w danym razie przyczynia się lub nie przyczynia się do pokrycia kosztów.

Do powzięcia uchwały potrzebna jest obecność większej połowy uprawnionych do głosowania i absolutna większość obecnych.

§. 18. Przy pertraktacyi zastanowić się należy nad koniecznością budowy, nad planem i kosztorysem, niemniej nad ilością i sposobem wpłaty lub prestacyi uiścić się mających przez konkurentów i ustanowić takowe według możliwości ze zgodnem porozumieniem się interesowanych.

Polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego wydaje załatwienie z wolnością odwołania się do wyższych władz politycznych i odstępuje akta komitetowi budowniczemu, który składa się z parocha, patrona i z trzech członków przez konkurencyę przy rozprawie konkurencyjnej do uchwalonej budowy wybranych.

§. 19. Komitet budowniczy obejmuje przeprowadzenie budowy, wybiera przewodniczącego i jego zastępcę i uchwala bezwzględną większością głosów.

Co do sposobu przeprowadzenia budowy, kosztów i żądania datków w pieniądzech, materiałach lub prestacyi w naturze i t. p., komitet stosować się winien ściśle do prawomocnie powziętych przy rozprawie konkurencyjnej postanowień.

§. 20. Najdalej we dwa miesiące po skończonej budowie lub restauracyi, a jeżeli one trwają dłużej niż rok, najdalej we dwa miesiące po upływie każdego roku winien komitet budowniczy złożyć rachunek i o tem uwiadomić wszystkich do konkurencyi obowiązanych z oznajmieniem, iż tenże u miejscowego proboszcza w terminie jednego miesiąca, licząc od dnia ogłoszenia, przejrzany być może.

Konkurenci mają prawo wniesienia swoich zarzutów do politycznej władzy powiatowej.

Po upływie powyższego terminu przesłał komitet budowniczy rachunek Wydziałowi powiatowemu, który go ze swojemi uwagami przedłożył politycznej władzy powiatowej.

§. 21. Polityczna władza powiatowa sprawuje następujące czynności:

1. Rozstrzyga zażalenia od uchwał dozoru kościelnego i komitetu budowniczego, niemniej spory zachodzące między temi dwoma ciałami.
2. Dzierży kontrolę nad wszystkiemi czynnościami dozoru kościelnego, załatwia ułożone przez niego preliminarze i zażalenia przeciw nim wnoszone.

Obowiązana jest przynajmniej raz w trzy lata przekonać się przez delegata o stanie budynków kościelnych i plebańskich, o prowadzeniu spraw przez dozór kościelny i skontrolować akta i kasę.

3. Załatwia rachunki dozoru kościelnego i komitetu budowniczego i zarzuty przeciw nim poczynione.
4. Przekonuje się, ile razy to uzna za potrzebne, o czynnościach komitetu budowniczego.
5. Ma prawo nałożenia na członków dozoru kościelnego i komitetu budowniczego za zaniechanie obowiązków kary pieniężnej do wysokości 25 złr. i ściągania ich w drodze przymusowej, orzeka o odpowiedzialności członków dozoru kościelnego i komitetu budowniczego z rachunków i zaniechania obowiązków i ściąga w drodze przymusowej kwoty, na których zapłacenie tych członków z tytułu odpowiedzialności skazała.

W razie gdyby zaniechanie obowiązków było tego rodzaju, iż sprawowanie dalsze interesów nie mogłoby być pozostawionem dozorowi kościelnemu lub komitetowi budowniczemu, polityczna władza powiatowa przystąpi do rozwiązania i zarządzenia nowego wyboru, a aż do skutecznego tegoż ustanowi na koszt winnych tymczasowy zarząd.

6. Ściąga w drodze przymusowej należności wynikłe z preliminarza zatwierdzonego i z załatwionej pertraktacji.

§. 22. Zażalenie od uchwał dozoru kościelnego i komitetu budowniczego rozstrzyga z wolnością dalszego toku instancyi polityczna władza powiatowa, zaś zażalenia od uchwał politycznej władzy powiatowej władza polityczna krajowa, również z wolnością dalszego toku instancyi.

Wszystkie zażalenia winny być wniesione do politycznej władzy powiatowej w terminie 14 dni.

§. 23. Przez tę ustawę znosi się ustawę z dnia 15. sierpnia 1866 r. Nr. 28 Dz. u. i rozp. kr., dotyczącą pokrycia kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego tudzież sprawiania przyrządów i sprzętów kościelnych.

Aleg. 4.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów
c. k. Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z d. 13. Października 1881. uchwalił Wys. Sejm, że z początkiem roku szkolnego 1882/83 ma być założona we Lwowie bursa dla 60 chrześcijańskich uczniów c. k. Seminarjum nauczycielskiego, wyznaczył z funduszu kraj. na pierwsze urządzenie tej bursy sumę 5.200 zł., zaś na jej utrzymanie rocznie sumę 19.090 zł. a. w., wstawił do budżetu na rok 1882. na pierwsze urządzenie bursy 5.200 zł. a na jej utrzymanie przez 4 miesiące 1882. sumę 6.364 zł. i polecił Wydziałowi krajowemu, aby bursę tę wprowadził w życie, wydał dla niej instrukcye i regulaminy i takowe na przyszłej sessyi Wys. Sejmowi do wiadomości przedłożył.

Wydział krajowy złożył w tej sprawie na zeszłorocznej sessyi sejmowej sprawozdanie, w którym wykazał, iż ani rozpisanie licytacji ani poszukiwania prywatne nie nastęrczyły Wydziałowi krajowemu żadnej realności, w którejby bursę na 60 seminarzystów tanim, a przynajmniej niewygórowanym kosztem umieścić można.

Tak z tego względu jak i z uwagi, że każdą obcą realność trzeba by znacznym kosztem adaptować na cele bursy, że najmując obcą realność byłby fundusz krajowy narażony na ciągłe podwyższanie czynszu najmu, i że żadna realność choćby znacznym kosztem adaptowana nie odpowiedziałaby nigdy tak dobrze potrzebom, jak dom umyślnie na wytknięty sobie cel wybudowany, przyszłemu do przekonania, że najodpowiedniejszym będzie wybudować własny budynek na umieszczenie bursy. Dla tego w sprawozdaniu naszym zeszłorocznym przedłożyliśmy szkic wybudować się mającego takiego budynku i sądziliśmy, że suma 50.000 zł. a. w. wystarczy na zakupno gruntu i wystawienie budynku.

Sądziliśmy tem więcej wskazanem wybudowanie własnego budynku, ile że, jak to wykazaliśmy w zeszłorocznym naszym sprawozdaniu, niżej jak za 3.500 zł. a. w. rocznie domu na bursę na 60 uczniów nająć nie podobna.

Postawiliśmy więc wniosek do W. Sejmu, aby nam wolno było przystąpić do budowy własnego budynku, i aby potrzebne na ten cel fundusze do budżetu na lata 1883 i 1884 wstawione zostały.

Lecz Wys. Sejm nie przychylił się do tego wniosku i na posiedzeniu z dnia 9. Października 1882, polecił Wydziałowi krajowemu, aby w razie niemożności wynajęcia odpowiedniej realności przedłożył na następnej Sessyi Sejmowej plan i kosztorys osobnego na ten cel budynku wraz z projektem pokrycia kosztów budowy.

Wywiązując się z tego polecenia poszukiwał Wydział krajowy na nowo odpowiedniej realności. Lecz starania te spełzły na niczem.

Idąc więc za drugim ustępem powyższego wys. polecenia postarał się Wydział krajowy o formalny plan i kosztorys budynku własnego, które stoją w aktach naszych do dyspozycji Wys. Sejmu.

Wedle planu znajduje 60 uczniów odpowiednie umieszczenie, a koszt budowy wynosi wedle kosztorysu 45.000 zł., zaś koszt zakupu gruntu 10.000 zł., -- razem 55.000 zł.

Jeżeli się zważy, że komisya edukacyjna w r. 1881 preliminowała tytułem czynszu najmu realności 3 750 zł., to okazuje się, że już z tego jednego względu wybudowanie własnego budynku przedstawia znaczne korzyści. Piąty procent od sumy 55.000 zł. wynosi 2.750 zł. zatem o 1.000 zł. rocznie mniej, niż kwota przez komisję edukacyjną preliminowana. Dla tego Wydział krajowy nie waha się przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek, aby przystąpiono do wystawienia własnego budynku.

Budowa trwałaby przez dwa lata t. j. przez rok 1884 i 1885. Na wiosnę 1886 roku przystąpiono do urządzenia, a z początkiem roku 1886/87 weszłaby bursa ta w życie.

Dla tego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Upoważnia się Wydział krajowy do zakupienia gruntu i wybudowania domu na pomieszczenie tej bursy kosztem maksymalnym 55.000 zł. w. a.

2) Na pokrycie kosztów tej budowy wstawia się:

a) do budżetu na rok 1884 na koszta zakupu gruntu 10.000 zł.
Połowa kosztów budowy 22.500 „ 32.500 zł.

b) do budżetu na rok 1885:
wstawić należy jako drugą połowę kosztów budowy 22.500 „
55.000 zł.

3) Do budżetu na rok 1886 wstawić należy:

a) na pierwsze urządzenie bursy 5.200 zł.
b) tytułem utrzymania uczniów przez ostatnie 4 miesiące 6.364 „ 11.564 zł.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 21. Sierpnia 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zybkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Oktaw Pietruski

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 5.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wymierzania pięcioleci i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 23. października 1881 r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wymierzać pięciolecia i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych, oraz pensje wdowie dla wdów i dodatki na wychowanie dla sierot po inżynierach i konduktorach pozostałych a to w równej mierze z innymi, stabilizowanymi urzędnikami krajowymi.“

„Postanowienie powyższe ma być zastosowane także do inżynierów biura melioracyjnego“.

O ile przytoczona uchwała tyczy się wymierzania *pięcioleci* inżynierom i konduktorom dróg krajowych, zrozumiał ją Wydział krajowy w ten sposób, że pomienione dodatki pięcioletnie wymierzane być mają rzeczonym funkcjonaryuszom nie za przeszłość, lecz za ten czas służby, który pełnić będą po zrównaniu ich z innymi urzędnikami stabilizowanymi co do praw w uchwale tej wskazanych, że przeto wypadnie one asygnować dopiero w pięć lat od dnia powyższej uchwały sejmowej.

Powody swego zapatrywania podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu w zesłorocznem sprawozdaniu z czynności (alegat 1. do sprawozdań stenograficznych Sejmu krajowego z r. 1882 str. 82.) dodając przytem, że pierwsze pięciolecie dla funkcjonaryuszów objętych uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r. przypadnie do wypłaty dnia 23. października 1886 r., „jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi“.

W czasie ostatniej sesji sejmowej zaszła jednak okoliczność, która zniewala Wydział krajowy do ponownego przedstawienia tej sprawy Wysokiemu Sejmowi.

Inspektor szpitali, który posadę tę zajmował za *kontraktem wypowiedzialnym*, wniósł dnia 12. września 1882 r. petycję do Wysokiego Sejmu, w której odwołując się do uchwały Wysokiego Sejmu, przyznającej wskazane powyżej prawa niestabilizowanym inżynierom i konduktorom dróg krajowych oraz inżynierom biura melioracyjnego, upraszał o *porównanie* go z tymiż funkcjonaryuszami co do *wymierzania pięcioleci i emerytury*.

Wysoki Sejm przychylając się do tej prośby, przyznał uchwałą z dnia 12. października 1882 r. inspektorowi szpitali żądane prawa, objaśniając przytem, że „prawo do poboru pierwszego pięciolecia poczyna się z dniem zapadnięcia powyższej uchwały, a pobór drugiego pięciolecia rozpocznie się z dniem ukończenia dziesięciu lat służby“.

Ponieważ inspektor szpitali prosił tylko o zrównanie go w prawach z funkcjonaryuszami objętymi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r., a Wysoki Sejm, nadając mu te

prawa, wskazał zarazem, że przy wymiarze pięcioleci ma być także uwzględniona służba pełniona przed zapadnięciem uchwały sejmowej z dnia 12. października 1882 r. na mocy której pięciolecia zostały mu przyznane, przeto mniemamy, że w taki sam sposób należy nam rozumieć uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r. tyczącą się inżynierów i konduktorów dróg krajowych niemniej też inżynierów biura melioracyjnego, że przeto prawo do *poboru* pięcioleci przyznane tym funkcyonaryuszom poczyna się z dniem 23. października 1881 r. i że na tej podstawie należy asygnować im dodatki pięcioletnie *licząc od dnia powyższego* z zastosowaniem postanowienia §. 4. uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 r. tyczącej się etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego oraz z uwzględnieniem wskazówki zawartej w uchwale sejmowej z dnia 12. października 1882 r. co do asygnowania 1go, 2go i 3go pięciolecia w miarę nkończenia 5ciu, 10ciu i 15tu lat służby, pełnionej nieprzerwanie na jednej i tej samej posadzie i w tej samej klasie.

Zachodzi jednak pytanie, czyli uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r., o ile dotyczy wymierzania pięcioleci, odnosi się tylko do 7 inżynierów okręgowych i 35 konduktorów objętych właściwym etatem służby drogowej, ustanowionym przez Wysoki Sejm uchwałami z 21. października 1869 r. i 16. listopada 1872 r., czy też także do tych funkcyonaryuszów, którzy nie są objęci tym etatem i tylko na mocy corocznych *uchwał budżetowych* poruczone mają sobie pełnienie obowiązków inżynierów lub konduktorów, bądź przy *konserwacyi* bądź też przy budowie dróg krajowych.

Z brzmienia uchwały Wysokiego Sejmu, która wspomina tylko o „*inżynierach i konduktorach dróg krajowych*“ a nie wymienia *pełniących obowiązki* inżynierów i konduktorów dróg krajowych, wynika, że polecenie *wymierzania* pięcioleci do tych nie odnosi się wcale.

Taką interpretację Wydział krajowy uważać musi tem bardziej za konieczną, że zajęcie przy budowie dróg krajowych jest z natury swej czasowem, a pomiędzy funkcyonaryuszami pełniącymi obowiązki inżynierów przy konserwacyi dróg krajowych znajdują się także tacy, którzy nie będą mogli znaleźć umieszczenia w *nowym* etacie służby drogowej już niebawem ustanowić się mającym. Za parę lat budowa nowych dróg krajowych skończoną będzie o tyle, że podział na *nowe* okręgi będzie już możliwym. Wtedy też przedstawi Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do uchwały nowy etat, odpowiadający potrzebom konserwacyi wszystkich dróg krajowych i w granicach przyszłego etatu, który Wysoki Sejm uchwali, Wydział krajowy z pomiędzy funkcyonaryuszów, którzy obecnie poruczone mają sobie pełnienie obowiązków bądź przy budowie, bądź przy konserwacyi, wybierze tych, którzy ze względu na dobro służby będą najodpowiedniejsi.

Ponieważ zaś przyszły etat służby drogowej *mniejszą ilość* posad będzie obejmował, aniżeli faktycznie mamy zajętych osób przy konserwacyi i budowie dróg krajowych, przeto z góry można przewidzieć, że odpadnie część funkcyonaryuszów odnośnych, że przeto przyznanie wszystkim obecnie przy konserwacyi dróg krajowych czasowo zajęтым funkcyonaryuszom *prawa do dodatków pięcioletnich*, a tem samem niejako utrwalenie tymczasowych posad przed uchwaleniem nowego etatu służby drogowej, spowodowałoby musiało zwiększenie przyszłego etatu po nad rzeczywistą potrzebę, albo też pozbawiłoby administrację krajową możności powołania na posady etatowe tych, którzy odznaczyli się przy budowie dróg krajowych.

Pierwsza alternatywa byłaby nieusprawiedliwionem obciążeniem budżetu krajowego, druga niezgodna z interesem służby, a nadto połączona z krzywdą dla tych, którzy zasługiwaliby na pierwszeństwo przy obsadzeniu nowego etatu służby drogowej.

Gdy atoli, jak wynika z uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1882 r., inspektorowi szpitali przyjętą została do *wymiaru* pięcioleci cała służba spędzona na posadzie zajmowanej przezeń *za kontraktem wypowiedzialnym*, przeto analogicznie sądzimy być rzeczą słuszną i zgodną z intencją Wysokiego Sejmu, ażeby ci funkcyonaryusze drogowi, którzy pełnią obecnie obowiązki bądź przy budowie, bądź też przy konserwacyi dróg krajowych, gdy z czasem przejdą na etat stały, mieli prawo do pięcioleci także za czas ubiegły, w którym pozostawali *nieprzerwanie na jednej i tej samej posadzie*, jeżeli przy przejściu na posadę etatową nie otrzymają innej posady o *wyższej płacy*.

Powyższe zasady, które, jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi, zamierzamy stosować przy wymierzaniu pięcioleci funkcyjnaruszom objętym uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r., nie rozwiązują jeszcze wszystkich w tej sprawie nasuwających się wątpliwości. Mianowicie zachodzi dalsze pytanie: podług *jakiej stopy* mają być te pięciolecia wymierzone? — Wysoki Sejm polecił wprawdzie wymierzać pięciolecia inżynierom i konduktorom dróg krajowych „w równej mierze z innymi stabilizowanymi urzędnikami“, atoli dotyczące przepisy dla urzędników i sług Wydziału krajowego objęte uchwałą sejmową z dnia 3. stycznia 1874 r. nie zawierają w tym względzie żadnej ogólnej normy ani też *jednostajnej stopy procentowej*. I tak n. p. kiedy koncypisci Wydziału krajowego pobierający po 1300 zł. stałej płacy, przyznany mają sobie dodatek pięcioletni po 200 zł. czyli 15.39 % w stosunku do stałej płacy, asystenci Oddziału rachunkowego pobierający po 700 zł. stałej płacy mają po 50 zł. dodatku pięcioletniego, czyli 7.14 % w stosunku do rzeczonyj płacy.

Ponieważ jednak *średni stosunek* wszystkich unormowanych płac urzędników krajowych do wymierzonych im pięcioleci czyni 10—11%, przeto Wydział krajowy mając tylko ogólną wskazówkę, iż funkcyjnaruszom objętym uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r. wymierzać należy dodatki pięcioletnie w równej mierze z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, postanowił ten średni stosunek wziąć za podstawę przy wymierzaniu pięcioleci dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych, tak iż funkcyjnarusze tej kategorii mający prawo do dodatków pięcioletnich, pobierać je będą w stosunku 10% *stałej płacy*, a przeto: inżynierowie okręgowi I. klasy pobierający 1500 zł. stałej płacy, po 150 zł., inżynierowie okręgowi II. klasy pobierający 1200 zł. stałej płacy, po 120 zł., konduktorowie I. klasy pobierający 500 zł. stałej płacy, po 50 zł. i nakoniec konduktorowie II. klasy pobierający 400 zł. stałej płacy, po 40 zł. *dodatku pięcioletniego*.

Ostatnią wreszcie wątpliwość co do wymiaru pięcioleci nasuwa pytanie, czyli *zapomogu stała ryczałtowa* po 100 zł. przyzwalana przez Wysoki Sejm corocznie w budżecie krajowym począwszy od 1874 r., może im być pozostawioną *obok wymierzyć się mających dodatków pięcioletnich?*

Wydział krajowy i w tym względzie niema wyraźnej wskazówki w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 23. października 1881 r. Z uwagi jednak, że uchwała ta poleca Wydziałowi krajowemu wymierzać pięciolecia inżynierom i konduktorom dróg krajowych w równej mierze z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, dla tych zaś urzędników obowiązuje przytoczona już wyżej uchwała sejmowa z dnia 3. stycznia 1874, tycząca się etatu i płac urzędników i sług Wydziału krajowego, a w myśl §. 3. teje uchwały ustają poprzednio pobierane dodatki nadzwyczajne, przeto Wydział krajowy stosując się do tego postanowienia nie mógłby bez wyraźnego polecenia Wysokiego Sejmu pozostawić konduktorom dróg krajowych ryczałtowej stałej zapomogi obok wymierzonego dodatku pięcioletniego, stosując równocześnie §. 6. teje uchwały stanowiący, iż „urzędnikowi lub słudze, którego łączna płaca wskutek regulacyi wypadłaby niżej od dotychczasowego poboru, ma być niedobór tak długo jako *osobisty dodatek* pozostawiony, jak długo ten niedobór przez awans lub uzyskanie pięciolecia nie zostanie wyrównany“.

Odjęcie zapomogi nie przyniosłoby zatem konduktorom dróg krajowych żadnego uszczerbku w dotychczasowych poborach, z drugiej zaś strony w obec okoliczności, że dopiero po wymierzeniu *trzeciego* t. j. ostatniego pięciolecia suma dodatków pięcioletnich byłaby wyższą od dotychczasowej zapomogi wynoszącej 100 zł., a obecnie nie ma jeszcze żadnego konduktora, któryby mógł mieć prawo do trzech pięcioleci i wypadek taki zajdzie dopiero w roku przysłym u dwóch konduktorów I. klasy, — ogół konduktorów z regulacyi płac na podstawie wymiaru pięcioleci odniósłby na razie tylko tę korzyść, że kiedy dotychczas pobierana zapomoga była dodatkiem nadzwyczajnym, *dodatek pięcioletni* w myśl §. 4. uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 r. „stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze *emerytury*“.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1882 r. tycząca się inspektora szpitali, która objaśniła Wydział krajowy co do intencji Wysokiego Sejmu w sprawie wymierzania pięcio-

leci dla funkcyonaryuszów objętych uchwałą sejmową z dnia 23. października 1881 r., zawiera również wskazówkę dla Wydziału krajowego w przedmiocie wymierzania *emerytury*.

Gdy bowiem na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1882 r. cała służba, jaką inspektor szpitali spędził na posadzie zajmowanej *za kontraktem wypowiedzialnym*, może mu być policzoną przy wymiarze emerytury, to zdaje się, iż jest wolą Wysokiego Sejmu, ażeby także funkcyonaryusze drogowi, którzy, bądź przed objęciem zarządu dróg krajowych przez Wydział krajowy, za czasów administracji rządowej, bądź też później na posadach czasowych gorliwie i uczciwie pełnili służbę przy *drogach krajowych*, a potem przeszli na *etat krajowy osobną uchwałą sejmową ustanowioną*, mieli sobie policzone przy wymiarze emerytury wszystkie lata służby, spędzone *nieprzerwanie* przy drogach krajowych.

Jeżeli Wysoki Sejm zgodzi się na zasady wysnute przez Wydział krajowy z przytoczonych powyżej uchwał sejmowych, natenczas zajdzie jeszcze potrzeba uchwalania stosownego kredytu dodatkowego.

W tym względzie przedstawia się rzecz w sposób następujący:

Etat ustanowiony przez Wysoki Sejm uchwałami z 21. października 1869 r. i 16. listopada 1872 r. obejmuje jak już powyżej nadmieniono, 7 inżynierów i 35 konduktorów dróg krajowych.

Z tych jednak część pewna z powodu niedostatecznej dla otrzymania pięciolecia ilości lat służby nie nabyła jeszcze prawa do dodatków pięcioletnich, tak, że ogółem jest obecnie tylko 4 inżynierów i 26 konduktorów, którym asygnowane być mogą pięciolecia.

Podług dokonanego obliczenia, potrzeba na pokrycie wydatków połączonych z asygnowaniem dodatków pięcioletnich dla powyższych 30 funkcyonaryuszów drogowych, za czas ubiegły po koniec 1883 r. kwoty 4463 zł., a na rok 1884 kwoty 2848 zł. — ogółem przeto po koniec 1884 r. funduszu w sumie 7311 zł. a. w.

Gdyby jednak w dniu, w którym konduktorowie dróg krajowych nabyli prawo do poboru pięcioleci, ustać miała przyznana im ryczałtowa, stała zapomoga, natenczas dotacya przeznaczona w budżecie krajowym na rzeczoną zapomogę służyłaby w części na pokrycie przypadających konduktorom dodatków pięcioletnich, w części zaś, jak nadmieniliśmy powyżej, na dodatki osobiste w myśl §. 6. uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 r., a w takim razie nowy wydatek na wypłatę pięcioleci wynosiłby podług naszego obliczenia za czas ubiegły po koniec 1883 r. 1461 zł., a na 1884 r. 1041 zł. i wymagałby przeto ogółem funduszu w kwocie 2502 zł. w. a.

Na podstawie powyższego wyводу, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm bierze do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wymierzania pięcioleci i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych, a na wypłatę pięcioleci otwiera Wydziałowi krajowemu na 1883 r. dodatkowy kredyt w kwocie 1461 zł., na rok zaś 1884 kredyt w kwocie 1041 zł., wstawiając na ten cel do budżetu krajowego na r. 1884 kwotę 2502 zł. wa.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 17. lipca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyplikiewicz w r.

Sprawozdawca:

Władysław hr. Badeni w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 6.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 19. Października 1882 przy rozprawie nad preliminarzem dla krajowego szpitala we Lwowie na rok 1883. wydał Wysoki Sejm uchwałę następującej treści:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby po ścisłym zbadaniu projektu pralni mechanicznej przy szpitalu lwowskim pod l. 10.451/81 podanego i innych wejść mogących projektów, w razie korzystnego wyniku tych badań na najbliższej sessyi przedłożył Sejmowi wnioski o kredyt na wybudowanie pralni wraz z urządzeniem do wysokości kwoty 24 000 zł.“

Budowa pralni przy lwowskim szpitalu powszechnym była wielokrotnie przedmiotem zajęcia Wysokiej Izby poczynszy od roku 1871, w którym Wysoki Sejm uznał konieczną i nagłą potrzebę tej budowy i wyznaczył na nią łącznie z przebudowaniem kanałów 18.000 zł. Szczupłość tej sumy, która na wskazane cele wystarczyć nie mogła, wstrzymała jej wykonanie.

W roku 1874. Wysoka Izba na wniosek komisji budżetowej uznała wprawdzie użyteczność i korzyść urządzenia pralni parowej, sądziła jednak, iż może jedna pralnia wystarczyć dla szpitala lwowskiego i dla zakładu Kulparkowskiego, i tak z tego powodu, jakoteż niechęć podnosić dodatków do podatków, tudzież uznawszy przedstawione plany za niedostateczne, poleciła Wydziałowi krajowemu, ażeby nowe plany przedstawił. Jeżeliby uznał, że pralnia w Kulparkowie potrzeby nie zaspokoi. Spełniając to polecenie Wydział krajowy przedłożył nowy plan i kosztorys, obejmujący nietylko budowę pralni, ale także budowę łazienek, przekształcenie kuchni na parową, i urządzenie pomieszczenia dla niższej służby szpitalnej. Kosztorys opiewał na smnę 119.131 zł. 56 ct.

Z powodu jednak niedostatecznego uzasadnienia programu służącego za podstawę planu, Wysoki Sejm dnia 25. Kwietnia 1876. uchwalił: „Odraczając załatwienie sprawy budowy pralni i kuchni, tudzież urządzenia łazienek przy lwowskim szpitalu powszechnym, poleca Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby na początku przyszłej sessyi przedstawił Sejmowi projekt wystawienia i urządzenia pralni, łazienek i łaźni parowej, czy to w jednym budynku, czy oddzielnie w taki sposób, ażeby obok zaspokojenia istotnej potrzeby jak największa oszczędność z oka spuszezoną nie była“.

W tem zaszła nowa okoliczność. Z powodu grożącego niebezpieczeństwa, jakie spowodowało umieszczenie pralni w suterrenach gmachu szpitalnego, zażądał Magistrat ze względów bezpieczeństwa publicznego usunięcia bezzwłocznego pralni z gmachu szpitalnego. Uczyniwszy zadość temu wezwaniu Wydział krajowy był zmuszony oddać pranie bielizny szpitalnej w przedsiębiorstwo na lat dwa z opłatą 3-5 ct. od każdej sztuki bielizny. Pranie oddane w przedsiębiorstwo obok niekorzystnych re-

zultatów pod względem trwałości bielizny, która przez to zużywa się o trzecią część prędzej, ma jeszcze tę niedogodność, że bielizna nigdy nie jest czysto wyprana i dobrze wymaglowana, a najważniejsza, że pranie odbywa się tak powoli, że szpital jeden z najbogatszych w bieliznę, czuje nieustanny brak jej, co stanowi wielką niedogodność, szczególnie w chwili napływu chorych do zakładu. tak dalece, że nieraz chorzy muszą pozostawać wbrew zasadom higieny w niezmienianej bieliznie. Nadzieja, że gdy nowa pralnia w zakładzie Kulparkowskim zostanie ukończoną można będzie tam prać całą lub część bielizny lwowskiego szpitala, okazała się płonną, bo nietyko że zakład Kulparkowski zaledwo może podołać praniu własnej bielizny, lecznadtto obawa zawleczenia chorób zakaźnych z brudną bielizną ze szpitala lwowskiego do zakładu Kulparkowskiego stanowczo przeciwko praniu wspólnemu przemawia. To wszystko, jak również wynik ostatniej licytacji w r. 1882. bardziej niż kiedykolwiek niekorzystny, bo nikt nie chciał wziąć prania w przedsiębiorstwo niżej 4·5 ct. od sztuki, skłoniło nas, że podjęliśmy na nowo sprawę budowy pralni. Po zmianie oświetlenia gazowego w lwowskim szpitalu w r. 1881 na zwykłe naftowe, pozostał budynek murowany, w którym mieściła się dawniej gazownia a który można by na pralnię zużytkować. W tym celu poleciliśmy budowniczemu p. Kaźmierzowi Kułakowskiemu wypracowanie planu i kosztorysu przerobienia dawnej gazowni na pralnię.

Plan ten i kosztorys do L. 10.451 z r. 1881., który powołuje na wstępie umieszczona uchwała Wysokiej Izby, a który powtórnie zbadać poleciliśmy, przedkładamy Wysokiej Izbie. Przedstawia on pralnię systemu belgijskiego, urządzoną na wzór pralni w klasztorze u Sióstr Miłosierdzia w Krakowie, susznię, maglownię, westyarnię, skład na brudną bieliznę, pokój dla desinfekcyi zanieczyszczonej bielizny, pokój do pompowania wody, pomieszkawie dla dozorecy i zbiornik na wodę deszczową. Komunikacye wszystkie w pralni są dogodne, a oddalenie od budynku szpitalnego tak nie wielkie, że dozór jest łatwy.

Pranie bielizny ma być ręczne jak w Kulparkowie. Pierwotnie był zamiar użyć maszyny gazowej o sile dwóch koni, do pompowania wody i do poruszania centryfugi przeznaczonej do wyżymania wody z bielizny, jednak z obawy powiększenia wydatków na budowę i utrzymanie posługi przy maszynie odstąpiliśmy od tego planu. Koszta budowy i urządzenia pralni, bez maszyny gazowej, obliczone są na kwotę 22.491 zł. 61 ct. Gdyby jednak użyto maszynę gazową i centryfugę wynosiłyby o 2.818 zł. 50 ct. więcej, t. j. 25.311 zł. 11 ct.

Koszta roczne prania bielizny w nowo budować się mającej pralni przedstawiają się jak następuje:

Przy wyżymaniu bielizny rękami bez maszyny gazowej i bez centryfugiby wynosiły kwotę 6.058 zł. mianowicie:

1. Dwie Siostry Miłosierdzia płaca po 80 zł.	160 zł.
2. Utrzymanie tychże po 220 zł.	441 „
3. 12 praczek po 60 zł.	720 „
4. Żywność dla tychże po 135 zł.	1.620 „
5. 4 parobków do pompowania wody	920 „
6. 78 kub. sążni drzewa po 13 zł.	1.014 „
7. Mydło, soda, krochmal, farbka,	1.063 „
8. Utrzymanie naczyń i budynku	120 „
Razem	<u>6.058 zł.</u>

Przy zastosowaniu maszyny gazowej i centryfugi wynosiłyby 6.161 zł. a to:

1. Dwie Siostry Miłosierdzia	160 zł.
2. Utrzymanie tychże.	441 „
3. 10 praczek	600 „
4. Żywienie praczek	1.350 „
5. Parobek (płaca z utrzymaniem)	230 „
Do przeniesienia	<u>2.781 zł.</u>

	Z przeniesienia	2.781 zł.
6.	Ślusarz (płaca)	300 „
7.	Utrzymanie ślusarza	205 „
8.	78 kub. sążni drzewa.	1.014 „
9.	Mydło, soda, krochmal i farbka	1.063 „
10.	Utrzymanie naczyń i maszyny	150 „
11.	Gaz do maszyny 360 dni \times 1.80 ct.	648 „
	Razem	6.161 zł.

Przyjmując 240 tysięcy sztuk bielizny rocznie, opranie jednej sztuki przy wyżymaniu ręcznym będzie kosztować 2⁵⁰/₁₀₀ ct. a przy zastosowaniu maszyny gazowej i centryfugi kosztowałyby 2⁵⁶/₁₀₀ ct. Wreszcie należy jeszcze uwzględnić pewien procent na prędsze zużycie się bielizny w skutek skręcania włókien przy praniu rękami. W obec rzeczywistego wydatku na pranie w r. 1882 wynoszącego 10.043 zł. oszczędność roczna wynosiłaby 3.985 zł. z których odliczając 1.124 zł. 58 ct. na 5% od włożonego kapitału 22.491 zł. 61 ct. pozostałaby na amortyzację roczna kwota 2.860 zł. co znaczy, że kapitał użyty byłby zwrócony w 8¹/₂ latach.

Że podane wyżej cyfry są dokładne, można się przekonać i z innego obliczenia, opartego na porównaniu kosztów prania jednej sztuki w szpitalu Św. Łazarza w Krakowie i podobnychże kosztów w Kulparkowskim zakładzie, gdzie pranie jest ręczne, a jedno tylko wyżymanie odbywa się za pomocą centryfugi.

Koszt mechanicznego prania w Krakowie od 1 sztuki wynosi	1 ⁶⁷ / ₁₀₀ ct.
„ ręcznego „ w Kulparkowie „ „	2 ⁴³ / ₁₀₀ ct.

Koszt obliczony z zestawienia bezpośrednich wydatków dla przyszłej pralni we Lwowie jest nieco wyższy jak w Kulparkowie, co się tłumaczy tem, że w pralni lwowskiej odbywałoby się całe pranie rękami, wtedy gdy w Krakowie jest maszynowe a w Kulparkowie wyżymanie odbywa się za pomocą centryfugi.

Otóż ze względu na istotną potrzebę uznaną kilkakrotnie przez Wysoki Sejm, ze względu na korzyści trwałe, jakie stosunkowo niewielkim nakładem osiągnąć się dadzą dla szpitala i dla funduszu krajowego, nareszcie ze względu na zeszlóroczne polecenie Sejmu Wydział krajowy wnosi:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do wybudowania i urządzenia pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie, wedle przedłożonego planu, kosztem nieprzekraczającym 22.500 zł. i wstawia w tym celu powyższą kwotę do budżetu na r. 1884.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 13. Lipca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Hoszard w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 7.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

A Projekt budżetu krajowego na rok 1884 przedkłada Wydział krajowy ./ wraz z preliminarzami specjalnymi, a to:

I. Fundusze i zakłady dotowane ze Skarbu krajowego:

B Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu wraz z preliminarzami specjalnymi, a mianowicie:

do Rub. VII poz. 47. funduszu szkolnego krajowego;

„ „ XV „ 149. pod lit. *a*) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie;

„ „ XV „ 150/153 „ „ *b*), *c*), *d*), *e*) szkoły rolniczej i szkoły parobków, folwarku i kursu gorzelnictwa w Dublanach;

„ „ XV „ 154/156 pod lit. *f*), *g*), *h*) szkoły rolniczej i szkoły ogrodniczej, tudzież folwarku w Czernichowie.

C Preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie — oddziału chorych i położnic;

D „ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie;

E „ funduszu podrzutków we Lwowie;

F „ szpitala św. Łazarza w Krakowie, wszystkich czterech oddziałów;

G „ funduszu podrzutków w Krakowie;

H „ „ policyi krajowej;

I „ „ pożyczki krajowej z r. 1883.

II. Fundusze samoistne.

K Preliminarz funduszu domestykalnego;

L „ kultury krajowej;

M „ funduszu stanowego sierót;

N „ „ Alex. hr. Stadnickiego;

O „ „ pożyczki krajowej z roku 1873.

Do każdego preliminarza dodano wyjaśnienia z uzasadnieniem cyfry każdej pozycyi i przyczyny różnic okazujących się z porównania z budżetem roku 1883. Różnice te przedstawiają się sumarycznie jak następuje:

I. W funduszu krajowym w ściślejszym znaczeniu:

A) W wydatkach.

W rubryce I. preliniuje się więcej o	650 zł.
na opał, oświetlenie i potrzeby kancelaryjne wedle wyników z r. 1882.	
W rubryce II. więcej o	9.782 „
przeważnie z powodu przyrostu kwinkweniów (poz. 26). — pensjonowania urzędników (poz. 29), — zwiększonych potrzeb na opał, oświetlenie i wydatki kancelaryjne.	
W rubryce III. więcej o	140.000 „
ponieważ przeniesiono do tej rubryki koszta leczenia płacone dotąd z rubryki XI. przez co tamże zmniejszono wydatki z tytułu „dotacyi dla zakładów krajowych“ o 131.948 zł., a nadto w dziale dochodów Rubr. IV. wstawiono kwotę 10.495 zł. jako spodziewaną nadwyżkę — przeto razem 142.443 zł., co w porównaniu z powyższą kwotą 140.000 zł., przedstawia zmniejszenie wydatku o 2.443 zł.	
W rubryce V. mniej o	100 zł.
na wydatki sanitarne wedle prawdopodobnej potrzeby.	
W rubryce VI. mniej o	7.500 „
ponieważ opuszczono jednorazowo uchwalone datki.	
W rubryce VII. więcej o	94.698 „
Głównym powodem różnicy jest wzrost niedoboru funduszu szkolnego o 118.198 zł. Uzasadnienia przedstawiono szczegółowo w specjalnym preliniarzu tego funduszu. Dodano także nową pozycję (85) zasiłku dla „Macierzy polskiej“ 3.000 zł., przeto podwyższono wydatki na cele oświaty w ogóle o 121.198 zł. Natomiast opuszczono jednorazowo uchwalone na rok 1883 datki w łącznej kwocie 26.500 zł., pozostaje zatem właściwe zwiększenie tej rubryki o 94.698 zł.	
W rubryce VIII. mniej o	5.384 „
ponieważ opuszczono datki jednorazowo uchwalone na restauracye i odszukiwanie zabytków dziejowych.	
W rubryce IX. mniej o	1.350 „
wedle ściśle obliczonych potrzeb kwaterunkowego c. k. żandarmeryi.	
W rubryce X. więcej o	5.008 „
wedle najściślejszego obliczenia potrzeb na drogi krajowe, które co roku znacznie się powiększają, przeto i ich przychody w Rubr. III. „Docho- dów“ podwyższa się o 2.400 zł.; właściwe zwiększenie wydatku wy- nosi zatem tylko 2.608 zł.	
W rubryce XI. mniej o	131.948 „
ponieważ dawane dotąd szpitalom głównym dotacye, przeniesiono do właściwej rubryki III. p. t.: „Koszta leczenia“, a w rubryce XI. pozostawiono tylko właściwe niedobory zakładów.	
W rubryce XII. więcej o	8.500 „
ponieważ ilość szupasowanych osób się wzmacza, i preliniowane dotąd kwoty niewystarczały.	

do przeniesienia . 258.638 zł. 146.282 zł.

z przeniesienia . 258.638 zł. 146.282 zł.
 W rubryce XIII. mniej o 4.000 „
 stosownie do zamierzonych budowli wodnych.

W rubryce XIV. więcej o 131.854 „

ponieważ: a) wstawiono dwie całe raty z odsetkami na amortyzację pożyczki zaciągniętej w banku dla krajów koronnych, której nieskonwertowano, przeto więcej o 39.328 zł. jak w r. 1883; b) wstawiono przypadające wedle planu umorzenia raty i odsetki na spłacenie pożyczki kraj. w r. 1883. zaciągniętej w kwocie 3,800.000 zł., przeto więcej o 75.048 zł. jak na r. 1883; c) przybyły raty i odsetki uchwalone dla fund. szpitala św. Łazarza w Krakowie w kwocie o 17.340 zł. większej jak na rok 1883. Resztę różnicy stanowią podatki dochodowe od pożyczek w kasie oszczędności i w banku dla krajów koronnych zaciągniętych.

W rubryce XV. więcej o 38.217 „

bowiem podniesiono potrzeby biura melioracyjnego; dalej: na przemysł i rękodzielnictwo, na szkoły rolnicze w Dublanach, na szkółkę leśną w Rasztowcach, na szkoły rolnicze w Horodence i w Jagielnicy i na szkołę weterynaryi.

Razem podwyższono wymogi na podniesienie gospodarstwa krajowego o 56.775 zł.

natomiast opuszczono datki uchwalone zeszłorocznie jednorazowo i znizono cyfry tych pożyczek, w których zmniejszenie wydatków było możliwem — razem o 18.558 zł.

pozostało zwiększenie jak wyżej 38.217 zł.

W rubryce XVI. mniej o 146.724 „

ponieważ wobec wzmagających się wydatków w ogólności, a ubytku źródeł dochodów własnych, — nie prelinuje Wydział krajowy nie na uposażenie kasy krajowej, dla której uchwałą Wysokiego Sejmu z 20. Października 1882 przeznaczono na rok 1883 140.000 zł.

Resztę różnicy w kwocie 6.724 zł. stanowią datki jednorazowe, lub pożyczki do innych rubryk stale przeniesione.

Wogóle zatem prelinuje się więcej o 428.709 „
 mniej o 297.006 „

z porównania okazuje się zwiększenie wydatku o 131.703 zł.

Pozycye wydatków: a) funduszu szkolnego w kwocie 118.198 zł.; b) na umorzenie pożyczki zaciągniętej na uposażenie Banku krajowego i na kolej transwersalną w kwocie 131.854 zł., — naostatek c) przeznaczone w roku upłynionym przez Wysoki Sejm kredyty na budowę koszar po 120.000 zł. rocznie, które pokryte były w roku 1883 aktywami pożyczki z roku 1873., przeto razem w kwocie 370.052 „

zwiększone są niezawisłe od gospodarki Wydziału krajowego, bez takowych zatem wydatki byłyby mniejsze o 238.349 zł.

B) W dochodach.

W rubryce I. prelinuje się mniej o 160.000 „

dochody bowiem z roku 1882 szczególnie z dodatków krajowych znacznie mniejsze są od spodziewanych.

do przeniesienia 160.000 zł.

z przeniesienia . 160.000 zł.

Preliminowana kwota dodatków wynosiła	2,787 750 zł.
otrzymano tylko	2,582.933 zł.
	<hr/>
mniej o	204.817 zł.

Różnica tak znaczna wynikła po części z przyczyny wypadków elementarnych, lecz głównie z powodu reklamacyj i repartycyj podatku gruntowego, którego kwota wedle nowej regulacji wynosić miała 4,647.112 zł. — et. zaś wpłynęło rzeczywiście: w r. 1881 tylko 4,504.879 „ — „
 „ „ 1882 „ 4,492.594 „ — „
 Pozostałość z rachunków z r. 1881 wynosiła 164.020 „ 43 „
 z tego Wysoki Sejm uchwałą z dnia 20. Października 1882 uchwalił pobrać do dochodów budżetu roku 1883 160.000 zł., przeto wobec wyżej wykazanego niedoboru w dodatkach, — w obec uchwały Wysokiego Sejmu z 21. Października 1882 normującej wszelkie możliwe ulgi dla podatku gruntowego, — naostatek wobec spodziewanego zmniejszenia podatku gruntowego, — nietylko żadnej pozostałości na rok 1883 nie będzie, ale przeciwnie okaże się niedobór już stwierdzony częściowem zamknięciem rachunków za rok 1882.

W rubryce II. preliniuje się więcej o 14.000 „
 ponieważ spodziewaną jest chwilowa rozporządzalna gotowizna z pożyczki krajowej z roku 1883 a mianowicie niezuzyta na razie reszta kapitału przeznaczzonego na konwersyę obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.

W rubryce III. preliniuje się więcej o 2.400 „
 z myt na drogach krajowych, na podstawie kontraktów zawartych z dzierżawcami.

W rubryce IV. preliniuje się więcej o 10.481 „
 spodziewanych nadwyżek dochodów, głównie ze szpitala św. Łazarza w Krakowie.

W rubryce V. preliniuje się więcej o 3.300 „
 spodziewanych zwrotów zaliczek z lat dawnych.

W rubryce VI. preliniuje się więcej o 5.959 „
 spodziewanych zwrotów pożyczek.

W rubrykach VIII. i IX. preliniuje się więcej:
 ze szkół i folwarku w Dublanach o 4.350 „
 „ „ w Czernichowie o 2.340 „
 wedle specjalnych preliminarzy.

W rubryce XI. „Rozmaite“ więcej o 1.480 „
 Natomiast ubywa uchwalony na rok 1883 dochód z obecnie już nie istniejących aktywów pożyczki z roku 1873 w kwocie 120.000 „
 przeto w ogóle preliniuje się mniej o 280.000 zł.
 „ więcej o 44.310 zł.

z porównania okazuje się zmniejszenie dochodu 235.690 zł.

Do tego wydatki większe o 131.703 „

budżet zatem w ogóle niekorzystniejszy o 367.393 zł.

która to kwota równa się z małą tylko różnicą przedstawionemu powyżej przy wydatkach, a od Wydziału krajowego niezawisłemu zwiększeniu wymogów wynoszących 370.052 zł.

a to: funduszu szkolnego w rubryce VII, — na umorzenie pożyczek na kolej transwersalną i na Bank krajowy tudzież na pożyczki gminom na budowę koszar dla wojska w Rubryce XIV.

II. Fundusze dotowane ze Skarbu krajowego:

Suma ogólna tego działu wynosi:	dochody	wydatki
bez funduszu szkolnego	470.180 zł.	694.667 zł.
na rok 1883 było uchwalonem	329.456 „	483.982 „
przeto na rok 1884 więcej	140.724 zł.	200.685 zł.

ponieważ do dochodów zaciągnięto opłacane z funduszu krajowego, a zarachowywane dotąd jako dotacje koszta leczenia ubogich w zakładach krajowych, — zaś do wydatków przybył fundusz pożyczki z r. 1883, nie mający własnych dochodów.

Uzasadnienie różnic przedstawiono w preliminarzach specjalnych szpitala głównego we Lwowie, zakładu obłąkanych w Kulparkowie, funduszu podrzutków we Lwowie, funduszu podrzutków w Krakowie, szpitala św. Łazarza w Krakowie, funduszu policyi i funduszu pożyczki z r. 1883, a wynik ostateczny uwidocznił w rubryce XI. wydatków funduszu krajowego i w rubr. IV. dochodów tegoż funduszu.

III. Fundusze samoistne:

Suma ogólna w tym dziale wynosi 117.591 zł. 80.718 zł.

Dział ten obejmuje fundusze: domestykalny, kultury krajowej, stanowy sierót, A. hr. Stadnickiego, pożyczki krajowej z roku 1873.

Sumaryusz projektu budżetu krajowego na rok 1884 przedstawia:

<i>dochodów</i> własnych	385.620 zł.
<i>wydatków</i> „	3,480.386 „
<i>niedobór</i>	3,094.766 „

który ma być pokrytym dodatkami do podatków.

Regulacya podatku gruntowego, w którym spodziewane jest znaczne obniżenie kwoty należności, jeszcze dotąd nie ukończona, przeto ogólnej sumy podatków przypisanych za r. 1882 i 1883 nie można brać za podstawę do obliczenia dodatków.

Z tego powodu i ze względu, iż cały dochód podatków, od których pobierano dodatki krajowe w roku 1881, w którym żadnych szkód elementarnych nie było i który pod względem dochodów i wpływów należności, był jednym z najkorzystniejszych w ostatnich 10 latach, wynosił wraz z ściągniętymi zaległościami 10,066.084 zł.
zaś podobny dochód w roku 1882 9,860.279 „
dalej ze względu, iż w r. 1882 dodatków krajowych wpłynęło mniej o 204.817 zł., aniżeli budżetem uchwalono, Wydział krajowy do preliminarza na rok 1884 przyjął za podstawę sprawdzoną należność podatków za rok 1881, zestawioną wedle szczegółowych wykazów, otrzymanych od c. k. Urzędów podatkowych.

Należność ta wedle alegatu % 2. dołączonego do preliminarza funduszu krajowego wynosi 9,904.444 zł.

W przypuszczeniu nieco większych dochodów z podatków: czynszowego i dochodowego, zao-krąglono sumę podatków na 10,000.000 zł.

Do budżetu na rok 1883 Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. Października 1882 przyjął kwotę podatków w ilości 10.260.000 zł., lecz wyniki przedstawione tak powyżej, jakoteż przy uzasadnieniu rubryki XII. dochodów funduszu krajowego, — wreszcie dochody rzeczywiste dodatków, których od 1. Stycznia po koniec Lipca roku 1883 wpłynęło mniej o 105.615 zł. aniżeli w tymże czasie r. 1882, — stwierdzają obawę wynurzoną na posiedzeniu Sejmowem z dnia 20. Października 1882 przez budżetowego sprawozdawcę Wydziału krajowego, iż dochód ten będzie znacznie mniejszym aniżeli budżetem przewidziano, — przez co i w tym roku niedobór się okaże, i do zaciągania nowych pożyczek zmusi.

Na podstawie tego wyводу Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1884 pobieranym ma być dodatek do podatków bezpośrednich po 31 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do przenoszenia w dziale wydatków zwyczajnych — oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.

We Lwowie dnia 27. Sierpnia 1883 r.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zybtlikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Lit. A.

Projekt budżetu krajowego

na rok

1 8 8 4.

Projekt budżetu funduszków

Liczba porządkowa	Alegat pod literą	Rubryka	Nazwa funduszków i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						Nadwyżka dochodów	Niedobór
1	B)		I. Fundusz krajowy w ścisłym znaczeniu.				
		I.	Koszta reprezentacji kraju		101.430		
		II.	„ zarządu		231.705		
		III.	„ leczenia		620.000		
		IV.	„ szczepienia		58.230		
		V.	Wydatki sanitarne		10.800		
		VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności		9.072		
		VII.	Wydatki na cele wykształcenia i oświaty		627.798		
		VIII.	Utrzymanie pomników historycznych		9.910		
		IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi		70.596		
		X.	Drogi krajowe		910.137		
		XI.	Dotacje dla zakładów krajowych		13.610		
		XII.	Wydatki na szupaśnictwo		38.000		
		XIII.	Budowy wodne		32.943		
		XIV.	Umarzanie pożyczek		329.882		
		XV.	Wydatki na cele gospodarstwa krajowego		263.273		
		XVI.	Różne wydatki		153.000		
		I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—			
		II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	15.000			
		III.	Dochody z dróg krajowych	229.910			
		IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	16.253			
		V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	30.300			
		VI.	„ pożyczek	17.708			
		VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.390			
		VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach	35.629			
		IX.	„ „ „ „ Czernichowie	32.200			
		X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600			
		XI.	Różne dochody	2.630			
		XII.	Dodatki do podatków	3.100.000			
			Suma funduszu krajowego	3.485.620	3.480.386	5.234	—

krajowych na rok 1884.

Liczba porządkowa	Alegat pod literą	Rubryka	Nazwa funduszków i zakładów	Dochody	Wydatki	Z porównania okazuje się	
						Nadwyżka dochodów	Niedobór
II. Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.							
2	C)		Krajowy szpital powszechny we Lwowie	170.122	180.385	—	10.263
3	D)		„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	136.580	138.547	—	1.967
4	E)		Fundusz podrzutków we Lwowie	—	1.380	—	1.380
5	F)		Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	155.692	145.197	10.495	—
6	G)		Fundusz podrzutków krakowskich	1.611	{ 1.212	—	—
7	H)		Fundusz policyi krajowej	6.175	{ 399	—	—
8	I)		„ pożyczki „ z roku 1883.	—	417	5.758	—
			„ „ „ „ „ z roku 1883.	—	227.130	—	227.130
			Suma	470.180	694.667	16.253	240.740
							224.487
III. Fundusze samoistne.							
9	K)		Fundusz domestykalny	4.583	1.205	3.378	—
10	L)		„ kultury krajowej	4.381	4.320	61	—
11	M)		„ stanowy sierociński	1.869	1.692	177	—
12	N)		„ Aleksandra hr. Stadnickiego	7.113	1.680	5.433	—
13	O)		„ pożyczki krajowej z r. 1873.	99.645	71.821	27.824	—
			Suma	117.591	80.718	36.873	—

LW. 37264/1883.

Alegat B) do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1884.

Lit. **B)**

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

na rok 1884.

W załączeniu:

- a) Preliminarz szkoły gospodarstwa lasowego;
- b) " " rolniczej w Dublanach;
- c) " " parobków "
- d) " folwarku "
- e) " kursu gorzelnictwa "
- f) " szkoły rolniczej w Czernichowie;
- g) " " ogrodniczej "
- h) " folwarku "
- i) Wykazy podatków.

Sumaryusz. Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Rubryka	W y d a t k i	Preliminowano na rok 1884.		
		Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem
				Z ł o t e
I	Koszta reprezentacji kraju	101.430	—	101.430
II	„ zarządu	231.705	—	231.705
III	„ leczenia	620.000	—	620.000
IV	„ szczepienia	58.230	—	58.230
V	„ sanitarne	10.800	—	10.800
VI	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	9.072	—	9.072
VII	Na cele wykształcenia i oświaty	627.798	—	627.798
VIII	Utrzymanie pomników historycznych	9.910	—	9.910
IX	Kwaterunkowe żandarmeryi	70.596	—	70.596
X	Drogi krajowe	717.137	193.000	910.137
XI	Dotacje dla zakładów krajowych	13.610	—	13.610
XII	Wydatki na szupaństwo	38.000	—	38.000
XIII	Budowy wodne	—	32.943	32.943
XIV	Umorzenie pożyczek i odsetki od tychże	329.882	—	329.882
XV	Na cele gospodarstwa krajowego	263.273	—	263.273
XVI	Różne	153.000	—	153.000
Suma		3,254.443	225.943	3,480.386
D o c h o d y .				
I	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—
II	Odsetki od chwilowo lokowanych pieniędzy	15.000	—	15.000
III	Dochody z dróg krajowych	229.910	—	229.910
IV	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	16.253	—	16.253
V	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	30.300	—	30.300
VI	Zwroty pożyczek	17.708	—	17.708
VII	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.390	—	5.390
VIII	„ szkół rolniczych i folwarku w Dublinach	35.629	—	35.629
IX	„ „ i folwarku w Czernichowie	32.200	—	32.200
X	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	—	600
XI	Różne	2.630	—	2.630
—	Z aktywów pożyczki z roku 1873.	—	—	—
Suma dochodów własnych		385.620	—	385.620
XII	Dodatki do podatków	3,100.000	—	3,100.000
Ogólna suma dochodów		3,485.620	—	3,485.620

na rok 1884. z uchwalonemi na rok 1883.

Sumaryusz.

Uchwalono na rok 1883.			Z porównania okazują się kwoty prelimino- wane na rok 1884.				Ogółem na rok 1884,	
Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem	Zwyczajne		Nadzwyczajne		Większe	Mniejsze
			większe	mniejsze	większe	mniejsze		
a u s t r y a c k i e								
100.780	—	100.780	650	—	—	—	650	—
221.923	—	221.923	9.782	—	—	—	9.782	—
480.000	—	480.000	140.000	—	—	—	140.000	—
58.230	—	58.230	—	—	—	—	—	—
10.900	—	10.900	—	100	—	—	—	100
16.572	—	16.572	—	7.500	—	—	—	7.500
533.100	—	533.100	94.698	—	—	—	94.698	—
15.294	—	15.294	—	5.384	—	—	—	5.384
71.946	—	71.946	—	1.350	—	—	—	1.350
712.129	193.000	9 5.129	5.008	—	—	—	5.008	—
145.558	—	145.558	—	131.948	—	—	—	131.948
29.500	—	29.500	8.500	—	—	—	8.500	—
—	36.943	36.943	—	—	—	4.000	—	4.000
198.028	—	198.028	131.854	—	—	—	131.854	—
225.056	—	225.056	38.217	—	—	—	38.217	—
299.724	—	299.724	—	146.724	—	—	—	146.724
3,118.740	229.943	3,348.683	428.709	293.006	—	4.000	428.709	297.006
							131.703	
160.000	—	160.000	—	160.000	—	—	—	160.000
1.000	—	1.000	14.000	—	—	—	14.000	—
227.510	—	227.510	2.400	—	—	—	2.400	—
5.772	—	5.772	10.481	—	—	—	10.481	—
27.000	—	27.000	3.300	—	—	—	3.300	—
11.749	—	11.749	5.959	—	—	—	5.959	—
5.390	—	5.390	—	—	—	—	—	—
31.279	—	31.279	4.350	—	—	—	4.350	—
29.860	—	29.860	2.340	—	—	—	2.340	—
600	—	600	—	—	—	—	—	—
1.150	—	1.150	1.480	—	—	—	1.480	—
120.000	—	120.000	—	120.000	—	—	—	120.000
621.310	—	621.310	44.310	280.000	—	—	44.310	280.000
2,770.200	—	2,770.200	329.800	—	—	—	329.800	235.690
3,391.510	—	3,391.510	374.110	280.000	—	—	329.800	235.690
			94.110				94.110	

Wydatki.

Fundusz krajowy

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycy		Złote austriackie		
I			Koszta reprezentacji kraju.		
		<i>A. Sejm krajowy.</i>			
1		Koszta podróży pp. Posłów	6.700		
2		Dyety pp. Posłów	36.000		
3		Koszta druków	12.000		
4		Spisywanie sprawozdań	4.400		
5		Pisarze dzienni	650		
6		Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe za- trudnienie podczas Sejmu	1.200		
7		Służba	850		
8		Opał	1.300		
9		Oświetlenie	950		
10		Zapuszczanie i mycie podłóg	120		
11		Potrzeby kancelaryjne	160		
12		Rozmaite drobne wydatki	100	—	64.430
		<i>B. Wydział krajowy.</i>			
13		Marszałek krajowy 6.000 zł. i dodatek na reprezentację 4.000 zł.	10.000		
14		Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000		
15		Zastępcy	2.000		
16		Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka Za- stępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000	—	37.000
		Suma rubryki I.	101430	—	101430
II		Koszta zarządu.			
		Płace urzędników, dyurnistów i służ.			
		<i>Oddział konceptowy.</i>			
17	a)	2 radców, płaca po 2.800 zł.	5.600 zł.		
		dodatek aktywalny " 480 "	960 "		6.560
	b)	7 sekretarzy, płaca " 2.000 "	14.000 zł.		
		dodatek aktywalny " 360 "	2.520 "		16.520
	c)	6 koncepistów, płaca " 1.300 "	7.800 zł.		
		dodatek aktywalny " 240 "	1.440 "		9.240
	d)	2 adjunktów, płaca " 1.000 "	2.000 zł.		
		dodatek aktywalny " 200 "	400 "		2.400
	e)	2 asystentów, płaca " 700 "	1.400 zł.		
		dodatek aktywalny " 100 "	200 "		1.600
			36.320	—	36.320
		<i>Oddział rachunkowy.</i>			
18	a)	Dyrektor, płaca	2.600 zł.		
		dodatek aktywalny	400 "		3.000
	b)	Zastępca dyrektora, płaca	2.000 zł.		
		dodatek aktywalny	360 "		2.360
		Do przeniesienia	36.320	—	36.320
			5 360		

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a	
		Na rok 1883. uchwalono	100.780 zł.
		„ „ 1884. preliniuje się	101.430 „
6.649	6.700	zatem <i>więcej</i> o	
27.600	36.000		650 zł
11.142	12.000	W całej rubryce przeważnie pozostawia się uchwalone kwoty na rok 1883. bez	
4.035	4.400	zmiany, — z wyjątkiem niektórych tylko, przy odnośnych pozycjach objaśnionych	
670	650	i koniecznych podwyżek.	
1.200	1.200		
	850		
	780	Na podstawie wyników z r. 1882. w kw. 1.259zł. 15ct. — przyjmuje się zwiększoną potrzebę w kw. 520 zł.	
	860	„ „ „ „ „ 912 „ 63 „ „ „ „ „ „ „ 90 „	
2.353	120		
	120	„ „ „ „ „ 156 „ 40 „ „ „ „ „ „ „ 40 „	
	100	Razem podwyższa się potrzeby tej rubryki, j. w. o kwotę	650 zł.
8.944	10.000		
22.300	24.000		
2.289	2.000		
1.000	1.000		
88.182	100780		
		Na rok 1883. uchwalono dla tej rubryki w ogóle	221.923 zł.
		„ „ 1884. preliniuje się „ „ „ „ „	231.705 „
		<i>podwyższa się</i> zatem potrzeby o kwotę	
			9.782 zł.
		a mianowicie :	
		dodano przy pozycyi 22	4 zł., zaś ujęto przy poz. 26 lit. <i>b. e.</i> 4 zł.
6.560	6.560	24 lit. <i>a.</i>	23 „ 26 lit. <i>g. 2</i> 88 „
		24 lit. <i>b.</i>	92 „ 26 lit. <i>g. 3</i> 13 „
16.520	16.520	24 lit. <i>c.</i>	2 „ 29 lit. <i>g. r.</i> 88 „
		24 lit. <i>d.</i>	499 „ 30 lit. <i>c. e. g.</i> 635 „
8.085	9 240	24 lit. <i>e.</i>	431 „ 33 1.000 „
		26 lit. <i>f.</i>	2.970 „
2.400	2.400	26 lit. <i>g. 4</i>	76 „
		29 lit. <i>t. u. w.</i>	2.525 „
1.600	1 600	30 lit. <i>h.</i>	300 „
		31	2.350 „
35.165	36.320	32	2.338 „
		Razem dodano	11.610 zł.
		odtrąciwszy ujęte	1.828 „
3.000	3.000	pozostaje jak wyżej	9.782 zł.
2.360	2.360		
35.165	36.320		
5.360	5.360		
		Ujęto	
			1.828 zł.

Prelimiuje się bez zmiany, jak na rok 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
II	18	Z przeniesienia	36.320 5.360	—	36.320
		c) 6 rewidentów, płaca po 1.500 zł.	9.000 zł.		
		dodatek aktywalny „ 300 „	1.800 „	10.800	
		d) 11 adjunktów, płaca po 1.200 „	13.200 zł.		
		dodatek aktywalny „ 240 „	2.640 „	15.840	
		e) 1 archiwista, płaca	1.000 zł.		
		dodatek aktywalny	200 „	1.200	
		f) 1 protokolista, płaca	1.000 zł.		
		dodatek aktywalny	200 „	1.200	
		g) 8 asystentów, płaca po 700 zł.	5.600 zł.		
		dodatek aktywalny „ 100 „	800 „	6.400	
		h) 10 praktykantów, płaca po 600 zł.		6.000	
		i) Woźny, płaca	500 zł.		
		dodatek aktywalny	50 „	550	
			47.350	—	47.350
	19	<i>Oddział kasowy.</i>			
		a) Kasyer, płaca	2.000 zł.		
		dodatek aktywalny	360 „	2.360	
		b) Kontrolor, płaca	1.600 zł.		
		dodatek aktywalny	300 „	1.900	
		c) 4 adjunktów, płaca po 1.200 zł.	4.800 zł.		
		dodatek aktywalny „ 240 „	960 „	5.760	
		d) Woźny, płaca	600 zł.		
		dodatek aktywalny.	50 „	650	
			10.670	—	10.670
	20	<i>Oddział techniczny.</i>			
		a) Nadinżynier, płaca	3.000 zł.		
		dodatek aktywalny	1.000 „	4.000	
		b) 2 inżynierów, płaca po 2.000 zł.	4.000 zł.		
		dodatek aktywalny „ 360 „	720 „	4.720	
		c) 2 asystentów, płaca po 1.000 zł.	2.000 zł.		
		dodatek aktywalny „ 120 „	240 „	2.240	
			10.960	—	10.960
	21	<i>Oddział sanitarny.</i>			
		Inspektor szpitali, płaca	2.000 zł.		
		dodatek na mieszkanie	300 „	2.300	2.300
	22	<i>Oddział statystyczny.</i>			
		a) Naczelnik oddziału, płaca		2.000	
		b) Koncepista, płaca	1.300 zł.		
		dodatek aktywalny	240 „	1.540	
		c) Pisarze dzienni		1.464	
			5.004	—	5.004
		Do przeniesienia	112604	—	112604

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883
35.165	36.320
5 360	5.360
	10.800
24.480	15.840
	1.200
	1.200
8.000	6.400
	6.000
550	550
<u>38.390</u>	<u>47.350</u>
2.360	2.360
1.900	1.900
5.760	5.760
650	650
<u>10.670</u>	<u>10.670</u>
4.000	4.000
4.799	4.720
2.240	2.240
<u>11.039</u>	<u>10.960</u>
2.300	2.300
2.000	2.000
385	1.540
1.368	1.460
3.753	5.000
<u>101317</u>	<u>112600</u>

Preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1883.

Preliminuje się dyurna za 1 dzień *więcej*, ponieważ rok 1884. jest przestępny.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyceji		Złote austriackie		
II.			Z przeniesienia	112604	—
	23	<i>Oddział manipulacyjny.</i>			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaça	2.000		
		b) Archiwista, płaça	1.500 zł.		
		dodatek aktywalny	300 „	1.800	
		c) Ekspedytor, płaça	1.300 zł.		
		dodatek aktywalny	270 „	1.570	
		d) Protokolista, płaça	1.200 zł.		
		dodatek aktywalny	240 „	1.440	
		e) 4 kancelistów, płaça po 1.000 zł.	4.000 zł.		
		dodatek aktywalny „ 200 „	800 „	4.800	
		f) 3 asystentów, płaça po 700 „	2.100 zł.		
		dodatek aktywalny „ 100 „	300 „	2.400	
		g) Odźwierny, płaça		600	
		h) Portyer „		500	
		i) 5 woźnych „ po 500 zł.	2.500 zł.		
		dodatek aktywalny „ 50 „	250 „	2.750	
			<u>17.850</u>	—	<u>17.860</u>
		<i>Suma wszystkich płać z dodatkami aktywalnymi</i>	—	—	<u>130464</u>
	24	<i>D y u r n i ś c i:</i>			
		a) <i>Dla Oddziału konceptowego.</i>			
		1 po 5 zł. — ct. dziennie	1.830 zł.		
		1 po 3 „ 60 „ „	1.318 „		
		1 po 3 „ — „ „	1.098 „		
		1 po 2 „ 50 „ „	915 „		
		3 po 2 „ — „ „	2.196 „		
		3 po 1 „ — „ „	1.098 „	8.455	
		b) <i>Dla Oddziału rachunkowego</i>		7.100	
		c) <i>Dla Oddziału kasowego.</i>			
		1 po 2 zł. dziennie		732	
		d) <i>Dla Oddziału technicznego.</i>			
		1 z wynagrodzeniem rocznem	1.000 zł. — ct.		
		2 po 2 zł. 20 ct. dziennie	1.610 „ 40 „		
		1 po 1 „ 80 „ „	658 „ 80 „		
		2 po 1 „ 50 „ „	1.098 „ — „		
		1 po 1 „ 40 „ „	512 „ 40 „	4.879	
		Do przeniesienia	21.166	—	130464

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a
101317	112600	
2.000	2.000	
1.800	1.800	
1.570	1.570	
1.440	1.440	
6.000	4.800	Preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1883.
1.100	2.400	
600	600	
500	500	
2.733	2.750	
<u>17.743</u>	<u>17.860</u>	
119060	130460	
9.381	8.432	Preliminuje się dyurna za jeden dzień <i>więcej</i> z powodu, że rok 1884. jest przestępny.
13.724	7.008	Preliminuje się jak na rok 1883. w zaokrągleniu, z doliczeniem <i>mniej</i> prelimitowanego dodatku osobistego dla praktykantów, jak poz. 26 g. 2.
850	730	Jak poz. 24. a.
4.335	4.380	Preliminuje się <i>więcej</i> o 499 zł. z powodu uregulowania płac dziennych i przyjęcia dla referatu dróg powiatowych stałego pracownika.
119060	130460	
<u>28.290</u>	<u>20.550</u>	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
II	24		Z przeniesienia	21.166	—
		<i>e) Dla Oddziału manipulacyjnego</i>			
		7 po 1 zł. 65 ct. dziennie	4.228 zł.		
		16 po 1 „ 10 „ „	6.442 „	10.670	
		<i>f) Na zastępstwa urzędników</i>	1.120		
			32.956	—	32.956
	25	<i>Z a s ł u g i.</i>			
		13 stróżów po 300 zł.	3.900	—	3.900
	26	<i>Emolumenta.</i>			
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50		
		b) „ „ 48 metr. sześć. drzewa	156		
		c) Ubranie dla odźwiernego i 7 woźnych po 50 zł.	400		
		d) „ „ portyera	100		
		e) Opał dla odźwiernego i portyera po 72 metr.	47		
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników i 200 zł. dla inspektora szpi- tali Dra J. Stelli Sawickiego	13.452		
			14.205	—	167320
		Do przeniesienia	14.205	—	167320

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	
119060 28.290	130460 20.550	
10.054	10.239	Preliminuje się <i>więcej</i> o 431 zł. z powodu roku przestępnego i pomnożenia o jednego dyurnistę z płacą 1 zł. 10 ct. dla zwiększonych czynności.
2.000	1.120	Jak na rok 1883.
40.344	31.909	
<u>3.106</u>	<u>3.900</u>	Jak na rok 1883.
50	50	Jak w latach ubiegłych.
137	159	Według ceny z roku 1883. — po 3 zł. 25 ct. za metr.
400	400	Jak w latach ubiegłych.
93	100	
47	48	<i>Jak poz. b)</i>
9.950	10.482	Wedle uchwały sejmowej z dnia 3. Stycznia 1874. przypadają w roku 1884. pięcioletnie dodatki: Oddział konceptowy. <i>Radca</i> Mochnacki 400 zł. i 2gi od ¹¹ / ₁ 389 zł. <i>Sekretarze</i> po 200 zł.: Wolański (2) 400 zł. i 3ci od ¹ / ₅ 133 zł. Marek (2) 400 zł. Kopertyński i Michalczewski po 200 zł. i 2gi od ¹⁴ / ₉ po 60 zł. — razem 520 zł. Ekielski 200 zł. Niedzielski 200 zł. <i>Konceptści</i> po 200 zł.: Oźwad (3) 600 zł. Dulęba 200 zł. i 2gi od ¹⁴ / ₉ 60 zł. Stadnicki od ¹⁰ / ₁ 195 zł. Antoniewicz od ³¹ / ₁ 184 zł. <i>Adjunkci</i> po 100 zł.: Zienkowiec 100 zł. i 2gi od ¹⁴ / ₉ 30 zł. <i>Asystent</i> Wild 80 zł. — Razem w Oddziale konceptowym 4.091 zł. Oddział rachunkowy. <i>Dyr.</i> Pierożyński (2) 600 zł. <i>Adjunkci</i> po 150 zł.: Mrozowicki (2) 300 zł. i 3ci od ⁵ / ₁ 148 zł. Orzechowski i Tranda podobnie 896 zł. Gołębski (2) 300 zł. Bielski 150 zł. i 2gi od ³⁰ / ₆ 75 zł. Niedzielski 150 zł. i 2gi od ²⁰ / ₁₀ 29 zł. Sidorowicz 300 zł. i 3ci od ¹¹ / ₁ 146 zł. Szajnok 150 zł. Olpiński od ¹¹ / ₃ 121 zł. Ziembicki od ²⁶ / ₉ 40 zł. <i>Asystenci</i> po 50 zł.: Żórawski 50 zł. i 2gi od ³¹ / ₃ 38 zł. Topolnicki 50 zł. i 2gi od ³⁰ / ₆ 25 zł. Mystkowski, Krogulski, Au, Schmitt — 200 zł. Paklerski od ¹¹ / ₃ 40 zł. Świerczewski od ³⁰ / ₉ 13 zł. <i>Woźny</i> Kuźniar (4) 120 zł. Razem w Oddziale rachunkowym 3.941 zł. Oddział kasowy. <i>Kasyer</i> Horoszkiewicz (3) 600 zł. <i>Kontrolor</i> Silkiewicz (2) 350 zł. <i>Adjunkci</i> po 150 zł.: Olszewski (2) 300 zł. Sternal 150 zł. i 2gi od ³¹ / ₃ 112 zł. Kotiers 150 zł. Bujnowski 150 zł. <i>Woźny</i> Hermiński (3) 90 zł. Razem w Oddziale kasowym 1.902 zł. Oddział techniczny. <i>Nadziń.</i> Raciborski 300 zł. i 2gi od ¹¹ / ₁ 292 zł. <i>Inż.</i> Reutt 200 zł. i 2gi od ⁶ / ₃ 180 zł. <i>Asystenci</i> po 80 zł.: Baranowski (2) 160 zł. i 3ci od ³ / ₉ 26 zł. Łuniewski 80 zł. i 2gi od ³¹ / ₃ 60 zł. Razem w Oddziale technicznym 1.298 zł. Oddział sanitarny. Dr. Stella Sawicki (2) 400 zł.
162510 10.677	166269 11.289	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
II	26		Z przeniesienia	14.205	—
		g) Dodatki osobiste:			
		1) Dla 3 rewidentów rachunkowych	270		
		2) „ 10 praktykantów	789		
		3) „ asystenta rachunkowego Świerczewskiego	133		
		4) „ „ manipulacyjnego Kucharskiego	76		
			<u>15.473</u>	—	15.473
27		<i>Remuneraacye.</i>			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500		
		b) Tłumacz języka ruskiego	800		
		c) Tłumaczenia z języków obcych	45		
		d) Urzędnicy, dyurniści i służby Wydziału krajowego	1.000		
			<u>3.345</u>	—	3.345
28		<i>Koszta podróży i diety.</i>			
		a) Dla urzędników w ogóle	5.000		
		b) „ inspektora szpitali	400		
			<u>5.400</u>	—	5.400
29		<i>Pensye i zaopatrzenia.</i>			
		a) Mochnacka Eleonora	280		
		b) Jankowska Karolina	400		
		c) Pawulska Paulina	350		
		d) Madeyski Wojciech	1.200		
		e) Tarczyńska Marcyanna	350		
		f) Łopuszańska Walerya	350		
		g) Łopuszańskiego sieroty { Stefania Karolina 2ga imion do 3 ¹ / ₁₁	42		
		{ Tad. Jan Paweł 3ga im. za cały rok	50		
		Do przeniesienia	—	—	191538
			3.022		

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	
162510 10.677	166269 11.239	<p>Oddział manipulacyi. Dr. Grott (2) 400 zł. <i>Archiwista</i> Duszyński (2) 350 zł. <i>Ekspedytor</i> Bienkowski 160 zł. <i>Kanceliści</i> po 100 zł.: Kiselka i Kunisch po dwa — 400 zł. Słomkowski 100 zł. i 2gi od ²¹/₃ 60 zł. Razem w Oddziale manipulacyi 1.485 zł.</p> <p>Służba. <i>Odźwierny</i> Niewiadomski od ¹/₁₂ 2 zł. 50 ct. <i>Portyer</i> Karmalita (3) 90 zł. <i>Woźni</i> Kalita i Kowalski (po 3) 180 zł. Hermiński (2) 60 zł. Stocki od ¹/₁₂ 2 zł. 50 ct. Razem służba 335 zł.</p> <p><u>Razem we wszystkich oddziałach 13.452 zł.</u></p>
—	270	Jak na rok 1883.
—	862	<i>Mniej</i> o 73 zł., ponieważ z przyzwolonych budżetem na r. 1883. czterech praktykantów tylko 3 otrzymało dodatek po 130 zł., zaś czwarty otrzymał tylko 57 zł., tak jak i reszta sześciu.
328	146	Dodatek prelininuje się <i>mniej</i> z powodu uzyskania dodatku pięcioletniego od 30. Września 1884. Opuszcza się z tegoż powodu dodatek eksp. Bienkowskiego 15 zł. Zamianowany na dniu ⁹ / ₁ 1883. asystent Kucharski pobierał dyurnum przewyższające roczną płacę asystenta o 72 zł., przeto wyznaczono mu dodatek (LW. 1519).
11.003	12.517	W sumach wynikłości tej pozycyi z r. 1881. i kwot na rok 1883. uchwalonych nie mie- szcza się pozycye opuszczone na rok 1884.
1.500	1.500	
300	800	
40	45	
1.000	1.000	
2.840	3.345	Jak na rok 1883.
2.972	5.000	
400	400	
3.372	5.400	
280	280	W porównaniu z budżetem na rok 1883. zaszły zmiany następujące:
400	400	W skutek ukończenia wieku normalnego <i>umniejszyły</i> się pensye sierót:
350	350	Lopuszańskiej o 8 zł.
1.200	1.200	Prokopowicza Jana o 80 „
350	350	Razem o 88 zł.
350	350	
100	100	W skutek pensyonowania urzędników i śmierci tychże <i>przybyły</i> pensye: Chrzanowskiej Joanny 350 zł.
179727	187531	
3 030	3.030	Do przeniesienia 350 zł. 88 zł.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyty		Złote	austryackie	
II	29		Z przeniesienia	—	—
			3.022		
		h) Iwanickiego sieroty	175		
		i) Karatnicka Zofia	300		
		k) Placer Marya	314		
		l) Jędrzejewski Napoleon	1.600		
		m) Stroiński Sylwery	200		
		n) Olewińska Julia	350		
		o) Czaderski Emil Ferdynand	800		
		p) Gorzycowa Eudoksya	197		
		r) Prokopowicza Jana syn małoletni Jan do ¹⁹ / ₄	35		
		s) Bulikowska Izabela	350		
		t) Chrzanowska Joanna	350		
		u) Niewiadomski Ignacy	2.000		
		w) Krzeczowska Eugenia Zofia	175		
			9.868	—	9.868
	30	<i>Dary z łaski.</i>			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa i Adolfinia	300		
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120		
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty po 200 zł.) Stanisł. Zbigniew Jul. do ¹⁹ / ₁	11		
) Zbigniew Józef za cały rok	200		
		d) Pawulska Paulina	250		
		e) Olewińskiego 2 córki: Łucya Katarzyna do ²⁷ / ₁₀	49		
		i Julia Antonina za cały rok	60		
		f) Kiss Stanisław	50		
		g) Prokopowicz, syn ś. p. emer. odźwiernego do ¹⁹ / ₄ 1884.	38		
		h) Jeziorańska Natalia, wdowa po dyetariuszu — wsparcie roczne			
		aż do pełnoletności jej córki	300		
			1.378	—	1.378
	31	<i>Potrzeby kancelaryjne.</i>			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	5.250		
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	800		
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.200		
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	1.800		
		e) Oprawa ksiąg i druków	500		
		f) Oświetlenie	1.250		
		Do przeniesienia	—	—	202784
			11.800		

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a	
179727 3 030 175 300 314 1.600 200 350 200	187531 3.030 175 300 314 1.600 200 350 800	Z przeniesienia	350 zł. 88 zł.
— — — — — — — —	197 115 350 — — — — —	Niewiadomskiego Ignacego Krzczkowskiej Eugenii Zofii	2.000 „ 175 „ 2.525 „ <i>Przybyło ostatecznie</i> 2.437 zł.
6.169	7.431	Po zmarłym zastępcy dyrektora Oddziału rachunkowego Chrzanowskim Mieczysławie pozostała wdowa Joanna, której wyznaczono prawnie przypadającą pensją o rocznych 350 zł. od 1. Stycznia 1883.;— po zmarłym kanceliście W. Krzczkowskim pozostała córka nieletnia Eugenia Zofia, której także wyznaczono prawnie przypadające zaopatrzenie o rocznych 175 zł. od 1. Września 1882.,— nareszcie pensyonowano radcę Wydziału krajowego Niewiadomskiego Ignacego od 1. Października 1882. (LW. 46070 82.)	
300 120 400 250 31 190 — —	300 120 400 250 120 50 125 300	Na rok 1883. uchwalono 1.713 zł. Z tych <i>opuszczono</i> na rok 1884. jednorazowe dary: Łopuszańskiej 100 zł., Iwanickiego sierot 148 zł., Zakrzewskiej 100 zł. — razem 348 zł. — pozostaje 1.365 zł.; zaś <i>dodano</i> z Rub. XVI. dar Jeziorańskiej 300 zł. Dalej preliniuje się <i>mniej</i> z powodu ukończenia wieku normalnego:	(1) Szcześnowicza Stan. Zbigniewa Jul. 3ga imion z dn. 19. Stycznia 1884. o 189 zł. (2) Olewińskiej Łucyi Katarzyny 2ga imion z dn. 27. Października 1884. o 11 „ (3) Prokopowicza Jana z dn. 19. Kwietnia 1884. o 87 „ <i>Razem mniej</i> o 287 zł.
1.291	1.665		
4.009 1.900 2.146 2.086 523 368	4.000 800 2.000 1.800 450 500	Na podstawie wynikłości z lat trzech, które wynosiły: w r. 1880. — 5.000 zł., w r. 1881. — 4.009 zł., w r. 1882. — 6.636 zł.—razem 15.645 zł. — przeciętnie i w zaokrągleniu 5.250 zł.	
		Na podstawie wynikłości z lat trzech, które wynosiły: w r. 1880.—796 zł., w r. 1881. —1.900zł., w r. 1882.—1.434 zł.—razem 4.130 zł. — przeciętnie i w zaokrągleniu 1.400 zł.; ze względu jednak, iż w roku 1884. nie będzie trzeba sprzątać tyle sprzętów, preliniuje się jak na rok 1883.	
		W r. 1880. wydano 1.996 zł., w r. 1881.—2.146 zł., w r. 1882.—2.315 zł. — razem 6.457 zł.—przeciętnie 2.152 zł.; ze względu na wzmagające się czynności preliniuje się 2.200 zł.	
		Jak na rok 1883. z powodu zaprowadzonych oszczędności w drukach — jakkolwiek wynikłość z roku 1881. jest wyższą.	
		Na podstawie wynikłości z roku 1881. w zaokrągleniu.	
		Na podstawie wynikłości z roku 1882. w zaokrągleniu wynoszącej kw. 1.211 zł., albowiem tylko w roku tym mamy całoroczny koszt oświetlenia nowego gmachu.	
187187 11.032	196627 9.550		

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwyz-	
bryki	zycyi		Złote	austriackie	
II	31	Z przeniesienia	—	—	202784
		g) Opał	11.800		
		h) Uzupełnienie biblioteki	3.500		
			1.000		
		i) Rozmaite pomniejsze	1.300		
			17.600		17.600
	32	<i>Gmach krajowy i jego utrzymanie.</i>			
		a) Maszynista płaca 540 zł., 12 metr. drzewa 40 zł., 45 litr. nafty 11 zł.	591		
		b) Pomocnik maszynisty	300		
		c) Kominiarz	300		
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg	900		
		e) Mycie podłóg	100		
		f) Pompowanie wody	400		
		g) Zgartywanie i wywóz śniegu	150		
		h) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości	300		
		i) Zabezpieczenie od ognia	342		
		k) podatek dochodowy i miejski czynsz.: a) za pomieszkania wolne od domowo-czynszowego podatku—5% od oszacowanej wartości rocznie 2.100 zł. — dochodowy z nadzw. dodatkiem 210 zł. — ct. dodatki krajowe i indemn. 122 „ 85 „ b) gminny czynszowy 5% 105 „ — „	438		
		l) Rozmaite nieprzewidziane	1.500		
			5.321		5.321
	33	<i>Zaliczki na płace urzędników</i>	6.000	—	6.000
		<u>Suma rubryki II</u>	—	—	231705

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
187187	196627		
11.032	9.550		
3.854	3.500	Jak na rok 1883.	
981	900	Na podstawie wynikłości z lat trzech, które wynosiły: w r. 1880. — 994 zł., w r. 1881. — 981 zł., w r. 1882. — 948 zł. — razem 2.923 zł. — przeciętnie i w zaokrągleniu 1.000 zł.	
1.112	1.300	Jak na rok 1883.	
16.979	15.250		
234	591	Jak na rok 1883.	
300	—	Z powodu koniecznej potrzeby przyjęto pomocnika maszynisty (LW. 2.581/83.)	
132	300		
941	900	Jak na rok 1883.	
6	100		
—	100	Przyjęto za podstawę z powodu jak przy poz. 31 f) zaokrągloną wynikłość z r. 1882., wynoszącą kw. 377 zł.	
60	150	Jak na rok 1883.	
42	100	Na podstawie zaokrąglonej wynikłości z r. 1882., wynoszącej kw. 264 zł.	
—	342	Jak na rok 1883.— Za lata 1882. i 1883. zapłacono po 342 zł. 01 ct. z tego tytułu. (LW. 24.661/82 i 19.784/83.)	
—	—	<i>Do poz. k).</i> Na podstawie zeznania podanego do LW. 9.897/83 i oszacowania urzędownie uskutecznionego.	
283	400	Z pozycyi tej pokrywa się oprócz różnych nieprzewidzianych wydatków także koszta rozlicznych reparacyj gmachu, — prelininuje się zatem na podstawie wynikłości z r. 1882., wynoszącej 1.854 zł. 55 ct., prawdopodobną zwiększoną potrzebę w okrągłej kwocie.	
1.998	2.983		
5.549	6.000	Jak na rok 1883. — W uchwalonej na r. 1883. kwocie opuszczono zaliczkę kancelisty Kunisza 1.000 zł., przyznaną uchwałą W. Sejmku z dn. 18. Października 1882.	
211713	220860		
		Właściwa na rok 1883. uchwalona suma tej rubryki wynosi 221.923 zł. i różni się od obok wykazanej sumy z tego tytułu o kwotę 1.063 zł. z powodu, iż przy pozycjach 26, 30 i 33 odpadły wydatki niewchodzące do niniejszego preliminarza, — i że przy poz. 30 (jak odnośne wyjaśnienie) zamieszczono 300 zł., przeniesionych z rubr. XVI.	
		Również suma wynikłości z r. 1881. różni się od właściwej sumy odnośnego zamknięcia rachunkowego z powodu pominięcia wydatków, które do terażniejszego preliminarza się nie odnoszą.	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
III			Koszta leczenia.		
	34	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych	620000	—	620000

Wy- nikłość z roku 1881	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a				
----------------------------------	---------------------------------------	------------------------------	--	--	--	--

Wynikłości z 3 lat ostatnich są następujące:

487476	480000	R o k	Za dni leczenia	Wypłacono szpitalom zł.	Inne wydatki zł.	Razem wydatki zł.	Dochody zł.	Czysty wydatek zł.
		1878.	776.997	504.079	937	505.016	6.430	498.586
		1879.	794.513	541.987	7.133	549.120	11.265	537.855
		1880.	833.298	537.802	4.982	542.784	7.637	535.147
		1881.	731.586	490.920	12.711	503.631	16.155	487.476
		1882.	790.823	528.043	8.662	536.705	23.272	513.433
		Razem . . .	3,927.217	2.602.831	34.425	2,637.256	64.759	2,572.497
		Przeciętnie .	785.443	520.566	6.885	527.451	12.951	514.500

Cyfry za rok 1882. podane są po koniec Kwietnia 1883., przeto do końca Czerwca 1883. mogą ulec zmianie, chociaż nieznacznej. Nadto w wynikach powyższych nie mieszczą się koszta ubogich, leczonych w Zakładzie obłąkanych na Kulparkowie i Oddziale położnic we Lwowie, którym do incl. 1881. płacono i zarachowywano te koszta w Rubr. XI. jako dotacye na pokrycie niedoborów. Dla uzyskania jednostajności i uproszczenia rachunków, tudzież dla ewidencji i przestrzegania, by zakłady krajowe bez dotacyi, — o ile to być może — tylko z prawnie unormowanych dochodów własnych się utrzymywały, uporządkowano taksy leczenia, — i zamiast dotychczasowych całorocznych protokołów stanu chorych zaprowadzono kwartalne rachunki takie, jakie istnieją we wszystkich szpitalach, a sprawdzone na ich podstawie należności za ubogich chorych już nie z Rubr. XI. jako dotacye, lecz z Rubr. III. jako koszta leczenia się asygnuje.

Koszta te w roku 1882. wynosiły:

a) w zakładzie obłąk. na Kulparkowie za 4 kwartały 1882. r.	102.906 zł. 58 ct.
b) w Oddziale położnic we Lwowie za 2 kwartały 1882. r. 2.723 zł., przeto prawdopodobnie za 4 kwartały	5.446 „ — „
Razem	<u>108.352 zł. 58 ct.</u>
w zaokrągleniu	108.500 zł.
do tego powyższa przeciętna suma	<u>514.500 „</u>
Ogółem	623.000 zł.

Taksy szpitalne zniżono w czasie od Lipca 1882. do końca Czerwca 1883. w szpitalach:

1) Św. Łazarza w Krakowie, Oddział chorych i położnic o 12 ct., co czyni na przeciętną z 3 lat ilość 103.415 dni	12.409 zł.
2) tamże w Oddziale syfilit. o 18 ct., co czyni na przeciętną z 3 lat ilość 50.064 dni	9.011 „
3) w Wadowicach o 3 ct., co czyni na przeciętną z 3 lat ilość 4.020 dni	120 „
Razem	<u>21.540 zł.</u>

Zniżenia te wpłynęły już częściowo na zmniejszenie wydatków w roku 1882., nadto ilość chorych i ilość dni leczenia, počawszy od r. 1882. znowu idzie w górę, a koszta leczenia w r. 1882. wynoszą już o 38.182 zł. więcej, jak w r. 1881. Dla tego przyjmuje się prawdopodobne zmniejszenie wydatków w r. 1884. z powodu zmniejszenia taks na 3.000 zł., zaś potrzebę ogólną „Kosztów leczenia“ prelinuje się w kwocie 620.000 zł., przeto o 140.000 zł. więcej, jak w r. 1883. Natomiast w Rubr. XI. „Dotacye“ prelinuje się *mniej*: a) dla szpitala we Lwowie o 17.160 zł., b) dla zakładu obłąkanych na Kulparkowie o 106.513 zł., c) dla szpitala św. Łazarza w Krakowie o 6.765 zł., a nadto w tymże szpitalu nadwyżkę dochodów w kwocie 10.495 zł., przeto razem *mniej* wydatków o 140.933 zł., co w porównaniu z powyż wykazaną *zwiększoną* kwotą 140.000 zł. przedstawia *wynik korzystniejszy* o 933 zł.

Wydatki

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycei		Złote	austrjackie	
IV			Koszta szczepienia.		
	35	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600		
	36	Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy	56.000		
	37	Premia dla lekarzy, oszczędzających się przy szczepieniu	630		
<u>Suma rubryki IV.</u>			58.230	—	58.230
V		Wydatki sanitarne.			
	38	1/2 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	6.800		
	39	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi	4.000		
<u>Suma rubryki V.</u>			10.800	—	10.800
VI		Zasiłki dla zakładów dobroczynności.			
	40	Szpital Siostr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198		
	41	Szpital Siostr Miłosierdzia w Nowosiódkach	400		
	42	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424		
	43	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000		
	44	Komitet ochronek w Krakowie	550		
	45	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500		
<u>Suma rubryki VI.</u>			9.072	—	9.072

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	W y j a ś n i e n i a
1.300 55.820	1.600 56.000	Jak na rok 1883. Koszta te wynosiły: w r. 1880. — 56.119 zł., w r. 1881. — 55.820 zł., w r. 1882. — 55.977 zł. —razem w trzech latach 167.916 zł. — przeciętnie 55 972 zł. U w a g a. Z wyasygnowanej w roku 1882. sumy 55.977 zł. nie wypłacono po koniec Kwietnia 1883. kwoty 1.037 zł., — lecz do końca Czerwca 1883. prawdopodobnie i ta reszta zostanie zrealizowaną.
630	630	Jak w latach ubiegłych.
57.750	58.230	
6.243	6.500	Preliminuje się o 100 zł. <i>mniej</i> , jak na rok 1883. uchwalono na podstawie, że koszta na leki wynosiły: w r. 1880. — 6.339 zł., w r. 1881. — 6.243 zł., w r. 1882. — 7.922 zł. —razem w 3 latach 20.504 zł.—przeciętnie 6.835 zł. — w zaokrągleniu 6.800 zł.
510	4.400	Wydatki na strzeżenie granic wynosiły: w r. 1878.— 11.077 zł., w r. 1879. — 4.448 zł., w r. 1880. — 4.389 zł., w r. 1881. — 510 zł., w r. 1882. — 3.633 zł. — w 5 latach 24.057 zł. — przeciętnie 4.811 zł. — prelininuje się ze względu na wynik z roku 1882. w zaokrągleniu 4.000 zł.—Razem w całej rubryce 10.800 zł.
6.753	10.900	
1.198 400 5.424	1.198 400 5.424	Na rok 1883. uchwalono 16.572 zł. Na rok 1884. prelininuje się 9.072 „ Zatem <i>mniej</i> o 7.500 zł.
1.000 550 500	1.000 550 500	z powodu, iż zapreliminowano tylko wydatki stale uchwalane w latach ubiegłych na posiedzeniach W. Sejmu z dn. 29. i 30. Sierpnia 1877., 16. i 22. Lipca 1880. i 21. Października 1881., zaś opuszczono uchwalone w r. 1883. datki jednorazowe,
9.072	9.072	a mianowicie:
		poz. 41 a zasiłek na odnowienie dachu szpitala w Nowosiólkach 800 zł. poz. 45 a Zakładowi Matek Miłosierdzia w Krakowie 200 „ poz. 45 b Na budowę szpitala w Załóżcach 2.500 „ poz. 45 c Dla weteranów wojsk p. z r. 1831. w Krakowie 1.000 „ poz. 45 d „ „ „ „ „ we Lwowie 1.000 „ poz. 45 e Na dach blaszany zakładu św. Kazimierza we Lwowie 2.000 „ Razem 7.500 zł.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czy-	czy-	zem
bryki	zycyi		zajne	zajne	
			Złote	austryackie	
VII.		Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.			
46		Akademia umiejętności w Krakowie	15.000		
47		Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego	488848		
48		Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej, po 1.200 zł.	7.200		
49		Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej kraj., remuneracya	800		
50		Szkoła żeńska w Brodach	450		
51		„ „ „ Jaworowie pp. Bazylianek	500		
52		„ „ „ Kołomyi	800		
53		„ „ „ Krakowie	2.500		
54		„ „ „ „ św. Tomasza	500		
55		„ „ „ „ pp. Augustyanek	500		
56		„ „ we Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich	1.000		
57		„ „ w Starym Sączu pp. Klarysek	750		
58		„ „ „ Stryju	800		
59		„ ludowa u OO. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego	200		
60		„ wyznaniowa izraelska w Brodach	6.000		
61		Zakład głuchoniemych we Lwowie, stypendya dla 50 wychowanków	6.000		
62		Szkoła głuchoniemych Bardacha Izaaka we Lwowie	300		
63		Zakład ciemnych we Lwowie	2.000		
64		Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie	750		
65		„ sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki na gmach własny	7.000		
66		Teatr polski w Krakowie	8.000		
67		„ „ we Lwowie, zasiłek stały	4.200		
68		„ „ i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego :			
		a) dramat i komedyja	7.000 zł.		
		b) opera	13.000 „		
			20.000		
69		Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“	4.000		
70		Towarzystwo muzyczne w Krakowie	800		
71		Szkoła muzyczna powstać mająca w Krakowie, roczna stała dotacya	2.000		
72		Towarzystwo muzyczne we Lwowie	3.000		
73		Stypendya dla uczniów i uczenie seminariów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	30.000		
74		Dla uczniów internatu przy seminarjum nauczycielskiem w Krakowie	3.000		
75		Jedno stypendyum imienia Jana Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie	1.000		
76		Nagrody za najlepsze książki dla szkół średnich	1.000		
77		Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.000		
78		Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“	500		
79		„ „ „ „Kosmos“	400		
80		„ „ „ ruskiej gazety szkolnej (do rozporządzenia Wydziału kr.)	500		
81		Gettlich Antoni, dyrektor szkoły żeńskiej w Krakowie, roczny dodatek do płacy	100		
Do przeniesienia			622398	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883		
		Na rok 1883. uchwalono	533.100 zł.
		" " 1884. prelinuje się	627.798 "
		zatem <i>więcej</i> o	<u>94.698 zł.</u>
15.000	15.000	Jak w latach ubiegłych.	
323787	370650	Wedle szczegółowego preliniarza.	
7.200	7.200	} Jak w latach ubiegłych.	
800	800		
450	450	Jak na rok 1883. w myśl uchwały z 22. Października 1881.	
500	500	Jak w latach ubiegłych.	
600	800	Pozycę tę podwyższył W. Sejm z 600 na 800 zł. uchwałą z dn. 19. Października 1882.	
2.500	2.500		
500	500	Jak w latach ubiegłych.	
500	500	Na rok 1883. uchwalil W. Sejm te pozycę dnia 19. Października 1882.	
1.000	1.000		
750	750		
600	800	Pozycę tę podwyższył W. Sejm z 600 na 800 zł. uchwałą z dn. 19. Października 1882.	
200	200	Jak w latach ubiegłych.	
—	6.000	W myśl uchwały z dn. 23. Października 1881.	
6.000	6.000	Jak na rok 1883. (uchwała z dn. 21. Października 1881.).	
200	300	Roczny ten zasilek podwyższył W. Sejm z 200 na 300 zł. uchwałą z dn. 19. Pa-	
2.000	2.000	ździernika 1882.	
750	750		
7.000	7.000	Jak w latach ubiegłych.	
8.000	8.000	Na rok 1883. uchwalil W. Sejm te pozycę dnia 19. Października 1882.	
4.200	4.200		
20.000	20.000		
4.000	4.000	} Jak w latach ubiegłych.	
800	800		
—	2.000	Na rok 1883. uchwalil W. Sejm te pozycę dn. 19. Października 1882.	
1.800	3.000		
29.701	30.000	Jak w latach ubiegłych (uchwała z 13. Października 1881.).	
3.000	3.000	" " " " (" " 21. " ").	
—	1.000	Jak na rok 1883. (" " 13. " " 1882.).	
—	1.000	Jak w latach ubiegłych (" " 14. Lipca 1880. i 21. Października 1881.).	
2.135	2.000	" " " " (" " 21. Października 1881.).	
500	500	" " " " (" " " ").	
600	400	" " " " (" " 22. " ").	
—	500	" " " " (" " 21. " " i 19. Października 1882.).	
—	100	" " " " (" " 21. " ").	
445073	504200		

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g o l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycy		Złote	austryackie	
VII.			Z przeniesienia	622398	—
82		Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie, zaopatrzenie dożywotnie	300		
83		Piechowiec Kajetan, ociemniały nauczyciel, dar z łaski rocznie	100		
84		Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, do dyspozycji Wydziału krajowego	2.000		
85		Dla fundacyi „Macierz polska“	3.000		
Suma rubryki VII.			627798	—	627798
VIII.		Utrzymanie pomników historycznych.			
86		Restauracya pomników w ogóle, sporządzenie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	1.500		
87		Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narod. im. Ossolińskich we Lwowie	500		
88		Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) dyrektor we Lwowie	1.200		
		b) „ w Krakowie	1.000		
		c) adjunkt we Lwowie, płaca 1.100 zł., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek 5letni o rocznych 80 zł.	1.280		
		d) adjunkt w Krakowie, płaca 900 zł., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek 5letni o rocznych 80 zł.	1.080		
		e) 4ch aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200		
		f) 2ch „ w Krakowie „ „ 300 „	600		
		g) Czynsz za najem lokalu we Lwowie	600		
		h) Stróże	600		
		i) Opał i potrzeby kancelaryjne	350		
Suma rubryki VIII.			9.910	—	9.910
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi.			
89		Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.559		
Do przeniesienia			5.559	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
445073	504200	
—	300	Jak na rok 1883. (uchwała z 19. Października 1882.).
—	100	" " " 1883. (" " 2. " ").
—	3.000	Na rok 1883. uchwalono 3.000 zł., obecnie preliminuje się o 1.000 zł. <i>mniej.</i>
—	—	Ze względu na użyteczność tej fundacyi wstawia się zasiłek 3.000 zł. jako pozycyę nową.
	25.500	Opuszczone w obecnym preliminarzu następujące jednorazowo na r. 1883. uchwalone datki: poz. 55 b) Szkoła Augustyjanek w Krakowie na przebudowanie 2.000 zł.—poz. 61 b) Zakład głuchoniemych we Lwowie 500 zł.—poz. 64 b) Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ na budowę sali 3.000 zł.—poz. 66 b) Teatr w Krakowie na przeistoczenie 5 000 zł. — poz. 68 a) Teatr we Lwowie, podobnie 6.000 zł.—poz. 80 lit. d) aż do lit. t) dla różnych osób i stowarzyszeń 9.000 zł — razem 25.500 zł., które obok się zamieszcza dla uzupełnienia sumy na rok 1883. uchwalonej. — Doliczywszy tu umniejszoną w poz. 84 obecnego preliminarza kwotę 1.000 zł., uczyni razem 26.500 zł. Natomiast dodano przy poz. 47 — 118.198 zł., tudzież wstawiono nową pozycyę 85 — 3.000 zł. — razem 121.198 zł. Preliminuje się zatem w ogóle na r. 1884. <i>więcej</i> , aniżeli uchwalono na r. 1883. o 94.698 zł., jak na wstępie tej rubryki przedstawiono.
445073	533100	
1.543	1.500	Na rok 1883. uchwalono 15.294 zł.
		" " 1884. preliminuje się 9.910 "
500	500	zatem <i>mniej</i> o 5.384 zł.
		ponieważ opuszczono jednorazowo uchwalone kwoty na restauracyę pomników w Haliżu 2.000 zł. i kościoła w Drohobyczu 3.500 zł., zaś dodaje się pięciolecia urzędnikom archiwalnym w poz. 88 — 116 zł.
1.200	1.200	
1.000	1.000	
1.200	1.217	
1.000	1.027	
1.200	1.200	
598	600	
600	600	
600	600	
457	350	
9.898	9.794	

Za podstawę do obliczenia potrzeb korpusu całego służy prawo organiczne c. k. żandarmerji z dnia 18. Stycznia 1851. Przy wymiarach ilości materiałów stosowano się ile możności do uchwał sejmowych z lat 1866., 1869., i 1872. Stan czynny

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyceyi		Złote austriackie		
IX.			Z przeniesienia	5.559	—
90		Oświetlenie koszar	2.054		
91		Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	450		
92		" " " " " " " dla niższych stopni	20		
93		" " " " " " " żołnierzy	1.582		
94		" " " " " " " kuchennych	666		
95		Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1.769		
96		Naprawa bielizny pościelnej	154		
97		Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	412		
98		Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	964		
99		Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	3.804		
100		Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	510		
101		" " " " " " " pomieszczeń oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	585		
102		Różne inne wydatki	500	—	19.029
103		Najem pomieszczeń i koszar	50.167	—	50.167
104		Na urządzenie nowych koszar otworzyć się mających	400	—	400
105		Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.000	—	1.000
		Suma rubryki IX.	70.596	—	70.596
X.		Drogi krajowe.			
		A. Koszta zarządu.			
		<i>Place urzędników i służ:</i>			
106		a) 4 inżynierów na prowincyi po 1.500 zł.	6.000		
		b) 3 " " " " " " " 1.200 "	3.600		
		c) 22 konduktorów I. klasy " " " " " " " 500 "	11.000		
		d) 21 " " " " " " " II. " " " " " " " 400 "	8.400		
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze krajowej Gorlice-Konieczna	840		
		f) " " " " " " " " " " " " " " Słotwina-Sącz	900		
		g) " " " " " " " " " " " " " " w Mielecu	1.500		
		h) " " " " " " " " " " " " " " Buczaczu	1.400		
		i) " " " " " " " " " " " " " " drogach krajowych Smykowiec-Suchostaw i Husiatyn-Kopyczyńce	1.200		
		k) 310 droźników po 150 zł.	46.500		
		Do przeniesienia	81.340	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
		<p>korpusu żandarmeryi w Galicyi zawiera wedle tabeli dyslokacyjnej, począwszy od 1. Stycznia 1883.: <i>Przy sztabie:</i> 1 komendant podpułkownik, 1 major, 1 porucznik-adjutant, 1 rotmistrz-rachmistrz, 2 wachmistrzów rachunkowych, 1 wachmistrz-pisarz, 1 komendant posterunkowy, 2 woźnych. <i>Przy oddziale naukowym:</i> 1 podporucznik, 1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy. <i>Przy komendach oddziałowych:</i> 6 rotmistrzów, 4 poruczników, 3 podporuczników, 5 wachmistrzów manipulacyjnych, 74 wachmistrzów posterunkowych, 197 komendantów posterunkowych, 978 żołnierzy, 371 stacyj posterunkowych, 54 ekspozytur, 13 komend oddziałowych, 1 szkoła wyższych stopni żołnierzy, 18 służących oficerskich, 2 żony żołnierzy. Szczegółowy preliminarz potrzeb na rok 1884. sporządziła c. k. komenda żandarmeryi i przedłożyła Wydziałowi krajowemu do LW. 21520/883. Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdził wykaz czynszowy za wynajęte pomieszczenia dla sztabu i na koszary oddziałowe c. k. komendy żandarmeryi na kwotę 75.884 zł. 84 ct. Odtrąciwszy od tej kwoty: <i>a)</i> za kwaterunek sztabu i noclegowe niższych stopni żołnierzy, kwotę 17.523 zł., — <i>b)</i> za kwaterunek 227 żandarmów w posterunkach dla kontroli (des Viehbestandkatasters), przypadający na c. k. Skarb Państwa, 8.195 zł. 14 ct., pozostaje należność 50.166 zł. 70 ct., którą to kwotę zamieszcza się w zaokrągleniu pod poz. 103. — Na rok 1883. uchwalono 71.946 zł., w porównaniu z preliniowaną na rok 1884. kwotą 70.596 zł. — okazuje się <i>zmniejszenie</i> o 1.350 zł., a to z powodu, iż w r. 1883. powiększono o 35 ludzi stan żandarmów do kontroli (des Viehbestandkatasters), t. j. z 192 na 227, a za których umieszczenie w koszarach posterunkowych zwraca c. k. Rząd w stosunku do rocznych czynszów kontraktowych odpowiednie kwoty.</p> <p>Na rok 1883. uchwalono w tej rubryce 905.129 zł. " " 1884. preliniuje się 910.137 „ Zwiększono zatem wydatek o 5.008 zł.</p> <p>jak uzasadniono przy pojedynczych pozycjach.</p>
71.413	71.946	
5.358	6.000	
4.148	3.600	
10.241	11.000	
8.202	8.400	
840	840	Preliminuje się jak w roku 1883.
900	900	
1.500	1.500	
1.400	1.400	
—	1.200	
43.656	44.850	Zwiększa się liczbę drożników o 11 z wydatkiem 1.650 zł. z powodu nowo wybudowanych i oddanych do użytku publicznego dróg krajowych i większych mostów, w zastosowaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 30. Sierpnia 1877., według której drożnik obsługiwać ma 6 kilometrów drogi z wyjątkiem miasteczek i większych mostów. Potrzebną ilość drożników oblicza się jak następuje: Z ogólnej ilości przypadających do utrzymania dróg krajowych 1.690 kilometr. gdy się potrąci na drogi w miastach i miasteczkach 42 „ pozostanie do obsługi dróg krajowych 1.648 kilometr.
76.245	79.690	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyji		Złote austriackie		
X.	106		Z przeniesienia	81.340	—
		l) 6 pomocników (dyurnistów), dziennie po 2 zł.	4.392	—	85.732
		<i>Ryczałty:</i>			
107		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:			
		1) dla 7 inżynierów po 500 zł.	3.500		
		2) „ 16 konduktorów „ 150 „	2.400		
		3) „ 27 „ „ 120 „	3.240		
		4) „ 1 inżyniera na objazdy dróg Rzeszów-Nisko i Przeworsk- Kańczuga	200		
		5) „ 1 konduktora przejazd koleją z Przeworska do Rzeszowa	76		
		6) ryczałtowe wynagrodzenie objazdów dla jednego z pełniących obowiązki inżyniera	300		
108		b) Koszta kancelaryjne:			
		1) dla 7 inżynierów po 48 zł.	336		
		2) „ 43 konduktorów po 16 „	688		
109		c) Na umieszczenie biór:			
		1) dla 2 inżynierów we Lwowie i Krakowie po . . . 100 zł.	200		
		2) „ 5 inżynierów na prowincyi 60 „	300	—	11.240
110		<i>Remuneracye i zapomogi:</i>			
		a) Remuneracye dla służby drogowej	3.000		
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa, przyzwolona przez Wysoki Sejm dla 43 konduktorów po 100 zł.	4.300	—	7.300
111		Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla oddziału technicznego, inżynierów okręgowych, konduktorów i droźników	3.000		3.000
112		Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	5.000		5.000
		B. Budowa i rekonstrukcyja dróg.			
113		Na budowę nowych i rekonstrukcyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów	—	150000	150000
		Do przeniesienia	112272	150000	262272

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	
76.245	79.690	
		<p>Rachując jednego droźnika dla 6 kilometrów, potrzeba . . . 275 droźników do tego w miastach większych 21 „ do tego przy większych mostach 14 „ Razem . . . 310 droźników</p>
4.360	4.380	Preliminuje się <i>więcej</i> o 12 zł. z powodu, że rok 1884. jako przestępny ma dni 366.
3.375	3.500	Preliminuje się jak w roku 1883.
2.250	2.400	
3.099	3.240	
—	200	
25	76	
—	—	Wstawia się nową pozycyę do budżetu celem zaoszczędzenia płacy dla konduktora, gdyż mimo nowo wybudowanych 44 kilometrów dróg, pozostajemy przy dotychczasowej liczbie konduktorów.
336	336	Preliminuje się jak w roku 1883.
651	688	
175	200	
371	300	
3.000	3.000	
4.100	4.300	
4.591	4.600	Preliminuje się <i>mniej</i> o 1.600 zł. z powodu, że sprawiona w poprzednich latach ilość walców na teraz będzie dostateczną.
4.499	4.000	Preliminuje się <i>więcej</i> o 1.000 zł. z powodu zwiększonej potrzeby naczelnego nadzoru budowy dojazdów kolejowych, oraz znaczniejszej budowy nowych dróg gminnych i powiatowych.
146112	190000	Preliminuje się <i>mniej</i> o 40.000 zł. z powodu zwiększenia dotacyi na subwencye dla dróg powiatowych i gminnych o taką samą sumę.
253189	300910	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyeyi		Złote austriackie		
X.			Z przeniesienia .	112272	150000
		C. Utrzymanie dróg.			
	114	Na utrzymanie istniejących dróg, jakoteż nowo wybudowanych, a w roku 1883. oddanych do użytku publicznego	460136	—	460136
		D. Zasiłki.			
	115	Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	140000	—	140000
	116	Na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł., druga rata	—	30.000	30.000
	117	Na rekonstrukcyę drogi gminnej Nowy targ-Zakopane, trzecia rata	—	10.000	10.000
		E. Wydatki na myta.			
	118	Budowa i utrzymanie domków mytniczych	—	3.000	3.000
	119	Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacji i inne drobne	1.000	—	1.000
	120	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	2.500	—	2.500
		Do przeniesienia .	715908	193000	908908

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883																																				
253189	300910	<p>Na rok 1884. przypada do utrzymania ogółem dróg krajowych 1.690 kilometrów, licząc na jeden kilometr 272 zł. 27 ct. według uchwalonego przez szereg lat ostatnich ryczałtu. Rzeczywiste wydatki w trzechletnim okresie wykazują:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">W roku</th> <th>Utrzymywano dróg krajowych</th> <th colspan="2">Rzeczywiste wydatki wynosiły</th> <th colspan="2">Przeciętnie na 1 kilometr</th> </tr> <tr> <th>kilometrów</th> <th>zł.</th> <th>ct.</th> <th>zł.</th> <th>ct.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1879.</td> <td>1.575</td> <td>405.177</td> <td>17</td> <td>257</td> <td>26</td> </tr> <tr> <td>1880.</td> <td>1.627</td> <td>443.537</td> <td>14</td> <td>272</td> <td>61</td> </tr> <tr> <td>1881.</td> <td>1.645</td> <td>436.762</td> <td>65</td> <td>265</td> <td>51</td> </tr> <tr> <td>Razem</td> <td>4.847</td> <td>1,285.476</td> <td>96</td> <td>795</td> <td>38</td> </tr> </tbody> </table> <p>czyli przeciętnie na jeden kilometr 265 zł. 20 ct.</p> <p>Powyższe przecięcie nie może jednak służyć za pewną podstawę do obliczenia kosztów na r. 1884. z powodu słotnego roku 1879. jak i 1881., w których to latach nie wykonano wszystkich potrzebnych a projektowanych robót; musiano je zatem skutecznie następnie w latach przyszłych.</p>	W roku	Utrzymywano dróg krajowych	Rzeczywiste wydatki wynosiły		Przeciętnie na 1 kilometr		kilometrów	zł.	ct.	zł.	ct.	1879.	1.575	405.177	17	257	26	1880.	1.627	443.537	14	272	61	1881.	1.645	436.762	65	265	51	Razem	4.847	1,285.476	96	795	38
W roku	Utrzymywano dróg krajowych			Rzeczywiste wydatki wynosiły		Przeciętnie na 1 kilometr																															
	kilometrów	zł.	ct.	zł.	ct.																																
1879.	1.575	405.177	17	257	26																																
1880.	1.627	443.537	14	272	61																																
1881.	1.645	436.762	65	265	51																																
Razem	4.847	1,285.476	96	795	38																																
436763	456869																																				
70.005	100000	Preliminuje się <i>więcej</i> o 40.000 zł., o którą to kwotę zmniejszono wydatek na budowę nowych dróg krajowych.																																			
—	30.000	W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 13. Października 1882.																																			
—	10.000	W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 13. Października 1881. wstawia się ostatnią ratę z przyzwolonych 30.000 zł.																																			
3.021	3.000	Preliminuje się jak w roku 1883.																																			
1.088	1.000																																				
1.008	2.500																																				
765074	904279																																				

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
X.		Z przeniesienia	715908	193000	908908
		F. Zaopatrzenia.			
	121	Medok Fedor, droźnik, zaopatrzenie dożywotnie	60	—	60
	122	Niewiadomska z Hoszowskich Sabina, wdowa po inżynierze okręgowym 350 zł. i troje jej dzieci, rocznie po 58 zł. 174 „	524	—	524
		a mianowicie: Maryan Ignacy Henryk do 10. Marca 1897. — Juwenal Ignacy Maryan do 25. Stycznia 1900. — Helena Marya Michalina do 29. Października 1890.			
	123	Filipecka Marya, wdowa po konduktorze	166	—	166
	124	Borzęcki Leonard, konduktor drogi krajowej, emeryt, rocznie	312	—	312
	125	Szeliska Laura, wdowa po zmarłym w r. 1883. konduktorze	167	—	167
		<u>Suma rubryki X.</u>	<u>717137</u>	<u>193000</u>	<u>910137</u>
XI.		Dotacye dla zakładów krajowych.			
	126	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	10.263		
	127	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	1.967		
	128	Fundusz podrzutków we Lwowie	1.380		
	129	Krajowy szpital powszechny w Krakowie	—		
	130	Fundusz podrzutków w Krakowie	—		
		<u>Suma rubryki XI.</u>	<u>13.610</u>	<u>—</u>	<u>13.610</u>
XII.		Wydatki na szupaśnictwo.			
	131	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	38.000	—	38.000

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	K w o t a uchwa- lona na r. 1883	
765074	904279	
—	60	Preliminuje się jak w roku 1883.
100	100	Kokosiński Wojciech z Przegorzały przy Krakowie zmarł; dar z łaski o rocznych 100 zł. zamknięto z końcem Marca 1883. (LW. 20902/83).
297	524	} Preliminuje się jak w roku 1883.
88	166	
—	—	Wstawia się nową pozycyę z powodu przeniesienia konduktora tego w stan spoczynku (LW. 13974/83).
—	—	Wstawia się nową pozycyę z powodu wymierzenia pensji wdowie po zmarłym w tym roku konduktorze Edmundzie Szeliskim (LW. 25406/83).
765559	905129	
		Na rok 1883. uchwalono 145.558 zł.
		„ „ 1884. preliminuje się 13.610 „
		przeto <i>mniej</i> o 131.948 zł.
		nadto preliminuje się dla szpitala w Krakowie dochodu 10.495 „
14.427	27.423	który wstawiono do rubr. IV. dochodów,
94.707	108480	przeto cała różnica wynosi 142.443 zł.
4.305	2.390	ponieważ zamiast dotychczasowych w rubr. XI. zarachowywanych dotacyj, zaprowa-
11116	6.765	dzono likwidacyę rachunków kwartalnych, i przypadające za ubogich chorych
	500	koszta leczenia płacone będą z rubr. III. funduszu krajowego, w której z tej
		przyczyny podwyższono wydatek o 140.000 zł.
124555	145558	przeto w porównaniu z wyżej wykazaną różnicą 142.443 „
		wynik w ogóle jest <i>korzystniejszy</i> o 2.443 zł.
		ponieważ preliminuje się <i>mniej</i> : 1) na koszta leczenia w ogóle 1.433 zł. — 2) na
		utrzymanie podrzutek w Lwowie 1.010 zł.
		Nadwyżka dochodów funduszu podrzutek w Krakowie w kwocie 1.212 zł. będzie ka-
		pitalizowaną, przeto nie wchodzi w rachubę.
		Wyniki powyższe przedstawiają rezultat preliminarzy specjalnych, w dziale II.
		zawartych.
43.145	29.500	Wydatki wynosiły: w roku 1880. — 27.542 zł.; w roku 1881. — 43.145 zł.; przybli-
		żony wydatek w roku 1882. — 42.652 zł.; razem 113.339 zł.; przeciętnie
		37.779 zł. Preliminuje się zaokrągloną kwotę 38.000 zł., przeto o 8.500 zł. <i>wię-</i>
		<i>cej</i> , jak na rok 1883.
		Szupasowano osób: w roku 1880. — 9.587; w roku 1881. — 10.299; w roku 1882. —
		8.564.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
XIII.		Budowy wodne.			
	132	Na regulację rzeki Sanu między Przemyślem a Składem solnym, je- dna rata z przeznaczonej kwoty 50.000 zł.	—	7.143	
	133	Na utrzymanie stacyj meteorologicznych i wodoskazów urządzonych dla zbadania stosunków hidrotechnicznych w dorzeczu gór- nego Dniestru	—	800	
	134	Na subwencyonowanie robót wodnych, wykonanych przez spółki wo- dne, lub drogą innej konkurencyi	—	15.000	
	135	Pożyczka 3% dla spółki wodnej w powiatach: brzozowskim, kro- śnieńskim i sanockim dla regulacji Wisłoka od Bezka po Krościenko, rata roczna z przeznaczonych 30.000 zł.	—	10.000	
		Suma rubryki XIII.	—	32.943	32.943
XIV.		Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże.			
	136	Umorzenie pożyczki 66.000 zł., zaciągniętej z funduszu domestykalne- go na budowę kulparkowską:			
		a) XII. rata kapitału			
		b) 5% odsetki	5.280		
	137	Umorzenie pożyczki 40.400 zł., zaciągniętej w gal. kasie oszczędno- ści na budowę kulparkowską:			
		a) X. i XI. rata kapitału			
		b) 5% odsetki			
		c) podatek dochodowy od odsetków	2.751		
	138	Umorzenie pożyczki 10.000 zł., zaciągniętej przez zgromadzenie Siostr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie z gal. kasy oszczędności:			
		a) VI. i VII. rata kapitału			
		b) 5% odsetki			
		c) podatek dochodowy od odsetków	661		
	139	Umorzenie pożyczki 600.000 zł., zaciągniętej w Banku dla krajów ko- ronnych (Länderbank):			
		Do przeniesienia	8.692	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
—	7.143	Preliminuje się drugą ratę w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 29. Sierpnia 1877. Czyli rata pierwsza wstawiona do budżetu na rok 1883. zostanie zrealizowaną, — dotąd niewiadomo.
500	800	Preliminuje się jak na rok 1883.
	8.000	Dla spółki wodnej po lewej stronie drogi Dębicko-Nadbrzeziańskiej i
	5.000	dla spółki wodnej regulacji Brnia starego z dopływami nie prelininuje się nie w przypuszczeniu, że prelininowane na rok 1883. zasiłki zostaną zrealizowane.
—	6.000	Preliminuje się <i>więcej</i> o 9.000 zł. z powodu, że są w toku sprawy regulacji Bystrzycey pod Bohorodezanami, Sanu pod Sobiecinem, Święcy pod Mielniczem, i kilka innych pomniejszych, które bez pomocy krajowej nie mogłyby być wykonane. Odnosnie do uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 21. Października 1881. raty przyzwolone na lata 1881. i 1882. nie mogły być zrealizowane.
—	10.000	Czyli rata wstawiona do budżetu na rok 1883. zostanie jako rata pierwsza zrealizowaną, dotąd niewiadomo.
9.140		Na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do ostatecznego projektu regulacji Dniestru, nie prelininuje się nie, wstawia się wydaną kwotę tylko dla wykazania wynikłości z r. 1881.
<u>9.640</u>	<u>36.943</u>	W ogóle prelininuje się w tej rubryce o 4.000 zł. <i>mniej</i> , jak na rok 1883.
		Na rok 1883. uchwalono w tej rubryce 198.028 zł. Na rok 1884. prelininuje się 329.882 „ przeto <i>więcej</i> o 131.854 zł.
5.280	5.280	Z kapitału 66.000 zł. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 37.870 zł. 56 ct. W r. 1884. spłaci się wedle planu umorzenia do LW. 5731/73 w kapitale 3.386 zł. 47 ct., a pozostanie z końcem r. 1884. — 34.484 zł. 09 ct.
3.066	2.692	Z kapitału 40.400 zł. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 38.284 zł. 77 ct. W r. 1884. spłaci się wedle planu umorzenia do LW. 23201/79 w kapitale 554 zł. 12 ct., a z końcem r. 1884. pozostanie dług 37.730 zł 65 ct. Podatek dochodowy z dodatkami obliczono na podstawie stanu długu z końcem r. 1883.
590	582	Z kapitału 10.000 zł. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 9.780 zł. 66 ct. W r. 1884. spłaci się wedle planu umorzenia do LW. 53015/81 w kapitale 97 zł. 53 ct., a z końcem r. 1884. pozostanie 9.683 zł. 13 ct. Podatek dochodowy obliczony jak przy poprzedniej pozycyi.
<u>8.936</u>	<u>8.554</u>	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
XIV.		Z przeniesienia	8.692	—	—
		a) VI. i VII. rata kapitału 24.000 zł. — ct.			
		b) 4·9% odsetki 25.578 „ — „			
		c) podatek dochodowy 3.274 „ — „	52.852		
140		Umorzenie pożyczki 5.000 zł., zaciągniętej przez zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej kasie oszczędności — II. rata kapitału z odsetkami	400		
141		Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacjach krajowych im. wart. 3,800.000 zł.—I. i II. rata kapitału i wypłata kuponów, oraz podatek dochodowy od kuponów i inne potrzeby	227130		
142		Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie zwrot kapitałów 346.796 zł. 34 ct., użytych na budowę tegoż szpitala, a mianowicie: a) II. rata kapitału 3.641 zł. 37 ct. b) 5% odsetki 17.166 „ 41 „	20.808		
143		Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych na zasilenie kasy krajowej	20.000		
		<u>Suma rubryki XIV.</u>	<u>329882</u>	—	<u>329882</u>
XV.		Na cele gospodarstwa krajowego.			
144		Inżynier-górnik przy Wydziale krajowym	1.800		
145		Bióro melioracyjne i urządzenie kursu robót melioracyjnych 12.400 zł.			
146		Na subwencyonowanie podmajstrzych 600 „	13.000		
147		„ ekspozyturę bióra melior. w Sanoku 200 „			
148		„ „ „ „ „ Tarnowie 200 „	400		
		Do przeniesienia	15.200	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
8.936	8.554	Preliminuje się dalszą spłatę tej pożyczki z powodów objaśnionych w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego, i do LW. 27009/83.
26.406	13.524	Z kapitału 600.000 zł. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 540.000 zł. W r. 1884. spłaci się 24.000 zł., a z końcem r. 1884. pozostanie 516.000 zł. Podatek dochodowy przyjęto w wysokości 12'8% od sumy odsetek na podstawie tego rodzaju wymiaru do LW. 37519/82.
—	400	Z kapitału 5.000 zł. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 4.893 zł. 62 ct. W r. 1884. spłaci się 106 zł. 38 ct., a z końcem roku 1884. pozostanie 4.787 zł. 24 ct. Rata roczna kapitału ze zniżonymi na 5 ¹ / ₂ % odsetkami i z należnością stemplową wynosi 376 zł. 78 ct. (LW. 2373/83)., prelininuje się jednak z uwagi na niejednostajny procent, jak na r. 1883. uchwalono.
—	152082	Uchwała sejm. z 21. i 23. Paźdz. 1881. i 23. Lipca 1880. Wedle osobnego preliminarza szczegółowego.
—	3.468	Na podstawie uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1882. l. 905. (LW. 64651/82). Z kapitału 346.796 zł. 34 ct. pozostanie z końcem r. 1883. niespłacona reszta 343.328 zł. 38 ct. W r. 1884. spłaci się na kapitał 3.641 zł. 37 ct., a z końcem r. 1884. pozostanie dług 339.687 zł. 01 ct.
73.847	20.000	
109189	198028	Obecny stan długów chwilowo zaciągniętych, wynosi:
		a) do funduszu indemnizacyjnego 200.000 zł. — ct.
		b) " " pożyczki kraj. z r. 1873. 97.817 zł. 79 ct.
		c) " " kultury krajowej 40.291 " 48 "
		d) " " policyi 56.444 " 09 "
		e) " " zapomogi z r. 1866. 35.332 " 72 "
		f) " " pożyczki kraj. z r. 1883. 131.985 " 40 "
		Ogółem 561.871 zł. 48 ct.
		Ponieważ uchwałą W. Sejmu z dn. 20. Października 1882. kasa krajowa uposażoną została kwotą 140.000 zł., zaś potrzebna na ten cel kwota wedle sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 23. Kwietnia 1881. LW. 5150 wynosi 700.000 zł., przeto dla braku dostatecznego zasobu pieniędzy, powyższe długi prawdopodobnie spłacone nie zostaną, a w miesiącach letnich brak gotowizny się ponowi; prelininuje się zatem na opłatę odsetek od chwilowo zaciągniętych pożyczek, kwotę na r. 1883. uchwaloną, t. j. 20.000 zł.
1.800	1.800	Jak na rok 1883.
8.364	7.800	Więcej o 4.600 zł., uzasadnionych osobnem sprawozdaniem.
—	600	Wedle uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 27. Września 1883.
—	200	
200	200	Jak na rok 1883.
10.364	10.600	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zyeci		Złote	austryackie	
XV.		Z przeniesienia	15.200	—	—
149		Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	12.149		
150		„ wyższa rolnicza w Dublanach 34.274 zł.			
151		„ parobków „ „ 10.112 „			
152		Folwark „ „ 17.675 „			
153		Kurs gorzelnictwa „ „ 1.645 „	63.706		
154		Szkoła rolnicza w Czernichowie 30.315 zł.			
155		„ ogrodnicza „ „ 2.645 „			
156		Folwark „ „ 14.953 „	47.913		
157		Szkoła weterynaryi we Lwowie :			
		a) Subwencya c. k. Rządowi 2.000 zł.			
		b) Spłata pożyczki kasie oszcz. XVII. i XVIII. rata 1.057 „	3.057		
158		Szkoła snycerstwa w Zakopanem	300		
159		„ przemysłowa w Jarosławiu	500		
160		„ „ „ Przemyślu	500		
161		„ „ „ Rzeszowie	500		
162		„ „ „ Tarnowie	500		
163		„ „ „ Stanisławowie i Tarnopolu	1.000		
164		„ handlowa w Krakowie	1.000		
165		„ ogrodnicza w Tarnowie	300		
166		Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego	10.000		
167		Na przemysł rękodzielniczy, na pożyczki i zasiłki	50.000		
168		Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000		
169		„ „ w Krakowie	2.000		
170		Komisya fizyograficzna	3.000		
171		Komisya fizyograficzna na badania geologiczne	500		
172		Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000		
173		„ „ w Krakowie	3.000		
174		„ ogrodnicze we Lwowie	700		
175		„ tatrzańskie	400		
176		Badania głębszych pokładów ziemi	10.000		
177		„ geologiczne kraju	3.000		
178		Na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadków	1.700		
179		Na zalesienie wydm piaszczystych :			
		a) w powiecie Nisko	150		
		b) „ Tarnobrzeg	150		
		c) „ Cieszanów, Jarosław, Łańcut	400		
		d) „ Jaworów	500		
		Do przeniesienia	237125	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a		
10.364	10.600			
11.385	11.710	Wedle specjalnego preliminarza pod	a)	więcej o 439 zł.
32.258	33.045	" "	b)	" 1.229 "
6.978	9.674	" "	c)	" 138 "
	300			
8.676	11.775	" "	d)	" 3.400 "
	2.500			
1.121	1.545	" "	e)	" 100 "
19.864	27.178	" "	f)	" 3.137 "
3.546	3.175	" "	g)	" mniej o 530 zł.
13.314	16.541	" "	h)	" 1.588 "
		Razem więcej o 8.443 zł. mniej o 2.118 zł.		
2.000	2.000	Jak na rok 1883. (Uchw. sejm. z dnia 22. Października 1881.).		
—	1.053	Stan długu z końcem r. 1883. w kapitale 13.592 zł. 71 ct. W r. 1884. przypada do spłaty 2 rat w kapitale 391 zł. 99 ct., a w odsetkach 665 zł. 01 ct., pozostanie w kapitale 13.200 zł. 72 ct. do spłacenia do r. 1902. (Uchw. sejm. z 20. Maja 1875.).		
600	300	Jak na rok 1883.		
—	500			
500	500			
500	500			
—	500			
—	—	Wedle osobnego sprawozdania.		
—	1.000	Jak na rok 1883. (Do poz. 164. Uchwała sejm. z dnia 20. Października 1882.).		
—	300			
5.777	5.000	Wedle osobnego sprawozdania.		
—	30.000			
2.000	2.000			
2.000	2.000			
3.000	3.000			
500	500			
3.000	3.000	Jak na rok 1883.		
3.000	3.000			
700	700			
400	400			
8.298	10.000			
2.995	3.000			
838	3.000	Uchwałą z 12. Października 1882. przeznaczył Wysoki Sejm 3.000 zł., a to: a) na studia chemicznej przeróbki nafty, — b) na sprawienie aparatów dla laboratoryów, — c) na nagrodę konkursową. Ponieważ sprawienie aparatów i wypłata nagrody nastąpi w r. 1883., i w roku 1884. podobnych wydatków ponieść nie będzie potrzeba, preliminuje się prawdopodobną kwotę 1.700 zł.		
150	150	Uchwałą z dnia 18. Października 1882. przeznaczył Wysoki Sejm dla obu tych powiatów na rok 1884. po 150 zł.		
1.500	750	Wedle uchwały sejmowej z 24. Września 1881.		
—	400	" " " " 25. " 1882. mniej o 50 zł.		
—	550	" " " " " " " "		
145114	202146			

Jak w r. 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zycyi		Złote	austriackie	
XV.		Z przeniesienia	237125	—	—
		e) w powiecie Mościska	560		
180		Na szkołę leśną w Rasztowcach	108		
		<i>Stypendya:</i>			
181		Dla 1 ucznia weterynaryi 200 zł. i koszta podróży 60 zł.	260		
182		Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa.	2.000		
183a		" " szkoły rolniczej w Dublanach	1.000		
183b		" " " leśnictwa we Lwowie	2.400		
184		" górników chcących się kształcić w zawodach specjalnych	1.300		
185		" 2 uczniów szkoły ogrodniczej we Lwowie	200		
186		Józefowi P. Accordowi na kształcenie się w zawodzie mechaniki, 2ga i ostatnia rata	300		
187		Władysławowi Al. Tarchalskiemu na kształcenie się w zawodzie handlowym, 2ga i ostatnia rata	300		
188		Zasiłek na utrzymanie szkół rolniczych:			
		w Horodence 4.960 zł.			
		" Jagielnicy 4.760 "			
189		Na budowę gmachu szkolnego w Dublanach	8.000		
		Suma rubryki XV.	263273	—	263273

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
145114	202146	
—	700	Wedle uchwały sejmowej z 25. Września 1882. <i>mniej</i> o 140 zł.
—	—	Wedle sprawozdania osobnego.
200	260	
2.000	2.000	
1.000	1.000	Jak na rok 1883.
2.328	2.400	
400	1.300	Wedle uchwały sejmowej z dn. 12. Października 1882.
—	200	Jak na rok 1883.
—	300	
—	300	Wedle uchwały sejmowej z dn. 20. Października 1882.
—	—	
—	—	
14.450	14.450	W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. Października 1882. (LW. 43280/83). <i>Opuszczono</i> na r. 1884.: Dla bióra melioracyjnego kwotę 600 zł., tudzież następujące jednorazowo na r. 1883. uchwalone pożyczki: 1. Szkoły przemysłowe w Jarosławiu, Przemysłu, Rzeszowie i Tarnowie na sprawienie przyborów naukowych 800 zł. — 2. Towarzystwo pszczelnicze we Lwowie 400 zł. — 3. Na zalesienie wydym piaszczystych w powiecie Przemysłany 150 zł. — 4. T. Zielińska 200 zł. — 5. Towarzystwo pracy kobiet 400 zł. — 6. Stowarzyszenie „Gwiazda“ 500 zł. — 7. Towarzystwo rybackie 600 zł. — 8. St. Tarnawski 300 zł. — 9. M. Teo- dorowiczówna 200 zł. — 10. Założenie szkół rolniczych w Horodence i w obszarze oddziału Buczacko-Zaleszczyckiego 10.000 zł. — 11. Towarzystwo tatrzańskie 300 zł. — Razem 14.450 zł., które obok uwidocznia się.
151042	225056	Nadto <i>umniejsza</i> się wydatki: a) przy szkołach rolniczych i ogrodniczych w Czernichowie o 2.118 zł. — b) na zalesienie wydym piaszczystych w poz. 179 o 790 zł. c) na studia chemicznej przeróbki nafty w poz. 178 o 1.300 zł.—Razem 4.208 zł.
		Natomiast <i>zwiększono</i> wydatki: na bióro melioracyjne o 4.600 zł.; na szkoły: lasową we Lwowie i rolniczą w Dublanach o 8.443 zł.; na asekurację szkoły wet. o 4 zł.; na szkoły przemysłowe Stanisławów i Tarnopol o 1.000 zł.; na szkoły rękodzielnicze o 5.000 zł.; na przemysł rękodzielniczy o 20.000 zł.; na szkołkę leśną w Rasztowcach o 108 zł.; na szkoły rolnicze w Horodence i Jagielnicy o 9.720 zł.; na budowę gmachu szkolnego w Dublanach o 8.000 zł. — Ogółem <i>zwiększono</i> wydatki o 56.875 zł.
		odtrąciwszy powyższe <i>zmniejszenie</i> 14.450 zł. i 4.208 zł. czyli razem <u>18.658 „</u>
		okazuje się preliminarz tej rubryki <i>większy</i> od r. 1883. o 38.217 zł.
		Wynik z r. 1881. różni się od takiegoż wyniku w odnośnem zamknięciu rachunku z powodu zamieszczenia niektórych pożyczek z rubr. VII., które obecnie w tej rubryce się preliminarzują, jak również z powodu opuszczenia wydatków, nie odno- szących się do niniejszego preliminarza.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyeji		Złote austriackie		
XVI.		Rozmaite wydatki.			
190		Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000		
191		Uposażenie kasy krajowej	—		
192		Pożyczki na budowę koszar dla c. k. wojska	120000		
193		Dla księży unitów chełmskich	3.000		
		Suma rubryki XVI	153000	—	153000

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	
		<p>W tej rubryce uchwalono na rok 1883. 299.724 zł. zaś na rok 1884. prelininuje się 153.000 „ przeto <i>mniej</i> o 146.724 zł.</p>
37.870	30.000	Na podstawie §. 9. instrukcyi dla Wydziału krajowego.
—	140000	Dla braku zasobów pieniężnych nie się nie prelininuje.
—	120000	Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 28. Września 1882.
3.000	3.000	Wedle uchwał Wysokiego Sejmu z 17. Lipca 1880., 22. Października 1881. i 20. Pa- ździernika 1882.
40.870	293000	Oprócz tu wykazanych 293.000 zł. z uchwalonych na rok 1883. pozycy, — uchwalono dla różnych osób i korporacyj jednorazowe datki w kwocie 6.424 zł., które tu- taj opuszczono, tudzież dar z łaski 300 zł. dla córki po ś. p. Jeziorańskim, który przeniesiono do rubr. II.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
I.	1		Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.	—	—
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych.	15.000	—	15.000
III.		Dochody z dróg krajowych.			
	3	Myta z dróg krajowych	224000		
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyjonalne	350		
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	160		
	6	a) Datki dobrowolne od stron prywatnych	5.000		
		b) Od c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie drogi z Krynicy do Muszyny	400		
		Suma rubryki III.	229910	—	229910
IV.		Nadwyżki od zakładów dotowanych.			
	7	Od funduszu policyi krajowej	5.758		
	8	Od szpitala św. Łazarza w Krakowie	10.495		
	9	Od funduszu podrzutków w Krakowie	—		
		Suma rubryki IV.	16.253	—	16.253

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
164020	160000	Pozostałość z rachunków r. 1882. okaże się dopiero po nadejściu dzienników dodatkowych za miesiąc Czerwiec 1883.; zawsze jednak liczyć nie można na znaczniejszą kwotę pozostałości, bo wpływy, jak dotąd, z powodu elementarnych wypadków nie były tak korzystne, jak w r. 1881., i ponieważ W. Sejm uchwałą z 18. Października 1882. spodziewaną za rok 1881. pozostałość wciągnął do dochodu budżetu r. 1883., — na ostatek z powodu, iż fundusz krajowy ma znaczną ilość długów chwilowo zaciągniętych, które spłacone być muszą.
—	1.000	Bieżące dochody pospolicie zużyte bywają na równocześnie przypadające wydatki, a w miesiącach letnich nie wystarczają na pokrycie potrzeb, jak długo więc kasa krajowa nie zostanie uposażoną dostatecznie, nie można liczyć na znaczniejszy dochód z odsetek. Dochód z tego tytułu wynosił w r. 1879.—297 zł. 83 ct.; w r. 1880.—85 zł. 70 ct., zaś w r. 1881. nie; — jednak licząc na korzystniejsze uregulowanie stosunków finansowych przez zaciągnięcia w r. 1883. pożyczkę krajową 3,800.000 zł., wynoszącą w gotowiznie po 90 zł. 3,420.000 zł., z których się wyda w r. 1883.: a) Bankowi krajowemu 1,025.000 zł.— b) na kolej transwersalną 1,100.000 zł.— c) na wykupno obligów pożyczki z r. 1873. około 575.000 zł. — razem 2,700.000 zł., przeto zostanie reszta 720.000 zł. na dalszą konwersję pożyczki z r. 1873., która prawdopodobnie się przeciągnie i umożliwi lokacye zapasu gotowizny. Z tego więc tytułu preliminarzuje się prawdopodobny dochód 15.000 zł.
222996	222000	Dochody z myt wynosiły: w r. 1879.—203.800 zł.; w r. 1880.—220.116 zł.; w r. 1881.—222.996 zł.—razem 646.912 zł.—przeciętnie 215.637 zł. Na podstawie zawartych kontraktów preliminarzuje się o 8.363 zł. <i>więcej</i> od 3letniego przecięcia.
749	350	<i>Pozycya 4—6 a).</i>
151	160	Preliminarzuje się, jak w latach poprzednich, z powodu trudności dokładnego obliczenia tych pozycyij naprzód.
7.179	5.000	<i>Pozycya 6 b).</i>
—	—	Reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 14. Lipca 1882. przyzwolono ten zasiłek aż po koniec r. 1887. (LW. 37996/82).
231075	227510	
6.330	5.772	Na podstawie preliminarzy specjalnych (aleg. lit. H. i lit. F.).
4.641	—	
—	—	
10.971	5.772	Nadwyżka funduszu podrzutków w Krakowie wynosi 1.212 zł., lecz ponieważ ma być skapitalizowaną, przeto ją się tutaj nie zamieszcza.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
V.		Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.			
	10	Od urzędników krajowych z płac	7.500		
	11	Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	6.000		
	12	Od gmin za dawniejsze koszty leczenia	7.000		
	13	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.800		
	14	Rozmaite	6.000		
		Suma rubryki V.	30.300	—	30.300
VI.		Zwroty pożyczek.			
	15	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyśle:			
		a) 11 rata bezprocent. pożyczki w kwocie 8.000 zł.	500 zł.		
		b) 16 i 17 rata " " " " 8.000 "	850 "	1.350	
	16	Od pp. Kanoniczek w Krakowie 3 rata bezprocentowej pożyczki 1.750 zł.		175	
	17	Od gminy Piwniczna 16 i 17 rata pożyczki 9.000 zł.:			
		a) w kapitale	951 zł. 57 ct.		
		b) w 5% odsetkach	193 " 53 "	1.145	
	18	Od gminy Sanoka 14 i 15 rata pożyczki 10.000 zł.:			
		a) w kapitale	566 zł. 20 ct.		
		b) w 6% odsetkach	397 " 80 "	964	
	19	Od gminy Chłopezyce 6 rata bezprocentowej pożyczki 1.000 zł.		100	
	20	Od gminy Brzeszcze 6 rata bezprocentowej pożyczki 1.000 zł.		100	
	21	Od bursy św. Kazimierza w Tarnowie 5 rata bezprocentowej pożyczki 2.000 zł.		250	
	22	Od Wydziału powiatowego w Tarnowie 4 rata pożyczki 5.000 zł.:			
		a) w kapitale	460 zł. 18 ct.		
		b) w 5% odsetkach	187 " 34 "	648	
	23	Od komitetu paraf. obrz. łącz. w Sanoku 4 rata pożyczki 8.000 zł.:			
		a) w kapitale	1.000 zł. — ct.		
		b) w 5% odsetkach	250 " — "	1.250	
	24	Od spółki wodnej jasielskiej 2 rata bezprocentowej pożyczki 1.500 zł. na regulację Wisłoka		150	
	25	Od powiatu Łańcuckiego 2 rata bezprocentowej pożyczki 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłóce		450	
		Do przeniesienia	6.582	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a
8.244	7.000	Dochód z r. 1879. — 6.984 zł.; z r. 1880. — 8.422 zł.; z r. 1881. — 8.244 zł. — razem 23.650 zł. — przeciętnie 7.883 zł. Preliminuje się okrągło 7.500 zł.
4.125	7.000	Dochód z r. 1879. — 8.500 zł.; z r. 1880. — 7.375 zł.; z r. 1881. — 4.125 zł. — razem 20.000 zł. — przeciętnie 6.666 zł., lecz ze względu na wynik z r. 1881. preliminuje się 4.500 zł.
6.868	3.000	Dochód z r. 1879. — 27.728 zł.; z r. 1880. — 15.881 zł.; z r. 1881. — 6.868 zł.; z r. 1882. do końca Maja 698 zł. Zaległości z tego tytułu wynosiły po koniec Maja 1883. 59.046 zł. Preliminuje się 7.000 zł., bo dla ubóstwa i niewysiedzenia przynależności, znaczna część zostanie na fundusz krajowy przyjęta.
6.592	2.000	Dochód wynosił: w r. 1879. — 3.070 zł.; w r. 1880. — 1.899 zł.; w r. 1881. — 6.591 zł. — razem 11.560 zł. — przeciętnie 3.853 zł.
9.574	8.000	Dochód z r. 1879. — 4.400 zł.; z r. 1880. — 4.005 zł.; z r. 1881. — 9.573 zł. — razem 17.978 zł. — przeciętnie 5.993 zł.
35.403	27.000	
1.400	1.400	<i>Do poz. 15. a)</i> Uchwała sejmowa z 7. Grudnia 1872. Po koniec Grudnia 1884. spłaci klasztor 5.750 zł. Resztę 2.250 zł. spłaci w 4½ ratach do 1. Czerwca 1889.
594	175	<i>Do poz. 15. b)</i> Uchwała sejmowa z 26. Maja 1875. Po koniec Grudnia 1884. spłaci 7.600 zł. Resztę 400 zł. spłacić ma do 31. Stycznia 1885.
1.145	1.145	<i>Do poz. 16.</i> Uchwała sejmowa z 21. Października 1881. Po koniec r. 1884. spłaci klasztor 525 zł. Resztę 1.225 zł. spłacić ma w Styczniu 1891.
964	964	<i>Do poz. 17.</i> Uchwała sejmowa z 26. Kwietnia 1876. Po koniec Grudnia 1884. spłaci gmina w kapitale 6.445 zł. 84 ct. Resztę 2.554 zł. 16 ct. ma spłacić do 1. Listopada 1887.
100	100	<i>Do poz. 18.</i> Uchwała sejmowa z 24. Kwietnia 1876. Po koniec r. 1884. spłaci gmina w kapitale 3.513 zł. 54½ ct. Resztę 6.486 zł. 45½ ct. ma spłacić do 1. Maja 1893.
100	100	<i>Do poz. 19.</i> Uchwała sejmowa z 24. Kwietnia 1876. Pożyczka spłacalna w 10 rocznych ratach po dzień 1. Stycznia 1888.
250	250	<i>Do poz. 20.</i> Jak przy poz. 19.
648	648	<i>Do poz. 21.</i> Uchwała sejmowa z 26. Kwietnia 1876. Pożyczka zwrotna w 8 rocznych ratach po dzień 2. Marca 1888.
1.400	1.300	<i>Do poz. 22.</i> Uchwała sejmowa z 13. Lipca 1880. Po koniec r. 1884. spłaci Wydział powiatowy 1.713 zł. 37 ct. Resztę 3.286 zł. 63 ct. ma spłacić do 1. Października 1890.
—	150	<i>Do poz. 23.</i> Uchwała sejmowa z 22. Czerwca 1880. Spłacalne w 8 ratach rocznych po dzień 1. Września 1888.
—	450	<i>Do poz. 24.</i> Uchwała sejmowa z 15. Października 1881. Ma być spłacone w 10 rocznych ratach od r. 1883. do 1893.
6.601	6.682	<i>Do poz. 25.</i> Uchwała sejmowa z 24. Października 1881. Ma być spłacone w 10 rocznych ratach od r. 1883. do 1893.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zyעי		Złote austriackie		
VI.		Z przeniesienia	6.582	—	—
26		Od Leonarda Marconiego 1 rata bezprocentowej pożyczki 5.000 zł. na założenie szkoły wyrobów alabastrowych w Brzozdowicach.	625		
27		Ze spłaty pożyczek udzielonych na budowę koszar dla c. k. wojska:			
		a) Gmina Brzeżany z 4.000 zł. 3 i 4 rata 400 zł.			
		b) " Przemysł z 15.000 " 3 i 4 " 1.250 "			
		c) " " z 10.000 " 1 i 2 " 832 "			
		d) " Rzeszów z 20.000 " 2 i 3 " 1.666 "			
		e) " Sanok z 10.000 " 2 i 3 " 832 "			
		f) " Trembowła z 10.000 " 2 i 3 " 1.000 "			
		g) " Złoczów z 6.000 " 4 i 5 " 500 "	6.480		
28		Towarzystwo tkaczy w Białowej 2 rata z pożyczki 4.000 zł.:			
		a) w kapitale 400 zł.			
		b) w 3 ^o / _o odsetkach 108 "	508		
29		Towarzystwo tkaczy w Korczyni 3 i 4 rata z pożyczki 2.000 zł.:			
		a) w kapitale 500 zł. — ct.			
		b) 3 ^o / _o odsetkach 41 " 25 "	541		
30		Towarzystwo wyrobów garniarskich w Kołomyi 1 i 2 rata z 1.800 zł.:			
		a) w kapitale 450 zł. — ct.			
		b) 3 ^o / _o odsetkach 50 " 62 ¹ / ₂ "	501		
31		Darowska B. i Hel. z Krakowa 1 i 2 rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla zakładu robót kościelnych	400		
32		Towarzystwo szewców w Dąbrowej 1 i 2 rata z pożyczki 3.000 zł.:			
		a) w kapitale 500 zł. — ct.			
		b) 3 ^o / _o odsetkach 86 " 25 "	586		
33		Towarzystwo tkaczy w Kossowie 1 i 2 rata z pożyczki 3.000 zł.:			
		a) w kapitale 600 zł. — ct.			
		b) w 3 ^o / _o odsetkach 85 " 50 "	685		
34		Towarzystwo handlu skór we Lwowie 3 ^o / _o odsetki od pożyczki 5.000 zł., danej w roku 1883.	150		
35		Gmina Skała 1 rata od pożyczki 3.000 zł.:			
		a) w kapitale 500 zł.			
		b) w 5 ^o / _o odsetkach 150 "	650		
		<u>Suma rubryki VI.</u>	17.708	—	17.708
VII.		Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.			
36		Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000		
37		Opłaty od uczniów	390		
		<u>Suma rubryki VII.</u>	5.390	—	5.390

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.																																																													
6.601	6.682	<p><i>Do poz. 26.</i> Uchwała sejmowa z 20. Lipca 1880. Pożyczka ta ma być zwróconą w 8 rocznych ratach, począwszy od r. 1884. do 1891.</p> <p>Pożyczki te udzielono na mocy uchwały sejmowej z 22. Października 1881. i 28. Września 1882. Kredyt ogólny na rok 1882. wynosił 60.000 zł., a na rok 1883. 120.000 zł.; z tego rozdano razem 75.000 zł., reszta zaś dotąd nie wypożyczona.</p> <p>Splacalne w 20 półrocznych ratach, począwszy od r. 1883. LW. 25386/82.</p> <table border="0" data-bbox="291 626 1164 815"> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>32252/82.</td> </tr> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>13683/83.</td> </tr> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>6635/82.</td> </tr> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>18041/82.</td> </tr> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>13683/82.</td> </tr> <tr> <td>"</td><td>"</td><td>24</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>"</td><td>27417/82.</td> </tr> </table> <p>5.067</p> <p><i>Do poz. 28.</i> Splacalne w 10 rocznych ratach, począwszy od r. 1883. Odsetki 3% z dołu. LW. 39149/83.</p> <p>Pożyczki te od poz. 28. do inelus. 34. udzielono z rubr. XV. poz. 149. z kredytu 30.000 zł. na popieranie przemysłu rękodz. uchwałą sejmową z 20. Października 1882. przyzwolonego.</p> <p><i>Do poz. 29.</i> Splacalne w 8 półrocznych ratach po 250 zł., począwszy od 14. Sierpnia 1882. LW. 39946/82. Odsetki z dołu.</p> <p><i>Do poz. 30.</i> Płatne w 8 półrocznych ratach po 225 zł., od 1. Stycznia 1884. począwszy. LW. 3173/83. Odsetki z dołu.</p> <p><i>Do poz. 31.</i> Splacalne w 10 półrocznych ratach po 200 zł. od 1. Kwietnia 1884. LW. 13000/83.</p> <p><i>Do poz. 32.</i> Splacalne w 12 półrocznych ratach po 250 zł. od 1. Kwietnia 1884., zaś odsetki od 1. Października 1883. LW. 14444/83.</p> <p><i>Do poz. 33.</i> Splacalne w 10 półrocznych ratach po 300 zł., począwszy od 1. Maja 1884. Odsetki od 1. Listopada 1883. LW. 23196/83.</p> <p><i>Do poz. 34.</i> Splacalne w 10 półrocznych ratach po 500 zł., począwszy od 1. Czerwca 1885., zaś odsetki od 1. Listopada 1883. LW. 16141/83.</p> <p><i>Do poz. 35.</i> Wedle uchwały sejmowej z 20. Października 1882. splacalne w 6 rocznych ratach po 500 zł. od 1. Lutego 1884. LW. 7559.</p>	"	"	24	"	"	"	"	"	"	32252/82.	"	"	24	"	"	"	"	"	"	13683/83.	"	"	24	"	"	"	"	"	"	6635/82.	"	"	24	"	"	"	"	"	"	18041/82.	"	"	24	"	"	"	"	"	"	13683/82.	"	"	24	"	"	"	"	"	"	27417/82.
"	"	24	"	"	"	"	"	"	32252/82.																																																					
"	"	24	"	"	"	"	"	"	13683/83.																																																					
"	"	24	"	"	"	"	"	"	6635/82.																																																					
"	"	24	"	"	"	"	"	"	18041/82.																																																					
"	"	24	"	"	"	"	"	"	13683/82.																																																					
"	"	24	"	"	"	"	"	"	27417/82.																																																					
6.601	11.749																																																													
5.312	5.390	<p>Wedle specjalnego preliminarza, — bez zmiany jak na rok 1883.</p>																																																												

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g o l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
VIII.		Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.			
	38	Wyższa szkoła rolnicza	15.115		
	39	Szkoła parobków	3.224		
	40	Folwark	16.050		
	41	Kurs gorzelnictwa	1.240		
		Suma rubryki VIII.	35.629	—	35.629
IX.		Dochody krajowych szkół i folwarku w Czernichowie.			
	42	Szkoła średnia rolnicza	14.020		
	43	„ ogrodnicza	2.350		
	44	Folwark	15.830		
		Suma rubryki IX.	32.200	—	32.200
X.		Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.			
	45	Od szpitali powszechnych	600	—	600
XI.		Rozmaite.			
	46	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich we Lwowie i w Krakowie	380		
	47	Od c. k. Skarbu Państwa zasiłek dla bióra melioracyjnego przy Wydziale krajowym.	1.000		
	48	Przypadkowe:			
		a) Sprzedaż książek i druków	1.000		
		b) Sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowanych	150		
		c) Odsetki zwłoki za niepłacone w terminach rozmaite należności	50		
		d) Różne drobne	50		
		Suma rubryki XI.	2.630	—	2.630

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
13.343	15.515	Mniej o 400 zł., jak w roku 1883., wedle specjalnego preliminarza.
3.747	3.224	Jak na rok 1883.
12.101	11.300	Więcej o 4.750 zł., aniżeli w r. 1883. " " "
1.108	1.240	Jak na rok 1883. " " "
30.299	31.279	W ogóle na r. 1884. więcej o 4.350 zł., jak na rok 1883.
10.62 ²	12.240	Więcej o 1.780 zł., jak w roku 1883., wedle specjalnego preliminarza.
3.12 ¹	2.350	Jak na rok 1883. " " "
14.001	15.270	Więcej o 560 zł., jak w roku 1883. " " "
27.744	29.860	W ogóle na rok 1884. więcej o 2.340 zł., jak na rok 1883.
589	600	Jak w roku 1883. i w latach ubiegłych.
445	350	Wynik z roku 1880. — 326 zł.; z r. 1881. — 445 zł.; z r. 1882. — 367 zł. — razem 1.138 zł. — przeciętnie 379 zł.
1.000	—	Wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 30. Września 1881. l. 5836. (LW. 52081) przyrzeczono zasiłek po 1.000 zł. aż do inclus. 1885. r., jeżeli ten wydatek przyzwolony zostanie ustawami finansowemi.
1.335		Dochód z r. 1879. — 161 zł.; z r. 1880. — 2.292 zł.; z r. 1881. — 1.335 zł. — razem 3.788 zł. — przeciętnie 1.263 zł.
51		Dochód z r. 1879. — 118 zł.; z r. 1880. — 320 zł.; z r. 1881. — 50 zł. — razem 488 zł. — przeciętnie 163 zł.
73		Dochód z r. 1879. — 58 zł.; z r. 1880. — — zł.; z r. 1881. — 73 zł. — razem 131 zł. — przeciętnie 66 zł.
51	800	Dochód z r. 1879. — 22 zł.; z r. 1880. — 66 zł.; z r. 1881. — 50 zł. — razem 138 zł. — przeciętnie 46 zł.
2.955	1.150	Dochody tego rodzaju są niestałe, preliminarzuje się zatem prawdopodobne kwoty.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycy		Złote austriackie		
XII.	49		Dodatki do podatków po 31 centów od 1 zł. podatku z dodatkami	3100000	—

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883		
2611058	2770200	Wedle załączonego wykazu sprawdzonej należności podatków za rok 1881. (aleg. 2.), sporządzonego na podstawie wykazów otrzymanych od c. k. Urzędów podatkowych, wynosiła sprawdzona należność	9,904.444 zł.
		sprawdzonej należności dodatków kraj. po 27 ct. przypisano w kwocie	<u>2,678.138 zł.</u>
		zaś wpłynęło rzeczywiście:	
		a) podatków, — wedle zamknięcia rachunków państwowych, otrzymanych od c. k. Dyrekcyi Skarbu do LW. 59204/82 (aleg. 3.)	<u>10,066.084 „</u>
		b) dodatków krajowych wedle zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1881. (str. 82/IV.)	2,611.058 zł.
		Wedle uchwały Wys. Sejmu z dn. 22. Lipca 1880. przyjęto w budżecie na tenże rok	<u>2,569.000 „</u>
		Wpłynęło zatem <i>więcej</i> : podatków o	161.640 zł.
		dodatków krajowych o 42.058 zł.
		Za rok 1882. nieotrzymano jeszcze od kilku urzędów podatkowych wykazów sprawdzonej należności podatków; — suma zatem takowej nie może być podana, lecz wedle otrzymanych do LW. 35119/83 zamknięć rachunków państwowych, preliminowana kwota wynosiła ogółem	10,182.659 zł.
		Należności sprawdzonej dodatków krajowych z powyż wymienionych przyczyn — również podać niemożna. W budżecie krajowym za rok 1882., uchwalonym przez Wys. Sejm na dniu 24. Października 1881., przyjęto za podstawę kwotę podatków	10,324.881 zł.
		zaś dodatki kraj. od tego przypadające po 27 ct., uchwalono w kwocie	2,787.750 zł.
		Wpłynęło rzeczywiście:	
		a) podatków wedle powyższego zamknięcia rachunków państwowych (LW. 35119/83) wraz z zaległościami	<u>9,860.279 „</u>
		b) dodatków krajowych wedle obrachunków po koniec Czerwca 1883.	<u>2,582.933 „</u>
		Wpłynęło zatem <i>mniej</i> : podatków o	464.602 zł.
		dodatków krajowych o	204.817 zł.
		Przyczyną tak niekorzystnego wyniku były: szkody elementarne i zmniejszenie kwoty podatku gruntowego z powodu reklamacyj i regulacji tegoż podatku, którego cyfry ustalonej jeszcze niema, — lecz która wedle br. m. zasiągniętych wiadomości w c. k. Administracyi podatków zmniejszy się o 400.000 zł.	
		Tym sposobem i przyjęta do budżetu na rok 1883. przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 18. Października 1882. kwota ogólna podatków	10,260.000 zł.
		zmniejszy się o 300.000 zł., bo w sprawozdaniu odnośnem przepuszczalną kwotę tego umniejszenia przyjęto tylko	
		Do przeniesienia	<u>10,260.000 zł.</u>

	Z przeniesienia .	10,260.000 zł.	
na 100.000 zł. Odrąciwszy zatem spodziewany ubytek		<u>300.000 „</u>	
wynosiłaby należność podatków za rok 1883.		9,960.000 zł.	
a przypadający od tego dodatek krajowy			2,689.200 zł.
C. k. krajowa Dyrekcya Skarbu przypisała sumę ogólną podatków na rok 1883. w wykazie obrotów w kwocie		10,114.513 zł.	
lecz od tego odpisane zostaną ubytki z powodu reklamacyj i regulacji podatku gruntowego w kwocie dotąd niewiadomej, dalej z powodu wylewu w okolicach nad Dniestrem, Wisłą, Sanem, które corocznie się powtarzają, na ostatek odliczyć tu trzeba podatki niepodlegające poborowi dodatków.			
Uwzględnivszy powyż przedstawione okoliczności i wyniki rzeczywiste, niepodobna przyjąć na rok 1884. kwotę podatków służyć mającą za podstawę do poboru dodatków, jak w wysokości		10,000.000 zł.	
a ponieważ wedle sumaryusza preliminarza dochodów i wydatków funduszu krajowego niedobór wynosi			3,094.766 zł.
przeto na jego pokrycie potrzeba nałożyć po 31 centów dodatków od każdego złotego austriackiego, co przyniesie			<u>3,100.000 „</u>
i okaże <i>nadwyżkę dochodów</i>			5.234 zł.

1. Alegat do preliminarza funduszu krajowego.

W y k a z

pozostałych zaległości z końcem roku budżetowego 1881. każdego gatunku podatku z dodatkami państwowymi i dodatku krajowego, w porównaniu z takimiż zaległościami z roku 1880.

Przedmiot	Gruntowy	D o m o w o -		Zarobkowy	Dochodowy	Razem
		czynszowy	klasowy			
1881.						
Zaległość podatku	778.835	352.208	303.730	414.395	502.058	2,351.226
„ dodatku krajowego	159.620	72.185	62.249	84.930	102.896	481.880
1880.						
Zaległość podatku	492.438	263.525	239.421 ^{27.754}	341.649	401.128	1,765.915
„ dodatku krajowego	124.485	66.618	60.525	86.367	101.405	439.400

2. Alegat do preliminarza funduszu krajowego.

W y k a z

sprawdzonej należności podatków za rok 1881.

Rodzaj podatku	Złotych austriackich	
Gruntowy	4,600.486	83 ¹ / ₂
Domowo - czynszowy	1,245.897	50 ¹ / ₂
Domowo - klasowy	1,623.555	84
Zarobkowy	753.692	18
Dochodowy	1,680.811	84
Razem	9,904.444	20

3. Alegat do preliminarza funduszu krajowego.

W y k a z

dochodów podatków z dodatkami państwowymi i dodatków krajowych za rok budżetowy 1881.

Pozytywa	Nazwiska rubryk	Dochód rzeczywisty za r. 1881.			Prelimi- nowana kwota na rok 1881.	Rzeczywi- sty do- chód był przeto większym lub mniejs- szym	Zaległość z końcem Marca resp. Czerwca 1882. za rok budżeto- wy 1881.	Z obok wykazanych opłat potrącono	
		Od 1. Sty- cznia 1881. do końca Grudnia 1881.	Od 1. Sty- cznia 1882. do końca Marca 1882.	Razem				opusty czyli odpisania	zwroty nad- płat
		zł.	zł.	zł.				zł.	zł.
I	Gruntowy								
	z dodatkami państwowymi	3,839.263	665.616	4,504.879	4,971.000	466.121	778.835	a) 61.581	a) 4.223
	przytem dodatek krajowy	995.870	172.657	1,168.527				b) 92.790	b) 18.084
II	Domowo-czynszowy								
	z dodatkami państwowymi	990.001	254.671	1,244.672	1,170.000	74.672	352.208	a) 54.092	a) 1.556
	przytem dodatek krajowy	256.800	66.058	322.858				b) 393.437	b) 9.169
III	Domowo-klasowy								
	z dodatkami państwowymi	1,477.763	198.469	1,676.232	1,636.000	40.232	303.730	a) 20.725	a) 562
	przytem dodatek krajowy	383.323	51.477	434.800				b) 137.972	b) 4.524
IV	Zarobkowy								
	z dodatkami państwowymi	681.784	73.700	755.484	727.000	28.484	414.395	a) 93.663	a) 1.662
	przytem dodatek krajowy	176.850	19.116	195.966				b) 153.151	b) 7.735
V	Dochodowy								
	a) fasonowany z dodat- kami państwowymi	1,455.993	428.824	1,884.817	1,778.116	106.701	465.090	a) 132.094	a) 8.205
	przytem dodatek krajowy	377.673	111.234	488.907				b) 27.624	b) 46.443
	b) niepodlegające poboro- wi dodatków krajowych								
	α) płace urzędników	52.792	— 10	52.782	112.176	59.394			a) 59
	β) procenta od obligacyj	327.805	3.900	331.705	336.708	5.003			b) 396
VI	Pięćprocentowy po- datek od domów wol- nych od podatku czyn- szowego	65.196	13.833	79.029	64.000	15.029	36.968	a) 413	a) 149
	Suma podat. z dodat.	8,890.597	1,639.003	10,529.600	10,795.000	265.118	2,351.226	a) 362.568	a) 16.416
	odtrąciwszy poz. V. lit. α) β) i poz. VI. niepodle- gające poborowi dodat- ków krajowych			463.516		530.518		b) 1.585	b) 316
	pozostaje właściwa nale- żytość podatków			10,066.084					
	dodatki krajowe	2,190.516	420.542	2,611.058			481.880		

Wykaz ten sporządzono z otrzymanego od e. k. krajowej Dyrekcji Skarbu odezwą z dnia 22. Listopada 1882. l. 63480. (LW. 59204) zamknięcia rachunków podatków z dodatkami państwowymi. Kwoty dodatków krajowych wyjęto z obrachunków miesięcznych rządowych i z wykazów e. k. Urzędów podatkowych. W kwotach zaległości mieszczą się nie tylko zaległości roku przedmiotowego, ale także zaległości z lat dawnych. Dochody podatków są po koniec Marca, zaś dochody dodatków krajowych po koniec Czerwca 1882. wstawione.

Fundusz szkolny krajowy.

PRELIMINARZ

na rok 1884.

Alegat do Rubr. VII. poz. 47. preliminarza funduszu krajowego.

1. Preliminarz wydatków i dochodów	str.	2.
2. Odezwa kraj. Rady szkolnej z dnia 27 Lipca 1883. L. 7.416. Załącznik I.	"	18.
3. Sumaryusz zorganizowanych szkół i dochodów i wydatków funduszków szkolnych okręgowych. Załącznik II.	"	21.
4. Wykaz należytości, uiszczeń i zaległości zaliczek danych Radom szkolnym okręgowym. Załącznik III.	"	23.
5. Wykaz zaliczek zwrotnych danych gminom na budynki szkolne. Załącznik IV.	"	24.

Preliminarz wydatków i sumaryusz zorganizowanych szkół jest sporządzony przez krajową Radę szkolną — zaś preliminarz dochodów i wykazy zaliczek poz. 1. 4. 5. sporządził Oddział rachunkowy Wydziału krajowego.

Wydatki.

Fundusz szkolny

Liczba		S u m a r y u s z	Wniosek kraj. Rady szkolnej		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I	1-5	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	314.814	10.000	324.814
II	6-8	Substytucye	173.355	—	173.355
III	9-12	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	3.775	3.775
IV	13	Adjuta	5.000	—	5.000
V	14-16	Remuneracye i zapomogi	30.000	—	30.000
VI	17-18	Podatki i daniny	156	—	156
VII	19-20	Koszta podróży i diety	4.700	—	4.700
VIII	21-23	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	51.406	—	51.406
IX	24	„ do funduszu emerytalnego	12.800	—	12.800
X	25	Emerytury	6.700	—	6.700
XI	26-44	Dary z łaski	3.533	—	3.533
XII	45	Potrzeby ogólnej natury	2.000	—	2.000
XIII	46-47	Rozmaite	6.800	—	6.800
XIV	48-49	Zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne na budynki szkolne	—	20.000	20.000
Suma wydatków			611.264	33.775	645.039
D o c h o d y.					
Wniosek Wydziału krajowego					
I	1-10	Odsetki od kapitałów	14.689	—	14.689
II	11-14	Z dóbr, realności i t. d.	9	—	9
III	15-17	Dodatki	530	—	530
IV	18	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	2.835
V	19	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI	20	Taksy od spadków	7.350	—	7.350
VII	21-24	Rozmaite	26.215	—	26.215
VIII	25	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	—	54.943
IX	26	Zwroty zaliczek na budynki szkolne danych	20.000	—	20.000
Suma dochodów			126.571	—	126.571
W porównaniu z sumą wydatków			—	—	—
okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego			—	—	—

k r a j o w y.

Wydatki.

Wnio- sek Wy- działu kraj.	Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
			Sumaryczne porównania.
397 749	308 404	320.400	Ogólna kwota wydatków uchwalonych na rok 1883. wynosi . . . 525.069 zł.
80.000	137.657	75.000	Na rok 1884. preliminuje się . . . 615.419 „
3.775	3.248	3 775	przeto więcej o . . . 90.350 „
5.000	5 004	5.000	Wydatek rzeczywisty za r. 1881. wynosi 581.654 zł., lecz w tym się nie- szczą zwroty dla Rad okręgowych kosztów substytucyj poniesionych w la- tach dawniejszych, w skutek czego rubrykę tę przekroczone o 97.657 zł.
30.000	21.542	30.000	
156	18	156	
500	500	500	
51.406	35.000	38.456	Za rok 1882. nie ma jeszcze zamknięcia rachunków od krajowej Rady szkol- nej, a podane po koniec Maja b. r. wydatki za rok budżetowy 1882. nie mogą służyć za podstawę.
12.800	12.800	12.800	
6.700	6.675	6.700	
3.533	4.011	3 482	
2.000	5.815	2.000	
6.800	11.080	6.800	
15.000	29.900	20.000	
615.419	581.654	525.069	
—	15.424	16.127	Ogólna kwota dochodów uchwalonych na rok 1883. wynosi . . . 154.419 zł.
—	12	9	Na rok 1884. Wydział krajowy preliminuje . . . 126.571 „
—	845	530	przeto mniej o . . . 27.848 zł.
—	2.835	2.835	ponieważ ubyło w Rub. I procentów od obligacyj z powodu konwersyj . . . 1.438 zł.
—	6.733	7.760	zaś „ „ VI w taksach wedle wyników . . . 410 „
—	151.453	52.215	„ „ VII zwrotów zaliczek od Rad okręgo- wych szkolnych z powodu opłat zaległości . . . 26.000 „
—	54.943	54.943	
—	25.622	20.000	
126.571	257.867	154.419	
615.419	581.654	525.069	
488.848	323.787	370.650	

Wydatki.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególne	Wntosek kraj. Rady szkolnej		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I		Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych			
	1	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec roku 1882. zorganizowanych	291.064	—	—
	2	Na wynagrodzenie dla kalkulantów przyjąć się mających do załatwienia czynności rachunkowych przy 35 okręgowych Radach szkolnych po 250 zł.	8.750	—	—
	3	Na utrzymanie szkół w r. 1883. i 1884. zorganizować się mających lub z filialnych na etatowe przeistoczonych z dniem 1. Września 1883. w życie wchodzących, na podwyższenie płac nauczycieli młodszych a posuniętych na posady rzeczywiste i dla tych, którzy obecnie dla braku kwalifikacyi nie pobierają płac etatowych	15.000	—	—
Do przeniesienia			314.814	—	—

Wnio- sek Wy- działu kraj.	Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego.								
280.749	287.544	290.400	<p><i>Do poz. 1.</i> Dołączony sumaryusz dochodów i wydatków funduszów szkół okręgowych nie jest sprawdzony co do wyników, ponieważ od r. 1874. począwszy aż dotąd, Wydział krajowy pomimo licznych odezwy, nie otrzymał zamknięć rachunków, ani preliminarzy żadnej z 35 okręgowych Rad szkolnych. Gdy nadto wedle odezwy krajowej Rady szkolnej z 27. Lipca r. b. L. 7.416, którą się dołącza. Rady okręgowe prowadzą rachunki w największym nieładzie i zarachowują niewłaściwie znaczne kwoty na fundusz krajowy wydatków takich, których tenże ponosić nie powinien, i które mu zwrócone być winny, Wydział krajowy zastrzega w ogóle, iż pozycyę <i>zasiłków dla Rad szkolnych okręgowych</i>, jako niedokładną, pozostawia w zawieszeniu aż do otrzymania zamknięć rachunków, i tylko tymczasowo proponuje wstawienie kwoty niedoboru, z zastrzeżeniem żądania zwrotu niesłusznie pobranych kwot dawniejszych, jako też preliminarnej prowizorycznie na r. 1884. sumy, a odtrąca od niej tylko te kwoty, które Wysoki Sejm uchwałami z 22. Lipca 1880. i 18. Października 1882. odrzucił, a to:</p> <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>w Rub. V na konferencye okręgowe</td> <td></td> </tr> <tr> <td> połowę t. j.</td> <td>8.365 zł.</td> </tr> <tr> <td> " VI " biblioteki</td> <td>1.950 " }</td> </tr> <tr> <td> i preliniuje resztę w kwocie</td> <td>280.749 zł.</td> </tr> </table> <p><i>Do poz. 2.</i> Instrukcyja wydana rozp. kraj. Rady szkolnej z 5. Sierpnia 1874. L. 6110 (Dz. ustaw kr. XVII). jest tak dokładną, a zestawienie rachunków rocznych z dzienników kasowych, które prowadzą c. k. kasy poborowe jest tak łatwe i pojedyncze, że gdy tylko będzie przestrzeganiem §. 28. tej instrukcyi co do corocznego przedkładania rachunku krajowej Radzie szkolnej i scenzurowania onego, — wystarczyć powinny własne siły Rady szkolnej okręgowej do prowadzenia rachunków, które nie są wielkiej objętości. W razie koniecznej potrzeby przynajęcia chwilowego pracowników, należy zapłacić ich wynagrodzenie z Rub. VII sumaryusza preliminarzy okręgowych (4 250 zł.), dalej z Rub. XII (2.000 zł.) i XIII poz. 2. (3.000 zł.) preliminarza szkolnego krajowego, gdzie dostateczny jest kredyt na podobne wydatki.</p> <p><i>Do poz. 3.</i> Ponieważ ustawą państwową z dnia 2. Maja 1883. art. I zasady nauczania w szkołach początkowych zupełnie zmienione i uproszczone zostały, a na mocy §. 62 i 75. tejże, Wydział krajowy zgodnie z uchwałami ankiety fachowej, przygotował nowe projekty do ustaw szkolnych, które zmierzają do utwarzania szkół nowych w każdej miejscowości, a koszta takowych pokryte zostaną bez obciążania funduszu krajowego, przeto dalsze organizowanie szkół ludowych wzorem dotychczasowym staje się niepotrzebnem, a koszta na ten cel żądane przyjmuje się tylko w prawdopodobnej kwocie, na organizacye już dokonane, lub w toku będące. Odezwą przeto do LW. 41.196/83 wezwano kraj. Radę szkolną, aby powstrzymała dalsze organizacye i w pozycyi tej preliniuje się kwotę 7.000 zł.</p>	w Rub. V na konferencye okręgowe		połowę t. j.	8.365 zł.	" VI " biblioteki	1.950 " }	i preliniuje resztę w kwocie	280.749 zł.
w Rub. V na konferencye okręgowe											
połowę t. j.	8.365 zł.										
" VI " biblioteki	1.950 " }										
i preliniuje resztę w kwocie	280.749 zł.										
7.000	—	20.000									
287.749	287.544	310.400									

Wydatki.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek kraj. Rady szkolnej		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I		z przeniesienia	314.814	—	—
	4	Na utworzenie nowych szkół posiłkowych do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	—	—
	5	Zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych	—	10.000	—
		Suma rubryki I.	314.814	10.000	324.814
II.		Substytucye			
	6	Na płace dla nauczycieli i nauczycielek klas równorzędnych, które na rok 1883/4 urządzone być mają	166.355	—	—
	7	Wynagrodzenia dla nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	3.500	—	—
	8	Na zastępstwa chorych lub przeszkodzonych nauczycieli	3.500	—	—
		Suma rubryki II.	173.355	—	173.355
III.		Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye			
	9	Dla szkoły PP. Benedyktynek we Lwowie	—	2.000	—
	10	„ „ „ Klarysak w Nowym Sączu	—	250	—
	11	„ „ „ Benedyktynek w Przemyśle	—	1.440	—
	12	„ „ „ OO. Bazylianów w Ławrowie	—	85	—
		Suma rubryki III.	—	3.775	3.775
IV.		Adjuta			
	13	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	5.000	—	5.000

k r a j o w y.

Wydatki.

Wnio- sek Wy- działu kraj.	Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
287.749	287.544	310.400	
100.000	—	—	<i>Do poz. 4.</i> Preliminuje Wydział krajowy 100.000 zł. z uwagi, iż w preliminarzu krajowej Rady szkolnej zakładania nowych szkół wcale nie-uwzględniono.
10.000	20.860	10.000	<i>Do poz. 5.</i> W r. 1882. dano zaliczek w ogóle tylko 2.000 zł., a w roku 1883. z tego tytułu nie nie asygnowano. Preliminuje się jednak w tej pozycyi na nieprzewidziane wypadki 10.000 zł.
397.749	308.404	320.400	<i>W Rubryce I.</i> preliminuje zatem Wydział krajowy ogółem 285.749 zł., to jest mniej o 39.065 zł. aniżeli krajowa Rada szkolna.
76.500	137.657	75.000	<i>Do Rub. II. poz. 6.</i> Wedle wykazu szczegółowego krajowej Rady szkolnej dołączonego do aktu LW. 40.200/83 przyzwolono na rok 1882/3 na utworzenie 429 klas równorzędnych z powodu wielkiego napływu dzieci do pobierania nauk. Na rok 1884. projektuje krajowa Rada szkolna utworzenie dalszych 184 klas równorzędnych, bo przewiduje jeszcze większą frekwencyą. Ze względu na wyż wspomianą ustawę z 2. Maja r. b. i na projekt przez Wydział krajowy w tej sprawie przygotowany, ustaje potrzeba tworzenia klas równorzędnych, bo zamiast takowych wprowadzone być mogą półdniowe nauki, w skutek czego obecna liczba nauczycieli okaże się za wielką i będzie mogła być użytą przy nowo utworzyć się mających szkołach. Wydział krajowy wezwał przeto do LW. 41196/83 kraj. Radę szkolną o zaprowadzenie nauk półdniowych i powstrzymanie tworzenia klas równorzędnych i preliminuje obliczoną stosunkowo potrzebę w kwocie 76.500 zł., przeto więcej o 1.500 zł., jak na rok 1883. W wynikłości za rok 1881. mieszczą się kwoty za lata dawne funduszom okręg. zwrócone.
—	—	—	<i>Do Rubr. II. poz 7.</i> Z powodu zaprowadzenia nauk półdniowych i wskazanego zmniejszenia godzin naukowych w ogóle, godziny nadobowiązkowe zupełnie ustają, — przeto Wydział krajowy z tego tytułu nie nie preliminuje.
3.500	—	—	Zgodnie z wnioskiem kraj. Rady szkolnej. — Na rok 1883 nie uchwalono nie na podobne wypadki.
80.000	137.657	75.000	
2.000	1.473	2.000	
250	250	250	
1.440	1.440	1.440	Tak jak na rok 1883.
85	85	85	
3.775	3.248	3.775	
5.000	5.004	5.000	Tak jak na rok 1883.

Wydatki.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek kraj. Rady szkolnej		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
V		Remuneracye i zapomogi			
	14	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli	20.000	—	
	15	" " " katechetów	8.000	—	
	16	" " za naukę robót ręcznych	2.000	—	
		Suma rubryki V.	30.000	—	30.000
VI		Podatki i daniny			
	17	Podatki z gruntów szkolnych i ekwiwalenta	6	—	
	18	Datek konkurencyjny na część budynku szkolnego w Tarnowie .	150	—	
		Suma rubryki VI.	156	—	156
VII		Koszta podróży i dyety			
	19	Dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	500	—	
	20	" 3 urzędników rach. e. k. Namiestnictwa delegowanych do likwidacyi funduszy szkolnych okręgowych	4.200	—	
		Suma rubryki VII.	4.700	—	4.700
VIII		Dodatki pięcioletnie			
	21	Dodatki dla nauczycieli dotąd asyguowane	38.530	—	
	22	" " drugie w 1884. przypadające	4.437	—	
	23	" " pierwsze " "	8.439	—	
		Suma rubryki VIII.	51.406	—	51.406
IX		Dodatek do funduszu emerytalnego			
	24	Dla nauczycieli, wdów i sierot po tychże	12.800	—	12 800
X		Emerytury			
	25	Dla nauczycieli, którzy utracili posady z powodu organizaeyi .	6.700	—	6.700
XI		Dary z łaski			
	26	Januszewska Wiktorya i 3 sierót	62	—	—
	27	Kloss Franciszka	35	—	—
	28	Hołubowicz Petronela	63	—	—
	29	Klisiewicz Julia	36	—	—
	30	Dubil Amalia	63	—	—
	31	Prokopowicz Emilia	30	—	—
	32	Markiewicz Eleonora	20	—	—
	33	Horakowska Marya	39	—	—
	34	Konopnicka Katarzyna	105	—	—
		Do przeniesienia	453	—	—

k r a j o w y.

Wydatki.

Wnio- sek Wy- działu kraj.	Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
20.000	19.593	20.000	Tak jak na rok 1883.
8.000	—	8.000	
2.000	1.949	2.000	
30.000	21.542	30.000	
6	18	6	Tak jak na rok 1883.
150	—	150	
156	18	156	
500	500	500	<i>Do poz. 19.</i> Jak na rok 1883.
—	—	—	<i>Do poz. 20.</i> Nieład w prowadzeniu rachunków Rad okręgowych powstał z własnej ich winy i zaniedbania; — Wydział krajowy przeto nie preliniuje kosztów, które ponosić są obowiązani winni tego nieładu.
500	500	500	
38.530	35.000	38.456	Wedle szczegółowych wykazów znajdujących się przy LW. 40200/83.
4.437	—	—	
8.439	—	—	
51.406	35.000	38.456	
12.800	12.800	12.800	Jak na rok 1883. wedle §. 39. ustawy z 2 Maja 1873.
6.700	6.675	6.700	Tak jak na rok 1883.
—	—	—	Preliminuje się zaasygnowane kwoty wedle obecnego stanu.
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	

Wydatki.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególne	Wniosek kraj. Rady szkolnej		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
XI.		Z przeniesienia	453	—	
	35	Potocka Walerja	31	—	
	36	Praszałowicz Marya	40	—	
	37	Filipowska Joanna	53	—	
	38	Kołodrasieńska Zofia	80	—	
	39	Januszczyńska Wiktorya	167	—	
	40	Elsner Karolina	80	—	
	41	Rogozińska Józefa	40	—	
	42	Semciów Agata	38	—	
	43	Nowomiejska Karolina	51	—	
		Razem	1.033	—	—
	44	Jednorazowe	2.500	—	—
		Suma rubryki XI.	3.533	—	3.533
XII.		Potrzeby ogólnej natury			
	45	Potrzeby szkół wedle stanu obecnego	2.000	—	2.000
XIII.		Różne wydatki			
	46	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	3.800	—	
	47	Różne inne	3.000	—	
		Suma rubryki XIII.	6.800	—	6.800
XIV.		Zasiłki na budowę szkół			
	48	Zasiłki bezzwrotne	—	10.000	
	49	Zaliczki zwrotne	—	10.000	
		Suma rubryki XIV.	—	20.000	20.000

k r a j o w y.

Wydatki.

Wnio- sek Wy- działu kraj.	Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
—	—	—	Preliminuje się zaasygnowane kwoty wedle obecnego stanu.
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	—	—	
—	1.443	982	
—	2.568	2.500	Tak jak na rok 1883.
3.533	4.011	3.482	
2.000	1.815	2.000	Tak jak na rok 1883.
3.800	3.800	3.800	Do poz. 46 i 47. Jak na rok 1883.
3.000	2.082	3.000	
6.800	5.882	6.800	
			W sumie wynikłości z roku 1881. nie mieści się kwota 5.180 zł. jako w ni- niejszy preliminarz nie wchodząca.
5.000	10.000	10.000	Do poz. 48. Na zasiłki bezwrotne wydano od r. 1874 . . . 129.163 zł. " " " " " z funduszu szkolnego . . . 39.110 " Razem . . . 168.273 " zaś na zaliczki zwrotne 218.828 " Ogółem . . . 386.101 "
			Z tego względu, i ponieważ w r. 1874. na zasiłki bezwrotne rozdana będzie z funduszu szkół ludowych z r. 1872 kwota . . . 5.330 zł. preliminuje Wydział krajowy w tej rubryce na ten cel . . . 5.000 " t. j. połowę z żądanej przez Radę szkol. kraj. kwoty.
10.000	19.900	10.000	Do poz. 49. Jak na rok 1883.
15.000	29.900	20.000	

Dochody.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególne	Wniosek Wydziału kraj.		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Odsetki od kapitałów.			
1		4½% od oblig. pożyczki kraj. z r. 1883 im. wartości	111.300 zł. — ct.	5.008	—
2		5% od listów zast. Towarzystwa kredy- towego ziemskiego we Lwowie im. wartości	156.600 " — "	7.830	—
3		4% od takichże listów im. w.	800 " — "	32	—
4		5% od obligacyj jednolitego długu państwa im. wartości	20 " — "	1	—
5		6% od listów zakładu kredyt. ziemskiego w Krakowie im. wartości	11.500 " — "	690	—
6		5% od listów zastawnych gal Banku hip. im. wartości	3.700 " — "	185	—
7		4% od książeczeki gal. kasy oszczędności we Lwowie	75 " 81 "	3	—
8		5% od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej:			13.749
		a) u Bractwa św. Anny w Jaro- sławiu	75 zł. — ct. 1 zł. 57½ ct.		
		b) na realności Nr. 35. w Mo- ściskach	7 " 30 " — " 16 "		
		c) na realności Nr. 40, 48, 105, 202 w Mościskach	31 " 15 " — " 67 "		
		d) na dobrach Stojanowice	125 " — " 2 " 62½ "		
		e) " " Gdów	187 " 30 " 3 " 94 "		
		f) u Bractwa szkapl. w Bochni	50 " — " 1 " 05 "		
		g) " " Niep. p. w Łuka- wicy	112 " 30 " 2 " 36½ "		
		h) u Bractwa różańc. w Bośniku	250 " — " 5 " 25 "		
		i) " " Wola Lubecka	267 " 30 " 5 " 62½ "		
		k) " " Pyszów	125 " — " 2 " 62½ "		
			1.231 zł. 15 ct. 25 zł. 88½ ct.	26	—
9		5% od kapitałów hip. w walucie polskiej:			
		a) na dobrach Branice . 5.000 złp. — gr. 62 zł. 52 ct.			
		b) " " Głęboka . 17 418 " 5 " 217 " 73 "			
		c) " " Dojazdów 28.712 " 22 " 358 " 91 "			
		d) " " Mistrzejo- wice	— " — " — " — "		
			51.130 złp. 27 gr. 639 zł. 16 ct.	639	—
10		5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie:			
		a) Nr. 73 I 99 I . 2.815 złp. 22 gr. 35 zł. 20 ct.			
		b) " 73 I 99 I . 1.435 " 18 " 17 " 94 "			
		c) " 73 I 99 I . 1.388 " 27 " 17 " 36 "			
		d) " 141 I 194 I . 2.815 " 14 " 35 " 20 "			
		Do przeniesienia	8.455 złp. 21 gr. 105 zł. 70 ct.	665	—
					13.749

k r a j o w y.

Dochody.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
—	—	<p>W budżecie na rok 1883. kapitał w papierach wartościowych wykazano w kwocie . . . 299.625 zł. 08 ct.</p> <p>W ciągu r. 1883. wylosowano, sprzedano, lub konwertowano:</p> <p>6% listy Banku hipotecz. na . . . 15.800 zł. — ct.</p> <p>5% obligacye indemn. na . . . 9.080 „ — „</p> <p>5% obl. jednol. długi państwa na 156.600 „ — „</p> <p>6% pożycz. kr. z r. 1873. na . . . 96.600 „ — „</p> <p>4% książeczki galicyjsk. Kasy oszczędn. na . . . 114 „ 12 „ 278.194 „ 12 „</p> <p style="text-align: right;">pozostało 21.430 zł. 96 ct.</p> <p>a natomiast zakupiono:</p> <p>4½% obligacye pożyczki kraj. z r. 1883. na 111.300 zł. — ct.</p> <p>5% listy zastawne gal. Tow. kredyt. ziemskiego we Lwowie na 151.200 „ — „</p> <p>4% książeczki gal. Kasy oszczędności na 64 „ 85 „ 262.564 zł. 85 ct.</p> <p>Stan efektów z dniem 28 Czerwca 1883. wynosi . . . 283.995 „ 81 „</p> <p>a w porównaniu z efektami wykazanymi w budżecie na rok 1883. w kwocie 299 625 „ 08 „</p> <p>okazuje się różnica w kwocie 15 629 „ 27 „</p> <p>która wynikła wskutek spieniężenia renty państwowej po kursie 78 zł. 25 ct., i obligacyi indemnizacyjnych po 98 zł. 82 ct. tudzież opłaty eskontów przy zakupie efektów.</p> <p>Do poz. 9. a. Kapitał w kwocie 16.966 złp. 12 gr. czyli 4.241 zł. 60 ct. w. a. hipotekowany na dobrach Mistrzejowice, spłacono w r. 1882 i kupiono za to 5% listy zastawne Tow. kred. ziem. im. wartości 4.400 zł. i książeczkę K. O. 18 zł. 66 ct. LW. 2022/83 i 4079/83.</p>
15.072	14.975	
15.072	14.975	

Dochody.

Fundusz szkolny

Liczba		Poszczególne	Wnłosek Wydziału kraj.			
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
			Złote austriackie			
I		Z przeniesienia	8.455 złp. 21 gr. 105 zł. 70 ct.	665	—	13.749
	10	e) Nr. 93 I 203 II	132 " 10 " 1 " 68 "			
		f) " 88 I 224 II	3.387 " — " 42 " 34 "			
		g) " 89 I 224 II	4.000 " — " 50 " — "			
		h) " 208 I 334 III	1.196 " 11 " 14 " 94 ¹ / ₂ "			
		i) " 342 I 521 IV	949 " 13 " 11 " 86 ¹ / ₂ "			
		k) " 327 VIII 194 IV	3.484 " 04 " 43 " 54 ¹ / ₂ "			
		l) " 327 VIII 193 IV	389 " 10 " 4 " 86 ¹ / ₂ "			
		m) " 171 I 256 I	421 " 26 " — " — "			
			22.416 " 05 " 274 " 94 "	275	—	940
		Suma rubryki I.		—	—	14.689
II		Dochody z dóbr, realności i innych praw				
	11	Czynsz z ogrodu w Dunajowie		1	—	
	12	" " " Krukienicach		2	—	
	13	" " " Biéczu		1	—	
	14	Z wydzierżawienia gruntów z Zagórzcu		5	—	
		Suma rubryki II.		9	—	9
III		Dodatki				
	15	Od c. k. Skarbu Salin zwrot ¹ / ₃ pensyi emerytalnych nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej i panińskiej w Wieliczce		490	—	
	16	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne, a to:				
		a) miasto Zaleszczyki	12 zł. 23 ct.			
		b) Stare	1 " 62 "			
		c) obszar dworski	— " 15 "	14	—	
	17	Od żydowskiej gminy tarnowskiej dodatek na utrzymanie IV kl. przy szkole głównej		26	—	
		Suma rubryki III.		530	—	530
IV	18	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych		2.835	—	2.835
V	19	Zapisy i darowizny		—	—	—
VI	20	Taksy od spadków		7.350	—	7.350
VII		Rozmaite				
	21	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych		20.000	—	
	22	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych		5.000	—	
		Do przeniesienia		25.000	—	

k r a j o w y.

Dochody.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
15.072	14.975	
		<i>Do poz. 10. m.</i> Odsetki pobiera najstarszy z księży u P. Maryi w Krakowie za nadzór szkoły w Bronowicach.
352	1 152	
15.424	16.127	
12	9	
12	9	
—	490	Zaległość urgowano do LW. 21.012/82, 29.273/82, 40.967/82, 53.133/82, 58.470/82, 59.755/82, 3.114/83, 3.229/83, 5.227/83, 8.733/83, 25.520/83, 28.784/83.
14	14	
53	26	Wynik w r. 1881. większy, ponieważ ściągnięto zaległość.
67	530	W sumie wynikłości z roku 1881. nie mieści się kwota 778 zł. jako w niniejszy preliminarz nie wchodząca.
2.835	2.835	Preliminuje się jak w r. 1883. na podstawie kontraktu zawartego z c. k. Rządem a Zakładem narodowym im. Osolińskich (LW 10.386/78).
—	—	
6.733	7.760	Dochód wynosił w r. 1879. 8.071 zł., w r. 1880. 7.223 zł. w r. 1881. 6.733. Razem 22.027 zł. Preliminuje się przeciętnie i w zaokrągleniu kwotę 7.350 zł.
142.602	50.000	<i>Do poz. 21.</i> Wedle załączonego wykazu (alegat III) należność rozdanych Radom szkol. okręg. zaliczek wynosiła 69.147 zł. 37 ¹ / ₂ ct.
7.967	1.000	na to uiszczono 20.728 „ 74 „
150.569	51.000	pozostaje w zaległości z końcem roku budżetowego 1882 48.418 „ 63 ¹ / ₂ „

Dochody.

Fundusz szkolny

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wniosek Wydziału kraj.		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
VII.		Z przeniesienia	25.000	—	—
	23	Zwroty danych zaliczek	1.200		
	24	Różne nieprzewidziane	15		
		Suma rubryki VII.	26.215	—	26.215
VIII.	25	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	—	54.943
IX.	26	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne	20.000	—	20.000

k r a j o w y.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	Wyjaśnienia Wydziału krajowego
150.569	51.000	
865 19	1.200 15	O znaczną część tych zaległości toczą się długoletnie rekursa i obrachunki; — ściągnięcie zatem całej kwoty będzie trudnem, a może nawet pewna kwota będzie odpisaną. Preliminuje się zatem prawdopodobny dochód 20.000 zł.
151.453	52.215	<i>Do poz. 22.</i> Zaległości w tej pozycji wynoszą 9.049 zł. 21 ct. Preliminuje się prawdopodobny dochód 5.000 zł.
54.943	54.943	<i>Do poz. 23.</i> } Preliminuje się jak w r. 1883. <i>24.</i> }
25.622	20.000	<i>Do Rubr. VIII.</i> Wedle §. 63. ustawy państw. z dnia 14 Maja 1869 reskr. Minist. oświaty z 29 Września 1869 L. 6863.
		<i>Do Rubr. IX</i> Wedle wykazu dołączonego (alegat IV) rozdano gminom zaliczek zwrotnych po ko- niec roku 1882 217.828 zł. 26 ct. z tego przypada do zwrotu w 1884. roku . . . 17.468 „ 94 1/2 „ a zaległe raty z lat dawniejszych po koniec roku 1882 wynoszą 7.332 „ 40 „ Dochody wynosiły w r. 1879 . . 20.411 zł., w r. 1880. . 15.629 zł., w r. 1881 . . 25.622 zł. Ze względu na te wyniki i na ustawiczne podania o prolongacye, preliminaruje się prawdopodobny dochód w kwocie 20.000 zł.

Odpis odezwy krajowej Rady szkolnej

do Wydziału krajowego l. 7416 (LW. 40.200/83).

w sprawie preliminarza na rok 1884.

Odezwa. Odnośnie do szacownych odez w z d. 24. czerwca i 8. lipca b. r. l. 30.771 i 34.538, ma zaszczyt c. k. krajowa Rada szkolna przesłać Świetnemu Wydziałowi krajowemu ułożony w myśl art. 34. ustawy z dnia 2. maja 1873. (l. 250. dz. u. i rozp. kr.) preliminarz wydatków krajowego funduszu szkolnego na cele szkolne w r. 1884 z tą uprzejmą prośbą, aby Świetny Wydział krajowy zechciał wyjednać u Sejmu krajowego uchwalenie potrzebnej na pokrycie wymienionych wydatków kwoty 645.039 zł. w. a. i upoważnienia dla c. k. krajowej Rady szkolnej, ażeby możliwe zaoszczędzenia w poszczególnych rubrykach wydatków przenosić mogła na pokrycie niedoboru w innych rubrykach.

Co do uzasadnienia poszczególnych rubryk preliminarza, powołuje się c. k. krajowa Rada szkolna na załączone wyjaśnienia i pozwala sobie poczynić następujące uwagi. Do rubr. I. poz. 1. Wykazana kwota 391.064 zł. w. a. polegająca na pojedynczych preliminarzach okręgowych funduszy szkolnych uwidocznionych w sumaryuszu i wykazie, niezbędnie będzie potrzebną, albowiem jest uzasadnioną w faktycznym stanie szkół z końcem r. 1882 istniejących; Świetny Wydział kraj. zechce tem bardziej przy całkowitem zezwoleniu tej kwoty ze strony Wysokiego Sejmu obstawać, gdyż w razie uszczuplenia takowej nastąpić by mniały niezawodnie przekroczenia budżetu, albowiem wydatki dla szkół już istniejących muszą być pokryte.

Do rubr. I. poz. 2. — nadmienia się, iż dotychczasowe doświadczenia pouczyły, że okręgowe rady szkolne nie mając odpowiednich sił do czynności rachunkowych połączonych z zawiadywaniem okręgowego funduszu szkolnego, prowadziły rachunki tegoż od wejścia w życie ustaw szkolnych z r. 1873. w największym nieładzie, tak iż niepodobna było otrzymać zamknięć rachunków tego funduszu za pojedyncze lata, — a niektóre przedłożone tak były wadliwe, że nie mogły służyć do żadnego użytku i musiały być zwrócone do przerobienia, co także nie odniosło pożądanego skutku, bo przy okręgowych Radach szkolnych nie było ludzi do tych czynności fachowo wykształconych.

Dla zapobieżenia dalszemu zamętowi, spowodowaną była c. k. krajowa Rada szkolna powziąć na posiedzeniu z dnia 11. listopada 1882. uchwałę, na mocy której wysłano rozporządzeniem z dnia 23. grudnia 1882. l. 13461. trzech urzędników Oddziału rachunkowego c. k. Namiestnictwa, celem zlikwidowania okręgowych funduszy szkolnych, a to za czas począwszy od r. 1874. aż do ostatniego czasu.

Jaki ogrom pracy obejmuje czynność każdego z tych delegatów, najdowodniej okazuje ta okoliczność, że rozpoczynszy czynności 15 stycznia 1883, jeden w Złoczowie, drugi w Przemyślu, trzeci w Brzeżanach, do dziś dnia nie zdołał żaden z nich, pomimo pilności i rutyny przeprowadzić likwidacyi funduszu szkolnego nawet w jednej okręgowej Radzie szkolnej, — albowiem według

składanych relacji ze swych czynności, znaleźli ci urzędnicy taki chaos i nieład i taką nieumiejętność w prowadzeniu rachunków, że musieli począwszy od pierwszego roku istnienia okręgowego funduszu szkolnego t. j. od r. 1874. zakładać księgi, kontować wszystkie dzienniki i w ogóle uskutecznić wszystkie z rachunkowością połączone czynności, aby tym sposobem sporządzić zamknięcie rachunków za pojedyncze lata.

Aby umożliwić utrzymanie ładu w rachunkowości, uchwaliła c. k. krajowa Rada szkolna przyjąć Radom okręgowym w pomoc i zezwolić na przyjęcie odpowiedniej siły rachunkowej za wynagrodzeniem, której obowiązkiem by było, dalej utrzymywać w porządku księgi rachunkowe, i na ten cel uchwalono wyjednać dla każdej Rady roczną kwotę po 250 zł. w. a. w przecięciu, co czyni razem dla 35 rad okręgowych łączną roczną kwotę 8.750 zł.

Jak potrzebnem jest wprowadzenie i utrzymanie ładu w rachunkowości w okręgowych Radach szkolnych i dalsze umiejętne prowadzenie rachunków, okazują likwidacye dotychczas w trzech okręgach wymienionych w toku będące, gdyż w każdym z tych okręgów wykryto kwoty dość znaczne, które dotychczas nienależycie zarachowywano, a które po ukończonej likwidacyi po największej części krajowemu funduszowi szkolnemu zwrócone będą. Bez przyjścia w pomoc okręgowym Radom szkolnym odpowiednią dotacją na utrzymanie kalkulantów, nie będą one w stanie zadość uczynić włożonym na nie obowiązkom i wówczas powstałby na nowo chaos i nieład, przez co stratę by poniósł tylko fundusz szkolny.

Świetny Wydział krajowy raczy zatem jak najgoręcej poprzeć potrzebę tego wydatku wobec Sejmu krajowego i wyjednać zezwolenie wykazanej kwoty.

Pozycye 3 i 4, rubr. I. zechce Świetny Wydział pozostawić niezmienione z powodów w tutejszej odezwie z dnia 17. lipca 1882. l. 7194. naprowadzonych.

Do rubryki II. w ogóle zauważa się, iż to jest ta rubryka wydatków, która dotychczas najwięcej przekraczana była, albowiem dotychczas nie było stałych podstaw do obrachowywania wydatków na tę rubrykę przypadających.

Aby temu zapobiedz, wezwała c. k. krajowa Rada szkolna wszystkie okręgowe Rady szkolne o przedłożenie dokładnych wykazów tych szkół ludowych, przy których z powodu wielkiej frekwencyi dzieci już w roku szkolnym 1882/3 okazała się potrzeba utworzenia klas równorzędnych i przy których to szkołach także zajdzie potrzeba takich klas i na rok szkolny 1883/4.

Wykazy te załączone wraz sumaryuszem zostały sporządzone ściśle według rzeczywistie istniejącego stanu i krajowa Rada szkolna nie może odmówić temu słusznemu, na ustawie opartemu żądaniu, lecz musi zezwolić na dalsze zatrzymanie lub na nowo utworzenie klas równorzędnych przy szkołach w pojedynczych wykazach wymienionych, a to ze względu na tak liczną frekwencyą dzieci do szkoły, co się dzieje bez wszelkiego nacisku i bez ścisłego wykonania ustawą wskazanego przymusu szkolnego.

Że w rzeczywistości rok rocznie frekwencya w szkołach ludowych ogromnie się wzmacnia, sprawdzają to okręgowi inspektorowie szkół, tudzież c. k. krajowi inspektorowie przybywając niespodzianie do szkół podczas swych wizytacyjnych objazdek.

Według art. 4. ustawy z 2/5 1873. l. 250. powinny być szkoły, gdzie tak wielka liczba dzieci w wieku obowiązującym do szkoły się znachodzi, a mianowicie, gdzie te dzieci także rzeczywistie do szkoły uczęszczają, przeistaczane na szkoły o 2, 3 lub więcej nauczycielach; to jednak byłoby dla funduszu szkolnego krajowego połączone z daleko większym wydatkiem, albowiem musiano by utworzyć posady stałych nauczycieli, tymże przyznać większe płace, a nauczycielom kierującym dodatki za kierownictwo, które to wydatki przy tworzeniu klas równorzędnych odpadają, albowiem do takich klas przeznacza się tylko nauczycieli zastępców z wynagrodzeniem 60% płacy stałego nauczyciela, a kierującemu nauczycielowi za kierownictwo nie się nie daje, bo szkoła pozostaje tylko szkołą o jednym nauczycielu. Na przyszłość zaś przy ustaleniu się i utrzymaniu tak silnej frekwencyi będzie rzeczą konieczną przeistaczać te szkoły na więcej klasowe — o co już obecnie bardzo wiele gmin się upomina.

Pozycya 2. rubr. II preliminarza na podstawie załączonego wykazu B. także jest spowodowaną wzmagającą się frekwencyą dzieci, gdyż przy wielu szkołach nie zezwala c. k. krajowa Rada szkolna na razie zaprowadzenia klasy paralelnej, poleca jednak naukę podzielną, przezco dotyczący nauczyciel pracować musi po nad liczbę godzin, do których wedle §. 48. regulaminu dla szkół ludowych jest obowiązany, za co zaś należy mu się osobne wynagrodzenie, które mu z krajowego funduszu szkolnego musi być przyznane.

Proponowana w tej rubryce kwota nie może być zmniejszoną, albowiem nie jest pewnem, czy w r. 1883. nie zajdzie potrzeba wynagrodzeń większej liczby godzin nadobowiązkowych, jak to było w latach poprzednich.

Tak samo pozycya 3. rubr. II obrachowana ściśle według wyniku z r. 1882. jak wykazuje wykaz C.; wydatek na tę rubrykę wzmaga się jak doświadczenie uczy co roku, nauczyciele bowiem przez natężoną i wytrwałą pracę przy niedostatku, a często jeszcze w nieodpowiednich salach szkolnych, bardzo często zapadają na zdrowiu i stają się czasowo niezdolnymi do pracy, w takich razach okazuje się nieodzowna potrzeba zarządzenia zastępstwa, aby nauka szkolna nie ucierpiała uszczerbku, zastępstwo jednak pociąga za sobą wydatek z funduszu krajowego szkolnego.

Aby uniknąć przekroczeń we wszystkich pozycyach rubr. II zechce Świetny Wydział krajowy spowodować u Wysokiego Sejmu uchwałę całej w tej rubryce prelimitowanej kwoty 173.355 zł. w. a.

Rubryki III., IV., V. i VI. wykazują wydatki stałe i przy tych nie ma nic do podniesienia.

Do rubryki VII. gdzie pod poz. 2. prelimitowano na kosztą podróży urzędników rachunkowych celem zlikwidowania okręgowych funduszy szkolnych i wprowadzenia w ład rachunkowości, w tych funduszach kwotę 4200 zł. pozwala sobie c. k. krajowa Rada szkolna względem potrzeby tej kwoty, zwrócić uwagę Świetnego Wydziału krajowego na wywód przy pozycyi 2. rubr. I. zawarty w niniejszej odezwie, przyczem jednak dodać musi, iż ta kwota obliczona jest tylko na trzech urzędników a c. k. krajowa Rada szkolna zamierza w celu rychlejszego ukończenia tej sprawy wysłać jeszcze 1 lub 2 urzędników, jeśli tylko będą do dyspozycyi.

Do rubryki VII. zauważa się, iż pojedyncze pozycye prelimitowane są na podstawie faktycznego stanu rzeczy i na podstawie dołączonych wykazów A. i B. sporządzonych według pojedynczych tu załączonych wykazów okręgowych Rad szkolnych, zatem ściśle obrachowane, i rubryka ta w żaden sposób nie może być zmniejszoną, albowiem do kwot tych nauczyciele nabyli prawa w myśl ustawy.

W końcu uprasza c. k. krajowa Rada szkolna Świetny Wydział krajowy o jak najsilniejsze poparcie w obec Wysokiego Sejmu potrzeby uchwalenia dla funduszu szkolnego krajowego na rok 1884. prelimitowanych kwot w ogólnej sumie 645.039 zł. w. a., albowiem każde uszczuplenie tej kwoty ograniczałoby możność zastosowania się do ustaw szkolnych przez Wysoki Sejm uchwalonych, przy czem zechce Świetny Wydział krajowy przyjąć to zapewnienie, że krajowa Rada szkolna zarządzając funduszem krajowym szkolnym ma na względzie nie tylko wymogi szkolnictwa, ale także materyalne stosunki kraju i ogranicza wydatki we wszystkich rubrykach do potrzeb niezbędnych; niniejszy preliminarz zaś jest oparty jak najściślej na tych potrzebach, a każde uszczuplenie tegoż spowodować by musiało albo szkodę w szkolnictwie albo przymuszałyby krajową Radę szkolną do przekroczenia zezwolonego kredytu, chcąc szanować i wykonać ustawy obowiązujące.

We Lwowie, dnia 27 lipca 1883.

w zastępstwie

Zaleski w. r.

i wydatków funduszy szkolnych okręgowych na rok 1883.

B) R o z c h o d y.

VII	VIII	IX	I		II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX		X	XI
			płace nauczycieli								Suma z kolumn		W porównaniu dochodów z wydatkami okazuje się niedobór mogący być pokryty z krajow. funduszu szkolnego w razie wykazanych wydatków			
			a)	b)							I a) i od II do VII	I b) i od II do VII	a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII		
Suma dochodów miejscowych	Dochód z 3% dodatków do podatków w powiecie	Suma dochodów z rubryki V i VII	orzeczeniami organizacyjnymi ustanowione	z rzeczywiście nuczycielom wypłaconych mających do tych plac interkalaryów do emerytalnych wpływających	Remuneracye dla katechetów	Mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe	Potrzeby naukowe	Konferencya okręgowa	Biblioteka okręgowa	Różne wydatki	I a) i od II do VII	I b) i od II do VII	a) w sumie z kolumn I a) i od II do VII	b) w sumie z kolumn I b) i od II do VII	Nadwyżki przy funduszach miejscowych	Suma z kolumny I X b) i X jako potrzebny zasitek z fund. szkoln. kraj.
zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.	zł. et.
54.740 —	— —	54.740 —	37.000 —	52.575 —	650 —	515 —	400 —	— —	150 —	450 —	39.165 —	54.740 —	15.575 —	— —	— —	— —
12 —	95.006 —	95 018 —	89.220 —	89.220 —	3.100 —	1.048 —	1.500 —	— —	50 —	100 —	95.018 —	95 018 —	— —	— —	— —	— —
36.642 99½	9.289 —	45.931 99½	60.900 —	60.900 —	700 —	1.458 50	580 —	795 —	150 —	150 —	64.733 50	64.733 50	18.801 50½	18.801 50½	— —	18.801 50½
22.748 03	8.000 66	30.748 69	42.970 —	42.970 —	— —	1.365 —	655 —	835 —	100 —	100 —	46.025 —	46 025 —	15.276 31	15.276 31	— —	15.276 31
30.156 48	11.271 20	41.427 68	49.150 —	49.150 —	150 —	1.105 —	410 —	640 —	150 —	150 —	51.755 —	51 755 —	10.327 32	10.327 32	— —	10.327 32
10.783 24	2.807 03	13.590 27	20.830 —	20 780 —	— —	508 95	245 —	400 —	100 —	100 —	22.243 95	22.193 95	8.653 68	8.603 68	— —	8.603 68
11.181 90	5.092 13	16.274 03	25.330 —	25.330 —	50 —	565 20	235 —	280 —	100 —	100 —	26.660 20	26.660 20	10.386 17	10.386 17	— —	10.386 17
10.951 27	4.136 42	15.087 69	21.300 —	21 300 —	— —	600 —	270 —	430 —	100 —	100 —	22.800 —	22.800 —	7.712 31	7.712 31	18 —	7.730 31
22.599 02½	8.251 68	30.850 70½	35.400 —	35.360 —	— —	800 —	305 —	615 —	100 —	100 —	37.300 —	37.280 —	6.469 29½	6.429 29½	— —	6.429 29½
17.824 87	7.440 22	25.265 09	33.400 —	33.400 —	— —	592 96	220 —	405 —	100 —	100 —	34.817 96	34.817 96	10.300 50	10.300 50	— —	10.300 50
12.003 66	4.792 25	16.795 91	17.990 —	17.990 —	— —	450 —	190 —	275 —	100 —	100 —	19.105 —	19.105 —	2.309 09	2.309 09	43 22	2.352 31
17.215 38	5.142 83	22.358 21	35.172 —	35.172 —	— —	820 —	345 —	545 —	100 —	100 —	37.092 —	37.092 —	14.733 79	14.733 79	— —	14.733 79
13.518 69½	4.953 88	18.472 57½	21.378 15	21.378 15	— —	545 —	230 —	335 —	100 —	100 —	22.688 15	22.688 15	4.215 57½	4.215 57½	— —	4.215 57½
6.836 41	4.176 69	11.013 10	14.710 —	14.710 —	— —	330 —	135 —	290 —	100 —	100 —	15.665 —	15.665 —	4.651 90	4.651 90	— —	4.651 90
19.601 58	9.905 02	29.506 60	40.020 —	40.020 —	— —	885 —	360 —	620 —	100 —	100 —	42.085 —	42.085 —	12.578 40	12.578 40	— —	12.578 40
15.962 03	4.072 07	20.034 10	33.930 —	33.930 —	— —	890 —	395 —	660 —	150 —	150 —	36.175 —	36.175 —	16.140 90	16.140 90	— —	16.140 90
19.041 29	7.709 92	26.751 21	29.690 —	29.690 —	— —	700 —	290 —	350 —	100 —	100 —	31.230 —	31.230 —	4.478 79	4.478 79	— —	4.478 79
23.162 16	8.356 82	31.518 98	47.830 —	47.830 —	— —	1.230 —	525 —	655 —	100 —	100 —	50.440 —	49.940 —	18.921 02	18.421 02	— —	18.421 02
19.671 63	6.141 49	25.813 12	26.697 42	26.697 42	— —	770 —	340 —	450 —	100 —	100 —	28.457 42	28.457 42	3.043 96	3.043 96	— —	3.043 96
15.930 97½	5.603 80	21.534 77½	29.630 —	29.380 —	600 —	620 —	255 —	360 —	100 —	100 —	31.665 —	31.415 —	10.130 22½	9.880 22½	— —	9.880 22½
18.236 15	7.317 14	25.553 29	27.950 —	27.950 —	— —	630 —	250 —	280 —	100 —	100 —	29.310 —	29.310 —	3.756 71	3.756 71	— —	3.756 71
21.994 52	6.204 27	28.198 79	38.080 —	38.080 —	505 —	1.085 —	485 —	550 —	100 —	100 —	40.905 —	40.905 —	12.706 21	12.706 21	2 —	12.708 21
16.451 90	3.487 88	19.939 78	29.250 —	28.984 59	— —	825 —	375 —	475 —	100 —	100 —	31.125 —	30.859 59	11.185 23	10.919 81	5 —	10.924 81
16.934 79	5.700 30	22.635 09	21.760 —	21 666 76	400 —	590 —	205 —	280 —	100 —	100 —	23.435 —	23.341 76	1.466 36	1.466 36	— —	1.466 36
33.800 53	8.189 05	41.989 58	52.324 17	51.138 36	700 —	1.553 75	720 —	770 —	100 —	100 —	56.267 92	55.082 11	14.278 34	13.092 53	35 31	13.127 84
16.863 69	8.150 01	25.013 70	27.960 —	27.481 —	— —	790 —	360 —	400 —	100 —	100 —	29.710 —	29.231 —	4.696 30	4.217 30	66 49	4.283 79
41.308 85½	10.180 05	51.488 90½	65.202 50	64.791 29	455 —	1.926 —	900 —	950 —	100 —	100 —	69.633 50	69.222 29	18.144 59½	17.733 38½	12 —	17.745 38½
15.971 16	7.929 79	23.900 95	22.637 —	22.574 75	— —	605 —	265 —	295 —	100 —	100 —	24.002 —	23.939 75	3.954 99	3.734 24	4 66	3.779 90
22.337 82	7.211 13	29.548 95½	34.890 —	34.890 —	— —	1.059 —	490 —	580 —	100 —	100 —	37.219 —	37.219 —	7.670 04½	7.670 04½	27 80	7.697 84½
37.356 35	13.182 39	50.538 74	51 082 86	50.917 98	— —	1.355 —	595 —	760 —	150 —	150 —	54.092 86	53.927 98	4.185 03	4.185 03	146 34	4.331 37
22.761 32½	5.963 23½	28.724 56	32.550 46	32.550 46	— —	895 —	405 —	550 —	100 —	100 —	34.600 46	34.600 46	5.875 90	5.875 90	79 07½	5.955 07½
13.726 64	6.174 44	19.901 08	20.960 —	20.310 —	— —	579 16	275 —	210 —	100 —	100 —	22.324 16	21.674 16	2.423 08	1.773 08	75 01	1.848 09
17.070 06	7.060 34	24.130 40	21.812 —	21.582 —	150 —	685 —	305 —	400 —	100 —	100 —	23.552 —	23.322 —	1.951 16	1.451 16	4 03	1.491 19
19.405 18½	5.978 22	25.383 40½	31.180 —	31.180 —	— —	675 —	285 —	375 —	100 —	100 —	32.715 —	32.715 —	7.331 59½	7.331 59½	27 27	7.358 86½
14.433 59	6.120 71	20.554 30	27.640 —	27.640 —	— —	623 50	265 —	295 —	100 —	100 —	29.023 50	29.023 50	8.469 20	8.469 20	— —	8.469 20
6.918 26	1.791 90	8 710 16	13.320 —	13.320 —	300 —	340 —	150 —	175 —	100 —	100 —	14.485 —	14.485 —	5.774 84	5.774 84	— —	5.774 84
18.250 90½	7.251 38	25.502 28½	30.750 —	30.750 —	— —	664 —	280 —	345 —	100 —	100 —	32.239 —	32.239 —	6.736 71½	6.736 71½	— —	6.736 71½
734.405 35	330.041 35	1.064.446 70	1.261.896 56	1.273.089 76	7.760 —	30.749 02	14.495 —	16.730 —	3.900 —	4.250 —	1.339.780 58	1.350.973 78	19.087 65	3.990 77	546 30½	291.064 15½
													294.421 53	290.517 85		

Handwritten title at the top of the page, possibly a list or index.

A large table with multiple columns and rows, containing handwritten entries. The text is very faint and difficult to read, but the structure suggests a detailed record or ledger.

W y k a z

należności, uiszczeń i zaległości zaliczek, danych c. k. Radom szkolnym okręgowym
po koniec Czerwca 1883 roku.

Pozycja	Nazwa Rady szkolnej okręg.	Udzielone zaliczki		Zwrócono w ciągu r. 1882.		Zalega z końcem Czerwca 1882 r.		Korespondencye i urgensa Wydziału krajowego z Radą szkolną krajową i z Radami szkolnymi okręgowymi
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
<i>A. Zaległe z roku 1881.</i>								
1	Bochnia	19.900	—	6 000	—	13.900	—	przedstawiono stan zaliczek Czerwca 1882. Lipca 1882. Sierpnia 1882. Września 1882. Października 1882. Listopada 1882. Grudnia 1882. Stycznia 1883. Marca 1883.
2	Gródek	11.071	44 1/2	3.243	90	7.827	54 1/2	
3	Kałuż	5.000	—	—	—	5.000	—	
4	Pilzno	7.183	17	1.183	17	6.000	—	
5	Ropczyce	2.000	—	2.000	—	—	—	
6	Tarnopol	21.210	—	7.518	91	13.691	09	
Suma zaległości z r. 1882		66.364	61 1/2	19.945	98	46.418	63 1/2	
<i>B. Udzielone w r. 1882.</i>								
7	Tarnopol do LW. ³⁴¹⁵⁴ / ₈₂	2.000	—	—	—	2.000	—	Odezwą Wydziału krajowego z dnia: 20. Lipca 1882. l. 36.432 z końcem: " 29. Sierpnia 1882. l. 43.268 " 4. Paźdz. 1882. l. 48.695 " 15. Listop. 1882. l. 56.547 " 29. " 1882. l. 59.640 " 17. Stycznia 1883. l. 2.945 " 6. Lutego 1883. l. 6.342 " 1. Marca 1883. l. 10.376 " 11. Maja 1883. l. 22.528 i proszono o zarządzenie rychłego ściągnięcia zaległości.
8	Kraków " " ¹⁶⁷⁷¹ / ₈₂	600	—	600	—	—	—	
9	Kolbuszowa " " ⁶¹²⁰⁰ / ₈₂	20 43	—	20 43	—	—	—	
10	Stryj " " dto	148 87	—	148 87	—	—	—	
11	Gorlice " " dto	13 46	—	13 46	—	—	—	
Suma		2.782	76	782	76	2.000	—	
Razem		69.147	37 1/2	20.728	74	48.418	63 1/2	

W y k a z

zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne od r. 1876 po koniec r. 1882.

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Bachorzec	500	—	50	—	—	—
2	Balice	300	—	—	—	—	—
3	Balińce	600	—	100	—	—	—
4	Bar	200	—	20	—	—	—
5	Bernadówka	500	—	—	—	—	—
6	Biała (powiat Czortków)	600	—	100	—	—	—
7	Biskupice	1.000	—	—	—	—	—
8		500	—	100	—	—	—
9	Blich	500	—	62	50	—	—
10	Bohutyn	300	—	50	—	—	—
11	Bolestraszyce	1.000	—	—	—	—	—
12	Boniszyn	500	—	—	—	—	—
13	Borszczów	1.500	—	150	—	—	—
14	Borek	100	—	—	—	—	—
15	Bortków	400	—	100	—	50	—
16	Bóbrka	1.000	—	100	—	—	—
17		1.000	—	100	—	—	—
18	Brzyszczyki	270	—	27	—	—	—
19	Buczacz	1.500	—	150	—	75	—
20	Busk	1.000	—	100	—	—	—
21	Capowce	300	—	—	—	—	—
22	Cetula	600	—	—	—	—	—
23	Chyrów	600	—	60	—	—	—
24	Cyków	400	—	40	—	—	—
25	Czarnokońce małe	250	—	—	—	—	—
26	Czarny Potok	400	—	—	—	—	—
27	Czekaj	150	—	50	—	—	—
28	Czerniechowce	2.000	—	—	—	—	—
29	Czerniejów	500	—	50	—	—	—
30	Czudec	500	—	50	—	—	—
31	Czudeckie przedmieście	500	—	50	—	—	—
32	Czystopad	200	—	32	—	—	—
33	Czyszki { powiat Brody	200	—	—	—	—	—
34		" Lwów	200	—	20	—	40
35	Derachów	600	—	100	—	—	—
36	Dąbrowa	6.000	—	415	39 1/2	—	—
37	Derzów	1.000	—	—	—	—	—
Do przeniesienia		27.670	—	2.076	89 1/2	165	—

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	27.670	—	2.076	89 1/2	165	—
38	Dobromil miasto	3.000	—	300	—	—	—
39	Dobrotwór	300	—	50	—	—	—
40	Dubiecko	1.500	—	150	—	600	—
41	Dukla	800	—	80	—	—	—
42		2.000	—	200	—	—	—
43	Duleza wielka	800	—	80	—	—	—
44	Duńkowice	1.000	—	100	—	—	—
45	Dylągówka	300	—	—	—	—	—
46	Dzurków	500	—	50	—	—	—
47	Firlejówka	100	—	—	—	50	—
48	Folwarki żydaczowskie	820	—	82	—	82	—
49	Gaje starobrodzkie	600	—	60	—	—	—
50	Gańczary	500	—	50	—	—	—
51	Glinik	500	—	50	—	—	—
52	Gołogóry	500	—	50	—	—	—
53		800	—	80	—	—	—
54	Gorajowiec	130	—	13	—	—	—
55	Grzymałów	1.000	—	200	—	100	—
56	Hadyńkowce	500	—	50	—	—	—
57	Hodowica	400	—	—	—	—	—
58	Hruszów i Kłonica	530	—	66	25	16	25
59	Hucisko oleskie	100	—	—	—	—	—
60	Hyżne	400	—	40	—	40	—
61	Jaryczów stary	500	—	50	—	100	—
62	Jasień	1.000	—	100	—	—	—
63	Jazłowiec	300	—	—	—	—	—
64	Jezierzanka	300	—	30	—	15	—
65	Jawcze	500	—	50	—	—	—
66	Jordanów	1.000	—	100	—	—	—
67	Ispas	300	—	50	—	200	—
68	Izdebnik	1.000	—	100	—	—	—
68	Kałuż	2.000	—	200	—	—	—
70	Kędzierzawce	200	—	—	—	—	—
71	Klimiec	300	—	100	—	—	—
72	Koburzyn	250	—	—	—	—	—
73	Kobylnica ruska	550	—	—	—	—	—
74	Kobyłowlaki	1.000	—	100	—	—	—
75	Kołomyja	1.000	—	100	—	—	—
76	Komarno powiat Rudki	1.000	—	—	—	—	—
77		500	—	—	—	—	—
78	Kopki	300	—	—	—	—	—
79	Korczyn	600	—	—	—	—	—
80		500	—	50	—	—	—
81	Koropiec	400	—	—	—	—	—
82		300	—	50	—	—	—
83	Kornalowice	600	—	—	—	120	—
84	Kosmacz	550	—	—	—	—	—
85	Kozy	500	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia	60.000	—	4.908	14 1/2	1.488	25

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniecu roku 1882	
		zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia .	60.000	—	4.908	14 ¹ / ₂	1.488	25
86	Krakowiec	400	—	40	—	—	—
87	Krościenko	200	—	—	—	—	—
88		1.000	—	100	—	—	—
89	Krotoszyn	500	—	50	—	—	—
90	Krowniki	400	—	—	—	—	—
91	Królin	102	—	10	20	—	—
92	Krynica	1.000	—	—	—	451	88
93	Kryłoś	500	—	50	—	—	—
94	Krzęcin	500	—	50	—	—	—
95	Krzyszkowice	1.000	—	100	—	—	—
96	Krzywcze	800	—	80	—	—	—
97	Kulików	2.000	—	—	—	—	—
98	Kuty	3.000	—	300	—	—	—
99	Lachowice	600	—	60	—	60	—
100	Lacka wola	600	—	—	—	—	—
101	Lackie wielkie i małe	600	—	—	—	—	—
102	Lańkorona	600	—	60	—	—	—
103	Leszczyn	200	—	20	—	—	—
104	Leszniów	400	—	—	—	—	—
105	Leżajsk	5.000	—	—	—	—	—
106	Lisko	800	—	100	—	—	—
107	Lisowice	900	—	—	—	—	—
108		300	—	—	—	—	—
109	Lipnica { dolna	400	—	40	—	80	—
110		{ murowana	600	—	150	—	—
111	Lipinki	300	—	100	—	—	—
112	Łopatyn	1.000	—	200	—	—	—
113	Lubaczów	2.000	—	—	—	—	—
114	Lubacza	600	—	—	—	—	—
115	Lubiana	400	—	100	—	100	—
116	Lubla	200	—	—	—	—	—
117	Łańcut miasto	2.000	—	—	—	—	—
118		4.000	—	400	—	200	—
119	Łęki	500	—	50	—	50	—
120	Łoszniów	500	—	62	50	—	—
121		500	—	50	—	—	—
122	Łukowa	250	—	—	—	—	—
123	Łuczyce	150	—	50	—	—	—
124	Markowa	600	—	—	—	—	—
125	Markowce	400	—	—	—	—	—
126	Meteniów	300	—	—	—	—	—
127	Męcina	129	—	—	—	—	—
128	Męcinka	150	—	50	—	—	—
129	Milatyn	200	—	20	—	—	—
130	Mitulín	300	—	50	—	—	—
131	Młyniska	600	—	—	—	—	—
132	Myscowa	250	—	—	—	—	—
133	Nadwórna	400	—	40	—	40	—
134		3.200	—	320	—	—	—
	Do przeniesienia .	101.331	—	7.610	84 ¹ / ₂	2.470	13

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	101.331	—	7.610	84 ¹ / ₂	2.470	13
135	Nahorce	400	—	—	—	—	—
136	Nałże	400	—	—	—	—	—
137	Narajów	200	—	—	—	—	—
138	Nawsie	400	—	50	—	—	—
139	Niemików	800	—	80	—	—	—
140	Niepołomice	161	—	—	—	—	—
141		1.000	—	100	—	100	—
142	Nisko, gmina	1.500	—	150	—	—	—
143	Nowy Sącz	400	—	—	—	—	—
144	Nowy Targ	1.000	—	—	—	—	—
145	Nowosielce	600	—	—	—	—	—
146	Ochladów	100	—	—	—	—	—
147	Ochrymowce	800	—	—	—	—	—
148	Odrzykoń	600	—	100	—	—	—
149	Olszanik	400	—	—	—	—	—
150	Olszyce	2.000	—	200	—	—	—
151	Osiek { powiat Biąła	500	—	—	—	—	—
152		" Wadowice	400	—	40	—	—
153		" Jasło	250	—	50	—	—
154	Ostrowczyk polny	300	—	—	—	—	—
155	Oświęcim	500	—	100	—	—	—
156	Oźdów	500	—	100	—	—	—
157	Padew narodowa	500	—	50	—	—	—
158	Petlikowce	500	—	50	—	—	—
159	Pisarzowice	500	—	—	—	—	—
160	Piskorowice	500	—	50	—	—	—
161	Pistyń { wieś	600	—	60	—	60	—
162		{ miasteczko	400	—	40	—	20
163	Pobereże	600	—	60	—	60	—
164	Podborce	500	—	100	—	100	—
165	Pohorce	200	—	20	—	20	—
166	Podhorodce	500	—	—	—	225	73
167	Podłęże	129	—	—	—	—	—
168	Podwysokie	1.000	—	200	—	—	—
169	Poreba radlna	200	—	—	—	—	—
170	Porszna	300	—	50	—	50	—
171	Potok złoty	500	—	50	—	—	—
172	Przemysł	6.000	—	600	—	—	—
173	Przewłoczna	300	—	50	—	—	—
174	Przewrotne	800	—	80	—	80	—
175	Przybówka	400	—	40	—	—	—
176	Radłowice	400	—	—	—	—	—
177	Radymno	3.000	—	250	—	—	—
178	Radziechów	5.650	—	376	65	—	—
179	Rakowczyk	500	—	50	—	—	—
180	Raszłowce	500	—	50	—	25	—
181	Rawa, gmina	500	—	—	—	—	—
182	Raźniów	200	—	33	33	—	—
	Do przeniesienia	139.721	—	10.840	82 ¹ / ₂	3.210	86

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	139.721	—	10.840	82 ¹ / ₂	3.210	86
183	Reniów	200	—	—	—	—	—
184	Rodatycze	500	—	50	—	—	—
185	Rohatyn	5 000	—	500	—	—	—
186	Rozhurcze	600	—	60	—	—	—
187	Równie	400	—	40	—	—	—
188	Rudki	1.600	—	—	—	—	—
189		500	—	—	—	—	—
190	Ryków	300	—	50	—	—	—
191	Rzepniów	100	—	—	—	—	—
192	Rzeszów	3.000	—	300	—	—	—
193	Sanok gmina	1.200	—	120	—	—	—
194	Sarny	1.000	—	100	—	—	—
195	Szhönanger	500	—	50	—	—	—
196	Siary	500	—	—	—	—	—
197	Sielec	400	—	—	—	—	—
198	Siemiakowce	600	—	100	—	100	—
199	Siennów	1.000	—	100	—	—	—
200	Sieniawa	1.582	96	—	—	1.582	96
201	Siepraw i Łyczanka	800	—	—	—	—	—
202	Skała	500	—	50	—	50	—
203		2.000	—	200	—	—	—
204	Sokołów	300	—	—	—	—	—
205		2.000	—	200	—	—	—
206	Smarzów	400	—	100	—	—	—
207	Sokolniki	1.000	—	100	—	200	—
208	Sromowce	300	—	50	—	—	—
209	Stary Wisznicz	130	—	—	—	—	—
210	Starzawa	500	—	—	—	120	—
211	Stawna	200	—	20	—	—	—
212	Staremiasto	500	—	50	—	—	—
213	Stulsko	1.000	—	—	—	—	—
214	Stupnica i Kotowania	400	—	—	—	—	—
215	Stechnikowce	250	—	—	—	—	—
216	Stojanów	400	—	50	—	—	—
217	Stubno	600	—	—	—	100	—
218	Stulsko	800	—	—	—	—	—
219	Strachocina	400	—	—	—	50	—
220	Stroniatyn	1.000	—	100	—	100	—
221	Stronibaby	200	—	—	—	—	—
222	Środopole	600	—	60	—	—	—
223	Sroki	200	—	20	—	20	—
224	Stryjówka	1.500	—	250	—	—	—
225	Suchodoły	500	—	100	—	—	—
226	Suchowola	400	—	100	—	—	—
227	Sutkowice	800	—	80	—	—	—
228	Swilecza	600	—	100	—	—	—
229	Szebnie	100	—	—	—	—	—
230	Szmańkowce	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia	177.483	96	13.940	82 ¹ / ₂	5.533	82

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	177.483	96	13.940	82 $\frac{1}{2}$	5.533	82
231	Szybalin	200	—	—	—	—	—
232	Tarnobrzeg z Dzikowem	300	—	—	—	42	86
233	Trzciana	400	—	40	—	—	—
234	Trzcianiec (powiat Mościska	800	—	—	—	—	—
235	(" Dobromil	600	—	75	—	—	—
236	Trzeboś	600	—	100	—	—	—
237	Tuligłowy (powiat Mościska	174	—	17	40	—	—
238	(" Jarosław	1.000	—	100	—	—	—
239	Turka gmina	1.000	—	100	—	50	—
240	Turza gmina (powiat Jasło	200	—	—	—	—	—
241	(" Staremiasto	300	—	30	—	—	—
242	Tyczyn	300	—	30	—	80	—
243		600	—	60	—	240	—
244	Tysmienica	800	—	80	—	—	—
245	Uhełna	400	—	40	—	—	—
246	Uhnów gmina	500	—	50	—	—	—
247	Ulanów	200	—	—	—	—	—
248	Ułazów	400	—	—	—	—	—
249	Ujście solne	322	50	—	—	—	—
250		2.000	—	200	—	500	—
251	Uścieszko	200	—	—	—	—	—
252	Uzunia	500	—	50	—	—	—
253	Urłów	200	—	33	33	33	32
254	Urłów z Chrabiezną	200	—	20	—	—	—
255	Werchrata	400	—	—	—	—	—
256	Weryń	1.500	—	150	—	—	—
257	Wesołów	1.200	—	120	—	—	—
258	Wiązowa	300	—	—	—	—	—
259	Widulka	600	—	100	—	—	—
260	Wielkie oczy	2.000	—	200	—	—	—
261	Wiewiórka	300	—	100	—	—	—
262	Witkowice	800	—	80	—	—	—
263	Winniki	2.000	—	200	—	200	—
264	Włosań	400	—	—	—	—	—
265	Wolica ługowa i piaskowa	400	—	—	—	—	—
266	Wołoskowce	1.000	—	—	—	—	—
267	Wołenców	1.000	—	150	—	—	—
268	Wybranówka	400	—	40	—	40	—
269	Wysocko	200	—	—	—	—	—
270	Wysoka łańcucka	800	—	100	—	—	—
271	Zaboże	400	—	50	—	50	—
272	Zagorzany	300	—	30	—	—	—
273	Zakliczyn	322	80	—	—	—	—
274	Zakomarze	400	—	40	—	—	—
275	Załęże	100	—	—	—	—	—
276		300	—	30	—	—	—
277		124	—	12	40	12	40
	Do przeniesienia	204.927	26	16.318	95 $\frac{1}{2}$	6.782	40

Liczba porządk.	Nazwa gmin	Zaliczka pierwotnie dana		Raty z r. 1884 do spłaty przypadające		Zaległość po koniec roku 1882	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	204.927	26	16.318	95 ¹ / ₂	6.782	40
278	Zawidzce	200	—	33	33	—	—
279	Zazdrość	500	—	50	—	—	—
280	Zdziarzee	600	—	60	—	—	—
281	Żółkiew	1.500	—	250	—	—	—
282	Żołynia miasto i wieś	400	—	40	—	—	—
283	Zubrza	1.500	—	150	—	150	—
284) Żulice	400	—	66	66	—	—
285		400	—	—	—	—	—
286) Żurawno	2.000	—	200	—	400	—
287		3.000	—	300	—	—	—
288	Żulec	400	—	—	—	—	—
289	Żydaczów	2.000	—	—	—	—	—
	Suma	217.827	26	17.468	94 ¹ / ₂	7.332	40

Z zaległości wykazanej po koniec Grudnia r. 1882. jak wyżej 7.332 zł. 40 ct.

Rozdziela się:

zaległość z lat dawniejszych po 1. Stycznia 1882.	4.233	zł. 43	ct.
" z r. 1882. niespłacone z tego roku raty	3.098	" 97	"
jak wyżej	<u>7.332</u>	zł. 40	ct.

ALEGATA

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1884.

(do rubr. XV. wydatków i VII., VIII i IX. dochodów).

PRELIMINARZE

na rok

1884.

a) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	str. 2-3
b) Szkoła rolnicza w Dublanach	" 4-11
c) Szkoła parobków	" 12-13
d) Folwark	" 14-17
e) Kurs gorzelnictwa	" 18-19
f) Szkoła rolnicza w Czernichowie	" 20-25
g) Szkoła ogrodnicza	" 26-27
h) Folwark	" 28-31

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba		W y d a t k i	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zyeyi		Złote	austryackie	
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.819		
	2	Drugi profesor fachowy	1.799		
	3	Dwóch adjunktów po 800 zł.	1.600		
	4	Docent matematyki i fizyki	800		
	5	„ łowiectwa	100		
	6	„ rysunków	400		
	7	„ chemii	300		
	8	„ inżynierii leśnej	300		
	9	„ stylistyki	300		
	10	„ ekonomii politycznej i administracji	200	—	8.618
II.		Z a s ł u g i .			
	11	Dozorca	300		
	12	Pomoceńnik dozorey	180	—	480
III.		Koszta administracji.			
	13	Podatki	20		
	14	Asekuracja budynków	45		
	15	Opał i oświetlenie	400		
	16	Potrzeby kancelaryjne	200		
	17	Pomniejsze administracyjne	195		
	18	Wydatek nadzwyczajny na sprawienie sprzętów	—		
		Suma rubryki III.	860	150	1.010
IV.		Potrzeby naukowe.		150	
	19	Środki naukowe	720		
	20	Wycieczki	600		
	21	Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce	200	—	1.520
V.		Spłata pożyczki.			
	22	Kasie oszczędności XIX. i XX. rata: a) w kapitale 149 zł. 46 ct. b) w odsetkach 371 zł. 34 ct.	521	—	521
		Suma wydatków	11.999	150	12.149
		D o c h o d y .			
I.	1	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.		Oplaty od uczniów.			
	2	Od uczniów wpisowe	50		
	3	„ „ czesne	340	—	390
		Suma dochodów	5.390	—	5.390
		W porównaniu z wydatkami	—	—	12.149
		okazuje się niedobór	—	—	6.759

Preliminarz na rok 1884. LW. 34482/1883.

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
		<p>Na rok 1883. uchwalono 11.710 zł. " " 1884. preliminarzuje się 12.149 „ zatem <i>więcej</i> o 439 zł. ponieważ :</p>
8.228	8.300	<p><i>Przy poz. 1.</i> dolicza się w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. Października 1881. przyznany dyrektorowi dodatek osobisty o rocznych 200 zł. (LW. 55111/881) i kwotę 59 zł. na drugi dodatek pięcioletni z rocznych 200 zł. od dnia 15. Września 1884.</p> <p><i>Przy poz. 2.</i> dolicza się drugi dodatek pięcioletni z rocznych 200 zł. od dnia 15. Września 1884. w kw. 59 zł.</p>
		<p><i>Przy. poz. 13.</i> wstawia się niepreliminowaną poprzednio a prawdopodobną potrzebę na opłatę nieuregulowanych dotąd podatków od nowonabytej realności dla szkoły w kw. 20 zł. od mieszkań zajmowanych przez służbę.</p>
		<p><i>Przy poz. 15. i 18.</i> preliminarzuje się o 250 zł. więcej na podstawie uznanej potrzeby (LW. 26218/83).</p>
480	480	<p>Razem preliminarzuje się <i>więcej</i> o 588 zł. zaś przy poz. 22. preliminarzuje się <i>mniej</i> o 149 „ z powodu zniżonej stopy procentowej z 6 na 5%. Dług zaciągnięty w kasie oszczędności w moc uchwały sejm. z d. 7. Października 1874. r. wynosił 9.000 zł., na to spłacono 1.461 zł. 44 ct., pozostaje 7.538 zł. 56 ct. (LW. 59787/82).</p>
750	740	Inne pozycje przyjmuje się bez zmiany, jak na rok 1883.
1.336	1.520	
591	670	
11.385	11.710	W sumie wynikłości z r. 1881. nie mieści się udzielona dyrektorowi zaliczka na płacę w kw. 325 zł.
5.000	5.000	Jak na rok 1883.
312	390	
5.312	5.390	W sumie wynikłości z r. 1881. mieści się dochód przypadkowy 16 zł., którego niepreliminarzuje się na rok 1884.
—	11.710	
—	6.320	

Wydatki.

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zyeyi		Złote	austryackie	
I.		Płace profesorów i docentów.			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360		
	2	Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł.	8.640		
	3	Dwóch adjunktów po 800 "	1.600		
	4	Dwóch asystentów po 600 "	1.200		
	5	Docent fizyki	800		
	6	" weterynaryi	480		
	7	" leśnictwa	240		
	8	" ustaw rolnych	360		
	9	" ogrodnictwa	200		
	10	" melioracyi	240		
	11	" zoologii	360		
	12	Dodatki pięcioletnie dla profesorów	1.033		
		Suma rubryki I.	17.513	—	17.513
II.		Inne płace.			
	13	Lekarz zakładowy	400		
	14	Kapelan	300		
	15	Kasyer, zarazem pisarz dyrekcji	480		
		Suma rubryki II.	1.180	—	1.180
III.		Zasługi.			
	16	Sługa szkolny	240		
	17	Stróż domowy	210		
	18	Usługa dla uczniów w laboratoryach	780		
	19	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180		
		Suma rubryki III.	1.410	—	1.410
IV.		Koszta administracyjne.			
	20	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne 100 zł.			
		b) druki i inseraty 100 "			
		c) portorya i posyłki 40 "			
		d) koszta podróży dyrekcji 100 "	340		
	21	Opał	600		
	22	Oświetlenie	145		
	23	Utrzymanie budynków	800		
	24	" dziedzińca	100	100	
	25	Ubezpieczenie budynków	300		
		Do przeniesienia	2.285	100	20.103

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a
2.360	2.360	
8.640	8.640	
1.600	1.600	
—	1.200	
500	800	Jak na rok 1883.
480	480	
100	240	
210	360	
100	200	
—	240	
360	—	Więcej o 360 zł. z powodu, że asystent wykładający zoologię zrezygnował z posady i wykłada obecnie jako docent.
—	260	Więcej o 773 zł. z powodu, że dodatki pięcioletnie dla profesorów Dra Aua, Dra Godlewskiego, Pańkowskiego, Rylskiego i Dra Wawnikiewicza wypada preliminarzowo na cały rok dla każdego po 200 zł., zaś dyrektorowi Lubomęskiemu przypada dodatek pięcioletni za czas od 1. Listopada do końca roku w kwocie 33 zł. 33 ct. W zamknięciu za rok 1881. suma rubryki I. jest większą o płacę docenta historii i geografii w kwocie 180 zł., którą obecnie z powodu reorganizacji szkoły nie preliminarzuje się (LW. 44603/81).
14.350	16.380	
400	400	Jak na rok 1883.
300	300	
—	480	
700	1.180	
240	240	
204	210	Jak na rok 1883.
420	480	Więcej o 300 zł. z powodu konieczności pomnożenia służby w laboratorjach. Wydatek znajduje pokrycie w rubr. III. poz. 7 dochodów.
178	180	Jak na rok 1883.
1.042	1.110	W sumie wynikłości z r. 1881. nie mieści się wynagrodzenie pisarza dyrekcji w kwocie 480 zł., preliminarzowane tutaj w rubr. II. poz. 15.
304	340	Jak na rok 1883.
457	600	Jak na rok 1883.
53	145	Jak na rok 1883.
5.596	800	Jak na rok 1883.
57	100	Wydatki zwyczaj. jak na rok 1883., a wydatek nadzwyczajny 100 zł. na żywopłoty.
453	300	Jak na rok 1883.
16.092	18.670	
6.920	2.285	

Wydatki.

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublinach.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
IV.			Z przeniesienia .	2.285	100
26		Najem pomieszczeń:			
		a) dla profesora i adjunkta	540 zł.		
		b) „ dwóch asystentów po 96 zł.	192 „		
		c) „ docenta fizyki	96 „		
		d) „ kasyera, zarazem pisarza dyrekcji	96 „		
		e) „ ogrodnika	80 „		
			1.004		
27		Płaca kominiarza	65		
28		Sprzęty i ruchomości	120	250	
29		Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000		
30		„ lustracyi zakładu	100		
31		„ nabożeństwa	50		
32		Apteka i rozmaite inne	100		
		Suma rubryki IV.	4.724	350	5.074
V.		Potrzeby naukowe.			
33		Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla profesora rolnictwa	25 zł.		
		b) „ „ hodowli zwierząt	10 „		
		c) „ „ anatomii i fizjologii	25 „		
		d) „ „ weterynaryi	25 „		
		e) „ „ botaniki	25 „		
		f) „ „ chemii rolniczej	25 „		
		g) „ „ „ zwierząt	20 „		
		h) „ „ fizyki	20 „		
		i) „ „ miernictwa	15 „		
			190		
34		Zbiory i muzea:			
		a) utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego	50 zł.	160 zł.	
		b) „ „ „ hodowlanego	160 „	360 „	
		c) „ „ „ fizykalnego	150 „	500 „	
		d) „ „ „ okazowych			
		preparatów chemicznych	20 „	100 „	
		e) utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego	75 „	50 „	
		f) „ „ „ zoologicznego	150 „	140 „	
		Do przeniesienia	605 zł.	1.310 zł.	
			190	—	25.177

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883		
16.092 6.920	18.670 2.285		
—	828	Więcej o 176 zł. z powodu, że dla braku miejsca w zakładzie wypadło nająć pomieszkanie dla kasyera i ogrodnika.	
64 499	65 370	Jak na rok 1883. Wydatki zwyczajne jak na rok 1883., a w wydatkach nadzwyczajnych tyleż co w roku poprzednim na sprawienie szaf na okazy, zakupione z dotacyi nadzwyczajnej na środki naukowe.	
1.416 66 50 99	1.000 100 50 100	Jak na rok 1883.	
9.114	4.798		
53	190	Jak na rok 1883.	
25.206 53	23.468 190		

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
W y j a ś n i e n i a		
25.206 53	23.468 190	Wydatki zwyczajne jak na rok 1883., a wydatki nadzwyczajne w myśl planu uposażenia wyższej szkoły rolniczej w Dublanach w środki naukowe, podanego w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 11. Czerwca 1880. l. 15044/79, który to plan posłużył już za podstawę do wymiaru dotacyi nadzwyczajnej na środki naukowe w latach: 1880., 1881., 1882. i 1883. W porównaniu z rokiem poprzednim zachodzi w wydatkach nadzwyczajnych tylko ta różnica, że w poz. 34 h) odpadło 100 zł., a w pozycyi 34 n) przybyło 50 zł. — w ogóle przeto jest wydatków nadzwyczajnych <i>mniej</i> o 50 zł.
1.906	3.240	
1.727	1.740	
611	800	
41	250	Jak na rok 1883.
592	500	Jak na rok 1883.
37	330	<i>Mniej</i> o 300 zł. z powodu, że odpadł wydatek nadzwyczajny na ogrodzenie pasieki w kwocie 300 zł.
812	1.155	<i>Mniej</i> o 130 zł. z powodu, że odpadł wydatek nadzwyczajny w kwocie 230 zł., natomiast zaś wypada podwyższyć poz. a) o 100 zł., ponieważ za niższą płacę odpowiedniego ogrodnika pozyskać niemożna.
1.000	1.000	Jak na rok 1883.
6.779	9.205	
46	45	} Jak na rok 1883.
227	227	
273	272	
—	100	Jak na rok 1883.
32.258	33.045	

Dochody.

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba		W y d a t k i	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyeyi		Złote austriackie		
I.	1		Subwencya z o. k. Skarbu Państwa	5.500	—
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej	4.300	—	4.300
III.		Opłaty od uczniów.			
	3	Wpisowe od 70 uczniów po 5 zł.	350		
	4	Czesne:			
		a) od 50 uczniów po 50 zł. 2.500 zł.			
		b) " 20 " " 25 " 500 "	3.000		
	5	Opłata za ćwiczenia w laboratoryum:			
		a) chemicznem od 25 uczniów po 10 zł. 250 zł.			
		b) roślinno-fizyologicznem od 25 uczniów po 5 zł. 125 "			
		c) zootomicznem " 25 " " 5 " 125 "	500		
	6	Na bibliotekę od 70 uczniów po 2 zł.	140		
	7	Na usługę	780		
		Suma rubryki III.	4.770	—	4.770
IV.	8	Dochód z pasieki	230	—	230
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250
VI.	10	Dochód ze stacyi kontroli nasion	65	—	65
		Suma dochodów	15 115	—	15.115
		W porównaniu z wydatkami	—	—	34.274
		okazuje się niedobór	—	—	19.159

Preliminarz na rok 1884.

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
5.500	5.500	Jak na rok 1883.
5.000	5.000	<i>Mniej</i> o 700 zł., ponieważ fundusz kultury krajowej wedle preliminarza specjalnego na rok 1884. tyle tylko do rozporządzenia posiada.
190	350	} Jak na rok 1883.
1.961	3.000	
—	500	} Jak na rok 1883.
36	140	
390	480	
2.577	4.470	
108	230	} Jak na rok 1883.
158	250	
—	65	
13.343	15.515	
—	33.045	
—	17.530	

c) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach.

Liczba		W y d a t k i	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote	austryackie	
I.			Płace nauczycieli.		
	1	Nauczyciel fachowy	920		
	2	" pomocniczy	600		
	3	Docent weterynaryi	150		
	4	Katecheta	200		
	5	Dwaj dozorczy robot ręcznych	600		
	6	Dodatek 5letni dla nauczyciela pomocniczego	100		
		Suma rubryki I.	2.570		2.570
II.		Koszta administracyjne.			
	7	Zarząd:			
		a) remuneracya dyrektora 200 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 "	300		
	8	Opał i oświetlenie	240		
	9	Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarze	300		
	10	Koszta nabożeństwa obrz. gr. kat.	300		
		Suma rubryki II.	1.140		1.140
III.		Utrzymanie uczniów.			
	11	Stołowanie 28 uczniów po 144 zł.	4.032		
	12	Odzież, pościel i pranie dla 28 uczniów po 60 zł.	1.680		
		Suma rubryki III.	5.712		5.712
IV.		Potrzeby naukowe.			
	13	Zaprzęgi do demonstracyi	140		
	14	Przybory do pisanja i nauki uczniów	120		
	15	Przykupno zwierząt do sekeyi	30		
	16	" modeli, machin i narzędzi	400		
		Suma rubryki IV.	690		690
		Suma wydatków	10.112		10.112
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500		1.500
II.		Opłaty i datki.			
	2	Opłaty za utrzymanie uczniów	270		
	3	Datki Rad powiatowych, towarzystw gospodars. i innych	950		
		Suma rubryki II.	1.220		1.220
III.	4	Zarobek 28 uczniów po 18 zł.	504		504
		Suma dochodów	3.224		3.224
		W porównaniu z wydatkami			10.112
		okazuje się niedobór			6.888

Preliminarz na rok 1884. LW. 14322/1883.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
—	920	} Jak na rok 1883.
600	600	
150	150	
200	200	
540	540	
—	22	Więcej o 60 zł. z powodu konieczności podwyższenia płacy dozorczy.
—	—	Więcej o 78 zł. z powodu, że dodatek pięcioletni w kwocie 100 zł. dla nauczyciela Grodzkiego wypada preeliminować na cały rok.
1.490	2.432	Suma wynikłości z r. 1881. różni się tutaj z odnośnem zamknięciem rachunku o zaoszczędzoną w poz. 1. kwotę 920 zł., którą wypłacono docentom za wykłady.
210	300	} Jak na rok 1883.
230	240	
33	300	
—	300	
473	1.140	Wedle uchwały sejmowej z dnia 4. Października 1882. (Patrz .br. XV. poz. 135a wyd. budżetu funduszu kraj. na r. 1883.).
3.388	4.032	} Jak na rok 1883.
1.330	1.680	
4.718	5.712	
66	140	} Jak na rok 1883.
29	120	
6	30	
196	400	
297	690	
6.978	9.974	
1.500	1.500	} Jak na rok 1883.
1.370	270	
—	950	
1.370	1.220	
877	504	} Jak na rok 1883.
3.747	3.224	

Wydatki.

d) Folwark w Dublanach.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote	austryackie	
I.			Wydatki na gospodarstwo.		
	1	Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora	1.600		
	2	Najem robotnika	2.400		
	3	Dokupno i zmiana nasienia	300		
	4	„ nawozów dopełniających	300		
	5	„ karmy, owsa, grysu i makuchów	1.600		
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	250		
	7	Utrzymanie budynków	150	150	
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	300	120	
	9	Utrzymanie rowów i dróg	50		
	10	Wywóz stawarki i regulacya stawów	—	300	
	11	Melioracya łąk	—	936	
	12	Drenowanie pól	—	879	
	13	Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	400		
	14	Kuchnia folwarczna	150		
	15	Koszta kancelaryjne	25		
	16	Światło i smarowidło	60		
	17	Kultura lasu	50		
	18	Rogatki, poselki i jazdy w interesach folwarku	150		
		Suma rubryki I.	7.785	2.385	10.170
II.	19	Torfiarnia	200	200	400
III.	20	Cegielnia	—	3.000	3.000
IV.		Podatki i opłaty.			
	21	Podatek gruntowy	675		
	22	„ dochodowy z młyna i propinacyi	45		
	23	Należność od przeniesienia własności folwarku	—	215	
		Suma rubryki IV.	720	215	935
V.		Splaty kapitałów i odsetków dłużnych.			
	24	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu:			
		a)	524 zł. 30 ct.		
		b)	300 „ — „		
		Do przeniesienia	824 zł. 30 ct.	—	14.505

Preliminarz na rok 1884. LW. 16924/1883.

Wydatki.

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	W y j a ś n i e n i a
1.150	1.200	Więcej o 400 zł. przeznaczonych na pokrycie tentyemy administratora, na co w roku poprzednim nie prelimitowano.
1.875	2.400	Jak na rok 1883.
431	150	Więcej o 150 zł. } w ścisłym zastosowaniu do przewidywanej potrzeby.
128	200	Więcej o 100 „ }
1.150	1.200	Więcej o 400 zł. z powodu zwiększenia się stanu bydła rogatego.
31	250	Jak na rok 1883.
131	650	Wydatki zwyczajne jak na rok 1883., a w wydatkach nadzwyczajnych 150 zł. na odnowienie części dachu nad wozownią, służącą zarazem za spichlerz.
		W kwocie uchwalonej na rok 1883. mieści się wydatek na postawienie kuźni (poz. 8a), który obecnie odpada.
152	700	Wydatki zwyczajne jak na rok 1883., a w wydatkach nadzwyczajnych 120 zł. na sprawienie niezbędnego młynka rafowego „Bakera“.
30	50	Jak na rok 1883.
—	—	Więcej o 300 zł. z powodu zamierzonej regulacji stawów, w celu zaprowadzenia gospodarstwa rybnego.
—	—	Więcej o 936 zł. } w myśl planów przedłożonych sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 3. Września 1882. l. 38794, a na podstawie szczegółowych kosztorysów.
—	—	Więcej o 879 „ }
214	400	
166	150	Jak na rok 1883.
	25	
23	45	Więcej o 15 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
—	50	Jak na rok 1883.
—	—	Więcej o 150 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby. Wydatek ten zaliczonym był dotąd do rubryki wydatków rozmaitych.
5.481	7.470	
—	200	Wydatki zwyczajne jak na rok 1883., a w wydatkach nadzwyczajnych 200 zł. na postawienie drugiej szopy, która przy znaczniejszej produkcji torfu jest niezbędną.
—	—	Więcej o 3.000 zł. na wypalenie 250.000 sztuk cegły, oraz drenów potrzebnych dla folwarku. Cegła posłuży do budowy budynku szkolnego, lub też może być sprzedaną z korzyścią (por. rubr. III. poz. 6 dochodów).
723	675	
47	45	Jak na rok 1883.
—	215	
770	935	
6.251	8.605	

Wydatki i dochody.

d) Folwark w Dublanach.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zycyi		Złote	czajne	zem
V.	24	Z przeniesienia 824 zł. 30 ct.	—	—	14.505
		c) 696 „ — „	1.520		
	25	Renta c. k. gal. Towarzystwu gospodarczemu	1.600		
		Suma rubryki V.	3.120	—	3.120
VI.	26	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		Suma wydatków	11.875	5.800	17.675
D o c h o d y.					
I.		Dochody z gospodarstwa.			
	1	a) Ze sprzedaży ziemiopłodów 5.400 zł.			
		b) Za owies i siano dostarczone szkołom 600 „	6.000		
	2	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	800		
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) Krowiarnia: α) mleko 3.200 zł.			
		β) przychówek 500 „			
		γ) sprzedane braki 700 „			
		4.400 zł.			
		b) Nierogaczna 100 „			
		c) Owce 40 „			
		d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół 1.000 „	5.540		
	4	Z lasu	50		
		Suma rubryki I.	12.390	—	12.390
II.	5	Z torfiarni	200	—	200
III.	6	Z cegielni	3.000	—	3.000
IV.		Dochody z propinacyi, młyna i polowania.			
	7	Z propinacyi	340		
	8	Z młyna	20		
	9	Z polowania	50		
		Suma rubryki IV.	410	—	410
V.	10	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		Suma dochodów	16.050	—	16.050
		W porównaniu z wydatkami	—	—	17.675
		okazuje się niedobór	—	—	1.625

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki i dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883	
6.251	8.605	
825	1.520	} Jak na rok 1883.
1.600	1.600	
<u>2.425</u>	<u>3.120</u>	
—	50	
8.676	11.775	Wynikłość roku 1881. różni się od sumy wykazanej w zamknięciu tegoż roku o różne nieprzewidziane wydatki (rubr. I. poz. 13) w kwocie 1.339 zł. 50 ct. — i o wydatki, wynikłe z budowy cegielni, stajni i gnojarni w łącznej kwocie 9.599 zł. 25 ¹ / ₂ ct. (Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 24. Lipca 1880.).
7.376	5.000	} <i>Więcej</i> o 1.000 zł. ze względu na postęp w gospodarstwie. } Jak na rok 1883.
866	800	
3.391	4.840	} <i>Więcej</i> o 700 zł. ze względu na zwiększony stan bydła rogatego. } Jak na rok 1883.
48	50	
<u>11.681</u>	<u>10.690</u>	
—	200	Jak na rok 1883.
—	—	<i>Więcej</i> o 3.000 zł. (por. wyjaśnienia do rubr. III. poz. 20 wydatków).
420	340	} Jak na rok 1883. } <i>Więcej</i> o 50 zł. podług wniesionej oferty.
—	20	
<u>420</u>	<u>360</u>	
—	50	Jak na rok 1883.
12.101	11.300	W zamknięciu za rok 1881. suma dochodów jest większą o kwotę 7.514 zł. 72 ¹ / ₂ ct.; a to: rozmaite dochody 371 zł. 50 ct. — zasilek na nadzwyczajne potrzeby z funduszu laboratoryum chemicznego i funduszu krajowego 6.293 zł. 22 ¹ / ₂ ct. — dotacya z funduszu krajowego 850 zł. — razem 7.514 zł. 72 ¹ / ₂ ct. —
—	11.775	Na rok 1883. uchwalono: wydatki 11.775 zł. dochody 11.300 zł. niedobór 475 zł.
—	475	" " 1884. preliminarzuje się " 17.675 " " 16.050 " " 1.625 "
		Zatem na rok 1884. <i>więcej</i> " 5.900 zł. " 4.750 zł. " 1.150 zł.

e) Kurs gorzelnictwa w Dublanach.

Liczba		W y d a t k i	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyeyi		Złote	austryackie	
I.			Płace nauczycieli.		
	1	Kierownik kursu	250		
	2	Prelegenci za wykłady:			
		a) arytmetyki, geometryi i stereometrii	115		
		b) fizyki	75		
		c) chemii	100		
		d) gorzelnictwa	300		
		e) o maszynach	125		
		f) o opodatkowaniu	60		
		g) o rachunkowości	60		
		h) za ćwiczenia w laboratorium	150		
		Suma rubryki I.	1.235	—	1.235
II.		Koszta administracyjne.			
	3	Druki, inseraty, portorya i t. p.	15		
	4	Koszta przewozu prelegentów	30		
		Suma rubryki II.	45	—	45
III.		Potrzeby naukowe.			
	5	Szkole rolniczej w Dublanach za użycie laboratorium	40		
	6	Wycieczki profesorów z uczniami	25		
	7	Książki i czasopisma	45		
		Suma rubryki III.	110	—	110
IV.	8	Zapomogi dla uczniów	250	—	250
V.	9	Rozmaite drobne.	5	—	5
		Suma wydatków	1.645	—	1.645
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z o. k. Skarbu Państwa	1.000	—	1.000
II.	2	Oplaty od uczniów	240	—	240
III.	3	Rozmaite przypadkowe	—	—	—
		Suma dochodów	1.240	—	1.240
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.645
		okazuje się niedobór	—	—	405

Preliminarz na rok 1884. LW. 19714/1883.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a	
250	250	Jak na rok 1883.	
87	88	Więcej o 27 zł., względnie 13 zł., ponieważ ze względu na niedostateczne przygotowanie naukowe praktycznych gorzelników na kurs się zgłaszających, okazała się potrzeba zwiększenia liczby godzin wykładowych arytmetyki i t. d., tudzież fizyki.	
63	62	Jak na rok 1883.	
100	100	Jak na rok 1883.	
210	250	Więcej o 50 zł. z powodu, że część wykładów praktyki gorzelniczej poruczyć należy dojeżdżającemu praktycznemu gorzelnikowi.	
125	125	Jak na rok 1883.	
56	60	Jak na rok 1883.	
—	60	Jak na rok 1883.	
150	150	Jak na rok 1883.	
1.041	1.145		
14	15	Jak na rok 1883.	
5	20	Więcej o 10 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.	
19	35		
20	40	Jak na rok 1883.	
7	25	Jak na rok 1883.	
31	45	Jak na rok 1883.	
58	110	Jak na rok 1883.	
—	250	Jak na rok 1883.	
3	5	Jak na rok 1883.	
1.121	1.545		
1.000	1.000	Jak na rok 1883.	
108	240	Jak na rok 1883.	
—	—	Jak na rok 1883.	
1.108	1.240	W obocznej sumie dochodów z r. 1881. nie mieści się otrzymana z funduszu krajowego dotacya na pokrycie niedoboru w kwocie 13 zł. 43 ct.	
—	1.545	Na rok 1883. uchwalono: wydatki 1.545 zł. dochody 1.240 zł. niedobór 305 zł.	
—	305	" " 1884. preliniuje się " <u>1.645</u> " " <u>1.240</u> " " <u>405</u> "	
		Zatem na rok 1884. więcej <u>100</u> zł. " " " <u>—</u> " " <u>100</u> zł.	

Wydatki. f) Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zyty		Złote austriackie		
I.			Płace nauczycieli.		
1		Nauczyciel fachowy, zarazem dyrektor	2.060		
2		2 nauczycieli fachowych do nauk zawodowych po 1.440 zł.	2.880		
3		2 " " " " zasadniczych " 1.240 "	2.480		
4		Kapelań i katecheta " " " "	800		
5		3 nauczycieli pomocniczych z płacą adjunktów po 800 zł.	2.400		
6		Nauczyciel pomocniczy z płacą asystenta	600		
7		Ogrodnik jako docent	200		
8		Instruktor do robót praktycznych	350		
Suma rubryki I.			11.770	—	11.770
II.		Inne płace i zasługi.			
9		Kasyer, zarazem pisarz dyrekcji	600		
10		Chłopiec do usług w laboratorium chemicznem	210		
11		Sługa szkolny	250		
12		Stróż i pomocnik stróża	250		
Suma rubryki II.			1.310	—	1.310
III.		Koszta administracyjne.			
13		Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratorji szkoły i dla Delegata Wydziału krajowego 800 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne szkoły 100 "			
		c) druki i inseraty 200 "			
		d) portorya i przesyłki 50 "			
		e) koszta podróży w interesach zakładu 250 "	1.400		
14		Opał	500		
15		Oświetlenie	130		
16		Utrzymanie budynków i ogrodzeń	700	400	
17		Zabezpieczenie budynków od pożaru	100		
18		Płaca kominiarza	60		
19		Sprzęty i ruchomości	100	200	
20		Koszta lustracyi zakładu	200		
21		Koszta nabożeństwa	70		
22		Lekarz i apteka	100		
23		Rozmaite nieprzewidziane	100		
Suma rubryki III.			3.460	600	4.060
Do przeniesienia			16.540	600	17.140

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883.	Wyjaśnienia	
840	2.060		
1.900	2.880		
1.750	2.480		Jak na rok 1883.
400	800		
633	1.600	Więcej o 800 zł.	z powodu, że nauczyciela weterynaryi, dla którego przeznaczono pierwotnie tylko płacę asystenta, za płacę taką na dłuższy czas pozyskać nie podobna, w skutek czego wypada mu wyznaczyć płacę adjunkta.
300	1.200	Mniej o 600 zł.	
200			
—	750	Mniej o 200 zł.	z powodu, że ekonom folwarczny przestał być używanym za docenta.
6.023	11.770		W zamknięciu za rok 1881. suma wynikłości rubryki I. jest większą o kwotę 1.207 zł., ponieważ na podstawie uchwalonego przez Wys. Sejm etatu osób i płac opuszcza się koszt wikt nauczycieli
			w kwocie 1.157 zł.
			tudzież z powodu, iż obecnie odpada wynagrodzenie ekonom folwarcznego, jako docenta, w kwocie 50 „
			Razem 1.207 zł.
400	660	Mniej o 60 zł.	z powodu przeniesienia tej kwoty, przeznaczonej na opał dla kasyera, do rubr. III. poz. 14 wydatków.
40	215	Mniej o 5 zł.	
—	250		Jak na rok 1883.
—	200		Więcej o 50 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
440	1.325		
933	1.250	Więcej o 150 zł.	w zastosowaniu do potrzeby, praktyką stwierdzonej.
482	300	Więcej o 200 zł.	z powodu, jak wyżej (por. wyjaśnienie rubr. II. poz. 9), oraz ze względu na zamierzone przebudowanie reszty budynku szkolnego.
127	128	Więcej o 2 zł.	
494	880	Więcej o 220 zł.	a mianowicie w wydatkach zwyczajnych, jak na rok 1883., zaś w wydatkach nadzw. zamiast kwoty 180 zł. kwota 400 zł. na większą naprawę w jednym z domów mieszkalnych nauczycieli.
37	60	Więcej o 40 zł.	na zabezpieczenie nowo postawionego domu mieszkalnego.
21	60		Jak na rok 1883.
475	100	Więcej o 200 zł.	jako wydatek nadzwyczajny na sprawienie stołów i szaf, potrzebnych do zbiorów, które mają być zakupione z dotacyi nadzwyczajnej.
375	200		Jak na rok 1883.
35	40	Więcej o 30 zł.	w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
—	100		
639	100		Jak na rok 1883.
3.618	3.218		
10.081	16.313		

Wydatki. f) Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zycy		Złote	austryackie	
		Z przeniesienia .	16.540	600	17.140
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	24	Żywność (42 uczniów po 150 zł.)	6.300		
	25	Opał do kuchni	400		
	26	Służba kuchenna i sprzęty	450		
	27	Odzież (42 uczniów po 40 zł.)	1.680		
	28	Naczynia stołowe	50		
	29	Pościel	100		
	30	Pranie bielizny i pościeli	140		
	31	Różne nieprzewidziane	100		
		Suma rubryki IV.	9.220	—	9.220
V.		Potrzeby naukowe.			
	32	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla nauczyciela rolnictwa 25 zł.			
		b) " " hodowli zwierząt 10 "			
		c) " " zootomii 20 "			
		d) " " weterynaryi 60 "			
		e) " " botaniki 60 "			
		f) " " chemii, technologii i mineralogii 50 "			
		g) " " fizyki 50 "			
		h) " " miernictwa 20 "			
			295		
	33	Zbiory i muzea:			
		a) zbiór rolniczy zwycz. 50 zł. nadzw. 270 zł.			
		b) " hodowlany 100 " 300 "			
		c) " fizyczny 100 " 200 "			
		d) " botaniczny 30 " 70 "			
		e) " zoologiczny 50 " 50 "			
		f) " mechaniczny 50 " 50 "			
		g) " mineralogiczny 10 " 40 "			
		h) " technologiczny 20 " 20 "			
		i) " okazów leśnych 10 " 40 "			
		k) " " weterynaryjnych 10 " 40 "			
		l) " narzędzi rolniczych 10 " 40 "			
		m) " " matematycznych i mierniczych 10 " 50 "			
		n) " modeli do budownictwa 10 " 90 "			
		o) " " do geografii fizycznej 10 " 40 "			
			470	1.300	
		Do przeniesienia	765	1.300	—
			25.760	600	26.360

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
10.081	16.313	
6.828	5.100	<i>Więcej</i> o 1.200 zł. z powodu, że się liczy na wzrost liczby uczniów z 34 na 42 (por. rubr. II. dochodów).
432	400	Jak na rok 1883.
1.286	655	<i>Mniej</i> o 205 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
62	1.360	<i>Więcej</i> o 320 zł. z powodu, jak przy poz. 24.
32	50	Jak na rok 1883.
110	100	<i>Więcej</i> o 10 zł. z powodu, jak przy poz. 24.
9	100	Jak na rok 1883.
8.759	7.895	
842	210	<i>Więcej</i> o 85 zł., a mianowicie niepreliminowane w roku poprzednim dla nauczyciela rolnictwa 25 zł. i dla nauczyciela hodowli 10 zł., zaś dla nauczyciela chemii <i>więcej</i> o 30 zł. i dla nauczyciela fizyki <i>więcej</i> o 20 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
—	1.660	<i>Więcej</i> o 110 zł., a mianowicie niepreliminowane w roku poprzednim w wydatkach zwyczajnych na zbiór okazów leśnych 10 zł. i na zbiór narzędzi mierniczych 10 zł., zaś w wydatkach nadzwyczajnych na zbiór mechaniczny 50 zł. i na zbiór okazów leśnych 40 zł.
842	1.870	
18.840	24.208	

Wydatki i dochody. f) Krajowa średnia szkoła roln. w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
V.		Z przeniesienia	25.760 765	600 1.300	26.360 —
34		Laboratorya:			
		a) laboratorium chemiczne	300 zł.	200 zł.	
		b) " roślinno-fizyologiczne	100 "	— "	
		c) " zoologiczne	50 "	— "	
			450	200	
35		Biblioteka i czytelnia:			
		a) przykupno dzieł	200 zł.	200 zł.	
		b) oprawa książek	50 "	— "	
		c) czasopisma	100 "	— "	
			350	200	
36		Ogród botaniczny	80	100	
37		Utrzymanie pola doświadczalnego	60	150	
38		Wycieczki naukowe uczniów z nauczycielami	300		
		Suma rubryki V.	2.005	1.950	3.955
		Suma wydatków	27.765	2.550	30.315
D o c h o d y.					
I.	1	Subwencya z a. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.		Oplaty od uczniów.			
	2	Oplaty na utrzymanie od 42 uczniów po 200 zł.	8.400		
	3	" od tyłuż uczniów na laboratorium chemiczne po 10 zł.	420		
		Suma rubryki II.	8.820	—	8.820
III.	4	Dochód z gospodarstwa i spiżarni	200	—	200
		Suma dochodów	14.020	—	14.020
		W porównaniu z wydatkami	—	—	30.315
		okazuje się niedobór	—	—	16.295

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki i dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
18.840 842	24.208 1.870	
18	300	Więcej o 350 zł., a mianowicie w wydatkach zwyczaj. niepreliminowane w roku poprzednim na laboratorium roślinno-fizyologiczne 100 zł. i na laboratorium zoologiczne 50 zł., zaś w wydatkach nadzwyczajnych 200 zł. na sprawienie drugiej wagi dla laboratorium chemicznego.
71	500	Więcej o 50 zł., a to na czasopisma, których wypada prenumerować więcej, niż dotąd.
—	—	Więcej o 180 zł. przeniesione z preliminarza szkoły ogrodniczej w Czernichowie (por. wyjaśnienie do rubr. IV. poz. 11. wydatków szkoły ogrodniczej).
55	—	Więcej o 210 zł. na urządzenie i utrzymanie pola doświadczalnego, którego zakład dotąd nie posiada.
38	300	Jak na rok 1883.
1.024	2.970	W zamknięciu za rok 1881. suma wydatków jest większą o . . . 1.207 zł. z powodów podanych w uwadze przy rubr. I.
19.864	27.178	
6.000	5.000	Jak na rok 1883.
4.622	6.800	Więcej o 1.600 zł.)
—	340	Więcej o 80 zł.) z powodu, jak w rubr. IV. poz. 24 wydatków.
4.622	7.140	Więcej o 100 zł. na podstawie wyników z r. 1882.
—	100	W sumie dochodów z r. 1881. nie mieszczą się następujące pozycje: Zwrot płacy nauczycieli od szkoły ogrodniczej 300 zł. — Rozmaite dochody 1.020 zł. — Zapas gotowizny pozostałej z r. 1880. 2.597 zł. — Zasiłek z funduszu krajowego 6.531 zł. — Razem 10.448 zł.
10.622	12.240	
—	27.178	
—	14.938	
<p>Na r. 1883 uchwalono wydatki 27.178 zł. dochody (bez folwarku) 12.240 zł. niedobór 14.938 zł. " 1884. preliminuje się " 30.315 " " " " 14.020 " " 16.295 " Zatem na rok 1884. więcej 3.137 zł. 1.780 zł. 1.357 zł.</p>		

g) Szkoła ogrodnicza w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
ru- bryki	po- zycyi		Złote	austryaekie	
			W y d a t k i.		
		I. Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel ogrodnik	600		
	2	Nauczyciele pomoeniczy	300		
		Suma rubryki I.	900	—	900
		II. Koszta administracyjne.			
	3	Czynsz z domu i ogrodu	200		
	4	Opał	100		
	5	Oświetlenie	30		
	6	Utrzymanie budynku	50		
	7	Sprzęty i ruchomości	40		
	8	Różne nieprzewidziane	80		
		Suma rubryki II.	500	—	500
		III. Utrzymanie uczniów.			
	9	Żywność (6 uczniów po 120 zł.)	720		
	10	Odzież i pranie (tyleż uczniów po 30 zł.)	180		
		Suma rubryki III.	900	—	900
		IV. Potrzeby naukowe.			
	11	Ogród: a) Najem robotnika 100 zł.			
		b) inspekta, szklarnia i drobne wydatki 20 "			
		c) zakupno nasion, drzewek i szczepów 50 "			
		Suma rubryki IV.	170		
	12	Narzędzia	50		
	13	Materyały pismienne	50		
	14	Książki i inne potrzeby	75		
		Suma rubryki IV.	345	—	345
		Suma wydatków	2.645	—	2.645
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z o. k. Skarbu Państwa	2.000	—	2.000
II.	2	Z ogrodu, za ogrodowizny, szczepy i owoce	350	—	350
		Suma dochodów	2.350	—	2.350
		W porównaniu z wydatkami	—	—	2.645
		okazuje się niedobór	—	—	295

Preliminarz na rok 1884. LW. 26106/1883.

Wydatki

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	
500 300 800	600 300 900	Jak na rok 1883.
200 107 30 3	200 70 30 50	Jak na rok 1883. Więcej o 30 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
— 1.054 1.394	40 80 470	Jak na rok 1883.
720 180 900	720 180 900	Jak na rok 1883.
229	745	Mniej o 575 zł. z powodu, że pozycję d), wynoszącą 265 zł., przeniesiono do preliminarza szkoły roln. w Czernichowie (por. rubr. V. poz. 36 wyd. tejże szkoły), że dalej odpada wydatek nadzw. w kwocie 300 zł. na naprawę inspektów i szklarni, a wreszcie, że obniżono wydatki zwyczajne o 10 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby.
161 24 38 452	50 60 50 905	Jak na rok 1883. Mniej o 10 zł. w zastosowaniu do istotnej potrzeby. Więcej o 25 zł., jak wyżej.
3.546	3.175	
2.800 321 3.121	2.000 350 2.350	Jak na rok 1883. na podstawie reskryptu e. k. Ministerstwa rolnictwa z dn. 15. Sierpnia 1882. l. 11143. Jak na rok 1883. W obok wykazanej sumie dochodów z r. 1881. nie mieści się zapas gotowizny, pozostałej z r. 1880. w kwocie 167 zł. i zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 259 zł.
—	3.175	Na rok 1883. uchwalono: wydatki 3.175 zł. dochody 2.350 zł. niedobór 825 zł.
—	825	" " 1884. preliminarzuje się " 2.645 " " 2.350 " " 295 "
		a zatem mniej o 530 zł.
		i mniejszy niedobór o 530 zł.

Wydatki.

h) Folwark w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czyjne	zwy-	zem
bryki	zycyi		Złote austriackie		
I.		Wydatki na gospodarstwo.			
	1	Płace i zasługi:			
		a) ekonom	200 zł.		
		b) służba folwarczna	580 "		
		c) służba leśna	300 "		
			<u>1.080</u>		
	2	Najem robotnika	700		
	3	Dokupno nasienia	250		
	4	" nawozów	100		
	5	" słomy i karmy	450		
	6	Inwentarz roboczy i uprząż	150		
	7	" żywy użytkowy	50	150	
	8	Utrzymanie budynków	200	700	
	9	" i naprawa narzędzi i sprzętów gospodarskich	230		
	10	" rowów, drenowanie i karczowanie	100	200	
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	50		
	12	Kuchnia folwarczna (opał)	50		
	13	Koszta kancelaryjne i światło	25		
	14	Las i szkółki	200		
	15	Utrzymanie plantacji wicki	100	100	
		Suma rubryki I.	<u>3.735</u>	<u>1.150</u>	4.885
II.	16	Wydatki na piec wapienny	6.000	—	6.000
III.	17	Wydatki na cegielnię	300	—	300
IV.	18	Wydatki na promy	—	—	—
V.	19	Wydatki na utrzymanie brzegów Wisły	60	150	210
VI.		Podatki i opłaty.			
	20	Podatek gruntowy i domowy	268		
	21	" dochodowy z propinacyi	250		
	22	" " od palenia wapna	29		
	23	" zarobkowy " "	32		
	24	" " wyrobu cegły	7		
	25	Składka na szkołę ludową	50	78	
	26	Składka na reparację kościoła	—	100	
	27	Opłata od przeniesienia własności (1/10 część — trzecia rata)	—	183	
		Suma rubryki VI.	<u>636</u>	<u>361</u>	997
		Do przeniesienia	10.731	1.661	12.392

Preliminarz na rok 1884. LW. 26106/1883.

Wydatki.

W y j a ś n i e n i a

Wyni- kłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r.1883.	
1.118	940	<i>Więcej</i> o 140 zł., a mianowicie dla parobka do dokupionej trzeciej pary koni 120 zł. i na podwyższenie płacy służby leśnej 20 zł.
1.163	800	<i>Mniej</i> o 100 zł. na podstawie wynikłości z r. 1882.
203	250	Jak w roku 1883.
—	—	<i>Więcej</i> o 100 zł. w zastosowaniu do przewidywanej potrzeby.
725	450	Jak na rok 1883.
27	750	<i>Mniej</i> o 600 zł. z powodu, że odpadł wydatek nadzwyczajny w tejże kwocie.
284	50	Wydatki zwyczaj. jak na r. 1883., a w wydatkach nadzwyczaj. 150 zł. na dokupno buhaja (por. rubr. I. poz. 5 dochodów).
371	800	Wydatki zwyczajne jak na r. 1883., a w wydatkach nadzw. na nowy dach na składzie narzędzi (356m ²) 300 zł., na nowy dach na budynku szkoły ogrod. (320m ²) 250 zł. i na przebudowanie gnojowni 150 zł.
126	230	Jak na rok 1883.
—	200	W wydatkach zwyczaj. <i>mniej</i> o 100 zł. w zastosowaniu do potrzeby, a w wydatkach nadzw. 200 zł. na zdrenowanie 2 morgów pola i wykarczowanie tyłuż morgów
41	50	
—	50	
—	25	Jak na rok 1883.
204	200	
156	100	Wydatki zwyczaj. jak na r. 1883., a w wydatkach nadzw. na powiększenie plantacyi wikla 100 zł.
<u>4.418</u>	<u>4.895</u>	
5.079	6.000	Jak na rok 1883.
903	700	W wydatkach zwyczajnych <i>mniej</i> o 150 zł. z powodu, że produkcya będzie mniejszą, zaś w wydatkach nadzw. odpada wydatek w kwocie 250 zł.
35	—	Jak na rok 1883.
—	360	Wydatki zwyczaj. jak na r. 1883., a w wydatkach nadzw. na naprawę brzegów Wisły 150 zł. z powodu, że z kwoty 300 zł., wyznaczonej na ten cel w budżecie na rok 1883., tylko połowa może być użytą.
605	268	
—	250	
—	29	Jak na rok 1883.
—	32	
—	7	
51	117	W wydatkach zwyczaj. <i>więcej</i> o 5 zł., a w wydatkach nadzw. <i>więcej</i> o 6 zł. według istotnej potrzeby.
—	—	<i>Więcej</i> o 100 zł. jako wydatek nadzwyczajny, obliczony podług repartyeyi.
204	183	Jak na rok 1883.
<u>860</u>	<u>886</u>	
11.295	12.841	

Wydatki i dochody.

h) Folwark w Czernichowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Ra-
ru-	po-		czajne	zwy-	zem
bryki	zyeci		Złote	austrjackie	
		Z przeniesienia .	10.731	1.661	12.392
VII.		Splata kapitalów i odsetków dłużnych.			
	28	Kasie oszczędności w Krakowie:			
		a) 548 zł. 13 ct.			
		b) 561 " 88 "			
		c) 630 " 63 "	1.741		
	29	Splata wraz z odsetkami długu hipot. w kwocie 12.000 zł.	720		
		Suma rubryki VII.	2.461	—	2.461
VIII.	30	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	100
		Suma wydatków	13.292	1.661	14.953
		D o c h o d y.			
		Dochody z gospodarstwa.			
I.					
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	1.200		
	2	Z wynajętych ról i pastwisk	225		
	3	Czynsz z domu i ogrodu od szkoły ogrodniczej	200		
	4	Czynsz z kuźni	40		
	5	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych	1.150		
	6	Za wynajęte konie	250		
	7	Z lasu	700		
	8	Z wikla i trawy wśród wikla	1.600		
		Suma rubryki I.	5.365	—	5.365
II.	9	Z rybołówstwa	140	—	140
III.	10	Z pieca wapiennego	7.600	—	7.600
IV.	11	Z cegielni	450	—	450
V.	12	Z propinacyi (i promu)	1.900	—	1.900
VI.	13	Lądowe i olborne	350	—	350
VII.	14	Rozmaite nieprzewidziane	25	—	25
		Suma dochodów	15.830	—	15.830
		W porównaniu z wydatkami	—	—	14.953
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	877
		niedobór	—	—	—

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki i dochody.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883	W y j a ś n i e n i a
11.295	12.841	
2.011	3.228	Mniej o 1.139 zł. z powodu, że spłaty pod a) b) i c) będą według planu umorzenia mniejsze o 82 zł., że dalej odpada wydatek nadzw. w kwocie 372 zł. na spłatę zaległego czynszu erbpachtowego, a na spłatę długu hipot. w kwocie 12.000 zł. wraz z odsetkami liczy się tylko 720 zł., zamiast prelinowanych w roku poprzednim 1.405 zł., ponieważ peryod umorzenia będzie dłuższym.
—	372	
2.011	3.600	
8	100	Jak na rok 1883.
13.314	16.541	Suma wyników z r. 1881. różni się z odnośnem zamknięciem rachunku o wydatek w rubr. VII. na spłatę zaległego czynszu erbpachtowego w kwocie 691 zł., który w r. 1883. całkowicie umorzonym został.
838	1.500	Mniej o 300 zł. na podstawie wyników z r. 1882.
326	225	} Jak na rok 1883.
200	200	
30	30	Więcej o 10 zł. podług zawartej umowy.
1.361	1.000	Dochody zwyczaj. jak na r. 1883., w dochodach nadzw. ze sprzedaży starego buhaja 150 zł. (por. rubr. I. poz. 7 wydatków).
—	—	Więcej o 250 zł. w skutek sprawienia trzeciej pary koni.
607	500	Więcej o 200 zł. na podstawie nowego planu gospodarstwa.
1.197	1.250	Więcej o 350 zł. podług zawartego kontraktu.
4.559	4.705	
140	140	} Jak na rok 1883.
6.803	7.600	
99	550	Mniej o 100 zł. z powodu wyczerpania starych zapasów.
1.650	1.900	
512	350	} Jak na rok 1883.
238	25	
14.001	15.270	W zamknięciu za rok 1881. suma dochodów jest większą o otrzymany z funduszu krajowego zasiłek w kwocie 4 zł. 69 ¹ / ₂ ct.
—	16.541	Na rok 1883. uchwalono: wydatki 16.541 zł. dochody 15.270 zł. niedobór 1.271 zł.
—	—	„ 1884. prelinuje się „ 14.953 „ „ 15.830 „ nadwyżkę doch. 877 „
—	1.271	Zatem na rok 1884. mniej „ 1.588 zł.
		więcej „ 560 zł.
		t. j. rezultat ostateczny korzystny 2.148 zł.

L. W. 37.264/1883.

Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1884.

Lit. C.

KRAJOWY SZPITAL POWSZECHNY

w e L w o w i e.

FUNDUSZ CHORYCH I POŁOŻNIC.

P R E L I M I N A R Z

na rok

1 8 8 4.

U w a g a. Niniejszy preliminarz zrównano co do porządku rubryk z zakładami krajowymi w Kulparkowie i Krakowie, w skutek czego bieżące liczby porządkowe poszczególnych pozycji uległy zmianie. Dla zorientowania się z pozycjami preliminarza r. 1883. oznaczono zmienione rubryki i pozycje drobniejszym drukiem. Podane wynikiłości dochodów i wydatków z r. 1882. mogą jeszcze ulec zmianie przy nastąpieniu zamknięciu rachunków.

LW. 29609/1883.

Liczba		S u m a r y u s z	F u n d u s z		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I./I.	1—14	Płace i emolumenta etatowe	29.836	2.662	32.498
II./II.	15—21	Koszta utrzymania osób nieetatowych	26.300	2.156	28.456
III.	22	Substytucye	90	10	100
IV./III.	23—30	Pensye i emerytury	3 743	172	3.915
V./IV.	31—34	Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski	214	63	277
VI./V.	35	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	10	100
VII./VI.	36—37	Remuneracye i zapomogi	871	89	960
VIII./VII.	38—47	Koszta gospodarcze, zwyczajne	67.561	4.434	71.995
		<i>nadzwyczajne</i>	5.633	467	6.100
IX./VIII.	48—51	" sanitarne	10.485	465	10.950
X./IX.	52	" kancelaryjne	980	70	1.050
XI./X.	53	" kapliczne	300	—	300
XII./XI.	54—56	" utrzymania budynków	3.984	446	4.430
XIII./XIV.	57	Odsetki od kapitałów dłużnych	—	352	352
XIV.	58	Podatki i daniny	200	100	300
XV./XVII.	59	Rozmaite	520	80	600
XVI./XV.	60	Zapomogi dla położnic	—	2.500	2.500
XVII./XVI.	61	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	30	30
XVIII./XIII.	62	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	9.400	—	9.400
XIX./XII.	63	Najem pomieszkań	4.048	2.024	6.072
		Suma wydatków	158.622	15.663	174.285
		{ zwyczajne	5.633	467	6.100
		{ nadzwyczajne			
		Razem	164.255	16.130	180.385
D o c h o d y.					
I./II.	1—2	Dodatki	23.185	133	23.318
II./I.	3	Opłaty pośmiertne	8.000	—	8.000
III./III.	4—5	Zwroty kosztów leczenia	133.370	5.230	138.600
IV./IV.	6	Rozmaite	200	4	204
		Suma dochodów	164.755	5.367	170.122
		W porównaniu z wydatkami	164.255	16.130	180.385
		okazuje się { niedobór	—	10.763	
		{ nadwyżka	500	—	
		W ogólności niedobór			10.263

powszechny we Lwowie.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
		Porównanie sumaryczne kwot prelinowanych na rok 1884. z uchwalonemi na r. 1883.
27.749	32.331	
25.884	27.234	<i>Wydatki</i> prelinowane na rok 1884 wynoszą 180.385 zł.
—	—	„ uchwalone zaś „ „ 1883. „ 179.945 „
3.415	3.915	z porównania prelinuje się na rok 1884. <i>więcej</i> o 440 zł.
		a to w Rub. II. przy dyurnistach i służbie niższej z powodu zwiększenia
		się ilości chorych, w Rub. III. i XII. wedle uzasadnionej potrzeby.
276	279	<i>Dochody</i> prelinowane na rok 1884. wynoszą 170.122 zł.
—	330	„ uchwalone „ „ 1883. „ 152.022 „
911	1.160	zatem w dochodach <i>więcej</i> o 18.100 zł.
63.463	71.919	wynik jest więc <i>korzystniejszy</i> o 17.660 „
6.024	6.300	i o tyleż żąda się mniejszej dotacyi z funduszu krajowego.
9.613	12.150	
1.203	1.100	
243	300	
3.313	3.645	
352	352	
304	—	
269	600	
2 478	2.500	
14	30	
10.219	9.400	
6.072	6.400	
155.778	173.645	
6.024	6.300	
161.802	179.945	W zamknięciu za rok 1881. suma wydatków jest większą o . . . 18.738 zł.
		a po strąceniu nadwyżki dochodów oddanej funduszowi kra-
		jowemu w kwocie 16.592 „
		okazuje się różnica o 2.146 zł.
		która uzasadnioną została w wyjaśnieniach rubr. I., II., V. i VIII.
23.274	23.318	
9.751	8.900	
128.251	119.600	
1.670	204	
162.946	152.022	W zamknięciu za rok 1881. suma dochodów jest większą o 17.595 zł.
—	—	a to: o wykazaną w uwadze do rubr. IV. 3.168 zł.
		i o otrzymaną w roku 1881 dotacyę w kwocie 14.427 „
		razem jak wyżej 17.595 „

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	F u n d u s z		
rubryki	po- zycyl		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
I.		Płace i emolumenta etatowe.			
1		Dyrektor, płaca	1.493	107	1.600
		" 2 dodatki pięcioletnie po 300 zł.	560	40	600
		" dodatek na pomieszkanie	373	27	400
		" opał 47.736 metr. sześć. po 3 zł. 25 ct.	145	10	155
2		7 prymaryuszów, płaca po 1.200 zł.	8.400	—	8.400
		dodatki pięcioletnie " 200 "	2.200	—	2.200
3		Profesor położnictwa, płaca	—	650	650
4/6-7		8 sekundaryuszów, płaca po 600 zł.	4.200	600	4.800
5/8		4 asystentów, płaca " 500 "	2.000	—	2.000
6/9		Akuszka pierwsza, płaca	—	400	400
		" 2 dodatki pięcioletnie po 40 zł.	—	80	80
7/4		Prosektor, płaca	1.120	80	1.200
		" 2 dodatki pięcioletnie	373	27	400
8/5		Chemik patologii, płaca	933	67	1.000
		" 2 dodatki pięcioletnie	280	20	300
9/10		2 kapelanów, płaca po 600 zł.	1.120	80	1.200
		" dodatek na mieszkanie " 200 "	373	27	400
10/11		Rządcą, płaca	1.120	80	1.200
		" 2 dodatki pięcioletnie	373	27	400
		" opał 47.736 metr. sześć. drzewa po 3 zł. 25 ct.	144	11	155
		" 120 kilo nafty i 12 kilo świec Milly	40	2	42
11/12		2 oficyałów, płaca po 1.000 zł.	1.867	133	2.000
		" dodatki pięcioletnie " 150 "	280	20	300
12/13		2 pisarzy, płaca po 600 zł.	1.200	80	1.200
		" dodatek na mieszkanie " 100 "	187	13	200
		" dodatki pięcioletnie " 100 "	230	16	246
13/14		Woźny, płaca	373	27	400
		" 2 dodatki pięcioletnie po 30 zł.	56	4	60
		" dodatek na ubiór	47	3	50
14/15		Odźwierny, płaca	326	24	350
		" 2 dodatki pięcioletnie po 30 zł.	56	4	60
		" dodatek na ubiór	47	3	50
		Suma rubryki I.	29.836	2.662	32.498
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.			
15/16		Płace Sióstr Miłosierdzia po 80 zł.			
		a) Siostra przełożona	75	5	80
		b) 19 Sióstr oddziałowych	1.440	80	1.520
16		Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami po 220 zł. rocznie	4.180	220	4.400
		do przeniesienia	5.695	305	6.000

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883.	Wyjaśnienia
		Preliminuje się na podstawie uchwalonego dnia 22. Maja 1875. etatu w rubryce tej ogółem o 167 zł. więcej, jak na rok 1883.
1.600	1.600	} Jak na rok 1883. z uzupełnieniem drugiego dodatku pięcioletniego, przypadającego od 20. Maja 1883.
300	485	
551	553	
7.200	8.400	} Jak na rok 1883. z opuszczeniem dodatku pięcioletnia, zmarłego Dr. Szeparowicza.
1.200	2.268	
		2 dodatki pięcioletnie dla 5 prymaryuszów (Drów Opolskiego, Widmana, Chądzińskiego, Rózańskiego i Sawickiego wynoszą 2000. zł.
		1 dodatek pięcioletni dla Dra Kilarskiego wynosi 200 "
		Razem 2.200 "
650	650	} Jak na rok 1883, z dodaniem drugiego pełnego pięcioletnia dla prosektora przy poz. 7.
4.222	4.800	
1.832	2.000	
400	400	
40	80	
1.200	1.200	
200	371	
1.000	1.000	
150	300	
901	1.200	
200	400	
1.200	1.200	
200	400	
193	208	
2.000	2.000	} Jak na rok 1883.
300	300	
1.200	1.200	
	200	} Dla pisarza Jezierskiego 2 dodatki pięcioletnie po 100 wynoszą 200 zł.
100	182	
400	400	
30	47	
50	0	
350	350	} Jak na rok 1883. z uzupełnieniem dla obu drugiego pełnego dodatku pięcioletnia po 30 zł.
30	37	
50	50	
27.749	32.331	Wynikłość z roku 1881 jest mniejszą od zamknięcia rachunku o 716 zł.; — mianowicie o zaliczki udzielone na płace, które preliminarzem nie są objęte.
		} Jak na rok 1883.
50	80	
1.520	1.520	
4.254	4.406	Preliminuje się jak na rok 1883. zgodnie z istotną potrzebą.
5.854	6.006	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
II.		Z przeniesienia .	5.695	305	6.000
	17/19	Dyetaryusze:			
		2 po 2 zł. — ct. rocznie po 732 zł. — ct. . 1.464 zł.			
		2 " 1 " 50 " " " 549 " — " . 1.098 "			
		3 " 1 " 25 " " " 457 " 50 " . 1.373 "	3.673	262	3.935
	18	Wikt z pieczywem dla dwóch pisarzy po 210 zł. rocznie .	392	28	420
	19/20	Akuszerka druga płaca	—	250	250
	20/21	Służba oddziałowa:			
		I. Oddział chorych. II. Oddział położnic.			
		a) płaca i ubior . 4.925 zł. 458 zł.			
		b) wikt z pieczywem 5.332 " 400 "			
		c) gratyfikacye . 73 " 7 "	10.330	865	11.195
	21	Służba wspólna:			
		I. Oddział chorych. II. Oddział położnic.			
		a) płaca 2.404 zł. 172 zł.			
		b) wikt z pieczywem 3.733 " 267 "			
		c) gratyfikacye . 73 " 7 "	6.210	446	6.656
		Suma rubryki II. .	26.300	2.156	28.456
III.	22	Substytucye	90	10	100
IV.		Pensye i emerytury.			
III.	23	Grund Ludwika wdowa po rządcey o rocznych . 245 zł.	204	15	219
	24	Burkart Franciszka wdowa po kontrolorze o rocznych 175 "	146	10	156
	25	Dr. Neuhauser Franciszek były prymaryusz "	1.200	—	1.200
	26	Dr. Berthleff Karol były Dyrektor " . 1.400 "	1.168	83	1.251
		Do przeniesienia .	2.718	108	2.826

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
5.854	6.006	Ze względu na zwiększone czynności kancelaryjne, na długoletnią służbę pisarzy, i dla zrównania płac z dyetaryuszami kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie i zakłady na Kulparkowie, wstawia się wyższe jak na rok 1883 wynagrodzenia dzienne, natomiast opuszcza się dodatki drożyzniane.
3.173	3.391	W kwocie uchwalonej na rok 1883, figuruje 3.601 zł. tutaj wstawiono tylko kwotę 3.391 „ z powody iż kwotę uchwaloną na wikt dla pisarza 210 zł. przeniesiono do następnej poz. 18.
439	420	Wikt jednego pisarza kosztował w roku 1882 . . 209 zł. 59 ct.; wstawia się zgodnie z uchwaloną na rok 1883 kwotą po 210 zł. rocznie z dodatkiem wikt dla 2go pisarza, przeniesionego z Rubr. VII. poz. 39. roku 1883.
250	250	Jak na rok 1883. Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1881 . . 168.548; w r. 1882 . . 175.344 — z powodu zwiększenia się stanu chorych wstawia się większy ryczałt płac dla służby oddziałowej w kwocie 4.466 zł. na ubior dla tejże 917 „ na wikt z pieczywem 5.732 „ na gratyfikacye 80 „
9.922	10.667	Razem . 11.195 „ Na gratyfikacyę wydano z Rubr. VI. poz. 38 roku 1882. kwotę 190 zł.; — obecnie wstawia się dla służby oddziałowej 80 zł. dla służby wspólnej 80 zł. i dla służby kuchennej Rubr. VIII. poz. 37 . . 40 zł. tj. więcej o 10 zł. z powodu liczniejszej służby, spowodowanej większą ilością chorych. Wstawia się ryczałt płac dla 30 sług w kwocie 2.577 zł. na wikt z pieczywem 3.999 „ na gratyfikacyę jab przy poz. 20. 80 „ Razem . 6.656 „
6.246	6.500	Wynikłość roku 1881. różni się od zamknięcia rachunku o kwotę 1.194 zł., a to z powodu opuszczenia opał dla maszynisty 19 zł.
25.884	27.234	Płacy z dodatkiem osobistym naczelnika chirurgicznego którego przeniesiono jako 7go prymaryusza do Rubr. I. 1.400 zł. 1.419 zł. natomiast dodano z Rubr. VII. poz. 41. r. 1881 wikt z pieczywem dla pisarza 225 „ Różnica jak wykazano 1.194 zł.
—	—	Przez wzgląd na częste choroby funkcyonaryuszów wstawia się na zastępstwa co najmniej potrzebną kwotę 100 zł.
219	219	Jak na rok 1883.
156	156	
1.200	1.200	
1.251	1.251	
2.826	2.826	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Fundusz		
rubryki	pozyty		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
IV.		Z przeniesienia.	2.718	108	2.826
III.					
	27	Nagel Józefa wdowa po prymaryuszu rocznie	210	—	210
	28	Dr. Finger Józef były prof. kliniki	315	—	315
	29	Pfau Henryka wdowa po prof. położnictwa z rocznych 350 zł.	—	64	64
	30	Szeparowicz Amalia wdowa po prymaryuszu	500	—	500
		Suma rubryki IV.	3.743	172	3.915
V.		Zaopatrzenie odstawne i dary z łaski.			
IV.					
	31	Christl Laura sierota po kontrolorze z rocznych 63 zł.	52	4	56
	32	Hammer Joanna sierota po pisarzu 63 "	52	4	56
	33	Drabikowska Elżbieta była nadzorczyńi chorych dzienie po 30 ct.	110	—	110
	34	Swoboda Marya była akuszerka " " 15 "	—	55	55
		Suma rubryki V.	214	63	277
VI.	35	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	10	100
V.					
VII.		Remuneracye i zapomogi			
VI.					
	36	Za sprawdzenie recept	151	9	160
	37	Remuneracye i zapomogi	720	80	800
		Suma rubryki VII.	871	89	960
VIII.		Koszta gospodarcze.			
VII.	38	Żywienie chorych:			
		a) zwykła strawa i dodatki	35.500	2.500	38.000
		b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni płaca po 80 zł.	450	30	480
		c) wikt tychże z pieczywem i z dodatkami po 220 zł.	1.232	88	1.320
		d) Koszta służby kuchennej i magazynowej:			
		α) płaca	1.110	90	1.200
		β) wikt tejże z pieczywem	2.560	140	2.700
		γ) gratyfikacye	36	4	40
		e) drzewo na kuchnię	1.818	182	2.000
		Do przeniesienia	42.706	3.034	45.740

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	
2.826	2.826	Jak na rok 1883.
210	210	
315	315	
64	64	
—	500	
3.415	3.915	
56	57	Jak na rok 1883.
56	57	
109	110	
55	55	
276	279	Wynikłość r. 1881. jest tu wykazaną mniejszą od zamknięcia o 10 zł. mianowicie o jednorazowy dar z łaski udzielony byłej posługaczce chorych.
—	330	W roku 1882 wynosiła wynikłość 25 zł.
149	160	Jak na rok 1883.
762	1.000	Wstawia się kwotę 800 zł., zaś 200 zł. przeniesiono na Rub. II. poz. 20 i 21, i Rub. VIII. poz. 38 d γ).
911	1.160	
33.336	38.000	Ogółem preliminuje się w tej rubryce o 124 zł. mniej jak na rok 1883. wedle wyjaśnień przy poszczególnych pozycjach: Ilość dni leczenia w obu oddziałach wynosiła w r. 1881 . . 168.548 — w r. 1882. 175.344; — koszt zaś pieniężny zwykłej strawy i dodatków wynosił: w roku 1881 w fund. chorych 31.292 zł. 49 ¹ / ₂ ct. w fund. położnic 2043 zł. 80 ct. " 1882 " " 34.946 " 29 " " " " 2.143 " 99 " Razem " " 66.238 " 78 ¹ / ₂ " " " 4.187 " 79 " przecięcie wynosi " " 33.119 " — " " " " 20.94 " — " z powodu większej ilości chorych wstawia się w obu oddziałach jak na rok 1883. . . . 38.000.
480	480	Jak poz. 15.
1.276	1.392	Jak poz. 16.
980	1.200	Jak na rok 1883.
2.531	2.700	
—	—	Przeniesiono z rubr. VII. poz. 37.
1.893	2.200	W roku 1880 kosztowało drzewo do kuchni 1.678 zł. 32 ct. " 1881 " " " " 1.893 " 12 " " 1882 " " " " 1.719 " — "
40.496	45.972	Suma 5.290 „ 44 „ przeciętnie wynosi 1.763 zł. ze względu na obecnie wyższe ceny drzewa preliminuje się w zaokrągleniu 2.000 zł.

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
VIII.	38	Z przeniesienia	42.706	3.034	45.740
VII.		f) naczynia i sprzęty kuchenne	486	14	500
		g) pieczywo dla chorych	6.200	300	6.500
		h) wino dla chorych	1.155	32	1.187
	39	Wikt dla lekarza dyżurnego wraz z pieczywem i innymi potrze- bami miesięcznie po 29 zł.	325	23	348
	40	Opał sal i t. p.	3.638	362	4 000
	41	Oświetlenie naftą z lampiarzem i innymi potrzebami.	1.747	203	1.950
	42	Sprzęty naprawa i sprawienie nowych zwyczajne nadzwyczajne	972 583	28 17	1.000 600
	43	Fiaker dla rządcy	187	13	200
44/53		Utrzymanie ogrodu spacerowego	18	2	20
	45	Pranie bielizny (w drodze przedsiębiorstwa)	8.311	239	8.550
	46	Bielizna pościel i odzież. a) reparacye i sprawienie nowej 1) zwyczajne 2) nadzwyczajne	1.050 5.050	150 450	1.200 5.500
		Do przeniesienia { zwyczajne nadzwyczajne	66.795 5.633	4.400 467	71.195 6.100

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
40.496	45.972		
432	700	W roku 1880 wynosił wydatek 674 zł. 70 ct.	
		„ 1881 „ „ 432 „ 23 „	
		„ 1882 „ „ 395 „ 68 „	
		Suma 1.502 „ 61 „	przeciętnie w zakrągleniu 500 zł.
5.694	6.500	Jak na rok 1883. z uwagi na poz. 38. lit. a.	w fund. chorych
963	1.187	W roku 1880 wynosił wydatek 1.113 zł. 24 ¹ / ₂ ct.	w fund. położnic
		„ 1881 „ „ 923 „ 33 „	39 „ 93 „
		„ 1882 „ „ 1.204 „ 41 „	86 „ 47 „
		Suma 3.240 „ 98 ¹ / ₂ „	152 „ 41 ¹ / ₂ „
		przecięcie wynosi 1.080 „ 32 „	50 „ 80 „
		ze względu na wzrost chorych wstawia się jak na r. 1883.	
346	348	Jak na rok 1883.	
3.874	4 500	W roku 1880 wynosił wydatek 3.531 zł. 92 ct.	
		„ 1881 „ „ 3.873 „ 54 „	
		„ 1882 „ „ 3.371 „ 82 „	
		Suma 10.777 „ 28 „	przecięcie wynosi 3.592 zł.
		z powodu większej ilości chorych oraz wyższych cen drzewa preliminuje się 4.000 zł.	
1.502	1.500	W roku 1880 kosztowało oświetlenie 2.091 zł. 55 ct	
		„ 1881 „ „ bez lampiarza 1.201 „ 55 „	
		„ 1882 „ „ „ 1.324 „ 13 „	
		Razem 4.617 „ 23 „	
		przecięcie wynosi 1.539 zł.	
		do tego lampiarz 300 „	1.839 zł.; — z powodu podwyższenia
		podatku konsumcyjnego od nafty, wstawia się zwiększoną kwotę 1.950 zł.	
341	1.000	Wydatki w tej rub. zwyczajne i nadzwyczajne wynosiły w r. 1880 1.823 zł. 37 ¹ / ₂ ct.	
753	800	„ 1881 1.094 „ — „	
		„ 1882 1.409 „ 08 „	
		Razem 4.326 „ 45 ¹ / ₂ „	
		przecięcie wynosi 1.442 zł.; — preliminuje się ze względu na przewidzianą potrzeb	
		sprawienie znacznej ilości sprzętów w zwyczajnych 1.000 zł. w nadzwycz. 600 zł.	
200	200	Jak na rok 1883.	
—	—	Wydatki na ten cel mieściły się dotąd w Rubryce „Konserwacye budynków“ i wyno- siły w roku 1882 . . . 19 zł. 07 ct.; — wstawia się przeto w zaokrągleniu 20 zł.	
7.653	8.000	W roku 1880 kosztowało pranie bielizny 7.511 zł. 82 ct.	
		„ 1881 „ „ „ 7.653 „ 45 „	
		„ 1882 „ „ „ 10.058 „ 96 „	
		Razem 25.224 „ 23 „	przecięcie 8.408 zł.
		ze względu na większą ilość chorych preliminuje się w zaokrągleniu 8.550 zł.	
		Wydatki zwyczajne razem z nadzwyczajnymi wynosiły w r. 1880 6.461 zł. 76 ¹ / ₂ ct.	
		„ 1881 6.451 „ 47 „	
		„ 1882 7.214 „ 05 „	
		Razem 20.127 „ 28 ¹ / ₂ „	
1.180	1.200	przecięcie wynosi 6.709 zł.; — wstawia się jak na rok 1883. uchwaloną kwotę	
5.271	5.500	6.700 zł. a to: w zwyczajnych 1.200 zł. w nadzwyczajnych 5.500 zł.	
62.681	71.107		
6.024	6.300		

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
Złote austriackie					
VIII.	46	Z przeniesienia { zwyczajne nadzwyczajne	66.795 5.633	4.400 467	71.195 6.100
VII.		b) 1 Siostra Miłosierdzia zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	75	5	80
		c) wikt dla tejże wraz z pieczywem i innymi potrzebami	205	15	220
	47	Słoma do sienników	486	14	500
		Suma wydatków { zwyczajnych nadzwyczajnych	67.561 5.633	4.434 467	71.995 6.100
		Ogółem suma rubryki VIII.	73.194	4.901	78.095
		Koszta sanitarne.			
	48	Lekarstwa	5.770	230	6.000
	49	Potrzeby sanitarne	3.965	135	4.100
	50	Istrumenta chirurgiczne	300	50	350
	51	Koszta pogrzebowe	450	50	500
		Suma rubryki IX.	10.485	465	10.950
		Koszta kancelaryjne.			
X.					
IX.	52	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	980	70	1.050
XI.	53	Koszta kapliczne	300	—	300
X.					
		Koszta utrzymania budynków.			
XII.					
XI.	54	Konserwacye, reparacye gmachu i obejścia szpitalnego	3 417	383	3.800
		Do przeniesienia	3.417	383	3.800

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
62.681 6.024	71.107 6.300		
80	80	Jak na rok 1883.	
213	232	Jak poz. 16.	
489	500	Jak na r. 1883. z powodów podanych przy poz. 38. lit. a.	
63.463 6.024	71.919 6.300	Zamknięcie r. 1881. wykazuje więcej o 225 zł. z powodu przeniesienia kosztu wikt jednego pisarza do Rub. II. poz. 18.	
69.487	78.219		
5.300	6.500	Ogółem preliniuje się w tej rubryce mniej o 1200 zł. niż w r. 1883. ze względu na mniejsze wyniki ostatnich lat.	
3.277	4.350	Lekarstwa kosztowały w r. 1882. w fund. chorych 5.325 zł. 83 ct., w fund. położnic 231 zł. 40 ct. razem 5.557 zł. 23 ct.; — z powodu wzmagającej się ilości chorych wstawia się kwota 6.000 zł.	
536	750	Wydatki wynosiły w r. 1882 w fund. chorych 4.016 zł. 20 ct. w fund. położnic 50 zł. 98½ ct. razem 4.067 zł. 18½ ct.; preliniuje się w zaokrągleniu 4.100 zł.	
		Wydatek wynosił w r. 1880 w fund. chorych 557 zł. 45 ct. w fund. położnic 6 zł. — ct.	
		" 1881 " " 478 " 39 " " " 57 " 47 "	
		" 1882 " " 141 " 52 " " " 24 " 60 "	
		Razem 1.177 " 36 " " " 88 " 07 "	
		przecięcie wynosi 392 " 45 " " " 29 " 35 "	
		z uwagi na wynik roku ostatniego wstawia się w fund. chorych 300 zł. w fund. położnic 50 zł.	
500	550	Na podstawie kontraktu zawartego do LW. 63.199/82. z Towarzystwem św. Józefa z Arymatei.	
9.613	12.150		
1.203	1.100	W roku 1880 wynosił wydatek . . . 1.014 zł. 88½ ct.	
		" 1881 " " . . . 1.203 " 25 "	
		" 1882 " " . . . 890 " 48 "	
		Razem . . . 3.108 " 61½ " przecięcie 1.036 zł. 20 ct.	
		wstawia się w zaokrągleniu 1.050 zł.	
243	300	W roku 1880 wynosił wydatek . . . 294 zł. 50 ct.	
		" 1881 " " . . . 243 " 22½ "	
		" 1882 " " . . . 352 " 08½ "	
		Razem . . . 889 " 81 " przecięcie wynosi 296 zł. 60 ct.	
		w zaokrągleniu 300 zł. Wedle istniejącego porządku przypada w r. 1884. wydatek ten w całości na fundusz chorych.	
2.694	3.015	Wydatki wynosiły w roku 1880 . . . 3.971 zł. 97 ct.	
		" " " 1881 . . . 2.694 " 69 "	
		" " " 1882 . . . 4.766 " 22 "	
		Razem . . . 11.432 " 88 " przecięcie 3.810 zł.	
2.694	3.015	w zaokrągleniu tylko 3.800 zł. zwłaszcza że przeniesiono wydatki na ogród w kwoc- cie 20 zł. do Rubr. VIII. poz. 44.	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
XII.		Z przeniesienia	3.417	383	3.800
X.					
	55	Asekuracja budynków i ruchomości	207	23	230
	56	Kominiarze i straż ogniowa	360	40	400
		Suma rubryki XII.	3.984	446	4.430
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych.			
XIV.	57	Fundusowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku użytego dla oddziału położnic oszacowaną na kwotę 6.705 zł. 3 kr. m. k. 5%	—	352	352
XIV.	58/56	Podatki i daniny	200	100	300
XV.		Rozmaite.			
XVII.	59	a) Na utrzymanie biblioteki	90	10	100
		b) Przypadkowe	430	70	500
		Suma rubryki XV.	520	80	600
XVI.		Zapomogi dla położnic.			
XV.	60	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem zakład po 6 zł.	—	2.500	2.500
XVII.		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale chorych.			
XVI.	61	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	30	30
XVIII.	62	Koszta utrzymania dzieci w szpitaliku św. Zofii	9.400	—	9.400
XIII.					
XIX.		Najem pomieszczeń.			
XII.	63	Czynsz za najem filii „Hoffmana“	4.048	2.024	6.072

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
2.694	3.015		
219	230	} Jak na rok 1883.	
400	400		
<u>3.313</u>	<u>3.645</u>		
352	352	Jak na rok 1883.	
304	—	W roku 1882. wynosił podatek czynszowy (gminny) od filii Hofmańskiej 272 zł. 16 ct. wstawia się w zaokrągleniu 300 zł. Wydatek ten preliminowano dotychczas w rubr. „Najem pomieszkan“.	
6	100	} Jak na r. 1883. dla zmienności tej rubryki.	
263	500		
<u>269</u>	<u>600</u>		
2.478	2.500	<p>W roku 1880 wynosiły zapomogi 2.166 zł.</p> <p>„ 1881 „ „ 2.478 „</p> <p>„ 1882 „ „ 2.532 „</p> <p style="text-align: right;">Razem <u>7.176</u> „ przecięcie wynosi 2.392 zł.</p> <p>przez wzgląd że od r. 1880. wzmaga się ilość położnic przyjmuje się uchwaloną na rok 1883. kwotę.</p>	
14	30	Jak na rok 1883.	
10.219	9.400	<p>Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1880 15.981 dni</p> <p>„ 1881 17.730 „</p> <p>„ 1882 17.955 „</p> <p style="text-align: right;">Razem <u>51.666</u> „ przecięcie 17.222 dni</p> <p>licząc po 50 centów wypadła przecięcie 8.611 zł.; — przez wzgląd na ciągłe zwiększanie się chorych przyjmuje się uchwaloną na r. 1883. kwotę 9.400 zł.</p>	
6.072	6.400	Wedle kontraktu najmu zawartego do LW. 4663/82 z właścicielką p. Maryą Alderową o najem realności zwanej filią Hofmańską Nr. 357 i 358 ⁴ / ₄ wynosi czynsz roczny 6.072 zł. — Zamknięcie roku 1881. wykazuje więcej 304 zł., t. j. koszt podatku gminnego, które przeniesiono do Rubr. XIV. poz. 58.	

Dochody.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
I.		Dodatki.			
II.					
	1	Od c. k. Skarbu za 681·58 metrów sześć. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały z kwoty 1.764 zł.	1.131	127	1.258
	2	Z kasy miejskiej:			
		a) $\frac{1}{8}$ część dochodu z rogatek	22.000	—	22.000
		b) na utrzymanie trupiarni z rocznych 84 zł.	54	6	60
		Suma rubryki I.	23.185	133	23.318
II.	3	Opłaty pośmiertne	8.000	—	8.000
I.					
III.		Zwroty kosztów leczenia.			
	4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	119.000	4.800	123.800
		Do przeniesienia	119.000	4.800	123.800

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a																				
1.214	1.258	<p>Dochód ten wspólny z zakładem Kulparkowskim wynosił w obudwu szpitalach:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">w r. 1880</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">1.599</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">zł.</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">96</td> <td style="width: 10%;">ct.</td> </tr> <tr> <td>„ 1881</td> <td style="text-align: right;">1.703</td> <td></td> <td style="text-align: right;">40</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>„ 1882</td> <td style="text-align: right;">1.721</td> <td></td> <td style="text-align: right;">65</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Razem</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">5.025</td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">01</td> <td>„</td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">przeciętnie 1.675 zł.</p> <p>przez wzgląd jednak na wyższe wynikiłości ostatnich dwóch lat i wyższe ceny drzewa przyjmuje się jak na rok 1883. kwotę 1764 zł.</p>	w r. 1880	1.599	zł.	96	ct.	„ 1881	1.703		40	„	„ 1882	1.721		65	„	Razem	5.025		01	„
w r. 1880	1.599	zł.	96	ct.																		
„ 1881	1.703		40	„																		
„ 1882	1.721		65	„																		
Razem	5.025		01	„																		
22.000	22.000	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">W roku 1880 wynosił dochód</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">21.995</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">zł.</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">65</td> <td style="width: 10%;">ct.</td> </tr> <tr> <td>„ 1881 „ „</td> <td style="text-align: right;">22.000</td> <td></td> <td style="text-align: right;">—</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>„ 1882 „ „</td> <td style="text-align: right;">21.406</td> <td></td> <td style="text-align: right;">13</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Razem</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">65.401</td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">78</td> <td>„</td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">przeciętnie 21.800 zł.</p> <p>przyjmuje się w zaokrągleniu jak na r. 1883. w całości na oddziale chorych.</p>	W roku 1880 wynosił dochód	21.995	zł.	65	ct.	„ 1881 „ „	22.000		—	„	„ 1882 „ „	21.406		13	„	Razem	65.401		78	„
W roku 1880 wynosił dochód	21.995	zł.	65	ct.																		
„ 1881 „ „	22.000		—	„																		
„ 1882 „ „	21.406		13	„																		
Razem	65.401		78	„																		
60	60	Jak na rok 1883.																				
23.274	23.318																					
9.751	8.900	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Dochód wynosił w r. 1880</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">7.382</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">zł.</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">10¹/₂</td> <td style="width: 10%;">ct.</td> </tr> <tr> <td>„ „ „ 1881</td> <td style="text-align: right;">9.751</td> <td></td> <td style="text-align: right;">36¹/₂</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>„ „ „ 1882</td> <td style="text-align: right;">7.538</td> <td></td> <td style="text-align: right;">61</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Razem</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">24.672</td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">08</td> <td>„</td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">przeciętnie 8.224 zł.</p> <p>przyjmuje się w zaokrągleniu 8.000 zł.</p>	Dochód wynosił w r. 1880	7.382	zł.	10 ¹ / ₂	ct.	„ „ „ 1881	9.751		36 ¹ / ₂	„	„ „ „ 1882	7.538		61	„	Razem	24.672		08	„
Dochód wynosił w r. 1880	7.382	zł.	10 ¹ / ₂	ct.																		
„ „ „ 1881	9.751		36 ¹ / ₂	„																		
„ „ „ 1882	7.538		61	„																		
Razem	24.672		08	„																		
113.157	105.000	<p><i>W funduszu chorych</i> wynosił ten dochód w roku 1880 108.017 zł. 04¹/₂ ct.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">„ 1881</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">113.156</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">zł.</td> <td style="width: 10%; text-align: right;">68¹/₂</td> <td style="width: 10%;">„</td> </tr> <tr> <td>„ 1882</td> <td style="text-align: right;">137.996</td> <td></td> <td style="text-align: right;">45</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Razem</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">359.170</td> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">18</td> <td>„</td> </tr> </table> <p>przeciętnie 119.723 zł.; — wstawia się w zaokrągleniu zmniejszoną kwotę 119.000 zł. z powodu zniżenia taksy w 3. klasie z 90 centów na 84 ct. LW. 16.145/82.</p>	„ 1881	113.156	zł.	68 ¹ / ₂	„	„ 1882	137.996		45	„	Razem	359.170		18	„					
„ 1881	113.156	zł.	68 ¹ / ₂	„																		
„ 1882	137.996		45	„																		
Razem	359.170		18	„																		
113.157	105.000	<p><i>W funduszu położnic</i> może być w porównanie wziętą tylko wynikłość z 3 kwartałów r. 1882. gdyż od tego czasu dopiero sporządzano oddzielne rachunki kosztów leczenia położnic, które przypadają do zwrotu od fund. krajowego LW. 16.145/82. Dochód ten w pierwszych 3 kwartałach wynosił 3.627 zł. 04 ct. Licząc w 4 kwartałach dochód w tym samym stosunku t. j. . . 1.209 zł. 01 ct. okaże się wynikłość r. 1882 . . 4.836 zł. i tę to kwotę przyjęto w zaokrągleniu t. j. 4.800 zł.</p>																				

Dochody.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Fundusz		
rubryki	pozycyi		chorych	położnie	całego szpitalu
			Złote austriackie		
III.		Z przeniesienia	119.000	4.800	123.800
	5	Od funduszków obcokrajowych i innych publicznych, oraz od płacących za siebie	14.370	430	14.800
		Suma rubryki III.	133.370	5.230	138.600
IV.	6	Rozmaite	200	4	204

powszechny we Lwowie.

Dochody.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a																																																
113.157	105.000																																																	
15.094	14.600	<p>Od fund. obcokrajowych i innych publicznych wynosił:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;"></th> <th style="width: 20%; text-align: center;">z fund. chorych</th> <th style="width: 20%; text-align: center;">z fund. położnic</th> <th colspan="2"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding-left: 20px;">dochód w. r. 1880 . . .</td> <td style="text-align: right;">5.587 zł. 95 ct.</td> <td style="text-align: right;">93 zł. 60 ct.</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" " 1881 . . .</td> <td style="text-align: right;">4.258 " 77 "</td> <td style="text-align: right;">323 " 93 "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" " 1882 . . .</td> <td style="text-align: right;">3.052 " 39 "</td> <td style="text-align: right;">137 " 70 "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">Od samopłacących " " 1880 . . .</td> <td style="text-align: right;">8.165 " 26¹/₂ "</td> <td style="text-align: right;">189 " — "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" " 1881 . . .</td> <td style="text-align: right;">10.190 " 80¹/₂ "</td> <td style="text-align: right;">320 " 61 "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">" " 1882 . . .</td> <td style="text-align: right;">11.874 " 90¹/₂ "</td> <td style="text-align: right;">230 " 13 "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">Razem . . .</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">43.130 " 08¹/₂ "</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">1.294 " 97 "</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">wstawia się w zaokrągleniu przecięcie . . .</td> <td style="text-align: right;">14.377 " — "</td> <td style="text-align: right;">432 " — "</td> <td colspan="2"></td> </tr> </tbody> </table>					z fund. chorych	z fund. położnic			dochód w. r. 1880 . . .	5.587 zł. 95 ct.	93 zł. 60 ct.			" " 1881 . . .	4.258 " 77 "	323 " 93 "			" " 1882 . . .	3.052 " 39 "	137 " 70 "			Od samopłacących " " 1880 . . .	8.165 " 26 ¹ / ₂ "	189 " — "			" " 1881 . . .	10.190 " 80 ¹ / ₂ "	320 " 61 "			" " 1882 . . .	11.874 " 90 ¹ / ₂ "	230 " 13 "			Razem . . .	43.130 " 08 ¹ / ₂ "	1.294 " 97 "			wstawia się w zaokrągleniu przecięcie . . .	14.377 " — "	432 " — "		
	z fund. chorych	z fund. położnic																																																
dochód w. r. 1880 . . .	5.587 zł. 95 ct.	93 zł. 60 ct.																																																
" " 1881 . . .	4.258 " 77 "	323 " 93 "																																																
" " 1882 . . .	3.052 " 39 "	137 " 70 "																																																
Od samopłacących " " 1880 . . .	8.165 " 26 ¹ / ₂ "	189 " — "																																																
" " 1881 . . .	10.190 " 80 ¹ / ₂ "	320 " 61 "																																																
" " 1882 . . .	11.874 " 90 ¹ / ₂ "	230 " 13 "																																																
Razem . . .	43.130 " 08 ¹ / ₂ "	1.294 " 97 "																																																
wstawia się w zaokrągleniu przecięcie . . .	14.377 " — "	432 " — "																																																
128.251	119.600																																																	
1.670	204	<p>Dla zmienności tej rubryki preliniuje się jak na rok 1883. W zamknięciu za rok 1881. jest wynik tej rubryki większym o sumę zwrotów należytości z lat dawniejszych wynoszących 3.168 zł. które nie wchodzą do preliminarza.</p>																																																

L. W. 37.264/1883.
Alegat D. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1884.

Lit. D.

KRAJOWY ZAKŁAD DLA OBLĄKANYCH

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1 8 8 4.

Uwaga. Niniejszy preliminarz zrównano co do porządku układu rubryk i pozycyj z zakładami krajowymi we Lwowie i Krakowie, w skutek czego niektóre pozycje uległy zmianie. Dla zorientowania się z pozycjami preliminarza r. 1883. oznaczono zmienione rubryki i pozycje drobnym drukiem. Podane wynikłości dochodów i wydatków z r. 1882. nie są jeszcze ostatecznie sprawdzone i mogą uleść zmianie przy sporządzaniu zamknięć rachunków za tenże rok.

LW. 30.650/1883.

Liczba		S u m a r y u s z	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycei		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1-11	Płace i emolumenta etatowe	18.291	—	18.291
II.	12-18	Koszta utrzymania osób nieetatowych	28.189	—	28.189
III.	19	Substytucye	100	—	100
IV.	20-25	Pensye i emerytury	350	—	350
V.	26-27	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.	29-30	Remuneracye i zapomogi	640	—	640
VIII.	31-39	Koszta gospodarze	70.065	4.000	74.065
IX.	40-44	„ sanitarne	3.650	—	3.650
X.	45	„ kancelaryjne	600	—	600
XI.	46	„ kapliczne	200	100	300
XII.	47-51	„ utrzymania budynków	6.850	2.000	8.850
XIII.	52	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408
XIV.	53	Podatki i daniny	250	—	250
XV.	54-57	Rozmaite	1.800	—	1.800
Suma wydatków			132.447	6.100	138.547
D o c h o d y.					
I.	1-3	Dodatki	630	—	630
II.	4-6	Dochody z dóbr	3.350	—	3.350
III.	7-8	Zwroty kosztów leczenia	131.600	—	131.600
IV.	9	Rozmaite	1.000	—	1.000
Suma dochodów			136.580	—	136.580
W porównaniu z wydatkami			—	—	138.547
okazuje się niedobór			—	—	1.967

dla obłąkanych na Kulparkowie

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
Porównanie sumaryczne		
		kwot preliniowanych na rok 1884 z uchwalonemi na rok 1883.
17.280	17.554	
22.739	28.189	
—	—	
254	350	Wydatki preliniowane na rok 1884 wynoszą kwotę . 138.547 zł.
14	14	uchwalone na r. 1883 147.510 „
25	40	wstawia się więc na rok 1884. wydatki <i>mniejsze</i> o 8 963 zł.
369	590	
71.642	82.755	Dochody preliniowane na r. 1884. bez dotacyi wynoszą . 136.580 zł.
3.026	2.960	uchwalono na rok 1883. 39.030 „
509	600	wstawia się więc na rok 1884. dochody <i>większe</i> o 97.550 „
184	200	
8.576	10.950	
1.408	1.408	Wynik zatem na r. 1884. jest korzystniejszy o kwotę 106.513 zł.
237	250	z powodu wstawienia nowego dochodu w Rubr.
1.564	1.650	III. poz. 7. — zgodny z różnicą dotacyi obu lat.
127.827	147.510	Suma wynikłości z roku 1881. różni się od sumy zamknięcia rachunku o kwotę 9.769 zł. z powodu opuszczenia wydatków do preliminarza niniejszego nie wcho- dzących, a mianowicie w rubr. XIII. „koszta utrzymania obłąkanych w Żółkwi i Przemysłu“, tudzież kwot z rubr. I. i VII. tamże szczegółowo objaśnionych.
613	630	
3.164	3.400	
34.009	34.000	
1.020	1.000	
38.806	39.030	Suma dochodów z roku 1881. różni się od sumy zamknięcia rachunku o kwotę 98.790 zł. z powodu opuszczenia dotacyi i zwrotów zaliczek z rubr. IV., które preliniowa- nym dochodom przeciwstawione być nie mogą.

Wydatki.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl		Złote austriackie		
I.		Płace i emolumenta etatowe.			
1		Dyrektor, płaca	2.200		
		dodatek osobisty	800		
2		2 Prymaryuszów, płaca po 1.500 zł.	3.000		
		wikt po 408 "	816		
		dodatek pięcioletni	200		
3		2 Sekundaryuszów, płaca po 1.000 "	2.000		
		wikt po 408 "	816		
		dodatek pięcioletni	150		
4 ₉		Akuszerka, płaca	400		
5 ₇		2 Kapelanów, płaca po 400 "	800		
		wikt po 360 "	720		
		dodatek pięcioletni	50		
6 ₄		Rządca, płaca	1.200		
		dodatek pięcioletni	200		
7 ₅		2 Oficyałów, płaca po 700 "	1.400		
		wikt po 360 "	720		
		dodatki pięcioletnie	125		
8 ₆		Pisarz, płaca	600		
		wikt	360		
		dodatek pięcioletni	80		
9 ₈		Nadzorca służby, płaca	400		
		wikt	250		
		dodatek pięcioletni	44		
10		Wózny, płaca	150		
		wikt	250		
		dodatek na ubiór	50		
11		Odźwierny, płaca	150		
		wikt	250		
		dodatek na ubiór	50		
		dodatki pięcioletnie	60		
		Suma rubryki I.	18.291	—	18.291
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.			
12		8 Sióstr Mił. oddziałowych, płaca rocznie po 80 zł.	640		
13 ₁₁		Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 205 "	1.640		
14 ₁₃		Dyetaryusze:			
		a) Płaca 1. po 1 zł. dziennie, rocznie 365 zł.			
		" 2. " 75 ct. " " 548 " 913 "			
		b) Wikt tychże z pieczywem po 360 " 1.080 "	1.993		
		do przeniesienia	4.273	—	—

dla obłąkanych na Kulparkowie

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
2.200	2.200	Wstawia się na podstawie etatu uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 22.	
800	800	Maja 1875. r. z uzupełnieniem pięcioleci przy poz. 2., 5., 6., 7. w łącznej kwocie 488 zł.	
3.000	3.000	preliminowanych w r. 1883. częściowo i dodaniem nowych. a mianowicie:	
830	816		
—	7		
2.000	2.000	Przy poz. 3. Sekundaryuszowi Drowi Hankiewiczowi (LW. 58.961/1878 i	
695	816	49.901/1880) od 1. Stycznia 1884 150 „	
—	—		
400	400		
800	800		
596	720		
—	9		
1.200	1.200	„ „ 7. Oficyałowi Bienkowskiemu z rocznych 100 zł. (LW. 31.197/1879	
—	29	i 48.067/1880) od 1. Października 1884. 25 „	
1.400	1.400		
728	720		
—	17		
600	600		
363	360	„ „ 9. Nadzorecy służby z rocznych 50 zł. (LW. 6.153/1879) od 14.	
80	80	Lutego 1884. 44 „	
400	400		
258	250		
—	—		
150	150		
250	250	„ „ 11. Odźwiernemu drugi dodatek od 1. Stycznia 1884. 30 „	
50	50	Razem 737 zł.	
150	150		
250	250		
50	50		
30	30		
17.280	17.554	Wykazana suma wyników z roku 1881 różni się od zamknięcia rachunku o kwotę 654 zł. z powodu opuszczenia udzielonych, a nie preliminarowanych zaliczek na płace.	
640	640		
1.559	1.640		
1.809	1.993	Jak na rok 1883.	
4.008	4.273		

Wydatki.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl		Złote austriackie		
		z przeniesienia	4.273	—	—
15		Służba wyższa:			
		a/17 Maszynista, płaca 600 zł.			
		b/19 Slusarz " 264 "			
		c/14 Stolarz " 240 "			
		d/15 Krawiec " 180 "			
		e/16 Szewc " 180 "			
		f/20-21 4 dozorców starszych, płaca po 180 zł. 720 "			
		g/18 2 palaczy do maszyny parowej płaca po 156 zł. 312 "	2.496		
16		Wikt dla powyższych z pieczywem:			
		a) Maszynisty 360 zł.			
		b) 10 osób służby wyższej rocznie po 220 zł. 2.200 "	2.560		
17	20	Służba oddziałowa:			
		a) Płaca dla 63 sług 6.732 zł.			
		b) Wikt z pieczywem dla tychże rocznie po 140 zł. 8 820 "			
		c) Gratyfikacye 200 "	15.752		
18	21	Służba domowa:			
		a) Płaca 13 sług 1.188 zł.			
		b) Wikt tychże z pieczywem rocznie po 140 zł. 1.820 "			
		c) Gratyfikacye 100 "	3.108		
		Suma rubryki II.	28.189	—	28.189
III.					
IV.	19	Substytucye	100	—	100
		Pensye i emerytury.			
20	23	Grund Ludwika, wdowa po rządcy z rocznych 245 zł.	26		
21	24	Burkart Franciszka " " kontrolorze " 175 "	19		
22	25	Dr. Berthleff, były dyrektor 1.400 "	149		
23	26	Mauthe Rozyna, wdowa po dozorey " 60 "	60		
24	27	Kłosowski Jan, były dozoreca 48 "	48		
25	28	Kłosowska Teresa, była dozorcyni 48 "	48		
		Suma rubryki IV.	350	—	350
V.		Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski			
26	29	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych 63 zł.	7		
27	30	Hammer Joanna " " pisarzu " 63 "	7		
		Suma rubryki V.	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.		Remuneracye i zapomogi.			
29	32	Za sprawdzanie recept . 140	140		
30	33	Remuneracye i zapomogi . 500	500		
		Suma rubryki VII.	640	—	640

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
4.008	4.273	
1.738	2.496	Jak na rok 1883. ze zmianą zamieszczenia przy poz. 15. f. i 16. b. kosztu utrzymania 4 dozorców starszych, dla których dawniej preliminowano koszta przy poz. 17. i 18.
1.367	2.560	
13.342	15.752	Jak na rok 1883. z pominięciem kosztu utrzymania 4 dozorców starszych, zamieszczonych przy poz. 15. f. i 16. b.
2.284	3.108	
22.739	28.189	
—	—	Wstawia się dla koniecznej potrzeby na zastępstwa chorych lub urlopowanych funkcyj- naryuszów zakładu.
26	26	
19	19	
149	149	
60	60	
—	48	
—	48	
254	350	
7	7	Jak na rok 1883.
7	7	
14	14	
25	40	
119	140	Więcej o 50 zł. z powodu, iż uchwalane dotychczas kwoty były niewystarczające, w skutek czego musiano się posługiwać oszczędnościami innych rubryk.
250	450	
369	590	

Wydatki.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl		Złote austriackie		
VIII.		Koszta gospodarcze.			
	31 ₃₄	Żywienie chorych:			
		a) Zwykła strawa i dodatki	36.000	—	36.000
		b) Płaca 5 Sióstr Mił. po 80 zł. 400 zł.			
		c) Wikt tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 205 zł. 1.025 „	1.425	—	1.425
	31 ₃₅	d) Służba kuchenna i magazynowa:			
		Płaca z wiktem, pieczywem, tudzież gratyfikacją	2.500	—	2.500
		e) ^{3/4} Drzewo do kuchni	2.800	—	2.800
		f) ^{3/4} Naczynia i sprzęty kuchenne.	700	—	700
		g) ^{3/4} Pieczywo z piekarzem i pomocnikiem	6.000	—	6.000
		h) ^{3/4} Wino dla chorych	400	—	400
	32 ₄₁	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	6.000	—	6.000
	33 ₄₂	Oświetlenie naftą	1.300	—	1.300
	34 ₃₇	Sprzęty gospodarcze:			
		a) Zakupno i naprawa	1.500	1.000	2.500
		b) 1 Siostra Mił. w magazynie sprzętów, płaca 80 zł.			
		Wikt tejże z pieczywem i dodatkami 205 „	285	—	285
	35 ₄₅	Utrzymanie 2 par koni z 2ma furmanami, reparacją wozów, uprząży i innymi potrzebami	1.400	—	1.400
	36 ₄₃	a) Utrzymanie ogrodów z ogrodnikiem i innymi potrzebami .	800	—	800
		b) Uprawa pól dtto dtto	1.700	—	1.700
		Do przeniesienia	62.810	1.000	63.810

dla obłąkanych na Kulparkowie

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
32.668	37.600	Wydatek wynosił w r. 1880. — 40.566 zł. — w r. 1881. — 32.668 zł. — w r. 1882. — 33.876 zł. razem 107.110 zł. — przeciętnie 35.703 zł. Wstawia się z powodu wzmagającej się ilości chorych prawdopodobną potrzebą w kwocie 36.000 zł., zatem mniej o 1.600 zł. jak na rok 1883. Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1880. — 157.462 — w r. 1881. — 131.258. — a w r. 1882. — 136.372.
1.374	1.375	Więcej o 50 zł z powodu, że przy uchwaleniu budżetu na rok 1883. nie uwzględniono częściowo dodatków przyznanych dla Sióstr, zamieszczonych w rubr. II. poz. 13. i w rubr. VIII. poz. 34. b., 38. b.
2 476	2.500	Jak na rok 1883.
2.781	2.700	Wydatek wynosił w r. 1880. — 3.645 zł. — w r. 1881. — 2.781 zł. — w r. 1882. — 2.877 zł. — razem 9.303 zł. — przeciętnie 3 101 zł. Ze względu na wynik z r. 1882. wstawia się zniżoną kwotę 2.800 zł. zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi (LW. 17.258/1883.).
626	700	Jak na rok 1883.
5.419	6.200	Pieczyno kosztowało w r. 1880. — 9.502 zł. — w r. 1881. — 5.419 zł. — w r. 1882. — 5 034 zł. razem 19.955 zł. przeciętnie 6.652 zł. Z uwagi na wyniki lat ostatnich wstawia się zniżoną kwotę 6.000 zł.
624	700	Wydatek wynosił w r. 1880. — 469 zł. — w r. 1881. — 624 zł. — w r. 1882. — 129 zł. — razem 1.222 zł. — przeciętnie 407 zł. w zaokrągleniu 400 zł.
5.226	6.000	Wynikłość z r. 1880. — 7.934 zł. — z r. 1881. — 5.226 zł. — z r. 1882. — 4.608 zł. — razem 17.768 zł. przeciętnie i w zaokrągleniu 6.000 zł.
1.244	1.400	Oświetlenie kosztowało w r. 1880. — 1.797 zł. — w r. 1881. — 1.244 zł. — w r. 1882. — 1.052 zł. — razem 4 093 zł. — przeciętnie 1.364 zł. Z uwagi na wyniki z lat ostatnich wstawia się zniżoną przeciętną 1.300 zł.
4.135	4.000	Wydatki wynosiły w r. 1880. — 2.519 zł. — w r. 1881. — 4.135 zł. — w r. 1882. — 2.623 zł. — razem 9.277 zł. — przeciętnie 3.092 zł. Wstawia się zgodnie z projektem Dyrekcyi tylko 2.500 zł. z powodu, że w roku 1883. sprawiono większą część niezbędnie potrzebnych sprzętów.
275	285	Jak na rok 1883.
1.366	1.310	Wydatek wynosił w r. 1880. — 1.698 zł.; — w r. 1881. — 1.366 zł.; — w r. 1882. — 1.335 zł.; — razem 4.399 zł. przeciętnie 1.466 zł. wstawia się w zaokrągleniu 1.400 zł.
871	700	Wynikłość z r. 1880. — 1.797 zł.; — z r. 1881. — 871 zł.; — z r. 1882. — 778 zł.; — razem 3.446 zł.; przeciętnie 1.149 zł. Ze względu na wyniki z lat ostatnich wstawia się 800 zł. t. j. więcej o 100 zł., która znajduje częściowe pokrycie w rubr. II. poz. 6. dochodów.
1.076	1.400	Wydatek w r. 1881. wynosił 1.076 zł.; — w r. 1882. — 2.304 zł.; razem 3.380 zł.; przeciętnie 1.690 zł. Wstawia się zwiększoną kwotę 1.700 zł. z uwagi na wynik z roku 1882. Podwyższenie to znajduje zupełne pokrycie w rubr. II. poz. 5 dochodów.
60.161	66.870	

Wydatki.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl				
			Złote austriackie		
		z przeniesienia	62.810	1.000	63.810
VIII.	37 ₃₉	Utrzymanie pralni:			
		a) Drzewo i inne potrzeby	4 400	—	4.400
		b) 2 Siostry Mił., płaca po 80 zł. 160 zł.			
		Wikt tychże z pieczywem i dodatkami po 205 zł. 410 „	570	—	570
	38	Bielizna, pościel i odzież:			
		a) Zakupno i naprawa	1.000	3.000	4.000
		b) 1 Siostra Mił. w magazynie bielizny, płaca 80 zł.			
		Wikt z pieczywem i dodatkami 205 „	285	—	285
	39 ₄₀	Słoma do sienników	1.000	—	1.000
		Suma rubryki VIII.	70.065	4.000	74.065
IX.		Koszta sanitarne.			
	40 ₄₇	Lekarstwa	1.000		
	41 ₄₆	Potrzeby sanitarne	2.000		
	42 ₄₈	Instrumenta chirurgiczne	150		
	43 ₄₉	Utrzymanie prosektoryum	150		
	44 ₅₀	Koszta pogrzebowe i utrzymanie ementarza	350		
		Suma rubryki IX.	3.650	—	3.650
X.		Koszta kancelaryjne.			
	45 ₅₁	Druki, litografie i inne	600	—	600
XI.	46 ₅₂	Koszta kapliczne	200	100	300
XII.		Koszta utrzymania budynków.			
	47 ₅₃ /56	Konserwacye i reparacye budynków, tudzież pokostowanie podłóg	3.450	2.000	5.450
	48 ₅₄	Utrzymanie urządzeń mechanicznych	1.600	—	1.600
	49 ₅₅	Asekuracya budynków, ruchomości i innych	500	—	500
	50 ₅₇	Kominiarze i straż ogniowa	500	—	500
	51 ₅₈	Utrzymanie dróg dojazdowych	800	—	800
		Suma rubryki XII.	6.850	2.000	8.850

dla obłąkanych na Kulparkowie

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
60.161	66.870	
4.399	4.400	Pranie kosztowało w r. 1880. — 5.092 zł.; — w r. 1881. — 4.399 zł.; — w r. 1882. — 4.235 zł.; razem 13.726 zł.; przeciętnie 4.575 zł. Wstawia się jednak zniżoną przeciętną 4.400 zł. jak na r. 1883.
550	550	Więcej o 20 zł. z powodu jak przy poz. 31. c.
5.536	10.000	Wydatki wynosiły w r. 1882. — 6.575 zł. Wstawia się z powodu zakupu zapasu bieleziny w latach dawniejszych, zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi tylko 4.000 zł., a to na zwyczajne jak w r. 1883. kwotę 1000 zł., zaś 3.000 zł. jako nadzwyczajne.
275	285	Jak na r. 1883.
721	650	Wydatek wynosił w r. 1880. — 545 zł.; — w r. 1881. — 721 zł.; — w r. 1882. — 1.103 zł.; razem 2.369 zł.; przeciętnie 789 zł. Ze względu na udowodnioną konieczną potrzebę, wstawia się zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi (LW. 17.258/1883) podwyższoną kwotę 1.000 zł.
71.642	82.755	Wykazana suma wynikłości z r. 1881. różni się z odnośnym zamknięciem rachunku o kwotę 2.743 zł., która w tymże roku na założenie gospodarstwa mlecznego i polowego użytą została (poz. zamknięcia 44. a. i b.).
1.138	1.000	Lekarstwa kosztowały w r. 1880. — 624 zł.; — w r. 1881. — 1.138 zł.; — w r. 1882. — 897 zł.; razem 2.659 zł.; przeciętnie 886 zł. Wstawia się w stosunku do przeciętnej nieco podwyższoną kwotę 1.000 zł. jak na r. 1883.
1.557	1.500	Wydatki wynosiły w r. 1880. — 1.276 zł.; — w r. 1881. — 1.557 zł.; — w r. 1882. — 2.036 zł.; razem 4.869 zł.; przeciętnie 1.623 zł. Ze względu na wynik z r. 1882. i na istotną potrzebę, wstawia się kwotę 2.000 zł.
169	150	} Jak na rok 1883.
6	150	
156	160	
3.026	2.960	Zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi więcej o 190 zł., jak na r. 1883. z powodu, że od r. 1882. prócz kosztów pogrzebowych, przybywa kopanie grobów i konserwacja własnego ementarza. (LW. 56.393/1882).
509	600	Jak na rok 1883.
184	200	Więcej o 100 zł. dla koniecznej potrzeby nowych ornatów.
5.251	7.450	Wydatki tej pozycyi z pokostowaniem podłóg wynosiły w r. 1880. — 5.012 zł.; — w r. 1881. — 5.252 zł.; — w r. 1882. — 8.327 zł.; razem 18.591 zł.; przeciętnie 6.197 zł. Preliminuje się jednak zwyczajne jak na r. 1883.; zaś nadzwyczajne na reparację karczmy i postawienie stajni na konie — mniejsze o 2.000 zł. zgodnie z projektem Dyrekcyi.
1.590	1.600	Jak na rok 1883. Wynik z r. 1882. wynosił 1.757 zł.
469	500	Jak na rok 1883.
466	600	Na mocy kontraktu zawartego do LW. 48.870/1881.
800	800	Jak na rok 1883.
8.576	10.950	

Wydatki.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zyty				
			Złote austriackie		
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych.			
	52 ₅₉	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26.820 złr. m. k.	1 408	—	1.408
XIV.	53 ₆₀	Podatki i daniny	250	—	250
XV.		Rozmaite.			
	54 ₆₁	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	150		
	55 ₆₂	Książki i czasopisma dla chorych	250		
	56 ₆₃	Myto drogowe	400		
	57 ₆₄	Przypadkowe	1.000		
		Suma rubryki XV.	1.800	—	1.800

dla obłąkanych na Kulparkowie

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
1.408	1.408	
237	250	
		Jak na rok 1883.
350	150	
250	250	
203	250	Na podstawie wynikłości z roku 1882. wynoszącej 379 zł. wstawia się w zaokrągleniu 400 zł.
761	1.000	Jak na rok 1883. z powodu zmienności tej rubryki.
1.564	1.650	

Dochody.

Krajowy zakład

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zyty		Złote austriackie		
I.			Dodatki.		
	1	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego, część przypadająca na ten fundusz z rocznych. . 1.764 zł.	506		
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni z rocznych 84 „	24		
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	100		
		Suma rubryki I.	630	—	630
II. III.		Dochody z dóbr.			
	4 ₃	Czynsz z propinacyi	250		
	5 ₆	Dochód z pól i pastwisk	2.500		
	6 ₇	Dochód z ogrodów	600		
		Suma rubryki II.	3.350	—	3.350
III. II.		Zwroty kosztów leczenia.			
	7	Z funduszu krajowego galicyjskiego	100.000		
	8 ₄	Oo funduszków obcokrajowych, publicznych i od samopłacących	31.600		
		Suma rubryki III.	131.600	—	131.600
IV.		Rozmaite			
	9 ₈		1.000	—	1.000

dla obłąkanych na Kulparkowie

Dochody.

W y j a ś n i e n i a

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	
489	506	Część dochodu wedle stałego dzielnika (patrz wyjaśnienie szpitalu lwowskiego rubr. I. poz. 1. dochodów). Jak na rok 1883.
24	24	
100	100	
613	630	
400	400	Na mocy kontraktu (LW. 55.822/1880) pobiera się od dzierżawcy roczny czynsz w kwocie 550 zł. fundusz zakładowy obowiązany jest zwracać w myśl zawartej umowy z dzierżawcą gruntów do gminy m. Lwowa należących (LW. 61.801/1882) roczną kwotę 300 zł., ustawia się więc tylko resztę w kwocie 250 zł.
1.736	2.200	Wynikłość z r. 1881. — 1.736 zł.; — z r. 1882. 3.027 zł.; razem 4.763 zł.; przeciętnie 2.381 zł. Z uwagi na wynik z r. 1882. wstawia się 2.500 zł., zatem więcej o 300 zł.
1.028	800	Wstawia się prawdopodobny a mniejszy dochód o kwotę 200 zł., jak na rok 1883. ze względu na wynik z r. 1882. wynoszący tylko 473 zł.
3.164	3.400	
—	—	Koszta leczenia chorych zarachowywano dawniej na fundusz obłąkanych a niedobór wyrównywano dotacją z funduszu krajowego. Od r. 1882. począwszy zaniechano przedkładania protokołu stanu chorych, a natomiast koszta leczenia wykazywane bywają rachunkami kwartalnymi do zwrotu z fund. krajowego. (LW. 23.362/1882). Dochód tej pozycji wynosił w r. 1882. — 102.907 zł. Wstawia się jednak prawdopodobny dochód w kwocie 100.000 zł.
34.009	34.000	Dochody wynosiły w r. 1880. — 33.644 zł. — w r. 1881. — 34 009 zł.; — w r. 1882. — 31.563 zł.; razem 99.216 zł.; przeciętnie 33.072 zł. Z uwagi jednak na wynik z r. 1882. wstawia się tylko kwotę 31.600 zł. Dni leczenia było: w r. 1880. — 157.462; — w r. 1881. — 131.258; — w r. 1882. — 136.372.
34 009	34.000	
1 020	1.000	Jak na rok 1883. dla zmienności tej rubryki.

L. W. 37.264/1883.
Alegat **E.** do sprawozdania
Wydziału kraj. o budżecie
krajowym na r. 1884.

Lit. **E.**

Fundusz podrzutków we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1884.

L. W. 34.441/1883.

Fundusz podrzutków

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	pozy- cyi		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1	Potrzeby kancelaryjne	10		10
II.	2	Remuneracye i zapomogi			
	3	Akuszerce zakładu położnic za stręczenie żywicielek tudzież pieluszkowe	30		
	3	Żywicielkom za pielęgnowanie dzieci w pierwszym roku życia .	20		
	4	Żywicielkom za gorliwe dozоровanie dorosłych dzieci . . .	400		450
III.	5	Koszta utrzymania dzieci	800		800
IV.	6	Koszta leczenia dzieci	10		10
V.	Rozmaite wydatki.				
	7	Koszta pogrzebowe po 2 zł. od dziecka (L. W. 9757 z r. 1872).	10		
	8	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przy- dzielonych (§. 19. ustawy o przynależności).	100		110
		Suma wydatków . . .	1380		1380
Dochodów fundusz ten nie ma żadnych, przeto cała suma wy- datków pokrytą być musi z rubryki XI funduszu krajowego.					

we Lwowie.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
	10	Jak na rok 1883.
30 9	30 20	Jak na rok 1883. Za pielęgnowanie dziecka do ukończenia 1. roku życia płaci się mamkom: w I półroczu 2 zł. 10 ct. — w II. półroczu 1 zł. 05 ct. (Gub. 14/5 1855. L. 21.697). Preliminuje się jak na rok 1883.
390	400	Wydatek wynosił w roku 1880. — 200 zł., w r. 1881. — 393 zł., w r. 1882. — 390 zł. Przy terażniejszym obowiązkowym posełaniu dzieci do szkoły, coraz więcej żywicieli zgłasza się o zapomogę na potrzeby szkolne i odzież, przeto preliminuje się jak na rok 1883.
2457	1800	Z końcem Grudnia 1882. wynosiła ilość utrzymywanych dzieci 65 głów. W roku 1883. odpadnie w skutek ukończenia wieku normalnego 51 dzieci, zaś z przyjętych w r. 1883. dzieci, umarło już 2, razem 53 głów; — więc pozostanie na 1884. — 12 dzieci: 1 dziecko po 4 zł. miesięcznie, do 19. Marca 1884. — 10 zł. 54 ct., zaś od 20. Marca do końca Grudnia 1884. w II. klasie po 3 zł. miesięcznie, 29 zł., 2 dzieci po 3 zł. miesięcznie 72 zł., 1 dziecko po 3 zł. miesięcznie do 27/9. 1884. 26 zł. 70 ct., a po 2 zł. miesięcznie w III klasie od 28/9 do końca Grudnia 1884. 6 zł. 20 ct., 1 dziecko po 2 zł. 30 ct. miesięcznie do 19/1, bo tegoż dnia ukończy wiek normalny 1 zł. 46 ct., 2 dzieci po 2 zł. 30 ct. miesięcznie do 29/3 1884., gdyż w tym dniu osiągnie wiek normalny 12 zł. 27 ct., 2 dzieci po 2 zł. 30 ct. miesięcznie, albo rocznie 55 zł. 20 ct., 3 dzieci po 2 zł. miesięcznie, albo rocznie 72 zł. W przypuszczeniu, że z oddziału położnic wypadnie przyjąć 10 dzieci kosztem po 4 zł. miesięcznie, co uczyni rocznie 480 zł., razem 765 zł. 37 ct., preliminuje się zatem w zaokrągleniu 800 zł.
	10	W ubiegłych latach nie było żadnych wydatków na leczenie dzieci, lecz ze względu na możliwą potrzebę, preliminuje się jak na rok 1883.
8	20	Dzieci umarło w roku 1880 — 11, w r. 1881 — 5, w r. 1882 — 5. Zważywszy, że stan dzieci znacznie się zmniejszy, preliminuje się 10 zł.
54	100	Wedle §. 27. ustawy z 3/12 — 1863 (Dz. u. p. nr. 105) winien fundusz krajowy tej gminie, w której zakład położnic się znajduje, zwrócić koszt utrzymania dziecka urzędzonego w tymże zakładzie i z tego powodu na mocy §. 19 l. 3 powołanej ustawy do związku tejże gminy przydzielonego. Preliminuje się jak na rok 1883.
2948	2390	

PRELIMINARZE

na rok 1884.

Lit. **F.**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

(str. 2)

Lit. **G.**

Fundusz podrzutków krakowskich.

(str. 24)

Lit. **H.**

Fundusz policyi krajowej.

(str. 26)

Lit. **J.**

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

(str. 28)

Uwaga do lit. F. Preliminarz kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie zrównano co do porządku, układu rubryk i pozycy z zakładami krajowymi we Lwowie i w Kulparkowie, w skutek czego poszczególne pozycye uległy zmianie. Dla zorientowania się z pozycyami preliminarza r. 1883., oznaczono zmienione rubryki i pozycye drobniejszym drukiem. Podane wynikłości dochodów i wydatków z roku 1882., nie są jeszcze ostatecznie sprawdzone i mogą uleść zmianie przy sporządzi się mających zamknięciach rachunku za tenże rok. Preliminowane dawniej w oddziale *IIgim* wynikłości dla funduszu podrzutków, opuszczono obecnie z powodu przedłożenia odrębnego preliminarza na rok 1884. dla tegoż funduszu, a to na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 17. Października 1882. L. 905|S.

Lit. F) Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba		Sumaryusz	Z funduszu oddziału				Razem	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	oblakanych		
			Złote austriackie					
Wydatki.								
I.	1-16	Płace i emolumenta etatowe	13.565	2.903	5.013	4.208	—	25.689
II.	17-22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	8.817	2.121	4.301	3.766	—	19.005
III.	23	Substytucye	50	10	25	15	—	100
IV.	24	Pensye i emerytury	250	—	—	—	—	250
V.	25-26	Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski	—	78	73	—	—	151
VI.	27	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	25	5	13	7	—	50
VII.	28-29	Remuneracye i zapomogi	450	90	225	135	—	900
VIII.	30-39	Koszta gospodarze { 1) zwyczajne	31.035	5.336	16.258	9.909	—	62.538
		{ 2) nadzwyczajne	3.225	545	1.463	1.217	—	6.450
IX.	40-46	" sanitarne	5.376	706	1.337	533	—	7.952
X.	47	" kancelaryjne	435	87	218	130	—	870
XI.	48	" kapliczne	125	25	63	37	—	250
XII.	49-53	Utrzymanie budynków	3.450	690	1.725	1.035	—	6.900
XIII.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	—	20
XIV.	55-61	Podatki i daniny	976	134	—	—	—	1.110
XV.								
XV.	62	Rozmaite	300	60	150	90	—	600
XVI.								
XVI.	63	Zapomogi dla położnic	—	1.300	—	—	—	1.300
XVII.								
XVII.	64	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	150	—	—	—	150
XVIII.								
XVIII.	65	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie	—	10.600	—	—	—	10.600
XIX.								
XIX.	66-68	Zapisy	112	—	—	—	—	112
XX.								
XX.	69	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	150	—	—	—	—	150
XXI.								
XXI.	70	Dyety i koszta podróży	50	—	—	—	—	50
XXII.								
XXII.		Suma wydatków { 1) zwyczajnych	65.186	24.295	29.401	19.865	—	138.747
XXII.		{ 2) nadzwyczajnych	3.225	545	1.463	1.217	—	6.450
XXII.		Razem	68.411	24.840	30.864	21.082	—	145.197
Dochody.								
I.	1-4	Odsetki od kapitałów	17.881	991	234	163	—	19.269
II.	5-10	Dochody z realności i dóbr	9.305	1.053	—	—	—	10.358
III.	11-12	Zwroty kosztów leczenia	54.600	21.000	30.800	19.600	—	126.000
IV.	13	Dochody rozmaite	25	20	10	10	—	65
		Suma dochodów zwyczajnych	81.811	23.064	31.044	19.773	—	155.692
		W porównaniu z wydatkami	68.411	24.840	30.864	21.082	—	145.197
		okazuje się: { niedobór	—	1.776	—	1.309	3.085	}
		{ nadwyżka	13.400	—	180	—	13.580	
		W ogólności nadwyżka	—	—	—	—	—	10.495

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Z funduszu oddziału				Razem	
rubryki	pozycyi		I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	oblakanych		
			Złote austriackie					
I.		Płace i emolumenta etatowe.						
	1	Dyrektor płaca	800	160	400	240	1.600	
		dodatki pięcioletnie po 300 zł.	300	60	150	90	600	2.200
	2	5 prymaryuszów płaca po 1.200 zł.	3.600	—	1.200	1.200	6.000	
		dodatki pięcioletnie po 200 zł.	800	—	279	—	1.079	7.079
	3	1 profesor położnictwa, za pełnienie obowiązków prymaryusza	—	650	—	—	—	650
	4	6 sekundaryuszów 1. klasy, płaca po 600 zł.	1.800	600	600	600	—	3.600
	5	3 " 2. " " " 500 "	1.500	—	—	—	—	1.500
	6	Akuszerka płaca	—	400	—	—	400	
		dodatek pięcioletni	—	80	—	—	80	480
	7	Aptekarz płaca	400	80	200	120	800	
		dodatek pięcioletni	50	10	25	15	100	
		" na pomieszkanie	100	20	50	30	200	1.100
	8	Prosektor, płaca	400	80	200	120	—	800
	9	Chemik patologii, płaca	350	70	175	105	—	700
	10	Kapelan płaca	300	60	150	90	600	
		dodatek na pomieszkanie	100	20	50	30	200	800
	11	Rządca płaca	600	120	300	180	1.200	
		dodatek pięcioletni	100	20	50	30	200	1.400
	12	2 oficyałów płaca po 1.000 zł.	1.000	200	500	300	2.000	
		dodatki pięcioletnie po 150 zł.	150	30	75	45	300	
		dodatek osobisty dla pierwszego oficyała	25	5	13	7	50	2.350
	13	2 pisarzy stałych płaca po 600 zł.	600	120	300	180	1.200	
		dodatek pięcioletni dla pierwszego pisarza	50	10	25	15	100	
		dodatki na pomieszkanie po 100 zł.	100	20	50	30	200	1.500
	14	Dozorca domu oblakanych płaca	—	—	—	400	400	
		dodatek pięcioletni	—	—	—	50	50	
		wikt II. klasy	—	—	—	200	200	650
	15	Woźny płaca	150	30	75	45	300	
		dodatki pięcioletnie po 50 zł.	50	10	25	15	100	
		na ubiór	25	5	13	7	50	450
	16	Odźwierny płaca	75	15	37	23	150	
		dodatek pięcioletni	15	3	8	4	30	
		wikt II. klasy	100	20	50	30	200	
		na ubiór	25	5	13	7	50	430
Suma rubryki I.			13.565	2.903	5.013	4.208	—	25.689
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.						
	17	Płace Sióstr Miłosierdzia rocznie po 80 zł.						
		a) 1 Siostra przełożona	40	8	20	12	80	—
Do przeniesienia			40	8	20	12	80	—

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883.	W : j a ś n i e n i a
		Uwaga do preliminarza w ogóle:
1.900	2.200	Na uzasadnione przedstawienie Dyrekcyi szpitalu przy Lw. 22807/1883., i na podstawie przeciętnej ruchu chorych z ostatnich lat 4ech, to jest od roku 1879 do roku 1882 przyjęto zamiast dotychczasowego, nowy dzielnik dla <i>wydatków wspólnych</i> , a mianowicie dla oddziału:
6.302	6.800	I chorych . . . 50% } 60%
650	650	II położnic . . . 10% }
3.600	3.600	III syfilitycznych . . . 25% } 40% — razem 100% i w tym
1.500	1.500	IV obłąkanych . . . 15% }
475	480	stosunku rozdzielono wydatki wspólne na pojedyncze oddziały.
1.000	1.000	Na mocy przyzwołonego etatu przez Wys. Sejm na dniu 10. Października 1878 jak na rok 1883., z dodatkiem:
800	800	pięcioleci dla 2ch prymaryuszów, aptekarza, oficyna drugiego i pisarza pierwszego w łącznej kwocie 629 zł.
700	700	dodatków na pomieszkanie dla 2ch pisarzy stałych, w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 20. Października 1882, w kwocie 200 zł.
800	800	
1.400	1.400	
2.200	2.200	
1.200	1.400	Na mocy powyższej uchwały z kosztem wiktu rocznie 200 zł. na podstawie wyniku z roku 1882., w którym wikt II klasy kosztował 198 zł. 64 ct., tudzież z dodatkiem pięciolecia rocznie 50 zł.
598	580	
425	450	Na mocy powyższej uchwały, jak na r. 1883.
398	380	Na mocy powyższej uchwały, z kosztem wiktu jak pod poz. 14. i dodatkiem pięciolecia rocznie 30 zł.
23.948	24.940	W sumie wynikłości r. 1881., nie mieszczą się zaliczki na płace, preliminarzem nie objęte, w kwocie 2.114 zł.
—	—	
—	—	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				Razem	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnie	syfilitycznych	obłąkanych		
Złote austriackie								
II.		Z przeniesienia	40	8	20	12	80	
	17	b) 13 Sióstr oddziałowych	480	160	240	160	1.040	1.200
		c) 1 Siostra wspólna	40	8	20	12	80	
	18	a) Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 168 zł.	1.176	370	588	386	2.520	3.696
		b) wikt dla 3 emerytek i 4 postulantek rocznie po 168 zł.	588	118	294	176	1.176	
	19 ₂₂	Dyetaryusze: 2 po 2 zł. — ct. dzien. roczn. po 732 zł. — — 1.464 zł. 2 „ 1 „ 50 „ „ „ „ 549 „ — — 1.098 „ 2 „ 1 „ 25 „ „ „ „ 457 „ 50 ct. 915 „	1.739	348	869	521	—	3.477
	20	Służba wyższa: a) Płaca: Maszynista rocznie. 750 zł. Odźwierny płaca 120 zł., na ubiór 60 zł. 180 zł. Stolarz rocznie 150 „ Palacz do maszyny parowej rocznie 120 „ Murarz rocznie 100 „	650	130	325	195	1.300	1.828
		b) Wikt tejże (z wyjątkiem maszynisty), rocznie po 132 zł.	264	53	132	79	528	
	21 ₁₉	Służba oddziałowa: a) płaca dla 35 osób 848 b) wikt „ tychże z pieczywem rocznie po 132 zł. 1.980 c) gratyfikacye 21 6 10 13 50	1.980	528	924	1.188	4.620	6.814
	22 ₂₀	Służba wspólna: a) płaca dla 10 osób 310 b) wikt „ tychże z pieczywem rocznie po 132 zł. 660 c) gratyfikacye 21 6 10 13 50	660	132	330	198	1.320	
		Suma rubryki II.	8.817	2.121	4.301	3.766	—	19.005
III.	23	Substytucye	50	10	25	15	—	100
IV.		Pensye i emerytury.						
	24 ₂₃	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu oddziału chorób wewnętrznych	250	—	—	—	—	250
V.		Zaopatrzenia, odstawnne i dary z łaski.						
	25 ₂₄	Okońska Anastazyja, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie	—	—	73	—	—	73
	26 ₂₅	Skotnicka Katarzyna, była posługaczka przy podzrutkach, pół poreyi wiktury służby szpitalnej	—	78	—	—	—	78
		Suma rubryki V.	—	78	73	—	—	151

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
—	—	
1.360	1.200	Jak na rok 1883. Na podstawie wyniku z r. 1882., w którym wikt kosztował miesięcznie 14 zł. 01 ct. czyli rocznie 168 zł. 12 ct. wstawia się przeto w zaokrągleniu rocznie po 168 zł. — —
3.359	3.960	Rok 1884. jest przestępny, w skutek czego wynagrodzenie dla 6 dyetaryuszów zwiększa się o kwotę 9 zł. — — W ogóle jednak wstawia się niższą kwotę jak na rok 1883., o 83 zł. — —
3.523	3.560	z powodu, iż w weszłych latach wypłacano renumeracye służby z zaoszczędzonych dyurnów, zaś obecnie wstawia się dla tejsze gratyfikacye pod osobnemi pozycjami: 21 c), 22 e) i 30 d).
1.300	1.300	Jak na rok 1883. Dalsza ilość służby jest wykazaną pod pozycją 22.
554	540	Na podstawie wyniku z r. 1882., w którym wikt kosztował miesięcznie 10 zł 83 ct. zaś w zaokrągleniu 11 zł. czyli rocznie kwotę 132 zł. z opuszczeniem wikt dla maszynisty, który takowego nie pobiera.
2.354	2.144	Jak na rok 1883.
5.337	4.725	Wstawia się niższą kwotę, z powodu jak pod poz. 20 b. " " w osobnej pozycyi, " " " " 19.
634	620	Jak na rok 1883. Służba wyższa zamieszczona pod pozycją 20.
1.418	1.350	Wstawia się niższą kwotę, z powodu jak pod poz. 20 b. " " w osobnej pozycyi " " " " 19.
19.839	19.399	
—	—	Z powodu corocznych słabości i urlopów urzędników, wstawia się co najmniej potrzebną kwotę na zastępstwa.
361	250	Jak na rok 1883.
73	73	} Jak na rok 1883.
—	78	
73	151	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
VI.	27	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	25	5	13	7	—	50
VII.		Remuneracye i zapomogi.						
		<i>A. Stałe.</i>						
	28 ₂₆	Urzednicy c. k. kasy krakowskiej za sprawowanie czynności kasowych	100	20	50	30	—	200
		<i>B. Niestale.</i>						
	29 ₂₇	Remuneracye i zapomogi	350	70	175	105	—	700
		Suma rubryki VII.	450	90	225	135	—	900
VIII.		Koszta gospodarcze.						
	30 ₂₈	Żywienie chorych:						
		a) zwykła strawa dla chorych i dodatki	15.200	2.000	8.600	5.200	31.000	
		b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni i spiżarni, płaca rocznie po 80 zł.	200	40	100	60	400	
		c) wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 168 zł.	420	84	210	126	840	
		d) koszta utrzymania służby kuchennej i magazynowej, a mianowicie:						
		płaca dla 9 osób	222	44	111	67	444	
		wikt dla tychże rocznie po 132 zł.	594	119	297	178	1.188	
		gratyfikacye	21	6	10	13	50	
		e) drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej	570	114	285	171	1.140	
		f) naczynia i sprzęty kuchenne	150	30	75	45	300	
		g) pieczywo z piekarzem, parohkami i opałem	2.983	597	1.491	895	5.966	
		h) wino dla chorych	1.000	200	500	300	2.000	43.328
		Do przeniesienia	21.360	3.234	11.679	7.055	43.328	43.328

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a																																														
—	—	Wstawia się prawdopodobny wydatek tej rubryki, tak jak w innych zakładach krajowych.																																														
100	200	Jak na rok 1883.																																														
600	700																																															
700	900																																															
31.288	32.000	Wydatek wynosił w oddziałach:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>I.</th> <th>II.</th> <th>III.</th> <th>IV.</th> <th>Razem</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="6" style="text-align: center;">Z ł o t y c h w. a.</td> </tr> <tr> <td>w roku 1881.</td> <td>15.527</td> <td>2.015</td> <td>8.703</td> <td>5.043</td> <td>31.288</td> </tr> <tr> <td>" 1882.</td> <td>14.723</td> <td>2.076</td> <td>8.416</td> <td>5.282</td> <td>30.497</td> </tr> <tr> <td>razem</td> <td>30.250</td> <td>4.091</td> <td>17.119</td> <td>10.325</td> <td>61.785</td> </tr> <tr> <td>przeciętnie</td> <td>15.125</td> <td>2.045</td> <td>8.559</td> <td>5.163</td> <td>30.892</td> </tr> <tr> <td>wstawia się przeto w stosunku do przeciętnych wyników i do ilości chorych w zaokrągleniu</td> <td>15.200</td> <td>2.000</td> <td>8.600</td> <td>5.200</td> <td>31.000</td> </tr> </tbody> </table>					I.	II.	III.	IV.	Razem	Z ł o t y c h w. a.						w roku 1881.	15.527	2.015	8.703	5.043	31.288	" 1882.	14.723	2.076	8.416	5.282	30.497	razem	30.250	4.091	17.119	10.325	61.785	przeciętnie	15.125	2.045	8.559	5.163	30.892	wstawia się przeto w stosunku do przeciętnych wyników i do ilości chorych w zaokrągleniu	15.200	2.000	8.600	5.200	31.000
	I.	II.	III.	IV.	Razem																																											
Z ł o t y c h w. a.																																																
w roku 1881.	15.527	2.015	8.703	5.043	31.288																																											
" 1882.	14.723	2.076	8.416	5.282	30.497																																											
razem	30.250	4.091	17.119	10.325	61.785																																											
przeciętnie	15.125	2.045	8.559	5.163	30.892																																											
wstawia się przeto w stosunku do przeciętnych wyników i do ilości chorych w zaokrągleniu	15.200	2.000	8.600	5.200	31.000																																											
		Ilość dni leczenia wynosiła na wszystkich czterech oddziałach w r. 1880.	149.941 dni.																																													
		" 1881.	160.659 "																																													
		" 1882.	154.689 "																																													
400	400	Jak na rok 1883.																																														
871	900	Wstawia się mniejszą kwotę z powodu jak pod poz. 18.																																														
396	444	Jak na rok 1883.																																														
1.108	1.215	Wstawia się mniejszą kwotę z powodu jak pod poz. 20. b.																																														
—	—	" " w osobnej pozycji " " 19.																																														
1.189	1.140	Wydatek wynosił w roku 1882. 1.107 zł., wstawia się zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi szpitala jak na rok 1883. kwotę 1.140 zł.																																														
392	300	Jak na rok 1883.																																														
6.483	5.975	Wydatki na ten cel wynosiły: w roku 1880. — 5.290 zł., w r. 1881. — 6.483 zł., w roku 1882. — 5.967 zł. — razem 17.740 zł. — przeciętnie 5.980 zł. wstawia się zaś mniejszą od uchwalonej na rok 1883. o 9 zł. kwotę t. j. 5.966 zł. na wikt dla piekarza i 2ch parobków.																																														
2.118	1.800	Ze względu na wynikłość z roku 1882., w którym wino kosztowało 2.036 zł. wstawia się zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi szpitalu, kwotę zaokrągloną. 2.000 "																																														
44.245	44.174																																															

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	oblakanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
		Z przeniesienia.	21.360	3.234	11.679	7.055	43.328	43.328
VIII.	31 ₂₉	Wikt lekarza dyżurnego z winem i pieczywem.	175	35	88	52	—	350
	32 ₃₀	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj.	2.800	560	1.400	840	—	5.600
	33 ₃₁	Oświetlenie, aparat gazowy z gazownikiem i parobkiem.	1.600	320	800	480	—	3.200
	34 ₃₂	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych: 1) zwyczajne	175	35	88	52	—	350
		2) <i>nadzwyczajne</i>	1.225	245	613	367	—	2.450
	35 ₃₃	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, oraz reparacya wozów, uprzęży i inne potrzeby	323	65	162	96	—	646
	36 ₃₄	Utrzymanie ogrodów:						
		a) warzywnego	470	230	—	—	700	
		b) spacerowego	100	20	50	30	200	
		c) ogrodnik z wiktem	180	36	90	54	360	1.260
	37 ₃₅	Utrzymanie pralni:						
		a) drzewo i inne potrzeby do pralni	1.325	265	662	398	2.650	
		b) koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia: płaca rocznie po 80 zł. wikt z pieczywem i dodatkami rocznie po 168 „	248	50	124	74	496	
		c) koszt utrzymania służby (11 osób) w pralni	996	199	498	299	1.992	5.138
	38 ₃₇	Bielizna, pościel i odzież:						
		a) reparacya i sprawienie nowej:						
		1) zwyczajne	600	150	275	275	1.300	
		2) <i>nadzwyczajne</i>	2.000	300	850	850	4.000	
		Do przeniesienia } zwyczajne	30.352	5.199	15.916	9.705	1.300	59.872
		} <i>nadzwyczajne</i>	3.225	545	1.463	1.217	4.000	2.450

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
44.245	44.174		
347	350	Wikt lekarza z dodatkami kosztował w roku 1882.	347 zł.
		przyjmuje się przeto jak na rok 1883. uchwalono, w zaokrągleniu	350 „
6.458	5.600	Wydatki wynosiły: w r. 1880.	6.232 zł. w r. 1881. 6458 zł. w r. 1882 5.199 zł.
		razem	17.889 zł., przeciętnie
		wstawia się przeto w zaokrągleniu	5.600 „
3.005	3.554	Oświetlenie kosztowało: w roku 1880.	3.867 zł.
		„ 1881.	3.005 „
		„ 1882.	2.722 „
		przyjmuje się przeto zaokrągloną kwotę	9.594 zł., przeciętnie 3.198 zł.
			3.200 „
350	350	Wynikłość za rok 1882. wynosi	2.776 zł.
1.232	2.450	wstawia się zatem na wydatki zwyczajne kwotę	350 zł.
		zaś na uzupełnienie łóżek żelaznych i sprawienie odpowiednich sprzętów dla chorych, zostających na klasie I i II jako wydatek nadzwyczajny kwotę 2.450 zł. razem 2.800 zł. zgodnie z potrzebą wykazaną przez Dyrekcyę szpitalu i kwotą uchwaloną na r. 1883.	
805	649	Jak na rok 1883., z opuszczeniem kwoty	3 zł.
		na wikt dla furmana i wydatku nadzwyczajnego	200 „
		przyzwolonego w roku 1883. na sprawienie 2ch nowych wozów.	
746	600	Wydatki wynosiły: w roku 1880.	751 zł.
		„ 1881.	746 „
		„ 1882. (zwyczajne)	722 „
		wstawia się, zgodnie z żądaniem Dyrekcyi szpitalu w zaokrągleniu kwotę	2.219 zł., przeciętnie 739 zł.
			700 „
—	200		
360	360	Jak na rok 1883.	
2.947	2.700	Wydatki na ten cel wynosiły: w roku 1880.	2.625 zł.
		„ 1881.	2.947 „
		„ 1882.	2.343 „
		wstawia się zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi szpitalu w zaokrągleniu	7.915 zł., przeciętnie 2.638 zł.
			2.650 zł.
508	520	Jak na rok 1883., z umniejszeniem z powodu jak pod poz. 18 o kwotę	24 zł.
2.064	2.025	„ „ „ 1883., z opuszczeniem na wikt dla 10 praczek i 1 parobka do pralni kw.	33 „
1.300	1.300	Wydatki dotyczące wynosiły: w roku 1880.	5.227 zł.
3.457	4.000	„ 1881.	4.757 „
		„ 1882.	5.439 „
		wstawia się zaś uchwaloną na rok 1883. kwotę	15.423 zł., przeciętnie 5.141 zł.
		a w zaokrągleniu	5.200 „
		z powodu uzasadnionej przez Dyrekcyę szpitala konieczności uzupełnienia zniszczonej odzieży i bielizny na oddziale III i IV i sprawienia nowej dla chorych I i II klasy.	5.300 „
63.135	62.332		
4.689	6.450		

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	obląkanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
VIII.		Z przeniesienia {	30.352	5.199	15.916	9.705	1.300	59.872
		zwyczajne	3.225	545	1.463	1.217	4.000	2.450
		b) koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia:						
		płaca rocznie po 80 zł.						
		wikt z pieczywem i dodatkami rocznie						
		po 168 „	248	50	124	74	496	—
		c) koszt utrzymania 2 szwaczek	135	27	68	40	270	6.066
39	36	Słoma do sienników	300	60	150	90	—	600
		Suma wydatków {	31.035	5.336	16.258	9.909	—	62.538
		zwyczajnych	3.225	545	1.463	1.217	—	6.450
		nadzwyczajnych	—	—	—	—	—	—
		Ogólna suma rubryki VIII.	34.260	5.881	17.721	11.126	—	68.988
IX.		Koszta sanitarne:						
40	39	Lekarstwa	2.300	350	600	200	—	3.450
41	42	Utrzymanie apteki	153	31	76	46	—	306
42	41	„ 2 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych						
		w aptece:						
		płaca rocznie po 80 zł.						
		wikt z pieczywem i dodatkami,						
		rocznie po. 168 „	248	50	124	74	—	496
43	44	Na odezynniki chemikowi patologii	50	—	50	—	—	100
44	45	Potrzeby sanitarne	2.250	200	300	100	—	2.850
		Do przeniesienia	5.001	631	1.150	420	—	7.202

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a							
63.135 4.689	62.382 6.450								
508	520	Jak na rok 1883., z opuszczeniem na wikt dla 2ch Sióstr Miłosierdzia, z powodu jak pod poz. 18., kwoty 24 zł.							
276	273	Jak na rok 1883., z opuszczeniem na wikt dla 1 szwaczki, z powodu jak pod poz. 20 b, kwoty 3 zł.							
531	600	Zgodnie z kwotą uchwaloną na rok 1883.							
64.450 4.689	63.775 6.450	Sumę wyników z roku 1881., wykazano mniejszą o kwotę 2.420 zł.							
69.139	70.225	zaś sumę kwot uchwalonych na r. 1883. „ „ 1.400 „							
		z tego powodu, iż wydatki na: „utrzymanie maszyny parowej“ przeniesiono na Rubrykę XII a wydatki na: „rozmaite drobne gospodarze“ na Rubrykę XV i że opuszczono nadzwyczajny wydatek 600 zł. na ogród spacerowy, tudzież kwotę 200 zł. uchwaloną w roku 1883. na sprawienie wozów.							
3.775	3.150	Lekarstwa kosztowały: w oddzia- łach:	I.			II.	III.	IV.	Razem
			Z ł o t y c h w. a.						
		w roku 1880	2.208	270	374	175	3.027		
		„ 1881	2.477	408	713	177	3.775		
		„ 1882	2.284	327	837	266	3.714		
		razem	6.969	1.005	1.924	618	10.516		
		przeciętnie	2.323	335	641	206	3.505		
		wstawia się, w uwzględnieniu wyniku ostatnich 2 lat, zgodnie z potrzebą wykazaną przez Dy- rekcyę szpitalu w zaokrągleniu	2.300	350	600	200	3.450		
375	309	Jak na rok 1883., z opuszczeniem kwoty	na wikt dla parobka, z powodu jak pod poz. 20 b. 3 zł.						
508 100	520 100	Jak poz. 38 b). Jak na rok 1883.							
2.916	2.850	Potrzeby sanitarne kosztowały w od- działach:	I.			II.	III.	IV.	Razem
			Z ł o t y c h w. a.						
		w roku 1880.	2.212	209	486	124	3.031		
		„ 1881.	2.286	261	274	94	2.915		
		„ 1882.	2.660	238	265	121	3.284		
		razem	7.158	708	1.025	339	9.230		
		przeciętnie	2.386	236	341	113	3.076		
		z powodu zarządzonych oszczę- dności, wstawia się mniejszą kwotę	2.250	200	300	100	2.850		
7.674	6.929								

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
IX.		Z przeniesienia	5.001	631	1.150	420	—	7.202
	45 ⁴⁴	Instrumenta chirurgiczne	250	50	125	75	—	500
	46	Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych	125	25	62	38	—	250
		Suma rubryki IX.	5.376	706	1.337	533	—	7.952
X.		Koszta kancelaryjne:						
	47	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	435	87	218	130	—	870
XI.		Koszta kapliczne.						
	48	Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, wynagrodzenie za utrzymanie kościoła	125	25	63	37	—	250
XII.		Utrzymanie budynków.						
	49 ^{48 i 53}	Konserwacya i reparacya gmachu i obejścia szpitalnego	1.700	340	850	510	3.400	
	50 ^{50 i 38}	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	1.150	230	575	345	2.300	
	51	Asekuracya budynków, ruchomości i wiktuałów	150	30	75	45	300	
	52	Kominiarze i straż ogniowa	150	30	75	45	300	6.300
	53 ⁵⁴	Wynagrodzenie za czynności techniczne	300	60	150	90	—	600
		Suma rubryki XII.	3.450	690	1.725	1.035	—	6.900

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych.						
	54 ₅₅	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	20	—	—	—	—	20
XIV.		Podatki i daniny.						
XV.		<i>A. Z realności i dóbr.</i>						
	55 ₅₉	Od realności szpitalnych	75	—	—	—	75	
	56 ₆₀	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	666	—	—	—	666	
	57 ₆₁	Z propinacyi w „Krowodrzy“	—	95	—	—	95	836
		<i>B. Ekwivalenta.</i>						
	58 ₆₂	Od nieruchomości majątku szpitalnego	12	—	—	—	12	
	59 ₆₃	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	108	—	—	—	108	
	60 ₆₄	Z propinacyi „ w Krowodrzy“	—	39	—	—	39	159
		<i>C. Podatek dochodowy.</i>						
	61 ₆₅	Z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie Polskiem położonych 459 złp. 16 gr.	115	—	—	—	—	115
		Suma rubryki XIV.	976	134	—	—	—	1.110
XV.	62	Rozmaite.						
XXI.	38 i 72	Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane drobne wydatki	300	60	150	90	—	600
XVI.		Zapomogi dla położnic.						
XX.	63 ₇₁	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	1.300	—	—	—	1.300

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
—	20	Na mocy rozporządzenia byłego Rządu krajowego w Krakowie z dnia 1. Lipca 1859. L. 19.226.	
76 666 190	75 666 190	Jak na rok 1883. Wedle wykazu IV poz. 1. sprawozdania Wydziału krajowego: „o stanie funduszów szpitala św. Łazarza w Krakowie“ (LW. 41.291/1881), propinacya w Krowodrzy jest wspólną własnością oddziału położnic i oddziału podrzutek; gdy zaś na mocy uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1882. L. 905/S., wydzielono od 1. Stycznia 1883. fundusz podrzutek osobno, przeto wstawia się tutaj tylko połowę wydatku w kwocie 95 zł. zaś drugą połowę w preliminarzu podrzutek krakowskich.	
12 107 78	12 108 78	Jak na rok 1883. Wstawia się tylko połowę wydatku w kwocie 39 zł. zaś drugą połowę w funduszu podrzutek krakowskich, z powodu jak pod poz. 57.	
—	115	Na mocy kontraktu dzierżawnego, jak na rok 1883.	
1.129	1.244		
773	600	Wstawia się więcej, jak na rok 1883, o kwotę 200 zł. z powodu, iż z Rubryki VIII przeniesiono na niniejszą rubrykę wydatki: „Rozmaite drobne gospodarcze“, na które uchwalona była w roku 1883. także kwota pod poz. 38 b. Z tego samego powodu wynikłość za rok 1881., różni się od zamknięcia rachunku o kwotę 266 zł. zaś kwota uchwalona na rok 1883., od budżetu, o kwotę 200 „	
1.188	1.200	Zapomogi dla położnic wynosiły: w roku 1880. 1.254 zł. „ 1881. 1.188 „ „ 1882. 1.350 „ 3.792 zł., przeciętnie 1.264 zł. ze względu na wynikłość roku ostatniego, wstawia się w zaokrągleniu, kwotę 1.300 „	

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	Ogół
			chorych	położnie	syfilitycznych	oblakanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
<u>XVII.</u> <u>XIX.</u>		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.						
	64 ¹ ₇₀	Wynagrodzenie dla mamek, dziennie po 15 ct. za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	150	—	—	—	150
<u>XVIII.</u> <u>XXII.</u>	65 ¹ ₇₃	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie	—	10.600	—	—	—	10.600
<u>XIX.</u> <u>XIV.</u>		Zapisy.						
	66 ¹ ₅₆	Zapis ś. p. biskupa Szembeka, na odprawienie Mszy św. przez Kapitułę krakowską.	38	—	—	—	—	38
	67 ¹ ₅₇	Zapis ś. p. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	38
	68 ¹ ₅₈	Zapis ś. p. ks. Gałęckiego i Kłozowej na odprawienie Mszy św.	36	—	—	—	—	36
		Suma rubryki XIX	112	—	—	—	—	112
<u>XX.</u> <u>XVI.</u>	69 ¹ ₆₆	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	150	—	—	—	—	150
<u>XXI.</u> <u>XVII.</u>	70 ¹ ₆₇	Dyety i koszta podróży.						
		Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr	50	—	—	—	—	50

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a	
94	150	Wynikłość za rok 1882. wynosi kwotę 158 zł. wstawia się zatem, jak na rok 1883 uchwalono, w zaokrągleniu 150 „	
11.327	10.400	Ilość dni leczenia wynosiła: w roku 1880. 20.442 dni " 1881. 21.029 " " " 1882. 21.652 " " 63.123 dni, przeciętnie 21.041 dni, które licząc po 50 ct., uczynią kwotę 10.520 zł. ze względu na wynikłość z ostatnich 2 lat i zwiększającą się ilość dni leczenia, wstawia się w zaokrągleniu, kwotę 10.600 „ zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi szpitalu.	
38	38	Na mocy rozporządzenia byłego Senatu Rzeczypospolitej krakowskiej z dnia 30. Grudnia 1840. L. 1327.	
38	38	Na mocy aktu fundacyjnego, jak na rok 1883. (LW. 21.083/1876) — patrz dochody rubr. I poz. 4. lit. k.	
36	36	Na mocy aktów fundacyjnych, jak na rok 1883. (LW. 631/1877 i 33.663/1881) — patrz dochody rubr. I poz. 4. lit. c i d.	
112	112		
122	150	Jak na rok 1883.	
89	50	Jak na rok 1883.	

Dochody.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV	Szczegół	O g ó l
			chorych	położnic	syfilitycznych	oblakanych		
Z ł o t e a u s t r y a c k i e								
I.		Odsetki od kapitałów.						
	1	Od papierów wartościowych: 5% od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, w imiennej wartości 19.100 zł.	755	125	75	—	—	955
	2/1	5% od kapitału spłacanego przez fundusz krajowy	15.435	866	—	—	—	16.301
	3/2	Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach:						
		a) 4% od kapitału 235 zł.	9	—	—	—	9	
		b) 6% " " 9.250 "	555	—	—	—	555	564
	4/3	Dochody z fundacji:						
		a) Bienkowskiego	170	—	—	—	170	
		b) Dąbkowskiego	206	—	—	—	206	
		c) Gałęckiego	26	—	—	—	26	
		d) Kłozowej (mszalna)	10	—	—	—	10	
		e) " (szpitalna)	5	—	—	—	5	
		f) Ligezy	262	—	—	—	262	
		g) Małeckiego	16	—	—	—	16	
		h) Pruskiego	263	—	—	—	263	
		i) Tarły	66	—	44	13	123	
		k) Wencła	38	—	—	—	38	
		l) Wolnych mularzy	65	—	—	—	65	
		m) Mszalna	—	—	115	—	115	
		n) Trzebieckiego	—	—	—	150	150	1.449
		Suma rubryki I	17.881	991	234	163	—	19.269
II.		Dochody z realności i dóbr.						
	5/4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie Polskiem 2.700 rbl.	4.500	—	—	—	—	4.500
	6/5	Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	—	3.805
	7/6	„ „ z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	—	—	—	—	50
		Do przeniesienia	8.355	—	—	—	—	8.355

Wyni- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
—	405	Na podstawie rzeczywistego stanu listów zastawnych, będących własnością majątków zarodowych.
—	—	W myśl uchwały W. Sejmu z dnia 17. Października 1882. L. 905/S. wstawia się 2gą ratę odsetek, wedle uchwalonych planów umorzenia, które fundusz krajowy z tytułu refundowanych kosztów na budowę nowego szpitalu spłaca, a mianowicie : na oddział chorych kwotę 15.435 zł. 21 ct. „ „ położnic „ 865 „ 60 „ 16.300 zł. 81 ct. zaś dla oddziału podrzutek wykazuje się podobną kwotę osobno w preliminarzu funduszu podrzutek krakowskich.
2.428	555	Jak na rok 1883, z opuszczeniem dochodu 50 zł. od kapitału spłaconego w kwocie 1.000 zł.
	170	
	195	
	26	
	10	
	5	Wstawia się rzeczywisty dochód, jaki kapitały fundacyjne obecnie przynoszą.
	262	
	16	
	263	
	205	Dotychczas wykazywany dochód odsetek z fundacyi Tarły w oddziale II (położnic i podrzutek) w kwocie 82 zł. opuszcza się, a wstawia w preliminarzu funduszu podrzutek krakowskich, który od 1. Stycznia 1883. osobno wydzielony został; gdyż wedle wykazu V. poz. 1. sprawozdania Wydziału krajowego o stanie funduszy szpitalu św. Łazarza w Krakowie (LW. 41291/1881) zapis dotyczący został uczyniony „wyłącznie na wychowanie podrzuconych dzieci.“
	38	
	75	
	115	Wstawia się rzeczywisty dochód, jaki kapitały obecnie przynoszą.
1.495	150	
3.923	2.499	Suma kwot uchwalonych na rok 1883, wykazana mniejsza o kwotę 50 zł. z powodu opuszczenia dochodu od kapitału już spłaconego.
4.120	4.500	Na podstawie kontraktu dzierżawnego zawartego do LW. 12071/1873 (dzierżawa trwa do 23. Czerwca 1885).
3.805	3.805	Na podstawie kontraktu dzierżawnego zawartego do LW. 19573/1874 (dzierżawa trwa do 23. Czerwca 1887).
50	50	Na mocy rozporządzenia byłej krakowskiej Rady administracyjnej z dnia 27. Sierpnia 1850 L. 4873.
7.975	8.355	

Dochody.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie	Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I	II	III	IV.	Szczegół	Ogół
			chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych		
Złote austriackie								
		Z przeniesienia	8.355	—	—	—	—	8.355
II.	8/7	Czynsz za salę wykładową kliniki, od c. k. Rządu	150	—	—	—	—	150
	9/8	Dochód z ogrodu szpitalnego	800	400	—	—	—	1.200
	10/9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“	—	653	—	—	—	653
		<u>Suma rubryki II</u>	<u>9.305</u>	<u>1.053</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>10.358</u>
		Zwroty kosztów leczenia.						
	11/10	Z funduszu krajowego galicyjskiego	50.000	20.000	28.000	15.000	—	113.000
	12/11	Z funduszków obcokrajowych i od stron samopłacących	4.600	1.000	2.800	4.600	—	13.000
		<u>Suma rubryki III.</u>	<u>54.600</u>	<u>21.000</u>	<u>30.800</u>	<u>19.600</u>	<u>—</u>	<u>126.000</u>
IV.	13/12	Dochody rozmaite	25	20	10	10	—	65

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a					
7.975	8.355						
412	150	Na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa oświaty z dnia 22. Sierpnia 1881. L. 12592 (LW. 51.691/1881).					
1.970	1.200	Dochód wynosił w roku 1882. kwotę 1.447 zł. wstawia się prawdopodobny dochód, jak na rok 1883. uchwalono 1.200 „ w zaokrągleniu					
1.306	1.306	Wstawia się tylko połowę dochodu — na mocy kontraktu dzierżawnego zawartego do LW. 2950/1881. o rocznych 1.306 zł. zaś drugą połowę w preliminarzu podrzutków krakowskich, z powodu jak pod poz. 57 (dzierżawa trwa do 30. Grudnia 1883).					
11.663	11.011						
113.595	113.000	Dochody wynosiły w oddziałach:					
			I.	II.	III.	IV.	Razem
			Z ł o t y c h w. a.				
		w roku 1880.	59.203	22.304	31.931	15.725	129.163
		„ 1881.	46.301	24.852	29.143	13.299	113.595
		„ 1882.	54.090	21.687	33.048	22.812	131.637
		razem	159.594	68.843	94.122	51.836	374.395
		przeciętnie	53.198	22.948	31.374	17.278	124.798
		przyjmuje się zatem z powodu zniżenia taksy dziennej od 1. Kw. 1883 r. prawdopodobny dochód, jak na rok 1883., uchwalony					
			50.000	20.000	28.000	15.000	113.000
16.156	13.000	Dochody wynosiły w oddziałach:					
			I.	II.	III.	IV.	Razem
			Z ł o t y c h w. a.				
		w roku 1880.	5.197	1.138	2.372	4.170	12.877
		„ 1881.	5.523	1.524	4.334	4.774	16.155
		„ 1882.	4.949	1.557	3.020	6.837	16.363
		razem	15.669	4.219	9.726	15.781	45.395
		przeciętnie	5.223	1.406	3.242	5.260	15.131
		wstawia się zatem z powodu jak przy pozycji 11. przypuszczalny mniejszy dochód, a mianowicie:					
			4.600	1.000	2.800	4.600	13.000
129.751	126.000						
392	65	Jak na rok 1883. dla zmienności tej rubryki.					

Lit. G) Fundusz podrzutek6w Krakowskich.

Liczba		Poszczeg6lnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zyty				
Złote austriackie					
W y d a t k i.					
I.	—	Płace urzędników i sług	—	—	—
II.	—	Potrzeby kancelaryjne	—	—	—
III.	—	Remuneracye i zapomogi.			
	1	Akuszeree za stręczenie żywicielek i pieluszkowe	25	—	—
	2	Zywicielkom za gorliwe pielęgowanie dzieci	10	—	—
		Suma rubryki III	35	—	35
IV.	3	Koszta utrzymania dzieci	200	—	200
V.	4	Koszta leczenia dzieci	10	—	10
VI.		Podatki i daniny.			
	5	Podatek z propinacyi w Krowodrzy	95	—	—
	6	Ekwiwalent " " "	39	—	—
		Suma rubryki VI.	134	—	134
VII.		Rozmaite.			
	7	Koszta pogrzebowe i inne drobne nieprzewidziane wydatki	20	—	20
		Suma wydatków	—	—	399
D o c h o d y.					
I.		Odsetki od kapitałów.			
	1	5% od listów zast. galic. Tow. kred. ziem. imien. wart. 100 zł.	5	—	—
	2	5% od kapitału spłacanego przez fundusz krajowy	866	—	—
	3	Od fundacyi „Tarły”	82	—	—
		Suma rubryki I.	953	—	953
II.		Dochód z realności i dóbr.			
	4	Półowa czynszu z propinacyi w Krowodrzy	653	—	653
III.	5	Rozmaite	5	—	5
		Suma dochodów			1.611
		W porównaniu z wydatkami			399
		pozostaje nadwyżka dochodów			1.212
		która zostanie skapitalizowaną.			

Preliminarz na rok 1884. LW. 29.610|83.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
		<p style="text-align: center;">A 3 3 2 2 W</p> <p>Rubr. I. i II. Ilość podrzutków wynosi tylko 8 głów, więc mało znaczące czynności administracyjne wykonuje Zarząd szpitala św. Łazarza w Krakowie. W Rub. więc I i II. nie się nie prelinuje.</p> <p>Wstawia się prawdopodobny wydatek na ten cel, tak jak w funduszu podrzutków we Lwowie, tylko w mniejszej kwocie z powodu mniejszej ilości dzieci.</p> <p>Do Rub. IV. Zakład zniesiono uchwałą sejmową z dnia 29/8 1873. Wstawia się tylko wydatek na utrzymanie dzieci przyjętych na wieś po 29/8 1873 na mocy ustawy z d. 10/5 1873. Nr. 249. dz. u. kr. Wydatek wynosił w roku 1880. — 252 zł. 54 ct., w roku 1881. — 215 zł. 50 ct., w r. 1882. — 160 zł. 41 ct. — razem 628 zł. 45. ct. — przeciętnie 209 zł. 48 ct. Ze względu na wynik r. 1882. prelinuje się kwotę 200 zł.</p> <p>Do Rub. V. Prawdopodobny wydatek, który fundusz za leczone w szpitalach publicznych dzieci ponosić będzie.</p> <p>Do Rub. VI. Połowę przypadającego wydatku na podatki i ekwiwalenta z propinacyi w Krowodrzy (patrz rub. II. dochodów).</p> <p>Prawdopodobny wydatek, który naprzód ściśle nie da się obliczyć.</p> <p><i>Do poz. 2).</i> Uchwałą W. Sejmu z d. 17/10 1882. L. 905 S. wydzielono kapitał fund. podrzutków spłacalny przez fundusz krajowy w kwocie 17.486 zł. 92 ct. w. a. i ułożono plan umorzenia, wedle którego odsetki na rok 1884. wynoszą 865 zł. 60 ct. Kapitał (2. rata) 183 zł. 60 ct. wpłynie do majątku zarodowego.</p> <p><i>Do poz. 3).</i> Wykazywany dotychczas dochód z fund. Tarły w oddziale II. funduszu szpitala św. Łazarza w kwocie 82 zł. wstawia się tutaj, gdyż wedle sprawozdania Wydz. kr. o stanie funduszy tegoż szpitala (LW. 41.291 81) zapis ten uczynionym został wyłącznie na utrzymanie podrzutków.</p> <p><i>Do poz. 4).</i> Wedle sprawozdania Wydziału kr. o stanie funduszy szpitala św. Łazarza w Krakowie (LW. 41.291 81) stanowi propinacya w Krowodrzy wspólną własność położnic i podrzutków. Dlatego wstawia się tu połowę z rocznego czynszu w kwocie 1.306 zł. (LW. 2950 81).</p> <p><i>Do poz. 5).</i> Dla braku odnośnych wyników, wstawia się prawdopodobny dochód w kwocie 5 zł.</p>

Lit. H) Fundusz Policji krajowej.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I. Koszta gospodarcze :					
	1	Utrzymanie korekcyonistów	50		
	2	Koszta leczenia	10		
	3	Ubior	20		
	4	Utrzymanie korekcyonistek	300	—	380
II.	5	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	10	—	10
III.	6	Zwroty grzywien policyjnych	10	—	10
IV.	7	Zwroty należności posłańców karnych	2	—	2
V.	8	Remuneracye	5	—	5
VI.	9	Rozmaite	10	—	10
		Suma wydatków	417	—	417
D o c h o d y.					
I. Odsetki:					
	1	5% od kapitału hipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr.	1		
	2	6% od obligacyj pożyczki kraj. z r. 1873 imien. wartości 7.000 zł.	420		
	3	5% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, imiennej wartości 39.300 zł.	1.765		
	4	4 $\frac{1}{2}$ % od zasubskrybowanych obligacyj pożyczki krajowej z roku 1883. imiennej wartości 10.300	464		
	5	4 $\frac{1}{2}$ % od chwilowo lokowanej gotowizny 56.444 zł. 09 ct.	2.540		
	6	6% przypadających w roku 1884 od resztującej ceny kupna 16.000 zł. na realności t. zw. św. Maryi Magdaleny L. 20 $\frac{2}{4}$ we Lwowie	960		
	7	4% od książeczek galic. kasy oszczędności	3	—	6.153
II.	8	Policyjne grzywny	10	—	10
III.	9	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	10	—	10
IV.	10	Rozmaite	2	—	2
		Suma dochodów	6.175	—	6.175
		W porównaniu z wydatkami	—	—	417
		Okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	5.758
która wpłynie do funduszu krajowego.					

Preliminarz na rok 1884. LW. 29.249|83.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
—	380	
—	10	W latach 1876. do 1882. nie było żadnych wydatków; ze względu jednak, iż właściwe przepisy korekcyjne zawsze obowiązują i przewidzieć nie można, jaka kwota może być potrzebną, preliniuje się jak na rok 1883.
—	10	
—	2	
—	5	
—	10	
—	417	
		<i>Do poz. 1).</i> 5% od kapitału zabezpieczonego na realności Nr. 85. 87. 210. gm. X. w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr. czyli 27 zł. 25 ct. w. a.
		<i>Do poz. 2).</i> Preliminuje się odsetki według stanu i stopy procentowej w czasie układania preliniarza.
		<i>Do poz. 3).</i> W czasie układania preliniarza stan 5% listów zastawnych kredytowych i zarządzane zakupna tychże listów wynosiły 31.300 zł. Dnia 15. maja 1884. wpłynę od c. k. rządu rata za kupno realności L. 20 ² / ₄ w sumie 8000 zł. za którą zakupi się także listy im. wart. 8000. zł. Odsetki zatem w r. 1884., z uwzględnieniem iż zakupno efektów za rok 1884. odbędzie się dopiero w maju, — przyniosą ogółem 1.765 zł.
6.330	6.167	<i>Do poz. 4).</i> Preliminuje się według stanu w czasie układania preliniarza.
—	10	<i>Do poz. 5).</i> Preliminuje się jak na rok 1883. od użytkowanego przez fundusz krajowy kapitału.
—	10	<i>Do poz. 6).</i> W roku 1874. sprzedano c. k. Rządowi realność t. zw. św. Maryi Magdaleny L. 20 ² / ₄ . za cenę 120.000 zł. na to spłacono po koniec roku 1882 i w r. 1883 104.000 „
—	2	
6.330	6.189	do spłacenia w rocznych ratach po 8000 zł. w latach 1885. i 1886. z 6% odset. pozostanie jeszcze 16.000 zł. Odsetki te w r. 1884. wyniosą, według planu umorzenia 960 „
		<i>Do poz. 7).</i> każdorazowe pozostałości przy zakupie efektów lokowane będą w kasie oszczędności; od takowych preliniuje się prawdopodobny dochód 3 zł.
		<i>Do poz. 8.</i> Jak na rok 1883.
		<i>Do poz. 9. i 10.</i> Preliminuje się jak na rok 1883.

Lit. J) Fundusz pożyczki z r. 1883.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycej		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	38.400	—	38.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	170.573	—	170.573
Koszta administracyjne.					
III.	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	17.057	—	17.157
	4	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	100	—	
IV.	5	Różne wydatki	1.000	—	1.000
Suma wydatków			—	—	227.130

Preliminarz na rok 1884. LW. 28.435|83.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a																									
—	—	<p>Wedle planu umorzenia uchwalonego przez Wydział krajowy dnia 31.3. 1883. L. 15.593, a zatwierdzonego reskryptem Ministerium finansów z 10.4. 1883. L. 1501. (LW. 17.581 83) wylosować się mające obligacye wynosić mają w dniu 1. maja 1884. r. kwotę 19.000 zł.</p> <p>a w dniu 1. listopada 1884. kwotę 19.400 „</p> <p>a mianowicie:</p> <table style="margin-left: 40px;"> <tr> <td>1 sztuka</td> <td>a</td> <td>10.000 zł.</td> <td>10.000 zł.</td> <td>w. a.</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>„</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>sztuk</td> <td>1.000</td> <td>8.000</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>„</td> <td>500</td> <td>6.000</td> <td>„</td> </tr> <tr> <td>94</td> <td>„</td> <td>100</td> <td>9.400</td> <td>„</td> </tr> </table> <p style="text-align: right; margin-right: 100px;"><u>38.400 zł. w. a.</u></p> <p>zas 2¹/₄% odsetki wynoszą w dniu 1. maja 1884. kwotę 85.500 zł.</p> <p>„ „ „ „ 1. listopada 1884 kwotę 85.073 „</p> <p style="text-align: right; margin-right: 100px;"><u>170.573 zł.</u></p>	1 sztuka	a	10.000 zł.	10.000 zł.	w. a.	1	„	5.000	5.000	„	8	sztuk	1.000	8.000	„	12	„	500	6.000	„	94	„	100	9.400	„
1 sztuka	a	10.000 zł.	10.000 zł.	w. a.																							
1	„	5.000	5.000	„																							
8	sztuk	1.000	8.000	„																							
12	„	500	6.000	„																							
94	„	100	9.400	„																							
—	—	Do poz. 3. W myśl. ces. rozporz. z 28.4. 1859. (Dz. ust. państ. Nro 67) i ust. skarb. z 16.4. 1883. (Dz. ust. państ. Nro 47) prelinuje się podług III. klasy pod. doch.																									
—	—	Do poz. 4. Preliminuje się wedle prawdopodobnej potrzeby na porta i t. p.																									
—	—	Prawdopodobna potrzeb na opłaceniu prowizyj bankom pośredniczącym przy wypłacie kuponów i inne nieprzewidziane wydatki.																									

LW. 37.264/1883.
Alegata **K**—**O** do sprawa-
wozdania Wydziału krajowe-
go o budżecie krajowym na
rok 1884.

PRELIMINARZE

na rok

1884.

Lit.	K.	Fundusz domestykalny	str.	2
„	L.	„ kultura krajowej	„	4
„	M.	„ stanowy sierociński	„	6
„	N.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	„	8
„	O.	„ pożyczki krajowej z roku 1873.. . . .	„	10

Lit. K) Fundusz domestykalny.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- ytcyl		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1	Wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich z archiwum bernardyńskiego (dotacya dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego)	1.200	—	1.200
II.	2	Rozmaite przypadkowe	5	—	5
		Suma wydatków	1.205	—	1.205
D o c h o d y.					
Odsetki.					
I.	1	5% od kapitału wypożyczonego na budowę zakładu kulparkowskiego według planu amortyzacyjnego	1.894		
	2	5% od obligacyj indemnizacyjnych im. wartości 3.500 zł. m. k. po strąceniu 10% podatku dochodowego	165		
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imien. wartości 1.600 zł. w. a.	96		
	4	5% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego mianowicie: a) od obecnego stanu tych efektów im. wart. 42.000 zł. 2.100 zł. b) od dokupić się mających, imien. wart. 8.200 „ 320 „	2.420		
	5	4% od książeczek galic. kasy oszczędności	3	—	4.578
II.	6	Sprzedaż dzieła pod tytułem „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej.“	5	—	5
III.	7	Rozmaite przypadkowe	—	—	—
		Suma dochodów	4.583	—	4.583
		W porównaniu z wydatkami			1.205
		Okazuje się nadwyżka dochodów			3 378
		która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.			

Preliminarz na rok 1884. LW. 20.94883.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
1.200 3	1.200 5	Według uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866. Jak na rok 1883.
1.203	1.205	
4.297 5	4.412 5	<p><i>Do poz. 1)</i> Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie wypożyczył w roku 1873. 66.000 zł. — ct. z tego spłacono w latach 1873. do 1882. i umorzy się w r. 1883 ogółem 28.129 „ 44 „ pozostanie jeszcze z początkiem roku 1884 wierzytelność 37.870 zł. 56 ct. Odsetki według planu amortyzacyjnego do LW. 5731/73 wyniosą w r. 1884 1.893 „ 53 „ <i>Do poz. 2-3).</i> Preliminuje się według stanu efektów w czasie układania prelimitarza. <i>Do poz. 4.</i> Według planu umorzenia do LW. 5731/873 wpłyną od funduszu budowy zakładu kulparkowskiego od chwili sporządzenia niniejszego prelimitarza z tytułu kapitału: w r. 1883. dwie jeszcze raty w kwocie 1.612 zł. 59 ct. „ 1884. cztery pełne „ „ „ 3.386 „ 47 „ 4.999 zł. 06 ct. do tego prelimitowana z końcem roku nadwyżka dochodów 3.212 „ — „ Razem 8.211 zł. 06 ct.</p> <p>za gotówkę tę zakupi się w terminach przypadłości: 5% listy zastawne kredytowe: a) w roku 1883. na 1.600 zł. — ct. b) „ 1884. na 6.600 „ — „ razem im. wartości około 8.200 zł. — ct. Odsetki od tych nabyć się mających efektów, z uwzględnieniem chronologicznego porządku ich zakupu, przyniosą około 320 zł.</p> <p><i>Do poz. 5).</i> Każdoczesne pozostałości przy zakupie efektów lokowane będą chwilowo w kasie oszczędności, od takowych prelimituje się prawdopodobny dochód 3 zł. <i>Do poz. 6-7.</i> Preliminuje się jak na rok 1883.</p>
4.302	4.417	

Lit. L) Fundusz kultury krajowej

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
W y d a t k i.					
I.	1	Zwroty kar	20	—	20
II.		Rozmaite.			
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	4.300	—	4.300
	3	Wydatki nieprzewidziane	—	—	—
		Suma wydatków	4.320	—	4.320
D o c h o d y.					
I.	1	Odsetki	2.381	—	2.381
II.	2	Kary za przestępstwa lasowe i wodne	2.000	—	2.000
III.	3	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	4.381	—	4.381
		W porównaniu z wydatkami			4 320
		Okazuje się nadwyżka dochodów			61

Preliminarz na rok 1884. LW. 30.753|1883.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a														
24	20	Wydatek w latach 1879, 1880. i 1881. wynosił łącznie 62 zł. 08 ct. — przeciętnie 20 zł. 69 ct.; preliniuje się w zaokrągleniu 20 zł.														
5.000	5.000	Wysoki Sejm przeznaczył uchwałami z dnia 16. Października 1871. i z dnia 18. Października 1878. rocznie 5.000 zł. z tego funduszu. Ponieważ obecnie dochody tego funduszu się zmniejszyły, przeto preliniuje się tylko tyle, ile wystarcza, zaś resztę brakującą 700 zł. zamieszcza się w funduszu krajowym Rub. XV. Nie preliniuje się nic jak w roku 1883.														
5.024	5.020															
2.382	2.381	<p>Na pokrycie potrzeb funduszu krajowego spieniężono w r. 1878. i 1879. wszystkie efekta funduszu kultury krajowej, a mianowicie:</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">1) 5% książeczkę galic. kasy oszczędności na</td> <td style="text-align: right;">197 zł. 85 ct.</td> </tr> <tr> <td>2) 6% listy galic. Banku hipotecznego imien. wartości</td> <td style="text-align: right;">15.600 " — "</td> </tr> <tr> <td>3) 6% obligacje pożyczki krajowej z r. 1873. imien. wartości</td> <td style="text-align: right;">17.600 " — "</td> </tr> <tr> <td>4) 5% obligacje indemnizacyjne imien. wartości mon. konw.</td> <td style="text-align: right;">100 " — "</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><hr/></td> </tr> <tr> <td>razem sprzedano efektów imiennej wartości</td> <td style="text-align: right;">33.497 zł. 85 ct.</td> </tr> <tr> <td>oraz podniesiono z 6% lokacyi bankowej na rachunku bież. kw.</td> <td style="text-align: right;">9.420 " 45 "</td> </tr> </table> <p>Na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 17. Lipca 1880. powyższe efekta w takiej samej imiennej wartości i kapitał podniesiony w takiej samej wysokości fundusz krajowy zwrócić winien kulturze krajowej wraz z odsetkami, które na rok 1884. obliczone według stopy procentowej w czasie sporządzenia preliminarza, wynoszą 2.381 zł. 56 ct.</p>	1) 5% książeczkę galic. kasy oszczędności na	197 zł. 85 ct.	2) 6% listy galic. Banku hipotecznego imien. wartości	15.600 " — "	3) 6% obligacje pożyczki krajowej z r. 1873. imien. wartości	17.600 " — "	4) 5% obligacje indemnizacyjne imien. wartości mon. konw.	100 " — "	<hr/>		razem sprzedano efektów imiennej wartości	33.497 zł. 85 ct.	oraz podniesiono z 6% lokacyi bankowej na rachunku bież. kw.	9.420 " 45 "
1) 5% książeczkę galic. kasy oszczędności na	197 zł. 85 ct.															
2) 6% listy galic. Banku hipotecznego imien. wartości	15.600 " — "															
3) 6% obligacje pożyczki krajowej z r. 1873. imien. wartości	17.600 " — "															
4) 5% obligacje indemnizacyjne imien. wartości mon. konw.	100 " — "															
<hr/>																
razem sprzedano efektów imiennej wartości	33.497 zł. 85 ct.															
oraz podniesiono z 6% lokacyi bankowej na rachunku bież. kw.	9.420 " 45 "															
4.834	3.000	Dochód w latach 1879., 1880. i 1881. wynosił łącznie 12.036 zł. 48 ct. — przeciętnie 4.012 zł. 16 ct. Dochody tej rubryki zmniejszają się corocznie tak, że w r. 1882. wynosiły zaledwie 1.981 zł. 92 ct. a to z powodu, że zaległe grzywny prawie wszystkie odpisywane lub na areszt zamieniane bywają; preliniuje się przeto prawdopodobny na podstawie wyników z r. 1882. dochód w zaokrągleniu 2.000 zł.														
7.216	5.381	Nie preliniuje się nic jak w r. 1883.														

Lit. M) Fundusz stanowy sierociński.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyl		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I. Utrzymanie sierót.					
	1	Siedm miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł.	840		
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 zł.	252		
	3	Cztery miejsca w zakładzie św. Józefa w Krakowie po 120 zł.	480		
	4	Jedno miejsce w zakładzie św. Wincentego we Lwowie na	115	—	1.687
II.	5	Rozmaite	5	—	5
Suma wydatków			1.692	—	1.692
D o c h o d y.					
I. Odsetki.					
	1	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873 imiennej wartości 10.600 zł.	636		
	2	5% od listów zastawnych galic. Banku hipot. im. wart. 500 zł.	25		
	3	Od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziem. a) 4% od imiennej wartości 3.100 zł. 124 zł. b) 5% „ „ „ 14.100 „ 705 „	829		
	4	4½% od zasubskrybowanych obligacyj pożyczki krajowej z roku 1883 imiennej wartości 8.400 zł..	378		
	5	4% od książeczek galic. kasy oszczędności	1	—	1.869
II.	6	Rozmaite	—	—	—
Suma dochodów			1.869	—	1.869
W porównaniu z wydatkami			—	—	1.692
Okazuje się nadwyżka dochodów			—	—	177
która użyta zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.					

Preliminarz na r. 1884. LW. 30.333|1883.

Wy- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
1.509 4	1.687 5	Preliminuje się jak na rok 1883.
1.513	1.692	
1.906	1.885	<p><i>Do poz. 1-2 i 3a).</i> Odsetki obliczone według stanu efektów w dniu układania preliminarza.</p> <p><i>Do poz. 3 b)</i> Stan 5% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w czasie układania preliminarza wynosi 13.600 zł. za nadwyżkę dochodów z r. 1882. zarządono dokupno tych listów imiennej wartości 300 " za spodziewaną nadwyżkę z r. 1883. zakupi się takichże listów na 200 " Razem 14.100 zł.</p> <p>Odsetki w r. 1884. od całej tej sumy przyniosłyby 705 zł.</p>
1.906	1.885	<p><i>Do poz. 4).</i> Odsetki obliczone według stanu w czasie układania preliminarza.</p> <p><i>Do poz. 5).</i> Każdorazowe drobne pozostałości przy zakupie efektów lokowane bywają w kasie oszczęd. od takowych preliminuje się prawdopodobny dochód 1 zł.</p> <p><i>Do poz. 6.</i> Nie preliminuje się nic jak na rok 1883.</p>

Lit. N) Fundusz Al. hr. Stadnickiego.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycyi		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1	Płaca , Dr. Liskemu Ksaweremu, za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego, rocznie	800	—	800
II.	2	30⁰/₁₀₀ Rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich	75	—	75
III.	3	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich	800	—	800
IV.	4	Rozmaite	5	—	5
Suma wydatków			1.680	—	1.680
D o c h o d y.					
I.	1	Dotacya z funduszu domestykalnego na wydawnictwo aktów grodzkich	1.200	—	1.200
II.	2	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich	200	—	200
III.	Odsetki.				
	3	6 ⁰ / ₁₀₀ od obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 imiennej wartości 200 zł.	12	—	—
	4	4 ⁰ / ₁₀₀ od książeczki oszczędności galicyjskiego Banku kredytowego na 30 zł. 39 ct.	1	—	—
	5	4 ⁰ / ₁₀₀ od książeczek galic. kasy oszczędności na 5.005 zł. 62 ct.	200	—	213
IV.	6	Rozmaite	—	—	—
V.	7	Pozostałość kasowa, spodziewana z końcem roku 1883.	5.500	—	5.500
Suma dochodów			7.113	—	7.113
W porównaniu z wydatkami					1.680
Okazuje się nadwyżka dochodów					5.433
przeznaczona na pokrycie dalszych kosztów wydawnictwa aktów grodzkich.					

Preliminarz na r. 1884. LW. 29.306|1883.

Wynikłość z roku 1881.	Kwota uchwalona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
800 172 — —	800 122 800 5	<p><i>Do poz. 1).</i> Według uchwały sejmowej z dnia 11. Października 1871. LW. 43 1869.</p> <p><i>Do poz. 2).</i> Według umowy zawartej do LW. 5.911 1868. Preliminuje się rabat odpowiedni wynikłościom Rub. II. dochodów.</p> <p>Preliminuje się jak na rok 1883.</p>
972	1.727	
1.200 573	1.200 405	<p><i>Do poz. 1).</i> Według uchwały Wys. Sejmu z dnia 16. Stycznia 1866.</p> <p><i>Do poz. 2).</i> Dochód z tej rubryki prelimitowano w ostatnich latach po 405 zł.; okazuje się jednak, iż przecięciowo liczyć można zaledwie na 200 zł. dochodu z tego tytułu. Wynikłość z r. 1881. obejmuje dochód z trzech lat.</p>
188 —	181 —	<p>Preliminuje się według stopy procentowej i stanu efektów w czasie układania preliminarza.</p> <p><i>Do poz. 6).</i> Nie prelimituje się nic, jak w roku 1883.</p>
5.447	5.442	<p><i>Do poz. 7).</i> Pozostałość kasową, spodziewaną z końcem roku 1883. prelimituje się po uwzględnieniu znaczniejszych kosztów druku wydawnictwa w roku 1883.</p>
7.408	7.228	<p>w którym dwa naraz tomy wydane być mają.</p>

Lit. 0) Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
rubryki	po- zycy				
Złote austriackie					
W y d a t k i.					
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	18.300	—	18.300
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	47.580	—	47.580
Koszta administracyjne.					
III.	3	10% podatku dochodowego od kuponów	4.758	—	—
	4	Należytość stemplowa " "	683	—	—
	5	Potrzeby kancelaryjne i inne drobne	100	—	5 541
IV.	6	Rozmaite	400	—	400
Suma wydatków			71.821	—	71.821
D o c h o d y					
I.	1	Zwroty kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	—	—	—
II.	2	Odsetki od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	—	—	—
	3	Prowizye zwłoki od " " " "	—	—	—
	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych	1.500	—	1.500
Rozmaite.					
III.	5	Wylosowane obligacje własne	—	—	—
	6	Zwroty zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów	500	—	500
	7	Pozostałość z rachunków z r. 1883.	97.645	—	97.645
Suma dochodów			99.645	—	99.645
W porównaniu z wydatkami okazuje się nadwyżka dochodów .					27.824

Preliminarz na r. 1884. LW. 31.220|1883.

Wyni- nikłość z roku 1881.	Kwota uchwa- lona na r. 1883.	W y j a ś n i e n i a
14.500 81.528	8.600 40.000	Wedle planu umorzenia. Z ogólnej sumy obligacyj 1,600 000 zł. puszczone w obieg 1,433.000 zł. z tego wylosowano po koniec I. półrocza 1883 r. 125.000 zł. " wykupiono przy subskrypcyi pożyczki z 1883 r. 262.700 " " " od funduszków stypendyjnych i do- broczynności 252.900 " 640.600 " pozostaje w obiegu 792.400 zł. od których 6 % wynosi 47.580 zł.
9.171 231	4.000 1.257	Odpowiednio do kwoty kuponowej w Rubr. II. poz. 2. Przypadająca w roku 1884. należność stemplowa za kupony od wszystkich nie wylosowanych obligacyj, a to: Od seryi A. B. C. po 7 ct. od sztuki, zaś od seryi D. po 13 ct. przeto razem na dniu 1. Maja 1884 r. — 343 zł., zaś na dniu 1. Listopada 1884 r. — 340 zł., razem 683 zł.
110 465	100 400	
106.005	54.357	
84.637 6.922 1.525 38.319	3.100 93 1.430 14.458	W roku 1883. skończył się termin spłat ratalnych planami umorzenia wyznaczony. — Możliwe dochody z tego tytułu, wpływać będą tylko na poczet zaległości. Wedle przedłożonego na rok 1883. do LW. 25.560 82. W. Sejmowi projektu budżetu, w którym nieuwzględniono konwersyi — wynosić miał zapas gotówki z końcem roku 1883. 375.908 zł., zaś W. Sejm w przypuszczeniu, iż konwersya nastąpi w roku 1883 odtrącił wypłatę 2. raty umorzenia obligów i kuponów, tudzież podatku za II półrocze 1883 roku — razem 52.050 zł., i uchwalił o tyle większy zapas gotówki to jest 427.958 zł. — Konwersya jednak nie przyszła jeszcze do skutku — przeto wylosowane obligacje, kupony i podatki za II półrocze 1883 r. będą musiały być wypłacone, a prawdopodobny zapas gotówki wynosić będzie — tak jak Wydział krajowy projektował, t. j. 375.908 zł. — Od tego odtrącić należy: a) Uchwaloną przez W. Sejm na dniu 20. Października 1882. dotację dla funduszu krajowego 120.000 zł., b) Uchwalone przez Wys. Sejm na dn. 18. Października 1882 uposażenie kasy kraj. 160.000 zł. w której to kwocie mieści się pożyczka w r. 1880., wedle uchwały sej. z 20. Lipca 1880. z funduszu pożyczki z r. 1873. zaciągnięta w kw. 158.262 zł. 85 ct. razem 278.262 zł., 85 ct. a pozostanie właściwy zapas gotowizny z końcem roku 1883. 97.645 zł. 15 ct. z której przypadnie zapłacić: a) na dniu 2. Lutego 1884. r. wylosowane obligacje 9.150 zł.; — b) na dniu 1. Maja 1884. kupony I. półrocza 23.790 zł.; — c) podatek dochodowy i stemple za I. półrocze 2.771 zł.; — d) 2. Sierpnia wylosowane obligacje 9.150 zł.; — e) na dniu 1. Listopada kupony drugiego półrocza 23.790 zł.; — f) podatek i stemple także za drugie półrocze 2.771 zł.; — g) drobne wydatki 400 zł.; — razem 71.821 zł. Wedle tych terminów lokowany kapitał rozporządzalny przyniesie w odsetkach 4% prawdopodobnie 1.500 zł.
1.700 840 —	1.200 500 427.958	Od r. 1883. wylosowane obligacje własne nie wchodzą w plan amortyzacyi, lecz tylko obligi w obiegu będące (LW. 62 553 82.) przeto nie się nie preliniuje z tego tytułu. Tak jak w roku 1883. Wyjaśnienie patrz przy poz. 4.
133.943	448.739	

Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszków krajowych za rok 1881.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień §. 18. Statutu krajowego i §. 7. Instrukcyi dla Wydziału krajowego, przedkładamy zamknięcia rachunkowe wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszków za rok 1881., a mianowicie:

- Pod *A.* Zamknięcie funduszków budżetem objętych.
" *B.* " " " nieobjętych.
" *C.* " funduszu propinacyjnego.
" *D.* Sumaryczne zestawienie obrotu brutto i stanu majątkowego wszystkich funduszków.
" *E.* Zamknięcie rachunku i sprawozdanie Rady administracyjnej fundacyi St. hr. Skarbka.

Dział *A.* zawiera fundusze budżetem objęte :

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, z szczegółowemi zamknięciami szkół i folwarku w Dublanach i Czernichowie, tudzież szkoły ogrodniczej w Czernichowie.	11. Fundusz policyi krajowej.
2. " szkolny krajowy.	12. " domestykalny.
3—4. Szpital powszechny we Lwowie (2 oddz.).	13. " kultury krajowej.
5. Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.	14. " stanowy sierociński.
6. Fundusz podrzutków.	15. " Aleksandra hr. Stadnickiego.
7—10. Szpital św. Łazarza w Krakowie (4 oddz.).	16. " szkoły weterynaryi.
	17. " pożyczki krajowej z r. 1873.
	18. " budowy zakładu w Kulparkowie.
	19. " gmachu sejmowego.

Dział *B.* zawiera fundusze budżetem nieobjęte :

1. Fundusz pomnika Kościuszki.	114. Administracya dóbr Winniki.
2—113. Fundusze stypendyjne (112).	115. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

116. Fundusz niżankowicki.	132. Fundusz budowy laboratorium w Du-
117. " posagowy Komarnickich.	blanach.
118. " zakładu Ossolińskich.	133. " hr. Weissenwolfowej.
119. " zapomogi byłego obwodu tarnow-	134. Fundacya hr. Wodzickiego Piotra dla zu-
	bożałych włościan gmin Hoł-
120. " zapomogi z r. 1868.	hocze i t. d.
121. " " pozostałej z r. 1866.	135. " Dra Malinowskiego im. Najj. Pana.
122. " budowy domu podrzutek.	136. " Karola Beliny Brzozowskiego
123. " depozytów serwitutowych.	na cele dobroczynne.
124. " Russanowskiej.	137. " Karola Beliny Brzozowskiego
125. " szkół ludowych z r. 1872.	dla bursy stanisławowskiej.
126. " Ponińskiego.	138. " Antoniego Schiffnera dla wdów
127. " Kochmana dla literatów.	i sierót po ekspedytorach i po-
128. " " " dziewcząt słu-	czymistrzach.
żących.	139. " Maryi Mochnackiej dla 4 ubo-
129. " Jędrzejewiczowej.	gich ciemnych.
130. " pomnika hr. Gołuchowskiego.	140. Fundusz budowy szkoły w Czernichowie.
131. " sandecki „Dom roboczy“.	141. Depozyta.

przeło razem w dziale A. B. i C. funduszków 161.

W roku 1880. było funduszków 154, z tych ubyły fundusze budowy: szpitala św. Łazarza w Krakowie i kaplicy dublańskiej, — zaś przybyło nowych funduszków dziewięć, a to: **Stypendyjne:** 1. M. Jurgas, 2. J. Słowackiego, 3. S. Strzałkowskiego, 4. M. Stupnickiego. **Na cele dobroczynne:** 5. i 6. Beliny Brzozowskiego dwa, 7. A. Schiffnera, 8. M. Mochnackiej, wreszcie 9. fundusz budowy szkoły czernichowskiej.

W formie zamknięcia nie zaprowadzono żadnej zmiany zasadniczej, — ścieśniono tylko ile możności wewnętrzny układ rachunków, poopuszczano w mniejszych funduszach osobne stronicie tytułowe i wakaty — zwłaszcza, że Wysoki Sejm uznać raczył za stosowne te uproszczenia, połączone z zaoszczędzeniem kosztów.

Według załączonego wykazu sumarycznego wydatków i dochodów wszystkich — budżetem objętych funduszków — wynik jest następujący:

	w funduszach							
	krajowym:	samoistnych:						
wydatki w porównaniu z budżetem	<table border="0"> <tr> <td>{ większe o</td> <td>238.830 zł.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>{ mniejsze o</td> <td></td> <td>1.874 zł.</td> </tr> </table>	{ większe o	238.830 zł.		{ mniejsze o		1.874 zł.	
{ większe o	238.830 zł.							
{ mniejsze o		1.874 zł.						
dochody od budżetu większe o	275.283 „	18.064 „						
wynik w ogóle korzystny	36.453 zł.	19.938 zł.						
zaś w funduszach, dla których budżet nie był uchwalony, a to:								
	budowy	budowy						
	na Kulparkowie	gmachu sejmowego						
wydatki wynoszą	163 zł. 04 ct.	136.089 zł. 32 ct.						
		136.252 zł. 36 ct.						
dochody „	163 zł. 04 ct.	99.162 zł. 96 1/2 ct.						
		99.326 zł. 00 1/2 ct.						

Zamknięcie rachunków funduszu krajowego przedstawia :

	Wynik rzeczywisty :	Budżetem uchwalono :	W porównaniu z budżetem, wynik okazuje więcej :
Dochody	3,086.301 zł. 51 1/2 ct.	2,863.204 zł.	223.097 zł.
Wydatki	2,922.281 „ 08 1/2 „	2,735.637 „	186.644 „
Pozostałość z rachunku	164.020 zł. 43 ct.	127.567 zł.	

Z pozostałości rzeczywistej, przewidzianej już w sprawozdaniu komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1883., Wysoki Sejm na dniu 20. Października 1882. uchwalili wstawić do dochodów na tenże rok 1883. kwotę 160.000 zł.

W cyfrze wydatków „Budżetem uchwalonych“ mieści się uchwalona pierwotnie na dniu 22. Lipca 1880. kwota 2,718.026 zł., tudzież kredyty dodatkowe uchwalone na dniu 24. Lipca 1880. — 28. Września, 13., 15. i 24. Października 1881. w łącznej kwocie 17.611 zł.

Okazującą się „w porównaniu z budżetem“ większą sumę wydatków — odtrąciwszy od większej sumy dochodów, okazuje się wynik w ogóle korzystniejszy o 36.453 zł. a porównanie tego wyniku z wykazaną pozostałością rzeczywistą 164.020 zł. przedstawia uchwaloną budżetem nadwyżkę dochodów 127.567 zł.

Jednakże wyż wykazany wynik korzystniejszy, nie przedstawia właściwej cyfry różnic wpływających z gospodarki finansowej, właściwemu zakresowi działania Wydziału krajowego powierzonej, bo przekroczenia znaczne niektórych rubryk powstały z przyczyn i potrzeb nadzwyczajnych, zupełnie niezawisłych od Wydziału krajowego. I tak :

1. w Rub. V. poz. a. i 33. „epidemia i zarazy na bydło“ wydano więcej 1.924 zł. wedle rachunków, przez c. k. Namiestnictwo przedstawionych.

2. w Rub. VII. poz. 86. krajowa Rada szkolna pomimo co miesiąca czynionych przedstawień, wydatki funduszu szkolnego, zostającego pod jej zarządem, przekroczyła o 96.957 „
zaś Wydział krajowy w dochodach, — usilnem ściąganiem zaległości uzyskał więcej nad budżet o 93.574 zł., którymi w rachunku specjalnym skompensowano przekroczenie wydatków, — i wykazano tylko resztę 3.383 zł. jako przekroczenie.

3. w Rub. XII. na szupaśnictwo wydano więcej o 16.646 „
z powodu znaczniejszej ilości szupasowanych osób przez Władze polityczne, — i zlikwidowania przedłożonych z kraju i zagranicy rachunków z lat dawniejszych.

4. w Rub. XIV. poz. 127. e. odsetki od chwilowo zaciągniętych pożyczek, wydano więcej o 33.476 „
wiadomy bowiem z sprawozdań corocznych brak gotowizny zapasowej i zmniejszone nadzwyczaj w miesiącach letnich dochody, — znagłały do zaciągania pożyczek w wysokości, odpowiadającej nieuniknionym potrzebom bieżącym.

5. w Rub. XV. dział 4. dopłata reszty subskrybcją niepokrytych wydatków na album JCW. Aks. Rudolfa 14.190 „

6. w tejże Rub. dział 5. poz. 4—24. wydatki niepreliminowane, poniesione na skutek petycyj do Wysokiego Sejmu wniesionych, a Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia przekazanych 3.125 „

7. w tejże Rub. dział 6. poz. 68. lit. b. d. niedobory funduszy budowy: szpitala św. Łazarza w Krakowie i laboratorium w Dublinach, — których po-
Do przeniesienia 166.318 zł.

	Z przeniesienia	166.318 zł.
krycie Wysoki Sejm zatwierdził uchwałami z dnia 24. Października 1881. i 17. Października 1882., razem		7.079 „
8. w tejeż Rub. dział 6. poz. f. zasilek dla szkoły weterynaryi — budżetem na rok 1881. nieprzewidziany, — postanowiony jednak uchwałami sejmowemi z dnia 20. Maja 1878. i 17. Lipca 1880.		12.870 „
9. wydatki na ukończenie budowy gmachu krajowego, wedle osobnego rachunku i sprawozdania		95.215 „
nie licząc kosztów zarachowane w Rub. I., II. i XV. na wewnętrzne urządzenia, nie należące do właściwych kosztów budowy.		
10. wydatki zwrotnych zaliczek niepreliminowanych :		
w Rub. II. poz. 13—20. na płace urzędników Wydziału krajowego	5.549 zł.	
„ VII. „ 68. dział V. b. „ „ „ szkoły leśnej	325 „	
„ XV. dział 6. lit a. c. e. funduszom stypendyjnym, policyjnemu i gminie Leżajsk	2.853 „	8.727 „
11. w Rub. XV. zwrot funduszowi pożyczki z roku 1873. chwilowo zaciągniętej pożyczki na wyrównanie niedoboru w zamknięciu rachunków za rok 1880. str. 70/1		98.320 „
Wreszcie wydatki przewyższające kwoty budżetowe lub niepreliminowane, a pokryte również niepreliminowanymi dochodami własnych źródeł, poszczególnionymi we właściwych rubrykach obecnego zamknięcia rachunku, a to :		
12. w Rub. VII. poz. 67. szkoły i folwark w Czernichowie więcej o		31.622 „
pokryte niepreliminowanymi dochodami własnymi Rub. X. poz. 24. (uchwała sejmowa z dnia 20. Października 1881.).		
13. w Rub. VII. poz. 68. wydatki budowy i rozszerzenia szkoły leśnictwa we Lwowie większe o		18.166 „
znajdujące pokrycie w przeznaczonej na ten cel uchwałą sejmową z 13. Lipca 1880. subwencji krajowej z lat 1880. i 1882. w kwocie 13.000 zł. i w subwencji państwowej, z której w roku 1882. wpłynęło 10.000 zł. (uchwała sejmowa z 1. Października 1881. i sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za rok 1882. str. 25, zatwierdzone uchwałą sejmową z 17. Października 1882.).		
14. w Rub. VII. poz. 85. d. na kurs gorzelnictwa w Dublanach niepreliminowany wydatek		1.122 „
znajdujący pokrycie w Rub. X. poz. 24 1/2, lit. m. dochodów niepreliminowanych, a to: subwencją państwową 1.000 zł. i własnymi dochodami szkoły gorzelnictwa.		
15. w Rub. XIII. poz. 125. a. na regulację Dniestru więcej o		6.140 „
znajdujące pokrycie w niepreliminowanej subwencji państwowej (6.000 zł.), płatnej w 3-letnich ratach, z których pierwszą pobrano w Rub. X. poz. 24 1/2, lit. b. dochodów.		
Suma wydatków nadzwyczajnych		445.579 zł.

Dochody wykazano większe od budżetu o 223.097 zł.
 lecz i tu dla uwidocznienia rzeczywistych, przez Wydział krajowy uzyskanych zaoszczędzeń,

należy odtrącić:

pozycje niepreliminowane, które niezawisłe od gospodarki Wydziału krajowego wpłynęły, a mianowicie:

Do przeniesienia 223.097 zł.

	Z przeniesienia	223.097 zł.
a) w Rub. VI. 15. b. c. zwroty rat pożyczkowych	2.047 zł.	
b) w Rub. X. 24 $\frac{1}{2}$ k. zwroty pożyczek udzielonych gminom na zasie- wy w roku 1880. z zaliczki państwowej	86.608 „	
c) także poz. e. rata subwencyjna od Towarzystwa gospodarskiego na budowę laboratorium w Dublanach	1.500 „	
d) dochody, którymi pokryto powyżej pod poz. 12—15. poszczególnione wydatki nadbudżetowe, a to:		
1. Rub. X. poz. 24 $\frac{1}{2}$ lit. k. dochody szkół i folwarku w Czernichowie	31.827 „	
2. także lit. n. kurs gorzelnictwa w Dublanach	1.108 „	
3. także lit. b. regulacja Dniestru	2.000 „	125.090 „
	po odtrąceniu zostanie	98.007 zł.

zaś dodać:

uzyskane przez Wydział krajowy zwroty nadbudżetowe funduszu szkolnego, — wy- kazane powyżej przy poz. 2. wydatków nadzwyczajnych	93.574 „
a okaże się suma właściwych nad budżet większych dochodów w kwocie	191.581 zł.
doliczywszy do tego sumę wydatków nadzwyczajnych	445 579 „
przedstawia się rzeczywisty, korzystniejszy od uchwalonego na rok 1881. budżetu wynik gospodarki finansowej roku 1881. w kwocie	637.160 zł.

W funduszu propinacyjnym wynikiłości są następujące:

Dochody rzeczywiste	361.653 zł. 12 $\frac{1}{2}$ ct.
Wydatki	15.081 „ 58 „
	Czysty dochód z roku 1881. 346.571 zł. 54 $\frac{1}{2}$ ct.

do tego gotówka uzyskana:

za wylosowane 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego	2.000 zł.	
„ „ 6% „ „ Banku hipotecznego	32.000 „	34.000 „ — „
tudzież zapas gotówki z początkiem roku		24.500 „ 28 „
	razem gotówką	405.071 zł. 82 $\frac{1}{2}$ ct

Z tego wydano na zakupno listów zastawnych:

1. Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziem- skiego we Lwowie:		
a. 4% im. wart.	60.700 zł.	
po kursie przeciętnym 93 zł. 48 ct.		56.741 zł. 10 ct.
b. 5% im. wart.	275.700 „	
po kursie przeciętnym 101 zł. 65 $\frac{1}{2}$ ct.		280.267 „ 45 „
2. Galicyjskiego Banku hipotecznego we Lwowie:		
a. 5% im. wart.	45.700 „	
po kursie przeciętnym 103 zł. 47 $\frac{1}{2}$ ct.		47.287 „ 25 „
b. 6% im. wart.	2.800 „	
po kursie przeciętnym 104 zł.		2.912 „ — „
razem wydano na zakupno listów zastawnych im. wart.	384.900 zł.	387.207 „ 80 „
	Pozostało w kasie	17.864 zł. 02 $\frac{1}{2}$ ct.

Stan funduszu z końcem roku 1881. jest następujący:

1. Gotówka w kasie				17.864 zł. 02 ¹ / ₂ ct.
2. Efekta imiennej wartości:				
a. Listy zastawne galic. Towarzystwa kredyto- wego ziemskiego:				
α. 4%	60.700 zł.			
β. 5%	156.800 "	217.500 zł.		
b. Listy zastawne galic. Banku hipotecznego:				
α. 5%	45.700 zł.			
β. 6%	71.500 "	117.200 "	334.700 "	— "
3. Nadwyżka należności czynnych			999.462 "	20 "
(z których 874.500 zł. są efektami danymi w chwilowy zastaw)				
		razem	1,352.026 zł. 22 ¹ / ₂ ct.	
		W porównaniu ze stanem z końcem roku 1880.	1,020.636 "	05 "
		Okazuje się wzrost funduszu	331.390 zł. 17 ¹ / ₂ ct.	

Obliczając efekta według przeciętnego kursu z dnia 31. Grudnia 1881. między „płacą” a „żądają”, wynika stan funduszu:

1. Gotówka				17.864 zł. 02 ¹ / ₂ ct.
2. Efekta:				
a. Listy zastawne galic. Towarzystwa kredyto- wego ziemskiego:				
α. 4% im. wart. 60.700 zł. po kursie (96 zł. 30 ct. — 97 zł. 30 ct.) tj. 96 zł. 80 ct.		58.757 zł. 60 ct.		
β. 5% im. wart. 156.800 zł. po kursie (100 zł. 90 ct. — 101 zł. 90 ct.) tj. 101 zł. 40 ct.		158.995 "	20 "	217.752 " 80 "
b. Listy zastawne galic. Banku hipotecznego:				
α. 5% im. wart. 45.700 zł. po kursie (99 zł. — 100 zł.) tj. 99 zł. 50 ct.		45.471 zł. 50 ct.		
β. 6% im. wart. 71.500 zł. po kursie (101 zł. 50 ct. — 102 zł. 50 ct.) tj. 102 zł.		72.930 "	— "	118.401 " 50 "
3. Nadwyżka należności czynnych			999.462 "	20 "
		razem	1,353.480 zł. 52 ¹ / ₂ ct.	
		Stan z końcem roku 1880. obliczony w ten sam sposób wynosił	1,022.609 "	10 "
		Z porównania okazuje się wzrost	330.871 zł. 42 ¹ / ₂ ct.	

Zmiany w stanie szynkarzy i przypadających od nich opłat od 1. Kwietnia 1878. po koniec roku 1882. wykazują następujące tablice:

W Y K A Z

ilości szynkarzy i obliczenie rocznej należitości i opłat.

R o k	Po 10 zł.		Po 15 zł.		Po 20 zł.		Po 60 zł.		Po 80 zł.		Po 100zł.		R a z e m	
	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna
1878	8.743	87.430	10.705	160.575	3.410	68.280	46	2.760	242	19.360	140	14.000	23.286	352.325
1879	8.926	89.260	10 011	150 165	3.160	63.200	46	2.760	202	16.160	99	9.900	22.444	331.445
1880	8.540	85.400	9.329	139.935	2.687	53.740	39	2.340	170	13.600	79	7.900	20 844	302.915
1881	8.178	81.780	8 633	129 495	2.366	47.320	39	2.340	165	13.200	70	7.000	19.451	281.135
1882	7.639	76.390	8.395	125.925	2.260	45.200	26	1.560	153	12.240	64	6.400	18.537	267.715
R a z e m . . .	42.026	420.260	47.073	706 095	13.883	277.660	196	11.760	932	74.560	452	45.200	104.562	1,535.535
Przeciętnie . . .	8.405	84.052	9.415	141.219	2.777	55.532	39	2.352	186	14.912	90	9.040	20.912	307.107

W Y K A Z

przybytku i ubytku szynkarzy.

R o k	Po 10 zł.		Po 15 zł.		Po 20 zł.		Po 60 zł.		Po 80 zł.		Po 100 zł.		R a z e m	
	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło	przybyło	ubyło
1879	183	—	—	694	—	250	—	—	—	40	—	41	183	1.025
1880	—	386	—	682	—	473	—	7	—	32	—	20	—	1.600
1881	—	362	—	696	—	321	—	—	—	5	—	9	—	1.393
1882	—	539	—	238	—	106	—	13	—	12	—	6	—	914
R a z e m . . .	183	1.287	—	2.310	—	1.150	—	20	—	89	—	76	183	4.932

4.749

Zaległości w opłatach od szynkarzy wynosiły z końcem roku 1880. 103.197 zł.
 Z końcem roku 1881. wynoszą 83.883 „
 Zmniejszyły się więc o 19.314 zł.

Roczna należitość tych opłat wynosiła w roku 1878. (według zamknięcia rachunków za czas od 1. Kwietnia do 31. Grudnia) 267.208 zł., a po doliczeniu $\frac{1}{3}$ części za czas od 1. Stycznia do 31. Marca w kwocie 89.069 zł. wynosiła razem 356.277 zł.

w roku 1879. " " 324.249 „
 " " 1880. " " 297.326 „
 " " 1881. " " 275.849 „

zmniejsza się zatem znacznie co roku.

Według sumarycznego zestawienia lit. D stan wszystkich funduszów z końcem roku 1881. jest następujący:

a. W majątku zarodowym:	1. Gotówka w kasach.	96.929 zł. 93 $\frac{1}{2}$ ct.	
	2. Efekta im. wart. .	3,054.475 " 67 "	
	3. Dobra i realności .	4,077.759 " 22 $\frac{1}{2}$ "	
	4. Kapitały hipotekowane	151.010 " 05 $\frac{1}{2}$ "	
	5. Nadwyżka należyt. czyn.	36.401 " 18 "	7,416.576 zł. 06 $\frac{1}{2}$ ct.
b. W majątku obrotowym:	1. Gotówka w kasach.	599.326 zł. 97 $\frac{1}{2}$ ct,	
	2. Efekta	1,002.987 " 45 "	
	3. Kapitały lokow. w bank.	593 " 21 "	
	4. Nadwyżka należyt. czyn.	671.532 " 34 $\frac{1}{2}$ "	2,274.439 " 98 "
c. W depozytach:	1. Gotówka w kasach.	23.325 zł. 52 ct.	
	2. Efekta	270.860 " 05 "	294.185 " 57 "
		<u>Razem .</u>	<u>9,985.201 zł. 61$\frac{1}{2}$ ct.</u>

Z końcem roku 1880. był stan następujący:

a. w majątku zarodowym	7,060.725 zł. 77 ct.
b. " " obrotowym	2,198.118 " 67 $\frac{1}{2}$ "
c. " depozytach	307.581 " 22 "
	<u>9,566.425 " 66$\frac{1}{2}$ "</u>
	<u>Z porównania okazuje się przyrost . 418.775 zł. 95 ct.</u>
a mianowicie: w majątku zarodowym <i>przyrost</i>	355.850 zł. 29 $\frac{1}{2}$ ct.
" " obrotowym "	76.321 " 30 $\frac{1}{2}$ "
	<u>432.171 zł. 60 ct.</u>
w depozytach <i>ubytek</i>	13.395 " 65 "
	<u>Przyrost j. w. 418.775 zł. 95 ct.</u>

Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w bankach, z końcem roku 1881. wynoszą:

a. w majątku zarodowym	127.702 zł. 09 $\frac{1}{2}$ ct.
b. " " obrotowym	3,461.874 " 08 $\frac{1}{2}$ "
	<u>3,589.576 zł. 18 ct.</u>

Z końcem roku 1880. wynosiły:

a. w majątku zarodowym	141.807 zł. 49 $\frac{1}{2}$ ct.
b. " " obrotowym	3,119.280 " 61 $\frac{1}{2}$ "
	<u>3,261.088 " 11 "</u>
	<u>zwiększyły się zatem o 328.488 zł. 07 ct.</u>

Uwzględniwszy jednak, iż w stanie należytości czynnych roku 1881. mieszczą się dane w chwilowy zastaw efekta funduszu propinacyjnego im. wart. 874.500 " — " okaże się, że zwykle należytości czynne właściwie *zmniejszyły się* o różnicę w kwocie 546.011 zł. 93 ct.

Wszelkie należytości czynne bywają nieustannie urgowane — i tylko w wypadkach udowodnionej niemożności doraźnego ściągnięcia, lub w razie, jeżeliby bezwzględna egzekucja narażała stronę obowiązującą na zwichnięcie bytu, zezwala Wydział krajowy na zwłokę, lub rozkłada spłatę na raty.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Z rachunków funduszków budżetem objętych za rok 1881. wydaje Sejm Wydziałowi krajowemu absolutoryum.

2. Rachunki funduszków samoistnych, budżetem nieobjętych, tudzież funduszu propinacyjnego i zakładu St. hr. Skarbka za rok 1881. przyjmuje Sejm do wiadomości.

Lwów dnia 15. Czerwca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

za rok 1881.

Sumaryczny wykaz wydatków

i porównanie takowych z uchwalonemi przez Wysoki

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków w roku 1881. wynosiła	3,989.551 zł.
Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 22. Lipca 1880.	
preliminowano na potrzeby krajowe	3,733.110 zł.
do tego kredytu dodatkowe	17.611 „
	<u>3,750.721 „</u>
Zatem w porównaniu z budżetem suma wydatków jest <i>większą</i> o	238.830 zł.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła	116.875 zł.
Na to preliminowano uchwałą z dnia 22. Lipca 1880.	118.749 „
Zatem w porównaniu z budżetem suma wydatków jest <i>mniejszą</i> o	<u>1.874 zł.</u>

A. Fundusze dotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków w roku 1881. w kwocie	3,989.551 zł.
z takimiż dochodami	4,153.571 „
okazuje się nadwyżka dochodów	<u>164.020 zł.</u>
Wedle budżetu na rok powyższy preliminowano:	
wydatków	3,750.721 zł.
dochodów	3.878.288 „
nadwyżka dochodów	<u>127.567 „</u>
Okazuje się zatem wynik <i>korzystniejszy</i> w kwocie	36.453 zł.

C. Fundusze, dla których budżetu nie uchwalono.

Suma wydatków funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kul- parkowie i funduszu budowy gmachu sejmowego	136.252 zł. 36 ct.
---	--------------------

i dochodów krajowych za rok 1881.

Sejm krajowy kwotami potrzeb i pokrycia.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

	Suma ogólna dochodów w roku 1881. wynosiła	4,153.571 zł.
	Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 22. Lipca 1880. preliminowano	3,878.288 „
dochody	Zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest <i>większą</i> o	275.283 zł.

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

	Suma ogólna dochodów wynosiła	155.578 zł.
	Na to preliminowano uchwałą z dnia 22. Lipca 1880.	137.514 „
	Zatem w porównaniu z budżetem suma dochodów jest <i>większą</i> o	18.064 zł.

B. Fundusze niedotowane.

	Z porównania rzeczywistych wydatków w roku 1881. w kwocie	116.875 zł.
	z takimiż dochodami	155.578 „
okazuje się nadwyżka dochodów		38.703 zł.
	Wedle budżetu na rok powyższy preliminowano:	
	wydatków	118.749 zł.
	dochodów ,	137.514 „
	nadwyżka dochodów	18.765 „
	W porównaniu okazuje się wynik <i>korzystniejszy</i> o	19.938 zł.

C. Fundusze, dla których budżetu nie uchwalono.

	Suma dochodów funduszu budowy zakładu dla obłąkanych na Kul-	
	parkowie i funduszu budowy gmachu sejmowego	99.326 zł. 00 ¹ / ₂ ct.

L. W. 25 754 / 1883.

Wlegat A. do sprawozdania Wydziału
rajowego o zamknięciu rachunkowem
funduszy krajowych za rok 1881.

Lit. A.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

funduszy dotowanych i samoistnych budżetem objętych

z a r o k

1881.

I N D E K S.

	Stron.
Sumaryusz	14
I. Fundusz krajowy	19
II. „ szkolny krajowy	131
III. Krajowy szpital powszechny we Lwowie	143
IV. „ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	163
V. Fundusz podrzutek w Lwowie	187
VI. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	191
VII. Fundusz policyi krajowej	213
VIII. „ domowy	216
IX. „ kultury krajowej	218
X. „ stanowy sierociński	220
XI. „ Aleksandra hr. Stadnickiego	222
XII. „ szkoły weterynaryi	224
XIII. „ pożyczki krajowej z roku 1873.	228
XIV. „ budowy zakładu kulparkowskiego	234
XV. „ „ gmachu sejmowego	236

S u m
zamknięć rachunkowych funduszków

Liczba rubryki	Poszczególnienie funduszków	Wynikłości z roku 1881.					
		zwyczajne		nad- zwyczajne		r a z e m	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
A. W y d a t k i.							
Dział I.							
Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.							
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	2,763.507	76 1/2	158.773	32	2,922.281	08 1/2
II.	„ szkolny krajowy	527.646	52	54.007	88	581.654	40
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	173.116	05	7.424	68	180.540	73
IV.	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	123.753	43	13.842	59 1/2	137.596	02 1/2
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	4.305	49	—	—	4.305	49
VI.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	150.298	54 1/2	6.545	53	156.844	07 1/2
VII.	Fundusz policji krajowej	6.329	66	—	—	6.329	66
	Suma wydatków funduszków dotowanych	3,748.957	46	240.594	00 1/2	3,989.551	46 1/2
Dział II.							
Fundusze samoistne niedotowane.							
VIII.	Fundusz domestykalny	1.200	—	—	—	1.200	—
IX.	„ kultury krajowej	5.024	—	—	—	5.024	—
X.	„ stanowy sierociński	1.512	89	—	—	1.512	89
XI.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	971	90	—	—	971	90
XII.	„ szkoły weterynaryi	2.160	49	—	—	2.160	49
XIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873.	106.005	55	—	—	106.005	55
	Suma wydatków funduszków samoistnych	116.874	83	—	—	116.874	83
Dział III.							
Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.							
XIV.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	163	04	—	—	163	04
XV.	„ budowy gmachu sejmowego	136.089	32	—	—	136.089	32
	Suma wydatków funduszków, dla których bu- dżetu nie uchwalono	136.252	36	—	—	136.252	36

rysz

budżetem objętych za rok 1881.

Kwota preliminowana			Wynikłości są zatem:							Należytości			
wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.		kredyta dodatkové	razem	mniejsze		większe		w ogóle		czynne	bierne		
zwyczajne	nadzwyczajne			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe				
zł.	zł.			zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	z roku bieżącego		
2,539.240	178.786	17.611	2,735.637	—	20.013	206.657	—	—	186.644	45.822	83 1/2	23.554	48 1/2
401.227	83.470	—	484.697	—	29.462	126.419	—	—	96.957	—	—	1.763	55
188.587	9.500	—	198.087	15.471	2.075	—	—	17.546	—	716	47	—	—
144.931	25.800	—	170.731	21.178	11.957	—	—	33.135	—	828	49	—	—
5.150	—	—	5.150	845	—	—	—	845	—	—	—	557	60
143.449	6.230	—	149.679	—	—	6.849	316	—	7.165	2.266	02	20	—
6.740	—	—	6 740	410	—	—	—	410	—	—	—	—	—
3,429.324	303.786	17.611	3,750.721	37.904	63.507	339.925	316	51.936	290.766	49.633	81 1/2	25.895	63 1/2
									238.830				
1.205	—	—	1.205	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—
5.015	—	—	5.015	—	—	—	9	—	9	—	—	—	—
1.692	—	—	1 692	179	—	—	—	179	—	—	—	63	—
2.077	—	—	2.077	1.105	—	—	—	1.105	—	—	—	—	—
3.780	—	—	3.780	1.620	—	—	—	1.620	—	—	—	—	—
104.980	—	—	104.980	—	—	1.026	—	—	1.026	464	80	10.402	—
118.749	—	—	118.749	2.909	—	1.035	—	2.909	1.035	464	80	10.465	—
								1.874					

S u m a
zamknięć rachunkowych funduszków

Liczba rubryki	Poszczególnienie funduszków	Wynikłości z roku 1881.					
		zwyczajne		nad- zwyczajne		r a z e m	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
B. D o c h o d y.							
Dział I.							
Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.							
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	3,086.301	51 1/2	—	—	3,086.301	51 1/2
II.	„ szkolny krajowy	413.430	19	168.224	21	581.654	40
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	180.540	73	—	—	180.540	73
IV.	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	137.596	02 1/2	—	—	137.596	02 1/2
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	4.305	49	—	—	4.305	49
VI.	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	156.844	07 1/2	—	—	156.844	07 1/2
VII.	Fundusz policji krajowej	6.329	66	—	—	6.329	66
	Suma dochodów funduszków dotowanych .	3,985.347	68 1/2	168.224	21	4,153.571	89 1/2
Dział II.							
Fundusze samoistne niedotowane.							
VIII.	Fundusz domestykalny	4.302	24	—	—	4.302	24
IX.	„ kultury krajowej	7.216	70	—	—	7.216	70
X.	„ stanowy sierociński	1.905	59	—	—	1.905	59
XI.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	6.419	31	—	—	6.419	31
XII.	„ szkoły weterynaryi	1.791	16 1/2	—	—	1.791	16 1/2
XIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873.	133.943	64	—	—	133.943	64
	Suma dochodów funduszków samoistnych .	155.578	64 1/2	—	—	155.578	64 1/2
Dział III.							
Fundusze, dla których budżet nie został uchwalony.							
XIV.	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie .	163	04	—	—	163	04
XV.	„ „ gmachu sejmowego	99.162	96 1/2	—	—	99.162	96 1/2
	Suma wydatków funduszków, dla których budżetu nie uchwalono	99.326	00 1/2	—	—	99.326	00 1/2

y u s z

budgetem objętych za rok 1881.

Kwota preliminowana				Wynikłości są zatem:						Należitości			
wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.		kredyty dodatkowe	r a z e m	mniejsze		większe		w o g ó l e		czynne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.			zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.				
2,863.204	—	—	2,863.204	—	—	223.097	—	—	223.097	236.188	19	—	—
409.697	75.000	—	484.697	—	—	3.733	93.224	—	96.957	29.303	53	—	—
198.087	—	—	198.087	17.546	—	—	—	17.546	—	113.732	44	—	—
170.731	—	—	170.731	33.135	—	—	—	33.135	—	10.475	38	—	—
5.150	—	—	5.150	845	—	—	—	845	—	—	—	—	—
149.679	—	—	149.679	—	—	7.165	—	—	7.165	105.144	58	—	—
6.740	—	—	6.740	410	—	—	—	410	—	1	37	—	—
3,803.288	75.000	—	3,878.288	51.936	—	233.995	93.224	51.936	327.219	494.845	49	—	—
									275.283				
4.104	—	—	4.104	—	—	198	—	—	198	—	—	—	—
5.479	—	—	5.479	—	—	1.738	—	—	1.738	597	62	—	—
1.867	—	—	1.867	—	—	39	—	—	39	—	—	—	—
2.268	—	—	2.268	—	—	4.151	—	—	4.151	—	—	—	—
3.849	—	—	3.849	2.058	—	—	—	2.058	—	—	—	—	—
119.947	—	—	119.947	—	—	13.996	—	—	13.996	31.596	35	—	—
137.514	—	—	137.514	2.058	—	20.122	—	2.058	20.122	32.193	97	—	—
									18.064				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	509	39	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	509	39	—	—

1901

Name		Residence				Occupation		Age	
No.	Name	Street	City	State	Profession	Trade	Male	Female	
1	John Doe	123 Main St	Springfield	Mass	Farmer		45	35	
2	Jane Smith	456 Elm St	Springfield	Mass	Teacher		30	25	
3	Robert Brown	789 Oak St	Springfield	Mass	Merchant		50	40	
4	Mary White	101 Pine St	Springfield	Mass	Homemaker		20	15	
5	William Black	202 Cedar St	Springfield	Mass	Blacksmith		35	25	
6	Elizabeth Green	303 Birch St	Springfield	Mass	Washer		15	10	
7	James Gray	404 Spruce St	Springfield	Mass	Farmer		40	30	
8	Anna King	505 Willow St	Springfield	Mass	Homemaker		25	20	
9	George Lee	606 Poplar St	Springfield	Mass	Merchant		55	45	
10	Charlotte Hall	707 Magnolia St	Springfield	Mass	Homemaker		18	13	
11	Frank Adams	808 Dogwood St	Springfield	Mass	Farmer		30	20	
12	Lucy Baker	909 Redwood St	Springfield	Mass	Homemaker		12	8	
13	Henry Clark	1010 Sycamore St	Springfield	Mass	Merchant		45	35	
14	Frances Evans	1111 Hickory St	Springfield	Mass	Homemaker		22	17	
15	Charles Foster	1212 Chestnut St	Springfield	Mass	Farmer		38	28	
16	Harriet Gibson	1313 Walnut St	Springfield	Mass	Homemaker		16	11	
17	Edward Hill	1414 Peach St	Springfield	Mass	Merchant		52	42	
18	Isabella Young	1515 Plum St	Springfield	Mass	Homemaker		14	9	
19	George King	1616 Pear St	Springfield	Mass	Farmer		32	22	
20	Elizabeth Lee	1717 Apple St	Springfield	Mass	Homemaker		19	14	

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

W ŚCIŚLEJSZYM ZNACZENIU.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1881.

Do tego rachunku dołącza się :

I. Zamknięcie rachunku krajowych szkół rolniczych w Dublanach	Str. 83
II. Zamknięcie rachunku folwarku w Dublanach	" 100
III. Zamknięcie rachunku szkoły rolniczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czernichowie	" 109
IV. Zamknięcie rachunku podatków	" 123
V. Wykaz należności czynnych i biernych z lat ubiegłych	" 129

Liczba		S u m a r y u s z	Wynikłości z roku 1881.					
rubryki	pozycje		wyłączajne		nadzwyczajne		r a z e m	
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki.								
A) Rzeczywiste.								
I.	1—12	Koszta reprezentacji kraju	300	—	—	—	100.800	—
II.	13—28	„ zarządu	319	39 1/2	—	—	220.819	39 1/2
III.	29	„ leczenia	476	39 1/2	—	—	487.476	39 1/2
IV.	30—32	„ szczepienia	750	08	—	—	57.750	08
V.	33—34	Wydatki sanitarne	6.	295 1/2	—	—	6.752	95 1/2
VI.	35—41	Zasiłki dla zakładów dobroczynności	9.	02	—	—	9.072	—
VII.	42—89	Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publ.	636.87	43 1/2	—	—	636.897	43 1/2
VIII.	90—92	Utrzymanie pomników historycznych	10.87	50	—	—	10.897	50
IX.	93—108	Kwaterunkowe żandarmerji	71.42	72	—	—	71.412	72
X.	109—119	Drogi krajowe	616.46	28 1/2	149.133	04	765.559	32 1/2
XI.	120—123	Dotacje dla zakładów krajowych	124.54	71 1/2	—	—	124.554	71 1/2
XII.	124	Wydatki na szupaństwo	43.15	48	—	—	43.145	48
XIII.	125—126	Budowy wodne	—	—	9.640	28	9.640	28
XIV.	127	Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągn. i umarz. pożyczek	109.19	50	—	—	109.189	50
XV.	128—145	Różne wydatki	74.77	91 1/2	—	—	74.777	91 1/2
—	—	Zasiłek funduszowi gmachu sejmowego	95.24	94 1/2	—	—	95.214	94 1/2
—	—	Zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. na pokrycie niedoboru z r. 1880.	98.30	44 1/2	—	—	98.320	44 1/2
<i>Suma wydatków rzeczywistych .</i>			2,763.507	76 1/2	158.773	32	2,922.281	08 1/2
B) Przenośne.								
Lokacja funduszu budowy gmachu sejmowego			—	—	—	—	54.777	16
Pożyczka zaciągnięta chwilowo od Kasy oszczędności			—	—	—	—	575.000	—
Zaliczka od depozytów „ od funduszu indemnizac.			—	—	—	—	200.000	—
Zaliczka od depozytów			—	—	—	—	49.500	—
<i>Suma wszystkich wydatków .</i>			—	—	—	—	3,801.558	24 1/2
Zapas kasowy z końcem roku 1881. w gotówce			—	—	—	—	164.020	43
<i>Razem zgodnie ze sumą dochodów .</i>			—	—	—	—	3,965.578	67 1/2
Dochody.								
A) Rzeczywiste.								
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—	—	—
III.	3—6	Dochody z dróg krajowych	231.075	32	—	—	231.075	32
IV.	7	Nadwyżka dochodów od zakładów dotowanych	27.562	71	—	—	27.562	71
V.	8	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	35.402	19	—	—	35.402	19
VI.	9—15	Zwroty pożyczek	6.600	47	—	—	6.600	47
VII.	16—18	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.328	—	—	—	5.328	—
VIII.	19—21	Dochody kraj. szkół rolniczych i folwarku w Dublinach	39.527	72	—	—	39.527	72
IX.	22	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	589	26	—	—	589	26
X.	23—24	Różne dochody	129.157	83	—	—	129.157	83
XI.	25	Dodatki do podatków	2,611.058	01 1/2	—	—	2,611.058	01 1/2
<i>Suma dochodów rzeczywistych .</i>			3,086.301	51 1/2	—	—	3,086.301	51 1/2
B) Przenośne.								
Lokacja funduszu budowy gmachu sejmowego			—	—	—	—	54.777	16
Pożyczka zaciągnięta chwilowo od Kasy oszczędności			—	—	—	—	575.000	—
„ „ „ od funduszu indemnizac.			—	—	—	—	200.000	—
Zaliczki od depozytów „ „			—	—	—	—	49.500	—
<i>Suma wszystkich dochodów .</i>			—	—	—	—	3,965.578	67 1/2

J ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana				Wynikłości są zatem:						Należytości			
wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.		kredytya dodatkowe	razem	mniejsze		większe		w ogóle		czyjne		bierne	
zwyczajne	nadzwyczajne			zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	mniejsze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.			zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
100.800	—	—	100.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
215.956	—	—	215.956	—	—	4.863	—	—	4.863	6.996	32	—	—
500.000	—	—	500.000	12.524	—	—	—	12.524	—	19.977	80	—	—
57.930	—	—	57.930	180	—	—	—	180	—	755	—	56	87
8.700	—	—	8.700	1.947	—	—	—	1.947	—	—	—	794	43
9.072	—	—	9.072	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
573.171	—	14.861	588.032	—	—	48.865	—	—	48.865	8.623	—	—	530
10.900	—	—	10.900	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
72.110	—	—	72.110	697	—	—	—	697	—	—	—	—	—
629.542	153.000	—	782.542	13.116	3.867	—	—	16.983	—	97	86	12.727	10
211.236	—	—	211.236	86.681	—	—	—	86.681	—	—	—	—	—
26.500	—	—	26.500	—	—	16.646	—	—	16.646	907	01 1/2	—	1154
—	25.786	—	25.786	—	16.146	—	—	16.146	—	—	—	—	—
85.321	—	—	85.321	—	—	23.869	—	—	23.869	—	—	9.958	76
38.002	—	2.750	40.752	—	—	34.026	—	—	34.026	9.213	29	—	48 1/2
—	—	—	—	—	—	95.215	—	—	95.215	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	98.320	—	—	98.320	—	—	—	—
2,539.240	178.786	17.611	2,735.637	115.147	20.013	321.804	—	135.160	321.804	45.822	83 1/2	23.554	48 1/2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	186.644	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.000	—	—	2.000	2.000	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
221.000	—	—	221.000	—	—	10.075	—	—	10.075	4.968	14 1/2	—	—
6.323	—	—	6.323	—	—	21.240	—	—	21.240	—	—	—	—
25.000	—	—	25.000	—	—	10.402	—	—	10.402	—	—	—	—
5.183	—	—	5.183	—	—	1.417	—	—	1.417	130	—	—	—
5.390	—	—	5.390	62	—	—	—	62	—	—	—	—	—
27.868	—	—	27.868	—	—	11.660	—	—	11.660	—	—	—	—
600	—	—	600	11	—	—	—	11	—	10	74	—	—
840	—	—	840	—	—	128.318	—	—	128.318	4	62	—	—
2,569.000	—	—	2,569.000	—	—	42.058	—	—	42.058	231.074	68 1/2	—	—
2,863.204	—	—	2,863.204	2.073	—	225.170	—	2.073	225.170	236.188	19	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	223.097	—	—	—	—

Podsumowanie		Podsumowanie	
Strona	Podsumowanie	Strona	Podsumowanie
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
5	5	5	5
6	6	6	6
7	7	7	7
8	8	8	8
9	9	9	9
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21
22	22	22	22
23	23	23	23
24	24	24	24
25	25	25	25
26	26	26	26
27	27	27	27
28	28	28	28
29	29	29	29
30	30	30	30
31	31	31	31
32	32	32	32
33	33	33	33
34	34	34	34
35	35	35	35
36	36	36	36
37	37	37	37
38	38	38	38
39	39	39	39
40	40	40	40
41	41	41	41
42	42	42	42
43	43	43	43
44	44	44	44
45	45	45	45
46	46	46	46
47	47	47	47
48	48	48	48
49	49	49	49
50	50	50	50
51	51	51	51
52	52	52	52
53	53	53	53
54	54	54	54
55	55	55	55
56	56	56	56
57	57	57	57
58	58	58	58
59	59	59	59
60	60	60	60
61	61	61	61
62	62	62	62
63	63	63	63
64	64	64	64
65	65	65	65
66	66	66	66
67	67	67	67
68	68	68	68
69	69	69	69
70	70	70	70
71	71	71	71
72	72	72	72
73	73	73	73
74	74	74	74
75	75	75	75
76	76	76	76
77	77	77	77
78	78	78	78
79	79	79	79
80	80	80	80
81	81	81	81
82	82	82	82
83	83	83	83
84	84	84	84
85	85	85	85
86	86	86	86
87	87	87	87
88	88	88	88
89	89	89	89
90	90	90	90
91	91	91	91
92	92	92	92
93	93	93	93
94	94	94	94
95	95	95	95
96	96	96	96
97	97	97	97
98	98	98	98
99	99	99	99
100	100	100	100

Część I.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli-minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					zł.
I.		Koszta reprezentacji kraju.			
		<i>Sumaryczne zestawienie rubryki I.</i>			
		A. Sejm krajowy	53.649	42	63.800
		B. Wydział krajowy	34.533	24	37.000
		C. Wydatki na gmach sejmowy	12.617	34	—
		Suma ogólna rubryki I.	100.800	—	100.800
		Poszczególnienie.			
		A. Sejm krajowy.			
	1	Koszta podróży pp. Posłów	6.649	25	6.700
	2	Dyety pp. Posłów	27.600	—	36 000
	3	Koszta druków	11.142	38	13.000
	4	Spisywanie sprawozdań	4.035	—	4.000
	5	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zajęcie podczas Sejmu	1.200	—	1.200
	6	Opał, oświetlenie i inne nieprzewidziane wydatki	2.252	54	2.150
	7	Pisarze dzienni	670	25	650
	8	Uzupełnienie biblioteki sejmowej	100	—	100
		S u m a	53.649	42	63.800
		B. Wydział krajowy.			
	9	Marszałek krajowy	8.944	45	10.000
	10	Sześciu Członków Wydziału krajowego	22.299	93	24.000
	11	Zastępcy	2.288	86	2.000
	12	Dodatek dla Członka Wydziału krajowego, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000	—	1.000
		S u m a	34.533	24	37.000
		C. Wydatki na gmach sejmowy.			
	12 a)	Urządzenia rozmaite	12.617	34	—
II.		Koszta zarządu.			
		<i>Sumaryczne zestawienie rubryki II.</i>			
	13—19	Płace urzędników i woźnych	124.534	21	121.500
	20	Dyurniści	40 418	80	39.505
	21	Zasługi	4.046	55	4.000
	22	Emolumenta	11.024	99	10.811
	23	Najem pomieszkania	5.866	91 1/2	5.863
	24	Remuneracye	2.840	10	2.825
	25	Potrzeby kancelaryjne	16.978	98 1/2	14.450
	26	Koszta podróży i dyety	3.372	25 1/2	7.400
	27	Pensye i zaopatrzenia	8.213	20	8.014
	28	Dary z łaski	1.808	86	1.588
	—	Wydatki na konserwację gmachu sejmowego	1.714	53	—
		Suma ogólna rubryki II.	220.819	39 1/2	215.956

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
10.151	—					
2.467	—					
—	12.618					
12.618	12.618					
51	—	Wydatek nieznacznie mniejszy z powodu zmian miejsc pobytu pp. Posłów.				
8.400	—					
1.858	—	Preliminowana kwota wystarcza w zaokrągleniu na 50 dni, a sesja trwała tylko 41 dni.				
—	35					
—	—	Wydano mniej w skutek zaprowadzonych zaoszczędzeń.				
—	103					
—	20	Wydatek nieznacznie większy, nie może być naprzód ściśle obliczony.				
—	—					
10.309	158	Z powodu mnogości najrozmaitszych drobnych potrzeb, niepodobna określić cyfry tych wydatków naprzód.				
10.151	—					
1.056	—	Różnice powstały ztąd, że:				
1.700	—					
—	289	1. JW. Marszałek Zybkiewicz objął urządowanie dopiero 9. Lutego 1881.				
—	—	2. JE. Dr. Smolka, bawiąc w Wiedniu, nie pobierał wynagrodzenia, a w skutek tego powoływać musiano zastępców.				
2.756	289					
2.467	—					
—	12.618	Na podstawie dozwolonego virement użyto kwoty zaoszczędzonej w tej rubryce, na konieczne potrzeby gmachu.				
—	3.034		5.474	34	—	—
—	914		74	70	—	—
—	47		—	—	—	—
—	214		—	—	—	—
—	4		—	—	—	—
—	15		—	—	—	—
—	2.529		13	15	—	—
4.028	—		1.434	13	—	—
—	199		—	—	—	—
—	221		—	—	—	—
—	1.714		—	—	—	—
4.028	8.891		6.996	32	—	—
—	4.863					

Liczba	rubryki pozycji	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
			zł.	ct.	
II.		Płace urzędników i woźnych.			
		<i>Sumaryczne zestawienie płac wraz z dodatkami aktywnymi i wydaniami zaliczkami, po potrąceniu zwróconych rat bieżących.</i>			
13		Oddział konceptowy	36.483	49	36.520
14		„ rachunkowy	40.141	50	38.390
15		„ kasowy	11.549	19	10.670
16		„ techniczny	11.038	61	10.960
17		„ sanitarny	2.300	—	2.300
18		„ statystyczny	3.752	99	5.000
19		„ manipulacyjny	19.268	43	17.860
		Suma płac	124.534	21	121.500
		Poszczególnienie.			
13		<i>Oddział konceptowy.</i>			
		a) 2 radców, płaca po 2.800 zł., dodatek aktywny po 480 zł.	6.560	—	6.560
		b) 6 sekretarzy „ „ 2.000 „ „ „ „ 360 „	14.160	—	14.160
		c) Koncepiści „ „ 1.300zł. „ „ 240 „	8.084	99	9.240
		d) Kalicki, płaca sekr. 2.000 „ „ „ 360 „	2.360	—	2.360
		e) 2 adjunktów, płaca po 1.000 „ „ „ 200 „	2.400	—	2.400
		f) 2 asystentów „ „ 700 „ „ „ 100 „	1.600	—	1.600
		Suma	35.164	99	36.320
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . 1.833 zł. 33 ct.			
		po potrąceniu ściągniętych rat bieżących . 514 „ 83 „	1.318	50	—
		R a z e m	36.483	49	36.320
14		<i>Oddział rachunkowy.</i>			
		a) Dyrektor, płaca 2.600zł., dodatek aktywny 400 zł.	3.000	—	3.000
		b) Zastępca „ 2.000 „ „ „ 360 „	2.360	—	2.360
		c) 17 adjunktów, płaca po 1.200 „ „ „ po 240 „	24.480	—	24.480
		d) 10 asystentów „ „ 700 „ „ „ 100 „	8.000	—	8.000
		e) Woźny, płaca 500 „ „ „ 50 „	550	—	550
		Suma	38.390	—	38.390
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . 2.620 zł. — ct.			
		po potrąceniu ściągniętych rat bieżących . 868 „ 50 „	1.751	50	—
		R a z e m	40.141	50	38.390
15		<i>Oddział kasowy.</i>			
		a) Kasyer, płaca 2.000 zł., dodatek aktywny 360 zł.	2.360	—	2.360
		b) Kontrolor, „ 1.600 „ „ „ 300 „	1.900	—	1.900
		c) 4 adjunktów „ po 1.200 „ „ „ po 240 „	5.760	—	5.760
		d) Woźny „ 600 „ „ „ 50 „	650	—	650
		Suma	10.670	—	10.670
		Do tego zaliczki udzielone na płace . . . 1.612 zł. 50 ct.			
		po potrąceniu ściągniętych rat bieżących . 773 „ 31 „	879	19	—
		R a z e m	11.549	19	10.670

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczbę		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preliniowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozytywi		zł.	ct.	
budżetu					
II.	16	<i>Oddział techniczny.</i>			
		a) Nadinżynier, płaça 3.000 zł., dodatek aktywalny 1.000 zł.	4.000	—	4.000
		b) Inżynierowie " po 2.000 " " " po 360 "	4.798	61	4.720
		c) 2 asystentów " " 1.000 " " " " 120 "	2.240	—	2.240
		S u m a .	11.038	61	10.960
	17	<i>Oddział sanitarny.</i>			
		Inspektor szpitali, płaça 2 000 zł.			
		dodatek na mieszkanie 300 "	2.300	—	2.300
	18	<i>Oddział statystyczny.</i>			
		a) Naczelnik Oddziału 2.000	2.000	—	2.000
		b) Koncepista 384	384	99	1.540
		c) Pisarze dzienni 1.368	1.368	—	1.460
		S u m a .	3.752	99	5.000
	19	<i>Oddział manipulacyjny.</i>			
		a) Dyrektor kancelaryi, płaça 2.000	2.000	—	2.000
		b) Archiwista, płaça 1.500 zł., dodatek aktywalny 300 zł.	1.800	—	1.800
		c) Ekspedytor " 1.300 " " " 270 "	1.570	—	1.570
		d) Protokolista " 1.200 " " " 240 "	1.440	—	1.440
		e) 5 kancelistów " po 1.000 " " " po 200 "	6.000	—	4.800
		f) Asystent " 700 " " " 100 "	1.100	—	2.400
		g) Odźwierny płaça 600	600	—	600
		h) Portyer " 500	500	—	500
		i) Woźni " po 500 zł., dodatek aktywalny po 50 zł. .	2.733	28	2.750
		S u m a .	17.743	28	17.860
		Do tego zaliczki udzielone na płaçe 3.272 zł. 48 ct.			
		po potrąceniu ściąganych rat bieżących 1.747 " 33 "	1.525	15	—
		R a z e m .	19.268	43	17.860
	20	<i>Dyurniści.</i>			
		a) Dla Oddziału konceptowego 8.721 zł., aplikanci 660 zł. .	9.381	—	8.432
		b) " " rachunkowego 13.724	13.724	—	13.724
		c) " " kasowego 850	850	—	730
		d) " " technicznego 4.335	4.335	20	4.380
		e) " " manipulacyjnego 10.053	10.053	90	10.239
		f) Na zastępstwa urzędników 2.000	2.000	—	2.000
		S u m a .	40.344	10	39.505
		g) Do tego zaliczki udzielone na płaçe (Oddz. koncept.) 167 zł. 50 ct.			
		po potrąceniu ściąganych rat bieżących 92 " 80 "	74	70	—
		R a z e m .	40.418	80	39.505

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	—					
—	79	Wydano więcej, ponieważ inżyniera Czaderskiego spensyono-				
—	—	wano z końcem Września, — a inżynier Bieńkowski				
—	79	rozpoczął urzędowanie 13. Września.				
—	—					
—	—					
1.155	—	Wydatek mniejszy z powodu rezygnacji Dra Kleczyńskiego				
92	—	z końcem Marca 1881.				
1.247	—	Wydatek mniejszy, zastosowany do ścisłej potrzeby.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	1.200	Różnice te wynikły z powodu, że zamiast 3ch asystentów				
1.300	—	zamianowano dotąd tylko jednego, natomiast zaś po-				
—	—	bierał płacę jeden nadliczbowy kancelista, — wyda-				
—	—	tek w tych pozycjach jest ostatecznie mniejszy o				
—	—	100 zł.				
—	—					
17	—	Wydano mniej, gdyż woźnemu Hermińskiemu Michałowi				
—	—	zamknięto dodatek aktywalny z końcem Sierpnia 1881.,				
—	—	w skutek udzielenia mu mieszkania w naturze.				
1.317	1.200					
—	1.525			1.525	15	
1.317	2.725			1.525	15	
—	1.408					
—	949					
—	—					
—	120	Całe przekroczenie, wynoszące (oprócz zaliczki) 839 zł.				
45	—	znajduje nie tylko pokrycie, ale i uzasadnie-				
185	—	nie w zaoszczędzeniu w płacach stałych, wy-				
—	—	kazanem w kwocie 2.440 „				
230	1.069	Z porównania tych dwu kwot okazuje się, że na				
—	75	wynagrodzeniu sił pracujących <i>zaoszczędzono</i> 1.601 zł.				
230	1.144			74	70	
—	914			74	70	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preliniowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					
II.	21	Zasługi.			
		a) Stróże dla Oddz. manipul. po 240, 270 i 300 zł.— 2 532 zł. 72 ct.			
		b) 2 stróżów dla Oddz. rachunkow. po 240 i 300 zł. 573 „ 32 „	3.106	04	3.000
		c) Froter	940	51	1.000
		S u m a .	4.046	55	4.000
	22	Emolumenta.			
		a) Dyrektor kancelaryi, na fiakra	50	—	50
		b) „ 35·6 metr. sześcien. drzewa, rąbanie i 16 cent. koku	137	34	73
		c) Ubranie dla odźwiernego i woźnych	400	—	400
		d) „ „ portyera	93	—	100
		e) Opał dla odźwiernego i portyera	46	62	49
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników	9.949	90	10.119
		g) Dodatek do płacy ekspedytora Bieńkowskiego	20	—	20
		h) „ „ „ asystenta rach. Świerczewskiego	328	13	—
		S u m a .	11.024	99	10.811
	23	Najem pomieszkania.			
		a) Na kancelarye Wydziału krajowego 5.583 zł. 32 ct.			
		b) Dodatek gminny 5% 527 „ 49 1/2 „			
		c) Wydatki z powodu oddania domów właścic. 16 „ 10 „			
		razem 6.126 zł. 91 1/2 ct.			
		od tego opust od właściciela domu 260 „ — „			
		Czysty wydatek .	5.866	91 1/2	5.863
	24	Remuneracye.			
		I. Stałe:			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500	—	1.500
		b) Tłumacz języka ruskiego	300	—	300
		c) Tłumaczenia z obcych języków	40	10	25
		II. Niestale:			
		Urzednicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	1.000	—	1.000
		S u m a .	2.840	10	2.825
	25	Potrzeby kancelaryjne.			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	4.008	84 1/2	5.000
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	1.899	83	800
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.146	43	2.000
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	2.085	90	2.100
		e) Oprawa ksiąg i druków	523	43	400
		f) Oświetlenie	368	06	350
		g) Opał	3.854	25	1.900
		h) Uzupełnienie biblioteki Wydziału krajowego	980	66 1/2	600
		i) Rozmaite pomniejsze	1.111	57 1/2	1.300
		S u m a .	16.978	98 1/2	14.450

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	106	Z powodu sprowadzenia się do nowego gmachu okazała się potrzeba pomnożenia ilości stróżów. Frotera ugodzono taniej, aniżeli preliminowano.				
59	—					
59	106		—	—	—	—
—	47					
—	64	Z powodu trudności opalenia mieszkania dyrektora w nowym gmachu — przyznano mu na rok 1881. większą ilość opału.				
—	—					
7	—					
2	—					
169	—	Konceptista Kalicki, otrzymawszy nominację na sekretarza, utracił prawo do dodatku. — Natomiast nadano nieprzewidziany w budżecie 4ty dodatek pięcioletni woźnemu Kuźniarowi.				
—	—					
—	328	Dodatek ten wyznaczył W. Sejm uchwałą z dnia 22. Października 1881. (L. S. 504.)				
178	392					
—	214					
—	4					
—	—					
—	—					
—	15	15 Wydatki te są przypadkowe.				
—	15					
991	—	Różnice z budżetem w tej pozycji są nieuniknione. — Najznaczniejsze dwa przekroczenia, t. j. sprzęty i opał, spowodowane zostały koniecznością wynikłą z przeprowadzenia się do nowego gmachu.				
—	1,100					
—	146					
14	—					
—	123					
—	18					
—	1,954					
—	381					
188	—					
1,193	3,722		13	15	—	—
—	2,529		13	15	—	—

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					
II.	26	Koszta podróży i diety.			
		a) Dla urzędników w ogóle	2.972	25 1/2	7.000
		b) „ inspektora szpitali	400	—	400
		S u m a .	3.372	25 1/2	7.400
	27	Pensye i zaopatrzenia.			
		a) Mochnacka Eleonora	280	—	280
		b) Jankowska Karolina	400	—	400
		c) Pawulska Paulina	350	—	350
		d) Wagilewiczowa Amelia	200	—	200
		e) Madejski Wojciech	1.200	—	1.200
		f) Tarczyńska Marcyanna	350	—	350
		g) Łopuszańska Walerya	350	08	350
		h) Łopuszańskiego sieroty	100	04	100
		i) Iwanickiego „	175	—	175
		k) Karatnicka Zofia	300	—	300
		l) Placer Marya	314	04	314
		m) Jędrzejowski Napoleon	1.600	—	1.600
		n) Dr. Bulikowski Franciszek Benedykt	1.154	04	1.155
		o) Stroiński Sylwery	200	—	200
		p) Prokopowicz Jan	690	—	690
		r) Olewińska Julia	350	—	350
		s) Czaderski Ferdynand	200	—	—
		S u m a .	8.213	20	8.014
	28	Dary z łaski.			
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa i Adolfina	300	—	300
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120	—	120
		c) Szczęsnowicza dwie sieroty po 200 zł.	400	—	400
		d) Pawulska Paulina, dodatek	250	—	250
		e) Prokopowicz Jan	270	—	270
		f) Iwanickiego sieroty	148	—	148
		g) Łopuszańska Walerya	100	—	100
		h) Olewińskie: Łucya, Katarzyna i Julia Antonina	31	—	—
		i) Kiss Stanisław	189	86	—
		S u m a .	1.808	86	1.588
		Wydatki na konserwację gmachu sejmowego.			
		1. Maszynista do obsługi urządzeń mechanicznych:			
		a) płaca	172	zł. 50 ct.	
		b) opał	19	„ 92 „	
		c) światło	4	„ 80 „	
		2. Pomocnik maszynisty	36	60	—
		3. Narzędzia warsztatowe	283	06	—
		4. Czyszczenie kominów	131	60	—
		5. „ kanałów 42 zł. i mycie podłóg 5 zł 80 ct.	47	80	—
		6. Zgartywanie śniegu, — łopaty i inne potrzeby	60	18	—
		7. Roboty tapicerskie i dekoracyjne w sali sejmowej	958	07	—
		S u m a .	1.714	53	—

Liczba		P o s z c z e g o l n i e n i e.						Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycji							zł.	ct.	zł.
badżetu										
III.	29	Koszta leczenia ubogich chorych.								
		Stale z rubryki III		Zaliczkowo za zwrotem od gmin		R a z e m				
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.			
		<i>A. W szpitalach po- wszechnych w Galicyi.</i>								
		Biała	6.724	05	—	—	6.724	05		
		Bochnia	7.924	62	—	—	7.924	62		
		Brody	2.803	76	5	70	2.809	46		
		Brzeżany	5.508	76	36	56	5.545	32		
		Drohobycz	6.801	42 1/2	48	20	6.849	62 1/2		
		Jasło	6.655	98	3	08	6.659	06		
		Kołomyja	9.709	41	1.503	48	11.212	89		
		Kraków — Łazarz	71.017	38	135	73	71.153	11		
		„ syfil. i obłak.	42.411	05	30	57	42.441	62		
		„ Klinika	12.810	50	—	—	12.810	50		
		Lwów	112.125	01 1/2	1.261	70	113.386	71 1/2		
		Podhajce	7.721	47	—	—	7.721	47		
		Przemysł	10.206	70	120	04	10.326	74		
		Rzeszów	12.340	86	293	21	12.634	07		
		Sambor	4.658	50	2	50	4.661	—		
		Sanok	8.859	33	6	45	8.865	78		
		Sącz nowy	4.823	20	—	—	4.823	20		
		Śniatyn	1.335	25	—	—	1.335	25		
		Sokal	6.482	15	—	—	6.482	15		
		Stanisławów	11.922	18 1/2	63	02	11.985	20 1/2		
		Stryj	12.351	25	—	—	12.351	25		
		Tarnopol	10.017	49	—	—	10.017	49		
		Tarnów	27.172	44	29	46	27.201	90		
		Wadowice	1.624	85	—	—	1.624	85		
		Zaleszczyki	2.880	80	32	40	2.913	20		
		Złoczów	8.623	38	22	04	8.645	42		
		Żółkiew	4.944	90	—	—	4.944	90		
		Suma	420.456	70 1/2	3.594	14	424.050	84 1/2		
		Do tego: Jasło szpital, subwen- cya bezwrotna na budowę kanału	3.000	—	—	—	3.000	—		
		<i>Razem w szpita- lach krajowych</i>	423.456	70 1/2	3.594	14	427.050	84 1/2	427.050 84 1/2	
		<i>B. W szpitalach zagranicznych.</i>								
		Austria niższa	31.078	06	387	62	31.465	68		
		„ wyższa	46	40	—	—	46	40		
		Bukowina	8.344	98	160	42	8.505	40		
		Czechy	2.496	00 1/2	—	—	2.496	00 1/2		
		Do przeniesienia	41.965	44 1/2	548	04	42.513	48 1/2	427.050 84 1/2	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.						Należytości			
								czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.							z roku bieżącego			
								zł.	ct.	zł.	ct.
Rachunek zaliczek zwrotnych od gmin za kosztą leczenia, wedle powiatów:											
		Nazwa powiatu		Należytość		Uiszczzenie		Zaległość			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
		Biała	33	09	—	09	33	—			
		Bóbrka	1.116	13	216	47 ¹ / ₂	899	65 ¹ / ₂			
		Bochnia	1.677	49 ¹ / ₂	1.207	40 ¹ / ₂	470	09			
		Bohorodczany	71	40	61	05	10	35			
		Borszczów	173	69 ¹ / ₂	10	39	163	30 ¹ / ₂			
		Brody	43	15	1	50	41	65			
		Brzesko	299	10 ¹ / ₂	152	33	146	77 ¹ / ₂			
		Brzeżany	—	—	—	—	—	—			
		Brzozów	172	22	68	70	103	52			
		Buczacz	15	20	1	60	13	60			
		Chrzanów	437	51 ¹ / ₂	63	71	373	80 ¹ / ₂			
		Cieszanów	—	—	—	—	—	—			
		Czortków	28	91	28	91	—	—			
		Dąbrowa	42	29	—	—	42	29			
		Dobromil	195	41	71	—	124	41			
		Dolina	122	65	32	85	89	80			
		Drohobycz	77	75	35	45	42	30			
		Gorlice	—	—	—	—	—	—			
		Gródek	503	81 ¹ / ₂	235	39	268	42 ¹ / ₂			
		Grybów	24	60	24	60	—	—			
		Horodenka	232	13	94	70	137	43			
		Husiatyn	—	—	—	—	—	—			
		Jarosław	25	07	7	20	17	87			
		Jaśło	434	82	210	29	224	53			
		Jaworów	247	40 ¹ / ₂	4	50	242	90 ¹ / ₂			
		Kałusz	82	17	82	17	—	—			
		Kamionka	44	20	31	—	13	20			
		Kolbuszowa	157	74	55	50	102	24			
		Kołomyja	1.059	41	462	46	596	95			
		Kossów	162	71	90	12	72	59			
		Kraków	52.343	74	339	99	52.003	75			
		Krosno	1.165	82 ¹ / ₂	448	92 ¹ / ₂	716	90			
		Limanowa	449	52 ¹ / ₂	109	88	339	64 ¹ / ₂			
		Lisko	31	63	—	—	31	63			
		Lwów	3.310	74 ¹ / ₂	2.089	15 ¹ / ₂	1.221	59			
		Łańcut	28	44	28	44	—	—			
		Mielec	51	93 ¹ / ₂	—	—	51	93 ¹ / ₂			
		Mościska	386	92 ¹ / ₂	44	68 ¹ / ₂	342	24			
		Myślenice	27	74	27	74	—	—			
		Nadwórna	58	25	21	80	36	45			
		Nisko	—	—	—	—	—	—			
		Nowy targ	755	37 ¹ / ₂	34	22	721	15 ¹ / ₂			
		Pilzno	—	—	—	—	—	—			
		Do przeniesienia .	66.090	21	6.394	22 ¹ / ₂	59.695	98 ¹ / ₂			

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.						Należytości				
								czynne		bierne		
mniejsze	większe							z roku bieżącego				
zł.	zł.	zł.		ct.		zł.		ct.				
		Nazwa powiatu	Należytość		Uiszczenie		Zaległość					
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.				
		Z przeniesienia	66.090	21	6.394	22 1/2	59.695	98 1/2				
		Podhajce	896	00 1/2	183	98	712	02 1/2				
		Przemysł	261	50 1/2	141	89 1/2	119	61				
		Przemysłany	84	82	77	22	7	60				
		Rawa	133	11	57	90	75	21				
		Rohatyn	76	20	18	60	57	60				
		Ropczyce	75	27 1/2	75	17 1/2	—	10				
		Rudki	228	29	165	12	63	17				
		Rzeszów	594	82 1/2	192	54 1/2	402	28				
		Sambor	118	45	34	60	83	85				
		Sanok	1.093	60	303	83 1/2	789	76 1/2				
		Sącz nowy	65	86	36	14	29	72				
		Skalat	—	—	—	—	—	—				
		Śniatyn	48	25	22	05	26	20				
		Sokal	—	—	—	—	—	—				
		Stanisławów	53	16	53	16	—	—				
		Staremiasto	206	58 1/2	38	27	168	31 1/2				
		Stryj	146	56	47	99	98	57				
		Tarnobrzeg	40	77 1/2	32	80	7	97 1/2				
		Tarnopol	63	32	54	20	9	12				
		Tarnów	267	94	162	34	105	60				
		Tłumacz	—	—	—	—	—	—				
		Trembowła	197	15	138	15	59	—				
		Turka	168	71 1/2	121	74	46	97 1/2				
		Wadowice	37	23	37	23	—	—				
		Wieliczka	31	75	31	75	—	—				
		Zaleszczyki	32	40	32	40	—	—				
		Zbaraż	—	—	—	—	—	—				
		Złoczów	1.169	00 1/2	275	54 1/2	893	46				
		Żółkiew	250	54 1/2	67	64 1/2	182	90				
		Żydaczów	147	22	23	02	124	20				
		Żywiec	169	71 1/2	52	28 1/2	117	43				
		Suma	72.748	47	8.871	81	63.876	66	13	02	—	—
		Z sumy uiszczenia			8.871	zł. 81 ct						
		przeniesiono do Rubr. V. poz. 8. lit. c)										
		dochodów, jako zwrot zaliczek z lat										
		dawniejszych, kwotę			6.867	„ 84 „	2.187	37	—	—	—	—
		zaś resztę			2.003	zł. 97 ct.	17.777	41	—	—	—	—
		potrącono obocznie w Rubr. III., jako zwrot zaliczek										
		z roku bieżącego.										
		Wydatki mniejsze o 12.524 zł. z powodu, iż przypadło do										
		wypłaty za mniejszą ilość dni leczenia, i tak:										
		w roku 1878. zapłacono za dni 776.997										
		„ „ 1879. „ „ „ 794.513										
		„ „ 1880. „ „ „ 833.298										
		„ „ 1881. „ „ „ 731.586										
12.524									19.977	80	—	—

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					
III.	29				
IV.		Koszta szczepienia.			
	30	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.300	—	1.300
	31	Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia	55.820	08	56.000
	32	Premia dla lekarzy, odszczególniających się przy szczepieniu	630	—	630
		Suma rubryki IV.	57.750	08	57.930
V.		Wydatki sanitarne.			
	—	a) Koszta podróży lekarzy z powodu komisyj w sprawach sa- nitarnych (z czasu przed dniem 1. Października 1879.)	180	42	—
	33	b) 1/3 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	6.243	25 1/2	4.500
	34	Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło	329	28	4.200
		Suma rubryki V.	6.752	95 1/2	8.700
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynności.			
	35	Szpitalce Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	—	1.198
	36	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	400	—	400
	37	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424	—	5.424
	39	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000	—	1.000
	40	Komitet ochronek w Krakowie	550	—	550
	41	Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500	—	500
		Suma rubryki VI.	9.072	—	9.072

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
		Nadto zniżono taksy dzienne w 12 szpitalach krajowych i w 14 zagranicznych, mianowicie: Szpitale krajowe— Brzeżany o 5 ct., Jasło o 10 ct., Podhajce o 8 ct., Przemyśl o 17 ct., Rzeszów o 3 ct., Wadowice o 5 ct., Biała o 5 ct., Drohobycz o 6 ct., Sambor o 5 ct., Nowy Sącz o 6 ct., Tarnów o 10 ct., Złoczów o 7 ct. Szpitale zagraniczne— Raguza o 5 ct., Zadar o 1 ct., Znaim o 2 ct., Leoben o 2 ct., Peszt św. Rocha o 3 ct., Peszt św. Jana o 1 ct., Weiskirchen o 17 ct., Mako o 3 ct., Miskolc o 2 ct., Szybin o 4 ct., S. A. Ujhely o 7 ct., Szopron o 2 ct., Stuhlweisenburg o 3 ct., Trenczyn o 2 ct.				
180	—	Różnica w obec tak wielkiego wydatku wcale niezuaczną;— uwzględnivszy niezrealizowaną asygnację na 56 zł. 87 ct. (jak obok), redukuje się ta różnica do kwoty 123 zł.	7	55	56	87
180	—		7	55	56	87
—	181	Wydatki te nie były w budżecie przewidziane, lecz musiały być asygnowane na podstawie rachunków, przedstawionych przez c. k. Namiestnictwo.	—	—	70	64
—	1.743	Wydatki te zależą od panujących epidemij i muszą być asygnowane na podstawie rachunków przez c. k. Namiestnictwo przedstawionych, a przez Oddział rachunkowy sprawdzonych.	—	—	723	79
3.871	—	Wydatki te są nadzwyczajnie niestałe, zależą bowiem od częstszych lub rzadszych wybuchów zarazy.	—	—	—	—
3.871	1.924		—	—	794	43
1.947	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre- liminowa- na wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt dodat- kowy wedle uchwały sej- mowej z dnia 24. Lipca 1880. i 21. Paźdz. 1881.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	zł.	zł.
budżetu						
VII.		Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego.				
		A) Zasiłki dla zakładów	79.834	75	80.200	
		B) Na cele gospodarstwa krajowego	192.774	34 1/2	131.767	14.861
		C) Na cele wykształcenia i oświaty	364.288	34	361.204	
		R a z e m	636.897	43 1/2	573.171	14.861
					588 032	
		Poszczególnienie.				
		A. Zasiłki dla zakładów.				
	42	Zakład głuchoniemych we Lwowie, na stypendya roczne dla 50 wychowanków	6.000	—	6.000	
	43	Zakład ciemnych we Lwowie	2.000	—	2.000	
	44	Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie	750	—	750	
	45	Teatr polski w Krakowie	8.000	—	8.000	
	46	„ „ we Lwowie, zasiłek stały	4.200	—	4.200	
	47	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego:				
		a) dramat i komedia 7.000 zł.				
		b) opera polska 13.000 „	20 000	—	20.000	
	48	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“	4 000	—	4.000	
	49	Towarzystwo muzyczne we Lwowie	1.800	—	1 800	
	50	„ „ w Krakowie	800	—	800	
	51	Akademia umiejętności w Krakowie	15.000	—	15 000	
	52	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie, rata umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę własnego gmachu w kwocie 100.000 zł.	7.000	—	7 000	
	53	Czasopismo „Szkoła“	500	—	500	
	54	Wydawnictwo ruskiej gazety szkolnej	—	—	500	
	55	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	2.134	75	2 000	
	55a)	Bardacha Izaaka, szkoła głuchoniemych we Lwowie	200	—	200	
	55b)	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ 2ga rata	300	—	300	
		<i>Szkoły żeńskie.</i>				
	56	W Jaworowie, dla pp. Bazylianek	500	—	500	
	57	„ Kołomyi	600	—	600	
	58	„ Krakowie	2.500	—	2.500	
	59	„ Krakowie św. Tomasza	500	—	500	
	60	„ Krakowie pp. Augustyanek	500	—	500	
	61	We Lwowie, ludowa u Dominikanów, dla nauczyciela języka ruskiego	200	—	200	
	62	W Starym Sączu pp. Klarysek	750	—	750	
	63	„ Stryju	600	—	600	
	64	We Lwowie pp. Benedyktynek ormiańskich	1.000	—	1.000	
		Suma zasiłków dla zakładów	79 834	75	80.200	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba	rubryki	pozycji	budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881		Kwota pre- liminowa- na wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt dodat- kowy wedle uchwały sej- mowej z dnia 24. Lipca 1880. i 21. Paźdz. 1881.
					zł.	ct.	zł.	zł.
VII.				B. Na cele gospodarstwa krajowego.				
65				Wydatki na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach :				
				a) Dla wyższej szkoły rolniczej—				
				zwyczajne 25.861 zł. 84 ct.				
				nadzwyczajne 7 764 " 53 "	33.626. zł. 37 ct			
				b) Dla szkoły parobków	7.947 " 56 "	41.573 93	38.137	5.262
66				Wydatki folwarku w Dublanach, zwyczajne	9.991 zł. 16 ct.			
				nadzwyczajne	9.624 " 25 1/2 "	19.615 11 1/2	10.460	9.599
67				Szkoły i folwark w Czernichowie :				
				a) Szkoła rolnicza	21.070 zł. 07 1/2 ct.			
				b) Folwark	14.005 " 41 1/2 "			
				c) Szkoła ogrodnicza	3.546 " 87 "	38 622 36	7.000	
				Do przeniesienia		99.811 70 1/2	55.597	14.861

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe	z roku bieżącego				
zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.	
1 825	—	Do poz. 65 i 66. Wedle specjalnych zamknięć rachunków szkół i folwarku w Dublinach, znajdujących się na str. 83. i 100., czysty wynik przedstawia się następująco: Wyższa szkoła, wydatki 33 626 zł. 37 ct. dochody: a) własne 13.856 zł. 78 ct. b) z funduszu budowy laboratorium 3.900 „ — „ c) zapas pozostały z roku 1880 471 „ 84 „ 18.228 „ 62 „ Niedobór pokryty z funduszu krajowego 15.397 zł. 75 ct Szkoła parobków, wydatki 7.947 zł. 56 ct. dochody 3.826 „ 91 „ Niedobór pokryty z funduszu krajowego 4.120 „ 65 „ Ogółem wydatek na obiedwie szkoły 19.518 zł. 40 ct. W porównaniu z budżetem wydano <i>mniej</i> o 1.825 zł. „ „ „ <i>dochodów więcej</i> o 3.798 „ wynik w ogóle <i>korzystniejszy</i> o 5.623 zł.				
444	—	Folwark, wydatki 19.615 zł. 41 1/2 ct. dochody: a) własne 12.472 zł. 19 ct. b) z funduszu bud. laborat. 5.000 „ — „ 17.472 „ 19 „ niedobór 2.143 zł. 22 1/2 ct. pokryty z funduszu krajowego. Patrz uchwały sejmowe z dnia 24. Lipca 1880. i 24. Października 1881. i sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 3. Września 1882. L. W. 38 794, przyjęte do wiadomości uchwałą W. Sejmu z dnia 4. Października 1882.				
—	31.622	Do poz. 67. <i>Wydatek większy</i> znajduje zupełne pokrycie w dochodach niepreliminowanych, a wstawionych w obecnym rachunku w Rubr. X. poz. 24 lit l w kwocie 31.827 zł. 51 ct. Wynik czysty przedstawia się następnie: wydatki 38.622 zł. 36 ct. dochody 31.827 „ 51 „ Niedobór pokryty z funduszu krajowego 6.794 zł. 85 ct Uchwalona w budżecie kwota wynosiła 7.000 „ — „ Przeto wynik <i>korzystniejszy</i> o 205 zł. 15 ct. Patrz osobne zamknięcia rachunków szkół i folwarku w Czernichowie i sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. Września 1881. L. W. 16.138, przyjęte do wiadomości uchwałą sejmową z dnia 20. Października 1881. — W budżecie na rok 1881. uchwalono tylko subwencję w kwocie 7.000 zł., preliminarza specjalnego nie było.				
2.269	31.622					

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba	rubryki pozycji	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre- liminowa- na wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt dodat- kowy wedle uchwały sej- mowej z dnia 24. Lipca 1880. i 21. Paźdz. 1881.
			zł.	ct.	zł.	zł.
VII.		Z przeniesienia	99.811	70 1/2	55 597	14.861
68		Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie :				
		<i>I. Place nauczycieli.</i>				
		a) Profesor fachowy, zarazem dyrektor, Strzelecki	2.587	78	ct.	
		b) Drugi profesor fachowy, Tyniecki	1.740	"	"	
		c) Dwóch adjunktów : Demianowski i Błocki	1.333	"	36	"
		<i>Siedmiu docentów :</i>				
		d) Matematyki i fizyki, Dr. Stanecki	800	"	"	"
		e) Łowiectwa	"	"	"	"
		g) Rysunków, Tschirschnitz	400	"	"	"
		h) Chemii, Dr. Radziszewski	300	"	"	"
		i) Inżynierii leśnej, Jaegermann	300	"	"	"
		k) Stylistyki, Dr. Zgórski	300	"	"	"
		l) Ekonomii politycznej i administracji, Dr. Till	200	"	"	"
		Zoologii wykłady (Dr. Romer)	266	"	64	"
			8.227	78	8.300	
		<i>II. Zastugi.</i>				
		a) Dozorca	300	zł.	"	ct.
		b) Pomocnik dozorca	180	"	"	"
			480	"	480	
		<i>III. Koszta administracyjne.</i>				
		a) Asekuracja budynku szkolnego i składu okazów	35	zł.	73	ct.
		b) Opał i oświetlenie	322	"	56	"
		c) Potrzeby kancelaryjne	126	"	22	"
		d) Pomniejsze administracyjne	265	"	72	"
			750	23	740	
		<i>IV. Potrzeby naukowe.</i>				
		a) Środki naukowe	940	zł.	54	ct.
		b) Wycieczki naukowe	377	"	07	"
		c) Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szu- manówce	18	"	37	"
			1.335	98	1.520	
		<i>V. Spłata pożyczki.</i>				
		a) Kasie oszczędności XIII i XIV rata :				
		w kapitale	195	zł.	54	ct.
		w odsetkach	395	"	13	"
			590	67	670	
		b) Zaliczka na płacę dyrektora	500	zł.	"	ct.
		po potrąceniu zwrotów	175	"	"	"
			325	"	"	"
		S u m a pozycji 68	11.709	66	11.710	
68a		Na rozszerzenie szkoły gospodarstwa lasowego	25.166	22 1/2	7.000	
68b		Towarzystwo rybackie w Krakowie	600	"	600	
68c		Na ekspozyturę bióra melioracyjnego w Tarnowie	200	"	200	
68d		Szkoła przemysłowa w Przemyśle	500	"	500	
68e		Towarzystwo rolnicze w Krakowie, zasiłek stały	3 000	"	3.000	
68f		" " we Lwowie " " " "	3.000	"	3.000	
		Do przeniesienia	143.987	59	81.607	14.861

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
2.269	31.622		—	—	—	—
		<p>Różnice nieznaczne w pozycjach poszczególnionych powstały z powodu interkalaryów przy poz. c) i e). Natomiast opłacono wykłady zoologii, na co nie preliminowano; — w innych pozycjach zastosowano wydatki do ścisłej potrzeby, a różnice te wyrównują się w sumie całkowicie.</p>				
		<p>Wedle planu umorzenia.</p>				
—	—	<p>Wydatek ten pokrytym będzie ratami z płacy dyrektora.</p>	325	—	—	—
—	18.166	<p>Do pozycji 68 a)</p>				
—	—	<p>Uchwałą W. Sejmu z dnia 13. Lipca 1880. wyznaczono na ten cel 20.000 zł., z których do budżetu na rok 1880. wstawiono 6.000 zł., zaś na następne 2 lata przypadało po 7.000 zł. Jednakże kwota 6.000 zł. w r. 1880. nie została wydana, bo umowę o kupno realności zawarto dopiero w roku 1881. i przedłożono w tej sprawie Wys. Sejmowi sprawozdanie Wydziału kraj.</p>				
2.269	49.788		325	—	—	—

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególne	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre- liminowa- na wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt dodat- kowy wedle uchwały sej- mowej z dnia 24. Lipca 1880. i 21. Paźdz. 1881.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	zł.	zł.
budżetu						
VII.		Z przeniesienia	143.987	59	81.607	14.861
69		Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	—	2 000	
70		„ „ w Krakowie	2.000	—	2.000	
71		Komisya fizyograficzna w Krakowie	3.000	—	3.000	
72		Towarzystwo ogrodniczo-sadowniczo-pszczelnicze we Lwowie	700	—	700	
73		Na utrzymanie bióra melioracyjnego	5.626	72	5.300	
74		Na urządzenie kursu robót melioracyjnych	2.737	40	2.500	
75		Na cele szkół rękodzielniczych, tudzież na popieranie przemy- słu domowego	5.777	40	5.000	
76		Towarzystwo tatrzańskie	400	—	400	
77		Na zalesienie wydm piaszczystych w powiecie niskim i tarno- brzeskim	1.500	—	1.500	
78		Na inżyniera górnika przy Wydziale krajowym	1.800	—	1.800	
79		Na geologiczne badania kraju, wykonać się mające pod kie- runkiem Rady górniczej	2.995	01	3.000	
80		Dla komisji fizyograficznej w Krakowie, na badania geologiczno- górniczne	500	—	500	
81		Na nagrody, przeważnie za dzieła lub podręczniki o wyrobie i zużytkowaniu pobocznych produktów naftowych,— tudzież na subwencye i stypendya dla chemików	838	14	3.000	
81a		Na badania głębszych pokładów ziemi	8.298	—	10.000	
		<i>Stypendya.</i>				
82		Dla jednego ucznia weterynaryi i na koszta podróży	200	—	260	
83		Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i le- śnictwa	2.000	—	2.000	
84		Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	1.000	—	1.000	
85		Dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	2.328	—	2.400	
85a		Dla uczniów internatu przy seminarjum nauczycielskiem w Kra- kowie	3.000	—	3.000	
85b		Miłkowski Karol Julian, na dokończenie nauk górniczych	400	—	400	
85c		Kochanowski Stanisław T. A., uczeń konserwatorium w Wiedniu	400	—	400	
85d		Kurs gorzelnictwa w Dublanach	1.121	43	—	
85e		Niedobór funduszu szkoły weterynaryi	164	65 1/2	—	
		S u m a wydatków na cele gospodarstwa krajowego	192.774	34 1/2	131 767	14.861
		C. Na cele wykształcenia i oświaty.				
86		Rada szkolna krajowa, na pokrycie niedoboru krajowego fun- duszu szkolnego	323.787	34	320 404	
87		Sześciu Członków Rady szkolnej krajowej, po 1.200 zł.	7.200	—	7.200	
88		Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800	—	800	
89		Stypendya dla uczniów i uczennic seminarjów nauczycielskich i kursów przygotowawczych	29.701	—	30.000	
		Do przeniesienia	361.488	34	358.404	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
2.269	49.788	z dnia 9. Września 1881. L. W. 20.762, zatwierdzone uchwałą sejmową z dn. 1. Października 1881.— Koszt cały rozszerzenia wynosić miał 37.000 zł., z których Skarb Państwa przyjął na siebie 20 000 zł. i zasasygnował na to w r. 1882. połowę, tj. 10.000 zł. Przekroczenie oboczne jest przeto tylko pozornem i znajduje zupełne pokrycie w uchwalonych kwotach i w zasiłku ze Skarbu Państwa.— Patrz sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego za rok 1882. str. 25. Patrz dochodów Rubr. X. poz. 24 a). <i>Wydatki</i> stosunkowo nieznacznie <i>większe</i> , pokryte subwencją c. k. Rządu wedle koniecznej potrzeby — której naprzód niepodobna ściśle obliczyć.	325	—	—	—
—	—		—	—	—	30
—	327		—	—	—	—
—	237		—	—	—	—
—	777		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
5	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
2.162	—	} <i>Wydatek mniejszy</i> , zastosowany do usprawiedliwionej tylko potrzeby.	8.298	—	—	—
1.702	—					
60	—	Kosztów podróży niepłacono.	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
72	—	<i>Wydano mniej</i> z powodu interkalaryów.	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—
—	1.122	Do poz 85 d. Wydatek ten pokrytym jest subwencją otrzymaną z c. k. Skarbu Państwa w kwocie 1.000 zł. i dochodami własnymi w kwocie 108 zł., które wstawiono w dochodach obecnego rachunku w rubryce X. poz. 24. lit. m. (Patrz L.W. 7.901, 17.150 i 57.369/1882., 43.678/1881.).	—	—	—	—
—	165	Do poz 85 e. Wedle specjalnego rachunku szkoły weterynaryi (Rubr. IV. dochodów), oddanej c. k. Rządowi.	—	—	—	—
6.270	52.416		8.623	—	—	30
—	46.146		—	—	—	—
—	3.383	Wedle specjalnego rachunku wyniki są następujące: Wydatki przekroczyła kraj. Rada szkolna o 96.957 zł. W dochodach uzyskał Wydział kr. z ściągniętych zaległości więcej o 93.574 „ Z porównania okazuje się <i>przewyżka wydatków</i> o 3.383 zł.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
299	—	<i>Wydatek mniejszy</i> z powodu interkalaryów.	—	—	—	5
299	3.383		—	—	—	5

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					zł.
VII		Z przeniesienia	361.488	34	358.404
	89	a) Łobarzewski Tomasz, słuchacz akademii górniczej w Leoben, jednorazowe wsparcie	400	—	400
		b) Mańkowski Konstanty, uczeń sztuk pięknych w Krakowie, na dalsze kształcenie się, jednorazowo	200	—	200
		c) Towarzystwo pszczelnicze we Lwowie, na rozpowszechnienie nasion i narzędzi, jednorazowo	300	—	300
		d) Olearski Kazimierz, uczeń fizyki w Berlinie, na dalsze kształcenie się	800	—	800
		e) Towarzystwo akademickie bratniej pomocy	300	—	300
		f) Ruskie Towarzystwo akademickie „Łychwiar“ we Lwowie, zapomoga	100	—	100
		g) Dr. Dunikowski Emil, na dokończenie studyów w c. k. państwowym zakładzie geologicznym we Wiedniu, wsparcie jednorazowe	600	—	600
		h) Stęczyński B. Zygmunt, literat, jednorazowo	100	—	100
		<u>S u m a wydatków na cele wykształcenia i oświaty</u>	<u>364.288</u>	<u>34</u>	<u>361.204</u>
VIII.		Utrzymanie pomników historycznych.			
	90	a) Restauracya pomników w ogóle 500 zł. — ct.			
		b) Za sporządzenie planów zamku na Wawelu 1.043 „ 45 „	1.543	45	1.500
	91	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie	500	—	500
	91a	Na wewnętrzne urządzenie cerkwi archikatedralnej św. Jura we Lwowie	1.000	—	1.000
	92	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie	1.200	—	1.200
		b) Dyrektor w Krakowie	1.000	—	1.000
		c) Adjunkt we Lwowie, płaca 1.100 zł.			
		dodatek aktywalny 100 „	1.200	—	1.200
		d) Adjunkt w Krakowie, płaca 900 zł.			
		dodatek aktywalny 100 „	1.000	—	1.000
		e) Aplikanci we Lwowie	1.200	—	1.200
		f) „ w Krakowie	597	50	600
		g) Stróże	600	—	600
		h) Czynsz za najem lokalności we Lwowie	600	—	600
		i) Opał, potrzeby kancelaryjne itp. we Lwowie 200 zł. — ct			
		„ „ „ „ w Krakowie 256 „ 55 „	456	55	500
		<u>S u m a rubryki VIII.</u>	<u>10.897</u>	<u>50</u>	<u>10.900</u>
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi.			
	93/107	Ryczałt na potrzeby kwaterunkowe	71.110	—	71.110
	108	Na urządzenie nowych koszar	302	72	1.000
		<u>S u m a rubryki IX.</u>	<u>71.412</u>	<u>72</u>	<u>72.110</u>

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					zł.
X.		Drogi krajowe.			
		<i>Sumaryczne zestawienie rubryki X.</i>			
A.		Koszta zarządu (zwyczajne)	107 077	27 1/2	107 598
B.		Nowe budowy (<i>nadzwyczajne</i>)	146 112	31 1/2	150 000
C.		Utrzymanie (zwyczajne)	436.762	65	447.884
D.		Zasiłki (zwyczajne)	70 005	35 1/2	70 000
E.		Wydatki na myta (zwyczajne)	2.095	64 1/2	3 900
		„ „ (<i>nadzwyczajne</i>)	3 020	72 1/2	3 000
F.		Zaopatrzenia (zwyczajne)	485	36	160
		S u m a zwyczajne	616 426	28 1/2	629 542
		„ <i>nadzwyczajne</i>	149 133	04	153 000
		R a z e m	765 559	32 1/2	782.542
		P o s z c z e g ó l n i e n i e.			
		A. Koszta zarządu.			
109		<i>Plące urzędników i służ:</i>			
		a) 4 inżynierów na prowincyi po 1.500 zł.	5 358	36	6.000
		b) 3 „ „ „ „ „ „ 1.200 „	4.148	30	3.600
		c) Konduktorowie I. klasy „ „ „ „ 500 „	10.240	65	10.500
		d) „ „ II. „ „ „ „ 400 „	8 202	15	8 000
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze Gorlice-Konieczna	840	—	840
		f) „ „ „ „ „ „ Slotwina-Sącz .	900	—	900
		g) „ „ „ „ „ „ Dębica-Nadbrzezie			
		„ „ „ „ „ „ i Tarnów-Szczucin	1.500	—	1.500
		h) „ „ „ „ „ „ w Buczaczu .	1.400	—	1 400
		i) 308 drożników po 150 zł.	43 655	45 1/2	43.800
		k) 6 pomocników (dynrnistów) dziennie po 2 „	4 360	—	4 380
110		<i>Ryczałty.</i>			
		a) Kosztów podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg	8 748	82	8.946
		b) Kosztów kancelaryjnych	986	75 1/2	992
		c) Na umieszczenie biur	546	30	540
111		<i>Remuneracye i zapomogi:</i>			
		a) Remuneracye dla służby drogowej	3 000	—	3.000
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa, przyzwolona przez Wysoki Sejm dla 41 konduktorów po 100 zł.	4.100	—	4 100
112		<i>Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla Od- działu technicznego, inżynierów okręgowych, konduktó- rów i drożników</i>	4 591	08	4.600
113		<i>Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych</i>	4 499	40 1/2	4.500
		S u m a kosztów zarządu	107.077	27 1/2	107.598

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości				
			ożyte		bierne		
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
521	—		16	66	27	33	
3.888	—		—	—	3.207	48	
11.121	—		44	50	9.492	29	
—	5		—	—	—	—	
1.804	—		29	50	—	—	
—	21		7	20	—	—	
—	325		—	—	—	—	
13.446	330	Usprawiedliwienie różnic znajduje się przy pojedynczych pozycjach.	90	66	9.519	62	
3.888	21		7	20	3 207	48	
17.334	351		97	86	12.727	10	
16.983							
642	—	} Z powodu śmierci inżyniera okręgu Krakowskiego, interkalaryów, powstały różnice w klasach pojedynczych					
—	548		} <i>Wydatek mniejszy z powodu interkalaryów.</i>				
259	—						
—	202						
—	—						
—	—						
144	—	} <i>Wydatek mniejszy z powodu interkalaryów.</i>					
20	—		} <i>Wydatek mniejszy, ponieważ dwóch pomocników pobiera tytułem płacy po 60 zł. miesięcznie.</i>				
197	—	} Różnice jak przy płacach.					
5	—						
—	6						
—	—						
—	—						
9	—		—	—	12	13	
1	—		16	66	—	—	
521	—		16	66	12	13	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególne.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli-minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu					zł.
X.		B. Nowe budowy i rekonstrukcje dróg.			
		<i>Wydatki nadzwyczajne.</i>			
114		Na budowę nowych i rekonstrukcję istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów:			
		Drogi:			
		1. Lwów-Stojanów	53.291	26	
		2. Nisko-Nadbrzezie	4 000	—	
		3 Przeworsk-Kańczuga	540	—	
		4. Smykowce-Suchostaw	47.328	28	
		5. Zakluczyn-Sącz-Niedzica	2.760	—	
		6. Zborów-Załoście	35.876	77 1/2	
		7. Rozmaite wydatki, jako to: Płaca inżyniera i pomocników w oddziale technicznym Wydziału krajowego i kosztą ogłoszeń	2.316	—	
		Suma na nowe budowy	146.112	31 1/2	150.000
115		C. Utrzymanie dróg.			
		Borszczów Okopy	3 616	48 1/2	
		Brzeżany-Złoczów	6 260	—	
		Buczacz-Tłuste	4.197	89 1/2	
		Czyżyny-Cło	4 442	59	
		Czorsztyn-Nowytarg-Zabornia	11.040	95	
		Czortków-Skała	8.271	17	
		Dębica-Nadbrzezie	28.426	11 1/2	
		Dynów-Sanok	5 607	32 1/2	
		Gorlice-Konieczna	4.608	09 1/2	
		Grzymałów-Kopyczyńce	1.755	47	
		Husiatyn Kopyczyńce	6.666	04 1/2	
		Horodenka-Załucze	6 298	54	
		Jarosław-Bełzec	36.349	75	
		Iwanie-Mossorówka	3.548	45	
		Kraków-Baran	12.896	99 1/2	
		Kraków-Chełmek	19.189	97	
		Krościenko Szczawnica	734	25	
		Krasne-Busk	4.246	24	
		Lwów-Rohatyn	23.391	05 1/2	
		Lwów-Stojanów	1.472	33	
		Monasterzyska-Czortków	7.756	45	
		Przemyśl-Sanok	9.242	05 1/2	
		Przeworsk Kańczuga	1.269	72	
		Rohatyn-Brzeżany-Tarnopol	17 298	26	
		Rzeszów-Nadbrzezie	15.006	83	
		Sędziszowska	268	—	
		Sielec Zaleszczyki	20.775	42 1/2	
		Smykowce-Suchostaw	10.656	51	
		Slotwina-Brzesko-Sącz	13.724	02	
		Do przeniesienia	289.016	99	—

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
					1.000	—
					2.207	48
3 888	—	<i>Wydatki nieznacznie mniejsze, z powodu obok wykazanej należytości biernej.</i>	—	—	3.207	48
					183	—
					298	90
					2.871	83
					100	—
					1.795	21
					679	—
					698	77
					154	81
					14	86
					403	67
			44	—	120	95
					1.098	34 1/2
					5	03
					95	—
—	—		44	—	8.519	37 1/2

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególne	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
X.	115	Z przeniesienia	289.016	99	
		Stanisławów-Bursztyn	20.016	15	
		Strussów-Buczacz	6 293	87	
		Tarnopol-Podwołoczyska	7.670	21	
		Tarnopol-Zbaraż	3.518	18	
		Tarnów-Szczucin	9.274	07 1/2	
		Tyśmienica-Kołomyja	7.774	34	
		Zakluczyn-Sącz-Niedzica	29.272	35 1/2	
		Zaleszczyki-Skała	9.606	72 1/2	
		Zator-Wadowice-Sucha	10.153	90	
		Zborów-Załoście	5.727	01	
		Zimnawoda-Hoszany	4.300	73	
		Żółkiew-Mosty-Krystynopol	34.138	11 1/2	
		Suma utrzymania dróg	436.762	65	447.884
	116	D. Zasiłki.			
		<i>a) Dla dróg powiatowych.</i>			
		W powiatach:			
		1. Borszczów, na budowę drogi z Iwankowa do Ger- makówki	2.000	zł.	
		2. Bochnia, na budowę drogi Bocheńsko Łapanowskiej	1.500	"	
		3. Gródek, na wykończenie budowy drogi Stradecko- Mszańskiej	1.000	"	
		4. Komitet budowy drogi Podhajecko Halickiej na dalszą budowę	6.000	"	
		5. Łańcut, na budowę drogi Łańcucko-Leżajskiej	3.000	"	
		6. Mielec, na budowę drogi z Radomyśla ku Lisiej górze	2.000	"	
		7. Mościska, na budowę drogi z Hodyń ku Samborowi	1.000	"	
		8. Przemyślany, na budowę drogi Zadwórzecko Gli- niańskiej	2.000	"	
		9. Pilzno, na budowę drogi Pilzno-Radomyśl	2.000	"	
		10. Przemyśl, na budowę mostu na Wiarze pod Droz- dowicami	2.000	"	
		11. Ropczyce, na rekonstrukcję i dalszą budowę dro- gi Czekaj-Wielopole	2.000	"	
		12. Nowy Sącz, na budowę drogi wiodącej od mostu w Gołkowicach do Limanowej i na uregulowa- nie dróg: Gródek-Tropie, Załubińce-Łyczana, Witkowice-Jakubkowice i na wykonanie robót ubezpieczających drogę Muszyna-Krynica	3.300	"	
		13. Trembowla, na dalszą budowę drogi Trembowel- sko-Budzanowskiej	3.000	"	
		14. Tarnów, na dokończenie budowy drogi z Lisiej góry do Radomyśla	3.000	"	
		15. Wieliczka, na budowę drogi Wieliczka-Dobczyce	3.000	"	
		Do przeniesienia	36.800	—	—

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
			44	—	8 519	37 1/2
			—	—	599	90 1/2
			—	—	12	73
			—	50	313	01
			—	—	2	27
			—	—	45	—
11.121	—	<i>Wydatek mniejszy, z powodu przerwy w robotach przez mrozy w październiku 1881. a nadto obok wykazanych należytości biernych</i>	44	50	9.492	29
—	—					

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególne.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
X.	116	Z przeniesienia	36.800	—	
		<i>b) dla dróg gminnych.</i>			
		W powiatach :			
		1. Akademia umiejętności w Krakowie na budowę drogi wiodącej z Szczawnicy brzegiem Dunajca do czerwonego klasztoru w Węgrzech	1.500	zł.	
		2. Brzesko, na dokończenie budowy drogi z Jurkowa do Wytrzycki	3.000	"	
		3. Brzozów, na uregulowanie drogi Hłudniańsko-Weselskiej i Brzozowsko-Nozdrzeckiej	1.000	"	
		4. Dąbrowa, na budowę dróg : z Dąbrowy do Mędrzechowa, z Szczucina do Otałęży i z Dąbrowy do Radomyśla	4.000	"	
		5. Dobromil, na rekonstrukcję drogi z Nowosiółek do Kalwaryi i na odbudowanie dróg i mostów zniszczonych w obrębie gminy Lipa	500	"	
		6. Gródek, na wykończenie drogi Grodecko-Jaryniańskiej	500	"	
		7. Gorlice, na budowę dróg : Ropa Wysowa i Libusza-Lipniki	3.000	"	
		8. Jarosław na budowę dróg Przemysł-Pruchnik, Jarosław-Kańczuga i na uporządkowanie drogi wiodącej z Jarosławia na Sieniawę do Królestwa Polskiego	3.500	"	
		9. Jasło, na dalszą budowę drogi z Siepietnicy do Olpin	1.000	"	
		10. Kamionka strumiłowa na budowę drogi wiodącej od drogi Ubinie-Kutkorz do granicy powiatu w Nowosiólkach pod Zadwórzem	2.500	"	
		11. Łańcut, na budowę drogi Przeworsk-Jarosław	295	"	
		12. Limanowa, na dokończenie budowy drogi Limanowsko Gołkowickiej	1.500	"	
		13. Lisko, na budowę drogi z Monasterca do granicy powiatu w Załużu	200	"	
		14. Mielec, na budowę drogi z Otałęża do Bugaja	2.000	"	
		15. Nisko, na budowę drogi z Jeżowego do Rudnika	3 000	"	
		16. Nowy Targ na rekonstrukcję drogi Nowotargosko-Zakopańskiej	3.150	"	
		17. Tarnopol, na odbudowanie mostu gminnego w Toustoługu na rzece Gnieźnie	1.000	"	
		18. Wadowice, na uregulowanie drogi wiodącej z Zembrzyc do Biertowic	1.500	"	
		Do przeniesienia	33 145	—	
			69.945	—	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota prelinowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
X.	116	Z przeniesienia	69.945	—	—
		<i>c) Wydatki na kontrolę techniczną.</i>			
		Chrzęszczewski Stanisław, inżynier, kosztą trasowania drogi z Sękowy do Męciny	108	34	—
		Suma zasiłków	70.053	34	—
		Po odtrąceniu zwrotu z rachunków budowy drogi powiatowej Muszyna-Krynica	47	98½	—
		<u>Pozostaje czysty wydatek</u>	<u>70.005</u>	<u>35½</u>	<u>70.000</u>
		E. Wydatki na myta.			
117		Budowa i utrzymanie domków mytniczych (<i>nadzwyczajne</i>)	3.020	72½	3.000
118		Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacji i inne drobne	1.087	75½	1.400
119		Przerwy z powodu wypadków elementarnych	1.007	89	2.500
		Suma wydatków na myta <i>a) zwyczajne</i>	2.095	64½	3.900
		<i>b) nadzwyczajne</i>	3.020	72½	3.000
		<u>R a z e m</u>	<u>5.116</u>	<u>37</u>	<u>6.900</u>
		F. Zaopatrzenia.			
119a		Medak Fedor droźnik, zaopatrzenie dożywotnie	—	—	60
119b		Kokosiński Wojciech z Przegorzały przy Krakowie, wysłużony droźnik, dar z łaski corocznie	100	—	100
119c		Filipecka z Pokornych Marya, wdowa po konduktorze dróg krajowych, pensję wdowią z rocznych 166 zł. 66 ct. za czas od 20. Czerwca do 31. Grudnia 1881.	87	95	—
119d		Niewiadomska z Hoszowskich Sabina, wdowa po inżynierze okręgowym:			
		<i>a) pensję wdowią z rocznych</i> 350 zł.			
		<i>b) zaopatrzenie dla 3ga małoletnich dzieci z rocznych 174 „</i>			
		<i>począwszy od 7. Czerwca do 31. Grudnia 1881.</i>	297	41	—
		Suma wydatków na zaopatrzenia	485	36	160
		Dotacje dla zakładów krajowych.			
XI	120	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	14.426	66½	48.833
	121	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	94.707	06	134.412
	122	Fundusz podrzutek	4.305	49	5.150
	123	Krajowy szpital św Łazarza w Krakowie	11.115	50	22.841
		<u>Suma rubryki XI.</u>	<u>124.554</u>	<u>71½</u>	<u>211.236</u>

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	5					
—	21	Wydatek większy z powodu rzeczywistej potrzeby. { Według rzeczywistej potrzeby.	7	20	—	—
312	—		29	50	—	—
1.492	—		—	—	—	—
1.804	—					
—	21					
1.804	21		36	70	—	
1.783						
60	—	Nie asygnowano z powodu, że Medak pobierał jeszcze wynagrodzenie za służbę czynną.				
—	—					
—	88	Uchwała W. Sejmu z dnia 22. Października 1881.				
—	297	Uchwała W. Sejmu z dnia 28. Września 1881.				
60	385					
	325					
34.406	—	Różnice uzasadnione są w szczegółowych zamknięciach rachunków funduszków, obok poszczególnionych.				
39.705	—					
845	—					
11.725	—					
86.681	—					

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu					
XII.		Wydatki na szupaśnictwo.			
	124	a) Koszta szupasowe w kraju	40.914	48 ¹ / ₂	
		b) " " w Austrii Niższej . . . 543 zł. 38 ¹ / ₂ ct.			
		c) " " " " Wyższej . . . 75 " 24 ¹ / ₂ "			
		d) " " " Bukowinie . . . 1.442 " 44 ¹ / ₂ "			
		e) " " " Czechach . . . 156 " 81 "			
		f) " " " Dalmacyi . . . 3 " 56 "			
		g) " " " Gorycyi . . . 1 " 93 "			
		h) " " " Karyntyi . . . 25 " 22 ¹ / ₂ "			
		i) " " " Krainie . . . 14 " 87 ¹ / ₂ "			
		k) " " " Morawie . . . 1.448 " 33 ¹ / ₂ "			
		l) " " " Salzburgu . . . 12 " 08 "			
		m) " " " Styryi . . . 113 " 57 "			
		n) " " " Szląsku . . . 688 " 08 ¹ / ₂ "			
		o) " " " Tryeście . . . 13 " 49 "			
		p) " " " Tyrolu . . . 36 " 90 ¹ / ₂ "	4.575	94	
		r) Zwroty i wydatki rozmaite		20	39
		s) Koszta administracyjne	4.350	20	
		Suma wydatków	49.861	01 ¹ / ₂	
		Po potrąceniu dochodów:			
		a) od gmin 4.010 zł. 54 ¹ / ₂ ct			
		b) " samopłacących 594 " 89 "			
		c) " obcych krajów 1.951 " 03 ¹ / ₂ "			
		d) " stacyj 40 " — "			
		e) Rozmaite 119 " 06 ¹ / ₂ "	6.715	53 ¹ / ₂	
		Czysty wydatek rubryki XII.	43.145	48	26.500
XIII.		Budowy wodne.			
		(Wydatki nadzwyczajne).			
	125	Na regulację rzeki Sanu, druga rata z przeznaczonej kwoty 50.000 zł.	—	—	14.286
	125a	Na uzupełnienie studyów technicznych, potrzebnych do ostatecznego projektu regulacji Dniestru (druga połowa)	9.140	28	3.000
	125b	Na urządzenie stacyj meteorologicznych i wodoskazów dla zbadania stosunków hidrotechnicznych górnego Dniestru (druga połowa)	500	—	500
	126a	Spółka wodna w celu odprowadzenia wód w powiecie Mieleckim, po lewej stronie drogi dembicko-tarnobrzeskiej, do Wisły pod Zadzusznikami	—	—	4.000
	126b	Takaż spółka w celu odprowadzenia wód w powiecie Mieleckim, po prawej stronie drogi dembicko-tarnobrzeskiej (połowa subwencji 8.000 zł.)	—	—	4.000
		Suma rubryki XIII.	9.640	28	25.786

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
		Wydatki na szupaśnictwo nie są jeszcze w ogóle ustalone, tak że nie było dotąd ścisłej podstawy do obliczenia tych potrzeb w budżecie, preliminowano też zwykle według przecięcia. — W latach poprzednich przedkładano bardzo mało rachunków do zlikwidowania, — a wiele ich zalegało; to też i preliminowane przeciętne wypadły za nisko. W ostatnich latach przynaglono stacye do przedkładania zaległych rachunków, w skutek czego wynikło tak znaczne przekroczenie.	—	—	11	54
			—	—	—	—
			—	—	—	—
			245	01	—	—
			23	40	—	—
			542	42	—	—
			—	—	—	—
			96	18 1/2	—	—
			907	01 1/2	11	54
—	16 646					
14.286	—	Niewypłacono zasiłku, albowiem roboty nie zostały rozpoczęte.				
—	6.140	Przekroczenie to znajduje pokrycie w subwencji 6.000 zł. od c. k. Skarbu Państwa, płatnej w 3 rocznych ratach; — pierwszą ratę pobrano już w roku 1881. w kwocie 2.000 zł. (obacz w niniejszem zamknięciu Rubr. X. poz. 24. lit b) „Dochody w budżecie niewyszczególnione“).				
—	—					
4.000	—					
4.000	—	Spółki nie wypełniły jeszcze wymaganych warunków.				
22.286	6.140					
16.146						

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre- liminowa- na wedle ustawy z dnia 22 Lipca 1880.	Kredyt dodat- kowy wedle uchwały sej- mowej z dnia 24. Lipca 1880. i 21. Paźdz. 1881.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	zł.	zł.
budżetu						
XIV.		Odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i umarzanie pożyczek.				
127	a)	Amortyzacja pożyczki dawniej zaciągniętej na budowę zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	5.280	—	5.280	
	b)	Umorzenie pożyczki w kwocie 40 400 zł, zaciągniętej w Kasie oszczędności na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie	3.066	37	2.826	
	c)	Umorzenie pożyczki zagwarantowanej w kwocie 10.000 zł. Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie na odbudowanie szpitala	590	21	800	
	d)	Odsetki 6% od sumy 273.583 zł., należące się od roku 1875/6 funduszowi pożyczki z r. 1873.	16.415	—	16.415	
	e)	Odsetki od kwot wypożyczonych na zarządzenie chwilowemu w ciągu roku brakowi gotówki w kasie krajowej	53.475	35	20.000	
	f)	Odsetki od pożyczki dozwolonej na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych i na uposażenie funduszu budowy gmachu sejmowego	30.362	57	40.000	
		Suma rubryki XIV.	109.189	50	85.321	
XV.		Rozmaite wydatki.				
		<i>Sumaryczne zestawienie rubryki XV.</i>				
		Wydatki w budżecie wyszczególnione	51.096	58	38.002	2.750
		" " " niewyszczególnione	23.681	33 1/2	—	
		R a z e m	74.777	91 1/2	38.002	2.750
		Poszczególnienie.				
128		Do rozporządzałości Wydziału krajowego.				
		<i>1. Zapomogi i wsparcia.</i>				
		Abgarowicz, aplikant konceptowy			40 zł.	
		Balzer, dyurnista "			150 "	
		Ciepielowski " "			150 "	
		Chrzanowski Ignacy			730 "	
		Jabłonowski, dyurnista konceptowy			100 "	
		Do przeniesienia			1.170 zł.	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości				
			czynne		bierne		
z roku bieżącego							
mniejsze	większe						
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.	
—	—		—	—	—	—	
—	240	Wydatek większy z powodu, że wypłacono niepreliminowany podatek od odsetków za rok 1880. i 1881., — natomiast zmniejszył się wydatek na odsetki, gdyż Kasa oszczędności zniżyła takowe z 6% na 5%.	—	—	—	—	
210	—	Wydano mniej z powodu zniżenia stopy procentowej z 6% na 5% (uchwała sejm. z dnia 17. Lipca 1880.) Uchwała W. Sejmu z dnia 22. Lipca 1880.	—	—	9.958	76	
—	—		—	—	—	—	
—	33.476	Podana W. Sejmowi wielokrotnie przyczyna braku dotacyi kasy krajowej i w tym roku spowodowała w miesiącach letnich niedobory kasowe, które trwają zwykle od Maja aż do Września. Wysokość tych niedoborów nie może być naprzód nawet w przybliżeniu określona, zależy to bowiem od wypadków elementarnych i od wpływu dodatków do podatków.	—	—	—	—	
9.637	—	W moc uchwały sejmowej z 20. Lipca 1880 zaciągnięto pożyczkę 600.000 zł. od Banku dla krajów koronnych i zapłacono tylko jedną na dniu 1. Lipca 1881. przy padłą ratę amortyzacyjną kapitału, — ztąd wydatek mniejszy.	—	—	—	—	
9.847	33.716		—	—	9.958	76	
	23.869						
—	10.345		2.044	—	—	—	
—	23 681		7.169	29	—	—	48 1/2
—	34.026		9.213	29	—	—	48 1/2

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególności	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
XV.	128	Z przeniesienia	1.170	zł.	
		Niedzielski, sekretarz	100	"	
		Wild, asystent conceptowy	50	"	
		Węgrzynowicz, dyurnista statystyczny	30	"	
		Zeńczak, aplikant conceptowy	60	"	
		Barycki, dyurnista rachunkowy	100	zł.	
		Brzyski " "	25	"	
		Dobek " "	25	"	
		Engl " "	25	"	
		Gołębski, adjunkt rachunkowy	30	"	
		Gordon, asystent "	100	"	
		Hupczyc " "	100	"	
		Jaworski, dyurnista "	25	"	
		Koczorowski " "	25	"	
		Marcinkowski, "	60	"	
		Mystkowski, asystent "	40	"	
		Natalli, dyurnista "	25	"	
		Olpiński, adjunkt "	60	"	
		Paklerski, asystent "	40	"	
		Piotrowski, dyurnista "	85	"	
		Skwirczyński " "	30	"	
		Tarnawski, adjunkt "	100	"	
		Wronowski, dyurnista "	25	"	
		Żółkiewski, adjunkt "	250	"	
		Ambroziewicz, dyurnista manipulacyjny	25	"	
		Baczewski " "	50	"	
		Berezowski " "	25	"	
		Bogusz " "	20	"	
		Chudzikiewicz " "	80	"	
		Giziński " "	25	"	
		Dr. Grott, dyrektor kancelaryi	300	"	
		Jamiński, dyurnista manipulacyjny	15	"	
		Jasiński " "	30	"	
		Jędrzejowski " "	20	"	
		Kiszelka, kancelista	30	"	
		Kostrzewski, dyurnista manipulacyjny	25	"	
		Koziorowski " "	15	"	
		Krzeczowski, kancelista	185	"	
		Kunisch "	30	"	
		Lanc, dyurnista manipulacyjny	25	"	
		Majewski " "	55	"	
		Marcinkiewicz, dyurnista rachunkowy	25	"	
		Piotrowski " manipulacyjny	20	"	
		Rott " "	20	"	
		Słomkowski, kancelista	50	"	
		Starzecki, dyurnista manipulacyjny	15	"	
		Stelmachów " "	25	"	
		Szczęsnowicz " "	25	"	
		Do przeniesienia 1.135 zł.	2.580	—	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e.	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	
rubryki	pozycji		zł.	ct.		zł.
budżetu						
XV.	128	Z przeniesienia	1.135	zł — ct.	2.580 —	
		Szim, dyurnista manipulacyjny	70	" — "		
		Waszczak " " "	20	" — "		
		Żmigrodzki " " "	70	" — "		
		Bieńkowski, ekspedytor	40	" — "	1.335 —	
		Durkalec, stróż	15	zł. — ct.		
		Kalita, woźny	30	" — "		
		Orłowicz, stróż	15	" — "		
		Sałamacha " " "	15	" — "	75 —	
		Dziubiński, dyurnista kasowy	30	zł. — ct.		
		Świerczewski, asystent " "	50	" — "	80 —	
		Grodzki, nauczyciel w Dublinach	40	zł. — ct.		
		Kahane, adjunkt szkół rolniczych	150	" — "		
		Krószyński, docent " "	100	" — "	290 —	
		Olewińska Julia, wdowa po protokoliście Wydziału krajowego	100	zł. — ct.		
		Zabiegło Kamila, córka ś. p Iwanickiego, adjunkta rachunkowego	50	" — "		
		Zakrzewska, wdowa po sekretarzu	100	" — "	250 —	
		Kostecki, tłumacz języka ruskiego	500	zł. — ct.		
		Mieczkowski, literat	100	" — "		
		Stęczyński " " "	100	" — "		
		Weber " " "	100	" — "		
		Wisłocki " " "	50	" — "	850 —	
		Strzelecki, dyrektor szkoły lasowej	200	zł. — ct.		
		Jaworski, były oficer wojsk polskich z r. 1831.	50	" — "		
		Wardzaruk, włościanin	25	" — "	275 —	
		Lubla, wieś, — zapomoga na restaurację kościoła	100	zł. — ct.		
		Swilcza, gmina, — pogorzelcy	60	" 28 "	160 28	
					5.895 28	
		<i>2. Zasilki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, dla osób kształcących się, na prace naukowe, podróże i t. p.</i>				
		Bein, słuchacz akademii rolniczej w Wiedniu	150	zł. — ct.		
		Dobrowolski " " " " "	150	" — "		
		Dublany, szkoły rolnicze, na sprawienie przyrządów gimnastycznych	250	" — "		
		Sikorski, na naukę gorzelnictwa w Dublinach	144	" — "		
		Towarzystwo bratniej pomocy uczniów dublańskich	50	" — "		
		C. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarcze: Dla uczniów szkoły uprawy lnu w Gródku	360	" — "		
		Na wydawnictwo instrukcyi do reklamacyi podatku gruntowego	300	" — "		
		Na wydawnictwo dziełka „Choroby roślin“	37	" 50 "		
		Jastrzębski, słuchacz akademii górniczej w Leoben	50	" — "		
		Tarchalski " " " " Pribram	50	" — "		
		Windakiewicz " " " " "	50	" — "		
		Szkoła ogrodniczo-sadownicza w Tarnowie	200	" — "		
		Do przeniesienia	1.791	zł. 50 ct.	5.895 28	

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e .	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.		
rubryki	pozycyi		zł.	ct.		zł.	
budżetu							
XV	128	Z przeniesienia	1.791	zł. 50 ct.	5.895	28	
		Towarzystwo ogrodniczo-sadownicze we Lwowie, dodatek na koszta wystawy	250	" — "			
		Towarzystwo pszczelniczo - ogrodnicze w Bochni, na koszta wędrownych nauczycieli	80	" — "			
		Towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze w Kołomyi, na wystawę	200	" — "			
		Dr. Nowicki, na badanie w sprawie imiennictwa i rozsiadlenia ryb	100	" — "			
		Ross, słuchacz szkoły weterynaryi w Wiedniu	100	" — "			
		Towarzystwo pedagogiczne	200	" — "			
		Zjazd lekarzy i przyrodników w Krakowie	2 000	" — "			
		Szkoła gospodarstwa lasowego, na koszta wysta- wy przyrodniczej w Krakowie	130	" 61 "			
		Czasopismo ruskie „Świtło“	200	" — "			
		„ „Przegląd sądowy i administracyjny“	200	" — "			
		Landes, na wydawnictwo „Nauki wyznania moj- żeszowego w języku polskim“	200	" — "			
		Bodyński, za 42 egzemplarzy mapy statysty- cznej Galicyi	300	" — "			
		Drzeworyty do sprawozdań wystawy krajowej z r. 1878.	20	" 12 "			
		Konskrypcyjnych przeglądów gmin, — przepisywanie	5	" — "			
		Zoologii Dra Nowickiego, — broszurowanie	14	" 55 "			
		Tatomir, na wydawnictwo „Dziejów polskich“	300	" — "			
		Dr. Zgórski za 150 egzemplarzy Rocznika siód- mego „Związek Stowarzyszeń zarobkowo-go- spodarczych“	150	" — "			
		Majewska, na kształcenie się w muzyce	150	" — "			
		Towarzystwo muzyczne „Harmonia“	200	" — "			
		Dzbański, na kształcenie się w ślusarstwie	300	" — "			
		Dr. Prażmowski, na podróż naukową	200	" — "			
		Towarzystwo opieki dla wychodzących więźniów	100	" — "			
		Regulacja rzeki Wisłoki, koszta podróży Klugera	90	" 28 "			
		Melioracyjnego bióra ekspozytura w Tarnowie, na umeblowanie	30	" — "			
		Ankieta szkolna, koszta podróży	577	" 32 "			
		„ w sprawie internatu przy seminarjum nauczycielskiem, koszta podróży	201	" 64 "	8.091	02	
		<i>3. Rozmaite.</i>					
		Gmach sejmowy:					
		blacharskie roboty	265	zł. 13 ct.			
		stolarskie roboty	1.530	" — "			
		żałuzye z dodatkami	927	" 55 "			
		murarskie roboty — ² / ₃ zalicz- ki Rawskiemu	536	" 58 "	3.259	zł. 26 ct.	
		Do przeniesienia	3.259	zł. 26 ct.	13.986	30	

Fundusz krajowy.

Cześć I.

Liczba		Poszczególne	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	
rubryki	pozycji		zł.	ct.		
budżetu				zł.		
XV.	128	Z przeniesienia	3.259	zł. 26 ct	13.986 30	
		Iluminacya gmachu sejmowego z powodu zaślubin Następcy tronu	15	" 84 "		
		Przeprowadzenie biór Wydziału krajowego do nowego gmachu	409	" 60 "		
		Kaplica w Dublinach, dokończenie urządzenia	375	" 60 "		
		Dr. Kruszyński, za przeprowadzenie szkona laboratoryum chemicznego w Dublinach	150	" — "		
		Jamiński, koszta procesowe z Dyszkiewiczem i Zabierzowskim	253	" 04 "		
		Jamiński, koszta ściągania pożyczki brodzkiej	2.020	" 65 "		
		Kwaśnicki, c. k. notaryusz, połowa kosztów licytacyi realności pod l. 76 ¹ / ₄ do fund. stypendyjnego Lewickiego należącej	23	" 35 "		
		Dr. Raczyński, za zastępstwo przed Trybunałem administracyjnym	275	" 20 "		
		Zamek na Wawelu, sporządzenie planów	811	" 02 "		
		Pogrzeb ś. p. Skrzyńskiego, wieniec i fiakry	71	" 20 "		
		" " Krzeczunowicza " "	294	" 26 "		
		Kartel na ramy do portretu JE. hr. Wodzickiego	35	" " "		
		Udekorowanie szkoły gospodarstwa lasowego podczas pobytu Najjaśniejszego Pana	21	" 75 "		
		Lewicki, emeryt. nauczyciel z Winnik, dodatek do emerytury od 1. Styczn. do 31. Grudnia	53	" 76 "		
		Odprawa Dra Wiktora Artura, byłego koncepcy	1.600	" — "		
		Podatek dochodowy za Małeckiego, b. diurnistę	—	" 14 "		
		Stocki woźny, na sprawienie skradzionego surduta	23	" 36 "	9.693	03
		<i>4. Dopłata reszty wydatków na album dla J. C. W. Następcy tronu</i>			14 190	51
		R a z e m			37.869	84
						30.000
129		Na pokrycie skradzionych pieniędzy pożyczkowych w Wydziale powiatowym w Jaśle			931	74
130		Majewski Adolf, stypendyum dla córki pianistki			300	—
135		Dla księży Unitów chełmskich			3.000	—
136		Hawla Jana szkoła żeńska w Brodach, zasiłek			450	—
137		Towarzystwo przyrodników polskich im. Kopernika na wydawnictwo czasopisma „Kosmos”, zasiłek			600	—
139		Matki Miłosierdzia w Krakowie			400	—
141		Szkoła snycerska w Zakopanem:				
		a) Towarzystwu tatrzańskiemu jako niepobrana reszta zasiłku w latach 1879. i 1880.			620	—
		b) Towarzystwu tatrzańskiemu na pokrycie kosztów utrzymania tej szkoły		300 zł.		
		c) Zarządowi tej szkoły		300 "	600	—
142		Felicjanki w Bełzie			250	—
143		Stupnicka Karolina			100	—
144		Kublin Józef, nauczyciel w Leżajsku			100	—
145		Zaliczka dla Bienkowskiego Ludwika, ekspedytora Wydziału kraj.			—	—
		Do przeniesienia			45.221	58
						38.002

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
		LW. 2.135/1881 i 55.681/1881.	2.020	65		
		LW. 3.600, 3.780, 19.077 i 56.666 z roku 1881.	23	35		
—	7.870	<i>Wydatek poniesiony z konieczności pokrycia reszty kosztów na dokończenie album.</i>				
650	—	Wyplacono w roku 1880.	2.044	—	—	—
650	7.870					

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		Poszczególności	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre-	Kredyt dodat-
rubryki	pozycji		zł.	ct.	liminowa- <th>kowy wedle</th>	kowy wedle
budżetu			zł.	zł.	na wedle	uchwały sej-
					ustawy	mowej z dnia
					z dnia 22.	24. Lipca 1880.
					Lipca 1880.	i 21. Paźdz.
					1881.	1881.
XV.		Z przeniesienia	45.221	58	38.002	
		<i>Wydatki poniesione na skutek późniejszych uchwał sejmowych i petycyj przez W. Sejm przekazanych.</i>				
		1. Horoszko, nauczyciel ludowych szkół w Kuryłówce	50	zł.		
		2. Dr. Maresch, były dyrektor w Kulparkowie, odszkodowanie	2.200	„		
		3. Stowarzyszenie wzajemnej pomocy dyetar., zapomoga	500	„	2.750	—
		4. Beckmann Francisz., na kształcenie się w spiewie „	400	zł		
		5. Gromnicka, wdowa po nauczycielu	50	„		
		6. Horoszczuk, pogorzelec	50	„		
		7. Jamińska, na założenie szkoły froeblovskiej w Stanisławowie	250	„		
		8. Kozłowska, wdowa po nauczycielu ludowym	50	„		
		9. Kulczyckiego ks. Jana sieroty	100	„		
		10. Mary Joanna, wdowa po nauczycielu szermierki	100	„		
		11. Mieczkowski, literat	100	„		
		12. Mordyniewiczowa, wdowa po nauczyc. ludow.	50	„		
		13. Neusser, na kształcenie się w zawodzie lekarskim	500	„		
		14. Nowakowska, wdowa po literacie zapomoga	100	„		
		15. Osińska, wdowa po kanceliście szpitala św. Łazarza	100	„		
		16. Rewakowiczowa, wdowa po nauczycielu	50	„		
		17. Skrowaczewska, wdowa po dyrektorze szkół w Sanoku	50	„		
		18. Śliwińska, wdowa po zarządcy szpitala powszechn. lwowsk.	50	„		
		19. Stowarzyszenie ku wspieraniu słuchaczy akademii górniczej w Leoben	100	„		
		20. Stupnicka, wdowa po literacie	100	„		
		21. Swoboda Marya, akuszerka	25	„		
		22. Szkoła przemysłowa w Rzeszowie	500	„		
		23. Towarzystwo pielęgnowania ubogiej i chcącej się uczyć młodzieży w Wiedniu	200	„		
		24. Towarzystwo pod nazwą „Przytulisko polskie“ w Wiedniu	200	„	3.125	—
		Suma wydatków w budżecie wyszczególnionych	51.096	58	38.002	2.750
		Wydatki w budżecie niewyszczególnione.				
		<i>Zwrotne.</i>				
		a) Funduszom stypendyjnym na pokrycie chwilowych niedoborów, przy zamknięciu rachunków	2.557	87	—	
		b) Fundusz szpitala św. Łazarza na pokrycie kosztów budowy kanału przy szpitalu	4.315	52	—	
		Do przeniesienia	6.873	39	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic.	Należytości				
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne		
			z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
650	7.870			2.044	—	—	—
		Uchwałę sejmową z d. 28. Września 1881.					
		Uchwałę sejmową z d. 13. Października 1881.					
		Uchwałę sejmową z d. 15. " "					
		LW. 54.329/1881. Pet. l. 120/1881.					
		LW. 54.325/1881. Pet. l. 58/1881.					
		L.S. Pet. l. 155.					
		LW. 54.537/1881. Pet. l. 60/1881.					
		LW. 55.581/1881. Pet. l. 472/1881.					
		LW. 55.589/1881. Pet. l. 439/1881.					
		L.S. 179.					
		L.S. 70/1881.					
		L.S. 91.					
		L.S. 171/1881.					
		L.S. 245/322.					
		LW. 55.600/1881. L. pet. 399/1881.					
		L.S. 148.					
		L.S. 51. Pet. l. 12.					
		LW. 1.176/1882.					
		L.S. pet. 147/1881.					
		L.S. pet. 194.					
		LW. 1.019/1882.					
		L.S. 67.					
	3.125	L.S. 184.					
650	10.995			2.044	—	—	—
	10.345						
		LW. 21.711/1881. Zwrot nastąpi w r. 1882.					
		LW. 2.379/1881. Uchwałę sejmową z dnia 17. Października 1882. zaliczka ta została odpisaną.					
				2.557	87		
				4.315	52		
				6.873	39		

Fundusz krajowy.

Część I. i II.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
XV.		Z przeniesienia	6.873	39	—
		c) Fundusz policyi krajowej, zaliczka do zamknięcia rachunku za rok 1881.	195	90	—
		d) Fundusz budowy laboratorium chemicznego w Dublinach, pokrycie niedoboru	2.764	06	—
		e) Drowi Myszkowskiemu zaliczka na koszta sporu m. Leżajska przeciw Niemczyckiemu Stanisławowi	100	—	—
		<i>Bezzwrotne</i>			
		f) Subwencya dla c.k. rządowej szkoły weterynaryi we Lwowie .	12.870	—	—
		g) Zwrot zaliczek przed rokiem 1866. danych funduszowi krajo- wemu z c. k. Skarbu Państwa	406	68 1/2	—
		h) Fundusz budowy kułparkowskiej na pokrycie niedoboru w ro- ku 1881.	—	63	—
		i) Plany na pralnię przy szpitalu lwowskim . 270 zł. 67 ct.			
		k) Remuneracya za wypracowanie zaległości kosztów leczenia w szpitalu lwowskim 25 " — "			
		l) Rewizya inwentarza ruchomości i sprzętów tego szpitala 175 " — "	470	67	—
		Suma wydatków w budżecie niewyszczególnionych	23.681	33 1/2	—
—	—	Zasiłek funduszowi budowy gmachu sejmowego na pokrycie nie- doboru kosztów budowy w r 1881.	95 214	94 1/2	—
—	—	Zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu pożyczki kraj. z r. 1873. na pokrycie niedoboru z roku 1880.	98.320	44 1/2	—
		D o c h o d y .			
I.	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—
II.	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	2.000
III.		Dochody z dróg krajowych.			
	3	Dochody z myt na stacyach :			
		1. Annopol, 2. Tuszów 2.046 zł. — ct.			
		3. Babice, 4. Branice, 5. Kaszów, 6. Przegonia 2.345 " — "			
		7. Babińce i Kozaczówka 595 " — "			
		8. Bedrykowce 1.016 " 60 "			
		Do przeniesienia . 6.002 zł. 60 ct.			

Wydatki i dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikiłości		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		LW. 31.660/82. Zwrócono w r. 1882.	6.873	39	—	—
		Patrz uchwałę W. Sejmu z 24. Paźdz. 1881. LW. 43.127/82 i dochodów rubr. X. poz. 24 lit. e).	195	90	—	—
		LW. 51.408/81 i 41.379/82. Zaliczka ta zwróconą zostanie przez gminę Leżajsk.	100	—	—	—
		<i>do poz. lit. f)</i> W moc uchwał sejmowych z dnia 20. Maja 1875. i 17. Lipca 1880. oddano realność Nr. 466 ³ / ₄ na założenie szkoły weterynaryi c. k. Rządowi, i wypłacono mu przeznaczoną pierwotnie na adaptację kwotę 10.870 zł., tudzież subwencją roczną w kwocie 2.000 zł. Zaliczka ta spłaca się z aktywów na to przeznaczonych, a zaległych z lat dawnych.	—	—	—	48 ¹ / ₂
		LW. 38.442/82. Znajduje pokrycie w nadwyżce dochodów szpitala lwowskiego (16.592 zł. 09 ¹ / ₂ ct.) Patrz rubr. IV. poz. 7. lit. b)	—	—	—	—
—	23 681		7.169	29	—	48 ¹ / ₂
—	95 215	Wedle specjalnego zamknięcia rachunku funduszu budowy gmachu krajowego.	—	—	—	—
—	98.320	W moc uchwały sejmowej z dnia 20. Lipca 1880 (Patrz zamk. rach. za rok 1880. dochody rubr. XIII str. 70. i sprawozd. stenogr. sejm. str. 851).	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
2.000	—	W ciągu r. 1881. nie lokowano, ponieważ dochody obracano na wydatki bieżące, a pozostałe nadwyżki używano na odsetki od pożyczek chwilowo zaciąganych i na spłacanie tych pożyczek. (Patrz rub. XIV. poz. 127. c).	—	—	—	—
		Ściągnięcie zaległości jest w toku.	5	—	—	—
			5	—	—	—

Fundusz krajowy.

Część I.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e .	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu					
III.		Z przeniesienia	6.002	zł. 60	ct.
		9 Bełzec, 10. Cieszanów, 11. Jarosław, 12. Ole- szyce, 13. Płazów, 14. Wulka zapałowska	21.420	" —	"
		15. Białokiernica	1.704	" —	"
		16 Białakarczma, 17. Podwołoczyska	12.725	" —	"
		18. Bieńczyce, 19. Mogiła, 20. Przegorzały	5.851	" —	"
		21. Bieśnik	770	" 50	"
		22. Bircza, 23. Olchowce, 24. Tyrawa, 25. Załuże	2.081	" —	"
		26. Bohutyn, 27. Rozhadów	1.801	" —	"
		28. Borszczów	303	" 75	"
		29. Brzeżany, 30. Husiatyn, 31. Horodyszcze, 32. Kozowa, 33. Krogulec	11.813	" —	"
		34. Brzeźnica	2.360	" —	"
		35. Buczacz	8.364	" 89	"
		36. Busk	750	" —	"
		37. Bagienica	2.800	" —	"
		38. Chelmek, 39. Podzagórnica	955	" 49	"
		40. Czortków, 41. Dżuryn, 42. Dawidkowce	3.095	" —	"
		43. Dąbie	1.056	" —	"
		44. Dawidów	1.525	" —	"
		45. Demianów	1.806	" —	"
		46. Dynów, 47. Niewistka	3 106	" 50	"
		48. Darachów, 49. Dobropol, 50. Strussów	3.252	" 67	"
		51. Graboszyce	1.601	" 86	"
		52. Gładyszów, 53. Konieczna, 54. Ropica ruska, 55. Siary	4.021	" 50	"
		56. Gnojnik, 57. Iwkowa, 58. Just, 59. Kurów, 60. Pomianowa	4.380	" —	"
		61. Grabownica	925	" —	"
		62. Gródek	242	" —	"
		63. Goryczkowce, 64. Skawce	3 270	" —	"
		65. Gołkowice	2.328	" —	"
		66. Jamnica, 67. Halicz, 68. Pobereże	4.737	" 36	"
		69. Jasionka, 70. Sokołów	3.650	" —	"
		71. Jasieniów	1.100	" —	"
		72. Jezupol	842	" 50	"
		73. Iwanie	1.726	" 62	"
		74. Iwanków	542	" 50 ¹ / ₂	"
		75. Jeżowe, 76. Piorunka	2.645	" 70	"
		77. Kasperowce	1.000	" 51 ¹ / ₂	"
		78. Korolówka	1.000	" —	"
		79. Koszyłowce	750	" 50	"
		80. Kodubińce	472	" 33	"
		81. Kluwińce	1.110	" 95	"
		82. Krzywce dolne	310	" —	"
		83. Kurzany, 84. Kułce	3.425	" 47	"
		85. Krzywe, 86. Panasówka	2.000	" —	"
Do przeniesienia			136.126	zł. 21	ct.

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
			5	—	—	—
		Ściągnięcie zaległości jest w toku.	1.406	61	—	—
		Zaległość pokryta jest złożonymi efektami w kasie Wydziału powiatowego w Stanisławowie.	1.208	25	—	—
		Ściągnięcie zaległości jest w toku.	119	49 1/2	—	—
			2.739	35 1/2	—	—

Fundusz krajowy.

Część II.

Liczba		Poszczególne	Dochody		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	
rubryki	pozycji		w roku 1881.			
budżetu			zł.	ct.	zł.	
III.	3	Z przeniesienia	136.126	zł. 21	ct.	
		87. Krzyże	2.235	"	---	"
		88. Maszkowice, 89. Łęka, 90. Szczawnica	3.530	"	72	"
		91. Most na Popradzie	2.115	"	—	"
		92. Monasterzyska	3.510	"	—	"
		93. Miechocin, 94. Wielowieś	2.900	"	—	"
		95. Miłowanie	680	"	—	"
		96. Mosty (drogowe)	1.134	"	21	"
		97. Mosty (mostowe)	1.384	"	29	"
		98. Młynowce	258	"	38 ¹ / ₂	"
		99. Niedzica	953	"	—	"
		100. Nieżwiska	1.008	"	—	"
		101. Nowy Targ (Biały Dunajec), 102. Dębno	3.401	"	—	"
		103. Nowy Targ (Czarny Dunajec), 104. Obydowa	2.150	"	57	"
		105. Błotnia, 106. Nowy dwór	4.115	"	—	"
		107. Ottynia, 108. Odaje (Tyśmienica)	3.927	"	59	"
		109. Olszany, 110. Przemyśl	3.333	"	33	"
		111. Podkamień, 112. Zalipie	1.194	"	—	"
		113. Porzecze	991	"	—	"
		114. Puhary	580	"	83	"
		115. Przeworsk	1.524	"	90	"
		116. Raszków, 117. Serafince	2.418	"	—	"
		118. Repechów, 119. Spilczyn	1.050	"	—	"
		120. Rzyszki	1.980	"	—	"
		121. Radwan	1.800	"	—	"
		122. Ruda	137	"	95	"
		123. Stecowa	630	"	13	"
		124. Stawczany	1.409	"	—	"
		125. Śniatyn (Mikulińce)	7.182	"	—	"
		126. Stary Sącz	2.755	"	—	"
		127. Smykowiec, 128. Zagrobela	8.750	"	—	"
		129. Staromieście	1.256	"	50	"
		130. Suchostaw	466	"	49	"
		131. Szlachcińce, 132. Zbaraż	3.353	"	38	"
		133. Tłumacz	1.801	"	—	"
		134. Tłuste	528	"	56	"
		135. Uście biskupie	1.651	"	—	"
		136. Perejmy	565	"	46	"
		137. Zabełcze	2.031	"	80	"
		138. Zaleszczyki	1.695	"	25	"
		139. Żółkiew	4.481	"	50	"
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyjonalne			748	97
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe			151	02
		Do przeniesienia	223.896	04 ¹ / ₂		216 000
			222.996	05 ¹ / ₂		215.500

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą prelimitowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
			2.739	35 1/2		
		Ściągnięcie zaległości nastąpi po spieniężeniu kaucyi.	199	17		
		Ściągnięcie zaległości jest w toku.	472	87		
		Ściągnięcie zaległości jest w toku.	556	75		
—	7.496					
—	409					
9	—					
9	7.905		3.968	14 1/2	—	—

Fundusz krajowy.

Część II.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e .	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu					
III.	6	Z przeniesienia .	223.896	04 ¹ / ₂	216.000
		Datki dobrowolne na budowę dróg:			
		1. <i>Na drogę Grzymałów-Kopyczyńce.</i> Siemiński hr. Wilhelm	2.138	18 ct.	
		2. <i>Na drogę Krasne-Busk.</i> Gmina Busk	300	— "	
		3. <i>Na budowę mostu pod Gołkowicami.</i> Rada pow. w Limanowej 800 zł. — ct. " " w Nowym Sączu 1.400 " — "	2.400	— "	
		Gmina Stary Sącz 200 " — "			
		4. <i>Na drogę Rzeszów-Nadbrzezie.</i> Mniszech hr. Jadwiga 400 zł. — ct. Gmina Jerzowa 75 " 45 "	475	45 "	
		5. <i>Na drogę Tarnopol-Zbaraż.</i> Gmina miasta Zbaraża	765	64 ¹ / ₂ "	
		6. <i>Na drogę Zborów-Załoście</i>	—	—	—
		7. <i>Na drogę Tarnów-Szczucin.</i> Gmina Szczucin 100 zł. — ct. Rada pow. w Dąbrowy 1.000 " — "	1 100	— "	5.000
		Suma rubryki III.	231.075	32	221 000
IV.		Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.			
	7	Od funduszu policji krajowej	6.329	66	6.323
	—	" krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	16.592	09 ¹ / ₂	—
	—	" " " św. Łazarza w Krakowie	4.640	95 ¹ / ₂	—
		Suma rubryki IV.	27.562	71	6.323
V.		Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.			
	8	a) Od urzędników, potrącone raty zaliczek na płace	8.243	93	—
		b) " szpitali z rachunków kwartalnych	4.125	—	—
		c) " gmin za kosztą leczenia	6.867	84	—
		d) " rozmaitych strón na rachunek dróg krajowych	6.591	63	—
		e) " rozmaitych strón z rozmaitych powodów	9.573	79	—
		Suma rubryki V.	35.402	19	25.000
VI.		Zwroty pożyczek.			
	9	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyśle	1.400	—	1.400
	10	" Wilda Karola	—	—	630
	11	" Zgromadzenia pp. Kanoniczek w Krakowie	593	75	594
	12	" gminy Piwnicznej	1.145	20	1.145
	13	" " miasta Sanoka	964	—	964
	14	" " Chłopczyc	100	—	100
	15	" " Brzeszcze	100	—	100
		Do przeniesienia	4.302	95	4.933

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
9	7.905		3.968	14 ¹ / ₂	—	—
—	—	Należytość warunkowa nie jest jeszcze płynną.	1.000	—	—	—
—	2.179					
9	10.084		4.968	14 ¹ / ₂	—	—
	10.075					
—	7					
—	16.592	Wedle specjalnych zamknięć rachunków funduszów, obok wymienionych.				
—	4.641					
—	21.240					
		<i>Dochód większy, ponieważ w poz. lit. c) otrzymano z rachunku funduszu zarodowego szpitala św. Łazarza, część zaliczki danej na budowę w kwocie 6.229 zł. 73 ct., zaś w poz. d) znaczniejsze zwroty z obrachunków konkurencyjnych drogowych.</i>				
—	10.402					
—	—					
630	—		130	—	—	—
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
630	—		130	—	—	—

Fundusz krajowy.

Część II.

Liczba		Poszczególnienie	Dochody w roku 1881.		Kwota preliniowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
VI.		Z przeniesienia	4.302	95	4.933
15a		Od bursy w Tarnowie	250	—	250
15b		„ Wydziału powiatowego w Tarnowie z kwoty 5.000 zł., pierwsza rata kapitału z odsetkami	647	52	—
15c		„ Komitetu parafialnego obrz. łac. w Sanoku z kwoty 8.000 zł., pierwsza rata kapitału z odsetkami	1.400	—	—
		Suma rubryki VI.	6.600	47	5.183
VII.		Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.			
16		Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
17		Od uczniów wpisowe	52	—	50
18		„ „ czesne	260	—	340
—		„ Dochody rozmaite	16	—	—
		Suma rubryki VII.	5.328	—	5.390
VIII.		Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublinach.			
19		Dochody wyższej szkoły rolniczej: a) własne 13.856 zł. 78 ct. b) z funduszu budowy laboratorium 3.900 „ — „ c) zapas pozostały z roku 1880. 471 „ 84 „	18 228	62	14.950
20		„ szkoły parobków	3.826	91	3.308
21		„ folwarku	17.472	19	9.610
		Suma rubryki VIII.	39.527	72	27.868
IX.		Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.			
22		Od szpitali powszechnych	589	26	600
X.		Rozmaite dochody.			
		<i>Summaryczne zestawienie rubryki X.</i>			
		Dochody w budżecie poszczególnione	1.955	30	840
		„ „ „ nieposzczególnione	127.202	53	—
		Suma rubryki X.	129.157	83	840
		Poszczególnienie.			
23		Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich we Lwowie i Krakowie	445	50	350
24		Rozmaite przypadkowe:			
		a) Sprzedaż książek i druków 1.335 zł. 23 ct.			
		b) „ papierów wyszkartowanych 26 „ 04 „			
		c) „ wzorów drukowanych 24 „ 47 „			
		d) Odsetki zwłoki za niespłacone w terminach rozmaite należytości 73 „ 32 „			
		e) Rozmaite drobne 50 „ 74 „	1.509	80	490
		Razem	1.955	30	840

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
630	—		130	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	647	Wedle uchwały sejmowej z dnia 13. Lipca 1880. spłacalna w 10 rocznych ratach.	—	—	—	—
—	1.400	Wedle uchwały sejmowej z dnia 22. Czerwca 1880. zwrotna w 8 rocznych ratach.	—	—	—	—
630	2.047		130	—	—	—
	1.417					
—	—					
—	2					
80	—	Dochody tego rodzaju dla swej niestałości nie mogą być naprzód obliczone				
—	16					
80	18					
62						
—	3.279	Na podstawie specjalnych zamknięć rachunków szkół i folwarku.				
—	519					
—	7.862	Patrz wyjaśnienia przy Rubr. VII. poz. 65. wydatków.				
—	11.660					
11	—	Zaległa należytość — w r. 1882. uiszczona.	10	74	—	—
—	1.115	<i>Dochód większy ze sprzedaży zeszkartowanych aktów i ksiąg starych.</i>	4	62	—	—
—	127.203		—	—	—	—
—	128.318		4	62	—	—
—	95					
			2	96	—	—
			—	—	—	—
			—	05	—	—
			1	61	—	—
—	1.020		—	—	—	—
—	1.115		4	62	—	—

Fundusz krajowy.

Część II.

Liczba		Poszczególności.	Dochody w roku 1881.		Kwota prelinowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
X.	24 ¹ / ₂	Dochody w budżecie nieposzczególnione.			
		Subwencya od c. k. Skarbu Państwa:			
		a) na utrzymanie bióra melioracyjnego 1.000 zł.			
		b) „ wypracowanie projektu regulacyi gór. Dniestru 2.000 „	3.000	—	—
		c) od szpitala lwowskiego zapas pozostały w funduszu, przeznaczonym na odbudowanie wychodków	1.329	55	—
		d) „ Rady szkolnej krajowej zwrot reszty pozostałej z udzielonej w roku budż. 1877. subwencji na udział szkół średnich w wystawie rolniczo-przemysłowej	498	50	—
		e) „ c. k. Towarzystwa gospodarczego we Lwowie IIga rata na rachunek zwrotu subwencji 6.000 zł., udzielonej na budowę laboratorium chemicznego przy szkole rolniczej w Dublanach	1.500	—	—
		f) „ gminy m. Brodów zwrot wypłaconych w latach ubiegłych kosztów Drwi Jamińskiemu w sprawie ściągnięcia pożyczek od dłużników tejże gminy	392	34	—
		g) „ sprawców kradzieży kasy powiatowej w Jaśle częściowy zwrot	19	65	—
		h) „ obszaru dworskiego w Czarnym Dunajcu zwrot wypłaconych w r. 1880. poborów b. administratorowi tychże dóbr, Niwickiemu	299	96	—
		i) „ funduszu szpitala św. Ducha w Krakowie zwrot wypłaconego w roku budż. 1880. kapitału Towarzystwu dobroczynności w Krakowie	147	26	—
		k) „ gmin zwrot udzielonych w roku 1880. pożyczek na zasiewy	86.607	92	—
		l) „ szkoły rolniczej i ogrodniczej i folwarku w Czernichowie	31.827	51	—
		m) „ kursu gorzelnictwa w Dublanach	1.108	—	—
		n) Zwroty rachunkowe	471	84	—
		R a z e m	127.202	53	—
XI.	25	Dodatki do podatków po 37 ct. od 1 zł.			
		W powiatach:			
		Biała 39.739 zł. 72 ct.	Z przeniesienia 335.596 zł. 49 ct.		
		Bóbrka 31.137 „ 65 ¹ / ₂ „	Chrzanów 26.483 „ 61 „		
		Bochnia 32.901 „ 14 ¹ / ₂ „	Cieszanów 25.623 „ 33 „		
		Bohorodczany 12.784 „ 03 „	Czortków 19.134 „ 19 ¹ / ₂ „		
		Borszczów 32.151 „ 30 ¹ / ₂ „	Dąbrowa 21.446 „ 52 ¹ / ₂ „		
		Brody 51.663 „ 03 ¹ / ₂ „	Dobromil 21.220 „ 90 ¹ / ₂ „		
		Brzesko 37.279 „ 01 „	Dolina 19.864 „ 93 ¹ / ₂ „		
		Brzeżany 41.851 „ 17 ¹ / ₂ „	Drohobycz 43.761 „ 26 ¹ / ₂ „		
		Brzozów 21.365 „ 63 ¹ / ₂ „	Gorlice 22.713 „ 18 ¹ / ₂ „		
		Buczacz 34.723 „ 78 „	Gródek 32.064 „ 01 ¹ / ₂ „		
			Grybów 11.232 „ 55 ¹ / ₂ „		
		Do przeniesienia 335.596 zł. 49 ct.	Do przeniesienia 579.141 zł. 01 ct.		

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		<p>Patrz Rubr. VII. poz. 73. i 74. wydatków. Patrz Rubr. XIII. poz. 125. wydatków.</p> <p>L. W. 59323/1880.</p> <p>L. W. 56673/1881 i 5200/1882.</p> <p>Patrz wydatki Rubr. XV. „wydatki w budżecie niewyszczególnione“ lit. d).</p> <p>L. W. 46812/1880.</p> <p>L. W. 6198/1881.</p> <p>L. W. 26813/1882 i 39511/1882.</p> <p>L. W. 7427/1881.</p> <p>Wykazana w zamknięciu rach. za r. 1880. zaległość wynosiła 95.005 zł. 39 ct., a po odtrąceniu obocznej upłaty pozostaje z końcem r. 1881. w zaległości 8.397 zł. 47 ct.</p> <p>Wedle osobnego zamknięcia rach. i wyjaśnień, danych przy Rubr. VII. poz. 67. wydatków. do poz. m). Wedle wyjaśnień, danych przy Rubr. VII. poz. 85. d. wydatków.</p>				
	127.203					

Fundusz krajowy.

Część II.

Liczba		Poszczególnienie				Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	
rubryki	pozycyi					zł.	ct.		zł.
budżetu									
XI.	25	Z przeniesienia	579.141 zł. 01 ct.	Z przeniesienia	1,789.915 zł. 99 ct.				
		Horodenka	29.167 " 41 1/2 "	Rohatyn	36.246 " 84 "				
		Husiatyn	26.301 " 10 1/2 "	Ropczyce	26.351 " 23 1/2 "				
		Jarosław	51.865 " 70 1/2 "	Rudki	25.341 " 18 "				
		Jasło	29.997 " 32 1/2 "	Rzeszów	50.963 " 56 1/2 "				
		Jaworów	29.222 " 22 1/2 "	Sambor	37.710 " 94 1/2 "				
		Kałuż	16.483 " 64 1/2 "	Sanok	29.636 " 00 1/2 "				
		Kamionka	33.321 " 26 "	Sącz	34.262 " 26 1/2 "				
		Kolbuszowa	20.254 " 96 "	Skalat	27.727 " 12 1/2 "				
		Kołomyja	30.454 " 16 1/2 "	Śniatyn	21.263 " 39 "				
		Kossów	13.620 " 32 1/2 "	Sokal	33.771 " 36 "				
		Kraków	138.347 " 54 "	Stanisławów	36.544 " 03 "				
		Krosno	23.037 " 73 1/2 "	Staremiasto	13.586 " 68 1/2 "				
		Limanowa	17.273 " 60 1/2 "	Stryj	29.462 " 17 1/2 "				
		Lisko	21.291 " 53 "	Tarnobrzeg	17.719 " 27 1/2 "				
		Lwów	417.471 " 37 1/2 "	Tarnopol	52.350 " 65 "				
		Łańcut	38.171 " 03 "	Tarnów	47.065 " 71 1/2 "				
		Mielec	24.880 " 42 1/2 "	Tłumacz	23.979 " 63 "				
		Mościska	25.263 " 38 1/2 "	Trembowła	20.058 " 73 "				
		Myślenice	21.760 " 39 "	Turka	17.316 " 89 1/2 "				
		Nadwórna	11.002 " 62 1/2 "	Wadowice	32.934 " 40 "				
		Nisko	17.801 " 17 "	Wieliczka	34.482 " 61 "				
		Nowy Targ	15.957 " 32 "	Zaleszczyki	20.894 " 37 1/2 "				
		Pilzno	14.844 " 87 "	Zbaraż	23.762 " 55 1/2 "				
		Podhajce	33.065 " 28 1/2 "	Złoczów	47.732 " 67 "				
		Przemysł	51.947 " 60 1/2 "	Żółkiew	33.111 " 13 "				
		Przemysłany	27.904 " 28 "	Żydaczów	23.785 " 82 1/2 "				
		Rawa	30.066 " 63 "	Żywiec	23.080 " 76 1/2 "				
		Do przeniesienia	1,789.915 zł. 99 ct.						
				Suma rubryki XI.		2,611.058	01 1/2	2,569.000	

Dochody.

Fundusz krajowy.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic						Należytości																																																			
								czynne		bierne																																																	
		mniejsze zł.	większe zł.	z roku bieżącego						zł.	ct.	zł.	ct.																																														
		<p>Zamknięcia rachunku podatków państwowych udzielone z c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu do L. W. 59204/1882 przedkłada się w alegacie IV. na str. 123.</p> <p><i>Rachunek sumaryczny dodatków krajowych.</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="2">Zaległa po koniec r. 1880.</th> <th colspan="2">Bieżąca za rok 1881.</th> <th colspan="2">R a z e m</th> </tr> <tr> <th>zł.</th> <th>ct.</th> <th>zł.</th> <th>ct.</th> <th>zł.</th> <th>ct.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>a) Należytość:</td> <td>439.400</td> <td>90 1/2</td> <td>2,678.553</td> <td>62</td> <td>3,117.954</td> <td>52 1/2</td> </tr> <tr> <td>b) Uiszczenie:</td> <td>188.595</td> <td>29</td> <td>2,447.478</td> <td>93 1/2</td> <td>2,636.074</td> <td>22 1/2</td> </tr> <tr> <td>c) Zwroty opodatkowanym:</td> <td>8.929</td> <td>20</td> <td>16.087</td> <td>01</td> <td>25.016</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td>d) Czysty dochód:</td> <td>179.666</td> <td>09</td> <td>2,431.391</td> <td>92 1/2</td> <td>2,611.058</td> <td>01 1/2</td> </tr> <tr> <td>e) Zaległość z końcem r. 1881.:</td> <td>250.805</td> <td>61 1/2</td> <td>231.074</td> <td>68 1/2</td> <td>481 880</td> <td>30</td> </tr> </tbody> </table> <p>Zaległości z roku bieżącego tu zamieszcza się, zaś za lata ubiegłe w wykazie zaległości alegat V. na str. 129.</p>							Zaległa po koniec r. 1880.		Bieżąca za rok 1881.		R a z e m		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	a) Należytość:	439.400	90 1/2	2,678.553	62	3,117.954	52 1/2	b) Uiszczenie:	188.595	29	2,447.478	93 1/2	2,636.074	22 1/2	c) Zwroty opodatkowanym:	8.929	20	16.087	01	25.016	21	d) Czysty dochód:	179.666	09	2,431.391	92 1/2	2,611.058	01 1/2	e) Zaległość z końcem r. 1881.:	250.805	61 1/2	231.074	68 1/2	481 880	30				
	Zaległa po koniec r. 1880.		Bieżąca za rok 1881.		R a z e m																																																						
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.																																																					
a) Należytość:	439.400	90 1/2	2,678.553	62	3,117.954	52 1/2																																																					
b) Uiszczenie:	188.595	29	2,447.478	93 1/2	2,636.074	22 1/2																																																					
c) Zwroty opodatkowanym:	8.929	20	16.087	01	25.016	21																																																					
d) Czysty dochód:	179.666	09	2,431.391	92 1/2	2,611.058	01 1/2																																																					
e) Zaległość z końcem r. 1881.:	250.805	61 1/2	231.074	68 1/2	481 880	30																																																					
	42.058				231.074	68 1/2	—	—																																																			

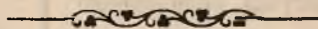
I. i II. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1881.

(Rubr. VII. poz. 65. i 66. wydatków; Rubr. VIII. dochodów).

KRAJOWE

SZKOŁY ROLNICZE i FOLWARK

w Dublanach.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1881.

- A) Wyższa szkoła rolnicza str. 84.
- B) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich „ 96.
- C) Folwark 100.

Liczba		Sumaryusz	Wynikłości z roku 1881.					
rubryki	po- zycyli		zwyczajne		nadzwyczajne		Razem	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
budżetu								
		A. Wyższa szkoła rolnicza.						
		Wydatki.						
I.	1-11	Płace profesorów i docentów	14.529	95	—	—	14.529	95
II.	12-13	Inne płace	700	—	—	—	700	—
III.	14-18	Zasługi	1.522	—	—	—	1.522	—
IV.	19-30	Koszta administracyjne	3.422	70	5.691	34	9.114	04
V.	31-39	Potrzeby naukowe	4.932	78	1.846	37	6.779	15
VI.	40-41	Podatki i opłaty	45	88	226	82	272	70
—	—	Rozmaite wydatki	708	53	—	—	708	53
		Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych	25.861	84	7.764	53	33.626	37
		Dochody.						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500	—	—	—	5.500	—
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej	5.000	—	—	—	5.000	—
III.	3-7	Opłaty od uczniów	2.576	71	—	—	2.576	71
IV.	8	Dochód z pasieki	108	27	—	—	108	27
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	157	51	—	—	157	51
—	—	Rozmaite dochody	514	29	—	—	514	29
—	—	Zasilek z funduszu laboratorium chemicznego w Dublinach	3.900	—	—	—	3.900	—
—	—	Dotacya z funduszu krajowego	15.397	75	—	—	15.397	75
		Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	33.154	53	—	—	33.154	53
		do tego zapas z początkiem roku 1881	471	84	—	—	471	84
		Razem	33.626	37	—	—	33.626	37
		B. Szkoła parobków i dozorców gospod.						
		Wydatki.						
I.	1-5	Płace nauczycieli	2.410	—	—	—	2.410	—
II.	6-8	Koszta administracyjne	472	88	—	—	472	88
III.	9-10	Utrzymanie uczniów	4.717	60	—	—	4.717	60
IV.	11-14	Potrzeby naukowe	297	08	—	—	297	08
—	—	Rozmaite wydatki	50	—	—	—	50	—
		Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych	7.947	56	—	—	7.947	56
		Dochody.						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500	—	—	—	1.500	—
II.	2	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodar- czych i osób prywatnych	1.370	—	—	—	1.370	—
III.	3	Zarobek uczniów	876	91	—	—	876	91
—	—	Rozmaite dochody	80	—	—	—	80	—
—	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.120	65	—	—	4.120	65
		Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	7.947	56	—	—	7.947	56

Stan czynny:

Stan majątku z

Wyższa szkoła rolnicza: należitości czynne z roku bieżącego

175 zł. — ct.

rolnicze w Dublanach.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.				Wynikłości są zatem:						Należytości			
zwy- czajne	nadzw- yczajne	kredyt do- datkowy	Razem	mniejsze		większe		w ogóle		czynne		bierne	
				zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne	nadzw- yczajne	mniej- sze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
15.320	—	—	15.320	790	—	—	—	790	—	—	—	—	—
600	—	—	600	—	—	100	—	—	100	—	—	—	—
1.590	—	—	1.590	68	—	—	—	68	—	—	—	—	—
3.270	1.100	5.262	9.632	—	671	153	—	518	—	—	—	—	—
5.165	2.100	—	7.265	232	254	—	—	486	—	—	—	—	—
45	227	—	272	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	708	—	—	708	175	—	—	—
25.990	3.427	5.262	34.679	1.090	925	962	—	1.862	809	175	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1.053	—	—	—	—	—
5.500	—	—	5.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.000	—	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.970	—	—	3.970	1.393	—	—	—	1.393	—	—	—	—	—
230	—	—	230	122	—	—	—	122	—	—	—	—	—
250	—	—	250	92	—	—	—	92	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	514	—	—	514	—	—	—	—
—	—	3.900	3.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14.467	—	1.362	15.829	431	—	—	—	431	—	—	—	—	—
29.417	—	5.262	34.679	2.038	—	514	—	2.038	514	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1.524	—	—	—	—	—
2.350	—	—	2.350	—	—	60	—	—	60	—	—	—	—
840	—	—	840	367	—	—	—	367	—	—	—	—	—
5.040	—	—	5.040	322	—	—	—	322	—	—	—	—	—
490	—	—	490	193	—	—	—	193	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	50	—	—	50	—	—	—	—
8.720	—	—	8.720	882	—	110	—	882	110	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	772	—	—	—	—	—
1.500	—	—	1.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	800	—	—	570	—	—	570	—	—	—	—
1.008	—	—	1.008	131	—	—	—	131	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	80	—	—	80	—	—	—	—
5.412	—	—	5.412	1.291	—	—	—	1.291	—	—	—	—	—
8.720	—	—	8.720	1.422	—	650	—	1.422	650	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	772	—	—	—	—	—

końcem roku 1881.

Stan bierny:

Należytości bierne z lat ubiegłych w rubryce dochodów 13 zł. 73 ct.

Czysty stan czynny 161 " 27 "

Razem zgodnie ze sumą stanu czynnego 175 zł. — ct.

Wydatki.

A) Wyższa

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycy		zł.	ct.	
budżetu					zł.
I. Płace profesorów i docentów.					
1		Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360	—	2.360
2		Sześciu profesorów fachowych	8.640	—	8.640
3		Dwóch adjunktów	1.600	08	1.600
4		Docent zoologii	360	—	360
5		„ weterynaryi	480	—	480
6		„ leśnictwa	99	96	240
7		„ języka polskiego i niemieckiego	—	—	480
8		„ historii i geografii	180	—	360
9		„ ustaw rolnych	210	—	360
10		„ ogrodnictwa	99	96	200
11		„ melioracyi	—	—	240
—		„ fizyki	499	95	—
Suma rubryki I.			14.529	95	15.320
II. Inne płace.					
12		Lekarz zakładowy	400	—	300
13		Kapłan	300	—	300
Suma rubryki II.			700	—	600
III. Zasługi.					
14		Pisarz Dyrekcji	480	—	480
15		Sługa szkolny	240	—	240
16		Stróż domowy	204	—	210
17		Usługa dla uczniów	420	—	480
18		Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	178	—	180
Suma rubryki III.			1.522	—	1.590

szkoła rolnicza.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				z roku bieżącego			
mniejsze	większe			czynne		bierne	
zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.		
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
140	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu, że w skutek reorganizacji szkoły odpadł wykład leśnictwa w roku szkol. 1881/82 zatem poszło, iż docentowi leśnictwa zamknięto pobory miesięczne w kwocie 16 zł. 66 ct. z dniem 30. Czerwca 1881. (LW.44684/81).</i>					
480	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu, iż w skutek reorganizacji szkoły wykład języka polskiego i niemieckiego odpadł całkowicie.</i>					
180	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu, iż pobory docenta historii i geografii jako przedmiotów, które odpadły całkowicie w skutek reorganizacji szkoły, zamknięto z dniem 30. Czerwca 1881. (LW. 44603/81).</i>					
150	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu jak przy pozycyi 6, w skutek czego pobory tego docenta zamknięto z dniem 31. Lipca 1881. (LW. 51495/81).</i>					
100	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu jak przy pozycyi 6. w skutek czego pobory tego docenta zamknięto z końcem Czerwca 1881. (LW. 44684/81).</i>					
240	—						
		<i>Wydatek mniejszy z powodu, iż posady tej w r. 1881. jeszcze nie obsadzono.</i>					
—	500						
		<i>Wydatek większy z powodu, iż w zastosowaniu nowego planu nauk zachodziła niezbędna potrzeba utworzenia posady docenta fizyki z wynagrodzeniem rocznem 800 zł. i obsadzenia tejże posady począwszy od 15. Maja 1881 (LW. 12316/81 i 23447/81).</i>					
1.290	500						
790							
—	100						
		<i>Wydatek większy, ponieważ lekarzowi zakładowemu udzielono remuneracye ze względu na pomnożenie się jego czynności spowodowane wzrostem szkoły niższej i kursu melioracyjnego (LW. 1783/81).</i>					
—	—						
—	100						
—	—						
6	—						
60	—						
2	—						
68	—						
		<i>Wydatki mniejsze z powodu wyznaczenia niższych wynagrodzeń.</i>					
		<i>Wydatek mniejszy z powodu otrzymanego zwrotu z funduszu kursu melioracyjnego 2 zł. za Grudzień r. 1880.</i>					

Wydatki.

A) Wyższa

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt do- datkowy z d. 24. Lipca 1880. i 24. Paź. 1881.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.		
budżetu						
IV.		Koszta administracyjne.				
19	Zarząd:	a) potrzeby kancelaryjne	62	zł. 28 ct.		
		b) druki i inseraty	64	" 92 "		
		c) portorya i posyłki	57	" 28 "		
		d) koszta podróży dyrekcji	120	" — "		
					304	340
20	Opał				456	600
21	Oświetlenie				52	145
22	a) Utrzymanie budynków (zwyczajne)				334	400
	b) " " (nadzwyczajne)					800
	c) Koszta osuszenia mieszkań profesorów <i>nadzwyczajne</i> 3.961 zł. 92 ct.					
	d) Na obrukowanie tych mieszkań, <i>nadzwyczajne</i>				500	" — "
	e) Na sondowanie gruntu w celu budowy studni, <i>nadzwyczajne</i>				100	" — "
	f) Koszta najmu pomieszczeń dla profesorów i docen- tów, <i>nadzwyczajne</i>				700	" — "
					5.261	92 — 5.262
23	Utrzymanie dziedzińca, a) zwyczajne				5	95 50
	b) <i>nadzwyczajne</i>				50	50 50
24	Asekuracja budynków				453	29 300
25	Płaca kominiarza				64	— 65
26	Sprzęty i ruchomości, a) zwyczajne				120	— 120
	b) <i>nadzwyczajne</i>				378	92 250
27	Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana				1.415	94 1.000
	Do przeniesienia { zwyczajne				3.207	08 3.020
	{ <i>nadzwyczajne</i>				5.691	34 1.100 5.262

szkoła rolnicza.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należności			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
34	—	Wydatek mniejszy z zaoszczędzenia.				
144	—	Wydatek mniejszy z powodu lekkiej zimy.				
92	—	Wydatek mniejszy, ponieważ uczniowie nie mieszkali w zakładzie, a zatem nie zachodziła potrzeba zużytkowania większej ilości nafty.				
66	—	Wydatek mniejszy z powodu ograniczenia wydatków zwyczajnych do niezbędnej potrzeby.				
800	—	Wydatek mniejszy ponieważ niewykonano w roku przedmiotowym oparkania, przeto i kosztów nie poniesiono.				
		Wydatek ten uzasadniony uchwałą sejmową z dnia 24. Lipca 1880. którą udzielono kredytu dodatkowego na najnaglesze, preliminarzem z 1880. i 1881. nieobjęte wydatki szkół i folwarku.				
		a) z funduszu budowy laboratorium chemicznego 6.595 zł.				
		b) z funduszu krajowego 4.500 „				
		Razem . 11.095 zł.				
		z tego wydano:				
		a) w roku 1880. . 5.876 zł. 34½ ct.				
		b) w r. 1881. jak okok 5.261 „ 92 „				
		c) w rachunku folwarku				
		w roku 1881. . 9.599 „ 25½ „ 20.737 „ 52 ct.				
		przeto przekroczono o 9.642 zł. 52 ct.				
		Przekroczenie to pokryto tymczasowo z funduszu krajowego za zwrotem z dalszego kredytu, przeznaczonego na rok 1882. uchwałą sejmową z dnia 24. Października 1881. w kwocie 15.693 zł. (patrz sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. Czerwca 1880. LW. 15.044 i z dnia 2. Października 1881. LW. 13.643).				
44	—	Wydatek mniejszy, ponieważ nie dostarczono potrzebnego kamienia na czas i w skutek tego wydatku nie uczyniono.				
—	—					
—	—	153 Wydatek większy z powodu, iż w tym roku zapłacono premię asekuracyjną także i za rok 1882.				
1	—					
—	—					
—	—	129 Wydatek większy znajduje pokrycie z darów na ten cel przeznaczonych (patrz pozycję 10. dochodów).				
—	—	416 Wydatek większy wedle rzeczywistej potrzeby, nie da się naprzód ściśle obliczyć.				
381	569					
800	129					

Wydatki.

A) Wyższa

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli-minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt do-datkowy z d. 24. Lipca 1880. i 24. Paź. 1881.
rubryki	po-zycyi		zł.	ct.	zł.	zł.
budżetu						
IV.		Z przeniesienia {				
		zwyczajne	3.207	08	3.020	—
		nadzwyczajne	5.691	34	1.100	5.262
28		Koszta lustracyi zakładu	66	34	100	
29		Koszta nabożeństwa	50	38	50	
30		Apteka i różne inne	98	90	100	
		Suma rubryki IV. {				
		zwyczajne	3.422	70	3.270	
		nadzwyczajne	5.691	34	1.100	5.262
		Razem	9.114	04	9.632	
V.		Potrzeby naukowe.				
31		Eksperymenta przy wykładach	53	56	190	
32		Zbiory i muzea.				
		Utrzymanie i uzupełnienie zbiorów:				
		zwyczajne			nadzwyczajne	
		a) rolniczego	19	zł. 36 ct.	—	zł. — ct.
		b) hodowlanego	160	" — "	408	" 54 "
		c) fizykalnego	150	" — "	49	" 21 "
		d) botanicznego	75	" — "	10	" 89 "
		e) zoologicznego	90	" — "	139	" 99 "
		f) mechanicznego	300	" — "	492	" 85 "
		g) narzędzi mierniczych i matema- tycznych	10	" — "	—	" — "
		Suma pozycyi 32. a) zwyczajne	804	36	925	
		b) nadzwyczajne	1.101	48	1.260	
33		Laboratorya:				
		zwyczajne			nadzwyczajne	
		a) chemiczne	600	zł. — ct.	300	zł. 23 ct.
		b) roślinno fizyologiczne	250	" — "	228	" 36 "
		c) zoologiczne	200	" — "	148	" 82 "
		Suma pozycyi 33. a) zwyczajne	1.050	—	1.050	
		b) nadzwyczajne	677	41	690	
34		Biblioteka i czytelnia:				
		zwyczajne			nadzwyczajne	
		a) przykupno dzieł	200	zł. — ct.	67	zł. 48 ct.
		b) oprawa książek	22	" 37 "	—	" — "
		c) czasopisma	320	" 75 "	—	" — "
		Suma pozycyi 34. a) zwyczajne	543	12	395	
		b) nadzwyczajne	67	48	150	
35		Utrzymanie pola doświadczalnego	40	70	250	
36		Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	592	22	500	
37		Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	36	77	30	
		Do przeniesienia {				
		zwyczajne	3.120	73	3.340	
		nadzwyczajne	1.846	37	2.100	

szkoła rolnicza.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki.		Uzasadnienie różnic		Należitości			
				czynne		bierne	
z roku bieżącego							
zł.	zł.			zł.	ct.	zł.	ct.
381	569						
800	129						
34	—	<i>Wydatek mniejszy</i> z powodu, iż niektórzy lustrujący nie żądali zwrotu kosztów podróży.					
—	—						
1	—						
416	569						
800	129						
1.216	698						
518							
136	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zastosowany do ścisłej potrzeby.					
121	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> zastosowane do ścisłej potrzeby.					
159	—						
—	—						
13	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zastosowany do ścisłej potrzeby.					
—	148	<i>Wydatek większy</i> z powodu zaprenumerowania większej ilości czasopism fachowych, znajduje pokrycie w oszczędnościach Rubr. V. poz. 31, 32, 33 i 34 B.					
82	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zastosowany do ścisłej potrzeby.					
209	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ dla braku sił nauczycielskich zajmowano się mniej doświadczeniami.					
—	92	<i>Wydatek większy</i> znajduje pokrycie w poz. 10 dochodów.					
—	7	<i>Wydatek większy</i> wedle koniecznej potrzeby.					
466	247						
254							

Wydatki.

A) Wyższa

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota pre- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyl		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
V.		Z przeniesienia			
		{ zwyczajne	3.120	73	3.340
		{ nadzwyczajne	1.846	37	2.100
38		Ogród:			
		a) płaca ogrodnika	500	—	ct.
		b) utrzymanie ogrodu botanicznego	204	„ 49	„
		c) utrzymanie i uzupełnienie sadów i szkófek	21	„ 60	„
		d) ogród warzywny	69	„ 21	„
		e) druk katalogu i jego rozesłanie	16	„ 75	„
			812	05	825
39		Wynagrodzenie dla folwarku Dublańskiego, za straty ponoszone przez zastosowanie stanu inwentarza do potrzeb szkoły	1.000	—	1.000
		Suma rubryki V. { zwyczajne	4.932	78	5.165
		{ nadzwyczajne	1.846	37	2.100
		Razem	6.779	15	7.265
VI.		Podatki i opłaty.			
40		Podatek gruntowy i domowy (zwyczajne)	45	88	45
41		Opłata od przeniesienia szkół Dublańskich na własność kraju, druga rata (nadzwyczajne)	226	82	227
		Suma rubryki VI.	272	70	272
		Wydatki w budżecie niewyszczególnione.			
		<i>Rozmaite.</i>			
42		Zwrot funduszowi folwarku za buhaje	324	36	—
43		Remuneracye i zapomogi	105	—	—
44		Zwrot funduszowi laboratorium za cegłę	99	35	—
45		Drobne	4	82	—
46		Zaliczki na płace 300 zł.			
		po strąceniu ściągniętych rat bieżących 125 „	175	—	—
		Razem	708	53	—

szkoła rolnicza.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
466	247					
254	—					
13	—	Wydatek mniejszy, ponieważ używano czasem do robót bezpłatnie uczniów.				
479	247					
254	—					
733	247					
486	—					
—	1					
—	—					
—	1					
—	—					
—	—					
—	—					
—	708	ad 42. Zwrot za buhaje kupione w r. 1879. (LW. 4.434/81. i 16315/81.)				
—	—	ad 43. Służbie wypłacono 45 zł. a na pogrzeb pisarza 60 zł. (LW. 6910/81 56430/80 i 6841/82.)				
—	—	ad 44. Za cegłę użytą w r. 1880. do robót konserwacyjnych zwrócono funduszowi budowy laboratorium (LW. 62933/80.)				
—	—	Wydatek niepreliminowany — bywa pokrywany ściąganiem rat z płac urzędniczych.	175	—	—	
—	708		175	—	—	

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt do- datkowy z d. 24. Lipca 1880. i 24. Paś. 1881.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.		
budżetu						
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500	—	5.500	
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej	5.000	—	5.000	
III.		Oplaty od uczniów.				
	3	Wpisowe po 5 zł.	190	—	350	
	4	Czesne po 25 zł. i 50 zł.	1.960	71	3.000	
	5	Na bibliotekę po 2 zł.	36	—	140	
	6	Na usługę od uczniów	390	—	480	
		Suma rubryki III.	2.576	71	3.970	
IV.	7	Dochód z pasieki	108	27	230	
V.	8	Sprzedż pŁodów z pola doświadczałnego i ogrodu	157	51	250	
		Dochody w budżecie niewyszczególnione.				
	9	Zwrot zaliczek z lat ubiegłych 200 zł. — ct.				
	10	Dary na potrzeby naukowe 293 " — "				
	11	Kara porządkowa od traktiernika 10 " — "				
	12	Za przedmioty wydzielone z użytku i drobne inne dochody 11 " 29 "	514	29	—	
	13	Zasiłek z funduszu budowy laboratorium chemicznego w Dublinach	3.900	—	3.900	3.900
		Dotacya z funduszu krajowego.				
	14	Na pokrycie potrzeb szkoły, a) zwyczajne	14.035	83	14.467	
	15	b) nadzwyczajne	1.361	92	1.362	1.362
		Suma dotcey	15.397	75	15.829	

szkoła rolnicza.

Dochody.

W porównaniu z kwotą prelimino- waną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				czynne		bierne	
z roku bieżącego							
mniejsze	większe			zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.			zł.	ct.	zł.	ct.
—	—						
—	—						
160	—	} <i>Dochody mniejsze</i> z powodu przechodowego stanu szkoły (szkoła miała w r. 1880/81 i 1881/82 tylko po 2 kursa) zmniejszyła się liczba uczniów, a w skutek tego i zmniejszyły się dochody tej rubryki, tudzież z powodu licznych uwolnień od opłat.					
1.039	—						
104	—						
90	—						
1.393	—						
122	—	} Różnice wynikły ztąd, że dochody te nie dadzą się ściśle naprzód obliczyć.					
92	—						
—	514						
—	—	} Dochód pobrany w moc uchwały sejmowej z 24. Lipca 1880. jako kredyt dodatkowy (patrz poniżej pozycya 15 dochodów, — tudzież wydatków rubryka IV. poz. 22).					
431	—	} Różnica nieznaczna w obec kwoty obrotu, zwłaszcza, że w tak rozgałęzionej gospodarce niepodobna ściśle obliczyć potrzeby.					
—	—						
431	—	} <i>Dochód mniejszy</i> , ponieważ pobrano z funduszu krajowego tylko taką kwotę dotacyi, jaka była potrzebna do wyrównania rachunku.					

Wydatki.

B) Szkoła parobków

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22 Lipca 1880.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
I.		Płace profesorów.			
1		Nauczyciel fachowy	—	—	920
2		Nauczyciel pomocniczy	600	—	600
3		Docent weterynaryi	150	—	150
4		Katecheta	200	—	200
5		Dwaj dozorce robót ręcznych	540	—	480
—		Docenci	920	—	—
		Suma rubryki I.	2.410	—	2.350
II.		Koszta administracyjne.			
6		Zarząd, a) remuneracya dyrektora	200	—	200
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki, portorya itd.	10	—	100
7		Opał i oświetlenie	230	—	240
8		Utrzymanie budynku szkolnego i mobiliów, asekuracya i kominiarz	32	88	300
		Suma rubryki II.	472	88	840
III.		Utrzymanie uczniów.			
9		Stołowanie	3.387	60	3.360
10		Odzież i pranie	1.330	—	1.680
		Suma rubryki III.	4.717	60	5.040
IV.		Potrzeby naukowe.			
11		Zaprzęgi do demonstracyi	65	86	140
12		Przybory do pisania i nauki uczniów	28	64	120
13		Przykupno zwierząt do sekcyi	6	10	30
14		Przykupno modeli, machin i narzędzi	196	48	200
		Suma rubryki IV.	297	08	490
		Wydatki w budżecie niewyszczególnione.			
		Zapomoga udzielona dozorce robót Macherowi	50	—	—

i dozorców gospodarskich.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego		zł.	ct.
			czynne	bierno		
			zł.	ct.	zł.	ct.
920	—	Posada ta wakowała, a nauczyciel fachowy zastępowany był przez docentów (patrz niżej).				
—	—					
—	—					
—	60	<i>Wydatek większy</i> , ponieważ dla braku pomieszczenia drugiego dozorca w zakładzie przyznano mu dodatek na mieszkanie miesięcznie po 5 zł. (LW 5500/1880 i 15841/81)				
—	920	<i>Wydatek</i> ten znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu pozycji 1 teje rubryki.				
920	980					
—	60					
—	—					
90	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zastosowany do ścisłej potrzeby.				
10	—					
267	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ najnaglesze potrzeby pokryto z osobnych na ten cel udzielonych kredytów.				
367	—					
—	28	<i>Wydatek większy</i> z powodu nieuniknionej potrzeby.				
350	—	<i>Wydatek mniejszy</i> wedle rzeczywistej potrzeby.				
350	28					
322	—					
74	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ nie wypłacono należytości za wóz w kwocie 73 zł. 14 ct.				
91	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zastosowany do ścisłej potrzeby.				
24	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ korzystano ze sekcji robionych w szkole wyższej.				
4	—					
193	—					
—	50					

Dochody.

B) Szkoła parobków

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zytych		zł.	ct.	
budżetu					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	1.500	—	1.500
II.		Opłaty i datki.			
	2	Opłaty na utrzymanie uczniów	1.370	—	540
	3	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i osób prywatnych	—	—	260
		Suma rubryki II.	1.370	—	800
III.	4	Zarobek uoźniów	876	91	1.008
		Rozmałte.			
—		Zwrot zaliczki na płacę z lat ubiegłych, od nauczyciela Grodzkiego	80	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	4.120	65	5.412

i dozorców gospodarskich.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				czynne		bierne	
mniejsze	większe			z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—						
—	830	Dochody tego rodzaju nie mogą być naprzód ściśle obliczone.					
260	—						
260	830						
	570						
131	—	<i>Dochód mniejszy</i> z powodu, iż tylko roboty wykonywane przez uczniów już wywieszonych mogły być wynagrodzane, zaś początkowe ćwiczenia uczniów na polu do świadczalnym, w ogrodzie, pasiece i na podwórzu wykonywane, nie były opłacane.					
—	80						
1.291	—	<i>Dotacja mniejsza</i> z powodu zaoszczędzeń w wydatkach Rubryka II., III. i IV. i większych dochodów w rubryce II.					

w Dublanach.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.				Wynikłości są zatem:						Należytości			
zwy- czajne	nadzw- yczajne	kredyt do- datkowy	Razem	mniejsze		większe		w ogóle		czynne		bierne	
				zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne	nadzw- yczajne	mniej- sze	większe	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
6.700	400	—	7.100	1.443	375	1.539	—	279	—	—	—	—	22 02
720	215	—	935	215	—	50	—	165	—	—	—	—	—
2.425	—	—	2.425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	9.599	9.599	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9.845	615	9.599	20.059	1.658	375	1.589	—	444	—	—	—	—	22 02
9.250	—	—	9.250	1.111	—	3.542	—	—	2.431	170	59	—	—
360	—	—	360	20	—	80	—	—	60	50	—	—	—
—	—	—	—	—	—	371	—	—	371	—	—	—	—
—	—	9.599	9.599	—	3.306	—	—	3.306	—	—	—	—	—
850	—	—	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10.460	—	9.599	20.059	1.131	3.306	3.993	—	3.306	2.862	220	59	—	—
								444					

Uwaga. Dochody z folwarku uzyskane w roku 1881. wynosiły 12.472 zł. 19 ct.
 Wydatki zwyczajne (nie wliczając kosztów budowy i spłaty kapitałów
 dłużnych z odsetkami) 7.591 „ 16 „
 Z porównania okazuje się zysk właściwy gospodarki folwarku 4.881 zł. 03 ct.

w Dublanach.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą prelimino- waną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
150	—					
625	—					
—	231					
72	—					
—	50					
269	—					
69	—					
—	2					
35	—					
375	—					
186	—					
—	16					
37	—					
—	690					
—	9				8 32	
—	541				13 70	
1.443	1.539				—	
375	—				22 02	
1.818	1.539				—	
279	—				22 02	
—	48					
—	2					
215	—					
—	50					
215	—					
165	—					

Wydatki.

C) Folwark

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wydatki w roku 1881.		Ogólna kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt do- datkowy z d. 24. lipca 1880. i 24. paź- 1881.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.		
budżetu						
III.		Spłata kapitałów i odsetków.				
	17	Galicyskiemu Towarzystwu kredyt. ziemskiemu :				
		1. a) 73 i 74 rata kapitału od pożyczki				
		w kwocie 10.000 zł. m. k.	432	58		
		b) 4% odsetki	92	42	525	
		2. a) 4 i 5 rata kapitału od pożyczki				
		w kwocie 5.000 zł. w. a.	54	51		
		b) 5% odsetki	245	49	300	
	18	Galicyskiemu Towarzystwu gospodarskiemu renta od kapitału 40.000 zł. intabulowanego na folwarku na rzecz tegoż Towarzystwa	1.600	—	1.600	
		Suma rubryki III.	2.425	—	2.425	—
		Koszta budowy. (Nadzwyczajne.)				
	19	Wydatki uskutecznione na rachunek kredytu udzielonego uchwałą sejmową z dnia 24. Lipca 1880.				
		a) Cegielni urządzenie i budowa	1.581	30		
		" narzędzia i sprzęty	29	90	1.611	20
		b) Budowa stajni, wydatki zwyczajne i urzą- dzenie	6.256	77½		
		wyrób cegły	1.589	81½	7.846	59
		c) Budowa gnojarni			141	46½
		Suma	9.599	25½	—	9.599

w Dublanach.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą prelimino- waną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
		<p><i>Do poz. 17. 1. Pożyczka zaciągnięta wynosiła 10.000 zł. m. k. czyli 10.500 zł. w. a. do końca roku 1881. spłacono 8.515 „ 23¹/₂ ct. pozostaje dług 1.984 „ 76¹/₂ „</i></p> <p><i>Do poz. 17. 2. Pożyczka zaciągnięta wynosiła 5.000 zł. w. a. do końca roku 1881. spłacono 131 „ 39 ct. pozostaje dług 4.868 zł. 61 ct.</i></p>				
—	—					
—	—					

Dochody.

C) Folwark

Liczba		Poszczególnienie	Dochody w roku 1881.		Ogólna kwota preliniowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	Kredyt dodatkowy z d. 24. Lipca 1880. i 24. paź. 1881.
rubryki	pozycji		zł.	ct.		
budżetu						
D o c h o d y.						
I.	1	Dochody z gospodarstwa :				
		a) Ze sprzedaży ziemiopłodów	6.648	zł. 16 ct.		
		b) Za owies i siano dostarczone szkołom	727	" 82 ¹ / ₂ "	7.375	98 ¹ / ₂ 4.000
	2	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk			865	60 700
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych :				
		a) Krowiarnia	1.595	zł. 85 ¹ / ₂ ct.		
		b) Nierogacizna	66	" — "		
		c) Ze sprzedaży koni, owiec, skór itp.	729	" — "	2.390	85 ¹ / ₂ 3.500
	4	Ryczałt od szkół rolniczych			1.000	— 1.000
	5	Z lasu			48	25 50
		Suma rubryki I.	11.680	69	9.250	—
II.		Dochody z propinacyi i młyna.				
	6	Z propinacyi			420	— 340
	7	Z młyna			—	— 20
		Suma rubryki II.	420	—	360	—
	8	Rozmaite.				
		a) Za starą cegłę	52	zł. 50 ct.		
		b) Za stary materiał drzewny	300	" — "		
		c) Rozmaite drobne	19	" — "	371	50 — —
	9	Zasiłek na nadzwyczajne potrzeby folwarku.				
		a) Z funduszu budowy laboratorium chem.	5.000	zł. — ct.		
		b) " krajowego	1.293	" 22 ¹ / ₂ "	6.293	22 ¹ / ₂ — 9.599
	10	Dotacja funduszu krajowego na potrzeby folwarku			850	— 850 —

w Dublanach.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				czynne		bierne	
z roku bieżącego							
większe	mniej			zł.	ct.	zł.	ct.
—	—						
—	3.376	Przy sporządzaniu preliminarza folwarku nie miano żadnych materiałów ani podstaw właściwych, — nadto rok 1881. był posuszny, przeto dla niskiego położenia gruntów dublańskich bardzo korzystnym. Przyczyny te uzasadniają dostatecznie korzystniejsze wyniki dochodów folwarcznych.	106	35	—	—	
—	166		64	24	—	—	
—	—						
1.109	—						
—	—						
2	—						
			170	59	—	—	
—	80	<i>Dochód większy</i> wedle umowy z propinatorem zawartej. Należytość zaległa do egzekucyi podana.	50	—	—	—	
20	—		50	—	—	—	
—	371	Jak w Rubr. I. Wedle uchwały sejmowej z dnia 24. Lipca 1880 i 24. Października 1881. Patrz wydatki poz. 19. wynoszące 9.599 zł. 25½ ct. Na to pobrano:					
3.306	—	a) oboczne zasiłki w kwocie 6293 zł. 22½ ct.	—	—	—	—	
—	—	b) zużyto większe nad preliminarz dochody poz. I. do 8 w kwocie . . . 2.862 „ 03 „	—	—	—	—	
4.437	3.993	c) mniejsze wydatki Rubr. I. i II. 444 „ — „ 9.599 „ 25½ „					
444	—						

III. Alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1881.

(Rubryka VII. wydatków poz. 67).

KRAJOWA szkoła rolnicza, folwark i szkoła ogrodnicza w Czernichowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1881.

L. W. 51.793/82.

Szkołę rolniczą, folwark i szkołę ogrodniczą w Czernichowie objął Wydział krajowy w zarząd na dniu 1. Stycznia 1881. w moc uchwały sejmowej z dnia 24. Września 1878. i kontraktu z Towarzystwem gospodarskiem na dniu 24. Września 1880. zawartego.

Budżetu dla szkół i folwarku na rok 1881. nie uchwalono. (Patrz sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. Września 1881. LW. 16.138/81, zatwierdzone uchwałą sejmową z dnia 20. Października 1881.

A. Szkoła rolnicza	str. 110.
B. Folwark	„ 116.
C. Szkoła ogrodnicza	„ 120.

Krajowa szkoła rolnicza, folwark

Liczba		Sumaryusz	Wynikłości z roku 1881.					
rubryki	po- zycei		zwyczajne		nadzwyczajne		Razem	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
budżetu								
		Sumaryczne zebranie wynikłości szkoły rol- niczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czer- nichowie:						
		Suma wydatków szkoły rolniczej	21.070	07 ¹ / ₂	—	—	21.070	07 ¹ / ₂
		„ „ folwarku	14.005	41 ¹ / ₂	—	—	14.005	41 ¹ / ₂
		„ „ szkoły ogrodniczej	3.546	87	—	—	3.546	87
		Suma ogólna wydatków	38.622	36	—	—	38.622	36
		Suma dochodów szkoły rolniczej	14.539	37	—	—	14.539	37
		„ „ folwarku	14.000	72	—	—	14.000	72
		„ „ szkoły ogrodniczej	3.287	42	—	—	3.287	42
		Suma ogólna dochodów	31.827	51	—	—	31.827	51
		Z porównania sumy dochodów z wydatkami oka- zuje się niedobór pokryty zasiłkami z fun- duszu krajowego danymi, a to: a) szkole rolniczej w kwocie 6.530 zł. 70 ¹ / ₂ ct. b) folwarkowi „ 4 „ 69 ¹ / ₂ „ c) szkole ogrodniczej „ 259 „ 45 „						

1881 Stan majątku

Stan czynny.

Należności czynne w rubr. dochodów roku bieżącego 299 zł. 65 ct.

i szkoła ogrodnicza w Czernichowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia			Wynikłości są zatem:						Należytości			
zwy- czajne	nadzw- yczajne	Razem	mniejsze		większe		w ogóle		z roku bieżącego	czynne bierne		
			zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne	nadzw- yczajne	mniej- sze	większe		zł.	ct.	zł.
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.631	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.631	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	173	40	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	126	25	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	299	65	—	—

z końcem roku 1881.

Stan bierny.

Należytości bierne w rubr. wydatków roku bieżącego 1.631 zł. — ct.
Czysty stan bierny 1.331 zł. 35 ct.

Wydatki.

A) Krajowa szkoła

Liczba		Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia
rubryki	po- zycy		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
I.		Utrzymanie nauczycieli.			
	1	Płace w gotowiznie :			
		a) Dyrektor, płaca	840	—	—
		b) Płace nauczycieli	4.199	73	—
		c) Stołowe czterech nauczycieli	633	29	—
		d) Płaca kapelana	399	98	—
	2	Żywność nauczycieli bezżennych	321	63	—
	3	Opał nauczycieli na własnem gospodarstwie i nauczycieli bezżennych	334	55	—
	4	Wydatki kredensowe nauczycieli bezżennych	9	—	—
	5	Wydatki gospodarstwa domowego	22	10	—
	6	Utrzymanie sługi i chłopca do usług	180	50	—
	7	Sprzęty i restauracya budynków	289	20 ¹ / ₂	—
		Suma rubryki I.	7.229	98 ¹ / ₂	—
II.		Inne płace tudzież zastugi.			
	8	Kasyer	400	—	—
	9	Chłopiec do usług w laborotoryum chemicznem	40	—	—
		Suma rubryki II.	440	—	—
III.		Koszta administracyjne.			
	10	Zarząd :			
		a) Pomoc kancelaryjna dla delegata i kuratora	471	66	—
		b) Potrzeby kancelaryjne szkoły	83	21	—
		c) Druki i inseraty	56	15 ¹ / ₂	—
		d) Portorya i posyłki	33	75	—
		e) Koszta podróży w interesach zakładu	67	10	—
		f) Utrzymanie koni dyrektora	220	67	—
	11	Opał	481	84	—
	12	Oświetlenie	127	65	—
	13	Utrzymanie budynków	493	75	—
	14	Zabezpieczenie budynków od pożaru	37	39 ¹ / ₂	—
	15	Płaca kominiarza	21	20	—
	16	Sprzęty i ruchomości	474	66 ¹ / ₂	—
	17	Koszta lustracyi zakładu (ryczałt dla dyrektora dla przyjęcia gości)	375	—	—
	18	Koszta nabożeństwa	35	—	—
	19	Rozmaite nieprzewidziane	638	84	—
		Suma rubryki III.	3.617	88 ¹ / ₂	—
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	20	Żywność	6.827	90	—
	21	Kuchnia i gospodarstwo domowe	431	59 ¹ / ₂	—
		Do przeniesienia	7.259	49 ¹ / ₂	—
			11.287	87	—

Wydatki i dochody.

A) Krajowa szkoła

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wynikłość w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia
rubryki	po- zytyci		zł.	ct.	
budżetu					
IV.		Z przeniesienia	11.287	87	—
			7.259	49 ^{1/2}	
22		Odzież	1.286	20	—
23		Naczynia stołowe	62	05	—
24		Pościel	31	62	—
25		Pranie bielizny i pościeli	109	93	—
26		Rozmaite	9	49	—
		Suma rubryki IV.	8.758	78 ^{1/2}	—
V.		Potrzeby naukowa.			
27		Eksperymenta przy wykładach	842	46	—
28		Zbiory i muzea	—	—	—
29		Laboratorya	17	71	—
30		Biblioteka i czytelnia:			
		a) przykupno dzieł }			
		b) oprawa książek }			
		c) czasopisma }	70	69	—
31		Utrzymanie pola doświadczalnego	54	62	—
32		Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	37	94	—
		Suma rubryki V.	1.023	42	—
		Suma wszystkich wydatków	21.070	07 ^{1/2}	—
		D o c h o d y .			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	—
II.		Opłaty od uczniów.			
2		Opłaty na utrzymanie uczniów	4.622	50	—
3		Opłaty na laboratorium chemiczne	—	—	—
		Suma rubryki II.	4.622	50	—
III.	4	Zwrot płacy nauczycieli szkóły ogrodniczej	300	—	—
V.	6	Rozmaite dochody	1.020	17 ^{1/2}	—
		Zapasy gotowizny pozostałej z roku 1880.	2.596	69 ^{1/2}	—
		Suma dochodów własnych	14.539	37	—
	7	Zasilek z funduszu krajowego	6.530	70 ^{1/2}	—
		Suma wszystkich dochodów	21.070	07 ^{1/2}	—

Wydatki

B) Folwark

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia
rubryki	po- zyty		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
I.		Wydatki na gospodarstwo.			
	1	Płace i zasługi:			
		a) Ekonom i jego utrzymanie	269	92	—
		b) Służba folwarczna	680	99	—
		c) Służba leśna	166	82	—
	2	Najem robotnika	1.163	24 ^{1/2}	—
	3	Dokupno nasienia	203	40	—
	4	Dokupno nawozów dopełniających	—	—	—
	5	Dokupno słomy i karmy	724	82	—
	6	Inwentarz roboczy i uprząż	27	06	—
	7	Inwentarz żywy i użytkowy	283	61	—
	8	Utrzymanie budynków	371	48	—
	9	Utrzymanie i naprawa maszyn, narzędzi i sprzętów	126	33	—
	10	Utrzymanie rowów	—	—	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru, gradobicia i zarazy	40	89 ^{1/2}	—
	12	Kuchnia folwarczna	—	—	—
	13	Koszta kancelaryi i światło	—	—	—
	14	Las i szkółki	204	23 ^{1/2}	—
	15	Utrzymanie plantacyi wikła	155	77	—
		Suma rubryki I.	4 418	57 ^{1/2}	—
II.	16	Wydatki na piec wapienny	5.078	69	—
III.	17	Wydatki na cegielnię	902	67 ^{1/2}	—
IV.	18	Wydatki na promy	35	—	—
V.	19	Wydatki na utrzymanie brzegów Wisły	—	—	—
VI.		Podatki i opłaty.			
	20-21	Gruntowo-domowy i dochodowy z propinacyi	604	64 ^{1/2}	—
	22	Składka na szkołę ludową	51	54	—
	23	Opłata od przeniesienia własności	203	87 ^{1/2}	—
		Suma rubryki VI.	860	06	—
VII.		Spłata kapitałów i odsetków dłużnych.			
	24	Kasie oszczędności	2.011	26	—
	25	Skapitalizowany kanon erbpachtowy	691	12 ^{1/2}	—
		Suma rubryki VII.	2.702	38 ^{1/2}	—
VIII.	26	Rozmaite nieprzewidziane	8	03	—
		Suma wszystkich wydatków	14 005	41 ^{1/2}	—

Liczba		Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia
rubryki	po- zycy		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
I.		Dochody z gospodarstwa.			
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	837	74	—
	2	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk	326	—	—
	3	Czynsz z domów i ogrodów od szkoły ogrodniczej	200	—	—
	4	Czynsz z kuźni	30	—	—
	5	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) krowiarnia	1.360 zł. 65 ¹ / ₂ ct.		
		b) nierogacizna	— " — "		
	6	Z lasu	1.360	65 ¹ / ₂	—
	7	Z wikła i trawy wśród wikła	607	62 ¹ / ₂	—
		Suma rubryki I.	1.197	—	—
			4.559	02	—
II.	8	Z rybołówstwa	140	—	—
III.	9	Z pieca wapiennego	6.802	80	—
IV.	10	Z cegielni	99	25	—
V.	11	Z propinacyi i promu	1.650	—	—
VI.	12	Łądowe i olborne	511	95 ¹ / ₂	—
VII.	13	Rozmaite nieprzewidziane	237	69 ¹ / ₂	—
		Suma dochodów własnych.	14.000	72	—
		Zasiłek z funduszu krajowego	4	69 ¹ / ₂	—
		Suma wszystkich dochodów	14.005	41 ¹ / ₂	—
		Szkoła ogrodnicza			
		W y d a t k i.			
I.	1-2	Płace nauczycieli	799	92	—
II.	3-8	Koszta administracyjne	1.394	61	—
III.	9-10	Utrzymanie uczniów	900	—	—
IV.	11-14	Potrzeby naukowe	452	34	—
		Suma wydatków	3.546	87	—
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	2.800	—	—
II.	2	Z ogrodu	320	57 ¹ / ₂	—
		Zapas początkowy z roku 1880	166	84 ¹ / ₂	—
		Suma dochodów	3.287	42	—
		Zasiłek z funduszu krajowego	259	45	—
		Razem	3.546	87	—

Wydatki i dochody.

C) Szkoła ogrodnicza

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia
budżetu	po- zyczył		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
W y d a t k i.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	Kierownik szkoły (ogrodnik)	499	92	—
	2	Nauczyciele pomocnicy (ze szkoły rolniczej)	300	—	—
Suma rubryki I.			799	92	—
II. Koszta administracyjne.					
	3	Czynsz roczny z domu i ogrodu	200	—	—
	4	Opał	107	25	—
	5	Oświetlenie	30	—	—
	6	Utrzymanie budynku	3	01 ¹ / ₂	—
	7	Sprzęty i ruchomości	—	—	—
	8	Rozmaite nieprzewidziane	1.054	34 ¹ / ₂	—
Suma rubryki II.			1.394	61	—
III. Utrzymanie uczniów.					
	9	Stołowanie uczniów	720	—	—
	10	Odzież i pranie	180	—	—
Suma rubryki III.			900	—	—
IV. Potrzeby naukowe.					
	11	Ogród: a) najem robotników	179	zł. 43	ct.
		b) roboty rzemieślnicze	—	" —	"
		c) nasiona, drzewka i szczepy	49	" 26	"
	12	Narzędzia	228	69	—
	13	Narzędzia	161	49	—
	13	Materyały piśmienne	24	37	—
	14	Książki i inne potrzeby	37	79	—
Suma rubryki IV.			452	34	—
Suma wszystkich wydatków			3.546	87	—
D o c h o d y.					
I.	1	Subwencya z o. k. Skarbu Państwa	2.800	—	—
II.	2	Z ogrodu (za ogrodowizny, szczepy i owoce)	320	57 ¹ / ₂	—
		Zapasy gotowizny pozostałej z roku 1880	166	84 ¹ / ₂	—
Suma dochodów własnych			3.287	42	—
		Zasiłek z funduszu krajowego	259	45	—
Suma wszystkich dochodów			3.546	87	—

IV. alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1881.

ODPIS

ZAMKNIĘCIA RACHUNKU PODATKÓW PAŃSTWOWYCH za rok 1881.

udzielony przez

c. k. Krajową Dyrekcyę Skarbu do L. 63.480|82 (LW. 59204|82.)

Rechnungs-Abschluss für das Jahr 1881. und Gebarung-

Post-Nr.	Capitel	Titel	Bezeichnung der Rubriken und Objekte nach der Reihenfolge der Theilvoranschläge	Erfolg vom 1. Jänner bis Ende März 1882.		Laufender Dienst des Jahres 1881.	
				Laufender Dienst	Dienst der Vorjahre		
I. Einnahmen.							
<i>A. Ordentliche.</i>							
1	12	—	Grundsteuer	5.197 32 ¹ / ₂	14.357 52 ¹ / ₂	106.288 98 ¹ / ₂	
			a) das vormalige Krakauer Gebiet nach dem stabilen Kataster				
			b) der übrige Theil des Landes nach dem Provisorium	164.188 40	651.258 20 ¹ / ₂	3.732.974 48	
			Zusammen	169.385 72 ¹ / ₂	665.615 73	3.839.263 46 ¹ / ₂	
2	13	—	Gebäudesteuer	25.313 78	254.671 21	990.000 94 ¹ / ₂	
			a) Hauszinssteuer				
			b) Hausklassensteuer	73.134 22	198.469 29 ¹ / ₂	1.477.763 16 ¹ / ₂	
3	14	—	Fünfprozentige Steuer vom Ertrage hauszinssteuer- freier Gebäude	1.238 94 ¹ / ₂	13.833 09 ¹ / ₂	65.195 70 ¹ / ₂	
4	15	—	Erwerbsteuer	162.132 59 ¹ / ₂	73.700 17	681.783 50	
5	16	—	Einkommensteuer	31.147 78 ¹ / ₂	428.824 07	1.455.993 36	
			a) vom fatirten Einkommen				
			b) von fixen Bezügen	13.941 30 ¹ / ₂	9 96	52.791 77 ¹ / ₂	
			c) von Zinsen der öffentli- chen Fonds-Obligationen				
			Zusammen	12.953 93	3.900 30	327.804 48	
			Zusammen	489.248 28 ¹ / ₂	1.639.003 91	8.890.596 39 ¹ / ₂	
<i>B. Ausserordentliche.</i>							
6	17	—	Steuer-Executionsgebühren	2.866 88	9.526 87	67.063 19 ¹ / ₂	
7	18	—	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	3.971 27 ¹ / ₂	11.966 00 ¹ / ₂	53.519 94	
			Im Ganzen	496.086 44	1.660.496 78 ¹ / ₂	9.011.179 53	
II. Ausgaben.							
<i>A. Ordentliche.</i>							
8	12	1	Vergütungen und Belohnungen an öffentliche Organe aus Anlass ihrer Mitwirkung bei der Steuer- einhebung	—	2.480 —	42.565 —	
9	12	2	Entschädigung an früher steuerfreie Partheien	—	—	—	
<i>B. Ausserordentliche.</i>							
10	12	3	Steuer-Executionskosten	989 14	355 05	39.760 99	
			Kosten für Drucksorten und Accord-Arbeiten an- lässlich der Auftheilung der Grundsteuer auf den neuen Reinertrag, dann für allenfällige Vorerhebungen im Zwecke der Steuerreform	1.776 15	6.642 15 ¹ / ₂	6.216 79 ¹ / ₂	
			Im Ganzen	2.765 29	9.477 20 ¹ / ₂	88.542 78 ¹ / ₂	

Nachweisung für die Zeit vom 1. Jänner bis Ende März 1882.

Gesamt- Erfolg für das Jahr 1881.	Voranschlag für das Jahr 1881.	Der Erfolg ist demnach: günstiger <i>ungünstiger</i>		Activ-Rückstände mit Ende März 1882, aus der Zeitperiode bis inclusive des Jahres 1881.		Von den ausgewie- senen Rückständen betreffen				Anmerkung
						das Jahr 1881.	die früheren Jahren			
120.646 51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4,384.232 68 ¹ / ₂	4,971.000	466.120	80 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
4,504.879 19 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1,244.672 15 ¹ / ₂	1,170.000	74.672	15 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
1,676.232 46	1.636.000	40.232	46	—	—	—	—	—	—	
79.028 80	64.000	15.028	80	—	—	—	—	—	—	
755.483 67	727.000	28.483	67	—	—	—	—	—	—	
1,884.817 43	1,778.116	106.701	43	—	—	—	—	—	—	
52.781 81 ¹ / ₂	112.176	59.394	18 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
331.704 78	336.708	5.003	22	—	—	—	—	—	—	
10,529.600 30 ¹ / ₂	10,795.000	265.399	69 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
76.590 06 ¹ / ₂	82.000	5.409	93 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
65.485 94 ¹ / ₂	61.000	4.485	94 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
10,671.676 31 ¹ / ₂	10,938.000	266.323	68 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	
45.045 —	50.000	4.955	—	—	—	—	—	—	—	
— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
40.116 04	45.000	4.883	96	—	—	—	—	—	—	
12.858 95	12.880	21	05	—	—	—	—	—	—	
98.019 99	107.880	9.860	01	—	—	—	—	—	—	

Gebarungsausweis

Capitel	Bezeichnung der Capitel und Titel	Erfolg im Jahre 1881.					
		Laufender Dienst		Dienst der Vorjahre		Zusammen	
		fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
	Netto-Einnahmen.						
	<i>A. Ordentliche.</i>						
12	Grundsteuer { das vormalige Krakauer-Gebiet nach dem stabilen Kataster	106.288	98½	14.358	49½	120.647	48
	{ der übrige Theil des Landes nach dem Provisorium	3.732.974	48	559.845	33	4.292.819	81
	Zusammen	3.839.263	46½	574.203	82½	4.413.467	29
13	Gebäudesteuer { Hauszinssteuer	990.000	94½	254.787	56½	1.244.788	51
	{ Hausklassensteuer	1.477.763	16¼	172.584	76½	1.650.347	93
	Zusammen	2.467.764	11	427.372	33	2.895.136	44
14	5% Steuer vom Ertrage hauszinssteuerfreier Gebäude	65.195	70½	12.205	37½	77.401	08
15	Erwerbsteuer	681.783	50	64.144	86½	745.928	36½
16	Einkommensteuer { a) vom fatirten Einkommen	1.455.993	36	420.501	40	1.876.494	76
	{ b) von fixen Bezügen	52.791	77½	43	36	52.748	41½
	{ c) von Zinsen der öffentl. Fonds-Obligationen	327.804	48	2.675	40	330.479	88
	Zusammen	1.836.589	61½	423.133	44	2.259.723	05½
	<i>B. Ausserordentliche.</i>						
17	Steuer-Executionsgebühren	67.063	19½	10.227	38½	77.290	58
18	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	53.519	94	15.361	19½	68.881	13½
	Im Ganzen	9.011.179	53	1.526.648	41½	10.537.827	94½
	Ausgaben.						
	<i>A. Ordentliche.</i>						
12	1) Vergütungen und Belohnungen an öffentliche Organe aus Anlass ihrer Mitwirkung bei der Steuereinhebung	42.565	—	952	—	43.517	—
	2) Entschädigung an früher steuerfreie Partheien	—	—	—	—	—	—
	Zusammen	42.565	—	952	—	43.517	—
	<i>B. Ausserordentliche.</i>						
12	3) Steuer-Executionskosten	39.760	99	1.635	62½	41.396	61½
	4) Kosten für Drucksorten und Accord-Arbeiten anlässlich der Auftheilung der Grundsteuer auf den neuen Reinertrag, dann für allfällige Vorerhebungen im Zwecke der Steuerreform	6.216	79½	—	—	6.216	79½
	Im Ganzen	88.542	78½	2.587	62½	91.130	41

für das Jahr 1881.

Activ- oder Passiv- Rückstände.							
mit Anfang				mit Ende			
des Verwaltungsjahres 1881.							
fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
57.022	75	293	13	61.728	53 $\frac{1}{2}$	1.881	65 $\frac{1}{2}$
1.169.256	11 $\frac{1}{2}$	35.279	21	1.374.870	37	55.634	14 $\frac{1}{2}$
1.226.278	86 $\frac{1}{2}$	35.572	34	1.436.598	90 $\frac{1}{2}$	57.515	80
579.114	40 $\frac{1}{2}$	14.151	70	633.372	86 $\frac{1}{2}$	14.708	82
456.309	01	8.622	87	502.887	11	11.945	38 $\frac{1}{2}$
1.035.423	41 $\frac{1}{2}$	22.774	57	1.136.259	97 $\frac{1}{2}$	26.654	20 $\frac{1}{2}$
35.435	64 $\frac{1}{2}$	1.231	12 $\frac{1}{2}$	48.726	67 $\frac{1}{2}$	711	62 $\frac{1}{2}$
398.142	—	16.397	23 $\frac{1}{2}$	505.193	25	22.652	44 $\frac{1}{2}$
831.591	93 $\frac{1}{2}$	93.426	16	868.948	54	89.767	74 $\frac{1}{2}$
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
831.591	93 $\frac{1}{2}$	93.426	16	868.948	54	89.767	74 $\frac{1}{2}$
61.118	41	490	53 $\frac{1}{2}$	56.658	56	887	83 $\frac{1}{2}$
73.110	76	544	27	69.322	16 $\frac{1}{2}$	1.746	03
3,661.101	03	170.436	23 $\frac{1}{2}$	4,121.708	07	199.935	68 $\frac{1}{2}$
—	—	1.282	—	—	—	3.021	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1.282	—	—	—	3.021	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	15	06
—	—	1.282	—	—	—	3.036	06

Anmerkung.

Die im Sinne des h. k. k. Ministerial-Erlasses vom 6. Juni 1868. Z. 17.611 in diese Nachweisung nicht einbezogene Einkommensteuer von stehenden Bezügen bezieht sich auf 81.700 fl. 92 kr.

Anf Grnd des h. k. k. Erlasses vom 20. Oktober 1871. Z. 1367/190 wurden blos die Netto-Einnahmen und Netto-Ausgaben nach Abrechnung der Rückvergütungen, respective der Ersätze bei einzelnen Steuergattungen, sowohl beim Dienste der Vorjahre, als auch beim laufenden Dienste nachgewiesen.

In den mit Ende des Jahres nachgewiesenen Grundsteuer-Activ-Rückständen des vormaligen Krakauer-Gebietes ist an alten Rückständen der zur Zeit der Republik bestandenen Steuern der Betrag pr. 28.039 fl. 75 $\frac{1}{2}$ kr. enthalten.

Nachweisung

der von den Einnahmen in Abrechnung gebrachten Rückvergütungen
(zum Gebarungs-Ausweise für das Jahr 1881).

Post Nr.	N a m e n t l i c h	Laufender Dienst		Dienst der Vorjahre	
		fl.	kr.	fl.	kr.
		Rückvergütungen an der ordentlichen			
1	Grundsteuer { a) des vormaligen Krakauer-Gebiets nach dem stabilen Kataster b) des übrigen Theiles des Landes nach dem Provisorium Zusammen . . .	178 03 1/2 17.905 62 1/2 18.083 66		— 4.222 33 1/2 4.222 53 1/2	20 33 1/2 53 1/2
2	Gebäudesteuer { a) Hauszinssteuer b) Hausklassensteuer Zusammen . . .	9.168 73 4.523 99 1/2 13.692 72 1/2		1.556 41 561 95 2.118 36	41 95 36
3	5% Steuer vom Ertrage hauszinssteuerfreier Gebäude	315 59 1/2		148	54 1/2
4	Erwerbsteuer	7.734 62 1/2		1.661	76
5	Einkommensteuer { a) vom fatirten Einkommen b) von fixen Bezügen c) von Zinsen der öffentlichen Obligationen Zusammen . . .	46.442 94 395 96 1/2 — 46.838 90 1/2		8.205 49 59 37 — 8.264 86	49 37 — 86
Summe . . .		86.665 51		16.416 06	06
Ausserordentlichen					
6	Steuer- Executionsgebühren	402 40		99	97
7	Verzugszinsen von rückständigen Steuern	329 78		2	94
Summe . . .		732 18		102	91
Summe der Rückvergütungen . .		87.397 69		16.518 97	97

V. Alegat do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za r. 1881.

W Y K A Z

należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka	Pozycja	P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zaległości			
			czynne		biernie	
			zł.	ct.	zł.	ct.
W y d a t k i.						
II.	13—19	Zaliczki na płace urzędników	9.068	72	—	—
	25 i	Rozmaite potrzeby kancelaryjne	34	04	—	—
	26 a	Koszta podróży urzędników	1.919	18	—	—
III.	29	Zaliczki od gmin	61.689	29	—	—
	„	Od samopłacących	9.029	78 ¹ / ₂	—	—
	„	„ gmin za sprawdzanie rachunków aptekarskich	10	18	—	—
	„	Zwroty rozmaite	220	73	—	—
IV.	31	Koszta podróży i diety lekarzy	34	97 ¹ / ₂	—	—
V.	33	¹ / ₃ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	28	89	—	—
VII.	55	Wydawnictwo ruskich książek szkolnych	100	—	—	—
	68/v	Szkoła gospodarstwa lasowego	—	—	7.851	36
IX.	93—107	Kwaterunkowe żandarmerji	180	—	—	—
X.		Koszta zarządu	32	78	—	—
		Budowy i rekonstrukcyje dróg	1.500	—	—	—
		Utrzymanie dróg	13.990	20 ¹ / ₂	—	—
		Wydatki na myta	7	14	—	—
XII.	124	Zwroty od samopłacących	620	03	—	—
		„ „ gmin	1.985	89	—	—
		„ „ stacyj szupasowych	15	—	—	—
		Zwroty rozmaite	69	94	—	—
XIV.	127 a	Pożyczka kulparkowska dawna	—	—	44.167	40
	„ b	„ na budowę domu administracyjnego w Kulparkowie	—	—	39.296	72
	„ f	„ na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych, zaciągnięta od banku dla krajów koronnych	—	—	588.000	—
	—	Zasiłek od funduszu pożyczki kraj. z r. 1873. na budowę zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	273.583	41
XV.	128	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.937	45	—	—
	—	Zaliczki c. k. Skarbowi Państwa	—	—	9.364	15 ¹ / ₂
	—	Fundusz ochotników	—	—	45.000	—
	—	Rozmaite budżetem nieprzewidziane	36.243	11	—	—
	—	Zwrot pożyczki funduszowi pożyczki z roku 1873. na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych	—	—	158.262	85
D o c h o d y.						
III.	3	Myta	396	02	—	—
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	3	20	—	—
	6	Datki dobrowolne na budowę dróg	94.083	41	—	—
V.	8	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	37.359	20	—	—
Do przeniesienia			270.559	16 ¹ / ₂	1,165.525	89 ¹ / ₂

Rubryka	Pozycja	P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zaległości			
			czynne		bierne	
			zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia	270.559	16 ¹ / ₂	1,165,525	89 ¹ / ₂
VI.	9	Klasztor Benedyktynek w Przemyślu	6.800	—	—	—
	10	Wild Karol	3.331	55	—	—
	11	PP. Kanoniczki w Krakowie	1.750	—	—	—
	12	Gmina Piwniczna	5.873	72	—	—
	13	„ miasta Sanoka	8.086	63 ¹ / ₂	—	—
	14	„ Chłopczyce	700	—	—	—
	15	„ Brzeszcze	700	—	—	—
	15 a	Bursa w Tarnowie	1.500	—	—	—
	—	Szpital dla dzieci ubogich św. Zofii	10.000	—	—	—
	—	Towarzystwo opieki szpitalu dla dzieci w Krakowie	10.000	—	—	—
	—	Budzanów - komitet parafial. obrz. łąc.	2.000	—	—	—
	—	Sanok -	7.000	—	—	—
	—	Tarnów - Wydział powiatowy	4.602	48	—	—
	—	Gmina Derezyce	500	—	—	—
	—	Marconi Leonard	5.000	—	—	—
X.	24	Przypadkowe	5.089	41	—	—
	—	Pożyczka gminom na zasiewy w r. 1880.	8.397	47	—	—
XI.	25	Dodatki do podatków	250.805	61 ¹ / ₂	—	—
		Razem	602.696	04¹/₂	1,165.525	89¹/₂

II.

Fundusz szkolny krajowy.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

z a r o k

1 8 8 1.

Uwaga ogólna: Rachunek wydatków sporządziła krajowa Rada szkolna, która tym działem rozporządza. (Patrz LW. 41.440/82).

Rachunek dochodów sporządził Oddział rachunkowy Wydziału krajowego.

Do tego rachunku dołącza się:

- 1) Wykaz należności czynnych i biernych z lat ubiegłych z końcem r. 1881.
- 2) Wykaz zaległych zaliczek Radom szkolnym okręgowym danych po koniec roku budżetowego 1881.
- 3) Wykaz zaległych z końcem roku 1881. zaliczek, udzielonych gminom na budynki szkolne.

Fundusz

Liczba		Sumaryusz	Wynikłości z r. 1881.					
rubryki	po- zycyl		Zwyczajne		Nad- zwyczajne		Razem	
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki.								
I.	1-3	Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych	287.544	12	20.860	—	308.404	12
II.	4	Substytucye	137.657	37	—	—	137.657	37
III.	5-7	Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	—	3.247	88	3.247	88
IV.	8	Adjuta	5.003	67	—	—	5.003	67
V.	9-10	Zapoinogi i remuneracye	21.542	16	—	—	21.542	16
VI.	11	Podatki i daniny	—	17 64	—	—	—	17 64
VII.	12	Koszta podróży i dyet	499	61	—	—	499	61
VIII.	13-15	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	35.000	41	—	—	35.000	41
IX.	16	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	—	—	—	12.800	—
X.	17	Na emerytury dla nauczycieli	6.675	38	—	—	6.675	38
XI.	18-19	Dary z łaski	4.011	54 ¹ / ₂	—	—	4.011	54 ¹ / ₂
XII.	20-21	Potrzeby szkół ogólnej natury	5.815	—	—	—	5.815	—
XIII.	22-23	Rozmaite wydatki	11.079	61 ¹ / ₂	—	—	11.079	61 ¹ / ₂
XIV.	24-25	Zasiłki i zaliczki na budynki szkolne	—	—	29.900	—	29.900	—
		<i>Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych</i>	527.646	52	54.007	88	581.654	40
Docho dy.								
I.	1-7	Odsetki od kapitałów	15.423	61 ¹ / ₂	—	—	15.423	61 ¹ / ₂
II.	8-12	Dochody z dóbr, realności i innych praw	12	32 ¹ / ₂	—	—	12	32 ¹ / ₂
III.	13-15	Dodatki	844	75	—	—	844	75
IV.	16	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	—	—	2.835	—
V.	17	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—	—
VI.	18	Taksy od spadków	6.733	21	—	—	6.733	21
VII.	19-21	Rozmaite dochody	8.850	95	142.602	23 ¹ / ₂	151.453	18 ¹ / ₂
VIII.	22	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	—	—	—	54.943	—
IX.	23	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych	—	—	25.621	97 ¹ / ₂	25.621	97 ¹ / ₂
—	—	Dodatek z funduszu krajowego	323.787	34	—	—	323.787	34
		<i>Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych</i>	413.430	19	168.224	21	581.654	40

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

Stan czynny.

Należytości czynne: a) z lat ubiegłych (patrz wykaz str. 136) 184.832 zł. 74 ct.
 b) z roku 1881 29.303 „ 53 „ 214.136 zł. 27 ct.

Stan bierny.

Należytości bierne: a) z lat ubiegłych (patrz wykaz str. 136) 1.019 zł. 76 ct.
 b) z roku 1881 1.763 „ 55 „ 2.783 „ 31 „

Czysty stan czynny 211.352 zł. 96 ct.

szkolny krajowy.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.			Wynikłości są zatem:						Należytości			
zwy- czajne	nadzw- yczajne	razem	mniejsze		większe		w ogóle		czynne	bierne		
			zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne	nadzw- yczajne	mniej- sze	większe		z roku bieżącego		
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
273 622	50.000	323.622	—	29.140	13.922	—	15.218	—	—	—	—	35 10
40.600	—	40.000	—	—	97.657	—	—	97.657	—	—	—	975 86
—	3.470	3.470	—	222	—	—	222	—	—	—	—	—
5.000	—	5.000	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
22.000	—	22.000	458	—	—	—	458	—	—	—	—	374 39
5	—	5	—	—	13	—	—	13	—	—	—	—
500	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25.000	—	25.000	—	—	10.000	—	—	10.000	—	—	—	322 47
12.800	—	12.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.000	—	5.000	—	—	1.675	—	—	1.675	—	—	—	—
4.000	—	4.000	—	—	11	—	—	11	—	—	—	50 —
6.500	—	6.500	685	—	—	—	685	—	—	—	—	—
6.800	—	6.800	—	—	4.280	—	—	4.280	—	—	—	5 73
—	30.000	30.000	—	100	—	—	100	—	—	—	—	—
401.227	83.470	484.697	1.143	29.462	127.562	—	16.683	113.640	—	—	—	1.763 55
								96.957				
16.095	—	16.095	671	—	—	—	671	—	813	17 1/2	—	—
10	—	10	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—
530	—	530	—	—	315	—	—	315	—	490	—	—
7 200	—	7 200	4.365	—	—	—	4.365	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.500	—	8.500	1.767	—	—	—	1.767	—	3.136	76	—	—
2.015	50.000	52.015	—	—	6.836	92.602	—	99.438	7.003	59 1/2	—	—
54.943	—	54.943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	25.000	25.000	—	—	—	622	—	622	17.860	—	—	—
320 404	—	320.404	—	—	3.383	—	—	3.383	—	—	—	—
409.697	75.000	484.697	6.803	—	10.536	93.224	6.803	103.760	29.303	53	—	—
								96.957				

Uwaga: Wydatki większe od budżetu o 96.957 zł.
Dochody (nie uwzględniając dotacyi z funduszu krajowego) większe o 93.574 „
W ogóle zatem wynik niekorzystniejszy od budżetu o 3.383 zł.

Wydatki.

Fundusz

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.	
budżetu					
I.		Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.			
1		Na pokrycie niedoboru szkół po koniec r. 1879. zreorganizowanych			266.956
2		Na utrzymanie szkół w latach 1880. i 1881. zreorganizowanych, na podniesienie filialnych szkół na etatowe i na przekształ- cenie posad młodszych nauczycieli na posady starszych w szko- łach kilkuklasowych	287.544	12	6.666
3		Zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych (<i>nad- zwyczajne</i>)	20.860	—	50.000
		Suma rubryki I. <i>zwyczajne</i>	287.544	12	273.622
		<i>nadzwyczajne</i>	20.860	—	50.000
		Razem	308.404	12	323.622

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
zł.	zł.		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	13.922	Do poz. 1 i 2. Wydatek większy o . . . 13.922 zł. 12 ct. a po straceniu zaliczek, udzielonych Radom szkolnym okręgowym w Jarosławiu, Kałuszu i Sokalu (zwróconych już w roku przedmiotowym) w kwocie 3.644 „ 07 „ okazuje się właściwe przekroczenie w kwocie 10.278 zł. 05 ct.	—	—	35	10
29.140	—	a) z powodu, iż żądany przez Radę szkolną krajową odezwą z dnia 15. Września 1881. (L. W. 48.236 81) kredyt dodatkowy w kwocie nie został przez Wysoki Sejm uchwalony 8.537 zł. 74 ct.	—	—	—	—
—	13.922	b) z powodu asygnowania dodatkowych zasiłków za lata ubiegłe na mocy rozporządzenia Rady Szk. kr. z dnia 11. Stycznia 1882. L. 9486 i z dnia 30. Marca 1881. L. 2406 dla funduszu szkol. okręg. w Krakowie 200 „ — „ „ „ „ „ Kałuszu 150 „ — „ „ „ „ „ Jaśle 150 „ — „ „ „ „ „ Jarosławiu 550 „ — „ któreto zasiłki z powodu niepobrania po koniec Czerwca 1881. na rachunek kredytu roku przedmiotowego przeniesione być musiały ;	—	—	—	—
29.140	—	c) z powodu wypłacenia funduszom szkolnym okręgowym w Rzeszowie, Jarosławiu i Sanoku odsetek z fundacyi biskupa Belańskiego na polepszenie dotacyi szkół: na mocy rozp. R. Szk. kr. z d. 8/4 1879. L. 10892 w Brzozowie 3 „ 90 „ na mocy rozp. R. Szk. kr. z d. 9/4 1879. L. 12342 w Jarosławiu 15 „ 60 „ na mocy rozp. R. Szk. kr. z d. 16/10 1881. L. 10.112 w Jaśliskach 109 „ 20 „ i przełożonej klasztoru w Staniątkach dla szkoły dziewcząt, tytułem ryczałtu na premie za rok 1882 20 „ — „	—	—	—	—
29.140	13.922	d) z powodu asygnowania przewodniczącemu Rady szkolnej okręgowej w Stanisławowie za zreorganizowanie szkół w Robeży i Hostowie 8 „ — „ (Rozp. R. Szk. kr. z d. 12/9 1881. L. 7.864)	—	—	—	—
15.218	—	Do przeniesienia 9.744 zł. 44 ct.	—	—	—	—

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wydutki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zytych		zł.	ct.	
budżetu					
I.					
II.	4	Substytucye. Na płace dla nauczycieli zastępców przy klasach równorzędnych	137.657	37	40.000
III.		Zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacye. (N a d z w y c z a j n e).			
	5	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	1.472	83	2.000
	6	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor PP. Benedyktynek obr. łac. w Przemyślu	1.440	—	1.220
	7	Dla szkoły utrzymywanej przez klasztor PP. Klarysek w Starym Sączu	250	—	250
	—	Dla konwentu OO. Bazylianów w Ławrowie za udzielanie nauki przy tamtejszej szkole głównej	85	05	—
		Suma rubryki III.	3.247	88	3.470

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic		Należytości				
				czynne		bierne		
z roku bieżącego								
mniejsze zł.	większe zł.			zł.	ct.	zł.	ct.	
		Z przeniesienia		9.744	zł. 44	ct.		
		e) z powodu asygnowania funduszu szkolnemu okręgowemu w Myślenicach na rachunek kredytu z r. 1880. na mocy rozp. Rady Szk. kr. z dnia 30. Marca 1881. L. 2.529		56	„	66	„	
		któreto kwoty z kredytu na r. 1881. dnia 15. Maja 1882. wypłacono.		70	„	—	„	
		f) z powodu zaasygnowania na mocy rozp. Rady Szk. kr. z dnia 7. Sierpnia 1881. L. 6.268 dodatkowego zasiłku dla okręgowego funduszu szkolnego zamiejskiego we Lwowie na uzupełnienie płacy Emila Pisarczuka, nauczyciela w Dublanach, za czas od dn. 1. Września 1875. do d. 30. Czerwca 1878.		406	„	95	„	
		Razem jak wyżej		10.278	zł. 05	ct.		
		Do poz. 3. Wydatek mniejszy z powodu, że udzielano zasiłków zwrotnych tylko w razach koniecznej potrzeby.						
—	97.657	Wydatek większy spowodowany niezbędną potrzebą otwierania klas równorzędnych i ustanawiania dla tychże zastępców nauczycieli, a to na podstawie art. 4. ustawy z dnia 2. Maja 1873. L. 250, tudzież z powodu uskutecznionego zwrotu funduszom szkolnym okręgowym kwot wypłaconych w dawniejszych latach za substytucje w zastępstwie funduszu szkolnego krajowego.		—	—	975	86	
527	—	Wydatek mniejszy		} z powodu, że zasiłki stosują się do				
—	220	Wydatek większy		} liczby członków i zmienności własnych dochodów zakładu.				
—	—							
—	85	Wydatek większy z powodu asygnowania jednorazowej subwencji w kwocie obok wykazanej dla konwentu OO. Bazylianów w Ławrowie, na mocy rozporządzenia R. Szk. kr. z dnia 28. Lipca 1881. do L. 6.447.						
527	305							
222	—							

Liczba	rubryki	po- zycy	budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22 Lipca 1880. zł.
					zł.	ct.	
IV				Adjuta.			
	8			Adjuta dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	5.003	67	5.000
V				Remuneracye i zapomogi.			
	9			Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli szkół ludowych i katechetów	19.593	41	20.000
	10			Remuneracye za naukę robót ręcznych	1.948	75	2.000
				Suma rubryki V.	21.542	16	22.000
VI				Podatki i daniny.			
	11			Na podatki od gruntów szkolnych	17	64	5
VII				Koszta podróży i dyet.			
	12			Na koszta podróży i dyet dla nauczycieli przeniesionych ze wzglę- dów służbowych	499	61	500
VIII				Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli.			
	13			Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli według obecnego stanu	35.000	41	25.000
	14			Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli, którym drugi dodatek pięcioletni w ciągu roku 1881. przyznany zostanie			
	15			Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli w ciągu roku 1881. nowo przyznać się mające			
				Suma rubryki VIII	35.000	41	25.000
IX				Dodatek do funduszu emerytalnego.			
	16			Dodatek stale systemizowany na emerytury dla nauczycieli eta- towych, tudzież na zaopatrzenie dla wdów i sierót po takich nauczycielach	12.800	—	12.800
X				Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posadę w skutek reorganizacji szkół	6.675	38	5.000
XI				Dary z łaski.			
				<i>a) Stałe:</i>			
	18			a) Januszewska Wiktorya i 4 sieroty (18 poz. a) i r) budżetu)	244	72	250
				Do przeniesienia	244	72	250

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	4	<i>Wydatek większy</i> z powodu przeprowadzenia z funduszu szkolnego okręgowego do krajowego funduszu szkolnego należności Pauliny Grabowieckiej, praktykantki przy szkole w Stanisławowie za Luty 1878. w kwocie 12 zł. 50 ct.	—	—	—	—
407	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> z powodu, że niektórych zapomóg, jakoteż remuneracyj dla katechetów z tej rubryki zaszygnowanych, dotąd nie podniesiono.	—	—	374	39
51	—		—	—	—	—
458	—		—	—	—	—
—	13	<i>Wydatek większy</i> z powodu wypłacenia zaległości podatkowych za czas od 1. Września 1878. do 31. Sierpnia 1881. w kwocie 17 zł. 64 ct. a po strąceniu kwoty preliminowanej . 5 „ — „ pozostaje przekroczenie w kwocie . . . 12 zł. 64 ct.	—	—	—	—
—	10.000	<i>Do Rubr. VIII. Wydatek większy</i> , ponieważ z powodu reorganizowania szkół wyasygnowano dodatki pięcioletnie wielkiej liczbie nauczycieli na etat przeniesionych, których przedetatowy czas służby do kwinkwennium wliczony został.	—	—	322	47
—	10.000		—	—	322	47
—	1.675	Wykazane przekroczenie powstało w skutek przeprowadzenia reorganizacji szkół.	—	—	—	—
5	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ dar z łaski dla syna Maurycego ustał z dniem 21 Września 1881.	—	—	—	—
5	—		—	—	—	—

Wydatki.

Fundusz

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zytych		zł.	ct.	zł.
budżetu					
		Z przeniesienia	244	72	250
XI	18	Taż sama, dodatkowo za Marzec i Kwiecień 1880	41	63 ^{1/2}	—
		b) Klos Franciszka	35	—	35
		c) Hołubowicz Petronela	63	—	63
		d) Klesiewicz Julia	36	—	36
		e) Dubil Amalia	63	—	63
		f) Theil Anna	52	50 ^{1/2}	53
		g) Prokopowicz Emilia	30	—	30
		h) Mikiewicz Eleonora	20	—	20
		i) Hurakowska Marya	41	75	42
		k) Konopnicka Katarzyna	105	—	105
		l) Potocka Walerya	31	50	31
		m) Praszalowicz Marya	40	—	40
		n) Runie Leokadya	32	—	12
		o) Filipowska Joanna	52	50	53
		p) Kołdrasińska Zofia	80	—	80
		r) Januszewska Wiktorya (vide poz. a.)	—	—	—
		s) Elsner Karolina	80	—	80
		t) Rogozińska Józefa	40	—	40
		Seniów Agata	38	32 ^{1/2}	—
		Zaczekiewicz Helena	122	50	—
		Witkowska Julia	53	34	—
		Łepka Eulampia	51	10	—
		Rastawiecka Emilia	12	77	—
		Nowomiejska Karolina	63	87 ^{1/2}	—
		Gdowska Elżbieta	12	77 ^{1/2}	—
		<i>Suma</i>	1.443	29 ^{1/2}	1.033
19		Dary z łaski jednorazowe	2.568	25	2.967
		<i>Suma rubryki XI.</i>	4.011	54 ^{1/2}	4.000

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
5	—		—	—	—	—
—	42	Wydatek większy z powodu przeprowadzenia mylnie w roku 1880. zarachowanego wydatku z funduszu szkolnego emerytalnego do krajowego funduszu szkolnego. (Rozp. R. S. k. z dnia 11 Czerwca 1880. L. 5543).				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	20	Wydatek większy, ponieważ zwrócono funduszowi emerytalnemu należność w zastępstwie wypłaconą za czas od 1. Grud. 1877. do końca Lipca 1878. L. R. S. k. 8641/78 — 8 zł. i wypłacono odprawę na mocy rozp. z dnia 15 Kwietnia 1881. L. 718 w kwocie 12 zł. — razem 20 zł.				
1	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					
—	38	Wydatki większe z powodu, iż te dary asygnowano w zastępstwie gmin, którym przypisano je do zwrotu. Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 31. Marca 1877. L. 2174 od gminy Sołotwina;				
—	122	Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 31. Marca 1877. L. 2525 od gminy Jasło;				
—	53	Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 28 Grudnia 1877. L. 7706 od gminy Żarki, Moczydło i Mętków;				
—	51	Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 28. Grudnia 1877. L. 6960 od strony później oznaczyć się mającej;				
—	13	Patrz rozp. Rady szk. kr. z dn. 21. Sierpnia 1879. L. 6040 i z dnia 14. Grudnia 1881. L. 12709 od gminy Falkenberg;				
—	64	Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 21. Lutego 1874. L. 1550 — w poprzednich latach zarachowywano ten wydatek w Rubr. zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych;				
—	13	Patrz rozp. Rady szk. kr. z d. 27. Marca 1877. L. 2181 i 6. Października 1881. L. 8393 od stron później oznaczyć się mających.				
6	416					
399	—	Do poz. 19. Wydatek mniejszy z powodu zmienności tej rubryki.	—	—	50	—
405	416		—	—	50	—
	11					

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycy		zł.	ct.	zł.
budżetu					
XII		Potrzeby ogólnej natury.			
	20	Na potrzeby szkół ogólnej natury, według obecnego stanu	1.815	—	2.500
	21	Na konferencję krajową w r. 1881. urządzić się mającą	4.000	—	4.000
		Suma rubryki XII.	5.815	—	6.500
XIII		Rozmaite wydatki.			
	22	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	3.800	—	3.800
	23	Rozmaite wydatki inne:			
		a) Na pokrycie zobowiązań stron co do płacy nauczycieli, któ- rymto zobowiązaniom strony z powodu klęsk elementarnych uczynić nie będą mogły zadość, tudzież na kosztą komisji z powodu lustracyi budynków szkolnych i rozmaite nieprze- widziane wydatki	2.082	24 ¹ / ₂	3.000
		b) Mylnie zarachowane wydatki i zwroty mylnie pobranych do- chodów	5.197	37	—
		Suma rubryki XIII.	11.079	61 ¹ / ₂	6.800
XIV		Na budynki szkolne gminom. (Nadzwyczajne).			
	24	Zasiłki bezzwrotne	10.000	—	10.000
	25	Zaliczki zwrotne	19.900	—	20.000
		Suma rubryki XIV.	29.900	—	30.000
I		D o c h o d y .			
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych	429	03	429
	2	5% od obligacyj jednolitego długa państwa	6.577	20	6.577
	3	6% od listów zastawnych Zakładu kred. ziemskiego w Krakowie	690	—	690
	4	6% od listów zastawnych Banku hipotecznego	1.353	—	1.326
	5	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.	5.868	—	5.922
		5% od listów zastawnych galicyj. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie	155	—	—
		Do przeniesienia	15.072	23	14.944

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
wynikłości			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
685	—	Wydatek mniejszy z powodu, że wydatki tego rodzaju nie mogą być naprzód ściśle obliczone.				
—	—					
685	—		—	—	—	—
—	—					
917	—	Wydatki mniejsze z powodu niestałości tej rubryki.				
—	5.197	Wydatek ten wynikł z powodu mylnych zarachowań przez c. k. Urzędy podatkowe wydatków innych funduszy, tudzież w skutek zarządzonych zwrotów mylnych poborów.	—	—	5	73
		Wydatek ten ma pokrycie w dochodach Rubr. VII. poz. 20.				
917	5.197		—	—	5	73
	4.280					
—	—					
100	—	Wydatki mniejsze z powodu nie żądania dalszych zaliczek.				
100	—		—	—	—	—
—	—					
—	—	Do poz. 4. Dochód większy } z powodu losowania, zamiany				
—	—	" " 5. " mniejszy } i konwersyi efektów.				
—	—	Zapás efektów z początkiem roku 1881. wynosił 298.509zł. 01 ct.				
—	27	W ciągu roku 1881. wylosowano i spieniężono:				
54	—	a) listy zast. gal. Banku hipotecznego:				
		d. 25/2 1881. 100zł.				
		" 188 " 3.000 "				
		" 21/12 " 3.700 " 6.800zł.				
	155	b) obligacye pożyczki kraj. z r. 1873.				
		d. 11/5 1881. 800zł.				
		" 29/11 " 400 " 1.200zł.				
		c) książeczki gal. Kasy oszczędności:				
		d. 8/4 1881. 2zł. 37 ct.				
		" 7/6 " 27 " 64 " 30zł. 01 ct.				
54	182	Do przeniesienia . 8.030zł. 01 ct.	—	—	—	—

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Wydutki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22 Lipca 1880.
rubryki	po- zytyj		zł.	ct.	
budżetu					
		Z przeniesienia . . .	15.072	23	14.944
I	6-7b	5% od oblgacyj hipotekowanych w wal. wiedeńskiej 1.949 zł. w. w. i 90.512 złp. 29. gr.	351	38 ¹ / ₂	1.151
		Suma rubryki I.	15.423	61 ¹ / ₂	16.095
II		Dochody z dóbr, realności i innych praw.			
	8	Czynsz z ogrodu własności Bractwa różańcowego w Dunajowie	—	71	1
	9	Spadkobiercy Miezesza z dochodów realności Nr. 269 m. na po- trzeby Bractwa Bożego Ciała, obecnie funduszu szkolnego krajowego rocznie 10 złp.	3	15	1
	10	Czynsz z ogrodu własności Bractwa Serca Jezusowego, wydzie- rżawionego probostwu w Krukientcach.	1	89	2
	11	Czynsz z ogrodu własności Bractwa różańcowego w Bieczu	1	57 ¹ / ₂	1
	12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórze	5	—	5
		Suma rubryki II.	12	32 ¹ / ₂	10
III		Dodatki.			
	13	Od c. k. Skarbu salin, zwrot ¹ / ₂ części pensyj emerytalnych nau- czycieli i nauczycielek szkoły głównej, tudzież szkoły pa- nieńskiej w Wieliczce	—	—	490
	14	Od dominium Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjne dla tamtęjszej szkoły głównej	14	—	14
	15	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IVtej klasy przy tamtéjszej szkole głównej	52	50	26
	—	Od gminy miasta Lwowa dodatek do płac etatowych nauczycieli szkół wzorowych	778	25	—
		Suma rubryki III.	844	75	530

szkolny krajowy.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
54	182	Z przeniesienia 8.030 zł. 01 ct.	—	—	—	—
		Natomiast kupiono:				
		a) 5 ⁰ / ₁₀ listy Banku hipotecznego				
		d. 14 ² / ₁₀ 1882. 3.700 zł.				
		b) 5 ⁰ / ₁₀ listy zastawne gal. Tow. kred. ziem.				
		d. 29 ³ / ₁₀ 1881. 100 zł.				
		„ 16 ⁵ / ₁₀ „ 800 „				
		„ 29 ¹¹ / ₁₀ „ 400 „				
		„ 6 ⁹ / ₁₀ „ 3.000 „				
		„ 13 ⁴ / ₁₀ 1882. 200 „ 4.500 zł.				
		c) książeczki gal. Kasy oszczędności,				
		d. 30 ³ / ₁₀ 1881. 21 zł. — ct.				
		„ 21 ⁴ / ₁₀ 1882. 93 „ 50 „ 114 zł. 50 ct. 8.314 „ 50 „				
		Z porównania przybyło efektów wartości . 284 zł. 49 ct.				
		Stan efektów z końcem r. 1881. wynosi 298.793 zł. 50 ct.				
799	—	<i>Dochód mniejszy z powodu nieściągnięcia przez ces. król.</i>	813	17 ¹ / ₂	—	—
853	182	Urzędy podatkowe zapadłych odsetków bieżących w kwocie . 813 zł. 17 ¹ / ₂ ct.	813	17 ¹ / ₂	—	—
671	—	natomiast wpłynęły odsetki zaległe w kw. 14 „ 17 ¹ / ₂ „				
		a różnicę stanowi kwota 799 zł. — ct.				
—	—					
—	2	<i>Dochód większy z powodu, iż w roku przedmiotowym ściągnięto od spadkobierców Miezsza na rzecz maj. zarodowego 21 zł., — tudzież w odsetkach 3 zł. 15 ct. (LW. 11. 281 81).</i>				
—	—					
—	—					
—	2					
490	—	<i>Dochód mniejszy, ponieważ c. k. Skarb salin nie uiszczył tej należytości. Urgowano do LW: 13.037 81, 19.449 81, 23.804 81, 27.855 81, 34.049 81, 36.107 81, 48.273 81, 52.695 81, 60.863 81, 104 82, 16.424 82, 21.012 82.</i>	490	—	—	—
—	—					
—	27					
—	778	<i>Dochód większy, z powodu ściągnięcia częściowej należytości z lat ubiegłych.</i>				
490	805		490	—	—	—
	315					

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyl		zł.	ct.	zł.
budżetu					
IV	16	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	—	7.200
V	17	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI	18	Taksy od spadków	6.733	21	8.500
VII		Rozmaite dochody.			
	19	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych (nadzwyczajne)	142.602	23 1/2	50.000
	20	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych, zaliczek z lat dawniejszych i zwroty mylnych wydatków c. k. urzędów poborowych	8.832	20	2.000
	21	Rozmaite drobne	18	75	15
		Suma rubryki VII.	151.453	18 1/2	52.015
VIII	22	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	—	54.943

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należitości			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
4.365	—	<i>Dochód mniejszy</i> , ponieważ wpłynęła tylko kwota przez Zakład narodowy im. Ossolińskich uiszczana, a na poczet należitości od c. k. Dyrekcji nakładu książek we Wiedniu, wynoszącej 274 zł. 90 ct. nie wpłynęło	—	—	—	—
—	—	Urgowano do L. W. 26.830/81, 30.499/81, 34.056/81, 54.936/81, 58.744/81, 21.012/82, 23.849/82, 40.788/82, 45.896/82.	—	—	—	—
1.767	—	<i>Dochód mniejszy</i> z powodu zmienności dochodów tego rodzaju. Ściągnięcie zaległej należitości urgowano do	3.136	76	—	—
—	92.602	<i>Do poz. 19.</i> Z końcem r. 1880. zalegało zaliczek, funduszom szkolnym okręgowym udzielonych . 181.103 zł. 12 $\frac{1}{2}$ ct. W roku 1881. dano nowych zaliczek . 32.863 „ 72 $\frac{1}{2}$ „ Razem . 213.966 zł. 85 ct. Na to uiszcz. w r. 1881. 142.602 zł. 23 $\frac{1}{2}$ ct. Odpisano niepobr. zalicz. 5.000 „ — „ 147.602 „ 23 $\frac{1}{2}$ „ Pozostaje zaległość z końcem r. 1881: a to: po koniec r. 1880. 62.364 zł. 61 $\frac{1}{2}$ ct. za rok 1881. . 4.000 „ — „ 66.364 zł. 61 $\frac{1}{2}$ ct. O ściągnięcie tych zaległości Wydział krajowy wydał do kraj. Rady szkolnej, do Rad okręgowych i do c. k. Starostw 323 odesł. i urgensów, a nadto z końcem każdego miesiąca przesyła kraj. Radzie szkolnej sumaryczny wykaz zaległości do zarządzenia możliwych środków przymusowych.	4.000	—	—	—
—	6.832	<i>Dochód większy</i> , gdyż wysokość tych dochodów nie da się naprzód obliczyć. Na podwyższenie dochodu wpłynęła osobliwie rektyfikacya częstych i nieraz znacznych usterk c. k. Urzędów podatkowych, co spowodowało liczne przeprowadzenia rachunkowe — wynoszące w roku przedmiotowym kwotę 6.166 zlr. 80 ct.	3.003	59 $\frac{1}{2}$	—	—
—	4		—	—	—	—
—	99.438		7.003	59 $\frac{1}{2}$	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle usta- wy z d. 22. Lipca 1880. zł.
rubryki	po- zytych		zł.	ct.	
budżetu					
IX	23	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych <i>(nadzwyczajne)</i>	25.621	97 1/2	25.000
X	24	Dodatek z funduszu krajowego. Według budżetu uchwalonego dnia 22. Lipca 1880.	323.787	34	320.404

szkolny krajowy.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	622	<p><i>Dochód większy</i>, ponieważ w tym roku uiszczono część zaległych należytości. Wogóle rozdano zaliczek od roku 1876. do końca roku 1881. 204.277 zł. 26 ct.</p> <p>Z tego odpisano niepodniesionych zaliczek 2.050 „ — „</p> <p>Pozostaje 202.227 zł. 26 ct.</p> <p>Na poczet tej należytości uiszczono:</p> <p>po koniec roku 1880 57.754 zł. 53 ct.</p> <p>w roku 1881. . . 25.621 „ 97¹/₂ „ 83.376 „ 50¹/₂ „</p> <p>Pozostaje do ściągnięcia w ratach od 1 do 10 lat zaliczek dawniejszych . . . 100.990 zł. 75¹/₂ ct.</p> <p>zaliczek za r. 1881. <u>17.860 „ — „</u> 118.850 zł. 75¹/₂ ct.</p>	17.860	—	—	—
—	3.383	<p><i>Dochód większy</i>, ponieważ pobrano z funduszu krajowego taką kwotę, jaka okazała się potrzebną do pokrycia niedoboru.</p>	—	—	—	—

WYKAZ NALEŻYTOŚCI

czynnych i biernych z lat ubiegłych

z końcem roku 1881. pozostałych.

Rubryka budżetu	Poszczególne	Należytości			
		czynne		biernie	
		zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki.					
I	Zasiłki dla funduszu szkół okręgowych	—	—	109	20
II	Substytucye	—	—	111	66
V	Zapomogi i remuneracye	—	—	638	63
VIII	Dodatki pięcioletnie	—	—	159	22
XIII	Różne wydatki	—	—	1	05
Dochody.					
I	Odsetki od kapitałów	74	09	—	—
III	Dodatki	3.476	78	—	—
IV	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	274	90	—	—
VII	Różne dochody:				
	a) zwroty zaliczek, danych funduszom szkolnym okręgowym według wykazu na odwrotnej stronie	62.364	61 ¹ / ₂	—	—
	b) różne inne	17.651	60	—	—
IX	Zwroty zaliczek, gminom na budynki szkolne udzielonych	100.990	75 ¹ / ₂	—	—
	Suma	184.832	74	1.019	76

W Y K A Z

zaległych zaliczek Radom szkolnym okręgowym danych
po koniec roku budżetowego 1881.

1.	Rada szkolna okręgowa w Bochni	19.900	zł.	—	ct.
2.	" " " " Gródka	11.071	"	44 ¹ / ₂	"
3.	" " " " Kolbuszowej (dawniej Ropezyce)	2.000	"	—	"
4.	" " " " Kałuszu	5.000	"	—	"
5.	" " " " Pilźnie	7.183	"	17	"
6.	" " " " Tarnopolu	21.210	"	—	"
	Razem	66.364	zł.	61 ¹ / ₂	ct.

Z tego wykazano :

w zamknięciu rachunku rubryka VII. pozycja 19. str. 132	4.000	zł.	—	ct.
w wykazie zaległości z lat dawnych (jak wyżej, rubryka VII. a)	62.364	"	61 ¹ / ₂	"

Wykaz zaległych z końcem roku 1881. zaliczek, udzielonych gminom na budynki szkolne.

Powiat	Liczba porządkowa	Nazwa gmin	Należało		Spłacono w r. 1881.		Zalega na r. 1882.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Brzozów	1	Bahorzec gmina	400	—	50	—	350	—
Kołomyja	2	Balińce „	400	—	100	—	300	—
Mościska	3	Balice „	200	—	200	—	—	—
Gródek	4	Bar „	160	—	20	—	140	—
Czortków	5	Biała „	400	—	100	—	300	—
Sambor	6	Biskowice „	500	—	100	—	400	—
Złoczów	7	Bohutyn „	250	—	100	—	150	—
Przemyśl	8	Bolestraszyce „	600	—	—	—	600	—
Złoczów	9	Boniszyn „	166	66	166	66	—	—
Krosno	10	Borek „	100	—	—	—	100	—
Borszczów	11	Borszczów „	1050	—	450	—	600	—
Złoczów	12	Bortków „	400	—	—	—	400	—
Bóbrka	13	Bóbrka „	1700	—	100	—	1600	—
Buczacz	14	Buczacz „	1050	—	—	—	1050	—
Jasło	15	Brzyszczyki „	216	—	27	—	189	—
Zaleszczyki	16	Capowice „	150	—	100	—	50	—
Jarosław	17	Cetula „	200	—	200	—	—	—
Stare miasto	18	Chyrów „	420	—	60	—	360	—
Przemyśl	19	Cyków „	400	—	—	—	400	—
Stanisławów	20	Czerniejów „	250	—	50	—	200	—
Sącz nowy	21	Czarny potok „	316	55	116	55	200	—
Biała	22	Czekaj „	150	—	—	—	150	—
Zbaraż	23	Czernichowce „	500	—	—	—	500	—
Brody	24	Czystopad „	144	—	48	—	96	—
Rzeszów	25	Czudec miasto	400	—	100	—	300	—
Rzeszów	26	Czudeckie przedmieście	400	—	—	—	400	—
Brody	27	Czyszki gmina	86	65	86	65	—	—
Lwów	28	Czyszki „	180	—	—	—	180	—
Trembowla	29	Darachów „	500	—	100	—	400	—
Dąbrowa	30	Dąbrowa „	5400	—	830	79	4569	21
Żydaczów	31	Derżów „	600	—	200	—	400	—
Dobromil	32	Dobromil miasto	2400	—	450	—	1950	—
Brzozów	33	Dubiecko gmina	1350	—	—	—	1350	—
Krosno	34	Dukla „	2440	—	280	—	2160	—
Mielec	35	Duleza wielka „	800	—	160	—	640	—
Jarosław	36	Duńkowice „	800	—	100	—	700	—
Rzeszów	37	Dylągówka „	100	—	50	—	50	—
Horodenka	38	Dźurków „	300	—	150	—	150	—
Żydaczów	39	Folwarki żydaczowskie	638	—	90	30 ¹ / ₂	547	69 ¹ / ₂
Brody	40	Gaje starobrodzkie	540	—	60	—	480	—
Ropczyce	41	Glinik gmina	350	—	50	—	300	—
Złoczów	42	Gołogóry „	1055	—	195	—	860	—
Jasło	43	Gorajowice „	104	—	13	—	91	—
Skałat	44	Grzymałów „	1000	—	300	—	700	—
Husiatyn	45	Hadyńkowce „	400	—	125	—	275	—
Lwów	46	Hodowica „	400	—	—	—	400	—
Jaworów	47	Hruszów i Kłonica „	347	50	82	50	265	—
Złoczów	48	Hucisko oleskie „	18	33	18	33	—	—
Rzeszów	49	Hyżne „	400	—	40	—	360	—
Do przeniesienia . . .			31.132	69	5.469	78 ¹ / ₂	25.662	90 ¹ / ₂

Wykaz zaległych z końcem roku 1881. zaliczek,

Powiat	Liczba porządkowa	Nazwa gmin	Należało		Spłacono w r. 1881.		Zalega na r. 1882.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia . .	31.132	69	5.469	78 ¹ / ₂	25.662	90 ¹ / ₂
Lwów	50	Jaryczów stary gmina	500	—	—	—	500	—
Brzesko	51	Jasień „	1000	—	—	—	1000	—
Złoczów	52	Jezierzanka „	210	—	30	—	180	—
Trembowla	53	Hawcze „	500	—	50	—	450	—
Myślenice	54	Jordanów „	700	—	100	—	600	—
Kołomyja	55	Ispas „	300	—	—	—	300	—
Wadowice	56	Izdebnik „	1000	—	—	—	1000	—
Kałusz	57	Kałusz „	1400	—	200	—	1200	—
Rudki	58	Komarno „	1250	—	350	—	900	—
Trembowla	59	Kobyływłoki „	800	—	200	—	600	—
Kołomyja	60	Kołomyja „	700	—	100	—	600	—
Sambor	61	Kornalowice „	480	—	240	—	240	—
Czortków	62	Koropiec „	60	—	60	—	—	—
Złoczów	63	Koropiec „	275	—	125	—	150	—
Stryj	64	Korczyn szlachecki i włościański	248	50	214	67	33	83
Krosno	65	Korczyn gmina	350	—	100	—	250	—
Biała	66	Kozy „	300	—	300	—	—	—
Kossów	67	Kosmacz „	291	67	145	82	145	85
Mościska	68	Krakowiec „	320	—	40	—	280	—
Krosno	69	Krościenko „	1050	—	50	—	1000	—
Mościska	70	Królin „	61	20	10	20	51	—
Sącz nowy	71	Krynica „	567	16	115	28	451	88
Stanisławów	72	Kryłos „	350	—	50	—	300	—
Wadowice	73	Krzęcin „	350	—	50	—	300	—
Przemyśl	74	Krzywcze „	560	—	80	—	480	—
Żółkiew	75	Kulików „	522	16	522	16	—	—
Kossów	76	Kuły „	2400	—	450	—	1950	—
Wadowice	77	Lachowice „	540	—	60	—	480	—
Mościska	78	Laeka wola „	400	—	200	—	200	—
Złoczów	79	Lackie wielkie i małe gminy	300	—	100	—	200	—
Wadowice	80	Lanekorona gmina	480	—	60	—	420	—
Trembowla	81	Łoszniów „	500	—	194	87	305	13
Bóbrka	82	Leszczyn „	120	—	20	—	100	—
Łańcut	83	Leżajsk „	4000	—	700	—	3300	—
Gorlice	84	Lipinki „	300	—	—	—	300	—
Bochnia	85	Lipnica dolna „	320	—	—	—	320	—
Lisko	86	Lisko „	500	—	100	—	400	—
Dolina	87	Lisowice „	262	50	262	50	—	—
Cieszanów	88	Lubaczów „	500	—	500	—	—	—
Lwów	89	Lubiana „	400	—	—	—	400	—
Jarosław	90	Łańcut miasto	2000	—	—	—	2000	—
Jarosław	91	Łańcut gmina	2800	—	800	—	2000	—
Biała	92	Łęki „	350	—	50	—	300	—
Skąlat	93	Łoszniów „	500	—	50	—	450	—
Przemyśl	94	Łuczyce „	150	—	—	—	150	—
Łańcut	95	Markowa „	600	—	200	—	400	—
Tłumacz	96	Markowce „	200	—	100	—	100	—
		Do przeniesienia . .	62.900	88	12.450	28 ¹ / ₂	50.450	59 ¹ / ₂

udzielonych gminom na budynki szkolne.

Powiat	Liczba porządkowa	Nazwa gmin	Należało		Spłacono w r. 1881.		Zalega na r. 1882.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia . .	62.900	88	12.450	28 ¹ / ₂	50.450	59 ¹ / ₂
Złoczów	97	Meteniów gmina	75	—	75	—	—	—
Limanowa	98	Męcina „	29	—	29	—	—	—
Krosno	99	Męcinka „	150	—	—	—	150	—
Gródek	100	Milatyn „	120	—	20	—	100	—
Złoczów	101	Mitulín „	250	—	100	—	150	—
Trembowla	102	Młyniska „	300	—	200	—	100	—
Jasło	103	Myscowa „	250	—	—	—	250	—
Nadwórna	104	Nadwórna „	3.480	—	40	—	3440	—
Żółkiew	105	Nahorce „	200	—	100	—	100	—
Trembowla	106	Nałuze „	200	—	175	—	25	—
Brzeżany	107	Narajów „	150	—	150	—	—	—
Ropczyce	108	Nawsie „	250	—	50	—	200	—
Kamionka	109	Niemieżów „	560	—	80	—	480	—
Nisko	110	Nisko „	1.050	—	150	—	900	—
Bochnia	111	Niepołomice „	1.040	25	240	25	800	—
Rzeszów	112	Nowosielec „	200	—	200	—	—	—
Myślenice	113	Nowy Targ „	1.000	—	500	—	500	—
Zbaraż	114	Ochrymowce „	333	31	133	34	199	97
Krosno	115	Odrzykoń „	600	—	—	—	600	—
Sambor	116	Olszanik „	200	—	200	—	—	—
Biała	117	Osiek „	250	—	—	—	250	—
Wadowice	118	Osiek „	320	—	40	—	280	—
Mielec	119	Padew narod. „	300	—	50	—	250	—
Buczacz	120	Petlikowce „	350	—	50	—	300	—
Jarosław	121	Piskorowice „	350	—	50	—	300	—
Kossów	122	Pistyn „	740	—	100	—	640	—
Żydaczów	123	Pobereże „	420	—	60	—	360	—
Lwów	124	Podborce „	500	—	—	—	500	—
Stryj	125	Podhorodce „	375	—	46	41	328	59
Bochnia	126	Podłęże „	129	—	—	—	129	—
Śniatyn	127	Podwysokie „	1.000	—	—	—	1000	—
Rudki	128	Pohorce „	160	—	20	—	140	—
Tarnów	129	Poręba radna „	133	—	133	—	—	—
Lwów	130	Porszna „	300	—	—	—	300	—
Buczacz	131	Potok złoty „	350	—	100	—	250	—
Przemyśl	132	Przemyśl miasto	4.800	—	900	—	3900	—
Brody	133	Przewłocznia gmina	200	—	75	—	125	—
Rzeszów	134	Przewrotne „	800	—	—	—	800	—
Jasło	135	Przybówka „	360	—	40	—	320	—
Sambor	136	Radłowice „	300	—	100	—	200	—
Jarosław	137	Radymno „	3.000	—	—	—	3000	—
Kamionka	138	Radziechów „	4.237	30	470	90	3766	40
Kołomyja	139	Rakowczyk „	350	—	50	—	300	—
Skała	140	Rasztowce „	350	—	50	—	300	—
Brody	141	Raźniów „	133	28	33	32	99	96
Brody	142	Reniów „	50	—	50	—	—	—
Rohatyn	143	Rohatyn „	4.000	—	500	—	3500	—
		Do przeniesienia . .	97.596	02	17.811	50 ¹ / ₂	79.784	51 ¹ / ₂

Wykaz zaległych z końcem roku 1881. zaliczek,

Powiat	Liczba porządkowa	Nazwa gmin	Należało		Spłacono w r. 1881.		Zalega na r. 1882.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia . . .	97.596	02	17.811	50 ¹ / ₂	79.784	51 ¹ / ₂
Gródek	144	Rodatyce gmina	300	—	50	—	250	—
Jasło	145	Równe „	320	—	40	—	280	—
Stryj	146	Rozhórcze „	360	—	60	—	300	—
Rudki	147	Rudki „	200	—	100	—	100	—
Złoczów	148	Ryków „	150	—	50	—	100	—
Rzeszów	149	Rzeszów „	2700	—	300	—	2400	—
Sanok	150	Sanok „	840	—	120	—	720	—
Jaworów	151	Sarny „	900	—	100	—	800	—
Mielec	152	Schönangier „	450	—	50	—	400	—
Gorlice	153	Siary „	200	—	100	—	100	—
Sambor	154	Sielce „	200	—	100	—	100	—
Jarosław	155	Sieniawa „	1582	96	—	—	1582	96
Łańcut	156	Siennów „	1000	—	—	—	1000	—
Bochnia	157	Siepraw i Łyczanka gminy	640	—	320	—	320	—
Kołomyja	158	Siemakowce gmina	600	—	100	—	500	—
Borszczów	159	Skala „	1750	—	250	—	1500	—
Złoczów	160	Sławna „	140	—	20	—	120	—
Sambor	161	Stupnica i Kotowania gminy	199	96	99	98	99	98
Stryj	162	Sokołów gmina	158	—	155	—	3	—
Kolbuszowa	163	Sokołów „	1800	—	200	—	1600	—
Lwów	164	Sokolniki „	1000	—	—	—	1000	—
Stare miasto	165	Stare miasto „	350	—	50	—	300	—
Przemyśl	166	Starzawa „	266	68	80	—	186	68
Przemyśl	167	Stubno „	400	—	200	—	200	—
Żydaczów	168	Stulsko „	320	—	160	—	160	—
Kamionka	169	Stojanów „	200	—	50	—	150	—
Sanok	170	Strachocina „	250	—	100	—	150	—
Lwów	171	Stroniatyn „	1000	—	—	—	1000	—
Złoczów	172	Stronibaby „	100	01	49	99	50	02
Kamionka	173	Srodopolce „	540	—	60	—	480	—
Lwów	174	Sroki „	200	—	—	—	200	—
Myślenice	175	Sutkowiec „	560	—	80	—	480	—
Rzeszów	176	Swilecza „	600	—	—	—	600	—
Jasło	177	Szebnie „	40	—	20	—	20	—
Brzeżany	178	Szybalin „	100	—	100	—	—	—
Tarnobrzeg	179	Tarnobrzeg z Dzikowem gminy	214	28	85	72	128	56
Mościska	180	Tuligłowy gmina	121	80	34	80	87	—
Jarosław	181	Tuligłowy „	600	—	100	—	500	—
Trembowla	182	Turka „	750	—	150	—	600	—
Stare miasto	183	Turze „	240	—	30	—	210	—
Rzeszów	184	Trzciana „	280	—	—	—	280	—
Dobromil	185	Trzcianiec „	458	46	158	46	300	—
Mościska	186	Trzecieniec „	300	—	300	—	—	—
Rzeszów	187	Tyczyn „	870	—	—	—	870	—
Tłumacz	188	Tysmienica „	480	—	40	—	440	—
Stryj	189	Uhełna „	320	—	40	—	280	—
Rawa	190	Uhnów „	450	—	—	—	450	—
		Do przeniesienia . . .	123.098	17	21.915	45 ¹ / ₂	101.182	71 ¹ / ₂

udzielonych gminom na budynki szkolne.

Powiat	Liczba porządkowa	Nazwa gmin	Należało		Spłacono w r. 1880.		Zalega na r. 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia . .	123.098	17	21.915	45 ¹ / ₂	101.182	71 ¹ / ₂
Bochnia	191	Ujście solne gmina	1680	62	80	62	1600	—
Nisko	192	Ulanów „	50	—	50	—	—	—
Złoczów	193	Urlów „	133	28	33	32	99	96
Złoczów	194	Urlów z Chrabiezną gmina	140	—	20	—	120	—
Złoczów	195	Usznia „	350	—	50	—	300	—
Brzesko	196	Wesołów „	982	—	142	—	840	—
Rawa	197	Werhrata „	200	—	100	—	100	—
Stryj	198	Weryn „	1200	—	150	—	1050	—
Żółkiew	199	Wiązowa „	180	—	—	—	180	—
Jaworów	200	Wielkie oczy „	1600	—	200	—	1400	—
Pilzno	201	Wiewiórka „	300	—	—	—	300	—
Lwów	202	Winniki „	2000	—	600	—	1400	—
Bochnia	203	Wiszniez stary „	32	50	32	50	—	—
Biała	204	Witkowice „	520	—	80	—	440	—
Ropczyce	205	Wolica ługowa i piaskowa gminy	200	—	100	—	100	—
Żydaczów	206	Wołęczów gmina	1000	—	—	—	1000	—
Bóbrka	207	Wybranówka „	320	—	80	—	240	—
Brody	208	Wysocko „	63	30	63	30	—	—
Rzeszów	209	Wysoka Łańcucka „	600	—	100	—	500	—
Sokal	210	Zaboże „	300	—	50	—	250	—
Gorlice	211	Zagorzany „	210	—	30	—	180	—
Brzesko	212	Zakliczyn „	282	80	200	—	82	80
Złoczów	213	Zakomarze „	280	—	40	—	240	—
Jasło	214	Załęże „	250	—	50	—	200	—
Mościska	215	Zarzecze „	86	80	24	80	62	—
Brody	216	Zawidzce „	116	62	33	32	83	30
Trembowła	217	Zazdrość „	350	—	50	—	300	—
Mielec	218	Zdziarzec „	540	—	60	—	480	—
Żółkiew	219	Żółkiew miasto	1000	—	250	—	750	—
Łańcut	220	Żołyńia gmina	260	—	40	—	220	—
Lwów	221	Żubrza „	1500	—	—	—	1500	—
Złoczów	222	Żulice „	266	64	66	66	199	98
Żydaczów	223	Żurawno „	3700	—	550	—	3150	—
Sokal	224	Żuzel „	200	—	100	—	100	—
Żydaczów	225	Żydaczów „	480	—	280	—	200	—
		Razem . .	144.472	73	25.621	97 ¹ / ₂	118.850	75 ¹ / ₂

III.

KRAJOWY SZPITAL POWSZECHNY

we Lwowie.

ODDZIAŁ CHORYCH i POŁOŻNIC.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1881.

W załączeniu wykaz należności czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Krajowy szpital

Liczba		Sumaryusz	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	
rubryki	po- zycyl		chorych		położnic		zd.	ct.		
			Wynikłości w roku 1881.							
budżetu			zd.	ct.	zd.	ct.	zd.	ct.		zd.
Wydatki.										
I.	1-15	Płace i emolumenta etatowe .	zwyczajne	25.960	97	2.504	—	28.464	97	28.991
II.	16-23	Koszta utrzymania osób nieetatowych „		23.818	63	1.858	91	25.677	54	30.399
			<i>nadzwyczajne</i>	1.400	—	—	—	1.400	—	1.400
III.	24-31	Pensye	zwyczajne	3.243	—	171	60	3.414	60	3.509
IV.	32-35	Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski „		223	50	62	75	286	25	279
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiert. „		—	—	—	—	—	—	330
VI.	37-38	Remuneracye i zapomogi		803	—	107	86	910	86	922
VII.	39-47	Koszta gospodarze		59.766	20 ¹ / ₂	3.922	48	63.688	68 ¹ / ₂	85.335
			<i>nadzwyczajne</i>	5.454	61	570	07	6.024	68	8.700
VIII.	48-51	Koszta sanitarne	zwyczajne	9.221	29	391	97	9.613	26	13.310
IX.	52	Potrzeby kancelaryjne		1.128	69	74	56	1.203	25	1.150
X.	53	Potrzeby kapliczne.		—	—	243	22 ¹ / ₂	243	22 ¹ / ₂	360
XI.	54-56	Utrzymanie budynków		2.990	70	322	49	3.313	19	4.520
XII.	57	Najem pomieszczeń		4.257	60	2.118	—	6.375	60	6.500
XIII.	58	Koszta utrzymania dzieci w szpi- talu św. Zofii		10.219	44	—	—	10.219	44	10.000
XIV.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych		—	—	352	02	352	02	352
XV.	60	Zapomogi dla położnic		—	—	2.478	—	2.478	—	2.000
XVI.	61	Koszta utrzymania dzieci, zro- dzonych na bezpłatnym od- dziale położnic		—	—	13	60	13	60	30
XVII.	62-63	Rozmaite		261	46 ¹ / ₂	8	—	269	46 ¹ / ₂	600
—	—	Nadwyżka dochodów oddana do funduszu krajowego		16.592	09 ¹ / ₂	—	—	16.592	09 ¹ / ₂	—
		<i>Suma wydatków rzeczy- } zwyczajne</i>		158.486	58 ¹ / ₂	14.629	46 ¹ / ₂	173.116	05	188.587
		<i>wist. budżetem objętych } nadzwyczajne</i>		6.854	61	570	07	7.424	68	9.500
		Razem .		165.341	19 ¹ / ₂	15.199	53 ¹ / ₂	180.540	73	198.087
Dochody.										
I.	1	Opłaty pośmiertne	zwyczajne	9.751	36 ¹ / ₂	—	—	9.751	36 ¹ / ₂	8.900
II.	2-3	Dodatki		23.145	72 ¹ / ₂	128	33	23.274	05 ¹ / ₂	24.450
III.	4-6	Zwroty kosztów leczenia.		127.606	26	644	54	128.250	80	115.700
IV.	7	Rozmaite		4.837	84 ¹ / ₂	—	—	4.837	84 ¹ / ₂	204
—	—	Dotacya od funduszu krajowego		—	—	14.426	66 ¹ / ₂	14.426	66 ¹ / ₂	48.833
		<i>Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych</i>	<i>zwyczajne</i>	165.341	19 ¹ / ₂	15.199	53 ¹ / ₂	180.540	73	198.087

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22, Lipca 1880. zł.
rubryki	po- zyceyi		chorych		położnic		zł.	ct.	
			Wydatki w roku 1881.						
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
I.		Płace i emolumenta etatowe.							
1		Dyrektor, płaca	1.493	—	107	—	1.600	—	1.600
		dodatek pięcioletni	280	—	20	—	300	—	300
		„ na mieszkanie.	373	—	27	—	400	—	400
		opał	140	72	10	—	150	72	143
2		6 prymaryuszów, płaca	7.200	—	—	—	7.200	—	7.200
		dodatki pięcioletnie	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
3		Profesor akuszerzy, płaca	—	—	650	—	650	—	650
4		Prosektor, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
		dodatek pięcioletni	187	—	13	—	200	—	200
5		Chemik patologii, płaca	933	—	67	—	1.000	—	1.000
		dodatek pięcioletni	140	—	10	—	150	—	150
6		7 sekundaryuszów, płaca	3.621	67	—	—	3.621	67	4.200
7		Sekundaryusz dla oddziału położnic. płaca	—	—	600	—	600	—	600
8		4 asystentów, płaca	1.831	90	—	—	1.831	90	2.000
9		Akuszerka pierwsza, płaca	—	—	400	—	400	—	400
		dodatek pięcioletni	—	—	40	—	40	—	40
10		2 kapelanów, płaca	841	25	60	—	901	25	1.200
		dodatek na mieszkanie.	187	—	13	—	200	—	400
11		Rządca, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
		dodatek pięcioletni	187	—	13	—	200	—	200
		opał	140	72	10	—	150	72	143
		oświetlenie	39	24	3	—	42	24	55
12		2 oficyałów, płaca	1.867	—	133	—	2.000	—	2.000
		dodatki pięcioletnie	280	—	20	—	300	—	300
13		2 pisarzy, płaca	1.120	—	80	—	1.200	—	1.200
		dodatek pięcioletni	93	—	7	—	100	—	100
14		Wozny, płaca	373	—	27	—	400	—	400
		dodatek pięcioletni	28	—	2	—	30	—	30
		„ na ubiór	47	—	3	—	50	—	50
15		Odźwierny, płaca	326	—	24	—	350	—	350
		dodatek pięcioletni	28	—	2	—	30	—	30
		„ na ubiór.	47	—	3	—	50	—	50
		Suma	25.244	50	2.504	—	27.748	50	28.991
16		Zaliczki udzielone na płace 1.132 zł. 50 ct. po straceniu ściągniętych rat bieżących 416 „ 03 „	716	47	—	—	716	47	—
		Suma rubryki I.	25.960	97	2.504	—	28.464	97	28.991

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości				
			czynne		bierne		
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
—	—						
—	—						
—	—						
—	—	8					
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
578	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
168	—						
—	—						
299	—						
200	—						
—	—						
—	—						
—	—	8					
13	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
1.258	16						
—	716					716	47
1.258	732					716	47
526	—						

8 Wydatek większy z powodu wyższych cen drzewa, które wynosiły w tym roku po 3 zł. 14 ct., preliminowane zaś były po 3 zł. za 1 metr sześcienny.

Wydatek mniejszy, ponieważ jedna posada sekundaryusza była opróżnioną, a z zaoszczędzonej z tego tytułu kwoty . 600 zł. — ct. zapłacono nowomianowanemu sekundaryuszowi do LW. 12.468/81 . . . 21 „ 67 „
Pozostaje zaoszczędzenie . 578 zł. 33 ct.

Wydatek mniejszy z powodu interkalaryum.

Wydatki mniejsze, ponieważ kapelan obrz. łącz. nie pobierał płacy systemizowanej i preliminowanego dodatku na mieszkanie.

8 Wydatek większy z powodu jak przy poz. 1.
Wydatek mniejszy, spowodowany niższymi cenami nafty i świec.

Wydatek niepreliminowany, wstawiony w rubrykę płac w skutek uchwały W. Sejmu z dnia 14. Października 1874., znajduje pokrycie w zwrotach, ściąganych z płac ratami miesięcznymi. (Patrz dochody Rubr. IV. poz. 8).

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880. zł.
rubryki	po- zycy		chorych		położnic		zł.	ct.	
			Wydatki w roku 1881.						
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.							
16		Przełożona Sióstr Miłosierdzia, płaca Wikt dla tejże wraz z pieczywem i innymi potrzebami	75	—	5	—	80	—	80
17		18 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych płaca Wikt dla tychże wraz z pieczywem Inne potrzeby	198	44	14	25	212	69	236
18		1 Siostra Miłosierdzia dla oddziału położ- nic, płaca Wikt dla tejże wraz z pieczywem i innymi potrzebami	—	—	80	—	80	—	80
19		Dyetaryusze, płaca z dodatkiem drożyzny: Oddz. chorych 2.961 zł. 82 ct. Oddz. położnic 211 zł. 68 ct. Wikt z pieczy- wem dla pisa- rza w izbie przyjęcia . . . 198 „ 91 „ 14 „ 20 „	3.160	73	225	88	3.386	61	3.018
20		Maszynista z pomocnikiem, płaca Opał dla tychże	—	—	—	—	—	—	1.000
			17	84	1	—	18	84	36
21		Akuszerka druga, płaca	—	—	250	—	250	—	250
22		Służba z wiktem i ubiorem: a) służba oddziałowa b) „ wspólna	9.267	99	654	04	9.922	03	19.775
			5.830	43	416	05	6.246	48	
23		Naczelnik oddz. chirurg. płaca <i>nadzwyczajne</i> dodatek osobisty „ „ Suma rubryki II <i>zwyczajne</i> <i>nadzwyczajne</i>	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
			200	—	—	—	200	—	200
			23.818	63	1.858	91	25.677	54	30.399
			1.400	—	—	—	1.400	—	1.400
		Razem	25.218	63	1.858	91	27.077	54	31.799
III.		Pensye.							
24		Grund Ludwika, wdowa po rządcy	204	—	15	—	219	—	219
25		Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze	146	—	10	—	156	—	156
26		Bodaszewska Agn. wdowa po nadzorey domu	—	—	—	—	—	—	94
27		Dr. Neuhauser Franc. były prymaryusz	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200
28		Dr. Berthleff Karol, były dyrektor	1.168	—	83	—	1.251	—	1.251
29		Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu	210	—	—	—	210	—	210
30		Dr. Finger Józef, były profesor kliniki	315	—	—	—	315	—	315
31		Pfau Henryka, wdowa po profesorze aku- szeryi	—	—	63	60	63	60	64
		Suma rubryki III.	3.243	—	171	60	3.414	60	3.509

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości				
mniejsze	większe		czynne		bierne		
zł.	zł.		z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
—	—						
23	—						
365	—	<i>Wydatki mniejsze z powodu korzystniejszych cen niektórych artykułów żywności, obliczonych ściśle na podstawie rzeczywistych kosztów.</i>					
55	—						
—	—						
23	—						
—	369	<i>Wydatek większy, ponieważ z powodu znacznego zwiększenia się czynności kancelaryjnych musiano zatrzymać i w r. 1881. dyetaryusza, przyjętego w roku 1880. do LW. 46.198/80 z płacą dzienną po 1 zł.; nadto przez czas trwania urlopu rachmistrza szpitalu zajęтым był w kancelaryi zarządu jeden nadzwyczajny dyetaryusz. (LW. 23.986, 14.104 i 28.120/81).</i>					
1.000	—						
17	—	<i>Wydatki mniejsze. W skutek uchwały do LW. 42.606/80, którą oświetlanie szpitalu gazem zaniechanem zostało, maszynista zajęтым był tylko nadzorowaniem urządzeń mechanicznych, i za tę czynność miał mieszkanie w gmachu szpitalnym i deputat drzewa opałowego przez ciąg sześciu miesięcy, aż do czasu ustąpienia z posady, — zaś płaca zamkniętą mu została z końcem roku 1880.</i>					
—	—						
3.607	—	<i>Wydatek mniejszy, spowodowany głównie znacznym zmniejszeniem się ilości chorych (patrz wyjaśnienie do poz. 39a), w skutek czego i ilość służby zmniejszoną została. Z pozycyi tej wydano z końcem roku na remuneracye dla dyetaryuszy i sług kwotę 283 zł. (LW. 62 065/81).</i>					
—	—						
5.090	369						
—	—						
5 090	369						
4.721	—						
—	—						
—	—						
94	—	<i>Wydatek mniejszy z powodu śmierci pensyonistki. (LW. 28.232/80).</i>					
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
—	—						
84	—						

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyli		chorych		położnie		zł.	ct.	
			Wydatki w roku 1881.						
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
IV.		Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski.							
	32	Christl Laura, sierota po kontrolorze	52	—	4	—	56	—	57
	33	Hammer Joanna, sierota po pisarzu	52	—	4	—	56	—	57
	34	Drabikowska Elżbieta, była nadzorczyńi chorych	109	50	—	—	109	50	110
	35	Swoboda Maria, była akuszerka	—	—	54	75	54	75	55
	—	Paszyńska Teresa, była posługaczka chorych Suma rubryki IV.	10	—	—	—	10	—	—
			223	50	62	75	286	25	279
V.	36	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiert- nych	—	—	—	—	—	—	330
VI.		Remuneracye i zapomogi.							
	37	Za sprawdzanie recept	141	—	7	86	148	86	160
	38	Remuneracye i zapomogi	662	—	100	—	762	—	762
		Suma rubryki VI.	803	—	107	86	910	86	922
VII.		Koszta gospodarcze.							
	39	Wyżywienie:							
		a) zwykła strawa i dodatki	31.292	49 ¹ / ₂	2.043	80	33.336	29 ¹ / ₂	46.400
		b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni, płaca	448	—	32	—	480	—	480
		c) wikt dla tychże wraz z pieczywem	989	69	70	73	1.060	42	1.182
		d) inne potrzeby	201	32	14	38	215	70	234
		e) służba kuchenna:							
		1. płaca	914	30	65	34	979	64	1.420
		2. wikt	1.660	65	118	67	1.779	32	2.380
		3. pieczywo	701	76	50	14	751	90	600
		f) drzewo na kuchnię	1.736	12	157	—	1.893	12	2.520
		g) naczynia i sprzęty kuchenne	418	91	13	32	432	23	665
		h) fiaker dla rządcy	187	—	13	—	200	—	200
		Do przeniesienia	38.550	24 ¹ / ₂	2.578	38	41.128	62 ¹ / ₂	56.081

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
zł.	zł.		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1	—					
1	—					
1	—					
—	—					
—	10	<i>Wydatek niepreliminowany.</i> Zasłużonej posługaczce, która pełniła obowiązki około chorych przez długie lata, udzielono przy opuszczeniu służby jednorazowy dar z łaski. (LW. 2.758/81).				
3	10					
	7					
330	—	<i>Wydatek mniejszy</i> zależny od wypadków śmierci.				
11	—	<i>Wydatek mniejszy</i> na podstawie obrachunku z funduszem krajowym za rok 1880., w którym koszta z tego tytułu okazały się nieco niższe.				
—	—					
11	—					
13.064	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , spowodowany znacznym zmniejszeniem się ilości dni leczenia, która wynosiła w obu oddziałach: w roku 1880. (wedle protokołu stanu chorych) 197.652 — w roku 1881. (wedle protokołu stanu chorych, 168.548 — zatem zmniejszyła się o 29.104 dni.				
—	—					
121	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> z powodu, jak przy poz. 16—18.				
18	—					
440	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ niektórym sługom płacono niższe wynagrodzenie, aniżeli na ten cel preliminowano.				
601	—	} <i>Wydatek mniejszy</i> Koszt wydawanego wedle normy wiktury z pieczywem obliczony jest ściśle na podstawie ilości osób i cen artykułów żywności.				
—	152		<i>Wydatek większy</i>			
627	—	<i>Wydatek mniejszy</i> wynikł z powodu znacznego zmniejszenia się ilości chorych, mimo wyższej ceny drzewa opałowego, które płacono w r. 1880. po 3 zł., zaś w r. 1881. po 3 zł. 14 ct. za 1 metr sześć.				
233	—	<i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ w roku ubiegłym sprawiono i odnowiono większą ilość naczyń i sprzętów, w tym roku zatem ograniczono się do najkonieczniejszych tylko potrzeb.				
—	—					
15.104	152					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyt		chorych		położnic		zł.	ct.	
			Wydatki w roku 1881.						
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
		Z przeniesienia	38.550	24 ¹ / ₂	2.578	38	41.128	62 ¹ / ₂	56.081
		z) pieczywo dla chorych	5.338	18	355	92	5.694	10	6.700
		g) wino dla chorych	923	33	39	93	963	26	1.900
40		Wikt dla lekarza dyżurnego wraz z pieczy- wem i innymi potrzebami	322	91	23	—	345	91	348
41		Wikt z pieczywem dla pisarza, pełniącego obowiązki dozorey domu	210	44	15	—	225	44	210
42		Sprzęty <i>zwyczajne</i>	331	71	9	08	340	79	1.000
	 <i>nadzwyczajne</i>	733	14	20	07	753	21	1.800
43		Bielizna i pościel:							
		a) reparacye i sprawienie nowej bie- lizny i pościeli <i>zwyczajne</i>	1.030	—	150	—	1.180	—	1.180
	 <i>nadzwyczajne</i>	4.721	47	550	—	5.271	47	6.300
		b) 1 Siostra Miłosierdzia, zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli płaca	75	—	5	—	80	—	80
		c) wikt dla tejże wraz z pieczywem i innymi potrzebami	198	44	14	25	212	69	236
44		Pralnia	7.441	75	211	70	7.653	45	7.600
45		Słoma do sienników	475	64	13	69	489	33	550
46		Drzewo opałowe	3.523	43	350	11	3.873	54	5.800
47		Oświetlenie:							
		a) oświetlenie gazem i naftą	1.076	13	125	42	1.201	55	2.900
		b) lampiarz, płaca	269	—	31	—	300	—	300
		c) drzewo i węgle użyte do gazowni Suma rubryki VII <i>zwyczajne</i>	59.766	20 ¹ / ₂	3.922	48	63.688	68 ¹ / ₂	85.335
	 <i>nadzwyczajne</i>	5.454	61	570	07	6.024	68	8.100
		Razem	65.220	81 ¹ / ₂	4.492	55	69.713	36 ¹ / ₂	93.435
VIII.		Koszta sanitarne.							
48		Sanitarne w ścisłym znaczeniu	3.225	69	51	18	3.276	87	3.990
49		Lekarstwa	5.067	21	233	32	5.300	53	7.710
		Do przeniesienia	8.292	90	284	50	8.577	40	11.700

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
15.104	152					
1.006	—	} <i>Wydatki mniejsze z powodu, jak przy poz. 39 a)</i>				
937	—					
2	—					
—	15	} <i>Wydatek większy</i> wedle rzeczywistej potrzeby. <i>Wydatki mniejsze</i> , ponieważ nie zachodziła potrzeba sprawnienia większej ilości sprzętów nowych, koszt zaś reparacyi i odnowienia starych wynosił faktycznie mniej, niż preliminowano.				
659	—					
1.047	—					
—	—	} <i>Wydatek mniejszy</i> z powodu mniejszej ilości chorych i ponieważ ceny materyałów nie dadzą się naprzód dokładnie oznaczyć.				
1.028	—					
—	—	} <i>Wydatek mniejszy</i> , uzasadniony przy poz. 16—18. <i>Wydatek większy</i> , ponieważ wedle umowy do LW. 36.151/81, obowiązującej od dnia 8. Sierpnia 1881., koszt wyprania 1 sztuki bielizny większym był o 1 ct. od kosztu z układu poprzedniego. (LW. 38.279/78).				
23	—					
—	53	} <i>Wydatek mniejszy</i> , zastosowany do ilości chorych. <i>Wydatek mniejszy</i> mimo wyższych cen (patrz wyjaśnienie przy poz. 39 f), spowodowany niezwykle łagodną zimą w roku 1881.				
61	—					
1.926	—					
1.698	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> . Uchwałą do LW. 42.606/80 zaniechano wyrobu gazu i oświetlenia gazowego, w skutek czego oświetlenie samą naftą kosztowało mniej.				
—	—					
450	—					
21.866	220					
2.075	—					
23.941	220					
23.721						
713	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> , spowodowane znacznym ubytkiem ilości chorych. — Z pozycyi 49 wypłacono część należytości za leki z roku 1880. w kwocie 778 zł. 78 ct. dopiero w tym roku (patrz wyjaśnienie przy poz. 49. zamknięcia za rok 1880.), natomiast resztę należytości za IV. kwartał tegoż roku w kwocie 309 zł. 89 ct. wypłacono dopiero w r. 1882. (LW. 20.945/82).				
2.410	—					
3.123	—					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22 Lipca 1880.
rubryki	po- zyty		chorych		położnic				
budżetu			Wydatki w roku 1881.				zł.	ct.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
		Z przeniesienia	8.292	90	284	50	8.577	40	11.700
	50	Instrumenta chirurgiczne	478	39	57	47	535	86	1.040
	51	Koszta pogrzebowe	450	—	50	—	500	—	570
		Suma rubryki VIII.	9.221	29	391	97	9.613	26	13.310
IX.		Potrzeby kancelaryjne.							
	52	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu	1.128	69	74	56	1.203	25	1.150
X.	53	Potrzeby kapliczne	—	—	243	22 ¹ / ₂	243	22 ¹ / ₂	360
XI.	54	Utrzymanie budynków.							
		Konserwacye i reperacye:							
		a) zwykłe roboty murarskie z materiałami	972	zł. 52 ct.					
		b) roboty ślusarskie wraz z materiałami, jako to: przerobienie pieców żelaznych, kraty żelazne do okien i mniejsze naprawy	416	„ 08 „					
		c) roboty stolarskie i cieśli- skie około podłóg i sufitów z materiałami	337	„ 54 „					
		d) roboty blacharskie	45	„ 60 „					
		e) „ szklarskie	85	„ 31 „					
		f) malowanie i pokostowanie z materiałami	192	„ 44 „					
		g) reszta należytości za roboty spowodowane pożarem gmachu szpitalnego, po strąceniu kwoty, uzyskanej ze sprzedarzy przepalanej blachy (L. W. 40690/81)	108	„ 77 „					
		h) asekuracya	218	„ 50 „					
		i) naprawa i odnowienie dzwonek elektrycznych i windy w trupiarni	61	„ 50 „					
		j) rozmaite drobne	31	„ 99 „	2.232	16	238	09	2.470
		Utrzymanie gmachu i obejścia:							
		a) bielenie i mycie, czyszczenie kanałów i desinfekcyja	173	„ 23 „					
		Do przeniesienia	173	zł. 23 ct.	2.232	16	238	09	2.470
							25		3.120

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
3.123	—					
504	—	<i>Wydatek mniejszy, ponieważ nie okazała się potrzeba wyczerpania całej preliminowanej kwoty.</i>				
70	—	<i>Wydatek mniejszy. Oprócz kwoty 500 zł., wypłaconej Towarzystwu św. Józeta z Arymatei za grzebanie umarłych w myśl kontraktu do LW. 12.374/81, innych wydatków z tego tytułu nie było.</i>				
3.697	—					
—	53	<i>Wydatek większy z powodu zaszłej potrzeby nakładu większej ilości druków kancelaryjnych.</i>				
117	—	<i>Wydatek mniejszy, nie dający się naprzód ściśle obliczyć.</i>				
650	—	<i>Wydatki mniejsze, ponieważ ograniczono się do najkonieczniejszych tylko, obok wykazanych robót.</i>				
650	—					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.		
rubryki	po- zycyi		chorych		położnic		zł.	ct.			
			Wydatki w roku 1881.								
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		zł.	
		Z przeniesienia	173	zł. 23 ct.	2.232	16	238	09	2.470	25	3.120
		b) roboty w ogrodach, tu- dzież utrzymanie dróg i chodników	254	„ 12 „	398	54	44	40	442	94	1.000
		c) rozmaite drobne	15	zł. 59 ct.	360	—	40	—	400	—	400
	56	Kominiarze i straż ogniowa			360	—	40	—	400	—	400
		Suma rubryki XI.			2.990	70	322	49	3.313	19	4.520
XII.		Najem pomieszkań.									
	57	Czynsz za najem filii Hofmana, wraz z po- datkami gminnymi			4.257	60	2.118	—	6.375	60	6.500
XIII.	58	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofi.			10.219	44	—	—	10.219	44	10.000
XIV.	59	Odsetki od kapitałów dłużnych. Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku, użytego dla oddziału położnic			—	—	352	02	352	02	352
XV.	60	Zapomoyi dla położnic. Dla położnic, opuszczających wraz z dziec- kiem zakład			—	—	2.478	—	2.478	—	2.000
XVI.	61	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic. Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział cho- rych przeniesione zostały			—	—	13	60	13	60	30

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości				
			czynne		bierne		
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
650	—						
557	—	Wydatki mniejsze, ponieważ ograniczono się do najkonieczniejszych tylko, obok wykazanych robót.					
—	—						
1.207	—						
124	—	Wydatek mniejszy na podstawie kontraktu do LW. 5.985/79 i 23.570/79, a mianowicie: czynsz najmu filii za czas od 1. Maja 1881. do 1. Maja 1882. — 6.000 zł. — czynsz najmu pokoiku na zakrystę za ten sam czas 72 zł. — podatek gminy — 5% od sumy 6.072 zł. — 303 zł. 60 ct. — razem, jak obok 6.375 zł. 60 ct.					
—	219	Wydatek większy, ponieważ przypadła do zapłaty większa ilość dni leczenia, a mianowicie wypłacono: za 13.987 dni po 58 ct. 8.112 zł. 46 ct. — za 3.743 dni po 50 ct. (na mocy uchwały do LW. 41.351/81, którą wynagrodzenie za 1 dzień leczenia niższym zostało z 58 ct. na 50 ct., począwszy od dnia 1. Października 1881) 1.871 zł. 50 ct. — za 406 dni po 58 ct. z lat 1877., 1878. i 1879. (LW. 51.883/80 i 39.553/81) — 235 zł. 48 ct. — razem 10.219 zł. 44 ct.					
—	—						
—	478	Wydatek większy, ponieważ w tym roku opuściło zakład więcej położnic z dziećmi, aniżeli w budżecie przewidziano.					
16	—	Wydatek mniejszy z powodu przyjęcia mniejszej ilości mamek do karmienia dzieci.					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	Oddział				Razem		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880. zł.
rubryki	po- zyty		chorych		położnic		zł.	ct.	
			Wydatki w roku 1881.						
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
XVII		Rozmaite.							
	62	Na utrzymanie biblioteki	335		3	—	635	100	
	63	Przypadkowe	258	11 ¹ / ₂	5	—	263	11 ¹ / ₂	
		<u>Suma rubryki XVII.</u>	261	46 ¹ / ₂	8	—	269	46 ¹ / ₂	
		Nadwyżka dochodów							
	64	oddana funduszowi krajowemu	16.592	09 ¹ / ₂	—	—	16.592	09 ¹ / ₂	

powszechny we Lwowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
94	—	<i>Wydatek mniejszy, ponieważ w roku ubiegłym zakupiono większą ilość dzieł lekarskich, w tym roku przeto preliminowana kwota nie została wyczerpaną.</i>				
237	—		<i>Wydatek mniejszy z powodu niestałości potrzeb tego rodzaju.</i>			
331	—					
—	16.592	<i>Wydatek niepreliminowany. Wydatki oddziału chorych po strąceniu oddanej nadwyżki były mniejsze od preliminowanych o kwotę 32.118 zł., rzeczywiste dochody zaś tegoż oddziału były również mniejsze od preliminowanych z uwzględnieniem dotacyi o kwotę 15.526 zł. — z porównania okazuje się nadwyżka dochodów, oddana funduszowi krajowemu w kwocie, jak obok 16.592 zł.</i>				

Dochody.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne dochodów	Oddział				Razem		Kwota preliniowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zyty		chorych		położnic				
budżetu			Dochody w roku 1881.						
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
I.	1	Opłaty pośmiertne	9.751	36 $\frac{1}{2}$	—	—	9.751	36 $\frac{1}{2}$	8.900
II.		Dodatki.							
	2	Od c. k. Skarbu za 681·58 metrów sześć. drzewa opałowego, przypadająca część na oddział chorych i położnic	1.091	88	122	30	1.214	18	1.590
	3	Z kasy miejskiej:							
		a) $\frac{1}{5}$ część dochodu z rogatek	22.000	—	—	—	22.000	—	22.800
		b) na utrzymanie trupiarni	53	84 $\frac{1}{2}$	6	03	59	87 $\frac{1}{2}$	60
		Suma rubryki II.	23.145	72 $\frac{1}{2}$	128	33	23.274	05 $\frac{1}{2}$	24.450
III.		Zwroty kosztów leczenia.							
	4	Od płacących za siebie	10.190	80 $\frac{1}{2}$	320	61	10.511	41 $\frac{1}{2}$	9.390
	5	Od funduszków obcokraj. i innych publicznych	4.258	77	323	93	4.582	70	6.490
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	113.156	68 $\frac{1}{2}$	—	—	113.156	68 $\frac{1}{2}$	99.820
		Suma rubryki III.	127.606	26	644	54	128.250	80	115.700
IV.		Rozmaite.							
	7	Ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze do- chody	1.670	17 $\frac{1}{2}$	—	—	1.670	17 $\frac{1}{2}$	204
	8	Zwroty zaliczek. udzielonych na płace w la- tach ubiegłych	1.791	61	—	—	1.791	61	—
	9	Rozmaite dochody należności z lat dawniej- szych, a mianowicie:							
		a) zwroty nadpłat przed- siębiorców 33 zł. 39 ct.							
		b) zwrot zaliczki, udzielo- nej komitetowi szpitalu św. Zofii na koszta utrzymania chorych . 1.250 „ — „							
		c) zwroty należności za wydane chorym aparaty chirurgiczne 92 „ 67 „	1.376	06	—	—	1.376	06	—
		Suma rubryki IV.	4.837	84 $\frac{1}{2}$	—	—	4.837	84 $\frac{1}{2}$	204
		Dotacje.							
		Z funduszu krajowego	—	—	14.426	66 $\frac{1}{2}$	14.426	66 $\frac{1}{2}$	48.833

powszechny we Lwowie.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				czynne		bierne	
z roku bieżącego							
mniejsze zł.	większe zł.			zł.	ct.	zł.	ct.
—	851	<i>Dochód większy</i> z powodu, iż w ciągu roku wydarzyły się znaczniejsze spadki po zmarłych.	2 001	03	—	—	
376	—	<i>Dochód mniejszy</i> z powodu różnicy cen drzewa opałowego.					
800	—	<i>Dochód mniejszy</i> , ponieważ wpływy tego rodzaju, jako niestałe, naprzód dokładnie obliczyć się nie dadzą.					
—	—						
1.176	—						
—	1.121	<i>Dochód większy</i> } W ogóle dochód był większy z powodu niestałości tej rubryki, tudzież } <i>Dochód mniejszy</i> } z powodu wpływu od funduszu krajowego resztującej należytości kosztów leczenia za I. kwartał 1878. } <i>Dochód większy</i> } w kwocie 10.000 zł. (LW. 52.884/81).	111.731	41	—	—	
1.907	—						
—	13.337						
1.907	14.458		111.731	41	—	—	
—	12.551						
—	1.466	<i>Dochód większy</i> , ponieważ w takowym mieszczą się przedawnione depozyta chorych w kwocie 544 zł. 20 ¹ / ₂ ct., które w myśl §§. 46. i 49. instrukcyi szpitalnej stały się własnością zakładu. Nadto pobrano na tę rubrykę dochód ze sprzedaży trzody chlewnej, zakupionej w latach ubiegłych, w kwocie 919 zł. 62 ct. — razem 1.463 zł. 82 ¹ / ₂ ct.					
—	1.792						
		<i>Dochody</i> te budżetem <i>nieprzewidziane</i> są zwrotami kwot zaliczkowo wydanych, a zarachowanych na rubrykę stałą w myśl uchwały W. Sejmu z d. 14. Października 1874.					
—	1 376						
—	4.634						
34.406	—	<i>Dochód mniejszy</i> . W skutek znacznego ubytku ilości chorych, a ztąd i zmniejszenia się w ogóle wydatków, i z powodu korzystniejszego wyniku dochodów osobliwie w dziale kosztów leczenia, przyzwolona dotacja nietylko że nie została wyczerpaną, ale nadto zwrócono funduszowi krajowemu wykazaną nadwyżkę dochodów w kwocie 16.592 zł. 09 ¹ / ₂ ct. (Patrz poz. 64. wydatków).					

WYKAZ NALEŻYTOŚCI

czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości			
			czynne		bierne	
			zł.	ct.	zł.	ct.
A. Wydatki.						
I.		Płace i emolumenta etatowe.				
	1	Zwrot zaliczek, udzielonych na płace	1.241	17	—	—
VII.		Koszta gospodarcze.				
	2	Zwroty za pobierany wikt i zaliczka na drobne potrzeby szpitalne	89	58	—	—
XIII.		Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii.				
	3	Zwrot zaliczki, udzielonej komitetowi szpitalu na koszta utrzymania chorych	250	—	—	—
XVII.		Rozmaite.				
	4	Od stron rozmaitych za aparaty chirurgiczne i inne	317	44	—	—
		Suma	1.898	19	—	—
B. Dochody.						
I.		Opłaty pośmiertne.				
	5	Od stron obowiązanych	367	27½	—	—
III.		Zwroty kosztów leczenia.				
	6	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału chorych)	284.967	13½	—	—
	7	Od płacących za siebie i z funduszów publicznych (dla oddziału położnic)	2.385	07	—	—
		Suma	287.719	48	—	—
		Razem obiedwie sumy .	289.617	67	—	—

IV.

KRAJOWY ZAKŁAD DLA OBLĄKANYCH

na Kulparkowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1 8 8 1.

W załączeniu wykaz należności czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Liczba		Sumaryusz.	Wynikłości w roku 1881.				Razem	
rubryki	po- zycyi		zwyczajne		nadzwyczajne		zł	ct.
budżetu			zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.
Wydatki.								
I.	1-11	Płace i emolumenta etatowe	17.934	08 ¹ / ₂	—	—	17.934	08 ¹ / ₂
II.	12-23	Koszta utrzymania osób nieetatowych	22.739	45	—	—	22.739	45
III.	24	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	25-28	Pensye i emerytury	254	—	—	—	254	—
V.	29-30	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	14	—	—	—	14	—
VI.	31	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	25	—	—	—	25	—
VII.	32-33	Remuneracye i zapomogi	368	63	—	—	368	63
VIII.	34-44	Koszta gospodarze	66.913	52	7.471	73 ¹ / ₂	74.385	25 ¹ / ₂
IX.	45-49	" sanitarne	3.025	80 ¹ / ₂	—	—	3.025	80 ¹ / ₂
X.	50	" kancelaryjne	508	94 ¹ / ₂	—	—	508	94 ¹ / ₂
XI.	51	" kapliczne	184	42	—	—	184	42
XII.	52-57	" utrzymania budynków i dróg	8.576	36 ¹ / ₂	—	—	8.576	36 ¹ / ₂
XIII.	58-62	" utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu	—	—	6.370	86	6.370	86
XIV.	63	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	06	—	—	1.408	06
XV.	64	Podatki i daniny	237	20	—	—	237	20
XVI.	65-68	Rozmaite	1.563	95	—	—	1.563	95
<i>Suma wydatków rzeczywist. budżetem objętych .</i>			123.753	43	13.842	59 ¹ / ₂	137.596	02 ¹ / ₂
Dochody.								
I.	1-3	Dodatki	613	34 ¹ / ₂	—	—	613	34 ¹ / ₂
II.	4	Zwroty kosztów leczenia	34.008	78 ¹ / ₂	—	—	34.008	78 ¹ / ₂
III.	5-7	Dochody z dóbr	3.164	16	—	—	3.164	16
IV.	8-10	Rozmaite	5.102	67 ¹ / ₂	—	—	5.102	67 ¹ / ₂
—	—	Dotacye	94.707	06	—	—	94.707	06
<i>Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych</i>			137.596	02 ¹ / ₂	—	—	137.596	02 ¹ / ₂

Stan majątku z końcem roku 1881.

S t a n c z y n n y .

		Szczegół		Ogół
Należytości czynne a) w rubr. wydatków	{ bieżące	828 zł. 49 ct.		
	{ z lat ubiegłych (str. 186)	653 " 72 ¹ / ₂ "	1.482 zł. 21 ¹ / ₂ ct.	
" " b) " dochodów	{ bieżące	10.475 zł. 38 ct.		
	{ z lat ubiegłych (str. 186)	31.511 " 47 "	41.986 " 85 "	43.469 zł. 06 ¹ / ₂ ct.

S t a n b i e r n y .

Należytości bierne	—
Czysty stan czynny	43.469 zł. 06¹/₂ ct.

obłąkanych na Kulparkowie.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.			Wynikłość jest zatem:						Należytości			
zwy- czajne	nadzw- yczajne	razem	mniejszą		większą		w ogóle		czynne		bierne	
			zwy- czajne	nadzw- yczajne	zwy- czajne	nadzw- yczajne	mniej- szą	większą	z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.
16.835	—	16.835	—	—	1.099	—	—	1.099	654	25	—	—
30.045	—	30.045	7.306	—	—	—	7.306	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
205	—	205	—	—	49	—	—	49	—	—	—	—
14	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	—	40	15	—	—	—	15	—	—	—	—	—
390	—	390	21	—	—	—	21	—	—	—	—	—
83.374	5.800	89.174	16.460	—	—	1.672	14.788	—	—	—	—	—
3.370	—	3.370	344	—	—	—	344	—	—	—	—	—
800	—	800	291	—	—	—	291	—	25	—	—	—
200	—	200	16	—	—	—	16	—	—	—	—	—
6.750	—	6.750	—	—	1.826	—	—	1.826	—	—	—	—
—	20.000	20.000	—	13.629	—	—	13.629	—	—	—	—	—
1.408	—	1.408	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200	—	200	—	—	37	—	—	37	—	—	—	—
1.300	—	1.300	—	—	264	—	—	264	149	24	—	—
144.931	25.800	170.731	24.453	13.629	3 275	1 672	36.410	3.275	828	49	—	—
							33.135	—				
764	—	764	151	—	—	—	151	—	—	—	—	—
33.800	—	33.800	—	—	209	—	—	209	10.361	21	—	—
1.455	—	1.455	—	—	1.709	—	—	1.709	—	—	—	—
300	—	300	—	—	4.803	—	—	4.803	114	17	—	—
134 412	—	134.412	39.705	—	—	—	39.705	—	—	—	—	—
170.731	—	170.731	39.856	—	6.721	—	39.856	6.721	10.475	38	—	—
							33.135	—				

U w a g a:

Budżetem uchwalona suma wydatków wynosi	170.731 zł
Wydatki rzeczywiste zaś wynoszą	137.596 „
wydano zatem mniej o	33.135 zł.
Nielicząc dotacyi od funduszu krajowego, dochody wynosiły	42.889 zł.
zaś budżetem uchwalone wynoszą	36.319 „
dochód zatem większy o	6.570 zł.
Doliczywszy do tego wydatki mniejsze od budżetu w kwocie jak wyżej	33.135 „
Okazuje się wynik w ogóle korzystniejszy od budżetu a zgodny z kwotą mniejszej dotacyi w kwocie	39.705 zł.

obciążonych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic		Należitości			
				czyjne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.			z roku bieżącego			
				zł.	ct.	zł.	ct.
—	—						
—	—						
—	—						
—	130	Wydatek większy wedle cen artykułów żywności i ustanowionych na rok 1881. cen wikt do LW. 11.878/1881.					
—	5	Wydatek mniejszy z powodu, że sekundaryusze jako niezonaci pobierają mniejsze porcje wikt, tudzież z przyczyn jak powyżej przy poz. 2.					
—	—						
—	—						
—	142						
—	—						
—	70						
—	—						
—	—						
—	10						
—	—						
—	38	Wydatki większe z powodu jak przy poz. 2.					
—	—						
—	—						
—	30						
—	—						
—	—						
—	30						
—	—						
—	654	Wydatek budżetem nieprzewidziany zarachowany na rubrykę stałą w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. Października 1874. i przypisany do zwrotu z płacy. Patrz rub. IV. poz. 9 lit. d dochodu.		654	25	—	—
5	1.104			654	25	—	—
—	1.099						
—	—						
281	—	Wydatki mniejsze z powodu zmienności cen drobnych potrzeb i ustanowionych na rok 1881. cen wikt (LW. 11.878/1881.)					
16	—						
—	—						
4	—	Wydatek mniejszy wynika z różnicy oszczędzenia na czasowym obniżeniu jednego dyurnum (z 75 na 50 cent. dziennie.					
—	—						
301	—						

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
301	—					
—	—					
3	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 12				
14	—	Wydatek mniejszy z powodu, że chwilowo płacono niższe wynagrodzenie.				
—	15	Wydatek większy z powodu jak przy poz. 2.				
152	—	Wydatek mniejszy ponieważ trzymano tylko krótki czas stałego szewca, a natomiast oddawano sporządzenie obu- wia w przedsiębiorstwo i dokonywali tegoż chorzy obłą- kani zatrudnieni w tym dziale pracy z małym wynagro- dzeniem w myśl statutu.				
197	—					
—	—					
2	—					
—	—					
4	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 12.				
—	—					
3	—					
5.822	—	Wydatek mniejszy z powodu, iż dla zmniejszonej ilości dni leczenia chorych (patrz wyjaśnienie do poz. 34) utrzy- mywano stosownie zmniejszoną ilość służby wedle potrze- by, a niektórym sługom płacono niższe od przyzwolo- nych budżetem wynagrodzenia, jak również, że ustano- wiona na tenże rok do LW. 11.878/1881. cena wiktów dla służby była nieco tańszą.				
823	—					
7.321	15		—	—	—	
7.306						
—	—					
—	—					
—	—					
11	—	Wydatek mniejszy z powodu śmierci pensjonistki (LW. 28.282/1880).				
—	—					
—	60	Wydatek niepreliminowany stanowi nowo przyznaną pensję wdowią po 5 zł. miesięcznie. (LW. 22.372/1880).				
11	60		—	—	—	
—	49					
—	—					
—	—					
—	—					
15	—	Wydatek mniejszy wedle istotnej potrzeby.	—	—	—	

Wydatki.

Krajowy zakład dla

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycej		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
VII.		Remuneracye i zapomogi.			
	32	Za sprawdzanie recept	118	63	140
	33	Remuneracye i zapomogi	250	—	250
		Suma rubryki VII.	368	63	390
VIII.		Koszta gospodarcze.			
	34	Wyżywienie:			
		a) Zwykła strawa i dodatki	32.667	84 ¹ / ₂	45.000
		Do przeniesienia	32.667	84 ¹ / ₂	45.000

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
21	—	Wydatek mniejszy wynika z rozdziału ogólnej kwoty na wszystkie szpitale.				
—	—					
21	—					
12.332	—	<p>Wydatek mniejszy z powodu zmniejszonej ilości dni leczenia, która wedle protokołów stanu chorych wynosiła w r. 1880 dni 157.402, w r. 1881 dni 131.258, zatem była <i>mniejszą</i> o 26.144 dni. — Niemniej zakupywanie większej części artykułów żywienia w własnym zarządzie z pierwszej ręki od pozbywców, jak również zaprowadzenia własnego mlewa (LW. 46.329/1880.) przyczyniło się do zmniejszenia kosztów. Wydatek na żywienie wynosi 32.667 zł. 84¹/₂ ct.</p> <p>uwzględnić należy jednak, iż bez naruszenia budżetu zaprowadzoną została własna gospodarka mleczna (patrz. poz 44 a, b wydatków) z której zysków jak również z zysków utrzymywania trzody chlewnej dla użytku kuchni, nietylko pokryto w całości wszelkie koszta założenia rzeczonyj gospodarki, lecz pozostała jeszcze nadwyżka na korzyść funduszu zakładowego (LW. 31.389/82.) Zysk z gospodarstwa mlecznego (poz. 9a doch.) uczynił 2.203 zł. 65¹/₂ ct.</p> <p>Zysk z chowu trzody chlewnej bież. r. (poz. 9c doch.) uczynił <u>1.035 „ 53 „</u></p> <p>razem . <u>3.239 „ 18¹/₂ „</u></p> <p>Zyski te bezpośrednio z wydatków łożonych na żywienie chorych wynikające, gdyby nie zostały użyte na założenie gospodarstwa mlecznego, posłużyłyby na obniżenie kosztu żywienia, a stracone od tegoż, zmniejszyłyby wydatek na kwotę . 29.428 zł. 66 ct.</p> <p>Jednakże w tym wypadku należałoby doliczyć koszt utrzymania ekonomy, pełniącego obowiązki przy tem gospodarstwie (zarachowany w myśl rozporz. do LW. 54.463/1880 w dyurnach przy poz. 13) w kwocie . 441 „ 70 „</p> <p>a właściwy koszt żywienia przedstawiliby się tylko w kwocie . 29.870 zł. 36 ct.</p>				
12.332	—					

Wydatki.

Krajowy zakład dla

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyi		zł.	ct.	
budżetu					
VIII.		Z przeniesienia	32.667	84 ¹ / ₂	45.000
34		b) Pieczywo	5.419	38	8.300
		c) Wino	623	55 ¹ / ₂	800
35		Służba kuchenna i magazynowa, płaca 984 zł 43 ct.			
		" " " wikt 1.441 " 45 "			
		" " " gratyfikacye 50 " — "	2.475	88	3.866
36		a) Drzewo na kuchnię	2.781	18	2.000
		b) Naczynia kuchenne	626	19	750
		c) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni i magazynie wik- tuałów, płaca 400 zł. — ct.			
		d) Wikt z pieczywem 909 " 35 "			
		e) Inne potrzeby 64 " 96 "	1.374	31	1.560
37		Sprzęty: a) <i>zwyczajne</i>	1.200	—	1.200
		b) <i>nadzwyczajne</i>	2.935	25	800
		c) Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia zatrudnionej w ma- gazynie sprzętów, płaca 80 zł. — ct.			
		wikt z pieczywem 181 " 86 ¹ / ₂ "			
		inne potrzeby teje 12 " 99 "	274	85 ¹ / ₂	312
38		Bielizna i pościel: a) <i>zwyczajne</i>	1.000	—	1.000
		b) <i>nadzwyczajne</i>	4.536	48 ¹ / ₂	5.000
		c) Koszt utrzymania 1 Siostry Miłosierdzia zatrudnionej w magazynie bielizny, płaca 80 zł. — ct.			
		wikt z pieczywem 181 " 86 ¹ / ₂ "			
		inne potrzeby teje 12 " 99 "	274	85 ¹ / ₂	312
39		Pralnia z drzewem	4.399	33 ¹ / ₂	4.000
		Koszt utrzymania dwóch Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w pralni, płaca 160 zł. — ct.			
		wikt z pieczywem 363 " 83 ¹ / ₂ "			
		inne potrzeby tychże 25 " 98 "	549	81 ¹ / ₂	624
		Do przeniesienia { <i>zwyczajne</i>	53.667	20	69.724
		{ <i>nadzwyczajne</i>	7.471	73 ¹ / ₂	5.800

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
12 332	—					
2.881	—	Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości chorych, zysku z własnej piekarni i własnego mlewa.				
176	—	Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości chorych i ograniczenia wydatku do koniecznej potrzeby.				
1.390	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 22.				
—	781	Wydatek większy według rozdziału do LW. 11.571/1882. i w skutek droższych cen drzewa płaconych według kontraktu do LW. 42.746/1880. Przekroczenie to jednak znajduje zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu przy poz. 41.				
124	—	Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.				
186	—	Wydatek mniejszy w kosztach wikt i innych potrzebach z powodu jak przy poz. 2. i 12.				
—	2.135	Wydatek większy. Z powodu częstych pożarów w okolicy zaopatrzone zakład dla ostrożności w potrzebne a budżetem nieprzewidziane przyrządy do gaszenia ognia, a mianowicie sprawiono oprócz innych pomniejszych: Sikawkę z przyrządami LW 57.985/1880 i 8.226/1881. za kwotę 1.837 zł. 73 ct. Wozów 3 z beczkami dla straży ognio- wej LW. (57.985/1880) za kwotę 357 „ — „				
37	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 2 i 12.				
—	—					
463	—	Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.				
37	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 2 i 12.				
—	399	Wydatek większy spowodowany kosztem drzewa jak przy poz. 34a i znajdujący zupełne pokrycie przy poz. 41.				
74	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 2 i 12.				
17.237	1.180		—	—	—	
463	2.135		—	—	—	

Wydatki.

Krajowy zakład dla

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zyty		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
VIII.		Z przeniesienia			
		{ zwyczajne	53.667	20	69.724
		{ nadzwyczajne	7.471	73 ¹ / ₂	5.800
40		Słoma do sienników	720	56	650
41		Drzewo opałowe i węgiel kamienny	5.225	87	8.000
42		Oświetlenie	1.243	50	3.500
43		Utrzymanie ogrodów wraz z ogrodnikiem i urządzenie wewnątrz ogrodów	870	74 ¹ / ₂	500
44		Utrzymanie 2 par koni i 2 furmanów wraz z reperacją wozów, nprzeży tudzież z innymi potrzebami	1.366	49 ¹ / ₂	1.000
		a) Założenie gospodarstwa mlecznego	2.163	46	—
		b) Założenie gospodarstwa polowego	579	71	—
		c) Uprawa pól, kupno nasion, zbiór produktów i utrzymanie 2 par koni roboczych	1.075	98	—
		Suma rubryki VIII. <i>zwyczajne</i>	66.913	52	83.374
		<i>nadzwyczajne</i>	7.471	73 ¹ / ₂	5.800
		<i>Razem</i>	74.385	25 ¹ / ₂	89.174

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości				
mniejsze zł.	większe zł.		czyane		bierne		
			z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
17 237 465	1.180 2.135						
—	71	<i>Wydatek większy</i> z powodu koniecznej potrzeby częstszego zmieniania słomy.					
2.774	—	<i>Wydatek mniejszy</i> z powodu niezwykle lekkiej zimy i zmniejszonej ilości chorych, tudzież z powodu rozdziału kosztów użytkowania drzewa i opału maszyny parowej na różne oddziały. (LW. 11.571/1882.) Zaoszczędzenie to pokrywa w zupełności wydatek większy przy poz. 36a, i przy poz. 39.					
2.256	—	<i>Wydatek mniejszy</i> z powody niższych cen nafty w r. 1881 i mniejszej ilości chorych.					
—	371	<i>Wydatek większy</i> spowodowany konieczną potrzebą zakupna drzewek do ogrodów spacerowych, tudzież większymi nakładami dla ogrodu warzywnego. Przekroczenie to jednak znajduje częściowe pokrycie w nadwyżce dochodu z ogrodów w kwocie 228 zł. (rubryka III. poz. 7.) po strąceniu której właściwe przekroczenie przedstawi się tylko w kwocie 143 zł. 15 ct.					
—	366	<i>Wydatek większy</i> z powodu, iż budżetem przyzwolona kwota okazała się nie wystarczająca, mimo iż koszt poniesiony w tym roku jest znacznie <i>mniejszym</i> niż w latach poprzednich.					
—	2.163	Wydatki budżetem nieobjęte, znajdujące zupełne pokrycie w zyskach gospodarczych wykazanych nad budżet w dochodach przy poz. 6, 9a i 9c, a kosztem, których to wydatków (patrz LW. 31.389/1882) nabyto dla gospodarstwa zakładowego:					
—	580						
—	1.076						
		<i>ad 44a.</i> Zakupiono 24 sztuk krów po przeciętnej cenie 88 zł. 34 ct. w wartości . . . 2.120 zł. 16 ct. Sprawiono narzędzia i sprzęty gospodarcze, których wartość po strąceniu ubytku z tytułu użycia wynosi kwota . . . 101 „ 58 „ Razem wartość inwentarza nabytego dla tego działu wynosi . . . 2.221 zł. 74 ct. wydatek jednak na ten cel wyłożony jest niższym, z powodu strącenia zysków z zakupna i sprzedaży krów w ciągu roku.					
		<i>ad 44b.</i> Zakupiono dla gospodarstwa polowego dwie pary koni za kwotę 465 zł. 47 ct., tudzież narzędzia za kwotę 114 zł. 24 ct., razem wartość nabytego inwentarza dla tego działu wynosi . . . 579 „ 71 „ Ogółem nabyto dla obojdwóch działów gospodarstwa inwentarz wart. 2.801 zł. 45 ct					
22.267 465	5.807 2.135						
22.730	7.942						
14.788	—						

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22 Lipca 1880.
rubryki	po- zycyl		zł.	ct.	
budżetu				zł.	
Koszta sanitarne.					
IX.	45	Sanitarne w ścisłym znaczeniu	1.556	71	1.800
	46	Lekarstwa	1.138	13	1.000
	47	Instrumenta chirurgiczne	169	21 ¹ / ₂	170
	48	Utrzymanie prosektoryum	6	11	200
	49	Koszta pogrzebowe	155	64	200
		Suma rubryki IX.	3.025	80¹/₂	3.370

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
		<p><i>ad 44c.</i> Wydatek poniesiony na prowadzenie gospodarki polowej znajduje w nadwyżce budżetowej przy poz. 6. dochodów nietylko zupełne pokrycie, ale przyniósł jeszcze czysty zysk tamże wykazany. Ostateczny wynik roczny prowadzenia gospodarstwa polowego, ogrodowego, utrzymywania krów i chowu trzody chlewniej jest następujący:</p> <p>Osiągnięto zyski przy poz. 6 dochodów (czytaj wyjaśnienie) w kwocie 308 zł. 09 ct. przy poz. 9a doch. (czyt. wyjaśn.) 2.203 „ 65 1/2 „ „ „ 9c „ „ „ 1.035 „ 53 „</p> <hr/> <p>(nie wlicza się tu zysku z poz. 9b jako odnoszącego się do wydatku roku ubiegłego).</p> <p>Przeto razem osiągnięto zysku 3.547 zł. 27 1/2 ct. a po strąceniu rzeczywistego przekroczenia wydatku na ogród jak wyjaśnienie do poz. 43. wydatków okaże się suma rzeczywistych zysków działów powyższych w kwocie 3.404 zł. 12 ct. Założenie gospodarstwa polowego i krowiarni (poz. wydatku 44 a i b) kosztowało 2.743 „ 17 „</p> <hr/> <p>a więc pokryty został w zupełności nietylko cały koszt założenia tychże gospodarstw, ale nadto pozostał na korzysć funduszu jeszcze zysk w kw. 660 zł. 95 ct. a oprócz tego nabyto dla zakładu bez naruszenia budżetu inwentarz jak wyżej w wartości 2.801 zł. 45 ct. Jeszcze jedno gospodarstwo prowadzonym było w zakładzie a to chowu owiec na mięso dla kuchni. Wydatki na to gospodarstwo wynosiły: Zakupiono 100 sztuk owiec za kwotę 494 zł. 65 ct., pastwisko, akeyza i bicie kosztowały 61 zł. 81 ct., razem wydano 556 zł. 46 ct., zaś uzyskano z tego gospodarstwa za mięso, skóry i łój również kwotę 556 zł. 46 ct. a więc wydatki z dochodami zniosły się, i z tego powodu tylko w domowym zamknięciu są wykazane, w zysku jednak przyniosło to gospodarstwo, że mięso z tych owiec użyte na kuchnię, kosztowało tylko po 32 ct. za kilo.</p>				
243	—	Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości chorych.				
—	138	Wydatek większy wedle potrzeby na podstawie rzeczywistej wynikłości.				
1	—	} Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 45.				
194	—					
44	—					
482	138					
344	—					

Liczba		Poszczególne wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyl		zł.	ct.	
budżetu					zł.
X.		Koszta kancelaryjne.			
	50	Rozmaite potrzeby dla kancelaryi zarządu	508	94 ¹ / ₂	800
XI.	51	Koszta kąpielnicze	184	42	200
XII.		Koszta utrzymania budynków, dróg i urządzeń			
	52	Konserwacye i reparacye:			
		Roboty murarskie	101	zł. 90 ct.	
		" ciesielskie	119	" 10 "	
		" szklarskie	311	" 70 ¹ / ₂ "	
		" blacharskie	1.179	" 70 "	
		" ślusarskie	64	" 51 "	
		Materiały budowlane	341	" 48 "	
		Budowa pieców piekarskich i reparacya innych	772	" 80 "	
		Restauracye i reparacye budynków	1.351	" 40 "	
		Rozmaite	770	" 07 "	
	53	Koszta utrzymania mechanicznych urządzeń	5.012	66 ¹ / ₂	3.000
			1.590	09 ¹ / ₂	1.000
	54	Asekuracya budynków i ruchomości	469	14	650
	55	Pokostowanie podłóg	238	52 ¹ / ₂	700
	56	Kominiarze i straż ogniowa	465	94	600
	57	Utrzymanie dróg dojazdowych	800	—	800
		Suma rubryki XII.	8.576	36 ¹ / ₂	6.750
XIII.		Koszta utrzymania chorych na umyśle, pomieszczonych w Żółkwi i Przemyślu.			
		<i>Nadzwyczajne.</i>			
	58	Utrzymanie obłąkanych w Żółkwi po 50 ct. dziennie	4.529	54	10.201
		Do przeniesienia	4.529	54	10.201

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
291	—	<i>Wydatek mniejszy z powodu tańszego kosztu druków i papieru (LW. 9.581/1881. i 6.332/1881.)</i>				
16	—	<i>Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.</i>				
		<i>Wydatek większy z powodu przestawienia pieców piekarskich i na salach chorych (LW. 18.595/1881) ułożenia podłóg nowych (LW. 2.170/1881.) restaurację folwarku i oficyn (LW. 34.996/1881. i 40.689/1881.) tudzież zwykłych konserwacyj (LW. 21.441/1881.)</i>				
—	2.012					
—	590	<i>Wydatek większy z powodu nadzwyczajnych kosztów poniesionych na sprawienie pomp i rur w kwocie 284 zł. 05 ct. (LW. 11.076/1881.) na uzupełniające roboty około maszyny parowej w kwocie 42 zł. (LW. 4.500/1881.) jakoto: na naprawę i przemurowanie palowisk w kwocie 172 zł. (LW. 22.464/1881.), wreszcie na sprawienie transmisyi z przyborami w kwocie 302 zł. 64 ct.</i>				
181	—	<i>Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.</i>				
461	—					
134	—					
—	—	<i>Wydatek mniejszy na podstawie kontraktu zawartego z przedsiębiorcą do LW. 22.373/1880.</i>				
776	2.602	—	—	—	—	
	1.826					
5.671	—	<i>Wydatek mniejszy ponieważ chorzy z dniem 30. Czerwca 1881. przeniesieni zostali do zakładu (LW. 22.919/81.), tudzież z powodu, że wynagrodzenie za 1 dzień utrzymania chorych niżono do LW. 59.300/1880. z 60 ct. na 50 ct. Ilość dni leczenia wynosiła 8.627 po 50 ct. co czyni 4 313 zł. 50 ct. Zakupiono od zarządu szpitala w Żółkwi bieliznę i odzież po tychże obłąkanych (LW. 36.180/1881. i 39.748/1881.) za kwotę 216 „ 04 „ razem wydano jak obok 4.529 zł. 54 ct.</i>				
5.671	—	—	—	—	—	

Wydatki.

Krajowy zakład dla

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycy		zł.	ct.	
budżetu					zł.
XIII.		Z przeniesienia	4.529	54	10.201
	59	Dr. Muszkiet Karol, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	250	—	500
	60	Utrzymanie obłąkanych kobiet w Przemyśle po 50 ct. dziennie	1.498	—	8.739
	61	Dr. Orłowski Stanisław, za pełnienie obowiązków prymaryusza tamże	83	32	500
	62	Dr. Biber Maurycy za pełnienie obowiązków sekundaryusza	10	—	60
		Suma rubryki XIII.	6.370	86	20.000
XIV.		Odsetki od kapitałów dłużnych.			
	63	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26.820 zł. m. k.	1.408	06	1.408
XV.	64	Podatki i daniny	237	20	200
XVI.		Rozmaite.			
	65	Na utrzymanie biblioteki lekarskiej	349	80	50
	66	Na książki i czasopisma dla chorych	250	05 1/2	250
	67	Myto drogowe	202	80	300
	68	Przypadkowe	761	29 1/2	700
		Suma rubryki XVI.	1.563	95	1 300

obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
5.671	—					
250	—	<i>Wydatek mniejszy z powodu zamknięcia remuneracji z dniem przeniesienia chorych do zakładu.</i> <i>Wydatek mniejszy ponieważ z dniem 28. Lutego 1881. chorych do zakładu odebrano. LW. 58.464/80. i 10.674/81.)</i> <i>Ilość dni leczenia wynosiła 2.996 po taksie 50 centów (LW. 5.430/1879.)</i>				
7.241	—					
417	—					
50	—					
13.629	—					
—	37	<i>Wydatek większy wedle obliczenia c. k. Urzędu podatkow.</i>				
—	300	<i>Wydatek większy z powodu zakupna po byłym dyrektorze zakładu biblioteki lekarskiej (LW. 16.808/1881.) przekroczenie to jednak znajduje pokrycie w ogólnej oszczędności innych rubryk.</i>				
97	—	<i>Wydatek mniejszy z powodu, iż wydatki tego rodzaju nie dadzą się naprzód dokładnie obliczyć.</i>				
—	61	<i>Wydatek większy spowodowany kosztami przewozu chorych z Przemyśla i Żółkwi do Kulparkowa. (LW. 32.289/1881 i 58.464/1881.)</i>	149	—	—	—
97	361		149	—	—	—
	264					

Dochody.

Krajowy zakład dla

Liczba		Poszczególnienie dochodów	Dochody w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyl		zł.	ct.	
budżetu					zł.
I.		Dodatki.			
	1	Od c. k. Skarbu za 200 sągów drzewa opałowego	489	22	640
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni	24	12 ¹ / ₂	24
	3	" " " " " drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	100	—	100
		Suma rubryki I.	613	34 ¹ / ₂	764
II.		Zwroty kosztów leczenia.			
	4	Od płacących za siebie i z obcych funduszków publicznych	34.008	78 ¹ / ₂	33.800
III.		Dochody z dóbr.			
	5	Czynsz z propinacyi w Kulparkowie	400	50	305
	6	Dochód z pól i pastwisk	1.736	07	350
	7	Dochód z ogrodów	1.027	59	800
		Suma rubryki III.	3.164	16	1.455
IV.		Rozmaite.			
	8	Ze sprzedaży zużytych sprzętów i inne mniejsze dochody	1.020	21	300
		Dochody w budżecie nieposzczególnione.			
	9	a) Zysk z utrzymania krów	2.203	65 ¹ / ₂	—
		Do przeniesienia	3.223	86 ¹ / ₂	300

obłąkanych na Kulparkowie.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
mniejsze zł.	większe zł.		czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
151	—	<i>Dochód mniejszy z powodu różnicy ceny drzewa opałowego.</i>				
—	—					
—	—					
151	—					
—	209	<i>Dochód większy z powodu niestałości wpływów tego rodzaju.</i>	10.361	21	—	—
—	95	<i>Dochód większy na podstawie kontraktu zawartego z dzierżawcą do LW. 55.822/1880. W dochodzie tym mieści się także wpływ z powodu udzielonej licencji na muzykę, natomiast strąconą jest kwota 150 zł. z tytułu płaconego rocznego wynagrodzenia z powodu, że karczma zakładowa stoi na obcym gruncie (LW. 56.625/1881.)</i>				
—	1.386	<i>Dochód większy uzyskany z założenia własnej gospodarki polowej na gruntach zostających poprzednio w dzierżawie, a której to gospodarki wynik jest następującym: Dochody jak wykazano przyniosły 1.736 zł 07 ct., zaś wydatki poniesione na obrobienie gospodarstwa a zarachowane przy poz. 44c wynoszą 1.075 zł. 98 ct., a zatem dochody przewyższają wydatek o kwotę 660 zł. 09 ct. Grunta te wydzierżawiano wedle ostatniego kontraktu do LW. 38.233/1879. za roczny czynsz w kw. 352 zł. w porównaniu z wykazaną nadwyżką dochodów okazuje się kwota 308 zł. 09 ct. jako czysty zysk własnego gospodarstwa. (LW. 31.389/1882.)</i>				
—	228	<i>Dochód większy z powodu starannej gospodarki i ponieważ dochody tego rodzaju naprzód ściśle obliczyć się niedadzą. Nadwyżka ta pokrywa w części przekroczenie wydatku poniesionego na utrzymanie ogrodów przy poz. 43.</i>				
—	1.709					
—	720	<i>Dochód większy z powodu, iż w takowym mieszczą się zwroty zaległych należytości od gmin za przewóz obłąkanych ze szpitalu lwowskiego do zakładu i ponieważ wpłynęła część z zarobków chorych w myśl §. 22 statutu.</i>	114	17	—	—
—	2.204	<i>Dochód większy stanowi wedle obliczenia do LW. 31.389/82 czysty zysk z utrzymania krów w zakładzie, z których podajo uzyskano w ciągu roku 54.720 litrów mleka zarachowywanego na kuchnię po cenie 10 centów za litr wedle ostatniego przedsięwzięcia do LW. 27.029/1880, gdy rzeczywisty koszt utrzymania krów z karmą i obsługą obliczony z końcem roku przypadł jako cena na 1 litr mleka po 5.784 centa i okazał się tańszym o 4.216 centa na litrze, a która to różnica policzona na wszystkich uzyskanych litrach mleka, po strąceniu zwróconych</i>				
—	2.924		114	17	—	—

Liczba		Poszczególnienie wydatków	Wydatki w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22, Lipca 1880.
rubryki	po- zycei		zł.	ct.	
budżetu					zł.
IV.	9	Z przeniesienia	3.223	86 ¹ / ₂	300
		b) Zysk z chowu trzody chlewnej zakupionej w roku ubiegłym	480	—	—
		c) Zysk z chowu trzody chlewnej roku bieżącego	1.035	53	—
		d) Zwrot zaliczek na płace urzędników z lat ubiegłych	318	37	—
		e) Koszta przewozu z Kulparkowa do Rzeszowa Antoniny Przybylskiej	15	91	—
		f) Zwrot wydatku poniesionego w roku 1879. przy budowie mostu na gościńcu Wulecko-Sokolnickim	29	—	—
		Suma rubryki IV.	5 102	67 ¹ / ₂	300
		Dotacya.			
	10	Od funduszu krajowego	94.707	06	134.412

obłąkanych na Kulparkowie.

Dochody.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic		Należytości			
				czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.			z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.	
—	2.924	urzędnikom zakładowym 103 zł. 02 ct. z tytułu nadpłaconej ceny za kupiony nabiał, nad koszt rzeczywisty czyni własnie zysk wykazany.	114	17	—	—	
—	480	<i>Dochód większy</i> stanowi czysty zysk ze sprzedaży 24 sztuk trzody chlewnej zakupionej w roku ubiegłym (L. W. 31.389/1882), odróżniony od zysku z takiegoż tytułu przy następnej pozycji z powodu, iż nie wynika z nakładu roku bieżącego.					
—	1.036	<i>Dochód większy</i> jest czystym zyskiem ze sprzedaży 125 sztuk trzody chlewnej, zakupionej w roku bież. (LW. 31.389/82.)					
—	318	Dochody budżetem nie przewidziane zarachowane na rubrykę stałą w myśl uchwały sejmowej z d. 14. Października 1874.					
—	16						
—	29						
—	4.803		114	17	—	—	
39.705	—	<i>Dochód mniejszy</i> z powodu korzystniejszych w ogóle wyników, w skutek czego nie wyczerpano całej budżetem przyzwolonej dotacyi.					

WYKAZ NALEŻYTOŚCI

czynnych i biernych z lat ubiegłych.

Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególności	Należytości			
			czynne		biernie	
			zł.	ct.	zł.	ct.
A. Wydatki.						
I.		Płace i emolumenta etatowe.				
	1	Zaliczki na płace	742			
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.				
	2	Iskierski, przedsiębiorca robót mechanicznych za wikt maszynisty za Wrzesień 1879. roku	1840			
VIII.		Koszta gospodarcze.				
	3	Iskierski za wikt pomoenników swoich	170	33		
	4	Richnowski za wikt piekarzy przy próbie pieców piekarskich	3	40		
	5	Iskierski za zakupione w r. 1879. książki do sikawek zakładowych	81	90		
X.		Koszta kancelaryjne.				
	6	Zaliczki udzielone c. k. Prokuratorowi Skarbu na koszta stemplowe dla zabezpieczenia kosztów leczenia	43	80		
XII.		Koszta utrzymania budynków.				
	7	Iskierski, z powodu robót około mechanicznych urządzeń w r. 1879.	184	57		
XVI.		Rozmaite.				
	8	Różne drobne zwroty	143	90 ¹ / ₂		
		Suma A.	653	72 ¹ / ₂		
B. Dochody.						
II.		Zwroty kosztów leczenia.				
	9	Od płacących za siebie i z funduszków publicznych	30.548	43		
IV.		Rozmaite.				
	10	a) Zwrot kosztów przewozu chorych od gmin	362	zł. 36 ct.		
		b) Iskierski z powodu robót około mechanicznych urządzeń w roku 1879	600	„ 68 „		
		Suma B.	31.511	47		
		do tego „ A.	653	72 ¹ / ₂		
		Razem obiedwie sumy	32.165	19¹/₂		

V.

FUNDUSZ PODRZUTKÓW

we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1881.

Fundusz podrzutków

Liczba		Poszczególności	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 21. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyi		zł.	ct.	zł.
budżetu					
W y d a t k i.					
I.	1—3	Płace urzędników	—	—	—
II.	—	Zasługi	—	—	—
III.	—	Czynsz	—	—	—
IV.	4	Potrzeby kancelaryjne, na druki itp.	—	—	10
V.		Remuneracye i zapomogi.			
	5—6	Åkuszerce zakładu położnic stręcznic i pieluszkowe	27	—	30
	7	Żywicielkom za gorliwe pielęgowanie dzieci: w 1. roku życia	2	10	20
	8	za dozorowanie dorosłych dzieci	393	—	400
		Suma rubryki V.	422	10	450
VI.	9	Koszta utrzymania dzieci	3.873	39	4.500
VII.	10	Koszta leczenia dzieci	—	—	10
VIII.		Rozmaite.			
	11	Żywicielkom na koszta pogrzebowe ryczałt.	10	—	30
	12	Zwrot kosztów utrzymania dzieci do gminy miasta Lwowa przydzie- lonych	—	—	150
		Suma rubryki VIII.	10	—	180
		Suma wszystkich wydatków .	4.305	49	5.150
D o c h o d y.					
		Dotacya z funduszu krajowego	4.305	49	5.150

we Lwowie.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic	Należitości			
wynikłości			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
10	—	Wydatku nie było, bo druki z lat poprzednich nie zostały wyzerpane. .	—	—	—	—
3	—	Wydatek mniejszy, z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—
18	—		—	—	—	—
7	—		—	—	5	—
28	—		—	—	5	—
627	—	Wydatek mniejszy, ponieważ nie wszystkie żywicieli swą należność po koniec roku pobrały.	—	—	—	—
10	—	Wydatek mniejszy, bo nie było potrzeby leczenia kosztem tego funduszu.	—	—	552	60
20	—	Wydatek mniejszy, z powodu mniejszej śmiertelności.	—	—	—	—
150	—	Wydatek mniejszy, z powodu, iż nie było tego rodzaju potrzeb.	—	—	—	—
170	—		—	—	—	—
845	—		—	—	557	60
845	—	Dochód mniejszy, bo dla pokrycia wydatków, tylko suma dotowana okazała się potrzebną.	—	—	—	—

Należności czynne z lat ubiegłych.

1) Taksy od przyjęcia dzieci tutejszo- i obco-krajowych	369 zł. 50 ct.
2) Zwrot kosztów utrzymania dzieci	72 „ 96 „
Razem	<u>442 zł. 46 ct.</u>

Stan majątku z końcem roku 1881.

Stan czynny.

Należności czynne z lat ubiegłych, jak wyżej 442 zł. 46 ct.

Stan bierny.

Należności biernie z roku bieżącego 557 „ 60 „
Czysty stan bierny 115 zł. 14 ct.

Krajowy Szpital

Wynikowe ogółem	Odziały			Wynikowe z roku 1881	VI.
	I. choroby zakaźne	II. choroby wewnętrzne	III. choroby chirurgiczne		

KRAJOWY SZPITAL ŚW. ŁAZARZA

w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1881.

Liczba		Sumaryusz	Oddział								Wynikłość ogólna	
rubryki	po-zycyi		I. chorych		II. położnic i podrzutek		III. syfili-tycznych		IV. obłąka-nych			
budżetu			Wynikłości z roku 1881.									
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki.												
I.	1-16	Płace i emolumenta etatowe	12.264	02	4.123	59	4.405	97	5.268	79	26.062	37
II.	17-22	Koszta utrzymania osób { zwyczajne nieetatowych, { nadzwyczajne	8.250	98 1/2	3.017	08 1/2	4.089	34	3.718	80	19.076	21
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.	23-24	Pensye i emerytury	249	96	—	—	74	10	37	—	361	06
V.	25	Zaopatrzenia, odstawnie i dary z łaski	—	—	—	—	73	—	—	—	73	—
VI.	—	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	26-27	Remuneracye i zapomogi { zwyczajne nadzwyczajne	237	—	87	—	150	—	76	—	550	—
VIII.	28-38	Koszta gospodarcze { zwyczajne nadzwyczajne	31.615	44 1/2	8.482	66	16.544	82 1/2	9.627	27	66.270	20
IX.	39-46	„ sanitarne { zwyczajne nadzwyczajne	2.518	81	408	75	1.095	95 1/2	1.265	28 1/2	5.288	80
X.	47	„ kancelaryjne	5.486	93 1/2	969	33	1.353	68	415	49	8.225	43 1/2
XI.	48	„ kapliczne	277	94	66	10	—	—	—	—	344	04
XII.	49-53	„ utrzymania budynków	363	—	176	33	181	80	93	47	814	60
XIII.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	110	—	56	—	56	—	28	—	250	—
XIV.	55-57	Zapisy	3.369	75	1.066	18	1.267	30	1.376	25	7.079	48
XV.	58-65	Podatki i daniny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI.	66	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50
XVII.	67	Dyety i koszta podróży	861	10	268	28 1/2	—	—	—	—	1.129	38 1/2
XVIII.	68-69	Koszta utrzymania podrzutek	122	29	—	—	—	—	—	—	122	29
XIX.	70	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic	88	66	—	—	—	—	—	—	88	66
XX.	71	Zapomogi dla położnic	—	—	2.326	99	—	—	—	—	2.326	99
XXI.	72	Rozmaite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXII.	73	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika	—	—	93	90	—	—	—	—	93	90
	74	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	—	—	1.188	—	—	—	—	—	1.188	—
		Suma wydatków rzeczywi- (zwyczajne stych, budżetem objętych { nadzwyczajne	427	24	20	93	10	19	49	50	507	86
		Razem	67.183	32 1/2	33.698	78	33.985	11 1/2	21.976	85 1/2	156.844	07 1/2
Dochody.												
I.	1-3	Odsetki od kapitałów	3.174	01	82	07	503	—	163	64	3.922	72
II.	4-9	Dochody z realności i dóbr	9.700	53 1/2	1.962	75	—	—	—	—	11.663	28 1/2
III.	10-11	Zwroty kosztów leczenia	51.824	54	26.376	26	33.477	11 1/2	18.072	99	129.750	90 1/2
IV.	12	Rozmaite	326	66 1/2	60	—	5	—	—	—	391	66 1/2
—	13	Dotacya od funduszu krajowego	2.157	57 1/2	5.217	70	—	—	3.740	22 1/2	11.115	50
		Suma dochodów rzeczywistych, budżetem objętych, zwyczajne	67.183	32 1/2	33.698	78	33.985	11 1/2	21.976	85 1/2	156.844	07 1/2

Stan majątku z końcem roku 1881.

Należytości czynne: 1. z roku bieżącego:		Stan czynny.		Szczegół.		Ogół.
a)	w rubrykach wydatków	2.266	zł. 02 ct.			
b)	„ dochodów	105.144	„ 58 -	107.410	zł. 60 ct.	
2. z lat ubiegłych (patrz str. 212):						
a)	w rubrykach wydatków	782	zł 76 ct.			
b)	„ dochodów	57.841	„ 14 „	58.623	„ 90 -	166.034 zł 50 ct.
Stan bierny.						
Należytości bierne w rubrykach wydatków z roku bieżącego						20 „ - „
Czysty stan czynny						166.014 zł. 50 ct.

św. Łazarza w Krakowie.

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic.				Należitości					
	mniejsze		większe		Porównanie preliminowanych kwot dla poszczególnych oddziałów z rzeczywistą wynikłością, bez względu na wyniki nadwyżki dochodów i pobrana z funduszu krajowego dotacyę.				czynne		bierne	
	zł.	zł.	zł.	zł.	z roku bieżącego				zł.	ct.	zł.	ct.
27.185	1.123	—	I. Oddział chorych:									
19.580	504	—	preliminowane wydatki 67.121 zł.									
780	17	—	rzeczywiste wydatki 67.183 „				2.114	—	—	—	—	—
517	156	—	wydano <i>więcej</i> 62 zł.				—	—	—	—	—	—
73	—	—	preliminowane dochody 64.427 zł.				—	—	—	—	—	—
550	—	—	rzeczywiste dochody oprócz dotacyi 65.026 „				—	—	—	—	—	—
—	—	150	dochód <i>większy</i> 599 „				—	—	—	—	—	—
63.918	—	2.352	wynik korzystniejszy 537 zł.				—	—	—	—	—	—
5.700	—	189	II. Oddział położnic i podrzutek:				—	—	—	—	—	—
6.688	—	1.537	preliminowane wydatki 35.514 zł.				—	—	—	—	—	—
350	6	—	rzeczywiste wydatki 33.699 „				—	—	—	—	—	—
725	—	90	wydano <i>mniej</i> 1.815 zł.				—	—	—	—	—	—
250	—	—	preliminowane dochody 15.299 zł.				—	—	—	—	—	—
3.480	—	3.599	rzeczywiste dochody bez dotacyi 28.481 „				—	—	—	—	—	—
20	20	—	dochód <i>większy</i> 13.182 zł.				—	—	—	—	—	—
112	—	—	wynik korzystniejszy 14.997 zł.				—	—	—	—	—	—
1.158	29	—	III. Oddział Syfalitycznych:				—	—	—	—	—	—
150	28	—	preliminowane wydatki 25.433 zł.				—	—	—	—	—	—
50	—	39	rzeczywiste wydatki 29.344 „				—	—	—	—	—	—
4.100	1.773	—	wydano <i>więcej</i> 3.911 zł.				—	—	—	—	—	—
200	106	—	preliminowane dochody 27.026 zł.				148	52	—	—	—	—
1.000	—	188	rzeczywiste 33.985 „				—	—	—	—	—	—
400	—	108	dochód <i>większy</i> 6.959 „				—	—	—	—	—	—
11.700	373	—	wynik korzystniejszy 3.048 zł.				—	—	—	—	—	—
1.593	—	3.048	IV. Oddział obłąkanych:				—	—	—	—	—	—
143.449	4.112	10.961	preliminowane wydatki 20.018 zł.				—	—	—	—	—	—
6.230	23	339	rzeczywiste wydatki 21.977 „				—	—	—	—	—	—
149.679	4.135	11.300	wydano <i>więcej</i> 1.959 zł.				—	—	—	—	—	—
—	—	7.165	preliminowane dochody 18.493 zł.				—	—	—	—	—	—
2.363	—	1.560	rzeczywiste, bez dotacyi 18.237 „				—	—	—	—	—	—
11.182	—	481	dochód <i>mniejszy</i> 256 „				—	—	—	—	—	—
111.500	—	18.251	wynik niekorzystny o 2.215 zł.				2.266	02	—	20	—	—
200	—	192	Wynik korzystniejszy w oddziałach I, II, III, razem 18.582 zł.				—	—	—	—	—	—
24.434	13.319	—	„ niekorzystny w oddziale IV 2.215 „				796	30 1/2	—	—	—	—
149.679	13.319	20.484	z porównania okazuje się wynik korzystniejszy 16.367 zł.				104.347	15 1/2	—	—	—	—
—	—	7.165	Według budżetu wynosił niedobór do pokrycia z funduszu krajowego:				—	—	—	—	—	—
—	—	—	w oddziałach I, II i IV 24.434 zł.				—	—	—	—	—	—
—	—	—	po odtrąceniu nadwyżki w oddziale III 1.593 „				—	—	—	—	—	—
—	—	—	ostatecznie 22.841 zł.				105.144	58	—	—	—	—
—	—	—	Dotacja pobrana rzeczywiście z funduszu krajowego wynosi 11.115 zł.				—	—	—	—	—	—
—	—	—	Nadwyżka zwrócona temuż fund. wynosi 4.641 zł.				—	—	—	—	—	—
—	—	—	zatem czysta dotacja wynosi 6.474 „				—	—	—	—	—	—
—	—	—	Z porównania okazuje się wynik korzystniejszy:				—	—	—	—	—	—
—	—	—	zgodny z mniej pobraną dotacją w kw. 13.319 zł.				—	—	—	—	—	—
—	—	—	i więcej oddaną nadwyżką dochodów do funduszu krajowego w kwocie 3.048 „				—	—	—	—	—	—
—	—	—	razem jak wyżej 16.367 zł.				—	—	—	—	—	—

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
rubryki	po- zywy		I. chorych		II. położnic i podrzatków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
budżetu			Wydatki w roku 1881.									
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I.		Płace i emolumenta etatowe.										
1	Dyrektor	a) płaca	711	—	356	—	355	—	178	—	1.600	—
		b) dodatek pięciolecia	135	—	66	—	66	—	33	—	300	—
2	5 prymaryuszów	a) płaca	3.600	—	—	—	1.200	—	901	93	5.701	93
		b) dodatek pięciolecia	400	—	—	—	200	—	—	—	600	—
3	1 profesor	położnictwa za pełnienie obo- wiązków prymaryusza	—	—	650	—	—	—	—	—	650	—
4	6 sekundaryuszów I. klasy,	płaca po 600 zł.	1.800	—	600	—	600	—	600	—	3.600	—
5	3	II. „ „ „ 500 „	1.500	—	—	—	—	—	—	—	1.500	—
6	Akuszereka	a) płaca	—	—	400	—	—	—	—	—	400	—
		b) dodatek pięciolecia	—	—	40	—	—	—	—	—	40	—
		c) „ „ „ od 10 Lutego 1881	—	—	35	62	—	—	—	—	35	62
7	Aptekarz	a) płaca	356	—	177	—	178	—	89	—	800	—
		b) dodatek na pomieszkowanie	89	—	44	—	45	—	22	—	200	—
8	Prosektor,	płaca	355	96	177	—	178	—	89	—	799	96
9	Chemik	patologii, płaca	309	92	155	—	155	—	80	—	699	92
10	Kapelan,	a) płaca	267	—	133	—	133	—	67	—	600	—
		b) dodatek na pomieszkowanie	89	—	44	—	45	—	22	—	200	—
11	Rządca,	a) płaca	533	—	267	—	267	—	133	—	1.200	—
		b) dodatek pięciolecia	89	—	44	—	45	—	22	—	200	—
12	2 oficyałów,	a) płaca po 1000 zł.	889	—	444	—	445	—	222	—	2.000	—
		b) dodatek pięciolecia dla 1. oficyała	67	—	33	—	34	—	16	—	150	—
		c) dodatek osobisty dla tegoż	22	—	11	—	11	—	6	—	50	—
13	2 pisarzy	stałych, płaca po 600 zł.	534	—	266	—	267	—	133	—	1.200	—
14	Dozorca	domu (obłąkanych), a) płaca	—	—	—	—	—	—	400	—	400	—
		b) wikt II. klasy po 16 zł. 49 ct. miesięcznie	—	—	—	—	—	—	197	87	197	87
15	Wózny,	a) płaca	134	20	66	—	67	—	33	—	300	20
		b) na ubiór	22	—	11	—	11	—	6	—	50	—
		c) dodatek osobisty z powodu umniejszenia poborów	34	—	16	—	16	—	9	—	75	—
16	Odźwierny,	a) płaca	67	—	33	—	33	—	17	—	150	—
		b) wikt II. klasy po 16 zł. 49 ct. miesięcznie	87	94	43	97	43	97	21	99	197	87
		c) na ubiór	22	—	11	—	11	—	6	—	50	—
Razem			12.114	02	4.123	59	4.405	97	3.304	79	23.948	37
Do tego zaliczki udzielone na płace 3.100 zł. po strąceniu ściągniętych rat 986 „			150	—	—	—	—	—	1.964	—	2.114	—
Suma rubryki I.			12.264	02	4.123	59	4.405	97	5.268	79	26.062	37

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości				
	mniejsze	większe		czynne		bierne		
				z roku bieżącego				
zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.		
1.600	—	—						
300	—	—						
6.000	298	—	} <i>Wydatki mniejsze</i> ponieważ prymaryusza oddziału IV. zamianowano dyrektorem zakładu obłąkanych na Kulparkowie, a jego następcą mniejsze miał pobory (LW. 54.075/81.)					
800	200	—						
650	—	—						
3.600	—	—						
1.500	—	—						
400	—	—						
40	—	—						
36	1	—						
800	—	—						
200	—	—						
800	—	—						
700	—	—						
600	—	—						
200	—	—						
1.200	—	—						
200	—	—						
2.000	—	—						
150	—	—						
50	—	—						
1.200	—	—						
400	—	—						
167	—	31	} <i>Wydatki większe</i> z powodu że wikt II klasy obliczony według cen artykułów żywności rzeczywiście tyle kosztował. (LW. 26.106/1882.)					
300	—	—						
50	—	—						
75	—	—						
150	—	—						
167	—	31						
50	—	—						
24.385	499	62						
2.800	686	—		} <i>Wydatek mniejszy</i> , ponieważ na umorzenie danych zaliczek w kwocie 3.100 zł. ściągnięto w ciągu roku 986 zł.	2.114	—	—	—
27.185	1.185	62			2.114	—	—	—
	1.123							

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	Oddział								Wydatek ogólny	
rubryki	po- zycyl		I. chorych		II. położnic i podrzutek		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
budżetu			Wydatki w roku 1881.								zł.	ct.
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.										
17.		Płace Sióstr Miłosierdzia:										
	a)	1 Siostra przełożona	36	—	17	—	18	—	9	—	80	—
	b)	10 Sióstr oddziałowych 1. zwyczajne	240	—	160	—	240	—	160	—	800	—
		3 " " " " 2. nadzwyczajne	240	—	—	—	—	—	—	—	240	—
	c)	3 Siostry wspólne	107	—	53	—	53	—	27	—	240	—
18.	a)	żywność tychże z dodatkami po 14 zł. 52 ct. miesięcznie 1. zwyczajne	832	44	503	33	677	56	425	89	2.439	22
		2. nadzwyczajne	522	69	—	—	—	—	—	—	522	69
	b)	Żywność emerytek i postulantek	154	88	96	93	96	93	48	47	397	21
19.		Służba oddziałowa:										
	a)	posługacze po 90 zł. rocznie	—	—	—	—	—	—	500	75	500	75
	b)	" " " " 64 " "	562	23	—	—	191	29	—	—	753	52
	c)	posługaczki po 72 " "	—	—	—	—	—	—	321	—	321	—
	d)	" " " " 48 " "	437	56	149	46 ¹ / ₂	192	—	—	—	779	02 ¹ / ₂
20.		Służba wspólna:										
	a)	1 odźwierny, płaca	40	—	20	—	40	—	20	—	120	—
		dodatek na ubior	20	—	10	—	20	—	10	—	60	—
	b)	1 parobek do pomocy	22	—	10	—	10	—	6	—	48	—
	c)	1 " " łazienek	—	—	—	—	40	—	20	—	60	—
	d)	1 " " korytarzy	43	—	21	—	—	—	—	—	64	—
	e)	1 stolarz	67	—	33	—	33	—	17	—	150	—
	f)	1 murarz	45	—	22	—	22	—	11	—	100	—
	g)	2 grabarzy po 64 zł. rocznie	57	—	28	—	28	—	15	—	128	—
	h)	stróże po 64 zł. rocznie	156	63 ¹ / ₂	71	—	71	—	35	—	333	63 ¹ / ₂
	i)	1 palacz do maszyny	53	—	27	—	27	—	13	—	120	—
	k)	1 maszynista	334	—	166	—	167	—	83	—	750	—
21.		Żywnienie służby:										
	a)	oddziałowej po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. miesięcz.	2.520	66	442	97	985	40	1.388	34	5.337	37
	b)	wspólnej " " " " " "	832	27	400	23	492	51	246	27	1.971	28
22.		Dyurna:										
	a)	płace dzienne dyurnistów	1.462	—	728	—	608	50	304	—	3.102	50
	b)	remuneracje dla dyurnistów i służ.	228	31	58	16	76	15	58	08	420	70
		Suma wydatków { zwyczajnych	8.250	98 ¹ / ₂	3.017	08 ¹ / ₂	4.089	34	3.718	80	19.076	21
		{ nadzwyczajnych	762	69	—	—	—	—	—	—	762	69
		Ogólna suma rubryki II.	9.013	67 ¹ / ₂	3.017	08 ¹ / ₂	4.089	34	3.718	80	19.838	90
III.	—	Substytucye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.		Pensye i emerytury.										
23.		Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu, oddziału chorób wewnętrznych	249	96	—	—	—	—	—	—	249	96
24.		Świerzbzińska Józefa, wdowa po zarządcy szpitalu św. Ducha	—	—	—	—	74	10	37	—	111	10
		Suma rubryki IV.	249	96	—	—	74	10	37	—	361	06

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
	zł.	zł.		zł.	zł.	ct.	zł.
80	—	—					
800	—	—					
240	—	—					
240	—	—					
2.520	81	—	Wydatki mniejsze wedle rzeczywistego kosztu obliczonego do LW. 26.106/1882. i z powodu mniejszej ilości Sióstr emerytek i postulantek.				
540	17	—					
1.260	863	—					
360	—	141	Wydatki w ogóle większe z powodu zwiększonego stanu chorych na oddziałach I. i IV.				
704	—	50					
360	39	—					
720	—	59					
120	—	—					
60	—	—					
48	—	—					
60	—	—					
64	—	—					
150	—	—					
100	—	—					
128	—	—					
320	—	14	Wydatek większy. Z powodu zwiększonej ilości chorych, przyjęto jednego stróża na czas koniecznej potrzeby.				
120	—	—					
750	—	—					
5.040	—	297	Wydatek większy z powodu utrzymywania większej ilości służby oddziałowej dla potrzeby jak wyżej poz. 19.				
2.016	45	—		Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby obliczonej do LW. 26.106/1882.			
3.560	458	—	Wydatek mniejszy (Nowo przyjętym dyurnistom płacono niższe wynagrodzenie, natomiast udzielono z tej rubryki remunerację dyurnistom pilniejszym, tudzież służbie szpitalnej.				
—	—	421					
19.580	1.486	982					
780	17	—					
20.360	1.503	982					
—	521	—					
—	—	—					
250	—	—					
267	156	—	Wydatek mniejszy z powodu śmierci pensjonistki w dniu 20. Maja 1881.				
517	156	—					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba	rubryki	po- zyty	Poszczególnienie wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
				I. chorych		II. położnic i podrzuczków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
				Wydatki w roku 1881.									
budżetu				zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
V.			Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski.										
	25		Okońska Anastazyja była nadzorczyni cho- rych, po 20 ct. dziennie	—	—	—	—	73	—	—	—	73	—
VI.	—		Odprawy i spłaty kwartałów pośmiert- nych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.			Remuneracye i zapomogi.										
			<i>A. Stałe.</i>										
	26		Urzednicy c. k. Kasy krakowskiej, za spra- wowanie czynności kasowych	45	—	22	—	22	—	11	—	100	—
			<i>B. Niestale.</i>										
	27		Wsparcia przypadkowe i zastępstwa:										
			1. zwyczajne	192	—	65	—	128	—	65	—	450	—
			2. nadzwyczajne	66	—	21	—	42	—	21	—	150	—
			Suma wydatków { zwyczajnych	237	—	87	—	150	—	76	—	550	—
			{ nadzwyczajnych	66	—	21	—	42	—	21	—	150	—
			Ogólna suma rubryki VII.	303	—	108	—	192	—	97	—	700	—
VIII.			Koszta gospodarcze.										
	28		Żywienie chorych:										
			a) zwykła strawa i dodatki	15.527	13 ¹ / ₂	2.015	34	8.702	45 ¹ / ₂	5.043	39	31.288	32
			b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni i spiżarni, płaca po 80 zł.	177	—	89	—	89	—	45	—	400	—
			c) wikt dla tychże z pieczywem i do- datkami po 14 zł. 52 ct. miesięcznie	387	18	193	59	193	59	96	79	871	15
			d) koszt utrzymania służby kuchennej i magazynu:										
			płaca sług rocznie po 48 zł.	150	—	74	—	75	—	37	—	336	—
			" 1 parobka rocznie 60 zł.	27	—	13	—	13	—	7	—	60	—
			e) wikt dla tychże po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct.	492	56	246	27	246	28	123	13	1.108	24
			f) drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej	528	20	264	10	264	10	132	05	1.188	45
			g) naczynia i sprzęty kuchenne	187	19	81	47	82	42	40	99	392	07
			h) pieczywo	2.717	84	352	76	1.523	07	883	53	5.477	20
			i) piekarz, płaca	67	—	33	—	33	—	17	—	150	—
			k) " wikt po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct mies.	61	57	30	79	30	78	15	39	138	53
			l) 2 parobków w piekarni, płaca po 60 ct.	53	—	27	—	27	—	13	—	120	—
			m) 54 ¹ / ₂ " " wikt po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. miesięcznie	123	14	61	58	61	56	30	78	277	06
			n) drzewo do piekarni	143	—	71	—	71	—	35	—	320	—
			o) wino dla chorych	1.055	62	137	01	591	56	333	71	2.117	90
			Do przeniesienia	21.697	43 ¹ / ₂	3.689	91	12.003	81 ¹ / ₂	6.853	76	44.244	92

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba	Poszczególnienie wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
		I. chorych		II. położnic i podrzutków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
		rubryki	po- zycyi	Wydatki w roku 1881.		Wydatki w roku 1881.		Wydatki w roku 1881.		zł.	ct.
budżetu		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
VIII.	Z przeniesienia	21.697	43 ¹ / ₂	3.689	91	12.003	81 ¹ / ₂	6.853	76	44.244	92
29	Wikt lekarza dyżurnego	154	14	77	07	77	07	38	53	346	81
30	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	2.633	98	1.486	65	1.192	39	1.145	—	6.458	02
31	Oświetlenie:										
	a) olej, koks, nafta, świece, reparacya aparatu gazowego i inne	997	21	490	24	494	11	246	94	2.228	50
	b) drzewo i węgle do gazowni	140	22	70	10	70	10	35	05	315	47
	c) gazownik, płaca	53	—	26	—	27	—	14	—	120	—
	d) lampiarz oraz parobek do gazowni	28	—	14	—	14	—	8	—	64	—
	e) wikt dla powyższych po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. miesięcznie	123	14	61	58	61	56	30	78	277	06
32	Sprzęty gospodarcze, naprawa tychże i sprawienie nowych 1. zwyczajne	100	—	100	—	100	—	50	—	350	—
	2. nadzwyczajne	576	72 ¹ / ₂	126	67	342	96	185	50	1.231	85 ¹ / ₂
33	Utrzymanie jednej pary koni:										
	a) siano, owies, słoma itp.	225	23	113	12	113	12	56	06	507	53
	b) utrzymanie wozów, uprzęży itp.	31	67	25	16	25	16	12	64	94	63
	c) fernal, płaca	28	—	14	—	14	—	8	—	64	—
	d) wikt po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. miesięcznie	61	57	30	79	30	78	15	39	138	53
34	Utrzymanie ogrodu:										
	a) roboty ogrodowe, nasiona, opłocenie, sprzęty i inne potrzeby 1. zwyczajne	497	34	248	35	—	—	—	—	745	69
	na założenie ogrodu spacerowego: 2. nadzwyczajne	200	—	50	—	50	—	300	—	600	—
	b) ogrodnik, płaca wraz z relutum na wikt po 30 zł. miesięcznie	160	—	80	—	80	—	40	—	360	—
35	Utrzymanie pralni:										
	a) mydło, proszek, farbka, krochmal itp.	636	59	228	82	318	22	159	14	1.342	77
	b) drzewo i węgle do pralni i suszarni	712	95	356	47	356	47	178	23	1.604	12
	c) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni, płaca	71	—	36	—	36	—	17	—	160	—
	d) wikt tychże z dodatkami po 14 zł. 52 ct. miesięcznie	154	86	77	44	77	44	38	72	348	46
	e) 10 praczek po 48 zł. rocznie	213	—	107	—	107	—	53	—	480	—
	f) wikt tychże po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. mie- sięcznie	615	70	307	90	307	80	153	90	1.385	30
	g) 1 parobek, płaca	27	—	13	—	13	—	7	—	60	—
	h) wikt tegoż po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. mie- sięcznie	61	57	30	79	30	78	15	39	138	53
36	Słoma do sienników	236	10	118	05	118	05	59	02	531	22
	Do przeniesienia { zwyczajne	29.659	70 ¹ / ₂	7.802	44	15.667	86 ¹ / ₂	9.235	55	62.365	56
	{ nadzwyczajne	776	72 ¹ / ₂	176	67	392	96	485	50	1.831	85 ¹ / ₂

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne	bierne		
				z roku bieżącego			
	zł.	zł.		zł.	zł.	ct.	zł.
44.013	433	664		—	—	—	—
309	—	38	Wydatek większy wedle rzeczywistego kosztu obliczonego do LW. 26106/1882.				
5.600	—	858	Wydatek większy na podstawie obliczenia do LW. 11380/82 i z powodu większej ilości chorych — tudzież opalenia nowo przybyłego budynku gospodarczego.				
2.500	271	—	Wydatki mniejsze z powodu zaprowadzonych oszczędności przy wyrobie gazu, tudzież zniesienia kuchenek ogrzewanych gazem i zmniejszenia ilości płomieni w salach i korytarzach (LW. 15261/881).				
500	185	—					
120	—	—					
64	—	—					
288	11	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 21 lit. b.				
350	—	—					
1.050	—	182	Wydatek większy spowodowany sprawieniem sprzętów i mebli do nowo urządzonej kancelaryi dla przewodniczącego komitetu administracyjnego. (LW. 24996/81).				
300	—	207	Wydatek większy z powodu wyższych cen targowych owsa i słomy.				
150	55	—	Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.				
64	—	—					
144	5	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 21 lit. b.				
600	—	146	Wydatek większy ponieważ okazała się konieczna potrzeba wykopania rowu w ogrodzie znaczniejszym kosztem (LW. 16347/81).				
600	—	—					
360	—	—					
800	—	543	Wydatki większe z powodu większej ilości chorych na oddziałach I., III. i IV.				
850	—	754					
160	—	—					
360	12	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 18.				
480	—	—					
1.440	55	—	Wydatki mniejsze z powodu jak przy poz. 21 lit. b.				
60	—	—					
144	5	—					
750	219	—	Wydatek mniejszy w skutek zaprowadzonej oszczędności w odmienianiu słomy.				
60.406	1.251	3.210		—	—	—	—
1.650	—	182		—	—	—	—

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
rubryki	po- zycyli		I. chorych		II. położnic i podrzutków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
budżetu			Wydatki w roku 1881.								zł.	ct.
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia { zwyczajne nadzwyczajne	29.659	70 ¹ / ₂	7.802	44	15.667	86 ¹ / ₂	9.235	55	62.365	56
			776	72 ¹ / ₂	176	67	392	96	485	50	1.831	85 ¹ / ₂
VIII.	37.	Bielizna i pościel:										
		a) reparacye i sprawienie nowej:										
		1. zwyczajne	800	—	100	—	300	—	100	—	1.300	—
		2. nadzwyczajne	1.742	08 ¹ / ₂	232	08	702	99 ¹ / ₂	779	78 ¹ / ₂	3.456	94 ¹ / ₂
		b) 2 Siostry Miłosierdzia zatrudnione w magazynie bielizny i szwalni płaca	71	—	36	—	36	—	17	—	160	—
		c) wikt tychże po 14 zł. 52 ct. mie- sięcznie	154	86	77	44	77	44	38	72	348	46
		d) 1 szwaczka płaca rocznie 48 zł.	21	—	11	—	11	—	5	—	48	—
		e) wikt tejże po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. mie- sięcznie	61	57	30	79	30	78	15	39	138	53
		f) 1 szwaczka po 30 ct. dziennie	39	70	20	—	20	—	10	—	89	70
	38.	Rozmaite:										
		a) sprzęty, olej i reparacya maszyny parowej	690	96	345	23	345	25	172	89	1.554	33
		b) rozmaite drobne gospodarze	116	65	59	76	56	49	32	72	265	62
		Suma wydatków { zwyczajnych nadzwyczajnych	31.615	44 ¹ / ₂	8.482	66	16.544	82 ¹ / ₂	9.627	27	66.270	20
			2.518	81	408	75	1.095	95 ¹ / ₂	1.265	28 ¹ / ₂	5.288	80
		Ogólna suma rubryki VIII	34.134	25 ¹ / ₂	8.891	41	17.640	78	10.892	55 ¹ / ₂	71.559	—
		Koszta sanitarne.										
IX.	39.	Lekarstwa	2.476	55	408	23	713	53	177	—	3.775	31
	40.	Drzewo i węgle do apteki	76	48	38	23	38	24	19	11	172	06
	41.	2 Siostry Miłosierdzia w aptece:										
		a) płaca	71	—	36	—	36	—	17	—	160	—
		b) wikt po 14 zł. 52 ct. miesięcznie	154	86	77	44	77	44	38	72	348	46
	42.	1 parobek w aptece:										
		a) płaca	28	—	14	—	14	—	8	—	64	—
		b) wikt po 11 zł. 54 ¹ / ₂ ct. miesięcznie	61	57	30	79	30	78	15	39	138	53
	43.	Na odczynniki chemikowi patologii	50	—	—	—	50	—	—	—	100	—
	44.	Instrumenta chirurgiczne 1. zwyczajne	170	—	50	—	66	56	19	40	305	96
		2. nadzwyczajne	277	94	66	10	—	—	—	—	344	04
	45.	Potrzeby sanitarne	2.285	95	260	60	274	49	94	45	2.915	49
	46.	Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych	112	52 ¹ / ₂	54	04	52	64	26	42	245	62 ¹ / ₂
		Suma wydatków { zwyczajnych nadzwyczajnych	5.486	93 ¹ / ₂	969	33	1.353	68	415	49	8.225	43 ¹ / ₂
			277	94	66	10	—	—	—	—	344	04
		Ogólna suma rubryki IX.	5.764	87 ¹ / ₂	1.035	43	1.353	68	415	49	8.569	47 ¹ / ₂
		Koszta kancelaryjne.										
X.	47.	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i. t. p.	363	—	176	33	181	80	93	47	814	60

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należitości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
	zł.	zł.		zł.	zł.	ct.	zł.
60.406	1.251	3.210		—	—	—	—
1.650	—	182		—	—	—	—
1.300	—	—					
3.450	—	7	Wydatek nieznacznie większy z powodu różnicy cen materiałów.				
160	—	—					
360	12	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 18.				
48	—	—					
144	5	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 21 lit. b.				
90	—	—					
1.110	—	444	Wydatek większy spowodowany częstymi naprawami kotłów parowych i blach ochronnych, które psują się w skutek tworzącego się na tychże kamienia osadowego z przyczyny zbyt twardej wody w studniach szpitalnych.				
300	34	—	Wydatek mniejszy z powodu zmienności tej pozycyi.				
63.918	1.302	3.654					
5.100	—	189					
69.018	1.302	3.843		—	—	—	—
		2.541					
3.200	—	575	Wydatki większe z powodu większej ilości chorych.				
110	—	62					
160	—	—					
360	12	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 18.				
64	—	—					
144	5	—	Wydatek mniejszy z powodu jak przy poz. 21 lit. b.				
100	—	—					
300	—	6	Wydatek większy znajduje w zupełności pokrycie w zaoszczędzeniu poz. 44—2.				
350	6	—					
2.000	—	915	Wydatek większy z powodu wzmagających się corocznie wymogów sanitarnych tudzież większej ilości chorych, aniżeli budżetem przewidziano.				
250	4	—	Wydatek mniejszy z powodu zmienności tej pozycyi.				
6.688	21	1.558					
350	6	—					
7.038	27	1.558		—	—	—	—
		1.531					
725	—	90	Wydatek większy spowodowany większym nakładem druków manipulacyjnych na skutek powiększonego stanu chorych.				

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba	Poszczególnienie wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
		I. chorych		II. położnic i podrzutków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
rubryki	po- zycei	Wydatki w roku 1881.									
budżetu		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
XI.		Koszta kapliczne.									
48	Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia, wynagrodzenie za utrzymanie kościoła .	110	—	56	—	56	—	28	—	250	—
XII.		Utrzymanie budynków.									
49	Konserwacye i reparacye budynków szpitalnych	2.860	01	811	97	1.013	10	1.219	12	5.904	20
50	Asekuracja budynków, ruchomości i wiktuałów	118	28	59	—	59	—	59	—	295	28
51	Kominiarze i straż ogniowa	111	56	55	77	55	77	27	90	251	—
52	Czyszczenie kanałów	12	90	6	44	6	43	3	23	29	—
53	Wynagrodzenie za czynności techniczne	267	—	133	—	133	—	67	—	600	—
	Suma rubryki XII. .	3.369	75	1.066	18	1.267	30	1.376	25	7.079	48
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych.									
54	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV.		Zapisy.									
55	Zapis śp. Biskupa Szembeka na odprawienie mszy św. przez Kapitułę krakowską	37	50	—	—	—	—	—	—	37	50
56	Zapis śp. Wencla na obdzielenie rekonescentów	38	—	—	—	—	—	—	—	38	—
57	Zapis śp. ks. Gateckiego i Kłozowej na odprawienie mszy św.	36	—	—	—	—	—	—	—	36	—
	Suma rubryki XIV. .	111	50	—	—	—	—	—	—	111	50

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
	zł.	zł.		zł.	zł.	ct.	zł.
250	—	—		—	—	—	—
1.650	—	4.254	Wydatek większy ponieważ oprócz drobnych potrzeb konserwacyjnych okazała się konieczna potrzeba wybudowania nowej studni i zrestaurowania starych studzien. Koszta na ten cel poniesione wynosiły ogółem 3059 zł. 75 ct. (LW. 38573, 40773, 40775, 42871/1881). Nadto wypłacono dzierżawcy Prądnika Czerwonego za zrestaurowanie budynków folwarcznych kwotę 1000 zł. (LW 1826/882).				
250	—	45	Wydatek większy z powodu zarachowania na tę rubrykę wydatku na ubezpieczenie sprzętów i wiktuałów; tudzież budynku gospodarczego nowo zbudowanego.				
180	—	71	Wydatek większy z powodu iż przybył budynek gospodarczy z maszyną parową.				
800	771	—	Wydatek mniejszy z powodu wybudowania nowego kanału odprowadzającego nieczystości do głównego kanału miejskiego — a które przedtem beczkami wywożono.				
600	—	—					
3.480	771	4.370		—	—	—	—
		3.599					
20	20	—	Wydatek mniejszy z powodu że należne odsetki pozostały w zaległości.	—	—	20	—
38	—	—					
38	—	—					
36	—	—					
112	—	—		—	—	—	—

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba		Poszczególne wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
rubryki	po- zycy		I. chorych	II. położnic i podrzutek	III. syfili- tycznych	IV. obłąka- nych						
budżetu			Wydatki w roku 1881.								zł.	ct.
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
XV.		Podatki i daniny.										
		<i>A) Z realności i dóbr.</i>										
	58	Od realności szpitalnych	75	76	—	—	—	—	—	—	75	76
	59	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	666	04	—	—	—	—	—	—	666	04
	60	„ „Krowodrza“	—	—	190	38 ¹ / ₂	—	—	—	—	190	38 ¹ / ₂
		<i>B) Ekwiwalentą.</i>										
	61	Od nieruchomości majątku szpitalnego	11	82	—	—	—	—	—	—	11	82
	62	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	107	48	—	—	—	—	—	—	107	48
	63	Z propinacyi w „Krowodrzy“	—	—	77	90	—	—	—	—	77	90
		<i>C) Podatek dochodowy.</i>										
	64	Z dóbr „Tropiszów“ 459 złp. 16 gr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		<i>D) Podatek dochodowy od prowizyj.</i>										
	65	7% od prowizyj pobieranych od kapita- łów hipotekowanych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki XV.	861	10	268	28¹/₂	—	—	—	—	1.129	38¹/₂
XVI.	66	Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe	122	29	—	—	—	—	—	—	122	29
XVII.		Dyety i koszty podróży,										
	67	w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr	88	66	—	—	—	—	—	—	88	66
XVIII.		Koszta utrzymania podrzutek.										
	68	Utrzymanie podrzutek przyjętych na wieś przed 29. Sierpnia 1873	—	—	2.111	49	—	—	—	—	2.111	49
	69	Utrzymanie podrzutek przyjętych na wieś po 29. Sierpnia 1873	—	—	215	50	—	—	—	—	215	50
		Suma rubryki XVIII	—	—	2.326	99	—	—	—	—	2.326	99
XIX.		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.										
	70	Wynagrodzenie dla mamek po 15 ct. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	93	90	—	—	—	—	93	90

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki.		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.	
62	—	14	Wydatki większe z powodu podwyższonego podatku gruntowego, tudzież dodatków na radę powiatową.				
626	—	40					
157	—	33					
12	—	—					
108	1	—					
78	—	—					
115	115	—	Wydatek mniejszy ponieważ dzierżawca dóbr Tropiszowa zwrotu należytości tej nie zażądał.				
—	—	—					
1.158	116	87					
—	29	—					
150	28	—	Wydatek mniejszy z powodu zmienności tej rubryki.				
—	—	—					
50	—	39	Wydatek większy spowodowany zarządzeniem komisji w sprawie potrzeby budowy studni szpitalnej.				
—	—	—					
3.800	1.689	—	Wydatki mniejsze z powodu zwinięcia zakładu podrzutek i ograniczenia przyjmowania dzieci.	148	52		
300	84	—					
4.100	1.773	—		148	52		
—	—	—					
200	106	—	Wydatek mniejszy z powodu zmienności tej rubryki.				
—	—	—					

Wydatki.

Krajowy szpital

Liczba rubryki	pó- zycyl budżetu	Poszczególne wydatków	O d d z i a ł								Wydatek ogólny	
			I. chorych		II. położnic i podrzutków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
			Wydatki w roku 1881.								zł.	ct.
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
XX.		Zapomogi dla położnic.										
	71	Dla położnic opuszczających wraz z dzie- ckiem zakład położnic	—	—	1.188	—	—	—	—	—	1.188	—
XXI.		Rozmaite.										
	72	Koszta sądowe, portorya i inne nieprze- widziane wydatki:										
		a) Burdziński J. w Kielcach, za pod- niesienie kapitału spłaconego z dóbr „Kalina Wielka“	390	94	—	—	—	—	—	—	—	—
		b) Werner Fr. za przewóz obłąkanego z Krakowa do Kulparkowa	—	—	—	—	—	—	44	32	—	—
		c) Rozmaite drobne	36	30	20	93	10	19	5	18	—	—
		Suma rubryki XXI.	427	24	20	93	10	19	49	50	507	86
XXII.	73	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie	—	—	11.326	65	—	—	—	—	11.326	65
—	74	Nadwyżka dochodów, oddana funduszowi krajowemu	—	—	—	—	4.640	95 ¹ / ₂	—	—	4.640	95 ¹ / ₂

św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Ogólna kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
	zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.000	—	188	Wydatek większy z powodu większej ilości połoźnic, które się praktyce klinicznej poddały.	—	—	—	—
400	—	108	Wydatek większy z powodu zmienności tej rubryki.	350	—	—	—
11.700	373	—	Wydatek mniejszy ponieważ taksa dzienna została od 1. Października 1881. z 55 ct. na 50 ct. niższą (LW. 41352/81).	—	—	—	—
1.593	—	3.048	Rzeczywiste dochody oddziału III. były większe od preliminowanych o 6.959 zł. wydatki zaś tego oddziału po strąceniu oddanej nadwyżki były większe od preliminowanych tylko o 3.911 „ przeto z porównania okazuje się nadwyżka dochodów oddana do funduszu krajowego większa o 3.048 zł.	—	—	—	—

Liczba		Poszczególne dochodów	O d d z i a ł								Dochód ogólny	
rubryki	po- zycy		I. chorych		II. położnic i podrzutków		III. syfili- tycznych		IV. obłąka- nych			
budżetu			Dochody w roku 1881.									
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I.		Odsetki od kapitałów.										
	1	Od papierów publicznych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	2	Od kapitałów hipotekowanych, na dobrach i realnościach	2.084	21	—	—	344	—	—	—	2.428	21
	3	Dochody z fundacyj szpitalnych	1.089	80	82	07	159	—	163	64	1.494	51
		Suma rubryki I.	3.174	01	82	07	503	—	163	64	3.922	72
II.		Dochody z realności i dóbr.										
	4	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie polskiem 2.700 rub. sr.	4.119	53	—	—	—	—	—	—	4.119	53
	5	Czynsz dzierz. z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	—	—	—	—	3.805	—
	6	„ z folwarku „Przeginia Duchowna“	50	—	—	—	—	—	—	—	50	—
	7	„ z realności pod l. 242—3 w Krakowie „Akademią“ zwanej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	Czynsz za sałę wykładową kliniki syfilitycznej	412	50	—	—	—	—	—	—	412	50
	8	Dochód z ogrodu szpitalnego	1.313	50 1/2	656	75	—	—	—	—	1.970	25 1/2
	9	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowdrzy“	—	—	1.306	—	—	—	—	—	1.306	—
		Suma rubryki II.	9.700	53 1/2	1.962	75	—	—	—	—	11.663	28 1/2
III.		Zwroty kosztów leczenia.										
	10	Z funduszu krajowego galicyjskiego	46.301	38	24.851	73	29.142	76	13.298	86	113.594	73
	11	Z funduszy obokrajowych i od stron samopłacących	5.523	16	1.524	53	4.334	35 1/2	4.774	13	16.156	17 1/2
		Suma rubryki III.	51.824	54	26.376	26	33.477	11 1/2	18.072	99	129.750	90 1/2
IV.	12	Dochody rozmaite.										
	a)	Prowizye zwłoki od rat dzierżawnych i cen kupna dóbr	56	97	—	—	—	—	—	—	—	—
	b)	Ze sprzedaży rzeczy po zmarłych chorych	31	72 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—
	c)	Nadwyżka dochodów z rachunku trzody chlewnej za rok 1880	226	27	—	—	—	—	—	—	—	—
	d)	Zwrot reszty zaliczki z roku 1880 udzielonej akuszerce	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—
	e)	Rozmaite drobne	11	70	—	—	5	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV.	326	66 1/2	60	—	5	—	—	—	391	66 1/2
—	13	Dotacya.										
		Od funduszu krajowego	2.157	57 1/2	5.217	70	—	—	3.740	22 1/2	11.115	50

Ogólna kwota preliminowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
	mniejsze	większe		czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
zł.	zł.	zł.	zł.	ct.	zł.	ct.	
—	—	—		—	—	—	—
859	—	1.569	<i>Dochód większy z powodu ściągnięcia zaległych odsetków w drodze przymusowej.</i>	779	43 1/2	—	—
1.504	9	—	<i>Dochód mniejszy ponieważ należne odsetki fundacyi Małeckiego pozostały w zaległości.</i>	16	87	—	—
2.363	9	1.569		796	30 1/2	—	—
		1.560					
4.500	380	—	<i>Dochód mniejszy z powodu zniżenia kursu rubli srebrnych, któremi dzierżawca czynsz płaci.</i>				
3.805	—	—					
50	—	—					
—	—	—					
—	—	412	<i>Dochód większy budżetem nieprzewidziany, ponieważ rokowania z C. k. Rządem o czynsz za salę wykładową dopiero w tym roku przyszły do skutku, — i zaległa należność od 1. Kwietnia 1879 została pobrana.</i>				
1.800	—	170	<i>Dochód większy z powodu korzystniejszych zbiorów jarzyn i warzyw z ogrodu.</i>				
1.027	—	279	<i>Dochód większy z powodu zawarcia kontraktu z nowym dzierżawcą pod korzystniejszymi warunkami (LW. 2950/81).</i>				
11.182	380	861					
		481					
100.000	—	13.595	<i>Dochody większe z powodu zwiększonego stanu chorych ubogich i samoplacących.</i>	104.347	15 1/2	—	—
11.500	—	4.656					
111.500	—	18.251					
			W sumie obok wykazanych należności czynnych 104.347 zł. 15 1/2 ct. mieszczą się zwroty przypadające:				
			a) od funduszów obcokrajowych i przedsiębiorstw 1.770 „ 76 „				
			b) od stron rozmaitych, niewysiedzonych 102.576 „ 39 1/2 „				
200	—	192	<i>Dochód większy z powodu zmienności tej rubryki.</i>	1	12	—	—
24.434	13.319	—	<i>Dochód mniejszy z powodu korzystniejszych w ogóle wyników, w skutek czego nie wyczerpano całej preliminowanej dotacyi.</i>	—	—	—	—

WYKAZ NALEŻYTOŚCI

czynnych i biernych z lat ubiegłych.

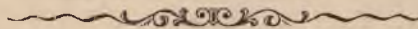
Rubryka budżetu	Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Należytości			
			czynne		biernie	
			zł.	ct.	zł.	ct.
		A. Wydatki.				
I.		Płace i emolumenta etatowe.				
	1	Zaliczki na płace	10	—	—	—
XV.		Podatki i daniny.				
	2	Zwrot niesłusznie opłaconych podatków z dóbr „Rączna“	702	16	—	—
XVIII.		Koszta utrzymania podrzutek.				
	3	Zwrot kosztów od funduszy obcokrajowych	45	60	—	—
XXI.		Rozmaite wydatki.				
	4	Zwrot niesłusznie opłaconych kosztów transportu obłąkanych	25	—	—	—
		Suma	782	76	—	—
		B. Dochody.				
I.		Odsetki od kapitałów.				
	5	Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach	7.236	85	—	—
II.		Dochody z realności i dóbr.				
	6	Z dóbr „Rączna“	1.187	22	—	—
	7	Z młyna w „Prądniku Białym“	1.306	71 ¹ / ₂	—	—
III.		Zwroty kosztów leczenia.				
	8	Z funduszy obcokrajowych i stron samopłacących	308	52	—	—
	9	Od stron rozmaitych, niewyszczególnionych, których dochodzenie jest w toku	31.891	18 ¹ / ₂	—	—
IV.		Dochody rozmaite.				
	10	Zwrot kosztów leczenia chorych darem powrotnym dotkniętych	15.893	92	—	—
	11	„ niesłusznie opłaconych portoryów	16	73	—	—
		Suma	57.841	14	—	—
		Razem obiedwie sumy	58.623	90	—	—

VII.

FUNDUSZ POLICYI KRAJOWEJ

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1881.

LW. 31.660/1882.

Fundusz

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e .	Wynikłości		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		w roku 1881.		
budżetu			zł.	ct.	zł.
W y d a t k i .					
I.	1—4	Koszta gospodarcze	—	—	380
II.	5	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	—	—	10
III.	6	Zwroty grzywien policyjnych	—	—	10
IV.	7	Zwroty należitości posłańców karnych	—	—	2
V.	8	Remuneracye	—	—	5
VI.	9	Rozmaite	—	—	10
Suma wydatków rzeczywistych, budżetem objętych			—	—	417
Nadwyżka dochodów, przeniesiona do funduszu krajowego			6.329	66	6.323
Suma wszystkich wydatków			6.329	66	6.740
D o c h o d y .					
Odsetki.					
I.	1	5% od kapitału zabezpieczonego na domu Nr. 86. i 87. w Kra- kowie, w kwocie 109 złp. 1 gr.	—	—	1
	2	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.	450	—	462
	3	6% przypadających w roku 1881. od resztującej ceny kupna za realność t. zw. Maryi Magdaleny	2 400	—	2.400
	4	4½ i 4% od asygnat kasowych galic. Banku kredytowego	330	—	1.033
	5	4½% od funduszu krajowego za chwilowe używanie zasobów gotówki	2 735	—	2.822
—	a)	5% od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego	413	75	—
—	b)	4% od książeczki gal. Kasy oszczędności	—	91	—
Suma rubryki I.			6 329	66	6.718
II.	6	Policyjne grzywny	—	—	10
III.	7	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	—	—	10
IV.	8	Rozmaite	—	—	2
Suma dochodów rzeczywistych, zgodna z ogólną sumą wydatków			6.329	66	6.740
Stan majątku z końcem roku 1881.					
Stan czynny.					
Należytość czynna a) z r. bież. (rub. I. poz. 1. doch.) 1 zł. 37 ct.					
b) " " ubieg. (" " " " " " — " 21 "					
Razem 1 zł. 58 ct.					
Stan bierny — " — "					
Czysty stan czynny 1 zł. 58 ct.					

policyi krajowej.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic.	Należitości			
			czynne		bierne	
mniejsze	większe		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
380	—	W roku 1881. nie zdarzyły się w tych rubrykach żadne potrzeby.				
10	—					
10	—					
2	—					
5	—					
10	—					
417	—					
—	7					
410	—					
1	—	<i>Dochód mniejszy, z powodu iż należ. za r. 1881. nie wpłynęła.</i>				
12	—	<i>Dochód mniejszy z powodu wylosowania obligacyj i zakupna natomiast 5% listów zast. kred.; (patrz poz. 5. a.)</i>	1	37	—	—
—	—		—	—	—	—
703	—	<i>Dochód mniejszy z powodu spieniężenia asygnat, celem zasilenia kasy krajowej gotówką na potrzeby fund. kraj., który za jej używanie opłaca odsetki (patrz. poz. 5), tudzież w skutek obniżenia stopy procentowej przez gal. Bank kredytowy.</i>	—	—	—	—
87	—	<i>Dochód mniejszy z powodu obniż. stopy proc. od używanego kapit. w ślad analogicznych obniżen % w publ. zakł. fin.</i>	—	—	—	—
—	414	<i>Dochód większy w skutek przykupna tych efektów.</i>	—	—	—	—
—	1	<i>Dochód większy z powodu podniesienia wykazanych odsetków przy sposobności częściowego spieniężenia książeczki kasy oszczędności.</i>	—	—	—	—
803	415	<i>Dochódów nie było z powodu zmienności tych rubryk.</i>	1	37	—	—
10	—		—	—	—	—
10	—		—	—	—	—
2	—		—	—	—	—
825	415		—	—	—	—
410	—					
		Wydatki mniejsze od budżetu o	417	zł.		
		Dochody mniejsze od budżetu o	110	"		
		Wynik w ogóle korzystniejszy o	7	zł.		

VIII. Fundusz domestykalny.

Liczba		P o s z c z e g o ł n i e n i e .	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycyi		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
W y d a t k i .					
P ł a c e .					
I.	1	Schneider Antoni, były wydawca „Encyklopedyi do krajoznawstwa Galicyi“, pensya dożywotnia	—	—	—
Najem lokalności.					
II.	2	Akademia umiejętności w Krakowie, na umieszczenie zbiorów do wydawnictwa Encyklopedyi	—	—	—
Wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich.					
III.	3	Dotacya dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego, na wydawnictwo starożytnych aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	1.200	—	1.200
IV.	4	Rozmaite	—	—	5
Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych .			1.200	—	1.205
Przeniesiono do majątku zarodowego			2	52	
Suma wszystkich wydatków .			1.202	52	
Zapas gotówki z końcem roku 1881.			3 102	24	
Razem zgodnie ze sumą dochodów .			4.304	76	
D o c h o d y .					
O d s e t k i .					
I.	1	5% od kapitału wypożyczonego funduszowi budowy kulparkowskiej	2 354	64	2.355
	2	5% od obligacyj indemnizacyjnych	165	37	165
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873	96	—	96
	4	5% od listów zastawnych galic. Towarz. kredytowego ziemskiego	1.480	—	1.478
	5	Od chwilowo lokowanej gotowizny:			
		a) 4% od książeczki galicyjskiej Kasy oszczędności	—	—	5
		b) 5% od funduszu krajowego za chwilowe używanie zapasu gotówki	201	51	—
Suma rubryki I. .			4 297	52	4.099
II.	6	Sprzedaż dzieła pod tytułem: „Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej“	4	72	5
III.	7	Rozmaite	—	—	—
Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych .			4.302	24	4.104
Zapas gotówki z początkiem roku 1881.			2	52	
Suma wszystkich dochodów .			4.304	76	
Stan majątku z końcem roku 1881.					
Stan czynny.					
Zapas gotówki z końcem roku 1881			3.102	zł. 24 ct.	
Stan bierny					
Czysty stan czynny			3.102	zł. 24 ct.	

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic.	Należitości			
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	—	Wydatku nie było z powodu śmierci dożywotnika.	—	—	—	—
—	—	Wydatku nie było żadnego, ponieważ pomieszczono zbiory w budynku Akademii (LW. 35.481/1879).	—	—	—	—
—	—	Wydatku nie było. Tego rodzaju potrzeby przewidzieć się nie dadzą.	—	—	—	—
5	—		—	—	—	—
5	—		—	—	—	—
—	—	Wedle planu amortyzacyjnego.				
—	—					
—	—					
—	2					
5	—	Reszta z obrachunku z funduszem krajowym za rok 1880. (Patrz wyjaśnienia do rubryki I. poz. 5. b) z roku 1880.)				
—	201					
5	203					
—	—					
—	—					
5	203					
	198					
		Wydatki <i>mniejsze</i> od budżetu o 5 zł.				
		Dochody <i>większe</i> od budżetu o 198 „				
		Wynik w ogóle <i>korzystniejszy</i> o 203 zł.				
		Uwaga. Zapas gotówki z końcem roku 1881. w kwocie 3.102 zł. 24 ct. użytym został w roku 1882. na zakupno 5% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, tudzież na lokacyę w gal. Kasie oszczędności na rzecz <i>majątku zarodowego</i> . (LW. 22.523/1882.)				

IX. Fundusz kultury krajowej.

Liczba		Wydatki.	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli-minowana wedle ustawy z dnia 21. Lipca 1880.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	
budżetu					zł.
I.	1	Zwroty kar	24	—	15
II.		R o z m a i t e.			
	2	Zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach	5.000	—	5.000
	3	Wydatki nieprzewidziane	—	—	—
		Suma rubryki II.	5.000	—	5.000
		Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych	5.024	—	5 015
		Zapasy z końcem roku 1881. w gotówce	5.190	73	
		Razem	10.214	73	
		D o c h o d y.			
I.	1	Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	2.382	36	2.479
II.	2	Kary za przestępstwa lasowe i wodne	4.834	34	3.000
III.	3	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	7.216	70	5.479
		Zapasy z początkiem roku 1881. w gotówce	2 998	03	
		Razem	10.214	73	
		Stan majątku z końcem roku 1881.			
		Stan czynny.	Szczegół	Ogół	
		Zapasy kasowy w gotówce	zł. 5.190	ct. 73	
		Należności czynne: a) z roku bieżącego 597 zł. 62 ct.			
		b) z lat ubiegłych (grzywny) 3.599 " 23 "	4.196	85	9.387 58
		Stan bierny	—	—	—
		Czysty stan czynny	—	—	9.387 58

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki:		Uzasadnienie różnic.		Należytości			
				czynne		bierne	
				z roku bieżącego			
mniejsze	większe			zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.			zł.	ct.	zł.	ct.
—	9	Wydatek większy, ponieważ zwroty grzywien są przypadkowe i dokładnie naprzód obliczone być nie mogą.		—	—	—	—
—	—			—	—	—	—
—	—			—	—	—	—
—	—			—	—	—	—
—	9			—	—	—	—
97	—	Dochód mniejszy, ponieważ od podniesionej na potrzeby funduszu krajowego gotówki z lokacji bankowej w kwocie 9.618 zł. 30. ct. preliminowano 5%, a pobrano od funduszu krajowego tylko 4%, co czyni różnicę — jak obok 97 zł.		—	—	—	—
—	1.835	Dochód większy, z powodu, iż w roku bieżącym zostały nałożone i ściągnięte wyjątkowo wysokie grzywny — w Starostwie Podhajeckim, Bocheńskim, Drohobyckiem, Gorlickim, Grodeckim, Jasielskim, Mieleckim, Pilzneńskim, Ropczyckim, Sokalskim i Stryjskim.		597	62	—	—
—	—			—	—	—	—
97	1.835			597	62	—	—
—	1.738			—	—	—	—
		Wydatki większe od budżetu o 9 zł.					
		Dochody większe od budżetu o 1.737 „					
		Wynik w ogóle korzystniejszy o 1.728 „					

X. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e .	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	pozycji		zł.	ct.	zł.
budżetu					
W y d a t k i .					
I. Utrzymanie sierot.					
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 120 zł.	840	—	840
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej w ogrodzie botanicznym we Lwowie po 63 "	189	—	252
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 120 "	480	—	480
	4	Jedno miejsce w Zakładzie św. Wincentego we Lwowie na 115 "	—	—	115
<u>Suma rubryki I.</u>			<u>1.509</u>	<u>—</u>	<u>1.687</u>
II. Rozmaite.					
	5	Koszta eskontowe	3	89	5
<u>Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych .</u>			<u>1.512</u>	<u>89</u>	<u>1.692</u>
Przeniesiono do majątku zarodowego			48	78	
Zapas w gotówce z końcem roku 1881			375	42 1/2	
<u>Razem zgodnie ze sumą dochodów</u>			<u>1937</u>	<u>09 1/2</u>	
D o c h o d y .					
I. Odsetki.					
	1	5% od obligacyj indemnizacyjnych	163	01	163
	2	4% i 5% od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego	741	50	699
	3	6% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1873.	636	—	636
	4	6% od listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecznego	363	—	366
	5	4% od książeczki galicyjskiej Kasy oszczędności	2	08	3
<u>Suma rubryki I.</u>			<u>1.905</u>	<u>59</u>	<u>1.867</u>
II. Rozmaite					
<u>Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych .</u>			<u>1.905</u>	<u>59</u>	<u>1.867</u>
Zapas w gotówce z początkiem roku 1881.			31	50 1/2	
<u>Suma wszystkich dochodów</u>			<u>1.937</u>	<u>09 1/2</u>	
Stan majątku z końcem roku 1881.					
Stan czynny.					
Zapas gotówki z końcem roku 1881. 375 zł. 42 1/2 ct.					
Stan bierny :					
a) zaległość z roku bieżącego 63 zł. — ct.					
b) " " " ubiegłego 31 " 50 " 94 " 50 — "					
<u>Czysty stan czynny</u>			<u>280</u>	<u>92 1/2</u>	<u>ct.</u>

Zamknięcie rachunku za r. 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic.	Należitości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	—		—	—	—	—
63	—	Wydatek <i>mniejszy</i> z powodu niepobrania jednego stypendyum.	—	—	63	—
—	—		—	—	—	—
115	—	Wydatku <i>nie było</i> , ponieważ w roku 1881. miejsce to nikomu nie było nadane.	—	—	—	—
178	—		—	—	—	—
1	—	Wydatek <i>mniejszy</i> z powodu niestałości tej rubryki.	—	—	—	—
179	—		—	—	63	—
—	—		—	—	—	—
—	43	Dochód <i>większy</i> , z powodu dokupna listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
3	—	Dochód <i>mniejszy</i> , z powodu wylosowania listu zast. Banku hip.	—	—	—	—
1	—	Dochód <i>mniejszy</i> , ponieważ galic. Kasa oszczędności zniżyła stopę procentową.	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—
4	43		—	—	—	—
	39					
		Wydatki <i>mniejsze</i> od budżetu o			179 zł.	
		Dochody <i>większe</i> od budżetu o			39 "	
		Wynik w ogóle <i>korzystniejszy</i> o			218 zł.	
<p>Uwaga. Zapas ostateczny w gotówce, wykazany w kwocie 375 zł. 42¹/₂ ct., sfruktyfikowanym został w roku 1882. na rzecz majątku <i>zarodowego</i>. (LW. 23.731/1882).</p>						

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic.	Należitości				
			czynne		bierne		
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego				
			zł.	ct.	zł.	ct.	
—	—						
—	50	Wydatek większy z powodów przy rubr. II. dochodów przytoczonych.	—	—	—	—	—
1.150	—	Wydatku nie było, ponieważ w roku 1881. nie wydrukowano żadnego tomu.	—	—	—	—	—
5	—	Wydatku nie było, ponieważ tego rodzaju potrzeby nie dadzą się z góry przewidzieć.	—	—	—	—	—
1.155	50		—	—	—	—	—
1.105							
—	—						
—	168	Dochód większy z powodu większego pokupu wydawnictwa.	—	—	—	—	—
—	2	Dochód większy, z powodu powiększenia się książeczek przez dobitcie odsetek z roku poprzedniego.	—	—	—	—	—
—	23		—	—	—	—	—
—	25		—	—	—	—	—
—	—		—	—	—	—	—
—	3.958						
—	4.151						
		Wydatki <i>mniejsze</i> od budżetu o 1.105 zł.					
		Dochody <i>większe</i> od budżetu o 4.151 „					
		Wynik w ogóle <i>korzystniejszy</i> o 5 256 zł.					
<p>Uwaga. Zapas ostateczny w gotówce, wykazany w kwocie 1.005 zł. 62 ct. ulokowanym został w roku 1882. w gal. Kasie oszczędności (LW. 22.524/1882).</p>							

XII. Fundusz szkoły weterynaryi.

Liczba		Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli minowana wedle ustawy z dnia 21. Lipca 1881.
rubryki	pozyeyi		zł.	ct.	zł.
budżetu					
W y d a t k i.					
I. Płace i zasługi.					
	1	Zarządca realności pod l. 466 ¹ / ₄ mieszkanie w naturze	210	—	360
	2	Zasluga stróża tejże realności	151	62	260
	3	Drzewo na opał dla zarządcy i stróża	—	—	81
Suma rubryki I.			361	62	701
II. Utrzymanie budynków.					
	4	Asekuracja	34	59	39
	5	Czyszczenie kominów i kloak	69	—	30
	6	Reparacye i inne wydatki	24	21	400
Suma rubryki II.			127	80	469
III. Utrzymanie ogrodu.					
	7	Czyszczenie drzew owocowych	—	—	25
	8	Rozmaite inne	—	—	25
Suma rubryki III.			—	—	50
IV. Utrzymanie stawu.					
	9	Czyszczenie i utrzymanie	—	—	50
V. Podatki.					
	10	Podatek gruntowy z dodatkami	—	—	21
	11	Podatek domowy z dodatkami krajowymi, indemnizacyjnymi i powiatowymi	521	17	1.179
Suma rubryki V.			521	17	1.200
VI. Spłata pożyczki.					
	12	W kapitale XI. i XII. rata	326	51	327
	13	W odsetkach	791	95	863
Suma rubryki VI.			1.118	46	1.190
VII. Rozmaite wydatki					
	14	Rozmaite wydatki	31	44	120
Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych zgodna ze sumą dochodów			2.160	49	3.780

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikiłości		Uzasadnienie różnic.	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
150	—	Wydatki <i>mniejsze</i> , ponieważ z dniem 31. Lipca 1881. uwolniono tak zarządcę realności jakoteż i stróża od dalszego pełnienia obowiązków z powodu, iż realność pod l. 466 ⁴ / ₄ z dniem 1. Sierpnia 1881. oddano c. k. Rządowi na szkołę weterynaryi.				
108	—					
81	—					
339	—					
4	—	Wydatki <i>mniejsze</i> , z powodu potrącenia dywidendy od premii asekuracyjnej za r. 1880. Wydatek <i>większy</i> , wedle rzeczywistej potrzeby. Wydatek <i>mniejszy</i> , jak w Rubr. I.				
—	39					
376	—					
380	39					
341	—					
25	—	W roku bieżącym nie okazała się potrzeba ponoszenia tych wydatków.				
25	—					
50	—					
50	—	W roku bieżącym nie okazała się potrzeba czyszczenia stawu.				
21	—	Wydatek <i>mniejszy</i> , z powodu oddania gruntu i budynków realności pod l. 466 ⁴ / ₄ c. k. Rządowi z dniem 1. Sierpnia 1881. na szkołę weterynaryi.				
658	—					
679	—					
—	—					
72	—	Wydatek <i>mniejszy</i> z powodu, iż 6% stopa od 1. Lipca 1881. na 5% zniżoną została.				
72	—					
89	—	Wydatek <i>mniejszy</i> , z powodu, iż w roku 1881. nieumieszczano uczniów w c. k. wojskowej szkole kucia koni.				
1.620	—					

XII. Fundusz szkoły weterynaryi.

Liczba	rubryki	pozycji	Poszczególnienie.	Wynikłości w roku 1881.		Kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 21. Lipca 1881.	
				zł.	ct.	zł.	
budżetu							
D o c h o d y.							
I. Czynsze z realności.							
	1—4		Z najmu mieszkań w realności l. 466 ¹ / ₄	1.464	01	3.399	
II. Dochody z ogrodu.							
	5		Za trawę i grunt orny	155	—	150	
	6		Za sad	—	—	50	
			Suma rubryki II.	155	—	200	
III. Dochód ze stawu.							
	7		Za staw wdzierżawiony na ślizgawkę	—	—	250	
Dochody rozmaite							
				7	50	—	
Zasiłek na pokrycie niedoboru z funduszu krajowego							
				164	65 ¹ / ₂	—	
Suma dochodów rzeczywistych				1.791	16 ¹ / ₂	3.849	
Zapas w gotówce z początkiem roku 1881.				369	32 ¹ / ₂		
Razem				2.160	49		
Stan majątku z końcem roku 1881.							
Stan czynny. Należytość czynna: Kaucya w gal. Kasie oszczędności na zabezpieczenie premii asekuracyjnej						zł. 150	ct. —
Stan bierny. Należytości bierny: Reszta niespłaconej pożyczki galicyjskiej Kasie oszczędności						14.308	55
Czysty stan bierny						14.458	55

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki.		Uzasadnienie różnic.	Należitości			
mniejsze	większe		czynne		bierne	
zł.	zł.		z roku bieżącego			
zł.	zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
1.935	—	<i>Dochód mniejszy</i> , ponieważ niektóre mieszkania w czasie do 31. Lipca 1881. wynajęte nie były i że oddano wszystkie budynki realności pod l. 466 ⁴ / ₄ z dniem 1. Sierpnia 1881. c. k. Rządowi na szkołę weterynaryi.				
—	5					
50	—	<i>Dochód mniejszy</i> , z powodu że z ogrodu, który przedtem w całości wydzierżawiano, wydzielono 5. morgów dla użytku szkoły gospodarstwa lasowego.				
50	5					
45	—					
250	—	<i>Dochodu nie było</i> , z powodu oddania z dniem 1. Sierpnia 1881. całej realności l. 466 ⁴ / ₄ c. k. Rządowi na szkołę weterynaryi, w skutek czego kontrakt z Zarządem Towarzystwa łyżwiarskiego rozwiązano.				
—	7	<i>Dochód przypadkowy</i> , niebył przewidziany w preliminarzu.				
—	165					
2.230	172	Z powodu ubytku dochodów w Rub. I. II. III. pokryć musiano brak z funduszu krajowego.				
2.058	—	<i>Wydatki mniejsze</i> od budżetu o 1 619 zł. <i>Dochody mniejsze</i> od budżetu o 2 058 „ Wynik w ogóle niekorzystny 439 zł.				

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą prelimino- waną okazują się wydatki		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
			z roku bieżącego			
mniejsze zł.	większe zł.		zł.	ct.	zł.	ct.
800	—	<i>Wydatek mniejszy</i> z powodu, iż w preliminarzu na r. 1881. obliczono należytości ściśle wedle planu umorzenia do LW. 16.009/73., natomiast zaś w ciągu roku nie wszystkie strony zgłosiły się z wylosowanymi obligacjami do wypłaty. Z emitowanych obligacyj na 1,600.000 zł. wylosowano zgodnie z planem umorzenia : od r. 1874. do r. 1880. włącznie 85.000 zł. w roku 1881. 14.700 „ spłacono zaś i ściągnięto z obiegu : od r. 1874. do r. 1880. włącznie 77.900 zł. w roku 1881. 14.500 „ 92.400 „ pozostaje do spłacenia z końcem r. 1881. . 1,507.600 zł.	—	—	7.300	—
—	1.028	<i>Wydatek większy</i> z powodu spłacenia zaległych kuponów z lat ubiegłych. Należytość kuponowa wynosiła w roku 1881.: Zaległość z lat ubiegłych 2.262 zł. Nadpłacono w roku 1881. od wylosowanych obligacyj 1.110 „ Kupony bieżące z d. 1. Maja 1881. 40.731 zł. z dnia 1. Listopada b. r. 40.527 „ 81.258 „ razem 84.630 zł. wypłacono 81.528 „ pozostało w zaległości 3.102 zł.	—	—	3.102	—
—	1.122	<i>Wydatek większy</i> z powodu spłacenia zaległych kuponów z lat ubiegłych.				
—	1					
—	10					
—	1.133	<i>Wydatki</i> te nie mogą być naprzód ściśle obliczone.				
335	—			464	80	—
1.135	2.161					
—	1.026					
—	—					
—	—					
—	—			464	80	10.402
—	—					—

XIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Ogólna kwota preli- minowana wedle ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycej		zł.	ct.	
budżetu			zł.	ct.	zł.
D o c h o d y.					
<i>A. Rzeczywiste.</i>					
I.	Zwrot kapitału wypożyczonego.				
1	Od Wydziałów powiatowych	84.637	35½	71.736	
II.	O d s e t k i.				
2	6% od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	6.922	14	5.236	
3	10% od Wydziałów powiatowych, za niedotrzymanie terminów spłaty	1.525	54½	900	
4	Od kapitałów chwilowo lokowanych :				
	a) od zaliczki danej funduszowi kraj. w sumie 158.262 zł. 85 ct., pięć procent	3.956	57	23.700	
	b) od funduszu krajowego za użytkowanie gotówki w ciągu roku 1881. i od banku w Pradze	17.947	13		
5	Od kapitału wypożyczonego na budowę Kulparkowską, 6%	16.415	—	16.415	
	Suma rubryki II	46.766	38½	46.251	
	Do przeniesienia	131.403	74	117.987	

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości				
			czynne		bierne		
			z roku bieżącego				
mniejsze	większe						
zł.	zł.			zł.	ct.	zł.	ct.
—	12.901	<i>Dochód większy</i> , ponieważ Wydziały powiatowe uiszczyły znaczną część zaległości z lat ubiegłych. Suma udzielonych pożyczek wynosiła . 1,166.300 zł. — ct. na to uiszczyły Wydziały powiatowe w latach: odr. 1874. do r. 1880. 998.266 zł. 17 ct. w roku 1881. . . 84.637 „ 35½ „ 1,082.903 zł. 52½ ct. pozostaje do ściągnięcia po koniec r. 1883. 83.396 zł. 47½ ct. Zaległe raty z końcem r. 1880. wynosiły 63.290 zł. 21 ct. bieżące raty za rok 1881. wynosiły 71.735 „ 68 „ razem . . 135.025 zł. 89 ct. na to uiszczono (jak wyżej) . . . 84.637 „ 35½ „ pozostało w zaległości z końcem r. 1881.: a) z lat ubiegłych . 26.837 zł. 96 ct. b) z roku 1881. . . 23.550 „ 57¼ „ 50.388 zł. 53½ ct.	23.550	57½	—	—	
—	1.686	<i>Dochód większy</i> w skutek ściągnięcia części zaległości z lat ubiegłych. Należytość zaległa z końcem r. 1880. wynosiła 11.817 zł. 77½ ct. Należytość bieżąca za r. 1881. wynosiła 5.224 „ 66½ „ razem . . 17.042 zł. 44 ct. na to uiszczono 6.922 „ 14 „ pozostało w zaległości: a) z lat ubiegłych . 7.987 zł. 23½ ct. b) z roku 1881. . . 2.133 „ 06½ „ 10.120 zł. 30 ct.	2.133	06½	—	—	
—	625	<i>Dochody</i> te nie mogą naprzód ściśle być obliczone. Zaległości z r. 1880. wynosiły . . . 10.107 zł. 30 ct. odpisano z tego 515 „ 29 „ pozostało w zaległości . . . 9.592 zł. 01 ct. do tego należytość bieżąca z r. 1881. . 6.352 „ 98½ „ razem . . 15.944 zł. 99½ ct. ściągnięto . . 1.525 „ 54½ „ pozostało w zaległości: a) z lat ubiegłych . 8.506 zł. 74 ct. b) z roku 1881. . . 5.912 „ 71 „ 14.419 zł. 45 ct.	5.912	71	—	—	
1.796	—	W skutek nieregularnego wpływania rat anuitetowych, lokowano mniej kapitałów aniżeli preliminowano, jednakowoż mniejszy ten dochód pokrywają odsetki zwłoki wykazane pod poz. 3., uwzględniając pozostającą w tej pozycji zaległość czynną.					
1.796	2.311						
—	515						
—	13.416						
				31.596	35	—	—

XIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody w roku 1881.		Ogólna kwota preli- minowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po- zycyi		zł.	ct.	
budżetu					
		Z przeniesienia	131.403	74	117.987
III.		Rozmaite dochody.			
	6	Za wylosowane obligacye własne	1.700	—	1.300
	7	Od banków, zwrot zaliczek udzielonych w roku ubiegłym na wy- płatę kuponów	371	90	660
		Zwrot za brakujące kupony przy obligacyach wylosowanych	468	—	—
		<u>Suma rubryki III</u>	<u>2.539</u>	<u>90</u>	<u>1.960</u>
		Razem	133.943	64	119.947
		B. Zapas kasowy z początkiem roku 1881. w gotówce	176.978	02¹/₂	—
		<u>Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych</u>	<u>310.921</u>	<u>66¹/₂</u>	<u>—</u>
		C. Przenośne.			
		Zwrot efektów złożonych w galicyjskiej kasie oszczędności	158.000	—	—
		Zwrot zaliczki od funduszu krajowego	98.320	44 ¹ / ₂	—
		<u>Suma wszystkich dochodów</u>	<u>567.242</u>	<u>11</u>	<u>—</u>

Stan majątku z końcem roku 1881 :

		Szczegół		O g ó ł	
		zł.	ct.	zł.	ct.
Stan czynny:					
1	Zapasy kasowy:				
	a) w gotówce	303.236	zł. 56 ct.		
	b) w oblig. pożyczki kraj. z r. 1873	156.300	" — "		
		459.536	56		
2	Należytości czynne:				
	a) w rubrykach wydatków za rok 1881.		464 80		
	b) " " dochodów z lat ubiegłych	508.186	13 ¹ / ₂		
	c) " " " z roku 1881.	31.596	35	999.783	84 ¹ / ₂
Stan bierny:					
3	Należytości bierne:				
	a) w rubrykach wydatków z lat okresowych	1.500.300	—		
	b) " " " z roku 1881	10.402	—	1.510.702	—
	<u>Czysty stan bierny</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>510.918</u>	<u>15¹/₂</u>

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody		Uzasadnienie różnic	Należytości			
			czynne		bierne	
mniejsze zł.	większe zł.		z roku bieżącego			
			zł.	ct.	zł.	ct.
—	13.416	31.596	35	—	—	
—	400					
288	—					
—	468					
288	868					
	580					
	13.996					
		31.596	35	—	—	

Dochody te nie mogą naprzód ściśle być obliczone.

Wykaz należytości czynnych i biernych z lat ubiegłych i okresowych.

Rubryka budżetu	Poszczególnienie	Należytości			
		czynne		bierne	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	Dochody.				
	Zaległe: 26.837 zł. 96 ct.				
I.	Zwrot kapitału wypożyczonego powiatom w r. 1882/3. 33.007 „ 94 „	59.845	90	—	—
II.	Odsetki a) od wypożyczonego powiatom kapitału 7.987 zł. 23 1/2 ct.				
	b) za zwłokę 8.506 „ 74 „	16.493	97 1/2	—	—
III.	Zwrot zasiłku na budowę Kulparkowską	273.583	41	—	—
	Zwrot zaliczki danej funduszowi krajowemu	158.262	85	—	—
	Wydatki.				
I.	Umorzenie pożyczki przez losowanie (reszta należytości okresowej)	—	—	1.500.300	—
	Razem	508.186	13 1/2	1.500.300	—

XIV. Fundusz budowy krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Dochody i wydatki w roku 1881.		Ogólna kwota preliniowana według ustawy z dnia 22. Lipca 1880.
rubryki	po-zycey		zł.	ct.	
budżetu					
W y d a t k i.					
1		Wynagrodzenie rzeczoznawcy w sprawie mechanicznych urządzeń w zakładzie	163	04	—
		Suma wydatków	163	04	—
D o c h o d y.					
1		Pozostałość z rachunku za rok 1880	—	—	—
2		Czynsz z gruntów i realności (zaległość)	162	41	—
3		Dotacja z funduszu krajowego na pokrycie niedoboru	—	63	—
		Suma dochodów	163	04	—
Stan funduszu z końcem roku 1881.					
Należności czynne z lat ubiegłych :					
		a) Czynsz z gruntów i realności	212	zł. 59	ct.
		b) Zwrot od architekta kierującego budową	13	" — ¹ / ₂ "	"
		Razem	225	zł. 59 ¹ / ₂	ct.
LW. 55.435/1882.					

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki		Uzasadnienie różnic	Należności			
			czynne		bierne	
z roku bieżącego						
mniejsze	większe		zł.	ct.	zł.	ct.
zł.	zł.					
—	—	Kredyty udzielone przez Wysoki Sejm na budowę zostały w zupełności wyczerpane i wyrachowane (patrz uwagę w zamknięciu za rok 1880.). Zaś wydatki obecne, pokryte zostały dochodami, które wpłynęły z należności czynnych z lat ubiegłych i dopłaty z funduszu krajowego w kwocie 63 ct. dla wyrównania wydatku.				
—	—					
—	—					
—	—					
—	—					

XV. Fundusz budowy gmachu sejmowego.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e			Wynikłość w roku 1881.	
rubryki	po- zycyi		zł.	ct.	zł.	ct.
budżetu						
W y d a t k i.						
A) <i>Rzeczywiste.</i>						
Koszta administracji realności.						
—	—	Funduszowi budowy (964.000 zł.), „Roboty murarskie“, dochód z wdzierżawienia kantyny na placu budowy za rok 1878., 1879. i 1880., poniżej w Rubr. III. poz. 1. pobranego	—	—	704	16
B u d o w a.						
I.		Koszta administracji.				
	1	Hochberger Juliusz, artystyczny kierownik budowy:				
		a) Remuneracya za kierownictwo 2.820 zł.				
		b) Ryczałt na utrzymanie personelu pomocniczego 3.905 „	6.725	—		
	2	Janowski Józef, inspicjent budowy, płaca po dzień 31. Lipca 1881. z rocznych 1.500 zł.	875	—		
	3	Kuśakowski Kazimierz, pomocnik inspicjenta, płaca	600	—		
	4	Remuneracya członków komitetu estetyczno-technicznego	140	—		
	5	Inseraty, druki i inne pomniejsze.	149	23	8.489	23
II.	—	Roboty ziemne	—	—	—	—
III.		Roboty murarskie.				
		Krzesiński Emeryk, dozorca, płaca po dzień 10. Września 1881. z rocznych 600 zł.	416	66		
	1	Właściwe roboty murarskie 12.200 zł. 77 ct.				
		Od tego: Zwrot dochodów z dzierżawy kantyny za 1878/1880 704 „ 16 „				
		pozostaje czysty wydatek	11.496	61		
	4	Dostawa wapna	293	27		
	5	„ piasku do murowania	190	48		
	7	„ cementu	766	27		
	9	„ gipsu	761	30		
	10	Brak kostkowy	821	96		
	12	Posadzki z płyt trembowelskich i asfaltu i t. p.	5.280	56	20.027	11
IV.		Roboty kamieniarskie z materyałem			3.256	84
V.		Roboty rzeźbiarskie.				
	1	Roboty z kamienia	11.895	99		
	2	Odlewy z wapna hydraulicznego	3.326	45		
	3	„ z gipsu	4.100	32		
	5	Osadzenie odlewów z kamienia	830	83	20.153	59
VI.		Roboty ciesielskie z materyałem			1.734	54
VII.		Roboty stolarskie z materyałem			19.377	18
		Do przeniesienia			73.742	65

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e			Wynikłość w roku 1881.	
rubryki	po- zyty		zł.	ct.	zł.	ct.
budżetu						
VIII.		Roboty ślusarskie.	Z przeniesienia	—	—	73.742.65
	1	Okucia, poręcze, schody żelazne	13.196 zł. 24 ct.			
	2	Kotwy, klamry, śruby i gwoździe.	843 „ 58 „			14.039.82
IX.	—	Konstrukcje żelazne				— —
X.	—	Roboty blacharskie z materiałem				15.000 —
XI.	—	Roboty lakiernicze				4.287.55
XII.	—	Roboty szklarskie z materiałem				1.468.21
XIII.		Roboty rozmaite.				
	1	Pompowanie wody		13.44		
	2	Wodociągi		751.17		
	3	Oświetlenie		7.059.77		
	4	Ogrzewanie i wentylacja		4.516.79		
	5	Waterklozety i muszle		17.95		
	6	Kuchnie		700.94		
	7	Piece		7.369.37		
	8	Malowanie wewnętrzne		3.134.22		
	9	Dzwonki elektryczne		636.36		
	10	Odlewy cynkowe na kopułach		120 —		
	13	Nieprzewidziane		3.231.08		27.551.09
		Suma wydatków rzeczywistych				136.089.32
		B) Przenośne.				
—		Kapitały lokowane				54.777.16
		C) <i>Zapasy kasowy</i> w gotówce z końcem roku 1881				— —
		Razem zgodnie ze sumą dochodów				190.866.48
		D o c h o d y.				
		A) Rzeczywiste.				
	1	Czynsz zaległy za mieszkanie w realności pod i. 717 ² / ₄				2.50
	2	Odsetki 5 ¹ / ₂ % od kapitałów lokowanych				283.58 ¹ / ₂
	3	Brykczyński Stanisław, 6% odsetki od różnicy szacunkowej 7.143 zł. 50 ct. z powodu wzajemnej zamiany gruntów za czas od 18. Grudnia 1881. do 18. Czerwca 1882.				214.30 ¹ / ₂
	4	Zwroty: a) Zwrot nadpłaty podatku dochodowego z realności pod i. 717 ² / ₄ za r. 1879				23.41
		b) za sprzedaną cegłę				3.384.22
		c) za sprzedane żelazne				40 —
	5	Zaliczka bezprocentowa z funduszu krajowego na pokrycie kosztów budowy za rok 1881.				95.214.94 ¹ / ₂
		Suma dochodów rzeczywistych				99.162.96 ¹ / ₂
		B) Przenośne.				
—		Kapitały z lokacji odebrane				54.777.16
		C) <i>Zapasy kasowy</i> w gotówce z początkiem roku 1881.				36.926.35 ¹ / ₂
		Razem				190.866.48

Stan funduszu z końcem roku 1881.

Stan czynny.

Należytości czynne:

a) z lat ubiegłych od p. St. Brykczyńskiego	7.173 zł. 52 ct.	
a) z roku bieżącego (przy pozycyi 4. dochodów: „Zwroty“)	509 „ 39 „	7.682 zł. 91 ct.
Stan bierny	—	—

Czysty stan czynny		7.682 zł. 91 ct.
-------------------------------------	--	-------------------------

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. „Koszta administracji budowy“.

Uchwałą z dnia 23. Sierpnia 1877. przeznaczył W. Sejm na te koszta	50.000 zł. — ct.	
Wydano: w r. 1877. 445 zł. 87 ct.; — w r. 1878. 13.445 zł. 40 ¹ / ₂ ct.;		
w r. 1879. 13.724 zł. 25 ct.; — w r. 1880. 11.301 zł. 80 ct.;		
w r. 1881. 8.489 zł. 25 ct. razem	47.406 „ 55 ¹ / ₂ „	
pozostaje do rozporządzalności	2.593 zł. 44 ¹ / ₂ ct.	

Do rubr. II—XIII. „Budowa.“

Uchwałą z dnia powyższego przeznaczono na koszta budowy	964.000 zł. — ct.	
Wydano w r. 1877. 30.371 zł. 17 ct.; — w r. 1878. 306.872 zł.		
36 ¹ / ₂ ct.; — w r. 1879. 322.167 zł. 41 ct.; — w r. 1880.		
263.641 zł. 03 ct.; — w r. 1881. 123.471 zł. 71 ct. razem .	1,046.523 „ 68 ¹ / ₂ „	
przekroczono zatem o	82.523 zł. 68 ¹ / ₂ ct.	

Reasumowanie rachunków całego czasokresu budowy.

a) Uchwałą z dnia 5. Kwietnia 1876 przeznaczył Wysoki Sejm pierwotnie na budowę gmachu krajowego pozostałość z rachunków funduszu krajowego z końcem r. 1875. w kwocie		867.762 zł. 10 ¹ / ₂ ct.
b) W skutek lokacyj i innych wpływów kwota ta po koniec roku 1881. wzrosła do wysokości		998.715 zł. 29 ¹ / ₂ ct.
c) Następną uchwałą sejmową z 23. Sierpnia 1877 r. przeznaczono ostatecznie na fundusz budowy	964.000 „ — „	
d) Z porównania okazuje się nadwyżka dochodów	34.715 zł. 29 ¹ / ₂ ct.	
e) Właściwy koszt budowy poniesiony po koniec roku 1881. wynosi	1,046.523 zł. 68 ¹ / ₂ ct.	
f) W porównaniu z dochodem pod lit. b) wykazany	998.715 „ 29 ¹ / ₂ „	
g) Okazuje się brak pokryty z funduszu krajowego w kwocie	47.808 zł. 39 ct.	
Doliczywszy do tego braku nadwyżkę wykazaną pod lit. d) w kwocie 34.715 zł. 29 ¹ / ₂ ct., okazuje się właściwe, powyżej w wyjaśnieniach wykazane przekroczenie w kwocie 82.523 zł. 68 ¹ / ₂ ct. — Zaś doliczywszy do tego braku wydatki na administrację poniesione, w kwocie		
okazuje się pokryty z funduszu krajowego niedobór w kwocie		47.406 „ 55 ¹ / ₂ „
który w poz. 5. dochodów wykazano.		95.214 zł. 94 ¹ / ₂ ct.

LW. 25.754/1883.
Alegat lit. B. do sprawo-
zdania Wydziału krajowego
o zamknięciu rachunkiem
funduszków kraj. za r. 1881.

Lit. B.

Zamknięcie rachunku FUNDUSZÓW SAMOISTNYCH

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1881.

I N D E K S.

	str.
I. Fundusz pomnika Kościuszki	1
II. Fundusze stypendyjne	2
III. Administracya dóbr Winniki	20
IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	22
V. „ niżankowicki „	24
VI. „ posagowy Komarnickich	26
VII. „ zakładu Ossolińskich	27
VIII. „ zapomogi b. obwodu tarnowskiego	28
IX. „ zapomogi z roku 1868.	29
X. „ pozostałej zapomogi z roku 1866.	30
XI. „ budowy domu podrzutek w Lwowie	31
XII. „ depozytów gminnych serwitutowych	32
XIII. „ Russanowskiej	33
XIV. „ szkół ludowych z roku 1872.	35
XV. „ Ponińskiego	39
XVI. „ Fr. Kochmana dla literatów polskich	40
XVII. „ Fr. Kochmana dla dziewcząt służących	41
XVIII. „ Jędrzejowiczowej dla wiekowych kobiet	42
XIX. „ pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego	44
XX. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	45
XXI. Fundusz budowy laboratorium w Dublanach	46
XXII. Fundacya hr. Weissenwolfowej	48
XXIII. „ hr. Wodzickiego Piotra	50
XXIV. „ Dra Malinowskiego J. Kazimierza	52
XXV. „ Brzozowskiego Karola na cele dobroczynne	53
XXVI. „ „ „ dla bursy stanisławowskiej	54
XXVII. „ Schiffnera Antoniego	55
XXVIII. „ Mochnackiej Maryi	56
XXIX. Fundusz budowy szkoły w Czernichowie	57
XXX. Depozyta	58

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycya	A. Majątek zarodowy.		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
				zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	1	Dochody							
	2	Zapasy z początkiem roku 1881.:							
		a) w gotówce	—	zł. — ¹ / ₂ ct.					
		b) w efektach	14.605	" 43 "			14.605	43 ¹ / ₂	
	1	Wydatki							
	2	Zapasy z końcem roku 1881.:							
		a) w gotówce	—	zł. — ¹ / ₂ ct.					
		b) w efektach	14.605	" 43 "			14.605	43 ¹ / ₂	
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.							
		<i>Stan czynny.</i>							
		<i>Szczegół.</i>							
		<i>Ogół.</i>							
		zł.		ct.					
	1	Zapasy kasowy: a) w gotówce .	—	— ¹ / ₂					
		b) w efektach:							
	2	Obligacje indemnizacyjne .	5.700	—					
	3	4% listy zast. Tow. kredyt.	6.400	—					
	4	5% " " " "	2.300	—					
	5	Książeczka gal. Kasy oszczęd.	205.43		14.605.43 ¹ / ₂				
		<i>Stan bierny.</i>							
		<i>Czysty stan czynny</i>			14.605.43 ¹ / ₂				
		B. Majątek obrotowy.							
		Dochody.							
I.	1	Odsetki: a) od obligacyj indemnizacyjn.	269	zł. 33 ct.					
		b) " 4% listów zast. kredyt.	256	" — "					
		c) " 5% " " " "	115	" — "	640	33	640	33	
	2	Zapasy z początkiem roku 1881.							
		Wydatki.							
I.	1	Odesłane odsetki Komitetowi zarządzającemu	640	33	640	33			
	2	Zapasy z końcem roku 1881.							
		Stan majątku obrotowego z końcem r. 1881.							

Uwaga. Majątkiem tej fundacji zarządza samodzielnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności (za rok 1881. patrz LW. 6.029/1882).

II. Fundusze stypendyjne

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
		Fundacje nowo przybyłe:						
I.	1	Jurgas Magdaleny, a) w 4% listach zastawn. kredytowych im. wartości 10.000 zł. — ct.						
		b) w książeczce kasy oszczędn. 199 „ 54 „						
	2	Słowackiego Juliusza (im.), w książeczkach Kasy oszczędności 5.289 „ 49 „						
	3	Strzałkowskiego Stanisł., w gotówce 1.000 „ — „						
	4	Stupnickiego Marcelego 1.305 „ — „	17.794	03	17.794	03	—	—
	5	Wpływy na rzecz istniejących już fundacyj, w gotówce 1.792 91	1.792	91	1.792	91	—	—
II.	6	Kapitały hipotekowane, spłacone 92.170 65 1/2	92.170	65 1/2	—	—	92.170	65 1/2
III.	7	Gotówka otrzymana ze sprzedaży realności 41.167 63 1/2	41.167	63 1/2	2.269	30	38.898	33 1/2
IV.	8	„ pobrana z majątku obrotowego 23.009 67 1/2	23.009	67 1/2	23.009	67 1/2	—	—
V.	9	Efakta zakupione 281.826 75	281.826	75	281.826	75	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	457.761	65 1/2	326.692	66 1/2	131.068	99
		b) Przenośne.						
	10	Efakta odebrane z winkulacyi 195.720 —	195.720	—	195.720	—	—	—
	11	Gotówka otrzymana ze sprzedaży efektów 260.337 19	260.337	19	260.337	19	—	—
		Suma wszystkich dochodów	913.818	84 1/2	782.749	85 1/2	131.068	99
	12	c) Stan z początkiem roku 1881:						
		a) w gotówce 189 zł. 02 1/2 ct.						
		b) w efektach 1,847.521 „ 23 „						
		c) w dobrach i realnościach 346.734 „ 18 „	—	—	2,194.444	43 1/2	—	—
		Razem	—	—	2,977.194	29	131.068	99
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Efakta wylosowane i spieniężone 230.263 77	230.263	77	230.263	77	—	—
		b) Przenośne.						
	2	Efakta wydane do winkulacyi 195.720 —	195.720	—	195.720	—	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów 289.903 10	289.903	10	289.903	10	—	—
		Suma wszystkich wydatków	715.886	87	715.886	87	—	—
	4	c) Stan z końcem roku 1881:						
		a) w efektach 1,914.573 zł. 24 ct.						
		b) w dobrach i realnościach 346.734 „ 18 „	—	—	2,261.307	42	—	—
		Razem	—	—	2,977.194	29	—	—
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.						
		Stan czynny.			Szczegół.		Ogół.	
	1	Zapasy kasowy w efektach:						
		a) 5% obligacye indemnizacyjne			432.640	—		
		b) 5% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego			512.300	—		
		c) 4% „ „ „ „ „ „			138.100	—		
		d) 6% „ „ „ „ „ „ krakowskiego Zakładu kredytowego			144.900	—		
		e) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873.			155.800	—		
		f) 6% listy zastawne Banku hipotecznego			339.300	—		
		g) 5% nieprem. „ „ „ „			90.200	—		
		h) Renty państwowe, w papierach oprocentowane			6.000	—		
		Do przeniesienia			1,819.240	—		

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Stan majątku zarodowego	Szczegół		Ogół	
			zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia	1,819.240	—		
		i) Akcje kolei Karola Ludwika	78.000	—		
		k) " " węgierskiej północno-wschodniej	1.200	—		
		l) Losy państwowe z roku 1860.	2.100	—		
		m) " miasta Krakowa	60	—		
		n) Obligacje domestykalne Księstwa styryjskiego	2.000	—		
		o) Książeczki gal. Kasy oszczędności	11.973	24	1,914.573	24
2		Należytości czynne	—	—	131.068	99
3		Wartość dóbr i realności:				
		a) Dobra „Godowa“ z przyległ., wł. funduszu ś. p. Dydyńskiego	39.972	—		
		b) Realność w Strzyżowie, Nr. 97, wł. fund. ś. p. Dydyńskiego	3.527	—		
		c) Dobra „Winniki“ z przyl., wł. funduszu ś. p. Głowińskiego	67.875	03		
		d) Budynek u św. Mikołaja, własn. funduszu konwiktowych	197.213	—		
		e) Realność w Rzeszowie, wł. fund. ś. p. Dra Towarnickiego	38.147	15	346.734	18
		<i>Suma stanu czynnego</i>	—	—	2,392.376	41
		<i>Stan bierny</i>	—	—	—	—
		<i>Czysty stan czynny</i>	—	—	2,392.376	41
		Uwagi:				
1		Wykazane pod poz. 6. dochodów należytości czynne z końcem roku 1881. z tytułu dłużnych kapitałów hipotekowanych, dzielą się jak następuje:				
		a) we fundacji Krakowskiej zakordonowej	1.575	zł. —	ct.	
		b) " " Łosia	6.363	" 64 ¹ / ₂	"	
		c) " " Olszewskiego	4.500	" —	"	
		d) " " Paprockiego	4.000	" —	"	
		e) " " Torosiewiczza	5.000	" —	"	
		f) " " Dra Towarnickiego	49.732	" 01	"	
		g) " " Żebrowskiego	21.000	" —	"	
		Razem, jak wykazano	92.170	zł. 65 ¹ / ₂	ct.	
2		Wierzytelności z tytułu sprzedanych realności, wykazane pod poz. 7. dochodów, składają się z końcem roku 1881:				
		a) z długu funduszu Obląkanych i Położnic, za nabytą w dawniejszych czasach od funduszu Głowińskiego realność Popijarską	35.201	zł. 49 ¹ / ₂	ct.	
		b) z reszty należytości zaległych na rzecz tegoż funduszu u nabywców pojedynczych realności w Winnikach	3.696	" 84	"	
		Razem, jak wykazano	38.898	zł. 33 ¹ / ₂	ct.	
3		Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego, wykazana pod poz. 8. dochodów w kwocie 23.009 zł. 67 ¹ / ₂ ct. stanowiła nadwyżkę tegoż majątku po wypłacie stypendyów itp., która w myśl odpowiednich statutów fundacyjnych użyta została na pomnożenie majątków zarodowych pojedynczych fundacyj, przez zakupno oprocentowanych papierów publicznych. Wydatek na to zakupno mieści się w ogólnej kwocie, wykazanej pod poz. 3. wydatków „przenośnych“.				
4		Oprócz wykazanych w stanie majątkowym pod poz. i) akcji kolei Karola Ludwika na 78.000 zł., posiadają jeszcze fundusze Konieckiego i Dra Towarnickiego 5 sztuk akcji użytkowania tejże kolei, które z powodu wylosowania tychże akcji nie przynoszą rocznych odsetków, lecz tylko przypadającą na nie dywidendę.				
5		Wykazana w stanie majątkowym pod poz. 3. wartość dóbr i realności nie obejmuje wartości nowo objętych dóbr, własności przybyłych w roku 1881. fundacyj ś. p. Strzałkowskiego i Stupnickiego, ponieważ takowe nie zostały jeszcze oszacowane.				
6		Z porównania stanu majątku z końcem roku 1881.	2,392.376	zł. 41	ct.	
		ze stanem z końcem roku 1880.	2,328.232	" 72 ¹ / ₂	"	
		okazuje się przyrost o	64.143	zł. 68 ¹ / ₂	ct.	
		nie licząc dóbr nowo przybyłych.				

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy.	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I.		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
		Odsetki.						
	1	Od papierów publicznych wraz z dywidendą	103.713	92 1/2	103.713	92 1/2	—	—
	2	„ książeczek Kasy oszczędności	638	88	638	88	—	—
	3	„ kapitałów hipotekowanych	9.258	44	8.050	94	1.207	50
		<i>Suma rubryki I.</i>	<i>113.611</i>	<i>24 1/2</i>	<i>112.403</i>	<i>74 1/2</i>	<i>1.207</i>	<i>50</i>
II.		Dochody z dóbr i realności.						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr „Winniki“	2.801	98 1/2	2.801	98 1/2	—	—
	5	Czynsz z gmachu u św. Mikołaja	20.000	—	20.000	—	—	—
	6	„ z parochii „ „ „	2.729	36	59	33	2.670	03
	7	„ z dzierżawy dóbr „Godowa“	3.415	48 1/2	2.602	80 1/2	812	68
	8	Dochód z lasów „ „	1.100	—	1.100	—	—	—
		<i>Suma rubryki II.</i>	<i>30.046</i>	<i>83</i>	<i>26.564</i>	<i>12</i>	<i>3.482</i>	<i>71</i>
III.		Dodatki z innych funduszy.						
	9	Od funduszy konwiktowych, dla funduszu Głowińskiego	395	24	395	24	—	—
IV.		Dochody i zwroty rozmaite.						
	10	Odsetki zwłoki i prowizye	2.345	46 1/2	135	97 1/2	2.209	49
	11	Zwroty: a) wydatków konserwacyjn. z lat dawniejszych	2.500	—	—	—	2.500	—
		b) rozmaite	84	18	79	13	5	05
		<i>Suma rubryki IV.</i>	<i>4.929</i>	<i>64 1/2</i>	<i>215</i>	<i>10 1/2</i>	<i>4.714</i>	<i>54</i>
		Suma dochodów rzeczywistych	<i>148.982</i>	<i>96</i>	<i>139.578</i>	<i>21</i>	<i>9.404</i>	<i>75</i>
		b) Przenośne.						
	12	Zaliczki rozmaite	2.557	87	2.557	87	—	—
		Suma wszystkich dochodów	151.540	83	142.136	08	9.404	75
	13	c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	20.264	79	—	—
		Razem	—	—	162.400	87	9.404	75
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Stypendya	94.773	85	92.049	60	2.724	25
II.		Cele naukowe i dobroczynne.						
	2	Datki na budowę szkół	400	—	100	—	300	—
	3	„ na poparcie przemysłu drobnego	200	—	200	—	—	—
	4	Subwencya szkołom więźniów	150	—	150	—	—	—
	5	„ bursom i zakładom wychowawczym	725	—	480	—	245	—
	6	Zasiłki uczniom na dalsze kształcenie się	1.020	—	1.020	—	—	—
	7	Zasiłek „Bratniej pomocy“ akademików	100	—	100	—	—	—
	8	Zapomogi artystom	950	—	950	—	—	—
	9	Nauczycielom seminariów, szkół wydział. i ludowych	800	—	800	—	—	—
	10	Na podróże naukowe za granicę i wycieczki uczniów w celu uzupełnienia studyów fachowych	750	—	750	—	—	—
		<i>Suma rubryki II.</i>	<i>5.095</i>	<i>—</i>	<i>4.550</i>	<i>—</i>	<i>545</i>	<i>—</i>
III.		Wsparcia jednorazowe.						
	11	Dwudziestu ubogim uczniom po 20 zł.	400	—	400	—	—	—
		Do przeniesienia	<i>100.268</i>	<i>85</i>	<i>96.999</i>	<i>60</i>	<i>3.269</i>	<i>25</i>

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek obrotowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia . . .	100.268	85	96.999	60	3.269	25
IV.		Subwencye stałe innym fundacyom.						
	12	Kapitulę lwowskiej obrz. rzym. kat.	446	46	446	46	—	—
	13	Zakładowi ubogich	12	60	12	60	—	—
	14	Domowi kalek	8	40	8	40	—	—
	15	Funduszowi religijnemu	57	54	57	54	—	—
	16	Kościółowi OO. Jezuitów	21	—	21	—	—	—
		<i>Suma rubryki IV. . .</i>	546	—	546	—	—	—
V.		Legata i pensye.						
	17	Dożywocia na mocy legatów	1.627	41½	1.527	41½	100	—
VI.	18	Alimentacye	630	—	630	—	—	—
VII		Dotatki do funduszów.						
	19	Fundusze konwiktowe do funduszu Głowińskiego	395	24	395	24	—	—
VIII		Podatki i należytości rządowe.						
	20	Podatki gruntowe, czynszowe i t. p.	8.617	09½	7.931	65½	685	44
	21	Należytości rządowe od odebranych w zarząd fundacyj	1.175	53	1.175	53	—	—
		<i>Suma rubryki VIII. . .</i>	9.792	62½	9.107	18½	685	44
IX.		Wydatki administracyjne.						
	22	Płace nadkuratora i kuratorów, z funduszu Dra Towarnickiego, tudzież administratora, leśniczego i służby leśnej z funduszu Dydyńskiego	5.230	35	4 974	46	255	89
	23	Remuneracye stałe	120	—	120	—	—	—
	24	Konserwacye i budowy (gmach u św. Mikołaja)	2.013	39	1.903	89	109	50
	25	Splata mesznego w dobrach „Godowa“	296	69	272	97½	23	71½
	26	Koszta kancelaryjne	16	66	14	—	2	66
		<i>Suma rubryki IX. . .</i>	7.677	09	7.285	32½	391	76½
X.	27	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	23.009	67½	23.009	67½	—	—
XI.		Wydatki i zwroty rozmaite.						
	28	Koszta insercyjne i winkulacyjne	230	05	230	05	—	—
	29	„ utrzymania grobowca śp. fundatorów Laskowskich	10	—	10	—	—	—
	30	„ stemplowe, portorya, eskonta i t. p. wydatki	863	09	860	72	2	37
		<i>Suma rubryki XI. . .</i>	1.103	14	1.100	77	2	37
		Suma wydatków rzeczywistych	145.050	03½	140.601	21	4.448	82½
		b) Przenośne.						
	31	Zwroty zaliczek	9.297	37	1.163	43	8.133	94
		<i>Suma wszystkich wydatków</i>	154.347	40½	141.764	64	12.582	76½
	32	c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce	—	—	20.636	23	—	—
		Razem	—	—	162.400	87	12 582	76½

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

		<i>Stan czynny.</i>	Szczegół.	Ogół.
1	Zapasy kasowy w gotówce	:	20.636 23	— —
2	Należności czynne	:	9.404 75	30.040 98
		<i>Stan bierny.</i>		
	Należności bierny	:	— —	12.582 76 ¹ / ₂
	<i>Czysty stan czynny</i>	:	— —	17.458 21 ¹ / ₂

Uwagi.

- Wydatek pod poz. 30. dlatego tak znaczny, ponieważ w roku 1881. wylosowano 6% -we listy zastawne Banku hipotecznego w sumie 150.500 zł., natomiast zaś przy zakupie 5% -wych niepremiowanych listów hipotecznych przed terminem zapadłości wylosowanych efektów, zapłacono w myśl zatwierdzonej do LW. 60.981/1881 oferty Banku hipotecznego 4% eskont w kwocie 688 zł. 41 ct.
- Zapasy ostateczny w gotówce, wykazany w kwocie 20.636 zł. 23 ct. sfruktyfikowanym został z początkiem roku 1882. po potrąceniu należności biernych odnośnych funduszy na rzecz majątku zarodowego, przez zakupno 5% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego i lokacyę pozostałych po zakupie nadwyżek w gal. Kasie oszczędności.

Alegat 1. do zamknięcia rachunku za rok 1881.

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych funduszów stypendyjnych.

A) Majątek zarodowy.

Nr. porz.	Nazwa fundacyi	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Ajwas	1.000	—	1.100	—	2.100	—	1.050	—	1.050	—
2	Artymowicz	2.014	99	2.002	22	4.017	21	2.002	22	2.014	99
3	Bier	7.392	20	335	88	7.728	08	319	45	7.408	63
4	Brześcińska	3.800	72	453	70	4.254	42	326	96	3.927	46
5	Brzeski	3.951	15	3.836	84	7.787	99	3.820	53	3.967	46
6	Brzeżany	1.515	35	3	30	1.518	65	1	65	1.517	—
7	Chełmecki	1.363	75	24	—	1.387	75	12	—	1.375	75
8	Chlebowski	1.144	72	2.308	04	3.452	76	2.306	96	1.145	80
9	Cesarz Franciszek Józef I.	52.448	94	3.388	66 1/2	55.837	60 1/2	3.225	03 1/2	52.612	57
10	Cieszewski & Zawadzki .	7.761	26	—	—	7.761	26	—	—	7.761	26
11	Czajkowski	14.501	79	10.817	36	25.319	15	10.680	33	14.638	82
12	Czuczawa	3.922	69	611	23	4.533	92	609	28	3.924	64
13	Dydyński	64.759	29	66.381	68	131.140	97	64.631	94	66.509	03
14	Egierski dla Egierskich I.	6.336	79	300	22	6.637	01	300	22	6.336	79
15	„ „ „ II.	4.315	34	—	—	4.315	34	—	—	4.315	34
16	„ „ Siedleckich I.	5.990	20	949	69	6.939	89	921	14	6.018	75
17	„ „ „ II.	4.384	79	16	—	4.400	79	8	—	4.392	79
18	Engłowa	5.221	47	4.220	67	9.442	14	4.212	67	5.229	47
19	Falkenfels	100	—	—	—	100	—	—	—	100	—
20	Gizella	3.190	58	12	—	3.202	58	6	—	3.196	58
21	Głowiński	235.917	38 1/2	44.898	01	280.815	39 1/2	42.716	70 1/2	238.098	69
22	Gołuchowski	28.523	94	20.567	64 1/3	49.091	58 1/2	20.038	44 1/2	29.053	14
23	Harbut	1.916	04	33	70	1.949	74	16	85	1.932	89
24	Hauer	2.026	36	964	16	2.990	52	937	58	2.052	94
25	Horecki	4.940	77	1.467	28	6.408	05	1.350	03	5.058	02
26	Janowski	2.114	14	929	20	3.043	34	918	70	2.124	64
27	Jarosław (Anny Ostrogskiej)	10.650	83	11.320	16	21.970	99	11.244	43	10.726	56
28	Jurgas	—	—	10.199	54	10.199	54	—	—	10.199	54
29	Kallir	6.702	82	1.576	12	8.278	94	1.540	56	6.738	38
30	Karol Ludwik	7.700	—	2.546	37	10.246	37	2.526	11	7.720	26
31	Kiślicki	5.976	87	3.322	80	9.299	67	3.092	43	6.207	24
32	Koniecki	59.834	36	16.611	73 1/2	76.446	09 1/2	14.850	55 1/2	61.595	54
33	Kopernik	1.176	78	303	91	1.480	69	203	91	1.276	78
34	Kopiński	2.326	65	—	—	2.326	65	—	—	2.326	65
35	Korzelińska	6.588	51	5.417	15	12.005	66	5.032	17	6.973	49
36	Kraków	60.321	93	13.127	74 1/2	73.449	67 1/2	13.125	50 1/2	60.324	17
37	Krakowiec	2.673	20	214	39	2.887	59	207	39	2.680	20
38	Krausnecker	22.080	47	21.532	18	43.612	65	20.802	79	22.809	86
39	Krościenko	1.614	87	324	92	1.939	79	305	24	1.634	55
40	Kruszewska	6	180	1.085	33	7.265	33	1.115	42	6.149	91
41	Krzczunowicz Ignacy . . .	12.028	87	1.110	06	13.138	93	1.015	64	12.123	29
42	Krzczunowicz Walery . . .	6.343	70	410	63	6.754	33	256	50	6.497	83
43	Kucharski	6	105	10.192	52 1/2	16.298	03 1/2	10.148	06 1/2	6.149	97
44	Kulczycki	9.311	12	681	07	9.992	19	640	87	9.351	32
45	Laskowska	83.446	61	12.909	02	96.355	63	12.093	03	84.262	60
46	Lewicki	23.000	89	1.070	42 1/2	24.071	31 1/2	940	07 1/2	23.131	24
47	Loewenstein	2.446	74	302	37	2.749	11	208	82	2.540	29
	Do przeniesienia	807.065	38 1/2	279.879	94	1.086.945	32 1/2	259.762	20 1/2	827.183	12

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych

A) M a j a t e k

Nr. porz.	Nazwa fundacji	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	807.065	38 ¹ / ₂	279.879	94	1,086 945	32 ¹ / ₂	259.762	20 ¹ / ₂	827.183	12
48	Ładuński	1.084	09	2.837	29	3.921	38	2.185	58	1.735	80
49	Łoś	20.751	65	1.504	75 ¹ / ₂	22.256	40 ¹ / ₂	1.504	23 ¹ / ₂	20.752	17
50	Małecki	1.024	20	443	65	1.467	85	340	96	1.126	89
51	Matczyński	14.996	41	14.041	88 ¹ / ₂	29.038	29 ¹ / ₂	13.886	12 ¹ / ₂	15.152	17
52	Mioszowski	17.442	38	1.335	08	18.777	46	1.318	56	17.458	90
53	Mikiewicz	1.333	53	911	09	2.244	62	911	09	1.333	53
54	Mikołajów	7.378	36	5.237	62	12.615	98	5.081	39	7.534	59
55	Monasterzyska	2 663	27	805	40	3.468	67	751	71	2.716	96
56	Morawski I.	842	93	647	77 ¹ / ₂	1.490	70 ¹ / ₂	576	02 ¹ / ₂	914	68
57	Morawski II.	5.102	23	819	85	5.922	08	813	91	5.108	17
58	Moszczeńska	881	69	1.607	77	2.489	46	1.604	77	884	69
59	Nahaczów	861	49	355	37	1.216	86	278	91	937	95
60	Nielepiec	1.094	03	612	11	1.706	14	606	39	1.099	75
61	Niezabitowska	24.659	06	6 463	23	31.122	29	6.244	59	24.877	70
62	Obniski	9.072	71	1.809	09	10.881	80	1.809	09	9.072	71
63	Olszewski	—	—	3.812	33	3.812	33	2.522	70	1.289	63
64	Otowski	586	87	3	48	590	35	1	74	588	61
65	Ożańska	1.980	—	1.437	80	3.417	80	1.100	—	2.317	80
66	Paprocki	6.680	61	1.725	28 ¹ / ₂	8 405	89 ¹ / ₂	1.521	31 ¹ / ₂	6.884	58
67	Parzelski	4.041	07	883	07 ¹ / ₂	4.924	14 ¹ / ₂	834	99 ¹ / ₂	4.089	15
68	Pawłowski	5.214	90	—	—	5.214	90	—	—	5.214	90
69	Petryczyn	104.937	41	13.166	08	118.103	49	13.184	58	104.918	91
70	Pineles	4.355	50	4.338	20	8.693	70	4.090	30	4.603	40
71	Pitoń	2.706	56	2.232	45	4.939	01	2.217	45	2.721	56
72	Pniewski	2 204	22	508	80	2.713	02	488	36	2.224	66
73	Popkiewicz	9.815	15	4.019	58	13.834	73	3.769	13	10.065	60
74	Potocki	18.484	82	16.227	90	34 712	72	16.227	90	18.484	82
75	Przemyśl	2.313	41	624	81	2.938	22	612	74	2.325	48
76	Radymno I.	1.333	32	41	—	1.374	32	20	00	1.353	82
77	Radymno II.	3.568	61	799	81 ¹ / ₂	4.368	42 ¹ / ₂	752	06 ¹ / ₂	3.616	36
78	Rappaport	1.305	83	352	03 ¹ / ₂	1.637	86 ¹ / ₂	317	95 ¹ / ₂	1.319	91
79	Rostocki	6.587	33	636	02	7.223	35	420	60	6.802	75
80	Rudolf	2.584	31	562	08	3.146	39	532	17	2.614	22
81	Ruszyan	14.481	04	4.127	24	18.608	28	4.075	76	14.532	52
82	Rzeszów	3.127	01	4.083	29 ¹ / ₂	7.210	30 ¹ / ₂	4.063	23 ¹ / ₂	3.147	07
83	Sapieha { a) zarodowy	18.877	14	888	83	19.765	97	745	74	19.020	23
	{ b) rezerwowo	2.084	96	909	90 ¹ / ₂	2 994	86 ¹ / ₂	728	38 ¹ / ₂	2.266	48
84	Sącz	4.930	38	3.836	24 ¹ / ₂	8.766	62 ¹ / ₂	3.669	66 ¹ / ₂	5.096	96
85	Schnell	1.588	50	2.821	81	4.410	31	2.776	69	1.633	62
86	Seidler	2.096	—	315	12	2.411	12	294	54	2.116	58
87	Seeling-Saulenfels	601	39	60	42	661	81	30	21	631	60
88	Sielecka	9.652	40	2.210	54	11.862	94	2.144	34	9.718	60
89	Siemiradzki	2.337	49	4.182	01	6.519	50	4.352	02	2.167	48
90	Skibiński	10.000	—	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
91	Słowacki	—	—	21.196	98	21.196	98	15.937	99	5.258	99
92	Spadwiński	11.754	93	505	49	12.260	42	404	04	11.856	38
93	Stanisławów	684	72	604	—	1.288	72	549	78	738	94
	Do przeniesienia	1,177.169	29 ¹ / ₂	416.404	53	1,593.573	82 ¹ / ₂	386.062	43 ¹ / ₂	1,207.511	39

funduszków stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Nr. porz.	Nazwa fundacji	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	1,177.169	29 1/2	416.404	53	1,593.573	82 1/2	386.062	43 1/2	1,207.511	39
94	Stankiewicz	20.629	35	49	—	20.678	35	24	50	20.653	85
95	Stawek	3.097	90	1.474	31	4.572	21	1.385	61	3.186	60
96	Strzałkowski	—	—	1.000	—	1.000	—	1.000	—	—	—
97	Stupnicki	—	—	2.610	—	2.610	—	1.305	—	1.305	—
98	Szmoniewski	1.534	36	1.078	07	2.612	43	1.039	59	1.572	84
99	Tarnów	1.578	10	600	67	2.178	77	600	67	1.578	10
100	Tchórznicka	2.044	40	—	—	2.044	40	—	—	2.044	40
101	Torosiewicz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
102	Towarnicki Dr. Jan	310.956	31	289.468	56 1/2	600.424	87 1/2	257.773	37 1/2	342.651	50
103	Towarnicki Bazylewicz	22.567	88	2.521	18 1/2	25.089	06 1/2	2.281	46 1/2	22.807	60
104	Unia lubelska	740	33	319	40	1.059	73	259	81	799	92
105	Wierzbicki	29.642	30	75	02	29.717	32	37	51	29.679	81
106	Wilczyński	3.000	—	2.003	90	5.003	90	2.003	90	3.000	—
107	Wystawa krajowa	17.331	92	4.624	65	21.956	57	4.155	33	17.801	24
108	Zawadzki Korwin	43.413	38	3.552	43	46.965	81	3.339	34	43.626	47
109	Zawadzki Rogala	6.920	27	401	73 1/2	7.322	00 1/2	352	80 1/2	6.969	20
110	Żelchocki	69.192	14	8.162	68	77.354	82	7.954	82	69.400	—
111	Żebrowski	17.992	12	13.264	55	31.256	67	11.641	01	19.615	66
112	Żurakowski	119 900	20	37.006	96	156.907	16	36 537	50	120.369	66
	Suma	1,847.710	25 1/2	784.617	65 1/2	2,632.327	91	717.754	67	1,914.573	24

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych

B) M a j ą t e k

Nr. porz.	Nazwa fundacyi	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1	Ajwas	25	—	50	—	75	—	50	20	24	80
2	Artymowicz	—	01	129	99	130	—	130	—	—	—
3	Bier	4	62 1/2	442	63	447	25 1/2	440	25	7	00 1/2
4	Brześciańska	32	46	188	56 1/2	221	02 1/2	127	74	93	28 1/2
5	Brzeski	16	31	219	59	235	90	225	32	10	58
6	Brzeżany	1	65	75	15	76	80	75	15	1	65
7	Chełmecki	12	—	75	—	87	—	87	—	—	—
8	Chlebowski	1	08	73	66	74	74	74	74	—	—
9	Cesarz Franciszek Józef I.	121	92	3.170	48	3.292	40	2.713	83 1/2	578	56 1/2
10	Cieszewski & Zawadzki .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Czajkowski	133	00 1/2	786	06	919	06 1/2	824	10	94	96 1/2
12	Czuczawa	1	95	198	75	200	70	189	28	11	42
13	Dydyński	1.724	69	7.280	69	9.005	38	7.090	40	1.914	98
14	Egierski dla Egierskich I.	—	—	284	47	284	47	267	45	17	02
15	" " " II.	—	—	195	50	195	50	195	50	—	—
16	" " Siedleckich I.	23	12	290	33 1/2	313	45 1/2	288	34	25	11 1/2
17	" " " II.	8	—	196	50	204	50	204	—	—	50
18	Englowa	8	00 1/2	321	00 1/2	329	01	329	01	—	—
19	Falkenfels	—	11	6	—	6	11	—	—	6	11
20	Gizella	6	—	156	—	162	—	156	—	6	—
21	Głowiński	—	—	35.985	58	35.985	58	35.985	58	—	—
22	Gołuchowski	562	30 1/2	1.537	87	2.100	17 1/2	1.856	51 1/2	243	66
23	Harbut	11	23 1/2	91	23	102	46 1/2	16	85	85	61 1/2
24	Hauer	17	72	125	22 1/2	142	94 1/2	137	58	5	36 1/2
25	Horecki	116	00 1/2	219	94	335	94 1/2	277	61	58	33 1/2
26	Janowski	2	36 1/2	135	25 1/2	137	62	137	62	—	—
27	Jarosław (Anny Ostrogskiej)	76	67	619	64	696	31	661	35	34	96
28	Jurgas	—	—	400	—	400	—	1	50	398	50
29	Kallir	35	56	296	50	332	06	300	65	31	41
30	Karol Ludwik	—	—	378	13	378	13	367	09 1/2	11	03 1/2
31	Kiślicki	137	62	344	80 1/2	482	42 1/2	412	95	69	47 1/2
32	Koniecki	846	58 1/2	4.541	63	5.388	21 1/2	5.388	21 1/2	—	—
33	Kopernik	—	—	69	42	69	42	66	—	3	42
34	Kopiński	—	26 1/2	120	—	120	26 1/2	—	—	120	26 1/2
35	Korzelińska	359	—	427	36	786	36	608	53	177	83
36	Kraków	90	17	5.206	99 1/2	5.297	16 1/2	4.722	10 1/2	575	06
37	Krakowiec	7	00 1/2	131	—	138	00 1/2	132	01	5	99 1/2
38	Krausnecker	638	24 1/2	1.504	60 1/2	2.142	85	2.142	85	—	—
39	Krościenko	11	07 1/2	95	46	106	53 1/2	102	46	4	07 1/2
40	Kruszewska	360	—	404	38	764	38	764	38	—	—
41	Krzeczunowicz Ignacy . . .	95	—	612	79	707	79	605	26	102	53
42	Krzeczunowicz Walery . . .	156	50	304	50	461	—	436	50	24	50
43	Kucharski	21	92	430	93	452	85	426	52 1/2	26	32 1/2
44	Kulczycki	40	20 1/2	442	10	482	30 1/2	445	21	37	09 1/2
45	Laskowska	1.389	86	5.121	76	6.511	62	5.093	57	1.418	05
46	Lewicki	134	99	1.056	36	1.191	35	1.041	98 1/2	149	36 1/2
47	Loewenstein	144	00 1/2	154	92	298	92 1/2	238	21	60	71 1/2
48	Ładuński	379	02	510	50	889	52	877	02	12	50
49	Łoś	—	—	1.692	80	1.692	80	1.493	93	198	87
Do przeniesienia		7.753	26	77.102	06	84.855	32	78.208	37 1/2	6.646	94 1/2

funduszków stypendyjnych.

o b r o t o w y.

Nr. porz.	Nazwa fundacji	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	7.753	26	77.102	06	84.855	32	78.208	37 1/2	6.646	94 1/2
50	Małecki	47	25 1/2	57	42 1/2	104	68	104	68	—	—
51	Matczyński	177	23	1.182	78	1.360	01	1.332	26 1/2	27	74 1/2
52	Mieroszewski	13	56 1/2	820	69	834	25 1/2	616	40	217	85 1/2
53	Mikiewicz	—	—	84	09	84	09	84	09	—	—
54	Mikołajów	184	62	468	17 1/2	652	79 1/2	555	40	97	39 1/2
55	Monasterzyska	53	—	163	87	216	87	159	87	57	—
56	Morawski I.	46	72 1/2	50	26 1/2	96	99	75	12 1/2	21	86 1/2
57	Morawski II.	5	94 1/2	278	12 1/2	284	07	274	69	9	38
58	Moszczeńska	3	00 1/2	52	98 1/2	55	99	55	99	—	—
59	Nahaczów	48	—	57	33	105	33	78	83	26	50
60	Nielepiec	5	72 1/2	55	72 1/2	61	45	58	73	—	272
61	Niezabitowska	224	67	1.411	69	1.636	36	1.522	49	113	87
62	Obniski	—	—	466	—	466	—	17	64	448	36
63	Olszewski	—	—	1.865	23	1.865	23	1.829	51	35	72
64	Otowski	1	74 1/2	25	98 1/2	27	73	174	—	25	99
65	Ożańska	—	—	424	71	424	71	372	21	52	50
66	Paprocki	162	00 1/2	377	50	539	50 1/2	526	63 1/2	12	87
67	Parzelski	38	10 1/2	208	36	246	46 1/2	205	73 1/2	40	73
68	Pawłowski	—	—	236	25	236	25	118	25	118	—
69	Petryczyn	482	89	5.503	20 1/2	5.986	09 1/2	5.129	13	856	96 1/2
70	Pineles	252	—	296	66	548	66	489	99	58	67
71	Pitoń	51	00 1/2	162	—	213	00 1/2	170	01	42	99 1/2
72	Pniewski	2	90	125	82	128	72	114	22	14	50
73	Popkiewicz	200	—	511	48	711	48	622	48	89	—
74	Potocki	53	16 1/2	2.025	58 1/2	2.078	75	2.078	75	—	—
75	Przemysł	12	07	125	07	137	14	125	08	12	06
76	Radymno I.	10	25	65	25	75	50	20	50	55	—
77	Radymno II.	47	75	193	37	241	12	196	91 1/2	44	20 1/2
78	Rappaport	—	—	75	50	75	50	40	37 1/2	35	12 1/2
79	Rostocki	220	60	341	—	561	60	420	60	141	—
80	Rudolf	26	95 1/2	126	95	153	90 1/2	128	05	25	85 1/2
81	Russyan	50	10	1.209	32	1.259	42	1.231	03	28	39
82	Rzeszów	15	33 1/2	214	42	229	75 1/2	224	78 1/2	4	97
83	Sapieha	213	02 1/2	1.257	71	1.470	73 1/2	1.347	10 1/2	123	63
84	Sącz	167	98 1/2	302	61 1/2	470	60	409	92 1/2	60	67 1/2
85	Schnell	45	—	115	82	160	82	160	82	—	—
86	Seidler	6	17	123	36	129	53	118	36	11	17
87	Seeling-Saulenfels	28	33 1/2	28	35	56	68 1/2	42	21	14	47 1/2
88	Sielecka	68	61 1/2	499	65 1/2	568	27	499	01	69	26
89	Siemiradzki	6	00 1/2	331	60 1/2	337	61	337	61	—	—
90	Skibiński	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91	Słowacki	—	—	289	01	289	01	159	01	130	—
92	Spadwiński	103	82	596	—	699	82	509	18	190	64
93	Stanisławów	32	—	43	50	75	50	58	—	17	50
94	Stankiewicz	24	50	1.036	—	1.060	50	1.025	10	35	40
95	Stawek	56	17	178	30	234	47	155	13	79	34
96	Strzałkowski	—	—	1.227	56 1/2	1.227	56 1/2	1.227	56 1/2	—	—
	Do przeniesienia	10.941	50	102.394	36 1/2	113.335	86 1/2	103.239	59 1/2	10.096	27

Wykaz wynikłości wedle poszczególnych funduszków stypendyjnych.

B) M a j a t e k o b r o t o w y.

Nr. porz.	Nazwa fundacji	Stan z początkiem roku 1881.		Dochody w ciągu roku 1881.		Razem		Wydatki		Stan z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Z przeniesienia	10.941	50	102.394	36 1/2	113.335	86 1/2	103.239	59 1/2	10.096	27
97	Stupnicki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
98	Szmoniewski	38	48	90	—	128	48	102	42	26	06
99	Tarnów	135	00 1/2	90	—	225	00 1/2	183	01	41	99 1/2
100	Tchórznicka	—	—	100	—	100	—	100	—	—	—
101	Torosiewicz	—	02	250	—	250	02	125	—	125	02
102	Towarnicki Dr. Jan	6.776	17 1/2	20.064	44	26.840	61 1/2	21.012	87 1/2	5.827	74
103	Towarnicki Bazylewicz	256	02 1/2	1.126	37 1/2	1.382	40	1.063	38 1/2	319	01 1/2
104	Unia lubelska	39	72 1/2	39	72 1/2	79	45	60	59	18	86
105	Wierzbicki	37	51 1/2	1.397	51	1.435	02 1/2	1.237	45	197	57 1/2
106	Wilczyński	—	—	190	21	190	21	190	21	—	—
107	Wystawa krajowa	491	50	892	02	1.383	52	802	53	580	99
108	Zawadzki Korwin	430	53	3.557	87	3.988	40	3.646	27	342	13
109	Zawadzki Rogala	48	93 1/2	333	50	382	43 1/2	229	95 1/2	152	48
110	Żalchocki	380	96 1/2	3.269	68	3.650	64 1/2	3.295	29	355	35 1/2
111	Żebrowski	—	—	4.707	34	4.707	34	4.121	59	585	75
112	Żurakowski	688	41 1/2	5.723	74 1/2	6.412	16	4.445	17	1.966	99
	Suma	20.264	79	144.226	78	164.491	57	143.855	34	20.636	23

Alegat 2. do zamknięcia rachunku funduszów stypendyjnych za rok 1881.

Wykaz imienny nadanych na r. 1881. stypendyów bez względu na rzeczywistą tychże wypłatę.

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
fundu- szów	stypen- dyów		zł	ct	fundu- szów	stypen- dyów		zł	ct.
1.		Ajwas	—	—	16		Egierski dla Siedleckich I.		
2.		Artymowicz.				1	Telkel Zygmunt	254	—
	1	Artymowicz Oktaw	30	—	17.		Egierski dla Siedleckich II.		
	2	Sierociński Eugeniusz	90	—		1	Rzepiński Stanisław	196	—
		razem	120	—	18.		Englowa.		
3.		Bier.				1	Brandys Józef	100	—
	1	Bier Szymon	210	—		2	Gołkowski Aureli	200	—
	2	Kahane Józef	210	—			razem	300	—
		razem	420	—	19.		Falkenfels	—	—
4.		Brześcińska	—	—	20.		Gizella.		
5.		Brzeski.				1	Sopuch Rajner Józef	150	—
	1	Piotrowski Mieczysław	190	—	21.		Głowiński.		
6.		Brzeżany.				1	Ambroziewicz Bogusław	210	—
	1	Jabłoński Michał	73	50		2	Antosiewicz Władysław	157	50
7.		Chełmecki.				3	Balzer Oswald	210	—
	1	Bednarski Jan	60	—		4	Biborski Aleksander	210	—
8.		Chlebowski.				5	Biegański Karol	210	—
	1	Markowicz Michał	60	—		6	Bielecki Bazyli	210	—
9.		Cesarz Franciszek Józef.				7	Bielowski Jan	157	50
	1	Hanusz Jan	500	—		8	Bieńkowski Piotr	157	50
	2	Pilat Aleksander	500	—		9	Białas Piotr	210	—
	3	Rossowski Władysław	500	—		10	Barański Władysław	210	—
	4	Stwiertnia Oskar	1000	—		11	Bogdanowicz Marceli	157	50
	5	Żmurko Franciszek	500	—		12	Braun Stanisław	210	—
		razem	3000	—		13	Bresiewicz Tadeusz	157	50
10.		Cieszewski i Zawadzki	—	—		14	Bryl Jan	210	—
11.		Czajkowski.				15	Bryliński Juljan	157	50
	1	Czajkowski-Tymkowicz Kornel	180	—		16	Budzyński Wiktor	157	50
12.		Czuczawa.				17	Burzyński Bolesław	157	50
	1	Isakowicz Bogdan Kalikst	180	—		18	Cielecki Józef	210	—
13.		Dydyński.				19	Cieński Aleksander	210	—
	1	Czajkowski Kazimierz	360	—		20	Cichocki Władysław	157	50
	2	Dydyński Teofil	300	—		21	Chołowiecki Leonard	210	—
	3	Jaworski Władysław	300	—		22	Chowaniec Franciszek	157	50
	4	Niewiadomski Gabryel	360	—		23	Czajkowski Filibert	210	—
	5	Siedlecki Jan	300	—		24	Czarnek Władysław	210	—
	6	Siedlecki Franciszek	300	—		25	Czermiński Kazimierz	157	50
	7	Siedlecki Michał	240	—		26	Chrzęszczewski Wojciech	157	50
	8	Seńkowski Wacław	360	—		27	Chylak Eugeniusz	157	50
	9	Zakrzewski Ignacy	360	—		28	Dadletz Juljan	210	—
		razem	2880	—		29	Dąbrowiecki Wojciech	210	—
14.		Egierski dla Egierskich I.				30	Dobiecki August	157	50
	1	Tarnawski Stanisław	265	—		31	Doboszyński Marceli	210	—
15.		Egierski dla Egierskich II.				32	Dolnicki Cyryl	157	50
	1	Kotłowski Stanisław	180	—		33	Dorundiak Michał	157	50
						34	Długosz Tomasz	157	50
						35	Dziesiewski Piotr	157	50
						36	Fedorowicz Hipolit	210	—

Wykaz imienny nadanych na rok 1881. stypendyów

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
fundu- szów	stypen- dystów		zł.	ct.	fundu- szów	stypen- dystów		zł.	ct.
21.	37	Frankowski Waleryan	157	50	21.	86	Matusiak Szymon	157	50
	38	Fränkel Hieronim	157	50		87	Milewski Feliks	157	50
	39	Friedberg Józef	210	—		88	Mikiewicz Bolesław	157	50
	40	Gawański Władysław	157	50		89	Miodoński Adam	210	—
	41	Gąsiorek Franciszek	210	—		90	Müller Artur	210	—
	42	Geciów Onufry	210	—		91	Moor Franciszek	210	—
	43	Goliński Marcin	210	—		92	Mukowitsch Edward	157	50
	44	Grabowski Roman	210	—		93	Musiał Piotr	157	50
	45	Halski Henryk	210	—		94	Myjak Piotr	210	—
	46	Horążak Maciej	210	—		95	Nafywajko Grzegorz	157	50
	47	Hładisz Henryk	210	—		96	Neuwirth Hipolit	210	—
	48	Huza Wojciech	157	50		97	Niemiec Wojciech	157	50
	49	Jabłoński Wincenty	210	—		98	Niemczyk Jan	210	—
	50	Jakubowski Józef	210	—		99	Nowak Antoni	210	—
	51	Janocha Michał	210	—		100	Obtulowicz Czesław	157	50
	52	Jarosiewicz Zygmunt	157	50		101	Opydo Franciszek	210	—
	53	Jugendfein Karol	157	50		102	Oleśnicki Eugeniusz	210	—
	54	Kniażyński Piotr	157	50		103	Piątkowski Józef	157	50
	55	Kolankowski Franciszek	210	—		104	Pochroń Józef	210	—
	56	Konturowicz-Matkowski Jan	210	—		105	Rękowicz Jan	210	—
	57	Korol Michał	210	—		106	Romańczuk Jarosław	210	—
	58	Korczyński Ludomił	157	50		107	Rozwadowski Juwenal	157	50
	59	Korecki Tadeusz	157	50		108	Ruciński Włodzimierz	157	50
	60	Koss Jan	210	—		109	Rudolf Stanisław	157	50
	61	Koss Jędrzej	210	—		110	Sass Marcin	210	—
	62	Kossowicz Stanisław	157	50		111	Semler Seweryn	157	50
	63	Kossowicz Sylwery	157	50		112	Śliwiński Jakób	210	—
	64	Kotowski Ferdynand	210	—		113	Sobolewski Ludwik	210	—
	65	Kowalski Edmund	210	—		114	Sondermayer Roman	210	—
	66	Kowalski Karol	157	50		115	Schneder Leopold	210	—
	67	Kluczyński Zbigniew	210	—		116	Schmidt Filip	157	50
	68	Koziński Julian	210	—		117	Skoczyński Szczepan	157	50
	69	Kube Ludwik	157	50		118	Słomka Antoni	210	—
	70	Kulczycki Julian	157	50		119	Stafij Sebastyan	157	50
	71	Kulczycki Aleksander	157	50		120	Staniszewski Walenty	210	—
	72	Kuśakowski Adam	157	50		121	Stasina Antoni	157	50
	73	Kurkowski Karol	157	50		122	Stoklasa Emiljan	210	—
	74	Köller Hieronim	157	50		123	Świejkowski Aleksander	210	—
	75	Lisiewicz Tomasz	210	—		124	Świerż Szczęsny	210	—
	76	Łahota Bazyl	210	—		125	Szameit Bolesław	157	50
	77	Łoszniow Jan	157	50		126	Szameit Jan	157	50
	78	Łukawiecki Włodzimierz	210	—		127	Taborski recte Miziewicz Sta- nislaw	157	50
	79	Łyłyk Mikołaj	157	50		128	Tomaszewski Jan	157	50
	80	Majeranowski Feliks	157	50		129	Tralka Jan	210	—
	81	Majeranowski Jan	157	50		130	Tuzinkiewicz Antoni	157	50
	82	Malec Jan	210	—		131	Tyszecki Teodor	157	50
	83	Mańkowski Jan	157	50		132	Vinzenz Aleksander	157	50
	84	Marków Tomasz	157	50		133	Walczyński Antoni	210	—
	85	Massatsch Mieczysław	157	50					

bez względu na rzeczywistość tychże wypłatę.

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
funduszów	stypendystów		zł.	ct.	funduszów	stypendystów		zł.	ct.
21.	134	Wiczkowski Józef	210	—	32.		Koniecki.		
	135	Wiśniowski Leszek	157	50		1	Białkowski Władysław	150	—
	136	Wojcicki Stanisław	210	—		2	Cieszyński Jan	150	—
	137	Wolter Władysław	210	—		3	Gutwiński Roman	200	—
	138	Zanko Andrzej	157	50		4	Grzybczyk Józef	200	—
	139	Zarzycki Dyonizy	157	50		5	Hanusz Jan	150	—
	140	Zarzycki Seweryn	210	—		6	Józefczyk Tadeusz	150	—
	141	Zalewski Michał	210	—		7	Kohlberg Władysław	200	—
	142	Zbyszewski Józef	157	50		8	Małkiewicz Antoni	150	—
	143	Żukotyński Franciszek	210	—		9	Obrzut Andrzej	200	—
		razem	26302	50		10	Ostafiński Maryan	150	—
22.		Gołuchowski.				11	Patryn Józef	200	—
	1	Borecki Eustachy	300	—		12	Peters Józef	150	—
	2	Czanderna Karol	200	—		13	Piotrowski Antoni	200	—
	3	Hercisz Emanuel	300	—		14	Stolarz Andrzej	200	—
	4	Kostkiewicz Władysław	200	—		15	Szafran Józef	150	—
	5	Korzeniowski Stanisław	200	—		16	Tomik Stanisław	150	—
		razem	1200	—		17	Ujdziała Edmund	200	—
23.		Harbut	—	—		18	Weisło Andrzej	200	—
24.		Hauer.			33.		Kopernik.		
	1	Dobrowolski Ludwik	100	—		1	Holik Jan	33	—
25.		Horecki.				2	Hruby Józef	33	—
	1	Gromnicki Eugeniusz	100	—			razem	66	—
	2	Zarzycki Włodzimierz	100	—	34.		Kopiński	—	—
		razem	200	—	35.		Korzelińska.		
26		Janowski.				1	Śliwiński Stanisław	160	—
	1	Kozak Ludwik	60	—	36.		Kraków.		
	2	Pośko Tomasz	60	—		1	Baczyński Roman	210	—
		razem	120	—		2	Biły Karol	157	50
27.		Jarosławska (księżnej Anny Ostrogskiej).				3	Blachowski Władysław	210	—
	1	Czekaj Michał	105	—		4	Eberle Jan	210	—
	2	Doliński Aleksander	105	—		5	Eustachiewicz August	210	—
	3	Hebenstreit Jakób	105	—		6	Gerzabek Ferdynand	157	50
	4	Konstantynowicz Michał	105	—		7	Grządziel Ludwik	157	50
	5	Rzepecki Franciszek	105	—		8	Kiszakiewicz Antoni	157	50
		razem	525	—		9	Koprowski Michał	210	—
28.		Jurgas	—	—		10	Kostkiewicz Franciszek	210	—
29.		Kallir.				11	Kostrakiewicz Włodzimierz	210	—
	1	Gelber Jakób	250	—		12	Kostyszyn Tomasz	157	50
30.		Karol Ludwik.				13	Kaczorowski Walenty	157	50
	1	Bohosiewicz Jan	180	—		14	Krüger Aleksander	157	50
	2	Zacharjasiewicz Stanisław	180	—		15	Marcinkiewicz Roman	210	—
		razem	360	—		16	Przybylski Leon	210	—
31.		Kislicki.				17	Rożański Bronisław	157	50
	1	Danielski Tomasz	180	—		18	Skrzyszowski Tadeusz	157	50
						19	Słowik Marcin	157	50
						20	Wagner Adolf	157	50
						21	Wilczek Stanisław	210	—
						22	Zawiliński Antoni	157	50
							razem	3990	—

Wykaz imienny nadanych na rok 1881. stypendyów

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
fundu- szów	stypen- dystów		zł.	ct.	fundu- szów	stypen- dystów		zł.	ct.
37.	1	Krakowiec. Elster Józef	124	—	45.	22	Ries Kazimierz	150	—
38.	1	Krausneker. Klimek Alojzy	580	—	46.	23	Słotwiński Zdzisław	150	—
	2	Terenkoczy Leopold	580	—			razem	4000	—
		razem	1160	—			Lewicki.		
39.	1	Krościenko. Klimecki Józef	80	—		1	Grek Michał	200	—
40.	1	Kruszewska. Głodziński Antoni	160	—		2	Leontowicz Dionizy	300	—
	2	Kruszelnicki Franciszek	200	—		3	Maszkowski Stanisław	200	—
		razem	360	—		4	Skwarczyński Michał	200	—
41.	1	Krzeczunowicz Ignacy. Bielecki Konstantyn	200	—			razem	900	—
	2	Zajączkowski Aleksander	200	—	47.		Loewenstein		
		razem	400	—		1	Weisslitz Maurycy	140	—
42.	1	Krzeczunowicz Walery. Bogucki Józef	140	—	48.		Ładuński.		
	2	Czaki Andrzej	140	—		1	Majchrowicz Franciszek	217	40
		razem	280	—		2	Maszewski Stanisław	217	40
43.	1	Kucharski. Ząbecki Bronisław	300	—		3	Mogilnicki Bronisław	217	40
44.	1	Kulczycki. Kulczycki Roman	167	50		4	Zakliński Kornel	217	40
	2	Kulczycki Zygmunt	167	50			razem	869	60
	3	Kulczycka Kornela	67	—	49.		Łoś.		
		razem	402	—		1	Dzieduszycki hr. Leon	210	—
45.	1	Laskowska. Brzeziński Władysław	150	—		2	Dzieduszycki hr. Antoni	210	—
	2	Bystrzanowski Kazimierz	150	—		3	Maresz Felks	210	—
	3	De Laveaux Adam	200	—		4	Łoś hr. Maryan	210	—
	4	Grodzki Stanisław	200	—		5	Łoś hr. Justyn	210	—
	5	Grodzki Eugeniusz	150	—		6	Urbański Tomasz	210	—
	6	Ipohorski Lenkiewicz Paweł	200	—	50.		razem	1260	—
	7	Ipohorski Lenkiewicz Józef	200	—	51.		Małecki	—	—
	8	Korytowski Maryan	150	—		1	Maczyński.		
	9	Kruszyński Kazimierz	150	—		2	Babiński Kazimierz	157	50
	10	Laskowski Mieczysław	200	—		3	Bursa Mieczysław	157	50
	11	Leszczyński Bronisław	200	—		4	Bursa Stanisław	157	50
	12	Nanowski Zdzisław	150	—	52.		Godlewski Włodzimierz	157	50
	13	Nanowski Stefan	200	—		5	Starzewski Maryan	157	50
	14	Nowotny Stanisław	200	—		6	Wąsowicz Tadeusz	157	50
	15	Nowotny Feliks	150	—			razem	945	—
	16	Olszewski Jan	150	—			Mieroszewski.		
	17	Olszewski Stanisław	200	—		1	Mieroszewski Kazimierz	200	—
	18	Olszewski Adam	200	—		2	Mieroszewski Józef	200	—
	19	Popiel Tadeusz	150	—		3	Szołajski Maryan	200	—
	20	Plutyński Teofil	200	—	53.		razem	600	—
	21	Przesmycki Jan	150	—		1	Mikiewicz. Nowak Józef	73	—
					54.		Mikołajów.		
						1	Juryk Stefan	60	—
						2	Korecki Mikołaj	60	—
						3	Moczulski Alfred	60	—
						4	Schneider Edmund	60	—
						5	Wieliczko Grzegorz	60	—
							razem	300	—

bez względu na rzeczywistość tychże wypłatę.

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
funduszów	stypendystów		zł.	ct.	funduszów	stypendystów		zł.	ct.
55.	1	Monasterzyska. Ossoliński Jan	100	—	69.	12	Książek Karol	200	—
56.		Morawski I.	—	—	13	13	Kucharski Antoni	125	—
57.		Morawski II.			14	14	Lasko Artur	125	—
	1	Boron Ignacy	65	—	15	15	Langie Maryan	150	—
	2	Latocha Jan	65	—	16	16	Langier Jan	200	—
	3	Jarosiewicz Andrzej	65	—	17	17	Lubowiecki Karol	125	—
	4	Niemilowicz Władysław	65	—	18	18	Mika Jan	125	—
		razem	260	—	19	19	Mossoczy Franciszek	200	—
58.		Moszczeńska.			20	20	Odrzywolski Kazimierz	200	—
	1	Habowska Helena	45	—	21	21	Prochaska Franciszek	125	—
59.		Nahaczów	—	—	22	22	Prus Jan	200	—
60.		Nielepiec.			23	23	Rasiński Faustyn	200	—
	1	Soltys Karol	50	—	24	24	Seńko Stanisław	150	—
61.		Niezabitowska.			25	25	Schramm Paulin	200	—
	1	Czermiński Dawid	210	—	26	26	Śmietana Stanisław	200	—
	2	Korytko Stanisław	210	—	27	27	Stefan Michał	200	—
	3	Marynowski Jan	210	—	28	28	Szymański Józef	125	—
	4	Orłowski Stanisław	210	—	29	29	Tylka Michał	150	—
	5	Rodakowski Kazimierz	210	—	30	30	Weiss Antoni	125	—
	6	Święcicki Zygmunt	210	—			razem	5000	—
		razem	1260	—	70.		Pineles.		
62.		Obniski.				1	Gruder Izrael	100	—
	1	Stanisławski Antoni Artur	460	—		2	Meth Herman	100	—
63.		Olszewski	—	—			razem	200	—
64.		Otowski	—	—	71.		Pitoń.		
65.		Ożańska.				1	Podczerwiński Hieronim	72	—
	1	Terlecki Wiktor	150	—		2	Takuski Jakób	72	—
66.		Paprocki.					razem	144	—
	1	Bartl Jan	150	—	72.		Pniewski.		
	2	Paprocki Władysław	150	—		1	Ferencewicz Michał	90	—
		razem	300	—	73.		Popkiewicz.		
67.		Parzelski.				1	Dubiel Wojciech	100	—
	1	Pawłowski Robert	150	—		2	Dutkiewicz Tomasz	100	—
68.		Pawłowski.				3	Staromiejski Jan	100	—
	1	Szuwalski Tadeusz	236	—		4	Wojtasiewicz Michał	100	—
69.		Petryczyn.					razem	400	—
	1	Bażan Tadeusz	150	—	74.		Potocki.		
	2	Borecki Tadeusz	125	—		1	Biliński Paweł	157	50
	3	Bukała Stanisław	125	—		2	Burzyński Mieczysław	210	—
	4	Cercha Maksymilian	150	—		3	Hankiewicz Jan	157	50
	5	Damski Wacław	200	—		4	Kamiński Maryan	157	50
	6	Gąsior Ludwik	200	—		5	Lewicki Włodzimierz	157	50
	7	Gęślak Jan	200	—		6	Madurowicz Mieczysław	157	50
	8	Jastrzębski Bolesław	125	—		7	Świeżawski Stanisław	157	50
	9	Jeż Andrzej	200	—		8	Zubrzycki Jan	210	—
	10	Kosturski Henryk	200	—		9	Żurowski Roman	157	50
	11	Kraszewski Stefan	200	—			razem	1522	50
					75.		Przemyśl.		
						1	Śliwiński Michał	110	—

Wykaz imienny nadanych na rok 1881. stypendyów

Liczba porządkowa		Nazwa fundacji i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacji i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
fundsów	stypendystów		zł.	ct.	fundsów	stypendystów		zł.	ct.
76.		Radymno I.	—	—	93.		Stanisławów	—	—
77.		Radymno II.			94.		Stankiewicz.		
	1	Jackowski Zygmunt	55	—	1	1	Bożewska Aniela	200	—
	2	Nabak Hilary	55	—	2	2	Stankiewicz Franciszek	200	—
	3	Siara Stanisław	55	—	3	3	Stankiewicz Maryan	200	—
		razem	165	—	4	4	Stankiewicz Ottillo	200	—
78.		Rappaport	—	—	5	5	Stojałowska Marya	200	—
79.		Rostocki.					razem	1000	—
	1	Balicki Mateusz	200	—	95.		Stawek.		
80.		Rudolf.			1	1	Żarnowiecki Ludwik	52	50
	1	Polakiewicz Włodzimierz	100	—	96.		Strzałkowski	—	—
81.		Russyan.			97.		Stupnicki	—	—
	1	Lewartowski Adam	210	—	98.		Szmoniewski.		
	2	Madejski Józef	210	—	1	1	Szmoniewski August	90	—
	3	Ortyński Włodzimierz	210	—	99.		Tarnów	—	—
	4	Przysiecki Ludwik	157	50	100.		Tchórznicka.		
	5	Świątkiewicz Michał	157	50	1	1	Rybicka Marya	100	—
		razem	945	—	101.		Torosiewicz.		
82.		Rzeszów.			1	1	Abrahamowicz Wiktor	125	—
	1	Benoit Bronisław	160	—	102.		Towarnicki Bazylewicz.		
83.		Sapieha.			1	1	Bartkowski Adam	200	—
	1	Blachowski Zygmunt	250	—	2	2	Heppel Tadeusz	200	—
	2	Pauli Adolf	250	—	3	3	Hessler Jan	200	—
	3	Podgórski Zdzisław	250	—	4	4	Krypiakiewicz Józef	200	—
	4	Wiśniowski Leszek	250	—			razem	800	—
		razem	1000	—	103.		Towarnicki Dr. Jan.		
84.		Sącz.			1	1	Aichmüller Włodzimierz	200	—
	1	Chramiec Andrzej	100	—	2	2	Biliński Mieczysław	150	—
	2	Stuglik Władysław	100	—	3	3	Dobrowolski Wincenty	200	—
		razem	200	—	4	4	Dobrowolski Maryan	150	—
85.		Schnell.			5	5	Hirschberg Aleksander	150	—
	1	Wróblewski Michał	90	—	6	6	Jopak Bronisław	200	—
86.		Seidler.			7	7	Kornicki Wojciech	150	—
	1	Körber Ludwik	95	—	8	8	Krysakowski Ignacy	150	—
87.		Seeling-Saulen fels	—	—	9	9	Krzywiecki-Massalski Mikołaj	150	—
88.		Sielecka.			10	10	Marynowski Józef	150	—
	1	Sielecki Dzurdz Piotr	210	—	11	11	Marynowski Stanisław	150	—
	2	Sielecki Dzurdz Mikołaj	210	—	12	12	Mysak Paweł	200	—
		razem	420	—	13	13	Praschill Mieczysław	150	—
89.		Siemiradzki.			14	14	Reines Juljusz	150	—
	1	Ichnowski Wacław	120	—	15	15	Sernicki Maryan	150	—
90.		Skibiński	—	—	16	16	Smolecki Hipolit	200	—
91.		Słowacki	—	—	17	17	Szczepański Kazimierz	150	—
92.		Spadwiński.			18	18	Steckiewicz Michał	200	—
	1	Kozłowski Aleksander	160	—	19	19	Towarnicki Jan Grzegorz	200	—
	2	Osada Michał	160	—	20	20	Towarnicki Marcin	200	—
	3	Partycki Dionizy	160	—	21	21	Towarnicki Kazimierz	150	—
		razem	480	—	22	22	Towarnicki Jan	150	—
					23	23	Towarnicki Alfred	150	—

bez względu na rzeczywistość tychże wypłatę.

Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne		Liczba porządkowa		Nazwa fundacyj i stypendystów	Nadane stypendyum roczne	
fundu- szow	stypen- dystów		zł.	ct.	fundu- szów	stypen- dystów		zł.	ct.
103.	24	Towarnicki Edward	150	—	110.	9	Jurkowski Józef	115	50
	25	Towarnicki Stanisław	150	—		10	Kluczyński Kornel	105	—
	26	Wawrausch Zdzisław	150	—		11	Kluczyński Kazmierz	157	50
	27	Wyspiański Gwido	300	—		12	Kozłowski Józef	115	50
	28	Wyspiański Stanisław	300	—		13	Lewicki Emiljan	105	—
	29	Wojdałowicz Stanisław	150	—		14	Łopuszański Maryan	115	50
		razem	5050	—		15	Łysakowski Leopold	115	50
104.		Unia lubelska	—	—		16	Orzechowski Zygmunt	115	50
105.		Wierzbicki	—	—		17	Rutkowski Kazmierz	105	—
	1	Olszewski Leon	340	—		18	Srokowski Stanisław	115	50
	2	Olszewski Adam	340	—		19	Starowiejski Leon	105	—
	3	Wierzbicki Józef	340	—		20	Strzelecki Jan	115	50
	4	Wisłocki Eugeniusz	340	—		21	Szydłowski Zdzisław	105	—
		razem	1360	—		22	Turzański Kazmierz	115	50
106.		Wilczyński	—	—		23	Wiśniowski Tadeusz	115	50
107.		Wystawa krajowa rolnicza.	—	—		24	Wolański Eustachy	105	—
	1	Schröder Feliks	300	—		25	Wróblewski Stanisław	115	50
	2	Słomka Franciszek	300	—			razem	2908	50
		razem	600	—	111.		Żebrowski	—	—
108.		Zawadzki Korwin	—	—		1	Głazewski Zenon	210	—
	1	Brzeziński Władysław	157	50		2	Klityński Feliks	210	—
	2	Gadomski Adam	157	50		3	Miłaszewski Stanisław	210	—
	3	Ilnicki Wojciech	210	—		4	Orłowski Józef	210	—
	4	Jordan Eugeniusz	210	—		5	Pajęczkowski Kazmierz	210	—
	5	Kamiński Zdzisław	157	50		6	Terlecki Stanisław	210	—
	6	Niwiński Augustyn	210	—		7	Warmcki Eugeniusz	210	—
	7	Nowosielecki Zygmunt	157	50		8	Żdzarski Jan	210	—
	8	Okniński Tadeusz	157	50			razem	1680	—
	9	Rodowicz Maryan	210	—	112.		Żurakowski	—	—
	10	Sobolewski Franciszek	210	—		1	Antoniewicz Wacław	157	50
	11	Truskolawski Alfred	157	50		2	Brudny Antoni	210	—
	12	Wróblewski Józef	210	—		3	Bylina Floryan	210	—
	13	Zassowski Adam	157	50		4	Chwalibóg Władysław	262	50
	14	Zawistowski Józef	157	50		5	Dykas Tomasz	210	—
	15	Żurowski Juljan	157	50		6	Gaszyński Antoni	262	50
		razem	2677	50		7	Gawłowski Adam	157	50
109.		Zawadzki Rogala	—	—		8	Jasiński Adam	262	50
	1	Gawlikowski Karol	70	—		9	Kłębkowski Kazmierz	210	—
	2	Myśliński Józef	70	—		10	Lubecki Kazmierz	210	—
		razem	140	—		11	Łodziński Jan	262	50
110.		Żalchocki	—	—		12	Małaczyński Kazmierz	210	—
	1	Bal Adam	105	—		13	Nowosielski Michał	262	50
	2	Baczyński Franciszek	115	50		14	Pawlikowski Kazmierz	262	50
	3	Borzęcki Eugeniusz	115	50		15	Pilecki Franciszek	210	—
	4	Dobrzański Aleksander	115	50		16	Romer Stanisław	210	—
	5	Dobrzyński Tadeusz	115	50		17	Schlichting Alfred	262	50
	6	Giziński Władysław	168	—		18	Tomicki Teofil	157	50
	7	Grodzicki Stanisław	115	50		19	Trepka Józef	262	50
	8	Hoszowski Aleksander	115	50		20	Żurakowski Konstanty	262	50
						21	Żurakowski Stanisław	262	50
							razem	4777	50

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycja	Dochody	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I.		Czynsze dzierżawne.						
	1	Z dzierżawy gruntów łąk i ogrodów	410	10	389	—	21	10
	2	" " pomieszkań i budek	4	20	—	—	4	20
		Suma rubryki I.	414	30	389	—	25	30
II.		Dochody z propinacyi.						
	3	Czynsz z dzierżawy propinacyi	19.971	63	8 610	—	11.361	63
III.	4	Dochody z młynów, należytość z lat dawniejszych	111	20	40	07 ¹ / ₂	71	12 ¹ / ₂
IV.	5	Zwroty kosztów zarządu	18	87	—	—	18	87
V.		Dochody rozmaite.						
	6	Odsetki zwłoki	962	23	53	55	908	68
	7	Zwroty rozmaite	1	—	—	—	1	—
	8	Ze sprzedaży starych materyałów i t. p.	159	50	159	50	—	—
		Suma rubryki V.	1.122	73	213	05	909	68
VI.		Gospodarstwo lasowe.						
	9	Zysk ze sprzedaży drzewa opałowego	5.924	65	5.924	65	—	—
	10	" " " materyałowego	581	95	465	71	116	24
	11	Dochody z grzywien leśnych	93	93 ¹ / ₂	—	—	93	93 ¹ / ₂
	12	Zwroty kosztów rąbania	61	80	61	80	—	—
	13	Rozmaite dochody lasowe	252	—	252	—	—	—
		Suma rubryki VI.	6.914	33 ¹ / ₂	6.704	16	210	17 ¹ / ₂
		Suma wszystkich dochodów	28.553	06 ¹ / ₂	15.956	28 ¹ / ₂	12.596	78
		W y d a t k i.						
I.		Gospodarstwo gruntowe.						
	1	Restauracye budynków gospodarskich	3.855	69	3.855	69	—	—
	2	Asekuracya tychże	28	14	28	14	—	—
		Suma rubryki I.	3.883	83	3.883	83	—	—
II.		Gospodarstwo lasowe.						
	3	Utrzymanie budynków leśnych	87	80	87	80	—	—
	4	Koszta wyrębu drzewa opałowego	1.297	15	1.297	15	—	—
	5	" " " materyałowego	156	48	156	48	—	—
	6	Asekuracya budynków leśnych, tanyema leśniczego itp.	183	53 ¹ / ₂	183	53 ¹ / ₂	—	—
		Suma rubryki II.	1.724	96 ¹ / ₂	1.724	96 ¹ / ₂	—	—
III.		Koszta zarządu.						
	7	Płace leśniczego, leśnych i kominiarza	1.109	80	1.109	80	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	232	27	188	—	44	27
	9	Emolumenta i dodatki drzewem i gotówką	603	06	603	06	—	—
	10	Koszta kancelaryjne i podróży	141	88	121	16	20	72
		Suma rubryki III.	2.087	01	2.022	02	64	99
IV.	11	Podatki rządowe	4.105	76	4.105	76	—	—
		Do przeniesienia	11.801	56 ¹ / ₂	11.736	57 ¹ / ₂	64	99

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycya	W y d a t k i	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia	11.801	56 ¹ / ₂	11.736	57 ¹ / ₂	64	99
V.		Wydatki z prawa patronatu.						
	12	Plące księży i nauczycieli	900	87 ¹ / ₂	900	87 ¹ / ₂	—	—
	13	Emolumenta tychże, drzewem i gotówką, i inne t. p.	566	32	516	85	49	47
		Suma rubryki IV.	1.467	19¹/₂	1.417	72¹/₂	49	47
VI.	14	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu Głowińskiego	2.801	98¹/₂	2.801	98¹/₂	—	—
		Suma wszystkich wydatków	16.070	74¹/₂	15.956	28¹/₂	114	46

Stan funduszu z końcem roku 1881.

<i>Stan czynny.</i> Należytości czynne	12.596 zł. 78 ct.
<i>Stan bierny.</i> Należytości bierne	114 „ 46 „
<u><i>Czysty stan czynny</i></u>	<u>12.482 zł. 32 ct.</u>

Uwaga.

Wartość tych dóbr zarachowano w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszków stypendyjnych. Należytość za sprzedane w Winnikach realności uwidoczniiono pod odnośną rubryką dochodów majątku zarodowego tychże funduszków.

Zaległość czynną rubryki II. dochodów w kwocie 11.361 zł. 63 ct., tudzież rubryki V. poz. 6. dochodów w kwocie 908 zł. 68 ct., stanowi restancya b. propinatora Salamona Tanda, o której wywalczenie wdrożono kroki sądowe.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekta zakupione	438	81	438	81		
2		Gotówka pobrana z majątku obrotowego	38	67	38	67		
		Suma dochodów rzeczywistych	477	48	477	48		
		b) Przenośne.						
3		Gotówka otrzymana za spieniężone efekta	400	—	400	—		
4		Efekta odebrane z winkulacyi	32.900	—	32.900	—		
		Suma wszystkich dochodów	33.777	48	33.777	48		
5		e) Zapas z początkiem roku 1881. w efektach	—	—	34.966	16		
		Razem	—	—	68.743	64		
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekta wylosowane	400	—	400	—		
		b) Przenośne.						
2		Gotówka wydana na zakupno efektów	438	67	438	67		
3		Efekta wydane do winkulacyi	32.900	—	32.900	—		
		Suma wszystkich wydatków	33.738	67	33.738	67		
4		e) Zapas z końcem roku 1881. w efektach	—	—	35.004	97		
		Razem	—	—	68.743	64		
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny.</i> <i>Szczegół.</i> <i>Ogół.</i>						
		Zapasy kasowy w efektach:						
		a) 6% listy zast. Banku hipot. 500 zł. —						
		b) 5% listy zast. nieprem. " 300 " —						
		c) 5% list zastawny Tow. kred. 100 " —						
		d) 4% listy zastawne " " 33.900 " —						
		e) książeczka galic. Kasy oszcz. 204 " 97						
		35.004 zł. 97						
		<i>Stan bierny</i>	—	—	—	—		
		<i>Czysty stan czynny</i>	35.004	zł. 97				
		B. Majątek obrotowy.						
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Odsetki od efektów:						
		a) od 6% listów zast. Banku hipot.	48	zł.				
		b) " 5% listu zastawnego Tow. kredyt.	5	"				
		c) " 4% listów zastawnych " "	1.356	"	1.409	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
2		c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	38	1/2		
		Razem	—	—	1.447	1/2		

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	W y d a t k i	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
1		Dożywocia 55. inwalidom	1.370	—	1.370	—		
2		Wydatki drobne	2	34	2	34		
3		Gotówka wydana do majątku zarodowego	38	67	38	67		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma wszystkich wydatków	1.411	01	1.411	01		
4		c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce	—	—	35	99 1/2		
		Razem	—	—	1.447	00 1/2		

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

<i>Stan czynny</i> : Zapas kasowy w gotówce	35 zł. 99 1/2 ct.
<i>Stan bierny</i> :	— —
Czysty stan czynny	35 zł. 99 1/2 ct.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy	Należyćność		Uiszczenie		Należyćność pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekta zakupione	88	07	88	07		
2		Gotówka pobrana z majątku obrotowego	36	57	36	57		
		Suma dochodów rzeczywistych	124	64	124	64		
		b) Przenośne.						
3		Gotówka za spieniężony efekt	52	50	52	50		
4		Efekt odebrany z winkulacyi	50	—	50	—		
		Suma wszystkich dochodów	227	14	227	14		
5		c) Zapas z początkiem roku 1881. w efektach	—	—	2.338	86		
		Razem	—	—	2.566	—		
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekt wylosowany i spieniężony	50	—	50	—		
		b) Przenośne.						
2		Gotówka wydana na zakupno efektów	89	07	89	07		
3		Efekt wydany do winkulacyi	50	—	50	—		
		Suma wszystkich wydatków	189	07	189	07		
4		c) Zapas z końcem roku 1881. w efektach	—	—	2.376	93		
		Razem	—	—	2.566	—		
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny.</i> <i>Szczegół</i> <i>Ogół</i>						
		Zapas kasowy w efektach:						
		a) obligacye indemnizacyjne	2.300	zł. —				
		b) książeczka gal. Kasy oszcz.	76	" 93	2.376	zł. 93		
		<i>Stan bierny</i>			—			
		<i>Czysty stan czynny</i>			2.376	zł. 93		

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy.	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych	108	67	108	67		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
2		c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	36	57	—	—
		Razem	—	—	145	24	—	—
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Dożywocie dwu inwalidów po 36 zł.	72	—	72	—		
2		Taksa winkulacyjna	—	10	—	10		
3		Gotówka wydana do majątku zarodowego	36	57	36	57		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma wydatków	108	67	108	67		
4		c) Zapas z końcem roku 1881. gotówce	—	—	36	57		
		Razem	—	—	145	24	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

<i>Stan czynny.</i> Zapas kasowy w gotówce	36 zł. 57 ct.
<i>Stan bierny</i>	— —
<i>Czysty stan czynny</i>	<u>36 zł. 57 ct.</u>

VI. Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	22	—	22	—		
	2	Nabyta książeczka gal. Kasy oszczędności	22	—	22	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma dochodów	44	—	44	—		
	3	c) Zapas z początkiem roku 1881 w efektach	—	—	1.260	67		
		R a z e m	—	—	1.304	67	—	—
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—		
		b) Przenośne.						
	1	Na lokacyę w gal. Kasie oszczędności	22	—	22	—		
	2	c) Zapas z końcem roku 1881 w efektach	—	—	1.282	67		
		R a z e m	—	—	1.304	67	—	—
		Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.						
		<i>Stan czynny.</i>						
		Zapasy kasowy w efektach :						
		a) 6% listy zastawne Banku hipot. 1.200 zł. — ct.						
		b) książeczka gal. Kasy oszczędności 82 „ 67 „						
		Ogółem 1.282 zł. 67 ct.						
		<i>Stan bierny</i>	—	—				
		<i>Czysty stan czynny</i>	1.282	zł. 67 ct.				
		B. Majątek obrotowy.						
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Odsetki od listów zastawnych Banku hipotecznego	72	—	72	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
	2	c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	22	—		
		R a z e m	—	—	94	—		
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Wyposażenie Anieli Stechnij z Magierowa	50	—	50	—		
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	22	—	22	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma wydatków	72	—	72	—		
	3	c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce	—	—	22	—		
		R a z e m	—	—	94	—		
		Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.						
		<i>Stan czynny</i> : Zapas kasowy w gotówce	22	zł.				
		<i>Stan bierny</i>	—	”				
		<i>Czysty stan czynny</i>	22	zł.				

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Liczba porządkowa	Dochody.	Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
1	W Styczniu	4.887	58	600	—
2	„ Lutym	23	10	—	—
3	„ Marcu	5.099	24	2.000	—
4	„ Kwietniu	4	20	—	—
5	„ Maju	3.563	42 ¹ / ₂	—	—
6	„ Czerwcu	3.880	30	—	—
7	„ Lipcu	1.567	28	1.600	—
8	„ Sierpniu	1.500	—	—	—
9	„ Wrześniu	2.647	16	—	—
10	„ Listopadzie	4.802	25 ¹ / ₂	—	—
11	„ Grudniu	4.391	30	—	—
	Suma dochodów	32.365	84	4.200	—
12	Zapas z początkiem roku 1881	26	26 ¹ / ₂	165.855	13
	Razem	32.392	10 ¹ / ₂	170.055	13
	W y d a t k i .				
1	W Styczniu	4.913	84	600	—
2	„ Marcu	5.122	34	—	—
3	„ Maju	700	—	100	—
4	„ Czerwcu	2.000	—	—	—
5	„ Lipcu	4.344	98	1.526	61
6	„ Sierpniu	3.470	23	—	—
7	„ Wrześniu	2.647	16	—	—
8	„ Listopadzie	4.756	05	—	—
9	„ Grudniu	3.184	99	—	—
	Suma wydatków	31.139	59	2.226	61
10	Zapas z końcem roku 1881 a) w gotówce	1.252	51 ¹ / ₂		
	b) w efektach: Listy zast. gal. Tow. kredyt. ziemsk. 58.600 zł.				
	Obligacje indemnizacyjne 103.960 „				
	Renty państwowe 2.500 „				
	Obligacje pożyczki papieżkiej (franków) 300 „				
	Książeczki gal. kasy oszczędności 68 „ 52 ct.				
	Razem 165.428 zł. 52 ct.				
	do tego kaucye:				
	Trzeciaka, dzierz. dóbr, 5% list. zast. gal. Tow. kred. ziemsk. 1.000 zł.				
	ś. p. Vogla, dzierzawcy drukarni, 5% obligacje indemnizacyjne 400 „				
	Winiarza, dzierzawcy drukarni, 5% list. zast. gal. Tow. kred. ziem. 1.000 „	—	—	167.828	52
	Razem	32.392	10 ¹ / ₂	170.055	13
<p>W sumie wydatków 31.139 zł. 59 ct. mieści się ulokowana w Banku hipotecznym na rachunku bieżącym kwota 593 zł. 21 ct.</p> <p>Kaucye w efektach, imiennej wartości 2.400 zł. stanowią należność bierną funduszu.</p> <p>Funduszem tym zarządza Kuratora ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu corocznie rachunek do sprawdzenia, zaś kasa krajowa w moc §. 41. listu fundacyjnego pobiera snmarycznie dochody i skutecznie wydatki za asygnacyami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego i nadwyżki majątku obrotowego.</p>					
LW. 40.805/1882.					

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	D o c h o d y.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
1		Zwrot od zapomożonych:						
		a) w kapitale, z uwzględnieniem całego okresu anuitetowego: 1) z lat ubiegłych 3.059 zł. 27 ct.						
		2) z roku 1881. 110 " — "	3.169	27	910	47 1/2	2.258	79 1/2
		b) w odsetkach, po koniec roku 1881:						
		1) z lat ubiegłych 59 zł. 36 ct.						
		2) z roku 1881. 100 " 13 "	159	49	83	15	76	34
		c) w odsetkach zwłoki:						
		1) z lat ubiegłych 3 zł. 52 ct.						
		2) z roku 1881. 2 " 06 1/2 "	5	58 1/2	5	58 1/2	—	—
2		Efekta zakupione	1.764	42	1.764	42	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5.098	76 1/2	2.763	63	2.335	13 1/2
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
3		c) Zapas z początkiem roku 1881:						
		a) w gotówce 890 zł. 43 ct.						
		b) w efektach 39 " 30 "	—	—	929	73	—	—
		R a z e m	—	—	3.693	36	2.335	13 1/2
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Pożyczki udzielone włościanom w roku 1881	110	—	110	—	—	—
		b) Przenośne.						
2		Gotówka wydana na zakupno efektów	1.764	42	1.764	42	—	—
		Suma wszystkich wydatków	1.874	42	1.874	42	—	—
3		c) Zapas z końcem roku 1881:						
		a) w gotówce 15 zł. 22 ct.						
		b) w efektach 1.803 " 72 "	—	—	1.818	94	—	—
		R a z e m	—	—	3.693	36	—	—
		Stan majątku z końcem roku 1881.						
		<i>Stan czynny:</i>						
		Zapas kasowy w gotówce	15	zł. 22 ct.				
		" " w książ. gal. Kasy oszczęd. 1.803 " 72 "	1.803	" 72 "				
		Należytości czynne	2.335	" 13 1/2 "	4.154	zł. 07 1/2 ct.		
		<i>Stan bierny</i>						
		Czysty stan czynny			4.154	zł. 07 1/2 ct.		
		Z porównania stanu czynnego z końcem roku 1881.			4.154	zł. 07 1/2 ct.		
		ze stanem czynnym z końcem roku 1880.			4.051	" 88 "		
		okazuje się pomnożenie o			102	zł. 19 1/2 ct.		
		Zaległość w kapitale wykazana w kwocie 2.258 zł. 79 1/2 ct. obliczona jest na cały okres anuitetowy (poz. 1a dochodów), zaległość w odsetkach (poz. 1b dochodów), wykazana w kwocie 76 zł. 34 ct. wypływa z rachunku osobowego z dłużnikami ściśle po koniec roku 1881. — Zaległość w kapitale ściśle po koniec roku 1881. wynosi 958 zł. 79 1/2 ct., i powstała w skutek niemożliwości ściągnięcia wierzytelności od zubożałych włościan i przedłużenia im terminu spłaty na rok 1882. z obowiązkiem uiszczenia 4% za zwłokę. (Patrz LW. 19.937/1882.)						
		Zapas gotówki z końcem roku 1881., wykazany w kwocie 15 zł. 22 ct., ulokowanym został z początkiem roku 1882. w Kasie oszczędności.						

IX. Fundusz zapomogi z roku 1868.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	D o c h o d y	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zwroty od zapomożonych						
		a) w kapitale	2.018	81 ¹ / ₂	58	—	1.960	81 ¹ / ₂
		b) w odsetkach	155	61	—	—	155	61
		c) w odsetkach zwłoki	13	62	13	62	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.188	04 ¹ / ₂	71	62	2.116	42 ¹ / ₂
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	c) Zapas z początkiem roku 1881.	—	—	—	—	—	—
		Razem	—	—	71	62	2.116	42 ¹ / ₂
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Zwrot częściowy bezprocentowej zaliczki funduszowi krajowemu	7.667	32 ¹ / ₂	71	62	7.595	70 ¹ / ₂
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	2	c) Zapas z końcem roku 1881.	—	—	—	—	—	—
		Razem	—	—	71	62	7.595	70 ¹ / ₂
		Stan majątku z końcem roku 1881.						
		<i>Stan czynny.</i>						
		Należytości czynne	2.116	zł. 42 ¹ / ₂ ct.				
		<i>Stan bierny.</i>						
		Należytość bierna	7.595	" 70 ¹ / ₂ "				
		<i>Czysty stan bierny</i>	5.479	zł. 28 zł.				
					W kapitale	W odsetkach	Razem	
					zł.	ct.	zł.	ct.
		Poszczególnienie należytości czynnych.						
		Powiat Dobromil	934	33 ¹ / ₂	61	74 ¹ / ₂	996	08
		" Grybów	826	65	65	—	891	65
		" Lisko	9	52	2	57 ¹ / ₂	12	09 ¹ / ₂
		" Przemyśl	183	80	26	29	210	09
		" Tarnobrzeg	6	51	—	—	6	51
		Suma	1.960	81 ¹ / ₂	155	61	2.116	42 ¹ / ₂

X. Pozostały fundusz zapomogi z roku 1866.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	D o c h o d y.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot od zapomożonych w roku 1866.						
		a) w kapitale	3.950	19	25	38 ¹ / ₂	3.924	80 ¹ / ₂
		b) w odsetkach	656	13	—	—	656	13
		c) w kosztach administracyjnych	364	72 ¹ / ₂	—	—	364	72 ¹ / ₂
		d) w kosztach zbożowych	7	98	—	—	7	98
II.	2	Zwrot pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym						
		a) w kapitale (z uwzględnieniem całego okresu anuitetowego)	171.495	74	32.586	82 ¹ / ₂	138.908	91 ¹ / ₂
		b) w odsetkach (ściśle za rok 1881)	11.943	69 ¹ / ₂	9.346	58 ¹ / ₂	2.597	11
III.	3	Odsetki zwłoki od gmin i Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płacenia	2.445	10	1.261	99	1.183	11
IV.	4	Odsetki od chwilowych lokacyj gotówki zapasowej	593	64	593	64	—	—
V.	5	Rozmaite dochody	10	—	—	—	10	—
		Suma dochodów rzeczywistych	191.467	20	43.814	42 ¹ / ₂	147.652	77 ¹ / ₂
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	6	c) Zapas z początkiem roku 1881 w gotówce	—	—	27.781	42 ¹ / ₂	—	—
		Razem	—	—	71.595	85	147.652	77¹/₂
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki udzielone Wydziałom powiatowym	6.500	—	6.500	—	—	—
II.	2	Umorzenie pożyczki przez losowanie	80	—	—	—	80	—
		Suma wydatków rzeczywistych	6.580	—	6.500	—	80	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
	3	c) Zapas z końcem roku 1881 w gotówce	—	—	65.095	85	—	—
		Razem	—	—	71.595	85	80	—
		Stan majątku z końcem roku 1881.						
		<i>Stan czynny.</i>						
		Zapas kasowy w gotówce	65.095	zł. 85 ct.	—	—	—	—
		Należytości czynne	147.652	" 77 ¹ / ₂ "	212 748	zł. 62 ¹ / ₂ ct.	—	—
		<i>Stan bierny.</i> Należytości bierne	—	—	80	" — "	—	—
		<i>Czysty stan czynny</i>			212.668	" 62¹/₂ "		

XI. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
D o c h o d y.								
a) Rzeczywiste.								
Odsetki.								
I.	1	Od obligacyj indemnizacyjnych	226	zł. 79 1/2 ct.				
	2	„ „ pożyczki kraj. z r. 1873	12	„ — „				
	3	„ listów zastawn. gal. Banku hipot.	78	„ — „	316	79 1/2	316	79 1/2
II.	4	Efekta zakupione	304	39	304	39		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma dochodów rzeczywistych	621	18 1/2	621	18 1/2		
	5	c) Zapas z początkiem roku 1881 :						
		a) w gotówce	—	zł. 04 1/2 ct.				
		b) w efektach	6.348	„ 56 „		6.348	60 1/2	
		R a z e m	—	—	—	—	—	—
		R a z e m	—	—	6.969	79	—	—
W y d a t k i.								
a) Rzeczywiste								
b) Przenośne								
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	316	84	316	84		
	2	c) Zapas z końcem roku 1881 w efektach	—	—	6.652	95		
		R a z e m	—	—	6.969	79	—	—
Stan majątku z końcem roku 1881.								
<i>Stan czynny.</i>			<i>Szczegół:</i>			<i>Ogół:</i>		
Efekta: a) Obligacye indemnizacyjne			4.800 zł. — ct.					
b) „ „ pożyczki kr. z roku 1873			200 „ — „					
c) Listy zastawne gal. Banku hipoteczn.			1.600 „ — „					
d) Książeczka gal. Kasy oszczędności			52 „ 95 „			6.652 zł. 95 ct.		
<i>Stan bierny</i>			—			—		
<i>Czysty stan czynny</i>			—			<u>6.652 zł. 95 ct.</u>		
Z końcem roku 1880. wynosił ten fundusz 6.348 zł. 60 1/2 ct.								
Z końcem roku 1881. wynosił <u>6.652 „ 95 „</u>								
powiększył się zatem o 304 zł. 34 1/2 ct.								

XII. Depozyta gminne serwitutowe.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	D o c h o d y.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1		Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych	23.934	45	23.934	45		
2		Kapitały otrzymane: a) w gotówce	1.810	32	1.810	32		
		b) w obligacjach indemnizacyjnych	5.100	—	5.100	—		
		c) w asygnatach kasowych Banku włościańskiego	1.750	—	1.750	—		
3		Efekta zakupione (obligacje indemnizacyjne)	41.600	—	41.600	—		
4		Gotówka za sprzedane obligacje indemnizacyjne	31.204	51	31.204	51		
5		„ „ wylosowane „ „	18.742	50	18.742	50		
6		Zamiana obligacyj indemnizacyjnych „ „	18.100	—	18.100	—		
7		Zwrot obligacyj zawinkulowanych i dewinkulowanych	28.000	—	8.450	—	19.550	—
8		„ „ żyrem opatrzonych	3.200	—	3.200	—		
9		Zaliczki zwrócone	107	62 ¹ / ₂	107	62 ¹ / ₂		
		Suma wszystkich dochodów	173.549	40 ¹ / ₂	153.999	40 ¹ / ₂	19.550	—
10		Zapas z początkiem roku 1881.:						
		a) w gotówce 16.237 zł. 56 ct.						
		b) w obligacjach indemnizac. 506.230 „ — „	—	—	522.467	56	—	—
		Razem	—	—	676.466	96 ¹ / ₂	19 550	—
		W y d a t k i.						
1		Kapitały wydane gminom: a) w gotówce	35.901	23 ¹ / ₂	35.901	23 ¹ / ₂		
		b) w obligacjach indemnizac.	11.350	—	11.350	—		
2		Gotówka wydana na zakupno obligacyj indemnizac.	42.301	82	42.301	82		
3		Efekta: sprzedane obligacje indemnizacyjne	31.000	—	31.000	—		
4		„ wylosowane „ „	17.850	—	17.850	—		
5		Zamiana obligacyj indemnizacyjnych „ „	18.100	—	18.100	—		
6		Obligacje indemnizacyjne do zawinkulowania i dewinkul.	25.600	—	25.600	—		
7		„ „ „ zaopatrzenia żyrem	3.200	—	3.200	—		
8		Taksa za przepisanie	3	10	3	10		
9		Zaliczki dane	107	62 ¹ / ₂	107	62 ¹ / ₂		
		Suma wszystkich wydatków	185.413	78	185.413	78		
10		Zapas z końcem roku 1881.:						
		a) w gotówce 13.723 zł. 18 ¹ / ₂ ct.						
		b) w obligacjach indem. 475.580 „ — „	—	—	491.053	18 ¹ / ₂	—	—
		c) w asygn. kas. Banku włośc. 1.750 „ — „	—	—	—	—	—	—
		Razem	—	—	676 466	96 ¹ / ₂	—	—

Stan majątku z końcem roku 1881.

	Stan czynny.	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy w gotówce		13.723 zł. 18 ¹ / ₂ ct.	13.723 zł. 18 ¹ / ₂ ct.
„ w efektach: obligacje indemnizacyjne		475.580 „ — „	„ — „
„ „ asygnaty kasowe Banku włościańskiego		1.750 „ — „	477.330 „ — „
Należytości czynne (obligacje indemnizacyjne wydane do winkulacji)		—	19.550 „ — „
	Suma stanu czynnego	—	510.603 „ — „
Stan bierny		—	—
Czysty stan czynny			510.603 zł. 18 ¹ / ₂ ct.

XIII. Fundusz śp. Pelagii Russanowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
D o c h o d y.									
a) Rzeczywiste.									
1	Efekta zakupione	10.463	15	10.463	15				
2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	241	92½	241	92½				
	Suma dochodów rzeczywistych	10.705	07½	10.705	07½				
b) Przenośne.									
3	Gotówka za wylosowane i spieniężone efekta	10.414	80	10.414	80				
4	Efekta odebrane z winkulacyi	7.300	—	7.300	—				
	Suma wszystkich dochodów	28.419	87½	28.419	87½				
5	c) Zapas z początkiem roku 1881. w efektach	—	—	61.200	14				
	Razem	—	—	89.620	01½				
W y d a t k i.									
a) Rzeczywiste.									
1	Efekta wylosowane i spieniężone	10.414	80	10.414	80				
b) Przenośne.									
2	Gotówka wydana na zakupno efektów	10.656	72½	10.656	72½				
3	Efekta wydane do winkulacyi	7.300	—	7.300	—				
	Suma wszystkich wydatków	28.371	52½	28.371	52½				
4	c) Zapas z końcem roku 1881. w efektach	—	—	61.248	49				
	Razem	—	—	89.620	01½				
Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.									
Stan czynny. Szczegół Ogół									
Zapas kasowy w efektach:									
a) 6% listy zast. Zakł. kred. krakowskiego 30.200 zł.									
b) 6% listy zast. Banku hipot. 20.600 "									
c) 5% " " Banku hipot. niepremiowane 3.100 "									
d) 5% listy zast. Tow. kr. ziem. 7.300 "									
e) książeczka Kasy oszczędności 48 " 49 61.248 zł. 49									
Stan bierny — " —									
Czysty stan czynny <u>61.248 zł. 49</u>									
B. Majątek obrotowy.									
Dochody.									
a) Rzeczywiste.									
1	Odsetki od efektów:								
	a) od 6% listów zast. Zakł. kred. krak.	1.812	zł. — ct.						
	b) " 6% " " Banku hipot.	1.671	" — "						
	c) " 5% " " Towarz. kred.	337	" 50 "						
	d) " książeczek Kasy oszczędności	61	" 62 "	3.882	12	3.882	12		
	Do przeniesienia	3.882	12	3.882	12				

XIII. Fundusz śp. Pelagii Russanowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycya	D o c h o d y	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia	3.882	12	3.882	12		
		b) Przenośne.						
	2	Tymczasowa lokacya w galic. Kasie oszczędności	3.483	—	3.483	—		
	3	Gotówka za spieniężone książeczki Kasy oszczędn.	3.483	—	3.483	—		
		Suma wszystkich dochodów	10.848	12	10.848	12		
	4	c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	232	44 1/2		
		Razem	—	—	11.080	56 1/2	—	—
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Dożywocia inwalidów polskich (patrz wykaz poniżej)	3.500	—	3.500	—		
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	241	92 1/2	241	92 1/2		
	3	Wydatki rozmaite, eskontowe, portorya	24	33	24	33		
		Suma wydatków rzeczywistych	3.766	25 1/2	3.766	25 1/2		
		b) Przenośne.						
	4	Gotówka wydana na tymczasową lokacyę w Kasie oszcz.	3.483	—	3.483	—		
	5	Spieniężone książeczki galic. Kasy oszczędności	3.483	—	3.483	—		
		Suma wszystkich wydatków	10.732	25 1/2	10.732	25 1/2		
	6	c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce	—	—	348	31		
		Razem	—	—	11.080	56 1/2	—	—
		Stan majątku obrotowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny. Zapas kasowy w gotówce</i> 348 zł. 31 ct.						
		<i>Stan bierny</i> — —						
		<i>Czysty stan czynny</i> 348 zł. 31 ct						
		Wykaz szczegółowy wsparć dożywotnich.						
	1	Breański Feliks	400	—				
	2	Bułharyn Jerzy	400	—				
	3	Jarmiński Stanisław	300	—				
	4	Masłowski Dyonizy	300	—				
	5	Młodecki Jan Nepomucen	300	—				
	6	Nabielak Lndwik	300	—				
	7	Neuburg Ignacy	300	—				
	8	Orzelski Aleksander	300	—				
	9	Paszkiwicz Karol Czesław	300	—				
	10	Poniński Henryk, hr.	300	—				
	11	Strzyżowski Piotr	300	—				
		Razem	3.500	—				

XIV. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekta zakupione	4.800	—	4.800	—		
2		Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego	219	81	219	81		
		Suma dochodów rzeczywistych	5.019	81	5.019	81		
		b) Przenośne.						
3		Gotówka otrzymana za spieniężone efekta	4.700	91	4.700	91		
4		Efekta odebrane z winkulacyi	3.200	—	3.200	—		
		Suma wszystkich dochodów	12.920	72	12.920	72		
5		c) Zapas z początkiem roku 1881:						
		a) w gotówce — zł. — ¹ / ₂ ct.						
		b) w efektach 95.400 „ 95 „			95.400	95 ¹ / ₂		
		Razem			108.321	67 ¹ / ₂		
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Efekta wylosowane i spieniężone	4.700	95	4.700	95		
		b) Przenośne.						
3		Gotówka wydana na zakupno efektów	4.920	72 ¹ / ₂	4.920	72 ¹ / ₂		
4		Efekta wydane do winkulacyi	3.200	—	3.200	—		
		Suma wszystkich wydatków	12.821	67 ¹ / ₂	12.821	67 ¹ / ₂		
		c) Zapas z końcem roku 1881:						
		w efektach			95.500	—		
		Razem			108.321	67 ¹ / ₂		
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny.</i>						
		Zapas kasowy w efektach:						
		a) 6% oblig. pożyczki kraj. z roku 1873. 82.300 zł.						
		b) 6% listy zastawne galic. Banku hipotecznego 9.900 „						
		c) 5% listy galic. Towarzystwa kred. ziemskiego 3.300 „ 95.500 zł.						
		<i>Stan bierny</i> —						
		<i>Czysty stan czynny</i> <u>95.500 zł.</u>						
		B. Majątek obrotowy.						
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 6% obligacyj pożyczki kraj. z r. 1873 4.965 zł.						
		b) od 6% listów zastawnych Banku hipot. 708 „						
		c) od 5% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego 125 „	5.798	—	5.798	—		
		Do przeniesienia	5.798	—	5.798	—		

XIV. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Z przeniesienia	5.798		5.798	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
	2	c) Zapas z początkiem roku 1881. w gotówce	—	—	5.523	45		
		Razem	—	—	11.321	45	—	—
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
I.	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne	10.760	—	7.450	—	3.310	—
II.	2	Należytość rządowa, 6ta rata	354	50	354	50		
III.	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	219	81	219	81		
		Suma wydatków rzeczywistych	11.334	31	8.024	31	3.310	—
		b) Przenośne	—	—	—	—		
	4	c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce	—	—	3.297	14		
		Razem	—	—	11.321	45	3.310	—
		Stan majątku obrotowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny:</i>						
		Zapas kasowy w gotówce	3.297	zł. 14				
		<i>Stan bierny:</i>						
		Należytości bierne	3.310	zł. —				
		<i>Czysty stan bierny</i>	—	—	12	zł. 86		
		W dołączeniu wykaz gmin obdzielonych zasiłkami.						

Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Alegat do zamknięcia rachunku
za rok 1881.

W y k a z

zasiłków bezzwrotnych udzielonych gminom na budynki szkolne.

Liczba porządkowa	Asygnowano do L. W.	Nazwa gminy	Należytość		Uiszczanie	Należytość pozostała z końcem roku 1881.
			zaległa	bieżąca		
			zł.	zł.	zł.	zł.
1	40.635/80	Basznia dolna	100	—	—	100
2	"	Beduarów	100	—	100	—
3	7.191/79	Biadoliny Radłowieckie	150	—	—	150
4	40.635/80	Bertyszów	100	—	100	—
5	33.626/81	Błóżew górna	—	100	100	—
6	40.635/80	Bogumiłowice	150	—	150	—
7	"	Bogusza	100	—	100	—
8	"	Borszczów (miasteczko)	300	—	300	—
9	33.626/81	Bronica	—	200	200	—
10	"	Bruckenthal	—	100	100	—
11	"	Cebłów	—	100	100	—
12	40.635/80	Chrośc	100	—	—	100
13	33.626/81	Ciężów	—	100	100	—
14	40.635/80	Czerchowa	100	—	100	—
15	33.626/81	Czudec	—	200	200	—
16	"	Dobrohost	—	200	200	—
17	7.191/79	Dobrzanica	100	—	—	100
18	33.626/81	Dulcza wielka	—	150	150	—
19	"	Dydatycze	—	200	200	—
20	40.635/80	Dziewięcierz	100	—	100	—
21	"	Fraga	100	—	100	—
22	29.150/81	Gwoźnica górna	—	100	—	100
23	17.513/77	Hankowice	200	—	200	—
24	40.635/80	Harkłowa	100	—	100	—
25	"	Harta	200	—	200	—
26	33.626/81	Jadachy	—	200	—	200
27	40.635/80	Kalne	100	—	100	—
28	"	Kańczuga, Nowa wieś	200	—	200	—
29	7.191/79	Klikowa i Kowalowa	200	—	200	—
30	40.635/80	Kołbajowice	100	—	100	—
31	33.626/81	Kołohury	—	150	150	—
32	7.191/79	Korzelice	150	—	150	—
33	33.626/81	Kułakowce	—	200	200	—
34	"	Krzywe, Jasionka, Banica	—	150	—	150
35	"	Libiąż mały	—	200	200	—
36	40.635/80	Libochora	100	—	100	—
37	33.626/81	Lisowce	—	200	—	200
38	7.191/79	Łazowa	150	—	150	—
39	40.635/80	Łuka mała	100	—	100	—
40	33.626/81	Mosty wielkie	—	100	100	—
41	"	Mużyłowice	—	200	200	—
42	"	Nawsie	—	300	—	300
43	17.513/77	Narol	330	—	—	330
44	40.635/80	Niepla	100	—	100	—
Do przeniesienia			3.530	3.150	4.950	1.730

Liczba porządkowa	Asygnowano do L. W.	Nazwa gminy	Należytość		Uiszczanie	Należytość pozostała z końcem roku 1881
			zaległa	bieżąca		
			zł.	zł.		
		Z przeniesienia	3.530	3.150	4.950	1.730
45	39.683/79	Nowe sioło	100	—	100	—
46	33.626/81	Osiek, Czekał	—	200	200	—
47	40.635/80	Ożydów	200	—	—	200
48	33.626/81	Potok Taraczówka	—	150	150	—
49	40.635/80	Prusy, Salechów, Kantorowice	200	—	200	—
50	33.626/81	Radcza	—	100	100	—
51	"	Rozenbarg, Raclawce, Bugaj	—	200	—	200
52	"	Siekierzyńce	—	100	—	100
53	2.524/77	Siwka kałuska	200	—	—	200
54	40.635/80	Skawica	100	—	—	100
55	7.191/79	Stanimierz	100	—	100	—
56	33.626/81	Staromieszczyzna	—	100	100	—
57	"	Stroniatyn	—	100	—	100
58	"	Strzelczyska	—	100	100	—
59	7.191/79	Sarżyna (L. W. 23.417/81 odpisano)	100	—	—	—
60	40.635/80	Świątkowa	100	—	100	—
61	7.191/79	Szczepanów (L. W. 53.217/81 odpisano)	100	—	—	—
62	33.626/81	Szczakowa	—	200	200	—
63	17.513/77	Szczurowa	200	—	—	200
64	33.626/81	Szlachcińce	—	100	100	—
65	"	Turówka	—	200	200	—
66	"	Uhersko	—	180	—	180
67	40.635/80	Uhnów	100	—	100	—
68	"	Weselnica	100	—	100	—
69	"	Wielkie oczy	200	—	200	—
70	33.626/81	Wiewiórka	—	200	—	200
71	40.635/80	Wojaszówka	100	—	100	—
72	"	Wyczółki	100	—	100	—
73	33.626/81	Wysocko	—	150	150	—
74	"	Zalesie	—	100	—	100
75	"	Zarudzie	—	100	100	—
		Suma	5.530	5.430	7.450	3.310
		Odpisano	200	—	—	—
		Zostaje	5.330	5.430	7.450	3.310
				10.760		

XV. Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy.		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	1	Dochody		—	—	—	—		
	2	Zapas z początkiem roku 1881. w efektach		—	—	53.448	02		
	1	Wydatki		—	—	—	—		
	2	Zapas z końcem roku 1881 w efektach		—	—	53.448	02		
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.							
		<i>Stan czynny.</i>		<i>Szczegół.</i>		<i>Ogół.</i>			
		Zapas kasowy w efektach:							
		a) obligacje indemniz.		53.400 zł.	—	—	zł. —		
		b) książeczka gal. Kasy oszcz.		48 „	02	53.448 „	02		
		<i>Stan bierny</i>		—	—	—	—		
		<i>Czysty stan czynny</i>		53.448 zł.		02			
		B. Majątek obrotowy.							
		Dochody.							
		a) Rzeczywiste.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) od obligacyj indemnizacyjnych		2.523 zł.	15 ct.				
		b) od książeczek Kasy oszczędności		50 „	17 „	2.573	32	2.573	32
		b) Przenośne.							
	2	Lokacja tymczasowa w książeczkach Kasy oszcz. (efekta)		2.553	88	2.553	88		
	3	" " " " " (gotówka)		2.552	52	2.552	52		
		Suma wszystkich dochodów		7.679	72	7.679	72		
	4	c) Zapas z początkiem r. 1881. a) w gotówce		—	zł. 00 1/2				
		b) w efektach		1.287 „	95	1.287	95 1/2		
		Razem		—	—	8.967	67 1/2		
		Wydatki.							
		a) Rzeczywiste.							
I.	1	Premie dla czeladzi		2.538	—	2.538	—		
II.	2	Koszta losowania		21	37	21	37		
III.	3	" insercyjne i inne drobne		12	58	12	58		
		Suma wydatków rzeczywistych		2.571	95	2.571	95		
		b) Przenośne.							
	4	Lokacja tymczasowa w książ. Kasy oszcz. (gotówka)		2.553	88	2.553	88		
	5	" " " " " (efekta)		2.552	52	2.552	52		
		Suma wszystkich wydatków		7.678	35	7.678	35		
	6	c) Zapas z końcem roku 1881. a) w gotówce		—	zł. 01 1/2				
		b) w efektach		1.289 „	31	1.289	32 1/2		
		Razem		—	—	8.967	67 1/2		

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

	Szczegół.		Ogół.	
	zł.	ct.	zł.	ct.
<i>Stan czynny.</i> Zapas kasowy:	a) w gotówce	— zł. 01 1/2 ct.	— zł.	— ct.
	b) w książeczkach Kasy oszczędności	1.289 „ 31 „	1.289 „	32 1/2 „
<i>Stan bierny</i>		—	—	—
<i>Czysty stan czynny</i>		—	—	1.289 zł. 32 1/2 ct.

XVII. Fundusz Fr. Kochmana dla dziewcząt służących

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efakta zakupione	400	—	400	—		
2		Odsetki:						
		a) od listów zastawnych kredytowych 380 zł. 80 ct.						
		b) od książeczki Kasy oszczędności 1 „ 76 „	382	56	382	56		
		Suma dochodów rzeczywistych .	782	56	782	56		
b) Przenośne.								
3		Gotówka za spieniężoną książeczkę Kasy oszczędności .	29	73	29	73		
4		Efakta odebrane z winkulacyi	400	—	400	—		
		Suma wszystkich dochodów .	1.212	29	1.212	29		
5		c) Zapas z początkiem r. 1881. a) w gotówce — zł. 01						
		b) w efektach 8.248 „ 16	—	—	8.248	17		
		Razem	—	—	9.460	46		
Wydatki.								
a) Rzeczywiste.								
1		Spieniężona książeczka Kasy oszczędności	29	73	29	73		
2		Koszta ostemplowania aktu fundacyjnego	3	—	3	—		
		Suma wydatków rzeczywistych .	32	73	32	73		
b) Przenośne.								
3		Gotówka wydana na zakupno efektów	409	28 ¹ / ₂	409	28 ¹ / ₂		
4		Efakta wydane do winkulacyi	400	—	400	—		
		Suma wszystkich wydatków .	842	01 ¹ / ₂	842	01 ¹ / ₂		
5		c) Zapas z końcem r. 1881. a) w gotówce — zł. 01 ¹ / ₂ ct.						
		b) w efektach 8.618 „ 43 „	—	—	8.618	44 ¹ / ₂		
		Razem	—	—	9.460	46		

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
Zapas kasowy:		
a) w gotówce	— zł. 01 ¹ / ₂ ct.	
b) w efektach:		
4 ⁰ / ₀ listy zastawne Tow. kred. ziem. w mon. konw.	2.400 „ — „	
4 ⁰ / ₀ „ „ „ „ „ w wal. austr.	1.500 „ — „	
5 ⁰ / ₀ „ „ „ „ „ „ „ „	4.700 „ — „	
Książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	18 „ 43 „	8.618 zł. 44 ¹ / ₂ ct.
Stan bierny	—	—
Czysty stan czynny	—	8 618 zł. 44 ¹ / ₂ ct.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie; wszelkie zatem dochody z odsetek fruktyfikuje się na rzecz majątku zarodowego.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy		Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.									
a) Rzeczywiste.									
1	Odsetki od efektów:								
	a) od 6% listów zast. Banku hipot.	363	zł. — ct.						
	b) " 5% " " Tow. kredyt.	80	" — "						
	c) " książeczki Kasy oszczędności	29	" 34 "	472	34	472	34		
	b) Przenośne			—	—	—	—		
2	c) Zapas z początkiem roku 1881.			—	—	—	—		
	Razem			—	—	472	34	—	—
Wydatki.									
a) Rzeczywiste.									
1	Dożywocia czteru wiekowych kobiet	396	—	596	—				
2	Różne wydatki drobne	7	78	7	78				
3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	31	55 1/2	31	55 1/2				
	b) Przenośne			—	—	—	—		
	Suma wszystkich wydatków	435	33 1/2	435	33 1/2				
4	c) Zapas z końcem roku 1881. w gotówce			—	—	37	00 1/2		
	Razem			—	—	472	34	—	—
Stan majątku obrotowego z końcem r. 1881.									
	<i>Stan czynny. Zapas kasowy w gotówce</i>	37	zł. — 1/2 ct.						
	<i>Stan bierny</i>	—	—						
	Czysty stan czynny	37	zł. — 1/2 ct.						

XX. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efekta zakupione	1.418	62	1.418	62		
2		Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych	463	zł. 51 ct.				
		b) „ listów zastawnych kredytowych	92	„ 50 „				
		c) „ „ Banku hipot.	132	„ — „				
		d) „ książeczki Kasy oszczędności	1	„ 51 „	689	52	689	52
		Suma dochodów rzeczywistych	2.108	14	2.108	14		
b) Przenośne.								
3		Gotówka uzyskana za spieniężone efekta	780	36	780	36		
4		Efekta odebrane z winkulacyi	1.400	—	1.400	—		
		Suma wszystkich dochodów	4.288	50	4.288	50		
5		c) Zapas z początkiem r. 1881. a) w gotówce	20	zł. 83				
		b) w efektach	13.574	„ 32	13.595	15		
		Razem	—	—	17.883	65		
Wydatki.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efekta wylosowane i spieniężone	780	36	780	36		
2		Koszta eskontowe	3	89	3	89		
		Suma wydatków rzeczywistych	784	25	784	25		
b) Przenośne.								
3		Gotówka wydana na zakupno efektów	1.441	80	1.441	80		
4		Efekta wydane do winkulacyi	1.400	—	1.400	—		
		Suma wszystkich wydatków	3.626	05	3.626	05		
5		c) Zapas z końcem r. 1881. a) w gotówce	45	zł. 02				
		b) w efektach	14.212	„ 58	14.257	60		
		Razem	—	—	17.883	65		

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.

Stan czynny. Zapas kasowy:	Szczegół.	Ogół.
a) w gotówce	45 zł. 02 ct.	
b) w efektach:		
obligacye indemnizacyjne	9.810 „ — „	
4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego	500 „ — „	
5% „ „ „ „ „	1.800 „ — „	
6% „ „ Banku hipotecznego	1.500 „ — „	
5% „ „ „ „ „	500 „ — „	
Książeczka galicyjskiej Kasy oszczędności	102 „ 58 „	14.257 zł. 60 ct.
Stan bierny	—	—
Czysty stan czynny	—	14.257 „ 60 ct.

Uwaga. Dopóki fundacya na założenie „Domu roboczego“ w Sączu nie będzie mogła wejść w życie, powiększa się majątek zarodowy kapitalizowaniem wszelkiej rozporządzalnej gotówki.

XXI. Fundusz budowy laboratorium chemicznego w Dublanach.

Rubryka	Pozycja	Dochody	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
1		Od funduszu krajowych szkół rolniczych w Dublanach za 15.680 sztuk cegieł	213	35	213	35		
2		Od funduszu budowy gnojarni w Dublanach za 3·5 kubicznych sążni kamienia	118	59	118	59		
3		Od funduszu budowy stajni w Dublanach za 1 sążeń metryczny kamienia	40	—	40	—		
4		Od p. Strusiewicza za 328 tarcic i 12 sążni kubicznych kamienia	660	47	—	—	660	47
5		Od funduszu krajowego zaliczka na pokrycie niedoboru, zwrotna w roku 1882 z kredytu dodatkowego, udzielonego uchwałą sejmową z dnia 24. Października 1881 roku	2.764	06	2.764	06		
		Suma dochodów rzeczywistych	3.796	47	3.136	—	660	47
6		b) Przenośne	—	—	—	—		
		c) Zapas z początkiem r. 1881 w gotówce	—	—	5.764	—		
		R a z e m	—	—	8.900	—	660	47
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Funduszowi krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach zaliczka na wydatki nadzwyczajne (uchwała sejmowa z dnia 24. Lipca 1880)	8.800	—	8.800	—		
2		Zaliczka na sondowanie gruntu, w celu budowy studni w Dublanach	100	—	100	—		
		Suma wydatków rzeczywistych	8.900	—	8.900	—		
3		b) Przenośne	—	—	—	—		
		c) Zapas z końcem roku 1881	—	—	—	—		
		R a z e m	—	—	8.900	—	—	—
		Rachunek materyałów budowlanych.						
		Dochody.						
1		Wartość materyałów z początkiem r. 1881 4.945 zł. 32 ct. z teje odpisano jako materyał bezwartościowy 2.505 zł. 11 ct. tudziez wartość materyałów wykazaną w należytościach czynnych do zwrotu od p. Strusiewicza 660 zł. 47 ct. 3.165 zł. 58 ct.	1.779	74	1.779	74		
		W y d a t k i.						
1		Materyał sprzedany funduszowi krajowych szkół rolniczych w Dublanach	213	35	213	35		
2		Materyał sprzedany funduszowi budowy gnojarni	118	59	118	59		
3		„ „ „ „ stajni	40	—	40	—		
		Suma wydatków	371	94	371	94		
4		Wartość materyałów pozostałych z końcem roku 1881	—	—	1.407	80		
		R a z e m	—	—	1.779	74	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Należność		Uiszczenie		Należność pozostała z końcem roku 1881.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Stan majątku z końcem r. 1881.							
<i>Stan czynny.</i>							
		Szczegół		Ogół			
		Wartość materyałów 1.407 zł. 80 ct.					
		Należności czynne <u>660 „ 47 „</u>		2.068 zł. 27 ct.			
		<i>Stan bierny</i> —		—			
		<i>Czysty stan czynny</i> —		<u>2.068 zł. 27 ct</u>			
LW. 43.127/1882.							

XXII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolf dla

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Podniesiona część książeczki Kasy oszczędności	94	50	94	50		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
2		c) Zapas z początkiem r. 1881. a) w gotówce — zł. 1/2 ct. b) w efektach 1.544 „ 69 „	—	—	1.544	69 1/2		
		Razem	—	—	1.639	19 1/2		
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Spieniężona część książeczki Kasy oszczędności	94	50	94	50		
2		Gotówka wydana do majątku obrotowego	94	50	94	50		
		Suma wydatków rzeczywistych	189	—	189	—		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
2		c) Zapas z końcem r. 1881. a) w gotówce — zł. 1/2 ct. b) w efektach 1.450 „ 19 „	—	—	1.450	19 1/2		
		Razem	—	—	1.639	19 1/2		
		Stan majątku zarodowego z końcem r. 1881.						
		<i>Stan czynny.</i> <i>Szczegół</i> <i>Ogół</i>						
		Zapasy kasowy a) w gotówce — zł. 1/2						
		b) w efektach:						
		obligacje indemnizacyjne 1.350 „ —						
		książeczka gal. Kasy oszcz. 100 „ 19			1.450	zł. 19 1/2		
		<i>Stan bierny</i>	—	—	—	—		
		<i>Czysty stan czynny</i>	—	—	1.450	zł 19 1/2		
		B. Majątek obrotowy.						
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj indemnizacyjnych	63	zł. 79 ct.				
		b) „ książeczki Kasy oszczędności	3	„ 91 „	67	70	67	70
2		Gotówka pobrana z majątku zarodowego	94	50	94	50		
3		Zakupione książeczki Kasy oszczędności	35	80	35	80		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
		Suma wszystkich dochodów	198	—	198	—		
4		c) Zapas z początkiem roku 1881.	—	—	—	—		
		Razem	—	—	198	—		

obłąkanych wyzdrowieńców. Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Wsparcie dla dwu ozdrowieńców po 47 zł. 25 ct.	94	50	94	50		
		b) Przenośne.						
2		Gotówka wydana na tymczasową lokacyę w Kasie oszcz.	35	80	35	80		
		Suma wszystkich wydatków	130	30	130	30		
3		c) Zapas z końcem r. 1881. a) w gotówce 31 zł. 90 ct.						
		b) w efektach 35 " 80 "	—	—	67	70		
		Razem	—	—	198	—		

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

	Szczegół.	Ogól.
<i>Stan czynny:</i> Zapas kasowy a) w gotówce	31 zł. 90 ct.	— —
b) w książeczce Kasy oszczędności	35 " 80 "	67 zł. 70 ct.
<i>Stan bierny</i>	— —	— —
<i>Czysty stan czynny</i>	— —	67 zł. 70 ct.

XXIII. Fundacya śp. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan

Rubryka	Pozycja	A. Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Ulokowano na książeczkę Kasy oszczędności	99	68	99	68		
2		Gotówka pobrana z majątku obrotowego	99	68	99	68		
		Suma dochodów rzeczywistych	199	36	199	36		
		b) Przenośne	—	—	—	—		
3		c) Zapas z początkiem roku 1881 :						
		a) w gotówce — zł. 00 ¹ / ₂ ct.	—	—	20.422	47 ¹ / ₂		
		b) w efektach 20.422 „ 47 „	—	—	20.422	47 ¹ / ₂		
		Razem	—	—	20 621	83 ¹ / ₂	—	—
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—		
		b) Przenośne.						
1		Gotówka wydana na lokację w Kasie oszczędności	99	68	99	68		
2		c) Zapas z końcem roku 1881 :						
		a) w gotówce — zł. 00 ¹ / ₂ ct.	—	—	20.522	15 ¹ / ₂		
		b) w efektach 20 522 „ 15 „	—	—	20 522	15 ¹ / ₂		
		Razem	—	—	20 621	83 ¹ / ₂	—	—
		Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.						
		Stan czynny.						
		Szczegół						
		Ogół						
		Zapas kas. : a) w gotów. — zł. 00 ¹ / ₂ ct.						
		b) w efektach :						
		4% listy Tow. kredyt. 1.100 „ — „						
		5% „ „ „ 7.800 „ — „						
		Obligacje indemniz. 11.000 „ — „						
		Książ. gal. Kasy oszcz. 622 „ 15 „			20.522	zł. 15 ¹ / ₂ ct.		
		Stan bierny	—	—				
		Czysty stan czynny	20.522	„ 15 ¹ / ₂ „				
		B. Majątek obrotowy.						
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste.						
1		Odsetki od efektów :						
		a) od 4% listów zastawnych kredyt. 46 zł. 20 ct						
		b) „ 5% „ „ 390 „ — „						
		c) „ obligacyj indemnizacyjnych 519 „ 75 „						
		d) „ książeczek Kasy oszczędności 20 „ 42 „	976	37	976	37		
		b) Przenośne.						
2		Tymczasowa lokacja w Kasie oszczędności (gotówka)	477	97	477	97		
3		„ „ „ „ (efekta)	955	94	955	94		
		Suma wszystkich dochodów	2.410	28	2.410	28		
4		c) Zapas z początkiem roku 1881 w efektach	—	—	477	97		
		Razem	—	—	2.888	25	—	—

gmin Hołhocze i t. d. Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	B. Majątek obrotowy.	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
W y d a t k i.								
<i>a) Rzeczywiste.</i>								
	1	Wsparcia włościanom gmin Hołhocze i t. d.	398	71	398	71		
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	99	68	99	68		
		Suma wydatków rzeczywistych	498	39	498	39		
<i>b) Przenośne.</i>								
	3	Tymczasowa lokacya w Kasie oszczędności (gotówka)	955	94	955	94		
	4	" " " " (efekta)	477	97	477	97		
		Suma wszystkich wydatków	1.932	30	1.932	30		
	5	<i>c) Zapas z końcem roku 1881:</i>						
		<i>a) w gotówce — zł. 01 ct.</i>						
		<i>b) w efektach 955 " 94 "</i>	—	—	955	95		
		R a z e m . . .	—	—	2.888	25	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1881.

	Stan czynny.	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy <i>a) w gotówce</i>		— zł. 01 ct.	
" " <i>b) w książeczkach Kasy oszczędności</i>		955 " 94 "	955 zł. 95 ct.
<i>Stan bierny</i>		— —	— —
<i>Czysty stan czynny</i>		— —	<u>955 zł. 95 ct.</u>

Uwaga. Fundacya ta, przeznaczona na wsparcie ubogich włościan klucza hołhockiego, wprowadzoną została w życie, po dopełnieniu wszelkich formalności, na dniu 5. Sierpnia 1881 do LW. 27.007. (Patrz wyjaśnienia do zamknięcia rachunku tej fundacyi za rok 1880 str. 82.) Przypadające od efektów majątku zakładowego odsetki lokuje się w gal. Kasie oszczędności aż do Marca następnego roku, poczem z uzyskanej w ten sposób gotowizny przypadają 1/5 części na rozdawnictwo zapomóg dla zubożałych włościan wymienionego klucza, 1/5, zaś część na pomnożenie majątku zakładowego. Rozdawnictwo to przeprowadza odrębna komisya w myśl statutu utworzona, pod nadzorem Wydziału powiatowego w Podhajcach.

LW. 20.157/1882.

XXIV. Fundacya Dr. Malinowskiego Józefa Kazimierza im. Najjaśniejszego Pana.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		D o c h o d y.						
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—		
		b) Przenośne.						
	1	Efekta zwrócone przez fundatora, w zamian za wylosowane (patrz poz. 1. wydatków)	4.000	—	4.000	—		
	2	c) Zapas z początkiem roku 1881. w efektach	—	—	100.000	—		
		Razem	—	—	104.000	—	—	—
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—		
		b) Przenośne.						
	1	Efekta wylosowane, wydane fundatorowi	4.000	—	4.000	—		
	2	c) Zapas z końcem roku 1881 w efektach	—	—	100.000	—		
		R a z e m	—	—	104.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
Zapasy kasowy w efektach:		
a) 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego	40.000 zł.	
b) 6% „ „ Banku hipotecznego	30.000 „	
c) 6% obligacye pożyczki krajowej z roku 1873.	20.000 „	
d) 6% węgierskie renty w złocie oprocentowane	10.000 „	100.000 zł.
<i>Stan bierny.</i>	—	—
<i>Czysty stan czynny.</i>	—	100.000 zł.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

XXV. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego na cele dobroczynne.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efekta złożone przez fundatora, imiennej wartości:						
		a) 5% przyorytety kolei Alföldzko-Fiumskiej na 20.000 zł						
		b) 5% akcyje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej „ 20.000 „						
		c) 5% listy zastawne Towarzystwa kredyt. „ 31.500 „						
		d) 6% „ „ Banku hipotecznego „ 29.000 „	100.500	—	100.500	—		
b) Przenośne.								
2		Efekta zwrócone przez fundatora, w zamian za wylosowane (patrz poz. 2. wydatków)	1.000	—	1.000	—		
		Razem . . .	—	—	101.500	—		
Wydatki.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efekta wydzielone z fundacyi i odebrane przez fundatora na inne cele	1.500	—	1.500	—		
b) Przenośne.								
2		Efekta wylosowane, wydane fundatorowi	1.000	—	1.000	—		
		Suma wydatków	2.500	—	2.500	—		
3		c) Zapas z końcem roku 1881. w efektach	—	—	99.000	—		
		Razem	—	—	101.500	—		

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.

		<i>Stan czynny.</i>	
Zapas kasowy w efektach:	Szczegół.	Ogół.	
a) 5% przyorytety kolei Alföldzko-Fiumskiej	20.000 zł.		
b) 5% akcyje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej	20.000 „		
c) 5% listy zastawne Towarzystwa kredytowego	30.000 „		
d) 6% „ „ Banku hipotecznego	29.000 „	99.000 zł.	
<i>Stan bierny</i>	—	—	
<i>Czysty stan czynny</i>	—	<u>99.000 zł.</u>	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i nie ma dotychczas jasno przez fundatora określonego celu.

XXVI. Fundacja Karola Beliny Brzozowskiego dla Bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
D o c h o d y.								
a) Rzeczywiste.								
1		Efekta złożone przez fundatora: 5% listy zastawne Towarzystwa kredytowego, imiennej wartości	3.000	—	3.000	—		
2		Odsetki od powyższych efektów za drugie półrocze	75	—	75	—		
b) Przenośne.								
3		Efekta odebrane z winkulacyi	3.000	—	3.000	—		
		Razem	6.075	—	6.075	—		
W y d a t k i.								
a) Rzeczywiste								
b) Przenośne.								
1		Efekta wydane do winkulacyi	3.000	—	3.000	—		
2		c) Zapas z końcem roku 1881.:						
		a) w gotówce						
		b) w efektach	75	zł.				
			3.000	"	3.075	—		
		Razem	—	—	6.075	—		

Stan majątku z końcem roku 1881.

Stan czynny.

Zapas kasowy:	Szczegół.	Ogół.
w gotówce	75 zł.	
w 5% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego	3.000 "	3.075 zł.
Stan bierny	—	—
Czysty stan czynny		3.075 zł.

Uwaga. Fundacja ta nie weszła jeszcze w życie.

XXVII. Fundacya im. Antoniego Schiffnera.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.								
	1	Złożone na rzecz fundacyi efekta imiennej wartości .	1.220	—	1.220	—	—	—
Wydatki.								
	1		—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1881. w efektach .	—	—	1.220	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół.
Zapas kasowy w efektach:		
5% listy zastawne Towarzystwa kredytowego .	1.200 zł.	
los miasta Krakowa	20 „	1.220 zł.
<i>Stan bierny</i>		—
<i>Czysty stan czynny</i>		<u>1.220 zł.</u>

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czteru ubogich ciemnych
 żebrać się wstydzących.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	Majątek zarodowy	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
	1	Podniesiono z c. k. głównej Kasy krajowej na rzecz tej fundacyi: 5% listy zastawne Towarzystwa kredytowego	4.000	—	4.000	—	—	—
	1	Wydatki	—	—	—	—	—	—
	2	Zapasz z końcem roku 1881. w efektach	—	—	4.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1881.

<i>Stan czynny.</i> 5% listy zastawne Towarzystwa kredytowego	4.000 zł.
<i>Stan bierny</i>	—
<i>Czysty stan czynny</i>	4.000 zł.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie.

XXIX. Fundusz budowy szkoły w Czernichowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	Pozycja	D o c h o d y	Należyłość		Uiszczenie		Należyłość pozostała z końcem r. 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		a) Rzeczywiste.						
1		Subwencya od c. k. Skarbu Państwa na budowę .	4.000	—	4.000	—		
		b) Przenośne.						
2		Zakupione książeczki gal. Kasy oszczędności . .	4.000	—	4.000	—		
		Razem	8.000	—	8.000	—	—	—
		W y d a t k i.						
		a) Rzeczywiste	—	—	—	—		
		b) Przenośne.						
1		Na lokacyę w książeczkach Kasy oszczędności wydana gotówka	4.000	—	4.000	—		
2		c) Zapas z końcem roku 1881 w efektach	—	—	4.000	—		
		Razem	—	—	8.000	—	—	—

Stan funduszu z końcem r. 1881.

<i>Stan czynny</i> : Zapas kasowy w książ. Kasy oszczędności	4.000 zł.
<i>Stan bierny</i>	— "
<i>Czysty stan czynny</i>	<u>4.000 "</u>

XXX. Depozyta.

Rubryka	Poszczególne.	Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
Dochody.					
	A. w kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych:				
I.	Kaucye służbowe urzędników i sług, tudzież kaucye i wadya przedsiębiorców	11.942	93	13.502	95
II.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	12.583	77	43.764	10
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	5.596	74 1/2	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	1.191	35 1/2	—	—
V.	Rozmaite depozyta	58.378	43	66.863	67
VI.	Opłaty pośmiertne na rzecz szpitala powszechnego we Lwowie	7.441	61	—	—
VII.	Taksy za plany melioracyjne	286	15	—	—
VIII.	Depozyta funduszków stypendyjnych	—	—	12.900	—
IX.	Depozyta administracji dóbr Winniki	—	—	—	—
X.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
XI.	Depozyta szpitali krakowskich	132	68 1/2	50	—
XII.	Zwroty zasiłków chwilowych udzielanych dziennikom funduszowym	57.000	—	34.000	—
XIII.	Datki na album dla Następcy Tronu Arcyksięcia Rudolfa	14.966	57	—	—
	B. w kasie szpitala powszechnego we Lwowie	8.549	74	11.231	01
	C. " zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	3.764	—	2.022	16
	D. " szpitali krakowskich	5.729	84	6.114	50
	E. " krajowej szkoły rolniczej w Dublanach	245	—	335	—
	F. " folwarku w Dublanach	50	—	—	—
	G. " krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie	381	—	500	—
	Suma dochodów	188.239	82 1/2	191.283	39
	Zapas z początkiem roku 1881.:				
	a) w kasie krajowej	21.443	zł. 53 1/2 ct.	204.498	zł. 96 ct.
	b) w c. k. kasach rządowych	—	—	21.063	" 75 "
	c) w kasie szpitala powszechnego we Lwowie	3.198	" 88 1/2 "	20.364	" 99 "
	d) w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	789	" 90 1/2 "	10.640	" 32 "
	e) w kasach szpitali krakowskich	293	" 75 1/2 "	24.117	" 12 "
	f) w kasie kraj. szkoły rolniczej w Dublanach	50	" — "	1.070	" — "
	g) w kasie folwarku w Dublanach	50	" — "	—	" — "
	Razem	214.065	90 1/2	473.038	53

Zamknięcie rachunku za rok 1881.

Rubryka	P o s z c z e g ó l n i e n i e .	Gotówka		Efekta	
		zł	ct.	zł.	ct.
W y d a t k i .					
A. w kasie krajowej i w c. k. kasach rządowych:					
I.	Kaucyje służbowe urzędników i sług, tudzież kaucyje i wadya przedsiębiorców	12.788	85 1/2	21.954	06
II.	Kaucyje i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	13.266	30	34.890	22
III.	Podatek dochodowy od płac urzędników	6.152	86 1/2	—	—
IV.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	1.160	11 1/2	—	—
V.	Różne depozyta	57.883	29 1/2	74.878	55
VI.	Opłaty pośmiertne na rzecz szpitala powszechnego we Lwowie	8.066	20	—	—
VII.	Taksy za plany melioracyjne	388	48	—	—
VIII.	Depozyta funduszy stypendyjnych	—	—	6.120	—
IX.	Depozyta administracji dóbr Winniki	147	38	—	—
X.	Depozyta funduszu kultury krajowej	—	—	—	—
XI.	Depozyta szpitali krakowskich	132	68 1/2	500	—
XII.	Zasiłki chwilowe dziennikom funduszowym	57.000	—	34.000	—
XIII.	Datki na album dla Następcy Tronu Arcyksięcia Rudolfa	14.966	57	—	—
	B. w kasie szpitala powszechnego we Lwowie	9.011	40	19.284	95
	C. " zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	3.717	65	5.369	70
	D. " szpitali krakowskich	5.723	59	4.826	—
	E. " krajowej szkoły rolniczej w Dublanach	285	—	355	—
	F. " folwarku w Dublanach	50	—	—	—
	G. " krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	—	—
	Suma wydatków	190.740	38 1/2	202.178	48
Zapasy z końcem roku 1881.:					
a)	w kasie krajowej	19.011	zł. 03 1/2 ct.	202.547	zł. 80 ct.
b)	w c. k. kasach rządowych	—	—	21.752	" 80 "
c)	w kasie szpitala powszechnego we Lwowie	2.737	" 22 1/2 "	12.311	" 05 "
d)	w kasie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	836	" 25 1/2 "	7.292	" 78 "
e)	w kasach szpitali krakowskich	300	" 00 1/2 "	25.405	" 62 "
f)	w kasie kraj. szkoły rolniczej w Dublanach	10	" — "	1.050	" — "
g)	w kasie folwarku w Dublanach	50	" — "	—	" — "
h)	w kasie kraj. szkoły rolniczej w Czernichowie	381	" — "	500	" — "
	Razem	214.065	90 1/2	473.038	53

LW. 56.877/1882.

Alegat C. do sprawozdania
Wydziału krajowego
o zamknięciu rachunkowem
funduszy krajowych
za rok 1881.

Lit. C.

Fundusz propinacyjny.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

z a r o k

1 8 8 1.

LW. 53.798/1882.

Dochody.

Fundusz

Rubryka	Pozycja	Sumaryusz	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Dochody.						
		<i>a) Rzeczywiste.</i>						
I	1	Opłaty od szynkarzy	379.046	54	295.163	68	83.882	86
II	2	Jednorazowe opłaty od zakładania gorzeli, browarów i miodosytni	6.200	—	200	—	6.000	—
III	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	41.729	61	6.258	05 1/2	35.471	55 1/2
IV	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	103	68	67	30	—	36 38
V	5	Odsetki zwłoki	7.420	26 1/2	7.420	26 1/2	—	—
VI	6	„ od kapitałów lokowanych	52.543	24 1/2	52.543	24 1/2	—	—
VII	7	Dochody rozmaite	—	58	—	58	—	—
	—	Zwroty kosztów zaliczkowo wypłaconych	163	75	—	—	—	163 75
		Suma dochodów rzeczywistych	487.207	67	361.653	12 1/2	125.554	54 1/2
	8	<i>b) Kupno i sprzedaż efektów.</i>						
		1) w efektach	384.900	—	384.900	—	—	—
		2) w gotówce	34.000	—	34.000	—	—	—
		Suma kupna i sprzedaży efektów	418.900	—	418.900	—	—	—
	9	<i>c) Efekta z zastawu odebrane.</i>	874.500	—	—	—	874.500	—
		Suma wszystkich dochodów	1.780.607	67	780.553	12 1/2	1.000.054	54 1/2
	10	<i>d) Zapas z początkiem roku 1881.</i>						
		a) w gotówce 24.500 zł. 28 ct.						
		b) w efektach 858.300 „ — „			882.800	28		
			—	—	1.663.353	40 1/2	1.000.054	54 1/2

Stan majątku

Stan czynny.		Szczegół	Ogół
1	Zapasy kasy:		
	1. w gotówce	17.864	02 1/2
	2. w efektach:		
	a) listy zastawne galic. Towarzystwa kred. ziemskiego:		
	α) 4% 60.700 zł.		
	β) 5% 156.800 „ 217.500 zł.		
	b) listy zastawne galic. Banku hipotecznego:		
	α) 5% 45.700 zł.		
	β) 6% 71.500 „ 117.200 zł.	334.700	—
	Suma		352.564 02 1/2
2	Należytości czynne:		
	1. Efekta zastawione:		
	a) w galic. Kasie oszczędności:		
	5% listy zast. gal. Tow. kred. ziemskiego 574.500 zł.		
	b) w c. k. Kasie funduszów indemnizacyjnych:		
	α) 5% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego 90.000 zł.		
	β) 6% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . 210.000 „ 300.000 zł.	874.500	—
	Suma	125.554	54 1/2
	2. Inne należytości czynne	—	—
	Suma stanu czynnego	—	—
			1.352.618 57

propinacyjny.

Wydatki.

Rubryka	Pozycja	Sumaryusz	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Wydatki.								
<i>a) Rzeczywiste:</i>								
I	1—2	Płace urzędników i dyurnistów Wydziału krajowego	6.433	90	6.433	90	—	—
II	3	Druki, księgi, oprawa tychże i inne potrzeby kancelaryjne	354	02	353	02	1	—
III	4—5	Remuneracye urzędników i dyurnistów Wydziału krajowego, tudzież sekwestраторów podatkowych	335	—	335	—	—	—
IV	6	Wydatki pomniejsze administracyjne	56	05	50	11	—	5 94
V	7-12	Koszta Komisji krajowej i Komisji miejscowych	7.994	77	7.874	77	120	—
	—	Zwroty nadpłat	500	18 1/2	34	78	465	40 1/2
		Suma wydatków rzeczywistych	15.673	92 1/2	15.081	58	592	34 1/2
	13	<i>b) Kupno i sprzedaż efektów.</i>						
		a) w efektach	34.000	—	34.000	—	—	—
		b) w gotówce	387.207	80	387.207	80	—	—
		Suma kupna i sprzedaży efektów	421.207	80	421.207	80	—	—
	14	<i>c) Efekta chwilowo zastawione.</i>	874.500	—	874.500	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków	1.311.381	72 1/2	1.310.789	38	592	34 1/2
	15	<i>d) Zapas z końcem roku 1881.</i>						
		a) w gotówce 17.864 zł. 02 1/2 ct.	—	—	352.564	02 1/2	—	—
		b) w efektach 334.700 „ „	—	—	—	—	—	—
			—	—	1.663.353	40 1/2	592	34 1/2

z końcem roku 1881.

Stan bierny.		Szczegół		O g ó ł	
1	Należytości bierne	—	—	592	34 1/2
2	Czysty stan czynny	—	—	1,352.023	22 1/2
Zgodnie ze sumą stanu czynnego		—	—	1,352.618	57

Dochody.

Fundusz

Rubryka	Pozycja	Poszczególne	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I	1	Opłaty od szynkarzy.						
		<i>Powiaty :</i>						
		1. Biała	7.736	44 ¹ / ₂	6.690	61 ¹ / ₂	1.045	83
		2. Bóbrka	2.996	46 ¹ / ₂	2.497	63	498	83 ¹ / ₂
		3. Bochnia	4.932	61 ¹ / ₂	3.798	95	1.133	66 ¹ / ₂
		4. Bohorodeczany	4.256	46	2.960	27	1.296	19
		5. Borszczów	7.409	88	4.914	11	2.495	77
		6. Brody	7.939	67 ¹ / ₂	7.582	25	357	42 ¹ / ₂
		7. Brzesko	4.004	18 ¹ / ₂	2.621	91	1.382	27 ¹ / ₂
		8. Brzeżany	3.671	01	3.473	17	197	84
		9. Brzozów	3.865	34	2.830	52	1.034	82
		10. Buczacz	8.357	66	6.278	69	2.078	97
		11. Chrzanów	7.324	69	6.838	—	486	69
		12. Cieszanów	4.208	11	3.491	40	716	71
		13. Czortków	2.864	67 ¹ / ₂	2.053	28 ¹ / ₂	811	39
		14. Dąbrowa	4.722	62	3.599	10 ¹ / ₂	1.123	51 ¹ / ₂
		15. Dobromil	4.307	61	3.198	01	1.109	60
		16. Dolina	6.092	87	4.257	27	1.835	60
		17. Drohobycz	7.882	93	6.324	75	1.558	18
		18. Gorlice	2.979	59	2.881	90	97	69
		19. Gródek	3.510	28	3.301	91	208	37
		20. Grybów	2.589	12 ¹ / ₂	2.066	56 ¹ / ₂	522	56
		21. Horodenka	3.746	16	3.350	09	396	07
		22. Husiatyn	6.792	13	4.722	47	2.069	66
		23. Jarosław	7.917	96 ¹ / ₂	6.378	76 ¹ / ₂	1.539	20
		24. Jasło	5.017	57	3.721	44	1.296	13
		25. Jaworów	3.539	40	3.498	32	41	08
		26. Kałusz	3.538	43 ¹ / ₂	3.422	50 ¹ / ₂	115	93
		27. Kamionka	5.965	29 ¹ / ₂	4.789	42 ¹ / ₂	1.175	87
		28. Kolbuszowa	6.893	01	4.050	89	2.842	12
		29. Kołomyja	6.787	44 ¹ / ₂	6.771	82 ¹ / ₂	15	62
		30. Kossów	4.803	76	3.962	07 ¹ / ₂	841	68 ¹ / ₂
		31. Kraków	4.755	02	4.285	13	469	89
		32. Krosno	2.692	69	2.660	29	32	40
		33. Limanowa	3.195	53	2.319	61 ¹ / ₂	875	91 ¹ / ₂
		34. Lisko	4.906	35 ¹ / ₂	4.843	69	62	66 ¹ / ₂
		35. Lwów	7.520	29	3.782	79	3.737	50
		36. Łańcut	4.899	60	4.277	16 ¹ / ₂	622	43 ¹ / ₂
		37. Mielec	4.613	44 ¹ / ₂	3.393	21	1.220	23 ¹ / ₂
		38. Mościska	3.558	16	2.403	10	1.155	06
		39. Myślenice	4.074	35 ¹ / ₂	3.080	98	993	37 ¹ / ₂
		40. Nadwórna	4.214	91 ¹ / ₂	3.963	81 ¹ / ₂	251	10
		41. Nisko	2.935	42	2.095	22	840	20
		42. Nowy targ	4.515	64 ¹ / ₂	2.206	29	2.309	35 ¹ / ₂
		43. Pilzno	2.811	01	2.104	42	706	59
		44. Podhajce	5.332	35 ¹ / ₂	3.395	55	1.936	80 ¹ / ₂
		45. Przemyśl	6.837	24	5.285	43	1.551	81
		Do przeniesienia	223.515	43¹/₂	176.424	81	47.090	62¹/₂

propinacyjny.

Dochody.

Rubryka	Pozycja	Poszczególne	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
I	1	Z przeniesienia	223.515	43 ¹ / ₂	176.424	81	47.090	62 ¹ / ₂
		46. Przemyślany	3.346	— ¹ / ₂	3.227	97	118	03 ¹ / ₂
		47. Rawa	5.607	92 ¹ / ₂	5.292	11 ¹ / ₂	315	81
		48. Rohatyn	6.234	83 ¹ / ₂	3.031	55	3.203	28 ¹ / ₂
		49. Ropezyce	4.945	40	2.469	50	2.475	90
		50. Rudki	2.901	96	2.402	39	499	57
		51. Rzeszów	5.839	95	5.135	98	703	97
		52. Sambor	5.331	90 ¹ / ₂	4.395	86 ¹ / ₂	936	04
		53. Sanok	4.186	80	3.440	86	745	94
		54. Sącz-nowy	8.529	16	5.640	72 ¹ / ₂	2.888	43 ¹ / ₂
		55. Skałat	5.459	70 ¹ / ₂	4.495	03 ¹ / ₂	964	67
		56. Śniatyn	5.526	21	3.471	13	2.055	08
		57. Sokal	4.112	25 ¹ / ₂	3.185	03	927	22 ¹ / ₂
		58. Stanisławów	9.427	70 ¹ / ₂	6.189	62	3.238	08 ¹ / ₂
		59. Staremiasto	3.616	22 ¹ / ₂	2.520	39 ¹ / ₂	1.095	83
		60. Stryj	4.123	58	2.714	62	1.408	96
		61. Tarnobrzeg	3.814	51	3.373	62 ¹ / ₂	440	88 ¹ / ₂
		62. Tarnopol	7.847	76	6.876	46 ¹ / ₂	971	29 ¹ / ₂
		63. Tarnów	8.906	99	5.677	78	3.229	21
		64. Tłumacz	4.508	15	4.443	03 ¹ / ₂	65	11 ¹ / ₂
		65. Trembowla	4.315	40	2.903	99	1.411	41
		66. Turka	3.388	06	3.202	66	185	40
		67. Wadowice	6.023	63	5.549	67	473	96
		68. Wieliczka	5.372	55 ¹ / ₂	4.147	57	1.224	98 ¹ / ₂
		69. Zaleszczyki	4.262	52	3.506	13	756	39
70. Zbaraż	2.871	44 ¹ / ₂	2.624	02 ¹ / ₂	247	42		
71. Złoczów	8.794	62	6.340	41	2.454	21		
72. Żółkiew	6.784	49 ¹ / ₂	5.050	74	1.733	75 ¹ / ₂		
73. Żydaczów	3.450	05 ¹ / ₂	2.201	51 ¹ / ₂	1.248	54		
74. Żywiec	6.001	29 ¹ / ₂	5.228	47	772	82 ¹ / ₂		
		Suma rubryki I.	379.046	54	295.163	68	83.882	86
II	2	Jednorazowe opłaty od zakładania gorzeln, browarów i miodosytni.						
		<i>Powiaty:</i>						
		1. Jarosław	2.000	—	—	—	2.000	—
		2. Kołomyja	100	—	100	—	—	—
		3. Przemyśl	100	—	100	—	—	—
		4. Śniatyn	2.000	—	—	—	2.000	—
		5. Stanisławów	2.000	—	—	—	2.000	—
		Suma rubryki II.	6.200	—	200	—	6.000	—
III	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.						
		<i>Powiaty:</i>						
		1. Biała	240	—	10	—	230	—
		2. Bóbrka	440	—	310	—	130	—
		Do przeniesienia	680	—	320	—	360	—

Dochody.

Fundusz

Rubryka	Pozycja	Poszczególne	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
III.	3	Z przeniesienia	680	—	320	—	360	—
		3. Bochnia	50	—	—	—	50	—
		4. Bohorodeczany	242	50	32	50	210	—
		5. Borszczów	5.237	77	173	75	5.064	02
		6. Brody	85	—	35	—	50	—
		7. Brzesko	10	—	—	—	10	—
		8. Brzeżany	697	—	118	30	578	70
		9. Brzozów	280	—	30	—	250	—
		10. Buczacz	1.425	—	20	—	1.405	—
		11. Chrzanów	60	—	—	—	60	—
		12. Cieszanów	420	—	60	—	360	—
		13. Czortków	476	50	—	—	476	50
		14. Dąbrowa	145	42	74	42	71	—
		15. Dobromil	129	80	5	—	124	80
		16. Dolina	425	—	50	—	375	—
		17. Drohobycz	95	—	60	—	35	—
		18. Gorlice	20	—	—	—	20	—
		19. Gródek	550	—	100	—	450	—
		20. Grybów	50	—	5	—	45	—
		21. Horodenka	1.121	52	194	15	927	37
		22. Husiatyn	748	11 ¹ / ₂	203	11 ¹ / ₂	545	—
		23. Jarosław	105	—	32	28	72	72
		24. Jasło	230	—	100	—	130	—
		25. Jaworów	55	—	40	—	15	—
		26. Kałusz	383	45	292	50	90	95
		27. Kamionka	4.090	—	140	—	3.950	—
		28. Kolbuszowa	440	—	—	—	440	—
		29. Kołomyja	170	—	120	—	50	—
		30. Kossów	1.225	—	35	—	1.190	—
		31. Kraków	185	—	160	—	25	—
		32. Limanowa	50	—	35	—	15	—
		33. Lisko	371	55	221	55	150	—
		34. Lwów	145	—	75	—	70	—
		35. Łańcut	335	—	53	27	281	73
		36. Mościska	170	—	145	—	25	—
		37. Myślenice	60	—	30	—	30	—
		38. Nadwórna	1.474	16	720	26	753	90
		39. Nisko	278	92	152	17	126	75
		40. Nowy targ	20	—	—	—	20	—
		41. Podhajce	740	30	49	—	691	30
		42. Przemyśl	204	38	149	38	55	—
		43. Przemyślany	1.041	10	273	60	767	50
		44. Rawa	370	—	54	50	315	50
		45. Rohatyn	2.136	24	42	78	2.093	46
		46. Rudki	20	—	15	—	5	—
		47. Rzeszów	120	—	25	—	95	—
		48. Sambor	55	—	20	—	35	—
		Do przeniesienia	27.423	72 ¹ / ₂	4.462	52 ¹ / ₂	22.961	20

propinacyjny.

Dochody.

Rubryka	Pozycja	Poszczególnienie	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
III.	3	Z przeniesienia	27.423	72 ¹ / ₂	4.462	52 ¹ / ₂	22.961	20
		49. Sanok	540	—	10	—	530	—
		50. Sącz nowy	110	—	5	—	105	—
		51. Skałat	233	18	208	18	25	—
		52. Śniatyn	799	12	—	—	799	12
		53. Sokal	1.346	40	293	13	1.053	27
		54. Stanisławów	345	—	20	—	325	—
		55. Staremiasto	60	—	30	—	30	—
		56. Stryj	1.010	—	—	—	1.010	—
		57. Tarnobrzeg	633	75	24	45	609	30
		58. Tarnopol	1.125	—	82	04	1.042	96
		59. Tarnów	410	—	—	—	410	—
		60. Tłumacz	862	—	57	—	805	—
		61. Trembowla	3.136	15	316	15	2.820	—
		62. Turka	182	87	107	87	75	—
		63. Wadowice	75	18 ¹ / ₂	10	18 ¹ / ₂	65	—
		64. Zaleszczyki	175	—	30	—	145	—
		65. Zbaraż	112	81	—	—	112	81
		66. Złoczów	1.972	92	127	—	1.845	92
		67. Żółkiew	295	—	208	12 ¹ / ₂	86	87 ¹ / ₂
		68. Jydaczów	335	—	115	—	220	—
		69. Żywiec	546	50	151	40	395	10
		Suma rubryki III.	41.729	61	6.258	05 ¹ / ₂	35.471	55 ¹ / ₂
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.						
		<i>Powiaty:</i>						
		1. Biała	7	10	7	10	—	—
		2. Borszczów	—	36	—	36	—	—
		3. Buczacz	23	—	—	—	23	—
		4. Cieszanów	15	55	15	55	—	—
		5. Czortków	16	92	9	54	7	38
		6. Dąbrowa	—	95	—	95	—	—
		7. Horodenka	6	33	6	33	—	—
		8. Jaworów	—	12	—	12	—	—
		9. Kamionka	—	20	—	20	—	—
		10. Kołomyja	—	52	—	52	—	—
		11. Kossów	10	20	10	20	—	—
		12. Lunanowa	—	64	—	64	—	—
		13. Mościska	—	06	—	06	—	—
		14. Podhajce	—	40	—	40	—	—
		15. Przemyślany	1	15	1	15	—	—
		16. Rawa	2	65	—	—	2	65
		17. Skałat	—	91	—	91	—	—
		18. Tłumacz	—	67	—	67	—	—
		19. Wadowice	1	20	—	—	1	20
		20. Zaleszczyki	2	80	—	65	2	15
		21. Złoczów	10	93	10	93	—	—
		22. Żółkiew	1	02	1	02	—	—
		Suma rubryki IV.	103	68	67	30	36	38

Dochody.

Fundusz

Rubryka	Pozytywa	Poszczególności	Należytość		Uiszczzenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
V.	5	Odsetki zwłoki.						
		<i>Powiaty:</i>						
		1. Biąła	118	72 ¹ / ₂	118	72 ¹ / ₂	—	—
		2. Bóbrka	67	64	67	64	—	—
		3. Bochnia	70	93	70	93	—	—
		4. Bohorodeczany	66	58 ¹ / ₂	66	58 ¹ / ₂	—	—
		5. Borszczów	140	91 ¹ / ₂	140	91 ¹ / ₂	—	—
		6. Brody	106	20 ¹ / ₂	106	20 ¹ / ₂	—	—
		7. Brzesko	78	58 ¹ / ₂	78	58 ¹ / ₂	—	—
		8. Brzeżany	45	22	45	22	—	—
		9. Brzozów	83	30	83	30	—	—
		10. Buczacz	157	61	157	61	—	—
		11. Chrzanów	314	14	314	14	—	—
		12. Cieszanów	62	11	62	11	—	—
		13. Czortków	65	82	65	82	—	—
		14. Dąbrowa	146	16 ¹ / ₂	146	16 ¹ / ₂	—	—
		15. Dobromil	72	49 ¹ / ₂	72	49 ¹ / ₂	—	—
		16. Dolina	129	89 ¹ / ₂	129	89 ¹ / ₂	—	—
		17. Drohobycz	91	75 ¹ / ₂	91	75 ¹ / ₂	—	—
		18. Gorlice	70	35	70	35	—	—
		19. Gródek	37	71 ¹ / ₂	37	71 ¹ / ₂	—	—
		20. Grybów	72	78 ¹ / ₂	72	78 ¹ / ₂	—	—
		21. Horodenka	43	57 ¹ / ₂	43	57 ¹ / ₂	—	—
		22. Husiatyn	204	54 ¹ / ₂	204	54 ¹ / ₂	—	—
		23. Jarosław	165	12	165	12	—	—
		24. Jasło	136	12	136	12	—	—
		25. Jaworów	28	11	28	11	—	—
		26. Kałusz	109	23	109	23	—	—
		27. Kamionka	135	22 ¹ / ₂	135	22 ¹ / ₂	—	—
		28. Kolbuszowa	354	60 ¹ / ₂	354	60 ¹ / ₂	—	—
		29. Kołomyja	164	93 ¹ / ₂	164	93 ¹ / ₂	—	—
		30. Kossów	159	23	159	23	—	—
		31. Kraków	108	61	108	61	—	—
		32. Krosno	66	97 ¹ / ₂	66	97 ¹ / ₂	—	—
		33. Limanowa	28	61 ¹ / ₂	28	61 ¹ / ₂	—	—
		34. Lisko	53	62	53	62	—	—
		35. Lwów	84	96	84	96	—	—
		36. Łańcut	83	25 ¹ / ₂	83	25 ¹ / ₂	—	—
		37. Mielec	106	97	106	97	—	—
		38. Mościska	51	79	51	79	—	—
		39. Myślenice	82	34	82	34	—	—
		40. Nadwórna	80	38	80	38	—	—
		41. Nisko	47	85	47	85	—	—
		42. Nowy targ	90	10	90	10	—	—
		43. Pilzno	70	97 ¹ / ₂	70	97 ¹ / ₂	—	—
		44. Podhajce	138	62	138	62	—	—
		45. Przemyśl	170	32	170	32	—	—
		Do przeniesienia	4.765	02	4.765	02	—	—

propinacyjny.

Dochody.

Rubryka	Pozycja	Poszczególne	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
V	5	Z przeniesienia	4.765	02	4.765	02	—	—
		46. Przemyślany	83	17	83	17	—	—
		47. Rawa	56	76	56	76	—	—
		48. Rohatyn	91	30	91	30	—	—
		49. Ropczyce	80	33 ^{1/2}	80	33 ^{1/2}	—	—
		50. Rudki	43	60 ^{1/2}	43	60 ^{1/2}	—	—
		51. Rzeszów	97	80 ^{1/2}	97	80 ^{1/2}	—	—
		52. Sambor	93	48 ^{1/2}	93	48 ^{1/2}	—	—
		53. Sanok	52	24 ^{1/2}	52	24 ^{1/2}	—	—
		54. Sącz-nowy	182	85 ^{1/2}	182	85 ^{1/2}	—	—
		55. Skałat	159	41	159	41	—	—
		56. Śniatyn	98	78	98	78	—	—
		57. Sokal	50	61 ^{1/2}	50	61 ^{1/2}	—	—
		58. Stanisławów	86	51	86	51	—	—
		59. Staremiasto	102	25	102	25	—	—
		60. Stryj	63	98 ^{1/2}	63	98 ^{1/2}	—	—
		61. Tarnobrzeg	59	96	59	96	—	—
		62. Tarnopol	154	66	154	66	—	—
		63. Tarnów	115	14 ^{1/2}	115	14 ^{1/2}	—	—
		64. Tłumacz	21	68 ^{1/2}	21	68 ^{1/2}	—	—
		65. Trembowla	89	78	89	78	—	—
		66. Turka	75	65 ^{1/2}	75	65 ^{1/2}	—	—
		67. Wadowice	56	17	56	17	—	—
		68. Wieliczka	87	19	87	19	—	—
		69. Zaleszczyki	81	70	81	70	—	—
		70. Zbaraż	72	58	72	58	—	—
		71. Złoczów	193	53	193	53	—	—
		72. Żółkiew	186	68 ^{1/2}	186	68 ^{1/2}	—	—
		73. Żydaczów	43	28 ^{1/2}	43	28 ^{1/2}	—	—
		74. Żywiec	74	11	74	11	—	—
		Suma rubryki V.	7.420	26 ^{1/2}	7.420	26 ^{1/2}	—	—

Dochody.

Fundusz

Rubryka	Pozycja	Poszczególne	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
VI	6	Odsetki od kapitałów lokowanych. a) od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie: α) 4 ^o / _o 155 zł. 03 ct. β) 5 ^o / _o 34.233 „ 76 ¹ / ₂ „ b) 6 ^o / _o od listów zastawnych Banku hipot. 18.637 „ 80 „ razem 53.026 „ 59 ¹ / ₂ ct. po potrąceniu wydatku na kupony 5 ^o / _o listów premiovanych zastawnych galic. Banku hipoteczn. w kwocie 483 zł. 35 ct. pozostaje czysty dochód	52.543	24 ¹ / ₂	52.543	24 ¹ / ₂	—	—
VII	7	Rozmaite dochody nieprzewidziane Zwroty. a) kosztów zastawniczego opisanja realności 65 04 b) „ podróży zaliczkowo wypłaconych 98 71 Suma zwrotów 163 75	—	58	—	58	—	—
	8	Kupno i sprzedaż efektów. I. Zakupione listy zastawne: 1. galic. Towarzystwa kred. ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości: a) 4 ^o / _o okresowe na 60.700 — b) 5 ^o / _o : α) okresowe na 215.400 zł. β) nieokresowe na 60.300 „ 2. galic. Banku hipotecznego w imiennej wartości: a) 5 ^o / _o premiovane na 45.700 — b) 6 ^o / _o „ „ „ „ 2.800 — II. Gotówka za sprzedane wylosowane listy zastawne, w imiennej wartości: a) galic. Towarzystwa kred. ziemskiego we Lwowie 2.000 — b) galic. Banku hipotecznego 32.000 — Suma kupna i sprzedaży efektów 418.900 —	60.700	—	60.700	—	—	—
	9	Efekta z zastawu odebrane. a) z galicyjskiej Kasy oszczędności: 5 ^o / _o listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości 574.500 — b) z c. k. Kasy funduszu indemnizacyjnego: α) 5 ^o / _o listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości 90.000 — β) 6 ^o / _o listy zastawne galic. Banku hipotecznego, w imiennej wartości 210.000 — Suma efektów z zastawu odebranych 874.500 —	574.500	—	—	—	574.500	—
			90.000	—	—	—	90.000	—
			210.000	—	—	—	210.000	—
			874.500	—	—	—	874.500	—

propinacyjny.

Wydatki.

Rubryka	Pozycja	Poszczególnienie	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
		Wydatki.						
I		Koszta administracyjne.						
		Płace urzędników i dyurnistów rachunkowych Wydziału krajowego:						
	1	Adjunkt, płaca 1.200 zł. dodatek aktywalny 240 „	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Dyurniści:						
		a) stali 4.325 zł. 70 ct.	4.993	90	4.993	90	—	—
		b) chwilowi 668 „ 20 „						
		Suma rubryki I.	6.433	90	6.433	90	—	—
II	3	Potrzeby kancelaryjne.						
		a) Papier na druki	139	33	139	33	—	—
		b) Druk ksiąg i wzorów	118	69	118	69	—	—
		c) Oprawa ksiąg	95	95	94	95	1	—
		d) Stemple	—	05	—	05	—	—
		Suma rubryki II.	354	02	353	02	1	—
III		Remuneracye.						
	4	Urzędników i dyurnistów Wydziału kraj.	235	—	235	—	—	—
	5	Sekwestratorów podatkowych	100	—	100	—	—	—
		Suma rubryki III.	335	—	335	—	—	—
IV		Wydatki pomniejsze administracyjne.						
	6	Koszta wyegzekwowania grzywien	56	05	50	11	5	94
V		Koszta Komisji krajowej i Komisji miejscowych.						
	7	Wynagrodzenie pisarzy	2.142	10	2.142	10	—	—
	8	Potrzeby kancelaryjne	759	68	759	68	—	—
	9	Koszta podróży funkcyjnych	514	08	514	08	—	—
	10	Remuneracye przewodniczącym w komisjach	2.200	—	2.200	—	—	—
	11	Ryczałty bez obowiązku składania rachunków	2.355	—	2.235	—	120	—
	12	Zaliczki na koszta administracyjne	23	91	23	91	—	—
		Suma rubryki V.	7.994	77	7.874	77	120	—
—		Zwroty nadpłat.						
		a) Opłaty szynkarskie	422	39 ¹ / ₂	—	—	422	39 ¹ / ₂
		b) Grzywny	20	—	—	—	20	—
		c) Konfiskaty	—	76	—	—	—	76
		d) Odsetki zwłoki	9	14	—	—	9	14
		e) Dochody rozmaite	47	89	34	78	13	11
		Suma zwrotów	500	18 ¹ / ₂	34	78	465	40 ¹ / ₂

Wydatki.

Fundusz propinacyjny.

Rubryka	Pozycja	Poszczególne.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1881.	
			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	13	Kupno i sprzedaż efektów.						
		1. Gotówka wydana na zakupno listów zastawnych:						
		a) galic. Towarzystwa kred. ziemskiego we Lwowie:						
		α) 4% w im. wartości 60.700 zł.—ct. po kursie przeciętnym 93 „ 48 „	56.741	10	56.741	10	—	—
		β) 5% w im. wart. 275.700 zł.— ct. po kursie przecięt. 101 „ 65 1/2 „	280.267	45	280.267	45	—	—
		b) galic. Banku hipotecznego:						
		α) 5% w im. wartości 45.700 zł.— ct. po kursie przecięt. 103 „ 47 1/2 „	47.287	25	47.287	25	—	—
		β) 6% w imiennej wartości 2.800 zł. po kursie przeciętnym 104 „	2.912	—	2.912	—	—	—
		2. Wydano do spieniężenia wylosowane listy zastawne:						
		a) 5% galic. Towarzystwa kredytowego we Lwowie	2.000	—	2.000	—	—	—
		b) 6% galic. Banku hipotecznego	32.000	—	32.000	—	—	—
		Suma kupna i sprzedaży efektów	421.207	80	421.207	80	—	—
	14	Efakta chwilowo zastawione.						
		a) w galicyjskiej Kasie oszczędności:						
		5% listy zastawne galic. Towarzystwa kred. ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości	574.500	—	574.500	—	—	—
		b) w c. k. Kasie funduszu indemnizacyjnego:						
		α) 5% listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości	90.000	—	90.000	—	—	—
		β) 6% listy zastawne Banku hipotecznego w imiennej wartości	210.000	—	210.000	—	—	—
		Suma efektów chwilowo zastawionych	874.500	—	874.500	—	—	—

L. W. 25754/1883.

Alegat **D.**, do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowym funduszków krajowych za rok 1881.

Lit. D.

SUMARYCZNE ZESTAWIENIE

obrotu brutto

wszystkich funduszków krajowych

w majątku obrotowym i zarodowym

za rok

1881.

a) Rachunek majątku obrotowego	str.	2—5
b) Rachunek majątku zarodowego	„	6—9
c) Rachunek depozytów	„	10—11
d) Zestawienie ogólnego stanu majątku z końcem roku 1881.	„	12—13
e) Wykaz zapasów kasowych	„	14—15
f) Poszczególne papierów wartościowych, według ich rodzaju	„	16—17
g) Wykaz dóbr i realności	„	18

Rachunek ma-

Liczba porząd.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1881.						Dochody w ciągu roku 1881.				R a z e m			
		w kasie				w bankach		gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta											
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu							4,467.073	09 ¹ / ₂	4.000		4,467.073	09 ¹ / ₂	4.000	
	b) Szkoły rolnicze w Dublanach	471	84					74.623	79			75.095	63		
	c) Folwark w Dublanach							35.322	02 ¹ / ₂			35.322	02 ¹ / ₂		
	d) Krajowa szkoła rolnicza i ogrodnicza, oraz folwark w Czernichowie							49.988	88			49.988	88		
	Krajowy szpital powsz. we Lwowie:														
II.	Oddział chorych							348.996	34 ¹ / ₂			348.996	34 ¹ / ₂		
III.	Oddział położnic							18.251	36			18.251	36		
IV.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie							273.071	56 ¹ / ₂			273.071	56 ¹ / ₂		
V.	Fundusz podrzutek we Lwowie							4.305	49			4.305	49		
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:														
VI.	Oddział chorych							186.233	82			186.233	82		
VII.	" położnic i podrzutek							34.138	58			34.138	58		
VIII.	" syfilitycznych							36.172	20 ¹ / ₂			36.172	20 ¹ / ₂		
IX.	" obłąkanych							22.917	37 ¹ / ₂			22.917	37 ¹ / ₂		
X.	Fundusz policyi krajowej							6.333	41			6.333	41		
XI.	" szkolny krajowy							581.679	40			581.679	40		
	<i>Suma funduszków dotowanych</i>	471	84					6,139.107	34	4.000		6,139.579	18	4.000	
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
XII.	Fundusz domestykalny		2	52				4.302	24			4.304	76		
XIII.	" kultury krajowej	2.998	03					7.216	70			10.214	73		
XIV.	" stanowy sierociński		31	50 ¹ / ₂				1.905	59			1.937	09 ¹ / ₂		
XV.	" Aleks. hr. Stadnickiego		192	52	4.265	81		1.960	98	175	98	2.153	50	4.441	79
XVI.	" szkoły weterynaryi		369	32 ¹ / ₂				2.008	09 ¹ / ₂			2.377	42		
XVII.	" budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie							163	04			163	04		
XVIII.	" pożyczki krajowej z r. 1873.	176.978	02 ¹ / ₂					263.330	29 ¹ / ₂	158.000		440.308	32	158.000	
XIX.	" budowy gmachu sejmowego.	36.926	35 ¹ / ₂					178.327	03 ¹ / ₂			215.253	39		
	<i>Suma funduszków samoistnych budżetem objętych</i>	217.498	28	4.265	81			459.213	97 ¹ / ₂	158.175	98	676.712	25 ¹ / ₂	162.441	79
	Fundusz propinacyjny	24.500	28	858.300				405.610	51	386.900		430.110	79	1,245.200	

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1881.				Stan z końcem roku 1881.													
				w kasie				należytości						czysty stan			
				gotówka		efekta		gotówka		efekta		czynne				bierne	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
4.303.052	66 ¹ / ₂	4.000	.	164.020	43	884.707	07	1.189.080	38	.	.	140.352	88
75.095	63	175	.	13	73	161	27	.	.
35.322	02 ¹ / ₂	260	59	46.875	39 ¹ / ₂	.	.	46.614	80 ¹ / ₂
49.988	88	299	65	1.631	.	.	.	1.331	35
348.996	34 ¹ / ₂	400.781	50	.	.	400.781	50	.	.
18.251	36	3.285	08	.	.	3.285	08	.	.
273.071	56 ¹ / ₂	43.469	06 ¹ / ₂	.	.	43.469	06 ¹ / ₂	.	.
4.305	49	442	46	557	60	.	.	115	14
186.233	82	80.676	80 ¹ / ₂	20	.	80.656	80 ¹ / ₂	.	.
34.138	58	25.373	88 ¹ / ₂	.	.	25.373	88 ¹ / ₂	.	.
36.172	20 ¹ / ₂	39.711	15	.	.	39.711	15	.	.
22.917	37 ¹ / ₂	20.272	66	.	.	20.272	66	.	.
6.333	41	1	58	.	.	1	58	.	.
581.679	40	214.136	27	2.783	31	211.352	96	.	.
5.975.558	75	4.000	.	164.020	43	1.713.592	76 ¹ / ₂	1.240.961	41 ¹ / ₂	825.065	95 ¹ / ₂	188.414	17 ¹ / ₂
.	636.651	78	.	.
1.202	52	.	.	3.102	24	3.102	24	.	.
5.024	.	.	.	5.190	73	4.196	85	.	.	9.387	58	.	.
1.561	67	.	.	375	42 ¹ / ₂	94	50	280	92 ¹ / ₂	.	.
1.147	88	.	.	1.005	62	4.441	79	5.447	41	.	.
2.377	42	150	.	14.308	55	.	.	14.158	55
163	04	225	59 ¹ / ₂	.	.	225	59 ¹ / ₂	.	.
137.071	76	1.700	.	303.236	56	156.300	.	.	.	540.247	28 ¹ / ₂	1.510.702	.	.	.	510.918	15 ¹ / ₂
215.253	39	7.682	91	.	.	7.682	91	.	.
363.801	68	1.700	.	312.910	57 ¹ / ₂	160.741	79	.	.	552.502	64	1.525.105	05	26.126	66	525.076	70 ¹ / ₂
.	498.950	04 ¹ / ₂
412.246	76 ¹ / ₂	910.500	.	17.864	02 ¹ / ₂	334.700	.	.	.	1.000.054	54 ¹ / ₂	592	34 ¹ / ₂	1.352.026	22 ¹ / ₂	.	.

Rachunek ma-

Liczba porząd.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1881.						Dechody w ciągu roku 1881.				Razem			
		w kasie				w bankach		gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta											
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki							640	33			640	33		
II.	Fundusze stypendyjne	20.264	79					144.226	78			164.491	57		
III.	Administracja dóbr Winniki							15.961	48 ^{1/2}			15.961	48 ^{1/2}		
IV.	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	38	00 ^{1/2}					1.409				1.447	00 ^{1/2}		
V.	" niżankowicki inwalidów wojskowych	36	57					108	67			145	24		
VI.	" posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.	22						72				94			
VII.	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	26	26 ^{1/2}			6.589	61	32.365	84			32.392	10 ^{1/2}		
VIII.	Fundusz zapomogi byłego obvodu tarnowskiego	890	43	39	30			999	21	1.764	42	1.889	64	1.803	72
IX.	" zapomogi z r. 1868.							141	61			141	61		
X.	" " pozostałej z r. 1866.	27.781	42 ^{1/2}					43.814	42 ^{1/2}			71.595	85		
XI.	" budowy domu podrzutek w Lwowie.														
XII.	Depozyta gminne serwitutowe.	16.237	56	506.230				75.857	79	78.300		92.095	35	584.530	
XIII.	Fundusz Pelagii Russanowskiej	232	44 ^{1/2}					7.515	12	3.433		7.747	56 ^{1/2}	3.433	
XIV.	" szkół ludowych z r. 1872.	5.523	45					5.798				11.321	45		
XV.	" Wincentego Łodzia Poninśkiego.		00 ^{1/2}	1.287	95			5.166	16	2.553	88	5.166	16 ^{1/2}	3.841	83
XVI.	" Franciszka Kochmana dla literatów polskich														
XVII.	" Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.														
XVIII.	" Maryi de Prez Jędrzejowiczowej.							472	34			472	34		
XIX.	" pomnika ś p. Agenora hr. Gołuchowskiego			21.210	54			920	35	920	35	920	35	22.130	89
XX.	Fundacya Sandecka „Dom roboty“														
XXI.	Fundusz budowy laboratorium chemicznego w Dublinach.	5.764						3.136				8.900			
XXII.	Fundacya Teresy hr. Weissenwolf dla obłąkanych wyzdrowieńców							209	45	35	80	209	45	35	80
XXIII.	Fundacya ś p. Piotra hr. Wodziekiego dla zubożałych włóścian gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce			477	97			1.454	34	955	94	1.454	34	1.433	91
XXIV.	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego imienia Najjaśń. Pana														
XXV.	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego na cele dobroczynne														
XXVI.	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej														
XXVII.	Fundacya im. Antoniego Schiffnera														
XXVIII.	Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych														
XXIX.	Fundusz budowy szkoły w Czernichowie							4.000		4.000		4.000		4.000	
	<i>Suma funduszków samoistnych, budżetem nieobjętych</i>	76.816	94 ^{1/2}	529.245	76	6.589	61	344.268	90	92.013	39	421.085	84 ^{1/2}	621.259	15
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszków dotowanych	471	84					6.139.107	34	4.000		6.139.579	18	4.000	
	" " samoistnych budżetem objętych	217.498	28	4.265	81			459.213	97 ^{1/2}	158.175	98	676.712	25 ^{1/2}	162.441	79
	" " samoistnych budżetem nieobjętych	76.816	94 ^{1/2}	529.245	76	6.589	61	344.268	90	92.013	39	421.085	84 ^{1/2}	621.259	15
	" funduszu propinacyjnego	24.500	23	858.300				405.610	51	386.900		430.110	79	1.245.200	
	<i>Ogólna suma majątku obrotowego</i>	319.287	34 ^{1/2}	1.391.811	57	6.589	61	7.348.200	72 ^{1/2}	641.089	37	7.667.488	07	2.032.900	94

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1881.				Stan z końcem roku 1881.													
				w kasie				należytości						czysty stan			
				gotówka		efekta		gotówka		efekta		czynne		bierne		czynny	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	w bankach		inne		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
								zł.	ct.	zł.	ct.						
640 33																	
142.855 34				20.636 23						9.404 75		12.582 76 ¹ / ₂		17.458 21 ¹ / ₂			
15.961 48 ¹ / ₂										12.596 78		114 46		12.482 32			
1.411 01				35 99 ¹ / ₂										35 99 ¹ / ₂			
108 67				36 57										36 57			
72				22										22			
31.139 59				1.252 51 ¹ / ₂				593 21						1.845 72 ¹ / ₂			
1.874 42				15 22	1.803 72					2.335 13 ¹ / ₂				4.154 07 ¹ / ₂			
141 61										2.116 42 ¹ / ₂		7.595 70 ¹ / ₂				5.479 28	
6.500				65.095 85						147.652 77 ¹ / ₂		80		212.668 62 ¹ / ₂			
78.372 16 ¹ / ₂		107.200		13.723 18 ¹ / ₂	477.330					19.550				510.603 18 ¹ / ₂			
7.399 25 ¹ / ₂		3.483		348 31										348 31			
8.024 31				3.297 14									3.310			12 86	
5.166 15		2.552 52			01 ¹ / ₂	1.289 31								1.289 32 ¹ / ₂			
435 33 ¹ / ₂				37 00 ¹ / ₂										37 00 ¹ / ₂			
920 35					22.130 89									22.130 89			
8.900										2.068 27				2.068 27			
177 55				31 90	35 80									67 70			
1.454 33		477 97		01	955 94									955 95			
4.000					4.000									4.000			
316.553 90		113.713 49		104.531 94 ¹ / ₂	507.545 66			593 21		195.724 13 ¹ / ₂		23.682 93		790.204 16			
														784.712 02			
5.975.558 75		4.000		164.020 43						1.713.592 76 ¹ / ₂		1.240.961 41 ¹ / ₂		636.651 78			
363.801 68		1.700		312.910 57 ¹ / ₂	160.741 79					552.502 64		1.525.105 05					
316.553 90		113.713 49		104.531 94 ¹ / ₂	507.545 66			593 21		195.724 13 ¹ / ₂		23.682 93		784.712 02			
412.246 76 ¹ / ₂		910.500		17.864 02 ¹ / ₂	334.700					1.000.054 54 ¹ / ₂		592 34 ¹ / ₂		1.352.026 22			
7.068.161 09 ¹ / ₂		1.029.913 49		599.326 97 ¹ / ₂	1.002.937 45			593 21		3.461.874 08 ¹ / ₂		2.790.341 74		2.773.390 02			
														2.274.439 98			

Rachunek ma-

Liczba porząd.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1881.										Dochody w ciągu roku 1881.								R a-					
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta			
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
Fundusze dotowane ze środków kraju.																									
1	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu					1,191.961	19										297.959	82							
	b) Szkoła ogrodnicza w Czernichowie											338	62	338	62							338	62	338	62
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:																								
2	Oddział chorych . .	234	60	761	57	219.603	56					56	08	129	37							290	69	890	44
3	" położnic . .	544	36	65	31	15.747	78					27	23	561	94							571	59	627	25
4	Krajowy zakład dla obłąkanych					39.271																			
5	Fundusz podrzutków we Lwowie																								
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:																								
6	Oddział chorych . .			7.553	41	756.217	65	40.706	73			18.562	73	10.393		4.315	52					18.562	75	17.946	44
7	" położnic pod-rzutków					82.966	34	2.500																	
8	" syfilitycznych.			2.349	80	5.691	19	2.630				1.752	51	1.502	51							1.752	51	3.852	31
9	" obłąkanych					4.603	01	3.272	72																
10	Fundusz policyi krajowej	56.444	09	23.761	45			27	25			8.506		16.821	60							64.950	09	40.583	65
11	" szkolny krajowy		00	298.509	01	55.411	94	23.446	51			8.491	80	13.214	50	819	37					8.491	80	311.723	51
	<i>Suma funduszków dotowanych .</i>	57.223	06	333.000	58	2,371.481	68	72.583	21			37.735		42.961	54	303.094	71					94.958	06	375.962	12
Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.																									
12	Fundusz domestykalny .		00	33.591	18							2.927	83	8.258	83							2.927	88	41.850	01
13	" kultury krajowej	40.291	48																			40.291	48		
14	" stanowy sierociński			34.980	49							1.951	15	3.500								1.951	15	38.480	49
15	" Aleksandra hr. Stadnickiego																								
16	" szkoły weterynaryjnej*)					100.979	51																		
17	" budowy zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.					1.075.423	61									163	04								
18	" pożyczki krajowej z r. 1873.																								
19	" budowy gmachu sejmowego																								
	<i>Suma funduszków samoistnych budżetem objętych .</i>	40.291	48	68.571	67	1,176.403	13					4.879	03	11.758	83	163	04					45.170	51	80.330	50
	Fundusz propinacyjny .																								

Stosownie do uchwał z d. 20. Maja 1875. Lipca 1880. r. Wydział dał realność l. 466^{1/2} na umieszczenie wrynaryi, c.k. Rządowi, tość takowej tu od-

jątku zarodowego.

z e m				Wydatki w ciągu roku 1881.				Stan z końcem roku 1881.																				
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka	efekta	wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości			czysty stan									
zł.	ct.	zł.	ct.			zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.					
										gotówka		efekta				w bankach		inne		bierne		czynnny		bierny				
1,489.921	01					19.138								1,470.783	01							1,470.783	01					
				338	62					00		338	62										338	62				
219.603	56			290	69	18						890	76	219.603	56								220.494	32				
15.747	78			571	59							627	25	15.747	78					7.040	30		9.334	73				
39.271														39.271								28.161	19	11.109	81			
760.533	17	40.706	73	18.562	25	3.517	56		11993	81	50	14.428	88	760.533	17	28.712	92					35.260	60	768.414	07			
82.966	34	2.500												82.966	34	2.500								85.466	34			
5.699	19	2.630		1.678	72				1.750		73	3.852	31	5.699	19	880								10.505	29			
4.603	01	3.272	72											4.603	01	3.272	72							7.875	73			
		27	25	8.506		8.710	10			56.444	09	31.872	95			27	25		40.000			195	90	128.148	39			
56.231	31	23.446	51	8.491	80	12.930	01					298.793	50	56.231	31	23.446	51			4.636	36	18.242	92	364.864	76			
2,674.576	39	72.583	21	38.439	67	25.157	85	19.138	13743	81	56.518	38	350.804	27	2,655.428	39	58.839	40			44.636	36	88.900	91	3,077.335	89		
				2.927	87	5.400					01	36.450	01									44.167	40		80.617	42		
										40.291	49														40.291	48		
				1.951	15	3.502	37					34.978	12												34.978	12		
100.979	51							100979	51																			
1,075.586	65													1,075.586	65											1,075.586	65	
1,176.566	17			4.879	02	8.902	37	100979	51		40.291	49	71.428	13	1,075.586	65					44.167	40			1,176.566	17		

Rachunek ma-

Liczba porząd.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1881.										Dochody w ciągu roku 1881.								R a				
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		
		go-tówka		efekta		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		zł. et.		
		zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	zł.	et.	
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem nieobjęte.																							
1	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki		00	14.605	43														00			14.605	43	
2	Fundusze stypendyjne	189	02	1.847.521	23	346.734	13	92.170	65			291.581	87	493.035	78					291.770	90	2.340.557	03	
3	Administracja dóbr Winniki																							
4	Fundusz galic. inwalidów wojskowych			34.966	16							438	67	33.338	81					438	67	68.304	97	
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojsk.			2.338	86							89	07	138	07					89	07	2.476	88	
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich			1.260	67							22		22						22		1.282	67	
7	Zakład narodowy imienia Ossolińskich			165.855	13									4.200								170.055	13	
8	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego																							
9	Fundusz zapomogi z roku 1868.																							
10	Fundusz zapomogi z roku 1866.																							
11	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie		04	6.348	56							316	79	304	39					316	84	6.652	38	
12	Depozyta gminne serwitutowe																							
13	Fundusz Pelagii Russanowskiej			61.200	14							10.656	72	17.763	15					10.656	72	78.963	29	
14	Fundusz szkół ludowych z r. 1872.		00	95.400	95							4.920	72	8.000						4.920	72	103.400	95	
15	Fundusz Wincentego Łozdza Ponińskiego			53.448	02																	53.448	02	
16	Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich			20.147	74							956	17	1.732	75					956	17	21.880	74	
17	Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących		01	8.248	16							412	29	800						412	30	9.048	16	
18	Fundusz Maryi Jędrzejowiczowej		00	6.698	03							3.165	66	5.203	57					3.165	67	11.901	03	
19	Fundusz budowy pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego																							
20	Fundacja Sandecka: Dom robotczy		20	83	13.574	32							1.469	88	2.818	62					1.490	71	16.392	32
21	Fundusz budowy laboratorium chemicznego w Dublanach																							
	Fundacja Teresy hr. Weissenwolfowej dla chłopców wyzdrowieńców		00	1.544	69							94	50							94	50	1.544	69	
	Przeniesienia	209	93	2.333.158	09	346.734	13	92.170	65			314.124	36	567.357	14					314.334	29	2.900.515	09	

jątku zarodowego.

z e m				Wydatki w ciągu roku 1881.								Stan z końcem roku 1881.															
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości				czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne		bierne		czynny		bierny	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
346.734	18	92.170	65	291.770	90	425.983	77	00	14.605	43	14.605	43
.	1.914.573	24	346.734	18	92.170	65	.	38.898	33	2.392.376	41
.	.	.	.	438	67	33.300	35.004	97	35.004	97
.	.	.	.	89	07	100	2.376	93	2.376	93
.	.	.	.	22	1.282	67	1.282	67
.	2.226	61	167.828	52	2.400	.	.	.	165.428	52	
.
.	.	.	.	316	84	6.652	95	6.652	95
.	.	.	.	10.656	72	17.714	80	61.248	49	61.248	49
.	.	.	.	4.920	72	7.900	95	95.500	95.500	.
.	53.448	02	53.448	02
.	.	.	.	956	10	849	28	01	21.031	21	21.031	22
.	.	.	.	412	28	429	73	01	8.618	43	8.618	44
.	.	.	.	3.165	67	5.234	11	6.667	49	6.667	49
.	.	.	.	1.445	69	2.180	36	45	02	14.212	58	14.257	60
.
.	.	.	.	94	50	94	50	00	1.450	19
346.734	18	92.170	65	314.289	23	496.014	11	45	05	2.404.501	12	346.734	18	92.170	65	.	38.898	33	2.400

Rekapitulacja

Liczba porząd.	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1881.										Dochody w ciągu roku 1881.										R a -	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.		zł. ct.	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
23	Z przeniesienia Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożonych właścian gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce.	209	93	2,333.158	09	346.734	18	92.170	65				314.124	36	567.357	14				314.334	29	2,900.515	29
24	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego im. Naj. Pana		00	20.422	47								99	68	99	68				99	68	20.522	14
25	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego na cele dobroczynne			100.000											4.000							104.000	
26	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla burzy stanisławowskiej.												75		6.000					75		6.000	
27	Fundacya im. Antoniego Schiffnera.														1.220							1.220	
28	Fundacya Maryi Mochackiej dla 4 ubogich ciemnych														4.000							4.000	
29	Fundusz budowy szkoły w Czernichowie																						
	<i>Suma funduszy samostyjnych budżetem nieobjętych</i>	209	93	2,453.580	56	346.734	18	92.170	65				314.299	04	684.176	82				314.508	97	3,137.757	27
	Rekapitulacja.																						
	Suma fund. dotowanych.	57.223	06	333.000	58	2,371.481	68	72.583	21				37.735		42.961	54	303.094	71		94.958	06	375.962	11
	Suma funduszy samostyjnych budżetem objętych	40.291	48	68.571	67	1,176.403	13						4.879	03	11.758	83	163	04		45.170	51	80.330	58
	Suma funduszy samostyjnych budżetem nieobjętych	209	93	2,453.580	56	346.734	18	92.170	65				314.299	04	684.176	82				314.508	97	3,137.757	27
	<i>Suma majątku zarodowego</i>	97.724	48	2,855.152	61	3,894.618	99	164.753	87				356.913	07	738.897	19	303.257	75		454.637	55	3,594.050	40
	<i>Suma majątku obrotowego</i>	319.287	34	1,391.811	57				6.589	61			7,348.200	72	641.089	37				7,667.488	07	2,032.900	94
	Razem	417.011	82	4,246.964	38	3,894.618	99	164.753	87	6.589	61		7,705.113	79	1,379.986	56	303.257	75		8,122.125	62	5,626.950	94
	Depozyta.																						
1	Depozyta w ogólności	21.443	53	225.562	71								169.520	24	171.080	72				190.963	78	396.643	45
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	3.198	88	20.364	99								8.549	74	11.231	01				11.748	62	31.596	60
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	789	90	10.640	32								3.764		2.022	16				4.553	90	12.662	45
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	293	75	24.117	12								5.729	84	6.114	50				6.023	59	30.231	60
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	50		1.070									245		335					295		1.405	
	Depozyta folwarku w Dublanach	50											50							100			
	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie												381		500					381		500	
	<i>Suma depozytów</i>	25.826	08	281.755	14								188.239	82	191.233	39				214.065	90	473.035	53
	<i>Suma funduszy samostyjnych</i>	417.011	82	4,246.964	38	3,894.618	99	164.753	87	6.589	61		7,705.113	79	1,379.986	56	303.257	75		8,122.125	62	5,626.950	94
	Ogółem	442.837	90	4,528.719	52	3,894.618	99	164.753	87	6.589	61		7,893.353	62	1,571.269	95	303.257	75		8,336.191	52	6,099.989	47

bilans i depozyta

z e m		Wydatki w ciągu roku 1881.						Stan z końcem roku 1881.									
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości			czysty stan				
						gotówka	efekta			czynne		bierne	czynny	bierny			
zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	w bankach	inne	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.	zł. tet.		
346.734 18	92.170 65	314.289 23	496.014 11	.	.	45 05	2.404.501 12	346.734 18	92.170 65	.	38.898 33	2.400 .	2.879.949 34	.	.		
.	.	99 68	.	.	.	00	20.522 15	20.522 15	.	.		
.	.	.	4.000	100.000	100.000 .	.	.		
.	.	.	2.500	99.000	99.000 .	.	.		
.	.	.	3.000 .	.	.	75 .	3.000	3.075 .	.	.		
.	1.220	1.220 .	.	.		
.	4.000	4.000 .	.	.		
346.734 18	92.170 65	314.388 91	505.514 11	.	.	120 06	2.632.243 27	346.734 18	92.170 65	.	38.898 33	2.400 .	3.107.766 50	.	.		
3.874.576 39	72.583 21	38.439 67	25.157 85	19.138 .	13743 81	56.518 38	350.804 27	2.655.438 39	58.839 40	.	44.636 36	88.900 91	3.077.335 89	.	.		
1.176.566 17	.	4.879 02	8.902 37	100979 51	.	40.291 49	71.428 13	1.075.586 65	.	.	44.167 40	.	1.231.473 67	.	.		
346.734 18	92.170 65	314.388 91	505.514 11	.	.	120 06	2.632.243 27	346.734 18	92.170 65	.	38.898 33	2.400 .	3.107.766 50	.	.		
4.197.876 74	164753 87	357.707 61	539.574 33	120117 51	13743 81	96.929 93	3.054.475 67	4.077.759 22	151010 05	.	127.702 09	91.300 91	7.416.576 06	.	.		
.	.	7.068.161 09	1.029.913 49	.	.	599326 97	1.002.987 45	.	.	593 21	3.461.874 08	2.790.341 74	2.274.439 98	.	.		
4.197.876 74	164753 87	7.425.868 71	1.569.487 82	120117 51	13743 81	696256 91	4.057.463 12	4.077.759 22	151010 05	593 21	3.589.576 18	2.881.642 65	9.691.016 04	.	.		
.	.	171.952 74	172.342 83	.	.	19.011 03	224.300 60	243.311 65	.	.		
.	.	9.011 40	19.284 95	.	.	2.737 22	12.311 05	14.048 27	.	.		
.	.	3.717 65	5.369 70	.	.	836 25	7.292 78	139 03	.	.		
.	.	5.723 59	4.826 .	.	.	300 00	25.405 62	25.705 62	.	.		
.	.	285 .	355 .	.	.	10 .	1.050		
.	.	50	50		
.	381 .	500		
4.197.876 74	164753 87	190.740 38	202.178 48	.	.	23.325 52	270.860 05	23 .	.	.		
4.197.876 74	164753 87	7.425.868 71	1.569.487 82	120117 51	13743 81	696256 91	4.057.463 12	4.077.759 22	151010 05	593 21	3.589.576 18	2.881.642 65	9.691.016 04	.	.		
4.197.876 74	164753 87	7.616.609 09	1.771.666 30	120117 51	13743 81	719582 43	4.328.323 17	4.077.759 22	151010 05	593 21	3.589.576 18	2.881.642 65	9.930 .	.	.		

Liczba porządkow.	P o s z c z e g ó l n i e n i e	Gotówka		Efekta	
		zł.	ct.	zł.	ct.
	B. W innych kasach.				
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	—	—	21.752	80
	W kasie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, depozyta	2.737	22 ¹ / ₂	12.311	05
	„ zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	836	25 ¹ / ₂	7.292	78
	„ szpitali krakowskich	300	00 ¹ / ₂	25.405	62
	„ szkół rolniczych w Dublanach	10	—	1.050	—
	„ folwarku dublańskiego	50	—	—	—
	„ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie	381	—	500	—
	Razem	4.314	48 ¹ / ₂	68.312	25
	Zestawienie sumaryczne.				
	A. W kasie krajowej	715.267	94 ¹ / ₂	4,260.010	92
	B. W innych kasach	4.314	48 ¹ / ₂	68.312	25
	Razem	719.582	43	4,328.323	17

N I E N I E

rodzaju z końcem roku 1881.

Obligacye				Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcyje kolei		Asygnaty bankowe	Książeczki kasy oszczędności i banku kredytowego	Razem	Zapisy dłużne, weksle i inne dokumenta	
indemnizacyjne	pożyczki krajowej z r. 1873.	Księstwa styryjskiego	pożyczki papierzkiej			Karola Ludwika	węgiersk. północno-wschod. i inne					
t o ś ó i m i e n n a												
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	528.408	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	338 62	338 62	—	—
300	—	—	—	—	—	—	—	—	490 76	890 76	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	127 25	627 25	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1.800	—	—	—	—	328 88	14.428 88	12.800	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	52 31	3.852 31	—	—
—	7.300	—	—	—	—	—	—	8.000	72 95	31.872 95	—	—
9.080	97.000	—	—	156.620	—	—	—	—	93 50	298.793 50	—	—
3.500	1.600	—	—	—	—	—	—	—	350 01	36.450 01	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.450	10.600	—	—	—	—	—	—	—	128 12	34.978 12	—	—
—	200	—	—	—	—	—	—	—	4.241 79	4.441 79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	156.300	—	—	—	—	—	—	—	—	156.300	951.775	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.300	—
5.700	—	—	—	—	—	—	—	—	205 43	14.605 43	—	—
432.640	155.800	2.000	—	6.000	2.160	78.000	1.200	—	11.973 24	1,914.573 24	78.908	74 1/2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	204 97	35.004 97	—	—
2.300	—	—	—	—	—	—	—	—	76 93	2.376 93	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	82 67	1.282 67	—	—
104.360	—	—	300	2.500	—	—	—	—	68 52	167.828 52	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.803 72	1.803 72	4.325	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255.890	—
4.800	200	—	—	—	—	—	—	—	52 95	6.652 95	—	—
475.580	—	—	—	—	—	—	—	1.750	—	477.330	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	48 49	61.248 49	—	—
—	82.300	—	—	—	—	—	—	—	—	95.500	—	—
53.400	—	—	—	—	—	—	—	—	1.337 33	54.737 33	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 21	21.031 21	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 43	8.618 43	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	67 49	6.667 49	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	22.130 89	22.130 89	—	—
9.810	—	—	—	—	—	—	—	—	102 58	14.212 58	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.350	—	—	—	—	—	—	—	—	135 99	1.485 99	—	—
11.000	—	—	—	—	—	—	—	—	1.578 09	21.478 09	—	—
—	20.000	—	—	10.000	—	—	—	—	—	100.000	—	—
—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	99.000	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.220	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.000	4.000	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	334.700	—	—
1,117.270	531.300	2.000	300	176.920	2.180	78.000	21.200	9.750	50.143 12	4,057.463 12	1,846.407	24 1/2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270.860 05	—	—
1,117.270	531.300	2.000	300	176.920	2.180	78.000	21.200	9.750	50.143 12	4,328.323 17	1,846.407	24 1/2

Wykaz dóbr i realności

stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1881.

Liczba porządkow.	P o s z c z e g ó l n i e n i e	W a r t o ś ć			
		Szczegół		O g ó ł	
		zł.	ct.	zł.	ct.
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:				
	1. Realność pod Nr. 319., 320., 321., 326. na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego	27.890	46 ¹ / ₂		
	2. " " " 717 ² / ₄ (gmach sejmowy)	1,260.271	04		
	3. Krajowe szkoły rolnicze w Dublanach	67.234	81		
	4. " " " w Czernichowie	115.386	70	1,470.783	01 ¹ / ₂
II.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:				
	1. Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 ⁴ / ₄ t. j. zabudowanie stare, którego wartość dzieli się na 3 oddziały: a) Oddział chorych	219.603	zł. 56 ct.		
	b) " położnic	10.103	" 52 "		
	c) " obłąkanych	39.271	" — "	268.978	08
	2. Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“, należący do oddziału położnic	5.644	26 ¹ / ₂	274.622	34 ¹ / ₂
III.	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie:				
	Gmach nowo wybudowany Nr. 38. i 39. wraz ze starymi zabudowaniami folwarcznymi, gruntami, cegielniami i propinacją			1,075.586	65 ¹ / ₂
IV.	Szpital św. Łazarza w Krakowie:				
	Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50. dzieln. VIII. na Wesołej z wszystkimi przynależnościami i zabudowaniami, wartości	159.785	zł. 20 ct.		
	stanowi własność dwóch oddziałów:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50.	132.032	zł. 70 ct.		
	b) Dobra Tropiszów (w Królestwie Polskiem)	110.250	" — "		
	c) Dobra Prądnik czerwony (w Galicyi)	27.100	" — "		
	d) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 49. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich	406.150	" 47 ¹ / ₂ "		
	e) Wartość kościoła szpitalnego	85.000	" — "	760.533	17 ¹ / ₂
	2. Oddział położnic i podrzutków:				
	a) Część wartości wspólnego gmachu Nr. 50.	27.752	zł. 50 ct.		
	b) Propinacja w Krowodrzy	20.240	" — "		
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 49.	34.973	" 84 "	82.966	34
V.	Szpital św. Ducha w Krakowie:				
	1. Oddział syfilitycznych, wartość części nowego szpitala Nr. 49.	5.699	19		
	2. " obłąkanych, " " " " " " " " " " " "	4.603	01	853.801	71 ¹ / ₂
VI.	Fundusz szkolny krajowy:				
	1. Grunt z pod spalonego budynku szkolnego we Lwowie (część placu Castrum)	49.294	—		
	2. Budynek szkolny w Tarnowie	6.117	94 ¹ / ₂		
	3. Grunt w Nowym Sączu pod l. 108 ¹ / ₁₁₄	819	37	56.231	31 ¹ / ₂
VII.	Fundusz szkoły weterynaryi:				
	Realność we Lwowie Nr. 466 ⁴ / ₄ z ogrodem, oddana c. k. Rządowi			—	—
VIII.	Fundusze stypendyjne:				
	1. Fundusz Dydyńskiego:				
	a) Dobra Godowa z przyległościami	39.972	zł. — ct.		
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97.	3.527	" — "	43.499	—
	2. Fundusz Głowińskiego:				
	a) Dobra Winniki z przyległościami	67.875	zł. 03 ct.		
	b) Gmach we Lwowie ad St. Nicolaum	197.213	" — "	265.088	03
	3. Fundusz Dra Jana Towarnickiego, realność w Rzeszowie	38.147	15	346.734	18
	Razem	—	—	4,077.759	22 ¹ / ₂

L. W. 25.754/1883. Alegat E.
do sprawozdania Wydziału krajo-
wego o zamknięciu rachunkowem
funduszków krajowych za rok 1881.

Lit. E.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za rok 1881.

Indeks.

Sprawozdanie Rady administracyjnej	str. 2.
Zamknięcie rachunku majątku obrotowego	» 5.
Bilans majątku	» 8.

L. W. 27.497/1883.

1878

Verlag von ...

WÖRTERBUCH DER RUSCHEN SPRACHE

von ...

1878

Rada administracyjna fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

L. 2034.

Wysoki Wydział krajowy!

W myśl §. 58 instrukcyi, Rada administracyjna fundacyi hr. Skarbka, ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi następujące sprawozdanie ze swych czynności w roku 1881.

Rada odbyła w tym roku 17 posiedzeń i oprócz mniejszych w jej zakres wchodzących czynności, załatwiła następujące ważniejsze przedmioty:

1. Załatwiła rachunki fundacyi i zakładu w Drohowyżu za rok 1880 i przedłożyła je ze sprawozdaniem swych czynności Wysokiemu Wydziałowi krajowemu.

2. Uchwaliła budżet fundacyi i zakładu drohowyżskiego na rok 1882 i zatwierdziła wynik licytacyi celem zabezpieczenia żywności dla tego zakładu na rok 1882.

3. Rada przyjęła w tym roku do Zakładu drohowyżskiego 18 chłopców i 18 dziewcząt i zwiedzali go członkowie rady z księciem kuratorem i przekonali się przy odbytym egzaminie o postępie uczniów w nauce i warsztatach.

W załączonem sprawozdaniu przedstawia dyrekcya szczegółowo stan i rozwój tego zakładu.

4. Rada administracyjna zatwierdziła w tym roku wynik licytacyi względem dzierzawy dóbr Rozniatowa, Słońska, Ostałowic i dzierzawy sianorzęci w kluczu drohowyżkim.

5. Rada przeprowadziła w ciągu tego roku wskutek polecenia Wysokiego Wydziału z dnia 1. Lutego 1881. L. 4.641 przy współudziale mężów zaufania lustrację dóbr i lasów klucza drohowyżskiego i Brzozdowieckiego, dóbr Żydaczowa, Rozniatowa, Opary i Słońska.

Lustrację Zakładu drohowyżskiego i innych dóbr uskuteczono po części w roku 1882 i przeprowadzi się jeszcze w roku 1883.

6. Rada załatwiła statut dla emerytury urzędników fundacyjnych i przedłożyła go Wysokiemu Wydziałowi do zatwierdzenia, co do dalszych zarządzeń.

7. W sprawie odzyskania deficytu kasowego Wysoki Wydział powziął wiadomość z relacyi miesięcznych przedkładanych przez kuratorem fundacyi hr. Skarbka.

8. Z powodu pożaru teatru w Nicei i Ringteatru w Wiedniu, Rada zmuszona była zarządzić w gmachu teatralnym rekonstrukcyę i adoptacyę celem zabezpieczenia publiczności w razie pożaru, które pociągnęły już w tym roku za sobą znaczne w budżecie nieprzewidziane koszta.

Bilans przedłożony równocześnie ze sprawozdaniem rały co do zamknięcia rachunków za rok 1881 wykazuje wynikłość z gospodarki tego roku mianowicie:

przyrosło w całym majątku fundacyjnym	21.660 zł. 79 ct.
a czysty dochód	93.120 „ — „
w porównaniu z rokiem przeszłym korzystniejszy o	41.354 „ — „
pomimo że nadzwyczajne na gmachach teatralnych celem zabezpieczenia od ognia wynosiły w tym roku	8.126 „ 26 „

Mimo jednak tego korzystnego wyniku gospodarki czysty ten dochód niepokrył

kosztów utrzymania zakładu w Drohowyżu na co 98.580 „ 01 „
zatem o 5.459 zł. 38 ct. ponad osiągnięty czysty dochód w r. 1881 wydano, które zapasami pozostałymi z roku 1880 pokryto.

Wreszcie nadmieniam się że z dniem 3. Lutego 1881 roku to jest z zgonem ś. p. Władysława hr. Skarbka weszła w życie tegoż fundacya z kapitałem 55.200 zł. w 5% listach galicyjskiego Towarzystwa kredytowego, a z zamknięciem r. 1881 wzrósł o 1.200 zł. w tychże listach, o 28 zł. 91 ct. ulokowanych w galicyjskiej kasie oszczędności i 889 zł. i 75 ct. w gotówce.

W stanie biernym tego funduszu cięży legat roczny dla sługi fundatora Grzegorza Kozłowskiego rocznych 400 talarów srebrnych i taksa przenośna w kwocie 5.188 zł. rozłożona przez c. k. władze finansowe na lat 10, począwszy od 3. Lutego 1882 roku tak iż nadwyżka dochodów stosownie do woli ś. p. fundatora aż do dnia 3. lutego 1891 roku będzie kapitalizowaną.

Powyższe sprawozdanie raczy Wysoki Wydział przyjąć do wiadomości i udzielić je w myśl aktu fundacyjnego śp. hr. Stanisława Skarbka do wiadomości Wysokiego rządu.

Z rady administracyjnej Fundacyi St. hr. Skarbka.

We Lwowie dnia 28. Lutego 1883.

Kurator

Karol książę Jabłonowski w. r.
jako przewodniczący.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

majątku obrotowego

za rok 1881.

Dochody.

Fundacja Stanisława

Rubryka budżetu	Poszczególnienie	Należytość						Uiszczenie	Należytość pozostała z końcem roku 1881.	Uchwala- lona budżetem kwota wynosi	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się dochody						
		zaległa		bieżąca		Razem					mniejsze		większe				
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.				zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
A. Rzeczywiste.																	
I.	Zarząd centralny	5	26	645	12	650	38	645	12	5	26	915	—	269	88	—	—
II.	Legata i gracze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru	1.999	52	43 522	15	45 521	67	42.751	23	2.770	44	43.975	83	1 224	60	—	—
IV.	Teatr	—	—	20.239	23 ¹ / ₂	20.239	23 ¹ / ₂	19.874	57	364	66 ¹ / ₂	11 983	58	—	—	7.890	99
V.	Dobra	8.443	90 ¹ / ₂	186.315	04	194.758	94 ¹ / ₂	181.701	10 ¹ / ₂	13.057	84	177.319	30	—	—	4.381	80 ¹ / ₂
VI.	Przedsiębiorstwa	—	—	70	—	70	—	35	—	35	—	70	—	35	—	—	—
VII.	Realności lwowskie	47	50	4.002	—	4.049	50	4.042	50	7	—	4.640	—	597	50	—	—
VIII.	Papiery wartościowe	—	—	700	—	700	—	700	—	—	—	—	—	—	—	700	—
IX.	Prowizye czynne	14	70	15.195	34	15.210	04	15.200	19	9	85	15.184	70	—	—	15	49
X.	„ dłużne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład drohowszki	—	—	33.884	22	33 884	22	33.884	22	—	—	—	—	—	—	33.884	22
XII.	Przygodne	—	—	668	69	668	69	668	69	—	—	750	—	81	31	—	—
	Razem	10.510	88¹/₂	305 241	79¹/₂	315.752	68	299 502	62¹/₂	16.250	05¹/₂	254.838	41	—	—	44.664	21¹/₂
B. Przenośne.																	
1	Dotacje	—	—	10.728	64	10.728	64	10.728	64	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Importacje	—	—	59.315	96 ¹ / ₂	59.315	96 ¹ / ₂	59.315	96 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Kaucyje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Zaliczki zwrotne	34.734	97	7.701	23	42.436	20	7.596	—	34.840	20	—	—	—	—	—	—
	Razem	34.734	97	77.745	83¹/₂	112.480	80¹/₂	77.640	60¹/₂	34.840	20	—	—	—	—	—	—
Zestawienie.																	
	A. Dochody rzeczywiste	10.510	88 ¹ / ₂	305.241	79 ¹ / ₂	315.752	68	299.502	62 ¹ / ₂	16.250	05 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	B. Dochody przenośne	34.734	97	77.745	83 ¹ / ₂	112 480	80 ¹ / ₂	77.640	60 ¹ / ₂	34.840	20	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	45.245	85¹/₂	382.987	63	428.233	48¹/₂	377.143	23	51.090	25¹/₂	—	—	—	—	—	—
Zapasy kasowe z 1. Stycznia 1881.																	
	1) gotówką 33.723.24 ¹ / ₂											54.043	24 ¹ / ₂				
	2) efektami 20.320. —											431.186	47 ¹ / ₂				

Rubryka budżetu	Poszczególne	Należytość						Uiszczenie	Należytość pozostała z końcem roku 1881.	Uchwala-lona budżetem kwota wynosi	Z porównania sumy uiszczenia z kwotą budżetową okazują się wydatki						
		zaległa		bieżąca		Razem					mniej		więcej				
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.				zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	
A. Rzeczywiste.																	
I.	Zarząd centralny . . .	—	—	15.639	62	15 639	62	15.639	62	—	—	16.038	—	398	38	—	—
II.	Legata i gracze . . .	314	55 ¹ / ₂	11 663	25	11 977	80 ¹ / ₂	11.743	25	234	55 ¹ / ₂	11 914	75	171	50	—	—
III.	Gmach teatru . . .	—	—	30.295	86	30 295	86	30.295	86	—	—	27.484	—	—	—	2 811	86
IV.	Teatr . . .	—	—	23.706	01	23 706	01	23 706	01	—	—	9.984	97	—	—	13 721	04
V.	Dobra ziemskie . . .	147	69	79.901	21 ¹ / ₂	80.048	90 ¹ / ₂	79.806	88 ¹ / ₂	242	02	78.792	24	—	—	1.014	64 ¹ / ₂
VI.	Przedsiębiorstwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	Realności lwowskie . . .	—	—	826	93	826	93	826	93	—	—	1.085	50	258	57	—	—
VIII.	Papiery wartościowe . . .	—	—	700	—	700	—	700	—	—	—	—	—	—	—	700	—
IX.	Prowizye czynne . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	" dłużne . . .	—	—	6.411	75	6 411	75	6 411	75	—	—	6 412	—	—	25	—	—
XI.	Zakład drohowszki . . .	75	—	132.389	23 ¹ / ₂	132 464	23 ¹ / ₂	132.464	23 ¹ / ₂	—	—	90.146	06	—	—	42.318	17 ¹ / ₂
XII.	Przygodne . . .	—	—	3.306	73 ¹ / ₂	3.306	73 ¹ / ₂	3.256	73 ¹ / ₂	50	—	1.979	93 ¹ / ₂	—	—	1.276	80
	Razem . . .	537	24¹/₂	304.840	60¹/₂	305.377	85	304.851	27¹/₂	526	57¹/₂	24.837	45¹/₂	—	—	61.013	82
B. Przenośne.																	
1	Dotacje	—	—	10.728	64	10.728	64	10.728	64	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Importacje	—	—	59.315	96 ¹ / ₂	59.315	96 ¹ / ₂	59.315	96 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Kaucyje	43	78	—	—	43	78	—	—	43	78	—	—	—	—	—	—
4	Zaliczki zwrotne . . .	—	—	7.706	73	7.706	73	7.706	73	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem . . .	43	78	77.751	33¹/₂	77.795	11¹/₂	77.751	33¹/₂	43	78	—	—	—	—	—	—
Zestawienie.																	
	A. Wydatki rzeczywiste	537	24 ¹ / ₂	304.840	60 ¹ / ₂	305.377	85	304.851	27 ¹ / ₂	526	57 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	B. Wydatki przenośne	43	78	77.751	33 ¹ / ₂	77.795	11 ¹ / ₂	77.751	33 ¹ / ₂	43	78	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . . .	581	02¹/₂	382.591	94	383.172	96¹/₂	382.602	61	570	35¹/₂	—	—	—	—	—	—
Zapasy kasowe z 31. Grudnia 1881.																	
	1) gotówką 28.283 86 ¹ / ₂							48.583	86 ¹ / ₂								
	2) efektami 20.300 —							431.186	47 ¹ / ₂								

Stan czynny.

Bilans majątku

Liczba porząd.	P o s z c z e g ó l n i e n i e	Szczegół		O g ó ł	
		zł.	ct.	zł.	ct.
A. M a j a t e k					
1	Czysty stan czynny z początkiem roku 1881:				
	a) w gotówce	2,724.185	04		
	b) w efektach	338.650	—	3,062.835	04
2	Spłata długów hipotecnych	5.289	86	5.289	86
				3,068.124	90
B. M a j a t e k					
1	Czysty stan czynny z początkiem roku 1881:				
	a) w gotówce	181.874	12 ¹ / ₂		
	b) w efektach	20.320	—	202.194	12 ¹ / ₂
2	Należytości czynne na rok 1881:				
	a) w gotówce . . . 357.287 zł. 63 ct.				
	b) w efektach . . . 25.700 „ — „	382.987	63		
3	Przyrost w ruchomościach:				
	a) fundacyi 624 zł. 73 ct.				
	b) zakładu drohow. . . 13.383 „ 37 ¹ / ₂ „	14.008	10 ¹ / ₂	396.995	73 ¹ / ₂
				599.189	86

z końcem roku 1881.

Stan bierny.

Liczba porządk.	P o s z c z e g ó l n i e	Szczegół		O g ó ł	
		zł.	ct.	zł.	ct.
z a r o d o w y.					
1	Wydano do odrębnego funduszu Władysława hr. Skarbka 5% listy gal Tow. kredyt. ziems.	55.200	—	55.200	—
2	Czysty stan czynny z końcem roku 1881:				
	a) zakładu drohowyżkiego	532.802	29		
	b) dóbr ziemskich 1.620.175 zł. — ct. po strąceniu długów 39.685 „ 18 „	1.580.489	82		
	c) realności lwowskich	616.182	79		
	d) papierów wartościowych	283.450	—	3.012.924	90
				3.068.124	90
o b r o t o w y.					
1	Należytości bierne na rok 1881:				
	a) gotówce 356.871 zł. 94 ct.				
	b) w efektach 24.720 „ — „	382.591	94		
2	Odpisane zaległości czynne z roku 1880	804	73 $\frac{1}{2}$		
3	Ubytek w ruchomościach:				
	a) fundacyi — zł. — ct.				
	b) zakładu drohowyżkiego 5.214 „ 92 $\frac{1}{2}$ „	5.214	92 $\frac{1}{2}$	388.611	60
4	Czysty stan czynny z końcem roku 1881:				
	I. zapasy kasowe:				
	a) gotówką 28.283 zł. 86 $\frac{1}{2}$ ct.				
	b) efektami 20.300 „ — „	48.583	86 $\frac{1}{2}$		
	II. należytości zaległe:				
	a) czynne 51.090 zł. 25 $\frac{1}{2}$ ct.				
	b) bierne 570 „ 35 $\frac{1}{2}$ „	50.519	90		
	III. ruchomości				
	a) fundacyi 23.112 zł. 84 ct.				
	b) zakładu drohow. 88.361 „ 65 $\frac{1}{2}$ „	111.474	49 $\frac{1}{2}$	210.578	26
				599.189	86
Zestawienie stanu majątkowego.					
A)	Majątek zarodowy	—	—	3.012.924	90
B)	„ obrotowy	—	—	210.578	26
	do tego fundusz Władysława hr. Skarbka	—	—	57.318	66
	„ własny fundusz asekuracyjny	—	—	48.214	22
	Razem	—	—	3.329.036	04

DRUKARNIA LUDOWA

WE LWOWIE

plac Bernardyński 1. 7

1883.

Aleg. 9.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia kredytu na
biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

Działalność biura melioracyjnego przedstawiona w sprawozdaniach z czynności Wydziału krajowego za rok 1879, 1880, 1881 i 1882. wykazuje znacznym postępem swoich robót, że coraz to silniej zwiększa się poczucie potrzeby ulepszeń rolnych w kraju, i z prawdziwym zadowoleniem skonstatować możemy ten fakt, że nietylko właściciele większych posiadłości, ale i dużo już gmin zgłosiło się w ostatnich latach o pomoc techniczną do biura melioracyjnego.

Ruch ten, w celu ulepszenia warunków wodnych roli i łąk w kraju przeważnie rolniczym, staje się coraz większym, przekracza granice pojedynczych obszarów dworskich i gmin, a korzystając z krajowej ustawy wodnej z dnia 14. Marca 1875. r. łączyć się poczyna w drodze spółek wodnych na znacznych przestrzeniach, a to w dobrze pojętym wspólnym interesie dla wykonania i należytego utrzymania projektowanych przez biuro melioracyjne robót.

Tak powstała pierwsza spółka wodna w powiecie Tarnowskim dla uregulowania rzeki Żabnicy na przestrzeni 2.600 morgów podlegających wylewom tej wody. — W ślad za nią przyszła do skutku spółka wodna w powiecie Dąbrowskim dla uregulowania odpływu dzikich wód pomiędzy Żabnicą, Dunajcem i Wisłą z przestrzenią około 15.000 morgów.

W r. b. na podstawie przez biuro melioracyjne wypracowanych planów, zawiązały się w ten sam sposób:

- a) spółka wodna dla uregulowania rzeki Wisłoka w powiatach Sanockim, Brzozowskim i Krośniańskim na przestrzeni około 10.000 morgów;
- b) spółka wodna dla uregulowania odpływu dzikich wód w powiecie Mieleckim na przestrzeni około 10.000 morgów;
- c) spółka wodna dla uregulowania odpływu wód w powiecie Żydaczowskim z obszarem 2.100 morgów.

Biuro melioracyjne uskutecznia następnie jeszcze w r. b. potrzebne zdjęcia niwelacyjne, celem wypracowania planów, wykazów i kosztorysów dla mających się zawiązać spółek wodnych:

- a) w powiecie Rzeszowskim nad rzeką Mrowłą na przestrzeni około 3.500 morgów;
- b) w powiecie Przemyślańskim i Rohatyńskim nad rzeką Gniłą Lipą na przestrzeni około 5.000 morgów.

Nowe podania o pomoc techniczną w celu zawiązania zamierzonych spółek wodnych weszły w r. b. do biura melioracyjnego z powiatów: Cieszanowskiego, Żydaczowskiego i Niskiego.

Kierunek, który się objawia obecnie w tym dziale melioracji pierwszorzędnym, jest nader pocieszającym, gdyż wynika z niego, że większość rolników zrozumiała potrzebę uregulowania naj-

samprzód wspólnymi siłami sieci rzek i potoków, — a to nietylko dla ochrony od wylewów, ale także dla wytworzenia głównych odpowiednich odpływów — celem ułatwienia melioracji lokalnych, — od których na razie w wielu wypadkach z braku potrzebnego odpływu odstąpić wypada.

Zwiększająca się w kraju ilość spółek wodnych pociągnęła w ślad za sobą roboty melioracyjne, to też zgłoszenia się i roboty w tym dziale podniosły się ogromnie w ostatnich trzech latach. — Ani biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym, ani ustanowione ekspozytury w Tarnowie i Sanoku nie są w stanie na razie zadość uczynić wszystkim tym żądaniom, to też w roku b. weszły do Wydziału krajowego zbiorowe podania rolników o utworzenie nowych ekspozytur bióra melioracyjnego w Krakowie i Rzeszowie, a spodziewać się należy, że i ze wschodniej części kraju wejdą wkrótce podobne podania.

Gdy w roku 1879. i 1880. zgłosiło się o pomoc techniczną do biura melioracyjnego 47 stron, to w roku 1881. 1882 i 1883. (po koniec m. Czerwca) zażądało pomocy 169 stron.

Gdy w roku 1879, i 1880. wypracowano w biurze projektów melioracyjnych dla obszaru 3.975. morgów, to w roku 1881, 1882 i 1883. (po koniec m. Czerwca) projekta wypracowane przez biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym i przez ekspozytury w Tarnowie i Sanoku obejmowały 40.664 morgów.

Gdy w roku 1879. i 1880. wykonano pod dozorem biura roboty melioracyjne na przestrzeni 3.169 morgów, to w roku 1881, 1882 i 1883, (po koniec m. Czerwca) przeprowadzono pod dozorem biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym i pod dozorem ekspozytury w Tarnowie i Sanoku roboty melioracyjne na przestrzeni 16.622. morgów.

Wydział krajowy stosując się do skromnych ram uchwalonego budżetu na biuro melioracyjne i do jeszcze skromniejszej subwencji państwowej, starał się jednak powiększyć siły techniczne w tym dziale, ażeby o ile możności w tej tak ważnej sprawie dla podniesienia rolnictwa w kraju naszym zadowolnić strony zgłaszające się o pomoc techniczną, — przyczem nadmienić należy, że pomiędzy zgłaszającymi znaleźć można nie tylko gminy ale i pojedynczych właścicieli gruntów włościańskich.

Z końcem 1880 r. powołał Wydział krajowy jednego jeszcze inżyniera — pomocnika do biura melioracyjnego, — a w roku 1882. pozwolił dwom inżynierom exponowanym w Tarnowie i Sanoku przyjąć ukończonych techników na bezpłatnych pomocników, przyznając tym ostatnim jako jedyne wynagrodzenie za czas ich zajęcia przy robotach prawo korzystania z dyet i utrzymania w myśl Instrukcyi, którą Wydział krajowy do L. 57.740|78 i 6.183|80 wydał dla biura melioracyjnego.

Ten ostatni sposób nakazany oszczędnością, nie okazał się jednak praktycznym, bo nie zdołał zapewnić biuru melioracyjnemu nowych stałych sił, gdyż z końcem 1882 r. obaj ci technicy otrzymawszy lepszą posadę przy budowie nowych dróg żelaznych w kraju, opuścili dotychczas zajmowane stanowisko.

Sprawę powiększenia sił technicznych w biurze melioracyjnem podniosła w Wysokim Sejmie w r. 1882. Komisya kultury krajowej, uznając że: „w obec dotychczasowego już rozwoju prac melioracyjnych wzmocnienie sił technicznych jest rzeczywiście koniecznem“. — „Fundusze na utrzymanie biura melioracyjnego udzielone były przez Wysoki Sejm w r. 1878. w szczytło zakreslonych granicach, — niejako na próbę, — czy nowa instytucya ta się rozwinie, i znajdzie szersze zastosowanie. Gdy działalność jej okazała się w przeciągu lat paru nad wszelkie spodziewanie skuteczną, i rozmiary jej z dniem każdym wzrastają, niemógłby już teraz Wydział krajowy wystarczyć pierwotnym funduszem.“

Kwota 600 zł. w. a., którą na wniosek komisji kultury krajowej uchwalił Wysoki Sejm dnia 27. Września 1882. r. na wzmocnienie sił technicznych biura melioracyjnego, okazała się za małą w obec rzeczywistych potrzeb tego biura. Trudności, jakie dziś się przedstawiają przy obsadzeniu posad inżynierów-pomocników ze względu na ogromny popyt techników do budowy rozpoczętej sieci dróg żelaznych w kraju, nie pozwalają Wydziałowi krajowemu przypuścić, ażeby za mniejszem wynagrodzeniem jak 720 zł. w. a. rocznie mógł Wydział krajowy skłonić ukończonego i uzdolnionego technika do przyjęcia takiej posady. Okoliczność zaś ta, że taki świeżo przyjęty technik nie posiada

dostatecznej znajomości sprawy i robót melioracyjnych, wymaga, ażeby tymczasowi inżynierowie-pomocnicy, przydzieleni inżynierom exponowanym, podlegali przynajmniej w pierwszym roku praktyki swojej ścisłej kontroli swoich przełożonych. Taka kontrola musi pociągnąć za sobą większe koszty dyet i podróży, spowodowane chwilową obecnością dwóch techników na miejscu, i słusznym jest, ażeby w takim wypadku strona interesowana ponosiła tylko koszty jednego stałe na miejscu pracującego technika, koszty zaś wynikające z chwilowego pobytu drugiego przypadłyby na rachunek funduszu krajowego.

To też Wydział krajowy uwzględniając słuszne a liczne żądania stron o pomoc techniczną i zwiększając się z każdym rokiem dodatnią czynność biura melioracyjnego, czuł się spowodowanym w roku b. przydzielić inżynierowi exponowanemu w Tarnowie aż dwóch tymczasowych inżynierów-pomocników, którym zmuszony był z powyżej wyłuszczonej powodów przyznać na razie wynagrodzenie roczne po 600 zł. w. a. i jednocześnie przyjąć koszty wynikające z chwilowego pobytu kontrolującego inżyniera na fundusz krajowy. To znaczne zwiększenie sił technicznych ekspozytury w zachodniej części kraju nastąpiło ze względu, że tam znacznie wcześniej odczuta została potrzeba melioracji rolnych, i że jeszcze przed utworzeniem biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym, cywilni technicy biorąc w akord projekt i wykonanie robót, przeprowadzali tamże znaczne roboty drenowania. Gdy jednak w gronie tamtejszych rolników objawiło się, po zawodach doznanych ze zbyt płytkiego drenowania, słuszne zniechęcenie do tych przedsiębiorców, zgłoszenia i tak już liczne do ekspozytury w Tarnowie powiększyły się tem bardziej.

Komisya kultury krajowej w powyżej przytoczonym sprawozdaniu swoim w roku 1882 podniosła także sprawę uregulowania wymiaru wynagrodzenia funkcjonaryuszów biura melioracyjnego, uznając: „że lepiej jest zdaniem komisji kultury krajowej przeznaczyć inżynierom stałe wynagrodzenie, odpowiednie ich uzdolnieniom i zasługom, i lepiej podwyższyć im pensje do wysokości obecnych dochodów ubocznych, a natomiast należitości od stron za plany przelewać wprost do funduszu krajowego.“

Płace dotychczasowych funkcjonaryuszów biura melioracyjnego, którym, jak wiadomo, z powodu szczupłych funduszów uchwalonych przez Wysoki Sejm w roku 1878, wyznaczone znacznie niższe pensje od pobieranych przez inżynierów zatrudnionych przy drogach krajowych starał się bowiem Wydział krajowy tem skompenzować, że w myśl §§ 6. i 12. instrukcyi wydanej dla biura melioracyjnego do l. 57.740/78 i 6.183/80 cały dochód z opłat wpływających za plany wypracowane w biurze, rozdziela z końcem każdego roku pomiędzy urzędników biura w miarę zasługi według własnego uznania.

W tej sprawie czuje się Wydział krajowy spowodowanym podnieść tę okoliczność, że rzeczywiście zachodzi potrzeba uregulowania płacy funkcjonaryuszom biura melioracyjnego, a to ze względu na ten fakt, że z powiększeniem tak znacznem robót i zajęcia w dziale melioracyjnym, osobliwie przy spółkach wodnych, które tak korzystnie wpływają na podniesienie rolnictwa, a tem samem ogólnego dobrobytu w kraju, znacznie się zmniejsza przyznany instrukcyą wyżej przytoczoną dodatek do płac pobieranych przez tychże funkcjonaryuszów.

W roku 1882. podniósł Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim do Wysokiego Sejmu w przedmiocie popierania spółek melioracyjnych z dnia 4. Sierpnia l. 38.808, że: „w uwzględnieniu trudności powstających przy zawiązywaniu spółek wodnych, zwolnił Wysoki Sejm (na posiedzeniu swoim z dnia 21. Października 1881. r.) spółkę zawiązać się mającą dla regulacyi rzeki Wisłoka od uiszczenia opłat za pomoc techniczną biura melioracyjnego, a podobnież Wydział krajowy czuł się spowodowanym w 1880 roku polecić biurowi melioracyjnemu wypracować bezpłatnie wszystkie plany i kosztorysy dla regulacyi rzeki Żabnicy w powiecie tarnowskim.“

Uchwałą zaś z dnia 27. Września 1882 r. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do udzielania spółkom wodnym zawiązującym się w celu regulacyi wód niespławnych lub melioracyi lokalnej na obszarze wynoszącym najmniej 200 hektarów bezpłatnej pomocy technicznej biura melioracyjnego dla przeprowadzenia zdjęć niwelacyjnych, oraz sporządzenia planów i kosztorysów.

I tak nie przysły do rozdziału pomiędzy funkcyonaryuszów biura melioracyjnego kwoty za następujące plany wypracowane w roku 1880, 1881 i 1882. w biurze melioracyjnym, a mianowicie:

- a) za plany dla spółki wodnej żabnickiej 800 zł. w. a. ;
- b) za plany dla spółki wodnej Wisłoka 1.600 zł. w. a. ;
- c) za plany dla spółki wodnej w powiecie dąbrowskim należało się 2.000 zł., strony wniosły tylko 200, nie zapłacono więc 1.800 zł. w. a. ;
- d) za plany dla spółki wodnej w powiecie mieleckim należało się 1.600 zł., strony wniosły tylko 150 zł., nie zapłacono więc 1.450 zł.

Razem czyni to ubytek 5.650 zł. w. a., które pomiędzy urzędników biura melioracyjnego w trzechletnim okresie czasu według instrukcyi rozdzielone być miały.

Dotychczasowy kredyt uchwalony przez Wysoki Sejm na biuro melioracyjne i urządzenie kursu robót melioracyjnych i na wzmocnienie sił biura melioracyjnego w łącznej kwocie 8.400 zł. w. a. rocznie, nie może żadną miarą wystarczyć na pokrycie wydatków w tym dziale, — uwzględniając tak potrzebę uregulowania płac dotychczasowych urzędników biura melioracyjnego, jakoteż tak koniecznego pomnożenia sił tegoż biura, a nie mniej mając na oku zwiększające się koszta wynikające z komisyj przekazanych uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 27. Września 1882 roku, oraz potrzeby zakupna nowych instrumentów niwelacyjnych.

Wydział krajowy uznając żywotność tej nowej instytucyi i widząc co raz większy rozwój robót melioracyjnych tak potrzebnych dla uregulowania stosunków wodnych kraju naszego, wnosi w myśl powyżej przytoczonych wywodów :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„I. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu celem uregulowania płacy dotychczasowych urzędników biura melioracyjnego kredyt do wysokości 2.000 zł. w. a. rocznie.

„II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu celem wzmocnienia sił technicznych biura melioracyjnego 2.000 zł. w. a. rocznie.

„III. Otworzone pod 1. i 2. kredyty będą pokryte z funduszu krajowego Rub. XV. poz. 145.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 3. Sierpnia 1883. r.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 10.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem o zmianę uchwały Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 29. Maja 1875. r., aby przy zaprowadzaniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Dynowie, miejscowość Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy c. k. Starostwa Dobromilskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, i c. k. Starostwa w Przemyślu przeniesioną została.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu naszym przedłożonem Wysokiemu Sejmowi (L. 8117 z r. 1882.) o zmianę niektórych ustępów uchwały z dnia 29. Maja 1875. co do terytoryalnego podziału kraju, a mianowicie w ustępie pod lit. *k*, proponowaliśmy wyłączenie miejscowości Iskań z okręgu Sądu powiatowego w Birczy, Starostwa w Dobromilu, a przydzielenie do Sądu powiatowego w Dubiecku Starostwa w Przemyślu, a ewentualnie Starostwa w Brzozowie, jeśliby utworzenie nowego Sądu powiatowego w Dynowie w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. r. nie miało przyjść do skutku.

Jednakże Wysoki Sejm dzielając opinię komisji administracyjnej (al. 64 z roku 1882) nie przychylił się do wniosku naszego, a to z powodu, że żądanie gminy Iskań przeniesienia jej do okręgu Sądu powiatowego w Dubiecku, a jednocześnie i Starostwa w Przemyślu, w obrębie którego nie mieści się Sąd powyższy, okazało się przeciwnem zasadzie przyjętej w §. 2. ustawy z dnia 19. Maja 1868. r. (Nr. 44. D. u. p.) stanowiącej, że granice okręgów Sądów powiatowych nie mają przecinać granic okręgów odpowiednich c. k. Starostw.

Obecnie, gdy Wysokie Ministerjum Sprawiedliwości odezwał z dnia 23. Marca 1883. r. do L. 4559 zapowiedziało utworzenie nowego Sądu powiatowego w Dynowie i wskutek czego cały okręg Sądu powiatowego Dubieckiego wcielony zostanie do obszaru c. k. Starostwa w Przemyślu, Wydział krajowy opierając się na motywach w sprawozdaniu komisji administracyjnej Wysokiego

Sejmu z dnia 21. Września 1882. r. przytoczonych: „że życzenie gminy Iskań mogłoby być spełnione wtenczas, gdyby c. k. Rząd utworzył rzeczywiście nowy Sąd w Dynowie“ tudzież uwzględniając wniesione pod dniem 18. Marca 1883. do LW. 16540 w tej sprawie podanie obszaru dworskiego Iskani, na podstawie szczegółowo w sprawozdaniu do L. 8117 z r. 1882. przywiedzionych okoliczności wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Miejscowość Iskań leżąca w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy Starostwie Dobromilskim, przy zaprowadzaniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Dynowie, należy przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, a następnie razem z okręgiem tegoż Sądu w myśl uchwały sejmowej z dnia 29. Maja 1875. r. wcielić do c. k. Starostwa w Przemyślu“.

Z Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 17. Kwietnia 1883.

Marszałek krajowy

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 11.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gmin Kozłowa, Dmuchawca i Pokropiwniej w sprawie przeniesienia tych miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie i c. k. Starostwa w Brzeżanach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopolu.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. Października 1882 przekazującej nam do bliższego zbadania i ewentualnie przedstawienia wniosku na najbliższej sesyi petycję gmin Kozłowa, Dmuchawca i Pokropiwniej o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Kozowej, Sądu obwodowego w Złoczowie, tudzież z okręgu Starostwa w Brzeżanach, a przydzielenie do Starostwa i Sądów w Tarnopolu, Wydział krajowy po zebraniu w tej sprawie odpowiednich wyjaśnień ma zaszczyt przedstawić:

Gminy, o które rzecz idzie, obejmując łącznie z obszarami dworskimi ludności 6156 głów, oddalone są od siedziby c. k. Sądu powiatowego w Kozowej od 22 do 28 kilometrów, a od siedziby Starostwa w Brzeżanach od 38 do 44 kilometrów, zatem miasto Tarnopol dla nich pod względem odległości wynoszącej około 20 kilometrów, jako siedziba, w której skoncentrowane są wszystkie władze sądowe, administracyjne i autonomiczne, przedstawia niemało dogodności. Lecz z drugiej strony biorąc na uwagę: że obszary dworskie i Rada powiatowa brzeżańska stanowczo oświadczyły się przeciw odłączeniu gmin pomienionych; dalej, że w razie zadośćuczynienia żądaniom gmin Kozłowa, Dmuchawca i Pokropiwniej cyfra ludności okręgu Sądu powiatowego w Kozowej wynosząca obecnie 33.524 zeszlaby do cyfry 27.368, gdy przeciwnie w okręgu Sądu powiatowego delegowanego w Tarnopolu wzrosłaby do 89.381, co musiałoby niekorzystnie oddziaływać na załatwianie jego czynności; wreszcie, gdy z powodu utworzyć się mającego w najbliższym czasie Sądu obwodowego w Brzeżanach, petycyonujące gminy wraz

z całym okręgiem Sądu powiatowego w Kozowej przydzielone do niego zostaną, a tem samem usuniętą zostanie jedna z niedogodności, na którą się uskarżają przy obecnej siedzibie Sądu obwodowego w Złoczowie, Wydział krajowy nie widzi koniecznej potrzeby żądania w tym punkcie zmiany uchwały sejmowej z d. 29. Maja 1875, którą pomienione gminy Kozłów, Dmucha-wiec i Pokropiwna pozostawiono przy okręgu Sądu powiatowego w Kozowej. Z tych powodów

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nie uwzględ-nia petycyi gmin Kozłowa, Dmucha-wca i Pokropiwniej żądających przeniesienia z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie tudzież c. k. Starostwa w Brzeżanach, do okręgu Sądu powiatowego, Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopolu“.

Z Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 29. Maja 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy Pasierbiec w sprawie przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu c. k. Starostwa Bocheńskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. Września 1882 przekazującej nam do bliższego zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej, petycyę miejscowości Pasierbiec o przeniesienie jej z okręgu Sądu powiatowego w Wiśniczu Starostwa w Bochni do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Limanowej, mamy zaszczyt przedstawić:

Gmina Pasierbiec mająca 400 osób ludności, leży na krańcu powiatu Bocheńskiego i oddaloną jest od miasta Wiśnicza około 23 kilometrów, od Bochni 30 kilometrów, a od Limanowej 7 kilometrów.

Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 31. Stycznia 1883. roku jednogłośnie oświadczyła się za przychyleniem się do życzeń gminy Pasierbca, a Prezydium c. k. Sądu wyższego w Krakowie odezwą z dnia 4. Kwietnia r. b. LW. 16736 również nie ma nic przeciw temu, skoro utworzony zostanie na mocy rozporządzenia Ministeryum Sprawiedliwości z dnia 23. Marca 1883. roku L. 4559, drugi Sąd powiatowy w okręgu Starostwa Limanowskiego mianowicie w Mszanie dolnej.

W obec tak zgodnych oświadczeń i samej gminy i władz bezpośrednio w tej sprawie interesowanych tudzież ze względu, iż siedziba urzędów sądowych, politycznych i autonomicznych daleko jest wygodniejszą i bliższą dla mieszkańców gminy Pasierbca, w Limanowej, niżeli jak obecnie w Wiśniczu i Bochni, Wydział krajowy jest zdania, że wypada uwzględnić słuszne życzenia proszących i z tego powodu wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwałą swoją z dnia 29. Maja 1875 co do terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw zmienia w tym punkcie, że miejscowość Pasierbiec należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu c. k. Starostwa w Bochni, a przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej“.

Z Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 8. Czerwca 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Wydział krajowy o pracy swojej, z siedzibą w Warszawie, w roku 1919
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Wydział Krajowy, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.
przyjętym w dniu 12 maja 1920 r. w Warszawie, w Wydziale
Krajowym, z siedzibą w Warszawie, w dniu 12 maja 1920 r.

Aleg. 13.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego, dotyczące przyjęcia na fundusz krajowy poręczenia za kwotę 34.000 zł. w. a. udzielonej z funduszków Państwa tytułem wsparcia, a względnie zaliczki bezprocentowej, dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy.

Wysoki Sejmie !

Odezwą z dnia 27. Stycznia b. r. do L. 817/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydium Namiestnictwa, że równocześnie udzielone zostały gminom powiatów Rohatyńskiego, Stanisławowskiego, Rudeńskiego, Tłumackiego i Żydaczowskiego, najwięcej poszkodowanym przez zeszłoroczne klęski elementarne, zaliczki bezprocentowe na zasiewy, z kwoty 10.000 zł. przyzwolonej Najmiłościwiej przez Jego Ces. i Król. Apostolską Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 18. Września 1882 r.

Odezwą z dnia 27. Marca b. r. do L. 2.739/pr. załączoną pod .|. przesłało nam c. k. Prezydium odpis projektu do ustawy, względem udzielenia wsparcia z funduszków państwowych na uśmierzanie niedostatku, który to projekt został wniesiony ze strony Rządu w Radzie Państwa i przez obydwie Izby przyjęty.

Przytem zawiadomiło nas c. k. Prezydium, iż, w przewidywaniu Najwyższej Sankeyi, c. k. Ministerstwo poleciło, aby co do wykonania tej ustawy w Galicyi poczyniono potrzebne zarządzenia, jakoteż, że z kwoty 500.000 zł., przeznaczonej na zaliczki zwrotne, wypada na kraj tutejszy częściowa kwota 30.000 zł. włącznie z kwotą 10.000 zł., o której wspomnieliśmy na wstępie, — zaś na zapomogi bezzwrotne, częściowa kwota 25.000 zł., z ogólnej sumy 100.000 zł., przeznaczonej na takie zapomogi.

Powołując się na §. 2. rzeczony ustawy, zażądało c. k. Prezydium, aby Wydział krajowy przyjął na fundusz krajowy poręczenie za kwotę 30.000 zł. i udzielił Mu co rychlej deklarację przyjmującą tę porękę, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wysoki Sejm.

Później zawiadomiło nas c. k. Prezydium odezwą z dnia 30. Marca b. r. L. 3.020/pr., że Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z dnia 25. Marca b. r. udzielić Najwyższej Sankeyi ustawie wyżej oznaczonej, a dalszą odezwą z dnia 10. Maja b. r. L. 4657/pr., że na wsparcie potrzebującej pomocy ludności w Galicyi przeznaczono dodatkowo z kredytów zezwolonych tą ustawą (Dz. ust. P. Nr. 42) 4.000 zł. na zaliczki zwrotne, zaś 2.500 zł. w. a. na zapomogi bezzwrotne, tak, że ogółem dla kraju naszego przyznano z tych kredytów 34.000 zł. na zaliczki i 27.500 zł. na zapomogi.

Wydział krajowy oświadczył c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwami z dnia 30. Marca i 14. Maja b. r. do L. 14.897 i 22.888, że, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wysoki Sejm, przyjmuje

na fundusz krajowy poręczenie za kwoty 30.000 zł. i 4.000 zł., razem za sumę trzydziestu i czterech tysięcy złotych, przeznaczonej na wsparcia dla ludności Galicyi, a względnie na bezprocentowe zaliczki zwrotne w pięciu latach, poczynawszy od 1. Stycznia 1884. r.

Wydział krajowy uczynił to w przekonaniu, że fundusz krajowy nie poniesie żadnej straty z powodu tego poręczenia, albowiem w myśl powołanej ustawy gminy poręczają w pierwszym rzędzie za zaliczki udzielone im lub członkom, a prócz tego §. 7 powołanej ustawy stanowi, że zaległe raty zaliczkowe mają być ściągnięte w drodze egzekucyi politycznej.

Zważywszy dalej, że rychłe udzielenie tego poręczenia było potrzebnem celem umożliwienia rozdziału zaliczek, nie mogliśmy odmówić żądaniu c. k. Prezydium Namiestnictwa.

W końcu donosimy Wysokiemu Sejmowi, iż zaliczki i zapomogi zostały rozdzielone pomiędzy pojedyncze powiaty przez c. k. Prezydium Namiestnictwa po poprzednim porozumieniu się z Wydziałem krajowym, jako też, że c. k. Starostowie otrzymali polecenie, ażeby przy rozdzielaniu częściowych kwot pomiędzy gminy i ludność poszkodowaną, postępowali w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi.

Wysoki Sejm raczy zatem, w uznaniu potrzeby kroku poczynionego, w sprawie wyżej przedstawionej przez Wydział krajowy, uchwalić:

„Sejm krajowy zatwierdza poręczenie przyjęte przez Wydział krajowy na fundusz krajowy za sumę Trzydziestu czterech tysięcy złotych wal. austr., przyznaną w myśl ustawy z dnia 25. Marca 1883. r. (Dz. ust. p. Nr. 42) na wsparcia, a względnie na bezprocentowe zaliczki dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy“.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 13. Lipca 1883. r.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zybkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 27. Marca 1883. L. 2.739|pr.
do Wydziału krajowego we Lwowie.

1. Reskryptem z dnia 20. b. m. do L. 4.421 udzielił mi Jego Ekscelencya pan Minister spraw wewnętrznych załączony w odpisie projekt do ustawy względem udzielenia wsparcia z funduszków państwowych na uśmierzenie niedostatku, który to projekt został wniesiony ze strony Rządu w Radzie Państwa i przez obydwie jej Izby przyjęty.

W przewidywaniu Najwyższej Sankeji rozporządził Jego Excelencya pan Minister w porozumieniu z p. Ministrem rolnictwa i p. Ministrem finansów, aby co do wykonania tej ustawy w Galicyi poczyniono następujące zarządzenia.

Z kwoty 500.000 zł. przeznaczonej w myśl §. 2. rzeczzonego projektu na zaliczki, wypada na kraj tutejszy częściowa kwota trzydziestu tysięcy (30.000) zł. włącznie z kwotą dziesięciu tysięcy (10.000) zł., wypłaconą tytułem bezprocentowych zwrotnych zaliczek wskutek Najwyższego postanowienia z dnia 18. Września 1882., do czego się odnosi tutejsza odezwa z dnia 27. Stycznia b. r. do L. 817|pr.

Wedle postanowień powołanego §. 2. są zaliczki z funduszków państwowych zawisłe z jednej strony od poręczenia gmin za kwoty zaliczone ich członkom, z drugiej zaś strony, od dalszego poręczenia funduszu krajowego za kwoty udzielone tytułem zaliczek gminom lub też powiatom. Co do poręki gmin i powiatów za zaliczki udzielone im jako takim, zauważał pan Minister, że tej poręki nie potrzeba było wypowiadać w ustawie, ponieważ takowa wypływa z natury rzeczy. Ponieważ z osnowy §. 2. powołanego projektu do ustawy wynika, iż zaliczki mogą być udzielane powiatom jedynie w celu naprawy szkód zrzędzonych powodzią na drogach, mostach, wałach ochronnych itp. szkody zaś takie jeszcze w roku zeszłym prawdopodobnie naprawione być musiały, wypadnie więc przeważnie w kraju naszym użyć dalszych zaliczek w kwocie 20.000 zł. na ten sam cel, na który obrócono pierwotnie Najmilościwiej przyzwoloną kwotę 10 000 zł., t. j. na zaliczki dla gmin, a względnie pojedynczych mieszkańców za poręką gmin, do zakupna ziarna na zasiewy. Ta kwota dziesięciu tysięcy złotych wal. austr., której szczegółowe użycie znanem jest Świątnemu Wydziałowi krajowemu z powołanej odezwy tutejszej z dnia 27. Stycznia b. r. L. 817|pr. znalazła wymagane pokrycie budżetowe w postanowieniach powołanej ustawy i wymaga również poręki kraju.

Powyższa zaliczka w łącznej kwocie 30.000 zł. jest stosunkowo nieznaczną, a c. k. Rząd nie wątpi o gotowości Świątnego Wydziału krajowego do przyjęcia subsidiarnej poręki funduszu krajowego tembardziej, że w sposób analogiczny postępowano także z kredytami przyzwolonymi niektórym krajom koronnym ustawą z dnia 8. Lutego 1880. Dz. ust. P. Nr. 15 dla uśmierzenia niedostatku, a dotychczasowe doświadczenie wykazuje, że ściąganie takich zaliczek nie natrafia na trudności i nigdy nie naraża dającego porękę na żadne straty.

2. Mam przeto zaszczyt upraszać Świątny Wydział krajowy, aby zechciał przyjąć na fundusz krajowy poręczenie za całą kwotę trzydziestu tysięcy (30.000) złotych wal. austr. i udzielił mi co rychlej deklaracyi, przyjmującą tę porękę, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wysoki Sejm. Co do wspomnianej u góry zaliczki 10.000 zł., to rozdano tę kwotę gminom na podstawie skryptów dłużnych, ułożonych według dołączonego formularza, który w porozumieniu z c. k. Prokuratorją Skarbu służył z odmianami z istoty rzeczy wynikającymi za podstawę do rozdania gminom zaliczek z fun-

duarów przyznanych ustawą z dnia 8. Lutego 1880. Dz. u. p. Nr. 15. Podług tego formularza możnaby, jak sądzę, ułożyć także skrypty dłużne na zaliczki, któreby gminom z przyzwolonego obecnie funduszu 20.000 zł. miały być udzielone, przyczem jednak co do terminów spłaty, jakoteż co do dat odnośnie ustawy, musiałyby zejść zmiany w myśl załączonego projektu do ustawy.

Gdyby powiaty, a raczej Rady powiatowe zgłosiły się o udzielenie zaliczek, to wówczas zasłaby potrzeba ułożenia na ten cel osobnych formularzy.

Upraszając o jak najrychlejsze udzielenie mi swej cennej opinii co do wspomnianych formularzy, skryptów dłużnych, oraz deklaracji poręczenia wiadomej kwoty 30.000 zł., mam zaszczyt nadmienić, że równocześnie polecam c. k. Starostom tych powiatów, które w roku ubiegłym kłękami nawiedzone zostały, ażeby wspólnie z Wydziałami powiatowymi zebrali daty potrzebne do rozdziału rzeczonych zaliczek, a skoro te daty nadejdą, nie omieszkać porozumieć się z Świątnym Wydziałem krajowym co do bliższych szczegółów odnoszących się do tego rozdziału.

W końcu mam zaszczyt zawiadomić Świątny Wydział krajowy, że z przyzanej w myśl §. 3 załączonego projektu dla całego Państwa kwoty 100.000 zł., przeznaczonej na bezwrotną zapomogę przypada na Galicyę 25.000 zł., a co do rozdziału tej kwoty nie omieszkać na podstawie dat, dostarczonych mi przez Starostów a zebranych za współudziałem Wydziałów powiatowych, porozumieć się z Świątnym Wydziałem krajowym.

We Lwowie dnia 27. Marca 1833. r.

Za c. k. Namiestnika:

Zaleski w. r.

Odpis projektu do ustawy.

Gesetz vom betreffend die Gewährung von Unterstützungen aus Staatsmitteln zur Linderung des Nothstandes. Mit Zustimmung beider Häuser des Reichsrathes finde Ich anzuordnen, wie folgt:

§. 1.

Zur Unterstützung der hilfsbedürftigen Bevölkerung in den vom Nothstande bedroheten Gegenden einzelner Länder, wird die Regierung ermächtigt, die nachstehenden Beträge nach Massgabe des Bedarfes zu verausgaben.

§. 2.

Zur Beschaffung von Saatgut und zur Wiederherstellung der durch Hochwässer beschädigten Objekte können, und zwar: zu dem erstgenannten Zwecke an Gemeinden, zu dem letzteren Zwecke an Gemeinden und Bezirke, unverzinsliche Vorschüsse bis zu dem Gesamtbetrage von 500.000 fl. unter der Haftung der Gemeinden für die an ihre Mitglieder erfolgten Beträge und unter der weiteren Haftung der Landesfonde für die Gemeinden und Bezirke des betreffenden Landes gewährt werden. Die Rückzahlung der Vorschüsse hat in fünf gleichen Jahresraten, vom 1. Jänner 1884. an, zu erfolgen.

§. 3.

Zur Unterstützung der hilfsbedürftigsten Bevölkerung wird der Regierung ein Credit von 100.000 fl. gegen Rechnungslegung bewilligt, welcher unter besonders rücksichtswürdigen Umständen zur Gewährung von Subventionen an Gemeinden oder Bezirke behufs Ausführung öffentlicher Bauten, dann zu nicht zurückzuzahlenden Unterstützungen, insbesondere zur Beschaffung von Lebensmitteln verwendet werden kann.

§. 4.

Die Vertheilung der im §. 2 bezeichneten Vorschüsse hat durch die Staatsbehörden einverständlich mit den Landesausschüssen zu erfolgen.

§. 5.

Rechtsurkunden, Eingaben und Amtshandlungen in Betreff der erfolgten Vorschüsse sind stempel- und gebührenfrei, insbesondere auch in Betreff der Sicherstellung, welche die Gemeinden und Landesvertretungen für die unter ihrer Haftung gewährten Vorschüsse für nöthig erachten sollten.

§. 6.

Rückständige Vorschussraten können mittelst der politischen Execution eingebracht werden.

§. 7.

Die durch dieses Gesetz bewilligten Ausgabsposten sind in den Staatsvoranschlag für das Jahr 1883 nachträglich einzubeziehen.

§. 8.

Das gegenwärtige Gesetz findet keine Anwendung auf den Bereich jener Länder, für welche mit den Gesetzen vom Unterstützungen aus Staatsmitteln anlässlich der Ueberschwemmungen im Jahre 1882 bewilligt worden sind.

§. 9.

Mit dem Vollzuge dieses Gesetzes, welches mit dem Tage der Kundmachung in Wirksamkeit tritt, sind die Minister des Innern, des Ackerbaues und der Finanzen beauftragt.

Odpis formularza skryptu dłużnego.

Skrypt dłużny.

Niniejszem zeznaje gmina w powiecie
położona, a przez podpisanych legalnych zastępców działająca, że z przyzwolonej Najmiłościwiej
przez Jego Cesarską i Królewską Apostolską Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 18. Września
1882. ze skarbu Państwa kwoty Dziesięciu tysięcy (10.000) zł. w. a. otrzymała bezprocentową
zaliczkę zwrotną w kwocie z rąk Wgo c. k. Starosty w

Na podstawie uchwały Rady gminnej z dnia
obowiązuje się przeto niniejszem gmina zwrócić otrzymaną zaliczkę Wys.
Skarbowi do rąk Wgo c. k. Starosty w w 3ch równych ratach
rocznych, z których pierwsza przypada w dniu 1. Stycznia roku 1884., a to pod rygorem egzekucyi
politycznej.

Dla zabezpieczenia zwrotu tej otrzymanej zaliczki zobowiązuje się gmina
wstawiać przypadające w odnośnym roku do zwrotu raty tejsze zaliczki w budżet gminny z tym
rygorem, iż w razie zaniechania wstawienia odnośnej kwoty do budżetu, wstawienie to nastąpi przez
Radę powiatową w

W dnia 1883.

Naczelnik gminy:

Jako świadek:

pieczęć gminna:

Asesor:

Jako świadek:

Radny:

Radny:

~~~~~
Reprezentacya powiatowa w . . . . . zatwierdza powyższy skrypt dłużny
gminy . . . . . w całej jego osnowie.

W . . . . . dnia . . . . . 1883.

Prezes Rady powiatowej:

Członek Wydziału:

Członek Wydziału:

Aleg. 14.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Przyjmując do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych, powziął Wysoki Sejm na dniu 12. Października 1882 r. następujące uchwały:

- „1. Oprócz sum przez Wydział krajowy na badania głębszych pokładów ziemi w poz. 158. rubr. XV. w kwocie 10.000 zł. w. a., tudzież na badania geologiczne w poz. 159. t. r. w kwocie 3.000 zł. w. a. i komisji fizyograficznej w kwocie 500 zł. preliminowanych, przeznacza się i wstawia w budżet na rok 1883.:

na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadków, poz. 160. zł. 3.000 w. a.;

na stypendya dla górników chcących się kształcić w zawodach specjalnych, kraj nasz najbliższej obchodzących, poz. 166. zł. 1.300 w. a.

2. Sejm ponawia rezolucyę z r. 1881. i wzywa c. k. Rząd, aby, czy to w drodze ustawodawczej, czy też rozporządzenia, uregulował stosunki opłaty należności skarbowych przy nabywaniu prawa do poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i tym pokrewnych minerałów, tudzież, aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10 lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej opłacają je kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy górniczej, a mianowicie: uchylił zupełnie podatek zarobkowy, a zastąpił takowy opłatą od przestrzeni według modły miarowego (Massengebühr), zaś podatek dochodowy zupełnie na czas powyższy zniósł lub przynajmniej w takim stosunku ustanowił, aby przedsiębiorstwa w rozwoju swoim nie były tamowane“.

Na posiedzeniu zaś z dnia 13. Października 1882. uchwały:

- „I. a) Sejm wzywa c. k. Rząd do utworzenia przy c. k. akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie, oddziału górniczego, mającego za główne zadanie kształcenie kierowników dla kopalń naftowych;
- b) Sejm zobowiązuje się do pokrycia dwóch trzecich części kosztów utrzymania tegoż oddziału z funduszu krajowego do wysokości 4.000 zł. rocznie, pod warunkiem, że c. k. Rząd poniesie kosztą urządzenia oddziału i pokrywać będzie resztę wydatków rocznych na jego

utrzymanie; a nadto przyzna Wydziałowi krajowemu prawo do udziału, tak w ustanowieniu planu organizacyi pomienionego oddziału, jak w oznaczeniu sposobu z użycia każdorocznej subwencyi krajowej, przeznaczzonej na jego utrzymanie.

- II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań o założenie oddziału górniczego przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie na zasadach powyższych i poleca mu zarazem, ażeby z wyników rokowań zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sesyi“.

Z wykonania tych uchwał ma Wydział krajowy zaszczyt złożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie, a zdaje zarazem także sprawę z czynności krajowej Rady górniczej, którą w myśl wskazówek Sejmowej komisji górniczej, jak to będzie niżej powiedziano, uzupełnił i której opinii i rady Wydział krajowy przy załatwieniu spraw posiadających charakter naukowy lub zasadnicze znaczenie zasięgał.

Wnioski Rady górniczej, o ile dotyczą wykonania pojedynczych uchwał, będą także Wys. Sejmowi w sprawozdaniu niniejszem do wiadomości podane.

I.

Stan funduszu przeznaczzonego na badanie głębszych pokładów ziemi uchwałą Sejmu krajowego z 17. Lipca 1880 r. przedstawia poniżej zamieszczona tabela, której rubr. 3-cia wskazuje kwoty użyte na te badania w ciągu ostatniego roku t. j. od dnia 30. Czerwca r. 1882. po dzień 30. Czerwca r. b.

Wymienienie roboty	przyznano		wypłacono po 1. Lipca 1883 r.		wypłacono w ciągu osta- tniego r. tj. od 1. Lipca 1882 r.	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1. Na szyb i otwór świdrowy w Ropiance. Pogłębiono od 180 do 283 m.	14 250	—	4.490	—	—	—
2. Na szyb i chodnik w Łosiu. Pogłębiono szyb od 140 m. do 215 m. i wykonano chodnik 14 m.	5.000	—	3.930	—	—	—
3. Na szyb i otwór świdrowy w Łodynie. Pogłębiono od 60 m. do 132 m.	1.500	—	1.008	—	—	—
4. Na odwodnienie szybu i otworu świdrowego w Schodnicy	3.000	—	3.350	—	650	—
	1.000	—				
5. Spółce włościańskiej w Suchodole:						
a) na sprawienie narzędzi i opłatę majstrów dla pracujących na gruncie Kustronia	350	—	350	—	—	—
b) na sprawienie narzędzi wiertniczych i pogłębienie otworu świdrowego na gruncie Gieruckiego	1.000	—	500	—	100	—
6. Na pogłębienie szybu w Mencinie od 203 m do 243 m.	2.000	—	2.696	37	2.446	37
	1.000	—				
7. Na wykonanie 2 otworów świdrowych o 20—30 m. pod w okolicy m. Doliny lub Jaworowa	1.250	—	—	—	—	—
Razem	30.350	—	16.324	37	3.196	37

Przyznano więc w ciągu ubiegłego roku jedną tylko nową subwencyę celem zbadania warstw naftowych w formacyi mioceniczej, znajdującej się na północy od m. Doliny i wsi Jaworowa.

Liczne na powierzchni okazujące się tam ślady ropy dawały już kilkakrotnie przedsiębiorcom pociąg do poszukiwań, ale nieznaną terenu, pochodząca z braku wszelkich naturalnych odsłoneń i niezwykle trudności wynikające z potrzeby przebicia kilkudziesięciu metrów zwirowiska, zawierającego nadzwyczaj wiele wody, tamowały racjonalne założenie kopalni i należyty rozwój robót. Te okoliczności skłoniły Wydział krajowy do zapewnienia subwencji przedsiębiorcy, któryby pokazał, jak takie przeszkody usunąć należy a rozkrycie tu warstw i bliższe zbadanie okolicy pozwoli wysnuwać na budowie geologicznej pasa podkarpackiego oparte wnioski o przyszłości wielu jeszcze przedsięwzięć, które w ciągu ostatniego roku powstały między Bolechowem a Kałuszem. Miejscowość ta upoważnia do poszukiwań za woskiem ziemnym, tak cennym a dotychczas w Galicji tylko w Borysławiu z Wolańką, w Truskawcu, Dźwiniaczu i Staruni znanym produktem i Wydział krajowy subwencyonując tę pracę miał zarówno na myśli zbadanie niedotkniętej dotychczasowymi badaniami geologicznej formacji, jak i zwiększenie produkcji minerału, który się wyłącznie w naszym kraju eksploatuje.

Sprawozdania Wydziału krajowego z r. 1881. l. W. 34.211 i z r. 1882. l. W. 35.102 przedkładały szczegółowo zadanie, jakie każde z zarządzonych badań ma na celu i korzyści, jakie już pogłębianie otworu świdrowego w Ropiance i Łodynie przyniosło. Rada górnictwa, w której skład w r. z. powołał Wydział krajowy pp. Augusta Gorajskiego, posła na Sejm krajowy i przewodniczącego komitetu towarzystwa założonego dla rozwoju i opieki górnictwa i przemysłu naftowego w kraju, Wiktora Klobasę, członka komitetu tego towarzystwa i Dra Bronisława Radziszewskiego, profesora, a w r. b. Rektora uniwersytetu we Lwowie, przeprowadziła nad niemi wyczerpującą dyskusję i przedstawiła Wydziałowi krajowemu potrzebę spiesniejszego prowadzenia robót celem wcześniejszego podania wyniku zarządzonych badań, oraz stworzenia ściślejszego związku między subwencyonowanymi robotami, a ogółem przedsiębiorców i przedsięwzięć naftowych.

Słuszność pierwszej uwagi wskazuje ostatnia rubryka umieszczonej wyżej tabelki, gdzie widać jak małą kwotę wypłacono w r. b. na te badania, a skoro właściciel kopalni zarządza tak powoli roboty dla zupełnego wyzyskania przypływu oleju ziemnego spotkanego przy pogłębieniu, lub dla uniknięcia pewnych nakładów, powziął Wydział krajowy uchwałę zawiązania z dwoma przedsiębiorstwami, które stosunkowo do wymaganych robót pobierają większe subwencje, rokowań o objęcie dalszych robót we własny zarząd.

Dla uczynienia zaś zadość drugiemu życzeniu Rady górnictwa, przedstawił Wydział krajowy z jednej strony św. c. k. Prezydium Namiestnictwa potrzebę, aby i fundusz państwowy przyczynił się odpowiednią, dwukrotną w stosunku do subwencji krajowej, kwotą do tych badań, a z drugiej wezwał za pośrednictwem komitetu krajowego towarzystwa naftowego przedsiębiorców do publikowania możliwie dokładnych opisów swych kopalń, albo nawet tylko rocznie w nich wykonanych robót.

Przy subwencji z c. k. Skarbu będzie w kraju nie 5 lub 6 specjalnie badanych punktów, ale 10 lub 12 i łożąc więcej na każde badanie t. j. przyczyniając się więcej do ich ogólnego kosztu, Wydział krajowy będzie mógł skłonić przedsiębiorcę do szybszego ich prowadzenia i ukończenia, a rezultat badań będzie niewątpliwie dokładniejszym jako kontrolowany licznymi spostrzeżeniami. Nie mniej ważnym jest ogólne zainteresowanie się przedsiębiorców pracami Rady górnictwa i jej komisji, ich możnaby powiedzieć współdziałania w tej pracy, bo ono stanowi niezbędny warunek korzystania z zarządzonych badań.

Natychmiastowy interes pojedynczego przedsiębiorstwa może nieraz nie wymagać ani ogólnie naukowego badania kraju, lub okolicy, ani studyów nad układem głębszych warstw ziemi; ale skoro niema wątpliwości, że te studia dają dyrektywę dla postępowania w przyszłości, to jednocześnie z podjęciem za subwencją z funduszy publicznych prac mających ogólnie krajowe znaczenie należy podnieść w gronie przedsiębiorców chęć do korzystania z rezultatów, jakie te badania wskazują. Popierając w tej myśli starania Komitetu Towarzystwa naftowego przyznał już z początkiem r. b. Wydział krajowy subwencję w kwocie 300 zł. w. a. na wydawnictwo czasopisma „Górnik“, poświęconego sprawom naftowym, a obecnie na wniosek Rady górnictwa podał do wiadomości przedsiębiorców, że

nietylko dokładne opisy kopalń nafty i wosku ziemnego gotów jest nagradzać, ale nawet pomoc Członków Rady górniczej im w tej pracy zapewnić.

Jeśli Rada górnicza i Wydział krajowy uznawały, jak to powiedziano wyżej, potrzebę dokładniejszego poznania tych okolic górniczych, wśród których odbywają się subwencyonowane z funduszów krajowych badania głębszych pokładów, to rozumiano pod tym względem górnicze zbadanie kopalń leżących w najbliższem sąsiedztwie subwencyonowanych szybów a nie geologiczne badania okręgu lub pasma kraju. Te badania postępowały tym samym co dawniej trybem, przeważną część terenów naftowych mamy już opisaną, geologiczno-przemysłową mapę źródeł i kopalń naftowych, zestawioną przez inżyniera górniczego Wydziału krajowego wedle urzędowych wykazów, oddano do publikacji, — a z przyjemnością można podnieść, że dzięki temu postępowi robót komisya fizyograficzna w Krakowie przystępuje do wydania mapy geologicznej kraju.

W roku zeszłym poruczył był Wydział krajowy pp. Dr. Emilowi Dunikowskiemu i H. Walterowi ostateczne ukończenie badań okręgu gorlicko-grybowskiego, którem objęto wszystkie ku zachodowi naftodajne okolice, P. Dr. Władysławowi Szajnosze, zbadanie całego ciągu warstw środkowych Karpat odsłoniętych z zachodniej strony biegiem rzeki Sanu od Dynowa do Sanoka i rzeki Sanoczka do przecięcia ich ze wschodniej koleją żelazną Łupkowską od granicy kraju do Tarła, P. Dr. Rudolfowi Zuberowi zbadanie i kartograficzne przedstawienie terenu karpackiego i podkarpackiego, położonego między niziną Prutu i Czeremosza, a P. Leonowi Syroczyńskiemu zbadanie przemysłowej wartości i technicznego użytku fosforytów znajdujących się w kilkunastu miejscowościach galicyjskiego Podola. — Opis terenu naftowego w Zachodniej części kraju poruczony pp. Dunikowskiemu i Walterowi publikuje się obecnie po polsku i po niemiecku, a p. Dr. Zuber także swą pracę ukończył, i w roku bieżącym posuwając swe badania dalej dojdzie do granicy kraju od Węgier i Bukowiny. Uważając tym sposobem badania geologiczne okręgów zawierających kopalnie naftowe prawie za ukończone mógł Wydział krajowy w roku bieżącym nie tak wyłącznie na ten cel obracać fundusz przez Sejm krajowy na badania geologiczne kraju przeznaczony. — Poruczono więc:

1. P. Dr. Zuberowi szczegółowe zbadanie, opis i kartograficzne przedstawienie obszaru Karpackiego położonego na wschód i południe od terenu, który był przedmiotem badań mu poruczonych w r. 1881 i 1882 (Kołomyjskie) aż do granicy Węgier i Bukowiny.
2. P. Dr. Wład. Szajnosze szczegółowe zbadanie, opis i kartograficzne przedstawienie poprzecznego pasu galicyjskich Karpat, zawartego między granicą kraju od Szlązka a południkiem 37ym, z szczególniejszem uwzględnieniem tych stosunków, które mogłyby się przyczynić do wyjaśnienia kwestyi geologicznych spornych o budowie wschodnich Karpat, oraz dokładny opis wszystkich odsłoneń, które powstaną przy budowie kolei transwersalnej we wspomnianym terenie.
3. P. Dr. Emilowi Dunikowskiemu takie same jak p. Dr. Szajnosze zbadanie pasu galicyjskich Karpat ograniczonego z zachodniej strony południkiem 37ym a ze wschodniej korytem rzeki Skawiny i Skawy, oprócz tego dokładny opis wszystkich odsłoneń powstałych przy budowie kolei transwersalnej w tym terenie i na wschód aż po Nowy Sącz.
4. Panu Henrykowi Walterowi c. k. nadkomisarzowi górniczemu zwidzenie i szczegółowy opis tych dawniej już opisanych odsłoneń we wschodnich i środkowych Karpatach, których ponowne badanie jest według niego koniecznem dla ostatecznego rozstrzygnięcia spornych geologicznych kwestyi dotyczących budowy Karpat a przeważnie naftonośnych pokładów w Galicyi.
5. P. Dr. Stanisławowi Olszewskiemu sporządzenie monografii górniczej naftowego obszaru obejmującego przestrzeń od Ropy i Łosia przez Siary, Senkową, Ropicę do Menciny w. i m. (pow. Gorlice) z przeważnem uwzględnieniem stosunków występowania nafty w dawniejszych i obecnych odkryciach,

6. P. profesorowi Maryanowi Łomnickiemu we Lwowie zwiedzenie i dokładny opis wszystkich odsłoneń, jakie powstaną przy budowie kolei żelaznej transwersalnej na przestrzeni między Husiatynem a Stanisławowem, i
7. Panu Leonowi Syroczyńskiemu zbadania znajdowania się przemysłowej wartości i technicznego użytku fosforytów galicyjskich, które w roku zeszłym dla rozmaitych przyczyn nie mogło być uskutecznione

Pierwsze z wymienionych badań ma jeszcze na celu uzupełnienie opisów okolic zawierających terena naftowe, a czwarte da możność geologom krajowym syntetycznego przedstawienia układu warstw naftonośnych w naszym kraju, gdyż pan Walter ma jako uzupełnienie swej pracy o zachodniej Galicyi zwiedzić i porównać wszystkie przekroje w środkowej i wschodniej części kraju. Praca ta zamknie opisy geognostyczne naftowych okręgów, i pozwoli z jednej strony zwrócić uwagę na inne mniej dotychczas badane okolice, z drugiej zaś przystąpić w porozumieniu z komisją fizyograficzną do wydania mapy geologicznej kraju; a poruczone przez komisję fizyograficzną w r. b. P. Dr. Althowi zbadanie południowego Podola i Pokucia mające połączyć badania robione z polecenia Akademii Umiejętności, z badaniami Kołomyjskich Karpat i graniczącego z niemi Pokucia wykonanemi bezpośrednio z polecenia Wydziału krajowego, jest już wstępem do tej czynności.

Badania, które w roku b. poruczono pp. Dr. Dunikowskiemu, Dr. Szajnosze i Łomnickiemu, były wskazane przez budowę kolei żelaznej transwersalnej, która daje powód do ciekawych i ważnych odsłoneń, a praca p. Dra Olszewskiego ma być ściśle górniczą monografią okolicy mierzącej zaledwie 3 mile długości a pół mili szerokiej, ale będącej siedzibą kilkudziesięciu przedsiębiorstw i posłuży, mamy nadzieję, jako wzór dla tych opisów kopalń nafty i wosku ziemnego, których za pośrednictwem komitetu Towarzystwa naftowego żąda Wydział krajowy od przedsiębiorców lub administratorów kopalń.

Opisanie znajdowania się u nas i przemysłowego użytku fosforytów jest dla kraju rolniczego, jak to już podniesiono w zeszłorocznym sprawozdaniu, rzeczą bezsprzecznej użyteczności.

II.

Drugim ustępem powołanej wyżej uchwały Sejmu krajowego z d. 12. Października r. z. przeznaczono na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadków 3000 zł. w. a. podnosząc preliminowaną na ten cel przez Wydział krajowy kwotę 1200 zł. w. a. — i na stypendya dla górników, chcących się kształcić w zawodach specjalnych kraj nasz najbliższej obchodzących — 1300 zł. w. a.

Uchwała o poparcie studiów chemicznej przeróbki nafty zastała, jak to Wysokiemu Sejmowi ze sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 1. Września r. z. wiadomo, sprawę w toku, — dwóch chemików pp. Nawratil i Krzyżanowski pracowało w roku zeszłym w laboratoriach Uniwersytetów krajowych, a na dniu 1. Stycznia r. b. naznaczony był termin konkursu ogłoszonego na prace, które by mogły służyć jako podręcznik o wyrobie nafty i zużytkowaniu wszelkich przy tym wyrobie otrzymywanych pobocznych produktów, albo przedstawiały przynajmniej starannie zebrane w tym przedmiocie materiały. Ze względu jednak, że plan pracy naukowej nie zawsze się da ująć w pewne, z góry zakreślone ramy a każdą samodzielną dla przemysłu naftowego istotnie korzystną pracę chciał Wydział krajowy nagrodzić, zastrzeżono tem samem ogłoszeniem (LW. 15849 z d. 20. Kwietnia r. 1881.) możność udzielenia na wniosek krajowej Rady górniczej dodatkowego nadzwyczajnego wynagrodzenia pracom nieodpowiadającym programowi na podręcznik. We właściwym czasie ustanowił Wydział krajowy komisję konkursową pod przewodnictwem Członka Rady górniczej i profesora chemii przy lwowskim uniwersytecie Dra Bronisława Radziszewskiego powołując do niej pp. Dra Augusta Freunda profesora przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie i Dra Romana Wawnikiewicza profesora

przy szkole agronomicznej w Dublanach i oddał jej do oceny wszystkie prace o przeróbce produktów naftowych, czy to nadesłane Wydziałowi krajowemu w celu uzyskania nagrody konkursowej, czy to jako sprawozdania z robót wykonanych za subwencję z funduszy krajowych, a z nadaniem na rok bieżący stypendyów chemikom wstrzymał się do czasu otrzymania sprawozdania komisji, której orzeczenie w tak ściśle fachowej kwestyi miał uważać za dyrektywę w dalszem postępowaniu.

Komisya oceniła 5 prac, z których 4 nadesłano Wydziałowi krajowemu, a 5tą „Badania nad węglowodorami naftowymi“ Dra Bronisława Lachowicza, i tegoż „O składnikach galicyjskiego oleju ziemnego“ sama jako należąca do swego zakresu uznała, i w dokładnem sprawozdaniu przedłożyła Wydziałowi krajowemu niemożność udzielenia żadnej nagrody przeznaczonej konkursem dla podręcznika o destylowaniu nafty i zużytkowaniu otrzymywanych przy tem pobocznych produktów, a słusność nagrodzenia wyż wymienionych prac p. Dra Lachowicza, i wykonanych przez p. Arnulfa Nawratila chemiczno-technicznych rozbiórów galicyjskich olejów surowych, i nieogłoszonych jeszcze drukiem prac „O zachowaniu się ztężonego kwasu siarkowego przy czyszczeniu nafty,“ — „Spostrzeżenia nad destylacją olejów ziemnych przy pomocy pary wodnej“, i „O destylacji naftowych produktów przy pomocy przegrzanej pary wodnej“ — oraz powody, jakie przemawiają za utrzymaniem nadal konkursu na podobne dzieło, zmniejszając jednak wymagania, którym nikt dotychczas odpowiedzieć nie zdołał. Wydział krajowy przychylił się do wniosków komisji, nagroził prace pp. Dra Lachowicza i Nawratila i polecił panu Doktorowi Radziszewskiemu jako przewodniczącemu komisji i Członkowi Rady górniczej ułożenie programu konkursu na rok bieżący

Na wypłacenie wywymienionych nagród i na sprawienie przyrządów potrzebnych dla badań p. Nawratila użyto jednak zaledwie trzecią część funduszu przez Wysoki Sejm na badania chemiczne przyzwolonego, a nagrody jakie w skutek ogłoszenia nowego konkursu będzie należało wypłacić, nie przypadną w roku 1883.

Stosując się więc do zamiaru Wysokiego Sejmu popierania chemicznych badań produktów naftowych, na który preliminowany fundusz 1200 zł. Sejm podniósł do kwoty 3000 zł., przychylił się Wydział krajowy do wniosku komitetu Towarzystwa naftowego w Gorlicach, przedłożonego mu jako rezolucję walnego zgromadzenia tego towarzystwa, a popartego przez Radę górniczą i postanowił zaangażować na lat 2 chemika technologa, któremu by poruczono badania mające na celu wydoskonalenie praktycznej przeróbki żywicznych minerałów, zobowiązując go jednocześnie do udzielania rad i wskazówek o urządzaniu destylarni w kraju i ulepszeniach fabrycznego prowadzenia robót.

Wykonanie tego postanowienia napotyka nie małą trudność w braku własnego laboratorium i Wydział krajowy, któremu wniosek ten dopiero w ciągu bieżącego miesiąca (LW. 38816 z d. 28/VII. r. b.) przedłożono, odwołał się do p. Dra Radziszewskiego z prośbą o objawienie swego zdania co do wymagań, jakie powołanemu chemikowi można w tym względzie postawić, jak określić przedmiot i zakres jego pracy a sobie zapewnić kontrolę wykonywanych badań. Sprawa ta jest więc w toku i będzie jeszcze jednym środkiem do pomożenia zagrożonemu u nas przemysłowi naftowemu, który jak to będzie przedstawionem w 4tej części naszego sprawozdania, ciężką przechodzi kryzys.

Drugim ustępem tej uchwały przeznaczono 1300 zł. w. a. dla górników, chcących się kształcić w zawodach specjalnych, kraj nasz najbliżej obchodzących, — ale Wydział krajowy mniemał, że ze stypendyów udzielanych dla dalszego kształcenia się nawet tym, którzy ukończyli już techniczne studia, mniej będzie korzyści dla kraju, niż z pobudzenia całego ich ogółu do pracy nad techniką górniczą do potrzeb naszych zastosowaną a do takiej pracy pobudzi zapewnieniem nagrody konkursowej za podręcznik o kopalnictwie nafty.

Podzielił więc Wydział krajowy kwotę na poparcie tych studyów w roku bieżącym przeznaczoną i pozostałą z roku 1882. resztę -- na dwie połowy, i z jednej udzielał i rozdał zapomogi uczniom górniczej szkoły w Leoben, a drugą zarezerwował na wynagrodzenie dziełka o kopalnictwie nafty. Zapomogi te otrzymali: Józef Wrzesiński i Celestyn Racek w kwocie 200 zł. w. a. Karol

Miłkowski, Wincenty Gruszecki, Piotr Zagórowski i Wawrzyniec Tessyere (b. uczeń uniwersytetu i doktorand geologii w Wiedniu) po 300 zł. w. a., a Władysław Frączkiewicz 100 zł. w. a.

Dziękuję o kopalnictwie nafty ma odpowiadać wymaganiom podręcznika dla zawiadowców i urzędników kopalń naftowych w kraju i zawierać:

1. Krótki opis i ocenę metod i narzędzi używanych do wykonywania otworów świdrowych w ziemi, zastosowujących siłę uderzenia lub wiercenia, oraz porównania ich co do kosztów i warunków wykonania między sobą i z kopaniem szybów.
2. Dokładny rysunkami zaopatrzone opis kopania szybów do głębokości 200 m.
3. Takież rysunkami zaopatrzone opisy wzorowego ręcznego i maszynowego wiercenia na sztangach z wymiennymi normalnymi wymiarów przyrządów i narzędzi, zapewniających ich wytrzymałość, i
4. Polską nomenklaturę górnictwa naftowego uzupełnioną, jeśli to być może, niemiecko-polskim i polsko-niemieckim słownikiem tego działu nauki górniczej.

Termin zgłoszeń upływa z dniem 1. grudnia r. b., a dla ułatwienia technikom górniczym uzyskania nagrody konkursowej, a raczej dla pobudzenia większej ilości osób o ubieganie się o tę nagrodę, postanowił Wydział krajowy uwzględnić fakt, że prace w naszych kopalniach składają się z dwu działów wymagających odrębnych studyów i przygotowań, i nagrodzić nawet te, któreby tylko 1mu i 2mu punktowi programu, albo 1mu i 3mu odpowiedziały.

O korzyści z ogłoszonego dopiero konkursu mówić by było przedwcześnie, a z dalszego ciągu sprawozdania zechce Wysoki Sejm przekonać się, że tej pilnej potrzebie naszego przemysłu naftowego, która polega na zaradzeniu brakowi odpowiednio wykwalifikowanych kierowników, starał się Wydział krajowy zaradzić zarówno przez powoływanie do pracy ukończonych techników, jak i wnioskami o uzupełnienie wykładów dla młodzieży, która się tym studjom poświęca.

III.

Uchwałą Sejmu krajowego z dnia 13. października r. z., powołaną na czele niniejszego sprawozdania, upoważniony był Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o założenie oddziału górniczego przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie. Na odezwy w tej sprawie biura Marszałkowskiego z dnia 13. października r. z. L. S. 642 i Wydziału krajowego z dnia 9. kwietnia r. b. LW. 10.444 nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas żadnej odpowiedzi, a wielka zwłoka, jakiej doznaje wprowadzenie w życie projektu, którym już od 7 lat zajmuje się Reprezentacya kraju, była powodem, że jednocześnie rozpoczęte zostały starania o zaradzenie tej samej potrzebie przez uzupełnienie nauk wykładanych w lwowskiej szkole politechnicznej przedmiotami dotyczącymi specjalnie kopalnictwa i destylacyi nafty. Z porównania programów nauk wykładanych na 3 fakultetach inżynierii, mechaniki i budownictwa we Lwowie z programem nauk wykładanych na akademii górniczej w Leoben wynika:

1. że w ciągu pierwszych 3 lat słuchają uczniowie szkoły politechnicznej we Lwowie tych wszystkich wykładów, które stanowią dwuletni kurs przygotowawczy na akademii w Leoben, z wyjątkiem jednego kursu paleontologii — tak, że za dodaniem tego kursu obejmującego nader mały zakres nauki, gdyż wykład jego wymaga dwie godzin na tydzień w ciągu jednego półroczu, mogliby uczniowie idący na akademię górniczą do Leoben odbywać tu swe przygotowawcze studia, a tam tylko na fachowe kursa uczęszczać.

Przygotowanie to odbyłoby się we Lwowie mniejszym kosztem i z większą łatwością, a ze względu na zakres wykładanych nauk byłoby zupełniejszym, a więc niewątpliwie korzystniejszym;

2. że uczniowie pomienionych fakultetów słuchają we Lwowie wykładów budownictwa, — budowy machin i innych nauk wspólnych z 3cim fachowym górniczym kursem akademii w Leoben

tak dalece, że gdyby we Lwowie zaprowadzono wykłady górnictwa i miernictwa górniczego, części kursu budowy machin górniczych, i rozwinięto dział technologii chemicznej, traktującej o przeróbce żywnych produktów, to technicy kończący studia we Lwowie, byłiby zupełnie ukwalifikowani do kierowania kopalniami nafty i wosku ziemnego.

Korzyści takiego uzupełnienia nauk wykładanych w najwyższym krajowym zakładzie technicznym, widzi Wydział krajowy w tem, że nie tylko pewna mniej znaczna ilość młodzieży otrzymałaby w kraju naukę potrzebną dla przyszłego zawodu, ale cały ogół techników, wśród którego coraz więcej liczymy uczniów lwowskiej szkoły politechnicznej, oznajomiłby się z potrzebami krajowego naftowego przemysłu, dla którego wielu z nich w fabrykach machin i narzędzi pracuje. Powołani zaś na profesorów tych przedmiotów inżynierowie, znaleźliby niezawodnie sposób zastosowania do naszych potrzeb metod i przyrządów używanych gdzieindziej, a które do dziś dnia bywają tylko żywcem przenoszone i albo jako zbyt drogie, albo jako niepraktyczne usuwane, i sprowadziliby ten postęp techniczny w górnictwie naszym naftowym, który tylko może dozwolnić obniżyć własne koszty wydobycia, a więc utrzymać się na targu wobec konkurencji rumuńskiego i rosyjskiego surowca.

Skoro zaś, zdaniem fachowych osób, potrzebom naszego przemysłu nie odpowiadają, nawet ci kierownicy i administratorowie kopalń, którzy ukończyli studia w akademii górniczej w Leoben lub Przibram, bo przemysł naftowy, jako obcy prowincjom wśród których te szkoły założono, nie znajduje w wykładach dosyć uwzględnienia, — przychylił się Wydział krajowy do zdania Rady górniczej i upraszał Św. Prezydium Namiestnictwa w odezwach do LW. 37.582 z dnia 8. sierpnia r. b. i 41.998 z d. 25. sierpnia r. b. o przychylnie przedstawienie Wysokiemu Ministerstwu Oświecenia potrzeby uzupełnienia nauk w lwowskiej szkole politechnicznej wykładami objętymi kursem przygotowawczym do akademii górniczej w Leoben i traktującymi o kopalnictwie i destylowaniu nafty i innych żywnych produktów.

Ustanowienie wymienionych wykładów, a nawet założenie szkoły górniczo-hutniczej przy c. k. akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie, o co, jak powiedziano wyżej, starał się Wydział krajowy u Wys. Rządu, wywarłoby jednak tylko pośredni wpływ na wykształcenie lepszych robotników i dozorców kopalń naftowych, bezpośrednich wykonawców zarządzonych robót, — dla nich trzeba niższej szkoły górniczej, w której nie przerywając zajęcia, a nawet doskonaląc się w praktyce zawodu, nabywaliby niezbędnych teoretycznych wiadomości. Potrzeba ta staje się ze względu na projektowaną dla kopalnictwa naftowego ustawę coraz naglejszą i Wydział krajowy zastanawiał się nad wszystkimi szczegółami jej założenia na podstawie projektu opracowanego przez pana nadradcę górniczego Henryka Wachtla i Komitet Towarzystwa naftowego. Projekt ten mimo wyczerpującego traktowania kwestyi został przez Radę górnica odwołany do specjalnej Komisji, w której skład weszli pp. nadradca górnicy H. Wachtel, profesor c. k. szkoły politechnicznej Julian Niedźwiecki i członek Rady górnicy Wiktor Klobasa, i dla tego Wydział krajowy nie przedkłada w tym względzie żadnego wniosku.

IV.

Trzeci ustęp uchwały Sejmu krajowego z 12. października r. z. dotyczy ulg w wymiarze podatków i brzmi jak następuje: „Sejm ponawia rezolucję z r. 1881. i wzywa c. k. Rząd, aby czy to w drodze ustawodawczej czy też rozporządzenia uregulował stosunki opłaty należności skarbowych przy nabywaniu prawa do poszukiwań i do wydobywania nafty, wosku ziemnego i tym pokrewnych minerałów, tudzież, aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10. lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej ją opłacają kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy górniczej, a mianowicie, uchylił zupełnie podatek zarobkowy, a zastąpił takowy opłatą od przestrzeni według modły miarowego (Massengebühr), zaś podatek dochodowy zupełnie na czas powyższy zniósł, lub przynajmniej w takim stosunku ustanowił, aby przedsiębiorstwa w swoim rozwoju nie były tamowane“.

W odpowiedzi nań otrzymał Wydział krajowy z Prezydium Namiestnictwa na dniu 4. lutego r. b. LW. 6.007. odpis Okólnika, jaki w skutek reskryptu Wys. e. k. Ministerstwa Skarbu, wydała e. k. Dyrekcya skarbu we Lwowie do wszystkich powiatowych urzędów skarbowych i podatkowych. Okólnikiem tym zalecono urzędowi powiatowemu, aby nabycie prawa do poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i tymże pokrewnych minerałów na obcym gruncie było traktowaniem przy wymiarze należności wedle prawideł obowiązujących dla rzeczy ruchomych, a przeto odpłatne od takich umów było wymierzonym wedle poz. tar. 57 C. ustawy z dnia 13. grudnia 1862., oraz, aby należność przenośna (Immobilar-Gebühr) od takich umów tylko w pewnych poszczególnych wypadkach była żądaną. — Rozporządzenie to uchyliło niezawodnie jeszcze zdarzające się przy wymiarze należności uchybienia, ale nie uczyniło zadość rezolucyi Sejmu krajowego, co wyraźnie zaznaczył ostatni ustęp odezwy Św. e. k. Prezydium Namiestnictwa, że Wys. Ministerstwo Skarbu „nie widzi „powodu do przyznania przemysłu naftowemu wyjątkowych ulg pod względem opodatkowania“.

Odpowiadając na tę odezwę stanął Wydział krajowy na wyrażonem w dyskusyi nad tą rezolucyą stanowisku, że ulgi w wymiarze należności i podatków mają naszemu przemysłowi naftowemu poniekąd kompensować uciążliwości stworzone przez ustawę z 26. maja r. z. o ciele i podatku konsumcyjnym i przedstawił Św. Prezydium Namiestnictwa w odezwie swej z dnia 26. Czerwca r. b. LW. 24.483 konieczność przyznania tych ulg, oraz uzyskania dla produktów naftowych pewnych ułatwień przy transporcie kolejami żelaznymi, a to nietylko dla powodów zaznaczonych w zeszłorocznym sprawozdaniu komisji sejmowej, ale dla zmniejszenia kryzysu, jakie te przedsiębiorstwa przechodzą właśnie w skutek wprowadzenia w życie (na d. 1. Września r. z.) tej ustawy o ciele i podatku bez jednoczesnego uwzględnienia rezolucyi Wysokiego Sejmu.

Kryzys ten w przemyśle naftowym jest widoczny: są kopalnie, które ograniczają wydobywanie surowca do $\frac{1}{3}$ części tego, coby mogły produkować i pozamykano destylarnie, którym nie brakowało ani surowca ani obrotowego kapitału. Powstał on z upadku ceny nafty, która w hurtownej sprzedaży podniosła się ledwie o 3 i 4 zł. w. a. mimo 6 zł. 50 ct., którą od 100 klgr. przy sprzedaży składają destylarnie i z trudności, szczególnie w wschodniej części kraju, znalezienia odbytu dla wyrobionego produktu. Ani jednego ani drugiego objawu nie można dziś, jako miało miejsce przed rokiem, tłómaczyć zapasami amerykańskiego surowca wprowadzonymi do państwa przed samym terminem zmiany celnej taryfy; są one skutkiem ustawy z dnia 26. Maja r. z., która dopuściła konkurencyę rumuńskiego surowca, nakładając nań tylko 68 ct. cła od 100 klgr. i niedostatecznie chroni od importu — bodaj czy nie przemycania — towaru rosyjskiego. Warunki zaś transportu produktów naftowych na kolejach żelaznych t. j. znaczne ułatwienia jakich one doznają w północnych Niemczech i w Rosyi, nawet na świeżo wykończonych liniach łączących sieć południowych kolei żelaznych rosyjskich z morzem Kaspijskiem, obok małych ustępstw jakie w ostatnich dopiero latach poczyniły koleje austriackie przy transporcie destylatu z Galicyi do Wiednia i Pesztu — zaostrzają kryzys handlowy i przemysłowy i mogą go do zupełnej ruiny doprowadzić. To też Wydział krajowy przedstawiając ten stan rzeczy Św. Prezydium Namiestnictwa, nie odwoływał się do monopolu nacechowanej polityki, któraby dążyła do usunięcia konkurencyi zagranicznego produktu, ale wykazywał potrzebę i słuszność takiego traktowania naszych przedsiębiorstw i naszego przemysłu przez rząd i kolejowe instytucye, jakiego te przedsiębiorstwa doznają w innych krajach Europy. Polega ono na przestrzeganiu, aby nie wwożono do kraju produktu bez opłacenia przypadającego zań cła, a w tym celu zdaje się być potrzebne rozszerzenie rejonu kontroli, na dozwoleniu przedsiębiorstwom korzystania z całego ułatwienia w transporcie, jakie stworzyły koleje żelazne i postępowanie w ich administracyi — uareszcie na ulgach w wymiarze podatków i należności.

Sformułowano te żądania w 4. postulatach:

- „1) aby przy rewizyi taryfy celnej zrównano cło opłacane od oleju ziemnego pochodzącego z Rumunii, z cłem opłacanym na innych granicach państwa, t. j. uchylono wyjątek przyznany 2 uwagą § 1. ustawy z d. 26. Maja 1882 r.;

- 2) aby dla produktu pochodzącego z Rosyi ustanowiono rejon kontroli na przestrzeni przynajmniej 10 klm. wzdłuż granicy państwa wedle normy jaką przyjęto dla destylarń krajowych (§. 17. wyzwymienionej ustawy);
- 3) aby taryfy przewozowe kolei żelaznych w państwie austriackiem zniżono dla nafty rafinowanej i surowej jak niemniej dla odpadków uzyskanych przy destylacji oleju skalnego, bez względu na punkt ładowania i stację odbiorczą i wydano przepis, aby żadna cudzoziemska nafta nie mogła korzystać z tańszej taryfy przewozu i
- 4) zmniejszono w myśl rezolucyi Sejmu krajowego z r. 1881. i 1882. opłaty należności skarbowych przy nabywaniu prawa do poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i t. p. minerałów, tudzież uwolniono te kopalnie od podatków na przeciąg lat 10., albo przynajmniej sprowadzono je do tej miary, jaką opłacają kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej państwowej ustawy górniczej“.

Na to przedstawienie otrzymał jednak Wydział krajowy z c. k. Namiestnictwa odpowiedź L. p. 8010 z d. 30. Lipca r. b., że c. k. Prezydyum Namiestnictwa nie może wznawiać obecnie sprawę ulg dla przemysłu naftowego w Galicyi jako takiej, w której Ministerstwo Skarbu tak niedawno powzięło decyzję, ani sprawy zniżenia taryfy na kolejach ze względu, że Ministerstwo handlu tylko pośrednio w drodze rokowań może wpływać na uwzględnienie przez dotyczące zarządy ściśle określonych życzeń producentów. Motywa te nie mogły skłonić Wydziału krajowego do zaprzestania podjętych starań i postanowiono przedstawić groźny dla przemysłu naftowego stan rzeczy Wysokiemu Ministerstwu.

V.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z d. 1. Września r. z. podano do wiadomości Wysokiego Sejmu że J.E. p. Minister rolnictwa wniósł na dniu 22. Maja r. z. do Izby posłów Rady Państwa projekt ustawy, mocą której w Królestwie Galicyi i Lodomerji wraz z Wielk. księstwem Krakowskiem i na Bukowinie ma być unormowane prawo eksploatacji minerałów, zawierających w sobie ziemne żywice i że skoro ten projekt stanie się ustawą, będzie wniesione osobne do Wys. Sejmu przedłożenie dotyczące wprowadzenia u nas w życie nowego porządku rzeczy. Skoro jednak w Radzie państwa projekt ten nie był jeszcze dyskutowany, mógł Wydział krajowy dla bezpieczeństwa inwestowanych w przedsiębiorstwa naftowe kapitałów starać się tylko o przyspieszenie zaprowadzenia hipotecznych ksiąg dla gruntów włościańskich w okolicach, gdzie te kopalnie istnieją. Prezydya sądów apellacyjnych we Lwowie i w Krakowie udzieliły nam uprzejmie do wiadomości sprawozdania c. k. Sądów obwodowych w kraju, które wykazują znaczny w tej sprawie postęp, a byłby on większy, gdyby nie brak dostatecznie przygotowanych przez Władze skarbowe aktów katastralnych. Ze względu jednak, że księgi hipoteczne wcale nie zaradzają wielu potrzebom przemysłu, dla których jest pożądaną odrębna ustawa, ponowne upomnienie się o rychłe jej uchwalenie wydaje się na czasie.

Z tych więc względów i powołując się na wstawione do preliminarza budżetu na r. 1884. pozycye Rubr. XV.

l. 176 na badania głębszych pokładów ziemi	10.000 zł.
l. 177 na badania geologiczno-górnicze w kraju	3.000 „
l. 171 na takie same badania Komisji fizyograficznej	500 „
l. 178 na studia chemicznej przeróbki nafty	1.700 „
l. 184 na stypendya dla górników oddających się specjalnie zawodom bardziej krajowinaszemu potrzebnym	1.300 „

Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia w roku 1884. tej części kwoty 3000 zł. poz. 160 rubr. XV. budżetu na rok 1883, która w tym roku wydana nie będzie,

i rezolucye :

1. Nieodstępując od zamiaru utworzenia przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie oddziału górniczego, wzywa Sejm c. k. Rząd o uzupełnienie nauk w lwowskiej c. k. szkole politechnicznej krótkim kursem paleontologii i wykładami o kopalnictwie i chemicznej przeróbce nafty i wosku ziemnego.
2. Ponawiając rezolucję z r. 1881. Sejm wzywa c. k. Rząd o przyspieszenie prac mających na celu wprowadzenie w życie ustawy normującej prawo poszukiwania i wydobywania nafty, wosku ziemnego i t. p. minerałów.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14. Sierpnia 1883.

Marszałek krajowy :

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zniżania przez c. k. Sądy powiatowe wysokości stopy procentowej od pożyczek zaskarzanych przez gminne kasy pożyczkowe.

Wysoki Sejmie!

W gminie Kopanki powiatu Kałuskiego istnieje od roku 1878. gminna kasa pożyczkowa na podstawie statutu przez Radę gminną uchwalonego, a przez Wydział powiatowy i przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonego.

Ta gminna kasa pożyczkowa pobiera na podstawie tego statutu od pożyczek członkom gminy z niej udzielanych odsetki według stopy po 12%. Wydział powiatowy przytacza jako przyczynę, dla której zezwolił na pobór tej stosunkowo dość wysokiej stopy procentowej, okoliczność, że z jednej strony członkowie gminy używają fundusze z kasy pożyczkowej otrzymywane na zakupywanie bydła, wypasienie go i późniejszą odsprzedaż z zyskiem, więc nawet opłacanie nieco wyższego procentu nie jest dla nich uciążliwym, — z drugiej strony zaś zamiarem, jak najprędszego wzmoczenia zasobów tej kasy.

Z tych przyczyn zatwierdził Wydział powiatowy pobór stopy procentowej po 12%, a także c. k. Namiestnictwo uwzględniając niewątpliwie powyższe miejscowe stosunki nie sprzeciwiło się jej zaprowadzeniu.

Pomimo tego jednak uznał c. k. Sąd powiatowy w Kałuszu za stósowne w sporach powyższej kasy pożyczkowej, przeciw jej dłużnikom Iwanowi Bojków, Petrowi Psiuk, Fediowi Dembicz i Danyle Pawliszyn, przeprowadzanych według przepisów postępowania dla spraw drobnostkowych określonych ustawą z dnia 27. Kwietnia 1873. Nr. 66. Dz. u. p. na dniu 15. Czerwca 1883. zawyrokować, że dłużnicy winni są uścić tylko 6%, a nie 12% odsetki, do których płacenia obowiązali się w kartach dłużnych, i do których poboru uprawniają gminną kasę pożyczkową statuta zatwierdzone przez c. k. Namiestnictwo, jako władzę powołaną do czuwania z urzędu nad sprawami kredytowymi w kraju, a w szczególności nad wysokością stopy procentowej pobieranej przez publiczne zakłady kredytowe.

Ten wyrok zatem wydany przez sędziego powołanego do rozstrzygania spraw drobnostkowych przy c. k. Sądzie powiatowym w Kałuszu stawia gminną kasę pożyczkową, pomimo zatwierdzenia jej statutów przez c. k. Namiestnictwo na równi z każdym innym wierzycielem, i podciąga tak samo zatwierdzone przez c. k. Rząd postanowienia statutu, jak każdą prywatną umowę pod wolne i niczem nie krępowane ocenie sędziego.

Ten wyrok atoli także pod względem ekonomicznym i kredytowym najniekorzystniej oddziaływać musi na kasę pożyczkową; gdyż z niego przekonają się dłużnicy, że niedopełnianie obowiązków przyjętych w karcie dłużnej, nie tylko nienaraża ich na żadną szkodę, ale nadto zniża do połowy wysokość opłacanych procentów.

To przekonanie zachwiać musi stosunkami kasy pożyczkowej. Dłużnicy przestaną wypłacać kwoty im pożyczane, a gmina jeszcze z własnych funduszy zmuszoną zostanie czynić kasie pożyczkowej zaliczki na opędzenie kosztów procesowych. Gdy nawet oczywiste naruszanie ustawy, a tem mniej naruszanie postanowień statutu przez c. k. Rząd zatwierdzonego nie jest wyliczonem pomiędzy powodami uzasadniającemi nieważność wyroku wydanego w rozprawie drobnostkowej, wyliczonemi w §. 78. powyżej powołanej ustawy; nie pozostała Wydziałowi powiatowemu w Kałuszu, postanowieniem ustawy powołanemu do czuwania nad całością zakładowego majątku tej kasy pożyczkowej, inna droga dla zasłonięcia tego zakładu od grożącego mu niebezpieczeństwa, jak tylko wyłożyć stan rzeczy c. k. wyższemu Sądowi krajowemu, i prosić go o wydanie stosownego pouczenia do podwładnych Sądów, ażeby podobne bezwzględne traktowanie spraw gminnych kas pożyczkowych nie miało miejsca.

Kałuski Wydział powiatowy uczynił to pismem z dnia 28. Czerwca 1883 l. 983., a nadto prosił Wydziału krajowego o poparcie, a Wydział krajowy udzielił je pismem z dnia 31. Lipca 1883 L. 37859, w którym podniósł, że c. k. Sąd powiatowy tem mniej zdawał się mieć dostateczną podstawę do zniżania stopy procentowej od pożyczek udzielanych z gminnej kasy pożyczkowej, skoro c. k. Namiestnictwo, jako władza powołana do czuwania nad zakładami tego rodzaju, po zbadaniu miejscowych stosunków uznało za stosowne zatwierdzić stopę procentową przez ten zakład pobieraną.

C. k. wyższy Sąd krajowy oznajmił jednak pismem z dnia 28. Sierpnia 1883 L. 17763, że nie może c. k. Sądowi dawać pouczeń co do przyznawania odsetek od kapitałów przez gminne kasy pożyczkowe swym członkom wypożyczonych i przeciw tymże sądownie zaskarżonych, gdyż Wyższy Sąd krajowy nie może wywierać żadnego wpływu na wydawanie takich orzeczeń w obec przepisów §. 33 rzeczonyj ustawy, według którego Sędzia w sprawach drobnostkowych nie jest ograniczonym przepisami dowodowemi, i wydaje orzeczenie według swego wolnego przekonania, a to orzeczenie tylko zmienione być może na zażalenie nieważności z przyczyn poszczególnionych w §. 79 (właściwie §. 78) ustawy.

Z tego stanu rzeczy Wysoki Sejm przekonać się raczy, że zachodzi nieodzowna potrzeba przedsięwzięcia środków zaradczych.

Gdy jednak zmienianie postanowień ustawy z dnia 27. Kwietnia 1873 nr. 66. Dz. u. p. o postępowaniu w sprawach drobnostkowych nie wchodzi w zakres ustawodawstwa krajowego; przeto Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej wyjednał postanowienie, na którego podstawie sędziowie przy zastosowaniu ustawy z dnia 27. Kwietnia 1873 nr. 66. Dz. u. p. o postępowaniu w sprawach drobnostkowych nie mieli prawa posuwać wolności w ocenianiu zachodzących stosunków tak daleko, ażeby przeto naruszane zostały postanowienia statutów gminnych kas pożyczkowych za przyzwoleniem c. k. Rządu wydanych, tudzież, iżby wydanie orzeczenia sprzeciwiającego się postanowieniom statutów gminnych kas pożyczkowych za przyzwoleniem c. k. Rządu wydanych zaliczonem zostało między przyczyny upoważniające do wniesienia zażalenia nieważności, wyliczone w §. 78 rzeczonyj ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 13. Września 1883.

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca :
Dr. Franciszek Smolka.
Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 16.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi Leonardy Hammermüller, Przełożonej Zgromadzenia PP. Benedykynek w Przemyśle, o udzielenie pożyczki 8000 zł. w. a. na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 19. Października 1882, wydał Wysoki Sejm nad petycją Leonardy Hammermüller, Przełożonej Zgromadzenia PP. Benedykynek w Przemyśle o udzielenie pożyczki 8000 zł. w. a. na rozszerzenie budynku szkolnego, uchwałę następującej treści:

„Petycję Przełożonej Zgromadzenia PP. Benedykynek w Przemyśle o pożyczkę na rozszerzenie budynku szkolnego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku „na następnej sesyi“.

W wykonaniu powyższej uchwały odniósł się Wydział krajowy w dniu 10. Listopada 1882 do l. 54.506 do c. k. Rady szkolnej krajowej tudzież do Zwierzchności gminnej w Przemyśle i Wydziału Rady powiatowej przemyskiej z prośbą o umotywowane zdanie, czyli powyższa petycyja zasługuje na uwzględnienie.

W odpowiedzi na odnośne pisma oświadczyły się wszystkie powyższe władze za uwzględnieniem petycyi z powodu, że zachodzi w istocie konieczna potrzeba rozszerzenia budynku, w którym mieści się szkoła żeńska w Przemyśle, a Zgromadzenie PP. Benedykynek nie posiada dostatecznych funduszków, ażeby takiego rozszerzenia dokonać.

Wydział krajowy zgadza się najzupełniej z powyższem zapatrywaniem. Z przedłożonego przez Zwierzchność gminną w Przemyśle wykazu obszerności teraźniejszych ubikacyi szkoły żeńskiej okazuje się, że już teraz mieści się w niektórych klasach przeszło dwa razy tyle uczennic, ileby tamże pomieścić można przy zachowaniu postanowień instrukcyi do urządzenia budynków szkolnych, t. j. przy przestrzeganiu zasady, że na jednego ucznia powinny przypadać 3—4 metry sześciennie przestrzeni. Jeśli już taki stan rzeczy, pod względem higienicznym ze wszech miar nie odpowiedni, wymaga koniecznie szybkiej zmiany, to potrzeba tej zmiany staje się nader nagłą, jeżeli się zważy, że frekwencya uczennic z każdym rokiem wzrasta.

Brak potrzebnych funduszków na skuteczenie porządnego rozszerzenia nie ulega również żadnej wątpliwości, gdyż Zgromadzenie PP. Benedykynek w Przemyśle musiało już przy pierwszym rozszerzeniu gmachu szkolnego szukać pomocy u Wys. Sejmu i uzyskało na ten cel uchwałę Wys. Sejmu z dnia 26. Maja 1875 l. 215/s pożyczkę w kwocie 8000 zł. w. a., której ostateczne umorzenie nastąpi dopiero w r. 1885. Co do wysokości udzielić się mającej pożyczki zauważa Wydział krajowy,

że Przełożona PP. Benedyktynek w Przemyśle zmieniała podaniem z dnia 6. Lipca 1883, do c. k. Rady szkolnej okręgowej w Przemyśle wniesionem, pierwotne żądanie petycyi, o której mowa, prosi bowiem w tem podaniu o pożyczkę w kwocie 16.000 zł. w. a. Podwyższenie to uzasadnia Przełożona tem, iż w celu przeprowadzenia rozszerzenia budynku potrzeba zakupić przyległe place i domy, za które prawie 8000 zł. w. a. zapłacić wypadnie, koszta zaś samej budowy wynoszą około 8500 zł. Okoliczności te potwierdza Wydział Rady powiatowej Przemyskiej i wnosi, ażeby Zgromadzeniu udzielić pożyczki w kwocie 16.000 zł. w. a., zwrotnej w ratach, których uiszczanie ma się rozpocząć dopiero po umorzeniu pierwszej powyżej wzmiankowanej pożyczki.

Rada szkolna okręgowa oświadcza w swej opinii, że wysokość pożyczki dałaby się oznaczyć dopiero po przedłożeniu dotyczącego projektu budowy. Rada szkolna krajowa nie traktuje w swojej odezwie weale o kwestyi wysokości pożyczki.

Ze względu na nagłość sprawy, nie mógł Wydział krajowy, chcąc stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu przedłożyć swój wniosek na niniejszej sesyi, zbadać już teraz dokładnie kwestyi wysokości pożyczki, zwłaszcza, że najważniejsze opinie t. j. zdania c. k. Rady szkolnej okręgowej i krajowej otrzymał dopiero w dniu 24. Sierpnia 1883. Wobec tego nie może Wydział krajowy wystąpić z dokładnym wnioskiem w tym kierunku, i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- „I. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia Zgromadzeniu PP. Benedyktynek w Przemyśle bezprocentowej pożyczki na rozszerzenie gmachu szkolnego, w wysokości jaką za stosowną uzna, jednakowoż co najwyżej w kwocie 16.000 zł. w. a., z zastrzeżeniem, iż Zgromadzenie ubezpieczy dostatecznie zwrot tej pożyczki. Oznaczenie sposobu zwrotu postawia się Wydziałowi krajowemu.
- II. Na ten cel otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1883 w kwocie 16.000 zł. w. a.“

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów dnia 13. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Okta w Pietruski

Członek Wydziału krajowego.

Przedłożenie rządowe.

C. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie L. 9260/pr.

Jaśnie Wielmożny Panie Marszałku!

Na mocy wys. reskryptu JE. pana Ministra skarbu z 25. Sierpnia b. r. L. 3.515/F. M. mam zaszczyt złożyć do łaski marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe preliminarze funduszków indemnizacyjnych Galicyi wschodniej i zachodniej tudzież Wielkiego Księstwa Krakowskiego na r. 1884 z zastrzeżeniem wyniku konstytucyjnego załatwienia ugody między Administracją Państwa i Reprezentacją kraju co do uregulowania stosunków Państwa do gal. funduszków indemnizacyjnych.

Raczy JW. Pan Marszałek niniejsze przedłożenie rządowe zamieścić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń sejmowych.

Proszę przyjąć przy tej sposobności zapewnienie o mojem wysokiem poważaniu.

We Lwowie dnia 15. Września 1883.

Zaleski w. r.

Do JW. p. Dra Mikołaja Zyblikiewicza Marszałka kr. królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem, Komandora ces. austr. orderu Franciszka Józefa z gwiazdą we Lwowie.

Sumaryczny preliminarz

funduszu indemnizacyjnego

dla Galicyi wschodniej

za rok słoneczny 1884.

Lwów dnia 8. Września 1883.

Zaleski w. r.

A. P o k r y c i e

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		wynikłość z r. 1882	wano na r. 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		Zir. wal. austr.			
I. Od obowiązanych.					
1	Wpłata kapitałów	15.437	2.761	2.193	
2	„ rent	2.736	532	1.429	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody .	20.647	5.262	13.915	
II Własne dochody.					
4	Zwrot zaliczki od fund. indemniza- cyjnego Galicyi zachodniej . .	17.641	.	.	
5	Odsetki od zakupionych obligacyj in- demnizacyjnych	.	48.700	47.350	
6	Odsetki od ulokowanych kapitałów	3.000	.	3.000	
7	Dochód za wylosowane obligacje ind.	40.845	.	.	
8	Ze zapasu kasowego z r. 1881. na pokrycie bieżących wydatków .	17.246	.	.	
III. Od kraju					
9	Dodatki indemnizacyjne od podatków	2,188.506	2,138.057	2,129.360	
	Daniny od zboża i soli	.	.	.	
IV. Ze skarbu państwa.					
	Wynagrodzenie laudemialne . . .	.	.	.	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	.	.	.	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	.	.	.	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
9 1/2	a) nieoprocentowane	2,395.238	1,479.252	1,445.732	
	b) oprocentowane	.	.	.	
	Razem	4,701.296	3,674.564	3,642.979	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	.	3,674.564	3,642.979	
	pozostaje do lokowania	.	.	.	

B. P o t r z e b y.

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		wynikłość z r. 1882	wano na r. 1883	do c. k. rządu na r. 1884	
		Zlr. wal. austr.			
10	Koszta zarządu	21.716	23.000	27.390	
	Spłata kapitałów:				
11	a) przez losowanie	1,605.020	1,672.650	1,734.600	
	b) przez wykupno obligacyi	.	.	.	
12	Kwoty wyrównawcze w kapitale . .	193	192	.	
13	" " w rentach . .	96	100	.	
14	Renty dla uprawnionych	1,889.566	1,903.622	1,820.046	
15	Wynagrodzenie za zakupione obliga- cye indemnizacyjne	28.334	.	.	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skar- bowi państwa	.	.	.	
16	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	973.719	.	.	
17/18	Nadzwyczajne wydatki	181.250	75.000	60.943	
	Razem	4,699.894	3,674.564	3,642.979	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Preliminowano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
	Wpłata kapitałów. Z końcem roku 1882. pozostało nie spłaconych kapitałów wykupna za dziesięcinę, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . 46.846 złr. Do tego przybędzie prawdopodobnie w r. 1883. — „ razem . . . 46.846 złr. Na tę kwotę spłacą prawdopodobnie obowiązani w r. 1883. . . . . 2.761 „ pozostaje . . . 43.725 „ z których należytość na rok 1884. wynosi . . . . . 2.193 złr.	15.437	2.761	2.193	Wniosek na r. 1884. jest w stosunku do wyniku za rok 1882. dla tego mniejszy, ponieważ wynik obejmuje znaczną ilość zaległości z dawniejszych lat, a wniosek tylko należytości na rok 1884.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

Wpłata rent. Od kapitałów wykupna według załącznika 1. pokrycia w kwocie 43.725 złr. wykazanych, wnosi się tytułem 5% odsetek od przypadających na rok 1884. rat w kapitale, kwota	2.736	532	1.429	Preliminowana kwota na r. 1884. polega na powodach w załączniku 1. do pokrycia zawartych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek rządu na rok 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
	Odsetki za zwłokę i inne dochody				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnych przychodów w r. 1884.
1	Odsetki za zwłokę od rat w kapitale i procentach w terminie niespłaconych	4.755	82	1.745	
2	Zwrot kosztów podróży w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych	2.970	1.400	1.200	
3	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	139	150	120	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	11.975	3.600	10.800	
5	Zwroty rachunkowe i inne	808	30	50	
	Razem	20.647	5.262	13.915	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

1	Od funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej zwrot zaliczki udzielonej z pozostałej subwencji funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej	17.641	—	—	Przy tej rubryce nie prelinuje się żadnego przychodu na r. 1884., ponieważ niewiadomo jest, czy fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej zaliczkę jaką potrzebować będzie.

A. Załącznik 8. do pokrycia.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Ze zapasu kasowego z roku 1881. użyto na pokrycie wydatków bieżących przy funduszu indemnizacyjnym Galicyi wschodniej w roku 1882 kwotę	17.246	—	—	Na podobne przychody nie prelinuje się żadnej kwoty na rok 1884, ponieważ nie-wiadomo, czy fundusz inde-mnizacyjny Galicyi wschodniej swoimi bieżąciami dochodami wszelkich potrzeb nie pokryje.

A. Załącznik 9. do pokrycia.

1	Dodatki indemnizacyjne. Podług załączonego zestawienia z przedłożonych wykazów urzędów podatkowych w Galicyi wscho-dniej wynosi sprawdzona nale-żytość podatków w roku 1882 kwotę . . . . . 6,654.249 złr. Gdy w braku innej podstawy po-wyższa kwota do wymiaru do-datku indemnizacyjnego się przy-jmuje, przeto wynosi od takowej dodatek indemnizacyjny po 32 ct. od jednego reńskiego podatkowego na rok 1884, kwotę	2,188.506	2,138.057	2,129.360	Wniosek niniejszy polega na należytości podatkowej w roku 1882. wykazanej przez urzędy podatkowe. Dodatek indemnizacyjny po 32 ct. od jednego reńskiego podatkowego wymierzony zo-stał podług potrzeby na po-krycie bieżących wydatków.

Wykaz przepisanych podatków wraz z dodatkami na rok 1882.

Liczba porz.	Urząd podatkowy	P o d a t e k										Razem	
		Gruntowy		Domowy		Domowo-klasowy		Zarobkowy		Dochodowy		złr.	ct.
		złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.		
1	Bohorodczany	24.193	11	1.702	66 1/2	13.260	40	5.925	76	4.786	90 1/2	49.868	84
2	Brody	85.074	74	19.948	8 1/2	28.561	95	17.909	99	12.847	22 1/2	163.841	99
3	Brzozów	47.489	60	1.888	87	20.619		5.561	3 1/2	5.189	49	80.747	99 1/2
4	Brzeżany	92.155	63 1/2	11.563	51 1/2	20.295	20	11.308	64	15.188	89	150.511	88
5	Bóbrka	72.807	53	2.600	69	17.047	60	5.835	90 1/2	8.930	37	107.222	9 1/2
6	Borszczów	82.776	73	3.265		27.875		12.981	58	16.374	81	143.273	12
7	Buczacz	93.124	41 1/2	8.292	83	25.750	30	13.796	60	15.850	9	156.814	23 1/2
8	Cieszanów	58.898	61	848	20 1/2	20.042	5	6.569	64 1/2	6.197	32	92.555	83
9	Czortków	50.695	84	3.439	81	16.310	84	4.816	58	9.128	98	84.392	5
10	Dobromil.	25.329	1 1/2	3.018	4	15.430	25	5.574	36 1/2	7.175	71 1/2	56.527	38 1/2
11	Dolina	31.553	14	3.126	89	20.262	80	9.214	6	9.445	47 1/2	73.602	36 1/2
12	Drohobycz	83.496		23.626		24.147		27.048		29.854		188.171	
13	Gródek	67.510	92	5.227	29	16.079	10	7.209	77	8.217	2	104.244	10
14	Horodenka	79.355	83	1.800	88	23.235	64	8.015	84 1/2	13.112	40 1/2	125.520	60
15	Husiatyn	69.729	72	4.195	8	20.706	15	8.006	33 1/2	13.231	44 1/2	115.868	73
16	Jarosław	133.982	5	16.499	79	27.452	25	11.408	54	9.883	72	199.226	35
17	Jaworów	61.890	45	3.758	14	18.132	70	7.840	11	9.453	9	101.074	49
18	Kałuż	30.057	52 1/2	1.929	6 1/2	18.758	68	5.620	65	5.840	14	62.206	6
19	Kamionka	90.140	73	2.496	41	22.492	75	10.088	45 1/2	13.905	78 1/2	139.124	13
20	Kołomyja	56.481	53	17.373	9	31.045	55	18.199	13	18.896	55	141.995	85
21	Kossów	29.401	70	2.131	39 1/2	21.843	15	6.739	29 1/2	5.421	37	65.536	91
22	Krosno												
23	Lisko	45.380	63 1/2	1.025	96 1/2	18.526	94	4.661	35	7.287	17	76.882	6
24	Lwów	116.287	4	603.311	51	28.133	65	106.772	93 1/2	930.515	8	1.785.020	24 1/2
25	Mościska	68.312	38	3.468	83	18.806	35	4.947	59	2.841	61	98.376	76
26	Nadwórna	26.076	9	2.155	25	16.538	60	5.723	77 1/2	3.613	51 1/2	54.107	23
27	Podhajce	80.737	60	2.485	66	19.458	50	6.314	11	10.207	21 1/2	119.203	8 1/2
28	Przemysł	92.949	25 1/2	52.947		19.176	65	15.848	34	20.773	78	201.695	2 1/2
29	Przemysłany	63.086	69	1.498	21	17.134	48	4.979	19 1/2	6.754	32	93.452	89 1/2
30	Rawa	60.755	86	2.116	6	24.519	10	9.120	54	8.090	22 1/2	104.601	78 1/2
31	Rohatyn	87.890	73	3.036	17	23.516	10	6.420	22 1/2	12.477	12	133.340	34 1/2
32	Rudki	64.162	82 1/2	1.500	98 1/2	17.163	10	3.920	92	5.610	53	92.358	36
33	Sambor	87.037	38	13.598	87	19.709	5	5.310	80	8.709	4	134.365	14
34	Sanok	58.014	84	7.012		21.016		6.275	43	8.059	15	100.377	42
35	Skalał	57.228		9.151	44	19.769	10	10.336	12	13.292	79 1/2	109.777	45 1/2
36	Śniatyn	49.107	95	4.355	7	20.818	70	8.229	74 1/2	6.088	74 1/2	88.600	21
37	Sokal	89.967	96	3.883	64	20.970	10	10.516	14	11.715	23 1/2	137.053	7 1/2
38	Stanisławów	49.623	1	38.686		18.232	45	20.039	27	21.670	26 1/2	148.250	99 1/2
39	Staremiasto	25.312	87	2.208	14	12.648	95	3.944	2	4.454	95	48.568	93
40	Stryj	56.946	60	14.971	60 1/2	19.180	65	14.148	29 1/2	16.403	22 1/2	121.650	37 1/2
41	Tarnopol	108.532	98	44.118		23.444	80	23.097	73	19.567	59	218.761	10
42	Tlumacz	53.786	14	2.057	39	22.421	56	6.438	17	11.520	41	96.223	67
43	Trembowła	56.192	67 1/2	2.669	94	17.579	40	7.133	15	5.115	85 1/2	88.691	2
44	Turka	37.111	98 1/2	399	8	14.468	6	2.564	60	2.913	21	57.456	93 1/2
45	Zaleszczyki	51.058	96	4.625		21.692	45	8.009	4	9.657	25	95.042	70
46	Zbaraż	66.095	19	2.242	51	16.572	45	5.849	61 1/2	4.216	4	94.975	80 1/2
47	Złoczów	124.972	43	7.245	30	30.667	60	11.838	9	17.040	39	191.763	81 1/2
48	Żółkiew	67.387	87	2.932	27 1/2	21.549	37	9.456	74 1/2	9.093	66	110.419	92 1/2
49	Żydaczów	56.824	97	5.635	45	16.157	10	6.764	32	10.738	65 1/2	96.120	49 1/2
	Razem	3,166.985	73 1/2	978.069	12	989.219	62	538.330	55	1,426.857	83 1/2	7,099.462	86

a po odtrąceniu przepisanych należności podatków na koleję Karola Ludwika i koleję północną Ferdynanda, od których dodatek indemnizacyjny dwóm drugim funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego w stosunku przypadającej przestrzeni należy 445.213 21

przypada właściwa należność podatkowa 6,654.249 65

B. Załącznik 10. do potrzeb.

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa, jako Dyrekcji funduszków indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa, jako komisji krajowej i komisji lokalnych dla spraw odkupu i regulacji ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej pokryć się mających

na rok słoneczny 1884.

Lwów dnia 8. Września 1884.

A. C. k. Namiestnictwo.

Numer
załącznika

Wymienienie rubryk

Rzeczywi-
sta wyni-
kłość z roku
1882Prelimino-
wano na
rok 1883Wniosek
c. k. rządu
na rok
1884

U w a g i

złr. wal. austr.

1	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	9.586	10.219	10.360
2	Dodatki lokalne	1.716	1.715	1.722
3	Dyurny	1.531	1.526	1.530
4	Remuneracye i zapomogi	2.324	2.514	2.514
5	Potrzeby kancelaryjne	1.527	1.481	5.594
6	Czynsze na mieszkania	683	684	683
7	Koszta podróży	5	187	187
8	Rozmaite wydatki		150	100
	Razem	17.372	18.476	22.690
	Do tego wydatki komisij miejsco- wych dla spraw odkupu i uporząd- kowania ciężarów gruntowych	4.344	4.524	4.700
	Ogólna suma	21.716	23.000	27.390

Podział kosztów na wszystkie trzy fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 1. Października 1867. l. 15.871, podług którego fundusz Galicyi wschodniej 22/35 części wszystkich wydatków.

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywi- sta wyni- kłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek na rok 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	1.800	1.800	1.800	Kwota na remuneracye i za- pomogi dla komisyi miejscowej zawarta jest przy poz. 4. dla c. k. Namiestnictwa prelimino- wanej kwoty.
10	Dodatki lokalne	300	300	300	
11	Dyurny	319	365	366	
	Remuneracye i zapomogi	.	.	.	
12	Potrzeby kancelaryjne	265	300	300	
13	Koszta podróży i diety rzeczoznaw- ców	1.276	1.325	1.500	
14	Czynsze na mieszkania	384	384	384	
15	Rozmaite wydatki	.	50	50	
	Razem	4.344	4.524	4.700	

Alegat 1. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
1	I. Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenie dla służby c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1884. stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników i służby.
2	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . . . . 400 złr.				
3	1 radca Namiestnictwa z roczną płacą . . . . . 3.600 „				
4	1 starosta powiatowy . . . 2.400 „				
5	1 sekretarz referujący . . . 1.800 „				
	z dodatkiem rocznym . . . 250 „				
6	1 komisarz powiatowy . . . 1.300 „				
7	2 komisarzy powiatowych po 1.200 złr. . . . . 2.400 „				
8	3 conceptowych praktykantów z rocznem adjutem po 500 złr. . . . . 1.500 „				
	II. Oddział manipulacyjny.				
10	2 oficyałów z roczną płacą po 1.000 złr. . . . . 2.000 „				
	III. Służba.				
11	1 woźny z roczną płacą . . . 400 „				
12	2 stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216 złr. . . 432 „				
	Razem . . . . . 16.482 złr.				
	z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ² / ₃ części w kwocie	9.586	10.219	10.360	

Alegat 2. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywalne obecnie zatrudnionych urzędników i służby.
1	1 radca Namiestn. rocznie . . . . . 480 złr.				
2	1 starosta . . . . . 420 "				
3	1 sekretarz . . . . . 360 "				
4	3 komisarzy powiatowych rocznie po 300 złr. . . . . 900 "				
5	2 oficyałów c. k. Namiestn. po 240 złr. . . . . 480 "				
6	1 woźny 25 ² / ₁₀ od 400 złr. 100 "				
	Razem . . . . . 2.740 "				
	z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ²² / ₃₅ części w kwocie	1.716	1.715	1.722	

Alegat 3. do załącznika 10. do potrzeb.

Dyurny					
1	3 dyurnistów po 1 złr. 20 ct. dziennie razem . . . . . 1.318 złr.				Wniosek niniejszy stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby w roku 1884.
2	2 dyurnistów po 1 złr. . . . . 732 "				
3	1 dyurnista po 1 złr. 5 ct. 384 "				
	Razem . . . . . 2.434 "				
	z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ²² / ₃₅ części w kwocie	1.531	1.526	1.530	

Alegat 4. do załącznika 10. do potrzeb.

Remuneracye i zapomogi.					
	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyj lokalnych . . . . . 4.000 złr.				Wniosek stawia się podług kwot na lata 1881., 1882. i 1883. preliminarzowanych i przez Wys. Ministerstwo jakoteż W. Sejm krajowy przyzwolonych. Wynik w roku 1882. jest dla tego mniejszy, ponieważ nie cała zezwolona kwota rozdzieloną została.
	z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ²² / ₃₅ części w kwocie . . . . . 2.514 złr.	2.324	2.514	2.514	

Alegat 5. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
Potrzeby kancelaryjne.					
1	Na opał lokalu	800			Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884 i jest wobec wyniku w roku 1882 jakoteż budżetu na rok 1883 dla tego daleko większy, ponieważ koszt za druk nowych arkuszy kuponowych w r. 1884 zapłacone być muszą.
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania	600			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe	5.000			
4	Na roboty introligatorskie	100			
5	Na czyszczenie lokalu	200			
6	Na sprzęty kancelaryjne	100			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50			
8	Na koszt losowania i rozmaite potrzeby	2.000			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania	50			
Razem 8.900 złr.					
z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicji wschodniej $\frac{2}{3}$ części w kwocie		1.527	1.481	5.594	

Alegat 6. do załącznika 10. do potrzeb.

Czynsz za lokal.					
Czynsz za lokal dla c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcji funduszków indemnizacyjnych i komisji krajowej serwitutowej wynosi rocznie 1086 złr.					
z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicji wschodniej $\frac{2}{3}$ części w kwocie					
		683	684	683	Wniosek niniejszy stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1882.

Alegat 7. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
	Koszta podróży. Na dyety i koszta podróży zastępców obowiązanych i uprawnionych w sprawach serwitutowych w kwocie . . . . . 300 złr. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ²/₃₅ części w kwocie	5	187	187	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884.

Alegat 8. do załącznika 10. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki 1 160 złr. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej ²/₃₅ części w kwocie	.	150	100	Na pokrycie możliwych potrzeb przy tej zmiennej rubryce preliminuje się tylko kwota 100 złr.

Alegat 9. do załącznika 10. do potrzeb.

	Płace i dodatki dla komisji miejscowej we Lwowie. 1 komisarz powiatowy z roczną płacą . . . . . 1.300 złr. dto z dodatkiem . . . . . 500 „ Razem . . . . . 1.800 złr.	1.800	1.800	1.800	Wniosek niniejszy stawia się ze względu, iż obecnie przy lokalnej komisji we Lwowie jest zatrudniony 1 komisarz powiatowy.

Alegat 10. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne. Dla 1 komisarza powiatowego rocznie	300	300	300	Podług stanu rzeczy określonego w alegacie Nr. 9.

Alegat 11 do załącznika 10. do potrzeb

	Dyurny. Dla 1 dyurnisty przy komisji lokalnej we Lwowie po 1 złr. dziennie . . . . . 366 złr.	319	365	366	Wniosek niniejszy stawia się ze względu, iż obecnie przy komisji miejscowej zatrudniony jest 1 dyetaryusz.

Alegat 12. do załącznika 10. do potrzeb.

	Potrzeby kancelaryjne Dla 1 komisji miejscowej we Lwowie, na systemizowane pauszale kancelaryjne, na opał, usługę, utrzymanie i czyszczenie lokalu, na wynagrodzenie świadków i inne potrzeby kancelaryjne rocznie . .	265	300	300	Wniosek niniejszy stawia się z uwzględnieniem prawdopodobnej potrzeby na wydatki kancelaryjne w roku 1884.

Alegat 13. do załącznika 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			

Koszta podróży
Milowe i dyety dla komisionujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów 1500 złr.

1.276

1.325

1.500

Niniejszy wniosek stawia się z uwzględnieniem przeprowadzić się mających komisji w roku 1884.

Alegat 14. do załącznika 10. do potrzeb.

Czynsz za lokal.

Dla 1 komisji miejscowej we Lwowie rocznie . . . . . 384 złr.

384

384

384

Wniosek niniejszy stawia się podług obecnie opłacanego czynszu.

Alegat 15. do załącznika 10. do potrzeb.

Rozmaite wydatki.

Na rozmaite potrzeby dla 1 komisji miejscowej, które przy zestawieniu budżetu przewidziane być nie mogły.

—

50

50

Wniosek niniejszy stawia się na pokrycie możliwych potrzeb w roku 1884.

B. Załącznik 11. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr wal. austr.			
	Splata kapitałów. Podług planu amortyzacyjnego wydanego ministeryalnym rozporządzeniem z dnia 29. Grudnia 1857 L. 18.881 dla obligacyi indemnizacyjnych Galicyi wschodniej w kwocie . . . . . 58,674.000 złr. wynosi kwota losować się mająca w II. półroczu 1883 . . . . . 826.000 „ a w I. półroczu 1884 . . . . . 826.000 „ Razem . . . . . 1,652.000 złr. czyli wal. austr. . . . . 1,734.600 „ która podług §. 19. instrukcyi dla losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie: kwota za II. półrocze 1883. 1go Maja 1884, a kwota za I. półrocze 1884, dnia 1go Listopada 1884. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższą kwotę	1,605.020	1,672 650	1,734.600	Wniosek niniejszy stawia się na rok 1884 podług planu amortyzacyjnego.

B. Załącznik 12. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Kwota wyrównawcza w kapitale. Stan zlikwidowanych a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych kapitałów, wynosi z końcem roku 1882. kwotę . . . . . 3.026 złr.	193	192	—	Na podobne wydatki nie prelinuje się żadnej kwoty, albowiem prawdopodobnie w r. 1883. już żaden przyrost kapitałów nie nastąpi, a wykazana niniejsza kwota kapitałów w roku 1883. w całości zaasygnowaną zostanie.

B. Załącznik 13. do potrzeb.

Kwoty wyrównawcze w rentach zaległych. Na kwoty wyrównawcze od rent zaległych przy obrachunkach między funduszem indemnizacyjnym a stronami przypada	96	100	—	Na podobne wydatki nie prelinuje się żadnej kwoty, ponieważ w r. 1884. żadnych obrachunków między funduszem indemnizacyjnym a stronami nie będzie.

B. Załącznik 14. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
	Renty dla uprawnionych. Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacjach indemniz. Galicyi wschodniej z końcem r. 1882 kwotę 38,070.428 złr. a po potrąceniu wylosowanych kwot, a mianowicie 31. Października 1882 w ilości . . . . . 767.000 „ a 30. Kwietnia 1883 toż samo w ilości 826.000 „ razem tedy . . . 1,593.000 złr. czyli wal. austr. . . 1,672.650 „ zmniejsza się tenże na 36.397.778 „ a gdy w roku 1883 prawdopodobnie będą nowo wystawione obligacje indem. w kwocie . . . . . 3.150 „ zatem wynosić będzie dług z końcem roku 1883 kwotę . . . 36,400.928 złr. od której to sumy wynoszą 5% odsetki kwotę . . . . . 1,820.046 złr.	1,889.566	1,903.622	1,820.046	Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyj indemniz. z końcem roku 1883.

B. Załącznik 15. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Zakupno obligacyj indemnizacyjnych. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych dla funduszu Galicyi wscho- niej wydano w roku 1882. z po- zostałej subwencji kwotę . . .	28.334	—	--	Na podobne wydatki nie preliminuje się żadnej kwoty, albowiem przewidzieć nie mo- żna, czy ze subwencji pozos- tanie jaka reszta na zakupno obligacyj indemnizacyjnych w roku 1884.

B. Załącznik 16. do pokrycia.

1	Nadzwyczajne wydatki. Zwrot nadpłaconych dodatków inde- mnizacyjnych, kapitałów i rent i innych rozmaitych zwrotów . . .	181.250	75.000	60.943	Niniejszy wniosek stawia się podług kwoty prelimitowanej na rok 1883. i prawdopodob- nej potrzeby na rok 1884.

B. Załącznik 15 do ustawy

Adresat miejscowość	Nazwa	Wzrost X wiek 1892	Wzrost Wzrost 1892
	Zakład obywateli zakład ob.	1892	

B. Załącznik 16 do ustawy

1	Nazwa	1892	1892	1892
	Zakład obywateli			

Sumaryczny preliminarz
funduszu indemnizacyjnego
dla Galicyi zachodniej
za rok słoneczny 1884.

Lwów dnia 8. Września 1883.

Liczba porządk. i załączników		A. Pokrycie			U w a g i
		Rzeczywista wynikłość z r. 1882	Prelimino- wano na r. 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	
		Zlr. wal. austr.			
		I. Od obowiązanych.			
1	Wpłata kapitałów	4.091	1.825	2.052	
2	„ rent	1.335	576	812	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody .	11.927	6.290	7.596	
		II. Własne dochody.			
4	Odsetki od zakupionych obligacyj in- demnizacyjnych	.	29.145	28.672	
5	Odsetki od ulokowanych kapitałów	3.000	.	3.000	
6	Dochód za sprzedane obligacje ind.	7.770	.	.	
		III. Od kraju			
7	Dodatki indemnizacyjne od podatków Daniny od zboża i soli	851.806	861.107	880.640	
		IV. Ze skarbu państwa.			
	Wynagrodzenie laudemiałne	.	.	.	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszwych	.	.	.	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	.	.	.	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
7 1/2	a) nieoprocentowane	1,486.733	1,145.748	1,179.268	
	b) oprocentowane	.	.	.	
	Razem	2,366.662	2,044.691	2,102.040	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie pozostaje do lokowania	.	2,044.691	2,102.040	

Liczba porządk. i załączników		B. P o t r z e b y.			U w a g i
		Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1882	Prelimino- wano na r. 1883	
		Zlr. wal. austr.			
8	Koszta zarządu	12.085	13.000	14.730	
9	Splata kapitałów:				
	a) przez losowanie	922.919	928.200	999.600	
	b) przez wykupno obligacyi	.	.	.	
10	Kwoty wyrównawcze w kapitale	198	50	.	
11	" " w rentach	233	50	.	
12	Renty dla uprawnionych	1,110.260	1,095.391	1,062.277	
13	Wynagrodzenie za zakupione obligacje indemnizacyjne	2.284	.	.	
14	Wkładka do Kasy Oszczędności	26	.	.	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	.	.	.	
15	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	283.252	.	.	
16/15	Nadzwyczajne wydatki	15.352	8.000	25.433	
17/16	Zwrócona zaliczka fund. indemnizacyjnemu Galicyi wschodniej	17.641	.	.	
	Razem	2,364.250	2,044.691	2,102.040	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Wpłata kapitałów. Z końcem roku 1882. pozostało nie spłaconych kapitałów wykupna za dziesięć, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . 19.633 złr. Gdy w r. 1883. prawdopodobnie nic nie przybędzie i na powyższą należność w r. 1883 kwota <u>1.825 złr.</u> spłaconą zostanie, przeto pozostanie kwota . 17.808 złr. z której należność na rok 1884. wynosi . . . . . 2.052 złr.	4.091	1.825	2.052	Wniosek na r. 1884. jest w stosunku do wyniku za rok 1882. dla tego mniejszy, ponieważ wynik za rok 1882. obejmuje znaczną ilość spłaconych zaległości z dawniejszych lat, a wniosek tylko należność roczną.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

1	Wpłata rent. Od kapitału wykupna podług załącznika 1go pokrycia w kwocie 17.808 złr. wykazanego, wnosi się tytułem 5% odsetek na rok 1884. kwota . . . . . 812 złr.	1.335	576	812	Preliminowana niniejsza kwota na r. 1884. polega na powodach w załączniku 1. do pokrycia zawartych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
	Różne przychody.				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnych przychodów w r. 1884.
1	Odsetki za zwłokę od rat kapitałów i procentów w terminie niespłaconych	750	60	336	
2	Zwrot kosztów podróży urosłych z powodu oddania ekwiwalentów serwitutowych	1.775	150	150	
3	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	81	60	60	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	8.668	6.000	7.000	
5	Zwroty rachunkowe i inne	653	20	50	
	Razem . . .	11.927	6.290	7.596	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

	Odsetki od zakupionych obligacji indemnizacyjnych				Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyj indemnizacyjnych w roku 1882. Różnica między wynikiem a wnioskiem na rok 1884 polega na tem, że kupony od własnych obligacyj indemnizacyjnych w r. 1882 zrealizowane nie zostały.
1	Stan obligacji indemnizacyjnych zakupionych na rzecz funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej wynosił z końcem grudnia 1882 kwotę . . . . . 577.542 złr. Po odtrąceniu obligacji indemnizacyjn. wylosowanych na dniu 31 października 1882 r. płatnych dnia 1. maja w kwocie . . . . . 4.095 „				
	wynosić będzie stan obligacji indemnizac. z końcem r. 1884 . 573.447 złr. od której kwoty 5% odsetki w kwocie . . . . . 28.672 złr. wynoszą.		29.145	28.672	

A. Załącznik 5. do pokrycia

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Odsetki od ulokowanych kapitałów. Ze zapasów kasowych w latach 1880. i 1881. ulokowano kapitał 100.000 złr. na 3%. Na rzeczne odsetki preliminuje się na rok 1884. kwotę . . . . . 3.000 złr.	3.000	—	3.000	Na podobny przychód nie preliminowano żadnej kwoty na rok 1883, ponieważ nie wiadomo było, czy na pokrycie możliwych potrzeb w roku 1883. nie okaże się potrzeba zażądania zwrotu wypożyczonego kapitału.

A. Załącznik 6. do pokrycia.

1	Dochód z wylosowanych obligów. W roku 1882. wpłynęło na wylosowane obligacje indemnizac. w nominalnej wartości . . . 7.400 złr.	7.770	—	—	Na podobne przypadkowe dochody nie się nie preliminuje na rok 1884.

A. Załącznik 7. do pokrycia.

1	Dodatki indemnizacyjne. Podług załączonego zestawienia z przedłożonych wykazów urzędów podatkowych w Galicyi zachodniej wynosi sprawdzona należytość podatków w roku 1882 kwotę . . . 2,751.999 złr. 25 ct. Gdy w braku innej podstawy powyższa kwota do wymiaru dodatku indemnizacyjnego się przyjmuje, przeto wynosi od takowej dodatek indemnizacyjny po 32 ct. od jednego reńskiego podatkowego na rok 1884, kwotę . 880.640 złr.	851.806	861.107	880.640	Wniosek niniejszy polega na należytości podatkowej w roku 1882. wykazanej przez urzędy podatkowe. Dodatek indemnizacyjny po 32 ct. od jednego reńskiego podatkowego wymierzony został podług potrzeby pokrycia bieżących wydatków.

Galicya zachodnia.

W Y K A Z

przepisanych podatków wraz z dodatkami
na rok 1882.

Liczba porz.	Urząd podatkowy	P o d a t e k										Razem	
		Gruntowy		Domowo-czynszowy		Domowo-klasowy		Zarobkowy		Dochodowy		złr.	ct.
		złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.		
1	Biała	62.197	88	34.860	40 1/2	18.813	20	26.742	16	22.253	47	164.867	11 1/2
2	Bochnia	92.339	73 1/2	7.425	47 1/2	26.561	44	8.002	50	13.907	11 1/2	148.236	26 1/2
3	Brzesko	80.604	87	3.937	68	25.286	45	7.456	20 1/2	10.522	10	127.807	30 1/2
4	Dąbrowa	51.572	17	1.620	67 1/2	15.994	61	3.437	31 1/2	3.352	13	75.976	90
5	Grybów	19.319	4	1.221	19	10.524	55	3.179	17	3.493	8	37.737	3
6	Gorlice	34.601	58	2.700	16	18.056	82	7.852	24	14.529	48 1/2	77.740	28 1/2
7	Jaśło	60.601	96	4.815	35	24.401	60	7.154	95	7.274	43 1/2	104.248	29 1/2
8	Krosno	47.129	58	5.649	33	18.723	20	6.129	2	5.250	27 1/2	82.881	40 1/2
9	Kolbuszowa	37.246	90	2.273	8	18.042		2.603	7	5.627	37	65.792	42
10	Łańcut	89.474	78 1/2	5.854	68	34.266	25	7.752	49	7.942	89	145.291	9 1/2
11	Limanowa	25.562	34	947	77	16.380	30	3.286	30	3.768	43	49.945	14
12	Mielec	59.510	34	2.583	47	17.500	10	5.867	17	6.120	20	91.581	28
13	Myślenice	52.815	2	2.704	75 1/2	26.517	81 1/2	6.013	35 1/2	8.097	35 1/2	96.148	30
14	Nisko	37.590	1	1.736	8	15.221	45	4.391	86	3.198	97	62.138	37
15	Nowy Targ	31.844	18	4.122	47	20.391	25	5.192	6	4.129	86	65.679	82
16	Nowy Sącz	53.919	61	24.423	31	20.914	49	9.512	92	9.896	57	118.666	90
17	Pilzno	34.663	14 1/2	1.566	34	12.489	50	3.841	65 1/2	3.524	28	56.084	92
18	Rzeszów	89.343	75 1/2	29.352	33	33.995		15.333	95 1/2	13.418	15 1/2	181.443	19 1/2
19	Ropczyce	65.788	50 1/2	3.286	75 1/2	18.969	82	7.720	60	7.908	37	103.674	5
20	Tarnów	67.948	43 1/2	46.794	10	19.294	42	20.125	85	15.243	2	169.405	82 1/2
21	Tarnobrzeg	41.499	23	2.638	1	16.852	10	6.019	16	6.325	49	73.333	99
22	Wadowice	67.322	67	6.542	79	26.107	95	8.161	33 1/2	5.957	18 1/2	114.091	93
23	Wieliczka	61.300	71	15.670	28	21.550	43	10.208	52	10.092	90	118.822	84
24	Żywiec	58.429	10 1/2	4.841	39	24.255	10 1/2	12.606	89	17.020	34	117.152	83
	Razem	1,322.625	55 1/2	217.567	87 1/2	501.109	85	198.590	75	208.853	47 1/2	2,448.747	50 1/2
	Do tego należytość podatków od przedsiębiorstw kolejowych, a to: od kolei Karola Ludwika i od kolei północnej Ferdynanda											303.251	75
	Razem											2,751.999	25

B. Załącznik 8. do potrzeb.

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa, jako Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa, jako komisji krajowej i komisji lokalnych dla spraw odkupu i regulacji ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej pokryć się mających

na rok słoneczny 1884.

Lwów dnia 8. Września 1884.

A. C. k. Namiestnictwo.

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywi- sta wyni- kłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na rok 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	5.229	5.574	5.651	Podział kosztów na wszystkie trzy fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministeryalnego z dnia 1. Października 1867. l. 15.871, podług którego fundusz indem. Galicyi zachodniej 12/35 części wszystkich wydatków ponosi.
2	Dodatki aktywalne	936	935	940	
3	Dyurny	835	832	834	
4	Remuneracye i zapomogi	1.257	1.372	1.372	
5	Potrzeby kancelaryjne	854	920	3.052	
6	Czynsze na mieszkania	372	373	372	
7	Koszta podróży	3	104	104	
8	Rozmaite wydatki	.	75	55	
	Razem	9.486	10.185	12.380	
	Do tego wydatki komisji miejsco- wych dla spraw odkupu i uporząd- kowania ciężarów gruntowych . .	2.599	2.815	2.350	
	Ogólna suma	12.085	13.000	14.730	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywi- sta wyni- kłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek na rok 1884	U w a g i
		zr. wal. austr.			
9	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	1.283	1.300	1.300	Kwota na remuneracye i za- pomogi dla komissyi miejscowej zawarta jest przy poz. 4. dla c. k. Namiestnictwa prelimino- wanej kwoty.
10	Dodatki lokalne	250	250	250	
11	Dyurny	166	365	.	
	Remuneracye i zapomogi	.	.	.	
	Potrzeby kancelaryjne	.	.	.	
12	Koszta podróży i dyety rzeczoznaw- ców	900	900	800	
	Czynsze na mieszkania	.	.	.	
	Rozmaite wydatki	.	.	.	
	Razem	2.599	2.815	2.350	

Alegat 1. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rządu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
	I. Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenie dla c. k. Namiestnictwa.				Wniosek na rok 1884. stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników i służby.
1	Dla zastępcy prezesa dodatek roczny w kwocie . . . . . 400 złr.				
2	1 radca Namiestnictwa z roczną płacą . . . . . 3.600 „				
3	1 starosta powiatowy . . . 2.400 „				
4	1 sekretarz referujący . . . 1.800 „ z dodatkiem rocznym . . . 250 „				
5	1 komisarz powiatowy . . . 1.300 „				
6	2 komisarzy powiatowych po 1.200 złr. . . . . 2.400 „				
7	3 konceptowych praktykantów z rocznem adjutem po 500 złr. . . . 1.500 „				
	II. Oddział manipulacyjny.				
8	2 oficjalów z roczną płacą po 1.000 złr. . . . . 2.000 „				
	III. Służba.				
9	1 woźny z roczną płacą . . . 400 „				
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216 złr. . . 432 „				
	Razem . . . . . 16.482 złr.				
	z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicji zachodniej ¹¹ / ₃₅ części w kwocie 5.651 złr.	5.229	5.574	5.651	

Alegat 2. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		zr. wal. austr.			
	Dodatki aktywne				
1	1 radca Namiestn. rocznie . . . 480 złr.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywne obecnych urzędników i służby.
2	1 starosta powiatowy . . . 420 „				
3	1 sekretarz . . . . . 360 „				
4	3 komisarzy powiatowych rocznie po 300 złr. . . . 900 „				
5	2 oficyalów c. k. Namiestn. po 240 złr. . . . . 480 „				
6	1 woźny 25% od 400 złr. . . 100 „				
	Razem . . . . . 2.740 „				
	z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{1}{3}$ części w kwocie . . . 940 złr.	936	935	940	

Alegat 3. do załącznika 8. do potrzeb.

Dyurny.					
1	3 dyurnistów po 1 złr. 20 ct. dziennie razem . . . . . 1.318 złr.				Wniosek niniejszy stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1884.
2	2 dyurnistów po 1 złr. . . . . 732 „				
3	1 dyurnista dziennie po 1 złr. 5 ct. . . . . 384 „				
	Razem . . . . . 2.434 „				
	z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{1}{3}$ części w kwocie . . . 834 złr.	835	832	834	

Alegat 4. do załącznika 8. do potrzeb.

Remuneracye i zapomogi.					
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyj lokalnych serwitutowych w Galicyi wschodniej i zachodniej 4.000 złr. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{1}{3}$ części w kwocie . . . 1.372 złr.	1.257	1.372	1.372	Wniosek stawia się podług kwot na lata 1881., 1882. i 1883. prelininowanych i przez Wys. Ministerstwo jakoteż W. Sejm krajowy przyzwolonych. Wynik w roku 1882. jest dla tego mniejszy, ponieważ nie cała zezwolona kwota rozdzieloną została.

Alegat 5. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
Potrzeby kancelaryjne.					
1	Na opał lokalu	800			Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884 i jest wobec wyniku w roku 1882 jakoteż budżetu na rok 1883 dla tego daleko większy, ponieważ koszt za druk nowych arkuszy kuponowych w r. 1883 w r. 1884. zapłacone być muszą.
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania	600			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe	5.000			
4	Na roboty introligatorskie .	100			
5	Na czyszczenie lokalu . .	200			
6	Na sprzęty kancelaryjne .	100			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50			
8	Na koszta losowania i inne potrzeby	2.000			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania	50			
Razem 8.900 złr. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{12}{35}$ części w kwocie		854	920	3.052	

Alegat 6. do załącznika 8. do potrzeb.

Czynsz za lokal.					
1	Czynsz za lokal dla c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcji funduszów indemnizacyjnych i krajowej komisji serwitutowej wynosi rocznie 1086 złr. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{12}{35}$ części w kwocie 372 złr.	372	373	372	Wniosek stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1882.

Alegat 7. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Koszta podróży. Na diety i koszta podróży zastępców uprawnionych i obowiązanych w sprawach serwitutowych rocznie . . . . . 300 złr. z których przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{12}{35}$ części w kwocie . 104 złr.	3	104	104	Wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884.

Alegat 8. do załącznika 8. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki. 160 złr. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej $\frac{12}{35}$ części w kwocie 55 złr.	.	75	55	Na pokrycie możliwych potrzeb przy tej zmiennej rubryce preliminuje się tylko kwota 55 złr. na rok 1884.

Alegat 9. do załącznika 8. do potrzeb.

1	Płace dla urzędnika komisji miejscowej w Rzeszowie. 1 komisarz powiatowy z roczną płacą . . . . . 1.300 złr.	1.283	1.300	1.300	Wniosek niniejszy stawia się ze względu, iż obecnie przy lokalnej komisji w Rzeszowie zatrudniony jest tylko 1 urzędnik.

Alegat 10. do załącznika 8. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywalne.				Podług stanu rzeczy określonego w alegacie 9tym.
1	Dla 1 komisarza powiatowego rocznie	250	250	250	

Alegat 11 do załącznika 8. do potrzeb.

	Dyurny.				Na rok 1884 nie się nie prelimituje, ponieważ czynności manipulacyjne lokalnej komisji załatwia każdorazowy aktyuant przy komisjach.
1	Dla 1 dyurnisty	166	365	.	

Alegat 12. do załącznika 8. do potrzeb.

	Koszta podróży				Wniosek niniejszy stawia się ze względu na odbyć się mające komisye w roku 1884.
1	Milowe i dyety dla komisionujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców i inżynierów	900	900	800	

B. Załącznik 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Splata kapitałów. Podług planu amortyzacyjnego wydanego ministeryalnym rozporządzeniem z dnia 29. Grudnia 1857 L. 11.881 dla obligacyi indemnizacyjnych Galicyi zachodniej w kwocie . . . . . 33,669.000 złr. m. k. wynosi kwota wylosować się mająca w II. półroczu 1883 kwotę 476.000 „ a w I. półroczu 1884 . 476.000 „ Razem . . . 952.000 złr. m. k., czyli wal. austr. 999.600 „ które podług §. 19. instrukcyi dla losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być mają, a mianowicie: kwota za II. półrocze 1883. na dniu 1go Maja 1884, zaś kwota za I. półrocze 1884., dnia 1go Listopada 1884. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota 999.600 złr.	922.919	928.200	999.600	Wniosek stawia się podług planu amortyzacyjnego.

B. Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek rządu na rok 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Kwota wyrównawcza w kapitale. Stan zlikwidowanych a obligacyami indemnizacyjnymi niepokrytych kapitałów, wynosi z końcem roku 1882. kwotę . . . 1.324 złr. 84	198	50		Na podobne wydatki nie prelinuje się żadnej kwoty, albowiem prawdopodobnie w r. 1883. już żaden przyrost kapitałów nie nastąpi, a wykazana niniejsza kwota kapitałów w roku 1883. w całości zaasynowana zostanie.
	Kwoty wyrównawcze w rentach zaległych.	233	50		Na podobne wydatki nie się nie prelinuje, ponieważ w r. 1884. żadnych obrachunków między funduszem a uprawnionymi nie będzie.

B. Załącznik 11. do potrzeb.

B. Załącznik 12. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Renty dla uprawnionych. Podług stanu kapitałów wynosi dług w obligacjach indemniz. Galicyi zachodniej z końcem roku 1882. kwotę . . . 22,171.852 złr. 50 ct. a po potrąceniu wylosowanych kwot, a mianowicie 31. Października r. 1882. w ilości 442.000 „ — „ a 30. Kwietnia 1883. w ilości 442.000 „ — „ razem tedy 884.000 złr. — ct. m. k. czyli w wal. austr. . . 928.200 „ — „ zmniejsza się tenże na . . 21,243.652 „ 50 „ a gdy w roku 1883. prawdopodobnie będą nowo wystawione obligacje w kwocie 1.890 „ — „ zatem wynosić będzie dług z końcem r. 1883 kwotę . . . . 21,245.542 złr. 50 ct od której to sumy wypadają 5% odsetki w kwocie . . . 1,062.277 „ — „	1,110.260	1,095.391	1,062.277	Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnego stanu obligacyj indemniz. z końcem roku 1883.

B. Załącznik 13. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Zakupno obligacyj indennizacyjnych. Na zakupno obligacyj indennizacyjnych w roku 1882. została wydana kwota . . . . . 2.284 złr.	2.284	—	—	Na podobne wydatki nie się nie prelinuje, albowiem przewidzieć się nie da, czy z subwencji pozostanie jaka reszta na zakupno obligacyj w r. 1884.
1	Wkładka do kasy oszczędności. Pozostała reszta z zakupna obligacji indenniz. ulokowana została do kasy oszczędności.	26	—	—	Na podobne przypadkowe wydatki nie się nie prelinuje na rok 1884.

B. Załącznik 14. do potrzeb.

B. Załącznik 15. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Nadzwyczajne wydatki. Na rozmaite wydatki z powodu zwrotu nadpłaconych dodatków indemn. tudzież nadpłaconych kapitałów, rent, odsetek i innych zwrotów prelininuje się kwotę . 25.433 złr.	15.352	8.000	25.433	Niniejszy wniosek jest wobec wyniku w r. 1882. i wniosku na r. 1883. dla tego znacznie większy, ponieważ kwota nadpłaconych do końca r. 1882. a stronom nie zwróconych dodatków indemn. podług wykazów przedłożonych przez urzędy podatkowe jest bardzo znaczną.

B. Alegat 16. do potrzeb.

1	Zwrot zaliczek innym funduszom. Zaliczka wzięta z zapasu kasowego funduszu indemn. Galicyi wschodniej na pokrycie wydatków bieżących zwróconą została temuż funduszowi w kwocie . 17.641 złr.	17.641	—	—	Na r. 1884. nic się nie prelininuje, ponieważ przewidzieć nie można, czy w r. 1884. zaliczka z funduszu indemn. Galicyi wschodniej potrzebną będzie.

**Sumaryczny preliminarz
funduszu indemnizacyjnego
dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego
na rok słoneczny 1884.**

Lwów dnia 8. Września 1883.

Liczba porządk. i załączników		A. Pokrycie			U w a g i
		Wymienienie rubryk	Rzeczywista wynikłość z r. 1882	Prelimino- wano na r. 1883	
		Zir. wal. austr.			
		I. Od obowiązanych.			
1	Wpłata kapitałów	708	123	385	
2	„ rent	30	4	8	
3	Odsetki za zwłokę i inne dochody .	1.515	1.033	1.071	
		II. Własne dochody.			
4	Odsetki od zakupionych obligacyj in- demnizacyjnych	3.118	4.531	2.695	
5	Dochód za wylosowane obligacje ind.	1.365	.	.	
6	Zwrócona wkładka z Kasy oszczędn.	5	.	.	
		III. Od kraju.			
7	Dodatki indemnizacyjne od podatków Daniny od zboża i soli	178.124	179.987	185.183	
		IV. Ze skarbu państwa.			
	Wynagrodzenie laudemialne . . .	.	.	.	
	Odsetki od ulokowanych nadwyżek funduszowych	.	.	.	
	Zwroty kapitałów od c. k. skarbu państwa	.	.	.	
	Zaliczki ze skarbu państwa:				
	a) nieoprocentowane	.	.	.	
	b) oprocentowane	.	.	.	
8	Zwrot zaliczek do innych funduszków	30.000	.	.	
	Razem	214.865	185.678	189.342	
	W porównaniu z potrzebą w kwocie	220.297	184.327	190.584	
	pozostaje do lokowania	.	1.351	.	
	albo ubytek z zapasu kasowego po- kryć się mający	.	.	1.242	

B. P o t r z e b y.

Liczba porządk. i załączników	Wymienienie rubryk	Rzeczywista	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		wynikłość z r. 1882	wano na r. 1883	do c. k. rządu na r. 1884	
		Zr. wal. austr.			
9	Koszta zarządu	822	900	1.082	
10	Splata kapitałów:				
	a) przez losowanie	93.775	94.500	100.800	
	b) przez wykupno obligacyi	.	.	.	
	Kwoty wyrównawcze w kapitale	.	.	.	
	" " w rentach	.	.	.	
11	Renty dla uprawnionych	90.640	88.527	84.587	
12	Wynagrodzenie za zakupione obligacye indemnizacyjne	1.869	.	.	
	Odsetki od kapitałów dłużnych skarbowi państwa	.	.	.	
	Zwroty zaliczek ze skarbu państwa	.	.	.	
13	Nadzwyczajne wydatki	3.191	400	4.115	
14	Zwrot zaliczek otrzymanych z innych funduszków	30.000	.	.	
	Razem	220.297	184.327	190.584	

A. Załącznik 1. do pokrycia.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Preliminowano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Wpłata kapitałów. Z końcem roku 1882. pozostało nie zapłaconych kapitałów wykupna za dziesięć, meszne i czynsze emfiteutyczne w kwocie . 6.860 złr. Gdy w r. 1883. prawdopodobnie nie nie przybędzie a na powyższą należność w r. 1883 kwota 123 złr. spłaconą zostanie, przeto pozostanie kwota . 6.737 złr. z której należność na rok 1884. wynosi kwotę . 385 złr.	708	123	385	Wniosek na r. 1884. jest w stosunku do wyniku za rok 1882. dla tego mniejszy, ponieważ wynik za rok 1882. obejmuje znaczną ilość spłaconych zaległości z dawniejszych lat, a wniosek tylko roczną należność.

A. Załącznik 2. do pokrycia.

1	Wpłata rent. Od kapitału wykupna według załącznika 1go do pokrycia w kwocie 6.737 złr. wykazanych, wnoszą się 5% odsetki za rok 1884. w kwocie . . . . . 8 złr.	30	4	8	Preliminowana mniejsza kwota na r. 1884. polega na powodach w załączniku 1. do pokrycia zawartych.

A. Załącznik 3. do pokrycia.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
	Rozmaite przychody.				
1	Odsetki za zwłokę od rat w terminach niespłaconych	113	10	58	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnych przychodów w r. 1884.
2	Zwrot kosztów podróży	15	10	5	
3	Taksy za przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	4	3	3	
4	Zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	1.383	1.000	1.000	
5	Zwroty rachunkowe i inne		10	5	
	Razem	1.515	1.033	1.071	

A. Załącznik 4. do pokrycia.

	Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.				
1	Stan obligacji indemnizacyjnych zakupionych na rzecz funduszu indemnizacyjnego W. Ks. Krakowskiego wynosił z końcem Maja 1883. kwotę . . . . . 58.474 złr. 50 ct. mianowicie:				Wniosek na r. 1884. stawia się podług wykazanego stanu czynnych kapitałów z końcem Maja 1883 r. a jest w obec wyniku w r 1882. dla tego mniejszy, ponieważ znaczna ilość obligacyj indemnizacyjn. W. Ks. Krakowskiego stanowiąca własność tego funduszu zniszczoną została.
	a) w obligacjach ind. Galicyi zachodniej . . . . . 35.637 " — "				
	b) w takowych Galicyi wschodniej . 10.132 " 50 "				
	razem . . . . . 45.769 " 50 "				
	c) nareszcie w takowych W. Ks. Krakowskiego . . . . . 12.705 " — "				
	razem więc powyższe 58.474 " 50 "				
	Odsetki od powyższych obligacji indemnizac. wynoszą rocznie a to:				
	od obligacyj wykazanych pod a) i b) po odciążeniu 10% podatku dochodowego kwotę . 2.059 złr. 63 ct.				
	zaś od oblig. wykazanych pod c) bez odciążenia podatku dochodow. kwotę . 635 " 25 "				
	razem . 2.694 " 88 "				
	która kwota jako przychód na odsetki w r. 1884. się prelinuje 2.695 złr.	3.118	4.531	2.695	

Alegat 5. do pokrycia

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Dochód z wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych W roku 1882. wpłynęło za wylosowane obligacje indemnizac. w nominalnej wartości . . . 1.300 złr. m. k. kwota . . . . . 1.365 złr.	1.365	—	—	Na podobne przypadkowe dochody nie się nie prelinuje na rok 1884.

Załącznik 6. do pokrycia.

1	Zwrócone wkładki z Kasy oszczędności W celu zakupna obligacyj indemnizacyjnych podniesiono z Kasy oszczędności kwotę . 4 złr. 57 ct.	5	—	—	Na podobne przypadkowe dochody nie się nie prelinuje na rok 1884.

A. Załącznik 7. do pokrycia.

	Dodatki indemnizacyjne. Podług załączonego zestawienia z przedłożonych wykazów urzędów podatkowych w W. Ks. Krakowskiem wynosi sprawdzona należytość podatków w roku 1882. kwotę . . . . 841.742 złr. 62 ct. Gdy w braku innej podstawy powyższa kwota do wymiaru dodatku indemnizacyjnego się przyjmuje, przeto wnosi się od takowej dodatek indemnizacyjny po 22 ct. od jednego reńskiego podatkowego na rok 1884, kwotę . 185.183 złr.	178.124	179.987	185.183	Wniosek niniejszy polega na należytości podatkowej w roku 1882. wykazanej przez urzędy podatkowe. Dodatek indemnizacyjny po 22 ct. od jednego reńskiego podatkowego wymierzony został podług potrzeby pokrycia bieżących wydatków.

A. Załącznik 8. do pokrycia.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek rządu na rok 1884	U w a g i
	złr. wal. austr.				
1	Zaliczki od innych funduszków. Na pokrycie wydatków bieżących, przy funduszu W. Księstwa Krakowskiego powzięto z zapasu kasowego funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zaliczkę w kwocie . . . . . 30.000 złr.	30.000	—	—	Na podobny przychód nie się nie prelinuje, albowiem nie wiadomo, czy w r. 1884. zajdzie potrzeba z innego funduszu podnieść zaliczkę.

W Y K A Z

przepisanych podatków z dodatkami na rok 1882.

Liczba porz.	Urząd podatkowy	P o d a t e k										Razem	
		Gruntowy		Domowy		Domowo-czynszowy		Zarobkowy		Dochodowy			
		złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
1	Chrzanów	36.350	94	9.512	9	17.709	60	11.228	.	23.354	88	98.155	51
2	Kraków	75.803	55	368.009	51	16.713	35	67.154	93	73.944	31	601.625	65
	Razem	112.154	49	377.521	60	34.422	95	78.382	93	97.299	19	699.781	16
	Do tego podatki od przedsiębiorstw kolejowych, a mianowicie od kolei Karola Ludwika i kolei Cesarza Ferdynanda											141.961	46
	R a z e m											841.742	62

B. Załącznik 9. do potrzeb.

PRELIMINARZ

wydatków c. k. Namiestnictwa, jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych, tudzież c. k. Namiestnictwa, jako komisji krajowej i komisji lokalnych dla spraw odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych z funduszu indemnizacyjnego Wielkiego Księstwa Krakowskiego pokryć się mających

na rok słoneczny 1884.

Lwów dnia 8. Września 1883.

A. C. k. Namiestnictwo.					
Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywi- sta wyni- kłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na rok 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	436	464	471	Podział kosztów zarządu c. k. Namiestnictwa na wszystkie trzy fundusze indemnizacyjne nastąpił na podstawie dekretu ministra z dnia 1. Pa- ździernika 1879. l. 5.571, po- dług którego fundusz indem. Wielkiego księstwa Krakow- skiego ponosi 1/35 część wszyst- kich wydatków.
2	Dodatki aktywalne	78	78	78	
3	Dyurny	70	69	70	
4	Remuneracye i zapomogi	105	114	114	
5	Potrzeby kancelaryjne	69	80	254	
6	Czynsze na mieszkania	31	31	31	
7	Koszta podróży	.	9	9	
8	Rozmaite wydatki	.	5	5	
	Razem . .	789	850	1.032	
	Do tego wydatki komisji miejsco- wych dla spraw odkupu i uporząd- kowania ciężarów gruntowych . .	33	50	50	
	Ogólna suma . . .	822	900	1.082	

C. k. Komisye lokalne

Numer załącznika	Wymienienie rubryk	Rzeczywi- sta wyni- kłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek na rok 1884	U w a g i
		zr. wal. austr.			
	Płace, dodatki i wynagrodzenia dla służby	.	.	.	
	Dodatki lokalne	.	.	.	
	Dyurny	.	.	.	
	Remuneracye i zapomogi	.	.	.	
	Potrzeby kancelaryjne	.	.	.	
9	Koszta podróży i diety rzeczoznaw- ców	33	50	50	
	Czynsze na mieszkania	.	.	.	
	Różne wydatki	.	.	.	
	Razem	33	50	50	

Alegat 1. do załącznika 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i	
		z roku 1882	wano na rok 1883	rzędu na rok 1884		
		złr. wal. austr.				
I. Płace, dodatki funkcyjne i wynagrodzenie dla c. k. Namie- stnictwa.						
1	Dla zastępcy Prezesa dodatek roczny w kwocie . . . . . 400 złr.				Wniosek na rok 1884. stawia się podług teraźniejszego stanu urzędników i służby.	
2	1 radca Namiestnictwa z roczną płacą . . . . . 3.600 „					
3	1 starosta powiatowy . . . 2.400 „					
4	1 sekretarz referujący . . . 1.800 „ z dodatkiem rocznym . . . 250 „					
5	1 komisarz powiatowy . . . 1.300 „					
6	2 komisarzy powiatowych po 1.200 złr. . . . . 2.400 „					
7	3 conceptowych praktykantów z rocznem adjutem po 500 złr. . . . 1.500 „					
II. Oddział manipulacyjny.						
8	2 oficyałów z roczną płacą po 1.000 złr. . . . . 2.000 „					
III. Służba.						
9	1 woźny z roczną płacą . . . 400 „					
10	2 stróżów z rocznem wynagrodzeniem po 216 złr. . . 432 „					
Razem . . . . . 16.482 złr.						
z tego przypada na fundusz indemnizacyjny Wielk. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 471 złr.		436	464	471		

Alegat 2. do załącznika 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	rządu na rok 1884	
		złr. wal. austr.			
	Dodatki aktywne.				
1	1 radca Namiestn. rocznie . . . . . 480 złr.				Wniosek niniejszy zawiera systemizowane dodatki aktywne obecnie zatrudnionych urzędników i służby.
2	1 starosta powiatowy . . . . . 420 „				
3	1 sekretarz . . . . . 360 „				
4	3 komisarzy powiatowych rocznie po 300 złr. . . . . 900 „				
5	2 oficyałów c. k. Namiestn. po 240 złr. . . . . 480 „				
6	1 woźny 25% od 400 złr. 100 „				
	Razem . . . . . 2.740 „				
	z których przypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 78 złr.	78	78	78	

Alegat 3. do załącznika 9. do potrzeb.

Dyurny.					
1	3 dyurnistów po 1 złr. 20 ct. dziennie, razem . . . . . 1.318 złr.				Wniosek stawia się podług obecnego stanu zatrudnionych dyetaryuszów i prawdopodobnej potrzeby na rok 1884.
2	2 dyurnistów po 1 złr. . . . . 732 „				
3	1 dyurnista dziennie po 1 złr. 5 ct. . . . . 384 „				
	Razem . . . . . 2.434 złr.				
	z których przypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 70 złr.	70	69	70	

Alegat 4. do załącznika 9. do potrzeb.

Remuneracye i zapomogi.					
1	Dla c. k. Namiestnictwa i komisyj lokalnych serwitutowych w Galicyi wschodniej i zachodniej 4.000 złr. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 114 złr.	105	114	114	Wniosek stawia się podług kwot na lata 1881., 1882. i 1883. preliminowanych i przez Wys. Ministerstwo jakoteż W. Sejm krajowy przyzwolonych. Wynik w roku 1882. jest dla tego mniejszy, ponieważ nie cała przyzwolona kwota rozdzieloną została.

Alegat 5. do załącznika 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
złr. wal. austr.					
Potrzeby kancelaryjne.					
1	Na opał lokalu	800			Niniejszy wniosek stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884 i jest wobec wyniku w roku 1882 jakoteż budżetu na rok 1883 dla tego daleko większy, ponieważż koszta za druk nowych arkuszy kuponowych zapłacone być muszą w r. 1884.
2	Na papier i inne rekwizyta do pisania	600			
3	Na druki, litografie i efekta kredytowe	5.000			
4	Na roboty introligatorskie .	100			
5	Na czyszczenie lokalu . .	200			
6	Na sprzęty kancelaryjne .	100			
7	Na oświetlenie lokalu i schodów	50			
8	Na koszta losowania i rozmaite potrzeby	2.000			
9	Ryczałtowa kwota na przybory do pisania	50			
Razem 8.900 złr.					
z których wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 254 złr.		69	80	254	

Alegat 6. do załącznika 9. do potrzeb.

Czynsz za lokal.					
1	Czynsz za lokal dla c. k. Namiestnictwa jako Dyrekcyi funduszów indemnizacyjnych i krajowej komisji serwitutowej wynosi rocznie 1.086 złr. 41 ct. z których wypada na fundusz indemnizacyjny Wiel. księstwa Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 31 złr.	31	31	31	Wniosek stawia się podług rzeczywiście opłaconego czynszu w roku 1882.

Alegat 7. do załącznika 9. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Koszta podróży. Na dyety i koszta podróży zastępców uprawnionych i obowiązanych w sprawach serwitutowych rocznie . . . . . 300 złr. z których przypada na fundusz indemnizacyjny W. księst. Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 9 złr.	.	9	9	Wniosek niniejszy stawia się podług prawdopodobnej potrzeby na rok 1884.

Alegat 8. do załącznika 9. do potrzeb.

	Rozmaite wydatki. 160 złr. z których przypada na fundusz indemnizacyjny W. księst. Krakowskiego $\frac{1}{35}$ część w kwocie 5 złr.	.	5	5	Na pokrycie możliwych potrzeb przy tej zmiennej rubryce preliminuje się niniejsza kwota na rok 1884.

Alegat 9. do załącznika 9. do potrzeb.

1	Koszta podróży. Milowe i dyety dla komisyonujących urzędników, strawne dla dyurnistów, dyety i milowe dla rzeczoznawców . . . . . 50 złr.	33	50	50	Niniejszy wniosek stawia się ze względu na możliwe dodatkowe pertraktacje serwitutowe w roku 1884.

Załącznik 10. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i									
		złr. wal. austr.												
	Splata kapitałów.													
1	Podług planu amortyzacyjnego wydanego rozporządzeniem z dnia 29. Grudnia 1857 r. do L. 11.881 dla obligacyi indemnizac. W. Ks. Krakowskiego w kwocie 3,398.000 złr. m. k. wynosi kwota wylosować się mająca za <table data-bbox="94 795 575 904"> <tr> <td>II. półrocze 1883 . . .</td> <td>48.000</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>za I. półrocze 1884 . . .</td> <td>48.000</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>Razem . . .</td> <td>96.000</td> <td>złr.</td> </tr> </table> m. k., czyli wal. austr. 100.800 " która podług §. 19. instrukcyi losowania dopiero po upływie pół roku wypłaconą być ma, a mianowicie: kwota za II. półrocze 1883. dnia 1go Maja 1884, zaś kwota za I. półrocze 1884., dnia 1go Listopada 1884. Na pokrycie tej wypłaty wnosi się zatem powyższa kwota 100.800 złr.	II. półrocze 1883 . . .	48.000	"	za I. półrocze 1884 . . .	48.000	"	Razem . . .	96.000	złr.	93.775	94.500	100.800	Wniosek stawia się podług planu amortyzacyjnego.
II. półrocze 1883 . . .	48.000	"												
za I. półrocze 1884 . . .	48.000	"												
Razem . . .	96.000	złr.												

B. Załącznik 11. do potrzeb.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Wynikłość z roku 1882	Prelimino- wano na rok 1883	Wniosek c. k. rządu na r. 1884	U w a g i
		złr. wal. austr.			
1	Renty dla uprawnionych. Podług stanu kapitałów wynosi oprocentowany dług w obligacjach indemniz. W. księstwa Krakowskiego z końcem roku 1882. kwotę 1,786.249 złr. 50 ct. a po potrąceniu wylosowanych kwot, a mianowicie 31. Października r. 1882. w ilości 44.000 " — " a 30. Kwietnia 1883. w ilości 46.000 " — " razem tedy . 90.000 złr. — ct. m. k. czyli w wal. austr. . . 94.500 " — " zmniejsza się tenże na . . . 1,691.749 złr. 50 ct. od której to sumy wynoszą 5% odsetki za rok 1884. kwotę . . . . . 84.587 złr. 47 1/2 ct.	90.640	88.527	84.587	Niniejszy wniosek stawia się podług stanu obligacji indemniz. z końcem roku 1883.

B. Załącznik 12. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino-	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Zakupno obligacyj indemnizacyjnych. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych w roku 1882. w nominalnej wartości 1.600 złr. m. k. i na opędzenie kosztów urosłych za wymianę obligacyj indemn. Galicyi zachodniej i wschodniej na takowe Wielkiego księstwa Krakowskiego wydaną została kwota 1.869 złr.	1.869	—	—	Na zakupno obligacyj indemn. nie się nie prelinuje, ponieważ przewidzieć nie można, czy będzie w roku 1884. rozporządzalna kwota do tego celu.

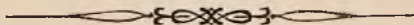
B. Załącznik 13. do pokrycia.

1	Nadzwyczajne wydatki. Na nadzwyczajne wydatki z powodu zwrotu nienależnie na rzecz funduszu indemnizacyj. Wielkiego księstwa Krakowsk. pobranych kwot, tudzież nadpłaconych dodatków indemniz. kapitałów, rent, odsetek i innych kwot, prelinuje się kwota . . . . . 4.115 złr.	3.191	400	4.115	Wniosek na r. 1884. stawia się wyżej, ponieważ kwota nadpłaconych do końca roku 1882. a stronom nie zwróconych dodatków indemn. podług wykazów przedłożonych przez urzęda podatkowe jest bardzo znaczną.

B. Załącznik 14. do potrzeb.

Liczba porządkowa	P r z e d m i o t	Wynikłość	Prelimino	Wniosek	U w a g i
		z roku 1882	wano na rok 1883	c. k. rządu na r. 1884	
		złr. wal. austr.			
1	Zwrot zaliczek do innych funduszków. Zaliczki otrzymane z zapasu kasowego funduszu indemniz. Galicyi wschodniej na pokrycie wydatków bieżących zwrócono temuż funduszowi w kwocie . . 30.000 złr.	30.000	—	—	Na podobny przypadkowy wydatek nie się nie prelinuje na rok 1884.

B. Natchuk 14. da. botvob.

B. w. J.	1881	1881	1881	1881
B. w. J.	1881	1881	1881	1881

1881

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności wykonanych celem wprowadzenia
w życie Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Dokonany przez Wys. Sejm na posiedzeniach z dnia 19. i 20. października 1882. wybór dziewięciu członków i czterech zastępców Rady nadzorczej Banku krajowego stanowił pierwszy krok w aktywowaniu tej instytucji, stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1881.

Reskryptem z dnia 29. Października 1882. l. 53554. Wydział krajowy zawiadomił o dokonany wyborze wszystkich członków Rady nadzorczej i ich zastępców, zapraszając pierwszych na posiedzenie dla porozumienia się w sprawie ustanowienia przewodniczącego i jego zastępcy. Posiedzenie to odbyło się dnia 7. Listopada 1882.

Jakkolwiek statut Banku krajowego w §. 71. porucza Wydziałowi krajowemu mianowanie z grona Rady nadzorczej przewodniczącego i jego zastępcy bez żadnych ograniczeń, to jednak Wydział krajowy uważał za stosowne, przystąpić do tej nominacji dopiero po zasięgnięciu opinii samych członków Rady. Zgromadzeni dnia 7. Listopada 1882. na pierwsze posiedzenie członkowie Rady nadzorczej, wyraziwszy podziękowanie za ten sposób traktowania nominacji, wskazali z grona swojego jako najodpowiedniejszych kandydatów: p. Hipolita Bohdana, właściciela dóbr na przewodniczącego, a prezydenta m. Lwowa p. Wacława Dąbrowskiego na zastępcę przewodniczącego. Zgodnie z tą propozycją Wydział krajowy powziął swoją uchwałę i wystawił dekrety nominacyjne dnia 7. Listopada 1882. l. 55221., zawiadamiając o tem Prezydium c. k. Namiestnictwa ze względu na końcowy ustęp §. 73. statutu, według którego Bank krajowy, mianowicie jego oddział ściśle bankowy, zostawać ma także pod nadzorem c. k. Rządu, w myśl patentu cesarskiego z dnia 26. Listopada 1852. (Dz. u. p. Nr. 253). Reskryptem z dnia 8. Listopada 1882. l. 55.258. uwiadomił Wydział krajowy członków Rady nadzorczej i ich zastępców, że w myśl równocześnie powziętej uchwały wypłacać będzie funkcyjującym członkom i zastępcom za każdy dzień czynności dyety po 5 zł. dziennie, a tytułem zwrotu kosztów podróży należność

pierwszej klasy w razie podróży koleją żelazną, lub po jednym złotym w. a. od mili w razie odbycia podróży drogą kołową.

Paragraf 66. statutu porucza Wydziałowi krajowemu mianowanie dyrektorów Banku krajowego na podstawie przedstawienia Rady nadzorczej. W piśmie z dnia 8. Listopada 1882. Rada nadzorcza przedstawiła jako kandydatów na posady Dyrektorów Banku krajowego: właściciela dóbr w Galicyi p. Antoniego Wrotnowskiego, którego dotychczasowa długa i rozległa działalność na ekonomicznem i finansowem polu rozciągała się na Królestwo Polskie, dalej dyrektora kasy oszczędności w Krakowie p. Franciszka Słęka i dyrektora kasy zaliczkowej w Gorlicach p. Władysława Smolkę. Dekretem z dnia 12. Grudnia 1882. mianował Wydział krajowy w myśl tej propozycji p. Antoniego Wrotnowskiego i Władysława Smolkę dyrektorami, pierwszego z płacą 8000 zł. i dodatkiem osobistym w kwocie 2000 zł., który częściowo przynajmniej miał wyrównać niekorzystną dla mianowanego różnicę między przyznaną płacą a jego dotychczasowymi poborami, drugiego zaś z płacą 4000 zł. Pismem z d. 15. Grudnia 1882. p. Antoni Wrotnowski oświadczył, że „wobec trudności przy organizowaniu i początkowych działaniach każdej instytucji finansowej nieuniknionych a wpływających ujemnie na cyfrę czystego jej dochodu w pierwszym roku istnienia, poczytuje za obowiązek nie korzystać w ciągu tegoż roku z dodatku osobistego w kwocie 2000 zł.“ Wydział krajowy reskryptem z 22. Grudnia 1882. l. 62557 przyjął do wiadomości tę rezygnację z osobistego dodatku wyrażając p. A. Wrotnowskiemu uznanie i podziękowanie za ten akt ofiarności obywatelskiej i dowód nadzwyczajnej troskliwości o pomyślny rozwój instytucji, pod jego kierownictwo oddanej.

Mianowanie trzeciego dyrektora w myśl przedstawienia Rady nadzorczej nie mogło nastąpić z powodu, że kandydat przedstawiony, p. Franciszek Słęk, nie chciał rozstać się z wielce pożyteczną instytucją (krakowską kasą oszczędności), której dotąd usługi swe poświęcał. W miejsce p. Franciszka Słęka Rada nadzorcza nie przedstawiła innego kandydata na trzecią posadę dyrektora a Wydział krajowy nie uznał za potrzebne przynaglać jej do tego, gdyż dłuższego czasu i oględności wymaga wyszukanie osobistości, któraby z jednej strony posiadała wszelkie warunki potrzebne do kierowania zakładem kredytowym, zorganizowanym co do agend swoich nie według utartych szablonów, lecz z zastosowaniem do specjalnych potrzeb kraju, z drugiej zaś strony nie stawiała wymagań, których Wydział krajowy nie mógłby przyjąć. Aby jednak brak trzeciego dyrektora nie tamował prac przygotowawczych około aktywowania zakładu, Wydział krajowy już reskryptem z dnia 19. Kwietnia 1883. l. 18957. powołał stale w skład Dyrekcyi członka Rady nadzorczej p. Michała Dymeta, do czego prawną podstawę stanowi drugi ustęp §. 65. statutu.

W skutek uwiadomienia o ukonstytuowaniu się Rady nadzorczej i o mianowaniu Dyrektorów J. Eks. P. Minister skarbu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych ustanowił w myśl §. 73. l. 12. (ustęp drugi) statutu komisarzem rządowym dla nadzoru działu bankowego c. k. Radcę dworu p. Franciszka Karasińskiego a jego zastępcą starszego radcę skarbowego przy c. k. Prokuratorji skarbu p. Karola Kunza. W myśl powołanego powyżej paragrafu statutu ustanowił Wydział krajowy równocześnie (30. Stycznia 1883. l. 4997) dla wykonywania nadzoru w dziale hipotecznym stosownie do postanowień ustawy z dnia 24. Kwietnia 1874. (Dz. u. p. Nr. 48.) komisarzem swoim członka Wydziału krajowego dr. Józefa Wereszczyńskiego a jego zastępcą Radcę Wydziału krajowego p. Edmunda Mochnackiego. Na posadę naczelnego buchaltera, która według §. 66. statutu ma być obsadzoną przez Wydział krajowy, przedstawiła Dyrekcyja p. Alexandra Morawskiego, jednakże z zastrzeżeniem, że tak płaca tego urzędnika (125 zł. mies.) jak i nominacya w ogóle ma mieć charakter prowizoryczny. W ogóle zasadniczo uznała Dyrekcyja potrzebę zatrzymania prowizorycznego charakteru w organizacyi personalu Banku krajowego i taki w tej mierze przedstawiła wniosek Wydziałowi krajowemu dnia 23. Kwietnia 1883.:

„Zważywszy, że czas do końca 1883. poczytywać należy za peryod organizacyjny, Dyrekcyja ma zamiar nie ustanawiać na tenże czas stałych pensyi dla urzędników Banku krajowego, ale jedynie wypłacać takowym wynagrodzenie miesięczne w formie dyet. Wydatek na ten cel czyniony w peryodzie do dnia otwarcia Banku, Dyrekcyja odnieść pragnie na ciężar funduszu przeznaczonego na koszta organizacyi tegoż Banku, wypłatę zaś dyet od rzeczonoego dnia do końca roku bieżącego, czynić z dochodów Banku, z conta administracyi. Przed rozpoczęciem r. 1884. Dyrekcyja odpowiednio do §. 70. lit. 12. statutu przedstawi Radzie nadzorczej a następnie Wysokiemu Wydziałowi krajowemu (§. 73. lit. 9. statutu) etat prowizoryczny na tenże rok, a dopiero pouczona doświadczeniem rocznem, przedstawi do zatwierdzenia w takiejże drodze etat normalny na r. 1885“.

Uchwałą z d. 24. Kwietnia 1883. l. 19.408. Wydział krajowy uznał uzasadnionym i zatwierdził powyższy wniosek odroczenia stałego usystemizowania etatu aż do zebrania potrzebnych w tym celu wskazówek i doświadczeń z praktyki po zupełnem rozwinięciu funkcyi bankowych. Równocześnie także zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi poruczone zostało p. Alexandrowi Morawskiemu prowizorycznie pełnienie obowiązków naczelnego buchhaltera. Z powodu choroby i niemożności uzyskania długiego urlopu w początkowym okresie działalności Banku p. Aleksander Morawski zażądał uwolnienia z posady, które udzielone mu zostało dekretem demissyjnym z d. 24. Sierpnia b. r. l. 42.666.

Aż do obsadzenia tej posady Wydział krajowy upoważnił Dyrekcyę Banku krajowego zgodnie z jej wnioskiem, aby prowadzenie ksiąg poruczyła korespondentowi handlowemu.

Wszystkich innych funkcyonaryuszy Banku, przyjmowanych w miarę jak czynności organizacyjne i przygotowawcze wymagały liczniejszych sił, mianowała sama Dyrekcyja w myśl §. 67. statutu a Wydział krajowy zarządzał wypłatę wynagrodzeń przyznanych do dnia otwarcia Banku z funduszu, przeznaczonego na organizacyę Banku krajowego (25.000 zł.).

W obec przyjęcia zasady, że personal urzędniczy Banku krajowego ma być początkowo tylko prowizorycznie ustanowiony a systemizowanie posad nastąpi dopiero na podstawie doświadczeń i wyników z półtorarocznego okresu funkcyonowania zakładu, Wydział krajowy uznał, że na razie przedwczesnem jest także wydawanie norm służbowych dla urzędników, co mu porucza statut w §. 73. lit. 9. Projekt tych norm został już ułożony i był rozpatrywany, ale uchwała stanowcza została z powyżej wskazanych powodów odroczoną. W związku z tem odroczeniem zostaje również zaniechanie na razie uchwały o normach służbowych dla Dyrektorów, których projekt także już został przygotowany. O ile chodzi o określenie obowiązków służbowych dyrektorów i o podstawę do ewentualnego orzekania odpowiedzialności, Wydział krajowy jako władza zwierzchnicza ma na razie dostateczny punkt oparcia w tem, co zawiera regulamin i inne specjalne przepisy o pojedynczych kategoriach czynności. Z tego powodu odroczenie stanowczej uchwały o projekcie norm służbowych nie wystawi Wydziału krajowego jako władzy zwierzchniczej na żadną kollizyę lub położenie przymusowe. Tylko co do jasnego określenia praw Dyrektorów, mianowicie ich charakteru służbowego i zabezpieczenia pensyi pozostaje luka, którą jedynie osobnemi normami służbowemi wypełnić można.

I pod tym względem jednak Wydział krajowy uważał pewną zwłokę celem uzyskania racjonalnej podstawy do konkretnych wniosków za wskazaną. Normy służbowe, obowiązujące urzędników krajowych, nie mogą tu wejść całkowicie w zastosowanie, gdyż różnica w rodzaju i trybie czynności wyklucza pod niejednym względem wszelką analogię. Zwłoka ta nie przynosi wreszcie żadnej ujmy Dyrektorom, gdyż zostali oni mianowani i przyjęli nominacyę z wyraźnem zastrzeżeniem w dekretach, że ich „stosunki służbowe określi Wydział krajowy w swoim czasie w myśl drugiego ustępu §. 66. statutu osobnemi normami, a zakres działania określa bliżej statut“, dołączony do dekretu nominacyjnego.

Powyżej przedstawione czynności Wydziału krajowego około organizacyi Banku pod względem personalnym odpowiadają ustępom 8. i 9. §. 73. statutu, który wylicza zadania przekazane Wydziałowi krajowemu w tej mierze. Mianowanie kasyera nie zostało dokonane z powodów, które poniżej będą przedstawione w związku przedmiotowym z organizacją służby kasowej Banku krajowego w ogóle.

Pierwszy ustęp §. 73. statutu zalicza do czynności Wydziału krajowego wydanie regulaminu dla Banku krajowego. Przedmiot ten traktowany był przed ostatecznym wniesieniem na Radę Wydziału krajowego przez osobną komisję fachową, w której skład wchodził z po za Wydziału krajowego i Banku krajowego Dr. Franciszek Piekosiński z Krakowa, doświadczony na tem polu pracownik. Chętny, prawdziwie obywatelski udział Dra Franciszka Piekosińskiego, który przedłożył Wydziałowi krajowemu gotowy a gruntownie opracowany projekt regulaminu i następnie zajął się redakcją zmian w osobnej komisji uchwalonych, podnosimy tu z wdzięcznym uznaniem, zaznaczając przy tej sposobności, że równie chętniej i skutecznej pomocy doznał Wydział krajowy w pracy organizacyjnej, mianowicie w dziale buchhalteryjnym i kasowym, od dyrektora krakowskiej kasy oszczędności p. F. Słeka i pana Jaworskiego, naczelnego buchhaltera Banku bielskiego.

Uchwalony przez Wydział krajowy na radzie d. 7. i 8. Kwietnia regulamin dla Banku krajowego / został podany do wiadomości Dyrekcyi z oznajmieniem, że jego przepisy, „stanowią mają zarówno ze statutem obowiązujące normy dla postępowania Dyrekcyi“. Równocześnie poruczył Wydział krajowy Dyrektorowi p. Antoniemu Wrotnowskiemu przewodniczenie i naczelną kierownictwo w Dyrekcyi w myśl §. 1. lit. b) regulaminu.

Regulamin stanowi tylko wypełnienie ram statutowych. Niektóre postanowienia jego wymagają jednak bliższego uzasadnienia, aby uchylić wszelki pozór, jakoby Wydział krajowy w uchwale swojej wyszedł po za te ramy.

Paragraf 54 regulaminu stawia obok losowania listów zastawnych, także inne sposoby wycofywania takowych z obiegu w ilości, oznaczonej planem amortyzacyjnym. Pierwszy sposób stanowić ma uiszczenie tych listów zastawnych, które dłużnicy Banku krajowego wniosą do jego kasy w ciągu półrocza ubiegłego na fundusz umorzenia swoich pożyczek. Jestto najpierw naturalna konsekwencya tej powszechnie w zakładach kredytowych przyjętej i względami słuszności wskazanej zasady, że każdemu dłużnikowi hipotecznemu służyć ma prawo spłacić część raty na umorzenie kapitału dłużnego przypadającą listami zastawnymi w imiennej wartości, powtóre wymaga tego wykonanie §. 13. statutu, który wyraźnie pozwala dłużnikowi uiszczać w listach zastawnych po imiennej wartości spłaty kapitału po nad plan umorzenia, a po trzecie wskazaniem jest także niszczenie listów zastawnych w drugim ustępie §. 23. statutu, który poleca Dyrekcyi Banku krajowego, aby w razie spłaty pożyczek hipotecznych w gotówce przed upływem ustanowionego terminu, wycofywała z obiegu ilość listów zastawnych, odpowiadającą spłaconemu kapitałowi.

Interes zakładu w dziale hipotecznym a tem samem i związany z nim najściślej interes dłużników hipotecznych zalecał rozciągnięcie niszczenia także na listy zastawne, które Bank krajowy z wolnej ręki nabędzie, z pozostawieniem Dyrekcyi swobody, czy ma w danym razie zniszczyć te listy, lub przystąpić do losowania, jak przepisuje ustęp trzeci §. 54. regulaminu.

Interes wspólny zakładu i dłużników hipotecznych na tem tutaj polega, że pozostawiona Dyrekcyi możność nabywania listów zastawnych z wolnej ręki, celem zniszczenia takowych stosownie do planu umorzenia, stanowić będzie skuteczny środek zaradczy przeciw znacznemu obniżeniu kursu listów w przemijających okresach depressyi giełdowo-finansowej, z czego w takich razach łatwe zyski ciągną kosztem klienteli hipotecznej tylko koła spekulujące na fluktuacyę walorów. Bank krajowy jako stały i chętny nabywca własnych listów zastawnych, zdoła niezawodnie kres położyć wszelkiej sztucznie lub chwilowem tylko usposobieniem wywołanej depre-

ciacy takowych a tem samem warować będzie interes tych, którzy w takiej niekorzystnej chwili pożyczkę zaciągać muszą. Z interesem Banku krajowego i jego klienteli hipotecznej idzie tutaj w parze interes kraju, gdyż wszystko, co Dyrekcyja na takim nabywaniu listów z wolnej ręki i ich niszczeniu zyska, odjęte zostanie tylko nieprodukcyjnej spekulacji i wobec postanowień §. 63. statutu prędzej lub później przejdzie do dyspozycji Sejmu krajowego.

To alternatywne zaprowadzenie nabywania listów zastawnych z wolnej ręki i niszczenia takowych obok losowania jako dalszego środka peryodycznego zastosowywania każdoczesnej ogólnej sumy listów zastawnych, znajdujących się w obiegu, do ogólnej sumy równoczesnych wierzytelności hipotecznych w myśl §. 23 statutu, niesprzeciwia się statutowi, lecz tylko uzupełnia go, a właśnie wypełnienie ram w statucie zakreślonych i rozwinięcie zasad w nim zaznaczonych stanowi cel i zadanie regulaminu. Statut mówi wprawdzie tylko w losowaniu listów (§§. 24 i 30) i nie zawiera wzmianki o niszczeniu listów z wolnej ręki nabytych, ale ani z brzmienia ani z ducha odnośnych postanowień nie wpływa, żeby losowanie imperatywnie i wyłącznie nakazaniem było, jako jedyny środek utrzymania równowagi między ogólną sumą listów a sumą wierzytelności. Ta równowaga (§. 23) stanowi kardynalną zasadę a wzmianki statutowe o losowaniu tak pojmować wypada, że wskazano najwięcej rozpowszechniony ale nie jedyny i nie wyłączny środek salwowania powyższej zasady. O ile zaś w tym wywodzie mieści się nietylko samo wyjaśnienie regulaminu, lecz także merytoryczna interpretacya statutu samego, Wydział krajowy uważać musi, że był do tego zupełnie uprawniony. Postanowienie regulaminowe bowiem, które jak powyższe ma wyłącznie na celu utrzymanie dobrego kursu listów zastawnych, a zatem tylko wszelkie możliwe poprawienie kredytu hipotecznego bez najmniejszej ujmy dla bezpieczeństwa listów zastawnych, nietylko niewykracza przeciw duchowi uchwały Wysokiego Sejmu z 21. Października 1881. polecającej Wydziałowi krajowemu ułożenie statutu, lecz owszem czyni jej zadość.

W §. 3. B. lit. b) statut upoważnia Bank krajowy do nabywania i sprzedawania tylko własnych listów zastawnych oraz obligacyj krajowych. W §. 76 regulaminu zaś Dyrekcyja Banku krajowego upoważnioną została „nabywać także inne papiery wartościowe, jeśli udzieliwszy na takowe zaliczkę, zmuszona jest z powodu niedopełnienia zobowiązań dłużnika przystąpić do sprzedaży (§§. 44 i 45 statutu), o ile przez takie nabycie Bank od straty ma być ochroniony“. W ten sposób dyrekcyja Banku krajowego będzie mogła w myśl §. 76 regulaminu nabywać wyjątkowo także papiery, na które statut w §. 3 B lit. d) tylko zaliczki udzielać pozwala, a więc oprócz własnych listów zastawnych także „urzędownie na giełdzie notowane listy zastawne innych w kraju istniejących zakładów hipotecznych i w ogóle papiery wartościowe, w których kapitały pupilarne lokowane być mogą“.

Już sam wyjątkowy charakter tego upoważnienia do nabywania papierów nieobjętych lit. b) §. 3 B. statutu bankowego i ścieśnienie tego upoważnienia dodatkiem, że ma ono zastosowanie tylko o tyle, „o ile przez to Bank od straty ma być ochroniony“, uchyla zarzut, jakoby w tym wypadku Wydział krajowy regulaminowymi przepisami przekroczył rami statutowe. Ograniczenie prawa nabywania walorów przez Bank krajowy do jego własnych listów zastawnych oraz obligacyj krajowych miało na celu wykluczenie wszelkiej ryzykownej spekulacji na kursie papierów, która jak wiadomo z wielkiego przesilenia finansowego z r. 1873. i z późniejszych katastrof giełdowych często staje się powodem olbrzymich strat a nawet upadku zakładów kredytowych. W uchwale Wys. Sejmu i opartym na nim statucie chodziło widocznie tylko o zabezpieczenie Banku krajowego przed możliwością poniesienia strat na takiej ryzykownej spekulacji. Upoważnienie zawarte w §. 76 regulaminu nietylko wcale nie otwiera Dyrekcyi drogi do takiej spekulacji, lecz owszem, jak z całego brzmienia tego paragrafu wynika, ma właśnie służyć jako środek ochronienia zakładu od straty w razie, jeżeliby Dyrekcyja będąc już „zmuszoną“ przystąpić do sprzedaży papierów, na które zaliczkę udzieliła, uznała, że na sprzedaży niewątpliwie

zakład stratę ponieść musi a przez nabycie tych papierów i późniejszą ich sprzedaż po cenie lepszej zupełnie od strat się zabezpieczy. Ponieważ bezpieczeństwo Banku krajowego i ochronienie go od strat Wydział krajowy wobec poruczonego sobie w §. 73 zwierzchniczego nadzoru uważać musi za główne, nawet najpierwsze zadanie swoje, przeto stanowiąc wyjątek powyżej wskazany co do nabywania papierów nieobjętych lit. b) §. 3 B. statutu działał w przekonaniu, że spełnia tylko powinność swoją i postępuje w duchu zasad wytkniętych przez W. Sejm uchwałą z 21. Października 1881.

Aleg. 2. Nieobjęta regulaminem kasowość stanowi przedmiot osobnej instrukcyi prowizorycznej wydanej reskryptem z dnia 8. Kwietnia b. r, l. 13150. Połączenie obecne kasy bankowej z kasą krajową ma charakter tymczasowego tylko urządzenia, gdyż stanowcze uregulowanie stosunku wymaga uchwały sejmowej. Jestto zresztą tylko połączenie lokalne, nie zacierające odrębności kasy bankowej, tak samo jako umieszczenie biur Banku krajowego w gmachu sejmowym nienarusza w niczem odrębności Banku jako samodzielnej instytucyi. Kasyerowi i kontrolorowi kasy krajowej poruczone zostało osobnem rozporządzeniem pełnienie funkcyi w instrukcyi wskazanych aż do dalszego zarządzenia. Obaj ci urzędnicy dokładnie poprzednio poinformowani o zakresie i rodzaju nowych czynności chętnie się ich podjęli. Dodawszy nadto na razie Bankowi krajowemu do pomocy w dziale kasowo-rachunkowym kilku rutynowanych młodszych funkcyjarzy swojego oddziału rachunkowego, oczywiście przy równoczesnem przeniesieniu ich poborów na rachunek bankowy, Wydział krajowy zabezpieczył się zupełnie, że prowizoryczne połączenie obu kas nie pociągnie za sobą żadnych trudności nawet w pierwszej chwili, gdy sama natura rzeczy jako zupełnie nowej, niemającej dotąd precedensu w administracyi naszej, przedstawia zadanie całę trudniejszym na pozór, aniżeli ono potem okaże się w rzeczywistości zaraz po pierwszych próbach praktycznych. Na wszelki wypadek jednak Wydział krajowy uznał, że należy najpierw oczekiwać rezultatów praktyki i dopiero na ich podstawie oprzeć projekt trwałego uregulowania kasowości Banku krajowego w stosunku do kasy krajowej. Czy praktyka ta wykaże tylko stosowność zmienienia obecnego stosunku tymczasowego na stały, oczywiście za zezwoleniem Wysokiego Sejmu, czy z niej może nawet okazać się wskazaniem dalej idące połączenie, tak, aby Wydział krajowy mógł przelać na Bank krajowy całą swoją kasowość i dając w ten sposób Bankowi gotową organizację kasową, a oszczędzając funduszowi krajowemu cały ciężar kosztów osobnej manipulacyi kasowej, osiągnął naraz dwie ważne korzyści, to stanowi kwestyę, której stanowcze rozwiązanie przedstawimy Wysokiemu Sejmowi dopiero po otwarciu działu hipotecznego, opierając się już na pozytywnych doświadczeniach.

Z przekazanych Wydziałowi krajowemu w §. 73 statutu dalszych czynności organizacyjnych wymienione pod lit. 2, 3, 4, 6 i 10, odnoszą się do działu hipotecznego, którego otwarcie nie nastąpi przed 1. Stycznia 1884.

Praca nad zorganizowaniem działu hipotecznego została podjęta i była prowadzona równocześnie z innymi czynnościami organizacyjnymi, ale z natury rzeczy, jako wymagająca więcej przygotowań, dopiero później może być ukończoną. Dyrekcyja Banku krajowego przedłożyła Wydziałowi krajowemu szczegółowo opracowany elaborat o emisji listów zastawnych, który rozbierny był najpierw w Radzie nadzorczej, a następnie na wspólnej konferencyi Wydziału krajowego z Dyrekcyją i Radą nadzorczą.

Główne postanowienie, że stopa procentowa wynosić ma $4\frac{1}{2}\%$, a dodatek na koszt zarządu $\frac{1}{4}\%$ nie natrafiło na żadną opozycyę. Natomiast podzielone były zdania co do wysokości raty amortyzacyjnej. Dyrekcyja oparła swój projekt na założeniu, że w obec nadmiernego obciążenia własności ziemskiej, dążyć należy do możliwegoniżenia corocznego ciężaru amortyzacyjnego, aby w ten sposób spłata długu na dłuższy okres czasu rozłożona, mogła zostawać zawsze w normalnym stosunku do wydatności gospodarstwa rolnego i tem samem dawała rękoj-

mię, że obecny właściciel ziemi nie będzie zniewolony, pozbywać się jej dla zaspokojenia wierzycieli, a już przyszłe pokolenie przynajmniej zdoła oczyścić posiadłości z reszty ciężaru, znajdując kompensatę za przedłużoną amortyzację dawniej zaciągniętej pożyczki w ciągle wzrastającej wartości ziemi.

W duchu tego założenia tedy zaproponowała Dyrekcyja Banku krajowego tylko $\frac{1}{4}\%$ na amortyzację, w skutek czego dłużnik hipoteczny płaciłby od pożyczonej sumy razem 5% na amortyzację, odsetki i koszta zarządu. Pożyczki hipoteczne w $4\frac{1}{2}\%$ listach zastawnych na takiej kombinacji oparte umarzałyby się w 66 latach. W łonie Rady nadzorczej ozwały się poważne głosy z przedstawieniem, że należy przeznaczyć $\frac{1}{2}\%$ na amortyzację, w skutek czego dłużnik płaciłby wprawdzie rocznie o $\frac{1}{4}\%$ więcej ($5\frac{1}{4}\%$), ale za to skróciłby sobie amortyzację o kilkanaście rat, i ztąd odniósłby korzyść większą od ulgi, jaką przedstawia зниżenie raty o $\frac{1}{4}\%$ rocznie. Dyrekcyja nie uznała tego przedstawienia za przekonujące, gdyż bierze w rachubę nie pojedynczych dłużników, lecz ogół a w takim razie zmniejszenie raty o $\frac{1}{4}\%$ przedstawiałoby na milionach coroczną ulgę wielu tysięcy, które wkładane systematycznie w gospodarstwo na jego ulepszenie, stopniowo podnosiłyby intratność a tem samem coraz łatwiejszem czyniłyby umorzenie długów. Nadto przemawia za wnioskiem Dyrekcyi okoliczność, że listy zastawne z długim okresem amortyzacyjnym dają kapitałowi trwalszy sposób lokacyi i tem samem już zyskują ważny czynnik lepszego kursu, co stwierdza praktyka giełdowa. Zresztą przyjęcie dłuższego terminu amortyzacyjnego w regule nie odbierałoby dłużnikowi hipotecznemu możliwości spłacenia długu w krótszym czasie, gdyż zastrzega to wyraźnie §. 12 statutu Banku krajowego.

Co do sposobu udzielania pożyczek hipotecznych na posiadłości włościańskie tak Dyrekcyja jak Rada nadzorcza Banku krajowego i Wydział krajowy na wspólnej konferencyi uznały niezbędną potrzebę ustanowienia organów pośredniczących. Centralizacya czynności w tym dziale interesów hipotecznych nietylko uniemożliwiałaby dokładne zbadanie wartości hipotek włościańskich i przekonanie się o ekonomicznym celu każdej z żądanych pożyczek, na co Bank krajowy jako zakład nie dla spekulacyi zyskowej lecz dla podniesienia ogólnego dobrobytu obliczony, szczególnie zważać musi, lecz nadto komplikacją agend podniosłaby koszta zarządu tak znacznie, że albo racjonalna konwersya długów włościańskich zostałaby zakwestjonowana, albo Bank krajowy naraziłby się na znaczne straty i w konsekwencyi, w obec poręki kraju przyznanej oddziałowi hipotecznemu, także na kraj sprowadziłby mógł ciężary.

W kwestyi, komu pośredniczenie w tej gałęzi interesów hipotecznych ma być poruczone, wniosek Dyrekcyi, oświadczający się za Towarzystwami zaliczkowemi, nie utrzymał się na wspólnej konferencyi Rady nadzorczej i Wydziału krajowego, a natomiast jednomyślnie uznano, że tak wględy na same warunki kredytu jak i względy społeczne zalecają poruczenie Reprezentacyom powiatowym tej ważnej czynności. Wydziały powiatowe już z natury swojej najwięcej powołane są do uczestniczenia w tem zadaniu ekonomicznem, jakie Reprezentacya kraju zakreśliła Bankowi krajowemu i w tej ważnej misyi społecznej, jaką zakład ten ma spełnić przez wydobycie ludności wiejskiej z pod przygniatającego ją ciężaru wysoko oprocentowanych długów hipotecznych. Patrząc zbliska i bezpośrednio na potrzeby i stosunki ludu wiejskiego, mając możność zbadania tak pewności hipoteki jak i prawdziwie ekonomicznych celów każdej żądanej pożyczki, Wydziały powiatowe pośrednictwem swoim dadzą gwarancyę krajowi, że kredyt w Banku krajowym stanie się dla włościan rzeczywiście nie nowym tylko środkiem lekkomyślnego zadłużenia się, lecz pewną drogą do ekonomicznej regeneracyi. Jako organa powołane do pracy dla dobra publicznego Wydziały powiatowe spełniać będą zadanie pośredniczące bezinteresownie, a to znowu daje rękojmię, że kredyt dla włościan mimo tego pośrednictwa stanie się droższym tylko o tę nieznaczną stosunkowo kwotę, jaką przedstawiać będą koszta rzeczywiście poniesione. Odpadłaby w takim razie prowizya, bez której od innych organów pośredniczących nie możnaby wymagać tak rozległych usług.

W powiatach, w których istnieją już instytucje kredytowe przez Reprezentacje powiatowe zorganizowane i administrowane lub jej dozorowi poddane, pośredniczenie w udzielaniu pożyczek na posiadłości włościańskie może być tym instytucjom zaraz oddane. Gdzie nie ma jeszcze takich instytucji, tam dążyć należy do jak najrychlejszego zorganizowania takowych, aby w ten sposób pod powagą i dozorem Reprezentacji powiatowych stworzona została w kraju cała sieć organów zdrowego kredytu, których ogniskiem byłby Bank krajowy. Powstanie takich instytucji powiatowych umożliwiłoby udzielenie włościanom kredytu także z krótkim terminem a jestto fakt stwierdzony doświadczeniami, że w wielkiej liczbie wypadków nie hipoteczna lecz taka krótkoterminowa pożyczka bywa najwłaściwszą formą kredytu dla włościan i najpewniejszym środkiem podźwignięcia gospodarstw włościańskich.

Takie poglądy i widoki przebijały z dyskusji, w której Rada nadzorcza razem z Wydziałem krajowym rozbięła elaborat Dyrekcyi Banku krajowego o listach zastawnych. Są to dopiero zasady, ogólne zarysy nowego projektu, wymagające szczegółowego opracowania, co właśnie stanowi przedmiot dalszej pracy około organizacji oddziału hipotecznego Banku krajowego. Gdy wszystkie szczegóły zostaną już omówione i ułożone, Wydział krajowy wyda i ogłosi osobne przepisy o listach zastawnych i w ogóle o wszystkich warunkach kredytu hipotecznego.

O obligacjach komunalnych pierwszej emisji wydał Wydział krajowy na podstawie elaboratu przedłożonego przez Dyrekcyę Banku krajowego osobne przepisy z dnia 24. Kwietnia b. r. l. 19511. Jakkolwiek statut nie polecał tego wyraźnie, to jednak Wydziałowi krajowemu wydawało się potrzebnem, aby tak znaczna operacja kredytowa jak emisyja nowych papierów na 5 milionów zł., odbywała się pod jego powagą i nadzorem, co niewątpliwie tylko korzystnie oddziaływać będzie na kurs giełdowy jako dalsza rękojmia obok tych, które już statut obligacyom komunalnym przyznał. Tem większą wagę przywiązywał Wydział krajowy do takiego sposobu wykonania swojego nadzoru zwierzchniczego nad Bankiem krajowym (§. 73 statutu), że obligacje komunalne nadają się jako dobry środek zaspokojenia najróżnorodniejszych potrzeb kredytowych kraju. Nietylko bowiem gminy i powiaty mogą w ten sposób uzyskać fundusze potrzebne na zaspokojenie swoich własnych potrzeb, lecz nadto także ludność wiejska może tą drogą już obecnie przeprowadzać korzystną konwersyę długów uciążliwych, jeżeli gmina lub powiat użyje swojej poręki i nawzajem zabezpieczy się dostatecznie na swoich klientach. Ponieważ większe pożyczki w obligacjach komunalnych już w okresie przygotowawczym t. j. w chwili powzięcia uchwał, które według ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacji powiatowej wymagają wyższego zatwierdzenia, oprzeć się muszą koniecznie o Wydział powiatowy a ewentualnie nawet Wydział krajowy jako organa ustawą do nadzoru powołane, przeto nie zachodzi żadna obawa, żeby gdziekolwiek nieporadność lub lekkomyślność gminy mogła tej nowej formie kredytu nadać kierunek szkodliwy.

Aleg. 3. W dołączonych pod /./ przepisach o obligacjach komunalnych zasła później ta zmiana, że reskryptem z dnia 21. Czerwca b. r. l. 30198 Wydział krajowy zarządził opuszczenie ustępów, traktujących o udziale komisarza rządowego przy wydawaniu pożyczek w obligacjach komunalnych.

P. Minister skarbu bowiem oświadczył przy zatwierdzeniu formularza obligacji reskryptem z dnia 31. Maja b. r. l. 2237 że „wystarcza według brzmienia zatwierdzonego statutu (§. 41. alin. 3.) potwierdzenie Rady nadzorczej, iż obligacje komunalne wydane zostały na podstawie pożyczki udzielonej pewnej gminie lub powiatowi.“ Z tego powodu zgodnie z życzeniem p. Ministra Skarbu opuszczono podpis komisarza rządowego z formularza obligacji komunalnych.

Stosownie do §. 73. lit. 5. statutu zatwierdził Wydział krajowy przedłożoną sobie listę cenzorów do oceniania weksli.

Przedstawione powyżej czynności przygotowawcze prowadzone były w ten sposób, aby Bank krajowy z początkiem drugiego półrocza 1883. rozpocząć mógł funkcyę swoje na razie w jednym dziale t. j. ściśle bankowym. Termin ten wskazany był nietylko samym przebiegiem czynności przygotowawczych, lecz także sprawą zrealizowania pożyczki krajowej, na którą subskrypcya publiczna odbywała się w dniach 9. 10. i 11. maja b. r. W czerwcu dopiero t. j. po przeprowadzeniu całego obrachunku subskrypcyi i zastosowaniu kwot subskrybowanych do ogólnej sumy pożyczki w drodze dobrowolnej redukcji, mógł Wydział krajowy wydzielić z funduszków rozporządzalnych jeden milion zł. w. a. przeznaczony uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1881. na dotacyę dla Banku krajowego. Wreszcie z natury rzeczy początek nowego półrocza wskazany był jako najodpowiedniejszy termin otwarcia instytucyi kredytowej.

Dnia 2. Lipca 1883. nastąpiło formalne otwarcie Banku krajowego w obecności całego Wydziału krajowego, Prezesa Rady nadzorczej i komisarza rządowego, a fakt otwarcia Banku i przelania jednego miliona z kasy krajowej do kasy bankowej stwierdza dołączony protokół notaryalny. %.

Przystępując do działania naczelny Dyrektor p. Antoni Wrotnowski rozwinął program swój w osobnem przedstawieniu do Wydziału krajowego. %.

Zamykając to przedstawienie sprawy aktywowania Banku krajowego, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przymując do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności wykonanych celem wprowadzenia w życie Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem, Sejm upoważnia Wydział krajowy do poruczenia czynności kasy krajowej Bankowi krajowemu z zastrzeżeniem praw nabytych obecnych urzędników kasy krajowej i do stałego połączenia kasy krajowej z kasą Banku krajowego.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 4. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zybkiewicz. wr.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński

Członek Wydziału krajowego.

Przedstawione powyżej ekspozycje przygotowane uwzględniając były w ten sposób, aby
Bank krajowy z początkiem drugiego półrocza 1883. rozpoznać mógł iudicium swoje na razie
w jednym dziale t. j. ściśle bankowym. Termin ten wskazywał na niezbędny charakter przedsięwzięcia
ekspozycji przygotowywanych, bez także sprzyjającego zrealizowania projektu krajowej, na którą sub-
skrypcja publiczna odwołała się w dniach w. 10. i 11. maja 1883. W tym celu ogłoszono, iż po
przepracowaniu całego obrachunku subskrypcji i zastosowaniu kwot subskrypcyjnych do ogólnej
sumy pożyczki w drodze dobrowolnej redukcji mógł Wydział Krajowy wyznaczyć z całkowitej
rozporządzalnej jeden milion zł. w. s. przeznaczony na cele Wydziału Krajowego i dnia 21. Paź-
dziernika 1881. na dotację dla Banku krajowego. W tym celu z niniejszym ekspozycją i projektem
dotychczas wskazywany był jako najodpowiedniejszy termin otwarcia instytucji krajowej.

Dnia 8. Lipca 1883. nastąpiło formalne otwarcie Banku krajowego w obecności całego
Wydziału krajowego, Prezesa Rady nadzorczej i komitetu organizacyjnego, a w tym czasie Bank
i przekazania jednego miliona z kasy krajowej do kasy bankowej stwierdził dotychczas dotychczas protokół

1. notaryalny.

2. w sprawie w sprawie przedkładanej do Wydziału krajowego.

Następująco do przedkładanej sprawy odwołano Bank krajowy Wydział krajowy

Wydział krajowy w ten sposób:

1. Trzymając do wiadomości wydziału Wydział krajowy z wydziału krajowego
całą sprawozdanie z pracy Banku krajowego Krajowego (1881 i 1882) z 21. Paź-
dziernika 1881. w tym sprawie Wydział krajowy do przekazania jednego miliona z kasy krajowej na
krajowy z wydziałem w ten sposób: wydział krajowy w ten sposób i do dnia 21. Paź-
dziernika 1881. w ten sposób: Bank krajowy.

3 Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicji i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskim

1. dnia 1. września 1883.

Prezesa Rady nadzorczej
Pan. W. Ks. Krakowski

Regulamin

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

(Uchwała Wydziału krajowego z dnia 7. i 8. Kwietnia 1883. L. 13149.).

§. 1. W skład Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi :

- a) Rada nadzorcza złożona z dziewięciu członków i czterech zastępców;
- b) Dyrekcyja złożona z trzech członków, z których jednemu Wydział krajowy przewodniczenie i naczelne kierownictwo poruczy, wreszcie
- c) Biura bankowe wspólne i szczegółowe z odnośnym personelem etatowym.

§. 2. Rada nadzorcza wydaje swoje uchwały na posiedzeniach zwyczajnych lub nadzwyczajnych.

Zwyczajne posiedzenia odbywać się mają co trzy miesiące, nadzwyczajne każdego czasu bądź w skutek polecenia Wydziału krajowego, bądź w skutek żądania dwóch członków Rady nadzorczej lub Dyrekcyi, bądź wreszcie w razie potrzeby uznanej przez Prezesa Rady.

Zaproszenia na posiedzenie rozsyła Prezes Rady przynajmniej na dni ośm przed posiedzeniem; jeśli jednak sprawy niecierpiące zwłoki spieszego zwołania Rady wymagają, mocen jest Prezes Rady ograniczyć zaproszenie do członków Rady tudzież ich zastępców przebywających we Lwowie.

§. 3. Z posiedzeń Rady spisywane będą protokoły przez sekretarza Dyrekcyi Banku z wyjątkiem wypadków paragrafem 70, ustępami 11 i 14 statutu przewidzianych, w których protokół z posiedzenia Rady spisze jeden z członków Rady do tego uproszony.

Protokoły te winny obejmować dzień odbytego posiedzenia, wyszczególnienie osób na posiedzeniu obecnych oraz uchwały powzięte z bliższem określeniem, czy takowe zapadły jednomyślnie lub większością głosów. Do protokołów należy zaciągać także wnioski mniejszości a na żądanie i odrębne zdania (*vota seperata*).

Każdy protokół winien być zaraz po odbytem posiedzeniu przez Prezesa Rady lub jego zastępcę oraz przez sekretarza podpisany i numerem bieżącym oznaczony.

§. 4. Korespondencye do Rady nadzorczej winny być adresowane na ręce Prezesa Rady i temuż oddawane.

Ekspedycye Rady nadzorczej, korespondencye, poświadczenia i t. p. tylko podpisem Prezesa Rady lub jego zastępcy opatrzone być potrzebują.

§. 5. Członkowie Rady nadzorczej pobierają za każdy dzień czynności dyety po 5 zł. w. a. członkowie zamiejscowi nadto zwrot kosztów podróży, to jest należność kolejową pierwszej klasy, oraz po 1 zł. za milę drogi kolejowej.

§. 6. Dyrekcyja wydaje swoje uchwały na posiedzeniach odbywanych kolegialnie co dzień w godzinach południowych pod przewodnictwem naczelnego Dyrektora, do którego atrybucyi należy rozdział czynności między pojedynczych członków Dyrekcyi.

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność na posiedzeniu wszystkich trzech Dyrektorów lub urzędujących zastępców.

Jeśli uchwała powzięta zostanie większością głosów, Dyrektor pozostały w mniejszości ma prawo zapisać swoje odmienne zdanie do protokołu posiedzenia, a nawet żądać zawieszenia wykonania uchwały i odwołania się do decyzji Rady nadzorczej, która jednak nie może nakazywać zawarcia interesu przez większość Dyrekcyi odrzuconego.

§. 7. Co powyżej w §. 3. o sposobie prowadzenia protokołów Rady nadzorczej postanowionem zostało, ma także zastosowanie do protokołów z posiedzeń Dyrekcyi.

Protokoły te przez wszystkich obecnych na posiedzeniu członków Dyrekcyi lub ich zastępców podpisane być winny.

W protokołach tych w danym razie także opinia doradcy prawnego zapisaną być winna.

§. 8. W sprawach zastrzeżonych statutem Banku kompetencyi Rady nadzorczej, Wydziału krajowego lub Sejmu, Dyrekcyja do postanowień tych władz ściśle stosować się winna, unikając wszelkich zarządzeń, któreby o decyzji kompetentnego organu przesądzać mogły.

§. 9. Wszelkie listy, przesyłki pieniężne lub wartościowe, depesze i t. p. do Banku krajowego adresowane, odbiera Dyrekcyja, a przejrawszy je przydziela odnośnym referentom do załatwienia.

Dyrekcyja udziela im w miarę potrzeby wskazówek, w jaki sposób załatwienie ma nastąpić, lub ustanawia stałe normy, wedle których pewne kategorie interesów załatwiane być winny.

§. 10. Jeśli w przesyłkach znajdują się pieniądze lub inne walory, Dyrekcyja poleca bezzwłoczne przeliczenie i stwierdzenie zgodności na odebranych liście.

§. 11. Każda ekspedycya lub dokument wychodzący z Banku podpisem dwóch Dyrektorów lub jednego Dyrektora i jednego zastępcy lub prokurysty opatrzonym być winien. Korespondencye poświadczające ze strony Banku odbiór pieniędzy lub walorów, opatrzone będą podpisem jednego Dyrektora tudzież kasyera jako prokurysty.

Dyrekcyja podpisuje nadto listy zastawne i obligacye komunalne oraz asygnaty kasowe.

§. 12. Wszystkie kasy zawierające w sobie gotowiznę lub walory tudzież blankiety na listy zastawne, obligacye komunalne, asygnaty kasowe i czeki zostają pod kluczem Dyrekcyi.

§. 13. Dyrekcyja mianuje wszystkich urzędników Banku oprócz naczelnego buchhaltera i kasyera, a uzyskawszy zatwierdzenie ze strony Rady nadzorczej, wydaje im dekrety służbowe.

Dyrekcyja mocną jest także z zastrzeżeniem zatwierdzenia ze strony Rady nadzorczej eupoważnić jednego lub więcej wyższych urzędników Banku do podpisywania firmy wspólni z Dyrektorem.

§. 14. Czynności prawne władną będzie Dyrekcyja aż do stanowczego ustanowienia etatu bądź poruczyć jednemu z członków swoich, bądź zasięgać w razie potrzeby rady prawnej w sposób, jaki za właściwy uzna.

§. 15. Śtosunki służbowe Dyrektorów i urzędników Banku określają osobne przepisy w myśl §§. 66, 67 i 73 ust. 9 statutu, przez Wydział krajowy wydane.

§. 16. Księgi handlowe Banku prowadzi naczelnny buchhalter. Winien on starać się, by księgi te w taki sposób prowadzone były, iżby obok dokładności i przejrzystości dawały zarazem możność szybkiej kontroli.

W prowadzeniu ksiąg nie powinno być żadnych zaległości. Księgi buchhalteryjne w godzinach pozaurzędowych pod kluczem przechowywać należy.

§. 17. Buchhalter naczelny dostarcza na żądanie Dyrekcji wszelkich wykazów i zestawień rachunkowych, w szczególności zaś dostarcza co miesiąc wykazu asygnat kasowych będących w obiegu, celem ogłoszenia w dziennikach.

Każdy rachunek wychodzący z buchalteryi winien być przez drugiego jeszcze urzędnika sprawdzony.

§. 18. Z końcem roku bilansowego sporządza buchalter szczegółowy inwentarz majątku Banku, zaś najpóźniej w 60 dni po zamknięciu roku bilansowego ułoży na zasadzie ksiąg bilans Banku za rok ubiegły. Tak inwentarz jakoteż bilans sprawdzi Dyrekcya, opatry takowe swoim podpisem obok podpisu naczelnego buchaltera i udzieli takowe Radzie nadzorczej w celu przedłożenia Wydziałowi krajowemu dla wyjednania od najbliższego Sejmu absolutoryum dla Dyrekcji.

§. 19. Bank przyjmuje wszelkie wpłaty czy to w gotowości, czy w walorach i czyni wypłaty za pośrednictwem kasy Banku, która codziennie przed zamknięciem czynności przez jednego z Dyrektorów lub urzędnika przez Dyrekcję do tego naznaczonego sprawdzoną być winna.

Aż do stanowczego uregulowania kasowości, kasa Wydziału krajowego pełnić będzie funkcyę kasy Banku krajowego według specjalnego rozporządzenia Wydziału krajowego.

§. 20. W oddziale hipotecznym załatwiać będzie Bank krajowy żądania o udzielenie pożyczek hipotecznych.

Podania pożyczkowe winny obejmować:

imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania strony interesowanej;
wysokość żądanej pożyczki oraz czasokres jej umorzenia;
dokładne określenie ofiarowanej hipoteki oraz pierwszeństwa hipotecznego dla żądanej pożyczki;

kategorję listów, w jakich strona interesowana pragnie mieć sobie pożyczkę doliczoną, wreszcie

wartość ofiarowanej na hipotekę nieruchomości.

§. 21. Wszelkie podania o udzielenie pożyczek lub nabycie wierzytelności hipotecznych rozpatruje przede wszystkim doradca prawny dla zbadania, czy nie zachodzą pod względem prawnym takie przeszkody, które bez względu na wartość ofiarowanej hipoteki, udzielenie pożyczki niemożliwem czynią i dla tego żądaniu strony bez dalszych dochodzeń odmówić należy.

§. 22. Podania o udzielenie pożyczek hipotecznych mogą dotyczyć:

- a) posiadłości ziemskich większych, zapisanych w księgi tabuli krajowej lub w księgi hipoteczne istniejące przy sądach kolegiałnych;
- b) posiadłości ziemskich mniejszych zapisanych w księgi hipoteczne istniejące przy sądach powiatowych;
- c) domów mieszkalnych murowanych w miejscowościach podlegających podatkowi domowoczynszowemu, które Wydział krajowy oznaczy, zapisanych w księgi hipoteczne miejskie lub powiatowe.

§. 23. Do podania, jeśli chodzi o pożyczkę na posiadłość ziemską, należy dołączyć:

1. najnowszy wyciąg hipoteczny;
2. arkusze indywidualne opatrzone poświadczeniem urzędowem co do zaszłych zmian w stanie posiadania;
3. wykazy z najnowszego pomiaru katastralnego;
4. poświadczenie odnośnego c. k. urzędu podatkowego w przedmiocie opłacanych podatków i dodatków;

5. police asekuracyjne co do wysokości ubezpieczenia budynków od ognia;
6. szczegółowy opis dóbr i budynków;
7. inne wykazy lub dowody, z którychby można powziąć przekonanie bądź o wartości dóbr przedstawionych na hipotekę, bądź o wysokości i jakości dochodów.

Jeśli zaś chodzi o pożyczkę na dom czynszowy, przedłożyć należy:

1. najnowszy wykaz hipoteczny;
2. certyfikat z fasyi czynszu pobieranego w ciągu ostatnich lat sześciu, lub jeśli dom jest nowszy, z epoki, odkąd jest zamieszkały;
3. police w przedmiocie ubezpieczenia budynku od ognia;
4. inne dowody wartości (jak powyż ust. 7).

§. 24. Jeśli nieruchomości przedstawiona na hipotekę jest w nowych księgach hipotecznych zapisana, i te księgi już prawomocnymi się stały, która to okoliczność w klauzuli urzędowej na wykazie hipotecznym zamieszczonej poświadczoną być winna, natenczas odpada potrzeba przedkładania arkusza indywidualnego.

Jeśli jednak terminy edyktałne, ustawą z dnia 25. lipca 1871. Nr. 96 dz. pr. p. przepisane, jeszcze nie upłynęły, a nieruchomości na hipotekę przedstawiona była już zapisana w księgach hipotecznych dawnych wyszłych z użycia, natenczas obok wyciągu hipotecznego z ksiąg nowych należy także przedłożyć wykaz z ksiąg hipotecznych dawnych, doprowadzony do dnia zamknięcia tychże ksiąg.

Nieruchomość zapisana w księgach hipotecznych nowych jeszcze nieprawomocnych, jeśli nie była poprzednio zapisana w księgach hipotecznych dawnych, nie może być przedmiotem zastawu dla pożyczki.

§. 25. Jeśli chodzi o nabycie przez Bank wierzytelności już hipotecznie ubezpieczonej, natenczas oprócz wskazanych wyżej dowodów, odnoszących się do nieruchomości wierzytelnością obciążonej, należy przedłożyć także pierwotny zapis długu oraz inne do tej wierzytelności odnoszące się dokumenty.

§. 26. Podania niezaopatrzone w dowody jak powyż wymagane, zwrócić należy stronom interesowanym do uzupełnienia w kierunku wskazanym.

§. 27. Na nieruchomości prawem z pod egzekucyi wyjęte, nie mogą być udzielane pożyczki hipoteczne.

Zakłady fabryczne, lub przemysłowe nie mogą same przez się stanowić zabezpieczenia dla pożyczki hipotecznej, mogą być jednak uwzględnione dla wzmocnienia innej samodzielnej hipoteki.

§. 28. Jeśli strona interesowana mniema, iż obliczenie wartości hipoteki wypływające z przedłożonych Bankowi dowodów, nie odpowiada wartości rzeczywistej, natenczas może żądać oszacowania na miejscu z ramienia Banku. Koszta takiego oszacowania sama ponosi i winna złożyć w tym celu zażadaną przez Dyrekcyę Banku zaliczkę.

§. 29. Dyrekcyja Banku jednak nie jest związana przy wymiarze pożyczki ani rezultatem zarządzonego oszacowania, ani dostarczonemi przez stronę dowodami wartości, może udzielić pożyczkę mniejszą lub jej wcale odmówić bez podania powodów odmowy.

§. 30. Podanie pożyczkowe opatrzone wymaganiami dowodami udzielonem zostaje doradcy prawnemu celem zbadania przedstawionej hipoteki pod względem stanu posiadania, własności i obciążeń, tudzież wydania opinii prawnej.

Poczem wygotowanym być winien referat pożyczkowy obejmujący sumaryczne zestawienie głównych dat interesu pożyczkowego.

§. 31. Tak wygotowany referat pożyczkowy przedstawiony zostaje wraz z wszelkiemi dowodami tudzież opinią prawną Dyrekcyi, która zbadawszy takowe, oznacza wartość przedstawionej na hipotekę nieruchomości i wedle tej przyjętej przez siebie wartości przyznaje pożyczkę

w zastosowaniu się do przepisu §§. 5 i 7 statutu, oznaczając zarazem warunki, jakich strona interesowana poprzednio dopełnić winna.

Uchwała Dyrekcyi winna być w całej treści na referacie pożyczkowym zamieszczoną, i przez Dyrekcyę podpisaną, poczem referat pożyczkowy odesłany zostaje do buchaltery celem ułożenia planu amortyzacyjnego dla przyznanej pożyczki i oznaczenia wysokości rat półrocznych.

§. 32. Na podstawie zapadłej jak powyż uchwały Dyrekcyi wydaną zostanie stronie interesowanej promesa pożyczkowa, obejmująca dokładne wyszczególnienie warunków, pod jakimi wydanie samejże pożyczki będzie mogło nastąpić, a zarazem opatrzona potrzebnymi wzorami skryptu dłużnego, podania hipotecznego, ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego, pełnomocnictwa lub innych dokumentów.

Promesa zawiera oraz termin, w ciągu którego strona interesowana dopełnieniem warunków jej postawionych wykazać się winna, z tem zastrzeżeniem, iż po bezskutecznym upływie naznaczonego terminu promesa straci moc obowiązującą. Termin ten może być stronie interesowanej na uzasadnione żądanie przedłużony.

§. 33. Skrypt dłużny następujące obowiązki dłużnika obejmować winien:

1. przyznanie sumy dłużnej oraz umówionych procentów i dodatku na kosztą rządu,
  2. obowiązek dłużnika spłacenia sumy pożyczkowej z procentami i dodatkiem administracyjnym w ciągu oznaczonej liczby lat, półrocznemi z góry płatnemi ratami,
  3. obowiązek opłacania procentów za zwłokę od nieuiszczonych w terminie rat półrocznych, tudzież procentów od wszelkich przez Bank w zastępstwie dłużnika poczynionych wypłat i wydatków,
  4. zrzeczenie się prawa potrącania podatku dochodowego i obowiązek dłużnika opłacania podatku tego z własnych funduszów bez regresu do Banku,
  5. obowiązek ubezpieczenia budynków od ognia w pewnej oznaczonej wartości w instytucie przez Wydział krajowy wskazanym, niemniej upoważnienie Banku do zarządzenia tego ubezpieczenia na rachunek dłużnika i podniesienia jego imieniem przyznanego wynagrodzenia w razie pogorzeli,
  6. obowiązek wykazywania się z opłaty wszelkich podatków i danin oraz procentów od długów hipotecznych poprzedzających wierzytelność Banku, oraz upoważnienie Banku do uiszczania tych należności w imieniu i na rachunek dłużnika,
  7. poddanie się dłużnika postanowieniom zawartym w §§. 10—21 włącznie statutu bankowego, oraz obowiązek ponoszenia wszelkich kosztów z zaciągnięciem i umorzeniem pożyczki połączonych,
  8. uznanie jurysdykcji c. k. Sądu krajowego lwowskiego do wszelkich spraw z tego stosunku pożyczkowego wyniknąć mogących,
  9. obowiązek uwiadomienia Banku w razie zaszłej zmiany właściciela nieruchomości na hipotekę oddanej,
  10. poddanie się dłużnika bezpośredniej egzekucji ze skryptu dłużnego w myśl §. 3 ustawy z dnia 25. Lipca 1871 l. 75 dz. pr. p. oraz egzekucji politycznej w myśl ustawy z dnia 21. Czerwca 1882 l. 81 dz. pr. p. a w razie sekwestracji przepisowi §. 5 rozp. min. sprawiedl. z dnia 18. lipca 1859 l. 130 dz. pr. p.
  11. ustanowienie kaucyi hipotecznej na zabezpieczenie zobowiązań dłużnika zawartych w ustępach od 3—9, oraz dla procentów dłuższych jak lat trzy, którymby w myśl ustawy hipotecznej równe z kapitałem pierwszeństwo nie przysługiwało,
  12. ustanowienie prawa zastawu dla sumy pożyczkowej, dla procentów i procentów zwłoki, dla dodatku na kosztą zarządu i dla kaucyi na nieruchomości pod zastaw ofiarowanej.
- Wyciąg aktu notaryalnego obejmującego skrypt dłużny, winien w klauzuli zawierać, iż jest dla Banku krajowego przeznaczony.

§. 34. Skrypt dłużny winien być zeznany w formie aktu notaryalnego, inne dokumenty, o ile nie są dokumentami publicznymi, sądownie lub notaryalnie legalizowane być mają.

§. 35. Jeśli nabytą być ma przez Bank wierzytelność już hipotecznie ubezpieczona, co tylko za zgodą i przystąpieniem właściciela nieruchomości wierzytelnością tą obciążonej nastąpić może, natenczas o ile pierwotny zapis długu nie obejmuje wymogów w §. 33 bliżej określonych, dłużnik hipoteczny zeznać winien na rzecz Banku akt dodatkowy do pierwotnego zapisu, uzupełniający te braki.

§. 36. Jeśli strona interesowana w terminie promesą naznaczonym lub jej na żądanie przedłużonym nie udowodni, iż postawionym jej warunkom uczyniła zadość, natenczas promesa uznana zostaje za zgasłą, o czym strona interesowana przy zwrocie przedłożonych przez nią dokumentów i dowodów zawiadomienie otrzymuje.

Podania, korespondencye i referaty oraz operat szacunku z ramienia Banku dokonanego, jak niemniej referat pożyczkowy, na którym zgaśnięcie promesy uwidocznić należy, pozostają w aktach Banku.

§. 37. Podanie, w którym strona interesowana wykazuje, iż dopełniła warunków promesy, udzielonem zostaje doradcy prawnemu, który bada przedłożone dowody a znalazłszy je w porządku, spisuje relację na referacie pożyczkowym, w jaki sposób strona interesowana warunkom jej postawionym zadość uczyniła, niemniej w jakiej pozycji tudzież w jakim porządku hipotecznym wierzytelność Banku ubezpieczoną została, a następnie przedkłada Dyrekcyi celem wydania uchwały w przedmiocie wypłacenia pożyczki.

Uchwała ta na referacie pożyczkowym również uwidocznioną być winna.

§. 38. W podaniu o wypłatę pożyczki winna strona oznajmić, w jakiej kategorii listach pragnie takową mieć wypłaconą.

§. 39. O uchwale Dyrekcyi wydanej w przedmiocie wydania czyli wypłacenia sumy pożyczkowej, uwiadomioną zostaje strona interesowana z tem nadmienieniem, iż listy zastawne przygotowane wedle jej żądania, w kasie Banku podniesione być mogą.

Do uwiadomienia tego dołącza się zarazem wzór kwitu na odbiór pożyczki.

Przy podniesieniu pożyczki winna strona interesowana złożyć kwit notaryalnie lub sądownie legalizowany wedle udzielonego sobie wzoru, który poprzednio przez doradcę prawnego przejrzanym być winien, tudzież uiścić w kasie Banku:

- a) procenta od sumy pożyczkowej przypadające z góry za czas od dnia wypłaty pożyczki do dnia płatności pierwszej raty amortyzacyjnej, wraz z odpowiednią częścią dodatku administracyjnego,
- b) koszta konfekcyi listów zastawnych, licząc po 50 centów za każdy list z kuponami,
- c) zwrot wartości kuponu od wydanych jej listów zastawnych po dzień wypłaty pożyczki ubiegłego, wreszcie
- d) jeśli nie przedłożyła dowodu na opłaconą należność skarbową od intabulacji pożyczki oraz należność stemplową od skryptu dłużnego, kwotę tym dwom należnościom odpowiadającą, którą Bank albo sam odnośnym urzędem skarbowym prześle, lub zwróci stronie interesowanej za przedłożeniem kwitów tychże urzędów.

Po uiszczeniu tych należności wydane zostaną stronie interesowanej listy zastawne z odpowiedniami arkuszami kuponowemi.

§. 40. Podniesienie pożyczki nastąpić winno w kasie Banku przez stronę interesowaną osobiście, lub przez pełnomocnika specjalnem sądownie lub notaryalnie legalizowanem pełnomocnictwem wykazać się mającego.

§. 41. Jeśli strona interesowana w dniach 30 po uwiadomieniu jej, iż pożyczka podniesioną być może, po odbiór pożyczki się nie zgłosi, uważaną będzie za zrzekającą się tej po-

zyczki. W takim razie jednak winna będzie wynagrodzić Bankowi koszta konfekcyi listów tudzież inne wydatki przez Bank w tej sprawie poniesione.

§. 42. Dokumenty i dowody złożone przez stronę interesowaną bądź w celu udowodnienia wartości przedstawionej hipoteki, bądź w wykonaniu warunków przez Bank jej nałożonych, pozostaną w aktach Banku aż do całkowitego umorzenia pożyczki.

§. 43. Jeśli Dyrekcyja z powodu niedopełnienia jakiego warunku pożyczkowego uchwali zatrzymanie z pożyczki pewnej kwoty aż do dopełnienia tegoż warunku, natenczas pożyczka uważa się jako wypłaconą w całości, a kwota zatrzymana jako zastrzeżony depozyt strony interesowanej.

§. 44. Bank może na żądanie strony interesowanej i za jej szczególnem upoważnieniem opłacać funduszami z pożyczki uzyskanemi wierzytelności obciążające nieruchomość na hipotekę przedstawioną.

§. 45. Jeśli dłużnik dokona częściowej spłaty pożyczki po nad plan umorzenia, nie wpływa to bynajmniej na obniżenie następnych rat amortyzacyjnych, skraca się tylko odpowiednio termin amortyzacyjny o liczbę rat po nad plan spłaconych.

§. 46. Jeśli dłużnik w myśl §. 19 statutu żąda rozłożenia sobie resztującej sumy pożyczkowej na nowy plan amortyzacyjny z powodu umorzenia czwartej części pożyczki, winien zeznać dodatkowy akt notaryalny obejmujący ten nowy rozkład, i przeprowadzić hipoteczne uwiadocznienie onegoż odnośnie do pozycyi, w której suma pożyczkowa pierwotnie zapisaną została.

§. 47. Wszystkie wierzytelności hipoteczne Banku, na podstawie których wypuszczone zostały w obieg listy zastawne, winne być w myśl §§. 4 i 5 ustawy z dnia 24. Kwietnia 1874. Nr. 48 dz. p. p. zapisane jako kaucya na zabezpieczenie praw posiadaczy listów zastawnych.

§. 48. Wszelkie uchwały Dyrekcyi dotyczące bądź zmiany uzyskanej hipoteki bądź też zapisanej sumy pożyczkowej, mianowicie częściowe spłaty pożyczki lub ich wykreślenie, udzielenie pożyczek dodatkowych, zmiany planu amortyzacyjnego, uwiadocznienie kaucyi dla posiadaczy listów zastawnych, częściowe uwolnienie obszarów w skład uzyskanej hipoteki wchodzących z pod prawa zastawu dla pożyczki i t. p. winny być z dokładnem przytoczeniem dat dokumentów w tym celu wystawionych, tudzież odnośnych pozycyi hipotecznych na referacie pożyczkowym kolejno zapisywane.

§. 49. Operaty pożyczek, które Dyrekcyja po sprawdzeniu dopełnienia warunków promesy wypłacić uchwaliła, udzielone zostają komisarzowi przez Wydział krajowy w myśl §. 7 ustawy z dnia 24. Kwietnia 1874. l. 48 dz. p. p. przy Banku krajowym ustanowionemu, wraz o odpowiednią uzyskanemu pokryciu hipotecznemu ilością listów zastawnych, w celu wykonania służącej mu kontroli i zaopatrzenia listów zastawnych swym podpisem w myśl §. 26 ust. g. statutu bankowego. Z tej czynności spisany być powinien protokół w dwóch egzemplarzach równobrzmiących, w którym zamieścić należy dokładne oznaczenie dostarczonego pokrycia hipotecznego oraz wydanych listów zastawnych z wyszczególnieniem numerów i seryi. Oba egzemplarze podpisze zarówno tak Komisarz Wydziału krajowego jakoteż Dyrekcyja Banku: z nich jeden pozostanie do użytku Komisarza, drugi przechowanym będzie w archiwum Banku.

Każdy protokół Komisarzski winien być oznaczony kolejnym numerem bieżącym oraz obejmować datę spisania. O ile te protokoły nie będą wpisywane w księgę na ten cel przeznaczoną winny być rokrocznie oprawiane.

Komisarz Wydziału krajowego zamieści oprócz tego na przedłożonych sobie referatach pożyczkowych klauzulę, iż takowe przejrzał i na wypuszczenie listów zastawnych w odpowiedniej sumie dał przyzwolenie, i zaznaczy na skrypcie dłużnym, że takowy użyty już został na pokrycie wypuszczonych listów zastawnych.

§. 50. Blankiety listów zastawnych wycinane będą z ksiąg sznurowych, a odcinki grzbietowe zawierać mają seryę i numer każdego listu, datę jego wystawienia oraz kwotę na jaką opiewa.

Przy wycinaniu listów w celu ich konfekcyi, data wycięcia na odcinkach grzbietowych zanotowaną być winna.

Blankiety listów zastawnych przed udzieleniem ich do podpisu Komisarzowi Wydziału krajowego, opatrzy Dyrekcyą swym podpisem, zaś Prezes Rady Nadzorczej lub jego urzędujący zastępca potwierdzi imieniem tejże Rady na listach, iż takowe wydane zostały na podstawie nabytej w myśl statutu wierzytelności hipotecznej.

Każdy list zastawny winien być także podpisem kasyera Banku opatrzony.

Tak Dyrektorowie, jakoteż Prezes Rady Nadzorczej lub jego zastępca, Komisarz Wydziału krajowego i kasyer winni podpisy swe położone na listach zastawnych, uwidocznnić także w księdze kontroli wydanych listów zastawnych.

§. 51. W razie spłaty pożyczki w części lub całości po nad plan umorzenia listami zastawnymi i wynikłej stąd potrzeby skasowania tych listów zastawnych, spisany zostaje również protokół z Komisarzem Wydziału krajowego w sposób §. 49 powyż określony, obejmujący dokładne oznaczenie skreślonej hipoteki, oraz ilość, datę wystawienia, numeru i serye zniszczonych listów. Kasowanie listów odbywa się w przytomności Komisarza Wydziału krajowego przez zniszczenie podpisów na listach oraz przedziurawienie tak listów jakoteż kuponów.

§. 52. Władną jest wszelako Dyrekcyą zamiast kasowania listów dostarczyć dla nich nowe pokrycie w hipotekach jeszcze na pokrycie nieużytych, jeśli te hipoteki na kwotę odpowiednią spłaconej pożyczce opiewają. I w tym wypadku spisany zostaje z Komisarzem Wydziału krajowego protokół wedle wskazówek w §. 49 przytoczonych.

§. 53. Jeśli dłużnik pożyczkę, na której oparte są listy zastawne, spłaca w gotowiznie, natenczas Dyrekcyą może albo z własnych zapasów dostarczyć odpowiedniej ilości listów zastawnych do skasowania, albo jak w poprzednim paragrafie postanowiono, dostarczyć odpowiedniego nowego pokrycia w nieużytych jeszcze na pokrycie hipotekach, albo wreszcie przy najbliższem losowaniu odpowiednią ilość listów drogą losowania ściągnąć.

§. 54. Bank będzie w obowiązku w każdym półroczu wycofać z obiegu i poddać zniszczeniu ilość listów zastawnych oznaczoną w planie amortyzacyjnym. Czynność ta dopełnioną będzie:

1. przez poddawanie zniszczeniu tych listów zastawnych, które dłużnicy pożyczek przez Bank udzielonych wniosą do jego kasy w ciągu ubiegłego półroczu na fundusz umorzenia tychże pożyczek. Każdemu bowiem dłużnikowi ma służyć prawo część każdej raty na umorzenie przypadającą, spłacać listami zastawnymi po ich imiennej cenie;

2. przez poddawanie zniszczeniu tych listów zastawnych, które Bank z wolnej ręki nabędzie;

3. ilekroć zaś ogólna suma listów zastawnych, pochodząca ze źródeł wskazanych w dwóch poprzedzających ustępach, okaże się być nie wystarczającą na pokrycie tej sumy, jaka w danem półroczu ma być zamortyzowaną, Dyrekcyą wycofa z obiegu odpowiednią ilość rzeczonych listów, za pośrednictwem losowania. W tym więc celu dwa razy do roku, mianowicie na trzy miesiące przed każdorazowym terminem płatności półrocznych kuponów od listów zastawnych, odbywa się losowanie tychże listów w obec osobnej ku temu celowi wyznaczonej komisji, oraz w przytomności c. k. Notaryusza, który urzędowe poświadczenie co do rezultatów odbytego losowania wydać ma.

§. 55. Komisję tę składają:

Komisarz Wydziału krajowego,

Delegat Rady Nadzorczej przez Prezesa Rady wyznaczony,

Jeden z członków Dyrekcyi i
Naczelny buchhalter Banku.

§. 56. Komisji tej następujące wykazy dostarczone być winny:

- a) wykaz listów zastawnych wyciętych w ciągu ostatniego półroczu bilansowego, poprzedzającego dzień losowania, zaznaczając osobno te, które już przed losowaniem skasowaniu uległy,
- b) wykaz listów zastawnych po za losowaniem skasowanych, o ileby się jeszcze numera takowych w kołach do losowania przeznaczonych znajdowały,
- c) wykaz funduszu umorzenia powstałego bądź z opłaty półrocznych rat amortyzacyjnych bądź z częściowych lub całkowitych spłat pożyczek dokonanych ponad plan umorzenia, o ile takowe dostarczeniem innych nieużytych hipotek na pokrycie listów w obiegu pozostawionych zastąpione nie były, lub też fundusz umorzenia wycofaniem odpowiedniej ilości listów z obiegu i skasowaniem takowych wyczerpany nie został.

§. 57. Komisja naznacza przedewszystkiem, jaka ilość listów z każdej seryi ma być wyciągnięta. Stosunek ten powinien odpowiadać w przybliżeniu stosunkowi ogólnej liczby numerów listów poszczególnych seryi w obiegu będących.

Następnie wycina komisja z ksiąg sznurowych na ten cel przygotowanych numera odpowiadające numerom i seryom listów zastawnych wyciętych w ostatnim półroczu bilansowym, wedle wykazu jej jak powyż (§. 56, a.) dostarczonego, wsuwa takowe do kapsułek i wrzuca do kół losowania.

§. 58. Losowanie odbywa się przez wyciąganie z kół do losowania przeznaczonych kapsułek z numerami, postępując seryjami od najwyższej seryi zaczawszy.

Numer wyciągnięty zostaje ogłoszony i wręczony naprzód c. k. Notaryuszowi a potem wszystkim członkom komisji kolejno i zapisany tak cyframi jakoteż słowami do protokołu w przedmiocie losowania spisany.

§. 59. Komisja sprawdza każdy wyciągnięty numer z wykazem listów po za losowaniem skasowanych (§. 56, b.) i jeśli numer wyciągnięty jest w wykazie tym zamieszczony zapisuje się go wprawdzie do protokołu, ale z wzmianką, iż takowy przedstawia list już przed losowaniem umorzony i nie uwzględnia się go ani w ogólnej liczbie numerów do losowania przeznaczonych, ani przy ogłoszeniu rezultatów losowania.

§. 60. Koła do losowania winny być tak bankową, jakoteż komisarską pieczęcią opieczętowane i zamknięte na trzy odmiennie klucze, z których jeden w ręku komisarza Wydziału krajowego, drugi w ręku Prezesa Rady Nadzorczej, trzeci w ręku Dyrekcyi Banku pozostawać ma.

§. 61. Protokół odbytego losowania zawierać ma:

- a) wymienienie obecnych członków komisji,
- b) oznaczenie wysokości funduszu umorzenia, tudzież uchwałę komisji w przedmiocie ustanowienia liczby losować się mających listów z każdej seryi poszczególnie,
- c) wykaz numerów świeżo do kół wrzuconych,
- d) wykaz numerów wyciągniętych, wreszcie
- e) datę odbytego losowania.

Protokół ten porównany z poświadczeniem, przez c. k. Notaryusza równocześnie spisany, winien być przez wszystkich członków komisji podpisany.

§. 62. Rezultat losowania winien być w księgach kontroli wydanych listów zastawnych uwidoczniiony, a wykaz wylosowanych listów dziennikami ogłoszony. Każdy wykaz z późniejszych losowań obejmie także numery listów przy dawniejszych losowaniach wyciągniętych, które dotychczas do wypłaty przedstawione nie zostały.

W ogłoszeniu zamieścić należy zarazem wezwanie posiadaczy listów świeżo wylosowanych, iżby listy te wraz z kuponami w dniu płatności najbliższego półrocznego kuponu

w kasie Banku do wypłaty przedstawili, gdyż z upływem tego terminu dalsze oprocentowanie ustaje.

§. 63. Przy liście wylosowanym do wypłaty przedstawionym, znajdować się winny wszystkie kupony ubiegające po dniu płatności tegoż listu. Wartość brakujących kuponów winien posiadacz listu przy odbieraniu waluty za list wylosowany Bankowi wynagrodzić lub takowa z tej waluty potrąconą mu będzie. Gdyby wartość brakujących kuponów przewyższała walutę za list wylosowany należną, wypłata listu takiego nie będzie mogła wcale nastąpić, chyba że posiadacz listu uzyska sądowe umorzenie brakujących kuponów.

§. 64. Na zasadzie protokołów komisarskich oraz protokołów odbytych losowań sporządzonym być winno z końcem każdego roku bilansowego ogólne zestawienie tak pożyczek hipotecznych dostarczonych na pokrycie listów zastawnych i listów na tej zasadzie w obieg puszczo-nych, jakoteż sum pożyczkowych bądź ratami amortyzacyjnymi bądź ponad plan umorzenia spłaconych i listów w skutek tego bądź drogą losowania, bądź przez skasowanie z obiegu wyco-fanych, a to na dowód, iż się stało zadość przepisowi §. 23. statutu bankowego.

§. 65. Listy zastawne mogą być w myśl §§. 33 i 34 statutu bankowego winkulowane na rzecz instytucji, fundacji, stowarzyszeń lub pojedynczych osób.

W tym celu zamieszczoną zostaje na tytule listu zastawnego odnośna uchwała winkulacyjna, obejmująca wymienienie osoby lub instytucji, na rzecz której winkulacja zarządzoną została i tytuł tak zakluzulowany wręcza się osobie uprawnionej, zaś arkusz kuponowy zostaje w przechowaniu banku.

Kto żąda winkulacji, winien zarazem wskazać osobę, której kupony od winkulowa-nych listów wypłacane być mają.

Dewinkulacja następuje na żądanie osoby uprawnionej przez zamieszczenie na tytule listu klauzuli dewinkulacyjnej i zwrot przechowanych arkuszy kuponowych.

§. 66. Wydział krajowy osobno wydawanymi przepisami oznaczać będzie dla każdego okresu listów czas umorzenia, warunki pod jakimi pożyczki te będą udzielane, wysokość stopy procentowej, mającej być płaconą posiadaczom listów zastawnych, wysokość dodatku na koszt zarządu i stopę procentów zwłoki.

§. 67. W oddziale bankowym prowadzić będzie Dyrekcyja interesy w §. 2 B. lit. a—m, tudzież w §§. 36—58 statutu wyszczególnione, a to na zasadzie przepisów statutu niniejszego regulaminu, oraz instrukcyi przez Radę nadzorczą wydać się mających.

§. 68. Eskont weksłowy §§. 36—38 statutu jest unormowany.

Weksle do skupu przedstawione winny być płatne we Lwowie nie później jak w trzy miesiące i opiewać na walutę austriacką.

§. 69. Przy udzielaniu kredytu weksłowego Dyrekcyja władną jest dla wzmocnienia podpisów weksłowych przyjąć kaucyę hipoteczną, jeśli takowa z pupilarnem bezpieczeństwem jest zapisana.

§. 70. Cenzorowie mający oceniać dobroć weksli przedstawionych do skupu, będą mianowani przez Radę nadzorczą Banku, przy zachowaniu formalności zastrzeżonych w §. 37. statutu, a zatwierdzeni przez Wydział krajowy.

Liczba cenzorów zostaje oznaczona na 24ech.

§. 71. Urzędowanie każdego cenzora trwać ma lat trzy. Cenzorowie wykonywać będą swe obowiązki kadencjami i w składzie po czterech, na każdą kadencyę losem wskazanych.

Kadencye te będą dziesięciodniowe.

Z czterech cenzorów wskazanych losem do składu pierwszej kadencyi, dwóch wyjdzie z niej po upływie dni pięciu. Poczem skład każdej kadencyi będzie się zmieniać i uzupełniać w ten sposób, iżby każdy z cenzorów urzędował przez dni dziesięć, lecz aby co dni pięć w miejsce dwóch ustępujących cenzorów wchodzili dwaj inni.

§. 72. Cenzorowie wchodzący w skład kadencji zbierać się będą w biurze Dyrekcyi Banku nie rzadziej jak co drugi dzień, w godzinach stale oznaczonych. Cenzor niemający przybyć na posiedzenie, jest obowiązany urządzić za siebie zastępstwo w osobie innego cenzora nie wchodzącego do kadencji.

§. 73. Posiedzenia cenzorów odbywać się będą pod przewodnictwem jednego z Dyrektorów Banku, któremu przy decydowaniu ma służyć taki sam głos, jak każdemu z cenzorów. Do ważności decyzji potrzebną jest obecność najmniej dwóch cenzorów i jednego z Dyrektorów Banku. Decyzye wydawane być mają na piśmie, większością głosów, bez motywów. Pozostający w mniejszości ma prawo zdanie swe zaznaczyć.

§. 74. Dyrekcyja Banku nie będzie władną skupić wekslu nieprzyjętego przez cenzorów, może jednak dla ważnych powodów odmówić skupu wekslu nawet jednomyślnie przez cenzorów przyjętego.

§. 75. Cenzorami nie mogą być Dyrektorowie, Członkowie Rady i urzędnicy innych Banków lub instytucyi, skupem weksli się zajmujących, jak niemniej eskonterzy prywatni.

§. 76. Eskont tudzież kupno i sprzedaż papierów wartościowych ograniczone są statutem na własne listy zastawne i obligacye komunalne, tudzież obligacye krajowe (§. 3. *B, b, c*, i §. 36 st.). Dyrekcyja wszelako władną jest nabywać także inne papiery wartościowe, jeśli udzieliwszy na takowe zaliczkę, zmuszoną jest z powodu niedopełnienia zobowiązań dłużnika przystąpić do sprzedaży (§§. 44 i 45 st.) o ile przez takie nabycie Bank od straty ma być uchroniony.

§. 77. Nabywanie wierzytelności hipotecznych, jeśli na takowych mają być oparte listy zastawne, należy do oddziału hipotecznego (§. 9 statutu); w nabywaniu innych wierzytelności kierować się będzie Dyrekcyja Banku zasadą, iżby interes zawrzeć się mający obok zupełnego bezpieczeństwa i korzyści dla Banku, przedstawiał także możliwość szybkiej realizacyi.

§. 78. Pożyczki wskazane §§. 3, *B. lit. f.* tudzież 39 i 40 statutu udzielać będzie Bank krajowy powiatom lub gminom, a za solidarnem poręczeniem powiatów lub gmin także korporacyom i instytucyom wymienionym w §. 40 statutu, w obligacyach komunalnych (§. 41 st.).

Pożyczki komunalne udzielane będą na posiedzeniach Dyrekcyi w obecności c. k. Komisarza rządowego.

Dyrekcyja wszelako władną jest udzielać powiatom, gminom, tudzież innym instytucyom w §. 40 statutu wymienionym także zwyczajnych pożyczek hipotecznych w listach zastawnych, jeśli instytucye te dostarczą hipotecznego ubezpieczenia w myśl §. 5 statutu.

§. 79. Przy udzielaniu pożyczek w obligacyach komunalnych Bank będzie władnym udzielać odpowiednie zaliczenie gotowizną. Żądanie takiego zaliczenia będzie dowodem oddania Bankowi rzeczonych obligacyi w komis do ich sprzedaży po cenie giełdowej na rachunek biorącego pożyczkę, nada przeto Bankowi nieodwołalne prawo spieniężenia tych obligacyi za cenę, jaką za nie otrzymać zdoła, potrącenia z niej zaliczenia, kosztów przy sprzedaży rzeczywiście poniesionych, tudzież prowizyi swej, którą będzie władnym pobierać tytułem wynagrodzenia za przeprowadzenie sprzedaży wzmiankowanych obligacyi, i zwrócenia reszty biorącemu pożyczkę.

Prócz prowizyi powyższej nie ma Bank żadnej innej na tej operacyi osiągać korzyści, ale też i żadna strata dotknąć go nie może.

W ogóle zaś winna Dyrekcyja przyjść w pomoc osobom interesowanym przy sprzedaży obligacyi komunalnych, iżby przez nieświadomość na stratę narażone nie były.

§. 80. Obligacye komunalne, wystawione będą emisjami.

Dla każdej emisji wydanemi będą przez Wydział krajowy oddzielne przepisy, oznaczające czas jej trwania, warunki, pod jakimi pożyczki w obligacjach komunalnych będą udzielane, wysokość stopy procentowej, mającej być spłaconą posiadaczom rzeczonych obligacyj, jak niemniej stopy procentowej, dodatku na koszt zarządu i stopy procentów zwłoki, mających być pobieranemi przez Bank od zaciągającego rzeczoną pożyczkę; wreszcie wskazujące, w jakim terminie obligacje komunalne tejsze emisji w obieg przez Bank puszczone mają być z tegoż obiegu ostatecznie wycofane i zniszczone.

§. 81. Zasady postanowione w §§. 11—14, 17, 20 i 21 st. w przedmiocie stosunku dłużnika do Banku, zaś w §§. 22—34 w przedmiocie listów zastawnych, wreszcie przepisy niniejszego regulaminu co do udzielania pożyczek, wypuszczania listów zastawnych, ich ściągania z obiegu, losowania i winkulowania, wreszcie co do kontroli, mają analogiczne zastosowanie także do pożyczek, udzielanych gminom i powiatom i innym w §. 40. statutu wymienionym instytucjom, tudzież do obligacji komunalnych, zwykłym jedynie przepisów normujących hipoteczne ubezpieczenie, które przy pożyczkach komunalnych odpada, i z tą dalszą zmianą, iż w miejsce komisarza Wydziału krajowego, wykonywa w tym dziale pożyczek kontrolę c. k. komisarz rządowy.

§. 82. Przy udzielaniu pożyczek i kredytów stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym, opartym na ustawie z d. 9. kwietnia 1873. Nr. 70. Dz. pr. pań., zastosuje się Dyrekcyja do instrukcyi, przez Radę Nadzorczą wydać się mającej.

§. 83. W zadośćuczynieniu ustępowi i §. 3. B. swego statutu, Bank krajowy przyjmować będzie każdodziennie, z wyjątkiem świąt, w depozyt zachowawczy wszelkie wartości pieniężne, papiery publiczne z kuponami lub bez kuponów i dokumenty.

Na złożone walory otrzyma składający dowód depozytowy, wycięty z księgi sznurowej na ten cel utrzymywanej, a wyrażającej imię i nazwisko składającego, jak niemniej dokładne wyszczególnienie numerów i rodzaju papierów w depozyt przyjętych, tudzież ich wartość imienną.

§. 84. Za przechowanie depozytów pobierać będzie Bank wynagrodzenie za każde półrocze, które przy papierach publicznych lub wartościach pieniężnych obliczane będzie w stosunku do ich wartości imiennej, zaś przy dokumentach od ilości sztuk.

Przy depozytach, których cena imienna nie dochodzi zł. 2000 w. a., wynagrodzenie obliczone będzie wedle tejsze ceny.

Półrocza bieżną od pierwszego stycznia do ostatniego czerwca, tudzież od pierwszego lipca do ostatniego grudnia. Frakcyje każdego półrocza liczone będą za całe półrocze.

§. 85. Ubiegłe kupony od papierów publicznych znajdujących się w depozycie zachowawczym Banku, płatne we Lwowie w walucie austriackiej, Bank będzie inkasować na rzecz właścicieli dowodów depozytowych bez żadnego za tę czynność wynagrodzenia.

Należność przypadająca za rzeczony kupony będzie temu, kto ma jakikolwiek rachunek z Bankiem, zapisywaną na dobro tegoż rachunku, nazajutrz po dniu płatności tychże kuponów; osobom zaś nie mającym żadnego rachunku z Bankiem, będzie wypłaconą za zgłoszeniem się do kasy Banku i za jednoczesnem odnotowaniem wypłaty na dowodzie depozytowym, lecz bez procentu za czas ubiegły do dnia zgłoszenia się o wypłatę.

§. 86. Ubiegające kupony od papierów publicznych, znajdujących się w depozycie zachowawczym Banku, płatne we Lwowie, w walucie metalicznej, jak niemniej wszelkie kupony płatne gdzieindziej, wreszcie należność za wszelkie papiery publiczne wylosowane, będą przez Bank inkasowane nieinaczej, jak po otrzymaniu piśmiennego zlecenia ze strony właściciela dowodu depozytowego. Za tę czynność pobierać będzie Bank oprócz zwrotu poniesionych przez siebie kosztów, osobną prowizję, obliczoną w stosunku do inkasowanej przez siebie sumy.

§. 87. Przelew na rzecz osoby trzeciej prawa własności depozytu, rozpocznie mieć swą skuteczność względem Banku dopiero z chwilą wręczenia temuż Bankowi odpowiedniego zawiadomienia ze strony właściciela dowodu depozytowego, czyniącego tenże przelew. W zawiadomieniu tem przez czyniącego przelew własnoręcznie podpisanem, ma być wymienionem imię, nazwisko i zamieszkanie nabywcy dowodu depozytowego. Własnoręczność wzmiankowanego podpisu winna być sądownie lub notaryalnie poświadczoną.

§. 88. Bank zwracać będzie każdy depozyt najpóźniej nazajutrz po zażądaniu, za złożeniem wydanego przez siebie dowodu depozytowego i poświadczeniem odbioru, oraz za uiszczeniem opłaty depozytowej, obliczonej wedle normy w §. 84. postawionej, o ile takowa zostaje w zaległości.

§. 89. W razie zgubienia lub utracenia dowodu depozytowego, Bank krajowy mocen będzie wystawić duplikat stronie interesowanej, jednak tylko po poprzednim umorzeniu straconego dowodu w drodze prawnej.

§. 90. Zasady udzielania zaliczek na zastaw papierów publicznych, określone są w §§. 43—45 statutu.

Wszelako przepis §. 44 statutu odnosi się tylko do tych wypadków, jeśli udzielona na zastaw papierów publicznych zaliczka, nie dochodziła $\frac{3}{4}$ przyjętej wartości kursowej takich. Natomiast władną jest Dyrekcyja nałożyć przy udzielaniu zaliczek obowiązek na dłużnika, uzupełnienia zastawu do pewnej wysokości po nad udzieloną zaliczkę, lub stosunkowej spłaty takiej pod rygorem w §. 44 statutu przewidzianym.

§. 91. Biorący zaliczkę zeznaje na rzecz Banku zapis długu, zaś w zamian otrzymuje kwit zastawniczy, na którym wszelkie zmiany w zastawie i wydanie kuponów notowanem być ma.

Co powyż w §§. 85. i 86. o spieniężaniu kuponów od depozytów zachowawczych, tudzież inkasowaniu wylosowanych papierów postanowiono, odnosi się także do walorów oddanych Bankowi na zastaw dla udzielonych zaliczek, z tą jednak zmianą, iż dłużnik w swobodnem rozporządzaniu walutą za wylosowane lub spłacone walory inkasowaną ograniczony jest o tyle, o ile tego statutowe lub umówione bezpieczeństwo zaliczek przez Bank udzielonych wymaga.

§. 92. Jeżeli zastawione walory zostały celem zaspokojenia wierzytelności Banku sprzedane, nadwyżka po potrąceniu należności bankowych pozostała wypłaconą zostanie dłużnikowi tylko za zwrotem kwitu zastawniczego.

Duplikaty zagubionych kwitów zastawniczych wydawane będą tylko po przeprowadzonym umorzeniu w drodze prawnej.

Kwity zastawnicze będą z księgi sznurowej wycinane i obejmować winny oprócz szczegółów dla dowodów depozytowych przepisanych, nadto cyfrę udzielonego zaliczenia, termin spłaty onegoż, oraz przyjętą kursową wartość walorów na zastaw przeznaczonych.

§. 93. Przyjmowanie pieniędzy na asygnaty kasowe lub rachunek bieżący w §§. 50—62 statutu jest określone.

Asygnaty kasowe będą wycinane z ksiąg sznurowych i wystawiane bądź na okaziciela bądź na wskazane imię i nazwisko z dodaniem słów „lub na zlecenie“. Do pobierania odsetek bez zwrotu kapitału tudzież do wypowiedzenia kapitału uprawnionym będzie wobec Banku każdy okaziciel asygnaty, kapitał zaś sam wypłaconym będzie tylko za zwrotem asygnaty, opatrzonej na stronie odwrotnej indossem.

Bank wszelako nie przyjmuje odpowiedzialności za prawdziwość indossov na asygnaty umieszczonych, z wyjątkiem wypadku w §. 52 statutu przewidzianego.

Bank może odmówić przyjęcia gotówki na asygnaty kasowe bez podawania powodów odmowy.

§. 94. Asygnaty kasowe są oprocentowane i płatne za wypowiedzeniem. Najkrótszy termin wypowiedzenia jest dni trzy, wszelako Bank nie jest obowiązany płacić procentu od asygnaty, która w terminie krótszym jak dni ośm od dnia wystawienia licząc wyplaconą została.

§. 95. Dyrekcyja Banku oznacza stosownie do każdoczesnego stanu targu pieniężnego tak wysokość stopy procentowej od asygnat kasowych, jakoteż termin ich wypowiedzenia; o postanowieniu tem jednak winna bezzwłocznie donieść Radzie Nadzorczej i w pismach publicznych ogłosić z zachowaniem terminu, zastosowanego do istniejących zobowiązań.

§. 96. Procent od asygnat kasowych liczyć się ma od dnia wystawienia asygnaty i może być pobierany bez odebrania kapitału tylko za ubiegłe pełne trzy miesiące, za adnotowaniem na asygnacie. Przy asygnatach płatnych w krótszym terminie, wyplacony będzie procent przy zwrocie kapitału. Przy obliczaniu procentów, miesiąc liczy się po dni trzydzieści, zaś ułamki centów opuszczają się.

§. 97. Wypowiedzenie kapitału na asygnacie zanotowanem będzie. Oprocentowanie asygnaty ustaje z dniem, na który wypowiedziana została.

Dyrekcyja władną jest wedle swego uznania wyplacić asygnatę kasową jeszcze przed upływem terminu wypowiedzenia lub wcale niewypowiedzianą, za potrąceniem odpowiedniej prowizyi; nie jest wszelako do tego obowiązana.

§. 98. Asygnaty kasowe zagubione lub w inny sposób dla właściciela zatracone, wyplacone będą dopiero po przeprowadzeniu sądowej amortyzacyi.

§. 99. Bank ogłaszać ma comiesięcznie w pismach publicznych obrót całej w asygnatach kasowych i stan obiegających asygnat kasowych z końcem ubiegłego miesiąca.

§. 100. Posiadacz złożonej w Banku na rachunek bieżący gotowizny, może nią rozporządzać także za pomocą przekazów (cheques). W tym celu zostanie mu wydana przez Bank książeczka czekowa, obejmująca imię i nazwisko posiadacza rachunku bieżącego, numer tegoż rachunku, wysokość sumy na rachunku bieżącym złożonej oraz pewną ilość blankietów czekowych, opatrzonych grzbietami.

§. 101. Każdy czek wraz z odciskiem grzbietowym, opatrzony jest numerem rachunku bieżącego, oraz kolejnym swym numerem. Wydając czek z książeczki, winien posiadacz rachunku bieżącego dokłądną treść przekazu na odcinku grzbietowym uwidocznić.

Posiadacz książeczki czekowej winien ją starannie przechowywać, a blankiety czekowe w ten sposób wypełniać, iżby sfałszowanie a zwłaszcza wpisanie liczb lub wyrazów w puste miejsca niemożliwym uczynić. Szkodę z nieprzestrzegania tych ostrożności wyniknąć mogącą, posiadacz rachunku sam sobie przypisze.

W czeku winno być dokłądnie wyrażone imię i nazwisko osoby, na rzecz której wypłata nastąpić ma, zaś suma przekazana wypisaną być winna zgodnie tak cyframi, jakoteż wyrazami; poprawki lub kreślenia nie są dozwolone.

§. 102. Czeki mogą być żyrowane; Bank jednakże nie bada autentyczności indosów na czeku zamieszczonych ani identyczności osób, lecz uważa okaziciela czeku za jego prawnego właściciela.

§. 103. Bank wypłaca czeki o tyle tylko, o ile starczą fundusze na rachunek bieżący złożone.

Czek nie wypełniony należycie, nie będzie wyplacony.

Bank może wypowiedzieć posiadaczowi konta dalszy stosunek z rachunku bieżącego.

§. 104. W przedmiocie prowadzenia interesów bankowych w §. 3, B, lit. k, l i m przywiedzionych, zastosuje się Dyrekcyja do instrukcyi przez Radę nadzorczą wydać się mającej, która, o ile tego statut Banku wymaga, przez Wydział krajowy zatwierdzoną zostanie.

§. 105. Fundusz rezerwowy Banku krajowego wytwarzać się będzie:

- a) z corocznego oddzielania 30%, czystych dochodów Banku odpowiednio do ustępu b §. 62. statutu,
- b) z korzyści otrzymanych na odsprzedaży papierów publicznych procentowych, zakupowanych na rzecz funduszu rezerwowego za gotowiznę, do tegoż funduszu należąca i na losowaniu tychże papierów,
- c) z wpływów za kupony ubiegłe od rzeczonych papierów i w ogóle z procentu od sum wchodzących w skład funduszu rezerwowego.

§. 106. Fundusz rezerwowy Banku krajowego ma być kontrolowany oddzielnie od wszystkich innych funduszków i aktywów tegoż Banku i oddzielnie wykazywanym w jego bilansach.

§. 107. Za każdą sumę do funduszu rezerwowego wpływającą, Dyrekcyja Banku obowiązana będzie bezzwłocznie zakupować listy zastawne lub obligacye komunalne Banku.

§. 108. Z funduszu rezerwowego pokrywaną będzie każda strata poniesiona przez Bank krajowy bądźto w oddziale hipotecznym, bądź w bankowym, o ile dochód otrzymany przez Bank w tym roku, w którym strata wyniknie, nie wystarczy na jej pokrycie.

Wynikły w ten sposób ubytek w funduszu rezerwowym, winien być przedewszystkiem z zysków następnych lat temuż funduszowi zwrócony, zanim te zyski wedle przepisu §. 62. będą mogły być rozdzielone.

§. 109. Fundusz rezerwowy przestanie być zwiększanym nawet ze źródeł wskazanych w §. 105. lit. b. i c. w chwili, gdy się zrówna z kapitałem zakładowym Banku. Z chwilą tą wszystkie wpływy przeznaczone na zwiększenie funduszu rezerwowego przelewane będą do czystych dochodów Banku, i obracane wedle przepisu §. 63. statutu.

Zwiększanie funduszu rezerwowego rozpocznie się na nowo, ilekroć jakim bądź sposobem wzrośnie kapitał zakładowy Banku i wtedy trwać będzie do chwili, w której znowu zrówna się z cyfrą tego kapitału.

Zwiększanie funduszu rezerwowego rozpocznie się także, ilekroć z tegoż funduszu pokryte będą straty i wtedy trwać będzie do chwili wyrównania ubytków przez te straty powstałych.

§. 110. Celem zapewnienia sobie funduszu na regularną wypłatę kuponów od listów zastawnych, tudzież spłatę listów wylosowanych w razie dopuszczenia przez dłużników zaległości w opłacaniu rat procentowych amortyzacyjnych, Bank krajowy wytwarzać będzie specjalną rezerwę.

Rezerwa ta tworzyć się będzie przez odrodzenie losowania tej sumy listów zastawnych, któraby z każdej wydanej pożyczki hipotecznej w pierwszych dwóch latach do wylosowania przypadała na ostatnie dwa lata okresu amortyzacyjnego tejże pożyczki. Te zatem kwoty, które z każdej pożyczki hipotecznej w pierwszych czterech półrocznych ratach amortyzacyjnych na umorzenie kapitału wpłyną, zapisywane będą na rzecz pomienionej specjalnej rezerwy.

§. 111. Z tej specjalnej rezerwy Bank wypłacać będzie należność za ubiegające kupony i za listy zastawne wylosowane w zastępstwie odpowiednich wpływów przypadających Bankowi od dłużników w opłacie rat amortyzacyjnych zalegających, dopóki te ostatnie nie zostaną uiszczone lub w drodze egzekucyi od zalegających ściągnięte.

Po wyczerpaniu specjalnej rezerwy, Bank pokrywać będzie należności te ze źródeł wskazanych w §. 25. statutu.

§. 112. Rezerwa specjalna stanowi integralną część funduszu umorzenia i ma pokrycie hipoteczne w zalegających ratach amortyzacyjnych.

Bank krajowy opłaca w terminach właściwych kupon od listów zastawnych, których losowanie odroczone zostało, a fundusze na opłacanie tego kuponu czerpie z pobieranych przez siebie rat procentowych z procentów zwłoki od rat zaległych.

§. 113. Na zasadach w niniejszym regulaminie postawionych i w dalszem rozwinięciu onychże, Dyrekcyja władną będzie wydawać szczegółowe instrukcyje lub pojedyncze przepisy, określi ona rodzaj tudzież ilość ksiąg, jakie zaprowadzić należy.

§. 114. Dyrekcyja ułoży formularze listów zastawnych, obligacyi komunalnych, asygnat kasowych i przekazów (cheques) i przedłoży je Rządowi do zatwierdzenia.

§. 115. W miarę rozwoju czynności Banku, Wydział krajowy wydawać będzie przepisy uzupełniające lub modyfikujące niniejszy regulamin, jako jego część integralną.

Prowizoryczna

Instrukcja kasowa dla Banku krajowego.

(Uchwała Wydziału kraj. z d. 8. kwietnia 1883 L. 13.150)

§. 1. Aż do stanowczego uregulowania kasowości w Banku krajowym, kasa tego zakładu mieścić się będzie w lokalu kasy Wydziału krajowego, a kasyer Wydziału krajowego pełnić będzie jednocześnie funkcyę kasyera Banku.

Połączenie to nie ma bynajmniej pociągać za sobą połączenia funduszów Wydziału krajowego z funduszami Banku. Te ostatnie fundusze przechowywane będą zawsze w oddzielnych kasach ogniotrwałych, zamykanych osobnemi kluczami, wedle wskazówek zamieszczonych poniżej.

§. 2. Odbiór i ekspedycja przesyłek pieniężnych w interesach banku odbywać się będzie w jego Dyrekcyi.

§. 3. Na czas umieszczenia kasy bankowej w lokalu kasy Wydziału krajowego dodani zostaną kasyerowi do pomocy:

- a) poborca,
- b) płatnik,
- c) urzędnicy kancelaryjni w liczbie oznaczonej w corocznym etacie — i
- d) woźny przeznaczony do posługi i pilnowania kasy.

§. 4. Kontrolę doraźną wykonywać będą kontrolor kasy krajowej z dodanymi mu funkcyonaryuszami. Kontrola ta ma na celu zabezpieczenie Banku, aby nikt nie mógł podnieść z kasy większego funduszu nad ten, jaki w niej posiada i aby taka kwota zapisana została do ksiąg Banku, jaka rzeczywiście wpływa.

§. 5. Wszystkie wpływy i wszystkie wypływy dopełniane będą za asygnacyami podpisanemi przez jednego z Dyrektorów Banku. Wyjątkowo od powyższej zasady kasa dopełniać będzie sama bez potrzeby asygnacyi:

- a) poboru wszelkich wypłat, czynionych przez osoby trzecie na rachunki przekazowe jak niemniej wszelkich pokryć na rachunki otwarte,
- b) wypłaty czeków, za któremi podnoszone będą fundusze złożone w Banku na rachunkach przekazowych, — jak niemniej czeków, za któremi czerpane będą z Banku fundusze z rachunków otwartych, do wysokości sumy kredytu, przyznanej przez Dyrekcyę w chwili otworzenia każdego takiego rachunku.

§. 6. Przy dopełnianiu wypłat lub przyjmowaniu wpłat, kasyer nie będzie w bezpośrednim zetknięciu z publicznością. Wypłaty uskutecznią kasyer za pośrednictwem płatnika, a wpłaty ściągają za pośrednictwem poborcy.

W tym celu codziennie przed otwarciem czynności Banku, kasyer wręczy płatnikowi fundusz w cyfrze okrągłej, odpowiedniej do wypłat, jakie w ciągu dnia będą przewidywane. Gdyby wypłaty w ciągu dnia przez płatnika dokonane wyczerpały ten fundusz, płatnik zażąda od kasyera dostarczenia funduszu dodatkowego.

Z chwilą każdodziennego zamykania czynności Banku, płatnik złoży kasyerowi rachunek z wypłat w ciągu dnia przez siebie dopełnionych i wręczy mu resztę gotowizny przez siebie niewydanej wraz z dowodami na wypłaty, jakie poczynił.

Jednocześnie poborca wręczy kasyerowi całą sumę wpływów, jakie w ciągu dnia ściągają. Następnie dopełnionem będzie sprawdzenie obrotu dziennego, wykazywanego tak przez płatnika jak przez poborcę z takimże obrotem zapisanym w kontroli doraźnej.

Przed tem sprawdzeniem i poświadczeniem zupełnej zgodności obu sald, żadnemu z urzędników kasy i kontroli doraźnej biura kasy opuścić nie wolno.

§. 7. Płatnik udowodni każdą wypłatę przez siebie dopełnioną kwitem lub czekiem, podpisanym przez odbierającego. Poborca udowodni wysokość każdego wpływu przez siebie ściągniętego deklaracją, podpisaną przez składającego na odpowiednim druku, który przed przyjęciem pieniędzy ma być temuż składającemu do wypełnienia przedstawiony.

Płatnik nie będzie władnym wypłacić czeku lub kwitu, niezaznaczonego przez kontrolę doraźną, poborca nie będzie władnym przyjąć kwitu bez deklaracji, zaznaczonej przez tęż kontrolę. — Każdy przeto czek, kwit i deklaracja mają być poddane tejże kontroli do zaznaczenia i do wciągnięcia dopełnianej czynności przez likwidatora do odpowiednich ksiąg, przed spełnieniem tejże czynności bądź przez płatnika bądź przez poborcę.

§. 8. Oprócz ksiąg i kontroli przez Dyrekcyę Banku zaprowadzić się mających, urzędnicy kontroli doraźnej prowadzić będą specjalne księgi rachunków przekazowych i rachunków otwartych. Jedna z tychże ksiąg prowadzoną być ma w sposobie drabinkowym — każdorazem wykazującym saldo każdego rachunku, — druga znowu w dwóch kolumnach „ma“ i „winien“.

Przed zaznaczeniem każdego kwitu, czeku lub deklaracji, likwidatura prowadząca kontrolę doraźną sprawdzić ma zgodność odpowiednich sald i jednocześnie z temże zaznaczeniem wpływającą lub wypłacaną sumę na odpowiednim conto zapisać.

§. 9. Kwity na ściągane przez Bank wpłaty, podpisywane być winny przez poborcę i przez kasyera, który zapisując każdą sumę przez siebie kwitowaną, będzie w możności każdorazem sprawdzić wysokość ogólnego dziennego wpływu, ściągniętego przez poborcę i porównać ją z saldem, wykazywanem przez kontrolę doraźną.

§. 10. Po sprawdzeniu każdodziennego obrotu wpłat i wypłat, kasyer niezwłocznie wręczy buchhalterowi Banku wykaz tegoż obrotu wraz z dowodami przedstawionymi przez płatnika i poborcę.

Dalsze księgowanie tych czynności będzie zadaniem buchaltera Banku.

§. 11. Pod względem zachowywania funduszków kasą Banku dzieli się na:

- a) skarbiec depozytów zachowawczych,
- b) skarbiec główny — i
- c) kasę podręczną.

Każdy z tych skarbców znajdować się ma w oddzielnej kasie ogniotrwałej, pod niżej oznaczoną liczbą kluczków.

§. 12. W skarbcu depozytów zachowawczych zachowywane będą wszystkie wartości składane w Banku na przechowanie — a także wszystkie papiery publiczne, będące własnością Banku lub funduszu rezerwowego. Skarbiec ten złożonym być ma w kasie ogniotrwałej, zamyka-

nej na trzy klucze, znajdujące się w rękach: jednego z Dyrektorów Banku, buchhaltera i kasyera.

§. 13. W skarbcu głównym zachowywane będą:

- a) wszystkie wartości i papiery procentowe, składane Bankowi na zastaw, na zabezpieczenie rachunków otwartych lub w komiss do sprzedaży,
- b) blankiety listów zastawnych i obligacyi komunalnych do wypuszczenia w obieg przez Bank przygotowanych jak niemniej kuponów od tychże listów i obligacyj,
- c) dowody na fundusze złożone przez Bank w innych instytucjach,
- d) książeczki czekowe,
- e) asygnaty przez Bank wypuszczać się mające (§. 3. lit. h statutu),
- f) weksle przez Bank skupione,
- g) akta zobowiązań, wystawione na rzecz Banku przez powiaty, gminy i instytucje wymienione w §. 3 lit. f) statutu,
- h) wszelkie dowody, poświadczające istnienie aktywów Banku,
- i) gotowizna przewyższająca tę sumę, jaka się ma znajdować w kasie podręcznej.

Skarbiec główny złożonym być ma w kasie ogniotrwałej, zamykanej na trzy klucze znajdujące się w rękach jednego z Dyrektorów Banku, buchhaltera i kasyera.

§. 14. Kasa podręczna przeznaczoną jest do zachowywania gotowizny, nie przenoszącej takiej sumy, jaką co miesiąc Dyrekcyja Banku oznaczy za odpowiadającą bieżącej potrzebie — jak niemniej do zachowywania tych wszystkich wartości, które nie będą złożone w skarbcu głównym.

Kasa podręczna złożoną być winna w kasie ogniotrwałej pod dwoma kluczami: jednego z Dyrektorów Banku i kasyera.

§. 15. Wszystkie papiery publiczne i wartości, zachowywane w skarbcu depozytów lub w skarbcu głównym, wydawane będą dwa razy dziennie, między godzinami: 10 a 11 rano i 2 a 3 z południa — gdyż oba te skarbcie będą otwierane tylko dwa razy dziennie, o godzinie 10. zrana i o godzinie 2. z południa.

Żądający podnieść z Banku te papiery będzie w obowiązku uprzedzić o tem kasę przed godziną 10 rano lub przed godziną 2 z południa.

Odpowiednie ogłoszenie dla wiadomości interesowanych ma być umieszczone w kasie w miejscu widzialnem.

§. 16. Czynności kasy co do pożyczek hipotecznych zostaną osobnemi przepisami określone.

nej na trzy klucze, znajdujące się w rękach: jednego z Dyrektorów Banku, buchhaltera i kasjera.

§ 13. W skarbcu głównym przechowywane będą:

- a) wszystkie wartości i papiery procentowe, składane Bankowi na zastaw, na zabezpieczenie rachunków ówczesnych lub w komisjach do sprzedawania;
- b) blankiety listów zastawnych i obligacji komunalnych do wypuszczenia w obiegu przez Bank przysiotowskich jak również kuponów od tychże listów i obligacji;
- c) dowody na fundusze złożone przez Bank w innych instytucjach;
- d) księgi rachunkowe;
- e) aktywa przez Bank wypisane się mające (§ 8 lit. A statutu);
- f) weksle przez Bank skupione;
- g) akta zobowiązań, wystawione na rzecz Banku przez powiaty, gminy i instytucje wymiarne w § 8 lit. C statutu;
- h) wszelkie dowody, posiadające istotnie aktywów Banku;
- i) gotowizna przewidywana do sumy, jaka się ma znajdować w kasie podległej.

Skarbiec główny składowany jest na w kasie ogniotrwałej, zamkniętej na trzy klucze znajdujące się w rękach jednego z Dyrektorów Banku, buchhaltera i kasjera.

§ 14. Kasa podlega przechowywaniu jest do przechowywania gotowizny, nie przeliczonej takiej sumy, jaką to niestanowi. Istotny Banku oznaczać na odpowiedzialną dla potrzeb

jak najmniej do zachowywania tych wszystkich wartości, które nie będą złożone w skarbcu głównym.

Kasa podlega składowaniu być winna w kasie ogniotrwałej pod dwoma kluczami: jednego z Dyrektorów Banku i kasjera.

§ 15. Wskazanie papierów publicznych i wartości, przechowywane w skarbcu głównym, wstawane będą dwa razy dziennie, między godzinami: 10 a 11 rano i 3 a 4 popołudniu. Wskazanie tychże wartości będzie dwa razy dziennie, o godzinie 10 rano i o godzinie 3 popołudniu.

Nadaje się podlegać z Banku to papieru będzie w opowieszka przedzić o ten kasę przed godziną 10 rano lub przed godziną 3 popołudniu.

Odpowiednie udzielenie dla wiadomości interesowanych ma być umieszczone w kasie w miejscu widzialnym.

§ 16. Wyjątki mogą być do potrzeb hipotecznych zostają osobnymi przepisami określone.

Alegat 3. sprawozdania do L. W. kr. 25.508/83.

Przepisy

o wydawaniu przez Bank krajowy pożyczek w obligacjach komunalnych 1szej emisji.

Celem postawienia Banku krajowego w możności czynienia zadosyć zadaniom, wskazanym w §. 3. ustępie *B.* lit. *f.* i w §§. 39., 40. i 41. statutu tegoż Banku, — Wydział krajowy na podstawie §. 73. tegoż statutu i w rozwinięciu §§. 78.—81, regulaminu postanowionego dla tegoż Banku wydaje następujące przepisy:

§. 1. Pożyczki wskazane w §. 3. ust. *B.* lit. *f.* §§. 39. i 40. statutu Banku krajowego, tenże Bank udzielać będzie powiatom lub gminom, — [a także za solidarnem poręczeniem powiatów lub gmin, instytucjom wymienionym w §. 40. rzonego statutu] — w obligacjach komunalnych, o których mowa w §. 41. tegoż statutu.

Obligacje te nosić mają nazwę: „Obligacyi komunalnych Banku krajowego,“ i będą wypuszczane w obieg emisjami, kolejnym numerem oznaczanemi.

§. 2. Dyrekcyja Banku krajowego zostaje niniejszem upoważnioną do przygotowania obligacyi komunalnych 1szej emisji na ogólną sumę 5,000.000 zł. w. a., a mianowicie;

- a) 20.000 sztuk seryi lit. *A.* na sumę 100 zł. sztuka, w ogólnej wartości imiennej 2,000.000 zł.
- b) 2000 sztuk seryi lit. *B.* na sumę 1000 zł. sztuka, w ogólnej wartości imiennej 2,000.000 zł.
- c) 200 sztuk seryi lit. *C.* na sumę 5.000 zł. sztuka, w ogólnej wartości imiennej miliona zł.

Obligacje te wystawione będą wedle wzorów, dołączonych do niniejszych przepisów, a zatwierdzonych przez Rząd.

§. 3. Pożyczki w obligacjach komunalnych przyznawane będą na posiedzeniach Dyrekcyi Banku, na które Komisarz rządowy ma być wzywany. Do chwili udzielenia każdej pożyczki, obligacje komunalne odpowiednio do poprzedzającego paragrafu przygotowane i podpisem dwóch Dyrektorów Banku zaopatrzone, winny być przechowywane w kasie Banku pod kluczami Kasyera i Prezesa Rady nadzorczej. — Z chwilą udzielania każdej pożyczki, Prezes Rady nadzorczej wyda Dyrekcyi odpowiednią ilość rzeczonych obligacyi już zaopatrzonych w poświadczenie wymagane przez ostatni ustęp §. 41. i przez drugi ustęp §. 70. statutu bankowego. Poczem Komisarz rządowy zamieści na tychże obligacjach odpowiednie ze swej strony poświadczenie.

Na każdym zaś akcie pożyczki, zaznaczoną być winna wysokość pożyczki do tegoż aktu udzielonej, jak niemniej ilość sztuk obligacyi komunalnych, ich numera i serye, — w których waluta tejsze pożyczki będzie wypłacaną.

§. 4. Obligacye komunalne 1szej emisji przynosić będą posiadaczom procent w stosunku 5%, rocznie, płatny w równych półrocznych ratach z dołu, w dniu 1. Kwietnia i 1. Października każdego roku. — Do każdej przeto obligacyi załączonym będzie arkusz z odpowiednią liczbą kuponów procentowych.

§. 5. Udzielanie pożyczek w obligacyach komunalnych 1szej emisji, ma się rozpocząć z chwilą otwarcia Banku krajowego, ustać zaś z dniem 31. Grudnia 1888.

Cała pozostałość obligacyi przygotowanych na mocy §. 2. niniejszych przepisów, a do powyższego terminu nie użyta na pożyczki wskazane w §. 1. tychże przepisów, ma być złożoną Wydziałowi krajowemu w ciągu pierwszej połowy Stycznia 1889. r. — Wydział krajowy zarządzi bezzwłocznie zniszczenie tych obligacyj, w obecności Prezesa Rady nadzorczej i Komisarza rządowego. — Na dowód dopełnienia tej czynności sporządzonym będzie odpowiedni protokół.

§. 6. Wszystkie obligacye komunalne 1szej emisji, wydane na pożyczki do dnia 31. Grudnia 1888, mają być przez Bank spłacone do dnia 30. Czerwca 1909 r. W tym celu Dyrekcyja Banku będzie w obowiązku, z upływem półrocza następującego po półroczu, w którym wydała pierwszą pożyczkę w rzeczonych obligacyach, spłacać co pół roku najmniej po $\frac{1}{4}$ tej części ogólnej sumy obligacyi, wypuszczonych po koniec półrocza poprzedzającego.

Spłata następować ma albo przez wykup tych obligacyi, albo przez ich wylosowanie, wedle uznania Dyrekcyi.

Losowania obligacyi komunalnych odbywać się winny w sposób przepisany dla losowania listów zastawnych Banku krajowego.

§. 7. Dyrekcyja Banku będzie w obowiązku odciąć jedną połowę każdej obligacyi komunalnej, bądź z wolnej ręki wykupionej, bądź spłaconej w skutek wylosowania, i połowę tę złożyć Wydziałowi krajowemu celem jej zniszczenia; — drugą zaś połowę zachować w skarbcu bankowym na dowód dopełnionego umorzenia.

§. 8. Łącznie z obligacyami komunalnymi, co pół roku przeznaczanymi na zniszczenie uiszczonemi będą kupony jeszcze nie ubiegłe, do tychże obligacyj należące. — Bank przeto kupując obligacyę komunalną lub spłacając wylosowaną, potrącać będzie imienną wartość brakujących kuponów nieubiegłych, z wyjątkiem wszakże takich, których umorzenie zostało przeprowadzone w drodze prawnej. — Spłacone kupony ubiegłe od obligacyj komunalnych będą uiszczone w taki sam sposób, jak same obligacye.

§. 9. Należność przypadająca za kupony od obligacyj komunalnych, jak i za obligacye wylosowane, będzie wypłacaną za złożeniem tych kuponów i obligacyj codziennie w kasie Banku krajowego we Lwowie.

Kupony ubiegłe ulegają przedawnieniu trzechletniemu, biegnącemu od dnia oznaczonego na każdym kuponie, jako termin jego wymagalności. — Rada nadzorcza będzie władną, dla powodów przez siebie za ważne uznanych, upoważniać Dyrekcyę do wypłacania należności za kupony już przedawnione, lecz jedynie w ciągu następnych lat trzech po zapadnięciu przedawnienia do wypłaty przedstawione.

Obligacye komunalne wylosowane ulegają przedawnieniu 30-letniemu biegnącemu od dnia oznaczonego w protokole losowania na ich wymagalność, a przez ogłoszenie w „Gazecie Lwowskiej“ podanego do wiadomości publicznej.

§. 10. Bank poczytywać będzie każdego posiadacza obligacyi komunalnej i każdego posiadacza kuponu za właściciela tejsze obligacyi i tegoż kuponu.

Przepisy o winkulacyi i dewinkulacyi listów zastawnych, wystawionych przez Bank krajowy, będą miały zastosowanie do obligacyi komunalnych (§§. 33. i 34. statutu Banku).

§. 11. Oprócz zobowiązań pożyczkowych powiatów i gmin, zaciągających od Banku dług w obligacjach komunalnych (które to zobowiązania odpowiednio do §. 41. statutu bankowego są rękojmią dla tychże obligacji), — będą również rękojmią odpowiadającą za regularną spłatę kuponów ubiegłych od wzmiankowanych obligacji komunalnych, jak niemniej za spłatę w terminach obligacji wylosowanych, wreszcie za regularne umarzenie co pół roku przynajmniej $\frac{1}{4}$ tej części ogólnej sumy obligacyj komunalnych puszczonej w obieg:

- a) specjalna rezerwa w myśl §. 13. niniejszych przepisów, przez Bank wytwarzać się mająca;
- b) fundusz rezerwowy Banku, tworzący się odpowiednio do §. 62. ustępu b. statutu bankowego;
- c) kapitał dany Bankowi przez kraj tytułem uposażenia wraz z dalszym swym przyrostem (§. 1. tegoż statutu);
- d) i w ogóle cały majątek Banku krajowego.

§. 12. W promesach pożyczek, Bank będzie władnym zastrzegać, iż obligacye komunalne, mające stanowić walutę pożyczki, nie będą biorącemu pożyczkę wydawane w naturze, lecz że obligacye te mają być przezeń oddane Bankowi w komis dla sprzedaży po cenie giełdowej, na rzecz otrzymującego rzeczoną pożyczkę. — Stawiając zastrzeżenie to jako warunek, od przyjęcia którego samo udzielenie pożyczki ma być zawisłem, Dyrekcyja Banku jednocześnie oznaczy, jaką sumę w gotowiznie skłonną będzie zaliczyć żądającemu pożyczki w obligacjach komunalnych, na rachunek ceny mającej się za nie otrzymać w drodze zastrzeżonej sprzedaży.

Zgodzenie się żądającego pożyczki na warunek wyżej określony i wzięcie wzmiankowanego zaliczenia, będzie niewzruszalnym dowodem, iż rzeczony obligacye zostały Bankowi oddane w komis do sprzedaży po cenie giełdowej na rzecz otrzymującego pożyczkę; nada przeto Dyrekcyi Banku nieodwołalne prawo spieniężenia tych obligacji za cenę, jaką ona za nie otrzymać zdoła, — potrącenia z niej zaliczenia, wypłaconego biorącemu pożyczkę wraz z kosztami sprzedaży i zwrócenia mu reszty.

Pod kosztami sprzedaży rozumianemi będą wszelkie wydatki w celu jej dokonania przez Bank rzeczywiście poczynione, wraz z prowizją zapłaconą przezeń innym instytucjom lub osobom trzecim. — Bank nie powinien przyjmować na swój ciężar żadnej straty, ani nie będzie mógł otrzymywać żadnej korzyści z podjętego przez siebie interesu sprzedaży komisowej rzeczonych obligacji. Będzie przecieź władnym, tytułem wynagrodzenia za wykonanie tego komis, pobierać od biorącego pożyczkę i potrącić na swoją rzecz prowizją, której wysokość nie może przewyższać $\frac{1}{4}$ % od sumy za spieniężone obligacye komunalne otrzymanej.

§. 13. Biorący pożyczkę w obligacjach komunalnych, winni przyjąć obowiązek:

- a) złożenia jednorazowej składki w wysokości 3% od zapożyczanej sumy do specjalnej rezerwy, mającej na celu wytworzenie funduszu, z którego Bank będzie przedewszystkiem opłacać we właściwym terminie kupony i obligacye wylosowane, chociażby nawet uiszczanie półrocznych rat na procent i spłat na kapitał doznawało zwłoki;
- b) uiszczania z góry za pierwsze półrocze procentu od zaciągniętej pożyczki w stosunku $2\frac{1}{2}$ % półrocznie, (czyli 5% rocznie);
- c) zwrócenia Bankowi tejże pożyczki w czterdziestu równych półrocznych ratach w dniach 1. Kwietnia i 1. Października każdego roku z góry płatnych, uiszczając pierwszą z tych rat, po upływie pierwszego półrocza, za które, odpowiednio do poprzedzającego ustępu, tylko procent ma być zapłaconym;
- d) jednoczesnego, przy uiszczaniu każdej z tych 40 rat spłaconych na kapitał, uiszczania procentu, w stosunku 5% rocznie, czyli po $2\frac{1}{2}$ % półrocznie z góry, obliczanego zawsze od cyfry kapitału, w każdym z tych terminów rzeczywiście należnego, czyli od cyfry jeszcze pozostającej do spłaty w półroczach następnych;

- e) wreszcie, jednoczesnego, przy uiszczaniu każdej z 41 rat, opłacania składki na koszt administracji Banku krajowego, w wysokości po $12\frac{1}{2}$ centów od każdego 100 złotych długu, czyli w stosunku ćwierć jednego procentu od sta rocznie.

§. 14. Oprócz opłat wymienionych w poprzedzającym paragrafie biorący pożyczkę będą obowiązani:

- a) przy podnoszeniu waluty pożyczki, zwrócić Bankowi koszt wygotowania obligacji komunalnych, w wysokości po 25 centów od każdej sztuki wraz z należnościami stemplowymi opłaconymi przez Bank skarbowi państwa od wystawienia rzeczonych obligacji, jak niemniej od dołączonych do nich kuponów;
- b) przy każdej ze 41 rat procentowych zwracać Bankowi to wszystko, coby on z tytułu pobierania tych rat skarbowi państwa w danym półroczu tytułem podatku jakiej bądź nazwy opłacić był zmuszonym.

§. 15. Składka idąca do specjalnej rezerwy, o której mowa w ustępie a §. 13. uiszczona przez biorących pożyczkę w stosunku 3% od sumy tejże pożyczki, będzie im przez Bank w tejże wysokości zwracana przy poborze ostatniej półrocznej raty, czyli z chwilą ostatecznego spłacania zaciągniętego długu. — Zwrot tej składki nastąpi wtedy przez potrącenie. — Żadne od niej procenta na korzyść spłacających pożyczkę nie będą liczone; — procenta bowiem od wzmiankowanej rezerwy specjalnej, o ileby przez Bank otrzymane być mogły, są przeznaczone na pokrycie wszelkich nieodzyskanych niedoborów, jakieby wyniknęły z całej operacji przy realizowaniu pożyczek udzielonych w obligacjach komunalnych 1szej seryi.

§. 16. Wypłaty rat na kapitał dopełniane być mogą albo gotowizną w walucie austriackiej, albo w obligacjach komunalnych po ich imiennej cenie.

Wypłaty na procent, na koszt administracji, jak niemniej zwroty, o których mowa w §. 14. dopełniane być mają bądź gotowizną w walucie austriackiej, bądź w kuponach ubiegłych od obligacji komunalnych Banku krajowego.

§. 17. Spłata pożyczek, udzielonych przez Bank w obligacjach komunalnych, może być przyspieszana przez dobrowolne ze strony dłużnika zwiększenie każdej półrocznej raty o sumę wystarczającą na pokrycie jednej lub więcej rat na kapitał. Taka wszakże przyspieszona spłata, dokonana w jednym z półrocznych terminów, nie zwolni dłużnika od regularnego uiszczania w każdym z następnych półroczy, od najbliższego poczynając, dalszej raty na kapitał i na procent wraz z wszystkimi przynależnymi dopłatami; nie zmieni bowiem pierwotnego rozkładu udzielonej pożyczki, ale jedynie czas jej zwrotu skróci o tyle półroczy, ile półrocznych rat na kapitał będzie dobrowolnie spłaconych wcześniej pod nad pierwotny rozkład.

Wszystkie przedterminowe wpływy otrzymane bądź na wcześniejsze zmniejszenie, bądź na całkowitą spłatę zaciągniętej pożyczki, Dyrekcyja Banku będzie w obowiązku, dołączać z końcem odpowiedniego półroczu do funduszu umorzenia obligacji komunalnych, celem odpowiedniego zmniejszenia ogólnej ich liczby, zostającej w obiegu.

§. 18. Od każdej raty zalegającej bądź na kapitał, bądź na procent, Bank za pierwszych dni 14 po terminie nie będzie pobierać żadnej prowizyi zwłoki. W razie zaś, gdyby zaległość w ciągu 14 dni po terminie do kasy Banku zapłaconą nie została, Bank za czas następny pobierać będzie prowizję zwłoki w stosunku następującym:

- a) przez następne trzy miesiące po $\frac{1}{2}$ od sta za każdy miesiąc od całej zaległości;
- b) przez następne miesiące, aż do chwili uiszczenia zaległości, po $\frac{3}{4}\%$ za każdy miesiąc w stosunku całej sumy zalegającej.

Frakcye półmiesiący liczone być mają za całe półmiesiące.

§. 19. Rada powiatowa pragnąca imieniem powiatu zaciągnąć w Banku pożyczkę w obligacjach komunalnych 1szej emisji, czyni odpowiednie do Dyrekcyi Banku podanie, do którego dołączyć winna:

- a) ostatni inwentarz majątku powiatu, zatwierdzony przez Wydział krajowy;
- b) budżety powiatu z ostatnich trzech lat;
- c) poświadczony wykaz wszystkich podatków bezpośrednich, rozpisanych na wszystkich mieszkańców powiatu w ostatnich trzech latach;
- d) wierzytelny odpis uchwały Rady powiatowej, wydanej w przedmiocie pożyczki od Banku krajowego w obligacjach komunalnych 1szej emisji zaciągnąć się mającej.

Ilekcroć pożyczka ta, łącznie z długami lub z obowiązaniami już powiat ciężąciami przewyższać ma 5%, nie będzie zaś przenosić 50% podatków bezpośrednich dla tegoż powiatu przypisanych, zezwolenie Wydziału krajowego na jej zaciągnięcie winno być do rzeczonyj uchwały dołączonem. W razie zaś żądania pożyczki przewyższającej 50% wzmiankowanych podatków, rzeczona uchwała Rady powiatowej ma być popartą wyjednanie odpowiedniej ustawy krajowej, zgodnie z przepisem §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

§. 20. Wzmiankowana uchwała Rady powiatowej wyrażać winna upoważnienie do zaciągnięcia od Banku krajowego pożyczki w obligacjach komunalnych 1szej emisji w cyfrze ściśle oznaczonej, pod warunkami opisanymi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem cel, na który pożyczka ta ma być użytą, i kto jest władnym wystawić dla Banku odpowiedni akt pożyczkowy, walutę pożyczki od Banku krajowego odebrać i z jej odbioru Bank imieniem powiatu pokwitować.

§. 21. Po rozpoznaniu dowodów wymienionych w §. 19. Dyrekcyja Banku przesze Radzie powiatowej promesę pożyczki, oznaczającą wysokość tejże pożyczki i wskazującą warunki, jakie przed jej odebraniem spełnione być mają. — Po otrzymaniu tej promesy Rada powiatowa sporządzi skrypt dłużny w formie aktu notaryalnego, odpowiadającego warunkom §. 3. ustawy z 25. Lipca 1871 Dz. u. p. Nr. 75., wedle wzoru dostarczonego przez Dyrekcyę Banku, a podpisany przez Prezesa lub jego Zastępcę i przez dwóch członków Wydziału powiatowego.

W akcie pożyczkowym ma być powołaną uchwałę Rady powiatowej wraz z zezwoleniem Wydziału krajowego lub ustawy krajowej, ilekcroć zezwolenie to lub wyjednanie tej ustawy jest koniecznem (ostatni ustęp §. 19. niniejszych przepisów). Zarazem ma być w formie prawnej uznanem, że w razie sporu wykaz zaległości sporządzony przez Dyrekcyę Banku krajowego, a poświadczony przez Wydział krajowy, uważany być ma za pełny dowód poszukiwanej sumy; żaden przeto spór o jej wysokość ze strony Wydziału powiatowego podnoszony, nie będzie mógł ani wstrzymać, ani opóźnić kroków egzekucyjnych tak w drodze sądowej, jak w drodze administracyjnej rozwiniętych.

Zaliczenia czynione przez Bank gotowizną na rachunek ceny otrzymać się mającej za sprzedaż obligacyi komunalnych, odpowiednio do §. 12. niniejszych przepisów, dopełniane być winny w taki sam sposób, jak wypłata waluty samychże pożyczek.

§. 22. Niezwłocznie po wypłaceniu przez Bank całej waluty udzielanej pożyczki, Dyrekcyja Banku przesze Wydziałowi powiatowemu obrachunek wykazujący:

- a) wysokość przyznanej pożyczki w obligacjach komunalnych;
- b) wysokość sumy otrzymanej w gotowiznie za sprzedaż tych obligacyi (§. 12);
- c) wysokość udzielonego przez Bank zaliczenia w gotowiznie na rachunek rzeczonyj sumy, które wraz z kosztami, o jakich mowa w §. 12. i z opłatami wymienionymi w ustępach a, b i c. §. 13., jak niemniej ze zwrotami wzmiankowanymi w §. 14. niniejszych przepisów, z tejże sumy potrącone zostały;
- d) cyfrę resztującą, jaka biorącemu pożyczkę wydaną została.

Jednocześnie Dyrekcyja Banku przesze Wydziałowi powiatowemu plan umorzenia udzielonej pożyczki.

§. 23. Wydział powiatowy będzie w obowiązku w każdym z terminów, oznaczonych w akcie pożyczkowym, przesłać Bankowi pocztą ratę na spłatę kapitału, na uiszczenie procentu

i na wszystkie dodatkowe należności, w tymże terminie wymagalne, a nadto złożyć stempel wedle skali II do kwitu na odbiór tejże raty przez Bank wystawić się mającego. W razie opóźnienia zapłaty w oznaczonym terminie, jednocześnie z uiszczeniem zaległej raty, prowizya zwłoki, oznaczona w §. 18., winna być przez Wydział powiatowy Bankowi uiszczoną.

§. 24. W razie dopuszczenia zaległości w opłaceniu którejkolwiek półrocznej raty, Dyrekcyja Banku wezwie Wydział powiatowy o niezwłoczne jej uiszczenie, a jednocześnie o dopuszczeniu tej zaległości doniesie Wydziałowi krajowemu. W razie zaś dopuszczenia przez Wydział powiatowy zaległości dwóch po sobie idących rat półrocznych, Dyrekcyja Banku będzie władną:

- a) rozwinąć w drodze sądowej, na podstawie aktu pożyczkowego, środki przymusowe celem ściągnięcia całej zaległości;
- b) i jednocześnie na podstawie §. 22. ustawy o Reprezentacji powiatowej i na podstawie ustawy krajowej z dnia 17. Czerwca 1874 L. 52 Dz. ust. kraj. wyjednać wstawienie w budżet powiatu całej zaległości Bankowi przypadającej, i rozpisanie na powiat dodatków do podatków w wysokości na pokrycie tej zaległości potrzebnej.

§. 25. Rada gminna pragnąca imieniem gminy zaciągnąć w Banku pożyczkę w obligacjach komunalnych 1szej emisji, czyni odpowiednie podanie do Dyrekcyi Banku, do którego dołączyć winna:

- a) ostatni inwentarz majątku gminy potwierdzony przez Wydział powiatowy;
- b) budżety gminy z ostatnich trzech lat;
- c) poświadczony wykaz wszystkich podatków bezpośrednich, rozpisanych na wszystkich mieszkańców gminy w ostatnich trzech latach;
- d) wykaz członków Rady gminnej i Zwierzchności gminy, potwierdzony przez Wydział powiatowy;
- e) wierzytelny odpis uchwały Rady gminnej wydanej w przedmiocie pożyczki w obligacjach komunalnych 1ej emisji w Banku krajowym zaciągnąć się mającej.

Ileokroć pożyczka ta łącznie z długiem lub z obowiązaniami, już gminę ciężąciami, przewyższałyby roczne jej dochody, w takim razie uchwała Rady gminnej winna być wydana zgodnie z przepisem §. 42. ustawy gminnej, a zatwierdzoną przez Radę powiatową odpowiednio do §. 99. lit. b. tejże ustawy.

§. 26. Uchwała Rady gminnej wyrażać winna upoważnienie do zaciągnięcia od Banku krajowego pożyczki w obligacjach komunalnych 1ej emisji, w cyfrze ściśle oznaczonej, pod warunkami wymienionemi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem cel, na który pożyczka ta ma być użyta, i kto jest władnym wystawić dla Banku odpowiedni skrypt dłużny (§. 21. przepisów) według §. 54. ustawy gminnej, odebrać od tegoż Banku walutę pożyczki i z jej odbioru Bank imieniem gminy pokwitować.

§. 27. Po rozpoznaniu dowodów wymienionych w §. 25., Dyrekcyja Banku przeszele Radzie gminnej promesę pożyczki, oznaczającą wysokość tejże pożyczki, i wskazującą warunki, jakie przed jej odebraniem spełnione być mają. Po otrzymaniu tej promesy, Rada gminna sporządzi skrypt dłużny (§. 21. przepisów), wedle wzoru dostarczonego przez Dyrekcyę Banku. Akt pożyczkowy winien być podpisany przez Naczelnika gminy, przez jednego z jej assesorów lub przysiężnych i przez dwóch radnych, a nadto ma być stwierdzonym przez wyciśnięcie na nim pieczęci gminy.

W akcie pożyczkowym ma być powołaną uchwałą Rady gminnej, wraz z zatwierdzeniem Rady powiatowej, ileokroć zatwierdzenie to jest koniecznem (ostatni ustęp §. 25. niniejszych przepisów). Zarazem ma być w formie prawnej uznanem, że w razie sporu wykaz zaległości sporządzony przez Dyrekcyę Banku krajowego a poświadczony przez Wydział krajowy, uważanym być ma za pełny dowód egzekwowanej sumy; żaden przeto spór o jej wysokość podnoszony

ze strony Gminy, nie będzie mógł ani wstrzymać, ani opóźnić kroków egzekucyjnych, rozwiniętych bądź w drodze sądowej bądź w drodze administracyjnej.

Zaliczenia czynione przez Bank gotowizną na rachunek ceny otrzymać się mającej za sprzedaż obligacyj komunalnych, odpowiednio do §. 12. niniejszych przepisów, dopełniane być winny w taki sam sposób, jak wypłata waluty samychże pożyczek.

§. 28. Niezwłocznie po wypłaceniu przez Bank całej waluty udzielanej pożyczki, Dyrekcyja Banku przesyła Radzie gminnej obrachunek, o jakim mowa w §. 22., wraz z planem umorzenia tejże pożyczki.

Drugi egzemplarz tego obrachunku i tego planu, Dyrekcyja Banku przesyła Prezesowi Rady powiatowej, dla wiadomości tejże Rady.

§. 29. Rada gminy będzie w obowiązku w każdym z terminów, oznaczonych w akcie pożyczki, składać w kasie Rady powiatowej na rzecz Banku krajowego ratę na spłatę zapożyczonego kapitału, na przynależny procent i na wszystkie dodatkowe należności, w tymże terminie wymagalne, a nadto złożyć stempel wedle skali II. do kwitu na odbiór tejże raty przez Bank wystawić się mającego i porto pocztowe za przesłanie pieniędzy do Lwowa. W razie opóźnienia zapłaty w oznaczonym terminie, jednocześnie z uiszczeniem dopuszczonej zaległości ma być przez Radę gminną uiszczona prowizya zwłoki, oznaczona w §. 18.

Wnoszenie rat bezpośrednio do kasy Banku we Lwowie, bez pośrednictwa Rady powiatowej, może być przez Bank dozwolone jedynie dla gmin zamożniejszych. Dozwolenie to wszakże powinno być wyraźnem i pismem Dyrekcyi Banku poświadczonem.

§. 30. W razie dopuszczenia przez gminę zaległości w uiszczeniu którejkolwiek półrocznej raty, Dyrekcyja Banku wezwie Radę gminną o niezwłoczne zapłacenie zaległości, a jednocześnie doniesie Wydziałowi powiatowemu o dopuszczeniu zaległości, który ze swej strony rozwinię działania, jakie za stosowne uzna, w celu skłonienia Rady gminnej do spiesznego zapłacenia zaległości, a tem samem zapobieżenia rozpoczęciu przez Bank kroków egzekucyjnych, jak niemniej pomnażaniu prowizyi zwłoki i kosztów spadających na ciężar gminy, w razie dłuższego opóźnienia zapłaty.

W razie zaś dopuszczenia przez gminę zaległości dwóch po sobie idących rat półrocznych, Dyrekcyja Banku będzie władną:

- a) na podstawie aktu pożyczkowego rozwinąć w drodze sądowej środki przymusowe, celem ściągnięcia całej zaległości;
- b) i jednocześnie, na podstawie §. 70. ustawy gminnej, w związku z przepisem ustawy krajowej z dnia 17. Czerwca 1874 Nr. 52 dzien. u. kr. wyjednać wstawienie w budżet gminy całej zaległości Bankowi przypadającej i rozpisanie na gminę dodatków do podatków w wysokości potrzebnej na pokrycie tej zaległości.

§. 31. Kasa oszczędności, kasa pożyczkowa gminna lub powiatowa, stowarzyszenie zaliczkowe i inne oparte na ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873 oraz koło kredytowe (§. 3. lit. B. ustęp f. i §. 40. statutu bankowego) pragnąc zaciągnąć od Banku pożyczkę w obligacjach komunalnych 1ej emisji, czyni do jego Dyrekcyi odpowiednie podanie, do którego winny być dołączone:

- a) w razie zaciągania pożyczki za solidarnem poręczeniem powiatu, wierzitelny odpis uchwały Rady powiatowej, wydanej w sposób wskazany w §. 19. wraz z dowodami, w tymże §-fie wymienionemi; w razie zaś zaciągania pożyczki za solidarnem poręczeniem gminy, wierzitelny odpis uchwały Rady gminnej, wydanej w sposób wskazany w §. 25. wraz z dowodami w tymże §-fie wymienionemi.

Uchwała Rady powiatowej lub Rady gminnej wyrażać winna upoważnienie do solidarnego poręczenia imieniem powiatu lub gminy względem Banku krajowego za instytucją zaciągającą pożyczkę od tegoż Banku w obligacjach komunalnych 1szej emisji, w cyfrze ściśle ozna-

czonej, pod warunkami wymienionemi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem, kto będzie władnym imieniem powiatu lub gminy do aktu pożyczkowego przystąpić i w tymże akcie za udzielaną pożyczkę z procentami i należnościami dodatkowemi Bankowi w imieniu powiatu lub gminy solidarnie poręczyć;

- b) statut, na podstawie którego instytucya istnieje, ewentualnie z wierzytelnym wyciągiem z sądowego rejestru Stowarzyszeń;
- c) sprawozdanie, bilans i zamknięcie rachunków z najbliższego okresu rachunkowego swych działań;
- d) stan swych rachunków z ostatniego miesiąca (bilans surowy), wykazujący wysokość i rodzaj funduszków obcych, wprowadzonych w obrót, i określenie stosunku prawnego instytucji z jej wierzycielami;
- e) nadto Stowarzyszenie zarobkowe lub gospodarcze, istniejące na zasadzie ustawy z dnia 9. Kwietnia 1873, złożyć winno spis swych członków, z wymienieniem, jaka jest wysokość wkładu i jaka wysokość danej poręki przez każdego z nich;
- f) wreszcie wszystkie wyjaśnienia, jakieby przez Dyrekcyą Banku zostały zażądane.

§. 32. Po rozpoznaniu dowodów wymienionych w paragrafie poprzedzającym, Dyrekcyja Banku przesła zarządowi instytucji, żądającej udzielenia pożyczki, promesę pożyczkową, oznaczającą wysokość tejże pożyczki i wskazującą warunki, jakie przed jej odebraniem spełnione być mają. Po otrzymaniu tej promesy zarząd rzeczonyj instytucji sporządzi skrypt dłużny w formie notaryalnej (§. 21. przepisów) spisany wedle wzoru dostarczonego przez Dyrekcyę Banku. W akcie tym Prezes Rady powiatowej lub jego Zastępca i dwóch członków Wydziału powiatowego, (jeżeli pożyczka jest zaciągana ze solidarnem poręczeniem powiatu), a Naczelnik gminy, jeden z asesorów lub przysiężnych i dwóch radnych (gdy pożyczka jest zaciągana za solidarnem poręczeniem gminy) przyjmą imieniem powiatu lub gminy zobowiązanie solidarnej odpowiedzialności względem Banku krajowego za przyobiecana pożyczkę z procentami i z wszelkimi opłatami dodatkowemi, mającemi ciężać na instytucji zaciągającej pożyczkę. Zarazem ma być w formie prawnej uznanem, że w razie sporu wykaz zaległości sporządzony przez Dyrekcyę Banku krajowego, a poświadczony przez Wydział krajowy poczytywanym być ma za pełny dowód egzekwowanej sumy; żaden przeto zarzut lub spór o jej wysokość podnoszony ze strony bądź instytucji dłużnej, bądź instytucji solidarnie za dług odpowiadającej, nie będzie mógł ani wstrzymać ani opóźnić kroków egzekucyjnych, rozwijanych bądź w drodze sądowej bądź drodze administracyjnej. Podpisy reprezentantów gminy na akcie pożyczkowym stwierdzone być winny przez wyciśnięcie na nim pieczęci gminnej.

Przepisy §§. 21. i 27. mieć będą zastosowanie do pożyczek udzielanych przez Bank na skutek zażądań, o jakich mowa w §. 25 z tą jedynie różnicą, że zaliczenia i wypłata waluty pożyczek czynione będą wprost zarządom instytucji pożyczkę zaciągających.

§. 33. Niezwłocznie po wypłaceniu przez Bank całej waluty udzielanej pożyczki, Dyrekcyja Banku przesła zarządowi instytucji, która pożyczkę otrzymała, obrachunek, o jakim mowa w §. 22. wraz z planem umorzenia tejże pożyczki. Drugi egzemplarz tego obrachunku i tego planu Dyrekcyja Banku przesła Radzie powiatowej lub gminnej, która za pożyczkę solidarnie poręczyła. Trzeci wreszcie egzemplarz tego obrachunku i tego planu Dyrekcyja Banku przesła dla wiadomości: Wydziałowi krajowemu w razie poręczenia pożyczki przez powiat, a Radzie powiatowej w razie poręczenia pożyczki przez gminę.

§. 34. Instytucya otrzymująca pożyczkę będzie w obowiązku w każdym z terminów oznaczonych w akcie pożyczkowym uiszczać w kasie Banku krajowego we Lwowie własnym kosztem ratę przypadającą na spłatę zapożyczzonego kapitału, na przynależny procent i na wszelkie dodatkowe należności w tymże terminie wymagalne; a nadto składać stempel wedle

skali II. do kwitu na odbiór tej raty przez Bank wystawić się mającego. W razie opóźnienia zapłaty w oznaczonym terminie, jednocześnie z uiszczeniem dopuszczonej zaległości ma być uiszczona prowizya zwłoki oznaczona w §. 18.

§. 35. W razie dopuszczenia zaległości w uiszczeniu którejkolwiek półrocznej raty, Dyrekcyja Banku wezwie zarząd instytucyi zalegającej o niezwłoczne zapłacenie zaległości, a jednocześnie wezwie solidarnego poręczyciela, aby niezwłocznej zapłaty dopilnował, lub z tytułu danego poręczenia zaległość Bankowi uiścił.

Gdyby pomimo tych wezwań zaległość w ciągu trzech miesięcy po terminie uiszczenia nie została, w takim razie Dyrekcyja Banku będzie władną rozwinąć w drodze egzekucyi wszelkie środki tak przeciw głównemu dłużnikowi, jak i poręczycielom.

Przebieg choroby.

skłani II. do kwart na odbiór tej raty przez Bank wystawić się mającego. W razie opóźnienia zapłaty w oznaczonym terminie, jednocześnie z aneksami do niniejszego załącznika ma być niniejsza prowizja zwłoki-oznaczona w §. 18.

§. 36. W razie dopóźnienia zapłaty w niniejszym kłótnikowi lub pożyczkodawcy pożyczki raty Dyrekcyj Banku wezwie zarząd instytucji kaucyjnej o niezwłoczne zapłacenie zapłaty, a jednocześnie wezwie solidarnego poręczyciela, aby niezwłocznie zapłacił, lub z tytułu danego poręczenia zapłacił Bankowi niżej.

(Gdyby pomimo tych wezwań zapłacono w ciągu trzech miesięcy po terminie niszczonym nie zostało, w takim razie Dyrekcyj Banku będzie winna rozwinąć w drodze egzekucji wszelkie środki tak przeciw dłużnikowi, jak i poręczycielom.

L. rep. 33.350.

Poświadczenie.

(stempel na 50 ct.) Ja niżej podpisany Stanisław Nowak substytut Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie w Galicyi poświadczam z mocy urzędu mego, że na dniu drugim Lipca tysiąc ośmset ośmdziesiątego trzeciego roku następujące w przytoczonym niżej dosłownie protokole wymienione wydarzenie rzeczywiście miało miejsce. — Protokół spisany przez podpisanego Stanisława Nowaka substytutu Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie w Galicyi na dniu drugim lipca tysiąc ośmset ośmdziesiątego trzeciego roku w gmachu sejmowym w sali posiedzeń Wydziału krajowego w przedmiocie stwierdzenia okoliczności wypłacenia przez Wys. Wydział krajowy Dyrekcyi Banku krajowego sumy (1,000.000) jeden milion zł. w. a. Na wezwanie JW. Dra Mikołaja Zyplikiewicza Marszałka krajowego udał się podpisany substytut c. k. notaryusza do gmachu sejmowego do sali posiedzeń Wys. Wydziału krajowego, gdzie zastał zgromadzonych JWych Dra Mikołaja Zyplikiewicza, Marszałka krajowego, Dra Józefa Wereszczyńskiego, Władysława hr. Badeniego, Waleryana Podlewskiego i Dra Franciszka Hoszarda, członków Wydziału krajowego, JWgo Franciszka Karasińskiego c. k. Radcę dworu jako komisarza rządowego, tudzież JWych Hipolita Bohdana Prezesa Rady nadzorczej, Antoniego Wrotnowskiego, naczelnego Dyrektora, Władysława Smolkę Dyrektora, Michała Dymeta zastępcę Dyrektora, Juliana Horoszkiewicza Prokuratora i kasyera i Alexandra Morawskiego, głównego Buchhaltera Banku krajowego, wszystkich podpisanemu osobiście znanych. Po zagajeniu posiedzenia przez JWgo Dra Mikołaja Zyplikiewicza Marszałka krajowego i po oznajmieniu przez Niego obecnym celu zebrania, mianowicie wypłaty przez Wydział krajowy Dyrekcyi Banku krajowego sumy (1,000.000) jeden milion zł, w. a. stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. Października 1881, wezwał JWny Dr. Mikołaj Zyplikiewicz Marszałek krajowy wszystkich obecnych, aby celem uskutecznienia tej wypłaty udali się do głównej kasy krajowej w gmachu sejmowym się znajdującej. Wskutek tego wezwania udali się wszyscy wyżej wymienieni zgromadzeni wraz z podpisanym substytutem c. k. notaryusza do głównej kasy krajowej, gdzie Wydział krajowy wypłacił i oddał Dyrekcyi Banku krajowego królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Ks. Krakowskiem i Dyrekcyi tegoż Banku odebrała sumę (1,000.000) jeden milion zł. a. w. mianowicie: a) Gotowizną 198.033 zł. 33 ct. a. w., to jest sto dziewięćdziesiąt ośm tysięcy trzydzieści i trzy zł. 33 ct. w. a. b) Uwiadomienie c. k. uprzyw. galic. Banku hipotecznego we Lwowie z dnia 27. Czerwca 1883. L. 31.766, oznajmiające przeniesienie z dnia 2. Lipca r. b. na rachunek Banku krajowego sumy 501.541 zł. 67 ct. to jest pięćset jeden tysięcy pięćset czterdzieści jeden zł. 67. ct. w. a.; niemniej rachunek bieżący tegoż Banku z tej samej daty do sumy tej się odnoszącej, które to uwiadomienie i rachunek w wierzytelnych odpisach pod A) i B) się załącza; c) uwiadomienie Filii c. k. uprzyw. zakładu

A i B

C kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie z dnia 30. Czerwca 1883 do LW. 32593 w wierzytelnym odpisie pod *C*) dołączone oznajmiające przeniesienie z dniem 2. Lipca r. b. na rachunek Banku krajowego sumy (300.425 zł.) t. j. trzykroć sto tysięcy czterysta dwadzieścia pięć zł. niemniej rachunek bieżący tejże Filii z tej samej daty — do sumy tej się odnoszący w wierzytelnym odpisie pod *D*) załączony. Następnie złożono powyższą sumę jeden milion zł. mianowicie gotówką 198.033 zł. 33 ct. tudzież powyż wymienione uwiadomienia wraz z rachunkami bieżącymi w skarbcu Banku krajowego pod 3 klucze, mianowicie: Wgo Władysława Smolki, jako mającego kierować oddziałem kasowości i kontroli odpowiednio do uchwały przez Dyrekcyę Banku powziętej, Wgo Juliana Horoszkiewicza i Wgo Aleksandra Morawskiego, którym też klucze oddano. — Na tem protokół zakończono i podpisano z tem, że aktowi temu obecni byli znani mi osobiście we Lwowie zamieszkali świadkowie pp. Bernard Kalicki i Dr. Bronisław Łoziński. Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r. Marszałek krajowy, Dr. Józef Wereszczyński w. r. Członek Wydziału krajowego, Władysław hr. Badeni w. r., Waleryan Podlewski w. r. Członek Wydz. kraj., Dr. Franciszek Hoszard w. r. Franciszek Karasiński w. r. c. k. Radca dworu jako komisarz rządowy, Hipolit Bohdan w. r., Antoni Wrotnowski w. r. Władysław Smolka w. r., Michał Dymet w. r., Julian Horoszkiewicz w. r., Aleksander Morawski w. r. Jako świadek Bernard Kalicki w. r. Jako świadek Dr. Bronisław Łoziński w. r. W obec mnie: Stanisław Nowak w. r., dekretem c. k. Sądu krajowego we Lwowie z dnia 9. Czerwca 1883 l. 23050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie (M. P.).

Odpis wierzytelny A. Lwów 27. Czerwca 1883. Wysoki Wydział krajowy Lwów. Załatwiając szanowną odezwę z 22. b. m. przynosimy Saldo rachunku Wys. Wydziału krajowego wynoszące wedle załączonego wykazu 501.541 zł. 67 ct. z dniem 2. Lipca b. r. na rzecz Banku krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz w Wielkiem ks. Krakowskiem i piszemy się z wysokiem poważaniem c. k. uprzyw. galic. akcyjny Bank hipoteczny. Lazarus w. r. pp. Winiarz w. r. Czytałem i odpis ten za dosłownie zgodny z okazanym mi nieostemplowanym pierwopisem uznałem. — We Lwowie dziesiątego Lipca tysiąc ośmset ośmdziesiątego trzeciego roku. Stanisław Nowak w. r. dekretem c. k. Sądu kraj. we Lwowie z dnia 9. Czerwca 1883 l. 23050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie. (M. P.).

Odpis wierzytelny B. Fol. 244/2 C. k. uprzyw. galic. Bank hipoteczny. Do Wysokiego Wydziału krajowego we Lwowie. Rachunek bieżący z c. k. uprzyw. galic. akcyjnym Bankiem hipotecznym we Lwowie.

D a t a 1883		T e r m i n	K w o t a					
			Debet		Credit			
Maj	23	Za wniesione	Maja	25			500.000	—
Lipiec	2	„ 3%	Lipca	2			1.541	67
„	„	Saldo			501.541	67	—	—
					501.541	67	501.541	67
Lipiec	2	Za saldo.	Lipca	2			501.541	67

S. E. et O. Lwów dnia 27/6 1883. C. k. uprzyw. galic. Bank hipoteczny. Lazarus wł. r. pp. Winiarz wł. r. Czytałem i odpis ten za dosłownie zgodny z okazanym mi marką stemplową na 5 ct. opatrzonym pierwopisem uznałem. We Lwowie dnia dziesiątego lipca tysiąc ósmset ósmdziesiątego trzeciego roku Stanisław Nowak wł. r. dekretem c. k. Sądu kraj. we Lwowie z dnia 9. czerwca 1883. L. 23050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego, c. k. notaryusza we Lwowie. (M. P.)

Odpis wierzytelny C. 8777. Lwów 30. czerwca 1883. Wysoki Wydział krajowy we Lwowie. Powołując się na nasze pismo z dnia 26. bm. odłużamy rachunek Wysokiego Wydziału krajowego kwotą 300.425 zł. z wal. 2. lipca 1883. na rzecz Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem i pozostajemy z wysokiem poważaniem Filia c. k. uprz. aust. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie Posner wł. r. Grabiński wł. r. Czytałem i odpis ten za dosłownie zgodny z okazanym mi, nieostemplowanym pierwopisem uznałem. We Lwowie dziesiątego lipca tysiąc ósmset ósmdziesiątego trzeciego roku. Stanisław Nowak wr. dekretem c. k. Sądu kraj. we Lwowie z dnia 9. Czerwca 1883. L. 23.050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego c. k. Notaryusza we Lwowie. (M. P.)

Odpis wierzytelny D. 303. Wysoki Wydział krajowy Lwów. Rachunek bieżący z Filiją c. k. uprzyw. austr. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie.

D a t a			P r z e d m i o t	Kwota		Zapadłość		dnie
miesiąc	dzień							
Czerwiec	15	Ma	Za złożone fl.	300.000	—	15	Czerwca	—
"	30	"	3% odsetek	425	—	—	—	17
		"	Saldo	300.425	—	2	lipca	—

Z. Z. O. Lwów. 30. Czerwca 1883. Filia c. k. uprzywil. austr. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu we Lwowie. Posner wr. Grabiński wr. Czytałem i odpis ten za dosłownie zgodny z okazanym mi marką stemplową na 5 ct. opatrzonym pierwopisem uznałem. We Lwowie dziesiątego Lipca tysiąc ósmset ósmdziesiątego trzeciego roku. Stanisław Nowak wr. dekretem c. k. Sądu krajowego we Lwowie z dnia 9. Czerwca 1883. L. 23.050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie (M. P.)

W dowód czego mój podpis przy wyciśnięciu pieczęci urzędowej z tem, że odpisy załączników, A) B) C) D) zgadzają się dosłownie z odpisami wierzytelnymi do oryginalnego protokołu załączonymi. — Lwów dziesiątego Lipca tysiąc ósmset ósmdziesiątego trzeciego roku.

Stanisław Nowak wr. dekretem c. k. Sądu krajowego we Lwowie z dnia 9. Czerwca 1883. l. 23.050 ustanowiony substytut Juliana Szemelowskiego c. k. notaryusza we Lwowie (M. P.)

Do Wysokiego Wydziału krajowego.

Podniesienie ogólnego dobrobytu, a więc nadanie rozwoju rolnictwu, przemysłowi i handlowi, jest niewątpliwie jednym z ważniejszych zadań bieżącej chwili.

Pojmując doniosłość tego zadania, kraj — za pośrednictwem legalnych swych organów autonomicznych, utworzył Instytucję groszem publicznym wyposażoną, mającą obecnie rozpocząć swą działalność. — Chwila ta wkłada na mnie obowiązek uwydatnienia w jaki sposób Bank krajowy może na ów rozwój wpływać, — jaki w powyższym zadaniu przyjmować udział, i w jakim zakresie oczekiwaniom ogółu czynić zadosyć. — Mam przeto zaszczyt przedstawić Wysokiemu Wydziałowi krajowemu poglądy, które zamierzam wprowadzać w czyn, przy nadawaniu kierunku działalności Banku krajowego.

I.

Rolnictwo jest w naszym kraju główną podstawą bogactwa narodowego, a zarazem najważniejszym z czynników warunkujących ogólny dobrobyt całego społeczeństwa krajowego. — Rozwój rolnictwa stał się zaś najistotniejszym z zadań bieżącej chwili, skoro jak powszechnie wiadomo, utrzymanie się przy ojczystym zagonie, jest rzeczą z każdym dniem dla rolnika trudniejszą. — Z tych bezwzględnie względów statut Banku krajowego polecenie swe odnoszące się do rolnictwa na pierwszym postawił miejscu, a nawet uroczyście ogłosił, że cały kraj gwarantuje wykonywanie zobowiązań tegoż Banku, wynikających z emisji listów zastawnych.

Rolnictwu, tak samo jak każdej innej działalności w dziedzinie ekonomicznej, żadna Instytucja nie jest w możności nadać rozwoju bezpośredniego, skoro on od pracy i usiłowań całego stanu rolniczego jest wszędzie zawisłym.

Na rozwój rolnictwa Bank krajowy może oddziaływać jedynie pośrednio, przez polepszanie warunków, wśród których praca ta ma być podejmowaną, aby ją czynić łatwiejszą i skuteczniejszą. — Temi zaś warunkami są: taniość kredytu rzeczowego i powiększenie dzisiejszej produktywności ziemi.

Jakoż dzisiejsza rentowość gospodarstw rolnych jest znacznie niższą od stopy procentowej płaconej wierzycielom hipotecznym, — procenta więc pochłaniają cały dochód rolnika, chociażby pożyczka hipoteczna nie wyczerpywała całej wartości majątku, na którym jest zabezpieczoną.

Podjęcie wszelkich możliwych usiłowań w celu uczynienia kredytu rzeczowego tańszym, jest właśnie jednym z główniejszych zadań, wskazanych Bankowi krajowemu przez jego statut; — praca zaś w celu podniesienia produktywności ziemi, tak samo jak wszędzie, musi być pozostawioną inicjatywie prywatnej.

Powyższe zadanie Banku krajowego nie jest wszakże łatwym, skoro szersze koła publiczności krajowej nie nawykły umieszczać swych zasobów w listach zastawnych; — skutkiem czego, dla każdej znaczniejszej emisji tychże listów szukać przychodzi pomieszczenia jedynie w Instytucjach finansowych, u bankierów i u samych bogaczy. — Emisye renty francuskiej są dlatego łatwemi, że jednocześnie z zamożniejszymi warstwami społeczeństwa francuskiego, i najmniej zamożne jego warstwy poczytując wielką księgę długu krajowego za najbezpieczniejszą lokację oszczędzanych pieniędzy, ubiegają się o nabycie renty przy każdej ogłaszanej na nią subskrypcyi. — Emisye listów zastawnych w królestwie polskim są dlatego łatwemi, że od dawna najmniej zamożni, jednocześnie z bogatszymi, przywykli umieszczać przeważnie w tychże listach to, co każdorocznie zaoszczędzają. — Tylko bowiem udział najszerszej publiczności, nie zaś mniej lub więcej liczne oferty samych bogaczy, zapewnia wszędzie powodzenie każdej emisji papierów krajowych, — i najskuteczniej oddziaływa na stopę procentową, więc kredyt publiczny czyni tańszym.

W Galicyi dzieje się dotychczas inaczej. — Każda Instytucja puszczając w obieg listy zastawne, nie może wprowadzać w rachubę szerszej publiczności, przywykłej inaczej umieszczać swe zasoby; — jest więc zmuszoną szukać pomocy u giełd, przeważnie po za własnym krajem. Że zaś pomoc ta nie przychodzi darmo, więc i kredyt publiczny nie może stawać się tańszym.

To nawyknienie mniej zamożnych warstw ludności krajowej, będzie właśnie jedną z trudności przy emisjach listów zastawnych Banku krajowego, skoro szukałby on nadaremnie tych dziesiątków tysięcy odbiorców dobrowolnych, które gdzieindziej oczekują na każdą emisję papierów publicznych, mających zabezpieczenie hipoteczne. Nie przyjdą jej również z pomocą inne dziesiątki tysięcywierzycieli hipotecznych, z których sam przepis prawodawstwa w krajach tworzących Prusy, tak samo jak w Królestwie polskim wytwarza liczny zastęp odbiorców, do przyjmowania listów zastawnych zobowiązanych. — W rzeczonych krajach wszystkie instytucje kredytu rzeczowego właśnie dla tego, że istnieją, aby ułatwiać spłatę długów hipotecznych, uskuteczniają tę spłatę w biurze hipotecznem, pod powagą sądu, kolejną wpisów hipotecznych, dając wierzycielom listy zastawne z dopłatą różnicy kursu. — Ten rozumny przepis, nie czyniący wierzycielom żadnej szkody, wytwarzając liczną grupę biorących listy zastawne, w chwili gdy one puszczane są w obieg, usuwa potrzebę ogłaszania subskrypcyi i uwalnia Instytucje kredytowe od konieczności szukania pomocy u potęg giełdowych. — W miarę bowiem udzielania pożyczek, listy zastawne wchodzą w obieg codziennie i jednocześnie we wszystkich biurach hipotecznych kraju. Giełda reguluje jedynie wysokość dopłaty, jaką złożyć jest obowiązany ten, kto zaciąga pożyczkę idącą na spłatę wierzycieli hipotecznych.

Ustawodawstwo tutejsze nie daje podobnego ułatwienia. Nie oczekując przeto dla swych listów zastawnych, ani owej licznej grupy odbiorców dobrowolnych ani jeszcze liczniejszej odbiorców wytworzonych przepisem ustawy, obu grup istniejących w każdym z rzeczonych krajów, Bank krajowy przy emisjach swych listów zastawnych nie będzie w możności odstąpić od sposobu przyjmowanego dotychczas przez tutejsze Instytucje kredytowe.

Doniosłość powyższych trudności była powodem, że przed przystąpieniem do układania projektu do przepisów o udzielaniu pożyczek w listach zastawnych, poczytałem za obowiązek zbadać, czy nie byłoby możebnem przyswoić Bankowi krajowemu ułatwienia tak wyraźnie i tak dodatnio oddziaływające na kredyt publiczny, — a których użyteczność jest poświadczoną wielo-

letniem doświadczeniem w krajach ościennych. Ułatwienia te wpływają na obniżenie stopy procentowej, a więc pomoc bezpośrednio niesioną rolnictwu czynią istotnie skuteczną. Jakoż, wedle znanych powszechnie danych, same długi amortyzacyjne ciężące w Galicyi na samych majątkach tabularnych, przewyższają 150 milionów guldenów. Obniżenie przeto dzisiejszej stopy procentowej o 1%, umniejszyłoby ciężary rolnictwa krajowego corocznie przynajmniej o półtora miliona;— ta zaś poważna suma, zostając corocznie w kraju, nie mogłaby nie oddziaływać dodatnio na ogólny jego dobrobyt.

Chcąc pierwsze ze wzmiankowanych ułatwień wprowadzić do tutejszych stosunków kredytowych, zwróciłem się przedewszystkiem do szerszej publiczności krajowej, pragnąc ją przekonać, że kupując listy zastawne, opatrzone gwarancją całego kraju, będzie swe oszczędności umieszczać bezpieczniej i korzystniej, niż to czyni dotychczas.— Kilka przecież miesięcy nie mogło wystarczyć na tak radykalną ewolucję w pojęciach i w nawyknieniach mi eszkańców.

Przy zamierzonych emisjach listów zastawnych Bank krajowy jeszcze nie może brać w rachubę szerszej publiczności krajowej,— chociaż rezultat ostatniej subskrypcyi na obligacye krajowe dozwala mieć nadzieję, że powyższy zwrot opinii publicznej nie da na siebie czekać zbyt długo.

Wprowadzenie znowu do ustawodawstwa krajowego zasad, które gdzieindziej, jak objaśniłem powyżej, zobowiązując wierzycieli hipotecznych do przyjmowania zapłaty w listach zastawnych z dopłatą różnicy kursu, na taniłość kredytu rzeczowego tak dodatnio wpływają, wymagałoby zgodzenia się wszystkich czynników prawodawczych całej monarchii. Gdy zaś w obec dotychczasowej organizacji sądownictwa i w obec przepisów obowiązującego kodeksu postępowania sądowego, wyjednanie w Radzie Państwa odpowiedniej noweli nie będące rzeczą łatwą, przyniosłoby dla kredytu więcej na razie szkody niż pożytku, więc dalsze podnoszenie powyższej myśli musiałem odłożyć do chwili, w której projekt nowej procedury cywilnej, na rozbiór w Radzie Państwa już oczekujący, stanie się obowiązującym prawem.

Gdy więc żadnego z obu wyżej wskazanych ułatwień krajowi przyswoić na teraz się nie da, nie pozostawało mi nic innego, jak zbadać: co mogło by bardziej zachęcać szerszą publiczność do nabywania listów zastawnych, w śród takich danych, jakie każdej ich emisyi dotychczas towarzyszyły.

Z porównania ceduły giełdy wiedeńskiej z cedułami innych rynków pieniężnych łatwo dostrzedz, że pożyczki hipoteczne, udzielane w papierach procentowych połączonych z premiami loteryjnymi, są dla dłużnika najmniej uciążliwemi. Kapitał bowiem nęcony nadzieją wygrania premji loteryjnej, poprzestaje na procencie daleko niższym, niż gdy się lokuje w papierach publicznych szansy takiego wygrania nie przedstawiających. Kurs 3% listów zastaw. austriackiego zakładu kredytu rzeczowego (Bodenkredit) jest wydatnem tej obserwacyi potwierdzeniem.

Spożytkowaniu powyższego usposobienia publiczności nie stają na przeszkodzie względy moralne, tak silnie i tak zasadnie podnoszone przeciw istnieniu loteryi zwyczajnych. Każda bowiem loterya dla z bogacenia jednostki uboży tysiące, zabiera im bowiem owoce oszczędności i pracy. W każdej, ogół grających bezpowrotnie traci to, co licząc na szczęście, losowi gry powierzył. Przeciwnie zaś żaden z umieszczających swe zasoby w papierach procentowych, połączonych z premiami loteryjnymi, nie jest ani narażanym na jakąbądź stratę kapitału, ani pozbawionym procentu, acz poprzestaje na niższej jego stopie; co właśnie czyniąc pieniądź tańszym, obraca się na pożytek interesu ogólnego i polepsza stosunki ekonomiczne całego kraju.

Nie wahałem się przeto podnosić w Wiedniu myśli połączenia z premiami loteryjnymi listów zastawnych Banku krajowego, lecz ust pana Ministra finansów otrzymałem stanowczą odpowiedź, że każde żądanie przez tenże Bank w tym kierunku czynione, byłoby bezwarunkowo bezskutecznem.

II.

Pomimo niemożności wyjednania żadnego z powyższych ułatwień dla emisji listów zastawnych Banku krajowego, jest on wszakże w obowiązku przynieść rolnictwu ulgę przez obniżenie rat amortyzacyjnych, które w dotychczasowej opłacane wysokości jego rozwój nie wątpliwie tamują, ale nawet budzą poważne obawy, pod względem zachowania własności ziemi w ręku rodzin obecnie ją posiadających. Szukać tej ulgi gdzie indziej, byłoby to rzucać ogółowi rolniczemu pusty frazes, i sprawę od której przyszłość społeczeństwa krajowego w znacznej mierze jest zależną, wprowadzać w dziedzinę złudzeń.

Ulgą zaś, nie byłaby ani rzeczywistą, ani skuteczną, gdyby pożyczek hipotecznych nie czyniła tańszemi, i gdyby jednocześnie w nie dość znacznym stopniu obniżała wysokość rat półrocznych, obecnie przez dłużnika płaconych na umorzenie długu.

W dzisiejszym stanie ekonomicznym kraju i przy niemożności wprowadzenia ułatwień, z których kredyt publiczny korzysta gdzieindziej, a o których wyżej mówiłem, w obec wreszcie stopy procentowej, istniejącej w całej monarchii, nieodważyłbym się projektować pożyczek tańszych, jak w listach zastawnych cztero i pół procentowych. Oznaczyć tę właśnie stopę procentu, doradza obserwacja faktów, jedyna wskazówka za którą w tym przedmiocie iść należy, skoro nie istnieją żadne pewniki lub zasady abstrakcyjne, któreby mogły kwestyą *a priori* rozstrzygnąć i podać sposób jej załatwienia. Fakta zaś pouczają: 1° że papiery publiczne przynoszące procent niższy, dają się spieniężać stosunkowo drożej niż przynoszące procent wyższy; publiczność bowiem wprowadza w rachubę korzyść otrzymywaną przy spłacaniu papierów publicznych, przy corocznem ich umarzaniu, a zwłaszcza większą pewność, iż przez dłuższy szereg lat nie przyjdzie do skonwertowania długu na oprocentowany niżej; co przy papierach wyżej procentujących jest właśnie zawsze przewidywanem; 2° że jednak popyt na listy zastawne 4-ro procentowe jest obecnie mniejszym, listy zaś pięcio procentowe znajdują ciągle łatwe pomieszczenie; 3° że wreszcie, otrzymujący pożyczkę w listach zastawnych czteroprocentowych, zamienionych na gotowiznę, dostają fundusz często niewystarczający dla celów, które na razie wywołują potrzebę zaciągnięcia długu.

Chcąc przeto, o ile się da uczynić tańszemi pożyczki hipoteczne udzielane przez Bank krajowy, a zmniejszyć wytknięte wyżej niedogodności pożyczek zaciąganych od tutejszego Towarzystwa kred. ziem. w listach zastawnych czteroprocentowych, najbezpieczniej pójść drogą pośrednią. Przeciętna bowiem między obecnym kursem cztero i pięcio-procentowych listów zastawnych Tarzystwa upoważnia do wniosku, że nawet z razu kurs cztero i pół procentowych listów zast. Banku krajowego, powinien przewyższać 90%, zwłaszcza w obec gwarancji całego kraju, jaką one są ozdobione; co już, acz w skromnej mierze obniży stopę procentową.

Donioślejsze zaś jej obniżenie, musi być zawisłem od polepszenia targu pieniężnego w całej Europie.

Samo przecież obniżenie stopy procentowej jeszczeby nie skutkowało wydatniejszego pomniejszenia rat przez rolnika półrocznie opłacanych, jeszcze więc nie byłoby ulgą donioślejszą, zdolną trudne obecnie jego położenie uczynić łatwiejszem, a nawet ochronić go przed smutną koniecznością sprzedaży majątku, a dopomódz do zachowania tegoż majątku dla dzieci i wnuków. Uczynić temu celowi zadosyć nie podobna inaczej, jak składkę na umorzenie długu mieszczącą się w każdej półrocznej racie, obniżyć do możliwego *minimum*. — Pociągnie to za sobą konieczność naznaczenia dłuższego szeregu lat na całkowite umorzenie długu; — obciąży więc obowiązkiem opłacania rat dwa przynajmniej pokolenia dzisiejszych posiadaczy ziemi.

Gdyby własność ziemiska w kraju nie była tak jak jest obdłużoną i gdyby jej posiadacze nie znajdowali się na pochyłości, na której tylko środki radykalne są zdolne powstrzymać ich od blizkiego upadku, — możnaby pożyteczności amortyzacji długoletniej podawać w wątpli-

wość, i podnosić poważniejsze zarzuty przeciw nakładaniu obowiązków z góry aż na dwa pokolenia. — Dziś wszakże, już minęła pora do podnoszenia tych zarzutów; wszelkie bowiem niedogodności amortyzacji długoletniej błędą w obec interesu ogólnego wchodzącego w grę, skoro sprawa ma widoczną doniosłość nawet dla organizmu narodowego. Jakoż, poważna liczba majątków ziemskich, nierentujących się odpowiednio do dzisiejszych cen ziemi, w bliższej lub dalszej przyszłości niewątpliwie przeszłaby w ręce, być może społeczeństwu krajowemu wrogie, w ręce takich, którzyby życia swego z życiem i z losami narodu łączyć nie chcieli, — gdyby pozostała miała dłużej pod ciężarem wysokich rat amortyzacyjnych, których opłacać obecnie nie jest w możności.

Podjęcie energicznej a wytrwałej pracy w celu odwrócenia powyższego niebezpieczeństwa, wchodzi więc w zakres dobrze pojmwanych obowiązków patriotyzmu. Jest zaś ono zarazem najkorzystniejszym interesem materyalnym dla każdego ojca rodziny, który wytrwawszy w tej pracy, zdoła posiadaną ziemię dla swych następców zachować, — skoro wobec ciągłego acz powolnego obniżania się wartości monety nawet metalicznej i takiegoż wzrostu ceny ziemi we wszystkich krajach kontynentu, majątek zachowany w rodzinie będzie i u nas za lat kilkadziesiąt mieć wartość co najmniej podwójną, w stosunku do wartości dzisiejszej. Z pożyczki zaś dziś zaciągniętej, o ile nie będzie odnawiana, pozostanie wtedy nie wiele do dalszego umorzenia.

Chcąc przeto przynieść rolnictwu pomoc radykalną i rzeczywiście skuteczną, należy rozpocząć udzielanie pożyczek o amortyzacji długoletniej, oznaczając na éwierć od sta wysokość składki na umorzenie. Tym zaś sposobem każdy, kto za pomocą zaciągniętej pożyczki zdoła swe interesa uporządkować, będzie opłacać łącznie tylko po 5% na rok, tytułem procentu, składki na umorzenie i opłaty na koszt administracji Banku krajowego. Komu zaś środki pieniężne na to dozwolą, ten będzie władnym każdej chwili umorzenie długu przyspieszyć; — każdemu bowiem służyć powinno prawo, spłacenia pożyczki nietylko naraz, ale nawet częściowego po nad rozkład jej umarzania.

Oczekiwana przez rolników pomoc Banku krajowego musi być zamkniętą w powyższych granicach, skoro szersze granice nie zostały zakreślone przez jego statut, — a nawet nie dawałyby się pogodzić ani z naturą, ani z bezpieczeństwem Instytucji, powołanej nie do prowadzenia przemysłu rolniczego bezpośrednio na własny swój rachunek, lecz do niesienia temuż przemysłowi pomocy pośredniej, znajdującej ostateczny dla siebie wyraz w oddziaływaniu na stopę procentową i w ułatwianiu kredytu rzeczowego.

III.

Z pożyczek hipotecznych przez Bank krajowy udzielać się mających, ma prawo korzystać wszelka własność nieruchoma, tak ziemską jak miejską. Sama przecież natura rzeczy wywołuje potrzebę uczynienia różnicy pomiędzy większą i średnią własnością ziemską z jednej, a małą własnością ziemską z drugiej strony; jak niemniej pomiędzy nieruchomościami położonemi w znacznie-
szych a nieruchomościami położonemi w innych miastach kraju. Większa i średnia własność ziemską, jak niemniej nieruchomość w znaczniejszych miastach kraju, mogą z kredytu rzeczowego korzystać b e z-
po ś r e d n i o, wchodząc wprost w stosunek z Bankiem krajowym. Chcąc wszakże z jego bezpieczeń-
stwem, a z pożytkiem biorących pożyczkę, dopuścić do kredytu rzeczowego małą własność ziemską,
Przeważnie włościąską i nieruchomości położone w mniejszych miastach, koniecznie szukać należy po-
średnictwa tych, którzy zostając z jej posiadaczami w bliższem zetknięciu są w możności dokła-
dniej zbadać nietylko bezpieczeństwo pożyczki, ale i potrzebę tego, kto jej żąda, cel na jaki
użyć ją zamierza, skuteczniej wreszcie zając się dopilnowaniem poboru rat; — słowem rozcią-
gnąć opiekę, w braku której posiadacz małej własności, własnym pozostawiony siłom, zamiast
z kredytu odnieść korzyść, byłby najczęściej doprowadzonym do upadku. Już sam wzgląd na wy-
sokość kosztów administracji oddziału pożyczkowego, któryby obejmował drobną własność ziem-

ską całego kraju, nakazuje szukać innej drogi przy udzielaniu kredytu rzeczowego. Sama własność włościańska w całym kraju obejmuje blisko 8 milionów morgów, tworzących przeszło ośmset tysięcy oddzielnych gospodarstw; koszta administracji musiałyby przeto pochłaniać corocznie kilkaset tysięcy guldenów, chociażby z tego względu, iż Bank krajowy musiałyby prowadzić 800.000 oddzielnych rachunków. Dotychczasowa działalność zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie jest pod tym względem przykładem bardzo pouczającym. Zakład ten, od początku swego istnienia po koniec r. z. udzielił 69.415 pożyczek; — musiał przeto prowadzić tyleż oddzielnych rachunków; — co spowodowało, iż przy ogólnej sumie 6,646.057 guld. 15 cent., jaką z końcem r. z. miał na pożyczkach udzielonych 38.172 gospodarstwom włościańskim, poniósł w tymże roku 199.885 guld., 85 cent. kosztów administracji, (125.000 guld. na same płace urzędników.); — co wyobraża przeszło 3% od sumy tychże pożyczek.

Nie mogąc przeto wchodzić z małą własnością w stosunek bezpośredni, Bank krajowy musi przedewszystkiem wyjednać dla siebie pomoc powiatowych władz autonomicznych.

Pod zwierzchnictwem niektórych Wydziałów powiatowych już w niektórych powiatach istniejące kasy pożyczkowe są organem najbardziej odpowiednim do wykonywania pośrednictwa przy udzielaniu pożyczek hipotecznych małej własności i przy ściąganiu rat. Można mieć nadzieję, że wkrótce za inicjatywą Rad powiatowych, potworzą się instytucje lokalne w powiatach, w których jeszcze nie istnieją, że przeto w ciągu lat kilku będzie istnieć w każdej miejscowości organ przez władzę autonomiczną kontrolowany, o dobro mieszkańców dbały, i do niesienia im pomocy obywatelskiej chętny. Wtedy zaś mała własność ziemską na całym obszarze kraju, będzie mogła korzystać z kredytu rzeczowego, przez Bank krajowy ułatwanego.

IV.

Przy obecnem obciążeniu ziemi wyżej nad połowę a przynajmniej do połowy jej wartości, pomoc kredytowa, w powyższych zamknięta ramach, nie dosięgnie bez wątpienia tam, gdzie jest najbardziej oczekiwana, a zarazem, gdzie dla kultury krajowej jest najwięcej pożądana; nie dostarczy mianowicie środków pieniężnych na nakłady, mające na celu bezpośrednie powiększenie produkcji rolniczej. Mam tu głównie na myśli drenowanie roli i nawadnianie łąk, melioracje, z pomiędzy wszystkich melioracji rolniczych najmniej zawodne, skoro wydajność plonów potęgują do tego stopnia, iż zaraz po ich dokonaniu ta sama ziemia zaczyna rodzić o kilka ziarn więcej niż rodziła poprzednio. Niezwłocznie przeto, przynajmniej o trzecią część podniosłyby rentowość tych majątków ziemskich, w których zostałyby dokonane.

Bank krajowy nie jest wszakże upoważnionym przez swój statut do udzielania pożyczek hipotecznych na drugą połowę wartości majątku ziemskiego, a nawet nie ma odpowiedniego zasobu pieniężnego, z którego rolnicy mogliby czerpać fundusze na koszta drenowania lub nawadniania.

Ułatwianie wykonywania tego rodzaju melioracji wchodzi zresztą w poczet obowiązków państwowych, i staje się wszędzie zadaniem interesu ogólnokrajowego; należy więc mieć nadzieję, że w tej sprawie rolnicy nie będą pozostawieni bez pomocy pieniężnej i bez ułatwień donioślejszych.

Bank krajowy zaś mógłby im nieść usługi, gdyby w drodze ustawodawczej został upoważnionym do puszczania w obieg obligacji melioracyjnych na koszta drenowania lub nawadniania wyłącznie przeznaczonych. Wtedy bowiem ustawa wskazywałaby zarazem zasady udzielania tych pożyczek i sposób ich zabezpieczenia; na czem znowu dałaby się oprzeć emisja tego papieru publicznego, wprowadzająca na pomoc rolnictwu kapitały zasilające obecnie inne gałęzie przemysłu.

Innego rodzaju usługi, jakich rolnictwo od Banku krajowego oczekuje, nie dadzą się

zaliczać do oddziału hipotecznego, lecz do oddziału ściśle bankowego, o którym właśnie mówić mi przychodzi.

V.

W oddziale ściśle bankowym, statut Banku krajowego pozwala mu udzielania pożyczek w obligacjach komunalnych powiatom i gminom.

Niezwłoczne spożytkowanie tego dozwoleńia leży interesie całego kraju, skoro dostarczanie funduszu na dokonywanie dzieł użyteczności ogólnej powiatów i gmin, będzie zarazem ułatwiać rozwój kultury krajowej. Budowa nowych dróg bitych, szkół, szpitali, koszar, regulacja rzek niebędących rzekami publicznymi, dostarczanie kredytu spółkom wodnym i przedsiębiorstwom melioracyjnym, porządkowanie miast i polepszanie ich warunków higienicznych, zgoła każde zadanie, nie przestające mieć na celu interesu ogólnego, chociaż ma być spełnionem w granicach jednego powiatu, lub jednej gminy, i zawsze więcej lub mniej ściśle związane z interesem całego kraju, nie będzie powstrzymywanem lub opóźnianem dla braku środków materialnych, jak to nie rzadko dzieć się musiało dotychczas.

Pożyczki w obligacjach komunalnych zaciągając także mogą stowarzyszenia istniejące na zasadach odpowiadających ustawie z dnia 9. Kwietnia 1873., ilekroć stowarzyszeniom tym powiat lub gmina udzielić zechce solidarne poręczenie. Tym przeto sposobem mogą być polepszane warunki kredytu w miejscowościach, w których obecnie pieniądz jest zbyt drogim; co znowu powinny dawać popęd do pracy, a więc oddziaływać dodatnio na rozwój przemysłu, zwłaszcza drobnego i domowego.

Pożyczki w obligacjach komunalnych mogą wreszcie stawać się środkiem ratunku nawet dla jednostek. Mam tu wyłączenie na myśli przerażającą liczbę włościan, upadających pod ciężarem długu, zaciągniętego nieogłędnie, a jeszcze bardziej pod ciężarem zaległości rat pożyczkowych, których jednorazowo zaspokoić już nie są w możności ¹⁾. Są zaś między nimi i tacy, którzy już zostali lub wkrótce będą z własności wyzuci, a którzy przecież mogliby jeszcze do niej powrócić, lub się przy niej utrzymać, gdyby im przyszła z pomocą ta ręka, która będąc im najbliższą powinna by właśnie poczuć się najprzód do obowiązku, jaki w obecnem położeniu pozostaje do spełnienia ²⁾.

W znacznej części obowiązek ten ciąży bezwątpienia na całym kraju, skoro nie może być rzeczą dla ogółu obojętną, los tylu włościan stratą własności zagrożonych, lub już z niej wyzutyh, a jeszcze bardziej, jaki żywioł zajmie ich miejsce w organizmie narodowym. Kraj wszakże, już uczynił zadosyć tej części powyższego obowiązku, jaka przypadała na jego udział. Tworząc bowiem Bank krajowy i dając mu zarazem prawo do udzielania pożyczek w obligacjach komunalnych, zapewnił fundusze ułatwiające spełnienie drugiej części zadania, już wyłącznie zależnej od samego społeczeństwa krajowego. Nikt nie zdołałby jej ani podjąć ani spełnić łatwiej i pożyteczniej od zarządu samychże powiatów lub gmin, który będąc w najbliższem, a ciąglem zetknięciu z obłożonymi, dokładniej niż ktobądź jest w możności ocenić, w jaki sposób obdłużonemu dopomódz, na jakie raty zaległość rozłożyć, czy wywłaszczonego można przy gospodarstwie utrzymać, lub którego z miejscowych włościan do kupna osady zachęcić, w razie gdyby wywłaszczony już do niej powrócić nie mógł.

¹⁾ Włościanie byli w dniu 1. Stycznia r. b. dłużnymi jednemu tylko zakładowi kredytowemu włościańskiemu we Lwowie, tytułem rat zaległych, sumę 1,467.874 zł. 50 ct.

²⁾ Zakład kredytowy włościański we Lwowie od początku swego istnienia wyjednał sprzedaż przez publiczną licytację 2941 gospodarstw włościańskich. — Z tej liczby osoby trzecie nabyły 797 gospodarstw, — pozostaje jeszcze w toku sądowym 453 gospodarstw, — sam zaś zakład musiał nabyć 1691 gospodarstw, z których 900 gospodarstw wróciło do posiadania wywłaszczonych lub ich rodzin.

Więc na gminach ciąży przedewszystkiem obowiązek zajęcia się odkupieniem osad już zlicytowanych; dotychczasowa zaś skuteczna działalność stowarzyszeń, które zadanie to nawet bez cudzej pomocy już w niektórych powiatach podjęły, przynosi dowód, że wykonanie tego obowiązku przy dobrej woli nie jest trudnem.

Jeżeli więc z jednej strony, Instytucje miejscowe w powiatach, podejmując się udzielania pożyczek hipotecznych ułatwią włościanom spłatę uciążliwych długów; a z drugiej strony, jeżeli gminy zajmą się odkupieniem osad, w drodze egzekucyi już przedanych i same nadadzą tym osadom odpowiednie przeznaczenie, rozprószoną zostanie czarna chmura nad przyszłością licznych rodzin, a nawet nad organizmem naszego społeczeństwa wiszącą, słusznie przejmująca uczuciem zaniepokojenia umysły wyższe, mające zawsze na głównym celu dobro publiczne.

VI.

Inne atrybucye Banku krajowego są w statucie szczegółowo wymienione. Wprowadzając w czyn myśl, jaka temu wymienieniu towarzyszyła, Bank krajowy stanie się instytucją rzeczywiście użyteczną, o ile zdoła za pomocą czynionych przez siebie ułatwień rozbudzić inicjatywę prywatną, od której rozwój w dziedzinie ekonomicznej jest wszędzie zależnym. — Nie na to bowiem został utworzony, aby inicjatywę tę zastępując, sam stawał się fabrykantem lub handlującym. Nie ma on zajmować się bezpośrednio produkcją krajową, ale winien jej jedynie pomoc przez udzielanie kredytu. — Nie może przeto ani zakładać, ani prowadzić fabrykę rzemiosł lub handlu, gdyż zajęcia te należą do sfery spekulacyjnej, która instytucyi krajowej powinna być najzupełniej obcą, do sfery, w której najsilniejszą dźwignią jest wszędzie osobisty interes jednostek; — interes ten zaś nad działalnością instytucyi jaką ma być Bank krajowy, dominować nie powinien.

Nie może ona wreszcie przyjmować udziału w żadnych spółkach handlowych, prowadzonych na zysk lub stratę, i także należących do sfery spekulacyjnej; poczytuję bowiem za najgłówniejszy mój obowiązek stać na czujnej straży grosza publicznego, którym instytucya ta została wyposażoną, a więc najtroskliwiej przestrzegać, aby grosz ten nie był narażonym na niebezpieczeństwa każdej spekulacji towarzyszące.

Pozostając po za jej sferą Bank krajowy winien natomiast nieść wszelkie ułatwienia kredytowe każdej gałęzi przemysłu, a więc i każdej z tych, które w naszym kraju dotychczas rozwinąć się nie potrafiły a zwłaszcza każdej, której brak jest szkodliwym dla ekonomii krajowej. Wszelka więc inicjatywa prywatna w dziedzinie ekonomicznej, powinna znaleźć w Banku pomoc kredytową, miarkowaną jedynie względami na jego bezpieczeństwo. Inicjatywa prywatna wchodzi w zakres dobrze pojmywanych obowiązków obywatelskich każdego, komu nie są obojętnymi przyszłe losy ojczyzny, — kto przeto nie zapomina, że narody jeszcze nie giną i nie umierają z chwilą utraty swego bytu państwowego, ale, jak to poucza księga dziejów całej ludzkości, mogą się stawać coraz biedniejszymi, marnieć, a nawet wyginać, gdy zaniedbają wzmacniać swego organizmu, — gdy go nie czynią zdolnym do skutecznego prowadzenia codziennej walki konkurencyjnej z innymi narodami, — walki, stającej się coraz widoczniejszą koniecznością tegoczesnych społeczeństw, i gdy w tej walce zostaną ostatecznie pokonanymi.

O tej nieubłaganej konieczności, nie powinnyby zapominać na chwilę wszystkie bez wyjątku warstwy naszego społeczeństwa; ta konieczność powinna by właśnie stawać się najsilniejszym bodźcem do inicjatywy prywatnej w każdej dziedzinie działalności społecznej, w takiej zwłaszcza, w której nas wyprzedziły ościenne narody.

Inne instytucje są powołane nieść tej inicjatywie pomoc w innych dziedzinach; — Bank krajowy nie powinien spuszczać z pamięci, że na jego udział przypadła dziedzina ekonomiczna, w kraju dotychczas zaniedbana, tem skwapliwiej przeto podniesienia przemysłu od inicjatywy prywatnej wyczekująca, — że więc nieść tejże inicjatywie pomoc kredytową ma widoczny obowiązek.

Powyżej określone granice, w których Bank krajowy rozwijać winien swą działalność niezaspokoją bezwątpienia tych, którzy mniemają, że jakakolwiek instytucja finansowa lub kredytowa, przez sam fakt swego istnienia, stanie się źródłem, z którego wytryśnie ogólny dobrobyt; — którzy przeto z utworzeniem Banku krajowego zbyt przesadne łączą nadzieje. Dobrobyt zawsze i wszędzie był i jest nagrodą oszczędności i pracy jednostek, tworzących społeczeństwo. Na pierwszą Bank krajowy nie będzie mieć żadnego wpływu; — drugiej zaś nie zastąpi, chociaż ułatwienia kredytowe jakie ma czynić, powinnyby stawać się jej bodźcem.

Wyciągnięcie większego lub mniejszego pożytku z istnienia tej instytucji, będzie przeto zależnem od samego społeczeństwa krajowego. — Pomimo tak skromnego zakresu i tylko pośredniego na rozwój ekonomiczny wpływu, uczyniona zadosyć głównej myśli, która jej utworzeniu towarzyszyła, jeżeli posłuszna przepisom statutu, który jej wskazuje co czynić, a czego strzedz się powinna; stanie się z czasem Instytucją solidną.

Od większego lub mniejszego stopnia tej solidności zależnym będzie większy lub mniejszy wpływ Banku krajowego na warunki kredytowe i na stopę procentową, a tem samem, większy lub mniejszy pożytek z jego istnienia. —

Lwów dnia 25. Maja 1883.

Antoni Wrotnowski mp.

Towarzystwo... w których bank krajowy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...

Wobec...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...
...nie należy...

Wobec...

Wobec...

Aleg. 19.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem o zmianę uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. w tym punkcie, że miejscowość Bieńkówka położona w okręgu c. k. Sądu okręgowego w Myślenicach, przeniesioną być ma do okręgu Sądu powiatowego w Makowie tegoż samego starostwa.

Wysoki Sejmie!

W projekcie terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych, przyjętym uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 29. Maja 1875 r. przy starostwie Wadowickiem, umieszczono wniosek, aby jednocześnie z przeniesieniem całego okręgu Sądu powiatowego w Makowie do terytoryum Starostwa w Wadowicach, gmina Bieńkówka została wyłączoną z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie a przydzielona do takiegoż Sądu w Myślenicach.

Tymczasem c. k. Ministerjum sprawiedliwości nie uwzględniając opinii Wysokiego Sejmu co do przeniesienia całego okręgu Sądu powiatowego w Makowie do okręgu Starostwa Wadowickiego rozporządzeniem z d. 29. Stycznia 1878. (Nr. 36. Dz. u. kr. z r. 1878.), zarządziło przeniesienie miejscowości Bieńkówki z okręgu Sądu powiatowego w Makowie do okręgu takiegoż w Myślenicach i przeniesienie to z d. 1. Sierpnia 1878. w wykonanie wprowadzonym zostało.

Okoliczność ta naraziła pomienioną miejscowość na liczne niedogodności z tytułu przynależenia do okręgu Sądu powiatowego w Myślenicach i spowodowała udanie się z prośbą do Wydziału krajowego pod d. 12. Grudnia 1882. o przydzielenie jej napowrót do okręgu sądowego w Makowie, jako miejsca o dwie mile bliżej oddalonego niż Myślenice.

Ponieważ tak c. k. Prezydum Sądu wyższego krajowego w Krakowie, w odezwie swej z d. 7. Września 1883. L. W. 45.519., jakoteż Rada powiatowa w Myślenicach z mocy uchwały swej z d. 17. Lipca 1883. oświadczyli, iż nie mają nic do zarzucenia słusznym żądanom gminy Bieńkówka, przeto i Wydział krajowy ze względu, iż zmiana ta nie pociąga za sobą zmiany odnośnych terytoryów powiatów, albowiem tak okręg Sądu powiatowego w Myślenicach, jakoteż i w Makowie dotąd mieszczą się w jednym powiecie Myślenickim, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zmienia jeden z ustępów uchwały swej z d. 29. Maja 1875. objawiającej opinią c. k. Rządowi względem terytoryalnego podziału kraju w tem:

że miejscowość Bienkówka mieszcząca się dotąd w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach, Starostwa Myślenickiego, przeniesioną być ma do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie tegoż Starostwa.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 20. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 20.

FUNDUSZ INDEMNIZACYJNY.

Kraj koronny: Galicya, wschodnia.

R o k 1 8 8 2.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

Lwów dnia 10. Września 1883 r.

Zaleski w. r.

Liczba porz.	Wyszczególnienie dochodów w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywisty dochód.								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
1	a) <i>Wpłaty na kapitały.</i>								
	1. W 20 rocznych ratach . 7.023 zł. 03 ct.								
	2. W ratach umarzających (Anuitetach) . 8.413 „ 54½ „	15.436	57½	3.155	—	12.281	57½	—	—
2	b) <i>Wpłaty na renty.</i>								
	1. Renty bieżące i zaległe 270 zł. 61½ ct.								
	2. Raty procentowe od ka- pitałów spłacanych w 20 rocznych ratach . 2.464 „ 95½ „	2.735	57	633	—	2.102	57	—	—
3	c) <i>Dochody z własnego majątku.</i>								
	1. Odsetki od zakupionych obligacji .	—	—	42.746	—	—	—	42.746	—
	2. „ od lokowanych kapitałów .	3.000	—	—	—	3.000	—	—	—
	3. Gotówka za wylosowane obligacje .	40.845	—	—	—	40.845	—	—	—
	4. Zwrot od funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej .	17.641	07	—	—	17.641	07	—	—
	5. Z pozostałej subwencji z roku 1881 na pokrycie własnych wydatków .	17.245	97½	72.930	—	—	—	55.684	02½
4	d) <i>Inne rozmaite przychody.</i>								
	a) Odsetki zwłoki od spłaconych rat kapi- tałów i procentów .	4.754	52	188	—	4.566	52	—	—
	b) zwrot kosztów podróży .	2.970	48½	1.800	—	1.170	48½	—	—
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne .	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacji inde- mnizacyjnych .	139	—	200	—	—	—	61	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacji indemnizacyjnych .	11.975	41½	3.050	—	8.925	41½	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek .	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent .	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych .	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe .	807	61	115	—	692	61	—	—
	l) inne zwroty .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	117.551	22	124.817	—	91.225	24½	98.491	02½

Liczba porz.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1881.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma .	117.551	22	124.817	—	91.225	24 ¹ / ₂	98.491	2 ¹ / ₂
	II. Od kraju.								
5	Dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe	483.066	zł. 22 ¹ / ₂ ct.						
	b) za rok bieżący	1,705.439	„ 46 ¹ / ₂ „	2,188.505	69	2,044.434	—	144.071	69
6	<i>Wpłaty uprawnionych:</i>								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacjach indemnizacyjnych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbaryalne udzielone dotąd nie zarachowane	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych przychodów	2,306.056	91	2,169.251	—	235.296	93 ¹ / ₂	98.491	2 ¹ / ₂
	III. Od rządu.								
7	<i>Zaliczki.</i>								
	1) Subwencya ze Skarbu państwa dla wła- snego funduszu	1,499.964	—	1,499.964	—	—	—	—	—
	2) Zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa	895.274	4 ¹ / ₂	—	—	895.274	4 ¹ / ₂	—	—
	Razem	2,395.238	4 ¹ / ₂	1,499.964	—	895.274	4 ¹ / ₂	—	—
	Suma	4,701.294	95 ¹ / ₂	3,669.215	—	1,130.570	98	98.491	2 ¹ / ₂
	IV. Przebieżne.								
8	Zwrócone zaliczki	8.728	56 ¹ / ₂	—	—	8.728	56 ¹ / ₂	—	—
	Razem					1,040.808	52		
9	Tymczasowe przychody za rok								
	<i>Depozyta</i>								
	Własne pieniądze	61.980	57	—	—	—	—	—	—
	Obce pieniądze	1.135	87 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych przychodów .	71.845	1	—	—	—	—	—	—
10	Suma wszelkich przychodów	4,773.139	96 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Zapas przeszłego roku w gotówce . . .	85.254	43 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Całkowity przychód	4,858.394	40	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	Potrzeby.								
1	Koszta zarządu podług specyfikacji na ostatniej stronie	21.716	4 ¹ / ₂	23.000	—	—	—	1.283	95 ¹ / ₂
2	<i>Splata obligacji indemnizacyjnych.</i>								
	a) w skutek wylosowania za lata ubiegłe w kwocie . . . . . 228.091 zł. 50 ct.								
	b) w skutek wylosowania za rok bieżący . . . . . 1.376.928 „ — „	1,605.019	50	1,610.700	—	—	—	5.680	50
3	<i>Wyplata kapitałów zlikwidowanych.</i>								
	a) w kwotach wyrównawczych	192	93 ¹ / ₂	300	—	—	—	107	6 ¹ / ₂
4	<i>Renty dla uprawnionych.</i>								
	a) 5% odsetki od obligacji indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie								
	{ za lata ubiegłe . . . . . 146.179 zł. 13 ct.								
	{ za rok bieżący . . . . . 1.743.030 „ 68 „	1,889.209	81	1,957.763	—	—	—	68.553	19
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	356	20	722	—	—	—	365	80
	c) urbaryalne zaliczki	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	96	41	150	—	—	—	53	59
5	<i>Wydatki z własnego majątku.</i>								
	Na zakupno obligacji użyto	28.334	29	—	—	28.334	29	—	—
6	<i>Rozmaite wydatki.</i>								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych stronom . . . . . 24.683 zł. 3 ct.								
	z funduszu indem. . . . . 156.013 „ 71 „								
	180.696 zł. 74 ct.								
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek . . . . . 127 „ 8 „	181.250	28 ¹ / ₂	76.580	—	104.670	28 ¹ / ₂	—	—
	c) zwroty rachunkowe . . . . . 426 „ 46 ¹ / ₂ „								
	Do przeniesienia	3,726.175	47 ¹ / ₂	3,669.215	—	133.004	57 ¹ / ₂	76.044	10

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma	3,726.175	47 1/2	3,669.215	—	133.004	57 1/2	76.044	10
	d) inne przypadkowe zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych wydatków	3,726.175	47 1/2	3,669.215	—	133.004	57 1/2	76.044	10
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa :								
8	a) nieoprocentowanych	895.274	4 1/2	—	—	895.274	4 1/2	—	—
	Z własnego majątku zaliczki Funduszowi indemn. Galicji zachodniej	78.445	11	—	—	78.445	11	—	—
	Razem	973.719	15 1/2	—	—	973.719	15 1/2	—	—
	Suma	4,699.894	63	3,669.215	—	1,106.723	73	76.044	10
						1,030.679	63		
	Przebieżne.								
9	Zaliczki zwrotne	10.128	89	—	—	10.128	89		
	Razem	—	—	—	—	1,040.808	52		
	<i>Depozyta.</i>								
10	Własne pieniądze	81.493	3 1/2	—	—	—	—	—	—
	Obce pieniądze	1.103	64 1/2	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych wydatków	92.725	57	—	—	—	—	—	—
	Suma wszelkich wydatków	4,792.620	20	—	—	—	—	—	—
11	Zapasy kasowy z końcem roku 1882.	65.774	20	—	—	—	—	—	—
	Całkowity rozchód	4,858.394	40						

W y k a z

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość w. a.	
			zł.	ct.
P r z y c h ó d.				
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacje indemnizacyjne	4.725	—
III.		Nowo wystawione obligacje zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IV.		Przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	567.105	—
V.		Obligacje indemnizacyjne { wykupione	1,605.019	50
		{ zniszczone		
VI.		Suma przychodu	2,176.849	50
R o z c h ó d.				
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	3.990	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych.	577	50
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IX.a)		Zwrot mylnie w Grudniu 18 r. w przychodzie zarachowanych obligacyj indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacje indemnizacyjne	567.105	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacje indemnizacyjne	1,605.019	50
XII.		Suma rozchodu	2,176.692	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1882. pozostaje ostateczny zapas	157	50

BILANS

stanu czynnego i biernego

przy

funduszu indemnizacyjnym

GALICYI WSCHODNIEJ

z końcem roku 1882.

Lp. Nr.	Przebieg choroby	Lp. Nr.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		

A) Aktywa.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Kwota	
		zł.	ct.
I. Od obowiązanych stron.			
1	Wpłaty na kapitały w 20 rocznych ratach	27.980	84
2	Wpłaty " " " w ratach umarzających (anuitetach)	18.504	87 ¹ / ₂
3	Wpłaty na renty w rentach bieżących i zaległych	584	27 ¹ / ₂
4	Wpłaty " " " w ratach procentowych od kapitałów	1.883	84 ¹ / ₂
5	W odsetkach zwłoki od spłaconych rat kapitałów i procentów	770	48
6	Zwrot kosztów podróży	1.690	25
7	Różne przychody	4.648	20 ¹ / ₂
II. Od kraju.			
8	Dodatek indemnizacyjny od podatków	1,129.739	54
III. Zaliczki.			
9	Zaliczki zwrócić się mające	2.547	36 ¹ / ₂
IV. Z własnego majątku.			
10	Zakupione obligacje indemnizacyjne	963.175	50
11	Zapadłe kupony od własnych oblig indemnizacyjnych	174.343	76 ¹ / ₂
12	Pozostała reszta subwencji z lat 1880 i 1881	65.068	65
13	Kapitał ulokowany	100.000	—
14	Zaliczka dana funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi zachodniej	78.445	11
V. Zapas kasowy.			
15	Zapasy kasowe z końcem roku 1882 w gotówce	65.774	20
	Razem	2,635.156	90

B) Passywa.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Kwota	
		zł.	ct.
	I. Koszta zarządu.		
1	Należność z kosztów zarządu wynosi	294	97
	II. Spłata oblig indemnizacyjnych.		
2	Wylosowane a dotąd nie wykupione obligi indemnizacyjne	518.721	—
3	Wystawione losować się mające obligacje indemnizacyjne	37,551.706	50
	III. Wypłata kapitałów zlikwidowanych.		
4	Kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	3.025	57 $\frac{1}{2}$
	IV. Renty dla uprawnionych.		
5	5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych	698.437	53
6	Renta roczna od nie asygnowanych kapitałów	12	30 $\frac{1}{2}$
	V. Rozmaite wydatki.		
7	Nadpłacone dodatki indemnizacyjne przez strony	50.761	74
8	Nadpłacone kapitały i renty przez strony	43	69
9	Rozmaite wydatki	137	31
	VI. Depozyta.		
10	Depozyta zwrócić się mające	65.774	20
	Razem	38.888.914	82
	W porównaniu pasywów z aktywami w kwocie	2,635.156	90
	Pozostaje pasywum w kwocie	36.253.757	92
	a po doliczeniu zaliczek otrzymanych od Wysokiego Skarbu w kwocie	43,635.148	71
	właściwie	79,888.906	63

Kod	Przewidywane	1991
	I. Koszty zarobku	5000
	II. Spłata oblig. indemnizacyjnych	10000
	III. Wpłaty fachstów zliwidosnych	15000
	IV. Renty dla uprawnionych	20000
	V. Rozmaita wydatki	25000
	VI. Drogie	30000
		35000
		40000
		45000
		50000
		55000
		60000
		65000
		70000
		75000
		80000
		85000
		90000
		95000
		100000

W y k a z

stanu obligacyi indemnizacyjnych będących własnością funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej tudzież pozostałej gotówki do dyspozycyi z końcem roku 1882.

Liczba porządkowa	P o s z c z e g ó l n i e	Nominalna wartość wal. austr.	
		zł.	ct.
	a) Przychód.		
1	Zapasy z końcem Grudnia 1881 r. w obligacyach indemnizacyjnych 928.170 zł. m. k. czyli	974.578	50
	W książeczce kasy oszczędności na	40	16
2	Do tego zakupione obligacye indemn. 28.040 zł. m. k. czyli w. a.	29.442	—
	Suma przychodu	1,004.060	66
	b) Rozchód.		
3	Wylosowane obligacye indemnizacyjne 38.900 zł. m. k.	40.845	—
4	Wydana książeczka kasy oszczędności na	40	16
	Suma rozchodu	40.885	16
5	W porównaniu przychodu z rozchodem pozostaje podług głównego dziennika z końcem Grudnia 1882 r. zapas obligacyi indemn. w kwocie 917.310 zł. m. k. czyli	963.175	50
	a po doliczeniu ulokowanego kapitału w r. 1881 w kwocie	100.000	—
	tudzież nieużytej pozostałej reszty ze subwencyi z roku 1881 w kwocie	65.068	65
	zaliczki danej funduszowi indemn. Galicyi zachodniej w kwocie	78.445	11
	i zaliczek zwrotnych w kwocie	2.547	36 1/2
	Razem	1,209.234	62 1/2

Przeгляд obrotu kaso-

A) Przychód.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk	Kwota	
		zł.	ct.
1	I. Od obowiązanych stron.		
	A) Wpłaty na kapitały.		
	a) W 20 rocznych ratach kapitałowych	7.023	03
	b) W ratach umarzających	8.413	54 ¹ / ₂
	B) Wpłaty na renty.		
2	a) Renty bieżące i zaległe	270	61 ¹ / ₂
	b) Raty procentowe od kapitałów w 20 ratach spłaconych	2.464	95 ¹ / ₂
	C) Inne rozmaite przychody.		
3	a) Odsetki zwłoki od spłaconych rat, kapitałów i procentów	4.754	52
	b) Zwroty kosztów podróży	2.970	48 ¹ / ₂
	c) Taksa za przepisywanie oblig indemnizacyjnych	139	—
	d) Zwrot za brakujące kupony od oblig indemnizacyjnych	11.975	41 ¹ / ₂
	e) Zwroty rachunkowe	807	61
	II. Od kraju.		
4	Dodatek indemnizacyjny od podatków za lata ubiegłe . . . . . 483.066 zł. 22 ¹ / ₂ ct.	2,188.505	69
	" " " " " rok bieżący . . . . . 1,705.439 „ 46 ¹ / ₂ „		
	III. Dochody z własnego majątku.		
5	a) Odsetki od ulokowanego kapitału	3.000	—
	b) Uzyskana gotówka za wylosowane obligacje indemnizacyjne	40.845	—
	c) Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi indemn. Galicyi zachodniej	17.641	07
	d) Z pozostałej subwencji z roku 1881 na pokrycie własnych wydatków	17.245	97 ¹ / ₂
	Zaliczki zwrotne spłacone	8.728	56
	Razem	2,314.785	47 ¹ / ₂
6	Do tego subwencya ze Skarbu państwa	1,499.964	—
	Suma rzeczywistych dochodów	3,814.749	47 ¹ / ₂

wego w roku 1882.

B) R o z c h ó d

Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk		Kwota							
			zł.	ct.						
	I. Koszta zarządu.									
1	(wedle specyfikacji na ostatniej stronie)		21.716	04 ¹ / ₂						
	II. Spłata obligacyj indemnizacyjnych.									
2	W skutek wylosowania	<table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td>za lata ubiegłe . . . . .</td> <td>228.091 zł. 50 ct.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>za rok bieżący . . . . .</td> <td>1,376.928 „ — „</td> </tr> </table>	{	za lata ubiegłe	228.091 zł. 50 ct.		za rok bieżący	1,376.928 „ — „	1,605.019	50
{	za lata ubiegłe	228.091 zł. 50 ct.								
	za rok bieżący	1,376.928 „ — „								
	III. Wypłata kapitałów zlikwidowanych.									
3	W kwotach wyrównawczych w gotówce		192	93 ¹ / ₂						
	IV. Renta dla uprawnionych.									
4	a) Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże	<table style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td>za lata ubiegłe . . . . .</td> <td>146.179 zł. 13 ct.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>bieżąca należność . . . . .</td> <td>1,743.030 „ 68 „</td> </tr> </table>	{	za lata ubiegłe	146.179 zł. 13 ct.		bieżąca należność	1,743.030 „ 68 „	1,889.209	81
{	za lata ubiegłe	146.179 zł. 13 ct.								
	bieżąca należność	1,743.030 „ 68 „								
	b) Renta roczna od nie asygnowanych kapitałów		356	20						
	c) Kwoty wyrównawcze przy rentach zaległych		96	41						
	V. Rozmaite wydatki.									
5	a) Zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych stronom	24.683 zł. 3 ct.	} 181.250	28 ¹ / ₂						
	b) „ „ „ 2 funduszom indemnizac.	156.013 „ 71 „								
	c) „ „ kapitałów, rent i odsetek	127 „ 8 „								
	d) „ rachunkowe	426 „ 46 ¹ / ₂ „								
	VI. Wydatki do własnego majątku.									
6	Na zakupno oblig indemnizacyjnych użyto		28.334	29						
	Wydane zwrotne zaliczki		10.128	89						
	Suma rzeczywistych wydatków		3,736.304	36 ¹ / ₂						

	zł.	ct.
W porównaniu dochodów w kwocie	3,814.749	47 $\frac{1}{2}$
z wydatkami w kwocie	3,736.304	36 $\frac{1}{2}$
okazuje się nadwyżka w kwocie	78.445	11
która funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi zachodniej pożyczoną została.		
Gdy atoli za wylosowane obligacye wpłynęła kwota	40.845	—
gdy dalej zwróconą została zaliczka udzielona zeszłego roku funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi zachodniej w kwocie	17.641	7
gdy nareszcie z zapasów w gotówce obrócono na pokrycie bieżących wydatków kwotę	17.245	97 $\frac{1}{2}$
czyli razem	75.732	4 $\frac{1}{2}$
a na zakupno obligacyi wydano tylko kwotę	28.334	29
przezo od powyższej nadwyżki należy potrącić kwotę	47.397	75 $\frac{1}{2}$
przezo ta nadwyżka wynosi tylko	31.047	35 $\frac{1}{2}$
a po doliczeniu nadwyżki między wydaniami a zwróconemi zaliczkami zwrotnemi w kwocie	1.400	32 $\frac{1}{2}$
tylko kwotę	32.447	68

Załączniki

Załącznik Nr. 1.

do pozycji zamknięcia 1
włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat, kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczone raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1881	—	—	26 30		7.678 28		106 32		737 62	
Przybyło w roku 1882.										
a) w skutek przepisania nowych	384 64		—	—	—	—	—	—	—	—
b) „ sprostowania	707 93 ¹ / ₂		557 97 ¹ / ₂		26.233 1 ¹ / ₂		3 609 48		26.180 80	
Bieżąca należność rent i odsetek	—	—	270 61 ¹ / ₂		—	—	633 —		—	—
Razem	1.092 57¹/₂		854 89		33.911 29¹/₂		4.348 80		26.918 42	
Z tego odpada:										
a) w skutek kompensacji	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) „ sprostowania przypisanych na- leżności	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należność	1.092 57¹/₂		854 89		33.911 29¹/₂		4.348 80		26.918 42	
Na to wpłynęło w gotówce	384 64		270 61 ¹ / ₂		6.638 39		2.464 95 ¹ / ₂		8.413 54 ¹ / ₂	
Zaległość z końcem roku 1882	707 93¹/₂		584 27¹/₂		27.272 90¹/₂		1.883 84¹/₂		18.504 87¹/₂	

W y k a z

zlikwidowanych należności uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynagrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacji indemnizacyjnych uprawnionym	27,533.226	—	12,137.496	—	39,670.722	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	4.725	—	—	—	4.725	—
Razem	27,537.951	—	12,137.496	—	39,675.447	—
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacji i anulowanie Stan z końcem roku 1882. (Zaległość poz. 2.)	1,605.019	50	—	—	1,605.019	50
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności	9.268	57	836	4 ¹ / ₂	10.104	61 ¹ / ₂
W roku bieżącym zlikwidowano	68	33 ¹ / ₂	136	37	204	70 ¹ / ₂
Suma zlikwidowanych należności	9.336	90 ¹ / ₂	972	41 ¹ / ₂	10.309	32
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Poz. 3. i 4.)	192	93 ¹ / ₂	96	41	289	34 ¹ / ₂
Ze zaliczek skompenzowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez nowo wystawione obligacje indemnizacyjne pokryto (Poz. VII. i VIII. obrotu kredytowego)	3.990	—	577	50	4.567	50
Odpada wskutek anulowania	2.128	39 ¹ / ₂	298	50 ¹ / ₂	2.426	90 ¹ / ₂
Suma pokrytych należności	6.311	33	972	41 ¹ / ₂	7.283	74 ¹ / ₂
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności (Zał. poz. 3)	3.025	57 ¹ / ₂	—	—	3.025	57 ¹ / ₂

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacjach indemnizacyjnych		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (Pozycja wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacji (Zał. Nr. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Wyszczególnienie kosztów zarządu.

	Wypłacono						Passywa z końcem roku	
	dla Namiest- nictwa jako Dy- rekeji fundu- szów indemniza- cyjnych i komi- syi krajowej		dla k o m i s y i lokalnej		Razem			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
Płace urzędników	9.012	3 ¹ / ₂	1.299	96	10.311	99 ¹ / ₂	—	—
Dodatki służbowe i osobowe urzędników	408	50	499	98	908	48	—	—
„ aktywne	1.716	38	300	—	2.016	38	—	—
„ na mieszkania urzędników	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	165	90 ¹ / ₂	144	—	309	90 ¹ / ₂	34	—
Zapomogi i remuneracye	2.323	74 ¹ / ₂	—	—	2.323	74 ¹ / ₂	—	—
Dyurna	1.530	74	319	—	1.849	74	160	58
Czynsza za najem mieszkań dla urzędów	682	89	384	—	1.066	89	32	—
Koszta podróży i diety rzeczoznawców	5	28	1.276	14	1.281	42	68	39
Potrzeby kancelaryjne	1.527	39	120	10	1.647	49	—	—
Różne wydatki	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	17.372	86 ¹ / ₂	4.343	18	21.716	4 ¹ / ₂	294	97

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały biernie		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pozostałość z początkiem roku	974.618	66	42.213.629	82	1.415	29	—	—	85.254	43 ¹ / ₂
Przybyło w r. bież. (p. 15, 19, 20 i 21)	29.442	—	2.395	238	10.128	89	—	—	63.116	44 ¹ / ₂
Razem	1.004.060	66	44.608.867	86 ¹ / ₂	11.544	18	—	—	148.370	88
Odpada w roku bież. (p. 7, 31 i 33)	40.885	16	973.719	15 ¹ / ₂	8.728	56 ¹ / ₂	—	—	82.596	68
Pozostaje z końcem roku 1882 (poz. 7, 19, 32 i 33)	963.175	50	43.635.148	71	2.815	61	—	—	65.774	20
a po doliczeniu pozostałej reszty ze subwencji w r. 1881.	65.068	65	—	—	—	—	—	—	65.068	65
i zaliczki danej funduszowi indemn. Galicyi zachodniej.	78.445	11	—	—	—	—	—	—	—	—
tudzież ulokowanego kapitału w kw. wynosi właściwy stan majątku	100.000	—	—	—	—	—	—	—	705	55
Razem	1.206.689	26	—	—	—	—	—	—	—	—
a po potrąceniu zaliczek już zwróconych a w księgach nie przeprowadzonych w kwocie	—	—	—	—	268	25	—	—	—	—
wynosi właściwy stan zwrócić się mających zaliczek.	—	—	—	—	2.547	36 ¹ / ₂	—	—	—	—

Fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej.

Rok słoneczny 1882.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba poz. 1.

Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 1.283 zł. 95¹/₂ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe, tudzież płace służ.

Wynik
11.530 zł.

Budżet
11.940 zł.
11.530 „

ponieważ w roku 1882. zamiast 3 conceptowych praktykantów pobierało adjutum tylko 2, tudzież, że zamiast 2 stróżów prelininowanych tylko 1 w roku 1882 był czynny. mniej o . . . . . 410 zł.

b) Dodatki aktywalne.

Wynik
2.016 zł.
2.015 „

Budżet
2.015 zł.

o 1 zł. więcej przez podwyższenie dodatku aktywalnego dla 1 sługi urzędowego w r. 1882.

c) Dyurny.

Wynik
1.850 zł.

Budżet
2.000 zł.
1.850 „

ponieważ 1 dyurnista z przerwami w roku 1882. pracował. mniej o 150 zł.

d) Czynsz za lokal.

Wynik
1.067 zł.

Budżet
1.068 zł.
1.067 „

ponieważ czynsz za ubikacye dla c. k. Namiestnictwa, jako Dyrekeji funduszy indemnizacyjnych o 1 złr. 73 ct. mniej o 1 zł.
mniej wymierzony został, jak prelininowano.

e) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
2.324 zł.	2.514 zł.
	2.324 „

ponieważ ze zezwolonej kwoty . . . . . mniej o 190 zł.
na rok 1882. przy 3 funduszach indemnizacyjnych tylko . . . . . 4.000 „
użyto, z oszczędności zatem . . . . . 3.685 „
przypada na fundusz indemnizacyjny Galicyi wschodniej kwota 190 zł. 315 zł.

f) Koszta podróży i diety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
1.281 zł.	1.400 zł.
	1.281 „

ponieważ wiele spraw serwitutowych bez interwencji rzeczoznawców w drodze ugodowej załatwione zostały. mniej o 119 zł.

g) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
1.647 zł.	1.674 zł.
	1.647 „

ponieważ nie okazała się potrzeba, całą na rok 1882 preliminowaną kwotę zużytkować. mniej o 27 zł.

h) Rozmaite wydatki.

Wynik	Budżet
—	389 zł.

mniej o 389 zł.

ponieważ przy tej zmiennej rubryce preliminowana kwota na rok 1882. wcale użyta nie została.

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
1,605.019 zł.	1,610.700 zł.
	1,605 019 „

mniej o 5.681 zł.

ponieważ wiele wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych do końca roku 1882. wymienione nie zostały.

Pozycya Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
198 zł.	300 zł.
	198 „

mniej o 107 zł.

ponieważ mniejsza ilość kapitałów indemnizacyjnych w roku 1882. assygnowaną i wypłaconą została, jak w budżecie przyjęto.

Pozycya Nr. 4. i 5.

Odsetki dla uprawnionych.

Wynik
1,889.662 zł.

Budżet
1,958.635 zł.
1,889.662 „

mniej o 68.973 zł.

ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w roku 1882. nie wymieniały.

Pozycya Nr. 5.

Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik
28.334 zł.

Budżet
— zł.
28.334 „

więcej o 28.334 zł.

nad preliminarz, ponieważ przy układaniu takowego przewidzieć nie można było, czy jaka nadwyżka zapasu kasowego pozostanie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Pozycya Nr. 6.

Rozmaite wydatki.

Wynik
181.250 zł.
76.580 „

Budżet
76.580 zł.

o 104.670 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ wiele w poprzednich latach przez strony nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych tymże dopiero w roku 1882. zwrócone zostały, tudzież, że urząd podatkowy we Lwowie zarachował przez koleje Karola Ludwika i Ferdynanda wpłacone dodatki indemnizacyjne od podatku dochodowego i zarobkowego sumarycznie przy funduszu indemnizacyjnym Galicyi wschodniej, przez co zwrot tych dodatków, należących się funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i W. Księstwa Krakowskiego podług przestrzeni przypadającej, nastąpić musiał, który przy rubryce „Rozmaite wydatki“ zarachowany został.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 1.

Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik
15.437 zł.
3.155 „

Budżet
3.155 zł.

o 12.282 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ zaległości z poprzednich lat w r. 1882 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 2.

Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik
2.736 zł.
633 „

Budżet
633 zł.

o 2.103 zł. więcej z przyczyny przy poz. I. przytoczonej.

Pozycya Nr. 3/1 i 2.

Odsetki od zakupionych obligacyj i ulokowanego kapitału

Wynik
3.000 zł.

Budżet
42.746 zł.
3.000 „

mniej o 39.746 zł.

ponieważ zapadłe kupony od własnych obligacyj indemnizacyjnych w roku 1882. zrealizowane nie zostały, a kwota 3.000 zł. wcale nie była prelininowana, ponieważ nie było wiadomo, czy pożyczony kapitał nie będzie musiał być wymieniony na pokrycie bieżących wydatków.

Pozycja Nr. 3³. Uzyskana kwota za wylosowane obligacje indemnizacyjne.

Wynik	Budżet
40.845 zł.	—
więcej nad preliminarz, ponieważ taki przypadkowy dochód przy sporządzeniu budżetu na rok 1882. uwzględniony być nie mógł.	

Pozycja Nr. 3⁴. Zwroty od innych funduszków.

Wynik	Budżet
17.641 zł.	—
więcej nad preliminarz, ponieważ przy zestawieniu budżetu na rok 1882. przewidzieć nie było można, czy fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej zwróci funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi wschodniej pożyczoną kwotę.	

Pozycja Nr. 3⁵. Zapas kasowy ze subwencji przechowany w depozytach.

Wynik	Budżet
17.246 zł.	72.930 zł.
	17.246 „
	mniej o 55.684 zł.
ponieważ nie okazała się potrzeba z uchwalonej przez Wysoki Sejm kwoty 72.930 zł. na pokrycie bieżących wydatków, całkowitą kwotę zużytkować.	

Pozycja Nr. 4. Odsutki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik	Budżet
20.647 zł.	5.353 zł.
5.353 „	
o 15.294 zł. więcej, ponieważ za brakujące kupony od wylosowanych obligacji indemnizacyjnych w poprzednich latach a dopiero w roku 1882. wykupionych zwrot odsetek tudzież w procentach zwłoki od rat kapitałowych i procentowych, w daleko większej ilości wpłynęły niż prelininowano.	

Pozycja Nr. 5. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik	Budżet
2,188.506 zł.	2,044.434 zł.
2,044.434 „	
o 144.072 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ w wyniku w roku 1882. zawarte są dodatki indemnizacyjne od podatku dochodowego i zarobkowego spłacone przez koleje Karola Ludwika i północną, które funduszom indemnizacyjnym Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego zwrócone nie zostały, tudzież, że w roku 1882. dodatki indemnizacyjne także od dodatku wojennego bezpośrednich podatków pobierane były.	

Lwów dnia 10. Września 1883.

Section 2: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 3: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 4: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 5: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 6: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 7: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 8: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 9: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 10: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 11: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

Section 12: The following information is being furnished to you in accordance with the provisions of the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. 552, and the Privacy Act, 5 U.S.C. 552a.

FUNDUSZ INDEMNIZACYJNY.

Kraj koronny: Galicya zachodnia.

R o k 1 8 8 2.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

Lwów dnia 10. Września 1883 r.

Zaleski w. r.

Liczba porz.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1882.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywisty dochód.								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
1	a) <i>Wpłaty na kapitały.</i>								
	1. w 20 rocznych ratach . 3.654·30 ¹ / ₂								
	2. w ratach umarzających (annitetach) . . . . . 436·81 ¹ / ₂	4.091	12 ¹ / ₂	1.841	—	2.250	12	—	—
2	b) <i>Wpłaty na renty.</i>								
	1. renty bieżące i zaległe . 263·94 ¹ / ₂								
	2. raty procentowe od kapita- łów, spłacanych w 20 rocz- nych ratach . . . . . 1.071·26 ¹ / ₂	1.335	21	678	—	657	21	—	—
3	c) <i>Dochody z własnego majątku.</i>								
	1. odsetki od zakupionych obligacyj	—	—	23.896	—	—	—	23.896	—
	2. odsetki od lokowanego kapitału	3.000	—	—	—	3.000	—	—	—
	3. gotówka za wylosowane obligacje	7.770	—	—	—	7.770	—	—	—
	4. zakupione obligacje	—	—	—	—	—	—	—	—
4	d) <i>Inne rozmaite przychody.</i>								
	a) odsetki zwłoki od spłacanych rat kapi- tałów i procentów	750	43 ¹ / ₂	63	—	687	43 ¹ / ₂	—	—
	b) zwrot kosztów podróży	1.774	51 ¹ / ₂	150	—	1.624	51 ¹ / ₂	—	—
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacyj inde- mnizacyjnych	80	90	50	—	30	90	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacyj indemnizacyjnych	8.667	55 ¹ / ₂	5.000	—	3.667	55 ¹ / ₂	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	653	03 ¹ / ₂	50	—	603	03 ¹ / ₂	—	—
	Do przeniesienia	28.122	77	31.728	—	20.290	77	23.896	—

Liczba porz.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma .	28.122	77	31.728	—	20.290	77	23.896	—
	II. Od kraju.								
5	Dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe . 182.558 zł. 76½ ct.	851.806	7½	803.363	—	48.443	7½	—	—
	b) za rok bieżący . 669.247 „ 31 „								
6	<i>Wpłaty uprawnionych:</i>								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacjach indemnizacyjnych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbarjalne udzielone, dotąd nie zarachowane	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych przychodów .	879.928	84½	835.091	—	65.733	84½	20.896	—
	III. Od rządu.								
7	<i>Zaliczki.</i>								
	1) subwencya ze skarbu	1,125.036	—	1,125.036	—	—	—	—	—
	2) „ z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej	78.445	11	92.930	—	—	—	14.484	89
	3) zaliczki nieoprocentowane ze Skarbu państwa	283.251	96	—	—	283.251	96	—	—
	Razem	1,486.733	7	1,217.966	—	283.251	96	14.484	89
	Suma	2,366.661	91½	2,053.057	—	348.985	80½	35.380	89
8	<i>Przebieżne:</i>					313.604	91½		
	Zwrócone zaliczki	1.287	2	—	—	1.287	2	—	—
	Razem	—	—	—	—	314.891	93½	—	—
	Tymczasowe przychody	—	—	—	—	—	—	—	—
9	<i>Depozyta:</i>								
	Cudze pieniądze	4.293	35½	—	—	—	—	—	—
	Własne pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych przychodów .	5.580	37½	—	—	—	—	—	—
10	Suma wszelkich przychodów	2,372.242	29	—	—	—	—	—	—
	Zapas przeszłego roku w gotówce	127	57	—	—	—	—	—	—
	Całkowity przychód	2,372.369	86	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A) Potrzeby.								
1	Koszta zarządu podług specyfikacji na ostatniej stronie	12.084	91	12.500	—	—	—	415	09
2	<i>Splata obligacji indemnizacyjnych.</i>								
	a) w skutek wylosowania za lata ubiegłe w kwocie . . . . . 143.577 zł. — ct.								
	b) w skutek wylosowania za rok bieżący . . . . . 779.341 „ 50 „	922.918	50	892.500	—	30.418	50	—	—
3	<i>Wypłata kapitałów zlikwidowanych.</i>								
	a) w kwotach wyrównawczych	197	71 ¹ / ₂	50	—	147	71 ¹ / ₂	—	—
4	<i>Renty dla uprawnionych.</i>								
	a) 5% odsetki od obligacji indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie f) za lata ubiegłe . . . . . 81.204 zł. 51 ct. g) za rok bieżący . . . . . 1.029.055 „ 81 „	1.110.260	32	1.139.957	—	—	—	29.696	68
	b) renta roczna od nieasygnowych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) zaliczki urbaryalne	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	—	—	—	—	—	—	—	—
5	<i>Wydatki z własnego majątku . . . . .</i>	233	15	50	—	183	15	—	—
	a) Na zakupno obligacji użyto	2.284	33	—	—	2.284	33	—	—
	b) Wkładka do kasy oszczędności	25	67	—	—	25	67	—	—
6	<i>Rozmaite wydatki.</i>								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . . . . . 13.977 zł. 51 ct.								
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek . . . . . 1.208 „ 63 „	15.352	46	8.000	—	7.352	46	—	—
	c) zwroty rachunkowe . . . . . 166 „ 32 „								
	Do przeniesienia	2.063.357	05 ¹ / ₂	2.053.057	—	40.411	82 ¹ / ₂	30.111	77

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma	2.063.357	5 ¹ / ₂	2.053.057	—	40.411	82 ¹ / ₂	30.111	77
	d) inne przypadkowe zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych wydatków	2.063.357	5 ¹ / ₂	2.053.057	—	40.411	82 ¹ / ₂	30.111	77
7	Zwroty zaliczek pobranych ze Skarbu państwa:								
	Nieoprocentowanych	283.251	96	—	—	283.251	96	—	—
8	Z własnego majątku zwrócona zaliczka funduszowi Galicji wschodniej	17.641	7	—	—	17.641	7	—	—
	Odsetki od tychże zaliczek	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	300.893	3	—	—	300.893	3	—	—
	Suma	2,364.250	8 ¹ / ₂	2,053.057	—	—	—	30.111	77
						341.304	85 ¹ / ₂		
						311.193	8 ¹ / ₂		
	Przebieżne.								
9	Zaliczki zwrotne	3.698	85	—	—	3.698	85	—	—
	Razem	—	—	—	—	314.891	93 ¹ / ₂	—	—
	<i>Zwroty tymczasowych przychodów.</i>								
	Depozyta.								
	Obce pieniądze	4.292	61 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Własne pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych wydatków	7.991	46 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Suma wszelkich wydatków	2,372.241	55	—	—	—	—	—	—
11	Zapasy kasowy z końcem r. 1882	128	31	—	—	—	—	—	—
	Całkowity rozechód	2,372.369	86						

W y k a z

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość w. a.	
			zł.	ct.
P r z y c h ó d.				
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacje indemnizacyjne	3.255	—
III.		Nowo wystawione obligacje zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IV.		Przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	359.688	—
V.		Obligacje indemnizacyjne { wykupione	922.918	50
		{ zniszczone	—	—
VI.		Suma przychodu	1,285.861	50
R o z c h ó d.				
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	1.942	50
VIII.		„ „ w rentach zaległych	1.155	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IX.a)		Zwrot mylnie w Grudniu 18 r. w przychodzie zarachowanych obligacyj indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacje indemnizacyjne	359.688	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacje indemnizacyjne	922.918	50
XII.		Suma rozchodu	1,285.704	—
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1882. pozostaje ostateczny zapas	157	50

BILANS

stanu czynnego i biernego

przy

funduszu indemnizacyjnym

GALICJI ZACHODNIEJ

z końcem roku 1882.

Kwota	Przebieg	Lp.
		1
		2
		3
		4
		5
		6
		7
		8
		9
		10
		11
		12
		13
		14
		15
		16
		17
		18
		19
		20
		21
		22
		23
		24
		25
		26
		27
		28
		29
		30
		31
		32
		33
		34
		35
		36
		37
		38
		39
		40
		41
		42
		43
		44
		45
		46
		47
		48
		49
		50
		51
		52
		53
		54
		55
		56
		57
		58
		59
		60
		61
		62
		63
		64
		65
		66
		67
		68
		69
		70
		71
		72
		73
		74
		75
		76
		77
		78
		79
		80
		81
		82
		83
		84
		85
		86
		87
		88
		89
		90
		91
		92
		93
		94
		95
		96
		97
		98
		99
		100

A) Aktywa.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Kwota	
		zł.	ct.
I. Od obowiązanych stron.			
1	Wpłaty na kapitały w 20 rocznych ratach	17.249	69
2	Wpłaty " " w ratach umarzających (anuitetach)	2.383	22
3	Wpłaty na renty bieżące i zaległe	25	52 ¹ / ₂
4	" " " w ratach procentowych od kapitałów	1.116	41
5	W odsetkach zwłoki od spłaconych rat, kapitałów i procentów	395	04
6	Zwrot kosztów podróży	730	50 ¹ / ₂
7	Różne przychody	21	85
II. Od kraju.			
8	Dodatki indemnizacyjne od podatków	292.709	41
III. Zaliczki.			
9	Zaliczki zwrócić się mające	2.720	29
IV. Z własnego majątku.			
10	Zakupione obligacje indemnizacyjne	577.542	—
11	Zapadłe kupony od własnych oblig indemnizacyjnych	101.875	33
12	Pozostała reszta subwencji z roku 1880	100.000	—
13	Książeczka kasy oszczędności	41	49
V. Zapas kasowy.			
14	Zapasy kasowy z końcem roku 1882 w gotówce	128	31
Razem		1,096.939	07

B) Passywa.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Kwota	
		zł.	ct.
	I. Koszta zarządu.		
1	Należność z kosztów zarządu wynosi	357	33 ¹ / ₂
	II. Spłata oblig indemnizacyjnych.		
2	Wylosowane a dotąd nie wykupione obligi indemnizacyjne	263.182	50
3	Wystawione losować się mające obligacje indemnizacyjne	21,908.670	—
	III. Wypłata kapitałów zlikwidowanych.		
4	Kapitały zlikwidowane a nie asygnowane	1.324	84
	IV. Renty dla uprawnionych.		
5	5% odsetki od obligacji indemnizacyjnych	373.146	44 ¹ / ₂
6	Renty zlikwidowane a nie asygnowane	857	73
	V. Zaliczki.		
7	Z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej	78.445	11
	VI. Rozmaite wydatki.		
8	Nadpłacone dodatki indemnizacyjne przez strony	22.394	68 ¹ / ₂
9	Nadpłacone kapitały i renty	341	67 ¹ / ₂
10	Inne rozmaite zwroty	—	79
	VII. Depozyta.		
11	Depozyta obce zwrócić się mające	128	31
	Razem	22,648.849	42
12	W porównaniu pasywów z aktywami w kwocie	1,096.939	7
	Pozostaje pasywum w kwocie	21,551.910	35
	a po doliczeniu zaliczek otrzymanych z Wysokiego Skarbu w kwocie	31,537.411	84
	właściwie	53,089.322	19

B) Passywa

Kwota	Przebieg	Lp.
28 080 822 19	własność	1
21 521 910 95	Formalne udziały w firmach	2
1 000 000 00	Wzrost wartości w czasie	3
22 618 822 19	Suma	4
125 81	Rezerwa na wypadek nieobecności	5
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	6
441 872 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	7
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	8
78 442 11	Należności od dłużników	9
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	10
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	11
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	12
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	13
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	14
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	15
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	16
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	17
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	18
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	19
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	20
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	21
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	22
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	23
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	24
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	25
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	26
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	27
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	28
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	29
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	30
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	31
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	32
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	33
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	34
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	35
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	36
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	37
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	38
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	39
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	40
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	41
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	42
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	43
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	44
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	45
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	46
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	47
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	48
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	49
22 394 082 19	Rezerwa na wypadek nieobecności	50

W y k a z

stanu obligacyi indemnizacyjnych będących własnością funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej tudzież pozostałej gotówki do dyspozycyi.

Liczba porządkowa	P o s z c z e g ó l n i e		Nominalna wartość wal. austr.	
			zł.	ct.
	Przychód.			
1	Zapas z roku zeszłego:			
	a) w obligacyach indemniz. 555.190 zł. m. k. czyli		582.949	50
	b) w książeczce kasy oszczędności na		15	82
2	Zakupione obligacye indemnizacyjne 2.250 zł. m. k. czyli		2.362	50
3	Książeczka kasy oszczędności		25	67
4	Suma przychodu		585.353	49
	Rozchód.			
5	Wylosowane obligacye indemnizacyjne 7.400 zł. m. k. czyli		7.770	—
6	Suma rozchodu		7.770	—
	W porównaniu przychodu z rozchodem pozostaje ostateczny zapas kasowy z końcem roku 1882. a to		577.583	49
	W obligacyach indemnizacyjnych 550.040 zł. m. k. czyli		577.542	zł. — ct.
	książeczka kasy oszczędności		41	" 49 "
			577.583	" 49 "
	a po doliczeniu ulokowanego kapitału w r. 1882. w kwocie		100.000	—
	i zaliczek zwrotnych w kwocie		2.720	29
	Razem		680.303	78
	z której to kwoty jednakowoż zaliczka z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wscho- dniej otrzymana w kwocie		78.445	11
	pokrytą być musi, przeto okazuje się tylko kwota		601.858	67

Przeгляд obrotu kaso-

Przychód.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk	Kwota	
		zł.	ct.
1	I. Od obowiązanycy.		
	<i>Wpłaty na kapitały.</i>		
	a) W 20 rocznych ratach	3.654	30 ¹ / ₂
	b) W ratach umarzających	436	81 ¹ / ₂
	<i>Wpłaty na renty.</i>		
2	a) Renty bieżące i zaległe	263	94 ¹ / ₂
	b) Raty procentowe od kapitałów spłaconych w 20 ratach	1.071	26 ¹ / ₂
	<i>Inne rozmaite przychody.</i>		
3	a) Odsetki zwłoki od spłaconych rat, kapitałów i procentów	750	43 ¹ / ₂
	b) Zwroty kosztów podróży	1.774	51 ¹ / ₂
	c) Taksa za przepisywanie oblig indemnizacyjnych	80	90
	d) Zwroty za brakujące kupony od oblig indemnizacyjnych	8.667	55 ¹ / ₂
	e) Inne zwroty	653	03 ¹ / ₂
	II. Od kraju.		
4	Dodatek indemnizacyjny od podatków za lata ubiegłe	182.558 zł.	76 ¹ / ₂ ct.
	" " " " rok bieżący	669.247 " 31 "	
	Zwrócone zaliczki		
		851.806	07 ¹ / ₂
		1.287	02
	III. Dochody z własnego majątku.		
5	a) Odsetki od ulokowanego kapitału	3.000	—
	b) Gotówka za wylosowane obligacje	7.770	—
	Razem	881.215	86 ¹ / ₂
6	Subwencya ze Skarbu państwa	1,125.036	—
	Suma rzeczywistych dochodów	2,006.251	86 ¹ / ₂

wego w roku 1882.

R o z c h ó d

Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk	Kwota	
		zł.	ct.
1	I. Koszta zarządu (podług specyfikacji na ostatniej stronie)	12 084	91
2	II. Spłata obligacyj indemnizacyjnych. W skutek wylosowania { za lata ubiegłe . . . . . 143.577 zł. — ct. { za rok bieżący . . . . . 779.341 „ 50 „	922.918	50
3	III. Wypłata kapitałów zlikwidowanych. W kwotach wyrównawczych	197	71½
4	IV. Renta dla uprawnionych. a) 5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże { 1) za lata ubiegłe . . . . . 81.204 zł. 51 ct. { 2) za rok bieżący . . . . . 1.029.055 „ 81 „ b) Kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	1,110.260	32 233 15
5	V. Rozmaite wydatki. a) Zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych (stronem) . . . . . b) „ „ kapitałów i rent . . . . . c) „ „ rachunkowe	13.977 1.208 166	51 63 32
6	VI. Wydatki z własnego majątku. a) Na zakupno obligacyj indemn. wydano w gotówce . . . . . 2.284 zł. 33 ct. i na 2 książeczki kasy oszczędności kwotę . . . . . 25 „ 67 „ b) Funduszowi indemn. Galicyi wschodniej zwrócona zaliczka . . . . . c) Wydane zwrotne zaliczki	2.310 17 641 3 698	— 07 85
	Suma rzeczywistych rozchodów	2,084.696	97½
	W porównaniu z przychodami w kwocie	2.006.251	86½
	Okazuje się niedobór w kwocie	78.445	11
	która to kwota z funduszu indemn. Galicyi wschodniej powzięta została. Od tego niedoboru należy potrącić różnicę między wydaniami i spłaconemi zaliczkami zwrotnemi w kwocie . . . . . 2.411 zł. 83 ct. zaś dodać różnicę między kwotą otrzymaną za wylosowane obligacje i kwotą wydaną na zakupno obligacyj . . . . . 5.460 „ — „ należy zatem dodać kwotę	3.048	17
	a zatem wynosi niedobór	81.493	28
	a po potrąceniu zwróconej funduszowi ind. Galicyi zachodn. zaliczki w kwocie	17.641	07
	właściwie tylko kwotę	63.852	21

Rozdział		Wykaz przedmiotów i wartości	
Wzrost	Wzrost	Wzrost	Wzrost
120401	120401	I. Kopalnia węgla	120401
120402	120402	II. Spółka akcyjna (Węgla)	120402
120403	120403	III. Wydział kopalni węgla	120403
120404	120404	IV. Biuro dla urzędników	120404
120405	120405	V. Kopalnia węgla	120405
120406	120406	VI. Wydział i warsztat mechaniczny	120406
120407	120407	Wartość ogólna	120407
120408	120408	Wartość ogólna	120408
120409	120409	Wartość ogólna	120409
120410	120410	Wartość ogólna	120410
120411	120411	Wartość ogólna	120411
120412	120412	Wartość ogólna	120412
120413	120413	Wartość ogólna	120413
120414	120414	Wartość ogólna	120414
120415	120415	Wartość ogólna	120415
120416	120416	Wartość ogólna	120416
120417	120417	Wartość ogólna	120417
120418	120418	Wartość ogólna	120418
120419	120419	Wartość ogólna	120419
120420	120420	Wartość ogólna	120420

Załączniki

Załącznik Nr. 1.

do pozycji zamknięcia 1
włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat, kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-letnie raty kapitału		5% odsetki		Annuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1881	—	—	—	—	13.501	58 ¹ / ₂	108	36	1.118	51 ¹ / ₂
Przybyło w roku 1882.										
a) w skutek przepisania nowych.	—	—	185	75	—	—	678	—	—	—
b) „ sprostowania	75	06	103	72	7.327	35	1.401	31 ¹ / ₂	1.701	52
Bieżąca należność rent i odsetek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	75	06	289	47	20.828	93¹/₂	2.187	67¹/₂	2.820	03¹/₂
Z tego odpada:										
a) w skutek kompensacji.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) „ sprostowania przypisanych na- leżności	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należność	75	06	289	47	20.828	93 ¹ / ₂	2.187	67 ¹ / ₂	2.820	03 ¹ / ₂
Na to wpłynęło w gotówce	52	65 ¹ / ₂	263	94 ¹ / ₂	3.601	65	1.071	26 ¹ / ₂	436	81 ¹ / ₂
Zaległość z końcem roku 1882	22	40 ¹ / ₂	25	52 ¹ / ₂	17.227	28 ¹ / ₂	1.116	41	2.383	22

W y k a z

zlikwidowanych należności uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynagrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacji indemnizacyjnych uprawnionym.	16,559.676	—	6,531.840	—	23,091.516	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	1.995	—	1 260	—	3.255	—
Razem	16,561.671	—	6,533.100	—	23,094.771	—
Odpada przez wypłatę wylosowanych obligacji i anulowanie	922.918	50	—	—	922.918	50
Stan z końcem roku 1882. (Zaległości poz. 2.)	15,638.752	50	6,533.100	—	22,171.852	50
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności	3.489	32 ¹ / ₂	214	76	3.704	08 ¹ / ₂
Przybyło w skutek sprostowania	—	—	1.572	09 ¹ / ₂	1.572	09 ¹ / ₂
W roku bieżącym zlikwidowano	308	30 ¹ / ₂	459	02 ¹ / ₂	767	33
Suma zlikwidowanych należności	3.797	63	2.245	88	6.043	51
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Poz. 3. i 4.)	197	71 ¹ / ₂	233	15	430	86 ¹ / ₂
Ze zaliczek skompenzowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez nowo wystawione obligacje indemnizacyjne pokryto (Poz. VII. i VIII. obrotu kredytowego).	1.942	50	1.155	—	3.097	50
Odpada wskutek sprostowania	332	57 ¹ / ₂	—	—	332	57 ¹ / ₂
Suma pokrytych należności	2.472	79	1.388	15	3.860	94
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności (Zał. poz. 3)	1.324	84	857	73	2.182	57

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacjach indemnizacyjnych		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (Pozycya wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacji (Zał. Nr. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Wyszczególnienie kosztów zarządu.

	Wypłacono						Pasywa z końcem roku	
	dla Namiest- nictwa jako Dy- rekeji fundu- szów indemniza- cyjnych i komi- syi krajowej		dla komisji lokalnej		Razem			
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
Płace urzędników	4.915	61	1.283	30	6.198	91	108	37
Dodatki służbowe i osobowe urzędników . .	222	82	—	—	222	82	—	—
„ aktywalne do płac etatowych	936	22	250	—	1.186	22	20	87
„ na pomieszkania urzędnikom	—	—	—	—	—	—	—	—
Płace sług	90	53 ^{1/2}	—	—	90	53 ^{1/2}	7	54 ^{1/2}
Zapomogi i remuneracye	1.256	55 ^{1/2}	—	—	1.256	55 ^{1/2}	—	—
Dyurna	834	94	166	—	1.000	94	70	68
Czynsza za najem pomieszek dla urzędów .	372	48	—	—	372	48	—	—
Koszta podróży i diety rzeczoznawców . .	2	88	899	54 ^{1/2}	902	42 ^{1/2}	149	87
Potrzeby kancelaryjne	854	2 ^{1/2}	—	—	854	02 ^{1/2}	—	—
Różne wydatki	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	9.486	06 ^{1/2}	2.598	84 ^{1/2}	12.084	91	357	33 ^{1/2}

Załącznik Nr. 5.

Sprawdzenia

obrotu kapitałów czynnych i biernych, jakoteż obrotu przebieżnych rubryk.

	Kapitały czynne		Kapitały biernie		Zaliczki		Obce pieniądze		Depozyta	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pozostałość z początkiem roku	582.965	32	30.333.930	73	313	18 ^{1/2}	—	—	127	57
Przybyło w r. bież. (p. 15, 19, 20 i 21)	2.388	17	1.486.733	07	3.698	85	—	—	4.293	35 ^{1/2}
Razem	585.353	49	31.820.663	80	4.012	03 ^{1/2}	—	—	4.420	92 ^{1/2}
Odpada w roku bież. (p. 7, 31 i 33)	7.770	—	283.251	96	1.287	02	—	—	4.292	61 ^{1/2}
Pozostaje z końcem roku 1882 (poz. 7, 19, 32 i 33)	577.583	49	31.537.411	84	2.725	01 ^{1/2}	—	—	128	31
a po doliczeniu ulokowanego kapi- tału	100.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	677.583	49	—	—	—	—	—	—	—	—
a po odtrąceniu zaliczki powziętej z funduszu indemn. Galicji wscho- dniej	78.445	11	—	—	—	—	—	—	—	—
tylko w kwocie	599.138	38	—	—	—	—	—	—	—	—
Dalej po odtrąceniu zaliczek już zwró- conych i w księgach nie przeprowa- dzonych	—	—	—	—	4	72 ^{1/2}	—	—	—	—
wynosi stan zaliczek właściwie	—	—	—	—	2.720	29	—	—	—	—

Fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej.

Rok słoneczny 1882.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Bożehód.

Liczba poz. 1.

Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 415 zł. 9 $\frac{1}{2}$ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe, tudzież płace sług.

Wynik
6.512 zł.

Budżet
6.731 zł.
6.512 „

mniej o . . . . . 219 zł.

ponieważ w roku 1882. zamiast 3 konceptowych praktykantów pobierało adjutum tylko 2, tudzież, że zamiast 2 stróżów tylko 1 w roku 1882 był czynny.

b) Dodatki aktywalne.

Wynik
1.186 zł.
1.185 „

Budżet
1.185 zł.

o 1 zł. więcej przez podwyższenie dodatku aktywalnego dla 1 sługi urzędowego w r. 1882.

c) Dyurny.

Wynik
1.001 zł.

Budżet
1.021 zł.
1.001 „

mniej o 20 zł.

ponieważ 1 dyurnista z przerwami w roku 1882. pracował.

d) Czynsz za lokal.

Wynik
372 zł.

Budżet
373 zł.
372 „

mniej o 1 zł.

ponieważ czynsz za ubikacye dla c. k. Namiestnictwa, jako Dyrekeyi funduszków indemnizacyjnych o i złr. 73 ct. mniej wymierzony został, jak prelimitowano.

e) Remuneracje i zapomogi.

Wynik	Budżet
1.257 zł.	1.372 zł.
	1.257 „
	mniej o 115 zł.
ponieważ ze zezwolonej kwoty	4.000 „
na rok 1882. przy 3 funduszach indemnizacyjnych tylko	3.685 „
użyto, z oszczędności zatem	315 zł.
przypada na fundusz indemnizacyjny Galicji zachodniej kwota 115 zł.,	

f) Koszta podróży i diety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
903 zł.	932 zł.
	903 „
	mniej o 29 zł.
ponieważ kilka spraw serwitutowych bez interwencji rzeczoznawców w drodze ngodowej załatwionych zostało.	

g) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
854 zł.	886 zł.
	854 „
	mniej o 32 zł.
ponieważ nie okazała się potrzeba, całą na rok 1882 prelimitowaną kwotę zużytkować.	

Pozycja Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
922.918 zł.	892.500 zł.
892.500 „	
o 30.418 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ większa ilość obligów indemnizacyjnych w dawniejszych latach wylosowanych, dopiero w roku 1882 wymienioną została.	

Pozycja Nr. 3. Kwoty wyrównawcze w kapitałach.

Wynik	Budżet
198 zł.	50 zł.
50 „	
o 148 zł. więcej ponieważ w r. 1882 większa ilość kapitałów asygnowaną i wypłaconą została jak w budżecie przyjęto.	

Pozycja Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
1.110.493 zł.	1.140.007 zł.
	1.110.493 „
	mniej o 29.514 zł.
ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w roku 1880. nie wymieniały.	

Pozycya Nr. 5|a. Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik
2.284 zł.

Budżet
— zł.
2.284 „

więcej o 2.284 zł.

nad preliminarz, ponieważ przy układaniu takowego przewidzieć nie można było, czy jakiego nadwyżka zapasu kasowego pozostanie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Pozycya Nr. 5|b. Wkładki do kasy oszczędności.

Wynik
26 zł.

Budżet
—

o 26 zł. więcej, ponieważ przy ułożeniu preliminarza nie można było przewidzieć, czy pozostanie po zakupie obligacji indemn. jaka reszta w gotówce do ulokowania.

Pozycya Nr. 6. Rozmaite wydatki.

Wynik
15.352 zł.
8.000 „

Budżet
8.000 zł.

o 7.352 zł. więcej, ponieważ w roku 1882 nadpłacone dodatki indemnizacyjne z lat poprzednich wypłacone zostały.

Pozycya Nr. 8. Zaliczki.

Wynik
17.641 zł. 07 ct.

Budżet
—

o 17.641 zł. 07 ct. więcej, gdyż nie prelimitowano, bo nie było wiadomo, czy fundusz indemnizacyjny Galicyi zachodniej będzie w stanie zwrócić zaliczki.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 1. Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik
4.091 zł.
1.841 „

Budżet
1.841 zł.

o 2.250 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ zaległości z poprzednich lat w r. 1882 spłacone zostały.

Pozycya Nr. 2. Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik
1.335 zł.
678 „

Budżet
678 zł.

o 657 zł. więcej z przyczyny przy poz. I. przytoczonej.

Pozycya Nr. 3|1. Uzyskana kwota za wylosowane obligacje indemnizacyjne.

Wynik
7.770 zł.

Budżet
—

o 7.770 zł. więcej, ponieważ taki przypadkowy dochód przy sporządzeniu budżetu na rok 1882. uwzględniony być nie mógł.

Pozycya Nr. 3./2 Odsetki od zakupionych obligacyj i ulokowanego kapitału

Wynik
3.000 zł.

Budżet
23.896 zł.
3.000 „

mniej o 20.896 zł.

ponieważ zapadłe kupony od własnych obligacyj indemnizacyjnych w roku 1882. zrealizowane nie zostały, a odsetki w kwocie 3.000 zł. od lokowanego kapitału nie prelimitowano, gdyż nie było wiadomo, czy takowe nie będą potrzebne na pokrycie bieżących wydatków.

Pozycya Nr. 4. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik
11.926 zł.
5.313 „

Budżet
5.313 zł.

o 6.613 zł. więcej, ponieważ za brakujące kupony od wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych w poprzednich latach a dopiero w roku 1882. wykupionych zwrot odsetek tudzież w procentach zwłoki od rat kapitałowych i procentowych, w daleko większej ilości wpłynęły niż prelimitowano.

Pozycya Nr. 5. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik
851.806 zł.
803.363 „

Budżet
803.363 zł.

o 48.443 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ dodatki indemnizacyjne spłacone przez koleje żelazne za rok 1881. funduszowi indemnizacyjnemu Galicyi zachodniej po części dopiero w roku 1882. z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zwrócone zostały, tudzież, że w roku 1882. dodatki indemnizacyjne także od dodatku wojennego do bezpośrednich podatków pobierane były.

Pozycya Nr. 7./2 Zaliczki.

Wynik.
78.445 zł. 11. ct.

Budżet.
92.930 zł. — ct.
78.445 „ 11 „

mniej o 14.485 „ 89 „

ponieważ nie było potrzeby zużyć przez Wysoki Sejm z zapasu kasowego dowolną kwotę 92.930 zł. a właściwie 92.930 zł., gdyż bieżące wydatki pokryła zaliczka z funduszu indemn. Galicyi zachodniej.

Lwów dnia 10. Września 1883.

Wzrost	Waga
70,0	10,0
75,0	12,0
80,0	14,0
85,0	16,0
90,0	18,0
95,0	20,0
100,0	22,0
105,0	24,0
110,0	26,0
115,0	28,0
120,0	30,0

Wzrost i waga dzieci w wieku 1-3 lat. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 1980-1985. Wyniki te wskazują na szybki wzrost i rozwój fizyczny oraz intelektualny dzieci w tym okresie. Wyniki te są zgodne z oczekiwaniami i stanowią dowód na to, że dzieci w tym wieku rozwijają się prawidłowo.

Wzrost i rozwój fizyczny i intelektualny dzieci w wieku 3-5 lat

Wzrost	Waga
120,0	30,0
125,0	32,0
130,0	34,0
135,0	36,0
140,0	38,0
145,0	40,0
150,0	42,0
155,0	44,0
160,0	46,0
165,0	48,0
170,0	50,0

Wzrost i waga dzieci w wieku 3-5 lat. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 1980-1985. Wyniki te wskazują na kontynuację szybkiego wzrostu i rozwoju fizycznego oraz intelektualnego dzieci. Wyniki te są zgodne z oczekiwaniami i stanowią dowód na to, że dzieci w tym wieku rozwijają się prawidłowo.

Wzrost i rozwój fizyczny i intelektualny dzieci w wieku 5-7 lat

Wzrost	Waga
170,0	50,0
175,0	52,0
180,0	54,0
185,0	56,0
190,0	58,0
195,0	60,0
200,0	62,0
205,0	64,0
210,0	66,0
215,0	68,0
220,0	70,0

Wzrost i waga dzieci w wieku 5-7 lat. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 1980-1985. Wyniki te wskazują na dalszą kontynuację wzrostu i rozwoju fizycznego oraz intelektualnego dzieci. Wyniki te są zgodne z oczekiwaniami i stanowią dowód na to, że dzieci w tym wieku rozwijają się prawidłowo.

Wzrost i rozwój fizyczny i intelektualny dzieci w wieku 7-10 lat

Wzrost	Waga
220,0	70,0
225,0	72,0
230,0	74,0
235,0	76,0
240,0	78,0
245,0	80,0
250,0	82,0
255,0	84,0
260,0	86,0
265,0	88,0
270,0	90,0

Wzrost i waga dzieci w wieku 7-10 lat. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 1980-1985. Wyniki te wskazują na dalszą kontynuację wzrostu i rozwoju fizycznego oraz intelektualnego dzieci. Wyniki te są zgodne z oczekiwaniami i stanowią dowód na to, że dzieci w tym wieku rozwijają się prawidłowo.

FUNDUSZ INDEMNIZACYJNY.

Kraj koronny: W. Księstwo Krakowskie.

R o k 1 8 8 2.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW.

Lwów dnia 10. Września 1883 r.

Zaleski w. r.

Liczba porz.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywisty dochód.								
	Pokrycie:								
	I. Od obowiązanych stron.								
1	a) <i>Wpłaty na kapitały.</i>								
	1. W 20 rocznych ratach . 614 zł. 94 ct.								
	2. W ratach umarzających (Anuitetach) . . . . . 92 „ 68 „	707	62	1.535	—	—	—	827	38
2	b) <i>Wpłaty na renty.</i>								
	1. Renty bieżące i zaległe — zł. 49 ct.								
	2. Raty procentowe od ka- pitałów spłacanych w 20 rocznych ratach . . . . . 29 „ 34 „	29	83	220	—	—	—	190	17 1/2
3	c) <i>Dochody z własnego majątku.</i>								
	1. Odsetki od zakupionych obligacji	3.118	00 1/2	6.092	—	—	—	2.973	99 1/2
	2. Gotówka za wylosowane obligacje	1.365	—	—	—	1.365	—	—	—
	3. Zwrocona wkładka z kasy oszczędności	4	57	—	—	4	57	—	—
	4. Z własnego majątku na pokrycie bie- żących wydatków	—	—	11.899	—	—	—	11.899	—
4	d) <i>Inne rozmaite przychody.</i>								
	a) Odsetki zwłoki od spłaconych rat kapi- tałów i procentów	112	91 1/2	324	—	—	—	211	08 1/2
	b) zwrot kosztów podróży	14	92	24	—	—	—	9	08
	c) za sprzedane druki indemnizacyjne	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) taksa za przepisywanie obligacji inde- mnizacyjnych	4	40	3	—	1	40	—	—
	e) zwrot za brakujące kupony od obligacji indemnizacyjnych	1.383	21 1/2	1.000	—	383	21 1/2	—	—
	f) dochód ze sprzedaży pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) dochód z dzierżawy pustek	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) zwrot nienależnie pobranych kapitałów i rent	—	—	—	—	—	—	30	—
	i) zwrot nadebranych płac etatowych	—	—	30	—	—	—	—	—
	k) zwroty rachunkowe	—	61	—	—	—	—	—	—
	l) inne zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia	6.740	47 1/2	21.127	—	1.754	18 1/2	16.140	71

Liczba porz.	Wyszczególnienie przychodów w gotówce	Wynik w roku 1882.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma .	6.740	47 ¹ / ₂	21.127	—	1.754	18 ¹ / ₂	16.140	71
	II. Od kraju.								
5	Dodatek indemnizacyjny od podatków								
	a) za lata ubiegłe . . . . . 41.448 zł. 15 ¹ / ₂ ct.								
	b) za rok bieżący . . . . . 136.676 „ 2 ¹ / ₂ „	178.124	18	166.442	—	11.682	18	—	—
6	<i>Wpłaty uprawnionych:</i>								
	a) do zaokrąglenia kapitałów w obligacjach indemnizacyjnych	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) zaliczki urbaryalne udzielone dotąd nie zarachowane	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych przychodów	184.864	65 ¹ / ₂	187.569	—	13.436	36 ¹ / ₂	16.140	71
	III. Zaliczki.								
7	Zaliczki z funduszu indemnizacyjnego Ga- licyi wschodniej	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
	Razem	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
	Suma	214.864	65 ¹ / ₂	187.569	—	43.436	36 ¹ / ₂	16.140	71
	Przebieżne.								
8	Zwrócone zaliczki	3	67	—	—	3	67	—	—
	Razem	3	67	—	—	27.299	32 ¹ / ₂	—	—
	Do tego różnica w zapasie kasowym	—	—	—	—	5.431	96 ¹ / ₂	—	—
	Suma	—	—	—	—	32.731	29	—	—
	Tymczasowe przychody za rok								
9	<i>Depozyta</i>								
	Cudze pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Własne pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych przychodów	3	67	—	—	—	—	—	—
10	Suma wszelkich przychodów	214.868	32 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Zapas przeszłego roku w gotówce	17.660	30	—	—	—	—	—	—
	Całkowity przychód	232.528	62 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882		Budżet na rok 1882		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	Rzeczywiste wydatki.								
	A) Potrzeby.								
1	Koszta zarządu (podług specyfikacji na ostatniej stronie)	821	50 ¹ / ₂	900	—	—	—	78	49 ¹ / ₂
2	<i>Splata obligacyj indemnizacyjnych :</i>								
	W skutek wylosowania :								
	a) za lata ubiegłe . 29.767 zł. 50 ct.	93.775	50	91.350	—	2.425	50	—	—
	b) za rok bieżący . 64.008 „ — „								
3	<i>Wypłata kapitałów zlikwidowanych.</i>								
	W kwotach wyrównawczych	—	—	—	—	—	—	—	—
4	<i>Renty dla uprawnionych :</i>								
	a) 5 ^o / _o odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże w kwocie :								
	a) za lata ubiegłe . 6.840 zł. 70 ct.	90.640	12	94.919	—	—	—	4.278	88
	b) za rok bieżący . 83.799 „ 42 „								
	b) renta roczna od nieasygnowanych kapitałów	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) kwoty wyrównawcze przy wypłacie rent zaległych	—	—	—	—	—	—	—	—
5	<i>Wydatki z własnego majątku :</i>								
	Na zakupno obligacji użyto	1.868	51 ¹ / ₂	—	—	1.868	51 ¹ / ₂	—	—
6	<i>Rozmaite wydatki :</i>								
	a) zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych . . . . . 3.137 zł. 97 ct.	3.190	98	400	—	2.790	98	—	—
	b) zwroty nadpłaconych kapitałów, rent i odsetek . . . . . — „ — „								
	c) zwroty rachunkowe . . . . . 53 „ 01 „								
	Do przeniesienia	190.296	62	187.569	—	7.084	99 ¹ / ₂	4.357	37 ¹ / ₂

Liczba porz.	Wyszczególnienie wydatków w gotówce	Wynik w roku 1882.		Budżet na rok 1882.		W porównaniu z budżetem okazuje się			
						więcej		mniej	
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
	przeniesiona suma	190.296	62	187.569	—	7.084	99 ¹ / ₂	4.357	37 ¹ / ₂
	d) inne przypadkowe zwroty	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rzeczywistych wydatków	190.296	62	187.569	—	7.084	99 ¹ / ₂	4.357	37 ¹ / ₂
7	<i>Zaliczki.</i>								
	Fundusz indemn. Galicyi wschodniej	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
	Razem	30.000	—	—	—	30.000	—	—	—
	Suma	220.296	62	187.569	—	37.084	99 ¹ / ₂	4.357	37 ¹ / ₂
						32.727	62		
	<i>Przebieżne.</i>								
8	Zaliczki zwrotne	3	67	—	—	3	67	—	—
	Razem	—	—	—	—	32.731	29	—	—
	<i>Depozyta.</i>								
9	Obce pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Własne pieniądze	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma przebieżnych wydatków	3	67	—	—	—	—	—	—
	Suma wszelkich wydatków	220.300	29	—	—	—	—	—	—
10	Zapasy kasowy z końcem roku 1882.	12.228	33 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
	Całkowity rozchód	232.528	62 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—

W y k a z

obrotu obligacyj indemnizacyjnych.

Liczba porządkowa	Liczba załączników		Nominalna wartość w. a.	
			zł.	ct.
P r z y c h ó d.				
I.		Zapas z roku przeszłego	—	—
II.		Nowo wystawione obligacye indemnizacyjne	—	—
III.		Nowo wystawione obligacye zamiast złożonych i zniszczonych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyi wojskowych	—	—
IV.		Przepisanie obligacyj indemnizacyjnych	5.313	—
V.		Obligacye indemnizacyjne { wykupione	93.775	50
		{ zniszczone	42.525	—
VI.		Suma przychodu	141.613	50
R o z c h ó d.				
VII.		Zaspokojenie uprawnionych w kapitale	—	—
VIII.		„ „ w rentach zaległych	—	—
IX.		Wypłata dewinkulowanych obligacyj indemnizacyjnych z kaucyj wojskowych	—	—
IX.a)		Zwrot mylnie w Grudniu 18 r. w przychodzie zarachowanych obligacyj indemnizacyjnych	—	—
X.		Przepisane obligacye indemnizacyjne	5.313	—
XI.		Do zniszczenia wydane obligacye indemnizacyjne	136.300	50
XII.		Suma rozchodu	141.613	50
XIII.		W porównaniu przychodu z rozchodem według dziennika głównego z końcem grudnia 1882. pozostaje ostateczny zapas	—	—

BILANS

stanu czynnego i biernego

przy

funduszu indemnizacyjnym

WIELK. KS. KRAKOWSKIEGO

z końcem roku 1882.

B) Passywa.

Liczba porządkowa	Przedmiot	Kwota	
		zł.	ct.
	I. Koszta zarządu.		
1	Należytość z kosztów zarządu wynosi		651
	II. Spłata oblig indemnizacyjnych.		
2	Wylosowane a dotąd nie wykupione obligi indemnizacyjne	58.233	—
3	Wystawione losować się mające obligacje indemnizacyjne	1,728.016	50
	III. Renty dla uprawnionych.		
4	5% odsetki od obligacji indemnizacyjnych	131.551	83 ¹ / ₂
	IV. Rozmaite wydatki.		
5	Nadpłacone dodatki indemnizacyjne przez strony	4.032	68
6	Nadpłacone kapitały i renty	1	—
7	Inne rozmaite zwroty	81	10
	Razem	1,921.922	62 ¹ / ₂
	W porównaniu z aktywami w kwocie	176.572	21
	Pozostaje pasywum	1,745.350	41 ¹ / ₂

B) Passywa.

Kwota		Przebieg
14	H = 2 4 1 0 1 0 1	
691	I. Koszt wydatku	
82 283	II. Spółki o sile inwalidzkiej	
131 281 88	III. Fundy dla niepełnosprawnych	
4 230	IV. Formacje wydatki	
1 000 000	V. Wzrostowa z obywateli w kraju	
1 000 000	VI. Wzrostowa z obywateli w zagranicy	
1 000 000	VII. Wzrostowa z obywateli w kraju	
1 000 000	VIII. Wzrostowa z obywateli w zagranicy	
1 000 000	IX. Wzrostowa z obywateli w kraju	
1 000 000	X. Wzrostowa z obywateli w zagranicy	

W y k a z

stanu obligacyj będących własnością funduszu indemnizacyjnego Wielk. Księstwa Krakowskiego
tudzież pozostałej gotówki do dyspozycyi z końcem roku 1882.

Liczba porządkowa	W y s z c z e g ó l n i e	Nominalna wartość wal. austr.	
		zł.	ct.
Przychód.			
1	Zapas z roku przeszłego w obligacyach indemn. 95.890 zł. m. k.	100.684	50
2	Książeczka kasy oszczędności na	3	87
3	Zakupione obligacye indemniz. 1.600 zł. m. k.	1.680	—
4	Wymieniane " " 59.550 " "	62.527	50
5	Suma przychodu	164.895	87
Rozchód.			
6	Z powodu wymiany 59.550 zł. m. k.	62.527	50
7	" wylosowania 1.300 " "	1.365	—
8	" zniszczenia 40.500 " "	42.525	—
9	Wydana książeczka kasy oszczędności	3	87
10	Suma rozchodu	106.421	37
11	W porównaniu przychodu z rozchodem postają według dziennika czynnych kapitałów ostateczny zapas kasowy z końcem roku 1882	58.474	50
	a to w obligacyach indemniz. 55.690 zł. m. k.	12.228	33 ¹ / ₂
	Zapasy w gotówce wynosi	11	81
	Zaliczki zwrotne wynoszą , ...	62.714	64 ¹ / ₂
	Razem	62.714	64 ¹ / ₂
	Zniszczone obligacye indemniz. do końca Grudnia 1881.	581.343	—
	" " w roku 1882.	42.525	—
	Razem	623.868	—

Przeгляд obrotu kaso-

Przychód.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk	Kwota	
		zł.	ct.
I. Od obowiązanych.			
1	a) <i>Wpłaty na kapitały.</i>		
	a) 20 roczne raty kapitału	614	94
	b) W ratach umarzających	92	68
2	b) <i>Wpłaty na renty.</i>		
	a) Renty bieżące i zaległe	—	49
	b) Raty procentowe od kapitałów w 20 rocznych ratach spłaconych	29	34
3	c) <i>Inne rozmaite przychody.</i>		
	a) Odsetki zwłoki od spłaconych rat, kapitałów i procentów	112	91 1/2
	b) Zwroty kosztów podróży	14	92
	c) Taksa za przepisywanie obligacji indemnizacyjnych	4	40
	d) Zwroty za brakujące kupony od oblig. indemnizacyjnych	1.383	21 1/2
II. Od kraju.			
4	Dodatek indemnizacyjny od podatków za lata ubiegłe . . . . . 41.448 zł. 15 1/2 ct.	178.124	18
	„ „ „ „ „ rok bieżący . . . . . 136.676 „ 2 1/2 „		
5	III. Dochody z własnego majątku.		
	a) Odsetki od zakupionych obligacji indemniz.	3.118	1/2
	b) Gotówka za wylosowane „ „ „ „ „	1.365	—
	c) Zwrocona wkładka z kasy oszczędności	4	57
	Suma rzeczywistych dochodów	184.864	65 1/2
6	do tego: Zaliczka otrzymana z funduszu indemniz. Galicyi wschodniej	30.000	—
7	Zwrotne zaliczki	3	67
8	Pozostały zapas kasowy z końcem roku 1881.	17.660	30
	Razem	232.528	62 1/2
	po odtrąceniu wydatków w kwocie	220.300	29
	Pozostaje zapas kasowy z końcem roku 1882.	12.228	33 1/2
	Zapasy kasowy z końcem roku 1881 wynosił	17.660	30
	a zatem okazuje się niedobór w kwocie	5.431	96 1/2
	a po odtrąceniu różnicy między kwotą wydaną na zakupno obligacji 1.868 zł. 51 1/2 ct. a kwotą otrzymaną za wylosowane obligacje 1.365 zł. w ilości	498	94 1/2
	Okazuje się właściwy niedobór w kwocie	4.933	2

wego w roku 1882.

R o z c h ó d			
Liczba porządk.	Wyszczególnienie rubryk	K w o t a	
		zł.	ct.
	I. Koszta zarządu		
1	(podług specyfikacji na ostatniej stronie)	821	50 ¹ / ₂
	II. Spłata obligacyj indemnizacyjnych.		
2	W skutek wylosowania { a) za lata ubiegłe . . . . . 29.767 zł. 50 ct. { b) za rok bieżący . . . . . 64.008 " — "	93.775	50
	III. Renta dla uprawnionych.		
3	5% odsetki od obligacyj indemnizacyjnych włącznie z podatkiem dochodowym od tychże { za lata ubiegłe . . . . . 6.840 zł. 70 ct. { za rok bieżący . . . . . 83.799 " 42 "	90.640	12
	IV. Rozmaite wydatki.		
4	a) Zwroty nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych (stronom) . . . . . b) Inne rozmaite zwroty	3.137	97 53 01
	V. Wydatki z własnego majątku.		
5	Na zakupno obligacyj indemn.	1.868	51 ¹ / ₂
	Suma rzeczywistych rozchodów	190.296	62
	Do tego:		
	a) Zwrócona zaliczka funduszowi indemn. Galicyi wschodniej	30.000	—
	b) Wydane zwrotne zaliczki	3	67
	Razem	220 300	29

Załączniki

Załącznik Nr. 1.

do pozycji zamknięcia 1
włącznie 5.

Uwidocznienie

wpłat, kapitałów, rent i odsetek ze strony obowiązanych.

	Przed rozpoczęciem wpłat podług planu umorzenia				Podług planu umorzenia					
	Kapitały		Renty		20-roczone raty kapitału		5% odsetki		Anuitety	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Zaległość z końcem roku 1881 . . .	—	—	—	—	2.183	01	308	56	1.077	06
Przybyło w roku 1882.										
a) w skutek przepisania nowych . . .	—	—	—	49	—	—	220	—	—	—
b) „ sprostowania . . .	—	—	—	—	3.736	34 ¹ / ₂	1.421	02	571	94 ¹ / ₂
Bieżąca należność rent i odsetek . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem . . .	—	—	—	49	5.919	35 ¹ / ₂	1.949	58	1.649	— ¹ / ₂
Z tego odpada:										
a) w skutek kompensacyi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) „ sprostowania przypisanych na- leżności . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rzeczywista należność . . .	—	—	—	49	5.919	35 ¹ / ₂	1.949	58	1.649	— ¹ / ₂
Na to wpłynęło w gotówce . . .	—	—	—	49	614	94	29	34	92	68
Zaległość z końcem roku 1882 . . .	—	—	—	—	5.304	41 ¹ / ₂	1.920	24	1.556	32 ¹ / ₂

W y k a z

zlikwidowanych należności uprawnionych, pokrycie i wypłata tychże.

	Kapitały wynagrodzenia		Renty zaległe		Razem	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
Pierwotny stan wydanych obligacji indemnizacyjnych uprawnionym	1,363.404	—	559.146	—	1,922.550	—
Do tego przybyło w roku bieżącym	—	—	—	—	—	—
Razem	1,363.404	—	559.146	—	1,922.550	—
Odpada przez wypłatę 89.310 zł, m. k. wylosowanych obligacji i anulowanie 40.500 zł.	136.300	50	—	—	136.300	50
Stan z końcem roku 188. (Zaległości poz. 2.)	1,227.103	50	559.146	—	1,786.249	50
Pierwotny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności	—	—	—	—	—	—
W roku bieżącym zlikwidowano	—	—	—	—	—	—
Suma zlikwidowanych należności	—	—	—	—	—	—
Wypłaty w gotówce wynosiły w kwotach wyrównawczych po potrąceniu kwot przez uprawnionych wpłaconych (Poz. 3. i 4.)	—	—	—	—	—	—
Ze zaliczek skompenzowano	—	—	—	—	—	—
Odsetki od zaliczek na kapitały zarachowano	—	—	—	—	—	—
Przez nowo wystawione obligacje indemnizacyjne pokryto (Poz. VII. i VIII. obrotu kredytowego).	—	—	—	—	—	—
Odpada wskutek kompensacji dziesięciny i kapitału wykupna	—	—	—	—	—	—
Suma pokrytych należności	—	—	—	—	—	—
Ostateczny stan zlikwidowanych, a obligacjami indemnizacyjnymi niepokrytych należności (Zał. poz. 3)	—	—	—	—	—	—

Uwidocznienie

zaliczek udzielonych uprawnionym stronom.

	W obligacjach indemnizacyjnych		W gotówce		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Pierwotny stan nieskompenzowanych zaliczek	—	—	—	—	—	—
Przybyło w roku bieżącym (Pozycja wyd. 31.)	—	—	—	—	—	—
Razem	—	—	—	—	—	—
Odpada w skutek kompensacji (Zał. Nr. 2)	—	—	—	—	—	—
Stan nieskompenzowanych zaliczek z końcem roku (Zał. poz. 16.)	—	—	—	—	—	—

Fundusz indemnizacyjny W. Ks. Krakowskiego.

Rok słoneczny 1882.

Uzasadnienie różnic między wynikiem a zezwolonym budżetem.

I. Rozchód.

Liczba porz. 1.

Koszta zarządu

mniej podług zezwolonego budżetu o . . . . . 78 zł. 49¹/₂ ct.

a) Płace urzędników, dodatki służbowe, tudzież płace sług.

Wynik
436 zł.

Budżet
461 zł.
436 „

ponieważ w roku 1882. zamiast 3 conceptowych praktykantów pobierało adjutum tylko 2, tudzież, że zamiast 2 stróżów preliminowanych tylko 1 w roku 1882 był. mniej o . . . . . 25 zł.

b) Dodatki aktywalne.

Wynik
78 zł.

Budżet
78 zł.
78 „

c) Dyurny.

Wynik
70 zł.

Budżet
80 zł.
70 „

ponieważ 1 dyurnista z przerwami w roku 1882. pracował. mniej o . . . . . 10 zł.

d) Czynsz za lokal.

Wynik
31 zł.

Budżet
31 zł.
31 „

e) Remuneracye i zapomogi.

Wynik	Budżet
105 zł.	114 zł.
	105 „
	mniej o 9 zł.
ponieważ ze zezwolonej kwoty	4.000 „
na rok 1882. przy 3 funduszach indemnizacyjnych tylko	3.685 „
użyto, z oszczędności zatem	315 zł.
przypada na fundusz indemnizacyjny W. Ks. Krakowskiego kwota 9 zł.	

f) Koszta podróży i diety rzeczoznawców.

Wynik	Budżet
33 zł.	40 zł.
	33 „
	mniej o 7 zł.
ponieważ kilka spraw serwitutowych bez interwencji rzeczoznawców w drodze ugodowej załatwionych zostało.	

g) Potrzeby kancelaryjne.

Wynik	Budżet
69 zł.	96 zł.
	69 „
	mniej o 27 zł.
ponieważ nie okazała się potrzeba, całą na rok 1882 preliminowaną kwotę zużytkować.	

Pozycya Nr. 2. Spłata wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
93.775 zł.	91.350 zł.
91.350 „	
o 2.425 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ większa ilość obligów indemnizacyjnych wylosowanych z poprzednich lat, dopiero w roku 1882 wymieniona została.	

Pozycya Nr. 4. Odsetki dla uprawnionych.

Wynik	Budżet
90.640 zł.	94.919 zł.
	90.640 „
	mniej o 4.279 zł.
ponieważ strony znaczną ilość zapadłych kuponów w roku 1880. nie wymieniały.	

Pozycya Nr. a. Zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik	Budżet
1.869 zł.	— zł.
— „	
o 1.869 zł.	
nad preliminarz, ponieważ przy układaniu takowego przewidzieć nie było można, czy jaka nadwyżka zapasu kasowego pozostanie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.	

Pozycya Nr. 6.

Rozmaite wydatki.

Wynik

3.191 zł.

400 „

Budżet

400 zł.

o 2.791 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ w roku 1882 nadpłacone dodatki indemnizacyjne z lat poprzednich wypłacone zostały.

Pozycya Nr. 7 a.

Zwroty do innych funduszków.

Wynik

30.000 zł.

Budżet

—

o 30.000 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ nie było wiadomo, czy na pokrycie bieżących wydatków fundusz indemnizacyjny W. Księstwa Krakowskiego w ogóle i jaką kwotę będzie potrzebował i czy takową zwróci funduszowi indemn. Galicyi wschodniej.

II. Przychód.

Pozycya Nr. 1.

Wpłaty obowiązanych na kapitały.

Wynik

708 zł.

Budżet

1.536 zł.

708 „

mniej o 827 „

ponieważ względem niektórych kapitałów wykupna spory sądowe są w toku, a ostateczne wyroki sądowe w tych w tych sprawach dotąd niezapadły.

Pozycya Nr. 2.

Wpłaty obowiązanych na renty.

Wynik

30 zł.

Budżet

220 zł.

30 „

mniej o 190 zł.

z przyczyny przy poz. I. przytoczonej.

Pozycya Nr. 3./1

Odsetki od zakupionych obligacyj indemnizacyjnych.

Wynik

3.118 zł.

Budżet

6.092 zł.

3.118 „

mniej o 2.974 zł.

ponieważ odsetki na rok 1882. prelimitowano według stanu kapitałów stanowiących własność funduszu indemnizacyjnego z końcem grudnia 1881 r., gdy tymczasem stan majątku tegoż funduszu z powodu zarządzanego w roku 1882. zniszczenia obligacji się zmniejszył, powtóre, że zapadłe kupony od własnych obligacji indemnizacyjnych w roku 1882. zrealizowane nie zostały.

Pozycya Nr. 3./2

Uzyskana kwota za wylosowane obligacje indemn.

Wynik

1.365 zł.

Budżet

— zł.

o 1.365 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ taki przypadkowy dochód przy sporządzeniu budżetu na rok 1882. uwzględniony być nie mógł.

Pozycya Nr. 3³. Zwrócona wkładka z kasy oszczędności.

Wynik
5 zł.

Budżet
—

o 5 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ ta kwota w celu zakupu obligacji indemnizacyjnych z kasy oszczędności podniesioną została.

Pozycya Nr. 3⁴. Z zapasu kasowego na pokrycie wydatków.

Wynik
—

Budżet
11.899 zł.

Z tej prelimitowanej kwoty użyto tylko kwotę 5.431 zł. 96¹/₂ ct. o którą zapas kasowy z końcem roku 1882 się zmniejszył.

Pozycya Nr. 4. Odsetki za zwłokę i inne rozmaite przychody.

Wynik
1.515 zł.
1.381 „

Budżet
1.381 zł.

o 134 zł. więcej, ponieważ za brakujące kupony od wylosowanych obligacji indemnizacyjnych w poprzednich latach a dopiero w roku 1882. wykupionych, więcej wpłynęło niż prelimitowano.

Pozycya Nr. 11. Dodatki indemnizacyjne od podatków.

Wynik
178.124 zł.
166.442 „

Budżet
166.442 zł.

o 11.682 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ dodatki indemnizacyjne spłacone przez koleje żelazne za rok 1881. funduszowi indemnizacyjnemu W. Ks. Krakowskiego po części dopiero w r. 1882. z funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej zwrócone zostały, tudzież, że w roku 1882. dodatki indemnizacyjne także od dodatku wojennego do bezpośrednich podatków pobierane były.

Pozycya Nr. 15¹/₂. Zaliczki z funduszu indem. Galicyi wschodniej.

Wynik.
30.000 zł.

Budżet.
—

o 30.000 zł. więcej nad preliminarz, ponieważ nie było wiadomo, czy na pokrycie wydatków bieżących przy funduszu indem. Wielkiego Księstwa Krakowskiego jaka zaliczka z funduszu indem. Galicyi wschodniej potrzebną się okaże.

Lwów dnia 10. Września 1883.

Budzet

Wykaz
c. 21

W tym roku na pokrycie wydatków... w tym roku na pokrycie wydatków...

Zaplanowane wydatki na pokrycie wydatków

Wykaz Nr 34

Budzet

Wykaz

W tym roku na pokrycie wydatków... w tym roku na pokrycie wydatków...

Obietki za wloke i inne roznie przychody

Wykaz Nr 4

Budzet

Wykaz

W tym roku na pokrycie wydatków... w tym roku na pokrycie wydatków...

Obietki indenikacyjne od podatkow

Wykaz Nr 11

Budzet

Wykaz

W tym roku na pokrycie wydatków... w tym roku na pokrycie wydatków...

Zalozki z funduszu miesi g6lnoy wshodniej

Wykaz Nr 17 1/2

Budzet

Wykaz

W tym roku na pokrycie wydatków... w tym roku na pokrycie wydatków...

Aleg. 21.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego względem zmiany uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. aby przy zaprowadzeniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Dynowie, miejscowość Iskań z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy c. k. Starostwa Dobromilskiego, do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku i c. k. Starostwa w Przemyślu przeniesioną została.

Wysoki Sejmie!

Jeszcze w roku 1879. wniosła gmina Iskań na podstawie uchwały swej Rady z dnia 7. Lipca 1879 prośbę, aby wyłączono ją z okręgu Sądu powiatowego w Birczy i ze Starostwa Dobromilskiego, a przyłączono do Sądu powiatowego w Dubiecku i Starostwa w Przemyślu.

Prośbę tę uznał Wydział krajowy zasługującą na uwzględnienie z powodu, że Iskań leży nierównie bliżej Dubiecka i Przemyśla, niż Birczy i Dobromila, tudzież że Rada powiatowa w Dobromilu jednogłośnie poparła żądanie gminy Iskań, i w sprawozdaniu swoim przedłożonem Wysokiemu Sejmowi w roku 1882. L 8117 stawiał Wydział krajowy wniosek na uwzględnienie prośby gminy.

Do wniosku tego jednak Wysoki Sejm uchwałą na posiedzeniu 23. Września 1882. powziętą, nie przychylił się zgodnie z sprawozdaniem komisji administracyjnej z dnia 21. Września 1882. L. 453, a to z powodu: że gmina Iskań żądała przeniesienia swego do Sądu w Dubiecku a jednocześnie i Starostwa w Przemyślu, gdy tymczasem Sąd Dubiecki nie mieści się w terytoryum Starostwa Przemyńskiego, lecz w terytoryum Starostwa Brzozowskiego, co by się sprzeciwiało zasadzie przyjętej w §. 10. ustawy państwowej z dnia 19. Maja 1868. Nr. 44 Dz. u. p. stanowiącej, że granice okręgów Sądów powiatowych nie mogą przecinać granic okręgów odpowiednich c. k. Starostw.

W sprawozdaniu tem dodała jednak wówczas komisja administracyjna, że to życzenie gminy mogłoby być spełnione wtenczas, gdyby c. k. Rząd zgodził się na zaprowadzenie nowego

Sądu powiatowego w Dynowie, skutkiem czego cały okrąg Sądu powiatowego w Dubiecku został na przyszłość pomieszczony w terytorium c. k. Starostwa w Przemyślu.

Ponieważ więc obecnie c. k. Ministerium Sprawiedliwości reskrytem z 23. Marca 1883. L. 4559. zaprowadziło utworzenie nowego Sądu powiatowego w Dynowie, przeto uwzględniając tę okoliczność, jakoteż uzasadnione powody gminy Iskań i tamtejszego obszaru dworskiego, popartych przychylną opinią Rady powiatowej w Dobromilu, wskazanem jest przyłączenie Iskań do okręgu Sądu powiatowego w Dubiecku a z nim i do Starostwa w Przemyślu.

A ponieważ Wysoki Sejm uchwałami z dnia 29. Maja 1875. i 19. Października 1878. proponując utworzenie nowego Sądu w Dynowie w terytorium okolicznych Sądów powiatowych poczynił pewne zmiany, w których jednak co do gminy Iskań względem pomieszczenia jej w okręgu Sądu powiatowego w Dubiecku nie ma żadnego postanowienia, dlatego też komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Miejscowość Iskań leżąca w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Birczy Starostwie Dobromilskim, przy zaprowadzeniu nowego c. k. Sądu powiatowego w Dynowie, należy przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dubiecku, a następnie razem z okręgiem tegoż Sądu w myśl uchwał sejmowych z 29. Maja 1875. i 19. Października 1878. wcielić do c. k. Starostwa w Przemyślu.

We Lwowie dnia 21. Września 1883.

Przewodniczący :

Zawadzki.

Sprawozdawca :

Lenartowicz.

Aleg. 22.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie petycyj gmin Kozłowa, Dmuchańca i Pokropiwniej o przeniesienie tych miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie i c. k. Starostwa w Brzeżanach do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopolu.

Wysoki Sejmie!

Powołaną petycyę wnieśli wyżwymienione gminy 16. Września 1882. L. 315. do Wysokiego Sejmu, podnosząc na poparcie takowej, iż mają znacznie bliżej do Tarnopola, gdzieby dla nich wszystkie władze połączone były i gdzie grawitują wszystkie ich interesy handlowe — niż do Kozowej, Brzeżan i Złoczowa, dokąd w zupełnie różnych kierunkach dla załatwienia swych spraw w urzędach umyślnie udawać się muszą.

Wydział krajowy mając tę petycyę uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 9. Października 1882. do zbadania przekazaną, po zebraniu w tej sprawie odpowiednich wyjaśnień, przedstawia wniosek na nieuwzględnienie petycyj z motywów w przedłożeniu swoim z dnia 29. Maja 1883. L. 17.757 wyluszczonych.

Jakkolwiek zaprzeczyć się nie da, że miasto Tarnopol dla tych gmin pod względem odległości wynoszącej około 20 kilometrów, jako siedziba, w której byłyby skoncentrowane wszystkie władze, byłoby najdogodniejszem — zważywszy jednak, że różnica w odległości tych gmin od siedziby Sądu powiatowego w Kozowej i Tarnopolu nie jest znaczną, bo stanowi tylko 2 do 8 kilometrów na niekorzyść Kozowej, co nie daje powodu, ażeby dla tej przyczyny zmieniać okręgi dwóch Sądów i powiatów — zważywszy dalej, że odłączenie tych gmin z ludnością

przeszło 6000 dusz oddziałaloby niekorzystnie na gospodarkę ekonomiczną powiatu brzeżańskiego, że wszystkie obszary dworskie i Rada powiatowa brzeżańska jednogłośnie oświadczyły się przeciw odłączeniu rzeczonych gmin, zważywszy dalej, że w krótkim czasie utworzyć się ma nowy Sąd obwodowy w Brzeżanach, a cały okrąg Sądu powiatowego w Kozowej wyłączony będzie z obszaru Sądu obwodowego w Złoczowie a przyłączony do Brzeżan, siedzibie c. k. Starostwa, gdzie wtedy te dwie władze dla rzeczonych gmin w jednym miejscu istnieć będą a skutkiem czego odpadnie ta niedogodność udawania się do Złoczowa — zważywszy nareszcie, że jest niepodobieństwem przy przeprowadzeniu terytoryalnego podziału kraju zaradzić wszystkim niedogodnościom pojedynczych miejscowości — komisya prawnicza przystępuje w zupełności do zapatrywania Wydziału krajowego i zgodnie z tymże wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nieuwzględnia petycyj gmin Kozłowa, Dmuchańca i Pokropiwniej żądających przeniesienia z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowej, c. k. Sądu obwodowego w Złoczowie, tudzież c. k. Starostwa w Brzeżanach do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Sądu obwodowego i c. k. Starostwa w Tarnopolu.

We Lwowie dnia 21. Września 1883.

Przewodniczący :
Zawadzki.

Sprawozdawca :
Lenartowicz.

Aleg. 23.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Pasierbiec z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu c. k. Starostwa Bocheńskiego do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej.

Wysoki Sejmie!

Gmina Pasierbiec wniosła w dniu 4. Września 1882. L. 46 do Wysokiego Sejmu petycję o wyłączenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu i c. k. Starostwa Bocheńskiego a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej, prowadząc na poparcie swej petycji rozmaite powody, szczególnie zaś znaczną odległość od Bochni i uciążliwość drogi tamże prowadzącej.

Gdy podane powody wymagały ściślejszego zbadania i zasięgnięcia opinii władz kompetentnych, zwłaszcza że według treści petycji miejscowość Pasierbiec z miejscowością Kamionną miała stanowić jedną gminę, w jakim razie rozchodziłoby się także o odłączenie jej od gminy Kamionny, Wysoki Sejm na wniosek komisji prawniczej uchwałą z 11. Września 1882 przekazał ową petycję Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesji.

Badania przez Wydział krajowy zarządzone wykazują, że gmina Pasierbiec ma 400 osób ludności, leży na krańcu powiatu Bocheńskiego, i oddaloną jest od miasta Wiśnicza około 22 kilometrów, od Bochni 30 kilometrów, zaś od Limanowej tylko 7 kilometrów, — dalej że Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 31. Stycznia 1883 jednogłośnie się oświadczyła za przychyleniem się do prośby gminy Pasierbca, i że także c. k. Sąd wyższy w Krakowie odezwą z 4. Kwietnia 1883 L. 5137 również nie ma nic przeciw temu, skoro utworzony zostanie

drugi Sąd powiatowy w Mszanie dolnej w okręgu Starostwa Limanowskiego na mocy rozporządzenia c. k. Ministerjum Sprawiedliwości z dnia 23. Marca 1883 L. 4559 ustanowiony.

Wydział krajowy skutkiem tak zgodnych oświadczeń gminy i władz bezpośrednio w tej sprawie interesowanych, jakoteż ze względu, że dla mieszkańców Pasierbca o wiele bliżej i pod każdym względem dogodniej będzie mieć Sąd, Starostwo i Radę powiatową w Limanowej, niż jak dotychczas w Wiśniczu i Bochni, wyraża zdanie, że wypada uwzględnić słuszne życzenia proszących, a komisya prawnicza podzielaając w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego i ze względu, że miejscowość Pasierbiec stanowi dla siebie odrębną gminę administracyjną w myśl ustawy gminnej, od gminy Kamionny, a tylko pod względem poboru podatków obie te gminy są połączone — nakoniec z uwagi, że uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875. którą objawioną została c. k. Rządowi opinia względem terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych i Starostw niezawiera żadnego szczegółowego postanowienia co do tej gminy Pasierbiec, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwałę swoją z dnia 29. Maja 1875. co do terytoryalnego podziału kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych i c. k. Starostw zmienia w tym punkcie, że miejscowość Pasierbiec należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Wiśniczu i c. k. Starostwa w Bochni a przydzielić do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Limanowej.

We Lwowie dnia 21. Września 1883.

Przewodniczący:
Zawadzki.

Sprawozdawca:
Lenartowicz.

Wysoki Sejm!

Aleg. 24.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wzywa c. k. Rząd po raz drugi, aby przed otwarciem ruchu na kolei galicyjskiej transwersalnej został utworzony dla sieci kolei żelaznych galicyjskich państwowych i przez Państwo administrowanych osobny zarząd główny z siedzibą w kraju, na wzór organu administracyjnego, wprowadzonego w życie dla zachodniej grupy kolei państwowych i przez Państwo administrowanych rozporządzeniem c. k. Ministerstwa handlu z dnia 26. Lutego 1882 (Nr. 25 dz. u. p.).

Wnioskodawca :

Otto Hausner.

Borkowski, Fruchtman, Zamoyski, Czartoryski, Władysław Koziębrodzki, Męciński, Zygmunt Dębowski, Chrzanowski Leon, Stanisław Badeni, A. Rej, Seweryn Henzel, K. Scipio, Gross, Romanowicz, Max, Romer Gustaw, Stanisław Stadnicki, R. Łubieński, Sapięha, Rybicki, E. Czerkawski.

Aleg. 25.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Ponawiając jednomyślnie powziętą uchwałę z dnia 10. Października 1882, Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze właściwej przyprowadził do skutku wszechstronne uregulowanie stosunków wyznaniowych ludności izraelskiej, a w szczególności, ażeby przeprowadził w całym kraju odpowiednią organizację gmin wyznaniowych przy przestrzeganiu zasady, by z zakresu działania tych gmin wyznaniowych i ich przełożeństw wykluczone było wszelkie wkraczanie w dziedzinę ustaw cywilnych i administracyjnych.

Lwów dnia 17. Września 1883.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz.

Stan. Rozwadowski, Janko, Rey, Madeyski, W. Żuk Skarczewski, Majer, Małecki, Wł. Koziebrodzki, Feliks Biliński, Kowalski, Leninski, Romańczuk, Tyszkiewicz, Wasilewski, Bereźnicki, Mikołaj Sieczyński.

Aleg. 26.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem oznaczenia granicy okręgu zaprowadzić się mającego Trybunału I. Instancyi w Brzeżanach.

Wysoki Sejmie!

W skutek najwyższego postanowienia z d. 20. Stycznia 1883 r. zaprowadzony być ma w najbliższym czasie nowy Trybunał I. Instancyi w Brzeżanach, do którego okręgu podług propozycji Ministerstwa sprawiedliwości, udzielonej nam w odezwie Prezydium c. k. Sądu wyższego krajowego we Lwowie z dnia 30. Kwietnia 1883 r. LW. 20.610, mają wejść okręgi c. k. Starostw w Brzeżanach, Bóbrce, Podhajcach i Rohatynie z mieszczącymi się w ich granicach okręgami sądów powiatowych:

1. w Brzeżanach ;
2. w Kozowej ;
3. w Bóbrce ;
4. w Chodorowie ;
5. w Podhajcach ;
6. w Wiśniowczyku ;
7. w Rohatynie ;
8. w Bursztynie ;

z ogólną cyfrą ludności 299.207 głów.

Ministryum sprawiedliwości proponując podobny okręg przyszłego Trybunału w Brzeżanach, miało na względzie §. 10 ustawy z dnia 19. maja 1868 r. (Nr. 44. Dz. u. p.) stanowiący, że granice okręgów sądowych niepowinny przecinać odnośnych granic powiatów politycznych.

Ze swej strony, Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie, uznając, że cytowany wyżej §. 10. Ustawy z r. 1868 odnosi się tylko do granic powiatowych sądów, a nie do okręgu Sądów kolegialnych, proponuje, aby okręg Sądu powiatowego w Wiśniowczyku, mieszczący się w Starostwie Podhajeckim, pozostawiono nadal w okręgu Trybunału Tarnopolskiego, a natomiast przydzielono do zaprowadzić się mającego Trybunału w Brzeżanach powiat sądowy przemysłański, dotąd przynależny do okręgu Trybunału w Złoczowie.

Zatem podług propozycji Prezydium c. k. Sądu wyższego Lwowskiego w skład terytorjum Trybunału w Brzeżanach weszłyby okręgi Sądów powiatowych :

1. w Brzeżanach;
  2. w Kozowej;
  3. w Bóbrce;
  4. w Chodorowie;
  5. w Podhajcach;
  6. w Rohatynie;
  7. w Bursztynie;
  8. w Przemyślanach;
- z ogólną ludnością 315.248 głów.

Wydział krajowy, dzieląc zapatrywanie się Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie co do znaczenia §. 10 ustawy z dnia 19. maja 1868 r., nie może zalecać Wysokiemu Sejmowi przyjęcia ani jednej, ani drugiej propozycyi w oznaczeniu granic przyszłego Trybunału w Brzeżanach. Zasiągnąwszy w tej sprawie dokładnych informacji i opinij odnośnych Rad powiatowych nabył przekonania, że jakkolwiek propozycya c. k. Sądu wyższego we Lwowie daleko więcej przedstawia dogodności w konfiguracji terytoryalnej przyszłego Trybunału w Brzeżanach, a zatem i dogodności mieszkańców, to jednak zgodzić się nie może, aby powiaty sądowe, w Bóbrce i Chodorowie, a szczególnie pierwszy z nich, miały być włączone do tego okręgu.

Rada powiatowa Bobrecka w uchwale swej z dnia 2. Lipca 1883., żądając stanowczo przyłączenia tych okręgów Sądów powiatowych, zamiast do Brzeżan, do okręgu Sądu krajowego we Lwowie, przytacza:

1) że granica c. k. Starostwa bobreckiego jest tylko o 2 mile oddalona od Lwowa — samo miasto Bóbrka o 4, a Chodorów o mil 7;

2) że wzdłuż całego Starostwa biegnie droga żelazna Lwowsko - Czerniowiecka z siedmiu stacyami; zatem komunikacya ze Lwowem, z którym łączą mieszkańców wszystkie interesa urzędowe, przemysłowe i handlowe, jest niezmiernie tania i ułatwiona;

3) Bóbrka oddalona jest od Brzeżan mil 8, Chodorów mil 7, a między tymi punktami jest tylko komunikacya drogą kołową;

4) wreszcie, że jakkolwiek mieszkańcy tego powiatu, udając się dziś w sprawach sądowych do Złoczowa drogą żelazną kołować muszą na Lwów, to jednak podróż ta jest dla nich mniej nieciążliwą i szybszą, niż podróż drogą zwyczajną do Brzeżan. Dla tego też Rada powiatowa oświadcza, iż w razie nieuwzględnienia jej życzeń co do przeniesienia wspomnianych okręgów sądowych do okręgu Sądu krajowego we Lwowie, zmuszoną byłaby żądać pozostawienia ich nadal w terytoryum Trybunału złoczowskiego.

Wydział krajowy dzieląc w pewnej mierze opinię Rady powiatowej w Bóbrce, a mianowicie co do przeniesienia jednego powiatu sądowego w Bóbrce do okręgu Sądu krajowego we Lwowie, przed stanowczem postawieniem Wysokiemu Sejmowi swych wniosków, odniósł się jeszcze do Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie, upraszając o jego w tej sprawie opinię.

Jakoż pod dniem 15. Września r. b. do LW. 46.350 otrzymał odpowiedź, że Prezydium Sądu wyższego, stojąc przy pierwotnej propozycyi swojej, nie zgadza się na przyłączenie powiatu sądowego w Bóbrce do Sądu krajowego lwowskiego, motywując odmowę tem:

a) że wciągnięto by przez to do nowej organizacyi częściowej także i Sąd krajowy we Lwowie, podczas, gdy właściwie rzecz idzie tylko o podział okręgu Trybunału w Złoczowie na dwa okręgi, a zatem, że sprawa utworzenia nowego Trybunału w Brzeżanach, ciągnącą się od roku 1874, narażoną byłaby na zwłokę;

b) że mimo przeciwnego oświadczenia się Rady powiatowej Bobreckiej mieszkańcom tych dwóch powiatów sądowych powinno być dogodniej należeć do Brzeżan niż do Złoczowa;

c) że niepodobnem jest uwzględniać różnorodnych żądań mieszkańców przy formowaniu okręgów Sądów kolegialnych, lecz przedewszystkiem zwracać uwagę na zmniejszanie a nie powiększanie dotychczasowych rejonów okręgów Trybunałów Iszej Instancyi.

Otóż motywa powyższe nie mogą dostatecznie usprawiedliwić opozycji Prezydium c. k. Sądu wyższego Lwowskiego, co do przydzielenia powiatu sądowego Bóbrki do Sądu kraj. we Lwowie.

I tak co do pierwszego punktu, Wydział krajowy nie widzi żadnej konieczności, dla którejby przy formowaniu nowego Trybunału w Brzeżanach, trzymać się miano ściśle granic terytorium dzisiejszego Trybunału w Złoczowie i z niego tylko wytwarzano tylko okręg taki dla Brzeżan, jeżeli miejscowe stosunki i interesa czego innego wymagają. Tak samo widocznie zapatruje się na tę sprawę i Ministerium Sprawiedliwości, jeżeli proponuje wyłączenie z terytorium Trybunału Tarnopolskiego okręgu Sądu powiat. w Wiśniowczyku i przydzielenie go do okręgu Brzeżańskiego.

Zresztą sięgnąwszy dalej, znajdziemy przy projekcie złożonym Wydziałowi krajowemu przez toż samo Prezydium c. k. Sądu wyższego we Lwowie w r. 1873 Alegat XVIII Sprawozd. stenogr. z roku 1873 z okazji utworzenia nowego Trybunału w Kołomyi i cały plan ogauizacyi Trybunałów Iszej Instancyi we wschodniej części kraju, w którym między innymi zakwalifikowano okręgi Sądów powiatowych w Bóbrce i Chodorowie do przeniesienia do Sądu krajowego we Lwowie.

Od tego czasu położenie wspomnianych powiatów sądowych w starostwie Bóbreckiem ani granice Sądów kolegialnych w niczem się nie zmieniły, dlatego i obecny protest Sądu wyższego nie da się usprawiedliwić.

Co się tyczy dogodności mieszkańców, o której Prezydium Sądu wyższego nadmienia, to pod tym względem zdaje się, że głos Rady powiatowej musi być bardziej kompetentny.

Przyjmując za zasadę uznaną powszechnie w Rządach konstytucyjnych, że władze są dla kraju, przy tak ważnej decyzji jaką jest oznaczenie terytorium Trybunału I. Instancyi w Brzeżanach, Wydział krajowy uważa, iż na pierwszym względzie należy mieć istotne potrzeby i interesa mieszkańców danej okolicy, a nie interesa pewnych władz lub miejscowości. Zresztą, jeżeli w skutek przyłączenia powiatu sądowego Bobreckiego do Lwowa, okręg Sądu krajowego nieco się powiększy, Wydział krajowy mniema, że Wysoki Sejm nie będzie miał nic przeciw temu, jeżeli Ministerium sprawiedliwości podejmie sprawę dalszej regulacyi terytorjów innych Trybunałów w myśl przedłożonego w r. 1873 projektu przez Prezydium Sądu wyższego krajowego we Lwowie.

Reasumując tedy powyższe motywa i biorąc na uwagę, że okręg Sądu powiatowego w Wiśniowczyku ma też samą i w takich samych warunkach odległość od Brzeżan co i od Tarnopola, Wydział krajowy jest zdania, że do okręgu przyszłego Trybunału I. Instancyi w Brzeżanach powinny wejść ośm okręgów następujących Sądów powiatowych:

1. Brzeżański,
2. Kozowej,
3. Chodorowski,
4. Podhajecki,
5. Wiśniowczyka,
6. Rohatyński,
7. Bursztyński,
8. Przemyślański,

które obejmują ogólnej ludności 301.863 głów — i jednocześnie oświadczyć c. k. Rządowi, aby okręg Sądu powiatowego w Bóbrce wyłączony został z okręgu Trybunału Złoczowskiego a przydzielony do okręgu Sądu krajowego we Lwowie.

Z tego powodu wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na mocy §. 1. ustawy państwowej z dnia 26. Kwietnia 1873 oświadcza c. k. Rządowi, iż do okręgu c. k. Trybunału I. Instancyi w Brzeżanach przydzielone być mają:

a) z okręgu Trybunału w Złoczowie: okręgi c. k. Sądów powiatowych w Brzeżanach, Kozowej, Chodorowie, Podhajcach, Rohatynie, Bursztynie i Przemyślanach.

b) zaś z okręgu Trybunału I-szej Instancji w Tarnopolu okręg Sądu powiatowego w Wiśniowczyku z tem żeby jednocześnie okręg Sądu powiatowego w Bóbrce wyłączony został z okręgu Trybunału I-szej Instancji w Złoczowie a przydzielony do okręgu Sądu krajowego we Lwowie.

Lwów dnia 20. Września 1883.

Marszałek krajowy :

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz m. p.

Sprawozdawca :

Waleryan Podlewski m. p.

Członek Wydziału krajowego.

1. Krawczyński
2. Kowalski
3. Kozłowski
4. Kubiński
5. Kuczyński
6. Kuciński
7. Kuciński
8. Kuciński

Aleg. 27.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 11. Października 1881. uchwalił Wysoki Sejm w skutek sprawozdania Komisji kultury krajowej o wniosku pośła Polanowskiego w sprawie zakładania niższych szkół rolniczych co następuje:

„Wzywa się Wydział krajowy, by zbadał warunki założenia szkół niższych rolniczych, przeprowadził rokowania tak z c. k. Rządem o subwencyę jakoteż z Radami powiatowemi, gminami i pojedynczemi osobami o dotacye w gruntach, budynkach, w gotówce lub stypendyach; oraz by wnioski o założenie szkół rolniczych niższych, oznaczając miejscowości, które ku temu uzna za stosowne, Sejmowi na następnej sesyi przedłożył“.

W celu wykonania polecenia powyższego Wydział krajowy, jak już wspomniano w przeszłorocznem sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego (str. 29), zażądał rozporządzeniem z dnia 28. Października 1881. L. 51.198. od komitetów obudwóch krajowych Towarzystw rolniczych, ażeby mu objawiły w sprawie zakładania niższych szkół rolniczych swoją opinię, a mianowicie oznaczyły zasady organizacyi projektowanych szkół oraz wskazały miejscowości, w którychby szkoły te umieścić należało. Równocześnie zawezwał Wydział krajowy wszystkie Wydziały powiatowe, ażeby mu doniosły, czy założenie niższych szkół rolniczych w powiatach swych uważają za pożądane, ewentualnie wskazały miejscowości zdaniem ich najodpowiedniejsze na siedziby takich szkół oraz wymieniły dotacye, jakimi by powiaty i gminy na siedziby szkół przeznaczone do założenia i utrzymania ich przyczynić się były skłonne.

Wreszcie udzielił Wydział krajowy odezwą z tej samej daty odpis uchwały Wysokiego Sejmu c. k. Prezydium Namiestnictwa, wyrażając przytem oczekiwanie, że c. k. Rząd nie odmówi mu wsparcia materialnego, potrzebnego do wykonania projektu założenia kilku niższych szkół rolniczych w kraju.

Komitety c. k. Towarzystwa rolniczo-gospodarczego w Krakowie i c. k. gal. Towarzystwa gospodarczego uczyniły zadość wezwaniu Wydziału krajowego, pierwszy relacyą z dn. 13. Maja 1882. L. 9255. a drugi relacyą z dnia 12. Października 1882. L. 2074. W relacyach tych zaś oświadczyły się obadwa Komitety za zakładaniem niższych szkół rolniczych i wypowiedziały przedewszystkiem zdanie swe w kwestyi zasad organizacyi rzeczonych szkół.

Uzyskawszy w projektach Komitetów Towarzystw gosp. podstawę do dalszego rozbioru kwestyi organizacyi, postanowił Wydział krajowy bliższe zbadanie kwestyi tej poruczyć ankiecie, do której zaprosił rozporządzeniem z dnia 31. Października 1882. L. 32.297. PP. Jana Gnoińskiego, Adama Noëla, Jakoba Barona Romaszkana oraz jako delegata Komitetu c. k. gal. Towarzystwa gospodarczego p. Władysława Tynieckiego. W tym składzie ankietą na posiedzeniach z dnia 18. i 19. Grudnia 1882., odbytych pod przewodnictwem członka Wydziału krajowego p. Dra Józefa Wereszczyńskiego, ułożyła projekt statutu dla niższych szkół rolniczych a w części także szczegółowy plan nauki dla tychże szkół.

Po wysłuchaniu zdania ankiety a nadto dyrektora i trzech profesorów krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublinach, którzy na wezwanie Wydziału krajowego z dnia 22. Grudnia 1882. L. 61.421. odbyli naradę nad elaboratami ankiety w dniu 18. Stycznia b. r., przyjął Wydział krajowy zgodnie z opinią tak ankiety jakoteż grona profesorów Dublańskich za zasadę, że projektowane niższe szkoły rolnicze winny:

1) powstawać jako zakłady krajowe;
2) mieć kierunek praktyczny, t. j. kształcić przedewszystkiem drogą nauki praktycznej; przeto też

3) być zakładane wyłącznie przy większych dobrze prowadzonych gospodarstwach, któreby im służyły za środek naukowy — a jeżeli szkoły nie prowadzą gospodarstwa własnego, stanowiły ich główny środek naukowy;

4) o ile możności prowadzić własne gospodarstwo na mniej więcej 20 morgach gruntu, w każdym razie zaś mieć do rozporządzenia pole szkolne o powierzchni przynajmniej 6 morgów.

- Na zasadach powyższych opiera się statut dla niższych szkół rolniczych,
- Alegat 1.** który Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć $\%.$ Wysokiemu Sejmowi. — Oprócz statutu ułożył Wydział krajowy przy udziale grona profesorów Dublańskich także załączony $\%.$ szczegółowy plan nauki dla szkół rzeczonych, oraz zestawił preliminarz kosztów założenia i utrzymania niższej szkoły rolniczej jak w załączniku $\%.$ —
- Alegat 2.**
- Alegat 3.**

Na okólnik wystosowany przez Wydział krajowy w sprawie zakładania niższych szkół rolniczych do Wydziałów powiatowych, odpowiedziało do tej pory tylko 49 Wydziałów powiatowych.

Z tych dwa, a mianowicie: Wydziały powiatowe w Brodach i Brzesku oświadczyły się przeciw projektowi zakładania niższych szkół rolniczych, częścią ze względów finansowych, częścią z obawy, że szkoły te chybią celem dla braku uzdolnionych nauczycieli i dla braku uczniów.

Dalszych 18 Wydziałów powiatowych zgadza się w zasadzie z projektem, lecz albo nie widzi potrzeby niższej szkoły rolniczej dla powiatu z powodu, że taka szkoła istnieje już lub powstać ma w pobliżu (jak Borszczów, Grodek, Kamionka Strumiłowa, Kraków, Lwów i Mościska), albo też wyraża zdanie, że niższa szkoła rolnicza nie miałaby powodzenia w powiecie w obec lichą glebę spowodowanego ubóstwa włościan, którym nadto zbywa całkiem na poczuciu potrzeby kształcenia się, (jak Bóbrka, Husiatyn, Kałusz, Łańcut, Mielec, Nadworna, Nisko, Przemyśl, Rawa, Śniatyn, Turka i Złoczów). — Z pozostałych 29 Wydziałów powiatowych trzy, a mianowicie Wydziały powiatowe: w Jasle, Krośnie i Podhajcach, oświadczyły, że ostateczną decyzję powziąć mogą dopiero po otrzymaniu bliższych wyjaśnień w przedmiocie planu organizacyi oraz kosztów założenia i utrzymania projektowanych niższych szkół rolniczych; reszta zaś, to jest Wydziały powiatowe w Bochni, Dąbrowie, Dolinie, Gorlicach, Grybowie, Horodence, Jarosławiu, Kolbuszowie, Kołomyji, Myślenicach, Pilźnie, Przemyślanach, Rohatynie, Rudkach, Rzeszowie, Samborze,

Sanoku, Staremmieście, Stryju, Tarnobrzegu, Tarnopolu, Tarnowie, Zaleszczykach, Zbarażu, Żydaczowie i Żywcu, przemawiają za założeniem niższej szkoły rolniczej w tym samym lub sąsiednim powiecie, a w większej części przyrzekają jednocześnie na cel powyższy mniej lub więcej hojną dotację z fundusów powiatowych i gminnych.

Z pomiędzy ofert wniesionych przez Wydziały powiatowe, gminy, oddziały Towarzystw gospodarczych lub osoby prywatne, zasługują na wyróżnienie przede wszystkim oferty dotyczące się założenia niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy.

Projekt założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence był przedmiotem rokowań pomiędzy komitetem c. k. gal. Towarzystwa gospodarczego a c. k. Ministerstwem rolnictwa i Wydziałem krajowym już od roku 1874. W ciągu zaś przeszłorocznej sesji sejmowej wniosła Rada powiatowa w Horodence do Wysokiego Sejmu w sprawie powyższej petycją, wskutek której Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniach z dnia 16 i 17 Października 1882 co następuje:

„I. Wzywa się Wydział krajowy by w ciągu roku 1883 przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o udział w kosztach założenia i utrzymania szkół niższych rolniczych włościańskich, a w szczególności o założenie szkół takich w Horodence i w obszarze oddziału Buczacko-Zaleszczyckiego.

„II. Sejm przeznacza z funduszu krajowego sumę do wysokości 10.000 zł. w. a. w celu wprowadzenia w życie dwóch szkół powyżej wymienionych“.

Uchwałę powyższą udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. Października 1882 L. 32297 Wydziałowi powiatowemu w Horodence z oznajmieniem, że równocześnie zwołuje ankietę, mającą obmyśleć zasady organizacji niższych szkół rolniczych, a w szczególności projektowanej niższej szkoły rolniczej w Horodence.

W dalszym toku sprawy przedłożył Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego relacją z dnia 5. Grudnia 1882 L. 2433 dokumenta, podług których zobowiązali się do ofiar na rzecz szkoły powyższej:

1. P. Jakób baron Romaszkan, który ofiarował na założenie szkoły w gotowiznie 2040 zł. w. a. oraz grunt o powierzchni 18 morgów lub w miejsce tegoż dalszych 5000 zł. w. a. w gotowiznie;
2. Oddział Horodeński c. k. gal. Towarzystwa gosp., który zobowiązał się dostarczać uczniom szkoły corocznie 3 stypendya po 150 zł.;
3. Rada powiatowa Horodeńska, która zobowiązała się dostarczać corocznie trzy takie stypendya po 100 zł. w. a.;
4. Gmina Horodenka, która zobowiązała się dostarczać corocznie jedno takie stypendyum w kwocie 100 zł. w. a.

Na podstawie ofert powyższych postanowił Wydział krajowy przystąpić do zawiązania rokowań z c. k. Rządem.

Aleg. 4.

W tym celu ułożył załączony % statut dla niższej szkoły rolniczej w Horodence a następnie przesłał takowy wraz z szkicami zabudowań dla szkoły potrzebnych oraz preliminarzem kosztów jej założenia i utrzymania odezwą z dnia 2 Marca r. b. L. 1121 c. k. Namiestnictwu z prośbą, aby wyjednało u c. k. Ministerstwa rolnictwa odpowiednią subwencję na założenie i utrzymanie projektowanego zakładu.

Z kolei zawiadomił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 20. Marca r. b. L. 12292 Oddział Horodeński c. k. gal. Towarzystwa gosp. o krokach

jakie poczynił w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence, udzielając mu równocześnie statut i preliminarz.

Nareszcie zawezwał rozporządzeniem z dnia 9. Maja r. b. L. 21904 Wydziały powiatowe w Bohorodczanach, Kołomyi, Kossowie, Nadwórnie, Stanisławowie, Śniatynie i Tłumaczu, ażeby starały się nakłonić Reprezentacye swych powiatów do wyznaczenia dotacyi na założenie i utrzymanie niższej szkoły rolniczej w Horodence, a przede wszystkim na stypendya dla uczniów tejże szkoły.

Wezwanie to zaś dotąd odniosło ten skutek, że podług relacyi Wydziału powiatowego w Tłumaczu z dnia 22 Maja b. r. L. 705 Rada powiatowa Tłumacka wyznaczyła dla uczniów szkoły Horodeńskiej jedno stypendyum o rocznych 150 zł. w. a.; Wydział powiatowy w Kossowie w relacyi z dnia 12. Czerwca b. r. L. 526 oświadczył, że w obec niepomyślnego stanu finansowego powiatu nie ma widoku skłonienia Reprezentacyi powiatowej do jakiegokolwiek datku dlatejże szkoły.

O założenie niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy wniósł Oddział Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczycki c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego podaniem z dnia 8. Sierpnia 1882 L. 252 przytaczając na poparcie swej prośby, że:

1. P. Karol hr. Lanckoroński zobowiązał się grunt swój w Nagorzance o powierzchni 24 morgów wraz z potrzebnymi budynkami szkolnemi i gospodarskiemi, których koszta budowy obliczono później na 24136 zł. 50 ct. w. a., oddać na rzecz projektowanej szkoły Wydziałowi krajowemu w dzierżawę na lat dwadzieścia za czynsz roczny w kwocie 50 zł. w. a.

2. Oddział Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczycki c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego uchwalił przyczynić się do pokrycia kosztów założenia szkoły kwotą 2000 zł. w. a. a nadto udzielać uczniom tejże szkoły corocznie 2 stypendya po 150 zł. w. a. przez lat 3;

3. Książę Roman Czartoryski zobowiązał się dostarczać uczniom szkoły corocznie 3 stypendya po 150 zł. w. a. przez lat trzy; a P. Piotr Plattner jedno także stypendyum prze ten sam przeciąg czasu.

Po zapadnięciu przywiedzionej wyżej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. i 17. Października 1882 uznał Wydział krajowy oferty powyższe za dostateczną podstawę do zawiązania rokowań z c. k. Rządem.

Aleg. 5.

Ułożywszy przeto załączony ./. statut niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, przesłał takowy wraz z planem zabudowań potrzebnych dla szkoły i gospodarstwa oraz preliminarzem kosztów założenia i utrzymania szkoły, tudzież zakupna inwentarza gospodarczego, odezwą z dnia 2. Marca b. r. L. 4437 c. k. Namiestnictwu, dołączając taką samą prośbę, jak co do niższej szkoły rolniczej w Horodence. Następnie Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 2. Kwietnia b. r. L. 15513 zawiadomił o stanie rzeczy Oddział Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczycki c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego, udzielając mu równocześnie statut szkoły oraz preliminarz kosztów jej założenia i utrzymania, a nareszcie zawezwał rozporządzeniem z dnia 9. Maja r. b. L. 21902 Wydziały powiatowe w Borszczowie, Buczaczu, Czortkowie, Husiatynie i Zaleszczykach, ażeby starały się nakłonić Reprezentacye swych powiatów do wyznaczenia dotacyi na założenie i utrzymanie niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, a przede wszystkim na stypendya dla uczniów tejże szkoły.

Nadmienić zaś wypada, że wezwanie wystósowane do Wydziałów powiatowych i w tym wypadku nie pozostało bez skutku, gdyż podług relacji Wydziału powiatowego w Borszczowie z dnia 7. Lipca b. r. L. 759 Rada powiatowa Borszczowska wyznaczyła dla uczniów szkoły Jagielnickiej dwa stałe roczne stypendya po 150 zł. w. a.

Co do dalszych rokowań z c. k. Rządem w sprawie dotacyi ze Skarbu Państwa dla niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy, to c. k. Namiestnictwo po otrzymaniu odezw Wydziału krajowego z dnia 2 Marca b. r. L. 1121 i 4437 zażądało, ażeby Wydział krajowy przedłożył dodatkowo szczegółowy plan nauki dla rzeczonych szkół oraz wyjaśnił, czy Wysoki Sejm zakłady te już uznał za krajowe. Żądaniom tym uczynił Wydział krajowy zadość odezwą z dnia 24 Lipca b. r. L. 11140, lecz o decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa w sprawie powyższej dotąd nie otrzymał wiadomości.

Natomiast znalazła już u tegoż Ministerstwa pewne uwzględnienie pierwotna uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 11 Października 1881 r. C. k. Namiestnictwo zawiadomiło bowiem Wydział krajowy odezwą z dnia 2. marca r. b. L. 14201, że w skutek wspomnianej uchwały J. E. p. Minister rolnictwa polecił wypłacić Wydziałowi krajowemu kwotę 8000 zł. w. a. jako zaliczkę na poczet dozwolić się mającej subwencji na założenie niższych szkół rolniczych w Galicyi, zastrzegając sobie jedynie decyzję, dla której z nowo założyc się mających szkół wyasygnowana zaliczka ma być przeznaczoną.

Wobec faktu powyższego, świadczącego o przychylnem usposobieniu c. k. Ministerstwa rolnictwa dla projektu zakładania niższych szkół rolniczych w kraju, zdaje się nie ulegać wątpliwości, że koszta założenia szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy, wynoszące podług załączonych % zestawień 65471 zł. 50 ct., o ile nie są już pokryte przez dary w kwocie 33176 zł. 50 ct. w. a. tudzież dotacyę wstawioną w budżet krajowy na rok 1883 w kwocie 10.000 zł. w. a., znajdują pokrycie w spodziewanej dotacyi ze skarbu państwa. Z tego powodu Wydział krajowy pominął koszta założenia w preliminarzu funduszu krajowego na rok 1884. Natomiast wstawiono w tenże preliminarz w Rub. XV poz. 188 na utrzymanie rzeczonych szkół kwotę 9720 zł w. a. w nadziei, że szkoły te będą mogły być otwarte z początkiem roku 1884, przyczem opart obliczenie wysokości dotacyi z funduszu krajowego potrzebnej na utrzymanie szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy w roku 1884, na przypuszczeniu, że dotacya roczna ze skarbu Państwa na każdą z tych szkół będzie wynosiła przynajmniej 2000 zł. w. a.

Ze względu jednak na dary o których wiadomość nadeszła po załatwieniu preliminarza funduszu krajowego, wypada pierwotne obliczenie sprostować jak następuje. Podług załączonych % preliminarzy wynoszą niedobory:

Aleg. 8. i 9.

1. Szkoły rolniczej w Horodence	6900 zł. w. a.
2. „ „ w Jagielnicy	6320 „ „ -
	<u>Razem 13220 zł. w. a.</u>

Po potrąceniu zaś spodziewanych dotacyj ze skarbu państwa w kwocie	<u>4000 zł. w. a.</u>
pozostaje do pokrycia z funduszu krajowego właściwy niedobór w kwocie	<u>9220 zł. w. a.</u>

Obok Horodenki i Jagielnicy wskazały Wydziałowi krajowemu Towarzystwa gospodarskie i Wydziały powiatowe cały szereg miejscowości, w którychby zdaniem ich należało utworzyć niższe szkoły rolnicze.

Ażeby rokowania wprowadzić na właściwe tory, wystosował Wydział krajowy do Wydziałów powiatowych drugi okólnik w sprawie zakładania niższych szkół rolniczych (z dnia 17 Kwietnia b. r. L. 18.338), w którym podał zasady organizacyi takich szkół, udzielając zarazem statut ułożony dla niższych szkół rolniczych, oraz preliminarz kosztów ich założenia i utrzymania. Pomimo tych wyjaśnień dalsze rokowania nie doprowadziły dotąd do rezultatów zupełnie zadawalniających. Wydział krajowy może przeto przedłożyć obecnie Wysokiemu Sejmowi wnioski swe tylko co do tych niższych szkół rolniczych, które wskazała uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 16. i 17. Października 1882; jednak pozwala sobie nadmienić, że jest usilnem jego staraniem, ażeby w przyszłości przedewszystkiem zachodnia część kraju, dotąd niższych szkół rolniczych wcale nie posiadająca a i w tegorocznych wnioskach nieuwzględniona, uzyskała szkołę taką, o ile możności w jednej z okolic zaproponowanych przez komitet c. k. Towarzystwa roln. gosp. w Krakowie jak w okolicy Rzeszowa, Tarnowa, lub Nowego Sącza.

Na podstawie wyводу powyższego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zgadza się na uznanie założyć się mających niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy za zakłady krajowe, i npoważnia Wydział krajowy do otwarcia tych szkół pod warunkiem, że c. k. Ministerstwo rolnictwa udzieli na założenie ich subwencyę w kwocie 22.000 zł. w. a., oraz zapewni każdej z nich roczną dotacyą ze skarbu Państwa w kwocie przynajmniej 2000 zł. w. a.

Alegat 10.

2. Sejm zatwierdza załączony projekt etatu osób i płac gron nauczycielskich przy krajowych niższ.szkołach rolniczych w Horodence i w Jagielnicy.

3. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na r. 1884 kredyt do wysokości 9220 zł. w. a. na utrzymanie szkół powyższych w tymże roku.

Lwów dnia 16. Września 1883.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblíkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydz. kraj.

STATUT

krajowej niższej szkoły rolniczej w .....

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Cel szkoły.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w ....., założona staniem Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstw. Krakowskiem, wspartego ofiarnością ....., ma na celu kształcenie przede wszystkim synów włościańskich na zdolnych gospodarzy praktycznych.

§. 2.

Środki do dopięcia celu.

Do celu tego dąży szkoła przede wszystkim drogą nauki praktycznej, a mianowicie:

- a) przez wyuczenie dokładnego, sumiennego i racjonalnego wykonywania wszelkich prac gospodarskich tak w polu jak na obejściu gospodarstwa (w stodole, w stajniach i t. d.);
- b) przez objaśnienie istoty, sposobu wykonywania i celu prac gospodarskich w takiej mierze, ażeby uczeń każdą czynność gospodarską umiał uzasadnić i w przyszłym zawodzie podwładnym i czeladzi wytłumaczyć.

Naukę praktyczną popiera:

- 1) systematyczne udzielanie nauki z całości gospodarstwa wiejskiego (rolnictwa, hodowli zwierząt i zarządu) w stosownym zakresie;
- 2) udzielanie elementów nauk przyrodniczych;
- 3) dopełnienie wykształcenia ogólnego za pomocą nauki religii i nauk ogólnie kształcących.

§. 3.

Czas trwania nauki.

Cały kurs nauki trwa lat trzy.

§. 4.

Język wykładowy.

Językiem wykładowym jest język polski.

II. Plan nauki.

§. 5.

Zasadnicze normy, planu nauki.

I. Ćwiczenia w wykonywaniu prac gospodarskich odbywają się przez sześć miesięcy wiosennych, letnich i wcześniejszych jesiennych codziennie, zaś przez resztę roku co drugi dzień w godzinach przeznaczonych na prace gospodarską zwyczajem folwarku, o który szkoła jest oparta.

II. Objaśnianie towarzyszy wszelkim pracom dopóty, dopóki uczniowie w wykonywaniu ich nie nabędą wprawy.

Udzielane objaśnienia winne nie tylko odnosić się do technicznej strony pracy, ale także zwracać uwagę ucznia na cel pracy i związek pomiędzy celem a sposobem wykonywania, oraz na wpływ modyfikujący, jaki wywierają na wykonanie okoliczności zewnętrzne.

III. Nauka teoretyczna, której się udziela w miesiącach, dniach i godzinach wolnych od zajęć praktycznych, obejmuje:

1. *Naukę religii*, zmierzającą do dokładnego objaśnienia i wpojenia obowiązków człowieka w obec Boga, bliźniego i samego siebie.

2. *Naukę języków*, t. j. polskiego, a we wschodniej części kraju także ruskiego, która ma nauczyć władać językami powyższymi ustnie i na piśmie, a oprócz tego dostarczyć uczniom sposobności do uzupełnienia wiadomości swych na polu geografii i historii ojczyznej.

3. *Naukę rachunków* zastosowaną do przyszłego zawodu uczniów.

4. *Wiadomości wstępne z nauk przyrodniczych*, wyjaśniające zjawiska świata otaczającego, a oprócz tego stanowiące wstęp do nauk zawodowych.

5. *Naukę gospodarstwa wiejskiego*, która ma na celu uzupełnienie objaśnień, towarzyszących pracom ręcznym, a obejmuje.

a) *naukę rolnictwa*,

b) *naukę hodowli zwierząt*, t. j. krótko a przystępnie wyłożoną naukę o glebie, o istocie, organach i warunkach życia roślinnego względnie zwierzęcego, następnie wykład części szczegółowych tych nauk, uwzględniający statecznie okoliczne stosunki gospodarskie, oraz stopień wykształcenia i przyszłego zakresu działania uczniów;

c) *naukę zarządu gospodarskiego*, ograniczającą się do uwag, wyjaśnień i omawiań, dotyczących się dat liczebnych przez uczniów w dziennikach i raportach zbieranych i do ćwiczeń w wykazywaniu wzajemnej zależności tychże cyfr.

6. *Ogólne zasady higieny*.

7. *Wykład i objaśnienie najgłówniejszych ustaw i przepisów*, stojących w związku z gospodarstwem wiejskiem.

§. 6.

Szczegółowy plan nauki.

Zakres i wzajemny stosunek przedmiotów nauki teoretycznej tudzież rozkład ich na kursa określa bliżej szczegółowy plan nauki.

Sposób nauczania robót ręcznych i użycia uczniów do pracy, określa bliżej regulamin.

§. 7.

Środki naukowe.

Środkami naukowymi szkoły są:

a) Jako główny środek naukowy gospodarstwo własne szkoły lub gospodarstwo folwarku, przy którym szkoła założona.

b) Pole szkolne o powierzchni przynajmniej 6 morgów, służące wyłącznie do użytku szkoły, t. j. do nauki w wykonywaniu prac różnych około uprawy roli i pielęgnowania roślin, tudzież użycia maszyn i narzędzi gospodarskich.

c) Zbiory potrzebne do ułatwienia wykładów i do demonstracji, a mianowicie zbiór nasion i roślin uprawnych, chwastów, nawozów, modeli

maszyn i narzędzi gospodarskich, dalej zbiór okazów do nauk przyrodniczych, zbiór rycin nauk uzmysławiających i bibliotekę rolniczą.

d) W danym razie celujące gospodarstwa okoliczne większe i mniejsze, do których uczniowie odbywają wycieczki, oraz zwiedzane przez uczniów wystawy i warsztaty.

III. Nauczyciele.

§. 8.

Skład grona nauczycieli.

Grono nauczycieli stanowią:

1. Nauczyciel fachowy a zarazem kierownik szkoły i zakładowego gospodarstwa wiejskiego.

2. Nauczyciel fachowy pomocnik do nauki niektórych działów gospodarstwa wiejskiego i do pomocy pierwszemu w dozorowaniu uczniów przy naukach i pracach gospodarskich.

3. Instruktor nauczający wykonywania robót gospodarskich, jako też do specjalnego dozoru uczniów pracujących.

4. Nauczyciel do nauk elementarnych ogólnie kształcących, który zastąpiony być może siłami nauczycielskimi miejscowymi.

5. Kapelan, którym być może miejscowy pleban lub wikaryusz.

§. 9.

Mianowanie nauczycieli.

Nauczycieli fachowych oraz instruktora, mianuje Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Ks. Krakowskiem na przedstawienie Kuratoryi szkoły i to nauczycieli fachowych za porozumieniem z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Resztę nauczycieli powołuje Kuratorya na przedstawienie kierownika; jednakże zatwierdzenie powołanych zastrzeżone jest Wydziałowi krajowemu.

§. 10.

Stosunek służbowy i płaca nauczycieli.

Nauczyciele fachowi są urzędnikami krajowymi i mają prawa i obowiązki określone ustanową służby krajowej z dnia 23. Marca 1866. o ile takowa do nich może być zastosowaną.

Płace ich ustanawia osobny etat.

Wysokość wynagrodzenia dla reszty nauczycieli oznacza Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem na podstawie wniosków Wydziału krajowego.

IV. Uczniowie.

§. 11.

Sposób utrzymywania i liczba uczniów.

Wszyscy uczniowie mieszkają i są utrzymywani w zakładzie.

Liczba uczniów ograniczoną jest do 30.

§. 12.

Warunki przyjęcia.

Kto chce wstąpić jako uczeń do kraj. niższej szkoły rolniczej w ..... winien:

1) wykazać metryką lub w inny wiarygodny sposób, że ukończył 16ty rok życia;

2) udowodnić, że ukończył z dobrym postępem szkołę ludową, lub w inny sposób nabył znajomości czytania, pisania i rachowania;

3) przedłożyć świadectwo moralności wystawione przez właściwego duszpasterza;

4) przedłożyć świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza;

5) otrzymawszy zapewnienie przyjęcia, złożyć do rąk kierownika pisemne zobowiązanie rodziców, opiekunów lub protektorów, poręczające regularną wypłatę należności przypadających zakładowi od ucznia.

O przyjęciu ucznia do szkoły stanowi kierownik.

§. 13.

Opłaty.

Nauki udziela się uczniom bezpłatnie. Za wikt i utrzymanie w zakładzie tj. za ubiór, pomieszkanie, pościel, opał, światło i pranie opłacają uczniowie do kasy zakładu kwotę nie przekraczającą 150 zł. w. a. rocznie w ratach półrocznych z góry.

Każdoczesną wysokość tej opłaty oznacza Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi.

§. 14.

Egzamina i świadectwa.

Przy końcu każdego roku szkolnego zdają uczniowie egzamin przed komisją egzaminacyjną złożoną z kierownika, egzaminującego nauczyciela i delegata Kuratoryi. Uczeń, który przy tym egzaminie nie otrzymał postępu przynajmniej dostatecznego, nie może przejść na rok wyższy.

Po ukończeniu 3-letniego kursu nauk zdaje każdy uczeń egzaminu główny przed komisją egzaminacyjną złożoną jak wyżej.

Świadectwa otrzymują uczniowie tylko z egzaminów głównych.

W świadectwach tych oznacza się obok postępów ucznia w naukach oraz w wykonywaniu i dozorowaniu prac gospodarskich także zachowanie się i pilność ucznia niemniej specjalne jego uzdolnienie.

Do oznaczenia postępów ucznia w naukach służą następujące stopnie: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Pilność oznacza się stopniami: chwalebna, dostateczna, niedostateczna.

Zachowanie się oznacza się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie. Zachowanie się nieodpowiednie pociąga za sobą wydalenie z zakładu.

V. Zarząd i nadzór.

§. 15.

Kierownik.

Kierownik naukowy szkoły jest bezpośrednim przełożonym grona nauczycieli i uczniów.

Kierownik załatwia wszelkie sprawy wewnętrzne szkoły i odpowiada za zgodne z przepisami prowadzenie szkoły, porządek i karność.

W sprawach odnoszących się do zwyczajnego zarządu szkoły w obrębie zatwierdzonego preliminarza znosi się kierownik bezpośrednio z Wydziałem krajowym, we wszystkich innych sprawach z Kuratoryą szkoły.

§. 16.

Kuratorya.

Nadzór nad szkołą sprawuje Kuratorya, złożona z czterech członków a mianowicie: delegata c. k. Rządu; delegata Wydziału krajowego, delegata Wydziału powiatowego lub Oddziału Towarzystwa gospodarczego tudzież wła-

ściciela folwarku, o który szkoła jest oparta. Każdy członek Kuratoryi ma zastępcę uprawnionego do głosowania przy rozstrzyganiu spraw bieżących

Zadaniem Kuratoryi jest w szczególności:

- a) przedstawiać Wydziałowi krajowemu kandydatów na posady nauczycieli fachowych tudzież instruktora i powoływać resztę nauczycieli na przedstawienie kierownika za potwierdzeniem Wydziału krajowego (§. 9);
- b) przedkładać Wydziałowi krajowemu corocznie wnioski w przedmiocie wysokości opłaty za wikt i utrzymanie uczniów (§. 13);
- c) brać udział w czynności komisji egzaminacyjnej (§. 14);
- d) układać corocznie na podstawie wniosków kierownika projekt preliminarza zwykłych wydatków na szkołę i przedkładać go Wydziałowi krajowemu;
- e) przedkładać Wydziałowi krajowemu w razie potrzeby wnioski i plany, dotyczące się potrzeb budżetem szkoły nieprzewidzianych;
- f) zatwierdzać wypracowane przez kierownika plany rozkładu godzin, przeznaczonych na wykłady i zajęcia praktyczne;
- g) przedstawiać Wydziałowi krajowemu własne zapatrywania i wnioski, dotyczące się organizacji szkoły i działania jej nauczycieli.

Członkom Kuratoryi wolno bywać każdego czasu na wykładach, być obecnymi przy egzaminach i brać udział w wycieczkach szkoły celem przekonania się, czyli i jak się wykonywa plan nauki. Uwagi jednak w tym względzie mogą być czynione tylko pisemnie na ręce kierownika za uchwałą Kuratoryi.

§. 17.

Stosunek Wydziału krajowego do szkoły.

Zwierzchnią władzą zakładu jest Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Do jego zakresu działania należy w szczególności: zatwierdzenie zarządzeń Kuratoryi, dotyczących się powołania kapelana i nauczyciela do nauk elementarnych; bezpośrednia dyspozycya nad funduszami szkoły w zakresie budżetu; stanowienie o potrzebach nadzwyczajnych, o ile takowe mogą być zaspokojone z funduszków krajowych, oddanych pod rozporządzenie Wydziału krajowego.

W sprawach większej wagi, a mianowicie w sprawach zmiany niniejszego statutu, użycia subwencji państwowej i mianowania nauczycieli fachowych, porozumiewa się Wydział krajowy z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Wydział krajowy działa po wystuchaniu zdania Kuratoryi; jedynie w sprawach dotyczących się zwyczajnego zarządu szkoły w zakresie budżetu, wchodzi w bezpośredni stosunek z kierownikiem.

§. 18.

Postanowienia końcowe.

Osobne regulamina i instrukcje określają obowiązki kierownika i nauczycieli i normują porządek wewnętrzny szkoły.

Stosunek szkoły do gospodarstwa folwarku, o który szkoła jest oparta, określa umowa, zawarta z właścicielem tegoż folwarku.

Alegat 2. do sprawozdania L. W. kr. 45.845/83.

Plan szczegółowy

udzielania nauki w krajowych niższych szkołach rolniczych.

I. Zakres nauki teoretycznej i rozkład jej na kursa roczne.

A) Religia.

Na I. roku:

1. Zarys historii biblijnej:
  - a) Dzieje przed przyjściem Chrystusa,
  - b) Dzieje Jezusa Chrystusa,
  - c) Dzieje po Chrystusie Panu.
2. O wierze, — O Składzie apostoelskim.

Na II. roku:

O przykazaniach.

Na III. roku:

O środkach łaski; o Sakramentach świętych i o kościelnych obrzędach i zwyczajach.

B) Język polski.

Uwagi ogólne:

- a) Osiągnięty ma być stopień dorównujący temu, który odpowiada rezultatowi otrzymywanemu w VI. klasie szkół wydziałowych.
- b) Ponieważ uczniom osobno bywają udzielane nauki przyrodnicze, przeto w doborze ustępów do czytania i opowiadania przeznaczonych pierwszeństwo dawać należy artykułom treści moralnej, historycznej, geograficznej, społecznej i t. d.
- c) W ćwiczeniach stylistycznych na odwrót po przebyciu stopni początkowych należy przedewszystkiem mieć na oku przyszły zawód uczniów.

Na roku I.

- a) Czytanie płynne i opowiadanie uporządkowane ustępów z książki przepisanej dla IV. klasy szkół pospolitych.
- b) Z gramatyki: Głosownia; — Podział wyrazów na części mowy; — Deklinacja rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i zaimka.
- c) Dyktando; Ćwiczenia pisemne gramatyczne; raporta pisemne z czynności szczegółowych; opisy narzędzi rolniczych, budynków i t. d.; wykazy zwierząt lub przedmiotów należących do inwentarza martwego.

Na roku II:

- a) Czytanie i opowiadanie ustępów dobieranych w myśl ustępu b) „Uwag ogólnych“.
- b) Z gramatyki: koniugacja i o częściach mowy nieodmiennych.

- c) Ćwiczenia pisemne: Dyktando; opisy prac gospodarskich; raporta z zajęć tygodniowych; doniesienia o zmianach w gospodarstwie; poświadczenia i kwity.

Na roku III:

- a) Czytanie i opowiadanie jak na roku II.
 b) Z gramatyki: Rzecz o składni w stosownym zakresie.
 c) Ćwiczenia pisemne: Sporządzanie raportów tygodniowych i miesięcznych; sprawozdania słowne (nie cyfrowe) o stanie poszczególnych gałęzi gospodarstwa; wywody o konieczności zmian zarządzeń się mających; listy w sprawach gospodarskich i listy do kupców; prowadzenie rejestrów.

C) Język ruski.

W szkołach, w których nauka języka ruskiego udzielaną będzie, równomiernie z nauką języka polskiego udzielaną być powinna.

D) Geografia i historia.

Na roku I.

Wstępne wiadomości z geografii i ogólny pogląd na lądy, morza, orography i hydrografię.

Na roku II.

Europa pod względem fizycznym i politycznym; nieco o etnografii i historii Europy.

Na roku III.

Monarchia austriacka i Galicya; — historia ojczysta.

E) Kaligrafia, rubrykowanie i rysunki.

Na wszystkich 3 latach (wszyscy uczniowie pobierają naukę wspólnie).

F) Rachunki.

Na roku I.

Cztery działania liczbami całymi jedno-gatunkowymi z pamięci i na piśmie; podział monet, czasu, miar i wag dawniej używanych.

Na roku II.

Cztery działania liczbami wielorakiemi i ułamkami dziesiętnymi; metryczne miary i wagi; obliczenie powierzchni trójkąta, czworoboku, koła i wieloboku.

Na roku III.

Cztery działania ułamkami zwyczajnymi; reguła trzech pojedyncza i złożona; rachunek spółki i procentu; obliczanie objętości brył; użycie piona, śrótwagi i libeli.

G) Wiadomości wstępne z nauk przyrodniczych.

Dla II. i III. roku wspólnie.

Uwagi ogólne:

- a) W lekcjach będą uczestniczyli uczniowie po dwa razy, aby zdobywszy sobie w roku pierwszym niejako szkie przedmiotu, w drugim mogli go wypełnić liczniejszymi szczegółami.

- b) Nauczyciel powinien baczyć na to, aby nietylko wzbogacał umysły uczniów w wiadomości do ich przyszłego zawodu potrzebne, ale aby nadto, przez umiejętne zestawienie szczegółów, rozwijał zmysł ich spostrzegawczy, aby ich przyzwyczajał do logicznego myślenia i porządnego myśli wyrażania.
- c) Za przedmiot nauki mają służyć początki z kosmografii, fizyki, chemii, mineralogii, geologii, geognozy, i t. d. a z nauk tych ma być wybrane to tylko, co do celów powyżej wyrażonych jest niezbędne, a zarazem dla umysłów uczniów przystępne.
- d) Unikać należy zbytecznego zaciekania się w subtelnosci nauki i roztrząsania kwestyi naukowych, a opierać się należy na faktach najbliższych, z codziennego życia wziętych.
- e) Do uprzyśtępnienia użyć należy koniecznie eksperymentów, które jednak nie powinny być zanadto liczne i nadto misterne.
- f) Sam wykład nauczyciela powinien być tylko szkicem, stanowiącym ramy, które następnie mają być wypełnione przez uczniów samych za pomocą odpowiedzi na stosowne pytania.

Zakres nie da się naznaczyć szczegółowo. Nauczyciel winien jednak zachować następujący porządek w wykładzie. Zaczawszy od wyjaśnienia stosunku, w jakim pozostaje ziemia do innych ciał w systemie planetarnym, objaśni ruchy ziemi i skutki tychże. Dalej rozdzieli ziemię na powietrze, wodę, część stałą i istoty organiczne na powierzchni żyjące. Następnie poznajomi uczniów: z powietrzem (tlen, azot, kwas węglowy, para wodna, amoniak, kwas azotowy, cząstki zawieszona w powietrzu; — barometr, pompa pneumatyczna;) tudzież z wodą, (wodór; stany skupienia wody; rozszerzanie się ciał, ciepło, temperatura; termometr; rozpuszczalność, woda deszczowa, źródłana, studzienna, rzeczna i t. d.; krażenie wody w przyrodzie; pompy). Wreszcie wychodząc z nauki o ciepłe, poda rzecz o utlenianiu (gniciu, paleniu się i t. d.), poczem, wyjaśniewszy rozróżnienie związków organicznych i nieorganicznych, wymieni ważniejsze z pomiędzy jednych i drugich i opisz sposob powstawania, własność, ważność gospodarską, szkodliwość i t. d. tych, które rolnika szczególnie obchodzą.

H) Nauka gospodarstwa wiejskiego.

AA) Rolnictwo.

Uwagi ogólne:

- a) Cały przedmiot rozdziela się tak, aby na roku III. nauczane były te części, do których dokładnego zrozumienia potrzebne są wiadomości z nauk przyrodniczych.
- b) Materiał ma być wyłożony ściśle według przepisów statutu organizac., a więc w ten sposób, aby w całej części szczegółowej praktyka miejscowa lub okoliczna służyła za podstawę, a dalej tak, aby pamięć ucznia nie była obciążana licznymi a mniej potrzebnymi szczegółami, lecz aby to, co jest istotne, przez uczniów przy współdziałaniu nauczyciela przerobione było wszechstronnie.

Na II. roku.

O narzędziach do uprawy roli, do siewu i zbioru ziemiopłodów, i o ich użyciu. O rozmnażaniu roślin, o ziarnie, wysadkach i rozsądzie, wybór i przy-

gotowanie ziarna do siewu, kartofli, głąbi do sadzenia. — Szczegółowa uprawa (grupami) zbóż, roślin okopowych, pastewnych i przemysłowych.

Na roku III.

Organa roślin, warunki życia roślin; ogólny pogląd na świat roślinny; o roli, jej składnikach i własnościach tychże; rodzaje ziem, ich cechy i własności; żyzność ziemi i jej warunki; gleba i podglebie; zasady melioracyi; cele uprawy mechanicznej; — zasady uprawy; używanie za pomocą nawozów, istota nawozu; — nawozy główne i pomocnicze w okręgu szkoły użyć się dające; — obchodzenie się z obornikiem na stajni i na guojowisku; przygotowanie kompostu; użycie nawozów głównych i pomocniczych; — o siewie i sadzeniu; starania posiewne; zbiór; omłót; przechowanie snopa, ziarna i głąbi; — uprawa łąk; zbiór i przechowanie pasz, starania około pastwisk.

Uwaga. Warunki ekonomiczno-gospodarcze okolicy, w której szkoła się znajduje, rozstrzygają, czy plan nauki teoretycznej obejmować ma także sadownictwo i ogrodnictwo. W danym razie zaś udziela się nauki sadownictwa i ogrodnictwa w półroczu letniem, przeznaczając na każdy z tych przedmiotów po 25 do 30 godzin.

B. B) Hodowla zwierząt.

Obchodzenie się ze zwierzętami przy ich chowie i użyciu koniecznie na niejakię znajomości ich fizjologii oparte być musi. Nauczyciel musi się zatem starać koniecznie rzecz o życiu zwierzęcem i organach jego uprzystępnieć uczniom roku II., poczem w roku III. korzystając z tego, że uczniowie tymczasem nabyli wiadomości z nauk przyrodniczych, przy partyach praktycznych swej nauki ustępy fizjologiczne powtórzyć i stosowanie zasad do praktyki wyjaśnić powinien.

Na roku II.

Życie zwierzęce; skład ciała zwierzęcego i jego organa; warunki życia zwierząt w ogóle, a w szczególności zwierząt gospodarskich; ogólny pogląd na świat zwierzęcy; rozród i uszlachetnianie zwierząt.

Znaczenie pokarmu i tegoż rodzaje; higiena i zasady żywienia zwierząt gospodarskich.

O urządzeniu stajen.

Na roku III.

O poznawaniu wieku zwierząt i o wyborze do różnych użytków według cech zewnętrznych.

Obchodzenie się z poszczególnymi gatunkami zwierząt gospodarskich w okresie ssania, wzrostu i podczas użycia.

O nabiale i jego przeróbkach.

O pielęgnowaniu kopyta i o kuciu.

O uprzęży.

Uwaga. Warunki ekonomiczno-gospodarcze okolicy, w której szkoła się znajduje, rozstrzygają, czy plan nauki teoretyczny obejmować ma także chów drobiu i pszczelnictwo, lub przynajmniej jeden z tych przedmiotów. W danym razie zaś udziela się nauki chowu drobiu i pszczelnictwa w półroczu letniem, przeznaczając na każdy z tych przedmiotów po 25 do 30 godzin.

C. C) Zarząd gospodarski.

dla II. i III. roku wspólnie.

Nauka zarządu gospodarskiego ogranicza się do uwag, wyjaśnień i omawiań, dotyczących się dat liczebnych, przez uczniów w dziennikach i raportach zbieranych, i do ćwiczeń w wykazywaniu wzajemnej zależności tychże cyfr.

J) Ogólne zasady higieny.

Dla roku III.

K) Wykład i objaśnienia najgłówniejszych ustaw i przepisów.

Dla roku III.

II. Rozkład zajęć praktycznych.

W roku I. użyci będą uczniowie:

- a) w półroczu letnim do wykonywania zwykłych robót polowych, tak na polach szkolnych jak i w pobliskich folwarkach pod kierunkiem umyślnie na ten cel ustanowionego dozorczy.
- Przedewszystkiem użyci będą do kopania, orki, włóczki, siewu, plewienia, wywozu i rozrzucania nawozów, robienia kompostów, koszenia paszy, żniwa, zwózki i składania zboża, wybierania głąbi — słowem do wszelkich robót w polu i ogrodzie potrzebnych.
- b) w półroczu zimowym do obsługi krowiarni, stajni końskiej i wołowni, nierogacizny i owiec; do przygotowania karmy, do pielęgnowania pognoi stajennych i innych robót gospodarskich, jak młócenia, czyszczenia, przygotowywania na targ i do siewu i t. d.

W roku II.

pełnić będą uczniowie obowiązki fornala, wolarza, krowiarza — oprócz tego zaś użyci będą do różnych prac wykonywanych za pomocą maszyn.

W roku III.

użyci będą uczniowie obok prac i obowiązków wykonywanych jak w roku I. i II. także i przedewszystkiem do dozoru robót polowych, stajennych, i w ogrodzie lub sadzie.

Uczniowie III. roku, pełniący obowiązki dozorców będą obecni przy każdodzienniej dyspozycji robót gospodarskich, które zapiszą w osobne na ten cel przeznaczone książeczki, z końcem dnia roboczego składać winni kierującemu gospodarstwem szkoły, dyrektorowi lub zastępcy jego ustne raporta z przebiegu prac wykonywanych w dniu ubiegłym, a z końcem każdego tygodnia sporządzać pisemne sprawozdanie z tych działów gospodarstwa, do których w ciągu tygodnia użyci będą do prowadzenia rejestrów gospodarskich, t. j. dziennika robocizny, rejestrów zbożowych, księgi pasz i produktów.

Wszyscy uczniowie użyci będą nadto do robót kołodziejskich przy sporządzaniu i naprawie statków gospodarskich, jakoteż do zwykłych ciesielskich przy naprawie budynków gospodarskich, stawianiu płotów i t. p.; obecni być mają przy kuciu koni i naprawie narzędzi gospodarskich u kowala i t. p.; jednym słowem obznajomieni być powinni ze wszystkimi czynnościami w gospodarstwie.

III. Ilość i rozkład godzin tygodniowych.

	Tygodniowo w roku		
	I.	II.	III.
1. Religia	1	1	1
2. Język polski	11 ¹ / ₂	7	4
3. Język ruski	—	—	—
4. Geografia i historia	1	1	2
5. Kaligrafia, rubrykowanie i rysunki	4	4	4
6. Rachunki	3	3	3
7. Wiadomości wstępne z nauk przyrodniczych	—	4	4
8. Rolnictwo	—	4	4
9. Hodowla zwierząt	—	3	3
10. Nauka zarządu	—	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂
11. Ogólne zasady higieny	—	—	1
12. Wykład i objaśnienia najgłośniejszych ustaw i przepisów	—	—	1
Razem	20¹/₂	28¹/₂	28¹/₂

Alegat 3. do sprawozdania L. W. kr. 45 845/83.

Zestawienie kosztów

założenia i utrzymania niższej szkoły rolniczej.

A. koszta założenia.

(z wyłączeniem kosztów nabycia gruntu).

I. Budynki.

1) Budynki mieszczące w sobie: sypialnie dla 30 uczniów, dwie sale wykładowe, mieszkanie dla kierownika, nauczyciela pomocniczego, tudzież instruktora, dalej jadalnię, kuchnię, pralnię, spiżarnię, piwnicę i pomieszkanie traktyernika	18.000 zł.	
2) Stajnia na parę koni, wozownia, drewnitnia, wychodki i t. d.	1000 „	19.000 zł.

II. 3) Urządzenie ogrodu i pola szkolnego . . . . . 500 zł.

III. Wewnętrzne urządzenie.

4. Urządzenie sypialń	435 zł.	
5) Urządzenie sal szkolnych	250 „	
6) Urządzenie kancelaryi i sali na zbiory	500 „	
7) Urządzenie łóżek, pościel i bielizna	1050 „	
8) Urządzenie traktyerni i jadalni	500 „	2735 zł.

Do przeniesienia 22.235 zł.

	Z przeniesienia	22.235 zł.
IV. Środki naukowe		2500 zł.
V. Ogólne urządzenie.		
10) Jedna para koni	350 zł.	
11) Wózek do wyjazdu	150 "	
12) Wóz roboczy	60 "	
13) Jedna para uprzęży	50 "	
14) Różne sprzęty i narzędzia	100 "	710 zł.
VI. 15) Rozmaite nieprzewidziane		555 zł.
	Suma kosztów założenia	<u>26.000 zł.</u>

B. Roczne koszty utrzymania.

I. Płace nauczycieli.

1) Nauczyciel fachowy zarazem kierownik płaca 1200 zł. dodatek aktyw. 140 zł.	1340 zł.	
2) Nauczyciel pomocniczy płaca 720 zł. do- datek aktyw. 60 zł.	780 "	
3) Instruktor	480 "	
4) Nauczyciel do nauk elementarnych	250 "	
5) Kapelan i katecheta	150 "	
6) Nauczyciel weterynaryi	200 "	3200 zł.

II. Koszta administracyjne.

7. Zarząd:

a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki, portorya	100 zł.	
b) sługa szkolny	240 "	
c) utrzymanie pary koni szkoln.	200 "	540 zł.
8) Opał	400 "	
9) Oświetlenie	100 "	
10) Utrzymanie budynków	}	200 "
11) Ubezpieczenie "		
12) Płaca kominiarza		
13) Sprzęty i ruchomości	100 "	
14) Lekarz, apteka i rozmaite	100 "	1440 zł.

III. Utrzymanie uczniów.

15) Stołowanie 30 uczniów	} po 150 zł.	4500 zł.
16) Odzież, pościel i pranie 30 uczniów		

IV. Potrzeby naukowe.

17) Przybory do pisania i nauki uczniów	120 zł.	
18) Przykupno środków naukowych	200 "	320 zł.
	Suma kosztów utrzymania	<u>9460 zł.</u>

Lwów dnia 17 kwietnia 1883.

STATUT

krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence.

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Cel szkoły.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence, założona staraniem Wydziału krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkimi Księstwami Krakowskim, wspartego ofiarnością J.W. barona Jakóba Romaszkana z Horodenki, ma na celu kształcenie przede wszystkim synów włościańskich na zdolnych gospodarzy praktycznych.

§. 2.

Środki do dopięcia celu.

Do celu tego dąży szkoła przede wszystkim drogą nauki praktycznej, a mianowicie:

a) przez wyuczenie dokładnego, sumiennego i racjonalnego wykonywania wszelkich prac gospodarskich tak w polu jak na obejściu gospodarstwa (w stodole, w stajniach i t. d.);

b) przez objaśnienie istoty, sposobu wykonywania i celu prac gospodarskich w takiej mierze, ażeby uczeń każdą czynność gospodarską umiał uzasadnić i w przyszłym zawodzie podwładnym i czeladzi wytłómaczyć.

Naukę praktyczną popiera:

1. systematyczne udzielanie nauki w całości gospodarstwa wiejskiego (rolnictwa, hodowli zwierząt i zarządu) w stosownym zakresie;

2. udzielanie elementów nauk przyrodniczych;

3. dopełnienie wykształcenia ogólnego za pomocą nauki religii i nauk ogólnie kształcących.

§. 3.

Czas trwania nauki.

Cały kurs nauki trwa lat trzy.

§. 4.

Język wykładowy.

Językiem wykładowym jest język polski.

II. Plan nauki.

§. 5.

Zasadnicze normy planu nauki.

I. Ćwiczenia w wykonywaniu prac gospodarskich, odbywają się przez 6 miesięcy wiosennych, letnich i wcześniejszych jesiennych, codziennie, zaś przez resztę roku co drugi dzień, w godzinach przeznaczonych na pracę gospodarską zwyczajem folwarku, o który szkoła jest opartą.

II. Objaśnienie towarzyszy wszelkim pracom dopóty, dopóki uczniowie w wykonywaniu ich nie nabędą wprawy. Udzielane objaśnienia winne nie tylko odnosić się do technicznej strony pracy, ale także zwracać uwagę ucznia na cel pracy i związek pomiędzy celem a sposobem wykonywania, oraz na wpływ modyfikujący, jaki wywierają na wykonanie okoliczności zewnętrzne.

III. Nauka teoretyczna, której się udziela w miesiącach, dniach i godzinach wolnych od zajęć praktycznych, obejmuje:

1. *Naukę religii* zmierzającą do dokładnego objaśnienia i wpojenia obowiązków człowieka w obec Boga, bliźniego i samego siebie.

2. *Naukę języków* t. j. polskiego i ruskiego, która ma uczyć władać językami powyższymi ustnie i na piśmie, a oprócz tego dostarczyć uczniom sposobności do uzupełnienia wiadomości swych na polu geografii i historii ojczyznej.

3. *Naukę rachunków* zastosowaną do przyszłego zawodu uczniów.

4. *Wiadomości wstępne z nauk przyrodniczych*, wyjaśniające zjawiska świata otaczającego, a oprócz tego stanowiące wstęp do nauk zawodowych.

5. *Naukę gospodarstwa wiejskiego*, która ma na celu uzupełnienie objaśnień, towarzyszących pracom ręcznym, a obejmuje:

a) *naukę rolnictwa*,

b) *naukę hodowli zwierząt*, t. j. krótko a przystępnie wyłożoną naukę o glebie, o istocie, organach i warunkach życia roślinnego, względnie zwierzęcego, następnie wykład części szczegółowych tych nauk, uwzględniając ostatecznie okoliczne stosunki gospodarskie, oraz stopień wykształcenia i przyszłego zakresu działania uczniów;

c) *naukę zarządu gospodarskiego*, ograniczającą się do uwag, wyjaśnień i omawiań, tyjących się dat liczebnych przez uczniów w dziennikach i raportach zbieranych i do ćwiczeń w wykazywaniu wzajemnej zależności tychże cyfr.

6. *Ogólne zasady higieny*.

7. *Wykład i objaśnienie najgłówniejszych ustaw i przepisów*, zostających w związku z gospodarstwem wiejskiem.

§. 6.

Szczegółowy plan nauki.

Zakres i wzajemny stosunek przedmiotów nauki teoretycznej, tudzież rozkład ich na kursa, określa bliżej szczegółowy plan nauki. Sposób nauczania robót ręcznych i użycia uczniów do pracy określa bliżej regulamin.

§. 7.

Środki naukowe.

Środkami naukowymi szkoły są:

a) Jako główny środek naukowy gospodarstwo folwarku w Horodence, przy którym szkoła jest założona, na mocy umowy z właścicielem tego folwarku.

b) Pole szkolne o 6 morgach powierzchni, będące własnością szkoły i służące wyłącznie do jej użytku, t. j. do nauki w wykonywaniu prac różnych około uprawy roli i pielęgnowania roślin tudzież użycia maszyn i narzędzi gospodarskich.

c) zbiory potrzebne do ułatwienia wykładów i do demonstracji, a mianowicie zbiór nasion i roślin uprawnych, chwastów, nawozów, modeli maszyn i narzędzi gospodarskich, dalej zbiór okazów do nauk przyrodniczych, zbiór rycin naukę uzmysławiających i bibliotekę rolniczą.

d) W danym razie celujące gospodarstwa okoliczne większe i mniejsze, do których uczniowie odbywają wycieczki, oraz zwiedzane przez uczniów wystawy i warsztaty.

III. Nauczyciele.

§. 8.

Skład grona nauczycieli.

Grono nauczycieli stanowią :

1. Nauczyciel fachowy a zarazem kierownik szkoły i zakładowego gospodarstwa wiejskiego.
2. Nauczyciel fachowy pomocnik do nauki niektórych działów gospodarstwa wiejskiego i do pomocy pierwszemu w dozorowaniu uczniów przy naukach i pracach gospodarskich.
3. Instruktor nauczający wykonywania robót gospodarskich, jako też do specjalnego dozoru uczniów pracujących.
4. Nauczyciel do nauk elementarnych ogólnie kształcących, który zastąpić może siłami nauczycielskimi miejscowemi.
5. Kapelan, którym być może miejscowy pleban lub wikaryusz.

§. 9.

Mianowanie nauczycieli.

Nauczycieli fachowych, oraz instruktora, mianuje Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim na przedstawienie Kuratoryi szkoły i to nauczycieli fachowych, za porozumieniem z c. k. Ministerstwem rolnictwa. Resztę nauczycieli powołuje Kuratorya na przedstawienie kierownika; jednakże zatwierdzenie powołanych zastrzeżone jest Wydziałowi krajowemu.

§. 10.

Stosunek służby i płaca nauczycieli.

Nauczyciele fachowi są urzędnikami krajowymi i mają prawa i obowiązki określone ustawą służby krajowej z dnia 23. Marca 1866, o ile takowa do nich może być zastosowana.

Płace ich ustanawia osobny etat.

Wysokość wynagrodzenia dla reszty nauczycieli oznacza Sejm krajowy Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim na podstawie wniosków Wydziału krajowego.

IV. Uczniowie.

§. 11.

Sposób utrzymywania i liczba uczniów.

Wszyscy uczniowie mieszkają i są utrzymywani w zakładzie. Liczba uczniów ograniczona jest do 30.

§. 12.

Warunki przyjęcia.

Kto chce wstąpić jako uczeń do krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence, winien:

1. wykazać metryką lub w inny wiarogodny sposób, że ukończył 16ty rok życia;
2. udowodnić, że ukończył z dobrym postępem szkołę ludową lub w inny sposób nabył znajomości czytania, pisania i rachowania;
3. przedłożyć świadectwo moralności, wystawione przez właściwego duszpasterza;
4. przedłożyć świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza;
5. otrzymawszy zapewnienie przyjęcia, złożyć do rąk kierownika pisemne zobowiązanie rodziców, opiekunów lub protektorów, poręczające regularną wypłatę należności przypadających zakładowi od ucznia.

O przyjęciu ucznia do szkoły, stanowi kierownik.

§. 13.

Oplaty.

Nauki udziela się uczniom bezpłatnie.

Za wikt i utrzymanie w zakładzie t. j. za ubiór, pomieszkanie, pościel, opał, światło i pranie, opłacają uczniowie do kasy zakładu kwotę nie przekraczającą 150 zł. w. a. rocznie, w ratach półrocznych z góry.

Każdoczesną wysokość tej opłaty oznacza Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi.

§. 14.

Egzamina i świadectwa.

Przy końcu każdego roku szkolnego zdają uczniowie egzamin przed komisją egzaminacyjną, złożoną z kierownika, egzaminującego nauczyciela i delegata Kuratoryi.

Uczeń, który przy tym egzaminie nie otrzymał postępu przynajmniej dostatecznego, nie może przejść na rok wyższy.

Po ukończeniu 3-letniego kursu nauk, zdaje każdy uczeń egzamin główny przed komisją egzaminacyjną, złożoną jak wyżej.

Świadectwa otrzymują uczniowie tylko z egzaminów głównych. W świadectwach tych oznacza się obok postępów ucznia w naukach oraz w wykonywaniu i dozorowaniu prac gospodarskich także zachowanie się i pilność ucznia niemniej specjalne jego uzdolnienie.

Do oznaczenia postępów ucznia w naukach, służą następujące stopnie: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Pilność oznacza się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie. Zachowanie się nieodpowiednie, pociąga za sobą wydalenie z zakładu.

V. Zarząd i nadzór.

§. 15.

Kierownik.

Kierownik naukowy szkoły jest bezpośrednim przełożonym grona nauczycieli i uczniów.

Kierownik załatwia wszelkie sprawy wewnętrzne szkoły i odpowiada za zgodne z przepisami prowadzenie szkoły, porządek i karność.

W sprawach, odnoszących się do zwyczajnego zarządu szkoły w obrębie zatwierdzonego preliminarza, znosi się kierownik bezpośrednio z Wydziałem krajowym, we wszystkich innych sprawach z Kuratorią szkoły.

§. 16.

Kuratorya.

Nadzór nad szkołą sprawuje Kuratorya złożona z 4 członków, a mianowicie: delegata c. k. Rządu, delegata Wydziału krajowego, delegata oddziału Horodeńsko-śniatyńsko-kosowskiego c. k. gal. Towarzystwa gospodarczego i właściciela obszaru dworskiego w Horodence. Każdy członek Kuratoryi ma zastępcę uprawnionego do głosowania przy rozstrzyganiu spraw bieżących.

Zadaniem Kuratoryi jest w szczególności:

a) przedstawiać Wydziałowi krajowemu kandydatów na posady nauczycieli fachowych tudzież instruktora i powoływać resztę nauczycieli na przedstawienie kierownika za potwierdzeniem Wydziału krajowego (§. 9.);

b) przedkładać Wydziałowi krajowemu corocznie wnioski w przedmiocie wysokości opłaty za wikt i utrzymanie uczniów (§. 13.);

c) brać udział w czynności komisji egzaminacyjnej (§. 14.);

d) układać corocznie na podstawie wniosków kierownika projekt preliminarza zwykłych wydatków na szkołę i przedkładać go Wydziałowi krajowemu;

e) przedkładać Wydziałowi krajowemu w razie potrzeby wnioski i plany dotyczące się potrzeb budżetem szkoły nieprzewidzianych;

f) Zatwierdzać wypracowane przez kierownika plany rozkładu godzin, przeznaczonych na wykłady i zajęcia praktyczne;

g) przedstawiać Wydziałowi krajowemu własne zapatrywania i wnioski, dotyczące się organizacji szkoły i działania jej nauczycieli. Członkom Kuratoryi wolno być każdego czasu na wykładach, być obecnymi przy egzaminach i brać udział w wycieczkach szkoły, celem przekonania się, czyli i jak się wykonuje plan nauki. Uwagi jednak w tym względzie mogą być czynione tylko pisemnie na ręce kierownika za uchwałą Kuratoryi.

§. 17.

Stosunek Wydziału krajowego do szkoły.

Zwierzchnią władzą zakładu jest Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Do jego zakresu działania należy w szczególności: zatwierdzenie zarządzeń Kuratoryi, dotyczących się powołania kapelana i nauczyciela do nauk elementarnych, bezpośrednia dyspozycja nad funduszami szkoły w zakresie budżetu; stanowienie o potrzebach nadzwyczajnych, o ile takowe mogą być zaspokojone z funduszków krajowych, oddanych pod rozporządzenie Wydziału krajowego.

W sprawach większej wagi a mianowicie w sprawach zmiany niniejszego statutu, użycia subwencji państwowej i mianowania nauczycieli fachowych porozumiewa się Wydział krajowy z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Wydział krajowy działa po wysłuchaniu zdania Kuratoryi; jedynie w sprawach dotyczących się zwyczajnego zarządu szkoły w zakresie budżetu wchodzi w bezpośredni stosunek z kierownikiem.

§. 18.

Postanowienia końcowe.

Osobne regulamina i instrukcje określają obowiązki kierownika i nauczycieli i normują porządek wewnętrzny szkoły.

Stosunek szkoły do gospodarstwa folwarcznego w Horodence określa umowa zawarta z właścicielem folwarku.

Lwów dnia 2. Marca 1883.

Alegat 5. do sprawozdania L. W. kr. 45.845/83.

STATUT

krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy.

1. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Cel szkoły.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy, założona staraniem Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim wspartego ofiarnością JWgo Hrabiego Karola Lanckorońskiego z Rozdołu tudzież oddziału Buczacko - Czortkowsko - Zaleszczyckiego c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, ma na celu przedewszystkiem kształcenie synów włościańskich na zdolnych gospodarzy praktycznych.

§. 2.

Do celu tego dąży szkoła przedewszystkiem drogą nauki praktycznej, a mianowicie:

a) przez wyuczenie dokładnego sumiennego i racjonalnego wykonywania wszelkich prac gospodarskich tak w polu jak na obejściu gospodarstwa (w stodole, w stajniach i t. d.)

b) przez objaśnienie istoty sposobu wykonywania i celu prac gospodarskich w takiej mierze, ażeby uczeń każdą czynność gospodarską umiał uzasadnić i w przyszłym zawodzie podwładnym i czeladzi wytłumaczyć.

Naukę praktyczną popiera:

1. systematyczne udzielanie nauki z całości gospodarstwa wiejskiego (rolnictwa, hodowli zwierząt i zarządu) w stosownym zakresie.

2. udzielanie elementów nauk przyrodniczych.

3. dopełnianie wykształcenia ogólnego za pomocą nauki religii i nauk ogólnie kształcących.

§. 3.

Czas trwania nauki.

Cały kurs nauki trwa lat trzy.

§. 4.

Język wykładowy.

Językiem wykładowym jest język polski.

II. Plan nauki.

§. 5.

Zasadnicze normy planu nauki.

I. Cwiczenia w wykonywaniu prac gospodarskich odbywają się przez 6 miesięcy wiosennych, letnich i wcześniejszych jesiennych codziennie, zaś przez resztę roku co drugi dzień w godzinach przeznaczonych na pracę gospodarską zwyczajem folwarku, o który szkoła jest opartą.

II. Objasnienie towarzyszy wszelkim pracom dopóty, dopóki uczniowie w wykonywaniu ich nie nabędą wprawy.

Udzielane objaśnienia winne nie tylko odnosić się do technicznej strony pracy, ale także zwracać uwagę ucznia na cel pracy i związek pomiędzy celem a sposobem wykonywania oraz wpływ modyfikujący jaki wywierają na wykonanie okoliczności zewnętrzne.

III. Nauka teoretyczna, której się udziela w miesiącach dniach i godzinach wolnych od zajęć praktycznych, obejmuje:

1. *Naukę religii* zmierzającą do dokładnego objaśnienia i wpojenia obowiązków człowieka wobec Boga, bliźniego i samego siebie.

2. *Naukę języków* t. j. polskiego i ruskiego, która ma nauczyć władać językami powyższymi ustnie i na piśmie, a oprócz tego dostarczyć uczniom sposobności do uzupełnienia wiadomości swych na polu geografii i historii ojczyznej.

3. *Naukę rachunków* zastosowaną do przyszłego zawodu uczniów.

4. *Wiadomości wstępne z nauk przyrodniczych*, wyjaśniające zjawiska świata otaczającego, a oprócz tego stanowiące wstęp do nauk zawodowych.

5. *Naukę gospodarstwa wiejskiego*, która ma na celu uzupełnienie objaśnień towarzyszących pracom ręcznym a obejmuje:

a) *naukę rolnictwa*,

b) *naukę hodowli zwierząt*, t. j. krótko a przystępnie wyłożoną naukę o glebie, o istocie, organach i warunkach życia roślinnego, względnie zwierzęcego, następnie wykład części szczegółowych tych nauk uwzględniając ostatecznie okoliczne stosunki gospodarskie, oraz stopień wykształcenia i przyszłego zakresu działania uczniów;

c) *naukę zarządu gospodarskiego*, ograniczającą się do uwag, wyjaśnień i omawiań dotyczących się dat liczebnych przez uczniów w dziennikach i raportach zbieranych i do ćwiczeń w wykazywaniu wzajemnej zależności tychże cyfr.

6. *Ogólne zasady higieny*.

7. *Wykład i objaśnienie najgłówniejszych ustaw i przepisów* stojących w związku z gospodarstwem wiejskim.

§. 6.

Szczegółowy plan nauki

Zakres i wzajemny stosunek przedmiotów nauki teoretycznej tudzież rozkład ich na kursa określa bliżej szczegółowy plan nauki.

Sposób nauczania robót ręcznych i użycia uczniów do pracy określa bliżej regulamin.

§. 7.

Środki naukowe.

Środkami naukowemi szkoły są:

- a) Jako główny środek naukowy własne gospodarstwo szkoły, urządzone na gruncie zadzierżawionym o mniej więcej 20 morgach powierzchni.
- b) Gospodarstwo folwarku w Jagielnicy, przy którym szkoła jest założona, na mocy umowy z właścicielem tegoż folwarku.
- c) Zbiory potrzebne do ułatwienia wykładów i do demonstracyi, a mianowicie zbiór nasion i roślin uprawnych, chwastów, nawozów, modeli, maszyn i narzędzi gospodarskich, dalej zbiór okazów do nauk przyrodniczych, zbiór rycin nauk uzmysławiających i bibliotekę rolniczą.
- d) W danym razie celujące gospodarstwa okoliczne większe i mniejsze, do których uczniowie odbywają wycieczki oraz zwiedzane przez uczniów wystawy i warsztaty.

III. Nauczyciele.

§. 8.

Skład grona nauczycieli.

Grono nauczycieli stanowią:

1. Nauczyciel fachowy a zarazem kierownik szkoły i zakładowego gospodarstwa wiejskiego.
2. Nauczyciel fachowy pomocnik do nauki niektórych działów gospodarstwa wiejskiego i do pomocy pierwszemu w dozorowaniu uczniów przy naukach i pracach gospodarskich.
3. Instruktor nauczający wykonywania robót gospodarskich, jakoteż do specjalnego dozoru uczniów pracujących.
4. Nauczyciel do nauk elementarnych ogólnie kształcących, który zastąpiony być może siłami nauczycielskimi miejscowemi.
5. Kapelan, którym być może miejscowy pleban lub wikaryusz.

§. 9.

Mianowanie nauczycieli.

Nauczycieli fachowych oraz instruktora mianuje Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim na przedstawienie Kuratoryi szkoły i to nauczycieli fachowych za porozumieniem z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Resztę nauczycieli powołuje Kuratorya na przedstawienie kierownika; jednakże zatwierdzenie powołanych zastrzeżonem jest Wydziałowi krajowemu.

§. 10.

Stosunek służby i płaca nauczycieli.

Nauczyciele fachowi są urzędnikami krajowymi i mają prawa i obowiązki określone ustawą służby krajowej z dnia 23. Marca 1866, o ile takowa do nich może być zastosowana.

Płace ich ustanawia osobny etat. Wysokość wynagrodzenia dla reszty nauczycieli oznacza Sejm krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskim na podstawie wniosku Wydziału krajowego.

IV. Uczniowie.

§. 11.

Sposób utrzymania i liczba uczniów.

Wszyscy uczniowie mieszkają i są utrzymywani w zakładzie. Liczba uczniów ograniczona jest do 30.

§. 12.

Warunki przyjęcia.

Kto chce wstąpić jako uczeń do krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, winien:

1) wykazać metryką lub w inny wiarogodny sposób, że ukończył 16ty rok życia;

2) udowodnić, że ukończył z dobrym postępem szkołę ludową lub w inny sposób nabył znajomości czytania, pisania i rachowania;

3) Przedłożyć świadectwo moralności wystawione przez właściwego duszpasterza;

4) Przedłożyć świadectwo zdrowia wystawione przez lekarza;

5) Otrzymawszy zapewnienie przyjęcia złożyć do rąk kierownika szkoły pisemne zobowiązanie rodziców, opiekunów lub protektorów, poręczające regularną wypłatę należności przypadających zakładowi od ucznia.

O przyjęciu ucznia do szkoły stanowi kierownik.

§. 13.

Opłaty.

Nauki udziela się uczniom bezpłatnie

Za wikt i utrzymanie w zakładzie t. j. za ubiór, pomieszkanie, pościel, opał, światło i pranie wpłacają uczniowie do kasy zakładu kwotę nieprzekraczającą 150 zł. w. a. rocznie w ratach półrocznych z góry.

Każdoczesną wysokość tej opłaty oznacza Wydział krajowy na wniosek Kuratorji.

§. 14.

Egzamina i świadectwa.

Przy końcu każdego roku szkolnego zdają uczniowie egzamin przed komisją egzaminacyjną złożoną z kierownika, egzaminującego nauczyciela i delegata Kuratorji. Uczeń, który przy tym egzaminie nie otrzymał postępu przynajmniej dostatecznego, nie może przejść na rok wyższy.

Po ukończeniu trzyletniego kursu nauki zdaje każdy uczeń egzamin główny przed komisją egzaminacyjną złożoną jak wyżej.

Świadectwa otrzymują uczniowie tylko z egzaminów głównych. W świadectwach tych oznacza się, obok postępów ucznia w naukach oraz w wykonywaniu i dozorowaniu prac gospodarskich, także zachowanie się i pilność ucznia, niemniej specjalne jego uzdolnienie.

Do oznaczenia postępów ucznia w naukach służą następujące stopnie: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Pilność oznacza się stopniami: chwalebna, dostateczna, niedostateczna. Zachowanie się oznacza się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie. Zachowanie się nieodpowiednie pociąga za sobą wydalenie z zakładu.

V. Zarząd i nadzór.

§. 15.

Kierownik.

Kierownik naukowy szkoły jest bezpośrednim przełożonym grona nauczycieli i uczniów.

Kierownik załatwia wszelkie sprawy wewnętrzne szkoły i odpowiada za zgodne z przepisami prowadzenie szkoły, porządek i karność.

W sprawach odnoszących się do zwyczajnego zarządu szkoły w obrębie zatwierdzonego preliminarza znosi się kierownik bezpośrednio z Wydziałem krajowym, we wszystkich innych sprawach z Kuratorją szkoły.

§. 16.

Kuratorya.

Nadzór nad szkołą sprawuje Kuratorya złożona z czterech członków, a mianowicie delegata c. k. Rządu, delegata Wydziału krajowego, delegata oddziału Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczyckiego c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego i właściciela obszaru dworskiego w Jagielnicy. Każdy członek Kuratoryi ma zastępcę uprawnionego do głosowania przy rozstrzyganiu spraw bieżących.

Zadaniem Kuratoryi jest w szczególności:

a) przedstawiać Wydziałowi krajowemu kandydatów na posady nauczycieli fachowych tudzież instruktora i powoływać resztę nauczycieli na przedstawienie kierownika za potwierdzeniem Wydziału krajowego (§. 9);

b) przedkładać Wydziałowi krajowemu corocznie wnioski w przedmiocie wysokości opłaty za wikt i utrzymanie uczniów (§. 13);

c) brać udział w czynności komisji egzaminacyjnej (§. 14);

d) układać corocznie na podstawie wniosków kierownika projekt preliminarza zwykłych wydatków na szkołę i przedkładać go Wydziałowi krajowemu;

e) przedkładać Wydziałowi krajowemu w razie potrzeby wnioski i plany dotyczące się potrzeb budżetem szkoły nieprzewidzianych;

f) zatwierdzać wypracowane przez kierownika plany rozkładu godzin przeznaczonych na wykłady i zajęcia praktyczne;

g) przedstawiać Wydziałowi krajowemu własne zapatrywania i wnioski, dotyczące się organizacji szkoły i działania jej nauczycieli.

Członkom Kuratoryi wolno bywać każdego czasu na wykładach, być obecnym przy egzaminach i brać udział w wycieczkach szkoły celem przekonania się, czyli i jak się wykonywa plan nauki. Uwagi jednak w tym względzie mogą być czynione tylko pisemnie na ręce kierownika za uchwałą Kuratoryi.

§. 17.

Zwierzchnią władzą zakładu jest Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Księstwem Krakowskiem.

Stosunek Wydziału krajowego do szkoły.

Do jego zakresu działania należy w szczególności. zatwierdzanie zarządzeń Kuratoryi, dotyczących się powołania kapelana i nauczyciela do nauk elementarnych, bezpośrednia dyspozycya nad funduszami szkoły w zakresie budżetu, stanowienie o potrzebach nadzwyczajnych, o ile takowe mogą być zaspokojone z funduszków krajowych oddanych pod rozporządzenie Wydziału krajowego.

W sprawach większej wagi, a mianowicie w sprawach zmiany niniejszego statutu, użycia subwencji państwowej i mianowania nauczycieli fachowych, porozumiewa się Wydział krajowy z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Wydział krajowy działa po wysłuchaniu zdania Kuratoryi; jedynie w sprawach dotyczących się zwyczajnego zarządu szkoły, w zakresie budżetu wchodzi w bezpośredni stosunek z kierownikiem.

§. 18.

Postanowienia końcowe.

Osobne regulamina i instrukcye określają obowiązki kierownika i nauczycieli i normują porządek wewnętrzny szkoły, niemniej stosunek jej do gospodarstwa zakładowego.

Stosunek szkoły do gospodarstwa folwarcznego w Jagielnicy określa umowa zawarta z właścicielem folwarku.

Lwów dnia 2. Marca 1883.

Alegat 6. do sprawozdania LW. 45.845/83.

Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Rubryka	Pozycja	K o s z t a z a ł o ż e n i a	Wal. austr.	
			zł.	zł.
I.	1	Zakupno 6 morgów gruntu po 50 zł. za sążeń kwadratowy		4.800
II.		B u d y n k i :		
	2	Dom mieszkalny dla dyrektora, naucz. fach., pomoen. i sługi szkoln.	6.000	
	3	Budynek szkolny na pomieszczenie 30 uczniów	8.000	
	4	Budynek na kuchnię, pralnię, spiżarnię, piwnicę, jadalnię i mieszkanie traktyernika	4.000	
	5	Wychodki	200	
	6	Stajnia na parę koni, wozownia i drewnitnia	400	
	7	Studnia	500	19.100
III.	8	Urządzenie ogrodu i pola doświadczalnego		500
IV.		W e w n ę t r z n e u r z ą d z e n i e .		
	9	Urządzenie sypialni: 30 łóżek po 6 zł., 30 szafek po 7.50 ct. 30 krzesła po 1.50 zł.	435	
	10	Urządzenie dwóch sal szkolnych	250	
	11	Urządzenie kancelaryi i sali na zbiory	500	
	12	Urządzenie łóżek, pościel i bielizna	1.050	
	13	Urządzenie traktyerni i jadalni	500	2.735
V.	14	Środki naukowe		2 500
VI.		O g ó l n e u r z ą d z e n i e .		
	15	Jedna para koni	350	
	16	Wózek do wyjazdu	150	
	17	Wóz roboczy	60	
	18	Jedna para uprzęży	50	
	19	Różne sprzęty i narzędzia	100	710
VII.		Różne nieprzewidziane		655
Suma kosztów			—	31.000

P o k r y c i e

Rubryka	Pozycja	na koszta założenia	Wal. austr.	
			zł.	ct.
I.	—	Fundusz złożony w kasie oszczędności przez p. Jakóba br. Romaszkana na rzecz szkoły wraz z procentem w kwocie	2.040	—
II.	—	Relutum za grunt ofiarowany przez tegoż p. br. Romaszkana w kwocie	5.000	—
		Suma pokrycia	7.040	—
		Pozostaje do pokrycia	23.960	—

Alegat 7. do sprawozdania LW. 45.845/83.

Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Rubryka	Pozycja	Koszta założenia	Wal. austr.		U w a g a
			zł.	ct.	
I.	1	Zakupno gruntu (odpada z powodu, iż hr. Lanckoroński oddaje szkole 24 morgów gruntu w dzierżawę . . . . .)	—	—	
II.		Budynki.			
	2	Budynek szkolny	8.785	72	
	3	Mieszkanie Dyrektora	3.422	54	
	4	„ nauczyciela fach. pom. i bibliot.	3.422	54	
	5	„ traktynika	1.051	—	
	6	Szpichlerz	935	10	
	7	Stodoła	1.103	30	
	8	Stajnia dla koni, wołów, wozownia i pracownia stelmacha	1.683	50	
	9	Krowiarnia i jałownik	923	30	
	10	Chlew i kurnik	723	10	
	11	Drewutnia	673	20	
		Do przeniesienia	22.723	30	

Rubryka	Pozycya	Koszta założenia	Wal. austr.		Wal. austr.		U w a g a
			zł.	ct.	zł.	ct.	
		Z przeniesienia	22.723	30			
III.	12	Mieszkanie odźwiernego	300	—	—	—	
	13	Częstokół	1.113	20	24.136	50	
	14	Urządzenie ogrodu i pola doświadczalnego	—	—	500	—	
IV.		Wewnętrzne urządzenie:					
	15	Urządzenie sypialń (30 łóżek po 6 zł., 30 szatek po 7.50 ct., 30 krzeseł po 1 zł. 50 ct.)	435	—			
	16	Urządzenie sal szkolnych	250	—			
	17	" kancelaryi i muzeum	500	—			
	18	" łóżek, pościel i bielizna	1.050	—			
	19	" traktyerni i jadalni	500	—	2.735	—	
V.	20	Środki naukowe	—	—	2.500	—	
VI.		Inwentarz gospodarczy:					
	21	4 konie po 150 zł.	600	—			
	22	4 woły po 125 zł.	500	—			
	23	6 krów po 300 zł.	1.800	—			
	24	Trzoda chlewna	300	—			
	25	Drób i pasieka	100	—			
	26	Inwentarz martwy (4 wozy po 70 zł., 2 pługi po 50 zł., 4 brony po 10 zł., młocarnia ręczna 150 zł., młynek 120 zł., drobne narzędzia i uprząż 500 zł., sikawka 110 zł.)	1.300	—	4.600	—	
		Suma kosztów	—	—	34.471	50	

P o k r y c i e

Pozycya	na koszta założenia	Wal. austr.	
		zł.	ct.
1	Fundusz ofiarowany przez p. Karola hr. Lanckorońskiego na postawienie budynku szkolnego	24.136	50
2	Fundusz ofiarowany przez oddział Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczycki c. k. gal. Towarzystwa gospodarczego	2.000	—
	Suma pokrycia	26.136	50
	Pozostaje do pokrycia	8.335	—

Alegat 9. do sprawozdania LW. 45.845/83.

Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Rubryka	Pozycya	W y d a t k i	Wal. austr.		Wal. austr.		U w a g a
			zł.	ct.	zł.	ct.	
I.		Płace nauczycieli:					
	1	Nauczyciel fach. zarazem dyrektor pŁ. 1.200 zł. dodatek aktyw. 140 zł.	1.340	—			
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy pŁ. 720 zł. do- datek aktyw. 60 zł.	780	—			
	3	Instruktor	480	—			
	4	Nauczyciel dla nauk elementarnych	250	—			
	5	Kapelan i katechet	150	—			
	6	Nauczyciel weterynaryi	200	—	3.200	—	
II.		Koszta administracyi.					
	7	Zarząd: a) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . . . 100 zł. b) sŁuga szkolny . . . . . 240 „	340	—			
	8	Opał	400	—			
	9	Oświetlenie	100	—			
	10	Utrzymanie budynkŁw }	200	—			
	11	Ubezpieczenie „ }					
	12	Płaca kominiarza }					
	13	Sprzęty i ruchomości	100	—			
	14	Lekarz, apteka i rŁżne inne	100	—	1.240	—	
III.		Utrzymanie uczniŁw.					
	15.	StoŁowanie } dla 20 uczn. po 150 zł.			3.000	—	
	16	OdzieŁ, pościel i pranie }					
IV.		Potrzeby naukowe.					
	17	Przybory do pisania i nauki	120	—			
	18	Przykupno sŁrodkŁw naukowych	200	—	320	—	
		Suma wydatkŁw	—	—	7.760	—	
		D o c h o d y.					
I.		OddziaŁ Buczacko-Czortkowsko-Zaleszczycki c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego . . . . . dwa stypendya po 150 zł.			300	—	
II.		Rada powiatowa Borszczowska . . . . . „ „ „ 150 „			300	—	
III.		KsiĄŻe Roman Czartoryski . . . . . trzy „ „ 150 „			450	—	
IV.		Wny Piotr Plattner jedno stypendyum w kwocie			150	—	
V.		Czysty dochŁd z gruntŁw szkolnych (24 morgŁw)			240	—	
		Suma dochodŁw			2.440	—	
		W porównaniu z wydatkami w kwocie			7.760	—	
		Okazuje siŁ niedobŁr w kwocie			6.320	—	

E T A T

osób i płac grom nauczycielskich krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

I.

Grono nauczycielskie tak krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence, jakoteż niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy składa się:

1. z dwóch nauczycieli fachowych (stałych), z których jeden jest zarazem kierownikiem szkoły;
2. z nauczycieli niestałych, t. j. instruktora, nauczyciela do nauk elementarnych i kapelana.

II.

Nauczyciele fachowi (stali) krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami określonymi w ustawie służby krajowej i uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie i płacach urzędników i sług Wydziału krajowego z dnia 3. Stycznia 1874.

III.

1. Pierwsi nauczyciele fachowi (stali) a zarazem kierownicy zakładów otrzymują wolne pomieszkane i pobierają roczną stałą płacę po	1.200 zł. w. a.
dodatek aktywalny „	140 „ „ „
dodatek pięcioletni „	200 „ „ „
2. Nauczyciele fachowi pomocnicy (stali) otrzymują wolne pomieszkane i pobierają:	
roczną stałą płacę po	720 „ „ „
dodatek aktywalny „	60 „ „ „
dodatek pięcioletni „	100 „ „ „

IV.

1) Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzce służbę przez pięć lat nieprzerwanie. — Służba pełniona przy innych urzędach i szkołach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjętą została do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzce częściej jak trzy razy t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na płacę udzielone na podstawie §. 37. ustawy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

- 2) Dodatek aktywalny nie może być policzonym do emerytury.
- 3) Co do dyet należy się stosować do §. 3. uchwały sejmowej z dnia 15. Października 1881.

V.

1) Nauczycieli niestali krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet funduszu krajowego.

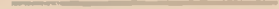
2) Stanowisko nauczycieli niestałych, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuta org. kraj. niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy, tudzież regulamina i instrukcje na podstawie statutu tego wydać się mające.

We Lwowie dnia 16. Września 1883 r.

2) Dobatek kwiatowy nie może być pobierany do emerytalnego
3) Co do dykt należało się skosować do §. 3. uchwały komisji z dnia 15. października 1881.

1) Zmianach nie ma, krajowych i w szczególności w Horzence i w Jankowicach nie
do urzędowania krajowym i nie ma to być do emerytalnego z wyjątkiem ich wyłączenia sta-
niej kwiatowy i podobny krajowy.
2) Skosować kwiatowy nie ma, krajowych i w szczególności w Horzence i w Jankowicach nie
mających stać krajowym w Horzence i w Jankowicach i podobnie i podobnie na podob-
nie stać krajowym w Horzence i w Jankowicach.

We Lwowie dnia 16. września 1881.

Wniosek.

Zważywszy

- że uobywatelnienie włościan, jest jednym z najważniejszych zadań bieżącej chwili; — warunkuje bowiem prawidłowy rozwój naszego organizmu narodowego, który nie nabierze siły, dopóki zadanie to nie zostanie spełnionem;
- że w tym celu, niezależnie od starań o umoralnienie ludu wiejskiego i o wychowanie rosnących jego pokoleń, powinny być jednocześnie rozwiniętymi wszelkie możliwe usiłowania, ku doprowadzeniu włościan do materialnego dobrobytu; więc obok wpływu i pomocy ze strony kościoła, jak niemniej obok ulepszania i pomnażania liczby szkół ludowych, należy jednocześnie postawić włościan w takich warunkach ekonomicznych, które dawałyby im możliwość zapracowania na względny dobrobyt; — skoro nędza utrudnia ów wpływ, owoce zaś nauki wynoszonej ze szkoły wiejskiej marnieją, ilekroć włościanin w całym swem życiu, ma stawać się ofiarą lichwy i być pozbawionym środków do polepszania kultury swego gospodarstwa rolnego;
- że poprawa obecnych warunków ekonomicznych jest możliwą nieinaczej, jak przy ułatwieniu włościanom spłaty wysoko procentowych długów i przy urządzeniu taniego i dostępnego kredytu, zapomocą którego byłiby w możności podnosić kulturę swych gospodarstw;
- że istniejące kasy gminne, jak to jest powszechnie wiadomem są źle administrowane, a nawet zagrożone utratą funduszków, któremi były uposażone; więc powyższemu celowi nie czynią zadosyć;
- że urzeczywistnienie tegoż celu wymaga bardzo znacznych funduszków, których kraj wytworzyć nie jest w możności; same wszakże gminy wiejskie posiadają kapitały, przenoszące ogólną sumę pięciu milionów zł.;
- że właśnie za pomocą tych kapitałów, można uczynić zadość naglącej potrzebie, a używając je wyłącznie w interesie ogółu włościan, wpłynąć w sposób dodatni na warunki ekonomiczne małej własności ziemskiej;

z tych powodów, mam zaszczyt wnieść :

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem uchwała załączone zasady urządzenia powiatowych i filialnych kas pożyczkowych i oszczędności“.

Wnioskodawca :

Antoni Wrotnowski,

poseł na Sejm krajowy.

*Adam Skrzyński,
Teofil Żurowski,
Augustynowicz,
Chamiec,
Wierzbicki,*

*Madeyski,
Wł. Koziembrodzki,
Czesław hr. Lassocki,
Mieroszowski,
K. Scipio,*

*Stanisław Klucki,
Tyszkiewicz,
G. Romer,
Teofil Merunowicz,
J. Mochnacki.*

Z a s a d y

dla urzędzenia powiatowych i filialnych kas pożyczkowych i oszczędności.

§. 1.

W celu dostarczenia włościanom środków spłaty wysoko procentowych długów jakie ich obecnie ciążą — jak niemniej w celu ułatwienia małej własności ziemskiej a w szczególności gospodarstwom włościańskim kredytu na wkłady potrzebne na ulepszenia gruntowe, nabywanie inwentarzy żywych i narzędzi rolniczych i w ogóle na wydatki, dążące do podniesienia kultury rzeczonych gospodarstw, — wreszcie, w celu udzielania pożyczek ludności włościańskiej potrzebującej pomocy kredytowych — utworzoną być ma w każdym mieście powiatowem powiatowa kasa pożyczkowa i oszczędności, istnieć mająca na niżej wskazanych zasadach.

§. 2.

Powiatowa kasa pożyczkowa i oszczędności będzie instytucją powiatową tego powiatu, w którym zostanie utworzoną.

§. 3.

Fundusze powiatowej kasy pożyczkowej powstają:

- a) z sum, jakie reprezentacya powiatu przeznaczy na uposażenie kasy w chwili jej utworzenia, lub jakie zechce do niej przelewać na wzmożenie tegoż uposażenia, w ciągu dalszego jej istnienia;
- b) z pożyczek, jakie reprezentacya powiatu zaciągnie na powyższy cel od Banku krajowego w obligacjach komunalnych tegoż Banku;
- c) z funduszów zakładowych, wykazanych ostatnim bilansem gminnych kas pożyczkowych i kas oszczędności, jakie na podstawie statutów ułożonych wedle wzoru wydanego w d. 5. Czerwca 1874. do l. 22.824 przez c. k. Namiestnictwo, lub na podstawie statutu, przesłanego temuż Namiestnictwu w dniu 17. Czerwca 1872 przez c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych, dziś istnieją we wszystkich gminach wiejskich tego powiatu, w którym zostanie utworzoną powiatowa kasa pożyczkowa i oszczędności;

- d)* ze wszystkich kapitałów, będących własnością rzeczonych gmin, a nie przeznaczonych na inne specjalne cele;
- e)* z kar pieniężnych nakładanych w rzeczonych gminach na podstawie §§. 102. i 108. ustawy gminnej a względnie ustawy krajowej z dnia 17. Czerwca 1874. (Dz. ust. kr. Nr. 40.);
- f)* z chwilowo lokowanych kwot rozporządzalnych, pochodzących „z kar pieniężnych“, które według istniejących ustaw mają wpływać do funduszu ubogich, w gminach wiejskich rzeczonego powiatu;
- g)* z zaliczek zwrotnych udzielanych przez Wydział krajowy bezpośrednio z funduszu krajowego;
- h)* z darów i zapisów czynionych na rzecz powiatowej kasy pożyczkowej;
- i)* z sum lokowanych w tejże kasie na procent, a spłacalnych jednorazowo lub częściowo, bądź na każde zażądanie lokującego, bądź po upływie oznaczonego terminu od dnia zażądania przezeń zwrotu;
- k)* z wkładek oszczędności, przyjmowanych przez powiatową kasę na książeczki wkładkowe, celem fruktyfikowania drobnych oszczędności od najmniej 1 złotego — najwyżej do 50 zł.;
- l)* z tej części corocznych czystych zysków powiatowej kasy, jaka dołączoną być winna do jej uposażenia, odpowiednio do przepisu §. 12. ustępu 3. niniejszej ustawy.

§. 4.

Z chwilą utworzenia każdej powiatowej kasy pożyczkowej i oszczędności, istnieć przestają dziś we wszystkich gminach wiejskich tegoż powiatu istniejące gminne kasy pożyczkowe i gminne kasy oszczędności, a wzmiankowane w ustępie *e)* poprzedzającego paragrafu.

Wszystkie aktywa i passiva każdej z tych kas, przechodzą na wyłączną własność powiatowej kasy pożyczkowej, która będzie władną ściągać wszystkie fundusze przez rzeczone kasy rozpożyczone, jako z mocy niniejszej ustawy postawiona w prawach i obowiązkach kasy gminnej, która rzeczone fundusze poprzednio rozpożyczyła.

§. 5.

Powiatowa kasa pożyczkowa i oszczędności będzie w obowiązku opłacać każdej gminie procent w równych półrocznych ratach z dołu, od funduszków wzmiankowanych w §. 3., art. *e)*, *d)* i *f)*, a przyjętych od gminy bądź w gotowiznie, bądź w papierach publicznych, poczynając od półrocza, w którym fundusze te przyjęła.

Od wierzytelności tejże gminy, procent opłacanym być ma, poczynając od półrocza, w którym zostaną one przez powiatową kasę pożyczkową i oszczędności zrealizowanemi, i w miarę ich realizowania wszakże, będzie ona władną czynić odpowiednie potrącenia tego, co wypadnie na pokrycie passiwów, przez nią do zaspokojenia przyjętych.

Powyższe zobowiązanie zostaje na rzecz gmin zabezpieczonem, nietylko całym majątkiem powiatowej kasy, ale nadto gwarancją całego powiatu.

§. 6.

Wysokość stopy procentowej, mającej być uiszczoną przez powiatową kasę od sum wymienionych w ustępach *c)*, *d)*, *f)*, *i)*, *k)* §. 3 jak

niemniej wysokość stopy procentowej, pobieranej przez rzeczoną kasę od udzielonych przez nią pożyczek, będzie oznaczoną na przeciąg każdych z osobna lat 3 przez Wydział krajowy.

Na okres pierwszych lat 3 wysokość ta zostaje oznaczoną jak następuje:

1. od funduszków wzmiankowanych w ustępach *c)*, *f)*, *k)* §. 3 w stosunku 4% rocznie;
2. od funduszków wzmiankowanych w ustępach *d)*, *i)* tegoż §. 3 w stosunku 5% rocznie;
3. od pożyczek udzielanych przez powiatową kasę pożyczkową w stosunku 7% rocznie.

§. 7.

Filialne kasy, mające działać na tychże samych zasadach co powiatowe kasy pożyczkowe i oszczędności, będą urządzane na skutek żądania wniesionego ze strony co najmniej sześciu gmin ze sobą sąsiadujących, popartego zdaniem „centralnego zarządu kółek rolniczych“ istniejącego we Lwowie, na mocy statutu towarzystwa rzeczonych kółek, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo na dniu 1. Sierpnia 1882 do l. 44.701.

Filialna kasa pożyczkowa i oszczędności utworzoną być ma w miejscowości wskazanej przez gminy zanoszące żądanie.

Jednocześnie z jej utworzeniem powiatowa kasa wyda jej wszystkie fundusze, jakie otrzymała od gmin, które żądały utworzenia dla siebie oddzielnej kasy filialnej.

§. 8.

Tak powiatowa jak i filialna kasa będzie administrowaną przez zarząd złożony z 4ch członków i 2ch zastępców, wybieranych przez Reprezentację powiatową.

Dyrektorem tego zarządu Wydział krajowy mianuje jednego z pomiędzy tych 6ciu wybranych.

Zarząd zostawać będzie pod bezpośrednią kontrolą Reprezentacji powiatowej. Wydział powiatowy wykonywać będzie wszystkie prawa i wszystkie obowiązki przysługujące Radom nadzorczym przy stowarzyszeniach kredytowych.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, wyda dla każdej kasy statut i regulamin, określający sposób prowadzenia przez nią interesów, rachunkowości, kasowości i kontroli, -- jak niemniej sposób w jaki kontrola Reprezentacji powiatowej i ingerencya Wydziału powiatowego, ma być wykonywaną.

§. 9.

Pożyczki udzielane będą przez powiatową lub filialną kasę pożyczkową nieinaczej jak przy udziale cenzorów, wybieranych w $\frac{1}{3}$ części przez polityczną władzę powiatową, w $\frac{1}{3}$ części przez Wydział powiatowy i w $\frac{1}{3}$ części przez wszystkie gminy wiejskie powiatu.

Sposób wykonywania powyższego wyboru, czas urzędowania cenzorów i sposób wykonywania tego udziału określi bliżej regulamin wzmiankowany w §. poprzedzającym.

Wszakże w powiatach, w których istnieje będzie zarząd powiatowy kółek rolniczych, utworzony na podstawie §. 42 i następnych statutu towarzystwa rzeczonych kółek, zatwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo dnia 1. Sierpnia 1882 do l. 44.701, — gminy wybierac będą cenzorów, z listy kandydatów projektowanej przez rzeczony zarząd w liczbie trzy razy większej, nad przypadającą do wyboru.

§. 10.

Z pożyczek udzielonych przez powiatowe lub filialne kasy, może korzystać każdy włościanin; wszakże włościanie zamieszkali w gminie wiejskiej, która ma w rzeczonej kasie fundusze wzmiankowane w ustępach *c)*, *d)*, *f)*, §. 3 będą mieli pierwszeństwo do otrzymania pożyczek, do wysokości tychże funduszów.

§. 11.

Zasada pierwszeństwa do otrzymania pożyczek, zamieszczona w §. poprzedzającym, będzie zarówno stosowaną przez filialną kasę pożyczkową do włościan zamieszkałych w tych gminach, dla których taż kasa została utworzoną.

§. 12.

Czysty zysk zarówno powiatowej jak filialnej kasy z końcem każdego roku kalendarzowego pozostający po zaspokojeniu kosztów administracyi i wszystkich procentów od sum wymienionych w ustępach *b)*, *c)*, *d)*, *f)*, *i)*, *k)*, §. 3. rozdzielonym być ma w sposób następujący:

1. 25% na wytwarzanie funduszu zasobowego kasy powiatowej lub filialnej;
2. 25% na wytwarzanie dla gmin wiejskich kapitału, mającego w przyszłości posłużyć do zwrotu tymże gminom funduszów wniesionych przez nie do kasy powiatowej lub filialnej, odpowiednio do przepisów zawartych w ust. *c)*, *d)*, *f)* §. 3.

Zarząd kasy będzie w obowiązku zaraz po upływie każdego roku wnosić te 25% do Banku krajowego, który za otrzymaną gotowiznę zakupywać winien listy zastawne i zachowywać je w swym depozycie, powiększając kapitał gotowizną, wpływającą za ubiegające kupony i korzyścią otrzymywaną na listach zastawnych wylosowanych.

Kapitał ten będzie przez Bank krajowy kontrolowanym oddzielnie i pod nazwą własności gmin danego powiatu lub danego okręgu w powiecie, dla którego kasa filialna istnieje, oddzielnie wykazywanym w bilansach tegoż Banku.

Z chwilą, w której wysokość tego kapitału wzrośnie do sumy równej wszystkim sumom w ust. *c)*, *d)* §. 3 wzmiankowanym, a wniesionym przez gminy do kasy powiatowej lub filialnej, kapitał ten zostanie rozpisany pomiędzy wszystkie gminy, jako dla każdej z nich dopełniony zwrot tego, co ona w skutek przepisu §. 4. do kasy powiatowej była wniosła. Poczem każda gmina będzie władną rozporządzać kapitałem na nią przypadającym, jako swą wyłączną własnością, nie inaczej wszakże, jak na cele użyteczności ogólnej swych mieszkańców i przy zachowaniu formalności wskazanych w ustawie gminnej.

3. pozostałe 50% na zwiększenie uposażenia, czyli zakładowego kapitału kasy pożyczkowej.

§. 13.

Bezpieczeństwo funduszków wzmiankowanych w ustępach *c)*, *d)*, *f)* §. 3. opartem zostaje przede wszystkim na całym majątku kasy powiatowej lub filialnej, w razie zaś gdyby ten majątek okazał się być niewystarczającym, na gwarancyi całego powiatu. Gwarancya ta wszakże będzie się zmniejszać w miarę wnoszenia do Banku krajowego sum wzmiankowanych w ust. 2. §. poprzedzającego, całkowicie zaś ustanie z chwilą, w której kapitał zostanie przez tenże Bank rozpisany pomiędzy gminy, w sposób w tymże ustępie przewidziany. Z chwilą tą fundusze wzmiankowane w ust. *c)*, *d)* §. 3. przejdą na własność kasy i powiększą jej uposażenie.

§. 14.

Pożyczki udzielane przez kasy pożyczkowe, będą ściągane od dłużników w drodze egzekucyi administracyjnej. Regulamin o którym mowa w §. 8. określi, jakie dowody mają być przez Zarząd kasy przedstawiane władzy politycznej, przy każdym żądaniu zastosowania tej egzekucyi przeciwko dłużnikowi.

§. 15.

Wydział krajowy przedsięwzięcie odpowiednie kroki, całem niezwłocznego utworzenia w każdym powiecie powiatowej kasy pożyczkowej i oszczędności na zasadach w powyższych §§. zawartych; — w porozumieniu zaś z c. k. Namiestnictwem wydawać będzie statuta i oprócz wzmiankowanych regulaminów, wszelkie instrukcye jakie pocztyta za potrzebne.

Aleg. 29.

Wniosek.

Zważywszy że kraj nasz prawie przez wiek cały zupełnie był zaniedbany pod względem oświaty i rozwoju ekonomicznego, a wszelkim w tym kierunku usiłowaniom stawiano nieprzeparte przeszkody;

zważywszy że z chwilą kiedy w konstytucyjnym i autonomicznym ustroju część tych przeszkód usuniętą została, znalazł się kraj w najopłakańszym stanie finansowym, skutkiem narzuconego mu niezmiernego ciężaru indemnizacyjnego; - zważywszy że w dalszym tego następstwie wszelkie usiłowania odrodzenia kraju w oświacie i dobrobycie rozbijają się o brak dostatecznych środków skarbu krajowego i o niemożności dalszego podwyższenia dodatków do podatków;

zważywszy wreszcie że sprawy szkół ludowych, szkół rolniczych i przemysłowych, regulacyi niespławnych części rzek, stworzenie regulacyi rzecznej, zalesienia piaszczystych wydm i nagich grzbietów gór, osuszenia bagien i w ogóle melioracyj rolniczych, sprawy podniesienia przemysłu domowego, ratowania upadających rękodziół, a stworzenia przemysłu fabrycznego — wymagają coraz większych wydatków i raz już na większą skalę podjęte być muszą, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył szczegółowo opracowany projekt konwersyi długu indemnizacyjnego, tak aby spłata jego rozłożoną została na 40 lat, a w tym stosunku, w jakim przez to zniżone będą dodatki do podatków na fundusz indemnizacyjny, byle bez zwiększenia ogólnego ciężaru podatkowego — podniesione dodatki na fundusz krajowy, a uzyskany z tąd wyższy dochód w kwocie około 1 miliona zł. w. a. użyty został produkcyjnie na podniesienie kraju pod względem ekonomicznym i oświaty.

We Lwowie 24. Września 1883.

Wnioskodawca:

Tadeusz Romanowicz.

Skałkowski, Czerkawski, Max, Kapri, Rosner, Goldman, Henryk Janko, Hausner, Józef Simon, Fruchtmann, Lenarnotowicz, J. Pławicki, dr. Weigel, Waygart, T. Merunowicz, Kaszewko, Gross, Mieroszowski, Siengalewicz, Biliński, Kowalski.

Windex

Windex is the only window cleaner that is safe for all window surfaces. It cleans and shines glass, mirrors, and other reflective surfaces. It is also safe for use on painted surfaces, chrome, and stainless steel. Windex is a fast-acting formula that leaves your windows sparkling clean and streak-free. It is available in a variety of sizes and scents, including Original, Scented, and Unscented. Windex is a trusted name in window cleaning for over 50 years.

Windex is the only window cleaner that is safe for all window surfaces.

Windex is a fast-acting formula that leaves your windows sparkling clean and streak-free. It is available in a variety of sizes and scents, including Original, Scented, and Unscented. Windex is a trusted name in window cleaning for over 50 years.

For more information, visit www.windex.com

Windex
 Original Scent

Windex is a registered trademark of Windex Company, Inc. © 2018 Windex Company, Inc. All rights reserved.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie noweli do ustawy szkolnej z dnia 2. maja 1873. l. 250 Dz. ust. i rozp. kraj.

Wysoki Sejmie!

Artykuł 12 ustawy szkolnej z dnia 2. maja 1873 L. 250 Dz. ust. i rozp. kraj. przyjął za zasadę, iż nie należy powiększać liczby szkół z uszczerbkiem lepszemu urządzeniu już istniejących.

C. k. krajowa Rada szkolna trzymała się przez cały 10-letni okres czasu, który nas dzieli od wejścia w życie tej ustawy, ściśle tej zasady, a rezultat był następujący:

- 1) Że z istniejących przed 10. laty 2.639 szkół ludowych zorganizowano 2.453 ;
- 2) że nowych szkół założono 226 ;
- 3) że 2.413 gmin zostaje jeszcze bez żadnych szkół.

Idąc dalej tym trybem, trzeba będzie 90 lat, aby każda gmina w kraju przysłała do szkoły, aby zatem wszystkim dzieciom podać możność nabycia nauki elementarnej, t. j. nauki religii, czytania, pisania i rachunków.

Tą drogą dalej kroczyć nie możemy i jednym z najgłówniejszych naszych zadań być powinno, zbliżyć się pod tym względem jak najrychlej do innych krajów cywilizowanych i zmazać w statystyce tę datę, która wykazuje, iż w naszym kraju tylko 13 osób na sto umie czytać i pisać.

Musimy tem więcej wziąć rozbrat z teraźniejszym systemem, ile że gminy, które dotychczas nie mają żadnych szkół, przyczyniają się dodatkami do podatków na dwójaki fundusz szkolny t. j. na okręgowy i krajowy, z których one nie zgoła nie korzystają i jedynie tylko do utrzymania szkół innych szczęśliwszych gmin się przyczyniają.

Załączony w. projekt noweli do powyższej ustawy szkolnej ma na celu zerwać z dotychczasowym systemem na tak długo, jak długo każda gmina nie będzie miała swej własnej szkoły, a tem samem nie będzie podana całej ludności możność nabycia nauk elementarnych.

Aby zaś dojść do tego celu, uważa Wydział krajowy następujące środki za najodpowiedniejsze :

1) Pozostawienie dotychczasowych szkół etatowych w stanie w jakim się znajdują, wstrzymanie dalszego przekształcania szkół istniejących na szkoły etatowe, tudzież wstrzymanie powiększenia w nich liczby nauczycieli, wyjąwszy, że gmina sama poniesie koszta lepszemu urządzeniu swej szkoły.

2) Zaprowadzenie półdiennej nauki w tych szkołach już zorganizowanych, w których dla wzmagającej się frekwencji liczbę nauczycieli należałoby powiększyć.

3) Zaprowadzenie w przeciągu 10 lat szkoły we wszystkich tych gminach, w których jej dotychczas nie ma. Wypadnie zatem co roku zaprowadzić takich szkół około 250, liczba, która na

oko wydaje się za wysoką, ze względu na środki pieniężne, i na liczbę nauczycieli do dyspozycji stojących. Jeżeli wszakże zważymy, że w szkołach tych udzielać się będzie tylko nauki czytania, pisania, rachunków i religii, i że do udzielania tej nauki niezawodnie znajdują się siły w kraju, byle tylko ustawa uwolniła ich od kwalifikacji dotychczas od nauczycieli szkół ludowych wymaganej, i zadowolono się świadectwem inspektora, iż kandydat posiada dostateczne uzdolnienie dla szkoły początkowej, to wszelkie powątpiewania pod tym względem ustąpić muszą.

Co się zaś tyczy środków materyalnych to i te znajdują się po największej części w dodatkach do podatków w tych gminach i obszarach dworskich, które ich dotychczas nie opłacają właśnie dla tego, że szkół żadnych nie mają.

Wedle dat, jakie Wydziałowi krajowemu do dyspozycji stoją, wynoszą podatki ulegające dodatkom szkolnym w gminach i obszarach dworskich, o których mamy dokładne wiadomości, a które nie mają szkół, zatem i dodatków nie opłacają . . . . . 1,373.364 zł.

Inne gminy i obszary nie mające szkół, o których wszelako nie mamy dokładnych dat, płacą podatku w przybliżeniu . . . . . 901.502 zł.

Razem . . . . . 2,274.866 zł.

Od tej sumy wypadłyby dodatki szkolne w następującej proporcji:

od $\frac{1}{3}$ części przypadającej w przybliżeniu na obszary dworskie, czyli od sumy 758.287 zł. 3% . . . . . 21.748 zł. 61 ct.

od $\frac{1}{3}$ części przypadających w przybliżeniu na gminy, to jest od sumy 1,516.579 zł. 9% . . . . . 136.492 zł. 11 ct.

razem . . . . . 158.240 zł. 72 ct.

tak, że z tego już źródła wypadnie na każdego nauczyciela około 65 zł. rocznej dotacji.

Zważywszy dalej, że nauczyciel takich szkół początkowych będzie przy nauce półdziejnej mieć i inne jeszcze zatrudnienie, zważywszy, że nauczyciel nie kwalifikowany wedle obowiązujących ustaw zadowolni się chętnie i mniejszą płacą, przypuścić należy, iż fundusz krajowy nie zbyt dotkliwie pociągnięty zostanie do przyczynienia się.

4. Zakładanie szkół tych początkowych przez organa autonomiczne za pomocą Inspektorów przez Wydział krajowy zamianowanych. Zakładanie bowiem szkół jest zadaniem więcej administracyjnym aniżeli naukowym. Łatwiej więc sprostą temu zadaniu Wydział krajowy z 74 Radami powiatowymi, aniżeli Rady szkolne okręgowe, które przy swoich mnogich czynnościach, i gdy ich jest tylko 36 w kraju, zadaniu temu w żaden sposób odpowiedzieć nie mogą.

5. Mianowanie nauczycieli i nauczycielek przez Prezesów Rad powiatowych na przedstawienie Zwierzchności gminnych i uwolnienie tych nauczycieli i nauczycielek od dotychczas wymaganej kwalifikacji, jeżeli się wykażą świadectwem inspektora, że posiadają dostateczną kwalifikację dla szkół początkowych.

Trzeba koniecznie zejść w ocenieniu kwalifikacji z teoretycznego pola na praktyczne. Każdy człowiek wykształcony, a takimi będą inspektorowie, może po krótkim badaniu przekonać się czyli kandydat posiada potrzebną kwalifikację do udzielania nauk elementarnych. Chcąc zaś iść dotychczasowym trybem, znaczy, utworzenie także szkół początkowych odroczyć na długie lata, gdyż seminarium nauczycielskie dostarcza ledwie $\frac{1}{4}$ część potrzeby.

6. Ustanowienie remuneracji nauczyciela w drodze ugodowej. Tym bowiem sposobem najłatwiej i stosunkowo najmniejszym kosztem przyjdzie się do obopólnego porozumienia się, a ustana te ciągle utyskiwania na niedostateczną płacę.

Oto są zasady, które leżą na dnie załączonej noweli i ich umotywowanie.

Art. VII. zaś projektu, stanowiący o opłacaniu dodatku do podatków, ma swoją rację bytu w tem, iż gminy te nieopłacają dotychczas do funduszu szkolnego miejscowego żadnych dodatków do podatków, należy je przeto coprędzej pociągnąć do tych opłat, aby miały środki na utrzymanie nauczyciela.

Że każda szkoła nowo utworzona ma przyjść zaraz po jej utworzeniu pod zarząd i nadzór władz szkolnych ustawami do tego powołanych (art. IX), wynika z ogólnie obowiązujących ustaw szkolnych.

Że nakoniec we wszystkich szkołach małomiejskich i wiejskich już istniejących ma być wprowadzona nauka półdniowa (art. X), wynika z tej prostej obserwacji, iż dzieciom takich miejscowości należy pozostawić drugą połowę dnia dla ich praktycznego zajęcia zawodem, do którego się przygotowują.

Że tym sposobem zbędni nauczyciele otrzymają posady przy szkołach założyc się mających z tymi samymi emolumentami, jakie obecnie pobierają, jest tylko wynikiem słuszności.

Zatem Wydział krajowy wnosi :

Wysoki Sejm raczy załączony % projekt do noweli uchwalić.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów dnia 25. Września 1883.

Marszałek krajowy :

Dr. Mikołaj Zyplikiewicz m. p.

Sprawozdawca :

Oktaw Pietruski m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Projekt

noweli do ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. L. 250 Dz. ustaw i rozporządzeń kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Znosi się postanowienie artykułu 12 ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873, które orzeka, iż nie należy powiększać liczby szkół z uszczerbkiem lepszego urządzenia już istniejących.

Istniejące dziś szkoły ludowe publiczne pozostać mają co do urządzenia swego w obecnym stanie tak długo, dopóki każda gmina nie otrzyma swej szkoły lub do innej szkoły nie będzie przydzielona.

Wstrzymać więc należy na ten czas dalsze przekształcanie szkół istniejących na szkoły etatowe, tudzież powiększanie w nich liczby nauczycieli, wyjąwszy, że gmina sama poniosłaby koszta lepszego urządzenia swej szkoły.

W szkołach, w którychby obecna liczba nauczycieli z powodu wzmagającej się frekwencji nie wystarczała, brak nauczycieli zaprowadzeniem nauki półdiennej zastąpić należy.

Art. II.

Każda gmina licząca 40 dzieci w wieku szkolnym, która nie ma dotąd swojej własnej szkoły publicznej, ani do żadnej innej nie jest przydzielona, winna sama lub w połączeniu z gminą sąsiednią otworzyć szkołę publiczną najdalej w dzieśiąciu latach od ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. III.

Szkoła ta może być początkową czyli tymczasową tylko, nauka w niej będzie półdniową i ograniczać się może do religii, czytania, pisania i rachunków, zwłaszcza pamięciowych.

Art. IV.

Wydział krajowy orzeka, gdzie i kiedy szkoła początkowa zaprowadzona być winna.

Art. V.

Na każdy powiat zamianuje Wydział krajowy na przedstawienie Prezesa Rady powiatowej jednego lub kilku Inspektorów i powierzy ich gorliwości obywatelskiej zakładanie szkół początkowych.

Art. VI.

Nauczycieli i nauczycielki tych szkół mianować będą Prezesi Rad powiatowych na przedstawienie Zwierzchności gminnych. Kwalifikacye, ustawą szkolną z roku 1873 przepisane, nie będą od nich wymagane, jednakże kandydat nie mający powyższych kwalifikacyj wtedy tylko mianowany być może, jeżeli się wykaże świadectwem Inspektora, iż dla szkoły początkowej posiada dostateczne wykształcenie.

Art. VII.

Począwszy od pierwszego półrocza, następującego po ogłoszeniu tej ustawy, każda gmina nie mająca szkół założyć winna fundusz szkolny miejscowy, opłacać przeto będzie wraz ze swoim obszarem dworskim dodatki do podatków ustawą z dnia 28. grudnia 1882. L. 2 Dziennika ustaw i rozporządzeń kraj. przepisane.

Art. VIII.

Wysokość płacy nauczyciela jak i oznaczenie różnych dogodności w naturze zależeć będzie od dobrowolnej umowy Inspektora i Zwierzchności gminnej z jednej, a nauczycielem z drugiej strony,

O ileby jednak fundusz miejscowy na to nie wystarczał, Wydział krajowy z funduszu krajowego dopłaci resztę, w takim razie jednak umowa względem płacy winna być Wydziałowi krajowemu przedłożona do zatwierdzenia.

Art. IX.

Każda szkoła nowo utworzona przejdzie natchmiast pod zarząd i nadzór władz szkolnych ustawami do tego powołanych.

Art. X.

We wszystkich szkołach wiejskich i małomiejskich już istniejących będzie wprowadzona nauka półdniowa, a nauczyciele, którzyby się przez to stali zbędnymi, otrzymają posady przy szkołach założyć się mających z tymi samymi emolumentami, jakie obecnie pobierają.

Art. XI.

Lepsze urządzenie szkół rozpocznie się na nowo z chwilą, gdy każda gmina będzie miała swoją szkołę, chociażby tylko początkową.

Art. XII.

Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia polecam wykonanie tej ustawy.

O licy jednak fundusz masyowy na to nie
stać, Wydział krajowy z funduszu krajowego
dofinansować, w takim razie jednak omowa wzięty
dem plac winna być Wydziałowi krajowemu
przełożona do zatwierdzenia.

Art. IX.

Każda szkoła nowo utworzona przelicza
technicznie pod zarządem władz szkolnych
stanowi do tego powołanych.

Art. X.

Wszelkie szkoły i uczelnie wyższe
miejscowości i ich zarządcy mają prawo
do podjęcia i prowadzenia wszelkich
i inni podjęciu i prowadzeniu wszelkich
zależy się najpierw z góry uzyskać
zawarunek i innych warunków.

Art. XI.

Wszelkie szkoły i uczelnie wyższe
zawarunek i innych warunków
zawarunek i innych warunków.

Art. XII.

Wszelkie szkoły i uczelnie wyższe
zawarunek i innych warunków.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9. na obligacye komunalne Banku krajowego, oraz uwolnienia tychże obligacyj i poborów personalu administracyjnego Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków.

Wysoki Sejmie!

Z pomiędzy uchwał, powziętych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 21. Października 1881. w sprawie założenia Banku krajowego, jedna (C) dotąd tylko w połowie została wykonaną. Uchwała ta wzywa c. k. Rząd, „aby w drodze właściwej wyjednał prawo egzekucyi politycznej dla hipotecznych należności Banku krajowego, jak również zwolnienie tego zakładu od podatków i należności stemplowych“. Osobną ustawą państwową z 21. Czerwca 1882. przyznane zostało żądane prawo egzekucyi politycznej, a co do zwolnienia od podatków i należności stemplowych Prezydentum c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 16. Kwietnia 1882 l. 3776/pr. oznajmiło Wydziałowi krajowemu na podstawie reskryptu ministeryalnego, że żądaniu temu nie może się stać zadość, i że Bankowi krajowemu „oprócz ułatwień dopuszczalnych wedle ustawy z dnia 10. Lipca 1865 (Dz. u. p. Nr. 55.) i rozporządzenia c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 16. stycznia 1866 (Dz. u. p. Nr. 9) w ogóle żadne inne ułatwienia pod względem finansowym nie mogą być przyznane“. Powołana powyżej ustawa i rozporządzenie ministeryalne odnoszą się tylko do listów zastawnych w ogóle, a mianowicie uwalniają od opłaty stemplowej listy zastawne i ich kupony. Ulga ta, służąca każdej instytucyi hipotecznej, zastrzeżona została także dla Banku krajowego w §. 21. statutu.

W obec kategorycznej odmowy, jaką Wydział krajowy otrzymał od c. k. Rządu na powołaną na wstępie ustawę (C) Wysokiego Sejmu z dnia 21. Października 1881 w sprawie uwolnienia Banku krajowego od podatków i należności stemplowych w ogóle — wznowienie tego żądania zwłaszcza teraz, gdy zarząd skarbu państwowego dąży systematycznie do możliwego podniesienia istniejących, i stworzenia nowych źródeł dochodów dla przywrócenia równowagi budżetowej, nie wydaje się wskazanem i nie doprowadziłoby do żadnego rezultatu dodatniego. Godząc się jednak z konieczności na to, by na razie, nawet tak pożyteczna dla ogółu i na zysk nie obliczona instytucya jak Bank krajowy, ponosiła wszystkie ciężary finansowe, tak samo jak zakłady spekulacji

cyjne, Wydział krajowy nie może odstąpić od żądania, aby wyjątek niezyniony został przynajmniej co do tego działu agend Banku krajowego, w którym cele użyteczności publicznej szczególnie na jaw występują i na ustępstwa tak ze strony kraju, jak i rządu, w interesie ogółu zasługiwać powinny.

Taki dział, wyjątkowego uwzględnienia godny, stanowią obligacye komunalne Banku krajowego, o których szczegółowe objaśnienie tak co do celu w ogóle, jak i pierwszej emisji, zawiera przedłożone Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z czynności wykonanych przez Wydział krajowy, celem wprowadzenia w życie Banku krajowego. Szczególnie ważnem jest znaczenie tych obligacyj dziś, gdy gminy i powiaty mają przed sobą do spełnienia tyle ważnych żądań dla dobra publicznego, jak n. p. budowa szkół, szpitali, koszar i inne budowle publiczne, na co środki potrzebne uzyskane być mogą w drodze dogodnej operacji kredytowej. Nadto jeszcze obligacye komunalne kwalifikują się do innych celów użytecznych, w których gminy występować mogą tylko w charakterze pośredniczącym. Tyczy się to mianowicie konwersyi długów wysoko oprocentowanych, które przyniatają posiadłość włościańskie, a bądź to dla braku ksiąg gruntownych, bądź z powodu za daleko posuniętego rozdrabniania gruntów, już nie wszędzie w drodze kredytu hipotecznego mogą być rychło i łatwo skonwertowane.

Bank krajowy, mający na celu nie szukanie najkorzystniejszej fruktyfikacji dla kapitału obrotowego i przysparzanie sobie wszelkich zysków możliwych, lecz popieranie celów użyteczności publicznej na każdym polu, uczynił ze swej strony wszystko, co tylko kredyt za pomocą obligacyj komunalnych może uczynić dogodnym i tanim. Zachodzą jednak trudności niezawisłe od zarządu bankowego, a paraliżujące to usiłowanie. Taką trudność stanowią podatki i opłaty, połączone z całą operacją kredytową w obligacjach komunalnych. Jak dalece trudność ta uczyć się daje, wykaże następujące obliczenie, przytoczone w przedstawieniu Dyrekcyi Banku krajowego do Wydziału krajowego.

„W obec dzisiejszego targu pieniężnego — mówi Dyrekcyja — kapitał wymaga procentu co najmniej 5% rocznie, a obligacye komunalne przez Bank krajowy wydawać się mające, mogą się spodziewać z razu co najwyżej kursu 98%, pod tym wszakże warunkiem, aby posiadacz 5% kuponu do tychże obligacyj pobierał kupon swój zupełnie nieuszczerplony. Jeśli tedy posiadacz obligacji ma kupon mieć nieuszczerplony, dłużnik zaciągający pożyczkę w kwocie 10.000 zł,

i otrzymujący za takową w gotowiźnie tylko . . . . . 9.800 „

jest w obowiązku zaraz przy pierwszej półrocznej procentowej racie, wynoszącej 250 zł.

zapłacić jeszcze:

a) $\frac{1}{40}$ część stempla od obligacyj komunalnych na tę pożyczkę wystawionych	1 zł. 57 ct.
b) podatku skarbowego do kuponu 10%	25 „ -- „
c) dodatku krajowego 6% od tychże kuponów	15 „ — „
d) dodatku na koszt administracyi Banku krajowego	12 „ 50 „
e) stempla od ubiegających w tem półroczu kuponów	5 „ — „

Razem 309 zł. 07 ct.,

co reprezentuje w stosunku do otrzymanej przez dłużnika kwoty 9.800 zł. w. a., stopę 6 $\frac{31}{100}$ % — a gdyby doliczyć jeszcze podatek dochodowy od raty pobieranej przez Bank krajowy na opłatę kuponu w kwocie 40 zł. w. a. — stopę blisko 7%.

Celem możliwego zniżenia stopy procentowej, Dyrekcyja Banku krajowego wniosła już wprost do c. k. Rządu prośbę o uwolnienie od podatku dochodowego rat pobieranych od dłużników na opłatę kuponu od obligacyj komunalnych, a równocześnie udała się do Wydziału krajowego z prośbą o rozciągnięcie postanowienia §. 21. statutu bankowego, także na obligacye komunalne. Nie jest to jednak zwyczajna zmiana statutu bankowego, lecz kwestya wymagająca ustawodawczego załatwienia w Radzie państwa, do czego zmierza projektowana rezolucya.

C) W obec faktu, że chodzi tu o cele użyteczności publicznej, które podnosząc stan ekonomiczny kraju, temsamem także z czasem przyczynić się mogą do przysporzenia skarbowi państwa większych dochodów, Wydział krajowy mniema, że spełnienie życzenia w rezolucyi wyrażonego leży także pośrednio w interesie skarbu państwa.

Na wszelki wypadek należy niezależnie od kwestyi podatkowej, podniesionej bezpośrednio przez Dyrekcyę w podaniu do c. k. Rządu, już teraz osobną ustawą przyznać obligacyom komunalnym Banku krajowego takie ulgi, jakie Sejm przyznać może w swoim zakresie działania t. j. uwolnienie od dodatków indemnizacyjnych, krajowych i w ogóle autonomicznych. Do tego celu zmierza projekt ustawy A) mający zupełne uzasadnienie w tem, co o celach kredytu w obligacyach komunalnych powiedziano wyżej i w osobnem sprawozdaniu o aktywowaniu Banku krajowego.

W formalnym poniekąd związku ze sprawą powyższą zostaje dalsza prośba Dyrekcyi Banku krajowego, aby Dyrektorowie, urzędnicy i funkcyonaryusze tego zakładu uwolnieni zostali od dodatków do podatków. Płace tych urzędników i funkcyonaryuszy zostały minimalnie oznaczone, aby ile możności zniżyć koszta zarządu nowej instytucyi. Względy słuszności przemawiają za przyznaniem urzędnikom i funkcyonaryuszom Banku krajowego takiego samego dobrodziejstwa, jakie ustawą z dnia 13. Kwietnia 1878 Wysoki Sejm przyznał już urzędnikom i funkcyonaryuszom autonomicznym w ogóle. Z tego powodu wnosi Wydział krajowy projekt ustawy B).

Na podstawie powyższego wywodn Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek następujący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- Alegat A.** 1) Projekt ustawy A) o uwolnieniu obligacyi komunalnych od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.
- Alegat B.** 2) Projekt ustawy B) o uwolnieniu płac Dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszy Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.
- Alegat C.** 3) Rezolucyę w sprawie rozszerzenia na obligacye komunalne Banku krajowego ulg przyznanych listom zastawnym w ustawie z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i w rozporządzeniu Ministerstwa skarbu z dnia 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem*

Lwów dnia 20. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydz. kraj.

Alegat do sprawozdania L. W. kr. 43.348/83.

A.

U S T A W A

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu obligacyi komunalnych Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Obligacye komunalne Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem uwolnione zostają od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II,

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

U S T A W A

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu wszystkich ze stosunku służbowego pochodzących poborów Dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. I.

Wszystkie ze stosunku służbowego pochodzące pobory dyrektorów, urzędników i funkcyo-

naryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i
Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
uwolnione zostają od wszelkich dodatków do
podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Mini-
strom skarbu i spraw wewnętrnych.

C.

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze wła-
ściwej rozszerzył na obligacye komunalne Banku
krajowego ulgi finaasowe, służące listom zastawnym
na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p.
Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z d.
16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

Aleg. 32.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd o wyjednanie ustawy, któraby w celu zapobieżenia grożącej w naszym kraju stanowi włościańskiemu ruinie ograniczyła istniejącą dowolność dzielenia gruntów włościańskich a dla umożliwienia tego ograniczenia zreformowała jednocześnie prawo spadkowe dla włościan“

We Lwowie 27. Września 1883.

Wnioskodawca :

Kazimierz Grocholski.

Alfred Potocki, L. Wodzicki, Artur Potocki, Ks. Buchwald, Heyzman, M. Wolański, K. Bobczyński, Sz. Koziebrodzki, A. Jędrzejowicz, St. Tarnowski junior, J. Popiel, Waleryan Podlewski, Wł. Łoziński, Wł. Wolański, E. Kuczkowski, A. Tyszkowski, St. Gniewosz, K. Scipio, Łukasiewicz, Mieczysław Dunin Borkowski, T. Żurowski, J. Korytowski, St. Klucki, Jan Szeptycki, Stanisław Jędrzejowicz, G. Romer, J. Wernicki, Zoll, E. Górecki, Bol. Rozwadowski, R. Potocki, K. Badeni, B. Rozwadowski, E. Torosiewicz, St. Tarnowski, A. Zborowski, J. Mochnacki, H. Wodzicki, J. Tarnowski.

Wniosek.

Zważywszy, że w skutek bardzo znacznych zmian w politycznym i sądowym podziale kraju, podział na okręgi wyborcze do Sejmu krajowego z grupy gmin wiejskich nie zgadza się ani z politycznym ani z sądowym podziałem kraju,

zważywszy, że wzgląd na łatwiejsze, dokładniejsze i szybsze wykonanie przepisanych ustawą czynności przygotowawczych do wyborów, tudzież wzgląd na dogodność samychże wyborów każe koniecznie życzyć, aby każdy okręg wyborczy gmin wiejskich składał się z całych powiatów politycznych,— podpisani wnoszą:

Wys. Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia . . . . .

zmieniająca §§. 5 i 6 krajowej ordynacji wyborczej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Krakowskiem postanawiam:

I.

§. 5 i 6 krajowej ordynacji wyborczej z d. 26. Lutego 1861 przestają obowiązywać w dotychczasowem brzmieniu i odtąd opiewać będą następnie:

§. 5.

Dla wyboru posłów z gmin wiejskich tworzy każdy z obecnych siedmdziesięciu czterech powiatów politycznych osobny okręg wyborczy.

§. 6.

Miejscem wyborczem dla każdego okręgu wyborczego gmin wiejskich jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

II.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wnioskodawca:

Pilat.

Ks. Sawa, Płaziński Czaykowski, J. Czartoryski, M. Rey, Madeyski, ks. Kopyciński, Tyszkiewicz, W. Dzieduszycki, A. Jaworski, Badeni, Lasocki, Żarski, Zawadzki.

Wniosek.

Nazwano, że w skutek braku znacznych zmian w...
 został on...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...

Uzasadnienie

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wskazano, że...
 i...
 i...
 i...

Wniosek.

Zważywszy, że jedynie należycie i odpowiednio do stosunków i właściwości kraju naszego urządzone i kierowane szkoły przemysłowe mogą się przyczynić do podniesienia rzemiosł i rękodzielnictwa, a tem samem i dobrobytu w kraju naszym, i z uwagi, że sprawa nauki przemysłowej dotychczas u nas nie jest uregulowana,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby dołożył wszelkich starań, iżby według uchwały sejmowej z dnia 16. Października 1882. r. urządzić się mająca komisya krajowa dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego wraz ze statutem tej komisji uzyskała przyzwolenie Wys. Rządu i weszła w życie.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wypracował i na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi projekt do ustawy krajowej o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i urządzenia nauki uzupełniającej w kierunku przemysłowym z zastrzeżeniem dla Wydziału krajowego lub ustanowionego przezeń organu, stanowczego wpływu na kierunek i urządzenie tych szkół.

Lwów dnia 27. Września 1883.

Wnioskodawca:

Wierzbicki.

Jerzy Czartoryski, Rey, Czaykowski, ks. Kopyciński, Hoszard, Jaworski, Weigel, Madeyski, St. Badeni, Chamiec, M. Onyszkiewicz, Mieroszowski, Wł. Struszkiewicz, Zawadzki, Matkowski, S. Henzel, Dzieduszycki, R. Żarski, R. Czartoryski, Wł. Koziębrodzki, Pilat, ks. Sawa, Płaziński, Błażowski, Lasocki.

Alto

W. nioack.

... ..
... ..
... ..

...

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

...

W. nioack.
W. nioack.

... ..
... ..
... ..

Aleg. 35.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

A. B. Obok załączony projekt ustawy aleg. A. i B. jako noweli do ustawy gminnej i do ustawy o reprezentacjach powiatowych.

Wnioskodawca :

Dr. Gustaw Romer w. r.

Jan Tarnowski w. r., Edward Jędrzejowicz w. r., Hr. Wodzicki w. r., ks. Buchwald w. r., J. Popiel w. r., K. Scipio w. r., Stanisław Tarnowski w. r. junior, J. Korytowski w. r., St. Tarnowski w. r., Szczęsny Koziębrodzki w. r., Edward Gorecki w. r., Adam Jędrzejowicz w. r., Kazimierz Badeni w. r., Mieczysław Borkowski w. r., Władysław Łoziński w. r., S. Badeni w. r., Żurowski w. r.

A.

Ustawa

z dnia ..... dla Królestwa Galicji Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim dotycząca przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacji gminnych na lat 6.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam:

Art. I.

Paragrafy 21. i 22. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866, *Dzien. ust. kraj.* Nr. 19. w dotychczasowym brzmieniu zostają uchylone i mają brzmienie jak następuje:

Peryod wyborczy.

- §. 21. Członkowie Rady i ich zastępcy, tudzież Członkowie Zwierzchności gminnej, obierani będą na lat sześć. Wszakże po upływie tego czasu pozostają oni w urzędzie, aż do ukonstytuowania się nowej reprezentacji gminnej. Ustępujący mogą być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna nie zachodzi.

Wybory uzupełniające.

- §. 22. W razie opróżnienia w ciągu sześcioletniego peryodu posady naczelnika gminy, jego zastępcy, assessora lub przysiężnego, winna Rada najpóźniej do dnia 14tu, wybrać w jego miejsce innego na czas pozostały.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub nie mogącego czasowo brać udziału w czynnościach Rady, powoła Naczelnik gminy do Rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samym kole wyborczym, w którym radny, mający być zastąpionym, wybrany został. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tyle radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych, nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąć niezwłocznie na podstawie nowej listy wyborczej wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Art. II.

Powyższe zmiany otrzymują moc prawa z dniem zgaśnięcia mandatów Reprezentacji gminnych po ogłoszeniu niniejszej ustawy i odnoszą się jedynie do nowoobраниch w teje samej epoce Reprezentacji w miarę ich wyboru.

Art. III

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

B.

Ustawa

z dnia ..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wiel. Ks. Krakowskim dotycząca przedłużenia okresu wyborczego
Reprezentacyi powiatowych na lat sześć.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem
rozporządzam :

Art. I.

Paragraf 14. ustawy o Reprezentacyach powiatowych z dnia 12. Sierpnia 1866. dz. u. kr.
Nr. 21 w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchylony i ma brzmień jak następuje :

Peryod wyborczy.

§. 14. Rada powiatowa wybiera się na lat sześć. Wyjąwszy przypadek przewidziany
z §. 53. Rada sprawować winna swoje czynności aż do wstąpienia nowo obranej Rady.
Wydział powiatowy obierany będzie na cały peryod wyborczy Rady powiatowej
i urzęduje aż do wstąpienia nowego Wydziału.

Art. II.

Powyższa zmiana otrzymuje moc prawa z dniem zgaśnięcia mandatów Reprezentacyi
powiatowych po ogłoszeniu niniejszej ustawy i odnosi się jedynie do nowo obranych w tejże
samej epoce Reprezentacyi w miarę ich wyboru.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrnych.

L. sejm. 365/1883.

Aleg. 36.

Taryfy wymierzające należytość posłańcom roznoszącym telegramy adresatowi ze stacyj telegraficznych są w stosunku do zwykłego dziennego zarobku zbyt wysokie, stawiam przeto

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywasi e. k. Rząd do przedsięwzięcia rewizyi taryf normujących płacę posłańców roznoszących telegramy adresatom w kraju i do poczynienia zmian usuwających doichczasowe nadużycia.

Lwów 24. Wrzesnia 1883.

Wnioskodawca :

Teofil Żurowski.

Wrotnowski, Mochnacki, Skrzyński, Borkowski, Mafkowski, Wasilewski, Wł. Koziębrodzki, Wernicki, Tyszkiewicz, Scipio, A. Tyszkowski, Pławicki, Czajkowski, Gniewosz, Słonecki.

Aleg. 37.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o władzy dyscyplinarnej nad Zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam :

Art. I.

§. 52. ustawy gminnej z 12. Sierpnia 1866. L. 19. Dz. u. kr. tudzież §. 102. teje ustawy zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu, w tekście ustalonym ustawą krajową z 17. Czerwca 1874. Nr. 49. Dz. u. kr. i mają opiewać jak następuje:

O władzy dyscyplinarnej nad Zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

§. 52.

Naczelnikowi podlegają urzędnicy i słudzy gminy, on wykonywa nad nimi władzę dyscyplinarną. Naczelnik może suspendować w urzędowaniu nawet takich urzędników i takie sługi, których mianowanie Rada sobie zastrzegła, prawo jednak oddalenia ich ze służby ma tylko Rada. Wyjątek stanowią wypadki w §. 102. przewidziane.

§. 102.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy członkom Zwierzchności gminnej dawać napomnienia i nakładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 złr. w. a. Kary te wpływają do kasy Rady powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Zwierzchności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszonym w urzędowaniu przez polityczną Władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna Władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym dochodzeniu może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchności gminnej, a nawet na przeciąg czasu nieprzekraczający lat trzech uznać go za niezdolnego do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej za winnego uznany ponosi koszt dochodzenia.

Władza dyscyplinarna służąca Wydziałowi powiatowemu trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

Jeżeliby z dochodzenia przeprowadzonego przez Wydział powiatowy lub polityczną władzę powiatową okazało się, że urzędnik, pisarz lub inny tej kategorii funkcjonaryusz gminy wiejskiej, staje się powodem do przekroczenia lub zaniedbania obowiązków przez członków Zwierzchności gminnej lub Radę gminną, albo że działa w ogólności w sposób dla gminy szkodliwy i jeżeli Naczelnik gminy a względnie Rada gminna wzbrania się usunąć go od urzędowania mimo zawezwania Wydziału powiatowego, natenczas może usunąć go c. k. polityczna władza powiatowa na wniosek Wydziału powiatowego. W razie niezgodności tych władz, w razie odwołania się od orzeczenia politycznej władzy powiatowej, lub gdyby przewinienie urzędnika, pisarza lub innego tej kategorii funkcjonaryusza gminy wiejskiej sprawdzone zostało przez dochodzenie przeprowadzone bezpośrednio z ramienia Wydziału krajowego, orzeka w tej mierze ostatecznie polityczna władza krajowa na wniosek lub za zgodą Wydziału krajowego.

Urzędnik, pisarz lub inny tej kategorii funkcjonaryusz gminy wiejskiej oddalony na mocy powyższego postanowienia, może być na wniosek Wydziału powiatowego a względnie krajowego uznany za niezdolnego do piastowania posady urzędnika, pisarza, lub innego tej kategorii funkcjonaryusza gminy wiejskiej w innych gminach kraju aż do trzechletniego czasu. W tej samej zaś gminie, w której ze służby usunięty został, nie może powtórnie być przyjęty do służby bez zezwolenia tej władzy, na której wniosek oddalony został.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wnioskodawca:

Tadeusz Langie.

W. Dzieduszycki, Ks. Dr. Kopyciński, Seweryn Henzel, Ks. Sawa, B. Żarski, Stanisław Badeni, Miosroszowski, Wład. Koziebrodzki, Zawadzki, Struszkiewicz, Łubieński, Rey, Edward Błażowski, Matkowski, Jaworski, Hoszard, Czartoryski, Czajkowski, Lasocki, Madejski.

Aleg. 38.

Wniosek.

Zważywszy, że z chorób zwierzęcych zaraźliwych choroby w §. 1. ustawy z dnia 29. Lutego 1880. (D. u. p. Nr. 35.) pod a. b. c. przytoczone, mianowicie:

- a) zaraza pyskowa i racieowa bydła rogatego, owiec, kóz i świń;
- b) zaraza śledzionowa (czyli wąglikowa, Anthrax) zwierząt domowych w gospodarstwie wiejskiem używanych;
- c) zaraza płucna bydła rogatego — są tego rodzaju, że właściciele zwierząt dotkniętych temi chorobami przyprawiają o znaczne nader dotkliwe straty materyalne, a częstokroć zagrażają upadkiem całego gospodarstwa rolnego;

że przepisy §. 21. ustawy z 29. Lutego 1880. (D. u. p. Nr. 35.) o przymusowem wybijaniu wszystkiego bydła rogatego przy stwierdzonym księgosuszu i odszkodowaniu właścicieli z funduszu państwowego w wypadkach chorób zwierzęcych pod a. b. c. wzmiankowanych tylko wyjątkowo (21) są dopuszczone;

że zabezpieczenie właścicieli od szkód wynikłych z tego rodzaju chorób zwierzęcych okazało się w doświadczeniu dobrym i skutecznym środkiem powetowania poniesionych strat;

że tego rodzaju instytucya w monarchii Austryjackiej już zaprowadzoną została dla Margrabstwa Morawy z dniem 23. Marca 1883. (L. 43. D. praw. i rozp. dla M. Morawy).

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by sprawę zabezpieczenia właścicieli zwierząt od strat wynikłych wskutek wybuchu zarazy pyskowej i racieowej — zarazy śledzionowej i zarazy płucnej po zniesieniu się z c. k. Towarzystwami rolniczemi krajowemi i z Wydziałem krajowym Margrabstwa Morawy, zbadał, a wynik owego badania wraz z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesji Wysokiemu Sejmowi przedłożył.

Wnioskodawca:

Mieroszowski.

Wł. Koziębrodzki, Roman Czartoryski, R. Łubieński, B. Żarski, Czaykowski, Tadeusz Langie, Wierzbicki, S. Badeni, Jerzy Czartoryski, M. Rey, Madeyski, ks. Sawa, Seweryn Henzel, Wojciech Dzieduszycki, Zawadzki, Matkowski, Władysław Struszkiewicz, Jaworski.

Aleg. 39.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Na podstawie §. 19. Statutu krajowego wzywa się c. k. Rząd!

1. o wyjednanie ustawy, mocą której ustne postępowanie sądowe w sprawach spornych, tudzież zastosowana do tegoż organizacya sądowa, mogłyby być zaprowadzone w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w jak najkrótszym czasie, jeżeli już nie stanowczo, to przynajmniej prowizorycznie ;

2. o wyjednanie ustawy, zaprowadzającej na wzór istniejących urzędzeń w innych Państwach instytucję Rad familijnych oraz takie postępowanie w sprawach opiekuńczych i spadkowych, któreby zapewniało dobry zarząd nad mieniem małoletnich i mniej kosztowną legitymację dziedzica, tudzież umożliwiało szybkie objęcie spadku, a względnie podział takowego bez uciążliwych a zbyt-czynnych formalności.

Wnioskodawca:

Madeyski.

W. Struszkiewicz, T. Langie, Wł. Koziębrodzki, M. Rey, B. Łubieński, B. Żarski, ks. Sawa, Lasocki, Wierzbicki, Błażowski, S. Henzel, ks. Kopyciński, Mieroszowski, Matkowski, S. Badeni, Jerzy Czartoryski, Roman Czartoryski, Apolinary Jaworski, W. Heyzman, Alfons Czajkowski, Hoszard, Wojciech Dzieduszycki, Majer, Pilat, Zawadzki, Zoll, St. Tarnowski, W. Weigel, Płaziński, K. Bobczyński, A. Tyszkowski, W. Rybicki, St. Jędrzejowicz, Wł. Łoziński, Jan Tarnowski, Stanisław Tarnowski jun., Adam Jędrzejowicz, Józef Wernicki, ks. Buchwald, Edward Jędrzejowicz, Grocholski, Mikołaj Wolański, K. Scipio, Bolesław Rozwadowski, Jan Kochanowski, Ochrymowicz Eugeniusz Kuczowski, Zborowski, Polanowski, Żurowski, Kowalski, H. Janko, Leon Chrzanowski, Kazimierz Badeni, Tom. Rozwadowski, Rittner, G. Romer, L. Wodzicki, Emil Torosiewicz, Romańczuk, Leniński, Klucki, F. Pławicki, Tyszkiewicz, Roman Potocki, Augustynowicz, Artur Potocki, Alfred Potocki, H. Wodzicki, Szcześny Koziębrodzki, Lenartowicz, Rosner, Fruchtmann, Skałkowski, Władysław Żuk Skarszewski, Jan Szeptycki, Adam Skrzyński, W. Sapieha.

1875
Aleg. 30.

Winnipeg

Winnipeg City and Harbour

Winnipeg City and Harbour

The city of Winnipeg is situated on the west bank of the Red River, about 100 miles from the mouth of the river. It is one of the largest cities in the West, and is the principal point of communication between the West and the East. The city is well situated for commerce, and is the principal point of communication between the West and the East. The city is well situated for commerce, and is the principal point of communication between the West and the East.

Winnipeg

The city of Winnipeg is situated on the west bank of the Red River, about 100 miles from the mouth of the river. It is one of the largest cities in the West, and is the principal point of communication between the West and the East. The city is well situated for commerce, and is the principal point of communication between the West and the East. The city is well situated for commerce, and is the principal point of communication between the West and the East.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego na pokrycie niedoboru z r. 1882.

Wysoki Sejmie!

Allegat. Rachunki wydatków i dochodów funduszu krajowego za rok 1882 nie są jeszcze tak skompletowane, żeby już teraz Wydział krajowy mógł przedłożyć Wysokiemu Sejmowi całkowite zamknięcie jako podstawę do uchwalenia absolutoryum. Znany jest już jednak wynik najważniejszych działów budżetowych, a ztąd wnosić można w przybliżeniu o ogólnym rezultacie. Dołączony wykaz rachunkowy ¹ przedstawia taki wynik w przybliżeniu, mianowicie wydatki w kwocie 3,106.736 zł. 99 ct. a dochody w kwocie 3,009.774 zł. 33 ct. Rubryki, do których nie zostały jeszcze dostarczone wszystkie potrzebne materiały rachunkowe, wypełnione zostały tylko cyframi uchwalonego przez Wysoki Sejm preliminarza.

Ponieważ ani rzeczywisty wynik w tych ostatnich rubrykach, ani ewentualne uzupełnienia innych rubryk nie wywrą znacznego wpływu na rezultat ogólny, przeto wynikający z powyższego zestawienia dochodów i wydatków niedobór w kwocie 96.962 zł. 66 ct. w. a. można już w zaokrąglonej sumie 97.000 zł. przyjąć za rezultat rzeczywisty gospodarstwa budżetowego w r. 1882. Rezultat taki wymaga wczesnego obmyślenia potrzebnych środków pokrycia, gdyż jak praktyka budżetowo-administracyjna z okresu 1877—1880 wykazała, odraczanie stanowczych zarządzeń w wypadkach spostrzeżonego niedoboru bez realnej podstawy do oczekiwania korzystniejszego zwrotu w sytuacji finansowej, sprowadza później tylko tem większe trudności w uporządkowaniu budżetu.

Niedobór z r. 1882 nie może być położony na karb administracji Wydziału krajowego, w której na każdym kroku przestrzegana była wszelka możliwa oszczędność. Że ogólny wynik tej administracji bez względu na niedobór przedstawia się korzystnie, to wykazuje następujące zestawienie. Wysoki Sejm preliminował dochody na rok 1882 w kwocie 3,134.030 zł., a wpłynęło tymczasem rzeczywiście tylko 3,009.774 zł. 33 ct., czyli o 124.255 zł. 67 ct. mniej. Z porównania tej kwoty niedoboru w dochodach preliminowanych z kwotą całego rzeczywistego niedoboru budżetowego (96.962 zł. 66 ct.), okazuje się korzystny dla gospodarstwa krajowego wynik w kwocie 27.293 zł. 1 ct. Wypływa ztąd bowiem, że gdyby dochody wpłynęły były w r. 1882 w kwocie przez Wysoki Sejm preliminowanej, gospodarstwo Wydziału krajowego w tym roku skończyłoby się było nie niedoborem, lecz nadwyżką dochodów w kwocie 27.293 zł. 1 ct. nawet mimo przekroczenia budżetu przez krajową Radę szkolną, przedstawionego w rubryce VII. wydatków w kwocie przeszło o połowę mniejszej (13.941 zł.), aniżeli rachunek krajowego funduszu szkolnego wykazuje (28.174 zł.). Ta ostatnia różnica tłumaczy się tem, że w objętych także rubryką VII. a zupełnie od dyspozycji Wydziału krajowego zależnych wydatkach osiągnięta

została równocześnie oszczędność, która wystarczyła na skompenzowanie większej połowy przekroczenia w krajowym funduszu szkolnym wykazanego.

Z powyższego przedstawienia stanu rzeczy wypływa, że źródło niedoboru z r. 1882 tkwi w nadzwyczajnie niekorzystnej różnicy między preliminowaną przez Wysoki Sejm (2,787.750 zł.), a rzeczywiście wpłaconą kwotą (2,579.762 zł.) dodatku krajowego. Różnica ta wynosi 207.988 zł. na niekorzyść funduszu krajowego. Już w przedłożonym Wysokiemu Sejmowi na bieżącej sesji sprawozdaniu o preliminarzu na r. 1884 Wydział krajowy wskazał na powody znacznej różnicy między preliminowaną a rzeczywiście wpłaconą kwotą dodatków krajowych. Przyjęta przez Wysoki Sejm za podstawę wymiaru dodatku krajowego wysokość podlegających temu dodatkowi podatków bezpośrednich, okazała się wygórowaną, a z tego powodu i sam wymiar dodatków niedostatecznym w stosunku do potrzeby. Nie tylko tak częste w kraju naszym klęski elementarne, które także i w roku 1882 oddziaływały niekorzystnie na wysokość uiszczonych podatków, a wraz z nimi i dodatków krajowych, lecz nadto liczne sprostowania w wymiarze podatku gruntowego według nowej ustawy sprawiły, że suma podatków wpłaconych pozostała stosunkowo znacznie w tyle po za sumą preliminowaną przez c. k. władze skarbowe. Skoro Rząd zawiódł się w oczekiwaniach swoich, obliczając jak się pokazało za wysoko własną należytość podatkową, to w konsekwencji naturalnej zawiesić musiały także obliczenia Wysokiego Sejmu, na których opierał się wymiar dodatku krajowego.

Jednakże nawet mimo tak niekorzystnej różnicy między preliminowaną na rok 1882 a rzeczywiście wpłaconą kwotą dodatków krajowych, zamknięcie rachunków za ten rok nie byłoby się skończyło niedoborem, gdyby Wydziałowi krajowemu oddane zostały do dyspozycji pozostałości z rachunków za lata ubiegłe. Wynosiły one razem 164.020 zł. 43 ct., a więc przewyższały wykazaną kwotę niedoboru o 67.058 zł. Z tej pozostałości jednak Wysoki Sejm zeszłoroczną uchwałą finansową przeznaczył 160.000 zł. w. a. na pokrycie wydatków budżetu na rok 1883, a tem samem odjęta została Wydziałowi krajowemu możność pokrycia niedoboru z roku 1882 bez odnoszenia się do Wysokiego Sejmu.

W tej chwili Wydział krajowy znalazł się w obec niewątpliwego już niedoboru bez żadnych środków pokrycia i uważa przedstawienie tego stanu rzeczy za obowiązek oględnej i troskliwej gospodarki, a pokrycie niedoboru kredytem dodatkowym za konieczność finansową. Z tego też powodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Na pokrycie niedoboru z roku 1882. wstawia się w budżet na rok 1884. jako kredyt dodatkowy kwotę 97.000 złr. w. a.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 25. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblíkiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat Sprawozdania Wydziału krajowego do L. 47.834.

Wyszczególnienie		Zmiana	Wydział		Wyszczególnienie	Lp. porządkowa
1882	1881		1882	1881		
119,188	101,880	17,308	1	101,880	Wydatki	I
2,155	2,155	0	2	2,155	"	II
14,941	14,941	0	3	14,941	"	III
18,078	18,078	0	4	18,078	"	IV
7,837	7,837	0	5	7,837	"	V
12,110	12,110	0	6	12,110	"	VI
54,334	54,334	0	7	54,334	"	VII
2,178	2,178	0	8	2,178	"	VIII
52,567	52,567	0	9	52,567	"	IX
22,681	22,681	0	10	22,681	"	X
12,876	12,876	0	11	12,876	"	XI
4,130	4,130	0	12	4,130	"	XII
7,150	7,150	0	13	7,150	"	XIII
67,188	67,188	0	14	67,188	"	XIV
			15		"	XV
			16		"	XVI
			17		"	XVII
			18		"	XVIII
			19		"	XIX
			20		"	XX
			21		"	XXI
			22		"	XXII
			23		"	XXIII
			24		"	XXIV
			25		"	XXV
			26		"	XXVI
			27		"	XXVII
			28		"	XXVIII
			29		"	XXIX
			30		"	XXX

WYKAZ

wydatków i dochodów funduszu krajowego

za rok 1882.

Uwaga. Wynikłości poszczególnione w niniejszym wykazie podaje się z zastrzeżeniem, albowiem jako jeszcze ostatecznie nie rozrachowane i nie sprawdzone, są tylko przybliżone i przy zamknięciu rachunków ulegną zmianie w niektórych rubrykach.

Liczba rubryki budżetu	Poszczególne	Wynikłość z r. 1882			Kwota preliminowana według ustawy z dnia 21. do 24. Paźdz. 1881	Kredyta dodatkowe	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wyniki			
		zł.	ct.	1/2			zł.	zł.	mniejsze	większe
									zł.	zł.
	Wydatki.									
I.	Koszta reprezentacji kraju	94.894	57	1	101.380	.	6.485	.		
II.	„ zarządu	220.967	96	.	222.847	4.644	6.523	.		
III.	„ leczenia	619.187	58	.	500.000	.	.	119.188		
IV.	„ szczepienia	57.601	86	.	57.930	.	328	.		
V.	Wydatki sanitarne	11.555	22	.	9.400	.	.	2.155		
VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczyn.	9.472	.	.	9.472	.	.	.		
VII.	Wydatki na cele wykształcenia	530.251	53	.	516.135	175	.	13.941		
VIII.	Utrzymanie pomników histor.	32.578	16	.	13.900	.	.	18.678		
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi	68.785	54	.	70.595	.	1.809	.		
X.	Drogi krajowe	909.461	59	.	904.134	.	.	5.327		
XI.	Dotacje dla zakładów krajowych	21.864	80	.	170.390	.	148.525	.		
XII.	Wydatki na szupaństwo	41.614	60	1	28.500	.	.	13.115		
XIII.	Budowe wodne	10.300	.	.	29.943	.	19.643	.		
XIV.	Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże	106.001	99	.	81.116	.	.	24.886		
XV.	Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	203.804	48	1	195.328	.	.	8.476		
XVI.	Różne wydatki	168.395	09	1	94.100	21.410	.	52.885		
	Suma wydatków	3,106.736	99	.	3,005.170	26.229	183.313	258.651		
	Dochody.							75.338		
I.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	4.020	43	.	.	.	.	4.020		
II.	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	.	.	.	2.000	.	2.000	.		
III.	Dochody z dróg krajowych	232.666	10	1	225.500	.	.	7.166		
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	62.950	02	1	5.889	.	.	57.061		
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	21.464	56	1	25.000	.	3.535	.		
VI.	„ pożyczek	5.734	20	.	6.837	.	1.103	.		
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.000	.	.	5.390	.	390	.		
VIII.	Dochody kraj. szkół i folwarku w Dublanach	28.274	.	.	28.274	.	.	.		
IX.	Dochody kraj. szkół i folwarku w Czernichowie	22.190	.	.	22.190	.	.	.		
X.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	610	74	.	600	.	.	11		
XI.	Różne dochody	47.101	92	1	1.000	.	.	46.102		
	Pożyczka na budowę pomieszczeń naucz. w Czernichowie	.	.	.	12.000	.	12.000	.		
	Pożyczka na potrzeby szkół i folwarku w Dublanach	.	.	.	11.600	.	11.600	.		
XII.	Dodatki do podatków	2,579.762	34	.	2,787.750	.	207.988	.		
	Suma dochodów	3,009.774	33	.	3,134.030	.	238.616	114.360		
	a z porówn. ze sumą wydatków okazuje się niedobór	3,106.736	99	.	.	.	124.256	.		
		96.962	66	.						

Aleg. 41.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przemysłu domowego
i rękodzielniczego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 16. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

- „1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności jego „w sprawach przemysłu domowego i drobnego L. W. kr. 38.795/82.“
- „2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby na podstawie wypracowanego przez sejmową „komisję kultury krajowej statutu Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, wdrożył rokowania z c. k. Rządem w przedmiocie utworzenia rzeczonej Komisji i upo- „ważnia zarazem Wydział krajowy do wydania statutu i ustanowienia Komisji krajowej bez „odwołania się do Sejmu.“

I.

Odpis uchwały powyższej przesłał Wydział krajowy wraz z projektem statutu „Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego“ odezwą z dnia 3. Listopada 1882 L. 53.557 c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, ażeby przedłożyło uchwałę c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty. Następnie upomniał się Wydział krajowy w odezwie wystosowanej do tegoż Prezydyum (z dnia 26. Czerwca r. b. L. 31.303) o rezolucję w sprawie utworzenia Komisji krajowej dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego. Pomimo tego jednakże związane rokowania dotąd żadnego nie zrobiły postępu. C. k. Prezydyum Namiestnictwa bowiem oznajmiło odezwą z dnia 7. Lipca r. b. L. 6952/pr., że J.E. p. Minister wyznań i oświaty nie powziął jeszcze decyzji w sprawie, będącej przedmiotem uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. Października r. z., a od tej pory nie otrzymał Wydział krajowy w sprawie tej żadnej dalszej wiadomości.

II.

Z czynności Wydziału krajowego i Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego w sprawach szkół i zakładów dla podniesienia tegoż przemysłu, przypada na peryod objęty niniejszem sprawozdaniem co następuje:

A. Sprawy szkół dla podniesienia przemysłu domowego, założonych przed 15. Września 1882.

1. Szkoła koszykarstwa w Jarosławiu.

Zarząd szkoły koszykarstwa w Jarosławiu przedłożył Wydziałowi krajowemu relacją z dnia 16. Listopada 1882 L. 466 sprawozdanie o stanie szkoły w tymże roku, wykazujące ciągły postęp nie tylko w wykonaniu robót i w odbyciu towaru, ale także w organizacyi szkoły i we wpływie jej na rozszerzenie się koszykarstwa jako przemysłu domowego oraz na rozszerzenie się i ulepszenie kultury łożyny. Na podstawie sprawozdania tego przyznał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 22. Grudnia 1882. L. 62.931 w myśl wniosków zarządu na utrzymanie szkoły w r. 1883 dotację z funduszu krajowego w kwocie 1.000 zł. w. a. oraz nadzwyczajny zasiłek w kwocie 130 zł. w. a. na zakupno maszyny do strugania łożyny i warsztatu stolarskiego.

Powziąwszy później wiadomość, że zbiory szkoły nie mogą być w odpowiedni sposób przechowywane dla braku szaf, udzielił nadto Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 13. Lutego r. b. L. 7226 dalszy nadzwyczajny zasiłek w kwocie 200 zł. w. a. na sprawienie szaf.

2. Kurs koszykarstwa przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem żeńskiem w Krakowie

Dyrekcya c. k. Seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie przedłożyła Wydziałowi krajowemu wniosek, ażeby w miejsce dotychczasowego, corocznie kwotą 200 do 250 zł. w. a. przez fundusz krajowy subwencyonowanego kursu koszykarstwa przy temże Seminaryum, utworzyć szkołę koszykarstwa, a na nauczycielkę szkoły powołać p. Amelię Zemierównę, która kosztem funduszu krajowego odbyła kurs koszykarstwa dla kobiet w technologicznem Muzeum przemysłowem w Wiedniu. W przedmiocie projektu powyższego oczekuje Wydział krajowy wniosków Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

3. Kursa wyrobu kwiatów i malowania na porcelanie i t. d. przy temże Seminaryum.

Po otrzymaniu sprawozdania Dyrekcyi Seminaryum o stanie pracowni szkolnej w roku szkolnym 1882/83 oraz rachunku z użycia subwencji, udzielonej z funduszu krajowego na rzeczoną pracownię na rok szkolny 1882/83, wyznaczył Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 20. Lipca r. b. L. 27.653 na tenże cel na rok szkolny 1883/84 subwencyę w kwocie 500 zł. w. a.

4. Szkoła snycerstwa w Zakopanem.

Nowy budynek szkolny dla szkoły snycerstwa w Zakopanem wykończony został podług relacyi Wydziału Towarzystwa Tatrzańskiego z dnia 26. Kwietnia r. b. L. 97 w Lutym roku bieżącego, poczem przeniesiono niebawem szkołę do budynku tego, który kierownik zakładu uznał protokolarnie za zupełnie odpowiedni. Przyznana przez Wydział krajowy na budowę subwencya z funduszu krajowego w kwocie 3.000 zł. w. a. wyplaconą być miała według rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 7. Marca 1882 L. 4225 w ratach rocznych po 500 zł. w. a. Uwzględniając jednak stan funduszków Towarzystwa Tatrzańskiego, przychylił się Wydział krajowy do prośby Wydziału Towarzystwa o przyspieszenie wypłaty, w skutek czego zaasygnował Towa-

rzystwu rozporządzeniem z dnia 24. Października 1882 L. 48.180 zaliczkę w kwocie 1.000 zł. w. a., a rozporządzeniem z dnia 1. Maja r. b. L. 20.274 resztę subwencji w kwocie 2.000 zł. w. a. Nadto udzielił Wydział krajowy Towarzystwu Tatrzańskiemu wspomnianem już rozporządzeniem do L. 20.274/83 zasiłek nadzwyczajny w kwocie 150 zł. w. a. na wybudowanie szopy do przechowania materiałów szkoły Zakopańskiej.

5. Szkoła garncarstwa w Kołomyi.

W poprzednich sprawozdaniach z czynności swych w sprawie przemysłu domowego i drobnego wspominał Wydział krajowy po kilkakroć, że rządowa szkoła garncarstwa w Kołomyi, do której założenia fundusz krajowy swego czasu przyczynił się subwencją w kwocie 2.000 zł. w. a., zadania swego nie spełnia. Za główną przyczynę niepowodzenia szkoły uważał Wydział krajowy, opierając się w tej mierze na zdaniu Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, wadliwą organizację zarządu szkoły, a mianowicie postawienie zakładu pod bezpośredni zarząd władzy centralnej z uchYLENIEM wszelkiej ingerencji organów krajowych. Do tego samego przekonania przyszedł, jak się zdaje, także c. k. Rząd, gdyż c. k. Prezydium Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z dnia 20. Maja r. b. L. 5011/pr., że JE. p. Minister wyznań i oświaty zalecił zawiązać rokowania z Wydziałem krajowym w tym celu, aby Wydział krajowy przyjął pod swój zarząd szkołę dla przemysłu garncarskiego w Kołomyi z rokiem szkolnym 1883/84 przy równoczesnem wyłączeniu jej z zakresu Ministerstwa oświaty, oraz że w razie przyjęcia tego projektu JE. p. Minister byłby skłonnym do pozostawienia rzeczonemu zakładowi bezpłatnie całego teraźniejszego inwentarza. Dalszą zaś odezwą z dnia 15. Czerwca r. b. L. 5909/pr. oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, że JE. p. Minister wyznań i oświaty zaledwo ma zamiar otwarcia szkoły kołomyjskiej z nowym rokiem szkolnym, jeżeliby rokowania o przyjęcie jej w zarząd Wydziału krajowego nie osiągnęły pomyślnego rezultatu.

Mając przekonanie, że szkoła garncarska w Kołomyi jako zakład zreorganizowany stosownie do potrzeb kraju i zostający pod zarządem organów fachowych ze stosunkami krajowymi dokładnie obeznanych, mogłaby przemysłowi krajowemu niepoślednie oddać usługi, widzi się Wydział krajowy zniewolonym oświadczyć się za przyjęciem propozycji c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty, jednak tylko pod tym warunkiem, że przez objęcie szkoły kołomyjskiej w zarząd kraju nader skąpo wymierzona dotacja państwowa na szkoły dla podniesienia przemysłu w Galicyi nie dozna uszczuplenia, czyli że c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty przyzna na dalsze utrzymanie szkoły tytułem subwencji przynajmniej taką samą kwotę, jaką skarb państwa udzielał dotąd na cel powyższy. Stanowisko, jakie zając postanowił wobec projektu objęcia szkoły garncarstwa w Kołomyi w zarząd kraju, określił Wydział krajowy w odezwie do c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 26. Czerwca r. b. L. 29.453, obecnie zaś ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

6. Szkoła kołodziejska w Toustem.

Otrzymawszy sprawozdanie o stanie szkoły kołodziejskiej w Toustem za czas od 12go kwietnia do końca grudnia 1882, postanowił Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego w Skałacie podnieść dotację przyznaną na utrzymanie zakładu z 275 zł., na 600 zł. rocznie.

O postanowieniu tem zawiadomił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 30. stycznia r. b. L. 5158 Wydział powiatowy w Skałacie, oznajmiając mu zarazem, że dalszy jego wniosek o nadzwyczajny zasiłek w kwocie 200 zł. w. a. na zakupno materiału weźmie pod rozwagę dopiero po lustracji zakładu, której dokona jako delegat Wydziału krajowego p. Ludwik Wierzbicki, członek Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

7. Szkoła koronkarska w Kańczudze.

Na podstawie wyniku rokowań, o których wspomniano już w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 15. września 1882 L. 38.795, przedłożył Wydział powiatowy w Łańcucie relacją z dnia 14. września r. b. L. 1028 projekt statutu szkoły koronkarskiej w Kańczudze, poczem Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 29. września 1882 L. 46.144 zatwierdził tenże projekt i zaasygnował Wydziałowi powiatowemu subwencje przyznane na założenie zakładu i utrzymanie go w roku 1882, równocześnie zaś zamianował p. Karola hr. Scipiona delegatem swym w Komitecie nadzorczym i administracyjnym szkoły.

Szkoła otwartą została z dniem 1. września 1882, a podług sprawozdania p. hr. Scipiona, które Wydział powiatowy w Łańcucie przedłożył relacją z dnia 5. czerwca r. b. L. 764, rozwija się prawidłowo.

B. Sprawy szkół i warsztatów dla podniesienia przemysłu domowego i drobnego nowo założonych lub złożyć się mających.

1. Szkoła koronkarska w Zakopanem.

Projekt założenia szkoły koronkarskiej w Zakopanem powstał, jak już wspomniano w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 15. września 1882 L. 38.795, z inicjatywy p. Heleny Chłapowskiej, która na wykonanie projektu złożyła za pośrednictwem p. Dr. Tytusa Chałubińskiego 1.200 zł. w. a. w kasie krajowej. Zasięgnąwszy w tej sprawie zdania Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego, zgodził się Wydział krajowy na założenie szkoły i poruczył rozporządzeniem z dnia 9. grudnia 1882 L. 46.813 p. Franciszkowi Neuzilowi, kierownikowi szkoły snycerstwa w Zakopanem, wyszukanie odpowiedniego lokalu na pomieszczenie projektowanej szkoły i na mieszkanie dla jej nauczycielki. Na podstawie relacji p. Neuzila z dnia 19. grudnia 1882 polecił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. stycznia r. b. L. 5.159 nająć dom przez p. Neuzila wskazany. Równocześnie ustanowił Wydział krajowy załączony $\frac{1}{2}$ statut szkoły koronkarskiej w Zakopanem niemniej plan nauki dlk tejże szkoły, tudzież instrukcyę dla Komitetu nadzorczego, miejscowego komitetu szkolnego i Opiekuna szkoły. Wreszcie zestawił

Aleg. 1. Wydział krajowy preliminarz kosztów założenia i utrzymania szkoły jak w załączniku $\frac{1}{2}$.

Aleg. 2.

Otrzymałszy wiadomość, że adaptacja najętego domu została ukończoną, zamianował Wydział krajowy dekretem z dnia 17. kwietnia r. b. L. 13.805 nauczycielką szkoły pannę Józefę Stelcer. Tymże dekretem zaprosił Wydział krajowy na protektorki zakładu pp. Różę hr. Krasieńską i Helenę Chłapowską, a na protektora p. Dr. Tytusa Chałubińskiego, oraz zamianował członkami Komitetu nadzorczego pp. Adama Uznańskiego, ks. dziekana Józefa Stolarczyka i Franciszka Neuzila. Na przedstawienie zaś Komitetu nadzorczego z dnia 4. maja r. b. zamianował dekretem z dnia 8. maja r. b. L. 21.034 Opiekunem szkoły, p. Franciszka Neuzila, a równocześnie powołał na członka Komitetu nadzorczego w miejsce p. Uznańskiego, który nominacyi nie przyjął, p. Józefa Sieczkę naczelnika gminy w Zakopanem.

Po ukończeniu wszelkich przygotowań otwartą została szkoła koronkarska w Zakopanem dnia 15. maja r. b. z 12tu uczennicami, a już w dwa miesiące po otwarciu otrzymał Wydział krajowy wiadomość, że powodzenie zakładu jest pod każdym względem zapewnione. Nieco później p. Ludwik Wierzbicki, członek Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego, zwiedziwszy szkołę, przedłożył Wydziałowi krajowemu obszerną relacyę o stanie szkoły i widokach jej na przyszłość. Na podstawie zaś relacji tej, postanowił Wydział krajowy:

1. postarać się o obszerniejszy lokal na pomieszczenie szkoły;

2. uzupełnić pierwotne urządzenie tak, ażeby mógł przyjąć znacznieszą liczbę uczennic i wyznaczyć na ten cel kwotę 238 zł. w. a.;
3. udzielić nauczycielce p. Stelcer urlop sześciotygodniowy począwszy od 1. listopada r. b. i wyznaczyć dla niej zasiłek w kwocie 160 zł. w. a. na koszta podróży do Wiednia tudzież na opłatę za naukę w tamtejszych zakładach koronkarskich;
4. przyjąć na przyszły kurs dwie nauczycielki pomocnicze.

W myśl powyższych postanowień wydał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. sierpnia r. b. 41.615 odpowiednie polecenia Komitetowi nadzorcemu szkoły i nauczycielce.

2. Projekt założenia zakładu dla nauki bednarstwa i kołodziejstwa w Kamionce strumiłowej.

Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej przedstawił w podaniu z dnia 14. Grudnia 1881 L. 1.744 potrzebę założenia w powiecie tym szkoły kołodziejstwa, bednarstwa i stolarstwa. Wskutek podania powyższego poruczył Wydział krajowy na wniosek Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego rozporządzeniem z dnia 27. Czerwca 1882 L. 31.386 p. Ludwikowi Wierzbickiemu, członkowi rzeczoney Kuratorji, zbadanie stosunków na miejscu, oraz przeprowadzenie rokowań z Reprezentacją powiatu i gminami co do ewentualnego przyczynienia się do kosztów założenia i utrzymania projektowanej szkoły.

Opierając się na wyczerpującej relacji p. Wierzbickiego, wniosła Kuratorja dla spraw przemysłu domowego i drobnego, ażeby w celu podniesienia przemysłu domowego i drobnego kołodziejskiego i bednarskiego w powiecie Kamionieckim założyć w Kamionce strumiłowej warsztaty zawodowe dla nauki bednarstwa i kołodziejstwa; poczem Wydział krajowy na podstawie wniosków Kuratorji ustanowił rozporządzeniem z dnia 13. Lutego r. b. L. 5.514 załączony % statut zakładu dla nauki kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce strumiłowej, oraz zestawiał preliminarz kosztów założenia i utrzymania tegoż zakładu jak w załączniku %. Temże rozporządzeniem udzielił Wydział krajowy statut wraz z preliminarzem Wydziałowi powiatowemu w Kamionce strumiłowej z wezwaniem, aby starał się nakłonić Reprezentację powiatu do wyznaczenia dotacyi na projektowany zakład oraz przeprowadził rokowania z gminami i osobami prywatnymi względem przyczynienia się do pokrycia kosztów założenia i utrzymania tegoż zakładu.

Aleg. 3.

Aleg. 4.

Zabiegi p. Wierzbickiego oraz Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej o uzyskanie funduszków dla zakładu, odniosły podług relacji tegoż Wydziału z dnia 31. Lipca r. b. L. 726 skutek następujący:

1. Gmina Kamionka strumiłowa zobowiązała się dostarczyć lokal potrzebny dla zakładu;

2. Rada powiatowa Kamioniecka wyznaczyła dla uczniów zakładu 8 stypendyów po 60 złr. w. a. na lat trzy;

3. p. Stanisław hr. Badeni zobowiązał się przyczynić się w zastępstwie funduszu powiatowego do pokrycia kosztów utrzymania zakładu rocznie kwotą 300 złr. w. a. przez lat pięć, a nadto dostarczać zakładowi przez ten sam przeciąg czasu bezpłatnie po 16 stosów metr. twardego drzewa opałowego oraz po 8 metrów kub. grabiny, 10 met. kubicznych brzeziny i 10 met. kub. dębiny z dostawą do lokalu szkolnego;

4. p. Kazimierz hr. Badeni zobowiązał się dostarczać zakładowi przez lat pięć bezpłatnie po 8 metr. kub. grabiny, po 10 metr. kub. brzeziny i po 10 mtr. kub. dębiny.

Otrzymawszy deklaracye na oferty powyższe, postanowił Wydział krajowy dążyć do tego, aby zakład wszedł w życie z wiosną roku 1884., i w tym celu poruczył rozporządzeniem

z dnia 31. Sierpnia r. b. L. 39.961 p. Wierzbiickiemu zakupno narzędzi potrzebnych do uposażenia zakładu oraz wyszukanie nauczycieli zawodowych.

3. Projekt założenia warsztatu zawodowego dla nauki tkactwa w Horodence.

W sprawozdaniu z dnia 15. Września 1882 L. 38.795 wyłuszczył Wydział krajowy powody, dla których zgodnie z opinią Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego oświadczył się był przeciw projektowi założenia szkoły tkactwa w Horodence.

Od tej pory zbadali stan i potrzeby przemysłu tkackiego w Horodence i jej okolicy dokładniej jeszcze delegaci Kuratorji i stowarzyszenia „Spójnia“, a na podstawie relacji tychże delegatów przedłożyła Kuratorja wnioski, ażeby w celu podniesienia przemysłu tkackiego w Horodence założyć tamże nie szkołę, ale warsztat zawodowy dla nauki tkactwa.

Uwzględniając wniosek powyższy, ustanowił Wydział krajowy na tle projektu Kuratorji załączony % statut warsztatu zawodowego dla nauki tkactwa w Horodence oraz zestawiał preliminarz kosztów założenia i utrzymania tego warsztatu jak w załączniku %, poczem udzielił rozporządzeniem z dnia 31. Sierpnia r. b. L. 5.515 statut wraz z preliminarzem Zwierzchności gminy w Horodence.

Nadmienić wypada, że na rzecz projektowanego zakładu zobowiązali się do ofiar wędług podania Zwierzchności gminy w Horodence z dnia 14. Września 1882 L. 1.263:

1. Rada powiatowa Horodeńska, która wyznaczyła na utrzymanie szkoły rocznie po 200 złr. w. a. na lat pięć;

2. Gmina Horodenka, która na tenże sam cel wyznaczyła rocznie po 100 złr. w. a. również na lat pięć;

3. P. Jakób Br. Romaszkan, który zobowiązał się udzielać zakładowi corocznie przez lat pięć po 200 złr. w. a. na lokal, po 80 złr. w. a. na opał i oświetlenie i po 20 złr. w. a. na usługę lub w miejsce tej subwencji odstąpić na własność zakładu odpowiedni budynek na jego pomieszczenie.

4. Projekt założenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

Otrzymałszy w sprawie projektu założenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie odmowną rezolucję c. k. Rządu, o której wspomniano w sprawozdaniu z dnia 15. Września 1882 L. 38.795, usiłował Wydział krajowy w odezwie do c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 30. Stycznia r. b. L. 5.153 wykazać nietrafność i niedostateczność argumentów, z którymi delegat c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty p. prof. Bauer wystąpił był przeciw projektowi. Krok ten jednakże nie odniósł pożądanego skutku, gdyż c. k. Prezydium Namiestnictwa oznajmiło odezwą z dnia 30. Czerwca r. b. L. 6.585/pr. na podstawie reskryptu JE. p. Ministra wyznań i oświaty z dnia 16. Czerwca r. b. L. 4.345 przedewszystkiem: że Ministerstwo nie miało żadnej wątpliwości pod tym względem, że naukę garncarstwa powinno się ująć w ramy szkoły dla przemysłu artystycznego we Lwowie, jednak musiało postawić jako pierwszy warunek: miejscowe połączenie nowego działu naukowego z już istniejącym; a dalej dosłownie co następuje:

„Jak długo więc dla obecnego zakładu nie będzie daną dostateczna rękojmia, że zdoła „on bez wszelkich zewnętrznych trudności sprostać swemu właściwemu powołaniu, jak długo „dziś już powstającym licznym niedogodnościom nie zapobiegnie się trwale przez wzniesienie „budynku kosztem gminy lub kraju i nie zapewni przez to spokojnego rozwoju istniejącego za-

„kładu naukowego, jakoteż ewentualnie przy nim urządzić się mającego oddziału dla przemysłu „garncarskiego, nie może Ministerstwo przyjąć na siebie odpowiedzialności utworzenia przy „lwowskiej szkole przemysłu artystycznego nowej instytucji, lecz musi opiekę swoją skierować „na takie choćby drugorzędne miejscowości, które są gotowe wypełnić owe nieodzowne warunki.

„W tej myśli a nie w zamiarze wykluczenia Lwowa w ogóle od posiadania szkoły dla „przemysłu garncarskiego, wypowiedziano także opinię fachową, powołaną w szacownym piśmie „Świętego Wydziału krajowego z dnia 30. Stycznia b. r. L. 5153“.

5. 6. 7. Projekta założenia warsztatów zawodowych dla nauki garncarstwa w Alwerni, w Kołaczycach i w Starejsoli.

Projekta powyższe są dotąd przedmiotem badania Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

8. Projekt założenia szkoły garncarstwa lub warsztatu zawodowego dla nauki garncarstwa w powiecie Rawskim.

O założenie szkoły garncarstwa w powiecie Rawskim wniósł Wydział powiatowy Rawski podaniem z dnia 8. Października 1882 L. 820. Projekt powyższy odstąpił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. Października 1882 L. 51.409 Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego do oceny, a na podstawie wniosków Kuratorji porucił rozporządzeniem z dnia 30. Stycznia r. b. L. 5.154 p. Ludwikowi Wierzbickiemu zbadanie sprawy na miejscu, o czem równocześnie zawiadomił Wydział powiatowy w Rawie.

Wspomniany Wydział powiatowy doniósł jednak relacją z dnia 12. Lutego r. b. L. 100, że będąc zajętym projektem budowy drogi w powiecie Rawskim, nie może na razie być pomocnym delegatowi Wydziału krajowego w spełnieniu poruczonego mu zadania, wskutek tego zaś podróż p. delegata do powiatu Rawskiego została odroczone.

9. Projekt założenia szkoły lub warsztatu dla podniesienia przemysłu wyrobu kilimków w powiecie Zbarazkim.

Wydział powiatowy w Zbarażu doniósł relacją z dnia 4. Października r. z. L. 1.189, że w celu podniesienia istniejącego w powiecie przemysłu wyrobu dywanów i kilimków postanowił założyć szkołę wyrobu kilimków, zarazem zaś wyraził prośbę, ażeby Wydział krajowy przyczynił się do pokrycia kosztów założenia i utrzymania tejże szkoły. Zasięgnawszy i w tej sprawie opinii Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego, oznajmił Wydział krajowy w myśl wniosków Kuratorji rozporządzeniem z dnia 30. Stycznia r. b. L. 5.156 Wydziałowi powiatowemu w Zbarażu, że na razie nie może poprzeć projektu założenia szkoły lub warsztatu dla nauki wyrobu kilimków w powiecie Zbarazkim, natomiast zaś gotów jest przyczynić się do pokrycia kosztów utrzymania kandydata, którego Wydział powiatowy zechciał wysłać na naukę do szkoły rysunków i modelowania przy lwowskim Muzeum przemysłowem w celu przysposobienia go na nauczyciela projektowanego warsztatu.

10. 11. 12. 13. 14. 15. Do projektów, które Wydział krajowy w poprzednich sprawozdaniach wymienił jako będące przedmiotem badania Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego, przybyły w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem oprócz wspomnianych już wyżej:

- a) projekt założenia szkoły plecionek w Rasztowcach (w powiecie Skałackim), wniesiony przez obszary dworskie w Rasztowcach i Kozinie podaniem z dnia 25. Kwietnia b. r.
- b) projekt założenia szkoły wyrobu parkietów w Sądowej Wiszni, wniesiony przez Zwierzchność gminy w Sądowej Wiszni za pośrednictwem c. k. Starostwa Mościskiego

- do c. k. Namiestnictwa podaniem z dnia 15. Maja r. b. L. 155 a poparty przez Wydział powiatowy w Mościskach podaniem do Wydziału krajowego z dnia 15. Sierpnia r. b. L. 1.366.
- c) projekt założenia państwowej szkoły przemysłowej dla kierowników rękodzielniczych we Lwowie (Werkmeisterschule) wniesiony przez Magistrat król. stoł. miasta Lwowa podaniem z dnia 10. Sierpnia r. b. L. 22.261.
  - d) projekt założenia szkoły garncarstwa w Lipnicy (w pow. Bocheńskim) poruszony przez Zwierzchność gminy w Lipnicy a wniesiony przez c. k. Starostwo Bocheńskie odezwą z dnia 31. Sierpnia r. b. L. 10.536.

Nadto odstąpił Wydział krajowy Kuratorji do ocenienia:

- e) odezwę c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 28. Lutego r. b. L. 825/pr. o udzielenie subwencji z funduszu krajowego na pokrycie kosztów umieszczenia szkoły snycerstwa przy c. k. szkole dla przemysłu artystycznego we Lwowie.
- f) podanie Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie z dnia 27. Kwietnia r. b. L. 66 o przyznanie subwencji na uzupełnienie środków naukowych szkoły rzeźbiarskiej w Sokalu, założonej we Wrześniu 1882 przy tamtejszej szkole wydziałowej staraniem Sokalskiego Oddziału Towarzystwa pedagogicznego.

III.

W związku z przemysłem domowym i drobnym stoi czynność Wydziału krajowego i Kuratorji w następujących sprawach:

1. Na kursa specjalne w technologicznem Muzeum przemysłowem w Wiedniu wysłał Wydział krajowy na rok szkolny 1882/83 kosztem funduszu krajowego następujących stypendystów:

- a) na kurs koszykarstwa i uprawy wierzb koszykarskich Szymona Golbę i Stefana Stefanowicza, uczniów szkoły koszykarstwa w Jarosławiu;
- b) na kurs wyrobu mebli koszykarskich Józefa Kracha, ucznia szkoły koszykarskiej w Rudniku;
- c) na kurs koszykarstwa dla wykształcenia personalu żeńskiego pannę Amelię Zimlerównę, nauczycielkę pomocniczą szkoły ludowej w Wieliczce;
- d) na kurs snycerstwa i tokarstwa Jędrzeja Trzebunię, ucznia szkoły snycerstwa w Zakopanem i Jana Białasa, ucznia szkoły rzeźbiarskiej w Rymanowie;
- e) na kurs wyrobu mebli i stolarstwa budowlanego Henryka Żaaka, czeładnika stolarskiego ze Lwowa;
- f) na kurs w celu wykształcenia chemików na kolorystów p. Wiktora Drzymuchowskiego, ukończonego politechnika.

W roku szkolnym 1883/84 urządzone będą we wspomnianem Muzeum podług doniesienia Dyrekcyi Muzeum z dnia 17. Maja r. b. L. 602 następujące kursa specjalne;

- a) kurs wyrobu mebli i stolarstwa budowlanego;
- b) kurs snycerstwa i tokarstwa;
- c) kurs koszykarstwa dla wykształcenia personalu żeńskiego;
- d) kurs dla chemików, chcących się wykształcić na kolorystów.

Na pierwszym z powyższych kursów (a) pozostawi Wydział krajowy dotychczasowego stypendystę Henryka Żaaka. Na kurs zaś ad b) zamówił Wydział krajowy pismem z dnia 12. Czerwca r. b. L. 27.164 u Dyrekcyi Muzeum 2 miejsca, poczem zawezwał rozporządzeniem z dnia 30. Sierpnia r. b. L. 43.969 zarządy szkoły snycerstwa w Zakopanem i szkoły rzeźbiarskiej w Rymanowie do przedstawienia kandydatów na kurs rzeczony.

2. Z trzech stypendystów wysłanych podług sprawozdania z dnia 15. Września 1882 L. 38.795 kosztem funduszu krajowego do szkoły snycerstwa w Zakopanem na rok szkolny 1882/83 otrzymał jeden w roku bieżącym dalszy zasiłek w kwocie 70 zł. w. a. Nadto udzielił Wydział krajowy na prośbę Zarządu Towarzystwa Tatrzańskiego czwarte stypendyum (miesięcznie po 15 zł. w. a.) na czas od 1. marca do końca Lipca r. b. Józefowi Büchswi.

Na rok szkolny 1883/84 przyznał Wydział krajowy na wniosek Zarządu szkoły snycerstwa w Zakopanem rozporządzeniami z dnia 31. Sierpnia r. b. L. 43.897, 43.898, 43.899 trzem ze wspomnianych wyżej stypendystów, a mianowicie: Michałowi Chaszczewiczowi, Józefowi Büchswi i Franciszkowi Zajdlowi po 15 zł. w. a. miesięcznego zasiłku, i to pierwszym dwom na cały rok, zaś Zajdlowi na pół roku.

3. P. Fryderykowi Lachnerowi, który podług sprawozdania z dnia 15. Września 1883 L. 28.795 uzyskał z funduszu krajowego stypendyum o rocznych 600 zł. w. a. na lat dwa na podróż, mającą na celu wykształcenie się na nauczyciela dekoracyi naczyń, udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 6. Lipca r. b. L. 32.040 dodatkowy zasiłek w kwocie 100 zł. w. a.

4. P. Edmundowi Krzenowi, inżynierowi technologowi, przyznał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 6. Lipca r. b. L. 34.481 na studia chemiczno-technologiczne garncarskie, mające trwać najdłużej 1½ roku, obok zasiłku jednorazowego w kwocie 50 zł. w. a. na podróż do Wiednia, zasiłek miesięczny w kwocie 60 zł. w. a., — a prócz tego na czas pobytu w szkołach garncarskich miesięcznie po 15 zł. w. a. na wydatki w laboratorium.

5. Wskutek przedkładanych przez Wydziały powiatowe zażaleń, dotyczących się mylnego zastosowania ustawy o podatku zarobkowym do przemysłu domowego, odnosił się Wydział krajowy po kilkakroć do c. k. Prezydium Namiestnictwa w celu wyjednania odpisania nałożonego podatku, a interwencya Wydziału krajowego nie była bezowocną, gdyż c. k. Dyrekcyja skarbu w kilkunastu wypadkach uwzględniła wniesione za pośrednictwem Wydziału krajowego zażalenia przeciw wymiarowi podatku zarobkowego, dokonane przez organa skarbowe pierwszej instancyi. W sprawie tej udzielił nadto Wydział krajowy okólnikiem z dnia 18. Czerwca r. b. L. 64.116 Wydziałom powiatowym ponownego pouczenia.

IV.

Robiąc użytek z funduszu przeznaczanego przez Wysoki Sejm na przemysł rękodzielniczy, pożyczki i subwencye (Rub. XV. poz. 149 budżetu funduszu krajowego na rok 1883), starał się Wydział krajowy w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem wpłynąć na podniesienie przemysłu rękodzielniczego w sposób następujący:

1. P. M. Heydenreichowi we Lwowie, którego zakład robót pończoszkowych wspierany był już poprzednio zasiłkami z funduszu krajowego przez rok jeden, poczynawszy od Grudnia 1881. (porówn. przeszłoroczne sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego str. 31) przyznał Wydział krajowy, zbadawszy stan zakładu i znalazłszy niezaprzeczonego postęp w rozwoju przedsiębiorstwa, rozporządzeniem z dnia 14. Listopada 1882 L. 55583 jednorazowy zasiłek w kwocie 100 złr. w. a. na częściowe pokrycie najmu lokalu oraz subwencye miesięczne na czas od 1. Grudnia 1882 do końca Maja r. b. po 50 złr. w. a. na częściowe pokrycie płacy robotnika francuskiego i po 120 złr. w. a. na premie dla robotników i robotnic uczących się w zakładzie. Rozporządzeniem zaś z dnia 15. Maja r. b. L. 22575, udzielił Wydział krajowy p. Heydenreichowi ponowny zasiłek na pokrycie najmu lokalu w kwocie 100 złr. w. a., przyznając mu równocześnie subwencye miesięczne w podanej co dopiero wysokości na dalsze pół roku.

2. Podobnie uwzględnił Wydział krajowy prośbę p. Maryi Romiszowskiej w Krakowie, pobierającej z funduszu krajowego zasiłki miesięczne na zakład robót oczkowych po-

cząwszy od Kwietnia roku 1882 (porówn. przeszłoroczne sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego str. 32) o dalsze subwencyonowanie zakładu i przyznał petentce rozporządzeniem z dnia 29. Grudnia 1882 L. 62902, wyznaczone pierwotnie zasiłki miesięczne na czas od 1. Maja r. b. do końca Kwietnia roku 1884.

3. O pierwszych krokach jakie poczynił Wydział krajowy w celu podniesienia tkactwa jako jednej z najważniejszych gałęzi drobnego przemysłu krajowego, podano już wiadomość w sprawozdaniu z dnia 15. Września 1882 L. 38795. Przedmiotem zaś dalszej czynności Wydziału krajowego na tem polu było obok omówionego już wyżej projektu założenia warsztatu zawodowego w Horodence co następuje:

Stowarzyszeniu „Spójnia“ we Lwowie, zajmującemu się bardzo gorliwie sprawą podniesienia tkactwa, udzielił Wydział krajowy dalszych subwencji na zakładanie stowarzyszeń rękodzielniczych, mianowicie stowarzyszeń tkaczy, w szczególności rozporządzeniem z dnia 23. Października 1882 L. 46825 — 200 złr. w. a., a rozporządzeniem z dnia 18. Listopada 1882 L. 52829 400 złr. w. a. Na wniosek tegoż stowarzyszenia udawał się dalej Wydział krajowy po dwakroć (odezwami z dnia 18. Listopada 1882. L. 52829 i z dnia 31. Sierpnia r. b. L. 43968) za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z prośbą, ażeby p. Edwardowi Augustyniowski, dyrektorowi c. k. szkoły tkackiej w Jägerndorf na Szlązku, udzieliło pozwolenia do wzięcia udziału w pracy delegatów stowarzyszenia, mającej na celu organizację krajowego przemysłu tkackiego, a prośba powyższa w obudwu wypadkach znalazła uwzględnienie.

Jednym z owoców pracy delegatów „Spójni“ jest zawiązanie się Towarzystwa tkaczów w Kossowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką. Stowarzyszenie to wniosło w ciągu przeszłorocznej sessyi sejmowej petycję o zasiłek, którą Wysoki Sejm uchwałą z dnia 20. Października 1882 przekazał Wydziałowi krajowemu do dokładnego zbadania i ewentualnego uwzględnienia z Rub. XV. poz. 149 budżetu. Zbadawszy stan rzeczy w myśl powyższego polecenia Wysokiego Sejmu, i nabrawszy przeświadczenia, że towarzystwo tkaczy w Kossowie zasługuje na poparcie, udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 13. Marca r. b. L. 7224, towarzystwu temu zasiłek w kwocie 500 złr. w. a. zarazem zaś przyznał mu pożyczkę z funduszu krajowego w kwocie 3.000 złr. w. a. na 3 od sta, spłacić się mającą w dziesięciu równych ratach półrocznych począwszy od 1. Kwietnia 1884, stawiając przytem za warunek, aby pożyczka obróconą została przedewszystkiem na zakupywanie poprawnych warsztatów tkackich, któreby członkowie towarzystwa po obznajomieniu się z temi warsztatami otrzymywali na własność z obowiązkiem spłacenia ratami należności przypadającej towarzystwu. Przyznaną zaś pożyczkę zaasygnował Wydział krajowy na podstawie skryptu dłużnego towarzystwa rozporządzeniem z dnia 16. Maja r. b. L. 23196.

Podobnie jak petycję towarzystwa tkackiego w Kossowie przekazał Wysoki Sejm także petycję tkaczy z gminy Łuźnia o zapomogę i poparcie tkactwa domowego uchwałą z dnia 20. Października 1882 Wydziałowi krajowemu do dokładnego zbadania i ewentualnego uwzględnienia z Rub. XV. poz. 149. budżetu. W skutek uchwały powyższej wezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 22. Grudnia 1882 L. 62.911 Wydział powiatowy w Gorlicach, ażeby zbadał stan i potrzeby przemysłu tkackiego w Łuźni i zaproponował środki, którychby użyć należało w celu podniesienia tego przemysłu. Wezwaniu temu jednakże Wydział powiatowy dotąd nie uczynił zadość.

Wreszcie przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 20. Października 1882 Wydziałowi krajowemu do dokładnego zbadania i ewentualnego uwzględnienia z Rubr. XV. poz. 149. budżetu petycję towarzystwa tkaczy w Białowie o subwencyę dla Marcina Brzęka, ucznia szkoły tkackiej w Policzce (w Czechach). W sprawie powyższej zasięgnął Wydział krajowy zdania Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, a na podstawie jej wniosku wy-

znaczył dla Marcina Brzęka stypendyum o rocznych 200 zł. w. a. na lat dwa, poczem przesłał Dyrekcyi towarzystwa tkaczy w Błażowie rozporządzeniem z dnia 19. Grudnia 1882 L. 62.933 kwotę potrzebną na wypłatę stypendyum w roku szkolnym 1882/83.

Nadmienić jeszcze wypada, że Wydział krajowy pragnąc ułatwić tkaczom krajowym nabywanie ulepszonych warsztatów tkackich, udzielił rozporządzeniem z dnia 6. Kwietnia r. b. L. 15.133 Zakładowi sierót i ubogich Stanisława hr. Skarbkę w Drohowsku zaliczkę w kwocie 2000 zł. a. w. na fabrykację takich warsztatów.

4. Obok przemysłu tkackiego zalicza Wydział krajowy do najważniejszych i najżywniejszych gałęzi przemysłu krajowego wszystkie te rodzaje przemysłu, którym za materyał służą skóry. —

Z tego powodu skierował Wydział krajowy usiłowania swe przedewszystkiem ku podniesieniu garbarstwa krajowego, a dla dopięcia wytkniętego celu uznał za stosowne przyjść w pomoc dwom garbarniom, których należytemu rozwojowi podług informacji szczegółowych zaczerpniętych od znawców, dotąd stał na przeszkodzie tylko brak odpowiedniego kapitału obrotowego, mianowicie garbarni w Ładnie pod Tarnowem p. Xawerego Siekierskiego i garbarni w Stanisławowie p. Xawerego Deskura. — Pierwszemu z garbarzy powyższych udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 26. Czerwca r. b. L. 25.878 pożyczkę w kwocie 4000 zł. w. a. na 3 od sta spłacić się mającą w równych ratach półrocznych z góry, począwszy od 1. Stycznia 1885 w przeciągu lat pięciu. Na pożyczkę tę zeznał p. Siekierski skrypt dłużny, w którym pomiędzy innemi zastrzeżono dla Wydziału krajowego prawo nadzoru nad garbarnią na czas trwania stosunku pożyczkowego. Korzystając więc z prawa rzeczonoego, poruczył Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. Lipca b. r. L. 36.445 wykonywanie nadzoru nad garbarnią w Ładnie p. Ludwikowi Wierzbickiemu. — Co się tyczy garbarni w Stanisławowie, to Wydział krajowy postanowił udzielić p. Deskurowi pożyczkę w kwocie 4000 zł. w. a. na 3 od sta za zabezpieczeniem hipotecznem na realności p. Deskura, a formalna umowa w przedmiocie pożyczki powyższej niebawem zostanie zawartą.

Przedmiotem dalszej czynności Wydziału krajowego było popieranie Towarzystw handlu skór zakładanych w celu położenia tamy wyzyskiwaniu szewców przez handlarzy skór. Do zorganizowania takich towarzystw przyczyniło się w znacznej mierze lwowskie stowarzyszenie „Spójnia“, któremu Wydział krajowy udzielił był rozporządzeniem z dnia 14. Lipca 1882 L. 26.223 subwencyę w kwocie 300 zł. w. a. na pokrycie kosztów zakładania towarzystw handlu skór. Po zawiązaniu się pewnej liczby towarzystw na prowincyi, oświadczyło lwowskie towarzystwo handlu skór, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką, istniejące już od lat kilku przy wzrastającym z każdym rokiem powodzeniu, gotowość do utworzenia składu skór ordynarnych, z któregooby towarzystwa mniejsze czerpały potrzebny im towar. Ponieważ zaś utrzymywanie takiego składu wymaga znaczniejszego kapitału obrotowego, na którym lwowskiemu towarzystwu zbywało, przeto Wydział krajowy postanowił otworzyć temuż towarzystwu na cel powyższy kredyt do wysokości 15.000 zł.

W myśl postanowienia tego udzielił Wydział krajowy Towarzystwu na podstawie skryptów dłużnych rozporządzeniem z dnia 9. Czerwca r. b. l. 26797 pożyczkę w kwocie 5.000 złr. na 3 od sta spłacić się mającą w 10-ciu równych ratach półrocznych, począwszy od 1. Czerwca 1885 r, a następnie rozporządzeniem z dnia 15. Lipca r. b. L. 35219 pożyczkę w kwocie 10,000 na trzy od sta spłacić się mającą w dziesięciu równych ratach półrocznych począwszy od 15. Lipca 1885 r.

Utworzenie składu skór ordynarnych na większe rozmiary we Lwowie uchyliło potrzebę udzielania pożyczek towarzystwom handlu skór na prowincyi. Z tego powodu Wydział krajowy nie uwzględnił prośb o pożyczki wniesionych przez niektóre z tych towarzystw jak np. towarzystwo handlu skór w Jarosławiu, Drohobyczu i t. d.

W jednym wypadku jednak Wydział krajowy zrobił wyjątek, a mianowicie przy załatwianiu podania Towarzystwa szewców w Dąbrowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką. Uwzględniając bowiem okoliczność, że towarzystwo to obok handlu skór utrzymuje własną garbarnię, udzielił mu Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 29. Marca br. L. 14444 na podstawie skryptu dłużnego pożyczkę w kwocie 3000 złr. w. a. na 3 od sta, spłacić się mającą w dwunastu równych ratach półrocznych począwszy od 1. Kwietnia 1884.

Na wniosek Wydziału powiatowego w Rudkach udzielił nadto Wydział krajowy Spółce handlu skór w Rudkach, stowarzyszeniu zarejestrowanemu z nieograniczoną poręką, rozporządzeniem z dnia 15. Grudnia 1882 L. 61976 zasiłek w kwocie 100 złr. w. a. na urządzenie sklepu.

Wreszcie wyznaczył Wydział krajowy na prośbę Zwierzchności gminnej w Starym Sączu rozporządzeniem z dnia 25. Lipca r. b. L. 37719 dla tamtejszego ucznia garbarskiego Alexandra Pawlikowskiego na dalsze kształcenie się za granicą stypendyum o rocznych 200 zł. w. a. na lat dwa.

5) Zwierzchność gminy w Starym Sączu wystosowała do Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego prośbę, ażeby Kuratorja zajęła się podniesieniem rozmaitych gałęzi tamtejszego przemysłu a szczególnie kuśnierstwa.

W skutek podania tego wezwał Wydział krajowy na podstawie wniosku Kuratorji rozporządzeniem z dnia 30. Stycznia rb. L. 5157 wspomnianą Zwierzchność gminy, ażeby starała się nakłonić kuśnierzy Starosądeckich do zawiązania stowarzyszenia, przyczem oznajmił, że stowarzyszeniu takiemu gotów jest przyjść w pomoc przez udzielenie pożyczki. Równocześnie zaś udał się Wydział krajowy do wszystkich zarządów krajowych kolei żelaznych z prośbą, ażeby przy zakupywaniu kozuchów dla służby kolejowej uwzględniały kuśnierzy Starosądeckich. Wstawienie się Wydziału krajowego do zarządów kolei żelaznych odniosło skutek pożądaný o tyle, że wszystkie zarządy objawiły zamiar zaopatrywania się w kozuchy u kuśnierzy Starosądeckich a niektóre do tej pory dostawę już im poruczyły. Kiedy zaś w Starym Sączu zawiązało się stowarzyszenie pod nazwą: Spółka wyrobu i handlu towarów kuśnierskich Towarzystwo zarejestrowane z nieograniczoną poręką, udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. Lipca br. L. 38586 stowarzyszeniu temu na podstawie skryptu dłużnego pożyczkę w kwocie 5.000 złr. na 3 od sta spłacić się mającą w dziesięciu równych ratach półrocznych począwszy od 1. Stycznia 1885 roku.

6) W mieście Kołomyi, w którym przemysł garncarski jest bardzo rozpowszechniony, zawiązali garncarze, ażeby się uchronić od dalszego wyzyskiwania przez handlarzy, Towarzystwo handlu surowych materyałów garncarskich, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną trzykrotną poręką. Towarzystwo to wniosło w ciągu przeszłorocznej sesji sejmowej petycję o zasiłek lub pożyczkę bezprocentową. W skutek petycji powyższej, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu niezadowolony, oraz późniejszego podania Towarzystwa z dnia 14. Listopada 1882. polecił Wydział krajowy zbadać stan rzeczy na miejscu, a poinformowany przez delegata swego o żywotności przedsiębiorstwa, udzielił Towarzystwu rozporządzeniem z dnia 9. Grudnia 1882. L. 61.402 zasiłek w kwocie 100 zł. w. a. na koszt zarządu, następnie zaś rozporządzeniem z dnia 23. Stycznia b. r. L. 3173 na podstawie skryptu dłużnego pożyczkę w kwocie 1.800 zł. w. a. na trzy od sta spłacić się mającą w ośmiu równych ratach półrocznych począwszy od 1. Stycznia 1884.

7) Za godny poparcia uznał dalej Wydział krajowy założony w Krakowie przez P. Barbarę Darowską zakład robót kościelnych i haftów, jako przedsiębiorstwo krajowe, mające dostarczyć wyrobów, które dotąd sprowadzać musiano z po za granic kraju, a nadto i z tego względu, że przedsiębiorstwo to nie tyle jest obliczone na zysk, ile raczej ma na celu dostarczenie zarobku kobietom. Na prośbę p. Darowskiej udzielił przeto Wydział krajowy roz-

porządzeniem z dnia 23. Marca r. b. L. 13.300 na rozszerzenie wspomnianego zakładu bezprocentową pożyczką w kwocie 2.000 zł. w. a. zabezpieczoną na realności p. Darowskiej w Krakowie, a mającą się spłacić w dziesięciu równych ratach półrocznych poczynawszy od 1. Stycznia 1884.

8) Nakoniec udzielił Wydział krajowy na prośbę zarządu Towarzystwa św. Łukasza w Krakowie towarzystwu temu rozporządzeniem z dnia 17. Kwietnia r. b. L. 18.017 na wydawnictwo chromolitograficznych obrazów świętych zasiłek w kwocie 1.000 zł. w. a., przyznając mu równocześnie na ten sam cel pożyczkę w kwocie 2.000 zł. w. a. na trzy od sta. O wypłatę jednak przyznanej pożyczki zarząd Towarzystwa dotąd się nie zgłosił.

V.

P. Ludwik Wierzbicki, który, jak już wspomniano w tegorocznym sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego (str. 33), w ciągu roku bieżącego zwiedził szkoły przemysłowe w Jarosławiu, Przemyśle, Rzeszowie i Tarnowie jako delegat Wydziału krajowego, przedstawił w sprawozdaniu swem o stanie powyższych szkół pomiędzy innemi naglącą potrzebę utworzenia takichże zakładów także w innych większych miastach galicyjskich, a przedewszystkiem w Stanisławowie i w Tarnopolu. Uznając trafność zapatrywań p. Delegata, postanowił Wydział krajowy dołożyć starań, ażeby reprezentacye miast wspomnianych skłonić do założenia szkół przemysłowych, a w nadziei, że usiłowania te odniosą wkrótce skutek pożądany, wstawił w preliminarz funduszu krajowego na r. 1884. rub. XV. poz. 163 dla przyszłych szkół przemysłowych w Stanisławowie i Tarnopolu dotację w tej samej wysokości, jak dla istniejących już szkół tego rodzaju w Jarosławiu, Przemyśle, Rzeszowie i Tarnowie:

Na podstawie wyводу powyższego, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach przemysłu domowego i rękodzielniczego z dnia 24. Września 1883. L. 46.210.
- 2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia rządowej szkoły garncarskiej w Kołomyi poczynawszy od 1. Listopada r. b. w zarząd kraju pod warunkiem, że c. k. Rząd przyzna na dalsze utrzymanie szkoły dotację roczną ze skarbu państwa przynajmniej wyrównyującą kosztom, jakie skarb państwa ponosił dotąd z tytułu utrzymania tegoż zakładu.

Lwów dnia 24. Września 1883.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński,

Członek Wydziału krajowego.

Statut

Szkoły koronkarskiej w Zakopanem.

§. 1.

Cel zakładu. Szkoła koronkarska w Zakopanem ma na celu kształcić koronkarki dla rozpowszechnienia przemysłu koronkarskiego w Zakopanem i okolicznych miejscowościach.

Cel ten ma być osiągniętym przez popularne objaśnianie i praktyczną demonstrację sposobów robienia koronek klockowych przy ciągłym ćwiczeniu w wykonywaniu robót koronkarskich

§. 2.

Czas trwania i plan nauki.

Czas nauki w zakładzie obejmuje trzy kursa sześciomiesięczne. Nauki udziela się bezpłatnie na podstawie planu ustanowionego przez Wydział krajowy.

§. 3.

Warunki przyjęcia uczennic.

Uczennica wstępująca do zakładu winna mieć najmniej lat 10. Pierwszeństwo jako kandydatki do przyjęcia mają dziewczęta miejscowe, a z pomiędzy dziewcząt miejscowych te, które umieją czytać i pisać po polsku oraz nieco rachować lub wykażą się świadectwem, że uczęszczały do szkoły ludowej

Zamiejscowe dziewczęta tylko wtedy do zakładu mogą być przyjęte, jeżeli nie zgłosi się dostateczna liczba kandydatek miejscowych.

§. 4.

Świadectwa.

Po ukończeniu wszystkich trzech kursów otrzymuje uczennica świadectwo z postępu, pilności i zachowania się.

W świadectwie tem oznacza się postęp stopniami: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny; pilność stopniami: chwalebna, dostateczna, niedostateczna; zachowanie się, stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie.

§. 5.

Nauczyciele.

Nauki robienia koronek udziela zawodowo uzdolniona nauczycielka, której w razie potrzeby dodaną będzie do pomocy nauczycielka pomocnicza. — Pomocnicę wybierać należy o ile możności z grona koronkarek, które ukończyły naukę zawodową w szkole zakopańskiej.

Do udzielania nauk elementarnych wraz z nauką rysunków użyć należy przede wszystkim nauczycieli innych szkół miejscowych.

Nauczycielkę i pomocnicę mianuje Wydział krajowy, resztę nauczycieli powołuje miejscowy Komitet szkolny.

§. 6.

**Zarząd
i nadzór.**

Zakładem kieruje pod nadzorem Komitetu nadzorczego miejscowy Komitet szkolny na podstawie statutu oraz instrukcyi wydanej przez Wydział krajowy.

W skład Komitetu nadzorczego wchodzi:

- a) członkowie zaproszeni przez Wydział krajowy na protektorów zakładu;
- b) trzech członkowie mianowani przez Wydział krajowy a zamieszkali w Zakopanem lub w pobliżu tej miejscowości.

Członkowie ad b) stanowią miejscowy Komitet szkolny, w którego obradach bierze udział nauczycielka z głosem doradczym

Z grona członków miejscowego Komitetu szkolnego mianuje Wydział krajowy Opiekuna szkoły.

§. 7.

Zadaniem miejscowego Komitetu szkolnego jest:

- a) reprezentować zakład na zewnątrz;
- b) przestrzegać ścisłego wykonania planu nauki;
- c) starać się o zbyt dla wyrobów zakładu;
- d) uchylać budżet zakładu na podstawie preliminarza zestawionego przez Opiekuna szkoły w porozumieniu z nauczycielką i przedkładać takowy Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia;
- e) powoływać nauczycieli do nauk elementarnych i oznaczać wysokość ich wynagrodzenia w granicach budżetu;
- f) wydawać przepisy dyscyplinarne dla uczennic;
- g) przyjmować i wydalać uczennice na podstawie wniosków nauczycielki;
- h) orzekać na podstawie wniosków nauczycielki w przedmiocie klasyfikacyi uczennic i postępywania ich na kursa wyższe;
- i) przyjmować i wydalać służbę zakładową;
- l) przedkładać Wydziałowi krajowemu po zamknięciu każdego kursu sprawozdania o zakładzie, a w razie potrzeby także wnioski zmierzające do ulepszenia organizacji zakładu.

§. 8.

Opiekun szkoły zawiaduje sprawami administracyjnymi zakładu oraz sprawuje na równi z nauczycielką władzę dyscyplinarną nad uczennicami i służbą.

§. 9.

Nadzór nad zakładem tak pod względem naukowym jak i administracyjnym sprawuje Inspektor fachowy mianowany przez Wydział krajowy

Inspektor może w porozumieniu z miejscowym Komitetem szkolnym poczynić wszelkie potrzebne zarządzenia, o ile takowe nie sprzeciwiają się statutowi lub instrukcyi (§. 6.) albo też nie pociągają za sobą przekroczenia ustanowionego budżetu.

§. 10.

Zwierzchnią władzą szkoły, rozstrzygającą ostatecznie we wszystkich sprawach zakładu się dotyczących, jest Wydział krajowy Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. ks. Krakowskiem.

§. 11.

Fundusze.

Fundusz na założenie i utrzymanie zakładu stanowią:

- a) dar W. Pani Heleny Chłapowskiej w kwocie 1200 złr. w. a.;
- b) zasiłki pochodzące z darów osób chętnych dla zakładu;
- c) dochody własne zakładu uzyskane ze sprzedaży koronek wyrabianych w zakładzie;
- d) subwencye udzielane z funduszu krajowego.

§. 12.

Postanowienia ogólne.

Całe urządzenie szkoły koronkarskiej w Zakopanem, jej środki naukowe, niemniej zapasowe materiały i gotowe koronki wyrobione z materiału zakupionego z funduszków szkolnych są własnością funduszu krajowego, którą w razie zwinienia zakładu Wydział krajowy dowolnie rozporządzi.

Lwów, dnia 30. Stycznia 1883.

Alegat 2. Sprawozdania Wydziału krajowego do L 46.210.

Preliminarz kosztów założenia i utrzymania.

A. Koszta założenia.

1. Przebudowanie najętego budynku na pomieszczenie szkoły	115 złr. — ct.
2. Urządzenie i przybory do nauki:	
a) koszta zakupna	270 złr. — ct.
b) koszta przewiezienia do Zakopanego	63 „ 50 „ 333 „ 50 „
Razem	448 złr. 50 ct.

B. Koszta utrzymania.

		na	na
Wydatki.		1/2 roku	cały rok
		złr.	złr.
1. Płaca nauczycielki do nauki koronkarstwa	360	720	
2. Koszta podróży tejże nauczycielki	25	50	
3. Płace nauczycieli do nauk elementarnych i rysunków	200	400	
4. Usługa	48	72	
5. Najem budynku szkolnego	100	100	
6. Opał i światło	30	150	
7. Utrzymanie sprzętów	30	30	

8. Materiał (nici) i środki naukowe	60	100
9. Wydatki nieprzewidziane	22	23
Razem	900	1620

Dochody.

1. Dochód ze sprzedaży koronek	50	100
Pozostaje do pokrycia	850	1520

Lwów dnia 30. Stycznia 1883.

Alegat 3. Sprawozdania Wydziału krajowego do L. 46.210/83.

Statut

dla nauki kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce Strumiłowej.

§. 1.

Cel zakładu. Zakład w Kamionce strumiłowej, obejmujący warsztat zawodowy dla nauki kołodziejstwa i takiż warsztat dla nauki bednarstwa, ma na celu podnieść przemysł domowy i drobny kołodziejski i bednarski w powiecie Kamioneckim. W tym celu kształci zakład kołodziei i bednarzy:

1. przez praktyczną naukę wykonywania robót kołodziejskich i bednarskich przy użyciu ulepszonych narzędzi i przyrządów;
2. przez popularne, praktyczną demonstracją poparte wyjaśnienia sposobów przysposobienia i użycia drzewa, używanego do bednarstwa i kołodziejstwa;
3. przez dopełnienie wykształcenia ogólnego za pomocą nauki religii i nauk elementarnych wraz z nauką rysunków.

§. 2.

Czas trwania i plan nauki. Nauka w zakładzie trwa 2 do 3 lat stosownie do uzdolnienia ucznia. Udziela się nauki bezpłatnie na podstawie planu ustanowionego przez Wydział krajowy

§. 3.

Warunki przyjęcia uczniów. Uczeń wstępujący do zakładu winien mieć najmniej lat 10, a nie więcej jak lat 15, oraz udowodnić, że ukończył z dobrym postępem szkołę ludową lub w inny sposób nabył znajomości czytania i pisania po polsku, tudzież rachowania.

Pierwszeństwo jako kandydaci do przyjęcia mają chłopcy z powiatu Kamioneckiego, a z pomiędzy nich ci, którzy pracowali już w rzemiośle kołodziejskim lub bednarским.

Zamiejscowi tylko wtedy do zakładu mogą być przyjęci, jeżeli nie zgłosi się dostateczna liczba kandydatów miejscowych.

§. 4.

Świadectwa.

Po ukończeniu nauki otrzymuje uczeń świadectwo z postępu, pilności i zachowania się.

W świadectwie tem oznacza się postęp stopniami: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny; pilność stopniami: chwalebna, dostateczna, niedostateczna; zachowanie się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie.

§. 5.

Nauczyciele.

Nauki kołodziejstwa i bednarstwa udzielają dwaj zawodowo uzdolnieni nauczyciele oraz pomocnicy ich (przodownicy), których liczba stosuje się do ilości uczniów.

Do udzielania nauki religii i nauk elementarnych użyć należy przedewszystkiem miejscowego proboszcza lub wikarego, oraz nauczycieli szkół miejscowych.

Nauczycieli zawodowych mianuje Wydział krajowy, pomocników zaś tudzież resztę nauczycieli powołuje miejscowy Komitet zarządzający.

§. 6.

Zarząd i nadzór.

Zakładem kieruje miejscowy Komitet zarządzający na podstawie statutu oraz instrukcyi wydanej przez Wydział krajowy.

W skład miejscowego Komitetu zarządzającego wchodzi:

- a) Prezes Rady powiatowej Kamioneckiej jako Przewodniczący;
- b) dwaj członkowie mianowani przez Wydział krajowy;
- c) dwaj członkowie mianowani przez Radę powiatową Kamionecką;
- d) dwaj członkowie mianowani przez Radę miejską Kamionki strumiłowej, z których przynajmniej jeden musi być kołodziejem lub bednarzem.

W obradach Komitetu biorą udział nauczyciele zawodowi z głosem doradczym.

Z grona członków miejscowego Komitetu zarządzającego mianuje Wydział krajowy kierownika zakładu.

§. 7.

Zadaniem miejscowego Komitetu zarządzającego jest:

- a) reprezentować zakład na zewnątrz;
- b) przestrzegać ścisłego wykonania planu nauki;
- c) starać się o zbyt dla wyrobów zakładu;
- d) uchwalać budżet zakładu na podstawie preliminarza zestawionego przez kierownika w porozumieniu z nauczycielami zawodowymi i przedkładać takowy Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia;
- e) powoływać pomocników i nauczycieli zawodowych, katechetę oraz nauczycieli do nauk elementarnych, niemniej oznaczyć wysokość ich wynagrodzenia w granicach budżetu;
- f) wydawać przepisy dyscyplinarne dla uczniów;
- g) przyjmować i wydalać uczniów na podstawie wniosków kierownika;

h) przedkładać Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie o zakładzie, a w razie potrzeby także wnioski, zmierzające do ulepszenia organizacji zakładu.

§. 8.

Kierownik zakładu sprawuje zarząd bezpośredni tak pod względem naukowym jak i administracyjnym i jest bezpośrednim przełożonym nauczycieli, uczniów i służby. W szczególności należy także do atrybucyi jego orzekanie na podstawie wniosków nauczycieli w przedmiocie klasyfikacyi uczniów, którzy ukończyli naukę w zakładzie, tudzież przyjmowanie i wydalenie służby zakładowej.

§. 9.

Nadzór nad zakładem tak pod względem naukowym jak i administracyjnym sprawuje Inspektor fachowy, mianowany przez Wydział krajowy.

Inspektor może w porozumieniu z miejscowym Komitetem zarządzającym poczynić wszelkie potrzebne zarządzenia, o ile takowe nie sprzeciwiają się statutowi lub instrukcyi (§. 6.), albo też nie pociągają za sobą przekroczenia ustanowionego budżetu.

§. 10.

Zwierzchnią władzą zakładu, rozstrzygającą ostatecznie we wszystkich sprawach zakładu się dotyczących, jest Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§. 11.

Fundusze.

Fundusz na założenie i utrzymanie zakładu stanowią:

- a) Realność w Kamionce strumiłowej, zapisana pod liczbą konskrypcyjną . . . będąca własnością gminy miasta Kamionki strumiłowej i przez tęż gminę odstąpiona bezpłatnie na użytek zakładu na czas jego istnienia;
- b) Subwencya roczna gminy miasta Kamionki strumiłowej w kwocie potrzebnej na pokrycie kosztów usługi i oświetlenia;
- c) Subwencya powiatu Kamionki strumiłowej o rocznych 300 złr. w. a.;
- d) Materiał drzewny, dostarczany corocznie bezpłatnie przez JW. Stanisława hrabiego Badeniego w ilości . . . . .
- e) Zasiłki pochodzące z darów osób chętnych dla zakładu;
- f) Dochody własne zakładu, uzyskane ze sprzedaży jego wyrobów;
- g) Subwencya udzielona z funduszu krajowego.

§. 12.

Postanowienia ogólne.

Całe urządzenie zakładu, jego środki naukowe, niemniej zapasowe materiały i gotowe wyroby, wykonane z materiału zakupionego z funduszków zakładu, są własnością funduszu krajowego, którą w razie zwinięcia zakładu Wydział krajowy dowolnie rozporządzi.

Lwów dnia 13. Lutego 1883.

Alegat 4. Sprawozdania Wydziału krajowego do L. 46.210/83.

Preliminarz kosztów założenia i utrzymania.

A. Koszta założenia.

	I.	Rok II. złr.	III.
1. Adaptacje i budowy.			
a) adaptacja budynku odstąpionego przez gminę	50.—	—	—
b) adaptacja budynku na kuźnię	—	80.—	—
c) postawienie pieca do gięcia obodów oraz potrzebne przyrządy	—	80.—	—
d) postawienie szopy do przechowania gotowych wozów i części składowych tychże	—	140.—	—
2. Inwentarz.			
a) Narzędzia dla kołodziei	534·60	534·60	534·60
b) " " bednarzy	345 65	345·65	345·65
c) " stolarskie	69·81	—	—
d) " do kuźni	—	699·16	—
e) Urządzenie (sprzęty) dla uczniów	59·60	26.—	20.—
f) " dla nauczycieli	90.—	—	30.—
g) " magazynu i drobne	50.—	—	—
Razem	1199 56	1905·41	930·25
		4035·22	

B. Koszta utrzymania.

	I.	Rok II. złr.	III.
Wydatki.			
1. Płaca nauczycieli.			
a) Dwaj nauczyciele kołodziejstwa i bednarstwa po 600 złr.	1200	1200	1200
b) Pomocnicy nauczycieli zawodowych po 400 złr.	—	800	1600
c) Katecheta	50	50	50
d) Nauczyciel do nauk elementarnych	284	284	284
e) Nauczyciel rysunków	100	100	100
2. Usługa i światło dostarczane przez gminę	—	—	—
3. Opał dostarczany przez JW. hr. S. Badeniego	—	—	—
4. Utrzymanie budynków i podatek	100	100	100

5. Kowal i pomocnik jego	—	710	710
6. Zakupno materiału drzewnego	50	100	100
7. „ żelaza	—	100	100
8. Uzupelnienie i naprawa inwentarza	—	100	100
9. Przybory naukowe	50	100	100
10. Wydatki nieprzewidziane	16	46	46
Razem		1850	3690
			4490

Dochody.

1. Dochód ze sprzedaży wyrobów	—	1000	1500
Pozostaje do pokrycia	1850	2690	2990

Lwów dnia 13. Lutego 1883.

Alegat 5. Sprawozdania Wydziału krajowego do L. 46.210/83.

Statut

warsztatu zawodowego dla nauki tkactwa w Horodence.

§. 1.

Cel zakładu. Warsztat zawodowy dla nauki tkactwa w Horodence ma na celu podnieść przemysł domowy i drobny tkacki w wymienionej miejscowości i jej okolicy.

W tym celu kształci warsztat tkaczy:

1. przez praktyczną naukę wykonywania robót tkackich przy użyciu ulepszonych warsztatów oraz ulepszonych narzędzi do przysposobiania przędzy;
- 2 przez popularne, praktyczną demonstracją poparte wyjaśnieniem sposobu wiązania i sznurowania osnowy oraz przez obznajomienie z wiadomościami najpotrzebniejszymi tkaczowi do ocenienia przędzy i tkanin.

§. 2.

Czas trwania i plan nauki. Nauka w zakładzie trwa pół roku do roku stosownie do uzdolnienia ucznia. Udziela się nauki bezpłatnie na podstawie planu ustanowionego przez Wydział krajowy.

§. 3.

**Warunki
przyjęcia
uczniów.**

Uczeń wstępujący do zakładu winien mieć najmniej lat 14 a nie więcej jak lat 17 oraz udowodnić, że ukończył z dobrym postępem szkołę ludową, lub w inny sposób nabył znajomości czytania i pisania po polsku, tudzież rachowania.

Pierwszeństwo jako kandydaci do przyjęcia mają chłopcy z miasta Horodenki i z powiatu Horodeńskiego, a z pomiędzy nich ci, którzy pracowali już w rzemiośle tkackim.

Zamiejscowi tylko wtedy do zakładu mogą być przyjęci, jeżeli nie zgłosi się dostateczna liczba kandydatów miejscowych.

Kandydaci, którzy przekroczyli 17. rok życia mogą wyjątkowo być przyjęci do zakładu, jeżeli posiadają już znaczną biegłość w swem rzemiośle i wstępują do zakładu w celu wydoskonalenia się w technice tkackiej przez zapoznanie się z ulepszonymi warsztatami tkackimi.

§. 4.

**Świa-
dectwo.**

Po ukończeniu nauki otrzymuje uczeń świadectwo z postępu pilności i zachowania się.

W świadectwie tem oznacza się postęp stopniami: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny; pilność stopniami: chwalebna, dostateczna, niedostateczna; zachowanie się stopniami: zupełnie odpowiednie, odpowiednie.

§. 5.

Nauczyciele.

Nauki tkactwa udziela zawodowo uzdolniony nauczyciel, któremu w razie potrzeby dodanym będzie do pomocy nauczyciel pomocniczy.

Nauczyciela zawodowego oraz w danym razie nauczyciela pomocniczego mianuje Wydział krajowy.

§. 6.

**Zarząd
i nadzór.**

Zakładem kieruje miejscowy komitet zarządzający na podstawie statutu, oraz instrukcyi wydanej przez Wydział krajowy.

W skład miejscowego Komitetu zarządzającego wchodzi:

- a) Prezes Rady powiatowej Horodeńskiej jako Przewodniczący;
- b) Dwaj członkowie mianowani przez Wydział krajowy;
- c) dwaj członkowie mianowani przez Radę powiatową Horodeńską;
- d) dwaj członkowie mianowani przez Radę miejską Horodenki, którzy o ile możliwości obadwaj winni być tkaczami.

W obradach Komitetu bierze udział nauczyciel zawodowy z głosem doradczym.

Z grona członków miejscowego Komitetu zarządzającego mianuje Wydział krajowy kierownika zakładu.

§. 7.

Zadaniem miejscowego Komitetu zarządzającego jest:

- a) reprezentować zakład na zewnątrz;
- b) przestrzegać ścisłego wykonania planu nauki;
- c) starać się o zbyt dla wyrobów zakładu;
- d) uchylać budżet zakładu na podstawie preliminarza zestawionego przez kierownika w porozumieniu z nauczycielem zawodowym i przedkładać takowy Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia;

- e) wydawać przepisy dyscyplinarne dla uczniów;
- f) przyjmować i wydalać uczniów na podstawie wniosków kierownika;
- g) przedkładać Wydziałowi krajowemu peryodyczne sprawozdania o zakładzie, a w razie potrzeby także wnioski zmierzające do ulepszenia organizacji zakładu.

§. 8.

Kierownik zakładu sprawuje zarząd bezpośredni, tak pod względem naukowym, jak i administracyjnym i jest bezpośrednim przełożonym nauczycieli, uczniów i służby. W szczególności należy także do atrybucyi jego orzekanie na podstawie wniosków nauczycieli w przedmiocie klasyfikacyi uczniów, którzy ukończyli naukę w zakładzie, tudzież przyjmowanie i wydalenie służby zakładowej.

§. 9.

Nadzór nad zakładem, tak pod względem naukowym, jak i administracyjnym sprawuje inspektor fachowy mianowany przez Wydział krajowy.

Inspektor może w porozumieniu z miejscowym Komitetem zarządzającym poczynić wszelkie potrzebne zarządzenia o ile takowe nie sprzeciwiają się statutowi lub instrukcyi (§. 6.) albo też nie pociągają za sobą przekroczenia ustanowionego budżetu.

§. 10.

Zwierzchnią władzę zakładu, rozstrzygającą ostatecznie we wszystkich sprawach zakładu się dotyczących, jest Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz W. Ks. Krakowskiem.

§. 11.

Fundusze.

Fundusz na założenie i utrzymanie zakładu stanowią:

- a) realność w Horodence. zapisana pod liczbą konskrypcyjną . . . . . darowana zakładowi przez JWgo Jakóba br. Romaszkana;
- b) subwencya roczna gminy miasta Horodenki w kwocie 100 złr. w. a.;
- c) subwencya powiatu Horodeńskiego o rocznych 200 złr.;
- d) zasiłki pochodzące z darów osób chętnych dla zakładu;
- e) dochody własne zakładu uzyskane ze sprzedaży jego wyrobów;
- f) subwencye udzielane z funduszu krajowego.

§. 12.

Postanowienia ogólne.

Realność w której zakład się mieści, dalej całe urządzenie zakładu, jego środki naukowe niemniej zapasowe materiały i gotowe wyroby, wykonane z materiału zakupionego z funduszków zakładu, są własnością funduszu krajowego, którą w razie zwinięcia zakładu Wydział krajowy dowolnie rozporządzi.

Lwów, dnia 31. Sierpnia 1883.

Alegat 6. sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 46.210/83.

Preliminarz kosztów założenia i utrzymania.

<i>A. Koszta założenia.</i>		Rok	
		I.	II.
1. Adaptacja, budynku szkolnego	złr.	800.—	—
2. Inwentarz:			
a) Warsztaty tkackie	„	1000.—	500
b) Warsztat stolarski wraz z narzędziami stolarskimi jakoteż sprzęty i narzędzia do urządzenia zakładu potrzebne	„	154.13	12
3. Kapitał obrotowy na zakupno przędzy	„	500.—	—
4. Rozmaite drobne	„	45.87	18
Razem	złr.	<u>2500.—</u>	<u>530</u>
		<u>złr. 3030</u>	

B. Koszta utrzymania.

Wydatki.

1. Płace nauczycieli:			
a) Nauczyciel tkactwa	złr.	600	
2. Usługa	„	120	
3. Opał i oświetlenie	„	120	
4. Utrzymanie budynku i podatek	„	100	
5. Zużycie przędzy do nauki	„	50	
6. Uzupełnienie i naprawa inwentarza	„	100	
7. Przybory naukowe	„	200	
8. Wydatki nieprzewidziane	„	10	
Razem	złr.	<u>1300</u>	

Lwów, dnia 31. Sierpnia 1883.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego co do petycyi mieszkańców Jurydyki plebańskiej pod Brodami i proboszcza ob. łać. w Brodach ks. Jana Kowalskiego o orzeczenie rozdziału osady Jurydyki od miasta Brodów.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu odbytem d. 24. Lipca 1882. r. powziął Wysoki Sejm nad petycyami mieszkańców osady Jurydyka proboszczowska i proboszcza ob. łać. w Brodach ks. Jana Kowalskiego, o utrzymanie odrębności rzeczzonej Jurydyki od związku gminnego miasta Brodów, — uchwałę następującej treści:

„Wydział krajowy zbadawszy raz jeszcze prawne i faktyczne stosunki Jurydyki, a „głównie czy opłacała podatek domowy i podpadała pod ustawę budowniczą miasta Brody, przedstawi na następnej sesyi, czy w myśl §. 3. ustawy gminnej ma być orzeczone rozdział osady „Jurydyka od miasta Brodów“.

Uchwałę tę udzielił Wydział krajowy na dniu 8. Sierpnia r. 1880. do l. 34.509 Wydziałowi powiatowemu w Brodach do dokładnego zbadania i wyświecenia stosunków wskazanych w powyższej uchwale Wysokiego Sejmu i do zdania sprawy.

Wydział powiatowy uczynił ostatecznie w sposób wyczerpujący dopiero zadość sprawozdaniem z dnia 8. Września 1883 r. l. 1.268.

Na tej podstawie przystępuje Wydział krajowy do wywiązania się z otrzymanego polecenia.

Stosunek prawny.

Osada Jurydyka, należąca przedtem do gminy Folwarki wielkie, z którą stanowi dotąd jedną gminę katastralną, — została orzeczeniem gubernialnem z r. 1810. l. 38.784 zatwier-

dzonem dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 30. Stycznia 1812. l. 1.077 do gminy Brodów wcieloną i stanowi integralną część miasta Brodów, a Magistrat Brodzki wykonywał na Jurydyce jurysdykcję polityczną na mocy dekretu gubernialnego z dnia 22. Września 1815. l. 37.012, i jurysdykcję sądową na mocy dekretu apelacyjnego z dnia 17. Stycznia 1815. l. 300.

Powyższy stosunek przynależności Jurydyki do Brodów trwał nieprzerwanie aż do wejścia w życie ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866 r. Jurydyka stanowi zatem i obecnie z mocy §. 1. ust. gm. część integralną miasta Brodów.

Stosunki faktyczne.

W tej mierze donosi Wydział powiatowy:

że miejscowość Jurydyka stanowi pod względem topograficznym, wedle mapy dołączonej do protokołu dochodzenia kompleks terytoryalny, który graniczy z terytoryum miasta Brody i od zachodu z wałem dawnej twierdzy brodzkiej, od północy z tak zwanym „gościńcem Radziwiłłowskim“, a od południa drogą prowadzącą z Brodów obok starego okopiska do wsi Folwarki wielkie i z uliczką znajdującą się między placami Petzów pod Nr. parcel. 218 i placem Michała Niemczewskiego pod Nr. parcel. 217, od północy nareszcie Jurydyka graniczy z gruntami wsi Folwarki wielkie;

że Jurydyka jest oddzieloną od strony miasta dwiema rogatkami miejskimi, a to jedną, pod starem okopiskiem, a drugą w miejscu, gdzie wały przecinają ulicę pocztową;

że osada Jurydyka liczy 119 samoistnych gospodarstw z ludnością 802 dusz, i że opłaca podatków bezpośrednich kwotę 850 złr. 85 ct. w. a.;

że Jurydyka nie posiada żadnego majątku, ani dobra gminnego, ani żadnych zakładów gminnych;

że dzieci Jurydyczan uczęszczają na naukę do publicznych szkół brodzkich;

że konsensów budowniczych udzielała na Jurydyce Zwierzchność gminna miasta Brody i to wedle ustawy ogniowej dla gmin wiejskich i że takichże konsensów udzielała na Jurydyce czasem także i Zwierzchność gminna Folwarków wielkich, jednakże nielegalnie;

że na Jurydyce nie ma dróg szutrowanych i że chodnik drewniany znajdujący się na ulicy tak zwanej „Mały trakt rosyjski“, urządziła gmina miasta Brodów, drugi zaś chodnik znajdujący się w tej miejscowości urządzili sami mieszkańcy Jurydyki, którzy opędzają także i koszta oświetlenia sześciu lamp ustawionych w ulicach tej miejscowości;

że na Jurydyce straż nocną utrzymuje gmina miasta Brody i że na Jurydyce szczepi ospę lekarz przeznaczony do tego przez c. k. Starostwo, a oglądanie zmarłych wykonywa prywatny lekarz wynagradzany za to przez mieszkańców Jurydyki.

Przepytani mieszkańcy Jurydyki oznajmili przy komisji, iż życzą sobie stanowić odrębną gminę, i że w razie ich wyłączenia od związku gminy miasta Brody nie pretendują dla siebie żadnego udziału ani w majątku, ani zakładach gminnych miasta, a nareszcie c. k. Starostwo odezwą z dnia 4. Sierpnia 1883. l. 14.166 wyjaśniło, że miejscowość Jurydyka nie podpadała do r. 1849. podatkowi czynszowo-domowemu, który do tego roku opłacały tylko miasta Lwów i Brody.

Po zebraniu powyższych wyjaśnień zażądał Wydział powiatowy oświadczenia się Rady gminnej miasta Brody — co do prośby mieszkańców Jurydyki o odłączenia jej od Brodów i ta wedle sprawozdania zwierzchności miejskiej z dnia 23. Czerwca r. 1883. l. 2.981 oświadczyła się przeciw zamierzonemu odłączeniu Jurydyki.

Równocześnie uchwaliła Rada gminna, że rogatki na Jurydyce przesunięte być mają zgodnie z życzeniem mieszkańców, i że na tem przedmieściu należy umieścić większą ilość latarni kosztem gminy.

W sprawozdaniu, którem Zwierzchność gminna przedłożyła uchwałę Rady gminnej, podnosi Zwierzchność gminy przede wszystkim, że nie wszyscy mieszkańcy Jurydyki życzą sobie odłączenia od Brodów i przedkłada jako dowód tego twierdzenia protest opatrzony dwudziestu kilkoma podpisami.

Następnie podnosi Zwierzchność gminna, że gmina miasta Brodów nabyła także propinację na Jurydyce i wykazuje, że gmina Brody obdzielała mieszkańców Jurydyki zarówno z innymi członkami gminy, w razie wydarzonych nieszczęść wsparciami i pożyczkami.

C. k. Starostwo oświadcza się w piśmie z dnia 4. Sierpnia 1883. l. 14.166 stanowczo **przeciw** wyłączeniu Jurydyki ze związku gminnego miasta Brodów, i uzasadnia obszernie i wyczerpująco swe zapatrywanie względami publicznymi. — Mianowicie przytacza c. k. Starosta, że podział taki ze względu na terytoryalne położenie Jurydyki i miasta Brodów nie dałby się skutecznie, — że n. p. gmach gimnazjalny, postawiony przez gminę znacznym nakładem, położony jest w obrębie Jurydyki, — że ta osada posiada wszelkie cechy przedmieść okalających większe miasta i składa się przeważnie z ludności znajdującej zajęcie w mieście, — że taka ruchawa ludność wymaga zupełnie innego dozoru policyjnego, jak ludność wiejska, że gmina tak mała i tak słaba, jak nią byłaby gmina Jurydyka niezdolałaby pomimo największego przeciążenia podołać tym obowiązkom. — Przytem podnosi c. k. Starosta okoliczność, że mieszkańcy Jurydyki od czasu wejścia w życie ustawy gminnej z r. 1866 wykonują zarówno z innymi członkami gminy prawo biernego i czynnego wyboru do Rady gminnej; tudzież, że podatek domowo-czynszowy, pierwotnie tylko w śródmieściu opłacanym był, a nie tylko sama Jurydyka, lecz także domy położone przy ulicach Lwowskiej i Leszniowskiej uwolnionemi były od tego podatku dopiero w r. 1879 zaprowadzonego.

Na posiedzeniu odbytem dnia 6. Września r. 1883. oświadczyła się Rada powiatowa przeciw wyłączeniu Jurydyki ze związku gminy miasta Brodów.

Wobec tego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycyami mieszkańców Jurydyki plebańskiej pod Brodami i proboszcza ob. łać. w Brodach ks. Jana Kowalskiego o orzeczenie rozdziału osady Jurydyki od miasta Brodów, Sejm przechodzi do porządku dziennego.“

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

We Lwowie dnia 20. Września 1883.

Marszałek krajowy :

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Franciszek Smolka. w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 43.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi mieszkańców przysiółka Angelówka w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Oźydów w powiecie Złoczowskim.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 12. Października 1882 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę mieszkańców przysiółka Angelówka o wyłączenie z gminy Oźydów i utworzenie odrębnej gminy Angelówka do zbadania i przedstawienia wniosku.

Zbadanie tej sprawy poruczył Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu.

Ze sprawozdania Wydziału powiatowego w Złoczowie z dnia 3. Lipca 1883 r. L. 553 okazuje się, że osada Angelówka składa się z 24 numerów i posiada około 200 morgów gruntu dość lichego i piaszczystego, że grunta te nie tworzą nawet jednego wspólnego kompleksu, lecz ciągną się w dwóch odrębnych, od siebie oddzielonych, wązkich a długich pasach pomiędzy gruntami gminy i obszaru dworskiego w Oźydowie, że podatki przez mieszkańców Angelówki opłacane wynoszą zaledwo kwotę 70 złr. w. a., że zatem musieliby mieszkańcy Angelówki ze względu, że ta miejscowość nie posiada żadnego zgoła majątku gminnego, opłacać dodatki gminne przynajmniej w wysokości 70%, dla pokrycia kosztów samodzielnego zarządu gminnego.

Wydział powiatowy przytacza, że głównym powodem, skłaniającym mieszkańców przysiółka do starania się o wyłączenie, jest okoliczność, iż w obecnym składzie rzeczy pociągani są zarówno z innymi członkami gminy do ponoszenia ciężarów wspólnych całej gminy Oźydowa z przysiółkiem Angelówka, a prócz tego sami odrębnie ponoszą koszta połączone z administracją gminną w ich przysiółku.

Rada powiatowa, powołana postanowieniem §. 100. u. g. do objawienia swego zdania o tej sprawie, oświadczyła się przeciw uwzględnieniu powyższej petycyi.

Zważywszy faktyczne okoliczności, powyżej przytoczone, z których wypływa, iż przysiółek nie posiada dostatecznych zasobów do należytego wypełniania obowiązków własnego i przekazanego zakresu działania gminy,

zważywszy, że pokrzywdzeniu mieszkańców przysiółka Angelówka przez zbytne przeciążanie prestacyami i opłatami na rzecz gminy, można zaradzić przez odpowiednie zastosowanie postanowień §§. 70. i 84. u. g. o ustanawianiu budżetu gminnego i o rozkładaniu opłat i prestacyi w gminach składających się z dwu lub więcej miejscowości — o czem petenci uwiadomionymi i pouczonymi zostaną przy zawiadamianiu ich o ostatecznej uchwale Wysokiego Sejmu,

zważywszy wreszcie, że Rada powiatowa oświadczyła się przeciw uwzględnieniu w mowie będącej petycji,

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycją mieszkańców Angelówka w powiecie Złoczowskim, o wyłączenie tego przysiółka ze związku gminy Ożydów i utworzenie odrębnej gminy Angelówka, przechodzi się do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 20. Lipca 1883.

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Smolka w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 44.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 35.000 zł. wal. austr. na zasilenie powiatowej kasy pożyczkowej w Wieliczce.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 1. Sierpnia r. b. L. 920. (LW. 39.631/83) wniósł Wydział powiatowy w Wieliczce prośbę o uzyskanie u Wysokiego Sejmu zezwolenia na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 35.000 zł. przeznaczonych na udotowanie istniejącej w Wieliczce powiatowej kasy pożyczkowej.

Uwzględniając tę prośbę Wydział krajowy przedstawia stan sprawy jak następuje:

Wielicka powiatowa kasa oszczędności ulokowała w powiatowej kasie pożyczkowej także na rachunek bieżący kwotę 60.000 zł. — Na nalegania c. k. Namiestnictwa o zwrot powyższej kwoty, którą umarzano tylko częściowemi spłatami, starał się Wydział powiatowy w Wieliczce o uzyskanie pozwolenia do spłaty znaczniejszej reszty należności w czterech latach. Staranie to pozostało jednakże bez skutku, gdyż c. k. Namiestnictwo we Lwowie poleciło rezolucją z dnia 23. Lutego 1882 r. L. 1252 zwrócić całą dłużną kwotę i to w jak najkrótszym czasie.

W skutek tego uchwaliła Rada powiatowa w Wieliczce na posiedzeniu dnia 1. Kwietnia 1882 roku zaciągnąć imieniem powiatu wielickiego w jednym z krajowych zakładów pieniężnych pożyczkę w kwocie 60.000 zł. zwrotną w 20 latach na zasilenie swej powiatowej kasy pożyczkowej, a względnie na umorzenie reszty wierzytelności powiatowej kasy oszczędności i pomnożenie kapitału obrotowego powiatowej kasy pożyczkowej.

W częściowem wykonaniu tej uchwały uzyskał Wydział powiatowy ze strony Wydziału krajowego, w myśl § 24. ustęp drugi ustawy o Reprezentacyi powiatowej, przyzwolenie do LW. 23.891/82 na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 zł., którą też w lwowskiej kasie oszczędności zrealizowano i do powiatowej kasy pożyczkowej przelano.

Obecnie wniósł wspomniany Wydział powiatowy na wstępie wymienioną prośbę o przyzwolenie zaciągnięcia pożyczki w wysokości dopełniającej kwotę uchwaloną przez Reprezentację powiatową w dniu 1. Kwietnia 1882. Przyzwolenie jednak to może być w myśl trzeciego ustępu §. 24. ustawy o Reprez. powiat. jedynie tylko w drodze osobnej ustawy krajowej uzyskane, długi bowiem powiatu wielickiego po wliczeniu pożyczki się mających 35.000 zł. będą przenosić 50 procent podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych.

Długi te są następujące:

1. Powiatowej kasie oszczędności z lokacyi w kwocie 60.000 zł. resztującą z funduszków powiatowej kasy pożyczkowej zwrotna kwota	10.000 zł. — ct.
2. Na budowę drogi Dobezycko-Szczyrzyckiej pożyczono 20.000 zł. — ct. zwrotnych z funduszu powstającego z dodatków do podatków powiatowych. Na rachunek tej pożyczki uiszczono dotąd cztery raty w kwocie . . . . . 3.220 „ — „ zatem reszta	16.780 „ — „
3. Na udotowanie kasy pożyczkowej powiatowej pożyczono 25.000 „ — „ zwrotnych z funduszków tejże kasy; po strąceniu zapłaconych 2 rat w kwocie . . . . . 742 „ 74 „ pozostaje	24.157 „ — „
czyli razem	
	50.937 zł. — ct.
Doliczywszy do tego zaciągnąć się mającą pożyczkę w kw.	35.000 „ — „
przedstawiałyby się ogólny stan długów w kwocie	85.937 „ — „
Ponieważ zaś przypisane na r. 1882 w powiecie wielickim podatki bezpośrednie wynoszą kwotę . . . . . 118.934 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct. przeto długi powiatu przekroczyłyby przypuszczalny 50% stan bierny o przeszło 22%.	

W obec okoliczności, iż powiatowa kasa pożyczkowa zapłaciła już powiatowej kasie oszczędności na rachunek dłużnych 60.000 zł. kwotę 50.000 zł. a na ten cel użyła prócz wyżej wymienionej pożyczki 25.000 zł. z własnych przychodów 25.000 zł. i w ten sposób tak znacznie uszczupliła swój kapitał obrotowy, że prawie połowa proszących przeważnie włościan nie może korzystać z dobrodziejstwa tego zakładu; ponieważ dalej, na spłacenie resztującej wierzytelności powiat. kasy oszczędności w kwocie 10.000 zł. musiałyby być również użyte wpływy powiatowej kasy pożyczkowej, czemby znowu umniejszono kapitał obrotowy zakładu i na długi czas wstrzymano rozwój tej pożytecznej instytucyi; ponieważ pożyczka 35.000 zł., do której zaciągnięcia wielicki Wydział powiatowy na podstawie uchwały Rady powiatowej wielickiej z 1. Kwietnia 1882 r. obecnie o upoważnienie uprasza, ma być użytą właśnie na udotowanie wspomnianej kasy pożyczkowej; ponieważ wreszcie pożyczka ta nie będzie obciążać budżetu powiatowego, gdyż ma być zwróconą z funduszków kasy pożyczkowej w Wieliczce;

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./• projekt do ustawy pozwalający Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zaciągnąć pożyczkę w kwocie 35.000 zł. na udotowanie powiatowej kasy pożyczkowej w Wieliczce.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów dnia 25. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Smolka w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia _____ dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 35.000 zł. w. a.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

I.

Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu Wielickiego w jednym z krajowych zakładów kredytowych pożyczkę w kwocie 35.000 zł. w. a.

II.

Pożyczka ta ma być użytą na zasilenie funduszu powiatowej kasy pożyczkowej w Wieliczce i ma być zwróconą w 20 latach.

U s t a w a

z dnia ..... dla Królestwa Galicji i Luchneryi
z Wielkiem Ks. Krakowskiem wzajemnie Reprezentacji powiatowej
w Wielcece na zadanie pożyczki w kwocie 32.000 zł. w. a.

Nadanie a uchwała powiatowa Wielcece i powiatowa w W...

Wielcece, dnia 20 kwietnia 1903 r.

II

Uchwała powiatowa Wielcece, dnia 20 kwietnia 1903 r.

Aleg. 45.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. Września 1882 w sprawie przeniesienia miejscowości: Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu naszym z dnia 3. Stycznia 1882 LW. 56.097/81 przedłożonem Wysokiemu Sejmowi, wnosiliśmy o zmianę jednego z ustępów uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. Maja 1875 r. w tém, aby udzielić c. k. Rządowi opinię za przeniesieniem miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego i Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie.

Wskutek sprzecznych uchwał Rad gminnych pomienionych miejscowości, składanych Wydziałowi krajowemu za pośrednictwem obu Wydziałów powiatowych Cieszanowskiego i Jaworowskiego, i także sprzecznych z sobą petycyj wniesionych już wprost do Wysokiego Sejmu podczas odbywającej się w roku zeszłym kadencji, na wniosek Wysokiej Komisji prawniczej do L. s. 481/82 uchwałą z dnia 27. Września 1882 Wysoki Sejm polecił nam gruntownie zbadać tę sprawę i przedłożyć na następującej sesji sejmowej odpowiednie sprawozdanie.

W wykonaniu tego, mamy zaszczyt na podstawie relacji wysłanego na grunt pomienionych miejscowości delegata przedstawić: że przytoczone w sprawozdaniu naszym w r. 1882 (All. 17/1882) motywa, przemawiające za przeniesieniem miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i ze Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego i do Starostwa w Jaworowie, są zupełnie usprawiedliwione i zgodne z położeniem i interesami ludności tych gmin. Wprawdzie Rada gminna Kobylnicy Wołoskiej w uchwale swej z dnia 14. Czerwca 1883. roku oświadczyła się za pozostawieniem jej w dotychczasowym okręgu Sądu powiatowego i Starostwie, jednak miejscowa ludność stanowczo zaprotestowała przeciw temu zapatrywaniu Rady i żądała przeniesienia tej gminy razem z Kobylnicą Ruską i Fehlbachem do powiatu sądowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie. Co się tyczy wątpliwości, jakie miała Wysoka Komisja prawnicza z tytułu sprzecznych petycyj i uchwał Rad gminnych, wnoszonych w tej sprawie, tę objaśnić możemy pewnego rodzaju antagonizmem odnośnych Rad powiatowych i nacięciem wywieranym przez nie na ludność miejscową jedynie z powodów, że każda zmiana obszarów

danej Reprezentancyi powiatowej wpływa mniej więcej na powiększenie się lub zmniejszenie corocznych dochodów powiatu.

Jakkolwiek okoliczność ta odgrywa dość ważną rolę w autonomicznem gospodarstwie powiatu, to jednak ustąpić powinna bezpośrednim interesom i dogodnościom mieszkańców danej miejscowości, jak w tym wypadku gmin Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach, które mając o trzy ćwierci mili Sąd w Krakowie, oszczędzą wiele kosztów i czasu przy załatwieniu licznych spraw, niż jak to dotąd ma miejsce odbywając prawie trzy razy dłuższą drogę do Lubaczowa.

Z tego powodu Wydział krajowy podnosząc przytoczone w sprawozdaniu swem LW. 56.097/81 (All. 17. z r. 1882) motywa przemawiające za uwzględnieniem życzeń mieszkańców miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, dodatkowo do uchwały swej z dnia 29. Maja 1875. roku, udziela c. k. Rządowi opinię: że miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach mieszcząc się dotąd w okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie, obwodzie sądowym Lwowskim, c. k. Starostwie Cieszanowskiem, przeniesione być mają do okręgu Sądu powiatowego w Krakowie, Sądu obwodowego w Przemyśle i do c. k. Starostwa w Jaworowie“.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Lwów dnia 26. Września 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

L. sejm. 362/1883.

Aleg. 46.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączoną w projekcie „Ustawę o zakładaniu, urządzaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci.“

We Lwowie dnia 27. Września 1883.

Wnioskodawca :
E. Czerkawski.

Majer, Czartoryski Jerzy, Madeyski, Jaworski, Rey, Solecki, Małecki, Wojciech Dzeduszycki, Rosner, Gross, Smarzewski, Hausner, Dr. Weigel, Onyszkiewicz, Fruchtman, Heyzmann, T. Merunowicz, Rittner, Henryk Janko, Wierzbicki, Lenartowicz, Romanowicz, Goldmann, A. Sapieha, Skałkowski, A. Czaykowski, Leon Chranowski, Zawadzki, Abrahamowicz, Max.

Projekt.

Ustawa o zakładaniu, urządzeniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci.

Tytuł I.

O zakładaniu publicznych szkół ludowych i o kategoriach tychże szkół.

Art. 1.

Szkoły ludowe (urządzone w myśl niniejszej ustawy) a utrzymywane w całości lub w części przez państwo, kraj, powiat lub gminę, są szkołami publicznymi. Szkoły takie przeznaczone są dla młodzieży bez różnicy wyznania.

Art. 2.

Publiczna szkoła ludowa ma być zaprowadzona wszędzie, gdzie podług średniego wypadku z pięcioletniego obliczenia, znajdzie się przynajmniej 40 dzieci w wieku szkolnym, któreby w przeciwnym razie musiały chodzić do szkoły oddalonej więcej niż trzy kilometry od miejsca ich zamieszkania.

Art. 3.

Publiczne szkoły ludowe, urządzone w myśl niniejszej ustawy dzielą się na szkoły pospolite i wydziałowe. Szkoły pospolite dzielą się na etatowe, posiłkowe i tymczasowe.

W szkołach posiłkowych udzielać będą nauki nauczyciele do etatu sąsiedniej szkoły etatowej należący i winna ona być w związku z tą szkołą.

W szkołach tymczasowych uczyć będą nauczyciele nadetatowi lub tymczasowo ustanowieni i nie zostaje ona w związku z żadną szkołą etatową.

Tak szkoły posiłkowe jak i tymczasowe zbliżać się będą urządzeniem swoim ile możliwości do szkół etatowych.

Art. 4.

Nauka w szkołach ludowych wszelkiej kategorii udzielana będzie według planów, które ustanawiają i wydają powołane do tego władze szkolne, mając na oku w zakrecie nauki, zamkniętą w sobie całość tworzącej, różnicę, jaka zachodzi między szkołami różnych stopni i na potrzeby ludności miejskiej i wiejskiej, dla której w szczególności są przeznaczone. Ze względu na te potrzeby i o ile na to pozwala okoliczność, połączy się ze szkołą ludową zakład wychowawczy dla dzieci niedoszłych jeszcze do wieku szkolnego (ochronkę, ogródek Froeblovski i t. p.), jak nie mniej kursa, w których udzielać się będzie wiadomości powszechnie potrzebnych w zawodach praktycznych, jako to: rolniczym, rękodzielniczym i t. p.

Art. 5.

Nauka w szkole ludowej ma być podzieloną wedle możliwości na lata, w których dziecko do szkoły uczęszczać winno, w ten sposób, aby każdemu z tych lat odpowiadał jeden stopień nauki.

Podział dzieci na oddziały czyli klasy zawisł od liczby ich i od ilości rozporządzalnych sił naukowych i może być według okoliczności urządzony szczególnie na wsi podług zasad nauki półdiennej (§. 7. ustawy państwowej z dnia 2. Maja 1883. L. 52. Dz. p. p. i Rządu).

Art. 6.

Liczba nauczycieli w publicznej szkole ludowej ma się stosować do liczby uczniów. Jeżeli liczba uczniów w trzech po sobie następujących latach przewyższała 80, należy postarać się o drugiego nauczyciela, gdy ta liczba dojdzie do 160 o trzeciego i w tym stosunku dalej.

Jeżeli takie powiększenie liczby nauczycieli trwa przez 5 po sobie następujących lat, należy tę posadę zamienić na stałą. Wolno jednakże gminie lub kilku gminom włączonym do obrębu jednej szkoły podnieść w swej szkole liczbę nauczycieli po za ten wymiar, byle przyjęły na siebie obowiązek opędzenia, wyłącznie z własnych środków wynikającej ztąd zwyczajki kosztów.

W szkołach o nauce półdiennej przypada na jednego nauczyciela 100 uczniów (Art. 11. u. p. z dnia 2. Maja 1883 L. 53 Dz. p. p. i Rządu).

Art. 7.

W każdym powiecie administracyjnym ma być przynajmniej jedna pospolita szkoła ludowa o czterech lub więcej nauczycielach.

Szkoły wydziałowe będą urządzane w miarę potrzeby.

Art. 8.

Utworzenie szkół nieetatowych, t. j. posiłkowych lub tymczasowych musi nastąpić:

- a) Jeżeli najbliższa szkoła ludowa nie jest wprawdzie więcej nad trzy kilometry odległą, lecz w skutek miejscowych przeszkód, czy to stale, czy to na dłuższy przeciąg czasu mniej dostępną, majątkowe zaś stosunki mieszkańców nie wystarczają na założenie osobnej szkoły ludowej;
- b) Jeżeli odległość od najbliższej szkoły przenosi wprawdzie trzy kilometry, a tem samem należałoby w myśl Art. 2. założyć osobną szkołę, lecz ani liczba dzieci nie przenosi 60, ani zasoby miejscowe, ani też przeznaczone na cele szkolnictwa ludowego fundusze okręgowe i krajowe nie wystarczają, aby z nich można utrzymać tam etatową szkołę.

Skoro pozwolą na to zasoby miejscowe, należy zmienić szkołę posiłkową lub tymczasową w szkołę etatową.

Art. 9.

Do jednej szkoły etatowej można dołączyć tylko jedną szkołę posiłkową.

Art. 10.

Gmina posiadająca szkołę posiłkową jest obowiązana dawać nauczycielowi podwodę lub wypłacać mu z funduszu gminnego ryczałtową kwotę, ustanowioną w każdym szczegółowym wypadku przez Radę szkolną okręgową po wysłuchaniu opinii Rady powiatowej.

Art. 11.

Gdzie tylko wystarczają na to zasoby miejscowe, należy urządzić osobne szkoły żeńskie, lub przynajmniej oddzielną dla dziewcząt naukę.

Podział taki musi nastąpić w klasie 5. i 6. szkół pięcio- i sześcioklasowych. Niemniej należy podzielić szkołę na dwie szkoły osobne, dla chłopców i dziewcząt, jeśli w ostatnich pięciu latach następujących po sobie napływ uczniów i uczennic do niej był tak wielki, że musiano z więcej niż połowy klas tworzyć współrzedne oddziały.

W szkołach, w których chłopcy bądź osobno, bądź łącznie z dziewczętami pobierają naukę, mogą nauczycielki nauczać tylko dzieci będące w pierwszych czterech klasach.

Art. 12.

Rokowania w sprawie założenia lub urządzania publicznych szkół ludowych, przeprowadza Rada szkolna okręgowa.

Wszystkie okoliczności założenia lub urzędzenia szkoły dotyczące, sprawdzi komisya po wysłuchaniu stron interesowanych, a jeżeli tego wymagać będzie potrzeba, przez oględziny na miejscu; wywód słowny (protokół) komisji będzie podstawą następnych orzeczeń.

Art. 13.

Rada szkolna okręgowa ma sporządzać i utrzymywać w ciągłej ewidencji dokładne opisanie wszystkich podległych jej publicznych szkół ludowych, wykazujące każdorazowy stan tych szkół, — ich uposażenie, kwoty podatków bezpośrednich przez strony należące do konkurencji opłacane, uzdolnienie nauczycieli i liczbę dzieci tak uczęszczających do szkoły, jak będących w wieku szkolnym.

W związku z tem opisaniem utrzymywać ma Rada szkolna okręgowa ewidencją, gdzie i jakiej kategorii szkoły potrzeba, ile strony obowiązane są w stanie łożyć na szkołę, gdzieby należało połączyć z sobą gminy lub części gmin w taki sposób, aby każda gmina lub osada należała do pewnej szkoły.

Art. 14.

Rady szkolne będą zawsze miały na uwadze, że w zakładaniu i organizacyi szkół ludowych czynić przedewszystkiem należy zadość najnagleszym potrzebom oświecenia powszechnego, nie zaniedbując przytem doskonalenia i rozwoju szkół już istniejących. Przyznawać będą pierwszeństwo tym, których utrzymywanie najmniej obarcza fundusze okręgowe lub krajowe, przeznaczone na cele szkół ludowych, co jednak nie wyklucza wyjątków, gdy je usprawiedliwią stosunki miejscowe.

Gdzie prywatna szkoła ludowa czyni zadość potrzebie, tam nie zachodzi konieczność założenia publicznej szkoły ludowej.

Art. 15.

Publiczna szkoła ludowa może być zwinęta jedynie za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Tytuł II.

Cel i zakres nauki w publicznych szkołach ludowych.

Art. 16.

Obowiązkowe przedmioty nauki w szkole ludowej pospolitej są:

Religia, czytanie i pisanie;

Język wykładowy a względnie także drugi język krajowy;

Rachunki w połączeniu z najważniejszymi wiadomościami z nauki o formach geometrycznych;

Najprzystępniejsze dla uczniów i najważniejsze wiadomości z historii naturalnej, fizyki, geografii i historii ze szczególnem uwzględnieniem kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgierskiej i zarysem ustroju konstytucyjnego państwa;

Rysunki;

Śpiew;

Roboty ręczne kobiece jako przedmiot obowiązkowy dla dziewcząt;

Gimnastyka jako przedmiot obowiązkowy dla chłopców, a nadobowiązkowy dla dziewcząt.

Język niemiecki jest przedmiotem obowiązkowym w szkołach o większej ilości klas od trzeciej klasy począwszy.

Zakres w jakim te przedmioty bywają udzielane, stosuje się do stopnia na jakim stoi szkoła ze względu na ilość zatrudnionych w niej sił nauczycielskich (§. 3. ust. państ. z dnia 2. Maja 1883, L. 53. Dz. p. p. i Rządu).

Art. 17.

Szkoły pospolite wiejskie i małomiejskie obejmują zwykle 3 stopnie nauki, zastosowane do wieku dzieci i wzrostu ich pojęcia.

Każdy stopień mieścić w sobie może dwa oddziały uczniów, z których jeden będzie oddziałem poczynających, a drugi oddziałem postępujących.

W szkołach, co udzielają półdniową naukę, poszczególni uczniowie zostawać będą pospolicie przez cały rok w jednym oddziale; w szkołach zaś z nauką całodzienną lub gdy okażą nadzwyczajny postęp w naukach, mogą już po upływie jednego półrocza zmienić oddział, do którego należą.

Stopień lub oddział posiadający osobnego nauczyciela, zowie się klasą.

Art. 18.

1. Tak szkoły wiejskie jakoteż i małomiejskie, podając wiadomości początkowe dla ludzi wszelkiego stanu nieodbitcie potrzebne, nauki układać będą tak, iżby dzieci ztąd czerpały oświecenie o zadaniach i warunkach swojego zawodu, jakiemu się według okoliczności, miejsca i położenia prawdopodobnie poświęcić mają.

2. Naukę o Bogu i płynących ztąd obowiązkach czyli religią najstosowniej będzie podawał kapłan; wszelako i świecki nauczyciel nie omieszka zwrócić uwagi na ten przedmiot, bądź w zastępstwie kapłana, bądź z własnego powołania w miarę pojęcia i umysłowego rozwoju uczniów.

3. W nauce o świecie czyli tak zwanej poglądowej, zajmować ich będzie najprzód przedmiotami z najbliższego otoczenia, a tem samem tyczącymi się gospodarstwa i przemysłu wiejskiego lub małomiejskiego i opisami połączonych z jednym lub drugim płodów natury, jakoteż ich właściwej obróbki; podawać stopniowo wiadomości o najpospolitszych przejawach natury,

o warunkach zdrowia, o kraju jako części ziemi i systematu słonecznego, o jego historii, o powinnościach i prawach obywateli.

4. W czytaniu i piśmie doskonalić się mają uczniowie pod kierownictwem nauczyciela metodycznie i doprowadzić do możebnej biegłości z uwagi, że ona jest warunkiem postępu w naukach.

Skoro jednak w jednym i drugim już niejakię nabiorą wprawy, należy gwoli ćwiczenia takie podawać rzeczy, które im na terażniejszy i na dalszy ich wiek użyteczne być mogą, a wzięte z tych samych zakresów wiedzy, co służyć mają za podstawę nauki pogładowej. Rada szkolna krajowa przepisze zastosowane do tych wymagań książki a uczniowie czytając je i obznajamiając się z ich treścią i formą, rozszerzać będą tem samem swoje rzeczowe wiadomości i doskonalić zdolność tłumaczenia swych myśli w języku wykładowym.

Obok tego zwracać będzie nauczyciel ich uwagę na główne zasady gramatycznej budowy języka i połączy z tem odpowiednie ćwiczenia.

5. Nauki rachunków udzielać się będzie także o ile możności sposobem poglądu przez ciągle stosowanie jej do liczb, miar i wag, rzeczy widzialnych z zakresem życia praktycznego.

Uczniowie ćwiczyć się będą tak w rachunku z pamięci, jakoteż w rachunku na tablicy, obejmując cztery działania w liczbach całkowitych i ułamkach tak dziesiętnych, jak zwyczajnych, a potem teorią stosunków i proporcji, aż do prostej reguły trzech włącznie.

6. Obznajamiać się też będą z formami, jakie początkowa geometrya podaje, a w życiu pospolitem codziennie prawie znajdują zastosowanie. Ćwiczenia te odbywać się będą z jednej strony w połączeniu z rachunkiem przez obliczenie wymiarów przestrzeni, bądź zapomocą najpospolitszych narzędzi, jako to: liniału, łokcia, sążnia lub cyrkla, bądź zapomocą udoskonalać się mającego okomiaru dokonywanych.

Z drugiej strony uzupełniać je będzie rysunek tak z wolnej ręki jakoteż konstrukcyjny, przeważnie z natury, ograniczając się w każdym razie do form najprostszych.

7. Spiew w szkole ludowej pospolitej uprawiany, ma na celu raczej formowanie głosu i ucha zapomocą stosownych ćwiczeń, jak podawanie jakiegokolwiek choćby najskromniejszej teoryi muzyki.

Obejmuje zas ćwiczenia tak w spiewie świeckim, jakoteż kościelnym, albo cerkiewnym

8. Gimnastyka obowiązkowa dla chłopców a dowolna dla dziewcząt i roboty kobiece zastosują się do usposobień i potrzeb uczennic.

Art. 19.

Szkoły ludowe pospolite miejskie obejmują sześć stopni nauki, z których każdy stanowi osobną klasę.

Podają naukę początkową przeważnie w duchu ogólnego oświecenia, mając obok ogólnych wiadomości początkowych, potrzebnych dla każdego stanu, przedewszystkiem umysłowe i moralne potrzeby tej części młodzieży na oku, która w szkołach średnich szukać zamierza dopełnienia lub rozszerzenia swych wiadomości.

Art. 20.

Na powyższej zasadzie ma być w szkołach ludowych pospolitych miejskich nauka rozłożona i prowadzona aż do tego kresu, na którym mogłaby się rozpocząć nauka szkoły średniej.

W szczególności pierwsze trzy klasy mają być poświęcone ćwiczeniom w obrębie zadań szkoły ludowej pospolitej w ogóle, a w klasie czwartej przybierać będzie nauka stopniowo cechę specjalnego przysposabiania uczniów do skutecznego pobierania nauki w szkołach średnich.

W klasie V. i VI. poda szkoła miejska wiadomości odpowiadające ogólnemu celowi szkoły ludowej pospolitej w zakresie rozszerzonym odpowiednio do potrzeb miejscowych.

Art. 21.

Po ukończeniu szkoły pospolitej uczęszczają uczniowie aż do ukończenia 15go roku życia, do kursów nauki dopełniającej.

Wszakże korzystać z tych kursów całkowicie lub w części, odwiedzając naukę niektórych tylko przedmiotów, mogą także osoby, które już przekroczyły wiek szkolny. Kursu nauki dopełniającej obliczone są pospolicie na trzy lata. W nich się udziela nauki w takich porach dnia, tygodnia i roku, któreby dozwalały uczniom poświęcać się prócz tego praktycznym zatrudnieniom. Ilość godzin nauki dopełniającej wynosi co najmniej 4 godziny tygodniowo na jednego nauczyciela.

Art. 22.

Szkoła nauki dopełniającej ma być ciągiem dalszym i dopełnieniem szkoły ludowej pospolitej, z wybitniejszym jeszcze zaznaczeniem zastosowania do potrzeb życia praktycznego.

I. Jako ciąg dalszy szkoły pospolitej uważane będą:

1. Nauka religii;
2. Ćwiczenia w czytaniu, rozbiorze i bądź dosłownem, bądź swobodnem wygłaszaniu stosownych prób piśmiennictwa, uczniom w ogóle, a w szczególności w przeznaczonym do tego zbiorze podawanych;
3. Opowiadania z historii krajowej tak polskiej i ruskiej jakoteż austriackiej, nie wykluczając także historii zagranicznej;
4. Opisy okolic i miejsc z geografii.

II. Ze szczegółowem zastosowaniem do potrzeb życia praktycznego wejdą do składu tej nauki:

1. Ogólne i najpospolitsze wiadomości i odpowiednie ćwiczenia ze stylistyki praktycznej, a w szczególności wskazówki o pisaniu listów, krótkich sprawozdań o zachodzących w życiu wypadkach, sporządzaniu rachunków, kwitów, łatwiejszych podań do władz itp. w połączeniu z treściwym wykładem o organizacyi władz tak rządowych jak autonomicznych i o obowiązującej konstytucyi;
2. Początki rysunków w zastosowaniu do rozmaitych rodzajów przemysłu i do rozmiaru gruntów, którego główne prawidła podane będą; tudzież
3. Główne zasady rachunkowości gospodarskiej;
4. Nauka ogrodnictwa, sadownictwa, pszczelnictwa, rolnictwa, w ogóle gospodarstwa wiejskiego i mechaniki praktycznej, oparta na nabytych uprzednio wiadomościach przyrody i w połączeniu o ile to być może z ćwiczeniami praktycznymi.

Art. 23.

Dla uczniów będących jeszcze w wieku szkolnym, którzy po ukończeniu nauki w szkole ludowej pospolitej nie zamierzają udawać się do szkół średnich, istnieć będą w kraju szkoły wydziałowe z szerszym co do teorii, a przytem przysposabiającym do praktycznych zawodów życia programem.

W tych szkołach także przyszli kandydaci stanu nauczycielskiego szkół ludowych nabywać mogą potrzebnego do korzystania z nauki w seminariach nauczycielskich przygotowania. Będą osobne szkoły wydziałowe dla płci męskiej, a osobne dla płci żeńskiej. Jedne i drugie obejmować będą kurs nauki czteroletni, podzielony na cztery klasy. Liczba godzin tygodniowej nauki wynosi w każdej klasie 24—30.

Art. 24.

W szkołach wydziałowych dla płci męskiej będą przedmiotami nauki :

1. Religia ;
2. Języki ; a w szczególności
  - a) język wykładowy, a względnie także drugi język krajowy ;
  - b) język niemiecki ;
  - c) język francuski jako nadobowiązkowy ;
3. Geografia ;
4. Historia krajowa, a w szczególności historia Polski i Rusi i historia Państwa Austriackiego i najważniejsze zdarzenia z historii powszechnej ;
5. Rachunki ;
6. Rysunek geometryczny w połączeniu z geometryą i początki rysunku z wolnej ręki w zakresie ściśle zastosowanym do celów praktycznych ;
7. Kaligrafia ;
8. Nauki przyrodnicze ;
9. Technologia lub gospodarstwo wiejskie ;
10. Ćwiczenia w warsztacie mechanicznym ;
11. Muzyka ;
12. Gimnastyka.

Art. 25.

W szkołach wydziałowych dla płci żeńskiej nauka w ogóle stosować się będzie do jej właściwych potrzeb i usposobień.

Co do programu nauk w tem głównie różnić się będzie od poprzedzającego, że miejsce gospodarstwa wiejskiego, technologii i ćwiczeń w warsztacie mechanicznym, zajmie nauka gospodarstwa domowego i robót kobiecych, a gimnastyka nie będzie przedmiotem obowiązkowym.

Art. 26.

Program nauki religii przepisze Rada szkolna krajowa w porozumieniu z właściwą Zwierzchnością kościelną, — a co do programu w innych naukach przestrzegać będzie zasady, żeby w pierwszych dwóch latach przeważała nauka teoretyczna, któraby w dwóch latach następnych coraz więcej uwzględniała potrzeby życia praktycznego. Następne paragrafy zawierają bliższe w tej mierze wskazówki.

Art. 27.

W nauce języka wykładowego, drugiego krajowego i niemieckiego będzie staraniem szkoły nietylko wprawiać uczniów w poprawne wysłowianie się w tych językach mową i pismem, ale oraz obznajamiać ich z głównymi zasadami gramatyki tych języków i najcenniejszymi utworami ich piśmiennictwa, temu wiekowi przystępnych.

Począwszy od klasy trzeciej książka do czytania dla tego stopnia przeznaczona, zawierać będzie przeważnie utwory piśmienne, swą treścią do potrzeb zawodów praktycznych zbliżone a obok tego zajmą uczniów ćwiczenia stylistyki praktycznej, powyżej dla szkół nauki dopełniającej przepisane, wszakże o wymaganiach nieco ściślejszych w miarę dokładniejszej nauki w szkołach wydziałowych udzielanej.

Nauka języka francuskiego zaczynać się będzie od klasy trzeciej, a mieć na oku przede wszystkim wprawę w praktycznym jego użyciu.

Art. 28.

Nauka geografii, na podstawie niektórych najpotrzebniejszych wstępnych wiadomości, zajmie się w klasie I. geografją Europy, a w klasie II geografją reszty części świata, nie zaniedbując obznajamiać uczniów z płodami natury i przemysłu, znajdujących się na rozmaitych punktach ziemi.

W klasie III. podany będzie uczniom krótki rys historii dawnej Rzeczypospolitej Polskiej i połączonej z nią Rusi.

W klasie IV. także rys historii Państwa Austriackiego, z ile możności wywodnym opisem tych krajów, ich ekonomicznych stosunków i instytucji.

We wszystkich klasach będzie nauczyciel obznajamiał uczniów z ważniejszymi zdarzeniami z historii powszechnej.

Art. 29.

Nauka rachunków będzie miała zadanie naprzód utwierdzić uczniów w ich wiadomościach w szkole pospolitej nabytych, a następnie rozszerzyć je do ułamków łańcuchowych, teoryi potęg i pierwiastków proporcji złożonych i opartych na nich rachunków reguły łańcuchowej, spółki i t. p. nareszcie do logarytmów i zrównań pierwszego i drugiego stopnia.

Ta nauka uwzględniać będzie przedewszystkiem praktyczne sposoby przeprowadzenia potrzebnych w życiu pospolitem działań, a ogólną teorię jedynie o tyle o ile służyć to może do ułatwienia praktycznej nauki.

Art. 30.

Rysunek geometryczny czyli konstrukcyjny łączyć się będzie z jednej strony z geometryą, a z drugiej z ćwiczeniami w mechanicznym warsztacie.

Obok niego uprawiany być ma rysunek z wolnej ręki a przedewszystkiem ćwiczyć uczniów w naśladowaniu formy ornamentyki i form utworów przemysłu.

Art. 31.

W każdej klasie poświęcone będą osobne godziny na formowanie charakteru pisma na zasadach wyrozumowanej kaligrafii.

Art. 32.

W naukach przyrodniczych instrukcja zacznie od wykładu najważniejszych prawd fizyki ziemskiej i niebieskiej, poczem w drugiej połowie drugiego roku przejdzie do wykładu zasad chemii, w trzecim roku poda niektóre wiadomości z geognozyi i botaniki, w czwartym z zoologii, a zakończy najważniejszymi wiadomościami z higieny tak ludzkiej jak zwierzęcej.

We wszystkich tych gałęziach wiedzy ograniczy się do zjawisk i przedmiotów, z którymi uczniowie mogą mieć styczność i wykazywać będzie ich wpływ lub zastosowanie w życiu człowieka, jego zatrudnieniach lub potrzebach.

Art. 33.

Technologia będzie przedmiotem nauki w klasie trzeciej i czwartej i obznajomi uczniów z najpospolitszymi sposobami przerabiania znanych im surowych płodów natury na wytwory przemysłu i wskaże wynikię ztąd rodzaje rękodziel lub fabrykacyi.

Poprzedzą wiadomość z technologii chemicznej nawiązując do nauki chemii udzielanej w klasie II., poczem nastąpią wiadomości z technologii mechanicznej, jedne i drugie podawane sposobem prostym czyli doświadczalnym bez rozłączania subtelných i obszerných teoryi.

Art. 34.

Ćwiczenia w mechanicznym warsztacie dążyć będą do udzielania uczniom wprawy w wykonywaniu początkowych prac mechanicznej obróbki metali i drzewa według wzorów rysunku geometrycznego jakoto: kątów i zakrzywień w sporządzaniu części sprzętów lub prostych i łatwych narzędzi jak n. p. podziałek mierniczych, ciężarków i t. p. i w ogóle w używaniu pilnika, hebla, świdra, tokarni, szrubsztaku i t. p.

Art. 35.

Nauka gospodarstwa wiejskiego podawana będzie w klasie czwartej i obejmie nie tylko rzecz o rolnictwie, ale także i o ogrodnictwie, chowie bydła i jedwabnictwie, nawiązując do wskazówek, jakie pod tym względem uczniowie w naukach przyrodniczych mogli uzyskać.

Dążyć należy do tego, żeby ta nauka uzmysławiana była okazami, a łączyła się ile możności z ćwiczeniami w ogródku i na polu.

Art. 36.

Dla płci żeńskiej nauka gospodarstwa domowego, zastosowana do warunków miejscowych, zastąpi naukę rolnictwa. Przytem obznajamiać należy uczennice z prowadzeniem rachunków gospodarskich.

Kobiece roboty zajmą miejsce technologii i ćwiczeń w mechanicznym warsztacie.

Art. 37.

Nauka muzyki głównie mieć na oku będzie doskonalenie śpiewu; nie jest jednak wykluczone także muzyka instrumentalna.

Nie będzie się jednak ograniczała jak w szkole pospolitej do samych tylko praktycznych ćwiczeń, ale oprze się także na początkach teorii muzyki tak świeckiej, jakoteż w miarę potrzeby i możliwości, także kościelnej.

Art. 38.

Ćwiczenia ciała odbywać się będą według zasad gimnastyki szkolnej.

Art. 39.

Wstęp do każdej klasy wydziałowej dozwolony jest bądź na podstawie świadectwa z dostatecznego postępu w klasie poprzedzającej, bądź na podstawie odbytego z dobrym skutkiem egzaminu wstępnego.

Do klasy pierwszej przynieść winien uczeń takie przygotowanie, jakiego się od ucznia wstępującego do szkoły średniej wymaga.

Zwierzchność szkolna miejscowa może uwalniać za zgodą zgromadzenia nauczycieli poszczególnych uczniów na żądanie ich rodziców od uczenia się pojedynczych przedmiotów, jeżeli przeto postęp w innych przedmiotach lub porządek szkolny nie cierpi.

Ze szkołami wydziałowemi połączone być mogą szkoły przemysłowe niedzielne lub wieczorne albo także praktyczne kursa specjalne n. p. koszykarstwa, ceramiki, budownictwa i t. p. jeżeli się na to znajdują fundusze.

Art. 40.

Jest do życzenia, żeby w miejscach gdzie istnieją szkoły ludowe zaprowadzono, i kursa dla dorosłych, o przedmiotach oświecenia ludowego.

Nauczyciele, którzy w tych pracach uczestniczyć będą, mają prawo do osobnej za to nagrody.

Art. 41.

W duchu powyższych zasad wypracuje Rada szkolna krajowa szczegółowe plany lekcyi, stosując je wszędzie do potrzeb i warunków okolicy, gdzie się szkoły znajdują i wyda potrzebne do ich wykonania instrukcye.

Tytuł III.

O funduszach szkolnych.

Art. 42.

Koszta założenia i utrzymania publicznych szkół ludowych, których urządzenie przypisuje niniejsza ustawa, ciężą w pierwszym rzędzie na gminach położonych w obrębie szkolnym.

Obszary dworskie należące z jedną z tych gmin, do tej samej gminy podatkowej, przyczyniają się do kosztów założenia i utrzymywania szkół w gminie, w stosunku określonym bliżej w tej ustawie, jeżeli nie utrzymują u siebie własnym nakładem szkoły ludowej dostępnej dla dzieci bez różnicy wyznania.

W razie gdy zasoby miejscowe nie wystarczają, przychodzi z pomocą w ponoszeniu owych kosztów, w drugim rzędzie okręg szkolny, a w trzecim kraj.

Art. 43.

Dla każdej szkoły ma istnieć osobny fundusz szkolny miejscowy.

Jeśli w tej samej gminie jest szkół więcej niż jedna, fundusz szkolny miejscowy może być dla nich wspólny.

Dla każdej zaś szkoły posiłkowej istniejącej w odrębnej gminie politycznej należy też urządzić osobny fundusz szkolny.

Prócz tego ma istnieć odrębny fundusz okręgowy w każdym okręgu szkolnym, tudzież osobny fundusz szkolny.

Art. 44.

Do funduszu szkolnego miejscowego należą nadane szkole, lub na rzecz jej nabyte grunta, budynki, sprzęty, kapitały pieniężne, jakoteż prawa majątkowe wszelkiego rodzaju i stanowią jego majątek. Do funduszu tego wpływają:

- a) wszystkie dochody z majątku szkolnego;
- b) datki, do których zobowiązały się na rzecz szkoły miejscowej gminy, korporacje, instytucje, lub osoby prywatne, jakoteż dobrowolne ofiary;
- c) kary pieniężne na mocy ustaw o szkołach ludowych ściągnięte w miejscowościach do obrębu szkoły należących;
- d) dodatki do podatków w myśl artykułu 47 i 49.

Z powyższych przychodów przypadają dochody pod a) i b) wyszczególnione, na płace nauczycieli, dochody zaś pod c) wymienione, na wydatki w art. 49 wskazane.

Dochody jednak pod a) i b) wymienione mogą być użyte także i na inne cele szkolne, a mianowicie na potrzeby w art. 49. wskazane, jeżeli po pokryciu płac nauczycieli okaże się nadwyżka w tych dochodach, albo w razie gdy one całkowicie lub w części, już na mocy zapisu były na te cele przeznaczone.

Art. 45.

Zobowiązania do ofiar na rzecz szkoły miejscowej przyjęte dawniej przez gminy, korporacje, instytucje, lub osoby prywatne, pozostają na dal w swej mocy. Datki w naturze, przeznaczone na utrzymanie nauczyciela, mogą być zamienione i na datki pieniężne, a to na zasadzie średnich cen miejscowych z pięciolecia zamianę poprzedzającego.

Jeżeli zaś datki te nauczyciel pobiera w naturze, ich wartość ma być oznaczona na podstawie średnich cen miejscowych z pięciolecia poprzedzającego organizację szkoły.

Art. 46.

W publicznych szkołach ludowych nauka jest bezpłatną.

Art. 47.

Na opłacenie nauczycieli przeznaczone są przedewszystkiem wymienione w art. 15. pod a) i b) dochody miejscowego funduszu szkolnego, jeżeli nie zostały specjalnie przeznaczone na inne cele. O ile te dochody nie wystarczają, obowiązane są gminy i obszary dworskie, wcielone do obrębu szkoły, wnosić na ten cel do miejscowego funduszu szkolnego dodatki pieniężne (art. 15. lit. d) a to: gminy aż do wysokości 9% podatków bezpośrednich w każdej z nich opłacanych a obszary dworskie aż do wysokości 3% dodatków bezpośrednich opłacanych w ich obrębie, każde z nich jednak o tyle, o ile by to co na mocy dawniejszych zobowiązań uiszczą na utrzymanie nauczyciela, bądź w naturze bądź w gotówce, niedorównywało oznaczonym powyżej procentom.

W każdym jednak razie obszar dworski przyczynia się do pokrycia niedoboru, tylko w trzeciej części tego, do czego był obowiązany w miarę swych podatków bezpośrednich, gdyby należał do związku gminy.

Art. 48.

Co do tych miast i miasteczek, które posiadają własny majątek zakładowy, orzeka Rada szkolna krajowa, po wysłuchaniu zdania Wydziału krajowego, czyli i jaki zasiłek ma im być przyznany z funduszu szkolnego okręgowego lub krajowego na opłacenie nauczycieli.

Art. 49.

Oprócz wydatku na płace nauczycieli, ma miejscowy fundusz szkolny opędzać jeszcze następujące potrzeby:

1. Wystawienie, zakupno lub najem odpowiedniego budynku szkolnego, wraz z pomieszkaniem dla nauczycieli, o ile im służy do tego prawo, z gruntem na szkółkę owocową i pasiekę tudzież miejscem na ćwiczenia gimnastyczne;
2. Zaopatrzenie budynku szkolnego we wszelkie potrzebne sprzęty;
3. Utrzymanie w należytem stanie budynku szkolnego, sprzętów ogrodu, pasieki i miejsca na ćwiczenia gimnastyczne, tudzież opał, oświetlenie i obsługę budynku szkolnego. O ile te potrzeby nie mają pokrycia w przeznaczonym na to specjalnie majątku szkolnym, lub w przeznaczonych specjalnie na te cele dochodach miejscowego funduszu szkolnego, oraz w ściągniętych karach pieniężnych (art. 44. lit. c), obowiązane są gminy i obszary dworskie wcielone do obrębu szkoły wnosić na te cele do funduszu szkolnego miejscowego dodatki do podatków bezpośrednich, a to w tym stosunku, że obszar dworski opłacać ma trzecią część tego do czego byłby obowiązany, gdyby należał do gminy.

Na opędzenie wydatków powyżej pod 1. 2. 3. wymienionych, mogą być udzielane gminom z funduszu szkolnego okręgowego lub krajowego, zasiłki w formie zaliczek, które po upływie oznaczonego przez właściwą władzę czasu, mogą być zwrócone naraz lub ratami.

Art. 50.

Jak należy stawiać i urządzać i w jakie sprzęty zaopatrywać budynki szkolne, przepiszą osobne instrukcje Rady szkolnej krajowej, która ku temu zażądać może w razie potrzeby pomocy technicznych urzędników państwa, kraju i gmin w których obrębie znajduje się szkoła.

Instrukcje te będą układane z uwzględnieniem miejscowych sposobów budowania.

Art. 51.

Utrzymywanie konfesyjnych, albo innych szkół prywatnych nie uwalnia od obowiązku przyczyniania się do funduszu szkolnego miejscowego (od 47 i 49), który to obowiązek niniejsza ustawa wkłada na wszystkich mieszkańców kraju bez różnicy wyznania i obrządku. Wszakże obszar dworski, który własnym kosztem utrzymuje szkołę ludową, dostępną dla wszystkich bez różnicy wyznania (art. 42.), wolny jest od obowiązku przyczyniania się do funduszu szkolnego miejscowego.

Art. 52.

Dodatki pieniężne od gminy na cele szkolne pokrywane być mają w taki sam sposób, w jaki się pokrywają inne wydatki pieniężne na gminie ciążące.

Wyłączenia od opłat na rzecz gminy, przewidziane w §. 83. ustawy gminnej, nie mają zastosowania co do opłat na cele szkolne.

Art. 53.

Dodatki do podatków na cele wskazane w art. 47. nie podlegają ograniczeniom przepisany w §. 80. ust. gm.

Dodatki do podatków na cele wymienione w art. 49. wymagają zatwierdzenia Wydziału powiatowego, a to co do wydatków tamże pod 3 wymienionych, o ile przekraczają rocznie 25%, a jeżeli chodzi o wydatki w ustępach 1 i 2 art. 49. wymienione, o ile przekraczają 50%.

Art. 54.

W miejscowościach nie mających dotychczas szkoły zorganizowanej i nienależących do żadnego związku szkolnego, opłacają gminy i obszary dworskie, począwszy od dnia wejścia w życie tej ustawy 9%, a względnie 3% dodatki do podatków w myśl art. 47. Dodatki te przyjmuje w myśl art. 55. kasa funduszu szkolnego okręgowego. Aż do otwarcia szkoły (tymczasowej, posiłkowej lub etatowej) będą one fruktyfikowane według zasad, ustanowionych dla funduszy pupilarnych, na rzecz funduszu szkolnego miejscowego do którego należą, i mają służyć przede wszystkim na cele wskazane w ustępach 1 i 2 art. 49. Z chwilą otwarcia szkoły idą one na opłacenie nauczyciela w myśl art. 47.

Art. 55.

Rada szkolna miejscowa czuwa nad utrzymaniem w całości i w należyłym stanie gruntów, budynków i sprzętów, należących do funduszu szkolnego miejscowego i pobiera datki w naturze wpływające do tego funduszu. Kapitały funduszu szkolnego miejscowego, czy to w gotówce czy w papierach wartościowych złożone, przechowuje kasa funduszu szkolnego okręgowego. Do kasy tej wpływają wszelkie pieniężne przychody funduszu szkolnego miejscowego, a poborem ich od stron konkurujących zajmują się bezpośrednio c. k. Urzędy podatkowe.

Wypłaty pieniężne uskutecznia kasa funduszu szkolnego okręgowego na polecenie Rady szkolnej okręgowej.

Rada szkolna okręgowa może jednak poruczyć załatwienie rachunków i kasowości funduszu szkolnego miejscowego, kasie gminnej położonej w obrębie szkolnym.

Art. 56.

Rada szkolna miejscowa układa corocznie preliminarz wydatków funduszu szkolnego miejscowego na cele art. 49 wskazane i przedkłada go z odpisem protokołu obrad do zatwierdzenia Radzie szkolnej okręgowej, która ma prawo wstawić w budżet funduszu szkolnego miejscowego kwoty, przypadające z mocy ustawy na strony konkurencyjne, a do budżetu nie wstawione.

Przeciw wstawieniu do zatwierzonego przez Radę szkolną okręgową preliminarza kwoty na cele wymienione w art. 49 pod L. 1, dozwolony jest gminom i obszarom dworskim rekurs do Rady szkolnej krajowej, wydatki zaś wymienione pod L. 2 i 3 tego artykułu mają być bezwarunkowo pokryte według preliminarza zatwierzonego przez Radę szkolną okręgową.

Jeżeli do rozpoczęcia roku, dla którego preliminarz został sporządzony, nie poczynią strony lub Rada szkolna okręgowa jakich zarzutów, preliminarz uważa się za zatwierdzony.

Art. 57.

Fundusz szkolny miejscowy ma charakter funduszu publicznego. Należitości tego funduszu wpływające u ustawy lub objęte prawomocnymi orzeczeniami władz szkolnych, ściągane będą drogą egzekucyi politycznej.

Art. 58.

Do funduszu szkolnego okręgowego wpływają:

- a) przychody pieniężne miejscowych funduszy szkolnych przeznaczone na opłacanie nauczycieli (art. 47, 49, 55.)
- b) zapisy i darowizny,
- c) dodatki do podatków uchwalone na cele szkolne przez Rady powiatowe,
- d) zasiłki z funduszu szkolnego krajowego.

Z funduszu szkolnego okręgowego wypłacone będą:

- 1 Pieniężne pobory nauczycieli publicznych szkół ludowych,
2. Wydatki na przybory szkolne, biblioteki, na koszt okręgowych konferencyj nauczycielskich i inne wydatki, których wymaga wspólne dobro szkół całego okręgu.

W gminie stanowiącej przez się okręg szkolny, fundusz szkolny miejscowy jest oraz funduszem szkolnym okręgowym.

Art. 59.

Jeżeli w powiecie, który wnosi do funduszu szkolnego okręgowego przynajmniej 3% podatków bezpośrednich, wydatki funduszu szkolnego okręgowego nie są pokryte jego przychodami, natenczas niedobór pokryty być ma z funduszu szkolnego krajowego.

Art. 60.

Które kasy i kiedy w zastępstwie kasy szkolnej okręgowej zająć się mają pobieraniem dochodów i wypłatą należitości im wyłącznie przekazanych — określa ust. państwowa z dnia 11. Maja 1871 r. (Dz. ust. p. Nr. 47.)

Art. 61.

Darowizn, zapisów fundacyj prywatnych przeznaczonych na pewne tylko szkoły, lub uczynionych pod wyraźnie zastrzeżonymi warunkami, nie wolno używać w inny sposób i na inne cele.

Art. 62.

Funduszem szkolnym okręgowym zarządza Rada szkolna okręgowa, pod nadzorem Rady szkolnej krajowej i podług jej instrukcyi.

Fundusz szkolny okręgowy ma wszelkie prawa funduszu publicznego, a należitości jego wypływające z ustawy można ściągać drogą egzekucyi politycznej.

Art. 63.

Fundusz szkół normalnych, rozdzielony dawniej na galicyjski i krakowski, tworzy wspólny fundusz szkolny krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi łącznie z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

To połączenie nie uwłacza jednak prawom i obowiązkom, wypływającym ze specjalnych tytułów jednego lub drugiego funduszu.

Art. 64.

Do funduszu szkolnego krajowego wpływają:

- a) przychody majątku zakładowego;
- b) dodatek do byłego funduszu szkół normalnych, wypłacony ze skarbu Państwa;
- c) dochody z innych źródeł przeznaczone na to osobnemi ustawami;
- d) zapisy i darowizny osób prywatnych, korporacji lub instytucyi;
- e) zasiłek z funduszu krajowego, który na ten cel zamieszczany będzie corocznie w budżecie krajowym.

Art. 65.

Wydział krajowy zarządza funduszem szkolnym krajowym, a Rada szkolna krajowa rozporządza jego przychodami w granicach zakreślonych corocznym preliminarzem, przez Sejm krajowy uchwalonym.

Przekroczenia mogą nastąpić tylko w koniecznych wypadkach za zezwoleniem Wydziału krajowego.

Każde przekroczenie należy usprawiedliwić w zamknięciu rachunków.

Art. 66.

Z dochodów funduszu szkolnego krajowego opędzane będą wydatki na szkoły ludowe, które według niniejszej ustawy nie są nałożone na fundusze szkolne miejscowe lub okręgowe. Do tych należą:

- a) dodatki do płacy, przyznawane co lat pięć nauczycielom szkół ludowych;
- b) zasiłki udzielane funduszowi emerytalnemu;
- c) zasiłki udzielane funduszom szkolnym okręgowym;
- d) potrzeby szkół ludowych w kraju ogólnej natury.

Art. 67.

Fundusz szkolny krajowy będzie wypłacał szkolnemu funduszowi emerytalnemu roczny zasiłek w kwocie równającej się przynajmniej średniemu wydatkowi w latach 1871, 1872 i 1873 przez fundusz szkół normalnych na cele tego rodzaju ponoszonemu.

Art. 68.

Rada szkolna krajowa użyje corocznie sumy stosownej z funduszu szkolnego krajowego na ogólne potrzeby szkolnictwa ludowego, jako to: na zakupno książek, przyborów i okazów szkolnych, na nadzwyczajne nagrody, remuneracje i zapomogi, na koszta podróży dla nauczycieli wysłanych w celach naukowych za granicę; na wynagradzanie wędrownych nauczycieli sadownictwa, pszczelnictwa i t. p.; na krajowe konferencje nauczycielskie i t. p.

Art. 69.

Rada szkolna krajowa uwzględniwszy potrzeby pojedynczych okręgów szkolnych, udziela im stosownego zasiłku w razach ustawą wskazanych.

Celem uzyskania takiego zasiłku, winna każda z Rad szkolnych okręgowych ułożyć wcześniej preliminarz roczny swych przychodów i wydatków, i przesłać go Radzie szkolnej krajowej do zatwierdzenia. Bliższe szczegóły wskaże instrukcja Rady szkolnej krajowej.

W przypadkach szczególniej na uwzględnienie zasługujących, może Rada szkolna krajowa udzielać nadzwyczajnych zapomóg funduszom szkolnym miejscowym z funduszu szkolnego krajowego.

Tytuł IV.

O uczęszczaniu do szkoły.

Art. 70.

Obowiązek uczęszczania do szkoły poczyna się skończonym szóstym, a ustaje z upływającym dwunastym rokiem życia. W razach zasługujących na uwzględnienie, może Rada szkolna miejscowa zezwolić, żeby się ten obowiązek poczynał dopiero z ubiegającym siódmym a ustawał z ubiegającym trzynastym rokiem życia.

Wszystkie dzieci będące w tym wieku, winny uczęszczać do publicznej szkoły ludowej.

Stale uwolnione są dzieci, które:

- a) albo uczęszczają do szkół wyższych;
- b) albo z powodu ułomności bądź cielesnych, bądź też umysłowych, nie mogą korzystać z nauki, udzielanej w szkole publicznej;
- c) albo wykażą, iż pobierają naukę stosowną w domu lub w jakim zakładzie prywatnym.

Warunki czasowego uwolnienia dzieci od uczęszczania do szkoły z powodu choroby, wyjątkowego ubóstwa i t. p. określi bliżej regulamin dla szkół ludowych.

Art. 71.

Rada szkolna miejscowa uwalnia dzieci należące do jednej z wymienionych powyżej kategorii od obowiązku uczęszczania do szkoły, a jeśliby zachodziła w tej mierze jaka wątpliwość, winna rzecz sprawdzić i w razie przekonania się o nieprawdziwości podanych okoliczności, postąpić według przepisów, zawartych w art. 46 niniejszej ustawy.

Za nieprawne uwalnianie dzieci od uczęszczania do szkoły odpowiadają członkowie Rady szkolnej miejscowej tak samo, jak w ogóle za zaniedbywanie obowiązków swoich.

Art. 72.

Jeżeli uczeń z upływem dwunastego roku życia nie wykaże dostatecznego postępu w przepisanej dla szkół ludowych nauce, natenczas obowiązek uczęszczania do szkoły ludowej przedłuża się aż do dwóch lat dalszych najwyżej.

Art. 73.

Po ukończeniu szkoły ludowej powinien każdy uczeń (uczennica) pobierać w niej przez trzy lata naukę uzupełniającą. Od obowiązku uczęszczania na naukę uzupełniającą uwolnione są dzieci, przy których zachodzą wymienione w art. 70 powody stałego uwolnienia od uczęszczania do szkoły.

W szkole posiłkowej uczniowie, którzy ze względu na swój wiek są obowiązani do uczęszczania na naukę dopełniającą, mają aż do ukończenia 15go roku życia uczestniczyć w nauce najwyższego oddziału szkoły.

VI

O uczęszczaniu do szkoły.

Art. 74.

Uczniowie, którzy nie uczęszczają do szkoły, są obowiązani do uczęszczania do szkoły, jeżeli ich rodzice lub opiekunowie nie udowodnią, że mają powody do tego, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły.

Wszelkie powody, które rodzice lub opiekunowie przedłożą, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły, muszą być udowodnione.

Wszelkie powody, które rodzice lub opiekunowie przedłożą, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły, muszą być udowodnione.

Wszelkie powody, które rodzice lub opiekunowie przedłożą, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły, muszą być udowodnione.

Art. 75.

Wszelkie powody, które rodzice lub opiekunowie przedłożą, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły, muszą być udowodnione.

Wszelkie powody, które rodzice lub opiekunowie przedłożą, aby ich dzieci nie uczęszczali do szkoły, muszą być udowodnione.

Aleg. 47.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd o wyjednanie w drodze właściwej ustawy zmieniającej ustawę o należytościach prawnych z dnia 9. Lutego 1850. wraz z odnośnymi przepisami i rozporządzeniami w tym duchu, żeby wszelkie dziedzictwa po krewnych w I i II. linii (wedle postanowienia §. 731. powszechnej ustawy cywilnej) nie przenoszące wartości 500 zł. były wolne od uiszczenia należytości spadkowej bez różnicy, czy spadek przechodzi w drodze testamentu, legatu lub prawnego dziedzictwa.

Wnioskodawca :

Tyszkiewicz.

Męciński, Hopen, Teofil Żurowski, R. Łubieński, Henryk Janko, Wł. Koziębrodzki, Antoni Tyszkowski, Stanisław Klucki, Słonecki, Artur Potocki, G. Romer, Płaziński, Jan Szeptycki, Zamoyski, Zoll, K. Seipio, Jan Stadnicki, Rittner, Madeyski, Leon Chrzanowski, Wł. Wolański, Błażowski, W. Sapięha, Borkowski, Czaykowski, Lenartowicz, M. Onyszkiewicz Mieroszowski, Rej, Goldmann, Jan Tarnowski, Kuczowski, Hoszard, Skałkowski, Seweryn Henzel, Teofil Merunowicz, Matkowski, Chamiec, Adam Jędrzejowicz, Łoziński, Kaszewko, Ludwik Wodzicki, Rybicki, Jaworski, Stanisław Jędrzejowicz, St. Tarnowski, St. Badeni, Abrahamowicz, Kazimierz Badeni, St. Tarnowski, Adam Skrzyński, Ochrymowicz, Dzieduszycki, Kowalski, Romańczuk, Liniński, Gnoiński, ks. Sawa, Korytowski, Tadeusz Langie, W. Struszkiewicz, Antoni Golejewski, Skałkowski, Romanowicz, F. Rozwadowski, Polanowski, Roman Potocki.

Aleg. 48.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o zamknięciu rachunków za rok 1881. funduszu krajowego oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15. września b. r. przekazaniem zostało komisji budżetowej do zbadania sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków za rok 1881. funduszu krajowego oraz wszystkich funduszy zostających pod zarządem lub kontrolą Wydziału krajowego.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje zamknięcie rachunków funduszu krajowego w ścisłym znaczeniu oraz funduszy ze skarbu krajowego uposażonych i tych funduszy, dla których Wys. Sejm układa corocznie budżet dochodów i wydatków.

Fundusze zaś samoistne, dla których Wys. Sejm budżetu nie układa, którymi nie zarządza, lecz nad którymi ma najwyższy nadzór, ażali zarząd tymi funduszami jest prawidłowy i odpowiadający celom na które zostały przeznaczone, będą przedmiotem osobnego sprawozdania.

Przedmiotem osobnych sprawozdań będą również: zamknięcie rachunków funduszu propinacyjnego i zamknięcie rachunków fundacji skarbkowskiej.

W formie zamknięcia nie zaprowadzono żadnej zmiany zasadniczej. Zmiany w sposobie drukowania tych zamknięć poczynione zostały dla uzyskania oszczędności w kosztach druku, a to w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. Października 1881. roku.

Po tych wstępnych uwagach przystępujemy do pierwszej części naszego zadania t. j. do zdania sprawy z zamknięcia rachunków funduszu krajowego w ściślejszym znaczeniu.

W y d a t k i.

Ustawa sejmowa z d. 22. Lipca 1880. r. ustanowiła sumę wydatków na r. 1881. na kwotę 2,539.240 złr. w wydatkach zwyczajnych, zaś na 178.786 złr. w wydatkach nadzwyczajnych, ogółem więc na 2,718.026 złr. Uchwałami Wys. Sejmu z d. 24. Lipca 1880. i 21. Października 1881. ustanowione zostały kredyty dodatkowe: na utrzymanie szkół rolniczych w Dublanach 5.262 złr., na wydatki folwarku dublańskiego 9.599 złr., na odszkodowanie Dra Maresza 2.200 złr. i na pomniejsze zapomogi 550 złr., razem kredyty dodatkowe wynosiły 17.611 złr.

Ogółem więc suma wydatków preliminowanych na r. 1881. wynosiła 2,735.637 złr. Przedłożone zaś przez Wydział krajowy zamknięcie rachunków za r. 1881., z którego zdajemy sprawę, wykazuje, że rzeczywiste wydatki zwyczajne wynosiły 2,763.508 złr., zaś nadzwyczajne 158.773 złr. z czego się okazuje, że rzeczywiste wydatki zwyczajne były *większe* od preliminowanych o 206.657 złr., zaś wydatki nadzwyczajne były *mniejsze* od preliminowanych o 20.013 złr. Z zestawienia tych dwóch cyfr wynika, że ogólne wydatki rzeczywiste były *większe* od ogólnej kwoty preliminowanej o 186.644 złr.

Bliższe i szczegółowe badanie pojedynczych rubryk wydatków przedłożonego przez Wydział krajowy zamknięcia rachunków doprowadziło do następujących rezultatów: Rubr. I. „Koszta reprezentacji kraju“ i rubr. VI. „Zasiłki dla zakładów dobroczynności“ żadnego nie wykazują zboczenia od preliminowanej kwoty, natomiast w rubr. III., IV., V., VIII., IX., X., XI. i XIII. wydatki rzeczywiste zwyczajne i nadzwyczajne były *mniejsze* od preliminowanych kwot o 135.160 złr., zaś w rubr. II., VII., XII., XIV. i XV. wydatki rzeczywiste były *większe* od preliminowanych o 128.269 złr., oprócz tego poczyniono jeszcze dwa wydatki a mianowicie: na zasiłek funduszowi budowy gmachu sejmowego 95.215 złr. i zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu pożyczki z r. 1873. na pokrycie niedoboru z r. 1880. kwotę 98.320 złr.

Ogółem więc w wyszczególnionych powyżej rubrykach i pozycjach przekroczone preliminowane kwoty o 321.804 złr. Z porównania kwot zaoszczędzonych w jednych rubrykach, z kwotą o którą przekroczone preliminarz w innych rubrykach, okazuje się ogólne przekroczenie w wydatkach w kwocie 186.644 złr. jak wyżej.

Przy każdej rubryce i pozycji, w której wydatek rzeczywisty różnił się od preliminowanego w budżecie, Wydział krajowy uzasadniając te różnice przytoczył powody, dla których wydatek rzeczywisty był większy lub mniejszy od wyznaczonego w budżecie. Komisja budżetowa zbadawszy te powody i zasięgnąwszy jeszcze przy niektórych pozycjach bliższych wyjaśnień i szczegółowych rachunków i wykazów, uznała wszystkie różnice za usprawiedliwione i uzasadnione.

Przeniesienie kwot preliminowanych na wydatki zwyczajne w jednych pozycjach i rubrykach dla pokrycia zwiększonych wydatków winnych pozycjach i rubrykach, uzasadnione jest upowżnieniem danem Wydziałowi krajowemu przez Wys. Sejm w ustawie finansowej na rok 1881.

Dla lepszego przeglądu przystąpimy najprzód do zbadania tych rubryk, w których wydatki rzeczywiste były *mniejsze* od kwot preliminowanych.

Powiedzieliśmy powyżej, że rubr. I. „Koszta reprezentacji kraju“ żadnego nie wykazuje zboczenia od preliminowanej kwoty. Pomimo to i ta rubryka wymaga szczegółowego rozbioru. Rubryka ta rozpada się na dwa działy a mianowicie: A. „Sejm krajowy“ i B. „Wydział krajowy“. W dziale A. „Sejm krajowy“ preliminowaną była kwota 63.800 złr. wydano zaś

tylko 53.649 zlr. zaoszczędzono więc 1.151 zlr.; wydano bowiem mniej na dyety dla posłów o 8.400 zlr. i na koszta druków o 1.858 zlr., na które zaoszczędzenie wpłynęły: układ korzystniejszy zawarty z drukarniami, zarządzane zmiany w formie zamknięć rachunkowych i preliminarzy i ściślejsze drukowanie zbioru uchwał i protokołów sejmowych. W dziale B. „Wydział krajowy“ preliminowano 37.000 zlr., wydano tylko 34.533 zlr. zaoszczędzono więc 2.467 wydano bowiem mniej: na pensję dla Marszałka krajowego o 1.056 zlr. z powodu, że p. Marszałek objął urządowanie 9. Lutego 1881., na pensję dla Członków Wydziału krajowego o 1.700 zlr. z powodu, że jeden z Członków Wydziału nie za cały rok pobrał pensję. Od tych wszystkich zaoszczędzeń w ogólnej kwocie 13.065 zlr. odtrąciwszy niektóre pomniejsze przekroczenia w kwocie 447 zlr. otrzymamy właściwe w tej rubryce zaoszczędzenie w kwocie 12.618 zlr. Kwoty tej użył Wydział krajowy na wydatki na konieczne potrzeby gmachu sejmowego utworzywszy w tej rubryce dział C. „Wydatki na gmach sejmowy“.

Co do formalnej strony, komisya budżetowa z uwagi, że zamknięcie rachunków powinno ściśle trzymać się podziału na rubryki i pozycye zawarte w uchwalonym budżecie, nie może się zgodzić na utworzenie w rubr. I. nowego działu, którego nie było w uchwalonym na r. 1881. budżecie. Odnosnie zaś do wydatków poczynionych w tym dziale, komisya budżetowa zbadawszy naturę tych wydatków przekonała się, że wydatki te rozpadają się na dwa rodzaje, jedne jak roboty sklarskie, ciesielskie, konewki pożarne, schodki do okien w suterrenach, ścianki oddziałowe przy kasie, także ścianki w archiwum, wydatki na skwery, założenie kamienia węgielnego, roboty tapicerskie, pokostowanie, ornamenta rzeźbiarskie, i t. p. na ogólną kwotę 10.082 zlr. winny być pokryte z funduszu budowy gmachu sejm. przez co zasilek wzięty w r. 1881. z funduszu krajowego w kwocie 95.215 zlr. powiększy się o 10.082 zlr. (porównaj takie wyjaśnienia komisji budżetowej do rubr. II. i rubr. XV. wydatków, w których podobne zachodzą okoliczności) Drugie odnoszące się do wydatków na mieszkanie dla Marszałka w kwocie 2.535 zlr. winny być przeniesione do rubr. XVI. do funduszu pozostawionego do dyspozycji Wydziału krajowego.

W rubr. III. „Koszta leczenia“ preliminowano 500.000 zlr. wydano zaś tylko 487.476 zlr. czyli mniej od preliminowanej kwoty o 12.524 zlr. a to głównie z tego powodu, że w r. 1881. fundusz krajowy wypłacił taksy za mniejszą ilość dni leczenia. W r. 1879. było w ogóle w szpitalach 794.513 zlr. dni leczenia ubogich chorych, w r. 1880. dni 833.298, a w roku 1881. tylko 731.586 dni.

Koszta leczenia ubogich chorych wynosiły w r. 1879. 537.855 zlr., w r. 1880. 535.147 zlr. W przecięciu więc kosztował jeden dzień leczenia w r. 1879. ct. 67·70, w r. 1880 tylko 64·10. W r. 1881. za 731.586 dni leczenia zapłacił fundusz krajowy z rubr. III. 487.476 zlr. czyli w przecięciu za jeden dzień leczenia ct. 66·60. To zwiększenie kosztu przeciętnego jednego dnia leczenia pomimo, że zniżono taksyienne w 12 szpitalach krajowych i 14 zagranicznych dowodzi, że stosunkowo więcej daleko było dni leczenia w szpitalach o droższych dziennych taksach. Okoliczność ta dowodzi jeszcze i tego, że oszczędność przez zniżenie taks szpitalnych nie uwydatnia się wyraźnie w kosztach leczenia płaconych z funduszu krajowego w ciągu tego roku budżetowego, w którym taksy zniżone zostały, gdyż w tych kosztach figurują przeważnie zaległości z lat poprzednich, które muszą być obliczane według taks dawniejszych. W latach 1874. do 1879. jeden dzień leczenia kosztował w przecięciu ct. 66·75, zaś w latach 1879.—1881. jeden dzień leczenia kosztował w przecięciu tylko 66·15 ct.

W rubr. IV. „Koszta szczepienia“ preliminowano ogółem 57.930 zlr., wydano zaś rzeczywiście tylko 57.750 zlr. czyli mniej o 180 zlr.; różnica ta w obec znacznego stosunkowo wydatku jest nieznaczną.

Koszta te, na które Wydział krajowy żadnego nie ma wpływa, ustaliły się już na kwotę 56.000—58.000 zlr. rocznie.

W rubr. V. „Wydatki sanitarne“ wydano zamiast preliminowanych 8.700 złr. tylko 6.753 złr. czyli mniej o 1.947 złr. Z tej rubryki wypłacono więcej niż preliminowano o 1743 złr. jako $\frac{1}{3}$ za lekarstwa dla epidemicznie chorych, natomiast zaoszczędzono na kosztach strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło 3871 złr., zamiast bowiem preliminowanych 4200 złr., wydano tylko 329 złr. Wydatki te są nadzwyczajnie niestałe i zależą od panujących epidemij i od częstszych lub rzadszych wybuchów zarazy na bydło.

W rubr. IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“ preliminowano na urządzenie nowych koszar 1000 złr., wydano zaś tylko 303 złr. czyli mniej o 697 złr.

W rubr. X. „Drogi krajowe“ w wydatkach zwyczajnych, w których się mieszczą: koszta zarządu, utrzymanie dróg, zasiłki, wydatki na myta i zaopatrzenia — wynoszą rzeczywiste wydatki 616.426 złr., że zaś na te pozycje preliminowano ogółem 629.542 złr., okazuje się, że wydano rzeczywiście mniej niż preliminowano o 13.116 złr. Na to zaoszczędzenie złożyły się głównie następujące pozycje: 109—113 „koszta zarządu“, w których z powodu interkalaryów wydano mniej niż preliminowano o 521 złr., poz. 115. „utrzymanie dróg“ zamiast preliminowanych 447.884 złr. wydano tylko 436.763 złr., czyli mniej o 11.121 złr., a to w części z powodu przerwy w robotach przez mrozy w Październiku 1881., głównie zaś z tego powodu, że nie wszystkie należności zostały w tym roku wypłacone. Z końcem r. 1880. wynosiły zaległości bierne z tego tytułu 4.483 złr., z końcem roku 1881. wynoszą one 9.492 złr. czyli wzrosły o 5009 złr.; w poz. 118. „wydatki na myta, koszta komisyjne, ogłoszenia i inne“ preliminowano 2.500 złr., wydano tylko 1.008 złr. czyli mniej o 1.492 złr., a w poz. 119. preliminowano na „przerwy z powodu wypadków elementarnych 3.900 złr., a wydano tylko 2.096 złr. czyli mniej o 1.804 złr. W obu tych wypadkach czyniono wydatki według rzeczywistej potrzeby. Na „budowę i rekonstrukcję dróg“ preliminowano w rubr. X. (wydatki nadzwyczajne) 150.000 złr., wydano zaś rzeczywiście tylko 146.112 złr. czyli mniej o 3.888 złr. a to głównie z powodu, że z tego tytułu zostały zaległości bierne w kwocie 3207 złr. Zauważyć przytem należy, że datki dobrowolne na budowę dróg w kwocie 7.179 złr. uwidocznione zostały w rubr. III. poz. 6. dochodów.

W rubr. XI. „Dotacje dla zakładów krajowych“ preliminowano ogółem 211.236 złr. wydano zaś tylko 124.555 złr. czyli wydano mniej niż preliminowano o 86.681 złr. Zaoszczędzono bowiem w preliminowanych wydatkach na szpital powszechny we Lwowie 34.406 złr., na zakład obłąkanych w Kulparkowie 39.705 złr., na fundusz podrzutek 845 złr., na szpital Ś. Łazarza w Krakowie 11.725 złr. Szczegółowe uzasadnienie tych różnic znajduje się poniżej przy szczegółowym sprawozdaniu o zamknięciu rachunków tych specjalnych funduszy.

W rubr. XIII. „Budowy wodne“ (wydatki nadzwyczajne) preliminowano ogółem 25.786 złr., wydano zaś tylko 9640 złr. czyli mniej niż preliminowano o 16.146 złr. W tej rubryce bowiem preliminowano 14.286 złr. na regulację rzeki Sanu (1sza i 2ga rata z przeznaczonej na ten cel kwoty 5000 złr.), 4.000 złr. dla spółki wodnej w powiecie Mieleckim po lewej stronie drogi Dembicko-Tarnobrzeskiej i 4.000 złr. dla takiejże spółki po prawej stronie tejże drogi. Kwoty te nie zostały wydane, ponieważ roboty około regulacji Sanu nie zostały rozpoczęte, a spółki wodne nie wypełniły jeszcze wymaganych warunków. Natomiast wydano na uzupełnienie studyów technicznych potrzebnych do projektu regulacji Dniestru 9.140 złr., a preliminowana na ten cel kwota wynosiła tylko 3.000 złr. Przekroczenie to ma swoje pokrycie w subwencji państwowej 6.000 złr. płatnej w trzech ratach rocznych, z których wpłynęła już rata za r. 1881. w kwocie 2.000 złr. uwidoczniiona w rubr. X. poz. 24. lit. b) dochodów.

Przechodzimy teraz do rubryk, w których wydano rzeczywiście więcej niż preliminowano w budżecie.

W rubr. II. „Koszta zarządu“ preliminowano ogółem 215.956 złr., rzeczywiste zaś wydatki w tej rubryce wynoszą 220.819 złr., wydano zatem więcej niż preliminowano o 4.863 złr.

Ta przewyżka rzeczywistych wydatków nad preliminowane kwoty powstała z następujących powodów. Na płace urzędników i woźnych wszystkich siedmiu oddziałów Wydziału krajowego preliminowano kwotę 121.500 złr., wydano zaś rzeczywiście 124.534 złr., przekroczono więc preliminarz o 3034 złr. Przekroczenie to wynikło w skutek udzielania zaliczek na płace, które to wydatki nie były w budżecie uchwalone, ale oparte są na ustanowie służbowej i funduszu krajowego nie obciążają, ponieważ są zwrotne. Nie licząc udzielonych zaliczek, wynosiły rzeczywiste wydatki na płace w r. 1881. ogólną kwotę 119.060 złr., a gdy na te płace preliminowaną była kwota 121.500 złr., więc właściwie zaoszczędzono 2440 złr. Zaliczek udzielił Wydział krajowy w r. 1881. w kwocie 9338 złr. z których w ciągu roku budżetowego spłacono 3864 złr., zostało więc niespłaconych 5474 złr. Jeżeli z tej kwoty wydatków w budżecie nie preliminowanych potrącimy wykazane powyżej właściwe zaoszczędzenie w kwocie 2440 złr., otrzymamy sumę 3034 złr. jako budżetowe przekroczenie w poz. 13—19 rubr. II. Oprócz wykazanej powyżej pozostałej reszty niespłaconych zaliczek z r. 1881. w kwocie 5474 złr., wynosiła należność z tego tytułu z lat ubiegłych 9068 złr., cała więc ogólna należność z tego tytułu z końcem r. 1881. wynosiła 14.542 złr. Z końcem r. 1880. wynosiła ta kwota 16.962 złr., więc się zmniejszyła w r. 1881. o 2420 złr. W r. 1881. bowiem Wydział krajowy udzielił nowych zaliczek 9338 złr., spłacono zaś na rachunek należności z lat ubiegłych 7894 złr. a na rachunek r. 1881. kwotę 3864 złr. czyli razem 11.758 złr. Zwroty z tego tytułu, o ile się odnoszą do zaliczek udzielonych w roku budżetowym, uwzględnione zostały w odpowiedniej rubryce wydatków, zaś zwroty zaliczek udzielonych w latach ubiegłych umieszczone zostały w rubr. V. poz. 8. a) dochodów, przyczem zauważyć należy że w tej pozycji dochodów figuruje w zamknięciu rachunków kwota 8244 złr. a nie jak powyżej podano 7894 złr., ponieważ zaliczono tam także zwrot zaliczki z lat ubiegłych spłaconej przez Dyrektora szkoły lasowej w kwocie 350 złr.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu komisya budżetowa pozwoiliła sobie zwrócić uwagę Wys. Sejmu, że na przyszłość uniknie się koniecznych z powodu zaliczek przekroczeń, które się dotychczas co roku powtarzały, gdyż na wniosek komisji budżetowej Wys. Sejm pozwolił na wstawienie do preliminarzy budżetów osobnej pozycji „zaliczki na płace urzędników“.

Oprócz wyszczególnionego powyżej przekroczenia, wykazuje jeszcze poz. 20. „dyurnisci“ przekroczenie w kwocie 914 złr., które znajduje dostateczne i uzasadnione pokrycie w zaoszczędzeniu na placach stałych. Potrzeba powiększenia sił pracujących, szczególnie w oddziale conceptowym spowodowała tę w r. 1882. uchwałę Wys. Sejmu powiększenia liczby urzędników conceptowych o 10ciu praktykantów. Znaczne stosunkowo przekroczenie wykazuje też poz. 25 „potrzeby kancelaryjne“, a mianowicie lit. b. „sprawienie sprzętów“ o złr. 1.100, zamiast preliminowanych 800 złr. wydano 1.900 złr. i lit. g. „opał“ o 1.954 złr., zamiast preliminowanych 1.900 złr. wydano 3.854 złr. Oba te przekroczenia spowodowane zostały koniecznością wynikłą z przeprowadzenia się do nowego gmachu. Oprócz kilku jeszcze pomniejszych przekroczeń, wykazuje jeszcze w tej rubryce Wydział krajowy „wydatki na konserwację gmachu sejmowego w kwocie 1.714 złr., które w budżecie nie były przewidziane. W ogólnej tej kwocie figuruje wydatek 958 złr. na roboty tapicerskie i dekoracyjne w sali sejmowej, który do wydatków na konserwację gmachu zaliczony być nie może, należy on raczej do kosztów urządzenia, i jako taki do funduszu budowy, przez co zasiłek wzięty z funduszu krajowego do funduszu budowy o tę kwotę się powiększy (patrz wyjaśnienie komisji do rubr. I. wydatków). Jedna tylko pozycja w tej rubryce wykazuje zaoszczędzenie, a mianowicie: poz. 26 „koszta podróży, diety dla urzędników“, zamiast bowiem preliminowanych 7.000 złr. wydano tylko 2.972 złr., więc zaoszczędzono 4.028 złr. z powodu, że nieokazała się potrzeba wysyłania więcej komisji.

Rubr. VII. „Zasiłki dla zakładów naukowych i wychowania publicznego“ rozpada się na trzy działy, a mianowicie: A. Zasiłki dla zakładów, B. na cele gospodarstwa krajowego, C. na cele wykształcenia i oświaty.

W dziale A. „Zasiłki dla zakładów“, preliminowano 80.200 złr., wydano zaś tylko 79.835 złr. Nie wypłacono bowiem kwoty 500 złr. przeznaczonej dla wydawnictwa ruskiej gazety szkolnej, co Wys. Sejm uchwałą z d. 21. Października 1881 zatwierdził. Natomiast wypłacono, na wydawnictwo ruskich książek szkolnych 2135 złr., zamiast preliminowanych 2000 złr. Przekroczenie to ma swoje uzasadnienie w zaoszczędzeniu z r. 1880. w kwocie 313 złr. z powodu że rachunki dopiero w r. 1881. przedłożone zostały.

Dział B. „na cele gospodarstwa krajowego“, obejmuje: szkoły rolnicze i folwark w Dublanach, szkołę i folwark w Czernichowie, szkołę gospodarstwa lasowego we Lwowie, biuro melioracyjne i kurs robót melioracyjnych, zasiłki, subwencje i stypendya.

Na „szkoły rolnicze w Dublanach“ preliminowaną była kwota 43.399 złr. a ponieważ wydano tylko 41.574 złr. więc zaoszczędzono 1825 złr. Na „wydatki folwarku w Dublanach“, preliminowano w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych 20.059 złr., wydano tylko 19.615 złr., więc mniej niż preliminowano o 444 złr. Uzasadnienie tych różnic znajduje się poniżej przy sprawozdaniu o szczegółowych zamknięciach tych rachunków.

Na „szkoły i folwark w Czernichowie“ nie było w r. 1881. specjalnego preliminarza, uchwalono jedynie subwencję w kwocie 7.000 złr. Wydział krajowy jednak dla porządku rachunkowego przeprowadził w zamknięciu rachunków wydatki i dochody tych szkół i folwarku, i z tego przeprowadzenia się okazuje, że wydatki wynosiły 38.622 złr., a gdy preliminowana była tylko na subwencję kwota 7.000 złr., więc rachunkowe przekroczenie wynosi 31.622 złr., które znajduje zupełne pokrycie w dochodach tych szkół i folwarku, w budżecie niepreliminowanych, wynoszących 31.827 złr. uwidocznionych w rubr. X. poz. 24^{1/2}, lit. l) dochodów.

Na „szkołę gospodarstwa lasowego we Lwowie“ preliminowano 11.710 złr., wydano zaś tylko 11.375 złr., więc mniej o 325 złr. Ponieważ jednak z udzielonej dyrektorowi szkoły zaliczki 500 złr. spłacono w ciągu r. 1881. tylko 175 złr., a pozostało niespłaconych 325 złr., przeto dział ten żadnego nie wykazuje zboczenia preliminowanej kwoty.

Na „rozszerzenie szkoły gospodarstwa lasowego“, poz. 68a) preliminowano na r. 1881. kwotę 7.000 złr., wydano zaś 25.166 złr. czyli więcej o 18.166 złr. Na uzasadnienie tej różnicy przytacza Wydział krajowy następujące okoliczności. Uchwałą sejmową z d. 13. Lipca 1880. wyznaczono na rozszerzenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie 20.000 złr., z których do budżetu na r. 1880. wstawiono 6.000 złr. na lata 1881. i 1882. po 7.000 złr. Jednakże w r. 1880. kwota 6.000 złr. nie została użyta, ponieważ umowę kupna realności zawarto dopiero w roku 1881., o czym w tymże roku Wydział kr. przedłożył Wys. Sejmowi sprawozdanie. Cały koszt rozszerzenia szkoły wynosić ma 37.000 złr., z tej kwoty Skarb Państwa przyjął na siebie 20.000 złr., z których połowa t. j. 10.000 złr. wyasygnowaną została w r. 1882. Przekroczenie więc w r. 1881. jest tylko pozorne i znajduje zupełne pokrycie w uchwalonej na ten cel ogólnej kwocie i w subwencji ze Skarbu Państwa.

Na „utrzymanie biura melioracyjnego“ poz. 73., przekroczone preliminowaną kwotę 5.300 złr. o 327 złr., na „urządzenie kursu robót melioracyjnych“ poz. 74., przekroczone preliminowaną kwotę 2.500 złr. o 237 złr., na cele szkół rękodzielniczych i na popieranie przemysłu domowego, poz. 75. przekroczone preliminowaną kwotę 5.000 złr. o 777 złr. Przekroczenia te spowodowane konieczną potrzebą, mają po części pokrycie w subwencji rządowej 1.000 złr., uwidocznionej w rubr. X. poz. 24^{1/2}, a) dochodów.

Na „nagrody przeważnie za dzieła lub podręczniki o wyrobie i użytkowaniu pobocznych produktów naftowych“, tudzież na stypendya i subwencje dla chemików poz. 81. preliminowano 3.000 złr. a wydano tylko 838 złr. ponieważ nie zachodziła potrzeba większych z tej pozycji wydatków. Z tej samej przyczyny nie spotrzebowano całej kwoty 10.000 złr. przeznaczonej na badania głębszych pokładów ziemi. Zaoszczędzenie w tej pozycji wynosi 1.702 złr. W poz. 85d) wydano w tym dziale na kurs gorzelnictwa w Dublanach 1.121 złr., który wydatek

w budżecie nieprzewidziany znajduje zupełne pokrycie w subwencji ze Skarbu Państwa 1.000 złr. i we własnych dochodach 108 złr., które to kwoty uwidocznione są w rubr. X. poz. 24 $\frac{1}{2}$ m).

W dziale C. „na cele wykształcenia i oświaty“ prelinowano na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego 320.404 złr., wydano zaś z tego tytułu rzeczywiście 323.787 złr., przekroczone więc prelinowaną kwotę o 3.383 złr. Rada szkolna krajowa, która dysponuje wydatkami funduszu szkolnego, przekroczyła właściwie preliminarz wydatków o 96.957 złr. Ta nadwyżka wydatków wyrównaną została w znacznej części uzyskaną przez Wydział krajowy nadwyżką dochodów ze ściągniętych zaległości w kwocie 93.574 złr., tak że rachunkowe przekroczenie tego działu wynosi jak wyżej podano tylko 3.383 złr. Szczegółowe sprawozdanie komisji o zamknięciu rachunków funduszu szkolnego znajduje się poniżej.

W rubr. XII. „Wydatki na szupaśnictwo“ prelinowano 26.500 złr., wydatki zaś rzeczywiste po potrąceniu zwrotów z tegoż roku budżetowego od gmin, obcych krajów i samopłacących wynoszą 43.146 złr., przekroczone więc prelinowaną kwotę o 16.646 złr. Wydatki te ciągle wzrastają; z kwoty 20.000 w r. 1877. urosły do znacznej stosunkowo sumy 43.000 złr. w r. 1881. Przyczyna tego wzrostu leży w tem, że w latach poprzednich przedkładano mało rachunków do zlikwidowania, że znaczne z tego powodu były zaległości, że Wydział krajowy chcąc raz ustalić te wydatki, przynaglił stacye do przedkładania zaległych rachunków, w skutek czego wynikło tak znaczne przekroczenie.

Znaczny wzrost wydatków na szupaśnictwo nasuwa obawy, że rubryka ta powodująca nadto nie małe wydatki w kosztach zarządu, stanie się bardzo dotkliwym ciężarem funduszu krajowego, a ciężar ten jest dotkliwszy, że nie przynosi społeczeństwu korzyści przez zmniejszenie żebractwa i włóczęgostwa. Skutecznie temu zaradzić mogłaby tylko odpowiednia zmiana ustawodawstwa o swojczyźnie i o postępowaniu z włóczęgami i żebrakami.

W rubr. XIV. „Odsetki od pożyczek i umarzanie pożyczek“, dwie tylko pozycje wykazują znaczniejsze zboczenie od prelinowanych kwot, a mianowicie: poz. 127 e) „na odsetki od kwot wypożyczonych na zarządzenie chwilowemu w ciągu roku brakowi gotówki w kasie krajowej“ prelinowano 20.000 złr., wydano zaś rzeczywiście 53.475 złr. czyli więcej o 33.476 złr. Znaczne te wydatki powtarzają się rok rocznie od chwili, gdy pozostałość kasowa z r. 1876. przełaną została cała do funduszu budowy gmachu sejmowego, i gdy w skutek tego kasa krajowa pozostała bez koniecznej dotacyi kasowej. Doświadczenie bowiem wykazało, że dochody funduszu krajowego t. j. dodatki do podatków dopiero w ostatnim kwartale obficie wpływają do kasy krajowej, w skutek czego Wydział krajowy nie mając dotacyi kasowej, zmuszony jest na pokrycie bieżących potrzeb zaciągać chwilowe pożyczki i opłacać od nich procent. Niedogodności takiej manipulacji i wynikające z tąd zbyt wielkie wydatki, wtedy dopiero zupełnie usunięte zostaną, gdy kasa krajowa w potrzebną dotację uposażoną zostanie. Uznał to już i Wys. Sejm wstawiając na wniosek komisji budżetowej w budżet na r. 1883. kwotę 140.000 złr. na częściowe udotowanie kasy krajowej. Oprócz procentów od chwilowych pożyczek, fundusz krajowy zmuszony był opłacać także odsetki od kwoty 98.320 złr. wypożyczonej z funduszu pożyczki z roku 1873. na pokrycie niedoboru za r. 1880., która to pożyczka opłaconą została wpływami ze zwrotu pożyczek udzielonych gminom na zasiewy w r. 1880. W poz. 127 f) „na odsetki od pożyczki dozwolonej na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych“, prelinowano kwotę 40.000 złr. a wydano tylko 30.363 złr. więc mniej, niż prelinowano o 9.637 złr., ponieważ w r. 1881. zapłacono tylko jedną — dnia 1. Lipca ratę amortyzacyjną pożyczki 600.000 złr. zaciągniętej w moc uchwały sejmowej z r. 1880. w banku dla krajów koronnych.

W rubr. XV. „rozmaite wydatki“ wykazuje zamknięcie rachunków oprócz wydatków w budżecie przewidzianych i wyszczególnionych, także takie wydatki, które w budżecie nie były przewidziane i dla których budżet na r. 1881. żadnych kwot nie prelinował. Na wydatki pierwszej kategorii prelinowano w budżecie na r. 1881. i w kredycie dodatkowym razem

40.752 złr., wydano zaś rzeczywiście 51.097 złr. przekroczone więc preliminarz o 10.345 złr. Właściwie wynoszą wydatki, na które preliminowaną była wykazana powyżej kwota 40.752 złr. tylko 30.522 złr., czyli mniej od preliminowanej kwoty o 10.230 złr. Gdy jednak z tego działu wypłacono rozmaite dary, zapomogi i subwencje uchwalone po części przez wys. Sejm, po części przez Wydział krajowy w skutek odnośnych uchwał sejmowych w ogólnej kwocie 3.125 złr., i gdy również z tego działu Wydział krajowy asygnował dopłatę reszty wydatków na album dla J. C. W. Następcy tronu, 14.191 złr., okazało się przekroczenie 7.086 złr. Nadto Wydział krajowy i z tej rubryki pod tytułem „rozmaite“ poczynił wydatki na gmach sejmowy, jako to: roboty blacharskie 265, stolarskie 1.530, załuzye 927 i zaliczka na roboty murarskie 537, razem 3.259 złr. Wydatek ten zdaniem komisji budżetowej pokryty być powinien z funduszu budowy, przez co zasilek wzięty z funduszu kraj. na fundusz budowy i o tę sumę się powiększy.

Wydatki w budżecie nie wyszczególnione wynoszą ogółem 217.215 złr. Suma ta składa się z następujących ważniejszych pozycji: a) funduszowi stypendyjnemu na pokrycie chwilowych niedoborów przy zamknięciu rachunków 2.557 złr. Wydatki podobne zdarzają się corocznie, lecz nie przynoszą funduszowi krajowemu straty, albowiem zwykle zwracane bywają w roku następnym; b) funduszowi szpitala św. Łazarza na pokrycie kosztów budowy kanału 4.315 złr.; pokrycie niedoboru funduszu budowy laboratorium w Dublanach 2.764 złr. stosownie do uchwały sejmowej z 21. Października 1881. Do zwrotu tej subwencji obowiązane jest Towarzystwo gospodarcze we Lwowie, to też w r. 1881. druga rata w kwocie 1.500 wpłynęła i uwidoczniona została w rubr. X. poz. 24 $\frac{1}{2}$ lit. c) dochodów; f) subwencya dla rządowej szkoły weterynaryi 12.870 złr., a to na podstawie uchwały sejmowej z dnia 20. Maja 1875. i 17. Lipca 1880, na mocy których oddano rządowi na założenie szkoły weterynaryi realność i wypłacono przeznaczoną na adaptację kwotę 10.870 złr. i roczną subwencyę 2.000 złr. Z tej rubryki wypłacono także 98.320 złr. jako zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu pożyczki krajowej z r. 1873. na pokrycie niedoboru z r. 1880. Wydatek ten znajduje w znacznej części pokrycie w kwocie 86.607 złr. uwidoczniony w rubryce dochodów jako zwroty od gmin udzielonych w r. 1880. na zasiewy pożyczek. W tej rubryce również umieszczony jest wydatek 95.215 złr. jako zasilek udzielony funduszowi budowy gmachu sejmowego na pokrycie niedoboru kosztów budowy w r. 1881. Komisya budżetowa opierając się na wyjaśnieniach danych powyżej przy rub. I, II i XV dolicza do tej sumy wziętej z funduszu krajowego do funduszu budowy jeszcze następujące kwoty: 10.082 złr. zaliczonych w rubr. I., 958 złr. zaliczonych w rubr. II., i 3.259 złr. zaliczonych w rub. XV. „rozmaite“ razem 14.299 złr., tak, że cały zasilek wzięty z funduszu krajowego do funduszu budowy gmachu sejmowego w r. 1881. wynosi 109.514 złr.

D o c h o d y.

W uchwalonym przez Wys. Sejm budżecie na r. 1881. preliminowano w dziale dochodów ogółem 2,863.204 złr., rzeczywiste zaś dochody wykazane w zamknięciu rachunków za r. 1881. wynosiły 3,086.301 złr. były więc *większe* od preliminowanych o 223.097 złr. Szczegółowo rozbierając pojedyncze rubryki widzimy, że rubr. II., VII. i IX. wykazują dochody mniejsze od preliminowanych o 2.073 złr., zaś rubr. III., IV., V., VI, VIII., X. XI. wykazują dochody większe od preliminowanych o 225.170 złr. Z porównania tych dwóch cyfr okazuje się, że ogólny rzeczywisty dochód był *większy* od preliminowanego o 223.097 złr., jak wyżej wykazano.

Rubr. I. „pozostałość z rachunków z lat ubiegłych“ nie miała żadnej sumy preliminowanej, żadnej też kwoty dochodu nie wykazuje, ponieważ zamknięcia rachunków z lat ubiegłych żadnej nie wykazywały pozostałości.

Następujące rubryki wykazują dochody mniejsze od prelininowanych.

W rubr. II. „*odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych*“ prelininowano 2.000 złr., a nie wpłynęło nic, z przyczyny powyżej kilkakrotnie powtórzonej, że kasa krajowa nie miała w ciągu roku kapitałów do lokowania, wszelkie zaś nadwyżki dochodów musiały być użyte na spłacenie pożyczek chwilowo zaciągniętych.

Rubr. VII. „*dochody szkoły gospodarstwa lasowego*“ i rubr. IX. „*zwroty ze sprawdzania rachunków aptekarskich*“ drobne tylko wykazują różnice 62 i 11 złr.

Przechodzimy do rubryk, w których dochody rzeczywiste były *większe* od kwot prelininowanych.

Rubr. III. „*dochody z dróg krajowych*“ obejmuje dochody z myt, odsetków zwłoki, kar konwencyonalnych i grzywien a nakoniec dochody z datków dobrowolnych na budowę dróg. Z wyjątkiem poz. 5. „*grzywny za przestępstwa drogowe*“, których dochód był nieznacznie mniejszym od kwoty prelininowanej, wszystkie inne pozycje tej rubryki wykazują nadwyżkę dochodów rzeczywistych. W poz. 3. „*dochód z myt*“ prelininowany na 215.500 złr. przyniósł rzeczywście 222.996 złr., przewyższył więc kwotę prelininowaną o 7.496 złr., przyczem zauważyć należy, że zaległości czynne z tego tytułu wynoszą w r. 1881. kwotę 3.968 złr., których ściąganie było w toku, lub które były pokryte kaucją. Pomyślny ten rezultat zawdzięczyć należy lepszym wynikom licytacji dzierżawnych; w poz. 4. „*odsetki zwłok i kary konwencyonalne*“ zamiast prelininowanych 340 przyniosły rzeczywście 749 złr.; w poz. 6. „*datki dobrowolne na budowę dróg*“ prelininowano 5.000 złr., rzeczywisty zaś dochód wynosił 7.179 złr. Dochód ten w znacznej części wpłynął na rachunek zaległości 2 lat ubiegłych. Zobowiązanie z r. 1881. na 1.000 złr. na drogę Zborów-Załośce, było warunkowe i w r. 1881. nie było jeszcze płynne. Z końcem roku 1881. zaległości z tytułu dobrowolnych datków wynosiły ogółem 95.083 złr. (w której to sumie figuruje droga Lwów-Stojanów z kwotą 70.000 złr.). Z końcem r. 1880. wynosiła cała zaległość 101.127 złr., więc się ona w r. 1881. zmniejszyła o 5.044 złr.

W rubr. IV. „*Nadwyżki dochodów od zakładów krajowych*“ wpłynęło od krajowego szpitala powszechnego we Lwowie 16.592 złr., a od kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie 4.641 złr., które kwoty w budżecie na r. 1881 nie były prelininowane. Dochody te uzasadnione będą przy szczegółowych zamknięciach tych funduszków.

W rubr. V. „*Zwroty zaliczek z lat ubiegłych*“ prelininowano ryczałtową kwotę 25.000 złr., wpłynęło zaś rzeczywście 35.402 złr., czyli więcej niż prelininowano o 10.402 złr. Dochody te nie mogą być z góry ściśle obliczone, zależą bowiem od większych lub mniejszych trudności w ściąganiu należności. Na powiększenie wpływów w tej rubryce wpłynęło to, że otrzymano z rachunku funduszu zarodowego szpitala św. Łazarza część zaliczki danej na budowę w kwocie 6.230 złr. i że z obrachunków konkurencyjnych drogowych znaczniejsze były zwroty.

W rubr. VI. „*Zwroty pożyczek*“, wpłynęły ponad prelininowane kwoty: 647 złr. od Wydziału powiatowego w Tarnowie, 1sza rata kapitału wraz z odsetkami od pożyczki 5.000 złr. udzielonej na mocy uchwały sejmowej z dnia 13. Lipca 1880; 1.400 złr. od komitetu parafialnego obrz. łac. w Sanoku, pierwsza rata kapitału wraz z odsetkami od pożyczki 8.000 złr. udzielonej na mocy uchwały sejmowej z dnia 22. Czerwca 1880; natomiast nie wpłynęła prelininowana rata od p. Karola Wilda w kwocie 630 złr.

Rubr. X. „*rozmaite dochody*“ tak samo jak rubr. XVI. wydatków rozpada się na dwa działy: na dochody w budżecie poszczególnione i na dochody w budżecie niewyszczególnione. W pierwszym dziale prelininowano 840 złr. a wpłynęło rzeczywście 1.955 złr., głównie z powodu sprzedaży zeszkartowanych aktów i ksiąg starych.

Dochody w budżecie nie wyszczególnione wynoszą ogółem 127 202 złr. W tej kwocie mieszczą się *a)* subwencye od skarbu państwa: na utrzymanie biura melioracyjnego 1.000 złr., na wypracowanie projektu regulacji górnego Dniestru 2.000 złr., jako częściowe pokrycie przekroczenia wydatków w rubr. VII. poz. 73 i 74, i rubr. XIII. poz. 125; *b)* 2ga rata od Towarzystwa gospodarskiego na rachunek zwrotu subwencji 6.000 złr. udzielonej na budowę laboratorium chemicznego w Dublanach 1.500 złr., jako częściowe pokrycie wydatku w rubr. XV. lit. *d)*; *c)* dochód szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie 31.827 złr. według osobnego zamknięcia rachunków na pokrycie niepreliminowanych wydatków szkoły i folwarku w Czernichowie wykazanych w rubr. VII. poz. 67 wydatków; *d)* dochód kursu gorzelnictwa w Dublanach 1.108 złr. na pokrycie wydatków na te kursa łożonych, a wykazanych w rubr. VII. poz. 85 wydatków. Oprócz kilku jeszcze pomniejszych pozycyj wyszczególnionych w zamknięciu rachunków przedłożonem przez Wydział krajowy, a nie potrzebujących osobnego wyjaśnienia, znajdujemy jeszcze w tym dziale dochód w kwocie 86.607 złr. jako zwrot od gmin udzielonych w r. 1880. zaliczek na zasiewy. Budżet na r. 1880. preliminował na te pożyczki kwotę 500.000 złr., wstawiając całą tę sumę jako zwrot tych pożyczek do działu dochodów.

Z tytułu zwrotów tej pożyczki wpłynęło jednak w r. 1880. tylko 404.995 złr., pozostało zaś niespłaconych pożyczek 95 005 złr. Na rachunek tej zaległości wpłynęło w ciągu 1881. roku 86.607 złr., a kwota ta na mocy uchwały Wys. Sejmu miała służyć na pokrycie niedoboru z r. 1880. wykazanego w kwocie 98.320 złr.

W rubr. XI. „*dotatki do podatków*“, preliminowano na r. 1881. ogółem 2,569.000 złr., wpłynęło zaś rzeczywiście 2,611.058 złr., czyli więcej niż preliminowano o 42.058 złr. Wysoki Sejm uchwalając dodatki do podatków na r. 1881. przyjął wysokość 1 centa dodatku na 69.432 złr., podług rzeczywistego zaś dochodu 1 cent dodatku czynił w r. 1881. złr. 70.567. Załączony do tej rubryki wykaz zamknięcia rachunków podatków państwowych za r. 1881. wykazuje, że właściwie należność bieżąca za r. 1881. wynosiła 2,678.553 złr. czyli 72.393 złr. na 1 centa; na rachunek tej należności wpłynęło jednak tylko (po potrąceniu 16.087 złr. zwrotów opodatkowanym) 2,431.392 złr., a zaległość z r. 1881. wynosi 231.075 złr. Na poczet zaś zaległości z lat ubiegłych, które podług zamknięcia rachunków za r. 1880. wynosiły 439.400 złr., wpłynęło w r. 1881. (po odliczeniu 8.929 złr. zwrotów opodatkowanym) 179.666 złr., tak że z tych zaległości pozostało jeszcze 250.805 złr., razem więc zaległości dodatków krajowych z końcem r. 1881. wynoszą 481.880 złr. W porównaniu z r. 1880. powiększyły się one o 42.480 złr. Z ogólnej kwoty zaległości według ustanowionych przez Wys. Sejm w tej mierze norm, umieszczono kwotę 231.075 złr. w rubryce należności czynnych z r. 1881., resztę zaś 250.805 złr. przeniesiono do osobnego wykazu zaległości z lat ubiegłych.

Jeżeli ogólną kwotę rzeczywistych dochodów	. . . . .	3,086.301 złr.
porównamy z ogółem rzeczywistych wydatków	. . . . .	2,922.281 „
przekonamy się, że przewyżka dochodów rzeczywistych nad rzeczywiste wydatki,		
czyli że pozostałość z rachunku wynosi	. . . . .	164.020 złr.

Że zaś uchwalony na r. 1881. budżet dochodów i wydatków wykazywał nadwyżkę dochodów 127.567 złr., okazuje się wynik korzystniejszy od preliminarza o 36.453 złr.

Wykazany powyżej pomyślny rezultat zamknięcia rachunków za r. 1881., który nietylko usprawiedliwił oczekiwania wyrażone w cyfrach budżetu uchwalonego na r. 1881., ale

nawet przewyższył te oczekiwania, nie daje jeszcze dostatecznego obrazu gospodarki finansowej powierzonej właściwemu zakresowi działania Wydziału krajowego. Ażeby do tego dojść, należy, jak to komisya budżetowa w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za r. 1880. uczyniła — podzielić wydatki funduszu krajowego na dwie kategorie: 1. na wydatki zależne od rozporządzeń Wydziału krajowego, powierzone właściwemu zakresowi działania Wydziału — i 2. na takie wydatki, które zupełnie są niezależne od rozporządzeń Wydziału krajowego, na których zmniejszenie rozporządzenia i zarządzenia Wydziału wpływać nie mogą.

Wykazaliśmy powyżej, że ogólne wydatki rzeczywiste przekroczyły preliminowane w budżecie kwoty o 206.657 złr., jeżeli jednak wykazane przy poszczególnych rubrykach przekroczenia rozbierzemy podług powyższego podziału przekonamy się:

1. że na kategorię wydatków niezależnych od rozporządzeń Wydziału krajowego przypadają następujące przekroczenia: rubr. V. (epidemia i zarazy na bydło) 1.924 złr., rubr. VII. (wydatki na zasiłki funduszu szkolnego) 96.957 złr., rubryka XII. (szupaśnictwo) 16.646 złr., rubr. XIV. (odsetki 1) 33.476 złr., rubr. XV. (dopłata do kosztów albumu) 14.190 złr., inne w tej rubryce 23.074 złr., zasiłek funduszowi budowy gmachu odmiennie od cyfry podanej przez Wydział krajowy, patrz wyjaśnienia komisji budżetowej do rubr. I. wydatków 109.514 złr., wydatki zwrotnych zaliczek niepreliminowanych 8.727 złr., wyrównanie niedoboru z r. 1880., 98.320 złr.;
2. że w następujących rubrykach przekroczenie wydatków budżetowych lub wydatki niepreliminowane mają zupełne pokrycie w nadwyżkach dochodów budżetowych lub w dochodach niepreliminowanych, a mianowicie: w rubr. VII. Szkoła i folwark w Czernichowie 31.622 złr., rozszerzenie szkoły leśnictwa 18.166 złr., kurs gorzelnictwa w Dublanach 1.122 złr. i rubr. XIII. regulacya Dniestru 6.140 złr.

Wszystkie te kwoty *ad* 1 i 2 czynią ogólną sumę 459.879 złr. (odmiennie od sumy podanej przez Wydział krajowy) tak, że na wydatki zależne od rozporządzeń Wydziału krajowego przypada zaoszczędzenie w kwocie 255.757 złr.

Dochody wykazano większe od preliminowanych o 223.097 złr., lecz od tej kwoty należy potrącić nadwyżki dochodów budżetów, lub dochody nieprzewidziane, które wpłynęły niezawisłe od gospodarki Wydziału krajowego, a mianowicie: rubr. VI. (zwroty pożyczek) 2.047 złr., rubr. X. (zwrot pożyczki na zasiewy) 86.608 złr., subwencya od Towarzystwa gospodarskiego 1.500 złr., dochody szkół i folwarku w Czernichowie 31.827 złr., kurs gorzelnictwa w Dublanach 1.108 złr., regulacya Dniestru, subwencya 2.000 złr., inne dochody w budżecie niewyszczególnione 4.159 złr. i rubr. XI. (dodatki do podatków) 42.058 złr., czyli razem 171.307 złr., pozostanie więc nadwyżka 51.790 złr.; jeżeli do tego dodamy uzyskane przez Wydział krajowy zwroty nadbudżetowe funduszu szkolnego 93.574 złr., okaże się suma właściwych nad budżet większych dochodów w kwocie 145.364 złr., a doliczywszy do tego sumę nadwyżek wydatków niezależnych od Wydziału krajowego 459.879 złr., przedstawi się *rzeczywisty korzystniejszy* od uchwalonego na r. 1881 budżetu wynik gospodarki finansowej Wydziału krajowego w kwocie 605.243 złr.

Ostatnia ta cyfra nie zgadza się z cyfrą podaną przez Wydział krajowy, z powodu odmiennej naszej cyfry jako zasiłek dla funduszu budowy gmachu, jak niemniej i z tego powodu, że Wydział krajowy do nadwyżek dochodów niezależnych od gospodarki własnej mylnie nie zaliczył podanych przez nas powyżej: kwoty 4.159 złr. jako inne dochody w budżecie nieprzewidziane i kwoty 42.058 złr. jako nadwyżkę dochodów z dodatków do podatków,

Jako alegat do rubr. VII. poz. 65 i 66 wydatków i rubr. VIII. dochodów, dołączył Wydział krajowy szczegółowe zamknięcie rachunków krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.

A. Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

W budżecie na r. 1881. preliminowano w rubryce wydatków zwyczajnych 25.990 złr., nadzwyczajnych 3.427 złr. razem 29.417 złr. Oprócz tego użyto kwoty 5.262 złr. z kredytu dodatkowego uchwalonego na lata 1880. i 1881. Ogółem więc były preliminowane wydatki na 34.679 złr. Wydatki rzeczywiste zaś wynosiły: zwyczajne 25.862 złr., nadzwyczajne 7.764 złr. razem 33.626 złr., więc były mniejsze od preliminowanych o 1.053 złr. Wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych w następujących dwóch rubrykach: W rubr. II. „inne płace“ wydano więcej niż preliminowano o 100 złr., tak samo jak w latach 1879. i 1880. dla lekarza zakładowego jako remunerację z powodu zwiększonych nadzwyczajnych czynności. W rubryce „Różne wydatki“ wydano ogółem 708 złr., które w budżecie nie były wyszczególnione, jako to: zwrot funduszowi folwarku za buhaje kupione w r. 1879. zwrot funduszowi budowy laboratorium za cegłę i zaliczki udzielone, a w roku budżetowym nie spłacone.

W następujących rubrykach wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych. W rubr. I. „płace profesorów i docentów“ zaoszczędzono właściwie na płacach preliminowanych 1.290 złr., a to z tego powodu, że w skutek reorganizacji szkoły odpadły wykłady leśnictwa, ogrodnictwa, ustaw rolnych, historii i geografii, języka polskiego i niemieckiego, i że w r. 1881. nie była jeszcze obsadzona posada docenta meljoracyi. Natomiast wydano 500 złr. niepreliminowanych w budżecie, ponieważ podług nowego planu nauk zachodziła potrzeba utworzenia posady docenta fizyki. Ogólne więc zaoszczędzenie w tej rubryce wynosi 790 złr. W rubr. III. „zasługi“ zaoszczędzono nieznaczną kwotę 68 złr. z powodu zmniejszonych wydatków na usługę dla uczniów. W rubr. IV. „koszta administracyjne“ preliminowano wydatków zwyczajnych 3.270 złr., nadzwyczajnych 6.362 złr., rzeczywiście zaś wydano w rubryce wydatków zwyczajnych 3.423 złr., nadzwyczajnych 5.691 złr., w zwyczajnych przeto przekroczono o 153 złr. w nadzwyczajnych zaś zaoszczędzono 671 złr. ogólne więc zaoszczędzenie w tej rubryce wynosi 518 złr. Przekroczenia miały miejsce przy asekuracji budynków, ponieważ w tym roku zapłacono także i za rok 1882., i przy kosztach przewozu prelegentów, lekarza i kapelana, natomiast nie wydano kwoty 800 złr., preliminowanej na oparkanie. W rubr. V. na potrzeby naukowe preliminowano wydatków zwyczajnych 5.165 złr., nadzwyczajnych 2.100 złr., wydano zaś rzeczywiście w rubryce wydatków zwyczajnych 4.933 złr. nadzwyczajnych 1.846 złr. Zaoszczędzono więc ogółem 486 złr. Zaoszczędzenia miały miejsce przeważnie przy wydatkach na eksperymenta przy wykładach, na utrzymanie i uzupełnienie zbiorów i na utrzymanie pola doświadczalnego, ponieważ dla braku sił nauczycielskich zajmowano się mniej doświadczeniami. Przekroczenie miało miejsce przy wydatkach na prenumeratę pism z powodu zaprenumerowania większej ilości pism fachowych.

Dochody tej szkoły, bez wliczenia dotacyi z funduszu krajowego, preliminowane na 18.850 złr. przyniosły rzeczywiście tylko 17.757 złr., były więc mniejsze od preliminowanych o 1.093 złr. Mniejsze dochody wykazują: rubr. III. „opłaty od uczniów“ o 1.393 złr., ponieważ w skutek zmiany planu naukowego byli i w tym roku w zakładzie tylko uczniowie z dwóch kursów, z tego powodu, jak również z powodu licznych uwolnień mniej wpłynęło opłat; w rubr. IV. i V. „dochód z pasieki i ze sprzedaży płodów“ był mniejszy od preliminowanego o 122 złr. i 92 złr. Natomiast wykazuje zamknięcie rachunków dochód w kwocie 514 złr. w budżecie nieprzewidziany, jako to zwrot zaliczek z lat ubiegłych dary na potrzeby naukowe i inne drobniejsze.

Rzeczywiste wydatki wynosiły	33.626 złr.
„ dochody „	17.757 złr.
Zapasy gotówki z początkiem r. 1881.	471 „ 18.228 „
Okazuje się niedobór w kwocie	15.398 złr.

pokryty z funduszu krajowego, a gdy na ten cel preliminowaną była kwota 15.829 przeto wydano z tego tytułu mniej niż preliminowano o 431 złr.

B. Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

Wydatki tej szkoły preliminowane na 8.270 złr., wynosiły rzeczywiście tylko 7.948 złr., wydano przeto mniej o 772 złr. Zaoszczędzenie to miało miejsce głównie w rubr. II. „koszta administracyjne“ w rubr. III. „utrzymanie uczniów“ i w rubr. IV. „potrzeby naukowe“. W rubr. I. „płace profesorów“, która wykazuje małe przekroczenie w kwocie 60 złr., miało jeszcze miejsce takie virement, że kwoty 920 złr. preliminowanej na płace dla nauczyciela fachowego nie wydano na ten cel, ponieważ posada ta wakowała, natomiast wydano ją na wynagrodzenie dla docentów.

Dochody tej szkoły obliczone na 3.308 złr. przyniosły rzeczywiście 3.827 złr., były więc większe o 519 złr. z powodu większych dochodów w rubr. II. poz 2. „opłaty na utrzymanie uczniów i zwroty zaliczek z lat ubiegłych“.

Ogół wydatków wynosił	7.948 złr.
„ dochodów „	3.827 „
Niedobór	4.121 złr.

pokryty z funduszu krajowego, a gdy na ten cel preliminowaną była kwota 5.412 złr., — przeto z tego tytułu wydano mniej o 1.291 złr.

C. Folwark w Dublanach.

Wydatki folwarku zwyczajne preliminowane na 10 460 złr. wynosiły rzeczywiście tylko 10.016 złr., były więc mniejsze od preliminowanych o 444 złr. W wydatkach na gospodarstwo zaoszczędzono 1.818 złr., natomiast wydano na „rozmaite nieprzewidziane“ 790 złr., zamiast preliminowanych 100 złr. i dokupiono buhaje i krowy za 541 złr., który wydatek nie był w budżecie przewidziany, zaś w rubr. II. „podatki“ nie zapłacono preliminowanych 215 złr. na opłatę od przenoszenia własności. Na koszt budowy i na najnaglejsze preliminarzem na r. 1880 i 1881 nie objęte wydatki szkół i folwarku uchwalono dnia 20. Lipca 1880 kwotę 11 095 złr. Z tego kredytu wydano w r. 1880. kwotę 5.876 złr., w r. 1881. na szkołę rolniczą 5.262 złr., zaś na folwark 9.599 złr., razem więc wydano 20.737 złr. czyli więcej niż wynosił kredyt dodatkowy o 9.642 złr., którą kwotę fundusz krajowy zaliczył na rachunek kredytu dodatkowego uchwalonego na ten sam cel dnia 24. Października 1881 w kwocie 15.693 złr.

Dochody folwarku (nie wliczając dotacyi z funduszu krajowego na wydatki zwyczajne w kwocie 850 złr. i na wydatki nadzwyczajne w kwocie 1.293 złr.) preliminowane na 9.610 złr. przyniosły rzeczywiście 12.472 złr., były więc większe od preliminowanych o 2.862 złr. głównie z powodu większych dochodów z gospodarstwa, które były preliminowane na 9.250 złr. a wynosiły rzeczywiście 11.680 złr.

Wydział krajowy w przedłożonym zamknięciu rachunków podaje jako właściwy zysk gospodarki folwarku kwotę 4.881 złr. Komisya budżetowa przyjmuje tę cyfrę jako właściwy zysk gospodarski — ale jest zdania że pod względem rachunkowym należy od tego potrącić 1.600 złr. wypłacanych corocznie Towarzystwu gospodarskiemu jako rentę od intabulowanych 40.000 złr. i kwoty 92 i 245 złr. zapłaconych tytułem odsetków od dłużnych kapitałów, tak, że właściwy zysk folwarku wynosi 2.944 złr.

Jako alegat III. do rubr. VII. poz. 67 wydatków i rubr. X. poz. 24½ lit. 7) dochodów funduszu krajowego dołączył Wydział krajowy szczegółowe zamknięcie rachunku szkoły rolniczej, folwarku i szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

W budżecie na r. 1881. nie było specjalnego preliminarza dla tych szkół i folwarku, które objęte zostały przez Wydział krajowy w zarząd na dniu 1. Stycznia 1881. w moc uchwały sejmowej z dnia 24. Września 1878. i kontraktu z Towarzystwem gospodarskiem na dniu 24. Września 1880. zawartego. Na szkołę rolniczą w Czernichowie uchwalił Wysoki Sejm w budżecie na r. 1881. subwencję w kwocie 7.000 złr. Szczegółowe zamknięcie rachunku wykazuje następujące wynikiłości:

1. *Szkoła rolnicza w Czernichowie*: Wydatki na nauczycieli i inne płace rubr. I. i II. 7 670 złr., koszty administracyjne rubr. III. 3.618 złr., utrzymanie uczniów 8.759 złr., potrzeby naukowe 1.023 złr., ogółem wydatki wynosiły 21.070 złr. Dochody zaś były następujące: subwencja rządowa 6.000 złr., opłaty od uczniów 4.622 złr., rozmaite 1.020 złr. Zapas gotówki pozostały z końcem r. 1880. 2.597 złr., ogółem dochody wynosiły 14.539 złr., tak, że zasiłek z funduszu krajowego zamiast 7.000 złr., wynosił tylko 6 531 złr.

2. *Folwark w Czernichowie* miał dochodów własnych 14 000 złr., wydatków zaś 14.005 złr. Zasiłek z funduszu krajowego 5 złr.

3. *Szkoła ogrodnicza* miała dochodów 3 287 złr., a że wydatki wynosiły 3.546 złr., przeto fundusz krajowy uzupełnił niedobór zasiłkiem w kwocie 259 złr.

Zasiłki z funduszu krajowego wynosiły więc: dla szkoły rolniczej 6.531 złr., dla folwarku 5 złr., dla szkoły ogrodniczej 259 złr., ogółem 6.795 złr., czyli mniej o 205 złr. od preliminowanej na ten cel kwoty 7.000 złr.

Przechodzimy do drugiej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięcia rachunków za r. 1881. funduszków i zakładów uposażonych z funduszu krajowego.

1. Fundusz szkolny krajowy.

W budżecie na r. 1881. preliminowano w wydatkach zwyczajnych 401.227 złr., w nadzwyczajnych 83.470 złr., razem 484.697 złr., rzeczywiste zaś wydatki wynosiły: w wydatkach zwyczajnych 527 646 złr., w nadzwyczajnych 54.008 złr., przekroczono więc preliminowaną kwotę w wydatkach zwyczajnych o 126.419 złr., natomiast zaoszczędzono w wydatkach nadzwyczajnych 29.462 złr.

Przekroczenia w wydatkach zwyczajnych miały miejsce w rubr. I, II, IV, VI, VIII, X, XI i XIII na ogólną kwotę 127 562 złr., zaoszczędzono zaś w rubr. V i XII kwotę 1.143. Z porównania tych dwóch cyfr, okazuje się ogólne przekroczenie 126.419 złr. jak wyżej podano. W wydatkach nadzwyczajnych zaoszczędzenia miały miejsce w rubr. I, III i XIV.

Wydano *mniej* niż preliminowano:

W rub. I „zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych“ (nadzwyczajne) preliminowano 50.000 złr. wydano zaś tylko 20.860 złr. czyli mniej o 29.140 złr. W rubr. III „zasiłki czasowe dla szkół utrzymywanych przez korporacje“ (nadzwyczajne) wydano zamiast preliminowanych 3.470 złr. tylko 3.247 złr., więc *mniej* o 222 złr. W rub. XIV „zaliczki zwrotne na budynki szkolne“ (nadzwyczajne) zamiast preliminowanych 20.000 złr. wydano 19.900 złr.

W rubr. V „zapomogi i remuneracje“ (zwyczajne) preliminowano 22 000 złr., wydano tylko 21.542 złr. czyli mniej o 458 złr.; w rubr. XII „potrzeby szkół ogólnej natury“ preliminowano 6.500 złr. a wydano tylko 5.815 złr. czyli mniej o 685 złr. Wszystkie te zaoszczędzenia wynoszą razem 30.605 złr.

Natomiast wydano *więcej*:

W rubr. I. „zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych“ prelimitowano w dziale wydatków zwyczajnych 273.622 złr. wydano zaś rzeczywiście 287 544 złr. czyli więcej o 13.922 złr. Od tej kwoty jednak należy potrącić 3 644 złr. udzielonych jako zaliczki funduszom szkolnym okręgowym w Jarosławiu, Kałuszu i Sanoku, zwróconych już w roku budżetowym, przyczem jednak komisya budżetowa nie może pominąć uwagi, że z wprowadzeniem do preliminarza pozycyi osobnej na zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych wszelkie zaliczki tym funduszom winne być udzielane z tej pozycyi, a nie z pozycyi 1-ej, przeznaczonej wyłącznie na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych. Pozostałe właściwe przekroczenie tej pozycyi w kwocie 10.278 złr. tłómaczy Rada szkolna krajowa tém, że odezwą z d. 15. września 1881. żądała kredytu dodatkowego, który jednak przez wys. Sejm nie został uchwalony, że dodatkowe zasiłki dla funduszków okręgowych w Krakowie, Kałuszu, Jasle, Jarosławiu w ogólnej kwocie 1.050 złr. asygnowane za r. 1880 dopiero w r. 1881 wypłacone zostały.

W rubr. II. „substytucye“ prelimitowano na płace dla nauczycieli — zastępców przy klasach równorzędnych 40.000 złr. wydano zaś 137.657 złr., przekroczone więc prelimitowaną kwotę o 97.657 złr. Znaczne to przekroczenie tłómaczy Rada szkolna niezbędną potrzebą otwierania większej ilości klas równorzędnych i ustanowienia dla nich zastępców nauczycieli, jak niemniej i tą okolicznością, że w r. 1881 uskuteczniiono znaczne stosunkowo zwroty funduszom szkolnym okręgowym kwot wypłacanych w dawniejszych latach za substytucye w zastępstwie krajowego funduszu szkolnego. Nadzwyczajny wzrost tych wydatków, które z kwoty 36 931 w r. 1879 doszły w r. 1881. do 137.657, które przeto w ciągu 3 lat powiększyły się o przeszło 100.000 złr., będzie przedmiotem uwag komisji budżetowej przy sprawozdaniu o preliminarzu funduszu szkolnego na r. 1884.

Rubr. IV. i VI. „adjuta i podatki“ nieznaczne tylko wykazują przekroczenia.

Rub. VIII. „dodatki pięcioletnie dla nauczycieli“ prelimitowano 25 000 złr., wydano zaś 35.000 czyli o 10.000 złr. więcej. Rada szkolna krajowa tłómaczy to przekroczenie tem, że wyasygnowano wielkiej liczbie nauczycieli na etat przeniesionych dodatki pięcioletnie. Komisya budżetowa nie może jednak pominąć uwagi, że w tej rubryce tak znaczne przekroczenia miejsca mieć nie powinny, gdyż Rada szkolna układając preliminarz wydatków funduszu szkolnego może tak obliczyć potrzeby tej rubryki, aby ona następnie tak znacznych przekroczeń nie wykazywała.

W rubr. X „na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek reorganizacyi szkół“, prelimitowano 5 000 złr., wydano zaś 6.675 złr. czyli więcej o 1.675 złr., a to z powodu przeprowadzonej reorganizacyi większej ilości szkół.

W rubr. XIII. „rozmaite“ figuruje kwota 5.197 złr. jako mylnie zarachowane wydatki i zwrot mylnie pobranych dochodów. Wydatek ten ma pokrycie w rubr. VII poz. 20 dochodów.

Dochody własne funduszu szkolnego prelimitowane na 164 293 złr. przyniosły rzeczywiście 257.867 złr., były więc *większe* od prelimitowanych o 93 574 złr. Główne zboczenia od budżetu są następujące:

W rubr. I. „odsetki od kapitałów“ prelimitowano 16 095 złr., dały jednak tylko 15.424 złr. czyli mniej o 671, z powodu, że urzędy podatkowe od pewnych zahypotekowanych kapitałów nie ściągnęły zapadłych odsetków bieżących.

Przy wyjaśnieniach do tej rubryki, Wydział krajowy po raz pierwszy podał także wykaz wylosowanych i spieniężonych w ciągu roku budżetowego papierów wartościowych, będących własnością funduszu szkolnego, jak również wykaz papierów zakupionych do funduszu szkolnego. Komisya budżetowa pozwala sobie nadmienić, że daty podane przy wykazie spieniężonych efektów, a niezgadające się z terminami spłaty wylosowanych efektów, nie oznaczają daty, kiedy pieniądze uzyskane ze spieniężenia tych papierów wpłynęły do kasy funduszu szkolnego, — jak by to właściwie być powinno — ale oznaczają — jak się komisya po bliższem zbadaniu przekonała, dzień, w którym efekta wylosowane wydane zostały z kasy, celem poczynienia przedwstę

nych kroków przed spieniężeniem, jak np dewinkulowanie. Również zauważa komisya budżetowa, że wylosowane obligacye pożyczki krajowej z r. 1873 zostały spieniężone w 11 a względnie 29 dni po dniu płatności, przez co fundusz szkolny ponosi stratę na kuponach. Nakoniec wyraża komisya budżetowa życzenie, aby przy pojedynczych pozycjach tej rubryki podaną była cyfra papierów wartościowych będących własnością funduszu szkolnego, od których procenta wpłynęły w roku budżetowym do funduszu szkolnego.

W rubr. IV. „zysk ze sprzedaży książek“ prelininowany na 7.200 złr. przyniósł tylko 2.835 złr. więc mniej o 4.365 złr. Wydział krajowy tłumaczy ten ubytek tem, że wpłynęła tylko kwota przez Zakład narodowy im. Ossolińskich uiszczona, że jednak na poczet zaległości od Dyrekcji nakładu książek w Wiedniu, wynoszącej 274 złr. 90 ct. nic nie wpłynęło pomimo 9 krotnego urgowania ze strony Wydziału krajowego. Z uwagi jednak na to, że gdyby nawet usiłowania Wydziału krajowego uwieńczone zostały pożądanym skutkiem, to jest gdyby owa zaległość 274 złr. 90 ct. wpłynęła była do kasy funduszu szkolnego, pozostałby zawsze jeszcze ubytek w dochodach w kwocie bardzo znacznej w stosunku do cyfry rubryki 4.090 złr. bez dostatecznego wyjaśnienia przyczyny, komisya budżetowa zbadawszy szczegółowo tę pozycję przyszła do następującego rezultatu.

W prelininarzu na r. 1881. Wydział krajowy prelininował w tej pozycji 2 835 złr. to jest tyle, ile obowiązany jest płacić Zakład narod. im. Ossolińskich, który objął r. 1878. druk książek szkolnych. Jednakże komisya budżetowa i Wys. Sejm opierając się na wynikłości z r. 1878, która w tej pozycji wynosiła 7.202 złr., podwyższyła kwotę przez Wydział krajowy prelininowaną na 7.200 złr. Znaczny dochód z r. 1878. miał przyczynę w tem, że w tym roku wpłynęła kwota od Zakładu Ossolińskich i zaległości od c. k. Dyrekcji nakładu książek szkolnych. W r. 1881. zaś zaległość od Dyrekcji nakładu książek wynosiła tylko 274 złr., która nie wpłynęła, przeto dochód w ogóle nie mógł być większy.

W rubr. VI. „*taksy od spadków*“ prelininowane na 8 500 złr. dały tylko 6.733 złr. czyli mniej o 1.767 złr. Z powodu zmienności tych dochodów nie można ich z góry ściśle obliczyć.

W rubr. VII. „*rozmaite dochody*“ prelininowano w poz. 19 na zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych 50.000 złr., wpłynęło zaś rzeczywiście 142 602 złr. czyli więcej o 92.602 złr. Znaczne podwyższenie tych dochodów zawdzięczyć należy energicznemu upominaniu się Wydziału krajowego, częstym urgansom i odezwom Wydziału krajowego do Rady szkolnej krajowej do Rad szkolnych okręgowych i do Starostw. W ciągu roku 1881. oprócz miesiecznych wykazow, wydał Wydział krajowy w tej sprawie 323 odezw i urgensów.

Z końcem r. 1880. zalegało zaliczek funduszom szkolnym udzielonych 181.103 złr. W r. 1881. udzielono nowych zaliczek 32.863 złr. razem 213.966 złr. Z tych odpisano nieopobranych 5.000 złr. a uiszczono w ciągu roku 1881. kwotę 142.602 złr. czyli razem 147.602 złr., — pozostała więc z końcem r. 1881. zaległość wynosi 66.364 złr., z których 4.000 złr. przypada na r. 1881. a 62.364 złr. na zaległości z lat ubiegłych. W porównaniu z r. 1880. zmniejszyły się te zaległości o 114.739 złr.

W poz. 21. tej rubryki na „*inne zwroty*“ prelininowano 2.000 złr., wpłynęło zaś 8.832 złr. Nadwyżka ta spowodowana rektyfikacją częstych usterek urzędów podatkowych, służy na pokrycie wydatków uwidoczniowych w rub. XIII. poz 23 b) „*mylnie zarachowane wydatki*“.

W rubr. IX. „*zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych*“ prelininowano 25.000 złr. wpłynęło zaś 25.622 złr. Do końca roku 1881. fundusz szkolny udzielił takich zaliczek 202 227 złr. Na rachunek tej należności uiszczono do końca roku 1880. 57.754 złr. a w roku 1881. 25.622 złr. razem 83.376 złr., pozostało więc niespłaconych jeszcze zaliczek 118.850, z której kwoty 100.990 złr. figurują jako należność z lat dawniejszych, zaś 17.860 złr. jako należność z zaliczek udzielonych w r. 1881. Z końcem r. 1880. należności te wyuosiły 127.772 złr. więc się one w r. 1881. zmniejszyły o 8.922 złr.

Jeżeli ogół wydatków funduszu szkolnego	581.654 złr.
porównamy z ogółem dochodów własnych	257.867 „
pozostanie niedobór funduszu szkolnego	323.787 złr.

pokryty z funduszu krajowego. A gdy na ten cel preliniowano w budżecie na r. 1881. tylko 320.404 złr. przeto fundusz krajowy wydał z tego tytułu więcej niż preliniowano o 3.383 złr., jak to wykazano w rubr. VII. wydatków funduszu krajowego.

2. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wydatki. Budżet na r. 1881. przeznaczył dla obu oddziałów tego szpitala, to jest dla oddziału chorych i położnic w wydatkach zwyczajnych 188.587 złr., w wydatkach nadzwyczajnych 9.500 złr., razem 198.087 złr. Szczegółowe zaś zamknięcie rachunków obu oddziałów szpitala wykazuje rzeczywiste wydatki zwyczajne 156.524 złr., nadzwyczajne 7.425 złr. razem 163.949 złr., wydano przeto rzeczywiście mniej niż preliniowano w wydatkach zwyczajnych 32.063 złr. w nadzwyczajnych 2.075 złr.; ogółem zaoszczędzenie w wydatkach wynosi 34.138 złr.

Więcej niż preliniowano wydano:

W rubr. V. „*zaopatrzenia i dary z łaski*“ w rubr. IX. „*potrzeby kancelaryjne*“ w rubr. XIII. „*koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii*“ i w rubr. XV. „*zapomogi dla położnic*“. Wszystkie te przekroczenia wynoszą razem 757 złr.

Natomiast wydano mniej niż preliniowano:

W rubr. I. „*płace i emolumenta etatowe*“ zaoszczędzono 1.242 złr., zamiast preliniowanych 28.991 złr. wydano tylko 27.749 złr., z powodu interkalaryów, nieobsadzenia jednej posady sekundariusza i ponieważ kapelan obrz. łać nie pobierał systemizowanej płacy i dodatku na mieszkanie. Z tej rubryki jednak Wydział krajowy udzielił zaliczek na płace w kwocie 1.132 złr., z których w ciągu roku budżetowego spłacono tylko 416 złr., tak, że pozostało niespłaconych 716 złr., przez co zaoszczędzenie w tej rubryce zmniejszyło się do kwoty 526 złr.

W rubr. II. „*koszta utrzymania osób nieetatowych*“ preliniowano 31.799 złr. a wydano tylko 27.078 złr., czyli mniej niż preliniowano o 4.721 złr. Ważniejsze zaoszczędzenia w tej rubryce są następujące: w poz. 17. „*na wikt dla 18 Sióstr*“ wydano 3.181 złr. zamiast preliniowanych 3.516 złr. czyli mniej o 365 złr. W preliniarzu obliczono wikt jednej Siostry na 197 złr. rocznie, rzeczywisty zaś wydatek wynosił tylko niespełna 177 złr. rocznie. W poz. 20. preliniowano 1.000 złr. na płace dla maszynisty z pomocnikiem, których z dniem 1. Stycznia odprawiono z powodu zaniechania oświetlenia szpitala gazem, nakoniec w poz. 22. preliniowano na służbę szpitalną 19.775 złr. a wydano tylko 16.168 złr. czyli mniej o 3.607 złr., z powodu znacznego zmniejszenia się ilości chorych.

W rubr. V. preliniowano na „*odprawy*“ i spłaty kwartałów pośmiertnych 330 złr. a nie wydano nic, ponieważ nie było wypadków śmierci.

Rubr. VII. „*Koszta gospodarcze*“ wykazuje najznacześniejsze zaoszczędzenie, zamiast bowiem preliniowanych wydatków zwyczajnych 85.335 złr. i nadzwyczajnych 8.100 złr., wydano tylko na zwyczajne 63.889 złr. na nadzwyczajne 6.025 złr., zaoszczędzono więc w zwyczajnych wydatkach 21.646 złr. w nadzwyczajnych 2.075 złr. czyli razem 23.721 złr. Z wyjątkiem poz. 39. e, 3. poz. 41. i poz. 44. wykazujących drobne przekroczenia, wynoszące razem 220 złr., wszystkie inne pozycje tej rubryki wykazują mniej lub więcej znaczne zaoszczędzenia i tak: w poz. 39. preliniowano na zwykłą strawę i dodatki dla chorych 46.400 złr. a wydano tylko 33.336 złr., a to z powodu mniejszej ilości dni leczenia, niż przyjęto w preliniarzu na r. 1881.

W zeszłorocznem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za r. 1880. Komisya budżetowa wykazała, że z pozycyi 39. a, rubr. VII, przypada na jeden dzień leczenia, to jest że zwykła strawa i dodatki na jeden dzień leczenia kosztowały w r. 1877. cent. 29 18, w r. 1878. cent. 21 64. w r. 1879. cent. 18 18, w r. 1880. cent. 18 93. W roku 1881. było dni leczenia 168.548, a że koszt strawy zwykłej wynosił 33.336 złr., więc na jeden dzień leczenia przypada cent. 19 24. Z przyczyny tej samej, to jest z powodu mniejszej ilości dni leczenia, zaoszczędzono przy wydatkach na pieczywo dla chorych 1.006 złr., na wino dla chorych 937 złr., na reparacye i sprawienie nowej bielizny 1.028 złr. Na drzewie dla kuchni zaoszczędzono 627 złr. (zamiast preliminowanych 2.520 złr. wydano tylko 1.893 złr.) a na drzewie opałowem zaoszczędzono 1.926 złr. (zamiast preliminowanych 5.800 złr. wydano tylko 3.874 złr.). Jak już wyżej przytoczono, zastąpiono od 1. Stycznia r. 1881. oświetlenie gazowe, oświetleniem samą naftą, a skutek był taki, że zamiast preliminowanych 2.900 złr. wydano tylko 1.202 złr. Jeszcze w r. 1880., w którym wydatek na oświetlenie w stosunku do lat poprzednich znacznie był niższym, wynosił on jeszcze 2.392 złr., zauważyć przytem jeszcze należy, że z uchYLENIEM oświetlenia gazowego odpadła potrzeba opłacania maszynisty i pomocnika, co kosztowało 1.036 złr., i odpadł także koszt na drzewo i węgle, użyte do gazowni 450 złr. a przybył wydatek na lampiarza 300 złr.

W rubr. VIII „koszta sanitarne“ preliminowane na 13.310 złr. wynosiły tylko 9.613 złr. czyli mniej o 3.697, przy czem i to jeszcze należy mieć na uwadze, że w r. 1881 zapłacono część należitości za leki z r. 1880 (III. i IV. kwartał) w kwocie 779 złr., podczas gdy z r. 1881 została na rok 1882 tylko należitość za IV kwartał w kwocie 310 złr. Powód tego znacznego zaoszczędzenia leży w znacznym ubytku ilości dni leczenia. Na jeden dzień leczenia wynosiły koszta sanitarne w r. 1878 cent. 7.18, w r. 1879 cent. 6.80, w r. 1880 cent. 5.65, w r. 1881 cent. 5.70.

Zaoszczędzenia w rubryce X „koszta kapliczne“ 117 złr. w rubr. XI „utrzymanie budynków“ 1.207 złr., w rubr. XII „najem pomieszczeń“ 124 złr., w rubr. XVI „koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic“ 16 złr., w rubr. XVII „rozmaite“ 331 złr., są uzasadnione w sprawozdaniu Wydziału krajowego i nie wymagają z naszej strony bliższego wyjaśnienia.

Dochody obu oddziałów (nie licząc dotacyi z funduszu krajowego) preliminowane w budżecie na r. 1881 na 149.254 złr. przyniosły zaś rzeczywiście 166.114 złr., czyli więcej niż preliminowano o 16.860 złr. Jedna tylko rubryka wykazuje mniejsze dochody niż były preliminowane a mianowicie rubr. II. dodatki wpłynęło bowiem mniej niż preliminowano o 376 złr. od skarbu państwa relutum za drzewo, i z kasy miejskiej o 800 złr. jako $\frac{1}{3}$ część z rogatek.

Natomiast wykazują dochody większe niż preliminowano:

Rubr. I „opłaty pośmiertne“ o 851 złr. z powodu znaczniejszych spadków po zmarłych, jakie się w roku budżetowym zdarzyły. W rubr. III. „zwroty kosztów leczenia“ pobrano od funduszów obcokrajowych mniej niż preliminowano o 1907 złr., natomiast pobrano więcej niż preliminowano o 13.337 złr. od funduszu krajowego i o 1.121 złr. od płacących za siebie, w rubr. IV „rozmaite“ wpłynęły dochody w budżecie nieprzewidziane jako to: przedawnione depozyta chorych 544 złr., ze sprzedaży trzody chlewnej zakupionej w latach ubiegłych 920 złr., zwroty zaliczek na płace z lat ubiegłych 1791 złr., zwrot zaliczki udzielonej szpitalowi św. Zofii 1.250 złr. i drobne 126 złr.

Ogół dochodów tego funduszu wynosił	166.114 złr.
„ wydatków „	163.949 „
okazuje się nadwyżka dochodów	2.165 złr.

która wpłynęła do funduszu krajowego, zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego, wykazującym w rubr. XI. poz. 120 wydatków dotację dla oddziału położnic szpitala lwowskiego w kwocie

14 427 złr. a w rubr. IV. dochodów pobranie nadwyżki oddziału chorych szpitala lwowskiego w kwocie 16592 złr. A że w budżecie na r. 1881 preliminowaną była dla szpitala lwowskiego dotacja w kwocie 48.833 złr. przeto wynik ten rachunkowy jest korzystniejszy od budżetu o 50 998 złr. Zauważyć jednak należy, co Wydział krajowy przeoczył, że z tytułu zwrotu kosztów leczenia fundusz szpitala pobrał od funduszu krajowego o 13.337 złr. więcej niż na ten cel preliminowano, w skutek czego korzystniejszy wynik redukuje się do kwoty 37.661 złr.

3. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Podług przedłożonego zamknięcia rachunków wynosiły wydatki rzeczywiste tego zakładu zwyczajne 123.753 złr., nadzwyczajne 13.843 złr., a gdy w budżecie na r. 1881. preliminowano na wydatki zwyczajne 144.931 złr., na nadzwyczajne 25.800 złr., okazuje się, że zwyczajne wydatki były mniejsze od preliminowanych o 21.178 złr., a nadzwyczajne o 11.957 złr., razem więc zaoszczędzenie w wydatkach wynosi 33.135 złr.

Wydano więcej niż preliminowano:

W rubr. I. „płace i emolumenta“, preliminowano 16.835 złr., wydano 17.280 złr., czyli więcej o 450 złr. na wikt dla prymaryuszów, oficyałów, pisarzy, kapelanów, nadzorcy, woźnego i odźwiernego. Nadto udzielono z tej rubryki zaliczki na płace w kwocie 2.937 złr., z których spłacono w ciągu roku budżetowego tylko 2.282 złr., przeto pozostała niespłacona reszta w kwocie 654 złr. powiększa przekroczenie tej rubryki.

W rubr. IV. „pensye i emerytury“, przybył wydatek 60 złr. na pensyę dla wdowy po zmarłym dozorce, ubyla natomiast pensya 11 złr. z powodu śmierci pensyonarki.

W rubr. XII. „koszta utrzymania budynków i dróg“, przekroczone preliminowaną kwotę 6.750 złr. o 1.826 złr., głównie z powodu zwiększonych wydatków na konserwacye i reparacye.

W rubr. XV. na „podatki“, wydano po nad preliminarz 37 złr., a w rubr. XVI. „rozmaite“, przekroczone preliminowaną kwotę 1.300 złr. o 264 złr., z powodu zakupu biblioteki lekarskiej od byłego dyrektora zakładu.

Natomiast wydano mniej niż preliminowano:

W rubr. II. „Koszta utrzymania osób nieetatowych“, wydano tylko 22.739 złr. zamiast preliminowanych 30.045 złr., czyli wydano mniej o 7.306 złr., głównie z powodu mniejszych wydatków na służbę oddziałową i domową.

W rubr. VIII. „Koszta gospodarze“, preliminowano wydatków zwyczajnych 83.374 złr., nadzwyczajnych 5.800 złr., wydatki zaś zwyczajne wynoszą 66.914 złr., nadzwyczajne 7.472 złr., zaoszczędzono więc na wydatkach zwyczajnych 16.460 złr., natomiast przekroczone wydatki nadzwyczajne o 1.672 złr. Szczegółowy rozbiór pojedynczych pozycyí dał nam następujący rezultat: w poz. 34. „wyżywienie“ lit. a) „zwykła strawa i dodatki“, preliminowano 45.000 złr., wydano tylko 32.668 złr. czyli mniej o 12.332 złr. Na pomyślny ten rezultat wpłynęło przeważnie zmniejszenie ilości dni leczenia. W r. 1877. było dni leczenia 159.165, w r. 1878. dni leczenia 163.664, w r. 1879. dni 169.085, w r. 1880. dni 157.201, w r. zaś 1881. ilość dni leczenia spadła na 131.258. W zeszłorocznem sprawozdaniu komisya budżetowa wykazała, że na jeden dzień leczenia wydano na zwykłą strawę: w r. 1877. cent. 37.90, w r. 1878. cent. 31.93, w r. 1879. cent. 23.80, w r. 1880. cent. 25.80. Ponieważ w r. 1881, było dni leczenia 131.258, a koszt zwykłej strawy wynosił 32.668 złr., przeto na jeden dzień leczenia przypada wydatek

z rubr. VIII. poz. 34, a) cent. 24:88. Zaprowadzenia w zakładzie Kulparkowskim własnego gospodarstwa mlecznego, polowego i chowu trzody chlewnej nie wpłynęło rachunkowo na obniżenie kosztów żywienia, gdyż takowe obliczone zostały według cen dawniej dostawcom płaconych, czysty zaś zysk z własnej gospodarki uwidoczniony został w odpowiednich pozycjach dochodów.

Z tej samej przyczyny, to jest z powodu znacznego zmniejszenia ilości dni leczenia, zaoszczędzono także w tej rubryce na wydatkach na pieczywo 2881 złr. (zamiast preliminowanych 8.300 złr. wydano tylko 5.419 złr.), na wino 176 złr. (zamiast 800 złr. wydano 624 złr.), na służbę kuchenną i magazynową 1.390 złr. Na drzewo opałowe wydano zamiast preliminowanych 8.000 złr., tylko 5.226 złr., czyli mniej o 2.774 złr., jeżeli jednak uwzględnimy, że na drzewo na kuchnię wydano więcej niż preliminowano o 781 złr. (zamiast 2.000 złr. wydano 2.781 złr.), a na drzewo do pralni więcej o 399 złr., pozostanie właściwe zaoszczędzenie na drzewie tylko 1.594 złr. Znaczne zaoszczędzenie wykazuje poz. 42 tej rubryki „wydatki na oświetlenie“, na które preliminowano 3.500 złr. a wydano tylko 1.244 złr. W wydatkach nadzwyczajnych zaoszczędzono w poz. 38 b) na sprawienie bielizny i pościeli 463 złr., natomiast wydano na sprawienie sprzętów poz. 37 b) kwotę 2.935 złr. zamiast preliminowanych 800 złr. Przekroczenie to usprawiedliwione jest konieczną potrzebą sprawienia sikawki z przyrządami za kwotę 1.837 złr. i trzech wozów z beczkami za 357 złr. Wydatki te tem były pilniejsze, że często zdarzały się pożary w okolicach zakładu. Oprócz wyszczególnionych powyżej i wyjaśnionych zboczeń od kwot preliminowanych, wykazuje jeszcze ta rubryka wydatki, które w budżecie nie były przewidziane i wyszczególnione, a mianowicie: na założenie gospodarstwa mlecznego 2.163 złr., gospodarstwa polowego 580 złr., a na uprawę ról, utrzymanie dwóch par koni roboczych 1.075 złr. Wydatki te będące w związku z zaprowadzonymi zmianami w gospodarce na Kulparkowie, które przedstawione przez Wydział krajowy w zeszłorocznym sprawozdaniu z czynności. zostały przez Wys. Sejm przyjęte do wiadomości, mają zupełne pokrycie w dochodach z gospodarstwa mlecznego i polowego uwidocznionych w odnośnych rubrykach dochodów.

W rubr. IX. „koszta sanitarne“ preliminowano 3.370 złr. wydano tylko 3.026 złr. więc mniej niż preliminowano o 344 złr. z powodu mniejszej ilości chorych.

W rubr. XIII. „koszta utrzymania chorych na umyśle w Żółkwi i Przemyślu“ (nadzwyczajne) wydano zamiast preliminowanych 20.000 złr. tylko 6.371 złr. czyli mniej o 13.629 złr., a to z tego powodu, że stosownie do uchwały sejmowej zwinięto filię w Przemyślu z d. 28. Lutego, zaś filię w Żółkwi z dniem 30. Czerwca 1881.

Dochoły własne zakładu (bez wliczenia dotacyi z funduszu krajowego) preliminowane na 36.319 złr. przyniosły w rzeczywistości 42.889 złr. czyli więcej o 6.570 złr. Z wyjątkiem rubryki I. dodatki od skarbu Państwa za 200 sągów drzewa“ wykazującej mniejsze dochoły o 151 złr., we wszystkich pozostałych rubrykach, dochoły rzeczywiste przewyższały kwoty preliminowane.

W rubr. II. „zwroty kosztów leczenia“ wpływy rzeczywiste były większe od preliminowanych o 209 złr., w rubr. III. „dochoły z dóbr“ dały kwotę 3.164 złr. zamiast preliminowanych 1.455 złr. W tej nadwyżce dochołów mieści się także większy dochód z pól i pastwisk o 1.386 złr. wskutek zaprowadzenia własnej gospodarki, na pokrycie zwiększonych wydatków uwidocznionych w rubr. VIII. wydatków.

W rubr. IV. „rozmaite“ preliminowano ze sprzedaży sprzętów i inne mniejsze na 300 złr., rzeczywście zaś wynosiły 1.020 złr., oprócz tego wykazuje ta rubryka dochoły w budżecie nieprzewidziane jakoto: zysk z utrzymania krów 2.204 złr., z chowu trzody chlewnej 1.053 złr. Dochoły te pokrywają w zupełności wydatki poczynione na zaprowadzenie własnego gospodarstwa

mlecznego i chowu trzody chlewnej, inne pomniejsze dochody niewyszczególnione w budżecie, czynią razem kwotę 363 złr.

Rzeczywiste wydatki zakładu wynosiły .	137.596 złr.
„ dochody „	42.899 „
niedobór wynosi .	94.707 złr.

który pokryty został z funduszu krajowego, a gdy na ten cel preliminowaną była kwota 134.412 złr., więc fundusz krajowy wydał z tego tytułu mniej niż preliminowano o 39.705 złr., jak to wykazano w rub. XI. poz. 121. wydatków funduszu krajowego.

4. Fundusz podrzutek w Lwowie.

Budżet na rok 1881 preliminował wydatki tego funduszu na 5.150 złr., rzeczywiście zaś wynosiły one tylko 4305 złr., więc były mniejsze o 845 złr. głównie z powodu, że nie wszystkie karmicielki swą należytość po koniec roku pobrały. Należytość bierna z tego roku pozostała wynosi 552 złr. Dochodów własnych fundusz ten nie posiada żadnych, i dlatego cała kwota wydatków 4.305 złr. pokrytą została z funduszu krajowego, a gdy na ten cel budżet na r. 1881 przeznaczył kwotę 5.150 złr., więc wydano z tego tytułu mniej niż preliminowano o 845 złr. jak to wykazuje rubr. XI. poz. 127 wydatków budżetu krajowego.

5. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Na wydatki wszystkich czterech oddziałów tego szpitala preliminowano w budżecie na r. 1881 ogólną kwotę 148.086 złr., rzeczywiste zaś wydatki wynoszą 152.203 złr. były więc większe od preliminowanych o 4117 złr.

Przekroczenie kwot preliminowanych miało miejsce:

W rubr. VII. „remuneracye i zapomogi“ o 150 złr. udzielonych pisarzowi, jako remuneracyę wskutek petycji wniesionej do wys. Sejmu. W rubr. VIII. „koszta gospodarcze“ preliminowano ogółem 69.018 złr., a wydano 71.559 złr. więc przekroczone preliminarz o 2.541 złr. ponieważ wskutek zwiększonej ilości dni leczenia wydano więcej niż preliminowano: na pieczywo, 504 złr., na opał sal, łazienek i innych ubikacyj 858 złr., na sprawienie sprzętów 182 złr., na pralnię 1.297 złr., na sprawienie sprzętów i reparacyę maszyny parowej 444 złr. Wszystkie te przekroczenia jak i inne pomniejsze wynoszą razem 3.843 złr., natomiast zarządzone w wydatkach na oświetlenie 456 złr., na słomę do sienników 219 złr., na zwykłą strawę dla chorych 262. W zeszłorocznem sprawozdaniu komisya budżetowa wykazała, że w szpitalu św. Łazarza koszt strawy na jeden dzień leczenia wynosił: w r. 1877 cent. 23.50, w r. 1878 cent. 24.90, w r. 1879, - cent. 23.56, w r. 1880 cent. 19.30. W roku 1881 było dni leczenia 160.659, a że koszt strawy wynosił 31.288 złr., przeto na jeden dzień leczenia przypada cent. 19.47. W rub. IX, „koszta sanitarne“ przekroczone preliminowaną kwotę 7.038 złr., o 1.531 złr. bowiem lekarstwa i potrzeby sanitarne z powodu zwiększonej ilości dni leczenia więcej kosztowały niż preliminowano. W rub. XII „utrzymanie budynków“ przekroczone preliminowaną na konserwacyę i reperacyę budynków szpitalnych kwotę 1650 złr. o 4.254 złr. Znaczne to przekroczenie tłumaczy Wydział krajowy tem, że oprócz drobnych potrzeb konserwacyjnych okazała się potrzeba wybudowania nowej studni i zrestaurowania starych studzien kosztem 3059 złr. Nadto wyptacono dzierżawcy Prądnika Czer-

wonego za zrestaurowanie budynków folwarcznych kwotę 1000 złr. Powtarzające się od r. 1879 znaczne stosunkowo przekroczenia w tej rubryce powodowane restauracją budynków w Prądniku Czerwonym spowodowało komisję budżetową już w r. 1880 do zażądania szczegółowych rachunków, z których się okazało, że Wydział krajowy zezwolił, aby dzierżawca Prądnika przeprowadził konieczne, a planami i kosztorysami określone odrestaurowanie stajni i stodoły w Prądniku Czerwonym. Roboty te ukończone zostały w r. 1880 kosztem 5.018 złr. W r. 1879 strącono na rachunek tych wydatków z czynszu dzierżawnego 2.000 złr., w r. 1880 — 1.000 a w r. 1881, także 1.000 złr., pozostaje jeszcze do zapłacenia 1.018 złr. Komisya budżetowa więc uznaje przekroczenie tej pozycji za usprawiedliwione. Przekroczenia w rubr. XVI, XX i XXI są nieznaczne i nie potrzebują szczegółowego wyjaśnienia.

Wydatki mniejsze od prelininowanych wykazują:

Rubryka I. „płace i emolumenta“ zaoszczędzono 498 złr. na płacy prymaryusza oddziału obłąkanych powołanego na dyrektora do Kulparkowa, ponieważ jego zastępca mniejsze miał pobory. Z tej rubryki udzielił także Wydział krajowy zaliczki na płace w kwocie 3.100 złr., z których spłacono w ciągu r. 1881, 986 złr. tak, że zostało niespłaconych 2.114 złr., a gdy na zaliczkę w kwocie 2.800 złr. wys. Sejm uchwalił kredyt dodatkowy, więc wydano mniej o 686 złr. W rubr. II „koszta utrzymania osób nieetatowych“ zaoszczędzono na wydatku na żywność emerytek-postulantek 863 złr. i na płace dzienne dla dyurnistów 458 złr., z której to zaoszczędzonej kwoty udzielono remuneracye dyurnistom pilniejszym i służbie szpitalnej. W rub. XVII. „koszta utrzymania podrzutek“ wydano 2326 złr. zamiast prelininowanych 4.100 złr., z powodu zwinięcia zakładu podrzutek i ograniczenia przyjmowania dzieci. W rub. XLII wydano na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Ludwika mniej niż prelininowano o 373 złr. (zamiast 11.700 tylko 11.327 złr.).

Dochody własne szpitala (bez wliczenia dotacyi z funduszu krajowego) prelininowane na 125.245 złr. przyniosły rzeczywiście 145.729 złr., były więc większe od prelininowanych o 20.484 złr. Wszystkie rubryki dochodów wykazują większe niż prelininowane, rzeczywiste wpływy. Największą zwyżkę dochodów wykazuje rubr. III. „zwrot kosztów leczenia“. W poz. 10 tej rubryki prelininowano zwrot kosztów z funduszu krajowego 100.000 złr., a pobrano rzeczywiście 113.595 złr., czyli więcej o 13.595 złr., a w poz. 11. prelininowano zwrot kosztów z funduszu obcokrajowych i od płacących za siebie 11.500 złr. ściągnięto 16.156 złr. czyli więcej o 4.656 złr. W obu wypadkach większe dochody były wpływem zwiększonego stanu chorych.

Jeżeli rzeczywiste wydatki szpitala krakowskiego	152.203 złr.
porównamy z rzeczywistym dochodem	145.729 „
okaże się niedobór w kwocie	6.474 złr.

pokryty z funduszu krajowego, a to zgodnie z zamknięciem rachunków przedłożonem przez Wydział krajowy, wykazującym w rubr. XI poz. 123 wydatków funduszu krajowego wypłaconą oddziałom chorych, położnic i obłąkanych dotacyę w kwocie 11.115 złr., a w rubr. IV. dochodów funduszu krajowego, pobraną nadwyżkę dochodów oddziału syfilitycznego w kwocie 4.641 złr. — A gdy w budżecie na rok 1881. prelininowaną była dla szpitala św. Łazarza ogólna dotacya w kwocie 22.841 złr., przeto z tego tytułu fundusz krajowy wydał mniej niż prelininowano o 16.367 złr. Jeżeli jednak uwzględnimy, że z tytułu zwrotu kosztów leczenia ubogich chorych szpital krakowski pobrał z funduszu krajowego więcej niż prelininowano o 13.595 złr., okaże się, że korzystny wynik gospodarki szpitalnej redukuje się do 2.272 złr.

6. Fundusz Policyi krajowej.

Dochody tego funduszu prelininowane na 6.740 złr., przyniosły rzeczywiście tylko 6.330 złr. czyli mniej o 410 złr., głównie z powodu zmniejszonych procentów uzyskanych z lo-

kacyi kapitałów w bankach i w kasie krajowej. Na wydatki tego funduszu preliminowano 417 złr. a nie wydano nic, z powodu że nie zdarzyły się żadne potrzeby, przeto cały dochód w kwocie 6.330 złr. wpłynął do funduszu krajowego, jakto wykazuje rubr. IV. dochodów funduszu krajowego.

Przechodzimy teraz do trzeciej części naszego zadania, t. j. do zdania sprawy z zamknięcia rachunków funduszy samoistnych budżetem objętych, bo Sejm uchwała dla nich budżet dochodów i wydatków.

1. Fundusz domestykalny.

Fundusz ten ponosi wydatek 1.200 złr. jako dotację dla funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich. Dochody tego funduszu preliminowane na 4.104 złr. dały rzeczywiście 4.302 złr. czyli więcej o 198 złr. Pozostałość kasową w kwocie 3.102 złr. przeniesiono do majątku zarodowego.

2. Fundusz kultury krajowej.

Wydatki tego funduszu wynosiły 5.024 złr., z których 5.000 złr. idzie na zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach. Dochody preliminowane na 547 dały rzeczywiście 7.217 czyli więcej o 1.738 złr., głównie z powodu większych dochodów z kar za przestępstwa lasowe i wodne. Z porównania wydatków z dochodami okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie 2.193 złr., w skutek czego zapas gotówki z końcem r. 1880. w kwocie 2.998 złr. wzrósł z końcem r. 1881. do kwoty 5.191 złr.

3. Fundusz stanowy sierociński.

Wydatki tego funduszu wynosiły 1.513 złr. zamiast preliminowanych 1.647 złr., dochody wynosiły 1.906 złr. zamiast 1.867 złr. Nadwyżkę dochodów wcielono do majątku zarodowego.

4. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydatki tego funduszu preliminowane na 2.077 złr. wynosiły tylko 972 złr., ponieważ w r. 1881. nie wydrukowane żadnego tomu aktów grodzkich. Dochody preliminowane na 2.268 złr. wynosiły 6.419, ponieważ pozostałość kasowa z r. 1880. przyjęta w preliminarzu na rok 1881. w kwocie 500 złr. wynosiła w rzeczywistości 4.458 złr. Z końcem r. 1881. stan gotówki i efektów wynosił 5.447 złr.

5. Fundusz szkoły weterynaryi.

Fundusz ten istniał tylko do 1. Sierpnia 1881., gdyż na tym dniu na mocy dawniejszej uchwały Wys. Sejmu oddano grunta i budynki c. k. Rządowi na szkołę weterynaryi. Z tego też powodu wydatki preliminowane na 3.780 złr. wynosiły tylko 2.161 złr., zaś dochody preliminowane na 3.849 złr. dały tylko 1.996 złr. Z porównania wydatków z dochodami okazuje się niedobór w kwocie 165 złr., pokryty z funduszu krajowego rubr. VII.

6. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Wydatki tego funduszu preliminowane na 104.980 złr., wynosiły w rzeczywistości 106.006 złr., były więc większe od preliminowanych o 1.026 złr. Wydano więcej na wypłatę kuponów o 1.028 złr., a na podatek dochodowy od kuponów 1.122 złr., natomiast wypłacono mniej niż preliminowano o 800 złr. na spłatę obligacyi wylosowanych i o 335 złr. w wydatkach rozmaitych.

Docho dy preliminowane na 119.947 złr. dały rzeczywiście 133.944 złr. czyli więcej o 13.996 złr. Z powodu większych dochodów w rub. I „zwrot kapitału wypożyczonego“ o 12.901 złr.; w rub. II. poz. 2. „odsetki“ o 1.686 złr., w poz. 3. „prowizya zwłoki“ o 625 złr. a w rub. III. „rozmaite“ o 868 złr. Mniejsze zaś dochody wykazują poz. 4. „odsetki od kapitałów lokowanych“ o 1.796 złr. i w poz. 7. „rozmaite“ o 288 złr.

Jeżeli ogół dochodów rzeczywisty	133.944 złr.
porównamy z ogółem wydatków	106.006 „
okaże się nadwyżka dochodów	27.938 złr.
do tego dodać należy zwrot zaliczki od funduszu krajowego wziętej na pokrycie niedoboru z r. 1880	98.320 „
razem więc wynosi nadwyżka dochodów	126.258 złr.

przezco zapas kasowy, który z początkiem r. 1881. wynosił 176.978 złr., wzrósł z końcem r. 1881. do sumy 303.236 złr., z której to kwoty Wys. Sejm na wniosek komisji budżetowej przeznaczył w r. 1882. 120.000 złr. na pożyczki dla gmin na budowę koszar.

Wykaz należności u Wydziałów powiatowych:

Z uzyskanej z pożyczki gotówki udzielono powiatom zaliczek w ogólnej kwocie	1,166.300 złr.
spłacono do końca r. 1880.	998.266-17
„ w r. 1881.	84.637-35
pozostaje do ściągnięcia do końca r. 1883.	83.396 „ 48 „

Wykaz zaległych odsetków:

Z końcem r. 1881. wynosiła zaległość	11.817 złr. 77 ct.
należność za r. 1881.	5.224 „ 67 „
Razem	17.042 złr. 44 ct.
Na to uiszczono w r. 1881.	6.922 „ 14 „
pozostaje więc w zaległości	10.120 złr. 30 ct.

Wykaz zaległych prowizyj zwłoki:

Z końcem r. 1880. wynosiły zaległości	10.107 złr. 30 ct.
odpisano	515 „ 29 „
pozostało	9.592 złr. 01 ct.
Należność z r. 1881	6.352 „ 98 „
Razem	15.944 złr. 99 ct.
Ściągnięto w r. 1881.	1.525 „ 54 „
pozostaje w zaległości	14.419 złr. 45 ct.

Obligacyj wylosowano do końca r. 1881.	99.700 złr.
z tych spłacono i ściągnięto do końca r. 1881.	92.400 „
pozostało nieściągniętych	7.300 złr.
do tego niewylosowane jeszcze	1,500.300 „
pozostaje z końcem r. 1881. do spłacenia	1,507.600 złr.
Kuponów zalega z końcem r. 1881. na	3.102 złr.

Ogólny stan tego funduszu był następujący.

Stan bierny: Obligacye do wylosowania	1,500.300	
„ wylosowane a nie spłacone	7.300	
kupony zaległe	3.102	1,510.702 złr.
Stan czynny: Gotówka w kasie	303.236·56	
pożyczono funduszowi kraj. na pokrycie niedoboru z lat ubiegłych	158.262·85	
na budowę Zakładu kulparkowskiego	273.583·41	
pozostało w bankach na wypłatę kuponu	464·80	
należyłość od powiatów	83.396·48	
odsetki zaległe	10.120·30	
„ zwłoki zaległe	14.419·45	
obligacye w kasie	156.300·00	999.783 złr. 85 ct.
pozostaje czysty stan bierny z końcem r. 1881.		510.918 „ 15 „

7. Fundusz budowy gmachu sejmowego.

Oprócz pozostałości z r. 1880. w kwocie 36.926 złr. miał ten fundusz jeszcze w r. 1881. dochody rozmaite w kwocie 3.948 złr., razem więc rozporządzał ten fundusz w r. 1881. kwotą 40.874 złr. Koszta administracyi i budowy wynosiły w r. 1881. 136.089 złr. Niedobór w kwocie 95.215 złr., pokryty został z funduszu krajowego. Oprócz tego pokrył fundusz krajowy koszta budowy zarachowane w rubr. I, II. i V. wydatków w ogólnej kwocie 14.299 złr. (patrz wyjaśnienia Komisji do tych rubryk), tak że zasilek wzięty do funduszu budowy z funduszu krajowego w r. 1881. wynosi 109.514 złr.

Komisya budżetowa zdawszy w powyższy sposób wysokiej Izbie sprawę z przekazanego jej zamknięcia rachunków za r. 1881. funduszu krajowego, oraz funduszy uposażonych ze skarbu krajowego, lub budżetem objętych, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

(Uchwała)

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków, za r. 1881., funduszu krajowego i funduszy uposażonych ze skarbu krajowego lub budżetem objętych

We Lwowie dnia 25. Września 1883.

Przewodniczący :
Henryk Wodzicki.

Sprawozdawca :
Dr. Bernard Goldman.

Aleg. 49.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskiem, o zarządzie gminnych kas pożyczkowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księ-
stwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Gminne kasy pożyczkowe, które skutkiem nierzetelnej lub wadliwej administracyi utraciły znaczną część swoich funduszków albo też tak są zarządzane, iż nie można spodziewać się działalności pożytecznej dla ogółu członków gminy, mogą być za uchwałą Rady powiatowej objęte w zarząd Wydziału powiatowego z pozostawieniem im atoli charakteru kas samoistnych.

Zarząd ten sprawuje Wydział powiatowy według instrukcyi przez Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem ułożyć się mającej.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wnioskodawca:

H. Wodzicki.

Artur Potocki, K. Scipio, K. Badeni, St. Tarnowski, Zoll, X. Buchwald, S. Tarnowski, Edward Jędrzejowicz, Wernicki, Szczęsny Koziembrodzki, Łoziński, Podlewski, Romer, Bobczyński, Rozwadowski, Torosiewicz, Mochnecki, Klucki, Chamiec, Borkowski, Polanowski, Stanisław Jędrzejowicz, Grocholski, Golejewski, Wolański, Żurowski, Adam Jędrzejowicz, Władysław Wolański, Korytowski, Rybicki.

1870

Winnipeg

Winnipeg, Manitoba, Canada

U.S. Army

Winnipeg, Manitoba, Canada, U.S. Army, 1870

Winnipeg, Manitoba, Canada, U.S. Army, 1870

Winnipeg, Manitoba, Canada, U.S. Army, 1870

Winnipeg, Manitoba, Canada, U.S. Army, 1870

Winnipeg
Manitoba

Winnipeg, Manitoba, Canada, U.S. Army, 1870

Aleg. 50.

Wniosek.

Zważywszy, że częste pożary w naszym kraju przyprowadzają uboższych mieszkańców do nędzy;
zważywszy, że zasłużony nasz rodak, inżynier Cypryan Ciepanowski wynalazł ogniotrwałe maty,
którymi pożar z łatwością da się ugasić, a w najgorszym razie zlokalizować;

zważywszy, że znawcy wyrażają się bardzo dobrze o tym wynalazku, a sam Wysoki Wydział krajowy tylko brakiem funduszków zasłania się, i z tego powodu nie może zrealizować szczęśliwej myśli Ciepanowskiego;

podpisani pozwalają sobie postawić wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Na odbycie próby z ulepszonemi matami 500 zł.
- 2) Jeżeli próba wykaże zadawalniające rezultaty, to upoważnia się Wydział krajowy, by wyasygnował p. Cypryanowi Ciepanowskiemu 1000 zł., jako zaliczkę na założenie fabryki wymienionych wyżej mat (ogniotrwałych) i ogniotrwałych dachów.

Lwów dnia 30. września 1883.

Dr. Mikołaj Antoniewicz

wnioskodawca.

Leniński, ks. Sawa, Tyszkowski, Siengalewicz, Merunowicz, Ochrymowicz, Bereźnicki, Romanowicz, Goldmann, Żarski, Stanisław Badeni, Bilński, Kowalski, Mikołaj Sieczyński, Julian Romańczuk, Fruchtman, Zawadzki, Żywicki, Kaczała.

1871-72

Wniosek.

Wniosek o przywrócenie dotychczasowej nazwy miejscowości w powiecie...

Wniosek o przywrócenie dotychczasowej nazwy miejscowości

Wniosek o przywrócenie dotychczasowej nazwy miejscowości w powiecie...

The [illegible] [illegible]

Wniosek o przywrócenie dotychczasowej nazwy miejscowości w powiecie...

Aleg. 51.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 19. Października 1882 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wniosek o wybudowanie pralni przy szpitalu lwowskim.

Wydział krajowy idąc za tą uchwałą przedłożył odpowiedni wniosek, który przekazanym został komisji administracyjnej do sprawozdania.

Komisja administracyjna zbadawszy przekazane sobie przedłożenie, zgadza się na żądanie Wydziału krajowego i proponuje, aby Wysoki Sejm polecił zbudowanie tej pralni i otworzył w tym celu Wydziałowi krajowemu żądany kredyt do wysokości 22.500 zł.

Powody, które do tego skłaniają, wyłuszcza komisja administracyjna jak następuje:

Budowa pralni przy szpitalu lwowskim uznana została już w r. 1871 jako konieczna i nagła i traktowana była w Sejmie kilka razy: w latach 1871, 1874, 1876 i 1882, a powody, dla których dotychczas nie przyszła do skutku, wykazane są w tegorocznym sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Jeżeli jednak sprawa ta zawsze była uważana za nagłą i pilną, to od lat kilku staje się coraz naglejszą i pilniejszą. Powodem jest ciągły wzrost kosztów prania bielizny.

Do r. 1876 pranie odbywało się w własnym zarządzie i kosztowało 5460 zł. 85 ct. W ciągu r. 1876 pralnia umieszczona w suterrenach gmachu szpitalnego, musiała być ze względów bezpieczeństwa publicznego zamknięta, a pranie oddane w przedsiębiorstwo prywatne.

Od tego czasu koszt prania wzrastają corocznie i podczas gdy koszt ten w r. 1877 wynosił 7.345 zł., to w r. 1882 podniósł się do kwoty 10.043 zł., kiedy równocześnie w szpitalu krakowskim i zakładzie kulparkowskim, gdzie pranie odbywa się w własnym zarządzie, koszt prania w latach tych bardzo znacznie się zmniejszył.

Zdaje się zaś być rzeczą pewną, że w roku bieżącym pranie w szpitalu lwowskim jeszcze o kilkaset złotych więcej kosztować będzie, a zachodzi uzasadniona obawa, że koszt ten nadal jeszcze wzrośnie.

Przyczyna zaś leży w tem, że trudno jest znaleźć przedsiębiorcę prywatnego, a wyniki licytacji są nader niekorzystne. Do r. 1881 przedsiębiorcy prali bieliznę za opłatą 3·5 ct. od każdej sztuki — w r. 1882 opłata podniosła się na 4·5 ct., a wynik licytacji odbytej w maju 1883 r. okazał się być jeszcze niekorzystniejszy, bo najniższą postawioną ofertą było 5 ct. od każdej sztuki.

Jeżeli się zważy, że w szpitalu lwowskim pierze się rocznie przeszło 240.000 sztuk bielizny, że zatem każdy cent podniesienia ceny przedstawia wyższy wydatek o 2.400 zł. rocznie, to musi się przyjść do przekonania, że jest to stan rzeczy dla funduszu krajowego bardzo niekorzystny. Uderzyć to zaś musi jeszcze więcej, gdy porównamy wydatki na pranie w zakładzie kulparkowskim, gdzie pranie odbywa się w własnym zarządzie i kosztuje 3·13 ct. na jedną sztukę bielizny, mimo tego że się tam znacznie mniej bielizny pierze, bo 153.000 sztuk w r. 1882.

Oprócz tego, że jak wykazaliśmy, koszta prania są nieproporcjonalnie wielkie i zagrażają ciągłym jeszcze wzrostem, to pranie w przedsiębiorstwie prywatnem przedstawia jeszcze wiele innych stron ujemnych tak dla szpitala samego jak nawet ze względów sanitarnych dla miasta. Wydział krajowy podnosi te ujemne strony w swem sprawozdaniu, dla tego nie chcemy je tutaj powtarzać.

Z tych tedy powodów wybudowanie własnej pralni wydaje się być rzeczą pożądaną, a dla funduszków krajowych korzystną.

Plan tej budowli uznanym został przez Wydział krajowy za odpowiedni i wymaga kosztów 22.500 zł.

Koszt zaś prania, po wystawieniu tej pralni, obrachowuje Wydział krajowy na 6.058 zł. Komisya administracyjna sądziła, że niektóre pozycye tego obrachunku, a mianowicie, że koszt drzewa, mydła i t. p., a dalej utrzymanie budynku, nieco więcej wynosić będzie i przypuszcza, że koszt ten 7.000 zł. wyniesie, do którego to rezultatu prowadzi także porównanie kosztów prania w zakładzie kulparkowskim.

Jeżeli zatem zestawimy ten przypuszczalny koszt z tem co obecnie pranie kosztuje to okaże się, że zysk dla funduszu krajowego wyniesie rocznie 3 do 4.000 zł., którą to kwotą da się suma użyta na postawienie budynku w 7 do 9 lat zamortyzować.

Dla tego też komisya administracyjna przychyliła się do żądania Wydziału krajowego i wnosi, aby Wysoki Sejm otworzył mu kredyt do wysokości 22.500 zł. na wybudowanie pralni.

Aby jednak budżetu krajowego w roku przyszłym nie obciążać tak znaczną kwotą i ze względu że w oszczędnościach przez wybudowanie pralni osiągniętych, znajdują się fundusze na amortyzację kosztów budowli, komisya administracyjna wnosi, aby koszta te pokryć pożyczką.

Co do sposobu zaciągnięcia i spłaty tej pożyczki, komisya administracyjna sądzi, że ponieważ przedmiot ten jest w związku z całością budżetu krajowego i możebnymi innymi operacyami kredytowymi, komisya budżetowa jest w pierwszym rzędzie powołaną do przedłożenia w tym względzie Wysokiemu Sejmowi odpowiednich wniosków.

Z tych tedy uwag komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy do wybudowania i urządzenia pralni przy krajowym szpitalu we Lwowie wedle przedłożonego planu, kosztem nieprzekraczającym 22.500 zł. i w tym celu otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1884 w sumie 22.500 zł., która to suma ma być pokrytą amortyzacyjną pożyczką.

2. Poleca się komisji budżetowej wstawić do budżetu na r. 1884 odpowiednią kwotę na pokrycie bieżących procentów i rat amortyzacyjnych tej pożyczki.

Lwów dnia 29. Września 1883.

Przewodniczący:
Grocholski.

Sprawozdawca:
G. Romer.

Wniosek.

Zważywszy, że oznaczenie Brodów, jako siedziby dla Izby handlowo-przemysłowej nie odpowiada stosunkom handlu i przemysłu dotyczącego okręgu Izby; zważywszy następnie, że interesa handlowe i przemysłowe okręgu wymagają, ażeby siedziba pomienionej Izby z Brodów do Tarnopola jako do miasta, w którym handlowy i społeczny ruch Podola się koncentruje, przeniesioną została, przeto wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa e. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej spowodował przeniesienie z Brodów do Tarnopola siedziby Izby handlowo-przemysłowej z zatrzymaniem jej dotychczasowego okręgu terytoryalnego.

Lwów 30. Września 1883.

Dr. Henryk Max,

wnioskodawca.

Bolesław Rozwadowski, Łukasiewicz, Zborowski, Szcześny Koziębrodzki, K. Scipio, Kuczowski, Kaszewko, Borkowski, X. Buchwald, Polanowski, ks. Dr. Kopyciński, Madeyski, Tadeusz Langie, Słonecki, Żywicki, St. Tarnowski, Torosiewicz, Mochnaeki, Zawadzki, Wojciech Dzieduszycki, ks. Sawa, Matkowski, Dr. Weigel, Waygart, Korytowski, Gnoiński, Pilat, Tyszkiewicz, Błażowski, Rey, Wł. Koziębrodzki, Wasilewski, Wł. Woleński.

Wniosek.

Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...

Wzrostki Sejm teny nowała

Sejm Krajowy...
Sejm Krajowy...
Sejm Krajowy...
Sejm Krajowy...
Sejm Krajowy...

Warszawa, dnia 30. stycznia 1909.

Dr. Henryk M...
Dr. Henryk M...

Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...
Wniosek o nadanie imienia...

Aleg. 53.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§§. 19 i 33 ordynacyi wyborczej dla gmin znoszą się w terażniejszym brzmieniu i mają opiewać następująco :

§. 19. Przy wyborach przewodniczy komisya wyborcza, złożona z naczelnika gminy albo jednego z assessorów lub przysiężnych jako Prezydującego i z czterech do tego przez naczelnika gminy powołanych wyborców, posiadających warunki obieralności.

Polityczna władza powiatowa może do aktu wyboru zesłać delegowanego dla czuwania nad zachowaniem ustawy, utrzymania spokoju i porządku, a na wniosek Wydziału powiatowego winna to uczynić.

§. 33. Naczelnik politycznej władzy powiatowej ma prawo dla czuwania nad prawnością postępowania albo sam być przy wyborach obecnym, albo zesłać swego delegowanego, na wniosek zaś Wydziału powiatowego jest do tego obowiązany.

Naczelnik gminy winien przeto zawiadomić Naczelnika władzy politycznej i Wydział powiatowy o dniu i godzinie wyboru.

Seweryn Henzel

wnioskodawca.

R. Łubiński, Wład. Struszkiewicz, Błażowski, ks. Dr. Kopyciński, J. Męciński, Lasocki, Wierzbicki, J. Czartoryski, Wasilewski, Zawadzki, W. Koziębrodzki, Mioszowski, A. Rey, S. Badeni, Madeyski, Czaykowski, ks. Sawa, R. Czartoryski, Gnoiński.

1875

Whiosek.

Whiosek

Whiosek is a small town in the state of Ohio, located in the western part of the state. It is situated on the banks of the Ohio River, which is one of the largest rivers in the United States. The town has a population of approximately 1,000 people and is known for its scenic views and historical significance. The town was founded in the early 19th century and has since grown into a small but vibrant community. It is a popular destination for tourists looking for a peaceful retreat or a place to enjoy the natural beauty of the region. The town is also home to several historical landmarks and museums that provide a glimpse into the town's rich past.

Whiosek

Whiosek is a small town in the state of Ohio, located in the western part of the state. It is situated on the banks of the Ohio River, which is one of the largest rivers in the United States. The town has a population of approximately 1,000 people and is known for its scenic views and historical significance. The town was founded in the early 19th century and has since grown into a small but vibrant community. It is a popular destination for tourists looking for a peaceful retreat or a place to enjoy the natural beauty of the region. The town is also home to several historical landmarks and museums that provide a glimpse into the town's rich past.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

I. Ażeby w odpowiedniej drodze wpłynął na to, iżby w nowym kodeksie karnym obok innych postanowień co do kary więzienia umieszczone zostały także odpowiednie przepisy, któreby przewidywały i stosownie unormowały kary za pomocą osiedlenia w rolniczych koloniach karno - poprawczych zbrodniarzy ze stanu rolniczego po raz pierwszy przed Trybunałem karnym stojących;

II. ażeby c. k. Rząd raczył jak najspieszniej przedsięwziąć odpowiednie kroki w tym kierunku, ażeby w kraju naszym urządzoną została podobna kolonia rolnicza karno-poprawcza, na razie przynajmniej dla przestępców nieletnich.

Lwów 27. Września 1883.

Teofil Merunowicz

wnioskodawca.

Madeyski, Czerkawski, Max, Wierzbicki, Zawadzki, Gnoiński, Lenartowicz, Mikołaj Sieczyński, Feliks Biliński, Bereźnicki, Liniński, Romańczuk, Żarski, Bobczyński, Tytus Kowalski, Henryk Janko, Władysław Żuk Skarszewski.

1875

Wiosna

Wiosna jest czas...

...

Wiosna jest czas, kiedy natura budzi się z zimowego snu. Wiosna jest czas, kiedy słońce przynosi ciepło i światło. Wiosna jest czas, kiedy wiatr przynosi nadzieję i miłość. Wiosna jest czas, kiedy serce przynosi radość i szczęście. Wiosna jest czas, kiedy życie przynosi sens i cel. Wiosna jest czas, kiedy miłość przynosi harmonię i spokój. Wiosna jest czas, kiedy przyroda przynosi piękno i majestät. Wiosna jest czas, kiedy człowiek przynosi dobro i miłość. Wiosna jest czas, kiedy świat przynosi nadzieję i światło.

...

Wiosna jest czas...

...

Wiosna jest czas, kiedy natura budzi się z zimowego snu. Wiosna jest czas, kiedy słońce przynosi ciepło i światło. Wiosna jest czas, kiedy wiatr przynosi nadzieję i miłość. Wiosna jest czas, kiedy serce przynosi radość i szczęście. Wiosna jest czas, kiedy życie przynosi sens i cel. Wiosna jest czas, kiedy miłość przynosi harmonię i spokój. Wiosna jest czas, kiedy przyroda przynosi piękno i majestät. Wiosna jest czas, kiedy człowiek przynosi dobro i miłość. Wiosna jest czas, kiedy świat przynosi nadzieję i światło.

Aleg. 55.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem drugiego preliminarza budżetu dla
Rubryki IX. funduszu krajowego na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

W preliminarzu budżetu krajowego przedłożonym Wysokiemu Sejmowi na rok 1884. zawarty już jest preliminarz dla Rubr. IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“ na sumę ogólną 70.596 złr. Preliminarz ten sporządzony został na podstawie tabeli dyslokacyjnej c. k. żandarmeryi z dnia 1. Stycznia 1883.; tymczasem po wygotowaniu powyższego preliminarza zawiadomiła nas c. k. komenda żandarmeryi odezwą z dnia 6. Czerwca 1883 l. 3685, iż c. k. Ministerstwo obrony krajowej rozporządzeniem z dnia 20. Maja 1883 l. 7379 postanowiło powiększyć stan żandarmeryi z powodu budowy kolei transwersalnej i Jarosławsko-Sokalskiej o 93 ludzi, skutkiem czego i liczba posterunków o 23 się zwiększyła.

Z tego powodu udzieliła nam c. k. komenda żandarmeryi tabelę dyslokacyjną obowiązującą w skutek powyższego rozporządzenia ministryalnego od 1. Lipca 1883. i preliminarz potrzeb kwaterunkowych z uwzględnieniem powyższego pomnożenia stanu żandarmeryi, które jednak tylko w miarę potrzeby z postępem budowy kolei nastąpić ma i dopiero w roku 1884. w zupełności przeprowadzonym będzie.

Z powodu więc powyższej zmiany stanu żandarmeryi przedkłada Wydział krajowy **Alegat.** drugi preliminarz dla Rubr. IX. na rok 1884. sporządzony na podstawie tabeli dyslokacyjnej obowiązującej od d. 1. Lipca 1883 r., według którego koszta kwaterunkowe żandarmeryi na rok 1884. preliniuje się na

. . . . .	74.592 złr.
koszta urządzenia nowych koszar na	1.200 „
na podwyższenie czynszów najmu	1.000 „
i na sprawienie łóżek i pościeli	2.411 „

Co się tyczy kosztów sprawienia łóżek i pościeli, takowe obliczone zostały według kosztorysu c. k. komendy żandarmeryi dla 93 ludzi na . . . . . 3.559 złr. 11 ct. gdy jednak z powodu częściowego zwiększenia stanu żandarmeryi skutkiem otworzenia pięciu nowych posterunków już w ciągu r. bieżącego a to: w Suchej, Zarszynie, Jaśliskach, Przybysławicach i w Machowie wydano na ten cel . 1.148 „ 10 „ przeto na koszta te wstawia się w preliminarzu na r. 1884 tylko . . . . . 2.411 „ — „ a. w. na pokrycie zaś wydanej już w roku bieżącym kwoty 1.148 złr., uprasza Wydział krajowy o przyzwolenie dodatkowego kredytu w takiejże kwocie na rok 1883.

W myśl powyższego wyводу Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony projekt budżetu dla Rubr. IX. funduszu krajowego na r. 1884. „Kwaterunkowe żandarmeryi“ — oraz przyzwolić na pokrycie kosztów sprawienia łóżek i pościeli w roku 1883. dodatkowy kredyt dla Rubr. IX. funduszu krajowego za r. 1883. w kwocie 1.148 złr.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 1. Października 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Waleryan Podlewski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

PRELIMINARZ
do funduszu krajowego rubryki IX.
kwaterunkowe żandarmeryi
na rok 1884.

W skutek pomnożenia korpusu żandarmeryi o 93 ludzi na mocy reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. Maja 1883. L. 7379/1728 III.

Wydutki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególności	Zwy- czajne	Nad- zwyczajne	Razem
ry- bryki	po- zycy				
Złote austriackie					
IX.		Kwaterunkowe żandarmeryi.			
	89	Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.846		
	90	Oświetlenie koszar	2.167		
	91	Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli:			
		" " " " dla oficerów i służących	450		
	92	" " " " niższych stopni	20		
	93	" " " " żołnierzy	1.696		
	94	" " " " kuchennych	705		
	95	Pranie bielizny pościelnej dla żołnierzy, furyerów i woźnych	1.897		
	96	Naprawa bielizny pościelnej	166		
	97	Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	441		
	98	Świeże dopełnianie i napełnianie sienników i poduszek słomianych	1.034		
	99	Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.083		
	100	Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	510		
	101	" " pomieszczeń oficerów, rachmistrzów furyerów i woźnych	585		
	102	Różne inne wydatki	500	—	20.100
	103	Najem pomieszczeń i koszar	54.492	—	54.492
	104	Na urządzenie nowych koszar utrzymać się mających	1.200	—	1.200
	105	Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie posterunków	1.000	—	1.000
	105 ^{1/2}	Na sprawienie łóżek i pościeli	—	2.411	2.411
		Suma rubryki IX.	76.792	2.411	79.203

Preliminarz na rok 1884.

Wydatki.

Wynikłość z roku 1882.	Kwota uchwalona na rok 1883.	W y j a ś n i e n i a
		Za podstawę do obliczenia potrzeb korpusu całego służy prawo organiczne c. k. żandarmeryi z dnia 18. stycznia 1851. Przy wymiarach ilości materyałów stosowano się ile możności do uchwał sejmowych z lat 1866, 1869 i 1872. Stan czynny korpusu żandarmeryi w Galicyi zawiera wedle tabeli dyslokacyjnej, począwszy od 1. lipca 1883: <i>Przy sztabie</i>: 1 komendant pułkownik, 1 major, 1 porucznik adjutant, 1 rotmistrz-rachmistrz, 2 wachmistrzów rachunkowych, 1 wachmistrz-pisarz, 1 komendant posterunkowy, 2 woźnych. <i>Przy oddziale naukowym</i>: 1 porucznik, 1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy. <i>Przy komendach oddziałowych</i>: 6 rotmistrzów, 4 poruczników, 3 podporuczników, 5 wachmistrzów manipulacyjnych, 74 wachmistrzów posterunkowych, 224 komendantów posterunkowych, 1.044 żołnierzy, 298 stacyi posterunkowych, 45 expozytur, 13 komend oddziałowych, 1 szkoła wyższych stopni żołnierzy, 18 służących oficerskich, 2 żony żołnierzy. Szczegółowy preliminarz potrzeb na rok 1884 sporządziła c. k. komenda żandarmeryi i przedłożyła Wydziałowi krajowemu do L.W. 40.077/83. Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdził wykaz czynszów za wynajęte pomieszkania dla sztabu i na koszary oddziałowe c. k. komendy żandarmeryi na kwotę 81.166 zł. 39 ct. Odtrąciwszy od tej kwoty: a) za kwaterunek sztabu i noclegowe niższych stopni żołnierzy kwotę 18.373 zł. 95 ct.; b) za kwaterunek 227 żandarmów w posterunkach dla kontroli (des Viehbestandkatasters) przypadający na c. k. Skarb państwa 8.300 zł., pozostaje należytość 54.492 zł. 39 ct., którą to kwotę zamieszcza się w zaokrągleniu pod poz. 103. — Na rok 1883. uchwalono 71.946 zł., w porównaniu z preliminowaną na rok 1884. kwotą 79.203 zł. okazuje się zwiększenie o 7.257 zł., a to w skutek reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. maja 1884. L. 7.379/1.728 III. z powodu budowy galicyjskiej kolei Transwersalnej i Jarosławsko-Sokalskiej pomnożono stan żandarmeryi w Galicyi o 93 żandarmów i otworzono 23 nowych posterunków, jak również z powodu sprawienia łóżek i pościeli dla powyż pomnożonego korpusu żandarmeryi.
71.413	71.946	

Aleg. 56.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 4. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm co następuje:

„1. Sejm zgadza się na budowę gmachu szkolnego dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach pod warunkiem:

- a) żeby plany budynku zastosowane były do praktycznego kierunku, w jakim szkoła rozwijać się powinna;
- b) że połowę kosztów budowy powyższej, które nie mają przenosić 67.000 zł. w. a., pokryje c. k. Rząd ze skarbu Państwa“.

„2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zarządził wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysów powyższej budowy i przeprowadził na podstawie tychże planów i kosztorysów rokowania z c. k. Rządem w przedmiocie udzielenia subwencji ze skarbu Państwa na jej wykonanie“.

„3. Sejm upoważnia Wydział krajowy na wypadek pomyślnego wyniku rokowań ad 2) do wykonania projektowanej budowy w ciągu lat 1883, 1884 i 1885 i do wstawienia kwot potrzebnych na wykonanie w preliminarzu funduszu krajowego na lata 1884 i 1885“.

„4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia melioracji łąk i drenowania pól folwarku Dublańskiego na podstawie załączonych planów i kosztorysów robót rzezonych w miarę funduszy przyzwolonych przez Sejm na cele powyższe“.

„5. Na osuszenie łąk i sporządzenie planów całej melioracji pól i zdrenowania części tychże obejmujących pole doświadczalne otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.500 zł. na rok 1883“.

„6. Na pokrycie kosztów nabożeństwa dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach obrządku gr. kat. otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 300 zł. na tenże rok“.

„7. Sejm przyjmuje do wiadomości statut stacyi oceny nasion przy krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublanach“.

Nadto wydał Wysoki Sejm na tamże posiedzeniu następującą rezolucję:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przedłożył na najbliższej sesyi plan urządzenia, bez znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, wspólnego mieszkania dla uczniów w obrębie zakładu z odpowiednio zaprowadzonym porządkiem domowym“.

Dalej przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 14. Października 1882. Wydziałowi krajowemu, jako komisji specjalnej, następujący wniosek pośła Antoniewicza:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące rezolucye:

Wzywa się Wydział krajowy:

„1) ażeby przedsięwziął odpowiednie kroki, by subwencya z funduszu państwowego dla szkół Dublańskich była znaczniejszą; i

2) aby na następującej sesji sejmowej przedłożył projekt, którymby umożliwiono także właścicielom mniejszych majątków korzystać z dobrodziejstw szkoły dublańskiej“.

I.

Podana na wstępie uchwałą wraz z rezolucyą udzielił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 11. Października 1882. L. 49.206. Dyrekcji krajowych szkół rolniczych w Dublanach z wezwaniem, ażeby:

1. na podstawie dawniejszych operatów wypracowała w porozumieniu z inżynierem p. Bolesławem Rostkowskim ostateczny szkic budynku szkolnego,

2. ułożyła plan czyniący zadość żądaniu zawartemu w rezolucyi Wysokiego Sejmu.

Nowy szkic i kosztorys, wypracowany wskutek polecenia ad 1), oddał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 17 Kwietnia r. b. L. 14.378. do zbadania p. Maciejowi Moraczewskiemu, c. k. Rady budownictwa. Po konferencji zaś, na której p. Moraczewski w obecności grona profesorów Dublańskich wypowiedział swe uwagi w przedmiocie rzeczonych operatów, porucił Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 16. Czerwca b. r. L. 28.100. temuż p. Moraczewskiemu wypracowanie planu i kosztorysu projektowanego budynku.

Wywiązując się z zadania swego, przedłożył p. Moraczewski relacyą z dnia 22. Września r. b. załączony % plan budynku wraz z kosztorysem (złożone w kancelaryi sejmowej).

W kosztorysie tym obliczono kosztą budowy na 74.000 zł. w. a., zatem o 7.000 zł. w. a. nad kwotę przez Wysoki Sejm wyznaczoną. Nadmienić jednak wypada, że p. Moraczewski przyjął za podstawę obliczenia lwowskie ceny materiału. Ponieważ zaś cegły do projektowanej budowy dostarczy w danym razie cegielnia folwarku Dublańskiego po cenie znacznie niższej od cen lwowskich, (10 do 12 zł. w. a. zamiast 22 zł. w. a. za tysiąc), przeto nie ulega wątpliwości, że kosztą budowy nie przeniosą kwoty pierwotnie preliminowanej a nawet jej nie osiągną. Spodziewane zaoszczędzenie wyniesie podług obliczenia p. Moraczewskiego około 12.000 zł. w. a., budynek więc będzie kosztował około 62.000 zł. w. a. czyli o 5.000 zł. w. a. mniej, niż pierwotnie preliminowano. W dotychczasowych preliminarzach nie uwzględniono jednakże robót dodatkowych, jak urządzenia ścieków, kanałów, tudzież obrukowania około nowego gmachu i zajazdu. Wykonanie zaś tych robót, na które Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi w swoim czasie szczegółowy kosztorys, pociągnie za sobą wydatek dodatkowy preliminowany przez p. Moraczewskiego ryczałtowo na 10.000 zł.

Polecenia Wysokiego Sejmu, odnoszącego się do rokowań z c. k. Rządem w sprawie budowy gmachu szkolnego w Dublanach, nie mógł Wydział krajowy ściśle wykonać, ponieważ, jak już wyżej podano, otrzymał plan i kosztorys gmachu dopiero przed kilku dniami. Pomimo tego c. k. Rząd na podstawie dawniejszych przedstawień Wydziału krajowego oraz przywiedzionej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu, którą mu przesłało Bióro marszałkowskie, powziął już w sprawie powyższej decyzję dającą pewność, że żądaniu Wysokiego Sejmu stanie się zadość w zupełności. C. k. Prezydium Namiestnictwa oznajmiło bowiem Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 2. Sierpnia r. b. L. 7.969/pr., że J. E. p. Minister rolnictwa „gotów jest zażądać od Rady państwa tytułem subwencji państwowej na budowę nowego gmachu dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach kredytu w kwocie 33.000 zł. w. a. rozdzielić się mającej na 4 lata począwszy od roku 1884, a to w tem przypuszczeniu, że z powodu również projektowanego urządzenia wspólnego mieszkania dla uczni rzeczzonego zakładu naukowego nie będzie żądaną dalsza subwencya z funduszków państwowych,

i z tem zastrzeżeniem, że c. k. zarządowi państwa udzielone zostaną do rozpoznania plany detajlne i kosztorysy nowej budowy poimionowanego gmachu szkolnego“.

Ażeby przyspieszyć rozpoczęcie budowy, upoważnił Wydział krajowy Administrację folwarku Dublańskiego już w roku bieżącym do wypalania cegły dla gmachu szkolnego. Jednakże z powodu równoczesnego wypalania rurek drenowych oraz trudności pozyskania zdolnego ceglarza cegielnia folwarczna dotąd tylko stosunkowo mały zapas cegły przysposobić zdołała. Potrzeba zaś jeszcze rok czasu, ażeby przy pomocy drngiego pieca, który Wydział krajowy postawić zamierza, przygotować zapas cegły wystarczający do rozpoczęcia budowy. Z tego powodu Wydział krajowy z upoważnienia Wysokiego Sejmu do wstawienia części kwoty potrzebnej na wykonanie budowy w preliminarz funduszu krajowego na rok 1884, tylko o tyle zrobił użytek, że preliminował na tenże rok (Rubr. XV poz. 189) kwotę 8.000 zł. w. a. na przygotowanie materiału, licząc przytem na podstawie odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 2. Sierpnia b. r. L. 7.969/pr. na taką samą dotację ze skarbu Państwa.

Co się tyczy zarządzonego przez Wysoki Sejm planu urządzenia wspólnego mieszkania dla uczniów szkoły wyższej w obrębie zakładu, to Wydział krajowy polecił wprawdzie Dyrekcji szkół Dublańskich, jak nadmieniono już wyżej, ułożyć taki plan, lecz ze względu na ścisły związek, w jakim sprawa urządzenia pomieszkań dla uczniów stoi z sprawą budowy nowego gmachu szkolnego, nie mógł wymagać, aby Dyrekcya rzeczzone polecenie wykonała w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem.

Jeżeli bowiem w myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu wykonanie projektu nie ma pociągnąć za sobą znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, to zdaniem Wydziału krajowego projekt ograniczonym być musi do przeistoczenia na mieszkania dla uczniów ubikacyi, jakie się opróżnią w dotychczasowym budynku szkolnym po wybudowaniu nowego gmachu szkolnego. Ułożenie więc planu urządzenia pomieszkań dla uczniów wypada odroczyć do czasu, kiedy ostateczne ustanowienie planu nowego gmachu szkolnego dostarczy podstawy do ocenienia, o ile dawnego budynku szkolnego można będzie w przyszłości użyć na inne cele.

II.

Wnioski posła Antoniewicza, które Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu jako Komisji, nie nastęczyły Wydziałowi krajowemu przedmiotu do działania w sprawach szkół Dublańskich, a to z następujących powodów:

W pierwszym z wniosków swych żąda poseł Antoniewicz, aby Wydział krajowy przedłożył projekt „którymby umożliwiono także właścicielom mniejszych majątków korzystać z dobrodziejstw szkoły Dublańskiej“. Zważywszy zaś, że niższa szkoła rolnicza czyli tak zwana szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach założoną została w celu kształcenia synów właścicieli mniejszych posiadłości, że dalej organizacya tej szkoły od chwili jej założenia celowi odpowiadała i wydawała zawsze rezultaty zupełnie zadowolniające, że wreszcie korzystanie z tej szkoły ułatwiały i ułatwiają synom właścicieli mniejszych posiadłości od czasu objęcia szkoły na własność kraju, jak dowodzą budżety szkoły, bardzo liczne stosunkowo stypendya z funduszu krajowego; Wydział krajowy nie widzi potrzeby jakiegokolwiek donioślejszej zmiany w organizacyi szkoły, a nie może również przemawiać za podwyższeniem dotacyi z funduszu krajowego na utrzymanie jej uczniów, ponieważ znaczniejszej niż obecna liczbie uczniów folwark Dublański nie mógłby dostarczyć zatrudnienia.

Co się tyczy drngiego wniosku, żądającego, aby Wydział krajowy „przedsięwziął odpowiednie kroki, by subwencya z funduszu państwowego dla szkół Dublańskich była znaczniejszą“, to zdaniem Wydziału krajowego znaczny wzrost wydatków na szkoły Dublańskie istotnie najzupełniej usprawiedliwiłby żądanie kraju, aby c. k. Rząd podwyższył przyznaną pierwotnie na utrzymanie szkół rzeczonych dotację ze skarbu państwa. Wydział krajowy sądził jednak, że w chwili, kiedy toczyły się rokowania o znaczniejszą subwencję państwową nadzwyczajną na potrzeby szkół Dublańskich, upo-

mnienie się o podwyższenie dotacji zwyczajnej nie było na czasie i nie byłoby odniosło skutku pożądanego, a z tego powodu Wydział krajowy nie mógł się oświadczyć za wnioskiem posła Antoniewicza.

III.

Uzupełniając organizację kraj. wyższ. szkoły rolniczej w Dublanach, ustanowił Wydział krajowy na podstawie wniosków Kuratoryi szkół Dublańskich, rozporządzeniem z dnia 15. czerwca r. b. l. 26.216 szczegółowe przepisy o egzaminach i świadectwach a równocześnie zmodyfikował wydane poprzednio przepisy porządkowe i przepisy dyscyplinarne dla uczniów szkoły wyższej.

Przepisy o egzaminach i świadectwach uwydatniają praktyczny kierunek szkoły, stanowiąc pomiędzy innymi, że Komisya egzaminowa dla egzaminu głównego ma się składać w połowie z gospodarzy praktycznych. Przepis zaś powyższy znalazł zastosowanie już w roku bieżącym, gdyż Wydział krajowy wspomnianem rozporządzeniem powołał zarazem na członków Komisji egzaminowej dla egzaminu głównego pp. Hipolita Bohdana, Wilhelma Bischofa, Marjana Czajkowskiego, Adolfa Ebenbergera, Wilhelma Habichta, Edwarda Jędrzejowicza, Tadeusza Langiego, Franciszka Paszkowskiego, Stanisława Polanowskiego, Kazimierza Potworowskiego, Bolesława Śmiałowskiego, Władysława Struszkiewicza i Stanisława Zeleńskiego.

Z pomiędzy innych spraw szkół Dublańskich zasługuje przede wszystkim na wzmiankę sprawa zakupna domu postawionego w Dublanach przez przedsiębiorców na gruncie szkolnym zadzierżawionym od Wydziału krajowego. Dom ten, przeznaczony pierwotnie na mieszkania dla uczniów szkoły wyższej, wynajął był Wydział krajowy na czas od 1. Lipca 1880 do 30. Czerwca r. b. na pomieszczenie jednego profesora i adjunkta za czynsz roczny w kwocie 700 złr. w. a. W roku bieżącym właściciele domu przedłożyli propozycję, ażeby Wydział krajowy go nabył. Ponieważ zaś wskutek usunięcia pomieszczeń z planu nowego gmachu szkolnego postawienie gmachu tego brakowi pomieszczeń takich całkowicie nie zaradzi, z drugiej zaś strony cena domu na podstawie oceny, którego z polecenia Wydziału krajowego dokonali znawcy, okazała się umiarkowaną a zakupno wobec wysokości opłacanego dotąd czynszu zapewniało niezaprzeczone korzyści, przeto Wydział krajowy zakupił wspomniany dom, pokrywając cenę zakupna w kwocie 4.200 złr. w. a. z funduszu dyspozycyjnego.

Z robót, na które Wysoki Sejm w celu zaspokojenia nadzwyczajnych potrzeb szkół Dublańskich utworzył był Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 24. Października, 1881. kredyt dodatkowy, pozostawała do wykonania budowa studni. Zaspokojenie tej potrzeby doznało zwłoki z powodu trudności znalezienia wody źródlanej w pobliżu zabudowań zakładowych. W roku bieżącym jednak powiodło się trudność tę pokonać i wybudować studnię, która pod względem ilości dostarczanej wody (jakość wody nie została jeszcze dokładnie zbadaną) czyni zadość wymaganiom.

Towarzystwo bratuiej pomocy uczniów kraj. wyż. szkoły rolniczej w Dublanach wniosło w ciągu przeszłorocznej sesji sejmowej petycję o wyznaczenie stałej rocznej dotacji na bibliotekę Towarzystwa. W skutek petycji tej, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu niezatwierdzoną, wezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 28. Października 1882 l. 51258 Dyrekcyę szkół Dublańskich, ażeby doniosła, w jakie dzieła należałoby zaopatrzyć bibliotekę Towarzystwa, a po otrzymaniu relacji Dyrekcyi udzielił Towarzystwu na cel powyższy zasiłek w kwocie 100 złr. w. a. z funduszu dyspozycyjnego.

Skład Kuratoryi krajowych szkół rolniczych w Dublanach zmienił się w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem o tyle, że w miejsce księcia Adama Sapiehy, który zrezygnował z godności członka Kuratoryi, komitet c. k. gal. Towarzystwa gosp. podług relacji z dnia 10. Marca r. b. l. 571 zamianował delegatem swym w Kuratoryi p. Leonarda hr. Pinińskiego.

W gronie nauczycieli szkół Dublańskich zaszły w tymże peryodzie następujące zmiany:

1. Z powodu dłuższej słabości p. Zygmunta Strusiewicza, profesora krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, porucił Wydział krajowy na wniosek Dyrekcyi szkół Dublańskich dekre-

tem z dnia 29. Września 1882 L. 46556 aż do dalszego rozporządzenia wykład administracyi w zastępstwie p. Strusiewicza oraz wykład ustaw rolnych za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 75 zł. w. a. p. Dr. Karolowi Schweizerowi. Od obowiązków powyższych zwolnionym został następnie Dr. Schweizer dekretem Wydziału krajowego z dnia 31. Lipca r. b. L. 38338.

2. P. Zygmunta Strusiewicza, profesora krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, oddalił Wydział krajowy w drodze dyscyplinarnej ze służby dekretem z dnia 9. Grudnia 1882 r. L. 60492;

3. Na posadę zaś opróżnioną przez nastąpienie p. Strusiewicza powołał na przedstawienie Kuratoryi i w porozumieniu z c. k. Ministerstwem rolnictwa dekretem z dnia 25. Maja r. b. L. 24290 p. Zygmunta Kahanego, dotychczasowego adjunkta szkoły wyższej.

4. P. Dr. Stanisław Kruszyński, asystent zoologii przy szkole wyższej, ustąpił z tej posady z końcem Sierpnia 1882 dla objęcia posady zastępcy inspektora chowu bydła przy komitecie c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego.

5. W skutek tego Wydział krajowy zamianował na przedstawienie Kuratoryi dekretem z dnia 10. Listopada 1882 L. 54806 asystentem przy katedrze zoologii p. Michała Kociubę, kandydata stanu nauczycielskiego, zatrzymując przytem p. Dr. Kruszyńskiego jako docenta z wynagrodzeniem rocznym w kwocie 360 zł. w. a.

6. Ks. Mikołaj Pawłowski zrezygnował z posady kapelana szkół Dublańskich i katechety tamtejszej szkoły niższej w skutek czego

7. Wydział krajowy powołał na przedstawienie Kuratoryi dekretem z dnia 28. marca b. r. L. 14324 na posadę powyższą ks. Teodora Telakowskiego, kapłana obrz. gr. kat.

Nominacya ks. Telakowskiego uchyliła w części potrzebę użycia kredytu, otwartego na mocy następu 6. przywiedzionej na wstępie uchwały, na cel przez Wysoki Sejm wskazany t. j. na pokrycie kosztów nabożeństwa dla uczniów szkoły niższej obrządku gr. kat.

Z kredytu tego skorzystał przeto Wydział krajowy w ten sposób, że rozporządzeniem z dnia 28. Marca r. b. L. 12962 wyznaczył 190 zł. w. a. na sprawienie mszału, ornatów i t. d. do użytku kapłana obrządku gr. kat., a równocześnie upoważnił Dyrekeyę szkół Dublańskich do obrócenia reszty kredytu na pokrycie kosztów sprowadzania kapłana obrządku rzym. kat.

Uczniów liczyły w roku szkolnym 1882/83:

Wyższa szkoła rolnicza 56, niższa szkoła rolnicza 28.

IV.

Z spraw folwarku Dublańskiego wymienić wypada jako najważniejsze następujące:

1. Na podstawie ustępu 4. i 5. przywiedzionej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu zawezwał Wydział krajowy Administracyę folwarku rozporządzeniem z dnia 18. Października 1882 L. 51408 do wykonania w roku następnym robót melioracyjnych, na które Wysoki Sejm otworzył kredyt na r. 1883. Odtąd przeprowadzono zaprojektowane osuszenia łąk Dublańskich. Rozpoczęcie zaś robót około drenowania pól doznało zwłoki, ponieważ Administracya folwarku nie zdołała w ciągu roku 1882 przysposobić potrzebnych rurek. Obecnie jednakże posiada już folwark dostateczny zapas rurek, tak że w ciągu jesieni będzie można wykonać część robót drenarskich przypadającą na rok bieżący.

2. Spełniając polecenie Wysokiego Sejmu z dnia 24. Października 1881, zaciągnął Wydział krajowy na hipotekę folwarku Dublańskiego, po uzyskaniu cesyi pierwszeństwa od c. k. gal. Towarzystwa gosp., pożyczkę w kwocie 11.600 zł. w. a. z gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w 5% listach zastawnych.

3. Zabudowania folwarczne uzupełniono przez postawienie szopy na zboże i kuźni. Szopę wybudowała Administracya folwarku we własnym zarządzie na podstawie planu i kosztorysu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 6. Czerwca 1882 L. 26224, a wydatek na budowlę powyższą należy do rzędu tych wydatków, na których pokrycie Wysoki Sejm otworzył kredyt dodatkowy uchwałą z dnia 24. Października 1881. Postawienie zaś kuźni, uwzględnione w bu-

dziecie folwarcznym na rok bieżący, wykonaniem zostało również we własnym zarządzie na podstawie planu i kosztorysu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 27. Kwietnia r. b. L. 12030.

4. Na wniosek Administracyi folwarku upoważnił ją Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 28. Marca r. b. L. 14805 do zreorganizowania obory Dublańskiej, a mianowicie do zakupienia 1 buhaja i 12 krów rasy Angeln dla zastąpienia wyprzedac się mającej reszty sztuk bydła rasy holenderskiej.

5. Wreszcie nadmienić wypada, że Wydział krajowy wyznaczył rozporządzeniem z dnia 5. Stycznia r. b. L. 56603 Administratorowi folwarku, który poprzednio funkcyę swe pełnił bezpłatnie, począwszy od r. 1881 wynagrodzenie w formie tanyemy od czystego zysku z gospodarstwa.

Na podstawie wywodu powyższego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych szkół rolniczych w Dublanach i folwarku Dublańskiego z dnia 1. Października 1883 L. 48062.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na przysposobienie materyałów do budowy gmachu szkolnego dla wyższej szkoły rolniczej w Dublanach kredyt do wysokości 8.000 zł. w. a. na r. 1884.“

Lwów dnia 1. Października 1883.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydz. kraj.

Aleg. 57.
Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na następnej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy o policyi ogniowej.

Lwów dnia 3. października 1883.

Tadeusz Romanowicz

wnioskodawca.

Bereźnicki, Romańczuk, Fruchtman, Pławicki, Hausner, A. Sapieha, Dr. Weigel, Mieroszowski, Gnoiński, Kaczała, Gross, Max, Małecki, Majer, St. Badeni, Liniński, Lenartowicz, Wasilewski, Waygart, W. Sapieha, Kapri, Czerkawski, Sieczyński, Henzel, Polanowski, Kowalski, Biliński, Zawadzki, W. Żuk Skarszewski, Merunowicz, Ochrymowicz, St. Stadnicki, Wierzbicki.

... ..

... ..

Aleg. 57

Wiosiek

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Aleg. 58.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w odpowiedniej drodze postarał się albo o zaprowadzenie trafik solnych, albo też w inny jakikolwiek sposób rozciągnął kontrolę nad drobiazgową sprzedażą soli w topkach dla uchronienia ludności od nadużyć handlarzy.

Lwów dnia 27. Września 1883.

Teofil Merunowicz

wnioskodawca.

Gross, St. Jędrzejowicz, Pławicki, A. Hoppen, Rey, S. Henzel, Polanowski, Ochrymowicz, A. Gorayski, Zoll, A. Sapięha, A. Potocki, Lenartowicz, Romanowicz, W. Żuk Skarszewski, Liniński, Kowalski, Biliński, Sieczyński, M. Romańczuk.

1910

Wniosek.

Wniosek o zmianę

Wniosek o zmianę w art. 101 Konstytucji, w tym celu, aby w tym artykule, w zdaniu pierwszym, po słowach "władza wykonawcza" dodać słowa "i sądy" i w zdaniu drugim, po słowach "władza ustawodawcza" dodać słowa "i sądy".

Wniosek o zmianę

Wniosek o zmianę

Wniosek o zmianę w art. 102 Konstytucji, w tym celu, aby w tym artykule, w zdaniu pierwszym, po słowach "władza wykonawcza" dodać słowa "i sądy" i w zdaniu drugim, po słowach "władza ustawodawcza" dodać słowa "i sądy".

Aleg. 59.

Wniosek.

Zważywszy, że w wielu miejscowościach kraju odbywają się jarmarki i targi częściej jak na to pozwalają nadane przywileje lub koncesye władzy politycznej;

zważywszy, że w ogóle ilość jarmarków i targów odbywanych w różnych dniach tygodnia jest większą jak tego wymagają stosunki handlowe i przemysłowe kraju, co odrywa ludność od pracy, wpływa więc szkodliwie na dobrobyt ogólny i moralność ludności wiejskiej;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) Ażeby przeprowadził w całym kraju ograniczenie liczby jarmarków i targów w każdej miejscowości do dni wyrażonych w przywileju lub koncesyi i czuwał ściśle nad przestrzeganiem wydanych w tej mierze poleceń;

2) ażeby dla większych miast w kraju wyznaczył dwa dni targowe, a dla miast mniejszych jeden i ten sam dzień targowy w tygodniu, z wolnością przeniesienia, gdyby święto uroczyste na dzień targowy przypadło.

Lwów dnia 3. października 1883.

J. Męciński

wnioskodawca.

J. Czartoryski, Mieroszowski, B. Żarski, Wład. Koziembrodzki, Aug. Gorayski, Słonecki, Ma-deyski, Dembowski, Pilat, Płaziński, Zawadzki, Seweryn Henzel, ks. Kopyciński, Błażowski, Wład. Struszkiewicz, R. Łubiński, Starowiejski, Szeptycki, St. Badeni, Kazimierz Badeni, Tadeusz Langie, Czesł. Lasocki.

1898

Wniosek

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Aleg. 60.

Wniosek.

Z uwagi, iż w skutku ciągle powstających nowych dróg i kolei żelaznych potrzeba szutru się wzmaga;

z uwagi, iż prawo do poboru szutru z rzek publicznych nie jest należycie uregulowane, i że z tego powodu w miarę wzmagającej się potrzeby szutru coraz częściej powtarzają się wątpliwości i nieporozumienia przy wykonywaniu tego prawa.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Rządem starał się o uregulowanie we właściwej drodze prawa do poboru szutru z rzek publicznych i aby w tej mierze na najbliższej sesji sejmowej sprawę zdał“.

Starowiejski

wnioskodawca.

R. Łubieński, Struszkiewicz, Adam Skrzyński, Płaziński, Zborowski, W. Sapięha, Podlewski
K. Scipio, Słonecki, Szeptycki, Żywicki, Kazimierz Badeni, Stanisław Badeni, Adam Jędrzejowicz.

Wniosek.

W sprawie... (faint text describing the subject of the application)

Wzrostki Sejmicy niejawidni:

Podczas... (faint text regarding the legislative process)

Wniosek
nr...

K. Komisja... (faint text at the bottom of the page)

Wniosek.

Zważywszy, że liczba osób pozbawionych wszelkiego mienia a nie mogących lub niechęcych utrzymać się uczciwą pracą, wzrasta w sposób obrażający uczucie miłości bliźniego a groźne dla bezpieczeństwa publicznego;

zważywszy, że szupasowanie tych osób na miejsce przynależności jakoteż leczenie ich z chorób z nędzy powstałych, pociąga za sobą ogromne wydatki z funduszków krajowych a nieskończenie większe jeszcze ciężary wkłada na gminy;

zważywszy, że jedynie skutecznym środkiem do zapobieżenia złemu jest, wedle doświadczeń otrzymanych w obcych krajach, umożliwienie uczciwego zarobku chętnym a zniewalanie do takowego niechętnych z pomiędzy rzeczonych osób;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu aby w porozumieniu z c. k. Rządem wypracował i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy dotyczącej zakładów pracy, przy odpowiednim udziale Skarbu Państwa w odnośnych kosztach“.

C h a m i e c

wnioskodawca.

Russocki, Weigel, Madeyski, Męciński, ks. Sawa, Hoppen, Majer, Wł. Struszkiewicz, Abrahamowicz, Małecki, Solecki, Hausner, Isakowicz, J. Czartoryski, Sembratowicz, Jaworski, S. Badeni.

Aleg. 62.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadać

1. O ile założenie gorzelnii gospodarskiej czysto na zysk obrachowanej odpowiada interesom gospodarstwa folwarcznego w Dublanach i może być pokrytem z funduszu dalszej hipotecznej pożyczki zaciągniętej na majątek Dublany amortyzowanej z przychodów.

2. O ile założenie podobnej gorzelnii jest pożytecznem dla szkoły wyższej w Dublanach i istniejącego tamże kursu gorzelnianego, jako środek demonstracyjny przy nauce gorzelnictwa i połączonego z tym przemysłem opasu bydła.

3. Jaką subwencję byłby gotów udzielić c. k. Rząd na rozszerzony i na racjonalne podstawy tym sposobem sprowadzony kurs gorzelniany.

Wynik tych badań przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesyi.

Edward Jędrzejowicz

wnioskodawca.

Artur Potocki, St. Jędrzejowicz, R. Potocki, Adam Jędrzejowicz, Łukasiewicz, K. Badeni, Borkowski, Miosroszowski, T. Laugie, Starowieyski, Augustynowicz, Zoll, Polanowski, Tyszkowski, Gniewosz, Torosiewicz, Wernicki, Rybicki, Struszkiewicz.

Wniosek.

Zważywszy, że postanowienia §. 14. sejmowej ordynacyi wyborczej z r. 1861 i §. 8. ordynacyi wyborczej powiatowej z r. 1866., zastrzegające posiadaczom dóbr tabularnych niżej 100 złr. opodatkowanych, głos wirylny w kuryi gmin wiejskich — tudzież ustawa o obszarach dworskich z r. 1866. wyłączająca posiadłości dominikalne ze związku gminnego, wydane zostały w czasie, gdy podział tabularnych posiadłości był niedozwolony;

Zważywszy, że dzielenie dóbr tabularnych ustawą krajową z dnia 1. Listopada 1868, dozwo-
lonem a ustawą państwową z dnia 6. Lutego 1869. ułatwionem zostało;

Że skutkiem tego wiele majątków tabularnych uległo zupełnej lub częściowej parcelacyi a ruch w tym kierunku wzmagać się musi, w miarę jak wartość ziemi wzrastać, a dobrobyt ludu wiejskiego podnosić się będzie;

Że przez parcelacyę ilość uprawnionych do głosu wirylnego w kuryi gmin wiejskich niepo-
miernie wzrasta, a liczni posiadacze podzielonych na drobne cząstki gruntów dawniej dominikalnych,
nie są w stanie wykonywać obowiązków wskazanych §. 8. ustawy o obszarach dworskich,

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu przedłożyć na najbliższej sesyi sejmowej projekta do zmiany sejmowej ordynacyi wyborczej, powiatowej ordynacyi wyborczej i ustawy o obszarach dworskich w tym kierunku, aby małe cząstki posiadłości dawniej dominikalnej nie opłacające pewnej minimalnej kwoty podatków bezpośrednich, nie nadawały prawa do głosu wirylnego w kuryi gmin wiejskich przy wyborach do Sejmu i do Rady powiatowej i zostały wcielone do związku gminnego.

Lwów dnia 4. października 1883.

Skałkowski

wnioskodawca.

A. Sapięha, Fruchtman, S. Badeni, Leon Chrzanowski, Rybicki, Romanowicz, Gniewosz, Tyszkowski, Rey, Starowiejski, Błażowski, Czajkowski, Lasocki, Płaziński, Żarski, Tadeusz Langie.

Aleg. 64.

Sprawozdanie

Komisji edukacyjnej o petycyi prof. Dr. Mikulicza (L. 108) żądające ustanowienia dwóch stypendyj w ilości 500 zł. w. a. rocznie dla kandydatów szkoły chirurgiczno-operacyjnej.

Wysoki Sejmie!

Komisya edukacyjna, mając sobie pod dniem 24. Września przydzieloną do sprawozdania powyższą petycję, przedewszystkiem zadała sobie pytanie: czy i o ile byłoby pożądanem przysparzanie krajowi biegłych chirurgicznych operatorów? od tego bowiem orzeczenie jej głównie zależeć musiało.

Odpowiedź na to pytanie nie wymagała długiego namysłu. Jeżeli słuszność wielokrotnie słyszeć się dających narzekań na brak lekarzy w ogóle mogłaby jeszcze ulegać jakiej wątpliwości, to niema już najmniejszej ze względu na niedostatek biegłych operatorów. Że tak jest, doświadczenie nieszczęściem stwierdza najzupełniej. Ileżto razy dla wykonania ważniejszej operacji, od której ocalenie życia chorego zawisło, musi tenże szukać pomocy jeśli już nie za granicą kraju, to przynajmniej dopiero w odległym na kilkadziesiąt mil Lwowie lub Krakowie, lub gdy stan choroby nie dopuszcza tak dalekiej podróży, a środki chorego na to pozwalają, ztamtąd sprowadzać operatora. Jeżeli jednak w tych razach jako tako dałoby się jeszcze zaradzić potrzebie, to cóż powiedzieć o przypadkach, w których i stan choroby i zamożność chorego nie dopuszczają mu szukać ratunku w jednym lub drugim sposobie; gdzie zwłoka grozi nieuleczonem kalectwem lub co gorsza nieochybną śmiercią, a gdzie biegła ręka operatora może ocalić życie, zachować matkę dzieciom, ojca rodzinie, członka społeczeństwu i obywatela może nie w jednym względzie przydatnego krajowi. Siły, jakie kraj dotąd posiada, potrzebie tej w żaden sposób zaradzić nie mogą. Wielce onaby się zmniejszyła, gdyby przynajmniej w każdym mieście powiatowem mógł się znaleźć w odpowiedni sposób wykształcony chirurg-operator, co jednak z pewnością nie nastąpi, jeżeli nie poda się ręki lekarzom, czującym powołanie do tego zawodu.

Wszakże szkoła operacyjna, którą prof. Mikulicz w Uniwersytecie krakowskim otworzyć zamierza, w inny jeszcze sposób przydatną być może krajowi. Pomija tu Komisya potrzebę obsadzania krajowcami katedr chirurgicznych w Krakowie i Lwowie, gdyby wreszcie Uniwersytet tego ostatniego otrzymał Wydział lekarski; bo potrzeba ta za rzadko się wydarza, aniżeli żeby dla niej samej wypadało obmyślać stałe stypendyjne zasiłki; atoli przysporzyłaby ona zastęp operatorów, którzy najodpowiedniejszymi byłiby do zajmowania posad sekundaryuszów po oddziałach chirurgicznych

większych szpitali w kraju, bo jako wykształceni fachowo, mogliby w potrzebie łatwo zastąpić lekarza pierwszego, a w każdym razie więcej być mu ku pomocy, niż młodzi mniej z chirurgią obeznani lekarze.

Z tych wszystkich powodów nie brak też szkół operacyjnych przy żadnym Uniwersytecie w Monarchii. — Galicya stanowi niezaszczytny wyjątek, któremu honor kraju i dobro ludności rychło zaradzić nakazuje.

Mogłoby tu jednak inne być pytanie: Skoro tyle młodzieży uniwersyteckiej oddaje się zawodowi lekarskiemu, to pocóż jeszcze osobnych zasiłków dla elewów szkoły operacyjnej? Krótka uwaga wystarczy tu za odpowiedź. Ze szkoły takiej korzystać może tylko uczeń, który już ukończył studia i posiada stopień doktora. Otrzymawszy ten stopień po przebyciu ciężkich wieloletnich trudów, i to w wielu razach wśród walki z niedostatkiem a przynajmniej z kłopotliwym położeniem, młody lekarz, oglądając się za owocem swej pracy, oddaje się praktyce do jakiej został usposobiony. A przecież szkoła operacyjna wymaga takiego klinicznego zajęcia, tak cały czas wyczerpuje, że wobec tego o innej praktyce prawie myśleć nie podobna. Jeżeli więc chcemy mieć wszechstronnie wykształconych operatorów, to byt materialny kandydatów do tego zawodu choć w części podczas studyów zabezpieczonym być musi.

Gdy tak, to ostatnie byłoby pytanie: czy fundusze kraju na to zezwalają? Pytanie to stało się groźnie wobec Komisji, pamiętnej na konieczność wszelkiej możliwej oszczędności; ono też skłoniło ją do tego, że żądanie wyrażone w petycji ogranicza do połowy, tj. w miejsce dwóch stypendyj dwuletnich, każde po 500 zł. w. a. rocznie, ośmiela się polecić uchwale W. Sejmowi jeden takież wysokości zasiłek, którego przyznawanie służyłoby Wydziałowi lekarskiemu, jako znającemu najlepiej uzdolnienie swoich wychowanców.

Czyniąc ten wniosek Komisya sądzi, że choć jej nie tajną potrzeba oszczędności, dopełnia jednak sumiennie swego obowiązku, jest bowiem przekonana, że wobec różnego rodzaju potrzeb, konieczność oszczędności musi być tylko względna; że w potrzebie, w której wchodzi w grę honor kraju i dobro ludności, ustąpić musi inna pozbawiona tego znaczenia a może dogadzająca tylko względom osobistym, że przestrzegając oszczędności w tych ostatnich razach, znajdzie się drobny zresztą zasiłek, o który komisya W. Izbę uprasza. Wnosi zatem Komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1) Celem umożliwienia studyów w szkole operacyjnej w Uniwersytecie krakowskim otworzyć się mającej, przeznacza się stypendyum w ilości 500 zł. rocznie, z którego kandydat do tego ukwalifikowany korzystać może przez 2 lata;

2) Stypendyum to przyznawać będzie Wydział lekarski Uniwersytetu krakowskiego“.

Lwów dnia 3. Października 1883.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Dr. Majer.

Aleg. 65.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej, dotyczące przyjęcia na fundusz krajowy poręczenia za kwotę 34.000 zł. a. w. udzieloną z funduszków państwa tytułem zaliczki bezprocentowej dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy.

Wysoki Sejmie!

Odezwaniami z dnia 27. Stycznia b. r. do L. 817/pr., z dnia 27. Marca b. r. do L. 2.739/pr. i z dnia 10. Maja b. r. do L. 4.657/pr. c. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy, że z przyzwolonej ustawą z d. 25. Marca 1883 kwoty 500.000 zł. na zaliczki zwrotne bezprocentowe dla ludności dotkniętej zeszłorocznymi klęskami elementarnymi i kwoty 100.000 zł. przeznaczonej na zapomogi bezzwrotne dla tejże ludności, c. k. Ministerstwo przeznaczyło dla Galicyi 34.000 zł. na zaliczki zwrotne i 27.500 na zapomogi bezzwrotne.

Jednocześnie zażądało c. k. Namiestnictwo od Wydziału krajowego, aby tenże, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wys. Sejm, przyjął na fundusz krajowy poręczenie za kwotę 34.000 zł., a to stosownie do wymagań §. 2. powołanej powyżej ustawy.

Zważywszy, że rychłe udzielenie tego poręczenia było koniecznym celem umożliwienia rozdziału zaliczek, Wydział krajowy przyjął na fundusz krajowy, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Wys. Sejm, poręczenie za kwotę 34.000 zł., przeznaczoną na zaliczki bezprocentowe dla ludności Galicyi, zwrotne w pięciu latach począwszy od 1. Stycznia 1884.

Przedkładając powyżej opisany stan rzeczy Wydział krajowy uprasza, aby Wys. Sejm zatwierdził poręczenie przyjęte na fundusz krajowy.

Z uwagi, że zaliczki i zapomogi zostały rozdzielone pomiędzy pojedyncze powiaty przez c. k. Namiestnictwo po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, że c. k. Starostowie otrzymali polecenie, ażeby przy rozdzielaniu częściowych kwot pomiędzy gminy i ludność poszkodowaną postępowali w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi.

Zważywszy dalej, że fundusz krajowy nie poniesie żadnej straty z powodu tego poręczenia, albowiem w myśl powołanej ustawy gminy poręczają w pierwszym rzędzie za zaliczki udzielone im

lub członkom gminy, a prócz tego §. 7. powołanej ustawy stanowi, że zaległe raty zaliczkowe mają być ściągnięte w drodze egzekucyi politycznej, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm krajowy zatwierdza poręczenie przyjęte przez Wydział krajowy na fundusz krajowy za sumę 34.000 zł. w. a. przyznaną w myśl ustawy z dnia 25. Marca 1883 r. (Dz. u. p. Nr. 42) na wsparcia a względnie na bezprocentowe zaliczki dla ludności Galicyi potrzebującej pomocy“.

Lwów dnia 4. Października 1883.

Przewodniczący:

H. Wodzieki.

Sprawozdawca:

Dr. Bernard Goldmann.

Aleg. 66.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zmiany uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. maja 1875 w tym punkcie, że miejscowość Bienkówka położona w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach, przeniesioną być ma do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie, Starostwa Myślenickiego.

Wysoki Sejmie!

W projekcie podziału terytoryalnego kraju na okręgi c. k. Sądów powiatowych, uchwałą sejmową z dnia 29. maja 1875 przyjętą, mieści się postanowienie, że okręg c. k. Sądu powiatowego w Makowie wydzielonym być ma z okręgu c. k. Starostwa w Myślenicach, a przydzielony do okręgu c. k. Starostwa w Wadowicach — równocześnie jednak zaprojektowano wydzielenie gminy Bienkówka z okręgu Makowskiego c. k. Sądu powiatowego, a to dla zbytnej odległości od Wadowic i trudności komunikacyjnych w przydzieleniu jej do c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach, jakoteż pozostawienie jej w okręgu dotychczasowego t. j. Myślenickiego Starostwa powiatowego.

Tymczasem Wys. Ministerjum Sprawiedliwości rozporządzeniem swem z dnia 29. stycznia 1878 l. 36 dz. u. kr. nie przychyliło się w prawdzie do opinii Sejmu, aby cały okręg c. k. Sądu powiatowego w Makowie przydzielić do c. k. Starostwa powiatowego w Wadowicach, natomiast przydzieliło gminę Bienkówka do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach — pomimo że zarządzenie to dlatego tylko zostało zaprojektowanem, aby gminy Bienkówka nie przydziałać do zbyt odległego c. k. Starostwa w Wadowicach.

Zarządzenie to spadło nader uciążliwie na gminę Bienkówkę, która do Myślenic ma o 2 mile dalej jak do Makowa, w skutek czego gmina ta wniosła do Wydziału krajowego pod dniem 12. grudnia 1882 prośbę, o przydzielenie jej napowrót do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie.

Gdy prośba ta okazuje się z przytoczonych powodów nader słuszną, a kompetentne władze, jakoto Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie i Rada powiatowa

w Myślenicach przeciw temu żądaniu też do zarzucenia nic nie miały, przeto komisya prawnicza zgodnie z zapatrywaniem Wydziału krajowego wnios:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustęp projektu terytoryalnego podziału kraju na okręgi Sądów powiatowych — zatwierdzony uchwałą sejmową z dnia 29. maja 1875, mocą którego orzeczono, że gminę Bienkówkę wydzielić należy z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Makowie, a przydzielić do c. k. Sądu powiatowego w Myślenicach, — zmienia się w tym kierunku:

że gmina Bienkówka, należąca do c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Myślenicach, przeniesioną być winna do c. k. Sądu powiatowego w Makowie z pozostawieniem w okręgu c. k. Starostwa powiatowego w Myślenicach.

Lwów dnia 2. października 1883.

Przewodniczący:

Zawadzki.

Sprawozdawca:

Żarski.

Wysoki Sejmie!

Aleg. 67.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycyach Rektoratu c. k. Szkoły politechnicznej i Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie o przyznanie Rektorowi Szkoły politechnicznej głosu wirylnego w Sejmie krajowym.

Wysoki Sejmie!

Sprawa ta już niejednokrotnie poruszana była w Wysokiej Izbie. Jeszcze w r. 1876. wnieśli profesorowie szkoły tej petycję takiej samej treści, ówczesna komisja prawnicza oświadczyła się za nią, tylko dla braku czasu sprawozdanie jej nie przyszło pod obrady Wys. Izby. Następna petycja wyszła w r. 1881. od Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie, a gdy uchwałą z dnia 21. Października 1881 r. wraz z innymi petycjami przekazana została Wydziałowi krajowemu do załatwienia, tenże wygotował jeszcze w dniu 18. Listopada 1881. sprawozdanie z wnioskiem dla petycji przychylnym, w zeszłym zaś roku komisja prawnicza przyjęła wniosek ten w zupełności. Wysoka Izba na razie sprawy tej rozstrzygnąć nie chciała i głównie przez wzgląd na Akademię umiejętności zwróciła ją komisji prawniczej do bliższego zbadania, komisja obecna jednak, mając nadto do załatwienia przekazane sobie dwie nowe petycje, nie widzi przyczyny, dla którejby od uchwał dawniejszych komisji prawniczych w przedmiocie tym odstępywać miała.

Wprawdzie nie ulega wątpliwości, że myślą przewodnią krajowej ordynacji wyborczej przy wprowadzeniu głosów wirylnych dla Rektorów dwóch Uniwersytetów krajowych było nadać najwyższym interesom naukowym kraju zastępstwo w naszej reprezentacji krajowej i względ ten podniesiony też był w sprawozdaniu Wydziału krajowego, gdy jednak przeważna część posłów wychodzi z tego założenia, że każdy poseł bez względu na kuryę, która go wybrała, poczytywać się ma za posła kraju, powołanego do zastępstwa wszystkich tegoż interesów żywotnych i gdy jesteśmy pewni, że także członkowie Sejmu krajowego, mający głosy wirylne, podzielają

to samo przekonanie, to dla komisji względ powyższy nie był decydującym i dla tego też jej zdaniem wcale nie zachodzi potrzeba wchodzenia w rozbiór kwestyi, czy Prezesowi Akademii umiejętności w Krakowie, jako najwyższej instytucji naukowej polskiej, nienależałoby przyznać również głosu wirylnego, których pomnażanie nie jest w ogólności rzeczą pożądaną.

Komisja liczyć się jednak winna z faktem, że Rektorom Uniwersytetów krajowych przyznany jest głos w reprezentacji krajowej i że prawo to, do godności ich przywiązane, podnosi na zewnątrz zaszczytne ich stanowisko społeczne. Ponieważ Szkoła politechniczna we Lwowie zorganizowaną jest na wzór Uniwersytetów, mając Wydziały, które wybierają corocznie dziekanów i mając również na czele rektorów, wybieranych co roku z grona profesorów, przeto niepodobna już przez wzgląd na prostą słusność odmówić naczelnikowi Szkoły, zajmującej we wszystkiém stanowisko Uniwersytetów, tego samego prawa, które Rektorom Uniwersytetów krajowych zostało przyznane.

Komisja prawnicza wnosi więc :

„Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić umieszczony poniżej projekt dodatku do §. 3. Statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r.“

We Lwowie dnia 7. Października 1883.

Przewodniczący :
Zawadzki w. r.

Sprawozdawca :
Zoll w. r.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zawierająca dodatek do §. 3. Statutu krajowego z dnia 26. lutego 1881., powołująca Rektora c. k. Szkoły Politechnicznej we Lwowie na członka Sejmu krajowego z głosem werylnym.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Oprócz osób, w §. 3. Statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r. wymienionych, jest członkiem Sejmu krajowego także Rektor c. k. Szkoły Politechnicznej we Lwowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie téj ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa

W imieniu Rzeczypospolitej
Prezydent Rzeczypospolitej
Mieczysław Rakowski

Przebiegając z dniem 15 października 1990 r.
w życie, w sprawie ogłoszenia jednolitego
tekstu ustawy

o zmianach w ustawie z dnia 17 lutego 1990 r.
o zmianach w ustawie z dnia 17 lutego 1990 r.
o zmianach w ustawie z dnia 17 lutego 1990 r.

Aleg. 68.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie umieszczenia bursy dla uczniów Seminarjum nauczycielskiego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Dnia 7. Października r. 1881. uchwalił Sejm założenie we Lwowie bursy dla sześćdziesięciu uczniów seminarjum nauczycielskiego. Na podstawie tej uchwały przedłożył Wydział krajowy Sejmowi w r. 1882. projekt budowy domu mającego służyć na umieszczenie seminarzystów korzystających z dobrodziejstwa bursy; Sejm wszelako niezatwierdził projektu a polecił Wydziałowi krajowemu wyszukanie lokalu, któreby można wynająć dla pomienionej bursy czyli internatu.

Tego roku przedkłada Wydział krajowy Sejmowi ponownie projekt budowy gmachu dla pomieszczenia internatu, nadmieniając przy tej sposobności, że niepodobna wynająć we Lwowie stosownego lokalu. Na cele przedsięwziąć się mającej budowy preliminarzuje Wydział krajowy 55.000 zł. w. a., a to 10.000 na zakupienie gruntu pod gmach, a 45.000 na właściwą budowę. W tegorocznym już preliminarzu żąda Wydział krajowy od Sejmu uchwalenia 10.000 na zakupno gruntu pod internat i 22.500 zł. w. a. na połowę kosztów budowy.

W obec wielu klęsk elementarnych, które kraj nasz w roku bieżącym nawidziły, musi się Sejm powodować jak największą oszczędnością w układaniu przyszłorocznego budżetu i odkładać na później wszelkie wydatki, które mogą się odwlec bez szkody kraju. Z tego to już powodu trudnoby było komisji budżetowej doradzać Sejmowi uchwalenie tak znacznego jednorazowego wydatku w r. 1884.

Oprócz tego należy się zwrócić uwagę na tę okoliczność, że położenie nasze co do spraw szkolnych zmieniła się stanowczo od chwili, w której Sejm uchwalił założenie bursy czyli internatu dla seminarzystów we Lwowie. Wtedy mogło się zdawać, że nasze urządzenia szkolne przez długie lata nieulegną żadnej zmianie, a to tembardziej, że najbardziej nagląca reforma planu nauk nie była wówczas w naszym ręku. Dzisiaj kompetencya Sejmu krajowego została znacznie rozszerzoną w sprawach szkolnictwa przez uchwaloną w Radzie Państwa nowelę z dnia 2. Maja 1883. r., a odtąd zmiana ustawodawstwa szkolnego stoi na porządku dziennym obrad

sejmowych. W obec tego byłby może niewczesnym zbyt ni pośpiech przy ostatecznem zakładaniu i urządzaniu internatu czyli bursy przy seminarjum nauczycielskiem. Nie wiedząc tedy w jakich okolicznościach będą kandydaci stanu nauczycielskiego kiedyś żyć i nauczać, mniema komisya budżetowa, że jest rzeczą tem bardziej wskazaną odroczenie sprawy na późniejsze lata.

Komisya budżetowa nie przypuszcza, żeby niepodobna było znaleźć we Lwowie pomieszczenia dla sześćdziesięciu seminarzystów i komisya ma nadzieję, że może się uda przy ponownych poszukiwaniach znaleźć we Lwowie lokal odpowiedni. A gdyby i ponowne poszukiwania okazały się bezowocnymi sądzi komisya, że i wtedy nienależałoby się przystąpić do budowy kosztownego a poniekąd zbyt kownego gmachu. Lepiejby było obejrzeć się po kraju i przekonać się czy gdzie poza Lwowem nie znajdzie się stosowny lokal we Wschodniej części kraju, w którymby można za mierny najem znaleźć pomieszczenie dla internatu seminarzystów. Najlepiejby było, gdyby lokalność taka mogła się znaleźć w mieście, w którym dziś już seminarjum nauczycielskie męskie istnieje, jako to w Stanisławowie lub Tarnopolu. Gdyby wszelako i to okazało się niepodobieństwem mniema komisya budżetowa, że należałoby się nie przystępować do wykonania projektowanej budowy. W takim razie byłoby rzeczą wskazaną porozumieć się z Rządem i władzami szkolnymi co do przeniesienia jednego z seminarjów nauczycielskich istniejących na prowincyi do takiego miasta prowincjonalnego, w którymby istniał odpowiedni dla internatu lokal, obok środków pomocniczych naukowych, bez których seminarjum nauczycielskie obejść się nie może.

Z uwagi na te wszystkie względy, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu wynajęcie na rok szkolny 1884 — 1885 i lata przyszłe stosownego pomieszczenia dla internatu seminarzystów we Lwowie, a na wypadek, gdyby nie można było znaleźć takowego we Lwowie, poleca się Wydziałowi krajowemu przedłożyć Sejmowi w czasie najbliższej sesyi, ułożone w porozumieniu z Wysokim Rządem i z władzami szkolnymi wnioski do wynajęcia odpowiedniego lokalu w jednym z miast prowincjonalnych we wschodniej części kraju, do którego by siedzibę internatu dla sześćdziesięciu uczniów seminarjum nauczycielskiego przeniesiono.

Lwów dnia 5. Października 1883.

Przewodniczący:

H. Wodzicki.

Sprawozdawca:

Wojciech Dziędaszycki.

Aleg. 69.

Wniosek.

Z powodu, że c. k. Rząd wniósł do Izby poselskiej Rady Państwa projekt względem podwyższenia opłat od ubezpieczenia w Towarzystwach assekuracyjnych. a dalej z powodu, że Komisya wybrana przez Izbę poselską Rady państwa do zbadania tego projektu, postanowiła ze swojej strony przedłożyć osobny wniosek w celu zrównania co do opłat od ubezpieczeń Towarzystw na wzajemności opartych z Towarzystwami akcyjnymi.

Gdy jest interesem społeczeństwa, aby ubezpieczenia chroniące od możebnych klęsk i utrzymujące dobrobyt zyskiwały jak największe rozpowszechnienie; — gdy podwyższenie opłat niekorzystny wpływ w tej mierze wyrzećby musiało, a poszczególnie zamierzone zrównanie w opłatach Towarzystw, na wzajemności opartych z Towarzystwami akcyjnymi, rozwój tych pierwszych dla dobra społeczeństwa pożądanych instytucyi utrudniało.

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że w obec projektowanego podwyższenia opłat od ubezpieczeń w Towarzystwach assekuracyjnych należy obowiązujące w tej mierze ustawy w swojej mocy zachować, a w każdym razie utrzymać dla Towarzystw na wzajemności opartych te ulgi w opłatach, które c. k. Rząd w swoim przedłożeniu do Izby poselskiej Rady państwa dla nich zastrzegł“.

Starowiejski

wnioskodawca.

Hoppen, H. Wodzicki, Szeptycki, Męciński, Bobczyński, Tom. Rozwadowski, Rozwadowski, Dembowski, Augustynowicz, Badeni, Popiel, Słonecki, ks. Buchwald, Skrzyński, Rybicki, E. Jędrzejowicz, Żurowski, Scipio, Gniewosz, Tyszkowski.

Wniosek.

Zjazd archeologów, zwołany do Halicza z polecenia Wydziału krajowego, polecił wnioskodawcy wyrobić u Sejmu środki potrzebne na odnowienie pomnikowej cerkwi w Haliczu, tudzież na utrzymanie i przechowanie starożytności znalezionych w Haliczu i w okolicy. Zjazd ten wypowiedział także zdanie, że leży w interesie nauki zwołać w r. 1884 liczniejszy kongres uczonych, któryby się zajął zbadaniem charakteru pomników starożytnych na Rusi.

Z tych to powodów wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Suma na restaurację cerkwi miejskiej w Haliczu, na przechowanie starożytności w okolicy Halicza i na zwołanie kongresu archeologów zostanie umieszczoną w budżecie wydatków na rok 1884“.

Wojciech Dzieduszycki

wnioskodawca.

Majer, Mikołaj Sieczyński, J. Romańczuk, Kaczała, Kowalski, Mandyczewski, F. Biliński, Bereźnicki, Ochrymowicz, St. Badeni, S. Henzel, T. Langie, W. Struszkiewicz, Matkowski, Płaziński, Onyszkiewicz, Alf. Potocki, R. Łubieński, Edward Błażowski, R. Zawadzki, Madeyski, Dr. Kopyciński, Wierzbicki, Mieroszowski, W. Koziębrodzki, M. Rey, Mikołaj Wolański.

189 20

Wniosek

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Wniosek o przyznanie

Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...
Wniosek o przyznanie...

Rezolucya.

Wysokie c. k. Namiestnictwo reskrytem z dnia 7. Lipca 1882 L. 40336, wystosowanym do kasy oszczędności powiatowej w Myślenicach, postanowiło, że kasa ta wstrzymać się ma z rozpoczęciem czynności statutem określonych do czasu, w którym jej Wydział powoźmie uchwałę postanawiającą stopę procentów od wkładek i od lokacyi kapitału wkładkowego w granicachznaczonych tym reskrytem t. j. od wkładek dawać procentu 4, a najwięcej 4 $\frac{1}{2}$, a pobierać od pożyczek hipotecznych 5 procentu, a najwięcej 5 $\frac{1}{2}$, od innych zaś lokacyj 6 $\frac{0}{10}$.

Podobne rozporządzenie od Namiestnictwa, nieco odmiennem brzmieniem, otrzymały kasy oszczędności powiatowe w Wadowicach i w Krakowie, ta ostatnia z zagrożeniem zwinienia jej w razie niezastosowania się do rozporządzenia c. k. Namiestnictwa.

Z prawa odwołania się do Ministerstwa zrobiły kasy oszczędności użytek w przepisanych terminach, jednak bez skutku.

Sądziłoby więc należało, że sprawa ta już ostatecznie załatwioną została, nie może to jednak wstrzymać podpisanych od przedstawienia Namiestnictwu z uwagi na cel, jaki mają kasy oszczędności szkodliwości i niebezpieczeństwa podobnych rozporządzeń.

Reskrypt Wys. c. k. Namiestnictwa powołuje się na tak zwany regulatyw z roku 1844, według którego „stopa procentu od wkładek powinna być ustanowioną niżej przeciętnej stopy w kraju, a przy ustanawianiu prowizyi od pożyczek należy mieć wzgląd na jak najwięcej produkcyjną lokacyę funduszów kasy oszczędności pochodzących od wkładek.“

Ależ tu nasuwa się wątpliwość, o ile zasadę tę należy i można stosować do kas oszczędności po małych miastach i miasteczkach powstających ze względu zwłaszcza na cel i działanie tychże.

Wiadomo, że najgłówniejszem i najpożyteczniejszem tych kas działaniem jest wydobywać włościan z lichwy, i z tego powodu udzielanie pożyczek włościanom nawet na wyższy procent jak 5 $\frac{1}{2}$ lub 6 jest dla nich nietylko ratunkiem ale i dobrodziejstwem. Czy w takim stanie rzeczy można ściśle stosować do tych kas wyrażenie regulatywu o zwykłej stopie procentowej w kraju (landestüblicher Zinsfuss). Ta sama uwaga odnosi się do procentu od wkładek. Jeżeli Wysokie c. k. Namiestnictwo powołuje się na stopę procentową Instytucyj i Banków po wszelkich miastach, może mieć słuszność, ale ta stopa procentowa tam praktykowana żadnego prawie nie ma wpływu w małych i oddalonych od głównych targów pieniężnych okolicach, gdzie chodzi o nagromadzenie wkładek nawet za wyższym procentem, ażeby okropnej lichwie tamę położyć.

Również należy uznać, że różnica przez Namiestnictwo ustanowiona między pobieranym a udzielanym procentem jest za małą, aby jakie takie choćby najskromniejsze koszta administracyjne pokryć mogła, nie mówiąc już nie o uzbieraniu funduszu rezerwowego, mianowicie w ka-

sach początkujących i drobne dopiero mających fundusze. Zważyć jeszcze należy, że te różne ograniczenia procentowe nałożone są przez Wysokie Namiestnictwo w obec istniejących Towarzystw zaliczkowych, które w wielu okolicznościach pożytecznie i skutecznie działają, mając jako instytucye prywatne swobodę zniżania i podwyższania stopy procentowej według ich potrzeby i według danych okoliczności.

Wspomnieliśmy wyżej, że reskrypta Namiestnictwa są szkodliwe i niebezpieczne. Szkodliwość ich leży w tem, że przeszkadzają gromadzeniu koniecznie potrzebnych funduszków dla swoich celów, niebezpieczeństwo zaś leży w tem, że w razie nagłego podwyższenia stopy procentowej wszystkie wkładki natychmiast odebraneby były, kasa oszczędności do likwidacyi zmuszona musiałaby także dłużników swoich do wypłaty zagnać i stan rzeczy byłby gorszy niż przed założeniem kasy oszczędności. Uwaga ta tem ważniejsza, że jeżeli kasy oszczędności mają skutecznie działać, powinny udzielać pożyczek na czas dłuższy, co im się uniemożliwia, jeżeli nie mogą podnosić procentu od wkładek, aby tych z powodu niskiego a stałego procentu w krótkim terminie nie odebrano.

Jako dowód tego, co powyżej mówimy, niech służy to, co ludzie dobrej woli w powiecie Krakowskim zrobili dla ulepszenia stosunków kredytowych włościańskich. Założono najpierw Towarzystwo zaliczkowe, które małymi funduszami niejedną wszakże oddawało usługę, widząc jednak różne korzyści wynikające z natury kas oszczędności, zamieniono Towarzystwo zaliczkowe na kasę oszczędności powiatową. Na pierwszym atoli kroku, gdy kasa ta jak mówi reskrypt Namiestnictwa, dostała się pod opiekę Wysokiego Rządu, spotkała się z ograniczeniem tak co do pobieranych jako i udzielanych procentów, z zawieszeniem czynności i z zagrożeniem zniżenia instytucyi. W końcu wyrażamy przekonanie, że zakładanie kas oszczędności powiatowych w obec istniejących stosunków i dalszych finansowych projektów jest ważnym obowiązkiem chwili, co przy ograniczeniu środków działania w wielu okolicach staje się niemożliwym.

Zważywszy wszystkie powyższe wywody,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przy przestrzeganiu przepisu regulatywu z r. 1844 uwzględniano wszystkie istniejące w naszym kraju stosunki kredytu pieniężnego“.

Wnioskodawca :

Henryk Wodzicki.

Badeni, T. Rozwadowski, J. Mochnacki, Ludwik Wodzicki, Polanowski, Starowiejski, Podlewski, Szczęsny Koziebrodzki, K. Scipio, Władysław Wolański, Władysław Łoziński, Józef Wernicki, K. Bobczyński, Jan Stadnicki, St. Tarnowski, Stanisław Jędrzejowicz, Zoll, Edward Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o wniosku p. Dr. Pilata względem zmiany §§. 5. i 6. krajowej ordynacji wyborczej z d. 26. Lutego 1861.

Wysoki Sejmie!

Wedle §. 3. ustęp III. statutu krajowego wchodzi w skład Sejmu krajowego 74 posłów gmin w ustępie II. tego paragrafu nie wymienionych.

Krajowa ordynacja wyborcza z dnia 26. Lutego 1861. L. 20. Dz. u. p. wyznaczając okręgi wyborcze dla tych posłów, przyjęła w §. 5. za podstawę ówczesny podział kraju na 176 powiatów politycznych, wskutek czego dwa lub trzy (a w dwóch wypadkach 4) powiaty polityczne tworzą jeden okręg wyborczy.

Gdy jednak wskutek rozporządzenia c. k. Ministerstwa Stanu z dnia 5. Lutego 1867. L. 17 Dz. p. p. w celu zupełnego odłączenia sądownictwa od administracji politycznej dawny podział na 176 powiatów politycznych uchylonym został, a kraj podzielono na 74 powiatów politycznych, postanowienia §. 5. krajowej ordynacji wyborczej utraciły realną podstawę. Albowiem nowy podział terytorjalny kraju nie uwzględniał granic dawnych powiatów, z kąd poszło, że żaden prawie z dawnych powiatów politycznych nie należy obecnie w całości do jednego z nowych 74 powiatów, lecz między dwa lub więcej powiatów jest podzielony.

Jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że Rząd, dzieląc przy nowej organizacji władz politycznych kraj cały na 74 powiatów, miał już na oku okręgi wyborcze dla 74 posłów z gmin wiejskich, to jednakowoż krajowa ordynacja wyborcza w tym względzie dotąd zmienioną nie została; a przy wyborze posłów na Sejm krajowy trzymać się musimy ściśle postanowień §. 5. ordynacji wyborczej tak, że bardzo często gminy, należące do różnych powiatów politycznych a nawet do różnych powiatów sądowych, razem jednego posła wybierają, a wyborcy często dla wyboru posła do sąsiedniego powiatu udać się muszą, a nawet wybór nie odbywa się w miejscu w §. 6. ordynacji wyborczej wskazanem, jak n. p. w okręgu Łąka Medenice.

Takiemu anormalnemu stanowi rzeczy koniecznie zaradzić należy.

Szybkość i jednolitość w przygotowywaniu i przeprowadzaniu wyboru są możliwe tylko wtedy, jeżeli jedna i ta sama władza w całym okręgu wyborczym tem się zajmuje. Dla wyborców zaś jest pożądanem, aby należący do jednego okręgu wyborczego należeli także do jednego powiatu politycznego, bo takich wyborców łączy wspólność mnogich interesów lokalnych i wspólność reprezentacji powiatowej, nareszcie także i siedziba powiatowej władzy politycznej i reprezentacji powiatowej, gdzie zazwyczaj interesa mieszkańców powiatu się koncentrują.

Zgodność między podziałem kraju na okręgi wyborcze gmin wiejskich i podziałem na powiaty polityczne jest przeto bardzo pożądaną, tak ze względu na prawidłowe przeprowadzanie wyborów, jako też na interesa wyborców.

Do zaprowadzenia takiej zgodności dąży właśnie wniosek pośła Dr. Pilata uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 1. Października 1883. L. 367/s. komisji prawniczej przekazany.

Z tego co tu wyżej powiedzieliśmy okazuje się, że komisja prawnicza z tym wnioskiem zasadniczo się zgadza.

Chodziło tylko o to, czy też w razie przyjęcia tego wniosku i zamienienia go w ustawę nie zajdą takie zmiany, któreby nadwęgryły dotychczasowe stosunki okręgów wyborczych pod względem tych czynników, które przy podziale kraju na okręgi wyborcze winny być decydujące.

Mamy tu na oku ilość podatków przez każdy okręg wyborczy opłacanych, obszar onegoż, liczbę gmin jednym okręgiem objętych, a liczbę ludności pojedynczych okręgów.

Co do obszaru i ilości opłacanych podatków komisja nie miała do dyspozycji potrzebnego materiału statystycznego, z któregoby porównawcze rezultaty zestawić mogła; sądzi ona jednak, że projektowany nowy podział nie nadwęgry dotychczasowych stosunków pod tym względem już dla tego, bo już obecny podział na okręgi wyborcze wykazuje tak znaczne i daleko idące różnice między pojedynczymi okręgami, że nowy podział tego stanu rzeczy przynajmniej nie pogorszy.

Zmiany zaś, jakie zajdą wskutek projektowanego nowego podziału pod względem liczby gmin i ludności do jednego okręgu należących, okazują następujące zestawienia:

Według terażniejszego podziału na okręgi wyborcze najmniejsza liczba gmin do jednego okręgu należąca wynosi 39, największa 146, najmniejsza ilość ludności do jednego okręgu należąca wynosi 46.336, największa 101.046.

Wedle nowego projektu wynosiłyby najmniejsza liczba gmin do jednego okręgu należąca 37, największa 167, zaś najmniejsza ilość ludności do jednego okręgu należąca wynosiłyby 44.947, największa 131.465.

Jakie zaś są oscylacje między minimum i maximum tu wskazanymi wykazują następujące tablice:

Okręgów wyborczych o liczbie gmin

nizej 40 jest obecnie 1, będzie według nowego projektu	2
nad 40 do 50 gmin jest obecnie 5 będzie według nowego projektu.	6
" 50 " 60 " " " 7 " " " " " " " " " " " "	5
" 60 " 70 " " " 13 " " " " " " " " " " " "	13
" 70 " 80 " " " 11 " " " " " " " " " " " "	14
" 80 " 90 " " " 11 " " " " " " " " " " " "	11
" 90 " 100 " " " 8 " " " " " " " " " " " "	6
" 100 " 110 " " " 4 " " " " " " " " " " " "	5
" 110 " 120 " " " 5 " " " " " " " " " " " "	4
" 120 " 130 " " " 3 " " " " " " " " " " " "	2
" 130 " 140 " " " 4 " " " " " " " " " " " "	1
" 140 " 150 " " " 2 " " " " " " " " " " " "	1
" 150 " 160 " " " — " " " " " " " " " " " "	3
" 160 " 170 " " " — " " " " " " " " " " " "	1

Okręgów wyborczych o ludności

nizej 50.000 jest obecnie 2 będzie według nowego projektu	4
nad 50.000 do 60.000 jest obecnie 7 będzie według nowego projektu	7
" 60.000 " 70.000 " " 18 " " " " " " " " " " " "	18
" 70.000 " 80.000 " " 21 " " " " " " " " " " " "	15
" 80.000 " 90.000 " " 18 " " " " " " " " " " " "	13
" 90.000 " 100.000 " " 6 " " " " " " " " " " " "	8
" 100.000 " 110.000 " " 2 " " " " " " " " " " " "	4

nad 110 000 do 120.000 jest obecnie — będzie według nowego projektu	2
" 120.000 " 130.000 " " — " " " "	2
" 130.000 " " " — " " " "	1

Tablice te wykazują, że co do liczby gmin do jednego okręgu należących wedle nowego projektu będzie tylko 4 okręgów, mających nad 150 gmin.

Co do ludności zaś będzie tylko 5 okręgów z ludnością wyżej 110.000.

Oscylacje więc podług nowego podziału będą wprawdzie mniej korzystne jak przy dotychczasowym podziale, lecz nie będą tak rażące, aby przeważały korzyści zgodności między podziałem na okręgi wyborcze a podziałem na powiaty polityczne.

Komisya prawnicza zgadzając się z wnioskiem p. Dra Pilata uzupełnia takowy tylko postanowieniem, że ustawa wchodzi w życie dopiero przy pierwszych po jej ogłoszeniu przedsięwzięć się mających ogólnych wyborach do Sejmu krajowego.

Komisya prawnicza wnosi przeto :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod /. ustawę.

Przez to jest także załatwioną petycja gminy Krasnostawie L. 460/s. o zarządzenie, aby przy wyborze posła na Sejm krajowy w Śniatynie głosować mogła, jako też petycja Wydziału Rady powiatowej w Kolbuszowie L. 235 o zmianę §. 5 ordynacyi wyborczej.

We Lwowie 7. Października 1883.

Przewodniczący :

Z a w a d z k i.

Sprawozdawca :

F r u c h t m a n n.

U s t a w a

z dnia ..... zmieniająca §§. 5 i 6 krajowej
ordynacyi wyborczej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem postanawiam:

I.

Postanowienia §§. 5 i 6 krajowej ordynacyi
wyborczej z dnia 26. Lutego 1861 przestają obo-
wiązywać w dotychczasowem brzmieniu i odąd
opiewać będą następnie:

§. 5.

Dla wyboru posłów z gmin wiejskich tworzy
każdy z obecnych siedmdziesięciu czterech powia-
tów politycznych osobny okręg wyborczy.

§. 6.

Miejscem wyborczem dla każdego okręgu
wyborczego gmin wiejskich jest siedziba polity-
cznej władzy powiatowej.

II.

Ustawa niniejsza zacznie obowiązywać przy
pierwszych po jej ogłoszeniu następujących ogólnych
wyborach posłów na Sejm krajowy Królestwa
Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem.

III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Mi-
nistrówi spraw wewnętrznych.

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 12. Lipca 1883 r. L. 5229 w przedmiocie wymierzania pięcioleci i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z dnia 12. Lipca b. r. do L. 5229, które Wysoki Sejm uchwałą z dnia 15. Września b. r. Komisji administracyjnej do rozpoznania przekazał, podnosi Wydział krajowy wątpliwości jakie mu się nasunęły w rozumieniu i zastosowaniu uchwały sejmowej z dnia 23. Października 1881 r., która w dosłownem brzmieniu opiewa:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wymierzać pięciolecia i emerytury inżynierom i konduktorom dróg krajowych, oraz pensje wdowie dla dwóch i dodatki na wychowanie dla sierót po inżynierach i konduktorach pozostałych, a to w równej mierze z innymi, stabilizowanymi urzędnikami krajowymi“.

„Postanowienie powyższe ma być zastosowane także do inżynierów biura melioracyjnego“.

Otóż pierwsza wątpliwość powstała u Wydziału krajowego co do pytania, od jakiego terminu ma się liczyć czas służby do otrzymania pięcioleci potrzebny, czy od dnia rozpoczęcia takowej to jest od wyjścia na etat służbowy, czyli też dopiero od powzięcia uchwały sejmowej to jest od dnia 23. Października 1881 roku?

Zdaniem komisji administracyjnej uchwała sejmowa z d. 23. Października 1881 r. może być tylko w ten sposób rozumiana i tłumaczoną, że przy wymierzaniu pięcioleci dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych ma być tylko liczony czas służby pełnionej od dnia powziętej uchwały sejmowej, przez którą zrównano ich z innymi urzędnikami stabilizowanymi, a zatem tylko czas służby pełnionej poczynszy od 23 Października 1881 r.

Powyższa bowiem uchwała sejmowa, nadając niestabilizowanym inżynierom i konduktorom dróg krajowych, w sposób wyjątkowy nieprzysługujące im przedtem prawa do pięcioleci, emerytury, pensji i dodatków na utrzymanie sierót, musi być jako darowizna już z natury swej ściśle tłumaczoną, a mianowicie w taki sposób, aby z tego aktu łaski jak najmniejszy ciężar na skarb krajowy spadał.

Nadawanie pomienionej uchwały sejmowej interpretacji, że do wymierzania pięcioleci ma być liczony czas służby przed wydaniem tej uchwały pełnionej, byłoby już i dlatego niedopuszczalne, że sprzeciwiałoby się powszechnej zasadzie, jako żadna ustawa wstecz nie działa, oprócz jeżeli odmiennie w tej mierze postanowienie wyraźnie zawiera.

Gdyby Wysoki Sejm był miał zamiar, aby funkcyonaryuszom dróg krajowych czas poprzedniej służby przy wymiarze pięcioleci był zaliczany, to byłby niewątpliwie takie wyjątkowe postanowienie w uchwale swej z 23 Października 1881 r. wyraźnie zamieścić, albo przynajmniej potrzebny na ten cel wydatek równocześnie uchwalił i do budżetu wstawił, czego atoli nie uczynił.

W powyższy sposób interpretował początkowo i Wydział kraj. uchwałę sejmową z 23. Październia 1881 r. Dopiero fakt zaszyły w roku 1882, a mianowicie gdy Wysoki Sejm na prośbę inspektora szpitali krajowych Dr. Jana Stelli Sawickiego, który odwołując się na uchwałę z 23. Października 1881. upraszał o porównanie go z funkcyonaryuszami dróg krajowych i biura melioracyjnego co do wymierzania pięcioleci i emerytury, na posiedzeniu z dnia 12. Października 1882 r. powziął uchwałę, przyznającą inspektorowi szpitali żądane prawa, objaśniając przytem, „że prawo do poboru pierwszego pięciolecia przyznać się ma z dniem zapadnięcia powyższej uchwały, a pobór drugiego pięciolecia rozpocznie się z dniem ukończenia dziesięciu lat służby“, wywołał u Wydziału krajowego wątpliwość czy nie należałoby analogicznie stosować te same zasady także względem wymiaru pięcioleci dla funkcyonaryuszy dróg krajowych, t.j. aby przy wymierzaniu im dodatków pięcioletnich był uwzględniany czas służby przed powzięciem uchwały sejmowej z 23. Października 1881 r. pełnionej.

Uchwała jednak sejmowa z 12. Października 1882. wydana w specjalnym wypadku i uwzględniająca w sposób wyjątkowy osobiste stosunki inspektora szpitali, nie może żadną miarą służyć za wskazówkę do interpretacji uchwały z 23. Października 1881 r. dotyczącej funkcyonaryuszów dróg krajowych.

Komisya administracyjna jest zatem zdania, że inżynierowie i konduktorowie dróg krajowych przez uchwałę sejmową z 23. Października 1881. r. nie nabyli prawa, aby przy wymierzaniu przyznanych im pięcioleci była uwzględniana służba przed wydaniem powyższej uchwały pełniona, jednakże ze względów słuszności i w interesie dobra służby publicznej przychyła się do wniosku Wydziału krajowego, ażeby przy wymierzaniu powyższych pięcioleci była zaliczana także służba przed powzięciem wzmiankowanej uchwały sejmowej pełniona.

Gdy bowiem Wysoki Sejm uchwałę z 3. Stycznia 1874. urzędnikom i sługom Wydziału krajowego prawo do dodatków pięcioletnich przyznał, wyznaczył równocześnie w budżecie potrzebną sumę na pokrycie tych poborów, w skutek czego ówczesni funkcyonaryusze Wydziału krajowego weszli bezzwłocznie w używanie pięcioleci według czasu służby przed wydaniem odnośnej uchwały pełnionej. Położenie inżynierów i konduktorów dróg krajowych byłoby zatem w porównaniu z urzędnikami Wydziału krajowego o wiele niekorzystniejsze, chociaż niema żadnej przyczyny, ażeby pierwszym mniej wyświadczać względów jak ostatnim, przeciwnie, równe traktowanie jednych funkcyonaryuszów krajowych tak jak drugich jest poniekąd wymaganiem słuszności.

Obowiązki urzędników drogowych wymagają nieskazitelnej rzetelności oraz usilnej i wyteżającej pracy, więcej może jak zajęcia biurowe siły i zdrowie podkopującej. Wymagania, jakie kraj do nich stawia, są bezprzecznie nie małe, etat ich szczupły, a dotacje stosunkowo bardzo mierne. Obowiązki ich stały się jeszcze cięższe i trudniejsze, odkąd Wydział krajowy urzędników przy drogach krajowych zajętych, bez pomnożenia personelu, używa także do kontroli nad budową dróg powiatowych i gminnych.

Urzędnicy drogowi zasługują też przez gorliwe i pełne poświęcenia spełnianie swych obowiązków na wyjątkowe uwzględnienie Wysokiego Sejmu, gdyż jest rzeczą powszechnie wiadomą, że drogi krajowe bywają wzorowo i z możliwą oszczędnością utrzymywane i budowane, a Wydział krajowy stawiając i popierając wniosek o przyznanie pomienionym urzędnikom prawa do poboru pięcioleci według lat służby także przed wydaniem uchwały z r. 1881. pełnionej, daje tem samem świadectwo, że jest z niej zupełnie zadowolony, i że uznaje ich za godnych względów Wys. Sejmu.

Gdy Wysoki Sejm polepszy materialny byt urzędników drogowych i swobodniejszą egzystencję im zabezpieczy, pobudzi ich tem samem do energiczniejszej jeszcze i wytrwalszej pracy zawodowej, a przedewszystkiem uwolni ich od uczucia, jakoby byli w porównaniu z innymi urzędnikami krajowymi upośledzani, z czego i dobro służby publicznej niewątpliwie odniesie korzyści.

Druga wątpliwość, jaka przy interpretacji sejmowej uchwały z 23. Paźdz. 1881 zachodzi, jest pytanie, według jakiej skali miałyby pięciolecia dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych być wymierzane? Gdy uchwała sejmowa z 3. Stycznia 1874, zaprowadzająca pięciolecia dla urzędników i sług Wydziału krajowego, żadnej ogólnej normy co do wysokości takowych nie podaje, przeto komisya administracyjna przychyła się do wniosku Wydziału krajowego, ażeby miarę pięcioleci dla urzędników drogowych unormować na 10% od stałej płaty etatowej, jaką odnośny funkcyonaryusz pobiera, oraz ażeby co do reszty warunków przyznawania wymiaru pięcioleci zastosowywać postanowienia uchwały sejmowej z 3 Stycznia 1874 r.

Etat urzędników drogowych ustanowiony przez Wysoki Sejm uchwałami z 21. Października 1868 r. i z 16. Listopada 1872 r., do których jedynie uchwała sejmowa z 23. Października 1881 stósonaną być winna, obejmuje 7 inżynierów i 35 konduktorów, a z tych jest obecnie 4 inżynierów i 26 konduktorów, którym pięciolecia już asygnowane być mogą.

Przy zastosowaniu zasady postanowionej w §. 6 uchwały sejmowej z 3. Stycznia 1874, musiałby przy nadaniu konduktorom dróg krajowych prawa do poboru dodatku pięcioletniego kompensować się takowym dodatek rocznych 100 zł., który takowi od r. 1874 pobierają, w skutek czego wynosiłby wydatek wynikający dla Skarbu krajowego w razie przyznania funkcyonaryuszom drogowym poborn pięcioleci od dnia powzięcia uchwały sejmowej z 23. Października 1881 r.

Za czas od 23. Października 1881 r. po koniec roku 1883 kwotę	. . . . .	1.461 zł.
a na rok 1884 kwotę	. . . . .	1.041 „
	czyli razem sumę	<u>2.502 „</u>

którą do budżetu krajowego na rok 1884 wstawićby należało.

Komisya administracyjna wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Prawo do poboru pięcioleci, przyznane inżynierom i konduktorom dróg krajowych uchwałą sejmową z dnia 23. Października 1881 r., ma się poczynać od dnia powzięcia powyższej uchwały, przy zastosowaniu uchwały sejmowej z 3. Stycznia 1874 r. co do asygnowania 1-go, 2-go i 3-go pięciolecia w miarę ukończenia 5-ciu, 10 i 15-tu lat służby, licząc od rozpoczęcia takowej, pełnionej nieprzerwanie na jednej i tej samej posadzie etatowej i w tej samej klasie.

2. Wymierzanie powyższych pięcioleci odnosi się tylko do 7 inżynierów i 35 konduktorów, objętych właściwym etatem służby drogowej, ustanowionym uchwałami sejmowymi z 21. Października 1869. r. i z 16. Listopada 1872. r.

3. Funkcyonaryusze drogowi, mający prawo do dodatków pięcioletnich, pobierać je będą w stosunku 10% stałej płacy.

4. Zapomoga stała ryczałtowa po 100 zł., przez Sejm corocznie począwszy od roku 1874 dla konduktorów drogowych przyzwalana, niema już być pozostawioną obok wymierzyć się mających dodatków pięcioletnich, przyczem jednak zastosowanym być ma przepis §. 6. uchwały sejmowej z 3. Stycznia 1874. r.

5. Na wypłatę dodatków pięcioletnich funkcyonaryuszom dróg krajowych przyznanych, otwiera się Wydziałowi Krajowemu na rok 1883. kredyt dodatkowy w kwocie 1.461 zł., zaś na rok 1884. kredyt w kwocie 1.041 zł., wstawiając na ten cel do budżetu krajowego na rok 1884., sumę 2.502 zł.

Lwów dnia 8. Października 1883.

Przewodniczący:

G r o c h o l s k i

Sprawozdawca:

H e n r y k M a x

Aleg. 74.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o wniosku posła Madeyskiego w przedmiocie zmiany postępowania sądowego w sprawach cywilnych tudzież organizacji sądowej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 1. października r. b. Wysoki Sejm przekazał komisji prawniczej wniosek, który poseł Madeyski w przedmiocie wyżej wyrażonym dnia 27. września r. b. do łaski marszałkowskiej złożył, a na posiedzeniu sejmowym z dnia 1. października r. b. w obszerniejszym przemówieniu uzasadnił.

I.

Część pierwsza powyższego wniosku zmierza do reformy ustawy o postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych spornych.

Właśnie mija lat sto od chwili, gdy w Austrii zaprowadzoną została obowiązująca dzisiaj ustawa o postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych spornych. Już sam tak długi czas trwania tej ustawy stanowi niezwykle wyjątek od powszechnej zasady. Jeśli bowiem norma postępowania sądowego ma zawsze dobrze służyć swojemu celowi, to jej charakter powinien odpowiadać tym wymaganiom, jakie wypływają ze stosunków ekonomicznych, społecznych i publicznych kraju i jego mieszkańców. A stosunki te nie stoją nigdy w miejscu, ale doskonaląc się przechodzą kolejno różne przeobrażenia, ujawniające się w pewnych epokach czasu, z których każda własne na sobie nosi piętno. Nie ulega przeto wątpieniu, że w miarę zmieniających się wymagań z owych przeobrażeń płynących, formy proceduralne sądowe zmieniać się powinny.

Ileż więcej razić musi tak długa w tej mierze stagnacja prawodawstwa austriackiego, gdy zważymy, jak zasadniczo przeciwnymi są dzisiejsze stosunki życia publicznego w Austrii tym stosunkom, które służyły przed wiekiem za podstawę dla austriackiej procedury cywilnej. Poczęta w dobie absolutyzmu, oparta na związanej zawisłością hierarchii sądowniczej i na adwo-

katurze nominacją ograniczonej, przenikła usiłowaniem ścisłego ujęcia prawideł rozumu i sumienia w stałe formy, nosi ona na sobie piętno swojego czasu tak silnie wyryte i z taką ścisłością we wszystkich szczegółach rozwinięte, że im głębiej i szerzej rozwijają się w społeczeństwie pojęcia, wyobrażenia i instytucje konstytucyjną formą rządu wskrzeszone, tem jawniej występuje sprzeczność powstała pomiędzy przestarzałą ustawą a odświeżonym życiem, któremu odpowiednich już usług oddać nie zdoła. A jeśli prawodawca nie mogąc się oprzeć prądowi czasu, poczynił na rzecz tegoż niejaki koncesye wprowadzając niezawisłość sędziowską i wolność adwokatury, to uczynił przez to wyłom niebezpieczny, do zupełnego przeistoczenia samej procedury tem bardziej naglący. Usunął bowiem istotne części fundamentu, który jedną nierozzerwalną stanowił całość, a włożył natomiast obce z dawnymi resztkami nie licujące zasady, zdolne przyspieszyć upadek całego gmachu.

To też rząd austriacki zarówno z prawodawstwem innych krajów, które posiadały procedurę cywilną naszej pokrewną, ujrzał potrzebę zasadniczej reformy tejże zaraz po zaszłej w Austrii zmianie formy rządu. Już bowiem w r. 1862. ogłosiło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości projekt oparty na zasadach francuskiego prawa procedury, a biorący wzgląd na wszystkie inne ustawy, które już przedtem za francuzkim wzorem poszły, przedewszystkiem na ustawę genewską i hanowerską. Dalszy tok tej pracy przygotowawczej doznał przerwy, gdy w r. 1862. zgromadzenie Rzeszy niemieckiej uchwaliło wypracowanie projektu do procedury cywilnej powszechnej niemieckiej, któraby mogła być zaprowadzoną we wszystkich państwach podówczas do Rzeszy należących. Odbyły się w tym celu narady w Hannoverze, przy których delegat austriacki wybitny brał udział, a na tle uchwał tamże zapadłych rząd austriacki wypracował i wniósł przed Izbę posłów Rady Państwa w r. 1867. projekt, który w trzy lata potem przez tę Izbę przyjęty został. Wszelako z powodu rozwiązania Rady Państwa uchwała zapadła nie mogła już wejść do Izby Panów. W r. 1871. rząd ponowił swój projekt wnoszący go najprzód do Izby Panów, lecz tutaj nie dojrzał on do żadnej uchwały. Tymczasem w Niemczech skrzętnie zaczęto pracować nad zaprowadzeniem jednolitej procedury we wszystkich państwach niemieckich. I tutaj przyjęto za podstawę prawo francuzkie, uwzględniając jednak z wielką ścisłością te onegoż ulepszenia, jakie okazały się praktycznymi w doświadczeniu tych Państw niemieckich, które w czasie pośrednim procedurę cywilną zreformowały. Powiodła się praca ta w zupełności i Państwo niemieckie wprowadziło reformę procedury w całym obrębie swoim w r. 1877.

Korzystając z materiałów niemieckich rząd austriacki wypracował i przedłożył Izbie posłów w r. 1876. nowy projekt do procedury cywilnej. Lecz już wtedy zaczynała się urzeczywistniać prawda, że nowe i wielkie myśli reformatorskie o ile łatwe są do zrealizowania w pierwszych chwilach świeżego zapału, który wskrzesić zdołają, o tyle napotykają trudności coraz się wzmagające, gdy pierwszy zapal ostygnie. Projekt rządowy w r. 1876. wniesiony niedoczekał się żadnego załatwienia w komisji prawniczej Izby posłów aż do końca sesji t. j. do r. 1879.

W r. 1880. rząd znów wniósł do Izby posłów projekt procedury od ostatniego nieznacznie tylko różniący się, wszelako tok postępu, jakiego doznaje praca komisji prawniczej Izby posłów nad tym projektem nie budzi nadziei, iżby takowy w ciągu dwóch lat, jakie jeszcze w bieżącym sześcioleciu dla Rady Państwa pozostają, zdołał przejść przez wskazane konstytucyjną fazy prawodawcze. Nie masz widocznie w łonie członków Rady Państwa tego powszechnego przekonania o naglącej potrzebie zreformowania procedury cywilnej, które jedynie zdolne jest pokonać w krótkim czasie tak wielką pracę, jaką jest ustawa o postępowaniu sądowym cywilnem i dodać odwagi do przytłumienia wątpliwości co dla szczegółów dla rychlejszego osiągnięcia samego celu.

Ale przekonanie o naglącej potrzebie takiej reformy objawia się w kraju naszym od dłuższego czasu coraz szerzej i głębiej. Opinia powszechna i wszystkie koła wyborców domagają się wprowadzenia reformy jak najrychlej.

Bo też działalność zgubna dotychczasowej ustawy w żadnym kraju Monarchii nie ujawniła się w tak groźny sposób jak u nas. Wprowadzając w kraju naszym procedurę dzisiaj obowiązującą, przerwano nagle bez uwagi na zwyczaje i charakter narodu ciągłość historyczną dawniejszego prawa naszego, i w miejsce praktycznych form postępowania ustnego, jakie charakterowi naszemu jedynie odpowiadały, dano postępowanie piśmienne z powodu nienaturalnej abstrakcyjności do zrozumienia i wykonywania dla sędziów i adwokatów naszych nader trudne. A przy tem kraj nasz w porównaniu z innemi krajami tak skąpo w sądy został uposażony, że gdyby nawet w różnicy charakteru narodowego nie leżała przyczyna gorszego u nas wykonywania ustawy, aniżeli w innych krajach, stan taki musiałby być nastąpić już dla samego braku sił roboczych w sądach naszych.

Liczba sądów w kraju powinna się stosować do jego obszaru, ilości mieszkańców i do czynności, jakie sądy mają do załatwienia, chociaż stan jednak czynności nie może być uważany za równie z dwoma poprzedniami rozstrzygający czynnik, gdyż jeśli wymiar sprawiedliwości ma ma być szybki i tani, to sądy nie mogą być od zamieszkania ludności zbyt odległe, okręgi sądowe przeto w pierwszym rzędzie do obszaru i zaludnienia stosować się powinny.

Ze względu na obszar tylko w Bukowinie i w kraju Voralberg mniej stosunkowo jest sądów powiatowych, aniżeli w Galicyi. To też w Bukowinie wymiar sprawiedliwości w niczem nie jest lepszy od naszego. Natomiast w Voralberg okręg sądu powiatowego znacznie mniej obejmuje mieszkańców, aniżeli okręg sądu powiatowego w Galicyi. Ze względu na ludność nie masz kraju, w którymby tak mało było sądów powiatowych, jak w naszym kraju.

Jeśli porównamy liczbę Sądów kolegialnych w Galicyi z liczbą takichże Sądów w innych krajach, to okaże się, że w stosunku do obszaru wprawdzie Salcburg, Karyntya, Styrya i Tyrol mniej ich mają aniżeli Galicya, ale zważyć należy, że są to kraje alpejskie o bardzo rzadkiej ludności, w których małe okręgi sądów kolegialnych nie są możliwe, natomiast wszystkie te kraje obfitują w bardzo znaczną liczbę sądów powiatowych — taka organizacya sądów wynika więc koniecznie z górzystego położenia tych krajów. Z krajów zaś, które położeniem swoim i zatrudnieniem podobne są Galicyi, nie masz żadnego, któryby ze względu na obszar tak mało posiadał sądów kolegialnych, jak Galicya. W stosunku do ludności Galicya posiada bezwzględnie najmniej sądów kolegialnych. O ile zaś mniej sądów posiada Galicya, aniżeliby na nią podług średniej cyfry w stosunku do całego Państwa przypadało, okazażą następujące cyfry.

W Austrii w ogóle przypada:

1 sąd powiatowy na 330·74 kilom. □ tudzież na 24.414 mieszkańców
1 „ kolegialny na 4.545·2 „ „ „ 335.518 „

W Galicyi zaś przypada:

1 sąd powiatowy na 490·67 kilom. □ tudzież na 37.243 mieszkańców
1 „ kolegialny „ 6.542·32 „ „ „ 496.559 „

Co do czynności przypadających na każdy sąd, to pomijając Austryę dolną, w której z powodu, iż tam znajduje się stolica Państwa, sądy są bez porównania silniej obsadzone jak wszędzie indziej, nie masz w Państwie kraju, w którym sądy byłyby tak znacznie pracą obarczone jak Galicya. Najjaskrawiej występuje to obciążenie w sądach kolegialnych, przewyższa ono cyfrę czynności sądów morawskich o $\frac{1}{3}$ część, a jest dwakroć większe aniżeli w sądach szlązkich i czeskich.

Ten wyjątkowo niekorzystny stan organizmu sędziowskiego w kraju naszym okazuje się także w obsadzeniu sądów.

Kiedy bowiem w całej Austrii przypada średnio (nie licząc auskultantów) 1 urzędnik sądowy konceptowy na 71·71 kilometr. □ tudzież na 5.293 mieszkańców, — to w Galicyi przypada 1 urzędnik sądowy konceptowy na 91·18 kilometr. □ tudzież na 6.920 mieszkańców.

W obec takiego położenia rzeczy wymiar sprawiedliwości w kraju naszym musi być gorszym aniżeli w którymkolwiek innym kraju monarchii. Stan taki trwać dłużej nie może. Niedawno odbyta rewizya sądów pierwszej instancji w Krakowie wykazała tak jaskrawe niedostatki w urządzeniach sądownictwa naszego, że obowiązkiem jest reprezentacyi kraju w myśl §. 19. statutu krajowego wykryć przyczynę złego i domagać się onegoż usunięcia.

Z tego co dotąd powiedziano wynika niewątpliwie, że ilość sądów i urzędników sądowych w kraju jak najrychlejszego wymaga powiększenia. Galicya posiada dzisiaj sądów kolegialnych 12, sądów powiatowych 160. Zaś urzędników sądowych konceptowych (bez auskultantów) 861. Tak ze względu na obszar jak ze względu na liczbę mieszkańców stanowi Galicya część $\frac{1}{4}$ całego Państwa. A ponieważ w całym Państwie jest sądów kolegialnych 66, powiatowych 907, urzędników 4183, przeto Galicya powinna mieć: sądów kolegialnych 16 do 17, powiatowych 227, urzędników 1046. Brakuje więc w Galicyi podług tego średniego obliczenia sądów kolegialnych 4 do 5, powiatowych 67, urzędników 185.

Pod względem finansowym niekorzystne położenie Galicyi wyraża się w następujących cyfrach: Państwo wydaje na utrzymanie sądów we wszystkich krajach koronnych razem rocznie 16,857.000 zł., na Galicyę wypadalby przeto na ten cel wydatek roczny w kwocie 4,214.222 zł. (jako $\frac{1}{4}$). Tymczasem wydatek rzeczywisty roczny na utrzymanie sądów w Galicyi wynosi tylko 3,451.100 zł. Państwo oszczędza przeto na sądownictwie w Galicyi corocznie 763.122 zł. A zważyć i to wypada, że wydatek w kwocie 3,451.100 zł. liczony, obejmuje nie tylko Galicyę, ale idzie częściowo na korzyść Bukowiny, gdyż w nim mieści się także utrzymanie sądu wyższego we Lwowie, który jest oraz II. instancją dla sądów bukowińskich. I kiedy wydatek Państwa coroczny na cele sprawiedliwości w krajach łożony przypada średnio na jednego mieszkańca w Austrii w kwocie 94 centów, to wydatek ten wynosi dla jednego mieszkańca w naszym kraju wraz z Bukowiną tylko 57 centów (a w Dalmacyi n. p. 1 zł. 26 ct., na Szlązku nawet 1 zł. 41 ct.).

Jasnym jest, że w obec tego stanu rzeczy zachodzi nieodzowna potrzeba zrównania kraju naszego z innymi krajami Państwa przez wyjątkowe powiększenie wydatków Państwa na korzyść naszego kraju. Takie wyteżenie sił finansowych potrzebne jest, ażeby siły sądowe w Galicyi wzmocnić do tego stopnia, iżby mogły poddać formalnemu załatwieniu wszystkich czynności sądowych. Jeżeli jednak z powodu wadliwości procedury cywilnej takie załatwienie czynności nie zdoła jeszcze zaspokoić potrzeb, jakich dobry wymiar sprawiedliwości wymaga, toż naturalnem i usprawiedliwionem jest żądanie, ażeby wraz z pomnożeniem sił roboczych w kraju naszym w organizmie sądowniczym i w postępowaniu sądowem takie zaprowadzić reformy, któreby dobry wymiar sprawiedliwości zapewnić i groźne skutki długoletniej działalności dotychczasowej procedury cywilnej usunąć zdołały.

Że reformy te leżą w zaprowadzeniu procedury cywilnej ustnej i w odpowiedniej reorganizacyi sądowej, to wykazał wnioskodawca, gdy wniosek swój przed Wysoką Izbą uzasadniał.

Tylko ustne postępowanie zdolne jest zapewnić szybko, tanio i tak zupełną oraz gruntowną informację sądu o rzeczywistym stanie spornej sprawy, jakiej potrzeba, ażeby na istotnej prawdzie oprzeć wymiar sprawiedliwości. Tylko ustne postępowanie może być jawnem, a tylko jawność postępowania zdoła naturalną siłą wstydu przed opinią i naganą publiczną usunąć z procesu szykanę, wstrzymać pieniactwo, i istotę procesu uszlachetnić. Jawność tylko może wstrzymać niezawisłość sędziowską i wolność adwokacką w tych granicach, jakie potrzebne są dla celów społeczeństwa.

Tylko ustne postępowanie nareszcie daje możność urzeczywistnienia takiej swobody przekonania sędziowskiego, jaka niezbędną jest tak dla wymiaru sprawiedliwości, jakoteż dla podniesienia godności sędziego i zaufania ludności do wyroków sądowych.

Że tak jest, dowodzi utrwalone i we wszystkich krajach w których istnieje już procedura ustna, jedne i te same wyniki nieodmiennie stwierdzające doświadczenie.

A że szkodliwa działalność dotychczasowej ustawy o postępowaniu sądowym objawiła się w sposób tak pod względem materalnym jak i moralnym dla społeczeństwa naszego groźny, i bez porównania groźniejszy, aniżeli w którymkolwiek bądź innym kraju Państwa, to wnioskodawca w przemowie swojej również wykazał.

Dlatego słuszne jest żądanie i z potrzeb kraju wprost wynikające, ażeby wspomniane reformy, gdyby one nie mogły być wykonanemi we wszystkich krajach Monarchii, przynajmniej w naszym kraju, choćby tylko w drodze tymczasowej wprowadzone zostały.

Tak zasadnicza zmiana, jaką jest reforma pismiennego postępowania na ustne co do szczegółów swoich, z natury rzeczy zawsze musi na sobie nosić cechę tymczasowej próby, chociażby dotycząca ustawa nie nazywała się prowizoryczną, chociażby owszem wprowadzona została jako stanowcza, po najgruntowniejszem rozebraniu najdrobniejszych szczegółów. Bo gdzie niedostaje wskazówek własnem doświadczeniem ugruntowanych, tam przy rozbiórce szczegółów rozstrzygają pospolicie tylko obawy lub nadzieje, a ich wynik będzie zawsze nosił na sobie cechę kroku, uczynionego na próbę, której przyszłość jest niepewna. Więc stanowczą może być tylko decyzja co do samych zasad kardynalnych reformy, a w tej mierze przyjęcie zasadnicze postępowania sądowego ustnego i jawnego nie może nigdy mieć charakteru niepewnej próby, bo za dobrocią takowego przemawia doświadczenie tylu innych krajów Europy. To też śmiało wyrzec może Reprezentacja kraju naszego, że próbę zaprowadzenia ustnej procedury cywilnej chętnie przyjmie, ile że właściwej władzy prawodawczej służy zawsze prawo ulepszać potem szczegóły na podstawie wyników doświadczenia. Ustne postępowanie tyle ma w istocie swojej siły przekonania o własnej dobroci, że niepodobna nawet wątpić, iż w czasie bardzo krótkim wszystkie inne kraje koronne Państwa domagać się będą wprowadzenia u siebie urzędzeń, które w kraju naszym przetrwają próbę doświadczenia i dadzą objaw żywotności.

Nie ulega wątpieniu, że zmiana postępowania sądowego pismiennego na ustne pociąga konieczność zastosowania do nowych zasad organizmu sądowego. Tak postąpiono sobie wszędzie, gdzie podobne przejścia skuteczniano, a w ostatnich latach mianowicie w Niemczech. Reorganizacja sądowa byłaby przeto i w kraju naszym niezbędną. Ona powinna się wspierać na takich zasadach, jakie z natury rzeczy same wypływają. W tej mierze wymaga tego tak nauka jak i doświadczenie, ażeby orzekanie w sprawach spornych cywilnych już w pierwszej instancyi spoczywało prawidłowo w rękach sądów kolegialnych, albowiem punkt ciężkości co do rozpoznania faktycznego stanu sprawy spornej przy postępowaniu ustnem spoczywa w pierwszej instancyi, zaś rękojmią przeciw dowolności zdania lub jednostronnemu ocenieniu rzeczy może być tylko zbiorowy wyrok więcej sędziów na podstawie jednkiej informacji wspólnie wyrok wydających.

Sprawy pilne, drobniejsze lub lokalny charakter mające, wymagają spiesznego zbadania i osądzenia — w tych przeważa wzgląd szybkości nad potrzebą bezwzględnej gruntowności. Dla takich spraw potrzebne są i istnieją wszędzie sądy pojedyncze, ile można jak najbliżej ludności znajdujące się.

Lecz i kolegialne sądy nie mogą być od zamieszkania stron zbyt odległe. Nietylko bowiem pożądanem jest dla wzmocnienia zaufania w wymiar sprawiedliwości, tudzież dla wykonywania jawnej kontroli, jak najliczniejszy udział osobisty samych stron spornych przy ustnych rozprawach sądowych, a udziału takiego tylko wtedy spodziewać się można, gdy strony od sądów nie będzie dzielić zbyt odległość; ale gdyby sądy były odległymi, wtedy wymiar sprawiedliwości nie mógłby być ani tanim ani szybkim. Dla tego i wyższe instancye nie winne być zanadto dalekie od mieszkania stron.

Wynika ztąd, że wraz z ustnem postępowaniem powinny wejść w życie taka organizacja sądowa, jaka istnieje wszędzie, gdzie takie postępowanie zostało już zaprowadzone, mianowicie: w I. instancyi sądy pojedyncze (lub sądy pokoju albo gminne) tak gęsto rozsiane, jak dzisiejsze sądy powiatowe u nas, tudzież sądy kolegialne w liczbie znacznie większej od tej, jaką teraz mamy; w II. instancyi sądy apelacyjne oraz III. instancya.

Wszelako takie urządzenie sądownictwa pociągnęłoby za sobą tak znaczne koszta, że niepodobna spodziewać się, iżby właściwe czynniki prawodawcze przy dzisiejszym stanie finansów Państwa chciały przystąpić do urzeczywistnienia takiego projektu. Takie stanowisko koniecznej oszczędności zaznacza też Rząd zawsze, ilekroć Radzie państwa projektu reformy procedury cywilnej przedstawiał.

Licząc się przeto z warunkami wskazanymi konieczną potrzebą chwili, należałoby znaleźć drogę pośrednią, która chroniłaby Skarb Państwa od zbyt dużego przeciążenia, nie spuszczać z oka wymagań tych zasad organizacyjnych, które wprzód wymieniono. Pod tym względem znajdujemy bądź w dawniejszych urządzeniach sądowniczych bądź w projektach rządowych niejaki wskazówki, które w kierunku powyższym dałyby się spożytkować. Istniały mianowicie z mocy organizacji r. 1850. w niektórych krajach Państwa a miały być także wprowadzone do Galicyi obok sądów powiatowych i sądów kolegialnych dzisiejszych, jako pierwsza instancya dla spraw karnych sądy powiatowe kolegialne mniej silnie od dzisiejszych kolegialnych sądów obsadzone a za to gęściej po kraju rozsiane. Myśl urządzenia takich sądów w naszym kraju znalazłaby naturalny punkt oparcia w siedzibach dzisiejszych Starostw, będących w skutek już wyrobionych stosunków naturalnem ogniskiem ruchu interesów ludności wiejskiej całego powiatu politycznego. Natura rzeczy wskazywałaby, ażeby do zakresu działania takich sądów oddać te sprawy, które z potrzeb zwykłych ludności powiatu wynikają. Należałoby tam przeto zwykle spory cywilne i sprawy hipoteczne naszych włościan oraz sprawy karne nie podlegające sądom przysięgłych.

Dzisiejsze sądy krajowe i obwodowe orzekałyby jako I instancya w sprawach cywilnych, hipotecznych i spadkowych większej wagi, tudzież w sprawach karnych sądom przysięgłych podlegających. One orzekałyby także jako II. instancya na skutek odwołania się od wyroków sądów powiatowych kolegialnych i sądów powiatowych pojedynczych.

Te ostatnie pozostałyby przy tej atrybucyi, jaką mają sądy lokalnego charakteru gdzieindziej, czy one są sądami pokoju, gminnymi lub zwykłymi sądami pojedynczemi. Do ich zakresu należałyby więc spory pilne i drobne, sprawy spadków i opiek włościańskich, tudzież przestępstwa.

Trzecią instancyą byłyby wtedy dzisiejsze sądy wyższe dla tych spraw, w których orzekały sądy powiatowe i powiatowe kolegialne jako I. instancya, zaś sąd najwyższy dla wszystkich innych spraw.

Myśl kierująca, na której polega zarys powyższy ewentualnej organizacji nie jest bynajmniej bez przykładu, dobrym rezultatem doświadczenia uwieńczonego. Na niej była zbudowaną przez czas dłuższy organizacja sądowa w Prusach, Saksonii, księstwach Anbalt i Sachsen-Meiningen, a zasada rozdziału kompetencji I. instancyi między trzy kategorie sądów, oraz tok instancyi od sądu kolegialnego niższej kategorii do takiegoż wyższej kategorii panowały z pomyslnym skutkiem w Hanowerskiem i Wirtembergii, ta ostatnia zasada i nam już nie jest obcą.

Bez stworzenia sądów kolegialnych pośrednich między dzisiejszymi sądami powiatowymi a sądami krajowymi i obwodowymi, tani i szybki wymiar sprawiedliwości nie dałby się w takiej mierze osiągnąć, w jakiej zapewniony jest w innych państwach rządzących się prawem wolnego postępowania. Zdanie to wykazuje dobitnie porównanie rozległości okręgów dzisiejszych naszych sądów kolegialnych z rozległością okręgów takichże sądów innych krajów. Pod tym względem rozleglejsze od naszych okręgi napotykamy (pomijając Anglię i Amerykę, gdzie sto-

sunki są zupełnie innej natury) tylko w Rosyi (44.179 kilom. □) i w Hiszpanii (10.342 kilom. □). Zresztą zaś, kiedy okręg austriackiego sądu kolegiального wynosi 4.548 kilom □, okręg takiegoż sądu wynosi np.:

we Francyi	1.474 kilom. □
w Hollandyi	1.427 „ „
w Belgii	1.157 „ „

A co znaczy przedstawiona powyżej różnica w obszarze dla ludności sądów kolegialnych potrzebującej, o tem przekonywa nas fakt, że gdy przy ostatniej organizacyi okręgi sądów kolegialnych w Prusach powiększono z 1.045 kilom. □ na 3.821 kilom □, zaś w Bawaryi z 2.107 kilom. □ tylko na 2.709 kilom. □, wkrótce w obudwóch krajach zmiana ta wywołała znaczne w ludności niezadowolenie.

Oto są poglądy, któremi kierowała się komisya prawnicza, rozważając część pierwszą wzmiankowanego na czele wniosku, i które ją skłoniły do jednomyślnie powziętej uchwały, ażeby Wysokiej Izbie przyjęcie tej części wniosku zalecić.

II.

Część druga rzeczzonego wniosku zmierza do reformy postępowania sądowego w najważniejszym dziale spraw niespornych, a mianowicie w sprawach spadkowych i opiekuńczych.

Wniosek ten odwołuje się do wzoru innych Państw, podług którego postępowanie niesporne u nas miałyby być zreformowane. Z uzasadnienia wnioskodawcy widocznem jest, że tenże miał wprawdzie na myśli wzór prawa francuzkiego, nie przyjmując wszakże materyjalnej podstawy urządzenia spadkowego, która prawodawstwo francuzkie od naszego zasadniczo wyróżnia. Według obowiązującego u nas prawa cywilnego nikt brać spadku nie może, dopóki nie otrzyma od sądu dekretu dziedzictwa, który jest legitymacją prawa do dziedziczenia. Według prawa francuzkiego zaś dziedzic bierze spadek z mocy samego prawa, które w powszechnych przepisach orzeka, kto w różnych warunkach spadek dziedziczy. Ztąd wypływa ta różnica, że pertraktacya spadku, której celem jest uzyskanie legitymacyi dziedzictwa, toczy się u nas z urzędu w każdym wypadku otwarcia spadku, we Francyi zaś tylko na żądanie w spadku interesowanych. Wprawdzie zasada prawa francuzkiego ma za sobą bardzo wiele względów, a zwłaszcza teoretycznych, wszelako przejęcia tej zasady nie można doradzać dla naszych stosunków. Włościanin nasz nie doszedł jeszcze do tego stopnia wykształcenia, iżby spodziewać się można, że przyjmując znaczenie legitymacyi dziedzictwa, żądałby jej w każdym wypadku, w którymby bezpieczeństwo przyszłe odziedziczonego majątku tego wymagało. Ztąd powstałoby łatwo zamieszanie w stosunkach hipotecznych, gdyż jak uczy doświadczenie w rzadkich tylko wypadkach dotąd włościanin z własnej woli wnosił do hipoteki prawo własności, chociaż dzisiaj otrzymywał dekret dziedzictwa z urzędu. To doświadczenie skłoniło właśnie prawodawstwo austriackie do sprowadzenia przymusu hipotecznego. Gdyby tedy nie było przymusu do pertraktacyi spadkowej, to tem mniej byłoby nadziei, iżby włościanin dopilnował się w hipotecznem ugruntowaniu swojej własności nieruchomości.

Ale pomimo tej zasadniczej różnicy z prawa francuzkiego dałby się przenieść do naszych urządzeń ten rys praktyczny, którym wzór ten przedewszystkiem celuje. I tak jeśli się zważy, co jest celem spadkowego postępowania, to nasuwają się same z siebie następujące dwa pytania: po pierwsze, kto jest dziedzicem zmarłego? powtórę, jak ten, kto jest dziedzicem, ma wejść w używanie swojego dziedzictwa?

Pytanie pierwsze: „kto jest dziedzicem“ — załatwia istniejące u nas postępowanie spadkowe, dając na nie odpowiedź w dekrecie dziedzictwa. Ale pytanie drugie: „jak dojść do swojego

dziedzictwa“, nie stanowi w Austrii postępowania niespornego, ale należy do zwykłej drogi procesowej. A jednak pytanie to, które zwłaszcza w razie zbiegu więcej spadkobierców, gdy jako kwestya działu spadkowego występuje, szybkiego załatwienia niezbędnie wymaga — pytanie to ze stanowiska materialnego interesu spadkobierców z pewnością najwięcej ma praktycznego znaczenia. Tutaj droga procesu chybia celu, bo proces zwykły przewleka sprawę z natury pilną zbyt wieloma formalnościami, które z zasad powszechnych spornego postępowania wypływają i utrudniają rzecz materialnymi wymaganiami, które prawo cywilne dla procesu przepisuje.

Tymczasem prawo francuskie zna oddawna osobne postępowanie działowe, które w sposób prosty, szybki i tani prowadzi do celu bez osobnego procesu. Wprowadzenie tego postępowania do naszego prawodawstwa byłoby bardzo pożądanem. Ono nadałoby całemu urządzeniu spadkowemu charakter praktyczny a więc pożyteczny, usunęłoby jedno z głównych źródeł pieniactwa ludu naszego, i obudziłoby w nim zaufanie do postępowania spadkowego, którego pożytek byłby dla ludu widoczny. Wtedy poddali się nasi włościanie z większą gotowością przymusowi spadkowemu i połączonym z takowym nieodzownie kosztem.

Ale i w tem postępowaniu, które zajmuje się wykryciem i legitymacją dziedzica, dałby się wzór prawa francuskiego zwłaszcza w jednym kierunku z pożytecznym dla ludności skutkiem spożytkować. Wskazał go wnioskodawca w swoim przemówieniu, porównując przysięgę manifestacyjną prawa francuskiego z taką przysięgą naszego prawa. Praktycznym jest niewątpliwie dla dziedzica lub wierzycieli pytanie, jaki po spadkodawcy pozostał spadek. Pewność tę daje przysięga, którą składają osoby mogące w skutek danego położenia rzeczy mieć wiadomość o stanie majątku, jaki po zmarłym pozostał. Według naszego prawa sędzia dopiero po przeprowadzonym procesie formalnym może orzec, czy pewna osoba jest obowiązana złożyć podobną przysięgę. Łatwo wyobrazić sobie, że w skutek trudności, jakie następują tego rodzaju proces, wobec kosztowności i powolności toku proces tego rodzaju należy u nas do nader rzadkich zjawisk. Właściwie więc ten środek wykrycia spadku u nas dla ludności prawie nie jest przystępny, a nie wydarza się nigdy u włościan.

W prawie francuzkiem zaś sędzia spadkowy odbiera taką przysięgę bez procesu, bez bez kosztów i bez odwołki, bo w toku pertraktacji spadkowej, kiedy wiadomość o stanie majątku zmarłego jest jeszcze u dotyczących osób świeżą w pamięci.

Wprowadziwszy wskazane powyżej praktyczne urządzenia francuzkie, tem łatwiej już potem wykonać w istniejącem postępowaniu spadkowem uproszczenia, które zdołają koszta takowego znacznie obniżyć. Kierunek co do szczegółów wskazał w tej mierze wnioskodawca w uzasadnieniu.

Gdyby prócz tego w miejsce dzisiaj istniejących opiek, nad którymi ku nieobliczonej szkodzie małoletnich dzieci włościańskich, nadzór sądów powiatowych nie jest wykonalny, zaprowadzone zostały na wzór prawa francuskiego Rady familijne, więcej aniżeli we Francji od zwierzchniczej władzy nadopieczunkowej sądu zawisłe, wtedy możnaby się spodziewać, że zarząd nad mieniem małoletnich byłby przynajmniej w znacznej części należycie, a w każdym razie lepiej utrzymywany, aniżeli to dzisiaj mimo dobrej chęci naszych sędziów dzieć się może.

Reforma spraw spadkowych i opiekuńczych w wytkniętym kierunku przedsięwzięta, jest kwestyą przede wszystkim dla wiejskiego ludu naszego i ludności uboższej nader wielkiej wagi. Idzie tutaj nie tylko o ulgi w dotkliwych ciężarach, nietylko o praktyczne zapewnienie pomocy i opieki sądowej, a tem samem o wzmocnienie warunków materialnego bytu, ale idzie również o usunięcie przyczyny do nieufności i niechęci, jaką z tytułu wadliwości dzisiejszego urzędnictwa lud nasz żywić zaczyna do sądownictwa a zwłaszcza i do notaryatu. A przecież ani sąd ani notaryat bez zaufania ludności nie zdoła spełnić tego zadania, jakie na niego wkłada względem społeczeństwa jego powołanie. Że tak jest istotnie, dowodzą tego od lat kilku do Wysokiego Sejmu wnoszone zażalenia na dotkliwe koszta notaryalne z powodu pertraktacyj

spadkowych ściągane, a przede wszystkim skargi wyborców z kuryi włościańskiej, jakie przedstawiane były wybranym posłom niemal w całym kraju przy tegorocznych wyborach.

Dla tego i drugą część wniosku powyższego komisya prawnicza, na podstawie jednomyślnie zapadłej uchwały, pozwala sobie Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia gorąco zalecić.

Komisya prawnicza czyni przeto wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującej treści

R e z o l u c y ę :

Na podstawie §. 19. Statutu krajowego wzywa się c. k. Rząd:

1. o wyjednanie ustawy, mocą której ustne postępowanie sądowe w sprawach spornych, tudzież zastosowana do tegoż organizacya sądowa, mogłyby być zaprowadzone w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w jak najkrótszym czasie, jeżeli już nie stanowczo, to przynajmniej prowizorycznie;

2. o wyjednanie ustawy, zaprowadzającej na wzór istniejących urzędzeń w innych Państwach instytucyę Rad familijnych oraz takie postępowanie w sprawach opiekuńczych i spadkowych, któreby zapewniało dobry zarząd nad mieniem małoletnich i mniej kosztowną legitymacyę dziedzica, tudzież umożliwiałoby szybkie objęcie spadku, a względnie podział takowego bez uciążliwych a zbytecznych formalności.

We Lwowie dnia 8. października 1883.

Zawadzki
przewodniczący.

Madeyski
sprawozdawca.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzach Szkoły średniej rolniczej,
Szkoły ogrodniczej i Folwarku w Czernichowie na rok 1884.

(Wydatków Rubr. XV. poz. 154, 155, 156 — Dochodów Rubr. IX.)

Wysoki Sejmie!

Z przekazanego sobie na posiedzeniu dnia 18. Września r. b. preliminarza obydwóch Szkół i Folwarku w Czernichowie na r. 1884., komisya budżetowa ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Zestawiając sumarycznie i porównawczo z uchwalonym budżetem na r. 1883. przedłożenie Wydziału kraj. na r. 1884., przedstawiają nam się cyfry:

Szkoła średnia w r. 1883.	Wydatki	zł. 27.178	
"	"	"	
"	Dochody	" 12.240	czyli zł. 14.938 niedoboru
"	"		
1884.	Wydatki	zł. 30.315	
"	"	"	
"	Dochody	" 14.020	" " 16.295 "
			na rok 1884. więcej o zł. 1.357 niż na r. 1883.

Szkoła ogrodnicza w r. 1883.	Wydatki	zł. 3.175	
"	"	"	
"	Dochody	" 2.350	czyli zł. 825 niedoboru
"	"		
1884.	Wydatki	zł. 2.645	
"	"	"	
"	Dochody	" 2.350	" " 295 "
			na rok 1884. mniej o 530 zł. niż na r. 1883.

Folwark w r. 1883.	Wydatki	zł. 16.541	
"	"	"	
"	Dochody	" 15.270	czyli zł. 1.271 niedoboru
"	"		
1884.	Dochody	zł. 15.830	
"	"	"	
"	Wydatki	" 14.953	" " 877 nadwyżki
			rok 1884. korzystniejszy o 2.148 zł. niż r. 1883.

Sumarycznie więc co do wszystkich trzech Zakładów w Czernichowie przedstawia Wydział krajowy preliminarz korzystniejszy o zł. 1.321, niż uchwalony budżet na r. 1883.

Komisya budżetowa jednak po szczegółowym przeglądzie aktów odnośnych i przedłożeń Kuratoryi Zakładów Czernichowskich do Wydziału krajowego, mając jedynie na względzie niezbędną na rok 1884. oszczędność w wydatkach funduszu krajowego, wnosi jeszcze niższe żądania Wydziału o zł. 320, jak poniżej przy poszczególnych rubrykach i pozycjach, tak, że budżeta Czernichowskie przedstawia się o zł. 1.641 korzystniej, w porównaniu z rokiem 1883.

I tak:

A. Szkoła średnia rolnicza.

W y d a t k i.

- W Rnbr. I.** Płace nauczycieli. — Poz. 1., 2., 3., 4. pozostaną bez zmiany z budżetem na r. 1883. Poz. 5. podwyższa komisya, zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. o zł. 800 więcej na nauczyciela weterynaryi z płacą adjunkta, gdyż na posadzie asystenta dłużej utrzymać go nie podobna. Poz. 6. zatem zostanie z kwotą zł. 600 tylko. Poz. 7. pozostaje bez zmiany. Poz. 8. będzie niższą o zł. 200, gdyż ekonom przestał być docentem.
- Rubr. II.** Inne płace i zasługi. — Proponuje komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj.: Przy poz. 9., o 60 zł. mniej, przenosząc koszta opału kasyera do Rubr. III; również przy poz. 10. o zł. 5 mniej. — Poz. 11. bez zmiany, a Poz. 12. o zł. 50 wyższą.
- Rubr. III.** Koszta administracyjne. — Poz. 13. pozostawia komisya niezmienną z r. 1883., w kwocie zł. 1.250, nie przychylając się do wniosku Wydziału kraj. o podniesienie kosztów podróży w interesach Zakładu o 150 zł., nie widząc tej potrzeby dostatecznie umotywowanej, a uwzględniając zwłaszcza zakupione w r. b. za zł. 600 wózek i konie, podróże te ułatwiać mogące. Resztę pozycyj tej Rubr. pozostawia komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj., a mianowicie: Poz. 14. o zł. 200 wyżej z powodu wyrażonego przy Rubr. II. poz. 9, oraz z powodu większej potrzeby opału po przebudowaniu budynku szkolnego. — Poz. 16. o 220 zł. wyżej w wydatkach nadzwyczajnych, a to na pilną poprawę jednego budynku mieszkalnego. — Poz. 17. wyżej o zł. 40, gdyż przybył budynek do zabezpieczenia od ognia. — Poz. 19. o zł. 200 wyżej na sprawienie szaf i stołów do zbiorów muzealnych i doświadczalnych. — Poz. 21. o zł. 30 wyżej, a reszta pozycyj tej Rubryki bez zmiany z budżetem r. 1883.
- Rubr. IV.** Utrzymanie uczniów. — Oprócz poz. 26., w której preliminuje się mniej o zł. 205, gdyż nie potrzeba obecnie sprzątać sprzętów kuchennych, podwyższenie reszty pozycyj tej Rubryki na żywność, odzież i pranie łącznie o zł. 1.530 znajduje swoje usprawiedliwienie w przewidywaniu wzrostu liczby uczniów z 34 na 42, przez co i odnośne pozycyje dochodów stosunkowo wyżej są wzięte.
- W Rubr. V.** Potrzeby naukowe. — Przy poz. 32. preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym o zł. 85 więcej na eksperymenta przy wykładach rolnictwa, hodowli, chemii i fizyki, które budżetem na r. 1883. nie zostały objęte. — Przy poz. 33., również więcej o zł. 110 na zbiory okazów leśnych, mierniczych i mechanicznych, niezbędne w Zakładzie potrzebnych. — Poz. 34. preliminuje Wydział kraj. i zgodnie z nim komisya budżetowa o zł. 350 wyżej, a to na laboratorya roślinno-fizyologiczne 100 zł., zoologiczne 50 zł. i 200 zł. na drugą wagę do laboratorium chemicznego. — Poz. 35. preliminuje Wydział krajowy o zł. 50 więcej na czasopisma, którego to żądania komisya nie uwzględnia, pozostawiając na ten cel jak dotychczas zł. 50, jako

dla Szkoły średniej rolniczej wystarczyć mogące. — Podwyższenie poz. 36. o zł. 180 usprawiedliwia się zmniejszeniem odnośnego wydatku w budżecie Szkoły ogrodniczej. — Na urządzenie zaś pola doświadczalnego, którego Zakład nie posiada, preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym podwyższenie pozycyi 37. o zł. 210. — Reszta pozycyj bez zmiany.

D o c h o d y.

Preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym o 1,680 zł. wyższe, niż w r. 1883. za opłaty od uczniów i o 100 zł. z gospodarstwa i spiżarni, na podstawie wyników z r. 1882.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz krajowej średniej Szkoły rolniczej w Czernichowie na rok 1884.

Ru- bryka	Po- zycya	Poszczególnienie	Zwy- czaj- ne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
W y d a t k i.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	Nauczyciel fachowy, zarazem dyrektor	2.060		
	2	2 nauczycieli nauk zawodowych . . . . . po 1.440	2.880		
	3	2 " " zasadniczych . . . . . " 1.240	2.480		
	4	Kapelan i katecheta	800		
	5	3 nauczycieli pomocniczych z płacą adjunktów . . . . . po 800	2.400		
	6	Nauczyciel pomocniczy z płacą asystenta	600		
	7	Ogrodnik jako docent	200		
	8	Instruktor robót praktycznych	350	—	11.770
II. Inne płace i zasługi					
	9	Kasyer, zarazem pisarz Dyrekcyi	600		
	10	Chłopiec do usług w laboratorium	210		
	11	Sługa szkolny	250		
	12	Stróż i pomocnik stróża	250	—	1.310
III. Koszta administracyjne.					
	13	Zarząd. — a) Pomoc kancelaryjna Kuratoryi i Delegata 800 zł			
		b) Potrzeby kancelaryjne szkoły . . . . . 100 "			
		c) Druki i inseraty . . . . . 200 "			
		d) Portorya i przesyłki . . . . . 50 "			
		e) Koszta podróży w interesach Zakładu . . . . . 100 "	1.250		
	14	Opał	500		
	15	Oświetlenie	130		
	16	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	700	400	
	17	Zabezpieczenie budynków od pożaru	100		
	18	Płaca kominiarza	60		
	19	Sprzęty i ruchomości	100	200	
	20	Koszta lustracyi Zakładu	200		
	21	Koszta nabożeństwa	70		
	22	Lekarz i apteka	100		
	23	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	3.910
Do przeniesienia			—	—	16.990

Ru- bryka	Po- zy- cya	Poszczególnienie	Zwy- czaj- ne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
		Z przeniesienia	—	—	16.990
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	24	Żywność (42 po 150 zł)	6.300		
	25	Opał do kuchni	400		
	26	Służba kuchenna i sprzęty	450		
	27	Odzież uczniów (42 po 40 zł.)	1.680		
	28	Naczynie stołowe	50		
	29	Pościel	100		
	30	Pranie bielizny i pościeli	140		
	31	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	9.220
V.		Potrzeby naukowe.			
	32	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla nauczyciela rolnictwa	25 zł.		
		b) " " hodowli zwierząt	10 "		
		c) " " zootomii	20 "		
		d) " " weterynaryi	60 "		
		e) " " botaniki	60 "		
		f) " " chemii, technologii i mineralogii	50 "		
		g) " " fizyki	50 "		
		h) " " miernictwa	20 "	295	
	33	Zbiory i muzea:			
		a) zbiór rolniczy	50 zł.	270 zł.	
		b) " hodowlany	100 "	300 "	
		c) " fizykalny	100 "	200 "	
		d) " botaniczny	30 "	70 "	
		e) " zoologiczny	50 "	50 "	
		f) " mechaniczny	50 "	50 "	
		g) " mineralogiczny	10 "	40 "	
		h) " technologiczny	20 "	20 "	
		i) " okazów leśnych	10 "	40 "	
		k) " " weterynaryjnych	10 "	40 "	
		l) " narzędzi rolniczych	10 "	40 "	
		m) " " matemat i mierniczych	10 "	50 "	
		n) " modeli do budownictwa	10 "	90 "	
		o) " " do geografii fizykalnej	10 "	40 "	470
				300	
	34	a) Laboratorium chemiczne	300 zł.	200 zł	
		b) " roślinno-fizyologiczne	100 "	— "	
		c) " zoologiczne	50 "	— "	450
				200	
	35	Biblioteka i czytelnia: a) Przykupno dzieł Zwycz. 200 zł. Nadz. 200 zł.			
		b) Oprawa książek " 50 " " — "			
		c) Czasopisma " 50 " " — "			300
				200	
	36	Ogród botaniczny	80	100	
	37	Utrzymanie i urządzenie pola doświadczalnego	60	150	
	38	Wycieczki uczniów	300	—	3.905
		Suma wydatków średniej Szkoły rolniczej w Czernichowie.	—	—	30.115

Ru- bryka	Po- zycja	Poszczególnienie	Zwy- czaj- ne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
D o c h o d y .					
I.	1	Subwencya c. k. Skarbu Państwa	—	—	5.000
II.	2	Opłaty na utrzymanie uczniów (42 po 200 zł.)	8.400	—	8.820
	3	„ na laboratoria (42 po 10 zł.)	420	—	
III.	4	Dochód z gospodarstwa i spiżarni	—	—	200
Suma dochodów średniej Szkoły rolniczej w Czernichowie			—	—	14.020
Wydatki . . . . . 30.115 zł.					
Dochody . . . . . 14.020 „					
Do pokrycia z funduszków krajowych 16 095 zł niedoboru na r. 1884.					

B. Szkoła ogrodnicza.

Rubryki I. i III. tego preliminarza pozostają bez zmiany w porównaniu z r. 1883.— W Rubr. II. poz. 4. przedkłada Wydział krajowy o zł. 30 więcej na opał. — W Rubr. zaś IV. poz. 11. i 13. mniej o zł. 585 z powodu przeniesienia jednej pozycyi do wydatków Szkoły średniej (Rubr. V. poz. 36) i z powodu wykreślenia nadzwyczajnej pozycyi na naprawę inspektów, oraz o zł. 25 więcej dla konieczności sprawienia książek. — Komisya budżetowa uznając obniżenia jak i podwyższenia tych wydatków za usprawiedliwione, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz Szkoły ogrodniczej w Czernichowie na rok 1884.

Ru- bryka	Po- zycja	Poszczególnienie	Zwy- czaj- ne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem	
W y d a t k i .						
I. Płace nauczycieli						
	1	Nauczyciel ogrodnik	600	—	900	
	2	Nauczyciele pomocniczy	300	—		
II. Koszta administracyjne.						
	3	Czynsz z domu i ogrodu	200	—	500	
	4	Opał	100	—		
	5	Oświetlenie	30	—		
	6	Utrzymanie budynku	50	—		
	7	Sprzęty i ruchomości	40	—		
	8	Różne nieprzewidziane	80	—		
III. Utrzymanie uczniów.						
	9	Żywność (6 uczniów po 120 zł.)	720	—		900
	10	Odzież i pranie (tyleż uczniów po 30 zł.)	180	—		
IV. Potrzeby naukowe.						
	11	Ogród:				
		a) Najem robotnika . . . . . 100 zł				
		b) inspekta, szklarnia i drobne wydatki . . . . . 20 „				
		c) zakupno nasion, drzewek i szczepów . . . . . 50 „	170	—		
Do przeniesienia			170	—	2.300	

Ru- bryka	Po- zycja	Poszczegól- nie	Zwy- czaj- ne	Nad- zwy- czajne	Ra- zem
IV.		Z przeniesienia .	170	—	2.300
	12	Narzędzia	50		
	13	Materyały pismienne	50		
	14	Książki i inne potrzeby	75	—	345
		Suma wydatków Szkoły ogrodniczej .	—	—	2 645
D o c h o d y .					
I	1	Subwencja z c. k. Skarbu Państwa	—	—	2 000
II.	2	Z ogrodu, za ogrodowizny, szczepy i owoce	—	—	350
		Suma dochodów Szkoły ogrodniczej .	—	—	2 350

Wydatki . . . . . 2.645 zł.

Dochody . . . . . 2.350 „

Do pokrycia z funduszków krajowych 295 zł. niedoboru na r. 1884.

C. Folwark w Czernichowie.

Preliminarz Wydziału krajowego co do wydatków i dochodów Folwarku Czernichowskiego na rok 1884., o wiele korzystniej się przedstawia, niż uchwalony budżet na r. 1883. — Komisja budżetowa przyjmuje wnioski Wydziału krajowego z wyjątkiem poz. 29. Rubr. VII, w której wystarczy w r. p. kwota zł. 600 zamiast zł. 720 na oprocentowanie długu zł. 12.000, który jeszcze nie jest hipotecznym i w r. 1884. nie będzie jeszcze wymagał amortyzacji. Zgodnie zatem z preliminarzem Wydziału krajowego, prócz tej jednej pozycji, komisja budżetowa usprawiedliwia różnice z budżetem na r. 1883. jak następuje:

W Rubr. I. poz. 1. o zł. 140 więcej na parobka do dokupionej pary koni i na podwyższenie płacy służby leśnej. — Poz. 2., na najem robotnika mniej o zł. 100 na podstawie wynikłości z ostatniego roku. — Poz. 4., więcej o zł. 100 na dokupno nawozów, na które nie w r. 1883. nie prelimitowano. — Poz. 6., mniej o zł. 600 nadzwyczajnego wydatku pokrytego budżetem r. 1883. — Poz. 7., wyżej o zł. 150 na zakupno buhaja, a wydatek ten pokryty zostaje sprzedażą starego (Rubr. I. poz. 5. dochodów). Poz. 8., o zł. 100 wyższa, przy utrzymaniu kwoty nadzwyczajnego wydatku z r. 1883., a to na nowe dwa dachy i przerobienie gnojowni. — Poz. 10. mniejszą jest o zł. 100 wydatku zwyczajnego, gdyż nie będzie oczyszczania rowów, utrzymuje się zaś wydatek nadzwyczajny zł. 200 na drenowanie i korczonek 4ch morgów. — Poz. 15. o zł. 100 więcej na rozszerzenie plantacji wikla. Reszta pozycji tej Rubr. bez zmiany.

Rubr. II. i IV. bez zmiany z r. 1883. — **W Rubr. III.** mniej o zł. 400 z powodu mniejszej produkcji cegły. — **Rubr. V.** o zł. 150 niższa, gdyż nie będzie wydana cała kwota w roku 1883. przeznaczona na utrzymanie brzegów Wisły.

W Rubr. VI. poz. 25. o zł. 11 wyższa, również poz. 26. o zł. 100, z powodu obliczenia i repartycji datków na szkołę i kościół. Reszta bez zmiany.

Rubr. VII. spłaty kapitałów, preliniuje Wydział krajowy o zł. 1.139 niższą w porównaniu z r. 1883., podług planu umorzenia, lecz komisya zniża ją jeszcze o zł. 120, co już wyżej umotywowane zostało.

Dochody preliniuje Wydział krajowy i zgodnie z nim komisya budżetowa o zł. 560 ogólnie wyżej, a to na podstawie wyniku z r. 1882. i na podstawie nowo zawartych umów. — Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujący preliminarz wydatków i dochodów Folwarku w Czernichowie na r. 1884.

Ru- bry- ka	Pozy- cya	Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Razem
W y d a t k i.					
I. Na gospodarstwo.					
	1	Płace i zasługi: a) Ekonom . . . . . zł. 200 b) Służba folwarczna . . . . . „ 580 c) „ leśna . . . . . „ 300	1.080		
	2	Najem robotnika	700		
	3	Dokupno nasienia	250		
	4	„ nawozów	100		
	5	„ słomy i karmy	450		
	6	Inwentarz roboczy i uprząż	150		
	7	„ żywy użytkowy	50	150	
	8	Utrzymanie budynków	200	700	
	9	„ i naprawa narzędzi i sprzętów	230		
	10	„ rowów, drenowanie i karczowanie	100	200	
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	50		
	12	Kuchnia folwarczna, opał	50		
	13	Koszta kancelaryjne i światło	25		
	14	Las i szkółki	200		
	15	Utrzymanie plantacyi wikła	100	100	4.885
II.	16	Wydatki na piec wapienny	—	—	6.000
III.	17	„ na cegielnię	—	—	300
IV.	18	„ na promy	—	—	—
V.	19	„ na utrzymanie brzegów Wisły	60	150	210
VI. Podatki i opłaty.					
	20	Podatek gruntowy i domowy	268		
	21	„ dochodowy z propinacyi	250		
	22	„ „ od palenia wapna	29		
	23	„ zarobkowy od „ „	32		
	24	„ „ od wyrobu cegły	7		
	25	Składka na szkołę ludową	50	78	
	26	„ na naprawę w kościele		100	
	27	Opłata od przeniesienia własności (1/10 część — czwarta rata)		183	997
		Do przeniesienia	—	—	12.392

Ru- bry- ka	Pozy- cya	Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nad- zwy- czajne	Razem
		Z przeniesienia	—	—	12.392
VII.		Splata kapitalów dluznych.			
	28	Kasie oszczedności w Krakowie:			
		a) . . . . . zł. 548.53			
		b) . . . . . " 561.84			
		c) . . . . . " 630.63	1.741		
	29	Procent od dlugu 12.000 zł.	600	—	2.341
VIII.	30	Rozmaite nieprzewidziane	—	—	100
		Suma wydatków Folwarku w Czernichowie	—	—	14.833
		Dochody.			
		Z gospodarstwa.			
	1	Ze sprzedazy ziemiplodów	1.200		
	2	Z wynajetych rol i pastwisk	225		
	3	Czynsz z domu i ogrodu Szkoły ogrodniczej	200		
	4	" z kuźni	40		
	5	Ze sprzedazy plodów zwierzęcych	1.150		
	6	Za wynajęte konie	250		
	7	Z lasu	700		
	8	Z wikla i trawy wśród wikla	1.600	—	5.365
II.	9	Z rybolowstwa	—	—	140
III.	10	Z pieca wapiennego	—	—	7.600
IV.	11	Z cegielni	—	—	450
V.	12	Z propinacyi i promu	—	—	1.900
VI.	13	Lądowe i olborne	—	—	350
VII.	14	Rozmaite nieprzewidziane	—	—	25
		Suma dochodów Folwarku w Czernichowie	—	—	15.830

Dochody . . . . . zł. 15.830

Wydatki . . . . . " 14.833

Nadwyżka na korzyść zł. 997

Preliminarz zatem Folwarku w Czernichowie wykazuje na r. 1884.
spodziewanego dochodu . . . . . j. w. zł. 997.—

Splata kapitalów . . . . . 2.341.—
Opłata od przeniesienia własności . . . . . 183.— zł. 3.521.—

We Lwowie dnia 3. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
K. Scipio.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku p. Romera w przedmiocie przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych i powiatowych na lat sześć.

Wysoki Sejmie!

W r. 1880. wpłynęło do Wydziału krajowego wiele petycyj od Wydziałów powiatowych, żądających przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych i powiatowych. Wydział krajowy zapytał w skutek tego i te Wydziały powiatowe, które petycyj nie wносиły, o zdanie. W odpowiedzi bardzo przeważna część Wydziałów powiatowych oświadczyła się za przedłużeniem tego okresu, a w następstwie Wydział krajowy wniósł do Sejmu projekty do ustaw przedłużające okres wyborczy tak dla Reprezentacyj gminnych jak i powiatowych na lat sześć.

Wniosek ten Wydziału krajowego nie doczekał się atoli załatwienia w Wysokim Sejmie dla braku czasu, a podniesiony na nowo w tem samym brzmieniu na obecnej sesji sejmowej, przekazany został komisyi administracyjnej do sprawozdania.

Komisyja administracyjna jest zdania, że przedłużenie okresu wyborczego a zatem i okresu funkcyonowania Reprezentacyj powiatowych i gminnych jest pożyteczne i pożądane.

Dzisiejszy trzechletni okres jest zbyt krótki i staje się przyczyną różnych niekorzyści, a motywa za przedłużeniem są liczne i ważne; podniesiemy tu najważniejsze:

1. Nowowyzbrani członkowie tych ciał autonomicznych potrzebują pewnego czasu, zanim przyswoją sobie potrzebne wiadomości, a zaledwie rozpatrzą się w sprawach, już kończy się ich urzędowanie. Najwięcej daje się to czuć u członków Zwierzchności gminnych, którzy na prawdę zaledwie rok urzędują, bo z początku potrzebują oni pewnego czasu na obzauajomienie się ze sprawami, a przy końcu względ na nowe wybory ubezwładnia ich działalność.

2. Często powtarzające się wybory i idące za nimi agitacye wpływają z wielu względów ujemnie na ludność.

3. Przedłużenie okresu wyborczego oszczędzi wyborcom wiele kosztów i czasu, a zważyć należy, że czas zajęty przez wybory przedłuża się często bardzo znacznie w skutek wnoszonych protestów, odraczających rezultat wyborów.

4. Dla skutecznego działania administracyjnego i ekonomicznego wielce jest pożądane przedłużenie okresu wyborczego, bo ciała autonomiczne, wybrane na czas krótki, nie mogą wyrobić sobie potrzebnej rutyny administracyjnej, ani też przeprowadzić jakiegokolwiek planu swej ekonomicznej działalności.

5. Krótkość okresu funkcyonowania władz autonomicznych powiatowych i gminnych wiąże im z wielu względów ręce, tamuje ich swobodę działania i trzyma je w ciągłej zależności od wyniku wyborów.

Z tych więc powodów komisya administracyjna uznaje potrzebę przedłużenia okresu wyborczego Reprezentacyj gminnych i powiatowych, i uważa, że przedłużenie na lat sześć jest odpowiednem. Sześcioletni okres wyborczy istnieje już dla Sejmu i Wydziału krajowego, i ma zastosowanie przy wielu innych instytucjach w kraju. Za sześciolciem oświadczają się też Wydziały powiatowe, które o przedłużenie prosiły.

Co do terminu, kiedy ta zmiana ma zacząć obowiązywać, to komisya administracyjna sądzi, iż najwłaściwszym jest termin wszelkiej pierwszej expiracyi mandatu, jaka zajść może dla każdej z Reprezentacyj powiatowych i gminnych od czasu ogłoszenia ustawy, zmianę powyższą postanawiającej. Komisya administracyjna przyjmuje zatem przedłożony sobie wniosek, poczyniwszy w nim tylko kilka zmian stylistycznych, i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Obok załączony projekt ustawy aleg. A) i B) jako nowele do ustawy gminnej i do ustawy o reprezentacjach powiatowych.

We Lwowie 6. Października 1883.

Przewodniczący :

G r o c h o l s k i

Sprawozdawca :

G. R o m e r

A.

U s t a w a

z dnia ..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskim, dotycząca przedłużenia okresu wyborczego
II Reprezentacyj gminnych na lat sześć.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskim rozporządzam :

Art. 1.

§§. 21. i 22. ustawy gminnej z dnia 12.
Sierpnia 1866 r. Dz. u. kr. Nr. 19 w dotychczas-
sowem brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć
jak następuje :

P e r y o d w y b o r c z y .

§. 21.

Członkowie Rady i ich zastępcy, tudzież
członkowie Zwierzchności gminnej, obierani będą
na lat sześć. Wszakże po upływie tego czasu
pozostają oni w urzędzie aż do ukonstytuowania
się nowej reprezentacji gminnej. Ustępujący mogą
być na nowo wybrani, jeżeli przeszkoda prawna
nie zachodzi.

W y b o r y u z u p e ł n i a j ą c e .

§. 22.

W razie opróżnienia w ciągu sześcioletniego
peryodu posady naczelnika gminy, jego zastępcy,

assessora, lub przysiężnego, winna Rada najpóźniej do dni 14 wybrać w jego miejsce innego na czas jeszcze pozostały.

W miejsce radnego ubywającego przed końcem peryodu, lub niemogącego czasowo brać udziału w czynnościach Rady, powoła Naczelnik gminy do Rady tego zastępcę, który największą ilość głosów otrzymał w tem samym kole wyborczem, w którym radny, mający być zastąpionym, wybrany został. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Gdyby jednak tyle radnych brakowało, iżby liczba przez jedno koło wyborcze wybranych nawet przez powołanie z tegoż koła zastępców uzupełnioną być nie mogła, natenczas winno toż koło wyborcze przedsięwziąć niezwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej wybór uzupełniający na dalszy ciąg peryodu wyborczego.

Art. II.

Powyzsze postanowienia będą zastosowane przy nowych wyborach Rad gminnych, rozpisanych po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

B.

U s t a w a

z dnia ..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskiem dotycząca przedłużenia okresu wyborczego
Reprezentacyj powiatowych na lat sześć.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Paragraf 14. ustawy o Reprezentacjach po-
wiatowych z dnia 12. Sierpnia 1866 Dz. u. kr.
Nr. 21 w dotychczasowem brzmieniu zostaje uchyl-
ony i ma brzmieć jak następuje:

P e r y o d w y b o r c z y .

§. 14.

Rada powiatowa wybiera się na lat sześć.
wyjąwszy przypadek przewidziany z §. 53. Rada
sprawować winna swoje czynności aż do wstąpienia
nowo obranej Rady.

Wydział powiatowy obierany będzie na cały
peryod wyborczy Rady powiatowej i urzęduje aż
do wstąpienia nowego Wydziału.

Art. II.

Powyższe postanowienia będą zastosowane
przy nowych wyborach Rad powiatowych rozpisa-
nych po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Mi-
nistrowi spraw wewnętrznych.

R

Ueiuun

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

DEUTSCHE SPRACHE

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

Die deutsche Sprache ist eine der wichtigsten Sprachen der Welt. Sie ist die Muttersprache von Millionen von Menschen und wird in vielen Ländern als Fremdsprache gelehrt. Die deutsche Sprache hat eine reiche Geschichte und eine Vielzahl von Dialekten. Sie ist eine der wichtigsten Sprachen der Wissenschaften und der Kunst.

Aleg. 77.

Sprawozdanie

komisji szkolnej o petycyach do ll. 5, 33, 34, 60, 61, 62, 100—105, 110—113, 264, 265, 266, 332 i 334 w przedmiocie polepszenia stanowiska nauczycieli szkół średnich.

Wysoki Sejmie!

Liczne grona nauczycielskie w szkołach średnich wraz z Zarządem głównym Towarzystwa pedagogicznego domagają się w petycyach powyższych urzeczywistnienia następujących życzeń:

1. Zastępcy nauczycieli szkół średnich od chwili złożenia egzaminu stają się urzędnikami państwowymi i używają wszystkich praw, przysługujących takim urzędnikom. Jeżeli zastępca nauczyciela w przeciągu 5 lat po złożeniu egzaminu nie uzyskał posady stałego profesora, otrzymuje wyższą płacę 800 zł.
2. Lata służby zastępców nauczycieli przed złożeniem egzaminu mają być wliczane do emerytury nie wyjątkowo w drodze łaski, lecz stale i w drodze prawa.
3. Rząd ma na przyszłość tworzyć w Galicyi nowe stałe posady profesorskie w korzystniejszym niż dotychczas stosunku do ilości klas równorzędnych i do liczby uczniów.
4. Tym nauczycielom, którzy z powodów od nich niezawisłych, mianowicie z braku wakansów w grupach przedmiotów, do których są uzdolnieni, długie lata na suplenturze spędzili, ma Rząd zaraz przy pierwszej nominacji przyznawać wyższą płacę.

Przedewszystkiem podnoszą petenci, że zarys organizacyi gimnazyów, wydany w r. 1849. i będący dotychczas podstawą ich wewnętrznego ustroju, w §§. 91 i 94 wprowadził instytucję suplentów, lecz ją ograniczył tylko do tych wyjątkowych wypadków, kiedy posada rzeczywistego nauczyciela chwilowo przez śmierć lub chorobę była opróżniona, lub kiedy na opróżnioną posadę nie można było znaleźć kandydata, któryby posiadał prawnie przepisane warunki

do jej stałego zajęcia. Tymczasem teraz instytucya suplentów w skutek częściowej zmiany urzędu gimnazyów i znacznego powiększenia frekwencji uczniów z wyjątkowej zmieniła się na stałą i niezbędnie potrzebną, bez której nawet w zupełnie prawidłowych warunkach w Galicyi żaden zakład obyć się nie może.

Do tej uwagi komisya z swojej strony dodać jeszcze winna, że obecnie oprócz suplentów znani są w gimnazyach t. zw. aplikanci, spełniający mniej więcej to samo zadanie, jakie pierwotna organizacya z r. 1849. suplentom przekazać zamierzyła.

Jeżeli zaś rozpatrzmy się w datach statystycznych, które w petycyach zostały przytoczone, jeżeli zważymy, że przepisana suma godzin w ośmioklasowem gimnazyum w Galicyi wynosi tygodniowo 227 godzin i że do ich wypełnienia nie wystarczy przepisany etat 12tu nauczycieli z dyrektorem, skoroby na każdego wypaść musiało 19 godzin tygodniowo, filologowie zaś obowiązani są do udzielania nauki tylko w 17 godzinach tygodniowo, że więc przy prawidłowym stanie gimnazyum jeden stały suplent zawsze jest potrzebny, jeżeli następnie zważymy, że taki prawidłowy stan gimnazyum jest w naszym kraju wyjątkiem, zwykle zaś istnieją klasy równorzędne, w skutek czego liczba suplentów często dorównywa a niekiedy nawet przewyższa liczbę rzeczywistych nauczycieli, czego najlepszym dowodem są gimnazyja w Krakowie i we Lwowie, gdzie na 12tu, 14tu lub 18tu profesorów było w r. szk. 1882/3. 17tu, 18tu i 20tu zastępców, jeżeli wreszcie zważymy, że w naszym kraju na 463 nauczycieli jest 246 stałych profesorów a 217 suplentów, kiedy w Austrii dolnej zastępcy nauczycieli stanowią tylko czwartą, a na Szląsku siódmą część sił nauczycielskich — to musimy ztąd dojść do bardzo naturalnego i na obowiązującym organizacyjnym zarysie z r. 1849. ściśle opartym wniosku, że przedewszystkiem liczba stałych posad powinna być o bardzo znaczną liczbę podniesioną. Wniosek ten okazuje się tem słuszniejszym, jeżeli się będzie miało na oku stosunek liczby stałych posad do liczby uczniów w naszym kraju i w innych krajach koronnych. Kiedy bowiem stosunek ten w gimnazyach Austrii dolnej jest, jak 1 do 33, w Austrii górnej i Salzburgu, jak 1 do 23, na Szląsku i Tyrolu, jak 1 do 22, to w Galicyi w roku ubiegłym przedstawiał się, jak 1 do 44, w szczególności zaś we Lwowie, jak 1 do 55, a w Krakowie, jak 1 do 69.

Że więc w obec takich warunków suplenci z zupełną kwalifikacyą, mimo wszelkiej gorliwości, którąby się przykładali do spełnienia ważnych swoich obowiązków, spędzać mogą bardzo długie lata na stanowisku swoim tymczasowem, dziwić nikogo nie może, lecz obrawszy sobie już ten zawód, cierpliwie czekaliiby na pozyskanie słusznie się im należącej posady, gdyby położenie ich było przynajmniej znośnem. Jednakże położenie to jest takim, iż zdolniejszych młodych ludzi, mimo wszelkiej chęci i powołania do zawodu nauczycielskiego, od wybrania go sobie po prostu odstraszyć musi. Dostyc wspomnieć, że tacy suplenci, chociażby zupełną mieli kwalifikacyę, mimo to że pełnią takie same obowiązki jak rzeczywisci profesorowie, zwykle nawet po kilkoletniej dopiero aplikanturze, pobierają rocznie 600 zł. bez wszelkiego dodatku, że następnie te 600 zł. nie stanowią płacy, któraby im zapewniała jakąś emeryturę, lecz są rodzajem adjutum, które suplent pobierać może tylko tak długo, dopóki pełni służbę, tracąc je natychmiast, gdyby n. p. w skutek choroby przez dłuższy czas pozostać musiał w domu, że też skutkiem tego nie jest mu przyznane nawet to stanowisko społeczne, jakie mają auskultanci lub praktykanci, którzy jako urzędnicy rządowi z tego tytułu przypuszczeni są do udziału w życiu publicznem. Suplenci gimnazyalni mają raczej stanowisko dyetaryuszów z tą jedyną różnicą, iż dzięki inicjatywie, w tej mierze przez Wysoką Izbę w r. 1877 powziętej, lata spędzone na tem stanowisku od chwili pozyskania zupełnej kwalifikacyi wliczane będą do służby przy wymiarze emerytury. To też bardzo często wydarzają się przypadki, że uczniowie Wydziału filozoficznego tak w Krakowie, jakoteż we Lwowie, nawet po kilkoletnim pobycie na tym Wydziale przechodzą na Wydział prawniczy lub lekarski, chociaż i tu wcale nie świetne na przyszłość odsłaniają się im widoki. Z zdolniejszych zaś uczniów

kończących gimnazya, obecnie już mało który zapisywać się chce na Wydział filozoficzny. Jest to rzecz wcale nie obojętna, prowadzi bowiem w każdym razie do braku takich sił nauczycielskich, któreby w naszych szkołach średnich z pożytkiem dla młodzieży pracować zdołali.

Otóż dla zaradzenia złemu domagają się grona nauczycielskie w punkcie 1. swych petycji tego, aby zastępcy nauczycieli szkół średnich od chwili złożenia egzaminu stawali się urzędnikami rządowymi, używali wszelkich tymże służących praw i żeby po ubiegu pięciu lat taki zastępca kwalifikowany otrzymał płacę 800 zł.

Przeprowadzeniu życzenia tego ustawa o płacach urzędników rządowych z dnia 15. Kwietnia 1873 (l. 47 Dz. p. p.) o tyle nie byłaby przeciwną, że w §. 13 elewom, aspirantom, praktykantom i auskultantom, bez udzielenia stopnia w randze, przyznany został charakter urzędników rządowych i że osoby te pobierają adjuta w różnych kwotach, mianowicie w kwocie 200, 400, 500 albo 600 zł. Lecz adjuta nie dopuszczają do dodatków pięcio letnich, a podniesienie obecnie przez suplenta pobieranego adjutum 200 zł. po przebiegu 5-ciu lat byłoby właściwie przyznaniem takiego dodatku. Można by więc pójść drogą pośrednią i żądać dla jednej połowy suplentów adjutum w kwocie 800 zł., a dla drugiej w kwocie 600 zł. — lecz sposób ten używany przy auskultantach i praktykantach, byłby tu o tyle nie właściwym, iż suplenci nie posuwają się na posady stałe według kolei, lecz je otrzymują w miarę tego, jak się otwierają posady na przedmioty takiej grupy, jaką sobie suplent obrał. Może więc jeden bardzo szybko przyjsć do posady stałej, drugi bardzo długo na nią czekać, a gdyby liczba tych pierwszych była znaczną, to wielu z drugich mogłoby i po przebiegu pięciu lat pozostać w kategorii suplentów, dla których przeznaczone byłoby adjutum rocznych 600 zł.

Ale pominawszy ten zarzut, to adjutum nie uprawnia do żadnej emerytury. Gdy zaś suplenci, szczególnie ci, którzy się poświęcają naukom przyrodniczym, często czekać muszą na stałą posadę dłużej, jak 10 lat, to suplent taki w razie, gdyby po przebiegu tego czasu stał się w skutek choroby lub innego jakiego wypadku niezdolnym do służby, nie miałby prawa do żadnej emerytury, rodzina zaś jego na przypadek, gdyby umarł, żadnego prawa do zaopatrzenia.

Z tych więc przyczyn sądziła komisya szkolna, iż nietylko słusność, ale i sprawiedliwość wymagają tego, aby postawić dalej sięgający postulat, któryby bez znacznego obciążenia funduszów Państwa odrazu zadość uczynił temu wszystkiemu, czego się suplenci domagają i co im się słusnie należy. Komisya jest mianowicie tego zdania, aby suplentom przyznana była przynajmniej ranga najniższego stopnia urzędników rządowych, t. j. ranga XI., tudzież przywiązana do tej rangi płaca. Wynosi ona bowiem 600 zł. z dwoma dodatkami pięcioletnimi po 100 zł., a nadto przyłączony jest do tej płacy dodatek aktywalny, w przecięciu około 100 zł. rocznie wynoszący. W skutek przyznania tej rangi suplent odrazu otrzymałby stanowisko urzędnika rządowego i wszystkie do niego przywiązane prawa, stanąłby materyalnie lepiej, jak tego petycyja wymaga i otrzymałby prawo do emerytury, chociażby nawet w skutek braku awansów po przebiegu długiego czasu do posady etatowej nie mógł dojść.

Możnaby wprowadzić zarzucić, że przez takie postanowienie utworzonoby nową klasę nauczycieli stałych z mierną nader płacą, których liczbę Rząd pomnażałby kosztem posad etatowych, lecz zarzut ten o tyle jest błahym, że klasa ta *de facto* już istnieje, lecz w warunkach o wiele niekorzystniejszych, pierwsze zaś i główne żądanie, które komisya najprzód podnosi, dotyczy właśnie powiększenia właściwych posad etatowych.

Ale i Rząd mógłby podnieść wątpliwość, czy suplentom, wobec tego, że potrzeba dzisiejszej znacznej ich liczby na przypadek zmniejszenia frekwencji uczniów mogłaby odpaść, można przyznać charakter urzędnika stałego, choćby XI. rangi. Ale i na to odpowiedź nietrudna, gdyby bowiem zmniejszenie frekwencji miało kiedykolwiek w gimnazyjach nastąpić, to w miarę posuwania się suplentów na posady etatowe, nie posuwanoby przez jakiś czas aplikantów na opróżnione posady suplentów.

W 2gim punkcie postawiono żądanie, aby lata służby zastępców nauczycieli przed złożeniem egzaminu wliczane były do emerytury nie wyjątkowo w drodze łaski, lecz stale i w drodze prawa. Komisya sądzi jednak, aby tej sprawy, która przez ustawę z dnia 20. Czerwca 1881. (l. 70 D. p. p.) została załatwioną, obecnie nie wznawiać. Wprawdzie ustawa ta mówi: że tylko w wypadkach, godnych szczególnego uwzględnienia, czas służby zastępcy nauczyciela, spędzony przed złożeniem egzaminu, może być do wymiaru emerytury wliczony, lecz wypadki te wydarzały się dawniej, kiedy z powodu braku zastępców nauczycieli obowiązki ich wkładano nieraz na uczniów, którzy równocześnie kończyli Wydziały filozoficzne, i w skutek tego, nie mając czasu do przygotowania się do egzaminu, z poddaniem się mu bardzo długo zwlekali. Otóż, o ile komisji wiadomo, w wypadkach tych wliczanie powyższe ma tak zwykle zastosowanie, że wymaganie zmiany ustawy obowiązującej okazuje się zbytecznym, a mogłoby stanąć na zawadzie przeprowadzeniu poprzednio wyrażonego, dla stanowiska suplentów tak ważnego postulatu.

Komisya nie może także poprzeć żądania w punkcie 4tym petycyi umieszczonego, aby tym nauczycielom, którzy z powodów od nich niezawisłych, mianowicie z braku wakansów w grupach przedmiotów, do których są uzdolnieni, długie lata na suplenturze spędzili, zaraz przy pierwszej nominacyi przyznawano wyższą płacę, gdyż okoliczność ta, jakkolwiek dla nauczyciela, poświęcającego się takiej właśnie grupie przedmiotów, bardzo przykra, nie jest tego rodzaju, iżby w drodze ustawodawczej zasadniczo usuniętą być mogła. Uszczerbek, jaki w wypadku tym ponosi pewien nauczyciel, jest naturalnem następstwem wybranego zawodu, który w innych warunkach mógłby mu znów takie przysporzyć korzyści, jakich jego kolega, wybierający inną grupę przedmiotów, żadną miarą osiągnąćby nie mógł.

Opierając się na powyższym wywodzie komisya szkolna wnosi, Wysoki Sejm raczy przyjąć rezolucyę następującej treści:

Wzywa się c. k. Rząd:

- 1) aby na przyszłość w kraju naszym tworzył posady etatowe nauczycielskie w szkołach średnich w korzystniejszym, niż dotychczas stosunku do ilości klas równorzędnych i do liczby uczniów;
- 2) aby zastępcom nauczycieli, którzy zdali egzamin, przyznał stanowisko i płacę urzędników rangi XI.

Niniejszą uchwałą zostają załatwione petycyje, na wstępie wyszczególnione.

Lwów dnia 9. Października 1883.

Przewodniczący:
J. Majer.

Sprawozdawca:
Zoll.

nakład na meliorację łąk w kwocie	936 zł. — ct.
„ na drenowanie łąk „	879 „ — „
opłata należności skarbowej od przeniesienia własn. folw. Dublańskiego	215 „ — „
raty amortyzacyjne Towarzystwa kredytowego	1.520 „ 30 „
i renta Towarzystwa kredytowego	1.600 „ — „
razem	5.150 zł. 30 ct.

to okaże się, iż dochód czysty folwarku Dublańskiego w myśl preliminarza na rok 1884. przedstawi cyfrę . . . . . 3.525 zł. 30 ct.

czyli rentę odpowiadającą $\frac{5}{100}$ od włożonego w kupno folwarku Dublańskiego kapitału. (Folwark Dublański łącznie z kosztami przeniesienia i poczynionymi wkładami kosztuje 69.361 zł.).

Pomiędzy poszczególnionymi pozycjami preliminarza folwarku Dublańskiego na rok 1884. znajdują się następujące nowe jako nadzwyczajne prelimitowane wydatki.

W rubryce I. poz. 10. wywóz stawarki i regulacja stawów	300 zł.
poz. 11. melioracja łąk	936 „
poz. 12. drenowanie pól	879 „
w rubryce II. poz. 19. Torfiarnia (nadzwyczaj.)	200 „
„ III. poz. 20. Cegielnia	3.000 „

Regulacja względnie wyszlamowanie stawków Dublańskich dla racjonalnego prowadzenia hodowli ryb zamierzone było jeszcze w czasie, gdy folwark Dublański był własnością Towarzystwa gospodarskiego.

Czynność ta wskazana jest zarówno potrzebami gospodarskimi, jakoteż i przede wszystkim potrzebą prowadzenia racjonalnej hodowli ryb przy szkołach gospodarstwa wiejskiego.

Zamierzona melioracja łąk i drenowanie uskutecznione być mają na podstawie i wedle planów przedłożonych Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 3. Września 1882. L. 38.794.

Zamierzona a częściowo już rozpoczęta eksploatacja torfu w Dublanach wymaga szop, w których by cegielki torfowe suszone być mogły, w tym celu Wydział krajowy prelimituje na rok 1884. 200 zł. w rubr. II. jako wydatek nadzwyczajny na postawienie drugiej szopy. — Wydatki te są zupełnie usprawiedliwione.

Celem dostarczenia cegły do budować się mającego gmachu szkolnego w Dublanach, jak również wypalenia na miejscu rurek drenowych, zamierza Administracja folwarku Dublańskiego rozszerzyć istniejącą już cegielnię w Dublanach i wypalić w roku 1884. 250.000 cegieł.

Wydział krajowy uznając korzyści, jakieby się osiągnąć dały z wypalenia cegły do budowy gmachu szkolnego i rurek drenowych w własnej administracji folwarku, prelimituje pod rubr. III. na wypalenie cegły 3.000 zł. i takąż samą kwotę wstawia w pozycji 6. rubr. III. jako dochód z cegielni.

Komisya budżetowa oświadcza się za wstawieniem w preliminarz folwarku Dublańskiego na r. 1884. w rubr. III. przychodu i wydatków kwotę 3.000 zł. na cegielnię.

Reasumując sprawozdanie komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały preliminarz budżetu folwarku Dublańskiego, jak następuje:

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Zwy-	Nad-	Razem
ru-	po-		zwy-	zwy-	
bryki	zycyi		czajne	czajne	
			Złote austriackie		
I.		Wydatki na gospodarstwo.			
	1	Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora	1.600		
	2	Najem robotnika	2.400		
	3	Dokupno i zmiana nasienia	300		
	4	„ nawozów dopełniających	300		
	5	„ karmy, owsa, grysu i makuchów	1.600		
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	250		
	7	Utrzymanie budynków	150	150	
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	300	120	
	9	Utrzymanie rowów i dróg	50		
	10	Wywóz stawarki i regulacja stawów	—	300	
	11	Melioracja łąk	—	936	
	12	Drenowanie pól	—	879	
	13	Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	400		
	14	Kuchnia folwarczna	150		
	15	Koszta kancelaryjne	25		
	16	Światło i smarowidło	60		
	17	Kultura lasu	50		
	18	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	150		
		Suma rubryki I.	7.785	2 385	10.170
II.	19	Torfiarnia	200	200	400
III.	20	Cegielnia	—	3.000	3.000
IV.		Podatki i opłaty.			
	21	Podatek gruntowy	675		
	22	„ dochodowy z młyna i propinacyi	45		
	23	Należytość od przeniesienia własności folwarku	—	215	
		Suma rubryki IV.	720	215	935
V.		Splaty kapitałów i odsetków dłużnych.			
	24	Towarzystwu kredyt. ziemskiemu: a) . . . . . 524 zł. 30 ct. b) . . . . . 300 „ — „ c) . . . . . 696 „ — „	1 520		
	25	Renta c. k. gal. Towarzystwu gospodarczemu	1.600		
		Suma rubryki V.	3.120	—	3.120
VI.	26	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		Suma wydatków	11.875	5.800	17.675

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e		Zwy-	Nad-	Razem
ru-	po-			czajne	zwyczajne	
bryki	zycy			Złote austriackie		
Dochody.						
I. Dochody z gospodarstwa.						
1	a)	Ze sprzedaży ziemiopłodów		5.400 zł.		
	b)	Za owies i siano dostarczone szkołom		600 "	6.000	
2			Z wynajętych ról, łąk i pastwisk		800	
3			Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
	a)	Krowiarnia: α) mleko		3.200 zł.		
		β) przychówek		500 "		
		γ) sprzedane braki		700 "	4.400 zł.	
	b)	Nierogacizna		100 "		
	c)	Owce		40 "		
	d)	Ryczałt od szkół rolniczych za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół		1.000 "	5.540	
4			Z lasu		50	
				Suma rubryki I	12.390	—
II.	5	Z torfiarni			200	—
III.	6	Z cegielni			3.000	—
IV. Dochody z propinacyi, młyna i polowania.						
7			Z propinacyi		340	
8			Z młyna		20	
9			Z polowania		50	
				Suma rubryki IV	410	—
V.	10	Rozmaite nieprzewidziane			50	—
				Suma dochodów	16.050	—
				W porównaniu z wydatkami	—	—
				Okazuje się niedobór	—	1.625

Lwów dnia 4. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

Aleg. 79.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zmianie Regulaminu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Odnosnie do sprawozdania z dnia 4. Września b. r. l. 25.508 z czynności wykonanych celem wprowadzenia w życie Banku krajowego, Wydział krajowy podaje do wiadomości Wys. Sejmowi, że dodatkowo zmienił Regulamin Banku krajowego w sposób następujący:

§. 52. zostaje w całości uchylony.

§. 54. (Względnie w skutek uchylecia §. 52. w nowym nakładzie §. 53) ma tak opiewać:

„Bank będzie w obowiązku w każdym półroczu wycofać z obiegu i poddać zniszczeniu ilość listów zastawnych oznaczoną w planie amortyzacyjnym. Czynność ta dopełniona będzie:

1. przez poddawanie zniszczeniu tych listów zastawnych, które dłużnicy pożyczek przez Bank udzielonych wniosą do jego kasy w ciągu ubiegłego półrocza po nad plan amortyzacyjny na fundusz umorzenia tych pożyczek (§. 13. statutu).

2. przez poddawanie zniszczeniu tych listów zastawnych, które Bank z wolnej ręki nabędzie, jednakże tylko w połowie ilości w każdym półroczu do umorzenia przypadającej;

3. resztę listów zastawnych, jaka po strąceniu listów w sposób pod 2. wskazany, umorzonych, okaże się potrzebną na pokrycie sumy, która w danym półroczu ma być umorzona, wycofa Dyrekcya z obiegu przez losowanie. W tym więc celu dwa razy do roku, mianowicie na trzy miesiące przed każdorazowym terminem płatności półrocznych kuponów od listów zastawnych, odbywa się losowanie tychże listów w obec osobnej ku temu celowi wyznaczonej komisji, oraz w przytomności c. k. Notaryusza, który urzędowe poświadczenie co do rezultatów odbytego losowania wydać ma.

W §. 76. (względnie w skutek uchylenia §. 52. w §. 75.) uchyla się całe drugie zdanie od słów: „Dyrekeya wszelako“ aż do końca paragrafu.

§. 110. pierwotnego Regulaminu zostaje w całości uchylony.

Wydział krajowy wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości dodatkową zmianę Regulaminu Banku krajowego przedstawioną w sprawozdaniu Wydziału krajowego z 9. Października 1883. do l. 49.732.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 9. Października 1883.

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Wniosek.

Z uwagi, że dzisiaj jeszcze obowiązująca ustawa drogowa z dnia 16. Sierpnia 1866 r., a mianowicie o prestacyach i kompetencyi co do publicznych dróg, jest niesprawiedliwa, krzywdzi jawnie jednych, a faworyzuje drugich;

Z uwagi, że z tej przyczyny najwięcej na nią narzekają gminy wiejskie, a często także miasta i obszary dworskie;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, .by na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył nowy projekt po przeprowadzeniu rewizyi przynajmniej co do §§. 11, 12 i 13, zmiany tych paragrafów na podstawie sprawiedliwości, uwzględniając więcej płacone podatki, do konstytucyjnego traktowania.

Lwów 10. Października 1883.

Dr. Antoniewicz

wnioskodawca.

Bereźnicki, St. Kaczała, P. Leniński, Kopyciński, ks. Sawa, St. Badeni, T. Merunowicz, Romanowicz, Mandyczewski, J. Romańczuk, Mikołaj Sieczyński, Rosner, Kaszewko, Ochrymowicz.

Aleg. 81.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu Szkoły gospodarstwa lasowego
we Lwowie na rok 1884.

(Wydatków Rubr. XV. poz. 149 — Dochodów Rubr. VII.)

Wysoki Sejmie!

Preliminarz Wydziału krajowego Wydatków i Dochodów krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1884., różni się sumarycznie kwotą o zł. 439 wyższą od budżetu na rok 1883. uchwalonego.

A to: Przy pozycjach 1 i 2 Rubr. I. dolicza się zł. 200 jako dodatek osobisty przyznany Dyrektorowi Zakładu uchwałą Wys. Sejmu z dnia 22. Października 1881., oraz zł. 118 jako dodatki pięcioletnie dla profesorów.

Przy pozycji 13 Rubr. III. wstawia się zł. 20 na podatek domowy. — Pozycje 15 i 18 teje rubryki preliniuje Wydział krajowy o zł. 250 wyższe na opał z powodu powiększenia budynku i na niezbędne sprzęty w Zakładzie.

Rubr. zaś V. poz. 22., będzie niższą o zł. 149, z powodu zniżenia w kasie oszczędności stopy procentowej na 5 od sta. (Dług zaciągnięty w roku 1874., w kwocie zł. 9.000, wynosi obecnie zł. 7.538).

Komisja budżetowa uznając wydatki te za usprawiedliwione wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz Wydatków i Dochodów Szkoły krajowej gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1884., jak drugostronnie.

Lwów dnia 3. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
K. Scipio.

Liczba		W y d a t k i	Zwy-	Nad-	Razem
ru-	po-		czajne	zwy-	
bryki	zycyi		Złote	austryackie	
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.819		
	2	Drugi profesor fachowy	1.799		
	3	Dwóch adjunktów po 800 zł.	1.600		
	4	Docent matematyki i fizyki	800		
	5	„ łowiectwa	100		
	6	„ rysunków	400		
	7	„ chemii	300		
	8	„ inżynierii leśnej	300		
	9	„ stylistyki	300		
	10	„ ekonomii politycznej i administracji	200	—	8.618
II.		Z a s ł u g i.			
	11	Dozorca	300		
	12	Pomocnik dozorey	180	—	480
III.		Koszta administracji.			
	13	Podatki	20		
	14	Asekuracja budynków	45		
	15	Opał i oświetlenie	400		
	16	Potrzeby kancelaryjne	200		
	17	Pomniejsze administracyjne	195		
	18	Wydatek nadzwyczajny na sprawienie sprzętów	—	150	
		Suma rubryki III.	860	150	1.010
IV.		Potrzeby naukowe.			
	19	Środki naukowe	720		
	20	Wycieczki	600		
	21	Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce	200	—	1.520
V.		Splata pożyczki.			
	22	Kasie oszczędności XIX. i XX. rata: a) w kapitale 149 zł. 46 ct. b) w odsetkach 371 zł. 34 ct.	521	—	521
		Suma wydatków	11.999	150	12.149
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.		Oplaty od uczniów.			
	2	Od uczniów wpisowe	50		
	3	„ „ czesne	340	—	390
		Suma dochodów	5.390	—	5.390
		W porównaniu z wydatkami	—	—	12.149
		okazuje się niedobór	—	—	6.759

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego o petycji mieszkańców przysiółka Angelówka, w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Ożydów w powiecie Złoczowskim.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 2. Października 1883. przekazał Wysoki Sejm komisji administracyjnej sprawozdanie Wydziału krajowego o petycji mieszkańców przysiółka Angelówka w sprawie wyłączenia tej miejscowości ze związku gminy Ożydów w powiecie Złoczowskim.

Z powodów w temże sprawozdaniu Wydziału krajowego podanych, komisja administracyjna wnosi:

Wosoki Sejm raczy uchwalić:

„Nad petycją mieszkańców Angelówka w powiecie Złoczowskim o wyłączenie tego przysiółka ze związku gminy Ożydów i utworzenie odrębnej gminy Angelówka, przechodzi się do porządku dziennego“.

Lwów dnia 9. Października 1883.

Przewodniczący:

Grocholski wlr.

Sprawozdawca:

Romer wlr.

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o wniosku posła Tadeusza Langiego w przedmiocie zmian, §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. Nr. 19 dz. ust. kr., tudzież §. 102 tejże ustawy w tekście ustalonym ustawą krajową z 17. czerwca 1874 Nr. 49 dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 1. Października b. r. przekazał Wys. Sejm komisji administracyjnej wniosek p. Langiego w przedmiocie zmiany ustawy gminnej, w kierunku przyznania wyższym władzom prawa nadzoru i władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami gmin wiejskich.

Sprawa ta stała się po raz pierwszy na porządku dziennym W. Izby. Już po trzykroć w latach 1876., 1877. i 1878. przedkładał Wydział krajowy W. Sejmowi wnioski mające na celu podanie pisarzy gminnych pod nadzór i władzę dyscyplinarną wyższych władz autonomicznych.

W roku 1876. uchwalił W. Sejm przejście do porządku dziennego nad przedłożeniem Wydziału krajowego. W roku 1877 wniosek Wydziału krajowego w komisji gminnej przychylnie przyjęty, nie przyszedł pod obrady W. Izby z powodu krótkości sesji.

W roku zaś 1878. komisya gminna, której wniosek Wydziału krajowego przekazany został, przysłała do W. Izby z zupełnie odmiennym wnioskiem zmiany §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. l. 19. dz. u. kr. w kierunku rozszerzenia władzy dyscyplinarnej Naczelnika gminy. Wniosek ten jednak w W. Izbie upadł, a uchwalonym został wniosek Wydziału krajowego zmiany §. 52 ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866., tudzież §. 102 ustawy gminnej w tekście ustalonym ustawą krajową z dnia 17. Czerwca 1874. w kierunku przyznania wyższym władzom prawa nadzoru i władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami gmin wiejskich, który jednak najwyższej sankcyi nie otrzymał.

Komisya administracyjna w przekonaniu, że powody, jakie w przeszłych latach Wydział krajowy skłaniały do stawiania pomienionego wniosku, dotychczas niezmienione istnieją, wzięwszy za podstawę projekt do ustawy przez W. Sejm na dniu 5. Października 1878 uchwalony, a we wniosku p. Langiego obecnie podniesiony, usunąwszy w nim niewłaściwości tak strony formalnej jak meryto-

rycznej, które były powodem odmówienia najwyższej sankeyi, przedstawia go Wysokiemu Sejmowi do uchwały, załatwiając zarazem temsamem petycją Marcellego Turkawskiego L. s. 344 w sprawie reformy pisarzy gminnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

U s t a w a

z dnia ..... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, o władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam:

Art. 1.

§. 52. ustawy gminnej z dnia 12 Sierpnia 1866. L. 19 Dz. u. kr. tudzież §. 102 teje ustawy w tekście ustalonym ustawą krajową z dnia 17. czerwca 1874. Nr. 49 Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać jak następuje:

§. 52.

Władza dyscyplinarna.

Naczelnikowi podlegają urzędnicy i słudzy gminy, on wykonywa nad nimi władzę dyscyplinarną. Naczelnik może zasuspendować w urzędowaniu nawet takich urzędników i takie sługi, których mianowanie Rada sobie zastrzegła, prawo jednak oddalenia ich ze służby ma tylko Rada. Wyjątek stanowią wypadki w §. 102 przewidziane.

O władzy dyscyplinarnej nad zwierzchnością gminną i o nadzorze władz wyższych nad urzędnikami gmin wiejskich.

§. 102.

W sprawach własnego zakresu działania, może Wydział powiatowy członkom zwierzchności gminnej dawać napomnienia i wkładać na nich kary pieniężne do wysokości 20 zł. w. a. Kary te wpływają do kasy Rady powiatowej.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Zwierzchn-

ności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego o być zawieszonym w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz, orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonym dochodzeniu, może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchności gminnej, a nawet na przeciąg czasu, nieprzekraczający lat trzech, uznać go za niezdolnego do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej, za winnego uznany, ponosi koszta dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go znaglić do zdania urzędu i złożenia rachunków z czasu urzędowania swego.

Jeśliby z dochodzenia przeprowadzonego przez Wydział powiatowy lub polityczną władzę powiatową okazało się, że urzędnik, pisarz lub inny tej kategorii funkcyonaryusz gminy wiejskiej nieprawidłowem postępowaniem w urzędzie staje się powodem do przekroczenia lub zaniedbania obowiązków przez członków Zwierzchności gminnej lub Radę gminną, albo że urząd swój sprawuje w ogólności w sposób dla gminy szkodliwy, i jeżeli Naczelnik gminy, a względnie Rada gminna wzbrania się usunąć go od urzędowania mimo zawezwania Wydziału powiatowego, natenczas może usunąć go c. k. polityczna władza powiatowa na wniosek Wydziału powiatowego.

W razie niezgodności tych władz, w razie odwołania się od orzeczenia politycznej władzy powiatowej, lub gdyby przewinienie urzędnika, pisarza lub innego tej kategorii funkcyonaryusza gminy wiejskiej sprawdzone zostało przez dochodzenie przeprowadzone bezpośrednio z ramienia Wydziału krajowego, orzeka w tej mierze ostatecznie polityczna władza krajowa na wniosek lub za zgodą Wydziału krajowego.

Urzędnik, pisarz lub inny tej kategorii funkcyonaryusz gminy wiejskiej oddalony na mocy powyższego postanowienia, może być na wniosek Wydziału powiatowego, a względnie krajowego uznanym za niezdolnego do piastowania posady urzędnika, pisarza, lub innego tej kategorii funkcyonaryusza gminy wiejskiej w innych gminach

kraju, aż do trzechletniego czasu. W tej samej zaś gminie, w której ze służby usunięty został, może powtórnie być przyjęty do służby jedynie za pozwoleniem politycznej władzy powiatowej, na wniosek Wydziału powiatowego, a względnie władzy politycznej krajowej na wniosek lub za zgodą Wydziału krajowego.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przewodniczący :

G r o c h o l s k i

Sprawozdawca :

W a s i l e w s k i.

Aleg. 84.

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia kredytu na biuro melioracyjne przy Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

Uznając wielką doniosłość melioracji gruntowych, tak pierwszo- jak i drugorzędnych dla gospodarstwa narodowego — Wysoki Sejm jeszcze w roku 1878, powziął postanowienia, mocą których przy Wydziale krajowym utworzonym zostało biuro melioracyjne krajowe na tej słusznej zasadzie, że władza ma obowiązek w rzeczach publicznych dobro — wzmożenie się produkcji — mających na celu, przychodzić z pomocą.

Jak było do przewidzenia, że roboty melioracyjne, tak pierwszo- jak i drugorzędne, w pierwszych latach założenia biura, nieznaczne, w następnych, w miarę przekonywania się ludności o błogich skutkach melioracji — wzmagać się będą, tak się też stało; — jak również naturalne przypuszczenie, że melioracje lokalne prędzej wejdą w życie, jak melioracje pierwszorządne — sprawdziło się w zupełności, bo kiedy w roku 1879 przeprowadzono zdjęcia niwelacyjne na przestrzeni 1467 morgów, wypracowano szczegółowe projekta dla 815 morgów, a wykonano faktycznie roboty na 277 morgach, — to w roku 1882 do 30-go Czerwca 1883 dokąd sprawozdanie Wydziału krajowego sięga, przeprowadzono zdjęcia niwelacyjne na przestrzeni 24.685³/₄ morgów, wypracowano projekta szczegółowe dla 24.128²/₃ morgów, a wykonano roboty lub też takowe się kontynuuje na 15.982 morgach.

Tak Wysoki Sejm w swoich odnośnych uchwałach, jak też i komisya gospodarstwa krajowego wskazywała na większą ważność dla gospodarstwa narodowego melioracji pierwszorządnych nad lokalnymi, czego najlepszy wyraz daje uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 27. Września 1882, mocą której upoważnionym został Wydział krajowy do udzielania spółkom wodnym, zawiązującym się w celu regulacji wód niespławnych lub melioracji lokalnych na obszarze wynoszącym najmniej 200 hektarów, bezpłatnej pomocy technicznej biura melioracyjnego, dla przeprowadzenia zdjęć niwelacyjnych, oraz sporządzenia planów i kosztorysów, i z zadowoleniem przyznać należy, że biuro melioracyjne działało w tym kierunku, bo kiedy w roku 1879, w którym

żadnych jeszcze prac w kierunku melioracji pierwszorzędnych z powodu braku zgłoszeń nie wykonano — dla melioracji lokalnych drugorzędnych przeprowadzono zdjęcia niwelacyjne dla 1467 morgów, to w roku 1880 już, wykonano takie prace tylko dla obszaru 640 morgów, a to dla tego, że dla melioracji pierwszorzędnych przeprowadzono pracę w zupełności dla obszaru 2.600 morgów.

Stosunek ten robót dla melioracji lokalnych do melioracji pierwszorzędnych jest ciągle zachowanym i tak w roku 1881 do 1. lipca 1882 wykonano robót dla melioracji lokalnych a mianowicie zdjęć niwelacyjnych dla 1.986 morgów, wypracowano projektów dla 1.536 morgów, a wykonano robotę na 640 morgach, a dla melioracji pierwszorzędnych w tym samym czasie przeprowadzono zdjęć niwelacyjnych dla 5.000 morgów, wypracowano projekta dla 15.000 morgów i rozpoczęto robotę na 15.000 morgach.

Już w roku zeszłym komisya kultury krajowej zauważyła że: „fundusze na utrzymanie biura melioracyjnego udzielone były przez Wysoki Sejm w roku 1878 w szczupłe zakreślonych granicach — niejako na próbę — czy nowa instytucya ta się rozwinie i znajdzie szersze zastosowanie, — gdy działalność jej okazała się w przeciągu lat paru nad wszelkie spodziewanie skuteczną i rozmiary jej z każdym dniem wzrastają, nie mógłby już teraz Wydział krajowy wystarczyć pierwotnym funduszem.“ — Jednakowoż kwota 600 złr., którą na wniosek tej komisji dnia 27. Września 1882 Wysoki Sejm na ten cel uchwalił, okazuje się za małą, raz dla tego, że roboty melioracyjne tak w celach pierwszorzędnych melioracji jak i drugorzędnych, niesłychanie się wzmogły, drugi raz i dla następujących powodów:

W robotach melioracyjnych oprócz wykształcenia teoretycznego, praktyka, wprawa — doświadczenie, ważną odgrywają rolę, — należy więc starać się o to, by ludzi teoretycznie wykształconych, którzy temu działowi prac technicznych poświęcić się mają, stale utrzymać, co znowu tylko tym sposobem da się osiągnąć, jeżeli się im zapewni stałe, odpowiednie ich pracy i zdolnościom wynagrodzenie. — Komisya kultury krajowej w sprawozdaniu swoim z roku 1882 podniosła też także sprawę uregulowania wymiaru wynagrodzenia funkcyjaryuszów biura melioracyjnego uznając: „że lepiej jest przeznaczyć inżynierom stałe wynagrodzenie, odpowiednie ich zdolnościom i zasługom, i lepiej podwyższyć im pensye do wysokości obecnych dochodów ubocznych, a natomiast należytości od stron za plany przelewać wprost do funduszu krajowego.

Otóż zgodnie z tem zapatrywaniem i zdaniem Wydziału krajowego, komisya gospodarstwa krajowego sądzi, że dotychczasowe płace funkcyjaryuszów krajowego biura melioracyjnego a osobliwie inżynierów eksponowanych, są za niskie, że nie mając dostatecznego utrzymania, urzędnicy ci, nie mają dosyć powodów do trzymania się stale tych posad, — uważa więc żądane przez Wydział krajowy podwyższenie kredytu na biuro melioracyjne w skazanym kierunku za zupełnie usprawiedliwione.

Pocieszający objaw, jaki widzimy w sprawozdaniu Wydziału krajowego, że z roku na rok mnożą się zgłoszenia o pomoc techniczną, tak ze strony pojedynczych właścicieli — jak spółek i gmin wiejskich, i że wykonanie robót melioracyjnych co raz szersze przybiera rozmiary — jest dowodem, że z jednej strony zrozumienie doniosłości i pożyteczności robót melioracyjnych staje się coraz powszechniejszem, z drugiej strony daje niezaprzeczony dowód zaufania dla organów krajowego biura melioracyjnego, których dokładność robót wykonanych niewątpliwie stwierdzoną została; i tak dla melioracji pierwszorzędnych w r. 1879 miało biuro melioracyjne jedno tylko zgłoszenie, mianowicie Rady pow. w Dąbrowie w celu odprowadzenia wód dzikich do Wisły z obszaru 15.000 morgów — w roku 1880 znowu tylko jedno zgłoszenie, mianowicie spółka wodna dla regulacji Żabnicy w pow. Tarnowskim — w roku 1881 wpłynęło tylko dwa zgłoszenia, mianowicie: a) od Komitetu dla regulacji Wisłoka w powiecie Sanockim—Brzozowskim i Krośnieńskim i b) Spółki wodnej w pow. Mieleckim dla odprowadzenia dzikich wód między Wisłoką a drogą krajową Dębica-Nadbrzezie kanałem do Wisły.—W r. 1882 widzimy takich zgłoszeń już cztery miano-

wicie: 1. Gmina Grzybowice wielkie w pow. Lwowskim. 2. Gminy nad rzeką Lubaczówką położone w pow. Jarosławskim i Cieszanowskim. 3 Gmina Łęg w powiecie Tarnowskim. 4. Gminy i obszary dworskie w pow. Jarosławskim przy ujściu rzeki Wiszni do Sanu, — w roku zaś 1882/3 mamy uż do czynienia z jedenastoma takimi zgłoszeniami a mianowicie:

1. Komitet Tow. gosp. roln. w Krakowie — tudzież komitet Tow. roln. okręg. w Rzeszowie (3.500 morgów łąki i pastwisk.)
2. Komitet dla regulacji rzeki Gniłej Lipy w powiecie Rohatyńskim i Przemysłańskim (14 gmin w długości około 3½ mil o terenie innundacyjnym 3.000 morgów).
3. Wydział powiatowy w Nisku w sprawie osuszenia bagien.
4. Gmina Gliniany w sprawie regulacji Pełtwi i osuszenia pastwisk.
5. Gmina Połonna, Tyrawa dolna, Mrzygłód i Dobra w sprawie regulacji Sanu.
6. Gmina Rudniki w pow. Żydaczowskim w sprawie osuszenia 2.100 morgów roli, łąk i pastwisk.
7. Gmina Olesko.
8. Gmina Zahorce, obydwie w pow. Złoczowskim.
- 9 Gmina Żukowica w Tarnowskim.
10. Jaćmierz.
11. Przegnojowa.

Gdy zaś oprócz tego zgłosiło się do biura melioracyjnego do 30. czerwca b. r. pojedynczych właścicieli z większymi lub mniejszymi obszarami 58 miu, między tymi nawet pojedynczy włościanie, — że prócz wypracowania zdjęć niwelacyjnych, planów i projektów — także i kontrola tych prac i praktycznego ich wykonania jest ze wszecch miar wskazaną, przeto komisya gospodarstwa krajowego sądzi, że żądanie Wydziału krajowego o powiększenie kredytu na pomnożenie sił technicznych biura melioracyjnego, jest usprawiedliwionem z tą jednak uwagą, by pomnożenie to sił, głównie przy istniejących już biurach eksponowanych nastąpiło, albotóż by stosownie do potrzeby, nowe ekspozytury były utworzone, jak tego już żąda Tow. gosp. rol. Krakowskie i Tow. roln. okręg. Rzeszowskie.

Komisya gospodarstwa krajowego jest zdania, że zużytkowanie fachowych sił technicznych nigdy nie będzie dostatecznem, jeżeli inżynierowie biur melioracyjnych nie będą mieli do rozporządzenia dostatecznej ilości pomocników drugorzędnych tak zwanych podmajstrzych; bez pośrednie bowiem wykonanie roboty i nadzorowanie takowej ciągle, w szczegółowym przeprowadzeniu, nie powinno być zadaniem inżynierów, a w każdym razie absorbując ich siły, ograniczałoby zakres ich działania i stawałoby się za kosztownem; — w braku takich podmajstrzych leży przyczyna, że w wielu bardzo wypadkach zamierzona melioracya, o której doniosłości i skutkach żadnej nie ma wątpliwości — ba nawet środki finansowe są do rozporządzenia, — nie zostaje jednak przeprowadzoną, brak bowiem bezpośredniego wykonawcy, na którego znajomość rzeczy i dokładność w wykonaniu rachowaćby można niewątpliwie — słusznie wzniecać może obawy o powodzenie i skuteczność całej pracy zawsze znacznego wymagającej nakładu.

Podmajstrzy tacy, oprócz dostatecznych sił fizycznych do przypadającej na nich pracy, winni mieć acz mały, jednakowoż zawsze pewien stopień wykształcenia, by praktycznie dostatecznie przysposobieni, byli w możności powierzone im roboty dokładnie i pewnie wykonać i nadzorować. Roboty melioracyjne, jak wiadomo, mogą być wykonywanemi tylko w porze cieplejszej, która w naszym kraju trwa zaledwie 7 miesięcy, przez czas więc przerwy w robotach podmajstrzy tacy powinni by chociaż skromne, mieć jednakowoż niejakię stałe utrzymanie obok ubocznego jakiego zajęcia, któreby ich jednak zobowiązywało z nastaniem właściwej pory do stawienia się napowrót do rozporządzenia inżyniera biura melioracyjnego. Jeżeli każde biuro melioracyjne będzie miało kilku takich podmajstrzych, to przy nieznacznem nawet, jak zamierzone, pomnożeniu sił technicznych, znacznie więcej robót melioracyjnych wykonać będzie mogło. Wydatek ten na utrzymanie

podmajstrzych, stosunkowo nie wielki, będzie jednak rzeczywistą oszczędnością, użycie bowiem tych pomocników podrzędnych w dostatecznej liczbie, pozwoli na bezwarunkowo znaczniejsze i odpowiedniejsze zużycie fachowych sił technicznych. Już w roku zeszłym załatwiając petycję Towarzystwa rolniczego okręgu Tarnowskiego, ówczesna komisya kultury krajowej uznała ważność tego zarządzenia i dokładnie uzasadniając tę potrzebę podmajstrzych, następujących niezmiernie trafnych i prawdziwych użyla motywów, które przytoczyć sobie pozwalamy.

„Inżynierowie biura melioracyjnego nie mogą nadzorować jednej i tej samej roboty aż do jej ukończenia, mając w innych okolicach równocześnie rozpoczęte prace oraz plany do przygotowania. Lokalne więc roboty jedynie wówczonym podmajstrzym powierzone być winny pod ogólnym nadzorem inżynierów biura melioracyjnego. Przy znanem uzdolnieniu naszego ludu, podmajstrzych takich nie trudnoby wytworzyć, tem więcej, iż czynność ich polega na praktycznem rozpoznaniu i przeprowadzeniu planu i na odpowiedniem wykonaniu robót, do czego jednoroczna przy inżynierze praktyka w zupełności wystarczyćby mogła. Wszelako poduczeni już podmajstrzy przy letnich robotach melioracyjnych, gdy z nadchodzącą zimą znajdują się bez zarobku i utrzymania, przyjmują stałe zobowiązania w służbie prywatnej i do następnych robót melioracyjnych użytymi być już nie mogą, a inżynierowie nowych podmajstrzych wyuczać muszą, na czem czas i dobroć wykonania nieobliczone straty ponosi. Żeby temu zapobiedz, niezbędnem się okazuje związać z organizacją biura melioracyjnego kilku stałych podmajstrzych, którzy opłacani przez strony interesowane w ciągu prac wiosennych, letnich i jesiennych, dostawaliby pewne zasiłki z funduszu krajowego na zimę, a następnie byłiby obowiązani do podjęcia dalszych czynności melioracyjnych.“

W skutek tak dokładnego wyjaśnienia stanu rzeczy, Wysoki Sejm na wniosek tej komisji wyznaczył w roku zeszłym 600 zł. na subwencyonowanie stałych podmajstrzych, a było to już we Wrześniu 1882 r., więc już nieco za późno, by kwota zaraz zużyta być mogła; komisya gospodarstwa krajowego znalazła też, że kwota ta głównie z tego powodu nie została zużyta, podnosząc jednak z całym naciskiem konieczność tego zarządzenia, by każde biuro melioracyjne kilku takich podmajstrzych miało do rozporządzenia, i uznając, że kwota ta stosunkowo do potrzeby nie jest wysoką, pozwala sobie zalecić jak najgoręcej Wysokiemu Sejmowi utrzymanie tej dotacyi w budżecie krajowym.

Roboty melioracyjne, tak pierwszo- jak i drugorzędne, których doniosłości dla państwa, kraju i pojedynczych interesowanych podnosić uważamy za rzecz zupełnie zbyteczną, wymaga znacznych nakładów, i niepodobna jest, myśląc o przeprowadzaniu robót melioracyjnych, nie pomyśleć o środkach finansowych, któreby dokonanie tychże umożliwiły.

Kwestya kredytu melioracyjnego zajmowała w wysokim stopniu uwagę rządów, które doniosłość robót melioracyjnych należycie oceniały, i rozwiązana ona została w różnych krajach w mniej lub więcej praktyczny sposób; i u nas potrzeba zaradzenia brakowi takiego kredytu żywo odczuta i właściwie oceniona została, a Wydział krajowy już w roku 1880 przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy, mającej na celu: 1sze otworzyć kredyt z funduszy krajowych na roboty melioracyjne, 2gie oznaczyć podstawę takiego kredytu dla pojedynczych właścicieli gruntów.

Ówczesna komisya kultury krajowej, przez swego sprawozdawcę p. Augusta Gorayskiego, przedłożyła Wysokiemu Sejmowi w dniu 19. Lipca 1880 r. sprawozdanie, na którego gruntowne i wyczerpujące wywody godząc się w zupełności, komisya gospodarstwa krajowego widzi się spowodowaną przedstawić Wysokiemu Sejmowi odnośną rezolucyę do Wys. c. k. Rządu do ponownego uchwalenia i do Wydziału krajowego w wskazanym kierunku.

Na podstawie więc powyższych wywodów wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu, celem uregulowania płacy dotychczasowych urzędników biura melioracyjnego, kredyt do wysokości 2000 zł. rocznie.

II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu, celem wzmocnienia sił technicznych biur melioracyjnych, eksponowanych, lub tworzenie nowych ekspozytur, kredyt do wysokości 2000 zł.

III. Otworzone pod I. i II. kredyty będą pokryte z funduszu krajowego Rubryka XV. pozycja 145.

IV. Rezolucję A.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa Wysoki c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawstwa państwowego wydanie postanowień, któreby uregulowały kredyt melioracyjny dla spółek wodnych, a zarazem z jednej strony utworzyły podstawę kredytu melioracyjnego dla pojedynczych właścicieli, z drugiej oznaczyły warunki, pod którymi kredyt ów użytym być może, a to w myśl rezolucyi sejmowej z dnia 19. Lipca 1880.

Rezolucję B.

Wzywa się Wydział krajowy, by przeprowadził rokowania z Wysokim c. k. Rządem co do żądań zawartych w poprzedniej rezolucyi, a zarazem wniósł na przyszłej sesyi sejmowej projekt do udzielania kredytu na melioracye gruntowe przez Bank krajowy.

Lwów, dnia 10. Października 1883.

Przewodniczący:

A. Sapięha.

Sprawozdawca:

W. Struszkiewicz.

Aleg. 85.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce, by takowa zaciągnęła pożyczkę w kwocie 35 000 zł. w. a. na zasilenie tamtejszej powiatowej kasy pożyczkowej.

Wysoki Sejmie!

Wielicka powiatowa Kasa oszczędności stojąca również pod zarządem tamtejszego Wydziału powiatowego, jak i wielicka kasa pożyczkowa, umieściła z funduszów swoich 60.000 zł. w tej ostatniej, a to, by tej instytucyi dostarczyć potrzebnych środków do rozwinięcia swej działalności. Komisarz rządowy przy powiatowej Kasie oszczędności krok ten zasystował, a c. k. Namiestnictwo rezolucyą z d. 23. Lutego 1882 do L. 1252, nieprzychylając się do prośby Wydziału powiatowego, by mu dozwolono sumę tę ratami zwracać powiatowej kasie oszczędności, nakazało zwrot tak powziętych 60.000 zł. w najkrótszym czasie.

W skutek czego uchwaliła Wielicka Rada powiatowa na posiedzeniu z d. 1. Kwietnia 1882 zaciągnąć imieniem powiatu w jednym z krajowych Zakładów kredytowych pożyczkę w sumie 60.000 zł. dla spłacenia tej należitości i prosiła Wydział krajowy o udzielenie jej ustawą w tej mierze wymaganego upoważnienia.

Wydział krajowy stosując się do §. 24. Ust. o Rep. pow. orzekającego, że Rada powiatowa przy zaciąganiu pożyczek i ciężarów, przechodzących 5, a niedochodzących 50% kwoty wszystkich podatków bezpośrednich w powiecie rzpisanych, potrzebuje zezwolenia Wydziału krajowego, a do pożyczek 50% rzeczoney kwoty przechodzących potrzebuje przychylnęj Ustawy krajowej, — zezwolił (do L. 23891/82) jedynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 25.000 zł.

Jakoż w samej rzeczy Wydział powiatowy Wielicki podniósł sumę tę z lwowskiej Kasy oszczędności, — i powiatowa kasa pożyczkowa spłaca tę pożyczkę ze swych dochodów, jak się komisyja z przedłożonych rachunków tejże powiatowej kasy pożyczkowej przekonała, ratami amortyzacyjnemi na lat 20 i na anunitety rocznie po 1.965 zł. obrachowanemi.

Otrzymane 25.000 zł. użył Wydział powiatowy na spłaceniu częściowe wierzytelności pow. Kasy oszczędności, podobnie jak i inne swe fundusze w ilości 25.000 zł. tak, że spłaciwszy razem 50.000 zł. w. a. winną jest powiatowa kasa pożyczkowa powiatowej Kasie oszczędności jeszcze 10.000 zł.

Gdy jednak wypłaty te znacznie uszczupliły fundusze kasy pożyczkowej, a dalsze ich użycie na spłatę resztujących 10.000 zł. już nieledwie uniemożliwiłoby działalność tej instytucji, tak potrzebnej głównie dla tamtejszego ludu wiejskiego i tak korzystnie na podniesienie dobrobytu działającej, dalej gdy potrzeba i owe na razie dla spłacenia Kasie oszczędności użyte 25.000 zł. zwrócić, upraszał więc Wydział pow. Wielicki podaniem z d. 1. Sierp. r. b. do L. 920 (L. W. 39631/83) Wydział krajowy o wyjednanie u Wysokiego Sejmu Ustawy krajowej zezwalającej mu na zaciągnięcie dalszych 35.000 zł. na spłacenie Kasy oszczędności powiatowej a względnie na udotowanie pow. kasy pożyczkowej przeznaczonych, albowiem gdy podatki bezpośrednio w powiecie Wielickim na rok 1882. rozpisane wynoszą sumę . . . . . 118.934 zł. 96¹/₄ ct.

a powiat winien już :

1) Kasie Oszczędności we Lwowie resztę z pożyczonych 20.000 zł. na budowę drogi Dobezycko-Szczyrzeckiej, w kwocie	16.780 zł.
2) tejże kasie z pożyczonych na upłatę winnych Kasie oszczędności w Wieliczce sum 25.000 zł. resztę w kwocie	24.157 „
3) powiatowej Kasie oszczędności w Wieliczce za 60.000 forsuzowanych Kasie pożyczkowej tamże po upłacie 50.000 resztę	10.000 „
	Razem 50.937 zł.
do których doliczywszy mające się pożyczyc	35.000 zł.
	85.937 zł.

Okaże się ogólna suma długów . . . . .
co stanowi 72% sumy podatków bezpośrednich w powiecie rozpisanych.

Jednak z uwagi, że

- 1) Z pożyczonych na budowę drogi Dobezycko-Szczyrzeckiej 20.000 zł. spłacalnych w 10. latach anuitetami amortyzacyjnymi po 2520 zł. rocznie, pozostające po upłacie 4-eh półrocznych rat pozostały kapitał dłużny w ilości 16.780 zł. spłacający się osobnym na ten cel uchwalonym dodatkiem.
- 2) W lwowskiej Kasie oszczędności pożyczone 25.000 zł. spłacalne w 20 anuitetach po 1965 zł., z których już 2 raty półroczne upłacono, w resztującej kwocie 24.157 zł. jako z dochodów pow. kasy pożyczkowej spłacane bynajmniej budżetu powiatowego nieobciążają.
- 3) Że reszta pow. Kasie oszczędności od pow. kasy zaliczkowej w ilości 10 000 zł. nową pożyczką ma być spłacona, więc chociaż teraz nominalnie się rachuje, — jednak przestaje rzeczywiście istnieć.

Więc, że dotychczasowe długi rzeczonoego powiatu w ogólnej sumie 50.937 zł. zaledwo dodatku 2¹/₂ od 1 zł. podatku i to tylko przez lat 9 wymagają na swe pokrycie, należy się więc jedynie zastanowić nad obciążeniem, powiatu jakieby z zaciągnięcia projektowanej pożyczki 35.000 zł. nastąpić musiało. Biorąc za zasadę spłatę w 20 anuitetach przy 5% oprocentowaniu, jak to przy wyżej wspomnianej, a w Lwowskiej Kasie oszczędności zaciągniętej pożyczce jest ustanowionem, — okaże się, żeby należało płacić rocznie 2751 zł. — Przy powiększeniu zapasu Kasy pożyczkowej wypada przypuszczać, iż i dochód przez nią osiągnięty będzie znacznie większy, — a ten przede wszystkim na amortyzacyą w mowie będącej pożyczki winien być obróconym, lecz chociażby, — co trudno przypuszczać, pozostał on w swej mierze dzisiejszej i przez spłacanie poprzedniej pożyczki był

wyczerpniętym, to na pokrycie potrzebnego wydatku wystarczyły by dodatki w wysokości 2½ ct. od 1 zł. podatku, któreby jednak tylko przez 9 lat były powiększeniem opodatkowania powiatu, gdy po owym czasie właśnie tak wysoki dodatek prawny na armotyzację kosztów powyżej wspomnianej drogi już przestanie być pobieranym. Komisya administracyjna też bacząc na wszelkie korzyści, płynące dla ludności z istnienia odpowiednich Kas pożyczkowych niewaha się przemawiać za zezwoleniem na zaciągnięcie projektowanej pożyczki i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt odnośnej ustawy.

Lwów dnia 10. Października 1883 r.

Przewodniczący:

Kazimierz Grocholski.

Sprawozdawca:

Mioszowski.

U s t a w a

z dnia .... dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 35.000 zł.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

I.

Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zezwala się zaciągnąć imieniem powiatu Wielickiego w jednym z krajowych Zakładów kredytowych pożyczkę w kwocie 35.000 zł. w. a.

II.

Pożyczka ta ma być użytą na zasilenie funduszu powiatowej Kasy pożyczkowej w Wieliczce i ma być spłaconą ratami amortyzacyjnymi w przeciągu lat 20.

Aleg. 86.

Sprawozdanie

Komisji petycyjnej nad petycją gminy Długopole z powiatu Nowy-Targ o udzielenie subwencji na dokończenie robót ochronnych na rzece Czarny Dunajec.

Wysoki Sejmie!

Gmina Długopole w powiecie Nowo-Targkim została, jak to powszechnie w całej okolicy wiadomo, dotkniętą ogromną klęską powodzi z wiosną r. 1882 i od tej chwili wyrobiła sobie rzeka Czarny Dunajec zupełnie nowe koryto tuż pod samą wsią, a ponieważ koryto to jest wyżej położone jak płaszczyna całej wsi Długopole, przeto Czarny Dunajec po każdym nawet nie nawalnym deszczu zalewa drogę gminną, dalej budynki mieszkalne i gospodarze, niszczy plony i ogrody — jednym słowem zagraża zniszczeniem całej osadzie.

Drugi rok walczy gmina z tą niedolą nie naprzykszając się do dnia dzisiejszego żadnej władzy o pomoc i była by przy pracy i staranności zapobiegła jako tako klęsce, gdyby posiadała swój własny las. Niestety jednak tak nie jest, a każdy pał do bicia jarów, każdą gałązkę do zabezpieczenia brzegów musi z dalekich okolic a mianowicie ze szczytu Tatr za drogie pieniądze sprowadzać.

Wydział Rady powiatowej w Nowym-Targu uchwałą z dnia 30. Września r. b. do L. 1415 potwierdza nie tylko w całości wyżej wymieniony arcy smutny stan rzeczy, ale nadto popiera gorąco prośbę zwierzchności gminy Długopole *jako sprawę nagłą*.

Komisja petycyjna opierając się na uchwale Rady gminnej wsi Długopole przytaczającej fakta zgodne z prawdą i na wstawienie się dotyczącego Wydziału Rady powiatowej, tudzież na okoliczności tej, że koszta ponieść się mające celem wyrugowania rzeki Czarnego Dunajca do swego własnego łożyska nie będą stracone, gdyż można je uważać poniekąd za przygotowawcze do mającej kiedyś nastąpić regulacji brzegów Czarnego i Białego Dunajca klasyfikowanego do rzędu rzek spławnych; pragnęłaby jak najprzychylniej załatwić prośbę biednej gminy.

Gdy jednak gmina Długopole zapewne z niewiadomości nie zastosowała się do tej pory do §. 41. ustawy wodnej, który wyraźnie zastrzega: „że do stawiania w wodach publicznych wszelkich budowli, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę przeciw takowej, potrzeba zezwolenia właściwej władzy politycznej“, — zaś z drugiej strony ze względu, że sprawa jest nagląca, niebezpieczeństwo groźne, a przeto doraźna pomoc dla robót ochronnych wskazana, —

Przeto Komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm krajowy uchwalić raczy:

1. Prośbę gminy Długopole o zapomogę na budowę wodne odstępuje się Wysokiemu c. k. Rządowi do spieszego zbadania i odpowiedniego zarządzenia.
2. Gminie Długopole udziela się na ręce Rady powiatowej w Nowym Targu, jednorazową zapomogę w kwocie 300 zł. w. a. na zakupno materyałów.

We Lwowie 12. Października 1883.

Zastępca przewodniczącego:

Lenartowicz.

Sprawozdawca:

Stanisław Jędrzejowicz.

Aleg. 87.

Wniosek.

Zważywszy, że spory o granicę kraju czy to z sąsiednimi państwami, czy z sąsiednimi krajami koronnymi dochodzą i rozstrzygają Władze rządowe bez współudziału Reprezentacyi krajowej; zważywszy że wynik takich sporów może spowodować zmniejszenie obszaru Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, jak się to już zdarzyło w skutek sporu granicznego gminy Dębno w powiecie Nowotarskim z węgierską gminą Friedmann w r. 1877;

zważywszy, że w myśl §. 2 Instrukcyi dla Wydziału krajowego uchwalonej przez Wysoki Sejm, Wydział krajowy jest obowiązany strzedz granic kraju;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby o każdym sporze o granicę kraju wcześniej zawiadomił Wydział krajowy i wyjednał delegatowi Wydziału krajowego współudział przy komisyjnym dochodzeniu, a przed rozstrzygnięciem sporu zasięgnął zdania Wydziału krajowego“.

Lwów dnia 10. Października 1883.

Feliks Pławicki

wnioskodawca.

R. Łubiński, Kopyciński, Ed. Jędrzejowicz, T. Merunowicz, W. Żuk Skarszewski, Rosner, Łazarski, Lenartowicz, Kapri, Tyszkiewicz, St. Stadnicki, Henryk Janko, Lassoeki, Zoll, Kuczkowski, Bereźnicki, M. Sieczyński, Ochrymowicz.

Wniosek.

Zważywszy, iż wobec osnowy ustępu 3, §. 64 ust. gm. daremnymi bywają przedsiębrane przez Władze autonomiczne dochodzenia, orzeczenia zaś Najwyższych organów tejże Władzy, wydane we własnym zakresie działania, pozostają bez skutku;

zważywszy, iż kosztowny w nieskończoność dający się przewlekać, a w rezultacie wątpliwy co do sposobu załatwienia i ostatecznego wyniku proceder sądowo-sporny, usposabia często gminy do zaniechania dochodzeń o poszkodowanie lub zwrot uronionej kwoty, świadomość zaś bezkarności zachęca ludzi złej woli, do czynienia prób, a względnie postępów na drodze sprzeniewierzeń, malwersacji i nadużyć;

zważywszy dalej, iż sposób oraz wynik dochodzeń sądowych, jako na całkiem odmiennych, naturze spraw administracyjnych nieodpowiednych zasadach postępowania oparty, powoduje c. k. Sądy, do wydawania rezolucyj, stojących zazwyczaj w sprzeczności z orzeczeniami Władz autonomicznych, — skutkiem czego pomienione Władze najfałszywsze wobec gmin zajmują stanowisko, a powaga ich nie tylko na szwank narażoną lecz całkiem podkopaną zostaje;

zważywszy wreszcie, iż postanowienie objęte ustępem 3, §. 64 ust. gm. pozostaje w sprzeczności z zasadniczem postanowieniem §. 29 ustawy o reprezentacji powiatowej, oraz §. 17. ustawy o obszarach dworskich, wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesji przedłożył Sejmowi projekt nowelli, uchylającej dotychczasowe brzmienie ustępu 3, §. 64 ustawy gminnej, a zapewniającej natomiast orzeczeniom wyższych Władz autonomicznych, dotyczącym mianowicie pretensji gminy do Wójta i członków Zwierzchności gminnej wykonanie w drodze administracyjnej“.

Lwów dnia 10. Października 1883.

Czesław Lasocki

wnioskodawca.

Seweryn Henzel, Kopyciński, Władysław Struszkiewicz, R. Łubieński, Maks, Tadeusz Langie, Tyszkiewicz, Matkowski, Płaziński, Kapri, Starowiejski, Chamiec, St. Badeni, Stadnicki, Pławicki, Sieczyński, Madejski, Dzieduszycki, Męciński, Czajkowski, Jaworski, Czartoryski, Pilat, Wierzbicki, Koziembrodzki, Wasilewski, Mieroszowski, Błazowski, Rey, ks. Sawa, Weigel, A. Abrahamowicz.

Aleg. 89.

Sprawozdanie

Komisji górniczej o petycyi krajowego Towarzystwa dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi, w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 26. Maja 1882 r. o cła i podatku naftowym, oraz w przedmiocie podatku dochodowego i zarobkowego przy kopalniach oleju ziemnego i dystalarniach nafty.

Wysoki Sejmie!

Petycyja Galicyjskiego Towarzystwa naftowego obejmuje żądania :

I) Zmian w ustawie z dnia 26. Maja 1882 r. w kierunku podwyższenia cła od surowca zagranicznego w ogóle i zrównania cła od surowca rumuńskiego z cłem od surowców, z innych krajów sprowadzanych.

II) Zniżenie podatku zarobkowego i dochodowego, pobieranego przy kopalniach oleju ziemnego i dystalarniach nafty.

I. Według postanowień ustawy z dnia 26. Maja 1882 r. opłacają surowe oleje ziemne niedające się używać do oświetlania bez poprzedniego rafinowania czyli oczyszczenia :

aa) ciężkie, których gęstość przy 12° R. wynosi więcej niż 830 stopni (tysiącznych części gęstości czystej wody), 100 kilogramów wagi czystej . . . . . 1 zł. 10 ct.

bb) lekkie, których gęstość wynosi 830 stopni i mniej, 100 kilogramów wagi czystej . . . . . 2 „ — „

Olej ziemny rumuński surowy i niedający się używać do oświetlania bez poprzedniego rafinowania czyli oczyszczenia, którego gęstość wynosi przy 12° R. więcej niż 830 stopni (aa) gdy jest przewożony przez granicę rumuńską za certyfikatami pochodzenia, 100 kilogr. wagi czystej — 68 ct. w złocie.

Ustawa powyższa rozporządza dalej :

Olej mineralny, otrzymywany przez rafinerję (oczyszczenie) w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych z wyjątkiem wyłączonego okręgu tryesteńskiego, a którego gęstość przy ciepłocie 12° R. wynosi nie więcej jak 870 stopni (tysięcznych części gęstości czystej wody), podlega podatkowi konsumcyjnemu w kwocie 6 zł. 50 ct. za każde 100 kilogramów wagi czystej.

Od roku obowiązują postanowienia powyższe a ujemny ich skutek objawia się w zaniechaniu wielu przedsiębiorstw naftowych. Wprawdzie ogólna cyfra produkcyi surowego oleju ziemnego nie zmniejszyła się, co przypisać należy szczęśliwemu zbiegowi okoliczności odkrycia nowych źródeł naftowych we wschodniej Galicyi, a zarazem jest dowodem żywotności przemysłu krajowego.

Powody jednak zaniechania robót w kopalniach i wstrzymania naturalnego dalszego rozwoju górnictwa naftowego są następujące:

- a) zmniejszenie się ceny surowego oleju ziemnego;
- b) znaczne koszty eksploatacyi; nadewszystko
- c) konkurencya surowca rumuńskiego.

ad a) Zaprowadzeniu podatku utrudniło transakcyę handlową, spowodowaną potrzebą znacznego kapitału obrotowego. Podatek konsumcyjny nie podniósł ceny rafinatu w naszym kraju o całe 6 zł. 50 ct. lecz zaledwie o 3—4 zł. przeto różnica między cłem 10 zł. w złocie = 11 zł. 80 ct. a podatkiem konsumcyjnym 6 zł. 50 ct., która służyć miała jako ochrona przemysłu krajowego, stała się czysto iluzoryczną. Obniżenie rzeczywistej wartości rafinatu po strąceniu opłaconego podatku wpłynęło w naturalnem następstwie na obniżenie wartości surowca o 20—30%. Kopalnie o mniejszej produkcyi surowca, w skutek obniżenia jego wartości, zmuszone zostały częścią do zmniejszenia robót, częścią do zaniechania dalszej eksploatacyi. Według informacyi Galicyjskiego Towarzystwa naftowego liczba szybów w porównaniu do r. 1881 zmniejszyła się niemal o połowę, a gdy kopalnie naftowe zatrudniały w roku zeszłym około 10.000 robotników, obecnie oddalono takowych 4.000.

Przyjmując jako przeciętną płacę jednego robotnika 65 ct. dziennie i 200 dni roboczych, wynika, że zarobek ludności, przeważnie z górskich biednych okolic, zmniejszył się o przeszło 500.000 zł. w roku

ad b) Powodem wysokich kosztów eksploatacyi oleji ziemnych w Galicyi są: trudności tektoniczne, wymagające znacznych nakładów w prowadzeniu szybów, wysokość opłacanych sześciu różnorodnych podatków, trzech przy wydobywniu i trzech przy przerobie ropy, wielkie cło nałożone na wszelkie maszyny i przyrządy kopalniane jak: liny, rurki, rury do zamykania wody i t. d. z zagranicy sprowadzane, oraz względnie mniejsza wydajność oleji ziemnych w kopalniach krajowych w porównaniu z kopalniami w Rumunii, Rosyi i Ameryce.

ad c) Przemysł naftowy w Rumunii i Rosyi, znajdujący się w nadzwyczaj korzystnych warunkach z powodu ogromnej wydajności szybów, dogodnych warunków geologicznych, uwolnienia przemysłu od podatków oraz od cła dla wszelkich maszyn i przyrządów do kopalń sprowadzanych, ma w ogóle za niskie cło przy wchodzie do Austrii, bo od 100 kg. rosyjskiego surowca 1 zł. 10 ct. w złocie a od rumuńskiego 68 ct. w złocie.

Tak niskie oclenie surowca zagranicznego, a zwłaszcza wyjątkowa ulga dla produktu rumuńskiego, wytwarza w produkcie zagranicznym groźnego współzawodnika przemysłu krajowego.

To wyjątkowe uwzględnienie surowca rumuńskiego wpłynęło nie tylko szkodliwie na dalszy rozwój przemysłu naftowego w kraju, lecz także zmniejszyło dochód cłowy skarbu państwa od dystrylatów zagranicznych, jako to niżej podany przykład wykazuje:

Według analiz technicznych daje 150 klg. surowca rumuńskiego, 100 klg. nafty do świecenia, 30 klg. oleji ciężkich i 20 klg. mazi i koksu. Dochód skarbu państwa od wprowadzonych 150 klg. surowca wyniesi :

Za cło od 150 klg. surowca po 68 ct. w złocie (18 ^o / _o)	1 zł. 20 ² / ₄ ct.
Za podatek od 100 klg. otrzymanej nafty	6 " 50 "
Za podatek doch. od zysku przy dystylacji (18 ^o / _o od dochodu 32 ct.)	— " 5 ³ / ₄ "
Razem	<u>7 zł. 76¹/₄ ct.</u>

Dystylat z tej ilości surowca, przerobiony za granicą, opłaciłby w razie sprowadzenia do kraju	
Cło od 100 klg. nafty po 10 zł. w złocie (18 ^o / _o aż.)	11 zł. 80 ct.
Cło od 30 klg. oleju po 1 zł. 90 ct. w złocie (18 ^o / _o aż.)	— " 70 "
Razem	<u>12 zł. 50 ct.</u>

Skarb państwa traci przeto przy sprowadzeniu 150 klg. surowca rumuńskiego 4 zł. 74 centów, któreby otrzymał, gdyby ta sama ilość surowca była sprowadzoną w stanie przedystylowanym.

Powyższy przykład wraz z poprzednimi wywodami wykazują, że nadmierne protegowanie importu surowców w ogólności, a surowca rumuńskiego w szczególności groźne jest dla rozwoju górnictwa krajowego i nie przynosi państwu korzyści, i chociaż wzgląd na ułatwienie rozwoju przemysłu dystylarnianego w granicach państwa upoważnia do korzystniejszego oznaczania cła od surowców, względnie do cła od dystylatów, wszelako stosunek ten w ustawie z dnia 26. maja 1882 jest stanowczo niewłaściwym.

II. Przedsiębiorstwa górnicze. wydobywające minerały zastrzeżone, opłacają w stadium poszukiwania rocznie po 2 zł. za przestrzeń koła o promieniu 224 sążni, a w stadium eksploatacyi za 1 miarę górnica 12.544 sążni po 4 zł. rocznie jako podatek zarobkowy.

Przedsiębiorstwa naftowe płać jednak podatki jako przedsiębiorstwa przemysłowe bez względu na to, czy przedsiębiorstwo jakkolwiek zysk osiąga. W miarę nakładu w kopalni zwiększa się podatek zarobkowy, obciążony dodatkami kraj., państw., powiat. i gmin.

Przedsiębiorstwa górnicze, mające na celu wydobywanie minerałów zastrzeżonych, opłacają podatek dochodowy według pewnych przepisów, orzekających o fasonowaniu, które to przepisy nie mają zastotowania przy przedsiębiorstwach naftowych.

Według rozp. min. z 22. Marca 1864 r. L. 15.221 minerały, które za pomocą dystylacji, amalgamacji, krystalizacji lub innych procesów hutniczych lub chemicznych przerabiane być mają i które są w stanie już gotowym do sprzedaży, stanowią jedynie przedmiot fasyi, a to bez względu czy produkta pochodzą z kopalni własnej lub obcej.

Przedsiębiorstwa naftowe zaś płać w kopalni podatek zarobkowy, dochodowy i gruntowy, w dystylarni podatek zarobkowy, dochodowy i konsumcyjny, a więc 6 różnorodnych podatków, tamujących swobodny rozwój przedsiębiorstw; niektóre kopalnie z powodu obowiązującego przedsiębiorstwa naftowego wymiaru podatków na zasadzie fasyi z przeciętnego trzechletniego dochodu opłacają tak wysokie podatki dochodowe, iż takowe przeważną część dochodu pochłaniają.

Z powyższego przedstawienia okazuje się, że pomiędzy opłatami skarbowymi przy kopalniach minerałów zastrzeżonych a kopalniach nafty, zachodzą różnice na niekorzyść ostatnich, a przecież górnictwo naftowe, chociaż do rzędu minerałów zastrzeżonych nie jest zaliczone, charakteru swego czysto górniczego nie straciło i na te same uwzględnienia zasługuje.

Z tych powodów komisja górnica wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej wyjednał podwyższenie cła od surowych oleji ziemnych zagranicznych w ogóle, i zrównanie cła dla surowca rumuńskiego z cłem od surowców, z innych państw sprowadzanych.

II. Sejm ponawia rezolucje z r. 1880, 1881, 1882 i wzywa Wysoki c. k. Rząd, aby uwolnił kopalnie nafty od podatków na czas lat 10, lub przynajmniej sprowadził takowe do takiej miary, w jakiej opłacają je kopalnie wykonywane na podstawie ogólnej ustawy gorniczej, a mianowicie: uchylił zupełnie podatek zarobkowy, a zastąpił takowy opłatą od przestrzezi (Massengebühr), zaś podatek dochodowy ustanowił w stosunku takim, aby przedsiębiorstwa w rozwoju swem nie były tamowane.

Lwów 10. Października 1883.

Przewodniczący:

J a w o r s k i.

Sprawozdawca:

S k r z y ń s k i.

Aleg. 90.

Sprawozdanie

komisyi górniczej o petycyi krajowego Towarzystwa dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi, w sprawie obniżenia stopnia ciężaru gatunkowego destylatów oleji ziemnych, wolnych od podatku.

Wysoki Sejmie!

Petycyja Towarzystwa naftowego odnosi się do zmiany postanowienia §. 2. ustawy z d. 26. Maja 1882. r. orzekającego, że oleje mineralne wyrabiane w Monarchii austriackiej przez destylacyą i rafinowanie, których ciężar gatunkowy przy temperaturze 12° R. wynosi wyżej 870 stopni (tysiącznych gęstości czystej wody); nie podpadają pod podatek konsumcyjny. Postanowienie to odnosi się do tak zwanych oleji niebieskich i zielonych otrzymywanych z ropy, po odpędzeniu oleji lżejszych do oświetlania odpowiednich, używanych jako materyał do wyrobu gazu i smarowideł.

Jednakowoż część tylko tych oleji uwolnioną jest od podatku a mianowicie oleje o ciężarze wyżej 0,870 stopni, podczas gdy w rzeczywistości oleje od ciężaru gatunkowego 0,850 są olejami niebieskimi i zielonymi nie nadającymi się do oświetlania.

W biegu dystylacyi oleji ziemnych otrzymuje się produkta o coraz większym ciężarze gatunkowym, a że do wyrobu oleji świetlnych używane bywają jedynie destylaty o ciężarze mniejszym niż 0,850 pozostają fabrykantom partye oleji niebieskich i zielonych o c. g. 0,850—0,870 opodatkowane według §. 2 ustawy na 6 zł. 50 ct. za 100 kg. Takie oleje nie dadzą się użyć do wyrobu nafty z powodu ciemnej swej barwy i wysokiego ciężaru gatun., nie dadzą się sprzedać do fabryk gazu i smarowideł z powodu, że wartość handlowa 100 kg. jest 4 zł. 50 ct. do 5 zł. 50 ct. podatek wynosi 6 zł. 50 ct., a po cenie 11 — 12 zł. za 100 kg. nie możnaby znaleźć nabywcę.

Nie mogąc spieniężyć tych oleji, fabrykant jest zmuszonym poddać je powtórnej destylacyi przy której otrzymuje pewną część oleji lżejszych nadających się do wyrobu nafty, oraz oleje ciężkie wolne od podatku.

Koszta destylacji, strata przy takowej w gazach i koksie, koszta opału i administracji są znacznie wyższe niż zysk osiągnięty przez otrzymanie małej ilości lżejszych produktów.

Niektóre galicyjskie surowce zawierają w sobie parafinę, która przy destylacji przechodzi z cięższymi olejami, a następnie dopiero wydziela się z nich częściowo przez krystalizację. W razie więc powtórnej destylacji oleji ciężkich, zawierać będą otrzymane oleje lżejsze pewną ilość parafiny, której własność krzepnięcia już w temperaturze 6° ciepła czyni niemożliwym użycie tych oleji do wyrobu nafty zimowej. — Ciężar gatunkowy oleji, po oddzieleniu od kryształów parafiny, zależy od warunków destylacji i stosunków atmosferycznych, i zwiększa się od 855—875 stopni, fabrykant też dla tego nigdy nie jest w stanie z góry oznaczyć, jaki produkt otrzyma, czy uzyska produkt wolny od podatku, czy produkt podpadający pod podatek.

Z przedstawionego stanu rzeczy wynika :

I. Że otrzymuje się przy destylacji ropy oleje niebieskie i zielone o ciężarze gat. 0.850—0.870, które podlegają podatkowi.

II. Że powtórne destylowanie oleji o c. g. 0.850—0.870 celem wydzielenia lżejszych produktów, dających się użyć do wyrobu nafty, oraz oleji cięższych, wolnych od podatku, musi fabrykanta na straty narażać.

III. Że oleje te nie mogą znieść opodatkowania, ponieważ ich wartość techniczna i cena handlowa niższą jest od opłacić się mającego podatku.

Komisya wnosi przeto :

Wysoki Sejm raczy wezwać c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawczej dla destylatów oleji ziemnych, wyrabianych wewnątrz monarchii austriackiej, obniżenie stopnia ciężaru gatunkowego oleji nie podpadających pod podatek z 870 stopni (tysięcznych gęstości czystej wody) przy 12° R. na 850 stopni (tysięcznych gęstości czystej wody) przy 12° R.

Lwów dnia 10. Października 1883.

Sprawozdawca :

Skrzyński.

Przewodniczący :

Jaworski.

Sprawozdanie

Komisji górniczej o petycyi Towarzystwa krajowego dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego w Galicyi w sprawie przestrzegania postanowień rozp. minist. z dnia 27. Stycznia 1866 przy wchodzie nafty zagranicznej do Austryi.

Wysoki Sejmie!

Krajowe Towarzystwo naftowe, ustanowione dla straży interesów górnictwa i przemysłu naftowego, widząc w jednostronnem zastosowaniu istniejących przepisów rozporządzeń ministeryalnych z dnia 17. Czerwca 1865. i 27. Stycznia 1866. r. ujmę dla tegoż przemysłu w Galicyi, zanoszą do Wysokiego Sejmu prośbę o wezwanie c. k. Rządu, by powyższe postanowienia były zastosowane nie tylko co do nafty krajowej, ale i zagranicznej, i opiera swoją prośbę na następujących powodach:

Według przepisów i rozporządzeń ministeryalnych z dnia 17. Czerwca 1865 i 27. Stycznia 1866 r. mogą być sprzedawane na materyał do oświetlenia tylko takie oleje, które najmniej na 30° R. czyli 37·5° C. rozgrzać potrzeba, zanim się płomieniem zajmą i palą.

Wprawdzie dozwolono późniejszym postanowieniem z dnia 10. Lutego 1868. r. Nr. 13 dz. pr. państ. sprzedawać oleje galicyjskie o niższym punkcie zapalności, jednak pod zobowiązaniami do uciążliwych środków ostrożności, podobnych do przepisów o sprzedaży spirytusu, a więc handel ten i olejami jest ograniczony do lokalnej potrzeby i niema szerszego zastosowania.

Oleje świetlne galicyjskie, będące przedmiotem handlu we Wiedniu i innych większych miastach, muszą zawsze odpowiadać i odpowiadają rzeczywiście wymogom powyżej pomienionych przepisów i fabryki krajowe wyrabiają wszystkie lepsze gatunki nafty o temperaturze zapal. 30° R.

Powyższe postanowienia rozp. minister. mają tylko zastosowanie co do nafty galicyjskiej, nie orzekają jednak, czy nafta zagraniczna ma być także badaną przy wchodzie w granice monarchii austryackiej, która przeto jest importowaną bez żadnej kontroli, przez co oleje świetlne tak amerykańskiego jak rosyjskiego i rumuńskiego pochodzenia nie zawsze posiadają ten punkt zapalności, jaki jest wymagany dla produktów austryackich.

Zważywszy zaś, że cena oleju świetlnego zawisła wprawdzie głównie od stosunków targowych stosuje się jednak i do gatunku i dobroci oleju, a więc i do punktu zapalności, zachodzi ten stosunek, że konkurencya krajowego fabrykatu z zagranicznym utrudniona jest u nas o tyle, iż produkt krajowy podlega kontroli pod względem punktu zapalności, podczas gdy produkt zagraniczny nie podlega tej kontroli, a jako dowód, że olej zagraniczny bywa gorszy od naszego, posłużyć może załączone świadectwo rafinerji nafty w Libuszy, według którego znaleziono punkt zapalności nafty amerykańskiej 30° C. czyli 24° R., a punkt zapalności nafty rosyjskiej 31° C. 24·8° R.

Co do nafty amerykańskiej wydana została w Niemczech ustawa, żądająca, by nafta do handlu dopuszczana posiadała punkt zapalności, który oznaczony w aparacie konstrukcyi Abla, odpowiada prawie 24° R. rzeczywistej zapalności. Nafta amerykańska bywa w portach niemieckich badana przez odnośne biura (Tert Bureau's), a jeżeli wymogom odpowiada, oznacza się stampigią „Qualität deutscher Reichstert“.

Zważywszy więc, że największa ilość nafty sprowadzaną bywa do Austrii z portów niemieckich, przezco nafta z oznaczeniem „Qualität deutscher Reichstert“, wchodzi do Austrii bez żadnych trudności i najmniejszego zarzutu ;

zważywszy, że w interesie możliwości konkurencyi towaru krajowego z zagranicznym koniecznym jest, by towar zagraniczny posiadał ten sam punkt zapalności co krajowy, wymagany postanowieniem rozporz. ministr. z dnia 27. Stycznia 1866 ;

zważywszy w końcu, że przez nieuwzględnienie powyższej prośby, przedłużyłoby się stan rzeczy stanowiący niewątpliwą szkodę dla handlu i przemysłu naftą krajową, wnosi komisya górnicza :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, by polecił wszystkim urzędom cłowym przestrzegać rozporządzenie ministryalne z dnia 27. Stycznia 1866 r., w ten sposób, by stopień zapalności każdej nafty wchodzącej w granice Państwa Austryackiego był badany, a nafta, nieodpowiadająca tym wymogom, nie mogła być wprowadzaną jako artykuł handlu“.

Lwów 11. Października 1883.

Zastępca przewodniczącego :

G o r a y s k i.

Sprawozdawca :

O c h r y m o w i c z.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi miejscowości Tywonina i Szczytna w powiecie Jarosławskim, w jedną gminę połączonych, względem rozłączenia onychże.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. Października 1882 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę miejscowości Tywonina i Szczytna w powiecie Jarosławskim o rozłączenie onych. dla zbadania stosunków i odpowiedniego zarządzenia, a ewentualnie do przedstawienia sprawy Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi.

Przy wejściu w życie ustawy gminnej z dnia 12. Sierpnia 1866. tworzyły obie te miejscowości odrębne gminy. Jarosławski Wydział powiatowy przeprowadził jednak między gminami Szczytną i Tywonią dobrowolną ugodę, mocą której złąły się w jedną gminę, zachowując jednak każda dla siebie odrębny swój majątek gminny i swe odrębne dobro gminne. Rada powiatowa przyzwoliła uchwałą z dnia 19. Czerwca 1869 r. na to dobrowolne połączenie dotychczasowych samoistnych gmin Szczytna i Tywonina w jedną gminę, a c. k. Namiestnictwo orzekło na dniu 31. Października 1869 l. 48.620, że nie ma nic do zarzucenia ze względów publicznych przeciw połączeniu gmin Szczytny i Tywonii w jedną gminę. Tym sposobem zostały stosownie do postanowienia §. 2. ust. gm. podówczas samoistne gminy Szczytna i Tywonina w jedną gminę połączone.

Ale już od roku 1877 starają się obie te miejscowości napowrót o rozłączenie i utworzenie z każdej odrębnej gminy.

Jako przyczyny, które skłaniają ich do przedstawienia tej prośby, przytaczają z jednej strony półmilową odległość z jednej miejscowości do drugiej, co utrudnia członkom Zwierzchności gminnej urządowanie, a członkom Rady gminnej zbieranie się na posiedzenia Rady gminnej i w każdym wydarzonym wypadku staje się przyczyną znacznej straty czasu, z drugiej strony zaś, że nietylko inwentarze, ale także budżety i rachunki, dla każdej miejscowości odrębnie sporządzają się, więc rozłączenie tych miejscowości nie pomnoży czynności, ani powiększy kosztów administracyjnych.

Badania w tym kierunku przeprowadzone, stwierdziły prawdziwość tych przez pro-
szących przytoczonych okoliczności.

Nadto podnieść należy, że każda z tych miejscowości tworzy sama dla siebie odrębną
gminę katastralną, a grunta do każdej z tych miejscowości należące stanowią odrębny, ściśle
zwały kompleks, od gruntów drugiej miejscowości oddzielony, jak dowodzą mapy katastralne
złożone w biurze Wysokiego Sejmu.

Już wyżej przytoczono, że każda z tych miejscowości ma swój odrębny majątek i swe
odrębne dobro, wykazywane w odrębnych inwentarzach, a nawet odrębne sporządzane bywają
budżety i zamknięcia rachunkowe dla każdej z tych miejscowości, tak, że przeprowadzenie roz-
działu majątkowego żadnym nie może podlegać trudnościom.

Ilość mieszkańców wynosi w Szczytnej 178, w Tywonii 170.

Samodzielnych gospodarstw ma Szczytna 32, Tywonia 32.

Podatków bezpośrednich płaci Szczytna rocznie kwotę 280 zł. 82 ct., Tywonia zaś
156 zł. 12 ct

Obszar gruntów należących do Szczytny, wynosi 281 morgów, do Tywonii 228 morgów.

W każdej z tych miejscowości istnieje odrębny obszar dworski.

Na posiedzeniu odbytem dnia 16. Czerwca 1883 r. ponowiła Rada gminna w pełnym
komplecie radnych, tak ze Szczytny jak z Tywonii wybranych, jednogłośnie dawniejsze swe
uchwały z dnia 17. Kwietnia 1877 i z dnia 14. Lutego 1882 r. i uchwaliła, że miejscowości
Szczytna i Tywonia, stanowiące jedną gminę, mają być rozłączonemi i każda z nich tworzyć ma
odrębną i samoistną gminę.

Rada powiatowa oświadczyła się również jednogłośnie na posiedzeniu odbytem dnia
3. Września 1883 r. za rozdziałem.

Wreszcie oznajmiło nam c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 5. Października
r. b. l. 9958/pr., że ze względów publicznych żadna nie zachodzi przeszkoda przeciw rozłączeniu
miejscowości Szczytna i Tywonia w powiecie Jarosławskim na podstawie rozporządzenia c. k. Na-
miestnictwa z dnia 31. Października 1869 r. l. 48.620 w jedną gminę połączonych i utworzeniu
z każdej z tych miejscowości napowrót odrębnej gminy.

Wobec tego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Marszałek krajowy.

Sprawozdawca:

Dr. Franciszek Smolka w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia _____ dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wiel. Ks. Krakowskiem o rozłączeniu miejscowości Szczytna i Tywonia
w powiecie Jarosławskim i utworzeniu z każdej odrębnej gminy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielk. Ks. Krakowskiem
rozporządzam :

Art. I.

Miejscowość Szczytna i Tywonia w powiecie Jarosławskim, które tworzą odrębne gminy katastralne, a przedtem były także samoistnymi gminami administracyjnymi, lecz w roku 1869 po myśli postanowienia §. 2. ust. gm. z dnia 12. Sierpnia 1866 r. zostały połączone w jedną gminę, mają być napowrót rozłączonemi i każda z nich tworzyć będzie w swoich granicach katastralnych znowu odrębną samoistną gminę.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie z chwilą zgaśnięcia mandatów obecnie urzędującej Reprezentacyi gminnej.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memn Ministrowi spraw wewnętrznych.

Table

The following table shows the results of the experiments conducted during the year 1880. The first column gives the date of the experiment, the second column the name of the person who conducted it, and the third column the result.

The first experiment was conducted on the 1st of January, 1880, by Mr. A. B. C. The result was that the temperature of the water rose from 50° to 60° Fahrenheit.

Table I

The following table shows the results of the experiments conducted during the year 1880. The first column gives the date of the experiment, the second column the name of the person who conducted it, and the third column the result.

Table II

The following table shows the results of the experiments conducted during the year 1880. The first column gives the date of the experiment, the second column the name of the person who conducted it, and the third column the result.

Aleg. 93.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za rok 1881.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone przez Wydział kraj zamknięcie rachunkowe funduszu propinacyjnego za rok 1881 wykazuje:

dochody rzeczywiste w sumie	361.653 zł. 12 $\frac{1}{2}$ ct.
wydatki „ „ „	12.941 „ 15 „
zatem nadwyżka dochodów wynosi	<u>348.711 zł. 97$\frac{1}{2}$ ct.</u>

Nadwyżkę dochodów i gotówkę pozostałą z r. 1880 tudzież wpływającą za wylosowane efekta tego funduszu, lokował Wydział krajowy w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego i w listach hipotecznych gal. Banku hipotecznego.

Stan majątku funduszu propinacyjnego wynosił z końcem roku 1881 sumę 1,352.618 zł. 57 ct. a mianowicie:

a) w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego	882.000 zł.
„ hipotecznych Banku hipotecznego	<u>327.200 „</u>
razem w papierach	1,209.200 zł.

z której to sumy w kasie oszczędności i w kasie funduszu indemnizacyjnego zostawiono na pokrycie potrzeb funduszu krajowego kwotę 874.500 zł.

b) w gotówce	17.864 „ 2 $\frac{1}{2}$ ct.
c) w należnościach za opłaty szynkarские, grzywny propinacyjne i t. p.	<u>125.554 „ 54$\frac{1}{2}$ „</u>
ogółem jak wyżej	1,352.618 zł. 57 ct.

Należność opłat od szynkarzy, stanowiąca główne źródło dochodów funduszu propinacyjnego, wynosiła za rok 1881. łącznie z pozostałością z r. 1879. w kwocie 103.197 zł. 41 ct. — sumę . . . . .

na rachunek tej należności uiszczono w roku 1881.	379.046 zł. 54 ct.
pozostała zaległość z końcem r. 1881.	<u>295.163 „ 68 „</u>
	83.882 zł. 86 ct.

Stan tych zaległości zmniejszył się zatem znacznie w ciągu r. 1881. — a komisya budżetowa przekonała się, wglądając w zestawienie rachunków funduszu propinacyjnego za rok 1882. (ostatecznie jeszcze nie sprawdzone) że zaległości te zmniejszyły się znowu bardzo znacznie w r. 1882.*)

Okazuje się zatem, że wydane przez c. k. Rząd wskutek rezolucyi Wys. Sejmu w roku 1880. i 1881. polecenia do c. k. Starostw, względem energicznego ściągania zaległości opłat szynkarskich, tudzież zarządzone okólnikiem c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 26. Stycznia 1882. L. 11.229/81. pobieranie opłat szynkarskich z góry, z poleceniem sporządzania półrocznych wykazów zaległości i bezwłocznego egzekwowania — przyniosły pożądany skutek i zopobiegły znacznym stratom funduszu propinacyjnego, które musiałyby wyniknąć w razie dalszego nagromadzenia się zaległości.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zamknięcie rachunku funduszu propinacyjnego za r. 1881. przedłożone przez Wydział krajowy przyjmuje Sejm do wiadomości“.

Lwów dnia 12. Października 1883.

Przewodniczący:

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca:

S k a ł k o w s k i.

*) Według zestawienia rachunków za rok 1882. (jeszcze ostatecznie nie sprawdzanego) wynosiła należność z opłat szynkarskich za r. 1882. (łącznie z pozostałością zaległości z r. 1881.) sumę

uiszczono w ciągu roku 1882.	349.300 zł.
pozostaje zaległość z końcem roku 1882.	301.060 „
	48.239 zł.

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Jędrzejowicza Edwarda względem założenia gorzelnii w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Jeszcze w czasie przeszłorocznej sesji sejmowej, mianowicie na posiedzeniu z dnia 23. Września 1882 wykazał p. Starowiejski przy rozprawie budżetowej potrzebę stałego umieszczenia w program nauki szkoły rolniczej w Dublanach także i nauki gorzelnictwa, tego niemal jedyne, a tyle ważnego, dla kraju naszego przemysłu rolniczego i wniósł, by Wydział krajowy pod ścisłą wzięł rozwagę, czyby urządzenie małej, więcej celom naukowym odpowiedniej gorzelnii nie było wskazaniem, zwłaszcza, gdyby c. k. Rząd w poparciu nauki, zechciał wyrób tej gorzelnii od opłaty podatku uwolnić.

Wniosek p. Edwarda Jędrzejowicza, na teraźniejszej sesji w tym samym przedmiocie uczyniony, nie jest jedynie ponowieniem, ale raczej rozszerzeniem i uzupełnieniem poprzedniego wniosku. Bowiem podczas kiedy poseł Starowiejski, mając głównie cele naukowe na oku, jedynie urządzenia małej demonstracyjnej gorzelnii żąda — domaga się p. Jędrzejowicz, zajmwszy w swoim wniosku ogólniejsze stanowisko, ścisłego od Wydziału krajowego zbadania, czyby ze względu na istniejące w Dublanach stosunki gospodarcze nie było pożądanem założyć tamże gorzelnia gospodarską, czysto na zysk obliczoną, która by jednak równocześnie służyć mogła w drugim rzędzie do praktycznego wykształcenia gorzelników.

Tak postawiona kwestya nasunąć się musi rzeczywiście każdemu, który istniejące w Dublanach stosunki gospodarskie pod rozwagę wzięć zechce.

Bliskość stołecznego miasta — w skutek tego doraźny i w każdej porze zapewniony odbył okowity z pominięciem połączonego ze znacznym ubytkiem magazynowania — zużycie jak najkorzystniejsze brahy, czy to do podniesienia produkcji nabiału, a zwłaszcza w porze zimowej, kiedy cena jego jest najwyższą, czy też do wypasu bydła, które bez poprzedniego wyrównania stajni z łatwością partjami sprzedawane być może; — dalej polepszenie jakości paszy dla inwentarza stałego — nabycie obfitego najlepszej jakości nawozu i wynikłe ze spotęgowanej stercorkoracyi podwyższenie wydatków z roli, — to są okoliczności, które niezaprzeczenie za myślą urządzenia gorzelnii w Dublanach przemawiają.

Mimo to nie da się zaprzeczyć iż, tak jak w każdym przedsiębiorstwie, tak i w tem, pojawić się mogą przeszkody i strony ujemne, jak n. p. wyższe ceny kartofli w okolicy Lwowa, które wzięte w rachunek, wykazane powyż korzyści zniżyć są w stanie.

To jednak pewna, że sprawa przez p. Jędrzejowicza poruszona, jest nader ważną i na dokładny rozbiór zasługuje. A gdy przytem wniosek dotyczący dalszej w tym względzie decyzji wcale nie prze-

sądza, przeto komisya gospodarstwa krajowego, nie zmieniając w niczem jego osnovy, przedstawia go Wysokiemu Sejmowi do łaskawego przyjęcia.

Wniosek ten opiewa jak następuje :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zbadać:

1. O ile założenie gorzelnii gospodarskiej czysto na zysk obrachowanej odpowiada interesom gospodarstwa folwarcznego w Dublanach i może być pokrytem z funduszu dalszej hipotecznej pożyczki zaciągniętej na majątek Dublany amortyzowanej z przychodów.

2. O ile założenie podobnej gorzelnii jest pożytecznem dla szkoły wyższej w Dublanach i istniejącego tamże kursu gorzelnianego, jako środka demonstracyjnego przy nauce gorzelnictwa i połączonego z tym przemysłem opasu bydła.

3. Jaką subwencję byłby gotów udzielić c. k. Rząd na rozszerzony i na racjonalne podstawy tym sposobem sprowadzony kurs gorzelniany.

Wynik tych badań przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesyi.

Lwów dnia 12. Października 1883.

Przewodniczący :

A. S a p i e h a.

Sprawozdawca :

P i o t r G r o s s.

Aleg. 95.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o petycji Dyrekeji galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego o utrzymanie przysługujących Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu przywilejów przy zaprowadzeniu projektowanego przez Wysoki Rząd podatku rentowego.

Wysoki Sejmie!

Kiedy patent cesarski z dnia 29. Października 1849 zaprowadzający podatek dochodowy wydany został, Dyrekeja galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego w obawie, że ów patent także co do listów zastawnych Towarzystwa kredytowego zastosowanym będzie i kupony od listów zastawnych podlegać będą opodatkowaniu po 5% według §. 19 rzezonego patentu, widząc w tem wielkie niebezpieczeństwo dla swego instytutu, którego statuta posiadaczom listów zastawnych regularną wypłatę prowizyi pod rygorem środków przymusowych zapewniają, (§. 69 stat.) udała się dnia 15. Listopada 1849 do L. 1444 do wysokiego Rządu z przedstawieniem następstw, jakie spadłyby na Towarzystwo kredytowe ziemskie w razie zastosowania rzezonych przepisów bez względu na wyjątkowe położenie Towarzystwa i prosiła o wydanie postanowienia, ażeby dochód od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego nie podlegał podatkowi dochodowemu.

W załatwieniu tego przedstawienia wysokie c. k. Ministerstwo Skarbu ze względu, że według statutów galicyjskiego Towarzystwa kredytowego wszystkie w galicyjskich listach zastawnych lokowane kapitały na majątkach ziemskich są hipotekowane, dochód zatem od tych kapitałów podciągnięty już jest pod podatek przez nadzwyczajną dopłatę do podatku gruntowego Najwyższym patentem z dnia 10. Października 1849 zaprowadzoną, reskryptem z dnia 1. Listopada 1850 L. 11.118, rozporządziło, że procenta od listów zastawnych przez posiadaczy takowych nie mają być fasyonowane, ani też podatkowi podlegają.

Od początku więc zaprowadzenia patentem cesarskim z 29. Października 1849 podatku dochodowego, dotychczas kupony listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego są wolne od opodatkowania.

Wniesiony atoli przez wysoki c. k. Rząd do Rady państwa projekt podatku rentowego, według którego kupony od wszelkiego rodzaju listów zastawnych i obligacyj, tudzież procenta od wkładek mają być opodatkowane po 10%, dochody zaś z kapitałów ulokowanych w inny sposób po 5%, wywołuje uzasadnione obawy, że w razie, by ów rządowy projekt stał się ustawą, takowa wedle brzmienia §. 3, tegoż projektu także do kuponów listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego zastosowaną będzie, że w takim razie wpłynie taki podatek na kurs wolnych dotychczas od podatku listów zastawnych, a tem samem na będącą w toku konwersyę wysoko oprocentowanych długów hipotecznych bardzo niekorzystnie.

Obawy te podniosło ogólne zgromadzenie delegatów galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego, a w myśl powziętej przez to zgromadzenie uchwały wnosi Dyrekeya rzeczzonego Towarzystwa petycję, prosząc o opiekę Wysokiego Sejmu, ażeby przy uchwaleniu rzeczzonego projektu w Radzie Państwa, dla listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego zupełne uwolnienie od podatku rentowego i nadal zachowane było.

Zważywszy, że galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie jest zakładem kredytowym ziemskim opartym na zasadzie wzajemności, pośrednicząc tylko między właścicielem ziemi a kapitalistą, taką tylko prowizję od właściciela ziemi pobiera, jaką posiadaczowi listu zastawnego płaci, niekorzysta zatem zupełnie z rozdanych pożyczek, a nawet niepobiera od swoich dłużników dodatku na zarząd, nie jest zatem na zysk obliczonym, ale jest zakładem operującym nie dla zysku, lecz jedynie i wyłącznie dla zasilenia własności ziemskiej tanim kredytem;

zważywszy, że wobec stanowczych przepisów statutu tegoż Towarzystwa, na korzyść posiadaczy listów, któremi zagwarantowano im pobór procentów pod surowemi rygorami, mają posiadacze listów prawo żądać od Towarzystwa wypłaty kuponu w całej imiennej wartości;

zważywszy dalej, że zaprowadzenie rzeczzonego projektowanego podatku rentowego zmniejszyłoby dochód od 5% i 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego o dziesiątą część, a gdy wedle powołanego projektu wszystkie pożyczki, którym w moc specjalnych ustaw uwolnienie od podatków obecnie przysłuży i nadal nie będą opodatkowane, a kapitały nielokowane w papierach publicznych tylko 5% podatku płacić mają, jest rzeczą niewątpliwą, że kapitaliści zwrócą się ku lokacyom wolnym od podatku rentowego, lub niżej opodatkowanym, lub też szukać będą lokacyi w takich papierach, które pomimo 10% opodatkowania przynosić będą procent 5% lub wyższy, że skutkiem tego stałe obniżenie kursu listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego nastąpić musi; —

zważywszy, że w dalszym następstwie tego odjętą byłaby właścicielom ziemskim możność przeprowadzenia konwersyj wysoko oprocentowanych długów hipotecznych na pożyczki Towarzystwa kredytowego, której to konwersyi doniosłość w naszym kraju jest o wiele większą, aniżeli w innych krajach państwa, bo długi hipoteczne są u nas daleko uciążliwsze i wyżej oprocentowane, a własność ziemska nadto w ostatnich latach obciążoną została tak znacznem podwyższeniem podatku gruntowego — że przeto byłoby dla kraju rzeczą bardzo dotkliwą, gdyby ta instytucja krajowa została w drodze ustawy pozbawioną tej korzyści, jakiej od 34 lat używa, skutkiem czego utraciłaby możność rozwoju ku pożytkowi ogólnemu i niemogłaby skutecznie działać dla częściowego przynajmniej uwolnienia długami przeciążonej większej własności ziemskiej;

zważywszy dalej, że jeżeli wysoki Rząd uznał za stosowne wymienić w §. 3. rzeczzonego projektu rządowego, jako wolne od podatku rentowego pocztowe kasy oszczędności, kasy sierocińskie itp., i tak samo uznał za stosowne wymienić w §. 2. projektu opodatkowania przedsiębiorstw do publicznego składania rachunków obowiązanych Bank austro-węgierski i Towarzystw wzaj. ubezpieczeń, to zapewne niemniej potrzebne jest wymienić w §. 3. ustawy o podatku rentowym, jako wolne od opodatkowania listy zastawne nie operującego dla zysku Towarzystwa kredytowego ziemskiego, które niedomaga się żadnego nowego uwzględnienia na korzyść swego instytutu, lecz tylko utrzymanie dotychczas przysługującego mu uwolnienia;

zważywszy nakoniec, że nie może leżeć w intencji wysokiego Rządu, odjęciem takiej instytucji przysługującego jej od tak dawna uwolnienia, narazić kraj na grożące mu niebezpieczeństwo zachwiania warunków bytu i skutecznego działania tej dla kraju niezbędnej instytucji —

Komisya prawnicza jest zdania, że żądanie petycji jest ze wszech miar uzasadnione, zwłaszcza gdyż z powyższych wywodów niewątpliwie wypływa, że podatek rentowy, gdyby od kuponów listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego był pobierany, nieobciążałby bynajmniej posiadacza listów zastawnych, lecz tylko właściciela majątności pożyczką Towarzystwa kredytowego obciążonej, albowiem nieuchroniony wówczas spadek kursu listów zastawnych chroniłby posiadacza listów od ponoszenia podatku, właściciel ziemski zaś przy niższym kursie listów otrzymałby efekty-

wnie znacznie niższą pożyczkę, aniżeli nominalnie zaciągnięta wynosi, a tem samem opłaciłby nie-równie większy procent i większą amortyzację, czyli innemi słowami opłacałby podatek rentowy zamiast posiadacza listu zastawnego.

Tym sposobem więc cel ustawy, aby upodatkować kapitał ruchomy, byłby zupełnie chybiony, a do ciężarów przyniatających nadmiernie właścicieli ziemskich przybyłby jeszcze jeden niczem usprawiedliwić się niedający.

Dlatego komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej oto się postarał, by w nowych usta-wach podatkowych takie postanowienia zostały umieszczone, któreby w sposób żadnej wątpliwości nie ulegający utrzymanie przysługującego galicyjskiemu Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu uwolnienia kuponów od listów zastawnych od opodatkowania nadal zapewniły.

Lwów dnia 11. Października 1883,

Przewodniczący:

Z a w a d z k i.

Sprawozdawca:

L e n a r t o w i c z.

Aleg. 96.

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia miejscowości Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie i Starostwa Cieszanowskiego do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie.

Wysoki Sejmie!

Jeszcze w roku 1880 przedłożył Wydział Rady powiatowej w Jaworowie Wydziałowi krajowemu propozycję wyłączenia gmin Kobylnica Ruska, Kobylnica Wołoska i Fehlbach z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie, Starostwa i Rady powiatowej w Cieszanowie i wcielenia takowych do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu, Starostwa i Rady powiatowej w Jaworowie.

Gdy skutkiem tej propozycji Wydział krajowy reskryptem z dnia 9. Maja 1881 L. 53.777 zażądał od Wydziału powiatowego w Cieszanowie przedłożenia dotyczących uchwał Rad wyżymienionych gmin, oświadczenia obszarów dworskich i od obydwóch Wydziałów powiatowych w Cieszanowie i Jaworowie dania opinii Rad powiatowych, wpłynęły do LW. 39.794/81 i 44.905/81 tak sprzeczne uchwały rad gminnych i oświadczenia interesowanych i również sprzeczne sprawozdania Wydziałów powiatowych w Cieszanowie i Jaworowie, że Wydział krajowy reskryptem z dnia 2. Października 1881 r. L. 39.794 oświadczył, iż żądanych przez Wydział powiatowy w Jaworowie zmian terytoryalnych popierać nie może.

Następnie wniósł jednak Wydział powiatowy w Jaworowie podczas sesji sejmowej w r. 1881 petycję do Wysokiego Sejmu do L. 749. przedkładając ponownie uchwały Rad gminnych i oświadczenia obszarów dworskich za przeniesieniem rzeczonych gmin do okręgu sądowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie się deklarujących, skutkiem czego Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 3. Stycznia 1882. L. 56097/1881 żądanie projektowanej zmiany terytoryalnej względem rzeczonych gmin uważał za pożądane i odpowiedni temu przedstawił W. Sejmowi wniosek do LW. 56097/81.

Wniosek ten przekazany został uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 4. Września 1882. ówczesnej Komisji prawniczej, a gdy w tym czasie weszły do Wysokiego Sejmu:

1. petycja członków gminy Kobylnicy ruskiej do L. 107 o przyłączenie tej gminy do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie.

2. Protest Wydziału Rady powiatowej w Cieszanowie L. 326 przeciw owym zmianom terytoryalnym.

3. Petycja członków gminy i przełożonego obszaru dworskiego w Kobylnicy ruskiej do L. 346 o pozostawienie tej gminy w obecnym okręgu Sądu i Starostwa, i

4. Petycja gmin Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach do L. 512 przedkładając oraz uchwały tych rad gminnych z prośbą o wyłączenie ich z okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie Starostwa Cieszanów i przydzielenie do Sądu w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie — w obec tych sprzecznych prośb udzielił Wysoki Sejm uchwałą z 27. września 1882. na wniosek komisji prawniczej do L. 481/1882 tak rzeczzone sprawozdanie Wydziału krajowego do L. 56.097/1881 jako też wszystkie wyż. wymienione petycje Wydziałowi krajowemu do ponownego gruntownego zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi.

W wykonaniu tej uchwały wysłał Wydział krajowy delegata na miejsce, a przedłożone sprawozdanie delegata i w obecności tegoż, jakoteż Prezesów Rad powiatowych z Cieszanowa i Jaworowa 14. Czerwca b. r. przez Rady gminne w mowie będących miejscowości powzięte uchwały dają dowód, że gminy Kobylnica ruska i Fehlbach stanowczo życzą sobie przeniesienia do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie, zaś co do Rady gminnej w Kobylnicy wołoskiej, jakkolwiek ta w uchwale swej z 14. Czerwca 1883. oświadczyła się za pozostawieniem tej gminy nadal przy okręgu Sądu w Lubaczowie, to jednak ludność tej wsi zmanifestowała wprost przeciwne życzenia, bo zgodne z życzeniem tamtych obydwóch gmin.

Do protestacyj zaś przeciw żądaniom rzeczonych gmin powoduje Wydział powiatowy w Cieszanowie głównie ten wzgląd, że z wyłączeniem tych gmin z obecnego okręgu uszczupliłyby się dochody funduszu Rady powiatowej Cieszanowskiej pochodzące z dodatków do podatków.

Z uwagi jednak, że ta okoliczność, jakkolwiek dla materyalnych interesów powiatu dość ważna, ustąpić powinna bezpośrednim interesom gmin, o które idzie, gdyż dogodności, jakie one otrzymają z przydzielenia ich do Sądu w Krakowcu i Starostwa w Jaworowie wpłynąć muszą na podniesienie miejscowego dobrobytu, bowiem gminy Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach liczą razem z obszarami dworskimi ludności 2.522 dusz i są odległe od miasta Lubaczowa około 22 kilometrów, od Cieszanowa około 33 kilometrów, gdy przeciwnie do Krakowca mają tylko 7 a do Jaworowa tylko 24 kilom., co mieszkańcom owych gmin spowoduje znaczne umniejszenie kosztów podróży do siedziby Sądu i Starostwa tak własnych, jakoteż komisyjnych delegatów władz zjeżdżających do nich dla załatwienia urzędowych czynności; —

z uwagi dalej, że przy równych dodatkach do podatków w jednym i drugim powiecie, należenie do okręgu Rady powiatowej w Jaworowie ma tę dogodność przed Cieszanowem, że powiat Jaworowski ma własną kasę pożyczkową z kapitałem około 14.000 zł. z której tak gminy, jak i pojedynczy mieszkańcy powiatu korzystają;

z uwagi dalej, że przez wyłączenie tych gmin z okręgu Cieszanowskiego usuniętą być może niedogodność ta, że rzeczzone gminy pomimo większego niż 30-kilometrowego oddalenia swego od granicy królestwa Polskiego, włączone zostały do pasu kontumacyjnego razem z powiatem Cieszanowskim; —

z uwagi nakoniec, że samo położenie topograficzne tych trzech gmin stanowiących klin wpuszczony z dwóch stron w terytoryum powiatu Jaworowskiego, przemawia za włączeniem ich do tego powiatu, z tych tedy powodów komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, dodatkowo do uchwały swej z dnia 29. Maja 1875 roku udziela c. k. Rządowi opinię: że miejscowości Kobylnica ruska, Kobylnica wołoska i Fehlbach, mieszczące się dotąd w okręgu Sądu powiatowego w Lubaczowie, obwodzie sądowym lwowskim, c. k. Starostwie Cieszanowskim, przeniesione być mają do okręgu Sądu powiatowego w Krakowcu, Sądu obwodowego w Przemyślu i do c. k. Starostwa w Jaworowie“.

Lwów dnia 11. Października 1883.

Przewodniczący:

Z a w a d z k i.

Sprawozdawca:

L e n a r t o w i c z.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1881.

I. Dobra fundacyjne.

Dobra fundacyjne, jako to: Brzozdowce, Drohowyże, Opary, Ostałowice, Roźniatów Smorze i Klimiec, Żabie, Żydaczów, Kortumówka, obejmują wedle katastru:

z opuszczeniem sążni:

ogrodów i sadów	morgów	102
roli	"	3.967
łąk	"	3.800
pastwisk	"	1.293
stawów	"	344
lasu	"	47.664

Na zarządzenie Wydziału krajowego przeprowadzone zostały szczegółowe lustracye folwarków i lasów w tych dobrach.

Lustrowali folwarki w dobrach Drohowyże i Brzozdowce Dr. Wereszczyński, Dawid Abrahamowicz i Emil Torosiewicz, w dobrach Żydaczów Dr. Wereszczyński, Karpuszek, Kazimierz Winnicki i Teodozy Polański, w dobrach Opary i Służsko Juliusz Bielski i Dąbrowski, w dobrach Roźniatów Huppen i Dr. Ciesielski. Kortumówkę zlustrował Dr. Ciesielski.

Lustracya ta oprócz że skonstatowała, iż niektóre budynki potrzebują reparacyi, nie znalazła nigdzie nieporządku.

Czysty dochód z tych dóbr, po strąceniu ogólnych wydatków, dóbr się dotyczących, ale łącznie ze sprzedażą drzewa, wynosił w roku 1881 . . . . . 105.099 zł. 80 ct.
a w roku 1882 . . . . . 94.707 „ 35 „

Nadmienić jednak należy, że wydatki wynoszą 60% przychodu brutto.

Z wyjątkiem lasów w Żabiu i w Smorzem, są zresztą wszystkie lasy uporządkowane, na zręby podzielone i należycie utrzymywane. Lasy te były osobno przez wydelegowanych do tego leśników w ostatnich dwóch latach zlustrowane. W szczególności lasy do dóbr Drohowyże i Brzozdowce należące, a składające się z rewirów: Rozwadów, Stulsko, Hów i Brzozdowce, lustrowali w roku 1881 pp. Gebauer i Romański, każdy z osobna. P. Gebauer orzekł, że gospodarka jest konserwacyjna, fundus instructus nienaruszony i znaczna rezerwa, tak że stałej renty spodziewać się można. P. Romański zaś uznał, że razem z dobrą wolą jest dążenie ku postępowej gospodarce. Ci sami panowie lustrowali lasy w Oparach i znaleźli stan dobry i gospodarkę porządną, z wyjątkiem zaniedbanych trzebieży. Ci sami panowie każdy z osobna lustrowali także lasy w Ostałowicach. P. Gebauer znalazł, że w stosunku do normalnej przestrzeni cięci jest zapas 136 morgów, i oświadczył, że gospodarce nie ma nic do zarzucenia, a p. Romański uznał, że ze względu na piękne i zwarte drzewostany jest stan bardzo dobry.

Lasy w Roźniatowie, obejmujące razem z nowo nabytą i zakulturowaną przestrzenią 25 morgów 1564⁰□ przestrzeń 3840 m. 1551⁰□, lustrował w roku 1881 p. Józef Lehr i uznał, że stan ich i tryb gospodarstwa są zadowalniające.

W lasach tych, jako uregulowanych, odbywa się sprzedaż drzewa sekcjami przez licytację publiczną za ofertami, na podstawie oszacowania po zrobieniu prób wedle sztuk drzewa i wedle cenników przez Radę administracyjną ustanowionych.

Lasy w Żabiu i Smorzem nie są dotąd uregulowane. Co się tyczy lasów w Żabiu, zaproszony został przez Radę administracyjną p. Glanz, aby po poprzednim zbadaniu przedstawił projekt regulacji. Lasy w Smorzem zaś zamierza Rada administracyjna przez własnego leśnika uregulować.

W Żabiu odbywa się sprzedaż na morgi (rocznie 186 m.) wedle oszacowania na metry kubiczne, z rozróżnieniem rozmaitych klas drzewa.

W Smorzem zaś dodają się kloce do tartaków. W lasach smorzeńskich znajduje się 4000 morgów drzewa bukowego, nie mającego żadnego pokupu.

Alegat 1. Załącza się 1/10 wykaz dochodu z lasów w latach 1881 i 1881 wedle pojedynczych rewirów. Zatem czysty przeciętny dochód z lasów z tych dwóch lat wynosi 46.386 zł. 78 1/2 ct. który się komisji budżetowej stosunkowo niskim być wydaje.

II. Gmach teatralny i teatr.

Alegat 2. Dla lepszej ewidencji tego działu majątku fundacyjnego załącza się 2/10 bilans dwuletni
Alegat 3. z lat 1881 i 1882 tak gmachu jak teatru, oraz 3/10 wykaz czynszów najmu z gmachu w r. 1883 pobieranych i fasonowanych. Różnica między sumą czynszów w bilansie zamieszczoną, a sumą tychże w wykazie 3/10 się znajdującą, tłumaczy się przez to, że wykaz 3/10 obejmuje także wartość czynszową pomieszkań księcia kuratora, kancelaryi fundacyjnej, trzech urzędników fundacji i sześciu stróżów, tak jak do fasyi podatkowej podawana jest.

Czysty przeciętny dochód z gmachu z dwóch ostatnich lat wynosi 7.640 zł. 92 1/2 ct., a że wartość szacunkowa gmachu wedle inwentarza z roku 1874 wynosi 581.255 zł. 20 ct., zatem gmach ten przynosi procentu tylko 1.32%. Dlatego też Komisya budżetowa, zgodnie z opinią powszechną, jest tego zdania, że czynsze najmu dałyby się podnieść. Zresztą Komisya budżetowa zauważać musi, że gmach znajduje się w stanie opuszczonym i że pilnie restauracji potrzebuje.

III. Zakład Drohowyżki.

Wedle zamknięcia rachunkowego wynosiło przekroczenie budżetu zakładowego w roku przedmiotowym . . . . . 42.318 zł. 17 1/2 ct.
ponieważ atoli zakład zwrócił . . . . . 33.884 „ 22 „
zatem przekroczenie wynosi . . . . . 8.433 zł. 95 1/2 ct.

Straciwszy z tej kwoty wkłady niepreliminowane . . . . . 1.761 „ 18 1/2 „
okazuje się, że właściwe przekroczenie budżetu wynosi . . . . . 6,672 zł. 77 ct.
które się rozkłada na przekroczenie w kosztach utrzymania zakładu . . . . . 4.619 „ 95 1/2 „
„ „ warsztatów . . . . . 2.052 „ 81 1/2 „

Przekroczenie w kosztach utrzymania zakładu nastąpiło głównie w rubryce odzieży, która o 2.951 zł. 25 1/2 ct., czyli niemal o 1/3 część więcej kosztowała, niż preliminowaną była, z czego wnosić wypada, że zakład odzież zbyt drogo produkuje. Na rok 1881 preliminowany był dochód i rozchód warsztatów na 24.900 zł. Warsztaty jednak rozchodziły 45.910 zł. 89 ct. a dały . . . . . 43.858 „ 16 1/2 „
zskąd pochodzi różnica . . . . . 2.052 zł. 81 1/2 ct.

W roku 1881 wynosiła dotacya zakładu gotówką netto . . . . . 101.793 zł. 66 1/2 ct.
preliminowaną była na . . . . . 87.077 „ 49 „
zatem fundacya wydała na zakład gotówką więcej o . . . . . 14.716 zł. 17 1/2 ct.
niż wydać miała, a to z przyczyny, że właściwy budżet zakładu został przekroczony jak wyżej o . . . . . 6.672 „ 77 „
i że zakład w materiałach, wyrobach i pretensjach oddał przy końcu roku więcej niż otrzymał o . . . . . 8.043 „ 40 1/2 „

W roku 1882 wynosiła dotacya zakładu gotówką netto . . . . . 97.994 zł. 13 ct.
preliminowaną była na . . . . . 86.450 „ 90 „
musiała zatem fundacya zaliczyć zakładowi gotówką więcej o . . . . . 11.543 zł. 23 ct.
a to z przyczyny przekroczenia preliminarza o . . . . . 7.363 „ 95 1/2 „
tudzież że zakład w materiałach, wyrobach i pretensjach zwrócił przy końcu roku więcej niż otrzymał o . . . . . 4.179 „ 27 1/2 ct.

Alegat 4.

Obrót w warsztatach w roku 1882 przedstawia załączona tablica 4/.

W roku 1882 wynosiły remanenta wszystkich warsztatów 3.532 zł. 64 ct. W miesiącu Maju r. 1883 w czasie odbytej lustracji wynosiły:

Wartość robót niewykończonych i zapasu materiałów wedle zamknięć rachunkowych w warsztatach	6.707 zł. 50 ct.
w oddziale żeńskim	1.408 „ 16 „
w oddziale cichych robót	35 „ 37 „
Wartość remanentów magazynowych	15.447 „ 91 „
Aktywa w składach własnych	5.523 „ 29 „
Zaległości u stron prywatnych	5.128 „ 72 „
Razem	34.250 zł. 96 1/2 ct.

Jakkolwiek cyfry te są surowe i nie wykazują, jaka właściwa w chwili odbytej lustracji była wartość remanentów warsztatowych, zawsze jednak wnosić można, że była znacznie większą od wartości pozostałej z końcem roku 1882.

W obliczenie kosztów wyrobu nie wchodzi: płaca naczelnika warsztatów i kancelaryi jego, płaca majstrów, lokal, opał i oświetlenie. Wchodzi zaś w obliczenie koszt materiału, robo-

czyna czeladzi i „przybliżony procent na pokrycie innych kosztów“ (regie), to jest z wyłączeniem tych, które w kalkulację całkiem nie wchodzi i wyżej wymienione są. Porównania rachunkowego między owym „przybliżonym procentem“ na regie przeznaczonym, a sumą kosztów w kalkulację regie wchodzących, zakład dotąd nie robił i dlatego nie wie, w jakim stosunku zostaje suma „przybliżonego procentu“ do sumy kosztów w kalkulację wchodzić mających.

Z tego wynika, że wyrachowana przez zakład wartość każdego wyrobu nie przedstawia wszystkich własnych kosztów (Selbstkosten), a ponieważ zysk przedsiębiorczy wcale się nie liczy i liczonemu być nie może, zatem produkcji warsztatów zakładowych z produkcją prywatną porównywać nie można.

Z tablicy $\frac{1}{\%}$, przedstawiającej obrót w warsztatach w roku 1882, wynika, że wyrobów

	kupił zakład %	kupiły strony %	pozostało w remanencie %
szewskich	65·68	32·70	1·62
krawieckich	57·78	41·24	0·98
stolarskich	13·78	75·29	10·93
ślusarskich	11·24	72·22	16·54
kowalskich	2·54	87·66	9·80
blacharskich	20·51	47·59	31·90
wspólnych	55·67	35·28	9·05

Z zestawienia tego wynika, że sam zakład jest największym odbiorcą dla wyrobów szewskich, krawieckich i wspólnych (t. j. stelmachskich, lakierniczych i rymarskich), a że największy remanent pozostaje w wyrobach blacharskich, ślusarskich i stolarskich.

W latach 1881 i 1882 przewyższyły, jak wyżej wykazano, koszta utrzymania zakładu dotację jego, a gdy cały dochód fundacji nie wystarczył na pokrycie niedoboru, zmuszoną była fundacja użyć na jego pokrycie część funduszu zapasowego.

Co więcej, część przekroczenia budżetowego książkowo pokryta, zwiększa się co-rocennie, a ponieważ nie robią się żadne odpisywania z powodu zmniejszonej wartości zapasów albo nieściągalności kredytowanych pretensyi, przeto pokrycie książkowe nie będzie w ostatecznym rezultacie całkowite.

To zaś, co było w latach 1881 i 1882, powtórzy się, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa w roku 1883, to jest: że znowu będzie przekroczenie dotacji w gotówce i że znowu z końcem roku zakład w materiałach, wyrobach i pretensyach będzie miał większy remanent niż z końcem roku 1882.

Okazuje się zatem, że nadzieja lubo bardzo skromno wyrażona w art. IX. motywów do statutu organizacyjnego, aby wyroby rzemieślnicze zakładu z zyskiem się powracały, nie ziściła się i z natury rzeczy ziścić się nie może.

Wobec wynikłości cyfrowych, wyżej przedstawionych, należałoby fabrykację zachować w granicach nieprzechodzących potrzeby nauki i potrzeby własnej zakładu i dóbr fundacyjnych, z wyjątkiem może warsztatu stelmachskiego, którego wyroby, jak dyrekcyja zakładu utrzymuje, łatwy pokup znajdują.

IV. Sprawa niedoboru i dobra Kulików.

Sprawę niedoboru należy, dzięki energicznemu wdaniu się Wydziału krajowego, uznać jeżeli nie za zamkniętą, to zawsze za pomyślnie załatwioną, albowiem cały niedobór łącznie

z procentami po dzień 1. Marca 1883 obliczonymi, wynosił . . . . . 35.901 zł. 63 ct.
 a że z ceną kupna realności i procentów od niej skompenzowano . . . . . 21.932 „ 16 „
 zatem pozostaje reszta . . . . . 13.969 zł. 47 ct.
 która na sumach, na dobrach Kulikowie intabulowanych, ma zupełne bezpieczeństwo, i po przeprowadzeniu ekstrykacji, którą syndyk fundacyi już wdrożył, odebraną zostanie.

Interes nabycia dóbr Kulikowa i realności tamże, które w celu pokrycia niedoboru nabyte być musiały, przedstawia się jak następuje:

Dobra Kulików kupione są za	99.925 zł.
Realności tamże za	21.000 „
Taksa przenośna	4.000 „
Wkłady poczynione okrągło	3.000 „
Kosztują zatem	127.925 zł.
Za odprzedane realności odebrano	2.000 zł.
Za piekarnię i stajnie, sprzedać się mające, prawdopodobnie odbierze się	1.500 „ 3.500 zł.
zatem koszt nabycia dóbr Kulikowa wynosić będzie	124.425 zł.
Wszystkie objekta wdzierżawione są razem za kwotę	12.200 zł.
a po strąceniu podatków i kosztów utrzymania	2.547 „
pozostanie czystego dochodu	9.653 zł.

co odpowiada 7·8%.

Koszta kupna dóbr Kulikowa pokryte zostały w połowie funduszem zarodowym, a w połowie pożyczką hipoteczną. Ostateczny obrachunek przeprowadzony być może dopiero po wydaniu tabeli płatniczej.

V. Inwentarz.

Inwentarz majątku fundacyjnego pochodzi jeszcze z roku 1874. Od tego czasu upływa już 10 lat i znaczne zmiany pozachodziły, zatem wypada, aby w roku 1884 nowy inwentarz sporządzony był.

Komisya budżetowa zamykając niniejsze sprawozdanie, widzi się w obowiązku uczynić uwagę, że położenie finansowe fundacyi Stanisława hr. Skarbka nie jest pomyślne, albowiem zakład Drohowyżki kosztuje więcej, niż cały czysty dochód fundacyi wynosi, kasa fundacyjna nie ma żadnej dotacyi, fundusz rezerwowy asekuracyjny został naruszony, a nadto odwlec się nie dająca restauracya gmachu wymagać będzie znacznego wydatku. Powstaje zatem dla Rady administracyjnej obowiązek dołożenia wszelkich starań, aby fundacyę z tego trudnego położenia wydobyć, dochody jej podnieść i równowagę w wydatkach zaprowadzić.

Po tem przedstawieniu stawia Komisya budżetowa wniosek:

Wysoki Sejm raczy:

Niniejsze sprawozdanie i zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1881 przyjąć do swej wiadomości.

Lwów, dnia 5. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Rybicki.

W Y K A Z

dochodów z lasów fundacyi śp. Stanisława hr. Skarbka.

Nazwa rewiru	Obszar			za rok 1881						za rok 1882						czysty dochód w przecięciu	
	rewiru		morgów sążni	dochody		wydatki		dochód czysty		dochody		wydatki		dochód czysty		złt.	ct.
				złt.	ct.	złt.	ct.	złt.	ct.	złt.	ct.	złt.	ct.	złt.	ct.		
1 Hów	2.702	79	6.891	30	4.278	09	2.613	21	16.374	46	4.261	15	12.093	31	7.353	26	
2 Brzozdowce	1.976	68	12.440	80	2.899	64	9.541	16	8.261	38	2.534	77	5.726	61	7.633	88.5	
3 Rozwadów	2.422	68	16.634	27	3.169	81	8.464	46	11.889	32	2.873	08	9.016	24	8.740	35	
4 Stulsko	2.263	54	6.431	76	2.241	08	4.190	68	6.639	81	2.955	06	3.684	75	3.937	71.5	
5 Oparz	1.129	30	6.255	95	1.414	89	4.841	06	3.453	96	1.429	72	2.024	24	3.432	65	
6 Ostałowice	883	85	1.540	11	1.136	18	403	93	1.599	78	1.647	31	47	53	225	73	
7 Rozniatew	3.840	1.551	3.160	55	2.245	67	914	88	3.414	34	2.559	50	854	84	884	86	
8 Smorze	8.825	1.242	4.894	48	1.230	61	3.663	87	4.439	20	1.230	59	3.208	61	3.436	24	
9 Żabie	23.378	133	13.300	79	1.140	66	12.160	13	9.731	54	1.220	67	8.510	87	10.335	50	
Ogółem	47.420	110	.	.	.	.	46.793	38	.	.	.	.	45.167	.	45.980	19	

po straceniu polan leśnych.

Alegat II.**Gmach i przedsiębiorstwo teatru.**

1881.

A) Dochody z gmachu:

1. Czysze z wynajmu lokali . . .	42.725 zł. 48 ct.	
2. Odsprzedaż starych materiałów	<u>25 " 75 "</u>	42.751 zł 23 ct.

B) Dochody z przedsiębiorstwa:

1. Subwencye	12.741 zł. 66 ct.	
2. Od dzierżawców sceny	7.073 " 58 "	
3. Przygodne	<u>59 " 33 "</u>	19.874 " 57 "
		<u>62.625 zł. 80 ct.</u>

C) Wydatki na gmach:

1. Podatki i ekwiwalent	18.995 zł. 60 1/2 ct.	
2. Służba	1.616 " 40 "	
3. Zwyczajna konserwacya	5.414 " 77 1/2 "	
4. Odnowa	<u>4.269 " 08 "</u>	30.295 zł. 86 ct

ad 3): oświetlenie, utrzymanie czystości, assekuracya, drobne restauracye.
ad 4): Przeklepienie 4-ech klitek schodowych.

D) Wydatki na przedsiębiorstwo:

1. Subwencya	12.741 zł. 66 ct	
2. Podatki	392 " 82 "	
3. Służba	2.705 " 33 "	
4. Urządzenia i rekonstrukcye	7.658 " 20 "	
5. Przygodne	<u>208 " - "</u>	23 706 " 01 "
		<u>54.001 " 87 "</u>

ad 4): Oświetlenie olejne, przeistoczenia oświetlenia gazowego, rekonstrukcye, korytarsze, narzędzia pożarnicze, urządzenie wyjść rezerwowych i t. p.

Pozostał czysty dochód — zł. — ct. — zł. — ct. 8.623 zł. 93 ct.

1882.

A) Dochody z gmachu:

1. Czysze	42.843 zł. 74 ct.	
2. Sprzedaż starych materyałów	90 " 60 "	42.934 zł. 34 ct.

B) Dochody z przedsiębiorstwa:

1. Subwencya	4.200 zł. — ct.	
2. Od dzierżawcy sceny	4.200 " — "	
3. Subwencye na adaptacye sceny	7.000 " — "	
4. Przygodne	87 " — 75 "	15.487 zł. 75 ct.
		<u>58.422 zł. 09 ct.</u>

C) Wydatki na gmach:

1. Podatki i ekwiwalent	18.019 zł. 05 ct.	
2. Służba	1.616 " 40 "	
3. Zwykła konserwacya	5.370 " 49 "	
4. Odnowy	3.734 " 70 "	28 740 zł. 64 ct.

ad 3): Utrzymanie czystości, asekuracya, oświetlenie, drobne restauracye wewnętrzne.

ad 4): Nowe wychołki, przesklepienie 2 ch klatek schodowych, dach nowy nad malarnią.

D) Wydatki na przedsiębiorstwo:

1. Subwencya	4.200 zł. — ct.	
2. Podatki	392 " 82 "	
3. Służba	1.171 " 20 "	
4. Adaptacye	13 344 " 42 "	
5. Urządzenie magazynu dekoracyi	2.239 " 68 "	
6. Konserwacya, asekuracya i t. p.	1.675 " 41 "	23.023 zł. 53 ct.
		<u>51.764 zł. 17 ct.</u>
Pozostał czysty dochód	— złr. — ct.	<u>6.657 zł. 92 ct.</u>

ad 4): kurtyna żelazna, przelstoczenie oświetlenia gazowego, rekonstrukcyja sceny.

Czysty dochód w r. 1881.	8.623 zł. 93 ct
" " " 1882.	6.657 " 92 "
razem	<u>15 281 zł. 85 ct.</u>
zatem w przecięciu	<u>7.640 zł. 92 1/2 ct.</u>

Alegat III.

Wykaz czynszów pobieranych w r. 1883 za pomieszkania i sklepy w gmachu teatralnym.

A. W Parterze.

I. Piwnice pod terasą:			
8 po 84 zł. rocznie	672 zł.		
1 za 117 zł. rocznie	117 "		
1 za 132 " "	132 "	921 zł.	
wynażywane na składy — z tych 4 po 84 zł. od 20 lat nie najęte z braku konkurentów.			
II. Sklepy na terasie od Krakowskiego placu:			
1 za czynsz roczny	228 zł.		
25 " " " po 198 zł.	4.950 "	5.178 "	
III. Sklepy od placu Gołuchowskiego:			
1 za czynsz roczny (narożny)	420 zł.		
1 " " "	300 "		
1 " " "	240 "		
1 " " "	400 "		
1 " " " (2 pokoje frontowe)	600 "	1.960 "	
IV. Lokal kawiarni teatralnej:			
7 pokoi frontowych i 2 kuchnie		1.700 "	
V. Lokal J. hr. Drohojewskiego:			
5 pokoi frontowych i 3 przedpokoi		1.030 "	
VI. Restauracya Kasyna narodowego:			
2 pokoje frontowe i 1 przedpokój		800 "	
VII. Lokal Banku zastawniczego:			
6 pokoi frontowych i 5 pokoi od dziedzińca		2.500 "	
VIII. Sklep narożny od ulicy i placu Krakowskiego			
		486 "	
IX. W dziedzińcu:			
1 pomieszkanie z 2 pokoi i kuchni	200 zł.		
1 " " 2 " (biblioteka teatralna)	90 "		
1 " " 1 pokoju (odźwierny)	63 "		
warsztat stolarski	144 "		
" ślusarski	150 "		
2 piwnice	168 "		
2 stajnie	220 "	1.035 "	
Ogółem w parterze		15.610 zł.	

B. Półpiętro po nad sklepami od placu Krakowskiego :

8 pokoiów po rocznych	37 zł. 80 ct.	.	.	.	302 zł. 40 ct.	
2 " " "	48 " "	.	.	.	96 " — "	
9 " " "	50 " 40 "	.	.	.	453 " 60 "	
1 " " "	60 " "	.	.	.	60 " — "	
1 " " "	75 " 60 "	.	.	.	75 " 60 "	
1 " " "	84 " "	.	.	.	84 " — "	
1 " " "	105 " "	.	.	.	105 " — "	1.176 zł. 60 ct.

wynajęte przeważnie służbie teatralnej leżą na ciemnym kurytarzu.

C. I. piętro.

	Bufet teatralny: 1 pokój od dziedzińca	.	.	.	240 zł. — ct.	
od ulicy	Lokal kasyna: 10 pokoi frontowych, 6 pokoi od dziedzińca i piwnice	.	.	.	3.460 " — "	
Teatralnej	Pomieszkание bezpłatne Kuratora: 8 pokoi frontowych, 5 przedpokoi — fasonuje się na	.	.	.	1.029 " — "	
	Dzierżawca kawiarni: 3 pokoje front., 3 przedpokoje	.	.	.	520 " — "	
	Kancelarya teatru: 1 pokój frontowy, 1 pokój od dziedzińca i przedpokój	.	.	.	312 " — "	
	Szymanowska J.: 1 pokój frontowy, 1 przedpokój	.	.	.	224 " — "	
	Skorupka hr. L.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchenka	.	.	.	372 " — "	
	Dobrzański J.: 4 pokoje front., przedpokój, kuchnia	.	.	.	720 " — "	
od placu	Hagen hr. M.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	.	.	.	350 " — "	
Gołuchowskiego	Towarzystwo muzyczne: 1 sala, 5 pokoi frontowe, 2 od dziedzińca	.	.	.	1.504 " 50 "	
od placu	Hohendorf K.: 3 pokoje front., przedpokój, kuchnia	.	.	.	824 " — "	
Krakow-	Lokal banku zastawniczego: 4 pokoi frontowych, 1 od dziedzińca, przedpokój	.	.	.	1.000 " — "	
skiego	Lokal administracyi centr. fundacyi: 4 pokoje front. 3 od dziedzińca, 2 przedpokoje fasonuje się	.	.	.	430 " — "	10.985 " 50 "

D. II. piętro.

od ul. Krak.	Drohojewski K.: 2 pokoje front., 2 przedpokoje	.	.	.	309 zł. — ct.	
Róg od ul.	Pietruski O.: 7 pokoi frontowych, 2 przedpokoje i 2 kuchnie	.	.	.	1.100 " — "	
Teat. i Krak.	Kęplisz M.: 2 pokoje front., 1 przedpokój, kuchnia	.	.	.	336 " — "	
	Augustynowicz J.: " " "	.	.	.	330 " — "	
	Mysłowski H.: " " "	.	.	.	384 " — "	
	Nowakowski T.: " " "	.	.	.	330 " — "	
od ulicy	Augustynowicz Z.: 3 pokoje front., przedp., kuchnia	.	.	.	721 " — "	
Teatralnej	Do przeniesienia	.	.	.	3.510 zł. — ct.	

		Z przeniesienia	3.510 zł. — ct.	
od placu Goluchowskiego	}	Dziokowski S.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	278	" — "
		Małachowski J.: pokój frontowy z przedpokojem	226	" — "
		Pomieszkание deputatowe Dyrektora fundacyi: 3 pokoje front., 2 od dziedzińca, przedpokój, kuchnia	400	" — "
		dtto pokój frontowy z przedpokojem	224	" — "
		Kowalska M.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia .	326	" — "
		Polanowski St.: 4 pokoje front., 2 przedp., kuchnia	764	" — "
		Ehrlich J.: 2 pokoje frontowe	200	" — "
		Kozłowski J.: 2 pokoje frontowe	200	" — "
		Kowalski J.: 1 pokój od dziedzińca	132	" — "
		Batowski J.: 1 pokój frontowy	150	" — "
od placu Krakowskiego	}	Strowska K.: 1 pokój od dziedzińca	120	" — "
		Skrzyński W.: 1 pokój frontowy	165	" — "
Róg od pl. i ulicy Krakowsk.	}	Łączyńska hr. W.: 5 pokoi frontow., 2 przedpokoje, kuchnia	1.080	" — "
		Potocka hr. F.: 4 pokoje frontowe, 2 przedpokoje kuchnia	600	" — "
od ulicy Krakowsk.	}	Potocki hr. Oskar: 2 pokoje frontowe, 1 pokój od dziedzińca, przedpokój	420	" — "
				<u>8.795 zł. — ct.</u>

E. III. piętro.

od ulicy Krakowsk.	}	1. Chrzanowska J.: 2 pokoje frontowe, przedpokój, kuchnia	264	zł. — ct.
		2. Gostyński Fr.: 3 pokoje frontowe, przedpokój, kuchnia (urzędnik fundacyi)	300	" — "
		3. Kasyno narodowe: 2 pokoje frontowe, przedpokój, kuchnia	240	" — "
		4. Wąsowicz L.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	240	" — "
		5. Palatzky F.: " " "	216	" — "
		6. Waszkowska C.: " " "	216	" — "
		7. Zboińska J.: " " "	300	" — "
		8. Aszperger A.: " " "	300	" — "
		9. Łopuszański T.: 3 pokoje front., przedp., kuchnia (urzędnik fund. pom. bezpłatne).	300	" — "
od placu Krakowskiego	}	10. Markowska E.: 2 pokoje frontowe i kuchnia	240	" — "
		11. Gostyńska A.: 1 pokój frontowy i kuchnia	165	" — "
		12. Woleńska J.: 3 pokoje front., 2 przedp., kuchnia	444	" — "
		13. Bokowski J.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	264	" — "
		14. Dunin W.: 5 pokoi front., 2 przedp., 2 kuchnie	900	" — "
		15. Matalla St.: 1 pokój od dziedzińca	66	" — "
		16. Flach J.: " "	96	" — "
		17. Letyńska L.: " od frontu	165	" — "
		18. Cichocki Z.: " "	132	" — "
		Z przeniesienia	4.848	zł. — ct.

Z przeniesienia	4.848 zł. — ct.	
19. Spysz J.: 2 pokoje frontowe, kuchnia	261 „ — „	
20. Żymirska M.: 1 pokój frontowy	132 „ — „	
21. Dobrzański J.: „ „	129 „ — „	
22. Ruszkowski K.: „ od dziedzińca	92 „ — „	
23. Skopiak A.: „ od frontu	132 „ — „	
24. Maslakiewicz A.: „ „	132 „ — „	
25. Alma M.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	290 „ 40 „	
26. Skalski T.: 3 pokoje front., przedpokój, kuchnia	450 „ — „	
27. Dziadosz S.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	264 „ — „	
28. Neustädter A.: 1 pokój front., przedpokój, kuchnia	172 „ — „	
29. Burzyński W.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	240 „ — „	
30. Düll J.: 1 pokój front., przedpokój, kuchnia	138 „ — „	
31. Jaczyn J.: 1 pokój front., przedpokój, kuchnia	172 „ — „	
32. 6 pomieszczeń stróżów fasonujących się	113 „ 40 „	
33. Lokale przedsiębiorstwa teatralnego zajmujące $\frac{1}{4}$ część gmachu fasonuje się (na r. b. bez czynszu).	1.045 „ 34 „	
34. Kozłowski K.: 2 pokoje front., przedpokój, kuchnia	264 „ — „	8.875 zł. 14 ct.

Powtórzenie sum.

Parter	15.610 zł. — ct.
Półpiętro	1.176 „ 60 „
I. piętro	10.985 „ 50 „
II. „	8.795 „ — „
III. „	8.875 „ 14 „
Ogółem	<u>45.442 zł. 24 ct.</u>

Alegat IV.

Warstwy w Drohowyżu r. 1882.	Pozosta- łość na składzie z r. 1881		Wartość wykona- nych w r. 1882.		Razem		Sprzedano w r. 1882.						Pozosta- łość na składzie z 31. grud 1882.	
							Zakładowi		Stronom		Razem			
1 W wyrob. szewskich	107	05	7.703	14½	7.810	19½	5.129	17	2.554	42½	7.683	59½	126	60
2 „ krawieckich	155	—	8.469	20	8.624	20	4.984	40	3.556	80	8.541	20	83	—
3 „ stolarskich	111	78	2.544	68	2.656	46	365	84	2.000	14	2.365	98	290	48
4 „ ślusarskich	1.448	34	5.755	83½	7.204	17½	809	95	5.203	06½	6.013	01½	1.191	16
5 „ kowalskich	111	—	5.187	81½	5.298	81½	134	23	4.645	33½	4.779	56½	519	25
6 „ blacharskich	250	69	2.159	40	2.410	09	493	81	1.147	28	1.641	09	769	—
7 „ wspólnych	123	71	5.987	33½	6.111	04½	3.401	94½	2.155	95	5.557	89½	553	15
(t. j. stelmaskie, la- kiernicze, rymar- skie)														
Ogółem . .	2.307	57	37.807	41	40.114	98	15.319	34½	21.262	99½	36.582	34	3.532	64

Aleg. 98.

Sprawozdanie

komisyi górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 14. Sierpnia b. r. LW. 33483/83 w przedmiocie spraw górniczych przedstawia czynności podjęte celem podniesienia w kraju przemysłu naftowego, z których jedne zmierzały do wyjednania u Wysokiego Rządu postanowień regulujących prawne stosunki tych kopalń, ulg w wymiarze podatków i należności i zniżenia taryf przewozowych dla produktów żywiczych na kolejach żelaznych — a drugie były podjęte przez Wydział krajowy w własnym zakresie działania i miały na celu pomoc dla tego przemysłu przez badanie głębszych pokładów ziemi w okolicach naftowych, popieranie prac naukowych w dziedzinie geologii i chemii i poczynienie stosownych do potrzeb naszego przemysłu naftowego zmian w wykładach technicznych zakładów naukowych naszego kraju.

W kwestyi prawnych stosunków kopalń nafty i wosku ziemnego, w kwestyi cła i jego poboru, i wymiaru podatków i należności, weszły do Wysokiego Sejmu L. S. 351, 352, 353, petycje krajowego Towarzystwa założonego dla opieki i rozwoju górnictwa i przemysłu naftowego, i sprawy te będą załatwione odrębnem sprawozdaniem.

Komisyja górnicza zdaje więc niniejszem Wysokiemu Sejmowi sprawę z czynności objętych 1. 2. i 3. ustępem sprawozdania Wydziału krajowego i dotyczących wykonania 1. i 2. uchwały Sejmu krajowego z dnia 12/X r. zeszłego, t. j. mianowicie:

- a) z użycia funduszków przeznaczonych na badania głębszych pokładów ziemi;
- b) z badań geologicznych kraju i z badań chemiczno-technologicznych przeróbki produktów naftowych, oraz

c) z wykonania uchwały Sejmu krajowego z dnia 13. Października 1882 dotyczącej wyjednania u c. k. Rządu otwarcia kursów górniczo-hutniczych przy zakładach technicznych w kraju.

ad a) Na badania głębszych pokładów ziemi, upoważniony był Wydział krajowy do wydania w ciągu roku kwotę 10.000 zł. a wydał, jak to wynika z ksiąg rachunkowych, dopiero 3.838 zł. 66 ct. Fundusz ten stanowi część znaczniejszej kwoty 50.000 zł. w. a. przeznaczonej na ten cel uchwałą Sejmu krajowego z dnia 17. Lipca 1880 r. i z niej zobowiązano się na przedsiębiorstwa wymienione szczegółowo w sprawozdaniu Wydziału krajowego wydać 30.350 zł. t. j. tyle, co dotychczas w ciągu lat 3 miał Wydział krajowy do dyspozycyi, a wypłacono po 1. Lipca r. b. 16.324 zł. 37 ct.

Badania te są więc w toku, a już z dawniejszych sprawozdań Wydziału krajowego wynika, że Wydział krajowy idąc za zdaniem krajowej Rady górniczej skierował te badania do rozjaśnienia kwestyi, czy zagłębianie się w poziomach geologicznych zawierających produkta naftowe, a przede wszystkim w najstarszym z nich (w ropianieckich warstwach formacyi kredowej) przyprowadzi do nowych w naftę obfitujących warstw, czy warstwy te będą mniej lub więcej od poprzednich w nią obfitować, i czy, a ewentualnie jakie zmiany gatunkowe ropy się okażą. Do tego głównego zadania dodano w r. b. drugie, czy na znacznej przestrzeni naftodajnego pasu karpackiego znajdującego się między m. Boryslawiem i wsią Dzwiniaczem sławnymi z kopalni wosku ziemnego, znajdują się jeszcze inne żyły czy warstwy tego minerału? Jedno i drugie jest poszukiwaniem nafty w naturalnych jej dla prywatnych przedsiębiorstw dotychczas niedostępnych legowiskach, z tą tylko różnicą, że pierwsze mają na widokn głębokości, których ze względu na kosztowność i trudność roboty prywatny przedsiębiorca osiągnąć się nie kusił, drugie innemi lokalnemi trudnościami najeżone prace.

Nawet tak zasłużony i pracowity przedsiębiorca jakim był śp. Ignacy Łukasiewicz odstąpił od pogłębiania szybu w Ropiance 180 m- głębokiego, i tylko za subwencyą krajową można było poznać warstwy, jakie w tym szybie się znajdują do 306 m., który obecnie osiągnięto.

Badanie to napełnia też przedsiębiorców otuchą, bo w 250 m., 270 i 297 m. spotkano warstwy, które dały za każdym razem większe ilości, razem około 70.000 garncy ropy gatunkowo lżejszej, niż w poprzednich warstwach. Rachunek pogłębienia tego szybu przedstawia się jak następuje:

a) instalacya na powierzchni, zakupno maszyn i narzędzi	10.908 zł. 97 ct. ;
b) reparacya, cembrowanie i ubezpieczenie	3.102 „
c) koszta właściwego wiercenia i pompowania	6.270 „ 78 ct. razem 20.281 zł. 75 ct.

Zaliczką zwrotną daną kopalni w Ropiance tylko w kwocie 5.490 zł. przyczynił się fundusz krajowy do rozświecenia jednej z kwestyi w wysokim stopniu interesującej znaczną część naszych przedsiębiorstw.

Pogłębienie otworu w Łodynie wskazało także obfitszy przypływ ropy w poziomie, w którym jej dotychczas nie osiągnięto, a nie można pominąć milezeniem, że pośrednio pobudziło ono do wytrwałości w pracy i tego przedsiębiorcę, który w kwietniu r. b. w pobliżu w Polanie odkrył źródło, które zadziwiło nawet amerykańskich przedsiębiorców trwałością przypływu, bo mimo eksploatacyi poziomu ropy w szybie przez całe 3 miesiące nie opadał.

Badania w Schodnicy miały raczej techniczny cel na oku, próbę zamknięcia wody w żłobie warstw, i zadowolniły fachowych górników. Z innych badań, na które subwencyą z funduszu krajowego przyznano, roboty w Mencinie są w toku, a projektowanych w okolicy Doliny nie rozpoczęto.

Badania w Łosiu zostały zaniechane z powodu nieszczęśliwie napotkanego siodła warstw w głębokości 200 metrów pod ziemią, co uczyniło przedłużenie chodnika bezcelowem a pogłębienie szybu dla znacznych kosztów prawie niemożliwym.

Sprawozdanie Wydziału krajowego podnosi z jednej strony potrzebę badania układu warstw w większej ilości miejsc w kraju, gdy n. p. obecnie cała środkowa a niemal i wschodnia Galicya

są zaledwie badaniami dotknięte, z drugiej zaś bardziej popularnego, niż to być może w sprawozdaniach Wydziału krajowego, rozpowszechnienia wśród interesowanych stron i przedsiębiorców wiadomości o rezultatach tychże badań.

Dla osiągnięcia pierwszego celu rozpoczęto w myśl dawniejszej interpelacji grona posłów polskich w Radzie Państwa w Wiedniu z dnia 9/XII 1874 r. starania u Wysokiego Rządu o wyjednanie subwencji na ten sam cel z funduszków państwowych; dla uzyskania zaś drugiego subwencjonował Wydział krajowy w roku bieżącym wydawnictwo Czasopisma „Górnik“, poświęconego sprawom naftowym.

O słuszności jednego i drugiego zapatrywania daje komisya wyraz w odpowiednich rezolucyach, usprawiedliwia zarazem podwyższenie subwencji 300 zł. udzielonej przez Wydział krajowy czasopismu „Górnik“ na 400 zł. ile że potrzeba rozszerzenia rozmiarów tego pisma i konieczność choćby małych remuneracyi dla współpracowników, wymaga większych kosztów, a budżet krajowy tym wydatkiem weale obciążonym nie zostanie, gdyż ma być pokrytym z funduszu przeznaczonego na badania geologiczne.

ad b) Zarządzone przez Wydział krajowy badania geologiczne kraju ze szczególnem uwzględnieniem okolic naftowych są od lat kilku z uznaniem przyjmowane do wiadomości przez Sejm krajowy, a nietylko szerokie koła przedsiębiorców niemi się posługują, ale i zagraniczni nawet uczeni na nie wskazują.

Gdy w r. 1878 można było się dziwić, że kraj stanowiący część austro-węgierskiej monarchii nie posiada mapy geologicznej, zapowiada Wydział krajowy, dzięki skombinowanym usiłowaniom Rady górniczej i komisji fizyograficznej w Krakowie, polskie wydanie mapy geologicznej kraju. Znaczny postęp i osiągnięte już rezultata w tej gałęzi krajoznawstwa pozwolą Wydziałowi krajowemu użyć części funduszu na ten cel przeznaczonego na wynagrodzenie dokładnych lokalnych monografii okręgów naftowych i subwencję dla czasopisma „Górnik“ i w tej myśli komisya nie redukuje preliminowanej na te badania kwoty.

Później rozpoczęte badania chemicznej przeróbki produktów naftowych nie dały jeszcze tak wyraźnych rezultatów, to też wskazuje sprawozdanie Wydziału krajowego potrzebę utrzymania na rok przyszły konkursu na podręcznik o chemii technologicznej produktów żywiczych, a nadawane dawniej stypendyum dla chemików ma Wydział krajowy zastąpić zaangażowaniem na lat 2 chemika-technologa, któremu by poruczono badania mające na celu wydoskonalenie praktycznej przeróbki żywiczych minerałów oraz udzielanie rad i wskazówek o urządzaniu destylarni w kraju i ulepszeniach fabrycznego prowadzenia robót. W dziale nareszcie mechaniki i techniki górnictwa naszego ogłoszony na koniec tego roku konkurs na podręcznik o wierceniu i górnictwie w kopalniach nafty, wykaże dopiero prawdziwe potrzeby i pozwoli wybrać najlepsze środki zaradzenia wadliwościom tego działu.

Fundusze potrzebne na dalsze popieranie tych prac wstawił Wydział krajowy w preliminarz budżetu na rok 1884 i komisya górnicza oświadcza się za ich uchwaleniem.

ad c) W kwestyi otwarcia kursów górniczo-hutniczych przy zakładach technicznych w kraju, musi komisya skonstatować niestety, iż uchwały Sejmu krajowego powzięte dnia 13. Października roku zeszłego a wzywające c. k. Rząd do utworzenia przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie oddziału górniczego mającego za główne zadanie kształcenie kierowników dla kopalń naftowych i upoważniające Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań w tym przedmiocie, nie zostały przez Wysoki Rząd uwzględnione i sprawa ta nie postąpiła weale od lat pięciu, gdy po raz pierwszy Sejm krajowy (24. Września 1878 r.) oświadczył gotowość poniesienia ofiary z funduszków krajowych celem umożliwienia wyższego kształcenia się naszej młodzieży w zawodzie górniczym.

Cel ten ma kraj zawsze na oku, i funduszu przeznaczzonego nań nie żałuje, a chociaż on nie jest osiągnięty, uznaje komisya za odpowiednie i wskazane starania, które u Wysokiego Rządu poczynił Wydział krajowy dla uzyskania przy wyższej szkole politechnicznej we Lwowie w pierwszym rzędzie wykładów paleontologii, które, uzupełniając wykłady odpowiadające kursom przygotowawczym akademii górniczych, dozwolą uczniom naszego kraju wyjeżdżać do tych akademii w Loeben lub Przibram tylko dla kursów fachowych; a w drugim i te starania, które podjęto dla uzupełnienia nauk technicznych tu wykładanych nauką o górnictwie i miernictwie górnictwem, częścią nauki o budowie machin górniczych i odrębnym wykładem chemicznej technologii żywnych produktów.

Obecne sprawozdanie Wydziału krajowego i sprawozdanie komisji górniczej przedłożone w roku zeszłym Wysokiemu Sejmowi tak wyraźnie wskazują potrzebę wytworzenia uzdolnionych fachowo kierowników dla naszych kopalń nafty i wosku ziemnego oraz destylarni, jak niemniej straty, jakie przemysłowcy doznają z powodu braku odpowiednich kierowników, że komisya może ograniczyć się do tej jedynie dodatkowej uwagi, iż tak gorąco oczekiwana ustawa naftowa określi przepisy o kierownictwie i dozorcze kopalń, a dozwoli je powierzać niewątpliwie tylko osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacye.

Uzupełnienie zatem nauk technicznych jest tem więcej wskazanem.

Przyznaje też komisya górnicza zupełną słuszność wywodowi Wydziału krajowego o potrzebie założenia niższej szkoły górniczej: z programem nauk i ćwiczeń zastosowanym do potrzeb kopalnictwa naftowego, i przedmiot ten przy traktowaniu szkół zawodowych w kraju zasługuje na większą uwagę.

Nie podlega wątpliwości, że kopalnictwo naftowe dając zatrudnienie nie małej ilości robotników i sposób do życia kilkunastu tysiącom, stanowi odrębną gałąź przemysłu, którego dobre wykonanie i postęp wymaga wiadomości specjalnych i racjonalnie kierowanej praktycznej nauki.

W myśl powyższych uwag komisji i wniosków Wydziału krajowego komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawach górniczych przyjmuje się do wiadomości.
2. Uchwala się z kwoty przez Wydział krajowy do preliminarza budżetu na rok 1884 wstawione, a mianowicie:

poz. 176. na badanie głębszych pokładów ziemi (w myśl uchwały z dnia 17. Lipca 1880 r.)	10.000 złr.
poz. 177. na badanie geologiczne w kraju	3.000 „
poz. 171. na takie same badanie komisji fizyograficznej	500 „
poz. 178. na studia chemicznej przeróbki nafty	1.700 „
poz. 184. na stypendya dla górników, oddających się specjalnie zawodom bardziej krajowi naszemu potrzebnym	1.300 „
3. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia z poz. 177. przyznanego na badania geologiczne zasiłku w kwocie 400 zł. dla czasopisma „Górnik“.
4. Upoważnia się Wydział krajowy do wydania w ciągu r. 1884. tej części kwoty 3000 zł., przeznaczonej obecnie poz. 160 rubr. XV. budżetu na rok 1883. na studia chemiczne, któraby w tym roku wydaną nie została.

Rezolucye :

a. Sejm wzywa c. k. Rząd do przyczynienia się taką samą kwotą funduszków państwowych, jaką przyznaje się z funduszków krajowych, do badań mających na celu rozpoznanie głębszych warstw w okolicach naftowych naszego kraju.

b. Ponawiając rezolucję z dnia 13. Października z. r. wzywa Sejm krajowy c. k. Rząd do utworzenia przy c. k. Akademii techniczno-przemysłowej w Krakowie oddziału górniczego, mającego za główne zadanie kształcenie kierowników dla kopalń naftowych, i

c. Upoważnia się Wydział krajowy do przeprowadzenia z c. k. Rządem rokowań w obu tych przedmiotach, jakoteż rokowań o uzupełnienie nauk w wyższej szkole politechnicznej we Lwowie wykładami paleontologii, górnictwa i miernictwa górniczego, części nauki machin górniczych, i chemicznej technologii produktów naftowych.

Z rokowań tych zda Wydział krajowy sprawę na najbliższej sessyi.

Lwów 12. Października 1883.

Przewodniczący :

J a w o r s k i.

Sprawozdawca :

G o r a y s k i.

Aleg. 99.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o preliminarzu krajowych szkół rolniczych
w Dublinach na rok 1884.

(*Rubr. XV. wydatków poz. 150 i 151.*)

(„ *VIII. dochodów.*)

W przedłożonym Wys. Sejmowi preliminarzu szkół rolniczych w Dublinach preliniuje Wydział krajowy dla szkoły wyższej:

wydatki zwyczajne w ogólnej kwocie	30.587 zł.
„ nadzwyczajne „ „	3.687 „
razem wydatki	34.274 zł.

czyli w porównaniu do roku 1883. więcej o zł. 1.229

„ „ „ 1882.	o „ 3.380
„ „ „ 1881.	o „ 4.857
„ „ „ 1880.	o „ 7.799
„ „ „ 1879.	o „ 9.959

Dochody preliniuje Wydział krajowy w kwocie 15.115 zł. jak na rok 1883.

Wzrost wydatków na r. 1884. pochodzi w rubr. I. poz. 11 o 360 zł., z powodu wzniesienia docentury zoologii; w rubr. I. poz. 12 o 773 zł. więcej z powodu płynnych pełnych dodatków pięcioletnich dla pięciu profesorów; w rubr. III. więcej o 300 zł. z powodu pomnożenia służby w laboratoryach; w rubr. IV. poz. 24 więcej o 100 zł. na założenie żywopłotów, poz. 26 więcej o 176 zł. z powodu powiększenia wydatków na najem mieszkań.

Komisya budżetowa wnosi przyjęcie preliminarza Wydziału krajowego bez zmian w rubr. I., II., i III., w szczególności:

Płace profesorów i docentów.

		Zwyczajne	Razem
Rubr. I.	poz. 1. Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360 zł.	
"	2. Sześciu profesorów fachowych po 1.440 zł.	8.640 "	
"	3. Dwóch adjunktów po 800 zł.	1.600 "	
"	4. Dwóch asystentów po 600 "	1.200 "	
"	5. Docent fizyki	800 "	
"	6. " weterynaryi	480 "	
"	7. " leśnictwa	240 "	
"	8. " ustaw rolnych	360 "	
"	9. " ogrodnictwa	200 "	
"	10. " melioracyi	240 "	
"	11. " zoologii	360 "	
"	12. Dodatki pięcioletnie dla profesorów	1.033 "	
	Suma rubryki I.	17.513 zł.	17.513 zł.

Inne płace.

Rubr. II.	poz. 13. Lekarz zakładowy	400 zł.	
"	14. Kapelan	300 "	
"	15. Kasyer, zarazem pisarz dyrekcji	480 "	
	Suma rubryki II.	1.180 zł.	1.180 "

zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Zasługi.

Rubr. III.	poz. 16. Sługa szkolny	240 zł.	
"	17. Stróż domowy	210 "	
"	18. Usługa dla uczniów w laboratoryach	780 "	
"	19. Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180 "	
	Suma rubryki III.	1.410 zł.	1.410 "

W rubr. IV. Koszta administracyi preliniuje Wydział krajowy na utrzymanie dziedzińca w pozycyi 24. 100 zł. jako zwyczajny wydatek, zaś 100 zł. wkłada w rubrykę wydatków nadzwyczajnych na obsadzenie żywopłotem dziedzińca.

Komisya opierając się na wynikłości wydatków na utrzymanie dziedzińca z r. 1881., proponuje zmniejszenie prelininowancj cyfry 100 zł. na utrzymanie dziedzińca o 40 zł. i wstawia ją w kwocie 60 zł. — Co się tyczy zaś wydatków na żywopłoty, to mniema komisya, iż przy stałym ogrodniku, którego zakład posiada, 40 zł. powinno pokryć koszt zasadzenia żywopłotów, a to tem więcej, gdy przestrzeń dziedzińca mająca być obsadzoną żywopłotem, nie jest tak znaczną.

W tej samej rubryce poz. 28 Sprzęty i ruchomości preliniuje Wydział krajowy w wydatkach nadzwyczajnych, tak samo jak w r. 1883. kwotę 250 zł. na sprawienie szaf na okazy, uzasadniając ponowne wstawienie tej kwoty tem, iż w roku 1883. potrzebne szafy na okazy z dotacyi nadzwyczajnej na środki naukowe zakupione zostały.

Z powyższego uzasadnienia wynika, iż chodzi tu o zwrot funduszowi na środki naukowe 250 zł., — nie zaś o dalszą potrzebę na zakupno szaf.

Gdy preliminarz na środki naukowe ma osobną swą rubrykę, opartą na szczegółowym zestawieniu potrzeb, przeto nie może komisya przychylić się do propozycyi Wydziału krajowego, której zadaniem jest powiększenie dotacyi na środki naukowe zapomocą wstawienia w rubrykę wydatków na sprzęty kwoty, która na inny cel ma być użytą.

Komisya przedstawia więc do uchwały Wysokiego Sejmu rubrykę IV., jak następuje:

Koszta administracyjne.

Rubr. IV. poz. 20. Zarząd:	Zwyczajne	Nadzw. Razem
a) potrzeby kancelaryjne	100 zł.	
b) druki i inseraty	100 "	
c) portorya i posyłki	40 "	
d) koszta podróży dyrekcji	100 "	340 zł.
poz. 21. Opał	600 "	
" 22. Oświetlenie	145 "	
" 23. Utrzymanie budynków	800 "	
" 24. " dziedzińca	60 "	40 zł.
" 25. Ubezpieczenie budynków	300 "	
" 26. Najem pomieszczeń:		
a) dla profesora i adjunkta	540 zł.	
b) " dwóch asystentów po 96 zł.	192 "	
c) " docenta fizyki	96 "	
d) " kasyera, zarazem pisarza dyrekcji	96 "	
e) " ogrodnika	80 "	1.004 zł.
" 27. Płaca kominiarza	65 "	
" 28. Sprzęty i ruchomości	120 "	
" 29. Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000 "	
" 30. Koszta lustracy zakładu	100 "	
" 31. " nabożeństwa	50 "	
" 32. Apteka i rozmaite inne	100 "	
Suma rubryki IV.	4.684 zł.	40 zł 4.724 zł.

czyli mniej od preliminarza Wydziału krajowego o 350 zł.

Rubr. V. Potrzeby naukowe preliminarzu Wydział krajowy:

wydatki zwyczajne w ogólnej kwocie . 5.615 zł.

nadzwyczajne zaś w wysokości 3.110 "

Razem potrzeby naukowe w kwocie . 8.725 zł.

Komisya budżetowa po ścisłym zbadaniu rzeczywistych potrzeb w tym dziale wydatków, jak niemniej uwzględnieniu wynikłości z lat poprzednich, uznała za stosowne uchylić z preliminarza Wydziału krajowego poz. 34 d) na utrzymanie i uzupełnienie preparatów chemicznych preliminarzową kwotę 20 zł. jako zwyczajną, a 100 zł. jako nadzwyczajną, — przeświadczona, iż potrzeby te z preliminarzowej kwoty w wydatkach zwyczajnych na utrzymanie laboratorium chemicznego pokryte być mogą; — następnie na podstawie wynikłości i po uchyleniu z szczegółowego preliminarza, jako zbyt znacznych niektórych przedmiotów projektowanych do zakupu, zmniejsza komisya preliminarzową przez Wydział krajowy kwotę poz. 34 b) na utrzymanie i uzupełnienie zbioru hodowlanego w dziale wydatków zwyczajnych o 100 zł., — w poz. 34 g) preliminarzową kwotę na utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechanicznego w wydatkach zwyczajnych z 300 zł. na 150 zł., w nadzwyczajnych zaś z 500 zł. na 300 zł., wreszcie preliminarzową kwotę w pozycyi 35 c) na laboratorium zootomiczne z 200 zł. na 100 zł. — i wnosi Rubr. V.:

Potrzeby naukowe.

Rubr. V. poz. 33.	Eksperymenta przy wykładach:	Zwyczajne	Nadzwycz.	Razem
a)	dla profesora rolnictwa		25 zł.	
b)	" " hodowli zwierząt		10 "	
c)	" " anatomii i fizyologii		25 "	
d)	" " weterynaryi		25 "	
e)	" " botaniki		25 "	
f)	" " chemii rolniczej		25 "	
g)	" " " zwierząt		20 "	
h)	" " fizyki		20 "	
i)	" " miernictwa		15 "	190 zł.
" 34.	Zbiory i muzea:	zwycz.	nadzw.	
a)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego	50 zł.	160 zł.	
b)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru hodowlanego	60 "	360 "	
c)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru fizykalnego	150 "	500 "	
d)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego	75 "	50 "	
e)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru zoologicznego	150 "	140 "	
f)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechanicznego	150 "	300 "	
g)	utr. i uzup. zbiorów: mi- neralologicznego, petro- graficznego i geologicz.	20 "	— "	
h)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru technologicznego	60 "	260 "	
i)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów leśnych	10 "	— "	
k)	utrzymanie i uzupełnienie zbioru okaz. ogrodniczych	10 "	— "	
l)	utrzymanie i uzupełnienie zbi. okaz. weterynarskich	25 "	— "	
m)	utr. i uzup. zbioru instru- mentów mierniczych i matematycznych	10 "	50 "	
n)	utrzymanie i uzup. zbioru modeli do budownictwa	10 "	— "	
o)	utrzym. i uzup. zbioru okaz. do geografii fizykalnej	10 "	— "	
p)	utrzym. i uzup. zbioru oka- zów melioracyjnych	10 "	— "	800 " 1.820 zł.
Do przeniesienia			990 zł.	1.820 zł.

		Życ. przeniesienia	Zwycz.	Nadzw.	Razem
			990 zł.	1.820 zł.	
poz. 35.	Laboratoria :	zwycz. nadzw.			
	a) laboratorium chemiczne .	600 zł. 390 zł.			
	b) " roślinno- fizyologiczne	250 " 150 "			
	c) " zootomiczne	100 " 150 "	950 "	690 "	
"	36. Biblioteka i czytelnia :	zwycz. nadzw.			
	a) na przykupno dzieł .	200 zł. 300 zł.			
	b) na oprawę książek .	50 " — "			
	c) na czasopisma .	250 " — "	500 "	300 "	
"	37. Utrzymanie pola doświadczalnego .		250 "		
"	38. Wycieczki naukowe profesorów z uczniami .		500 "		
"	39. Utrzymanie i uzupełnienie pasieki		30 "		
"	40. Ogród :	zwycz. nadzw.			
	a) płaca ogrodnika .	600 zł. — zł.			
	b) utrzymanie ogrodu botani- cznego, utrzymanie i u- zupełnienie sadu szkół- lek, jakoteż ogrodu wa- rzywnego .	400 " — "			
	c) druk katalogu i jego ro- zesłanie .	25 " — "	1.025 "		
"	41. Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty ponoszone w skutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły .		1.000 "		
	Suma rubryki V.		5.245 zł.	2.810 zł.	8.055 zł.

czyli w porównaniu do preliminarza Wydziału krajowego mniej o 670 zł.

Podatki i opłaty.

		Zwyczajne	Nadzwyczaj.	Razem
Rubr. VI. poz. 42.	Podatek gruntowy i domowy .	45 zł.		
"	43. Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na własność kraju — piąta rata .	— "	227 zł.	
	Suma rubryki VI.	45 zł.	227 zł.	272 zł.
Rubr. VII. poz. 44.	Stacya kontroli nasion .	100 zł.	— zł.	100 zł.

W sumarycznym zestawieniu razem wydatków :

Rubryka I.	17.513 zł.
" II.	1.180 "
" III.	1.410 "
" IV.	4.724 "
" V.	8.055 "
" VI.	272 "
" VII.	100 "
Ogółem wydatków	33.254 zł.

a mianowicie zwyczajne . . . . . 30.177 zł.
 nadzwyczajne . . . . . 3.077 „

czyli w porównaniu do preliminarza Wydziału krajowego mniej o zł. 1.020, a w porównaniu do uchwalonego budżetu na rok 1883. o zł. 209 więcej.

Dochody.

	Zwycz.	Razem
Rubr. I. poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu państwa	5.500 zł.	5.500 zł.
Rubr. II. poz. 2. Subwencya z funduszu kultury krajowej	4.300 „	4.300 „
Oplaty od uczniów.		
Rubr. III. poz. 3. Wpisowe od 70 uczniów po 5 zł.	350 zł.	
„ 4. Czesne:		
a) od 50 uczniów po 50 zł.	2.500 zł.	
b) „ 20 „ „ 25 „	500 „	3.000 „
„ 5. Oplata za ćwiczenia w laboratorium:		
a) chemicznem od 25 uczniów po 10 zł.	250 zł.	
b) roślinno-fizyologicznem od 25 uczniów po 5 zł.	125 „	
c) zootomicznem „ 25 „ „ 5 „	125 „	500 „
„ 6. Na bibliotekę od 70 uczniów po 2 zł.	140 „	
„ 7. Na usługę	780 „	
Suma rubryki III.	4.770 zł.	4.770 „
Rubr. IV. poz. 8. Dochód z pasieki	230 zł.	230 „
Rubr. V. poz. 9. Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250 „	250 „
Rubr. VI. poz. 10. Dochód ze stacyi kontroli nasion	65 „	65 „
Suma dochodów	15.115 zł.	15.115 zł.
W porównaniu z wydatkami		33.254 „
okazuje się niedobór		18.139 zł.

Szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach.

Wydział krajowy preliminuje wydatki tej szkoły na r. 1884. w kwocie 10.112 zł. dochody zaś na 3.224 zł., przezco niedobór tej szkoły wynosiłby 6.888 zł.

Gdy projektowany preliminarz na rok 1884. tej szkoły różni się nader mało z preliminarzem na rok 1883., przeto komisya przedstawia go do przyjęcia Wys. Sejmowi z wyjątkiem dwóch pozycyj, które na podstawie wynikłości i rzeczywistej potrzeby uznala za stosowne zmienić, a mianowicie:

w Rubr. IV. wydatków poz. 13. „Zaprzęgi do demonstracyi“, preliminuje komisya zamiast 140 zł., jedynie 80 zł., i w tejże rubryce poz. 16. „Przykupno modeli, machin i narzędzi“, zamiast 400 zł., jedynie 200 zł.

Zresztą zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya wnosi:

Wydatki.

	Rubr. I. Płace nauczycieli.	Zwycz.	Razem
Poz. 1.	Nauczyciel fachowy	920 zł.	
" 2.	" pomocniczy	600 "	
" 3.	Docent weterynaryi	150 "	
" 4.	Katecheta	200 "	
" 5.	Dwaj dozorczy robót ręcznych	600 "	
" 6.	Dodatek 5letni dla nauczyciela pomocniczego	100 "	
	Suma rubryki I.	<u>2.570 zł.</u>	2.570 zł.

Rubr. II Koszta administracyjne.

Poz. 7.	Zarząd:		
	a) remuneracya dyrektora	200 zł.	
	b) potrzeby kancel., inseraty, druki i portorya	100 "	300 zł.
" 8.	Opał i oświetlenie		240 "
" 9.	Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarze		300 "
" 10.	Koszta nabożeństwa obrz. gr. kat.		300 "
	Suma rubryki II.	<u>1.140 zł.</u>	1.140 "

Rubr. III. Utrzymanie uczniów.

Poz. 11.	Stołowanie 28 uczniów po 144 zł.	4.032 zł.	
" 12.	Odzież, pościel i pranie dla 28 uczniów po 60 zł.	1.680 "	
	Suma rubryki III.	<u>5.712 zł.</u>	5.712 "

Rubr. IV. Potrzeby naukowe.

Poz. 13.	Zaprzęgi do demonstracyi	80 zł.	
" 14.	Przybory do pisania i nauki uczniów	120 "	
" 15.	Przykupno zwierząt do sekeyi	30 "	
" 16.	" modeli, machin i narzędzi	200 "	
	Suma rubryki IV.	<u>430 zł.</u>	430 "
	Suma wydatków	<u>9.852 zł.</u>	9.852 zł.

Dochody.

Rubr. I. Poz. 1.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500 zł.	1.500 zł.

Rubr. II. Opłaty i datki.

Poz. 2.	Opłaty za utrzymanie uczniów	270 zł.	
" 3.	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gosp. i innych	950 "	
	Suma rubryki II.	<u>1.220 zł.</u>	1.220 "

Rubr. III. Poz. 4.	Zarobek 28 uczniów po 18 zł.	504 zł.	504 "

	Suma dochodów	<u>3.224 zł.</u>	3.224 zł.
	W porównaniu z wydatkami		9.852 "
	okazuje się niedobór		<u>6.628 zł.</u>

Lwów dnia 8. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki. Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

(Budżet krajowy na rok 1884.)

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu Wydziału kraj. na r. 1884.

Kursu gorzelnictwa w Dublanach.

(Rubryka XV. poz. 153).

Zgodnie we wszystkich pozycjach z preliminarzem Wydziału krajowego komisya wnosi:

W y d a t k i.

Rubryka I. Płace nauczycieli.

	Zwyczajne	Razem
Poz. 1. Kierownik kursu	250 zł.	
" 2. Prelegenci za wykłady:		
a) arytmetyki, geometryi i stereometrii	115 "	
b) fizyki	75 "	
c) chemii	100 "	
d) gorzelnictwa	300 "	
e) o maszynach	125 "	
f) o opodatkowaniu	60 "	
g) o rachunkowości	60 "	
h) za ćwiczenia w laboratorium	150 "	
Suma rubryki I.	<u>1.235 zł.</u>	1.235 zł.

Rubryka II. Koszta administracyjne.

Poz. 3. Druki, inseraty, portorya i t. p.	15 zł.	
" 4. Koszta przewozu prelegentów	30 "	
Suma rubryki II.	<u>45 zł.</u>	45 .
Do przeniesienia	— zł.	1.280 zł.

Zwyczajne   Razem
Z przeniesienia   — zł.   1.280 zł.

Rubryka III. Potrzeby naukowe.

Poz. 5. Szkole rolniczej w Dublanach za użycie laboratorium	40 „	
„ 6. Wycieczki profesorów z uczniami	25 „	
„ 7. Książki i czasopisma	45 „	
<u>Suma rubryki III. . . . .</u>	<u>110 zł.</u>	110 „

Rubryka IV. Poz. 8. Zapomogi dla uczniów . . . . . 250 zł.   250 „

Rubryka V. Poz. 9. Rozmaite drobne . . . . . 5 zł.   5 „

Suma wydatków . . . . . 1.645 zł.   1.645 zł.

D o c h o d y.

Rubryka I. Poz. 1. Subwencya z c. k. Skarbu Państwa . . . . . 1.000 zł.   1.000 zł.

Rubryka II. Poz. 2. Opłaty od uczniów . . . . . 240 zł.   240 „

Rubryka III. Poz. 3. Rozmaite przypadkowe . . . . . — zł.   — „

Suma dochodów . . . . . 1.240 zł.   1.240 zł.

W porównaniu z wydatkami . . . . . 1.645 „
okazuje się niedobór . . . . . 405 zł.

Lwów dnia 8. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

Aleg. 101.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie uzupełnienia pokrycia wydatków
w budżecie na r. 1883.

Wysoki Sejmie!

W uchwalonym 20. Października 1882 budżecie krajowym na r. 1883, Wysoki Sejm przyjął za podstawę wymiaru dodatku krajowego, ogólną należność podatkową w kwocie 10,260.000 zł. a więc o 260.000 zł. wyższą od tej, jaką Wydział krajowy w preliminarzu przyjął. Że ta należność podatkowa przez Wysoki Sejm za podstawę wymiaru dodatku krajowego przyjęta, okaże się w rzeczywistości za wysoką, że tem samem dochód z dodatków krajowych stanowiący główne źródło pokrycia wydatków nie dorówna oczekiwaniom na tej podstawie opartym, to przewidywał Wydział krajowy już w chwili uchwalenia budżetu i przedstawił to Wysokiemu Sejmowi przez usta referenta budżetu.

W tej chwili już nie w formie przypuszczenia, lecz stanowczo Wydział krajowy postawić może twierdzenie, że ogólna należność podatkowa w r. 1883. nie tylko nie dorówna przyjętej przez Wysoki Sejm kwocie, lecz nawet pozostanie w tyle po za tą kwotą, jaką w preliminarzu Wydziału krajowego wzięto za podstawę wymiaru dodatków; Wydział krajowy bowiem otrzymał 19. Września b. r. z Prezydium c. k. krajowej Dyrekcji Skarbu (L. 1331/pr.) szczegółowy wykaz przypisanych w poszczególnych powiatach kraju na r. 1882 kwot podatku gruntowego. Cała suma tego podatku wynosi 4,277.297 zł., t. j. w porównaniu z kwotą jaką Wydział krajowy w obliczeniach swoich przyjmował (4,600.486 zł.) — mniej o 323.189 zł.

Przypuszczając, że w myśl art. IV. (ustępu 2) ustawy z 7. Czerwca 1881. (Dz. u. p. Nr. 49) 10% tej różnicy (32.318 zł.) wyrówna się w roku 1883. to zawsze wpłynie w tym roku z samego podatku gruntowego mniej o 290.871 zł. aniżeli Wydział krajowy w swoim preliminarzu przyjmował. — Dodając do tej różnicy kwotę 260.000 zł., o którą, jak wyżej powiedziano, Wysoki Sejm przy uchwaleniu budżetu na rok 1883. ogólną należność podatkową podniósł, otrzymamy okrągłą kwotę 551.000 zł. jako już dziś oznaczyć się dającą różnicę między przyjętym za podstawę wymiaru dodatku krajowego a rzeczywistym wpływem podatków państwowych.

W konsekwencji okaże się ztąd także zmniejszenie dochodu z dodatków krajowych, które wyniosą, licząc po 27 ct. kwotę 148.570 zł.

Nie można przypuścić, żeby kwota powyższa stanowiła całą ostateczną różnicę między preliminowanym a rzeczywistym dochodem z dodatków krajowych w r. 1883. Powody, dla których według sprawozdania Wydziału krajowego z 25. Września b. r. l. 47.834 dodatki krajowe przyniosły w roku 1882. o 207.988 zł. w. a. mniej, aniżeli preliminowano, mianowicie powtarzające się corocznie klęski elementarne, każą przygotować się na ubytek takiej samej kwoty także i w roku 1883. Przypuszczenie to znajduje dalszą, jeszcze silniejszą podstawę w fakcie, że według zasiągniętych informacyj do Października b. r. wpłynęło z dodatków krajowych o przeszło 70.000 zł. mniej, aniżeli w roku 1882., wykazującym, jak wiadomo, ubytek 207 988 zł. Wydział krajowy jest zatem przekonany, że spełni tylko obowiązek oględności gospodarczej, jeżeli już obecnie przewidując ubytek w głównem źródle dochodów, zażąda od Wysokiego Sejmu dodatkowego uzupełnienia pokrycia za rok bieżący w kwocie 210.000 zł.

Powyżej wykazana różnica w wysokości podatku gruntowego wymaga także uwzględnienia w budżecie na rok 1884. Przypuszczając, że powyżej wykazaną różnicą za rok 1883, wyrówna w roku 1884 znowu 10% (to jest 32.318 zł.), to zawsze po strąceniu tej kwoty od przyjętego na rok 1883 ubytku w kwocie 290.871 zł. wyniknie, że w roku 1884 wpłynie z podatku gruntowego o 258.553 zł. mniej, aniżeli Wydział krajowy w preliminarzu na rok 1884 obliczał. Tę więc kwotę potrącić wypada od przyjętej za podstawę wymiaru dodatku krajowego ogólnej należności podatkowej (10,000.000 zł.) a w takim razie podstawa ta wynosić będzie tylko 9,741.447 zł. czyli w okrągłej sumie 9.740.000 zł.

W myśl powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

I. „Wstawić w budżet na r. 1884 kwotę 210.000 zł. na uzupełnienie pokrycia wydatków w budżecie na r. 1883“.

II. „Przyjąć do wiadomości, że w budżecie na rok 1884 za podstawę wymiaru stopy dodatku krajowego służyć ma ogólna należność podatków, nie jak w sprawozdaniu Wydziału krajowego o preliminarzu na rok 1884 projektowano w sumie 10,000.000 zł. lecz tylko w sumie 9,740.000 zł. a.w.“

Lwów dnia 12. Października 1883.

*Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.*

Marszałek krajowy:

Dr. Mikołaj Zyblikiewicz w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Aleg. 102.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków indemnizacyjnych
za rok 1882.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiej Izbie przez c. k. rząd zamknięcie rachunków z dochodów i wydatków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galiczyjskiego, zachodnio-galiczyjskiego i krakowskiego przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 24. Września do zbadania komisji budżetowej. Komisya ukończywszy tę czynność przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie.

Najprzód komisya z uznaniem zaznacza, że w *formie* tego zamknięcia rachunków zastosowano się do niektórych z pomiędzy uwag wyrażonych przez naszą komisję w sprawozdaniach z zamknięcia rachunków indemnizacyjnych z r. 1880. i 1881. a przyjętych przez Sejm do wiadomości. Albowiem w dziale dochodów, sumę wypłacaną ze skarbu państwa jako subwencję czyli uposażenie funduszków indemnizacyjnych galicyjskich, oddzielono od sum dawanych w ciągu roku z tego skarbu państwa jako zaliczki nieoprocentowane lecz zwrotne, i rzeczywiście w ciągu tegoż samego roku zwrócone, — a które są istotnie nie dochodem rzeczywistym, lecz tylko tak zwaną pozycją przebiegającą. Nadmienimy zaś tutaj, że ten błąd w formie pozostał jeszcze po części w przedłożonym przez rząd projekcie budżetu funduszków indemnizacyjnych. Powtórę za r. 1882 przeprowadzono w zupełności tę zmianę, iż w zamknięciu rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych zapisano w oddzielnych pozycjach dochody z dwóch oddzielnych źródeł, to jest dochody z wypłat na rentę i dochody z własnego majątku.

Co do *istoty rzeczy*, przedłożone przez rząd zamknięcie rachunków wszystkich trzech funduszków indemnizacyjnych za rok 1882. wykazuje, że wydatki funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galiczyjskiego i funduszu indemnizacyjnego krakowskiego, były pokryte w zupełności dochodami tych funduszków w roku wspomnianym bez wyczerpania nawet pozostałości z rachunków lat dawniejszych, przekazanej na pokrycie wydatków 1882 r. Wprawdzie chwilowo na pokrycie

bieżących wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego zaliczono z funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego 30.000 zł., ale te 30.000 zł. zwrócił fundusz krakowski funduszowi wschodnio galicyjskiemu jeszcze w ciągu tego samego 1882 r., przeto nie był to rzeczywisty dochód i wydatek, ale tylko przebiegająca pozycja. Jedynie rachunki funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego r. 1882 zdają się na pierwszy rzut oka wykazywać przewyżkę wydatków nad dochody budżetem oznaczone, czyli niedobór w kwocie 78.445 zł., pokryty zaliczką, daną z dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio galicyjskiego, a raczej daną z tej części subwencji płaconej ze skarbu państwa dla *obu* funduszy indemnizacyjnych wschodnio i zachodnio galicyjskiego, którą budżet na r. 1882. przekazał dla funduszu wschodnio-galicyjskiego. Jednak jeżeli zważymy, że suma 2,625.000 zł. wypłacana jest corocznie na mocy patentu cesarskiego obu funduszom indemnizacyjnym galicyjskim bez bliższego oznaczenia, jaka część z tej subwencji przypada dla jednego, a jaka część dla drugiego funduszu; powtóre, jeżeli zważymy, że subwencja ta rozdzielana jest w budżecie tylko tymczasowo między te fundusze odpowiednio przewidywanym w chwili układania budżetu wydatkom tych dwóch funduszy, a następnie gdy rzeczywiste dodatki wykażą potrzebę odmiennego rozdziału subwencji, rozdział ten jest wykonany odpowiednio rzeczywistym wydatkom każdego funduszu, — przyznać winniśmy, że fundusz zachodnio-galicyjski nie miał istotnie w 1882 r. niedoboru, lecz, że owa przewyżka wydatków w kwocie 78.445 zł. nad dochody budżetem preliminowane, pokrytą została w całości odpowiedniemi rzeczywistemu wydatkowi rozdzielaniem subwencji państwowej i powiększeniem części przypadającej zachodnio galicyjskiemu funduszowi indemnizacyjnemu z tej subwencji państwowej, dawanej łącznie dla obu funduszy indemnizacyjnych.

Druga ogólna uwaga, którą należy wysnuć z zamknięcia rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za r. 1882, jest, że zapas kasowy z końcem r. 1882. przeznaczony wprawdzie w części na dochód tegoż roku, zmniejszył się w porównaniu z zapasem kasowym z końcem r. 1881; mianowicie w funduszu wschodnio-galicyjskim z 84.674 zł. na 65.774 zł.; w funduszu krakowskim z 17.660 zł. na 12.228 zł., w funduszu zaś zachodnio galicyjskim zapas kasowy został prawie ten sam a mały, gdyż z końcem 1881. wynosił 127 zł., zaś z końcem 1882 r. 128 zł., albowiem w 1881. cała prawie pozostałość z rachunków tego funduszu, bo 106.525 zł. przeniesioną została do majątku tegoż funduszu zachodnio-galicyjskiego. Nadmienić także należy, że i w ciągu 1882 r. część dochodów w każdym funduszu użyto na zakup obligacji indemnizacyjnych, będących własnością funduszu, czyli przeniesiono tę część dochodów do jego majątku.

Po tych ogólnych uwagach, które nam nastęrczyło zamknięcie rachunków wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych za rok 1882, przechodzimy do szczegółowego zbadania zamknięcia rachunków każdego funduszu indemnizacyjnego za tenże rok.

Ogół *dochodów* funduszu indemnizacyjnego *Galicyi wschodniej* obrachowano w budżecie na 1882 na sumę 3,669.215 zł.; według zaś przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków za ów rok, ogół dochodów rzeczywistych w 1882. r. wynosił 3,814.749 zł. 47 ct. (nie wliczając bynajmniej w te dochody rzeczywiste zaliczek nieprocentowanych ze Skarbu państwa chwilowo danych w ciągu 1882 r. w ogólnej sumie 895.274 zł. i w ciągu tegoż r. 1882 zwróconych skarbowi państwa w tejże samej sumie, a niewłaściwie zapisanych w zamknięciu rachunków w poczet dochodów rzeczywistych i w poczet wydatków rzeczywistych, gdyż były to istotnie ich pozycje przebiegające). Jednak jeżeli od tego ogółu dochodów rzeczywistych, wykazanego w sumie 3,814.749 zł. 47 ct., odtrącimy kwotę 78.445 zł. 11 ct., o którą to kwotę należało zmniejszyć i zmniejszono w istocie część przypadającą z subwencji państwowej dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, gdyż o tę kwotę należy powiększyć część przypadającą z tej subwencji funduszowi zachodnio-galicyjskiemu, w takim razie ogół rzeczywistych dochodów funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1882. r. wynosił istotnie 3,736.304 zł. 36 ct.

Lecz i ten sprostowany ogół rzeczywistych dochodów w 1882. r. funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego był większy od ogółu dochodów przewidzianych w budżecie wprawdzie nie o 145.534 zł. 47 ct. (bo wyłączamy z dochodów rzeczywistych kwotę 78.445 zł. 11 ct.) lecz o 67.089 zł. 36 ct.

Porównawszy szczegółowo pozycje dochodów rzeczywistych z preliminowanymi, widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych znacznie i głównie w tytule II. „zasiłek od kraju“; albowiem dochód z dodatku indemnizacyjnego, uchwalonego w wysokości 30 ct. do każdego złotego całej należności wszystkich podatków państwowych bezpośrednich, preliminowano w budżecie na 1882. r. w sumie 2,044.434 zł., przyniósł on zaś rzeczywiście 2,188.505 zł. 69 ct., przeto przyniósł w 1882. r. *więcej niż przewidziano* o 144.071 zł. 69 ct. (Nadmienimy w nawiasie, iż w roku poprzednim 1881. dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 45 ct. do każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich, przyniósł rzeczywiście 641.257 zł. 61 ct. na poczet zaległej należności dodatku z lat dawniejszych, a 1,572.142 zł. 67 ct. na poczet należności bieżącej za r. 1881, razem 2,131.858 zł.).

Ta przewyżka dochodu rzeczywistego w 1882. r. z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany na ów rok nie powstała z tego powodu, że w ogólnej sumie dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego pobranego w 1882. roku a wynoszącej 2,188.505 zł., mieści się 483.066 zł. 22 ct. ściągniętej zaległości dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych, gdyż z należności bieżącej za rok 1882 dodatku indemnizacyjnego ściągnięto w owym roku tylko 1,705.439 zł. a zaległo z tej należności bieżącej *więcej niż* ściągnięto zaległości dodatku z lat poprzednich; albowiem ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego we wschodniej części Galicyi wynosił z końcem 1881. r. 1,016.084 zł. 87 ct., zaś z końcem 1882. r. wynosił 1,129.739 zł. 54 ct., przeto w ciągu 1882. r. wzrósł jeszcze ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego w wschodniej części Galicyi o 113.654 zł. 67 ct.

Pierwszym istotnym powodem przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego w 1882. r. dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego nad dochód preliminowany na tenże rok, był fakt, iż zapłacone w 1882 r. przez Dyrekcyę dróg żelaznych „Karola Ludwika“ i „północnej“ dodatki indemnizacyjne do podatku dochodowego i zarobkowego, zarachowano w całej sumie do dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, chociaż część tej sumy należną była funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galicyjskiemu i krakowskiemu, zaś skuteczniejszy zwrot tego dochodu zamieszczono w oddzielnej pozycji wydatków tego roku 1882, jak to niżej ujrzymy.

Drugim istotnym powodem tej przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany było, że podstawa do wymiaru i poboru dodatku indemnizacyjnego była istotnie szersza, niż ją obrachowano przy preliminowaniu dochodu z tego dodatku, to jest, że dochód z podatków bezpośrednich państwowych, od których wymierza się dodatek indemnizacyjny, był większy, niż go obrachowano przy układaniu budżetu. Dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich we wschodniej części Galicyi obliczono przy układaniu budżetu na 1882 r. na 68.147 zł. 82 ct., przyniósł zaś istotnie na poczet należności bieżącej i zaległej 72.950 zł. 17 ct.

Przytoczę w tym miejscu następujące zestawienie dat wyciągniętych z zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych za 1882, przedstawiające dochód preliminowany i rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego w r. 1882. dla każdego z tych funduszy i dla wszystkich trzech razem, oraz wykazujące, ile dochodu przyniósł jeden cent dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi i krakowskiego, gdyż zestawienie to użyteczne być może dla orjentowania się przy układaniu i roztrząsaniu preliminarza funduszy indemnizacyjnych.

Przedłożone przez rząd zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego za r. 1882. wykazało, że dochód z dodatku indemnizacyjnego, uchwalony na r. 1882. w wysokości 30 ct. do

każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, preliminowany z wschodniej części Galicyi w sumie 2,044,434 zł., przyniósł rzeczywiście 2,188.505 zł. 69 ct., więcej o 144.071 zł. 69 ct. niż preliminowano; z zachodniej części Galicyi preliminowany w kwocie 803.333 zł., przyniósł rzeczywiście 851.806 zł. 7 ct. o 48.443 zł. 7 ct. więcej niż preliminowano; a dochód z dodatku indemnizacyjnego uchwalonego w wysokości 20 ct. dla funduszu krakowskiego, preliminowany w kwocie 166.442 zł., przyniósł rzeczywiście 178.124 zł. 18 ct., przeto więcej o 11.682 zł. 18 ct. niż preliminowano; ogółem dochód rzeczywisty z dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi i krakowskiego w 1882. r. wynosił 3, 218.435 zł. 94 ct. Dochód z 1go centa dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, preliminowany na 1882 z wschodniej części Galicyi na 68.147 zł. 82 ct., z zachodniej części Galicyi na 26.778 zł. 78. ct, zaś z krakowskiego na 8.322 zł. 21 ct., a zatem dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi i krakowskiego, preliminowany w budżecie na 1882. r. na 103.248 zł. 81 ct., wynosił rzeczywiście według urzędowego zamknięcia rachunków: z wschodniej części Galicyi 72.950 zł. 17 ct., w zachodniej części Galicyi 28.393 zł. 54 ct., zaś z krakowskiego 8.906 zł. 3 ct. Zatem jeden cent dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich przyniósł dochodu z całej Galicyi i Krakowskiego 110.249 zł. 74 ct.

Ale w tej sumie dochodów rzeczywistych z dodatku indemnizacyjnego pobranego w 1882. r. wynoszącej 3,218.435 94 ct., mieści się oprócz pobranej od podatkujących należności dodatku indemnizacyjnego za 1882. i pobranej zaległości z lat dawniejszych, także zwrot uskuteczony w 1882 przez fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galic. i krakowskiemu należnej tym funduszom części dodatków indemnizac. zapłaconych w 1881. i w 1882. przez Dyrekcyę dróg żelaznych „Karola Ludwika“ i „północnej“, zarachowanej na dochód funduszu wschodnio-galicyjskiego a zwróconej przez ten fundusz w 1882. Zwrot ten wynosił 156.013 zł. 71 ct. Po potrąceniu tej kwoty od całej sumy dochodów rzeczywistych z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r. 3,218 435 zł. 94 ct., okazuje się, że podatkujący zapłacili na poczet należności za r. 1882 i należności zaległych z lat dawniejszych, rzeczywiście 3,062.422 zł. 23 ct., a jeden cent dodatku indemnizacyjnego zapłaconego przez podatkujących w 1882 r. do każdego złotego całej należności podatków państwowych bezpośrednich, przyniósł z całej Galicyi i krakowskiego *rzeczywiście dochodu* funduszom indemnizacyjnym 105.049 zł.

Jakkolwiek w powyżej wykazany ogół dochodów z dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi w r. 1882, wynoszący 3,218.435 zł. 94 ct., wpłynęło w r. 1882 na poczet zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych 707.073 zł. 13 ct., jednak znów z bieżącej za r. 1882 należności dodatku indemnizacyjnego zaległo w 1882 r. więcej o 48.932 zł. 52 ct. niż ściągnięto w tymże roku zaległej należności z lat dawniejszych, albowiem ogół zaległych należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych z całej Galicyi i Krakowskiego wynosił z końcem 1881 r. 1,468.918 zł. 16 ct., jak to wykazało sprawdzone zamknięcie rachunków indemnizacyjnych za r. 1881; zaś ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych z całej Galicyi i Krakowskiego (pomimo spłacenia w 1882 r. 707.073 zł. tych zaległości z lat dawniejszych) wynosił z końcem 1882 r. 1,517.851 zł. 45 ct., przeto więcej o 48.933 zł. 29 ct. niż z końcem 1881 r., jak to wykazuje zamknięcie rachunków za r. 1882. Ztąd wynika, że dochód rzeczywisty z jednego centa dodatków indemnizacyjnych zapłaconych przez podatkujących w 1882 r. z całej Galicyi i Krakowskiego, 105.049 zł. równał się prawie należności bieżącej z jednego centa dodatku indemnizacyjnego w r. 1882.

Po tem zestawieniu ogólnych rezultatów dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r., wracamy do porównywania innych tytułów dochodów rzeczywistych funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego za 1882 r. z dochodami na tenże rok preliminowanymi.

Dochody rzeczywiste funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego były także większe od preliminowanych w 3ciej pozycji dochodów „z własnego majątku“, gdyż gotówka za wylosowane obligacje przyniosła rzeczywiście 40.845 zł., a dochód ten przypadkowy nie był wcale przewidziany w budżecie na r. 1882.

Po 3cie dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych na r. 1882 w tytule „wpłat na kapitały“, gdyż dochód z tych wpłat przewidziany był w kwocie 3.155 zł., a przyniósł rzeczywiście 15.437 zł., przeto więcej o 12.282 zł., a to z powodu, że w tym roku spłacono zaległości z lat poprzednich.

Po 4te dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w 5ej pozycji „rozmaitych przychodów“, bo zwrot za kupony brakujące przy obligacjach przedstawionych do wypłaty przyniósł istotnie 11.975 zł., a przewidziany był w budżecie na 3.050 zł.; powodem zwiększenia się dochodu w tej pozycji było, że przy przedłożonych do wypłaty obligacjach indemnizacyjnych brakowało wiele kuponów.

Przewyżka dochodów rzeczywistych nad preliminowane w czterech wyżej wskazanych tytułach (pomijając pomniejsze przewyżki) spowodowałaby daleko znaczniejszą przewyżkę ogółu dochodów rzeczywistych nad preliminowane, niżli wyżej wykazana, gdyby dochody rzeczywiste w r. 1882 nie były znów mniejsze od preliminowanych na ów rok w trzech tytułach. Mianowicie: dochód z odsetek od obligacyj będących własnością funduszu preliminowano na 42.746 zł., albowiem taka była wartość kuponów mających zapasć w 1882 r. od tych obligacyj; jednak kuponów tych nie zrealizowano, bo za nie należytość miał płacić sam sobie fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski, lecz je zniszczono, w skutek czego cały wydatek na spłatę kuponów zapadłych w 1882 r. zmniejszył się o tę samą sumę 42,746 zł., jak to ujrzymy roztrzasaając dział wydatków. Nawiasowo nadmieniamy tutaj, że dla porządku rachunków należy zawsze wstawiać w budżet dochodów, jak to uczyniono, sumę przypadającą za kupony od własnych obligacyj zapasć mające w roku budżetowym, gdyż w dziale wydatków wstawia się całą należytość za wszystkie kupony od obligacyj indemnizacyjnych mających zapasć w roku budżetowym. — Powtóre dochody rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych w 5tej pozycji dochodów z własnego majątku, albowiem w budżecie na r. 1882 preliminowano w tej pozycji kwotę 72.930 zł. przekazaną z pozostałości z rachunków lat przeszłych na pokrycie wydatków r. 1882, a wzięto rzeczywiście z tej pozostałości z rachunków tylko 17.245 zł., gdyż nie było potrzeby brać więcej dla pokrycia wydatków w 1882 r. Po trzecie w tytule III. dochodów z subwencji ze skarbu państwa, preliminowano dla funduszu wschodnio-galicyjskiego 1,499.964 zł.; użyto zaś istotnie z subwencji państwowej wypłacanej corocznie łącznie dla obu funduszy indemnizacyjnych w sumie 2,625.000 zł. na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego 1,421.518 zł. 89 ct.; a na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w tymże 1882 r. 1,203.481 zł. 11 ct., a ta kwota 78.445 zł. 11 ct., o którą trzeba było zmniejszyć przy rzeczywistym rozdziale subwencji państwowej między oba fundusze, część preliminowaną dla funduszu wschodnio-galicyjskiego, a powiększyć część preliminowaną dla funduszu zachodnio-galicyjskiego — jest zapisana w zamknięciu rachunków jako zaliczka z funduszu wschodnio-galicyjskiego dla funduszu zachodnio-galicyjskiego.

Ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego obrachowano w budżecie na 1882 r. na sumę 3,669.215 zł.; przedłożone zaś przez rząd zamknięcie rachunków wykazuje, że rzeczywiste wydatki tegoż funduszu wynosiły w 1882 r. ogółem 3,736.304 zł. 36 ct., (nie wliczając w wydatki rzeczywiste zaliczek chwilowo wziętych w 1882 r. ze skarbu państwa i w tymże samym roku temuż skarbowi zwróconych, które były pozycją przebiegającą, a nie wydatkiem rzeczywistym, oraz nie wliczając w ogół wydatków rzeczywistych funduszu wschodnio-galicyjskiego wspomnianej tylekrotnie kwoty 78.445 zł. 11 ct., o którą tylko należy zmniejszyć dochody preliminowane dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego). Przeto wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych na 1882 r. o 67.089 zł. 36 ct.

Porównywując szczegółowe pozycje wydatków rzeczywistych z prelimitowanymi, okazuje się, że wydatki rzeczywiste były *większe* od prelimitowanych w pozycji 5ej „na zakupno obligacyj indemnizacyjnych“, gdyż na ten wydatek nie prelimitowano a zakupiono obligacyj za 28.334 zł., albowiem taką sumę można było użyć z dochodów bieżących na cel powyższy. Powtórne wydatki rzeczywiste były większe od prelimitowanych w pozycji 6ej „rozmaite wydatki“, albowiem w tej pozycji mieszczącej różne zwroty, prelimitowano wydatki na 76.580 zł., wydano zaś rzeczywiście 181.250 zł., przeto wydano więcej niż prelimitowano o 104.670 zł., albowiem oprócz zwrotu podatku nadpłaconych przez nich podatków indemnizacyjnych, który to zwrot wynosił 24.683 zł., oddał fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski w 1882 r. funduszom indemnizacyjnym zachodnio-galicyjskiemu i krakowskiemu sumę 156.013 zł. jako należne im dodatki indemnizacyjne zapłacone w 1881 r. i w części 1882 r. przez dyrekcje dróg żelaznych „północnej“ i „Karola Ludwika“, a zarachowane w owym roku w całości na dochód funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Natomiast wydatki były *mniejsze* od prelimitowanych: w tytule Iym „koszta zarządu“ o 1.284 zł., gdyż prelimitowano 23.000 zł., a wydano 21.716 zł.; dalej w tytule IIym, gdyż na spłatę obligacyj indemnizacyjnych prelimitowano 1.610.700 zł., odpowiednio planowi losowania i umorzenia tych obligacyj, wydano zaś na spłatę obligacji indemnizacyjnych wylosowanych w dawniejszych latach, a przedłożonych do zapłaty w 1882 r. 228.091 zł., a na spłatę obligacji wylosowanych w 1882 r. i przedłożonych do wypłaty w tymże roku 1,376.928 zł., razem wydano rzeczywiście na spłatę obligacyj 1,605.019 zł. mniej o 5.680 zł. niż prelimitowano. W tytule IVym wydatek na „renty dla uprawnionych“, prelimitowano w sumie 1,957,763 zł. odpowiednio należności za kupony mające zapaść w 1882 r.; zapłacono zaś rzeczywiście za kupony zapadłe w latach poprzednich, lecz przedłożone do wypłaty w 1882 r. 140,179 zł. 13 ct., a za kupony zapadłe w 1882 r. i w tymże roku przedłożone do wypłaty 1,743.030 zł. 68 ct., razem wypłacono za kupony 1,889.209 zł. 81 ct., mniej o 68.553 zł. 19 ct. niż prelimitowano; albowiem nie wszystkie kupony zapadłe w 1882 r. przedłożono do wypłaty, a między innymi sam fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski za kupony od własnych obligacyj zapadłe w 1882 r., a wynoszące sumę 42.746 zł. nie wypłacił sam sobie tej sumy, lecz zniszczył te kupony, w skutek czego zmniejszył się ogólny wydatek za kupony o tę kwotę.

Jeżeli ogół wydatków rzeczywistych w 1882 r. wynoszących sumę 3,736,304 zł. 36 ct. porównamy z ogółem dochodów rzeczywistych w tymże roku sprostowanym wyżej z sumy 3,814,749 zł. 47 ct., na 3,736,304 zł. 36 ct., (gdyż o kwotę 78,445 zł. 11 ct. należy zmniejszyć ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, a powiększyć ogół dochodów rzeczywistych funduszu zachodnio-galicyjskiego, jak to przedstawiliśmy roztrząając wyżej dział dochodów) w takim razie widzimy, że ogół rzeczywistych wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1882 r. był równy ogółowi rzeczywistych dochodów w tymże roku.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 r. 1,131.791 zł. 51 ct., licząc obligacje indemnizacyjne będące własnością tegoż funduszu według ich imiennej wartości; przeto majątek ten zmniejszył się w ciągu 1882 r. o 27.501 zł. 8 ct., gdyż z końcem 1881 r. wynosił 1,159.292 zł. 59 ct., a zmniejszył się głównie z powodu, że wylosowano za 40.845 zł. obligacje będące własnością funduszu, i gotówkę tę użyto na pokrycie wydatków funduszu. Stan majątku w 1882 r. wykazany jest szczegółowo na 11 str. zamknięcia rachunków.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego wynosiły z końcem 1882 r. ogółem 2,556.711 zł. 79 ct., a gdy z końcem 1881 r. wynosiły ogółem 2,391.325 zł. 8 ct. jakto wykazaliśmy w sprawozdaniu naszej komisji o zamknięciu rachunków za ów rok, przeto wzrosły o 165.386 zł. 71 ct. To powiększenie się aktywów powstało głównie z wzrostu zaległej u kraju należności dodatku indemnizacyjnego, która w ciągu 1882 r. wzrosła z sumy 1,016.084 zł. na

1,129.739 zł, oraz powstało ze wzrostu ilości kuponów zapadłych od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu.

Passywa (stan bierny) funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego z końcem 1882 r. były następujące: po 1sze należność za wydatki na zarząd funduszem 294 zł. 97 ct., 2gie należność za wylosowane obligacje, a dotychczas nie przedstawione do wypłaty 518.721 zł.; 3cie kapitały zlikwidowane a dotychczas nieasygnowane 3.025 zł. 57 ct.; 4te odsetki od obligacyj indemnizacyjnych, to jest należność za kupony zapadłe do końca 1882 r. a jeszcze nieprzedłożone do wypłaty 698.437 zł. 53 ct.; 5te renta roczna od nieasygnowanych kapitałów 12 zł. 30 ct.; 6te nadpłaty w dodatkach indemnizacyjnych, które zwrócić należy opodatkowanym — 50.761 zł. 74 ct.; 7me nadpłaty w kapitałach i rentach i rozmaite wydatki 181 zł.; 8me depozyta 65,774 zł. 20 ct.; 9te a główne passywum, które stanowi należność za obligacje indemnizacyjne wschodnio-galicyskie pozostające do losowania i spłaty czyli umorzenia w latach od początku 1883 do do 1898 włącznie, wynosi sumę 37,551.706 zł. 50 ct.; przeto ogół passywów tego funduszu wynosił z końcem 1882 r. 38,888.914 zł. 82 ct. A gdy ogół passywów tegoż funduszu indemnizacyjnego z końcem r. 1881 wynosił 40,446.871 zł. 34 ct., przeto zmniejszyły się passywa w ciągu 1882 r. o 1,557.956 zł. 52 ct.

W poczet passywów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego nie wpisujemy bynajmniej zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków za rok 1882 sumy 43,635.148 zł. 71 ct. (z końcem 1881 r. wynosiło to niesłuszne passywum 42,213.629 zł. 82 ct.), powstałej z subwencji wypłacanej corocznie przez skarb państwa funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyskiemu od r. 1858 r., oraz powstałej z zaliczek dawanych przez skarb państwa temuż funduszowi indemnizacyjnemu przed 1858 r., albowiem nieuzasadnionego roszczenia skarbu państwowego do zwrotu tych subwencji i zaliczek nie uznaje Wysoki Sejm i nigdy nie uznał.

Przystępujemy do zdania sprawy z przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków funduszu indemnizacyjnego *zachodnio-galicyskiego*.

Ogół *dochodów* tego funduszu preliminowano w budżecie na r. 1882 w sumie 2,053.057 zł. Według zaś przedłożonego przez rząd zamknięcia rachunków, ogół dochodów rzeczywistych funduszu zachodnio-galicyskiego, wynosił w 1882 r. 2,002.251 zł. 86 ct. Lecz gdy w poczet dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicysk. policzymy, jak to należy, tak nazwaną w zamknięciu rachunków zaliczkę daną z funduszu indem. wschodnio-galic. funduszowi zachodnio-galicyskiemu w kwocie 78.445 zł. 11 ct., a raczej powiększymy o tę kwotę część przypadającą dla funduszu zachodnio-galicyskiego z subwencji państwowej wypłacanej corocznie dla obu funduszy łącznie, a r. dzielanej tylko odpowiednio wydatkom tychże funduszy, jak to już wyżej przedstawialiśmy. w takim razie okazuje się, że ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego wynosił istotnie 2,084.696 zł. 97 ct., przeto ogół rzeczywistych dochodów był większy od ogółu preliminowanych o 31.139 zł. 97 ct.

Porównawszy szczegółowo pozycje rzeczywistych dochodów w 1882 r. z preliminowanymi na ów rok, widzimy, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w tytule II, „zasiłek od kraju“, gdyż dochód z dodatku indemnizacyjnego preliminowany był na 1882 r. w sumie 803.363 zł., przyniósł zaś rzeczywiście na poczet należności zaległych z lat dawniejszych 182.558 zł. 76 ct., na poczet należności bieżącej 669.247 zł. 31 ct., razem 851.806 zł. 7 ct., przeto przyniósł więcej niż preliminowano o 48.443 zł. 7 ct. — (Nawiasowo nadmieniam, że w roku poprzednim 1881 dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 45 ct.

od każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich, przyniósł tytułem należności bieżącej za 1881 rok 662.774 zł., a tytułem należności zaległych z lat ubiegłych 171.048 zł. razem 853.822 zł.).

Powodem większego dochodu rzeczywistego w 1882 z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyskiego, niż był preliminowany na ów rok, nie jest i być nie może przytoczony w zamknięciu rachunków ten fakt, iż fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyski zwrócił w 1882 r. funduszowi zachodnio-galicyskiemu należną mu część dodatków indemnizacyjnych zapłaconych w 1881 r. przez dyrekcje dróg żelaznych, „północnej“ i „Karola Ludwika“ a zarachowanych w 1881 r. w całości na rzecz funduszu wschodnio-galicyskiego; fakt ten nie uzasadnia przewyżki dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego nad preliminowany, albowiem natomiast nie oddano w 1882 r. znów funduszowi zachodnio-galicyskiemu należnej mu części dodatków indemnizacyjnych, zapłaconych przez dyrekcje wspomniane za r. 1882, jak to w innym miejscu wykazuje to samo zamknięcie rachunków. Istotnym powodem większego, niż preliminowano, dochodu rzeczywistego w 1882 r. z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu zachodnio-galicyskiego było to, że w 1882 r. ściągnięto więcej zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych, niżli zaległo należności bieżącej tegoż dodatku za r. 1882; albowiem ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego z lat dawniejszych w zachodniej części Galicji wynosił z końcem 1881 r. 364.791 zł. 60 ct. a. w., zaś z końcem 1882 r. wynosił tylko 292.709 zł. 41 ct., przeto w ciągu 1882 r. zmniejszył się ogół zaległej należności dodatku indemnizacyjnego w zachodniej części Galicji o 72.082 zł. 19 ct.

Jednak nadmienić tu winniśmy, że to ściągnięcie w 1882. r. na dochód funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego więcej należności dodatku indemnizacyjnego zaległej z lat dawniejszych, niż zaległo w tymże roku bieżącej należności tegoż dodatku, nie ma wpływu na ogół dochodu rzeczywistego z dodatku indemnizacyjnego w 1882. r. wszystkich trzech funduszy; albowiem wykazaliśmy już wyżej rozstrząsając zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego, że znów na dochód tegoż funduszu ściągnięto w 1882. roku należności dodatku indemnizacyjnego zaległej z lat dawniejszych mniej o 113.654 zł. niż zaległo w tymże roku bieżącej należności tegoż dodatku.

Porównyując dalej pozycje rzeczywistych dochodów w r. 1882 funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyskiego z preliminowanym na ów rok, widzimy, iż dochód rzeczywisty był także większy od preliminowanego w 1. i 2. pozycjach I. tytułu dochodów, albowiem dochód „z wypłat na kapitał“ preliminowano w kwocie 1.841 zł. a przyniósł 4.091 zł. 12 ct., przeto więcej o 2.250 zł. 12 ct.; w pozycji 2. dochód z „wypłat na renty“ preliminowano 678 zł. — a przyniósł istotnie 1.353 zł. — Dalej w tytule III. dochodów „subwencja ze skarbu państwa“ preliminowano z subwencji tej dla funduszu zachodnio-galicyskiego tylko 1.125.036 zł., zaś przy rzeczywistym rozdziale ogólnej sumy subwencyjnej wynoszącej, jak wiadomo, 2.625.000 zł., wypadło dać dla funduszu zachodnio-galicyskiego 1.203.481 zł. dla pokrycia wszystkich jego wydatków. powiększając sumę 1.125.036 zł. z tejże subwencji budżetem wyznaczoną o 78.445 zł. 11 ct., jak to już przedstawiliśmy rozstrząsając zamknięcie rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyskiego.

Wreszcie dochód rzeczywisty był większy od preliminowanego w 2. i 3. pozycjach dochodów z „własnego majątku“, gdyż odsetki od umieszczonej na procent pozostałości z rachunków roku poprzedniego przyniosły 3.000 zł., a za wylosowane obligacje indemnizacyjne otrzymano 7.770 zł., zaś w obu tych pozycjach nie preliminowano żadnego dochodu, bo go nie przewidywano przy układaniu budżetu.

Natomiast dochody rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych w 1. pozycji „dochodów z własnego majątku“; albowiem dochód z odsetek od obligacji indemnizacyjnych będących własnością funduszu zachodnio-galicyskiego preliminowano na 23.896 zł. — nie było

zaś żadnego dochodu rzeczywistego w tej pozycji, gdyż kuponów od własnych obligacyj indemnizacyjnych na powyższą sumę, zapadłych w 1882 r., nie zrealizowano, ale je zniszczono, z powodu przedstawionego już powyżej przy rozstrząsaniu zamknięcia rachunków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Powtóre, w budżet dochodów funduszu zachodnio-galicyjskiego na r. 1882 wstawił Wysoki Sejm kwotę 93.430 zł., jako część zapasu kasowego pozostałego w sumie 106.000 zł., wyznaczoną dla pokrycia wydatków tegoż funduszu w r. 1882; lecz rzeczywiście cały zapas kasowy przeniesiono do majątku tego funduszu indemnizacyjnego, bo zdołano pokryć wszystkie wydatki bez użycia tej preliminowanej sumy.

Ogół *wydatków* funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego obliczono w budżecie na r. 1882 na 2,053.057 zł., zaś przedłożone przez Rząd zamknięcie rachunków wykazuje, że rzeczywiste wydatki tegoż funduszu w r. 1882 wynosiły ogółem 2,084.696 zł. 97 ct, przeto wydano rzeczywiście więcej niż preliminowano o 31.639 zł. 97 ct. Mianowicie: na spłatę za wylosowane obligacje indemnizacyjne preliminowano 892.500 zł.; wydano zaś rzeczywiście 143.570 zł. na spłatę obligacyj wylosowanych w latach poprzednich a przedłożonych do wypłaty w r. 1882, zaś 779.341 zł. 50 ct. na spłatę obligacyj wylosowanych w 1882 r. i w tymże roku przedłożonych do wypłaty, razem wydano rzeczywiście w r. 1882 na spłatę obligacyj 922.918 zł 50 ct., przeto wydano więcej niż preliminowano o 30.418 zł. 50 ct. Powtóre, na zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych, zwrot nadpłaconych rent i odsetek preliminowano 8.000 zł., wydano rzeczywiście 15.352 zł. 46 ct., więcej o 7.352 zł. 46. ct. niż preliminowano, głównie z powodu, iż zwrócono znaczną część nadpłaty dodatków indemnizacyjnych z lat poprzednich. Dalej zwrócono w r. 1882 funduszowi indemnizacyjnemu wschodnio-galicyjskiemu 17.641 zł. zaliczone w roku poprzednim, a na zwrot tej zaliczki nic nie preliminowano w budżecie na r. 1882, gdy go układano w r. 1880, albowiem zaliczkę dano dopiero w r. 1881. Na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu użyto 2.284 zł. 33 ct., a na ten wydatek nic nie preliminowano w budżecie, gdyż nie można było przewidzieć, czy po pokryciu wydatków bieżących pozostanie jaka kwota którą będzie można użyć na zakupno obligacyj.

Natomiast wydano mniej niż preliminowano: 1. na zarząd funduszem o 415 zł., — z powodu ciągłego zmniejszania się czynności w sprawach serwitutowych, wskutek czego zmniejszono adjutum praktykantom. Po 2. na rentę dla uprawnionych wyznaczono w budżecie 1,139.957 zł. zapłacono zaś rzeczywiście za kupony zapadłe w latach przeszłych a przedłożone do wypłaty w r. 1882. — 81.204 zł. 51 ct., za kupony zapadłe w r. 1882 i w tymże roku przedłożone do wypłaty, 1,029.055 zł. 81 ct., razem zapłacono za kupony 1,110.260 zł. 32 ct., przeto mniej niż preliminowano o 29.696 zł. 68 ct., a to z powodu, że nie wszystkie kupony zapadłe w r. 1882 przedłożono do wypłaty.

Jeżeli ogół rzeczywistych dochodów w r. 1882 wynoszący 2,084.696 zł. 97 ct., porównamy z ogółem rzeczywistych wydatków wynoszących tę samą sumę, widzimy, że istotnie nie było ani żadnego niedoboru ani pozostałości z rachunków, gdyż zwykłe dochodów użyto na zakupno obligacyj indemnizacyjnych.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 r. 680.303 zł. 78 ct., a gdy z końcem 1881 r. wynosił ten majątek 682.965 zł. 32 ct., przeto zmniejszył się o 2.661 zł. 54 ct. z powodu, że za mniejszą kwotę zakupiono obligacyj na własność funduszu, niż wynosiła gotówka za wylosowane własne obligacje użyta na pokrycie bieżących wydatków.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosiły z końcem 1882 roku 1,096.939 zł., a gdy z końcem 1881 roku ogół aktywów tego funduszu wynosił 1,130.885 zł. 89 ct., przeto aktywa zmniejszyły się o 33.946 zł. 89 ct., a to głównie z powodu, iż należność od kraju to jest zaległość dodatku indemnizacyjnego z końcem roku 1882 mniejszą była niż z końcem roku 1881, bo z końcem 1881 roku wynosiła 364.791 zł., a z końcem 1882 roku 292.709 zł.;

natomiast inne aktywa tego funduszu nieco wzrosły, jak okazuje stan aktywów przedstawiony w zamknięciu rachunków.

Passywa funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego były z końcem 1882 roku następujące: 1. należność powstała z wydatków na zarząd 357 zł. 33 ct.; 2. należność za obligacje wylosowane a dotychczas nie przedstawione do wypłaty 263.182 zł. 50 ct.; 3. kapitały zlikwidowane a jeszcze nie asygnowane 1.324 zł. 84 ct.; 4. odsetki od obligacji indemnizacyjnych, to jest kupony zapadłe po koniec 1882 roku a nie przedłożone jeszcze do owego czasu do wypłaty 373.146 zł. 44 ct.; 5. renty zlikwidowane a nie asygnowane 857 zł. 73 ct.; 6. nadpłata dodatków indemnizacyjnych przez opodatkowanych, którą zwrócić trzeba 22.394 zł. 68 ct.; 7. nadpłata rent i kapitałów 341 zł.; 8. depozyta obce 128 zł.; 9. i główne passywum, należność za obligacje indemnizacyjne już wystawione a pozostające jeszcze do losowania i spłaty od początku 1883 do 1898 roku włącznie 21,908.070 zł. Przeto ogół passywów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego wynosił z końcem 1882 roku *22,570.404 zł. 31 ct.* Gdy zaś ogół passywów tegoż funduszu indemnizacyjnego wynosił z końcem 1881 roku 23,460.638 zł. 63 ct., przeto passywa tego funduszu zmniejszyły się w ciągu 1882 roku o 890.234 zł. 32 ct.

W poczet passywów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego nie wpisa-
liśmy zamieszczonej w rządowym zamknięciu rachunków sumy 31,537.411 zł. 84 ct. (z końcem 1881 roku suma ta wynosiła 30,333.930 zł.) powstałej z subwencji wypłacanych corocznie przez Skarb państwa funduszowi zachodnio-galicyjskiemu od 1858 roku, i z zaliczek dawanych przez tenże Skarb przed 1858 rokiem, albowiem Wysoki Sejm nie uznał i nie uznaje nieuzasadnionej i niesłusznej pretensyi do zwrotu tych subwencji i zaliczek.

Przechodzimy do sprawozdania z zamknięcia rachunków wydatków i dochodów *funduszu indemnizacyjnego krakowskiego* niepobierającego żadnego uposażenia z Skarbu państwa.

Ogół *dochodów* tego funduszu w 1882 r. przewidziano w budżecie na ów rok na 187.569 zł., zaś przedłożone zamknięcie rachunków wykazuje, iż rzeczywiste dochody w r. 1882 wynosiły ogółem 202,528 zł. 62 ct., przeto były większe od preliminowanych o 14.959 zł. 62 ct., jeżeli wliczymy w poczet dochodów pozostałość z rachunków z końcem r. 1881 wynoszącą 17.660 zł. 30 ct. przekazaną w części na dochód r. 1882. Porównawszy szczegółowe pozycje dochodów rzeczywistych z preliminowanymi, okazuje się, że dochody rzeczywiste były większe od preliminowanych w następujących rubrykach: Po 1sze dochód z dodatku indemnizacyjnego ustanowionego na 1882 r. w wysokości 20 centów od każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych preliminowano na 166.442 zł.; przyniósł zaś rzeczywiście tytułem zaległej należności za lata ubiegłe 41.448 zł. 15 ct., zaś tytułem należności bieżącej za 1882 r. 136.676 zł. 2 ct., razem przyniósł 178.124 zł. 18 ct., przeto więcej niż preliminowano o 11.682 zł. 18. ct. (Nawiasowo tu przypomnimy, że w roku poprzednim 1881 dodatek indemnizacyjny pobierany w wysokości 30 centów od każdego złotego ordynaryum podatków bezpośrednich przyniósł na poczet należności bieżącej tylko 90.373 zł., zaś na poczet należności zaległej z lat dawniejszych 37.082 zł. razem 127.455 zł.).

Powodem, iż dodatek indemnizacyjny przyniósł w 1882 r. większy dochód rzeczywisty niż preliminowano, było to, że przy preliminowaniu tego dochodu z dodatku indemnizacyjnego na r. 1882 obrachowano za nisko podstawę do wymiaru tego dodatku, to jest obliczono dochód z podatków państwowych bezpośrednich na niższą sumę od tej, którą istotnie pobrano w podatkach w r. 1882. Albowiem nie można uzasadniać tej przewyżki rzeczywistego dochodu z dodatku

indemnizacyjnego na dochód preliminowany ani tym faktem, że w r. 1882 ściągnięto, jak zwykle, znaczną część należności dodatku zaległej z lat dawniejszych, gdyż z drugiej strony zaległa znów w r. 1882 znaczniejsza jeszcze kwota bieżącej należności dodatku indemnizacyjnego od tej jaką uczyniła ściągnięta część zaległości z lat dawniejszych, gdyż ogół zaległości dodatku indemnizacyjnego w Krakowskiem wynosił z końcem 1881 r. 88.041 zł. 69 ct.; zaś z końcem 1882 r. 95.402 zł. 50 ct. Nie jest także i być nie może powodem większego dochodu rzeczywistego 1882 z dodatku indemnizacyjnego dla funduszu krakowskiego, niż był preliminowany na ów rok, fakt przytoczony jako uzasadnienie w zamknięciu rachunków, to jest zwrot przez fundusz indemnizacyjny wschodnio-galicyjski funduszowi krakowskiemu należnej mu części dodatków indemnizacyjnych z r. 1881, gdyż natomiast nie oddano znów w 1882 r. funduszowi indemnizacyjnemu krakowskiemu części należnej mu dodatków indemnizacyjnych zapłaconych przez dyrekcje dróg żelaznych za 1882, a część ta należna za r. 1882 była większa od części należnej w r. 1881, albowiem była po raz pierwszy wymierzana od całej należności podatku dochodowego i zarobkowego płaconych przez wspomniane dyrekcje dróg żelaznych.

Po 2gie dochód rzeczywisty był większy od preliminowanego w tytule za wylosowane obligacye własne, gdyż przyniósł istotnie 1.365 zł., a na ten dochód przypadkowy nic nie preliminowano. Po 3cie dochód ze zwrotu za brakujące kupony przy obligacyach indemnizacyjnych przedłożonych do wypłaty preliminowano 1.000 zł., przyniósł zaś istotnie 1.383 zł. 21 ct. Pomniejsze różnice pomijamy.

Ogół *wydatków* funduszu indemnizacyjnego krakowskiego obrachowano w budżecie na 1882 r. na taką samą sumę 187.569 zł. w jakiej preliminowano dochody, zaś z zamknięcia rachunków widzimy, że ogół rzeczywistych wydatków wynosił 190.300 zł. 29 ct.; przeto więcej o 2.727 zł. 62 ct. — Z porównania szczegółowych pozycji wydatków rzeczywistych w 1882 r. z preliminowanymi na tenże rok okazuje się: że wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych: Po 1sze na spłatę wylosowanych obligacyj indemnizacyjnych, gdyż preliminowano na ten wydatek 91.350 zł.; wydano rzeczywiście 93.775 zł. 50 ct., więcej o 2.425 zł. 50 ct. Po 2gie na zakupno obligacyj indemnizacyjnych na własność funduszu, wydano 1.868 zł. 51 ct.; a na ten wydatek nic nie preliminowano, bo nie przewidywano, czy będzie można przewyżkę dochodów nad wydatki użyć na to zakupno. Po 3cie na zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych preliminowano 400 zł., wydano 3.137 zł. 97 ct. Natomiast wydatki rzeczywiste były mniejsze od preliminowanych: Po 1sze na zarząd funduszem indemnizacyjnym krakowskim preliminowano 900 zł., wydano 821 zł. 50 ct.; po 2gie na spłatę kuponów zapadłych w latach ubiegłych i w r. 1882. a w tym roku przedstawionych do wypłaty preliminowano 94.919 zł., wydano rzeczywiście 90.640 zł. 12 ct., mniej o 4.278 zł. 88 ct.

Porównawszy ogół rzeczywistych dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1882 r. wynoszący 202.528 zł. 62 ct. z ogółem rzeczywistych wydatków w tymże roku, wynoszących 190.300 zł. 29 ct., okazuje się przewyżka dochodów nad wydatki, czyli pozostałość z rachunków z końcem 1882 r. w kwocie 12.228 zł. 33 ct.; gdy zaś cała pozostałość z rachunków z końcem r. 1881. w kwocie 17.660 zł. 30 ct., zamieszczona była w dochodach funduszu, przeto istotnie pozostałość z rachunków tego funduszu zmniejszyła się o 5.431 zł. 96 ct., jak to już wspomnieliśmy na początku tego sprawozdania.

Majątek własny funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosił z końcem 1882 r. 62.714 zł. 64 ct.; gdy zaś z końcem 1881 r. majątek ten wynosił 100.688 zł. 37 ct., przeto zmniejszył się o 37.973 zł. 73 ct. Zmniejszył się zaś ten majątek głównie z powodu, że fundusz indemnizacyjny krakowski zniszczył część obligacyj indemnizacyjnych krakowskich, będących jego własnością, za sumę 40.500 zł. m. k. czyli 42.525 zł. w. a. Dodamy tutaj, że fundusz indemnizacyjny krakowski umorzył i zniszczył własnych obligacyj do końca 1882 r. za sumę 623.868 zł.

Aktywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosiły z końcem 1882 r. 176.572 zł. 21 ct., gdy zaś z końcem 1881 r. ogół aktywów tegoż funduszu obliczony był na sumę 211.535 zł., przeto zmniejszył się o 34.962 zł. 79 ct., a to głównie z powodu, że w poczet aktywów wchodzący majątek funduszu zmniejszył się znacznie.

Passywa funduszu indemnizacyjnego krakowskiego były z końcem 1882 r. następujące: 1. należność powstała z wydatków na zarząd 6 zł. 51 ct.; 2. należność za obligacje wylosowane ale dotychczas nie przedłożone do wypłaty 58.233 zł.; 3. odsetki od obligacyj indemnizacyjnych, to jest kupony zapadłe po koniec 1882 r. a dotychczas nie przedłożone do wypłaty 131.000 zł.; 4. zwrot nadpłaconych dodatków indemnizacyjnych i innych nadpłat 1.113 zł. 78 ct.; 5. i główne passywum, należność za obligacje indemnizacyjne pozostałe jeszcze do losowania i spłacenia od początku 1883. do końca 1898 r. 1,728.016 zł. 50 ct.; ogół więc passywów wynosi 1,921.922 zł. 62 ct.; ponieważ zaś z końcem 1881 r. ogół passywów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego wynosił 2,054.337 zł. 19 ct., przeto zmniejszył się o 132.414 zł. 57 ct.

Zdaliśmy więc Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę z zamknięcia rachunków za r. 1882. wszystkich trzech funduszy indemnizacyjnych, administrowanych dotychczas przez c. k. rząd i z ich terażniejszego stanu. Jednak zważywszy, że Wysoki Sejm nie załatwiał i nie załatwia stanowczo zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych z powodu, iż te zamknięcia rachunków przedkładane są Sejmowi od 1871 r., poprzednie zaś zamknięcia rachunków nie były Wysokiej Izbie przedłożone a tem mniej przez nią załatwione, przeto rachunki teraz przedstawiane nie mogą być ani należycie zbadane ani stanowczo załatwione;

zważywszy powtórę, że Wysoki Sejm nie zapuszczał się dotychczas w stanowcze rozpoznanie rachunków i ich załatwienie z tego także powodu, iż skarb państwa rości sobie z tych rachunków pretensye do kraju, których Sejm nigdy nie uznał i uznać nie może, — pozostaje komisya budżetowa na témże samem stanowisku w obec zamknięcia rachunków za rok 1882. i wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wstrzymuje się od stanowczego załatwienia przedłożonego mu zamknięcia rachunków funduszy indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i W. Ks. Krakowskiego, a przyjmuje tylko je do wiadomości z zastrzeżeniami uchwalonemi na poprzednich sesjach sejmowych.

We Lwowie 7. Października 1883 roku.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Aleg. 103.

Wniosek.

Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem
raczy uchwalić następującą

R e z o l u c y e

„Wzywa się Wys. c. k. Rząd, aby przy zamierzonej zmianie dotychczasowego opodatkowania przemysłu gorzelnianego zechciał:

1) Zarządzić by dzisiejszy system pobierania podatku od objętości naczyń fermentacyjnych był nadal utrzymanym jako najmniej jeszcze uciążliwy pod względem kontroli dla stron i organów nadzorujących, i pod żadnym warunkiem nie dopuścić zaprowadzenia znanych już ze swej szkodliwości dla stron i c. k. Władz finansowych przyrządów zegarowych do oznaczenia ilości uzyskanego alkoholu.

2) By w razie zaprowadzenia dla gorzelní fabrycznych podatku od produktu z zastosowaniem przyrządów zegarowych, każda gorzelnia była uważaną za rolniczą, która przerabia własne ziemio-płody, oraz posiada odpowiedni obszar gospodarstwa, i by dla gorzelní rolniczych zatrzymany był odpowiedni opust podatkowy.

Stanisław Polanowski.

wnioskodawca.

Mieczysław Dunin Borkowski, St. Jędrzejowicz, Jan Tarnowski, Gross, Czajkowski, L. Wodzicki, Edw. Jędrzejowicz, Alfred Potocki, A. Jaworski, Żurowski, Słonecki, Golejewski, St. Tarnowski, Grocholski, G. Romer, M. Wolański, Artur Potocki, K. Badeni, H. Wodzicki, J. Mochnacki, Łukasiewicz, Koziębrodzki, Weissman, Starowiejski, W. Badeni, Podlewski, Torosiewicz, Seweryn Henzel, Abrahamowicz, Russocki, Korytowski, Gnoiński, Wasilewski, Onyszkiewicz, Scipio.

Aleg. 104.

Sprawozdanie

Komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o wniosku posła Wierzbickiego dotyczącego projektu ustawy o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i urzędzeniu nauki uzupełniającej w kierunku przemysłowym.

Wysoki Sejmie!

Pomiędzy wszystkimi sprawami które podniesienie oświaty mają na celu, będzie niezawodnie jednym z najtrudniejszych zadań odpowiedzieć na pytanie, jak urządzić należy szkoły których zadaniem ma być *wykształcenie pod względem przemysłowym*.

Trudności jakie się nasuwają szukać należy przedewszystkiem w tej okoliczności, że sprawa ta nie może być omawiana jedynie ze strony czysto pedagogicznej, ale należy traktować ją tak ze stanowiska interesów socyalnych jak i potrzeb przemysłowych krajowi właściwych — czyli innymi słowy, należy stworzyć takie instytucje, któreby przyczynić się mogły do podniesienia licznego stanu rękodzielników i przemysłowców, a równocześnie odpowiadały potrzebom wykształcenia młodzieży rzemieślniczej.

Jakkolwiek szkoły same przez się, nie będą wstanie podnieść przemysł nasz z upadku, nie będą zdolne wygoić rany które czas i nieszczęśliwe okoliczności zadały — to jednak nikt zaprzeczyć nie potrafi a liczne przykłady w innych krajach pouczają — że właśnie szkoły stosownie do właściwości kraju i potrzeb przemysłu urządzone, najbardziej do podniesienia biegłości w technice rękodzielniczej przyczynić się mogą. — Od czasu zniesienia cechów i zaprowadzenia wolności w sposobie wykonywania rzemiosł w kraju naszym w ogóle — a w szczególności wobec Wysokiego Sejmu staje dziś *po raz pierwszy* doniosłe pytanie: *jak należy kształcić ten liczny zastęp ludności, który się poświęca zawodowi rękodzielniczemu, jak należy wychowywać młodego rzemieślnika ażeby*

nabył dostatecznych i odpowiednich wiadomości w obranym rzemiośle, które mu w przyszłości być zapewnić powinno.

Zadanie to niezawodnie trudne, w obec wypadków w kraju naszym bardzo niestety licznych, że syn rzemieślnika wstydi się poświęcać rzemiosłu które ojciec jego wykonywał, a ojcowie w złe zrozumianym interesie własnym i kraju, wytężają wszystkie siły, aby synów wykształcić na coś wyższego jak do rzemiosła, mniemając, że być rzemieślnikiem — to poniża i upokarza.

Rzemieślnik zaś ukończywszy szkoły dzisiejsze w których podług zdania obecnie utartego przygotowują do stanu rękodzielniczego (jak niższe szkoły realne, niższe gimnazjum lub szkoły wydziałowe) — uczył się wprawdzie dużo, — może być nawet ogólnie wykształconym, — w kierunku techniczno-przemysłowym nie mógł nabyć dostarczających, a nawet koniecznych wiadomości, potrzebnych do przyszłego zawodu swego.

Skutki są ostatecznie takie: że nasz rzemieślnik wie często *bardzo dużo*, umie *bardzo mało*, mówi jak trzeba *dobrze*, robi *źle* — a następstwem tego są ogólnie znane skargi: że nasi rękodzielnicy nie umieją swego rzemiosła — że przemysł i rękodzieła w kraju naszym coraz bardziej chylą się ku zupełnemu upadkowi.

W tej sesji ma przystąpić Wysoki Sejm do uchwalenia ustawy o reorganizacji szkół ludowych i wydziałowych — uwzględniając ze wszęch stron w kraju podnoszące się głosy, że nauka w tych szkołach miała dotychczas *wykształcenie ogólne* jedynie na celu.

W ustawie tej będzie uwzględnioną zasada, że prócz ogólnego wykształcenia uczyć należy również i pewnych *ćwiczeń mechanicznych*, pewnej *biegłości w kierunku rękodzielniczym*, aby przysposobić zawczasu młode pokolenie do życia praktycznego. — Organizacja szkół przemysłowych jest tylko dalszym rozwinięciem tej myśli w pewnym wybitnym kierunku z wyraźnie wytkniętym celem

Ażeby szkoły przemysłowe odpowiadały zadaniu, powinny być również jak i szkoły ludowe urządzone na podstawie znajomości stosunków naszych, na podstawie dokładnej znajomości kraju naszego z uwzględnieniem właściwości, zależnych od nowych zwyczajów i obyczajów naszego społeczeństwa.

Szkoły przemysłowe, które c. k. Rząd w kraju naszym dotychczas wywołał w życie, nie odpowiadały zupełnie naszym potrzebom. Urządzono je bez znajomości stosunków, bez znajomości potrzeb naszych, kierownicy często byli nawet tacy, że szkoły pod ich zarządem zostające, nietylko że nie przyniosły korzyści krajowi, ale oddziaływały nawet w pewnym kierunku szkodliwie, budząc nieufność do tych zakładów u miejscowej ludności tak, że ta w końcu niechęcia wierzyć, iżby przy pomocy szkoły przemysłowej można wpłynąć na uszlachetnienie i podniesienie miejscowego przemysłu.

Jeżeli się dalej zważy i tę okoliczność, że szkół przemysłowo-fachowych przez c. k. Rząd w kraju naszym urządzonych jest dotychczas tylko trzy — to musi się przyjść do przeświadczenia, że szkoły te ani co do jakości, ani co do ilości nieodpowiadają naszym potrzebom.

Pozostało więc trudne zadanie Wydziałowi krajowemu, starać się o ile możności paraliżować to złe, które przez niezrozumienie rzeczy, przez nieznaną znajomość stosunków naszych — niechęć, a może nawet i złą wolę powstało. Wydział krajowy pomimo nieuregulowanych stosunków pod względem szkolnictwa przemysłowego wywołał w ostatnich latach kilka szkół fachowych połączonych z warsztatami — i wszystkie te szkoły rozwijają się bardzo pomyślnie. Objaw ten przypisać należy tej okoliczności, że plany i urządzenia tych szkół odpowiadały miejscowym warunkom, że zastosowano je do potrzeb i wymagań naszych; że nauczycieli sami umieli się zastosować do danych warunków.

Doświadczenie nabyte już w tych kilku przez Wydział krajowy wywołanych w życie szkołach przemysłowych daje wyraźną wskazówkę, że szkoły przemysłowe podług pewnej z góry oznaczonej

modły urządzone być nie mogą. Zupełnie inaczej uczyć należy wtedy, jeżeli uczeń ma pewien zasób wiedzy w kierunku rękodzielniczym, inaczej zaś tam, gdzie, jak u nas, w skutek zbiegu nieszczęśliwych okoliczności uczyć trzeba od samych najpierwszych początków, gdzie prócz tego walczyć trzeba z niewiarą, z obojętnością, a często nawet i z niechęcią. My potrzebujemy przede wszystkim kształcić robotników, mając dobrych robotników, możemy dopiero przystąpić do kształcenia pracowników myślących i inteligentnych, w ostatnim rządzie dopiero przystąpić będzie trzeba do kształcenia i wychowania umiejętnych rzemieślników i przemysłowców.

Szkoły wyższe przemysłowe nie mają u nas obecnie jeszcze racji bytu, bo niemamy jeszcze fabryk, nie mamy wielkich zakładów przemysłowych, ażeby młodzież skończywszy wyższe szkoły przemysłowe znalazła tam odpowiednie zajęcie i pomieszczenie, nie mamy również wielkich przemysłowców, którzyby pragnęli kształcić swe dzieci w tym kierunku, aby one kiedyś objąć i kierować mogły zakład, który obecnie ojciec posiada.

Nasz zakres działania na polu nauki przemysłowej jest jeszcze w tej chwili bardzo skromny, my potrzebujemy kształcić przede wszystkim dobrego rzemieślnika.

Ażeby go wykształcić musimy sami uczyć, obcy tego nie potrafi — przy nauce tej jest koniecznem, ażeby nauczyciel władał biegle językiem ucznia, ażeby potrafił wytłumaczyć uczniowi jasno i zrozumiale każdą czynność potrzebną przy wykonaniu rzemiosła, przytem niezbędnem jest — to pewne ciepło, które daje przywiązanie do kraju — aby nauczyciel z całym poświęceniem i miłością oddał się swemu zawodowi. Od obcego takiego przejęcia się rzeczą, takiego poświęcenia ani wymagać, ani spodziewać się nie można. Jeżeli więc szkoły przemysłowe w kraju naszym przynieść mają krajowi korzyść — jeżeli rzeczywiście przyczynić się mają do podniesienia przemysłu i rękodzieł naszych, to nastąpi to jedynie wtedy, jeżeli kierowane będą przez swoich, jeżeli swoi udzielać będą naukę.

Wszystkie szkoły fachowe wywołane w życie przez Wydział krajowy nie mają tak co do ich dalszego bytu, jak również co do ich rozwoju stałej podstawy — niema bowiem ustawy krajowej, któraby stosunek tych szkół do kraju, do gmin w których się znajdują, do korporacji rękodzielniczych i przemysłowych — wreszcie do izb handlowych ustanawiała, niema ustawy co do planu nauk, niema wreszcie, a ta okoliczność jest nadzwyczaj ważną, unormowanego stosunku, jaki w danym razie ma zająć c. k. Rząd w obec tych dla kraju tak ważnych instytucji. Unormowanie stosunku tego jest tem ważniejsze, że niewłaściwa ingerencya z tej strony mogła by być wielce szkodliwą dla rozwoju tych szkół, a temsamem wstrzymać zbawienny wpływ, jaki te szkoły na rozwój przemysłu krajowego wywrzeć by mogły.

Z tych wszystkich przytoczonych powodów *Komisya dla spraw gospodarstwa krajowego wypowiada przekonanie, że okazuje się konieczna potrzeba uregulowania stosunków szkolnictwa dla spraw przemysłowych w tym duchu, ażeby takowe przeszło w ręce Wydziału krajowego — albo organu przez Wysoki Sejm lub Wydział krajowy do tego powołanego.*

Prócz szkół fachowo przemysłowych potrzebne są jeszcze w kraju naszym szkoły wieczorne z nauką uzupełniającą w kierunku przemysłowym dla tej młodzieży rzemieślniczej, która pracuje w warsztatach i w skutek zbiegu różnych okoliczności — albo zupełnie dotychczas nie pobierała nauki — albo też zaledwie ukończyła szkołę ludową i nie miała możności nabyć najpotrzebniejszych wiadomości, koniecznych dla postępowego rzemieślnika lub przemysłowca.

Szkoły takie, których mamy większą ilość w kraju, powstały staraniem i zapobiegliwością Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie lub oddziałów tegoż w miastach w kraju naszym, subwencyonowane są częściowo przez Wysoki Sejm, a przynoszą młodym rzemieślnikom nadzwyczajne korzyści. — Spostrzegać się daje w szkołach tych ten charakterystyczny objaw, że uczniowie uczęszczając do szkoły wieczornej rocznie tylko przez 8 do 9 miesięcy, i ucząc się tygodniowo 6 do 8

godzin, chociaż wstępują do szkoły w znacznej części bez najmniejszego przygotowania, nieumiejąc ani czytać ani pisać, opuszczają szkołę z zapasem wiedzy w pewnych kierunkach daleko większym, niż po ukończeniu czwartej klasy szkoły ludowej, a prócz tego nabywają często znacznej biegłości w rysunkach tak odręcznych jak i geometrycznych, jakoteż i wiadomości związanych z dziedziną budownictwa, mechaniki, rachunków kupieckich, rachunkowości geografii i nauk przyrodniczych. — Szkoły więc te przynoszą krajowi tę wielką korzyść, że pewne znaczne grono młodzieży rzemieślniczej, które wstępuje do rzemiosła nie umiejąc ani czytać ani pisać, uczęszczając na naukę do tych szkół nietylko niezaniebduje nauki rzemiosła zawodowego, ale nabywa przynajmniej tyle wiadomości przygotowawczych, że przy dalszej pracy ma możność wykształcić się na inteligentnych, dobrych i krajowi użytecznych rzemieślników.

Stosunek tych szkół do kraju, gminy i korporacji rzemieślniczych jest również nieuregulowany, szkoły niemają zapewnionego stałego bytu — a plan nauk nieokreślony, i w każdej szkole prawie inny, Komisya dla spraw gospodarstwa krajowego jest również i co do tych szkół zdania — że należy koniecznie ich stosunek uporządkować a w tym samym duchu, *ażeby Wydział krajowy miał stanowczy wpływ na kierunek i plan nauki, jak również na rozkład funduszy potrzebnych do zapewnienia stałego bytu i powodzeniu tym szkołom.*

Komisya badając sprawę nauki przemysłowej w kraju naszym zwróciła swą uwagę jeszcze na jedną nadzwyczaj ważną okoliczność. — Szkoły przemysłowe powołane są nietylko do podniesienia rękodziel i przemysłu większego — wpływać one winne również na rozwój i podniesienie przemysłu domowego i drobnego.

Tu zachodzi jeszcze i ta ważna okoliczność, że przemysł domowy w kraju naszym ma tak wyborną cechę, przechowało się w nim pod względem ornamentyki tyle często czysto narodowych lub pod względem rozwoju cywilizacyjnego ludności kraju naszego charakterystycznych znamion — że należy i powinno się dokładać wszelkich starań, ażeby ten przemysł domowy, czysto ludowy, zachować od zakażenia — od wpływów zewnętrznych — i przechować jako nadzwyczaj cenny zabytek, jako podstawę na której nasz przemysł rodzinny rozwinąć i odrodzić się powinien.

Pod wpływem wyrobów fabrycznych, bez artystycznej wartości, pod zimnym powiewem wszystko co odrębne niszczącego kosmopolityzmu, pod wpływem mody, która uczy, że co nowe to ładne, wreszcie w skutek niezrozumienia wielkiej wartości tych ważnych zabytków rodzimej sztuki w rzemiośle i braku przywiązania do tego co swoje — zwolna niknie ten charakterystyczny przemysł domowy — i zginie niezawodnie wkrótce zupełnie, jeżeli niedołożymy starań, ażeby zachować go od zagłady.

Te cenne zabytki sztuki narodowej w przemyśle zachować się dadzą jedynie przy pomocy instytucyi, któraby stała na straży tych pamiątek — i zachowała je od zagłady, któraby wywierała stanowczy wpływ na kierunek artystyczny w szkołach przemysłowych w całym kraju, — i pod której opiekuńczym okiem rozwijał się przemysł nasz artystyczny na gruncie swojskim na motywach rodzinnej ornamentyki.

Instytucją taką może być tylko *muzeum przemysłowe krajowe, połączone ze szkołami artystycznego przemysłu* ze wszystkich gałęzi rękodziel. W szkołach takich pod kierownictwem muzeum, wykształceni młodzi rzemieślnicy rozchodząc się po kraju — nieśliby ziarno odrodzenia artystycznego — zdrowe, iędrne i czyste jak te motywa ornamentyki ludu naszego, które pomimo tak niesprzyjających okoliczności nieskażone aż dotychczas się przechowały.

Komisya dla spraw gospodarstwa krajowego jest zatem zdania, że należy dążyć do utworzenia muzeum przemysłowego krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby dołożył wszelkich starań. iżby według uchwały sejmowej z dnia 16. Października 1882 r. urządzić się mająca komisya krajowa, dla spraw przemysłu domowego i rękodzielniczego, wraz ze statutem tej komisyi, uzyskała przyzwolenie Wysokiego c. k. Rządu i weszła w życie;

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wspólnie z Kuratoryą dla przemysłu domowego i drobnego wypracował, i na najbliższej sesji przedłożył Sejmowi projekt dla ustawy krajowej o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i urządzeniu nauki uzupełniającej w kierunku przemysłowym, z zastrzeżeniem dla Wydziału krajowego lub ustanowionego przezeń organu, stanowczego wpływu na kierunek i urządzenie tych szkół. —

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wspólnie z Kuratoryą dla przemysłu domowego i drobnego, wypracował plan organizacyjny dla *Muzeum przemysłowego krajowego* oraz wskazał sposób, w jaki potrzebne umieszczenie urządzone lub postawione być może“.

Lwów dnia 9. Października 1883.

Przewodniczący:

A. S a p i e h a.

Sprawozdawca:

W i e r z b i c k i.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o potrzebie uchwalenia kredytu dodatkowego
na pokrycie niedoboru z roku 1882.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony na rok 1882 budżet wydatków i dochodów funduszu krajowego: obejmował w dziale wydatków wraz z kredytami dodatkowymi ogólną kwotę 3,031.399 zł., zaś w dziale dochodów kwotę 3,134.030 zł., budżetowa zaś nadwyżka dochodów wynosiła 102.631 zł.

Zamknięcie rachunków za rok 1882 jeszcze nie jest tak skompletowane, aby mogło służyć Wys. Sejmowi za podstawę do udzielenia absolutoryum. Znane jednak już są wyniki najważniejszych działów budżetowych i na podstawie tego można już teraz osądzić wynik ogólny całorocznych obrotów w funduszu krajowym. W niektórych rubrykach mogą jeszcze mieć miejsce pewne mniejszej wagi rektyfikacje i uzupełnienia, takowe jednak znacznego wpływu na ostateczny ogólny rezultat mieć nie mogą. Przedłożone przez Wydział krajowy zestawienie rachunków wykazuje, że wydatki funduszu krajowego, preliminowane na 3,031.399 zł., wynosiły rzeczywiście 3,106.737 zł., przekroczyły więc preliminowaną kwotę o 75.338 zł. Dochody zaś preliminowano na 3,134.030 zł., wyniosły rzeczywiście tylko 3,009.774 zł., były więc mniejsze od preliminowanych o 124.256 zł. W porównaniu więc z preliminarzem okazuje się wynik niekorzystny w kwocie 199.594 zł., a ponieważ budżet uchwalony na rok 1882 wykazywał nadwyżkę dochodów w kwocie 102.631 zł., przeto niedobór rzeczywisty wynosi 96.963 zł. zgodnie z kwotą wynikającą z porównania rzeczywistych wydatków 3,106.737 zł. z rzeczywistymi dochodami w kwocie 3,009.774 zł.

Nie wchodząc na teraz w szczegółowe badanie przyczyn i powodów, dla których wszystkie prawie rubryki wydatków i dochodów wykazują mniej lub więcej znaczne zboczenia od kwot preliminowanych, już dlatego, że nie ma jeszcze potrzebnych do tego szczegółowych rachunków i wykazów, Komisya budżetowa wyrażając życzenie, aby na przyszłość, ile razy Sejm zbierze się na sesję w jesieni, mogły mu być przedkładane zamknięcia rachunkowe za rok ubiegły, ogranicza się na teraz do wyliczenia tych rubryk, które wykazują znaczniejsze zboczenia od preliminowanych kwot.

Rubryka III. wydatków „koszta leczenia“ wykazuje przekroczenie o 119.188 zł. Przekroczenie to spowodowane zmianą w sposobie ksiązkowania zwrotu kosztów leczenia szpitalowi lwowskiemu i zakładowi kulparkowskiemu ma zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu dotacyi dla tych zakładów, uwidocznionem w rubr. XI. wydatków, jak również w nadwyżkach dochodów od zakładów dotowanych, uwidocznionych w rubr. IV. dochodów. Rubryka VII. „wydatki na cele oświaty“

wykazuje przekroczenie w kwocie 13.941 zł. Rubr. VIII. „utrzymanie pomników historycznych“ o 18.678 zł. z powodu wynagrodzenia za sporządzenie planów zamku na Wawelu. Rubryka XII. na „szupaństwo“ wydano więcej niż preliminowano o 13.115 zł. Rubryka XIV. na „odsetki od pożyczek“ wydano więcej o 24.886 zł., a Rubr. XVI. „rozmaite wydatki“ wykazuje przekroczenie w kwocie 52.885 zł., mające w znacznej części pokrycie w nadwyżce dochodów Rubr. XI. „rozmaite“ o 46.102 zł.

W dziale dochodów nie zrealizowano uchwalonych i preliminowanych na rok 1882 pożyczek na budowę pomieszczeń nauczycielskich w Czernichowie 12.000 zł. i na potrzeby szkół i folwarku w Dublanach 11 600 zł. Największe zboczenie od uchwalonej kwoty wykazuje Rubr. XII. „dochód z dodatku do podatków“. W tej rubryce bowiem preliminowano 2,787.750 zł., rzeczywisty zaś dochód wynosił tylko 2,579.762 zł., t. j. mniej o 207.988 zł. Wysoki Sejm uchwalając na r. 1882 dodatki do podatków stałych z dodatkiem $\frac{1}{3}$ części i z dodatkami nadzwyczajnymi po 27 centów, przyjął wysokość 1 centa tak obliczonego dodatku na 103.250 zł., w rzeczywistości zaś czynił 1 cent dodatku w roku 1882 tylko 95.547 zł. Wydział krajowy tłumaczy znaczne to zboczenie od preliminowanej kwoty tem, że „przyjęta przez Wys. Sejm za podstawę wymiaru dodatku krajowego wysokość podlegających temu dodatkowi podatków bezpośrednich, okazała się wygórowaną, a z tego powodu i sam wymiar dodatków niedostatecznym w stosunku do potrzeby“.

Jak już wyżej wzmiankowano, Komisya budżetowa nie mając szczegółowych wykazów i formalnego zamknięcia rachunków, nie może żadnych do tego czynić uwag, ale poprzestaje na przytoczeniu uzasadnienia Wydziału krajowego i zwraca się do uwagi zawartej w motywach przedłożenia Wydziału krajowego, z którego zdajemy sprawę.

Wydział krajowy twierdzi, że „zamknięcie rachunków za rok 1882 nie byłoby się skończyło niedoborem, gdyby mu na ten rok oddane zostały do dyspozycji pozostałości z rachunków za lata ubiegłe. Wynosiły one razem 164.020 zł. Z tej pozostałości jednak Wysoki Sejm zeszłoroczną uchwałą finansową przeznaczył 160.000 zł. na pokrycie wydatków budżetu na rok 1883“. Komisya budżetowa pozwala sobie zauważyć, że pozostałość z rachunków za rok 1881 w kwocie 164.020 zł. nie została przeznaczoną w całości na pokrycie wydatków z roku 1883. Z sumy bowiem 160.000 zł. kwota 140.000 zł. przeznaczoną została w budżecie na rok 1883 na dotację kasy. Rozporządzając zaś przy uchwalaniu budżetu na rok 1883 pozostałością z rachunków za rok 1881, Wysoki Sejm postąpił według powszechnie przyjętych reguł budżetowych, przyjmujących do budżetu na rok następny pozostałości z tego roku, za który zamknięcie rachunków jest już znane.

Wracając do wykazanego za rok 1882 niedoboru, Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym uznaje, że ujemny ten rezultat gospodarstwa budżetowego w r. 1882 wymaga wczesnego obmyślenia potrzebnych środków pokrycia, gdyż jak praktyka budżetowo-administracyjna z okresu 1877—1879 (nie jak Wydział krajowy utrzymuje z okresu 1877—1880, bowiem niedobór z roku 1880 miał specjalną swoją przyczynę i dostateczne pokrycie w zaległościach z pożyczek udzielonych w roku 1880 na zasiewy) wykazała, odraczanie stanowczych zarządzeń w wypadkach spostrzeżonego niedoboru bez realnej podstawy do oczekiwania korzystniejszego zwrotu w sytuacji finansowej, sprowadza później tylko tem większe trudności w uporządkowaniu budżetu.

Komisya budżetowa uważając pokrycie niedoboru kredytem dodatkowym za konieczność finansową, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na pokrycie niedoboru z roku 1882 wstawia się w budżet na rok 1884 jako kredyt dodatkowy kwotę 97.000 zł.

Lwów, dnia 12. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Goldman.

Aleg. 106.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przed-
mocie petycyi Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadzenia
PP. Benedyktynek w Przemyślu, o udzielenie pożyczki 8.000 zł.
na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. Września b. r. przekazał Wysoki Sejm Komisji budżetowej sprawozda-
nie Wydziału krajowego w przedmocie petycyi Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadze-
nia PP. Benedyktynek w Przemyślu, o udzielenie pożyczki 8.000 zł. na rozszerzenie budynku
szkolnego. Sprawozdanie to spowodowane było uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. Paździer-
nika 1882, mocą której petycyę przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktynek w Przemy-
ślu o udzielenie pożyczki, odstąpiono Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia
wniosków.

W wykonaniu tej uchwały przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie, w którym opierając
się na opinii Rady szkolnej krajowej, Zwierzchności gminnej m. Przemyśla i Wydziału Rady po-
wiatowej przemyskiej, oświadcza się za uwzględnieniem petycyi. Że zaś Zgromadzenie PP. Be-
nedyktynek tymczasem zmieniło swą petycyę o tyle, że zamiast 8.000 zł. żąda pożyczki 16.000 zł.,
że dalej Wydział krajowy powyższe opinie władz, do których się udawał, otrzymał zbyt późno,
aby był mógł kwestyę wysokości pożyczki dostatecznie zbadać — przeto wniósł, ażeby upowa-
żnić go do udzielenia Zgromadzeniu PP. Benedyktynek w Przemyślu pożyczki do wysokości, jaką
za stósowną uzna, wszakże najwyżej do 16.000 zł. i żeby na ten cel otworzyć mu w tej wyso-
kości dodatkowy kredyt na rok 1883.

Komisya budżetowa zdając Wysokiemu Sejmowi sprawę w tym przedmocie, nie może prze-
dewszystkiem zataić niemiłego zdziwienia, że kiedy Wydział krajowy jeszcze dnia 10. Listopada

1882 udał się do Rady szkolnej krajowej o opinię co do owej petycji, odpowiedź Rady szkolnej nadeszła dopiero dnia 24. Sierpnia b. r., że więc 9 miesięcy i pół czekać musiano na odpowiedź. Powodem tej zwłoki była — jak się Komisya z akt Wydziału krajowego przekonała — ta okoliczność, iż Rada szkolna krajowa wyczekiwać musiała tak długo opinii Rady szkolnej okręgowej. Jestto jeden dowód więcej, jak niesłychanie powolną jest manipulacya biur Rad szkolnych okręgowych.

Co do samej sprawy, Komisya budżetowa ze sprawozdania Wydziału krajowego nie wiele lepiej jest poinformowana, niż była przed rokiem, kiedy właśnie dla tego braku informacji wniosła o odesłanie tej sprawy do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy w sprawozdaniu swem przypomina, że Zgromadzenie PP. Benedyktynek w Przemyślu już w roku 1875 na rozszerzenie tej szkoły uzyskało od Wysokiego Sejmu pożyczkę w wysokości 8.000 zł., która jeszcze całkowicie nie jest spłaconą. Zapomniał zaś dodać, że była to już druga pożyczka — na ten sam bowiem cel udzielił Wysoki Sejm już w r. 1873 pożyczkę w wysokości także 8.000 zł. Z tej pierwszej pożyczki winno jest Zgromadzenie fundusowi krajowemu jeszcze 3.250 zł. — które będą całkowicie spłacone w roku 1888. Z drugiej, w sprawozdaniu Wydziału krajowego wspomnianej, a w roku 1876 zaciągniętej pożyczki, winno jest Zgromadzenie jeszcze 2.150 zł. i będzie ta pożyczka całkowicie spłacona w roku 1885. Obie pożyczki były bezprocentowe

Żądanie udzielenia obecnie trzeciej pożyczki w sumie 16.000 zł. popiera Zwierzchność gminy m. Przemyśla najsluszniejszym twierdzeniem, opartem na sprawozdaniu fachowej Komisji, iż obecne pomieszczenie szkoły w stosunku do większej ilości uczenia (856) jest tak niedostateczne, że nie odpowiada najzwyczajszym prawidłom higienicznego urządzenia szkół, i według zwykłej normy zaledwie na 78% liczby uczęszczających obecnie uczenie wystarczyć może. Komisya budżetowa nie może zatem zapoznać, iż rozszerzenie budynku tej szkoły jest potrzebnem. Mimo to jednak nie może Komisya Wysokiemu Sejmowi zalecać wniosku Wydziału krajowego do przyjęcia. Jeżeli bowiem udowodnioną jest potrzeba samego rozszerzenia budynku, to z drugiej strony żadnego nie dostarczono dowodu, iż zachodzi niezbędna potrzeba zasiłku z funduszu krajowego, i że Zgromadzenie PP. Benedyktynek nie mogłoby tego wydatku z innych źródeł pokryć. Według informacji, zasiągniętych przez Komisję budżetową w Radzie szkolnej krajowej, gmina miasta Przemyśla od r. 1875 przyczynia się do utrzymania szkół w Przemyślu kwotą 5.742 zł., a gdy orzeczeniem Rady szkolnej krajowej z 9. Grudnia 1877 l. 9.183 w porozumieniu z Wydziałem krajowym tę kwotę podwyższono, gmina zainiosa przeciw temu rekurs, który dotąd nie jest rozstrzygniętym przez Ministerstwo wyznań i oświaty. Jeżeli zważymy, że od tego czasu podatki opłacane w Przemyślu tak się podniosły, iż Rada szkolna krajowa oblicza obecnie dodatek, jaki na utrzymanie szkół w Przemyślu gmina opłacaćby musiała na 7.124 zł., to przyjdziemy do przekonania, iż środki miejscowe na utrzymanie szkół w Przemyślu bynajmniej jeszcze nie są wyczerpane, i że Zgromadzenie PP. Benedyktynek, które już z funduszu krajowego dwukrotnie uzyskało wyższą a bezprocentową pożyczkę, a z funduszu szkolnego krajowego pobiera corocznie stały zasiłek na tę szkołę w wysokości 1.440 zł., powinnyby, jeżeli własne jego środki nie wystarczają, udać się o pomoc do gminy, i pomoc tę uzyskać. Komisya budżetowa sądzi, iż zaciągnięcie pożyczki hipotecznej, do której spłaty gmina miasta Przemyśla przyczynićby się mogła, byłoby odpowiedniejszym aniżeli odwoływanie się po raz trzeci do ofiarności kraju, a to tembardziej, że szkoła ta zastępuje częściowo wydatek, który według ustawy szkolnej ciąży na gminie.

Gdy jednak Komisya w aktach Wydziału krajowego i w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu nie znalazła dostatecznego materiału do ocenienia wszystkich na tę sprawę wpływających okoliczności, przeto nie staje przed Wysoką Izbą z wnioskiem przejścia do porządku dziennego, lecz wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Sprawę pożyczki na rozszerzenie budynku dla szkoły PP. Benedyktynek w Przemyślu przekazuje się ponownie Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania, zwłaszcza zaś do przeprowadzenia rokowań z gminą miasta Przemyśla o przyczynienie się z jej strony do wydatku na ten cel.

O wyniku tego dochodzenia i tych rokowań Wydział krajowy zda sprawę na następnej sesyi sejmowej i poczyni odpowiednie wnioski.

Lwów dnia 13. Października 1883.

Przewodniczący:

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca:

R o m a n o w i c z.

Aleg. 107.

Sprawozdanie

komisyi drogowej w sprawie dalszej budowy drogi z Rozwadowa do Nadbrzezia.

Wysoki Sejmie !

Petycyę Wydziału Rady powiatowej, licznych gmin i obszarów dworskich powiatu Tarnobrzieskiego domagającą się przeprowadzenia dalszej budowy drogi krajowej z Rozwadowa do Nadbrzezia, w myśl ustawy z 9. Kwietnia 1875 roku. Uchwałą Wysokiego Sejmu z 5. października 1882 roku w przedmiocie budowy kolei żelaznej, mającej połączyć kolej Karola Ludwika z granicą Królestwa polskiego, polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by wszedł z c. k. Rządem w rokowania co do trasy z Rzeszowa na północ, w kierunku najprostszym, oraz co do przyczynienia się kraju do kosztów budowy; a jeżeliby rokowania z c. k. Rządem o pomienioną kolej doprowadziły do pomyślnego rezultatu, do wstrzymania dalszej budowy drogi krajowej z Rozwadowa do Nadbrzezia. Równocześnie upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju obowiązku przyczynienia się do kosztów budowy tej kolei kwotą 150.000 zł., jeżeli jej budowa w 1883 r. przynajmniej rozpoczętą będzie.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu rozpoczął Wydział krajowy rokowania z c. k. Rządem odezwą z 14. listopada r. z.; a następnie prowadził je odezwami z 13. stycznia, 9. marca, 21. lipca i 28. sierpnia b. r.

W pertraktacyi z Rządem wykazał Wydział krajowy z całą stanowczością, że jedynie kolej z Rzeszowa w kierunku najprostszym do granicy Królestwa polskiego odpowiada zamiarom Wysokiego Sejmu, wyrażonym w uchwale z 5. października 1882 r., i że budowa kolei żelaznej z Rzeszowa do Rozwadowa polegałaby na zupełnem zapoznaniu żywotnych interesów ekonomicznych kraju. Na odezwy Wydziału krajowego odpowiada c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 18. stycznia b. r., że akta sprawy budowy kolei żelaznej z Rzeszowa do granicy kraju zostały przedłożone panu Ministrowi handlu, a dopiero odezwą z 24. września b. r., że w myśl reskryptu p. Ministra handlu z dnia 16. września b. r. l. 33.053 wykonanie budowy powyższej linii kolejowej kosztem skarbu państwa na teraz nie może być wzięte pod rozwagę, z powodu, że badania w kierunku technicznym i handlowym wykazują potrzebę kapitału wynoszącego najmniej 2,400.000 zł., a subwencya kraju, zapewniona dla pomienionej linii, jest stosunkowo nieznaczną.

P. Minister handlu udzielił jednak pozwolenia radzie zawiadowczej kolei Karola Ludwika do wykonania przedwstępnych robót technicznych dla kolei lokalnej w kierunku z *Rzeszowa do Rozwadowa*, lub z Dębicy do Tarnobrzegu, względnie także z Rzeszowa przez Majdan do Tarnobrzegu. W następnej odezwie z dnia 4. października b. r. zawiadamia c. k. Prezydium Namiestnictwa, że p. Minister handlu oznajmił reskryptem z 26. września 1883 r. l. 34.339, że trasowanie pomiędzy koleją Karola Ludwika a ujściem Sanu do Wisły w kilku kierunkach zostało rozpoczęte, i że dopiero po ukończeniu odnośnych badań będzie mogła rada zawiadowcza oświadczyć się, którą linię uzna za wskazaną, i pod jakimi warunkami towarzystwo kolejowe byłoby skłonem do budowania jednej, lub drugiej linii kolejowej.

Tak więc podjęte w myśl uchwały Wysokiego Sejmu rokowania Wydziału krajowego z c. k. Rządem nie doprowadziły do pomyślnego rezultatu, a mimo stanowczego oświadczenia się Wydziału krajowego dało c. k. Ministerstwo handlu pozwolenie radzie zawiadowczej kolei Karola Ludwika do przedsięwzięcia wstępnych robót technicznych z Rzeszowa do Rozwadowa, lub z Dębicy do Tarnobrzegu.

Nie ulega równie wątpieniu, że budowa kolei w kierunku oznaczonym przez Wysoki Sejm w roku bieżącym rozpoczętą być nie może. Dotąd jeszcze wstępne czynności nie wyszły z okresu badań, i nie postąpiły nawet o tyle, ażeby wskazać mogły kierunek linii kolejowej. Warunkowa uchwała Wysokiego Sejmu z 5. października 1882 traci swoją doniosłość, gdyż z jednej stron ustaje dane Wydziałowi krajowemu upoważnienie do przyjęcia imieniem kraju obowiązku przyczynienia się do kosztów budowy tej kolei, z drugiej strony nie ma już żadnej podstawy do wstrzymania dalszej budowy drogi krajowej z Rozwadowa do Nadbrzezia.

Z tych powodów komisya drogowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w wykonaniu ustawy z 9. kwietnia 1875 po wykończeniu drogi z Niska do Rozwadowa, przystąpił do dalszej budowy drogi krajowej z Rozwadowa do Nadbrzezia.

Niniejszem sprawozdaniem załatwia się petycye do l. 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 199, 200, 201, 202, 203, 415, 416.

Lwów dnia 8. Października 1883.

Przewodniczący :

J. M e c i Ń s k i.

Sprawozdawca :

Alfons Czaykowski.

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach i folwarku dublańskiego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie szkół i folwarku w Dublanach trzy główne przedstawia działy:

Dział pierwszy obejmuje sprawy budynków poleconych do wybudowania lub projektowanych na mocy uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1882.

Dział drugi przedkłada zarządzenia Wydziału krajowego w sprawach wewnętrznych szkolnych a nareszcie

Dział trzeci tyczy się gospodarstwa folwarcznego.

I.

Na posiedzeniu dnia 4. Października 1882. uchwalił Wysoki Sejm co następuje :

1. Sejm zgadza się na budowę gmachu szkolnego dla krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach pod warunkiem :

a) żeby plany budynku zastosowane były do praktycznego kierunku w jakim szkoła rozwijać się powinna ;

b) że połowę kosztów budowy powyższej, które nie mają przenosić 67.000 zł. pokryje c. k. Rząd ze Skarbu państwa.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zarządził wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysów powyższej budowy i przeprowadził na podstawie tychże planów i kosztorysów rokowania z c. k. Rządem w przedmiocie udzielenia subwencji ze Skarbu Państwa na jej wykonanie.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy na wypadek pomyślnego wyniku rokowań ad 2) do wykonania projektowanej budowy w ciągu lat 1883, 1884 i 1885 i do wstawienia kwot potrzebnych na wykonanie w preliminarzu funduszu krajowego na lata 1884 i 1885.

A nareszcie wydał Wysoki Sejm na temże posiedzeniu następującą rezolucję :

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przedłożył na najbliższej sesyi plan urządzenia bez znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, wspólnego mieszkania dla uczniów w obrębie zakładu z odpowiednio zaprowadzonym porządkiem domowym.

Temi uchwałami umocowany Wydział krajowy przystąpił do ostatecznego załatwienia tej tak długo przewlekanej sprawy. Jak już ze sprawozdań Wydziału krajowego z lat czterech zeszłych

Wysoki Sejm przekonać się może, nie bez wielostronnych studyów, nie bez zasięgnięcia rady wytrawnych fachowych znawców powziął Wydział stanowczą decyzję.

Plany pierwotne przyszłego gmachu szkolnego w Dublanach, ulegały po każdej naradzie znawców i Kuratorji zmianom wielokrotnym, aż ostatecznie poruczone do zbadania rady budownictwa p. Maciejowi Moraczewskiemu, zostały wykonane we wszystkich szczegółach z zadowoleniem życzeń Wydziału, Kuratorji i Dyrekeyi.

Nowy ten projekt, ażeby uniknąć nierówności poziomu, które powodowały kosztowne plantowanie i urządzenie suteronów, przenosi budynek na inne miejsce, zresztą oprócz zmian w wewnętrznych komunikacjach i rozkładzie niektórych umieszczeń, opiera się na zasadach, które służyły za podstawę do szkicu przedłożonego Wysokiemu Sejmowi na zeszłorocznej sesyi.

Komisya gospodarstwa krajowego, jakkolwiek niepowołana do oceniania technicznych stron tej pracy, starając się także rozpatrzyć w szczegółach, nie może jej odmówić swojego uznania; trudnemu zadaniu, zaspokojenia główniejszych wymagań nauki tak rozlicznej w rozgałęzieniu jak rolnicza, a przytem trzymaniu się granic kosztów wskazanych, zostało tu ile możności zadość uczynionem; a jeżeli na jakie jeszcze ujemne strony zdaje się komisji gospodarstwa krajowego pożytecznem wskazać, to chyba na te, że nie zwrócono dość uwagi na pewne drobne warunki dogodnej komunikacji i że potrzeba umieszczenia dyrekeyi w samymże gmachu nie została uwzględnioną. Podług zdania Komisji gospodarstwa krajowego ta ostatnia okoliczność jest tak ważną, że uważa za obowiązek nietylko nie pominąć jej w sprawozdaniu, ale nawet zalecić Wydziałowi krajowemu w dodatkowej rezolucyi zastanowienie się nad tą sprawą.

Budynek, gdzie dyrektor mieszka obecnie, jest tak zniszczony, tak stary, że w krótkim bardzo czasie restauracya jego stanie się niemożliwą; oględne zaopatrzenie potrzeb szkoły łączy się więc tutaj z dobrze zrozumianą oszczędnością, a stosunkowo nieznacznie rozszerzony nakład przy nowej budowlu zapobieże znacznym nieuniknionym wydatkom na przyszłość.

Kosztorys planu wypracowanego przez p. Moraczewskiego wynosi 74.000 zł., a zatem przekracza kwotę przez Wysoki Sejm na tę budowę przeznaczoną o 7.000 zł.; ponieważ jednak za podstawę rachunku wzięte zostały ceny materiałów, mianowicie cegły — lwowskie, budynek o wiele taniej będzie mógł być postawionym. P. Moraczewski badając stosunki miejscowe, obrachował możliwą z tego powodu wynikającą oszczędność 12.000 zł. Tym sposobem wydanoby na postawienie budynku jeszcze o 5.000 zł., mniej, aniżeli Wysoki Sejm na ten cel przeznaczył.

Dla tego, że wypracowywanie w myśl uchwały i badanie planów długiego wymagały czasu, i dopiero w ostatnich chwilach przed zebraniem obecnego Sejmu ostatecznie wykonane zostały, nie mógł Wydział krajowy przeprowadzić poleconego ustępem 2. i 3. uchwały rokowania z c. k. Rządem, opartego na ścisłych rachunkach; jednakowoż z wdzięcznością dla Wysokiego c. k. Rządu zaznaczyć należy, że uznając ważność celu, już na samo podanie do wiadomości uchwały sejmowej oświadczył c. k. Rząd gotowość pokrycia połowy, w przybliżeniu obrachowanej sumy i wstawić w tym zamiarze w budżet Państwa 33.000 zł. w. a.

W dalszym ciągu przedłożenia w sprawie tej budowy, zaznacza Wydział krajowy, że w kosztorysie nie zostały prelininowane dodatkowe roboty, których wymaga wykończenie każdej budowlu, jak obrukowania, ścieki, kanały i t. p. Roboty te nie wstawił Wydział w zestawienia rachunkowe ani w zeszłorocznem przedłożeniu, ani ich też nie ma w obecnym kosztorysie objętych. Wydatek taki obrachowany ryczałtowo na 10.000 zł., nie da się w całości ściśle rachunkiem objąć, może być na wiele lat rozłożonym, roboty stopniowo wykończone i stosunkowo małemi kwotami pokrywane.

Wchodząc w słusność takiego zapatrywania, komisya gospodarstwa krajowego sądzi jednakowoż, że roboty podobne bądź co bądź stanowią integralną część budowlu i powinny być przy projektach w kosztorysie uwzględnione i wraz jako całość, choćby w przybliżeniu c. k. Rządowi przedłożone, zwłaszcza że słusznie przypuszczać można, iż c. k. Rząd, który od tak dawna życzi-

wym okiem zapatruje się na interesa szkół dublańskich i tyle razy nie skąpił w tym względzie pomocy, da się nakłonić do pokrycia połowy i tego wydatku.

Z powodu tych wszystkich trudności, z którymi Wydział krajowy miał do walczenia przy wykończeniu planów, a które to trudności w dalszym ciągu spowodowały zwłokę w rokowaniu z c. k. Rządem, nie mógł Wydział korzystać z trzeciego ustępu uchwały z d. 4. Października 1882 i nie mógł przystąpić już w r. 1883. do rozpoczęcia budowy, a dopiero na rok 1884. preliminowaną w budżecie kwotę 8000 zł. przeznacza z równą wniesioną ze strony c. k. Rządu na przygotowanie materiałów, mianowicie cegły.

Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 4. Października 1882. r. kończy się rezolucją:

„Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przedłożył na najbliższej sesji plan urządzenia, bez „znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, wspólnego mieszkania dla uczniów w obrębie zakładu „z odpowiednio zaprowadzonym porządkiem domowym“.

Wydział krajowy stosownie do brzmienia tej rezolucyi, pragnąc taki projekt przedłożyć, któryby nie pociągnął znacznego uszczuplenia funduszu krajowego, przyszedł do przekonania, że to zadanie tylko w takim razie da się przeprowadzić. jeżeliby się dało stary budynek szkolny przeistoczyć na mieszkania; póki więc sprawa nowego gmachu nie jest załatwioną, a budowa nawet nie rozpoczętą, prace w tym kierunku byłyby przedwczesne i Wydział krajowy nie widział się spowodowanym do nich przystąpić.

Jakkolwiek komisya gospodarstwa krajowego uznaje słuszność uzasadnienia tego odroczenia, czuje się jednak w obowiązku, w myśl przeszłorocznej rezolucyi położyć nacisk na wyrażone w niej życzenie.

Obmyślenie, umieszczeń dla uczni w obrębie zakładu jest sprawą tak ważną dla rozwoju szkoły, że nigdy z oka spuszczoną być nie powinna. Jaki charakter ma mieć to umieszczenie, może być przedmiotem późniejszego zastanowienia, to jedno nie podpada wątpliwości, że obecne stosunki co do umieszczeń są nadal niemożliwe. Istnienie uczniów przez lat trzy w chałupach wiejskich, rozrzuconych po wsi, czasem najlichszych, bez przystępu do szkoły, wśród zimowej pory, błot jesiennych i wiośnianych, było zawsze bardzo nieprzyjemne i szkodliwie oddziałające tak pod względem higienicznym jak i towarzyskim; wszak wiele rodziców z tych tylko powodów wstrzymywało się od powierzenia synów zakładowi — dzisiaj po spaleniu się znacznej części wsi jest wprost rozpaczliwem. Zaradzić złemu koniecznie potrzeba, a zaradzić nie byłoby trudno.

W ustępie trzecim sprawozdania podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że zakupił z funduszu dyspozycyjnego domek postawiony przez przedsiębiorców, a najmowany dotąd na mieszkania dla profesora i adjunkta. Czynnemu z tego domu opłacano 700 zł., dom został kupiony za 4.290 zł. Komisya gospodarstwa krajowego uznając widoczną korzyść tego interesu, czuje się w obowiązku zwrócić uwagę Wydziału krajowego, że w obec piekącego położenia pod względem mieszkań, interes ten może służyć za wskazówkę do zaradzenia istniejącemu złemu, nie tylko bez narażenia funduszu krajowego, ale nawet z korzystnym jego obrotem; o ile komisję gospodarstwa krajowego przeprowadzona konferencya z Kuratoryą i prywatne informacje pouczyć mogły, czynsz choćby bardzo umiarkowany, pobierany od uczniów zteśknionych za jakimkolwiek znośnym przytułkiem, nia tylko opocentuje, ale nawet spłaci w kilku latach kapitał wyłożony na postawienie budynków mieszkalnych.

II.

W dziale 2. ustępie II. i III. zdaje Wydział krajowy sprawę ze wszystkich czynności tyczących się wewnętrznego zarządu szkoły; część tę sprawozdania przedstawia komisya gospodarstwa krajowego Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia do wiadomości, uznając całą działalność za uzasadnioną.

III.

Dział ostatni omawia sprawy folwarku. Ustępem 5. b) zeszłorocznej uchwały upoważnił Wysocki Sejm Wydział krajowy do osuszenia łąk na folwarku, do wypracowania planów melioracji i zdrenowania pola doświadczalnego, otworzywszy na ten cel kredyt 2.500 zł. w. a. Osuszenie łąk przeprowadzono, drenowanie jest w toku, przez lato przygotowywano rurki.

Komisye kultury z lat 1880 i 1881, których sprawozdawcą był poseł p. Józef Michałowski, uznały rozmaite potrzeby zakładów dublańskich jako nagłe i uzasadnione, i przyjęły wyrachowany ich koszt na 25.239 zł. 95 ct.

Potrzeby te obejmowały :

Restauracye, konserwacye budynków	7289 zł. 84 ct.
Urządzenie gnojowni	899 „ 74 $\frac{1}{2}$ ct.
Budowa cegielni	1662 „ 46 ct.
Sondowanie gruntu pod budynek i studni	248 „ 88 „
Stajnia dla bydła	8339 „ 2 $\frac{1}{2}$ ct.
Zakupno bydła	1000 „
Studnia	1000 „
Szopa	800 „
Zwrot funduszu ochotników	4000 „
Razem	25.239 zł. 95 ct.

Na pokrycie tych wydatków

Preliminowano w budżecie r. 1880	4500 zł.
Dozwolono użyć reszty z funduszu laboratorium	9152 „
Dozwolono zaciągnąć na majątek Dublany pożyczkę hipot.	11.600 „
Razem	25.252 zł.

Pożyczka została zaciągnięta, a roboty wskazane odpowiednio i porządnie wykonane; kuchnia objęta preliminarzem budżetu na rok 1883 już jest na ukończeniu.

Rachunki folwarku wykazujące rok rocznie wzrastające dochody są świadectwem postępu na nauce opartej a przytem racjonalnej gospodarki; wzrastająca liczba garnących się do szkoły uczniów z wszystkich dzielnic Polski jest dowodem, że zakłady naukowe można wstawić w poczet najpożyteczniejszych i najpotrzebniejszych kraju naszego.

Komisya gospodarstwa krajowego kończąc na tem sprawozdanie, czuje się w obowiązku wyrazić uznanie Wydziałowi krajowemu i Dyrekcji co do prowadzenia szkoły wyższej i niższej i co do zarządu folwarkiem, a pragnąc podnieść zakłady te do znaczenia przynależnego im w kraju, uważa, że pożądanemby jeszcze było, ażeby tak Dyrekcya szkół, jak i Zarząd folwarku, chciały wejść w ścisłejsze zetknięcie z gospodarstwem całego kraju. Szkoła taka rolnicza w kraju rolniczym łąknącym pouczenia i folwark taki gospodarowany z świadomością krytyczną postępu na polu rolniczym, oparty o centrum nauki tego zawodu, powinny być ogniskiem, z kąd się światło wiedzy rozchodzi na kraj cały; między innymi bardzo doniosłym środkiem do tego byłoby sprawozdanie peryodyczne choćby roczne tylko wydawane przez grono nauczycieli z wszystkich tam przeprowadzonych czynności z wszystkich krajowi przyswojonych zdobyczy na polu nauki i doświadczenia.

Rozumie się samo przez się, że komisya gospodarstwa krajowego nie podnosi życzenia tego do znaczenia wniosku, choćby już tylko dlatego, że obecnie siły nie są na to wystarczające, uważa je jednak za dość ważne, ażeby je w sprawozdaniu poddać pod światło roztrząśnienie Wydziału krajowego i Kuratorji.

Zgodnie z Wydziałem krajowym Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie szkół rolniczych w Dublanach i folwarku dublańskiego z dnia 1. Października 1883. L. 48.062.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na przysposobienie materyałów do budowy gmachu szkolnego dla wyższej szkoły rolniczej w Dublanach kredyt do wysokości 8.000 zł. w. a. na r. 1884.

W następstwie uprasza Komisya gospodarstwa krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby przy budowie gmachu szkolnego w Dublanach zbadał sprawę wewnętrznych komunikacyi i możność, w obec uznanej przez Komisję gospodarstwa krajowego konieczności, umieszczenia tamże Dyrekeyi.

Lwów dnia 12. Października 1883.

Przewodniczący:

A. S a p i e h a.

Sprawozdawca:

Edward Jędrzejowicz.

Aleg. 109.

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o wniosku Wydziału krajowego dotyczące oznaczenia granic okręgu Trybunału I. Instancji w Brzeżanach ustanowić się mającego.

Wysoki Sejmie!

Z powodu zamierzonego ustanowienia Trybunału I. Instancji w Brzeżanach, Wysoki Sejm powołany jest w myśl §. 1. ustawy z dnia 26. Kwietnia 1873 Nr. 62 dz. u. p. do powzięcia uchwały względem oznaczenia okręgu terytoryalnego tegoż Sądu kolegiального.

Wydział krajowy wskutek wezwania Rządu przygotował potrzebne wnioski i przedłożył takowe sprawozdaniem z dnia 20. Września 1883 L. 45669 Wysokiemu Sejmowi, który sprawę tę przekazał komisji prawniczej.

Wydział krajowy zajmując się tą sprawą, miał przed sobą dwie propozycje, a to jedna pochodząca od c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, druga zaś od Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie.

Według natury rzeczy należeć muszą do okręgu przyszłego Trybunału I. Instancji w Brzeżanach, przedewszystkiem okręg Sądu powiatowego w Brzeżanach, a następnie najbliższe Brzeżan powiaty sądowe, należące obecnie do Sądu obwodowego w Złoczowie.

Dlatego obie wspomniane propozycje zgadzają się w tem, że do okręgu ustanowić się mającego Sądu kolegiального należeć mają Sądy powiatowe, Brzeżański, Kozowski, Bobrecki, Chodorowski, Podhajecki, Rohatyński i Bursztyński, różnią się jednak w tem, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości proponuje dalej Sąd powiatowy w Wiśniowczyku.

Prezydium Sądu krajowego wyższego zaś, Sąd powiatowy w Przemyślanach, jako mający należeć do okręgu przyszłego Sądu kolegiального w Brzeżanach.

Różnica ta jest zasadnicza, albowiem c. k. Ministerstwo sprawiedliwości jest zdania, że w myśl §. 10. ustawy z dnia 19. Maja 1868. Nr. 44. dz. u. p. granice Sądów kolegialnych nie powinny przecinać granic Starostw powiatowych, że zatem ten §. 10. odnosi się nie tylko do Sądów powiatowych ale także do Sądów kolegialnych i dla tego wciela do okręgu przyszłego Sądu kolegiального w Brzeżanach 4 całe Starostwa: Brzeżany, Bóbrka, Podhajec, Rohatyn; zaś Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie, tłumaczy powołany §. 10. w ten sposób, że on tylko do granic Sądów powiatowych, nie zaś i do granic Sądów kolegialnych się odnosi, że zatem można okręg

jednego Starostwa dzielić między okręgi dwóch Sądów kolejalnych, i dlatego uwzględniając stosunki terytoryalne i inne chce, do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach przydzielić całe Starostwo Brzeżańskie (ze Sądami powiatowymi Brzeżany i Kozowa) Bobreckie (ze Sądami Bóbrka i Chodorów) i Rohatyńskie (ze Sądami Rohatyn i Bursztyn); zaś ze Starostwa Podhajeckiego tylko Sąd powiatowy Podhajecki, a ze Starostwa Przemyślańskiego tylko powiat Sądowy Przemyślany.

Wydział krajowy podziela zasadniczo zapatrywanie Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie, że §. 10. ustawy z dnia 19. Maja 1868. Nr. 44. dz. u. p. do granic Sądów kolejalnych się nie odnosi, i zgadza się na wcielenie do okręgu przyszłego Sądu kolejalnego w Brzeżanach całych okręgów Starostw Brzeżany i Rohatyn ze Sądami powiatowymi Brzeżany, Kozowa, Rohatyn, Bursztyn, na wcielenie ze Starostwa Przemyślańskiego, tylko Sądu powiatowego w Przemyślanach, i proponuje zgodnie z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości wcielenie całego okręgu Starostwa Podhajeckiego z Sądami Podhaje i Wiśniowczyk, zaś odmiennie od obydwóch propozycji chce wcielić ze Starostwa Bobreckiego tylko Sąd powiatowy Chodorów.

Panuje więc jednomyślność co do wcielenia do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach okręgów Sądów powiatowych Brzeżany, Kozowa, Rohatyn, Bursztynu, Podhaje i Chodorów.

Wobec tej jednomyślności komisja prawnicza ze strony również na wcielenie tych 6 powiatów sądowych do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach się zgadza, zwłaszcza gdy to odpowiada ze wszech miar stosunkom terytorjalnym, potrzebom i życzeniom ludności.

Pozostaje więc tylko pytanie, jakie dalsze okręgi Sądów powiatowych przydzielić należy do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach, a pytanie to komplikuje się jeszcze przez dalszy wniosek Wydziału krajowego, aby z okręgu Sądu kolejalnego w Złoczowie, wyłączono Sąd powiatowy w Bóbrce i przyłączono takowy do okręgu Sądu kolejalnego we Lwowie, czemu Prezydium c. k. Sądu krajowego we Lwowie stanowczo się sprzeciwia.

Chcąc to pytanie należycie rozwiązać, komisja prawnicza musiała się przedewszystkiem nad tem zastanowić, jak tłumaczyć należy §. 10 ustawy z dnia 19. Maja 1868 Nr. 44 dz. u. p., i przyszła do przekonania, że interpretacja przez Wydział krajowy zgodnie z zapatrywaniem Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie przyjęta, jest jedynie uzasadnioną, za nią bowiem przemawia tak dosłowne brzmienie jak i cel ustawy.— Ustawa pragnie, aby ludność jednego okręgu Sądu powiatowego stanowić mogła z czasem całość organiczną o spólnych interesach, co byłoby niemożliwym, gdyby część tej ludności należała do jednego, a część do innego Starostwa i do innej Rady powiatowej; ustawa pragnie także, aby Sąd powiatowy w sprawach swego okręgu, z jednym tylko Starostwem miał się stykać, co do szybszego i jednostajniejszego załatwienia spraw się przyczynia.

Te względy nie zachodzą przy Sądach kolejalnych obejmujących koniecznie okręgi kilku Sądów powiatowych i kilku Starostw, a zatem jest rzeczą obojętną, czy w okręgu Sądu kolejalnego znajduje się jedno Starostwo więcej lub mniej, zwłaszcza gdy jak doświadczenie uczy i Prezydium c. k. Sądu wyższego stwierdza — Sądy kolejalne rzadko bardzo ze Starostwami się znoszą.

Jeżeli więc wolno jest dzielić okręg jednego Starostwa między okręgi dwóch Sądów kolejalnych, to odpadają owe względy dla których c. k. Ministerstwo sprawiedliwości domaga się wcielenia całych okręgów Starostw i konsekwentnie pomija Przemyślany, o tyle bliższe Brzeżan niż Złoczowa, które ze wszystkimi swojemi interesami grawitują do Brzeżan, ludność powiatu życzy sobie należeć do Sądu kolejalnego w Brzeżanach, i dla tego komisja prawnicza podziela w zupełności zgodne zdanie Prezydium c. k. Sądu Wyższego i Wydziału krajowego, aby okręg Sądu powiatowego w Przemyślanach przydzielono do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach.

Tak samo uważa komisja prawnicza za odpowiednie, by okręg Sądu powiatowego w Wiśniowczyku przydzielony został do okręgu Sądu kolejalnego w Brzeżanach, albowiem dochodzenia Wydziału krajowego wykazały, że to odpowiada życzeniom i potrzebom ludności, leży to także w intencji c. k. Ministerstwa sprawiedliwości i zmniejsza cokolwiek okręg Sądu kolejalnego w Tarnopolu, który obecnie do największych i najniekorzystniej arondowanych okręgów Sądów kolejalnych w kraju należy.

Zdaje się z resztą, że Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego dla tego tylko pozostawia Sąd powiatowy w Wiśniowczyku przy okręgu Sądu obwodowego Tarnopolskiego, bo chciało konieczne wcielić do okręgu Brzeżańskiego Sądu kolejalnego, także okręg Sądu powiatowego w Bóbrce, czemu znowu Wydział krajowy słusznie się sprzeciwia.

Przydzielenie okręgu Sądu powiatowego w Bóbrce do Sądu kolegiального w Brzeżanach, byłoby istotną krzywdą dla ludności tego powiatu, która granicząc o 4 mil z okręgiem Sądu krajowego we Lwowie, z którym koleją jest złączoną, musiałaby z interesami swojemi udawać się do nierównie więcej oddalonych Brzeżan, dokąd nie ma żadnej kolei i tylko droga kołowa prowadzi.

Należąc obecnie do okręgu Sądu kolegiального w Złoczowie, ludność tego powiatu chcąc koleją udać się do Złoczowa je chać musi na Lwów, a traci na tem (prócz kosztów), dwa dni czasu, podczas gdy na załatwienie interesu we Lwowie, jeden dzień aż nadto wystarcza.

Przydzielona zaś do Brzeżan dokąd kołami jechać trzeba, traciłaby na każdym interesie w Sądzie kolegialnym najmniej trzy dni. Nadto należąc do blizkiego Lwowa tam w stolicy kraju ludność równocześnie ze sądowni załatwić może bez pomnożenia kosztów mnogie inne interesy.

Przed takimi żywotnymi potrzebami ludności wszelkie względy sądowno-administracyjne na pomnożenie pracy pojedynczego Sądu itp. zawsze i wszędzie ustąpić muszą.

A w obecnym wypadku do życzeń ludności powiatu Bobreckiego z takim naciskiem przez jej Reprezentację wypowiedzianych tem bardziej przychylić się należy, ile-że komisja prawnicza nie mogła powziąć przekonania, że istnieją jakieś względy uzasadnione, któreby się temu sprzeciwiały. Prawdą jest, że przez wydzielenie Sądu Bobreckiego z okręgu Sądu kolegiального w Złoczowie i przedzielenie go do okręgu Sądu kolegiального we Lwowie, przybędzie temu Sądowi jeden Sąd powiatowy z obszarem 511 □ mil i 32 000 ludności, lecz przez to nie będzie przynajmniej nadweryżony dotychczasowy stosunek, w jakim Sąd krajowy lwowski pod względem obszaru i ludności do innych Sądów kolegialnych w kraju zostaje. Dotąd bowiem zajmuje Sąd krajowy lwowski między Sądami kolegialnymi pod względem obszaru 4-te miejsce, a pod względem ludności 5-te miejsce, (większy obszar mają Sądy obwodowe w Samborze, Złoczowie i Przemyślu, większą ludność Sądy obwodowe w Przemyślu, Złoczowie, Samborze i Tarnopolu), a takie same miejsce zajmie Sąd krajowy lwowski po wcieleniu do niego Sądu powiatowego Bobreckiego.

Jeżeli się zważy, że Sąd krajowy lwowski uposażony jest w dostateczne lokalności na arezty i stosunkowo najliczniejszymi i najzdolniejszymi siłami jest obsadzony, niemniej, że przeważna część spraw mieszkańców stołecznego miasta Lwowa załatwia Sąd powiatowy miejsko-delegowany, któremu okręg Sądu powiatowego Bobreckiego żadnej nowej pracy nie przysporzy — to nie ulega wątpliwości, że Sąd krajowy lwowski łatwo przyrostowi pracy z przydzielenia Sądu powiatowego Bobreckiego wynikłemu podole, zwłaszcza, że przypuścić należy, że Rząd zbada przyrósł pracy i stosowne pomnożenie sił tego Sądu zarządzi.

Podniesiony zarzut, że nie należy przy sposobności utworzenia Sądu kolegiального w Brzeżanach tykać granic innych Sądów kolegialnych, komisya prawnicza nie mogła uznać za rozstrzygający.

Pominąwszy bowiem co już wyżej powiedziano, że istotne i żywotne potrzeby ludności uwzględnić i zaspokoić należy, gdziekolwiek i kiedykolwiek one się okazują, to właśnie przyszłe rozgraniczenie Sądów kolegialnych w kraju wymaga stanowczo, aby dzieląc jeden z okręgów dotychczasowych Sądów kolegialnych na dwa, tak oba te okręgi jako też sąsiednie zaraz tak zostały rozgraniczone, aby ich na przyszłość przy dalszem wprowadzeniu nowych Sądów kolegialnych już więcej ruszyć nie należało.

Wszak tak Wysoki Rząd jak i Wysoki Sejm kilkakrotnie zasadniczo orzekli, że w kraju naszym liczbę Sądów kolegialnych pomnożyć należy tak, aby przynajmniej w każdym dawnym obwodzie był jeden Sąd kolegialny. Zasadę tę Wysoki Rząd stopniowo wprowadza w życie i już utworzył nowe Sądy kolegialne w dawnych obwodach Kołomyja i Wadowice, a obecnie zajmuje nas właśnie utworzenie takiego Sądu w Brzeżanach.

Jest zatem uzasadniona nadzieja, że z czasem będą Sądy kolegialne w Żółkwi i w Stryju, a jeżeli to nastąpi, to obecny okręg lwowski utrzymać się nie zdoła.

Wszystkie warunki ciągną mieszkańców powiatu sądowego Bobreckiego koniecznie do Lwowa i wówczas wcielenie Bóbrki do Lwowa będzie nieuniknione, gdyż sam Rząd w roku 1873 przydzielenie Bóbrki do Lwowa proponował. Wtedy jednak musiano by naruszyć okręg Złoczowski i popełniono by to, czego Prezydium c. k. Sądu wyższego teraz uniknąć chce, to jest: musiano by zmienić okręg Sądu krajowego we Lwowie przy sposobności utworzenia Sądu kolegiального w Żółkwi lub

Stryju! — Dlatego nierównie korzystniej jest okręg Złoczowski już teraz tak zaokrąglić, aby już mógł spokojnie przetrwać utworzenie nowych Sądów kolegialnych na przyszłość.

Ponieważ zresztą daty statystyczne, odnoszące się do Sądów powiatowych w Wiśniowczyku i Bóbrce, już obecnie muszą być dokładnie zebrane i wyższym Władzom znane, skoro tak c. k. Ministerstwo sprawiedliwości, jak i Prezydium c. k. wyższego Sądu te powiaty swoimi kombinacjami obejmowały, to odpada obawa, iż konieczność zebrania nowych dat statystycznych przewlecze utworzenie Sądu kolegiального w Brzeżanach.

Komisya prawnicza uznaje przeto wnioski Wydziału krajowego za uzasadnione i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na mocy §. 1. ustawy z dnia 26. Kwietnia 1873 Nr. 62 Dz. u. p. oświadcza c. k. Rządowi:

1) ze do okręgu c. k. Trybunału I. instancyi w Brzeżanach przydzielone być mają:

a) z okręgu Trybunału I. instancyi w Złoczowie okręgi Sądów powiatowych w Brzeżanach, Kozowej, Chodorowie, Podhajcach, Rohatynie, Bursztynie i Przemyslanach;

b) z okręgu Trybunału I. instancyi w Tarnopolu okręg Sądu powiatowego w Wiśniowczyku.

2) Ze okręg c. k. Sądu powiatowego w Bóbrce ma być wydzielonym z okręgu c. k. Trybunału I. instancyi w Złoczowie i przydzielony do okręgu c. k. Sądu krajowego we Lwowie.

Lwów dnia 13. Października 1883.

Przewodniczący:
Zawadzki.

Sprawozdawca:
Fruchtman.

Aleg. 110.

Sprawozdanie

Komisji sejmowej wybranej dla wniosku posła Grocholskiego w przedmiocie ograniczenia dowolności w dzieleniu gruntów włościańskich i zmiany prawa spadkowego.

Wysoki Sejmie!

Od r. 1868 kiedy Wys. Sejm uchwalił ustawę o wolności obrotu własnością ziemską z dniem 1. Listopada 1868 Nr. 25. Dz. u. kr., która zniosła dawniejsze ograniczenia w tej mierze i sprowadziła zastosowanie do spadków włościańskich przepisów powszechnego prawa spadkowego — sprawa ograniczenia bezwzględnej swobody w dzieleniu gruntów trzy razy była przedmiotem wniosków do Wys. Sejmu, a mianowicie w r. 1874 wniosku posła Jędrzejewskiego zaś w r. 1880 i 1881 wniosków posła hr. Tyszkiewicza.

Wszystkie trzy wnioski, z których pierwszy stał się uchwałą Wys. Sejmu, drugi przyjęty w Komisji nie przyszedł pod obrady Sejmu z powodu zamknięcia sesji a trzeci przekazany został przez Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, zmierzały do zarządzenia badań co do wpływu jaki ustawa z dnia 1. Listopada 1868 Nr. 25 dz. ust. kr. wywarła na stosunki ekonomiczne kraju. Natomiast wniosek posła Grocholskiego, będący przedmiotem niniejszego sprawozdania, wychodzi z założenia, że stanowi włościańskiemu w naszym kraju grozi ruina w skutek istniejącej dowolności w dzieleniu gruntów włościańskich i że dla tego należy ograniczyć ową dowolność i zmienić jednocześnie prawo spadkowe dla włościan.

Komisya musiała przedewszystkiem wziąć pod ścisłą rozwagę, o ile uzasadnionem jest powyższe założenie, że istniejąca dowolność w dzieleniu gruntów prowadzi stan włościański do upadku.

W tym celu rozpatrzyła Komisya obszerny materiał statystyczny zebrany przez Wydział krajowy w skutek wspomnianych poprzednio wniosków, tudzież w skutek uchwał Sejmu w przedmiocie zbadania ekonomicznego położenia kraju, następnie zaś szczegółowe daty zebrane przez władze rządowe do użytku przy zamierzonej obecnie reformie prawa o spadkach rolniczych, tudzież inne daty

statystyki urzędowej w związku z przedmiotem zostające. Jakkolwiek materyał rzeczony nie dostarcza wyczerpującego poglądu na stan własności ziemskiej w naszym kraju i na zmiany w tym stanie od roku 1868 zasze i jakkolwiek wiele szczegółów jest w nim podanych tylko z pewnej liczby powiatów, mimo to daje on, według sumieunego zdania Komisji, zupełnie dostateczną podstawę do stwierdzenia faktu, iż w ciągu okresu, do którego odnosi się zebrany materyał, a zatem przez lat kilkanaście od chwili obecnej wstecz licząc, objawia się powszechnie dążność do rozdrobnienia ziemskiej własności włościańskiej, tak w drodze spadku jak w drodze aktów prawnych między żyjącymi. Dążność ta nie we wszystkich okolicach kraju równie znaczne poczyniła postępy i z roku na rok z niejednaką występuje siłą, jest wszakże wszędzie dość wyraźną, nieraz bardzo wybitną a w bardzo nieznanym stopniu objawia się w obec owej dążności tendencya przeciwna, do skupienia drobniejszych posiadłości w ręku jednego właściciela.

Niemniej daje dostarczony materyał dostateczną podstawę do stwierdzenia dalszego faktu, że postępy, jakie w skutek tego czyni rozdrobnienie rolnych gospodarstw włościańskich, stopień do jakiego owo rozdrobnienie w wielu okolicach kraju dochodzi i kierunek jaki ono przybiera, wzniecają istotnie uzasadnione obawy co do położenia stanu rolników-włościan w najbliższej przyszłości, a tem samem także co do położenia całego społeczeństwa, którego podwaliną jest niewątpliwie wszędzie a u nas przedewszystkiem rolnicza klasa włościańska.

Ilość gospodarstw włościańskich, których rozmiar wystarcza do prowadzenia rolnego gospodarstwa i do utrzymania potrzebnego w tym celu inwentarza, zmniejszyła się powszechnie i to w wielu okolicach weale znacznie.

Stosunkowo nieliczne są większe gospodarstwa powstałe przez skupywanie gruntów włościańskich a przytem część tych gospodarstw należy do właścicieli, którzy na nich sami nie gospodarują. Natomiast obok wzrostu znacznej posiadłości zagrodniczych lub chałupniczych, których posiadacze żyją z zarobku i ogrodowej uprawy, wzrasta w skutek postępującego rozdrobnienia własności, z każdym rokiem ilość posiadłości, które rozmiarem swoim przewyższają własność ziemską zagrodników i chałupników i zatrudniają posiadacza w tym stopniu, iż tenże nie idzie gdzieindziej na zarobek w porze robót polowych i uważając się za gospodarza, stroni często od zarobku nawet w chwilach wolnych, a które z drugiej strony są za małe, aby utrzymać posiadacza i wyżywić potrzebny inwentarz.

Skutkiem tego gospodarstwa takie wależą ciągle z niedoborem w pokryciu potrzeb domowych i albo z największem wysileniem nędzne utrzymują bydło, albo muszą najmować siłę pociągową, a nie mając dostatecznego nawozu i nie mogąc z powodu szczupłości gruntu ugorować, najlichsze uzyskną plony.

Dalszy los tej, coraz liczniejszej kategorii gospodarstw włościańskich nie trudny do przewidywania; po dłuższym lub krótszym czasie, przedłużanym przez to, że nasz włościanin, choć nie gospodarny, nader skromne ma potrzeby a potrafi jeszcze bardziej się w nich ograniczyć; gospodarstwa te nie zdołają się utrzymać w dotychczasowym składzie, i jeżeli ów proces rozkładowy będzie dalej postępować i szerzyć się po kraju, to dojdzie nareszcie do tego, że w gminach obok kilku większych gospodarstw istnieć będzie tylko proletaryat chałupniczy.

Na poparcie opinii, że taki kierunek uwydatnia się, ogólnie rzeczy biorąc, w zmianach jakim ulega własność rolnicza włościańska w naszym kraju, opinii wyrażonej w bardzo licznych sprawozdaniach władz rządowych i Wydziałów powiatowych, tudzież w licznych petycyach wnoszonych na poprzednich sesjach Wys. Sejmu. Niech nam będzie wolno przytoczyć kilka ogólnych cyfer z najświeższej urzędowej statystyki. Według wydanego niedawno przez c. k. centralną komisję statystyczną urzędowego podręcznika statystycznego (Statistisches Handbuch 1883.) ilość arkuszy posiadania (Besitzbogen) odpowiadająca liczbie posiadaczy gruntowych w każdej gminie osobno liczonych, wynosiła w roku 1857. 584.675, zaś z końcem r. 1879. 1,461.101.

Wzrost od r. 1857—1879. czyli w ciągu lat dwudziestu dwóch wynosił zatem 149.9%. Jest to największy wzrost liczby posiadaczy gruntowych, jaki w owym okresie nastąpił w krajach austriackich. Zbliży się do niego Bukowina z procentową cyfrą wzrostu 144.1%, a wszystkie inne kraje koronne wykazują przyrost liczby posiadaczy gruntowych bez porównania mniejszy, wynosił on bowiem:

na Wybrzeżu	65.9%
„ Szlązku	36.2 „
w Salzburgu	31.5 „
„ Morawii	25.8 „
„ Austrii górnej.	25.0 „
„ Karyntyi	22.7 „
„ Czechach	20.9 „
„ Styrii	18.1 „
„ Dalmacyi.	17.4 „
„ Krainie	16.9 „
„ Austrii Dolnej	13.1 „

Okoliczność, że spis bydła z r. 1880. wykazał w porównaniu ze spisem roku 1869. w Galicyi wzrost liczby koni o 5.70% a wzrost liczby bydła rogatego o 8.32% nie świadczy zdaniem naszym sama przez się ani za skreśloną tendencją do rozdrobnienia własności włościańskiej, ani też przeciw niej, chociaż nie możemy pominąć tej uwagi, że w tym samym czasie ludność Galicyi wzrosła w szybszym stopniu, bo o 9.45% i że z wszystkich krajów austriackich tylko Galicya, Vorarlberg i Austria dolna (ze względu na Wiedeń) wykazują wzrost liczby ludności znaczniejszy od wzrostu liczby bydła rogatego, zaś wszystkie inne kraje koronne wykazują wzrost liczby bydła rogatego blisko dwa razy i przeszło dwa razy znaczniejszy od wzrostu ludności (Statist. Monatschrift 1882. stronica 88).

Z pomiędzy dat spisu bydła nierównie ważniejsze dla oceny kwestyi rozdrobnienia własności ziemskiej są zebrane po raz pierwszy przy spisie r. 1880. daty o liczbie posiadaczy bydła. Spis r. 1880. wykazał w Galicyi posiadaczy koni 310.241, posiadaczy bydła zaś 716.631, przyczem posiadający i koni i bydło liczeni są i w jednej i w drugiej cyfrze. Porównawszy te cyfry z ilością posiadaczy gruntowych w ogóle okazuje się, że posiadaczy gruntowych nie mających koni jest 1,150.860 czyli 78.8% wszystkich posiadaczy gruntów, posiadaczy gruntowych, nie mających bydła rogatego 744.470, czyli 51% wszystkich posiadaczy gruntów. Porównawszy te cyfry z ilością zwierząt wypływa, że na jednego posiadacza koni wypada w Galicyi w przecięciu 2.36 koni, co odpowiada średniemu stosunkowi w całym państwie, lecz przy bydle rogiem wypada na jednego posiadacza w przecięciu 3.13 sztuk t. j. po Dalmacyi i Wybrzeżu, które hodują głównie tylko owce i kozy, najniekorzystniejszy z wszystkich krajów koronnych stosunek. Ilość bydła rogatego w stosunku do ilości posiadaczy takiego bydła świadczy o rozdrobnieniu kapitału tkwiącego w tej najważniejszej kategorii żywego inwentarza, a pośrednio świadczy też o rozdrobnieniu własności utrzymującej bydło rogate.

Wskazana dążność do rozkładu własności włościańskiej na coraz drobniejsze cząstki, o ile sprowadza ciągły ubytek gospodarstw, mogących utrzymać potrzebny do obrobienia i nawożenia ziemi inwentarz, a zatem właściwych rolnych gospodarstw włościańskich i o ile prowadzi do wytworzenia na ich miejscu wielkiej liczby bardzo drobnych obok rzadkich, znaczniejszych posiadłości gruntowych, przedstawia w dalszych następstwach swoich wielkie niekorzyści a nawet istotne niebezpieczeństwa, tak pod względem gospodarczym, jak pod względem socyalnym, administracyjnym i politycznym. Rolnicza ludność włościańska, samoistnie na własnej ziemi gospodarząca i w tem zajęciu czerpiąca swe utrzymanie, stanowi bowiem w zdrowej budowie społecznej nadzwyczaj ważny

czynnik, w życiu politycznym nader doniosłą odgrywający rolę, a będący przytem jednym z najważniejszych warunków rozwoju dla gminnego i powiatowego samorządu. Wspomniano już, że owa dążność rozkładowa nie wszędzie w naszym kraju występuje równie wyraźnie i równie powszechnie, a skutki jej już ze względu na dawniejsze rozmiary gospodarstw, urodzajność gleby, możność uprawy ogrodowej i t. p. stosunki, w rozmaitem objawiają się stopniu i nie wszędzie dziś okazują się groźnemi. Wszakże skoro tylko dążność taka istnieje i czyni postępy, a w skutek tego zagraża wskazanemi następstwami, choć w jednych stronach bliższej, w innych w dalszej przyszłości, należy wcześniej, nie czekając, aż owe skutki nastąpią, lub w całym kraju równie groźnemi się okażą, pomyśleć o ujęciu owej dążności w karby takie, któreby szkodliwemu rozdrabnianiu rolniczej własności włościańskiej skuteczną stawiły zaporę.

Przyczyny, które wyradzają i popierają ową tendencję, są dwojakie. Z jednej strony działa tu przyzwyczajenie ludności wiejskiej, która gospodarowanie na własnym kawałku ziemi uważa za najpożądane zadanie i najodpowiedniejsze stanowisko społeczne, a innych zajęć prawie nie zna, nie umie, nie chętnie szuka, a w wielu okolicach z trudnościami znalazła. Ztąd ciągłe dzielenia ziemi u naszych włościan, pomimo iż w samychże kołach interesowanych istnieje przeświadczenie o niepomyślnych konsekwencyach zbytniego podziału ziemi rolniczej. Z drugiej strony wpływa tu bardzo silnie ustawodawstwo obowiązujące, które zamiast przeciwdziałać dążności ku rozdrobnieniu ziemi rolniczej tam, gdzie ona okazuje się szkodliwą i naprawiać stopniowo przyzwyczajenia ludności, dążność tę jeszcze bardziej popiera.

Do takich urządzeń prawnych należy w pierwszym rzędzie *obowiązujące prawo spadkowe* oparte na zasadach prawa rzymskiego, wyrosłych w odległej epoce wśród zupełnie odmiennych gospodarczych i społecznych stosunków.

Obowiązujące prawo spadkowe oblicza wartość pieniężną spadku bez względu na rodzaj dóbr które spadek składają, zatem bez względu czy składają go sumy pieniężne, rzeczy ruchome, nieruchomości miejskie lub wiejskie, i dzieli ową wartość pieniężną czysto rachunkowym sposobem między spadkobierców. Spadkobiercy stają się współwłaścicielami spadku a wspólność ta na żądanie choćby jednego z nich winna być zniesioną albo przez podział w naturze albo też, jeśli taki podział bez znacznego umniejszenia wartości nie da się przeprowadzić, przez sprzedaż sądową i podział nyskanej ceny. Tedy podział w naturze lub zmiana własności oto rezultat, do którego prowadzą przepisy obowiązującego prawa spadkowego, a do którego musi koniecznie dochodzić tam, gdzie jak u naszych włościan najczęściej niema w spadku innego kapitału prócz ziemi. Jasną jest rzeczą, że takie prawodawstwo musi w najwyższym stopniu niekorzystnie oddziaływać na mniejszą własność rolniczą, u której rozporządzenia ostatniej woli rzadko łagodzą niekorzystne postanowienia obowiązującego prawa, a chęć otrzymania działu w naturze stanowczo przeważa.

W tym samym kierunku co prawo spadkowe wpływa istniejąca bezwzględna dowolność w dzieleniu gruntów między żyjącymi. Dopełnia ona procesu rozkładowego, jaki sprowadza prawo spadkowe wytwarzając ze swej strony w drodze umów dobrowolnych, ale częściej jeszcze przymusowem położeniem wywołanych, posiadłości rolne tak małe, że wszelkie racjonalne gospodarstwo jest na nich niemożliwem a utrzymanie rodziny niepodobnem.

Po za temi dwoma przyczynami upadku rolnych gospodarstw włościańskich działa jeszcze dalsza, więcej pośrednio wpływająca na ich rozdrabnianie, a tą jest bezwzględna możność obdłużania. Dowolność obdłużania prowadzi do nadużycia kredytu przez udzielanie go *tym*, którzy nie posiadają osobistej zdolności kredytowej, przez udzielanie go *w stopniu*, przenoszącym siły spłaty, jaką przedstawia przychód z gospodarstwa rolniczego, przez udzielanie go *w sposób* wręcz przeciwny naturze gospodarstwa rolniczego, które nie może zwrócić odrazu włożonego kapitału. Gospodarstwa rolnicze, jak stwierdza i teoria i doświadczenie, znajdują się w obec kredytu w odmiennem położeniu niż gospodarstwa innego rodzaju, a zwłaszcza przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, na które obliczonym jest

nowożytnie ustawodawstwo kredytowe. Ostatecznym wynikiem nadużycia kredytu jest wywłaszczenie i upadek rolniczych gospodarstw, fakt na który codzień patrzymy, pomimo że mniej rażąco przedstawia się on naszym oczom dziś niż przed sześciu laty.

Powyższe przepisy i urządzenia prawne wspierające w tak wysokim stopniu dążność do rozdrobnienia ziemi, są konieczną konsekwencją zasady panującej do bardzo niedawna bezwzględnie w teorii ekonomicznej a przeprowadzonej w nowożytnym gospodarstwie całej niemal Europy, że ziemia, że gospodarstwo rolnicze jest kapitałem zupełnie tej samej natury, co kapitał pieniężny i inne rodzaje kapitałów i że zupełnie na równi z nimi winny być traktowane w prawodawstwie. Tymczasem nie wdając się w dłuższe wywody o właściwościach ziemi poświęconej uprawie rolniczej w obec innych rodzajów kapitału, wystarczy podnieść, że każde gospodarstwo rolnicze jest organiczną całością, która nie może być dzieloną dowolnie bez uszczerbku wartości tak jak n. p. suma pieniężna i która nawet dowolnie zmieniana być nie może bez uszczerbku dla całego biegu gospodarstwa. Do rozległości i jakości majątku stosują się budynki, inwentarze, sposób gospodarowania itp. Każdy przeto podział gospodarstwa sprowadza stratę stosunkowo znaczną w kapitale gospodarczym. Następnie powodzenie gospodarstwa rolniczego, a przedewszystkiem małego włościańskiego gospodarstwa zależy od ciągłości w sposobie prowadzenia gospodarstwa, wymaga zatem aby gospodarstwa takie pozostawały ile możności w ręku tej samej rodziny a nie przechodziły za każdą zmianą właściciela w ręce obce.

Ustawodawstwo, które z góry zapoznaje owe właściwości gospodarstwa rolniczego i traktuje je na równi z innymi rodzajami kapitałów w prawie spadkowym, w działach między żyjącymi i w stosunkach kredytowych, wprowadza przez tę powierzchowną równość największą w istocie rzeczy nierówność i musi oddziaływać niekorzystnie na położenie gospodarstw rolniczych a przez to i na ekonomiczne i na społeczne stosunki całego kraju. Oddziaływanie zaś to musi być tem silniejszym i niekorzystniejszym, im mniej przeciwwagi tendencya popierana przez prawodawstwo znajduje w usposobieniu i w zwyczajach ludności. Doświadczenie to nie tylko my w kraju naszym robimy; zrobiono je wszędzie gdzie tylko owe zasady weszły do ustawodawstwa, a gdzie wypływające z nich konsekwencje nie znalazły dostatecznej siły odpornej w łonie samejże ludności.

Rzecz oczywista, że niekorzystny wpływ ustawodawstwa na gospodarstwa rolnicze musiał koniecznie najdotkliwiej dać się uczuć tym gospodarstwom rolniczym, które najmniej siły odpornej mogły owemu wpływowi przeciwstawić. Wiemy z własnego doświadczenia niestety, że nie sama tylko mniejsza włościańska własność znalazła się w tem położeniu, lecz ogólnie rzeczy biorąc przedewszystkiem ta własność ulega rozkładowi i zagrożoną jest upadkiem, dziś w całej niemal Europie staje na porządku dziennym potrzeba ratowania rolnych gospodarstw włościańskich, sprawa ratowania stanu włościańskiego.

Usiłowania reformy ustawodawstwa agraryjnego, mającej na celu utrzymanie rolniczego stanu włościańskiego, występują we wszystkich krajach, obfita literatura w tej materii wzbogaca się ciągle nowemi pracami, a niemniej skrzętnie zbierane i rozpatrywane bywają odnoszące się do tego przedmiotu prawa tych krajów, w których utrzymały się rozwinięte na podstawie historycznej lub w których w nowszym czasie wprowadzone zostały ustawy, chroniące gospodarstwa rolnicze od upadku w skutek działań spadkowych i między żyjącymi, jak niemniej w skutek nadmiernego obdłużania. Do rzędu ustaw takich należą ustawy zreformowane w nowszym czasie o spadkach włościańskich i t. z. prawo zagrodowe niektórych krajów północnoniemieckich, ustawy rumuńskie i serbskie, ustawy Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki i Kanady, ustawy angielskie dla Indyi wschodnich i t. d.

Tak przytoczone ustawy jak i dążności reformy agraryjnej, objawiające się w ciałach ustawodawczych, w obradach towarzystw i korporacyj rolniczych i t. p. zebrań, tudzież w rosnącej z dniem każdym literaturze tego przedmiotu, przyjmują za punkt wyjścia z jednej strony uwzględnienie

w ustawodawstwie różnicy między ziemią a innym kapitałem, z drugiej strony utrzymanie rolniczych gospodarstw włościańskich nie tylko ze względów ekonomicznych, ale jeszcze więcej ze względów społecznych. Z tego stanowiska wychodząc, zmierzają te reformy głównie: do zmiany prawa spadkowego w odniesieniu do posiadłości rolniczych, do ograniczenia dowolności w dzieleniu takich posiadłości, wreszcie do zakazu, lub ograniczenia obdłużania posiadłości rolniczych.

W pierwszym względzie objawia się dążność reformy ku temu, aby prawo spadkowe, unikając ile możności działów w drodze spadku, obdłużania z tego powodu, tudzież sprzedaży przy każdej zmianie spadkowej, — przekazywało posiadłość rolniczą wraz z potrzebnym inwentarzem jednemu ze współspadkobierców, i to takiemu, któryby był w stanie sam na niej gospodarować, reszcie zaś spadkobierców wyznaczało stosowne spłaty, — a to wykluczeniem całkowitem, lub tylko częściowym rozporządzeń ostatniej woli.

W drugim względzie objawia się dążność ku temu, aby bądź gospodarstwa rolnicze niżej pewnego minimum w ogólności, bądź gospodarstwa rolnicze, utrzymujące bydło pociągowe na własnym obszarze, bądź wreszcie gospodarstwa rolnicze, których niepodzielność sami właściciele zastrzegli w księgach publicznych, nie mogły być dzielone także i w drodze aktów prawnych między żyjącymi.

Pod względem obdłużania własności rolniczej spotykamy się tak w obowiązujących prawach, jak i usiłowaniach reformy, bądź z zupełnymi zakazami obdłużania posiadłości rolniczych pewnych kategorii, bądź z ograniczeniami obdłużania, albo do pewnej części wartości, albo do długów amortyzowanych stopniowo (bez wykluczenia szybszej spłaty przez dłużnika), albo do zaciągania pożyczek w publicznych zakładach kredytowych, albo wreszcie przez dopuszczenie pożyczek tylko na pewne wskazane cele i wprowadzenie gwarancyi użycia na te cele.

W całym owym kierunku reformy agraryjnej, popieranym jednocześnie w rozmaitych krajach przez ludzi najrozmaitszych odcieni politycznych i społecznych, nie chodzi bynajmniej o powrót do przestarzałych urządzeń, które w ten sposób jak żyły, w obec zmienionych stosunków, powstać z martwych nie mogą, lecz chodzi o przystosowanie ustawodawstwa do potrzeb koniecznych dalszego rozwoju rolnictwa, w obecnym jego położeniu. Nie chodzi tu w szczególności o formułowanie postanowień, któreby uniemożliwiały nabywanie drobnych kawałków ziemi przez nowo-osiedlających się, lub dorabiających się w gminie, co było ujemną stroną dawniejszych powszechnych zakazów dzielenia, albo stawiały przeszkody w dzieleniu gruntów nie poświęconych ustawie rolnej, albo wreszcie kazały władzom orzekać za każdym razem o możności podziału. Nie chodzi tu w końcu o tworzenie przywilejów stanowych, lub o przywracanie przedziałów prawnych między warstwami społecznymi, lecz o to, aby dla zawodu małego rolnika, który to zawód każdemu wolno objąć lub porzucić, stworzyć przepisy i urządzenia, naturze tego zajęcia odpowiadające a sprzyjające zdrowemu rozwojowi tej klasy społecznej i całego społeczeństwa. Wszakże pod panowaniem do niedawna wyjątkowym, t. zw. liberalnego prądu w ustawodawstwie, niwelującego różnice między klasami społecznymi, zostały wydane nowe ustawy dla stanu handlowego, dla zawodów przemysłowych i t. p.

W najnowszym czasie myśl reformy agraryjnej we wskazanych kierunkach poruszona została także przez Rząd, który zapowiedziawszy program reform socjalno-politycznych i spełniwszy część tegoż przez reformę ustawy przemysłowej, zajmuje się obecnie reformami, mającymi za przedmiot zawód rolniczy, a w szczególności stan włościański. Z myślą przewodnią owych reform, między którymi występują na pierwszy plan jako najbliższe: ograniczenie dowolnego dzielenia gruntów włościańskich i zmiana prawa spadkowego, Komisya zupełnie się zgadza, nie sądzi jednakże, ażeby było na czasie wchodzić w rozbiór szczegółowy takowych obecnie, kiedy Rząd nie sformułował jeszcze ostatecznie swoich projektów ustawodawczych, a to tem bardziej, że projektowane reformy wchodzi w znacznej części w zakres kompetencji sejmowej, a przeto Wys. Sejm będzie miał sposobność do szczegółowego ich rozbioru. Natomiast godzi się Komisya z wnioskodawcą, iż w chwili obecnej byłoby pożądanem, aby Wys. Sejm, jeżeli zdanie wnioskodawcy i Komisji podziela, objawił w ogólnej formie przychylną projektowanym reformom agraryjnym opinię, a tem samem poparł Rząd

w usiłowaniach zbawiennych i na stanowcze zasługujących uznanie. Uznanie takie należy się niewątpliwie Rządowi za to, że sztandar zdrowej reformy socyalnej podniósł, że go wytrwale dźierzy, a w szczególności, że pierwszy z rządów państw większych w Europie, rozpoczął pracę nad reformą agraryjną w wskazanych kierunkach na szerszą skalę, a rozumiejąc jej konieczność i potrzebę wczesnego na tem polu działania, nie zawahał się przed doniosłymi zmianami w ustawodawstwie.

Komisya przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa Rząd, aby do konstytucyjnego traktowania przedłożył projekta do ustaw, któreby w celu zapobieżenia upadkowi stanu włościańskiego w naszym kraju, ograniczyły istniejącą dowolność dzielenia gruntów włościańskich i zmieniły prawo spadkowe w odniesieniu do posiadłości włościańskich“.

Lwów dnia 14. Października 1883.

Przewodniczący:

G r o c h o l s k i

Sprawozdawca:

Pilat.

Aleg. 111.

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania niższych szkół rolniczych.

Wysoki Sejmie!

W roku 1881 polecił Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał warunki założenia szkół niższych rolniczych i wskazał miejscowości, w których takowe założyćby można.

W roku zaś 1882 po dopełnieniu powyższego polecenia, wezwał Sejm Wydział krajowy do poczynienia kroków potrzebnych do założenia niższych szkół rolniczych w Horodence i w obszarze Towarzystwa gospodarskiego Buczacko-Zaleszczyckiego — otwierając równocześnie Wydziałowi krajowemu na ten cel kredyt do wysokości 10.000 zł. w. a.

Zadaniem więc Komisji gospodarstwa krajowego w tym roku, może być tylko zbadanie podstaw, na których owe szkoły zorganizowane być mają i rozpatrzenie kosztów założenia i utrzymania tychże.

Statut, jednobrzmiący dla obydwóch szkół, przedstawił Wydział krajowy w sprawozdaniu swoim. Komisya ograniczy się więc na przytoczeniu tych ustępów statutu, w których po dokładnem zbadaniu, uznała potrzebę zalecenia zmian.

I tak: §. 5. statutu opiewa:

„Ćwiczenia w wykonywaniu prac gospodarskich odbywają się przez sześć miesięcy wiosennych, letnich i wcześniejszych jesiennych codziennie; zaś przez resztę roku co drugi dzień w godzinach przeznaczonych na pracę gospodarską, zwyczajem folwarku o który szkoła jest oparta.“

Według zdania Komisji ustęp ten powinien brzmieć:

„Ćwiczenia w wykonywaniu prac gospodarskich odbywają się codziennie w godzinach przeznaczonych na pracę gospodarską zwyczajem folwarku, o który szkoła jest oparta.“

Zmianę tę uzasadnia Komisya tem, że przez odbywanie codziennej praktyki gospodarskiej, spodziewa się większej korzyści dla uczniów, którzy po opuszczeniu szkoły zajmować się mają wyłącznie praktyką gospodarską. Stosowny zaś rozkład godzin, przeznaczonych na naukę w szkole, na

ćwiczenia praktyczne, zapewnić może wykładom teoretycznym dostateczną ilość godzin, pomimo codziennie odbywanej praktyki przy gospodarstwie.

W skutek powyższej zmiany, powinienby także ustęp III. tegoż §. 5. ulec zmianie i brzmieć: „*Nauka teoretyczna, której się udziela w godzinach wolnych od zajęć praktycznych, obejmuje itd.*”.

Do §. 16. statutu, który ustanawia w ustępie pierwszym, że Kuratora szkoły składać się ma: z delegata c. k. Rządu, delegata Wydziału krajowego, delegata Towarzystwa gospodarskiego okręgowego i z właściciela folwarku, o który szkoła jest oparta: Komisya zaleca dodać wyrazy: „*i z delegatu Wydziału powiatowego*”. Komisya bowiem sądzi, że należy zapewnić Reprezentacyi powiatowej wpływ na założoną w jej obrębie szkołę rolniczą i że właśnie Reprezentacya ta, mając udział w nadzorze szkoły, skutecznie popierać będzie jej rozwój.

W ustępie f) tegoż paragrafu 16. wyraz „*zatwierdzać*” należy zdaniem Komisyi, zastąpić wyrazami: „*przedkładać Wydziałowi krajowemu*”.

Przez tę zmianę zamierza Komisya zapewnić Wydziałowi krajowemu decydujący wpływ, na tak ważną sprawę, jak uregulowanie stosunku godzin poświęconych nauce teoretycznej, do czasu przeznaczonego na ćwiczenia praktyczne.

W następstwie powyższej zmiany, należy w §. 17. ustępie 2. opuścić wyrazy: „*tyczących się powołania kapelana i nauczyciela do nauk elementarnych*”.

Wszystkie wyżej wymienione zmiany w statucie uważa Komisya za pożądane. Ponieważ jednak statuta te ułożone zostały w porozumieniu z c. k. Rządem, przeto Komisya nie chcąc narazić otwarcia szkół na zwłokę, wnosi tylko rezolucję, polecającą Wydziałowi krajowemu wyjednanie tych zmian w drodze właściwej.

Szczegółowy plan nauk przyjmuje Komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego. Sądzi atoli, że nauka ogrodnictwa winna być wykładaną w każdej szkole rolniczej bezwarunkowo.

Komisya wyraża przekonanie, że szkoły niższe rolnicze, na takich podstawach zorganizowane, przyniosą wielki pożytek krajowi. Dlatego też Komisya usilnie zaleca Wys. Izbie przyjęcie rezolucyi, polecającej Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt założenia podobnych szkół w zachodniej części kraju.

Koszta założenia szkół niższych rolniczych w Horodence i Jagielnicy nie mogły być przedmiotem szczegółowych badań Komisyi gospod. kraj., ponieważ plany i kosztorysy budynków znajdują się obecnie w biurze c. k. Ministerstwa rolnictwa w Wiedniu. Jeżeli c. k. Rząd zgodzi się na projekt Wydziału kraj. i udzieli z funduszków państwowych spodziewaną subwencyę w kwocie 22.000 zł. w. a. natenczas wystarczy zupełnie na założenie obu tych szkół fundusz uchwalony przez Wys. Izbę w r. 1882. w kwocie 10.000 zł. w. a. Komisya zwraca jednak uwagę Wydziału krajowego, że wydatki na zakupno inwentarza żywego dla szkoły w Jagielnicy znacznie zmniejszyć potrzeba, a w wyborze onego uwzględnić przedewszystkiem stosunki klimatyczne i gospodarze tamtejszej okolicy.

Koszta utrzymania szkół w Horodence i Jagielnicy przyjmuje Komisya bez zmiany podług preliminarza ułożonego przez Wydział krajowy, uważając wszystkie pozycye za umiarkowane i usprawiedliwione.

Co do etatu osób i płac, Komisya sądzi, że uposażenie powinno odpowiadać wymaganej kwalifikacyi. Komisya pragnie również, aby nauczyciele tych szkół nie uważali posad swoich za tymczasowy przytułek, lecz z całym poświęceniem i spokojem o byt własny pracowali na swoich stanowiskach dla kraju.

Dlatego to Komisya, uważając wynagrodzenie nauczycieli proponowane przez Wydział krajowy za umiarkowane, nie widzi powodu do jakichkolwiek zmian w etacie.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„1. Sejm zgadza się na uznanie założyć się mających niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy za zakłady krajowe, i upoważnia Wydział krajowy do otwarcia tych szkół pod warunkiem, że c. k. Ministerstwo rolnictwa udzieli na założenie ich subwencję w kwocie 22.000 zł. w. a., oraz zapewni każdej z nich roczną dotację ze Skarbu Państwa w kwocie przynajmniej 2.000 zł. w. a.

2. Sejm zatwierdza załączony projekt etatu osób i płac gron nauczycielskich przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

3. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu na r. 1884 kredyt do wysokości 9.220 zł. w. a. na utrzymanie szkół powyższych w tymże roku.

4. Sejm wzywa Wydział krajowy: ażeby w porozumieniu z c. k. Rządem statut krajowych niższych szkół rolniczych o ile możności zastosował do wskazówek udzielonych przez sejmową Komisję gospodarstwa krajowego w sprawozdaniu z dnia 15. Października 1883 r. L. 912.

5. Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby na przyszłej sesji sejmowej przedłożył projekt założenia niższych szkół rolniczych w zachodniej części kraju“.

Lwów dnia 15. Października 1883.

Przewodniczący:

A. S a p i e h a.

Sprawozdawca:

Tadeusz Langie.

E T A T

osób i płac gron nauczycielskich krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

I.

Grono nauczycielskie tak krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence, jakoteż niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy składa się:

1. z dwóch nauczycieli fachowych (stałych), z których jeden jest zarazem kierownikiem szkoły;
2. z nauczycieli niestałych t. j. instruktora, nauczyciela do nauk elementarnych i kapelana.

II.

Nauczyciele fachowi (stali) krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami, określonymi w ustanowie służby krajowej i uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie i płacach urzędników i sług Wydziału krajowego z dnia 3. Stycznia 1874.

III.

1. Pierwsi nauczyciele fachowi (stali) a zarazem kierownicy zakładów otrzymują wolne pomieszkanie i pobierają roczną stałą płacę po . . . . . 1.200 zł. w. a.
dodatek aktywalny po . . . . . 140 " " "
dodatek pięcioletni po . . . . . 200 " " "

2. Nauczyciele fachowi pomocnicy (stali) otrzymują wolne pomieszkanie i pobierają:

roczną stałą płacę po . . . . . 720 " " "
dodatek aktywalny po . . . . . 60 " " "
dodatek pięcioletni po . . . . . 100 " " "

IV.

1) Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie. — Służba pełniona przy innych urzędach i szkołach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjętą została do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzie częściej jak trzy razy, t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na płacę udzielone na podstawie §. 37. ustawy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

2) Dodatek aktywalny nie może być policzonym do emerytury.

3) Co do dyet należy się stosować do §. 3. uchwały sejmowej z dnia 15. Października 1881.

V.

1) Nauczyciele niestali krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdorazowy budżet funduszu krajowego.

2) Stanowisko nauczycieli niestałych, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuta org. kraj. niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy, tudzież regulamina i instrukcje na podstawie statutu tego wydać się mające.

Sprawozdanie

komisyi bankowej o wniosku pośła hr. Henryka Wodzickiego z rezolucją do c. k. Rządu w sprawie kas oszczędności, aby przy przestrzeganiu przepisów regulatywu z r. 1844. uwzględniano wszystkie istniejące w naszym kraju stosunki kredytu pieniężnego.

Wysoki Sejmie!

Komisya bankowa wywiązując się z włożonego na nią uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 10. Października b. r. zadania, zdaje niniejszem sprawę z przekazanego jej wniosku pośła hr. Wodzickiego Henryka.

Regulatyw z r. 1844 normujący stosunki kas oszczędności ustanawia między innymi, że „stopa procentowa od wkładek powinna być ustanowioną niżej przeciętnej stopy w kraju, a przy ustanowieniu prowizji od pożyczek należy mieć wzgląd na jak najwięcej produkcyjną lokacyę funduszów kasy oszczędności pochodzących od wkładek“.

Opierając się na tym projekcie, c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 7. Lipca 1882 l. 40.236 wystosowanym do kasy oszczędności powiatowej w Myślenicach postanowiło, że kasa ta wstrzymać się ma z rozpoczęciem czynności statutem określonych do czasu, w którym jej Wydział poweźmie uchwałę postanawiającą stopę procentów od wkładek i od lokacyi kapitału wkładowego w granicach naznaczonych tym reskryptem, t. j. od wkładek dawać 4⁰/₁₀, a najwięcej 4¹/₂⁰/₁₀, a pobierać od pożyczek hipotecznych 5⁰/₁₀, a najwięcej 5¹/₂⁰/₁₀, od innych zaś lokacyj 6⁰/₁₀.

Podobne rozporządzenia od Namiestnictwa, w odmiennem nieco brzmieniu otrzymały kasy oszczędności powiatowe w Wadowicach i Krakowie, ta ostatnia nawet z zagrożeniem zwinienia jej w razie niezastosowania się do rozporządzenia c. k. Namiestnictwa.

Komisya bankowa podziela w zupełności wyrażoną przez wnioskodawcę wątpliwość: czy i o ile należy i można przepis regulatywu, na którym c. k. Namiestnictwo rozporządzenie swoje opiera, stosować do kas oszczędności po małych miastach i miasteczkach powstających, ze względu zwłaszcza na cel i działanie tychże.

Wiadomo, że najgłówniejszem i najpożyteczniejszem tych kas działaniem i zadaniem jest wydobywać włościan z lichwy, i ztego powodu udzielanie pożyczek włościanom, nawet na wyższy nieco procent jak 5¹/₂ lub 6, jest dla nich nie tylko ratunkiem, ale i dobrodziejstwem. W takim stanie rzeczy nie

można ściśle stosować do tych kas wyrażenie regulatywu z roku 1844 o zwykłej stopie procentowej w kraju (landesüblicher Zinsfuß). Ta sama uwaga odnosi się także do procentu od wkładek. Jeżeli c. k. Namiestnictwo powołuje się na stopę procentową instytucyj i banków po wielkich miastach, może mieć słuszność, ale stopa procentowa tam praktykowana żadnego prawie nie ma wpływu w małych i oddalonych od głównych targów pieniężnych okolicach, gdzie chodzi o nagromadzenie wkładek nawet za wyższym procentem, ażeby okropnej lichwie tamę położyć.

Należy również uznać, że ustanowiona przez c. k. Namiestnictwo w powołanych powyżej re-skryptach różnica między pobieranym a udzielanym procentem jest za małą, aby najskromniejsze nawet koszta administracyjne mogła pokryć, nie mówiąc już nie o uzbieraniu funduszu rezerwowego, mianowicie w kasach początkujących i drobne dopiero mających fundusze.

Przytoczony powyżej przepis regulatywu z roku 1844 jeżeliby miał być stosowany także do kas oszczędności w miastach prowincjonalnych głównie na ludność włościańską obliczonych, nie tylko przeszkadzałby gromadzeniu przez te instytucje koniecznych potrzebnych funduszków dla swoich celów, ale nadto groziłby im ciągle niebezpieczeństwem, że w razie nagłego podwyższenia stopy procentowej na targach pieniężnych, wszystkie wkładki natychmiast odebraneby były, a kasa oszczędności do likwidacyi zmuszona, musiałaby także dłużników swoich do spłaty znagłać, i stan rzeczy byłby gorszy niż przed założeniem kasy oszczędności. Uwaga ta tem ważniejsza, że jeżeli kasy oszczędności mają skutecznie działać, powinny udzielać pożyczek na czas dłuższy, co im się uniemożliwia, jeżeli nie mogą podnosić procentu od wkładek, aby takowych z powodu niskiego a stałego procentu w krótkim terminie nie odebrano.

Opierając się na powyższym wywodzie Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy przestrzeganiu przepisu regulatywu z r. 1844, uwzględniano wszystkie istniejące w naszym kraju stosunki kredytu pieniężnego“.

Przewodniczący :

L u d w i k   W o d z i c k i .

Sprawozdawca :

D r .   G o l d m a n .

Aleg. 113.

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie noweli do ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. r. l. 250. Dz. ust. i rozp. kraj. i o wniosku posła Euzebiusza Czerkawskiego do „Ustawy o zakładaniu, urządzeniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci“.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z dnia 1. i 2. Października b. r. przekazane zostały komisji szkolnej do zbadania dwa wnioski, tyczące się zakładania i urządzenia szkół ludowych w naszym kraju, a zmierzające do zaprowadzenia niektórych zmian w obowiązujących dotąd w tej mierze przepisach, w szczególności zaś:

1. wniosek Wydziału krajowego z projektem noweli do ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych z dnia 2. maja 1873. roku l. 250. Dz. ust. i rozp. krajowych;
2. wniosek posła Euzebiusza Czerkawskiego z projektem do „Ustawy o zakładaniu, urządzeniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, tudzież o obowiązku posyłania do nich dzieci“.

Obydwa wnioski dążą po części do tego samego celu, różnią się wszelako pod niektórymi względami tak co do drogi, na której dójść do niego usiłują, jako też co do zakresu, w którym zaprojektowane zmiany miałyby być zaprowadzone. Komisya szkolna, zbadawszy je stosownie do polecenia Wysokiego Sejmu, składa o nich następujące sprawozdanie.

Co do 1. Wniosek Wydziału krajowego wykazując, jakie było dotąd postępowanie Rady szkolnej krajowej w zakładaniu szkół ludowych, czyni uwagę, że trzymając się tej praktyki, kraj ledwo po upływie 90 lat doszedłby do tego stanu, iżby się w każdej gminie znajdować mo-

gła szkoła ludowa, podająca możność nabycia bodaj początkowej nauki, t. j. nauki religii, czytania, pisania i rachunków. Na zasadzie art. 12. z dnia 2. maja 1873., iż nie należy powiększać liczby szkół z uszczerbkiem lepszemu urządzeniu już istniejących, miała Rada szkolna krajowa, że jej wypada przystąpić przedewszystkiem do reorganizacji szkół przed rokiem 1873. założonych, a dopiero w drugim rządzie zajmować się zakładaniem nowych. Stało się w skutku tego tłumaczenia ustawy, że w przeciągu minionych lat dziesięciu z 2639 szkół dawniejszych uorganizowano i przeniesiono na nowy etat 2453, założono nowych tylko 226, a 2413 gmin pozostawiono bez szkoły.

Zdaniem Wydziału krajowego należałoby zerwać z dotychczasowym systemem dopóty, dopóki wszystkie gminy nie będą miały własnych szkół i nie będzie podana całej ludności możność nabycia nauk początkowych, aby zmasać w statystyce tę datę, która wykazuje, iż w naszym kraju tylko 13 osób na sto umie czytać i pisać, oraz uchylić niesprawiedliwość ztąd wynikającą, iż tyle gmin w kraju przyczynia się dodatkami do ofiar na dwojaki fundusz szkolny, okręgowy i krajowy, nie mogąc dla braku własnych szkół korzystać z dobrodziejstw oświecenia, jakie na inne, szczęśliwsze pod tym względem spływają gminy.

Wydział krajowy przypuszcza, że w przeciągu 10 lat dałaby się bez wielkiego finansowego przeciążenia kraju zaprowadzić szkoła we wszystkich gminach, w których jej dotąd niema, gdyby tymczasowo powstrzymano dalsze przekształcanie istniejących szkół na etatowe, tudzież powiększanie w nich, z powodu możliwego przepełnienia klas uczniami, kosztem skarbu krajowego liczby nauczycieli, zaradzając potrzebie tworzenia oddziałów nowych lub równorzędnych, urządzaniem półdniowej nauki, a w zakładaniu nowych ograniczono się do szkół początkowych czyli tymczasowych, poprzestając w nich na nauce religii, czytania, pisania i rachunków, zwłaszcza pamięciowych, podawanej przez nauczycieli o kwalifikacji nie tyle do obowiązujących obecnie ustaw, jak raczej do rzeczywistej potrzeby w szkołach początkowych zastosowanej, za nagrodę ustanowioną za wspólnem porozumieniem się z gminą.

Do zakładania takich tymczasowych szkół miałyby być powołane organa autonomiczne przy pomocy inspektorów przez Wydział krajowy mianowanych. Ci inspektorowie zakładaliby nadmienione szkoły, orzekałoby o kwalifikacji zgłaszających się do nich nauczycieli, i pośredniczyłoby w ugodach między nimi a gminami w oznaczeniu wysokości płacy nauczycieli, których nominacja zależałaby na przedstawienie Zwierzchności gminnej od Prezesa Rady powiatowej.

Komisya szkolna nie może nie uznać wielkiej doniosłości myśli, przez Wydział krajowy na wstępie jego wniosku podniesionej Rozpowszechnienie oświaty początkowej zapomocą pomnożenia szkół ludowych, choćby o szczuplejszym programacie nauki, jest pod względem moralnym i cywilizacyjnym zbyt wielkiej wagi, ażeby nie przyłożyć ręki do jego wdrożenia w sposób jak najkorzystniejszy.

Według zapatrywania komisji szkolnej, dotychczasowa ustawa o zakładaniu szkół ludowych, nawet w powołanym artykule 12. nie zabrania bezwarunkowo zaprowadzania nowych szkół przed dokonaną reorganizacją wszystkich istniejących przez przetwarzanie ich na etatowe. Ztąd pochodzi, że Rady szkolne tak okręgowe jak krajowa nie zaniedbywały tej także czynności, skoro w tym samym czasie 226 nowych szkół przybyło. Mogła jednak powstać wątpliwość, czyli można ją uważać za równorzędną z reorganizacją istniejących, której zresztą dla tego także powstrzymać było niepodobna, ponieważ umieszczeni w nich nauczyciele wobec drugiej ustawy szkolnej z d. 2. Maja r. 1873. l. 250. Dz. ust. i rozp. kraj. o stosunkach prawnych nauczycieli, słusznie domagać się mogli zakreślonej w niej regulacji płac i innych emolumentów. Aby zachodzące tu wątpliwości usunąć, potrzebna jest przedewszystkiem zmiana art. 12. w mowie będącej ustawy z d. 2. Maja r. 1873. l. 250. Dz. ust. kr. w tym duchu, iżby zakładanie nowych szkół w gminach, które ich nie mają, uznano za pierwszorzędny obowiązek władz wykonawczych.

Komisya szkolna, zalecając Wysokiej Izbie taką zmianę ustawodawczą, sądzi jednak, że tymczasem, nim zaprojektowana w tym celu nowela wejść będzie mogła w wykonanie, można i należałoby je przygotować wezwaniem do c. k. Rządu, ażeby już w granicach dotychczasowej ustawy godząc jej art. 1. z art. 12. Rada szkolna przystąpiła do zakładania nowych szkół, tak, iżby je w przeciągu nadchodzących lat dziesięciu wszystkie gminy, bądź same dla siebie, bądź w połączeniu ze sąsiednimi gminami, otrzymały. Co tem snadniej da się przeprowadzić, że osnowa art. 12. nie sprzeciwia się bynajmniej korzystniejszemu dla tej sprawy w porównaniu z dotychczasową praktyką tłumaczeniu, a nadto, że dotychczasowa reorganizacyjna czynność Rady szkolnej krajowej prawie już jest na ukończeniu i zbliża się do kresu, u którego z natury rzeczy do drugiej części swojego zadania, którą stanowić będzie zakładanie nowych szkół, w gminach w nie dotąd niezaopatrzonych przystąpićby musiała. C. k. Rząd złożył w komisji szkolnej oświadczenie, że gotów jest bezzwłocznie wstąpić na tę drogę, gdyby mu ją Wysoki Sejm uchwaleniem odpowiedniej rezolucyi wskazał jako zgodną z życzeniami kraju. Taką przeto rezolucyę pozwala sobie komisya zalecić do przyjęcia.

Inne punkta wniosku Wydziału krajowego wymagałyby bądź głębszej uprzednio zmiany ustawy o której mowa, bądź sięgają one poza jej zakres i stają po części w sprzeczności z obowiązującymi dotąd państwowymi lub krajowymi ustawami, nie znosząc ich wyraźnie i prawomocnie. Myśl szkół tymczasowych nie przyjęła się dotąd w naszym ustawodawstwie. bezwarunkowe ograniczenie programu nauki do czytania, pisania i rachunku z pamięci w połączeniu z religią, wykracza przeciw §. 3. ustawy państwowej o szkołach ludowych, projekt złożenia części zarządu szkolnictwa ludowego jakoto: zakładania szkół tymczasowych, kwalifikacyi i nominacyi ich nauczycieli w ręce organów autonomicznych, nie zgadza się z postanowieniami ustawy państwowej z dnia 25. Maja 1868. r. l. 48. Dz. u. p. i ustawy krajowej z dnia 23. czerwca 1873. r. l. 255. Dz. u. kr. o władzach nadzorczych dla szkół ludowych, niemniej jak ze statutem Rady szkolnej krajowej.

C. k. Rząd oświadczył w Komisji szkolnej stanowczo, że w żadnym razie podobnego, nawet znacznie zmodyfikowanego projektu, nie mógłby przedłożyć do Najwyższej sankcyi. W obec takich trudności i oświadczenia c. k. Rządu uznała komisya za rzecz niepodobną dążyć na razie do zmian zasadniczych tak wielkiej doniosłości, zwłaszcza że krótkość czasu nie dozwalała jej dokładniej zbadać i w skutkach ocenić. Sądziła jednak że się przysłuży sprawie szkolnictwa ludowego, wzywając c. k. Rząd w rezolucyi, żeby ułatwiał krajowi i gminom zakładanie nowych szkół, wprowadzając art. 6. ustawy z dnia 2. maja 1873. r. l. 250 Dz. u. kr. o szkołach filialnych w wykonanie i poprzestając na budynkach szkolnych skromnych i do najściślejszej potrzeby zastosowanych.

Największą zaporą w zakładaniu nowych szkół był dotąd brak funduszków na ten cel wyraźnie wskazanych. Postępująca naprzód reorganizacya szkół już przedtem założonych co raz większego wymagała nakładu, w szczególności gdy napływ młodzieży do nich czynił mnożenie klas lub urządzanie równorzędnych z osobnymi nauczycielami niezbędnem. W obec kosztów jakie ta reorganizacya na skarb krajowy nakładała i w obec przykrego ekonomicznego położenia kraju, musiała się Rada szkolna krajowa wahać, występować z żądaniem nowych kwot, potrzebnych na zakładanie szkół nowych. Jakiemkolwiek na przyszłość byłyby oszczędności zaprowadzone, tego jednak przed sobą tać niepodobna, że z postępowaniem szkolnictwa w kraju, także wydatki na nie wzrastać się będą. Do utrzymania równowagi w gospodarstwie krajowym, tutaj jak wszędzie jedynie ścisłość w budżetowaniu i w sprawdzaniu zamknięć rachunkowych może być pomocna. W tej jednak mierze przeszłość nie jedno pozostawiła do życzenia.

Przedkładane Wysokiemu Sejmowi corocznie preliminarze funduszu szkolnego nie były ani dość jasne, ani dość szczegółowe, ażeby mogły być dostatecznie uzasadnić potrzebę każdej pozycyi. W najważniejszych pozycyach, n. p. w pozycyi zasiłków dla funduszków okregowych,

żądano zwykle sum ryczałtowych co najwięcej dla każdego okręgu, nie wykazując, na które i jakie szkoły one mają być obrócone, jakto czynią między innymi preliminarze edukacyjne przez c. k. Rząd Radzie Państwa przedkładane. W takim składzie rzeczy nie był Wysoki Sejm nawet w możności ocenić, o ile postępowanie władz szkolnych odpowiadało jego intencjom i przyjąć ofiarą pieniężną w pomoc tam, gdzie jej największa mogła zachodzić potrzeba. Nadto zasiłki, dawane funduszom szkolnym okręgowym jedynie o tyle mogły być usprawiedliwione, o ile potrzeby szkół w każdym okręgu z jego własnych dochodów nie mogły być opędzane. Aby fundusz szkolny krajowy ochronić od nieusprawiedliwionych wydatków, do tego służyć mogą ściśle i rychle zamknięcia rachunkowe z obrotu funduszków szkolnych tak okręgowych jak krajowego, któreby oraz wzajemne ich wykazywały pretensye. Ponieważ, jak wiadomo, takich zamknięć od lat dziesięciu nie sporządzano i nie przedkładano, musiał się wkraść nieład ze szkodą skarbu krajowego.

Według mniemania komisji szkolnej potrzebna tu jest gruntowna zmiana. Projektowana rezolucya zawiera z tego powodu wezwanie do c. k. Rządu, żeby spowodował, iżby na przyszłość przedkładane Wysokiemu Sejmowi preliminarze funduszu szkolnego zawierały podobną specyfikacją wydatków jak preliminarze edukacyjne w Radzie Państwa przedkładane, a zamknięcia rachunkowe z obrotu funduszków szkolnych okręgowych i funduszu szkolnego krajowego zawsze we dwa lata po upływie każdego roku budżetowego regularnie były podawane do wiadomości i pod rozbiór Reprezentacji krajowej. Wydział krajowy będzie winien także ze swojej strony przestrzegać wskazanych tutaj zasad budżetowania funduszu szkolnego.

Co do 2. Projekt we wniosku posła Euzebiusza Czerkawskiego zawarty jest w tytule 1. 3. i 4. powtórzeniem projektu do „Ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci“ na zeszłorocznej sesji przez ówczesną komisję szkolną Wysokiemu Sejmowi przedłożonego.

Tytuł 1. w głównych swych myślach do tego samego celu zmierza, co wniosek Wydziału krajowego, kładąc w artykule 14., który miałby zastąpić artykuł 12. teraźniejszej ustawy, na pierwszym miejscu dla władz wykonawczych obowiązek zakładania szkół, obok reorganizacji już istniejących. Aby je tem bardziej ułatwić, podniesiona w tym samym tytule jest myśl szkół tymczasowych, które swem urządzeniem miałyby się tylko zbliżać do etatowych, będąc niejako ich zawiązkami, w przyszłości dopiero i stopniowo rozwinać się mającemi. Zmiany tytułu 3. i 4. są mniejszej wagi. Nasuwała się z istoty rzeczy możebność wcielenia głównej zasady wniosku Wydziału krajowego w osnowę tytułu I. w mowie będącego projektu i rozwinięcia go w nim na obszerniejszą skalę. Ponieważ jednak w komisji szkolnej porzucono na teraz zamiar wszechstronnej rewizji obowiązujących dotąd trzech ustaw szkolnych, zaradzając najnaglejszym tylko potrzebom, postanowiono także poprzestać co do ustawy o zakładaniu szkół na wniosku do wspomnianej przedtem noweli do art. 12. i do połączonej z nią rezolucyi, a nie wchodzić w kodyfikację przepisów w tytule 1. 3. i 4. projektu posła Czerkawskiego zawartych.

Inaczej zapatrywała się komisya na tytuł 2. tegoż projektu. Ten tytuł wprowadza rzecz zupełnie nową a przytem niezmiernie ważną i doniosłą do ustawodawstwa krajowego; rzecz o wewnętrznym rozkładzie nauki w szkołach ludowych tak pospolitych jak i wydziałowych. Komisya sądziła, że tej części wniosku z wielu względów pominąć jej nie było wolno.

Już na poprzedzających Sejmach a w szczególności począwszy od r. 1880. domagano się reformy w wewnętrznym ustroju szkolnictwa ludowego w duchu potrzeb i usposobień kraju, na zasadzie zdrowej i praktycznej pedagogii. Te głosy odpierano często uwagą, że Sejm i władze szkolne krajowe zamknięte w ciasnych granicach, jakie im ustawy szkolne państwowe zakreślają, nie są w możności, nadać temu ustrojowi innych podstaw i innych form. Wobec tego nie pozostawało, jak dążyć przedewszystkiem do rozszerzenia pod tym względem atrybucyi krajowego Ciała prawodawczego, a ile możności do rozszerzenia atrybucyi krajowych Władz szkolnych. W tym też duchu uchwalił w zeszłym roku Sejm na wniosek podpisanego sprawozdawcy rezo-

lucyą z wezwaniem do c. k. Rządu, żeby przedsięwziął rewizyą ustaw szkolnych państwowych i uchylił z nich to wszystko, co wbrew postanowieniom ustawy zasadniczej o Reprezentacji Państwa niewłaściwie ścieśnia autonomią Sejmów.

Uchwalona w ostatniej kadencji Rady Państwa ustawa, tak zwana nowela szkolna z dnia 2. Maja r. 1883. choć w części uczyniła zadość powyższym żądaniom, rozszerzając znacznie co do szkół ludowych pospolitych atrybucyę sejmowe, a pozostawiając co do szkół wydziałowych galicyjskich Sejmowi krajowemu zupełną swobodę co do wewnętrznej organizacji, jakaby im ustawami krajowemi nadać zamierzał. Komisya szkolna sądziła, że jest jej obowiązkiem, podać Wysokiemu Sejmowi sposobność i możność korzystania z rozszerzonych w ten sposób atrybucyj, by wchodząc przez uchwalenie odpowiedniej ustawy krajowej w faktyczne ich wykonywanie, odpowiedzieć choć w przybliżeniu dawno żywionym życzeniom i nadziejom kraju co do reformy nauki w naszych szkołach ludowych. Przeto na tle tytułu 2. z projektu posła Czerkawskiego wypracowała projekt do nowej, a względnie IV. Ustawy szkolnej, która stanowić ma o zakresie nauki w szkołach ludowych tak pospolitych jak wydziałowych.

Ten projekt czyni różnicę w naszym ustawodawstwie szkolnem dotąd nieznaną, między szkołami pospolitemi wiejskimi i małomiejskimi z jednej, a miejskimi z drugiej strony. Pierwsze z nich mają na oku potrzeby takiej warstwy ludności, która po ukończeniu szkoły ludowej pragnie, z małymi może wyjątkami, pozostać w zawodzie, jaki mu wiejskie lub małomiejskie życie nasuwa; drugie kształciłyby przeważnie młodzież, sposobiącą się do wyższych stopni nauki. Dla obudwu nakreślone jest pewne stopniowanie nauki co do jej materiału i metody, i umożliwiona rozmaitość szkół według stosunków, sił i potrzeb ludności, dla której każda szkoła będzie przeznaczona. Wszędzie uwzględniono skrupulatnie związek, jaki zachodzić powinien między szkołą a potrzebami praktycznego życia.

Szkoły wydziałowe miałyby zadanie, na podstawie postępującego ogólnego oświecenia przysposabiać młodzież po ukończeniu szkoły pospolitej, jeżeliby z nauki w nich korzystała mogła i chciała, do praktycznych zawodów przemysłu lub gospodarstwa wiejskiego. Projektuje też wniosek dwie kategorie szkół wydziałowych, jedne z charakterem przeważnie przemysłowym, drugie z charakterem przeważnie rolniczym. Zdawało się komisji, że takie rozróżnienie uzasadnione jest stosunkami naszego kraju. Tak uorganizowane szkoły wydziałowe zajęłyby niejako pośrednie miejsce pomiędzy początkowymi szkołami przemysłowymi i gospodarczymi a szkołami ściśle fachowemi, a mogłyby je w wielu razach zastąpić, zwłaszcza gdzieby z niemi połączono kursa fachowe

Szkoły wydziałowe dla dziewcząt spełniałyby po części zadanie, jakie dla płci męskiej spełniają niższe szkoły średnie, udzielając wyższego od szkoły ludowej pospolitej, tak zwanego ogólnego czyli humanitarnego oświecenia.

Komisya szkolna sądzi, że projekt, który przedkłada, mógłby się stać początkiem zawiennego rozwoju i postępu na polu naszego szkolnictwa ludowego. Dla tego nie wahając się polecić go Wysokiej Izbie do przyjęcia,

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I Załączoną pod I ustawę co do zmiany artykułu 12. ustawy z dnia 2. Maja r. 1873. **Aleg. I.**
Dz. ust. i rozp. kraj. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci;
- II. załączoną pod II. „Rezolucyę“ mającą przygotować wejście w wykonanie zaprojektowanej pod I. noweli, a w każdym razie zaradzić najnaglejszym chwilowym potrzebom, jakie dotąd wykazała sprawa zakładania szkół ludowych; **Aleg. II.**
- III. załączoną pod III. ustawę o zakresie nauki w szkołach ludowych tak pospolitych jakoteż wydziałowych podawać się mającej. **Aleg. III.**

IV. Następujące petycje; a w szczególności:

- 1) petycję Zwierzchności gminnej w Sokolnikach do l. 124 o ulgę w ciężarach, przez obecne ustawy szkolne nałożonych;
- 2) petycję profesora gimnazjalnego Jerzego Harwota do l. 146 o umożliwienie, żeby każda gmina własną miała szkołę początkową i połączenie pracowni szkolnych ze szkołami ludowymi, jakoteż o zaprowadzenie szkolnych kas oszczędności;
- 3) petycję gmin Woli Raniżowskiej, Raniżowy Staniszewskiego, Mazurów i Wilczej Woli do l. 202 o uchwalenie zmian ustaw szkolnych raczy Wysoki Sejm uznać za załatwione, w moc powyższych wniosków.

We Lwowie dnia 14. Października r. 1883.

Przewodniczący:
Dr. J. Majer.

Sprawozdawca:
Euzebiusz Czerkawski.

I.

U s t a w a

z dnia .....

co do zmiany art. 12. ustawy z dnia 2. Maja r. 1873. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci. (Dz. u. kr. z roku 1873. Nr. 250.)

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Znosi się artykuł 12. ustawy z dnia 2. Maja r. 1873. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci w dotychczasowej osnowie i ma opiewać, jak następuje:

„Rady szkolne i władze wykonawcze będą miały na uwadze, iż przedewszystkiem należy zaopatrzyć w szkoły te gminy, które ich nie mają, a w drugim dopiero rzędzie zajmą się rozszerzaniem i przetwarzaniem na etatowe już istniejących. Przyznawać będą pod tym względem pierwszeństwa tym, których utrzymywanie najmniej obarcza fundusze okręgowe lub krajowe, przeznaczone na cele szkół ludowych, co jednak nie wyklucza wyjątków, gdy je usprawiedliwią stosunki miejscowe.

Gdzie prywatna szkoła ludowa czyni zadość potrzebie, tam nie zachodzi konieczność założenia publicznej szkoły ludowej.

§. 2.

Polecam Mojemu Ministrowi Oświecenia wykonanie niniejszej ustawy.

II.

Re z o l u c y a.

Zważywszy, że ustawa z d. 2. Maja 1873. r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół i obowiązku posyłania do nich dzieci (Dz. u. kr. ex 1873. Nr. 250) w artykule 1. orzeka, że szkoła publiczna ludowa ma być wszędzie zaprowadzona, gdzie w obwodzie jednej godziny drogi po przeciętnem z pięciu lat obliczeniu znajdzie się przynajmniej 40 dzieci w wieku do pobierania nauki szkolnej obowiązany będących;

zważywszy, że reorganizacya dotychczasowych szkół w duchu art. 12. wspomnianej ustawy w przeciągu minionego dziesięciolecia, ku której czynność Rady szkolnej krajowej przeważnie dotąd zwrócona była, tak dalece postąpiła, że już tylko mała stosunkowo liczba szkół niezreorganizowanych pozostała;

zważywszy, że się znajduje bardzo wiele jeszcze gmin w kraju, które szkół ludowych nie mają, a społeczeństwu na tem zależy, żeby w myśl art. 1. pomienionej ustawy w jak najkrótszym czasie wszystkie gminy otrzymały stosowne dla siebie szkoły ludowe;

zważywszy, że fundusz krajowy już teraz na opędzanie niedoborów funduszu szkolnego niepomierne ponosi ofiary, zwłaszcza, że wzrost liczby uczęszczających do szkół zreorganizowanych dzieci sprowadza potrzebę rozszerzania tych szkół przez tworzenie klas równorzędnych i pomnażanie sił nauczycielskich;

zważywszy, że dotychczasowe ofiary funduszu krajowego zwiększyć się muszą, gdy się przystąpi do zakładania nowych szkół w gminach, w których one dotąd nie istnieją;

zważywszy, że tylko ścisła oszczędność, która się ogranicza do niezbędnych wydatków, i przestrzeganie wypróbowanych zasad budżetowania utrzymać zdoła potrzebną równowagę w gospodarstwie skarbu krajowego;

zważywszy, że dotychczasowe budżetowanie funduszu szkolnego krajowego w najważniejszych pozycjach, jak np. w pozycji zasiłków dawanych funduszom szkolnym okręgowym, było zbyt ryczałtowe i nie dawało dość jasnego wyobrażenia o rzeczywistych potrzebach tych funduszy;

zważywszy, że zamknięcia rachunkowe z obrotu funduszu szkolnego krajowego w połączeniu z funduszami szkolnymi okręgowymi w ubiegłych 10-letnich Sejmowi nie przedłożone, nie dają możności ani obliczenia wzajemnych pretensyj, ani prawdopodobnych dalszych kosztów: —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, a względnie Radę szkolną krajową

- 1) żeby odtąd w myśl art. 1. ustawy z d. 2. maja r. 1873. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych (Dz. u. kr. z r. 1873. Nr. 250.) zanim uchwalona nowela wejdzie w wykonanie, przystąpiła do zakładania szkół ludowych w gmi-

nach, które ich dotąd nie posiadają, i dążyła do tego, iżby je w przeciągu następnych lat dziesięciu wszystkie gminy kraju bądź same dla siebie, bądź w połączeniu z gminami sąsiednimi otrzymały;

- 2) żeby dla oszczędzenia funduszu krajowego na razie w myśl art. 6. pomienionej ustawy zadawalniała się, ile możliwości zakładaniem szkół filialnych, a dla oszczędzenia funduszy miejscowych budynkami skromnymi i do najściślejszych potrzeb zastosowanymi;
- 3) żeby przez zaprowadzanie półduiowej nauki zapobiegała, o ile się to da wykonać, kosztownemu rozszerzaniu szkół już istniejących przez dodawanie nowych bądź stałych bądź równorzędnych klas, chyba gdyby właściwa gmina oświadczyła gotowość do ponoszenia wynikających z rozszerzenia kosztów z własnych funduszy;
- 4) żeby w preliminarzach funduszu szkolnego krajowego, który corocznie Sejmowi przedkłada, przeprowadzała dokładną specyfikację wydatków na wzór preliminarza edukacyjnego, który c. k. Rząd Radzie Państwa zwykł przedkładać;
- 5) żeby zamknięcia rachunkowe z obrotu funduszu szkolnego krajowego w połączeniu z funduszami szkolnymi okręgowymi z wykazem szczegółowym ich wzajemnych pretensyi, przedkładała Sejmowi najdalej we dwa lata po upływie każdego roku budżetowego.

II. Wzywa się Wydział krajowy, żeby ze swojej strony przestrzegał zasad budżetowania funduszu szkolnego w uchwale I. pod l. 4. i 5. wskazanych.

III.

U s t a w a

z dnia . . . . . o zakresie nauki w szkołach ludowych, tak
pospolitych jakoteż wydziałowych podawać się mającej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. 1.

Przedmiotami nauki w szkole pospolitej ludowej są:
Religia, czytanie i pisanie;
Język wykładowy, a względnie także drugi język krajowy;
Rachunki w połączeniu z wiadomościami o najprostszyc
formach geometrycznych;

Najprzystępniejsze dla uczniów i najważniejsze wiadomości
z historyi naturalnej, fizyki, geografii i historyi, ze szczególnem
uwzględnieniem kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgier-
skiej, jakoteż zarysu konstytucyjnego ustroju państwa;

Rysunki;

Śpiew;

Roboty ręczne, szczególnie kobiece dla dziewcząt, nie wy-
kluczając robót ręcznych dla chłopców, wedle usposobienia uczniów,
możności i potrzeb miejscowych;

Gimnastyka, jako przedmiot obowiązkowy dla chłopców, a
nadobowiązkowy dla dziewcząt;

Język niemiecki jest przedmiotem obowiązkowym w szko-
łach o większej ilości klas, od trzeciej klasy począwszy. (Ustawa
krajowa z dnia 22. Czerwca 1867. r. dz. u. kr. nr. 13.).

Zakres w jakim te przedmioty udzielać się będą, stosować
się ma do stopnia, na którym się znajduje szkoła ze względu
na ilość sił nauczycielskich (§. 31. ust. państw. z d. 2. Maja r.
1883. l. 53. Dz. p. p. i Rządu).

Art. 2.

Nauka w szkołach ludowych pospolitych wszelkiej kategorii udzielana będzie według planów i szczegółowych instrukcyi, które w duchu zasad w niniejszej ustawie rozwiniętych, wydawać będą powołane do tego władze szkolne, mając na względzie stopień, jaki każda szkoła zajmuje, na potrzeby okolicy, dla której jest przeznaczona, a przede wszystkim na różnicę, jaka co do potrzeb umysłowych i moralnych zachodzi między ludnością wiejską i małomiejską z jednej, a miejską z drugiej strony.

Nauka w każdej szkole z osobna stanowić będzie zamkniętą w sobie względnie całość.

Art. 3.

Szkoły pospolite wiejskie i małomiejskie obejmują zwykle trzy stopnie nauki, zastosowane do wieku dzieci i wzrostu ich pojęcia.

Każdy stopień mieścić w sobie może dwa oddziały uczniów, z których jeden będzie oddziałem poczynających, a drugi oddziałem postępujących.

W szkołach z nauką całodniową mogą uczniowie postąpić do wyższego oddziału już po półrocznej nauce. W szkołach z nauką półdniową postępować będą z jednego oddziału do drugiego dopiero po roku; uczniowie jednak okazujący nadzwyczajny postęp w naukach, mogą i przy półdniowej nauce zamienić oddział niższy na wyższy już po upływie jednego półrocza.

Stopień lub oddział posiadający osobnego nauczyciela, zowie się klasą.

Art 4.

1. Tak szkoły wiejskie jakoteż małomiejskie, podając wiadomości początkowe dla ludzi wszelkiego stanu nieodbitnie potrzebne, urządzać będą naukę tak, iżby dzieci ztąd czerpały oświecenie o zadaniach i warunkach zawodu, jakiemu się według okoliczności, miejsca i stanu prawdopodobnie poświęcić mają.

2. Naukę religii i płynących z niej zasad moralnych zwykle udzielać będzie kapłan. W zastępstwie jego, za zezwolenien właściwej duchownej władzy, udziela jej uczniom swojego wznania nauczyciel świecki według przepisanych podręczników. Nauczyciel zresztą zawsze ma zwracać uwagę uczniów na ten przedmiot, w miarę ich pojęcia i umysłowego rozwoju.

3. W nauce o świecie, czyli tak zwanej pogładowej zajmować ich będzie naprzód przedmiotami z najbliższego otoczenia, a tem samem tyczącymi się gospodarstwa i przemysłu wiejskiego lub małomiejskiego i opisami używanych w jednym lub drugim płodów natury, jakoteż ich obróbki; podawać stopniow wiadomości o najpospolitszych zjawiskach natury, o warunkach zdrowia, o kraju jako części ziemi, o jego historii, o powinnościach i prawach obywateli.

4. W czytaniu i pisaniu doskonalić się mają uczniowie pod kierownictwem nauczyciela metodycznie i doprowadzić do możebnej biegłości.

Skoro w jednym i drugim niejkiej już nabędą wprawy, należy gwoli ćwiczenia takie podawać rzeczy do czytania i pisania, które im na terażniejszy i na dalszy ich wiek użyteczne być mogą, a służą za podstawę nauki poglądowej. Rada szkolna krajowa przepisze zastosowane do tych wymagań książki. Czytanie tych książek rozszerzać będzie rzeczony wiadomości uczniów i doskonalić ich zdolność tłumaczenia się w języku wykładowym.

Obok tego zwracać będzie nauczyciel ich uwagę na główne zasady gramatycznej budowy języka i połączy z tem odpowiednie ćwiczenia.

5. Naukę rachunków udzielać się będzie także sposobem poglądu przez ciągle stosowanie jej do liczb miar i wag rzeczy z zakresu życia praktycznego.

Uczniowie ćwiczyć się będą tak w rachunku z pamięci jakoteż w rachunku na tablicy, obejmując cztery działania w liczbach całych i ułamkach zwyczajnych i dziesiętnych, a potem naukę o stosunkach i proporcjach aż do prostej reguły trzech włącznie.

6. Obznajamiać się też będą z najprostszymi formami geometrycznymi, które w życiu pospolitem codziennie znajdują zastosowanie. Ćwiczenia te odbywać się będą w połączeniu z rachunkiem przez obliczanie wymiarów przestrzeni za pomocą najpospolitszych narzędzi, jakoto: linealu, łokcia, metra lub cyrkla. Również ćwiczyć się będą uczniowie w mierzeniu od oka.

Ćwiczenia te uzupełniać się będą rysunkiem, przeważnie z natury, w obrębie form najprostszych.

7. Śpiew w szkole ludowej pospolitej ma na celu formowanie głosu i ucha zapomocą stosownych ćwiczeń.

Obejmuje zaś ćwiczenia tak w śpiewie świeckim jakoteż kościelnym lub cerkiewnym.

8. Gimnastyka obowiązkowa dla chłopców a dowolna dla dziewcząt i roboty ręczne zastosują się do usposobień i potrzeb uczniów i uczennic.

W nauce robót ręcznych uwzględniać należy także miejscowe stosunki gospodarcze i przemysłowe.

Art. 5.

Szkoły ludowe pospolite miejskie obejmują sześć stopni nauki, z których każdy stanowi osobną klasę.

Podają naukę początkową przeważnie w duchu ogólnego oświecenia, mając obok ogólnych wiadomości dla każdego stanu potrzebnych, przede wszystkim umysłowe i moralne potrzeby tej części młodzieży na względzie, która w szkołach średnich lub wydziałowych zamierza szukać dopełnienia lub rozszerzenia swych wiadomości.

Art. 6.

Na powyższej zasadzie ma być w szkołach ludowych pospolitych miejskich nauka tak rozłożona i prowadzona, ażeby uczniowie po ukończeniu klasy czwartej byli dostatecznie usposobieni do pobierania nauki w szkole średniej lub wydziałowej.

W klasie piątej i szóstej szkoła miejska poda wiadomości odpowiadające ogólnemu celowi szkoły ludowej pospolitej w zakresie odpowiednio do potrzeb miejscowych rozszerzonym.

Art. 7.

Z uwzględnieniem potrzeb i stosunków miejscowych, zwłaszcza co do rolniczego przeważnie lub przemysłowego zajęcia ludności, orzeknie Rada szkolna krajowa, które szkoły mają być urządzone jako miejskie, a które jako wiejskie i małomiejskie.

Art. 8.

Po ukończeniu szkoły pospolitej uczęszczają uczniowie aż do 15-go roku życia włącznie na kursa nauki dopełniającej.

Wszakże korzystać z tych kursów mogą także osoby, które przekroczyły wiek szkolny, a to odwiedzając naukę bądź wszystkich, bądź niektórych tylko przedmiotów.

Kursa dopełniającej nauki obliczone są pospolicie na trzy lata. W nich się odbywać będzie nauka w takich porach dnia, tygodnia i roku, któreby dozwalały uczniom poświęcać się obok tego praktycznym zatrudnieniom. Ilość godzin nauki dopełniającej wynosi co najmniej cztery godziny tygodniowo w wiejskich i małomiejskich, a sześć godzin w miejskich szkołach.

Art. 9.

Kursa nauki dopełniającej mają być dalszym ciągiem i dopełnieniem szkoły ludowej pospolitej, z wybitniejszym jeszcze zaznaczeniem zastosowania do potrzeb praktycznego życia.

I. Jako ciąg dalszy nauki szkoły pospolitej uważane być mają:

1. Nauka religii.

2. Ćwiczenia w czytaniu, rozbiórce i bądź dosłownem, bądź swobodnem wygłaszaniu stosownych utworów piśmienictwa w ogóle, a w szczególności w przeznaczonym na ten cel zbiorze podawanych.

3. Opowiadania z historii krajowej tak polskiej, ruskiej, jakoteż austriackiej, nie wykluczając także historii zagranicznej.

4. Opisy okolic i miejsc z geografii.

II. Ze szczegółowem zastosowaniem do potrzeb życia praktycznego wejść do składu tej nauki:

1. Najpospolitsze ogólne wiadomości i odpowiednie ćwiczenia ze stylistyki praktycznej, a w szczególności wskazówki o pisaniu listów, krótkich sprawozdań o zachodzących w życiu wy-

padkach, kwitów, łatwiejszych podań do władz itp. w połączeniu z treściwym wykładem o organizacyi władz tak rządowych jak autonomicznych i o obowiązującej konstytucyi Państwa.

2. Rysunki w zastosowaniu do potrzeb przemysłu i gospodarstwa.

3. Główne zasady rachunkowości.

4. Najważniejsze wiadomości z zakresu gospodarstwa wiejskiego i jego ubocznych gałęzi, oparte na nabytej uprzednio znajomości praw przyrody i w połączeniu, o ile to być może z ćwiczeniami praktycznymi, tudzież treściwa i praktyczna nauka o pomiarze gruntów.

Art. 10.

Dla uczniów, będących jeszcze w wieku szkolnym, którzy ze szkoły ludowej pospolitej nie zamierzają udać się do szkół średnich, istnieć będą w kraju szkoły wydziałowe z szerszym co do teoryi programem, przysposabiającym przytem do przemysłowego lub rolniczego zawodu.

W tych szkołach także przyszli kandydaci stanu nauczycielskiego szkół ludowych nabywać mogą potrzebnego do korzystania z nauki w seminaryach nauczycielskich przygotowania.

Będą osobne dla chłopców, a osobne dla dziewcząt szkoły wydziałowe.

Jedne i drugie obejmować będą kurs nauki czteroletni, podzielony na cztery klasy; wszakże szkoły wydziałowe z charakterem przeważnie rolniczym mogą się ograniczyć do kursu trzyletniego o trzech klasach.

Liczba godzin tygodniowej nauki wynosi w każdej klasie 24 — 30.

Art. 11.

W szkołach wydziałowych dla chłopców będą przedmiotami nauki:

1. Religia;
2. Języki: a w szczególności
  - a) język wykładowy, a względnie także drugi język krajowy;
  - b) język niemiecki;
3. Geografia;
4. Historia krajowa, w szczególności historia Polski i Rusi, Państwa Austriackiego i najważniejsze zdarzenia z historii powszechnej;
5. Rachunki;
6. Rysunek z wolnej ręki w połączeniu z geometryą, na stopnie rysunek konstrukcyjny, oba w zakresie zastosowanym do celów praktycznych;
7. Kaligrafia;

8. Nauki przyrodnicze;
9. Technologia lub gospodarstwo wiejskie;
10. Ćwiczenia mechaniczne;
11. Muzyka;
12. Gimnastyka.

Art. 12.

Program nauki religii przepisze Rada szkolna krajowa w porozumieniu z właściwą Zwierzchnością kościelną, — a co do programu w innych naukach przestrzegać będzie zasady, żeby nauka w miarę swego postępu coraz więcej uwzględniała potrzeby życia praktycznego, żeby plany stosowały się do tego, czy szkoła ma czynić zadość potrzebom przeważnie rolniczej czy przeważnie przemysłowej ludności. Następne artykuły zawierają bliższe w tej mierze wskazówki.

Art. 13.

W nauce języka wykładowego, drugiego krajowego i niemieckiego będzie staraniem szkoły, nie tylko wprawiać uczniów w poprawne wysłowienie się w tych językach mową i pismem, ale oraz obznajamiać ich z głównymi zasadami gramatyki tych języków i najcenniejszymi utworami piśmienictwa, wiekowi uczniów przystępnymi.

W dalszym ciągu nauki książka do czytania zawierać będzie przeważnie utwory piśmienne, swą treścią do potrzeb zawodów praktycznych zbliżone, a obok tego zajmą uczniów ćwiczenia stylistyki praktycznej, powyżej dla nauki dopełniającej przepisane, wszakże o wymaganiach nieco ściślejszych w miarę dokładniejszej nauki w szkołach wydziałowych udzielanej.

Art. 14.

Nauka geografii poprzedzi naukę historii i na podstawie niektórych najpospolitszych wstępnych wiadomości podawać będzie przede wszystkim geografję kraju rodzinnego, następnie geografję Europy i innych części świata, nie zaniedbując obznajamiać uczniów z płodami natury i przemysłu, znajdującymi się na rozmaitych punktach ziemi, jakoteż głównymi drogami handlu, którego są przedmiotem.

W nauce historii podany będzie naprzód rys historii Polski i Rusi, następnie Państwa Austriackiego, z ile możności wywodnym opisem tych krajów, ich ekonomicznych stosunków i instytucji.

We wszystkich klasach a w szczególności już przy sposobności, jakie podadzą opisy geografji, będzie nauczyciel obznajamiał uczniów z ważniejszymi zdarzeniami z historii powszechnej.

Art. 15.

Nauka rachunków będzie miała naprzód zadanie utwierdzić uczniów w ich wiadomościach w szkole pospolitej nabytych, a następnie je rozszerzyć do nauki o potęgach i pierwiastkach, o proporcjach złożonych, o regule łańcuchowej, rent i procentów.

Ta nauka uwzględniać będzie przede wszystkim praktyczne sposoby przeprowadzania potrzebnych w życiu pospolitem działań, a ogólną teorią jedynie o tyle, o ile to służyć może do ułatwienia praktycznej nauki.

Oprócz tego udzielana będzie nauka rachunkowości, zastosowana do potrzeb gospodarstwa i przemysłu.

Art. 16.

Rysunek z wolnej ręki ćwiczyć będzie przede wszystkim w rysowaniu form i przedmiotów używanych w przemyśle.

Z rysunkiem tym należy połączyć naukę o formach geometrycznych, a następnie zastosowanie ich w rysunku konstrukcyjnym, który równie jak rysunek z wolnej ręki uwzględni przedmioty używane w przemyśle i wspierać będzie ćwiczenia mechaniczne, w szkole wykonywane.

Art. 17.

W każdej klasie poświęcone będą osobne godziny na formowanie pisma na zasadach umiejętnej kaligrafii.

Art. 18.

W naukach przyrodniczych instrukcja ograniczy się do zjawisk i przedmiotów, z którymi uczniowie mogą mieć styczność i wykazywać będzie ich wpływ lub zastosowanie w życiu człowieka, jego zatrudnieniach lub potrzebach, podając oraz najpraktyczniejsze wiadomości z higieny tak ludzkiej jak zwierzęcej.

Art. 19.

Technologia obznajamiać będzie uczniów przede wszystkim z własnościami surowych płodów natury, używanych w przemyśle; z najpospolitszymi sposobami przerabiania tych płodów; wskaże wynikię ztąd sposoby fabrykacji i rodzaje rękodzieł; wreszcie pouczy o własnościach uzyskanych w nich wytworów w zastosowaniu do rzemiosł lub gospodarstwa.

Naukę tę podawać należy dopiero w późniejszych kursach szkoły wydziałowej, sposobem prostym, doświadczalnym, bez subtelných i obszerných teoryj.

Art. 20.

Nauka gospodarstwa wiejskiego i jego ubocznych gałęzi, zastosowana będzie do potrzeb okolicy, w której się

szkoła znajduje, i nawiąże do wskazówek jakie pod tym względem uczniowie mogli uzyskać w naukach przyrodniczych.

Dążyć należy do tego, żeby nauka uzmysławiana była okazami, a łączyła się, ile możliwości, z ćwiczeniami w ogródku i na polu.

Art. 21.

Ćwiczenia mechaniczne dążyć będą do wprawy uczniów w wykonywaniu początkowych prac mechanicznych, przedewszystkiem takich, co bez warsztatu jedynie przy pomocy najprostszyc narzędzi i przyrządów mogą być wykonane.

Obznajamiać ich przy sposobności tych ćwiczeń należy ze sposobami obrabiania drzewa, metalu, skóry i innych materiałów przy pomocy najprostszyc narzędzi, z narzędziami, używanemi w rękodziełach, ze sposobami ich użycia w wykonywaniu rękodzieł, wreszcie pouczać jak narzędzia w należytych do użytku stanie utrzymać można.

Art. 22.

Nauka muzyki głównie doskonalenie śpiewu będzie miała na uwadze; nie jest jednak wykluczona także muzyka instrumentalna.

Nie będzie się jednak, jak w szkole pospolitej, ograniczała do samych tylko praktycznych ćwiczeń, ale oprze się na znajomości pierwszych zasad muzyki tak świeckiej, jakoteż w niarę potrzeby i możliwości, także kościelnej.

Art. 23.

Ćwiczenia ciała odbywać się będą według zasad gimnastyki szkolnej.

Art. 24.

W szkołach wydziałowych dla dziewcząt nauka w ogóle stosować się będzie do właściwych tej płci umysłowych potrzeb i usposobień, i uwzględni przedewszystkiem potrzebę rozleglejszego oświecenia ogólnego; nie spuszczać z oka praktycznych także potrzeb.

W tym duchu postępując, nauka języków będzie głównie to ogólne oświecenie miała na uwadze, obznajamiając uczennice z najcelniejszymi epokami piśmiennictwa, szczególnie ojczytstego.

Nauka historii wypełniając program w szkołach dla chłopców przepisany, poda także treściwy rys historii powszechnej.

Miejsce technologii i gospodarstwa wiejskiego zajmie w szkołach wydziałowych dla dziewcząt nauka gospodarstwa domowego i robót kobiecych. Z ćwiczeń mechanicznych tylko te wejść mogą w skład programu nauki, które odpowiadają usposobieniom płci żeńskiej.

Gimnastyka w tych szkołach nie będzie przedmiotem obowiązkowym; natomiast higiena w nieco obszerniejszym niż w szkołach dla chłopców zakresie ma być wykładana.

Art. 25.

Zwierzchność szkolna miejscowa może za zgodą Zgromadzenia nauczycieli, poszczególnych uczniów na żądanie ich rodziców od uczenia się pojedynczych przedmiotów uwolnić, jeżeli przezto postęp w innych przedmiotach lub porządek szkolny nie ucierpi.

Ze szkołami wydziałowemi połączone być mogą szkoły rolnicze, przemysłowe lub handlowe, niedzielne czy wieczorne, albo także praktyczne kursa specjalne np. koszykarstwa, ceramiki, budownictwa i t. p. jeżeli się na to znajdują fundusze.

Art. 26.

W miejscach, gdzie istnieją szkoły ludowe, zaprowadzone mogą być także kursa dla dorosłych, mające na celu dalsze rozwinięcie wiadomości w szkole ludowej nabytych.

Nauczyciele, którzy na tych kursach naukę udzielać będą, mają prawo do osobnej za to nagrody.

Art. 27.

Polecam Mojemu Ministrowi oświecenia wykonanie niniejszej ustawy.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
530 SOUTH EAST ASIAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607

RECEIVED
MAY 15 1964
FROM
DR. J. H. GOLDSTEIN
100 EAST WASHINGTON STREET
ANN ARBOR, MICHIGAN 48106

RE: *Polystyrene*
CATIONIC POLYMERIZATION
BY
DR. J. H. GOLDSTEIN
ANN ARBOR, MICHIGAN

DR. J. H. GOLDSTEIN
ANN ARBOR, MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN

ANN ARBOR, MICHIGAN

W poszczególnych rubrykach wydatków zachodzą następujące różnice:

Podwyższone byłyby w porównaniu z r. 1883. wydatki

w Rubryce	II. Koszta zarządu o	6.482 zł.
	III. Koszta leczenia	120.000 „ *)
	VII. Wydatki na cele oświaty	19.503 „
	VIII. Utrzymanie pomników historycznych	116 „
	IX. Kwaterunkowe żandarmeryi	6.457 „
	XII. Wydatki na szupaństwo	8.500 „
	XIV. Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże	132.604 „
	XV. Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	38.957 „

Wydatki byłyby obniżone w porównaniu z r. 1883.

w Rubryce	I. Koszta reprezentacji kraju o	550 zł.
	IV. Koszta szczepienia	330 „
	V. Wydatki sanitarne	4.400 „
	VI. Zasiłki dla Zakładów dobroczynności	5 500 „
	X. Drogi krajowe	65.688 „
	XI. Dotacje dla Zakładów krajowych	117.311 „
	XIII. Budowy wodne	10.943 „
	XVI. Rozmaite wydatki	138.904 „

Dochody uchwalone były na r. 1883. w ilości . . . . . 501.310 zł.

(oprócz przeznaczonych aktywów z funduszu pożyczki z r. 1873. — 120.000 zł.)

komisya preliminuje dochody na r. 1884. na . . . . . 417.417 „

byłyby więc dochody w r. 1884. mniejsze o . . . . . 83.893 zł.

Dochody byłyby mniejsze w Rubr. I. Pozostałość z lat ubiegłych o . . . . . 160.000 zł.

większe zaś „ II. Odsetki . . . . . 14.000 „

III. Dochody z dróg krajowych . . . . . 2.400 „

IV. Nadwyżki dochodów od zakładów do-
towanych . . . . . 14 422 „

V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . . . . . 3.300 „

VI. Zwroty pożyczek . . . . . 11.115 „

VIII. Dochody z Dublan . . . . . 4.350 „

IX. Dochody z Czernichowa . . . . . 2.340 „

XI. Rozmaite dochody . . . . . 24.180 „

Niedobór preliminowany na r. 1883. wynosił (nie biorąc w rachunek aktywów funduszu pożyczki z r. 1873.) . . . . . 2.847.373 zł.

niedobór zaś preliminowany na r. 1884. wynosi (nieuwzględniając kredytów dodatkowych 98.148 zł.) . . . . . 2,920.259 „

przeto wynik niniejszego preliminarza jest mniej korzystnym o . . . . . 72.886 zł.

a doliczywszy do tego kredytu dodatkowe w ilości . . . . . 98.148 „

mniej korzystnym o . . . . . 171.034 zł.

*) Koszta leczenia w Rubr. III. wzrosły w porównaniu z r. 1883. o 120.000 zł. dla tego, że kwota 105.000 zł., dawniej zarachowana w Rubr. XI. jako pokrycie niedoboru Zakładu obłąkanych i Oddziału położnic, została przeniesioną w niniejszym preliminarzu do Rubr. III. Rzeźwisty wzrost wydatku na leczenie chorych wynosi 15.000 zł.

Niedobór wynikający z niniejszego preliminarza wraz ze wspomnianymi wyżej kredytami dodatkowymi wynosi . . . . . 3.018.407 zł.

Gdyby ten niedobór miał być pokrytym dodatkami do podatków, w takim razie należałoby uchwalić 31 centów dodatku krajowego od 1 zł. podatków bezpośrednich. Gdy jednak już po uchwaleniu rubryk preliminarza komisya dowiedziała się ze sprawozdania Wydziału krajowego, iż w zamknięciu rachunków za rok 1883. okazać się ma według przypuszczenia Wydziału krajowego niedobór, na którego pokrycie domaga się Wydział krajowy już teraz poważnej sumy 210.000 zł., przeto należy zarazem i dla tej sumy obmyśleć pokrycie. Tak więc chcąc zaspokoić wszystkie znane dotychczas potrzeby r. 1884., należy znaleźć pokrycie w kwocie . 3,228.407 zł.

Według najnowszej informacji, udzielonej Wydziałowi krajowemu przez c. k. Dyrekcyę Skarbu jeden cent dodatku krajowego uczynić ma w 1884. roku 97.400 zł., wypadaloby więc uchwalić dodatek krajowy w ilości 34 centów od 1 zł. podatków, to jest o 7 centów więcej, niż uchwalono na r. 1883., czyli innymi słowy, podnieść wysokość dodatków opłacanych na rzecz skarbu krajowego o 26%.

Komisya mniema, iż nieodpowiedzialaby intencyom Wysokiego Sejmu, przychodząc z takim wnioskiem. Zdaniem komisyi podwyższenie naraz ciężarów publicznych o 682.000 zł. i to w roku niesłychanego, a powszechnego nieurodzaju, jest wprost niemożliwym. Nad przeważną częścią ludności, to jest nad całą klasą rolniczą wisi troska nie już o utrzymanie gospodarstwa w prawidłowym toku, ale obawa najcięższego i od lat wielu niebywałego przednowku. Odzywały się też wątpliwości pod tym względem, czy dochód 97.400 zł. z jednego centa dodatku zostanie rzeczywiście osiągniętym, zwłaszcza gdy w r. 1883. będą musiały nastąpić znaczne zwroty nadebranego w ostatnich dwóch latach podatku gruntowego, zwroty niedające się nawet w przybliżeniu preliminarować, tak iż chcąc zabezpieczyć kasę krajową od niedoboru niczem niepokrytego, wypadaloby może jeszcze podwyższyć ilość centów, wynikającą z powyższego obliczenia.

Komisya wzięła więc pod rozwagę projekt pokrycia za pomocą pożyczki tej części niedoboru, jaka w dotychczasowej ilości centów dodatkowych nie znajduje pokrycia. Niedobór, a wyrażając się ściśle, suma trzechletnich niedoborów, dla których już teraz potrzeba znaleźć pokrycie, wynosi, jak wyżej wykazano . . . . . 3,228.407 zł.
27 centów dodatku, licząc na jeden cent 97.400 zł. dochodu, uczynią . . . . . 2,629.800 „
pozostaje do pokrycia . . . . . 598.607 zł.
i już z tego powodu należałoby zaciągnąć pożyczkę, która przyniosłaby w gotówce okrągłą sumę 600.000 zł.

Komisya miała jednak przy obliczeniu wysokości pożyczki obok tego głównego, jeszcze następujące względy na oku. Dotacya kasy krajowej jest niezbędnym warunkiem porządnej gospodarki w skarbie krajowym. Poprzedniemi uchwałami uznał to już Wysoki Sejm. Ale pomimo najlepszych chęci nie przyszło dotychczas do ustalenia takiej dotacyi kasy krajowej, jaka jest niezbędnie potrzebną, jeśli skarb krajowy ma być ochronionym od potrzeby zaciągania rokrocznie kosztownych, acz chwilowych pożyczek na bieżące wydatki. Dotacya kasy krajowej zasobem 400.000 zł. zdaje się na teraz odpowiadać nieodbitej potrzebie. Już więc z tego względu zdawało się komisyi, iż należy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na zaciągnięcie pożyczki w ilości jednego miliona zł. Ale są oprócz tego inne jeszcze względy, które przemawiają za zaciągnięciem wyższej pożyczki, niż tego wymaga ściśle obliczone potrzeba na pokrycie niedoboru budżetowego. Niektóre rubryki wydatków mają stałą i niepowstrzymaną dążność do wzrostu. Wydatki na szkoły, na podniesienie rolnictwa i przemysłu będą jeszcze przez jakiś czas i to znacznie przybywać. Niewątpliwie mają także podatki, a tem samem i dodatki krajowe naturalną tendencyę do wzrostu. To jednak jest więcej niż wątpliwem, czy wspólna ta i dochodom i wydatkom dążność do wzmagania się będzie się w równej mierze rozwijać. Prawdopo-

dobnie wydatki będą się szybciej wzmaczać, niż dochody i Wysoki Sejm będzie na następnych sesjach siłą konieczności zniewolonym do pomnożenia ilości centów, opłacanych na rzecz skarbu krajowego. Gdyby Sejm nie zastał w kasie zapasu, którym chwilowo przynajmniej mogłyby być zaspokajane potrzeby, przyrastające corocznie, musiałby Sejm albo w zbyt nagłych skokach pomnażać ciężar dodatków, albo dla uniknięcia tych skoków zaciągać małe pożyczki, co według uznania ludzi fachowych niebyłoby dla kredytu krajowego korzystnym. Więć i z tego powodu wskazanem jest powiększenie zapasów kasowych, a przeto podwyższenie wysokości pożyczki proponowanej ponad miarę wykazanego niedoboru, jeśli w zasadzie pożyczka uznana będzie za odpowiedni środek pokrycia narosłych przez trzy lata niedoborów. Nakoniec przemawia i ta okoliczność za zaciągnięciem większej już teraz pożyczki, że teraz jeszcze mogą być wypuszczone obligacye tej samej kategorii, co obligacye wypuszczone już w roku bieżącym. Drobnie stosunkowe rozliczenie między subskrybentem nowym a skarbem krajowym, może usunąć potrzebę wydawania obligacyj nowej kategorii z innymi terminami umorzenia. Mnożenie różniących się między sobą kategorii długu krajowego nieodpowiada upodobaniom targu pieniężnego, a uniknięcie tej niedogodności będzie tem trudniejszym, czem dłuższym będzie odstęp czasu między wypuszczeniem nowych a wypuszczeniem już wydanych obligacyj.

Co do formy nasunęła się myśl przedstawienia Wysokiemu Sejmowi projektu noweli do prawomocnej już ustawy o pożyczce krajowej, a to w tym kierunku, iżby Wydział krajowy mocen był na pokrycie niedoboru r. 1884. wypuścić nie wydaną jeszcze resztę obligacyj, do których wydania upoważnionym był ustawą wyżej wspomnianą, w celu spłacenia pożyczki zaciągniętej w Banku krajów koronnych.

Komisya jednak mniema, iż może to być z korzyścią dla skarbu krajowego, jeżeli Wydział krajowy będzie mieć i nadal zabezpieczony zapas na spłacenie długu, zaciągniętego w tym Banku. Wydział krajowy nie spłacił tego długu z powodu, iż z powodu chwilowego usposobienia targu pieniężnego pożyczka zaciągnięta od Banku krajów kor. okazała się co do stopy procentowej korzystniejszą dla skarbu krajowego od pożyczki nowej. Ale konjunktury giełdowe są zmienne i może przyjść chwila, w której zamiar spłacenia owej wierzytelności Banku będzie mógł być z korzyścią ziszczonym. Wszak przy tem i to na względzie mieć należy, że pożyczka zaciągnięta od Banku krajów kor. ma być w nierównie krótszym terminie umorzona, niż pożyczka zrealizowana przez wypuszczenie obligacyj krajowych, że przeto przy niższej nawet stopie oprocentowania rocznego, umorzenie tego długu obciąża skarb krajowy więcej, niż umorzenie pożyczki zaciągniętej za pomocą obligacyj.

Na podstawie powyższych uwag komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę pod I. i uchwalić projekt ustawy pod II., tudzież uchwałę pod III.

I. Uchwała.

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego ma być w roku 1884. pobieranym dodatek do podatków bezpośrednich po 27 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia w dziale zwyczajnych wydatków oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.

II Ustawa

z dnia . . . . .
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem o zaciągnięcie pożyczki w sumie
1,000.000 zł. w. a.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki pod jak najkorzystniejszymi warunkami w sumie 1,000.000 zł. w. a. na pokrycie niedoborów z r. 1882., 1883. i 1884., oraz na uposażenie kasy krajowej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu ministrowi skarbu i spraw wewnętrznych.

III. Uchwała.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla pożyczki krajowej w sumie 1,000.000 zł. zaciągnąć zaciągnąć się mającej, wyjednał w drodze właściwej uwolnienie od wszelkich opłat i należności skarbowych.

We Lwowie 15. Października 1883.

Przewodniczący :

Wodzicki.

Sprawozdawca :

Smurzewski.

Budżet krajowy na r. 1884.

Dochody.

(Sprawozdawca p. Leon Chrzanowski).

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych

z końcem roku budżetowego 1882 przekazana na dochód 1884.

Zamknięcia rachunków za lata 1877, 1878, 1879 i 1880, przedłożone przez Wydział krajowy, zbadane przez komisję budżetową i zatwierdzone przez Wysoki Sejm, wykazały, że nie tylko nie było z tych lat żadnej pozostałości z rachunków, ale w trzech pierwszych wyżej wymienionych latach były znaczne niedobory, które Wysoki Sejm, na wniosek naszej komisji, pokrył w 1880 r. oddzielnymi funduszami. Zamknięcie rachunków za r. 1881 przedłożone Wys. Izbie przez Wydział krajowy a zbadane już przez komisję budżetową, wykazało pozostałość z rachunków owego roku w sumie 160.000 zł. w. a.; lecz ta pozostałość z rachunków 1881 r., obrachowana dobrze, jak się teraz okazało, przez naszą komisję w roku zeszłym, przeznaczoną już została, według zasad budżetowych, na dochód roku 1883, a mianowicie w budżecie uchwalonym na rok 1883 wyznaczono z tej sumy 20.000 zł. na pokrycie zwykłych wydatków a 140.000 zł. na uposażenie kasy krajowej. Sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1882, z którego pozostałość z rachunków mogła być przeznaczoną na dochód z r. 1884, nie przedłożył jeszcze Wydział krajowy Wysokiej Izbie; lecz rachunki te zostały już z dniem 30 Czerwca r. b. zamknięte i według udzielonego komisji budżetowej wykazu, wydatki rzeczywiste w r. 1882 wynosiły 3,106.736 zł.; dochody zaś 3,009.774 zł., przeto nie tylko nie ma żadnej pozostałości z rachunków r. 1882, ale okazał się niedobór wynoszący 96.962 zł., który pokryto tymczasowo z sumy 140.000 zł. przeznaczonej w r. z. przez Wysoki Sejm na uposażenie kasy krajowej.

Z powyżej wyłuszczonej powódów komisja budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wnosi:

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . . . . —

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent.

Wydatki oznaczone budżetem muszą być przez kasę krajową czynione regularnie w terminach przepisanych, dochody zaś do tej kasy wpływają nieregularnie i nie w stosunku do wydatków: w pewnych okresach roku dochody bieżące wpływają obficie i są większe niż wydatki bieżące i przewyżkę dochodów bieżących nad wydatki bieżące można umieszczać na procent; w innych znów i to dłuższych okresach roku dochody bieżące niedorównywują wydatkom bieżącym, które pokrywać trzeba chwilowymi pożyczkami na krótki termin a przeto wysoki procent, jeżeli kasa krajowa nie jest uposażona znaczną sumą, jak to ma miejsce w większej części krajów. Jakkolwiek Wysoki Sejm, na wniosek naszej komisji, wyznaczył w r. z. na uposażenie kasy krajowej sumę taką jaką mógł wówczas rozporządzać, to jest 140.000 zł., jednak suma ta nie była na powyższy cel wystarczającą a w większej części już nawet zużyta została tymczasowo dla pokrycia niedoboru z roku 1882., jak to wyżej wspomnieliśmy; przeto nie będzie kasa krajowa w 1884 r. w położeniu umieszczania na procent przewyżki dochodów bieżących nad wydatki bieżące. Ale z pożyczki 3,800.000 zł w. a. zaciągniętej przez kraj w r. b., a która w gotowiźnie przyniosła 3,420.000 zł. w. a. wydała lub wyda kasa krajowa w 1883 roku: 1) na uposażenie Banku krajowego 1,025.000 zł. w. a.; 2) na wykupno obligów pożyczki z 1873 r. około 575.000 zł. jak to przewiduje Wydział krajowy; 3) 1,100.000 zł. w. a. przeznaczone uchwałą sejmową jako krajowy zasiłek na budowę drogi żelaznej transversalnej, płatny już w r. b. Pozostanie przeto do umieszczenia na procent przez większą część 1884 r. tylko kwota 720.000 zł. w. a., przeznaczona na dalszą konwersję pożyczki z r. 1873. Chociaż komisya budżetowa spodziewa się, że tę sumę 720.000 zł. zdoła Wydział krajowy umieścić w roku przyszłym na wyższym procent, (naprzykład na 4% lub 4½%), niż umieścił w roku bież. całą nieużyta na uposażenie Banku krajowego gotówkę otrzymaną z pożyczki krajowej w r. b. zaciągniętej, (z której to gotówki umieszczono na 3% 500.000 zł. w lwowskiej filii „Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu“, a na 4% 446.078 zł. w „Banku kredytowym galicyjskim“, oraz 220.000 zł. w krakowskiej Kasie oszczędności i w krakowskim „Towarzystwie wzajemnego kredytu“); jednak zważywszy, że może konwersya pożyczki z 1873 r. będzie zupełnie ukończoną przed połową 1884 r. i cała kwota 720.000 zł. na ten cel zużyta; zważywszy dalej, że lepiej dochody za nisko niż za wysoko obrachowywać, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent . . . . . 15.000 zł.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Komisya budżetowa roztrząsawszy projekt budżetu wydatków i dochodów na drogi krajowe ułożony przez Wydział krajowy, przewiduje, zgodnie z uchwałami Wydziału, dochody z dróg w 1884 r. jak następuje:

1) Dochód z myt na drogach krajowych. Dochód z myt krajowych wzrasta corocznie. Powodem tego jest otworzenie dla ruchu i omycenie nowych przestrzeni dróg krajowych oraz i zawarcie korzystniejszych kontraktów. Dochód z myt na drogach krajowych preliminowany na r. 1881 w wysokości 221.000 zł., przyniósł rzeczywiście w owym roku 222.996 zł. a na r. 1883 preliminowano ten dochód na sumę 222.000 zł., zaś Wydział krajowy w sprawozdaniu z swoich czynności za czas od 1 Lipca 1883 zapowiada, że tak w r. 1883 jak i w latach poprzednich dochód z myt będzie wyższy od preliminarza. Na podstawie tych danych, komisya budżetowa wnosi, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, wstawienie w Rubryce III dochodów;

1) Dochód z myt na drogach krajowych	224.000 zł.
2) Dochód z odsetek za zwłokę w opłacie czynszu dzierżawnego z myt	350 „
3) Grzywny za przestępstwa drogowe	160 „

Co do 4tej pozycyi t. j. co do dochodu z datków dobrowolnych na budowę dróg, komisya budżetowa zażądała od Dep. IV. dokładnego wykazu przyrzeczonych datków dobrowolnych od stron prywatnych wraz z wykazem, o ile te datki do kasy krajowej wpływają. Na podstawie tego wykazu komisya budżetowa nabyła przekonania, że datki dobrowolne, o ile są płynne, wpływają regularnie, i że jeżeli nie wszystkie datki dobrowolne zostały ściągnięte, stało się to z tego powodu, że niektóre z nich mianowicie na budowę drogi Lwów-Stojanów, przywiązane są do warunków, które wypełnione jeszcze nie zostały. Zważywszy wreszcie, że teraz posuwa się tylko dalej budowa dróg dawniej rozpoczętych a Sejm nie uchwalił ani w r. z. ani w r. b. budowy dróg nowych, na któreby ofiarowano nowe datki — z tych wszystkich powodów komisya budżetowa, zgodnie z projektem Wydziału krajowego, wstawia w tę pozycyę:

4) a) Datki dobrowolne od stron prywatnych	5.000 zł.
b) Od Skarbu państwa na utrzymanie drogi z Krynicy do Muszyny	400 „
przeto wnosi: <i>dochody z dróg krajowych</i>	229.910 „

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów uposażonych z Skarbu krajowego.

Według zaprojektowanych przez komisję budżetową budżetów na 1884 r. dla zakładów uposażonych ze Skarbu krajowego, spodziewaną jest przewyżka ich własnych dochodów nad ich wydatki tylko od funduszu policji krajowej w kwocie 5.758 zł. w. a. i od funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie 14.436 zł. w. a. Budżety wszystkich innych funduszy uposażonych z Skarbu krajowego nie wykazują żadnej przewyżki dochodów własnych nad ich wydatki, przeciwnie wykazują niedobory, które trzeba pokryć zasiłkami Skarbu krajowego, jak to przedstawia niżej projekt budżetu. Z tych powodów komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

<i>Nadwyżki dochodów zwracane do skarbu krajowego przez zakłady uposażone z tego skarbu</i>	20.194 zł.

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rzeczywisty dochód ze zwrotu zaliczek danych w latach dawniejszych wynosił w 1878 r. 68.851 zł., w 1879 r. 50.684 zł., w 1880 r. 37.584 zł., w 1881 r. 35.402 zł., w 1882 r. 21.464 zł. Zmniejsza się więc corocznie dochód ze zwrotu zaliczek, albowiem zmniejszać się musi główny dotychczas dochód w tej rubryce ze zwrotu przez gminy, zaliczonej za nie z skarbu krajowego połowy kosztów leczenia w szpitalach krajowych ubogich chorych z tychże gmin, bo od 1875 r. włożono na skarb krajowy, mocą uchwały sejmowej, cały wydatek na leczenie ubogich chorych w szpitalach krajowych. Wprawdzie zalegająca jeszcze u gmin należność za zaliczone przed 1875 r. ze skarbu krajowego w zastępstwie tych gmin koszta leczenia ubogich chorych, wynosiła jeszcze w maju r. b. 59.046 zł.; jednak większa część tej kwoty nie będzie mogła być ściągnięta z powodu niemożności wysledzenia, do której gminy należało wielu ubogich chorych, za których skarb krajowy w zastępstwie gmin zapłacił przed 1875 r. koszta leczenia.

Z tego powodu, oraz na mocy przecięciowego dochodu w innych pozycjach tejże rubryki, wnosi komisya budżetowa, zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochód ze zwrotu zaliczek danych w latach ubiegłych

a) urzędnikom na płacę	7.500 zł.
b) ze zwrotu zaliczek danych szpitalom	6.000 „
c) ze zwrotu przez gminy kosztów leczenia z lat dawniejszych	7.000 „
d) ze zwrotu zaliczek w sprawach drogowych	3.800 „
e) ze zwrotu rozmaitych zaliczek	6.000 „
ogółem przeto: <i>Zwroty zaliczek z lat dawniejszych</i>	<u>30.300 „</u>

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Odpowiednio umowom i planom umorzenia pożyczek zaciągniętych z skarbu krajowego za uchwałami Wysokiego Sejmu przez gminy, zakłady i osoby prywatne, powinny wpłynąć do tego skarbu w ciągu r. 1884 następujące raty spłacanych kapitałów pożyczkowych oraz odsetki od pożyczek:

1. Od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu 500 zł. jako 11. rata spłaconej pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie 8.000 zł. mocą uchwały sejmowej z 7. Grudnia 1872 r., oraz 850 zł. jako raty 16. i 17. pożyczki bezprocentowej udzielonej także w kwocie 8.000 zł., mocą uchwały sejmowej z 26. Maja 1875 r.; razem . . . . . 1.350 zł.

2. Od zgromadzenia Kanoniczek w Krakowie utrzymującego szkołę żeńską 175 zł. jako 3. rata reszty pożyczki, (która to reszta wynosiła 1.750 zł.) a to odpowiednio uchwale sejmowej z 24. Października 1881 r. . . . . 175 „

3. Od miasta Piwniczny 951 zł. 57 ct. jako raty 16. i 17. spłacanej pożyczki 9.600 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 26. Kwietnia 1876 r., oraz 193 zł. 53 ct. w 5% odsetkach od pozostającej reszty pożyczki, razem . . . . . 1.145 „

4. Od miasta Sanoka 566 zł. 20 ct. jako rata 14. i 15. spłacanej pożyczki 10.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r., oraz 397 zł. 80 ct. w 6% odsetkach reszty pożyczki; razem . . . . . 964 „

5. Od gminy Chłopczyce 100 zł. jako 6. rata spłacanej bezprocentowej pożyczki 1.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r. . . . . 100 „

6. Od gminy Brzeszcze 100 zł. jako 6. rata spłacanej pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 1.000 zł. uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r. . . . . 100 „

7. Od zarządu bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie przypada do zapłacenia w 1884 r. 250 zł. jako 5. rata bezprocentowej pożyczki 2.000 zł., zaciągniętej mocą uchwały sejmowej z 26. Kwietnia 1876 r. Co do tej pozycji kuratora tej bursy wniosła petycję L. 165 do Wysokiego Sejmu, aby raczył darować resztę tej pożyczki wynoszącą jeszcze 1.250 zł., (a wynoszącą tę jeszcze kwotę, gdyż dotychczas nie spłacono czwartej raty przypadającej do spłaty w r. b.). Wysoka Izba przekazała tę petycję komisji naszej do roztrząśnienia i przedłożenia wniosku. Jakoż komisya budżetowa zważywszy na powody wyrażone w petycji uzasadnione załączonymi dowodami, a mianowicie, że dobrowolne ofiary i szczupłe wpisowe zaledwie wystarczają na utrzymanie bursy mieszczącej w r. z. 52, a w r. b. 58 ubogich uczniów, celujących po większej części w naukach, a nie zostaje żadnego funduszu na spłatę pożyczki użytej na założenie bursy, to jest zakup domu i jego przebudowania i urządzenie, co kosztowało kilkanaście tysięcy zł.;

zważywszy z drugiej strony, iż miasto Tarnów nie przyczyniło się i nie przyczynia się z funduszów miejskich ani do założenia ani do utrzymania tej bursy mieszczącej się w jego murach, — wniosł:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wykreśla się połowę reszty długu zaciągniętego ze Skarbu krajowego przez kuratoryę bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie, wynoszącą dzisiaj 625 zł., ale wykreśla się pod warunkiem, jeżeli gmina miasta Tarnowa spłaci Skarbowi krajowemu drugą połowę tej reszty długu 625 zł. w czterech rocznych ratach.

Odpowiednio powyższemu wnioskowi, komisya budżetowa w tej pozycji wnosi zamieścić 156 zł. 25 ct.

[156 zł.

8. Od Wydziału rady powiatowej tarnowskiej 460 zł. 18 ct. jako 4. rata spłacanej pożyczki 5.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 13. Lipca 1880, oraz 187 zł. 34 ct. w 5% odsetkach od reszty pożyczonego kapitału, razem

648 "

9. Od Komitetu parafialnego kościoła obrządku łac. w Sanoku 1.000 zł. jako 4. rata spłaty pożyczki udzielonej w kwocie 8.000 zł. uchwałą sejmową z 22. Czerwca 1880 r., oraz 250 zł. w 5% odsetkach od reszty kapitału pożyczonego, razem

1.250 "

10. Od spółki wodnej Jasielskiej 150 zł. jako 2. rata bezprocentowej pożyczki, udzielonej w kwocie 1.500 zł. na regulację rzeki Wisłoki, uchwałą sejmową z 15. Października 1881 r.

450 "

11. Od powiatu łańcuckiego 450 zł. jako 2. rata spłaty pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłoku uchwałą sejmową z 24. Października 1881 r.

450 "

12. Od p. Leonarda Markoniego 625 zł., jako pierwsza rata spłaty pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie 5.000 zł. uchwałą sejmową z 20. Lipca 1880 r. na założenie szkoły wyrobów alabastrowych w Brzozdowcach

625 "

13. Spłaty pożyczek bezprocentowych, które udzielił Wydział krajowy na budowę koszar dla wojska, z sumy 60.000 zł. wyznaczonej na ten cel w budżecie na 1882 uchwałą sejmową z 21. Października 1881 r. i z sumy 120.000 zł. wyznaczonej w budżecie na 1883 r. uchwałą sejmową z 28. Września 1882 r., a udzielił następującym miastom: Brzeżanom 4.000 zł., Przemyślowi 15.000 zł. i 10.000 zł., Rzeszowowi 6.000 zł., Sanokowi 10.000 zł., Trembowli 10.000 zł., Złoczowowi 6.000 zł. Pożyczki tę wynoszące do dnia dzisiejszego tylko 75.000 zł. (z wyznaczonych na ten cel 180.000 zł.), powinny spłacić wspomniane miasta w 20 lub 24 ratach półrocznych, odpowiednio zawartym przez Wydział krajowy umowom. W roku 1884 winny zapłacić:

a) Brzeżany raty 3. i 4.	400 zł.
b) Przemyśl raty 3. i 4. (z pożyczki 15.000 zł.)	1.250 "
c) Przemyśl raty 1. i 2. (z pożyczki 10.000 zł.)	832 "
d) Rzeszów raty 2. i 3.	1.666 "
e) Sanok raty 2. i 3.	832 "
f) Trembowla raty 2. i 3.	1.000 "
g) Złoczów raty 4. i 5.	500 "

Lecz powyższe siedm podpozycyj, które komisya budżetowa zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wstawiła tu w 13 pozycyi tej rubryki dochodów, obejmują należną w 1884 r. spłatę pożyczek przez miasta na budowę koszar zacią-

gniętych tylko w sumie 75.000 zł., bo taką tylko sumę rozpożyczył do dziś dnia Wydział krajowy miastom na cel powyższy. Zostaje więc jeszcze w dniu dzisiejszym 105.000 zł. z dwóch sum wyznaczonych przez Wysoki Sejm w budżecie na rok z. i rok b. na pożyczki bezprocentowe dla miast budujących koszar dla wojska. Przeto komisya budżetowa zważywszy po 1.: że wiele jeszcze miast zgłosiło się o pożyczki na budowę koszar dla wojska i kwoty przez nie zażądane, wynoszą ogółem 968.000 zł.; zważywszy po 2.: że Wydział krajowy przyrzekł już udzielenie pożyczek niektórym miastom, jak: Stanisławowi, Czortkowi, Gródkowi i t. d., jak tylko spełnią warunki przez Wydział żądane, — sądzi że nie ulega prawie wątpliwości, iż ta reszta 105.000 zł. pozostająca z sum wyznaczonych przez Sejm na pożyczki w r. b. dla miast budujących koszar dla wojska, rozpożyczoną będzie przed końcem r. b. a najdalej na początku r. p., przeto spłata przynajmniej jednej raty z tej sumy 105.000 zł. mającej być jeszcze w r. b. rozpożyczoną, przypadnie w drugiej połowie 1884 r. Gdyby jakaś część tej sumy pożyczoną nie została, w takim razie umieszczona na procent, przyniesie tenże sam dochód w ciągu roku roku co jedna rata spłaty. — Z tych powodów komisya wnosi:

h) Spłata jednej raty pożyczek mających się jeszcze w r. b. w sumie 105.000 zł. udzielić miastom na budowy koszar . . . . . 5.250 zł.

	<i>Spłaty pożyczek na budowę koszar</i>	11.730 zł.
14. Od towarzystwa tkaczy w Błażowej 400 zł. jako 2. rata spłaty pożyczki 4.000 zł. udzielonej przez Wydział krajowy i 108 zł. w 3% odsetkach od reszty pożyczki 4.000 zł.		508 „
15. Od towarzystwa tkaczy w Korczyniu 500 zł. jako 3. i 4. raty spłaty pożyczki 2.000 zł. udzielonej przez Wydział krajowy, i 41 zł. 25 ct. w 3% odsetkach od reszty pożyczki, razem		541 „
16. Od towarzystwa wyrobów garncarskich w Kołomyi 450 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 1.800 zł., udzielonej przez Wydział krajowy i 50 zł. 62 ct. w 3% odsetkach, razem		501 „
17. Od pp. Darowskich z Krakowa 400 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 3.000 zł. dla zakładu robót aparatów kościelnych		400 „
18. Od towarzystwa szewców w Dąbrowej 500 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 3.000 zł., oraz 86 zł. 25 ct. w 3% odsetkach, razem		586 „
19. Od towarzystwa tkaczy w Kosowie 600 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 3.000 zł., oraz 85 zł. 50 ct. w 3% odsetkach; razem		685 „
20. Od towarzystwa handlu skór we Lwowie 150 zł. jako 3% odsetki od pożyczki 5.000 zł. udzielonej w 1883 r., której to pożyczki spłata w 10. półrocznych ratach, nastąpić ma dopiero od 1. Czerwca 1885 r.		150 „
Nadmienić tu należy, że pożyczki wspomniane w pozycjach od 14. do 20. włącznie, udzielone zostały przez Wydział krajowy z sumy 30.000 zł. wyznaczonej w budżecie na 1883 r. uchwałą sejmową z 20. Października 1882 r. na pożyczki dla przemysłu rękodzielniczego, pod rozporządzenie Wydziału krajowego.		
21. Od gminy miasta Skały 500 zł. jako pierwsza rata spłaty pożyczki 3.000 zł., udzielonej mocą uchwały sejmowej z 20. Października 1882 r., oraz 150 zł. w 5% odsetkach, razem		650 „

Komisji budżetowa na zasadzie powyżej wykazanych należytości wnosi:

Dochód ze zwrotu pożyczek i odsetek od nich . . . . . 22.864 zł.

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie.

Na mocy przedłożonego już Wysokiemu Sejmowi projektu oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tej szkoły na r. 1884, komisya budżetowa wstawia w tę rubrykę następujące pozycye dochodów własnych tej szkoły:

a) zasiłek ze Skarbu państwa	5.000 zł.
b) opłaty od uczniów	390 „
Przeto razem <i>dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego.</i>	<u>5.390 zł.</u>

Rubryka VIII.

Dochody szkół rolniczych krajowych i z folwarku Dublany.

Komisya budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów, odpowiednio projektowi oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tych szkół rolniczych, przedłożonemu przez nią Wysokiemu Sejmowi, następujące pozycye:

a) dochód wyższej szkoły rolniczej	15.115 zł.
b) dochód szkoły parobków i dozorców gospodarskich	3.224 „
c) dochód kursu gorzelnictwa	1.240 „
d) dochód z folwarku Dublany	16.050 „
Razem <i>dochody własne szkół rolniczych w Dublanach i folwarku tamże</i>	<u>35.629 zł.</u>

Rubryka IX.

Dochód szkół rolniczych w Czernichowie i z folwarku Czernichów.

Komisya budżetowa odpowiednio projektowi oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tej szkoły rolniczej, który równocześnie przedstawia Wysokiemu Sejmowi, wpisuje w tę rubrykę dochodów następujące pozycye:

a) dochód średniej szkoły rolniczej	14.000 zł.
b) dochód szkoły rolniczej	2.350 „
c) dochód z folwarku	15.830 „
Razem <i>dochody własne krajowych szkół w Czernichowie i folwarku tamże</i>	<u>32 200 zł.</u>

Rubryka X.

Należytość za sprawdzenie rachunków aptekarskich.

Szpitala krajowe zwracają Skarbowi krajowemu za sprawdzanie rachunków aptekarskich, wykonywane kosztem tego skarbu, kwotę odpowiednią liczbie sprawdzonych rachunków. Rzeczywisty dochód z tego źródła wynosił przecięciowo w ostatnich latach przeszło 600 zł., jednak komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wnosi:

<i>Należytość za sprawdzenie rachunków aptekarskich</i>	600 zł.

Rubryka XI.

Rozmaite dochody.

W tej rubryce dochodów zamieszczone są oprócz dochodów przypadkowych także takie, których nie można zaliczyć do żadnych z istniejących tytułów dochodów. Na r. 1884 w tej rubryce

dochodów zamieszcza Wydział krajowy w projekcie budżetu oprócz dochodu z taks za wyciągi z archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, także zasiłek ze skarbu państwa dla bióra melioracyjnego przy Wydziale krajowym.

Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wpisuje w tę rubrykę następujące pozycye dochodów:

1. Dochód z taks za wyciągi z krajowych archiwów . . . . . 380 zł.
odpowiednio przeciętnemu dochodowi z lat ostatnich.

2. Zasiłek udzielany ze skarbu państwa dla bióra melioracyjnego . . . . . 1.000 „
a to odpowiednio reskryptowi ministerstwa rolnictwa z sumy wyznaczonej budżetem państwowym.

3. Dochody przypadkowe:

a) ze sprzedaży książek i druków. Przeciętny dochód z tego źródła wynosił w ostatnich trzech latach 1.263 zł.; jednak komisya budżetowa zgadzając się na wniosek Wydziału krajowego, wstawia w tę pozycyę dochód niższy od przeciętnego, tylko . . . . . 1.200 „

b) ze sprzedaży aktów wyszkartowanych i wzorów drukowanych . . . . . 150 „

c) z kar za zwłokę w spłacie różnych nalezytości . . . . . 50 „

d) różne drobne dochody . . . . . 50 „

Odpowiednio wyżej zapisanym pozycyom dochodu w tej rubryce komisya budżetowa wnosi:

Rozmaite dochody . . . . . 2.830 zł.

Suma dochodów z rubryk.

I. Pozostałość z rachunków lat ubiegłych	— zł.
II. Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent	15.000 „
III. Dochody z dróg krajowych	229.910 „
IV. Nadwyżka dochodów zwracana przez Zakłady uposażone ze Skarbu krajowego	20.194 „
V. Zwroty zaliczek z lat dawniejszych	30.300 „
VI. Zwroty pożyczek i odsetki od nich	22.864 „
VII. Dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie	5.390 „
VIII. Dochody własne szkół rolniczych krajowych w Dublanach i folwarku Dublany	35.629 „
IX. Dochody własne szkół krajowych w Czernichowie i folwarku Czernichów	32.200 „
X. Dochody za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
XI. Rozmaite dochody	2.830 „
Razem	<u>394.917 zł.</u>

Rubryka XII.

Dochód z dodatku krajowego do podatków.

Dla pokrycia przewyżki wydatków uchwalonych w budżecie nad dochody przewidziane z powyższych 11. rubryk, uchwała Wysoki Sejm corocznie dodatek krajowy do podatków państwowych bezpośrednich w takiej wysokości, aby cała przewyżka wydatków nad dochody pokrytą została.

Aby obrachować, jaka ilość centów pobieranych na rzecz skarbu krajowego od każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych wystarczyłaby dla pokrycia w 1884. r. przewyżki uchwalonych wydatków nad dochody z powyższych jedynastu rubryk, należy zbadać: jaki dochód przynieść może skarbowi krajowemu 1 cent dodatku krajowego do każdego złotego w. a. całej należności podatków państwowych bezpośrednich. Rzeczywisty dochód powzięty przez skarb krajowy z dodatku krajowego w latach ubiegłych, z których mamy sprawdzone zamknięcia rachunków, nie może nam służyć za podstawę do obrachunku, gdyż sprawdzone zamknięcia rachunków sięgają tylko do 1881 r. włącznie, przeto są z okresu w którym dodatek krajowy pobierany był według innych zasad niż obecnie, a Wydział krajowy nie przedłożył jeszcze do dziś dnia zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1882, w którym dodatek krajowy pobierany był po raz pierwszy według zasad teraz obowiązujących. — Za podstawę do przybliżonego obrachowania dochodu z dodatku krajowego w roku 1884 służyłoby dzisiaj mógł rzeczywisty dochód z podatków bezpośrednich państwowych w 1881 r. wykazany w zamknięciu rachunków za tenże rok, przedłożonem przez rząd Radzie Państwa w r. z.; albowiem zamknięcie rachunków z wydatków i dochodów państwowych za r. 1882 nie jest nam jeszcze dzisiaj znane, bo przedłożonem będzie dopiero teraz przy zebraniu się Rady państwa. Według wspomnianego zamknięcia rachunków za rok 1881, dochód rzeczywisty z podatków bezpośrednich państwowych w Galicyi pobranych wynosił (nielicząc dochodu z kar za zwłokę w opłacie podatków i należności za egzekucyę podatku) 10,529.600 zł. Odrąciwszy od tej sumy podatek dochodowy od płac urzędników, który rzeczywiście przyniósł w 1881 r. kwotę 52.781 zł. (w miejsce rozpisanych 112.176 zł.) i podatek dochodowy od kuponów, który przyniósł w 1881 r. 331.704 zł., gdyż od płacących te dwa podatki nie pobiera się dodatku krajowego, służyła za podstawę do pobierania dodatku krajowego suma 10,145.115 zł.

Lecz zważywszy z jednej strony, że podatek gruntowy przyniesie skarbowi państwa w 1884 r. zapewne znacznie mniejszy dochód niż w 1881 r., gdyż w 1884 r. uskuteczniane będą jeszcze zwroty podatku nadpłaconego przez nich w 1882 r. podatku gruntowego, a cyfry zaczerpnięte przez komisję budżetową od urzędów podatkowych, nie dają pod tym względem pewnych danych; zważywszy z drugiej strony, że dochód z podatków: dochodowego, zarobkowego i domowego wzrasta ciągle choć wolno, i zapewne w 1884 r. większy będzie niż był w 1881 r.; widzimy, iż rzeczywisty dochód z podatków bezpośrednich państwowych w 1881 r. nie może służyć za dokładną podstawę do obrachowania dochodów w 1884 r. z podatków bezpośrednich dla skarbu państwa, ani z pobieranego od nich dodatku krajowego dla skarbu krajowego.

Również nie może służyć za podstawę do należytego obrachowania dochodu z dodatku krajowego w 1884 r. rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r. Wprawdzie w 1882 roku był już pobieranym po raz pierwszy dodatek indemnizacyjny według tej samej zasady, według której pobierany jest teraz i będzie pobierany w 1884 r. dodatek krajowy, to jest od każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych, i rząd przedłożył już Wys. Sejmowi urzędowe zamknięcie rachunków za ów r. 1882, a sprawozdanie komisji budżetowej o tem zamknięciu rachunku wykazuje, że jeden cent dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi przyniósł w 1882 r. funduszom indemnizacyjnym rzeczywiście dochodu 105.049 zł., a to po spro-

stowaniu już ogólnej sumy dochodów z dodatku indemnizacyjnego z 3,218.435 zł. na 3,062.422 zł. Ale ponieważ po 1sze: dodatek indemnizacyjny pobierany jest na *innej* a szerszej podstawie podatków państwowych niż dodatek krajowy, albowiem pobierany jest także od przypisanego podatku domowo-czynszowego z domów uwolnionych od płacenia tego podatku domowo-czynszowego (który to przypisany a niepobierany podatek z domów uwolnionych od jego opłaty, wynosi rocznie przeszło 400.000 zł., przeto dochód z dodatku indemnizacyjnego pobieranego z tych domów wynosi przeszło 130.000 zł.) zaś na mocy uchwały sejmowej z 28. Września 1868 r. dodatek krajowy nie jest pobierany od podatku domowo-czynszowego przypadającego na domy, które ustawa państwowa uwolniła od opłaty tego podatku domowo-czynszowego; po 2gie: ponieważ w inny sposób zamykane są rachunki dochodów z dodatku indemnizacyjnego, niż rachunki dochodów z dodatku krajowego, przeto rzeczywisty dochód w 1882 r. z jednego centa dodatku indemnizacyjnego pobieranego od całej należności podatków państwowych bezpośrednich nie może nam służyć za podstawę do dobrego preliminarzowania dochodu na 1884 r. z dodatku krajowego.

Komisya budżetowa przedstawiwszy to, przyjmuje bez zmiany preliminarzowanie Wydziału krajowego, przypuszczającego, że jeden cent dodatku krajowego przyniesie w 1884 r. dochodu sto tysięcy zł. w. a.

Przy tej rubryce dochodów, komisya budżetowa, obowiązana baczyć, aby wszelkie dochody należne skarbowi krajowemu wedle ustaw obowiązujących wpływały do tego skarbu, winna przedstawić Wysokiemu Sejmowi następującą sprawę z odpowiednim wnioskiem:

Urzędy podatkowe powinny pobierać dodatek krajowy do tych wszystkich podatków państwowych bezpośrednich, do których pobierać go nakazują ustawy obowiązujące. Tymczasem urzędy podatkowe pobierając skrupulatnie podatek pięcioprocentowy dochodowy od dochodu z domów nowowbudowanych a uwolnionych ustawą od podatku domowo-czynszowego, a pobierając ten podatek dochodowy na mocy §. 7. ustawy państwowej z 9. Lutego 1882 r., *nie pobierały* dodatku krajowego od tego pięcioprocentowego podatku *dochodowego*. Działo się to podobno przez *mylne* tłumaczenie uchwały sejmowej z 28. Września 1868 r. Wspomniona uchwała sejmowa uwolniła budowle „nowo-wybudowane, przebudowane lub dobudowane od płacenia dodatku krajowego do podatku domowo-czynszowego na ten sam przeciąg czasu, przez który, mocą obowiązujących ustaw, nie będą pociągane do opłaty podatku domowo-czynszowego dla skarbu państwa“. Ale uchwała ta sejmowa nie uwolniła bynajmniej wymienionych budowli nowych od płacenia dodatku krajowego do pięcio-procentowego podatku *dochodowego* pobieranego przez państwo od dochodu z tych budowli. Ten pięcio-procentowy podatek dochodowy od nowych budowli uwolnionych od podatku domowo-czynszowego, przyniósł skarbowi państwa w 1881 r. rzeczywistego dochodu 79.029 zł. w. a. Ponieważ zaś obecnie jest większa liczba budowli opłacających podatek 5cio procentowy dochodowy, niż była w 1881 r., przeto ten podatek dochodowy przyniesie skarbowi państwa w 1884 r. przynajmniej 80.000 zł. w. a. Jeżeli więc urzędy podatkowe pobierające skrzętnie pięcioprocentowy podatek dochodowy dla skarbu państwa, będą także pobierać w 1884 r. należący się od niego dodatek krajowy, przyniósłby ten dodatek skarbowi krajowemu dochodu 21.600 zł. rocznie, przy utrzymaniu terażniejszej wysokości tego dodatku.

Komisya budżetowa przedstawiwszy tę sprawę, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Sejm wzywa c. k. rząd, aby polecił urządowi podatkowemu, pobierającym pięcioprocentowy podatek dochodowy od dochodu z budowli uwolnionych od płacenia podatku domowo-czynszowego, pobierać dodatek krajowy od tego pięcioprocentowego podatku dochodowego“.

Rubryka I.

Koszta reprezentacji kraju — str. 4.

Sprawozdawca p. Artur Potocki.

Na wydatki tą rubryką objęte preliniuje Wydział krajowy kwotę 101.430 zł., to jest o 650 zł. więcej, aniżeli uchwalono na rok 1883, a mianowicie:

Pozycya 8. Opał. — Uchwalono na rok 1883 kwotę 780 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości z r. 1882 w kwocie 1.259 zł. 15 ct. preliniuje 1.300 zł., czyli o 520 zł. więcej.

Pozycya 9. Oświetlenie — Uchwalono na rok 1883 kwotę 860 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości z r. 1882 w kwocie 912 zł. 63 ct. preliniuje 950 zł., czyli o 90 zł. więcej.

Pozycya 11. Potrzeby kancelaryjne. — Uchwalono na rok 1882 kwotę 120 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości za rok 1882 w kwocie 156 zł. 40 ct. preliniuje 160 zł., czyli o 40 zł. więcej.

Komisya uznaje podwyższenia w tych trzech pozycyach za uzasadnione, wnosi jednakże:

Pozycya 3. Koszta druków. — Zamiast preliniowanych przez Wydział krajowy 12.000 zł. o 1000 zł. mniej na podstawie przecięcia z lat 1881 i 1882, a więc 11.000 zł.

Pozycya 4. Spisywanie sprawozdań. — Zamiast preliniowanych przez Wydział krajowy 4.400 zł. o 200 zł. mniej na podstawie wynikłości z lat 1881 i 1882, a więc 4.200 zł.

W pozycyi 2. Dyety dla Pp. Posłów, powinna Komisya budżetowa zniżyć preliniowaną kwotę na podstawie przecięcia z lat ostatnich, nie czyni tego jednak w nadziei dłuższego trwania sesyi sejmowych w przyszłości.

Komisya budżetowa uznaje wszystkie inne pozycye za uzasadnione i przedstawia Wysockiej Izbie w Rubryce I. do przyjęcia:

A. Sejm krajowy.

1. Koszta podróży Pp. Posłów	6.700 zł.
2. Dyety dla Pp. Posłów	36.000 „
3. Koszta druków	11.000 „
4. Spisywanie sprawozdań	4.200 „
Do przeniesienia	57.900 zł.

	Z przeniesienia	57.900 zł.
5. Pisarze dzienni		650 „
6. Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego		1.200 „
7. Służba		850 „
8. Opał		1.300 „
9. Oświetlenie		950 „
10. Zapuszczanie i mycie podłóg		120 „
11. Potrzeby kancelaryjne		160 „
12. Rozmaite drobne wydatki		100 „
	Razem	68.230 zł.

B. Wydział krajowy.

13. Marszałek krajowy	10.000 zł.	
14. Sześciu członków Wydziału krajowego	24.000 „	
15. Zastępcy	2.000 „	
16. Dodatek dla Zastępcy Marszałka w Wydziale krajowym	1.000 „	
	Razem	37.000 zł.

Suma Rubryki I. . . . . 100.230 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki Rubryką I. budżetu objęte sumę 100.230 zł.

Rubryka II.

Koszta zarządu.

W rubryce tej prelinuje Wydział krajowy na płace urzędników, dyurnistów i służ (pozycye 17. do 25. włącznie) kwotę . . . . . 167.320 zł.
zamiast uchwalonej na rok 1883 kwoty 166.269 zł., a zatem o 1.051 zł. więcej.

Podwyższenie to powstało przez pomnożenie liczby dyurnistów o dwóch, a mianowicie: przybraniem jednego dla oddziału technicznego do prowadzenia referatu dróg powiatowych, i jednego dla oddziału manipulacyjnego. Podwyższenie obejmuje także zwyczaję na wszystkich dyurnach, spowodowanych przez rok przestępny.

Komisya uznaje podwyższenie to za usprawiedliwione.

Pozycya 24. e) wykazuje używanie dyurnisty przy oddziale kasowym. Komisya sądzi, że przy oddziale kasowym należałoby zasadniczo nie posługiwać się dyurnistami, tylko wyłącznie urzędnikami stałymi.

Pozycya 26. b) prelinuje Wydział krajowy na opał dla dyrektora kancelaryi kwotę 156 zł., t. j. o 3 zł. mniej, niż uchwalono na rok 1883, przyjmując cenę metra sześciennego drzewa po cenie 3 zł. 25 ct. Również lit. e) zamiast 48 zł. uchwalonych na rok 1883 na opał dla odźwiernego i portyera, tylko 47 zł.

Lit. *f*) dodatki pięcioletnie preliniuje Wydział krajowy w kwocie 13.452 zł., zamiast uchwalonej kwoty na rok 1883 — 10.482 zł.

Podwyższenie o 2.970 zł. wynika z dalszego wykonywania uchwały sejmowej z dnia 3. Stycznia 1874 r.

Lit. *g*) 2. Wydział krajowy preliniuje na dodatki osobiste dla dziesięciu praktykantów zamiast kwoty 862 zł., uchwalonej na rok 1883, tylko 789 zł., a więc o 73 zł. mniej, ponieważ tylko trzech z nich otrzymuje dodatek po 130 zł., a czwarty zamiast 130 zł., tylko 57 zł., tak jak i reszta sześciu.

Pozycya 26. *g*) 3. Wydział krajowy preliniuje dla asystenta rachunkowego Świerczewskiego dodatek osobisty o 13 zł. mniejszy, niż uchwalono na rok 1883, z powodu, że tenże otrzyma dodatek pięcioletni od dnia 30. Września 1884 r.

Pozycya 26. *g*) 4. Wydział krajowy preliniuje dodatek osobisty w kwocie 76 zł. dla asystenta manipulacyjnego Kucharskiego, ponieważ przed zamianowaniem go asystentem pobierał więcej jako dyetaryusz.

Komisya uznaje za usprawiedliwione preliniowane zmiany w pozycyi 26.

Pozycya 27. *a*) Komisya wnosi na podstawie wynikłości za rok 1882 zmniejszenie preliniowanych 1.500 zł. na remuneracyę dla rzecznika prawnego do kwoty 1.000 zł.

Pozycya 28 *a*) Komisya wnosi na podstawie wynikłości z lat 1881 i 1882 na koszta podróży i diety urzędników kwotę 3.000 zł., zamiast preliniowanej przez Wydział krajowy kwoty 5.000 zł.

Pozycya 29. Pensye i zaopatrzenia. — Wydział krajowy preliniuje w tej pozycyi kwotę 9.868 zł., a więc o 2.437 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1883.

Podwyższenie to powstało w skutek pensyonowania Ignacego Niewiadomskiego 2000 zł.; przyznania prawnie przypadającej pensyi Joannie Chrzanowskiej, wdowie po zastępcy dyrektora oddziału rachunkowego 350 zł.; dalej w skutek wyznaczenia prawnie przypadającego zaopatrzenia nieletniej Eugenii Zofi Krzeczowskiej, córce po zmarłym kanceliście, 175 zł.

Nowe pensye i zasiłki wynoszą 2.525 zł., umniejszyły się zaś pensye sierot: Łopuszyńskiej o 8 zł. i Jana Prokopowicza o 80 zł. w skutek ukończenia wieku normalnego.

Pozycyę 30. wnosi Komisya bez zmiany.

Pozycya 31. Wydział krajowy preliniuje na podstawie wynikłości z ostatnich lat trzech podwyższenia:

ad *a*) na wydawnictwo rozporządzeń krajowych więcej o 1.250 zł.;

ad *c*) na potrzeby do pisania i rysowania więcej o 200 zł.;

ad *h*) na uzupełnienie biblioteki więcej o 100 zł.;

a na podstawie wynikłości ostatnich 2 lat:

ad *e*) na oprawę ksiąg i druków więcej o 50 zł.;

ad *f*) na oświetlenie więcej o 750 zł.

Komisya uznaje te podwyższenia za uzasadnione, wnosi jednak umniejszenie preliniowanej kwoty lit. *d*) na papier do druków, na druk ksiąg i wzorów o 200 zł. na podstawie wynikłości z roku 1882.

Pozycya 32. Wydział krajowy preliniuje o 2.338 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1883, a mianowicie:

lit. *b*) 300 zł. więcej na nowoprzyjętego pomocnika maszynisty;

lit. *f*) 300 zł. więcej na pompowanie wody na podstawie wynikłości za rok 1882;

lit. *h*) 200 zł. więcej na czyszczenie kloak " " " " " "

lit. *l*) 1.100 zł. więcej na rozmaite nieprzewidziane, ponieważ z tej pozycyi mają być pokrywane koszta reparacyi gmachu sejmowego;

lit. *k*) 438 zł. więcej na podatek dochodowy i miejski czynsz. wraz z dodatkami na podstawie podanego zeznania i urzędowego oszacowania.

Komisya uznaje te podwyższenia za usprawiedliwione, z wyjątkiem wydatku 300 zł. na przyjętego pomocnika maszynisty, którego potrzeby Komisya dopatrzeć się nie może i wnosi wykreślenie tej pozycji. Również wnosi Komisya umniejszenie kwoty preliminowanej (lit. *d*) na froterowanie i zapuszczanie podłóg o 300 zł. na podstawie wynikłości z roku 1882.

Komisya budżetowa przedstawia zatem Wysokiej Izbie w Rubryce II. do przyjęcia:

Poz. 17.	Płaca urzędników oddziału	conceptowego	36.320 zł.
" 18.	" " "	rachunkowego	47.350 "
" 19.	" " "	kasowego	10.670 "
" 20.	" " "	technicznego	10.960 "
" 21.	" inspektora szpitali	. . . . .	2.300 "
" 22.	" urzędników oddziału	statystycznego	5.004 "
" 23.	" " "	manipulacyjnego	17.860 "
" 24. a)	" dyurnistów	" conceptowego	8.455 "
" , b)	" " "	" rachunkowego	7.100 "
" " c)	" " "	" kasowego	732 "
" " d)	" " "	" technicznego	4.879 "
" " e)	" " "	" manipulacyjnego	10.670 "
" " f)	Na zastępstwo urzędników	. . . . .	1.120 "
" 25.	Zasługi stróżów	. . . . .	3.900 "
" 26.	Emolumenta i kwinkwenia	. . . . .	15.473 "
" 27.	Remuneracye	. . . . .	2.845 "
" 28.	Koszta podróży i diety	. . . . .	3.400 "
" 29.	Pensye i zaopatrzenia	. . . . .	9.868 "
" 30.	Dary z łaski	. . . . .	1.378 "
" 31.	Potrzeby kancelaryjne	. . . . .	17.400 "
" 32.	Gmach krajowy i jego utrzymanie	. . . . .	4.721 "
" 33.	Zaliczki na płace urzędników	. . . . .	6.000 "
	Razem		228.405 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na wydatki Rubryką II. budżetem objęte, łączną sumę 228 405 zł.

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich

w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

(Str. 18 — Sprawozdawca poseł Hausner).

Wydział krajowy preliniuje na koszt leczenia na r. 1884. 620.000 zł., o 140.000 zł. więcej, jak uchwalono w tej rubryce na r. 1883., rzeczywiście zaś tylko o 35.000 zł. więcej, albowiem na r. 1883. nie preliniowano jeszcze w rubryce III. koszt leczenia ubogich leczonych w krajowym Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie, ani też w Oddziale położnic w Lwowie, lecz płacono i zarachowywano te koszt w rubr. XI. jako dotacyę na pokrycie niedoboru Zakładów krajowych. Te koszt zaś preliniowane są na rok 1884. w łącznej kwocie 105.000 zł. Potrąciwszy tę kwotę od 620.000 zł., pozostaje 515.000 zł., czyli o 35.000 zł. więcej, jak na r. 1883. (= 480.000 zł.).

Kwotę preliniowaną na r. 1884. Wydział kraj. opiera na następujących podstawach.

Rzeczywisty wydatek rubryki III. wynosił w r. 1878.: 498.586 zł., w r. 1879.: 537.855 zł., w r. 1880.: 535.147 zł., w r. 1881.: 487.476 zł., a w r. 1882.: 513.433 zł., razem w 5 latach 2,572.497 zł., czyli przeciętnie 514.500 zł.

Cyfra zatem 514.000 zł. przyjęta przez Wydział krajowy jako prawdopodobna na rok 1884. odpowiada przeciętnej cyfrze wydatków 5 lat ostatnich.

Dodając do tej kwoty koszt leczenia ubogich w Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie i w Oddziale położnic we Lwowie w kwocie 105.000 zł., dochodzi Wydział krajowy do łącznej kwoty 619.000 zł., czyli w zaokrągleniu 620.000 zł.

Lecz obniżenie taksy leczenia w Oddziale chorych i położnic krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie o 12 ct., w Oddziale syfilitycznych tamże o 18 ct. i w szpitalu w Wadowicach o 3 ct., zaprowadzone od 1. Kwietnia 1883., zmniejszy prawdopodobnie koszt leczenia ubogich w tych Zakładach o 21.540 zł. (103.415 dni leczenia po 12 ct. = 12.409 zł., 50.064 dni po 18 ct. = 9.011 zł., a 4.020 dni po 3 ct. = 120 zł., razem 21.540 zł.)

Wydział krajowy mniema jednak, że to zaoszczędzenie 21.540 zł. będzie pochłonięte zwiększeniem się znacznem ilości dni leczenia we wszystkich szpitalach krajowych. Komisya budżetowa co do tego ostatniego punktu nie całkiem podziela zdania Wydziału krajowego i dochodzi na innej drodze do cokolwiek odmiennego wyniku.

W rubryce III. znajdują się najprzód dwie pozycye: Zwroty kosztów leczenia ubogich szpitalom obcokrajowym i wojskowym, które są niezawisłe od ingerencyi i zarządzeń Wydziału krajowego, które przeto wstawione być muszą bez zmiany według ostatnich wyników.

Zwrócono zaś szpitalom zagranicznym:

w r. 1881. 62.338 zł.

„ „ 1882. 65.609 „

przeciętnie przeto w dwóch latach ostatnich 63.973 zł.

wojskowym szpitalom zwrócono: w r. 1881: 1.531 zł.

w r. 1882: 1.274 „

przeciętnie zatem 1.402 zł.

Te dwie pozycje należy przeto wstawić w łącznej kwocie 65.375 zł.

Dalej obowiązkowo wstawione być muszą koszta leczenia ubogich:

w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie (wraz z Oddziałem położnic) . . . 127.000 zł.

w krajowym Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie . . . . . 100.000 „

w krajowym szpitalu powszechnym św. Łazarza w Krakowie . . . . . 113.000 „

Razem . . 340.000 zł.,

które komisya budżetowa na podstawie wynikłości lat ostatnich w budżetach tych Zakładów już preliminowała (w Krakowie i w Kulparkowie zgodnie z Wydziałem krajowym, w szpitalu Lwowskim z lekką modyfikacją o 3.200 zł.).

Dalej preliminuje się koszt leczenia ubogich w 23 szpitalach prowincjonalnych, również na podstawie wynikłości lat ostatnich.

Wynikłość zaś r. 1881. wykazała w tych szpitalach . . . . . 184.259 zł.

„ 1882. „ „ „ „ . . . . . 169.982 „

Przeciętny zatem wydatek rzeczywisty wynosi . . . . . 177.120 „

Nareszcie wstawia się według przeciętnej wynikłości lat 1881.—1882.

Zwrot kosztów leczenia Klinice krakowskiej w kwocie . . . . . 17.570 zł.

i różne zwroty, należitości za sprawdzenie rachunków i inne wydatki . . . . . 10.686 „

Reasumując więc powyższe pozycje, komisya budżetowa preliminuje:

a) Zwroty szpitalom zagranicznym i wojskowym . . . . . 65.375 zł.

b) „ Zakładom kraj. we Lwowie, Kulparkowie i Krakowie 340.000 „

c) „ 23 szpitalom prowincjonalnym . . . . . 177.120 „

d) „ Klinice w Krakowie . . . . . 17.570 „

e) Różne zwroty i wydatki . . . . . 10.686 „

Suma wydatków . . 610.751 zł.

Od tej sumy wydatków potrąca się suma dochodów, pochodząca ze zwrotów zaliczek od gmin i od funkcyonaryuszów i z innych nieprzewidzianych źródeł 19.713 zł., preliminowana na podstawie przeciętnej wynikłości 2 lat ostatnich (w r. 1881.: 16.155 zł., w r. 1882.: 23.272 zł.)

Pozostaje więc czysty wydatek rubryki III. obliczony na jak najpewniejszych podstawach 591.038 zł. Jednak dla większej jeszcze pewności i ażeby Wydział krajowy nie narazić na konieczność przekroczenia preliminarza rubryki na r. 1884., dodaje komisya budżetowa w przypuszczeniu jeszcze znacniejszego wzrostu ilości dni leczenia, jak już poprzednio przyjęto, do kwot preliminowanych pod poz. c) dla szpitalów prowincjonalnych i d) dla Kliniki w Krakowie po 5%, czyli 8.856 zł. do pierwszej pozycyi c) (przez co urosnie na 185.976 zł.) i 878 zł. do drugiej pozycyi d) (przez co urosnie na 18.448 zł.) — razem 9.734 zł. i powiększoną tym dodatkiem kwotę

600.772 zł., czyli w zaokrągleniu **600.000 zł.** —

o 20.000 zł. niższą od preliminowanej przez Wydział krajowy — komisya budżetowa uważa za najprawdopodobniejszą na r. 1884. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy w rubryce III. wydatków: „Koszta leczenia ubogich“ wstawić sumę 600.000 zł.

Nad petycją l. 427. Ludmilli Mierzeńskiej, wdowy po zarządcy szpitala Przemyskiego o dar z łaski, komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

(Budżet krajowy na r. 1884. — Wydatki).

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

Pozycja 35. Str. 20. — **Sprawozdawca poseł Szeptycki.**

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. kwotę 1.600 zł. Z uwagi że obowiązek wypłacania tej sumy polega na umowie, która obecnie zmienioną być nie może, przeto zgodnie z żądaniem Wydziału, komisya budżetowa wnosi wstawić w tę rubrykę kwotę 1.600 zł.

Pozycja 39.

Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy.

Wydział krajowy żąda wstawienia w tę pozycję kwoty 56 000 zł. Zważywszy, że przedłożenie Wydziału opiera się na rzeczywistym wydatku z lat poprzednich, gdyż wynikiłości rachunkowe wykazują w r. 1880. wydatek na 56.119 zł., w r. 1881. na 55.820 zł., zaś w r. 1882. na 55.977 zł.; zważywszy dalej, że obowiązek płacenia dyet i kosztów podróży lekarzom polega na obowiązujących przepisach, zaś wszystkie te koszta na podstawie stałych taryf obliczone, a partykularze przez Wydział krajowy ściśle badane bywają, — przeto komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi: Wstawia się do budżetu na rok 1884. pozycję 36-tą w kwocie 56.000 zł.

Pozycja 37.

Premia dla lekarzy oszczędniających się przy szczepieniu.

Z uwagi że preliniowana przez Wydział krajowy kwota 630 zł. nie jest opartą na żadnem prawnem zobowiązaniu — w pierwszych wprawdzie latach wydawaną być musiała jako zachęta dla odznaczających się gorliwością lekarzy, — gdy zaś obecnie stosunki się uregulowały i szczepienie odbywa się prawidłowo, nie zachodzi przeto dziś bezwarunkowa potrzeba wydawania całej tej kwoty; — ze względu zresztą na oszczędność komisya budżetowa wnosi pozycję 37-mą zmniejszyć o 330 zł. i wstawić do budżetu kwotę 300 zł.

Przeto suma Rubryki IV. — 57.900 zł.

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

Pozycja 38. Str. 20.

Część trzecią za lekarstwa dla epidemicznie chorych.

Z wynikłości rachunkowych lat ubiegłych można wnioskować, że kwota preliminowana na r. 1884. w sumie 6.800 zł. jest nieco za wysoką, — gdy zresztą na r. 1882. żądał Wydział krajowy tylko 6.243 zł., zaś na r. 1883. 6.500 zł. — zgodnie więc z preliminarem zesłorocznym komisya budżetowa wnosi wstawić w tę pozycję kwotę 6.500 zł.

Pozycja 39. tejże rubryki — Koszta strzeżenia granicy kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi.

Z uwagi że ta pozycja z natury swej właściwej należeć by winna do działu XV. wydatków pod tytułem: Cele gospodarstwa krajowego, — nie zaś do działu sanitarnego, które to zapatrywanie większość komisji na posiedzeniu swem z 20. Września b. r. wyraziła, — przeto komisya budżetowa wnosi: pozycję 39. — Koszta strzeżenia granicy — przenosi się z działu V. do działu XV. „Cele gospodarstwa krajowego“. — Suma Rubryki V. z pominięciem poz. 39. uczyni 6.500 zł.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Wydział krajowy prelininuje na rok 1884. w téj rubryce same stałe wydatki, co roku od dłuższego czasu uchwalane. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym uchwalenie tych pozycyj.

W przeszłym już roku uchwalił Wysoki Sejm dla towarzystwa opieki weteranów z roku 1831. zapomogę roczną jednorazową w sumie 2.000 złr. w. a., a to po 1.000 złr. w. a. dla zarządu Towarzystwa w Krakowie i dla jego komisji wykonawczej we Lwowie. Obecnie oddział Lwowski zanosi w imię całego towarzystwa petycję pod l. 253 o odnowienie tego datku.

Zważywszy że starcy stojący pod opieką towarzystwa dobrze się zasłużyli narodowi, że prawie wszyscy póki sił im starczyło pracowali na chleb powszedni i nie byli ciężarem dla społeczeństwa, że obecnie, gdy stoją nad grobem, kraj ma w obec nich dług wdzięczności do spełnienia przez zabezpieczenie ich losu u schyłku żywota, komisya budżetowa mniema, iż idąc za głosem sprawiedliwości należy się i tego roku jednorazowym datkiem przyjść w pomoc towarzystwu opieki nad weteranami i wnosi przeto, aby Wysoki Sejm raczył uchwalić zasiłek jednorazowy dla Towarzystwa opieki nad weteranami z roku 1831. w sumie 2 000 złr. w. a.

Na podstawie tych uchwał przedstawiają się wydatki prelininowane w téj rubryce jak następuje :

40.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198 złr.
41.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	400 „
42.	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
43.	Zakład świętego Józefa dla osierociałych chłopców w Krakowie . .	1.000 „
44.	Komitet ochronek w Krakowie	550 „
45. a)	Towarzystwo ochronek Chrześcijańskich we Lwowie	500 „
45. b)	Towarzystwo opieki weteranów z roku 1831	2.000 „
	Razem	11.072 złr.

Lwów dnia 7. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Wojciech Dzeduszycki.

Subjekt VI

Wskazniki dla zakladów dobroczynnych

Wskazniki te slyżą do oceny... (Introductory text describing the indicators)

Wskazniki te slyżą do oceny... (Detailed text explaining the indicators and their use)

Table with 2 columns: Index number and Description of indicators.

1 rok temu 1. Wydział (1900)

Wydawnictwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw

Wydawnictwo Ministerstwa Wewnętrznych Spraw

(Budżet krajowy na rok 1884.)

Rubryka VII.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

(Str. 22)

Sprawozdawcy posłowie: Smarzewski, Romanowicz, Stanisław hr. Badeni
i ks. Kowalski.

Pozycya 46. Akademia umiejętności w Krakowie	15.000 zł.
„ 47. Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego 407.793 „	
Przy sposobności tej pozycyi komisya budżetowa musi z ubolewaniem podnieść, że Rada szkolna nie spełnia całkowicie obowiązku przez statut jej nałożonego, ogłaszania co roku sprawozdania o stanie szkół. Sprawozdania o stanie szkół średnich Rada szkolna od lat 10, t. j. od r. 1874. nie ogłasza; — sprawozdanie ze stanu szkół ludowych w roku szkolnym 1882/83 także dotąd ogłoszonym nie zostało.	
Pozycya 48. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200 „
„ 49. Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800 „
Dawna pozycya 50, „szkoła żeńska w Brodach“ — wstawiona przez Wydział krajowy w kwocie 450 zł. w myśl uchwały Wys. Sejmu z 22. Października 1881. odpada — skutkiem tego, iż szkoła ta w roku bieżącym została zamknięta. (L. W. kr. 46.324 z 17. Września 1883.)	
Pozycya 51. Szkoła żeńska w Jaworowie PP. Bazylianek	500 „
„ 52. Szkoła żeńska w Kołomyi. (L. pet. 244) Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego prosi o zatrzymanie podwyższonej subwencji zeszłorocznej w kwocie 800 zł. — Komisya budżetowa jednak ze względu na konieczną oszczędność w wydatkach wnosi jak dawniej	500 „
„ 53. Szkoła żeńska w Krakowie	2.500 „
„ 54. „ „ „ św. Tomasza	500 „
„ 55. „ „ „ P. P. Augustyanek	500 „
„ 56. „ „ P. P. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie	1.000 „
„ 57. „ „ w Starym Sączu P. P. Klarysek (L. pet. 69)	750 „
„ 58. „ „ w Stryju (L. pet. 243) — jak przy pozycyi 52	500 „
„ 58. a. „ „ w Sanoku (L. pet. 247)	200 „
do przeniesienia	437.743 zł.

		z przeniesienia	437.743 zł.
Pozycja	58. b. Szkoła żeńska w Jaśle (L. pet. 248)		200 "
"	59. " ludowa u O. O. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego		200 "
"	60. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach		6.000 "
"	61. Zakład głuchoniemych we Lwowie wniósł petycję (L. pet. 1) ażeby: 1. zatrzymać zeszłoroczną subwencję w podwyższonej kwocie 6.500 zł. — 2. wyznaczyć subwencją dla utworzyć się mającego funduszu emerytury dla nauczycieli i sług Zakładu. Komisya budżetowa do tej drugiej prośby przychylić się nie może — ze względu, iż fundusz ten jeszcze nie istnieje, że Zakład w swej petycji nie podaje niezbędnych podstaw do ocenienia, czy fundusz ten będzie miał dostateczne dochody, ażeby swym ewentual- nym zobowiązaniom mógł uczynić zadość, tudzież do oznaczenia wyso- kości subwencji krajowej na ten fundusz. Ze względu zaś na wielką uży- teczność, ogólnie krajowe znaczenie i wzorowe kierownictwo Zakładu, tu- dzież na rzeczywistą potrzebę podwyższenia subwencji dla pokrycia nie- doboru Zakładu — uznaje komisya pierwszą prośbę za uzasadnioną i wnosi: Zakładowi głuchoniemych we Lwowie: a) na stypendya dla 50 wychowaućców 6.000 zł. b) na utrzymanie Zakładu 500 " 6.500 "		
"	62. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie		300 "
"	63. Zakład ciemnych we Lwowie		2.000 "
"	64. Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie		750 "
"	65. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie — rata na umorzenie pożyczki na budowę gmachu		7.000 "
"	66. Teatr polski w Krakowie		8.000 "
"	67. " " we Lwowie, zasiłek stały		4.200 "
"	68. " " " Lwowie: a) dramat i komedia 10.000 zł. b) opera 10.000 " 20.000 "		
"	69. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“. Towarzystwo wniosło petycję (L. pet. 279) o podwyższenie subwencji do 6.000 zł. Komisya budżetowa nie zapoznaje użyteczności i dobrego kierownictwa tego teatru, wszakże ze względu na niezbędną w budżecie krajowym oszczędność nie może wnosić podwyższenia już w tym roku subwencji, i wnosi: Teatr ruski pod zarządem Tow. „Besida“ 4.000 "		
"	70. Towarzystwo muzyczne w Krakowie		800 "
"	71. Szkoła muzyczna, powstać mająca w Krakowie — roczna stała dotacya		2.000 "
"	72. Towarzystwo muzyczne we Lwowie		3.000 "
"	72 a. Towarzystwo „Harmonia“ we Lwowie (L. pet. 94)		300 "
"	72 b. Lwowskie Towarzystwo śpiewu „Lutnia“ — (L. pet. 313) zasiłek jedno- razowy na wydawnictwo śpiewnika, zawierającego pieśni ludowe polskie i ruskie		200 "
"	73. Stypendya dla uczniów i uczennic seminariów nauczycielskich i kursów przygotowawczych		30.000 "
"	74. Dla uczniów internatu przy seminarjum nauczycielskim w Krakowie		3.000 "
"	75. Stypendyum imienia Jana Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie		1.000 "
"	76. Nagrody za najlepsze książki dla szkół średnich		1.000 "
		do przeniesienia	538.193 zł.

	z przeniesienia	538.193 zł.
Pozycya 77. Wydawnictwo ruskich książek szkolnych		2.000 „
„ 78. Zasiłek dla czasopisma „Szkola“ (L. pet. 242)		500 „
„ 79. „ „ „ „Kosmos“ (L. pet. 505)		400 „
„ 80. „ „ ruskiej gazety szkolnej do rozporządzenia Wydziału krajowego (L. pet. 80)		500 „
„ 81. Gettlich Antoni, dyr. szkoły żeńskiej w Krakowie, roczny dodatek do płacy		100 „
„ 82. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie, zaopatrzenie dożywotnie		300 „
„ 83. Piechowicz Kajetan, ociemniały nauczyciel, dar z łaski, rocznie		100 „
„ 84. W pozycję tę „dla młodzieży kształczącej się w naukach i sztukach, do rozporządzenia Wydziału krajowego“ — wstawił Wydział krajowy 2.000 zł. t. j. o 1.000 zł. mniej, niż na rok bieżący. Zważywszy jednak, że ta kwota w roku bieżącym całkowicie wyczerpaną została, że użyteczność tej pozycji niewątpliwie jest udowodniona postępami, poczynionymi przez młodzież, która z tego źródła otrzymała zasiłki, — że nakoniec liczba podań uwzględnienia godnych jest w tym roku większa, — Komisya budżetowa wnosi o podniesienie tej pozycji do kwoty		3.500 „

Co do petycyj, które Komisji przekazane zostały, a do tej pozycji się odnoszą, — Komisya budżetowa jak w roku zeszłym, tak i obecnie nie może wszystkich petentów w jednakowym stopniu Wydziałowi krajowemu zalecić, ale dając pierwszeństwo tym, którzy już udowodnili, iż udzielony im zasiłek będzie wydatkiem prawdziwie produkcyjnym — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje L. 362. Teodora Axentowicza, malarza, L. 74. Stanisława Rejchana, malarza, L. 251. Piotra Harasimowicza, rzeźbiarza, L. 250. Marcelego Harasimowicza, malarza, L. 272. Piotra Stachiewicza, malarza, L. 25. Eugeniusza Steinsberga, rysownika i L. 27. dra Bronisława Lachowicza, chemika — przekazuje się Wydziałowi krajowemu z zaleceniem do uwzględnienia, po przekonaniu się, że petenci z innych jakich źródeł nie pobierają stypendyów.

Petycyje: L. 216. Zwierzchności gminnej i Rady szkolnej miejscowej w Tołszczowie, pow. Lwowskiego o stypendyum dla jednego z uczniów tamtejszej szkoły, celem pobierania nauki malarstwa w Krakowie, albo nauki snycerstwa w Zakopanem. — L. 84. Jana Paltingera o stypendyum dla córki jego Wandy, dla dalszego kształcenia w muzyce i śpiewie. — L. 303. Maryi Fabiańskiej o subwencję, celem dalszego kształcenia się w malarstwie. — Eugeniusza Radeckiego o stypendyum dla córki Stanisławy, celem dalszego kształcenia się w muzyce. — L. 54. Maryi Dulębianki, o stypendyum, celem dalszego kształcenia się w malarstwie. — L. 315. Edmunda Pliszewskiego o subwencję. celem ukończenia studyów rzeźbiarsko-przemysłowych. — L. 413. Marcina Guzkowskiego i L. 175. Bernarda Jarosiewicza o stypendyum do szkoły sztuk pięknych w Krakowie — wreszcie L. 345. Juliusza Bełtowskiego, rzeźbiarza, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad petycyami L. 410. Jakóba Fedyczkowskiego, L. 466. Edmunda Urbanka i L. 50. Maryi Weiner o subwencję na dalsze kształcenie się w śpiewie — i L. 174. Herminy Assing na naukę gry na fortepianie, — przechodzi Sejm do porządku dziennego. Pozycya 85. W miejsce uchwalonej na rok bieżący kwoty 2.000 zł. na czasopisma i wydawictwa ludowe do rozporządzenia Wydziału krajowego wstawia Wydział

do przeniesienia 545.593 zł.

na r. 1884. w tę pozycję kwotę 3.000 zł. dla „Macierzy polskiej“. Komisya budżetowa uznaje w całej pełni wysoką użyteczność i doniosłe znaczenie tej instytucji, uznaje też potrzebę przyjscia jej w pomoc znacznieszą subwencją z funduszu krajowego. Gdy jednak Komitet wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, założony przez śp. Alfreda Młockiego, a od dłuższego już czasu bardzo użytecznie działający, wniósł do L. 412 petycję o subwencję, — gdy komitet ten wydaje dziełka ludowe nie tylko w polskim ale i w ruskim języku, — gdy dotychczas nie posiadając ani większego kapitału zakładowego, ani żadnej subwencji, wydał on już 91.000 egzemplarzy dziełek, między nimi 53.000 polskich, a 38.000 ruskich, z czego już się rozeszło między ludem 78.000 dzieł; — Komisya budżetowa przeto sądzi, iż postąpi sprawiedliwie a zarazem zgodnie z interesem oświaty ludowej, jeżeli preliminowaną przez Wydział krajowy kwotę rozdzieli między te dwie instytucje, — i wnosi przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pozycya	85 a)	Dla Macierzy Polskiej	2.000	„
„	85 b)	„ Wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, pod redakcją Kazimierza Okaza	1.000	„
„	85 c)	Władysławie Gostyńskiej subwencya celem dalszego kształcenia się w rysunkach przemysłowych (L. pet. 425)	360	„
„	85 d)	Towarzystwo oświaty ludowej dla miasta Lwowa i okolicy (L. pet. 344)	200	„
„	85 e)	Tow. bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej (L. pet. 363)	100	„
„	85 f)	Czytelni akademickiej we Lwowie (L. pet. 218)	100	„
„	85 g)	Towarzystwu ruskiemu „Akademickie bractwo“ — a) (L. pet. 343) — na zwyczajne cele Towarzystwa	100 zł.	
		b) (L. pet. 427) na wydawnictwo Biblioteki ruskiej	150 „	250 „
„	95 h)	ruskiemu Towarzystwu „Szkolna pomoc“ we Lwowie (L. pet. 441)	100	„
„	85 i)	Zarządowi Bursy nauczycielskiej w Tarnopolu (L. pet. 215)	150	„
„	85 k)	Bursie imienia J. I. Kraszewskiego w Drohobyczu (L. pet. 222)	150	„
„	85 l)	ruskiej Bursie św. Jana Chrzyciela w Drohobyczu (L. pet. 379)	150	„
„	85 m)	ruskiej Bursie w Tarnopolu (L. pet. 49)	150	„
„	85 n)	Komitetowi ruskiego zakładu wychowawczego PP. Bazylianek we Lwowie (L. pet. 536)	500	„
„	85 o)	Eugeniuszowi Żelechowskiemu na wydawnictwo ruskiego słownika (L. pet. 55)	500	„
„	85 p)	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej — (uchwała Wys. Sejmu z 8. Października 1883.)	500	„
„	85 r)	Na bursę dla dziewcząt ruskich w Przemyśle (L. pet. 308)	500	„

Wreszcie wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego nad petycjami:

L. 14. Tow. muzycznego w Przemyśle o subwencję na zakupno fortepianu. — L. 43. Stowarzyszenia opieki nad chorymi studentami w Wiedniu. — L. 140. Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego o roczną subwencję. — L. 205. Redaktora „Przyrodnika“ w Tarnowie o subwencję. — L. 239. Tow. muzycznego imienia Moniuszki w Stanisławowie o subwencję. — L. 308. Bursy dla dziewcząt w Przemyśle o subwencję. — L. 353. Bronisławy Jamińskiej, kierowniczkii szkoły froeblovskiej w Stanisławowie, o subwencję. — L. 429. Bursy imienia Kraszewskiego w Stanisławowie o subwencję. — L. 472. Towarzystwa leśnego galicyjskiego o subwencję na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“. — L. 506. Redakcyi pisma dla dzieci p. t. „Światelko“ w Stanisławowie o subwencję — i L. 508. Redakcyi pisma „Turysta“ w Kołomyi o subwencję.

Suma rubryki VII. . . . . 552.303 zł.

Alegat do Rubr. VII. poz. 47. wydatków funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego
na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

C. k. Rada szkolna krajowa preliniuje wydatki funduszu szkolnego	645.039 zł.
na	
Wydział krajowy oblicza dochody tego funduszu na	126.571 „
Z zestawienia tych dwóch cyter wynikałyby niedobór	518.468 zł.
Zamknięcie rachunków za rok 1881. wykazuje wydatki	581.654 „
dochody	257.867 „
Niedobór	323.787 zł.
Według zamknięcia rachunków za rok 1882. wynosiły wydatki	525.077 „
dochody	138.733 „
Niedobór	386.344 zł.
Byłyby więc według przedłożonego preliminarza w porównaniu	
z wynikłością z roku 1881. wydatki większe o	63.385 zł.
dochody mniejsze o	131.296 „
Niedobór większy o	194.681 zł.
W porównaniu z wynikłością z roku 1882. byłyby preliniowane	
na rok 1884. wydatki większe o	119.962 zł.
dochody mniejsze o	12.162 „
Niedobór większy o	132.124 zł.
C. k. Rada szkolna przekroczyła uchwalony przez Sejm preliminarz	
wydatków w roku 1881. o	96.957 zł.
„ 1882. o	14 212 „

W Rubryce I. wydatków żąda Rada szkolna na zasiłki dla funduszy okręgowych w poz. 1. i 3. razem 306.064 zł. Zamknięcia rachunków wykazują rzeczywiste wydatki w tych pozycjach za rok 1881. w ilości 287.544 zł., a za rok 1882. w ilości 295.178 zł. Żądanie przeto na rok 1884. większem jest od rzeczywistego wydatku z roku 1882. o 10.886 zł. Na rok 1883. Sejm uchwalił w tych dwóch pozycjach 310.400 zł. Żądanie przeto Rady szkolnej jest mniejsze od przeszłorocznej uchwały Sejmu o 4.336 zł. Według wykazu załączonego do preliminarza przy-

było w porównaniu z przeszłorocznym wykazem, szkół w ogóle 65, a mianowicie: przybyło szkół etatowych 187, ubyło zaś szkół filialnych 103, a etatowych 19. W roku 1883. przybyło szkół etatowych 48 o 51 klasach, a jedną szkołę dwuklasową przekształcono na czteroklasową. Wobec tego pomnożenia szkół Komisya budżetowa nie sprzeciwia się żądaniu Rady szkolnej i wnosi:

Wysoki Sejm raczy na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych uchwalić jako wydatek zwyczajny . . . . . 306.000 zł.

W Rubryce I. poz. 2. Rada szkolna preliminuje na rachmistrzów przy Radach szkolnych okręgowych 8.750 zł.

Postanowienie art. 31. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 r. wkłada na Rady szkolne okręgowe obowiązek zarządzania funduszami okręgowymi, a art. 35. ustawy krajowej z dnia 25. Czerwca 1873. wkłada na c. k. władze powiatowe obowiązek dostarczania Radom okręgowym potrzebnych sił pomocniczych. Niewątpliwie przeto obowiązane są c. k. władze powiatowe dostarczyć Radom okręgowym rachmistrzów, jeżeli bez takich sił pomocniczych te Rady nie są w stanie prowadzić swych rachunków i sprawować zarząd funduszami okręgowymi w taki sposób, iżby Rada szkolna krajowa mogła nad tym zarządem skuteczny utrzymywać nadzór, do czego w moc art. 31. ustawy z dnia 2. Maja 1873. r. jest obowiązana.

Według instrukcyi, wydanej przez Radę szkolną krajową dla Rad okręgowych, prowadzenie rachunków w mowie będących nie jest tak trudnem, iżby potrzeba do tej czynności ukształcenia fachowego, ani tak mozolnem, iżby ta czynność wymagała przez cały rok osobnej siły pomocniczej. Zdawałoby się, że każdy c. k. starosta może odpowiednią siłą pomocniczą znaleźć w gronie podwładnych swoich urzędników. Gdyby zaś tak nie było i gdyby nieodzownie potrzebni byli fachowi rachmistrze, to i w takim razie byłyby c. k. władze powiatowe obowiązane dostarczać ich Radom okręgowym, bo ustawa z dnia 25. Czerwca 1873 r. nie ogranicza obowiązku dostarczania sił pomocniczych, tak, iżby one mogły być wzięte tylko z grona urzędników, zostających pod bezpośredniem zwierzchnictwem c. k. starostów.

Z tych powodów Komisya nie czyni wniosku na przyjęcie pozycyi 2.

W pozycyi 4. domaga się Wydział krajowy do swojego rozporządzenia kwoty 100.000 zł. Gdy jednak według wyraźnego brzmienia art. 34. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873. r. tylko Rada szkolna krajowa rozporządza wydatkami funduszu szkolnego w granicach przedłożonego preliminarza, przeto Komisya budżetowa nie czuje się uprawnioną do umieszczenia w tym preliminarzu sumy, którąby nie Rada szkolna, lecz Wydział krajowy rozporządzał.

W ostatniej pozycyi Rubryki I. preliminuje Rada szkolna na zaliczki zwrotne dla funduszków okręgowych 10.000 zł. Wynikłość z roku 1881. wynosiła w tej pozycyi 20.800 zł., ale w roku 1882. wydatek rzeczywisty wynosił już tylko 2.000 zł. W miarę większej sprężystości władz przy ściąganiu zwyczajnych dochodów funduszków miejscowych i okręgowych, i przy ściąganiu udzielonych z funduszu krajowego zaliczek w ciągu tego samego roku budżetowego, suma potrzebna na ten cel powinna ciągle się zmniejszać. Komisya mniema, iż na rok 1884. wystarczy na ten cel, jako wydatek nadzwyczajny kwota . . . . . 5.000 zł.

Sumując pozycye wyżej poszczególnione, a mianowicie:

pozycya 1.	306.000 zł.
„ 2.	5.000 „

Komisya dochodzi do cyfry . . . . . 311.000 zł. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy w Rubryce I. na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych uchwalić jako wydatek zwyczajny	306.000 zł.
„ „ nadzwyczajny	5.000 „

Przy tej rubryce Komisya budżetowa pozwala sobie przypomnieć, że już w sprawozdaniu o budżecie na rok 1880. podała do wiadomości Sejmu, że czuła się obowiązana wejrzeć

w to, czy rachunki z obrotu funduszków okręgowych tak są prowadzone, iżby dawały rękojmię prawidłowego tytu funduszami obrotu, i że pod tym względem Komisya nie doszła do rezultatów zadowolających. „Siedm lat“, mówi Komisya w owym sprawozdaniu, „upłynęło od wejścia w życie „krajowej ustawy szkolnej, a są okręgi, które dotychczas nie złożyły ani jednego zamknięcia rachunków, nie ma zaś takiego okręgu, któryby za wszystkie czas ubiegły krajowej Radzie szkolnej rachunki był przedłożył. Po latach niewielu takie mogą powstać niedostatki i powikłania, że „nikt ładu nie dojdzie. Cierpieć na tem może przedewszystkiem rzecz główna, t. j. szkoła, ale „ucierpieć może także fundusz krajowy, który w końcu musi zastąpić wszelkie niedobory w okręgach, bez względu na powody takich niedoborów.“

Ziściły się niestety smutne przewidywania komisyi. Odezwa c. k. Rady szkolnej do Wydziału krajowego, podana do wiadomości Sejmu przy preliminarzu funduszu szkolnego, rzuca jaskrawe światło na stan rzeczy, i na skuteczność ustawą postanowionego ze strony tejże Rady nadzoru. Komisya powtarza i dziś jeszcze to zdanie, które wypowiedziała wówczas, że zarząd funduszami szkolnymi nie jest dla Rad okręgowych prerogatywą, ale nieznośnym ciężarem, i że lepiej byłoby przenieść ten zarząd na inną, i to wyższą władzę. Ale jak wówczas tak i dziś komisya nie czuje się powołaną do czynienia wniosków na zmiany w ustawach szkolnych. Komisya mniema, że w pierwszej linii do tego powołaną jest Rada szkolna w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Obie te władze z własnej praktyki poznać mogły i przyczyny obecnego stanu i środki przeciw temu zaradcze. W r. 1880. komisya poprzestała na wyrażeniu życzenia, aby ze strony powołanej odpowiednie wnioski zostały jak najrychlej pod światłą rozwagę Sejmu poddane. Chcąc dać niewątpliwy wyraz przekonaniu swemu o beładnym stanie rachunków okręgowych, komisya uczyniła w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za rok 1877. wniosek, przez Wysoki Sejm w uchwałę zamieniony: Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił uporządkować rachunki funduszków szkolnych okręgowych. Gdy jednak od owego czasu stan rzeczy nie zmienił się na lepsze, gdy utrzymanie ładu w rachunkowości funduszków szkolnych nie jest zabezpieczone, gdy znaczne przekroczenia budżetu szkolnego rokrocznie się powtarzają, tak iż z tego powodu fundusz krajowy narażonym bywa na nieprzewidziane i dla tego niepokryte niedobory, komisya widzi się zniewoloną do postawienia wniosku: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedstawić na najbliższej sesyi sejmowej wnioski względem zarządu funduszami szkolnymi i zapobieżeniu przekroczeniom preliminarza funduszu szkolnego.

Wysoki Sejm nie weźmie za złe komisyi, że wobec stanu rzeczy, stwierdzonego już teraz przez tę samą władzę, która w moc ustaw obowiązana jest do sprawowania nadzoru nad zarządzeniem okręgowych funduszków, nie przedstawia Sejmowi wyniku swoich badań, co do preliminarzy tych funduszków, i że poprzestaje na ogólnikowym uzasadnieniu wniosku swego co do poz. 1. rubr. I. Gdy niema zamknięć rachunkowych, mnogie kolumny cyfr, objętych sumaryszem preliminarzy okręgowych, i to w dziale dochodów równie jak w dziale wydatków, mogą się tylko na domniemaniach opierać. Względem jedynie na to, że chodzi tu o żywotną sprawę, o oświatę ludu, mógł spowodować komisję budżetową do przedstawienia jakiegokolwiek cyfrowego wniosku na tak chwzięjnej podstawie.

W Rubryce II. Rada szkolna domaga się na substytucyę kwoty 166.355 zł. W roku szkolnym 1883/4. będzie w szkołach ludowych około 370 klas równorzędnych. Zamknięcie rachunków z r. 1881. wykazuje wprawdzie w tej pozycyi 137.657 zł. W r. 1882. wydatek rzeczywisty wynosił 108.424 zł. Ale ilość klas równorzędnych była w tych latach większą niż w bieżącym roku, i zwracano także w tych latach z tej rubryki funduszom okręgowym wydatki, poczynione w poprzednich latach w zastępstwie funduszu krajowego. Na rok 1883. uchwalił Sejm w tej pozycyi 75.000 zł. Komisya mniema, iż na rok 1884. wystarczy 88.000 zł. W następnych pozycyach Rada szkolna preliminarzuje po raz pierwszy na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiąz-

kowe 3.500 zł. i za zastępstwa chwilowe także 3.500 zł. Komisya niezaprzecza, że tu i ówdzie mogą być podobne wydatki potrzebne. Ale summaryusz preliminarzy okręgowych wykazuje ogół wydatków w kwocie 1.350.974 zł. Komisya mniema, iż przy tak wielkich sumach łatwo znaleźć się może pokrycie dla kwot stosunkowo drobnych, które Rada szkolna preliminuje na pomienione, a bardzo niepewne wydatki.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Radą szkolną:

W Rubryce III. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje	3.775 zł.
„ IV. na adjuta	5.000 „
„ V. na remuneracye	30.000 „
„ VI. na podatki i daniny	156 „
„ VII. komisya preliminuje zgodnie z Radą szkolną na koszta podróży dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	500 zł.,

ale nie zgadza się z Radą szkolną co do drugiej pozycji tej samej rubryki. W tej pozycji żąda Rada szkolna 4.200 zł. dla urzędników c. k. Namiestnictwa, wysłanych celem likwidacyi funduszków okręgowych. Według powołanego już wyżej Art. 31. Ustawy z 2. Maja 1873. Rada szkolna krajowa obowiązana jest do nadzoru nad zarządem funduszami okręgowymi, sprawowanym przez Rady okręgowe. Koszta więc tej czynności, wchodzącej w zakres działania Rady szkolnej kraj., powinny być opędzane z tego samego funduszu, na którym ciążyą wszelkie inne koszta, połączone z urzędowaniem Rady szkolnej krajowej. Fundusz krajowy nie jest obowiązany do ponoszenia tych kosztów. W takim tylko razie mogłyby koszta oblikwidacyi funduszków okręgowych przeniesione być na fundusz krajowy, gdyby wyjątkowo w tym wypadku i ze względu na szkody, jakie w skutek nieporządku w rachunkach okręgowych mógł już ponieść fundusz krajowy, Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Rządem wziął na siebie tę oblikwidacyę. W takim jednak wypadku koszta te musiałyby być pomieszczone w innej rubryce budżetu krajowego.

W Rubryce VIII. na dodatki pięcioletnie wydatek jeszcze przez długi przeciąg czasu musi się zwiększać. Zamknięcia rachunkowe wykazują za r. 1881. 35.000 zł., za r. 1882. 41 035 zł. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Radą szkolną . . . . . 51.400 „

Rubryka IX obejmuje stałą kwotę, jako dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 „

W Rubryce X., obejmującej wydatek na emerytury, podstawą preliminowania powinno być przecięcie rzeczywistych wydatków z ostatnich lat trzech. To przecięcie wynosi 5.562 zł. Komisya preliminuje okrągło . . . . . 5.600 zł.

W Rubryce XI. na dary z łaski komisya wstawia na podstawie obecnego stanu, zgodnie z Radą szkolną . . . . . 3.533 zł.

W Rubryce XII. domaga się Rada szkolna na potrzeby szkół ogólnej natury 2.000 zł.

Trzechletnie przecięcie rzeczywistych wydatków wynosi 793 zł. — Komisya wnosi na wstawienie okrągłej kwoty . . . . . 800 zł.

W Rubryce XIII. komisya preliminuje zgodnie z Radą szkolną na rozmaite wydatki . . . . . 6.800 zł.

W pierwszej pozycji Rubryki XIV. Rada szkolna żąda na zasiłki bezzwrotne dla gmin na budowę szkół takiej samej kwoty, jaką Sejm uchwalił na r. 1883. Ze względu na oszczędność nakazaną finansowem położeniem kraju, komisya preliminuje na ten cel tylko . . . . . 5.000 zł.

W pozycji drugiej tej samej Rubryki komisya zgodnie z Radą szkolną wstawia na zaliczki zwrotne na budowę szkół taką kwotę, jaką Sejm na r. 1883. uchwalił, t. j. 10.000 zł.

Obydwie te pozycye należą do wydatków nadzwyczajnych.

Na podstawie powyższego uzasadnienia komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki krajowego funduszu szkolnego na r. 1884. w następujących kwotach:

Stosownie do dawniejszych uchwał Wysokiego Sejmu, komisya wnosi na pozwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w Rubrykach II., IV., V. i VII., tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów w Rubrykach XI. i XII.

Komisya wnosi następujące petycye, a mianowicie: L. 115, 123, 166, 167, 273, 333, 342, 398, 472, 565, 566, 614, 648, 650, 676 i 729 — odstąpić c. k. Radzie szkolnej do załatwienia.

We Lwowie, dnia 11. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Smarzewski.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o poz. 66, 67 i 68, Rubr. VII. preliminarza funduszu krajowego na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

Poz. 66. „Teatr polski w Krakowie“.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwałą na rok 1883	8.000 zł.

Poz. 67. „Zasiłek stały dla teatru polskiego we Lwowie“	4.200 „

Poz. 68. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Wydział krajowy wnosi jak roku zeszłego do rozporządzalności Wydziału krajowego dla teatru polskiego we Lwowie :

a) dramat i komedya	7.000 „
b) opera	13.000 „

Komisya budżetowa opierając się na smutnem doświadczeniu, że opery za dyrekecyi p. Miłaszewskiego, a szczególnie w ostatnim roku, prawie nie było, jak to Komisya artystyczna przez Wydział krajowy ustanowiona kilkakrotnie z naciskiem podnosiła, uznając z drugiej strony, że subwencya 13.000 zł., chociaż w stosunku do funduszy krajowych znaczna nie może wystarczać na pokrycie niedoboru z utrzymania stałej opery polskiej we Lwowie wynikającego, przyszła do przekonania, że niepodobna żądać od Dyrekecyi utrzymywania stałej opery we Lwowie i kontentować się trzeba ściśle oznaczoną liczbą przedstawień operowych, dla których łatwo pozyskać można śpiewaków solistów, jako gości, przedstawicieli zaś dla partyj drugorzędnych i chórów dostarczy miejscowy personal operetkowy.

Zniżając tym sposobem żądania dotychczas do subwencji na operę przywiązane, sądzi oraz Komisya budżetowa, że wypłatę pewnej części subwencji ogólnej sumy 20.000 zł. należy już ściśle uczynić zawisłą od tego, czy

oznaczona liczba przedstawień opery do skutku przyjdzie, i czy wykonanie będzie staranne i odpowiadające słusznym wymaganiom artystycznym —

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Poz. 68. „Teatr i opera polska we Lwowie“ —

a) Dramat i komedyja	10.000 zł.
b) Opera	10.000 „

Sejm poleca oraz Wydziałowi krajowemu, by kwotę pod b) prelimitowaną tylko wtedy wypłacił, jeżeli rzeczoznawcy stwierdzą, że wykonanie oper podczas trzydziestu wieczorów, odpowiadało słusznym wymaganiom artystycznym.

Przewodniczący :

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca :

Hr. Stanisław Badeni.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o poz. 66, 67 i 68, Rubr. VII. preliminarza funduszu krajowego na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

Poz. 66. „Teatr polski w Krakowie“.

Komisja budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwałą na rok 1883 . . . . . 8.000 zł.

Poz. 67. „Zasilek stały dla teatru polskiego we Lwowie“ . . . . . 4.200 „

Poz. 68. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Wydział krajowy wnosi jak roku zeszłego do rozporządzalności Wydziału krajowego dla teatru polskiego we Lwowie:

a) dramat i komedia . . . . . 7.000 „

b) opera . . . . . 13.000 „

Komisja budżetowa opierając się na smutnem doświadczeniu, że opery za dyrekeji p. Miłaszewskiego, a szczególnie w ostatnim roku, prawie nie było, jak to Komisja artystyczna przez Wydział krajowy ustanowiona kilkakrotnie z naciskiem podnosiła, uznając z drugiej strony, że subwencya 13.000 zł., chociaż w stosunku do funduszy krajowych znaczna nie może wystarczać na pokrycie niedoboru z utrzymania stałej opery polskiej we Lwowie wynikającego, przysłała do przekonania, że niepodobna żądać od Dyrekeji utrzymywania stałej opery we Lwowie i kontentować się trzeba ściśle oznaczoną liczbą przedstawień operowych, dla których łatwo pozyskać można śpiewaków solistów, jako gości, przedstawicieli zaś dla partyj drugorzędnych i chórów dostarczy miejscowy personal operetkowy.

Zniżając tym sposobem żądania dotychczas do subwencji na operę przywiązane, sądzi oraz Komisja budżetowa, że wypłatę pewnej części subwencji ogólnej sumy 20.000 zł. należy już ściśle uczynić zawisłą od tego, czy

oznaczona liczba przedstawień opery do skutku przyjdzie, i czy wykonanie będzie staranne i odpowiadające słusznym wymaganiom artystycznym —

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Poz. 68. „Teatr i opera polska we Lwowie“ —

a) Dramat i komedya	10.000 zł.
b) Opera	10.000 „

Sejm poleca oraz Wydziałowi krajowemu, by kwotę pod b) preliniowaną tylko wtedy wypłacił, jeżeli rzeczoznawcy stwierdzą, że wykonanie oper podczas trzydziestu wieczorów, odpowiadało słusznym wymaganiom artystycznym.

Przewodniczący :

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca :

Hr. Stanisław Badeni.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Str. 24. Sprawozdawca poseł Wojciech Dzeduszycki).

Wydział krajowy prelininuje w tej rubryce stałe pozycje co roku uchwalane, i komisja budżetowa popiera w tej mierze wnioski Wydziału krajowego.

Wniosek uchwalenia środków na utrzymanie pomników odnalezionych przez profesora Szaraniewicza w okolicy Halicza, tudzież na restaurację cerkwi miejskiej w Haliczu i na zjazd archeologów i historyków, mający być zwołanym w roku przyszłym, został przez Wysoki Sejm przekazany komisji budżetowej. W tej samej myśli wnieśli uczestnicy zjazdu archeologów, zwołanego w b. r. do Halicza, przez Wydział krajowy petycję pod L. 753/510.

Komisja budżetowa nie zapoznaje wysokiej wartości pomników historycznych starożytnego Halicza i mniema, że Sejm nie może się usunąć od współudziału w dziele restauracji i konserwacji tych zabytków. Sądzi jednak, że w przeszłym roku uchwalona suma 2.000 zł. winna w zupełności wystarczyć na odkopanie i przechowanie szczątków tych, które ziemia przez kilka wieków zakrywała.

Komisja natomiast przychyła się do żądania, dotyczącego wyznaczenia środków na częściową restaurację cerkwi miejskiej w Haliczu, jako gmachu, któremu na Rusi pomnikowe znaczenie powszechnie przypisują widząc w cerkwi tej dawną stołeczną katedrę Rusi Halickiej. Lubo komisja nie może się przychylić do żądania petycji, domagającej się na cel tej restauracji 20.000 zł. w. a., doradza Sejmowi, aby wstawił na restaurację cerkwi w Haliczu do budżetu krajowego na rok 1884. sumę 4.500 zł. w. a.

Niemniej komisja budżetowa uznaje potrzebę zjazdów naukowych, i radaby widziała, aby historycy i archeologowie mogli się zjechać licznie ze wszystkich stron kraju naszego w celu rozpoznania i zbadania charakteru pomników, które powstały pod wpływem walki pomiędzy Wschodem a Zachodem, toczącej się nieustannie na ziemiach Ruskich. Na opędzenie częściowo kosztów takiego zjazdu, któryby się odbył w roku 1884. proponuje komisja budżetowa wsadzenie w budżet na rok przyszły sumy 500 zł. w. a.

Pod l. 500/318 wniosła gmina miasta Krakowa do Wysokiego Sejmu petycję, w której żąda subwencji dla Muzeum narodowego sztuki w Krakowie. Cały naród zajął się gorąco sprawą Muzeum narodowego w Krakowie, którego rozwój może się potężnie przyczynić do zbadania i gruntownego rozpoznania dziejów sztuki narodowej. Obok dzieł mistrzów dziś żyjących winne się znaleźć w tym Muzeum tak zabytki najodleglejszej przeszłości, jako też dzieła średniowiecznej sztuki i odrodzenia, znajdujące się w różnych okolicach dawnej Polski.

We wszystkich krajach łoży społeczeństwo znaczne sumy na utrzymanie i wyposażenie podobnych Muzeów. Kraj nasz szczupłym tylko datkiem może przyjść w pomoc Muzeum narodowemu w Krakowie i komisja budżetowa wnosi tylko uchwalenie stałej rocznej subwencji dla Muzeum narodowego w Krakowie w wysokości 500 zł. rocznie.

Jeśli się Wysoki Sejm przychyli do wniosków komisji budżetowej, wypadnie preliminarz Rubryki VIII. na rok 1884. jak następuje:

86. a)	Restauracja pomników w ogóle, sporządzenie i publikacja naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	1.500 zł.
86. b)	Restauracja cerkwi miejskiej w Haliczu	4.500 „
86. c)	Koszta zjazdu archeologów i historyków, mającego się odbyć w roku 1884.	500 „
87. a)	Badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych dla zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie	500 „
87. b)	Stała roczna subwencya dla Muzeum narodowego w Krakowie	500 „
88.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	
a)	dyrektor we Lwowie	1.200 „
b)	dyrektor w Krakowie	1.000 „
c)	adjunkt we Lwowie: płaca 1.100 zł. w. a., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.280 „
d)	adjunkt w Krakowie: płaca 900 zł. w. a., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.080 „
e)	4ch aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „
f)	2ch aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600 „
g)	czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 „
h)	stróże	600 „
	i opał i potrzeby kancelaryjne	350 „
	<u>Suma rubryki VIII.</u>	<u>15.410 zł.</u>

Rubryka IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

(Str. 24—26. Sprawozdawca Dr. Rybicki).

Ponieważ w skutek reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. Maja 1883. L. 7379/1728 III. z powodu budowy galicyjskiej kolei transwersalnej i Jarosławsko-Sokalskiej stan żandarmeryi w Galicyi o 93 żandarmów pomnożono i 23 nowych posterunków otworzono, i dla nowo przybywających żandarmów łóżka i pościel sprawione być muszą, przeto Wydział krajowy przedłożył nowy preliminarz budżetu dla rubr. IX. funduszu krajowego na r. 1884., który uchwałą sejmową z dnia 6. Października 1883. L. 602 komisji budżetowej odstąpiony został.

Komisya budżetowa przyjmuje więc ten nowy preliminarz za podstawę swoich uchwał a pierwotny za bezprzedmiotowy uznaje.

W skutek zarządzonego pomnożenia wzrosła liczba komendantów posterunkowych z 197 na 224, liczba żołnierzy z 978 na 1044, liczba stacyj posterunkowych z 271 na 298. Umniejszyla się natomiast liczba expozytur z 54 na 45. Preliminowane zatem w nowym preliminarzu przez Wydział krajowy w pozycyach 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101 i 102 kwoty razem 20.100 zł. są uzasadnione. Uzasadnioną jest także prelininowana przez Wydział krajowy w poz. 103 „najem pomieszczeń i koszar“ kwota 54.492 zł., albowiem szczegółowy preliminarz potrzeb na r. 1884. przez c. k. komendę żandarmeryi sporządzony, był przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdzony, i z niego to odtrącono, co do odtrącenia było.

W poz. 104 preliniuje Wydział krajowy na urządzenie nowych koszar utrzymać się mających 1.200 zł. — Zważywszy atoli, że wynikłość rachunkowa w tej pozycji była w r. 1881. — 302 zł. 72 ct., a w r. 1882. — 190 zł. 54 ct., nadto, że w pierwotnym preliniarzu dla rubr. IX. na urządzenie nowych koszar Wydział krajowy tylko kwotę 400 zł. preliniował, nareszcie z uwagi, że w obec dokonanego w roku bieżącym pomnożenia żandarmeryi, w roku przyszłym tak wielkiego nowego pomnożenia spodziewać się nie można, iżby kwota 1.200 zł. potrzebną była, jest komisya budżetowa tego zdania, że kwota 400 zł. na ten cel wystarcza.

W poz. 105 preliniuje Wydział krajowy na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie posterunków 1.000 zł., której to kwoty pozostawienie komisya budżetowa dla tego za uzasadnione uważa, bo kraj cały instytucję żandarmeryi za pożyteczną uznaje i stale jej pomnożenia domaga się, pomnożenie zaś tegoroczne, jako tylko dla okolic budujących się kolei przeznaczone, niewyklucza bynajmniej możności, iż w innych okolicach pomnożenie potrzebnem się okaże.

W poz. 105 $\frac{1}{2}$ preliniuje Wydział krajowy na sprawienie łóżek i pościeli 2.411 zł. — Wedle sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 1. Października 1883. obliczone zostały koszta sprawienia łóżek i pościeli dla 93 ludzi przez c. k. komendę żandarmeryi na 3.559 zł. 11 ct. — w r. 1883. wydano już na ten cel 1.148 zł. 10 ct., a pozostaje jeszcze do wydania kwota 2.411 zł. 01 ct., która w preliniarzu na r. 1884. zamieszczoną być winna. — Co się zaś tyczy kwoty 1.148 zł. już wydanej, należy przyznać na r. 1883. dla rubr. IX. funduszu krajowego kredyt dodatkowy.

Po odjęciu więc w poz. 104 kwoty 800 zł. — wypada zgodnie z Wydziałem krajowym preliniować dla rubryki IX. budżetu funduszu krajowego na r. 1884. razem 78.403 zł.

Zatem Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Dla rubryki IX. budżetu funduszu krajowego na r. 1884. „kwaterunkowe żandarmeryi“, wstawia się 78.403 zł.
2. Przyzwala się na pokrycie kosztów sprawienia łóżek i pościeli w r. 1883. dodatkowy kredyt dla rubr. IX. funduszu krajowego za r. 1883., w kwocie 1.148 zł.

Budżet krajowy na r. 1884.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

(Str. 26, 27, 28, 29, 30).

Sprawozdawca p. Stadnicki Jan.

Preliminarz Wydziału krajowego na rok 1884. do Rubryki X. od pozycyi 106. do 130. pod tytułem „Drogi krajowe“, wynosi w dziale Wydatków 910.137 zł., nie różni się zatem wiele od kwoty uchwalonej na r. 1883. w wysokości 905.129 zł., ale przewyższa o 144.578 zł. wydatki tej rubryki w r. 1881.

Dzieląc preliminarz na wydatki zwyczajne i nadzwyczajne okazuje się kwota prelimitowana w wydatkach zwyczajnych	717.137 zł.
w porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1883.	712.129 „
wyższą o	5.008 „
w wydatkach nadzwyczajnych	193 000 „

czyli taka jaką na rok 1883. uchwalono.

Zestawiając zaś preliminarz Wydziału krajowego z wynikłością r. 1881., okaże się ta wynikłość wynosząca w wydatkach zwyczajnych	616.426 „
mniejszą od obecnego preliminarza o	100.711 „
w wydatkach nadzwyczajnych	149.133 „
mniejszą od kwoty obecnie prelimitowanej	43.867 „

Komisya budżetowa już w roku zeszłym zwracała uwagę Wys. Sejmowi, że nie sądzi „by „wynikłość z rachunków r. 1880. a prawdopodobnie i ta jaka się okaże po zamknięciu rachunków „za rok 1881. mogła służyć za podstawę do normalnego preliminarza; w budżecie drogowym bowiem „Sejm tak w r. 1880. jak i w r. 1881. obniżył znacznie kwoty przeznaczane na tę rubrykę“; nie mniej jednak komisya budżetowa biorąc na uwagę potrzebę ograniczenia wydatków z funduszu krajowego opłacanych, starała się kwoty preliminarzem Wydziału krajowego do rubr. X. objęte w kilku pozycjach znacznie obniżyć, nie spuszczać wszakże z uwagi troskliwości o należyte utrzymanie dróg już istniejących i o dalsze prowadzenie sieci drogowej. tam gdzie budowa jest niezbędną.

A. Koszta zarządu.

Poz. 106. „Płace urzędników i sług“ od lit. a) do lit. i) włącznie, preliminarz Wydziału krajowego nie różni się w niczem od kwoty uchwalonej na rok 1883. Do lit. k) Wydział krajowy preliminuje podwyższenie kwoty z 44.850 zł. do 46.500 zł. tj. o 1650 zł. z uwagi, że potrzeba jest powiększyć liczbę drożników o 11-tu z powodu nowo wybudowanych dróg krajowych i większych mostów. Komisya uważa to żądanie Wydziału krajowego za słuszne; również uważa za słuszne podniesienie wydatku przy lit. l) tejże samej poz. o 12 zł. z powodu, że rok 1884. jest rokiem przestępnym i wnosi: wstawienie zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w poz. 106. 85.732 zł.

Poz. 107., 108., 109, obejmują „Ryczałty“ i w tych pozycjach preliminarz Wydziału krajowego różni się od kwoty na r. 1883. uchwalonej, jedynie kwotą 300 zł., których Wydział kraj. żąda jako ryczałtu na wynagrodzenie objazdów dla jednego z pełniących obowiązki inżyniera, a to w celu zaoszczędzenia płacy dla konduktora. Komisya budżetowa zgadza się z zapatrywaniem Wydz. krajowego i wnosi wstawienie pod poz. 107., 108. i 109. zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego kwotę . . . . . 11.240 zł.

Poz. 110. Komisya budżetowa przyjmuje preliminarz Wydziału krajowego i wnosi wstawienie kwoty . . . . . 7.300 zł.

Poz. 111. Komisya zgodnie z preliminarzem Wydz. kraj. wnosi wstawienie 3.000 „

Poz. 112. Wydział krajowy preliminuje pod tą pozycją kwotę 5000 zł., wyższą zatem o 1000 zł. niż kwota na r. 1883. preliminowana. Komisya budżetowa ze względów osiągnięcia jak największych możliwych oszczędności, wnosi obniżenie tej kwoty o 500 zł., mając zresztą na uwadze, że obniżenie zasiłku dla dróg powiatowych i gminnych o 40.000 zł. odnośnie do preliminarza Wydz. krajowego pociąga za sobą i zmniejszenie objazdów potrzebnych do kontroli i nadzoru; komisya zatem wnosi wstawienie pod tą poz. . . . . 4.500 zł.

B. Budowa i rekonstrukcyja dróg.

Pod poz. 113. preliminuje Wydział krajowy w dziale wydatków nadzwyczajnych kwotę 150.000 zł. Kwota ta jest o 40.000 zł. niższą od kwoty na rok 1883. uchwalonej Komisya budżetowa gdyby nie wzgląd na konieczne oszczędności ze względu na wyjątkowo zły rok w kraju, nie miałyby nie przeaiw wstawieniu w budżet kwoty 150.000 zł., uważając tę kwotę za uzasadnioną budową nowych dróg, która w r. 1884. ma być wykonaną (p. Spr. Wydz. kr. za czas od 1. Lipca 1882 r. str. 101). Jednak wobec usiłowań obniżenia o ile można wydatków na r. 1884, komisya wnosi wstawienie do poz. 113. kwoty o 10.000 zł. niższej od obecnie preliminowanej a zatem wynoszącej 140.000 zł.

C. Utrzymanie dróg.

Poz. 114. Wydział krajowy preliminując kwotę potrzebną na utrzymanie dróg krajowych, powołuje się na ryczałt przez szereg lat ostatnich uchwalany, a który na kilometr drogi 272 zł. 27 ct. wynosi. Komisya budżetowa wychodząc ze zasady osiągnięcia w r. 1884 jak najdalej idących oszczędności, wzięta przecięcia trzech lat 1879, 1880 i 1881, w których utrzymanie jednego kilometra drogi przeciętnie 265 zł. 20 ct. kosztowało, za podstawę do swych obliczeń, tak że właściwa kwota potrzebna na utrzymanie dróg krajowych wynosiłaby 448.188 zł. Komisya budżetowa jednak z uwagi, że wyjątkowo na r. 1884 obniża się znacznie preliminarz Wydziału krajowego i z uwagi, że przez zanadto znaczne obniżenie stan dróg kraj. mógłby ucierpieć, wnosi wstawienie pod tą poz. 450.000 zł.

D. Zasiłki.

Poz. 115. Wydział krajowy preliniuje w tej pozycyi kwotę 140.000 zł, t. j. o 40.000 zł. wyższą od kwoty na rok 1883 uchwalonej. Wydział krajowy układając preliminarz nie mógł jeszcze mieć danych o wyjątkowym nieurodzaju w całym kraju; sądził przeto, że słusznem jest o tyle podnieść kwotę przeznaczoną na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych, o ile się zniżyła kwota na budowę dróg krajowych preliniowana. Komisya budżetowa atoli musi się już rachować ze znanym już wynikiem zbiorów i z okolicznością, że wydatki na potrzeby krajowe, choćby najpotrzebniejsze, o ile możliwości ograniczone być muszą. Komisya budżetowa wnosi przeto obniżenie kwoty preliniowanej w poz. 115 o 40.000 zł. i wnosi wstawienie w dziale wydatków zwyczajnych kwoty tej samej, jaka była w r. z. uchwalona . . . . . 100.000 zł.

Poz 116. Z tych samych względów komisya wnosi obniżenie kwoty, mającej być do poz. 116 wstawioną o 10.000 zł. Aczkolwiek Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 13. Października 1882. uchwalił, iż ma być utworzony w ciągu dziesięciu lat przez coroczne wstawienie w budżet po 30.000 zł. fundusz wynoszący 300 000 zł., mający służyć na pożyczki zwrotne bezprocentowe dla gmin i rad powiatowych na budowę dróg, to jednak komisya budżetowa nie sądzi, aby było zamiarem Wys. Sejmu nie mieć względu na gorsze lub lepsze lata przy wstawianiu w budżet corocznej kwoty przez lat 10 w wysokości 30.000 zł. Owszem komisya budżetowa sądzi, że można w lepszym roku wstawić w tę pozycję wyższą kwotę, a za to w gorszym ograniczyć wydatki do tej pozycyi się odnoszące. Komisya budżetowa wnosi zatem wstawienie w dziale wydatków nadzwyczajnych w poz. 116 kwotę w wysokości . . . . . 20.000 zł.

Poz 117. Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. Października 1881 komisya wnosi wstawienie w dziale wydatków nadzwyczajnych ostatniej raty z przyzwolonych na rekonstrukcję drogi gminnej Nowy Targ - Zakopane 30.000 zł. w wysokości . . . . . 10.000 zł.

E. Wydatki na myta.

Na budowę i utrzymanie domków mytniczych wstawia się podobnie jak w latach ubiegłych w dziale wydatków nadzwyczajnych pod poz. 118 . . . . . 3.000 zł.

W dziale wydatków zwyczajnych pod poz. 119 . . . . . 1 000 „
 „ „ 120 . . . . . 2.500 „

F. Zaopatrzenia.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z motywów przez Wydział krajowy przytoczonych, komisya budżetowa wnosi wstawienie pod poz. 122, 123, 124, 125 kwot przez Wydział krajowy preliniowanych; gdy atoli Fedor Medok umarł, przeto poz. 121 odpada zupełnie. Wszystkie więc następane pozycye będą o jedną liczbę niższe, a zatem:

Poz. 121	wprzód	122	. . . . .	524	zł	
„	122	„	123	. . . . .	166	„
„	123	„	124	. . . . .	312	„
„	124	„	125	. . . . .	167	„

Zestawienie wydatków w Rubryce X.

	zwyczajnych	W dziale wydatków nadzwyczajnych	Razem
A. Koszta Zarządu	111.772	—	111.772 zł.
B. Budowa i rekonstrukcja dróg	—	140.000	140.000 „
C. Utrzymanie dróg	450.000	—	450.000 „
D. Zasiłki	100.000	30.000	130.000 „
E. Wydatki na myta	3.500	3.000	6.500 „
F. Zaopatrzenia	1.169	—	1.169 „
	666.441	173.000	839.441 zł.

Komisyja budżetowa przeto wnosi wstawienie w Rubryce X.
w dziale wydatków na rok 1884 kwotę 839.441
a zatem w porównaniu z kwotą przez Wydział krajowy preliminowaną
wynoszącą 910.137
niższej o . . . . . 70.696 zł.

Przewodniczący :

H. Wodzicki.

Sprawozdawca :

J. Siadnicki.

Budżet krajowy na rok 1884.

Rubryka XI.

Poz. 126.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	. . . . .	4.150 zł.
„ 127.	„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	. . . . .	217 „
„ 128.	Fundusz podrzutków we Lwowie	. . . . .	1.380 „
„ 128 a).	Na budowę pralni przy szpitalu powszechnym we Lwowie		
wedle uchwały sejmowej z dnia 3. Października 1883.		. . . . .	22.500 „
	Suma rubryki XI.	. . . . .	<u>28.247 „</u>

Sprawozdanie

komisyi budżetowej względem rubr. XII. obejmującej wydatki
na szupaśnictwo.

Sprawozdawca Dr. Rybicki.

	Szupasowano głów	wydatek netto wynosi	wypada na 1 szupaśnika
w roku 1876.	7629	11847	1·55
„ 1877.	8066	18860	2·33
„ 1878.	7933	29704	3·74
„ 1879.	7417	30613	4·12
„ 1880.	9451	27542	2·91
„ 1881.	10299	43145	4·19
„ 1882.	8564	44101 *)	5·15.

Ścisłe porównanie kosztów jednego szupaśnika jest trudne, dla różnicy drogi którą przebywał, czy był konwojowany, czy miał tylko paszport przymusowy i czy otrzymał odzież.

Największy wzrost wydatków szupaśniczych był:

na stacyi szupaśowej

Kraków	z 1456 zł. w r. 1876	na 3914 zł. w r. 1881
Lwów	z 3573 „ „ „	„ 8497 „ „ „
Pilzno	z 140 „ „ „	„ 407 „ „ „
Przemyśl	z 1502 „ „ „	„ 4296 „ „ „
Wieliczka	z 373 „ „ „	„ 715 „ „ „
Żółkiew	z 173 „ „ „	„ 531 „ „ „

Na niektórych jednak stacyach wydatek się zmniejszył, jak np. w Rzeszowie zeszedł z 668 zł. w r. 1876. na 456 zł. w r. 1881.

Lecz te koszta nie są jedyne, które kraj ponosi, albowiem sprawy szupaśnictwa, zatrudniają w Wydziale krajowym wyłącznie:

w oddziale koncepcyowym: sekretarza, adjunkta i dyetaryusza,

*) Zamiast cyfry 42652 zł. w preliminarzu się znajdującej, kładziemy 44101 zł. albowiem cyfra ta jest przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdzoną.

w oddziale rachunkowym: adjunkta rewidenta, dwóch adjunktów pomocników i 9 dyetaryuszów, których płace wynoszą przeszło 12000 zł.

A nawet ta siła urzędnicza, ledwie podoła nawałowi pracy, albowiem w r. 1881. było w tym oddziale exhibitów 12585.

Przyczyny wzrostu tak nadzwyczajnego, tego wydatku nieprodukcyjnego są wedle zdania komisji budżetowej:

niedość sprężyste wykonywanie policyi miejscowej w gminach,
nie wypełnianie należyte przez gminy obowiązku zaopatrywania swoich ubogich,
brak zakładów poprawy i przymusowej pracy,
wadliwość ustawy o swojszczyźnie i nieprzestrzeganie ściśle przepisów szupasowych, w szczególności zaś szafowanie odzieżą przez główne stacje szupasowe, a po części postanowienia samejże ustawy krajowej z dnia 15. Listopada 1874.

Względem sprężystsze i ściślejsze wykonywania policyi miejscowej w gminach, oraz względem należytego wypełniania przez gminy obowiązku zaopatrywania swoich ubogich, należy w drodze administracyjnej poczynić właściwe zarządzenia i zdążać do tego, aby w większych miastach, sprawy ubogich, wedle doświadczeń w innych krajach nabytych, uporządkowane były.

Sprawą założenia domów poprawy i przymusowej pracy, zajmuje się obecnie Wydział krajowy i należy się spodziewać z jego strony przedłożenia na przyszłą sesję sejmową.

Względem uchylenia wadliwości ustawy o swojszczyźnie, wyraził Sejm krajowy na sesji r. 1881. Wys. Rządowi, zdanie swoje, a ponieważ wadliwość ta jest powszechnie uznana i Rząd nią się zajmuje, zatem spodziewać się należy, że uchylona zostanie. Ażeby przepisy szupasowe były ściśle przestrzegane, o to stara się usilnie Wydział krajowy, ale komisja budżetowa jest tego zdania, że po części należy przypisać nadzwyczajny wzrost kosztów szupaśnictwa dwóm postanowieniom ustawy kraj. z 15. Listopada 1874 a mianowicie postanowieniom, że fundusz krajowy ponosi bezzwrotnie koszt zaopatrywania szupaśników w odzież i że koszt szupasuowania rewertentów właściwe gminy tylko w $\frac{1}{3}$ części funduszowi krajowemu zwracać mają.

Ponieważ sprawdzona cyfra kosztów z r. 1882. jest wyższą od zamieszczonej w preliminarzu, zatem też i przeciętna z ostatnich trzech lat wypada wyżej bo na 38262 zł. Zważywszy jednak że w ostatnich latach wyrównane zostały znaczne zaległości z lat poprzednich, trzeba przyjąć że kwota przez Wydział krajowy preliminowana wystarczyć powinna.

Dla tego komisja budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rubryce XII. budżetu na r. 1884. wstawia się na pokrycie kosztów szupasuowania ryczałt 38000 zł.

We Lwowie dnia 27. Września 1883.

Przewodniczący:

Smarzewski.

Sprawozdawca:

Rybiński.

Rubryka XIII. Wydatków.

Budowle wodne.

(Referent: poseł Dr. Skałkowski).

W rubryce tej preliminuje Wydział krajowy łączną sumę 32.943 zł. w dziale wydatków nadzwyczajnych — a mianowicie: w poz. 132. drugą ratę z uchwalonej w r. 1877. subwencji 50.000 zł. na regulację Sanu w kwocie 7.143 zł.; w poz. 133. kwotę 800 zł. na utrzymanie stacyi meteorologicznych i wodoskazów nad Dniestrem; w poz. 134. sumę 15.000 zł. na subwencyonowanie robót wodnych — i w poz. 135. drugą ratę pożyczki 30.000 zł. uchwalonej w r. 1881. na regulację Wisłoka w kwocie 10.000 zł.

Komisya budżetowa, zważywszy, że wstawiane kilkakrotnie w budżet na regulację Sanu raty subwencji krajowej dotychczas wydawane nie były, a mając na oku konieczność pomniejszenia wydatków — starała się zbadać, czyli sprawa regulacyi Sanu postąpiła już tak daleko, aby można mieć nadzieję, że subwencya krajowa będzie mogła być zużyta w r. 1884.

Z udzielonego komisji reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Września 1883. l. 20180 okazuje się, że sprawa regulacyi Sanu na przestrzeni między Przemyślem a Składem Solnem nie jest jeszcze dojrzałą, i nie można spodziewać się, aby roboty regulacyjne już w roku 1884. rozpoczęte zostały.

W reskrypcie tym bowiem oświadcza Ministerstwo, iż nie może powziąć decyzji o dalszych dochodzeniach technicznych, przeprowadzić się mających co do dolnego biegu Sanu od Składu Solnego aż do ujścia do Wisły, dopóki c. k. Namiestnictwo nie porozumie się z Wydziałem krajowym względem ogólnych zasad, na podstawie których tę sprawę traktować należy, przyczem zauważa Ministerstwo, że może jeszcze okazać się potrzeba uprzedniego uzupełnienia dochodzeń technicznych na badanej już przestrzeni rzeki od Przemyśla do Składu Solnego, w czem jednak Ministerstwo inicjatywę c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu pozostawia. — Żąda zatem Ministerstwo, a c. k. Namiestnictwo co do powyższych kwestyi zasięgnęło opinii Wydziału krajowego i umotywowany wniosek Ministerstwa przedłożyło.

W tym stanie rzeczy mniewa komisya budżetowa, że byłoby przedwczesne wstawiać w budżecie rok 1884. ratę subwencji 50.000 zł. na regulację Sanu przyrzeczonej, gdyż suma ta według wszelkiego prawdopodobieństwa, w r. 1884. nie mogłaby być wydana, zatem niepotrzebnie obciążałaby budżet krajowy. Gdyby zaś pomimo tego roboty regulacyjne w roku 1884. rozpoczęte zostały, mógłby jeszcze Wydział krajowy na pokrycie przypadającej w takim razie raty subwencyjnej w roku 1884. dodatkowego kredytu zażądać, co jednak zapewne nie nastąpi.

Z tych powodów komisya w poz. 132. na regulację Sanu żadnej kwoty nie preliminuje.

W poz. 133. wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowy na utrzymanie stacyi meteorologicznych i wodoskazów nad Dniestrem kwotę 800 zł.

W poz. 134. wnosi Wydział krajowy na subwencyonowanie robót wodnych o 9.000 zł. więcej, aniżeli na r. 1883. uchwalono.

Komisya budżetowa starała się sprawdzić, o ile podwyższenie tej pozycyi, pomimo niekorzystnego stanu funduszów krajowych, jest wskazaniem. W tym celu badała komisya dotychczasowe użycie uchwalonych przez Wysoki Sejm takich subwencyi w r. 1881. i 1882., tudzież informowała się z aktów Wydziału krajowego co do będących obecnie w toku spraw regulacyjnych.

Okazuje się, że potrzeba regulacyi wód coraz więcej w kraju znajduje uznania, a udzielane z funduszów krajowych na ten cel subwencye przyczyniają się bardzo skutecznie do przeprowadzenia robót regulacyjnych.

Stwierdza to zarówno sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności za czas od 1. Lipca 1882. — jak sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o podwyższeniu kredytu na bióro melioracyjne do L. s. 743.

Z uchwalonych dotychczas na ten cel przez Wysoki Sejm funduszów udzielił Wydział krajowy spółce wodnej w powiecie Dąbrowskim zawiazanej w r. 1882. celem osuszenia obszaru około 15.000 morgów, kosztem na sumę 45.000 obliczonym, — subwencyę w łącznej kwocie 7.000 zł. Spółka ta wykonała znaczną część robót, a mianowicie kanał główny i szluzę murywaną do Wisły pod Tonia.

Na tymczasowe ubezpieczenie brzegów rzeki Świcy pod Sokołowem, asygnował Wykrajowy 500 zł., gdy strony interesowane resztę potrzebnych funduszów złożyły.

Na regulacyę rzeki Stryja pod Hnizdyczowem przyrzekł Wydział krajowy udzielić kwotę 3.120 zł., c. k. Rząd zaś ofiaruje na tenże cel 6.072 zł.

Na zabezpieczenie brzegów rzeki Stryja pod Żydaczowem, których kosztorys na 7.075 zł. obliczono, przyrzekł Wydział krajowy subwencyę 1.500 zł.

Spodziewać się należy, że w r. 1884. liczne będą zgłoszenia do Wydziału krajowego o subwencyę na roboty regulacyjne, gdyż w wielu miejscach przygotowawcze dochodzenia techniczne i czynności około zawiazania spółek są w toku.

Zawiazada się w Lipcu r. c. w powiecie Mieleckim spółka dla uregulowania wód dzikich na przestrzeni około 10.000 morgów.

Poczyniono przygotowania celem utworzenia spółki wodnej dla regulacyi Gnilej Lipy w powiecie Przemyślańskim i Rohatyńskim w gminach: Przemyślany, Borszów, Uszkowice, Wołków, Meryszczów, Biłka, Kosteniów, Brzuchowice, Janczyn, Dusanów, Korzelice, Hutków, Firlejów i Kleszczówna; interesowane gminy i obszary dworskie oświadczyły gotowość przystąpienia do spółki; — zdjęcia techniczne są już wykonane.

W tem samym stadjum znajduje się sprawa zawiazania spółki wodnej w powiecie Rzeszowskim dla osuszenia bagien w okolic Mrowli na obszarze 3.500 morgów.

Dla tworzącej się spółki wodnej celem regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem i Baliaczami w powiecie Stryjskim są już przygotowane plany; kosztorys wykazuje sumę 28.000 zł.

Z tegoż powiatu petycyonują do Wydziału krajowego gminy i obszary dworskie: Żulin, Rozhureze, Siemiginów, Hurnie, Koniuchów, Duliby, Bratkowce o zasiłek na regulacyę rzeki Stryja od ujścia Oporu aż do miasta Stryja. Do kosztów tej regulacyi przyczyni się c. k. Rząd, a wypracowanie planów przez c. k. Namiestnictwo w Marcu r. b. zarządzone zostało.

Dla spółki wodnej w powiecie Żydaczowskim mającej się zawiazac w gminach Rudniki i Piaseczna celem osuszenia 2.100 morgów, są już plany gotowe.

Pertraktacye i dochodzenia są w toku: względem regulacyi Bystrzycy Sołotwińskiej w Bohorodczanach Starych; względem zabezpieczenia brzegów Sana pod Sobiecinem, gdzie we-

dług petycji gminy sto kilkadziesiąt morgów zniszczone zostało: względem regulacji Świcy pod Mielniczem i Dubrawką, gdzie znaczna przestrzeń gruntów i cerkiew są zagrożone; wreszcie co do uregulowania rzeki Wiszni przy ujściu do Sanu w gminach Łazy, Wysocko i Nienowice.

Komisya budżetowa uznaje zatem podwyższenie funduszu subwencyjnego z 6.000 zł. na 15.000 zł. jako zupełnie uzasadnione i wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym na subwencyjonowanie robót wodnych, wykonanych przez spółki wodne lub drogą innej konkurencyi, — w poz. 134. sumę . . . . . 15.000 zł.

W poz. 135. a) wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym, na podstawie uchwały sejmowej z d. 21. Października 1881. r. — tytułem drugiej raty pożyczki dla spółki wodnej w powiatach Brzozowskim, Krośnieńskim i Sanockim dla regulacji Wisłoka . . . . . 10.000 „

W poz. 35. b) wnosi komisya na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. b. m. jako subwencyę dla gminy Długopole . . . . . 300 „

Suma rubr. XIII. . . . . 26.000 zł.

Wreszcie zauważa komisya, że zdaniem jej połączenie czynności technicznych, odnoszących się do melioracyi, spółek wodnych i robót regulacyjnych w jednym Departamencie Wydziału krajowego — byłoby pożądanem.

Przewodniczący :

H. Wodzicki.

Sprawozdawca :

Dr. Skatkowski.

Budżet krajowy na rok 1884.

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże.

(Str. 34—36. — Sprawozdawca poseł Dr. Goldman).

Przedstawiony ze strony Wydziału krajowego preliminarz tej rubryki w kwocie 329.882 zł., przewyższa uchwaloną na r. 1883. w tej rubryce kwotę 198.028 zł. o 131.854 zł. Znaczna ta różnica ma uzasadnienie swoje w następujących powodach:

- a) na umorzenie i opłatę procentów od pożyczki zaciągniętej celem zapłacenia subwencji dla kolei transwersalnej i celem spłacenia reszty pożyczki krajowej z r. 1873., Wysoki Sejm uchwalił na r. 1883. tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze, Wydział krajowy zaś na r. 1884. prelininuje procenta na cały rok, jak również dwie raty umorzenia i opłatę podatku dochodowego od kuponów;
- b) na umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych, Wys. Sejm na r. 1883. nie uchwalił żadnej kwoty, a na opłacenie procentów od tej pożyczki przeznaczył tylko kwotę 13.524 zł. potrzebną na jedno półrocze, a to wychodząc z założenia, że dług ten spłacony zostanie z ogólnej pożyczki, pod korzystniejszymi warunkami zaciągnąć się mającej. Gdy jednak z powodów w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego szczegółowo i obszernie wyluszczonego, dług ten w ogólną kombinację wciągnięty nie został, Wydział krajowy na r. 1884. prelininuje 24.000 zł. na umorzenie, 25.578 zł. na opłacenie procentów na cały rok, a 3.274 zł. na opłacenie podatku dochodowego;
- c) na umorzenie kapitałów użytych na budowę szpitala św. Łazarza, Wysoki Sejm na rok 1883. uchwalił tylko ratę umorzenia w kwocie 3.468 zł., zaś na r. 1884. Wydział krajowy prelininuje oprócz raty umorzenia w kwocie 3.641 zł. także 17.166 zł. na odsetki.

Przechodząc do pojedynczych pozycji, komisya budżetowa wnosi wstawić, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

Poz. 136.	Umorzenie pożyczki 66.000 zł. zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską :			
	XII. rata kapitału	3.386 zł. 47 ct.		
	5% ₀ odsetki	1.893 „ 53 „		5.280 zł.
Poz. 137.	Umorzenie pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską :			
	X. i XI. rata kapitału	554 zł.		
	5% ₀ odsetki	1.894 „		
	podatek dochodowy od odsetków	303 „		2.751 „
Poz. 138.	Umorzenie pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie z gal. Kasy oszczędn.:			
	VI. i VII. rata kapitału	98 zł.		
	5% ₀ odsetki	485 „		
	podatek dochodowy od odsetków	78 „		661 „
Poz. 139.	Umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych:			
	VI. i VII. rata kapitału	24.000 zł.		
	4·9% ₀ odsetki	25.578 „		
	podatek dochodowy	3.274 „		52.852 „
Poz. 140.	Umorzenie pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności :			
	II. rata kapitału wraz z odsetkami			400 „
	Na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacyach krajowych 4½% ₀ na sumę 3,800.000 zł. imiennej wartości, preliniuje Wydział krajowy ogólną kwotę 227.130 zł., a to na podstawie osobnego szczegółowego preliminarza lit. J., dołączonego do sprawozdania Wydziału krajowego. Według planu umorzenia wylosować się mające obligacye wynosić mają w dniu 1. Maja 1884 kwotę 19.000 zł., a w dniu 1. Listopada 19.400 zł., czyli razem 38.400 zł., odsetki zaś wynosić będą: dnia 1. Maja 1884. 2¼% ₀ od 3,800.000 zł. kwotę 85.500 zł., zaś 1. Listopada 2¼% ₀ od kwoty 3,781.000 zł. kwotę 85.073 zł., czyli razem 170.573 zł. Nadto preliniuje Wydział krajowy: na 10% ₀ podatek dochodowy od kuponów 17.057 zł., a na potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze 100 zł. Wszystkie powyżej wymienione kwoty przyjmuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym. Na „rozmaite wydatki“ preliniuje Wydział krajowy 1.000 zł., motywując ten wydatek prawdopodobną potrzebą na opłacanie prowizyi bankom za pośrednictwo przy wypłacaniu kuponów i inne nieprzewidziane. Z uwagi jednak, że gdyby nawet banki połowę całej kwoty przeznaczonej na zapłacenie kuponów wypłacały za prowizyą, takowa wyniesie tylko 213 zł., komisya budżetowa jest zdania, że na „rozmaite wydatki“ wystarczy kwota 400 zł. Z tego powodu komisya wnosi wstawić w poz. 141. Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacyach krajowych imiennej wartości 3,800.000 zł. — I. i II. rata kapitału, wypłata kuponów, podatek dochodowy od kuponów i inne potrzeby			
				226.530 „
	o 600 zł. mniej, niż preliminarz Wydziału krajowego.			
Poz. 142.	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie zwrot kapitałów 346.796 zł. użytych na budowę tegoż szpitala, a mianowicie:			
	II. rata kapitału	3.641 zł. 37 ct.		
	5% ₀ odsetki	17.166 „ 41 „		20.808 „
	a to na podstawie planu umorzenia zatwierdzonego przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 17. Października 1882 r.			

Poz. 143. Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych na zasilenie kasy krajowej 20.000 zł.

Uchwałą z dnia 3. Października b. r. Wys. Sejm polecił komisji budżetowej wstawić do budżetu na r. 1884. odpowiednią kwotę na pokrycie bieżących procentów i rat amortyzacyjnych pożyczki 22.500 zł., przeznaczonej na wybudowanie i urządzenie pralni przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie. Czyniąc zadość temu poleceniu, komisya budżetowa wstawia:

Poz. 143^{1/2}. Na umorzenie raty kapitału i na procenta od pożyczki 22.500 zł. zaciągnąć się mającej na wybudowanie i urządzenie pralni w szpitalu powszechnym we Lwowie kwotę . . . . . 1.350 „

Ogółem więc komisya budżetowa wnosi:

Rubr. XIV. na odsetki od pożyczek i umarzenie tychże kwotę . . . . . 330.632 „
o 750 zł. więcej, niż preliminarz Wydziału krajowego.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, possibly a sub-header or a short paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a list or detailed notes.

Fifth block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Sixth block of faint, illegible text, possibly a list or detailed notes.

Seventh block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Eighth block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or concluding paragraph.

Rubryka XV.

(Referent: poseł Dr. Skalkowski).

W poz. 144. wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym jako wydatek zwyczajny dla inżyniera górnika	1.800 zł.
w poz. 145 a). na bióro melioracyjne i urządzenie kursu robót melioracyjnych zgodnie z Wydziałem, kwotę równą uchwalonej w preliminarzu na r. 1883.	7.800 "
w poz. 145 b). na podstawie uchwały Wys. Sejmu z d. 12. Października 1883 r. l. 743. na uregulowanie płacy dotychczasowych urzędników bióra melioracyjnego	2.000 "
w poz. 145 c). na podstawie tejże uchwały z dnia 12. b. m. na wzmocnienie sił technicznych biór melioracyjnych exponowanych, lub tworzenie nowych expozytur	2.000 "
w poz. 146. zgodnie z Wydziałem, na subwencyonowanie podmajstrzych robót melioracyjnych, z uwagą, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. b. m. upoważnił Wydział krajowy użyć tę kwotę na inne cele melioracyjne	600 "
w poz. 147. na expozyturę bióra melioracyjnego w Tarnowie	200 "
" " 148. " " " " Sanoku	200 "
w poz. 149. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	12.149 "
" " 150. " wyższa rolnicza w Dublanach	33.254 "
" " 151. " parobków w Dublanach	9.852 "
" " 152. Folwark w Dublanach	17.675 "
" " 153. Kurs gorzelnictwa	1.645 "
" " 154. Szkoła rolnicza w Czernichowie	30.115 "
" " 155. " ogrodnicza "	2.645 "
" " 156. Folwark w Czernichowie	14.833 "

wedle osobnych preliminarzy

Poz. 157. Szkoła weterynaryi we Lwowie.

Na podstawie zawartej umowy z c. k. Rządem i uchwały Wys. Sejmu z 22. Października 1881., fundusz krajowy opłaca rocznie 2.000 zł. — Na spłatę zaś pożyczki Kasy oszczędności wypadają w r. 1884. dwie raty w kwocie 1.057 zł.

Do przeniesienia . . . . . 136.768 zł.

Z przeniesienia . 136.768 zł.

Pozycye więc te obiedwie polegające na zobowiązaniach Wysokiego Sejmu wstawia komisya w budżet na r. 1884., a to:

Rubr. XV. poz. 157. Subwencya c. k. Rządowi	2.000 zł.	
Splata pożyczki	1.057 „	
Razem		3.057 „

Stan długu pozostanie w kapitale 13.200 zł. — spłacalny do roku 1902.

Poz. 158. Szkoła snycerstwa w Zakopanem.

Wydział krajowy preliniuje dla szkoły tej zasilek na rok 1884. w kwocie 300 zł. Uchwałą sejmową z 16/10 1883. przyznany został szkole snycerstwa w Zakopanem zasilek z funduszów krajowych na lat 5 w wysokości corocznej 600 zł., z których 300 zł. szkole bezpośrednio, a 300 zł. Tow. tatrzańskiemu dla tej szkoły jako zwrot nakładu za dostarczone ubikacye dla tej szkoły, a mianowicie na lata 1879—1883.

Wydział krajowy opierając się zarówno na objawionych intencyach Sejmu, jakoteż użyteczności tej szkoły, wstawił na rok 1884. jak wyżej 300 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego wnosi:
Dla szkoły snycerstwa w Zakopanem na rok 1884. . . . . 300 „

Poz. 159. Szkoła przemysłowa w Jarosławiu.

Jako zasilek dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu preliniuje Wydział krajowy na rok 1884. zł. 500, t. j. kwotę, jaka na r. 1883. uchwaloną została.

Wedle sprawozdania p. Ludwika Wierzbickiego, Członka Kuratoryi przem. domowego, z 30/6 1883. szkoła ta miała zapisanych uczniów w kursie 1882/83. 130, klasyfikowanych 122, z których 42 z postępowaniem nauką odbyło — prowadzona jest dobrze, a korzyści z niej znaczne. — Budżet szkoły tej w rozchodach i przychodach wynosi 710 zł., z których 700 zł. otrzymano od Sejmu.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu na rok 1884. . . . . 500 „

Przez powyższą uchwałę załatwioną zostaje petycja prezesa oddziału Tow. pedagogicznego w Jarosławiu, wniesiona do Sejmu do L. 122 p. 8.

Poz. 160. Szkoła przemysłowa w Przemyśle.

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. zasilek dla tej szkoły w kwocie 500 zł., to jest kwotę taką samą, jak na r. 1883. uchwaloną została.

Delegat Wydziału krajowego p. Wierzbicki w sprawozdaniu z 30/6 1883. wyraża się o tej szkole nader przychylnie.

Szkoła ta miała w kursie 1882/83 zapisanych 186 uczniów, klasyfikowano 161, z których 114 z postępowaniem dokonało nauki.

Budżet jej wynosił w wydatkach 1.570 zł., w przychodach 1.600 zł., pozostałość 30 zł.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi dla szkoły przemysłowej w Przemyśle na r. 1884. . . . . 500 „

Przez powyższą uchwałę załatwione zostają dwie równobrzmiące petycye wniesione do Wys. Sejmu do L. 269/122 i 274 p. 127 przez Zarząd filii Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle.

Poz. 161. Szkoła przemysłowa w Rzeszowie.

Dla szkoły tej preliniuje Wydział krajowy zasilek na r. 1884. w kwocie 500 zł., t. j. równą udzieloną na rok 1883.

Do przeniesienia . 141.125 zł.

Z przeniesienia . . . . . 141.125 zł.

Delegat Wydziału krajowego p. Wierzbicki w sprawozdaniu z 30/6 1883 r. wyraża się pochlebnie o jej prowadzeniu i skuteczności.

Ogólna frekwencya w semestrze 1882/83 wynosiła 150 uczniów, z których 83 klasyfikowanych — z postępem dokonało naukę 52.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi na rok 1884. zasiłek dla szkoły przemysłowej w Rzeszowie . . . . . 500 „

Budżet tej szkoły wynosił w 1882/3 w dziale wydatków 957 zł., przychodu 942 zł., reszta 15 zł., z tego 700 zł. danych przez kraj. Przez powyższą uchwałę załatwioną zostaje petycyja wniesiona do Sejmu do L. 270/123 Dyrekcji szkoły przemysłowej w Rzeszowie.

Poz. 162. Szkoła przemysłowa w Tarnowie . . . . . 500 „

Poz. 163. Na szkołę przemysłową w Stanisławowie i Tarnopolu preliniuje Wydział krajowy 1.000 zł. Komisya budżetowa przychyła się do preliminarza Wydziału krajowego, rozdziela jednak tę kwotę na dwie pozycye i dla tego uchwała dla szkoły przemysłowej w Tarnopolu . . . . . 500 zł.

„ „ „ „ Stanisławowie . . . . . 500 „ 1.000 „

Poz. 164. Szkoła handlowa w Krakowie . . . . . 1.000 „
wnosi komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Poz. 165. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Uchwałą sejmową z d. 22. Października 1881. przyznany został dla tej szkoły zasiłek na r. 1882., 1883. i 1884. w kwocie corocznej 300 zł.

Na podstawie tej uchwały, komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi :

dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie na r. 1884. . . . . 300 zł.

Poz. 166. Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego.

W tej pozycyi preliniuje Wydział krajowy kwotę 10.000 zł. czyli o 5.000 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Komisya nie wchodząc w szczegóły tej pozycyi, z uwagi, że odnośne sprawozdanie przekazane zostało do załatwienia komisji gospodarstwa krajowego, wstawia te pozycye wedle preliminarza Wydziału krajowego, t. j. w kwocie . . . . . 10.000 „

Poz. 167. Na przemysł rękodzielniczy, na pożyczki i zasiłki, preliniuje Wydział krajowy na 1884 r. 50.000 zł., czyli o 20.000 zł. więcej, niż na r. 1883. uchwalono. Z uwagi na okoliczność podniesioną już przy poz. 166., komisya wstawia kwotę tę wedle preliminarza Wydziału krajowego, t. j. w kwocie . . . . . 50.000 „

Poz. 168. Muzeum przemysłowe we Lwowie . . . . . 2.000 „

„ 169. „ „ w Krakowie . . . . . 2.000 „

„ 170. Komisya fizyograficzna . . . . . 3.000 „

„ 171. „ „ na badania geologiczne . . . . . 500 „

„ 172. Towarzystwo rolnicze we Lwowie . . . . . 3.000 „

„ 173. „ „ w Krakowie . . . . . 3.000 „

„ 174. „ „ ogrodnicze we Lwowie . . . . . 400 „

„ 175. „ „ tatrzańskie . . . . . 400 „

Poz. 176. W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 17. Lipca 1880 r., którą Sejm przeznaczył: „Na badanie głębszych pokładów ziemi 10.000 zł. przez lat 5 od r. 1881. z wolnością użycia w jednym lub drugim roku tego pięciolecia, większej sumy jak 10.000 zł. w. a.“ Wydział krajowy preliniuje i na r. 1884. kwotę 10.000 zł. w. a.

Do przeniesienia . . . . . 218.725 zł.

Z przeniesienia . 218.725 zł.

Komisya budżetowa badając sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z dnia 14. Sierpnia 1883. nabyła wiadomości, że z kredytów przeznaczonych na lata 1881., 1882. i 1883. w łącznej kwocie 30.000 zł. na badanie głębszych pokładów ziemi, Wydział krajowy przyznał wprawdzie na roboty, które miały być wykonane 30.350 zł., że jednak wypłacił tylko 19.520 zł. Co więcej, w ostatnim roku t. j. począwszy od 1. Lipca 1881. przyznał Wydział krajowy jedynie 1.250 zł. na wykonanie dwóch otworów świdrowych w okolicy Doliny lub Jaworowa.

Komisya budżetowa nie sądzi, aby było w ogóle pożytecznem obciążać budżet krajowy kredytami, jakkolwiek potrzeba takowych może być słuszną w zasadzie, które nie mają być w ciągu roku następnego całkowicie zużyte, a doświadczenie lat ubiegłych wskazuje, że Wydział krajowy nie jest w możności zużytkować coroczne kredyty na badanie głębszych pokładów ziemi przeznaczane. Jednak komisya budżetowa nie przedstawia Wys. Sejmowi wniosku o cofnięcie uchwały z 17. Lipca 1880 r. Głębokie wiercenia odbywają się bowiem jako próba i trudno jest żądać, aby kwota tytułem próby zużyta dorównywała dokładnie w każdym roku budżetowym, cyfrze w budżecie umieszczonej. Wydział krajowy oznajmia zresztą w swem sprawozdaniu w przedmiocie spraw górniczych (str. 3.), iż na przedstawienie krajowej Rady górniczej i w myśl uwagi, którą uznano za słuszną „Wydział krajowy powziął uchwałę zawiązania z dwoma przedsiębiorstwami, które stosunkowo do wymaganych robót pobierają większe subwencye, rokowań o objęcie dalszych robót we własny zarząd“.

Komisya budżetowa oczekując z tego sposobu postępowania korzystnych wyników, wnosi wstawienie pod poz. 176. kwoty . . . . . 10.000 „

Poz. 177. W poz. tej Wydział kraj. preliminuje jak na r. 1883. kwotę 3.000 zł. Komisya budżetowa uznaje wysoką ważność studyów geologicznych mających być za kwotę 3.000 zł. wykonanemi, i zwraca uwagę Wysokiego Sejmu na myśl wypowiedzianą w sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z dnia 1. Września 1882. (str. 4.), gdzie Wydział krajowy przyznaje, że od dokładnych badań geologicznych zawisło, „aby o wiele rzadziej w okolicach ropodajnych zastosowywać głębokie wiercenia“, komisya budżetowa widząc zatem w studyach geologicznych możność oszczędzenia głębokich wierceń, i z uwagi, że studia geologiczne, których dokładny wykaz i obraz dają sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych w latach 1881., 1882. i 1883. wymagają co najmniej kwoty przez Wydział krajowy preliminowanej, wnosi wstawienie w poz. 177. kwoty . . . . . 3.000 „

Poz. 178. Komisya budżetowa uznając motywa, które skłoniły Wydział kraj. do wstawienia w preliminarz na r. 1884. niższej kwoty niżeli ta, jaka na ten cel w r. 1883. uchwaloną została (sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych str. 5. i 6.), wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, pod poz. 178. wstawić kwotę . . . . . 1.700 „

Poz. 179. Na zalesienie wydm piaszczystych wedle dawniejszych uchwał sejmowych:

a) w powiecie Nisko	150 „
b) „ Tarnobrzeg	150 „
c) „ Cieszanów, Jarosław, Łańcut	400 „
d) „ Jaworów	500 „
e) „ Mościska	500 „

Poz. 180. Na szkołkę leśną w Rasztowcach . . . . . 108 „

Do przeniesienia . 235.233 zł.

		Z przeniesienia	263.213 zł.
Poz. 189 c).	L. pet. 173/47 Stanisławowi Tarnawskiemu na kształcenie się dalsze w piwowarstwie za granicą (do dyspozycji Wydziału krajowego), jednorazowo		300 „
„ „ d)	L. pet. 220/83. Stowarzyszenie pracy kobiet we Lwowie, jednorazowo		200 „
„ „ e)	L. pet. 557/357. Wojciechowi Maciarzba w Wersalu na skutek petycji wniesionej, na naukę ogrodnictwa, jednorazowa zapomoga		300 „
	Suma rubryki XV.		264.013 zł.

Rubryka XVI.

Rozmaite wydatki. Str. 42.

Sprawozdawca poseł Smarzewski.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym:

Poz. 190.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 192.	Pożyczki na budowę koszar dla c. k. wojska	120.000 „
„ 193.	Dla księży Unitów Chełmskich	3.000 „
	Oprócz tego preliminaruje komisya w załatwieniu petycji, jej przez Wysoki Sejm przekazanych:	
„ 194.	L. pod. 657/439. Stowarzyszenie „Przytulisko polskie w Wiedniu“ jednorazowo	100 „
„ 195.	L. 678/460. Gminie Białokiernica, zapomoga z powodu gradobicia i powodzi, jednorazowo	100 „
„ 196.	L. 532/342. Gminom: Kosowy, Ostrowy tuszowskie narodowe, Ostrowy tuszowskie kolonia i Ostrowy barańskie, zapomoga z powodu gradobicia — jednorazowo	300 „
„ 197.	L. 290/143. Gminie Olejów, zapomoga z powodu klęsk elementarnych — jednorazowo	200 „
„ 198.	L. 293/144. Gminie Bzowica — z tego samego powodu, zapomoga jednorazowa	100 „
„ 199.	L. 329/177. Gminie Myślatyce, dla dotkniętych gradobiciem mieszkańców — jednorazowa zapomoga	200 „
„ 200.	L. 498/316. Stowarzyszenie rękodzielni lwowskich „Gwiazda“ — jednorazowo	300 „
„ 201.	L. 203/72. Dyrekcyi ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
	Do przeniesienia	154.800 zł.

Dalej komisya budżetowa wnosi:

- L. pod. 162/36. Petycyę Amalii Wójcik, i
- l. pod. 429/256. petycyę Franciszki Matysiewicz, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.
- L. pod. 480/298. petycyę Franciszki Hauptman, wdowy po kontrolorze dóbr. styp. Winniki — Wydziałowi krajowemu do załatwienia;
- L. pod. 719/481. petycyę mieszkańców Ujsoly o bezprocentową pożyczkę odstąpić Wydziałowi krajowemu dla pouczenia petentów, iż mogą się udać do Banku krajowego o pożyczkę.
- Poz. 202. Gminie Dołhopole zapomoga w skutek uchwały sejmowej z d. 12. Października 1883. -- jednorazowo . . . . . 300 „
- „ 203. Na skutek uchwały sejmowej z dnia 10. Października r. b. wstawia się na pięciolecia i emerytury dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych uchwaloną kwotę roczną . . . . . 2.502 „
(Zostanie przeniesione do Rubr. X.)
- „ 204. L. pet. 201/70. Na skutek petycyi Jana Topolnickiego, opiekuna sierót po zmarłym adyunktce rachunkowym Wydziału krajowego Karolu Iwanickim, — dar jednorazowy dla tychże sierót . . . . . 148 „
(Zostanie przeniesione do Rubr. II.)
- „ 205. L. pet. 116/3. Na skutek petycyi Macieja Śliwińskiego, opiekuna sierót po zmarłym archiwiscie Wydziału krajowego Szczęsnowiczu, — dar z łaski dla jego syna Stanisława Szczęsnowicza, jednorazowo . . . . . 120 „
- „ 206. L. pet. 212/81. Na skutek petycyi Rozalii Piotrowskiej, wdowy po dyetaryuszu Wydziału krajowego, — jednorazowy dar z łaski . . . . . 150 „
- „ 207. L. pet. 219/82. Na skutek petycyi Antoniego Grotta, dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego, — zaliczka . . . . . 1.500 „
(zwrotna z płacy w 60ciu ratach miesięcznych, za złożeniem policy asekuracyjnej na życie, opiewającej na taką samą kwotę).
- „ 208. L. pet. 619/402. Na skutek petycyi Wydziału Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników Galicyi i Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego, — zasiłek jednorazowy temuż Stowarzyszeniu . . . . . 1.000 „
- „ 209. L. pet. 475/293. Na skutek petycyi Komitetu zarządzającego szkołą przemysłową fundacyi Marka Bernsteina we Lwowie, — zasiłek jednorazowy 300 „
- L. pet. 661/443. Petycyę urzędników: Wydziału krajowego,
- „ 638/421. „ „ Szpitala głównego we Lwowie,
- „ 148/28. „ „ „ Św. Łazarza w Krakowie,
- „ 337/183. „ „ Zakładu obłąkanych w Kulparkowie
przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby połowę należności rządowych do dekretów nominacyi urzędników powyższych opłacał z funduszu krajowego. Dotyczy to dekretów nominacyi od dnia 20. Października 1882. wydanych i w przyszłości wydać się mających.
- „ 171/45. Petycyja Anny Majerskiej, wdowy po diurniście c. k. tabuli krajowej o zapomogę. — Komisya wnosi: odstąpić c. k. Rządowi.
- „ 501/319. Petycyja gminy miasta Krakowa o subwencyonowanie kursów praktycznych robót ręcznych i nauk handlowych dla kobiet. Komisya bud-

żetowa wnosi: przekazać Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z funduszków na cele rękodzielnictwa przeznaczonych.

L. pet. 539/349. Petycyje Ant. Niewiadomskiego, odźwiernego i Jędrzeja Karmality, portyera Wydziału krajowego o podwyższenie deputatu drzewa opałowego. Komisya wnosi: odstąpić Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

„ 324/172, 483/301, 430/257, 585/385. Petycyje Laury Szeliskiej, Rozalii Wypańskiej, Pauliny M. Golianowej i Teofili Stupnickiej, wdów po konduktorach dróg kraj. i powiat. — Komisya wnosi: odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Również wnosi komisya budżetowa przekazanie następujących petycyj Wydziałowi krajowemu do załatwienia:

„ 280/133. Eug. Radeckiego o zapomogę dla córki Stanisławy w celu kształcenia się w muzyce.

„ 482/300. Stróżów Wydziału kraj. Wawrz. Durkalca i Szymona Wojciechowskiego o ustalenie na posadach.

„ 558/358. Towarzystwa wsparcia uczniów w Leoben o zapomogę.

„ 561/361. Juliana Kapelnera, akademika gór. w Leoben o zapomogę.

„ 567/367. Piotra Dydejczyka o zapomogę dla syna Walerego w celu ukończenia nauk górniczych w Leoben.

„ 618/401. Ignacego Gruszeckiego o zapomogę dla syna Wincentego w podobnym celu.

„ 577/377. Zygmunta Hejda, akademika górniczego w Wieliczce o zapomogę do dalszego kształcenia się.

Nad petycyjami:

„ 125/11, 126/12, 134/13, 136/20, 144/24, 161/35, 170/44, 174/48, 250/106, 283/136, 286/139, 379/206, 392/219, 435/261, 481/299, 487/305, 488/306, 494/312, 531/341, 560/360, 570/370, 587/387, 620/403, 649/432, 667/449, 675/457, 677/459, 680/462, 683/455, 720/482, 721/483, 790/538, 791/539, 792/540, 348/193, 127/13, 28/141, 289/142, 437/263, 645/428, 322/170, 282/135, 294/145, 330/178, 383/210, 432/258, 499/317, 787/535, 826/571, 204/73, 271/124, 390/217, 427/254, 436/262, 470/288, 471/289, 478/296, 489/307, 493/311, 500/318, 537/347, 540/350, 662/444, 559/359, 576/376, 612/395, 613/396, 616/399, 617/400, 725/487, 728/490, 742/504, 827/572, 828/573. wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

Suma rubryki XVI. . 160.820 zł.

Budżet krajowy na rok 1884.

Sumaryusz dochodów i wydatków funduszu krajowego na r. 1884.

Dochody.

Rubr.	I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	zł.
"	II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	15.000	"
"	III. Dochody z dróg krajowych	229.910	"
"	IV. Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	20.194	"
"	V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	30.300	"
"	VI. " pożyczek	22.864	"
"	VII. Dochody szkoły gosp. lasowego we Lwowie	5.390	"
"	VIII. " szkół i folwarku w Dublanach	35.629	"
"	IX. " " " Czernichowie	32.200	"
"	X. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	"
"	XI. Rozmaite dochody	<u>25.330</u>	"
	Suma dochodów własnych	417.417	zł.

Wydatki.

Rubr.	I. Koszta reprezentacji kraju	100.230	zł.
"	II. " zarządu	228.405	"
"	III. " leczenia	600.000	"
"	IV. " szczepienia	<u>57.900</u>	"
	Do przeniesienia	986.535	zł.

	Z przeniesienia	986.535 zł.
Rubr. V.	Wydatki sanitarne	6.500 "
"	VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności	11.072 "
"	VII. Wydatki na cele wykształcenia i oświaty	552.603 "
"	VIII. Utrzymanie pomników historycznych	15.410 "
"	IX. Kwaterunkowe żandarmeryi	78.403 "
"	X Drogi krajowe	839.441 "
"	XI Dotacje dla zakładów krajowych	{ 22.500 "
		{ 5.747 "
"	XII. Wydatki na szupaśnictwo	38.000 "
"	XIII. Budowy wodne	26.000 "
"	XIV. Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże	330.632 "
"	XV. Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	264.013 "
"	XVI. Rozmaite wydatki	160.820 "
	Suma wydatków	<u>3,337.676 zł.</u>

Kredyty dodatkowe.

Na pokrycie niedoboru fund. kraj. z r. 1882.	97.000 zł.
" " " Rubr. IX. „Kwaterunko- we żandarmeryi z r. 1883.“	<u>1.148 "</u>
Suma kredytów dodatkowych	<u>98.148 "</u>
Razem	3,435.824 zł.
W porównaniu z dochodami	<u>417.417 "</u>
Okazuje się niedobór	<u>3,018.407 zł.</u>

Budżet krajowy na r. 1884.

Lit. C.

Krajowy Szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca poseł Hausner).

A. Wydatki.

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. w wydatkach dla krajowego Szpitala powszechnego we Lwowie 180.385 zł. (174.285 zł. zwyczajnych i 6.100 zł. nadzwyczajnych), mianowicie 164.255 zł. (158.622 zł. zwyczajnych, 5633 zł. nadzwyczajnych) dla funduszu chorych a 16.130 zł. (15.663 zł. zwyczajnych, 467 zł. nadzwyczajnych) dla funduszu położnic. Kwota ta preliniowana jest o 440 zł. (56 zł. mniej dla funduszu chorych, 496 zł. więcej dla funduszu położnic) wyższą od uchwalonej na r. 1883 (= 179.945 zł.). Wydatki zwyczajne są preliniowane o 640 zł. wyżej, nadzwyczajne zaś o 200 zł. niżej. Zamknięcia rachunkowe ostatnich lat 6 wykazały następujące wydatki rzeczywiste dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie.

W roku 1877.	199.681 zł.
„ 1878.	193.776 „
„ 1879.	182.266 „
„ 1880.	177.404 „
„ 1881.	163.948 „
„ 1882.	175.034 „

A zatem wydatek preliniowany przez Wydział krajowy na r. 1884. jest wprawdzie wyższym od wynikłości r. 1882. o 5.351 zł., od wynikłości z r. 1881. o 16.437 zł. i od wynikłości r. 1880. o 2.981 zł., lecz jest cokolwiek niższy od wynikłości r. 1878. a znacznie mniejszy od wynikłości lat 1878. i 1877.

Komisya budżetowa, po dokładnem zbadaniu wynikłości r. 1882 i po należytem uwzględnieniu niezbędnych potrzeb r. 1884. wnosi wstawić w wydatkach 178.268 zł. (172.168 zł.

zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), mianowicie dla funduszu chorych 162.761 zł. a dla funduszu położnic 15.507 zł. — a zatem o 2.117 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy.

Obniżenie wydatków komisya budżetowa wnosi w Rubr. II. o 1.217 zł., w Rubr. III, o 100 zł., w Rubr. VIII. poz. 38. a) o 600 zł., w poz. 38. d) o 300 zł., w poz. 38. e) o 100 zł. w poz. 38. g) o 500 zł., w poz. 40. o 300 zł., w poz. 41. o 150 zł.; w Rubr. IX. o 200 zł. a w Rubr. XV. o 100 zł. — razem o 3.567 zł. Natomiast komisya budżetowa wnosi w Rubr. VIII. poz. 45. podwyższenie wydatku o 1.450 zł., a zatem wnosi obniżenie całego wydatku o 2.117 zł.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1—14. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliminuje 32.498 zł., o 167 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883.

Nieznaczne to podwyższenie następuje w skutek nowych dodatków pięcioletnich dla dyrektora, prosektora, dwóch pisarzy, woźnego i oddźwiernego w łącznej kwocie 367 zł., od której potrącić należy dodatek pięcioletni zmarłego Dra Szeparowicza w kwocie 200 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 32.498 zł. (29.836 zł. dla funduszu chorych, 2.662 zł. dla funduszu położnic).

Nad petycją l. 322 oficyałów szpitala powszechnego Ferdynanda Köstlicha i Leona Jaroszyńskiego o przyznanie dodatku 100 zł. na pomieszkanie — Komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. II. poz. 15—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje 28.456 zł., o 1.222 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Podwyższenie to preliminuje Wydział krajowy w poz. 17. Dyetaryusze o 544 zł., w poz. 20. Służba oddziałowa o 528 zł. i w poz. 21. Służba wspólna o 156 zł., w poz. 17. Wydział krajowy podwyższa 7miu pisarzom płacę dzienną, a to dwóm o 50 ct. (2 zł. zamiast 1 zł. 50 ct.) co czyni 366 zł., dwóm o 20 ct. (z 1 zł. 30 ct. na 1 zł. 50 ct.) = 146 zł., a trzem o 25 ct. (z 1 zł. na 1 zł. 25 ct.) = 274 zł., razem to podwyższenie płacy dziennej wynosi 785 zł., natomiast opuszcza Wydział krajowy dodatek drożyzniany tych 7 pisarzy w łącznej kwocie 252 zł., tak że koszt utrzymania dyetaryuszów wzmógłby się o 533 zł., a doliczywszy dodatek z powodu roku przestępnego = 544 zł.

Sejm przeszłego roku na wniosek komisji budżetowej przeszedł nad petycją tych 7 dyetaryuszów o podwyższenie płac dziennych, do porządku dziennego. I dziś w roku niedoboru i podwyższenia ciężarów publicznych, komisya budżetowa nie widzi powodów do odstąpienia od zeszłorocznej uchwały Sejmu. Wydział krajowy motywuje swój wniosek „ze względu na zwiększone czynności kancelaryjne, na długoletnią służbę pisarzy i dla zrównania z płacami dyetaryuszów w Krakowie i Kulparkowie.“ Czynności kancelaryjne w r. 1884. z pewnością większe nie będą jak w latach 1880. i 1879., gdzie było o 500 chorych, względnie o 18.000 dni leczenia więcej, jak obecnie — a jednak wtedy 6 dyetaryuszów z niższą płacą dzienną wystarczyło; a jednak właśnie dla rzekomo zwiększonych czynności kancelaryjnych w r. 1882. przyjęto 7go pisarza z płacą dzienną 1 zł. 50 ct.

Ten w r. 1882. przyjęty pisarz z pewnością nie ma długoletniej służby, ale i dłuższe zatrudnienie osobom nieetatowym nie daje prawa do podwyższenia płac, nareszcie

zrównanie z płacami w Krakowie, gdzie życie jest cokolwiek droższe i na Kulparkowie, gdzie warunki bytu są wyjątkowo trudne, nie jest wskazane.

Komisya budżetowa przeto wnosi wstawić w poz. 17. kwotę 3.402 zł., o 11 zł. więcej jak na r. 1883., z powodu roku przestępnego, o 533 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy.

poz. 20. „Służba oddziałowa“. Wydział krajowy preliminuje w kwocie 11.195 zł. większej o 528 zł. od uchwalonej na r. 1883 i motywuje to podwyższenie zwiększeniem się dni leczenia z r. 1881 na r. 1882 o 6.796 dni czyli o 4%.

Z uwagi jednak, że w r. 1881. przy 168.548 dniach leczenia wydano na służbę oddziałową według zamknięcia rachunków tylko 9.922 zł. a w r. 1882. przy 175.344 dniach leczenia tylko 10.147 zł., a więc 5.83 ct. względnie 5.81 ct. od dnia leczenia. Kwota uchwalona na r. 1883 = 10.667 zł. wystarczyłaby w przypuszczeniu 181.200 dni leczenia, t. j. o 5.856 dni leczenia więcej jak było w r. 1882. W r. 1882. było 43 sług oddziałowych, co przy średnim stanie 490 chorych wystarcza, mianowicie w obec bardzo licznej służby wspólnej (30 głów).

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić kwotę 10.667 zł. jak na r. 1883 i o 528 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Przy tej sposobności komisya budżetowa wyraża życzenie, ażeby w preliminarzu krajowego szpitala powszechnego lwowskiego jak to w r. 1883 bywało i w preliminarzu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1884 uczyniono — i nadal liczba sług oddziałowych i wspólnych była według kategorii płacy wykazaną.

W poz. 21. „Służba wspólna“ komisya budżetowa wnosi, z tych samych powodów jak przy poz. 20. wstawić kwotę zeszlóroczną 6.500 zł., o 156 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Wszystkie inne pozycye Rubr. III. komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

W całej Rubr. II. komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 27.239 zł. — więcej o 4 zł. jak na r. 1883., a o 1.217 zł. mniej niż na rok 1884. preliminował Wydział krajowy.

W Rubr. III. *Substytucye* Wydział krajowy preliminuje 100 zł. i motywuje to w wyjaśnieniach: „przez wzgląd na częste choroby funkcyonaryuszów“. W r. 1876. Sejm na wniosek komisji budżetowej, wykreślił rubrykę substytucyi tak w preliminarzu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, gdzie dawniej kwota 500 zł. na ten cel wstawioną bywała, jakoteż i w preliminarzach innych zakładów leczniczych i uczynił to z nadmienieniem, „że sekundaryusze są obowiązani do zastępywania prymaryuszów w razie urlopu lub choroby tychże, bez osobnego wynagrodzenia“ — komisya budżetowa nie może doradzać odstąpienie od tej przed 7miu laty powziętej uchwały Wysokiego Sejmu i w Rubr. III. nie wstawia nic. W razie wyjątkowej i nagłej potrzeby substytucyi za osobnem wynagrodzeniem, Wydział krajowy znajdzie pokrycie w Rubr. V. b) wydatki przypadkowe, dość szeroko preliminowanej.

Rubr. IV. poz. 23--30. Pensye i emerytury w kwocie	3.915 zł.
„ V. poz. 31--34. Zaopatrzienia, odstawne i dary z łaski w kwocie	277 „
„ VI. poz. 35. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie	100 „
i „ VII. poz. 36--37. Remuneracye i zapomogi w kwocie	960 „

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Nad petycją l. 576. Maryi Swoboda, starszej akuszerki za czasów zarządu państwowego, o dar z łaski — komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. VIII. *Koszta gospodarcze.*

- Wydział krajowy preliniuje 78.095 złr. (71.995 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 124 zł. mniej jak uchwalono na r. 1883.
- w poz. 38 a) (żywienie chorych). Zwykła strawa i dodatki. — Wydział krajowy preliniuje 38.000 zł. jak na r. 1883. Wynikłość tej pozycji wykazuje w roku 1881 33.336 zł. przy 168.548 dniach leczenia, a zatem 19 ct. od dnia leczenia; a w roku 1882: 36.176 zł. przy 175.344 dniach leczenia, zatem 20,6 ct. od dnia leczenia. — W przecięciu dwóch lat ostatnich koszt zwykłej tej strawy i dodatków wynosi przeto 19,8 ct. od jednego dnia leczenia. Przyjmując tę podstawę obliczenia, kwota preliniowana przez Wydział krajowy 38.000 zł. wystarczyłaby na opędzenie 191.900 dni leczenia. W przypuszczeniu że ilość dni leczenia zwiększy się z r. 1882 na r. 1884 w tej samej mierze, jak z r. 1881. na 1882, to jest, że wzrośnie do 189.000, kwota 37.400 zł. wystarczyłaby na opędzenie kosztu tej rubryki i tę kwotę 37.400 zł., o 600 zł. mniejszą od preliniowanej przez Wydział krajowy — Komisya budżetowa wnosi wstawić.
- w poz. 38 d) koszt służby kuchennej i magazynowej — Wydział krajowy preliniuje 3 940 zł. Wynikłość r. 1881. wykazuje 3.511 zł., r. 1882. zaś 3.395 zł., przeciętna zatem 2 lat ostatnich 3.452 zł. — Komisya budżetowa wnosi wstawić, dla przyrostu dni leczenia kwotę cokolwiek wyższą: 3.640 zł., o 300 zł. mniej niż preliniował Wydział kraj.
- w poz. 38 e) Drzewo na kuchnię preliniuje Wydział krajowy 2.000 zł. — Przeciętna wynikłość 3 lat ostatnich wykazuje 1.763 zł.
Komisya budżetowa i na tej podstawie wnosi wstawić 1.900 zł., o 100 zł. mniej niż Wydział krajowy.
- w poz. 38 g) Pieczywo dla chorych. Wydział krajowy preliniuje 6.500 zł.
Wydatek zaś rzeczywisty wynosił w r. 1881: 5.694 zł.
" " " " " 1882: 5.350 „ Przeciętny zatem dwóch lat ostatnich 5.522 zł. Z uwzględnieniem prawdopodobnego przyrostu dni leczenia w r. 1883. komisya budżetowa wnosi wstawić 6.000 zł., o 500 zł. mniej niż Wydział kraj.
- w poz. 40. Opał. Wydział krajowy preliniuje 4.000 zł. Rzeczywisty wydatek wynosił w r. 1882. 3.372 zł. Z powodu cokolwiek wyższych cen drzewa komisya budżetowa wnosi wstawić o 10% więcej = 3.700 zł., jednak o 300 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy.
- w poz. 41. Oświetlenie. Wydział krajowy preliniuje 1.950 zł. Rzeczywisty wydatek przeciętny dwóch lat ostatnich (po zaniechaniu oświetlenia gazowego) wynosił wraz z lampiarzem 1.563 zł. Dla zmienności cen nafty komisya budżetowa wnosi wstawić nieco wyższą kwotę = 1.800 zł. o 150 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy.
- w poz. 45 Pranie bielizny. Wydział krajowy preliniuje 8.550 zł. na podstawie przeciętnej wynikłości 3 lat ostatnich: 8.408 zł. Ta przeciętna kwota jednak nie może służyć za podstawę słusznego obliczenia. Wydano bowiem na pranie w r. 1880: 7.512 zł., w r. 1881: 7.653 zł. a w r. 1882: 10.059 zł. Jedynie ta ostatnia znacznie wyższa kwota daje miarę przyszłych kosztów prania, gdyż polega na kontrakcie z nowymi przedsiębiorcami, zawartym po zrzuceniu się dawnych w r. 1881. — Póki pralnia mechaniczna, na której wybudowanie i urządzenie Wys. Sejm uchwalił na posiedzeniu 3. Października r. b. kredyt 22.500 zł., nie zostanie ukończoną i w ruch puszczoną, co według zdania biura technicznego Wydz. kraj. przed Październikiem lub Listopadem r. 1884. nastąpić nie może, wstawienie mniejszej kwoty, jak w r. 1882. spotrzebowanej, byłoby iluzorycznem. Komisya budżetowa przeto preliniuje 10.000 zł., o 1.450 zł. więcej jak Wydział krajowy.

Wszystkie inne pozycje rubr. VIII. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

W całej rubryce VIII Koszta gospodarcze komisya budżetowa wnosi zatem wstawić 77.595 zł. (71.495 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych) o 500 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

W rubr. IX. poz. 48. Lekarstwa. Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł. — Rzeczywisty wydatek wynosił w r. 1881: 5.300 zł. a w r. 1882: 5.557 zł., przeciętny 2 lat ostatnich zatem 5.429 zł.

Dla możliwego wzrostu ilości dni leczenia komisya budżetowa wnosi wstawić o 7% więcej = 5.800 zł., o 200 zł. mniej niż Wydział krajowy.

poz. 49 rubr. IX. Potrzeby sanitarne w kwocie	4.100 zł.
poz. 50 „ „ Instrumenta chirurgiczne w kwocie	350 „
poz. 51 „ „ Koszta pogrzebowe „	500 „

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Całą rubr. IX. koszta sanitarne, komisya budżetowa preliminuje zatem w kwocie 10.750 zł. o 200 zł. niżej jak Wydział krajowy.

W rubr. X. Koszta kancelaryjne. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	1.050 zł.
„ „ XI. Koszta kapliczne. Komisya budżetowa prelim. zgodnie z Wydz. kraj.	300 „
„ „ XII. Utrzymanie budynków. „ „ „ „ „ „	4.430 „
„ „ XIII. Odsetki od kapitałów dłużnych. Kom. budż. prelim. zgod. „ „	352 „
„ „ XIV. Podatki i daniny. Komisya budż. preliminuje zgodnie z „ „	300 „
„ „ XV. Rozmaite wydatki. Wydział krajowy preliminuje 600 zł. — Wydatek rzeczywisty wynosił w r. 1881: 269 zł., w r. 1882: 372 zł. — w przecięciu 2 lat ostatnich 321 zł. Komisya budżetowa preliminuje jednak dla pokrycia małych nieprzewidzianych potrzeb cokolwiek więcej, to jest 500 zł., o 100 zł. mniej niż Wydział krajowy.	
„ „ XVI. Zapomogi dla położnic. Kom. budż. preliminuje zgodnie z Wydz. kraj.	2.500 zł.
„ „ XVII. Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	30 zł.
„ „ XVIII. Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	9.400 zł.
„ „ XIX. Najem pomieszkania filii Hofmana. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	6.072 zł.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliminuje dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1884. w kwocie 170.122 zł. (164.755 zł. z funduszu chorych, a 5.367 zł. z funduszu położnic), o 18.100 zł. więcej niż uchwalono na rok 1883.

Wynikłość roku 1881. wykazała w dochodach 162.946 zł.

„ „ 1882. „ „ „ 189.692 „

Z uwzględnieniem wynikłości r. 1882., lecz również z uwzględnieniem zniżenia taksy leczenia w 3ciej klasie z 90 na 84 ct. na mocy rozporządzenia Wydziału kraj. l. 16.145/1882 komisya budżetowa wnosi wstawić w dochodach 174.118 zł. (168.535 zł. w funduszu chorych, 5.583 zł. w funduszu położnic) zatem o 3.966 zł. więcej niż preliminował Wydział krajowy, mianowicie w rubr. III. o 3.200 zł., a w rubr. IV. o 796 zł. więcej.

Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej w kwocie 23.318 zł.

i „ II. Opłaty pośmiertne w kwocie 8.000 zł.

Komisya budżetowa prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym, ponieważ te kwoty ściśle odpowiadają wynikłościom przeciętnym 3 lat ostatnich.

W Rubr. III. poz. 4. Zwroty kosztów leczenia od funduszu krajowego Wydział krajowy prelinuje 123.800 zł. (119.000 zł. dla funduszu chorych, 4.800 zł. dla funduszu położnic), o 18.800 zł. więcej jak uchwalono na r. 1883.

Wynikłość r. 1881. wykazała 113.157 zł.

„ r. 1882. zaś „ 140.733 „

z tej ostatniej kwoty przypada na fundusz położnic za 3 kwartały r. 1882 = 3.627 zł. Jest to bowiem pierwszy oddzielnie sporządzony rachunek kosztów leczenia położnic, za które należy się zwrot od funduszu krajowego.

Komisya budżetowa prelinuje zatem na podstawie wynikłości dwóch lat ostatnich (= 126.945 zł.) kwotę 127.000 zł. (122.000 zł. dla funduszu chorych, 5.000 zł. dla funduszu położnic), o 3.200 zł. więcej niż Wydział krajowy.

W poz. 5. rubr. III. Zwroty kosztów leczenia od funduszy obcokrajowych i od płacących za siebie komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym 14.800 zł. (4.500 zł. od funduszy obcokrajowych, 10.300 zł. od płacących za siebie — 14.377 zł. dla funduszu chorych, 433 zł. dla funduszu położnic).

W całej rubryce III. Zwroty kosztów leczenia prelinuje zatem komisya budżetowa 141.800 zł. o 3.200 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Rubr. IV. Rozmaite dochody. Wydział krajowy prelinuje w kwocie 204 zł. — Wynikłość r. 1881. wykazuje jednak 1.670 zł., r. 1882. zaś 2.462 zł., przeciętna wynikłość dwóch lat ostatnich zatem 2.066 zł.

Komisya budżetowa z uwagi, że zwroty różnych kwot do tej rubryki wpływają dość stale, wnosi wstawić połowę przeciętnej wynikłości lat ostatnich t. j. 1.000 zł., o 796 zł. więcej jak prelinował Wydział krajowy.

Sumaryczne zestawienie.

Rubr.	I.	Fundusz chorych.	Fundusz położnic	Razem
	I.	29.836 zł.	2.662 zł.	32.498 zł.
„	II.	25.176 „	2.063 „	27.239 „
„	III.	—	—	—
„	IV.	3.743 „	172 „	3.915 „
„	V.	214 „	63 „	277 „
„	VI.	90 „	10 „	100 „
„	VII.	871 „	89 „	960 „
„	VIII.	73.192 „	4.403 „	77.595 „
„	IX.	10.294 „	456 „	10.750 „
„	X.	980 „	70 „	1.050 „
„	XI.	300 „	— „	300 „
„	XII.	3.984 „	446 „	4.430 „
„	XIII.	— „	352 „	352 „
„	XIV.	200 „	100 „	300 „
	Do przeniesienia	148.880 zł.	10.886 zł.	159.766 zł.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Z przeniesienia	148.880 zł.	10.886 zł.	159.766 zł.
Rubr. XV.	433 "	67 "	500 "
" XVI.	— "	2.500 "	2.500 "
" XVII.	— "	30 "	30 "
" XVIII.	9.400 "	— "	9.400 "
" XIX.	4.048 "	2.024 "	6.072 "
Suma wydatków	162.761 zł.	15.507 zł.	178.268 zł.

Sumaryczne zestawienia dochodów.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Rubr. I.	23.185 zł.	133 zł.	23.318 zł.
" II.	8.000 "	— "	8.000 "
" III.	136.370 "	5.430 "	141.800 "
" IV.	980 "	20 "	1.000 "
Suma dochodów	168.535 zł.	5.583 zł.	174.118 zł.

W oddziale chorych wynoszą zatem

Wydatki	162.761 zł.
Dochody	168.535 "
Zatem nadwyżka	5.774 zł.

W oddziale położnic wynoszą Wydatki 15.507 zł.

Dochody	5.583 "
Zatem niedobór	9.924 zł.

W całym krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie wynoszą:

Wydatki	178.268 zł.
Dochody	174.118 "
Zatem niedobór	4.150 zł.

czyli o 6.113 zł. mniejszy od preliminowanego przez Wydział krajowy (= 10.263 zł.).

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1884. i pokryć wykazany niedobór w kwocie 4.150 zł. z funduszu krajowego.

Henryk Wodzicki,
przewodniczący.

Otton Hausner,
sprawozdawca.

1870	1000	1000	1000
1871	1000	1000	1000
1872	1000	1000	1000
1873	1000	1000	1000
1874	1000	1000	1000
1875	1000	1000	1000
1876	1000	1000	1000
1877	1000	1000	1000
1878	1000	1000	1000
1879	1000	1000	1000
1880	1000	1000	1000

1881	1000	1000	1000
1882	1000	1000	1000
1883	1000	1000	1000
1884	1000	1000	1000
1885	1000	1000	1000
1886	1000	1000	1000
1887	1000	1000	1000
1888	1000	1000	1000
1889	1000	1000	1000
1890	1000	1000	1000

The following table shows the results of the experiments conducted during the year 1890. The first column shows the date of the experiment, the second column shows the amount of material used, the third column shows the amount of product obtained, and the fourth column shows the percentage yield.

1890-01-01	1000	1000	100%
1890-01-15	1000	1000	100%
1890-02-01	1000	1000	100%
1890-02-15	1000	1000	100%
1890-03-01	1000	1000	100%
1890-03-15	1000	1000	100%
1890-04-01	1000	1000	100%
1890-04-15	1000	1000	100%
1890-05-01	1000	1000	100%
1890-05-15	1000	1000	100%
1890-06-01	1000	1000	100%
1890-06-15	1000	1000	100%
1890-07-01	1000	1000	100%
1890-07-15	1000	1000	100%
1890-08-01	1000	1000	100%
1890-08-15	1000	1000	100%
1890-09-01	1000	1000	100%
1890-09-15	1000	1000	100%
1890-10-01	1000	1000	100%
1890-10-15	1000	1000	100%
1890-11-01	1000	1000	100%
1890-11-15	1000	1000	100%
1890-12-01	1000	1000	100%
1890-12-15	1000	1000	100%

The results of the experiments show that the yield of product is constant throughout the year, indicating that the process is stable and reproducible.

George H. Smith
 Director

Budżet krajowy na rok 1884.

Lit. D.

Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(Sprawozdawca poseł Hausner.)

A. Wydatki.

Wydział krajowy preliniuje w wydatkach kraj zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1884. 138.547 zł. (132.447 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 8.963 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. (= 147.510 zł.), mianowicie o 437 zł. więcej w wydatkach zwyczajnych, a 9.400 zł. mniej w wydatkach nadzwyczajnych. Kwota preliniowana na r. 1884. jest wyższą od rzeczywistej wynikłości r. 1882. (= 135.318 zł.) o 3.229 zł. i wyższą od wynikłości r. 1881. (= 137.596 zł.) o 951 zł., jednak jest znacznie niższą od wynikłości wszystkich lat poprzednich, mianowicie niższą jest od wynikłości r. 1880. o 41.203 zł.

"	"	"	"	r. 1879.	o 43.236	"
"	"	"	"	r. 1878.	o 50.466	"
"	"	"	"	r. 1877.	o 52.197	"

Komisya budżetowa po szczegółowem zbadaniu wydatków r. 1882. wnosi wstawić w wydatkach 137.447 zł. (131.347 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 1.100 zł. mniej niż preliniuje Wydział krajowy. To obniżenie przypada na rubr. III, z której wykreśla się 100 zł., i na rub VIII. o 1.000 zł. niżej preliniowaną.

Poszczególnienie.

Rubr. I. poz. 1—11. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliniuje 18.291 zł., o 737 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883 z powodu nowych dodatków pięcioletnich przypadających w ciągu r. 1884. sekundaryuszowi Dr. Hankiewiczowi, oficyałowi Bienkowskiemu, nadzorcy służby i odźwiernemu w łącznej kwocie 249 zł., i dla uzupełnienia dodatków pięcioletnich jednego prymaryusza, jednego kapelana, rządcy i jednego oficyała w łącznej kwocie 488 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem kraj. 18.291 zł.

Rubr. II. poz. 12—18. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem kraj. i jak na r. 1883. preliniuje 28.189 zł.

W Rubr. III. *Substytucye*. Wydział krajowy wstawia 100 zł. z motywowaniem „dla koniecznej potrzeby na zastępstwa chorych lub ulorpowanych funkcyonaryuszów zakładu“. Ponieważ zaś Wys. Sejm w r. 1876. na wniosek komisji budżetowej uchwalił wykreślenie substytucyi z wydatków krajowych zakładów leczniczych z wyraźnem nadmienieniem, że „sekundaryusze są obowiązani zastępować prymaryuszów w razie urlopu lub choroby bez osobnego wynagrodzenia“, Komisya budżetowa nie odstępując od tej zasadniczej uchwały Wys. Sejmu nie wnosi wstawienie jakiegokolwiek kwoty w tej rubryce, gdy w wypadkach wyjątkowych wynagrodzenia podobne mogą być udzielane z Rubr. XV. poz. 75. *Wydatki przypadkowe*.

Rubr. IV. <i>Pensye i emerytury</i> . Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie			350 zł.
Rubr. V. <i>Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski</i>	dto	dto	14 „
Rubr. VI. <i>Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych</i>	dto	dto	40 „
Rubr. VII. <i>Remuneracye i zapomogi</i>	dto	dto	640 „

Nad petycją l. 478 Leokadyi Rudyńskiej, wdowy po dyetaryuszu Zakładu obłąkanych na Kulparkowie o bezzwrotną zapomogę, komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

Rubr. VIII. *Koszta gospodarcze*.

Poz. 31. a) *Zwykła strawa i dodatki*. Wydział krajowy preliminuje 36.000 zł., o 1.600 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. i opiera tę cyfrę na przeciętnej wynikłości trzech lat ostatnich 1880. do 1882. = 35.703 zł. Wprowadzie wynikłość r. 1880. nie może być wzięta za podstawę do obliczenia potrzeby r. 1884., ponieważ w owym roku skutki uchwały Sejmu z 14. Lipca 1880. i rozporządzenia Wydziału krajowego z 27. Lipca 1880. względem wydalenia obłąkanych nieuleczalnych a bezpieczeństwu niezagrażających, dały się czuć ledwie w dwóch ostatnich miesiącach, co się okazuje ilością dni leczenia w r. 1880. = 157.462, o 26.204 i o 21.090 wyższą od ilości dni leczenia w latach 1881. i 1882., wprowadzie wynikłość r. 1881. wykazuje tylko 32.668 zł. a r. 1882. tylko 33.876 zł., przeciętna zatem wynikłość 2 lat ostatnich tylko 33.272 zł. czyli nie całkiem 25 ct. od jednego dnia leczenia, a jednak wstawienia tak niskiej cyfry komisya budżetowa doradzać nie może, albowiem już w ciągu bieżącego roku liczba chorych na umyśle cokolwiek się wzmogła i w roku przyszłym niezawodnie będzie nieco większą, gdy niestety wypadki pomieszczenia zmysłów mnożą się nieustannie i najsurowsze wykluczenie obłąkanych rzekomo nieszkodliwych nie zdoła wstrzymać wzrostu ilości dni leczenia, co najmniej w tej mierze jak z r. 1882. na rok 1883. Ponieważ zaś kwota preliminowana przez Wydział krajowy 36.000 zł. odpowiada ilości dni leczenia 144.000, to jest tylko o 7.628 wyższej jak w r. 1882.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem kraj. wstawić 36.000 zł.

Poz. 31. g) *Pieczyno z piekarzem i pomocnikiem*.

Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł., o 200 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. opierając się na przeciętnej wynikłości 3 lat ostatnich. Jednak r. 1880., w którym pieczywo pod dawnym zarządem kosztowało 9.500 zł., nie może służyć za podstawę obliczenia, gdy odtąd zaprowadzono własną piekarnię pod każdym względem wzorową, która, dostarczając wysmienite pieczywo, obniżyła koszt jego prawie do połowy. Przeto tylko 2 lata ostatnie z przeciętnym kosztem pieczywa = 5.227 zł., dają słuszną miarę potrzeby w r. 1884., którą komisya budżetowa z uwzględnieniem wzrostu ilości dni leczenia, preliminuje w kwocie 5.600 zł., o 400 zł. mniej niż Wydział krajowy. Z podobnych powodów, opierając się jedynie na wynikłościach dwóch lat ostatnich, komisya budżetowa wnosi:

Poz. 32. *Opał* preliminowany przez Wydział krajowy w kwocie 6.000 zł. obniżyć o 500 zł. i wstawić 5.500 zł.

Poz. 33. *Oświetlenie*, prelimitowane przez Wydział krajowy w kwocie 1.300 zł. obniżyć o 100 zł. i wstawić 1.200 zł.

Wszystkie inne pozycje Rubr. VIII. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Całą rubrykę VIII. koszta gospodarcze komisya budżetowa prelimituje zatem w kwocie 73.065 zł., o 1.000 zł. mniej niż Wydział krajowy.

Rubr. IX. *Koszta sanitarne*.

Wydział krajowy prelimituje 3.650 zł., o 690 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Mianowicie poz. 41. Potrzeby sanitarne w ściślejszem znaczeniu (wata, organtyna, cerata, gutapercha, kréda, mydło, gąbki, soda, lód, oliwa, spirytus, szarpie, środki desinfekcyi i t. d.) są o 500 zł. (2.000 zamiast 1.500 zł.) wyżej prelimitowane, co się zgadza z wynikłością r. 1882. (= 2.036 zł.) i z rzeczywistą potrzebą; dalej poz. 44. „koszta pogrzebowe“ jest o 190 zł. wyżej (350 zł. zamiast 160 zł.) prelimitowaną, ponieważ na wniosek Dyrekcyi (L. W. kr. 56.393/82) założono własny cmentarz, w skutek czego nareszcie ustało wywożenie ciał zmarłych do odległych cmentarzy lwowskich, odbywające się dawniej sposobem wielce gorszącym. Te nieznaczne podwyższenia kosztów są zatem zupełnie usprawiedliwione i komisya budżetowa wnosi wstawić w rubr. IX. zgodnie z Wydziałem krajowym 3.650 zł.

Rubr. X. *Koszta kancelaryjne* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 600 zł.

„ XI. *Koszta kapliczne* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym 300 zł. (o 100 zł. więcej dla nieodzownej potrzeby nowych ornatów).

„ XII. *Koszta utrzymania budynków* komisya budż. prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym 8.850 zł. (o 2.100 zł. mniej niż na r. 1883. pomimo postawienia stajni na konie i reparacyi karczmy).

„ XIII. *Odsutki od kapitałów dłużnych* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 1.408 zł.

„ XIV. *Podatki*. Komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 250 zł.

„ XV. *Rozmaite*. Komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydz. kraj. w kwocie 1.800 zł.

(Biblioteka lekarska. Książki i czasopisma dla chorych. Myto drogowe. Przypadkowe).

B. Dochody.

Wydział krajowy prelimituje w dochodach kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie 136.580 zł., o 97.550 zł. więcej jak na r. 1883. w skutek innego sposobu zarachowywania, zaprowadzonego rozporządzeniem Wydziału kraj. l. 23.362/82. Dawniej zarachowywano koszta leczenia na fundusz obłąkanych, a niedobór wyrównywano dotacją z funduszu krajowego. Od roku 1882. wykazywane bywają koszta leczenia kwartalnie rachunkami do zwrotu z funduszu krajowego tak, jak w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie. Z pominięciem tej nowej (właściwie tylko rachunkowej) rubryki dochodów, rzeczywiste, oddawna zarachowywane dochody prelimitowane są w kwocie 36.580 zł., o 2.450 zł. mniej, jak na rok 1883. (= 39.030 zł.). Cała wynikłość dochodów wykazała w r. 1882. = 140.555 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić 137.230 zł., o 650 zł. więcej niż prelimituje Wydział krajowy, a wnosi to podwyższenie w rubr. II.

Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. *Dodatki* od c. k. Skarbu i z kasy miejskiej. Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 630 zł.

Rubr. II. *Dochody* z dóbr. Wydział krajowy preliniuje 3.350 zł., o 50 zł. mniej niż uchwalono na rok 1883.

W poz. 4. *Czynsz propinacyjny*. Wydział krajowy preliniuje 250 zł., o 150 zł. mniej jak na rok 1883. Gdy to zmniejszenie polega na obowiązującym kontrakcie nowym zawartym z dzierżawcą w r. 1882. (l. W. kr. 61.800), komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 250 zł.

W poz. 5. *Dochód z pól i pastwisk*. Wydział krajowy preliniuje 2.500 zł., o 300 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Gdy jednak wynikłość r. 1882. wykazuje 3.027 zł., gdy dalej w poz. 36 b) wydatków koszt uprawy pól został o 300 zł. wyżej preliniowany jak w roku zeszłym, gdy nareszcie przy dobrej gospodarce dzisiejszego zarządu, mianowicie w skutek obfitego nawożenia pól w przyszłości co najmniej równie wysokiego dochodu, jak w roku zeszłym, spodziewać się należy,

Komisya budżetowa wnosi wstawić 3.000 zł., o 500 zł. więcej niż Wydział krajowy.

W poz. 6. *Dochód z ogrodów*. Wydział krajowy preliniuje 600 zł., o 200 zł. mniej jak na rok 1883. Przeciętna wynikłość dwóch lat ostatnich 1881/82 wynosiła zaś 750 zł. i tę kwotę, o 150 zł. wyższą od preliniowanej przez Wydział krajowy kom. budż. wnosi wstawić.

Całą zatem rubr. II. *Dochody z dóbr* komisya budżetowa preliniuje w kwocie 4.000 zł., o 650 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Rubryka III. *Zwroty kosztów leczenia*.

W poz. 7. *Zwroty kosztów leczenia z funduszu krajowego*. Wydział krajowy preliniuje okrągłą sumę 100.000 zł. Wynikłość roku 1882. wykazuje wprawdzie cokolwiek więcej (= 102.907 zł.). Z uwagi jednak że te zwroty, po raz pierwszy osobno zarachowane, są natury zmiennej, że doświadczenie nie wykazało jeszcze, czy i w jakiej mierze się wzmagają lub zmniejszają, że nareszcie jest rzeczą dość obojętną czy zwrot kosztów leczenia z funduszu krajowego, czy też dotacya na pokrycie niedoboru cokolwiek większą lub mniejszą się okaże.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 100.000 zł.

W poz. 8. *Zwrot kosztów leczenia* od funduszy obcokrajowych i od płacących za siebie. Wydział krajowy preliniuje 31.600 zł. według wynikłości r. 1882. (31.563 zł.).

Pomimo wynikłości znacznie wyższej lat poprzednich (33.644 zł. w r. 1880. a 34.009 zł. w r. 1881.), komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 31.600 zł., gdy nie nie zwiastuje wzrostu dochodów z tej rubryki w przyszłości, przeciwnie zmniejszenie się zwrotów od funduszy obcokrajowych znaczne nastąpi w chwili, gdy w Czerniowcach utworzą osobny oddział dla obłąkanych przy szpitalu powszechnym.

Całą rubrykę III. *Zwroty kosztów leczenia* tedy komisya budż. preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 131.600 zł.

Również rubryka IV. *Rozmaite dochody* komisya budżetowa wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego w kwocie 1.000 zł.

Sumaryczne zestawienie wydatków.

Rubr.	I.	.	.	.	.	18.291 zł.
"	II.	.	.	.	.	28.189 "
"	III.	.	.	.	.	— "
"	IV.	.	.	.	.	350 "
"	V.	.	.	.	.	14 "
"	VI.	.	.	.	.	40 "
"	VII.	.	.	.	.	640 "
"	VIII.	.	.	.	.	73.065 "
"	IX.	.	.	.	.	3.650 "
"	X.	.	.	.	.	600 "
"	XI.	.	.	.	.	300 "
"	XII.	.	.	.	.	8.850 "
"	XIII.	.	.	.	.	1.408 "
"	XIV.	.	.	.	.	250 "
"	XV.	.	.	.	.	1.800 "
Suma wydatków .						137.447 zł.

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubr.	I.	.	.	.	.	630 zł.
"	II.	.	.	.	.	4.000 "
"	III.	.	.	.	.	131.600 "
"	IV.	.	.	.	.	1.000 "
Suma dochodów .						137.230 zł.

Wydatki kr. Zakł. dla obłą-
kanych na Kulparkowie

wynoszą tedy . . . . . 137.447 "

Dochody zaś . . . . . 137.230 "

Niedobór wynosi zatem . . . . . 217 zł., czyli o 1.750 zł. mniej niż preliminował

Wydział krajowy.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1884. i wykazany niedobór pokryć z funduszu krajowego.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(Sprawozdawca p. Hausner.)

Wydatki tego funduszu Wydział krajowy preliminuje na r. 1884. w kwocie 1.380 zł., o 1.010 zł. mniej niż uchwalono na rok 1883. i opiera swe obliczenia już na wynikłościach r. 1882. Komisya budżetowa zgadza się w zupełności z Wydziałem krajowym i wnosi wstawić w

Rubr. I. Potrzeby kancelaryjne	. . .	10 zł.
„ II. Remuneracye i zapomogi	. . .	450 „
„ III. Koszta utrzymania dzieci	. . .	800 „
„ IV. Koszta leczenia dzieci	. . .	10 „
„ V. Rozmaite wydatki	. . .	110 „
	Suma wydatków	. 1.380 zł.

Dochodów fundusz ten nie ma żadnych, przeto komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków funduszu podrzutków we Lwowie 1.380 zł. pokryć z funduszu krajowego (rubr. XI).

Lwów 9. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Otton Hausner.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz Lit. F.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

Przedewszystkiem pod względem formalnym przynosi komisya budżetowa w porozumieniu z Szefem Departamentu V. w Rubryce wydatków XVIII. poz. 65. kwotę 10.600 zł., preliminowaną jako koszt utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie, z kolumny oddziału położnic do kolumny oddziału chorych, gdyż kwota ta tylko przez pomyłkę w kolumnie położnic umieszczoną została. W skutek tego sprostowania wynosić będzie suma preliminowanych wydatków przez Wydział krajowy w kolumnie chorych 79.011 zł., a w kolumnie położnic 14.240 zł. Z tych samych powodów w dochodach Rubr. III. poz. 11—12 wynosić będzie w kolumnie chorych 68.100 zł., a w kolumnie położnic 7.500 zł. Suma dochodów zwyczajnych w kolumnie pierwszej 95.311 zł., a w kolumnie drugiej 9.564 zł. Okazuje się dalej niedobór w kolumnie drugiej 4.676 zł., a nadwyżka w kolumnie pierwszej 16.300 zł.

W dalszej konsekwencji powyższego sprostowania przenieść należy w szczegółowym preliminarzu Wydziału krajowego Rubr. XVIII. poz. 65. kwotę 10.600 zł. z kolumny drugiej do pierwszej, a w Rubr. III. „Dochodów“ poz. 11. stanowić będzie kolumnę pierwszą 63.500 zł. kolumnę drugą . . . . . 6.500 „
a suma Rubr. III. będzie w kolumnie „Chorych“ . . . . . 68.100 „
a w kolumnie „Położnic“ . . . . . 7.500 „
Z tych samych powodów w wyjaśnieniach do Rubr. III. „Dochodów“ poprawić należy „dochody w Oddziale II. położnic“ w roku 1880 na kwotę . . . . . 8.275 zł.
w roku 1881 . . . . . 7.948 „
„ 1882 . . . . . 7.153 „
czyli razem . . . . . 23.376 zł.
przeciętnie . . . . . 7.792 „

W kolumnie I. zaś należy dodać „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika“, które wynosiły w roku 1880	14.029 zł.
„ 1881	16.904 „
„ 1882	14.534 „
	czyli razem . . . . . 45 467 zł.
	a przeciętnie . . . . . 15.156 „

Poprawki te nie zmieniają w niczem sum „Wydatków“ i „Dochodów“ przez Wydział krajowy preliminowanych, koniecznymi są zaś jedynie z tego powodu, że obciążając „Oddział położnic“ niesłusznie wydatkiem na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Ludwika, doszlibyśmy do zupełnie fałszywych wyników co do kosztów utrzymania dziennego położnic.

Pod względem formalnym zauważyć musi komisya budżetowa nadto, że w preliminarzu na rok 1884 przyjął Wydział krajowy nowy dzielnik dla wydatków wspólnych między pojedyncze oddziały, a mianowicie:

dla oddziału: I. chorych	50%	} 60%
„ „ II. położnic	10%	
„ „ III. syfilitycznych	25%	} 40%
„ „ IV. obłąkanych	15%	
	razem	100%

Aż do roku 1883 przyjęty był dzielnik inny, a mianowicie:

dla oddziału: I. chorych	$\frac{4}{9}$
„ „ II. położnic i podrzutków	$\frac{2}{9}$
„ „ III. syfilitycznych	$\frac{2}{9}$
„ „ IV. obłąkanych	$\frac{1}{9}$
	razem $\frac{9}{9}$

Komisya budżetowa uznaje nowy ten dzielnik na podstawie przeciętnej „Ruchu chorych“ z ostatnich lat 4ch i w skutek zniesienia uchwałą z dnia 9. Sierpnia 1873 Zakładu podrzutków za usprawiedliwiony.

Przedstawiony przez Wydział krajowy preliminarz wydatków szpitala św. Łazarza na rok 1884 w kwocie	145.197 zł.
różni się bardzo nieznacznie tak od kwoty uchwalonej na rok 1883, jak i od wyników z roku 1881 i 1882. Podczas gdy preliminarz Wydziału krajowego na rok 1884 wynosi 145.197 „	
a to już w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych, uchwaloną została na rok 1883 suma wydatków w kwocie	144.440 „
wynikłość z roku 1881 wynosi	147.162 „
a „ „ 1882 „	146.484 „

Ilość dni leczenia wynosiła:

w roku 1880	149.941 dni
„ 1881	160.659 „
„ 1882	154.689 „

Nie ma powodów do przypuszczenia, by ilość dni leczenia z r. 1882 znacznie wzrosła lub zmalała, a to tem mniej, ile że w roku bieżącym w czasie od 1. Stycznia do 31. Sierpnia b. r. było 105.345 dni leczenia; porównywując zaś powyższą wynikłość z ilością dni leczenia w tych samych miesiącach w roku 1882, widzimy, że w roku bieżącym jest o 175 dni leczenia więcej.

Komisya budżetowa przyjmując podstawę preliminarza zgodnie z Wydziałem krajowym, nie poczyniła w żadnej z pojedynczych pozycji zmian zasadniczych, wnosi tylko zarządzenie ze względu na ogólny stan funduszy krajowych wszelkich możliwych oszczędności i odroczenie tych znaczniejszych wydatków, które bez szkody zakładu odroczone być mogą.

Komisya zatem wnosi obniżenie preliminarza Wydziału krajowego:

w Rubr.	I.	o	64	zł.
"	II.	"	277	"
"	III.	"	100	"
"	VIII.	"	2.650	"
"	XII.	"	1.000	"
			<u>razem o</u>	<u>4.091</u>
				zł.

a podwyższyła „Wydatki“:

w Rubr. XXI. o 150 zł.

przeto różnica między preliminarzem Wydziału krajowego a preliminarzem komisji

wynosi . . . . . 3.941 zł.

Szczegółowy preliminarz komisji jest następujący:

Rubryka I. „Płace i emolumenta etatowe“.

Wydział krajowy preliniuje	25.689	zł.
to jest o	749	zł.

więcej, jak kwota uchwalona na rok 1883.

Różnica ta jest usprawiedliwioną tem, że na rok 1884 przypadają dla pojedynczych funkcyonaryuszów nowe pięciolecia. Z tego tytułu Wydział krajowy podwyższyć musiał przelimirarz pod pozycyą 2. o 279 zł.

"	"	7.	"	100	"
"	"	12.	"	150	"
"	"	13.	"	100	"
"	"	14.	"	70	"
"	"	16.	"	50	"

Razem . . . . . 749 zł.

Komisya budżetowa preliniuje wszystkie pozycye Rubr. I. zgodnie z Wydziałem krajowym, z wyjątkiem poz. 14. i 16., z których każdą obniża o kwotę . . . . . 32 zł. pozostając przy uchwale zeszłorocznej Sejmu, na podstawie której wikt dozorczy i odźwiernego zrównany został z wiktem Sióstr Miłosierdzia, a przeto kosztować będzie nie jak preliniuje Wydział krajowy po . . . . . 200 zł. lecz po . . . . . 168 zł.

Razem więc preliniuje Komisya w Rubr. I.	25.625	zł.
t. j. mniej o	64	zł.
niż Wydział krajowy, więcej o	685	zł.
od uchwalonej kwoty na rok 1883, a więcej o	649	zł.

od wyniku z roku 1882.

Do pozycyi 12. wnieśli oficyałowie Wiktor Wojciechowski i Feliks Lesiecki prośbę o udzielenie dodatku na pomieszkanie, motywując żądanie tem, że pisarze szpitalu św. Łazarza otrzymali uchwałą z dnia 20. Października 1882 r. dodatki na mieszkanie w kwocie 100 zł., a dalej i zwiększeniem pracy w skutek napływu chorych, spowodowanego powiększeniem łóżek w nowo wybudowanych pawilonach.

Komisya budżetowa z uwagi, że etat posad i płac dla szpitala św. Łazarza uchwalony został przed 4 laty, od którego to czasu stosunki co do drożyzny się nie zmieniły; z dalszej uwagi, że uchwałą zeszłoroczego Sejmu, którą przyznano dodatek na mieszkanie pisarzom szpitalu spowodowaną była stosunkowo znacznie niższą płacą pisarzy, niż petentów; z uwagi nakoniec, że

uwzględnianie prośb pojedynczych funkcyjaryuszów zakładów krajowych po nad etat, zachęca innych funkcyjaryuszów do stawiania podobnych żądań, jak to niniejsza petycja wskazuje, wnosi:

Wysoki Sejm raczy nad petycją Wiktora Wojciechowskiego i Feliksa Lesieckiego przejść do porządku dziennego.

Rubryka II. „Koszta utrzymania osób nieetatowych„.

Wydział krajowy prelinuje dla tej Rubryki kwotę	19.005 zł.
t. j. mniej od kwoty uchwalonej na rok 1883 o	394 zł.
a od wyniku z roku 1882 o	753 „

W pozycyi 19. prelinuje Wydział krajowy kwotę	3.477 zł.
t. j. o	83 zł. mniej

niż Sejm uchwalił na rok 1883, a to z tego powodu, iż dotychczas wypłacano z zaoszczędzonych dyurnów remuneracye służbie, obecnie zaś prelinuje Wydział krajowy gratyfikacye pod pozycyami 21. c., 22. c. i 30. d.

Gdy jednak dyurna, po odtrąceniu kwot na remuneracye użytych, wynosiły

w roku 1881 . . . . . 3.102 zł.

a „ 1882 . . . . . 3.239 „

przeło Komisya budżetowa prelinuje na rok 1884 w poz. 19.	3.200 zł.
t. j. o	277 zł. mniej

od preliminarza Wydziału krajowego.

Wszelkie inne pozycye Rubr. II. prelinuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym.

Razem więc prelinuje Komisya w Rubr. II. . . . . 18.728 zł.

t. j. o	277 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Rubryka III. „Substytucye“.

Wydział krajowy prelinuje	100 zł

Komisya budżetowa nie prelinuje nic, gdyż Wysoki Sejm uchwałą z roku 1876 zarządził wykreślenie pozycyi „Substytucye“ z powodu, że obowiązkiem jest urzędników i funkcyjaryuszów każdego zakładu krajowego, zastępywać kolegów na urlopie lub słabych bez żadnego wynagrodzenia. Wypadek nadzwyczajnej długiej słabości pojedynczego funkcyjaryusza i wynikającej ztąd konieczności przyjęcia na pewien czas nadliczbowego funkcyjaryusza znajdzie pokrycie w Rubryce: „Nadzwyczajne“.

Rubryka IV. „Pensye i emerytury“.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym	250 zł.

Rubryka V. „Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski“.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym	151 zł.

Rubryka VI. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych“.

Preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym	50 zł.

Rubryka VII. „Remuneracye i zapomogi“.

Komisya budżetowa wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę uchwaloną na rok 1883	900 zł.

Rubryka VIII „Koszta gospodarcze“.

Pozycja 30. „Żywienie chorych“.

a) Zwykła strawa dla chorych i dodatki.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym	31.000 zł.
t. j. o . . . . . 1000 zł. mniej	
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Przeciętna z ostatnich trzech lat wynosi wprawdzie . . . . . 30.300 zł.
 gdy jednak rok 1880 wykazuje okrągło o 10.000 mniej dni leczenia, jak rok 1881, a okrągło 6.000 mniej jak rok 1882, gdy dalej nie ma powodu przypuszczać, by rok 1884 był co do ilości dni leczenia pomyślniejszym od ostatnich dwóch lat, przeto Komisya budżetowa przyjmuje przeciętną co do kosztów strawy tylko z roku 1881 i 1882 jako podstawę obliczenia, i dlatego preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 31.000 zł.

b) Pięć Sióstr Miłosierdzia.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya . . . . . 400 zł.

Również zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya:

c) Wikt dla Sióstr Miłosierdzia z pieczywem	840 zł.
d) Koszta utrzymania służby kuchennej i magazynowej	1.682 „
e) Drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej	1.140 „
f) Naczynia i sprzęty kuchenne	300 „
g) Pieczywo z piekarzem, parobkami i opałem	5.966 „
h) Wino dla chorych.	

Wydział krajowy preliniuje	2.000 zł.
t. j. o	200 zł. więcej
jak uchwała na rok 1883 —	
o	118 zł. mniej
jak wynik z roku 1881 —	
a	36 zł. mniej
jak wynik z roku 1882.	

Komisya budżetowa wnosi w tej pozycji . . . . . 1.500 zł.
 a to ze względu, iż wino dla chorych w szpitalu lwowskim przy znaczniejszej liczbie dni leczenia kosztowało:

w roku 1880	1.113 zł.
„ 1881	963 „
na rok 1883 uchwalił Sejm	1.187 „

Stosunek ten staje się jeszcze bardziej rażącym, gdy zważymy, że szpital św. Łazarza, obejmuje już oddział obłąkanych, którzy najmniej wina potrzebują, podczas gdy we Lwowie dla obłąkanych jest oddzielny zakład krajowy.

Pozycja 31. Wikt dla lekarza dyżurnego.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje się . . . . . 300 zł.

Pozycja 32. Opał sal, łazienek i innych ubikacyj.

Wydział krajowy preliniuje	5.600 zł.
na podstawie przeciętnej z ostatnich 3 lat.	
Gdy jednak wynik z roku 1881 wykazuje kwotę	6.458 zł.
a wynik z roku 1882	5.199 „

która to znaczna różnica powstała ztąd, że po ukończeniu budowy pawilonów opał uregulowany został, przeto przy prelininowaniu tej pozycji nie przeciętna z ostatnich lat trzech, lecz wynik z roku 1882 stanowczy wpływ mieć musi.

Komisya budżetowa prelininuje zatem	5.300 zł.
t. j. o	300 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 33. Oświetlenie — aparat gazowy z gazownikiem i parobkiem.

Wydział krajowy prelininuje	3.200 zł.
Gdy jednak oświetlenie kosztowało:	
w roku 1881	3.005 zł.
„ 1882	2.722 „
przeto Komisya budżetowa prelininuje	3.000 zł.
t. j. o	200 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 34. Sprzęty gospodarcze.

1. Zwyczajne.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym	350 zł.

2. Nadzwyczajne.

Wydział krajowy prelininuje	2.450 zł.
Kwota ta przeznaczaną bywa od lat trzech na sprawianie łóżek żelaznych, zamiast dotychczasowych drewnianych. Gdy rozłożenie tego wydatku na czas dłuższy nie przedstawia trudności, przeto dla zastosowania wszędzie możliwej oszczędności, Komisya budżetowa wnosi wstawienie w tej pozycji kwoty	1.000 zł.
t. j. o	1.450 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 35. Utrzymanie pary koni z furmanem.

Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym	646 zł.

Pozycja 36. Utrzymanie ogrodów.

Zgodnie z Wydziałem krajowym prelininuje Komisya	1.260 zł.

Pozycja 37. Utrzymanie pralni.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym	5.138 zł.
t. j. o	107 zł. mniej

jak kwota na rok 1883 uchwalona.

Pozycja 38. Bielizna, pościel i odzież.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym:

a) Reparacya i sprawienie nowej:

1. zwyczajne	1.300 zł.

2. nadzwyczajne	4.000 „

Obydwie te pozycye zgodne są z kwotą uchwaloną na rok 1883.

b) Koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia	496 zł.
t. j. o	24 zł. mniej

jak uchwała na rok 1883.

c) Koszt utrzymania dwóch szwaczek	270 zł.

Pozycja 39. Słoma do sienników.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym i kwotą na rok 1883	
uchwaloną	600 zł.
Cała zatem Rubryka VIII. wynosi według preliminarza Komisji budżetowej	66.338 zł.
t. j. o	2.650 zł. mniej
od preliminarza Wydziału krajowego,	
o	4.233 zł. mniej
od wynikłości z roku 1882,	
a o	2.887 zł. mniej
niż kwota uchwalona na rok 1883, przyczem zauważać należy, że różnica między kwotą prelinowaną na rok 1884, a uchwaloną na rok 1883 jest w rzeczywistości jeszcze większą	
o kwotę	1.400 zł.
a to z tego powodu, że wydatki na utrzymanie maszyny parowej przeniesione zostały obecnie do Rubryki XII., a drobne koszta gospodarcze do Rubryki XV.	

Rubryka IX.

Pozycja 40. Lekarstwa.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym	3.450 zł.
t. j. o	300 zł. więcej
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Różnica ta jest usprawiedliwioną w skutek większej ilości dni leczenia w r. 1881 i 1882, z kąd też przeciętna z ostatnich lat trzech na lekarstwa wydana wynosi . . . . . 3.505 zł.

Pozycja 41. Utrzymanie apteki.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym	306 zł.

Pozycja 42. Utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia w aptece.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	496 zł.

Koszta apteki, która w szpitalu św. Łazarza w Krakowie prowadzoną jest we własnym zarządzie, wynosiły w roku 1882 ogółem 5.523 zł. na 154.689 dni leczenia; we Lwowie zaś kosztowały lekarstwa 5.557 zł. na 175.344 dni leczenia; we Lwowie było zatem dni leczenia więcej o 20.655, lekarstwa kosztowały tylko o 34 zł. więcej, przyczem jeszcze podnieść musimy, jak przy pozycji 30., że obłąkani lekarstw prawie nie potrzebują.

Gdy przypuszczać należy, że jakoś środków leczniczych, używanych we Lwowie, nie pozostawia nic do życzenia, przeto Komisya budżetowa wyraża życzenie, by Wydział krajowy zbadał przyczynę tak znacznie wyższych kosztów w szpitalu krakowskim, i ewentualnie co potrzeba zarządził dla uzyskania w tej pozycji korzystniejszej wynikłości.

Pozycja 43. Na odczynniki chemikowi patologii.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	100 zł.

Pozycja 44. Potrzeby sanitarne.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego	2.850 zł.
Jakkolwiek przeciętna z ostatnich lat trzech w tej pozycji wynosi	3.076 zł.

spodziewa się Wydział krajowy korzystniejszego wyniku w roku bieżącym z powodu zarządzonych oszczędności.

Pozycja 45. Instrumenta chirurgiczne.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwaloną na rok 1883 kwotą . . . . . 500 zł.

Pozycja 46. Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych.

Wstawia się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 250 zł.
 Razem więc preliniuje Komisya w Rubryce IX. zgodnie z Wydziałem kraj. 7.952 zł.
 t. j. o . . . . . 273 zł. więcej
 niż uchwała na rok 1883,
 a o . . . . . 856 zł. mniej
 niż wynik z roku 1882.

Rubryka X. „Koszta kancelaryjne“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 870 zł.
 a to kwotę o . . . . . 35 zł. większą
 jak wynik z r. 1882 z powodu spodziewanego znaczniejszego wydatku na nakład druków.

Rubryka XI. „Koszta kapliczne“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 250 zł.
 a to w myśl umowy ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia zawartej.

Rubryka XII. „Utrzymanie budynków“.

Pozycja 49. Konserwacya i reparacya gmachu i obejścia.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3.400 zł.
 a to . . . . . 3.200 zł. na konserwację i reparację
 a . . . . . 200 „ „ czyszczenie kanałów.
 Kwoty te odpowiadają wynikowi z r. 1882 który wynosił . . . . . 2.855 zł.
 przeciętna bowiem z ostatnich lat trzech wynosi . . . . . 4.933 zł.

Pozycja 50. Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej.

Wydział krajowy preliniuje . . . . . 2.300 zł.
 Komisya budżetowa ze względu na wyniki z lat 1881 i 1882, w których również maszyny znaczniejszej reperacyi potrzebowały, preliniuje . . . . . 1.300 zł.
 zgodnie z kwotą uchwaloną na r. 1883 — a o . . . . . 1.000 zł. mniej
 niż Wydział krajowy na r. 1884 preliniował.

Pozycja 51. Asekuracya budynków.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 300 zł.

Pozycja 52. Kominiarze i straż ogniowa.

Preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 300 zł.
 t. j. o . . . . . 50 zł. więcej
 jak kwota na rok 1883 uchwalona — z powodu nowo na rok 1883 zawartego kontraktu.

Pozycja 53. Wynagrodzenie za czynności techniczne.

Komisya budżetowa wnosi . . . . . 600 zł.
zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego i wynikłością z r. 1882.

W Rubryce XII. preliniuje razem Komisya budżetowa . . . . . 5.900 zł.
t. j. o . . . . . 1.000 zł. mniej
niż preliminarz Wydziału krajowego.

Rubryka XIII. „Odsetki od kapitałów dłużnych“.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 20 zł.

Rubryka XIV. „Podatki i daniny“.

Na podstawie wynikłości z r. 1882 tudzież w skutek uchwały Sejmu z dnia 17. Października 1882, na podstawie której wydzielono od 1. Stycznia 1883 fundusz podrzutków osobno, preliniuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym:

A. Z realności i dóbr:

Pozycja 55. Od realności szpitalnych . . . . . 75 zł.
Z dóbr Prądnik czerwony . . . . . 666 „
Z propinacyi w Krowodrzy . . . . . 95 „
gdyż drugą połowę tej należytości opłaca fundusz podrzutków.

B. Ekwiwalenta:

Pozycja 58. Od nieruchomego majątku szpitalnego . . . . . 12 zł.
Z dóbr Prądnik czerwony . . . . . 108 „
Z propinacyi w Krowodrzy . . . . . 39 „
gdyż drugą połowę opłaca fundusz podrzutków.

C. Podatek dochodowy.

Z dóbr Tropiszów . . . . . 115 „
Razem w tej Rubryce . . . . . 1.110 zł.

Rubryka XV. „Rozmaite“.

Koszta sądowe, portorya i inne drobne wydatki.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 600 zł.

Rubryka XVI. „Zapomogi dla położnic“.

Pozycja 63. Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic, preliniuje Komisya . . . . . 1.300 zł.
t. j. o . . . . . 100 zł. więcej
jak kwota uchwalona na rok 1883 — a to z powodu wyższego wyniku w r. 1882.

Rubryka XVII. „Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.“

Pozycja 64. Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały — zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 150 zł.

Rubryka XVIII. „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie“.

Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę	10.600 zł.
t. j. o . . . . . 200 zł. większą od uchwalonej na rok 1883	
a mniejszą o . . . . . 727 zł. jak wynikłość z r. 1881 — a	
mniejszą o . . . . . 226 zł. jak wynikłość z r. 1882 — a to na podstawie przeciętnej z ostatnich lat trzech.	

Rubryka XIX. „Zapisy“.

Pozycya 66. Zapis mszalny Biskupa Szembeka	38 zł.
„ Wencła na rekonwalescentów	38 „
„ mszalny ks. Gałęckiego	36 „
Razem preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym	112 zł.

Rubryka XX. Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	150 zł.

Rubryka XXI. „Dyety i koszta podróży“.

Pozycya 70. Na podróże komisyjne w sprawach funduszu jako właściciela dóbr.

Wydział krajowy preliminuje	50 zł.
Komisya budżetowa zaś preliminuje	200 „
t. j. o	150 zł. więcej

zarazem jednak wzywa Wydział krajowy, by zarządził dokładną lustrację majątków wydzierżawionych, co do stanu budynków i ogólnego zagospodarowania. Na cel powyższy preliminuje Komisya budżetowa w Rubryce XXI. kwotę 150 zł. — o którą preliminarz w tej Rubryce podwyższony został.

Wszystkie wydatki wynoszą zatem według preliminarza Komisyi	141.256 zł.
czyli o . . . . . 3.941 zł. mniej	
od preliminarza Wydziału krajowego wynoszącego	145.197 „

D o c h o d y.*Rubryka I. „Odsetki od kapitałów“.*

Pozycya 1. Od papierów wartościowych.

5% od Listów zastawnych Towarzystwa kredyt. ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości 19.100 zł. preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym	955 zł.
t. j. o . . . . . 550 zł. więcej	
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Zwyczaj ta dochodów uzasadniona jest tem, że w ciągu roku 1883 wpłynęły kapitały, za które kupiono efekta, a w szczególności:

od funduszu krajowego refundowane koszta na budowę nowych pawilonów spłata pierwszej raty w kapitale	3.293 zł.
z realności w Krakowie spłacony kapitał przez spadkobierców ś. p. Ziemińskich	1.750 „

reszta za browarek w Krowodrzy	2.500 zł.
kapitał spłacony z dóbr Jelcze	1.000 „
taksy od muzyk szpitalnych	315 „
rozmaite dochody drobne	432 „
odsetki od listów	325 „

Pozycja 2.

5% od kapitału spłacanego przez fundusz krajowy rata druga według uchwalonego planu amortyzacyjnego . . . . . 16.301 zł.

Dochód ten na rok 1883 wcale preliminowany nie był.

Pozycja 3. Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach — preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 564 zł.

Pozycja 4. Dochody z fundacji preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.449 zł.
t. j. kwotę o . . . . . 81 zł. mniejszą
jak kwota uchwalona na rok 1883. — a to z powodu, że dochód odsetek z fundacji Tarły przeniesiony został do funduszu podrzutek.

Razem więc w Rubryce I. preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem kraj. 19.269 zł.

Rubryka II. „Dochody z realności i dóbr“.

Pozycja 5. Czynnz dzierzawny z dóbr Tropiszów

Wydział krajowy preliminuje . . . . . 4.500 zł.

Z uwagi jednak, że dzierzawca płaci czynsz według kontraktu dzierzawnego 2.700 Rb. w rublach srebrnych;

z dalszej uwagi, że niestosownem jest preliminowanie tego dochodu według kursu rubli w dniu zawarcia kontraktu — preliminuje Komisya . . . . . 4.200 zł.

t. j. o . . . . . 300 zł. mniej niż Wydział krajowy,

a o . . . . . 80 zł. więcej jak wynik z roku 1881.

Pozycja 6. Czynnz dzierzawny z dóbr Prądnik czerwony.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3.805 zł.

Pozycja 7. Czynnz z folwarku Przeginia duchowna.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 50 zł.

Pozycja 8. Czynnz za salę wykładową kliniki od c. k. Rządu.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 150 zł.

Pozycja 9. Dochód z ogrodu szpitalnego.

Wydział krajowy preliminuje . . . . . 1.200 zł.

Komisya zaś wstawia . . . . . 1.500 „

t. j. kwotę o . . . . . 300 zł. wyższą,
gdyż wynik z roku 1881 jest 1.970 zł., a wynik z roku 1882 jest . . . . . 1.447 zł.

Pozycja 10. Czynnz dzierzawny z propinacyi w Krowodrzy.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 653 zł.

t. j. kwotę o połowę mniejszą od uchwalonej na rok 1883, a to z tego powodu, że drugą połowę przeniósł Wydział krajowy do funduszu podrzutek.

Razem więc preliminuje Komisya w Rubryce II. zgodnie z Wydziałem kraj. 10.358 zł. obniżwszy pozycję 5. o taką samą kwotę, o jaką pozycja 9. podwyższona została.

Rubryka III. „Zwroty kosztów leczenia“.

Pozycja 11. Z funduszu krajowego galicyjskiego.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	113.000 zł.
t. j. taką samą kwotę, jaka na rok 1883 uchwaloną została.	
Przeciętna w tej Rubryce z ostatnich lat trzech wynosi	124.798 zł.
Gdy jednak od 1. Kwietnia 1883 taksa w szpitalu św. Łazarza w Krakowie na oddziałach chorych i położnic zniżoną została o 12 ct, a na oddziałach obłąkanych i syfilitycznych o 18 ct., przeto usprawiedliwiony jest preliminarz Wydziału krajowego w tej pozycji o 12.000 zł. niższy jak przeciętna z ostatnich lat trzech.	

Pozycja 12. Z funduszków obcokrajowych i od stron samopłacących.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	13.000 zł.
z powodów wymienionych pod pozycją 11.	
W Rubryce III. razem preliminaruje Komisya zgodnie z Wydziałem kraj.	126.000 zł.

Rubryka IV. „Dochody rozmaite“.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	65 zł.
t. j. taką samą kwotę, jaka uchwalona została na rok 1883.	
Razem więc wynoszą „Dochody“ według preliminarza Komisji, zgodnego z preliminarzem Wydziału krajowego	155.692 zł.

Zestawienie.

Z zestawienia wynika, że Komisya preliminaruje na rok 1884:

„Dochody“ w kwocie	155.692 zł.
zgodnie z Wydziałem krajowym.	
„Wydatki“ zaś	141.256 zł.
t. j. o . . . . . 3.941 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego.	
Okazuje się przeto nadwyżka	14.436 zł.
większa od nadwyżki prelininowanej przez Wydział krajowy o	3.941 „
którą to nadwyżkę Wydział krajowy jako „Dochód“ ogólnego funduszu krajowego w Rubryce IV. pozycyi 8. preliminaruje.	

Komisya budżetowa dzieląc zdanie Wydziału krajowego, że nadwyżka dochodów na razie nie powinna jeszcze prowadzić do dalszego zniżania taksy szpitalnej z powodu, że wieże na kościele. zaprowadzenie wodociągów w starym budynku, maszyna parowa i kotły wymagać będą w następnych latach znaczniejszego wydatku — wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz „Wydatków“ i „Dochodów“ szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1884.

Lit. G. „Fundusz podrzutków Krakowskich“.

Wydatki.

W Rubryce I. „Płace urzędników i sług“ i w Rubryce II. „Potrzeby kancelaryjne“ nie preliminaruje Komisya budżetowa nic zgodnie z Wydziałem krajowym, gdyż czynności administracyjne wykonuje zarząd szpitala św. Łazarza.

Rubryka III. „Remuneracye i zapomogi“.

Pozycja 1. Akuszlerce za stręczenie żywicielek preliminaruje się zgodnie z Wydziałem krajowym	25 zł.
Żywicielkom za gorliwe pielęgowanie dzieci	10 „
Razem	35 zł.

Rubryka IV. „Koszta utrzymania dzieci“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 200 zł.
jako przeciętną z ostatnich lat trzech.

Rubryka V. „Koszta leczenia dzieci“.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 10 zł.

Rubryka VI. „Podatki i daniny“.

Poz. 5. Podatek z propinacyi w Krowodrzy . . . . . 95 zł.
Ekwiwalent . . . . . 39 „
Razem preliniuje Wydział krajowy w Rubryce VI. . . . . 134 zł.

Rubryka VII. „Rozmaite“.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 20 zł.
Sumę „Wydatków“ preliniuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym 399 zł.

Dochody.*Rubryka I. „Odsetki od kapitalów“.*

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 953 zł.

Rubryka II. „Dochód z realności i dóbr“.

Połowa czynszu z propinacyi w Krowodrzy preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 653 zł.

Rubryka III. „Rozmaite“.

Wstawia się . . . . . 5 zł.
Suma „Dochodów“ preliniuje się zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 1.611 zł.

Zestawienie.

Z zestawienia okazuje się, że komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym „Dochody“ w kwocie . . . . . 1.611 zł.
„Wydatki“ „ . . . . . 399 „
okazuje się przeto nadwyżka dochodów w kwocie . . . . . 1.212 zł.

Wydział krajowy dodaje, że nadwyżka ta zostanie skapitalizowaną, komisya budżetowa zgadza się z wnioskiem Wydziału krajowego w tem mniemaniu, że będzie to lokacya chwilowa, gdyż według wyraźnego brzmienia art. V. ustawy z dnia 10. Maja 1873. r. Nr. 249 z chwilą, gdy ustaje potrzeba przyczynienia się funduszu krajowego do utrzymywania dzieci w zakładzie podrzutków, należy dzieci znów do zakładu przyjmować, a to w miarę własnych jego funduszków.

Odnosnie do sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu szpitala św. Łazarza, uważa komisya budżetowa za swój obowiązek, poruszyć sprawę, która jakkolwiek nie wpłynie na preliminarz szpitala w roku przyszłym, niemniej jednak tegoż Zakładu krajowego dotyczy.

W roku 1869. przeniesioną została ze szpitala św. Łazarza Klinika położnicza do oddzielnego budynku, własność funduszu naukowego stanowiącego; wynikła ztąd potrzeba uregulowania stosunków między Dyrekcją szpitala św. Łazarza a c. k. Rządem co do administracyi i zarządu Kliniką, tudzież co do kosztów leczenia położnic w Klinice. Po długich pertraktacyach zawarł c. k. Rząd z Wydziałem krajowym umowę, zatwierdzoną reskryptem ministeryalnym z dnia 22. sierpnia 1868. do L. 6.069, na podstawie której Klinika w domu Brodowicza miała być uważaną jako filia Zakładu położniczego szpitala św. Łazarza, miała być przez jeden i ten sam zarząd administrowaną a przez fundusz edukacyjny subwencyonowaną. Wykonanie tej umowy napotkało w praktyce już przy przeniesieniu Kliniki do domu Brodowicza na takie tru-

dnosci, iż tak c. k. Rząd jak i Wydział kraj. uznali za stosowne i konieczne zaniechać wykonania umowy powyższej, natomiast zaś zawarł c. k. Rząd z Wydziałem krajowym prowizoryczną umowę, na podstawie której Klinika położnicza stanowiła Zakład zupełnie odrębny pod zarządem profesora położnictwa zostający, przez fundusz edukacyjny utrzymywany i w żadnym związku z szpitalem św. Łazarza nie zostający. C. k. Rząd zastrzegł sobie, że położnice i chore ginekologiczne tak w szpitalu św. Łazarza jak i w Klinice bezpośrednio przyjmowane będą, a fundusz krajowy opłacać będzie za każdy dzień leczenia w Klinice po 90 ct. Umowa ta prowizoryczna w r. 1869 zawarta do dziś dnia obowiązuje.

Z uwagi, że komisya Namiestnicza krakowska rozporządzeniem z dnia 11. Grudnia 1866. do L. 27.909 zawiadamiając Dyrekcyę szpitala św. Łazarza, że przeniesienie Kliniki położniczej i ginekologicznej ze szpitala św. Łazarza do domu Brodowicza wkrótce nastąpi, orzekła, że po przeniesieniu ma nastąpić ten sam stosunek tej Kliniki do szpitala, jaki co do innych Klinik istnieje, —

z dalszej uwagi, że za chorych na innych Klinikach umieszczonych opłaca fundusz krajowy zwykłą takse leczenia, —

z uwagi, że taksa leczenia w szpitalu św. Łazarza na Oddziale położniczym wynosiła aż do Kwietnia 1883. cent. 75, a obecnie zniżoną została na cent. 63, tak, że fundusz krajowy zapłacił funduszowi edukacyjnemu w r. 1882. za 8.066 dni leczenia o 1.210 zł., a przyjmując takse leczenia 63 ct. o 2.177 zł. więcej niż taksa leczenia zwykła wynosiła, —

z uwagi nakoniec, że fundusz krajowy ponosi jeszcze dalszą w cyfrach obliczyć się nie dającą szkodę ztąd, że słabe pozostają na Klinice w celach naukowych dłużej, niż by one w szpitalu pozostawać musiały, a zarząd szpitala św. Łazarza nie ma żadnej ingerencyi ani na przyjęcie ani na oddalenie z Kliniki, —

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by opierając się na wyraźnem brzmieniu orzeczenia komisyi Namiestniczej krakowskiej z dnia 11. Grudnia 1866. do L. 27.909 zawarł z c. k. Rządem umowę, na podstawie której fundusz krajowy za słabe w Klinice położniczej w Krakowie umieszczone zwykłą takse leczenia w szpitalu św. Łazarza na Oddziale położniczym ustanowioną, opłacać będzie“.

Henryk Wodzicki,
przewodniczący.

Stanisław Badeni,
sprawozdawca.

Lit. H.

Fundusz policyi krajowej.

(Sprawozdawca poseł Dr. Goldman.)

Wydział krajowy preliniuje w tym funduszu w dziale wydatków 417 zł. W latach 1876—1882 fundusz ten nie miał żadnych wydatków, ze względu jednak, że właściwie przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują i przewidzieć nie można, czy w roku 1884 kwota jaka nie będzie potrzebna, preliniuje się jak w latach poprzednich.

W dziale dochodów tego funduszu preliniuje Wydział krajowy 6.175 zł., mniej od wynikłości z roku 1881 o 155 zł., a to z powodu mniejszych dochodów z odsetków i spłaty w roku 1884 dalszej raty 8.000 zł. za sprzedaną realność św. Maryi Magdaleny, od których rat c. k. Rząd płaci 6%, a za gotówkę z tej raty zakupione będą listy 5%.

Z tych powodów Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policyi krajowej	6.175 zł.
Wydatki " " " " " " "	417 "
Nadwyżka dochodów	5.758 zł.

która wpłynie do dochodów funduszu krajowego Rubr. IV.

THE

Financial Policy of the Government

(The Government's Financial Policy)

The financial policy of the Government is a subject of great importance, and one which has attracted the attention of the public for many years. It is a subject which has become more and more important as the years have passed, and it is one which has become more and more important as the years have passed.

The financial policy of the Government is a subject of great importance, and one which has attracted the attention of the public for many years. It is a subject which has become more and more important as the years have passed, and it is one which has become more and more important as the years have passed.

The financial policy of the Government is a subject of great importance, and one which has attracted the attention of the public for many years. It is a subject which has become more and more important as the years have passed, and it is one which has become more and more important as the years have passed.

The financial policy of the Government is a subject of great importance, and one which has attracted the attention of the public for many years. It is a subject which has become more and more important as the years have passed, and it is one which has become more and more important as the years have passed.

It is a subject which has become more and more important as the years have passed, and it is one which has become more and more important as the years have passed.

Budżet krajowy na r. 1884.

Lit. K.—O.

Fundusze samoistne.

(Sprawozdawca poseł Dr. Goldman.)

Dział ten obejmuje następujące fundusze:

- Lit. K. fundusz domestykalny.
- „ L. „ kultury krajowej.
- „ M. „ stanowy sierociński.
- „ N. „ Aleksandra hr. Stadnickiego.
- „ O. „ pożyczki krajowej z r. 1873.

Komisya budżetowa zbadawszy szczegółowo każdy z tych funduszów, przedkłada Wysockiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Lit K. Fundusz domestykalny.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na wydawnictwo aktów grodzkich 1.200 zł., rozmaite 5 zł., ogółem 1.205 zł. jak na r. 1883. W dziale dochodów: odsetki od kapitałów 4.578 zł. o 166 zł. więcej niż na r. 1883 z powodu zwiększonego funduszu zarodowego — i ze sprzedaży dzieła „Poczet szlachty“ 5 zł., — ogółem 4.583 zł.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochody funduszu domestykalnego w kwocie	.	4.583 zł.
Wydatki	„ „ „	1.205 „
Nadwyżka dochodów	.	3.378 zł.

która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. L. Fundusz kultury krajowej.

Wydział krajowy preliniuje w dziale dochodów: odsetki od wypożyczonych przez fundusz krajowy kapitałów 2.381 zł. według obecnej stopy procentowej, kary za przestępstwa lasowe i wodne 2.000 zł. o 1.000 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883, a to z tego powodu, że dochody z tej rubryki corocznie się zmniejszają, tak, że w r. 1882 wynosiły zaledwie 1.981 zł., ponieważ zaległe grzywny prawie wszystkie bywają odpisywane lub na areszt zamieniane. Ogółem dochody preliniowano na 4.381 zł. W dziale wydatków preliniuje Wydział krajowy na zwroty kar 20 zł., a na zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach 4.300 zł. Wysoki Sejm uchwałami z dnia 16. Października 1871 r. i z dnia 18. Października 1878 r. przeznaczył jako zasiłek z tego funduszu dla szkoły Dublańskiej kwotę 5.000 zł. Jednak z powodu zmniejszenia się dochodów preliniuje się tylko tyle, na ile dochody wystarczają.

Komisya budżetowa uznając powyżej przytoczone powody, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochody funduszu kultury krajowej w kwocie	.	4.381 zł.
Wydatki	„ „ „ „	4.320 „
Nadwyżka dochodów	.	61 zł.

Lit. M. Fundusz stanowy sierociński.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na utrzymanie sierót na 16 miejsc w trzech zakładach lwowskich i jednym zakładzie krakowskim 1.687 zł., na rozmaite 5 zł., razem 1.692 zł. jak na r. 1883. W dziale dochodów zaś: odsetki 1.869 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego w kwocie	1.869 zł.
Wydatki	1.692 „
Nadwyżka dochodów	177 zł.

która użyta zostanie na powiększenie majątku zarodowego.

Lit. N. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na płace, rabat księgarski, koszta druku i oprawy aktów grodzkich i na rozmaite kwotę 1.680 zł., o 47 zł. mniej niż na rok 1883 z powodu mniejszych wydatków na rabat księgarski. W dziale dochodów zaś preliniuje Wydział krajowy: dotacya z funduszu domestykalnego 1.200 zł., sprzedaż aktów grodzkich 200 zł., odsetki od kapitałów 213 zł., spodziewana pozostałość kasowa z r. 1883. 5.500 zł., — ogółem więc 7.113 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Dochody funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego w kwocie	. 7.113 zł.
Wydatki	1.680 „
Nadwyżka dochodów	5.433 zł.

przeznaczona na pokrycie kosztów dalszego wydawnictwa aktów grodzkich.

Lit. O. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 20/10 1882. upoważniony został Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki celem spłacenia będących w obiegu obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. W myśl tej uchwały Wysoki Sejm uchwalając budżet na r. 1883 wstawił na umorzenie obligacyj

i na opłatę kuponów od tychże tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze w przypuszczeniu, że całkowita konwersya nastąpi w ciągu drugiego półrocza 1883 r. Przypuszczenie to nie sprawdziło się. Dotychczas skonwertowano przy subskrypcji na pożyczkę z r. 1883 kwotę 262.700 zł., a wykupiono od funduszków stypendyjnych i dobroczynności 252.900 zł., czyli 515.600 zł. A gdy z ogólnej sumy pożyczki z r. 1873 puszczone w obieg tylko 1,433.000 zł., z których wylosowano po koniec 1go półrocza 1883 kwotę 125.000 zł., pozostaje przeto jeszcze w obiegu kwota 792.400 zł. Z tego powodu Wydział krajowy preliniuje potrzebną kwotę na wykupienie obligacyj wylosowanych, jak również kwotę potrzebną na oprocentowanie kwoty w obiegu będących obligacyj na cały rok 1882. Z uwagi jednak, że Wydział krajowy nie szczędzi starań, aby konwersyę jak najprędzej doprowadzić do skutku, ofiarując posiadaczom obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 dość znaczną premię, z uwagi dalej, że Wydziałowi krajowemu przysłużyła prawo w myśl uchwały Wysokiego Sejmu wycofać wszystkie jeszcze w obiegu będące obligacje pożyczki krajowej z r. 1873 przez wylosowanie, komisya budżetowa jest tego zdania, że należałoby preliniuować tylko potrzebną kwotę na zapłacenie wylosowanych obligacyj płatnych dnia 2. Lutgo 1884, a na procenta tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze. Odpowiednio do tego należałoby również zredukować do połowy preliniuowaną kwotę na 10% podatek dochodowy od kuponów. Pozostałe pozycye w dziale wydatków przyjmuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym.

W dziale dochodów Wydział krajowy nie preliniuje żadnej kwoty w poz. 1. 2. i 3., to jest na zwrot kapitałów wypożyczonych powiatom i na odsetki i prowizye zwłoki od tych kapitałów, a motywuje tem, że w r. 1883 skończył się termin spłat ratalnych planami umorzenia wyznaczony, a możliwe dochody z tego tytułu wpływać będą tylko na poczet zaległości. Przyznając słuszność pierwszej uwadze, to jest: że w r. 1883 skończył się termin spłat ratalnych, komisya budżetowa nie może się jednak zgodzić na to, aby na spłatę zaległości żadna nie była preliniuowana kwota. Z końcem r. 1881 wynosiły należności u powiatów tak zalegające jak w latach 1882 i 1883 spłacić się mające, kwotę 83.396 zł. W r. 1882 wpłynęło od powiatów tak na rachunek rat z tego roku, jak i na rachunek zaległości 35.808 zł., a do końca miesiąca Września 1883 wpłynęło 10.177 zł., tak że z dniem 1. Października pozostało jeszcze zaległości w kwocie 37.411 zł., do których doliczyć należy zaległości w odsetkach i prowizyi w kwocie 24.746 zł., a nie jest prawdopodobnem, aby zaległości te w całości wpłynęły w ciągu r. 1883. Z tego powodu komisya budżetowa preliniuje na zwrot zaległości od powiatów tak w kapitale jak odsetkach i prowizyi zwłoki ogólną kwotę 10.000 zł.

Na odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych preliniuje Wydział krajowy 1.500 zł. a w wyjaśnieniach do tych pozycji, Wydział krajowy podaje zestawienie cyfrowe stanu kasowego tego funduszu, które zestawienie jednak wymaga i ze strony komisji budżetowej pewnego wyjaśnienia.

Według preliminarza Wydziału krajowego na r. 1883 wynosić miał zapas gotówki z końcem r. 1883. kwotę 375.908 zł. Od tej sumy Wydział krajowy potrąca słusznie kwotę 120.000 zł. uchwaloną przez Wysoki Sejm z tego funduszu na pożyczki gminom na budowę koszar.

Oprócz tego Wydział krajowy potrąca od tego prawdopodobnego zapasu gotówki „uchwalone przez Wysoki Sejm na dniu 18. Października 1882 uposażenie kasy krajowej 160.000 zł., w której kwocie mieści się pożyczka w r. 1880 wedle uchwały sejmowej z dn. 20. Lipca 1880 z funduszu pożyczki z r. 1873 zaciągnięta w kwocie 158.262 zł. 85 ct.“ Komisya budżetowa pozwała sobie jednak zauważyć, że wprawdzie Wysoki Sejm uchwalił w r. 1882 dotacją dla kasy krajowej, ale uchwała ta miała miejsce nie 18. Października, lecz 20. Października 1882, uchwalona dotacja kasowa nie wynosiła 160.000 zł. lecz tylko 140.000 zł., a wzięta była ta kwota nie z zapasu kasowego funduszu pożyczki krajowej z r. 1873, lecz z pozostałości z rachunków funduszu krajowego za r. 1881. Co się zaś tyczy kwoty 158.262 zł. 85 ct. poży-

czoney z funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 na pokrycie niedoboru z r. 1877—1879, która według objaśnienia Wydziału krajowego ma się mieścić w podanej mylnie dotacyi kasowej 160.000 zł, komisya budżetowa widzi się zniewoloną zauważyć, że pożyczka ta na podstawie uchwały sejmowej z d. 20. Lipca 1880 r., zaciągniętą została w tymże roku i już w zamknięciu rachunków za r. 1880 mieści się ona w stanie czynnym funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 niezależnie od zapasu gotówki, co się też powtarza w zamknięciu rachunków za r. 1881, przeto ta kwota na pozostałość z rachunków za r. 1883 wpłynąć nie powinna i wpłynąć nie mogła. Z tego powodu pozostałość z r. 1883 wynosić powinna 255.907 zł, a prawdopodobny dochód z odsetków komisya przyjmuje na 4.000 zł

Opierając się na powyższym wywodzie komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz pożyczki krajowej z r. 1873:

W y d a t k i:

Rubr. I. poz. 1. umorzenie pożyczki przez wylosowanie	9.100 zł.
„ II. „ 2. wypłata kuponów od obligac. w obiegu będących	<u>23.790 zł.</u>
Rubr. III. Koszta administracyjne:	
poz. 3. 10% podatek dochodowy od kuponów	2.380 zł.
„ 4. należność stemplowa	<u>683 „</u>
Razem	3.063 zł.
Rubr. IV. poz. 5. potrzeby kancelaryjne i inne drobne	100 zł.
„ „ „ 6. rozmaite	<u>400 „</u>
Razem	500 zł.

D o c h o d y:

I. Zwroty zaległości w kapitale, odsetkach i prowizyi zwłoki	10.000 zł.
II. Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	<u>4.000 zł.</u>
III. Rozmaite: zwroty zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów	500 zł.
Ogół wydatków	36.453 zł.
„ dochodów	<u>14.500 „</u>
Niedobór	21.953 zł.

który pokryty zostanie z pozostałości kasowej z lat ubiegłych.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Goldman.

indemnizacyjnych i serwitutowych, w skutek tego zmniejsza się liczba urzędników lub ilość adjutów, jak to zamknięcia rachunków wykazują; — sądzi komisya, że na wydatki zwyczajne na zarząd funduszem w 1884 r. wystarczyłaby kwota 21.716 zł., którą wynosiły rzeczywiste wydatki na zarząd w 1882 r. Ale zważywszy, że w 1884 r. przypada wypłata nadzwyczajnego wydatku na druk nowych arkuszy kuponowych, który wynosi do 8.000 zł. dla wszystkich trzech funduszków, wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* . . . . . 27.000 zł.

Co do 2giej pozycji. Według planu losowania i umarzania obligacyj funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego, mają być wylosowane obligacje indemnizacyjne w drugim półroczu 1883 r. a zapłacone 1. Maja 1884 za sumę 826.000 zł. m. k., zaś mają być wylosowane w pierwszym półroczu 1884 a wypłacone 1. Listopada 1884 za sumę także 826.000 zł. m. k., razem za sumę 1,652.000 zł. m. k., czyli 1,734.600 zł. w. a. Z tych powodów komisya zgodnie z preliminarzem rządowym wnosi:

2. *Splata kapitałów przez losowanie obligacyj* . . . . . 1,734.600 zł.

przeto więcej o 61.950 zł. niż preliminowano na ten wydatek w budżecie na 1883 r., albowiem corocznie zwiększa się suma przeznaczana na spłatę i umorzenia obligacyj wylosowanych, a zmniejsza się suma przeznaczona corocznie na wypłatę za kupony to jest na roczny procent od obligacji pozostałych jeszcze do losowania i umorzenia.

Co do 3ciej pozycji wydatków, komisya budżetowa zgodnie z rządowym projektem nic w tej pozycji nie preliminuje i wnosi:

3. *Kwoty wyrównawcze*: a) w kapitale . . . . . —
b) w rentach . . . . . —

gdyż po pokryciu w 1883 r. reszty zlikwidowanych kapitałów, obligacjami indemnizacyjnymi, nie przewiduje ani rząd ani komisya jakiegokolwiek przyrostu kapitałów w 1884 i nie będzie już żadnych obrachunków między funduszem indemnizacyjnym a indemnizowanymi.

Co do 4tej pozycji, wydatek na renty dla uprawnionych, to jest na wypłatę za kupony zapadłe od obligacji indemnizacyjnych zmniejsza się z każdym rokiem, z powodu, że z każdym rokiem zmniejsza się liczba obligacji indemnizacyjnych nie wylosowanych. Obligacji indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskich nie wylosowanych pozostanie jeszcze z końcem Października 1883 r. za sumę 36,397.778 zł. m. k., a gdy przybędzie prawdopodobnie w ciągu 1883 r. obligacji indemnizacyjnych nowo wystawionych za 3.150 zł., przeto z końcem Października 1883 r. obligacji indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskich będzie za sumę 36,400.928 zł. a kupony od tych obligacji w 1884 zapasć mające to jest procent od tego długu wynosić będzie 1,820.046 zł. w. a. Przeto komisya zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

4. *Renty dla uprawnionych* . . . . . 1,820.046 zł.

Co do 5tej pozycji wydatków, to jest wydatków nadzwyczajnych, w której zamieszczane są zwroty nadpłaconych przez podatkujących dodatków indemnizacyjnych oraz zwroty innym funduszom indemnizacyjnym, projektuje rząd wstawić 60.943 zł. Komisya budżetowa zważywszy, iż rzeczywistym wydatkiem w tej rubryce będzie zwrot podatkującym nadpłaconych przez nich dodatków indemnizacyjnych, który to zwrot wynosił w 1882 r. 24.683 zł. oraz zwrot nadpłaconych kapitałów i zwroty rachunkowe, które to zwroty wynosiły w 1882 r. 553 zł.; po 2gie zważywszy, że nie należy nic preliminować na zwrot innym funduszom indemnizacyjnym pobranych za nie dodatków indemnizacyjnych zarachowanych chwilowo na dochód funduszu wschodnio-galicyjskiego w 1884 r., gdyż zwrot ten znajdzie pokrycie w nadwyżce, z tego powodu, dochodów z dodatku tego, zarachowanych chwilowo na poczet funduszu wschodnio-galicyjskiego; lecz zważywszy z drugiej strony, że komisya budżetowa nie ma żadnych danych do obliczenia, ile wynosić może zwrot w 1884 r. nadpłaty dodatku indemnizacyjnego przez podatkujących, gdyż nie ma wykazu

ile pobrano w 1883 nad wymiar należytości sprawdzonej, musi się zgodzić z projektem rządowym i wnosi:

5. *Nadzwyczajne wydatki* . . . . . 60.943 zł.

Ogół więc wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego na 1884 r. według powyższych wniosków preliniuje komisya na . . . . . **3,642.579 zł.**

Dochody funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego w 1884 r. preliniuje rząd w przedłożonym projekcie budżetu w następujących kwotach:

I. Od obowiązanycb.

1) Wpłata kapitałów	2.193 zł.
2) Wpłata rent	1.429 „
3) Odsetki za zwłokę i inne dochody	13.915 „

II. Dochody własne.

4) Odsetki od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu .	47.350 zł.
5) Odsetki od własnych kapitałów	3.000 „
6) Z zapasu kasowego	—

III. Od kraju.

7) Dodatek indemnizacyjny do podatków	2,129.360 „

IV. Ze skarbu państwa.

8) Subwencya ze skarbu państwa	1,445.732 „
Razem	<u>3,642.979 zł.</u>

Ponieważ w budżecie uchwalonym przez Wysoki Sejm na 1883 r. preliniuowano ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego na , ... 3,702.979 zł. przeto rząd w swoim projekcie budżetu na 1884 r. preliniuje dochody tegoż funduszu mniej o 60.000 zł.

Komisya budżetowa przyjmuje bez zmiany propozycje rządowe co do trzech pierwszych pozycji dochodów i wnosi:

1) <i>Wpłata kapitałów</i>	2.193 zł.
2) <i>Wpłata rent</i>	1.429 „
3) <i>Odsetki za zwłokę i inne dochody</i>	13.915 „

Co do 4tej pozycji dochodów, to jest co do odsetek od obligacyj indemnizacyjnych będących własnością funduszu, komisya budżetowa zważywszy, że kupony mające zapasć w 1884 r. od obligacyj własnych, wynoszą sumę 47.350 zł.; zważywszy po 2gie, że chociaż kupony te będą, jak zwykle, nie zrealizowane, ale zniszczone, jednak należy w dziale dochodów wstawić kwotę odpowiadającą ich wartości, gdyż w dziale wydatków wstawiona jest suma odpowiadająca wartości wszystkich kuponów mających zapasć w 1884 r., — wnosi zgodnie z pozycją rządową:

4) <i>Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu</i>	47.350 zł.

Co do 5tej pozycji, komisya budżetowa zważywszy, iż gotówka w kwocie 100.000 zł., będąca własnością funduszu, jest umieszczona na procent i przynosi 3.000 zł. dochodu, proponuje zgodnie z propozycją rządu, aby procent od tej gotówki użyć na pokrycie wydatków w 1884 r. i wnosi:

5) <i>Odsetki od własnych kapitałów</i>	3.000 zł.

Co do 6tej pozycji dochodów. W rządowym projekcie budżetu nie zamieszczono żadnej kwoty w tej pozycji dochodów, bo rząd nie proponuje użyć jakiegokolwiek części pozostałości

z rachunków z 1882 r. na pokrycie wydatków w 1884 r. Komisya budżetowa zważywszy, że pozostając w 1884 r. przy takiej wysokości dodatku indemnizacyjnego, w jakiej był pobierany w r. b., to jest w wysokości 31½ centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich, okaże się może potrzeba użycia pewnej kwoty z pozostałości z rachunków lat dawniejszych, wynoszącej z końcem 1882 r. 65.774 zł. 20 ct., mianowicie jeśli dochód rzeczywisty z niżej wymienionego źródła dochodów, to jest z dodatku indemnizacyjnego, nie będzie obfitszy od dochodu preliminowanego, proponuje, aby z tej pozostałości z rachunków preliminarować na dochód 1884 r. 20.730 zł. i wnosi:

6) *Z pozostałości z rachunków z końcem 1882 r. na pokrycie wydatków 1884 r.* 20.730 zł.

Co do 7mej pozycji dochodów, zasiłek od kraju, to jest dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków z Galicyi pobieranych, preliminarował rząd w projekcie budżetu na 2,129.360 zł. i zaproponował pobierać w tym celu dodatek w wysokości 32 centów do każdego złotego całej należności wszystkich podatków bezpośrednich państwowych.

Komisya budżetowa nie zgadza się na to podwyższenie na 32 centy dodatku indemnizacyjnego, który tak w wschodniej jak i zachodniej części Galicyi pobierany był w r. b. w wysokości 31½ centów do każdego złotego całej należności wszystkich podatków bezpośrednich państwowych. Nie zgadza się zaś z tego powodu na proponowane podwyższenie dodatku indemnizacyjnego, gdyż nie uważa tego podwyższenia za nieodzowne dla pokrycia wszystkich wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego w 1884 r. Przeciwnie sądzi, że dochód z dodatku indemnizacyjnego pobieranego w 1884 r. w tej samej wysokości jak w 1883 r., będzie zupełnie wystarczającym, wraz z dochodami z innych wyżej wyszczególnionych źródeł, do pokrycia wszystkich wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego. Zdanie swoje opiera komisya na następujących powodach:

W projekcie rządowym dla obliczenia dochodu z dodatku indemnizacyjnego przyjęto za podstawę do obrachowania wykaz całej należności rozpisanych podatków państwowych na 1882 r. i na mocy tego wykazu obrachowano, że dodatek indemnizacyjny pobierany z wschodniej części Galicyi w wysokości 32 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich państwowych, przyniósłby w 1882 r. 2,129.360 zł. Ależ przecież przedłożone przez rząd zamknięcie rachunków indemnizacyjnych za 1882 r. wykazało cyframi, że dodatek indemnizacyjny w wschodniej części Galicyi, pobierany w 1882 r. w wysokości, nie 32, ale tylko 30 centów do każdego złotego całej należności podatków, przyniósł rzeczywście dochodu, nie 2,129.360 zł., ale znacznie więcej, bo 2,188.505 zł., i to przyniósł, chociaż z końcem 1882 r. pozostało więcej należności zaległej z lat dawniejszych dodatku indemnizacyjnego, niż było tych zaległości z końcem 1881 r. Ztąd wypływa, że ów wykaz rozpisanej należności podatków na 1882 r. jest mylną podstawą do obrachowania rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego nawet w 1882 r., a tem mylniejszą podstawą do obrachowania rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1884 r.

Dlatego komisya budżetowa woli obrachowanie swoje oprzeć na rzeczywistości i na podstawie rzeczywistego dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r. niż na podstawie rozpisanych na r. 1882 podatków, która to podstawa mylną się okazała. W budżecie funduszy indemnizacyjnych na r. 1882, w którym po raz pierwszy pobierano już dodatki indemnizacyjne według tej samej zasady, według której pobierany będzie w 1884, to jest od całej należności podatków, preliminarowała komisya budżetowa dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego do każdego złotego podatków bezpośrednich państwowych z wschodniej części Galicyi na 68.147 zł.; a rzeczywistość, to jest rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego z wschodniej części Galicyi w 1882 r. wykazany zamknięciem rachunków za ten rok, udowodnił, że nie preliminarowaliśmy dochodu tego za wysoko, gdyż dochód rzeczywisty był w owym roku więk s zy od preli-

minowanego. Jednak przyjmąwszy nawet za podstawę do obrachowania dochodu z dodatku indemnizacyjnego w 1884 r., ten mniejszy *preliminowany* dochód na 1882 r., to jest 68.147 zł., jako dochód z jednego centa dodatku indemnizacyjnego, okazuje się, że dodatek indemnizacyjny, jeżeli będzie pobierany we wschodniej części Galicji w 1884 r. w tej samej wysokości w jakiej pobierany jest w r. bieżącym, to jest w wysokości 31½ ct. do każdego złotego całej należności podatków, dałby dochodu dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego 2,146.630 zł.

Z tych powodów komisya budżetowa proponuje, aby dodatek indemnizacyjny dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego pobierany był w tej samej wysokości, jak w r. b. to jest w wysokości 31½ ct. do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich. Odpowiedni wniosek przedłożyła komisya do uchwały Wysokiemu Sejmowi w końcu niniejszego sprawozdania, tu zaś stosownie do takiej wysokości dodatku indemnizacyjnego wnosi:

7. *Dodatek indemnizacyjny do podatków* . . . . . 2,146.630 zł.

Co do 8mej pozycji dochodów, komisya budżetowa zważywszy, że corocznie wypłacaną jest z skarbu państwa jako roczna subwencya dla obu *łącznie* funduszy indemnizacyjnego wschodnio i zachodnio-galicjijskiego suma 2,625.000 zł., a przy układaniu budżetu projektowany jest taki rozdział tej łącznej subwencji między oba fundusze, aby przewidywane wówczas ich wydatki, były całkiem pokryte, później zaś subwencya państwowa rozdzielana jest istotnie w taki sposób, aby rzeczywiste wydatki obu funduszy zostały zaspokojone; powtóre zważywszy, że dla pokrycia *preliminowanych* wyżej wydatków funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego w 1884 r. potrzeba, oprócz dochodów przewidzianych z powyżej wymienionych 7miu źródeł, jeszcze 1,407.332 zł. z subwencji państwowej, wnosi, aby z tego zasiłku państwowego taką kwotę wstawić w 8mej pozycji budżetu dochodów na 1884 r. przeznaczając resztę subwencyjnej sumy na dochód funduszu zachodnio-galicjijskiego w tymże roku. Przeto wnosi:

8. *Z subwencji z skarbu państwa dla funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego* . . . . . 1,407.332 zł.

Dochody funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicjijskiego w 1884 r. wynosiłyby ogółem z powyższych 8miu pozycji . . . . . **3,642.579 zł.**
przeto sumę równą zupełnie ogółowi wydatków tegoż funduszu w 1884 r.

W projekcie budżetu wydatków i dochodów *funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicjijskiego* na 1884 r. obrachował rząd wydatki jak następuje:

1. Koszta zarządu	14.730 zł.
2 Spłata kapitałów przez losowanie obligacyj	999.600 zł.
3. Kwoty wyrównawcze:	
a) w kapitale	— —
b) w rentach	— —
4. Renty dla uprawnionych	1,062.277 zł.
5. Nadzwyczajne wydatki	25.433 zł.
	Razem 2,102.040 zł.

Przeto więcej o 57.349 zł. niż Sejm uchwalił ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicjijskiego na r. 1883 w sumie 2,044.691 zł.

Co do I. pozycji wydatków, zamknięcia rachunków za lata przeszłe wykazują, że wydatki na zarząd wynosiły rzeczywiście w 1879 r. 13.129 zł., w 1880 r. 12.441 zł.; w r. 1881

12.540 zł.; w r. 1883 12.085 zł., wykazują przeto, iż wydatki na zarząd zmniejszają się prawie corocznie, bo zmniejszają się czynności w sprawach serwitutowych. A przeciętny wydatek z ostatnich lat trzech jest 12.355 zł. Jednak zważywszy że w r. 1884 przypada wypłata nadzwyczajnego wydatku na druk nowych arkuszy kuponowych, komisya budżetowa zgodnie z propozycją rządową wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* . . . . . 14.730 zł.

Co do 2. pozycji wydatków. Według planu losowania i umarzania funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego mają być wylosowane w listopadzie r. b. a wypłacone w pierwszym półroczu 1884 r. obligacye za sumę 476.000 zł. m., k. wylosowane w pierwszym półroczu 1884 r. a wypłacone 1. listopada 1884 r. za taką sumę 476.000 zł. m. k.; razem 952.000 zł. m. k. czyli 999.600 zł. a. w. Przeto komisya budżetowa zgodnie z rządowym projektem budżetu, wnosi:

2. *Splata kapitałów przez losowanie obligacyi* . . . . . 999.600 zł.

Co do 3. pozycji, komisya zgodnie z rządowym projektem nie wnosi żadnej kwoty, z powodów wyrażonych przy tej samej pozycji przy rozstrząsaniu budżetu wydatków funduszu wschodnio-galicyjskiego.

Co do 4. pozycji wydatków, komisya budżetowa zważywszy, że obligacyj indemnizacyjnych zachodnio-galicyjskich nie wylosowanych jest jeszcze teraz w Październiku 1883 r. w ich imiennej wartości za sumę 21,243.652 zł., że w r. b. wystawione będą jeszcze nowe obligacye indemnizacyjne zachodnio-galicyjskie prawdopodobnie za kwotę 1.890 zł., że przeto ogólny dług funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w obligacyach wynosić będzie z końcem 1883 r. 21,245.542 zł. i że na 5% w r. 1884 to jest za kupony od obligacyj zapaść mające 1884 r. potrzeba 1,062.277 zł., wnosi:

4. *Renty dla uprawnionych* . . . . . 1,062.277 zł. w. a.

Co do 5. pozycji wydatków. Wydatki nadzwyczajne obejmują głównie zwrot podatku-jącym nadpłaconego przez nich dodatku indemnizacyjnego w latach poprzednich. Na r. b. prelinowano na ten zwrot tylko 8.000 zł.; lecz zważywszy, że nadpłaty dodatku indemnizacyjnego w ostatnim roku były znaczniejsze niż w poprzednich, komisya, zgodnie z rządową propozycją, wnosi:

5. *Wydatki nadzwyczajne* . . . . . 25.433 zł.

Przeto ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w r. 1884 prelinowany w powyższych pozycjach wynosić ma . . . . . **2,102.040 zł.**

Dochody funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego obrachował rząd w swoim projekcie budżetu na 1884 r., jak następuje:

I. *Od obowiązanych.*

1. Wpłata kapitałów	2.052 zł.
2. Wpłata rent	812 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	7.596 „

II. *Własne dochody.*

4. Odsetki od obligacyj będących własnością funduszu	28.672 „
5. Odsetki od kapitału umieszczonego na procent	3.000 „

III. Od kraju.

6. Dodatek indemnizacyjny do podatków . . . . . 880.640 zł.

IV. Ze skarbu państwa.

7. Zasiłek ze skarbu państwa . . . . . 1,179.268 „
Razem . . . . . 2,102.040 zł.

Komisya budżetowa wnosi przyjęcie bez zmiany pięciu pierwszych pozycy dochodów według rządowego projektu, a to z powodów wyrażonych przy rozstrząsaniu tych samych pozycy dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego.

Co do 6tej pozycy dochodów, rząd w swoim projekcie budżetu proponuje, aby w r. 1884 pobierać z zachodniej części Galicyi dla funduszu zachodnio-galicyjskiego dodatek indemnizacyjny w wysokości 32 centów do każdego złotego całej należyłości podatków bezpośrednich z tej części Galicyi płaconych, przeto wyżej jak pobierany jest w r. b. w wysokości 31½ cent. Komisya budżetowa sprzeciwia się temu podwyższeniu na 1884 r. dodatku indemnizacyjnego w zachodniej części Galicyi, z tych samych powodów, dla których sprzeciwiała się także podwyższeniu tego dodatku z wschodniej części kraju. Mianowicie komisya sądzi, że dodatek indemnizacyjny pobierany w 1884 r. w tej samej wysokości w jakiej pobierany jest w r. b, to jest w wysokości 31½ centów do każdego złotego całej należyłości podatków bezpośrednich da dostateczny dochód, wraz z dochodami z innych źródeł objętych budżetem, dla pokrycia wszystkich wydatków funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego w 1884 r. Albowiem dochód z dodatku indmenizacyjnego pobieranego w wysokości 31½ centów, obliczony według przyjętej przez rząd do obrachunku podstawy to jest według podatków rozpisanych w zachodniej części Galicyi w 1882 r. uczyniłby 866.849 zł.; obliczony zaś według przyjętej przez nas podstawy do obrachunku, to jest według preliminowanego na 1882 r. dochodu z jednego centa dodatku indemnizacyjnego (który to dochód preliminowany na 1882 r. był jeszcze znacznie niższym od rzeczywistego w tymże roku dochodu) przyniósłby 843.507 zł., a ta mniejsza nawet suma dochodu w 1884 r. z dodatku indemnizacyjnego wystarczałaby już do pokrycia wydatków. Z tych powodów komisya budżetowa proponuje, aby dodatek indemnizacyjny dla funduszu zachodnio-galicyjskiego pobierany był w 1884 r. w wysokości takiej samej, w jakiej pobierany jest w r. b., to jest w wysokości 31½ centów do każdego złotego wszystkich podatków bezpośrednich.

Odpowiedni wniosek przedłoży komisya do uchwały Wysokiemu Sejmowi w końcu sprawozdania, stosownie zaś do takiego wymiaru dodatku indemnizacyjnego, wstawią w tę pozycyę dochodów:

6. Dodatek indemnizacyjny do podatków . . . . . 843.507 zł.

Co do 7mej pozycy dochodów, komisya budżetowa proponując rozdział zasiłku wypłacanego z skarbu państwa łącznie dla obu funduszów w sumie 2,625.000 zł., a rozdział odpowiedni przewidywanym wydatkom tych funduszów, wstawiła w budżet dochodów funduszu indemnizacyjnego wschodnio-galicyjskiego z tego zasiłku 1,407.332 zł., zaś w tej pozycy budżetu dochodów funduszu zachodnio-galicyjskiego proponuje wstawić resztę tej subwencyi państwowej, to jest 1,217.668 zł. potrzebną do pokrycia wydatków tego funduszu. Przeto wnosi:

7. Zasiłek z skarbu państwa . . . . . 1,217.668 zł.

Przeto ogół dochodów funduszu indemnizacyjnego zachodnio-galicyjskiego na 1884 r. wynoszący sumę 2,103.307 zł., byłyby od ogółu wydatków preliminowanych na 1884 r. w sumie 2,102.040, większy o 1.267 zł.

Komisya budżetowa przedstawiwszy Wysokiemu Sejmowi, do przyjęcia według jej powyższych wniosków, budżet wydatków i dochodów na r. 1884 funduszków indemnizacyjnych wschodnio-galicyjskiego i zachodnio-galicyjskiego, wnosi zarazem następującą

uchwałę finansową.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego Galicyi wschodniej i funduszu indemnizacyjnego Galicyi zachodniej w 1884 r., Sejm ustanawia w tych obu częściach kraju dodatek do podatków bezpośrednich po 31/2 centów do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich.

Jednak komisya budżetowa zważywszy, że Wysoki Sejm zawarowawszy swoje dotychczasowe prawne stanowisko w sprawie indemnizacyjnej, upoważnił Wydział krajowy uchwałą z dnia 29. Października 1882 r. do zawarcia ugody, z zastrzeżeniem konstytucyjnego jej zatwierdzenia, z c. k. administracją państwa w celu usunięcia sporu co do stosunków państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi; po 2gie zważywszy, że jeżeli ta ugoda na warunkach uchwalonych zawartą zostanie, dochód ze skarbu państwa dla funduszków indemnizacyjnych wschodnio- i zachodnio-galicyjskich będzie w 1884 roku o 200.000 zł. mniejszy, niż w powyższym na r. 1884 budżecie oznaczono, a przeto, aby pokryć ogół wydatków funduszków indemnizacyjnych zachodnio- i wschodnio-galicyjskich, musi być dochód od kraju, to jest dochód z dodatku indemnizacyjnego do podatków bezpośrednich w 1884 r. o 200.000 zł. większy niż w budżecie wykazano, i dodatek indemnizacyjny ustanowiony powyższą uchwałą finansową, należy, w razie przyjęcia do skutku wzmiankowanej ugody, podwyższyć o dwa centy, — wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą uchwałę finansową:

Dodatkowa uchwała finansowa na rok 1884.

„W razie zawarcia ugody pomiędzy c. k. administracją państwa a Wydziałem krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, w imieniu Reprezentacji kraju, w celu usunięcia sporu o stosunki państwa do funduszków indemnizacyjnych wschodniej i zachodniej Galicyi, i po konstytucyjnym zatwierdzeniu tej ugody, będzie pobierany w r. 1884 w powiatach wschodnio- i zachodnio-galicyjskich, oprócz ustanowionego uchwałą z d. dzisiejszego zwyczajnego dodatku indemnizacyjnego, dodatek indemnizacyjny nadzwyczajny po dwa centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich“.

W projekcie budżetu wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na r. 1884 proponuje Rząd *wydatki* jak następuje,

1. Koszta Zarządu	1.082 zł.
2. Spłata kapitałów przez losowanie obligacyi	100.800 zł.
3. Renty dla uprawnionych	84.587 zł.
4. Nadzwyczajne wydatki	4.115 zł.

Razem 190.584 zł.

Co do pierwszej pozycji, komisya budżetowa zważywszy, że wydatki na zarząd¹wynosiły rzeczywiście w r. 1881—809 zł.; w 1882—821 zł.; lecz zważywszy znów, że w r. 1884 przypada nadzwyczajny wydatek to jest wypłata za druk nowych arkuszy kuponowych, zgadza się z propozycją Rządu i wnosi:

1. *Wydatki na zarząd* . . . . . 1.082 zł.

Co do 2. pozycji. Odpowiednio planowi losowania mają być wylosowane i spłacone w dwóch półroczach 1884 r. obligacye indemnizacyjne krakowskie za sumę 96.000 zł. m. k. to jest 100.800 zł. w. a.; przeto komisya zgodnie z rządową propozycją, wnosi:

2. *Spłata kapitałów przez losowanie obligacyj* . . . . . 100.800 zł.

Co do 3ciej pozycji. Z końcem 1883 r. będzie niewylosowanych obligacyj indemnizacyjnych krakowskich za sumę 1,691.749 zł. m. k., na wypłatę 5% od tej sumy w 1884, to jest na wypłatę kuponów mających zapaść w 1884 r, potrzeba będzie 84.587 zł. w. a. Przeto komisya zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

3. *Renty dla uprawnionych* . . . . . 84.587 zł.

Co do 4tej pozycji, to jest co do wydatków nadzwyczajnych, w których zamieszczane są zwroty podatku nadpłaconego dodatku indemnizacyjnego, preliminowano w tej pozycji na r. 1883, tylko 400 zł. Zważając jednak, że wydatek rzeczywisty w tej pozycji w 1882 r. wynosił 3.191 zł.; po 2gie zważając, że przypadną w 1884 r. znaczniejsze niż dawniej zwroty nadpłaconego dodatku, komisya budżetowa, zgodnie z projektem rządowym, wnosi:

4. *Wydatki nadzwyczajne* . . . . . 4.115 zł.

Przeto ogół wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1884 r. obrachowany jest na . . . . . 190.584 zł.

Dochody tego funduszu nie pobierającego żadnego zasiłku ze skarbu państwa, preliminuje rząd jak następuje:

I. Od obowiązanych:

1. Wpłaty kapitałów	385 zł.
2. Wpłaty rent	8 „
3. Odsetki za zwłokę i inne dochody	1.071 „

II. Własne dochody:

4. Odsetki od obligacyj indemn. będących własnością funduszu	2.695 „

III. Od kraju.

5. Dodatek indemnizacyjny do podatków	185.183 „
Razem	189.342 zł.

Przeto rząd preliminuje dochody na sumę mniejszą od wydatków o 1.242 zł.

Komisya budżetowa wnosi przyjęcie bez zmiany czterech pierwszych pozycji dochodów.

Co do 5. pozycji dochodów rząd proponuje, aby pobierać dodatek indemnizacyjny dla funduszu krakowskiego po 22 centy do każdego złotego całej należności podatków bezpośrednich w Krakowskiem, to jest w wysokości takiej, w jakiej pobierany jest w r. b. i odpowiedni dochód z dodatku indemnizacyjnego w takiej wysokości pobieranego, preliminuje w 5. pozycji budżetu dochodów. Komisya budżetowa zgadza się z tą propozycją i odpowiedni projekt uchwały finansowej przedłoży Wysokiemu Sejmowi w końcu tego sprawozdania, a tu wnosi:

5. *Dodatek indemnizacyjny do podatków* . . . . . 185.183 zł.

Ponieważ dochody z tych pięciu pozycji wynoszące sumę 189.342 zł., są mniejsze od ogółu preliminowanych wyżej wydatków o 1.242 zł., przeto komisya budżetowa proponuje, aby potrzebną do pokrycia tej przewyżki wydatków kwotę zaczerpnąć z pozostałości z rachunków tegoż funduszu krakowskiego, wynoszącej przy zamknięciu rachunków w 1882. r. 12.228 zł. i wstawić w budżet dochodów na 1884. r. Przeto wnosi:

6. *Część z pozostałości z rachunków z końcem 1882 r.* . . . . . 1.242 zł.

Zatem ogół dochodów preliminowanych na 1884. r. wynosiłby **190.584 zł.** równy ogółowi preliminowanych na ów rok wydatków.

Komisya budżetowa przedstawiając Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia według jej powyższych wniosków budżet wydatków i dochodów funduszu indemnizacyjnego krakowskiego na 1884 r., wnosi zarazem następującą

uchwałę finansową.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na pokrycie wydatków funduszu indemnizacyjnego krakowskiego w 1884. roku, Sejm ustanawia dodatek do podatków bezpośrednich po 22 centy do każdego złotego całej należności podatku.

We Lwowie 14. Października 1883. r.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Leon Chrzanowski.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych za rok 1881.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15. Września b. r. przekazał Wysoki Sejm komisji budżetowej wraz z zamknięciem rachunków funduszu krajowego i funduszków samoistnych dotowanych, budżetem objętych, także zamknięcie rachunków niedotowanych, budżetem nieobjętych funduszków. Zdając sprawę ze sprawdzenia tych zamknięć funduszków niedotowanych, komisja przedewszystkiem zaznacza, że gdy w r. 1880. funduszków tych było 27, — obecnie jest ich 30. Z funduszków, z których w roku ubiegłym komisja budżetowa zdawała sprawę, ubyły dwa, a mianowicie: fundusz budowy nowego szpitala w Krakowie i fundusz budowy kaplicy w Dublanach, które po spełnieniu swego przeznaczenia, t. j. po ukończeniu budowy, zostały zwinięte. Przybyło zaś 5 nowych funduszków, a mianowicie: fundacya Karola Beliny Brzozowskiego na cele dobroczynne — tegoż na bursę stanisławowską — fundacya Maryi Mochnackiej dla ubogich wstydzących się żebrać — fundacya Antoniego Schiffnera dla wdów i sierót — wreszcie fundusz budowy szkoły w Czernichowie. W dziale IIgim tego zamknięcia objęte są razem wszystkie fundacje stypendyjne. Tych było w roku 1880. razem 108, — przybyły zaś w r. 1881. cztery: Magdaleny Jurgasowej, Juliusza Słowackiego, Stanisława Strzałkowskiego i Marcelego Stupnickiego, tak, że w r. 1881. było funduszków stypendyjnych ogółem 112. — W ten sposób niniejsze sprawozdanie obejmuje razem 141 funduszków, — o 7 więcej niż sprawozdanie za rok 1880.

Ogólne wyniki zamknięcia rachunków tych funduszków, sprawdzone szczegółowo i porównane z księgami, są następujące:

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Fundusz ten przeznaczony jest na utrzymanie mogiły Kościuszki w Krakowie, — a dochody jego według aktu fundacyjnego wpływają całkowicie do kasy komitetu, opiekującego się tą mogiłą, który ma obowiązek zdawania sprawy Wydziałowi krajowemu z użycia tego do-

chodu. Majątek zarodowy tego funduszu wynosił w r. 1881. kwotę 14.605 zł. 43 $\frac{1}{2}$ ct., z tego w efektach 14.400 zł., w książeczce gal. Kasy oszczędności 205 zł. 43 ct. — Dochód wynosił 640 zł. 33 ct. Składał on się wyłącznie z procentu od efektów i został całkowicie oddany komitetowi krakowskiemu.

II. Fundusze stypendyjne.

Majątek zarodowy 108 fundacji stypendyjnych wynosił z końcem roku 1880. razem	2,328.232 zł. 72 $\frac{1}{2}$ ct.
do tego przybyło w ciągu roku	64.143 „ 68 $\frac{1}{2}$ „
stan z końcem roku	2,392.376 zł. 41 ct.

a mianowicie :

a) w gotówce i efektach — stan początkowy	1,847.710 zł. 25 $\frac{1}{2}$ ct.
dochód w r. 1881.	782.749 zł. 85 $\frac{1}{2}$ ct.
wydatek	715.886 „ 87 „
zwyżka	66.862 „ 98 $\frac{1}{2}$ „

b) w dobrach i realnościach nie zaszły żadne zmiany, przybyły wprawdzie dobra będące własnością fundacji ś. p. Strzałkowskiego i Stupnickiego, te jednak w r. 1881. nie były jeszcze oszacowane, skutkiem czego zamknięcie za r. 1881. przyjmuje też samą co w roku poprzednim wartość wszystkich dóbr i realności, będących własnością fundacji stypendyjnych, w kwocie . . . . . 346.734 „ 18 „

c) należitości czynne, wynosiły z początkiem roku razem	133.788 zł. 29 ct.
W ciągu roku zmniejszyły się o	2.719 „ 30 „
zatem stan z końcem roku	131.068 zł. 99 „
Ogół majątku z końcem r. 1881. jak wyżej	2,392.376 zł. 41 ct.

Z wykazanego powyżej dochodu w gotówce i efektach wpłynęło 17.794 zł. 03 ct. na rachunek nowych fundacji, 4.062 zł. 21 ct. na rzecz dawnych, 23.009 zł. 67 $\frac{1}{2}$ ct. przeniesiono z majątku obrotowego, — resztę zaś tworzy obrót zakupionych i sprzedanych efektów. W należitościach czynnych pozycja kapitałów hipotekowanych wynosi tyle co w roku poprzednim — 92.170 zł. 65 $\frac{1}{2}$ ct. Prócz tego mają fundusze stypendyjne należitość 35.201 zł. 49 $\frac{1}{2}$ ct. u funduszu szpitala powszechnego we Lwowie i u funduszu zakładu obłąkanych w Kulparkowie. Z reszty należitości czynnych, które z końcem r. 1880. wynosiły 6.416 zł. 14 ct., a zalegały u nabywców pojedynczych realności w Winnikach, ściągnięto w r. 1881. kwotę 2.719 zł. 30 ct. — pozostało 3.696 zł. 84 ct.

Dochody majątku obrotowego funduszy stypendyjnych wynosiły :

z odsetek od kapitałów	112.403 zł. 74 $\frac{1}{2}$ ct.
z dóbr i realności	26.564 „ 12 „
inne	610 „ 34 $\frac{1}{2}$ „
przenośne	2.557 „ 87 „
razem	142.136 zł. 08 ct.
do tego początkowy zapas gotówki	20.264 „ 79 „
ogół dochodów	162.400 zł. 87 ct.
Do przeniesienia	162.400 zł. 87 ct.

Z przeniesienia . . . 162.400 zł. 87 ct.

Z tego wydano :

na stypendya, cele naukowe i wsparcia	96.999 zł. 60 ct.
na wydatki administracyjne.	7.285 „ 32 $\frac{1}{2}$ „
na podatki i należitości rządowe	9.107 „ 18 $\frac{1}{2}$ „
gotówka przeniesiona do majątku zarodowego, jak wyżej	23.009 „ 67 $\frac{1}{2}$ „
rozmaite inne	4.199 „ 42 $\frac{1}{2}$ „
przenośne	1.163 „ 43 „
razem	<u>141.764 „ 64 „</u>
zostaje zapas końcowy	20.636 zł. 23 ct.

W porównaniu z rokiem 1880. dochody były wyższe o 6.536 zł. — ct.

wydatki wyższe o 2.479 „ 86 $\frac{1}{2}$ „

Należytości bierne majątku obrotowego wynosiły 12.582 zł. 76 $\frac{1}{2}$ ct. — należytości czynne 9.404 zł. 75 ct., — czysta zatem należytość bierna 3.178 zł. 01 $\frac{1}{2}$ ct.; — co potrącone od wykazanego wyżej zapasu końcowego w kwocie 20.636 zł. 23 ct., daje czysty stan czynny majątku obrotowego 17.458 zł. 21 $\frac{1}{2}$ ct.

III. Administracya dóbr Winniki.

Rok 1881. był dla administracyi dóbr Winniki, które są własnością fundacyi Głowińskiego, o wiele pomyślniejszy od poprzedniego. Dochody wynosiły ogółem 15.956 zł. 28 $\frac{1}{2}$ ct.

Wydatki	13.154 „ 30 „
Zwyżka zatem	2.801 zł. 98 $\frac{1}{2}$ ct.

całkowicie została przeniesiona do majątku obrotowego fundacyi Głowińskiego. Dochody były w r. 1881. o 5.914 zł. 73 $\frac{1}{2}$ ct. wyższe, niż w r. 1880. — wydatki o 4.660 zł. 28 ct. wyższe, — zwyżka zatem wyższą o 1.254 zł. 45 $\frac{1}{2}$ ct. Różnica w dochodach głównie tem została spowodowaną, że po usunięciu dawnego propinatora, u którego tak znaczna została zaległość, nowy propinator punktualnie należytość spłaca. Znacznie wyższy wydatek spowodowany został głównie restauracją budynków gospodarskich, która w r. 1881. kosztowała 3.855 zł. 69 ct. W roku zeszłym komisya budżetowa zdając sprawę z zamknięcia rachunków tego funduszu, zwróciła uwagę Wysokiej Izby na zaległość u byłego dzierżawcy propinacyi, Salomona Tanda, której wyegzekwowaniem zajął się Wydział krajowy. Komisya z przyjemnością może dziś donieść, że wyrażona w roku zeszłym nadzieja, iż fundusz stypendyjny Głowińskiego żadnej nie poniesie straty, według wszelkiego prawdopodobieństwa ziszczoną zostanie. Kroki egzekucyjne doprowadziły do tego rezultatu, iż cała należytość za sprzedane Tandowi realności w Winnikach, która wraz z odsetkami zwłoki wynosiła 4.042 zł., została już dla funduszu zrealizowana. Co do należytości za dzierżawę propinacyi, jest ona zabezpieczona na realnościach 439 $\frac{3}{4}$ i 426 $\frac{3}{4}$ we Lwowie położonych, i na części dóbr Wierzchnia. Realności lwowskie zostały egzekucyjnie sprzedane na rzecz galicyjskiej Kasy oszczędności, a według ostatniej relacyi syndyka Wydziału krajowego, należytość fundacyi Głowińskiego znajduje w osiągniętej cenie kupna zupełne pokrycie. Prócz tego jest już także w toku sprzedaż egzekucyjna Wierzchni.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego tego funduszu był z początkiem r. 1881.	34.966 zł. 16 ct.
do tego wpłynęło:	
z majątku obrotowego w gotówce	38 zł. 67 ct.
w zakupionych efektach	438 „ 81 „
razem	477 zł. 48 zł.
Wydano na zakupno efektów	438 „ 67 „
zwyżka	38 „ 81 „
Stan funduszu z końcem r. 1881.	35.004 zł. 97 ct.
W majątku obrotowym było z początkiem roku	38 zł. — ¹ / ₂ ct.
do tego wpłynęło w odsetkach	1.409 „ — „
razem	1.447 zł. — ¹ / ₂ ct.
Wydano:	
na dożywocia dla 55 inwalidów	1.370 zł. — ct.
na drobne wydatki	2 „ 34 „
przeniesiono do majątku zarodowego	38 „ 67 „
razem	1.411 „ 01 „
zapas z końcem roku w gotówce	35 zł. 99 ¹ / ₂ ct.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Fundusz ten posiadał z początkiem r. 1881. w majątku zarodowym	2.338 zł. 86 ct.
wpłynęło w gotówce z majątku obrotowego	36 zł. 57 ct.
gotówka za spieniężony efekt	52 „ 50 „
zakupione efekta	88 „ 07 „
razem	177 zł. 14 ct.
wydano w obrocie efektów	139 „ 07 „
zwyżka	38 „ 07 „
Stan funduszu z końcem roku	2.376 zł. 93 ct.
Majątek obrotowy tego funduszu wynosił z początkiem roku	36 zł. 57 ct.
przybyło w procentach od kapitału	108 „ 67 „
razem	145 zł. 24 ct.
Z tego wydano:	
na dożywocie dla dwóch inwalidów	72 zł. — ct.
do majątku zarodowego	36 „ 57 „
taksa winkulacyjna	— „ 10 „
razem	108 „ 67 „
Stan majątku obrotowego z końcem roku	36 zł. 57 ct.

VI. Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.

Stan majątku zarodowego z początkiem roku	1.260 zł. 67 ct.
wpłynęło z majątku obrotowego	22 „ — „
Stan z końcem roku	1.282 zł. 67 ct.

W majątku obrotowym było z początkiem r. 1881.	22 zł. — ct.
wpłynęło z procentów	72 „ — „
razem	94 zł. — ct.
wydano na wyposażenie jednej dziewczyny z Magierowa	50 zł.
do majątku zarodowego	22 „
razem	72 „ — „
Stan z końcem roku	22 zł. — ct.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Kasa krajowa jest oraz kasą główną Zakładu Ossolińskich, pobiera sumarycznie dochody jego i czyni wypłaty według asygnat Kuratora. Na zarząd Zakładu Wydział krajowy nie wywiera żadnego wpływu, tylko rachunki roczne bywają mu do rachunkowego sprawdzenia przedkładane.

Zapasy funduszu z początkiem roku 1881. wynosił

w gotówce	26 zł. 26 1/2 ct.	— w efektach	165.855 zł. 13 ct.
dochód „ „	32.365 „ 84 „ — „	„ „	4.200 „ — „
razem „ „	32.392 zł. 10 1/2 ct.	— „ „	170.055 zł. 13 ct.
wydano „ „	31.139 „ 59 „ — „	„ „	2.226 „ 61 „
został zapas „ „	1.252 zł. 51 1/2 ct.	— „ „	167.828 zł. 52 ct.

Zapasy ten zwiększa się o kwotę 593 zł. 21 ct. ulokowaną w Banku hipotecznym na rachunek bieżący, a zaliczony w powyższej kwocie wydatków.

VIII Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Fundusz ten ma swoje specjalne przeznaczenie na zapomogi dla włościan tarnowskiego obwodu.

Zapasy kasowy funduszu tego wynosił z początkiem r. 1881.	929 zł. 73 ct.
do tego wpłynęło w zwrotach kapitału od zapomożonych	910 „ 47 1/2 „
w odsetkach	88 „ 73 1/2 „
w zakupionych efektach	1.764 „ 42 „
razem	3.693 zł. 36 ct.
Wydano:	
na zaliczki dla włościan	110 zł. — ct.
na zakupno efektów	1.764 „ 42 „
razem	1.874 „ 42 „
zostaje z końcem roku	1.818 zł. 94 ct.
do tego należytości czynne	2.335 „ 13 1/2 „
Stan majątku	4.154 zł. 07 1/2 ct.

IX. Fundusz zapomogi z r. 1868.

Fundusz ten jest biernym, dług jego do funduszu krajowego przewyższa należytości, które ma u zapomożonych. Na poczet należytości tych, które wynosiły 2.188 zł. 04 1/2 ct., wpłynęło tytułem zwrotu kapitału 58 zł. — w odsetkach zwłoki 13 zł. 62 ct. — razem 71 zł. 62 ct., które funduszowi krajowemu na rachunek jego należytości spłacone zostały. Należytość bierna

funduszu zapomogi wynosi z końcem r. 1881.	7.595 zł. 70 $\frac{1}{2}$ ct.
należytości czynne	2.116 „ 42 $\frac{1}{2}$ „
pozostaje stan bierny funduszu	5.479 zł. 28 ct.

X. Pozostały fundusz zapomogi z r. 1866.

Fundusz ten posiadał z początkiem r. 1881. w gotówce.	27.781 zł. 42 $\frac{1}{2}$ ct.
W ciągu roku wpłynęło:	
od zapomożonych w r. 1866.	25 „ 38 $\frac{1}{2}$ „
od wydziałów powiatowych, które po roku 1866. otrzymały pożyczki:	
w kapitale	32.586 „ 82 $\frac{1}{2}$ „
w odsetkach	9.346 „ 58 $\frac{1}{2}$ „
odsetki zwłoki od dłużników obu kategorii	1.261 „ 99 „
odsetki od chwilowej lokacyi gotówki	593 „ 64 „
razem	71.595 zł. 85 ct.

Z tego wydano na pożyczki dla Wydziału powiatowego w Czortkowie na sporządzenie wodociągu w mieście Czortkowie 6.000 zł., i dla Wydziału powiatowego w Podhajcach na budowę mostu na Strypie 500 zł.

razem	6.500 „ — „
zostaje z końcem r. 1881.	65.095 zł. 85 ct.
Należytości czynne wynoszą	147.652 zł. 77 $\frac{1}{2}$ ct.
należytość bierna	80 „ — „
czysta należytość czynna	147.572 „ 77 $\frac{1}{2}$ „

Stan czysty majątku z końcem r. 1881. 212.668 zł. 62 $\frac{1}{2}$ ct.
co w porównaniu ze stanem majątku w początku r. 1881. w kwocie 202.727 zł. 39 $\frac{1}{2}$ ct. wykazuje wzrost majątku w tym roku o 9.941 zł. 23 ct.

XI. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Zapas początkowy funduszu tego wynosił	6.348 zł. 60 $\frac{1}{2}$ ct.
do tego wpłynęło w odsetkach od efektów	316 „ 79 $\frac{1}{2}$ „
w zakupionych efektach	304 „ 39 „
razem	6.969 zł. 79 ct.
wydano na zakupno efektów	316 „ 84 „
zostaje z końcem roku	6.652 zł. 95 ct.

Fundusz ten wzrasta tylko własnymi odsetkami, a ma być użyty na budowę domu podrzutków, skoro wzrośnie do wysokości na ten cel wystarczającej.

XII. Depozyta gminne serwitutowe.

Do zapasu początkowego, który wynosił	522.467 zł. 56 ct.
przybyło w ciągu roku:	
w odsetkach od obligacyj	23.934 zł. 45 ct.
w kapitałach na rachunek gmin złożonych	8.660 „ 32 „
gotówka za sprzedane i wylosowane obligi, tudzież zamiana obligów	121.297 „ 01 „
zaliczki zwrócone	107 „ 62 $\frac{1}{2}$ „
razem	153.999 „ 40 $\frac{1}{2}$ „
Do przeniesienia	676.466 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct.

	Z przeniesienia . . .	676.466 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct.
Wydano:		
kapitałów serwitutowych wydanych gminom	47.251 zł. 23 $\frac{1}{2}$ ct.	
zaliczki i inne drobne wydatki	110 " 72 $\frac{1}{2}$ "	
zakupno, zamiana i winkulacya efektów	138.051 " 82 "	
razem		185.413 " 78 "
zostaje z końcem roku		491.053 zł. 18 $\frac{1}{2}$ ct.
do tego należności czynne		19.550 " — ct.
stan depozytów z końcem roku		510.603 zł. 18 $\frac{1}{2}$ ct.

z tego w obligach indemnizacyjnych 475.580 zł. — w gotówce 13.723 zł. 18 $\frac{1}{2}$ ct. — w asygnatach bankowych 1.750 zł. — w należnościach (efekta wydane do winkulacyi) 19.550 zł. — W porównaniu ze stanem początkowym, który wraz z należnościami czynnymi wynosił 524.867 zł. 56 ct., — okazuje się zmniejszenie depozytu o 14.264 zł. 37 $\frac{1}{2}$ ct.

XIII. Fundusz ś. p. Pelagii Russanowskiej.

Majątek zarodowy tej fundacyi wynosił z początkiem r. 1881.	61.200 zł. 14 ct.
Do tego przybyło:	
gotówka przeniesiona z majątku obrotowego	241 " 92 $\frac{1}{2}$ "
efekta zakupione	10.463 " 15 "
razem	71.905 zł. 21 $\frac{1}{2}$ ct.
Wydano na zakupno efektów	10.656 " 72 $\frac{1}{2}$ "
Stan z końcem roku	61.248 zł. 49 ct.
W majątku obrotowym wynosił zapas początkowy	
Wpłynęło z odsetek od efektów	232 zł. 44 $\frac{1}{2}$ ct.
ze spieniężonej książeczki Kasy oszczędności	3.882 " 12 "
razem	3.483 " — "
razem	7.597 zł. 56 $\frac{1}{2}$ ct.
Wydano na dożywocie dla inwalidów polskich	3.500 zł. — ct.
gotówka do majątku zarodowego	241 " 92 $\frac{1}{2}$ "
drobne wydatki	24 " 33 "
spieniężona książeczka Kasy oszczędności	3.483 " — "
razem	7.249 " 25 $\frac{1}{2}$ "
zostaje z końcem roku	348 zł. 31 ct.

Z fundacyi tej pobierało w r. 1881. dożywocia 11 inwalidów polskich, — z tych 2 po 400 zł. — 9 po 300 zł.

XIV. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.

Fundusz ten miał w początku r. 1881. w majątku zarodowym	95.400 zł. 95 $\frac{1}{2}$ ct.
Do tego przybyło:	
w gotówce przeniesionej z majątku obrotowego	219 " 81 "
w efektach zakupionych	4.800 " — "
razem	100.420 zł. 76 $\frac{1}{2}$ ct.
wydano na zakupno efektów	4.920 " 76 $\frac{1}{2}$ "
Stan z końcem roku	95.500 zł. — ct.

Do majątku obrotowego, który z początkiem roku 1881. wynosił	5.523 zł. 45 ct.
wpłynęło w odsetkach od efektów	5.798 „ — „
razem	11.321 zł. 45 ct.

Z tego wydano:

na zasiłki gminom na budowę szkół	7.450 zł. — ct.
na szóstą ratę należności rządowej	354 „ 50 „
gotówka do majątku zarodowego	219 „ 81 „
razem	8.024 „ 31 „

zostaje z końcem roku . . . . . 3.297 zł. 14 ct.

Że jednak przyznane, ale przez gminy nie pobrane zasiłki wynoszą . . . . . 3.310 „ — „
pozostaje przeto stan bierny funduszu obrotowego . . . . . 12 zł. 86 ct.

W roku 1881. było przyznanych w latach poprzednich, ale przez gminy nie pobranych zasiłków 5.530 zł., — z czego odpisano 200 zł., — pozostało 5.330 zł. Przyznano w ciągu roku 5.430 zł., — razem przeto było przyznanych 10.760 zł. Z tego pobrały gminy 7.450 zł., — należności jak wyżej 3.310 zł. Gmin, którym przyznano zasiłki na budowę szkół było w roku 1881. razem 75, — z tego pobrało zasiłki 53 gmin, a mianowicie: 29 gmin po 100 zł., 7 po 150 zł., 16 po 200 zł., i jedna gmina 300 zł.

XV. Fundusz Wincentego Łódzia Ponńskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Majątek zarodowy funduszu tego pozostał w ciągu roku niezmienny i wynosił z początkiem i z końcem tegoż roku 53.448 zł. 02 ct.

Majątek obrotowy miał zapas początkowy	1.287 zł. 95 1/2 ct.
Dochód w odsetkach od efektów wynosił	2.573 „ 32 „
razem	3.861 zł. 27 1/2 ct.

Z tego wydano na premia dla czeladzi	2.538 zł. — ct.
na koszta losowania i drobne	33 „ 95 „
razem	2.571 „ 95 „
zostaje z końcem roku	1.289 zł. 32 1/2 ct.

XVI. Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich .

Fundacya ta jeszcze w r. 1881. nie była jeszcze weszła w życie, i dopiero obecnie będzie aktywowana przez rozpisanie premij na prace literackie. Premie te przyznane będą i wypłacone po trzech latach. Dotychczas zaś wszystkie dochody fundacyi tej były w całości używane na powiększenie majątku zarodowego, który z początkiem r. 1881. wynosił 20.147 zł. 74 ct.

Do tego wpłynęło:

w odsetkach od efektów	906 „ 89 „
w zakupionych efektach	932 „ 75 „
ogółem	21.987 zł. 38 ct.
Wydano na zakupno efektów i drobne wydatki	956 „ 16 „
Stan z końcem roku	21.031 zł. 22 ct.

XVII. Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

I ta fundacya jeszcze nie weszła w życie; — aktywowanie jej z powodu szczupłości funduszu i w myśl woli fundatora nie może nastąpić wcześniej, jak za kilkanaście lat.

Do majątku fundacyi, który z początkiem r. 1881. wynosił	8.248 zł. 17 ct.
wpłynęło w odsetkach	382 " 56 "
w zakupionych efektach	400 " — "
ogółem	9.030 zł. 73 ct.
Wydano na zakupno efektów i drobne wydatki	412 " 28 ¹ / ₂ "
Stan z końcem roku	8.618 zł. 44 ¹ / ₂ ct.

XVIII. Fundusz ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej.

Majątek zarodowy wynosił z początkiem roku	6.698 zł. 03 ¹ / ₂ ct.
wpłynęło w gotówce z majątku obrotowego	31 " 55 ¹ / ₂ "
w zakupionych efektach	3.103 " 57 "
razem	9.833 zł. 16 ct.
Wydano na zakupno efektów	3.165 " 67 "
Stan z końcem roku	6.667 zł. 49 ct.

Do majątku obrotowego, który z początkiem roku nie miał żadnego zapasu kasowego, wpłynęło z odsetek . . . . . 472 zł. 34 ct.

Z tego wydano na dożywocie dla 4 staruszek 396 zł. — ct.	
gotówka do majątku zarodowego	31 " 55 ¹ / ₂ "
drobne	7 " 78 "
razem	435 " 33 ¹ / ₂ "
zostaje z końcem roku	37 zł. — ¹ / ₂ ct.

XIX. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Do funduszu tego, który z początkiem roku wynosił	21.210 zł. 54 ct.
wpłynęło z odsetek	910 " 95 "
z datków, nadesłanych przez Wydziały powiatowe	9 " 40 "
Stan z końcem roku	22.130 zł. 89 ct.

XX. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Fundacya ta dotąd nie weszła w życie, a póki majątek jej nie wystarczy na cele fundacyi, wszelkie dochody służą na powiększenie majątku.

Zapas z początkiem r. 1881. wynosił	13.595 zł. 15 ct.
wpłynęło: z odsetek od efektów	689 " 52 "
w zakupionych efektach	1.418 " 62 "
razem	15.703 zł. 29 ct.
wydano na zakupno efektów i na koszta eskontowe	1.445 " 69 "
Stan z końcem roku	14.257 zł. 60 ct.

XXI. Fundusz budowy laboratorium chemicznego w Dublanach.

Fundusz ten posiadał z początkiem roku 1881. w gotówce	5.764 zł. — ct.
Do tego przybyło :	
od funduszu szkół dublańskich, tudzież od funduszu budowy stajni i gnojarni w Dublanach	371 „ 94 „
od funduszu krajowego zaliczka na pokrycie niedoboru	2.764 „ 06 „
Razem	8.900 zł. — ct.

Tę kwotę fundusz budowy w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 23. Lipca 1880. i 24. Października 1881. całkowicie użył na zaliczkę dla funduszu krajowych szkół rolniczych w Dublanach — tak, że funduszowi budowy laboratorium chemicznego nie pozostał z końcem roku 1881. żaden zapas w gotówce, — a posiadał on tylko w materiałach 1.407 zł. 80 ct., — w należności czynnej u byłego dyrektora szkoły rolniczej 660 zł. 47 ct., — razem 2.068 zł. 27 ct.

XXII. Fundacya Teresy hr. Weissenwolfowej.

Z majątku zarodowego, który z początkiem roku wynosił	1.544 zł. 69 ¹ / ₂ ct.
wydano do majątku obrotowego kwotę	94 „ 50 „
Stan z końcem roku	1.450 zł. 19 ¹ / ₂ ct.
Do majątku obrotowego wpłynęło z odsetek od obligacyj	67 zł. 70 ct.
gotówka wzięta z majątku zarodowego	94 „ 50 „
Razem	162 zł. 20 ct.
wydano na wsparcie dla dwóch ozdrowiałych obłąkanych po 47 zł. 25 ct.	94 „ 50 „
został zapas z końcem roku	67 zł. 70 ct.

XXIII. Fundacya Piotra hr. Wodzickiego dla uboższych włościan.

Fundacya ta miała z początkiem roku w majątku zarodowym	20.422 zł. 47 ¹ / ₂ ct.
do tego gotówka pobrana z majątku obrotowego	99 „ 68 „
Stan z końcem roku	20.522 zł. 15 ¹ / ₂ ct.
Do majątku obrotowego, który miał początkowego zapasu	477 zł. 97 ct.
wpłynęło w odsetkach od efektów	976 „ 37 „
razem	1.454 zł. 34 ct.
Z tego wydano na wsparcia dla włościan w myśl aktu fundacyjnego	398 zł. 71 ct.
przeniesiono do majątku zarodowego	99 „ 68 „
razem	498 „ 39 „
Stan z końcem roku	955 zł. 95 ct.

Z funduszu tego w r. 1881. po raz pierwszy zaczęto rozdawać wsparcia, przeznaczając na to w myśl aktu fundacyjnego $\frac{1}{5}$ dochodu z odsetek.

XXIV. Fundacya Dra Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana.

Fundacya ta nie weeszła jeszcze w życie, fundator bowiem zastrzegł sobie dożywotnie pobieranie dochodów. Majątek zarodowy wynosi 100.000 zł., obrót zaś cały polegał

na tem, iż w zamian za wylosowane efekta w kwocie 4.000 zł. wniósł fundator nowe w tej samej wysokości.

XXV. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego na cele dobroczynne.

Na tę fundacyę, która dotąd ani listem fundacyjnym nie jest ubezpieczoną, ani też nie ma wyraźnie określonego celu, — wniósł był fundator kwotę 100.500 zł., z której w r. 1881. wycofał 1.500 zł. — tak, że została jako majątek przyszłej fundacyi kwota 99.000 zł.

XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla Bursy stanisławowskiej imienia Kraszewskiego.

Fundacya dotąd nie weszła w życie, fundator bowiem przeznaczył dochód z niej na dożywocie. Majątek fundacyi wynosi 3.075 zł.

XXVII. Fundacya Antoniego Schiffnera.

Założona przy sposobności 25letniego jubileuszu służby dyrektora poczt p. Antoniego Schiffnera, fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, ani nie ma wyraźnie oznaczonego celu. Majątek jej wynosi 1.220 zł.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych, wstydzających się żebrac.

Fundacya ta, która dotąd nie weszła w życie, posiada majątku 4.000 zł. w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, złożone w r. 1881.

XXIX. Fundusz budowy szkoły w Czernichowie.

Fundusz ten powstał w r. 1881. przez podjętą ze skarbu Państwa subwencyę 4.000 zł., którą tymczasowo umieszczono w książeczkach Kasy oszczędności.

XXX. Depozyta.

Depozytów było z początkiem roku 1881. w efektach	281.755 zł. 14 ct.
przybyło efektów	191.283 zł. 39 ct.
wydano depozytaryuszom	202.178 " 48 "
zmniejszył się zatem stan o	10.895 " 09 "
i wynosi z końcem roku	270.860 zł. 05 ct.
W gotówce było z początkiem roku	25.826 zł. 08 ct.
przybyło w gotówce	188.239 zł. 82 1/2 ct.
wydano depozytaryuszom	190.740 " 38 1/2 "
zmniejszył się zatem stan o	2.500 " 56 "
i wynosi z końcem roku	23.325 zł. 52 ct.
Ogółem było z końcem r. 1881. depozytów w kasach na	294.185 zł. 57 ct.
i zmniejszył się ich stan ogólny o 13.395 zł. 65 ct.	

Stan ogólny majątku zarodowego wszystkich funduszków samoistnych, budżetem nieobjętych, a pod zarządem i opieką Wydziału krajowego zostających, przedstawia się w porównaniu z rokiem poprzednim jak następuje:

Stan z końcem roku:	1880.	1881.
w gotówce	209 zł. 93 $\frac{1}{2}$ ct.	120 zł. 06 ct.
w efektach	2,453.580 „ 56 „	2,632.243 „ 27 „
w wartości dóbr i realności	346.734 „ 18 „	346.734 „ 18 „
w kapitałach hipotekowanych	92.170 „ 65 $\frac{1}{2}$ „	92.170 „ 65 $\frac{1}{2}$ „
w należnościach czysto-czynnych	39.211 „ 63 $\frac{1}{2}$ „	36.498 „ 33 $\frac{1}{2}$ „
razem	2,931.906 zł. 96 $\frac{1}{2}$ ct.	3,107.766 zł. 50 ct.
wzrósł zatem majątek tych funduszków o		175.859 „ 53 $\frac{1}{2}$ „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcia rachunków funduszków samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych za rok 1881. przyjąć do wiadomości.

We Lwowie 11. Października 1883.

Za Przewodniczącego:

Smarzewski.

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz.

Aleg. 117.

Sprawozdanie

Komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9. na obligacye komunalne Banku krajowego, oraz uwolnienia tychże obligacyi i poborów personalu administracyjnego Banku krajowego od wszelkich dodatków do podatków.

Wysoki Sejmie!

Z przekazanego komisji bankowej do rozpoznania sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia ulg finansowych, służących listom zastawnym na obligacye Banku krajowego, tudzież uwolnienia tychże obligacyj i płac funkcyonaryuszów tegoż Banku od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych — przyszedł Wysoki Sejm do wiadomości, iż uchwała Jego z 21. Września 1881. wzywająca c. k. Rząd do zwolnienia Banku krajowego od opłaty podatków i należności stemplowych, nie odniosła pożądanego skutku przez uchylenie słusznych żądań Wysokiego Sejmu, iżby instytucya założona przez kraj dla popierania dobrobytu i rozwoju wszelkich gałęzi produkcyi uwolnioną była od uciążliwych podatków i opłat skarbowych postawiony został Bank krajowy pod względem ponoszenia ciężarów podatkowych na równi z instytucyami, operującymi ściśle na zysk i dla korzyści własnych.

O ile ten stan rzeczy utrudni rozwój czynności Banku krajowego i oddziaływać będzie niekorzystnie we wszystkich jego operacyach, wykazywać niepotrzebujemy w obec powszechnie znanych, uciążliwych opłat, a szczególnie sposobu ich wymiaru od interesów, które Bank krajowy z mocy statutu swego robić jest obowiązany.

Wydział krajowy zdając sobie sprawę z niekorzystnego tego stanu rzeczy i wyrażając powątpiewanie, ażali w obec kategorycznej odmowy jaką otrzymał od c. k. Rządu w przedmiocie uchwalonej przez Wysoki Sejm rezolucyi co do uwolnienia Banku krajowego w ogóle od podatków i należności stemplowych; pragnie na teraz przynajmniej wyjednać pewne ulgi w opłatach

dla obligów komunalnych, których pożyteczność tak stanowczo uznana została, i w tym celu przedkłada Wys. Sejmowi do uchwały:

I. Projekt ustawy o uwolnieniu obligacyj komunalnych od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.

II. Rezolucyę wzywającą Rząd do rozszerzenia na obligacje komunalne Banku krajowego tych ulg finansowych, które służą listom zastawnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865. i rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 16. Stycznia 1866.

Komisya bankowa wyrażając przekonanie, iż pomimo odprawy, która spotkała rezolucyę sejmową z dnia 21. Września 1881., Wydział krajowy ze swej strony nie powinien ustawać w usiłowaniach w celu uzyskania ulg finansowych dla Banku krajowego.

Uznaje żądanie Wydziału krajowego co do uwolnienia obligów komunalnych od dodatków, i uzyskania dla tychże ulg finansowych przysługujących listom zastawnym — nietylko za zupełnie uzasadnione, lecz oraz koniecznością stosunków i istotnemi potrzebami wskazane.

W drugiej części w mowie będącego sprawozdania Wydziału krajowego domaga się tenże, iżby Wysoki Sejm z uwagi na względy słuszności przyznał urzędnikom i funkcyonaryuszom Banku krajowego te same dobrodziejstwa, jakie ustawą z dnia 13. Kwietnia 1878. przyznane zostały w ogóle urzędnikom i funkcyonaryuszom autonomicznym przez uwolnienie ich płacy od dodatków do podatków.

Żądanie to komisya bankowa uznaje również za usprawiedliwione i dla tego zamykając niniejsze sprawozdanie, wnosi zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- Aleg. A.** 1. Projekt ustawy *A*) o uwolnieniu obligacji komunalnych od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.
- Aleg. B.** 2. Projekt ustawy *B*) o uwolnieniu płac dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszy Banku krajowego, od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych.
- Aleg. C.** 3. Rezolucyę w sprawie rozszerzenia na obligacje komunalne Banku krajowego ulg przyznanym listom zastawnym, w ustawie z dnia 10. Lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55. i w rozporządzeniu Ministerstwa skarbu z d. 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

We Lwowie 15. Października 1883.

Przewodniczący:
L. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

A.

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu obligacyi komunalnych Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Obligacye komunalne Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem uwolnione zostają od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

U s t a w a

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o uwolnieniu wszystkich ze stosunku służbowego pochodzących poborów Dyrektorów, urzędników i funkcyonaryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem od wszelkich dodatków do podatków, z wyjątkiem państwowych.

Art. I.

Wszystkie ze stosunku służbowego pochodzące pobory dyrektorów, urzędników i funkcyo-

naryuszów Banku krajowego Królestwa Galicyi i
Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,
uwolnione zostają od wszelkich dodatków do po-
datków, z wyjątkiem państwowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Mini-
strom skarbu i spraw wewnętrznych.

C.

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze wła-
ściwej rozszerzył na obligacye komunalne Banku
krajowego ulgi finansowe, służące listom zasta-
wnym na mocy ustawy z dnia 10. Lipca 1865.
Dz. u. p. Nr. 55. i rozporządzenia Ministerstwa
skarbu z d. 16. Stycznia 1866. Dz. u. p. Nr. 9.

Aleg. 118.

Sprawozdanie

Komisji prawniczej o wniosku posła Tyszkiewicza względem uwolnienia spadków po krewnych w pierwszej i drugiej linii od uiszczenia należności spadkowej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 27. Września b. r. p. Tyszkiewicz postawił wniosek:

„Sejm wzywa c. k. Rząd o wyjednanie w drodze właściwej ustawy zmieniającej ustawę o należnościach prawnych z dnia 9. lutego 1850 wraz z odnośnymi przepisami i rozporządzeniami w tym duchu, żeby wszelkie dziedzictwa po krewnych w I. i II. linii (wedle postanowienia §. 731 u. c.) nie przenoszące wartości 500 zł., były wolne od uiszczenia należności spadkowej bez różnicy, czy spadek przechodzi w drodze testamentu, legatu lub prawnego dziedzictwa“.

Wniosek ten przekazany uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 2. Października b. r. Komisji prawniczej do sprawozdania, porusza sprawę, która już częstokroć była przedmiotem obrad i uchwał Wysokiego Sejmu, bowiem od lat ludność kraju naszego, bądź to we wnioskach posłów, bądź w licznych petycyach domaga się ulgi ciężarów, jakie na nią ustawa z dnia 9. Lutego 1850 N. 50 dz. u. p. nakłada.

Wysoki Sejm w bardzo licznych uchwałach, szczególnie w uchwałach z dnia 28. Lutego 1869, 5. Września 1869, 13. Grudnia 1869, 21. Maja 1875 i 19. Kwietnia 1876 uznał zupełną stosowność skarg ludności, i wzywał Wysoki Rząd, aby dla uchronienia właścicieli mniejszych posiadłości od upadku radykalną reformę ustawodawstwa o należnościach prawnych przeprowadził.

Po tak licznych rozprawach i uchwałach Wysokiego Sejmu w tym przedmiocie zapadłych, byłoby zbytecznym ponownie wykazywać niestosowność, niesprawiedliwość i ekonomiczną szkodliwość ustawy z dnia 9. Lutego 1850 l. 50 dz. u. p.

Żądania, ażeby spadki mniejszej wartości, po najbliższych krewnych odziedziczone, były wolne od opłaty, są zupełnie usprawiedliwione, gdyż dziedziczenie po rodzicach lub dzieciach jest rzeczą tak naturalną, tak zrosłą z pojęciami prawnymi społeczeństwa, że nie powinno być przedmiotem opodatkowania — a zwłaszcza spadki mniejszej wartości — 500 zł. nie przenoszące, które w kraju naszym przeważnie stanowią gospodarstwa włościańskie, nie powiększają majątku spadkobiercy, bowiem prawie zawsze spadkobierca już za życia spadkodawcy gospodarstwo wspólnie z tymże używał i uprawiał, a po śmierci spadkodawcy obejmuje tylko samoistny zarząd majątku, który choć nie prawnie — de facto był zawsze wspólnym całej rodziny.

Podatek spadkowy od takiej spuścizny trafia spadkobiercę w czasie, w którym większe jak zwykle ma wydatki, jak koszta pogrzebu i t. p., a gdy ten podatek często całoroczny dochód z gospodarstwa pochłania, naraża spadkobiercę na ruinę ekonomiczną.

Natomiast nie może Komisya prawnicza zgodzić się z żądaniem wnioskodawcy, aby takie spadki po krewnych w drugiej części od opłat były wolne, gdyż za tem względy wywymienione nie tak silnie przemawiają, a zmiana taka za dalekoby sięgała.

Z tych tedy powodów wnosi Komisya prawnicza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

I. aby jak najrychlej przeprowadził w drodze konstytucyjnej zupełną reformę ustawodawstwa o tak zwanych należytościach prawnych;

II. by przy ułożeniu nowej ustawy w powyższym przedmiocie uwzględnił także zasadę, że spadki po ascendentach i descendentach na podstawie prawnego dziedziczenia lub ostatniej woli rozporządzenia odziedziczone, których wartość 500 zł. nie przenosi, mają być wolne od opłaty podatku spadkowego.

Lwów dnia 16. Października 1883.

Przewodniczący:

Z a w a d z k i.

Sprawozdawca:

Siengalewicz.

Aleg. 119.

Sprawozdanie

Komisji podatkowej o wniosku posła Starowiejskiego w przedmiocie zamierzonego podwyższenia opłat państwowych od ubezpieczeń w Towarzystwach asekuracyjnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. b. m. przekazał Wysoki Sejm Komisji podatkowej do zbadania wniosek p. Starowiejskiego treści następującej:

Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że w obec projektowanego podwyższenia opłat od ubezpieczeń w Towarzystwach asekuracyjnych należy obowiązujące w tej mierze ustawy w swojej mocy zachować, a w każdym razie utrzymać dla Towarzystw na wzajemności opartych te ulgi w opłatach, które c. k. Rząd w swoim przedłożeniu do Izby poselskiej Rady państwa dla nich zastrzegł“.

Wniosek ten spowodowany został wypracowanym już przez Komisję i wniesionym do Izby deputowanych Rady państwa na mocy przedłożenia rządowego projektem co do zmian ustawy o stemplach i bezpośrednich należnościach skarbowych.

Projekt ten osnuty na tle fiskalnym t. j. podwyższenia dochodów skarbowych, podnosi w ogóle opłatę od ubezpieczeń, a o ile ona dotyczy Towarzystw asekuracyjnych, opartych na wzajemności, w podwójnym kierunku.

Cheąc powyższe twierdzenie cyfrowo uzasadnić, zmuszeni jesteśmy przedewszystkiem porównać obecnie obowiązujące opłaty od asekuracji z zamierzonymi:

W myśl §. 16. ustawy o należnościach skarbowych z dnia 9. Lutego i 2. Sierpnia 1850 r., tudzież rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 28. Kwietnia 1866. l. 18.840, pobierane są opłaty od ubezpieczeń w dziale ogniowym i gradowym w ten sposób, iż należność od ubezpieczenia t. j. policy asekuracyjnej obłożoną jest stemplem wedle skali II., który przy opłacie należności od asekuracji, wynoszącej:

od	20 zł.	.	.	.	czyni	7 et.
„	20—40	„	.	.	„	13 „
„	40—60	„	.	.	„	19 „
„	800—1200	„	.	.	„	3 zł. 75 „
„	1200—1600	„	.	.	„	5 „ — „
„	7000—8000	„	.	.	„	25 „ — „

a następnym każdym 400 zł. po 1 zł. 25.

W procentach zaś przedstawia się opłata w ten sposób :

iz przy należyciach od asekuracji, wynoszących od 3 do 20 zł. opłata skarbową zniża się od 2·33 procentu do 0·46, powyżej zaś kwoty 20 zł. spada w stosunku do wysokości kwoty opłaconej od ubezpieczenia z 0·46 aż do 0·30, czyli że opodatkowanie polie asekuracyjnych zapomocą stempla wedle skali II. oparte jest na zasadzie degresyjnej w miarę wysokości kwoty, a przeto z natury rzeczy wyżej opodatkowuje mniejsze co do kwoty ubezpieczenia.

Cheąc tym nierównościami w ponoszeniu ciężaru podatkowego od asekuracji zapobiedz, proponuje Komisya Izby deputowanych Rady państwa, ażeby opodatkowanie polie asekuracyjnych za pomocą stempla wedle skali II. uchylić, a natomiast ustanowić jedną stopę opłat skarbowych od ubezpieczeń bezpośrednich w dziale ogniowym, gradowym i życiowym w wysokości $1\frac{1}{2}\%$, którą Towarzystwa asekuracyjne od ryczałkowej kwoty uzyskanego dochodu z należyci za policy, tytułem opłaty skarbowej, obejmującej już wszystkie inne należyci z ubezpieczeń wynikające, w czterech kwartalnych ratach do kas państwowych wpłacać byłyby zobowiązane.

O ile zmiana ta w praktyce podniosłaby opłatę od ubezpieczeń w ogóle, dość powołać się na tę okoliczność, iż dzisiejsze opodatkowanie polie wyższem jest tylko co do należyci za ubezpieczenie, które dochodzi 5 zł. — po nad tę kwotę zaś wynosi w najwyższej swej skali $\frac{1}{10}$ i zniża się aż do 0·30, podczas gdy w mowie będący projekt ustanawia jednolitą opłatę zawsze wynoszącą 1 i pół.

O ile zaś proponowana zmiana dotknęłaby Towarzystwa asekuracyjne na wzajemności oparte, wyjaśni najlepiej następujący stan rzeczy :

Ustawą państwową z dnia 13. Grudnia 1862 r. przyznane zostało wyjątkowo Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym to dobrodziejstwo, iż opłacają one należyci skarbową od uzyskanych kwot za ubezpieczenia, nie wedle należyci skarbowej, jaka przy zastosowaniu skali stemplowej II, od każdej poszczególnej policy czyli ubezpieczenia przypada, lecz podług ryczałtu kwoty uzyskanej w pewnym peryodzie czasu z pobieranych opłat za asekuracje.

Tym sposobem opłacają faktycznie do dziś w mowie będące Towarzystwa asekuracyjne jak n. p. Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Krakowie, morawskie w Bernie, Slavia w Pradze, Concordia w Reichenbergu, z doliczeniem nawet nadzwyczajnego dodatku państwowego do 0·40 od wpływów za ubezpieczenia, — podczas gdy wedle projektu Komisji Izby deputowanych Rady państwa opłata ta wynosiłaby $1\frac{1}{2}$ — zatem podniesionaby być miała prawie czterokrotnie. Nadto zachodzi i ta okoliczność, że wymiar należyci skarbowej od wpływów za ubezpieczenia opiera się na ich ogólnej cyfrze, nie uwzględniając zupełnie dokonać się mających zwrotów, które jak praktyka ostatnich lat poucza, wynoszą w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Krakowie od dwudziestu kilku do 33% z wpłaconej za ubezpieczenia należyci.

Ztąd podwyższenie opłat skarbowych od asekuracji dotknęłoby Towarzystwa na wzajemności oparte, zatem takie, które część uiszczonej należyci od ubezpieczenia w formie zwrotu swym członkom oddają — w podwójnym kierunku, albowiem płaciłyby one tę podwyższoną opłatę nie tylko od kwoty za ubezpieczenia pobranej i użytej, lecz oraz i od tej jej części, którą rzeczywiście tylko w swym portfelu chwilowo przechowują, zwracając ją następnie uczestnikom stowarzyszenia jako powstałą z obrotu, względnie pobraną w wyższej cyfrze niż rzeczywiste pokrycie wydatków tego wymagało.

C. k. Rząd zdając sobie sprawę z ulg finansowych, które w dobrze zrozumianym interesie ekonomiczno-społecznym i w celu rozwinięcia idei samopomocy, Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym już przyznał, jak niemniej uwzględniając powyżej co opisany stan rzeczy, najwyraźniej zastrzegł w projekcie wniesionym do Izby deputowanych Rady państwa w przedmiocie zmiany ustawy o należyciach skarbowych — przyznanie i nadal tych ulg Towarzystwom asekuracyjnym na wzajemności opartym, a to w ten sposób, iżby one obowiązane były od wpływów za ubezpieczenia pobranych opłacać tylko połowę tej należyci skarbowej, która w ogóle ustanowioną zostanie jako opłata skarbową od ubezpieczeń.

Zastrzeżenie to, uczynione ze strony c. k. Rządu na rzecz Towarzystw asekuracyjnych na wzajemności opartych, z zupełnem zapoznaniem prawd ekonomicznych i rzeczywistych stosunków, uchyliła Komisya Izby Deputowanych Rady państwa w swym projekcie — stawiając Towarzystwa ubezpieczeń na zysk nie pracujące i na wzajemności oparte, na równi ze spekulacyjnymi.

Komisya podatkowa, wychodząc z zapatrywań iż tylko zupełna nieznajomość stosunków, lub też faworyzowanie Towarzystw akcyjnych, czego jednak Komisya przypuszczać nie odważa się — mogło spowodować uchylenie ulg finansowych, które c. k. Rząd w swym projekcie Towarzystwom asekuracyjnym, na wzajemności opartym, przyznaje.

Dalej zważywszy na użyteczność tychże Towarzystw, wyrażającą się już w tem, że kiedy należytość od ubezpieczeń w Towarzystwach akcyjnych wynosi przeciętnie od każdego tysiąca zł. wartości ubezpieczonych przedmiotów $4\frac{4}{10}\%$ w ośmnastu Towarzystwach asekuracyjnych, uczyniła ona przeciętnie po potrąceniu zwrotów jedynie 3·88 — zatem na każdym tysiącu zł. o 56 ct mniej. *)

Wreszcie zważywszy, że idea stowarzyszeń, jako jedna z najpewniejszych dźwigni, dobra powszechnego, na szczególne poparcie ze strony Rządu i Ciał ustawodawczych zasługuje, uważa projekt komisji Izby deputowanych Rady Państwa. o ile on dotyczy uchylenie propozycji rządowej co do przyznania ulg finansowych Towarzystwom ubezpieczeń na wzajemności opartych, za wręcz szkodliwy.

Co się tyczy zaś zamierzonej reformy względnie podwyższenia opłat od ubezpieczeń, to uważa ją komisya jako sprzeciwiającą się żywotnym interesom ludności, a bynajmniej nie usprawiedliwioną ze stanowiska potrzeb skarbu państwa.

A to tem więcej gdy zdaniem komisji istniejące nierówności w opłacie należytości skarbowych od ubezpieczeń, dałyby się wyrównać bez podwyższenia ciężarów, a to przez ustanowienie jednolitej stopy procentowej od uszczeń za ubezpieczenia, któraby odpowiadała dzisiejszemu procentowi wyśledzonemu na podstawie porównania, pomiędzy ogólną kwotą pobranych należytości za ubezpieczenia, a z niej wynikłej kwoty opłat skarbowych.

Na podstawie powyższego wywodu Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy załatwiając wniosek posła Starowiejskiego powziąć uchwałę:

„*Sejm wyraża przekonanie, iż zamierzona reforma należytości skarbowych od ubezpieczeń podniosłaby znacznie dotychczas pobieraną od tychże opłatę, a przeto oddziałałaby musiała niekorzystnie na ich ogólny rozwój, iż utrzymanie zawartych w projekcie rządowym (o częściowej zmianie ustawy o stemplach i należytościach), ulg finansowych dla Towarzystw asekuracyjnych, opartych na wzajemności, wskazane jest zarówno istotnymi potrzebami, jakoteż niepospolitą użytecznością tychże instytucyj*“.

Lwów dnia 17. Października 1883.

Przewodniczący:

J a w o r s k i.

Sprawozdawca:

A b r a h a m o w i c z.

*) Patrz Ehrenzweigs Assccuranz Jahrbuch vom 1879.

Very faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Very faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Very faint, illegible text, possibly a section header or title.

Very faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Aleg. 120

Sprawozdanie

Komisji drogowej w przedmiocie wniosku o uregulowanie prawa do poboru szutru.

Wysoki Sejmie!

Ustawa wodna (w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 38. z roku 1875) stanowi w §. 15, „iż w wodach publicznych wolno każdemu używać wody i wydobywać z niej szuter“.

To postanowienie ustawy określa jasno, z kąd i dokąd każdy w rzekach szuter wydobywać może, stanowiąc, że go wydobywać może z wody, a zatem tak daleko, jak daleko woda sięga.

C. k. Władze w wykonaniu ustawy tłómaczą ją w tym kierunku, że szuter jako dobro publiczne wydobywać każdemu przysłuży prawo, nie tylko z wody, ale i z łożyska rzeki, jak daleko woda przy średnim stanie to łożysko zalewa. — Że takie jest zapatrywanie c. k. Rządu i że w poszczególnych wypadkach w powyżwyrażonym kierunku tę ustawę tłómaczy, potwierdził wobec Komisji drogowej pan Delegat c. k. Namiestnictwa z tym dodatkiem, iż to zapatrywanie Rządu w żadnym rozporządzeniu do wiadomości powszechnej podane nie było i służy tylko za normę dla Władz, według której w wydarzających się wypadkach postępują.

Gdy tłómaczenie ustawy i zastosowywanie jej w powyżwyrażonym kierunku nie zgadza się z dosłownem jej brzmieniem;

gdy strony nie znając zapatrywania Rządu i tłómaczenia, jakie daje ustawie, nie mogą do niego się stosować i ztąd powstają nieporozumienia i spory;

gdy widomymi znakami granica nigdzie nie jest oznaczoną, dokąd woda przy średnim stanie sięga i z tego powodu w celu ochrony własności prywatnej nadbrzeżnych mieszkańców, są požądane normy postępowania dla oznaczenia granicy, do której szuter jako dobro publiczne uważać należy;

gdy potrzeba szutru dla dróg różnej kategorii — eraryalnych, krajowych, powiatowych, gminnych, tudzież dla kolei żelaznych coraz więcej się wzmaga, i przy wydobywaniu szutru zachodzą nieporozumienia między poszczególnymi zarządami wymienionych kategorii dróg, komu pierwszeń-

stwo w wydobywanlu szutru z szutrowisk przysłuża, zachodzi konieczna potrzeba dla uniknienia możebnych zająć i nieporozumień wydania i obwieszczenia przepisów regulujących prawo do poboru szutru.

Z przytoczonych powodów Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w celu wykonania postanowień §. 15. ustawy wodnej (w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych Nr. 38. z r. 1875) przeprowadził rokowania z c. k. Rządem względem wydania i obwieszczenia przepisów normujących sposób stósowania prawa do poboru szutru z rzek publicznych i aby w tej mierze sprawę zdał na najbliższej sesyi sejmowej“.

Lwów dnia 15. Października 1883.

Przewodniczący:

J. Męciński

Sprawozdawca:

Starowiejski.

Aleg. 121.

S p r a w o z d a n i e

Komisji drogowej o petycyi Rady powiatowej Trembowelskiej,
względem budowy kolei żelaznej z Tarnopola w kierunku
południowym.

Wysoki Sejmie!

Na dniu 9. Października b. r. przekazał Wysoki Sejm petycyę Rady powiatowej Trembowelskiej, upraszającej Wysoki Sejm, aby zawezwał c. k. Rząd, aby tenże czy to z własnego ramienia, czy też za pomocą udzielenia koncesyi króremukolwiek stowarzyszeniu, spowodował budowę kolei żelaznych od Tarnopola lub pobliskiej stacyi kolei Karola Ludwika w kierunku południowym.

Sprawa kolei żelaznej z Tarnopola w kierunku południowym już od lat wielu jest ustawicznym przedmiotem ciągłych starań i zabiegów mieszkańców tamtych okolic, i nie po raz pierwszy także czy to w formie petycyi, czy też wniosku występuje wobec tej Wysokiej Izby.

Aby chociaż w kilku rysach objaśnić o ciągłości tych starań, wspomnieć należy: o memoryale wręczonym w sprawie tej kolei przez deputacyę Obywateli ziemskich z powiatów Podolskich Najjaśniejszemu Panu za bytności Jego w naszym kraju w r. 1880 — o wniosku posła Maxa, postawionym w tej Wysokiej Izbie, wzywającym Rząd, ażeby spowodował wybudowanie tych kolei, wniosku uchwalonym przez Sejm na posiedzeniu z 25. Września 1882. Wspomnieć należy również i o staraniach naszej Delegacyi w Wiedniu, która w r. 1882 jednomyślnie uznawszy ważność tej kolei Podolskiej, wysłała z swego łona pięciu członków w deputacyi do Ministra handlu z żądaniem w imieniu kraju, ażeby Rząd udzielił potrzebną koncesyę na budowę tych kolei.

Z tych wszystkich ustawicznie i niezmiennie powtarzających się starań i zabiegów widać dowodnie, jak pierwszorzędnej wagi jest ta sprawa dla znacznej części naszego kraju, co więcej dla kraju całego i państwa, i jak pomyslnie jej rozwiązanie z dniem każdym staje się coraz potrzebniejsze.

I nie dziw, szybka i tania komunikacya oddziaływa stanowczo na podniesienie się rolnictwa, przemysłu i handlu a z tąd i dobrobytu, jest to obecnie postulatem, już tak dalece przez wszystkie państwa uznanym, iż widzimy wszędzie zwrócone, najpotężniejsze siły finansowe, celem jak największego rozszerzenia sieci dróg kolejowych. Konkurencyja, wzmagająca się z dniem każdym na rynkach całego świata, ta walka o zbyt a zarazem i o byt opiera się przeważnie na środkach

komunikacyjnych, na taniości i szybkości przewozu; a walka ta, jeżeli na wszystkich polach produkcji staje się coraz widoczniejszą, to najgroźniejszą staje się dla rolnictwa. Kraj nasz, niestety przeważnie dotąd jeszcze rolniczy, potrzebuje przeto przede wszystkim taniego transportu dla wywozu swoich produktów przeważnie surowych, a o taką komunikację dopominają się jak najgwałtowniej najdalej na wschód posunięte okolice, których żyzność gleby, obfitość produkcji nadała słuszną nazwę spichlerza Galicyi.

A jednak okolice te, które zajmują przestrzeń blisko 3749 kilometrów kwadratowych, z ludnością blisko pół milionową, z szeregiem miast i miasteczek handlowych i przemysłowych, które posiadają tak wielką ilość gorzelni, browarów, młynów, nie mają obecnie ani jednej linii kolejowej poprzecznej, łączącej je bądź z linią kolejową Karola Ludwika, bądź też budującą się koleją transwersalną, są przestrzenią nazywniejszej ziemi, odległych od kolejowego ruchu o 100 kilometrów. Niezapomnieć również należy, iż wskutek regulacji podatku okolice tamte podległy najwyższemu stosunkowo podniesieniu podatku, i aby mogły ciężarowi temu podołać, muszą jak najprędzej, chociaż częściowo zrównanymi być i w korzyściach łatwego i tańszego transportu, powinny więc otrzymać koleje żelazne, któremi produkta swoje taniej wywozićby mogły.

Z tych więc wszystkich powodów Komisya drogowa przychyliła się jednomyślnie do petycji Rady powiatowej Trembowelskiej i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

R e z o l u c y a.

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zwraca uwagę c. k. Rządu, że najżyźniejsze części naszego kraju t. j. powiaty: Trembowelski, Skalański, Borszczowski, Horodeński i Zaleszczycki, w których podatek gruntowy przy nowej regulacji podniesiony został o 100%, nie posiada obecnie, z wielkim również dla Państwa jak dla kraju uszczerbkiem, i pomimo budującej się kolei transwersalnej żadnej nie otrzyma kolei żelaznej.

Z tych powodów poleca szczególniejszej troskliwości i wyłącznej opiece c. k. Rządu, jak najrychlejsze uposażenie odpowiednimi liniami kolejowymi tych okolic.

Lwów 17. Października 1883.

Przewodniczący:

J. Męciński.

Sprawozdawca:

W. Koziebrodzki.

Aleg. 122.

Sprawozdanie

Komisji podatkowej o wniosku p. Polanowskiego w sprawie opodatkowania przemysłu gorzelnianego.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z dnia 27. Czerwca 1878. Dz. u. P. L. 72 unormowanym został sposób opodatkowania przemysłu gorzelnianego — a to na podstawie rokowań i w porozumieniu z kr. Rządem węgierskim, działalność tej ustawy rozpoczęła się z dniem 1. Września 1878. — a trwać ma do 1. Września 1888 roku.

Rokowania po wejściu tej ustawy w życie z Rządem węgierskim prowadzone i ankieta przez c. k. Rząd w początku b. r. zwołana, przypuszczać pozwalają, że c. k. Rząd zamierza przed upływem powyższego terminu wprowadzić pewne zmiany w sposobie opodatkowania gorzelń; z przebiegu zaś ankiety jak i z pism publicznych do powszechnej doszło wiadomości, jakiego rodzaju te zmiany będą — mianowicie: zmiana dotychczasowego systemu pobierania podatku od objętości naczyń fermentacyjnych na pobieranie podatku od produktu z zastosowaniem tak zwanych przyrządów zegarowych, z mniejszem lub większem uwzględnieniem gorzelń rolniczych i wyjęciem pewnej kategorii gorzelń z pod ogólnej normy.

Podobne pogłoski były już w roku zeszłym powodem dla Wysokiego Sejmu do uchwalenia na wniosek posła Grossa rezolucyi z dnia 17. Października 1882, a w obec faktu zwołania ankiety gorzelnianej, są powodem słusznego zaniepokojenia w kraju — i wniosku posła Polanowskiego.

Jest rzeczą niezaprzeczoną — a przez c. k. Rząd uznaną i jawnie wypowiedzianą — że stosunki rolnicze w Galicyi pod każdym względem różnią się od stosunków w innych krajach koronnych, również, że w kraju naszym, czysto rolniczym, główną podporą i dźwignią rolnictwa jest gorzelnictwo i ściśle z niem związany chów bydła.

Jeżeli jakie przedsiębiorstwo nie znosi częstych zmian i przewrotów w systemie prowadzenia, to z pewnością rolnictwo i połączone z niem gorzelnictwo i chów bydła, gdyż wprowadzenie pewnego systemu odpowiedniego istniejącym warunkom i ustawom, i łożone w tym celu wkłady częstokroć dopiero po latach dodatnie przynieść mogą rezultaty.

A jednak żadne przedsiębiorstwo nie jest tak często narażone na szkody w skutek zmian ustawowych, jak gorzelnictwo i chów bydła, te kardynalne podstawy rolnictwa w kraju.

Ledwo ustawa wprowadzająca zamknięcie granicy dla bydła rogatego od Rosyi i Rumunii, i zniesienie zakładów kontumacyjnych weszła w życie, a stało się to od 1. Lipca 1881 r., ledwo kraj z ogromnem wysileniem jął się do podniesienia chowu bydła, gniecie tę w pierwszych stadiach rozwoju będącą produkcję z mora wywrotu, nie spowodowana rzeczywistą potrzebą, lecz nie-

uzasadnioną obawą braku mięsa we Wiedniu, a raczej machinacjami matadorów rzeźników wiedeńskich.

Ledwo ustawa z 27. Czerwca 1878 wprowadziła stałe stosunki w opodatkowaniu gorzelnictwa, na lat dziesięć, a rolnicy krajowi urządzili swe przedsiębiorstwa na ten przeciąg czasu, już zachodzi obawa zmiany w tym względzie, zmiany tem niebezpieczniejszej, że opodatkowanie produktu ma być kontrolowane przyrządami zegarowymi, które mimo największej dokładności i rzekomej niemożności obejścia jako dzieło ludzkie nie daje rękojmi takiej doskonałości, by uczciwego producenta nie oddawało *osobliwie w naszym kraju* na pastwę przebiegłości i złej woli.

Temu złemu zapobiedz zmierza pierwsza część rezolucyi przez p. Polanowskiego wniesionej a którą komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zaleca. Gdyby zaś mimo to *dla gorzeln fabrycznych* miał być zaprowadzonym podatek od produktu z zastosowaniem przyrządów zegarowych, szłoby w takim razie głównie o odpowiednie stosunkom rolniczemu kraju naszego orzeczenie, które to gorzelnie *jako fabryczne* uważać należy, a które w kategorię *gorzeln rolniczych* wpadają.

Znamiona gorzeln rolniczych, we wniosku p. Polanowskiego przytoczone, to jest, aby rolnicze gorzelnie przerabiały własne ziemiopłody i zawisłe były od posiadania pewnego obszaru gospodarstwa, są według zdania komisji jedyne, któreby temu celowi odpowiadały.

Bliższego określenia granicy między gorzelnią rolniczą a fabryczną Komisya tem mniej podać może, gdy podobne orzeczenie zawisłem jest od wielu innych ustawodawczych czynników, nie może jednak Komisya niewypowiedzieć nadziei, że c. k. Rząd przy wprowadzeniu zmian w opodatkowaniu gorzelnianem baczne a przychylnie będzie miał oko na tę dla rolnictwa ważną gałąź produkeyi, że w dobrze zrozumianym interesie kraju i skarbu państwa, mimo złudnego widoku podniesienia chwilowego dochodów państwowych nie zechce wprowadzać w opodatkowaniu gorzeln *takich zmian, któreby to przedsiębiorstwo albo w gorszych warunkach, jak są na podstawie obecnie obowiązującej ustawy, postawiły -- albo tegoż istnienie w naszym kraju wręcz uniemożliwiły.*

Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby przy zamierzonej zmianie dotychczasowego opodatkowania przemysłu gorzelnianego zechciał:

1) Zarządzić by dzisiejszy system pobierania podatku od objętości naczyn fermentacyjnych był nadal utrzymanym, jako najmniej jeszcze uciążliwy pod względem kontroli dla stron i organów nadzorujących i pod żadnym warunkiem nie dopuścić zaprowadzenia znanych już ze swej szkodliwości dla stron i c. k. władz finansowych przyrządów zegarowych do oznaczenia ilości uzyskanego alkoholu.

2) By w razie zaprowadzenia dla gorzeln fabrycznych podatku od produktu z zastosowaniem przyrządów zegarowych, każda gorzelnia była uważaną za rolniczą, która przerabia własne ziemiopłody, oraz posiada odpowiedni obszar gospodarstwa i by dla gorzeln rolniczych zatrzymany był odpowiedni opust podatkowy“.

Lwów 17. Października 1883.

Jaworski

przewodniczący i sprawozdawca.

Sprawozdanie

Komisji dla spraw gospodarstwa krajowego o petycji
pana Feliksa Laurent.

Wysoki Sejmie!

Kraj nasz przeważnie rolniczy, pod względem przemysłowym jeszcze mało rozwinięty, dostarcza prawie wyłącznie produktów surowych, lub tylko częściowo przerobionych; oprócz tego posiada wielkie jeszcze nieruszone bogactwa przyrody, które eksploatacyi oczekują. Wszystkie te produkty, które rolnictwo, przemysł rolniczy, fabryczny i przyroda dostarczają, nie mogą być korzystnie zużytkowane, z powodu, że przewóz kolejami, jedynemi dziś drogami wywozowemi w stosunku do wartości wywieźć się mającego towaru, jest zbyt drogi, a prócz kolei nie ma innych tańszych środków komunikacyjnych, któreby umożliwić mogły export na większy rozmiar.

Przy zakładaniu linii kolejowych, zbyt często nie uwzględniano potrzeb gospodarczych i handlowych, w skutek czego się zdarza, że okolice najbogatsze w płody przyrody, lub pod względem przemysłu rolniczego najbardziej rozwinięte, nie mogą w należytej mierze korzystać z dróg żelaznych; dostawa bowiem towaru do najbliższej położonej drogi żelaznej jest tak kosztowną, że koszt dowozu pochłaniają często cały oczekiwany zysk i uniemożliwiają zupełnie wywóz i zbyt przedmiotu.

Brak tanich i odpowiednio założonych środków komunikacyjnych, wpływa bardzo niekorzystnie na stosunki nasze, ścieśnia rozwój kraju tak pod względem gospodarczym, jak i przemysłowym, i jest powodem, że pomimo wszelkich wysiłen, nie możemy się podnieść materialnie, że nawet takie gałęzie przemysłu, które posiadają wszelkie warunki rozwoju, na wielką skalę nie mogą się rozwijać, jak to przy sprzyjających okolicznościach i tanich środkach komunikacyjnych nastąpiłoby powinno. — Drogi zatem, przechodzące przez okolice, które dotychczas komunikacji odpowiednich nie mają, a przedewszystkiem takie, które uwzględniają stosunki handlowe i potrzeby przemysłowe kraju, zasługują na poparcie, najbardziej zaś drogi wodne, które wszędzie należą do najtańszych środków komunikacyjnych.

Myśl połączenia najdawniejszych dróg wodnych Dniestru z Sanem i Wisłą za pomocą spławnego kanału urzeczywistniona, przyniosłaby krajowi naszemu wielkie i doniosłe korzyści, nawet i w takim razie, gdyby ruch handlowy na tej drodze ograniczał się z początku wyłącznie na przestrzeń, leżącą w obrębie granicy kraju. — Gdyby jednak połączenie tych rzek umożliwić mogło wprowadzenie kraju naszego na nowy gościec handlu międzynarodowego, gdyby kanał ten stał się ogniwem łączącym morze Czarne z Bałtykiem, w takim razie nowa ta droga handlowa stałaby się dźwignią do podniesienia handlu i przemysłu a temsamem i dobrobytu kraju naszego.

Ważną dalszą korzyścią, która się bezpośrednio łączy z budową kanału spławnego pomiędzy Dniestrem, Sanem i Wisłą, byłoby przyspieszenie regulacyj tych rzek, bez której żegluga na tych wodach jest niemożliwą. Traktaty międzynarodowe, zawarte pomiędzy Austryą i Rosyą wkładają na obydwie te państwa obowiązek uregulowania Wisły i Dniestru, obowiązek to dawny, dotychczas niewykonany. Oddanie jednemu Towarzystwu prawa żeglugi na tych rzekach umożliwiłoby i przyspieszyło regulację. Towarzystwo takie dążyłoby we własnym interesie do jak najspieszniejszego przeprowadzenia robót, pod warunkami dla obu rządów o tyle korzystnymi, że koszta potrzebne na regulację rzek mogłyby rządy spłacać ratami towarzystwu, a regulacja sama spiesznie i podług jednolitego planu przeprowadzona, daleko mniej wymagałaby nakładu, jak rozłożona na lat kilka lub kilkanaście.

Spiesznie przeprowadzona regulacja pomienionych rzek przyniosłaby jeszcze i tę wielką korzyść, że uzyskanoby ogromne obszary ziemi do uprawy zdolnej, teraz nieużytków, lub co roku narażonych na wylewy i zniszczenie. Odnosi się to szczególnie do wielkich obszarów zakwaszonych gruntów, położonych w górnym porzeczu Dniestru, które tylko przez racjonalne osuszenie do kultury przydatnymi stać się mogą.

Komunikacja ta wodna umożliwi, jako tańsza jak kolejowa, sprzedaż i wywóz przedmiotów takich, które z powodu swej stosunkowo małej wartości dalszego transportu dzisiejszemi środkami komunikacyjnymi nie znoszą. W przedmioty te, jak kamień budulcowy, kamień do brukowania, płyty kamienne, gips i t. p. obfitują okolice, położone nad Dniestrem i zaopatrywałyby mogły okolice nad Sanem i Wisłą położone, gdzie właśnie tych materiałów jest wielki brak. — A nawet regulacją Wisły i Sanu, mianowicie zabezpieczenie brzegów tych rzek prędzej i taniej da się uskutecznić — gdyby do budowy tej potrzebny kamień mógł być łatwo i tanio dostarczonym.

Z tych więc powodów Komisya, której zadaniem było zbadanie sprawy budowy kanału spławnego, łączącego Dniestr z Sanem i Wisłą, poruszonej przez pana Feliksa Laurent, nie będąc powołaną po ocenieniu projektu tego pod względem technicznym i finansowym, uznaje jednak wielką doniosłość poruszonej myśli, również ważną dla kraju, jak i dla Państwa i przedstawia projekt ten c. k. Rządowi w przekonaniu, że tenże zechce rzecz całą wszechstronnie zbadać, i odpowiednie ku jego urzeczywistnieniu poczyni kroki.

Komisya dla spraw gospodarstwa krajowego wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm uważa sprawę dróg wodnych jako bardzo ważną dla interesów kraju, i wzywa c. k. Rząd, ażeby myśl połączenia Dniestru z Sanem i Wisłą, poruszoną projektem pana Feliksa Laurent wziął pod rozważę i poczynić kazał potrzebne badania i poparł dążenia, skierowane ku temu celowi.

Lwów dnia 16. Października 1883.

Przewodniczący:

A. S a p i e h a.

Sprawozdawca:

W i e r z b i c k i.

BUDŻET KRAJOWY

na rok

1884.

uchwalony na posiedzeniach sejmowych z 18—20. Października 1883.

Uchwała finansowa z dnia 20. Października 1883.

I.

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego ma być w roku 1884. pobieranym dodatek do podatków bezpośrednich po 27 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia w dziale zwyczajnych wydatków oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.

II. U s t a w a.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki pod jak najkorzystniejszymi warunkami w sumie 1,000.000 zł. w. a. na pokrycie niedoborów z roku 1882. 1883. i 1884., oraz na uposażenie kasy krajowej.

III. U c h w a ł a.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla pożyczki krajowej w sumie 1,000.000 zł. zaciągnąć się mającej, wyjednał w drodze właściwej uwolnienie od wszelkich opłat i należności skarbowych.

Fundusz krajowy.

S u m a r y u s z

Liczba		W y d a t k i	W n i o s e k		Uchwała Sejmu			Dzień uchwały
ru- bryki	po- zycyji		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
Złote austriackie								
I	1-16	Koszta reprezentacyi kraju	101.430	100.230	100.230	—	100.230	
II	17-33	„ zarządu	231.705	230.053	230.053	—	230.053	
III	34	„ leczenia	620.000	600.000	600.000	—	600.000	
IV	35-37	„ szczenia	58.230	57.900	57.900	—	57.900	
V	38-39	Wydatki sanitarne	10.800	6.500	6.500	—	6.500	
VI	40-45b	Zasilki dla zakładów dobroczynności	9.072	11.072	11.072	—	11.072	
VII	46-85f	Na cele wykształcenia i oświaty	627.798	552.603	555.603	—	555.603	
VIII	86a-88	Utrzymanie pomników historycznych	9.910	15.410	15.410	—	15.410	
IX	89-105 1/2	Kwaterunkowe żandarmeryi	79.203	78.403	75.992	2.411	78.403	
X	106-125b	Drogi krajowe	912.639	841.943	668.943	173.000	841.943	
XI	126-130	Dotacje dla zakładów krajowych	36.110	28.247	28.247	—	28.247	
XII	131	Wydatki na szupaśnictwo	38.000	38.000	38.000	—	38.000	
XIII	132-135b	Budowy wodne	32.943	26.000	—	26.000	26.000	
XIV	136-143 1/2	Umarzanie pożyczek i odsetki od tychże	329.882	330.632	330.632	—	330.632	
XV	144-189a	Na cele gospodarstwa krajowego	263.273	264.013	266.513	—	266.513	
XVI	190-209 1/2	Rozmaite	153.000	155.870	156.470	—	156.470	
		Suma wydatków	3,513.995	3,336.876	3,141.565	201.411	3,342.976	
		Do tego kredytu dodatkowe:						
		Na pokrycie niedoboru funduszu kra- jowego z r. 1882. . . . . 97.000 zł. (uchwała Sejmu z d. 16. Paźdz. 1883.)						
		Na pokrycie niedoboru rubr. IX. „Kwa- terunkowe żandarmeryi“ z r. 1883. . . . . 1.148 „ (uchwała Sejmu z d. 18. Paźdz. 1883.)	98.148	98.148	98.148	—	98.148	
		Ogółem wynoszą potrzeby	3,612.143	3,435.024	3,239.713	201.411	3,441.124	
		D o c h o d y						
I	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	
II	2	Odsetki od chwilowo lokowanych pieniędzy	15.000	15.000	15.000	—	15.000	
III	3-6	Dochody z dróg krajowych	229.910	229.910	229.910	—	229.910	
IV	7-9	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	16.253	20.194	20.194	—	20.194	
V	10-14	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	30.300	30.300	30.300	—	30.300	
VI	15-35	Zwroty pożyczek	17.708	22.864	22.864	—	22.864	
VII	36-37	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego	5.390	5.390	5.390	—	5.390	
VIII	38-41	„ szkół rolniczych i folwarku w Du- blanach	35.629	35.629	35.629	—	35.629	
IX	42-44	Dochody szkół i folwarku w Czerniehowie	32.200	32.200	32.200	—	32.200	
X	45	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekar- skich	600	600	600	—	600	
XI	46-48 1/2	Rozmaite	25.130	25.330	25.330	—	25.330	
		Suma dochodów własnych	408.120	417.417	417.417	—	417.417	
XII	49	Dodatki do podatków	3,100.000	2,629.800	2,629.800	—	2,629.800	
		Ogólna suma dochodów	3,508.120	3,047.217	3,047.217	—	3,047.217	
		Z porównania ze sumą potrzeb j. w.	3,612.143	3,435.024	—	—	3,441.124	
		okazuje się niedobór	104.023	387.807	—	—	393.907	
		do pokrycia z zaciągnąć się mającej pożyczki 1.000.000 zł. z której także niedobór, jaki się okaże w r. 1883. pokrytym być ma. (Patrz II. Ustawa obok).						

20. Października 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególności	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
I		Koszta reprezentacji kraju.					
		<i>A. Sejm krajowy.</i>					
	1	Koszta podróży pp. Posłów	6.700	6.700			
	2	Dyety pp. Posłów	36.000	36.000			
	3	Koszta druków	12.000	11.000			
	4	Spisywanie sprawozdań	4.400	4.200			
	5	Pisarze dzienni	650	650			
	6	Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	1.200	1.200			
	7	Służba	850	850			
	8	Opał	1.300	1.300			
	9	Oświetlenie	950	950			
	10	Zapuszczanie i mycie podłóg	120	120			
	11	Potrzeby kancelaryjne	160	160			
	12	Różne drobne wydatki	100	100			
			<u>64.430</u>	<u>63.230</u>	63.230	—	
		<i>B. Wydział krajowy.</i>					
	13	Marszałek krajowy 6.000 zł. i dodatek na reprezentację 4.000 zł.	10.000				
	14	Sześciu Członków Wydziału po 4.000 zł.	24.000				
	15	Zastępy	2.000				
	16	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	1.000				
			<u>37.000</u>	<u>37.000</u>	37.000	—	
		Suma rubryki I.	<u>101.430</u>	<u>100.230</u>	100.230	—	
II		Koszta zarządu.					
		<i>Płace urzędników, dyurnistów i służ.</i>					
	17	<i>Oddział konceptowy.</i>					
		a) 2 radców, płaca po 2.800 zł. 5.600 zł. dodatek aktywalny „ 480 „ 960 „	6.560				
		b) 7 sekretarzy, płaca „ 2.000 „ 14.000 zł. dodatek aktywalny „ 360 „ 2.520 „	16.520				
		c) 6 konceptistów, płaca „ 1.300 „ 7.800 zł. dodatek aktywalny „ 240 „ 1.440 „	9.240				
		d) 2 adjunktów, płaca „ 1.000 „ 2.000 zł. dodatek aktywalny „ 200 „ 400 „	2.400				
		e) 2 asystentów, płaca „ 700 „ 1.400 zł. dodatek aktywalny „ 100 „ 200 „	1.600				
			<u>36.320</u>	<u>36.320</u>	36.320	—	
	18	<i>Oddział rachunkowy.</i>					
		a) Dyrektor, płaca . . . . . 2.600 zł. dodatek aktywalny . . . . . 400 „	3.000				
		b) Zastępcza dyrektora, płaca . . . . . 2.000 zł. dodatek aktywalny . . . . . 360 „	2.360				
		Do przeniesienia	<u>36.320</u>	<u>36.320</u>	36.320	—	
			5.360	—	—	—	

18. Października 1888.

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
II	18	Z przeniesienia	36.320	36.320	36.320	—	18. Października 1883.
			5.360	—	—	—	
		c) 6 rewidentów, płaca po 1.500 zł. 9.000 zł. dodatek aktywalny „ 300 „ 1.800 „	10.800				
		d) 11 adjunktów, płaca „ 1.200 „ 13.200 zł. dodatek aktywalny „ 240 „ 2.640 „	15.840				
		e) 1 archiwista, płaca . . . 1.000 zł. dodatek aktywalny . . . 200 „	1.200				
		f) 1 protokolista, płaca . . . 1.000 zł. dodatek aktywalny . . . 200 „	1.200				
		g) 8 asystentów, płaca po 700 zł. 5.600 zł. dodatek aktywalny „ 100 „ 800 „	6.400				
		h) 10 praktykantów, płaca „ 600 „	6.000				
		i) Woźny, płaca . . . 500 zł. dodatek aktywalny . . . 50 „	550				
			47.350	47.350	47.350	—	
	19	<i>Oddział kasowy.</i>					
		a) Kasyer, płaca . . . 2.000 zł. dodatek aktywalny . . . 360 „	2.360				
		b) Kontrolor, płaca . . . 1.600 zł. dodatek aktywalny . . . 300 „	1.900				
		c) 4 adjunktów, płaca po 1.200 zł. 4.800 zł. dodatek aktywalny „ 240 „ 960 „	5.760				
		d) Woźny, płaca . . . 600 zł. dodatek aktywalny . . . 50 „	650				
			10.670	10.670	10.670	—	
	20	<i>Oddział techniczny.</i>					
		a) Nadinżynier, płaca . . . 3.000 zł. dodatek aktywalny . . . 1.000 „	4.000				
		b) 2 inżynierów, płaca po 2.000 zł. 4.000 zł. dodatek aktywalny „ 360 „ 720 „	4.720				
		c) 2 asystentów, płaca „ 1.000 „ 2.000 zł. dodatek aktywalny „ 120 „ 240 „	2.240				
			10.960	10.960	10.960	—	
	21	<i>Oddział sanitarny.</i>					
		Inspektor szpitali, płaca . . . 2.000 zł. dodatek na mieszkanie . . . 300 „	2.300	2.300	2.300	—	
	22	<i>Oddział statystyczny.</i>					
		a) Naczelnik oddziału, płaca . . . 2.000	2.000				
		b) Koncepista, płaca . . . 1.300 zł. dodatek aktywalny . . . 240 „	1.540				
		c) Pisarze dzienni	1.464				
			5.004	5.004	5.004	—	
		Do przeniesienia	112.604	112.604	112.604	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
II		Z przeniesienia	112.604	112.604	112.604	—	
	23	<i>Oddział manipulacyjny.</i>					
		a) Dyrektor kancelaryi, płaca	2.000				
		b) Archiwista, płaca . . . . . 1.500 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 300 „	1.800				
		c) Ekspedytor, płaca . . . . . 1.300 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 270 „	1.570				
		d) Protokolista, płaca . . . . . 1.200 zł.					
		dodatek aktywalny . . . . . 240 „	1.440				
		e) 4 kancelistów, płaca po 1.000 zł. 4.000 zł.					
		dodatek aktywalny „ 200 „ 800 „	4.800				
		f) 3 asystentów, płaca „ 700 „ 2.100 zł.					
		dodatek aktywalny „ 100 „ 300 „	2.400				
		g) Odźwierny, płaca	600				
		h) Portyer, płaca	500				
		i) 5 woźnych, płaca po 500 zł. 2.500 zł.					
		dodatek aktywalny „ 50 „ 250 „	2.750				
			17.860	17.860	17.860	—	
		Suma wszystkich płac z dodatkami aktywalnymi	130.464	130.464	130.464	—	
	24	<i>Dyurniści.</i>					
		a) Dla oddziału konceptowego.					
		1 po 5 zł. — ct. dziennie . . . . . 1.830 zł.					
		1 „ 3 „ 60 „ „ . . . . . 1.318 „					
		1 „ 3 „ — „ „ . . . . . 1.098 „					
		1 „ 2 „ 50 „ „ . . . . . 915 „					
		3 „ 2 „ — „ „ . . . . . 2.196 „					
		3 „ 1 „ — „ „ . . . . . 1.098 „	8.455				
		b) Dla oddziału rachunkowego	7.100				
		c) Dla oddziału kasowego.					
		1 po 2 zł. dziennie	732				
		d) Dla oddziału technicznego.					
		1 z wynagrodzeniem rocznem . . . . . 1.000 zł. — ct.					
		2 po 2 zł. 20 ct. dziennie . . . . . 1.610 „ 40 „					
		1 „ 1 „ 80 „ „ . . . . . 658 „ 80 „					
		2 „ 1 „ 50 „ „ . . . . . 1.098 „ — „					
		1 „ 1 „ 40 „ „ . . . . . 512 „ 40 „	4.879				
		Do przeniesienia	130.464	130.464	130.464	—	
			21.166	—	—	—	

18. Października 1883.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	
Złote austriackie							
II	24	Z przeniesienia	130.464	130.464	130.464	—	
		e) Dla oddziału manipulacyjnego.	21.166	—	—	—	
		7 po 1 zł. 65 ct. dziennie . . . . . 4.228 zł.					
		16 „ 1 „ 10 „ „ . . . . . 6.442 „	10.670				
		f) Na zastępstwa urzędników	1 120				
			32.956	32.956	32.956	—	
	25	Zasługi.					
		13 stróżów po 300 zł.	3.900	3.900	3.900	—	
	26	Emolumenta.					
		a) Dyrektor kancelaryi na fiakra	50				
		b) „ „ 48 metr. sześć. drzewa	156				
		c) Ubranie dla odźwiernego i 7 woźnych po 50 zł.	400				
		d) „ „ portyera	100				
		e) Opał dla „ odźwiernego i portyera po 7-2 metr.	47				
		f) Dodatki pięcioletnie dla urzędników i 200 zł. dla inspektora szpitali Dra J. Stelli Sawickiego	13.452				
		g) Dodatki osobiste:					
		1) dla 3 rewidentów rachunkowych	270				
		2) „ 10 praktykantów	789				
		3) „ asystenta rachunkowego Świerczewskiego	133				
		4) „ „ manipulacyjnego Kucharskiego	76				
			15.473	15.473	15.473	—	
	27	Remuneracye.					
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo	1.500	1.000			
		b) Tłumacz języka ruskiego	800	800			
		c) Tłumaczenia z języków obcych	45	45			
		d) Urzędnicy, dyurniści i służby Wydziału kra- jowego	1.000	1.000			
			3.345	2.845	2.845	—	
	28	Koszta podróży i diety.					
		a) Dla urzędników w ogóle	5.000	3.000			
		b) „ inspektora szpitali	400	400			
			5.400	3.400	3.400	—	
	29	Pensye i zaopatrzenia.					
		a) Mochnacka Eleonora	280				
		b) Jankowska Karolina	400				
		c) Pawulska Paulina	350				
		d) Madeyski Wojciech	1.200				
		e) Tarczyńska Marcyanna	350				
		f) Łopuszańska Walerya	350				
		g) Łopuszańskiego sieroty { Stefania Karolina 2ga imion do 3. Listop.	42				
		{ Tad. Jan Paweł 3ga imion za cały rok	50				
		Do przeniesienia	191.538	189.038	189.038	—	
			3.022	—	—	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
II	29	Z przeniesienia	191.538 3.022	189.038 —	189.038 —	— —	
		h) Iwanickiego sieroty	175				
		i) Karatnicka Zofia	300				
		k) Placer Marya	314				
		l) Jędrzejewski Napoleon	1.600				
		m) Stroiński Sylwery	200				
		n) Olewińska Julia	350				
		o) Czaderski Emil Ferdynand	800				
		p) Gorczykowa Eudoksya	197				
		r) Prokopowicza Jana, syn małoletni Jan do 19. Kwietnia	35				
		s) Bulikowska Izabela	350				
		t) Chrzanowska Joanna	350				
		u) Niewiadomski Ignacy	2.000				
		w) Krzeczowska Eugenia Zofia	175				
			9.868	9.868	9.868	—	
	30	<i>Dary z łaski.</i>					
		a) Bojarskie: Walerya, Józefa i Adolfinia	300	300			
		b) Rzepińska Ludwika Franciszka	120	120			
		c) Szczęsnowicza 2 sieroty) Stanisł. Zbigniew Jul. do 19. Stycznia	11	11			
		po 200 zł.) Zbigniew Józef za cały rok	200	200			
		d) Pawulska Paulina	250	250			
		e) Olewińskiego 2 córki: Łucya Katarzyna do 27/10 i Julia Antonina za cały rok	49	49			
		f) Kiss Stanisław	60	60			
		g) Prokopowicz syn ś p. emer. odźwiernego do 19. Kwietnia 1884.	50	50			
		h) Jeziorańska Natalia, wdowa po dyetaryuszu, wsparcie roczne aż do pełnoletności jej córki	38	38			
		i) Iwanickiego sieroty, dar jednorazowy (przenie- siony z rubr. XVI. poz. 204)	300	300			
			—	148			
			1.378	1.526	1.526	—	
	31	<i>Potrzeby kancelaryjne.</i>					
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	5.250	5.250			
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów	800	800			
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	2.200	2.200			
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	1.800	1.600			
		e) Oprawa ksiąg i druków	500	500			
		f) Oświetlenie	1.250	1.250			
		g) Opał	3.500	3.500			
		h) Uzupełnienie biblioteki	1.000	1.000			
		i) Rozmaite pomniejsze	1.300	1.300			
			17.600	17.400	17.400	—	
		Do przeniesienia	220.384	217.832	217.832	—	

18. Października 1883.

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
II		Z przeniesienia	220.384	217.832	217.832	—	
	32	<i>Gmach krajowy i jego utrzymanie.</i>					
		a) Maszynista, płaca 540 zł., 12 metrów drzewa 40 zł., 45 litr. nafty 11 zł.	591	591			
		b) Pomocnik maszynisty	300	—			
		c) Koniniarz	300	300			
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg	900	600			
		e) Mycie podłóg	100	100			
		f) Pompowanie wody	400	400			
		g) Zgartywanie i wywóz śniegu	150	150			
		h) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości	300	300			
		i) Zabezpieczenie od ognia	342	342			
		k) Podatek dochodowy i miejski czynszowy:					
		a) za pomieszkania wolne od domowo-czynszowego podatku — 5% od oszacowanej wartości rocznie 2.100 zł. — dochodowy z nadzw. dodatkiem	210 zł. — ct.				
		dodatki krajowe i indemn.	122 " 85 "				
		b) gminny czynszowy — 5%	105 " — "	438	438		
		l) Rozmaite nieprzewidziane	1.500	1.500			
			<u>5.321</u>	<u>4.721</u>	4.721	—	
	33	<i>Zaliczki na płace urzędników.</i>					
		a) Dla urzędników w ogóle	6.000	6.000			
		b) Dla Antoniego Grotta za złożeniem polisy asuracyjnej na życie, — zwrotna w 60 ratach miesięcznych (przeniesiono z rubr. XVI poz. 207)	—	1.500			
			6.000	7.500	7.500	—	
		Suma rubryki II.	<u>231.705</u>	<u>230.053</u>	<u>230.053</u>	—	
III		Koszta leczenia.					
	34	Koszta leczenia ubogich w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych	620.000	600.000	600.000	—	
		<i>Uchwała.</i> Poleca się Wydziałowi krajowemu, by opierając się na wyraźnem brzmieniu orzeczenia c. k. komisji Namiestniczej krakowskiej z dnia 11. Grudnia 1866 do l. 27.909, zawarł z c. k. Rządem umowę, na podstawie której fundusz krajowy za słabe, w klinice położniczej w Krakowie umieszczone, zwykłą takse leczenia, w szpitalu św. Łazarza na oddziale położnic ustanowioną, opłacać będzie.					
IV		Koszta szczepienia.					
	35	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	1.600	1.600			
	36	Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy	56.000	56.000			
	37	Premia dla lekarzy, oszczędniających się przy szczepieniu	630	300			
		Suma rubryki IV.	<u>58.230</u>	<u>57.900</u>	<u>57.900</u>	—	

18. Października 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne		
Złote austriackie								
V		Wydatki sanitarne.						18. Października 1883.
38		1/3 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	6.800	6.500				
29		Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi. (Pozyceyę tę komisya budżetowa przeniosła do rubr. XV. poz. 189 b.)	4.000	—				
		Suma rubryki V.	10.800	6.500	6.500	—		
VI		Zasiłki dla zakładów dobroczynności.						
40		Szpitala Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198	1.198				
41		Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	400	400				
42		Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424	5.424				
43		Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	1.000	1.000				
44		Komitet ochronek w Krakowie	550	550				
45 a		Towarzystwo ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500	500				
45 b		Towarzystwo opieki weteranów z roku 1831.	—	2.000				
		Suma rubryki VI.	9.072	11.072	11.072	—		
VII		Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.						19 Paźdz. 1883
46		Akademia umiejętności w Krakowie.	15.000	15.000	15.000			
47		Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego	488.848	407.793	407.793			
48		Sześciu Członków Rady szkolnej kraj. po 1.200 zł.	7.200	7.200	7.200			
49		Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800	800	800			
		Uchwała. Kwotę tę przeznaczono wdowie po ś. p. Henryku Schmitt jako dar jednorazowy, oraz upoważniono Wydział krajowy do wypłacenia tejże wdowie niepobranej przez zmarłego reszty poborów za rok 1883.						
50		Szkoła żeńska w Brodach	150	—	—			
51		„ „ w Jaworowie pp. Bazyliańek	500	500	500			
52		„ „ w Kołomyi	800	500	500			
53		„ „ w Krakowie	2.500	2.500	2.500			
54		„ „ „ św. Tomasza	500	500	500			
55		„ „ „ pp Augustyaneł	500	500	500			
56		„ „ we Lwowie pp. Benedyktynek or- miańskich	1.000	1.000	1.000			
57		Szkoła żeńska w Starym Sączu pp. Klarysek	750	750	750			
58		„ „ w Stryju	800	500	500			
58 a		„ „ w Sanoku	—	200	200			
58 b		„ „ w Jasle	—	200	200			
59		„ ludowa u OO. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego	200	200	200			
60		„ wznaniowa izraelska w Brodach	6.000	6.000	6.000			
		Do przeniesienia	525.848	444.143	444.143	—		

18. Października 1883.

19 Paźdz. 1883

18. Października 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozytywi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
VII		Z przeniesienia	624.798	545.593	546.593	—	
	85 a	Dla fundacyi „Macierz polska“, subwencya na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych	3.000	2.000	3.000		
	85 b	Dla wydawnictwa dzieł ludowych we Lwowie pod redakcyą Kazimierza Okaza	—	1.000	1.000		
	85 c	Dla Towarzystwa „Proświta“ na wydawnictwo pism ludowych	—	—	1.000		
	85 cc	Gostyńskiej Władysławie subwencya celem dalszego kształcenia się w rysunkach przemysłowych	—	360	360		
	85 d	Towarzystwo oświaty ludowej dla miasta Lwowa i okolicy	—	200	200		
	85 e	Towarzystwo bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej	—	100	100		
	85 f	Czytelni akademickiej we Lwowie	—	100	100		
	85 g	Towarzystwu ruskiemu „Akademickie bractwo:“ a) na zwyczajne cele towarzystwa . . . 100 zł. b) na wydawnictwo biblioteki ruskiej . . 150 „	—	250	250		
	85 h	Ruskiemu towarzystwu „Szkolna pomoc“ we Lwowie	—	100	100		
	85 i	Zarządowi Bursy nauczycielskiej w Tarnopolu	—	150	150		
	85 k	Bursie imienia J. I. Kraszewskiego w Drohobyczu	—	150	150		
	85 l	Ruskiej bursie św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu	—	150	150		
	85 m	Ruskiej bursie w Tarnopolu	—	150	150		
	85 n	Komitetowi ruskiego zakładu wychowawczego pp. Bazylianek we Lwowie	—	500	500		
	85 o	Eugeniuszowi Żelechowskiemu na wydawnictwo ruskiego słownika	—	500	500		
	85 p	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej	—	500	500		8. Paź. 1883.
	85 r	Na bursę dla dziewcząt ruskich w Przemyślu	—	500	500		
	85 s	Dla bursy w Wadowicach	—	150	150		19. Paźdz. 1883.
	85 t	„ „ w Rzeszowie	—	150	150		
		Suma rubryki VII.	627.798	552.603	555.603	—	
VIII		Utrzymanie pomników historycznych.					
	86 a	Restauracya pomników w ogóle, sporządzanie i publikacya naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	1.500	1.500			
	86 b	Restauracya cerkwi miejskiej w Haliezu	—	4.500			
	86 c	Na kosztą zjazdu archeologów i historyków, mającego się odbyć w roku 1884.	—	500			
	87 a	Badanie i ocalanie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	500	500			
	87 b	Stała roczna subwencya dla muzeum narodowego w Krakowie	—	500			
		Do przeniesienia	2.000	7.500	—	—	
							18. Października 1883.

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególności	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
VIII		Z przeniesienia	2.000	7.500	—	—	
88		Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:					
		a) Dyrektor we Lwowie	1.200	1.200			
		b) " w Krakowie	1.000	1.000			
		c) Adjunkt we Lwowie, płaca 1.100 zł., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.280	1.280			
		d) Adjunkt w Krakowie, płaca 900 zł., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.080	1.080			
		e) 4ch aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200	1.200			
		f) 2ch " w Krakowie, " " 300 "	600	600			
		g) Czynnosc za najem lokalu we Lwowie	600	600			
		h) Stróże	600	600			
		i) Opał i potrzeby kancelaryjne	350	350			
		Suma rubryki VIII.	9.910	15.410	15.410	—	
IX		Kwaterunkowe żandarmeryi. (Wedle preliminarza do LW. 40.077/1883.)					
89		Czyszczenie koszar i innych pomieszczeń, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	5.846	5.846	5.846		
90		Oświetlenie koszar	2.167	2.167	2.167		
91		Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów i pościeli dla oficerów i służących	450	450	450		
92		Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	20	20	20		
93		Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	1.696	1.696	1.696		
94		" " " kuchennych	705	705	705		
95		Pranie bielizny pościelnej dla " żołnierzy, furyerów i woźnych	1.897	1.897	1.897		
96		Naprawa bielizny pościelnej	166	166	166		
97		Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	441	441	441		
98		Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	1.034	1.034	1.034		
99		Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	4.083	4.083	4.083		
100		Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	510	510	510		
101		" " pomieszczeń oficerów, rachmistrzów, furyerów i woźnych	585	585	585		
102		Różne inne wydatki	500	500	500		
103		Najem pomieszczeń i koszar	54.492	54.492	54.492		
104		Na urządzenie nowych koszar, otworzyć się mających	1.200	400	400		
105		Na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie ilości posterunków	1.000	1.000	1.000		
105½		Na sprawienie łóżek i pościeli	2.411	2.411	—	2.411	
		Suma rubryki IX.	79.203	78.403	75.992	2.411	
		Uchwała. Przyzwala się na pokrycie kosztów sprawienia łóżek i pościeli w roku 1883. dodatkowy kredyt dla rubr. IX. na rok 1883. w kwocie 1.148 zł.					78.403

18. Październik 1883.

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
X		Drogi krajowe.					
		<i>A. Koszta zarządu.</i>					
106		Płace urzędników i służ:					
		a) 4 inżynierów na prowincyi po . . . 1.500 zł.	6.000				
		b) 3 " " " " . . . 1.200 "	3.600				
		c) 22 konduktorów I. klasy " . . . 500 "	11.000				
		d) 21 " II. " " . . . 400 "	8.400				
		e) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze krajo- wej Gorlice-Konieczna	840				
		f) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze krajo- wej Słotwina-Sącz	900				
		g) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze krajo- wej w Mielcu	1.500				
		h) Pełniący obowiązki inżyniera na drodze krajo- wej w Buczaczu	1.400				
		i) Pełniący obowiązki inżyniera na drogach kra- jowych Smykowiec-Suchostaw i Husiatyn-Ko- poczyńce	1.200				
		k) 310 drożników po . . . . . 150 zł.	46.500				
		l) 6 pomocników (dyurnistów), dziennie po 2 zł.	4.392				
			85.732	85.732	85.732	—	
107		Ryczałty:					
		a) Koszta podróży na obowiązkowe zwiedzanie dróg:					
		1) dla 7 inżynierów po . . . . . 500 zł.	3.500				
		2) " 16 konduktorów po . . . . . 150 "	2.400				
		3) " 27 " " " " . . . . . 120 "	3.240				
		4) " 1 inżyniera na objazdy dróg Rzeszów- Nisko i Przeworsk-Kańczuga	200				
		5) dla 1 konduktora przejazd koleją z Prze- worska do Rzeszowa	76				
		6) ryczałtowe wynagrodzenie objazdów dla jednego z pełniących obowiązki inżyniera	300				
108		b) Koszta kancelaryjne:					
		1) dla 7 inżynierów po . . . . . 48 zł.	336				
		2) " 43 konduktorów po . . . . . 16 "	688				
109		c) Na umieszczenie biur:					
		1) dla 2 inżynierów we Lwowie i Kra- kowie po . . . . . 100 zł.	200				
		2) dla 5 inżynierów na prowincyi po . . . . . 60 "	300				
			11.240	11.240	11.240	—	
110		Remuneracye i zapomogi:					
		a) Remuneracya dla służby drogowej	3.000				
		b) Zapomoga stała, ryczałtowa przyzwo- lona przez Wysoki Sejm dla 43 kon- duktorów po . . . . . 100 zł.	4.300				
			7.300	7.300	7.300	—	
111		Sprawienie, uzupełnienie i naprawa wzorów i naczyń dla oddziału technicznego, inżynierów okręgo- wych, konduktorów i drożników	3.000	3.000	3.000	—	
112		Koszta podróży dla inżynierów Wydziału krajowego, delegatów, inspektorów i komisyj nadzwyczajnych	5.000	4.500	4.500	—	
		Suma kosztów zarządu	112.272	111.772	111.772	—	

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisyi budżetowej	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	
			Złote austriackie				
X		Z przeniesienia	112.272	111.772	111.772	—	18. Października 1883.
		B. Budowa i rekonstrukcyja dróg.					
	113	Na budowę nowych i rekonstrukeyę istniejących dróg, oraz na budowę większych mostów	150.000	140.000	—	140 000	
		C. Utrzymanie dróg.					
	114	Na utrzymanie istniejących dróg, jakoteż nowo wybudowanych, a w r. 1883. oddanych do użytku publicznego	460.136	450.000	450.000	—	
		D. Zasiłki.					
	115	Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gmin.	140.000	100.000	100.000	—	
	116	Na utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł., druga rata	30.000	20.000	—	20.000	
	117	Na rekonstrukeyę drogi gminnej Nowy targ-Zakopane, trzecia rata	10.000	10.000	—	10.000	
			180.000	130.000	100.000	30.000	
		E. Wydatki na myta.					
	118	Budowa i utrzymanie domków mytnicznych	3.000	3.000	—	3.000	
	119	Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacji i inne drobne	1.000	1.000	1.000	—	
	120	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	2.500	2.500	2.500	—	
			6.500	6.500	3.500	3.000	
		F. Zaopatrzenia.					
	121	Medok Fedor, droźnik, zaopatrzenie dożywotnie	60	—	—	—	
	122	Niewiadomska z Hoszowskich Sabina, wdowa po inżynierze okręgowym . . . 350 zł. i troje jej dzieci. rocznie po 58 zł. . . 174 „	524	524	524	—	
	a mianowicie: Maryan Ignacy Henryk do 10. Marca 1897. — Juwenal Ignacy Maryan do 25. Stycznia 1900. — Helena Marya Michalina do 29. Października 1890.						
123	Filipecka Marya, wdowa po konduktorze	166	166	166	—		
124	Borzęcki Leonard, emer. konduktor drogi kraj., rocznie	312	312	312	—		
125	Szeliska Laura, wdowa po zmarłym w roku 1883. konduktorze	167	167	167	—		
		1.229	1.169	1.169	—		
125a	Na pięciolecia i emerytury dla inżynierów i konduktorów, dodatkowy kredyt na rok 1883. w kwocie . . . 1.461 zł.						
125b	Na pięciolecia i emerytury dla inżynierów i konduktorów na rok 1884. . . 1.041 „ (Przeniesiono z rubr. XVI poz. 203).	2.502	2.502	2.502	—		
	Suma rubryki X.	912.639	841.943	668.943	173.000		
				841.943			
XI		Dotacje dla zakładów krajowych.					10. Paź. 1883.
	126	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	10.263	4.150			
	127	„ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	1.967	217			
	128	Fundusz podrzutek w Lwowie	1.380	1.380			
	128a	Na budowę pralni w krajowym szpitalu we Lwowie	22.500	22.500			
	129	Krajowy szpital powszechny w Krakowie	—	—			
	130	Fundusz podrzutek w Krakowie	—	—			
	Suma rubryki XI.	36.110	28.247	28.247	—	18. Paźdz. 1883. 3. Paź. 1883.	

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
XII		Wydatki na szupaństwo.					
	131	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych . . .	38.000	38.000	38.000	—	
XIII		Budowy wodne.					
	132	Na regulację rzeki Sanu między Przemyślem a Składem solnym, jedna rata z przeznaczonej kwoty 50.000 zł.	7.143	—			
	133	Na utrzymanie stacyj meteorologicznych i wodoskazów urządzonych dla zbadania stosunków hydrotechnicznych w dorzeczu górnego Dniestru	800	800			
	134	Na subwencyonowanie robót wodnych, wykonanych przez spółki wodne, lub drogą innej konkurencyi	15.000	15.000			
	135a	Pożyczka 3% dla spółki wodnej w powiatach: brzozowskim, krośnieńskim i sanockim dla regulacyi Wisłoka od Beska po Krościenko, rata roczna z przeznaczonych 30.000 zł.	10.000	10.000			
	135b	Dla gminy Długopole subwencya jednorazowa	—	300			12. Paź. 1883.
		Suma rubryki XIII.	32.943	26 000	—	26.000	
		Uchwała. Upoważnia się Wydział kraj. do zużytkowania w roku 1884. przeznaczonej w rubr. XIII. poz. 118a budżetu roku 1883. subwencji dla spółki wodnej po lewej stronie drogi Dębicko-Tarnobrzeskiej w kwocie 8.000 zł., o ile takowa w roku 1883. spotrzebowaną nie będzie.					
XIV		Odsetki od pożyczek i umarzenie tychże.					
	136	Umarzenie pożyczki 66.000 zł., zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską: a) XII rata kapitału . . . . . 3.386 zł. 47 ct. b) 5% odsetki . . . . . 1.893 „ 53 „	5.280	5.280			
	137	Umarzenie pożyczki 40.400 zł., zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską: a) X i XI rata kapitału . . . . . 554 zł. 12 ct. b) 5% odsetki . . . . . 1.893 „ 57 „ c) podatek dochod. od odsetków 303 „ 40 „	2.751	2.751			
	138	Umarzenie pożyczki 10.000 zł., zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie z galicyjskiej Kasy oszczędności: a) VI i VII rata kapitału . . . . . 97 zł. 53 ct. b) 5% odsetki . . . . . 485 „ 40 „ c) podatek dochod. od odsetków 77 „ 51 „	661	661			
	139	Umarzenie pożyczki 600.000 zł., zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych (Länderbank): a) VI i VII rata kapitału . . . . . 24.000 zł. — ct. b) 4-9% odsetki . . . . . 25.578 „ — „ c) podatek dochodowy . . . . . 3.274 „ — „	52.852	52.852			
		Do przeniesienia	61.544	61.544	—	—	18. Października 1883.

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
XIV		Z przeniesienia	61.544	61.544	—	—	18. Października 1883.
	140	Umorzenie pożyczki 5.000 zł., zaciągniętej przez zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności, II rata kapitału z odsetkami	400	400			
	141	Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacjach krajowych im wart. 3.800.000 zł., I i II rata kapitału i wypłata kuponów, oraz podatek dochodowy od kuponów i inne potrzeby	227.130	226.530			
	142	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, zwrot kapitałów 346.796 zł. 34 ct., użytych na budowę tegoż szpitala, a mianowicie:					
		a) II rata kapitału . . . . . 3.641 zł. 37 ct.					
		b) 5 ^o / _o odsetki . . . . . 17.166 „ 41 „	20.808	20.808			
	143	Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych na zasilenie kasy krajowej	20.000	20.000			
	143 ¹ / ₂	Umorzenie raty kapitału i na procenta od pożyczki 22.500 zł., zaciągnąć się mającej na wybudowanie i urządzenie pralni w szpitalu krajowym we Lwowie	—	1.350			
		Suma rubryki XIV.	329.882	330.632	330.632	—	
XV		Na cele gospodarstwa krajowego.					
	144	Inżynier-górnik przy Wydziale krajowym	1.800	1.800	1.800		
	145a	Biuro melioracyjne i urządzenie kursu robót melioracyjnych	12.400	7.800	7.800		
	145b	Na uregulowanie płacy dotychczasowych urzędników biura melioracyjnego	—	2.000	2.000		
	145c	Na wzmocnienie sił technicznych biur melioracyjnych ekspozowanych, lub tworzenie nowych ekspozytur	—	2.000	2.000		
		Rezolucya A Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawstwa państwowego wydanie postanowień, któreby uregulowały kredyt melioracyjny dla spółek wodnych, a zarazem z jednej strony utworzyły podstawę kredytu melioracyjnego dla pojedynczych właścicieli, z drugiej oznaczały warunki, pod którymi kredyt ów użytym być może, a to w myśl rezolucyi sejmowej z d. 19. Lipca 1880.					
		Rezolucya B. Wzywa się Wydział krajowy, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem co do żądań zawartych w poprzedniej rezolucyi, a zarazem wniosł na przyszłej sesyi sejmowej projekt do udzielania kredytu na melioracye gruntowe przez Bank krajowy.					
	146	Na subwencyonowanie podmajstrzych (przyzwolono użyć tę kwotę i na inne cele melioracyjne)	600	600	600		
	147	Na ekspozyturę biura meliorac. w Tarnowie 200 zł.					
	148	" " " " w Sanoku . 200 „	400	400	400		
	149	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	12.149	12.149	12.149		
	150	" wyższa rolnicza w Dublanach	34.274	33.254	33.254		
	151	" parobków " "	10.112	9.852	9.852		
	152	Folwark " "	17.675	17.675	17.675		
	153	Kurs gorzelnictwa " "	1.645	1.645	1.645		
		Do przeniesienia	91.055	89.175	89.175	—	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
XV		Z przeniesienia	91.055	89.175	89.175	—	
154		Szkoła rolnicza w Czernichowie	30.315	30.115	30.115		10. Paźdz. 1883.
155		" ogrodnicza	2.645	2.645	2.645		
156		Folwark	14.953	14.833	14.833		
157		Szkoła weterynaryi we Lwowie:					
		a) subwencya c. k. Rządowi	2.000				
		b) spłata pożyczki w Kasie oszczędności.					
		XVII i XVIII rata	1.057				18. Paź. 1883.
158		Szkoła snycerstwa w Zakopanem	300	300	600		16. " "
		<i>Uchwała.</i> Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby poczynił starania, iżby sprawa subwencyonowania szkoły przemysłu artystyczno drzewnego w Zakopanem, uregulowaną została i aby w tym celu Wydział krajowy wszedł w rokowania z c. k. Rzędem.					
159		Szkoła przemysłowa w Jarosławiu:					18. Paźdz. 1883.
		a) subwencya zwyczajna	500	500	500		
		b) na środki naukowe	—	—	200		
160		Szkoła przemysłowa w Przemyśle:					16. Paźdz. 1883.
		a) subwencya zwyczajna	500	500	500		
		b) na środki naukowe	—	—	200		
161		Szkoła przemysłowa w Rzeszowie:					18. Paźdz. 1883.
		a) subwencya zwyczajna	500	500	500		
		b) na środki naukowe	—	—	200		
162		Szkoła przemysłowa w Tarnowie:					16. Paźdz. 1883.
		a) subwencya zwyczajna	500	500	500		
		b) na środki naukowe	—	—	200		
163a		Szkoła przemysłowa w Tarnopolu	1.000	500	500		18. Paź. 1883.
163b		Szkoła przemysłowa w Stanisławowie:					16. Paźdz. 1883.
		a) subwencya zwyczajna	—	500	500		
		b) na środki naukowe	—	—	200		
		<i>Uchwała</i> do poz. 163 b. Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby wspólnie z Kuratorją dla przemysłu domowego i rękodzielniczego zbadał stosunki miejscowe, a jeżeli się okażą warunki po temu odpowiednie, ażeby poczynił starania, iżby w Stanisławowie założony być mógł warsztat wzorowy jednego lub dwóch rękodzieł z działy wyrobów drewnianych.					
163c		Szkole przemysłowej w Drohobyczu, subwencya	—	—	500		16. Paźdz. 1883.
163d		" " " Sokału	—	—	700		
		<i>Uchwała</i> do poz. 159—163 d. Sejm zastrzega dla Wydziału krajowego prawo dozoru i kontroli tak co do sposobu udzielania nauki, jak i użycia przyznanej subwencji. Zarządy tych szkół obowiązane będą składać rachunek z wydatków poczynionych na szkołę i przedkładać budżet szkolny Wydziałowi krajowemu.					
164		Szkoła handlowa w Krakowie	1.000	1.000	1.000		18. Paź. 1883.
165		" ogrodnicza w Tarnowie	300	300	300		
166		Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego	10.000	10.000	10.000		
167		Na przemysł rękodzielniczy, na pożyczki i zasiłki	50.000	50.000	50.000		
168		Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000	2.000	2.000		
169		" w Krakowie	2.000	2.000	2.000		
170		Komisya fizyograficzna	3.000	3.000	3.000		15. Paź. 1883.
171		" " na badania geologiczne	500	500	500		
		Do przeniesienia	214.125	211.925	214.425	—	

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
XV		Z przeniesienia	214.125	211.925	214.425	—	
172		Towarzystwo rolnicze we Lwowie	3.000	3 000	3.000		
173		" " w Krakowie	3.000	3.000	3.000		18. Paźdz. 1883.
174		" " ogrodnicze we Lwowie	700	400	400		
175		" " tatrzańskie	400	400	400		
176		Badania głębszych pokładów ziemi (Uchwałą sejmową z dnia 17. Lipca 1880, przeznaczonem jest na ten cel przez lat 5 od roku 1881, po 10 000 zł, z wolnością użycia w jednym lub drugim roku pięciolecia i większej sumy, jak wyżej wymieniona).	10.000	10.000	10.000		
177		Badania geologiczne kraju . . . . . Uchwała. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia z tej pozycyi zasiłku 400 zł. dla czasopisma „Górnik“.	3.000	3.000	3.000		15. Paźdz. 1883.
178		Na studia chemicznej przeróbki nafty i jej odpadków Uchwała. Poleca się wyczerpanie kredytu na ten cel w rubr. XV, poz. 160, roku 1883, udzielonego, o ile w tym roku zużytkowanym nie zostanie — w roku 1884.	1.700	1.700	1.700		
179		Na zalesienie wydm piaszczystych:					
		a) w powiecie Nisko	150	150	150		
		b) " " Tarnobrzeg	150	150	150		
		c) " " Cieszanów, Jarosław. Łańcut	400	400	400		
		d) " " Jaworów	500	500	500		
		e) " " Mościska	560	500	500		
180		Na szkółkę leśną w Rasztowcach . . . . . <i>Stypendya.</i>	108	108	108		
181		Dla 1 ucznia weterynaryi 200 zł. i koszta podróży 60 zł.	260	260	260		
183a		Dla uczniów szkół pozakrajowych weterynaryi, rolnictwa i leśnictwa	2.000	1.500	1.500		
182b		Na stypendya dla uczniów szkoły weterynaryi we Lwowie		500	500		
183a		Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach	1.000	500	500		
183b		" " leśnictwa we Lwowie	2.400	2.400	2.400		
184		" " górników chcących się kształcić w zawodach specjalnych	1.300	1.300	1.300		15. Paźdz. 1883.
185		Dla 2ch uczniów szkoły ogrodniczej we Lwowie	200	—	—		
186		Józefowi P. Accordowi na wykształcenie się w zawodzie mechaniki (<i>uchw. sejm. z d. 20. Paźdz. 1882</i>). — IIga i ostatnia rata	300	300	300		
187		Wład. Al. Tarchalskiemu na kształcenie się w zawodzie handlowym w Wiedniu — IIga i ostatnia rata	300	300	300		
188		Zasiłek na utrzymanie szkół rolniczych w Horodence . . . . . 4.960 zł. w Jagielnicy . . . . . 4.760 „	9.720	9.720	9.720		18. Paź. 1883.
189a		Na budowę gmachu szkolnego w Dublanach	8.000	8.000	8.000		16. Paź 1883.
189b		Koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi (przeniesione z rubr. V, poz. 39)	—	3 200	3.200		
189c		Stanisławowi Tarnawskiemu na kształcenie się dalsze w piwowarstwie za granicą — jednorazowo do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	300	300		
189d		Stowarzyszeniu pracy kobiet we Lwowie, jednorazowo	—	200	200		
189e		Wojciechowi Maciaszek w Wersalu na naukę ogrodnictwa -- jednorazowa zapomoga	—	300	300		18. Paźdz. 1883.
		Suma rubryki XV.	263.273	264.013	266.513	—	

Fundusz krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
XVI		Rozmaite wydatki.					
	190	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000	30.000	30.000		
	191	Uposażenie kasy krajowej	—	—	—		
	192	Pożyczki na budowę koszar dla c. k. wojska	120.000	120.000	120.000		
	193	Dla księży Unitów Chełmskich	3.000	3.000	3.000		
	194	Stowarzyszenie „Przytulisko polskie w Wiedniu“, jednorazowo	—	100	100		
	195	Gminie Białokiernica zapomoga jednorazowa	—	100	100		
	196	Gminom Ostrowy tuszowskie narodowe, Ostrowy kolonia i Ostrowy barańskie, zapomoga jednorazowa	—	300	300		
	197	Gminie Olejów	—	200	200		
	198	Gminie Bzowica	—	100	100		
	199	Gminie Myślatycze	—	200	200		
	200 ^a	Stowarzyszenie rękodzieln. „Gwiazda“ we Lwowie	—	300	300		
	200 ^b	„ „ „ „ „ „ w Tarnowie	—	—	300		
	201	Dyrekcji Ochronek chrześcijańskich we Lwowie 500 zł. (przeniesiono do rubr. VI poz. 45 a).	—	—	—		
	202	Gminie Dolhopole 300 zł. (przeniesiono do rubr. XIII poz. 135 b).	—	—	—		
	203	Na pięciolecia i emerytury dla inżynierów i kondu- ktorów dróg krajowych 2.502 zł. (przeniesiono do rubr. X poz. 125 a) b).	—	—	—		
	204	Dar jednorazowy dla sierót po śp. Karolu Iwanickim w kwocie 148 zł. (przeniesiono do rubr. II poz. 30 i).	—	—	—		
	205	Szczęsnowicz Stanisław, sierota po zmarłym archi- wiście Wydziału krajowego, dar jednorazowy	—	120	120		
	206	Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu Wydz. kraj., dar jednorazowy	—	150	150		
	207	Grott Antoni, dyrektor kancelaryi Wydz. kraj., zali- czka na płacę 1.500 zł. (przeniesiono do rubr. II poz. 33 b).	—	—	—		
	208	Stowarzyszenie wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Kra- kowskiem, zasiłek jednorazowy	—	1.000	1.000		
	209	Komitet zarządzający szkołą przemysłową fundacyi Marka Bernsteina we Lwowie, zasiłek jedno- razowy	—	300	300		
	209 ^{1/2}	Gmina Doroszow, zasiłek na pogorzalców	—	—	300		
Suma rubryki XVI.			153.000	155.870	156.470	—	

18. Października 1883.

17 Paźdz. 1883

Fundusz krajowy.

Dochody.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austryackie							
Dochody.							
I	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	—	—	
II	2	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	15.000	15.000	15.000	—	
III	Dochody z dróg krajowych.						
	3	Myta z dróg krajowych	224.000	224.000			
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	350	350			
	5	Grzywny za przestępstwa drogowe	160	160			
	6	a) Datki dobrowolne od stron prywatnych	5.000	5.000			
		b) Od c. k. Skarbu Państwa za utrzymanie drogi z Krynicy do Muszyny	400	400			
		Suma rubryki III.	229.910	229.910	229.910	—	
IV	Nadwyżki od zakładów dotowanych.						
	7	Od funduszu policyi krajowej	5.758	5.758			
	8	Od szpitala św. Łazarza w Krakowie	10.495	14.436			
	9	Od funduszu podrzuteków w Krakowie	—	—			
		Suma rubryki IV.	16.253	20.194	20.194	—	
V	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.						
	10	Od urzędników krajowych z płac	7.500				
	11	Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	6.000				
	12	Od gmin za dawniejsze koszty leczenia	7.000				
	13	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.800				
	14	Rozmaite	6.000				
		Suma rubryki V.	30.300	30.300	30.300	—	
VI	Zwroty pożyczek.						
	15	Od klasztoru pp. Benedyktynek w Przemyśle:					
		a) 11 rata bezprocent. pożyczki w kwocie . . . . . 8.000 zł. 500 zł.					
		b) 16 i 17 rata bezprocent. pożyczki w kwocie . . . . . 8.000 „ 850 „	1.350	1.350			
	16	Od pp. Kanoniczek w Krakowie 3 rata bezprocent. pożyczki 1.750 zł.	175	175			
	17	Od gminy Piwniczna 16 i 17 rata pożyczki 9.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 951 zł. 57 ct.					
		b) w 5 ⁰ / ₁₀ odsetkach . . . . . 193 „ 53 „	1.145	1.145			
	18	Od gminy Sanoka 14 i 15 rata pożyczki 10.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 566 zł. 20 ct.					
		b) w 6 ⁰ / ₁₀ odsetkach . . . . . 397 „ 80 „	964	964			
	19	Od gminy Chłopczyce 6 rata bezprocent. pożyczki 1.000 zł.	100	100			
		Do przeniesienia	3.734	3.734	—	—	

18. Października 1883.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
VI		Z przeniesienia	3.734	3.734	—	—	
	20	Od gm. Brzeszcze 6 rata bezprocent. pożyczki 1.000 zł.	100	100			
	21	Od bursy św. Kazimierza w Tarnowie 5 rata bezprocentowej pożyczki 2.000 zł.	250	156			
		Uchwała Sejmu Wykreśla się połowę reszty długu zaciągniętego ze Skarbu krajowego przez Kuratorję bursy św. Kazimierza w Tarnowie, wynoszącą dzisiaj 625 zł., ale pod warunkiem, jeżeli gmina miasta Tarnowa spłaci Skarbowi kraj drugą połowę tej reszty długu 625 zł. w 4 rocznych ratach. Odpowiednio do tej uchwały, procent przy tej pożyczce został wstawiony.					
	22	Od Wydziału powiatowego w Tarnowie 4 rata pożyczki 5.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 460 zł. 18 ct.					
		b) w 5% odsetkach . . . . . 187 „ 34 „	648	648			
	23	Od komitetu parafialnego obrz. łać. w Sanoku 4 rata pożyczki 8.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 1.000 zł. — ct.					
		b) w 5% odsetkach . . . . . 250 „ — „	1.250	1.250			
	24	Od spółki wodnej jasielskiej 2 rata bezprocentowej pożyczki 1.500 zł. na regulację Wisłoka	150	150			
	25	Od powiatu Łańcuckiego 2 rata bezprocentowej pożyczki 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłocze	450	450			
	26	Od Leonarda Markoniego 1 rata bezprocentowej pożyczki 5 000 zł. na założenie szkoły wyrobów alabastrowych w Brzozdowcach	625	625			
	27	Ze spłaty pożyczek udzielonych na budowę koszar dla c. k. wojska:					
		a) Gmina Brzeżany z 4.000 zł. 3 i 4 rata 400 zł.					
		b) „ Przemysł z 15.000 „ 3 i 4 „ 1.250 „					
		c) „ „ z 10.000 „ 1 i 2 „ 832 „					
		d) „ Rzeszów z 20.000 „ 2 i 3 „ 1.666 „					
		e) „ Sanok z 10.000 „ 2 i 3 „ 832 „					
		f) „ Trembowla z 10.000 „ 2 i 3 „ 1.000 „					
		g) „ Złoczów z 6.000 „ 4 i 5 „ 500 „	6.480	6.480			
		h) Spłata jednej raty pożyczek w sumie 105.000 zł., mających się w r. 1883. udzielić miastom na budowę koszar	—	5.250			
	28	Towarzystwo tkaczy w Białowej 2 rata z pożyczki 4.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 400 zł.					
		b) w 3% odsetkach . . . . . 108 „	508	508			
	29	Towarzystwo tkaczy w Korczyniu 3 i 4 rata z pożyczki 2.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 500 zł. — ct.					
		b) w 3% odsetkach . . . . . 41 „ 25 „	541	541			
	30	Towarzystwo wyrobów garniearskich w Kołomyi 1 i 2 rata z pożyczki 1.800 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 450 zł. — ct.					
		b) w 3% odsetkach . . . . . 50 „ 62 1/2 „	501	501			
		Do przeniesienia	15.237	20.393	—	—	

18. Październik 1883.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzwyczajne	
			Złote austriackie				
VI		Z przeniesienia	15.237	20.393	—	—	
	31	Darowska B. i Hel. z Krakowa, 1 i 2 rata bezprocentowej pożyczki 3.000 zł. dla zakładu robót kościelnych	400	400			
	32	Towarzystwo szewców w Dąbrowej 1 i 2 rata z pożyczki 3.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 500 zł. — ct.					
		b) w 3% odsetkach . . . . . 86 " 25 "	586	586			
	33	Towarzystwo tkaczy w Kossowie, 1 i 2 rata z pożyczki 3.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 600 zł. — ct.					
		b) w 3% odsetkach . . . . . 85 " 50 "	685	685			
	34	Towarzystwo handlu skór we Lwowie, 3% odsetki od pożyczki 5.000 zł., danej w roku 1883.	150	150			
	35	Gmina Skała 1 rata od pożyczki 3.000 zł.					
		a) w kapitale . . . . . 500 zł.					
		b) w 5% odsetkach . . . . . 150 "	650	650			
		Suma rubryki VI.	17 708	22 864	22.864	—	
VII		Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.					
	36	Subwencya od c. k. Skarbu Państwa	5.000				
	37	Oplaty od uczniów	390				
		Suma rubryki VII.	5.390	5.390	5.390	—	
VIII		Dochody krajowych szkół rolniczych i folwarku w Dublanach.					
	38	Wyższa szkoła rolnicza	15.115				
	39	Szkoła parobków	3.224				
	40	Folwark	16.050				
	41	Kurs gorzelnictwa	1.240				
		Suma rubryki VIII.	35.629	35.629	35.629	—	
IX		Dochody krajowych szkół i folwarku w Czernichowie.					
	42	Szkoła średnia rolnicza	14.020				
	43	ogrodnicza	2.350				
	44	Folwark	15.830				
		Suma rubryki IX.	32.200	32.200	32.200	—	
X		Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.					
	45	Od szpitali powszechnych	600	600	600	—	

18. Października 1883.

Dochody.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu		Dzień uchwały
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
Złote austriackie							
XI		Rozmaite.					
	46	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich we Lwowie i w Krakowie	380	380			18. Października 1883.
	47	Od c. k. Skarbu Państwa zasiłek dla bióra melioracyjnego przy Wydziale krajowym	1.000	1.000			
	48	Przypadkowe:					
		a) Sprzedaż książek i druków	1.000	1.200			
		b) Sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowanych	150	150			
		c) Odsetki zwłoki za niepłacone w terminach rozmaite należności	50	50			
	48½	d) Różne drobne	50	50			
		Pożyczka zaciągnąć się mająca na wybudowanie i urządzenie pralni w szpitalu kraj. we Lwowie.	22.500	22.500			3. Paźdz. 1883
		Suma rubryki XI.	25.130	25.330	25.330	—	
XII	49	Dodatki do podatków	3.100.000	2.629.800	3.629.800	—	20. Paź. 1883
		Wniosek Wydziału krajowego po 31 centów, wniosek komisji i uchwała Sejmu po 27 centów od 1 zlr. podatku, przyjmując za podstawę sumę podatków 9,740.000 zł., od której 1 cent dodatku krajowego przyniesie dochodu 97.400 zł.					
		Uchwała z dnia 18. Października 1883. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby polecił c. k. urzędowi podatkowemu pobierającym pięcioprocentowy podatek dochodowy od dochodu z budowli, uwolnionych od płacenia podatku domowo-czynszowego, — pobierać dodatek krajowy od tego pięcioprocentowego podatku dochodowego.					
		Uchwała z dnia 16. Października 1883. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby polecił c. k. urzędowi finansowemu, by pobierano dodatki krajowe w ścisłym stosunku do cyfry podatków publicznych.					
		Uchwała z dnia 20. Października 1883. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w każdym preliminarzu uwidoczniał w stałej pozycji kwotę na uposażenie kasy obecnie uchwaloną, łącznie z uposażeniem dotychczasowem.					

Fundusz szkolny krajowy.

BUDŻET

na rok

1884.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 19. Października 1883.

Fundusz szkolny krajowy.

S u m a r y u s z

Liczba		W y d a t k i	W n i o s e k		U c h w a ł a S e j m u		
ru- bryki	po- zycy		Rady szkol- nej krajow.	Komisji budżetowej	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austriackie							
I	1 5	Zasiłki dla funduszów szkolnych okręgowych	324.814	311.000	306.000	5.000	311.000
II	6-8	Substytucye	173.355	88.000	88.000	—	88.000
III	9-12	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez kor- poracye	3.775	3.775	—	3.775	3.775
IV	13	Adyuta	5.000	5.000	5.000	—	5.000
V	14-16	Remuneracye i zapomogi	30.000	30.000	30.000	—	30.000
VI	17-18	Podatki i daniny	156	156	156	—	156
VII	19-20	Koszta podróży i diety	4.700	500	500	—	500
VIII	21-23	Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	51.406	51.400	51.400	—	51.400
IX	24	Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800	12.800	12.800	—	12.800
X	25	Emerytury	6.700	5.600	—	5.600	5.600
XI	26 44	Dary z łaski	3.533	3.533	3.533	—	3.533
XII	45	Potrzeby ogólnej natury	2.000	800	800	—	800
XIII	46 47	Rozmaitej	6.800	6.800	6.800	—	6.800
XIV	48 49	Zasiłki bezzwrotne i zaliczki zwrotne na budynki szkolne	20.000	15.000	—	15.000	15.000
Suma wydatków .			645.039	534.364	504.989	29.375	534.364
Dochody.							
			Wniosek Wydz. kraj				
I	1-10	Odsetki od kapitałów	14.689	14.689	14.689	—	14.689
II	11-14	Dochody z dóbr, realności i innych praw	9	9	9	—	9
III	15-17	Dodatki	530	530	530	—	530
IV	18	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	2.835	2.835	—	2.835
V	19	Zapisy i darowizny	—	—	—	—	—
VI	20	Taksy od spadków	7.350	7.350	7.350	—	7.350
VII	21-24	Rozmaite	26.215	26.215	26.215	—	26.215
VIII	25	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	54.943	54.943	—	54.943
IX	26	Zwroty zaliczek gminom na budynki szkolne udzielonych	20.000	20.000	20.000	—	20.000
Suma dochodów .			126.571	126.571	126.571	—	126.571
Z porównania ze sumą wydatków			—	—	—	—	534.364
okazuje się niedobór .			—	—	—	—	407.793

Rezolucya uchwalona na posiedzeniu sejmowem dnia 19. Października 1883:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, bystosownie do postanowień §. 35. ustawy z dnia 25. Czerwca 1873. r. o władzach nadzorczych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych, polityczne Władze powiatowe dostarczały Radom szkolnym okręgowym potrzebnych sił pomocniczych do prowadzenia rachunków z obrotu ich funduszów“.

Uchwała Sejmowa z tegoż dnia:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedstawić na najbliższej sesji sejmowej wnioski względem zarządu funduszami szkolnymi i zapobieżeniu przekroczeniom preliminarza funduszu szkolnego“.

„Sejm krajowy zezwala na przenoszenie kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w Rubrykach II, IV, V i VII tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów w Rubrykach XI i XII.“

Fundusz szkolny krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycji		Rady szkolnej krajowej	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austriackie			
I		Zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych.				
	1	Na pokrycie niedoboru szkół po koniec roku 1882. zorganizowanych	291.064			
	3	Na utrzymanie szkół w roku 1883. i 1884. zorganizować się mających lub z filialnych na etatowe przeistoczonych z dniem 1. Września 1883. w życie wchodzących, na podwyższenie płac nauczycieli młodszych, a posuniętych na posady rzeczywiste i dla tych, którzy obecnie dla braku kwalifikacji nie pobierają płac etatowych	15.000	306.000	306.000	—
	2	Na wynagrodzenie dla kalkulantów przyjąć się mających do załatwienia czynności rachunkowych przy 35 okręgowych Radach szkolnych po 250 zł. w. a.	8.750	—	—	—
	4	Na utworzenie nowych szkół posiłkowych, do rozporządzałości Wydziału krajowego (wniosek Wydziału krajowego 100.000 zł. w. a.	—	—	—	—
	5	Zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych	10.000	5.000	—	5.000
		Suma rubryki I	324.814	311.000	306.000	5.000
II		Substytucye.				
	6	Na płace dla nauczycieli i nauczycielek klas równorzędnych, które na rok 1883/4. urządzone być mają	166 355	88.000	88 000	—
	7	Wynagrodzenie dla nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	3.500	—	—	—
	8	Na zastępstwa chorych lub przeszkodzonych nauczycieli	3 500	—	—	—
		Suma rubryki II.	173.355	88.000	88.000	—
III		Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje.				
	9	Dla szkoły PP. Benedyktynek we Lwowie	2 000			
	10	" " " Klarysek w Nowym Sączu	250			
	11	" " " Benedyktynek w Przemyślu	1.440			
	12	" " OO. Bazylianów w Ławrowie	85			
		Suma rubryki III.	3.775	3.775	—	3.775
IV		Adyuta.				
	13	Dla kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego	5.000	5.000	5.000	—

Wydatki.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Rady szkolnej krajow.	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austriackie			
V		Remuneracye i zapomogi.				
	14	Remuneracye zmienne i zapomogi dla nauczycieli	20.000			
	15	„ „ „ „ „ katechetów	8.000			
	16	„ „ za naukę robót ręcznych	2.000			
		Suma rubryki V.	30.000	30.000	30.000	—
VI		Podatki i daniny.				
	17	Podatki z gruntów szkolnych i ekwiwalenta	6			
	18	Datek konkurencyjny na część budynku szkolnego w Tarnowie	150			
		Suma rubryki VI.	156	156	156	—
VII		Koszta podróży i diety.				
	19	Dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	500	500	500	
	20	Dla 3 urzędników rach. c. k. Namiestnictwa delegowanych do likwidacyi funduszy szkolnych okręgowych	4.200	—	—	
		Suma rubryki VII.	4.700	500	500	—
VIII		Dodatki pięcioletnie.				
	21	Dodatki dla nauczycieli dotąd asygnowane	38.530			
	22	„ „ drugie w r. 1884. przypadające	4.437			
	23	„ „ pierwsze	8.439			
		Suma rubryki VIII.	51.406	51.400	51.400	—
IX		Dodatek do funduszu emerytalnego.				
	24	Dla nauczycieli, wdów i sierot po tychże	12.800	12.800	12.800	—
X		Emerytury.				
	25	Dla nauczycieli, którzy utracili posady z powodu organizacyi	6.700	5.600	—	5.600
XI		Dary z łaski.				
		a) <i>Stale.</i>				
	26	Januszewska Wiktorya i 3 sieroty	62			
	27	Kloss Franciszka	35			
	28	Hołubowicz Petronela	63			
	29	Klisiewicz Julia	36			
		Do przeniesienia	196	—	—	—

Fundusz szkolny krajowy.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Rady szkolnej krajowej	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
Złote austriackie						
XI		Z przeniesienia	196	—	—	—
	30	Dubil Amalia	63			
	31	Prokopowicz Emilia	30			
	32	Markiewicz Eleonora	20			
	33	Horakowska Marya	39			
	34	Konopnicka Katarzyna	105			
	35	Potocka Walerya	31			
	36	Praszałowicz Marya	40			
	37	Filipowska Joanna	53			
	38	Kołdrasińska Zofia	80			
	39	Januszewska Wiktorya	167			
	40	Elsner Karolina	80			
	41	Rogosińska Józefa	40			
	42	Semciów Agata	38			
	43	Nowomiejska Karolina	51			
		Razem	1.033	1.033	1.033	—
	44	b) <i>Jednorazowe</i>	2.500	2.500	2.500	—
		Suma rubryki XI.	3.533	3.533	3.533	—
XII		Potrzeby ogólnej natury.				
	45	Potrzeby szkół wedle obecnego stanu	2.000	800	800	—
XIII		Rozmaite wydatki.				
	46	Dodatek służbowy dla nauczycieli szkół pospolitych w Krakowie	3.800			
	47	Rozmaite inne	3.000			
		Suma rubryki XIII.	6.800	6.800	6.800	—
XIV		Zasiłki na budowę szkół.				
	48	Zasiłki bezzwrotne	10.000	5.000	—	5.000
	49	Zasiłki zwrotne	10.000	10.000	—	10.000
		Suma rubryki XIV.	20.000	15.000	—	15.000

Dochody.

Fundusz szkolny krajowy.

Liczba		Poszczególności	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
Dochody.						
I Odsetki od kapitałów.						
	1	4 $\frac{1}{2}$ % od oblig. pożyczki kraj. z r. 1883. im. wartości	111.300 zł. — ct.	5.008		
	2	5% od listów zast. Tow. kredyt. ziemsk. we Lwowie	156.600 " — "	7.830		
	3	4% od takichże listów	800 " — "	32		
	4	5% od oblig. jednolitego długu państwa	20 " — "	1		
	5	6% od listów zast. Zakładu kredytowego ziem. w Krakowie	11.500 " — "	690		
	6	5% od listów zast. gal. Banku hipotecznego	3.700 " — "	185		
	7	4% od książeczki gal Kasy oszczędności we Lwowie	75 " 81 "	3		
	8	5% od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej poszczególnionych w prelim. pod poz. 8 a—k	25 " 88 $\frac{1}{2}$ "			
	9	5% od kapitałów w walucie polskiej na hipotekach prywatnych ulokowanych w preliminarzu pod poz. 9 a—d poszczególnionych	639 " 16 "			
	10	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie, poszczególnionych w preliminarzu pod poz. 10 a—m	274 " 94 "	940		
		Suma rubryki I.		14.689	14.689	14.689
II Dochody z dóbr, realności i innych praw.						
	11	Czynsz z ogrodu w Dunajowie		1		
	12	" " w Krukienicach		2		
	13	" " w Bieczu		1		
	14	" z wydzierzawoynych gruntów szkolnych w Zagórzcu		5		
		Suma rubryki II.		9	9	9
III Dodatki.						
	15	Od c. k. Skarbu Salin zwrot $\frac{1}{3}$ pensyj emerytalnych nauczycieli i nauczycielek szkoły głównej państwowej w Wieliczce		490		
		Do przeniesienia		490		

Liczba		Poszczególnienie	Wniosek		Uchwała Sejmu	
rubryki	pozycyi		Wydziału krajowego	Komisji budżetowej	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Złote austriackie			
III		Z przeniesienia	490	—	—	—
	16	Od gminy Zaleszczyki i dodatek na wydatki kancelaryjne, a to:				
		a) miasto Zaleszczyki . . . . . 12 zł. 23 ct.				
		b) Stare . . . . . 1 „ 62 „				
		c) obszar dworski . . . . . — „ 15 „	14			
	17	Od żydowskiej gminy tarnowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej	26			
		Suma rubryki III.	530	530	530	—
IV	18	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	2.835	2.835	2.835	—
V	19	Zapisy i darowizny	—	—	—	—
VI	20	Taksy od spadków.	7.350	7.350	7.350	—
VII		Rozmaite.				
	21	Zwroty zaliczek funduszom szkolnym okręgowym udzielonych	20.000			
	22	Zwroty wydatków innych rubryk budżetowych	5.000			
	23	Zwroty dawnych zaliczek	1.200			
	24	Różne nieprzewidziane	15			
		Suma rubryki VII.	26 215	26.215	26.215	—
VIII	25	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	54.943	54.943	54.943	—
IX	26	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne	20.000	20 000	20.000	—

Alegata do budżetu funduszu krajowego na rok 1884.

(do rubr. XV. wydatków i VII. VIII. i IX. dochodów).

BUDŻETY

szkoły gospodarstwa lasowego, zakładów dublańskich
i czernichowskich

na rok

1884.

a) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie (uchwała Sejmu z d. 12. Października 1883.) str.	2
b) Szkoła rolnicza w Dublanach . . . (" " " 15. " ") "	3-6
c) Szkoła parobków " . . . (" " " 15. " ") "	7
d) Folwark " . . . (" " " 12. " ") "	8-9
e) Kurs gorzelnictwa " . . . (" " " 15. " ") "	10
f) Szkoła rolnicza w Czernichowie . . . (" " " 10. " ") "	11-13
g) Szkoła ogrodnicza " . . . (" " " 10. " ") "	14
h) Folwark " . . . (" " " 10. " ") "	15-16

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Płace nauczycieli			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.819		
	2	Drugi profesor fachowy	1.799		
	3	Dwóch adjunktów po 800 zł.	1.600		
	4	Docent matematyki i fizyki	800		
	5	„ łowiectwa	100		
	6	„ rysunków	400		
	7	„ chemii	300		
	8	„ inżynierii leśnej	300		
	9	„ stylistyki	300		
	10	„ ekonomii politycznej i administracji	200	—	8.618
II.		Z a s ł u g i .			
	11	Dozorca	300		
	12	Pomoćnik dozorca	180	—	480
III.		Koszta administracji.			
	13	Podatki	20		
	14	Asekuracja budynków	45		
	15	Opał i oświetlenie	400		
	16	Potrzeby kancelaryjne	200		
	17	Pomniejsze administracyjne	195		
	18	Wydatek nadzwyczajny na sprawienie sprzętów	—	150	
		Suma rubryki III.	860	150	1.010
IV.		Potrzeby naukowe.			
	19	Środki naukowe	720		
	20	Wycieczki	600		
	21	Utrzymanie ogrodu doświadczalnego na Szumanówce	200	—	1.520
V.		Spłata pożyczki			
	22	Kasie oszczędności XIX. i XX. rata: a) w kapitale 149 zł. 46 ct.,— b) w odsetkach 371 zł. 34 ct.	521	—	521
		Suma wydatków	11.999	150	12.149
		D o c h o d y .			
I.	1	Subwencja od c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.		Opłaty od uczniów.			
	2	Od uczniów wpisowe	50		
	3	„ „ czesne	340	—	390
		Suma dochodów	5.390	—	5.390
		W porównaniu z wydatkami	—	—	12.149
		okazuje się niedobór	—	—	6.759
		Uchwała Sejmu z dnia 12. Października 1883.			

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Wydatki.

Liczba		Poszczególne	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozytywi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Płace profesorów i docentów.			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor	2.360		
	2	Sześciu profesorów fachowych po . . . . . 1.440 zł.	8.640		
	3	Dwóch adjunktów po . . . . . 800 "	1.600		
	4	Dwóch asystentów po . . . . . 600 "	1.200		
	5	Docent fizyki	800		
	6	" weterynaryi	480		
	7	" leśnictwa	240		
	8	" ustaw rolnych	360		
	9	" ogrodnictwa	200		
	10	" melioracyi	240		
	11	" zoologii	360		
	12	Dodatki pięcioletnie dla profesorów	1.033		
		Suma rubryki I.	17.513	—	17.513
II.		Inne płace.			
	13	Lekarz zakładowy	400		
	14	Kapelan	300		
	15	Kasyer, zarazem pisarz dyrekcji	480		
		Suma rubryki II.	1.180	—	1.180
III.		Zasługi.			
	16	Sługa szkolny	240		
	17	Stróż domowy	210		
	18	Usługa dla uczniów w laboratoryach	780		
	19	Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego	180		
		Suma rubryki III.	1.410	—	1.410
IV.		Koszta administracyjne.			
	20	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne . . . . . 100 zł.			
		b) druki i inseraty . . . . . 100 "			
		c) portorya i posyłki . . . . . 40 "			
		d) koszta podróży dyrekcji . . . . . 100 "	340		
	21	Opał	600		
	22	Oświetlenie	145		
	23	Utrzymanie budynków	800		
	24	" dziedzińca	60	40	
	25	Ubezpieczenie budynków	300		
		Do przeniesienia	2.245	40	20.103

Wydatki.

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
IV.		Z przeniesienia .	2.245	40	20.103
26		Najem pomieszczeń:			
		a) dla profesora i adjunkta	540 zł.		
		b) " dwóch asystentów po 96 zł.	192 "		
		c) " docenta fizyki	96 "		
		d) " kasyera, zarazem pisarza dyrekcji	96 "		
		e) " ogrodnika	80 "		
			1.004		
27		Płaca kominiarza		65	
28		Sprzęty i ruchomości		120	
29		Koszta przewozu prelegentów, lekarza i kapelana	1.000		
30		" lustracyi zakładu		100	
31		" nabożeństwa		50	
32		Apteka i rozmaite inne		100	
		<u>Suma rubryki IV.</u>	<u>4.684</u>	<u>40</u>	<u>4.724</u>
V.		Potrzeby naukowe.			
33		Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla profesora rolnictwa	25 zł.		
		b) " " hodowli zwierząt	10 "		
		c) " " anatomii i fizjologii	25 "		
		d) " " weterynaryi	25 "		
		e) " " botaniki	25 "		
		f) " " chemii rolniczej	25 "		
		g) " " " zwierząt	20 "		
		h) " " fizyki	20 "		
		i) " " miernictwa	15 "		
				190	
34		Zbiory i muzea:			
		a) utrzymanie i uzupełnienie zbioru rolniczego	50 zł.	160 zł.	
		b) " " " hodowlanego	60 "	360 "	
		c) " " " fizykalnego	150 "	500 "	
		d) " " " okazowych	—	—	
		preparatów chemicznych	—	—	
		e) utrzymanie i uzupełnienie zbioru botanicznego	75 "	50 "	
		f) " " " zoologicznego	150 "	140 "	
		Do przeniesienia	485 zł.	1.210 zł.	
			190	—	24.827

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Wydatki.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
V.	34	Z przeniesienia	zwycz. 485 zł.	nadzw. 1.210 zł.	190 — 24.827
		g) utrzymanie i uzupełnienie zbioru mechan.	150 "	300 "	
		h) " " zbiorów: minera- logiczn., petrograficznego i geologicznego	20 "	— "	
		i) utrzymanie i uzupełnienie zbioru techno- logicznego	60 "	260 "	
		k) utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów leśnych	10 "	— "	
		l) utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów ogrodniczych	10 "	— "	
		m) utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów weterynarskich	25 "	— "	
		n) utrzymanie i uzupełnienie zbioru instru- mentów mierniczych i matematycznych	10 "	50 "	
		o) utrzymanie i uzupełnienie zbioru modeli do budownictwa	10 "	— "	
		p) utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów do geografii fizykałnej	10 "	— "	
		r) utrzymanie i uzupełnienie zbioru okazów melioracyjnych	10 "	— "	800 1.820
	35	Laboratorya:	zwycz.	nadzw.	
		a) laboratorium chemiczne	600 zł.	390 zł.	
		b) " roślinno-fizyologiczne	250 "	150 "	
		c) " zootomiczne	100 "	150 "	950 690
	36	Biblioteka i czytelnia:	zwycz.	nadzw.	
		a) na przykupno dzieł	200 zł.	300 zł.	
		b) " oprawę książek	50 "	— "	
		c) " czasopisma	250 "	— "	500 300
	37	Utrzymanie pola doświadczalnego			250
	38	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami			500
	39	Utrzymanie i uzupełnienie pasieki			30
	40	Ogród:	zwycz.	nadzw.	
		a) płaca ogrodnika	600 zł.	— zł.	
		b) utrzymanie ogrodu botanicznego, utrzy- manie i uzupełnienie sadu szkółek, jako- też ogrodu warzywnego	400 "	— "	
		c) druk katalogu i jego rozesłanie	25 "	— "	1.025
	41	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty ponoszone w skutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb szkoły			1.000
		Suma rubryki V.	5.245	2.810	8.055
VI.		Podatki i opłaty.			
	42	Podatek gruntowy i domowy		45	
	43	Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na własność kraju, piąta rata		—	227
		Suma rubryki VI.	45	227	272
VII.	44	Stacya kontroli nasion		100	100
		Suma wydatków	30.177	3.077	33.254

Dochody.

b) Wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500	—	5.500
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej	4.300	—	4.300
III.		Opłaty od uczniów.			
	3	Wpisowe od 70 uczniów po 5 zł.	350		
	4	Czesne:			
		a) od 50 uczniów po 50 zł. . . . . 2 500 zł.			
		b) " 20 " " 25 " . . . . . 500 "	3.000		
	5	Opłata za ćwiczenia w laboratorium:			
		a) chemicznem od 25 uczniów po 10 zł. . . . . 250 zł.			
		b) roślinno-fizyologicznem od 25 uczniów po 5 zł. . . . . 125 "			
		c) zootomicznem " 25 " " 5 " . . . . . 125 "	500		
	6	Na bibliotekę od 70 uczniów po 2 zł.	140		
	7	Na usługę	780		
		Suma rubryki III.	4.770	—	4.770
IV.	8	Dochód z pasieki	230	—	230
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250
VI.	10	Dochód ze stacyi kontroli nasion	65	—	65
		Suma dochodów	15.115	—	15.115
		W porównaniu z wydatkami	—	—	33.254
		okazuje się niedobór	—	—	18.139
Uchwała Sejmu z dnia 15. Października 1883.					

c) Szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach.

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel fachowy	920		
	2	„ „ pomocniczy	600		
	3	Docent weterynaryi	150		
	4	Katecheta	200		
	5	Dwaj dozorczy robót ręcznych	600		
	6	Dodatek 5letni dla nauczyciela pomocniczego	100		
		Suma rubryki I.	2.570	—	2.570
II.		Koszta administracyjne.			
	7	Zarząd:			
		a) remuneracya dyrektora . . . . . 200 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 100 „	300		
	8	Opał i oświetlenie	240		
	9	Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarze	300		
	10	Koszta nabożeństwa obrz. gr. kat.	300		
		Suma rubryki II.	1.140	—	1.140
III.		Utrzymanie uczniów.			
	11	Stołowanie 28 uczniów po 144 zł.	4.032		
	12	Odzież, pościel i pranie dla 28 uczniów po 60 zł.	1.680		
		Suma rubryki III.	5.712	—	5.712
IV.		Potrzeby naukowe.			
	13	Zaprzęgi do demonstracyi	80		
	14	Przybory do pisania i nauki uczniów	120		
	15	Przykupno zwierząt do sekcyi	30		
	16	„ „ modeli, machin i narzędzi	200		
		Suma rubryki IV.	430	—	430
		Suma wydatków	9.852	—	9.852
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500
II.		Oplaty i datki.			
	2	Oplaty za utrzymanie uczniów	270		
	3	Datki Rad powiatowych, towarzystw gospodars. i innych	950		
		Suma rubryki II.	1.220	—	1.220
III.	4	Zarobek 28 uczniów po 18 zł.	504	—	504
		Suma dochodów	3.224	—	3.224
W porównaniu z wydatkami			—	—	9.852
okazuje się niedobór			—	—	6.628
Uchwała Sejmu z dnia 15. Października 1883.					

Wydatki.

d) Folwark w Dublanach.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Wydatki na gospodarstwo.			
	1	Płace i zasługi wraz z wynagrodzeniem administratora	1.600		
	2	Najem robotnika	2.400		
	3	Dokupno i zmiana nasienia	300		
	4	„ nawozów dopełniających	300		
	5	„ karmy, owsa, grysu i makuchów	1.600		
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	250		
	7	Utrzymanie budynków	150	150	
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	300	120	
	9	Utrzymanie rowów i dróg	50		
	10	Wywóz stawarki i regulacya stawów	—	300	
	11	Melioracya łąk	—	936	
	12	Drenowanie pól	—	879	
	13	Zabezpieczenie od pożaru i zarazy	400		
	14	Kuchnia folwarczna	150		
	15	Koszta kancelaryjne	25		
	16	Światło i smarowidło	60		
	17	Kultura lasu	50		
	18	Rogatki, posełki i jazdy w interesach folwarku	150		
		Suma rubryki I.	7.785	2.385	10.170
II.	19	Torflarnia	200	200	400
III.	20	Cegielnia	—	3 000	3.000
IV.		Podatki i opłaty.			
	21	Podatek gruntowy	675		
	22	„ dochodowy z młyna i propinacyi	45		
	23	Należyłość od przeniesienia własności folwarku	—	215	
		Suma rubryki IV.	720	215	935
V.		Splaty kapitałów i odsetków dłużnych.			
	24	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu:			
		a)	524 zł. 30 ct.		
		b)	300 „ — „		
		Do przeniesienia 824 zł. 30 ct.	—	—	14.505

d) Folwark w Dublanach.

Wydatki i dochody.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
V.	24	Z przeniesienia . . . . . 824 zł. 30 ct.	—	—	14.505
	25	c) . . . . . 696 " " "	1.520		
		Renta c. k. gal. Towarzystwu gospodarczemu	1.600		
		Suma rubryki V.	3.120	—	3.120
VI.	26	Rozmaite nieprzewidziane	50		50
		Suma wydatków	11.875	5.800	17.675
D o c h o d y.					
I.		Dochody z gospodarstwa			
	1	a) Ze sprzedaży ziemiopłodów . . . . . 5.400 zł.			
		b) Za owies i siano dostarczone szkołom . . . . . 600 "	6.000		
	2	Z wynajętych ról, łąk i pastwisk.	800		
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) Krowiarnia: α) mleko . . . . . 3.200 zł.			
		β) przychówek . . . . . 500 "			
		γ) sprzedane braki 700 " . . . . . 4.400 zł.			
		b) Nierogaczna . . . . . 100 "			
		c) Owce . . . . . 40 "			
		d) Ryczałt od szkół rolniczych za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół . . . . . 1.000 "	5.540		
	4	Z lasu	50		
		Suma rubryki I.	12.390		12.390
II.	5	Z torflarni	200		200
III.	6	Z cegielni	3.000	—	3.000
IV.		Dochody z propinacyi, młyna i polowania.			
	7	Z propinacyi	340		
	8	Z młyna	20		
	9	Z polowania	50		
		Suma rubryki IV.	410		410
V.	10	Rozmaite nieprzewidziane	50	—	50
		Suma dochodów	16.050	—	16.050
		W porównaniu z wydatkami	—	—	17.675
		okazuje się niedobór	—	—	1.625

Uchwała Sejmu z dnia 12. Października 1883.

e) Kurs gorzelnictwa w Dublanach.

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Kierownik kursu	250		
	2	Prelegenci za wykłady:			
		a) arytmetyki, geometrii i stereometri	115		
		b) fizyki	75		
		c) chemii	100		
		d) gorzelnictwa	300		
		e) o maszynach	125		
		f) o opodatkowaniu	60		
		g) o rachunkowości	60		
		h) za ćwiczenia w laboratorium	150		
		Suma rubryki I.	1.235		1.235
II.		Koszta administracyjne.			
	3	Druki, inseraty, portorya i t. p.	15		
	4	Koszta przewozu prelegentów	30		
		Suma rubryki II.	45	—	45
III.		Potrzeby naukowe			
	5	Szkole rolniczej w Dublanach za użycie laboratorium	40		
	6	Wycieczki profesorów z uczniami	25		
	7	Książki i czasopisma	45		
		Suma rubryki III.	110	—	110
IV.	8	Zapomogi dla uczniów	250	—	250
V.	9	Rozmaite drobne	5	—	5
		Suma wydatków	1.645	—	1.645
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.000	—	1.000
II.	2	Opłaty od uczniów	240	—	240
III.	3	Rozmaite przypadkowe	—	—	—
		Suma dochodów	1.240	—	1.240
		W porównaniu z wydatkami	—	—	1.645
		okazuje się niedobór	—	—	405
Uchwała Sejmu z dnia 15. Października 1883.					

f) Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. **Wydatki.**

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pózycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel fachowy, zarazem dyrektor	2.060		
	2	2 nauczycieli fachowych do nauk zawodowych po 1.440 zł.	2.880		
	3	2 " " " " zasadniczych " 1.240 "	2.480		
	4	Kapelan i katecheta	800		
	5	3 nauczycieli pomocniczych z placą adjunktów po 800 zł.	2.400		
	6	Nauczyciel pomocniczy z placą asystenta	600		
	7	Ogrodnik jako docent	200		
	8	Instruktor do robót praktycznych	350		
		Suma rubryki I.	11.770	—	11.770
II.		Inne płace i zasługi.			
	9	Kasyer, zarazem pisarz dyrekcji	600		
	10	Chłopiec do usług w laboratorium chemicznem	210		
	11	Sługa szkolny	250		
	12	Stróż i pomocnik stróża	250		
		Suma rubryki II.	1.310	—	1.310
III.		Koszta administracyjne.			
	13	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna dla Kuratorji szkoły i dla Delegata Wydziału krajowego . . . . . 800 zł. b) potrzeby kancelaryjne szkoły . . . . . 100 " c) druki i inseraty . . . . . 200 " d) portorya i przesyłki . . . . . 50 " e) koszta podróży w interesach zakładu . . . . . 100 "	1.250		
	14	Opał	500		
	15	Oświetlenie	130		
	16	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	700	400	
	17	Zabezpieczenie budynków od pożaru	100		
	18	Płaca kominiarza	60		
	19	Sprzęty i ruchomości	100	200	
	20	Koszta lustracyi zakładu	200		
	21	Koszta nabożeństwa	70		
	22	Lekarz i apteka	100		
	23	Rozmaite nieprzewidziane	100		
		Suma rubryki III.	3.310	600	3.910
		Do przeniesienia	16.390	600	16.990

Wydatki. f) Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia	16.390	600	16.990
IV.		Utrzymanie uczniów.			
	24	Żywność (42 uczniów po 150 zł.)	6.300		
	25	Opał do kuchni	400		
	26	Służba kuchenna i sprzęty	450		
	27	Odzież (42 uczniów po 40 zł)	1.680		
	28	Naczynia stołowe	50		
	29	Pościel	100		
	30	Pranie bielizny i pościeli	140		
	31	Rozmaite nieprzewidziane	100		
		Suma rubryki IV.	9.220	—	9.220
V.		Potrzeby naukowe.			
	32	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla nauczyciela rolnictwa	25 zł.		
		b) " " hodowli zwierząt	10 "		
		c) " " zootomii	20 "		
		d) " " weterynaryi	60 "		
		e) " " botaniki	60 "		
		f) " " chemii, technologii i mineralogii	50 "		
		g) " " fizyki	50 "		
		h) " " miernictwa	20 "		
			295		
	33	Zbiory i muzea:			
		a) zbiór rolniczy	50 zł.	270 zł.	
		b) " hodowlany	100 "	300 "	
		c) " fizykalny	100 "	200 "	
		d) " botaniczny	30 "	70 "	
		e) " zoologiczny	50 "	50 "	
		f) " mechaniczny	50 "	50 "	
		g) " mineralogiczny	10 "	40 "	
		h) " technologiczny	20 "	20 "	
		i) " okazów leśnych	10 "	40 "	
		k) " " weterynaryjnych	10 "	40 "	
		l) " narzędzi rolniczych	10 "	40 "	
		m) " " matematycznych i miernicz.	10 "	50 "	
		n) " modeli do budownictwa	10 "	90 "	
		o) " " do geografii fizykalnej	10 "	40 "	
			470	1.300	
		Do przeniesienia	765	1.300	
			25.610	600	26.210

f) Krajowa średnia szkoła roln. w Czernichowie. Wydatki i dochody.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozyty		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Złote austriackie					
V.		Z przeniesienia.	25.610	600	26.210
			765	1.300	—
34	Laboratorya:	zwycz. nadzw.			
	a) laboratorium chemiczne	300 zł. 200 zł.			
	b) „ roślinno-fizyologiczne	100 „ — „			
	c) „ zoologiczne	50 „ — „	450	200	
35	Biblioteka i czytelnia:	zwycz. nadzw.			
	a) przykupno dzieł	200 zł. 200 zł.			
	b) oprawa książek	50 „ — „			
	c) czasopisma	50 „ — „	300	200	
36	Ogród botaniczny		80	100	
37	Utrzymanie pola doświadczalnego		60	150	
38	Wycieczki naukowe uczniów z nauczycielami		300		
	Suma rubryki V.		1.955	1.950	3.905
	Suma wydatków		27.565	2.550	30.115
Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.000		5.000
II.	Opłaty od uczniów.				
	2	Opłaty na utrzymanie od 42 uczniów po 200 zł.	8.400		
	3	„ od tyłuż uczniów na laboratorium chemiczne po 10 zł.	420		
		Suma rubryki II.	8.820	—	8.820
III.	4	Dochód z gospodarstwa i spiżarni	200	—	200
		Suma dochodów	14.020	—	14.020
		W porównaniu z wydatkami	—	—	30.115
		okazuje się niedobór	—	—	16.095

Uchwała Sejmu z dnia 10. Października 1883.

g) Szkoła ogrodnicza w Czernichowie.

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austryackie					
I.		Płace nauczycieli.			
	1	Nauczyciel ogrodnik	600		
	2	Nauczyciele pomocniczy	300		
		Suma rubryki I.	900	—	900
II.		Koszta administracyjne			
	3	Czynsz z domu i ogrodu	200		
	4	Opał	100		
	5	Oświetlenie	30		
	6	Utrzymanie budynku	50		
	7	Sprzęty i ruchomości	40		
	8	Rozmaite nieprzewidziane	80		
		Suma rubryki II.	500		500
III.		Utrzymanie uczniów.			
	9	Żywność (6 uczniów po 120 zł.)	720		
	10	Odzież i pranie (tyleż uczniów po 30 zł.)	180		
		Suma rubryki III.	900	—	900
IV.		Potrzeby naukowe.			
	11	Ogród:			
		a) Najem robotnika . . . . . 100 zł.			
		b) inspekta, szklarnia i drobne wydatki . . . . . 20 „			
		c) zakupno nasion, drzewek i szczepów . . . . . 50 „			
		Suma	170		
	12	Narzędzia	50		
	13	Materyały pismienne	50		
	14	Książki i inne potrzeby	75		
		Suma rubryki IV.	345	—	345
		Suma wydatków	2.645	—	2.645
		D o c h o d y.			
I.	1	Subwencya z c. k. skarbu Państwa	2.000		2.000
II.	2	Z ogrodu, za ogrodowizny, szczepy i owoce	350	—	350
		Suma dochodów	2.350		2.350
		W porównaniu z wydatkami	—	—	2.645
		okazuje się niedobór	—	—	295

Uchwała Sejmu z dnia 10. Października 1883.

h) Folwark w Czernichowie.

Wydatki.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
I.		Wydatki na gospodarstwo.			
	1	Płace i zasługi:			
		a) ekonom	200 zł.		
		b) służba folwarczna	580 „		
		c) służba leśna	300 „		
			1.080		
	2	Najem robotnika	700		
	3	Dokupno nasienia	250		
	4	" nawozów	100		
	5	" słomy i karmy	450		
	6	Inwentarz roboczy i uprząż	150		
	7	" żywy użytkowy	50	150	
	8	Utrzymanie budynków	200	700	
	9	" i naprawa narzędzi i sprzętów gospodarskich	230		
	10	" rowów, drenowanie i karczowanie	100	200	
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia	50		
	12	Kuchnia folwarczna (opał)	50		
	13	Koszta kancelaryjne i światło	25		
	14	Las i szkółki	200		
	15	Utrzymanie plantacyi wikła	100	100	
		Suma rubryki I.	3.735	1.150	4.885
II.	16	Wydatki na piec wapienny	6.000	—	6.000
III.	17	Wydatki na cegielnię	300	—	300
IV.	18	Wydatki na promy	—	—	—
V.	19	Wydatki na utrzymanie brzegów Wisły	60	150	210
VI.		Podatki i opłaty.			
	20	Podatek gruntowy i domowy	268		
	21	" dochodowy z propinacyi	250		
	22	" " od palenia wapna	29		
	23	" zarobkowy " "	32		
	24	" " wyrobu " cegły	7		
	25	Składka na szkołę ludową	50	78	
	26	Składka na reparację kościoła	—	100	
	27	Opłata od przeniesienia własności (1/10 część — czwarta rata)	—	183	
		Suma rubryki VI.	636	361	997
		Do przeniesienia	10.731	1.661	12.392

Wydatki i dochody. h) Folwark w Czernichowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
		Z przeniesienia .	10.731	1.661	12.392
VII.		Splata kapitalów i odsetków dłużnych			
	28	Kasie oszczędności w Krakowie:			
		a) . . . . . 548 zł. 13 ct.			
		b) . . . . . 561 „ 88 „			
		c) . . . . . 630 „ 63 „	1.741		
	29	Splata wraz z odsetkami długu hipot. w kwocie 12.000 zł. .	600		
		Suma rubryki VII. .	2.341	—	2.341
VIII.	30	Rozmaite nieprzewidziane	100	—	100
		Suma wydatków .	13.172	1.661	14.833
D o c h o d y .					
I.		Dochody z gospodarstwa.			
	1	Z sprzedaży ziemiopłodów	1.200		
	2	Z wynajętych ról i pastwisk	225		
	3	Czynsz z domu i ogrodu od szkoły ogrodniczej	200		
	4	Czynsz z kuźni	40		
	5	Z sprzedaży płodów zwierzęcych	1.150		
	6	Za wynajęte konie	250		
	7	Z lasu	700		
	8	Z wikła i trawy wśród wikła	1.600		
		Suma rubryki I. .	5.365	—	5.365
II.	9	Z rybołówstwa	140	—	140
III.	10	Z pieca wapiennego	7.600	—	7.600
IV.	11	Z cegielni	450	—	450
V.	12	Z propinacyi (i promu)	1.900	—	1.900
VI.	13	Lądowe i olborne	350	—	350
VII.	14	Rozmaite nieprzewidziane	25	—	25
		Suma dochodów .	15.830		15.830
		W porównaniu z wydatkami	—	—	14.833
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	997

Uchwała Sejmu z dnia 10. Października 1883.

KRAJOWY SZPITAL Powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

B U D Ż E T

na rok

1 8 8 4.

uchwalony na posiedzeniu sejmowem z dnia 18. Października 1883.
zgodnie z wnioskami Komisji budżetowej.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

S u m a r y u s z

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		W y d a t k i		
			funduszu chorych	funduszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
I	1-14	Płace i emolumenta etatowe	29.836	2.662	32.498
II	15-21	Koszta utrzymania osób nieetatowych	25.176	2.063	27.239
III	22	Substytucye	—	—	—
IV	23-30	Pensye i emerytury	3.743	172	3.915
V	31-34	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	214	63	277
VI	35	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	10	100
VII	36-37	Remuneracye i zapomogi	871	89	960
VIII	38-47	Koszta gospodarcze	67.559	3.936	71.495
		zwyczajne	5.633	467	6.100
		nadzwyczajne	10.294	456	10.750
IX	48-51	" sanitarne	980	70	1.050
X	52	" kancelaryjne	300	—	300
XI	53	" kapliczne	3.984	446	4.430
XII	54-56	Utrzymanie budynków	—	352	352
XIII	57	Odsetki od kapitałów dłużnych	200	100	300
XIV	58	Podatki i daniny	433	67	500
XV	59	Rozmaite	—	2.500	2.500
XVI	60	Zapomogi dla położnic	—	30	30
XVII	61	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	9.400	—	9.400
XVIII	62	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	4.048	2.024	6.072
XIX	63	Najem pomieszczeń			
		Suma wydatków zwyczajnych	157.128	15.040	172.168
		" " nadzwyczajnych	5.633	467	6.100
		Razem	162.761	15.507	178.268
D o c h o d y .					
I	1-2	Dodatki	23.185	132	23.318
II	3	Opłaty pośmiertne	8.000	—	8.000
III	4-5	Zwroty kosztów leczenia	136.370	5.430	141.800
IV	6	Rozmaite	980	20	1.000
		Suma dochodów	168.535	5.583	174.118
		W porównaniu z wydatkami	162.761	15.507	178.268
		okazuje się { niedobór	—	9.924	—
		{ nadwyżka	5.774	—	—
		W ogólności niedobór	—	—	4.150

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Wydatki		
			funduszu chorych	funduszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
I		Płace i emolumenta etatowe.			
1		Dyrektor, płaca	1.493	107	1.600
		" 2 dodatki pięcioletnie . . . . . po 300 zł.	560	40	600
		" dodatek na pomieszkanie	373	27	400
		" opał 47-736 metr. sześć. po 3 zł. 25 ct.	145	10	155
2		7 prymaryuszów, płaca . . . . . po 1 200 zł.	8.400	—	8.400
		" dodatki pięcioletnie . . . . . " 200 "	2.200	—	2.200
3		Profesor położnictwa, płaca	—	650	650
4		8 sekundaryuszów, płaca . . . . . po 600 zł.	4.200	600	4.800
5		4 asystentów, płaca . . . . . " 500 "	2.000	—	2.000
6		Akuszerka pierwsza, płaca	—	400	400
		" " 2 dodatki pięcioletnie . . . . . po 40 zł.	—	80	80
7		Prosektor, płaca	1.120	80	1.200
		" " 2 dodatki pięcioletnie	373	27	400
8		Chemik patologii, płaca	933	67	1.000
		" " 2 dodatki pięcioletnie	280	20	300
9		2 kapelanów, płaca . . . . . po 600 zł.	1.120	80	1.200
		" " dodatek na pomieszkanie . . . . . " 200 "	373	27	400
10		Rządca, płaca	1.120	80	1.200
		" " 2 dodatki pięcioletnie	378	27	400
		" " opał 47-736 metr. sześć. drzewa po 3 zł. 25 ct.	144	11	155
		" " 120 kilo nafty i 12 kilo świec „Milly“	40	2	42
11		2 oficyalów, płaca . . . . . po 1.000 zł.	1.867	133	2.000
		" " dodatki pięcioletnie . . . . . " 150 "	280	20	300
12		2 pisarzy, płaca . . . . . " 600 "	1.120	80	1.200
		" " dodatek na pomieszkanie . . . . . " 100 "	187	13	200
		" " dodatki pięcioletnie . . . . . " 100 "	230	16	246
13		Wozny, płaca	373	27	400
		" " 2 dodatki pięcioletnie . . . . . po 30 zł.	56	4	60
		" " dodatek na ubior	47	3	50
14		Odźwierny, płaca	326	24	350
		" " 2 dodatki pięcioletnie . . . . . po 30 zł.	56	4	60
		" " dodatek na ubior	47	3	50
		Suma rubryki I.	29.836	2 662	32.498
II		Koszta utrzymania osób nieetatowych.			
15		Płace Sióstr Miłosierdzia po 80 zł.			
		a) Siostra przełożona	75	5	80
		b) 19 Sióstr oddziałowych	1.440	80	1 520
16		Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami po 220 zł. rocznie	4.180	220	4.400
		Do przeniesienia	5.695	305	6.000

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Wydatki		
			funduszu chorych	fundnszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
II	17	Z przeniesienia	5.695	305	6 000
		Dyetaryusze:			
		2 po 1 50 ct. dziennie			
		2 " 1 30 " "			
		3 " 1 — " "			
		Dodatek drożyzniany dla 7 pisarzy po 36 zł.	3.176	226	3.402
	18	Wikt z pieczywem dla 2 pisarzy po 210 zł. rocznie	392	28	420
	19	Akuszka druga, płaca	—	250	250
	20	Służba:			
		A) Oddziałowa: a) płaca, ubior i wikt z pieczywem 10.587 zł.			
		b) gratyfikacye . . . . . 80 "	9.843	824	10.667
	21	B) Wspólna: a) płaca, ubior i wikt z pieczywem 6.420 "			
		b) gratyfikacye . . . . . 80 "	6.070	430	6.500
		Suma rubryki II.	25.176	2.063	27.239
		Uchwalono: aby w preliminarzu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie liczba slug oddziałowych i wspólnych była według kategorii płacy wykazana.			
III	22	Substytucye	—	—	—
IV		Pensye i emerytury.			
	23	Grund Ludwika, wdowa po rządecy z rocznych . . . . . 245 zł.	204	15	219
	24	Burkart Franciszka, wdowa po kontrolorze z rocznych 175 "	146	10	156
	25	Dr. Neuhauser Franciszek, były prymaryusz	1.200	—	1.200
	26	Dr. Bertleff Karol, były dyrektor . . . . . 1.400 "	1.168	83	1.251
	27	Nagel Józefa, wdowa po prymaryuszu rocznie	210	—	210
	28	Dr. Finger Józef, były profesor kliniki rocznie	315	—	315
	29	Pfau Henryka, wdowa po prof. położnictwa z roczn. . . . . 350 zł.	—	64	64
	30	Szeparowicz Amalia, wdowa po prymaryuszu	500	—	500
		Suma rubryki IV.	3.743	172	3.915
V		Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski.			
	31	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych . . . . . 63 zł.	52	4	56
	32	Hammer Joanna, sierota po pisarzu z rocznych . . . . . 63 "	52	4	56
	33	Drabikowska Elżbieta, była nadzorczyni chorych dziennie po 30 ct.	110	—	110
	34	Swoboda Marya, była akuszka, dziennie po 15 ct.	—	55	55
		Suma rubryki V.	214	63	277
VI	35	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	90	10	100

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba		Poszczególne	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Wydatki		
			funduszu chorych	funduszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
VII		Remuueracye i zapomogi.			
	36	Za sprawdzanie recept	151	9	160
	37	Remuueracye i zapomogi	720	80	800
		Suma rubryki VII.	871	89	960
VIII		Koszta gospodarcze.			
	38	Żywienie chorych :			
		a) zwykła strawa i dodatki	35.320	2.080	37.400
		b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni płaca po 80 zł.	450	30	480
		c) wikt tychże z pieczywem i dodatkami po 220 zł.	1.232	88	1.320
		d) Koszta służby kuchennej i magazynowej :			
		a) płaca i wikt teje z pieczywem	3.388	212	3.600
		β) gratyfikacye	36	4	40
		e) drzewo na kuchnię	1.758	142	1.900
		f) naczynia i sprzęty kuchenne	486	14	500
		g) pieczywo dla chorych	5.730	270	6.000
		h) wino dla chorych	1.155	32	1.187
	39	Wikt dla lekarza dyżurnego wraz z pieczywem i innymi potrzebami miesięcznie po 29 zł.	325	23	348
	40	Opał sal i t. p.	3.358	342	3.700
	41	Oświetlenie naftą z lampiarzem i innymi potrzebami	1.607	193	1.800
	42	Sprzęty: naprawa i sprawienie nowych	972	28	1.000
		zwyczajne	583	17	600
		nadzwyczajne	187	13	200
	43	Fiaker dla rządcy	18	2	20
	44	Utrzymanie ogrodu spacerowego	9.721	279	10.000
	45	Pranie bielizny (w drodze przedsiębiorstwa)			
	46	Bielizna, pościel i odzież :			
		a) reparacya i sprawienie nowej	1.050	150	1.200
		zwyczajne	5.050	450	5.500
		nadzwyczajne	75	5	80
		b) 1 Siostra Miłosierdzia zatrudniona w magazynie bielizny i pościeli, płaca	205	15	220
		c) wikt dla teje z pieczywem i innymi potrzebami	486	14	500
	47	Słoma do sienników	67.559	3.936	71.495
		Suma wydatków { zwyczajnych	5.633	467	6.100
		{ nadzwyczajnych	73.192	4.403	77.595
		Ogólna suma rubryki VIII.			
IX		Koszts ssnitarne.			
	48	Lekarstwa	5.579	221	5.800
	49	Potrzeby sanitarne	3.965	135	4.100
	50	Instrumenta chirurgiczne	300	50	350
	51	Koszta pogrzebowe	450	50	500
		Suma rubryki IX.	10.294	456	10.750

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba		Poszczególne	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Wydatki		
			funduszu chorych	funduszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
X		Koszta kancelaryjne.			
	52	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta inserecyjne i t. p.	980	70	1.050
XI	53	Koszta kapliczne	300	—	300
XII		Utrzymanie budynków.			
	54	Konserwacye, reparacye gmachu i obejścia szpitalnego	3.417	383	3.800
	55	Asekuracya budynków i ruchomości	207	23	230
	56	Kominiarze i straż ogniowa	360	40	400
		Suma rubryki XII.	3.984	446	4.430
XIII		Odsetki od kapitałów dłużnych.			
	57	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego za część budynku użytego dla oddziału położnic oszacowaną na kwotę 6.705 zł. 3 kr. m. k. 5%	—	352	352
XIV	58	Podatki i daniny	200	100	300
XV		Rozmaite.			
	59	a) Na utrzymanie biblioteki	90	10	100
		b) Przypadkowe	343	57	400
		Suma rubryki XII.	433	67	500
XVI		Zapomogi dla położnic.			
	60	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem zakład, po 6 zł.	—	2.500	2 500
XVII		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.			
	61	Wynagrodzenie dla matek po 15 et. dziennie za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	30	30
XVIII	62	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii	9.400	—	9.400
XIX		Najem pomieszczeń.			
	63	Czynsz za najem filii „Hofmana“	4.048	2.024	6 072

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Dochody		
			funduszu chorych	funduszu położnic	całego szpitalu
			Złote austriackie		
		Dochody			
		Dodatki.			
I	1	Od c. k. Skarbu za 681·58 metrów sześć. drzewa opałowego, część przypadająca na te oddziały z kwoty . . . . . 1.764 zł.	1.131	127	1.258
	2	Z kasy miejskiej:			
		a) 1/5 część dochodu z rogatek	22.000	—	22.000
		b) na utrzymanie trupiarni z rocznych 84 zł.	54	6	60
		Suma rubryki I.	23.185	133	23.318
II	3	Opłaty pośmiertne	8.000	—	8.000
III		Zwroty kosztów leczenia.			
	4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	122.000	5.000	127.000
	5	Od funduszów obokrajowych i innych publicznych, oraz od płacących za siebie	14.370	430	14.800
		Suma rubryki III.	136.370	5.430	141.800
IV	6	Rozmaite	980	20	1.000

Financial Statement

Assets		Liabilities	
Current Assets	Fixed Assets	Current Liabilities	Fixed Liabilities
1000	2000	1000	2000
2000	3000	2000	3000
3000	4000	3000	4000
4000	5000	4000	5000
5000	6000	5000	6000
6000	7000	6000	7000
7000	8000	7000	8000
8000	9000	8000	9000
9000	10000	9000	10000
10000	11000	10000	11000
11000	12000	11000	12000
12000	13000	12000	13000
13000	14000	13000	14000
14000	15000	14000	15000
15000	16000	15000	16000
16000	17000	16000	17000
17000	18000	17000	18000
18000	19000	18000	19000
19000	20000	19000	20000
20000	21000	20000	21000
21000	22000	21000	22000
22000	23000	22000	23000
23000	24000	23000	24000
24000	25000	24000	25000
25000	26000	25000	26000
26000	27000	26000	27000
27000	28000	27000	28000
28000	29000	28000	29000
29000	30000	29000	30000
30000	31000	30000	31000
31000	32000	31000	32000
32000	33000	32000	33000
33000	34000	33000	34000
34000	35000	34000	35000
35000	36000	35000	36000
36000	37000	36000	37000
37000	38000	37000	38000
38000	39000	38000	39000
39000	40000	39000	40000
40000	41000	40000	41000
41000	42000	41000	42000
42000	43000	42000	43000
43000	44000	43000	44000
44000	45000	44000	45000
45000	46000	45000	46000
46000	47000	46000	47000
47000	48000	47000	48000
48000	49000	48000	49000
49000	50000	49000	50000
50000	51000	50000	51000
51000	52000	51000	52000
52000	53000	52000	53000
53000	54000	53000	54000
54000	55000	54000	55000
55000	56000	55000	56000
56000	57000	56000	57000
57000	58000	57000	58000
58000	59000	58000	59000
59000	60000	59000	60000
60000	61000	60000	61000
61000	62000	61000	62000
62000	63000	62000	63000
63000	64000	63000	64000
64000	65000	64000	65000
65000	66000	65000	66000
66000	67000	66000	67000
67000	68000	67000	68000
68000	69000	68000	69000
69000	70000	69000	70000
70000	71000	70000	71000
71000	72000	71000	72000
72000	73000	72000	73000
73000	74000	73000	74000
74000	75000	74000	75000
75000	76000	75000	76000
76000	77000	76000	77000
77000	78000	77000	78000
78000	79000	78000	79000
79000	80000	79000	80000
80000	81000	80000	81000
81000	82000	81000	82000
82000	83000	82000	83000
83000	84000	83000	84000
84000	85000	84000	85000
85000	86000	85000	86000
86000	87000	86000	87000
87000	88000	87000	88000
88000	89000	88000	89000
89000	90000	89000	90000
90000	91000	90000	91000
91000	92000	91000	92000
92000	93000	92000	93000
93000	94000	93000	94000
94000	95000	94000	95000
95000	96000	95000	96000
96000	97000	96000	97000
97000	98000	97000	98000
98000	99000	98000	99000
99000	100000	99000	100000

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

BUDŻET

na rok

1884.

uchwalony na posiedzeniu sejmowym z dnia 18. Października 1883. zgodnie z wnioskami Komisji budżetowej.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

S u m a r y u s z.					
Liczba		W y d a t k i.	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austriackie					
I.	1—11	Płace i emolumenta etatowe	18.291	—	18.291
II.	12—18	Koszta utrzymania osób nieetatowych	28.189	—	28.189
III.	19	Substytucye	—	—	—
IV.	20—25	Pensye i emerytury	350	—	350
V.	26—27	Zaopatrzenia, odstawnne i dary z łaski	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.	29—30	Remuneracye i zapomogi	640	—	640
VIII.	31—39	Koszta gospodarcze	69.065	4.000	73.065
IX.	40—44	„ sanitarne	3.650	—	3.650
X.	45	„ kancelaryjne	600	—	600
XI.	46	„ kapliczne	200	100	300
XII.	47—51	„ utrzymania budynków	6.850	2.000	8.850
XIII.	52	Odsetki od kapitałów dłużnych	1.408	—	1.408
XIV.	53	Podatki i daniny	250	—	250
XV.	54—57	Rozmaite	1.800	—	1.800
Suma wydatków			131.347	6.100	137.447
D o c h o d y.					
I.	1—3	Dodatki	630	—	630
II.	4—6	Dochody z dóbr	4.000	—	4.000
III.	7—8	Zwroty kosztów leczenia	131.600	—	131.600
IV.	9	Rozmaite	1.000	—	1.000
Suma dochodów			137.230	—	137.230
W porównaniu z wydatkami			—	—	137.447
okazuje się niedobór			—	—	217

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu			
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
Złote austriackie						
I.		Płace i emolumenta etatowe.				
1		Dyrektor, płaca	2.200			
		dodatek osobisty	800			
2		2 Prymaryuszów, płaca po . . . . . 1.500 zł.	3.000			
		wikt po . . . . . 408 "	816			
		dodatek pięcioletni	200			
3		2 Sekundaryuszów, płaca po . . . . . 1.000 "	2.000			
		wikt po . . . . . 408 "	816			
		dodatek pięcioletni	150			
4		Akuszerka, płaca	400			
5		2 Kapelanów, płaca po . . . . . 400 "	800			
		wikt po . . . . . 360 "	720			
		dodatek pięcioletni	50			
6		Rządca, płaca	1.200			
		dodatek pięcioletni	200			
7		2 Oficjalów, płaca po . . . . . 700 "	1.400			
		wikt po . . . . . 360 "	720			
		dodatki pięcioletnie	125			
8		Pisarz, płaca	600			
		wikt	360			
		dodatek pięcioletni	80			
9		Nadzorca służby, płaca	400			
		wikt	250			
		dodatek pięcioletni	44			
10		Woźny, płaca	150			
		wikt	250			
		dodatek na ubiór	50			
11		Odźwierny, płaca	150			
		wikt	250			
		dodatek na ubiór	50			
		dodatki pięcioletnie	60			
		Suma rubryki I.	18.291	—	18.291	
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.				
12		8 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych, płaca rocznie po 80 zł.	640			
13		Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 205 "	1.640			
14		Dyetaryusze:				
		a) Płaca 1. po 1 zł. dziennie, rocznie 365 zł.				
		" 2. " 75 ct. " " 548 " 913 "				
		b) Wikt tychże z pieczywem rocznie po 360 " 1.080 "	1.993			
		Do przeniesienia	4.273	—	—	

Wydatki. Krajoby zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austryackie		
		Z przeniesienia .	4.273	—	—
	15	Służba wyższa:			
		a) Maszynista, płaca . . . . . 600 zł.			
		b) Ślusarz " . . . . . 264 "			
		c) Stolarz " . . . . . 240 "			
		d) Krawiec " . . . . . 180 "			
		e) Szewc " . . . . . 180 "			
		f) 4 dozorców starszych, płaca po 180 zł. . . . . 720 "			
		g) 2 palaczy do maszyny parowej płaca po 156 zł. . . . . 312 "	2.496		
	16	Wikt dla powyższych z pieczywem:			
		a) Maszynisty . . . . . 360 zł.			
		b) 10 osób służby wyższej rocznie po 220 zł. . . . . 2.200 "	2.560		
	17	Służba oddziałowa:			
		a) Płaca dla 63 sług . . . . . 6.732 zł.			
		b) Wikt z pieczywem dla tychże rocznie po 140 zł. . . . . 8.820 "			
		c) Gratyfikacye . . . . . 200 "	15.752		
	18	Służba domowa:			
		a) Płaca 13 sług . . . . . 1.188 zł.			
		b) Wikt tychże z pieczywem rocznie po 140 zł. . . . . 1.820 "			
		c) Gratyfikacye . . . . . 100 "	3.108		
		Suma rubryki II.	28.189	—	28.189
III.	19	Substytucye	—	—	—
IV.		Pensye i emerytury.			
	20	Grund Ludwika, wdowa po rządecy z rocznych . . . . . 245 zł.	26		
	21	Burkart Franciszka " " kontrolorze " . . . . . 175 "	19		
	22	Dr. Berthleff, były dyrektor . . . . . 1.400 "	149		
	23	Mauthe Rozyna, wdowa po dozorcey "	60		
	24	Kłosowski Jan, były dozorca	48		
	25	Kłosowska Teresa, była dozoreczyni	48		
		Suma rubryki IV.	350	—	350
V.		Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.			
	26	Christl Laura, sierota po kontrolorze z rocznych . . . . . 63 zł.	7		
	27	Hammer Joanna " " pisarzu " . . . . . 63 "	7		
		Suma rubryki V.	14	—	14
VI.	28	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	40
VII.		Remuneracye i zapomogi.			
	29	Za sprawdzanie receipt	140		
	30	Remuneracye i zapomogi	500		
		Suma rubryki VII.	640	—	640

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Wydatki.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austriackie					
VIII.		Koszta gospodarcze			
	31	Żywienie ohorych:			
		a) Zwykła strawa i dodatki	36.000	—	36.000
		b) Płaca 5 Sióstr Miłosierdzia po 80 zł. . . . . 400 zł.			
		c) Wikt tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 205 zł. . . . . 1.025 „	1.425	—	1.425
		d) Służba kuchenna i magazynowa: Płaca z wiktem, pieczywem, tudzież gratyfikacją	2.500	—	2.500
		e) Drzewo do kuchni	2.800	—	2.800
		f) Naczynia i sprzęty kuchenne	700	—	700
		g) Pieczywo z piekarzem i pomocnikiem	5.600	—	5.600
		h) Wino dla chorych	400	—	400
	32	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	5.500	—	5.500
	33	Oświetlenie naftą	1.200	—	1.200
	34	Sprzęty gospodarcze:			
		a) Zakupno i naprawa	1.500	1.000	2.500
		b) 1 Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów, płaca 80 zł.			
		Wikt teyże z pieczywem i dodatkami . . . . . 205 „	285	—	285
	35	Utrzymanie 2 par koni z 2ma furmanami, reparacją wozów, uprzęży i innymi potrzebami	1.400	—	1.400
	36	a) Utrzymanie ogrodów z ogrodnikiem i innymi potrzebami .	800	—	800
		b) Uprawa pól . . . . . dtto . . . . . dtto	1.700	—	1.700
	37	Utrzymanie pralni:			
		a) Drzewo i inne potrzeby	4.400	—	4.400
		b) 2 Siostry Miłosierdzia, płaca po 80 zł. . . . . 160 zł.			
		Wikt tychże z pieczywem i dodatkami po 205 zł. . . . . 410 „	570	—	570
	38	Bielizna, pościel i odzież:			
		a) Zakupno i naprawa	1.000	3.000	4.000
		b) 1 Siostra Miłosierdzia w magazynie bielizny, płaca 80 zł.			
		Wikt z pieczywem i dodatkami . . . . . 205 „	285	—	285
	39	Słoma do sienników	1.000	—	1.000
		Suma rubryki VIII.	69.065	4.000	73.065

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu			
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem	
Złote austriackie						
IX.		Koszta sanitarne.				
40	Lekarstwa	1.000				
41	Potrzeby sanitarne	2.000				
42	Instrumenta chirurgiczne	150				
43	Utrzymanie prosektoryum	150				
44	Koszta pogrzebowe i utrzymanie cmentarza	350				
		Suma rubryki IX	3.650	—	3.650	
X		Koszta kancelaryjne.				
45	Druki, litografie i inne	600	—	600		
XI.		46	Koszta kapliczne	200	100	300
XII.		Koszta utrzymania budynków.				
47	Konserwacye i reparacye budynków, tudzież pokostowanie podłóg	3.450	2.000	5.450		
48	Utrzymanie urządzeń mechanicznych	1.600	—	1.600		
49	Asekuracya budynków, ruchomości i innych	500	—	500		
50	Kominiarze i straż ogniowa	500	—	500		
51	Utrzymanie dróg dojazdowych	800	—	800		
		Suma rubryki XII	6.850	2.000	8.850	
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych.				
52	Funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego 5% od dłużnej sumy 26.820 zł. m. k.	1.408	—	1.408		
XIV.		53	Podatki i daniny	250	—	250
XV.		Rozmaite.				
54	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	150				
55	Książki i czasopisma dla chorych	250				
56	Myto drogowe	400				
57	Przypadkowe	1.000				
		Suma rubryki XV	1.800	—	1.800	

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Dochody.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
Złote austriackie					
I.		Dodatki.			
	1	Od c. k. Skarbu za 200 sagów drzewa opałowego, część przypadająca na ten fundusz z rocznych 1.764 zł.	506		
	2	Od kasy miejskiej na utrzymanie trupiarni z rocznych 84 „	24		
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	100		
		Suma rubryki I.	630	—	630
II.		Dochody z dóbr.			
	4	Czynsz z propinacyi	250		
	5	Dochód z pól i pastwisk	3.000		
	6	Dochód z ogrodów	750		
		Suma rubryki II.	4.000	—	4.000
III.		Zwroty kosztów leczenia.			
	7	Z funduszu krajowego galicyjskiego	100.000		
	8	Od funduszy obcokrajowych, publicznych i od samoplacących	31.600		
		Suma rubryki III.	131.600	—	131.600
IV.	9	Rozmaite	1.000	—	1.000

BUDŻETY

na rok

1884.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

(str. 2)

Fundusz podrzutków Krakowskich

(str. 10)

Fundusz policji krajowej

(str. 11)

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883

(str. 12)

Uchwała Sejmu z dnia 18. Października 1883.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

S u m a r y u s z.

Liczba		W y d a t k i	Uchwała Sejmu					
rubryki	pozycyi		Z funduszu oddziału				R a z e m	
			I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			cho- rych	po- łożnic	syfility- cznych	obłąka- nych		
Złote austriackie								
I.	1—16	Płace i emolumenta etatowe	13.549	2.900	5.005	4.171	—	25.625
II.	17—22	Koszta utrzymania osób nieetatowych	8.678	2.093	4.232	3.725	—	18.728
III.	23	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.	24	Pensye i emerytury	250	—	—	—	—	250
V.	25—26	Zaopatrzenia odstawnie i dary z łaski	—	78	73	—	—	151
VI.	27	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	25	5	13	7	—	50
VII.	28—29	Remuneracye i zapomogi	450	90	225	135	—	900
VIII.	30—39	Koszta gospodarcze { 1) zwyczajne	30.435	5.216	15.958	9.729	—	61.338
		{ 2) nadzwyczajne	2.500	400	1.100	1.000	—	5.000
IX.	40—46	„ sanitarne	5.376	706	1.337	533	—	7.952
X.	47	„ kancelaryjne	435	87	218	130	—	870
XI.	48	„ kapliczne	125	25	63	37	—	250
XII.	49—53	Utrzymanie budynków	2.950	590	1.475	885	—	5.900
XIII.	54	Odsetki od kapitałów dłużnych	20	—	—	—	—	20
XIV.	55—61	Podatki i daniny	976	134	—	—	—	1.110
XV.	62	Rozmaite	300	60	150	90	—	600
XVI.	63	Zapomogi dla położnic	—	1.300	—	—	—	1.300
XVII.	64	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bez- płatnym oddziale położnic	—	150	—	—	—	150
XVIII.	65	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Lu- dwika w Krakowie	10.600	—	—	—	—	10.600
XIX.	66—68	Zapisy	112	—	—	—	—	112
XX.	69	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wy- nikłe	150	—	—	—	—	150
XXI.	70	Dyety i koszta podróży	200	—	—	—	—	200
		Suma wydatków { 1) zwyczajnych	74.631	13.434	28.749	19.442	—	136.256
		{ 2) nadzwyczajnych	2.500	400	1.100	1.000	—	5.000
		Razem	77.131	13.834	29.849	20.442	—	141.256
D o c h o d y.								
I.	1—4	Odsetki od kapitałów	17.881	991	234	163	—	19.269
II.	5—10.	Dochody z realności i dóbr	9.205	1.153	—	—	—	10.358
III.	11—12	Zwroty kosztów leczenia	68.100	7.500	30.800	19.600	—	126.000
IV.	13	Dochody rozmaite	25	20	10	10	—	65
		Suma dochodów zwyczajnych	95.211	9.664	31.044	19.773	—	155.692
		W porównaniu z wydatkami	77.131	13.834	29.849	20.442	—	141.256
		okazuje się: { niedobór	—	4.170	—	669	4.839	}
		{ nadwyżka	18.080	—	1.195	—	19.275	
		W ogólności nadwyżka	—	—	—	—	—	14.436

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Liczba		Poszczególności	Uchwała Sejmu						
rubryki	pozycyi		Z funduszu oddziału				R a z e m		
			I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół	
			cho- rych	po- łożnic	syfility- cznych	obląka- nych			
Złote austriackie									
I.		Płace i emolumenta etatowe.							
1		Dyrektor, płaca	800	160	400	240	1.600		
		dodatki pięcioletnie po 300 zł.	300	60	150	90	600	2.200	
2		5 prymaryuszów, płaca po 1.200 zł.	3.600	—	1.200	1.200	6.000		
		dodatki pięcioletnie po 200 zł.	800	—	279	—	1.079	7.079	
3		1 profesor położnictwa, za pełnienie obowiąz- ków prymaryusza	—	650	—	—	—	650	
4		6 sekundaryuszów 1. klasy, płaca po 600 zł.	1.800	600	600	600	—	3.600	
5		3 " 2. " " 500 "	1.500	—	—	—	—	1.500	
6		Akuszerka, płaca	—	400	—	—	400		
		dodatek pięcioletni	—	80	—	—	80	480	
7		Aptekarz, płaca	400	80	200	120	800		
		dodatek pięcioletni	50	10	25	15	100		
		" na pomieszkanie	100	20	50	30	200	1.100	
8		Prosektor, płaca	400	80	200	120	—	800	
9		Chemik patologii, płaca	350	70	175	105	—	700	
10		Kapelan, płaca	300	60	150	90	600		
		dodatek na pomieszkanie	100	20	50	30	200	800	
11		Rządca, płaca	600	120	300	180	1.200		
		dodatek pięcioletni	100	20	50	30	200	1.400	
12		2 oficyałów, płaca po 1.000 zł.	1.000	200	500	300	2.000		
		dodatki pięcioletnie po 150 zł.	150	30	75	45	300		
		dodatek osobisty dla pierwszego oficyała	25	5	13	7	50	2.350	
13		2 pisarzy stałych, płaca po 600	600	120	300	180	1.200		
		dodatek pięcioletni dla pierw- szego pisarza	50	10	25	15	100		
		dodatki na pomieszkanie po 100 zł.	100	20	50	30	200	1.500	
14		Dozorca domu obląkanych, płaca	—	—	—	400	400		
		dodatek pięcioletni	—	—	—	50	50		
		wikt II. klasy	—	—	—	168	168	618	
15		Woźny, płaca	150	30	75	45	300		
		dodatki pięcioletnie po 50 zł.	50	10	25	15	100		
		na ubiór	25	5	13	7	50	450	
16		Odźwierny, płaca	75	15	37	23	150		
		dodatek pięcioletni	15	3	8	4	30		
		wikt II. klasy	84	17	42	25	168		
		na ubiór	25	5	13	7	50	398	
		Suma rubryki I.	13.549	2.900	5.005	4.171	—	25.625	
II.		Koszta utrzymania osób nieetatowych.							
17		Płace Sióstr Miłosierdzia rocznie po 80 zł.							
		a) 1 Siostra przełożona	40	8	20	12	80	—	
		Do przeniesienia	40	8	20	12	80	—	

Wydatki.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu					
zubyki	rubryki		Z funduszu oddziału				R a z e m	
			I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			cho- rych	po- łożnic	syfility- cznych	obłą- nnych		
Złote austriackie								
II.		Z przeniesienia	40	8	20	12	80	--
	17	b) 13 Sióstr oddziałowych	480	160	240	160	1.040	
		c) 1 Siostra wspólna	40	8	20	12	80	1.200
	18	a) Wikt dla tychże z pieczywem i dodatkami rocznie po 168 zł.	1.176	370	588	386	2.520	
		b) wikt dla 3 emerytek i 4 postulantek rocznie po 168 zł.	588	118	294	176	1.176	3.696
	19	Dyetaryusze: 1 po 2 zł.—ct. dzien. roczn. po 730 zł.— ct. 730 zł.						
		2 " 1 " 50 " " " " 549 " — " 1.098 "						
		3 " 1 " 25 " " " " 457 " 50 " 1.372 "	1.600	320	800	480	—	3.200
	20	Służba wyższa: a) Płaca: Maszynista rocznie . . . . . 750 zł. Odźwierny płaca 120 zł., na ubiór 60 zł. . . . . 180 " Stolarz rocznie . . . . . 150 " Palacz do maszyny parowej rocznie 120 " Murarz rocznie . . . . . 100 "	650	130	325	195	1.300	
		b) Wikt tejże (z wyjątkiem maszy- nisty), rocznie po . . . . . 132 zł.	264	53	132	79	528	1.828
	21	Służba oddziałowa: a) płaca dla 35 osób 848	848	192	384	720	2.144	
		b) wikt dla tychże z pieczywem rocznie po . . . . . 132 zł.	1.980	528	924	1.188	4.620	
		c) gratyfikacye 21	21	6	10	13	50	6.814
	22	Służba wspólna; a) płaca dla 10 osób 310	310	62	155	93	620	
		b) wikt dla tychże z pieczywem rocznie po . . . . . 132 zł.	660	132	330	198	1.320	
		c) gratyfikacye 21	21	6	10	13	50	1.990
		Suma rubryki II.	8.678	2.093	4.232	3.725	—	18.728
III.	23	Substytucye	—	—	—	—	—	—
IV.		Pensye i emerytury.						
	24	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu od- działu chorób wewnętrznych	250	—	—	—	—	250
V.		Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.						
	25	Okońska Anastazyja, była nadzorczyni chorych, po 20 ct. dziennie	—	—	73	—	—	73
	26	Skotnicka Katarzyna, była posługaczka przy pod- rzutkach, pół porcyi wiktury służby szpitalnej	—	78	—	—	—	78
		Suma rubryki V.	—	78	73	—	—	151

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Wydatki.

Liczba		Poszczególności	Uchwała Sejmu					
			Z funduszu oddziału				R a z e m	
rubryki	pozycyi		I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			cho- rych	po- łożnic	syflity cznych	obląka- nych		
Złote austriackie								
X.		Koszta kancelaryjne.						
	47	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	435	87	218	130	—	870
XI.		Koszta kapliczne.						
	48	Zgromadzeniu Sióstr Miłosierdzia wynagrodzenie za utrzymanie kościoła	125	25	63	37	—	250
XII.		Utrzymanie budynków.						
	49	Konserwacya i reparacya gmachu, obejścia szpitalnego i czyszczenie kanałów	1.700	340	850	510	3.400	
	50	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	650	130	325	195	1.300	
	51	Asekuracya budynków, ruchomości i wiktuałów	150	30	75	45	300	
	52	Kominiarze i straż ogniowa	150	30	75	45	300	5.300
	53	Wynagrodzenie za czynności techniczne	300	60	150	90	—	600
		Suma rubryki XII.	2.950	590	1.475	885	—	5.900
XIII.		Odsetki od kapitałów dłużnych						
	54	4% od kapitału 2.000 złp. ubezpieczonego na dobrach „Prądnik Czerwony“ na rzecz kościoła P. Maryi w Krakowie	20	—	—	—	—	20
XIV.		Podatki i daniny.						
		<i>A. Z realności i dóbr.</i>						
	55	Od realności szpitalnych	75	—	—	—	75	
	56	Z dóbr: „Prądnik Czerwony“	666	—	—	—	666	
	57	Z propinacyi w „Krowodrzy“	—	95	—	—	95	836
		<i>B. Ekwivalenta.</i>						
	58	Od nieruchomego majątku szpitalnego	12	—	—	—	12	
	59	Z dóbr „Prądnik Czerwony“	108	—	—	—	108	
	60	Z propinacyi w „Krowodrzy“	—	39	—	—	39	159
		<i>C. Podatek dochodowy.</i>						
	61	Z dóbr „Tropiszów“ w Królestwie Polskiem położonych 459 złp. 16 gr.	115	—	—	—	—	115
		Suma rubryki XIV	976	134	—	—	—	1.110
XV.		Rozmaite.						
	62	Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane drobne wydatki	300	60	150	90	—	600
XVI.		Zapomogi dla położnic.						
	63	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	1.300	—	—	—	1.300

Wydatki i dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu					
rubryki	pozycyi		Z funduszu oddziału				R a z e m	
			I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			cho- rych	po- łożnic	syfility- cznych	obląka- nych		
Złote austriackie								
XVII		Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.						
	64	Wynagrodzenie dla mamek, dziennie po 15 ct. za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	150	—	—	—	150
XVIII	65	Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie	10.600	—	—	—	—	10.600
XIX.		Zapisy.						
	66	Zapis ś. p. biskupa Szembeka, na odprawienie Mszy św. przez Kapitułę krakowską	38	—	—	—	—	38
	67	Zapis ś. p. Wencla, na obdzielenie rekonwalescentów	38	—	—	—	—	38
	68	Zapis ś. p. ks. Gałęckiego i Kłozowej na odprawienie Mszy św.	36	—	—	—	—	36
		Suma rubryki XIX	112	—	—	—	—	112
XX.	69	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	150	—	—	—	—	150
XXI.		Dyety i koszta podróży.						
	70	Na podróże komisyjne w sprawach funduszu, jako właściciela dóbr	200	—	—	—	—	200
		<i>Uchwalono: „Wydział krajowy zarządzi dokładną lustrację majątków wydzierżawionych, co do stanu budynków i ogólnego zagospodarowania“.</i>						
		D o c h o d y.						
I.		Odsetki od kapitałów.						
	1	Od papierów wartościowych:						
		5% od listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, w imiennej wartości . . . . . 19.100 zł.	755	125	75	—	—	955
	2	5% od kapitału spłacanego przez fundusz krajowy	15.435	866	—	—	—	16.301
	3	Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach:						
		a) 4% od kapitału . . . . . 235 zł.	9	—	—	—	9	
		b) 6% „ „ . . . . . 9.250 „	555	—	—	—	555	564
	4	Dochody z fundacyj:						
		a) Bienkowskiego	170	—	—	—	170	
		b) Dąbkowskiego	206	—	—	—	206	
		c) Gałęckiego	26	—	—	—	26	
		d) Kłozowej (mszalna)	10	—	—	—	10	
		e) „ (szpitalna)	5	—	—	—	5	
		Do przeniesienia	17.171	991	75	—	417	17.820

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Dochody.

Liczba		Poszczególne	Uchwała Sejmu					
rubryki	pozycyi		Z funduszu oddziału				R a z e m	
			I.	II.	III.	IV.	Szczegół	Ogół
			cho- rych	poło- żnic	syfility- cznych	obłąka- nych		
Złote austriackie								
I.		Z przeniesienia	17.171	991	75	—	417	17.820
	4	f) Ligezy	262	—	—	—	262	
		g) Małeckiego	16	—	—	—	16	
		h) Pruskiego	263	—	—	—	263	
		i) Tarły	66	—	44	13	123	
		k) Wencła	38	—	—	—	38	
		l) Wolnych mularzy	65	—	—	—	65	
		m) Mszalna	—	—	115	—	115	
		n) Trzebieckiego	—	—	—	150	150	1.449
		Suma rubryki I.	17.881	991	234	163	—	19.269
II.		Dochody z realności i dóbr.						
	5	Czynsz dzierżawny z dóbr „Tropiszów“ w Kró- lestwie Polskiem 2.700 rbl.	4.200	—	—	—	—	4.200
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr „Prądnik Czerwony“	3.805	—	—	—	—	3.805
	7	„ „ „ z folwarku „Przebinia Du- chowna“	50	—	—	—	—	50
	8	Czynsz za salę wykładową kliniki, od c. k. Rządu	150	—	—	—	—	150
	9	Dochód z ogrodu szpitalnego	1.000	500	—	—	—	1.500
	10	Czynsz dzierżawny z propinacyi w „Krowodrzy“	—	653	—	—	—	653
		Suma rubryki II.	9.205	1.153	—	—	—	10.358
III.		Zwroty kosztów leczenia.						
	11	Z funduszu krajowego galicyjskiego	63.500	6.500	28.000	15.000	—	113.000
	12	Z funduszy obcokrajowych i od stron samo- płacących	4.600	1.000	2.800	4.600	—	13.000
		Suma rubryki III.	68.100	7.500	30.800	19.600	—	126.000
IV.	13	Dochody rozmaite	25	20	10	10	—	65

Fundusz podrzutek6w Krakowskich.

Liczba		Poszczeg6lnienie	Uchwa6a Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Z6ote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	—	P6ace urz6dnik6w i s6ug	—	—	—
II.	—	Potrzeby kancelaryjne	—	—	—
III.		Remuneracye i zapomogi			
	1	Akuszerce za str6czenie 6ywicielek i pieluszkowe	25	—	
	2	6ywicielkom za gorliwe piel6gnowanie dzieci	10	—	
		Suma rubryki III.	35	—	35
IV.	3	Koszta utrzymania dzieci	200	—	200
V.	4	Koszta leczenia dzieci	10	—	10
VI.		Podatki i daniny.			
	5	Podatek z propinacyi w „Krowodrzy“	95	—	
	6	Ekwiwalent „ „ „	39	—	
		Suma rubryki VI.	134	—	134
VII.		Rozmaite.			
	7	Koszta pogrzebowe i inne drobne nieprzewidziane wydatki	20	—	20
		Suma wydatk6w	—	—	399
D o c h o d y.					
I.		Odsetki od kapita66w.			
	1	5%6 od list6w zast. galic. Tow. kred. ziem. imien. wart. 100 z6.	5	—	
	2	5%6 od kapita6u sp6aconego przez fundusz krajowy	866	—	
	3	Od fundacyi „Tary“	82	—	
		Suma rubryki I.	953	—	953
II.		Doch6d z realno6ci i d6br.			
	4	P66owa czynszu z propinacyi w „Krowodrzy“	653	—	653
III.	5	Rozmaite	5	—	
		Suma dochod6w			1.611
		W por6wnaniu z wydatkami			399
		pozostaje nadwy6ka dochod6w			1.212
kt6ra zostanie skapitalizowana.					
Uchwa6a: „Lokacya ta b6dzie tylko chwilowa, gdy6 wed6ug wyra6znego brzmienia art. V. ustawy z dnia 10. Maja 1873. r. Nr. 249. z chwil6, gdy ustaje potrzeba przyczynienia si6 funduszu krajowego do utrzymania dzieci w zak6adzie podrzutek6w, nale6y dzieci zn6w do zak6adu przyjmowa6, a to w miar6 w6asnych jego fundusz6w“.					

Fundusz policyi krajowej.

Liczba		P o s z c z e g ó l n i e n i e	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austriackie					
W y d a t k i.					
I. Koszta gospodarcze					
	1	Utrzymanie korekcyonistów	50	—	
	2	Koszta leczenia	10	—	
	3	Ubior	20	—	
	4	Utrzymanie korekcyonistek	300	—	380
	5	Koszta transportu korekcyonistów i korekcyonistek	10	—	10
II.	6	Zwroty grzywien policyjnych	10	—	10
III.	7	Zwroty należności posłańców karnych	2	—	2
IV.	8	Remuneracye	5	—	5
V.	9	Rozmaite	10	—	10
VI.		Suma wydatków	417	—	417
D o c h o d y.					
I. Odsetki:					
	1	5% od kapitału hipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr.	1	—	
	2	6% od obligacyj pożyczki kraj. z r. 1873 imien. wartości 7.000 zł.	420	—	
	3	5% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, imiennej wartości 39.300 zł.	1.765	—	
	4	4½% od zasubskrybowanych obligacyj pożyczki krajowej z roku 1883. imiennej wartości 10.300	464	—	
	5	4½% od chwilowo lokowanej gotowizny 56.444 zł. 09 ct.	2.540	—	
	6	6% przypadających w roku 1884. od resztującej ceny kupna 16.000 zł. na realności t. zw. Maryi Magdaleny L. 20 ¼ we Lwowie	960	—	
	7	4% od książeczek galic. kasy oszczędności	3	—	6.153
II.	8	Policyjne grzywny	10	—	10
III.	9	Zwroty kosztów leczenia i zaopatrzenia korekcyonistów	10	—	10
IV.	10	Rozmaite	2	—	2
		Suma dochodów	6.175	—	6.175
		W porównaniu z wydatkami	—	—	417
		okazuje się nadwyżka dochodów	—	—	5.758
		która wpłynie do funduszu krajowego.			
Uchwała Sejmu z dnia 18. Października 1883.					

Fundusz pożyczki krajowej z r. 1883.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
Złote austriackie					
W y d a t k i.					
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	38.400	—	38.400
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	170.573	—	170.573
Koszta administracyjne					
III.	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	17.057	—	17.157
	4	Potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze	100	—	
IV.	5	Rozmaite wydatki	400	—	400
<u>Suma wydatków . . . . .</u>			—	—	<u>226.530</u>
Uchwała Sejmu z dnia 18. Października 1883.					

Lit. O) Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba		Poszczególnienie	Uchwała Sejmu		
rubryki	pozycyi		Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
			Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	9.100	—	9.100
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	23.790	—	23.790
III.	Koszta administracyjne.				
	3	10% podatku dochodowego od kuponów	2.380	—	—
	4	Należytość stemplowa	683	—	3.063
IV.	5	Potrzeby kancelaryjne i inne "drobne"	100	—	—
	6	Rozmaite	400	—	500
Suma wydatków .			36.453	—	36.453
D o c h o d y.					
I.	1 2 3	Zwroty kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym .	10.000	—	10.000
		Odsetki od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym .			
		Prowizye zwłoki od " " " " " " .			
II.	4	Od kapitałów chwilowo lokowanych . "	4.000	—	4.000
Rozmaite.					
III.	5	Wylosowane obligacye własne	—	—	—
	6	Zwroty zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów	500	—	500
Suma dochodów .			14.500	—	14.500
W porównaniu z wydatkami okazuje się niedobór .			—	—	21.953
który pokryty zostanie z pozostałości kasowej z lat ubiegłych.					

